BIBLIOTECA CENTRALA SIBIU

Nr. 1 Sibiiu, Sâmbătă 3/15 Ianuariu 1887. *Anul XXXV*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Biblioteca Academiei Române SIBIU

Către onoratul public cetitoriu.

După cum onorații cetitori au putut afla din Nr. ultim al „**Telegrafului Roman**,“ fostul până acum redactor al acestui jurnal, dnul Mateiu Voileanu s'a retras dela aceasta redacțiune, avênd alt oficiu în gremiul consistoriului archidiecesan, care forma pentru d-sa ca redactor un cas de incompatibilitate.

Chemat prin urmare în mod provisoriu la redactarea acestui jurnal, eu, cu toate că terenul pentru mine este cu totul nou, și facultățile de cari dispun, sunt prea modeste, am primit onorifica insărcinare în acea speranță, că la inteligența noastră din loc și din afară, carea se interesează de acest jurnal, modest în presentarea sa, dar solid în direcțiunea ce o urmează, voiu afla și eu spriginirea, de carea s'au bucurat stimabilii mei antecesori.

Când dar cu numĕrul acesta am onoare a me presenta onorabilului public cetitoriu ca redactor interimal al „**Telegrafului Roman**“ poate că e de prisos a observa aici, că prin aceasta schimbare în redacțiune, nu va suferí nici o schimbare programul foaiei noastre, cu care ea fu înființată înnainte cu 34 ani, și care s'a esprimat faptice în decursul timpului, aprobat de toți, cari au inimă pentru bunul nostru popor românesc, pentru biserica strămoșească și pentru patria, ai căreia civi suntem.

Contând deci la bine-voitoriul sprigin din partea inteligenței noastre, și cu deosebire din partea domnilor corespondenți de până acum ai jurnalului nostru, la cari sper, că se vor alătura și alții noi, — me supun acestei sarcini noaue cu devotamentul, cu care m'am deprins încă din frageda etate a îmbrățișa — pe cât îmi este posibil — tot ce poate fi folositoriu scumpei noastre națiuni române; și așa la prima aceasta presentare împreună cu modesta mea persoană recomând onoratului public cetitoriu jurnalul nostru „**Telegraful Roman.**“

Sibiiu, 2 Ianuariu, 1887.

Dr. Rem Roșca.

Din causa sf. sĕrbători de Marți „Botezul Domnului“ Nrul procsim va apăré Joi în 8 Ianuariu a. c.

Sibiiu, 2 Ianuariu.

Între împregiurări grele și nefavoritoare ne a aflat anul nou, și trebue sĕ ne cuprindă fiori, când vedem, cu câtă iuțeală ne apropiem de catastrofa inevitabilă, care tare probabil poate schimba fața Europei actuale. Pretutindinea se fac pregătirile pentru luptă, și nu scie omul, ce este mai rĕu: o pace ca cea de acuma, când armatele consumă aproape toată vistieria statelor, sau un resboiu, care va face capĕt nesiguranții actuale. În peninsula balcanică s'au grămădit nori peste nori, vijelia se pronunță tot mai tare, și nime nu scie, unde se va descărca trăsnetul. Ziarele oficioase dela noi au început a sufla în trimbița de rĕsboiu, chemând la arme pe ostași, și opiniunea publică uimită se întreabă: era oare de lipsă, ca tocmai ziarele oficioase sĕ ne felicite de anul nou cu acel glas de trimbiță?

La două zile după signalul din Budapesta s'a descărcat tunul cel mare în Berlin. A vorbit principele de Bismarck. La alt loc schițăm această cuvêntare, din care se vede, că Bismarck nu crede în isbucnirea rĕsboiului european numai așa cu una cu două. Germania 'și dă toată silința sĕ țină cumpĕna între Rusia și Austro-Ungaria, cari sunt în ajunul încăerărei. Interesul general european este, sĕ se susțină pacea, acest interes cere, sĕ se sacrifice unele interese ale singuratecelor state. Și aceasta se va și face. Germania n'are nici un interes în Bulgaria, va avea deci Rusia calea deschisă sĕ facă, după cum cere interesul ei. Îndată ce i-se dă Rusiei mână liberă, vine în conflict cu monarchia noastră, care și ea își are politica sa orientală, după cum o am vĕdut definiată mai pe larg în delegațiuni. Puse odată în conflict de interese aceste două state, Germania cu greu va mai putea oprí isbucnirea rĕsboiului, și odată începênd a curge sângele, vrășmășiele cu greu vor fi localisate între noi și Rusia. Este pe picior de rĕsboiu Anglia, este pe picior de rĕsboiu Italia, și de bună seamă pe picior de rĕsboiu va fi și Francia la casul unei încăerări. Toate semnele unui rĕsboiu nu sunt deci date și dacă principele de Bismarck va scí sĕ păstreze pacea, omenimea nu va întârdia a-i vota recunoscință.

Pe când în afară ni se arată numai semne, pe atunci în cele dinlăuntru ale statului nostru rĕsboiul s'a declarat în toată forma. Întreagă politica internă dela 1867 încoace a fost rĕsboire contra naționalităților. Deosebirea a fost, că această rĕsboire se făcea mai pe furiș sub diferite pretecste, fiindcă oamenii se genau de lumea dinafară. Reserva de până acuma s'a pus la o parte, și nu vom cerca a demonstra, dacă este mai bine așa. Constatăm, că rĕsboiul s'a declarat în toată forma. În timpul din urmă s'a pus pe lucru și biserica reformată, și se face mare agitațiune, ca întocmai sĕ urmeze și biserica romano catolică. Ne putem deci ușor trezí mâne, poimâne, că și bogâția bisericei apusene sĕ fie pusă la dispositiunea reuniunei de maghiarisare din Cluș. Și vom constata atunci, că biserica încă s'a abătut dela sublima sa chiemare, și s'a pus în serviciul curentului bolnăvicios, vom constata, că pacea evangelică nu mai are loc între doctrinele bisericelor unguresci dela noi.

FOIȚA.

Despre administrațiunea internă a bancelor

de I. G. Courcelle — Seneiul.

Conform promisiunei date într'un numĕr de mai înnainte al ziarului, continuăm cu publicarea ideilor unui bărbat foarte competent în materia aceasta și anume„ despre administrațiunea internă;“ sĕ vedem dară, cari sunt preceptele ei?

Arangiamente interne. — „O bancă este de lipsă sĕ fie plasată într'una din stradele cele mai frumoase și mai bogate ale orașului și ca edificiul chiar sĕ aibă un aspect frumos. Nu trebue a fi prea riguroși în chieltuelile pentru adaptarea stabilimentului, fiind-că ele sunt o condițiune a succesului. Trebue ca locuința bancherului sĕ fie cu totul sepărată de birouri și sĕ nu comunice cu ele, de e posibil, doar numai prin o ușă, a cărei cheie sĕ o aibă bancherul, așa încât sĕ nu fie espuse publicului spre vedere cuchna, salonul, copii și altele.

„Biroul, isolat de locuința personală a bancherului trebue sĕ fie spațios, bine luminat, bine aerisat.

„Trebue sĕ fie destul de spațios pentru-ca amploiații sĕ poată lucra în comoditate. Trebue ca comptabilul sĕ aibă ușurința d'a ține mai multe cărți deschise în același timp, fiind-că atunci lucră mai iute; cassarii sĕ se poată mișca în comoditate și sĕ fie loc destul și pentru public; căci când este genat cine-va, nu poate numĕra bine și ori-ce eroare comisă, dă mult de lucru cassarilor cu esplicările, ce trebue sĕ dea publicului. Dealmintrea un spațiu destul de mare este necesar sănĕtății amploiaților dându-le mai mult aer respirabil Nu are cine-va nici odată aer prea mult, unde lucră mai mulți împreună toată ziua și la lumina lampei.

„Biroul trebue sĕ fie foarte luminos. Ori-ce bancher, scie că se comit mai puține erori în scripte de ori-ce fel vara, decât earna. Pentru a cetí scrisori rele, subscrieri aproape necetibile, pentru a recunoasce pe cele ce ar fi false, sĕ cere lumină. Dacă o parte a localului este rĕu luminată, mai bine sĕ se destineze publicului, decât amploiaților bancei. Acestia au totdeauna lipsă de lumină, prin aceasta sunt feriți de tristeță și gânduri negre, sub impresiunea cărora se lucră puțin și rĕu.

„S'au scris volume despre necurățenia atmosferei orașelor și despre salubritatea aerului dela țeară. Dacă atmosfera (aerul) orașelor este necurată, cum va fi aerul într'un birou, unde sunt laolaltă mai multe persoane, unde se arde gaz și unde întrarea și eșirea unui numĕr mare de persoane produc neîncetat praf? Bancherul care negligă d'a aerisa convenabil birourile sale se va vedé adeseori lipsit de lucrul amploiaților sei, reținuți acasă din causa boalei.“

Alegerea amploiaților. — În alegerea de amploiați trebue sĕ se ia în considerare mai întâiu etatea celui care se presentează. La Londra se iau de regulă tineri de 19 ani: ei sunt întrebuințați mai întâiu pentru încassări și prin urmare ei trebue sĕ fie atât de tari, ca sĕ se poată apĕra în cas de atac.... În Scoția sĕ iau amploiați mai tineri, dar serviciul lor este altfel.

„Trebue a se lua în considere în urmă, cărei clasă a societății aparține candidatul. În general cei, cari se presentează, ies din familii de comercianți de mijloc sau din familii de preoți, oficeri, funcționari. Pe timpul resboiului din 1870 amploiații de bancă eșiau mai toți din familii de comercianți, fiind-că gentlemanii obțineau ușor funcțiuni publice; acum când de aceste funcțiuni se pot apropia mai greu, ei intră de bună voie la o bancă. Fie-care clasă își are avantagiele: fii de familii înnalte au în general o educațiune mai bună literară și manieri mai politicoase, dar ei n'au nici o idee de afaceri și de obiceiurile afacerilor. Obicinuiți a merge la vênătoare și la pescuit cu moștenitorii familiilor bogate, ei consideră lucrul de bancă ca un fel de clacă căreia se supun din necesitate, dar foarte puțin demn de destinul, la care se cred chiemați. Fii de negutători, din contră obicinuiți cu afacerile prin

Biblioteca Judeteana ASTRA *210P*

Cu ce resultate vom susţinè lupta internă, aceasta încă nu o putem scí. Scim numai, că suntem decişi sĕ persistăm până la cea din urmă picătură de vieaţă. Cumcă apĕrarea noastră se va manifesta mai cu seamă în pressă, aceasta este lucru firesc, căci pressa este o putere nepreţuită. Vom fi totdeuna la locul nostru, şi vom tracta lucrile cu obiectivitate şi cu dreptate, vom fi însĕ necruţători faţă cu atacurile îndreptate contra noastră, şi îndoit vom fi necruţători, când vom vedé, că curentul cu maghiarisarea a mers aşa de departe, încât nici amvonul nu a rĕmas nemolipsit.

Dacă privim în afară, pretutindenea vedem nori grei şi înfiorători, cari ameninţă cu vijelie; dacă ne întoarcem privirile la noi acasă, aflăm rĕsboire fără margini, şi o luptă de rasă, care a cuprins toate păturirile societăţii.

Aceste sunt prospectele anului nou, cu acestea am întrat în el. Avem sĕ ne apĕrăm pe întreagă linie. Suntem puţini şi seraci, trebue sĕ ne încordăm puţinele puteri şi sĕ fim toţi la un loc. Aşa ne poate succede apĕrarea.

Revista politică.

Deputaţiunea bulgară în călătoria sa pela puterile europene a ajuns la Paris. Aici a fost primită în audienţă de ministrul Flourens, care însĕ le spuse, că-'i primesce numai cu titlul privat, pentru că nu le poate recunoasce în nici un grad, un mandat regulat.

Bulgaria — ḑice ministrul — se bucură de independenţă numai în ce privesce raporturile interne naţionale, ear în cele esterne ea depinde dela Poartă. Recunoasce situaţiunea penibilă a Bulgariei, dar fiind silinţa Franciei îndreptată pentru susţinerea păcei europene, nu poate decât sĕ le recomânde, sĕ ţină cont de dorinţele Rusiei, căreia Bulgaria îi datoresce esistenţa sa.

Deputaţiunea acum este în călătorie spre Constantinopol.

Marţi în 11 Ianuariu a. c. s'a cetit a doaua oară în Reichstagul din Germania proiectul de lege pentru urcarea numĕrului în armată pe durată de şepte ani, cu care ocasiune principele Bismark cu o resoluţie şi francheţă rară, într'o vorbire lungă a accentuat raportul Germaniei cătră Rusia şi Austro-Ungaria. Aceste declaraţiuni ale cancelarului vor da mult timp material de discusiune întregei jurnalistici europene, căci sunt foarte instructive pentru vederile sale politice între împregiurările actuali. Şi până când vom publica în totalitate aceasta vorbire interesantă, estragem punctele principali din aceste declaraţiuni: că Rusia nu va atăca Germania şi tot aşa de puţin va începe Germania ceartă cu Rusia pentru Bulgaria, pentru că periclu pentru Germania poate fi numai din partea Franciei. Pentru Germania e lucru secundar ori-cine va domní în Bulgaria, ear încât pentru monarchia Austro-Ungară aceasta numai atunci ar putea conta pe spriginul Germaniei, dacă i ar fi ameninţată esistinţa, şi ar fi espusă pericului a fi nimicită. Scopul septenatului aşadară este de a înlătura periculul, faţă cu Francia sau cel puţin a-'l amâna cât se poate, pentru aceea guvernul insistă cu toată tăria la proiect, şi respingerea proiectului ar atrage după sine disolvarea parlamentului.

Cuvêntarea

domnului advocat Nicolau Strĕvoiu rostită în numele eforiei scoalelor noastre din Braşov la înmormêntarea fericitului în Domnul, Constantin Popasu, presidentul acestei eforii;

Prea stimaţi şi jalnici ascultători!

O tristă întêmplare ne a adunat împrejurul acestui sicriu.

Un concetăţean şi connaţional al nostru, un tată de familie iubitor şi iubit a dispărut dintre noi, trecênd la cele eterne. Dar oare numai atâta, adecă numai o întêmplare de toate ḑilele, sĕ fie causa durerei, ce se manifestează astăḑi într'un mod atât de general şi profund? Nu domnilor, rĕposatul n'a fost un om de toate ḑilele. Rĕposatul a trebuit sĕ represinte în vieaţă interese cu mult mai generale şi mai însemnate şi sĕ fie legat cu concetăţenii şi connaţionalii sei prin legături cu mult mai întinse şi mai strinse, pentru ca sĕ ne putem esplica durerea generală şi profundă, ce ne causează despărţirea lui de noi.

Sunt domnilor oameni, cari prin genialitatea lor, prin ideile lor mari pun cu mare svon o lume întreagă în mişcare, toată lumea îi admiră, toată lumea-'i adoră ca pe nesce mari bărbaţi.

Cu toate acestea, dacă provedinţa ar fi lăsat în lume numai oameni geniali, fiţi siguri domnilor, că ideile lor cele mari ar aduce puţin folos omenimii, fiind-că nu ar fi cine sĕ le pună în lucrare.

Dar provedinţa în atot înţeleaptă a îngrijit ca sĕ nu esiste numai genii, ci şi alt soiu de oameni, cari înarmaţi cu simţiu de datorinţă, bună-voinţă şi cu stăruinţă sĕ se retragă din larma lumei în liniştea atelierului lor şi acolo în linişte şi fără mult svon sĕ lucre, pentru-ca ideiile cele mari puse în cursu de capetele geniale, sĕ devină într'adevĕr folositoare pentru omenire şi aşa organismul societăţii omenesci sĕ funcţioneze în regulă.

Acestor lucrători neobosiţi datoresce societatea omenească ordinea şi bună-starea sa.

Aceste albine muncitoare ale neamului omenesc nu merită mai puţin decât oamenii de geniu stima noastră, recunoscinţa noastră.

Ba merită acest soiu de oameni folositori recunoscinţa şi stima societăţii omenesci cu atât mai mult, cu cât ei la locul, cel ocupă în societate, 'şi împlinesc mai consciinţios datoria lor.

Dacă de cine-va s'a putut şi se poate ḑice, că în vieaţă 'şi a împlinit datoria, apoi cu drept cuvênt se poate ḑice, că profund regretatul nostru rĕposat în vieaţa s'a în genere, eară în specie ca preşedinte al eforiei noastre scolare 'şi-a împlinit datoria cu toată conscienţiositatea.

Trei recerinţe sunt, cari înlesnesc omului împlinirea consciinţioasă a datorinţii sale.

1. Posibilitatea dată de împregiurări.
2. Capabilitatea internă individuală a respectivului.
3. Voinţa, sau după cum se ḑice cu un cuvênt vulgar, tragerea inimei, zelul.

1. Reposatul după stradalnica muncă de aproape o jumĕtate de secol, petrecut mai mult în România, credênd a'şi fi asigurat esistenţa familiei sale s'a retras din negoţ, şi s'a întors în sînul familiei sale la Braşov.

Devenind tot pe acel timp scaunul de preşedinte al eforiei vacant, înnainte cu 11 ani, fruntaşii nostri, cari cunosceau bunele calităţi şi viul simţ al rĕposatului pentru institutele noastre, l'au rugat sĕ primească acel post de onoare.

Nu voia rĕposatul sĕ primească locul de onoare, fiind-că era modest ca toţi oamenii de preţ intern, el ḑicea că, povara şi responsabilitatea cea mare, împreunate cu acest post, ar trece preste puterile sale.

Numai după multe stăruinţe s'a înduplecat a primí acest loc plin de responsabilitate, dar şi atuncia numai pe lângă condiţiunea, că el se provadă fără nici o recompensă această funcţiune, împreunată până atunci cu un salariu anual.

Primind însĕ odată aceasta însemnată misiune, rĕposatul, şi-a dedicat tot timpul, toată activitatea s'a spre binele institutelor concredute preingrigirei sale.

Şi într'adevĕr domnilor, rĕposatul după situaţiunea s'a economică o putea face, fiind-că împregiurările l'au ajutat foarte mult în împlinirea misiunei sale.

2. Dar câţi oameni nu sunt, cari dispun de timp, pentru ca toată activitatea lor sĕ o dedice spre un anumit scop, şi cu toate acestea cu greu 'şi vor împlini datorinţa cu scumpĕtate, dacă le va lipsí capabilitatea.

Nu se poate ḑice, că rĕposatul ar fi avut nu sciu ce sciinţe înnalte academice, dar el absolvase cea mai bună scoală, scoala vieţii În această scoală 'şi a câştigat reposatul o sciinţă prea preţioasă, filosofia vieţii, aceea filosofie practică, care nu părăsesce, pe om nici în cele mai grave situaţiuni şi care constitue ceea ce numim noi mintea sănĕtoasă.

Această minte sănĕtoasă ce caracterisează pe fericitul în Domnul, în foarte grave situaţiuni a avut cele mai bune fructe pentru institutele noastre.

Dar poate avea cine-va şi posibilitatea şi totuşi nu-'şi va împlini datoria, dacă nu se va asocia a treia şi cea mai momentuoasă recerinţă.

3. Bunăvoinţa sau tragerea inimei, zelul.

Această recerinţă, domnilor, este aceea, ce a caracterisat pe rĕposatul în mai mare mĕsură, şi care îi dau cel mai mare drept la recunoscinţa noastră şi care constitue adevĕratele sale merite.

Nu cred, că dênsul a îngrijit mai mult de casă, de averea sa, decât de edificiul scolar, de averea scoalelor, ba după esperienţa mea propriă a-'şi putea constata cu mâna pe suflet, că de multe ori, foarte de multe ori, rĕposatul punea interesele scoalei mai pe sus de interesele sale private.

Econom în administraţiune până la esces, era cu totul liberal, când era vorba de progresul învĕţământului în institutele noastre.

Nu se mulţimea rĕposatul numai cu aceea, că aceste institute în present sĕ prospereze şi sĕ funcţioneze în regulă, nu, preocupaţiunea şi activitatea lui mergea cu mult mai departe, voia sĕ asigureze viitorul acestor institute pentru toţi vecii.

Spre acest scop din toate puterile sale se adopera, se măreaseă şi se asigureze isvoarele de venit ale acestor institute, fiind-că convingerea lui era, că numai o bună şi asigurată stare materială paote garanta esistenţa şi înflorirea acestor institute.

Se pare că rĕposatnl vedea în institutele scolari, înfiinţate cu stăruinţa mult meritatului, Prea Sânţitul episcop Ioan Popasu şi ajutorate de mai mulţi membrii ai acestei prea stimate familii, se pare ḑic, că rĕposatul vedea în aceste institute paladiul familiei sale, şi că nu avea altă dorinţă mai ferbinte, decât că acest paladiu sĕ esiste pentru etern, ca un vechiu onorific monument al vredniciei acelora, cari l'au înfiinţat.

Eată un nobil egoism ca motiv al unui mare zel în materie de interese publice culturale. Atâta zel, atâta rêvnă a trebuit sĕ 'şi aibă resultatele sale bine-făcĕtoare şi cred, că aceste resultate în viitor se vor constata în mod şi mai eclatant.

---

conversaţiunile din casa părintească şi sciind, că trebue sĕ câştige pentru vieaţă, consideră admiterea lor într'o bancă ca un eveniment fericit şi îşi îndeplinesc funcţiunile din toată inima.

„Este bine d'a cerceta, de unde vine candidatul, care se presentează şi dacă a fost deja amploiat. Aceia, cari ies din scoală nu sunt încă capabili şi trebue probaţi trei sau şease luni. Aceia, cari au fost deja la un comerciant doi sau trei ani sunt cei mai buni. Nu e recomandaţie d'a fi fost copist sau samsar. Cei ce vin dela bancele din provincie şi în special dela bancele din Scoţia sunt consideraţi ca tardivi pentru lucrul din Londra.

„Trebue a se informa de familia candidatului. Deşi nici onorea nici probitatea nu se transmit cu sângele; însĕ este probabil, că părinţii virtuoşi şi religioşi au dat copiilor lor o educaţie virtuoasă, şi religioasă şi trebue a presupune, că tinerul obicinuit cu esemple de probitate în familie le va reproduce şi în vieaţa sa de toate ḑilele; o mare forţă morală este de lipsă pentru a îndeplini servicii în confidenţă, care sunt împreunate cu o mare responsabilitate şi această forţă pretinde facultăţi intelectuale d'un grad înnalt.“

Distribuirea lucrului. — Distribuirea lucrului între amploiaţi este un obiect important, dar esperienţa este cel mai bun povăţuitor, ce se poate consulta în arangiamentele de ĕst-fel. Se pot formula spre acest scop câte-va principii generale.

În distribuirea lucrului este bine d'a plassa pe amploiaţii comptabilităţii aşa, ca sĕ controleze lucrul celorlalte secţiuni. Este de lipsă mai cu seamă d'a separa comptabilitatea propriu ḑisă de cassă; căci dacă acelaş amploiat ar ţinè cassa şi ar scrie şi la comptabilitate i-ar fi uşor în cas de eroare voluntară d'a face sĕ consune cărţile cu starea cassei. În casele mari când o carte servesce de control altei cărţi, nu trebue pe cât va fi posibil, sĕ le poarte amĕndouĕ acelaş amploiat. Nu este de lipsă a fi neîncredĕtor cătră persoane, neîncrederea însĕ în arangiamentul funcţiunilor este înţelepciune. Este bine dar, ca ori-ce fraudă ce ar fi comisă prin un amploiat sĕ fie constatată şi descoperită prin registrul purtat de un alt amploiat. Din acelaş motiv este bine ca ori-ce angagiament, bilet sau cuitanţă, eliberat în public sĕ poarte douĕ subscrieri adecă a unui cassar şi a unui comptabil.

„Trebue ca lucrul sĕ fie esact împărţit aşa, că ori-ce funcţiune sĕ fie hotărîtă unei persoane anumită şi ca nici odată vr'un amploiat dojenit, că ar fi negligiat d'aşi împliní datoria, sĕ nu poată ḑice: „Asta nu-'i treaba mea.“ Eată pentru-ce nu e bine a se da un lucru colectiv mai multor lucrători, fiind-că atunci fie-care ar lucra din cât ar putea mai puţin şi nimic n'ar fi bine făcut. Dacă s'ar nasce între lucrători o contestaţie asupra atribuţiunilor lor respective, este de lipsă, ca sĕ se afle aproape de ei vre-unul, care sĕ tranşeze dificultatea îndată.

„Esistă trei împărţiri mari în bancele din Londra: cassa, comptabilitatea generală şi încassările. Cassarul nu e numai un numĕrător de bani; ¡i trebue o mare memorie pentru a-'şi aduce aminte[1] curênd despre starea comptului fie-cărei partidă, aşa ca sĕ poată achita mandate fără a recurge prea de multe ori la acela, care poartă compturile curente. El trebue ca, cu o aruncătură de ochiu sĕ poată cunoasce subscrierile false, mult sânge rece în mijlocul grămeḑii, care aşteaptă la fereastra cassarului şi chiar în faţa reproşurilor mai puţin meritate, politeţă şi prevenire faţă de public în ori-ce timp şi în ori-ce cas, fiind-că raporturile sale cu publicul sunt ceea-ce contribue a face bună sau rea reputaţia unei bance.

„Amploiaţii dela comptabilitate trebue sĕ aibă o scrisoare bună, sĕ scrie esact cifrele, sĕ lucre cu sârguinţă şi sĕ nu se teamă în timpuri, când afacerile i întetesc de a trece seara în cărţi. Este însĕ o mare diferinţă între calităţile necesare unui simplu lucrător şi acelea, ce trebue sĕ le poseadă şeful comptabilităţii.

— Acesta nu este un simplu ţiitor de registre: alt-ceva este a ţinè registrele înnainte regulate şi preparate, alt-ceva este d'a forma o combinaţie de

Eată domnilor, pentru-ce adênc regretatul 'şi-a împlinit datoria cu atâta scumpĕtate; în persoana lui cele trei condiţiuni principale pentru această împlinire a datoriinţii, adecă posibilitatea, capabilitatea şi zelul, din fericire pentru scoalele noastre au fost împreunate în cea mai frumoasă armoniă.

Ací zace causa marilor merite ale rĕposatului pentru institutele noastre de învĕţămênt imediat, eară mediat pentru cultura noastră naţională în genere.

Dar aceste merite sunt şi causa profundei şi generalei noastre dureri.

În faţa sicriului, ce cuprinde pe zelosul şi mult meritatul bărbat, ce s'a luat dela noi, fie-care dintre noi sĕ întreabă cu îngrigire, unde vom afla noi pe unul, care sĕ întruneascá în mod aşa de frumos recerinţele, cari condiţionează o esactă împlinire de datorie? Unde vom afla, întreabă îngrigiat fie-care membru al Eforiei, pe preşedintele, căruia sĕ-'i putem concrede conducerea afacerilor administrative scolare cu atâta linişte sufletească, ca reposatului preşedinte?

La aceste întrebări nu putem ḑice alta, decât, a murit vrednicul preşedinte **Constantin Popasu,** Dumneḑeu sĕ proteagă institutele noastre. Încă o binefacere a reposatului merită atenţiunea noastră. Fericitul în Domnul, chiar murind, ne-a lăsat o moştenire prea preţioasă. Această moştenire este: esemplul bun al unui bărbat, care pus în servíciul celor mai înalte interese ale noastre 'şi-a împlinit datoria cu toată scumpĕtatea.

Nu me îndoesc, ca acest esemplu 'şi va manifesta bine-făcĕtoarea sa influenţă asupra generaţiunilor viitoare de aceea ḑic, memoria lui fie neperitoare.

Braşov, în 16/28 Decembre, 1886.

Avis.

Balul reuniunei femeilor române din Sibiiu se va da în est an *Sâmbătă în 12 Februar st. n.* în sala hotelului la „Împĕratul Roman".

Apel.

Situaţiunea cea plină de mândreaţă şi mulţimea edificiilor frumoase din Graz fac ca oraşul acesta sĕ sporească în toţi anii prin ne-numerate familii din alte ţĕri cari se domicilează aci; în ăstchip cresce şi numĕrul conreligionarilor nostri greco-orientali români şi sêrbi încât, astăḑi se află mai mult de 40. familii, din care cea mai mare parte sunt preste 100 de studenţi strĕini, cari frecuentează scoli înalte şi pe la universitatea de-ací.

Toţi acestia, neavênd aici biserică şi preot de a lor credinţă, sunt lipsiţi de serviciul dumnezeiesc şi de toate funcţiunile religionari crestinesci; spre a repara această mancheţă de mult simţită sa compus o societate cu scop dea-se îngrigí pentru clădirea unei biserici comunale greco-orientale, a cărei statute sunt deja întărite de înnaltele autorităţi competente.

Până a avea biserica proiectată, se simte însĕ o urgentissimă lipsă de a arangea o capelă în carea sĕ se poată aşeḑa cele agonisite şi chivernisite spre scopul acesta, şi tocma acum s'ar putea mai uşor afla o localitate acomodată cerinţiei din mândrele edificii noue ce ne stau la dispositie, dar ne lipsesc mijloacele necesari, şi pentru de-a ajunge la împlinirea acestui scop măreţ, ne vedem siliţi a ne ruga de sprijinul bunilor nostri conreligionari şi conpatrioţi şi suntem convinşi, că această intreprindere spre mărirea bunului Dumneḑeu, va sporí şi prospera întru atâta, în cât vom putea împlinì această nobilă şi sântă problemă la carea ne-am angagiat.

Ne permitem dar cea mai umilită rugare generală a noastră, cătră înnalt prea sânţiţi părinţi şi preoţi, epitropi şi confraţi ai maicei noastre biserici, a ne sprijunì din toate puterile încât ar fi cu putinţă, şi anume:

1. prin ajutoriul banal, odată pentru totdeuna,
2. prin rate pe un têmp hotărît după buna voinţă,
3. prin daruri bisericesci: în utenzilii, ornate, icoane, cărţi, sfeşnice, candele etc.
4. prin colecte în biserică şi afară la adunĕri şi petreceri,
5. prin lăţirea umilitei noastre rugări pre la conreligionari şi persoanele, cari noauĕ nu ne sunt cunoscute. Toate contribuirile fie cât de micuţe, se vor cuita cu mulţĕmită şi se vor publica prin jurnale Ne rugăm, ca ajutoriul de ori ce natură, sĕ se trimeată la preşedintele soţietăţii *„dem Herrn Ernest Edlen von Zaicz, k. k. Hauptmann des Ruhestandes, Klosterwiesgasse Nr. 14 in Graz"*, sau şi prin Diregătoria politicească:

(*An den Verein zur gründung einer gr.-oriental. Kirchengemeinde in Graz).*

Punêndune confidenţa în bunu' Dumnezeu şi conreligionari nostri, — cari nu ne vor relăsa la scădere, — ci ne vor sprijiní în pietoasele noastre nisuinţe, închieiem cu divisa:

„în numele bunului Dumneḑeu."

Graz, în Septembre 1886.

Soţietatea pentru întemeierea unei biserici comunale gr.-orientale în Graz.

Secretarul societăţii: *Sav. Majstorovic,* stud. jur.

preşedintele soţietăţii: *Ernest Edler non Zaicz* m p., căpitan c. r. în pensiune.

Mulţămită publică.

Reuniunea femeilor române din Sibiiu se află plăcut îndemnată a-'şi esprima pe calea aceasta mulţămita următorilor domni, cari întruniţi fiind la o petrecere familiară au aflat a-şi manifesta voia bună astfel, că au contribuit pentru scopurile Reuniunei şi anume:

Domnul locotenent Simion Blasiu afară de tacsa de membru ajutător de 2 fl. încă cu 7 fl., — în total deci 9 fl., domnii protosincel Nicanor Frateş, şi proprietarul Alecsandru Neagoe cu câte 2 fl., şi domnii Dr. Remus Roşca şi Cornel Aiser cu câte 1 fl.

Mulţămind acestor domni, Reuniunea îşi esprimă totodată dorinţa, ca acest esemplu sĕ fie imitat, ţinêndu-sĕ la fiecare petrecere românească chiar în oarele de veselie cont de lipsele, ce le avem.

Sibiiu, în 11 Ianuariu, 1887.

V. Bologa m. p. secret.

M. Cosma m. p. preşedintă.

Varietăţi.

* (Felicitări de anul nou.) În ḑiua anului nou după serviţiul divin, la sfârşitul căruia dl protopresbiter şi paroch local S. Popescu a cetit datele statistice despre mişcarea populaţiunei şi starea averei bisericesci în aceasta parochie în decursul anului espirat 1886; asesorii consistoriali în corpore, acompaniaţi de un numĕr frumos al inteligenţii din loc s'au presentat la Escel. Sa Dl archiepiscop şi metropolit pentru a'l felicita din incidentul anului nou.

* (Promoţiune). În 22 Decembre n. 1886 s'a promovat la gradul de doctor în drepturi dl Stefan Petrovici, la universitatea din Viena.

* (Bobotează.) Ca în anii precedenţi, aşa şi Marţi în 6 a lunei curgĕtoare Părintele capelan militar Simon Popovici cu paradă militară va face Sfinţirea apei în Strada Schevis. Este frumoasă această festivitate arangiată de cătră Parintele Popovici din an în an, de aceea ne ţinem de a noastră datorinţă de a o anunţa încă de acuma.

* (Maiestatea Sa împĕratul) a dat în 10 Ianuariu n. un „diner" la care au fost părtaşi: ministrul român Sturdza, membrii comisiunei române Protopopescu şi Rădulescu; contele Kálnoky, bar. Orczy, şeful de secţiune Szögyenyi, ministrul de comerciu cont. Szécsenyi, şeful de secţiune Matzinger, adjutantul general al Maj. Sale bar. Popp, bar. Herbert şi loc. mar. campestru din Dalmaţia Blazecovici.

* (Comitetul reuniunii sodalilor români din Sibiiu,) încuragiat de sprijinul oferit din partea mai multor domni din inteligenţa română din loc, a arangiat un ciclu de prelegeri publice.

La prelegerile acestea este cu toată onoarea învitat p. t. public, care prin aceasta se avisează totodată, că ciclul se va începe cu 4/16 Ianuarie 1887 la 5 oare seara şi se va continua din opt în opt ḑile, până la 1/13 Februarie 1887 inclusiv, ceea-ce ar face cu totul cinci prelegeri.

Prelegerile se vor ţiné în localul societăţii de lectură, Stradă Cisnădiei Nr. 7.

Fiindcă prelegerile, pe lângă petrecere spirituală mai au şi scopul spriginului material al reuniunii sodalilor români din Sibiiu, la întrare va fi a se solví:

a) din partea membrilor reuniunii câte 5 cr.;
b) din partea nemembrilor câte 10 cr.

Suprasolviri se vor primí cu mulţămită.

La „Institutul tipografic" şi în „librăria tipografiei archidiecesane" se vênd bilete de întrare şi se primesc şi abonamente pe ciclul întreg.

Programa ciclului se va distribuí la cassă.

Ciclul se va deschide cu:

„Biografie fără nume" sau „Faurul din comună," de N. Cristea.

* (Pertractările convenţiunei vamale cu România.) Din Viena se vestesce, că la cererea membrilor comisiunei române s'a mai ţinut în 10 Ian. n. încă o mică şedinţă. Ministrul Sturdza înnaintă o lămurire, în care se spune, că împuterniciţii guver. român în Viena au aflat o bază favorabilă în pertractările de păn' acuma. Acum însĕ trebue sĕ se facă o mică întrerupere cu pertractările, pentru ca sĕ meargă în Bucuresci pentru de a căpĕta şi mai departe instrucţiuni; numai ministrul Sturdza va mai rĕmâné în Viena din pricină, că petrece aici cu întreaga sa familie. Cătră sfêrşitul lui Ianuarie din nou se vor începe pertractările.

* Cetim în „Gazeta Transilvaniei": *„Silvania"* este numele unui nou institut de credit, care se va înfiinţa în Şimleul-Silvaniei, cu un capital de 75,000 fl. în 1500 acţii de câte 50 fl., încheiându-se subscrierea acţiilor în ḑiua de 15 Martie. Comitetul fundator se compune din domnii: Alimpiu Barbolovici,

---

duceri, d'a stabilí o comptabilitate potrivită cu operaţiile unei casse. Deasemenea când o comptabilitate este întrodusă, un şef bun va avea adesea ocasie d'a găsí o metodă mai bună d'a trece câţi-va articlii, d'a face estrase, cari nu reies immediat din cărţi, d'a regula compturi lungi şi conplicate d'a le limpeḑí şi ale prescurta, o purtare bună a registrelor şi un şef pătrunḑĕtor vor împedeca mult ca o bancă sĕ 'şi suspende plăţile.

„După aceste date trebue plasat fie-care la secţiunea, pentru care are mai multă aptitudine.

Salarie. — „La ori-ce bancă salariul celor mai tineri este mai mic decât al celor mai bătrêni. În Scoţia un începător la bancă face o pracsă de 3 ani, în decursul cărora puţin învaţă. Nu este chiar aşa în Londra, unde un începător capĕtă mai întâi 60 livre sterlinge pe an şi cadouri de crăciun sau 80 l. st. la bancele pe acţiuni, care au suprimat obiceiul cu cadouri date amploiaţilor lor prin public. Pretutindeni însĕ regulele de avansament sunt variabile şi nici că poate fi altcum. Unii bancheri urcă salariile fiecărui amploiat în toţi anii, chiar şi atunci, când n'ar fi avansaţi în post şi în casul acesta salariele sunt regulate esclusiv după numĕrul anilor de serviciu; alţii au o ierarchie, în care fiecare post corespunde unei cifre anumite de salar şi atunci salariul depinde de avansament: alţii combină cele douĕ sisteme şi dau un minimum de salar gradului şi un supliment anual ansienităţii. Fiecare sistem îşi are avantagiile; dar este o regulă, care am dorí sĕ prevaleze: această ar fi d'a proporţiona totdeuna urcarea salarielor cu profitele cassei. Dacă banca prosperează, salariele amploiaţilor trebue sĕ fie urcate şi dacă are perderi, trebue sĕ fie împărtăşite de nenorocul ei. Ăsta 'i mijlocul d'a prevení urmările capriciului din partea direcţiunei bancei şi ura din partea amploiaţilor. Mĕsura salarielor trebue ficsată totdeuna după o regulă şi nici odată prin protecţiune.

„Stăpânilor daţi servitorilor vostri ceeace este just şi echitabil d'a le da, aducându-ve aminte, că şi voi aveţi un stăpân în cer. Fiţi justi în distribuirile voastre de avansare şi alegeţi pe aceia, cari sunt cei mai demni şi cei mai capabili de a îndeplini serviciul, căruia sunt destinaţi. Fiţi drepţi în ficsarea salariului şi nu uitaţi, că avênd mai multă responsabilitate decât servitorii ordinari ei trebue plătiţi conform serviciului. Fiţi justi în promoţiuni şi nu lăsaţi nici odată ignorat meritul prin patronagiu şi favoritism. Fiţi justi în cantitatea muncei, ce o pretindeţi; luaţi destui amploiaţi pentru a'şi îndeplini datoria fără a esceda cu prea mare oboseală; nu ve îngrijiţi de ei prea târḑiu şí nu le refusaţi unele concedii folositoare sănĕtăţii şi recreaţiunei lor. Fiţi justi în reproşurile voastre: controlurile sĕ fie mai dese faţă de cei nedrepţi şi recunoaşteţi tot aşa de uşor meritul lucrătorilor vostrii — ca şi greşelele. Fiţi justi în pensiunile voastre şi recompensaţi cu respect şi liberalitate pe bătrênii vostrii servitori; nu uitaţi, că ei au fost juni şi că voi aţi avut beneficiul serviciilor lor.

La toate bancele, amploiaţii dau de obiceiu donĕ cauţiuni de câte 500 l. st. şi aceste cauţiuni sunt mai mari la gradele superioare. În 1841 banca Angliei a renunţat la sistemul de cauţiuni şi l-a înlocuit prin un alt sistem. Fiecare amploiat subscrie întrând 10% din suma, pentru care i-s'ar fi reţinut ca cauţiune; cei vechi au subscris în decurs de 5 ani 2% din aceeaşi sumă şi venitul acestui fond ficsat la 600 l. este vĕrsat la casa vĕduvelor amploiaţilor, fundaţiune patronată de bancă. Dacă ajutoarele scădeau, această sumă sub 600 l. se acoperia deficitul cu resturile de venite, care formează această dotatiune; se recurgea la contribuiri noue, dăcă cauţiunea comună devenia sub 4700 l.; dar nici odată contribuirea 2% dela vechia cauţiune personală şi nici odată banca nu poate reclama fondului de garanţă o sumă superioară numĕrului acestei cauţiuni vechi. Amploiaţii sunt afară de aceasta personal angagiaţi pentru ori ce sumă, cu care ar fi responsabili şi fondul de garanţă nu e nici odată decât o cauţiune. — Reţinerea anuală în decurs de 5 ani a fost ficsată la o livră."

Vasile G.....

vicariul Silvaniei și proprietariu în Șimleu, George Pop, proprietariu în Băsesci, Dr. Ioan Nichita, advocat în Zălau, F. Cocian, advocat în Ceh, Ioan Moldovan, paroch și proprietariu în Bănișor, Ioan Serb, preot în Siciu, Vasiliu Papp, asesor și proprietariu în Zălau, Dr. Vasiliu Lucaciu, parochul Șișiescilor și proprietariu, Ioan Cosma, protopop și proprietariu în Pericei, Teodor Simoc, preot gr. or. în Bosna, Andreiu Cosma, advocat și proprietariu în Supurul de sus, Simeon Oros, advocat în Șimleu. Subscrierile sunt a se trimite la dl Alimpiu Barbolovici, cassariul interimal, în Șimleul Silvaniei. Director esecutiv e dl Andreiu Cosma.

* (Nu's vorbe). După cum se sună tot trebue să se întêmple ceva la primăvară. Ministrul de honvedi așteaptă dela o comisiune *proiectul de lege pentru mobilisare*, ca să 'l poată înnainta cât mai în grabă dietei; tot odată s'a dat ordin municipiilor țării ca până la finea lui Faur să facă conspecte în orașe și sate despre cai, mânzi, cară, căruțe, și să se trimită ministrului de honvedi. — Cine scie, ce aduce vremea!!

* (Reforma în studiile juridice) după cum se vesteste din Viena consistă în următoarele: La facultatea jur. a universit. din Viena, istoria imperiului și a dreptului german, filosofia practică și istoria imperiului Austriac pentru viitor nu mai formează un studiu obligat pentru ascultătorii de drept; tot ast-fel cade o parte din istoria generală. —

Pentru anul prim se va introduce un colegiu pentru enciclopedia juridică. Sciințele de stat se vor înmulți cu 2 colegiuri ca studiu obligat. Studiul economic național încâ se va introduce pentru anul al 2-lea.

Loterie.

Mercuri, în 12 Ianuariu 1887.

Brünn: **4 59 17 41 22**

Xr. 479 [1514] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de clasa a III-a din comuna Răcătău se escrie concurs la înțelesul ordinului consistorial din 1 Iuliu 1886. Nr. 2189 B. concurs cu termin de 30 de dile dela prima pnblicare.

Emolumentele sunt:

1. Dela 115 familii câte una ferdelă de familie de bucate în greunțe cu ferdela vechie sau în locul ferdelei 1 fl. adecă un florent . . fl. 115.—
2. Dela folosința casei parochiale grădină și progradie . . . . . fl. 30.—
3. Dela frundășile ce să dau din pădurea bisericei sinodul cu comitetul parochial asigură un venit de . . . fl. 60.—
   Dela stola regulată. . fl. 42.90
   Dela umblarea cu crucea la bobotează dela 115 familii câte 2 cupe grâu, coaste și alte prinoase à 30 cr. . . fl. 34.50
6. Dela părăstase și alte dăruri aduse . . . . . fl. 80.—
7. Dela cununa anului și dela Pasci . . . . . fl. 32.—
8. Dela eșirea cu litie la hotar și sânțirea apei la dile anumite și usitate . . . fl. 10.—
9. Dela molitvele posturilor . . . . . fl. 12.—

Suma fl. 416.40

Cei cari doresc se ocupe aceasta parochie, au să'și îndrepte petițiunile inzestrate cu documentele prescrise în statutul organic și regulamentul pentru parochii subsemnatului oficiu protopresbiteral până la supranumitel termin.

Sebeș, în 29 Decembre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 35. [1513] 1—3

CONCURS.

Încuviințânduse prin ordinul consistorial din 11 Novembre 1886 Nr. 5597 B. așezarea de Capelan lângă neputinciosul paroch George Panța în Parochia de clasa a II-a din Pianul de sus protopresbiteratul Sebeșului se escrie pentru întregirea acestuia concurs cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

A treia parte din venitele parochiale afară de cimiteriul, carele să lasă întreg în folosința parochului până trăesce.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea să'și aștearnă petițiunile instruite conform statutului organic și regulamentului pentru parochii oficiului protopresbiteral al Sebeșului până la terminul sus indicat. Se lasă concurenților în voie, ca sub durata concursului să se presenteze poporului în biserică în vreo duminecă ori sărbătoare.

Pianul de sus, în 27 Decemcre, 1886.

Comitetul parochial în conțelegere cu

I. Tipeiu,
prot..

Nr. 106. [1510] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în comuna bisericească de clasa a III-a Prihodiște Tătărești, pe basa resoluțiunei consistoriale ddto 11 Martie a. c. Nr. 484 B., se escrie concurs cu termin de 30 dile dela prima publicare.

Emolumentele sunt.

1. Dela 120 familii câte una ferdelă cucuruz sfărmat, à 1 fl. 20 cr. . . . . fl. 144.—
2. Venitele stolari sistemisate de mai înnainte:
   a) dela betezuri . . fl. 12.50
   b) dela cununii . . . „ 32.—
   c) dela înmormêntări . „ 80.—
   d) dela sfeștanii . . . „ 4.—
   e) dela 27 familii neorustice stola à 1 fl. . . . „ 27.—
3. Alte venite accidentali împreunate cu serviciul intern și estern bisericesc la botezul Domnului, cununa anului, maslu, etc. . . . fl. 110.—

Suma fl. 409.50

Doritorii de a competa au a-'și așterne, în terminul sus indicat, suplicile lor instruate conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetul parocial.

Oficiul pretopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, în 10 Decembre 1886.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

U. Z. 9—1887. [1511] 2—3

Edict de licitațiune.

In 4 Martie stilul nou, 20 Februarie stilul vechiu 1887 se va ține la oficiul central al Universității săsesci în Sibiiu piața mare Nr. 15 dela 9 până la 12 oare înnainte de ameadi și la cas de lipsă și dela 3 până la 6 oare după ameadi o licitațiune publică pentru esarêndarea următorilor munți de păsunit, pe anii 1887-1888, 1889, eventual numai pe anul 1887 și anume:

Nr. curent.	Situațiunea muntelui	Numirea	Arealul de păsunit Jug.	□°	Prețul de eslamare fl.
1	*Tălmaciu*	Cornu Pleschii .	712	—	750
2	„	Negovan mare . }	1327	—	925
3	„	Negovan mic . }		—	862
4	„	Conțu mare }	2245	—	705
5	„	Cunțu mic . }		—	895
6	*Orlat*	Stricatu . . .	1750	—	204
7	„	Oltiavu . . .	1425	—	625
8	„	Furnica . . .	1546	—	258
9	„	Bălu	929	1300	651
10	„	Balințu mare .	1101	900	223
11	„	Balințu mic . .	650	1000	149
12	„	Sercinu mare .	1253	100	206
13	„	Sercinu de mijloc	1413	900	813
14	„	Sercinu de laturi.	1141	700	541
15	*Sibiel*	Cotrona . . .	274	1100	94
16	*Sinna*	Goaza de sus .	1419	600	653
17	„	Goaza de jos .	1387	800	166
18	„	Hanesu de sus .	1676	1400	580
19	„	Hanesu de jos .	1686	1400	203
29	„	Steaza de sus .	389	1000	79
21	„	Steaza de jos .	600	—	33
22	„	Gropele de sus .	794	600	31
23	„	Gropele de jos .	452	890	121

Fie-cine, care doresce a lua arêndă trebue să depună la mâna comisiunei de licitare înnainte de licitațiune 10% din prețul de eslamare ca vadiu în bani gata, care după terminarea licitațiuuei se va restitui aceluia, ce nu a obținut arênda, ear celor ce nu obținute li se va socoti în prețul arêndei, dacă au depus cauțiunea de arêndă conform contractului.

Condițiunile mai de aproape ale arêndei se pot vedé și înnainte de diua licitațiunei la oficiul central al universității săsesci în oarele de cancelarie.

Sibiiu, în 5 Ianuariu 1887.

Dela oficiul central al universității săsesci.

Nr. 592 [1512] 1—3

EDICT.

Ilie Brad gr. or. din Gurarîului, protopresbiteratul Sălistei care de 4 ani a părăsit cu necredință pre legiuita sa soție Ana Hanzu tot din Gurarîului conform decisiunei consistoriale din 4 Novembre a. c. Nr. 5626 B. se citează a se presenta în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict, înnaintea subscrisuliu oficiu, căci la din contră procesul divorțial intentat de soția sus numită contra lui se va pertracta și decide și în absența lui.

Săliște, 23 Decemvrie, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sălistei.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Sz. 669. 1886 tkvi. [1515] 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhiré teszi, hogy a nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtatónak oláh-bogáti Munteán Juon lui Nikulàe, Reulea Niculáe (Bulyàr), Sajta Niculáe lui Ilie végrehajtást szenvedők elleni 275 frt. 65 kr. töke követelés és járulékai iránti, végrehajtási ügyében a vizaknai kir. járásbíróság területén Oláh-Bogáth határon fekvő Oláh-Bogáthi 176-ik sz. tjkben A + 1—16 rsz. 779 frt. Oláh-bogáti 177 sz. tjkben A + 1—3 rsz 144 frt. O-bogáti 123 sz. tjkben A + 1—10 rsz. 305 frt. 50 kr. O. bogáti 391 sz. tjkben A + 1 rsz. 57 frt. Összesen 1285 frt 50 kr. becsárban az árverèst elrendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok az **1887 évi február hó 3-ik napján délelőtti 11 órakor** Oláh-Bogát község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A vizaknai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól 1886 évi Oktober hó 9-én.

A kivonat hiteleül. **Csiki,**
kiadó.

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiția fundamentală** a sănătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevărat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rău, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sănătos* și redă *corpului bolnav puterea și sănătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dupla 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispositie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Domnule Fragner!

Te rog ca să bine voesci pentru suma de 10 fl. aici alăturată a'mi trimite o lădățuie cu 10 sticle din *balsamul de viață al D-rului Rosa.* Permiteți-'mi totodată să ve comunic, că acest medicament este escelent; căci de 3 luni încoace, decând îl întrebuințez, durerile mele de stomach, pe cari de 10 ani încoace le-am avut, — nu le mai simț. Tot acest medicament a lecuit și pe soția mea de o boală de ficați, de care a suferit ea de ani încoace, și le conservă sănătatea copiilor mei, scutindu-i cu deosebire de friguri, cari p'aici sunt atât de deși. Primiți Dl meu asigurarea deosebitei mele stime, cu care me semnez:

Casimir Masalski,
inspector peste lucrările căii ferate în Alecsinaț, Sêrbia.

În original se află: Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului

B. Fragner,

apotecă „la Vulturul negru,“ în **Praga**, cornul dela Spornergasse 205—3 și în depositele mai jos însemnate:

Sibiiu: **Karl Müller**, apotecar, **W. F. Morscher**, apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff**, apotecar, **Nicolau Széky**, apotecar, **Adolf Valentini**, apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler**, apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn**, apotecar.

Toate apotecele din Austria, și cele mai multe prăvălii cu materiale au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Balsam de auș.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auțului greu și dobêndirea auțului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1285] 11—15

Redactor provisoriu: Dr. **Rem Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 2 Sibiiu, Joi 8/20 Ianuariu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe săptămână, deschidem pe anul 1887, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfîrşeşte cu ultima Decembre 1886, a-'şi înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârdia cu espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei fâşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 7 Ianuariu.

Privirea Europei este îndreptată spre Berlin asupra bărbatului de fer, care trei ţile dearêndul a susţinut o luptă înfocată cu parlamentul pentru durata terminului în privinţa presenţii forţelor armate. Şepte sau trei ani va dura actuala stare de lucruri cu privire la numĕrul miliţiei germane. Capacităţi militare ca mareşalul Moltke, bărbaţi politici neasĕmĕnaţi, după cum e Bismarck au pledat pentru termin de 7 ani, parlamentul a fost pentru trei ani. Îndată după publicarea acestui verdict s'a ridicat principele Bismarck, şi a cetit autograful împĕrătesc, prin care să disoalvă parlamentul.

Importante sunt desbaterile din Reichstagul german pentru enunciaţiunile făcute cu privire la starea europeană în genere. În aceasta privinţă principele Bismarck a vorbit limpede, respicat, fără nici o cruţare, şi dacă în general lumea nu va fi mulţămită cu metoda burşicoasă a lui Bismarck de a tracta parlamentarismul, într'una va trebuí sĕ-'i fie recunoscĕtoaria, şi aceasta este declaraţiunea lui în în politica esternă, care e limpede ca lumina soarelui.

Bismarck voesce pacea mai pre sus de toate. De aceea Germania trăesce în cea mai strânsă legătură cu Rusia. Asemenea bune legături întreţine ea şi cu Austro-Ungaria. Tendenţa Germaniei este îndreptată spre susţinerea păcei. N'are Germania nici un interes în orient, nici un interes în Bulgaria, şi dacă Bismarck în politica sa pentru Bulgaria ar fi provocat un rĕsboiu cu Rusia, atunci el ar fi trebuit pus pe banca acusaţilor. Acesta e punctul de plecare al Germaniei în cestiunea orientală. Domnească în Bulgarea cine va domnì, esercieze protectorat sau doară chiar permanentă influenţă ori cine va voì în Bulgaria, Germania pentru aceasta nu se va încăera cu Rusia.

Diametral opus cu acest program al principelui Bismarck în cestiunea orientală este după cum scim cel al contelui Kálnoky. Monarchia noastră are vitale interese în orient. Nu este indiferent deci pentru Austro-Ungaria cine va domní în Bulgaria, şi ea nu va suferí ca vre o putere strĕină sĕ esercieze acolo influenţă permanentă, sau protectorat nebasat pe contracte internaţionale, o eventuală ocupare cu armată a Bulgariei o va considera de casus belli.

Declaraţiunile contelui Kálnoky au fost cunoscute principelui Bismarck, de aceea îndată după ce a dat Rusiei mână liberă în cestiunea orientală, a mărturisit, că între Austro-Ungaria şi Rusia relaţiţiunile sunt foarte încordate. Germania îşi dă toată silinţa sĕ susţină pacea, şi sĕ împedece o eventuală încăerare între aceste două mari puteri vecine. Şi dacă îi va succede, atunci ei puţin îi va păsa, dacă în Rusia o vor considera de austro-filă, şi în Ungaria de ruso-filă.

Din politica cu doue feţe a lui Bismarck adevĕrata morală este, că el umblă după interesele Germaniei, pentru cari sacrifică interesele aliaţilor sei.

Cu privire la alianţa cu statul nostru încă aflăm enunciaţiuni importante. Raportul acestei alianţe e de natură, încât un stat nu e obligat a apĕra interesele celuilalt. Concret vorbind, Germania numai atunci va întrevení în interesul statului nostru, când acesta va fi ameninţat în temeliile sale. Puţină mângăere, vor fi ţicênd ţiarele din Budapesta, dar totuşi mângăere.

Am ţinut de cuviinţă, sĕ relevăm aceste puncte din memorabila cuvêntare a lui Bismarck pentru caracterisarea situaţiunei. Lumea va fi recunoscĕtoare principelui de Bismarck pentru atâta sinceritate în espunerea politicei sale, căci acuma sĕ scie, din ce parte suflă vêntul, nu 'i va fi recunoscĕtoare însĕ monarchia noastră pentru direcţiunea politicei germane în cestiunea orientală.

Am avut slăbiciunea sĕ accentuăm nu odată, că politica noastră îşi are de basă alianţa cu Germania Va trebuí acuma sĕ declarăm, că politica noastră va trebuí sĕ se baseze numai pe puterile noastre. Şi atunci avem lipsă de pace internă.

Revista politică.

Din capitala monarchiei s'au întors bărbaţii regimului nostru cu isprăvile în băţ, ca sĕ fie scărmânaţi de representanţii dietali Mai trebuia sĕ amintim că în conferinţele ministrilor din capitală s'au luat în mare băgare de seamă mĕsurile trebuincioase miliţiei în casul unei mobilisări; pentru aceste mĕsuri ministrul de finanţe va trebuí sĕ pună la disposiţia ministrului de rĕsboiu 15 milioane de fl. mai mult decât după cum e budgetul pe anul 1887; şi acestea milioane, e întrebarea, dacă vor fi de ajuns.

De tot furtunoasă e dieta Uugariei, bărbaţii nu se cruţă aproape de loc şi cu deosebire la ordinea ţilei a fost început desbaterea budgetului pentru 1887. Desbaterea e vehementă, ea ne lămurescе în destul trista soarte, în care sĕ află Ungaria în privinţa financiară. Săculeţul deficitelor se umple tot mai tare şi mai tare.

Finanţele Ungariei represintă un tablou aşa de trist încât deputatul Helfy a declarat, că sau va urma un bancrot sau dările vor trebuí sĕ se urce. De altcum dênsul se şi mirĕ, că în Ungaria regimul parlamentar nu-i ca în alte state, în cari cel puţin după o ocârmuire de 12 ani se încunjură catastrofa financiară prin aceea, că 'şi dau dimisiunea şi nu mai îmbată lumea cu apă rece. Dênsul află finanţele Ungariei aşa de neregulate încât nu află demn, ca budgetul statului sĕ se primească ca desbatere specială. Horánszky nu-'şi mai aduce aminte de un guvern, care sĕ-'şi fi perdut aşa de tare încrederea poporului.

Cu vreme naţiunea va numí epoca aceasta sistemul minciunilor. După orator socotelile sunt pline de sminteli, dênsul e foarte neclar, cu atâta e în clar însĕ, că în decurs de 10 ani din urmă deficitul se învêrtesce în jurul frumuşelei sume de 40 milioane. Socotelile finali arĕtă, că în anul 1868 datoriile statului erau de 235, în anul 1875 însĕ de 619 în 1885 au atins frumuşica sumă de 1435 de milioane. Acest sistem trebue sĕ se şteargă, aşa n'o va mai putea duce ţeara mult. Sub acest regim nu înfloresce decât egoismul şi idololisarea. La amêndoi oratorii dl Tisza le a sciut rĕspunde prin vorbe pline de flosculi.

Acestea 's dela noi.

Foile se ocupă mai cu seamă cu discursul lui Bismark şi cu politica Germaniei. Nu scie omul ce va fi şi unde vor rĕspunde apucăturile politice. Mulţi pretind, că din discursul lui Bismarch lămurit se vede starea pacinică a Europei. Dacă ar fi aşa dar, de ce cancelariul de fer de trei ori s'a ridicat pe tribună pentru de a se primí, ca soldatul german şepte ani sĕ nu se despartă de puşcă. De alt-

---

FOIŢA.

Seara în ajúnul nunţii.

„În adevĕr noi vom trăí fericiţi unul cu altul,“ vorbì domnişoară Louisa mătuşii sale, seara în ajunul nunţii şi obrajii ei se roşiră, şi ochii ei străluciau de plăceri lautrice. Îşi poate cineva uşor închipuí, când o mireasă ţice n o i, la cine dintre muritori cugetă.

„Nu me îndoesc de loc, scumpă Louisa“ rĕspunde mătuşa: „băgaţi numai de seamă, ca sĕ r ĕ m â n e ţ i fericiţi unul cu altul.“

„A, cine s'ar putea îndoí, că nu vom rămânè! Eu me cunosc. Şi dacă n'aş fi bună, iubirea mea cătră dênsul me va face mai bună. Şi cât timp noi ne vom iubí, nu se poate sĕ nu fim fericiţi. Iubirea noastră va fi continuă“

„Oh“, suspină mătuşa, „vorbesci ca o fată de nouĕ-spre-ţece ani în ajunul nunţii, în estasul dorinţelor împlinite, în estasul frumoaselor speranţe şi presimţiri. Scumpă copilă, crede-me: şi inima îmbătrânesce. Vin ţile, când farmecul sentimentelor se sterge. Şi dacă ilusiunile trec, abia atunci se scie, dacă în adevĕr ne mai iubim. Dacă farmecul răpitor se stinge prin dedare, dacă vioiciunea din tinereţe se pălesce, dacă în vieaţa casnică umbra învêlue tot mai tare şi mai tare lumina: atunci, Louiso, şi mai înnainte nici de cum, abia poate ţice femeea despre bărbat, că-i demn d'a fi iubit, abia atunci poate ţice bărbatul despre femee, că înfloresce în o plăcere vecinică. În ajunul nunţii însĕ în adevĕr 'mi sună astfel de apreţieri ridicol“.

„Te înţeleg, mătuşică, Dta vrei sĕ 'mi spuì: numai virtuţile noastre reciproce ne vor face plăcuţi unul altuia şi în timpurile mai de apoi. Dar acela, de care eu m'am legat — căci despre mine nu pot ţice, de cât a prea-mărí o nobilă voinţă — nu e el cel mai demn, mai nobil dintre toţi tinerii întregei cetăţi? Nu înfloresce în persoana lui numai nobleţea, călăusa norocului vieţii!“

„Copilă“, adause mătuşa, „îţi dau drept. Virtuţile înfloresc la tine ca şi la el: sum datoare sĕ 'ţi-o spun asta, făr' a-te linguşí. Dar, inimă scumpă, ele numai i n f l o r e s c încă, şi nu s'au perfecţionat în arşiţa soarelui şi în povoaie. Nici o floare nu ne înşală mai tare în speranţă, de cât acestea. Nimenea nu scie, în ce pămênt se sădesc. Cine cunoasce tainele inimei?“

„O, mătuşică, în adevĕr me înfricoşezi“.

„Cu atât mai bine, Louiso. Cugetă şi vedi, aşa ceva e tocmai potrivit în seara din ajunul nunţii. Mie 'mi eşti de tot dragă, d'aceea voesc a'ţi vorbí, întocmai cum simţesc. Eu încă nu sunt mătuşă bĕtrênă. În vêrstă de douĕ-ţeci-şi-şepte de ani poţi trăí încă cum îţi place, fără de griji, şi încă n'ai ajuns a fi bigotă. Şi tocmai asta-i pricina, că am dreptul de a'ţi vorbí şi a te face băgătoare de seamă la un secret, ceea ce poate, că încă nu scí, şi despre care unei drăgălaşe şi tinere fetiţe nu i-se prea povestesce; ceea ce pe un tinĕr încă nu'l prea interesează, — şi cu toate acestea e cel mai temeinic stîlp în economia casnică, pe care se basează iubirea vecinică şi norocul nesdruncinat.“

Louisa cuprinse cu amêndouĕ mânile mâna mătuşii.

„Mĕtuşă picată din ceriu! Dta scii, Dtale toate le cred. Vrei sĕ 'mi spuní: Noroc statornic şi iubire vecinică nu ni se garantează din întêmplare prin un stimul trecĕtor, ci numai prin virtuţile inimei, ce le vom efeptuí unul pentru altul, ele sunt comoara cea mai bogată a căsătoriei, ce o vom aduna împreună; ele nu se vor învechí.“

„După cum se întêmplă, Louiso, şi virtuţile se pot învechí, şi cu învechirea lor sĕ devină urîcioase, ca şi frumseţea corpului.“

cum nu poate fi tocmai favorabilă starea Germaniei, dacă ea caută, să 'şi stoarcă toate puterile pentru susţinerea unei puteri militare ne mai pomenite, şi asta poate chiar în contul altor interese.

Şi să nu ne prindă mirarea, dacă n'a reuşit aḑi Bismark, va reuşí mâne, i-s'a mai întâmplat lui stavili, pe când actualul împĕrat era numai rege şi stavilile au fost delăturate, voia cancelariului realisată. Reichstagul s'a disolvat, dar şi asta a fost numai politică poiectată încă mai înnainte d'a vorbí Bismarck, „Vossische Zeitung" se esprimă ast-fel: Fără voie a pus naţiunea stavilă marelui şi mult meritatului bărbat, dar ea 'l chiamă ca odinioară Englitera pe ducele Wellington: *victorios în Spania, Waterloo, Vittoria, să nu porţi învingere asupra poporului teu.*

De alt-cum deşi proiectul a căḑut, îndată după disolvarea Reichstagului se făcură o mulţime de manifestaţiuni împĕratului, ear el mişcat pănă în suflet eşì de trei ori pe balcon, mulţămind mulţimei. Camera seniorilor dietei prusiene a luat un proiect de adresă cătră împĕratul, în care 'şi esprimă părerea de rĕu, că parlamentul a respins proiectul militar, asigurându-'l, că prusienii sunt gata a nu se despărţí şepte ani de puşcă.

Dacă toate statele germane vor fi aşa de entusiasmate pentru militărism ca Prusia, desigur că Bismarck şi Moltke 'şi vor vedé năzuinţele realisate. „Novosti" apreţiind vorbele lui Bismarck ḑice, că interesele Rusiei nici când nu se pot împĕca cu ale Austriei şi ale Engliterei. Rusia nu doresce rĕsboiu, ci resbelul depinde dela Austria; căci dacă Austria e interesată în peninsula balcanică, asta-i în contraḑicere cu problema istorică a Rusiei, ear Rusia nu va putea suferí o ast fel de politică. Deci ar fi bine pentru evitarea rĕsboiului pentru moment ca Austria să 'şi rĕstringă influinţa sa, *în cas contrariu chiar primăvara va aduce o încurcală între relaţiile noastre cu imperiul vecin.*

Comisiunea bulgară în Roma avu aceeaşi soarte ca şi în celelalte capitale, unde ceruse sprijin. Ea a fost primită într'un mod tare prietenesc de contele Robilant. Şi acest ministru îi dete învĕţătură, spunêndu-'i, că Bulgaria datoresce ascultare Rusiei şi că puterile cele mari nu sunt cam prea aplicate a purta rĕsboiu pentru bulgari, ci şi dacă ar purta, rĕsboiul ar fi păgubitor peptru cei mici. Deci bine ar fi ca Bulgaria să se îngrijască de afacerile sale din înlăuntru şi să nu vină în conflict cu statele. — Soartea Bulgariei e deci în mâna puterilor mari. Nici vorbă nu mai poate fi de Alecsandru, după cum spun foile ruse. Ţarul ar fi aplecat a propune un alt principe, pe care dacă 'l-ar recunoasce toate puterile, Rusia n'ar mai umbla după Dandianul Migrelian. „M. Wiedomosti" propune pe principele *Gantemuroff*, care se consideră de descendent al celei mai vechi familii caucasice.

O industrie, ce ni se impune.

Acum, când e vorba a se încheia dín nou cu România convenţiunea vamală, nu va fi fără de interes nici pentru publicul nostru să vadă, cum sciu cei din România află mijloacele cele mai practice, chiar şi pentru articlii, cu cari sunt în prima linie atinşi prin închiderea graniţelor Austro-Ungare. Reproducem în cele următoare după „Economia-Naţională" următoriul articlu:

„Esportul de cereale şi de vite era, şi va fi încă mult timp, singurul nostru isvor de bogăţie, care ne permite a ne procura produsele manufacturate ale ţĕrilor streine, în schimbul produselor noastre naturale. In comptul esportului, vitele figurau cu o sumă respectabilă, destul de însemnată pentru noi. Tĕrgul cel mai important pentru desfacerea vitelor noastre era Austro-Ungaria.

Abia au trecut câţi-va ani dela încheerea conventiunei între România şi Austro Ungaria, şi vecinii nostrii sub presiunea ungurilor, au căutat toate mijloacele spre a se oprí cu totul întrarea vitelor noastre în Austro-Ungaria.

Ungurii, fiind un popor agricol ca şi noi, voiau să încurajeze crescerea vitelor lor, oprind importul vitelor noastre Ei au reuşit pe deplin. N'au cruţat nici un mijloc, chiar cele mai neoneste, numai să-'şi ajungă scopul. Se închidea graniţa vitelor noastre despre Austro-Ungaria, sub pretecst, că la noi bântue pesta-bovină şi alte boale, cu toate că starea sanitara era escelentă în toată întinderea ţĕrei. Intru cât privesce comerciul cu rîmătorii, dificultăţile, ce le făceau comercianţilor nostri, nu erau mai puţin mari şi mai neoneste. Rîmătorii se supuneau fără motiv la o carantină costisitoare, şi odată ajunşi la tĕrgul dela Steinbruch se inspectau de cătră medicii veterinari. Nu este trebuinţă să mai spunem, că mai totdeauna, rîmătorii de proveninţă română erau declaraţi de bolnavi, plini de trichină şi altele. Consecinţa naturală era, că comercianţii nostri trebuia să-'şi vêndă rîmătorii pe preţuri de nimic săpunarilor din Pesta, spre a fabrica săpun din grăsimea lor. Negreşit că şicanele de tot feliul, făcute comerciului nostru de vite, nu erau de natură a încuraja estinderea lui.

Ţifra esportului de vite în Austro-Ungaria a mers scăḑênd, pănă când, de trei ani încoace putem ḑice, că nu am mai esportat nimic. Am rĕmas deci numai cu esport de cereale.

Inchiderea graniţelor Austro-Ungare pentru vitele noastre a avut ca urmare depreciarea completă a vitelor la noi. Cine a mai pomenit să se vêndă vaci cu 20—30 lei, şi boi cu 50—60 lei.

Spre a remedia acest neajuns, şi spre a evita o mulţime de cheltueli comercianţilor noştrii, s'a înfiinţat târgul de râmători de la T. Severin; acum este pe cale de a se înfiinţa un tĕrg de boi la Constanţa. In aceste tĕrguri, comercianţii străini vor putea face cumpĕrări importante, de oare ce în ele vor găsí totd'auna un numĕr mare de capete de vite. Târgurile sunt indispensabile spre a favorisa un ecsport regulat.

N'ar trebuí să ne oprim aci. Avem multe de făcut; trebue să schimbăm multe din obiceiurile noastre, pentru a ajunge să utilisăm în modul cel mai profitabil produsele noastre. Este cunoscut, că esportul animalelor vii, pe lângă că este mai costisitor prin obligaţiunea de a le nutrí, dar este încă espus la o mulţime de riscuri Dacă nu se vînd immediat, posesorul lor este obligat să le nutrească cu spese mari timp îndelungat, sau să le vîndă pe preţ de nimica. Parte din animale pot să moară pe drum. Chiar dacă n'ar fi aceste inconvenienţe, în tot casul, vitele ajung la tĕrguri, ostenite şi slăbite de drum, altă causă pentru depreciarea lor.

Americanii au fost cei dintêi, cari au dat esemplul, cum se poate face comerciul cu vite. Ei, fiind în imposibilitate aproape absolută de a esporta animale vii în Europa, le-au transformat în conserve, de carne cum: slănină afumată sau neafumată, şunci şi carne sărată de râmător şi de boi conservată în butoaie. Esportul de carne conservată se face pe o scară vastă şi americanii realisează beneficii însemnate.

Fiindcă, transformând animalele în conserve de carne, nu se întrebuinţează din animal de cât părţile utilisabile, se reduce mult din greutatea lor, prin urmare chieltuelile de transport vor fi foarte scăḑute. Mai este şi avantagiul, că animalul transformat în conserve, dacă nu se vinde immediat nu mai cere de mâncare.

Ar trebuí să ne convingem de aceste adevĕruri şi să întrăm pe calea industrială a comerciului de vite. Suntem siguri că, dacă transformarea animalelor în conserve s'ar face pe o scară mai întinsă, în vederea esportului cumpĕrători s'ar găsí destui. Acesta ar fi modul economic de a ne desface la timp de animalele grase.

Acum câteva ḑile casse comerciale mari din Belgia s'au adresat ministrului nostru de agricultură şi comerciu spre a le indica pe cei mai însemnaţi fabricanţi de conserve de carne, slănină, şuncă şi carne sărată, dela care ar putea să-'şi procure aceste conserve în mari cantităţi.

Conservele de carne se consumă în Franţa în Germania, Belgia, Anglia şi Italia în mare cantitate. Aceste ţĕri aprovisionează din America. Oare cererea comercianţilor belgiani, pentru ministerul nostru, nu este ea un indice suficient, că conservele fabricate, la noi ar putea să-'şi găsească lesne târguri de desfacere.

Iată o cestiune, care merită serioasa atenţiune nu numai a guvernului şi a productorilor, dar a tuturor persoanelor, cari se interesează de sporirea isvoarelor noastre de bogăţie."

Desbaterea proiectului de lege militar în parlamentul german.

Din lipsa de spaţiu nu putem publica vorbirea cancelarului Bismarck în toată intregitatea ei, dar ca on. public totuşi să poată avea cunoscinţă despre această vorbire remarcabilă, publicăm părţile cele mai esenţiale din trênsa.

După deschiderea sedinţii ia cuvêntul mareşalul Moltke şi continuă: Guvernele solide sunt garanţa păcii; şi din contră sunt periculoase aroganţele conducĕtorilor de partide, şi influinţa lor asupra poporului. Dacă poate să conlucre vre-un stat pentru susţinerea păcei, acel stat poate fi numai Germania, care stă în defensivă, dar spre aceasta se cere să fie tare şi gata de resbel. „Dacă — continuă oratarul — preste voia noastră vom fi siliţi a întra în resbel, atunci vom lupta pănă în fine; dacă însĕ vom respinge proiectul de lege, atunci e sigur, că resbelul e al nostru. Votarea de astăḑi 'şi va avea efectul în afară." Vorbitoriul sperează, că casa nu va întârḑia a sprigini guvernul şi va vota proiectul de lege. Numai armata dă garanţă tuturor celorlalte instituţiuni politice, cari toate cu armata esistă şi cad. Arangearea nouĕ a armatei, numai după ani corespunde scopului ei. Privirea Europei astăḑi e concentrată spre acest parlament. Apelez la patriotismul Dvoastre când ve rog: să primiţi proiectul de lege şi să arĕtaţi lumii, că Dvoastre sunteţi gata la ori ce sacrificiu, chiar la acceptarea unei convingeri contrarie convingerilor Dvoastre, când e vorba de bunăstarea patriei.

După ce a vorbit Stauffenberg, urmează cancelariul Bismarck: Puterea armată în starea ei actuală, după convingerea guvernului, nu e de ajuns pentru a da garanţă siguranţii imperiului, la care poporul german are drept necontestabil. Aceasta e convingerea tuturor autorităţilor militare afară de parlamentul german. (Ilaritate.) Aşadara toate autorităţile militare sunt în contraḑicere cu dnii Richter, Windhorst şi Grillenberger. (Contraḑiceri.) Eu nu pot crede, că acesti dni să se pună cu judecata dênşilor mai presus de împĕratul german binevĕrsat în cele militare şi mai presus de părerea tuturor generalilor. Numai aceea o pot presupune, că asesti dni afară de motivele espuse de guvern caută şi alte motive; presupunerea, că noi am vrea să introducem dări nouĕ, e tot aşa de mare neesactitate, ca si când noi am presupune despre opositiune, că ar avea inte-

---

„ O mătuşică, ce mai vorbesci! Spune-'mi o virtute, ce cu vremea să devie uricioasă.

— Dacă odată e urită n'o mai putem numí virtute, întocmai după cum nu mai putem numí p'o frumoasă fetiţă, frumoasă, d'acă vremea a sbârcit-o ca p'o mamă bună.

„Dar, mătuşică, virtuţile nu se aseamănă cu lucrurile pămêntesci!"

— După cum se întêmplă.

„Când se va putea ḑice despre delicateţă şi blândeţe, că sunt lucruri uricioase?"

— Îndată ce vremea le va schimba în molesire femeească.

„Şi curagiul bărbătesc?"

— Într'un arţag brutal.

„Şi modestia?"

— În dejosire.

„Şi mândria nobilă?"

În trufie şi fală goală.

„Şi complesanţa?"

— În o prea îndejosită pretinie cu toţii şi în a te face sluga lui Dârloagă.

„Nu mătuşică, voesci numai ca să me resvretesc. Viitorul meu bărbat nu poate degenera aşa de tare.

O virtute îl împodobesce, ce 'l feresce de toate cursele. Sĕlăşluesce în el o adâncă simţire şi un neperitor sentiment spre tot ce e nobil, frumos şi bun. Şi această simpatie gingaşă pentru tot ce-i nobil, sĕlăşluesce în mine ca şi în el. Ea este isvorîtoriul chizĕşiei pentru fericirea noastră."

— Şi dacă ea se va învechí cu voi, va devení o simţire urâcioasă, iar asta simţire e satana căsĕtoriei. Simpatia nu v'o deneg nici unuia; însĕ Dḑeu drăguţul să ferească ca aceasta graţie să nu îmbĕtrâneasă, căci să va preface într'o femeie certăreaţă. Cunosci pe contesa Stammern.

„Aceea, care de câţiva ani s'a despărţit de bărbatul seu?"

— Cunosci motivul adevĕrat al despărţirei.

„Se vorbesce multe."

— Ea însăşi mi-a povestit istoria. Şi eu încă vreau să ţi-o povestesc. E plină de învĕţături şi tot odată comică; şi să o aducem aici numai ca o pildă.

Louisa devenì curioasă. Mătuşa istorisì următoarele:

Stammern şi femeia sa erau o părechie pildă de iubire, ajunseră a fi invidiaţi. Căsetoria lor a fost efectul unor petreceri la olaltă din când în când în decursul mai multor ani, al plăcutei consimţiri unul faţă de celalalt. S'au iubit cu o înfocată dragoste. Amêndoi au fost creaţi unul pentru altul, frumoşi, buni şi sentimentali, şi în toate dorinţele şi planurile lor se potriviau.

E de însemnat încă prima întêmplare, pe când erau logodiţi şi părinţii lor nu se puteau învoí, astfel, că căsetoria se tot amâna. Contesa era amĕrîtă pănă în suflet, bolnavă de moarte; şi logodnicul fanatic în iubire amenintă a se stinge, ca Werther a lui Ghoete, sau ca Siegwart alui Miller. Destul, pentru ca să mântuiască vieaţa junei contese şi să oprească pe conte dela o luptă îndoelnică şi disperată, părinţii erau siliţi, cel puţin la părere, ca să se împace. Învoirea mântuí pe logodnici de moarte; însĕ îndată ce juna contesă nu mai era în pericol, neînţelegerea iară 'şi vîrì coada între părinţi şi căutau sŭ mai amâne nunta încă pe vr'o câţiva ani. Tinera părechie însĕ într'o noapte dispăru, călătorì peste hotărĕle ţĕrii, se cununà înnaintea altariului, se întoarse contele ca bărbatul contesei, ear ea ca femeea lui şi cu asta parcă tot ceriul se pogorîse pe pământ. (Va urma.)

res să pericliteze siguranța Germaniei. E de apreţiat şi împregiurarea, că nodul gordian, faţă de care am stat înnaintea resbelelor ultime, numai prin sabie l-am deslegat, umai prin armată, pe care ne putem basa. Aceasta va fi evident înnaintea fie-cărui, precum şi aceea, că cestiunea orientală nu se poate deslega din aceasta casă. Chemarea, ce ne-a provenit din pacea dela Frankfurt a fost destul de grea. Mai uşor a fost a crea pacea, decât a o susţiné. Aceasta ne-a succes *în conlucrare cu Austro-Ungaria, cu care stăm într'o legătură atât de internă, într'o intimitate sinceră şi reciprocă, precum în decursul alianţii germane nici când nu ne-a succes a o stabilí.* Pentru consolidarea păcei are mare înrîurinţă şi referinţa amicală, ce esistă între cei trei împeraţi, şi acum e mai necesar să se susţină binefăcătoarea pace, ear spre aceasta e de lipsă înnainte de toate o armată tare.

Referinţele noastre faţă de toate puterile sunt cele mai bune. Bunele noastre referinţe faţă de Rusia încă 's mai presus de toată îndoiala *Noi nu avem poftă de resbel şi cu greu putem presupune aşa ceva şi din partea Rusiei.* Atâta e sigur, că noi faţă de Rusia nu vom începe resbel. La o alianţă între Francia şi Rusia cu ocasiunea compunerei proiectului nu am reflectat.

Toate suspicionările, cu cari suntem acusaţi, sunt nebasate. Tot presa aceea, care acum e în contra proiectului de lege, cu câteva săptămâni înnainte au pretins, ca să ne încurcăm într'un resbel cu Rusia pentru Bulgaria. Dar ce e pentru noi Bulgaria? *Pentru noi e un lucru de tot indiferent ori şi cine va domní în Bulgaria.* Amiciţia cu Rusia e cu mult mai preţioasă pentru noi, decât susţinerea bunelor relaţiuni cu Bulgaria, şi nu ne vom lăsa a fi amăgiţi din partea nimănui, *ca să întrăm în inimiciţie cu Rusia pentru Bulgaria.* Susţinerea bunelor relaţiuni între puteri pentru noi e de cel mai mare interes, şi aceasta e cu mult mai greu, decât poate Dvoastre aţi crede, şi să nu credeţi, că noi combătuţi fiind sau prin jurnalistică sau prin discusiunile parlamentare ne vom abate dela această nisuinţă.

Cu Francia încă stăm în bune relaţiuni, dar susţinerea acestor relaţiuni e o problemă cu mult mai grea, pentrucă aici trebuie să treacă mult timp, până când se vor uita toate cele din trecut.

Din parte-ne toate le comitem, ca pe francezi să-'i îndueplecăm la uitare şi iertare. Nu avem nici un motiv ca să ne asceptăm la un resbel din partea Franciei, *dar nici ca să ne temem de atare resbel, nu avem motiv.* Ca să atacăm noi pe Francia despre aceea nu poate fi vorbă, dar trebuie să ne îngrijim, ca nici noi să nu putem fi atacaţi. Noi pe Francia în nici o împregiurare nu o vom atăca, dar totdeuna trebue să fim gata, ca în cas de erumperea resbelului să putem da afront.

Scopul proiectului acesta este. Eu sunt cu toată încrederea faţă de guvernul frances şi faţă de o parte a poporului francez, trecutul însă ne-a învăţat, că noi la *o pace îndelungată cu Francia nu putem conta.* În Francia uşor poate să ia frênele guvernului un cabinet, care să ne aducă resbelul şi cu acest incident trebue să ne tragem de seamă. Esistă în Francia o singură foaie, care să ţică: că francezii abţic de Elsaţia şi Lotharingia? Întrebarea dacă e motiv de ajuns pentrn votarea acestui proiect — temerea, că putem fi atacaţi din partea Franciei nu voiesc a o discuta, observ numai, că datorinţa noastră este a ne îngriji în toate direcţiunile. Francia e tare şi are o armată devotată şi bine instruită şi astfelíu noaue nu ne este iertat a sta în nelucrare fie acolo referinţele din timp în timp cât de pacinice. Ce ne-ar ascepta pe noi, dacă francezii ar învinge. Tot cu acei francezi am sta în faţă, cu cari am stat dela anul 1807 până la 1816, şi cari în decurs de 30 de ani ne-ar distruge cu totul. S'ar nisuí într'acolo ca să ne micşoreze, ba poate ne-ar pretinde şi regatul Hanoverei. Prin aceasta voiesc să indigitez numai urmările unui resbel cu sfârşit tragic. Pacea dela anul 1870 ar fi numai o jucărie pe lângă pacea dela anul 1890. Cine vrea să ia responsabilitatea pentru aceste eventualităţi să o facă, guvernul la aceasta nu este aplicat. Pentru aceea a înnaintat parlamentului guvernul acest proiect de lege, pentru că vrea să aibă o armată destul de mare, permanentă şi bine instruită. Consiliul federal a aflat în interesul imperiului septenatul corăspunţătoriu, şi aşa credeţi Dvoastre, că consiliul federal se va abate dela proiectul de lege propus? Şi ve întreb acum, că ar fi oare cu putinţă în Francia, ca un astfeliu de proiect de lege făcut în interesul ţerei să fie reieptat? Nu esistă nici un motiv să i-se facă greutăţi guvernului în privinţa timpului, atunci când acest guvern s'a acomodat în modul cel mai riguros baselor fundamentali ale constituţiunei. Noi necondiţionat rămânem pe lângă septenat şi dela această nu ne vom abate de loc. (Aprobări din partea dreaptă.) Şi cine ne poate noue garanta, că aici va fi tot aceiaşi maioritate? Poate Dvoastre voiţi ca contingentul armatei germâne să 'l faceţi pendent dela maioritatea parlamentului? Prin aceasta Dvoastră armata imperială o a'ţi preface în armată parlamentară. Atunci însă ar trebuí întrebaţi pe alegători, că într'adevăr aceasta e opiniunea poporului?

Vrem să audim, dacă şi la alegători esistă aceea părere, ca puterea armată să se normeze prin parlament fără conlucrarea consiliului federal şi fără consensul împăratului, dela împărat a spera aşa ceva, e imposibil.

E imposibil a presupune despre împărat, ca dênsul la anul al 90-lea al vieţii sale să lucre pentru nimicirea acelui operat al seu, pentru care 'şi-a sacrificat cei 30 de ani din urmă din viaţă; şi acest operat e armata germană şi crearea imperiului german. Dacă Dvoastră credeţi aceasta, şi dacă veţi da ansă la cea mai mică bănuială în aceasta privinţă şi dacă consiliului federal nu'i ve-ţi da posibilitatea prin primirea acestui proiect de lege, a se îngriji de puterea armată a Germaniei, *atunci mai curând suntem aplicaţi a întra în desbaterea acestui obiect cu un parlament nou.* Noi cu Dvoastră nu vom mai negocia, pericolul, ce ameninţă popoeul german din această trăgănare, ne va silí *a vorbí cu alţi oameni*, cari ne vor da toată siguritatea în această privinţă.

Încât pentru întrebarea, că pentru ce n'a asceptat guvernul espirarea acestui septenat, răspunde principele Bismarck, că acum a venit la convingerea, că inspecţionarea graniţelor are lipsă de îmbunătăţire. Se provoacă la împregiurarea, că în Francia resbelul contra Germaniei e un mijloc în mâna guvernului pentru a'şi asigura posiţia. Aşadară trebuie să fim gata şi pentru eventualitatea, că guvernul frances va începe resbelul, dacă nu s'ar putea susţiné altfeliu. S'a trас la îndoială, că cu parlamentul actual s'ar putea face vre-o înţelegere, dar am vrut să evităm casul ca din trăgănarea acestui proiect de lege să urmeze vre-un periclu pentru asiguranţa imperiului. Nici n'am fost pregătiţi, că la această pretensiune moderată să întimpinăm vre o opoziţiune, dacă aceasta o puteam să o scim, atunci cu mult mai de mult puteam să întrebăm pe alegători: Vreţi ca să ţineţi posesiunile imperiului germân şi mai departe în posesiune sau ba? Rămânem pe lângă pretensiunile noastre.

Varietăţi.

* Prăsnuirea *„Arătărei Domnului“* s'a sărbat în mod foarte solemn în biserica din cetate. Escelenţia Sa Domnul archiepiscop şi metropolit a oficiat încunjurat de Preacuvioşia Sa părintele archimandrit Dr. Ilarion Puşcariu, Preacuvioşia Sa părintele protosincel Nicanor Frateş, şi de Dnii: Ioan Popescu, protopresbiter şi prof. seminarial; Zaharia Boiu, asesor consistorial; Simion Popescu, protopresb. şi de diaconul Sergiu Medean. În decursul sărbării s'a hirotonit întru preot Radu Martinovici şi întru diacon Sofroniu Mogoş. Corul seminarial şi al „reuniunei“ condus de dnul prof. G. Dima a desfătat sărbătoresce şi de astă dată pe credincioşi. Irmosul compus pentru cor micst l'au cântat mai mulţi membrii ai reuniunei rom. de cântări din Sibiiu.

Nu mai puţin în mod măreţ a fost sărbată şi de soldaţi aceasta prăsnuire. Păr. capelan Simon Popovici a oficiat la biserica din „groapă“ La ţece oare s'a început sfinţirea apei în presenţa unui număros public, a generalului şi a celorlalte căpetenii militare. Frumoasa impresiune au produs purtarea trupelor comandate de sub-colonelul *Cazan.* Ţiua încă a fost de tot favorabilă pentru astfel de sărbare.

* Sinodul archieresc al metropoliei sârbesci este convocat pe cale telegrafică la Carloveţ pe poimâne 10/22 Ianuariu, pentru noua alegere de episcop la Verşeţ. Acolo a sosit deja şeful poliţiei ungaresci Jekelfalusi, pentru a conferenţia cu patriarchul în afacerea alegerii; — aşa ţice opositionalul „Branic,“ şi mai adauge: „Vai de noi, când poliţia maghiară ne alege episcopi.“

* (Ministrul de honveţi) a esmis o ordinaţiune în urma căreia municipiile aunt recercate, ca să însciinţeze pe toţi acei indivíţi, cari la casul unei mobilizări a armatei nu pot fi de loc despărţiţi de oficiul lor. — După cum vin scirile în casul unei mobilisări pe fie care parte a monarchiei s'ar cădea de-ocamdată 100,000 de glotaşi. Acestia rămân în îmbrăcăminte întregi întreguţi cum sunt şi nu capătă făr' o manta şi o şipcă. Închipuiască-'şi cine-va un soldat cu: şipcă, manta, cioareci şi opinci?!

* (Himen.) Dl Nicolau Clonţa cler. abs. s'a fidanţat cu d-şoara Hareta Maria Popescu.

— Ioan Paşca cleric absolut şi-a încredinţat de fiitoarea soţie pe d-şoara Letiţia Condor fica preotului din Dângău, Ioan Condor.

* (Serată literară.) Corpul învăţătoresc dela scoala capitală gr. or. din Săliște, va ţiné *Duminecă în 11 Ianuarie 1887* o „Serată literară“ împreunată cu joc — în folosul înfiinţândei scoale de fetiţe şi al bibliotecei scolari; invitând totodată şi pe calea aceasta cu toată onoarea pe onorabilul public, ce ne-a încunjurat şi sprijinit totdeauna, atât cu cuvêntul cât şi cu fapta. Începutul va fi la 7 oare seara. Preţul întrărei: de familie 1 fl. de persoană 50 cr. Oferte marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale publică. Programul e de următoriul cuprins:

1. *„Cuvênt de deschidere“* rostit de M. Stoica, învăţătoriu diriginte.
2. *„Eată ţiua triumfală“* esecutată de elevii scoalei.
3. *„Dragoş“* poesie de V, Alesandri, declamată de A. Gogonea, învăţătoriu.
4. *„Zorile frumoase“* esecutată de elevii scoalei.
5. *„Sergentul“* poesie de V. Alecsandri declamată de un elev.
6. *„Cum de nici familia nici scoala, nu corespund educaţiunei“* de N. Neamţu, învăţătoriu.
7. *„Stroe Plopan“* baladă poporală de V. Alecsandri, declamată de o elevă.
8. *„O cântare solo“* de Romul Mircea, învăţătoriu
9. *Condamnarea strugurelui“* din Povestea vorbei de Anton Pan, declamată de D. Lăpedat, învăţătoriu.
10. *„Păstoriul“* esecutat de elevii scoalei.
11. *„Sentinela română“* poem istoric de V. Alecsandri declamată de R. Mircea, învăţătoriu.
12. *„Tricolorul“* esecutat de elevii scoalei.

* (Învitare.) Corpul învăţătoresc dela scoala conf. rom. din Beclean (com. Făgăraşiu), va aranja Joi în 8/20 Ianuarie, 1887, în localul scoalei din loc o producţiune literară împreunată cu dans, venitul e destinat în favorul elevilor miseri.

Program.

1 *„Cuvêntulde deschidere“* rostit de D. G. Taflan.
2. *„Ţeara mândră“* poesie, esecutată de corul micst.
3. *„Chiemarea inteligenţii române faţă de poporul dela sate,“* disertaţiune de D. G. Dobrin.
4. *„Fântâna cu trei isvoară“* cântec poporal, esecutat solo de Dşoara Elena Prodan.
5. *„Fraţii jderi“* poesie de V Alecsandri, declamată de D. N. Ludu.
6. *„Cântecul gintei latine“* poesie, esecutată de corul micst.
7. *„Un dialog între patru elevi.“*
8. *„Adio Bucuresci“* romanţă de Th. Georgescu duet esecutat de Dnii G. Taflan şi N. Ludu,
9. *„Monolog ocasional“* rostit de D. E. Prodan
10. *„Cisla“* cuartet umoristic-satiric de C. Porumbescu, esecutat de corul micst.

Intre pausă se va presenta jocurile istorice „Căluşeriul“ şi „Bătuta“.

Ofertele marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor cuita publice.

Comitetul arangiatoriu.

* Cu ocaziunea anului nou, s'a oficiat de Innalt P. S. Mitropolit Primat, în catedrala mitropoliei, unul din serviciile cele mai solemne, care s'au făcut şi la care a asistat şi M. S. Regele. După terminarea serviciului M. S. Regele împreună cu mitropolitul au trecut în palatul metropolitan, unde a primit numeroase felicitări din partea întregului cler şi altor persoane de distincţie, cari erau de faţă.

S. Sinod va fi convocat în sesiunea estra-ordinară, chiar în luna aceasta.

Între alte cestiuni urgente, pentru care se face această convocare, S. Sinod se va ocupa cu alegerea unui director la tipografia cărţilor bisericesci, a unui redactor şef la jurnalul „Biserica ortodocsă“ şi cu recomandarea unui profesor la catedra rămasă vacantă la facultatea de teologie, scrie „Telegraful.“

* (Jubileu militar.) Nu de mult s'a serbat în Seghedin un solemn jubileu. Ioan Muntean căpitan ces. reg. la reg de inf. 46 a împlinit 40 de ani în frumosul oficiu al armelor. Despre ovaţiunile, ce manifestără oficerii iubitului lor camerad se vestesc următoarele din Seghedin:

În presara serbării iubileului percurse musica reg. cu diferite lampioane frumoase în strada Teleki, unde şade bravul bărbat şi esecută înnaintea casei lui cele mai frumoasă piese o oară întreagă. Pe timpul acesta se înfăţişă căpitanului o deputaţiune de oficeri din garnisoana Seghedinului, cari în numele lor şi al cameraţilor, îl felicitară în modul cel mai cordial. Căpitanul mulţumi profund şi ţise, că mulţumesce geniului seu, care îl împărtăşi cu norocul d'a putut servi credincios 40 de ani supremului comandant Maj. Sale, împăratului şi regelui, precum şi scumpei sale patrii, şi de s'a putut bucura de amiciţia pretinilor şi consoţilor lui

În ţiua sărbării întreg corpul oficerilor se înfăţişă în sala de primire, aducându-'i cele mai frumoase ovaţiuni, ear seara s'a dat în onoarea vrednicului bărbat un măreţ banchiet în casina militară, fiind sala sărbătoresce decorată cu flori frumose şi plăcute. Sus la uşa întrărei atrârna un transparent, ear serbarea arăta din destul, cât de preţuit e căpitanul Ioan Muntean. Fericitul bărbat e din Vestem, de lângă Sibiiu a luat parte în campaniile din 1859 şi 1866 şi posede frumoasă moşie în Segedin.

Ast-fel de manifestări corăspunţătoare meritelor, în cari ghimpele naţionalităţii n'au loc se pot face „numai în cercurile milítare!!“

* La alegerea de protopresbiter în tractul Panciovei precum cetim în „Foaia diecesană“ candida-

tul Trifon Miclea a întrunit 36 voturi, ear candidatul Trifon Militariu 33 voturi.

* (Un joc al naturei). În săptămâna trecută un ospătariu de aici din Sibiiu a cumpărat dela un ţeran de român un iepure sălbatic curat alb, care a fost puşcat într'o pădure din împrejurul Sibiiului. Iepurele era foarte bine desvoltat şi întru nimic nu se deosebia de alţi iepuri sălbatici.

* (Un dar împărătesc). — Petru cel mare a făcut o dată cură de apă de Spaa cu succes bun. Înnainte de a pleca dela aceste băi chiemă la sine pe primariul şi pe consilieri sei şi le ḑise următoarele: „Ve datorez foarte mult pentru apa, care mi-a făcut prea mult bine.“ Primarul şi consilieri se închinară şi sperau un dar grandios.

„Da — urmă Ţarul — ve datorez foarte mult şi de aceea ve voí lăsa un monument durabil al recunoştinţii mele. Înnainte de a espira 48 oare îl veţi primí.“

Plini de bucurie părinţii oraşului plecară acasă: visau numai pungi de aur şi argint. A doau ḑi li se spuse, că monarchul rus a dat ordinul, să i-se caute o piatră cât mai mare şi mai tare. Toţi se mirară. Ce o fi şi asta? Aşteptau cu nerăbdare să vaḑă, ce va mai urma. A treia ḑi Ţarul chemă ear la sine pe representanţii comunei. Petru îi primì bine, făcu semn unui camerier şi immediat întrară patru Muscali sdraveni aducênd o lespede de piatră, pe care era scris:

„Am băut şi m'am vindecat.

Petru, Ţarul tuturor Ruşilor.“

Aşeḑaţi această peatră la isvor făcător de minuni — ḑise împăratul amabil — şi veţi fi mulţămiţi de resultat.“

Primarul şi consilieri se închinară în tăcere şi plecară strîmbând din nas. Aşa dar acesta era darul promis?! Poporul îndîrjit era să sdrobească acel monument. Dar primarul nu permise aşa ceva şi aşeḑà peatra după dorinţa donatorului. Ce să veḑi! Peatra avu efectele cele mai bune. După 20 de ani toată Europa cunoştea apa de la Spaa, care afla aşa de multă trecere, în cât au trebuit să se deschidă izvoare noue, ast-fel că oraşul a avut mari foloase dintr'însa.

* (Vîrsta suveranilor) După almanachul din Gotha, la 1 Ianuarie 1887: Wilhelm, împăratul Germaniei numără 89 ani. Papa Leo XIII 76. Wilhelm III, regele Ţărilor de jos, 69. Carol III, principele Monacului, 68. Victoria regina Marei Britanii, 67. Petru al II-lea, împăratul Brasiliei 61. Francisc Iosif, împăratul Austriei 56. Leopold regele Belgiei. 51. Ludovic I, regele Portugaliei, 48. Carol I regele României 47. Abdul-Hamid, mare Sultan, 44. Humbert, regele Italiei, 42. Alecsandru III, împăratul Rusiei, 41. George, regele Elenilor, 41. Milan I, regele Sêrbiei, 32 ani, In fine regele Spaniei în vîrstă nnmai de câte-va luni.

* (Originea negrilor din Brazilia.) Rĕsboiul scrie: Se pare, că negrii din Brazilia au asupra origini lor următoarea opiniune singulară: În timpul creaţiunei lui Adam, Satana voì şi dênsul să creeze un om cu ajutoriul cantităţii convenabile de argil precum văḑuse, că făcu Dumneḑeu, şi reuşì destul de bine; dar tot ce atingea devenia negru, şi omul lui avu prin urmare această coloare. Văḑênd aceasta, Satana voì să'l spele şi se duse de îl cufundă în Iordan, dar apele Iordanului se retraseră îndată şi numai palmele mânilor şi tălpile picioarelor primului Negru se cufundară în nomol, ceea ce esplică albeaţa lor relativă. Furios, diavolul aplică o teribilă lovitură de pumn pe nasul creaturei sale, pe care'l turteşte. Nenorocitul ceru ertare, şi, precum el nu era culpabil de propria'i nenorocire, Satana înţelese, că nu avusese dreptul să se mănie pe dênsul, şi printr'un fel de mângăere infernală, 'i trecu mâna prin pĕr; dar această mână, foarte caldă, făcu îndată serviciu unui fer de frizat şi de aceea negrii au pĕr creţ.

Posta redacţiunei.

Dlui I. B. în P. inf. Abusurile espuse în corespundenţă nu-'şi au remediul pe calea publicităţii. Dacă abusurile afirmate se pot constata, partida neîndreptăţită să se adrezeze la locurile competente. Red.

Loterie.

Mercuri, în 19 Ianuariu 1887.

Sibiiu:	**28**	**29**	**31**	**34**	**36**

Sâmbătă, în 15 Ianuariu 1887.

Buda:	**48**	**54**	**12**	**49**	**45**

Xr. 479 [1514] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de clasa a III-a din comuna Răcătău se escrie concurs la înţelesul ordinului consistorial din 1 Iuliu 1886. Nr. 2189 B. concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima pnblicare.

Emolumentele sunt:

1. Dela 115 familii câte una ferdelă de familie de bucate în greunţe cu ferdela vechie sau în locul ferdelei 1 fl. adecă un florent . . fl. 115.—
2. Dela folosinţa casei parochiale grădină şi progradie . . . . . fl. 30.—
3. Dela frunḑăşile ce să dau din pădurea bisericei sinodul cu comitetul parochial asigură un venit de . . . fl. 60.—
Dela stola regulată. . fl. 42.90
Dela umblarea cu crucea la bobotează dela 115 familii câte 2 cupe grâu, coaste şi alte prinoase à 30 cr. . . fl. 34.50
6. Dela părăstase şi alte dăruri aduse . . . . . fl. 80.—
7. Dela cununa anului şi dela Pasci . . . . . fl. 32.—
8 Dela eşirea cu litie la hotar şi sânţirea apei la ḑile anumite şi usitate . . . fl. 10.—
9. Dela molitvele posturilor . . . . . fl. 12.—

Suma fl. 416.40

Cei cari doresc se ocupe aceasta parochie, au să'şi îndrepte petiţiunile inzestrate cu documentele prescrise în statutul organic şi regulamentul pentrn parochii subsemnatului oficiu protopresbiteral până la supranumitel termin.

Sebeş, în 29 Decembre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conţelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 35. [1513] 2—3

CONCURS.

Încuviinţânduse prin ordinul consistorial din 11 Novembre 1886 Nr. 5597 B. aşezarea de Capelan lângă neputinciosul paroch George Panţa în Parochia de clasa a II-a din Pianul de sus protopresbiteratul Sebeşului se escrie pentru întregirea acestuia concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

A treia parte din venitele parochiale afară de cimiteriul, carele să lasă întreg în folosinţa parochului până trăesce.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea să'şi aştearnă petiţiunile instruite conform statutului organic şi regulamentului pentru parochii oficiului protopresbiteral al Sebeşului până la terminul sus indicat. Se lasă concurenţilor în voie, ca sub durata concursului să se presenteze poporului în biserică în vreo duminecă ori sărbătoare.

Pianul de sus, în 27 Decemcre, 1886.

Comitetul parochial în conţelegere cu

I. Tipeiu,
prot..

Nr. 106. [1510] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în comuna bisericească de clasa a III-a Prihodiste Tătăreşti, pe basa resoluţiunei consistoriale ddto 11 Martie a. c. Nr. 484 B., se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt.

1. Dela 120 familii câte una ferdelă cucuruz sfărmat, à 1 fl. 20 cr. . . . . fl. 144.—
2. Venitele stolari sistemisate de mai înnainte:
   a) dela botezuri . . fl. 12.50
   b) dela cununii . . . „ 32.—
   c) dela înmormêntări . „ 80.—
   d) dela sfeştanii . . . „ 4.—
   e) dela 27 familii neorustice stola à 1 fl. . . . „ 27.—
3. Alte venite accidentali împreunate cu serviciul intern şi estern bisericesc la botezul Domnului, cununa anului, maslu, etc. . . . fl. 110.—

Suma fl. 409.50

Doritorii de a competa au a-'şi aşterne, în terminul sus indicat, suplicile lor instruate conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral.

În conţelegere cu comitetul parocial.

Oficiul pretopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, în 10 Decembre 1886.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 592 [1512] 2—3

EDICT.

Ilie Brad gr. or. din Gurarîului, protopresbiteratul Sĕliştei care de 4 ani a părăsit cu necredinţă pre legiuita sa soţie Ana Hanzu tot din Gurarîului conform decisiunei consistoriale din 4 Novembre a. c. Nr. 5626 B. se citează a se presenta în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict, înnaintea subscrisuliu oficiu, căci la din contră procesul divorţial intentat de soţia sus numită contra lui se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Sĕliştе, 23 Decemvrie, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sĕliştei.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

U. Z. 9—1887. [1511] 3—3

Edict de licitaţiune.

In 4 Martie stilul nou, 20 Februarie stilul vechiu 1887 se va ţiné la oficiul central al Universităţii săsesci în Sibiiu piaţa mare Nr. 15 dela 9 până la 12 oare înnainte de ameaḑi şi la cas de lipsă şi dela 3 până la 6 oare după ameaḑi o licitaţiune publică pentru esarêndarea următorilor munţi de păşunit, pe anii 1887-1888, 1889, eventual numai pe anul 1887 şi anume:

Nr. curent.	Situaţiunea muntelui	Numirea	Arealul de păşunit Jug.	□°	Preţul de esclamare fl.
1	*Tălmaciu*	Cornu Pleschii .	712	—	750
2	„	Negovan mare .	1327	—	925
3	„	Negovan mic .		—	862
4	„	Conţu mare	2245	—	705
5	„	Cunţu mic .		—	895
6	*Orlat*	Stricatu . . .	1750	—	204
7	„	Oltiavu . . .	1425	—	625
8	„	Furnica . . .	1546	—	258
9	„	Bălu	929	1300	651
10	„	Balinţu mare .	1101	900	223
11	„	Balinţu mic . .	650	1000	149
12	„	Sercinu mare .	1253	100	206
13	„	Sercinu de mijloc	1413	900	813
14	„	Sercinu de laturi .	1141	700	541
15	*Sibiel*	Cotrona . . .	274	1100	94
16	*Sinna*	Goaza de sus .	1419	600	653
17	„	Goaza de jos .	1387	800	166
18	„	Haneşu de sus .	1676	1400	580
19	„	Haneşu de jos .	1686	1400	203
29	„	Steaza de sus .	389	1000	79
21	„	Steaza de jos .	600	—	33
22	„	Gropele de sus .	794	600	31
23	„	Gropele de jos .	452	890	121

Fie-cine, care doresce a lua arêndă trebue să depună la mâna comisiunei de licitare înnainte de licitaţiune 10% din preţul de eslamare ca vadiu în bani gata, care după terminarea licitaţiuuei se va restitui aceluia, ce nu a obţinut arênda, ear celor ce nu obţinute li se va socotí în preţul arêndei, dacă au depus cauţiunea de arêndă conform contractului.

Condiţiunile mai de aproape ale arêndei se pot vedé şi înnainte de ḑiua licitaţiunei la oficiul central al universităţii săsesci în oarele de cancelarie.

Sibiiu, în 5 Ianuariu 1887.

Dela oficiul central al universităţii săsesci.

Nr. 6083 1886 civ. [1516] 1—3

Publicaţiune.

Subscrisul prin aceasta aduce la cunoscinţă publică, că pentru pregătirea lucrărilor comasărei hotarului comunei Buia (Bolya) şi anume: pentru regularea representări, alegerea ingineriului şi staverirea preliminariului de spese, ca ḑi de pertractare, se defige ḑiua de **7 Februariu 1887 9 oare a. m.** ce se va ţiné în cancelaria comunală din Buia, la care partractare prin aceasta se citează toţi interesaţii cu acea adaugere, că prin nepresentarea unuia sau altuia procedura nu se poate împedeca.

Elisabetopole, 31 Decembre, 1886.

Judele esmis al tribunalului.

Kelemen m. p.,
jude.

Nr. 41/1887 [1547] 1—3

Publicaţiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole prin aceasta se aduce la cunoscinţă, că în urma rugării lui Andrei Schneider şi consoţii din Merghindeal (Morgonda) pentru conducerea comasărei hotarului comunei Merghindeal, se pune ḑi de pertractare ḑiua de **28 Februariu a. c. 9 oare a. m.** ce se va ţinea în cancelaria comunală din Merghindeal, la care pertractare se citează toţi interesaţii în causă cu acea observare, că părţile cari nu se vor presenta se vor considera ca învoite la comasare

Din şedinţa tribunalului reg. din Elisabetopole, ţinută la 10 Ianuariu, 1887.

Nagy Lajos,
preş.

ifj. Csegezi,
notariu.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuinţează ca mijloc spre deplină şi sigură lecuire contra tuturor suferinţelor de stomach şi de nervi, chiar şi contra acelor boale, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire nerngulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde şi aḑi fie-care se întrebuinţează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin conpunere la întrebuinţarea picăturilor resultat sigur.

Preţul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignaţiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 6—26

Redactor provisoriu: Dr. **Rem Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 3 Sibiiu, Sâmbătă 10/22 Ianuariu 1887. *Anul XXXV*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe săptămână, deschidem pe anul 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată cetí.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Decembre 1886, a-'și înnoí din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârdia cu espedarea foaiei *).

Onorații cetitori sunt rugați a grăbí cu trimiterea prețului de abonament, spre a se putea regula espediția foaiei. De aci încolo foaia se va trimite numai acelor domni, cari vor fi trimis prețul abonamentului.

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 9 Ianuariu.

Nu este tocmai așa de mult, de când românul dus din patria noastră în altă țeară — după un interval de mult un an doi, se reîntorcea ear la vatra strămună.

Cântecul „Dâmboviță apă dulce, cine o bea nu se mai duce,“ nu prea avea farmec pentru inima românului îndoiește de dorul de patrie.

Astădi însă lucrurile s'au schimbat, și dacă moșii nostrii ar reînvia din morminturi și ar vedé miseriile, cu cari luptă țăranul din comitate, deu nu-'i ar venî la socoteală vechia dicală românească, „fie pânea cât de rea, tot mai bine în țeara mea.“

E drept, că anul libertății a deslănțuit pe român din robia secular, la care l'a fost osêndit coaliținea dușmănoasă a celor 3 națiuni și 4 religiuni sau mai bine a celor 7 pecate vechi de moarte ale Transilvaniei, dar deslănțuirea aceasta a avut o durată foarte scurtă. Astădi, ce e drept, după formă suntem egal îndreptățiți ca cetățeni, dar di de di ne putem convinge, că în faptă nu avem nici o inriurință în viața publică a statutului. Pas de pas ne convingem, cum se paralisează dispositiunea legei, când e vorba a se aplica legea.

Căci după lege se întêmplă, ca în comitate cu maiorități însemnate de români, ei nu au nici o incurgere în afacerile comitatense, și tot după lege suntem siliți să nu putem alege nici un representant în dieta țărei, ca cel puțin acolo să străbată motivatele noastre dureri.

S'a înnaugurat lupta de rasă sub formă de cultură și se găsesc adi oameni cu titluri onorifice, câștigate pentru servițul causei acestia.

Înființarea unei bance în Abrud e destul, ca să se semnaleze o mișcare de moți în munții apuseni, până când întreprinderea nevinovată este și tinde a oferí țăranului mijloace de a nu emigra de aici și a lăsa terenul în mânile evreilor.

E nevinovată întreprinderea — dar i-se atribue totdeauna tendințe ascunse, până când cărțile deschise sunt înnaintea ori cărui for public și controlată este ori ce positie din erogate și percepte. Se află de consult a se înfățișa lucrul, ca o pornire dușmănoasă, pre când noi asupriții și întru multe neîndreptățiții nu facem alta, decât luptăm luptă grea, cu arme oneste și loiale pentru esistența noastră atăcată la temeliile ei.

E mare durere în cercurile dătătoare de ton, că românii din imperiul austro-ungar 'și-au păstrat trăsurile lor naționale și au venit la deplină convingere, că scoala este mijlocul cel mai eficace pentru ridicarea lui, a venit la convingerea, că dacă îi este iertat ungurului, neamțului și altuia să fie domn — nu urmează, că românul să fie tot slugă — și nisuesce și el spre domnie — care adi se mai poate câsciga nu cu titlul din nascere, ci prin muncă, prin scoală, prin lumină.

Românul o susține aceasta, și spre acest scop pune umër la umër.

Generalisată această dorință, avem cuvênt a susținé, că nu este putere, care să o poată pune în cătuși, pentru că dorința aceasta este numai eflucsul neajunsurilor ce a îndurat și îndură românul di de di.

Mișcarea aceasta nu este o mișcare agresivă, nici o mișcare periculoasă pentru patrie, ci ea este o mișcare, ce ar trebuí sprijinită și împintenată, fiind ea de o natură îndreptată spre fericirea cetățanului fie el de ori ce limbă, de ori ce confesiune și de ori ce rasă.

Pe timpul absolutismnlui, acel timp de egală asuprire, erau alte macsime la valoare, cum sunt astădi.

Pe atunci deschiderea unei scoale era salutată cu bucurie și nu-'i venia nici unui diregătoriu prin minte, ca să întrebe, că de ce limbă are să fie scoala

Ceeace era atunci bucurie — adi e, ca să nu dicem întristare și supărare — cel puțin indignare.

Se indignează frații nostri conlocuitori, când se ridică pentru români câte un paladiu al sciințelor.

Le vine cu greu, dacă se înmulțesc oamenii cu carte și adi tot românul, care nu poartă opinci rupte și șubă, prin care să treacă ploaia și vêntul, nu e bun patriot. Popii și dascălii românesci sunt ținta — care și o au ales de a o loví, cu predilecțiune.

Ei sunt periculoși pentru ideia de stat unguresc până adi nedifineată de nimenea, ei agitează, dacă învață, ei propagă rĕsboiu, când vorbesc de pace, ei turbură apa, deși sunt din jos ca mielul din fabulă.

Ori-ce neîndreptățire vĕdită făcută românului formează un titlu de onoare la cei ce conduc destinele țărei, și de aceea pe întrecute emuleadă oficianții publici, pentru ca să-'și câștige astfel de merite și rari sunt, de tot rari oamenii cumpĕtați, oamenii, cari vĕd, că este fatală o astfel de pornire.

Să nu ne prindă mirare, dacă aceasta sistemă nu duce la bine și să nu ne prindă mirare, dacă țeranul român pleacă din sat și se duce, unde îl duc ochii, numai aici nu se mai află bine. Până bine de curând astfeliu de emigrări erau sporadice, și în multe casuri se ducea tata de familie, ca să câștige în altă țeară mijloace de traiu pentru el și pentru familia sa. Mulți bani agonisiți în țeri străine veneau la noi în țeară — și mărginimea nu ne va da de gol, dacă susținem, că dările și alte imposite de acasă și astădi sunt plătite cu bani din România, Rusia, Bulgaria și din Crimea chiar. — Dar până când mărginenii motivau și motivează trecerea lor în țeri strĕine, cu lipsa de pământ, pe atunci cei din comitatul Albei de jos, cei de pe vatra Mureșului și cei de pe ambele Târnave — nu o pot motiva aceasta cu lipsa de pământ și cu lipsa de muncă, ci cu singura împrejurare, că le a devenit aici esistința imposibilă. Imposibilă din cause economice și și mai imposibilă din causele administrațiunei rele, a dărilor grele și multor șicane, ce le îndură, începând dela cel din urmă pandur sătesc până pe scara cea lungă, din care e formată viața publică din stat. Emigrările în mase sunt deci la ordinea dilei și atunci vadă cei ce au ochi de vĕdut, cine va mai lucra pământul, cine va mai da contingentul la completarea armatei și de pe a cui piele se

FOIȚA.

Seara în ajunul nunții.

(Urmare.)

Din acest moment căsĕtoria acestei părechi se socotia de cea mai norocită, de modelul concordiei și al păcei.

Tinerii păreau, că nu se mai gândesc la nimic alta, de dimineața până seara, decât ca să trăească unul după placul celui-l-alt. În primul an 'și dedicau unul altuia cele mai plăcute și sentimentale poesii din lume; cât ținu earna și vara 'și împodobiră locuința cu flori semnificative, ori ce mobilă de casă semnifica o scumpă aducere aminte. În al doilea an se transformă acest fanatism de iubire în consimțire ba chiar în simpatie; totuși în ori și ce societate, la petreceri, la baluri se vedeau numai pe ei, se îngrijau numai de ei, și trăiau numai pentru ei. În al treilea an în societăți numai era modru d'a trăí într'o ast-fel de iubire, acasă însĕ erau tot ei. În al patrulea păreau a se fi liniștit de prea marele estas al iubirei, cel puțin într'u atâta, încât câte o seară, ba chiar o di întreagă 'și puteau petrece și singuratici în societăți, el întrun loc, ea airea, fără a arde de dor; cu atât mai arzĕtoare era însĕ plăcerea, când se întâlniau. În al cincilea putea contele face călătorii cu septămânile fără ca inima lui să se sfâșie de durere și fără ca ea să leșine la despărțire. Dar epistolele adresate unul altuia din timpul acela trebuia să le cetesci! În adevĕr, Heloisa n'a scris mai dulce, mai înfocat, cu peana lui Pope. În al șaselea se înțelegeau în cele din urmă așa, că în o absență de câteva septămêni se mărgineau pre lângă una ori două epistole de amiciție. In al șeptelea an erau convinși, că ei se pot iubí fără a fi siliți să se legitimeze de dimineața până seara prin vorbe s'au înscris. Asta era mult. Fericirea 'și ajunse culminațiunea, căci trăiau într'o liniștită încredere și într'o plăcută pretenie. In anul al optulea egoismul iubirei se micsorà așa de tare, încât simpatisau și cu cei-l-alți muritori, și nu trăiau numai pentru ei, ca și cum numai ei ar fi în lume vii, ear toți cei-l-alți oameni numai nesce chipuri pe bina vieții. In al noulea ajunseră oamenii cei mai demn de iubit, cei mai bine-făcĕtori, mai plăcuți și mai de inimă atât în fața publicului cât și în casa lor. In anul al decelea erau și ei ca tot puiul de om, și cum se cade să fie oamenii de omenie, cari au trăit în pace dece ani de dile.

Erau adecă cu dece ani mai vechi, dar cu ei și iubirea lor, și durere — și virtuțile lor. Amêndoi erau proverbiali în cetate pentru facultățile lor escelente, și din asta pricină fiecine ii cinstea.

Incă în deceniul al doilea în primul an al căsĕtoriei 'și observară, că deu dragostea nu mai e așa de înfocată. Și așa cum era, o aflau ei de un lucru foarte firesc. Se pot iubí și fără a o spune în gura mare. In anul următoriu începură a descoperí unul despre altul unele scăderi, cari până acum erau acoperite cu învĕlișul iubirei. Ei însĕ se cruțară și unul privia scăderile celuialalt cu indulgință amicabilă. In al treilea an 'și mai aduceau încă aminte de scăderi, dar se înțelegeau bine. Și dacă unul era molestat prin purtarea celuilalt, cel puțin era convins, că ofensatorului i-se cade să guste pocăință. In al patrulea an însĕ i-se părea, că pocăința 'l ajunge prea des, presupuniau unul despre altul, că celălalt nu 'și vede bârna din ochiul lui, ci aschia în ochiul celuialalt. În al cincilea an deveniră cam certărești, ear de pocăință nici pomană nu mai era. În al șeselea începură a-'și cumpăní vorbele pentru ca să poată trăí în armonie. În anul al șaptelea se iviră chiar neînțelegeri, și nu era lucru mai ușor decât ca unul să se supere de purtarea celuialalt, dar și asta o luau de bani buni și o considerau ca o dovadă a iubirei și a dragostei; nici o rană însĕ nu ustură mai rĕu ca privirea întunecată a unei ființe iubite. În al optălea urmară sfedile mai des, dar nu puneau mare preț pe ele. Și în cea mai fericită căsĕtorie încă se întâmplă așa. Câte-va dile erau busumflați ș'apoi earăși se înțelegeau frumos. În anul al noulea amêndoi ajunseră la înțeleptul resultat, că bine ar fi dacă ar mai încunjura prea multele

mai plătí legionul de amploiaţi căpětuiţi sub fericita eră a dualismului şi al căror număr înspăimântător pune la griji şi pe maghiarii lui „Pesti Napló.“

Revista politică.

In dieta ţĕrei se continuă desbaterea asupra budgetului cu vehemenţa dela începututul desbaterei. Opoziţiunea continuă cu atacurile asupra guvernului, dar tot odată întră şi în desbaterea sistemului actual al dărilor.

In cercurile bine informate astădi, se privesce ca fapt îndeplinit, că actualul ministru de finanţe contele I. Szapáry îndată după terminarea desbaterilor, respective primirea budgetului îşi va da demisiunea, şi negocierile s'au şi început deja cu fiitoriul seu următoriu, care ar fi Coloman Szél. Acesta însĕ pune unele condiţiuni, dela aplanarea cărora depinde primirea acestui fotoliu.

In Germania spiritele sunt tot în starea agitată de până aci. Mişcările electorali s'au început deja Activitatea, ce o desvoaltă partidul guvernamental ne pune în prespectivă ca lucru sigur isbânda în favorul cancelariului Bismarck. Poporul prusian, care îndată după disolvarea Reichstagului s'a grăbit a face ovaţiuni bĕtrânului monarch, acestor simţĕminte de aderinţă le-a dat espresiune în formă şi mai concretă prin rĕspunsul casei de sus, în care întraltele se ḑice:

Majestatea Voastră sunteţi creatoriul organisărei actualei armate. Cu aceasta armată Majestatea Voastră aţi dat imperiului potestatea şi gloria de mai înnainte, şi aţi susţinut în decurs de mulţi ani pacea Europei. Relaţiunile popoarĕlor europene în present sunt încordate, şi nu e eschisă posibilitatea, ca imperiul german pe neaşteptate sĕ fie încurcat în resbel. Casa de sus e cuprinsă de cea mai adâncă durere, că Majestăţii Voastre nu Vĕ sunt date mijloacele, ca armata germană sĕ fie în stare a desvolta o deplină acţiune, ceeace a adus cu sine şi disolvarea Reichstagului. Casa de sus cu cel mai profund devotament declară: că necondiţionat şi cu plăcere se alipesce lângă Majestatea Voastră, 'şi esprimă mulţămita pentru îngrijirea faţă de armată, şi-'şi esprimă totodată convingerea, că poporul prusian nu va cruţa nici un sacrificiu pentru ca sĕ dee armatei posibilitatea a scutí patria de ori ce periclu.

Deputaţiunea bulgară şi-a făcut peregrinagiul pela toate cabinetele europene. Simpatii au întimpinat în tot locul, dar nicăiri n'a primit ceea ce ar fi dorit. Groechen ministrul englez într'o vorbire cătră alegĕtorii sei din Liverpool a ḑis:

Anglia întocmai ca cancelarul Bismarck, lucră pentru susţinerea păcei europene. Anglia nicî când nu s'a ocupat cu idea ca pentru o dinastie sau persoană sĕ conturbe pacea Europei. Guv. englez pentru realegerea principelui Alecsandru nici când n'a desvoltat vre-o acţiune. În cât pentru alegerea principelui guvernul totdeauna a avut în vedere pacea din Berlin. Guvernul nimic n'a făcut şi nu va face, ce ar părea, că Anglia sĕ separează de celelalte puteri, cari toate lucră spre susţinerea păcei.

Anglia nu e indiferentă, faţă de cestiunea bulgară, deşí nu e chiemarea ei a face iniţiativa în privinţa aceasta.

Cronică din Viena.

Viena, Ianuariu, 1887.

(Ajunul carnevalului. — Petreceri. — Bogaţii. — Sĕracii. — Societăţi umanitare. — Festivităţi ocasionali. — Concerte. — Balul curţii imperiale.)

Cetăţile mari sunt de regulă scena celor mai diferite contraste. Intre zidurile acestora se observă mai marcabil antitesa între sublime şi ridicol, cultură şi ignoranţă, virtute şi fără de lege, avuţie şi serăcie.

Intre diferitele perioade ale anului, cu deosebire una se distinge prin înfăţişarea imediată a contrarietăţilor înfiorătoare, ce esistă între avut şi sĕrac. Periodul acesta, în al cărei ajun chiar acum se află lumea vieneză, e: carnevalul

Strașnicul ano-timp, cu care coincide sesonul carnevalului ofere nenumĕrate privelisci plăcute şi neplăcute.

Escursiunea cu sania, patinarea, preumblarea prin parchetul salelor de dans, ascultarea representaţiunilor teatrale şi concertele, participarea la soareele costumate şi glumele picante şi în fine — după reîntoarcere — adăpostirea în odaia bine-aerisată şi încălḑită şi aşeḑarea încărcată cu cina bine pregătită şi împodobită cu dumneḑeescul nectar — sunt totatâtea scene plăcute.

Da, căci cine nu sĕ simte bine în timpul de earnă, când, învĕluit în bunda călduroasă şi aşeḑat în sania zurăitoare, grăbesce în libera natură spre a-'i admira costumul alb, sau încălţat cu opinci de oţel fuge, brăsdând ghiaţa lucie între sunetele melodioase ale musicei! Nici că observă frigul şi vêntul, cari deşteaptă puterile spirituali, grăbesc circulaţia sângelui, roşesc obrajii şi dau ochilor un lustru strălucitor. Dar apoi salele de dans, iluminate şi încălḑite, umplute cu miresme mirositoare, ce vese lie ofer oaspeţilor împodobiţi cu florile naturei şi artei!? Sau doar nu e desfătare a te rĕḑima în logea sau fotelul teatrului şi concertului şi a aplauda vre-o virtuoasă sau virtuos, cari într'un mod răpitor împrăştie admirabilele perle ale trilelor şi coloraturilor lor artistice?! Ascultarea unei tragedii, care cu peripaţiile sale acuşi, acuşi ne umple de fior, acuşi ne reînvie, făcêndu-ne sĕ simţim cu cel ce cade sau învinge, sau a vre-unui comic, care ne înveselesce cu variaţiunile nesfârşite ale talentului seu — şi tot atâtea oare plăcute! Las soarelele costumate, unde pitorescile colori ale porturilor fantastice măresc şi transfigurează frumuseţea geniului femeesc, ear şoaptele tainice şi zimbetile sarcastice ale mascelor te fac a uita realitatea! Reîntoarcerea la caminul în a cărei vatră locuesce aureola jaratecului arḑĕtor, aşezarea la masa aşternută spre a da sufletului — sucul seu hrănitor; aprinderea unei sugări şi admirarea fumului seu vinetiu-albastru, care se înnalţă în spirale, brăsdând aerul — sunt tot atâtea desfătări. Desfătări, pe cari fie cine şi le poate închipuí, căci fie-cine, chiar dacă n'a avut nici o ḑi fericită în a sa viaţă, are totuşi o fantasie, care conduce şi presentează toate posibilele şi imposibilele.

Aceste ar fi priveliscile plăcute. — Cantitatea şi calitatea lor dispare pe lângă a celor contrare. —

Sesonul de faţă, pe care avuţii îl întâmpină cu nerăbdare — fiindcă le măresce şi înḑecinesce bucuriile vieţii pre desmosteniţii sorţii — seracii îi umple de groază şi îngrigíre. Lipsele şi suferinţele lor se măresc astfel, încât adese devin insuportabile. Frigul, care dă vieaţă celui bine îmbrăcat, slăbesce pe cel ce în haine zdrănţioase trebue sĕ dea afront cu asprimea iernei. Cu atât mai vêrtos, dacă după munca şi sudoarea ḑilnică, e lipsit chiar şi de bucata recreatoare şi încălḑitoare, ba chiar şi de adăpost.

Numĕrul celor lipsiţi e grozav. Soartea lor tot aşa. Schimbarea ei e aproape imposibilă — dar nu e eschisă ameliorarea. Aceasta e scopul societăţilor numite: umanitare. Apelurile acestora adesea umplu coloanele ḑiarelor, părеţii numĕroşi, până chiar şi tablele institutelor de educaţiune.

Soartea celor lipsiţi e cumplită — ḑic aceste, — strigătul după pâne a străbĕtut chiar şi în sanctul muselor, sĕ contribuim cu toţii, spre a vení într'ajutoriu, acuirându-le barem adăpost călduţ, tee şi supă călduţă!

Lipsa e cu deosebire acum mare, când e dricul iernei şi când lucru, afară de curăţirea zăpeḑei şi căilor, nu se prea află, ear mijloacele de traiu şi încălḑit sunt scumpe.

S'a făcut apel sĕ vină comuna într'ajutoriu, edificând anumite institute, unde cei sĕraci sĕ-'şi poată afla asil în cas de desperare. Causa sub jure est. Se speră însĕ, că magistratul, ale cărei zăvoare au fost deja scuturate de miile flămânde va lua decisiuni favorabile. Asemenea s'a făcut apel la cei bogaţi, la autorităţile teatrale musicale, artistice şi la toţi arangerii de producţiuni filantropice, ca sĕ grăbească într'ajutoriul celor necăjiţi, dar se vede, că lipsa pretutindenea prinde rădăcini. Însuşi Maj. S. împĕratul a contribuit cu ocasiuuea Crăciunului 5000 fl. din şatula sa privată pentru împĕrţirea celor sĕraci ca sĕ-'şi poată şi ei încălḑi colibele. Esemplului preaînnalt au urmat şi alţii. Se speră, că causa va fi sprijinită cu căldura cuvenită şi nu vor întârḑia cei ce au — şi laudă Dlui şi de aceştia are Viena. Autorităţile teatrale, prin darea unei representaţiuni teatrale estraordinare din când în când, eară alţi artişti renumiţi, cari ḑi de ḑi storc aplausele şi paralele publicului, prin contribuirea unei părticele din venitul lor material — mult bine ar putea face. Causa merită sprijin şi din punct de vedere al siguritătii publice şi morale. Căci dela soartea proletarismului atârnă sporirea sau împuţinarea omorurilor şi sinuciderilor, cari sunt caracteristică destul de urâtă pentru capitala Austriei. — Aceasta e partea cea întunecată a carnevalului. —

Festivităţile ocasionali sunt la ordinea ḑilei.

In 11 l. c. n. şi-a sĕrbat Alteţa Sa imperială, archiducele Reiner, protectorul numeroaselor societăţi academice literare, împlínirea anului al 60-lea al etăţii. Gratulaţiunile şi felicitările au fost conform iubilariului, eara în 13 l. c. n. adoratul comedic al vienezilor — cu deosebire al vienezelor — Eduard de Bauernfeld împlinirea anului 85 al vieţii sale, încă destul de tinere. Buchete preste buchete au în încununat pe bĕtrânul literat. In comisia teatrală a Burgului vienez a fost şi româna dşoara Bârsescu. Aniversările sunt numeroase şi dese, dar nici mirare în o cetate, care numĕră 1—2 mil. locuitori.

Carnevalul încă nu s'a început. Baluri de elită n'au fost până acum. Dar semne sunt, căci biletele de învitare sboară ca fluturii de zăpadă. Vor fi diferite baluri. Frumoase şi picante. La tot casul cel mai picant, ca toate cele de acum, va fi cel al artiştilor, care se va ţiné la anul 1987 pentru care deja în anul acesta s'a ales o comisie pregătitoare. Se ḑice, că atunci vor fi presentate toate costumele,

---

conveniri. „Tu esci simţitoare,“ ḑise contele, „şi încătătoare. Şi eu sum de multe ori. Asta nu ne ese bine la socoteală. Tu poţi devení vehementă, şi eu aş putea. Mai bine eu te las sĕ'ţi faci mendrele, cum 'ţi place, dar şi tu sĕ 'mi îngădui. Sĕ trăim bine şi veseli unul cu altul, fără a ne sfădí. Noi ne iubim, dar nu se cuvine ca iubirea sĕ fie pricina stîngerei noastre de pe astă lume.“ Şi contesei ii venia asta la socoteală. De atunci înnaite se purtau altfel ca păn'acum. De multe ori abia se vedeau la masă. Nimenea nu în treba, unde ai fost aḑi şi ce ai făcut. Ḑilele iar se înseninară şi ei trăiau de capul lor, dar în pace şi în concordie. Şi dacă unul se vedea atins de vorba şi de fapta celuîlalt se despărţiau printr'un singur complement.

In anul al ḑecelea mai bine ḑis în al doĕḑecilea al firului istoriei, veniseră într'o seară amêndoi dela teatru, cinară bine şi se deteră în poveşti. Erau încă foarte mişcaţi de impresinnea, ce o produse o representaţiune în inimile lor simţitoare. Fericirea vieţii conjugale şi casnice, de care se entusiasmară prin representaţiunea teatrală, părea că din nou îi cuprinse ca pentru totdeauna sĕ se sĕlăşluiască în ei.

„O,“ vorbì contesa, „Toate 's bune, dacă n'ar mai îmbătrâní omul!“

— Tocmai tu nu trebue sĕ te plângi. Unde vei afla o femee, care sĕ 'şi fi păstrat vioiciunea, ca tine? Nu pot face nici o deosebire, cum eşti astădi şi cum erai în seara din ajunul nunţii. Numai câteva mici capriţii.... Dar, toane are tot omul. Vieaţa noastră casnică o invidiază pământenii. Dacă aş fi un flăcău şi te-aş vedè numai şi numai pe tine te-aş peţí.

„Foarte frumos şi iscusit,“ adause contesa oftând. „Dar, scumpe pretine, cugetă-te, acum 's douĕ ḑeci de ani! Ce 's eu aḑi, şi cum eram atunci?“

— Aḑi eşti o drăgălaşă soţie, ear atunci erai o drăgălaşă fetiţă. Pentru mine esti tot aceea — El se sculá repede şi înbrăţişând'o o sĕrutá pe pept.

„Am fi de tot fericiţi, numai ceva ne lipsesce dragul meu preţen, ceva, ce încununează vieaţa conjugală a altora.“

— Te pricep; un copil, care sĕ moştenească graţiile şi virtuţile tale. Insĕ — adause contele, sĕrutând mâna soţii sale — tu abia împlinesci treḑeci-şi-opt de ani, eu abia am încheiat patru-ḑeci. Cine scie, poate....

„O cât de fericită aş fi! In adevĕr însĕ un singur copil 'ţi procură tot atâta bucurie câtă amĕrăciune şi fricâ.

O mică întêmplare poate sĕ ni'l răpească. Bine ar fi însĕ, doi copii....“

— Îţi dau tot dreptul nu numai doi copii, ci trei. Căci cu doi, dacă unul ar murí earăşi am fi tot cu frica în sîn. Sunt convins, că ceriul ne aude şi sĕ îndură. Trei copii se vor juca împrejurul nostru.

„Scumpe,“ ḑise ea zimbind, „poate că ar fi totuşi din cale afară. Asta ne-ar aduce iar ne-înţelegere. Spre pildă, dacă ar fi toţi ficiori.“

— Bine. Noi avem venit 25 mii de fl. Ne ajungem şi le putem purta şi lor de grijă. Pe cel mai mare 'l voiu face soldat. Al doilea va îmbrăţişa cariera diplomatică. Ne va costa cam mult, dar vor eşí oameni din ei. Noi avem rude, rang şi vaḑă.

„Însĕ, intime ai uitat de al treilea.

— Pe cel mai mic? Nu. El va îmbrăţişa cariera preoţească. Se va face canonic. Darul nu lipsesce.

„Ce vorbesci? canonic? Copilul meu popă, nu, şi ear nu, din asta nu se va alege nimic.“

— Şi cum sĕ nu se aleagă? Dacă îndrăsnesc sĕ te întreb, şi cum sĕ nu. El poate sĕ ajungă stareţ, egumen, episcop.

„Nici odată! Nici cu capul odată nu voiu suferí sĕ fiu mamă unui monach şi eu sĕ 'mi vĕḑ pe fiul meu acoperindu-'şi luna de pe cap cu potcapiu şi haine mănăstiresci. Ţii-ha, ce ţ'o mai plesnit şi ţie prin cap? Dar de aş avea o sută de copii, nu m'aş putea învoí la asta.

(Va urma.)

cari au esistat în lume și vor esista până atunci — fără deosebire. De sigur tricolorul și costumul național va fi atunci în mai mare cinste ca acum.

Deși lipsesc încă balurile de elită, sunt din greu concerte. Se vede, că posturile și timpul dinnaintea carnevalului formează cu deosebire sesonul concertelor. In Viena se produce cu mare succes o stea noauĕ apĕrută pe orizontul musicei vocale: E Marcella Sembrich, care răpesce publicul iubitor de artă, storcêndu-'i aplausele frenetice și visându-i simpatiile drăgălașe. Asemenea se ascultă cu mare plăcere pianistul virtuos Alfred Grünfeld. Concertul concertelor va sĕ fie în 18 l. c. n. Acesta e al scolarilor, care e compus din toate capacitățile musicale. El se arangează în onoarea patronesei, archiducesa Clironoamă Stefania. Find însĕ aceasta cam bolnavă ținerea lui s'a amânat deocamdată.

In 20 l. c. n. sĕ țină balul cel mare, numit „Grosser Hofball.“ Se speră, că acesta va deslega afurisenia de preste celelalte și va inspira coardele musicei, cari până acum au fost cam amorțite Așa sĕ fie. *St.*

Anectare în Ghimeș via Galați.

Guvernul Ungariei înnainte cu câte-va ḑile a dat concesiunea spre începerea edificărei primei secțiuni a călei ferate secuesci, ce se estinde dela Héjasfalva, până la Székely-Udvarhely. Scopul călei ferate secuesci e de a se anecta prin Ghimeș cu calea ferată română, și frecuența portului Galați spre Ungaria, Austria de mijloc, Germania de sud, și Helveția a o atrage pe această linie și esopera transportul pe uscat pe o linie cu mult mai scurtă, — eară de altă parte are în vedere tragerea la sine a frecuenței levantine a mărei Negre dela căile ferate și portul rusesc, și dela societatea austriacă de căli ferate, ce esopera transportul via Lemberg, Cernoviț spre Odessa, — ce succedând va fi în favorul căilor ferate maghiare și române, cu deosebire însĕ în favoarea portului principal român „Galați.“ —

Pre cât linia Brașov — Bucuresci nu este linia comercială, chiar pe atât e linie comercială, linia Ghimeș — Galați, și precum nu zace în interesul României de a mări frecuența liniei Predeal, față cu Orșova, chiar așa este interesul român a concentra comerciul oriental în portul Galați și față cu Odessa a ridica Galațul la un emporiu comercial, și al face Marseille română spre ce și situațiunea îi este cu mult mai favoritoare ca a Odessei.

Comitatele Odorheiu (Udvarhely) și Ciuc (Csik) au oferit spesele necesarie spre edificarea de 200 chilometri cale ferată, și așa edificarea acestei linii până la marginea țĕrei este asigurată, de și guvernul Ungariei se ține passiv față cu această linie, stăruind anectarea la Tulgeș, ce însĕ are direcțiunea spre Odessa.

Precum suntem informați concesionarii liniei Ghimneș au subșternut petițiunea prin ministeriul de esterne la regimul României în causa anectărei la Ghimneș și sperăm, că aceea va fi luată în dreaptă considerațiune. Au nu e dorință generală, ca Transilvania cu România sĕ fie legate la olaltă prin cât de multe drumuri, că așa comerciul secular de schimb a productelor, în interesul ambelor țĕri cât mai mult sĕ se lățească, și productele sĕ-'și afle prețurile cuvenite? Dar mai presus decât aceste subversă scopul tare, că comerciul și frecuența maiestrită a porturilor rusesci se decadă în favoarea portului Galați, și comerciului levantin maghiar, Galațul sĕ-'i fie calea naturală spre mare, — apoi ridicarea Galațului e justa desvoltare a comerciului român, pe când frecuența îndreptată spre Odessa înnavuțesce numai comerciul rusesc.

Galațul este emulul Odessei, și așa fie-care cale, ce desvoaltă și lățesce comerciul Galațului este tot odată cale comercială română.

Aceste sunt motivele, ce ne-au făcut a consacra atențiune a celui fact că s'au început, lucrările primei secțiuni, din aceea cale ferată, ce țintează anectarea la Ghimeș.

Varietăți.

* (Reuniunea română de cântări din Sibiiu) își va da concertul seu ordinar Duminecă în 23 Ianuarie 1887 st. n. în sala dela „Musikverein“ cu următorul program:

1. „*Hora,*“ cor cu acompaniare de piano de G. Dima;
2. „*Terzet,*“ (sopran, tenor și bas) din oratoriul „Creațiunea“ de I. Haydn;
3. „*Concert pentru Violoncello,*“ op. 14 de G. Goltermann;
4. „*Cântece toscanice,*“ pentru cor, soli și acompaniare de piano de R. Weinwurm;
5. „*Două cântece,*“ pentru o voce de bas de F. Schubert; *a)* Cruciata, *b)* Lira
6. „*Sextet,*“ din opera „Don Iuan“ de W. A. Mozart;
7. „*Făgăduința*“, cor cu acompaniare de piano de S. Iadasohn.

Începutul la 7 oare seara

Biletele se vor estrada Duminecă (în ḑiua concertului) dela 3—5 oare după prânz în localitățile Societății române de lectură (casinei române) strada Cisnădiei Nr. 7.

* (Locuitorii comunei Porcești) fiind rĕu păgubiți prin rumpere de nor a încurs la comitat suma de 62 fl. 69 cr.,ear din visteria statului 200 fl. v. a., cari bani s'au și împărțit locuitorilor.

S'au adunat din cercul Nocrichului 2 fl. 20 cr.; din cercul Sĕliștei 15 fl.; din cercul Mercurei 5 fl. 95 cr.; din Sebeș 5 fl. 52 cr.; din Sibiiu 34 fl. 02 cr.

* (Alegerea patriarchului ecumenic.) Din Constantinopol se depeșează la „Politische Corr.“ Invitarea pentru votisarea cu scopul unei noue alegeri a patriarchului ecumenic s'a trimis tuturor metropoliților din provincie. Administratorul patriarchatului a convocat o ședință a adunărei naționale pe 24 Ianuarie.

* (Actrița Bârsescu) dela teatrul Burgului Vienez după un morb de mai multe ḑile se află earăși sănĕtoasă așa încât în curênd va secera de nou aplausele publicului.

* (Necrolog.) Căpitanul ces. regesc. **Iosif Avram,** dela regimentul de infanterie Nr. 64 născut lângă Sibiiu, din comuna grănițărească Orlat, carele a fost concediat pe un an, pentru recâștigarea sănĕtății — a repausat în Domnul după un morb îndelungat, în orașul Görz, în etate de 49 de ani. Repausatul a fost un brav și fidel luptător al steagului — sub care a stat. Fiei țerina ușoară, și memoria în veci pomenită.*)

* (Necrolog.) **Clemente Lupșaiu,** parochul gr. cath. al Rodnei vechi, vice-protopop onorar, preot decorat cu crucea de aur cu coroana pentru merite, după un morb greu de 4 ḑile în anul al 79-lea a etății, și a 56 lea an a preoției sale, s'a dat nobilul seu suflet în mânile creatorului, în 17 Ianuariu st. n. 1887. Fie-'i țĕrâna ușoare și memoria eternă!

* (Despre Țarul Rusiei de acum) povestesce foaia rusească din Genf un episod caracteristic. Tata Țarului actual se presenta la festivitățile curții imperiale cu suită numeroasă, din contră următoriul seu Alecsandru III. încungiură ori-ce pompă și splendoare. Merge la festivitățile curții imperiale, la părăḑi și alte conveniri sociale întovărășit numai de câteva persoane. Astfel se presentă și cu ocasiunea unei părăḑi militare de curênd ținute. Oare-care turburare ivită în suita sa îl irită așa de tare, încât indată ordonă favoritului seu gen. Richter sĕ părăsească suita. Purcederea prea militară a împĕratului superă pre doi domni din suită: pe gen. Pușchin și pe adj. a latere Kamenlin într'atât încât acestia demonstrativ se deteră la o parte și aprinseră sugările. Țarul observând aceasta numai decât comandă gen. Richter sĕ aresteze pe gen. adj. a latere contele Miljutin și Kamenlin pe 5 ḑile. Țarul în iritația sa confundase pre gen. Puschin cu contele Miljutin și nu se lăsa se-i dea nime deslușiri.

„Nu! am vĕḑut însumi cu ochii mei“ — striga Țarul „că contele Miljutin a fumatu. El a fumat și pas! Doar sciu eu mai bine, cea ce vĕḑ, că ori cine altul. Poruncesc și basta! In fine convingêndu se țarul, că Miljutin chiar în timpul acela fusese trimis altundeva a demândat sĕ aresteze pre adevĕratul vinovat pre generalul Puschin.

* (Imperatul Wilhelm al Germaniei naș.) Bĕtrânul împĕrat a funcționat în 13. l. c. n. ca naș la botezul familiei princiare Gustav Biron de Kurland. Noul botezatul, care în decursul actului a fost ținut în brațe de însuși împĕratul s'a numit „Wilhelm.“

* Concentrarea oficiilor postale cu cele telegrafice, după cum se anunță din Budapesta astăḑi se poate priví ca lucru îndeplinit; — și noul ministru de comunicațiune și lucrări publice G. Baross, a și pus deja în lucrare dispositiunile prealabile spre acest scop.

* (Cel mai nou candidat) pentru tronul Bulgariei se afirmă a fi contele Ladislau Hunyady. Se ḑice, că acesta ar fi un descendent de a lui Iancu Sibinyányi (Ioan Huvyadi, Corvinul,) care era foarte popular la bulgari. Dar vorbă sĕ fie. Cu unul mai mulți.

* (Iubileu) în 11 l. c. n. și a serbat archiducele Rainer anul al 60-lea al etății sale. Cu aceasta ocasiune iubilarul a fost felicitat de împĕratul, clironom și aproape toată casa imperială în persoană, eară gratulațiuni în scris au sosit dela toate somnitățile militare, bisericesci, diplomatice și aristocratice. Iurnalele beletristice și-'au împodobit pagina primă cu portretul alteței Sale.

* (Tomas Edison) renumitul inventor în scința fisicală, după cum vestesce sirma telegrafică — zace în agonia morții. Lumea scientifică ar perde mult prin el.

* (Defraudațiunea postală) sevêrșită pe trenul austriac de oficiantul Harang de Pál înnainte aceasta cu câteva (săptĕmâni s'a pertractat înaintea tribunalului din BPesta. Defraudantul celor 56.000 fl. a fost judecat la arest de 5 ani și la suspendarea din oficiu pe alți cinci ani.

* (Ce însemnează oare)? Ordinațiunea mai recentă a ministrului de resboiu dispune — după cum ḑice foia „Presse“ ca recruții, cari erau sĕ fie înrolați cu 1 Aprilie sĕ se înroleze la 20 Febr. Asemenea și reserviștii se vor înrola în anul acesta cu 6 sĕptămâni mai curênd. — Până în Martie glotașii de 19 ani.

* După cum vin vestile din Strassburg e oprit ca soldații francesi sĕ mai umble prin Alsația și Lorena decât în virtutea permisiunei speciale a directorului de poliție, ear din Anvers, că Germania ca și în ajunul rĕsboiului din 1870 a cumpĕrat mari cantități de orz comprimat pentru cavalerie.

* (Principele Alecsandru de Battenberg) a plecat în Egipt. In Cairo se fac mari pregătiri pentru primirea lui. Trenul separat al vice-regelui îl va conduce în Cairo, unde i s'a pus la dispositie palatul Kassr-Nuzho. Iachtul cel splendid al vice-regelui îl va purta pe undele Nilului.

* (Monumentul-Radetzky.) Suma colectată pentru aceasta până în 4/16 Ianuariu e 214.767 fl. 33 cr.

* (Monumentul lui Mozart) se va ridica după cum spun foile vieneze înnaintea operei Burgului.

* (Agrațiare). Maj. Sa Impĕratul a agrațiat prin rescriptul seu din 12. l. c n. 111. de indivizii arestați, ertându-le restul timpului de arest: Agrațiați sunt austriaci.

* (Arsenalul din Viena) are lipsă mare de lucrători. Cu deosebire curelari, șelari, cismari și croitori se caută. Semne de pace!

* (Jertfă de copil.) O pereche de oameni sĕrmani și bĕtrâni din Gumpendorf în Viena, trăiau cum puteau de aḑi până mâne, ajutorați de fica lor, care era comptabilă în o prăvălie de hârtie. Închiḑêndu-se prăvălia și rĕmânênd astfel fata fără post, bieți părinți se vĕḑură de-odată lipsiți cu totul de cele mai necesare mijloace de traiu. Fata în strêmtorarea cea mare își vêndu până și pĕrul ei cel lung și frumos la un friseur numai pentru de-a căpĕta ceva cu ce sĕ-'și țină părinții. Când vĕḑu în fine că nu mai este nici un mijloc de scăpare în desperarea ei, își aduse aminte, că oare cine îi spusese, că un dentist renumit din Viena, ar plăti pentru fie-care dinte sănĕtos, treiḑeci de florini, pe lângă condițiunea, că el însuși sĕ-'l scoată afară. Ce sĕ facă? Se duce iute la dentistul, care promisese atâta sumă pentru un dinte — avênd și ea prea frumoși dinți — îi spune, că ea voiesce sĕ-'i vêndă dinții. Când audi el din ce causă voiesce ea sĕ aducă aceasta jertfă atât de mare, fu mișcat așa de tare, încât vĕrsa lacremi. Nu voi deci nici de cum a răpí fetei dinți cei atât de frumoși, ci o dăruí cu o sută de florini, ca sĕ procure părinților cele de lipsă. Dară n'a fost destul cu atâta. După vre-o câte-va ḑile, dentistul se presentă la părinții ei și ceru mâna fetei, ḑicênd, că o fată cu inimă atât de nobilă, nu poate s'o lase sĕ-i scape.

* (Bibliografic). Se află de vêndut în librăria tipografiei archidiecesane *Calendariul archidiecesei* pe anul 1887. Recomandăm acest calendariu cu deosebire preoților și învĕțătorilor nostri atât pentru conținutul lui interesant în partea literară, cât și mai ales pentru schematismul ce'l cuprinde despre întreg organismul nostru bisericesc din întreaga metropolie. Prețul unui esemplariu e 30 cr. La 10 esemplare unul se dă rabat.

*) Din lipsa de spațiu întârḑiat. Red.

Deși primii corifei ai sciinții medic. univer. ai Europei le-au eseminat și le-au recomandat cu căldură și cei mai mulți medici le prescriu aḑi, tot se mai află oameni îndoelnici, cari nu se pot hotări din pricina multor feliuri de amestecături, ca ravintă apă acră, picături de ale lui Sulzberg etc; a face o încercare cu pilurile de Svitzera ale farmacistului R. Brandt (conținênd o scătue 70 kr. farmacîi); cu toate acestea suntem convinși, că produc pentru ori-cine influința cea mai plăcută, sigură și nevătĕmĕtoare, și firea cea mai simțitoare o va surprinde și împĕca. Sigur veritabil în farmacii sunt pilurile de Svitzera ale lui R. Brandt numai avênd semnul cruce în pământ rosu — și se trimit pe lângă R. Bradt.

Xr. 479 [1514] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de clasa a III-a din comuna Răcătău se escrie concurs la înțelesul ordinului consistorial din 1 Iuliu 1886. Nr. 2189 B. concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima pnblicare.

Emolumentele sunt:

1. Dela 115 familii câte una ferdelă de familie de bucate în greunțe cu ferdela vechie sau în locul ferdelei 1 fl. adecă un florent . . fl. 115.—

2. Dela folosința casei parochiale grădină și progradie . . . . . fl. 30.—

3. Dela frunḑășile ce sĕ dau din pădurea bisericei sinodul cu comitetul parochial asigură un venit de . . . fl. 60.—

Dela stola regulată. . fl. 42.90

Dela umblarea cu crucea la bobotează dela 115 familii câte 2 cupe grâu, coaste și alte prinoase à 30 cr. . . fl. 34.50

6. Dela părăstase și alte dăruri aduse . . . . . fl. 80.—

7. Dela cununa anului și dela Pasci . . . . . fl. 32.—

8 Dela eșirea cu litie la hotar și sânțirea apei la ḑile anumite și usitate . . . fl. 10.—

9. Dela molitvele posturilor . . . . . fl. 12.—

Suma fl. 416.40

Cei cari doresc se ocupe aceasta parochie, au sĕ'și îndrepte petițiunile inzestrate cu documentele prescrise în statutul organic și regulamentul pentrn parochii subsemnatului oficiu protopresbiteral până la supranumitel termin.

Sebeș, în 29 Decembre, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 35. [1513] 3—3

CONCURS.

Încuviințânduse prin ordinul consistorial din 11 Novembre 1886 Nr. 5597 B. așezarea de Capelan lângă neputinciosul paroch George Panța în Parochia de clasa a II-a din Pianul de sus protopresbiteratul Sebeșului se escrie pentru întregirea acestuia concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

A treia parte din venitele parochiale afară de cimiteriul, carele sĕ lasă întreg în folosința parochului până trăesce.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea sĕ'și aștearnă petițiunile instruite conform statutului organic și regulamentului pentru parochii oficiului protopresbiteral al Sebeșului până la terminul sus indicat. Se lasă concurenților în voie, ca sub durata concursului sĕ se presenteze poporului în biserică în vreo duminecă ori sĕrbătoare.

Pianul de sus, în 27 Decemcre, 1886.

Comitetul parochial în conțelegere cu

I. Tipeiu,
prot..

Nr. 592 [1512] 3—3

EDICT.

Ilie Brad gr. or. din Gurarîului, protopresbiteratul Sĕlișteî care de 4 ani a părăsit cu necredință pre legiuita sa soție Ana Hanzu tot din Gurarîului conform decisiunei consistoriale din 4 Novembre a. c. Nr. 5626 B. se citează a se presenta în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict, înnaintea subscrisuliu oficiu, căci la din contră procesul divorțial intentat de soția sus numită contra lui se va pertracta și decide și în absența lui.

Sĕliște, 23 Decemvrie, 1886.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sĕlișteî.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 6083 1886 civ. [1516] 2—3

Publicațiune.

Subscrisul prin aceasta aduce la cunoscință publică, că pentru pregătirea lucrărilor comasărei hotarului comunei Buia (Bolya) și anume: pentru regularea representări, alegerea ingineriului și staverirea preliminariului de spese, ca și de pertractare, se defige ḑiua de **7 Februariu 1887 9 oare a. m.** ce se va ține în cancelaria comunală din Buia, la care partractare prin aceasta se citează toți interesații cu acea adaugere, că prin nepresentarea unuia sau altuia procedura nu se poate împedeca.

Elisabetopole, 31 Decembre, 1886.

Judele esmis al tribunalului.

Kelemen m. p.,
jude.

Nr. 41/1887 [1517] 2—3

Publicațiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole prin aceasta se aduce la cunoscință, că în urma rugării lui Andrei Schneider și consoții din Merghindeal (Morgonda) pentru conducerea comasărei hotarului comunei Merghindeal, se pune și de pertractare ḑiua de **28 Februairu a. c. 9 oare a. m.** ce se va ține în cancelaria comunală din Merghindeal, la care pertractare se citează toți interesații în causă cu acea observare, că părțile cari nu se vor presenta se vor considera ca învoite la comasare

Din ședința tribunalului reg. din Elisabetopole, ținută la 10 Ianuariu, 1887.

Nagy Lajos, preș. **ifj. Csegezi,** notariu.

Sz. 834. 1886 tkvi. [1518] 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhiré teszi, hogy a nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtatónak Mokán Iuon, Opris Szimion és Gyorgye Örményszékesi lakos végrehajtást szenvedők elleni 1435 frt. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a vizaknai kir. járásbíróság területén Örményszékesi határon fekvő az Örményszékesi 757 sz. tjkben A + 1 rsz. az Örményszékesi 302 sz. tjkben A + 6, 11, 12 13, 17, 20, 21, 22 és 24—29 rsz. Összesen 1257 frt 50 kr. becsárban az árverèst elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1887 évi február hó 14-ik napján délelőtti 10 órakor** Örmény székesen a község elöljáróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX t. cz. 170 §-a értel. mében a bánatpénznek a bíróságnál elöleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgált.tni.

A vizaknai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól 1886 évi Oktober hó 29-én.

A kivonat hiteleül.

Csiki,
kiadó

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș;	—	9.56	1.45	—
	—	10.29	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6,38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12. 36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniț a	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Baniț a	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.0-

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Rem Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 4 Sibiiu, Marți 13/25 Ianuariu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 12 Ianuariu.

O telegramă din Petropole ne aduce scirea, că cu ocasiunea onomasticei bětrânului împĕrat Wilhelm, țarul Rusiei va merge la Berlin spre a felicita în persoană pe bětrânul monarch, care cu 20 de ani a trecut preste etatea, despre care prorocul David a ḑis că este: ostenele și durere. Tot din acel isvor se susține faima, că cu această ocasiune va călători la Berlin și Majestatea Sa împeratul și regele nostru Francisc Iosif I. Se vor întruni deci monarchii celor trei împĕrății mari, și se vor sfătui despre soartea milioanelor de popoarĕ, cari stau sub gloriosul lor sceptru.

Desei întâlniri a împĕraților totdeuna urmează evenimente importante, de aceea lumea s'a dedat a privi asemenea întâlniri, ca cele mai probabile dovedi pentru isbucnirea de lucruri importante.

Cu oare-care îndreptățire se poate interpreta această scire mai cu seamă acuma, când toate semnele ne pun în vedere isbucnirea unui rĕsboiu înfricoșat.

Stăm încă sub impresiunea ce ne-a produs gigantica luptă a principelui de Bismarck în senatul imperial din incidentul reformei militare. Față cu îndărătnica ținută a parlamentului din marele imperiu cancelariul de fer a recurs la mijloacele estreme, a disolvat parlamentul, escriind alegeri noauĕ. Ca se pună în cumpĕna alegerilor prelângă autoritatea sa cea fără margini, și o autoritate, înnaintea căreia sĕ se închine toată suflarea nemțească, principele de Bismarck s'a folosit de autoritatea bĕtrânului împĕrat, care numai ḑilele trecute și-a serbat aniversarea a optḑecea, de când a intrat în armata nemțească. Împĕratul Wilhelm a privit votul, ca dat lui, pentrucă parlamentul n'are încredere în el. Astfel presentat lucrul, toată lumea va recunoasce, că nime nu va mai cuteza sĕ vorbească contra septenatului, care a provocat disolvarea parlamentului.

Nu aceasta ne privesce pe noi. Împĕratul Germaniei și-a esprimat durerea pentru ținuta parlamentului cu considerare la pacea europeană. Numai așa se poate împedeca isbucnirea unui rĕsboiu, — a ḑis bĕtrânul Wilhelm, — dacă se va primi proiectul presentat de guvern. Numai atunci se va putea împedeca isbucnirea rĕsboiului — a ḑis prima autoritate militară în întreagă Europa, mareșalul Moltke, — dacă sĕ va primí septenatul altcum de bună seamă vom avea rĕsboiu.

Guvernul a căḑut cu proiectul; va se ḑică de bună seamă vom avea rĕsboiu.

Și pe când pressa europeană se ocupă cu îngrijire de cele petrecute în Berlin, ḑiarele din Germania ne aduc scirea, că Francia cumpĕră în masse material pentru fabricarea de bombe esplosibile, cumpĕră în cantități enorme scânduri, pentru barace dealungul graniței spre Germania.

Toate acestea pe noi nu ne-ar atinge atât de simțitoriu, dacă noi la noi acasă am fi legați cu aceea legătură de interese, care isvoresce din generala nisuință, de a se susținea situațiunea actuală. O asemenea legătură de interese la noi nu esistă, din contră se urmăresce o politică de interese, care mai cu seamă în fața încurcatei situațiuni europene, trebue se provoace conflict între cetățenii din patrie.

Sunt adecă contraste interesele popoarelor din Ungaria, și în diferite direcțiuni va trebuí sĕ se manifesteze și nisuința pentru susținerea, respective realisarea acestora.

Noi nici odată n'am umblat după popularitate, mai puțin am voit, ca pentru obositoarea noastră muncă pe acest spinos teren se fim aplaudați. Drept aceea am ținut și ținem că este de lipsă se spunem adevĕrul în toată golătatea lui, voind sĕ vindecăm rĕul.

Și este mare rĕu la noi mișcarea produsă cu era dualismului începând, și ajunsă la înnălțimea cea mai mare posibilă dela organisarea reuniunilor de maghiarisare încoace. Întreaga politică internă dela noi este îndreptată spre maghiarisare. Mai concret o a formulat aceasta elita deputaților ardeleni din dieta Ungarie în o ședință ținută mai alaltĕeri în capitala Ungariei. Când va succede se maghiarisăm Ardealul cu trup și suflet cu tot, numai atunci este asigurată esistența statului unguresc.

Aceasta este programa. Aceasta este nisuința, acesta interesul, urmărit pe toate căile.

De sine se înțelege, că noi trebue sĕ declarăm, că interesul nostru este sĕ remânem ceea ce suntem, cu toate însușirile firei noastre și se ne desvoltăm în această direcțiune.

Conflictul estĕ gata. Cetățean va trebuí se lupte contra cetățeanului, biserică contra bisericilor. Lupta este înverșunată, căci dintre toate luptele cea mai înverșunată este lupta de rasă.

Constatăm numai urmările naturale ale politicei urmărite la noi, și ne punem întrebarea: este oare lucru politic, este oare lucru chipsuit, rațional, ca în fața încurcatei situațiuni europene, când în fie-care moment putem fi pușsi în necesitatea imperativă, ca fie-care ungur sĕ pună umĕr lângă român, lângă sas, lângă sĕrb, slovac spre a împedeca o năvălire asupra noastră? Este consult a face se prindă rădăcină în fii acestui stat credința că acesta pentru noi este mama masteră. Literatura poporului român n'are inimă pentru mama masteră.

Este consult sĕ se facă o asemenea politică?

Revista politică.

Se apropie primăvara și ea poate va aduce mirosul de prav de pușcă. Cel puțin așa se pare, după cum se desvoaltă aḑi lucrurile în toate statele Europei. În Austro-Ungaria se dă mare pond proiectului pentru gloate. După cum vin scirile din Viena, bărbații se ocupă în ruptul capului cu mijloacele și cu modul, cum are adecă, sĕ se poarte evidență pentru glotași. Se vor face două proclamațiuni. Prima proclamațiune a gloatei e destinată ca sĕ se întregească locurile, cari ar rămânea goale la cas de a se începe vr'un rĕsboiu și dacă trupele vor fi depărtate. Proclamațiunea întâiu va coprinde pe glotașii, cari se vor privi ca și nesce reserviști, pe cari ministrul de rĕsboiu îi va putea folosí spre a se întregí armata. Proclamațiunea a doua are de scop a chiema la arme pe glotașii, cari se vor posta la diferite formațiuni teritoriale și vor da ajutoriu. Plasarea rolelor glotașilor și purtarea lor în evidență concade pe seama municipielor. Acestea au de datorință a pune în fața publică listele glotașilor, cari se vor censura întocmai ca și ale alegătorilor pentru dietă, prin municipii. O altă datorie n'au de împlinit în timp de pace glotașii.Oficerii glotașilor 'și pot păstra rangul și pot și avansa. Și dintre glotași pot ajunge la rangul de oficer, cei ce urmează la vr'un curs militar și poșed cunoscințe milităresci. Evidența lor o va purta însuși ministeriul pentru apĕrarea țĕrii.

Un rĕsboiu precum stau finanțele noastre aḑi n'ar fi cam priincios. În capitala țĕrii ungaresci ministrii sunt tot mai tare scărmănați. Până acum au vorbit tot cam oameni, cari cum 'și căscă gura dau în ministru de finanțe și fiind că dl ministru president s'a angajat a-'l apăra, e necontenit lovit și dênsul din partea vorbitorilor, așa că adese ori se suspende și ședința pentru d'a se mai rĕcorí. Mai în ḑilele trecute vorbì Gabriel Ungron, care atăcà în mod pasionat întreaga polică a guvernului.

El ḑice, că acest guvern nimica n'a lucrat în decurs de 12 ani în ceea ce privesce prosperarea socială și materială. Guvernul printr'o slabă politică a perdut piețele productelor țerii și altele

---

FOIȚA.

Seara în ajunul nunții.

(Încheiere.)

— Nu-i vorbă, te apucă câte odată toanele tale, scumpă soțioară. Asta-i și cel mai mare pĕcat pe capul nostru, că tu tot-deuna ai toane, când e vorba despre statul preotesc.

„Și ți mărturisesc, ți-o spun verde: cât e lumea n'a fi. Numesce-me ori cât femee cu toane. Sciu eu bine, că tu ai toane în adevĕr pentru de a devení un mare poruncitoriu; nu uita însĕ, că și o mumă încă'și are drepturile.

— N'are chiar nimic. Numai tatăl e priceput.

„Dar dacă el n'are destulă pricepere.“

— Dacă nu-mi ajunge a mea, doamnă contesă, în adevĕr te-aș sfătuí pe Dta mai în urmă. M'am hotărît, ca dacă ne-ar pica noroc la casă, sĕ croesc lucrurile după voia și chipzuința mea.

„Pentru D-ḑeu, sciu eu bine, că Dta ești soțul și stăpânul meu, dar n'am mâncat încă ceapa cioarei, ca sĕ ți fiu servitoare“.

— Și cu găgănțul de curte, doamnă contesă. Eu te am lăsat în toate de mai purtat de nas și încă m'am lăsat prea mult. Fiind însĕ, că am greurușsi în cap — iartă doamnă, dar se poate întêmpla ca adeseori sĕ me fac întro urechie.

„Sĕ nimeresce de minune cu învĕțătura, din care mi dai aḑi o lectie aspră și practică. Cine a fost mai mult purtat de nas? Cu anii am răbdat fărădelegile Dtale și ți le-am iertat marinimos mai mult ca pe nesce greșeli, ce provin din nesciință și din crescere, decât din voință. Însĕ în cele din urmă se contenesce cerească îndurare.“

— Pentru asta ți dau tot dreptul. Indulgența mea a fost pusă de mult la amarnice esprerințe din pricina toanelor Dtale. Și poți mulțumí numai lui Dḑeu, că n'am sfĕrimat jugul acesta încă cu ani de ḑile mai înnainte; căci în adevĕr nu-mi vine mai greu decât a fi slugă plecată al prostiilor Dtale. Trebue sĕ-ți spun asta pe românesce.

„Dacă eu ți vorbiam ast-feliu, trebuia sĕ scí de mult, că Dta esci un fălos, cel mai mare egoist, căruia îi place sĕ vorbească de sentimente, căci esti dintre aceia, cărora le place sĕ se fălească cu ceea-ce nu au.“

— De minune, de aceea te fălesci, că ai minte ageră și că ești gingașă? Amĕgesce pre altul, sĕ mulțumesc ceriului sau sĕ me plâng lui, eu demult demult 's desamăgit. Virtutea ți s'a prefăcut în cele din urmă în schimonositură muerească. Cu ismenirile Dtale mi esti cu atât mai urîcioasă cu cât mai mult ți cunosc inima. Dacă nu mi-ai fi pricinuit și supĕrări, fi sigură, că de mult te trimeteam, de unde te am luat, ca sĕ am odichnă.

„Cam tot așa e și voia mea. Un egoist mult, un lingușitor, ca Dta, nu-i destinat sĕ înveselească inima unei femei înțelepte. Și după o ast-feliu de mărturisire ca a Dtale, fi convins, că nu simt plăcere mai mare, decât a me despărți de Dta.“

— Cu atât mai bine! Așa se desleagă totul. Eu iau astă de bani buni și nu doresc albine mai mare. Sănĕtate bună! Visuri plăcute. Dit mineață voiu face toată isprava.

„Și încă cu cât va fi mai de vreme, cu atât va fi mai bine, Dtale conte.“

Cu acestea se despărțiră. În ḑiua următoare a venit notariul, martorii, s'a compus actul de despărțire și a fost iscălit de amêndoi, cu toate că pretini, pretenile, rudele și cele mai vĕḑute persoane se impotrivirĕ, îi rugară și încercară sĕ îi împace. După asta urmă divorțul.

Astfel pe neasteptate se risipì o parechie, care trăise mult timp și era la părere fericită. Disputa glumeață despre soartea viitoare acelor trei copii, cari încă nu vĕḑură lumina, taià firul, care îi legase pentru tot-deuna. Și trebue sĕ o spun, contele și contesa erau cei mai plăcuți oameni. Despre ei nu se poate ḑice nemica rĕu, decât că erau părtași de aceleași slăbiciuni, de cari pătimim cu toții.

* * *

„Dta numesci comică povestea?“ ḑise Louisa mătușei sale, cu fața întunecată. „M'a sdrobit cu totul. Eu nu-mi pot închipuí, ca căsĕtoria oamenilor de

în locul celor perdute n'a fost în stare să câștige. S'a deschis atâtea căi spre Orient, dar guvernul n'a aflat încă mijloace, prin cari industria și comerciul nostru să câștige piețe nouĕ. Administrațiunea, afară de unele agende, simple nu-i în stare să corespundă și altor pretensiuni, căci regimul nu s'a îngrijit de puteri capabile. Despre o consolidare cât de mică a Ungariei nici vorbă nu poate fi sub domnia d-lui Tisza. Ungaria e aḑi cu mult mai îndărăt ca acum 10 ani, și e mare temere, că reacțiunea va face un fiasco independenții Ungariei. Poporul aduce mare jertfe pentru armată și pentru stat, dar a aflat în oara a douĕspredecea, că Ungaria și poate întreaga Monarchie, cu privire la aplanarea cestiunei orientale va rĕmâné singură, părărăsită de toate puterile, ear ea va avea să dea pept cu colosul rusesc. Opositionalilor le place să atace vehement persoana ministrului president și politica lui ḑicênd, că o sanare ar fi posibilă numai, dacă ar îndelătura pe capul cabinetului, când ministrul president va fi rĕsturnat și afacerilor statului li se va da o altă direcțiune. Desbaterea budgetului a fost întreruptă prin asternerea proiectului de lege al ministrului de comunicațiune. Acest proiect se ocupă cu organisarea instrucțiunii speciale a căilor ferate.

Până aici din monarchia noastră.

Ce ș'a pus odată cancelariul de fer în gând, tot va trebuí să se realiseaze, cu toate că deputatul Stauffenberger a promis solemn alegĕtorilor, că va lupta necontenit în Reichstag pentru ușurarea greutăților poporului. S'a lățit o mulțime de vesti în Germania, cari sună cam a rĕsboiu: Francesii cumpĕră un numĕr mare de cai, cumpĕră lemne pentru barace, ear din Mecklenburg și alte orașe s'au esportat sute de mii de cai. Esportul cailor e cu totul oprit în Germania, căci Germaniei îi trebuesc caii. Guvernul lui Bismarck are de gând să influințeaze și asupra bisericei numai și numai să isbândească cu proiectul pentru septenat. Împĕrăteasa Germaniei s'a esprimat, că reuniunea femeiior „crucea roșie" cât de curênd va trebuí să aducă jertfe patriei, ear împĕratul adresă între altele următoarele vorbe casei seniorilor:

Pot mărturisi, că întêmplările din p.rlament mi-au procurat o adêncă durere, împĕrtășiți-o asta în tot locul. Sufletul meu e de tot amărît; numai D-Voastră ați vĕrsat balsam pe el. Patria nu va fi în pericul cât timp armata va fi însuflețită, ceea ce a dovedit așa de mult prin credința și jertfele aduse în rĕsboaiele din urmă. Nouele mĕsuri, prin cari se întărește armata servesc pentru ca să se împedece ori-ce pericol de rĕsboiu.

Pressa din Roma a dat un mare banchet în onoarea comisiunii bulgare. Mulți ministrii au fost părtași, dar discursuri nu s'au ținut de loc. Membrii bulgari, mulțămind la urmă, au adaus, că Bulgaria și ei nici odată nu vor uita pe Italieni. Comisiunea după ce a fost informată de ambasadorul din Constantinopole, că Poarta o așteaptă cu nerĕbdare a și plecat Se sciricesce. că cestiunea se va aplana poate chiar în Țerigrad. Regența e aplicată să depună frânele guvernării, dacă ar scí, că cestiunea Bulgariei va vení curênd înnaintea unui congres european.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român."

Concertul reuniunei de cântări din Sibiiu.

Cu cât se apropia mai tare vremea, ca „Reuniunea română de cântări din Sibiiu" să-'și țină concertul ordinar, lumea Sibiană devenia din ce în ce tot mai nerĕbdătoare, nu de alta, dar de când dl profesor G. Dima se află în Sibiiu, concertele și producțiunile reuniunei au aprins focul farmecului în inimile Sibienilor. Concertul de Duminecă seara a rĕușit escelent. Publicul a fost foarte numeros — dintre strĕini amintim pe dl comite suprem și pe dl procuror dela tribunal; au luat parte mulți cunoscători ai artei musicale, și multe dame cu deosebire.

Concertul s'a început cu „Hora," cor.

La ast-fel de hore să tot asculți, inima ți-se desfată și rĕmâi cu totul încântat. Nu e mirare deci, dacă „Hora" a secerat lungi aplause ale din partea publicului. Punctul al doilea „Creațiunea," (Terzet) de asemenea a fost aplaudat.

„Concertul pentru Violoncello," ca variațiune, n'a lăsat nimic de dorit, dl „Forstmaier" și-a dovedit cu cel mai bun succes înnalta sa iscusință în arta musicală.

„Cântecele toscanice" cor și solo, (alt și tenor) te transportau cu totul în lumea ideală. Simțemintele iubirei și ale durerei așa le sciu Dna Agnes Brote esprima, încât în adevĕr ți îndoioșa și desfăta inima.

Punctul al cincilea a fost „două cântece" pentru o voce Dl Isaia Popa e destul de bine cunoscut. Și cântecele au fost așa de alese, încât ș'a putut vestitul nostru basist arĕta întreaga sa iscusință. Succesul a fost perfect și aplausele frenetice n'a lipsit nici de astădată.

„Sextetul," din opera „Don Iuan" a fost punctul cel mai greu, dar a și fost esecutat de sufletul concertanților. — Nu era lucru mai desfătător de cât să veḑi pe bină și să-ți îndulcească inima prin vocea-i frumoasă renumita „Gabriela" din opera „O noapte în granadă" — Dna Maria Crișan, care prin farmecul vocei te face să uiți, că mai trăesci pe pământ; pe Dna A. Brote și pe Dna Moga; ba cei mai mult pe condcĕtoriul reuniunei, Dl G. Dima, care în faptă ți arată avêntul cel mare al artei musicale, și pe dni I. Popa și G. Popp. A fost o încercare grea acest „Sextet" dar a reușit precum de altcum se scia a priori că va reușí, când se întrunesc astfel de puteri. Asta a pus coroană concertului.

Concertul s'a închieiat cu „Făgăduința" cor cu acompaniare pe pian, după care aplausele nu se mai sfârșau.

Se cădea să amintesc dela început pe o persoană, care încă face parte din sufletul concertanților. Dna Minerva Brote, care cu un tact admirabil, acompania cu pianul mai toate piesele.

De concertul de Duminecă seara publicul a rĕmas de tot încântat și noi putem ḑice, că e mare fericire pentru publicul din Sibiiu, că dispune de un talent musical ca dl G. Dima, dar numai puțin e un avantagiu pentru dl G. Dima, că dispune de puteri așa frumoase pe acest teren. Aluat bun, în mână bună!

—*B.*—

Boboteaza în Sepsi-Sân-Georgiu.

În mod neobicinuit până acuma în acest oraș neaoș sĕcuesc după înfățișarea lui, s'a sĕvêrșit în acest an în ḑiua de 6/18 Ianuarie sfințirea apei. Creștinii nostri, români după confesiune, țin și ei la această ḑi mai mult ca doară la toate sĕrbătorile de preste an, căci nici odată nu se vĕḑ atâța ca în această ḑi în biserică, ei totuși stau a fi întrecuți în numĕr de cei de alte confesiuni.

Însemnătatea festivității a ridicat'o mult presența păr. protopop tractual D. Coltofean, care a celebrat și sf. liturgie asistat de parochul local Alecsiu Popoviciu. La 11 oare a. m. se pornesce publicul cel numĕros, înnainte cu praporii bisericei între sunetul clopotelor, spre piață, unde era așeḑată o masă îmbrăcată înnaintea unei fântâni cu pumpă, și la o depărtare oare-care trei treascuri puse la dispositie din partea magistratului orășenesc. Timpul liniștit, deși friguros, — cum cred și strĕinii, că trebue să fie la Boboteaza românilor — și bubuitul treascurilor a atras tot mai mult public privitor din piață, mai cu seamă pentru că până acum se obicinuia a eșí la un loc ferit într'un părĕu în marginea din sus a comunei. Era ce-va înălțător de inimă auḑirea echoului, ce-'l resfrânge în piața cea largă sunetul momentan unul după altul al celor trei treascuri la cetirea evangeliei, la invocările duchului sfânt pentru sfințirea apei, și când însemnând cu crucea s'a pomenit Monarchul și Archiepiscopul. Tot serviciul a decurs într'un mod precis și festiv, precum nu și aduceau aminte să mai fi vĕḑut creștinii nostri, ear cei strĕini nu credeau, că esistă în biserica noastră atari festivități.

După ce s'a sfêrșit stropirea cu apă a celor presenți, între care se aflau mulți de alte confesiuni, conductul se reîntoarse în ordinea de mai dinainte la biserică, de unde după încheierea slujbei se depărtă fie care mulțămit în sufletul seu, și mulțămind totdeodată dlui protopop pentru dispositiile, ce a luat ca să reiasă festivitatea în ăst mod.

Pe fețele tuturora se potea cetí bucuria ce provenia din consciința de sine întărită acum prin credință, că sciindu-ne afirma, nu mai putem fi desprețuiți nici bisericesce nici națională, și fac rĕu prin urmare acei câți-va dintre poporul nostru mai înnaintat, ceva, cari voind a se da de oameni de oraș, cred că e rușine a merge la biserica românească, și cu atât mai vêrtos a se arĕta înnaintea strĕinilor, că nu pun preț pe legea strĕbună.

Ca ceva curios mai amintesc, că unora din clasa mai inteligentă maghiară nu le-a prea convenit procesiunea românească în stil mai mare în oraș secuesc, despre aceea însĕ nu vor avea causă a se teme, că românii maghiarisați din Sân-Georgiu și împregiurime vor „valachisa" oare când orașul.

Un privitoriu.

Un cuvênt pentru înființarea de asociațiuni pentru cultura morală a poporului.

Nime nu va trage la îndoeală, că moralitatea pe ḑi ce mergem tot mai tare decade și biserica între împrejurările actuale prin puterea cuvêntului nu e în stare ca să pună stavilă în mod eficace acestei decandințe, ce prinde rădăcini tot mai adênci în toți rami vieții publice, ceea ce însă nu succede

---

omenie să poată fi nefericită. Mângâe-me earăși, căci de altmintrea sunt descuragiată. Nu voiu fi cu totul neîndoelnică față de viitoriul meu bărbat pentru soartea noastră.

„Ce cugeți?" întrebă mătușa.

„O, mĕtușică, numai de n'ași îmbĕtrâní! De sigur, că atunci bărbatul meu me va avea tot deauna în inima sa."

Greșesci de tot, scumpă copiliță. Dacă ai remâné tot așa de vioaie și de frumoasă, ochiul bărbatului teu s'ar deprinde cu tine și nu te-ar mai prețuí. Dedarea e farmecul cel mai mare din lume și cea mai bine-făcĕtoare femeă în casă. Din ea isvorăsc isprăvile cele mai frumoase, dar și cele mai urîte, în toată ḑiua. E cineva tineră și îmbĕtrânesce: dedarea împedecă ca soțul să o poată băga asta în seamă. Și earăși să rĕmânem noi tot tinere și el să îmbĕtrâneascĕ, ar putea urma lucruri foarte neplăcute, dnul bĕtrân ar davení gelos. Mai bine e, după cum a lăsat Ḑeu. Închipuiesce-ți numai, că tu ai fi o babă, ear bărbatul teu un june vesel; cum ți-ar venî asta la socoteală?

Louisa își frecă năsuțul și ḑise: „Eu încă nu sciu."

„Dar," continuà mătușa: „voesc să te fac băgătoare de seamă asupra unui secret, care —"

„Tocmai despre asta voiam să te ascult," strigà grabnic Louisa.

Mătușa adause: „Ia numai bine aminte. Ceeace ți spun, o am esperiat. Consistă din două părți. Partea întâiu e mediul unei căsătorii fericite, prin care se delătură ori-ce ar putea pricinuí gâlceavă și discordie. Partea a doua e mijlocul cel mai bun și mai sigur pentru de a-și putea femeea păstra tot-deauna grația.

„Continuă," strigà Louisa.

„Așa dară *partea întâiu* a mijloacelor: Ducevĕți în oara cea dintâiu după cununie numai singuri într'un loc și pretinde dela mirele teu un jurĕmênt. Făgăduiți-ve unul altuia sĕrbătoresce: nu, nici chiar în glumă să nu cutezați a ve împunge, a ve sfădí sau a face cât de puțin rĕu unul altuia. Nu! Eu ți-o spun: nici odată! Chiar și numai împunsĕturile glumețe, rĕința din petulanță va influința v'rodată la seriositate. Inseamnă-ți-o! — Apoi făgăduiți-ve unul altuia cordial și solemn: a nu fi tainici nici unul înnaintea celuialalt, fie secretul supus ori-cărui pretecst, să se scoată la iveală prin scusă. Voi trebue să ve cunoasceți. Și dacă unul din întêmplare ar greșí — să nu treacă nici o clipă și să ve destăinuiți, întêmplesă aceasta chiar și prin lacrămi, dar să ve destăinuiți. Dar întocmai precum între voi nu-i nimic tainic, din contră în taină trebue să țineți tot, ce vorbiți voi în casă, ce vi se întêmplă în viața conjugală și ce simțiți tainic să țineți înnaintea tatălui, a mumei, a sorei, a fratelui și înnaintea întregei lumi. Numai voi amêndoi și cu Ḑeu ve puteți croi o viață liniștită. Un al treilea și un al patrulea, căruia ia-ți împărtășí ceva, se va amesteca între voi și va pune parte! Asta nu trebue să se întâmple. Promite-veți asta. Înnoiți jurĕmêntul ori de câte ori a-ți cădé în ispită. Ve veți afla de tot bine. Sufletele voastre vor trăí împreună și amêndoi veți fi unul. O, dacă multele părechi, cari se cunună ar scí această artă simplă a înțelepciunei vieții, în primele momente ale cununiei, câte căsătorii n'ar fi mai norocite, decât cum se află — nenorocite."

Louisa sĕrută mâna mătușii sale cu o adêncă mulțumire sufletească. „Sum convinsă, că așa trebue să fie. Unde nu se întêmplă aceasta, însurățeii rĕmân chiar după căsĕtorie ca doi strĕini, nu se cunosc. Fără de aceasta nu poate fi noroc. Și acum, mătușică împărtășesce-mi și mijlocul, prin care își poate o femeie conserva frumsețea."

Mătușa zimbì și ḑise: Nu trebue să tăgăduim de loc, că un bărbat frumos ne place femeilor de o sute de ori mai mult decât unul urît; și bărbații ne plac, când suntem drăgălașe. Însĕ ceia ce numim frumos, ceeace ne place noauĕ la bărbați și de ce suntem drăgălașe noi bărbaților nu e numai pielea, și pĕrul, desvoltarea și coloarea, ca la o statuă sau la un chip; ci frumsețea proprie, în care se află spiritul, al cărui farmec se manifestează prin privire sau prin vorbe, prin seriositate, prin bucurie și prin întristare. Bărbații ne idololisează cu atât mai mult, cu cât află mai mari virtuți în inima noastră, cari se manifestează prin esteriorul nostru; iar noi adese ori judecăm pe un bărbat rĕu, că îi grețos, deși el e plăcut și drăgă-

unuia, să admitem, că va succede unei acţiuni comune, pentru aceea ni se pare de tot practică idea sulevată de dl prof. sem. I. Pinciu din Caransebeş în aceasta direcţiune şi în cele următoare reproducem şi noi după „Foaia diecesană“ acest articlu:

„Pentru timpul nostru, atât de turburat pe toate terenele vieţii, este fără îndoială cel mai serios semn, că se ridică din toate părţile profeţi, cari predică un viitoriu ameninţătoriu. Au fost, nu-i vorbă, şi până aci oameni, şi cu deosebire bărbaţi de ai bisericei, cari strigau în ton pesimstic cu glasul celui din pustie, că păcatul e perirea oamenilor. Astăţi însă s'au asociat lor şi alţii: oameni de sciinţă şi pretini de ai poporului.

Nu poate să ducă la bine, ţice chibzuitul moş-Roată, pentru că prea se clătină toate în timpul nostru. În familie s'au slăbit cu totul legăturile de credinţă şi supunere. Copii se măsoară cu părinţii în judecată. Moralitatea tot mai mult se retrage, făcênd loc patimilor. De ce se sfiau bătrânii, astăţi se privesce ca iertat, şi de ce înroşau altădatădată, se sevêrşesce astăţi cu nerusinare.

„Cine gândesce preste ţiua de mâne va presimţi, că poate încă la începutul veacului viitoriu va erumpe un rĕsboiu cumplit pentru apĕrarea creştinismului, pentru apĕrarea tuturor principiilor morale creştine. Materialismul, pofta după plăceri, batjocura, îngâmfarea în sciinţă: aceste grandioase puteri distrugătoare şi nimicitoare sunt active în Europa întreagă. Poate vine ţiua, când tot ce e creştin se va aduna în jurul unui stindard,“ ţice istoricul Treistchke. Şi societatea regnicolară pentru nobilitarea moralei s'a constituit negreşit tot numai din vederea prăpastiei, în preajma căreia se află popoarele din Ungaria, în ce privesce starea lor socială şi morală.

Cei ce nu suntem străini de viaţa poporulu scim, că toate raporturile ei au luat o faţă, pe care se vĕd simptomele unei grele îmbolnăviri. Şi trebue să ne îngrozim, când gândim, că un popor apucând pe povêrnişul decădinţii morale, cu cât mai mult înnaintează, cu atât mai greu se poate opri în calea sa spre ruină. Deoarece mai toţi cetitorii acestei foi sunt în mijlocul poporului, aflu de prisos a-mi întemeia cuvintele făcênd o escursiune în toate ramurile vieţii poporului şi arătând semnele singuratice ale boalei. Voiu cerca însă să zugrăvesc în trăsuri generale o mică icoană despre viţa religioasă şi morală a poporului nostru.

Fundamentul unei naţiuni, viaţa familiară e sguduită la noi românii nu numai în păturile de jos, ci şi la cei de frunte; la aşa numita inteligenţă. Cu câtă uşurinţă se fac aţi căsătoriile şi cât de uşor se desfac! Cum a încetat astăţi de a mai fi o bucurie numĕrul mai mare al copiilor! Viaţa de crîşmă se desvoaltă şi birturile se înmulţesc pe toată ţiua. Bogaţi şi săraci, toţi sunt cuprinşi de pofte sălbatice. Servitorii nu mai sunt cu credinţă faţă de stăpâni. Şi an de an se sporesce numĕrul celor ce se prăpădesc de boalele lumesci. Temniţele gem de criminalişti şi cu deosebire numĕrul prea mare al criminaliştilor tineri sunt martori de putregiunea morală. Numĕrul celor fără de casă, fără de masă încă e la culme în timpul nostru. Câtă nesiguranţă în comerciu şi cât de puţină credinţă la vêndut şi cumpĕrat! În ce priveste viaţa politică apoi lupta pătimaşă a partidelor trebuie să pună pe ori şi cine pe gânduri. Cât de uşor îşi vênd oamenii convingerile! Unde e statornicia de odinioară a românului?

Privind dar ori încătro în viaţa poporului, vedem semne foarte primejdioase de decădere morală. În tot loeul vedem simptoame serioase ale îmbolnăvirii organismului social. Şi aceste sunt semne numai din afară la suprafaţa organismului. Boala însasi e mai adâncă, materia otrăvitoare e mai ascunsă.

Este sciut, că pentru înnaintarea sau decăderea unui popor este hotăritoriu spiritul, care se arată în feliul de a privi lucrurile şi în toate întreprinderile lui. Şi tocmai aci zace rĕul, care ne face să privim cu îngrijire în viitoriu, căci s'a perdut şi din ţi în ţi tot mai mult să perde spiritul, de care a fost pătruns poporul român, spirit, care ne-au ţinut întregi prin decursul atâtor veacuri furtunoase. Astăţi necredinţa şede în carul de triumf şi religiositatea se privesce de făţărnicie. Banul şi logica materialismului: „Aid să bem şi să mâncăm, că cine scie mai trăim mâne,“ sunt idolii, la cari se închină mii de mii de români.

Voind a mai lumina colorile mai întunecate ale tabloului despre viaţa poporului, vor ţice unii, că nici în trecut n'a fost astfeliu starea socială şi morală a poporului nostru. Cine nu vrea însă să nu se mai înşele pe sine va recunoasce o deosebire destul de mare în modul de gândire de aţi şi de odinioară al poporului nostru. *În care epocă a istoriei naţionale aflăm, că opiniunea publică să fi fost în contra credinţii şi moralei creştine?* În veacurile trecute esista în popor o consciinţă creştină; astaţi oamenii află motive raţionale pentru de a'şi întemeia viaţa lor necreştină. Se întrepun cu faţă suriţêndă pentru moralitatea lacsă şi desconsiderarea vieţii religioase bisericesci.

Să ne punem acum întrebarea, că dela ce clasă de oameni s'a zidit în popor corupţiunea morală şi religioasă. Vom da tributul adevĕrului afirmând, că rĕul vine dela cei ce sciu carte sau dela clasa pretinsă cultă şi dela străinii, cu care are de a face. Ideile necreştinesci lăţite de sciinţa modernă au fost supte mai întâiu de cărturarii nostri, apoi dela ei s'au strecurat picătură de picătură până în pătura celor ce trăiesc din lucrul mânilor lor. Să nu ne mirăm, dacă va trebui să secerăm furtună sĕmênând vênt!

Lucrurile înşirate fiind constatate, nu vom putea să desconsiderăm seriositatea situaţiunii: că alergăm spre o crisă: Ni se impune deci întrebarea: ce e de făcut? Sta-vom şi mai departe cu mânile în sîn, privind cum progresează procesul de descreştinisare sau ne vom hotări, ca să restabilim legătura făcută din îndurarea lui Dţeu între români şi creştinism? Lăsa-vom ca torentul decădinţii, pornit din înnălţimea semiculturei moderne, să nimicească viaţa socială a românilor, ori credem, că a venit timpul să-i punem stavilă?

Răspunsul resultă de sine. Şi eu ţin a afirma, că în faţa pagubelor şi stricăciunilor, ce se nasc din decădînţa religioasă, este datorinţa fie-cărui român adevĕrat să pună umĕr la umĕr şi se ridice earăşi la valoare adevĕrurile religiunei şi moralei creştine, singura putere, care ne poate scăpa sigur de o mai departe degenerare. —

În prima linie sunt însă datoare organele bisericii aşedate anume spre acest scop de Mântnitoriul nostru, ca se conlucre cu toată tăria a delătura curentul bolnăvicios, care surpă temelia societăţii noastre. Ele sunt obligate în vîrtutea votului dat a-şi împlini cu toată seriosiiatea şi conscienţiositatea chiemarea şi a stărui într'acolo, ca biserica stâlpul adevĕrului, să fie un adevĕrat isvor de mângăiere şi fericire pentru credincioşi. Mântuitoriul nostru încredtnţând organelor sale măreţul scop le-a şi impus totodată sarcina grea, ca să fie luminătoare adevĕrate şi conducĕtoare bune ale poporului. În misiunea lor sunt însă împedecate organele bisericii prin aceea, că cu deosebire în timpul mai nou li s'au ştirbit vaţa şi autoritatea prin uneltirile şi clevetirile nerusinoase, ce s'au ridicat şi se ridică continuu contra lor de inimicii bisericei şi ai naţiunei noastre.

Organele bisericii au prin urmare trebuinţă de sprijinul tuturor bărbaţilor, cari iubesc poporul şi voiesc să lucreze pentru binele lui.

Dacă voim deci serios, ca să punem stavilă rĕului care a prins rădăcini în viaţa religioasă-morală a poporului nostru, apoi trebue să căutăm şi nesce mijloace acomodate timpului. Să luăm pildă dela inimicii bisericii şi imitându-i se întrăm şi noi în mijlocul poporului şi să nu aşteptăm, ca el se vină la noi, să-i prevenim pe toate căile, să-l învităm, să-l căutăm şi să-l adunăm. Aceasta nu o poate face un preot fie el cât de harnic, nici un mic comitet. O poate însă face o societate de bărbaţi harnici, de oameni cu vaţă, cari au voinţa şi curagiul de a se întrepune cu toată greutatea autorităţi pentru o viaţă socială creştină. O poate mai ales un numĕr mai mare de societăţi, cari se estind peste o întreagă provincie locuită de români.

Nu-i oare timpul, ca să urmăm şi în astă privinţă unei trăsături caracteristice a timpului nostru, care este un timp al asociaţiunilor şi să înfiinţăm *asociaţinni, care se aibă de ţintă, de a regenera viaţa religioasă şi morală a poporului şi a lăţi obiceiurile creştine şi patriotismul creştin.*

Aflând, că cercurile hotărîtoare şi competente se vor pronunţa în mod favorabil şi vor primi ideia aceasta de salutară: îmi reserv dreptul, de a desvolta cu altă ocasiune modalităţile, sub care cred posibilă înfiinţarea astorfeliu de asociaţiuni.“

Ioan Pinciu.

Varietăţi.

* (Postal.) Din partea direcţiunei postale din Sibiiu, se escrie concurs pentru ocuparea postului de magistru postal din Puiu (comit Huniedoara). Pe lângă încheierea de contract de oficial şi depunerea de 100 fl. cauţiune, acest post este impreunat cu 280 fl. salariu şi 340 fl. pauşal de cancelarie şi transport.

Rugările de concurs sunt a se trimite direcţiunei postale din Sibiiu în termin de 3 septămâni.

Sibiiu 19 Ianuariu, 1887.

Directorul postal.
Bene m. p.

---

† (Cas de moarte.) *Aureliu Predovici*, locotenent c. r., *Ioan Predovici*, practicant în drepturi şi *Elisaveta Oprişor* născută *Predovici*, ca fii, cu inimă înfrântă de durere încunoscinţează în numele lor, cât şi al tuturor rudeniilor pe toţi cunoscuţii, că prea iubitul şi neuitatul lor părinte, respective moş, frate, socru, unchiu şi cumnat

Ioan Predovici,

paroch şi asesor consistorial greco-oriental,

Sâmbătă în 10/22 Ianuariu 1887 în vêrstă de 63 ani, după o boală scurtă şi-a dat nobilul seu suflet în mânile creatorului.

Osĕmintele defunctului s'au petrecut în 12/24 Ianuariu a. c., la 3 oare d. a., la vecinica odihnă în cintirimul bisericei gr.-or. din Ocna inferioară.

Ocna, în 10/22Ianuarie, 1887.

Fiei ţărina uşoară şi memoria binecuvêntată!

---

† (Necrolog.) **Ioan Babeş,** preot gr. or în Daia-sĕsească a reposat în al 59 an al vieţii sale, lăsând în doliu pe soţia sa şi 7 copii. Reposatul preot — după cum ni se scrie într'o corespondenţă a fost unul dintre cei mai zeloşi preoţi din protopresbiteratul Sighişoarei, care prin interesul cel viu al păstorirei sale în decurs de 36 ani, a sciut să-'şi câştige iubirea fiilor sei sufletesci, încrederea superiorilor şi stima tuturora Dovadă eclatantă despre aceasta, numerosul public ce a luat parte la înmormêntare, atât din Daia-sĕsească cât şi din comunele învecinate.

* (Dreptate.) În săptĕmâna trecută Curia regească din Bpesta a aprobat sentinţa tablei regĕsci din Mureş-Osorhei, prin care solgăbirĕul Pelei Mór din Jibou pentru defraudare a fost condamnat la 5 ani închisoare, ear notariul cercual Goldberger care ia dat mâna de ajutoriu în aceasta privinţă, a fost condamnat pe 6 ani închisoare, şi amêndoi la perderea oficiului.

Dare de seamă publică.

(Al doilea comunicat.)

Pentru ajutorarea bisericei din Căpeţ *(Köpecz)* în protopresbiteratul Treiscaunelor, au mai incurs la acest oficiu protopresbiteral următoarele colectări de bani:

I. Din protopresbiteratul Sĕliştei:

Consemnarea contribuirilor din tractul protopresbiteral al Sĕliştei pentru ajutorarea bisericei din Căpeţ şi anume din comunele:

Aciliu 1 fl. din lada bisericei. Amnaş 2 fl. 23 cr. colectaţi dela popor 21 cr., 18 cupe de grâu computate în bani 1 fl. 12 cr. şi 19 cupe de cucuruz computate în bani 90 cr. Cacova 1 fl. 10 cr. colectaţi în biserică dela popor. Galeş 3 fl. 63 cr. 1 fl. din cassa bisericei; 2 fl. 63 cr. colectaţi în biserică dela popor. Gurarîului 5 fl. şi anume dela d-nii Ioachim Muntean, par., Nic. Henţiu, not., I. Manta, înv., I. Tristiu, primariu câte 1 fl., Dionisiu Aron, paroch, George Popa, înv., Ioan Voic câte 20 cr., PetruCatoiu înv. 10 cr., în bserică colectaţi 30 cr. Mag 1 fl, prin colecte dela popor. Sĕcel 60 cr. colectaţi în biserică dela popor. Sĕlişte 46 fl. 45. cr. Conform listei alăturate 39 fl. 55 cr.. restul prin colecte dela popor. Sibiel 4 fl. 10 cr. 1 fl din cassa bisericei, 1 fl. din cassa alodială, 2 fl. 10 cr. colectaţi în biserică dela popor. Tilişca 14 fl. 70 cr. 5 fl. din cassa alodială, 2 fl. din cassa bisericei, 7 fl. 70 cr. colectaţi în biserică dela popor. Vale 2 fl. 30 cr. colectaţi în biserică dela popor. — Suma 82 fl. 11 cr.

Lista contribuenţilor pentru biserica din Căpeţ colectaţi prin dl protopresbiter Dr. Nicolau Maier în comuna Sĕlişte.

Dr. Nicolau Maier 2 fl., Dna Maria Maier 1 fl., L. Lemeny, pretor 1 fl., Nicolau Greavu 1 fl., Petru Hanciu 1 fl., Petru Tâmpănariu 1 fl., Dumitru Lucaciu 1 fl., Dumitru Tâmpănariu 1 fl., Dumitru N. Simian 1 fl., Stana lui N. Brânduş 1 fl., Lupea Bloţ 1 fl., Bucur Comşa prim. 1 fl., Stan Herţa 1 fl., Petru Cergên 1 fl., Danil Bârzan 1 fl., Nicolau Tintea 1 fl., Nicolau Schitea 1 fl., Vasile Dădêrlat 1 fl., Maria D. Bloţ 1 fl., Prie Prie 70 cr.. Maria N, Greavu 50 cr., Nicolau Loşniţă 60 cr, Petru I. Roşca, căpităn 50 cr., Romul Mircea 50 cr. Aron Gogonea 50 cr., Dumitru Lĕpădat 50 cr., Nicolau Neamţu 50 cr., Mihail Stoica 40 cr., Danil Marcu, paroch 50 cr., Nicolan Herţa 30 cr., Dumitru Beju 40 cr., Oprea Sora 30 cr, Ioan Banciu 40 cr., Danil Neamţu 30 cr., Ioan Tintea 20 cr., Moise Rozan 30 cr., Oprea Greavu 40 cr., Dumitru Răsoiu 20 cr., Ioan Comşa 20 cr., Oprea Steflea 20 cr., Nicolau Ciucur 30 cr., Dan Cristiu 40 cr., I. Pĕligrad 30 cr., D. Ţintea Dumitru Borcia 40 cr., M. Banciu 20 cr., O. Hăsigană 30 cr., I. Simian

---

laş. — O soţie tineră, care voiesce să-'şi păstreze frumseţea, poartă grijă de spirit, păstrează facultăţile inimei, virtuţile, prin cari va lănţui pe iubitul seu. Şi cel mai bun mijloc de a păstra virtuţile, de a nu se învechí, ci de a rĕmâné pururea tînĕr este *religiunea*, aceasta împreunare cu Dţeu, cu eternitatea, şi cu credinţa; e *religiositatea*, calea cea bine-voitoare, curată şi pacinică a vieţii, ce conduce pe oameni la Dţeu.“

„Ascultă, inimă scumpă“ continuă bătrâna, „sunt virtuţi, cari provin numai din înţelepciunea vieţii. Ele se învechesc cu timpul şi se schimbă, căci şi la schimbarea împrejurărilor şi a aplecărilor înţelepciunea îşi schimbă mijloacele, fiindcă iscusinţa nu cresce tot deauna cu timpul şi cu suferinţele. Virtuţile religioase nu se pot altera, ele remân în veci şi pururea aceleaşi, căci Dţeul nostru însuşi e vecinic şi fiindcă vecinicia tot-de-una aceeaşi este, ear noi şi iubiţii nostrii ne schimbăm. Păstrează un spirit nevinovat şi evlavios, aşteptând toate dela Dţeu: astfeliu îţi vei păstra tu în frumuseţea sufletească, care o venerează aţi logodnicul teu. Eu nu m'am făcut straja domnilor, nici nu 's ipocrită; eu meîmpodobesc bucuros şi glumesc bucuros. Dar tocmai de aceasta ţi-o spun. Fii o creştină drăguţă şi evlavioasă, *şi vei fi odată ca muma, mai târţiu ca mamă-bună frumoasă!*

Louisa cuprinse pe mătuşa ei pe după cap, plânse lin şi ţise: „Îţi mulţumesc, îngeraşule!“

Din „H Zschokke.“ Tr. de *I. Broju.*

30 cr., Nicolau Mosora 30 cr., Maria D. Herța 20 cr., Onisifor Borcia, paroch 20 cr., Teodor Popa 30 cr., Nicolae Cruțu 20 cr., Nicolae Peligrad 25 cr., Ioan Herța 20 cr., Petru Simian 20 cr., Dumitru Popa bătrânul 30 cr., Nicolau Moisin 30 cr., Ilie Steflea 40 cr., Șoima 40 cr., Dumitru Bloț 20 cr., Dumitru Băncișor 20 cr., Ioan Muntean 20 cr., Dumitru Ivan 20 cr., Achim Roșca 10 cr., Dumitru N. 10 cr. N. 10 cr., Ioan Giurgiu 10 cr., N. 20 cr., Ioan Șandru 20 cr., Dumitru Chibu 20 cr., N. 10 cr., N. 10 cr., Nicolae Sima 20 cr., Nicolau Ivan 10 cr., Maria Dumitru N. 10 cr., Lupea Hasigan 30 cr., Ioan Herța 20 cr., Oprea Rodean 10 cr., Maria Ghibu 10 cr., Dumitru V. Popa 10 cr., Ilie Sora 20 cr., Dumitru Gheorghină 10 cr., Biserica gr. ort. din Sălișce 2 fl. = Suma 39 fl. 55 cr.

II. Din protopresbiteratul Sebeșului.

Consemnarea banilor colectați prin dl prot. I. Tipeiu în comunele jos numite a protopresbiteratului Sebeșului pentru biserica din Capeț:

Sebeș 19 fl. 7 cr. Deal 70 cr., Șugag 1 fl. 46 cr., Cioara 1 fl., Ohaba 4 fl. 80 cr., Daiu 4 fl. — Suma 31 floreni 3 cruceri.

Primească marinimoșii bine-făcători ai acestei biserici și în special preaon. dni protopresbiteri ai tracturilor respective pentru bunăvoința, cu care au spriginit o causă național bisericească adânca mulțămită, ce o esprim în numele comitetului parochial respectiv.

S. Sân-Georgiu, 3 Ianuarie, 1887. *D. Coltofean*, protop.

Judecata unui laic: Suferitorilor, întrebuințați elicsirul de nervi al Dr. Lieber (ne scrie un amic a aceluia, care fiind debil și naputând lucra, în unile luni prin elixir era ca nou născut) așa eu strig fie-căruia, care e bolnav și miser și care nu cunoasce încă această beutură miraculoasă și ce drept are acela. Da, voi suferitoritorilor, beți elicsirul de nervi a Dr. Lieber. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit [cruce cu ancoră] în sticle à 1/4 Ltr. 3 Mk. 1/2 L. 5 Mk., 1/1 L. 9 Mk. în farmacie și în centrală N. Schulz, Hannovera Deposit.

Loterie.

Sâmbătă în 22 Ianuariu 1887.

Timișoara:	**17**	**27**	**78**	**41**	**40**
Viena:	**78**	**62**	**59**	**21**	**36**

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eșit de sub presă: [1464] 5

CALENDARIU

pe anul comun dela Christos

1887.

Anul al treidieci și șeselea.

Prețul unui esemplar legat **30 cr.**, pentru vêndĕtori nelegat **23 cr.** v. a. și legat **25 cr** v. a.

CUPRINSUL:

Cronologie. — **Calendariul** (julian și gregorian, cu însemnarea esactă a Evangeliilor și glasurilor de peste an). — **Pătrarele lunilor.** — **Genealogia casei domnitoare austriace.** — **Regenți europeni.** — **Serviciul postal și telegrafic.** — **Tacsa de timbru** pentru polițe și documente. — **Tabela pentru computarea intereselor.** — **Mĕsurile nouĕ și vechi.**

Șematismul

bisericei ortodocse-orientale române din Ungaria și Transilvania, cuprinzând și pe **protopresbiterii, administratorii protopresbiterali, parochii și învĕțătorii cu comunele bisericesci. din archidiecesă după noua arondare a protopresbiteratelor.**

Ierarchii metropolielor învecinate din Austro-Ungaria.

Împĕrăteasa Eudocsia. (Continuare.)

Conspectul sĕptĕmênilor. — Însemnarea târgurilor.

Administrațiunea tipografiei archidiecesane în Sibiiu.

Nr. 41/1887 [1517] 3—3

Publicațiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole prin aceasta se aduce la cunoscință, că în urma rugării lui Andrei Schneider și consoții din Merghindeal (Morgonda) pentru conducerea comasărei hotarului comunei Merghindeal, se pune di de pertractare ziua de **28 Februariu a. c. 9 oare a. m.** ce se va ține în cancelaria comunală din Merghindeal, la care pertractare se citează toți interesații în causă cu aceea observare, că părțile cari nu se vor presenta se vor considera ca învoite la comasare

Din ședința tribunalului reg. din Elisabetopole, ținută la 10 Ianuariu, 1887.

Nagy Lajos, preș. **ifj. Csegezi,** notariu.

Nr. 6083 1886 civ. [1516] 3—3

Publicațiune.

Subscrisul prin aceasta aduce la cunoscință publică, că pentru pregătirea lucrărilor comasărei hotarului comunei Buia (Bolya) și anume: pentru regularea representări, alegerea ingineriului și staverirea preliminariului de spese, ca di de pertractare, se defige ziua de **7 Februariu 1887 9 oare a. m.** ce se va ține în cancelaria comunală din Buia, la care partractare prin aceasta se citează toți interesații cu acea adaugere, că prin nepresentarea unuia sau altuia procedura nu se poate împedeca.

Elisabetopole, 31 Decembre, 1886.

Judele esmis al tribunalului.

Kelemen m. p., jude.

Singur veritabil sĕ află
sub
aceasta mareă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor

a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețui 1/2 sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dublă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 7—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Cincia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
	—	10.28	5.26	6.43
Cluș	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Rem Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 5 Sibiiu, Joi 15/27 Ianuariu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Convenţiunea comercială cu România.

Sibiiu, 14 Ianuariu.

(I.) Toate ţiarele de aici şi cele de preste Carpaţi se ocupă cu seriositatea cuvenită faţă de stadiul cel nou, în care a întrat încheierea convenţiunei Austro-Ungare cu România.

Ministrul de culte al României, dl Sturdza, a petrecut mai multe ţile în capitala Austriei şi s'a convins despre tonul, ce domnesce în cercurile normative faţă de acest rĕsboiu vamal, care, se înţelege, nu a adus şi nu va aduce nici un bine pentru nici unul din belligeranţi.

În România partidul pretecţionist condus de dl Aurelian, preferă rĕsboiul faţă de o convenţiune păgubitoare, ear în Ungaria, agrarii vĕd un pericul permanent în esportul de vite şi de cereale române.

Am reflectat şi noi la rêndul nostru la aceste calamităţi şi am constatat, că în adevĕr legăturile între aceste două state vecine sunt de o natură, încât unul fără altul în cele economice nu pot sĕ esiste, fără de a-şi periclita reciproc interesele unul altuia.

Sĕ mai analisăm încă odată productele importate din România la noi şi vom vedé marea diferenţă, ce esistă între esportul român şi importul din Austro-Ungaria.

România e parte mare ţeară agricolă şi industria ei abia se află în faşă. Stând lucrul astfeliu, ea poate sĕ esporteze numai producte agricole, între cari locul prim îl ocupă vitele şi cerealele.

Cine a dat vr'o dată roată prin România sau a convenit cu oameni esperţi de acolo, scie, că între vitele cornute române şi cele ungaresci nu este nici un raport în ce privesce mărimea şi calitatea. Este deci de tot greşită părerea agrarilor din Ungaria, cari prin esportul român vĕd periclitate interesele economice ale agrarilor. Boii şi în genere cornutele din România, atât prin calitatea lor, cât şi prin nutrirea lor sunt cu mult mai inferioare celor din Ungaria, de aceea temerea pentru agrari este neîntemeiată, şi am vĕdut, că deşi din România aproape de 3 ani nu s'au mai importat la noi cornute, totuşi preţul vitelor a scădut în dimensiuni enorme, fără sĕ se afle remedii pentru vindecarea rĕului.

Nu tot aşa se are lucrul cu rîmătorii şi cu cerealele române. România produce grâne cu mult mai bune ca grânele ungare.

Prin esportul liber de vamă, ce a făcut România în anii pe timpul convenţiunei — cu grâu — sĕ ni se ierte, dacă susţinem, că România nu a câştigat chiar nimica, deoarece în schimb a primit făinile austro-ungare şi 'şi a omorît industria de făină aproape cu desăvêrşire. Ar fi rĕmas esportul de rimători, de lână, pei neargăsite. Cu întroducerea cordonului veterinar Ungaria a sciut sĕ profite, ca sĕ împedece importul acestor producte române, şi fără sĕ esagerăm, constatăm şi notăm o sumă mare de perderi şi de şicane, la cari au fost espuşi cu deosebire producenţii români de aici, cari au făcut negoţ cu România sau au produs chiar ei înşişi.

Ce a resultat de aici.

Lâna din România şi-a deschis piaţe străine şi cu deosebire în spre orient, ear fabricanţii de postavuri din Ungaria au falimentat, s'au au sistat lucrul unul după altul şi aşa în loc de postav lucrat după normele industriei de casă, întâlnim chiar şi pe sate postavurile fabricilor din Brün, cu cari industriaşii transilvăneni înzădar se încearcă a concura.

Mĕsurile de împedecarea întrărei lânei în Transilvania au avut deci efecte tocmai contrari, decum şi le-au închipuit cei dela masa verde şi aşa România, constatând acestea, a venit la convingere, că nu rischează tocmai mult, dacă va continua a persevera în purtarea rĕsboiului vamal.

Sunt însĕ alţi articuli, pentru cari România este cu mult mai silită sĕ încheie convenţiunea. Aceşti articuli sunt cu deosebire cărbunii de peatră, pentru cari acum plătesce de vagon vamă la 500 franci, deasemenea scândurile, pentru cari ear trebue sĕ plătească conform tarifului autonom unguresc 500 fr. şi în fine productele idustriale de fer.

Statul român de presente trebue sĕ aducă mari jertfe, ca sĕ nu fie silit a urca tariful căilor ferate, tocmai din punctul de vedere al scumpirei cărbunilor de piatră, de asemenea trebue sĕ se uite cu ochii, cum stagnează têmplăritul şi mĕsăritul, butnăritul din lipsa materialului, ce a importat România cu preţuri vamali foarte uşoare, fără ca Ungaria sĕ fi păgubit ori sĕ fi avut perderi, ci din contră câştiguri colosali.

Tot asemenea perderi are sĕ sufere statul român la hârtie.

România a încercat de câteva ori sĕ înfiinţeze o fabrică de hârtie, care sĕ acopere trebuinţele ţerei şi încercările ei au fost totdeauna zădărnicite.

În anul 1886 — cam prin luna lui Apriliu — a pus din nou în lucrare înfiinţarea unei fabrici de hârtie pe acţii, care statul încă o a protegiat în mĕsură mare. A erupt rĕsboiul vamal.

Statul român s'a angagiat a primí în regie propria fabrică de hârtie şi ĕst mod a anunţat contractele avute cu alte fabrici în Austro Ungaria. Dar ce sĕ vedi? Fabrica de hârtie după multe esperimentări nenorocoase nu a putut produce hârtia necesară, şi astfel statul s'a vĕdut nevoit a sista întreprinderea cu perderi colosali şi a procura acum hârtia din Austro-Ungaria sĕ înţelege tacsată după tariful autonom, şi aşa numai la acest articul va îndura perderi enorme.

Mai vine în urmă şi tariful căilor ferate, care în decursul sistărei esportului şi importului sufere daune enorme şi aşa silesce fără voie la încheierea noauei convenţiuni, care de altmintrea o doresc tot aşa de mult oamenii chipsuiţi şi ai Ungariei, şi ai României.

Noi din partene, am schiţat numai o parte a calamităţilor împreunate cu acest rĕsboiu vamal — ear cei ce conduc aceste pertractări în linisce, vor fi scoţênd la cale de sigur mai multe inconveniente, cari împing pe ambele state a face concesiuni în interesul lor bine priceput.

Revista politică.

Desbaterile asupra proiectului de buget continuă cu vehemenţa de până aci. Într'una din şedinţele trecute a vorbit şi un deputat sêrb (naţional) Dimitrievici, esprimându-şi nemulţĕmirea faţă cu organismul de aţi al statului, când naţionalităţile în numĕr de vr'o 10 milioane faţă de 6 milioane maghiari sunt aproape absolute nerepresentate, şi declară, că sêrbii voesc unire politică, dar nu unitate culturală cu maghiari. E în contra votărei bugetului.

Cu toate asigurările de pace, guvernele nu încetează a lucra cu o febrilă iuţeală, a lua toate dispoşiţiunile preventive pentru un eventual resbel, şi aceasta o fac nu numai puterile mai mari, dar chiar şi acele state mici, cari nu ar avea causă a se teme de un eventual rĕsbel, cum e de esemplu Belgia. Cu toate acestea telegramele ne aduc scirea, că şi în Belgia se lucră din rĕsputeri la pregătirile pentru o eventuală mobilisare, şi se afirmă, că a intrevenit şi la guvernul din Londra pentru a-şi asigura neutralitatea în cas de un rĕsboiu european.

Întrevederea celor trei monarchi din incidentul onomasticei bĕtrânului împĕrat Wilhelm se vede a fi ca sigură. Ţarul şi-a şi făcut deja planul de călĕtorie, şi conform împregiurărilor, în cari trăesce, dorind ca sĕ fie pe deplin asigurat în contra unui

---

FOIŢA.

Tesaurăria casei domnitoare în Viena.

Una dintre numĕroasele colecţii de cea mai înaltă valoare atât artistică, cât şi istorică din Viena, este tesaurăria înnaltei case domnitoare de Habsburg-Lotaringia.

Ea este aşeţezată în parterul de stênga din curtea a doua a Burgului în 5 închăperi.

Tesaurăria, care în forma sa actuală întemeiată de împărăteasa Maria Teresia, este unul dintre cele mai rari şi mai bogate musee de antichităţi preţioase, de obiecte de lucs, de guivaere şi de relicuii.

Cele mai multe dintre aceste rarităţi datează din secului XVI şi XVII, multe din veacul trecut mai puţine din secului al XV; şi câte-va relicuii şi curiosităţi din evul de mijloc şi cel vechiu până pe timpul mântuitoriului.

În odaia primă, care servèsce de entree se află costumele de gală ale eroldilor, cari sunt adevĕrate capo d'opere în materie de brodărie heraldică. Tot aci se află şi insigniile de demnitate ale personalului de curte: a măiestrului de vânători, a şoimarului apoi flamura ţĕrii şi scutul simbolic al juriului de rĕsboiu.

La cele două ferești ale odăii sunt aşeţate 2 casete de argint curat, pe care sunt gravate insigniile coroanei ungare şi mai multe dedicaţiuni în limba maghiară, aceste casete au conţinut cadoul tradiţional de încoronare al maiestăţilor lor, pe care l'a presentat părechei domnitoare deputaţia dietei ungare la 10 Iunie 1867, adecă 50.000 de galbeni.

Odaia a doua conţine o foarte bogată colecţiune de oroloage şi automaţi din timpuri diferite. Nici timpul şi nici locul nu me iartă a face acum o descriere amĕnunţită a tuturor obiectelor d'aci, a căror numĕr trece preste o sută, ci me voiu mărginí a amintí numai câte-va dintre piesele cele mai însemnate.

Între oroloagele primitive de buzumariu, numite oue de Nürnberga, aflăm sub nrul 5 un orologiu de argint turcesc. Atât ţiradele, cât şi înscripţiile şi cifrele sunt gravate cu caractere turcesci. Orologiul arată anul, luna, ţiua, oarele şi jumătăţile de oară precum şi fasele de schimbare ale lunei.

Acest orologiu este de importanţă, că a fost luat ca pradă dela un paşă în lupta dela st. Gotthard, ceea-ce se dovedeasce şi prin însaşi arĕtarea orologiului, care a stat Vineri în 8 Muharrem în anul 1405 al Hegirei, la oarele 3 după ameaţi, adecă tocmai în ţiua bătăliei amintite.

Un cap de operă pe terenul mechanicei descoperim în orologiul de masă de sub nrul 36, din veacul al XVI. Pe o basă de aramă gravată cu arabesce şi cariatide de argint se ridică un feliu de clopot de cristal, în care se adăpostesce mechanismul orologiului şi pe care se vĕd, cele trei plate provĕdute cu numerii orologiului. Deasupra clopotului e aşeţat un semi-glob, de care se razimă globul ceresc. Cele trei plate provĕţte fie-care cu câte unu arĕtătoriu arată, una oarele, cealaltă minutele ear a treia secundele. Pe a patra plată un alt arĕtătoriu indigită fasele lumei (cuadratura, conjuncţiunea şi aspectul triplu şi secst.) Globul ceresc de sus, care este lucrat tot din cristal de munte e împărţit după ecliptică astfeliu, că poate serví pentru resolvarea problemelor astronomice: de răsăritul şi apusul stelelor, distanţa lor de dimineaţă şi seară etc.

Însemnat este orologiul cu deosebire pentrucă e un original al măiestrului Iobst Bürgi (Burgius).

Bürgi (1552—1632) era vestit nu numai ca mechanic, dar şi ca unul dintre cei dintâiu matematici ai timpului seu. Angagiat la curtea contelui Guillome de Hessa, a trimis Bürgi drept cadou împĕratului Rudolf II la anul 1602 un glob ceresc, care-i plăcu atât de mult monarchului, încât îl denumì de orologeriu al curţii. În calitatea aceasta, el construì o mulţime de instrumente astronomice, între cari şi orologiul mai sus descris.

Curios este, cum numele acestui bărbat genial a rĕmas până în ţiua de aţi prea puţin cunoscut.

sau altui atentat, s'a adresat către guvernul federal din Svițera, să-i garanteze, că poate să călătorească prin Svițera în deplină siguranță, la care întrebare însă n'a putut să capete alt răspuns, decât, că guvernul federal din Svițera va lua toate dispositiunile necesare pentru evitarea vre unui pericol.

Delegațiunea bulgară a plecat spre Constantinopole. Poarta în timpul din urmă se ocupă energic cu regularea cestiunei bulgare pe cale pacinică, astfel în vederea esperințelor și resultatelor obținute de delegațiune pe la cabinetele cercetate până aci, ne pune în perspectivă, că delegațiunea bulgară încă va fi gata a face toate concesiunile posibile, ce nu ar altera independința și cousciința națională a Bulgariei. Cestiunea principală, dela care depinde resolvirea pacinică a causei este pretensiunea Rusiei ca regența și Sobrania să fie recunoscute de nelegale, și dacă în deslegarea acestei pretensiuni se va afla un modus vivendi, putem spera pace europeană.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român."

Rășinari, în Ianuariu, 1887. Dle Redactor! Ve rog cu tot respectul să bine-voiți a da loc următoarelor șire în coloanele prețuitului jurnal: „Telegraful Român."

În ziua de sf. Ioan a avut și Rășinariul bucuria sa. Ideia de mult nutrită și frământată de inteligința din Rășinari pentru înființarea unui cor vocal bisericesc, s'a văzut în fine realisată. S'ar fi putut dealtcum realisa și mai înnainte, a lipsit însă bărbatul, care să poată fi în stare a conduce un astfel de cor. Nu este mirare, că tinerimea noastră de până acuma au pus prea puțin pond pe arta musicală, pentrucă a lipsit bărbați, cari să rupă ghiața, să facă începutul, spre a desvolta gustul musical, de altfel înnăscut românului.

Astăzi suntem fericiți a vedé instituiți mai la toate institutele de instrucțiune profesori cualificați anume pentru acest ram de cultură, vedem și musica vocală pusă în planul de învățământ ca studiu obligat, vedem în fine, ceea ce e mai îmbucurătoriu și resultate frumoase pe acest teren.

O încercare s'a făcut și aici în Rășinari, prin înființarea unui cor vocal bisericesc, și resultatul a fost și este satisfăcătoriu atât pentru popor, cât și pentru dirigintele corului, pentru dl învățătoriu Toma Popovici, carele văzându-se în fruntea corului, care cu destulă esactitate întonă răspunsurile liturgice, se simția măgulit și satisfăcut în internul seu, mai mult ca ori și care. Aceasta răușită sper, că va da și mai mult curagiu pentru contitinuare.

Deși cu mari greutăți am ajuns până aci, căci eu cred, că nu este nimic mai greu de cât a desvolta în cineva finețea tonurilor, ce se cer la un cor vocal, fără nici o cunoscință de note, tact, etc.

Cu toate acestea, sau mai bine zis, corul vocal din Rășinari la prima sa producere a satisfăcut publicul ascultătoriu.

S'ar crede poate, că corul vocal din Rășinari este cine scie cât de mare, nu, el e foarte modest, compus aproape numai din câte doi membrii la o voce, și aici trebue să-mi esprim durerea, că într'o comună mare — cum este Rășinariul — nu ecsită însuflețire la o astfel de interprindere

Ar fi destule puteri apte spre acest scop, dacă nu ar fi indiferentismul, atât de înrădăcinat în rășinăreni, nu dela natură, ci din răsbunarea, care o cere lupta de partíde, spre cea mai mare daună a comunei.

Cu toate, că scopul este frumos și salutariu, totuși sunt între noi și oameni de aceia, cari ar dorí să zădănicească aceasta interprindere. Se credem însă, că nu le va succede, și că doară cu timpul decoarea și nevinovăția corului îi va atrage la sine.

Să sperăm în fine că domnii: Ioan Cioran și Liviu Brote al cărora e — în parte — meritul înființărei corului vor atrage pe mai mulți; ear dnele: E. Cioran, A. Goga și M. Cioran, vor atrage prin esemplul domnieilor mai multe dame în sinul corului nostru. Încheiu cu dorința ca aceasta încercare să se consolideze tot mai tare, ca astfel pentru Rășinari să se poată constata cu un pas mai mult spre cultură.

Un membru al corului

Propășirea bisericei noastre.

Într'o ședință a adunărei deputaților din 1866, nemuritoriul Heliade Rădulescu formulă testamentul seu politic social, în următoarele memorabile cuvinte:

„Biserica și limba ne-au păstrat prin atât a veacuri de sguduiri politice, naționalitatea noastră.

„Biserica era singurul asil al românilor, unde propaga românismul și de unde au eșit și cele mai mari tendințe ale românilor spre libertate."

„Să înlăturați până la sacrificiu, orice propagandă s'ar face spre desnaturarea principiilor frumoase ale biserecei noastre române, căci ele sunt adevăratele principii de libertate și de independență.

De acest pios comandament, lăsat publiciștilor români de părintele literaturei române, am fost însuflețiți, întreprinzând d'acum un an în coloanele „Epocei", o luptă neîndurată în potriva decăderei bisericei naționale, ce s'a însemnat cu înfricoșare în timpul din urmă, mai cu seamă prin simonia nerușinată, ce coprinsese eparchia de căpetenie a țerei. Boală, ce devenise cu atât mai înspăimântătoare, cu cât vrăjmașul secular al „legei române," papismul, eșia cu îndrăsneală la iveală; și cuteza prin representantul seu din capitală, a lovi fățiș în așezămintele sfintei noastre biserici naționale.

Lupta fu îndărătnică, pe de o parte și pe de alta; dar noi avurăm fericirea a fi secundați de întreaga presă, fără osebire de culori politice și agenții propagandei papistașe, trebuiră să amuțească.

Cu toată reserva relativă a guvernanților, vocea presei a pătruns până la cele mai înnalte sfere ale cârmei statului. Și am avut bucuria a co stata, o recrudescență de sîmțeminte pentru credința strămoșască, care se manifestară cu strălucire la sfințirea „Archimandriei ortodocse" dela Curtea de Argeș, când regele, aducênd laudă bisericei naționale, voind să liniștească poporul de rezvrătirea propagandei papiste, întrebuință înnadins cuvêntul de: „pravoslavie română"; locuțiune, ce a dispărut de mult din dicționariul literaturei laice și care, chiar în cea bisericească e înlocu tă cu românească „dreaptă credință." Dar pentru împregiurări, împodobirea omeliei regale cu acest cuvênt, era o puternică protestare contra propagandei papiste, care făcuse din „pravoslavia română", o epigramă batjocoritoare contra bisericei noastre.

* * *

Între acestea, al II-lea primat al Rômâniei trepasă la Domnul și greaua moștenire a tronului metropoliei Ungro-Vlachiei în starea, în care ajunse biserica, preocupă cu drept cuvênt, pe toți bunii români iubitori de neamul lor și de propășirea bisericei naționale. Toată suflarea ortodocsa 'și îndreptă cu rîvnă ochii sufletului către ierarchul român, desemnat, prin învățătura și dorul nepregetat pentru cele sfinte ale neamului românesc, a fi ca un stavilar neînvins împotriva propagandei papiste și braț puternic luminat, pentru înnălțarea bisericei naționale la mărírea, ce i-se cuvine.

Dar organele politice dela putere, în calculele lor strîmte, n'au voit să asculte Vocea Poporului, ci, înlăturând printr'o silință vrednică de o causă mai bună, pe alesul opiniei publice, îndreptară sorții asupra fostului episcop al Dunării de jos.

Dată fiindu-ne nepăsarea religioasă, ce se întinde asupra societății noastre; decăderea datinelor strămoșesci, schimonosirea frumoasei limbe bătrâne, singura înțeleasă de poporul nostru; jalnica stare a clerului nostru mirean, care în propria sa țeară, se bucură de mai puține drepturi și libertăți ca clerul papistășesc: am crezut, că pietatea și integritatea, pe care n'am tăgăduit'o nici odată Prea sfiin itului Iosif Georgian, nu sunt îndestulătoare astăzi, pentru cârma bisericei naționale.

Cunoscênd încă, că fostul episcop al Dunării de jos, cu toate că, ca unul ce a avut meritul d'a fi tradus în românesce celebra operă „Papalitatea schismatică" de archimandritul Vladimir Guettée (fost abate papist), avea deplină cunoscință despre uneltirile propagandei papiste, n'a îndrăsnit a se alătura la representările duhovnicești ale unora din cei mai de căpetenie ierarchi ai Român ei, împotriva tendințelor filo-papiste produse în biserică, prin introducerea costumului preoțesc asemănat cu cel papistășesc, fără învoirea sinodului și în disprețul prescripțiunilor canonului L al conciliului sfinților apostoli, care ordonă: „că nimic să facă metropolitii fără episcopi și episcopii fără metropoliți." Și multe alte călcări de lege, ce au făcut pe fostul episcop de Huși să esclame într'un moment de luciditate; că cârma bisericei naționale s'a încurcat într'atât în mrejele propagandei papiste, încât cu greu se va putea stîrpí rĕul.

Adăugând la acestea regulamentul, prin care se înlănțuia suveranitatea episcopală, spre a se concentra toată puterea în mânile primatului, după tipul teocrației papale, regulament necanonic și neconstituțional, al căruia raportor „prea mlădios" se făcuse fostul episcop al Dunării de jos eram cu prisos îndreptățiți a crede, că înnălțarea acestuia la tronul de metropolit-primat al României, departe de a fi folositoare propășirei bisericei naționale, ar fi o nouĕ isbândă a subversivei propagande papistașe. Convingere, pe care n'am stat la îndoială a o împărtăși cetitorilor nostri a doua zi după actul alegerei.

* * *

Acum ne împlinim o plăcută datorie, constatând cu fericire, că întâii pași ai Î. P. S. S. Iosif, noul metropolit-primat, în cârmuirea bisericească, știind a împrăștia îngrijirea dreptcredincioșilor pentru propășirea bisericei: poruncind părăsirea noului costum al preoților mireni, metropolitol-primat a întrat în legalitatea canonică, reservând sf. sinod cestiunea; căutând cu sîrguință comuniunea sufletească cu frații sei episcopi și solicitând luminile ierarchilor nostri celor mai capabili, tăcu să reîntre scaunul metropolitului-primat în adevĕrata tradițiune apostolică; și fără a atinge câtuși de puțin toleranța legiuită, sciu din primele zile a se scutura cu curtenire și demnitate, de intimitatea bănuitoare, ce i-o oferia cu stăruință representantul papismului în țeară. Apoi esprimându-și cu tărie voința, pe care a și pus'o în lucrare de a stîrpí rușinosul abus al simoniei în administrația eparchiei, a adus cea dintâi alinare suferințelor mult încercatului cler mirean al diecesei metropolitane.

Sunt o mulțime de invențiuni pe terenul mechanic și matematic, cari i se atribue lui, dar cari în urma prea marei sale modestii, imitate de alții, au luat numele acestora, și trec de ale lor, ca d. es. inventiile lui pe terenul logaritmelor și pendula ca regulatorul mechanismului la oroloage.

Automații aflători în aceasta odaie sunt construiți în legătură cu oroloage. Unul d. es. representă o corabie de rĕsboiu cu întregul echipament al ei. Mechanismul transpune în mișcare nu numai corabia întreagă, dar și figurile de pe bord; nu alt automat are forma unui turn de un stil architector foarte ales, în care se află o moimă, care face fel de fel de grimare, doi harapi cari trag clopotele, doi bărbați, cari își petrec la vin și altele; altul ear pune în mișcare o broască țĕstoasă, pe care șede Neptun călare.

Încăperea a treia în forma unui coridor cuprinde colecția de obiecte de cristal de munte și topaz afumat, lucrate în formă de pocale, vase, sticle, ulcioare, farfurii, pahare, castroane, și alte obiecte de masă și de decorațiune.

Piesele acestea sunt admirabile cu deosebire ca obiecte de artă în materie de poleire, composiție, format, țirade și emailuri pline de farmec. Multe sunt provĕzute cu zeci și sute de petri scumpe de colorile cele mai bizare. Amintesc numai una. Un mosaic de Florența, care represintă scena biblică: Christos și Samarineanca. Figurile Domnului Christos și ale Samarinencii sunt compuse din petrii scumpe de diferite colori, puțul dintr'un singur smaragd, ulciorul muerii dintr'o bucată de ametist; în fund se află un tablou mosaic, arĕtând un țînut muntos cu o zidire ca o cetate. Cadrele architectorice ale grupului sunt de cristal, ear ornamentația grandioasă dimprejur de aur. E lucrat în veacul al XVI.

Ultimul dulap din această încăpere cuprinde bijuterii din veacul al XVI și XVII, precum: medalioane, reliefuri, buste, și pușoare diferite, figuri de animale, lucrate toate parte din aur curat, parte din câte o piatră gigantică de onyx, topaz, ametist, opal, hiacint, etc.

Cele 8 dulapuri mari din odaia a patra sunt reservate pentru vase, cu deosebire pocale, de aur, argint și petrii scumpe din veacurile XV. XVI și XVII.

De admirat este la piesele aceste perfecțiunea măiestriei aurarilor, cu care sunt esecutate minunatele pocale, potire și vase de acum 3—4 sute de ani.

Și colecția de față ne și dă o deslușire esactă asupra cetăților, în cari aurăria a ajuns pe acele timpuri la un grad foarte înnalt de perfecțiune. Căci dacă privim cu atențiune aceste obiecte artistice, ne vom convinge din insigniile și stampilele, ce aproape fie care dintre ele le poartă, că cel puțin câte 8 din 10 piese sunt producte de Nürnberga și Augsburg.

Aurarii de Nürnberga și Augsburg erau prin secolii XV și XVI cei mai renumiți în Europa, astfeliu, că dacă un domnitoriu voia să-și comande un lucru de valoare și ca materie și ca esecuțiune, n'avea decât să se adreseze marilor măiestri Nürnbergezi ori Augsburgiani.

Voi sciția în cele următoare câte-va esemplare dintre cele mai interesante ale colecțiunei.

Sub nrul 2 aflăm un pocal de argint suflat cu aur. Pocalul are forma unui potir și e provĕzut cu un coperiș, care împreună cu talpa pocalului sunt ornate cu mărgăritare. Deasupra mărgăritarelelor sunt ornamente turnate din argint suflat cu aur. Piciorul pocalului și prinzĕtoarea coperișului sunt asemenea decorate. Vêrful capacului îl formează un băiat aripat, ținênd în dreapta un scut, în stênga un șoim. Pocalul este lucrat de măestrii din Nürnberga: Krenberger și Kreuzfelder în veacul al XII. Cu ocasiunea dineului de încoronare din Buda (1867) Majestatea Sa împĕrăteasa și regina Elisabeta s'a servit de pocalul acesta.

(Va urma.)

Îndrăznim deci a nădăjdui, că Î. P. S. metropolit-primat va da urmare acestor lăudabile dispositiuni și se va ostení a obține: 1) mijloacele trebuincioase st. sinod pentru ridicarea, apărarea și susținerea bisericei naționale, cum și îmbunătățirea soarții clerului mirean, după proiectul de lege alcătuit de sf. sinod la 1883 care zace în archiva adunărei deputaților; 2) a lua inițiativa d'a se raporta regulamentul din Decembre 1885, ca anticanonic și neconstituțional; lăsând toată libertatea apostolică episcopilor, spre a se menține la înălțimea misiunei lor de povățuitori sufletesci ai poporului, întru apărarea și susținerea bisericei naționale, a creșterei morale creștinesci, spre a da statului cetățeni cinstiți, patrioți și credincioși.

A modifica regulamentul în privința preoților de mir în conformitate cu drepturile lor legale cetățenesci. Căci e absurd și vătămătoriu intereselor bisericești, a se pune pedeci preoților mireni, de a se alege în consiliul comunal; când ar fi fost de dorit, să facă d'a dreptul parte câte un representant al clerului mirean în adunările comunale și județene, în a căror cădere este administrarea cultului religiunei dominante a statului român.

Alegerea noilor episcopi eparchioți și completarea sf. sinod prin numirea a patru archierei, dintre cari doi ies din rêndurile preoților mireni ne au învederat, că meritul, sciința și adevărata dragoste a credinții ortodocse, au străbătut din nou la cârma bisericei noastre, și ne place să credem, că metropolitul-primat va stărui pe calea ce a apucat, dând o puternică însuflețire ridicărei bisericei naționale.

* * *

Sunt acum aproape două decenii de când curia papală a încercat a cuceri biserica Greciei, procedând tot ca la noi prin pretensiunea de a statorní un archiepiscop papal la Athena. Împregiuraăile de-atunci din regatul ortodocs al mediteranei se asemênau foarte mult cu cele de adi, dela noí. Patrioții heleni, clerici diariști și oameni politici, se îngrijiră foarte mult de uneltirile Vaticanului și ca să combată propaganda papistă, înființară ad-hoc un diar: „Trompeta Evangeliei". Lupta întreprinsă de acest organ de publicitate, ridică întreaga Moree contra propagandei, care se retrase rușinoasă; ear metropolia papală din Athena rêmase cu numele, ca atâtea altele: „in partibus infidelium!..."

Dar în Grecia, propaganda papistă făcu victime dureroase; căci, la diua socotelei, un „ministru al cultelor, vr'o doi prelați ai regatului, fură trași la judecata înnaltei curți de justiție pentru simonie și plătiră cu amar, conivența lor cu curia papală!...

Noi, am fi fericiți, dacă „Epoca," ca o altă „trompetă evangelică ortodocsă," ar fi reușit să deștepte rîvna „îndreptățitorilor legei neamului român," pentru înnălțarea ,mărirea și propășirea sfintei noastre biserici naționale.

„Epoca." *Baba-Novac.*

Avis.

„Reuniunea română de cântări din Sibiiu" își începe probele pentru concertul al doilea astădi (15/27 Ianuariu) la 6 oare seara în sala obicinuită.

Varietăți.

* (Înmormêntarea P. Ioan Predovici.) Trista scire despre trecerea din viață a Părintelui Ioan Predovici din Ocna străbătu cu repreḑiciune aproape în toate unghiurile locuite de români. Inima cunoscuților Venerabilului bătrân la primirea acestei sciri se umplu de înduioșare, și cum nu, când Duminecă a fost septămâna fi sei sufletesci au avut mângăerea de a'l audí servind în biserica parochiei sale și nu trecu nici o săptămână și au și fost alarmați prin aceasta tristă scire. Iubirea ce io păstra fiecare i-a mânat pe cei mai mulți a'l mai vedé odată și a-i da ultimul tribut de recunoscință.

Luni, în ḑiua înmormêntării, Ocna avea în mijlocul seu o mulțime de Sibieni și mulțime de oameni de frunte din comunele învecinate.

Prohodul l'au slugit 8 preoți sub pontificarea Preacuviosiei Sale, P. archimandrit Dr. Ilarion Puș-cariu; și anume Dl Asesor cons. Zacharia Boiu, protopresbiterul tractual P. O. D. Simeon Popescu, 3 preoți din Ocna, parochul din Alămor și capelanul din Șura mare apoi diaconul ceremonial al archidiecesei P. Sergiu Medean. Cântările funebrale le-a esecutat opt membrii din corul domestic seminarial.

La înmormêntare, afară de străini și afară de credincioșii întregei Ocne au participat funcționarii judecătoriei reg. funcționarii dela saline, dela magistratul din Ocna în corpore, apoi preotul rom. cath. gr. cath. și reformat din Ocna.

Cuvêntarea funebrală o a ținut Domnul Asesor consistorial, protopresbiterul Zacharie Boiu cu cunoscutul farmec al vocei sale, și cu pătrunderea în materie, care a stors lacrimi nu numai din ochii românilor, ci și din ai străinilor, cari cunosceau limba noastră.

Voiu amintí aici, că consistoriul archidiecesan față cu acest membru al seu, și-a împlinit ultima datorință prin trimiterea unei comisiuni din sinul seu a conmembrilor Dr. Il. Puscariu, Zach. Boiu și Mateiu Voilean, cari au pus apoi o prea frumoasă cunună de flori pe cosciugul defunctului. Această cunună alăturea cu cea a familiei erau dovadă cea mai bună, despre iubirea, cu care l'a îmbrățișat familia și biserica.

Prin moartea lui biserica a perdut un fiu credincios, care o a servit ani 35, fără pregetare; ear în special parochia Ocna inferioară pe păstoriul cel neobosit și înțelept, care între grele împregiurări a sciut muncí numai pentru binele turmei păstorirei lui încredințate. Perderea neconsolabilei familie nu ne vom încerca a o măsura la acest loc.

Numeroasele condolențe servească familiei spre mângăere. —X.—

* (Învitare.) Reuniunea femeilor române din Zernești și jur vĕ învită cu toată onoarea la balul, ce se va arangia Duminecă în 18/30 Ianuariu a. c. în sala edificiului scolar din loc. Începutul la 7 oare seara precis, bilet de întrare 1 fior.

NB. Ofertele marinimoase se primesc cu mulțămită și se vor acuita prin jurnale.

Pentru Comitet:
Maria N. Garoiu născ. *Meția*n.
președentă.

(Convocare.) „Hunedoara" însoțire de anticipațiune și credit în Deva, conform §§-lor 23 și 24 din Statutele sale, își va ține adunarea generală la 31 Ianuarie (12 Februarie) 9 oare a. m. în localul insorțirii.

La ordinea ḑilei vor fi următoarele
Obiecte:

1. Alegerea unui președinte și a unui vicepreședinte, precum și doi scrutinători și doi secretari.
2. Raportul directorelui referitor la activitatea consiliului administrativ de pe anul trecut 1886.
3. Raportul cassariului despre starea cassei însoțirii și raportul comisiunii de supraveghere; așternerea bilanțului și arĕtarea câștigului curat.
4. Statorirea bugetului pe anul 1887.
5. Statorirea remunerațiunii funcționarilor.
6. Alegerea comisiunii de supraveghiere,
7. Alegerea cassariului și a unui membru în consiliul administrativ, pe restul periodului de 3 ani.
8. Decidere asupra profitului curat.

Drept aceea, toți membrii participanți sunt învitați a participa la adunare, în persoană sau prin un plenipotențat, care asemenea are să fie membru al însoțirii (§ 26); nimene însĕ nu va putea avea mai mult de 20 voturi (§ 10). — Concluse obligătoare (§ 25) se vor putea lua numai fiind de față cel puțin preste jumĕtate din voturile totale.

În lipsa acestui număr se va ține altă adunare în 10/22 Februarie 1887, în care se vor lua concluse valide și numai cu voturile presente.

Din ședința consiliului administrativ al insoțirii de anticipațiune și credit „Hunedoara" ținută în Deva la 31 Decembre 1886 (12 Ianuarie 1887.)

Dr. Lazar Petco, director. *Alesandru Czura*, secretariu.

* (Festivitate scolară în Porcești.) În seara de sf. Ioan botezătoriul s'a aranjat din partea învĕțătorilor cu elevii scolari o ședință literară în sala edificiului scolar. Ședința s'a început la 6 oare și s'a finit după 8 oare.

Programul a constat din 2 disertațiuni esecutate de ambi învĕțători, și din cântece naționale, declamațiuni poetice și narațiuni ce s'a esecutat de elevi.

A fost o seară de tot plăcută, seara de sf. Ioan Botezătoriul, pentru bietul popor asistator apăsat în vieața sa de atâtea greutăți. A alergat ca la un dulce isvor să guste din ostenelile sale și nici nu se văzură înșelați, pentru că atât disertațiunile instructive, cât și declamațiunile și cântările esecutate de elevi au stors lacrămi de bucurie din ochii părinților, adresând cătră conducători acestei festivități mulțămiri și rugări de ale mai pregăti atari sĕri plăcute.

Ofertele benevole încă nu lipsiră pentru sporirea bibliotecei școlare, în a cărui folos s'a și aranjat aceasta ședință, resultând o sumuliță de 5 fl. întru lauda învĕțătorilor atât de diligenți și înzestrați cu sentimente nobile pentru chemarea lor.

* Episcop al Verșetului, după renunciarea archimandritului Ilarion Ruvarat, acceptată de Maiestatea Sa, este ales în sinodul archieresc din Dumineca trecută archimandritul Mesiciului Nectariu Dimitrievici u, actualul mandatariu patriarchal în acea eparchie.

(Necrolog.) **Teodor Nariță,** preot gr. or. din Sohodol (protopresb. Câmpenilor) a repausat în Dlu în etate de 54 ani. Fiei țerina și memoria binecuvântată.

Dumitru Șandru, din Tibru, a reposat în Domnul în al 76 an al vieții, și 53 al preoției sale. Fiei țĕrîna ușoară.

* (Regina României.) După cum se scrie din Bucuresci, regina cercetă o scoală civilă, luă parte pe timpul prelegilor și 'și îndreptă atențiunea în catalog. Observă, că o scolăriță, fetița de 8 ani Maritana Nelesi are notă slabă din purtare; regina căută după pricină și află, că copilița are năravul rĕu ca în timpul prelegerilor sĕ citească istorioare. Regina chemă pe copilița afară și o întrebă; „Ce istorioare ți plac mai bucuros!" Copilița scoase o cărticică nelegată din trăistuță, ce avea titula: „Tradițiunile poporale romane culese de Carmen Sylva." Plină de bucurie sĕrută regina pe zeloasa-i cetitoare și ḑise: Nu sci, că în scoală nu-i permis a'și petrece cine-va cu istorioare, eu nu me pot ruga, că sĕ ți-se schimbe nota. Dar dacă în semestrul următoriu vei avea mare zel, trimite mi testimoniul pentru care vei primí toate povestile de Carmen Sylva.

* (Mare desamăgire pentru Kulturegylet.) Episcopul romano-catolic din Alba-Iulia Francisc *Lönhart* a respins cererea comitetului din Clușiu al reuniunei în ceea-ce atinge ajutorarea ei conform propunerei făcute de episcopul reformat. Ca motiv al acestei refusări episcopul Lönhart aduce împrejurarea, că din o asemenea coalițiune cu „Kulturegylet"-ul el nu sperează nici un ajutor pentrn biserica sa, ci mai mult se arată semnele unei perderi regretabile „Ellenzék" s'a cătrănit foc. „Episcopul catolic — scrie „Ellenzék" — nu ḑice și nici nu poate ḑice despre sine: în prima linie „eu me sciu și me mărturisesc pe mine de maghiar și în a doua linie un servitor al bisericei unguresci, ce luptă și trăesce pe pămêntul patriei." Cât pentru episcopul reformat, „Ellenzék" declară, că acesta și-a greșit foarte mult tactica, când și-a arĕtat numeroasele indigențe ale bisericei sale pe toate terenele, cu atât mai vârtos, căci arătând miseria bisericelor reformate din singuraticele comune, episcopul reformat pretutindenea aseamĕnă starea maghiarilor cu a românilor, ceea ce arată o mare eroare strategică, de oarece aceasta este o adevĕrată declarațiune de rĕsboiu și apoi comandantul, dacă vrea sĕ reeasă învingător, nu trebue sĕ-și descopere înnaintea inimicului planurile sale. Afară de aceea episcopul reformat Szász Domokos în adunarea dela 12 Decembre a comitetului „Kulturegylet"-ist din Clușiu a promis pe seama acestei societăți 100—150 mii fl. capital cu condițiunna ca după acest capital reuniunea sĕ plătească în timp de 30 de ani interese de 5%; astădi însĕ episcopul ofere numai 53 de mii fl. cu condițiune ca societatea sĕ fie îndatorată a înnapoia bisericei reformate în timp de 32 de ani câte 8640 fl. pe an ca interese. „Aceasta, ḑice „Ellenzék," așa credem că nu e ofertul cel de mai 'nainte." — Va sĕ ḑică, părintele episcop Domokos e bărbat cu prevederi mari pentru interesele bisericei sale, și bine face, că caută sĕ-și întoarcă banii încă până mai este în floare fondul banchetelor „patriotice"; scrie G. Trans.

* (Consumațiunea berei în România.) „Voința Națională" scrie: Fabricanții de bere din strĕinătate, vĕḑênd însemnata scădere a importului în România, a recurs la mijlocul de a o recomanda prin afișe și reclame, creḑênd, că cu modul acesta vor convinge pe consumatori a prefera berea de Bavaria, Saxonia etc. numită *Esport-bir* (bere de esport) contra aceleia fabricată în țeară la noi. Resultatul însĕ a fost, că în loc de a face sĕ fie mai mult căutată, ea din contră abia se mai poate găsí prin unele stabilimente din țeară și chiar și aceea nu se scie dacă e de proveninţă strĕină, sau e botezată numai, ca sĕ satisfacă gustul vre-unui consumator, care voesce cu ori ce preț sĕ ceară bere strĕină.

(Mulțămită publică). Comitetul bisericei gr. or. din Cetatea de baltă, pe calea aceasta 'și esprimă cea mai cordială a sa mulțămită P. T. domni cari au binevoit a ne ajutora în toamna anului trecut, — la zidirea bisericei noastre, și anume:

1. P. O. Domn Dr. Ioan Moga, medic în Sibiiu, cu 15 fl.
2. P. O. Domn Asesor consistorial Eugen Brote, cu 100 fl. colectați dela mai mulți dăruitori, a căror numer se va publica după primirea listei de colectare.
3. P. O. Domn Dr. Petru Cioran, medic în Brașov, cu 5 fl. v. a.

Primească acești P. T. Domni recunscința, ce le-o datorează comitetul parochial și poporul din Cetatea de baltă, pentru această mare binefacere, și fie siguri că numele dênșilor va fi în veci amintit în rugăciunile, ce credincioșii le vor ridica în nou zidita „Casă a Domnului".

Cetatea de baltă, 10 Ianuariu, 1887.

În numele comitetului parochial
Nicolae Todoran,
paroch local gr. or., prot. și președ. comit. parochial.

Ioan Cucuiu, not. com. *Ioan Țetcu*, epitr. primariu.

„Marele Hotel de Bulevard“ din capitala României a ars Sâmbătă noaptea. Pagubile suferite prin încendiu sunt enorme. Hotelul a fost asigurat la societăţile Naţionala şi Dacia România, cari la rêndul lor l'au asigurat unei societăţi din Viena.

* Numerul jidovilor pe rotogolul pământului, este de 6,300,000. Pe Europa se vin 5,400,000 pe Asia 300,000, pe Africa 350,000 şi pe America 250,000. În Europa numĕră Rusia: 2,552,000 Austro-Ungaria 1,644,000, Germania 562,000, România 263,000 şi Turcia europeană 195,000.

* (Mulţămită publică.) Societatea de lectură „Andreiu Şaguna“ mai aduce pe aceasta cale mulţămită următorilor domni: Ilustr. Sa Paul Dunca cons. în pens. 5 fl., Dr. Nicolau Maïer, protopresbiter 2 fl., Ioan Cândea, protopresbiter 2 fl., Daniil Gabor, înv. de stat 1 fl.

Loterie.

Mercuri în 26 Ianuariu 1887.

Brünn: 45 85 37 11 83

Nr, 465 [1520] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Căinel pe basa venerabilei resoluţiuni consistoriale dtto 18 Novembre a. c. Nr. 5693 B. se escrie al doilea concurs cu termin de 30 ţile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

a) dela 80 familii câte 1 ferdelă (16 cupe) de cucuruz sfârmat à 1 fl 30 cr. . . . . fl. 104.—

b) venitul stolariu dela, botezuri cununii şi înmormântări . fl. 127.70

c) folosinţa cimiteriului şi a 6 parţele de pământ arătoriu . . . . . fl. 54.—

d) dela fie-care familie una ţiuă de lucru, socotinduse şi vĕduvele şi cei cu stare modestă, cu totul 104 ţile, eventual 20 cr. în bani fl. 20.80

e) alte venite accidentale împreunate cu serviciul intern, şi estern bisericesc în sumă de . . . . . fl. 95.90

Suma fl. 402.40

Doritorii de a competa la acest post au a-'şi înnainta suplicele lor instruite conform regulamentului pentru parochii, în terminul deschis oficiului protopopesc subsemnat.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Brad, în 10 Ianuariu, 1887.

Vasiliu Damian,
protopaesbiter.

Picăturile lui St. Iacob

Se întrebuinţează ca mijloc spre deplină şi sigură lecuire contra tuturor suferinţelor de stomach şi de nervi, chiar şi contra acelor boale, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire nerngulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde şi aţi fie-care se întrebuinţează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin conpunere la întrebuinţarea picăturilor resultat sigur.

Preţul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignaţiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 7—26

---

216 szám. 1886. [1519] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szerdahelyi kir. járásbiróság 1848/1886 számu végzése által a nagyszebeni „Albina“ hitelintézet, Gise Augusztín és társai ellen 424 frt. töke, ennek 1885 év Iunius hó 6 napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 37 frt. 85 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 479 frta 56 krra becsült lovak, hámok, szekerek, egy csépl6 gép fele része és különbféle házibutorokból álló ingók nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1848/1886 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Récsen **1887 január 31-én délelőlt 9 órája és Szeredahelytt** leendő eszközlésére **1887-ik év jánuár hó 31-ik napjának délután 3 órája** határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron a'ul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megálla pitott feltételek szerint lesz kifizetendő..

Kelt Szerdahely, 1887-ik évi Ianuar hó 19 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

Câştig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societăţii,** cari voiesc să se ocupe cu **vêndarea de losuri de stat şi premii, pescrise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot să fie aplicaţi prin noi ori unde, pe lângă nisce **condiţiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguinţă poţi dobândi fără capital şi risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1521] 1-6

Ofertele scrise în limba germană, provĕdute cu indigitarea ocupaţiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische-Wechselstube-Gesellschaft. Adler & Cie, Budapesta.

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA.“

Onoraţii membri se învită prin aceasta a lua parte la

Adunarea generală estraordinară,

care va avea loc **Duminecă în 20 Februarie 1887 st. n. la 3 oare după prânz,** în casa institutului, *strada Cisnădiei Nr. 5.*

Obiecte de pertractare:

1. Regulativ pentru asigurarea pe vieaţă a risicului de rĕsboiu.
2. Contribuire la fondul de pensiune pentru funcţionarii şi servitorii institutului.

Sibiiu în 21 Ianuariu 1887.

[1522] 1—2 **Consiliul administrativ.**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren mixt.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
	—	10.28	5.26	6.43
Cluş	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Braşov	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
	—	10.29	2.32	—
Braşov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Braniclca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Braniclca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.10
Ghiriş	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Rem Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 6 Sibiiu, Sâmbătă, 17/29 Ianuariu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 16 Ianuariu.

Desbaterea asupra budgetului se apropie spre sfêrşit în parlamentul din Budapesta. Din cuvêntările pro şi contra ne-am convins din nou, că rĕu. de tot rĕu stăm cu finanţele noastre, că deficitul cresce în mĕsuri înspăimêntătoare, că poporul este aşa de împovărat cu feliuritele soiuri de imposite, încât noue sarcini nu se mai pot pune pe umerii lui, şi în fine, că dacă va merge tot aşa, progresând cu deficitele, neapărat va trebuí sĕ urmeze catastrofa financiară, prevestită de ani în economia statului nostru.

Desbaterile pănă acuma au avut caracter familiar, s'au capacitat oamenii în familie, şi-au descoperit părţile slabe, părţile simţitoare, însĕ nu şi au spus lucruri neplăcute, în ce privesce direcţiunea politică, fiind adecă toate partidele predomnite de curentul periculos, căruia de multe ori potrivit i-se dă numele: şovinism unguresc.

În şedinţa de Marţi desbaterea şi-a schimbat coloritul familiariu. A căḑut o bombă în parlamentul din Budapesta şi ea a împrăsciat patriarchala linişte a părinţilor patriei.

Aceasta bombă a fost cuvêntarea deputatului sêrb Michail Dimitrievici, prin care a dat espresiune nemulţămirei, ce domnesce în ţeară din causa politicei de rasă, care se manifestă pe toate terenele.

Deputatul Dimitrievici a stricat prin cuvêntarea sa liniştea familiară a parlamentului, a produs sgomotoase contraḑiceri, sgomotoase şi serioase manifestaţiuni de îngrijire, cari de mult nu s'au mai observat în parlamentul nostru.

Deputatul Dimitrievici a pus pe teren cestiunea naţionalităţilor, o a adus în legătură cu cestiunea orientală, repetând cuvintele de odinioară a le nefericitului Miletici: Băgaţi de seamă, ca nu un Napoleon dela Nord în drumul seu sĕ afle aici popoară nemulţumite. Reamintirea acestor cuvinte, precum şi provocarea la un rĕsboiu cu Rusia, pre care sêrbii nu mai puţin 'l doresc ca unguri, a produs nelinişte între deputaţi şi nu fără cuvênt.

Mai încurcată ca acuma nici odată n'a fost situaţiunea în Europa. Se apropie de deslegare cestiunea orientală. Principelui de Bismarck i-se nălucesc cazacii muscălesci la poarta Vienei şi ostirea francesă la fruntariele Elsaţiei, de aceea el provoacă rĕsboiul cu forţa.

Şi pe când o face aceasta bărbatul de fer din Berlin, pe atunci Dimitrievici constată un mare adevĕr. Constată adecă, că ungurii prin purtarea lor, prin politica de maghiarisare şi-au atras ura naţiunilor din statele vecine, şi şi-au înstrĕinat naţiunile conlocuitoare din patrie.

Este adevĕr, că politica de maghiarisare a ungurilor, şi mai cu seamă nemărginitele agitaţiuni ale pressei jidănite au făcut mult rĕu aici la noi în ţeară şi astăḑi numai este om de omenie, care sĕ nu privească cu disgust la opintirile nebunatice ale acelora, cari poartă steagul maghiarisărei. Însĕ adevĕr este şi aceea, că noi naţionalităţile nu am desperat în schimbarea actualei situaţiuni nebunatice; şi noi sperăm dimpreună cu deputatul sêrb, că va vení un bărbat cu autoritate, care va restabilí ecuilibrul, şi va face mulţumire pentru noi, căci cuvintele deputatului Giurcovici, enunciate ca combatere la adressa celor ḑise de Dimitrievici, că adecă sêrbii şi croaţii numai în pretenie şi concordie cu ungurii se pot ferici, cuvinte aplaudate de întreaga dietă noi numai aşa le putem înţelege, dacă pretenia şi concordia nu se va realisa pe basele moralei de aḑi, căci atunci o asemenea pretenie noue românilor nu ne va convení.

Va urma aḑi mâne desbatere specială, şi credem, că vom auḑí şi glasul deputaţilor români, căci e bine, ca plângerile noastre sĕ fie auḑite şi în parlament.

Revista politică.

Pe lângă toate vorbirile fulminante din partea opoşiţiunei, ceea ce era de prevĕḑut din capul locului în şedinţa dietei din 27 l. c. s'a şi întêmplat. Budgetul statului pe anul 1887 s'a primit de basă pentru desbateri speciale cu 262 contra 144 voturi, asadară o maioritate nu mai mică decât 118. Acum vor urma desbaterile speciale, ce pentru guvern se pot considera aproape ca o distracţiune.

În nesiguranţa politică, ce esistă astăḑi în toate părţile, nime nu are o posiţie mai grea şi ḑile mai neliniscite, ca cancelarul de fer Bismarck, acela care cu mâna sa de fer a sciut totdeauna sĕ ţină în respect pe alţii, astăḑi a ajuns însuşi în aceasta stare. În Reichstag pe lângă toate opintirile a păţit-o.

Francia se mobilisează din resputeri, acum şi când pentru dênsul timpul e mai puţin priincios, încuragiate de aceasta situaţiune încep a şi ridica vocile şi stătuleţele din împregiur. Spre ilustrare serveascâ discursul resboinic al ministrului din Danemarca ţinut în ḑilele trecute, carele într'alte a ḑis:

Ne vom aduce în totdeauna aminte, că patria noastră a fost sfăşiată şi mulţi dintre compatrioţii nostri credincioşi trăiesc în sclavie sub vulturul prusian. Dar ce ne folosesc tânguirile? mai bine sĕ ne silim ca sĕ recucerim, ce am perdut!

Guvernul şi Camera au făcut legi pentru organisarea armatei în cari timpul de serviciu a fost prea scurt determinat, de aceea e datoria fiecărui de a se esercita şi sĕ fie gata, când va suna oara. Trebue cu toţii ca sĕ muncim spre a grămădí bogăţii în ţeară, căci mulţi bani ne va costa. În viaţa noastră politică ar trebuí sĕ dovedim, că suntem cu toţii uniţi spre a face cele mai mari sacrificii pentru renălţarea Danemarciei. Tinĕrul sĕ-şi sacrifice viaţa, bogatul averea, femeea bărbatul, mama fiul, şi numai atunci vom dovedí, că nu suntem nisce degeneraţi urmaşi al acelora, cari la timpul lor au apĕrat Copenhaga contra Şvedilor şi Englezilor, — numai atunci vom recucerí, ce am perdut.

În cercurile guvernamentale engleze de asemenea se urmăresc cu mare atenţiune raporturile, ce se desvoaltă între Germania şi Francia. Ministrul de resboiu şi maritină a luat dispoşiţiuni, ca în cas de necesitate armata în scurt timp sĕ poată fi pusă pe picior de resboiu.

Resolvarea cestiunei bulgare, începe din nou a se încurca. Speranţa de a căpĕta cestiunea o soluţiune pacinică, începe a devení ilusorie. Zankoff, care dela început a fost unealtă nemernică pentru patria sa, continuă cu perseveranţă pe calea apucată, şi faţă de binevoitoarea intrevenire a Poartei, ca sĕ facă tot lucrul de imposibil, a pus în numele aderenţilor sei următoarele propuneri:

1. Regenţa sĕ fie desfiinţată.

2. Portofoliurile de interne şi esterne sĕ fie încredinţate partisanilor sei.

3. Armata bulgară sĕ fie pusă sub ordinele generalului Kaulbars.

4. Toţi complici loviturei de stat sĕ fie restituiţi în gradele şi funcţiunile lor.

5. Armata sĕ fie licenţiată.

Faţă cu aceste propuneri e riscat lucru a atribuí vre o sinceritate resp. bună-voinţă Ţarului în deslegarea cestiunei, care se ḑice, că prin o circulară lasă sĕ se înţeleagă, că Rusia e dispusă a retrage cadidatura prinţului de Mingrelia, dar deputaţiunea bulgară sĕ se folosască de întrevenirea Poartei pentru constituirea unui guvern legal în Bulgaria prin formaţiunea unui regenţe micste, cuprinḑênd toate partidele. În fine circulara roagă pe Puteri, sĕ dea instrucţiuni ambasadorilor lor din Constantinopol spre a susţiné şi uşura opera Porţii.

Anglia la aceasta circulară şi a făcut reserva în privinţa ordinei, cum este de a se tracta. Ea voiesce ca mai întâiu sĕ se deslege cestiunea principală, adecă alegerea principelui, ceea ce e şi dorinţa Bulgariei, şi aci sigur, că pricina e gata!

Guvernamentalul din Bucuresci „Telegraphul“ ne aduce scirea, că negocierile privitoare la încheierea convenţiunei vamale vor fi luate din nou. Un schimb activ de note se face de ambele părţi, şi se crede, că neînţelegerile ivite asupra petroleului, zăcharului şi spirtuoaselor se vor aplana.

FOIŢA.

Tesaurăria casei domnitoare în Viena.

(Urmare.)

Sub nrul 3 vedem pocalul, de care s'a servit Maj. Sa împĕratul şi regele nostru cu aceeaşi ocasiune. Acesta e ceva-şi mai mic ca celalalt, lucrat la Augsburg tot în acelaş veac. E ornat cu smaragde şi rubine şi cu 6 medalioane de argint, cari represintă scene din metamorfosele lui Ovid.

Sub nrii 14 şi 15 dăm de două cap de opere ale artei argintarilor şi aurarilor Nürnbergezi. Este un blid şi o cană de argint masiv, suflat cu aur. Diametrul blidului e 80 de cm., cana are o înnălţime de 55 cm. Vasele sunt sporadic ornate cu mărgăritare orientale, alocurea cu granate cioplite şi mărgele. Fundul blidului şi al canei este decorat cu un basrelief de ornamente de flori şi masce aşeḑate în basa de argint, între cari sunt presĕrate figuri de hiacint şi mărgăritare ovale. Afară de acestea vasele au o ornamentare bogată de figuri sculptate din argint, cari sunt pline de energie şi în impresia totală arată un stil foarte ales. Vasele au eşit din atelierul renumitului aurariu Krenberger din Nürnberga.

Sub nrul 68 se păstrează pocalul de aur curat, pe care l-a făcut cadou regele Franciei, Carol al IX, archiducelui Ferdinand de Tirol, — sub 69 pocalul de argint emailat al împĕratului Frideric IV, din anul 1440.

Partea cea mai interesantă şi mai bogată a tesaurăriei se află în odaia a cincea, în care se păstrează juvaerele private ale Înnaltei case domnitoare şi obiectele ceremoniale de încoronare.

1. *Coroana imperială austriacă*, s'a pregătit în timpul împĕratului Rudolf II., ceea ce se vede din inscripţia, ce stă în partea internă a semicercului coroanei: RVD. ROM. IMP. HUNG. ET. BOH. REX. CONSTRVXIT. MDCII. De această coroană se serviau regenţii Austriei ca regi ai Ungariei şi Boemiei şi archiducii de Austria, când erau aleşi de împĕraţi romani, precum şi la încoronarea, ce se efeptuia la Frankfurt lângă Maina. Cu ocasiunea înfiinţării imperiului ereditar austriac, acest insigniu rĕmase coroana imperiului.

Coroana e lucrată din aur ales şi e ornată bogat cu petri scumpe rotogoale şi late, cu mărgele şi rubine. Cercul coroanei constă dintr'o fâşie de aur, decorată cu plate mari de petri scumpe şi mărgele cuprinse în cartouche. Marginile de sus şi de jos ale cercului sunt încadrate cu câte un şir de mărgele cufundate pe jumĕtate în basa de aur. Pe marginea de sus a cercului se mai află 4 ornamente mai mari şi 4 mai mici, împodobite cu rubine colosale şi mărgele Ornamentele se termină în colţurile lor de sus în câte o mărgea mare. Laturile de sus ale coroanei le formează două fâşii mari triangulare de aur, cari se termină în sus în două unghiuri ascuţite. Pe aceste fâşii se vĕd lucrate diferite scene de încoronare în basrelief. Semicercul coroanei poartă în vêrf o cruce, ear aceasta un safir de o rară frumseţă.

Ca obiect de artă, coroana şi mărul imperial represintă una dintre operele cele mai eminente ale stilului renaissance în aurărie. Despre preţul enorm şi poate neajuns al coroanei, ne vom putea face o idee, dacă amintim, că ea a costat 700,000 taleri, o sumă, care pentru acele timpuri este gigantică.

2. Mărul imperial Ornamentarea acestui obiect

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Braşov, în 7/19 Ian. 1887.*) Dle Redactor! Petrec în Braşov din ajunul Crăciunului. Pentru întâia dată am vĕḑut Braşovul şi pot ḑice, că în multe privinţe nu m'am înşelat în închipuirile mele despre acest oraş mărginaş al patriei noastre. Astăḑi înnainte de plecare, dispunênd de câteva minute libere, permiteţi mi a ve pune pe hârtie ceva dintre impresiunile, cari le duc cu mine ca nisce reminiscenţe însemnate. Ve rog însĕ, sĕ nu asceptaţi a ve face vre un istoric amĕnunţit despre cine scie ce lucruri, cari trec preste puterile mele spirituale.

Ultimele impresiuni ale omului sunt cele mai puternice; urmând de aci, ve voiu descrie una de feliul acestora şi anume, *şedinţa publică a societăţii studenţilor dela gimnasiul şi scoala comercială română din Braşov.* Şedinţa se ţinu în sala institutului.

Aici cu toată imputarea, ce mi s'ar face, trebue sĕ me abat puţin dela firul început, pentru a arĕta simţĕmintele, de cari am fost pătruns la prima privire a institutului pomenit. Acest măreţ edificiu, aşeḑat într'un loc deschis şi frumos cu faţa spre rĕsărit şi cătră centrul oraşului, apare ca un colos, care îţi accelerează circulaţia sângelui de bucuria, ce se escită involuntar în inima omului cu simţeminte românesci. Dacă mai întri în sala cea spaţioasă şi bine împoḑobită a acestui pompos edificiu, pare, că nu altfel, dar ţi se înnalţă sufletul în cel mai înnalt estas de bucurie.

Aceasta frumoasă sală cuprinde cel mai potrivit loc — centrul întregului edificiu cu o înnălţime de douĕ etage, dintre cari unul (cel de sus) este pentru galerie; aceasta gălerie, largă, încunjură sala pe de trei părţi.

Plafonul precum şi părepii salei sunt împoḑobiţi cu fel de fel de tablouri esecutate după toate pretensiunile picturei, dintre cari cele mai atrăgĕtoare îmi pare a fi potretul Marelui Andreiu bar. de Şaguna. Aici s'a arangiat seara de producţiune literară a studenţilor.

Me postasem cu câteva minute înnainte de oarele 7 şi asceptam cu nerăbdare o prestaţiune a studenţilor unui institut mare român, precum nu mai avusem ocasiune a vedé până acum. Publicul curgea ca ploaia şi în câteva minute sala gemea de oameni de toată categoria; ba îndesuirea devenise dela un timp nesuferibilă; me svârcoliam şi me smulgeam din mulţime ca dintr'un teasc, cugetând, că doară mi se va mai lărgí locul, dar cu atât mai strivit me simţiam, după ce me aşeḑam iarăşi; câteva doamne ne mai putênd suferí acest antidot al comoditătii, voiră a eşì din parter şi a se suí pe galerie, dar fură întoarse în calea lor şi nevoite a se obicinuí cu acest soiu de comoditate, sau a se întoarce acasă înnainte de a vedé nici barem începutul producţiunei. Uitându-me în sus, şi vĕḑênd, că pe galerie nu se află nici măcar un suflet de om, me simţiu acum şi eu cu atât mai nemulţumit, căci îmi închipuiam, că din necomplesanţa şi impertinenţa vre unui servitor, suntem nevoiţi a suferí viaţa sardelelor în cutie; dar mai în urmă mi pĕru rĕu de invinuirea oamenilor de serviciu, înţelegênd, că dênşii au avut ordin mai înnalt a nu deschide galeria din precauţiune, ca sĕ nu se strice.

Eram în jumĕtatea de cătră rĕsărit a salei, tocmai în partea, unde erau ferestrile. Un vênt rece sufla neîntrerupt pela urechile noastre, fără de a ne putea esplica, de unde vine. Vedeam în jurul meu, că şi alţii se luptă cu acest stăpân al pustiului ca şi mine, cu deosebire doamnele, — era interesant — că aci îşi puneau basmaua la o urechie, aci la cealaltă.

Inconvenientul acesta provine de acolo, că deşi ferestrile salei sunt destul de mari, dar ochiurile sunt încadrate rĕu şi după un metod foarte nepractic, şi pe lângă cari vêntul poate fluera după bun placul seu.

În modul acesta, cu toată încântarea, de care eram pătruns la cele dintâiu priviri ale acestui locaş al muselor, devenisem în urmă impacient, încât abea apucam sĕ se gate odată programul, ce se esecuta de pe tribună, cu toată precisiunea şi cu cel mai frumos efect, din partea sîrguitorilor studenţi, — pe lângă alte toate îmi plăcea şi îmbrăcămintea uniformă a studenţilor cu croitura, ce aduce mult cu cea militărească, carea îi prindea atât de bine, încât i ai fi tot privit. Iată şi punctele programei, desvoltate în această şedinţă publică.

1. Preşedintele, dl prof. Pilţia în cuvêntul de deschidere arată între altele, că studenţii au de mulţi ani o societate de lectură, în care se perfecţionează în diferite lucrări scientifice, administrative ş. a. — şi este obiceiu vechiu la ei a da câte o şedinţă publică de acestea în tot anul în preseara sântului Ioan pentru stima cătră P. S. D. Episcop al Caransebeşului I. Popazu, sub a căruia iniţiativă s'a înfiinţat gimnasiul. Frumos obiceiu acesta şi vrednic de toată lauda, care o şi seceră studenţii, precum se vede, după vrednicie la această ocasiune.

2. Octavanul Corneliu Pop, a desvoltat cu multă dibăcie tema sa „Omul nobil trăesce şi după moarte.“

3. Orchestra societăţii a esecutat cu toată precisiunea aria „Bălcescu murind“ de Mezzeti.

4. Controversa: Cari sunt mai superiori „Grecii sau Romanii?“ *a)* partea întâia susţinută de octav. N. Mănoiu, *b)* partea a doua de octav. N. Bogdan. Ambii şi-au susţinut temele cu foarte bun succes. Cel dintâiu a escelat în variaţiunea figurilor oratorice, dar s'a mărginit în temă mai mult pe lângă aducerea de esemple singuratice; cel de al doilea însĕ a făcut dese deducţiuni generale întru aperarea principiului seu.

5. Septimanul Corn. Perşinar a declamat cu succes poesia „Garda Seraiului“ de V. Alecsandri, numai cât în accentuare a urmat douĕ estreme: unul prea forte şi altul prea piano.

6. Comercialistul Traian Moşoiu din cl. a III com. a disertat despre „Însemnătatea muncei economice.“ Tema a fost bine lucrată şi tot atât de bine şi predată.

7. Valsul „România-Junĕ de Wiest, esecutat de orchestra societăţii, a trebuit sĕ fie repetat la cererea nesfârşită a publicului.

8. Poesia „Electorale“ de Iac. Negruzzi a fost declamată în modul cel mai nimerit de comercialistul de cl. a II-a I. Savu. Mi-a plăcut foarte mult întonarea şi gesticulaţiunea foarte naturală a declamatoriului. Urmându-l cu deosebită atenţiune, am observat, că înţelesul poesiei are multă coincidenţă cu o întêmplare din Braşov, ce mi-o spuse la sosirea mea în ajunul Crăciunului vĕrul meu, al cărui oaspe am fost în aceste sĕrbĕtori. Dênsul îmi spunea adecă, ca un fel de curiositare locală, cumcă nu de mult într'un sinod parochial al bisericei celei mari şi bogate din Braşov, când era sĕ se întregească comitetul parochial şi nu sciu ce representanţă a scoalelor celor mari, un membru al sinodului a propus sĕ se aleagă doi profesori în comitet şi tot aşa şi în representanţa scolară, ear alt membru — dacă nu me înşel un advocat — a făcut contra propunere şi a eluptat alegerea alor doi indivizi din popor. Îmi pare rĕu, că tocmai acuma nu-'mi vine în minte numele acestui domn şi trebue sĕ încheiu aceasta epistolă, pentrucă e timpul de a pleca la gară.

Pe lângă lucrurile frumoase, ce m'au încântat, aşa dară trebe sĕ me depart şi cu o impresiune re vĕḑênd, că oamenilor cărturari *nu le place sĕ ajungă în fruntea bisericei şi a scoalei oameni cu mai multă învĕţătură şi trecuţi prin scoale înnalte!*

După esecutarea tuturor punctelor din programa şedinţii, studenţii mai întonară un marş frumos, care însĕ numai de afară l am ascultat, pentrucă eşisem deja.

Nu sciu cum va fi întocmită, la aceste scoale mari instrucţiunea în musica, căci în programa acestei şedinţe nu a fost nici o cântare vocală, ci numai de cele instrumentale şi şi acestea după cum vĕḑ se învaţă într'un cerc de tot prea îngust de studenţi, numai din sinul societăţii de lectură. *Teodor H.*

*) Din lipsă de spaţiu întârḑiată. Red.

Desbaterea budgetului în dieta Ungariei.

Luând cuvêntul deputatul naţional Mihail Dimitrievici ḑice, că nu poate primí budgetul, nici vre-un proiect de resoluţie aşternut de oposiţie. El aparţine naţionalităţilor şi ţintesce la proporţiunea abnormă, ce esistă între numĕrul ce-'l represintă naţionalităţile şi între representanţii lor în legislativă. Şase milioane de maghiari numĕră mai mult ca 400 de representanţi, pe când ḑece milioane ale poporaţiunii de altă naţionalitate sunt representate numai prin vre-o câţiva deputaţi. Această anomalie caracterisează întreg sistemul actual de guvernare. Statul este acel perfect orgonism şocial, care numai atunci poate se funcţioneze cu succes, când nu este împedecat în desvoltare nici un organism al seu. La noi însĕ sunt împedecate organismele în desvoltare. Unde esistă un deficit cronic de 30 milioane, unde datoriile statului în decurs de 19 ani cresc dela 200 milioane la 2 miliarde, nu poate fi vorba de o regulată funcţionare a maşinăriei statului. Dară şi în toate ramurile vieţii noastre de stat întâlnim mereu stări nesănĕtoase.

Toate calamităţile noastre financiare precum şi des amintita corupţiune sunt a se atribuí actualului guvern. Basa, pe care e creat statul acesta, şi părţile, cari îl întregesc, nu se respectează. Ar fi la timp, ca sĕ se convingă oamenii nostri de stat, că aşa mai departe nu poate sĕ meargă, şi cum a făcut Austria absolutistică, de a rupt'o cu centralisaţia şi germanisarea, aşa ar trebuí sĕ vadă şi maghiarii, că ei, 6 milioane de oameni, nu pot sĕ stăpânească absolut 10 milioane de oameni de altă naţionalitate. (Reprobări din toate părţile.) Durere însĕ membrii acestei case sunt strĕini acestei vederi, cu singura escepţie poate, a deputatului Ludovic Mocsáry. (Sgomot în stânga estremă.) Naţiunea maghiară e stăpânită de cel mai mare şovinism, ear acest şovinism se nutresce prin presa monopolisată de evrei, Vorbitorul amintesce oposiţia stăruitoare, ce au făcut'o mai ales sêrbii nisuinţelor centraliste ale Austriei. Dacă nu erau sêrbii atunci, poate i-ar fi succes lui Schmerling, ajutat fiind de naţionalităţi sĕ rupă oposiţia maghiarilor.

Lucru ciudat, că tocmai sêrbii s'au luptat mai mult pentru restabilirea constituţiei, acei sêrbi, care înnainte de asta cu 10 până 12 ani au stat faţă în faţă cu maghiarii într'un rĕsboiu pe faţă. Cine cunoasce disposiţia sêrbilor la anul 1848/49, şi apoi se gândesce, că maghiarii au nimicit şi devastat comunele din Banat şi Bacica (Voci în stânga estremă: sêrbii au comis cruzimi!), acela se va mira de această repede schimbare a disposiţiei. Această schimbare e de a se mulţumí în prima linie lu Svetozar Miletici (Contraḑiceri în stânga estremă), pe care, drept mulţămită pentru serviciile prestate, l-au băgat în închisoare, violând dreptul de imunitate al deputaţilor, şi acolo atâta l-au urmărit cu vecsaţiuni, încât astăḑi este un mort viu. Acest cas îngrozitoriu, va fi pentru vecinicie un esemplu respingătoriu pentru generaţiunea sêrbească mai tinerĕ. Când a început Miletici lupta pentru constituţia maghiară, li s'a promis sêrbilor ceriul şi pământul. Când însĕ maghiarii au venit la putere, nu au voit sĕ scie nimic despre cele promise. În condiţiunile de pace, ce Beöthy şi Vukovitz le-au pus sêrbilor la 1848, se ḑicea, că sêrbii îşi pot formula în limba lor petiţiunile lor cătră regim şi cătră toate autorităţile civile. Astăḑi pretind judecătoriile cercuale din cercul, ce îl representă vorbitoriul ca toate esibitele sĕ se scrie în limba maghiară. Atunci li s'a promis sêrbilor libera alegere a patriarchului, astăḑi patriarchul se denumesce. Li s'a promis sêrbilor şi aceea, că ei vor sta sub conducerea unui voivod special. Esistenţa graniţii militare a fost făcută atârnătoare dela voinţa poporaţiunii, în actuala eră constituţională nici nu se întreabă sêrbii în cestiune de civilisaţie. Când ministrul Szemere a aşternut legea pentru naţionalităţi, a ḑis, că cestiunea naţionalităţilor trebue astfeliu resolvată, încât şi Atotputernicul sĕ ḑică: „maghiarii au meritat libertatea, căci ei pot sĕ fie drepţi faţă cu celelalte naţionalităţi.“

Legea de astăḑi, pentru naţionalităţi este o ironie a egalităţii naţionalităţilor. Această lege nu s'a întrebuinţat încă până în ḑiua de astăḑi în toate părţile ei, precum dl ministru-president însuşi a recunoscut acum e anul cu prilegiul desbaterii asupra budgetului. Şi toată casa a aprobat cele ḑise de dl ministru-president. Conducĕtorii oposiţiei mo-

---

e întru toate identică cu ceea a coroanei, şi astfeliu este fără îndoială opera aceluiaşi măiestru.

3. Sceptrul, deşi la prima vedere pare a fi lucrat de aceaşi mână ca şi coroana şi mărul, totuşi se deosebesce în mod esenţial atât în privinţa stilului cât şi a technicei de acelea. Sceptrul s'a pregatit sub Matia, care s'a servit la încoronarea sa din anul 1612 pentru prima dată de el.

4. Coroana de diamant a Maj. sale împĕrătesei. Această coroană bogată, de o valoare peste florini: un milion şi jumĕtate, este a împĕrătesei Maria Ana, care însĕ din incidentul încoronărei Maj. Sale Elisabeta de regină a Ungariei la 1867 a fost renovată şi de nou decorată. Valoarea deosebită a coroanei consistă în briliantele escelente, cari atât prin mărimea, cât şi coloarea şi poleitura lor sunt aproape unice în feliul lor. Aceste briliante au făcut toate parte din juvaerele private ale Maria Teresiei.

În jurul acestor obiecte preţioase se desfăşură înnaintea noastră nu codru întreg de briliante, safire şi juvaere, a căror valoare totală de sigur va face 8—10 milioane de florini. Sunt aceste lucruri, cari trebuesc vĕḑute şi pe cari nu le poţi descrie, de aceea voiu trece peste ele, mărginindu-me a Ve descrie numai un esemplariu, care i renumit în lumea întreagă.

Este briliantul numit „Florentin“ unul dintre cei mai mari brilianţi cunoscuţi în lume. El are $133\frac{1}{3}$ carate şi e cam de mărimea unui ou mare de porumb. Coloarea însĕ nu e cristalină, bate cevaş în galbin. „Florentinul“ e tăiat în 8 laturi, cari sunt acoperite de fazete, ce formează o stea cu 9 raḑe. Din proprietatea lui Carol bravul, principele de Burgund, care 'l perdu într'o bătălie, ajunse pe o cale mitică în proprietatea familiei Medicii în Florenţa; dela acestia îl moştenì archiducele Francisc Stefan de Lotaringia, bărbatul împĕrătesei Maria Teresia şi astfel ajunse în posesiunea înnaltei case domnitoare.

În dulapul din stênga se află obiectele de lipsă la botezul archiducilor: cane, vase şi învălitoare. Acele din argint şi aur, aceste din moire de argint cu ornamente bogate în stil rococo, cu brodării de aur şi mărgele. *Yff.*

(Va urma.)

derate sunt în cestiunea aceasta una cu maioritatea, ear această consimțire în ceea ce privesce jignirea naționalităților și-o motivează prin considerațiuni față cu unitatea culturii naționale. O unitate politică mai înțelege vorbitoriul, că e posibilă, nu însă o unitate culturală, căci mijlocul culturii e în prima linie limba. Cu toate că sunt îndreptățiți la o posițiie politi ă deosebită, sêrbii nu o pretind aceasta. Față cu posiția lor etnografică au redus sêrbii cestiunea egalei îndreptățiri naționale pe terenul administrativ, înzadar nici acestor dorinți reduse ale sêrbilor nu se dă ascultare. Francisc Deák a voit să mângâe pe sêrbi, promițându-le, că după desființarea graniței militare se va forma un comitat curat sêrbesc (Constantin Olay: Când a ḑis Deák aceasta?) Privatim! (Ilaritate generală.)

Sêrbii nu sunt ignorați astădi numai ca naționalitate, ci și ca indivizi. Dela ḑiarele politice sêrbesci se cere o cauțiune îndecită. În justiție sêrbilor nu li se face dreptate, ei sunt preterați la ocuparea posturilor. Și pracsa aceasta se observă față cu toate naționalitățile. Studenții sunt alungați, dacă ei în oarele de dispositie cântă cântări slovăcesci. Nu numai, că se desființează „Matica“, ci averea ei privată se predă altor societăți, cari urmăresc tendența de maghiarisare. Astfeliu în curênd își va fi mâncat guvernul simpatiile. Devisa cercurilor hotărîtoare este negațiunea naționalităților. Și tendința aceasta inspiră toată dieta Ungariei. Nici autonomia bisericească a sêrbilor nu a putut fi regulată în timp de 10 ani, pe vreme-ce guvernul nu voiesce să lase libera consultare a congresului bisericesc-sêrbesc. Cea mai flagrantă violare a dreptului a fost numirea patriarchului, căci acesta — un băiat de protecție al cercurilor militare din Viena — este urgisit de întreaga națiune sêrbească. Comisariul regesc prescrie congresului ordinea de consultare și pretinde, ca toate proiectele să-i fie mai întâiu așternute lui pentru încuviințare.

Sêrbii s'au înșelat în nădejdea lor pusă în constituție ei s'au desmețit și ar preferí un absolutism în locul unui constituționalism aparent. (Neliniște.)

Sêrbii credeau, că o Ungarie independentă va avea drept urmare elibărarea de sub jugul turcesc a sêrbilor de preste Dunăre și Sava Si într'aceasta s'au înșelat. Ungaria, ea însăși nu e îndependentă. Politica esternă se formează în Víena. Simpatiile Maghiarilor încă nu sunt îndreptate sêrbilor. Când sêrbii din Bosnia s'au resculat contra turcilor și Sêrbia și Muntenegru au declarat rĕboiu Turciei în interesul lor propriu, atunci maghiarii și simpatiile lor stăteau pe partea turcului. În sfêrșit monarchia a ocupat Bosnia și Herțegovina, spre paguba ei și spre jignirea financelor noastre.

În ultima sesiune a delegațiunilor, contele Andrássy a ḑis, că țerile acelea (Bosnia și Herțegovina) au fost o enclavă a monarchiei. Atunci pentru ce s'a ocupat „sandșac“-ul Novibazar, care este enclavă a Sêrbiei și a Muntenegrului? Aceasta dovedesce, că ocupația vrea să meargă mai departe de esemp. până la Salonic. În țĕrile ocupate se clădesc forturi, și e de minunat, că nimeni nu-'și ridică vocea sa în contra acestor cheltuieli de prisos, care nimeni nu ni le va înlocuí, dacă după sĕvêrșita organisare acele țeri vor trece în alte mâni.

În timpul din urmă s'a ivit în cestĭunea orientală un nou curent. Devisa e: Confederațiunea popoarelor din Balcani. Vorbitorul nu crede însĕ în seriositatea acestui curent, pe câtă vreme Bosnia și Erțegovina se află în mânile noastre.

Maghiarii, prin manifestațiunile lor încorecte, au slăbit raportul cu Rusia, fără de a se îngrijí, că pentru timp de primeșdie să-și afle un nou aliat. (Constantin Olay: Nouĕ nu ne trebue!) Vom vede! Maghiarii doresc rĕsboiul pe față cu Rusia, și sêrbii vor aceasta. Dela Buda până la Orșova, fie-care voesce rĕsboiul cu Rusia. Între sêrbi domnesce cea mai mare nemulțămire și poporul cumpĕnesce: este ori nu resonabil, a-și prăda puterile în lupte parlamentare fără folos. (Neliniște.) Vorbitorul de mult a venit la convingerea aceasta, ear mandatul de deputat l-a primit numai din acel motĭv, ca să arete alegĕtorilor sei, că față cu maioritatea din dietă e zadarnică rugarea ca și amenințarea. (Neliniște.) Mulți cred, că deputații sêrbi oposiționali stau în cale tuturor resolvărilor afacerilor sêrbesci, dar aceasta nu corespunde adevĕrului.

Miletici le a ḑis maghiarilor în casa aceasta să aibă de grije, ca nu cumva să întêlnească un Napoleon de nord aici naționalități nemulțămite. (Mare neliniște.) Vorbitorul poate să reproducă aceste cuvinte, căci cestiunea orientală bate deja la porțile monarchiei. Sêrbii vor sta liniștiț, ei nu vor organisa trupe în contra statului, ci ei vor aștepta resolvarea crisei până va sosí un Beust, care va restabilí starea normală între naționalitățile statului. „Eu v'aș da sfatul“ — sfêrșesce vorbitorul — „să nu lăsați să ajungă lucrurile atât de departe. Astădi încă D-Voastră aveți puterea în mână. Nu așteptați dar până va fi sosit momentul ultim, ci căutați din bnnă vreme bunăvoința naționalităților. Ve grăbiți însĕ, căci poate preste puțin să fie prea târḑiu. Eu sfêrșesc cu cuvintele contelui Anton Szécsényi: „De s'ar schimba sistemul și statul din nou va înflorí.“

Cât e de îngrigită (!?) Rusia de viitoriul și soartea României apare din un articol al organului oficios rus „Moscovskie Wiedomosti“, pe care 'l reproducem și noi după „Telegraful“ din Bucuresci.

„De geaba închidem ochii, egemonia Germaniei domnesce astădi peste Europa și prin urmare peste lumea întreagă Această egemonie nu și-a atins încă zenitul seu, spre care o împinge tenace marele cancelar. Anul trecut s'a încheiat pentru politica germană printr o isbândă deplină în sfera influinții sale asupra peninsulei balcanice. Ea a reușit să paralizeze influința noastră în Bulgaria, și cea francesă în Grecia. Influința Austro-Germană ași domnesce peste Turcia, Bulgaria, Grecia și Sêrbia. Rĕmâne singura România, care încă 'și menține neatârnarea sa, fiind însĕ cuprinsă deja de un cerc, ce mereu se strînge. Să ne reamintim, cum s'a subjugat Sêrbia. Presiunea s'a început printr'o cestiune puraminte economică. Partidul național, care se afla pe atunci la putere, se încercă să apere interesele sêrbe contra pretențiunilor Austriei, care alerga la represali comerciale. Sub îndemnul acestor represali gospodăria poporală sêrbă, care trăiesce din esportul materiilor brute pe pieţele austriace, s'a simțit grav periclitată. Sêrbia a cedat, partidul național a căḑut dela putere și în locul seu a venit un partid compus din amicii sinceri ai Austro-Ungariei, adecă indirect ai Germaniei. Acelaș lucru se face ași în România, căreia i-se propune a încheia un tratat de comerciu analog cu cel vechiu încheiat de către partidul amic Austriei. Condițiunile propuse pentru încheierea noului tratat sunt foarte oneroase pentru interesele Români i, și guvernul național în fruntea căruia se află Brătianu, a respins aceste condiți. La represalile austriace românii au rĕspuns printr'un tarif autonom, adecă prin egalitatea tuturor națiunilor comerciale și prin neatânarea vamală. La Viena sunt foarte supĕrați de nereușită, represalile se vor înnăsprí.

„Cestiunea este dar a scí, dacă România va fi lăsată singură ca să se desbată în lupta neegală cu puternica sa vecină? În casul dacă ea nu va găsí un sprijin din partea noastră, atunci resultatul luptei se poate prevedé. Se va întêmpla acelaș lucru. Guvernul Brătianu va căḑé și în locul guvernului național va veni partida amică Austriei, aceea, care a încheiat vechia convențiune.

„Și ce va eși din toate astea?

Se poate oare ca Germania, fără a vĕrsa o singură picătură de sânge, să iasă învingătoare peste întreaga peninsulă balcanică? Și cum s'a putut întêmpla aceasta?

„Peripețiile intrigilor diplomatice ale anului espirat ne-au esplicat aceasta. Peninsula balcanică nu este cucerită de Germania, dar este subjugată influinții sale pentru moment neînlăturabilă — nu ne putem face ilusiuni în această privință. Ear în ceea e privesce, că influința Germaniei s'a putut întemeia în peninsula balcanică fără vĕrsări de sânge și fără cheltuieli de bani apoi nu trebue să perdem din vedere, că mult sânge a curs și mulți bani s'au cheltuit de Germania în luptele epice dela 1866 și 70—71. Aceste sacrificii, care au înnălțat Germania și i-a dat în mână egemonia nedisputată ași nici de Rusia, au creat forța sa și au întocmit alianțele, de care ea se bucură astădi fără a mai vĕrsa sânge și a cheltuí bani.

„În aaeasta tocmai constă partea atrăgătoare a egemoniei Europei centrale, căci puterea, care o deține, câștigă cele mai mari isbânde, cele mai mari achisițiuni politice, fără a face pentru aceasta sacrificii nouĕ. Sub stindardul seu se adăpostesce ori-cine, nu caută să joace rolul întâiu și din contră să aibă spriginul puternic pentru a-și salva interesele naționale.

„Așa a fost cu Napoleon al III-lea, așa este și cu Bismarck.

„Așa dar conclusiunea, la care trebuie să venim, constă în faptul, că egemonia Germaniei tocmai în momentul de față se întărește și își întemeează solid posițiunile. Influinta sa crește moralminte și materialminte, sfaturile sale sunt ascultate și sfera acțiunei sale se lărgește.

„A cui e vina? A noastră — a Rusiei.“

Varietăți.

* (Milă.) Pentru locuitorii comunei *Poplaca*, cari au fost rĕu păgubiți prin foc s'a adunat la comitat suma de 99 fl. 88 cr. cari bani s'au și împărțit. Anume s'au adunat din cercul Sebeșului 6 fl. 70 cr., din cercul Mercurei 4 fl. 83 cr., din cercul Seliștei 26 fl. 79 cr., din cercul Sibiiului 20 fl. 84 cr., din cercul Nocrichului 1 fl. 40 cr., în cetatea Sibiiu 34 fl., în Sebeș 5 fl. 32 cr. Afară de acestea au mai incurs 5 fl. cu ocasiunea adunării banilor în cercul Sebeșului anume din Lancrăm pe seama celor arși din Slimnic, cari earăși au fost împărțiți.

* Duminecă, la oarele 5, Esc. Sa d. baron Mayr trimis estraordinar și ministrul plenipotențiar al M. S. împĕratului Austriei, rege apostolic al Ungariei, a fost primit în audiență de concediu de M. S. Regele, căruia a avut onoare a remite scrisorile de rechemare. „Românul“.

* (Himen). Dl George Mureșan și dșoara Iuliana Teuțan 'și vor serba cununia lor în 18 Ianuariu în biserica gr. or. din Agriș. Intr'un cias bun!

* (Un decret) al Măjestății Sale împĕratului ordonă, că sergenții maiori dela infanterie și vênători să se înnarmeze cu săbii de oficer și cu revolvere și să numai poarte pușcă și baionete.

* Reuniunea femeilor române din Arad și provincie — după cum ni se scrie — în carnevalul acesta nu va arangia bal până pe timpul sesiunei sinodului diecesan din anul acesta. Aceasta spre orientarea publicului.

* (Episcopatul rom. cath.) din Austria e convocat pe primele ḑile ale lui Faur la o adunare generală. Obiectul principal e hotărirea posițiiei, ce va să ia partidul numit clerical în dieta țerii cu ocasiunea desbaterii asupra reformei învĕțămêntului. Se ḑice, că nisuința principală a episcopatului ar fi restaurarea învĕțămêntului confesional.

* (Reservistii unguri,) după cum scrie „Rĕsboiul“ toți câți s'au aflat în Bucuresci s'au chemat de urgență la corpurile lor prin intermediul legațiunii Austro-Ungare. Tot aceasta foie ne spune, că guvernul român a făcut o nouă comandă de material de rĕsboiu la fabrica Crupp pentru suma de 2 milioane de lei.

* (Românii) Corespondentul din Peking P. Cernea scrie către „Voința Națională“ între altele și următoarele: N'aveți idee câți români dela noi, din Ardeal, din Basarabia sau din Macedonia sunt stabiliți prin Egypt, Statele-unite, India sau China.

Să ve citez câteva cifre și câteva nume: În Cair și Alecsandria sunt peste 300 de comercianți români de la noi, din cari mulți cu avere; în Magdala (Abyssinia) sunt 13 comercianți români. De altminteri se spune, că Theodoros, fostul rege al Abyssiniei a fost român, așa încât nu e de mirare, dacă se găsesc compatrioți de ai nostri, cari să umble pe urmele lui. Trei ingineri, din cei cari sunt întrebuințați la canalul Panamei sunt români; unul din ei dacă nu me înșel, este născut în Craiova. În Iava (insulele Malacie) avem un doctor român pe d. Harion Mitrea, în armata engleză din India se află 2 oficeri români, unul în Celcula și celalalt în Madras. În New-York se află mulți români; cunoasceți pe unul din ei, d. Miron Velescu, un vĕr al meu, care trimite de acolo interesante corespondențe „Românului“. Toate aceste le sciți, dar ceea-ce nu sciți e, că unul din cei cinci admirali ai flotei chineze Li-Hu-Tchang, e român de origine, născut în Sulina, și că adevĕratul seu nume e Vasilie Alecsescu.

* Guvernul român, după cum scrie „Epoca“ a comandat la o fabrică germană 6000 pusci cu repetiție. Astfeliu de pusci sunt destinate d'ocamdată pentru regimentele 1 2 și 3 de linie și pentru batalionul al 3-lea de vênători.

* Ministrul român de rĕsboiu a convocat o comisie, în care s'a pronunțat înființarea unui corp special de pomperi, independent de artilărie. Spre scopul acesta se va trimite în străinătate în oficer superior.

* (Dl Cogălnicean) s'a însĕnătoșat și a luat parte la ședințele camerei. Dênsul mulțumí pentru suma de pensionare și ḑise, că va lucra până la cea din urmă picătură de sânge pentru promovarea intereselor țĕrii. La întrare a fost încunjurat de toți bărbații din cameră, cari ii aduseră urări.

* (Încă trei fabrici în Transilvania.) După cum scrie „Jfju Erdély„ se vor înființa în Transilvania trei fabrici de postav. Banii sunt francesi și anume 3 milioane de franci Locurile sunt în ținutul Clujului, în al Sas- Reghinului și comitatul Făgărașului. Facem idustrie de ne. . . . ?

* (Esportul de cai.) După cum se anunță din Berlin, guvernul german a esmis o ordinațiune publică, prin care se interḑice esportul de cai prin toate granițile. Ordinațiunea a întrat în vigoare. Tot astfeliu guvernătorii civili ai Poloniei au interdis esportul de cai pentru Germania și Austro-ungaria. Și Austro-Ungaria încă 'l va interḑice.

* (Veteranii din Viena) sunt convocați prin comandantul lor A. Ferlés la o adunare generală. Obiectul de discutat se anunță a fi: formarea și organisarea unei trupe, care în timp de mobilisare să fie în stare a înlocuí armata din loc, a apăra Viena și a ajuta reuniunei „Crucea roșie“ și altor reuniuni înființânde de a îngrigí de cei răniți.

* (Turn de 300 m.) s'a proiectat a se face pentru esposiția seculară din Paris, care se va ținé la anul 1889.

* (Un meteor) dintre cele mai admirabile s'a observat căḑênd în ḑilele trecute în apropiarea orașului Olmütz. Meteorul — se ḑice — că era de coloare verde-albastră. Fenomenul a durat 3 secunde. Căḑênd pre pămênt s'a dărăburit în mai multe particele.

ad. Nr. 425 [1523] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea în mod definitiv al postului învĕţătoresc dela scoala conf. gr. or. din Sĕcărâmb, se escrie concurs cu termin de 15 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 366 fl. v. a. solviţi în rate lunare;

2. Cuartir şi lemne de încălḑit.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-'şi aşterne suplicile lor, instruite conform legilor în vigoare subscrisului oficiu protopresb. până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresb. gr. or. al Geoagiului II.

Secărâmb, 12 Decembre, 1886.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr, 465 [1520] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Căinel pe basa venerabilei resoluţiuni consistoriale dtto 18 Novembre a. c. Nr. 5693 B. se escrie al doilea concurs cu termin de 30 ḑile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

a) dela 80 familii câte 1 ferdelă (16 cupe) de cucuruz sfârmat à 1 fl 30 cr. . . . . fl. 104.—

b) venitul stolariu dela, botezuri cununii şi înmormântări . fl. 127.70

c) folosinţa cimiteriului şi a 6 parţele de pământ arătoriu . . . . . fl. 54.—

d) dela fie-care familie una ḑiuă de lucru, socotinduse şi văduvele şi cei cu stare modestă, cu totul 104 ḑile, eventual 20 cr. în bani fl. 20.80

e) alte venite accidentale împreunate cu serviciul intern, şi estern bisericesc în sumă de . . . . . fl. 95.90

Suma fl. 402.40

Doritorii de a competa la acest post au a-'şi înnainta suplicele lor instruite conform regulamentului pentru parochii, în terminul deschis oficiului protopopesc subsemnat.

În conţelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Brad, în 10 Ianuariu, 1887.

Vasiliu Damian,
protopaesbiter.

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA."

Onoraţii membri se învită prin aceasta a lua parte la

Adunarea generală estraordinară,

care va avea loc **Duminecă în 20 Februarie 1887 st. n. la 3 oare după prânz,** în casa institutului, *strada Cisnădiei Nr. 5.*

Obiecte de pertractare:

1. Regulativ pentru asigurarea pe vieaţă a risicului de rĕsboiu.
2. Contribuire la fondul de pensiune pentru funcţionarii şi servitorii institutului.

Sibiiu în 21 Ianuariu 1887.

[1522] 2—2 **Consiliul administrativ.**

APEL! [1524] 1—4

Cătră toţi cetitorii acestei stimate foi.

Din causa totalei desfiinţări a filialelor mele din provincie precum şi luarea în primire a unei fabrice îmi vênd toate mărfurile pentru a patra parte din valoare, adecă:

Toate cu 97 cr.

97 cr. **1. Pălărie bărbătească** din pîslă moale în toate colorile.	97 cr. **1 Costum împletit** pentru băeţi sau fetiţe, constând din pantaloni şi giletcă.	97 cr. **1 Fustă pentru dame** împletită cu vărgi.	97 cr. **6 Stergare** cu desen cadrat şi tivite.
97 cr. **1 Cămaşe pentru dame** cu brodăriă, chifonu cel mai fin.	97 cr. **1 Cămaşe bărbătească** din chif. fin, creton sau ocsford.	97 cr. **1 păreche pantofi de casă** eleganţi de postav.	97 cr. **1 Cutie** cu 10 basmale dif. colori adevĕrate englezeşti.
97 cr. **6 părechi ciorapi** sadea sau vărgaţi.	97 cr. **3 păr. Ciorapi de dame** cualitate bună.	97 cr. **1 laiber de earnă** pentru bărbaţi şi dame.	97 cr. **3 Şaluri** din lână fină în colori vii cu ciucuri.
97 cr. **1 pănzătură bună** albă damast sau feţe.	97 cr. **6 Servete** albe sau colorate, desen de damast.	97 cr. **6 otrepe pentru vase** pănză cenuşiă cu vărgi.	97 cr. **3 părechi de ciorapi** pentru carneval, din mĕtase-finis în toate colorile, foarte fine.
97 cr. **Ismeană bărbătească mare,** apărare contra frigului.	97 cr. **1 Covoraş la pat** din jutte cu desen.	97 cr. **1 Cârpă mare** pe spate pentru dame.	97 cr. **1 Chibritarniţă** cu mecanism.
97 cr. **1 Pipă, spumă artificială** cu capac.	97 cr. **1 Cigaretă** din spumă de mare.	97 cr. **3 Batiste** din mătasă fină de Lyon în diferite colori.	97 cr. **1 Medalion,** fasonul cel mai nou cu pietre.
97 cr. **1 Eventail** modern, fin colorat.	97 cr. **1 Lanţ de ciasornic** aur artificial.	97 cr. **1 Inel cu briliant,** peatră imitaţie.	97 cr. **6 Linguri de masă** argint britanic adevĕrat din Londra.
97 cr. **1 Brasletă** bogată de pietre.	97 cr. **2 Sfesnice,** argint de Britania adus din Londra.	97 cr. **1 Lingură** mare pentru supă, arg. brit.	97 cr. **1 Garnitură** constând din: 1 medadalion, cercei, 1 inel din bronz cu smaragd şi 1 păr. nasturi de manchete.
97 cr. **12 linguriţe,** argint de britania adevĕrat din Londra.	97 cr. **3 cuţite de masă** argint de Britania adevĕr. din Londra.	97 cr. **6 Furculiţe franţ.** arg. de brit. adevĕrat din Londra.	
		97 cr. **1 Ismană de iarnă** bărbătească (sist. Jäger)	

Espedarea se face cu rambursă; ce nu convine se schimbă sau se înnapoiază banii prin:

J. H. Rabinowicz, WIEN, 3. Bezirk hintere Zolamtsstrasse Nr. 9.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren mixt.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Cincia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfaléu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Braşov	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
	—	10.29	2.32	—
Braşov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfaléu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Cincia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Ludus	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludus	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.10
Ghiriş	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 7 Sibiiu, Marți, 20 Ianuariu (1 Februariu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 18 Ianuariu.

(N.) Ședințele cele mai din urmă ale reuniunei de maghiarisare din Cluș au fost bogate în desbateri tumultuoase, după cum vor sĕ scie cei inițiați în trebile ei. La un resultat însĕ au venit și maghiarii din Cluș și acela este, că numai prin biserică și prin organele bisericei pot face vr'o treabă.

S'a făcut deci apel la cele 3 biserici cu caracter mai mult sau mai puțin național unguresc și apelul a aflat rĕsunet la capii bisericei reformate și unitară.

S'a aflat deci de bine și de consult, ca sĕ se angajeze biserica în servițul unei reuniuni cu caracter politic și cu tendințe agresive față de celelalte biserici și neamuri din patrie.

Noi nu putem accentua din destul tactul, ce l a observat biserica catolică față de aceasta reuniune menită a sămĕna germenele discordiei și al neințelegerei între cetățenii acestei țĕri că au menițiunea trăi și a murí la olaltă, și tot cu o cale nu putem sĕ nu ne plângem despre tendințele vĕdite, ce se dau pe față tot mai mult prín activitatea reuniunei de sub întrebare.

De ce e adecă vorba?

Reuniunea maghiarisătoare din Cluș pune din interesele capitalului ei o parte la dispositia bisericei reformate și unitară, ca sĕ facă trebi.

Dacă aceste trebi s'ar mărginí la ameliorarea salariilor învĕțătoresci reformați și la îmbunătățirea stării preoților — noi am trebuí sĕ gratulăm bisericei reformate, că a aflat un stup așa de bun, care sĕ'i asigure mierea pe 32 de ani pentru o amortisare de bagatelul $1\frac{1}{2}\%$.

Cumcă nu este vorba numai de ameliorarea salarielor celor slăbuțe — ci este vorba de o propagandă serioasă a câștiga suflete pentru înmulțirea elementului clasei domnitoare — ne o spune singur dl Szász Gerő notariul consistoriului reformat din Cluș.

Pentru ce sĕ ascuudem mâța în sac, dice numitul domn, pentru ce sĕ nu spunem verde — că noi maghiarii ați suntem aici în Ardeal mult prea puțini și puținătatea noastră provine din causa, că mulți maghiari sau valachisat și aceia trebue întorși ear la noi cu midloace ertate, și dacă nu merge și cu mijloace neertate, ați suntem noi domni și nu avem teamă de nimenea

Așa și în acest ton — se face apĕrarea pentru propunerea episcopului reformat Szász Domokos, de a se pune biserica în servițiul „Kulturegyletului, pentru bani.

Va sĕ dică, au venit la convingerea cei cu reuniunile, că stearpă și neputincioasă va fi toată activitatea lor, dacă nu vor câsciga acțiunea bisericei spre scopurile lor.

Cum stă însĕ cu principiul de toleranță al bisericilor între sine — ne place noue a întreba.

Este oare misiunea bisericei, fie ea de ori ce caracter de a se angaja la luptele politice, la luptele de partid, la luptele de rasă și așa a inscena o turburare între credincioșii celorlalte biserici?

Noi credem, că statului trebue se îi fie egală fie ce biserică și fie ce cetățean și nici în libelul de dare și nici în conspectul de aruncuri nu stă o rubrică separată, că de ce limbă și confesiune e omul, ci, că cu cât are sĕ încurgă la susținerea poverilor statului.

Dar mergênd și mai departe, statul maghiar la anul domnului 1868 a luat unele angagiamente față de recunoascerea autonomiei bisericilor, și prin legi positive a garantat libera desvoltare a unor confesiuni până aci maștер tractate și neîndreptățite.

Față de aceste legi positive i va vení statului cu greu, sĕ vadă o pornire dușmănoasă a unui biserici asupra celeilalte și dacă el doresce pacea intre cetățenii sei, atunci bine va face, de va urmări ulterioara desvoltare de lucruri, ce ar putea urma din o astfeliu de turburare.

Nu avem noi temere, că grosul poporului român va înclina spre calvinism, deoarece scim cu toții, ce va sĕ dică românul prin însuși cuvêntul „c a l v i n," dar nu ne place ca în desvoltarea noastră sĕ fim jigniți de toate părțile și sĕ ne risipim forțele noastre apĕrându-ne în continuu de dușmani veduți și nevĕduți. Luptăm luptă grea și cu armele cele mai inocente, dar cu multă tărie sufletească.

Nu am fost și nu suntem agresivi față de nici o confesiune, am stimat pe cei ce ne au insultat în credință, că se vor pocăí și vor vedé că toată mișcarea noastră culturală este în marginile permise de lege, și permise de calculii rațiunei a da statului cetățeni luminați.

Ni se va lua și speranța de a crede, că vor vení têmpuri și mai liniștite, atunci ni s'a smuls din pepturile noastre speranța într'un viitoriu mai fericit și nu va fi bine ca puși odată pe acest teren, sĕ se înceapă dușmăniile reciproce și sĕ se rĕspundă cu represalii celor ce atacă în ziua mare instituțiunile noastre cele mai sânte, credința străbună.

Aici românul e un „*nolli me tangere*" și cei versați în istoria Transilvaniei vor sci, sĕ nu umble cu scântei în jurul grămezilor de paie.

Facă deci „Kulturegyletistii" ce le place cu banii lor, dee salarie la învĕțătorii și preoții reformați cu miile — puțin ne pasă, dar le dicem, sĕ nu se atingă de credința noastră românească și de instituțiunile, pe cari românul le ține de o provenință divină.

A noastră va fi bucuria, dacă vom vedé, că sĕ îmbunătățesce soartea clerului și a personalului didactic la scoalele străine, căci esemplul bun atrage și va îndupleca și pe român de a face ceva întru ameliorarea sorții acestor luptători ai civilisațiunei.

Institutele noastre culturali, cari dispun de mijloace bănesci cum e „Associațiunea transilvană" 'și vede de chiemarea ei fără ca sĕ angajeze pe biserici, sĕ fanatiseze pe preoți ori pe dascăli în o direcțiune ori altă; facă și cei din Cluș asemenea, lucre în liniște după un program precisat, dar nu sumuțe o biserică și pe fii unei biserici în contra celorlalți. Cine samănă vênt, seceră furtună.

Revista politică.

Numai încape nici o îndoială, că facem progrese din lumea racilor. Restanțele de dări în unele comitate de pe anul espirat au trecut peste jumĕtăți de milioane, oameni n'au de unde mai scoate bani și cu toate acestea bărbaților dela cârmă nici că le pasă. În dieta s'a asternut proiectul pentru a se cumpĕra un teritoriu ca sĕ se mărească edificiul ministeriului pentru apĕrarea țĕrii. Referentul D a n i e l vorbește mult și 'l recomândă. În zadar se mai încercară sĕ vorbească *Thaly*, *Horánszki*, Orban și alții, căci unde merg lucrurile ca pe sfoară, nu-i mod a mai putea îndupleca pe cineva prin vorbe. Proiectul a fost norocos, s'a primit cu o maioritate covêrșitoare.

C r i s a f i n a n c i a r ă încă nu s'a înlăturat. Se vorbea, că ministrul, care poartă sĕculețul deficitelor o se-și dea dimisiunea și un alt bărbat Szél se-i urmezə. Acum însĕ după primirea proiectului de budget pentru desbatere specială, pare încâtva dl Szapáry cu toate amenințările de mai înnainte aplicat a rĕmâné ear în cabinet,căci a declarat că va rĕmâné un aderent luptătoriu al pardidei liberale. Cu toate acestea unile sciri ne spun, că ar insista ministrul pe lângă demisiune și că tocmai asta-i causa, că s'a dus la Viena, căci în împrejurările de astăți ast-feliu de treburi nu se pot isprăví cu

---

FOIȚA.

Doi sfinți.

Istorioară arăbească. După L. X. de **P. O.**

Scie 'l Allah și profetul său Mohamed unde, destul că trăia odată un hodjă (preot) bĕtrân.

Numele lui — așa ne spune cel ce își aduce aminte de el — a fost Ali.

Voinic „ca chedrul Libanului," frunte lată și încrețită, barbă lungă și albă — jur împrejurul obrazului, — presentare maiestatică și plină de evlavie, erau însușirile sale caracteristice.

Prin aceste și prin talarul (revereanda) seu cel vênĕt precum și prin turbanul (învelitoarea capului) seu cel verde — cari la sĕrbători mari totdeuna se înnoiau — hodja Ali însufla respect tuturor celor, ce îl vedeau. Toți îl cinstiau.

La serbătorile mai mari în dschamia (biserica) sa, — despre care lumea credea, că e zidită pe mormêntul unui sfânt — se sevârșiau rugăciunile cu cea mai mare pompă. Ali se însufla de Duch deosebit. Sĕ și putea insufla, căci la asemenea prilegiuri năvăliau credincioșii din toate părțile.

Năvăliau, nu atât pentru rugăciunile și cântările lui Ali — deși și acestea le ascultau cu plăcere, ci cu deosebire fiindcă sperau a dobândì prin binecuvêntarea lui Ali ajutoriul sfântului — care zace sub dschamiă — spre câștigarea plăcerilor închipuite în lumea viitoare. Ajungeau acestea, — ori nu — e altă întrebare, — destul că credința lor resplătia osteneala lui Ali cu daruri îmbelșugate, căci nime nu venia la dschamiă cu mâna goală.

Darurile primite formau venitele bĕtrânului hodjă din cari trăia cu fiul seu adoptiv Selim scutit de ori-ce nevoi...

— „Fiule!" — dise Ali cătră Selim — „tu ești acum de 19 ani... Cunosci toate învĕțăturile s. Coran... scii poruncile lui Allah... a lui Mohamed profetului seu... Se cuvine ție a scì și a împlinì cea ce mi place mie... Dorința mea ferbinte e, sĕ ajungi și tu cea ce sunt eu.. un slujitoriu evlavios a lui Allah... E lipsă dar, ca tu pe lângă cunoscința s. Coran sĕ ți câștigi și cea omenească... Provede-te deci cu cele trebuincioase,... încalecă măgariul nostru cel bĕtrân și dute în lume.. în aceasta operă admirabilă a lui Allah... și nu te reîntoarce până nu vei fi făcut esperiințele, fără de cari nu poți trăi...!"

Selim ascultă cu multă băgare de seamă porunca dată și la a ei împlinire sĕ apucă îndată.

Însoțit de bine-cuvêntarea lui Ali plecă în ziua următoare în lume. Se duse departe... tot mai departe... Vesel... tot mai vesel.

Cufundat în gânduri și visuri strălucite de al seu viitoriu, uită sĕ apuce măgariul pe drumul, ce il spusese hodja Ali. Cand sĕ deșteptă, se trezi chiar în mijlocul unei pustietăți lipsite de căi. Trei zile și trei nopți rătăcì încoaci și încolo prin deșertul pustiu, fără a afla vre un drum, fără a da preste vre-o ființă viețuitoare. Merindea se împuținase... măgariul osândit a rĕmâné aici, acuși nu-'l mai putea purta!

În a treia zi a rătăcirei, tocmai când globul soarelui se rostogolise după marea năsipoasă, căzù bietul dobitoc la pământ.. întinse picioarele și își dete duchul.

Selim, ars de sete și nimicit de foame — cum era — se aruncă la pământ.. suspina și-și plângea soartea, care l'a ajuns. Dar nu voia sĕ-și părăsească dobitocul, ci cu lacrămi ferbinți îl desmerdà pentru credința, cu care l'a purtat până la cea din urmă resuflare. Dela o vreme se apucá, săpá o groapă și îngropá pe credinciosul seu soț de călătorie.

— „M'ai părăsit și tu în nevoia cea mai mare! Tu, care în aceste zile pline de suferințe mi-ai fost unica mângăere,.. unicul prietin,... binefăcĕtoriul meu,... sfântul meu" — zicea Selim tânguindu se, aruncat pe mormêntul măgariului.

În văetarea și tânguirea sea audì nechezatul unui cal, care venia din depărtare, alergând în fuga mare. Privind, vede deodată, că sĕ apropie o trupă de călăreți. Era Suleiman pașa. Suleiman cel renumit pentru evlavia sa Se reîntorcea dela vênătoarea de lei.

una, cu două — căci ce ar fi dacă s'ar întêmpla o grabnică mobilisare a armatei?

Scirile din Viena vestesc, că acolo n'a sosit singur Szapáry, dar se mai află încă baronul Orcy, și ministrul de comerciu contele Szécsenyi și că s'au ținut conferințe comune ministeriale. Se vor pertracta afară de cestiunea petroleului și a spirtului, cestiuni grave în momentele de față.

Pertractările convenționali cu România se vor începe iarăși, abia pe la mijlocul lunei lui Faur. Un termin hotărît pentru reîntoarcerea delegaților români la Viena nu s'a putut pune. Trimișii României au declarat, că se vor reîntoarce, îndată ce guvernul va fi gata cu instrucțiunile; foilor Vienese li se pare, că instrucțiunile țin cam mult și tare se tem, că cine scie cum va isbutí lucrul.

Se pare că Constantinopol tot va înpăca lucrul cu cestiunea bulgară. Poarta, care pune mare preț pe iscoditoriul de ceartă Zancoff n'a voit să primească programa sub pretecst, că ar da prea mult de lucru și s'ar nasce din nou neînțelegeri. De altcum Dr. Vulkovits agentul bulgar la Constantinopol a fost în Sofia și după ce a primit instrucțiuni dela guvern s'a întors iarăși. Alecsandru de Batenberg a recomandat amicilor sei bulgari ca să aleagă de principe pe ducele George de Leuchtenberg. Foaia rusească „Novoie Wremja“ susține, că Rusia va recunoasce candidatura acestui principe pentru tronul bulgar, numai dacă celelalte puteri o vor recunoasce. — Și după cum se vestesce, puterile sunt învoite cu acest bărbat, și au trimes chiar ambasadorilor din Constantinopole instrucțiuni în astă privință, ele doresc adecă, ca cestiunea să se resolve cât mai în grabă. — După părerea susnumitului jurnal se cualifică acest bărbat pe tronul bulgar întocmai ca și prințul de Mingrelia. Cât privesce pe Anglia e cu totul reservată. Oamenilor dela cârma statului Britaniei mari le pare bine, că cel puțin acum au rĕsbit a se putea înțelege încâtva. Pe afacerile Bulgariei nu pun ei tocmai așa mare preț. Asta însuși marchisul Salisbury a acentuat-o în vorbirea sa pacinică, ce o ținu în casa de sus: Dacă Alecsandru a recomandat pe prințul George de Leuchtenberg a lucrat iscusit. *Noi nu voim se esercităm o influință deosebită, căci e zadarnică. Noi nu vom pune pedece Rusiei în activitatea ei legitimă; din contră ne am simți măguliți, vĕdênd că Rusia 'și ajunge dorințele legitime.*

Jurnalele din streinătate nu mai buciumă tocmai așa tare de alarmă. Pare că spiritele rĕsboinice s'a astêmpĕrat și dacă un jurnal aduce o scire de mobilisare, alte încep a-'l combate. Așa se întêmplă între foile germane și franceze. Cele dintâiu strigau, că nu-i semn bun, că francesii adună atâta material, 'și ridică barace și și mobilisează trupe. Acum „Post“ „Kreuzzeitung“ etc. aduc vestea, că împĕratul german a ordonat să se conchieme 72,000 de mii de reserviști cu scop a se esercita în manuarea puscei cu repetiție. Acest sgomot a produs mare neliniște de vr'o încăerare.

Țiarele francese din contră susțin, că încă n'a sosit vremea să se încaiere, și că nici nu le stă bine la nisce popoară civilisate să se nimicească prin foc. Cu privire la sgomotul țiarelor nemțesci scrie „Le Temps“ și următoarele: Fără ca să ne adâncim în perfida insinuațiune, ne mărginim a constata numai, că ele — jurnalele — mai în toate punctele greșesc. E adevĕrat, că ministrul de rĕsboiu a comandat să se cumpere lemne și să se ridice barace nu numai în Corcieux, Briyères sau Saint-Dié, dar în toată împrejurimea garnisoanelor și aceasta numai pentru că casarmele sunt cu totul prea mici și soldații în garnisoanele ostice n'au destul loc. — Tot odată „la France“ asigură, că mobilisarea corpului de armată se va face nu la corpul care se află în Ost, ci în granițele Vestice.

Foile din Rusia discută mereu amiciția între Rusia și Germania. Astfel „Novosti“ prorocesce o eventuală încăerare franceso-germană și crede, că Rusia nu va îngăduí nici odată o nimicire a Franciei din partea Germaniei, căci singură Francia e stavila cea puternică contra tuturor coalițiunilor vrășmașe Rusiei.

În casul unui rĕsboiu cu Austria țice „Novosti“ Rusia n'are lipsă a-și trimite întreaga oaste, o parte mare remâne la granițile nordvestice, așa, că Rusia îi asigurată de o năvĕlire a Germaniei; Germania însĕ trebue să-și concentreze toate puterile spre Francia. Așa dară n'are motiv Rusia ca de teama Germaniei se abțică de pretenia Franciei.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Făgăraș, 16 Ianuariu, 1887.*) Dle Redactor! Am tot asceptat ca o peană mai dibace se va simți îndemnată a ve împărtăși festivitatea bisericească ce sa sĕrbat aici la noi în țiua „Arĕtărei Domnului.“ Vĕd însĕ că nime nu s'a simțit chiemat la această, pentru aceea fie-mi permis a ve roga eu, ca se dați loc în prețuitul nostru jurnal „Telegraful Roman“ modestelor mele încercări a descrie aceasta festivitate.

Din momentul când organele noastre bisericesci competente — devenind fostul nostru protopresbiter Petru Popescu în urma bĕtrânețelor înnaintate necapace pentru conducerea oficiului protopopesc, am avut cele mai bune speranțe față de denumitul administrator protopresbiteral M. O. D. Iuliu Dan, și în această speranță nici nu ne am înșelat. Deși la început — mai mult din interese familiari — i s'a făcut oare-și cari opositiune dlui administrator, aceasta opositiune prin procedura sa blândă și plină de tact în curênd a dispărut, și astăți să bucură de stima generală fără deosebire de religiune și națiunalitate a tuturor cetățenilor din Făgăraș

Atotputernicul a voit ca se chieme la ale sale pe fostul nostru protopresbiter, și astfel dl adm. prot. a devenit totodată și administrator parochial spre cea mai mare bucurie a noastră, căci ne măgulim cu speranța, ca bunul tact al Dsale în administrarea protopopiatului să-'l vedem aplicat și în afacerile noastre parochiale. Și speranța nu ne-a înșelat. Dovadă serbarea țilei mai sus amintită. Aceasta țI care în biserica noastră se serbează în toate părțile cu o pompă și ceremonie neusitată în alte biserici, dl adm. prot. ia dat forma cuvenită, și la noi până acum neobicinuită.

După sevêrșirea s. liturgii, la 11 oare a sosit miliția în parade la biserică, de unde apoi îndată a pornit conductul la rîu. La această procesiune a luat parte un număr foarte mare dintre poporeni și streini. La rîu s'a dat trei salve, una când s'a cetit Evangelia, a doua la ectenia pentru Majestatea Sa, și a treia când s'a cântat „Tropariul“ țilei. După ce s'a sevêrșit sfințirea apei întreg poporul și întreaga miliție dimpreună cu numĕroși ofițiri ce a luat parte la acest act solemn au fost stropiți cu apă sfințită, și apoi conductul ear s'a reîntors la biserică.

De aceasta țI 'și vor aduce aminte credincioșii nostri totdeuna cu cea mai mare plăcere, și frumosul nostru ritual intre împrejurările grele cari trăim, le dă mângăere sufletească.

Recunosc dle redactor, că în sine acest fapt nu ar trebui dat publicității, pentrucă este așa țicênd o datorință prescrisă de biserică, dar doresc să se constate, că dela conducători atârnă totul, pentru că poporul nostru este bun și disciplinabil numai se nu lipsească energia și bunăvoința dela conducători. *M.. i*

*) Din motivele espuse de dl corespondent, dăm loc acestei corespondințe deși cam întârțiată, și dorim și noi, că acest act se fie un bun augur pentru progresul din acest protopresbiterat. Red.

Conferința dela Ateneu a dlui A. Demetrescu.

Arta de a vorbí.

Dl Anghel Dimetrescu, distinsul profesor dela liceul st. Sava, a desvoltat Duminecă seara în fața unui public pe cât de numĕros, pe atât de ales, conferința sa avênd de subiect arta de a vorbí.

Într'o întroducțiune plină de spirit și de humor, conferențiariul a făcut un paralelism foarte instructiv între arta de a scrie și arta de a vorbí. Ne vom încerca a da resumatul acestei întroducțiuni pe cât se va putea de fidel.

Societatea modernă e guvernată de doi agenți puternici, cari aci rescoală aci potolesc valurile mișcărilor populare. Acesti doi agenți sunt: cuvêntul și presa. Astăți arta de a vorbí ca și aceea de a scrie, nu mai sunt nisce mijloace plăcute de distracțiune ca mai înnainte: astăți ele sunt ridicate la înnălțimea unei necesități sociale.

Elocința și presa fac acum progrese însemnate în continentul nostru și sunt pe cale de desvoltare în celelalte continente. Oratorul și scriitoriul sunt astăți regii inteligenții.

Unde prosperitatea materială, binele și adevĕrul 'și întind puterea lor asupra societăților, acolo cuvêntul și presa revarsă darurile lor binefăcĕtoare, din cari cel mai bogat e libertatea.

Din contră, acolo, unde cei doi representanți ai cugetării nu sunt cunoscuți, sau fiind cunoscuți, nu sunt respectați, societatea duce, precum țicea Heliade, o viață moartă.

Avem esemplu despre o atare stare de lucruri în Turcia. Deși poporul turc e viteaz, onest, totuși lipsindu i cuvêntul și presa, se găsesce în stare de înanpoiare, în stare de imobilitate.

E cunoscut rĕspunsul dat de un funcționariu turc unui emigrant din țeară, care la 1857 se întorcea din România. Emigrantul era jurnalist. Turcul nu înțelegea aceată profesie și când după mai multe esplicații el începu să o înțeleagă, nu găsi altă espresie spre a o defini, decât aceea de „haimana tacâm.“

Poate tocmai acest dispreț pentru soldații cuvêntului și ai presei a menținut și menține Turcia în situația actuală.

Este adevĕrat, că cestiunea a se considera presa ca a patra putere în stat e contraversată. Din tecstul constituțiunei noastre nu resultă aceasta prerogativă a presei. Dar dacă din punctul de vedere al legii, puterea presei e contestată, cu toate astea, judecând din punctul de vedere al realității, presa e poate cea mai dintâiu putere într'o societate constituită.

— „Pe cine plângi? Pe cine ai îngropat aici?“ întrebă Suleiman, vedênd movila de curênd ridicată și pe ea tinĕrul cu ochii scăldați în lacrâmi.

— „Pe unicul meu prietin, pe binefăcĕtoriul meu, pe sfântul meu“ — țise Selim plângênd.

— „Ce țici? Un sfânt odichnesce aici?!“ — întrebă Suleiman surprins.

— „Da, așa e“ — adause întrebatul — „sfântul meu!“

— „Voinice! Rĕmâi aici! Voiu să-'ți rĕsplătesc credința arătată față de acest sfânt! Întru vecinica lui pomenire voiu zidì o dschamiă și tu vei fi hodja ei — adaugă pașa.

Țicênd acestea dete poruncă, celor dinprejurul seu, să provadă pe Selim cu toate cele trebuincioase pentru traiu și apoi se duse mai departe.

În țiua următoare sosì o caravană cu sute de cămile. Ea aducea o mulțime de lucrători, lemne, peatră și alte lucruri trebuincioase pentru zidire. Pe mormêntul măgariului se ridică o dschamiă pompoasă și Selim remase hodja ei.

De atunci au trecut mulți ani, căci anii trec... trec și nu se mai întorc!

Selim, care învĕțase dela tatăl-seu adoptiv, toate rênduelile cerimonialului, își împlinia cu scumpĕtate slujba lui încredințată. Evlavia tatălui seu o avea și el. Drept acea îl iubeau toți credincioșii.

Vestea despre Selim și dschamia sa se lățì în curênd până la cele mai îndepărtate oase (regiuni fructifere în mijlocul pustietății.) Credincioșii alergau cu grămada la el, cu deosebire la sĕrbătorile cele mari, numai ca să poată asculta glasul seu cel frumos și să se închine sfântului lui. Și nu veniau nici odată cu mâna goală, ci totdeuna încărcați de daruri.

Vestea despre Selim, hodja cel tinĕr, străbătu în curênd și la Ali, hodja cel bĕtrân.

Ali auția adecă pre cei ce peregrinau în pustie, vorbind despre Selim și lăudêndu-i evlavia: ba observa, că credincioșii cari mai înnainte aduceau jertfele lor la dschamia sa, acum trec pe lângă ea și se duc mai departe.

Odată cu prilegiul unei sĕrbători, întră și el într'o caravană și se duse în pustie. Vĕțu pe hodja cel tinĕr. El era fiul seu adoptiv — Selim.

Sevârșindu-și Selim rugăciunea și cântările se reîntoarse în locuința sa încărcat cu daruri.

Lui i urma hodja Ali.

— Fii salutat iubite fiiule — țise Ali plin de bucurie.

Selim cuprins de sosirea neasteptată a tatălui seu, cățu pe peptul acestuia și nu potu grăí nici chiar un cuvênt. Revenindu-și în fire îi luá bastonul din mână, îi deslegă opincile îi spală picoarele și 'l ospetà ca și când ar fi fost Ali cel mai mare pașă din întreagă provincia.

Se puseră apoi la masa provețută din abundanță cu cele mai gustoase mâncări și beuturi și începură a povestí. Povestiau despre al lor trecut, căci multe au de povestit cei ce numai arareori se întâlnesc.

— „Spune mi, iubite fiule! — întrebă Ali — cine a fost sfântul, pe a'l cărui mormênt e zidită dschamia ta?“

— „Fața de tine, iubite tată și binefăcĕtoriul meu — țise Selim schimbând fețe și lăcrămând — „nu pot retăcea adevĕrul chiar de-aș sci, că te vei supăra! De ce să me rușinez de tine, când bine 'mi aduc aminte de timpurile trecute, când tu 'mi povestiai cu multă reverință despre sfântul teu, care în evlavia sa bea numai apă curată, se nutria cu earbă goală, suporta toate maltratările cu cea mai mare mulțămire și sfințenia lui era așa de mare încât focul din urmele lui s'a schimbat în niște schîntei făcătoare de minuni!“

Așa vorbì Selim plângând și suspinând. Povestì apoi tatălui seu toate cele întâmplate de la a lor despărțire și închieiă cu cuvintele: „scii acum cine e sfântul, care e îngropat sub dschamia mea — e măgariul cel bătrân!“

— „Vĕd, că nu înzădar te am trimis în lume — țise Ali zimbind și punênd mâna pe umĕrul lui Selim, nu mai plânge! Mângăiete și nu uita, că sfântul meu a fost tata sfântului teu!

Și e natural aceasta.

Puterea, care vorbesce necontenit — presa — finesce totdeauna prin a învinge.

Guvernul cu toată acțiunea, de care dispune nu poate opera nici odată cu succes în contra presei opositioniste. În parlament se vorbesce mai puțin de cât în presă. Și oratorul opositionist din parlament e un pericol pentru guvern, dar e un pericol de scurtă durată. Camerile fiind deschise numai trei luni pe an. Presa însĕ e la dispositia publicului în tot timpul anului, și într'ênsa scriitoriul are avantagiul a nu fi obligat sĕ întrebuințeze un anume vocabular, cum se cere oratorului, fie în parlament, fie în întrunirile publice. Scriitoriul din contră poate scrie în toate formele. tonurile și dimensiunile.

Nu resultă de aci ca arta de a scrie e mai ușoară de cât arta de a vorbí. Din contră. Scriitoriului i-se cere mai mult studiu, mai multă muncă, mai multă claritate și judecată.

Astfeliu se esplică poate, pentru ce la noi sunt mai mulți oratori decât scriitori.

Pe lângă aceasta oratorul are mai multe avantage asupra scriitoriului.

Auditoriul e indulgent pentru orator; cetitoriul e ecsigent pentru scriitoriu.

Forța unuí discurs nu constă atât în argumentații cât în acțiune, gest și căldură. Ceeace Demostene ḑicea odată despre condițiunile discursului, e adevĕrat și aḑi: acțiune, de trei ori acțiune, eată ce se cere unui bun discurs.

E o mare deosibire între impresia, ce o produce un discurs auḑit și acelaș discurs cetit.

Nici Demostene, nici Cicerone nu și-au scris discursurile lor așa. Esemplul 'l avem în discursul cu apĕrarea lui Milone. Într'atât de mare a fost deosebirea între pledoaria lui Cicerone pentru apĕrarea lui Milone condamnat totuși, și discursul scris, că Milone cetindu-l pronunță acele cuvinte memorabile: „Dacă tu Cicerone ai fi pronunțat apĕrarea mea, așa cum ai scris'o acum, apoi n'aș fi avut fericirea sĕ mânânc pește la Marsilia.“

Ca forță de impresiune oratorul dă esemplu cu discursurile lui Barbu Katargiu.. Cei ce au auḑit vorbind pe acest ilustru om politic, mărturisesc că impresiunea ce au simțit'o când i-au ascultat discursurile din parlament, a tost cu mult mai mare ca aceea, pe care o simt aḑi când îi cetesc aceleași discursuri.

Și apoi câte discursuri dela noi, de când avem o viață parlamentară, câte pot resista la analisa severă a criticului?

O altă deosebire esistă între scriitoriu și orator.

Acesta e ascultat cu interes, scriitoriul e cetit cu reflecție. Unul lucrează asupra minții, glasul celuialalt pĕtrunde în inima auditoriului! Unul are mai multe mișcări, celalalt mai multe idei.

E adevĕrat, că și oratorul are multe desagramente. Luați pe cel dintâiu orator și presentați-l la tribună cu pĕrul sbĕrlit avênd pe față vineței, fiți siguri, că de nu va fi ridiculisat cel puțin nu va avea succesul obicinuit.

Din contră, ce-i pasă cetitoriului, când studiază istoria critică a românilor se scie, că Hajdĕu umbla cu barbă nepeptenată sau că are un umĕr mai înnalt ca altul.

Conferențiariul sfĕrșesce acest interesant paralelism între orator și scriitoriu cu o reflecție plină de ironie la adresa societății noastre.

Tribuna e o scenă, oratorul e un actor. Câte impresii adânci nu produc aiurea în sufletul publicului cuvêntul unui orator puternic.

Noi nu ne impresionăm de nimic! Noi scim toate și pe toți.

Dacă aiurea oratorul după un discurs mișcătoriu e dus de public în triumf, la noi prin imitații se face așa ceva cel mult pentru actrițe.

„Pentru un așa ḑis om politic dela noi, care n'a vorbit și n'a scris în toată viața sa nimic, se cernesc felinarele. Ear un scriitoriu de forța lui Bolintineanu moare în spital și abia se găsesc ḑece oameni, care sĕ'l însoțească până la locul de rĕpaos; ear ministerul instrucțiunei abia găsesce 2000 lei ca se-l înmormênteze.

În schimb însĕ se aruncă ḑece mii de lei pentru unii, cari nu pot fi puși nici la degetul cel mic al lui Bolintineanu.

Așa suntem noi.“ (Aplause prelungite.)

„Epoca.“ *Clara.*

Sciințele naturale în primii ani ai scoalei poporale.

Coroana creațiunei este omul. Lui îi sunt puse la dispositiune toate productele și puterile naturei sau mai bine ḑis, lui îi este dată putința de a se folosí de toate productele și puterile naturei după placul sau după trebuința, ce o are. Putința aceasta a omului însĕ nu este absolută, ci numai relativă. Omul, cu toată putința, ce-i este dată, numai atunci poate trage folos din natură, dacă o cunoasce în toate amenuntele ei și apoi dacă scie, cum trebue sĕ purceadă, ca sĕ se poată folosí de aceea ce i oferă natura. Natura însĕ nu se poate cunoasce fără a o studia. Studiul naturei deci e de lipsă pentru fie care om și mai ales pentru acela, carele, ca și țeranul român, trăiesce în mijlocul naturei și în continuu vine în atingere cu producte, cu fenomene etc. de ale naturei. De aci resultă necesitatea și folosul propunerii sciințelor naturale în scoalele poporale.

Scopul propunerei sciințelor naturale în scoală este a face pe elevi cunoscuți cu corpurile și fenomenele naturei, a'i deprinde a le observa pe acelea cu atențiune, a vorbí apoi despre ele, atât despre întregul cât și despre diferitele părți ale căuta semnele sau însușirile, prin care fiecare corp se deosebesce de celelalte sau seamănă cu ele, a înțelege pe deplin fenomenele mai principale din natură, a căuta și a afla întru cât acele pot fi de folos omului și cum sĕ fie întrebuințate acelea în folosul omului. Sciințele naturale deci nu se propun în scoală numai pentru a face pe elevi cunoscuți cu corpurile naturei; prin ele se desvoaltă întrun mod foarte în semnat spiritul de observare și se deprinde elevul a combina și a deduce, ceeace e de foarte mare însemnătate pentru cultura minții elevului. Dar sciințele naturale contribuesc foarte mult și la cultura inimei. Căci cunoscênd nu numai corpurile și fenomenele naturei, ci și ordinea, în care sunt, legătura aceea tainică dintre ele, folosul, cel aduc unele altora și cu toate omului, cunoscênd dintr'acestea puterea aceea nevĕḑută, care le produce, le susține și le conduce pe toate, au nu vom esclama și noi: „mari și minunate sunt lucrurile tale Doamne, toate întru înțelepciune le-ai făcut“. . . . . Petruca însĕ sciințele naturale, respective propunerea lor în scoalele populare, sĕ aibă resultatul dorit, ele trebue sĕ se propună cu multă îngrigire. Învĕțătoriul sĕ se silească a desvolta în elevi interes față de natură, ceeace se va putea ajunge, dacă va urma în propunere o ordine oare care și un metod bun. În cele următoare ne vom încerca a arĕta modul, cum au sĕ se tracteze sciințele naturale în primii ani ai scoalei poporale.

Începutul cu propunerea sciințelor naturale se face chiar în anul cel dintâiu de scoală. În anul acesta cu ocasiunea esercițiilor intuitive se vor de scrie animalele plantele și mineralele, pe cari le cunosc elevii în de acasă,Se înțelege, cunoscințele elevilor în această direcțiune, de cele mai multe ori sunt foarte puține, ba uneori chiar greșite. Învĕțătorul va afla prin întrebări potrivite, ce cunoscințe au adus elevii cu sine de acasă, aceste cunoscințe le va aduce apoi în ordine și pe basa lor va zidí mai departe. La decsrierea ori-cărui obiect e de lipsă, ca obiectul sĕ se înfăcișeze în natură înnaintea elevului, sau dacă aceasta nu se poate, sĕ se aducă o icoană bună sau un model. Un model bun e de preferit unei icoane fie cât de bună. Presentând învĕțătorul obiectul (icoana, modelul) pre care vrea se-l descrie, va provoca pe elevi sĕ-l privească bine — în tăcere — și de toate părțile și numai după ce elevii l-au privit și l-au observat bine va începe cu descrierea lui.

La descriere sĕ nu preleagă învĕțătorul, ci sĕ facă, ca elevii înșiși sĕ fie activi, va sĕ ḑică nu învĕțătorul sĕ descrie obiectul și elevii sĕ asculte, ci elevii sĕ-l descrie, conduși fiind de învĕțător prin întrebări potrivite,

După descrierea fie-cărui obiect (individ) au sĕ urmeze:

la animale: indigitări despre locul unde trăiesc, cu ce se nutresc, ce folos sau ce daună aduc ele omului sau naturei;

la plante: locul și condițiunile pentru crescere, folosul sau dauna;

la minerale: locul, unde se află, folosul sau dauna.

După ce s'a făcut aceasta, se va repeta de cătră mai mulți scolari, în fine o va reasuma învĕțătorul cu ajutoriul elevilor.

Avênd două corpuri descrise, învĕțătorul va reasuma dimpreună cu elevii, notele caracteristice ale fie-căruia, apoi va conduce pe elevi a căuta în ce seamănă și în ce se deosebesc acele obiecte. Din această asemênare vor vedé elevii, că corpurile naturei nu sunt așa de isolate, precum s'ar păré, ci este o legătură oare-care între ele. Tot odată se deprind elevii a judeca, a combina, a-și aduce în ordine ideile, ale asemêna una cu alta și astfel după notele de asemănare ale grupa și a-și forma idei abstracte: *noțiuni.*

În anul prim de scoală e destul, dacă se descriu câte-va esemplare din fie-care imperiu al naturei.

În al doilea an se va lărgí cercul cunoscinții elevilor prin înfățișarea și descrierea mai multor indivíḑi din fie-care imperiu, urmându-se aceiași cale la descriere, ca în anul I.

În anul al treilea de scoală facem un pas înnainte. La începutul anului se va repeta materialul din anii precedenți; apoi se vor alege și se vor descrie din fie-care imperiu al naturei astfel de indivíḑi, cari cu deosebire înfățișază caracterele tipice ale imperiului, clasei, familiei etc., din care fac parte. Pe lângă acești indivíḑi se vor grupa alții cari în multe privințe seamână cu ei. Astfel toți indivíḑi cunoscuți de elevi vor fi puși într'o ordine și cunoscințele elevilor nu vor rĕmâné risipite. Prin aceasta nu voim sĕ ḑicem, că sĕ se formeze vr'un sistem scientific. Doamne feresce! Aducerea în ordine a cunoscințelor elevilor o vor face ei înșiși, conduși prin întrebările învĕțătorului, fără de a li se da nici cea mai puțină definițiune, pe care ei în stadiul acesta nu sunt în stare a o înțelege.

Sciințele naturale în cei dintâi 3 ani se tractează în legătura cu esercițiile intuitive și pe basa cărții de cetire în oarele de limba maternă. Ca obiect separat de învĕțămênt, se tractează numai cu începerea anului al patrulea. Cât de mare ne a fost mirarea când am vĕḑut în planul oarelor unei scoale — de altcum cu bun renume — pentru *anul al doilea oare separate din istoria naturală, din chemie și din fiscică* — o poate înțelege ori cine. Dacă se urmează astfel, dacă se îndeasă elevii în frageda etate de 7 — 8 ani cu cunoscințe din istoria naturală, din fisică și din chemie *în oare separate*, e imposibil a destepta în ei *interes* nu numai față de natură, dar față de învĕțămênt preste tot, și cei ce urmează astfel sau sunt nepăsători față de scoală, sau nu înțeleg misiunea scoalei și modul sau calea, pre care și-o poate împliní.

Fraților învĕțători! Faceți, ca elevii vostri sĕ-și câștige în fie-care oară cunoscințe chiar și numai cât un grăunte de mustar, dar acelea sĕ le înțeleagă, căci precum nutrimêntul greu de mistuit strică stomachul, așa și cunoscințele, ce ar vrea cineva sĕ le poată înțelege, le strică mintea, le ruinează înțelegerea.

I. P.

Dăm loc cu plăcere acestui tractat ce ne vine dela un învĕțător de ai nostri dintre cei mai de frunte, și credem, că facem un bun serviții învĕțămêntului nostru poporal prin aceasta. Cu părere de reu trebue sĕ o recunoscem, că scăderea cea mai mare la învĕțătorii nostri e chiar lipsa de metod, și dacă partea cea mai inteligentă din corpul nostru didactic, ar vení întrajutoriu pe calea aceasta colegilor lor, meritul dênșilor ar fi însutit.

Foaia noastră — după cum se scie, are chemarea a da succursul seu la desvoltarea vieței noastre bisericesci în toate direcțiunile și astfel, bucuros punem la dispositie un loc cuvenit spre acest scop acelora, cari doresc a lucra în aceasta direcțiune.

Red.

Varietăți.

* (Himen.) Dl Iulian Popescu, amploiat la institutul de credit și economii „Albina“ din Sibiiu 'și a serbat cununia cu Dșoara Valeria Pop din Mihalț în 19/31 Ianuariu a. c. Felicitările noastre cordiali!

* (Învitare) la balul român, ce sĕ va aranja în Arad, Joi la 17 Februar nou 1887, în sala dela *„Crncea Albă“*.

Venitul este menit pentru fondul „Reuniunei femeilor române“ din Arad și provință.

Comitetul aranjator:

Aurel Suciu, Romul Ciorogariu, Georgiu Lazaru, Dr. Iuliu Bonciu, Dr. Petru Pipoș, Dr. Georgiu Chicin, Cornel Nicoară, Dr. Dimitrie Horvat. Dr. Georgiu Vessa, Sever Bocșan, Dr. Ioan Trăilescu, Georgiu Popovici, Tit Vuculescu, Ioan Vidu, Ioan Iercan, Mihai Raicu, Aurel Moț.

Bilete de întrare: pentru familie 5 fl., pentru persoană 2 fl. — Bilete de galerie: rêndul I. cu 2 fl., al II. cu 1 fl., al III cu 50 cr. — Începutul la 8 oare.

Ofertele marinimoase sunt a se adresà Domnului Aurel Suciu, advocat în Arad (Strada principală Nr. 1.)

* (Concert.) Inteleginta română din Cluș va arangia Joi la 24 Fauru st. n. 1887 un „Concert împreunat cu bal“ în favorul fondalui pentru înființarea unei școale rom. de fetițe în Cluș. Comitetul aranjiatoriu s'a constituit în modul următoriu: Președinte Iuliu Coroian, advocat; vicepres. Iuliu Dombradi, ascult. de drepturi; secretariu Iosif Popescu ascult. de drept. cassariu Basiliu Podoaba, capelan; controlor Nestor Simon, ascult. de drept; membrii în comitet: Ioan Farcas drd. în drepturi; Emiliu F. Negruț, medicinist; Georgiu Moga, medicinist; Alecsandru Șandor medicinist; Eugeniu Bran, ascult de drepturi; Octavian Boer ascult. de drept. Aureliu Pop ascult de drept. Corneliu Roșescu, medicinist, Alecsandru Andressi, medicinist; Virgil Sotropa, ascult. de filosof., Eugeniu Solomon, medicinist; Ioan Gall ascult. de drept. Georgiu Simu, ascult. de filosof. Nicolau Bobeș oficiant și Pompeiu Grigoriția, ascult. de filosof.

* (Milă.) Pe seama celor păgubiţi prin foc din comuna Amnaş s'a adunat la comitat suma de 88 fl. 34 cr. care sumă s'a şi împărţit dimpreună cu naturaraliile adunate în cercul Mercurei.

Anume s'au adunat în scaunul Nocrichiului 8 fl. 38 cr., în scaunul Sĕliştei 11 fl. 80 cr., în oraşul Sebeş 6 fl 27 cr., în cetatea Sibiiu 46 fl. 86 cr. Afară de acesti bani au mai incurs dela institutul de asiguraţiune pentru foc din Cisnădie 15 fl. v. a.

„Încă un sfânt, jidov." Moniteur de Rome, ḑiar papal a rĕspândit scirea adevĕrată, că congregaţiunea papală în una dintre şedinţele sale a luat hotărirea, ca sĕ se primească între sfinţi un jidov, care se chiamă *Liebermann*, căci acest fiu a întemeiat societatea „spiritul sânt" şi „inima dulce a lui Isus."

Mâne, poimâne ne vom mai pomení cu vr'un car de sfiinţi jidovii, căci jidovi 's cam buni geşeftaşi, cine mai scie nu vor urma mulţi pilda lui Liebermann numai ca după moarte sĕ lise închine o lume apuseană.

* În Pesta e lipsă mare de zidari, lemnari, fierari şi alţi meseriaşi de construcţiuni, de oarece mulţi sunt întrebuinţaţi pe liniile ferate nordice ale ţerii, unde se aşază noue sini, gările se măresc şi se construază magazine. Ministru honvezimei va dispune în curênd prin presă, sĕ se anunţe toţi cei obligaţi la gloate, care în puterea serviciului lor militar şi a inteligenţii lor aspiră la gradu de ofiţeri.

* Târgul Aiudului din 13/25 Ianuariu a fost foarte rĕu cercetat. În ḑiua primă au fost ce e drept vre-o 3—4 neguţători strĕini, cari au cumpĕrat până în o sută de pĕrechi boi mari, ear a doua ḑi nu a fost chiar nici o vênḑare. Alte vite mĕrunte nu s'au căutat aproape de loc. Porcii cei graşi — au avut în cât-va trecere din causa frigului pentru salamarii din Sibiiu şi Braşov — şi spre acest scop i-au şi cumpĕrat vr'o 2—3 patrioţi din Poplaca. Alţi cumpĕratori nu au fost.

Târgul liber — a fost mai rĕu cercetat ca o ḑi de târg de septĕmână — semne, că nu sunt părale la munte — şi dacă nu au ţeranii cu ce cumpĕra, maestrii stau şi sgriburesc de jaba în jurul şetrelor. Avis celor ce cred, că ungurul poate trăí fără român.

* (Bibliografic.) *„Candela"* foaie bisericească literară, ce apare în Cernăuţ în tipografia archiepiscopală Nr. I din 1 Ianuarie an. IV e de următoriul cuprins românesc: Catechesele celui întru sfinţi părintelui nostru Ciril archiepiscopul Ierusalimului. — Amoarea către vecin. — Demisiunea Sanctităţii sale patriarchului Ecumenic Ioachim al IV. — Predică. — Cronică.

„Scoala şi Familia", foaie pentru crescere şi învĕţământ, apare în Braşov Nr. 20 e de următoriul cuprins: Autoritatea învĕţătoriului. — Proiectul de lege asupra instrucţiunei elementare, primare, secundare şi superioare în România. — Stupăritul. — Lecţiuni din învĕţământul religiunei. — Peatra înţelepciunei. — Procesele verbale ale adunărei generale. — Diverse. — Corespondenţa redacţiunei. — Anunţ.

„Amicul Familiei", ḑiuariu beletristic şi enciclopedic, literar cu ilustraţiuni, apare în Gherla Nr. 2 e de următoriul cuprins: Din literaturile limbilor neo-latine — Strada Carmen Sylva, roman. — Opera unui om de bine, novelă originală — Doine de amor, poesie — Călĕtoria imperiului pământului în 80 de ḑile, piesă de spetacol. — Noţiuni din economica domestică — Convorbiri higienice — Strofe triste, poesie. — Fantoma, schiţă. — Femeia-bărbatului, cugetări şi macsine. — Diverse.

„Meseriaşul Român", apare în Braşov Nr. 2 e de următoriul cuprins: Lăcătăria artistică. — Legea pentru meserii din 1884, fine. — Din minunile naturei, crerii furnicei. — „Statutele pentru Meseriaşul român" asociaţiune de credit şi depuneri. — Felicitări popolare, — Meserie — Feliurite pentru meseriaşi. — Multe şi mĕrunte. — Diverse.

Consemnarea

membrilor, cari au contribuit la „Serata literară" împreunată cu joc aranjată de corpul învĕţătoresc din Sĕliste la 11/23 Ianuarie 1887.

Corpul învĕţătoresc aduce şi pe calea aceasta cele mai sincere mulţumiri tuturor, cari cu ocasiunea „seratei literare" au contribuit pentru ajungerea scopului, ce-l urmăresce şi anume dlor:

Ioan Petric, protopop 2 fl.; Ioan Borcea 70 cr.; Dumitru N. Steaflea, 1 fl.; Alesandru Steaflea, 50 cr.; Nicolae Henţ, notariu 1 fl.; George Babeş, învĕţătoriu 50 cr.; Ioan Muntean, învĕţătorin 50 cr.; George Stănese, învĕţător 50 cr.; Petru Iuga, preot 50 cr.; Pompiliu Predovici, învĕţătoriu 50 cr.; Ioan Banciu, neguţĕtoriu 1 fl.; Dan Cristiu, oieriu 1 fl.; Petru Roman, oieriu 60 cr.; Ioan I. Simion neg. 1 fl.; Niculae Nartea neg. 1 fl.; Maria N. Nartea 50 cr; Marina Ilie Popa, 50 cr.; Ioan Têmpănariu. prop. 50.; Ioan Butean, esecutor 1 fl. Dimitrie N.Simion, 1 fl.; I. Stoica, fot. 50 cr.; N. Coma, n. 1 fl.; Dumitrie P. Hanciu, neg. 1 fl.; Daniil Marcu,; preot 1 fl.; Petru Indrieş, notariu 2 fl.; Bucur Criştiu, 1 fl.; Dr. Nicolae Califariu, 2 fl.; Carol Gomboş, diurnist 1 fl.; Ioan Muntean, 1 fl.; Maria S. Banciu, 50 cr.; Maria Coman Lapădat, 50 cr.; Mihaila Stănilă, primar 1 fl.; Ioan Bucşean, 50 cr.; Ioan N. Ţîntea, 50 cr.; Stan Vâlc, 1 fl.; Nicolae Mosora, cassar 1 fl.; Ioan Meţu, notariu 1 fl.; Ioan Andriescu, 1 fl.; Dumitru Lupea Bloţ 50 cr.; Maria Bucişan, 1 fl.; Liviu de Lemeny, pret. 3 fl.; Bela Michel, subpretor 1 fl.; Bucur Comşa, primar 1 fl.; Dr. Nicolau Maier, protopresb. 4 fl.; Dumitru Rĕsoiu, prop. 50 cr ; Dumitru Comşa neg. 1 fl.; Constantin Hanciu, 1 fl.; Ioan Comşa, neguţĕtor 1 fl.; Daniil Moga, propriet. 1 fl.; Nicolae Maneguţ, preot 2 fl.; Dumitru Begiu, oieriu 50 cr.; Ioan Catana 50 cr.; Dumitru I. Simion, prop. 1 fl.; Nicolae Ţintea, boldaş 1 fl ; Ioan B. Comşa, neg. 1 fl.; Ioan Cergău, oieriu 1 fl.; Nicolae Moisiu, prop. 60 cr.; Iordachie Roşca, comerciant 1 fl.; Nicolae Schitea, 1 fl.; Nicolae Mihu, cancelist reg. 1 fl.; Nicolae Sêrbu comerciant 1 fl.; Ioan Peligrad 50 cr.; Petru Comşa, comerciant 1 fl.; Ioan Ganea, calfă cojocariu 50 cr.; Oprea Puschilă, 1 fl.; Rachila Ţifra, 50 cr.; Ioan Daderlat, 1 fl.; Nicolae Cristu, oieriu 1 fl.; Nicolae Vêrvorea 1 fl.; Alesandru M. Radulescu, pantofar 50 cr.; Nicolae I. Simion, neg. 50 cr.; Vasile Greavu, calfă de boltă 50 cr.; Nicolae N. Simion, neg. 50 cr.; Ioan I. Ţaţa oieriu 50 cr.; Ioan A. Moga, 50 cr.; Vasilie Ţaţa, oieriu 50 cr.; Nicolae P. Bloţ, 50 cr.; Ioan Dăderlat, 50 cr.; Rosa Zeler, poştariţ. 50 cr.; Daniel Konert, sergent 50 cr.; Ioan Ivan, notar 1 fl.; Nicolae Răchitan, paroch 50 cr.; Ioan Dubensky, zidariu 1 fl.; Ioachim Muntean, paroch 1 fl.; Nicolae Dăderlat neg. 1 fl.; Stan Hearţa, oieriu 50 cr. — Suma 77 fl. 50 cr.

Subtrase spesele cu 26 fl. 90 cr. Rămâne venit curat suma 51 fl. Adecă cu litere Cinci-ḑeci şi unu fl. v. a.

Din aceasta sumuliţă 25 fl. 50 cr. s'a depus în fondul zidindei scoale de aici. Iar sumiţa de 25 fl. 50 cr. se va întrebuinţa pentru cumpĕrarea de cărţi bune pe seama bibliotecei scolare.

Sĕliste, 24 Ianuar, 1887.

Dimitrie Chirca,
înv.

Posta redacţiunei.

Dlui A. S. în P. Rĕul ce ni-l descrii durere, dar este aproape general. Manuscriptul Dvoastre ne va face un bun serviţiu — dinpreună cu altele, ce ne stau la dispositiune — când ne vom ocupa de aceasta cestiune în public. Dacă venia la timp, 'l dam publicităţii şi în forma aceasta, acum ne pare lucru cam forţat. Vĕ recomândăm dealmintrea, ca în aceasta afacere — pe base autentice — se ve adresaţi deadreptul la forul nostru competent Red.

Loterie.

Sâmbătă, în 29 Ianuariu 1887.

Buda: 13 34 27 80 90

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren miest.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Braşov	1.55	5.45	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Ludus	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludus	8.51	2.02	2.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.0-

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.10
Ghiriş	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 8 Sibiiu, Joi, 22 Ianuariu (3 Februariu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe săptămână, deschidem pe anul 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament s'a sfârșit cu ultima Decembre 1886, să-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Onorații cetitori sunt rugați a grăbi cu trimiterea prețului de abonament, spre a se putea regula espediția foaiei. De aci încolo foaia se va trimite numai acelor domni, cari vor fi trimis prețul abonamentului.

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 22 Ianuariu.

Mai avem 2—3 luni de ḑile și se vor întruni sinoadele eparchiale, și credem a fi la loc ca de astă dată să ne ocupăm de aceasta cestiune — mai ales când vedem, că statele europene se află într'o activitate atât de febrilă pentru desvoltarea intereselor lor, să vedem ce activitate se desvoaltă în biserică, poate unicul teren, unde putem lucra în deplină liniste.

Trebue să fim sinceri și să recunoascem din esperințele din trecut, că pĕcatul nostru vechiu este, că întrunirile corporațiunilor noastre bisericesci de regulă ne află nepregătiți de ajuns; lucrurile cele mai importante, ce vin la desbatere nu sunt studiate cu destulă temeinicie, și oamenii chemați a delibera asupra lor sunt aproape cu totul neorientați în materie, de unde urmează, că se perd ḑile întregi, pentru lucruri, ce ar trebuí să formeze obiect de desbatere poate câteva oare. Ba nu arareori se întêmplă, că dispositiuni normate deja prin regulamente formează obiect de discusiune, ce se înțelege, învoalvă perdere de timp și daune materiale, și în consecuență condamnarea constituționalismului, din partea celor ce nu-și dau silința a afla adevĕrata causă a rĕului.

Un lucru mai pervers nici că s'ar putea. Se condamni constituționalismul, pentru că nu scii, sau că nu te interesezi de ajuns, ca să l folosesci spre zidire ear nu spre ruinare.

De aici provine mai departe apoi, că adeseori se pot auḑi voci, cari arunca invinuiri asupra poporului, ḑicênd, că este nematur pentru viața constituțională și abusează de libertatea, ce-i este dată. Susținem însĕ, că aceste învinuiri sunt în cele mai multe casuri nebasate, și dacă e vorba de abusuri, apoi chiar și între popor aceste sunt inițiate de regulă din partea conducătorilor resp. din partea acelora ce au vre un interes, ca să influințeze asupra poporului. Altfeliu interesele și au avut rolul lor totdeauna, și-l au și astăḑi chiar și la clasa așa numită inteligentă. Așa în stat, așa în biserică, așa în tot locul.

Natura omului înclină totdeauna mai mult spre rĕu, și astfel cât timp oameni vom fi, abusurile nu vor lipsí.

În viața noastră bisericească mai sunt încă multe cestiuni vitale de resolvat, tocmai ca să ajungem într'un cuadru normal, cu alte cuvinte, ca abusurile posibil să fie eschise. O astfeliu de cestiune vitală este regularea procedurei disciplinare, în care privință esistă o neorientare aproape absolută.

În anul trecut s'a ținut congresul nostru național-bisericesc, s'a resolvat mai multe cestiuni importante, dintre cari unele s'au relegat sinoadelor eparchiale, ca să le studieze, și la timpul seu să-și facă observările lor, ca apoi congresul la rêndul seu să poată lucra și cu mai multă temeinicie.

Am ḑis, că a sosit timul suprem, ca să se reguleze și cestiunea disciplinară. S'a elaborat din partea consistoriului metropolitan un proiect de regulament și l'a presentat congresului. Timpul — când a ajuns sub desbatere era înnaintat, — dar și dealtmintrea 'și-a ḑis congresul, înnainte de a aduce un regulament definitiv, să auḑim părerea eparchielor, ba să-'l punem chiar în pracsă în mod provisoriu.

Erau între deputații congresuali o parte, cari nici chiar în această formă nu-l aflau de admisibil. Maioritatea 'și-a ḑis însĕ, rĕu cu rĕu, dar și mai rĕu fără rĕu, ear pĕrdere nu poate fi nici într'un cas, și astfel s'a luat conclusul: ca în mod provisoriu să se pună în lucrare, ear sinoadele eparchiale să și facă obiecțiunile până la procsimul congres.

Consistoriul metropolitan din bun timp a și satisfăcut acestui conclus congresual, și precum consistoriul nostru archidiecesan, așa credem, că și celelalte consistoare eparchiale, vor fi luat dispositiunile necesare în această privință.

Până aci toate ar fi în ordine. Am ḑis însĕ, că se apropie timpul sinoadelor, și până aḑi nu am auḑit nici o voce, care s'ar fi ocupat de aceasta afacere, și astfel cu durere trebue să constatăm și la acest obiect indiferentismul, ce ne caracterisează preste tot în afacerile noastre publice.

Convingerea noastră este, că atari cestiuni și înnainte de a vení pe tapet la locurile competente, ar trebuí desbătute pe calea publicității, căci numai așa se poate penetra în materie, și numai așa se pot încungiura desbaterile cele lungi și minuțioase, și totuși fără de a avea garanță sigură, că s'a produs un lucru perfect.

Le-am constatat acestea, ca despre un cas mai iminent, dar câte alte cestiuni nu ar fi de resolvat pe aceasta cale!

Avem un numĕr însemnat de funcționari înnalți bisericești, profesori de teologie, profesori gimnasiali, advocați și amploiați, preoți și învĕțători, cari în cea mai mare parte, și au câștigat cualificațiunea prin stipendii și ajutoare dela biserică și ne-am putea pune întrebarea, că oare ce interes arată pentru desvoltarea afacerilor noastre bisericesci? A fost un timp, când și literatura noastră bisericească a fost luat un avênt oare-care, dar aḑi și aceasta e părăsită. cu totul.

Revista politică.

Ori câț se frământă, și umblă cu mâța în sac bărbații ocârmuitori, totuși lucrurile se adeveresc din ḑi ce merge.

Trebue să fie tristă, de tot tristă starea Ungariei, dacă foile vieneze se ocupă serios de o crisă ministerială la noi. Ele ḑic, că crisa ministerială încă nu s'a înlăturat, ci din contră, se apropie. Crisele ministeriale nu cam sunt vești bune.

Ministrii s'au grăbit în capitala monarchiei, ca poate aici să se aplaneze lucrurile, cu atât mai vêrtos, căci timpul cine scie, ce va putea aduce din pricina încordărilor, ce esistă între unele state.

Isvorul crisei ministeriale, e dl ministru Szapáry. Prin Pesta se vorbesce încă mult despre demisionarea numitului ministru.

La desbaterea specială a proiectului de budget la titlul „Curtea“ oposiționalii au aflat de cuviință a trage la îndoială și a accentua și de astă dată, că în cercurile curții lipsesce simțĕmêntul constituțional

FOIȚA.

Tesaurăria casei domnitoare în Viena.

(Continuare din Nr. 6 și încheiere.)

Tot această odaie, care după cum s'a putut vedé din cele ḑise până acì, cuprinde lucrurile cele mai de valoare ale tesaurăriei, — păstrează 4 spade de ale împĕraților, lucrate în diferite timpuri, cari serviau parte la încoronare, parte la ceremonia de împărtĕșire a titlului de cavaler.

În odaia din urmă se află insigniile lui Napoleon I, ca rege al Italiei, curiosități istorice, prețioasele și relicuiile sfântului imperiu roman (german) de odinioară.

Dintre insigniile lui Napoleon I, ca rege al Italiei, amintesc paliul de încoronare, cu o singură mânecă, din catifea verde cu borduri de brodării din fir; — coroana de aur curat, — sceptrul, — mâna dreptății din os de elefant, așeḑată pe un baston de bronz aurit, — și sigilul țĕrii cu inscripțiunea; „Napoleon I. Imperator de francesi e R d'Italia.“

În dreapta întrării se află un cadou splendid al Parisului adus prințului de Reichstadt (născ. la 11 Martie 1811 la Paris, mort la 22 Iulie 1832 în Schönbrunn) fiul lui Napoleon I și a soției lui, Maria Luisa, fica împĕratului Francisc I. — Este un leagăn de argint aurit, în greutate de 5 măji. La căpĕtâiul leagănului se ridică o Victorie cu cunună de laur în mână, de pe care se coboară o perdea cu doaue aripi. Corfa e împletită din columniță de mărgăritar și acoperită cu albine aurite, fiind împodobită cu tablouri din istoria lui Romul. La marginea corfei, lângă piciorul leagănului șede un vultur, turnat din argint masiv. Această operă a eșit din atelieriul lui Odiot și Thomire.

Dintre curiositățile istorice amintesc: fingeaua de argint a contesei Elisabeta de Rapperswyl (măritată la 1296, † 1309) soția strămoșului înnaltei case domnitoare Rudolf de Habsburg; — sigilul sultanului Mustafa, luat ca pradă în bătălia dela Zenta; — coroana Turcească de vasal a lui Stefan Bocskay, principele Ardealului; un inel de aur al nefericitei Marie Antoinette, în care se vede un smoc din pĕrul blond, puțin încărunțit al reginei.

În dulapul nr. XXIX se păstrează insigniile imperiului roman de odinioară. Și anume:

1. Coroana împĕrătească din aur curat, cu ornamente de mărgele și petri scumpe și tablouri emailate. Partea cea mai veche a coroanei, este cercul, în format octogon. Laturile cele 8 sunt decorate cu tablouri, ce represintă scene din biblie. Semicercul coroanei este mai nou (probabil de pe timpul lui Conrad al III, † 1152.) Pe el se află, compusă din mărgele, inscripția cu majuscule latine, „CHUONRADUS DEI GRATIA ROMANORUM IMPERATOR AUGUSTUS.“

2. Mĕrul imperial. Un glob de aur cu o cruce mare deasupra. Și globul și crucea sunt provĕḑute parte cu petrii scumpe, parte cu ornamente escelente de filigran. Lucrat în veacul XII.

3. Două sceptre de argint, unul din veacul al XIII, altul din al XIV. Mai vedem aci încă trei spade mari, dintre cari tradiția numesce pe una a lui Carol cel mare, ear pe alta a sfêntului Maurițiu. Spada a treia este o spadă ceremonială, cu care i-se da noului încoronat împĕrat roman lovitura de cavaler. Ea datează de pe timpul împĕratului Carol al IV.

4. Mantaua de încoronare este lucrată în Sicilia de artiști saraceni la anul 1133. Ea are o croitură aproape întru toate asemenea feloanelor noastre preoțesci. Ornamentele și brodăriile acestei mantale sunt într'adevĕr mărețe și dau o dovadă eclatantă despre arta și talentul măiestrilor arabi, cari au și scris o dedicație în limba și cu literile lor pe marginea de jos a mantalei.

Trecênd peste mărunțișurile celelalte, cari se recereau la încoronarea împĕraților romani și cari toate se păstrează aci, voiu amintí însĕ numai câteva

şi respectul faţă de constituţiunea Ungariei, cari insinuări dl ministru president Tisza le-a rĕspins cu toată energia.

Inarmările cele mari şi alarmele din toate părţile insuflă griji chiar si pentru statele cele mai pacinice. Belgia e mai activă ca ori şi când, ear Helveţia, cu toate că marii diplomaţi au asigurat-o de liniște, nu cam prea vrea sĕ dea mult pe vorbele lor. Ea se teme, căci prevede, că din modul cum se desfăşură lucrurile aḑi, nu va rĕmâné nici ea neatinsă de vr'un pericol şi chiar dacă pericolul nu s'ar părea aşa mare, e totuşi destul de simţitor, dacă ar trece oştirea vre-unui stat puternic prin teritoriul ei Oştirile statelor, ce o încunjură, sunt grozav de mari, din care pricină fie chiar sub conducerea celui mai aspru comandant vor lăsa urme amarnice, pe unde vor trece.

Decând generalul Boulanger a păşit ca ministru de rĕsboiu, foile franceze caracterisează timpul lui de *epoca păcei.* Şi în adevĕr, după cum se scrie, nisuinţa generalului in timpul de faţă ţintesce într'acolo, ca el sĕ fie privit de un viteaz ministru de resboiu, care însĕ nu voesce de loc rĕsboiul. Cumcă ministrul n'are gând ca Francia sĕ înceapă resbel, după cum se spune, a declarat unor diplomaţi englezi, că dênsul în casul unei declarări de resboiu din partea Franciei va părăsí ministeriul. De altcum, după cum iarăşi foile franceze afirmă, ambasadorul Franciei la Berlin, dl Herbette, se înţelege escelent cu curtea berlineză şi nu s'a întêmplat încă nici măcar un semn de încordare.

Aceasta, bine se fie însemnat, o afirmă mai cu seamă foile francese. Cum se desfăşură însĕ în adevĕr lucrurile trebue sĕ ḑicem, că Francia tace şi face. Şi tocmai asta-le e necazul foilor germane — ele bine iscodesc lucrările din Francia, şi apoi mai vin foile francese şi ḑic, că rĕsboiul din partea Franciei nu va porní.

Ura o a mai potolit în foile germane informaţiunea, că Germania, ne mai putênd privi cu încredere în viitoriu, va trimite o notă violentă Franciei, prin carea va cere desarmarea, sau dacă nu esplicări despre causa înarmărei. De alt-cum nici Germania nu se lasă mai pe jos După cum se anunţă din Berlin — ca scire privată, — conchiemamarea pentru înmanuarea armei celei nouĕ nu se va face numai pentru 72,000 mii de reservişti ci pentru 172,000.

„Strassburger Post," ḑice la cele declarate de jurnalul „Le Temps," cu privire la barace, că în adevĕr jurnalul are drept, numai că punctele acelea sunt puncte strategice şi formează cu „Belfort"-ul din sud linia de atac, „Strassburger Post" cunoasce intenţiunea jurnalului frances, dar scie şi aceea, că generalul Boulanger lucră din rĕsputeri la întărirea armatei pela graniţe.

Cu privire la starea lucrurilor deacum o scrisoare oficioasă din Petersburg vestesce, că opiniunea publică în Rusia câştigă tot mai mult temeiu despre o aplanare a cestiunei bulgare. Mulţumită cabinetelor strĕine, cari au sciut a se purta ast-fel, ca cestiunea bulgară sĕ se resolvească cât mai în grabă şi mai favorabil. Ceeace însĕ insuflă mai mare grijă în cestiunea bulgară *e starea actuală a referinţelor încordate dintre Germania şi Francia.* Sunt foarte încordate referinţele şi aşa nu vom fi surprinşi de un conflict între aceste state. Conflictul s'ar putea împedeca numai, *dacă Rusia nu va fi împedecată în urmărirea intereselor ei orientale şi dacă va câştiga cea mai mare influenţă în cumpĕna europeană.* Încă nu se bucură Rusia de această stare. *E constatat, că e falsă admiterea, că între Petersburg şi Berlin ar fi vorbă de vr'o alianţă.*

Ea — Rusia — nu va privi cu nepăsare la conflict, ci va da mână de ajutor aceleia, care o a spriginit, de cumva cestiunea bulgară nu va aduce vr'o încurcală între Rusia şi Austro-Ungaria.

De alt cum jurnalul „Daily News" în ale cărui vesti rĕsboinice se cam îndoiesce lumea, spune, că Ţarul însuşi ar fi fost în Paris, călĕtoria s'a întêmplat prin Svişera.

Istoriografia asupra românilor.

Sub acest titlu dl Dr. Adolf Bucher a publicat în foaia oficială „Czernowitzer Zeitung" o dare de seamă, pe care dl Dionisie O. Olinescu o împărtăşesce publicului român în „Voinţa Naţională", şi anume:

I.

Desvoltarea literară a cestiunii române.

Cearta scientifică asupra originei românilor datează mai mult de un secol, şi deşi s'au usat pentru resolvarea ei istoria, limbistica, etnografia şi antropologia, ea totuşi nu s'a terminat până acum. Istoriografii germani, români, maghiari şi slavi au întrebuinţat puterile lor cele mai bune a ajunge la o resolvare a acestei cestiuni, însĕ fără un resultat positiv şi neresturnaver; greutatea e mai ales în lipsa totală a unui material positiv de isvoară, căci prin aceasta s'a dat un teren mare presumpţiunilor şi combinaţiilor Însĕ la astă ceartă de condeiu, la care joacă un rol nu prea mic şi recerinţele politice, dădu la 1770 Teodor Cavalliotis, protopop în Macedonia, prin edarea unui mic dicţionariu macedo-român, prin care se făcu cunoscut pentru întâiaş dată esistenţa macedo-românilor. În urma acestei cărţi se ocupă mai detailat prof. I. Thuman din Halle şi publică în anul 1774 un studiu „Asupra istoriei şi limbei albanezilor şi românilor", în care se încercă a demonstra, că românii din Macedonia sunt urmaşii tracilor vechi, cari s'au amestecat cu coloniştii români şi dela cari au primit limba. Românii dincoace de Dunare, geţii vechi şi dacii, de asemenea tracii, cari sub dominaţia romanilor au primit limba şi mai târḑiu numele lor, scăpară în timpul emigraţiunilor popoarelor de valurile popoarĕlor prin aceea, că se refugiară în munţi. În Moldova şi România n'au venit ei sub Negru şi Bogdan în secolul al 13 şi 14, ci locuiau aci de mai nainte. În timpul imigrării ungurilor în locuinţele lor de acum, adecă spre sfĕrşitul secolului al 9-lea, îi găsim şi în Ardeal şi în partea de meaḑăḑi a Ungariei.

În anii 1781—82 apăru apoi „Istoria Daciei transalpine" de Sulzer, care trăise mult timp în Ardeal şi se ocupă aci mult cu istoria românilor Acesta cum şi Engel în „Comentatio de expeditionibus Trajani ad Danubium et origine Valahorum 1794", în istoria Moldovei şi Valachiei, 1804, crede că începuturile prime ale românilor, cari au isvorît din geţii şi coloniştii romani, sunt a se căuta în Dacia, dar împĕratul Aurelian îi transportă la 273—275 din această provincie în Peninsula-Balcanică, lăsând goţilor provincia romană Dacia. La o locuinţă îndelungată comună a tuturor românilor în Bulgaria şi Macedonia conduc şi cele multe elemente slavice în limba română, căci numai aicea putea sĕ fie o atingere mai mare cu slavii; românii din Ardeal sĕ fi venit într'acolo după Solzer tocmai în secolul al 13-lea; asemenea n'au locuit românii în regatul de astăḑi România înaintea acestui restimp, fiind-că până în timpul acesta ocupau această ţeară cumanii. Engel pune însĕ imigraţiunea românilor în România de astăḑi şi Ardeal la începutul secolului al 9-lea sub principele bulgar Krum, care îi aduse în întreprinderile lui de prădare în aceste ţeri.

La anul 1812 participă activ şi un român Petru Maior în cartea sa „Istoria pentru începutul românilor din Dacia" la cearta aceasta. Petru Maior e ca şi mai târḑiu Safaric (anticităţile slave), contra teoriei lui Sulzer şi Engel despre emigrarea românilor şi e pentru continuitatea românilor în Dacia şi originea lor romană.

După aceea se amestecară în ceartă şi limbişti şi Miklosich e în general în studiul seu: „Elemente slavice în limba română" 1862 şi pentru teoria emigraţiunii, deşi nu în sensul lui Engel. După priceperea lui cad primele începuturi ale limbii române în jumĕtatea primă a secolului al doilea. Provenirea elementelor slavice începe cu secolul al 6-lea pe la timpul, în care întrară slovenii în ţerile balcanice şi despărţiră pe românii (dacii romanisaţi şi geţii) de olaltă, emigrând o parte a românilor spre meaḑăḑi, ceealaltă spre meaḑă-noapte (Dacia.) La nnul 1869 atinse şi Tomaschek în studiul seu: „Asupra brumalia şi rosalia" cestiunea română, unde se declară pentru continuitatea elementului român în Dacia. Tocmai Roesler escită privirile cercurilor interesate, încercându-se a dovedí, că originea românilor e a se căuta în meaḑăḑi de Dunăre, mai ales în Mesia şi Tracia. Prin romanisarea acestor provincii s'a nă scut limba română şi în urmă s'a înnavuţit cu elemente slave prin atingerea cu cea bulgară. Emigrarea românilor după opinia lui Roesler se întêmplase tocmai spre finea secolului al doispreḑecelea şi începutul celui al 13-lea în rĕsboiul de eliberare a românilor-bulgarilor în timpul Asanilor.

Teoria lui Roesler n'a fost recunoscută în de comun. La 1872, apăru o recensiune a lui Tomaschek, în care se încearcă de a combate teoria lui Roesler.

Dar mai cu de-amĕruntul a fost combătută teoria lui Roesler prin scrierea lui Jung: „Începuturile românilor" 1876, şi mai ales prin lucrarea numită: „Romanii şi românii în ţerile Dunării", 1877. După desfăşurarea acestui cercetătoriu- românii sunt daci romanisaţ ; ei nu s'au transportat sub Aurelian peste Dunăre, ci au rĕmas în decursul emigraţiunilor popoarĕlor în patria lor. Numai colonistii romani, cari au romanisat pe daci s'au retras preste Dunăre şi astfeliu fu lăsată provincia dacică barbarilor. Poporul adevĕrat rĕmas înapoi în Dacia, adecă strămoşii românilor nostri, schimbară deci numai pe dnii sei Şi cercetările aceste fură aspru criticate de cătră Tomaschek, care se declară contra opiniei lui Jung şi susţine, că originea românilor ar deriva dela Besii romanisaţi în Balcanii de meaḑăḑi. De aici pleacă o parte în secolul al 9-lea şi 10-lea în locuinţele de astăḑi spre meaḑă noapte de Dunăre, ceealaltă însĕ în munţii Pindului.

Tododată cu „Romanii şi Românii" lui Jung apărură şi cercetările lui Bidermann: „Romanii şi lăţirea lor în Austria" şi etnografia Ungariei (nemţesce de Schwicker) lui Hunfalvi. După opinia lui Bidermann au isvorît românii din peninsula balcanică din celto-liguri şi s'au despărţit în două părţi tocmai târḑiu. După Hunfalvy sunt maghiarii naţia cea mai veche dintre toate naţiile, ce trăesc acum în Ungaria şi de aceea e cu drept o naţie domnitoare. În privinţa românilor se declară Hunfalvy cu totul pentru teoria lui Roesler.

În tot acelaşi sens ca Hunfalvy tractează şi Schwicker în mai multe studii asupra originei românilor („Ausland 1877—1879) cestiunea aceasta, în care se încearcă de a combate în mod polemic obiectările lui Jung, Bidermann şi Hajdĕu, care în istoria sa „Istoria critică a românilor," 1875, demonstră vechietatea românilor în patria lor de astăḑi. Trei ani mai târḑiu, 1880, întră în lupta de condeiu Pic cu publicaţiunea sa: „Asupra originei românilor." După el sunt românii urmaşii provincialilor romani în Dacia Traiană, cari — fiind o devacuare completă a acestei provincii, nu putea fi sub Aurelian — au rĕmas acolo. Din Mesia n'a putut sĕ se facă imigrarea spre nord, căci aicia a fost elementul român prin incursiunile barbarilor, cari aicia au fost tot atât de dese şi aprige ca şi în Dacia, în parte esterminat, şi parte împins spre meaḑă-ḑi în patria de astăḑi a românilor-macedoneni. Pic observă mai departe — în contrast cu Hnfalvy, — că ungurii la venirea lor în această ţeară au aflat pe români în Carpaţii de rĕsărit, cum demonstră toţi cronicarii unguri şi cronicariul rus Nestor (pela 1100.) Posiţia politică a acestor români în evul mediu, cum şi fiinţa dreptului român (jus valachicum) de acolo nu e basată pe privilegii, ci pe autonomia naţională, care se desvoaltă pe basa referintelor anteungare de drept în posesie. Că românii sĕ fi imigrat înnaintea ungurilor în această ţeară, o ţine ca cu neputinţă, din causa migraţiunilor popoarelor urmate din nord spre meaḑă ḑi.

Îndată după aceasta apăru opul minunat al lui Jung: „Ţerile romane ale imp. roman," 1881, în care representă autorul faţă cu cestia română opiniile sale de mai înnainte deja cunoscute. Tomaschek: „Pentru sciinţa Peninsulei Hemus" 1882, întră earăşi în ceartă şi obiectă acum — în contraḑicere cu ideile sale de mai înnainte, — că românii din peninsula Hemus au imigrat în ţerile de miaḑă-noapte ale Dunării abia în secolul al 11-lea şi 12-lea. Resturile puţine romane în Dacia după părăsirea ţĕrii au fost strivite în decursul migraţiunilor popoarelor, de ce şi de atuncia nu amintesce nici un isvor despre români în nordul Dunării. Limba română representează în tulpina ei starea sermo-rusticei din 400—600 d. Cr., restimpul genesei romanismului indeobsce: de aceea nu s'a putut ea desvolta în nordul Dunării sub domnirea barbarilor, ci numai în împĕrăţia romană spre meaḑă-ḑi de Dunăre şi de aceea este şi limba românilor din Dacia şi Macedonia tot aceeaşi.

(Va urma.)

---

dintre cele mai alese relicuii sfinte, cu cari vom şi închieia această palidă schiţare a splendidei tesaurării.

O bucată de lemn din crucea Domnului, lungă cam de 2—3 şi lată cam de 1 decimetru. Aceasta scumpă relicuie pentru lumea creştină este aşeḑată într'un tioc de argint în forma unei cruci, al cărei crac vertical îl formează lemnul sfânt, ear cel horizontal o bucată de argint colorat în faţa lemnului.

O bucată din pânza de masă, pe care a luat mântuitoriul cina cea de taină; o aschie din ieslele, în care s'a născut Isus Christos; osul braţului sfintei Ane, maica preacuratei Marie; — trei inele de fer din lanţul, cu cari au fost legaţi apostolii Petru, Pavel şi Ioan; un dinte de al lui Ioan botezătoriul; pământ udat cu sângele martirului Stefan. Toate aceste moaşte sfinte se păstrează în etuiuri şi cutii de argint, provĕḑute cu inscripţi şi tablouri de prin veacul de mijloc.

Viena, 10/22 Ianuariu 1887. *Yff.*

Convocare.

Onoraţii membri ai „Societăţii de lectură română din Sibiiu" se convoacă pe calea aceasta la Adunarea generală, ce se va ţiné *Duminecă în 6 Februariu a. c. la 4 oare p. m* în localul societăţii (strada Cisnădiei Nr. 7),

Comitetul.

Varietăţi.

* (Invitare) la balul arangiat de Reuniunea femeilor române din Sibiiu, ce se va ţiné în 12 Februarie 1887 st. n. în sala hotelului la „Imperatul roman." Inceputul la 8 oare seara. Venitul curat este destinat în favorul reuniunei.

Preţul de întrare:

a) de persoană 1 fl. 50 cr. *c)* membrii de familie câte 1 fl. 50 cr. de persoană, ear dela 3 persoane în sus de fie care persoană câte 1 fl. Logea mare 8 fl.; logea mică 5 fl. Publicul din loge, care doresce a participa la dans este rugat a-şi scoate bilet de intrare în sală.

Biletele de întrare se vênd în ḑiua balului înnainte de ameaḑi dela 10—12 şi după ameaḑi dela 3—5 la hotelul „Impĕratul roman," camera Nr. 1 şi seara la cassă. *Comitetul reuniunei*

* (Furt.) În prima Februariu a. c. seara între oarele 7 și 8 s'a furat de sub poarta din „Kempel Gasse“ o cadă mare de scăldat, legată cu cercuri de fer și nevăpsită. Cada este ușor de cunoscut, deoarece cercul de deasupra a căḑut, și ruginea la din locul cercului se poate bine vedé pe doagele dela cadă. Cine va putea da de urma ei, va căpěta o remunerațiune potrivită.

* (Învitațiune) la Balul filantropic, ce se va ținé Joi în 10 Februariu st. n. a. c. în sala „Otelului Națională“ din Blaș întru folosul „fondului pentru ajutorarea studenților miseri în cas de morb“.

Prețul întrării: pentru persoană 1 fl. v. a ; pentru familie de trei membrii 2 fl. v. a.; pentru familie de preste trei membri 3 fl. v. a.

Inceputul la 7½ oare seara.

NB. Ofertele marinimoase se primesc cu mulțămită, și se vor cuita pe cale ḑiaristică.

Blaș, 27 Ianuarie, 1887.

Aron Deac,
președinte.

* (Postal) Din partea direcțiunei postale din Sibiiu se aduce la cunoscința publică, că începênd din 10 Februariu a. c. în comuna Stoiana (Esztény) comitatul Solnoc-Dobâca se institue oficiu postal, ce va sta în legătură cu oficiul postal din Iclodul mare și va comunica de 3 ori pe septěmână (Dumineca, Mercuria și Vineria) prin o cariolă cu un cal.

Cercul de inmanuare 'l formează comunele: Tiucu de jos, Tiucu de sus, Igriț̦iu (Igricze) Birle (Onok), Măreu (Maró) Kendru, Tiatiu (Tötör) și Chicede Silvaș (Szilvás-Kecsed.)

Acest oficiu postal este autorisat a primí și inmanua epistole, pachete, asignațiuni postale și ramburse până la suma de 300 fl.

* M. S. ces. apos. prin decretul dela 1 Ianuariu la cererea proprie a baronului George Keményi l'a dispensat pre acesta de postul de comite suprem al comitatului Turda-Arieș.

* (Despre noul episcop din Verșeț:) Nectarie Dimitrievics, noul episcop din Verșeț, s'a născut la 1840 în Becikerecul mare. Studiile și le-a început în locul natal și le-a finit în Viena. Doi ani a ascultat și drepturile, a depus esamenul de stat, ducêndu-se după aceea la teologia superioară din Verșeț, unde în 1864 a fost sfințit de protodiacon. Episcopul Kengyelácz l'a luat pe lângă sine și în 1872 l'a sfințit de archimandrit. După moartea acestuia, el a fost locoț̦iitor de episcop până acuma, când a devenit definitiv.

* M. S. Regina României a binevoit a însărcina pe dna Zoe Dimancea, membră în societătea de binefacere Elisabeta-Doamna, care se află sub patronagiul Maiestăț̦ii Sale, să cerceteze, cari sunt daunele suferite de victimele incendiului dela Biserica Albă și să presinte Maiestăț̦ii Sale un raport în această privință pentru ca să poată venì în ajutorul lor cât mai curênd.

* (Societatea studenț̦ilor în medicină din Bucuresci.) Duminecă 18 Ianuariu a. c. societatea, serbênd a XII-a aniversare, a aranjat o ședința publică, la oarele 2 p. m. în sala societăț̦ii (Casa Băilor Eforiei.)

În această ședință președintele făcu o dare de seamă asupra mersului societăț̦ii în desursul anului espirat, — iar dl M. Mirinescu întreț̦inu pe onor. public cu o disertațiune asupra „Difteriei.“

Primiț̦i, ve rugăm, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni. *Comitetul.*

* Ministrul de esterne a adresat o circulară oficiilor consulare austro-ungare, în care le avisează, ca cu privire la împregiurarea, că oficiele consulare sunt peste măsură îngrămădite cu însărcinări din partea birourilor de informațiune private asupra capacităț̦ii creditului firmelor străine, precum și cu alte cereri, astfel de întrebători, anume în casul, când ei nu sunt cunoscuț̦i consulatului, să-i îndrepteze la biroul de informațiuni al camerei comerciale din Viena. În principiu se pot da informațiuni și pe calea altor camere comerciale austriace.

* (Planul de mobilisare danemarces.) Ministrul de rĕsboiu a prelucrat un plan de mobilisare pentru armată, care la trebuință poate să fie aplicat chiar actualmente. Cel mult 24 oare după publiarea ordinului de mobilisare, toț̦i oamenii chiemați vor putea fi la corpurile respective. Lucrul acesta nu e așa greu de înț̦eles, daca se va lua în consideratiune mica întindere a țĕrii și a desvoltărei foarte mari a reț̦elei de căi ferate. Mobilisarea se face în următorul mod: ordinul se adresează către toț̦i primarii comunelor, atât din orașele mari și mici, cari vor avea totdeauna pus la dispositie blanchetele de chiemare, pe cari va lipsí numai iscălitura. Îndată ce sosesce ordinul, primarul ordonă, ca să se tragă clopotele la toate bisericele mai multe oare și în timpul acela iscălesce blanchetele, cari servesc totd'odată ca bilete de liber percurs pe căile ferate și vapoare.

După 6 oare cel mult, oamenì chiemați trebue să vie la primărie cu totul gata de plecare, pentru a afla dacă mobilisarea e generală sau parțială Tot așa se vor lua caii, cari sunt rechisiț̦ionați pentru resboiu.

* (Comerciul României de producte în 1886.) „V. Naț.“ scrie: În convingerea de a face un serviciu agricultorilor nostri m'am ocupat cu culegerea datelor precise asupra mișcărei maritime a comerciului României cu producte urmat în cursul anului 1886 pe la gurile Sulinei.

În anul 1886 au întrat și au eșit pe la gurile Sulinei în porturile române Dunărene 906 vapoare maritime cu o capacitate totală de 899,324 tone.

Din aceste bastimente 81 au fost austriace, 1 danez, 593 engleze, 59 elene, 53 franceze, 12 germane, 27 italiene, 12 norvegiane, 4 olandeze, 62 ruse, 1 român, și 1 spaniol.

Făcênd acum o comparațiune între această mișcare a vapoarelor maritime cu aceea din anii precedenț̦i în cari nu întrau și eșia mai mult decât dela 5 până la 6 sute de vapoare, resultă pentru anul 1886 un spor de 300 vapoare, ceea-ce probează, că anul 1886 a fost mai roditor și că productele noastre au fost căutate cu preferință pe pieț̦ele străine.

Din cele 906 vapoară amintite mai sus numai 3 au încărcat în porturile rusesci, Reni, Ismail și Chilia, ear celelalte la Brăila, Galați și Sulina,

În 1886 numai singur în portul Sulina s'au încărcat grin transbordament de pe șlepuri 203 vapoare cu o capacitate dela 1000 tone, până la 1600 pe când în anii anteriori numĕrul vapoarelor cari se încărca în acest port abia atingea cifra de 150.

Adăugênd acum, că fiecare din aceste bastimente a încărcat dela 1,500,000 până la 2,500,000 chilograme în termen de mijloc, cifra esportului productelor noastre pe vapoare maritime în 1886 se urcă la 1,812,000,000 chilograme.

Productele principale, cari a fost esportate cu aceste bastimente în primul rang a fost grâul, porumbul și ordul. Asemenea de căutată a fost și fasolea. Afară de acestea s'a mai esportat vin, spirt, vite cornute, rîmători și cherestea într'o cantitate destul de însemnată.

Toate cele espuse până aci se refer numai la bastimentele cu vapor, ear de acelea cu pânză, al căror numĕr s'a urcat peste 600, neputându-me de astă-dată ocupa cu de amĕnuntul, arăt nu mai în resumat, că și calculul amĕnunț̦it al productelor esportate cu aceste bastimente se poate face după cantitatea încărcată. Fie-care din aceste vase în termen de mijloc a încărcat dela 300,000 până la 500,000 chilograme.

Prin urmare, de când stăpânim Dobrogea, anul 1886 a fost cel mai bun pentru esportul productelor noastre pe apă pe la gurile Sulinei.

* (Omor). În 21 a. l. c. către seară se întorceau către casă dela târgul de săptěmână din Sebeș cu rimători locuitorii din Poplaca: Bucur Olariu, Ioan Bădilă și Panteleimon Bădilă. Pe drum cei doi dintâiu se luară la ceartă. Panteleimon Bădilă alergà într'aceea să abată la drum rimătorii, cari apucaseră pe câmp. Când se întoarse înnapoi cu ei, găsește pe Bucur Olariu scăldat în sânge, și gemênd; „M'a strĕpuns în inimă“. Ioan Bădilă dispăru, se întoarse însĕ numai decât înnapoi și ridicând pe rănit îl pune în căruța unui călĕtor, ce tocmai trecea pe acolo. După o oară Bucur Olariu își dete sufletul. Ioan Bădilă a ḑis, că Bucur Olariu, fugind cu cuț̦itul după el a căḑut în cuț̦it străpungêndu se însuși, căci el n'a avut nici un cuț̦it la sine.

In o convorbire mai restrênsă, el a mărturisit fapta arătând și cuț̦itul. El a fost adus la judecătoria cercuală de aici.

* (Universitatea din Siberia.) Foile rusesci ne aduc scirea, că deschiderea universităț̦ii în Turosk (Siberia-Vestică) se va întêmpla în toamna viitoare. Colegiul de profesori s'a format deja.

* Din Uskub se semnalează o mișcare pan-bulgară, care are de scop o revoluț̦iune în Macedonia. Pretestul aparent al numeroaselor întruniri, ce se fac, este ridicarea unui monument comemorativ pentru cei căḑuț̦i în Macedonia pe timpul rĕsbelului bulgaro-sêrb. Presența maiorului Trotter în Macedonia face pe ruși a declara, că mișcarea este sprijinită de Anglia, ceace nu este adevĕrat. Se ḑice, că dl Zaharia Stoianow, care a avut o audiență la regele Milan, a vorbit tocmai despre posibilitatea unei revoluț̦ii în Macedonia în cas, dacă Turcia va crede bine, ca să sprijinească până la estrem memorandul lui Zancoff, elaborat de Nelidoff.

* (Statistica globului.) După cele mai recente date statistice, supra fața pământului, ce cuprinde 134,660,000 chilom. pătrați, este locuită de 1,288,000,000 indivi̦ḑi, cari se împart după rase precum urmează: 369,000,000 rasă albă, 552,000,000 rasă galbenă, 190,000,000 rasă neagră, 1,000,000 rasă roșie, 176,000,000 rasă măslinie. Toatea aceste rase vorbesc 3,642 limbi și profesează peste 1000 religiuni, adecă: 335,000,000 creștini, din cari: 170,000,000 catolici, 75,000,000 ortodocsi, 80,000,000 protestanț̦i, 5,000,000 mosaici, sau Evrei, 20,000,000 religiuni asiatice diferite, 160,000,000 mahomedani; 200,000,000 religiuni idolatre și feticiste. — Numĕrul anual al morț̦ilor este de 333 milioane 333,333, ceea ce face de ḑi: 91,544, pe oară 3731, pe minut 60 și pe secundă 1, de unde urmează, că fie-care din pulsațiunile noastre însemnează moartea unei creaturi umane. — Pe planeta noastră, durata mijlocie a vieț̦ii omenesci este de 33 ani. O pătrime a populațiunei moare înnainte de 7 ani, o jumĕtate de 17 ani. Din 100,000 de indivi̦ḑi unul singur ajunge la etatea de 100 ani; unul din 500 la 90 ani; unul din 100 la 60 ani. — Oamenii însurați trăesc mai mult decât cei neînsurați. Din 1000 indivi̦ḑi, 65 se însoară. Căsătoriile mai numeroase se fac în lunile Iuniu și Decembre — Profesiunile esercită o mare influență asupra lungimei vieț̦ii. Astfel, din 1000 inși, etatea de 70 ani o ating: 42 preoț̦i, 40 agricultori, 33 comercianț̦i, 32 soldați sau amploiați, 28 advocați sau ingineri, 27 profesori și doctori. De aci se vede, că cei ce trăesc mai mult sunt preoț̦ii și agricultorii; ear cei ce trăesc mai puț̦in sunt profesorii și doctorii! Lucru estra-ordinar, tocmai acei ce sunt chiemați a da vieața fisică și intelectuală, au vieață mai scurtă. Aceasta se esplică lesne prin gravitatea și espunerea meseriei lor, care îi condamnă a respira adeseori aerul cel mai infectat, pe lângă alte multe inconveniente și cause distrugătoare de vieață!

* Din Moloviște, Macedonia, se scrie către un ḑiar din Bucuresci;

„Românii au început în sfîrșit să se deștepte. După cum sciț̦i, până acum scoalele noastre funcț̦ionau în case particulare, pe când scoalele grecesci, cari mai că nu mai au elevi, ocupau localurile comunale. Locuitorii din Moloviște au început a pune capĕt acestei revoltătoare stări de lucruri. Ei au luat cu asalt scoala comunală și acum copii români învață în primul etaj, ear grecii sau refugiat în catul al doilea.

„Archiereul grec a reclamat la autoritățile otomane; sperăm însĕ, că guvernul M. S. Sultanului ne va face în sfîrșit dreptate.“

* (Sfîrșitul lumei). — Unul din marii savanț̦i englesi, sir W Thomson, care a luat mare parte la așeḑarea cablului transatlantic si s'a făcut cunoscut prin teoriile sale asupra originei planetei noastre a comunicat data probabilă a sfârșitului lumii. Într'o conferință ținută la Royal Instituț̦ion, a calculat basându-se pe teoria lui Holenholtz, după care soarele este un glob vast, care se răcesce, puț̦in câte puț̦in; — a calculat, ḑicem, că soarele esistă de 20 milioane ani și că se va rĕcí cu desĕvîrșire peste 10 milioane de ani macsimum. Deci peste 100 mii veacuri va fi sfîrșitul lumei.

* (Vênḑarea fetelor române.) Ḑilele trecute s'a judecat la Odesa un proces foarte caracteristic, cu care s'a închis sesiunea juraț̦ilor din acest oraș. Pe banca acusaț̦ilor se aflau aduși doi miserabili, evreul Șmil Blint și fiul de popă Pokrowsky. Eată resumatul rechisitoriului, cetit de acusatoriul public:

Sâmbătă, 4 Octombre, poliț̦ia secț̦iunei dela bulevardul Richelieux, a isbutit să pue mâna pe patru fete și un evreu, cari se pregăteau de plecare la Constantinopole, îmbarcându-se pe vaporul „Olga“ al societăț̦ii ruse de navigațiune. Evreul arestat s'a constatat a fi locuitoriu în satul Buzea, din Basarabia, care trăesce de mult la Odesa, unde se ocupa cu „esportarea femeilor“ în lupanarele din Smirna, Sinop, Trapezunt, Constantinopole și Cairo. Afacerile acestui miserabil mergeau de minune, comerciul nu întîmpina crisă și Șmil Blint și-a adunat deja un faimos capital. Pentru esercitarea meseriei sale, Șmil avea la dispositie peste 14 samsari, cari cutrierau birourile de informațiuni și acolo 'și procurau adresele slujnicilor fără loc. Din această categorie se recruta grosul femeilor, ce se esportau.

Pentru astădată. însĕ evreul Blint s'a pus pe lucru singur fără intermediul samsarilor și pleaând la Tiraspol cu ajutoriul fiului de popă Pokrowsky, s'a pus în relație cu o copilă anume Smaranda Harttulari, care avênd o frumoasă voce, voia să între la teatru ca coristă. Evreul Blint s'a recomandat părinț̦ilor fetei, că este anteprenorul teatrului din Sevastopol. El încheià contract cu tatăl fetei și apoi, mulțămită acesteia, a mai recrutat pe fetele Ileana Sgovoi și Caterina Sgovoi, surori, tot pentru a le instala ca coriste.

După sĕvîrșirea contractelor, evreul plecà la Odesa cu fetele și immediat se imbarcà cu dênsele pe vaporul „Olga,“ cu destinație la Constantinopole. Împreună cu cele trei fet

din Tiraspol a mai sosit cu evreul la vapor încă o fată, anume Maria Bepetora, de 16 ani.

Poliția a arestat pe evreu tocmai în momentul, când vaporul era să plece.

La instrucție s'a descoperit, că Blint se ocupa cu vênzarea femeilor încă dela 1876, că multe femei, supuse ruse; au fost vêndute de acest miserabil factoriților din Turcia. Juraților după o scurtă deliberațiune, au adus un verdict de culpabilitate atât pentru Șmil Blint, cât și pentru Pocrovsky.

Curtea a condamnat pe Blint la ecsil în Siberia, ear pe Pokrovsky la trei luni închisoare.

La eșirea cendamnaților din tribunal, publicul începu a arunca petri în duba care-i ducea la închisoare.

„Curieriul."

* (Rectificare.) Pasagiul din urmă din „Sciințele naturale în primii ani ai scoalei populare" din Nr. trecut a fost êst-mod stilisat:

Fraților învețători! Faceți ca elevii vostri sĕ'și câștige în fiecare oară cunoscințe chiar și numai cât un, grăunte de mustar, dar pe acelea sĕ le înțeleagă; căci precum nutrementul greu de mistuit strică stomachul așa și cunoscințele, ce ar vrea cineva sĕ le dea copiilor, fără ca ei sĕ le poată înțelege, le strică mintea, le ruinează înțelegerea!

O damă scrie asupra elicsirului de nervi a Dr. Lieber: Stimate Dnule! Trebue sĕ Ve comunic, că elicsirul e escelent; nu voiu întârdia a'l recomanda tuturor bolnavilor de nervi ce cunosc, me simt mai curajoasă, mai veselă, toată tristeța și indispositia a trecut. Dna Gärtner, Oberhausen, Rgb., Duneldorf. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit [cruce cu ancoră] în sticle à 1/4 Ltr. 3 Mk. 1/2 L. 4 Mk., 1/1 L. Mk. în farmacie și în centrală N. Schulz Hannovera Deposit.

Loterie.

Marți, în 1 Februariu 1887.

Sibiiu:	**7**	**65**	**80**	**30**	**4**

ad. Nr. 425. [1523] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea în mod definitiv al postului învețătoresc dela scoala conf. gr. or. din Sĕcărâmb, se escrie concurs cu termin de 15 ție dela prima publicare.

1. 366 fl. v. a. solviți în rate lunare;

2. Cuartir și lemne de încălțit.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-'și așterne suplicile lor, instruite conform legilor în vigoare subscrisului oficiu protopresb. până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresb. gr. or. al Geoagiului II.

Secărâmb, 12 Decembre, 1887.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Sabin Piso,
protopresb.

Nr, 465 [1520] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Căinel pe basa venerabilei resoluțiuni consistoriale dtto 18 Novembre a. c. Nr. 5693 B. se escrie al doilea concurs cu termin de 30 țile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

a) dela 80 familii câte 1 ferdelă (16 cupe) de cucuruz sfârmat à 1 fl 30 cr. . . . . fl. 104.—

b) venitul stolariu dela, botezuri cununii și înmormântări . fl. 127.70

c) folosința cimiteriului și a 6 parțele de pământ arătoriu . . . . . fl. 54.—

d) dela fie-care familie una țiuă de lucru, socotinduse și vĕduvele și cei cu stare modestă, cu totul 104 țile, eventual 20 cr. în bani fl. 20.80

e) alte venite accidentale împreunate cu serviciul intern, și estern bisericesc în sumă de . . . . . fl. 95.90

Suma fl. 402.40

Doritorii de a competa la acest post au a-'și înnainta suplicele lor instruite conform regulamentului pentru parochii, în terminul deschis oficiului protopopesc subsemnat.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Brad, în 10 Ianuariu, 1887.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vêndarea de losuri de stat și premii, pescrise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă nisce **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguință poți dobândi fără capital și risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1521] 2—6

Ofertele scrise în limba germană, provĕdute cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische - Wechselstube - Gesellschaft.
Adler & Cie, Budapesta.

Singur veritabil sĕ află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir
pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cercullariul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețui 1/2 sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dublă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 8—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
	—	10.28	5.26	6.43
Cluș	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
	—	10.29	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.19	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.0-

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 9 Sibiiu, Sâmbătă, 24 Ianuariu (5 Februariu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori.** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe anul 1887, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată ceti.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament s'a sfîrşit cu ultima Decembre 1886, sĕ-şi înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei fâşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 23 Ianuariu.

Nu sufere îndoială, că statul este chemat sĕ dea ajutoriu material şi moral reuniunilor, cari înfiinţate sub scutul legilor, au chemarea a lăţí cultura în popor, a lărgí cercul cunoscinţelor reale până în cel mai inferior grad al populaţiunei, şi a face sĕ dispară şi umbra neînţelegerilor dintre cetăţeni. Pe când premitem aceasta, pretindem, ca scutul statului deopotrivă sĕ ocrotească pe toate reuniunile culturale în nisuinţele lor spre desvoltare. Numai aşa statul îşi va împliní misiunea sa civilisătoare, numai aşa se va putea ţiné sănĕtosul ecuilibru între diferitele popoară din stat, numai aşa se va ajunge la fericirea statului, căci în acel cas fericite vor fi şi popoarele, a cărora îngrijire trebue sĕ formeze chemarea de căpetenie a statului.

Nu sufere îndoială, că asemenea reuniuni cu pretensiuni şi titluri măreţe, trebue sĕ urmărească în faptă scopurile, pentru cari s'au înfiinţat, şi sĕ evite ori ce lucru, prin care ar provoca suspiţiune, că scopurile urmărite de ele lovesc în legalele aspiraţiuni şi nisuinţe ale majorităţii concetăţenilor. Când se va da la iveală însĕ, că separatismul acestor reuniuni provoacă nedumeriri, periclită interese legale, atunci statul are datorinţa, sĕ intrevină şi sĕ sisteze activitatea reuniunei de vrasbă.

Avem în ochi şi de astădată reuniunea din Cluş.

Matadorii ei ne spun, că ea are de ţintă remaghiarisarea ungurilor, cari în decursul veacului adorând servilismul, — în care a fost ţinut românul până la anul epocal al libertăţii — şi invidiând condiţiunile de vieaţă provenite din această idilică stare a lui, s'au făcut români. Ne mai spun şi aceea, că ţinta acestei reuniuni este îndreptată prin mijloace culturale spre completa maghiarisare a Ardealului, căci statul acesta numai atunci este asigurat în faţa nestatorniciei veacurilor, dacă toată suflarea de aici în sensul patriotismului modern va fi o turmă şi un păstoriu.

În urma enunciaţiunilor făcute în această direcţiune era chemarea procurorului de stat, sĕ intrevină, şi în numele legei sĕ ceară pedepsirea oamenilor, cari lovesc în consciinţa, demnitatea şi esistenţa a 10 milioane din cetăţenii acestui stat şi aceasta cu atât mai vêrtos, cu cât nu ne vine sĕ credem, că procurorii de stat sĕ fie venit la convingerea, că statul nu mai are lipsă de noi, nu mai are interes ca esistenţa noastră sĕ se conserve pentru a se asigura prin ea esistenţa statului.

Deşeartă este însĕ credinţa noastră, pentrucă nu numai, că se tolerează o asemenea reuniune cu tendenţe destructive, ci încă i-se dau deosebite favoruri, ca cu atât mai mult sĕ prospereze.

Sĕ aducem casul concret.

Este lucru sciut, că în Cluş s'a constituit un comitet central al reuniunei de maghiarisare.

In acest comitet central sunt pentru esemplu 60 de membrii. Acestia sunt cetăţeni cu locuinţele în toate părţile Ardealului, care în Braşov, care în Sibiiu, care în Ciuc, care în Zam, care în Ciucea, care în vama Oituzului, cu un cuvênt oameni din părţile cele mai estreme. Pentru acesti oameni direcţiunea căilor ferate din Budapesta a făcut concesiuni estraordinare încât omului îi stă mintea în loc. Fie-care membru din acest comitet are concesiune specială, ca cu ½ preţul dela un bilet de clasa a treia sĕ călĕtorească pe clasa I ori când va voí, în ori ce afacere, pe ori ce linie a căilor ferate în stat.

Nu avem timpul sĕ ne ocupăm cu combinaţiuni de cifre, de aceea nu vom norma cu cifre enorma pagubă, ce sĕ face statului prin acest privilegiu ne mai auđit

Voim sĕ constatăm numai cu durere, că statul în loc de a suprima o reuniune, care lovesce în consciinţa maiorităţii cetăţenilor, o impărtăşesce de atari favoruri.

Şi câte reuniuni cu tendinţele cele mai nobile şi institute culturale şi filantropice se susţin numai din mijloacele noastre proprii, ba, încă ni se pun chiar şi pedeci la susţinerea şi înfiinţarea lor!

Revista politică.

Pregătirile pentru o eventuală mobilisare încep a lua şi la noi formă tot mai concretă. Diarele din capitale afirmă cu toată positivitatea, că în consiliul de ministrii, ce s'a ţinut în 30 Ianuariu sub presidiul Majestăţii Sale, s'a decis convocarea deleţiunilor în sesiune estraordinară pe începutul lui Martie, pentru votarea unui credit suplementar, de circa 20 milioane.

„N. Freie Presse“ află dintr'un isvor autentic din Budapesta, că afară de acest credit, mai e vorba de două credite, tot de aceasta natură; şi adecă un credit pentru înarmarea glotaşilor, şi un credit ce privesce numai armata teritorială din Austria.

Foile guvernamentale au şi început sĕ cânte isonul în direcţiunea aceasta, făcênd apel la simţemintele patriotice ale cetăţenilor. Recunosc şi ele situaţiunea cea grea financiară a ţĕrii, dar, când e vorba de esistinţa ţĕrii, nici o jertfă nu poate fi prea mare, pentru că altfel pregătirile, ce se fac de decenii ar devení zădarnice.

Tot în aceasta direcţiune s'a declarat, şi ministrul president dl Tisza în ţilele din urmă în parlament, accentuând, că rapoartele staturilor se complică pe ţi ce merge, şi situaţiunea devine din ce în ce tot mai grea, şi până când toate statele fac dispositiuni de precauţiune, este evident, că nici noi nu putem sta cu mânile în sin. Aşadară după declaraţiunile dlui ministru, aceste milioane, ce ni se mai cer ar fi numai pentru a se lua dispositiunile de precauţiune alăturea cu alte state, ce va fi însĕ în cas, când ar erupe resbelul? aceasta întrebare remâne încă nedeslegată.

Scirea despre visita regelui Milan, ce intenţionează a o face regelui României capĕtă o formă tot mai verosimilă, şi foile din România îi dau o importanţă politică, avênd de scop aceasta visită, a se stabilí o acţiune comună între împregiurările acestea nesigure.

Cestiunea bulgară se află încă tot in stadiul nedeslegărei, foile ruse, când iau ton mai pacinic, când mai resolut în aceasta cestiune, ear noi putem sĕ conchidem, că din partea Rusiei la multă generositate nu ne putem ascepta. Mai curênd putem sĕ ne asceptăm la o capitulare a bulgarilor, numai ca

FOIŢA.

Visul lui Petru.

— Poveste de iunior —

Ci că a fost odată ca nici odată, că de n'ar fi nu s'ar povestí, că doar nici eu nu's de când povestile, ci mai încoace cu vre o 2—3 ţile, că pe când mama pe mine me făcea, poveştile pe uliţă treceau şi eu am apucat una sĕ v'o spun Doastră acuma.

A fost în vremile de demult un om, şi omul acesta avea trei feciori şi o vie. Într'o ţi de primavară de dimineaţă până în sară lucrà omul nostru cu feciorii lui la vie şi ce-i venì omului în minte, că ţise cătră feciori.

— Měi copii! În noaptea asta trebue sĕ durmiţi toţi trei aici în vie, şi dimineaţa are se-'şi spună fiecare visul, ce l'a visat, că Dđeu multe arată omenilor în vis: doar vi s'a arĕta şi voue ceva.

Feciorii făcură după porunca tatălui lor; ear dimineaţa îi chemà tatăl lor la sine şi întrebà pe fiecare, că ce a visat?

— Eu — ţise cel mai mare — am visat, că eram la cules şi atâta sumedenie de struguri mai erau în via noastră de nu resbiam cu culesul.

— Eu — ţise cel mijlociu — am săpat via adênc şi am aflat în pământ o comoară mare.

— Frumoase visuri aţi avut dragii mei — ţise bĕtrânul — de ar da Dđeu sĕ se împlinească: dar tu ce ai visat Petre? întrebà pe fiul seu cel mai mic, care se cam codia sĕ şi spună visul.

— Visul meu nu-i de nasul teu! — respunse Petru.

— Ce ţici měi?

— Visul meu nu-i de nasul teu!

— Auđi aci! Da cum îndrănesci tu sĕ ţici astfel de vorbe cătră tatăl teu? spune ce ai visat!

— Visul meu nu-i de nasul teu!

— Aşa!? Stăi tu că ţi oi arĕta eu ţie, cu cine vorbesci? ţise bĕtrânul şi se mănià foc pe Petru, de era aci sĕ'l ia la hop!

Ce sĕ facă, ce sĕ dreagă omul nostru, ca sĕ afle ce a visat Petru? Nici cu bine nici cu reu nu poate scoate din el altă vorbă decât; „Visul meu nu-i de nasul teu!“

— Měi! ce-o fi şi asta!? îşi ţise bĕtrânul şi nici una şi nici alta se duce la judecătorie şi spune acolo, că ce a păţit el cu Petru şi că el nu poate suferí astfel de lucru şi roagă pe domnul judecător, sĕ întrebe şi el pe Petru că ce a visat, şi că de ce nu vrea sĕ spună tată-seu ce a visat? şi Petru fu chemat la judecată.

— Měi, ce ai visat tu de nu vrei să spuni tatălui teu? întrebà judecătorul.

— Visul meu nu-i de nasul teu!

— Ce ţici měi?

— Visul meu nu-i de nasul teu!

— Aşa?! Cum îndrăsnesci tu se-'mi vorbesci mie astfel? Spune měi, ce ai visat, că de unde nu va fi reu de tine.

— Visul meu nu-i de nasul teu! —

Judecătoriul se mănià foc pe Petru şi porunci sĕ'l închidă în temniţă şi scrise la judecătoria cea mai mare, că eacă, ce a păţit cu Petru şi că sĕ cheme pe Petru acolo sĕ'l întrebe şi sĕ'l judece pentrucă a vĕtĕmat judecătoria. Dar şi aci tot aşa o păţiră cu Petru, căci el nu respundea alta decât, că „visul meu nu-i de nasul teu“.

Vestea lui Petru se lăţise în toată ţeara şi ajunse până la urechile împĕratului Verde, care doria sĕ cunoască şi el pe Petru, dar mai ales vrea sĕ scie, ce a visat Petru, de nu vrea sĕ spue nimĕrui? Porunci deci sĕ aducă pe Petru înnaintea lui, cređênd, că va isbutí sĕ afle, ce a visat.

— Tu esci Petru cel vestit, care nu vrea sĕ spună nimĕrui, ce a visat? — îl întrebă împĕratul Verde — gândesce, că acum esci înnaintea împĕratului Verde, şi spune, ce ai visat?

— Visul meu nu-i de nasul teu!

să iasă odată din aceasta stare agitată; cel puțin la atare conclusiune ne aduce „Corespondența Politică,“ care află dintr'un isvor competent din Sofia că:

Regența, deși după principiile constituționale minoritățile sunt escluse dela guvern, spre a-'și manifesta față cu marile puteri zelul de a termina crisa, a răspuns marelui vizir, că se învoesce cu formarea unui guvern micst cu opoziția. Regența e dispusă a lua un regent și doi miniștii din opoziție, îndată ce Poarta va fi propus guvernului în mod oficial pe un candidat acceptibil la tronul princiar. Celelalte cereri ale lui Zankoff, respinse de marele vizir, n'au fost primite nici de regență. Prin aceste concesiuni guvernul crede a fi rămas fidel programei sale primitive.

Din Rusia telegramele mai nouĕ ne aduc scirea, că un ucas al Țarului oprește esportul de cai.

Din senatul României.

Am petrecut cu atențiune dela început desvoltarea apucăturilor proselitistice, ce au început a prinde rădăcini și între românii din regatul României, și am înregistrat toate evenimentele urmate în aceasta direcțiune, pentru aceea și de astădată publicăm interpelațiunea dlui profesor dela universitatea din Iași George Mârzescu, ce o a făcut în ședința senatului din 14 Ianuarie a. c. precum și discusiunea urmată la aceasta înterpelațiune, care sună astfel:

„Subsemnatul, senator al col. II de Iași în dupla mea calitate de mandatar al națiunei române, și de fiu al bisericei crescine ortodocse de răsărit,

considerând, pe de o parte, congregațiunile religioase streine, ce există și funcționează pe teritoriul României cu caracterul de persoană morală:

considerând pe de altă parte, atitudinea și titlul de „archiepiscop latin al archidiecesei de Bucuresci“, ce și'l dă prelatul catolic monseniorele Iosif Palma:

Am onoare a interpela pe președintele consiliului de ministrii și ministru de interne, cum și pe dl ministru de culte și instrucțiune publică, ca să binevoiască a esplica representațiunei naționale:

1. Cari sunt principiile, de cari se conduce puterea esecutivă în tot, ce concernă esistența și funcționarea în regatul României a deosebitelor congregațiuni religicase și a persoanelor morale create în în țară streină și de către o lege streină.

2. Cum înțelege și cum consideră guvernul M. S. Regelui Carol, cartea pastorală a prelatului catolic Iosif Palma, membru din congregațiunea S. Cruci și a patimei-domnului nostru Isus Christos, când dênsul se titlueste în inima chiar a regatului României *„Prin grația Sântului Scaun apostolic, archiepiscop latin al archidiecesei din Bucuresti.“*

3. Care este legea positivă, canonul bisericesc recunoscut de legea positivă, sau tratul internațional care'l autorisează pe prelatul catolic ca, pe chiar teritoriul României — unde, după constituțiune, religiunea crescină ortodocsă de resărit, este religiunea dominantă, — să-'și dea titlul de „archiepiscop al archidiecesei de Bucuresci,“ și dacă noua această geografie eclesiastică a prelatului catolic, o recunoasce guvernul ortodocs resăritean al M. S. Regelui Carol.“

La aceasta interpelare în 17 Ianuariu a făcut dl Mârzescu următoarea motivare:

„Oratorul stabilește mai întâiu, că o persoană morală nu esistă ca atare, de cât în statul, unde este recunoscută de legi.

O asociațiune, nu poate fi o persoană morală, de cât numai, dacă legea o recunoasce, și aceea lege trebue a fi aceea a suveranității noastre constituționale.

În această condițiune află asociațiunile religioase, congregațiunile streine.

La Iași esistă o scoală germană evangelică. Ministrul însărcinează pe rectorul universității de Iași să'i trimită detalii asupra acelei scoli. Dar scoala este sub direcțiunea directă a consulului general german și acesta, drept răspuns cererilor rectoratului, trămite un secretar al seu, care dice că: se vor da detalii, „dar în mod particular, căci scoala este sub patronagiul M. S. împăratului Germaniei și ca *prin urmare, autoritățile române nu au nimic de inspectat la ea (Mare emoțiune.)*

Am fost mai departe, dice oratorul, și am aflat, că aceea scoală este sub supravegherea religioasă a consistoriului din Berlin.

Me întreb. Oare micul regat român nu are atât drept la respectul legilor și naționalității sale ca marele imperiu german? (Aplause.)

În 1881 guvervul a făcut un proiect de lege foarte sever pentru congregațiunile religioase și asociațiunile streine, unde le mărginia până și dreptul de a stabilí în țară fundațiunea lor principală.

Foarte bine. Dar de ce nu s'a pus la ordinea dilei a camerilor aceasta lege necesară? De ce? Convenția consulară cu Germania ne respunde; ea dice: nici o schimbare nu va fi făcută în starea actuală a comunităților religioase.

Iată respunsul, domnilor. (Emoțiune, mișcare, murmure.)

Oratorul trece la cestiunea archiepiscopului latin Iosif Palma.

Să 'l întrebăm pe monseniorele Palma: Unde este? — In țara românească. — Cine dirige aceasta țară, guvernul sau papa de la Roma? Și dacă papa de la Roma nu are nici un drept în această țară, cum de face dintr'ânsa o archidiecesă? In ce lege se găsesce aceasta? Legea noastră religioasă împarte țara în mai multe eparchii, dar nu în archidieceze. Prin urmare cum se titlueste monseniorele Palma, prin gratia *sf. scaun de la Roma*, archiepiscop latin al *archidiecesei de Bucuresci?*

Canoanele ecumenice dic, că un episcop nu poate oficia în alta eparchie de cât în a sa fără voia șefului bisericei lui.

Dar canoanele sunt aceleași ale noastre și ale papei de la Roma. Prin urmare papa a călcat canoanele, când a trimis la Bucuresci un episcop fără autorisațiunea metropolitului român.

Dar episcopul latin revendică încă supremația religioasă a papei în țara nostră.

Acum întreb banca prelaților: ecsista vre-o lege, care să dea episcopului latin titlul, ce 'și atribue.

I. P. S. S. metropolitul primat. Nu (Mișcare.)

D. *Mârzescu.* Cu toate acestea Sânția Ta vede, că episcopul funcționează.

Să ve spun eu, cum a obținut acest titlu.

Oratorul cetesce o scrisoare din 1879 adresată de E. Sa Ignat Paoli către ministerul afacerilor streine, în care îi cere permisiunea de a lua titlul, ce poartă astă-di Iosif Palma.

Ministrul afacerilor streine referă la ministrul de culte; întreabă pe metropolit și primesce respunsul ca *singur Sinodul poate da acest drept.*

Atunci ministrul, în loc d'a convoca sinodul, face un jurnal, pe care îl iscălesce consiliul de miniștri și prin care îi da episcopului latin dreptul cerut.

Apoi jurnalul se pune la arhivă și nimeni nu scie nimic.

Și astadi, prea sânți părinți, trebue să viu ca fiul lepădat al bisericei, să me lupt pentru prerogativele voastre, pentru drepturile sânte ale religiunei noastre naționale. (Aplause prelungite.)

Oratorul arată apoi, că scopul papei de la Roma este să-'și stabilească autoritatea asupra tuturor bisericelor, căci se crede imaginea lui Isus Christos.“

In urma acestei motivări a dat unele deslușiri atât ministrul de culte, cât și ministrul președinte, cari însă nu se pot cualifica de satisfăcĕtoare, cu toate acestea maioritatea a votat pentru a se trece la ordinea dilei preste aceasta interpelare. Și lucru mai regretabil e, că chiar și câțiva episcopi a votat cu maioritatea, ear unii s'au abținut dela vot.

Istoriografia asupra românilor.

(Încheiere.)

În anul 1883 apăru după aceea opul al doilea al lui Hunfalvy: „Românii și nisuințele lor“, în care autoriul se luptă pentru teoria lui Roesler, fără a aduce noue dovedi, și supune unei critice aspre istoriografia română.

Acum apăru pe scena luptei și profesorul istoriei române la universitatea din Iași, dl Xenopol, cu „Teoria lui Roesler“. Pe basa dovedilor aduse de Jung și Pic precum și a dovedilor noue, afirmă dl Xenopol continuitatea elementului român în Dacia. Argumentele lui proprii sunt luate în cea mai mare parte din nomenclatura topografică: în care sunt specificate nu numai nume singuratice române de locuri din timpul roman, ci se aduseră și dovedi pe basa chartei statului maior austriac, că nomenclatura munților din Transilvania de meadădi și apuseană e precumpĕnitoare română. De aci resultă vechitatea românilor în munții acesti muntoși. Din apus urmă și, cum ne dovedesc isvoarele istorice, colonisarea Moldovei și României rĕsăritene cu românii la înființarea principatelor române.

Cercetările aceste ale dlui Xenopol fură în curênd supuse unei convorbiri critice detailate de către Dr. Onciul în „Convorbirile Literare“, Bucuresci 1885, anul XIX, Nr. 1—7. Onciul încearcă aici resolvarea cestiei prin ipotesa unei imigrări din meadădi, care o pune în secolul al 7-lea în decursul colonisărei slave și bulgare în peninsula balcanică și ca urmare a acestei emigrări. Ipotesa aceasta o sprijinesee pe documente din limba și religia românilor, cum și pe o comunicare istorică (Acta S. Demetrii), care permite a cunosce o împingere a poporațiunii române din provinciile dunărene ale peninsulei balcanice, atât spre meadă-noapte, cât și spre meadă-di prin slavii și bulgarii imigrați. Continuitatea resturilor romane în Dacia până la restimpul acesta amintit, o probează Onciul — în concordanță cu Xenopol — pe basa numelor topografice, care s'au conservat din anticitate, cum și pe basa tradițiunilor.

Întărit prin mulțimea din meadă di a supraviețuit elementul roman rĕmas în Dacia și prin imigrațiunile popoarĕlor, punênd astfeliu basa pentru poporul daco-român. Continuitatea lui o ia Onciul numai pentru partea sudvestică a Daciei, unde fusese colonisația romană mai intensivă și unde se păstrară și cele mai multe nume topografice din vechime. Până la colonisarea slavo-bulgară în peninsula balcanică formau acesti daco-români după opinia lui, o unitate națională cu cei din Mesia, de care erau despărțiți numai prin Du-

---

Împĕratul Verde se mănià foc pentru vorbele și purtarea lui Petru și neisbutind nici el a scoate din Petru alte vorbe, chemà înnaintea sa pe cel mai bun zidar din împĕrăție și îi dise:

— Vedi pe omul acesta!? Să'l iai și să'l zidesci într'un zid tare, unde nici aerul, nici lumina soarelui să nu ajungă la el, ca să piară acolo și să fie de pildă la toată lumea.

Zidariul făcu după porunca împĕratului.

Uitasem să ve spun, că împĕratul Verde avea o fată, după care mulți crăișori își bătuseră capul, dar s'o poată câștiga — nici vorbă! Fata aceasta, cum văd pe Petru, îi venì, par-că nu sciu cum pe la inimă, căci Petru era ficior de lele, nu nimic. Când audì ea despre porunca tatălui ei, că adecă să prăpădească pe Petru, se amărì foarte, dar nu își perdu nădejdea de a scăpa pe iubitul ei ci își bătea capul ca să afle un mijloc de scăpare.

Zidariul se apucase de lucru și zidise pe Petru până din sus de genunchi. Și ce se vedi?! Fata împĕratului vine la zidar pe ascuns și îi aduce un tăler de galbeni noi de nouți, de ți luau ochii, uitêndu-te la ei și isprăvì treaba cu zidarul așa, că el să facă loc în zid, ca Petru să poată încăpé bine acolo, apoi să așede o piatră în zid așa ca să se poată lua de acolo, fără ca cineva să poată băga de seamă. Că să vedi; ea avea de gând, ca să ducă lui Petru, acolo în zid, de mâncare și apă, ca să nu moară de foame, până când cine scie, cum îl va scăpa de acolo. Și așa a și făcut. Se ducea în toate dilele la zidul, în care era Petru, lua peatra din zid și îi da mâncare, apă și ori ce ar fi cerut el, apoi mai sta de vorbă cu el și se ducea iarăși în trebile ei. Împĕratul nici că se gândia la așa ceva; el credea, că Petru a perit acolo în zid și dela o vreme l'au uitat toți, — nimeni nu își mai aducea aminte de el, afară de fata împĕratului.

. . . . . .

Într'o di venì solie la împĕratul Verde dela împĕratul Roșu, care îi aduse trei bețe — tot unul ca unul — și poruncă aspră, ca să gâcească în trei dile care e capĕtul cel gros și care cel subțire al bețelor, că de unde nu, va fi vai de el și de împĕrăția lui. Că, să vedeți Dvoastră, nu era ușor a gâcì ceea ce cerea împĕratul Roșu, căci bețele acelea erau așa făcute, că nu puteai cunoasce odată cu capul, care e capĕtul cel gros și care e cel subțire. — Împĕratul Verde chemà pe toți gâcitorii și învĕțații din împĕrăția lui, dar nici unul nu fu în stare să spună, ori să gâcească ceva. Împĕratul numai scia, ce să facă de nĕcăjit și amărît ce era, căci numai o di mai era până la soroc și el nu putea să dea nici un respuns.

Fata împĕratului spusese lui Petru toată întêmplarea cu bețele și că nu se află nime, care să scie gâci ceva. Petru nu se gândì mult și spuse fetei ca să bage bețele într'un vas mare cu apă; capetele cele groase ale bețelor se vor afunda mai tare decât cele subțiri și așa vor gâcí ușor. Dar să nu spună împĕratului că el a învĕțat'o, ci că a visat ea așa. — Mare fu bucuria împĕratului, când cercă, după cum spusese fata lui, că a visat, și scăpà astfel de mănia împĕratului Roșu.

Nu trecu mult și venì altă solie dela împĕratul Roșu, care aduse trei mânzi roșii în pĕr, unul ca altul de mare și unul ca altul de gras Așa tare sĕmĕnau mânzii acestia unul cu altul, încât nu puteai deosebí pe unul de celalalt odată cu capul. Și împĕratul Roșu trimise poruncă aspră împĕratului Verde, ca să'i spună, care dintre mânzi e mai bătrân și care e mai tinĕr, că de unde nu, va fi vai de el și de împĕrăția lui!

Împĕratul verde adună earăși pe toți înțelepții și învĕțații din împĕrăție, cari se sfătuiră două dile întregi, dar nu putură eși la nici un capăt, că me rog nu era chip și mod de a cunoasce, care mânz e mai bătrân și care e mai tinĕr.

(Va urma.)

năre, așa, că până la restimpul acesta putea sĕ se facă desvoltarea egală a limbei române pe amândoue maluri ale riului în unitatea teritorială.

În anul trecut s'a încercat Pic din nou într'un op mai mare: „ La cestiunea română-maghiară“ de a întări afirmările lui de mai înnainte cu ajutoriul argumentelor noue topografice, limbistice, mai ales însĕ etnologice. Atât daco-românii, cât și macedo-românii formau dintru început un totul comun, până ce se despărți aceasta prin părăsirea Daciei sub Aurelian în douĕ părți mari. Pe când daco-românii din Bănat, dincolo de Tisa, în partea de meadă-ți a Ardealului și în România arată urme mari de sânge roman, sunt moldovenii și poate și românii din Maramurĕș și în partea de meadă-noapte a Ardealului, cum și locuitorii Basarabiei cu escepția unei părticele în Bucovina de origine dacă, sau altfeliu dis, daci romanisați.

II.

„Aparițiunile nouei istoriografii române, desfășurate de către Paul Hunfalvy.“

Viena tipografia c r. de curte Carol Prochaska. 1886.

M'am încercat în partea primă, de a desfășura cetitorului desvoltarea literară a cestiunii române, căci stau în legĕtură strânsă cu aparența cea mai nouă pe terenul acesta, adecă cu opul amintit al lui Paul Hunfalvy, ce va fi tractat în partea aceasta.

Autorul critică în el — cum arată titlul opului — metoda istoriografiei române relativ la originea și locuințele românilor îu evul mediu, și oferă cetitorilor spre a semnifica starea istoriografilor români, în cartea sa „sciința technică,“ care o dă istoria adevĕrată, ca sĕ poată judeca el singur, ori de-i marfa, care o aduce pe piața literară clio românească, o istorie critică, al cărei scop adevĕrat este adevĕrul obiectiv, sau că clio acesta la lucrul seu are mai mult, înnaintea sa agitația politică.

Din punctul ăsta de vedere tractează autoriul productul cel mai nou literar al lui Xenopol: „Une énigme historique. Les Roumains au Moyan-Age. Paris 1886“; al lui Densușian în limba română sub titlul: „Revoluțiunea lui Horia în Ardeal și Ungaria 1784—1785“; Bucuresci 1884; cum și broșurele lui apărute la anul 1885 în limba română: „Monumente pentru istoria țĕrii Făgăraș.“

Afară de acestea se mai interesează autorul de opurile istoriografilor mai vechi români, așa de Maior („Din scrierile lui Petru Maior,“ nou editat 1883 tom. I.), Șincai și Bălcescu. „Opinia generală română a istoriei române“ după Bălcescu, la care se pot înșira ideile lui P. Maior.

Cearta întreagă se învĕrtesce asupra teoriei puse de Hunfalvy, „că romanismul a dispărut tot așa în Ardeal și provinciile megieșe ca în Britania, în Vindel cia, Noricum, Panonia, în lăuntrul Dalmației etc. și că prin aceasta poporul valachic sau român de astădi în Transilvania și provinciile megieșe nu stă nici într'o legătură de descendență sau romanimea cea dispărută.“ Contra opiniei acesteia se îndreaptă — ce și Hunfalvy singur concede — istoriografii români nu fără sciință și Xenopol dice în prefața opului seu amintit, că fiindcă românii ca descedenții colonilor acelora romane, cari veniseră sub Traian în Dacia și astădi încă locuesc în această țeară a părinților sei, este cu totul natural de a dice, că ei îndeobsce, nici când nu o părăsiră. Românii din Ardeal și dintr'o parte a Ungariei, „cari formează aci maioritatea poporațiunii, trăit-au aci până în timpul din urmă în sclăvia cea mai mare și n'au nici astădi toate libertățile. Românii cred, că prin subjugătorii lor, — maghiari, sĕcui și germani — au fost umiliți la sclăvia aceasta și cer în numele dreptului istoric ca locuitorii cei mai vechi ai țĕrii, o alta tractare.“

Hunfalvy demonstră apoi scurt opinia istoriei române a lui Bălcescu și Petru Maior. După primul, ajunseră coloniștii români în Ardeal la o cultură înnaltă, și deși se retraseră înnaintea goților în munți, avuseră totuși o influință civilisătoare asupra domnilor sei barbari.

După ce se organisară românii în state dincoace de Dunăre, fură ei în urmă învinși de către unguri, după lupte mari și deveniseră aliații lor. După opinia lui Petru Maior trăiră în pace coloniștii români atât cu goții cât și mai târdiu cu Hunii și după ce părăsiră avarii Dacia deveniră ei stăpânitorii țĕrii acesteia (Ardeal.) Românii primiră apoi pe unguri în țeară — nu ca învinși, ci în urma unei învoeli libere politice. Mai idealistă e opinia lui Maior, — căreia însĕ nu urmează Xenopol — asupra originei poporului român. Hunfalvy o descrie cu următoarele cuvinte: „Maior lasă pe toți dacii esterminați și pe coloniștii romani, venind cu femei și copii în țeara deșartă ce o imploră dela Tisza până la Marea-Neagră și dela Carpații nordici până la Dunăre și unde ei duseră cu totul neamestecați cu barbarii o viață curată romană. Aurelian a scos legiunile din această provincie mare și frumoasă, s'au si dus coloniștii din Dacia-Traiană în Mesia; dar numai inimicii românilor cred, că toți coloniștii români s'au scos și numai invidia lasă, sĕ creadă pe acești inimici, că românii de astădi dincoace de Dunăre au venit cu secoli mai târdiu din alte provincii in țeara lor de astădi.“ Contra acesteia opinează Hunfalvy, rădimându-se pe disa lui Mommsen, după care s'a colonisat Dacia de Traian cu poporațiune scoasă din Dalmația și Asia-mică, că poporațiunea de astadi a Ardealului, care întradevĕr este de originea romană, nu isvoresce din colonistii Traiani. Contra argumentării acesteia a lui Hunfalvy se poate de sigur obiecta, că e deja constatat, că coloniștii romani fie ei veniți din Asia mică sau din Dalmația, ori că au venit deja cu limba romană, sau că se romanisară în urmă; dacă așadară originea latină a românilor de astădi din Ardeal e causa unică, de ce nu pot fi ei urmașii coloniștilor vechi romani din Asia-mică și Dalmația și amestecată cu poporațiunea indigenă, e cel puțin neconvingetor.

Autorul opului acestuia representă în desfășurarea sa opinia lui Bălcescu și celorlalți scriitori români, după cari poporațiunea română deși se suise în munți și de aici înnapoi la văi, ca sĕ scape de barbari, sĕ fi păstrat romanitatea sa, ca o obiecțiune deșeartă motivând, că atuncia n'a fost nici când o vreme, în care sĕ nu fi domnit barbarii în văi, și că în muntii, care încungiură Ardealul, au locuit barbarii, cari se schimbară necontenit. Deși nu se poate obiecta nimica contra părții prime a opiniei autoriului, totuși nu se poate aproba partea a doua a ei: căci barbarii, cari au venit din văi, vor fi preferat totdeuna văile munților și nimenea nu ne contestă, că ar fi locuit ei în munți.

În despărțitura a cincia a cercetărilor sale critice se încearcă autorul de a desaproba opinia lui Xenopol asupra vechimei românilor în Ardeal, care o dovedesce prin numĕrul lor cel mare, prin diferența lor de românii de Sud, „Niebelungenlied“ și prin sciri istorice. Pentru scopul acesta induce el un document al regelui Andreiu III, din anul 1293, care dice, că „toți românii, cari sĕ află pe moșiile nobililor sau a altora, sunt de a se strămuta pe moșia regală Székes, și de s'ar întêmpla asta și cu forța.“ Din acest document deduce Hunfalvy, că numĕrul românilor ar fi fost prea mic pela anul 1293, că s'au putut aședa într'o moșie regală.

Silogismul acesta pare a fi îndrăsneț, căci în documentul acesta e vorba numai de românii, ce trăiau pe moșiile nobilimii, cari au fost supuși regali, și nu de toți românii ardeleni. Românii în Ungaria și Ardeal locuit-au dintru început numai pe moșii regale; părăsind ei acestea spre a se aședa pe moșiile nobilimei, perdu fiscul veniturile sale și pentru aceea porunci regele ca sĕ-'i aducă cu forța pela moșiile sale.

Arĕtând Xenopol mai departe — cum s'a amintit — un loc din „Niebelungenlied“ ca mărturie pentru românii din Nord, citează Hunfalvy cu ocasia desfășurării critice a acestui punct locul respectiv după traducerea lui Lachmann în cartea sa, pecând Lachmann n'a făcut nici o traducție a lui „Niebelungenlied.“

Cu ocasiunea aceasta vreau sĕ ating încă o eroare cronologică al lui Hunfalvy: el ține pe regele ungar Béla III (1147—1196) de contimporanul regelui româno-bulgar Kaloian sau Ioanițiu (1197—1207), dicênd: regele ungar Béla III îl ținu de usurpator și ocupă o parte a teritoriului seu. Și cele multe sminteli contra limbii și ortografiei române, cari le comite autoriul, conturbă dicênd: „dacinile“ în loc de „datinele,“ de „una sanze“ în loc de „un sânge,“ „nepocincia“ în loc de „neputința“ ș. a.

Într'un alt capitol combate autorul opinia lui Bălcescu asupra dominațiunii pretinse a voevozilor moldoveni și munteni asupra unor părți a Ardealului, legătura imaginată a Ardealului, Moldovei și Valachiei și tractează în urmă la finea cărții deja amintită a lui Pic: „La cestia română-ungară 1885,“ supunênd deductiunile etimologice ale acestuia unei critice aspre.

Cartea lui Hunfalvy e scrisă interesant și ne face cunoscută o parte mare a istoriografiei române; critică unele estravagante ale ei, urmăresce mai mult însĕ scopul, de a descoperi numai umbrele, prin ce se cunoasce tendența de a discredita în ochii publicului puțin cunoscut istoriografia română. Era de asceptat, ca autorul sĕ fi scris în cartea sa și despre părțile cele bune ale istoriografiei române.

Din public.*)

Declarațiune.

Comitetul constituit pentru arangiarea balului anunciat la 17 Februariu, aflând, că „Reuniunea femeilor române din Arad și provinciă“ ca atare nu arangiază bal în carneval, s'a simțit motivat a arangia însuși pe propriul seu risic balul tradițional românesc în favorul acelei reuniuni.

Apocriful „avis“ despre balul proiectat pe „April,“ ce s'a colportat ulterior per abusum în numele Reuniunei, — care nu va fi declinând dela sine spriginul ce i-se ofere din partea oamenilor, cari poartă la inimă cultura femeii române — sĕ poată reduce la manevra unei fracțiuni, ce tinde a paralisa reușita balului deja anunciat.

Astfel, balul anunțat pe 17 Februariu se va ține, ce se aduce la cunoscința onoratului public spre orientare.

Pentru comitetul arangiator:

Aurel Suciu.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică, redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Varietăți.

* (Posturi de oficeri) pentru gloate, după cum se scrie, se vor designa încă în Februariu. Toți cei obligați la gloate și posed cualificațiunea recerută d'a deveni oficeri 'și pot înnainta petițiunile la autoritatea politică cercuală. —

* (Denumiri.) Maj. Sa s'a îndurat prea grațioas a denumí de medici supremi în reservă pe medicii univ. Frideric Menschendörfer la 97 reg. inf; pe Albin Pop la reg. 62 de inf.

* (Postal.) Pentru ocuparea postului de magistru postal în comuna Cuzăplac (Középlak) comitatul Cojognei, pe lângă contract de oficiant și cauțiune 100 fl. se escrie concurs cu salariu anual de 150 fl. și 40 fl. pausal de cancelărie.

Rugările de concurs sunt a se ascerne în termin de 3 septămâni la direcțiunea postală din Sibiiu.

* (Alegere de patriarch) Duminecă în 18 a. l. c. s'a făcut alegerile pentru scaunul patriarchal ecumenic.

S. S. Ioachim III fost patriarch la Constantinopol, a obținut 33 voturi contra 19 date S. S. lui Dionisie mitropolit la Adrianopol, 13 metropolitului din Heraclea, 12 metropolitului din Metelin, 11 metropolitului dela Delkos. Restul voturilor s'a împărțit la alți zece metropoliți.

Alegerea definitivă se va face Dumineca viitoare după ce Poarta va fi revizuit voturile și înnapoiat consiliului ecumenic lista de mai sus.

* (Monarchul nostru ca moștenitoriu.) În dilele acestea a murit preotul rom. cat. Alexiu Kubinyi din comuna Német-Bély comitatul Baranya, care lăsând o avere considerabilă în testamentul seu pe lângă alte legate pentru scopuri filantropice, dispune ca 5 galbini ungaresci se-i primească regele Ungariei ca semn de fidelitate, 5 galbeni episcopul din Cinci-Biserici ca semn de reverință, ear 5 galbeni principele de Montenevo ca stăpânul moșiei din comuna numită.

* (Bilet de abonament după chilometri) Biletele de abonament pentru întregul an se pot câpeta pentru liniile ungaresci ale societății drumurilor de fer austro-ungare după sistemul de chilometri. Ele consistă în aceea, că o anumită persoană, care călătoresce des pre drumul de fer și 'și scoate ast-fel de bilet profită foarte mult atât în timp cât și în bani. Cel-ce se abonează n'are lipsă a spune în cătrău are de gând a călători, căci călĕtoria se poate face pe toate liniile principale. Spre orientare servească următoarele: Distanța între Buda-Pesta și Viena se semnează cu 355 Klm; face așa dară mersul și venitul 710 klm. Un călĕtoriu din Pesta, care cercetează pe lună odată Viena face 10,000 Kilometri și dacă are bilet de abonament plătesce pentru clasa I, 337 fl pentru a II. 253 fl. pe când din contră pentru 12 visite ale Vienei plătesce pentru classa I, 433 fl. pentru a II. 327 fl. ——

* (Gramatica limbei țigănesci.) Academia maghiară de sciințe va eda în curênd Gramatica limbei țigănesci, pe spesele archiducelui Iosif autorul acelei gramatici.

* (Vêrsta cărților de joc.) Mulți sau ocupat a demonstra vêrsta cărților de joc; nimeni însĕ nu le-a declarat așa de bătrâne ca învĕțătul Duce de Susex, care a susținut, că și bĕtrânii Egipteni le-ar fi cunoscut. El dedea dovedi, cum că cărțile de joc ar fi stat în legătură cu sciința astronomiei. Așa ar însemna: cele *13* de o coloare, un sfert de an împărțit în sĕptămâni, așa și cele *4* colori cele *4* anotimpuri. Dacă se numeră dela *as* până la *zece*, fantele *11* dama *12* și regele *13*, se obține *91* și de *4* ori *(cele 4 colori) 91* face *364* adecă aprocsimativ numĕrul dilelor unui an. Numĕrul total al cărților represintă numĕrul sĕptămânilor unui an.

* (Pentru boii de jug.) Adese ori se întêmplă, că boii din causa muncei grele și îndelungate se rănesc la greabăn și se umflă. Rana poate sĕ devină atât de dureroasă în cât boul nu se mai poate pune la jug și trebue lăsat în grajd sĕ se odichnească. Spre a grăbí vindecarea, sĕ se spele greabănul de mai multe ori pe di cu apă de plumb. În timpul lucrărilor grele de arătură, chiar dacă greabănul este sănĕtos, este bine, sĕ se spele de douĕ ori pe sĕptămână cu apă de plumb. Cu modul acesta pelea boului se întăresce, și este mai puțin espus la stricarea greabănului.

* (Bibliografic). „Meseriașul Român“ foaia pentru meseriași și pentru toți iubitorii de meserii, ce apare în Brașov sub redacția dlui B. Baiulescu ese dela 1 Ianuariu a c., în mărime de câte o coală, tot de câte douĕ ori pe lună și costă tot numai *1 fl. 20 cr.*, pe un an întreg sau *60 cr.* pe o jumĕtate de an, ca și mai 'nnainte. Această foaiă ur-

măresce mersul meseriilor la noi, la români și în străinătate; aduce articuli de specialitate pentru meseriași și articuli, cari pot fi de folos, ori și cărui econom, tractează cestiuni hygienice și preste tot lucruri, care pot serví la conservarea și înnaintarea poporului nostru. Pentru petrecere si variațiune aduce aproape în fie-care număr povestiri, poesii, anecdote, împărtășiri din lume etc. Se recomandă tuturor meseriașilor și în genere tuturor iubitorilor de meserii.

Dacă n'ar fi ori-cine mulțămit cu acelea, nici nu mai trebue se mai esiste. Sümog-Csehi, posta ultimă: Bazsi în comitatul Zala (Ungaria). Stimabile Domn! În adevĕr estraordinar și demn de admirat e efectul leacurilor produse prin Dvoastre, pilulele de Svitzera ale farmacistului R. Brandt (conținând o șcătue 70 cr. în farmacii) Fiindcă lățirea acelora prin mine iufluințează foarte tare asupra suferințelor omenesci, de se potolesc durerile ve recerc printr'un nou pamflet a-mi trimite din pilulele amintite. Cu tot respectul Paul Mokor. Fiind însĕ, că în Ungaria esistă multe imitațiuni a pilulelor pe Svitzera ale farmacistului R. Brandt, atrag atențiunea cu deosebire spre aceea, că fie-care șcătue posede ca etichetă o cruce albă pe câmp roșu și iscălitura R. Brandt.

[1525] 1—3

CONCURS.

Se publică întru înțielesul laudatei ordinațiuni Consistoriale din 23 Decembre 1886, Nro 6886 B. pentru reîntregirea vacantei parochii de classa a III-a Mures-Cristur, cu termin de 30, de ĝile dela prima publicare în „Telegraful Roman“

Emolumentele sunt.

1. Sesiunea internă de 300. org. pe care sĕ află casa parochială, șura și poiata în stare bună calculate în venit	22 fl. 50
2. Porțiune canonică 7 jugere de classa I-ă loc arătoriu, calculat în venit . .	175 fl. —
3 Dela popor 60. merțe de cucuruz sfărmit . . .	60 fl. —
4. După fiecare fum 2 merțe de cucuruz cu tuleu	60 fl. —
5. Câte o ĝi de lucru dela familiă socotită 60 cr. .	60 fl. —
6. Dela botezurile copiilor preste tot.	6 fl. 20
7. Dela imormêntări preste an	30 fl. 50
8. Slugirea sântului maslu	3 fl. —
9. La botezul Domnului	5 fl. 30
10. Cununiile cu documentele poftite	6 fl. 50
11. Cimiteriu de lângă Biserică	5 fl. 50
12. Slugirea sf. pasci	1 fl. —
Suma . .	405 fl. 50

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a-și așterne concursele lor instruate întru înțielesul regulamentului parochial sub insemnatului oficiu protopresbiteral, fiind tot odată îndatorat sub têmpul concursului a se presenta în parochie în vreo duminecă sau sĕrbătoare, spre a-și arăta hărnicia pentru acest sfânt oficiu, și a face cunoscință cu poporul.

Mureș Oșorheiu, 13 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral greco oriental în conțelegere cu comitetul parochial.

Parteniu Trombitașiu de Bethlen,
protopresbiter.

---

ad. Nr. 425. [1523] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea în mod definitiv al postului învĕțătoresc dela scoala conf. gr. or. din Sĕcărâmb, se escrie concurs cu termin de 15 ĝile dela prima publicare.

1. 366 fl. v. a. solviți în rate lunare;

2. Cuartir și lemne de încălĝit.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-'și așterne suplicile lor, instruite conform legilor în vigoare subscrisului oficiu protopresb. până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresb. gr. or. al Geoagiului II.

Secărâmb, 12 Decembre, 1887.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent. **Sabin Piso,**
protopresb.

APEL!

[1524] 2—4

Cătră toți cetitorii acestei stimate foi.

Din causa totalei desființări a filialelor mele din provincie precum și luarea în primire a unei fabrice îmi vênd toate mărfurile pentru a patra parte din valoare, adecă:

Toate cu 97 cr.

97 cr. **1. Pălărie bărbătească** din pisla moale în toate colorile.	97 cr. **1 Costum împletit** pentru băeți sau fetițe, constând din pantaloni și giletcă.	97 cr. **1 Fustă pentru dame** împletită cu vărgi.	97 cr. **6 Stergare** cu desen cadrat și tivite.
97 cr. **1 Cămașe pentru dame** cu brodărie, chifonu cel mai fin.	97 cr. **1 Cămașe bărbătească** din chif. fin, creton sau ocsford.	97 cr. **1 păreche pantofi de casă** eleganți de postav.	97 cr. **1 Cutie** cu 10 basmale dif. colori adevĕrate englezești.
97 cr. **6 părechi ciorapi** sadea sau vărgați.	97 cr. **3 păr. Ciorapi de dame** cualitate bună.	97 cr. **1 laiber de earnă** pentru bărbați și dame.	97 cr. **3 Șaluri** din lână fină în colori vii cu ciucuri.
97 cr. **1 pănzătură bună** albă damast sau fețe.	97 cr. **6 Servete** albe sau colorate, desen de damast.	97 cr. **6 otrepe pentru vase** pănză cenușiă cu vărgi.	97 cr. **3 părechi de ciorapi** pentru carneval, din mĕtase-finis în toate colorile, foarte fine.
97 cr. **Ismeană bărbătească mare**, apărare contra frigului.	97 cr. **1 Covoraș la pat** din jutte cu desen.	97 cr. **1 Cârpă mare** pe spate pentru dame.	97 cr. **1 Chibritarniță** cu mecanism.
97 cr. **1 Pipă, spumă artificială** cu capac.	97 cr. **1 Cigaretă** din spumă de mare.	97 cr. **3 Batiste** din mătasă fină de Lyon în diferite colori.	97 cr. **1 Medalion**, fasonul cel mai nou cu pietre.
97 cr. **1 Eventail** modern, fin colorat.	97 cr. **1 Lanț de ciasornic** aur artificial.	97 cr. **1 Inel cu briliant**, peatră imitație.	97 cr. **6 Linguri de masă** argint britanic adevĕrat din Londra.
97 cr. **1 Brasletă** bogată de pietre.	97 cr. **2 Sfesnice**, argint de Britania adus din Londra.	97 cr. **1 Lingură** mare pentru supă, arg. brit.	97 cr. **1 Garnitură** constând din: 1 medadalion, cercei, 1 inel din bronz cu smaragd și 1 păr. nasturi de manchete.
97 cr. **12 linguriță**, argint de britania adevĕrat din Londra.	97 cr. **3 cuțite de masă** argint de Britania adevĕr. din Londra.	97 cr. **6 Furculițe franț.** arg. de brit. adevĕrat din Londra.	
		97 cr. **1 Ismană de iarnă** bărbătească (sist. Jäger.)	

Numai 1 fl. 10 cr.

un orologiu de părete pentru cabinet lucrat elegant, cu un regulator bun, se trage cu lanțurele, are ponduri și ornament de bronz plastic.

Espedarea se face cu rambursă; ce nu convine se schimbă sau se înnapoiază banii prin:

J. H. Rabinowicz, WIEN, 3. Bezirk hintere Zolamtsstrasse Nr. 9.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rêv	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Ludus	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludus	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 10 Sibiiu, Marți, 27 Ianuariu (8 Februariu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 23 Ianuariu.

Am avut în vedere reuniule culturale, a cărora sprijinire trebue să impună statului serioase îngrigiri, căci în lumea aceasta valoarea unui stat se judecă după gradul de înflorire, la care au ajuns arta și sciința.

Ministrului nostru de culte multe, foarte multe i-se pot imputa, și doară trebue ca aceste imputări să se imbrace în o formă mai concretă, și să-și afle manifestațiunea dela înnălțimea tribunei în parlament. Cea mai concretă imputare s'ar reduce doară la predilecțiunea ministrului a fi totdeaunea în fruntea celor mai radicali în licitarea patriotismului modern.

Una însă nu i-se poate denega domnului ministru de culte și instrucțiune publică. El totdeuna împarte cu mâna plină la reuniunile curat unguresci, și nici odată, nici o para reuniunilor de cultură susținute de naționalițile din patria noastră. In credeul politic al domnului ministru prima dogmă este: Să dăm totul pentru maghiari, și nimica nemaghiarilor.

O agitațiune nespusă domnesce de un timp încoace atât în Cluș cât și Budapesta, și ea se reduce la o instituțiune culturală, pentru care statul varsă banii cu sutele de mii fără nici o proporțiune între prestațiunile de artă ale acestor instituțiuni, și între enormele sume aruncate pentru susținerea lor. Ințelegem teatrul din Cluș și opera din Budapesta. In timpul din urmă ambe acestea au format obiectul discusiunei celei mai înferbêntate atât în diaristică, cât și în parlament, și cea ce era lucru de tot natural, ele au provocat manifestațiunea studenților dela universitatea din capitală, care manifestațiune s'a început cu marșul lui Kosuth, și s'a terminat cu un conduct de facle în onoarea unui deputat dietal, care a arătat cu cifre câte spese zădarnice se fac cu susținerea operei din Budapesta.

Deputatul acesta a dat năvală asupra intendantului, care după a lui părere, este răspunzătoriu pentru toate câte s'au întêmplat, dacă vom considera însă, că acest amploiat este pus de ministru, resursele sunt date de ministru, direcțiunea institutului normată de curentul bolnăvicios, la care și ministrul 'și are partea sa, atunci vrênd, nevrênd trebue să recunoascem, că vina răului nu este numai persoana, care ține spatele la loviturile necruțătoare.

După espunerile din parlament pentru susținerea teatrului național și a operei din Budapesta pe anul trecut s'a votat suma de 320,000 fl. din care 160,000 fl, ajutoriu dela stat, și 160,000 subvenție dela Maiestatea Sa împăratul. La întrarea sa în în funcțiune adecă în Februariu anul trecut, pe lângă această sumă enormă mai era saldo la cassă din anul trecut 35,000 fl. Această sumă s'a cheltuit până la sfârșitul lui Iuliu, și s'au cerut alte 300,000 fl. din vistieria statului. Din suma cerută s'a pus la dispositia intendantului 28,000 floreni în Iuliu, 40,000 fl. în August, 40,000 fl. în Octobre și $6^1/_2$ mii în Decembre. Cu toate acestea opera stă în cea mai mare disordine, așa ni se spune, și noi n'avem cuvênt să nu credem. Decădința se reduce la necapacitatea aceluia, care trebue se fie sufletul acestui institut de artă. Și așa după enorme spese zădarnice, lumea se ocupă cu ideia, să deie în arêndă acest cuib al artei, pentru a cărui susținere s'a votat pre 1887 o sumă de 386,000 fl, și aceasta s'a votat între împregiurările, când — după cum a dis deputatul Komjáthy — pentru scopurile culturale, cari sunt basa esistenții de stat, s'au votat numai 1 milion și jumetate fl. când n'avem scoale, n'avem institute pentru copii mici, nu putem plăti pre dascăli, când pentru instrucțiune s'au proiectat numai 376,000 fl., când justiția decade pe di ce merge, când pe di ce merge se înmulțesc restanțele, pentru că nu putem da contingentul de judecători recerut; când n'avem comunicație, când trăim între cele mai nefavorabile condițiuni sanitare.

La acestea noi am mai putea adaoge: Asemenea sume enorme se votează, pre când institutele noastre de cultură nu sunt ajutorate cu o para, din contră prin dările enorme pentru economii ca cele de sus, poporul e stors până la os, așa, că pentru sine nu-i mai remâne nimica

Despre teatrul din Cluș vom aminti numai, că pentru susținerea lui se spesează preste an 40,000 fl. Și cu toate acestea actorii, rectius artistii, s'au pus pe grevă, și și-au sistat activitatea, de oare ce de luni de dile salariul lor e în restanță.

Va trebui, neapărat va trebui să ne întrebăm: Unde mergem? adecă: Unde mergem?

Revista politică.

Lumea întreagă e îngrijată. Vestile din toate părțile aduc scirea, că nu-i glumă, fie-care stat caută să-'și organiseze armata. In fața acestei situațiuni nu trebue să ne mirăm, dacă lumea privesce cu neîncredere întru susținerea păcei.

Și nu trebue să ne mirăm, dacă în împrejurările acestea deputatul Mauthner a făcut în dilele trecute o interpelațiune în dieta austriacă. Dênsului nu-i par tocmai pacinice lucrurile, după cum se desvoaltă și că se află necesară chiar și *conchiemarea delegațiunilor* și deacea cere deslușiri, că schimbatu-s'au raporturile monarchiei cu celelalte state și că regimul mai are temeinice speranțe spre menținerea păcei?!

Jurnalele din Viena caracterisează această interpelare de o îngrijire de tot serioasă. Și nu fără cuvênt; căci fără îndoială pe diua de 10 Martie, după cum se scrie, se vor întruni delegațiunile; ear foile oficiale din Viena și din Pesta au publicat o ordinațiune, cari a întrat în vigoare și prin care se interdice esportul cailor preste granițele vamale ale monarehiei.

Dealt-cum și „Prescripțiunile“ pentru gloate sunt gata; pentru regatul Ungariei vor apărea și în formă de carte, purtând titlul: „Prescripțiuni privitoare la gloatele din țările ungare,“ și aceste instrucțiuni s'a și distribuit pela autoritățile municipale.

Diarele unguresci susțin, că punctele din prescripțiunile ungare sunt cu mult mai precisate, decât din cele austriace; ear organisațiunea difera cu deosebire în ceea-ce privesce pe glotașii husari. In Ungaria adecă nu vor fi în fie-care cerc al glotașilor numai două batalioane de infanterie și o companie înlocuitoare, ci se vor forma 40 de escadroane de husari glotași, pe lângă cari se mai adaugă încă ca reservă 20 de jumătăți de escadroane ca înlocuitoare. Fiind-că în aceste trupe vor fi conchemați numai călăreți buni, cavaleria se va îmbunătăți în mod însemnat. De însemnat mai este, că în Ungaria elementele ne îndeletnicite în arta militară, adecă la a doua conchemare, nici nu se vor conscrie d'ocamdată.

Foia din Viena „N. Fr. Presse“ ne aduce scirea, că foile rusesci sunt de tot îndrăsnețe față cu monarchia noastră. Ele cobesc tot a rĕsboiu, și nu vor să recunoască binele păcei, despre care în zadar se tot vorbesce. Așa foaia din Petersburg „Wiedomosti“ 'și esprimă bucuria pentru pregătirile, ce le face Austro-Ungaria, avênd de gând, a veni în conflict cu Rusia. Pentru Rusia nu-i nimic mai păgubitor decât, dacă Austro-Ungaria „va sta departe de joc.“ Dacă însă va fi silită să joace, închee foaia, noi începem, — precum de sine se înțelege, să jucăm dela început. Dacă în Viena să lucră cu ori ce preț pentru acest conflict, nu-i treaba Rusiei ca să rețină pe Austro-Ungaria dela aceasta.

FOIȚA.

Visul lui Petru.

— Poveste de iunior —

(Urmare.)

Fata împĕratului spusese lui Petru toată șiretenia cu mânzii și acesta earăș îi spuse, ce are să facă. — Împĕratul nu putu durmi noaptea aceea de supĕrat și năcăjit ce era, că nu aflase nici un om, care să'i scie spune barem, că ce să facă, ca să scape de nĕcaz și de mănia împĕratului Roșu. Și cum se svêrcolia împĕratul Verde în pat, se trezi din somn fata lui și vĕdênd ea, că el nu doarme, îi dise:

— Vai tată, ce-am visat! Părea, că a venit la mine un ficior voinic și frumos — tocmai ca Petru cela — scii — pe care l'ai băgat în zid — și mi-a spus că să punem în curte trei troace, într'una să punem ovĕs, în a doaua apă și în a treia jar, și să sloboḑim mânzii cei trei la troace. Mânzul cel mai bĕtrân va bate pe ceialalți și să va duce la troaca cu ovĕs, al doilea se va duce la troaca cu apă, ear al treilea, cel mai tinĕr, va rĕmâné lângă troaca cu jar și așa putem afla, care mânz e mai bĕtrân și care e mai tinĕr.

— O să cercăm, să vedem ce a fi și asta — dise împĕratul și abia apucă să se facă ḑiuă, când apoi porunci să se facă tocmai precum spusese fata lui, că a visat. Și ce să veḑi!? Cum slobozirĕ mânzii din grajd, alergară toți trei la troaca cu ovĕs, dar cel mai bĕtrân îi alungă pe ceialalți de acolo și remase numai el, ear cel mijlociu alungă pe cel mai tinĕr dela troaca cu apă așa, că lângă fie-care troacă era un mânz. Împĕratul puse semn la mânzul cel dela troaca cu ovĕs, că e mai bĕtrân și la cel dela troaca cu jar, că e mai tinĕr și apoi îi trimise înapoi la împĕratul Roșu. Acestuia nu-i venia la socoteală, că împĕratul Verde a scăpat de mânea lui și de astădată și îi trimise acum un buzdugan de fer de noauăzeși-și-noauă de măji cu poruncă aspră, că să'l arunce înapoi așa, ca să cadă înnaintea casei lui, că de unde nu, va fi vai de el și de împĕrăția lui.

Împĕratul Verde încremeni când veḑu buzduganul, că scia el, că nu se va afla nimeni, care să fie în stare măcar și numai a ridica dela pământ buzduganul, decum să fie în stare a'l arunca până la curțile împĕratului Roșu. Toți voinicii din împĕrăția împĕratului Verde își cercară norocul, căci împĕratul făgăduise, că aceluia, care va arunca buzduganul la curțile împĕratului Roșu, îi va da fata de soție și jumĕtate din împĕrăție. Venitau toți prinții și crăișorii, cari pețiseră fata împĕratului, gândind, că vor putea face ceva, dar nimic nu putură face, ba încă cei mai mulți dintre ei nici nu putură mișca buzduganul, decum să'l ridice și să'l arunce.

Fata împĕratului spusese lui Petru și de astădată, că eacă ce-i cu buzduganul și el earăș îi spuse că ce are să facă. A doaua ḑi dimineața să duse fata înnaintea tatălui ei și îi ḑise:

— Tată! sciu, că până acum în doauă rênduri am visat, cum putem scăpa de mănia împĕratului Roșu, să cercăm și acum, că cine scie poate se scăpăm earăș prin visul meu de astă noapte.

— Spune dragă, ce ai visat!

— Am visat, că Petru cela, pe care l'ai fost băgat în tr'un zid, n'a murit acolo, și că el poate arunca buzduganul.

— Dar ce vorbesci fată! Mișelul acela s'a prăpădit acolo, cum gândesci, că să mai trăească. Nu se poate!

— Să cercăm tată, dar dacă trăiesce.

Împĕratului nu'i venia a crede, că Petru să mai trăească acolo în zid, dar totuși ori-ce ar fi cercat, ca să scape din belea și așa porunci să se desfacă zidul, în care era Petru, ca să vadă el cu ochii lui, ce s'a ales de Petru și că mai trăesce ori nu! — când fu zidul de jumĕtate stricat împĕratul și toți curtenii câți erau acolo, remaseră cu gurile căscate de mirare. Nu credeau ochilor ceea ce vedeau. Ei credeau, că vor vedea acolo rĕmășițele unui om mort, când colo ce să veḑi?! În mijlocul zidului era un voinic de ficior, puternic și gras și acela era Petru, pe care îl băgase acolo împĕratul Verde, ca să se prăpădească. Că să vedeți Dvoastră,

În România oamenii încă nu stau cu mânile în sîn. Mai în ḑilele trecute se vorbia despre sosirea în Bucuresci a regelui Milan al Sêrbiei. In 4 Februariu dl Cogălnicean a presentat camerei un proiect de lege pentru votarea unui credit și camera a votat „unanim“ creditul de cinci milioane de franci pentru completarea innarmărilor. Arsenalul lucră din resputeri și încă tot nu poate satisface cerinţelor, după cum vine scirile el, se va mai mărí. Fortificarea Bucurescilor se continuă.

Jurnalele franceze continuă în tonul lor obicinuit.

Ministrul republicei, Grévy, a ţinut în ḑilele trecute o vorbire, în care accentuà, că dênsul are temeinice speranţe, că pacea va fi manţinută.

Ambasadorul Franciei, însĕ în Berlin dl Herbette iscodesce mereu după causele, cari fac pe Germania sĕ se înarmeze. In aceasta privinţă dênsul vorbì cu contele Herbert de Bismark, care 'l asigurà, că reservistii conchemaţi pentru inmanuarea armei cele noue, vor sta numai un anumit timp și că după împlinirea serviciului se vor întoarce la casele lor, dar alţi reserviști îi vor înlocuí. Conchemarea se va face din întreaga împĕrăţie și nu numai din Vestul ei. Tot pacinic vorbesc și ambasadorii francezi din Viena și Petropole. Cu toate acestea, Herbette a îndemnat prin o notă regimul seu, ca sĕ recerce pre Germania din pricina multor mobilisări, ce se fac. Lumea republicană e foarte agitată cu toate, că jurnalele vorbesc pacinic și după cum afirmă jurnalele din Germania ar vrea sĕ resboiască. Curentului acestuia îi respund germanii ḑicênd, că acum e momentul cel mai favorabil de a ataca pe Francia, acum o ar putea nimicí din temelie, căci armata germană e cu mult mai puternică și un resboiu între aceste state e inevitabil.

Scirile din Strassburg ḑic, că chiar generalul Boulanger visitează întăririle și că în ḑile trecute a inspecţionat Verdunul.

Cestiunea Bulgariei încă nu se resolvesce așa uşor, de oarece statele 'și apĕră interesele din orient. În Bulgaria s'a oprit foile ruse si se plănuesce o rescoală. Regenţa încă nu-i dispusă a depune afacerile statului Foaia rusească „Nevoie Vremja“ crede, că Rusia va fi silită în cele din urmă a aduce afacerile Bulgariei în ordine fără ajutoriul celor-lalte puteri și se va folosí de alte mijloace, ca sĕ și ajungă scopul. Rusia nu-i tocmai aplecată a lucra pe voia cabinetelor din Viena și Londra. Ea voesce pacea europeană, dar interesele naţionali nu trebuesc jertfite. Despre o împăcare intre regenţă și Zancovisti nu poate fi vorba și Rusia cu toate desbaterile ambasadorilor nu 'și va părăsí programul. Dacă Turcia ar asculta de propunerile Engliterei în cestiunea bulgară, datoria cea dintâiu a ambasadorului rusesc e: sĕ declare categoric, că nu va mai lua parte la pertractări.

Discursul

Dlui Vicenţiu Babeş în şedinţa casei representative a dietei ungaresci dela 1 Faur 1887, în cestiunea fondului dispoziţional.

Onorabilă casă!

Aveam intenţiunea de a vorbí mai pe larg la acastă cestiune; dar me reţin astăḑi grelele împregiurări, în cari ne aflăm, și așa sper, că justificat veţi găsì, dacă numai pe scurt îmi voiu spune opiniunea.

Eu am ajuns a crede, că fondul dispoziţional nici-odată n'a adus vr'un folos ţĕrii.

Mai 'nainte cu vr'o 6—7 ani, când me ocupam de studiul budgetelor ţĕrilor vecine, cu mirare am observat, că în budgetul României fondul dispoziţional d'odată apăru scădut la suma de franci 60,000 și nu sciam, sĕ'mi esplic această scădere. M'am adresat deci dlui Dimitrie Sturdza, primei capacităţi financiare, astăḑi ministru la culte, ear pe atunci la finanţe rugându-l, sĕ îmi esplice, cum se poate, ca o ţeară mică abia consolidată sĕ-și reducă fondul dispoziţional până la 60,000 de fr. și mi s'a dat deslușirea, că Dsa a câștigat convicţiunea, cumcă fie care guvern, face abus de fondurile dispoziţionali necontrolabili; și tocmai de aceea ca om liberal, făcênd parte dintr'un guvern liberal, dorind a face abusul imposibil și pentru următori a susţinut reducerea, și regretă, că nu s'a putut șterge de tot.

Acum sĕ-mi fie permis a spune esperienţele mele despre întrebuinţarea fondului dispoziţional la noi (Strigări: S'auḑim!)

Onorabila casă 'și aduce aminte de sobolii, de cari vorbia dl prim-ministru mai 'nainte cu un an, eu atunci nu pricepeam, pe ce se întemeiază aceea suspiţionare. Mai apoi m'am convins, că acei soboli sunt creaturile fondului dispoziţional, că acei soboli — nu voiu sĕ ḑic chiar de guvern, dar de organele sale și de presa sa, se tolosesc spre amăgirea opiniunei publice. Astfeliu se produce în contra naţionalităţilor un oare-care curent, care apoi doară că se aplică la politică, în tot casul spre acel scop, ca naţionalităţile sĕ fie presentate ca un pericol public, ear acest pericol de motiv valid, pentru neaplicarea legilor esistente în favoarea naţionalităţilor. Acest scop pe cât de nemoral, tot pe atât de greșit este politicesce. Căci ce vedem? vedem pe onorabilul guverne neîncetat urmărind acei soboli, dar neprindênd nici măcar unul; un resultat însĕ ajungênd, acela, d'a irita spiritele la maghiari, cu amenin̦area continuă, că de nu vor tăcé, plătí și purta toate grelele sarcine, naţionalităţile se vor rescula și — pace de statul maghiar și de naţiunea maghiară! Ba poate, că aceasta tactică și mai departe merge poate că influinţează chiar asupra Coroanei. Nu afirm aceasta, dar me tem, că așa va fi, și spre liniscirea dlui Ugron G. pot sĕ spun, că de mult a fost aceea, când naţionalităţile alergau la Coroană pentru vindecarea vătĕmărilor, ce li se fac. Sub stăpânirea dlui Tisza esperienţa le-a învĕţat, că nici pe aceea cale nu se mai găsesce vindecare.

Dar voiu să ilustrez opiniunea mea despre fondul dispoziţional cu un esemplu din timpul mai vechiu. Nume nu voiu spune aici, căci n'am îndreptăţire spre aceasta. Totuși, dacă dl ministru preşedinte va dorí a cunoasce numele i-le voiu șoptí. (Ilaritate.) Repet, că nu sunt îndreptăţit a spune nume aci. (Aprobări.) Înnainte cu vr'o 15 ani, după o recercare a poliţiei din Viena, un agent provocător și atunci favorit al fondului dispoziţional fu arestat într'un oraș provincial și i-se secuestrară și espedară la Viena toate hârtiile. Am avut ocasiune a vedé unele din acele hârtii. Vr'o 60 se ocupau de ne'nsemnata mea persoană. Cele mai pompoase și geniale me denunţaiu, că sunt cel mai periculos agitator. Și pentru care cuvênt? Pentrucă tot cu legea în mână agitez. Care va sĕ ḑică, On. Casă, că la noi în Ungaria nepermis este a lumina poporul cu legea, despre drepturile lui; firesce, pentru aceea nu, că legile făcute sunt nu pentru popor, întru interesul seu, ci ele esist numai pentru anumite scopuri politice, pentru stăpânire și organele ei.

Dar asta e lucru vechiu. Voiu sĕ aduc unul de tot nou.

A murit acum de curând un prefect și dintre scrisorile secrete ale lui mai multe au ajuns în mânile publicului. Am vĕḑut și eu vr'o două si le-am cetit și am cetit numele autorului. Și am găsit în ele astfeliu ge minciuni, cum omul onorabil nu le-ar crede posibile! De esemplu, despre mine se ḑice, că de câte-ori merg la Bucuresci la Academie, totdeuna trec pe la Sibiiu, și renturnând, earăși me abat pe la Sibiiu, încolo ducênd sciri din Sibiiu; ear încoaci aducênd instrucţiuni dela Cogălniceanu, până și Metropolitului! Aceasta se spune ca positiv, pe când eu încă nici odată n'am trecut prin Sibiiu în călĕtoria mea spre Bucuresci, nici renturnând nu m'am abătut vr'odată prin Sibiiu. Retac altele, deși unele sunt și mai puternice scornituri. Destul, că cunoscênd pe artoriul, l'am luat la esamen: cum a putut sĕ scrie astfeliu de minciuni despre mine? Mi-a rĕspuns: apoi Ilustritatea Sa m'a chiemat și m'a întrebat; i-am spus multe, câte am sciut, i-am dat și doveḑi, dar toate acestea nu i-au plăcut, ci deadreptul m'a provocat, sĕ-i dau în scris arĕtare în cutare și cutare direcţiune, că me va remunera bine. Om sĕrac fiind, am făcut, cum mi-s'a cerut și — am primit remunerar de 400 fl. (Ilaritate viuă.) Apoi nu este acesta sobol la comandă? Într'adevĕr am convicţiunea, că onorabila maioritate aici toate le crede, câte i le spune guvernul despre naţionalităţi și bărbaţii lor. Dar acelea în cele mai multe casuri lipsite sunt de tot temeiul. Sĕ credeţi, că lipsă ar fi de agitaţiuni printre popor, apoi organele stăpânirii prin purtarea lor faţă cu poporul agitează destul. Au înstrĕinat deja poporul și au deșteptat ură printrênsul, cum n'ar fi putut'o face nici un agitătoriu din lume! Și de aceea ḑic: astfeliu de fond dispoziţional numai rĕu și daună causează. Mijloacele pentru tot ce este bun si folositoriu, și așa se votează, fără a se cheltuí în secret. Fondul dispoziţional însĕ ce proprie destinaţiune are? Un premergătoriu al dlui ministru-preşedinte, pare că la 1873 a dechiarat aici, că nu este în contră, ca deputaţii sĕ vadă însemnările cheltuelilor din fondul dispoziţional, spre a se convinge despre scopul lor. Eu cred, că dl ministru preşedinte, astăḑi nu s'ar învoí a permite deputaţilor sĕ vadă acele însemnări. Eu i-aș fi foarte mulţămitoriu, dacă ar avea bunĕtatea de a-mi acorda asemenea permisiune. (Viuă ilaritate.)

Prea onorabilul domn ministru al cultelor și al instrucţiunei publice a avut graţia de a-și crea, firesce, cu preaînalta învoire, un fond dispoziţional de 20,000 fl. din subvenţiunea destinată bisericei gr. or. Am convicţiunea, că dacă dnul ministru ar cunoasce persoanele, cărora împarte beneficiile acelui fond, dacă ar consulta pe superiorii acelora, nu le-ar face acel favor.

Sciu eu, onorabilă Casă, că mijloacele fondului dispoziţional n'ajung pentru scopul alegerilor; alte bogate isvoare se recer acolo; dar fondul dispoziţional ajunge pentru a falsifica opiniunea publică prin denunţări false, și printr'o presă mistificĕtoare, astfeliu confundênd spiritele și înstrĕinând pe cetăţenii onorabili de către instituţiunile ţĕrii.

Din aceste consideraţiuni eu rog pe dl ministru-preşedinte, sĕ consimtă cu opoziţiunea, pentru ca împreună sĕ ștergem din budget rubrica fondului dispoziţional. După acestea cred, că-'mi implinesc o datorinţă patriotică, când votez și eu în contra acestui fond.

Respunsul dlui prim ministru Tisza.

Mai întâiu de toate foarte scurt voiu rĕspunde la cele ḑise de dl deputat Babeș. Eu onorată casă dechiar sinceraminte, că dorinţii sale, ca sĕ vadă socotelile fondului dispoziţional, nici acum și nici odată nu voiu satisface (Aprobare); dară o întrebare îndrept către dênsul:

A adus aici ca fapte nedubitabili — de acelea, despre cari a spus, că le-a auḑit dela acel om, care i-a mărturisit, că a scris despre dênsul cu scirea minciuni. Are oare vr'o garanţiă, că acela, care — precum ḑice despre dênsul a scris minciuni, i-a spus deplinul adevĕr? (Ilaritate.) Eu cred, că această garanţă lipsesce. Dealtmintrea pot sĕ-l încredinţez pe dl deputat, făr a mai întreba pe amicul meu, ministrul cultului, că el de bună seamă a întrebat pe aceia, pe cari avea ai întreba. Nu primească de ofensă dl deputat Babeș, dacă me rostesc, că

---

fata împĕratului avusese grijă de Petru și îi ducea în toate ḑilele, ea cu mânile ei, de mâncare și de beut și ori ce ar fi cerut el. Astfel Petru nu s'a prăpădit — cum gândia împĕratul, ci se făcea pe ḑi ce mergea tot mai tare și mai voinic, căci trăia bine și nu lucra nimic.

După ce împĕratul vĕḑu, că Petru trăesce, îl scoase din zid și îi spuse întêmplarea cu buzduganul, și că oare n'ar putea el sĕ'l arunce până la împĕratul Roșu?

— O să cerc — respunse Petru, apoi se duse la buzdugan, se uită bine la el, puse degetul cel mic în veriga buzduganului și'l ridica sus, îl învĕrtì odată pe deasupra capului, apoi îl puse jos.

— Acuma nu'l pot arunca — ḑise el către împĕratul, — dar sĕ'mi dai trei ḑile dearêndul mâncare și beutură după poșta inimei mele și atunci me legătuesc, că'l voiu arunca.

Împĕratul sta sĕ-l ea în brațe și sĕ'l sĕrute, când auḑì vorbele astea din gura lui Petru și dete poruncă, ca toţi cei din curtea împĕrătească sĕ asculte de Petru și sĕ facă tot, ce va ḑice el.

Petru se așeḑă într'o casă, pe care i-o dete împĕratul, și în toată ḑiua, dupăce mânca și bea bine lua buzduganul și'și cerca puterea. Când fu a treia ḑi ridică buzduganul, parcă s'ar fi jucat cu el, îl învîrtì de trei ori pe deasupra capului, și'l aruncà către curţile împĕratului Roșu așa de tare, încât nu'l puteai urmărí cu ochii.

Împĕratul Roșu era tocmai la prânz, când sosì buzduganul și căḑu oblu în blid așa, că îi stropì pe toţi câţi erau la masă.

— Aleleu de maică-sa! — strigà împĕratul Roșu, asta n'a putut'o face altul, decât Petru. — Și trimise poruncă împĕratului Verde, ca sĕ vină la el voinicul, care a aruncat buzduganul sĕ vadă, ce fel de om e acela.

Împĕratului Verde îi părea rĕu, sĕ lase pe Petru sĕ se ducă, 'că sĕ vedeţi, un voinic ca Petru nu e lucru de nimic la curtea unui împĕrat. Dar mai mult îi părea rĕu de el fetei împĕratului, căci îi era fricà sĕ peardă pe alesul inimei ei. Petru însĕ nu vrea sĕ rĕmână și plecà sĕ se ducă la împĕratul Roșu. Și sĕ duse Petru duse, multă lume împĕrăţie, ca Dumneḑeu sĕ ne ţie, că înainte mult mai este din poveste. Și cum mergea el așa, sciţi ca omul singur pe drum, numai ce vede un om cu câte o peatră de moară în fie-care picior, alergând pe câmp după un iepure. Petru cum îl vede, strigà după el:

— Mĕi omule! da ce faci!

— Da iacă n'am după ce mai alerga și alerg acum după iepurile aista. Dar tu cine esci și unde te duci?

— Eu sunt Petru și me duc la împĕratul Roșu.

— Tu eşti Petru cel viteaz?! Hai sĕ ne prindem fraţi de cruce, și me du și pe mine acolo, că cine scie, poate sĕ-'ţi folosesc și eu ceva.

Și se prinseră fraţi de cruce și plecară mai departe. Mai încolo vĕḑură un om, care înghiţia la brezde de pământ după 9 pluguri și tot striga:

— Vai de mine mor de foame! Vai de mine mor de foame!

— Mei dapoi tu nu te mai saturi odată?!

— Vai de mine mor de foame! Dar tu cine esci și unde te duci?

— Eu sunt Petru și me duc la împĕratul Roșu.

— Hai ne prindem fraţi de cruce, că poate ţi-oi folosí și eu vr'odată

Petru luà și pe acesta cu sine și plecară toţi trei mai departe Petru, Fugilă și Flămânḑilă.

Nu merseră mult și detere preste un om, care bea apă de pe 9 iazuri și tot striga:

— Vai de mine mor de sete! Vai de mine mor de sete!

— Bată-te cucu — ḑise Petru — d'apoi, n'ai apă destulă!? — Vai de mine mor de sete! — rĕspunse cela. — Dar tu cine esci, de me întrebi?

— Eu sunt Petru și me duc la împĕratul Roșu.

— Ia-me și pe mine, că poate sĕ ţi folosesc ceva.

(Va urma.)

că asupra mea a făcut impresiune foarte liniscitoare dechiarațiunea sa, că nu este mulțămit de aceia, cărora a împărțit ajutoriul ministrul de culte. (Plăcere în partea dreaptă.)

Conferința dela Ateneu a dlui A. Demetrescu.

Arta de a vorbi.

(Urmare.)

După introducerea, pe care am resumat-o în numĕrul 7, dl conferențiariu, făcu o mică schiță istorică asupra artei de a vorbí.

Discursul, ḑise dsa, e fiul libertății.

În vechime discursul ținea locul presei. Statele mici din Grecia erau așa de mici, încât orice scire se putea lesne transmite și comunica prin graiu. Se înțelege de aci, că pe atunci nu se simția nevoie de presă.

În Athena de pildă, era de ajuns sĕ vorbească un Demonstenes, pentru ca toți cetățenii sĕ scie, cum merg afacerile publice. Cei vechi, și în special grecii au avut o deosebită stimă pentru discurs.

În Omer chiar (Iliada, Cartea II) găsim pasage, în care se laudă și se admiră facilitatea oratorică a unor personalități. Dar sub Omer numai regii vorbesc, cei din popor sunt bătuți, când vor sĕ deschidă gura.

Când încep, sĕ licărească în Grecia principiile democratice, atunci se ivesc și marii oratori Primul fu Solon. Sub tirănia lui Pisistrat cuvêntul încetează. După Pisistrat apare marele Pericles, și după dênsul o întreagă pleiadă de oratori se ridică. Coroana lor fu Demonstenes.

La romani arta oratorică se desvoaltă aproape deodată cu fundarea statului roman. În primele timpuri ale republicei găsim la Roma oratori însemnați și importante opere de retorică.

Cato, în care se resumă mai bine decât în ori-cine geniul roman a pus cel dintâiu principiul, ce'l găsim și la greci: „rem tene, verba sequentur“.

Cumcă elocuența e fiul libertății se constată dela francezi, cari n'au avut oratori politici până la revoluția cea mare.

Din contra englezii, grație instituțiunilor lor publice mai vechi, au avut cu mult mai 'nnainte distinși măestri ai tribunei.

Spaniolii au cunoscut pe Castellar tocmai la revoluția din 1868.

Conferențiariul nu-și propune a esamina regulele așa ḑise technice, cari trebuesc observate în întocmirea unui bun discurs. Dl A. Demetrescu voesce a trece în o repede cercetare condițiile și circumstanțele, ce determină în fie-care țară genul discursului.

Aceste condițiuni sunt în număr de patru.

Caracterul național, limba, circumstanțele politice și sociale și al 4-lea fisionomia auditoriului.

Dacă caracterul național e iritabil și mobil, atunci nu e nevoe de multă acțiune, spre a atrage publicul. Discursurile lungi, academice nu sunt ascultate nici gustate de un auditoriu cu temperament mobil. Publicul atunci sau iese afară, sau vorbesce, sau adoarme.

Oratorul vorbesce și auditoriul sforăe.

Când limba e aspră și forma frasei lungă, încât esența cugetării ajunge la finele periodului, atunci oratorul are nevoie de figuri multe spre a putea fi ascultat.

Dacă limba e muzicală, oratorul trebue sĕ facă finalele propositiunilor armonioase, căci urechia cere sĕ fie desmerdată și sufletul atins.

Dacă e limba elegantă, logică, atunci oratorul are nevoe de mult esercițiu.

A treia condiție, este epoca, în care vorbesci. În timpurile de revoluție, când spiritele sunt escitate, atunci dis ordinea între idei e cea mai persuasivă.

În asemenea cas, publicul se scoală și se potolesce dimpreună cu oratorul.

Într'o societate întăritată oratorul trebue sĕ se ție la diapazonul iritațiunei sale.

Din contră, dacă timpurile sunt liniștite, dacă stalul e bogat, dacă partidele nu sunt în luptă, atunci întrebuințarea mijloacelor teatrale nu e de recomandat.

În fine în al 4-lea rênd vine auditoriul.

Într'un feliu se vorbesce în întrunirile publice, altfeliu în parlament și cu totul altfeliu la Ateneu.

Dintre toate profesiunile, cari dispun spre elocuență, advocatura ocupă primul loc. S'ar mai putea clasa oratorii după calitățile lor psihologice.

Avem oratori politici, oratori logici, oratori maliționi. Stilul parlamentar nu trebue sĕ fie încărcat cu multe metafore.

Logicii trebue sĕ fie mai mult abundenți decât concișI.

Oratorii maliționi ascut cugetarea, spre a arunca săgețile lor unde vor, prín alusii delicate și fine.

Se mai împart oratori din punctul de vedere al specialității lor.

În espunerea aceasta confențariul abundă în aluzi foarte spirituale, cari deși presentate sub o formă cât se poate de generală, nu au încetat de a fi suliniate de aplausele prelungite ale auditoriului.

(Va urma.)

Ministrul Boulanger.

În timpul din urmă presa europeană, s'a ocupat foarte mult de persoana acestui ministru în aprețiarea referințelor Franciei față de Germania, pentru aceea credem a fi de interes și pentru publicul nostru următoriul portret al generalului Boulanger:

Acesta nu este o personalitate ordinară, cum e a generalului Boulanger. El a ajuns prea iute la primul rang. Gambetta îl classa între cei patru mai buni oficeri ai armatei francese și dacă nu me înșel în al 3-lea rang. El este tinĕr încă, simpatic și bun vorbitor. El i datoresce lui Clémenceau norocul seu, dar acum începe a întuneca pe patronul seu, care nu s'a bucurat nici odată de o popularitate prea mare. Este în general considerat ca unul, care nu se dă de om galant în situațiunea recentă, dar se recunoasce în general, că aceea nu i a causat nici o schimbare prestigiului seu. Dacă nu m'aș teme, că și prea esagera ași ḑice, că dela Napoleon, când el se afla în apogeul puterei sale și poate dela La Fayette în 1830 nici un om nu s'a bucurat în Francia de popularitate comparabilă cu a generalului Boulanger.

Numai lumea de prin saloane îi este ostilă; dar în Francia mai puțin ca în nici o altă țeară, saloanele nu prea au aḑi influință. Este în general mai popular la massa armatei, decum a fost în 1849—1850 prințul president și dacă află puțină simpatie la locurile superioare, nu trebue a trece cu vederea, că și mai înainte a fost așa. In adevĕr numele generalului Boulanger este poate cu al lui Lesseps, singurul, care e în adevĕr popular în Francia. Lucru unic în felul seu, deși este susținut de toți oamenii politici — nimeni nu vorbesce de el fără a nu suride; se tem de el, fără al lua în serios și jurnaliștii nu iau în considerare prestigiul lui, îl tratează de un fanfaron. Nu se poate nega însĕ, că e cam șarlatan în faptele sale și cu drept cuvênt, cred mulți, că nu e absolut strein de reclama, ce se face cu numele seu. Bun ministru de resbel, și e permis a presupune, că constanța sa de soldat este o urmare a sentimentelor sale generoase și cu nedrept i s'ar imputa, că o ar face aceasta din interes personal.

Cu toate acestea în Germania lumea pare a nu fi sigură de situațiunea, ce și-a creat-o generalul Boulanger și presa germană îl represintă ca pe un partisan al ideilor resboinice. Asta-i după părerea mea o eroare. Tendința sa de a pune un frâu espediținilor așa ḑise coloniale, îmi pare dictată mai puțin de un scop ascuns de agresiune europeană, ci de o prudență absolut laudabilă din toate privințele! Pentru a ḑice tot, eu nu sunt dintre aceia, cari cred într'o serioasă influință a generalului Boulanger asupra viitoriului Franciei și al Europei. Este o seamă de timp, de când însărcinasem pe unul dintre amicii mei, care se ducea la Paris sĕ me informeze de acest personagiu deja însemnat pe atunci și apoi se'mi pun întrebarea, dacă trebue sĕ vĕd în el un om un soldat, ori un vântură țeară. Dar n'am ajuns mai departe, căci resultatul acestei resonări este, că despre fie-care din aceste puncte ar fi fost multe de luat și multe de lăsat. În fine neintrebuințând serioase capacități în direcțiunea departementului seu, el a arĕtat prin cele mai recente discursuri ale sale, că el nu este omul a cassa cele făcute de alții.

. . . . . .

Am ḑis, că ambițiunile atribuite generalului Boulanger nu par a fi de natură a amenința pacea. Sunt ele doar pentru republică? Dacă Francia ar voí un maiestru, mi-am ḑis eu, este probabil, că ea îl va căuta într'un om nou. Cu gustul ce-l are cineva pentru introducerea în politică a cestiunilor de persoană, s'ar găsí cineva natural condus a me întreba: „Ai pe cineva în vedere?“ Nu, eu n'am în special în vedere pe ministrul actual de resbel, dar ori care ar fi ministru de resbel pe timpul eruperei unui resbel, vreau se-l vĕd pe generalul Boulanger în fruntea armatei franceze.

Dar îndată ce s'ar sfărma eventualitatea unui resbel viitor, nimic nu ne face a crede, că generalul Boulanger ar trebuí sĕ mărească aceasta eventualitate. Dacă alegerea presidențială ar aparține votului universal, popularitatea sa ar putea se-i dea oricari sanse; îndată ce însĕ ea va fi în mânile congresului, el nu va avea nici un vot.

Ori cât de popular sĕ fie el de present, numele generalului Boulanger va putea foarte bine în câțiva ani, sĕ cadă în uitare. În Francia personalitățile însemnate sunt puse la o parte mult mai iute și mai complet de cât în Englitera. În Francia, când ei nu sunt în afaceri oameni capabili și doritori de a serví țerei, sunt considerați ca reservă a viitoriului; ei sunt pușI în disponibilitate, așa ḑicênd. Oameni politici, cari durează și cari revin sunt aceia, cari practisează sistema compromiselor și de circumspecțiune.

„Jurnal des Debats.“

Varietăți.

* (Episcop nou.) Maiestatea Sa cu preaînnalta resoluțiune din 17/29 Ianuariu a. c. a întărit alegerea archimandritului Nectariu Dimitrieviciu de episcop al Verșețului. Chirotonirea noului episcop va fi astădi (Marți) și grăbirea cea mare se motivează dela Carlovĕț cu incidentul, că patriarchul a făcut deja toate pregătirile pentru a călĕtorí la băi pe un timp mai lung, spre a-și căuta de restaurarea sănătății sdruncinate.

* (Iubileu.) Vivat, și earăși vivat! Dl **Trefort,** ministru de culte și instrucțiune publică și-a serbat eri-alaltăeri iubileul de 70 de ani ai vieții sale. Au iubileat institutele culturale ungurești, anume scoalele și au făcut o ḑi de recreațiune în onoarea iubileatului. „Pesti Napló,“ din care luăm notiță de acest iubileu, în acord cu zuruitul armelor ce se ascut pentru un rĕsboiu imminent, cântă imnurile sale obicinuite întru glorificarea marelui promotor al culturei maghiare, ḑicênd între altele: că acestui leu este de a se mulțămí, că scoalele poporale s'au scos de sub influența agitatorilor naționali, cari lucră sub masca religiunei. De ce dar sĕ nu fie după dorința lui „Pesti-Napló,“ care urează energicului ministru încă mulți ani spre a-și validita bogatele puteri în servițul causelor naționale? Da, sĕ trăiască dl Trefort! trăiască, ca sĕ vadă cu ochii sei ruinele produse de curentul șovinistic căruia servește Escelența Sa într'adevĕr cu mare energie!

* (Reuniunea română de lectură din Sibiiu) și-a ținut alaltăeri adunarea sa generală în localitățile sale, Strada Cisnădiei Nr. 7. S'a luat la cunoscință raportul secretariului despre activitatea comitetului în decursul anului 1886 asemenea raportul despre mișcarea cassei, cu care ocasiune s'a votat mulțămită la protocol cassariului reuniunei, domnului A. Bak pentru viul interes față cu reuniunea. Despre cassă vom amintí că în anul trecut venitele au fost 570 fl. 8 cr. ear eșitele 495 fl. 96 cr., așa dară anul s'a încheiat cu un escadent de fl. 74.12.

O vie discusiune s'a încins la aceea parte a preliminariului de budget pro 1887, unde se provedea o sumă de 20 fl. ca restanțe dela membrii vechi ai acestei reuniuni. Aceste restanțe se urcă preste suma de 130 fl. și te uimesci, când veḑi, că acești detorași sunt cei cu mai bună posițiune bărbați din Sibiiu, dar cari în zelul lor de a sugruma această reuniune de ani de ḑile nu-și plătesc detoria. Adunerea generală a luat conclusul, ca presidiul pentru ultima dată sĕ provoace în scris pe acesti debitori la împlinirea datoriții lor, și apoi dacă ei nu și o vor face sĕ porceadă pe calea judecătoriei. Va fi de interes sĕ vedem pentru 6 fl. oameni cu posiții înnalte la judecătoria pentru bagatele, căci atunci în adevĕr nu vom scí ce este mai bagatel.

In comitet s'au ales tot membrii cei vechi cu escepțiunea dlui capitan Bacea, care părăsind Sibiiul în locul dênsului s'a ales de membru în comitet domnul căpitan în pensione Panteleimon Locuța.

* (Junimea română) are onoare a ve învita la balul, care se va arangia la 17 Februariu st. n în Otelul Național în folosul ambelor scoale române din loc.

Prețul întrărei de persoana 1 fl. de familia 2 fl. Biletele se pot capĕta în negustătoria Dl Moreno seara la cassă.

Damele sunt rugate a se presenta în toilete simple. Supra solviri se primesc cu mulțămită și se vor cuita pre calea ḑiaristică.

Alba-Julia, în 2 Februariu st. n, 1887.

Comitetul arangiatoriu.

* Sinodul bisericei autocefale din România va fi convocat în luna viitoare, spre a esamina proiectul de lege întocmit de ministru cultelor pentru îmbunătățirea sorții clerului.

* (Ce mai vreau maghiarii) Cultur-egyletul hotărîse sĕ ceară dela ministrul de comunicuțiune ca toate corespondențele legitimate — cultur-egyletesci — sĕ fie libere de porto. Grabiel Boross însĕ, după cum se scrie, n'a voit sĕ le facă patrioților pe plac d'ocamdată, rĕspunḑênd, că grija pentru interesele culturale nu cade în resortul dênsului.

— Asta-i adecă năsip aruncat în ochii lumei, cum 's miluiți membrii comitetului, ca sĕ călătorească pe clasa I. cu prețul ½ de clasa III, măcar de ar merge la tîrg, se milostivesce vr'un patriot de cei mari d'a îngăduí aceasta cultur-egyletului — cu atât mai tare, căci scopul e sublim (?!?)

* (Agitatorii în America) Amerikai Nemzetŏr scrie: Agitatorii naționali nici în America nu sunt rari. Un anumit Alecsandru Cozub cantor gr. or. din Miklosfalva (com. Șaroș) emigrând în Steelton continuă și aci cu agitările Corub a sosit din Ungaria la Steelton în 1 Dec. a. tr. și cu toate că po-

sede pe deplin limba maghiară, se declară de amic înfocat (vad) al panslavilor și al muscanilor, pe conpatrioții nestri toți de aici îi atiță în contra patriei și națiunei maghiare, preamărind și lăudând pe Țarul tuturor rușilor. Unde!.... nu vor vedé maghiarii agitator!?

* (Emigrațiunea în America din Austro-Ungaria. — Dintr'o dare de seamă a biroului statistic al Statelor Unite estragem următoarele notițe: În cele dintâiu ḑece luni ale anului trecut, 1886, au emigrat din Austro Ungaria în Statele Unite ale Americei septentrionale. 32,519 persoane, pe când înaceeași epocă a anului precedent 1885 emigraseră numai 22,625 persoane, adecă un adaus de 10,894 persoane. Din Cislaitania afară de Boemia au emigrat 14,839 persoane în comparațiune cu 9525, care emigraseră în 1885; din Boemia au emigrat 8130 și și din Ungaria 10,550 persoane. Din acești emigranți sunt aproape 5000 cultivatori, 6000 muncitori, 2500 cumersanți, 500 medici, învețători și muzicanți și aproape 1000 fără profesiuni Din 33,519 persoane emigrante sunt în țifra rotundă 29,600 bărbați, 10,000 femei și restul copii. Dacă vom admite, că fie care din bărbați a luat cu sine în bani gata, calculându-se unul peste altul, aprocsimativ o sumă de 70 dolari, resultă o valoare de un milion și jumětate de dolari, și dacă prețuim valoarea muncei acestor 20,000 bărbați numai la câte o mie de dolari, resultă pentru Statele Unite prin emigrațiunea acestor persoane în curs de ḑece luni o sumă de 20 milioane dolari, care unită cu milionul și jumětatea dușî în bani gata constitue un capital de 21 și jumětate în profitul Statelor-Unite și în paguba Austro-Ungarii. Aici nici nu s'a evaluat munca femeilor și copiilor.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 5 Februarie n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	108.40	104 50
Renta de a r ung. de 4%	95 70	95.26
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Galbin	6.06	6.05
Napoleon	10 12	10 14
100 marce nemțesc	62 82½	62.90

Loterie

Sâmbătă, în 5 Februariu 1887.

Timișoara:	**71**	**28**	**67**	**29**	**2**
Viena:	**9**	**12**	**38**	**73**	**53**

[1525] 2—3

CONCURS.

Se publică întru înțielesul laudatei ordinațiuni Consistoriale din 23 Decembre 1886, Nro 6886 B. pentru reîntregirea vacantei parochii de classa a III-a Mures-Cristur, cu termin de 30, de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman“

Emolumentele sunt.

1. Sesiunea internă de 300. org. pe care sĕ află casa parochială, șura și poiata în stare bună calculate în venit	22 fl. 50
2. Porțiune canonică 7 jugere de classa I-ă loc arătoriu, calculat în venit . .	175 fl —
3 Dela popor 60. merțe de cucuruz sfărmit . . .	60 fl. —
4. După fiecare tum 2. merțe de cucuruz cu tuleu	60 fl. —
5. Câte o ḑi de lucru dela familiă socotită 60 cr. .	60 fl. —
6. Dela botezurile copiilor preste tot.	6 fl. 20
7. Dela imormêntări preste an	30 fl. 50
8. Slugirea sântului maslu	3 fl. —
9. La botezul Domnului	5 fl. 30
10. Cununiile cu documentele poftite	6 fl. 50
11. Cimiteriu de lângă Biserică	5 fl. 50
12. Slugirea sf. pasci	1 fl. —
Suma . .	405 fl. 50

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a-și așcerne concurselé lor instruate întru înțielesul regulamentului parochial sub insemnatului oficiu protopresbiteral, fiind tot odată îndatorat sub têmpul concursului a se presenta în parochie în vreo duminecă sau sĕrbătoare, spre a-și arăta hărnicia pentru acest sfânt oficiu, și a face cunoscință cu poporul.

Murĕș Oșorheiu, 13 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental în conțelegere cu comitetul parochial.

Parteniu Trombitașiu de Bethlen,
protopresbiter.

„ARDELEANA“ institut de credit și de economii societate pe acții în Orĕștie.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii **„Ardeleana“** societate pe acții se învită în virtutea §-lui 18 al statutelor societății la

I-a adunare generală ordinară

care se va ține la Orĕștie în **20 Martie 1887 st. n. după ameaḑi la 3 oare** în localul institutului (Strada Domnilor Nr. 53).

Obiectele puse la ordinea ḑilei sunt:

1. Raportul direcțiunei despre starea intreprinderei preste tot și despre resultatul primului an de gestiune îndeosebi.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Decidere asupra compturilor anuale și asupra împărțirei profitului curat.
4. Ficsarea marcelor de presență pentru anul viitoriu.
5. Alegerea comitetului de supraveghiare pe o durată de 3 ani.
6. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 28 din statutele societății.
7. Esmiterea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunărei generale.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 20, 21 și 22 din statutele societății doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poftiți a-și depune acțiile sale și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 15 Martie st. n. 12 oare antemeridiane.

Orĕștie, la 4 Februarie, 1887.

[1526] 1—1 **Direcțiunea.**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	**9.35**	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2 .6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	**7.45**	10.—
Viena	3.—	**8.—**	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.10**	12.10
Budapesta	—	8.20	**9.05**
Szolnok	—	11.20	**12.41**
Arad	—	4.10	**5.45**
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	**7;22**	4.43	6.13
Gyorok	**7.58**	5.07	6.38
Pauliș	**8.17**	5.19	6.51
Radna-Lipova	**8.36**	5.41	7.10
Conop	—	**6.09**	7.37
Bêrzava	—	**6.28**	7.55
Soborșin	—	**7.25**	8.42
Zam	—	**8.01**	9.12
Gurasada	—	**8.34**	9.41
Ilia	—	**8.55**	9.58
Branicĭca	—	**9.19**	10.17
Deva	—	**9.51**	10.42
Simeria (Piski)	—	**10.35**	11.07
Orĕștia	—	**11.11**	11.37
Șibot	—	**11.43**	12.—
Vințul de jos	—	**12.18**	12.29
Alba-Iulia	—	**12.36**	12.46
Teiuș	—	**1.29**	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	**3.42**	—
Alba-Iulia	12.19	**3.59**	—
Vințul de jos	12.30	**4.29**	—
Șibot	1.01	**4.51**	—
Orĕștia	1.32	**5.18**	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	**6.27**	9.39	—
Conop	**6.47**	9.53	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.27	**5.58**
Pauliș	**7.43**	10.42	6.18
Gyorok	**7.59**	10.58	6.38
Glogovaț	**8.28**	11.35	7.13
Arad	**8.42**	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	**8.20**	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	**6.40**
Petroșeni	3.37	**7.12**

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	**5.48**
Aradul nou	6.33	**6.19**
Németh-Ságh	6.58	**6.44**
Vinga	7.29	**7.16**
Orczifalva	7.55	**7.47**
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	**9.02**

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	**6.02**
Orczifalva	7.46	**6.32**
Vinga	8.15	**7.02**
Németh-Ságh	8.36	**7.23**
Aradul nou	9.11	**8.01**
Arad	9.27	**8.17**

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	**3.55**
Șeica mare	—	**2.29**	**2.22**
Loamneș	—	3.04	**4.57**
Ocna	—	3.30	**5.23**
Sibiiu	—	3.50	**5.43**

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	**10.50**
Ocna	—	9.55	**11.14**
Loamneș	—	10.20	**11.39**
Șeica mare	—	10.43	**12.07**
Copșa mică	—	11.11	**12.30**

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	**3.32**	10.20	3.25
Cheța	**4.02**	10.50	3.58
Luduș	**4.23**	11.11	4.20
M. Bogat	**4.33**	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	**5.10**	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	**5.25**	12.12	5.28
Nireșteu	**5.48**	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	**6.13**
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.45**	—	**6.10**
Oșorheiu	6.34	—	**8.—**
	6.56	12.15	**10.20**
Nireșteu	7.16	12.35	**10.39**
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	**11.02**
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	**11.23**
M. Bogat	8.37	1.49	**11.53**
Luduș	8.51	2.02	**2.06**
Cheța	9.08	2.18	**12.22**
Cucerdea	9.40	2.46	**12.50**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 11 Sibiiu, Joi, 29 Ianuariu (10 Februariu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or.** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sântelor sĕrbători: „Trei ierarchi“ și „Întêmpinarea Domnului,“ Nr. procsim va apăré Joi în 5/17 Februariu.

Sibiiu, 28 Ianuariu.

În nrii 113 și 114 ai „Telegrafului Român“ din anul trecut în articolii începĕtori am accentuat trebuința de a-ne interesa mai mult de culegerea și adunarea obiectelor și a datelor de interes istoric. Atunci am promis a me ocupa într'un tractat separat de modalitatea, cum sĕ se ajungă scopul indigitat.

Încă atunci am atins, că ideia aceasta nu este ceva nou la noi, căci și alții s'au ocupat de ea; am spus însĕ tot deodată, care este părerea mea asupra causei, pentru care impulsurile date în această direcțiune au rĕmas fără urmări mai însemnate.

Deși s'au aflat bărbați, cari sĕ ia inițiativa și ocasiuni, când s'a făcut propunerea pentru adunarea anticităților naționale, totuși fiind-că lucrarea n'a fost urmărită cu care-va plan și sistem, ne aflăm în privința aceasta aproape acolo, unde am fost mai înnainte.

Singur înbĕtrînitul literat român Ven. domn preposit Timoteiu Cipariu a dat o direcțiune practică lucrării acesteia. Dênsul încă de timpuriu a cuprins valoarea și însemnătatea documentelor limbistice și istorice pentru români și ca o albină a început a aduna documentele, ce le-a aflat în țară și le-a adus la lumină pentru lumea literară, esploatându-le însuși în sens literar pe cât au iertat împrejurările. Serviții sale pe acest teren sunt destul de însemnate și posteritatea va fi pururea cu deplină recunoscință pentru ostenelele sale.

Ce a făcut Dl Cipariu se poate priví numai ca un început, care face trebuință a se continua. Încă sunt multe scrisori vechi, diplome, ce privesc familiile românesci, apoi manuscripte și cărți vechi aruncate ici colea, pe care mai mult întêmplarea le-a conservat decât îngrigirea oamenilor.

De cele multe perdute nu mai vorbim, ci ne mărginim a susținé, că tot mai sunt destule de adunat — și acum este oara a unspredecea, ca sĕ ne punem la lucru.

Condus de aceste convingeri, încă cu ani înnainte m'a preocupat problema aceasta și de și stăruințele mele private sunt încoronate de unele succese, totuși aceasta nu este muncă de unul, de doi, ci este o lucrare destul de însemnată pentru a-ne angaja la ea mai mulți, sau mai bine dis, toți românii inteligenți. Deci scrierea aceasta a mea este totdeodată un apel îndreptat la inteligența română și în special la frații preoți și învĕțători, cari sunt rugați a conlucră la scopul din cestiune.

Studiind modalitatea, cum sĕ se țină în curent cestiunea aceasta, am venit la convingerea, că presa este mijlocul cel mai corespundĕtoriu spre aceasta. Eram decis a deschide o foaie specială pentru scoaterea la iveală a scrierilor vechi, ce s'ar afla; însĕ eară mai în urmă am ajuns la convingerea, că același scop se ajunge pe o cale mai ușoară, dacă vom afla loc pentru atari documente în diarele, care esistă. Adevĕrat, că pentru ceice ar voí sĕ folosească acele documente pentru studii istoriografice și limbistice, mai ușor ar fi sĕ le aibă la un loc, în o foaie specială, dară la aceasta putem încă vení îndată, ce vom vedé făcut un început bun și vom vedé un zel și o căldură pentru ideia dată.

Am dis, că presa este mijlocul ce duce la scop. Eată pentru ce? prin publicarea scrisorilor și documentelor vechi, lucrarea se ține de o parte într'o continuitate și susține un interes viu între cei ce posed un simț bun pentru astfeliu de obiecte, eară de altă parte documentele și scrierile aflate nu se depun simplu în casul cel mai bun în vre-un archiv sau bibliotecă, unde au sĕ zacă vre-un secul, până când eară din întêmplare vor ajunge pe mâna vre-unui specialist, care sĕ le scie apreția; ci ele se fac deodată cunoscute publicului cărturariu, care după deosebitele daruri ale minții și după ingeniositatea sa, va afla în ele una sau alta și va trage din ele folosul, ce se poate trage din atari documente. În Sibiiu avem „Telegraful Roman“ care totdeauna a avut deschise coloanele sale pentru lucrări de interes literar; dară mai avem și foaia asociațiunei „Transilvania“ care anume este chemată a face servițe în această specialitate.

Un început de publicațiuni de aceasta specie facem cu numĕrul de astădi în Foișoara acestui diar. Se vor publica scrieri și documente în ordinea de timp, în care ne vor vení la mână; despre un sistem dară sau aranjare a lor nu poate fi vorbă; nici că se poate aceasta, pe câtă vreme nu le avem toate. Lucrarea intenționată se va mărginí dară a aduna și face cunoscut materialul ca atare; a altora lucrare va fi apoi a folosí acest material. Ce se va putea face de odată cu publicarea, vor fi numai anumite observări, ca și întreacăt despre unele sau altele, ear mai ales despre împrejurările din afară, unde un document sau altul s'a aflat sau se poate afla și vedé.

Sĕ nu aștepte însĕ nimenea, ca deodată dela început sĕ surprindem lumea cu lucruri mari. Între cele ce se vor publica pot fi lucrări, cari pentru unii pot avea, eară pentru alții nu pot avea interes.

Ba ici colea se pot strecura și lucruri, cari aflând o aprețiere greșită în deobsce sĕ nu aibă însemnătatea, ce li-se dă. Între mai multe date, ce se vor scoate la iveală, este de ajuns ca unul, sĕ aibă valoarea, care sĕ remunereze osteneala, întocmai ca un mărgăritariu aflat în massa de năsip.

Avênd acestea în vedere, rog pe frații preoți și învĕțători sĕ nu pregete a-mi face cunoscut ori ce scriere vechie, sau document istoric, eventual a mi-l comunica pentru a face usul cuvenit de el.

Între acelea nu înțelegem numai documente — scrise în toată forma, pe diplome de pergament, ci și alte, care la părere se arată cu puțin interes precum: notițe familiare vechi pe cărți, pe obiecte, eară mai ales manuscrise vechi. Între lucrările, ce cad aici sunt și tradițiunile, ce se conservează în popor despre mânăstiri vechi din țeară, cari au încetat în decursul timpului și despre alte evenimente locale sau generale.

Ostenelele puse și serviciele, ce ni s'ar face pe acest teren, me ofer a le remunera după putință, fie în bani gata fie, în darea gratuit a diariului „Telegraful Roman.“ Intenționez a se aduce în siguranță acelea.

Bibliotecile noastre câte le avem și câte se vor mai înființa sunt locul cel mai corĕspundĕtor pentru conservarea sigură a lor. După ce se va face usul cuvenit de documentele aflate pe calea publicității le voiu pregătí calea, ca aceste documente după natura lor sĕ ajungă într'una din bibliotecile noastre. În Sibiiu avem biblioteca archiepiscopiei, pentru care s'a făcut și până acum apel din partea consistoriului la publicul român. Tot aici este biblioteca asociațiuni Transilvaniei.

Conform acestei recerințe a timpului mergem un pas mai departe și cu apelul nostru, când rugăm pe toți nu numai a ne face cunoscut, ceea ce posed sau au vĕdut la alții ca obiecte de interes istoric, dară a ne înlesní procurarea lor pentru vre-una din bibliotecile noastre fie prin donare sau chiar cumpĕrare.

Încredut în bunăvoința onoratului public român de carte și pătruns de însemnătatea scopului atins, am scris acestea în așteptarea și a unui bun resultat, care de sigur nu va lipsí pre lângă o conlucrare a mai multora.

Dr. Ilarion Pușcariu,
archimandrit.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă. *)

Condus de ideia a afla și aduna scrisori și cărți vechi, de pe unde se mai păstrează am întreprins în vara anilor 1884 și 1885 o călătorie prin comunele de pe sub munții Făgărașului, începênd dela Porcești și Avrig până la Poiana Mĕrului. În aceasta călĕtorie nu m'am înșelat în așteptările mele, pentru că ostenelele mele au fost destul de remunerate prin succesele avute. Așa mai în toate comunele cu deosebire la acelea în apropierea cărora au esistat oarecând mânăstiri, am aflat cărțile bisericești cele mai vechi, cari au eșit mai întâiu sub tipariu în limba română. Mai multe din acestea mi-am procurat, parte prin donațiune, parte prin cumpĕrare. Despre aceste cărți îmi reserv a face o dare de seamă cu altă ocasiune.

Deocamdată me voiu oprí a vorbí ceva despre biblioteca aflată a literatului român George Lazar, născut în Avrig la 1779 și îngropat acolo 1823. Dênd cu socoteala, că trebue sĕ fi rĕmas ceva din cărțile și scrisorile lui George Lazar în aceasta comună, mi s'a făcut descoperire din partea administratorului protopresbiteral de atunci Vasiliu Maxim, că esistă atari cărți și scrisori rĕmase după Lazar, și că aceste cărți se află în păstrare la dênsul; cu ocasiunea ținerei adunării generale a despărțĕmêntului III al asociațiunii Transilvane ținute în Avrig în 1884 mi-am făcut o consemnare despre aceste cărți și mai târdiu cu buna înțelegere mi le-am procurat prin cumpĕrare.

Adevĕrat, că puține din aceste cărți anticuariate au vre-o valoare mai însemnată, ele însĕ au un preț de afectiune mai ales astădi, când în regatul României discipulii și adoratorii lui Lazar, voind a eternisa numele lui îi ridicară de curênd o statuă în Bucuresci. Mai pre toate cărțile rĕmase după Lazar este scris cu mâna proprie numele lui cu litere latinesci frumoase, iară ici colea se află prin cărți notițe și însemnări de pe timpul acela, scrise de mâna lui.

Este frumos monumentul ridicat în Bucuresci pentru George Lazar și face onoare tuturor discipulilor lui față de dascălul lor mult meritat. Însĕ eu așa țin, că posteritatea și tinerimea mai mult sĕ impresionează de o trăsătură de peană cu mâna lui Lazar, decât de o statuă de marmoră eșită din fantasia unui artist, care poate nu conține nimic genuin și autentic din trăsăturile feței sĕrbătoritului dascăl. Deci țin mult la aceia și cred, că cu mine vor consimțí toți, că bibliotecei rĕmase după Lazar se cuviue un loc de frunte în una din bibliotecile vre-unui institut românesc mai însemnat. Eu nu sunt în stare a propune, unde ar fi locul cel mai convenabil pentru aceasta bibliotecă, de aceea mărginindu-me a face aceasta cunoscut, las această întrebare deschisă pentru ceice se vor înteresa dimpreună cu mine de soartea acestei biblioteci. Între cărțile rĕmase după George Lazar se află și mai multe manuscrise. Trecênd preste unele manuscrise, cari conțin studii de scoală ale lui Lazăr, me opresc a vorbí despre unele manuscrise vechi, legate într'o carte din ale cărei table de lemn groase legate în piele, una este întreagă, ear ceealaltă de jumĕtate. Pelea în locul, unde sĕ țin scoarțele a dispărut și a rĕmas numai pânza groasă de cânepă și aceasta foarte stricată de vechimea timpului. Aceste manuscrise de conținut mai ales religios mi-au atras mai mult atențiunea dela prima vedere a lor, nu numai prin vechimea cărții, ce se arată în afară, dar mai ales prin o limbă archaică. Hârtia și scrisoarea acestor manuscrise se par a fi aceleași afară de 3 foi din urmă. Colecțiunea întreagă a acestor manuscrise cu litere cirilice mĕrunte, cu inițiale mari este numerisată jos cu litere, după foi în continuitate preste toate manuscrisele, afară de 3 foi din urmă, care formează un ce particular. În scrisoare cuvintele în cele mai multe locuri nu sunt despărțite. Dintre foi lipsesc la început nouĕ și în alt loc alte trei. Cele rĕmase sunt 84. Hârtia acestui codice, care după cum cualifică domnul Hășdău, *) atari colecțiuni de manuscrise după însuși-

*) Vedi articolul începătoriu de astădi.

*) Cuvinte din bĕtrâni, Tom. II prefacia § 14.

Revista politică.

Pregătirile pentru un eventual resbel se continuă în toate statele, asigurărilor de pace din partea cercurilor diplomatice nu li se dă nici un creḍemênt. Am accentuat, că deputatul Mauthner a adresat ministrului Taaffe o interpelare, cerênd deslușiri asupra convocărei delegațiunilor. În absența ministrului president a respuns ministrul fără portofoliu Ziemialkowski, că relațiunile Austro-Ungariei cu toate puterile sunt absolut satisfăcętoare, și cu toată încertitudinea, ce apasă asupra Europei, aceste raporturi nu s'au schimbat de loc, ministrul are firmă speranță, că menținerea păcei e sigură, și toate guvernele lucră în aceasta direcțiune. Mĕsurile militare, ce se iau astăḍi, și convocarea delegațiunilor nu sunt simptoame de resboiu.

Față de aceste declarări de pace foile unguresci din capitală au adus o telegramă sensațională datată din Viena, că în cercurile militare de acolo, rĕsbelul cu Rusia se privesce ca inevitabil, pentru aceea s'ar fi luat dispositiuni pentru fortificarea capitalei Budapesta, și spre acest scop 4 ingineri s'ar fi și transferat la Budapesta. Încât este adevĕrată aceasta scire, aceasta o vor scí mai bine foile, cari o a dat publicității.

Abḍicerea ministrului de finanțe Szapáry astăḍi se poate priví ca fapt împlinit și retragerea dênsului va urma după câteva ḍile. In legătură cu aceasta retragere a dlui ministru Szapáry, se ḍice, că interimal se va concrede conducerea acestui ministeriu ministrului de comunicațiune G. Baross, ear de secretariu de stat se va denumí A. Wekerle, un bărbat de bun renume pe acest teren.

Organisarea gloatelor se face cu multă energie. O ordinațiune mai nouă a ministrului de honveḍi, dispune conscrierea tuturor oficerilor reservisti, liberi de obligămêntul militar ordinar, precum și însinuarea a tuturora, cari prin aplicarea și inteligența lor se simt chemați pentru aceste posturi. Nu scim, ce serviciu vor face gloatele în timp de resbel patriei, dar cumcă aceasta instituțiune se poate desvolta ca un aparat de spionagiu în mâna guvernului pentru naționalități, se cam poate conchide de pe acum.

Regularea cestiunei bulgare la Constantinopol până astăḍi e nesigură. Desbaterile decurg încet și în formă de tot secretă. În Sofia s'a ridicat bănueli și asupra candidatului, principelui de Leuchtenberg. Acesta adecă, după cum se scie, este aproape înrudit cu Țarul și astfeliu în înțelesul tractatului din Berlin, care interḍice alegerea unui principe, ce ar fi în legături familiari cu vre o dinastie, nici nu poate vení în combinațiune, și în vederea acestei împrejurări, ear se ivesce candidatura principelui de Koburg.

Iubileul de 70 de ani al dlui ministru August Trefort.

În Nr. precedent am luat pe scurt notiță despre aceasta aniversară a dlui ministru de culte și instrucțiune publică.

Pentru naționalitățile din Ungaria și special pentru noi românii gr. or. dl ministru Trefort va rĕmâné pentru toți timpii o persoană marcată în istoria noastră națională și bisericească. Nici sub absolutismul cel mai încarnat nu ne am putea închipuí o procedere mai distrugĕtoare pentru desvoltarea noastră intelectuală și bisericească, de cât cum o a practisat'o, o practisează și ne promite, că o va practisa și în viitor dl ministru Trefort.

A înregistra act de act dispositiunile dlui ministru în aceasta direcțiune ar însemna a resuscita durerile, ce ne apasă cu toată tăria.

Din vorbirea, ce o a ținut dl ministru drept respuns la gratularea corpului didactic din Budapesta, e evident, că d-sa află de bine a nu intre lăsa nici de astădată ocasiunea, a ne pune în vedere, că încă nu și a terminat opera distrugĕtoare și avem sĕ ne asceptăm în viitoriu la mĕsuri și mai drastice.

Pe dl ministru Trefort se vede, că nu-l alterează în realisarea programului seu distrugĕtoriu al desvoltărei naționalităților nici situațiunea politică grea, în care se află astăḍi patria noastră și află de consult a mai întărîta spiritele prin astfeliu de enunciațiuni.

În cele următoare publicăm aceasta vorbire a dlui ministru, ca un specimen de șovinism, ce se profesează chiar prin un ministru de culte, ear analisarea ei și penetrarea în întreg programul cultural al dlui ministru o lăsăm deastădată cetitorilor nostri.

Iată ce ḍice:

Onoraților domni! Nu e ceva îmbucurătoriu, dacă omul e de 70 de ani, sum însĕ convins, că gratulările Dvoastre purced din inimă curată, și astfeliu le primesc cu mulțămire. Deși sum de 70 de ani, însĕ pentru aceea încă nu desperez. Sunt oameni, cari numai în plăceri trăesc, dar nu lucră, acestia se urĕsc cu viața. Eu încă am avut plăceri, dar am și lucrat, pentru că la mine ura de viață încă nu s'a manifestat. Nu m'am urît de viață și mai vreu, ca sĕ lucru câtva timp poate spre nĕcazul inimicilor, da, spre bucuria amicilor, între cari ve numĕr și pe Dvoastră. (Sĕ trăiască.) Cu mai multe ocasiuni m'am esprimat, că vreau sĕ-mi țin positiunea încă, pentru că mai trebue esecutate unele lucruri cu deosebire în ceeace privesce învĕțământul poporal. Sunt oameni, cari susțin, că sunt epoce, în cari cultura a ajuns la gradul cel mai înnalt fără instrucțiunea poporală, astăḍi însĕ, când pe lângă instituțiunile democratice în viața politică și poporul are înrîurință, instrucțiunea poporală are o însemnătate foarte mare.

Ungaria este între împregiurări de tot curioase. Statul nostru e stat unguresc, și atare trebue sĕ fie. (Sĕ trăiască.) Sau nu va fi, sau va fi maghiar. Acesta trebue sĕ rĕmână stat maghiar, și instrucțiunea poporală e un factor de cea mai mare importanță pentru interesele maghiare. (Aprobări.) Așadară tocmai pentrucă elementul maghiar nu e așa numĕros, trebue sĕ ne silim a-i câștiga inteligență și cultură, pentru că 10,000 de oameni, cari au inteligență, cultură, avere, sĕnĕtate și vivacitate, mai mult cumpănesc în viața socială ca 100,000 de oameni, cari nu dispun de aceste însușiri. (Aprobări.)

Eu pun un pond foarte mare pe instrucțiunea poporală, dar soartea instrucțiunei depinde dela oameni. Visitând mai multe părți ale țerei am esperiat, că dispunem de foarte buni învĕțători, cari sunt apți a-și cunoasce însĕmnătatea misiunei, ce o au și și lucră în această direcțiune. Vorbind însĕ sincer, sunt și atari învĕțători, încât mai bine ar fi sĕ se închidă astfeliu de scoli, într'atâta nu corĕspund chiemărei lor. Nu voiesc a me sloboḍí în detailuri, sciți Dvoastră din ce feliu de institute es buni, și din cari es rĕi învĕțători. Aș afla de necesar, ca preparandiile de stat, sĕ se organiseze astfel, ca sĕ avem drept a pretende, — și încă drept nu numai legal, dar și moral — ca și alții se-și organiseze institutele precum sunt organisate ale noastre.

Cu deosebire pun un pond mare pe instrucțiunea și cultivarea femeilor, pentru că, dacă vrem sĕ avem o societate cultă, trebue sĕ cultivăm pe femei. Eu singur acestea probleme nu le pot esecuta, dacă nu-mi vor da mână de ajutoriu, cu deosebire aceia, cari funcționează la atari institute, de spriginul acestora am trebuință, și atunci succesul e sigur.

E drept, starea financiară nu e prea favorabilă, dar pentru ce? Pentru că nici starea economică nu e favorabilă și dacă această se va îndrepta sigur, că și starea financiară va fi mai bună. Până când va trebui sĕ rĕmânem în cuadru, în care suntem astăḍi — vre-o 2—3 ani — dacă nu putem lucra în mod estensiv, sĕ lucrăm în mod intensiv. (Sĕ trăiască.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Alba-Iulia, 26 Ianuar, 1887. Nu mai sufere nici o îndoială, că aḍi și contrarii neamului nostru sunt convinși, că tristă și așa ḍicênd, posomorită este soartea noastră a românilor în toate direcțiunile.

Ne plângem mereu publice și pe cale privată asupra acestei situațiuni, am constat relele cu toptanul, dar una nu o am constatat și aceasta este și rĕmâne nepăsarea noastră.

O mulțime de oameni sunt la noi, cari trăesc curat numai pentru ei și pentru satisfacerea ambițiunilor lor personali, fără ca în schimb sĕ presteze pentru binele și pentru jertfele, ce le dă lor poporul român, vre-un serviții de dai doamne.

Aceia, cari nu s'au convins până acuma despre acest rĕu, a cărui delăturare este o imperioasă necesitate, poftească și sĕ convingă din datele, ce ne stau aḍi la dispositie din un raport făcut de inspectorul regiu al comitatului Albei inferioare cătră comitetul administrativ al acelui comitat.

Pe teritoriul comitatului Albei inferioare în anul trecut scolar au fost obligați a cerceta scoala de toate ḍilele 26.151 de scolari, dintre cari 19.927 români.

Dintre aceștia sunt greco-orientali 10.954, ear greco-catolici 8973.

În întreg comitatul va sĕ ḍică au fost obligați a cerceta scoala confesională greco-orientală 10 954 de elevi și eleve, dar după raportul aceluiași inspector în realitate au cercetat numai 5236 sau esprimat în percente 47.8%.

Aceasta e starea faptică a lucrului, că din 100 numai 47 vor vedé lumină, ear 53 au sĕ fie osândiți la robia întunerecului în loc de robia iobăgiei din trecut.

Ne doare inima, când trebue sĕ constatăm aceasta împregiurare tristă în un comitat locuit partea cea mai mare de români, cari ori și cum ar merita o îngrijire mai bună din partea celor chiemați sĕ-'i chiverniseasc și sĕ le deschidă ochii minții și ai inimei.

Începênd de la Sibiiu — până la Abrud, avem 5 protopresbiteri români gr. ortodocsi, în al căror cerc de activitate se află aceste comune.

Nu vom învinovăți pe nici unul — dar vom constata cu bucurie, că în cercul Sibiiului, Sĕliștei, Mercurei, Sebeșului și Abrudului, sĕ pune mare pond pe scoală și și mai mare pond pe învĕțători, stau cu ei în corespondințe și 'i așeḍă stabil în unele s'au altele comune.

Nu tot asemenea stă lucrul în protopresbiteratul Albei-Iulia — unde din 36 de comune 11 comune nu au scoale, de loc după cum se vede din citatul raport, și aceasta după o fericită domnie a actualului protopop de 20 de ani.

---

rile lui se poate grupa în categoria de *codex miscellàneus,* este format cuart mic, groasă, mai mult aspră decât netedă de coloare albă-gălbue, afumată și înroșită ici colea prin vicisitudinile timpului. Marca fabricei de hârtie, ce se distinge bine pe unele foi la partea, unde sunt prinse de legătură este coroana, pe unele foi este o coroană mai mare și mai resfirată și pe alte foi este altă coroană mai adunată și mai simplă, mai este și a 3-a și a 4-tra figură a fabricei pe unele foi — adecă o figură, care seamănă cu desemnul unui parisol sau parapleu — și altă figură, ce represintă o stea cu semilună. Cele 3 foi din urmă se deosebesc în toată privința de celelalte părți ale acestui codice.

Hârtia deși mai peloasă este mai fină și mai lucie, strălucitoare așa, că la prima vedere face impresiune de pergament. Scrisoarea nu este *per estensum* ca în cealaltă parte, ci în două coloane, adecă în o coloană tecstul slavean, în a doua coloană paralel același tecst și limbă română. Scrisoarea însași este mai frumoasă și mai regulată.

Părțile acestui codice sunt următoarele:

I. Canonul din Joia Pastilor, în care ici colea sunt stihuri și în limbă slavonă; îndeosebi indicările de locuri și de rêndul (tipic) bisericesc sunt în limba slavă. Această parte cuprinde 18 foi.

II. Cele 10 porunci ale legii vechi și alte învĕțături, pe 3 foi.

III. Gromovnicul lui Iraclie împĕratul, pe 9 foi.

IV. Psalmii, pe 44 foi.

V. Sentințe biblice și adevĕruri din viață pe 6 foi.

VI. Învĕțături despre elte lucruri, pe 3 foi ultime.

Din toate manuscrisele numĕrate aci ale acestui codic, vom reproduce unele părți ca probe de limbă veche românească.

Visul lui Petru.

— Poveste de iunior —

(Urmare.)

Mergênd ei așa pe drum, numai ce aud pe cineva strigând:

— Vai de mine mor de frig? Vai de mine mor de frig!

Când se uită ei într'acolo, vĕd un om îmbrăcat în nouĕ-ḍeci și nouĕ cojoace și tot striga, că moare de frig. Dă Petru în vorbă cu el și la urmă îl ia și pe acesta cu el, acesta — vedeți — era Frigurilă. Mergênd ei mai încolo vĕḍură un om pușcând spre vinețiile ceriului. Se uitară, dar nu vĕḍură dupăce a pușcat. — Ce faci mĕi?! — strigă Petru. — Da ia veḍuiu un țintar colo deasupra nourașului celuia și îl pușcaiu. — Dar tu, de unde și până unde? — Me duc la împĕratul Roșu. N'ai vení și tu cu mine? — Bucuros, căci și așa n'am, ce face p'aici. — Și merseră ei merseră, pănăce într'o seară ajunseră la curțile împĕratului Roșu. Aci cum suiră, Petru dete de scire împĕratului, precumcă a venit el și cu frații lui de cruce.

A doua ḍi dimineața, chiemă Împĕratul Roșu pe Petru înnaintea sa și după ce află, că el, adecă Petru, a fost acela, care a scăpat pe împĕratul Verde de mănia lui, îi ḍise:

— Dacă vei împlini trei porunci, ce-'ți voi da, te voi dărui cu daruri împĕrătesci, iară de unde nu, nu-ți va sta capul, unde e acum. Este în curtea mea o babă, care aduce apă în toată ḍiua dela isvorul ḍinelor. Mâne sĕ mergi și tu sau un frate al teu cu ea după apă, dar așa sĕ potrivești, ca sĕ sosesci cel puțin odată cu ea, că de vei sosí mai târḍiu, îți va cădé capul. Aceasta e porunca mea cea dintâi.

Petru se duse apoi la fratii sei de cruce și le povesti, cum stă treaba.

— N'ai teamă frate — ḍise Fugilă — și așa mi e dor de fugă, voiu sărí de câteva ori în colo, de câteva ori încoace și apa va fi aci.

A doua ḍi plecă Fugilă cu baba după apă, fiecare cu câte un ulcior în mână. Dar baba naibii mergea încet ca un melc, eară pe Fugilă nu-'l prindea locul sĕ tândălească pe drum. Se duse dar înnainte își umplu urciorul în isvor, mai șeḍu cât șeḍu și dacă vĕḍu, că baba nu mai vine, plecă încet

În întreg comitatul sunt 92 de învĕţători gr. orientali, dintre cari 54 tot de ai nostri necualificaţi şi al căror numĕr cade aproape tot pre tractul Albei-Iulia, deoarece aici numai învĕţătoriul din Cetea, Alba-Iulia şi Geoagiu au esamen de cualificaţie prescris de autorităţile noastre bisericesci

Stând lucrul astfel, ei nu pot fi nici membrii ai fondului de pensiune regnicolar, o împregiurare, tristă şi apĕsătoare pentru cei ce muncesc de aci pe mâne în voia Domnului mai mult de clacă ca din zel cătră oficiu, din iubire cătră neamul lor şi din datorinţă faţă de poporul cel bântuit.

Aceasta este trista realitate a stărei învĕţământului în tractul Albei-Iulia — în feliul seu destul de binecuvêntat dela Dĕeu, — şi ar fi bine ca organele noastre superioare bisericesci, sĕ punĕ capĕt reului — până nu prinde a se generalisa de tot, până încă se mai găsesc oameni din popor şi din cler, cari nu au desperat despre un viitor mai bun şi mai cu ticnă pentru fii acestui tract.

Un preot ortodocs.

Adunarea generală

a învĕţătorilor din protopresbiteratul Avrigului, despărţĕmêntul III al reuniunei învĕţătorilor gr. or. din districtul Sibiiului, ţinută în 19 şi 20 Decembre 1886 în Avrig.

În Nr. 131 din 11/23 Decembre 1886 al „Telegrafului Roman“ s'a publicat convocarea acestei adunări cu un program bogat; şi în cele următoare me voiu încerca a descrie pe scurt decursul acestei adunări.

Vineri în 19 Decembre la 9 oare dimineaţa s'au adunat vr'o 15 învĕţători, cari în frunte cu preşedintele despărţĕmêntului, a domnului protopresbiter din loc şi cu părintele Constantin Prie din Sĕcădate s'au dus la s. biserică, unde s'a celebrat părăstas pentru reposaţi: archiepiscopul şi metropolitul Andreiu bar. de Şaguna şi pentru fostul administrator protopopesc al acestui tract, Vasilie Macsim. Părăstasul s'a slugit de cătră dl protopop Ioan Cândea şi părintele C. Prie, eară cântările funebrale le-au cântat învĕţătorii şi corul elevilor.

Cătră 10 oare preşedintele Ioachim Băcilă a deschis şedinţa prin o vorbire acomodată şi numai de cât s'au început prelegerile, cari a durat până la 1 oară d. a. Prânzul îl luară membrii reuniunei din preună cu dl protopop şi preoţii: Prie, Calefariu şi Cucu la părintele Vasilie Macsim, fiul reposatului administrator protopopesc. După 2 oare se începu ear prelegerile, cari ţinură până la 5 oare seara, când urmară discusiunile asupra lor.

După 6 oare seara s'a ţinut o producţiune literară.

Crezĕnd, că nu voiu vătăma modestia acelor persoane, cari s'au produs şi că nu voiu escita jalusie în alţii, ci voiu da numai espresiunea bucuriei şi a plăcerei fraţilor învĕţători şi a tuturor, cari au fost de faţă la aceea serată, voiu spune pe scurt ceeace am vĕdut şi am audit.

Clasa a IV, unde s'au ţinut şi adunarea era iluminată, în mijloc era pusă catedra, în dosul ei erau aşedaţi elevii coristi vro 30—40. Producţiunile au început cu o cântare: „Veniţi muze odată“ apoi directorul scolar I. Bacilă a ţinut o disertaţiune despre „Educaţiunea şi cultura poporului“. Învĕţătorul I. Cocoş ţinu o disertaţiune despre „Lene“, învĕţătorul T. Dragomir despre „Beuturile spirituoase şi stricăciunile, cari provin din ele.“ După fiecare disertaţiune corul a întonat câte o piesă în duet. Învĕţătorii T. Doican şi T. Dragomir au cântat spre complăcerea publicului câte o cântare solo; un elev a declamat „O muere binefăcĕtoare“ şi alţi trei elevi au ţinut un trilog despre „Isvor“, după cari corul elevilor a întonat earăşi o piesă. La aceasta serată a fost de faţă toţi învĕţători, apoi dl protopop şi mai mulţi din fruntaşii poporului din loc.

Fie ţis spre lauda învĕţătorilor disertanţi şi cântăreţi, temele au fost bine alese şi bine esecutate, durere numai, că n'au fost mai mult public din popor, ca sĕ le audă, pentrucă de bună seamă, judecând după entusiasmul celor ce a fost de faţă efectul, pentru causa scolară nu ar fi lipsit.

A doua ţi în 20 Decembre pe la 8 oare a m. s'a început prelegerile conform programului, cari ţinură până cătră 2 oare d. m. Acestea au mers şi mai bine ca în ţiua dintâi, în sală vĕţurăm un numer frumos de oaspeţi din poporul din loc şi din jur.

Învĕţătorii, cari au preles în amêndoue ţilele au fost: S. Puşcaş, T. Doican, I. Bacilă T. Trandafir N. Giurca, G. Silca I. Cocoş şi N. Sperlea, dintre cari unii au preles din mai multe obiecte; o interesare mare s'a arĕtat din partea învĕţătorilor la aceste prelegeri, cerênd deslușiri la mai multe cestiuni, ceea ce ia dat totodată dlui protopop ocasiune a şi cunoaste învĕţători în ceea ce privesce priceperea metodului de propunere, despre ce dênsul s'a şi arĕtat mulţumirea.

In urmă se încassară tacsele dela membri şi se constată că 12 membrii au lipsit dela adunare, apoi preşedintele închise adunarea esprimêndu-şi dorinţa ca la adunarea generală viitoare sĕ fie întruniţi toţi membrii precum şi preoţii ca directori scolari locali ca cu atât mai bine sĕ se poată consulta cu toţii asupra promovării instrucţiunei poporale.

Un participant.

Conferinţa dela Ateneu a dlui A. Demetrescu.

Arta de a vorbi.

(Încheiere.)

Sunt, a ţis conferenţiariul, oratori economişti în mare, cari fac abstracţii de milioane cu cea mai mare înlesnire. Sunt oratori economişti aşa de ingenioşi încât, când grupează ţifrele ţi se pare, că esci în escedent, pe când înnoţi în deficit. Sunt oratori economişti, cari în cestie de drum de fer, găsesc, că cele mai bune sunt cele, care trec pe la moşiele lor. Despre impositul financiar susţin sĕ se mărească fiind că n'au pământ, dar nu vor sĕ audă de imposit asupra dividendelor fiindcă au multe acţii.

Sunt fraseologi, cari 'şi perd timpul a studia vorbă cu vorbă, şi deprind gestul uitându se în oglindă. Acestia devin plicticoşi şi fără interes.

Sunt apoi generalisatorii, cari iau discursurile din cărţi; ei sunt cei mai periculoşi, căci ei vorbesc şi ear vorbesc despre lucruri, cari nu se potrivesc de loc cu ţeara, despre care vorbesc.

În fine vin interuptorii. Acestia sunt de 2 feliuri: unii vorbesc, alţii nu vorbesc.

Cei dintâi fac mult sgomot; strigă ca fiarăle nedomesticite. Ceilalţi pronunţă câte o monosilabă, sau dau din mâni şi din picioare, sau recurg la alte argumente foarte convingĕtoare, cum s'a întêmplat în camera grecească. Asemenea oratori se găsesc câte odată şi pe strade într'o situaţie escepţională de indignare.

Gustul de a'şi vedé discursurile publicate de ţiare e foarte desvoltat la asemenea oratori de monosilabe.

Ei sciu de-altfeliu, că nimic nu poate sĕ ridice sau sĕ cufunde pe un orator ca darea de seamă din ţiare, de aceea ei caută totdeauna a'şi vedé discursurile lor, deşi n'ar merita cea mai mică atenţiune.

Dar în asemenea condiţiuni, cu greu îşi poate forma cetitoriul convingerea despre valoarea oratorului.

Mergênd mai departe, oratorul face menţiune şi de elocinţa ministrilor.

Primul ministru trebue sĕ vorbească rar şi puţin şi sĕ nu pronunţe cuvinte ca acestea: „am tolerat asasinate şi procese scandaloase.“

Ministrului de justiţie sĕ cere se fie calm, cuviincios şi sĕ se ferească a pronunţa cuvinte ca acestea: „oposiţia a perdut dreptul la protecţia legilor,“

Aş putea înmulţi esemplele, ţice conferenţiariul, dar ele sunt deja vii în mintea auditoriului spre a nu simţi necesitatea de a se întinde mai mult.

Dl Anghel Demetrescu sfêrşesce această interesantă şi spirituală conferinţă, recunoscênd, că din toate elocinţele, cea mai preţioasă este elocinţa parlamentară şi elocinţa în aer liber.

Elocinţa parlamentară ca şi cea în aer liber nu poartă totdeauna mănuşi parfumate şi toaletă de gală. În statele cu o viaţă parlamentară istorică, discursurile acestea sunt pline de o frumseţe într'adevĕr clasică. În Englitera esemple de asemenea elocinţă abundă. Conferenţiariul cetesce câteva pasage din două discursuri ale lordului Macaulay spre a arĕta frumseţea unor asemenea discursuri.

Dar asemenea discursuri sunt foarte rare chiar în Englitera.

Mai sunt şi alţi oratori, cari nu sunt gustaţi în public, dar sunt idolatrisaţi de public.

Aşa e marea figură a lui O'Connel oratorul Irlandei.

Cu lectura unui pasagiu din un discurs înflăcărat a lui O'Connel, dl Anghel Demetrescu terminä, în aplausele îndelungate ale publicului, conferenţa sa asupra artei de a vorbí.

Dl Anghel Demetrescu e foarte mult felicitat de amicii sei, cari veniseră în mare numĕr sĕ'l asculte la Ateneu.

„Epoca.“ *Clara.*

Varietăţi.

* Corespondentul nostru dela Alba-Iulia ne scrie, că la 19 l. c. se va face un bal cu mare alaiu la Aiud în favorul reuniunei pentru maghiarisarea Ardealului. Spre scopul acesta s'a constituit un comitet de vro 85 de bărbaţi şi s'au înrolat la această întreprindere umanitară aristocraţia de pre teritoriul comitatului întreg în frunte cu baronul Kemény Gábor, fostul ministru. Redactorul dela „Nemzet“ Visi Imre — Deputatul Ocnei Sibiiului cel cu programa cea minunată, Dr. Stefan Tisza, cu un cuvênt tot ce au ungurii mai bun în comitat şi afară de comitat. Primarii oraşelor din comitat — pretorii în frunte cu vice-comitele încă iau parte activă ca sĕ asigure celei mai populare reuniuni unguresci un succes splendid. Până aci corespondeutul.

Noi din parte-ne le dorim petrecere bună! şi fără voie ne vine în minte proverbul românesc „satul arde, baba sĕ peptenă“ sau tălmăcit şi rĕstălmăcit: poporul din comitat geme sub greutatea poverilor, ungurii — polgării din Aiud sunt sĕrăciţi şi stau sĕ saie în apă, ear domnii aduc banda lui Pongrácz, ca sĕ joace, cum sĕ joacă la Cluş. La graniţele monarchiei sĕ aşteaptă detunătura cea dintâiu de puşcă, ca sĕ se aprindă flacările rĕsboiului şi domnii joacă şi-şi ascut pintenii în loc de săbii. *O tempora o mores.*

(Cas de moarte.) Judele dela tribunalul de aici **Nicolau Tavaszi,** a murit ieri, adecă Miercuri noaptea, în urma unui morb greu de inimă.

* (Cholera) „Agramer Zeitung“ aduce scirea, că în Eszék, ear a erupt cholera, cu o vehementă foarte mare. Într'o noapte a murit deja 4 morboşi, şi 11 inşi s'a bolnăvit. Mai remâne sĕ erupă şi resbelul, şi atunci anul 1887 devine epocal în desastre!

* Societatea academică social-literară „România-jună“ din Viena şi-a ales pe anul administrativ 1886/7 următoriul comitet:

President: Aurelian C Grigorovici stud. în med. V-pres: Aurel C. Popovici stud. în med. Secretar I: Vasilie Bologa stud. în phil. Secretar II: Francisc Besan stud. în forest. Cassar: Nicolae Hacman stud. în med. Controlor: Victor Roşca, stud. în med. Bibliotecar: Ilie Beu stud. în phil. Econom: Constantin Brailean stud. în forest:

În comisiunea literară: Virgil Oniţ stud. în phil. George Stolojan stud. în phil., Demetriu Axente stud. în med., Valeriu Rusu stud. în phil.

In comisiunea revĕdĕtoare: Pavel Oprişa stud. în phil., Dumitru Popovici stud. în med., Isidor Bodea stud. în med.

Pentru comitet:

A. Grigorovici, preşedinte. *Vasilie Bologa,* secretar.

* (Şi germânii germaniseazĕ) dar lumea nu le ea aşa în nume de rĕu ca altora, căci cultura lor, prin cari stau aproape deasupra tuturor

---

cătră casă. Iară baba, ca toate babele, mergea încet, încet pe cale înnainte aşa, că pe când se întorcea Fugilă cu ulciorul plin de apă, se întâlni cu baba tocmai la jumĕtate calea.

— Da cei, băbuşcă, n'ai mai ajuns la isvor? Uite eu me şi întorc cu ulciorul plin!

— Apoi de, dragul meu, ce sĕ fac. Eu sunt o biată bătrână, unde sĕ me pot eu ţinea cu pasul de un voinic ca tine. Eacă eu m'am şi ostenit, vin-o sĕ odichnim niţel; nu te grăbi aşa tare, că pe când voi ajunge eu la isvor tu vei fi acasă. Puneţi capul ici în poală, că cine scie, de când nu ţi-a mai căutat nime în cap.

Se puseră deci la odichnă. Baba povestia câte minunăţii toate despre împĕratul Roşu şi despre curtea lui, iar Fugilă tot asculta până ce îl furá somnul.

Atât i-a trăbuit babei. Luă iute o căpĕţină de cal, ce era acolo, o puse sub capul lui Fugilă, apoi luă ulciorul lui Fugilă, lăsá pe al ei în locul lui şi p'aci ţi-e drumul! o luá la fuga cătră casă, iară Fugilă durmia fără grije.

Petru şi cu fraţii lui de cruce aşteptau acasă şi se uitau din când în când dealungul drumului sĕ vadă, când vor sosì ceia cu apa. Odată numai vĕ ţură, că vine baba cât putea de iute, iar Fugilă nu era nicăiri. Se suie puşcaşul pe un coteţ şi vede pe Fugilă durmind fără grije, unde îl lăsase baba. Nu se socotesce el mult, ci ia puşca o pune la ochi şi puşcă căpăţina de cal de sub capul lui Fugilă. Acesta sculându-se vede, că ulciorul de lângă el e gol, iar baba nu e nicăiri Atunci înţelese el, că baba l'a înşelat. Sare deci iute sus, aleargă la isvor, umple ulciorul şi, fuga copile, cătră casă. Când era baba mai la uşa curţii împĕratului, o ajunge Fugilă şi o întrece şi întră la împĕratul cu apa proaspetă. Astfel dară porunca cea dintâi a împĕratului Roşu era împlinită.

A doaua ţi venì porunca a doua, care ţicea, că Petru şi cu fraţii lui sĕ mânânce într'o noapte 99 cuptoare de pâne, 99 boi fripţi şi se bea 99 buţi de vin, cà de nu va fi vai de ei. Bucuria lui Flămânţilă şi a lui Setilă, când auţiră porunca aceasta.

— Acum vine apă şi la moara noastră — ţiseră ei.

Seara îi duseră slugile împeratului într'o casă, care era pe o colină, dealăturea curţii împĕrătesc; în casa aceea era aşeţată toată pânea, boii fripţi şi buţile cu vin. Îndată sĕ şi apucară de lucru. Sĕ fi vĕţut nene! cum lucra Fămânţilă şi cu Setilă.

(Va urma.)

popoarelor culte, face să li se treacă multe cu vederea. Dovadă, că ei germanisează, e conclusul senatului universitar din Viena, care dice: „Senatul academic al universităţii vieneze face cunoscut tuturor autorităţilor academice, că numai astfel de documente, atestate, certificate şi cuite să primească, respective să signeze, cari sunt compuse în limba germână sau cea latină sau sunt provĕdute cu o traducere germână legalisată de vre-un oficiu public s'au vre-un profesor dela universitatea vienesă."

* (Premiu.) Ministrul comun de rĕsboiu a escris concurs pentru cel mai bun proiect, ce are să servească ca „Manual oficerilor dela proviant" (Handbuch für Proviant-Offiziere.) Primul dintre cele 4 mai bine reuşite va fi premiat cu 400 fl. eară cel din urmă cu 100 fl. Proiectul are să constea din două părţi principale. Partea primă va avea în considerare necesităţile ivite în cas de rĕsboiu, eară a doua cele în timp de pace. Celor ce voesc a se ocupa cu acest proiect, li se pune la dispoziţie schiţa acestuia.

Concurent poate fi ori-care oficier sau funcţionar militar. Editura e a autorului, care va avea a pune ministeriului de rĕsboiu esemplarele de lipsă pe lângă solvire.

* (Sĕrbarea S. Sava cel sârbesc.) „Zora" societatea academică a tinerimei sârbesci din Viena a sĕrbat în 26 Ianuariu n. ziua repausărei fericitului archiepiscop de odinioară Sava. Sĕrbarea deşi a fost considerată de conventicul al slavilor, s'a mărginit pelângă reamintirea faptelor marelui archiereu şi a numelui poeţilor popurali sârbesci Caradici şi Vischujici. La festivitate au participat toate somnităţile sârbe de aici, în frunte cu ataşatul Serbiei Milan Bogicevici, şi metropolitul Bosniei, Cossanovici şi profesorii universităţii: Miklosits şi Jagic.

* (Datoria statului.) Comisiunea controlătoare din Viena a raportat, că la finea lunei Ianuariu datoria statului a atins suma de 411,999,701 fl. v. a. Frumoşi bani!!

Loterie.

Mercuri, în 9 Februariu 1887.

Brünn: 23 82 84 79 78

[1525] 3—3

CONCURS.

Se publică întru înţielesul laudatei ordinaţiuni Consistoriale din 23 Decembre 1886, Nro 6886 B. pentru reîntregirea vacantei parochii de classa a III-a Mures-Cristur, cu termin de 30, de zile dela prima publicare în „Telegraful Roman"

Emolumentele sunt.

1. Sesiunea internă de 300. org. pe care să află casa parochială, şura şi poiata în stare bună calculate în venit	22 fl. 50
2. Porţiune canonică 7 jugere de classa I-ă loc arătoriu, calculat în venit . .	175 fl —
3 Dela popor 60 merţe de cucuruz sfărmit . . .	60 fl. —
4. După fiecare fum 2 merţe de cucuruz cu tuleu	60 fl. —
5. Câte o zi de lucru dela familiă socotită 60 cr. .	60 fl. —
6. Dela botezurile copiilor preste tot.	6 fl. 20
7. Dela imormêntări preste an	30 fl. 50
8. Slugirea sântului maslu	3 fl. —
9. La botezul Domnului	5 fl. 30
10. Cununiile cu documentele poftite	6 fl. 50
11. Cimiteriu de lângă Biserică	5 fl. 50
12. Slugirea sf. pasci	1 fl. —
Suma . .	405 fl. 50.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a şi aşterne concursele lor instruate întru înţielesul regulamentului parochial sub insemnatului oficiu protopresbiteral, fiind tot odată îndatorat sub têmpul concursului a se presenta în parochie în vreo duminecă sau sĕrbătoare, spre a-şi arăta hărnicia pentru acest sfânt oficiu, şi a face cunoscinţă cu poporul.

Murĕş Oşorheiu, 13 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental în conţelegere cu comitetul parochial.

Parteniu Trombitaşiu de Bethlen,
protopresbiter.

40 szám. 1886. [1526] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szerdahelyi kir. járásbiróság 1848/1886 számu végzése által a nagyszebeni „Albina" hitelintézet, Gise Augusztin és társai ellen 424 frt. tőke, ennek 1885 év Iunius hó 6 napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 37 frt. 85 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 479 frtra 50 krra becsült lovak, hámok, szekerek, egy cséplő gép fele és különbféle házibutorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1848/1886 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Récsen **1887 február 17-én délelőtt 9 órája és Szeredahelytt** leendő eszközlésére **1887-ik év február hó 18-ik napjának délelőtt 9 órája** határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megálla pitott feltételek szerint lesz kifizetendő..

Kelt Szerdahelytt, 1887-ik évi Február hó 7 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

APEL!

[1524] 3—4

Cătră toţi cetitorii acestei stimate foi.

Din causa totalei desfiinţări a filialelor mele din provincie precum şi luarea în primire a unei fabrice îmi vênd toate mărfurile pentru a patra parte din valoare, adecă:

Toate cu 97 cr.

97 cr. **1. Pălărie bărbătească** din pîslă moale în toate colorile.	97 cr. **1 Costum împletit** pentru băeţi sau fetiţe, constând din pantaloni şi giletcă.	97 cr. **1 Fustă pentru dame** împletită cu vărgi.	97 cr. **6 Stergare** cu desen cadrat şi tivite.
97 cr. **1 Cămaşe pentru dame** cu brodărie, chifonu cel mai fin.	97 cr. **1 Cămaşe bărbătească** din chif. fin, creton sau ocsford.	97 cr. **1 pareche pantofi de casă** eleganţi de postav.	97 cr. **1 Cutie** cu 10 basmale dif. colori adevĕrate englezeşti.
97 cr. **6 părechi ciorapi** sadea sau vărgaţi.	97 cr. **3 păr. Ciorapi de dame** cualitate bună.	97 cr. **1 laiber de earnă** pentru bărbaţi şi dame.	97 cr. **3 Şaluri** din lână fină în colori vii cu ciucuri.
97 cr. **1 pănzătură bună** albă damast sau feţe.	97 cr. **6 Servete** albe sau colorate, desen de damast.	97 cr. **6 otrepe pentru vase** pânză cenuşiă cu vărgi.	97 cr. **3 părechi de ciorapi** pentru carneval, din mĕtase-finis în toate colorile, foarte fine.
97 cr. **Ismeană bărbătească mare**, apărare contra frigului.	97 cr. **1 Covoraş la pat** din jutte cu desen.	97 cr. **1 Cârpă mare** pe spate pentru dame.	97 cr. **1 Chibritarniţă** cu mecanism.
97 cr. **1 Pipă, spumă artificială** cu capac.	97 cr. **1 Cigaretă** din spumă de mare.	97 cr. **3 Batiste** din mătasă fină de Lyon în diferite colori.	97 cr. **1 Medalion**, fasonul cel mai nou cu pietre.
97 cr. **1 Eventail** modern, fin colorat.	97 cr. **1 Lanţ de ciasornic** aur artificial.	97 cr. **1 Inel cu briliant**, peatră imitaţie.	97 cr. **6 Linguri de masă** argint britanic adevĕrat din Londra.
97 cr. **1 Brasletă** bogată de pietre.	97 cr. **2 Sfesnice**, argint de Britania adus din Londra.	97 cr. **1 Lingură** mare pentru supă, arg. brit.	97 cr. **1 Garnitură** constând din: 1 medadalion, cercei, 1 inel din bronz cu smaragd şi 1 păr. nasturi de manchete.
97 cr. **12 linguriţe**, argint de britania adevĕrat din Londra.	97 cr. **3 cuţite de masă** argint de Britania adevĕr. din Londra.	97 cr. **6 Furculiţe franţ.** arg. de brit. adevĕrat din Londra.	
		97 cr. **1 Ismană de iarnă** bărbătească (sist. Jäger.)	

Numai 1 fl. 10 cr.

un orologiu de părete pentru cabinet lucrat elegant, cu un regulator bun, se trage cu lanţurele, are ponduri şi ornament de bronz plastic.

Espedarea se face cu rambursă; ce nu convine se schimbă sau se înnapoiază banii prin:

J. H. Rabinowicz, WIEN, 3. Bezirk hintere Zolamtsstrasse Nr. 9.

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înştiinţa că de doi ani întrebuinţez preparatul d-voastre *balsamul de viaţă al D-rului Rosa*, care în călĕt riile mele, în diferite clime, are o influinţă binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu şi Galaţi, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**
Conductor la societatea navigaţiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic şi sigur
pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **compositie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la dispositie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toţi băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viaţă al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea şi cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R." în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decoraţiuni puse una lângă alta, şi prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuinţare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părţile longitudinale cu

„Balsamul de viaţă al Drului Rosa"

din farmacia „la vulturul negru" a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** şi e în limba germană, behemă, maghiară şi francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: **Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului**

B. Fragner,

apotecă „la Vulturul negru," în **Praga**, cornul dela Spornergasse 205—3 şi în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller**, apotecar, **W. F. Morscher**, apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff**, apotecar, **Nicolau Széky**, apotecar, **Adolf Valentini**, apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler**, apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn**, apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamaţii cronice la glezuele picioarelor, la scrinteli, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgênd atenţiunea, că acest mijloc de cură se imitează ad se ori şi în diferite moduri, me ved obligat a face pe toţi atenţi, că ceastă salifie de casă din Praga după adevĕratul original numai eu singur o produc şi ce se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea în clară scris cu negru „Alifie de casă universală" din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru" Praga Nr. 205—V în limba germană şi boemă. — Dosele se învăluie în hartie roşie, care arată întrebuinţarea (în 9 limbi) şi e provĕdută in cartonvênăt pe care afară de marca se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană şi boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a dosclor de cât, care e descrisă, preparatul să se privească de fals şi să se retrimită.

Balsam de auz.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auzului greu şi dobêndirea auzului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1527] 1—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 12 Sibiiu, Joi, 5/17 Februariu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 4 Februariu, 1887.

Nu atingem bucuros coarde simțitoare, dar suntem nevoiți de multe ori sĕ o facem chiar și fără de voia noastră.

Dl Ilariu Papiu, unul dintre figurile cele mai mărețe române, în discursul seu de recepțiune, ținut la academia română în anul 1869 ne a spus tuturor românilor, că românii trimiși de episcopul Inocențiu Klein (Micul) la Roma, se întorceau acasă inspirați nu de Roma Papei, ci de Roma imperiului sempitern.

Dl Ilariu Papiu sigur nu va putea fi timbrat de un apostol al ortodocsiei, și aceasta o a dovedit prin toate faptele trecutului seu — până la sfêrșitul cel dureros și tragic, — dar cu toate acestea, el a fost și va remâné un prototip pentru tot românul de dincolo și de dincoace de Carpați.

Ceea ce a pronunțat numitul bărbat celebru în sînul academiei române la anul 1869, adi a devenit numai o ficțiune și o jalnică desamăgire pentru cei ce cred, că românul, care mai stă adi prin Roma se întoarce inspirat de Roma imperiul sempitern — ci din contră, se întoarce de regulă cu credința și propusul firm, a devení un luptătoriu al lățirei papismului între români.

Dacă la noi iubirea de națiune preste tot ar fi mai puternică decât legăturile confesionali, și dacă aparențele provenite din aceste legături confesionali nu s'ar iví în formă, când mai cutezătoare, când mai linistită, după cum e timpul și impregiurările, nimic nu ne ar întrista, dar tocmai aceasta împregiurare ne pune pe gânduri.

Românii ortodocși din România susțin adi o luptă grea contra încercărilor celor cutezătoare ale papistașilor, ear noi cesti din Ungaria și Transilvania nu mai puțin trebue sĕ privim în desbinarea confesională, cea mai mare pedecă a desvoltărei noastre culturale. Un lucru, care este recunoscut de toată suflarea română nepreocupată dar cu toate acestea ignorată, și în cele din urmă privită ca o frasă fără efect.

Românii din România, desceptați din o letargie pĕcătoasă, în care căduseră față de biserică, cler și instituțiunile religioase, s'au apucat de lucru și sunt spriginiți în lupta aceasta de toți cei ce pretind a fi români adevărați. Propaganda catolică va trebuí în cele din urmă sĕ-și pună sabia în teacă, respective sĕ capituleze, căci nu putem admite, sĕ se afle acolo român ortodocs, care sĕ se lase a i-se răní n ima și sufletul prin proselitismul papistășesc, ajuat și propagat de însuși românii reîntorși dela Roma Papei. Nu însĕ tot așa stă lucrul la noi cei din Ungaria și Transilvania.

Episcopatul gr. cat. ne va ierta, dacă ne permitem a susținé — poate fără temeiu — că are unele angajamente față de Papa dela Roma.

Fapta cea mai recentă, trimiterea părintelui Dimitrie Radu la archiepiscopia rom. cat. din Bucuresci, ne îndreptățesce la premisele noastre basate pe fapte vĕdite, susținute în public, și ne contradise de locurile competente.

Aceasta împregiurare o am constatat și constatăm încât e pentru România, unde încep astădi bărbații de stat, a-și face samă cu acest periclu amenințătoriu și află necesariu a suleva cestiunea și în corpurile legiuitoare, până când acest rĕu nu apucă a prinde rădăcini, ca cu timp pe unii și aceeași frați sĕ-i facă inimici, și pe unii și aceeași fii se-i facă dușmani mamei lor.

Nu așa stă însĕ lucrul la noi, unde avem sĕ ne facem samă cu faptul împlinit. Trecem peste timpul, când acest verme al desbinărei s'a pus la trupina națională, ca sĕ ne atace esistența și per fas et nefas i-s'a dat tot posibilul sprigin a ne nimicí total, și venim la timpul mai recent, când se păré, că ne am consolidat și în aceasta situațiune, și viclenele uneltiri între noi nu vor mai întêmpina terênul dorit.

Mai repetim, că nu bucuros ne ocupăm de aceasta cestiune, și scim apriori, că vom atinge coarde subtile, dar desele plângeri de apucături proselitistice, și acte ce ne stau la dispositie în această privință, precum și urmările, ce resultă de aci ne silesc, a ne pune întrebarea: dacă e lucru folositoriu a nisuí ca se fie în loc de un preot harnic și cu dotațiune corĕspundĕtoare doi preoți slabi și rĕu dotați? În loc de o scoală îndesată de elevi, doauĕ goale și doi învĕțători rĕu salarisați și necualificați, cari în loc de 2 dile sĕ postească 6 dile în septămână?

Suntem dar siliți a constata, că noi astădi nu putem sĕ mergem înnainte, deoarece sunt la spatele noastre ascunși o mulțime de dușmani veduți și nevĕduți. Împregiurarea, că ajutoriul de stat pentru preotimea noastră a ajuns în stadiul de adi, încă poate fi o uneltire a propagandei catolice, drept dovadă poate serví împregiurarea, că greco-catolici până astădi primesc acest ajutoriu și-l distribue după bun placul lor.

Ce urmeadă de aici?

Urmează, că lor li se pun la dispositie acești bani, ca sĕ poată face o paralelă „la ei și la noi," și din aceasta paralelă sĕ se tragă apoi foloase pentru propaganda papistașă.

Noi suntem în continuu denunțați și dintr'o parte și dintr'alta, și biserica, care nu are nici în clin nici în mânecă cu pasiviști din Sibiiu este identificată cu ei, — ear bărbații nostri politici, cari pretind în gură mare o acțiune mai intensivă dela capii noștri bisericesci pe terenul politic, când e la adecă, susțin că tot Blașul e cel înțelept, pentru care e reservat motto: Blașul tace și face.

Ce vor dice la aceste obiecțiuni sincere ale noastre conducătorii bisericilor, nu scim, ear aprețiarea mai deaproape o lăsăm publicului nostru; constatat este și remâne însĕ, că propaganda papistașă lucră la împedecarea desvoltărei noastre culturale alăturea cu alți factori distrugĕtori, și mână apa pe moara asupritorilor neamului nostru.

Tactica aceasta de altmintrea datează, de când și-au pus iesuiții pentru prima dată piciorul în Blaș, și adi se repetează numai în forme mai diplomatice, ca sĕ nu i-se dea așa ușor de urmă.

Revista politică.

De câtva timp pare, că s'a întors mașina lumii. Oamenii una grăesc și alta isprăvesc. Așa-i în lumea politică de adi. Pe deoparte bărbații politici cu ori ce ocasiune asigură susținerea păcei, iar pe de altă parte guvernele votează credite mari și înarmările se continuă cu mare sârguință; poate că puterile sunt conduse de principiul vechiu „*si vis pacem, para bellum*"

Ori-ce principiu ar fi, însĕ în împrejurările de față altă ar trebuí sĕ fie starea lucrurilor în statul nostru cu deosebire. Crisa ministerială, despre care se vorbia încă de mult, nu s'a putut înlătura. Ministrul Szapáry a fost nevoit — după atâta serviciu, ce i-a adus statului — sĕ ia frunză în buză și sĕ și caute de alte afaceri, unde poate va fi mai noros.

În locul ex-ministrului Szapáry se vorbia, sĕ vină ministrul de comunicațiune Baross, dar nefiind acest post cam compatibil cu posițiunea dênsului, dl ministru president Tisza, după ce s'a cam cugetat asupra lucrului, s'a hotărât, sĕ ia însuși portofoliul de finanță; căci se privesce de cel mai meșter d'a chieltuí bani și acolo, unde nu ar trăbuí. Deși deocamdată ocupă postul în mod provisoriu i-se vor încuviința toate drepturile ca și cum ar fi definitiv.

La ministeriul de interne este chiemat bar. Orczy, un bărbat, despre care foile dic, că nu se cam prea potrivesce acest post cu dibăcia dînsului. La ministeriul de interne sunt multe lucruri grave de a-se îndeplini, ear bar. Orczy nu prea e om cu chemare pentru oficiul acesta. Orczy de alt cum ocupă acest oficiu numai

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

Manuscrisul I.

Cuprinde servițiul bisericesc al patimilor, ce sĕ ține în Joia mare seara cu cetirea a 12 Evangelii.

„Triodionul", în care se cuprinde acest servițiu al patimilor, s'a tipărit pentru întâia oră în usul bisericilor române la Bucuresci sub Constantin Basarab Voivod la anul 1700, precum în genere tipărirea aproape a toate cărțile rituali în usul bisericilor române din acel timp datează. Triodionul acesta poartă în sine istoria limbei noastre de pe acel timp, când ea începu a fi descătușată din legăturile limbei slavone. Și în această carte numai tipicul, paremiile și apostolul sunt traduse în limba românească, ear cântările și Evangeliile sunt în limba slavonă. Tecstul românesc din acest Triod este o traducere bună, care a servit de basă la următoarele ediții, când adecă întreg cuprinsul cărții s'a tipărit în limba românească. Deși tipărirea acestor cărți rituali bisericesci, se începe abia pela 1700 — totuși de aici nu urmează, că românii n'ar fi avut încă traduceri, manuscripte, cari se folosiau la serviciul divin. O probă despre acest adevĕr ne poate da și manuscrisul din cestiune, care se vede a fi decopiat după alte manuscrise și mai vechi, folosite la servițiul bisericesc.

Despre vechimea limbei din manuscrisul de față ne putem convinge din asemânările, ce le vom face ici colea cu traducerile tipărite, ce esistă.

Forma, în care se presintă manuscrisul despre slujba patimilor, ca unul a cărui limbă românească abia se poate înțelege, și ca unul, care are intercalate cântări și în limba slavoană, printre cele românesci ne face impresiunea unor prime încercări de traducere a cărților bisericești.

Eată probe din cuprinsul acestui manuscris:

Астѫй фѵ юда превеге а винде домнѵль.[1] чела че ѧ маи денаинте де вѣкь. мѫнтѵиторюл лѵмй. фостаѵ ши диѧ. ѥ пьни сѫтѵрь мѵлциме де ѡамини. астѫзи юда чел фѫржделѣце се лѫпъдѫ де дѵмнезеѵ ши приими пре диавѵлѵл оучиник фииндь лѵи, елѵши винде пре домнѵ сѫѵ. чель чи ера кѵмань ши сѫтѵра ель ѡамени.

Принсерѫте доамне чеи фѫрделѣце ши аша зисе ши. кѫ веци. кѫтѫма пѫсторюл ши сѫ рѫспи тѵрма а вї ѿи. кѫ єѵ кѵ оученичи миеи пѵтѣ рѣшь. маи мѵлть де вї легиѡане. де ѧџери. чи ѧделѵнгь рабдѫ. се-се исбѫндѣскѫ. чеѧ спѵсѫ воаѫ пррочии миеи фѫрѫ вѣсте таинь доамне мѫриѧ тѧ.

Tecstul folosit astădi dela această stihiră:

Doamne răbdând toate, așa ai dis celor fără de lege, ce te-au prins: De ați și rănit pre păstoriul și i-ați risipit cele 12 oi, pe ucenicii mei, dară aș fi putut sĕ aduc înnainte mai mult de cât 12 leghioane de îngeri, ci rabd în delung, ca sĕ se plinenscă cele, ce am arătat voue prin prorocii mei, cele nearătate și ascunse: Doamne, mărire ție!

Спѵнець ѿврѣшилорь че аци. ѧѵзнть де мѫнтѵиторѵль нострѵ анѵ спѵсе лѣце боаѫ. ши пророческѫ проповедѵирѣ кѵмь ѧѵ грѫить ѧѵ пилать. кѫ ѣл є дила дѵмнезеѵ. кѵвѫнтѫ ши избѫвитори сѵфлетелор. ноатре.

Пѵсерѫ треизечи де арџинци прец прецѵить. ши негѵцарь. де фичорїи, ѧѵ израиль. привегѣць. ши кѫ рѵгаць. сѫ нѵ кѫдеци ѧнѫпатѣ. ѧхѵль. амѵ трезбире. трѵпѵлѵи слабѫ дрепт ачеѧ привегѫ.

Ѧбрѫкѫсе ѧлѵминѫ ка ѧнтро кѫмашѫ[2] ши голь сѫтѫ. ла жѵдекатѫ ши пре фаце ловитѵри.

[1] Tecstul folosit acum: Astădi priveghiază Juda sĕ vêndă pre Domnul.

[2] În tecstul de astădi: haină.

interimal și după cum asigură foile din capitala Ungariei, ḑilele îi sunt numerate. „Budapester Tageblatt," aduce scirea, că alt bărbat distins în apucături e candidat ca ministru de interne. Acesta e înfricoșatul Bánffy Desideriu, comitele suprem al comitatului Solnoc-Dobâca și Bistrița-Năsĕud. După cum se sună, va și ajunge ministru și după foile guvernamentale îi și vrednic, căci a făcut multe servicii folositoare guvernului, trimițênd în dietă tot representanți după calapodul lui.

Noi însĕ dăm loc acestei versiuni cu toată reserva cuvenită.

În cercurile parlamentare se vorbesce cu toată siguranța, că în adunarea de aḑi a dietei, ministrul honveḑîmei baronul Fejérváry va înnainta un proiect de lege, prin care regimul cere votarea unui credit de opt milioane fl. pentru d'a se putea aduce în îndeplinire conchiemarea primă a glotașilor.

Capitala monarchiei noastre earăși e tare îngrijită de eventualitatea unui rĕsboiu. Ministrul de rĕsboiu imperial a avut lungi convorbiri cu Majestatea Sa, iar din capitala Ungariei încă deunăḑile a sosit acolo ministrul president Tisza însoțit de secretariul de stat Weckerle. Conferințele minsteriale au de obiect ficsarea timpului, când are sĕ se țină sesiunea estra-ordinară a delegațiunii. Se dă cu socoteală, că la începutul lui Martie. În cas, dacă ministrul de resboiu va fi gata cu proiectul pentru sesiunea delegațiunei asupra creditului, ministrii se vor ocupa și cu acest proiect. Despre mărimea creditului ce-l va cere delegațiunea, se dă cu socoteala că e cam dela 30 până la 40 milioane. Se va vorbí și despre chieltuielile, ce trebue sĕ se facă pentru chiemarea sub arme a glotașilor.

Despre politica esternă a monarchiei noastre i se scrie din Viena foaiei „Le Temps", că Austro-Ungaria 'și dă toată nizuința la curtea italiană ca contele Robilant sĕ remână în ministeriu, de oarece Austria în casul unui resboiu cu Rusia se basează pe ajutoriul efectiv al Italiei. Rusia din contră lucră pentru retragerea ministrului Robilant, ca unul, care are atitudini antiruse și de când italieni poartă cu nenoroc atacurile din Africa, prin Petersburg domnesce mare bucurie. Rușii doresc succes strălucit abisinienilor și că prin isbucnirea unui adevĕrat rĕsboiu între Italia și Abisinia, Italia va fi așa de slăbită încât, când ar isbucní un rĕsboiu european nu va putea juca nici un rol însemnat.

Cestiunea orientală nici în Constantinopol pare, că nu se va putea resolví. Cei drept Poarta 'și dă toate silințele d'a împăca lucrurile, dar după cum se scrie, unii agenți lucrează tot în contra Porții. Pentru ca sĕ se facă un sfârșit crisei, regimul din Sofia a hotărit, ca sĕ se primească și un Zancovist ca membru în regență, dacă s'ar propune un candidat pe tron din partea cabinetelor europene. Din pricină însĕ, că Zankow mereu agitează și pune pedeci marelui vizir — se presupune — îndemnat de Rusia; regența prin o telegramă a chemat delegațiunea bulgară la Sofia. „Sloboda" asigură cu toate acestea, că Rusia n'are de loc intențiune d'a atăca Bulgaria, căci aceasta ar fi contra intereselor ei.

În numĕrul 19 de alaltăeri al foaei politice „Brassó" dl Czenkalji*) ne face imputări aspre pentru notițele noastre din Nrii 10 și 11 a. c. referitoare la iubileul mai nou al dlui ministru Trefort.

Ca sĕ aibă imputările sale efect — ce scii până unde —, dl Czenkalji atribue notițelor noastre intențiuni, care oamenii dela „Telegraful Român" nici când nu le-au avut, și un om nepreocupat nici că le poate deduce din notițele menționate.

Ḑice adecă dl Czenkalji într'altele: că nouĕ nu ne place, că țara aceasta se numesce Ungaria *(Magyarország)* și că ni-ar convení, dacă ea nu ar esista, ci s'ar împărți după voia agitatorilor naționali.

Pentru ca sĕ ne lămurim față cu această insinuațiune mai mult groabă de cât gravă, caută sĕ revenim la incidentul, care ne a silit oarecum sĕ facem în rêndurile trecute notițele noastre; acela este respunsul dlui ministru Trefort, dat gratulanților sei la ocasiunea iubileului.

Că ce a voit sĕ esprime dl ministru când la acea ocasiune a pus alternativa, că *„țara aceasta sau va fi maghiară, sau nu va esista"*, asta o scie prea bine tot omul cu minte: maghiar, român, slovac ș. a. care a petrecut cu atențiune alte mii de declarațiuni și sute de intreprinderi, cari veniră la iveală mai ici, mai colea, mai pretutindeni, toate însĕ în interesul maghiarisării; dar au priceput bine sensul acelei alternative în deosebi gratulanții, cari la parola scurtă a dlui ministru prorupseră numai decât în aplause frenetice, care nu sunt must de pere uscate.

Pornirile spre maghiarisare cu ori-ce preț — căci numai de aceasta este vorba — noi le-am considerat totdeauna de o fatalitate și de un pericol evident pentru consolidarea statului ungar. Ne-a durut și ne doare, când vedem, că astfel de porniri fără minte sunt încuragiate, sunt chiar nutrite și din sferele guverniale.

„Telegraful Român" n'a propagat nici când politica acelora, cu cari dl Czenkalji ne pune în tovărășie; n'a propagat politica lui Polit, pe care nici nu-'l cunoascem mai de aproape; n'a propagat politica cea declarată a „Gazetei Transilvaniei," nici cea ascunsă a altor ḑiare, care se numesc par excellence „naționale"; ba propriaminte foaia noastră nici n'a făcut vreo-dată anume politică, ci ea a fost și este mai mult un organ observatoriu și informatoriu, care s'a pus și stă pe basa legilor sancționate.

Totul ce pretindem noi in foaia noastră, și spre ce nisuim in viața publică, este: ca sĕ fie respectate și sĕ fie esecutate cât de bine legile cardinale ale țĕrii, și între acele cu deosebire legea pentru naționalități, de care — lucru firesc — trebue sĕ ne interesăm, ca de o condițiune de prosperare pentru civii de naționalitatea română, la carea aparținem și noi.

De altă parte însĕ, de câte ori vom simți intențiuni rele pentru naționalitatea noastră, intențiuni de a ne strica, de a ne magharisa, și până când ne va fi încă permis a scrie și a vorbí, nu vom înceta a ḑice în fața ori cărui esperimentator: Lăsați-ne în pace cu intențiunea voastră de a ne maghiarisa; poporul nostru are și fără acea destule necasuri, și are alte multe trebuințe pentru ca se poată prospera în rênd cu celelalte popoară ale patriei; nu ve consumați puterile întru urmărirea unui vis nerealisabil, și nu ne faceți nouĕ prin încercările voastre viața și mai amară, decât cum este deja; pentrucă ați putut vedé și ve puteți convinge, că românul vrea sĕ fie bun cive al patriei, dar maghiar nu veți face din el în veci, nici cu vorbă bună nici cu vorbă rea, nici cu temniță, nici cu sabie, nici cu furci, nici cu toată puterea iadului; ear dacă s'ar afla — ceace noi nu putem crede — vre un român, care sĕ ve vorbească altfeliu, care poate sĕ ve animeze în calea ce o ați apucat: sĕ sciți, că acela e un speculant, care ve înșeală, nu însĕ amic al maghiarului, fie el amploiat de stat, fie din clerul superior sau inferior al vreunei biserici, fie director sau redactor al vre unui ḑiar, sau fie el ce va fi; — deci: dați-ne bună pace!

Așa și este. Noi vrem sĕ fim buni patrioți, cetățeni buni ai Ungariei, — nu însĕ maghiari, ci români. Și toți renegații, și toți șoviniștii, cari se pun în ruptul capului sĕ contopească toate naționalitățile patriei în elementul astăḑi prevalent maghiar, vor vedé în cele din urmă tot resultatul încordărilor lor nebunesci numai în nisce ruini nereparabile, ruini, la care ne gândirăm în varietățile noastre din Nr. 10.

Este deci o apucătură vicleană și zĕu rĕutăcioasă din partea dlui Czenkalji, când pentru a ne putea mustra pe noi, ascunde adevĕratul înțeles al cuvintelor dlui Trefort, ear nouĕ ne atribue intențiuni antipatriotice, și în contul nostru reflectează încă și la unele enunciate ale ḑiariului „Kolozsvár" și la oare-care poesii române de pe la Arad, cu care — bune, rele, — noi nu ne-am ocupat de feliu, mai ales când nici nu avem cunoscință de ele.

Credem, că am terminat pentru astădată cu dl Czenkalji; mai rĕmâne numai, ca la emfasa dsale *„Éljen a magyar haza"* sĕ dăm din partea noastră resunetul loial: Se trăiască Ungaria! Sĕ trăiască naționalitățile ei!

*) Nume fictiv dela Czenk, adecă dela Têmpa, ce se înnalță deasupra Brașovului.

Resultatele financiare în anul 1886.

Din partea ministeriului de finanțe în ḑilele aceste s'a publicat un reasumat despre manipularea la cassele statului în ultimul cuartal al anului trecut, din care putem sĕ statorim resultatul general al manipulărei finanțelor în anul 1886. Din aceste resultate ale manipulărei casselor este adevĕrat, că nu putem trage, decât conclusiuni aprocsimative, dar aceste conclusiuni în cele din urmă puțin vor diferí de cele definitive.

În anul trecut a fost preliminat 321.415,046 fl. 98 cr. și s'a incassat 289.500,113 fl. 66 cr. resultă dar un deficit de manipulație de 31.914,933 fl. 33 cr. Dacă incassările din anul trecut se comparează cu incassările din anul precedent se constată, că statul cu 4·7 milioane a incassat mai puțin, ceea ce ilustrează evident, că contribuabilitatea cetățenilor a decăḑut în mod însemnat, mai ales dacă avem în vedere, că darea s'a esecuat tot cu aceeași energie ca și în anii precedenți.

Starea aceasta devine și mai întristătoare, dacă avem în vedere, că această decădință e mai învederată la dările directe, unde incassările cu 2.563,031 fl. sunt mai puține ca în anul precedent. Acest deficit nu mai sufere îndoială resultă din recolta cea slabă, — și luând în considerare, că restanța la acest titlu chiar în cuartalul al IV-lea e mai mare, putem deduce cu siguritate, că tot așa va fi și în anul curent în cuartalele I și II.

În ceea ce privesce întratele mai la toate speciile de dări sunt regrese, chiar și unde într'alți ani se arĕta o crescere oare-care. O crescere de 4.229,401 fl. se arĕtă numai la incassările dela căile ferate de stat.

Morala, ce ne-o putem face din acește cifre, ce vorbesc atât de clar este, că deocamdată avem sĕ ne basăm și în viitoriu mai mult pe forța creditorilor statului.

приими. де мъниле челор. фъръделѣціе челѣ зидить ел. ши акрѹче. гъвоздитъ домнѹл мъритаѵ атѹнче де тоть висеричіи спарсъгъсе ши сӧа еле атѹнекъсе нѹ ръбдъ. ѹнде. бъзѹ пре дѹмнезеѹ кинѹиндѹл ши ель съ кѹтремѹрѣ тӧатъ лѹме ачелаѧ се не акинъ.

ОУченикѹл се лъпъдъ де дѹмнезеѹ шрѣ тлъхарѹль. стригъ поменеще дӧамне. ампъръциа та. слѹжескъ нашери та. дичи рогѹмъ поменеще ѿмь юбить креци кънтъ цїе.

Кѹ ачеа бѹкѹресъ. де ѧцерѹл приимисе ши нашерѣ. Зидиторѹлѣі сеѹ фечоарѣ тине мъримѹте.

Апакъ лѹме хс чела. чидинтро фатъ трѹп приимиши ши пелице [3]) аи лѹать ши глас съ те слѹвим каѹюбитори де ѿамини.

ꙮ девиндере нѹле фѹ десторѹл хс роделор ѿвреещи. чи ши кѹ капителе клѣти а шиши бътѣ жокь. шиль ѿкърѧ. чи дѣде лор хс дупъ лѹкрѹл лор къ нѹ анцелѣсерѣ ата сокотинце.

Домнѹл динтрѹ тине апелицесъел кѹноскѹтаѵ домнѹл. нъскътоарѣ фечоареи ѹна блѣвитъ аколо ачеа роагъ съ мънтѹмъскъ сѹфлетеле нооастре.

[3]) Trup.

Аша гъзи дѹмнезеѹ къторе їюда. ѿминимеи чевъ фъкѹн боахъ. де бъ скѹлать пре мине ѿрѹби вощри. иѹминаи стрикаций кѹрѹцій бърѹбатѹл фиинд апать болѹнавъ де лй де ан скѹлаюль ѿмини миен че бъ фъкѹ ѹн дерѣптъ манъ. фїѣре мъ дѣдетъ ши пънтрѹ апъ ѿцетъ пънтрѹ ме баръ фи амь юби бои мъ рѫстигнице ши нѹ бои маи рѹбда де авѹмь. чи бои киема честе лимби се мъ лаѹде кѹ татѹль ши кѹ дхѹль сфѝть ши еѹ бои да лор вицъ авѣчи.

Аетъзи подоаба бисѣречии спре арътаре ѿвре илорь спарсесъ ши соареле лѹминаши аскѹнсе къ бъзѹ юбиторѹл рѫстигнить.

Лецѹиторіи посъръ израилилор їюдеи ши фарисеи ши чата апостолѣскъ стрига къторъ ей. ѣтъ бисѣрека че аць бои спартъ. ѣтъ миелѹл че аць бои рѫстигнитъ ши агроапъль дѣдетъ чиелъ апѹтере сѫаѵ скѹлатъ нѹ бъ ашеларець їюдѣилорь. къ ачеаста ѣсте вицаца ши люмина ши апъкъторѹль лѹміи.

Фичоаръ прчиститъ ши не испити де нѹн з нъскѹ таи кѹ фаце. фоста мѹмъ небъститъ нъскъторе домнѹлѹи маріе роагъ пре дӧмнѹл хс съ спъсаскъ сѹфлетеле нӧастре.

Къндь стътъ наинте лѹи каїафа ши дѣдеръ лѹи жѹдикаре. атѹнче търиле черѹлѹи кѹтремѹрѫсе ши къндѹл анзлъцаръ пре крѹче атре доі тлъхари ей сокотиръ къ са мънъ кѹ чеи фъръделѣціе. пре чела че ѣсте фъръ де пъкате дерептъ ачѣа спъсѣціе ѿмѹл фъръ пъкате дӧамне мърїа та.

Съборѹл ѿвреескь лѹ апилатъ черѹрѣте а те рѫстигни дӧамне. бинъ амѹ атине нѹ афларъ виноватѹл пре бараві слободзиръ. ши пре тине. дѿамне цѹдекарѣте спре ѹчидере пъкатѹши агонисиръ. чи дъ лор дѿмне дупъ лѹкрѹл лорь къ ѧдешерть спре тине се авъцаръ.

Бѹкѹрѣте чѣа чи кѹ бѹкѹріе дила ѧцери лѹаши ши скѹши зидиторѹл тъѵ фичоаръ рогѹмъ. мънтѹецще сѹфлетеле нӧастре чеи чи те мъреск.

Дӧамне чель тлъхари че фъкѹ къкъторѹлѹи приимишиль. ши чела че асинце мъиниле спѹркатѹшаѵ ши пре ноі кѹ ель нѹ немеримь къ ай ѧдѹлчитъ ши ѿмь юбитори.

Пѹцин глас лъсе тлъхарѹл пре крѹче ши маре крединце афлъ атрѹн час спеисъ ши атъ ель ѹша раюлѹи дешискисъ ши атръ ши ачела покъинце лѹи приими ши дӧамне слава та.

Varietăți.

* (Balul reuniunei femeilor române din Sibiiu). Nu poate fi un lucru mai plăcut, decât când frumosul este împreunat cu folositoriul. Aceasta se poate ḑice cu drept cuvênt despre balul reuniunei femeilor române din Sibiiu. De mult a fost timpul, când s'a sulevat — și astăḑi putem ḑice realisat — idea măreață la damele noastre de aici, ca pentru crescerea fetițelor noastre sĕ se înființeze un institut românesc, și pentru realisarea acestui scop în diferite forme ne am forțat puterile materiali. Unul dintre mijloacele mai principali în aceasta direcțiune a fost dela început arangiarea de baluri, ca prin aceasta pe lângă partea materială totodată sĕ ne arătăm forțele și în cele sociale. Sĕ dovedim lumii, că românul e unul dintre popoarele cele mai accesibile pentru cultură.

În cât s'a ajuns scopul în partea primă e lucru secundariu de astădată, ajunge sĕ constatăm, că acest bal încă dela început 'și a asigurat renumele de bal de elită, și streinii astăḑi 'și țin de cea mai mare onoare, dacă li se dă ocasiune a putea sĕ participe la balul român.

În est an reuniunea femeilor săsesci de aici basată pe un anunciu publicat — după cum se afirmă — încă prin luna lui Novembre a. tr. a aflat cu cale a ficsa ḑiua balului lor tot pe ḑiua de 12 Februariu a. c. st. n. care era deja ficsată din partea reuniunei române. A presupune, că s'a făcut aceasta cu intențiuni de concurență nu ne vine probabil, pentrucă aceasta era a priori eschisă, — faptă e, că balul a succes și de astă dată preste asteptare, și nimic nu a perdut din nimbul de mai înnainte.

Ceva după 8 oare s'a făcut începutul conform datinei noastre naționale cu o „Horă“ imposantă, după care a urmat immediat un vals și așa pe rênd s'a esecutat programul întreg cu cel mai mare entusiasm repețindu-se mai toate jocurile. Cuadrilul prim s'a jucat aproape de 100 părechi în 4 coloane, al doilea în 3 coloane, ear celelalte în câte 2 coloane.

Nu mai sufere îndoială, că pentru noi de mai mare interes este „Romana“ de care sunt încântați și streini și care de astădată s'a jucat cu mai multă precisiune ca ori când.

Afară de publicul român din loc și un numer considerabil din provincie au mai participat mai mulți oficeri din statul maior în frunte cu Escelența Sa dl comandant bar. Schönfeld, și un numer însemnat de oficeri cu deosebire dela cavalerie, precum și primariul orășenesc dl Hochmeister, mai mulți profesori dela gimnasiul de stat și foarte mulți funcționari de pe la oficiile din loc.

Damele, unde avem sĕ înregistrăm asemenea un numer considerabil din classa cea mai aleasă străină, ca totdeuna și de astădată s'a presentat în toalete elegante și cu gust, cele mai multe în pictorescul costum național representând diferite porturi din România.

Nimic mai plăcut, decât sĕ veḑi pe simpaticele noastre romăncuțe în frumosul costum național. Și dacă ar fi ceva de obiecționat în aceasta privință, aceea ar fi, că am fi dorit sĕ vedem representate și porturile noastre naționale din Transilvania, ce sunt tot atât de încântătoare.

* (Himen.) Eugen Grecu și Otilia Pipoșiu căsătoriți.

Hondol, 25 Ianuarie (6 Februarie), 1887.

* (Cas de moarte.) *Dumitru Anton*, comerciant în numele seu, al fiicii sale minorene *Maria*, al tatălui defunctei, *Ioan Vișa*, precum și în numele fraților, surorilor și celealalte rudenii aduce cu inima înfrântă de durere la cunoscința tuturor amicilor și cunoscuților, că mult iubita sa soție

Maria Anton născută **Vișa**

după un morb greu de 5 ḑile în 11 Februariu a. c. la 1 oară după meḑul nopții în tinera etate de abia 18 ani, provĕḑută cu cele sfinte a încetat din vieață.

* (Necrolog.) **Candit Moldovan,** paroch gr. or. în Totoiu, asesorul scaunului protopresbiteral, membru al comitetului comitatens și al asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român a încetat din viață în 8 Febrăariu st. n. la 10 oare din noapte după o lungă suferință în al 75 an al vieței și 40-lea al preoției.

Rĕmășițele pământesci a neuitatul defunct s'au așeḑat spre repaus etern în cimitirul din comuna Totoiu în 11 Februariu la 10 oare a. m.

Totoiu, în Februariu, 1887.

Fie-i țerina ușoară și memoria neuitată.

* (Învitare) la balul, ce se va arangia Joi la 5/17 Februarie a. c. de cătră comitetul gimnasial în sala „Redutei“ din Brad, pentru înmulțirea cabinetului natural dela gimnasiul din loc.

Începutul la 8 oare seara.

Entrèe de persoană 1 fl. — de familie 2 fl.

Oferte marinimoase se vor cuita pe calea publicității.

Brad, la 25 Ianuarie, 1887.

Comitetul arangiatoriu.

* Învitare la „*Serată cu danț*“ ce se va arangia Joi în 24 Fabruariu 1887 c. st. n. în sala hotelului „Leul de aur.“ Venitul curat este destinat în folosul bibliotecei scoalei. Începutul la 8 oare seara. — Prețul întrărei de persoană 1 fl, de familie 2 fl. v. a.

Oferte marinimoase și suprasolviri se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe calea ḑiaristică

S.-Sebeș, in 2 Februariu, 1887.

Comitetul arangiatoriu

* (Învitare) la petrecerea cu joc, ce se va arangia de „Reuniunea pompierilor voluntari“ din Sĕliște la 7/19 Februariu 1887 în sala scoalei române din loc.

Venitul curat este pentru fondul Reuniunei.

Intrare de familie 1 fl., de persoană 50 cr., membrii Reuniunii pompierilor din loc 20 cr. v. a.

Oferte marinimoase se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale publică.

Comitetul arangiător.

* (Convocare.) Adunarea generală ordinară a însoțirei de credit și anticipațiune „Huniedoara,“ ficsată pe ḑiua de 31 Ianuarie (12 Februarie) a. c. din lipsa membrilor ceruți de statute, rĕmânênd fără de efect, subsemnata direcțiune învită din nou pe toți membrii sei, sĕ bine-voiască a participa la a doua adunare, care va avea loc la 10/22 Februarie a. c. înnainte de ameaḑi la 9 oare, în localul însoțirei.

Se notifică, că la această adunare se vor lua concluse valide și numai cu voturile celor de față.

Deva, 1/13 Februarie, 1887. *Direcțiunea.*

* (Convocare) Despărțĕmêntul I al „Reuniunei învĕțătorilor rom. gr. or. din Districtul al X Brașov“ 'și va ține adunarea sa generală, *Luni în 9/21 Martie* a. c. (ḑiua de ss. 40 Martiri) în sala hotelului „*La soare*“ în Satulung și anumit dela 9—12½ oare a. m. și dela 3—5 oare p. m., la care sunt învitați prin aceasta a participa toți onorații membri ai acestui despărțĕmênt împreună cu alte persoane amice scoalei. Altă învitare specială afară de aceasta nu se va mai face.

Obiectele de pertractare în această adunare vor fi:

1. Conform decisiunei și însărcinării comitetului central al reuniunei prin hârtia sa dtto. Brașov 4/16 Decemvrie 1886 Nr. 9. se vor desbate temele:

a) „Descrierea ferului“ prelegere practică pentru anii din urmă ai scoalei primare.

b) „Cum are învĕțătorul sĕ facă pe elevii din anul I de școală cunoscuți cu noțiunea *propositiune* (ḑicere) desfacerea ei in vorbe, silabe și sunete?“

2. Raportul comitetului despărțĕmêntului despre resultatul concursului escris conform însărcinării generale din anul trecut pentru elaborarea temei: „Cum sĕ fie crescerea, ce părinți au a o da copiilor lor, pentru ca scoala sĕ-și poată ajunge mai cu înlesnire înnaltul seu scop?“

3. Propuneri de sine stătătoare.

Acei on. membri, cari ar lucra sau ar dorí a prelege vre-una din temele de sub punctul 1 a) și b), sĕ binevoească a se anunța la subscrisul presidiu cel mult până la prima Martie st. v. a. c.

Satulung, 30 Ianuarie, 1887.

I. Dorca, pres. *I. Dariu,* secret.

* (Apostare.) Într'o corespondență primită dela un amic al nostru ni se împărtășesce apostarea preotului Ioan Farcaș din Sec. Nu vrem sĕ ignorăm interesul ce-l manifestează dl corespondent față de afacerile noastre bisericesci, pentru aceea luăm notiță despre acest fapt, dar numai la acest loc, pentru că demnitatea foaiei noastre nu permite ca de persoana preotului Ioan Fărcaș sĕ ne ocupăm la alt loc. Înnaintea noastră preotul I. Fărcaș este persoană bine cunoscută, și scim, că este preot de 27 ani, ba a fost și adm. prot. mai mulți ani. Un fiu al dênsului — care a ascultat drepturile la academia de aici — în tot decursul studiului a avut stipendiu dela consistoriul nostru archidiecesan resp. din fondurile noastre archidiecesane, ba și dênsul a fost continuu menagiat cu ajutoare bisericesci. Cu toate acestea nu ne surprinde de loc aceasta scire, deoarece eram cam orientați cu dênsul, și dacă va mai avea multe ḑile putem sĕ-'l vedem și reformat sau unitariu, pentru că poate fi și mai rentabil a fi reformat sau unitariu! Apoi încât pentru consciință.. ....

* (Publicațiune.) Comitetul municipal al comitatului Sibiiu a decis în ședința din 3 Ianuariu a. c. sub Nr. 53 pe basa alinei a 2-oa a §-lui 34 al art. de lege XXI din anul 1886, că locurile acelor membri aleși ai comitetului municipal, cari a eșit din comitet și a căror mandat espiră cu finea anului 1886, sĕ se întregească prin alegere, care sĕ se efeptuiască *în 21 Februariu.*

Aceasta se aduce la cunoscința publică cu următoriul adaus:

1. Spre orientare s'a pus lista viriliștilor rectificată despre anul 1887, lista membrilor aleși precum și lista membrilor, al căror mandat au espirat în localitățile de oficiu ale orașului Sebeș și ale comunelor respective spre vedere publică.

2. Alegerea sĕ va efeptuí în modul următor:

a) în cercul electoral al II-lea al orașului Sibiiu e de a se alege în urma mortului Mihaiu Fabrițius

---

Бъкърѧте фичо̑аръ ши ѹше де кѹвънтѹл дѹмнезѣѹлѹи нострѹ ка о маникъ ро̑агъ сѫ мънтѹиаскъ сѹфлетеле но̑астре.

Нѹ ка ѿврени сѫ прѫзнѹимъ чи пащиле ноастре дерептъ. ной се жѹнге Христос дѹмнезѣѹ чи сѫ не кѹрѫцимъ ной де доамне кѫнд бей вени ѧмпѫрѫция та фериқаци[4]) де чей че сѫнтъ кѹ инима кѹратъ кѫ лъеа ворь ведѣ пре дѹмнезѣѹ.

(Va urma.)

Visul lui Petru.

— Poveste de iunior —

(Încheiere.)

Într'o clipă nu mai remase nici pâne și nici carne. nici vin, așa, că ceialalți, neavênd vreme sĕ mânce destul, remaseră flămânḑi. Acum ce sĕ facă ei până dimineața? Ca sĕ le treacă de urit sĕ apucară și slobodiră butile — una câte una — pe colină la vale, apoi începură a arunca în ele cu oasele ce le au avut. Și cum erau butile goale așa sunau de tare, încât toată curtea împĕratului se sculă spăriată, cugetând, că pușcă cineva cu tunurile.

În ḑiua următoare se minună împĕratul Roșu când află, că Petru și cu frații lui nu numai că au mâncat tot, dar încă cereau de mâncare, când au eșit din casă, ḑicênd, că erau sĕ moară de foame.

Acum venì rêndul la a treia poruncă, carea era cea mai grea de împlinit Imperatul Roșu avea adecă un cuptor mare de fer și a poruncit slugilor sĕ-l ardă până va schinteia de roșu și atunci sĕ bage în el pe Petru și pe frații lui de cruce. Aceștia se spăimântară, când vĕḑură cuptorul roșu ca focul, Frigurilă însĕ nu mai putea de bucurie, că acum o sĕ se încălḑească și el odată cum se cade.

— Lăsați me pe mine înnainte — ḑise el cătră ceilalți și întră în cuptor. Și sĕ vedeți minune! Cum întră Frigurilă, cuptorul se rĕcí așa de tare de gândeai, că de când e lumea n'a mai fost încălḑit. Ba dela o vreme bieții oameni începură a tremura, de cugetai, că le sar toți dinții din gură, așa se făcuse de frig în cuptor, pentrucă Frigurilă a luat toată căldura, ce era în el.

Dimineața venì împĕratul Roșu sĕ vadă cum se vor fi fript coconașii cei viteji. Când colo! Nu putea crede ochilor . . . căci nu numai, că nu s'au fript, dar tremurau de frig.

Dacă vĕḑu împĕratul Roșu, că Petru e un viteaz așa de mare, se bucură foarte mult și fiind el bătrên și neavênd copii puse pe Petru pe scaunul împĕrației, ear el se retrase. Întreaga împĕrăție se bucură că a căpătat un împĕrat așa de viteaz și înțelept ca Petru. Petru puse pe frații lui de cruce sfetnici împĕrătesci.

Ajungênd Petru împĕrat, nu-și uită de fata împĕratului Verde, carea l'a scăpat pe el dela moarte, și o luă de soție împreunênd astfel amêndoue împĕrățiile, căci și împĕratul Verde lăsà pe scaunul împĕrăției lui pe ginere-seu. Acum sĕ fi vĕḑut ce ospĕț împĕrătesc s'a făcut. Fost'au acolo chemați tatăl și frații lui Petru, apoi toți craii și prinții, toți domnii și boierii, toți sĕracii și calicii. Fost'am și eu pe acolo și am auḑit când a întrebat împĕratul Verde pe ginere-seu:

— Dar spune-mi Petre, ce ai visat tu în via tatăteu, de nu ai vrut sĕ spuni nimĕrui?

— Visul meu îl sciți cu toții — respunse Petru, căci eu n'am visat alta decât tocmai aceea, ce s'a întêmplat cu mine de atunci și până acum și de aceea nu l'am spus nimĕrui, căci atunci ar fi rîs toată lumea de mine, acum însĕ dupăce s'a împlinit, îl sciți și DVoastre.

— Trăiască împĕratul — strigà Fugilă.

— Vivaaaaaaaat! — rĕspunserà o mie și o sută de glasuri.

---

[4]) Veḑi cuvêntul: fericați în vocabulariul codicelui Veronetian.

1 membru. — Presidentul de alegere: căpitanul de poliţie Iosif Drotleff. — Locul de alegere: sala de şedinţă a magistratului;

b) în cercul electoral I-iu al oraşului Sebeş e de a se alege în urma abdiceri dlui inspector de dare Ludvig 1 membru. — Presidentul de alegere: primariul Albert Leonhardt. — Locul de alegere: sala de şedinţă a magistratului;

c) în cercul electoral al Bradului e de a se alege în urma abdiceri dlui inginer cercual Hartig 1 membru. — Presidentul de alegere: preotul Eugen Capesius. — Locul de alegere: localitatea oficiului comunal din Brad;

d) în cercul Nocrichului sunt de a se alege 8 membri. — Presidentul de alegere: preotul Iosif Schullerus. — Locul de alegere: localitatea oficiului pretorial din Nocrichiu.

3. Dreptul de alegere activ şi pasiv îl au toţi aceia, cari sunt induşi în lista alegătorilor de deputat dietal pro 1887.

4. Alegătorii sunt pe basa §-lui 38: XXI din 1886 îndreptăţiţi a-şi designa la începutul alegerii 4 bărbaţi de încredere lângă president.

5. În sensul § lui 39: XXI din 1886 alegerea se va începe în ziua mai sus amintită la 9 oare dimineaţa şi se va fini tot în acea zi la 4 oare după ameadi.

6. Spre orientare se mai aduce la cunoscinţă, că se ţin:

a) de cercul electoral al Bradului comunele: Şebeşul-Inferior, Şebeşul-Superior, Boiţa, Sadu, Avrig, Brad, Cisnădioara, Porceşti, Racoviţa, Şelimbru, Tălmaci, Tălmăcel Veşteni;

b) de cercul electoral al Nocrichului comunele: Alţina, Bendorf, Vurpăr, Ilimbac, Glimboaca, Fofeldea, Hosman, Curpăr, Cornăţel, Nocrich, Marpod, Nucet, Săsăuz, Săcădate, Ţichindeal.

Sibiiu, în 11 Februariu, 1887.

Gustav Thalmann,
vice-comite al comitatului Sibiiu.

Din public.*)

Onorate Domnule Redactor!

În urma declaraţiunii Domnului Aureliu Suciu publicată în Nr. 9 al acestui preţuit jurnal, — 'mi permit a Ve ruga, ca pentru orientarea publicului mare, să binevoiţi a da loc în coloanele „Telegrafului Român“ următoarelor deslușiri, cu care eu în calitate de președintă ad interim a reuniunei femeilor române din Arad şi provinciă, sum datoare atât faţă de public, cât şi faţă de scopul, pe care'l urmăresce aceasta reuniune.

Comitetul reuniunei femeilor române din Arad şi provinciă în şedinţa din 11/23 Ianuariu a. c. în considerarea împregiurărilor actuale din ţinutul nostru, a luat conclusul, că pentruca balul reuniunei arangênd în anul acesta se suceadă cât mai bine, se-l arangeze pre timpul întrunirii sinodului eparchial, ear despre aceasta să aviseze publicul român.

Conform acestui conclus s'a avisat publicul atât pre cale jurnalistică, cât şi prin un „avis“ separat pentru orientare. Astfel „avisul“ trămis nu este nici „apocrif“, şi nu este nici un „abuz“ precum dechiară dl Aureliu Suciu, ci un act al comitetului reuniunei, emis în cadrul competinţii sale. Astfel fiind lucrul, regret foarte mult, că sum silită a dechiara, că balul anunciat de dl Aureliu Suciu şi ceialalţi domni subscrişi în învitarea emisă sub numele de „comitet arangiator“ pre 17 Februariu, nu este balul reuniunei; şi reuniunea nu a autorisat pre nimenea a arangia acel bal, nici a aduna oferte marinimoase pentru scopul reuniunei; ba mai mult, reuniunea nu are nici cea mai mică cunoscinţă, nici despre aceea, că cine a ales acel comitet, şi cine i-a dat imputernicirea, ca cu firma reuniunei să adune „oferte marinimoase“ dela public. Ear dacă dl Aureliu Suciu dechiară, că tinerimea arangează balul din 17 Februariu pre propriul seu risic, atunci eu aşa cred, că aceasta împregiurare trebuia amintită în învitare cu atât mai vârtos, cu cât chiar interesul, pre care-l poartă publicul nostru faţă de „cultura femeii române“ şi preste tot faţă de aceasta reuniune, nu permite, ca ofertele marinimoase încurse spre acest scop cultural să se întrebuinţeze spre acoperirea speselor unui bal, de care reuniunea nu are nici cea mai mică cunoscinţă, pentrucă aceasta nu însemnează a promova cultura femeii române.

De aceea pentru orientarea onoratului public dechiar, că balul anunţat pe 17 Februariu a. c. nu este balul reuniunei, şi regret foarte mult, că domnii, cari arangează acest bal fac us de numele reuniunei fără scirea şi autorisarea acesteia.

Intriga şi fracţiunea dară, apostrofate de dl Suciu nu la noi, ci în acel cerc al Domniei Sale se pot afla, unde s'au planuit balul din 17 Februariu ca antagonist balului Reuniunei noastre, decis a se arangia mai târziu.*)

Arad, în 7 Ianuariu, 1887.

Hermina P. Dessean,
preşedinta Reuniunei femeilor române din Arad şi provinciă.

*) Pentru cele publicate sub rubrica aceasta redacţiunea nu e responsabilă. Red.

Posta redacţiunei.

Dlui Z. G. în F. Coresp. DVoastre nu aflăm de oportun a o publica. Pe calea aceasta nu vi se dă nici cea mai puţină satisfacere. Poate însă să ni se dea ocasiune să facem us de ea, pentru aceea rămâne salvată deocamdată de focul cel mistuitoriu. Red.

*) Din causa s. sărbători întârziată. Red.

Loterie.

Mercuri în 16 Februariu 1887.

Sibiiu: 57 3 75 70 71

Sâmbătă, în 12 Februariu 1887.

Buda: 21 35 16 65 26

Nr. 29 [1532] 1—3

CONCURS.

Devenind în vacanţă următoarele stipendii, şi anume:

A) 1. Un sipendiu de 50 fl. pe an din fundaţiunea anonimă „Dobâca,“ destinat pentru un gimnasist născut în fostul comitat al Dobâcei.

2. Un stipendiu de 40 fl. pe an, din fundaţiunea „Radu M. Riurean“ pentru studenţi la gimnasiu.

3. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundaţiunea „Galliană“ pentru studenţi la gimnasiu.

Mai departe fiind vacante următoarele:

B) 4. Un ajutor de 60 fl.pe an, pentru tineri sau tinere, cari ar voi să înveţe la vre un institut sau corporaţiune industrială din patrie, vre-una din meseriile: ţesutul de pânzării, covoară, părţi de îmbrăcăminte pe rĕsboaie mai perfecţionate sau cusătură de albituri, broderii sau croitoria superioară de dame sau bărbaţi, sau arta orologeriei, juvergiei (arginteriei) sau a farmaciei.

5. Un ajutor de 20 fl. pe an din fundaţiunea „Tofaleană“ pentru tineri descendenţi din vre-o familie de ale fostei comune „Tofalău,“ cari ar voi să înveţe vre-o meserie oare care.

6. 16 ajutoare à 25 fl. pe an, menite pentru tineri români, cari voesc a învĕţa vre-o meserie, dar mai cu samă: rotăria, lemnăria (bărdăşia), faurăria, măsăria (têmplăria), cismăria, pălărieria, curelăria, şelăria, maşinăria agricolă.

Prin aceasta se escriu concurs.

Cererile au a se înnainta comitetului Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român în Sibiiu, *până la 1 Aprilie st. n. 1887.* Cererile întrate mai târziu nu se vor considera.

Aspiranţii la vre-unul din stipendiile amintite sub A. 1—3 au să acludă la suplicele lor:

a) carte de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de pe sem. I. al anului scol. curgĕtor;

c) atestat de frecuentare dela direcţiunea institutului, în care cercetează scoala de present;

d) atestat de paupertate sau de orfan, dacă concurentul e orfan.

Conform literilor fundaţionale, la obţinerea stipendiului de sub 3. din fundaţiunea „Galliană,“ ceteris paribus va avea preferinţă acela dintre concurenţi, carele va dovedí, că se trage din familia fondatorului, şi anume din familia „Pop şi Anton.“

Suplicanţii la vre-unul din ajutoarele amintite sub B. 4—6 au să presente următoarele documente:

a) atestat de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de cel puţin 4 clase elementare;

c) atestat, că se află deja lucrând la vre-un măestru sau corporaţiune, şi cu ce succes.

Aspiranţii la ajutoarele de sub 5, 6, vor avea să aştearnă în original sau în copie legalisată şi contractul închieiat cu măestrul conform §. 61 al legei industriale (art. leg. XVII 1884.)

d) atestat de moralitate dela autoritatea competentă locală;

e) adeverinţă dela părinţi sau tutori, că sunt decişi a lăsa pe fiii sau pupilii lor la învĕţătură până se vor perfecţiona pe deplin.

Din şedinţa comitetului Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinută la Sibiiu, 1 Ianuarie, 1887.

Iacob Bologa, v.-pres. **Dr. I. Crişan,** secretariu.

Nr. 66 [1529] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, lângă neputinciosul paroch Nicolau Opriş din comuna Gârbova protopresbiteratul Mercurei, cu încuviinţarea mai înaltă, se escrie concurs cu termin de 30 de zile de a prima publicare

Dotaţiunea împreunată cu acest post este jumĕtate din venitele parochiei de clasa a III-a. care jumetate calculată în bani face 203 fl. 23 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiţi a-şi înainta suplicele lor de concurs, instruite în înţelesul legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei, în terminul mai sus indicat.

Mercurea, la 22 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Mercurei

Ioan Droc,
protopresb.

Nr. 142887 [1530] 1—3

CONCURS.

In urma încuviinţării Preaveneratului Consistoriu archidiecesan din 2 Decembre 1886 Nr. 6349 B. se publică prin aceasta concurs de capelan lângă parochul Iacob Buzdug în parochia de classa a III-a Borgo-Rus cu filiile Iaad şi Dorolea din protopresbiteratul Bistriţei, cu terminul de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Ca venit va avea capelanul jumĕtate din toate venitele parochiali, cari computate în bani fac la an suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-şi aşterne suplicele instruite amesurat legilor din vigoare în terminul indicat, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriţei în conţelegere cu comitetul parochial

Borgo-Bistriţa, 18 Ianuariu, 1887.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 592 1886 [1531] 1—3

CONCURS.

De oare ce în urma concursului publicat în ziarul „Telegraful Roman“ Nr. 106 şi următorii din a. tr. 1886. pentru întregirea postului de paroch în Geaca protopresbiteratul Cluşului, nu sa însinuat nici un concurent cualificat; pe basa veneratei ordinaţiuni consistoriale din 2 Decembre 1886 Nr. 6055 B se repetesce concursul deja publicat, respective se escrie concurs nou pentru numita parochie pre lângă emolumentele şi condiţiunile din citatul concurs, cu termin de 30 zile de la prima publicare, observênduse că concursurile sunt a se adresa oficiului protopresbiteral gr. or. al Cluşului.

Cluş, 17 Ianuariu, 1887.

In conţelegere cu comitetul parochial

Vasilie Roşescu,
protopresbiter

---

ad. Nr. 32. [1533] 1—3

EDICT.

George Eliseiu Dogariu din Herman, carele deja de 13 ani a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa soţiă Maria George Irimie din Stupinile Braşovului, să citează a se presenta la subscrisul oficiu protopresbiteral, în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Roman,“ căci la dincontră să va pertracta şi decide causa sa matrimonială şi cu absenţia lui.

Braşov, în 19 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Braşovului II-lea.

Ioan Petric,
protopresb. ca adm.

Câştig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societăţii,** cari voiesc să se ocupe cu **vêndarea de losuri de stat şi premii, prescrise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot să fie aplicaţi prin noi ori unde, pe lângă nisce **condiţiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguinţă poţi dobândi fără capital şi risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [156] 2—2

Ofertele scrise în limba germană, provĕdute cu indigitarea ocupaţiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische-Wechselstube-Gesellschaft. Adler & Cie, Budapesta.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuinţează ca mijloc spre deplină şi sigură lecuire contra tuturor suferinţelor de stomach şi de nervi, chiar şi contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde şi aci fie-care se întrebuinţează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuinţarea picăturilor resultat sigur.

Preţul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignaţiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 8—26

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 13 Sibiiu, Sâmbătă 7/19 Februariu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 6 Februariu, 1887.

În 3-a lunei curgătoare s'a început desbaterea asupra budgetului presentat de ministrul cultelor și al instrucțiunei publice, și ea încă la început s'a presentat în haină atât de rĕsboinică, încât nime n'ar crede, că se tractează de resortul, din care se dirigează instrucțiunea și educațiunea cetățenilor din Ungaria. Această formă rĕsboinică pe deplin corespunde situațiunei actuale dela noi, unde toate stau pe picior de rĕsboiu, și la locul prim pe picior de rĕsboiu stă resortul de culte, și amenință cu cutropire esistența naționalităților din patria noastră.

Stranie aparițiune aceasta în viața unui stat cultural. Este regretabil, că curentul păcĕtos al maghiarisării este împins înnainte din sferele guvernamentale; e regretabil, când parlamentul s'a identificat cu periculoasele esperimentări ale celor dela reuniunile de maghiarisare; e regretabil, că spiritele atât sunt de iritate sub presiunea acestui curent, încât nici bărbații născuți din sânge unguresc nu mai sunt tolerați în societatea ungurească, dacă au curagiul sĕ condamne curentul, care va trebuí sĕ producă mari sguduiri în viața statului nostru.

Ședința de Marți a casei deputaților din Budapesta va rĕmâné memorabilă pentru enunciațiunile deputatului Mocsáry asupra politicei ministrului de culte și instrucțiune publică, memorabilă pentru destăinuirile făcute de ministrul nostru de culte și instrucțiune publică cu privire la scopurile urmărite de dênsul, și a căror realisare trebue sĕ se amâne numai din causă, că statul nu poate pune mai mari sume de bani la dispositiunea ministrului. Memorabile vor rĕmâné și destăinuirile ministrului cu privire la politica urmărită cu scoalele de stat, cari se întemeiază prin anumite insule din noianul mărei locuite de naționalități, îndată ce o pretind aceasta anumite interese — după cum s'a făcut spre pildă în Dicső-Szent-Márton, pentru a cărei susținere numai s'au spesat pe an cu ₰ecile de mii, și la care de present sunt 7 elevi, așa, că pe elev vine o sumă de aproape 1000 fl. la an.

Memorabile vor rĕmâné resonamentele, că după ce odată s'a constatat, că asemenea scoale, pentru cari se varsă atâta sumedenie de bani din vistieria statului, și se constată, că înființarea ei n'a fost dictată de considerațiuni culturale, în cele din urmă ajungênd numĕrul elevilor egal cu cel al profesorilor, se casează, după cum ne pune în vedere domnul ministru cu scoala, de care am făcut pomenire.

Toate acestea vor rĕmânè memorabile, și memorabilă va rĕmâné și ținuta pressei unguresci față cu deputatul Mocsáry, pentru cuvêntarea acestuia în cestiunea naționalităților. Parlament, pressă, guvern, partidele politice, toate au escomunicat cu un glas pe deputatul ungur, pentrucă el a spus în parlament, ceea-ce noi ₰i de ₰i repetăm: că curentul de maghiarisare numai stricăciune va aduce statului unguresc; că este mare greșeală dela guvern, că a luat sub scutul seu tendențele de maghiarisare și le spriginesce prin organele sale direct și indirect; că e pĕcat strigătoriu la ceriu a suferí ca legea pentru naționalități sĕ figureze numai pe hârtie, și cine o calcă mai fără cruțare, acela prin însuși faptul 'și căștigă titlul la stimă și înnaintare din partea statului; că e grosav lucru a vîrí politica în scoală, a elimina pe elevii, pentru că țin la limba lor, a remunerà pe ceicé denunță și astfeliu a introduce în scoală sistemul de spionagiu, ca condițiе de a face strălucită carierĕ în viață publică.

Memorabil va rĕmâné terorismul, ce se eserciază astă₰i în toate stratele din viața statului nostru contra a tot, ce nu se dă după calapodul: maghiarisare.

Și ca coroană: Memorabil, în veci memorabil va rĕmâné caracterul de bărbat al deputatului Mocsáry, care prin mărturisirea convingerilor s'a pus în contra₰icere cu toată suflarea ungurească din Ungaria, și care a mai preferit a fi scos din „Sobor“ — cu Biblia vorbind, — decât sĕ-și înnece vocea consciinții.

Revista politică.

Mai înnainte de a se înnainta proiectul pentru credit, baronul Fejérvári chiemă la o conferință pe membrii de încredere ai tuturor partidelor și ast-fel creditul s'a putut vota cu unanimitate.

Votarea creditului făcu pe deputatul Horánszky sĕ întrebe pe ministrul president, dacă tot mai crede încă în susținerea păcei. Acesta îi dete rĕspunsul, — ce cu septămâni înnainte 'l detese lui Irányi, — că adecă are temeinică speranță în susținerea păcei. Aceasta însĕ nu esclude a se căuta toate mijloacele necesare, prin cari sĕ se asigure în cas de pericol monarchia.

Și în parlamentul din Viena s'a adus pe tapet un proiect, prin care se cere un credit de douĕspre-₰ece milioane floreni și după cum sĕ asigură creditul se va vota fără nici o desbatere. Cu privire la sesiunea estraordinară a delegațiunilor se afirmă, că nu vor fi deschise serbătoresce din partea Maiestății Sale. Proiectul ministrului de resboiu cu privire la creditul, ce are se'l ceară dela delegațiune, e gata, și cuprinde o sumă cu mult mai mare, decât după cum se vorbia. Se vor cere anume dela delegațiuni vr'o 50 de milioane fl.

În Germania e mare zarvă. Vorbiri peste vorbiri se țin în cercurile alegĕtorilor și agitațiunile sunt la ordinea ₰ilei Social-democrații fac mare furoare și după cum spune „Național-Zeitung“ spre ajungerea scopurilor lor cheltuesc din greu bani. Din America le-a sosit pe seama lor 20,000 marce, și 10,000 de franci dela espedițiunea organului lor de partidă. Partida germană ca sĕ-și ajungă scopul a împărțit sume mari de pamflete, pe cari se află desemnat de maiorul Troltsch întreagă Francia-Nordostică, și în cari se pot vedea trupele și întăriturile francesilor, cari se află între Paris și marginile Germaniei. O mulțime de notițe conțin date despre puterea armatei în rĕsboiu și în pace. Din Strassburg se telegrafează, că prințul de Hohenlohe a esmis un manifest, care conține întraltele și următoarele: *Regimul cerea septenatul, căci e convins pe deplin, că pe Germania o amenință un pericol de rĕsboiu, îndată ce partida resboinică din Francia va observa, că noi nu ne putem mesura cu ei. Ca Elsaț-Lotaringia sĕ nu provoace un nou resboiu trebue sĕ alegem astfel de deputați, cari sĕ lucre pentru susținerea păcei. Aceia deci, cari aleg astfel de membrii, cari protestează și sunt vrășmași septenatului, vor fi responsabili pentru continuarea nelinișteі, pentru stagnarea comerciului și a industriei, și pentru isbucnirea rĕsboiului. Toți trebue sĕ cunoască starea imperiului. O alipire din nou a Elsației și a Lotaringiei la Germania nu se va mai efeptui cât va fi lumea. Manifestul închee: Ascultați în aceste ₰ile însemnate numai de ceea ce ve sfătuesce consciința, priceperea și iubirea de patrie, de familie și de bunuri.*

După cum asigură jurnalul „Figaro“ ministrul Boulanger 'și câștigă popularitate tot mai mare. Cu toate acestea nu este lucrul tocmai așa de înfricoșat, după cum 'l descriu foile germane. Se înțelege, că Francia încă nu va sta uumai sĕ se uite în împrejurările de acum și mai ales, când Germania se pregătesce din rĕsputeri. De plănuit se plănuesce ceva în Paris, dar nu se crede, că Boulanger ar fi trimis vr'o epistolă Țarului.

„Agenția Havas“ aduce scirea, că s'a ajuns o împăcare între Poartă și deputațiunea bulgară față cu compunerea regenții. Cestiunea bulgară ar fi deci pe calea deslegărei. Mutcurow și Zinkow se vor retrage și vor fi înlocuiți prin Zankow și Stambulow. Se vorbesce chiar și despre alegerea unui nou ministru de resbel. Cu toate acestea „Nenavissima Bolgaria“ asigură, că deputațiunea se așteaptă din Constantinopol sĕ sosească pe Duminecă în Sofia și că marele vizir nu mai vrea sĕ tracteze

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

Виацѣ пѫрѣторе але тале коѫсте сѫнть. ши ка де єдемь изворь кѫрсе ши кѫвинтеле тале Христосе адѣпѕ раюл ши тѫтиндине апарѣтесе ка ачепѫтѫл апеи ѧтрѫ патрѫ єѵгліа лѫмѣ. адѣпѕндь· фаптеле[5]) веселескѫсе ши лимбиле· кѫ крединце. ѧбацесе ѧкинѣмѫне апѣрѣциеи тале.

Ферикаци де чеи че фак. пѣчиле кѣ ачеѧ фии лѫ дѫмнезеѫ кемасѣворь.

Рѣстигнит дерепть ноі пѣнтрѫ сѣ не извораскѣ фѣрѣ моарте ши сѣ апѫнѕѣ ѧкоѫсте ка се не исвораскѣ пикѣтѫрѣ де виацѣ. кѫ гѣвоадзе гѣвоздит ши пре ноі де кинь немѣнтѫи налѣтеи цинѣреи тале Хѵ̈се ши ноі кредемь ши кемѣмѫте виаце. сѣнедаи Хѵ̈се слава крѫчеи мѣнтѫире ши а кинѫиреи тале.

Tecstul folosit astă₰i al acestei stihiri este: Răstignitu-te-ai pentru mine, ca sĕ-'mi fântânesci mie ertare; împunsut-e-ai în coastă, ca sĕ-'mi isvorăsci mie părae de viața, cu piroane te-ai pironit, ca vĕ₰ênd adâncul patimilor tale înnălțimei puterii tale sĕ strig ție, dătătorule de viață Christoase, mărire crucii tale Mântuitoriule și patimii tale.

Ферикаци беци фи кѣндь борь ѧпѫта боаХѵ̈ ши кѣ борь гони· ши борь грѣи тѵ̈оате кѫвинтеле рѣле спре· бои ши бор зиче кѣминѣциць пѣнтрѫ нѫмеле миеѫ.

Скриптѫра мѣнеи нѵ̈остре пре крѫче спартѫѵ̈аидѵ̈оамне. ши местекашите ѧморци ши мѫнчитѵ̈орѫл де аколь легатель ши изѣѣви ши тоци диѧневоѧ. морьции кѫ ѧнбиаре лѫи ши пре ноі лѫминѣ ѵ̈ѫмь юбитор дѵ̈оамне[6]) ши стригѣмѫци поменѣце ши пре ноі ѧпѣрѣца та.

Рѣстигнирѣ та Хѵ̈се тѵ̈оате фаптѫриле се кѫ тремѫраѣ ѫрѕичѫриле. пѣмѣнтѫлѫи кѫ фрикѣ сѣ клѣтирѣ децинѣрѣ та ши лѫмина аскѫнсе ши бисѣрека спарсесе ши мѣгѫриле[7]) се кѫтремѫраѣ ши пиетриле сѐ деспикаѣ ши тѣѕхарѫл крезѫ стригѣ кѣтрѣ єль. мѣнтѫешене. поменѣце пре ноі дѵ̈оамне ѧпѣрѣциѧ та.

Спѣлѕши пичѵ̈оареле ши наинте кѫрѕици аскѫнсѫл кѫмине кѣтѣрїе. дѫмнезеѧскѣ ѧцелепчѫне тѣ ан тѣи слѫжитори дидѧнѵ̈нѣ кѣтрѣ кодрѫрѫл маре аль маелинѫлѫи кѫ тине єширѣ кѣнтѣндѫци де ѵ̈амени юбитори.

Tectul folosît astă₰i: Dacă ș'au spălat picioarele și mai 'nainte s'au curățit cu împărtășirea dumne₰eesci tale taine Christoase, slugile tale s'au suit acum împreună cu tine în Sion la muntele cel mare al măslinilor, lăudându-te pre tine, iubitoriule de oameni.

Зисаи беници социлорь ши нѫ бѣ темеци акѫмь апропиисе часѫль принсе бои фи. ши ѫчись де мѣниле челорь фѣрѣделеце тоци бѣбеци рѣсипи. шарѣ пре мине мѣ беци лѣса чивѣвою адѫна се мѣ мѣртѫрисице кѣ сѣнть юбитори де ѵ̈амени.

Рѣстигнитѫл лѫи пинтрѫ ноі фѫ. бенице· тоци се кѣнтѣм кѣ ачѣста бѣзѫ маріѧ спре[8]) крѫче ши грѣи се[9]) бен рѣбда ши а те рѣстигнирѣ тѫ єши фиюль миеѫ ши дѫмнезеѫль миеѫ.

Ѧлѣеи миель миелѫшель бѣзѫл кѣтрѣ жѫнгѣре дѫкѣндѫл. ши дѫпѣ єль шерце мріїе кѫ алте жѫдѣнѣсе рѫмпѣндѫши пѣрѫл ши зичѣ. ѫнде мерце фиюлѣле. аша таре ши грабещи алергарѣ фачи. ши адоарѣ шсте алтѣ нѫнтѣ. ѧкана. галалеюлѫи ши

[5]) Făpturile.

[6]) În tecstul folosit astă₰i este frasa următoare; prin care ne-am luminat, Doamne iubitoriule de oameni

[7]) Munți.

[8]) *Spre* în loc de pre, care arată un raport mai apropiat.

[9]) Se lat. si = dacă.

cu Zankow, căci s'a convins, că Zankow promovează interesele Rusiei şi nu ale Bulgariei.

„Kreutz-Zeitung“ aduce scirea, că Ignatiew va înlocuí pe Giers, ear din Viena se vestesce, că contele Goloşowsky va fi numit ca ministru la Bucuresci. Baronul de Biegeleben, fost agent diplomatic al Austro-Ungariei la Sofia, va fi numit consilier de ambasadă la Londra; ear cavalerul de Eisenstein consilier de ambasadă la Berlin.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiiu, 10 Eebruariu n. 1887*). În şedinţa de eri a comitetului administrativ al comitatului Sibiiu, s'a pertractat recursul românilor din Sebeşul-săsesc contra alegerei representanţii orăşenesci.

Casul acesta s'a ventilat mult prin jurnale, deci cred, că va fi de interes şi pentru publicul D-voastre, ca să cunoască resultatul.

La alegere au stat românii faţă cu saşii ca partide bine disciplinate.

A fost o luptă aspră şi o activitate rară din ambele părţi.

Cu toate acestea s'au comis greşeli din ambele părţi.

Şi anume din partea saşilor, cari sunt la putere şi al căror conducător (primariul oraşului) a condus şi alegerea, s'a comis abus de putere, eschidând dela vot şi pe de aceia, cari sunt induşi în lista alegătorilor, din motive nesuficiente, cari nu sunt admise în gura preşedintelui alegerei, sunt usitate însă în gura cortesilor, şi scoţind din urnă voturi date deja, şi s'a desconsiderat legea aplicându-se de bărbaţi de încredere un servitor al oraşului şi un păzitor de pădure, ambii în condiţiuni de subordinare preşedintelui şi nealegători, pe când în sensul §-lui 47 al legei comunale bărbaţii de încredere au să fie dintre alegători.

Acestea sunt greşeli esenţiale.

Ear din partea românilor nu s'a desvoltat — cel puţin după protocolul electoral nu — destulă energie pentru respectarea legei, pentru constatarea identităţii alegătorilor respinşi, pentru constatarea ştergerei din lista alegătorilor prin forul competinte a unor indivizi, cari s'au presentat la urmă, dar nu li s'au primit votul sub cuvênt, că nu sunt alegători, şi în fine bărbaţii de încredere români au subscris protocolul electoral fără nici o observare, pe când unul dintre dênşii figurează şi în recursul dat în contra alegerii efeptuite cu concursul seu astfel, precum s'a efeptuit.

Resultatul alegerei a fost, că a reuşit lista saşilor cu 254 voturi contra a românilor cu 246 voturi, — va să dică cu maioritate de 8 voturi au învins saşii, cu ajutoriul diregătorilor dela oficiile reg. etc. din Sebeş.

Trei alegători români, între cari şi un advocat, care fusese bărbat de încredere la alegere — au înaintat protest contra alegerei.

La toată întêmplarea protestul era mai impunător, dacă era subscris de un număr mai mare de alegători, căci cei nemulţămiţi trebue să fi fost toţi 246 de votanţi, şi dacă adjustarea lui se făcea cu mai multă grige şi seriositate, decât cum se vede din rubrul protestului, pe care advocatul respectiv figurează ca „protopop gr. or. din Sas-Sebeş“ de care împregiurare a şi făcut us comitetul verificător.

*) Din lipsa de spaţiu întârdiată. Red.

Comitul verificător, al cărui preşedinte a fost Dl Vice-comite comitatens — a respins protestul românilor, cualificând incorectităţile comise din partea preşedintelui de lucruri neesenţiale.

Contra acestui conclus au înnaintat cei trei recurs la comitetul administrativ comitatens.

Acesta este ultimul for în asemenea cause, ale cărui concluse sunt neapelabile, ministrul însă pe basa representaţiunei făcute din partea comitelui suprem, în puterea §-lui 52 l. com. le poate nimicí dacă s'au comis greşeli esenţiale.

Referintele comitetului administrativ a propus aprobarea decisiunei comitetului verificător.

Parteniu Cosma a propus nimicirea alegerei din motivele că:

alegerea s'a ordinat înnainte de a fi staverită definitiv lista virilistilor,

că Radu Petru Nicolae nu s'a admis la vot numai pentrucă în lista alegătorilor scrisă în limba maghiară, figurează sub numele Radu Nicolae Petru,

că s'au eschis dela votare mai mulţi indivizi, sub cuvînt, că n'ar fi alegători, fără ca să se fi constatat aceasta în mod legal,

că drept bărbaţi de încredere s'au aplicat contra legei indivizi, cari nu sunt alegători,

şi că în fine preşedintele alegerei cu volnicie a scos din urnă voturi date deja, fără ca să poată sci ale cui sunt acelea.

Ear încât maioritatea n'ar primí aceasta propunere, a rugat pe dl Comite suprem, ca să facă us de puterea sa basată în §. 52 al legei comunale, şi să substearnă actele din oficiu la ministeriu, pentru revisiune şi eventual nimicirea alegerei.

Aceasta propunere a fost spriginită din partea dlui Dr. Aurel Brote şi în câtva şi din partea dlui procuror reg. Hatfaludy, carele a făcut şi propunerea: ca să se amâne aducerea conclusului, până când se va erua prin investigaţiune formală: dacă au fost alegători sau ba acei indivizi, carii s'au respins sub cuvênt, că n'ar fi alegători.

Ambele contra-propuneri au fost combătute din partea dlui adv. Arz v. Straussenburg.

Comitele suprem, înnainte de a ordina votarea, a atras atenţiunea membrilor comit. administrativ, asupra seriosităţii causei, carea este de o mare importanţă locală, şi din cause de diferită natură s'au respins un număr de votanţi, carii dacă erau admişi alterau resultatul alegerei, — deci să se cumpănească bine toate impregiurările, ca nimenui să nu i-se facă nedreptate, — din care motive dênsul ar preferí propunerea dlui Hatfaludy.

S'a pus la vot mai întâiu propunerea lui Hatfaludy, carea a căḑut cu 7 contra 11 voturi.

Dup'aceea alui Cosma, pentru carea votând nu mai propunătoriul, dl Brote şi dl Hatfaludy, s'a primit propunerea referentului, prin carea se respinge recursul românilor.

Dl comite suprem, dupăce a enunciat conclusul, a dechiarat, că din partea sa va face representaţiune la ministeriu şi va substerne actele acolo pentru suprarevisiune.

(C)

De lângă Olt, în 30 Ianuariu, 1887. Ḑiua de 18/30 Ianuariu a. c. a fost pentru comuna Galaţi de lângă Făgăraş o ḑi de sărbătoare. În seara acestei ḑile se presintă tinerimea română de ambe secsele pe bină a douăoara deja, decând se află dl capelan Nicolau Aron în parochia Galaţi. Cu drept putem numí ḑiua aceasta pentru Galaţeni o ḑi de sărbătoare, pentrucă astfel de fenomene sociale la poporul nostru sunt foarte rari.

Într'adevăr nu poate fi nimic mai frumos la poporul român, decât a vedé între preot şi fii sei sufletesci iubire şi armonie adevărată; a vedé pe preotul locului cu arma cea mai sigură în mână, cu arma iubirei şi a dragostei creştine, lucrând şi luptând pentru promovarea intereselor bine-pricepute a-le poporului seu!

Tinerimea ţărană de ambe secsele din Galaţi s'a presentat şi de astădată cu un program destul de variu şi acomodat. S'a jucat în presenţa unui public numëros — în fruntea căruia se vedea şi dl. administrator protopopesc Iuliu Dan, — piesele următoare:

I. „Mare lucru este scoala.“
II. „Bucoavnă n'a învĕţat şi umblă la însurat,“ şi
III. „Şoldan viteazul.“

Rolele au fost jucate de tinerele şi tinerii nostri foarte bine. A escelat pe bină doamna preoteasă Victoria Aron, carea a jucat cu o precisiune rară cu un succes complet.

Dl Acsente Tutoiu încă a obţinut mulţămita publicului, jucând pe Vlăduţul mamei cu multă dibăcie.

Tare nimerit a jucat tinerul T. Moldovan pe Şoldan Viteazul.

În piesa primă s'a combătut viţul beţiei, care durere în timpul din urmă începe a lua la poporul nostru — dimensiuni tot mai mari, şi s'a arătat în colorile cele mai vii valoarea scoalei şi a meseriilor. Prin representarea acestei piese teatrale s'a produs un efect mai mare în publicul ascultător, decât prin multe cuvêntări măestrite.

Constat cu plăcere zelul păr. N. Aron, nizuindu-se a deştepta în popor simţul iubirei de sciinţă şi moralitate.

Mai observ, că venitul curat a fost destinat pentru scopuri bisericesci. *Un participant.*

Desbaterea asupra budgetului ministeriului de culte şi instrucţiune publică.

În 3/15 Februariu s'au început desbaterile asupra proiectului de budget al ministeriului de culte şi instrucţiune publică.

Pentru noi românii nu mai sufere îndoială, că între împregiurările actuali, de cel mai mare interes poate fi numai partea aceasta din viaţa publică de stat, pentru aceea ne vom şi da silinţa — încât ne permite îngustul spaţiu al foaiei noastre — a ţiné în curent publicul nostru cu aceste desbateri în reasumat, ear discursurile, ce ne interesează mai deaproape le vom publica în tocmai.

La desbaterea generală, după espunerile referentului Alecsandru Országh, a luat cuvêntul Stefan Lesko, (preot.) care face imputări ministrului pentru sistemul, ce'l urmăresce la instrucţiune, şi pentru tendinţa de a preface scolile poporale în scoli de stat.

Irányi Dániel pledează pentru întroducerea esercitiului liber al religiunei si face următoriul proiect de resoluţie

---

акѹмь те припещи съ фачи лор апа бинь ши претине мъримь.

Пиерътории боиничи[10]) ши де дѹмнезеѹ ръ тъчиць хикаснинды глоателе ши пре домнѹл ѹчиеръ анаинте та стътъръ хс ши ка пре ѹн неднрепть. трасерѫте фъкъторюль тътърора че прекѹл мъримь.

Тлъхарѹл еа кѹ бѹнъ анцелипчюне раюли акѹвиѡшатѹлаи. доамне чи ши пре ноп кѹ лемнѹль крѹчиеи лѹминѣзене ши спъсѣщене.

Тоате фаптеле скибарѫсе кѹ фрикъ бъзиндѹте хс пре крѹче голь ши легать ши темеюль пъмънтѹлѹи кѹтремѹрѫсе тоате кѹ тине киндирь челаче тоате лѣѹ зидить де а є пинтрѹ ноп рѣбдаши дсамие мъріа та.

Спре лемнѹл бъзиндѹте легать хс зидиторюл ши домнѹл тътърора чѣа че пре тине. тѣѹ нъскѹть стрига кѹ амарь фиюль миеѹ че съ фъкѹ бѹнътате кипѹлѹи тъѹ. грѣбѣще амѹ ши лбиѫже ка съ къзи ши єѹ а та лбиере ди дмоартє.

Лбрѣмѣ ачѣа лбисе Іс диминаца антрѹна де симбете ши се арътъ лтъю мѹерилорь карєле венирь съ бадже гроапа ши грѹи лорь бѹкѹрацибъ. ырь але съ апропиирь де се апѹкарь дѣ пичоареле лѹи ши съ акинарь лѹи. атѹнче грѹи лор. Іс. нѹ въ темереце спѹнеце фрацилор міеи съ мѣргъ агалалеи ши аколо мъ вор ведѣ.

Атѹнчеа зисе Іс лор, нѹ въ темереци, мерцеци де вестици фрацилор миеи съ мѣргъ ан Галилеа ши аколо ме вор ведѣ.

[10]) Ostaşi, soldaţi.

Cele doue-spre-ḑece evangelii, ce se spun la Joia Mare sunt indicate în manuscrisul acesta cu începutul şi finitul fiecăreia în limba slavonă.

Evangelia aci reprodusă singură în tecst român şi întreagă nu este dintre cele doue-spre-ḑece ci un adaus de sine stătătoriu.

Tecstul acestei evangelii dela Mateiu cap 28 ne pune în posiţiă a face asemênare cu acelaşi tecst cuprins în testamentul nou tipărit la Alba-Iulia în anul 1648. şi apoi cu alt tecst edat la finea secolului al XVII în România.

Eată mai întâiu acelaşi tecst în testamentul nou tipărit la Alba-Iulia:

Зикънд, бѹкѹрацибъ, ыръ але венирь къприньсърь пичоареле лѹи ши съ анкинарь лѹи атѹнчи Зиче Іс лор, нѹ въ тъмерѣци ши вестици фрацилор миеи съ мѣргъ ан Галилеа ши аколо ме вор ведѣ.

Eată şi tecstul din testamentul nou edat sub Ioan Constantin Basarab:

Зикънд, бѹкѹрацибъ, ыръ але апропииндусъ апѹкарѣи лѹи пичоареле, ши съ анкинарь лѹи.

Comparând aceste trei versiuni ale unui şi aceluiaşi tecst vedem, că toate variază în cuvinte şi în ordinea cuvintelor şi toate trei au o parte, adecă cuvintele din urmă aproape întocma.

Conclusiune.

Dacă versiunea din manuscrisul nostru era decopiată simplu după o carte tipărită, era de aşteptat ca decopiatoriul să decopieze întocmai fără modificări dela sine. Versiunea de faţă din monuscris nu este dară decopiată de pe un tecst tipărit cunoscut, ci independentă.

Versiunea aceasta manuscrisă este evident, că numai mai vechie poate fi şi atari versiuni particulare, ce ca manuscrise erau în usul bisericesc le-au avut traducătorii şi le-au şi folosit la traducerile mai corecte tipărite mai târḑiu. Acest adevăr urmează din natura lucrului şi se confirmă prin împregiurarea, că versiunea deşi deosebită totuşi ici colea se potrivesce în cuvinte şi în ordinea lor cu versiunile tipărite.

(Va urma.)

Ministrul de culte și instrucțiune publică se avisează a compune un proiect de lege pentru întroducerea esercițiului liber al religiunei.

Ministrul *Aug. Trefort* arată, că el totdeuna s'a mulțămit cu un budget mai mic. Recunoasce, că sistemul actual de instrucțiune nu e perfect, dar ar fi o scădere a'l schimba în continuu. La vorbirea lui Irányi respunde, că împregiurările actuali, nu sunt acomodate pentru această propunere. Ar fi multe cestiuni de regulat și în locul prim rapoartele de căsătorie, și sperează, că ministrul de justiție va presenta un proiect pentru regularea causelor divorțiale. Vorbitoriul afirmă, că scoli de stat a înființat nu numai în interesul statului, dar ici colea și în interesul confesiunilor.

Albert Kovács, face remonstrări ministrului pentru desele dispensări dela studiarea limbilor clasice, și în special dela cea grecă.

Francisc Komlóssy (preot), în cuvinte cât se poate de marcate arată, că ministrul de 15 ani promite mereu îmbunătățirea salarielor învețătorilor și clerului inferior, dar în faptă nimic nu face. Vorbitoriul nu admite, că preoțimea nu face nimic gratuit, din contră arată mai multe agende, ce preoțimea le prestă statului tot gratuit, și ține mai departe: Eu nu sciu ce face dl ministru gratuit, pe când dl ministru ar trebui să proceadă gratuit — astfeliu, cum au purces antecesorii dênsului — la denumiri. (Sgomot mare și strigăte din dreapta: (Abstă! La ordine! La ordine!)

Dl ministru Augustin Tretort, sare de pe scaun și strigă iritat: Cum cutezi a ține aceasta?!

După aceasta urmează un adevărat scandal, ce a durat aproape ½ de oară.

Vorbitoriul în urmă își reservă dreptul a vorbi la singuraticele poziții ale budgetului.

Ministrul president *Coloman Tisza* în ton foarte iritat, ține, că nu are nici poftă, nici dispositie a vorbi în sensul ante-vorbitoriului, (Aprobări.); apoi dă deslușiri încât privesce congrua și îmbunătățirea salarielor învețătoresci. După aceasta ia cuvêntul dep. *Ludovic Mocsáry*, a cărui vorbire pentru însemnătatea ei, o vom reproducem din cuvênt în cuvênt:

On. casă! (Sgomot: Să audim!) Eu cu această ocasiune doresc a face unele reflecsiuni asupra politicei urmărite de on. guvern în cestiunea naționalităților. (S'audim!) Așa cred, că e mai corect să o fac aceasta la acest portofoliu, deoarece portofoliul de instrucțiune e acela, unde se tractează cestiunile mai vitale ale naționalităților.

Cu mai multe ocasiuni am vorbit în această cestiune, nu voiesc să me provoc la fapte mai vechi, deși sunt de importanță, dar au fost deja sulevate aici. Numai câteva casuri voiu aminti, cari poate în sine nu sunt de mare însemnătate, dar ne ilustrează în mod foarte eclatant vederile și tendințele onoratului guvern în cestiunea naționalităților.

În ceeace privesce în special cercul de activitate al dlui ministru de culte și instrucțiune publică, să-mi fie permis a aminti numai casul, ce s'a întâmplat la gimnasiul din Löcse în anul trecut. Din gimnasiul acesta s'au eschis 8 studenți, pentru uneltiri contra statului. Sentința o a adus direcțiunea, și această sentință așternându-se la înnaltul ministeriu s'a aprobat. De ce natură au putut fi aceste uneltiri contra statului, ce a trebuit pedepsite cu eschidere, ni se ilustrează prin împregiurarea, că studenții eliminați au fost de 14, 15, 16 și cel mai de vêrstă de 17 ani. Delictul lor din ce a constat? Că ar fi format conventicule, cluburi, nici vorbă nu poate fi; n'au făcut alta, decât se adunau la un colega al lor, care avea un cuartir mai spațios, și acolo ce tiau jurnale slovace și cântau cântări slovace. Să fi făcut vre-un scandal, asemenea nici vorbă nu poate fi. Nu făceau secret din aceea, că sunt slovaci, și pentru aceea și aveau multe frecări cu colegii lor, și denunțarea colegilor lor a fost și basa sentinții, prin care 5 s'au eliminat din toate gimnasiile, 2 din cele din Ungaria superioară, ear unul s'a pedepsit cu mai puțină asprime. La acest cas e de prisos orice comentare, pentru că acesti tineri slovaci — încă nematuri, — au cetit jurnale slovace, și nu-și au negat naționalitatea slovacă, pentru aceea să fie pedepsiți atât de aspru, să li se nimicească viitoriul, să fie pătați pe întreaga viață! O atare procedură nici cum nu o aflu compatibilă cu dreptatea; și a pune cuasi premiu la studenți pentru denunțări din punct de vedere moral, e un lucru de condamnat, cât se poate de tare, și a cresce din 8 studenți eliminați inimici desperați națiunei maghiare nu o pot priví ca o procedură corectă politică, și regret foarte mult, că dl ministru de instrucțiune a aprobat în loc să fi adus escesul de zel al direcțiunei respective în cadrul normal. (Mișcări.)

(Va urma.)

Mulțămită publică.

„Reuniunea femeilor române din Sibiiu“ se vede plăcut îndemnată a cuita pe calea aceasta supra solvirile incurse cu ocasiunea balului dat în 12. l. c., aducênd totodată donatorilor cele mai călduroase mulțămite pentru ele.

Au întrat supra solviri dela Escel. Sa Miron Romanul metrop.; Ill. Sa contele A. Bethlen, domnii septemvir Ladai și I. Singer, câte 10 fl. dela domnii: vicariu N. Popea, septemvir D. Moldovan, Nic. Frateș, A. Cimponeriu, C. Bugarsky și T. Hamrodi câte 5 fl. doamna I. S. Winkler 4 fl 50: domnii G. M. Gecz, Colonel Baron Urs, de Heldenberg, G. Zagoni și N. N. câte 3 fl. 50 cr., doamna M. Hannia, dl Dr. Ilarion Pușcariu și N. N. câte 3 fl., Petru 2 fl. 50 cr., doamna Iosefina Bielz și domnii P. Neurihrer, Gustav Jekim, N. Orăsan, Partenie Cosma, Ilie Măcelariu, O. Tilea, Jeroteiu Beleș și Mateiu Voilean câte 2 fl., doamna C. Barcianu și domnii Al. Moldevan, C. Stezar, Locot. colonel Cazan și P. Drăgits câte 1 fl. 50, domnii Dr. R. Roșca, și G. Muntean, câte 1 fl, în fine dela domnii: supra intendant, Lang, Hosszu-Longin, presed. Jánosy, capelan militar Popovici, consil. Bădilă, Markoczy, N. Hențu, N. Roman, D. Lăpădat, Dr Moga, N. N. G. Mateiu, N. N. A. Florian, I. Popa și N. N. câte 50 cr.

Venitul curat a balului din est an este 339 fl. 24 cr, — cu 25 fl. 61 cr.

Maria Cosma,
președintă.

Varie

* (Himen.) Dl Ioan[illegible] jurist absolut din Rășnov, [illegible]șoara Aurelia Chiorniță [illegible] lau Chiorniță din Cuciulata [illegible] ariu a. c.

* (Sărbarea iubil[illegible] ani a Preasîntitului P. epi[illegible] pasu s'a statorit după cu[illegible] pe Luni după Dumineca To[illegible] a. c. La inițiativa p. o. d. [illegible] cesă și a altor credincioși [illegible] instituit în Caransebeș sub[illegible] Sale P. protosincel Filare[illegible] țean frantaș binemeritat d[illegible] guțător în loc, un comitet [illegible] tre preoți, funcționari, me[illegible] statorirea definitivă a progr[illegible] rea celor de lipsă.

* (Alegere de Pat[illegible] stantinopol aduc scirea, [illegible] ecumenic de până acum [illegible] tras de bună voie în viață [illegible] triarch ecumenic *Dionisie* V[illegible] pol; și e în stadiul d'a se s[illegible] teasca. Îndată după acea[illegible] deputațiune compusă din [illegible] mosului și din doi membr[illegible] introduce în Constantino[illegible] Sultan în o serbătorească [illegible] serbărei va înnălța în ca[illegible]

* (Postul de pr[illegible] Bucovinei) devenind p[illegible] sani vacant, între candid[illegible] mai multe șanse de a 'l o[illegible] segg, baronul Eudocsiu Hurmuzachi și contele Latour.

* Cu ocasiunea recrutărei din anul acesta se va chiema la asentare și clasa a patra de etate pentru întregirea armatei permanente, a landverului și a reservei întregitoare. Ministrul honvedimei a ordonat în decretul seu privitoriu la aceesta, ca simulanții să fie internați în spitale militare spre a fi observați.

* (Postal.) Din partea direcțiunei postale din Sibiiu se aduce la cunoscință publică, că oficiul postal din Imecsfalva (comitatul Treiscaunelor) sistat interimal în 7 August anul trecut, începênd din 16 Februariu a. c. ear va funcționa, și va sta în legătură cu cariola, ce comunică în toată ziua între Covasna și Kézdi-Vásárhely. Cercul de imanuare 'l formează comunele: Gelencze, Havaly, Imecsfalva și Petőfalva.

Acest oficiu postal este autorisat a primí și inmanua epistole și pachete, precum și asiguațiuni postale și rambursе până la suma de 300 fl.

* Avem onoare a ve învita la balul, ce se va arangia în 24 Februarie st. n. 1887 în sala berericei (Fabrikshof) din suburb. Timișoarei-Fabric, în favorul scoalelor române gr. or. din suburb. Fabric.

Prețul de întrare este de familie 3 fl., de persoană 1 fl. Contribuiri benevole se primesc cu mulțămită. Bilete se pot căpăta în seara balului la casă. Începutul la 8 oare seara.

Timișioara, în 3 Februarie st. n. 1886.

Comitetul parochial rom. gr. or. dela biserica sântului Ilie din suburbiul Fabric.

* (Defraudare.) Din Făgăraș ni se scrie, că casariul orașului anume Greger, a defraudat din cassa comunală 1600 fl. Judecând după vestmintele, ce s'a aflat pe malul Oltului se dă cu socoteala, că s'ar fi sinucis în Olt. O altă versiune susține, că aceasta ar fi numai o apucătură ca să-și peardă urma, dar în faptă ar fi trecut în România.

* (Țintă greșită.) Un recrut din Făgăraș fiind instruit la tragere de țintă de un „Gefreiter“ la comanda acestuia Hoch an! Feuer! în loc să împusce la semn, a pușcat pe Gefreiterul, care sta în apropierea semnului și momentan a căzut mort. Se vede, că a fost intențiunea rea la mijloc, pentru că la deprinderi în căsarme, nu este ertat folosirea glonțului. Vinovatul se eruează.

* (Mulțămită publică.) In urma petițiunei subscrisului din 6/18 Iuniu 1886, Nr. 217, adresată Escelenției Sale Dlui Ministru de agricultură, industrie și comerciu Escelența Sa — pe basa recomandațiunei domnului forestier suprem din Deva — prin înnalta resoluțiune de sub Nr. 50.763/1886 s'a îndurat a concede, pe lângă reducerea prețului cu 50% tăerea lemnelor trebuinciose la edificarea scoalelor noastre confesionale din comunele „Lăpugiul inferior, Rădulești și Tissa, din pădurile erariali.

moasă subscrisul capelan în numele comitetului parochial — îi esprimă și pre calea aceasta cea mai cordială mulțămită publică — dorindu i — ca acest dar să-i fie spre mângăerea sufletească și să fie ca o jertfă bine primită înnaintea Dlui — era numele dsale — 'l va pune biserica între ceialalți titori ai sei.

Dea ceriul ca fapta onoratului nostru primariu să-și mai afle și alți imitatori pentru înfrumsețarea bisericii noastre. — Dorindu-i mulți ani fericiți să ne stea în fruntea comunei noastre, la care servesce ca primariu spre lauda întregei comune.

Chintelnic, 30 Ianuariu, 1887.

Pentru comitetul parochial a Chintelnicului.

David Rusu,
capelan greco-oriental.

* (Viscole mari de zăpadă) au împedecat ear comunicația în zilele aceste în Austria. Cu deosebire multă zăpadă a căzut în Carintia, unde trenurile au fost mai multe oare împedecate de a comunica din causa zăpezii îngramădită pe calea ferată.

* (Bibliografic.) În editura lui Guilelm Laufer, Budapesta a apărut și se poate procura la fiesce care librărie: Curs practic pentru învețarea fundamentală a limbei maghiare, pentru scoale și privați, de Ioan Müller, profesor de limba maghiară. Ediținea a doua îmbunătățită.

Pentru școalele poporale române s'apus sub tipar tot de autorul anumit un curs separat, care va apăré în broșuri (pentru clasele II., III. și IV. — VI.) și va costa o broșură circa 20.

Preste zece mii de scatule, s'au trimis gratis în anul din urmă la armată. Cât de des aduc boalele griji și lipse în familiele acelea, cari sunt avisate a'și câsciga întreținerea zilnică cu lucrul mânilor. Este deci cu drept cuvênt demn de recunoscut, că dl farmacist R. Brandt în Zürich oferă gratis deja de mai mulți ani, celor lipsiți, și cari suferă de stomach, de ficat, de fiere, etc, pilurile renumite le ale Dsale cunoscute sub numele de piluri de Helvetia. Cei ce au lipsă de ele au a se îndrepta direct la Dsa și le vor căpěta.

Nr 142. [1530] 2—3

CONCURS.

In urma încuviinţării Preaveneratului Consistoriu archidiecesan din 2 Decembre 1886 Nr. 6349 B. se publică prin aceasta concurs de capelan lângă parochul Iacob Buzdug în parochia de classa a III-a Borgo-Rus cu filiile Iaad şi Dorolea din protopresbiteratul Bistriţei, cu terminul de 30 ţile dela prima publicare a acestui concurs.

Ca venit va avea capelanul jumătate din toate venitele parochiali, cari computate în bani fac la an suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-şi aşterne suplicele instruite amesurat legilor din vigoare în terminul indicat, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriţei în conţelegere cu comitetul parochial.

Borgo-Bistriţa, 18 Ianuariu, 1887.

Simeon Monda,
protopresbiter.

---

303 sz. 1886. [1534] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehaitó az 1881 évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhirré teszi hogy a szeredahelyi kir. járásbiróság 2006 számu végzése által „Albina“ hitelintézet Pop Ella és társai ellen 450 frt. tőke, ennek 1886 év Szeptember hó 9-ik napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 35 frt. 4 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 1130 frtra becsült ökrök és borból álló ingoságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 2006 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Nagyludoson leendő eszközlésére **1887-ik év február hó 20-ik napjának délután 3 órája** határidöül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozok ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintet ingo ágok ezen árverésen az 1881 ávi LX t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingoságok vételára az 1881 évi LX t. cz. 108 §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szeredahelytt, 1887-ik évi február hó 12 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

---

232 szám. 1886. [1535] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szerdahelyi kir. járásbiróság 1981/1886 számu végzése által a nagyszebeni „Albina“ hitelintézet, Pop Ella ellen 335 frt. tőke, ennek 1885 év Julius hó 20 napjától számitandó 6% kamatai, és eddig összesen 31 frt. 71 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 380 frtra becsült ökrök és tehenekből álló ingoságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 1981 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Nagyludoson leendő eszközlésére **1887-ik év február hó 25-ik napjának délelőt 10 órája** határidöül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingoságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingoságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő..

Kelt Szerdahelytt, 1887-ik évi február hó 12 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înştiinţa că de doi ani întrebuinţez preparatul d-voastre *balsamul de viaţă al D-rului Rosa*, care în călătoriile mele, în diferite clime, are o influinţă binefăcătoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călătorie va fi la Vidin, Giurgiu şi Galaţi, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz.**
Conductor la societatea navigaţiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic şi sigur
pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sănătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **compositie de sânge** adevărat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rău, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, răgăială cu acrime, flatuositäţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* şi *sănătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sănătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la dispositie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toţi băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viaţă al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea şi cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însă cu decoraţiuni puse una lângă alta, şi prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuinţare. Pachetarea se face în carton vînăt, care e scris pe părţile longitudinale cu

„Balsamul de viaţă al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** şi e în limba germană, behemă, maghiară şi francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**
apotecă „la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—3 şi în depositele mai jos însemnate
Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăg nd atenţiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori şi în diferite moduri, me ved obligat a face pe toţi atenţi, că ceastă salifie de casă din Praga după adevăratul original n u m a i eu singur o produc şi că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală“ din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—IIIV în limba germană şi boemă. — Dosele se învăluie în hartie roşie, care arată întrebuinţarea (în 9 limbi) şi e provedută în carton vênăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană şi boemă.

De cumva P. T. cumpărătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul să se priveacă de fals şi să se retrimită.

Balsam de auḍ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auḍului greu şi dobêndirea auḍului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1528] 2—20

Mihaile Manchen,
vărsătoriu de campane
(Clopote)

şi de construcţiunea cea mai nouă

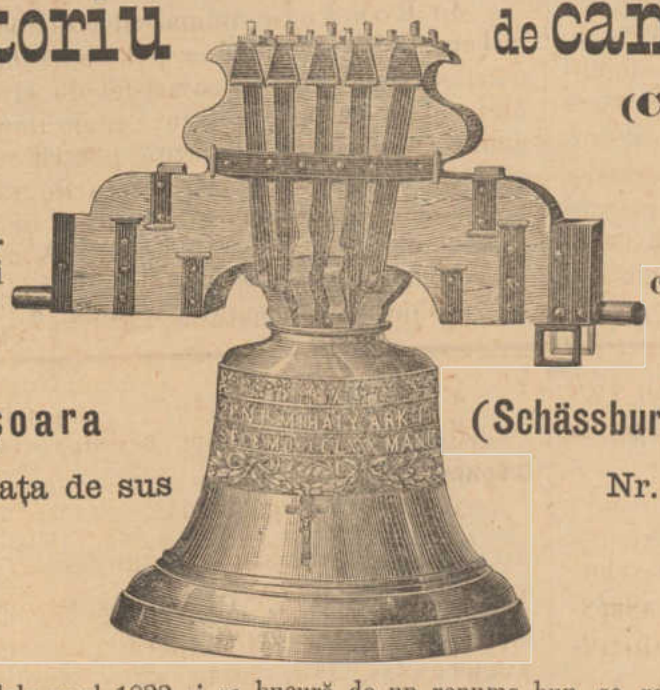

cu sul sucitoriu

în Sighişoara (Schässburg-Segesvár)

piaţa de sus Nr. 168

o firmă, ce esistă dela anul 1822 şi se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lifera şi repara clopote de toată mărimea cu coroana de stejar ori de fer legat, face şi scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau şi mai multe clopote cu preţurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează şi în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primí şi în rate. [1536] 1—10

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 14 Sibiiu, Marți 10/22 Februariu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 8 Februariu, 1887.

Crisa finanțiară din Ungaria s'ar crede, că s'a finit cu mergerea dlui conte Szapáry.

Vorbă sĕ fie. Așa pot resona numai omenii neinițiați în trebile finanțiare ale țĕrei, până când lucrul nu stă așa. Ori cine va fi ministru al Ungariei va trebuí sĕ respecteze budgetul votat de legislativă și de delegațiuni și așa învêrtindu-se în cadrele preliminariului va da la fie care pas de sume preliminate, cari trebue acoperite și plătite.

Mare capacitate finanțiară poate fi dl de Weckerle presumptivul ministru de finanță, dar de o sanare a relelor nu avem speranță, până nu se va schimba sistema. Și sistema actuală e causa crisei finanțiare, în care ne găsim.

S'au votat sume nebunesci pentru clădiri de scoli de stat, fără cari cetățenii Ungariei ar fi putut trăí cât de bine, și aceasta pentru ca dl ministru de culte sĕ-și câștige popularitate în țeară.

Dacă se procedea altcum și se subvenționau scoalele, ce au esistat, se punea o sumă oarecare la dispositia confesiunilor, ca sĕ îmbunătățească starea scoalei sau în casul cel mai rĕu, dacă organele arĕtau numai ceva bunăvoință față cu scoalele confesionale, cu mult mai bine se ajungea scopul, la care trebue sĕ țintească un guvern părintesc, decât prin adoptarea, cumpĕrarea și edificarea de scoli nouĕ paralel cu cele confesionale spre bucuria publicului fanatisat și spre mâhnirea beților contribuabili de dări.

Constatăm deci, că sistema întreagă, pe care se basează operațiunile finanțiare este greșită și e greșită de sus până jos — până atunci, când se vor avea în vedere interesele generale a le tuturor locuitorilor, ear nu numai interesele unei culturi specifici unguresci.

Esposiția națională dela 1885 încă a contribuit ce e drept la înmulțirea deficitului, dar ce nu face un stat, cum e și statul unguresc, când e vorba a dovedí lumei puterea ungurească, cultura ungurească, industria ungurească și farmecul, cum a sciut sĕ le producă aceste toate în un timp relativ foarte scurt.

Așa sunt ungurii nostri și nu ai ce le face. Ceea ce face statul în mare — o face și cetățanul în mic. 'Și cumperă haine pe datorie — obiecte de lucs pe datorie și apoi de ar fi mâncat chiar și fasole de prând, tot se scobesce în dinți, ca și cum carnea nu ar fi lipsit de pre masa lui.

Ce sĕ mai vorbim de casa țerei, care se zidesce acum, — de opera din Budapesta cu scandalul cel mai recent, evident, că toate aceste sunt lucruri, cari trebue sĕ pună pe gânduri și pe unguri, încât ei sĕ mai ocupă serios cu fericirea patriei, și nu ne vine sĕ credem, că dl Tisza declarându-se gata a primí portfoliul finanțelor fie și numai pe timp mai scurt, nu va vedé după o singură ochire, că de tot rĕu stă țeara ungurească în privința finanțiară după un period de 20 de ani cu sistem constituțional.

Dar unde e legislativa țerei, care ar fi chemată a esercia un control serios asupra acestor stări de lucruri? —

Acolo e aproape în permanență, — ca nici întrun stat din Europa — și dă din umeri, votează orbește la legi, credite estraordinare, și se leagănă în speranța, că va da Dĕeu și timpuri mai bune, când vor plătí fii și nepoții datoriile părinților și ale moșilor.

Românilor li se pot imputa multe de toate, dar că ei încă ar fi cotribuit la ruinarea țerei, asta nu le-o vor imputa nici ungurii.

Ei au plătit, cât li s'a cerut cu drept și de multe ori la organe rele și fără drept — dar vorba e, că ei au plătit dările, ce cad pe umerii lor, fără ca în schimb sĕ li se fi dat pentru scoalele lor sau pentru vre-o reuniune culturală de ale lor un ban reu Câțiva amploiați susținuți de stat și puși la la locurile cele mai espuse, încât nu au nici o ticnă de vieață, doar nu se va putea numí jertfă din partea statului?

Singur ajutoriul de stat mai era menit a aliña unele suferințe a le preoțimei române — dar și acela e condițional astădi nu dela hărnicia omului și dela valoarea lui morală, ci dela recomandarea solgăbirăului și în cele din urmă chiar dela informațiunea unui notar, — care în cele mai dese casuri e un jidan, — ca asfel sĕ se câștige cu o creatură de corteș mai mult la alegerile dietali, municipali și comunali.

Așa se folosesc banii țĕrei — și pentru direcțiuni de aceste destructive se consumă capitale însemnate — și apoi sĕ se mai mire lumea, că hârtiile unguresci scad la burse în mod înspăimêntător, și că consorțiul lui Rothschild nici nu mai stă de vorbă cu finanțiarii Ungariei — afară poate de dl Tisza.

Mobilisarea armatei și creditele estraordinare, ce le vor cere delegațiunile vor acelera crisa finanțiară și mai mult și apoi vadă cei ce au adus țeara la prăpastia, cum o vor scoate din ghiarele datoriilor.

Toate aceste cad în contul fuduliei maghiare, în contul neînfrânatei lor dorințe a da pre marele, a imita pe francesi, englezi și alte popoare, a căror bogăție este tot așa de proverbială ca și sărăcia Ungariei.

Hârtiile de valoare a le Ungariei sunt partea cea mai mare în mâni strĕine, de unde urmează, că interesele, ce se plătesc — întră în mâni străine și în țeri străine, pre când ungurii nostri nu se prea pot lăuda, că aduc interese după capitale elocate în valorile țerilor străine, aici acasă.

Întârdierea cu încheiarea conveniunei cu România poate fi menită a da lovitura din urmă bietei industrii ardelene, pe care atât o protegiase diaristica maghiară.

Dar apoi multe se dic și puține se fac. Înfrățirea ungurilor cu sașii a remas o frasă — ear industria ardelenească cea lăudată de întreaga presă a rĕmas fără sprigin din partea guvernului și și mai fără sprigin din partea lăudărosilor și îngâmfaților de pe la pressa maghiară, a căror cuvinte se vede, că nu prea străbat la urechile publicului maghiar, când e vorba de pungă.

Revista politică.

Cu ocasiunea desbaterilor asupra creditului de opt milioane ministrul Tisza a asigurat din nou, că votarea creditului sĕ nu facă pe cineva a crede, că se fac pregătiri pentru rĕsboiu ca și cum monarchia noastră ar fi dispusă a întra pe câmpul de luptă, ci toate se fac pentru vre un cas de eventualitate. Se poate sĕ fie așa, dar temerea despre un eventual resboiu încă tot nu-i înlăturată. După cum se scrie din Viena, proiectul de budget pentru landvehr și gloate s'a votat unanim în casa deputaților. Creditul de doaue-spre-dece milioane se va așterne și unei ședințe plenare și mai înnainte de întrunirea delegațiunilor va fi acceptat și de casa magnaților. În dilele trecute s'a ținut conferințe militare sub președința Majestății Sale. La acestea au luat parte archiducele Albrecht și Vilhelm, apoi ministrul de rĕsboiu contele Bylandt; șeful general, baronul Beck; locotenentele mareșal campestru, principele Croy, baronul Popp; bar. Salis-Soglio și mai mulți referenți ai ministeriului de rĕsboiu

În România numai mai deunădile se votase un credit de 5 milioane pentru completarea înnarmărilor și era vorba ca ast-fel de credite mai mult nici sĕ nu se mai voteze; căci România încă de acum doi ani era pregătită pentru toate eventualitățile. Cum se vede însĕ, lucrurile nu merg tocmai spre bine. Bărbații de stat cunosc bine, cum se desfășură lucrurile și așa cu toate că s'au cheltuit milioane pentru completarea înnarmărilor, într'o ședință estraordinară a senatului s'a votat încă **trei-deci-**

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

Manuscrisul II.

Din acesta reproducem:

Зѣче порѹнчи а леџеи веки. порѹнка деѣтзѣ. Грѣи домнѹл чѣсте кѹвинте тоатe кѣтрѣ мѡѵсею грѣиндь.

Вѹ сѣнть домнѹл домнезеѹл тѣѹ карелe тѣмь скос дѣнь цара єгиптѹлѹи. динь каса робіеи. нѹ фіецїe дѹмнезеи фѣрь мин.

а доа порѣикѣ.

Сѣ нѹце фачиціе идолѣ. ши тоатѣ акипзитѹра, кѣтесь ачерю сѹс ши кѣтес пре пѣмѣнть жось ши кѣтіс атрѹ апе сѹпь пѣмѣнть. сѣ нѹ те акини лор. ничи сѣ слѹжеще лор. кѣ єѹ сѣнть домнь дѹмнезеѹл тѣѹ дѹмнезеѹрѣ виирю. карелe даѹ пѣкатле пѣринцилорь пре фичори пѣнѣ ла трeѧ ши а патра. рѹдѣ челорь че ѹрѣскь пре мине.

а трeѧ порѹнкѣ.

Нѹ луа кѹвѣнтѹл домнѹлуи дѹмнезеѹлуи тѣѹ ачарь. кѣ нѹ ва кѹрѣџи домнѹл пре чела чи ва лѹва нѹмеле лѹи дешерть.

а патра порѹнкѣ.

Адуци амнинте ле зиуа сѣмбетеи. сѣѹ сфинџеци, шасе зиле сѣ лукри ши фѣ тоате лукруриле тале. Ѣрь а ѕѹа симбетеи домнѹи дѹмнезеѹлуи тѣѹ. сѣ нѹ фач атрѹ а тоть лукрѹл. тѣѹ ши фичорѹл тѣѹ. ши фата та. слѹга та ши слѹжнника та. боуль тѣѹ. ши асинѹл тѣѹ ши тоть добитокѹл тѣѹ каре лукуеще ла тине.

а чинчѣ порѹнкѣ.

Чинстеще пре татѣ тѣѹ ши пре мѹмѣ така сѣци фие бине ши сѣ аибі аи мѹлци пре пѣмѣнть бѹн карелe цѣѹ дать домнѹл дѹмнезеѹл тѣѹ ціе.

а шасѣ порѹнкѣ.

Нѹ оучиде.

а шаптѣ порѹнкѣ.

Нѹ фач кѹрвие.

а опта порѹнкѣ.

Нѹ фѹра.

а ноа порѹнкѣ.

Нѹ мѣртѹриси пре вечинѹл тѣѹ. мѣртѹрие стрѣмбѣ.

а зѣчѣ порѹнкѣ.

Нѹ пофти мѹѧрѣ. вечинѹлуи тѣѹ. ничи сатѹл лѹи. ничи слѹга лѹи. ничи слѹжника лѹи. ничи боѹл лѹи. ничи асинѹл лѹи. ничи тоть добитокѹль лѹи. ничи кѣте сѣнть але апроапелуи тѣѹ. доа. порѹнчи але леџеи веки. чиѧ трѹѧле тоатѣ лѣџѣ. Ши. пророчіи. разѣмѣ.

Сѣ юбеџи пре домнѹл дѹмнезеѹл тѣѹ. кѹ тоатѣ инима та кѹ тотѣ сѹфлетѹл тѣѹ. кѹ тоатѣ тѣріа та ши кѹ тоть кѹџетѹл тѣѹ. Ѧ доа. Сѣ юбеџи пре апроапел тѣѹ ка ши сингѹр пре тине.

Manuscrisul III.

Titula: Громовникѣ а лѹи Ираклiе ѧпѣрат, карелe аѹ фост нѹмѣраторю де стѣле аре ачесте сѣмне ши аша сѣнт.

Lăsând numerii, ce figurează reproducem numai unele nume folosite de luni și din zodii:

Мартѣ = Martie, Април = Aprile, Маіа = Maiu, Августъ = August, Ѻктовріе = Octobre,

de milioane de franci, o sumă, care pentru o ţeară ca România îţi însuflă îngrijiri. Ba ce e mai mult, unii membri au făcut propunerea, ca să se voteze *un credit de cinci-deci de milioane.* În decursul şedinţii dl Brătian a declarat, că nu mai voesce ca ţeara să mai fie câmpul de rĕsboiu.

Turcia încă nu mai crede în pace mai ales observând înarmările, ce se fac în toate statele. Poarta a cerut date detaiate asupra înarmărilor dela representanţii ei din Paris, Berlin, Viena şi Petersburg şi în urma comunicărilor, ministrul de rĕsboiu a cerut în consiliul de ministri un credit de cinci-deci milioane de franci.

Cu deosebire nu poate vedé poarta cu ochi buni înarmările Muntenegrului, cu toate că a fost asigurată, că acest principat va merge şi la bine şi la rĕu cu Poarta.

Resbelul Italiei se continuă în Africa şi în dilele din urmă foarte favorabil pentru italieni, cu toate acestea ministrul de resboiu a dispus de s'au trimis trupe nouĕ, pentru ca mai curênd se isprăvească. Crisa ministerială nu s'a putut delătura, regele a primit demisiunea cabinetului şi a încredinţat pe Depretis cu formarea noului cabinet. Scirile din Roma vestesc, că Depretis e ministru-president, Robilant de interne, Magliani de finanţe, Brin de marină şi Grimaldi pentru afacerile publice. Noul cabinet îşi dă nisuinţa d'a rĕmâné Italia în alianţă cu Germania şi cu Austria pentru ca să se asigure şi mai mult pacea europeană.

Dupăcum vin sciri din Constantinopol, delegaţii bulgari încă nu s'au reîntors, dovadă, că pertractările pentru aplanarea cestiunei bulgare, se continuă.

„Polit. Coresp." aduce scirea, că Rusia ar avea de gând, ca să între din nou cu putere armată în Bulgaria pentru ca să curme ori ce neînţelegere. La curtea din Viena astă scire nu află credemênt. Ziarul „Standard" impută groasnic Rusiei, că numai din causa ei obvin atâtea greutăţi în cestiunea bulgară, căci ea n'a voit să respundă la întrebările celorlalte puteri. „Journal de St. Pétersbourg" combate aspru pe „Standard" şi dice, că Rusia s'a pronunţat destul de limpede. E treaba Rusiei, ce va face mai departe. „Nowoie-Vremja" asigură, că Rusia nu cam prea pune mare pond pe aceasta cestiune. Se va deslega poate ea de sine.

Desbaterea asupra budgetului ministeriului de culte şi instrucţiune publică.

(Urmare.)

Fie-mi permis a aduce alt cas din resortul ministeriului de interne. (S'audim!) Comitatul Târnavei mici în anul trecut a făcut o fundaţiune de 10,000 fl. pentru „Kulturegylet"-ul din Transilvania, astfeliu, ca această sumă să se acopere în parte din averea comitatului, ear în parte din arunc. Conclusul acesta al comitatului, de natura căruia comitatul Satmarului aduse deja de mai nainte un conclus, s'a apelat la ministrul de interne, dar recurenţii au fost respinşi din motivul, că comitatul a fost îndreptăţit a face aruncul de 2%, mai departe din motivul, că între scopurile, pentru cari comitatul este îndreptăţit a face arunc sunt şi „scopurile culturale". Eu însĕ On. casă, conclusul acesta al comitatului nu-l aflu în conformitate cu legea, pentrucă e drept, că în lege stă „pentru scopuri culturale", dar a sprigini aceea reuniune transilvană sub cuvêntul „cultural", să me pardonaţi, e numai joc de cuvinte, pentrucă scopul cel adevĕrat al acestei reuniuni e maghiarisarea, ear acest scop în lege nu se cuprinde. (Mişcări şi sgomot.)

Körössy Sándor: E unul şi acelaşi.

Ludovic Mocsáry: Me rog de iertare, dar cultura nu se poate identifica cu maghiarisarea, pentrucă nici on. deputat Körössy Sándor nu va nega, că cultura se poate înnainta şi mijloci nu numai în limba maghiară, ci şi în altă limbă, şi nu va susţiné nici aceea, că naţionalităţile n'ar avea alt drept decât, ca cultura să li se administreze lor în limba maghiară, căci este dis în legea de naţionalitate dela 1868, că e chemarea şi datoria chiar a statului de a mijloci, ca locuitorii de altă limbă să-şi poată câsciga instrucţiune în propria lor limbă, până acolo unde se începe învĕţământul academic.

Dar nu se poate lua ca motiv al conclusului comitatului nici aceea, ce a dis ministeriul cu ocasiunea respingerei recursului, că adecă acea reuniune de cultură ardeleană faţă cu diferitele naţionalităţi şi-a lăţit activitatea sa de interes general, care eschide ori-ce pornire duşmănoasă în acest comitat, ceea ce ori de ce limbă ar fi poporaţiunea lui, nu poate se-i dea prilegiu de a se simţi vătĕmat. A maghiarisa cu bani românesci pe români — aceasta eu nu o ţin de o procedere dreaptă şi deamnă de un maghiar. (Contradiceri în stânga.) După ce am amintit acum reuniunile de cultură, fie-mi permis on. casă, a spune încă, că eu nu consider de norocită direcţiunea, în care aceste „Kulturegylet"-uri şi-au început activitatea lor; pentrucă, binevoiţi a-mi concede, această direcţiune e hotărît agresivă faţă cu celelalte naţionalităţi, şi scim foarte bine, că acţiunea nasce reacţiune. (Nelinisce în stânga estremă.) Ar fi cu totul altceva, dacă acele reuniuni s'ar ocupa numai de aceea, ca să salveze pe seama naţiunei maghiare pe aceia, cari sunt espuşi a se slovanisa sau romanisa, sau de s'ar restrânge la aceea ca se dea ocasiune pentru însuşirea limbei maghiare, acolo unde se cere, precum de esemplu în capitală esperiem aceasta cu bucurie, sau în alte oraşe, dar, mĕ rog de iertare, ca aceleaşi reuniuni cu mijloacele, ce şi le-au ales ele, cu asilurile lor de copii, cu instrucţiunea poporală, cu premii puse pentru propunerea cu succes a limbei maghiare, ca cu toate acestea să năvălească asupra naţionalităţilor, acolo, unde locuesc în masse compacte şi a voi să le maghiariseze cu grămada, (Strigări în stânga estremă: Cine voesce aceasta?) me rog de iertare, aceasta este o idee utopică şi ea tradează numai, că este voinţa, deşi nu este şi putinţa lângă ea şi că maghiarii în genere nu se pot împĕca cu aceea, ca să fie în ţeară locuitori şi de altă limbă, pentrucă aşa cred, că bun patriot în această ţeară nu poate fi, decât numai cel ce vorbesce unguresce, şi aceasta, d-lor, este o fatală rĕtăcire şi vătĕmare pentru naţionalităţi. (Nelinisce şi reprobări în stânga estremă.)

De altmintrelea, dacă numai până acolo ar merge lucrul, ca întreaga lucrare de maghiarisare să se facă pe cale socială, atunci am putea dice, că statul respectează dreptul de întrunire şi aşa ar avea ocasiune să apere acest drept şi la alte naţionalităţi. Dar aceea n'ar trebui să concedem statului, ca organele lui şi autorităţile administrative să se amestece în asemeni lucruri şi cu asemenea procedere să lucre, astfeliu după cum vedem, n'ar trebui onor. guvern să influinţeze şi să incuragieze şi alte organe administrative ca să procedă asemenea.

Încă un cas să-mi fie permis a-l aminti pe scurt. E lucru cunoscut, că în anul trecut comitatul Zolyom a hotărît se maghiariseze numele unui întreg şir de comune slovace.

Thaly Kálmánn: A le remaghiarisa.

Lndovic Mocsáry: Me rog de iertare! Nu se poate remaghiarisa, pentrucă nu se poate ca înnainte de asta satele să fi avut nume atât de pocite ca: Lopéin, Vaczok, Szakbény, Szélcse, Doval sau Get, pe care şi în ţinuturile unguresci l'au botezat cu cunoscutul nume: Gyetvát. Schimbarea aceasta de nume, nu prea arată din partea respectivilor patrioţi zeloşi vre-un sentiment puternic pentru limba maghiară. Observând aceste numai în treacăt, aşa cred, că nu s'a putut găsi un mijloc mai nepotrivit pentru înnaintarea maghiarisărei decât această maghiarisare a numelui. Ce voiesce să ajungă comitatul Zolyom cu pnţina mânjitură maghiară? Luând lucrul curat din punctul de vedere al maghiarisări — n'au succes a face încă din nici un slovac maghiar, dar pagubă s'a causat, pentrucă slovacul, care vede aceste nisuinţe, îşi gândesce: Ce voiesc acesti domni maghiari? Nu-i destul, că mereu ne înmulţesc sarcinile, acuma şi aceea îi supĕră, că de ce suntem slovaci? De ce-i supĕră că ne rugăm la Dzeu în limba noastră maternă? Acele table, pe cari sunt scrise numele maghiarisate, vor juca încă rolul pălăriei lui Gesler. (Ilaritate.) Slovacul vĕzêndu-le pe acestea va înjura una asupra ungurilor şi va fi gata a fi pradă în mâna agitatorilor fără consciinţă. (Mare mişcare în stânga estremă.)

Procederea comitatului cu această ocasiune lovesce în faţă chiar şi legea, pentru că ar fi fost datoria comitatului în ori şi ce cas, înnainte de a face maghiarisarea să întrebe pe comună dacă se învoiesce, pentru că în sensul legei comunale, comuna hotăresce singură în afacerile ei interne. (O voce în stânga estremă: Au şi fost întrebate.) N'am cunoscinţă despre aceasta. Va să dică, comunele ar fi trebuit să fie întrebate şi fără consimţĕmêntul acestora procederea comitatului nu are nici un temeiu legal. Tocmai de aceea îmi pare rĕu, că ministeriul a aprobat o astfeliu de procedere.

Dar nu mai continuu onorată casă cu înşirarea casurilor singuratice. Eu cred, că şi cele ce le-am citat aci vor arunca lumină asupra acelui mod de cugetare, asupra acelei direcţiuni, pe care on. guvern o urmăresce în cestiunea naţionalităţilor. Se vede, că on. guvern în genere nu crede, că este chemarea lui, ca să înfrâneze şovinismul în stăruinţele sale, ce nu-s la locul lor şi nu au nici un scop, ba mai mult, el încurageză şovinismul de-adreptul prin purtarea sa. Procederea guvernului dă loc presupunerei, că *pentru lăţirea maghiarisărei toate sunt iertate,* scopul sfinţesce mijloacele, şi că cu asemeni uneltiri un nenorocit norocos îşi poate câştiga merite înnaintea guvernului. Eu ered, că nu aceasta ar fi chemarea guvernului, ci faţă cu naţionalităţile, curata obiectivitate. *Guvernului nici odată nu-i este iertat a uita, că conduce afacerile unei ţeri poliglote,* că este deopotrivă guvern maghiarilor, slovacilor, românilor, sêrbilor, nu-i e permis a uita, că ţeara nu poate fi un kulturegylet în stil mare şi că într'ênsa trăesc cetăţeni de naţionalitate diferită, cărora trebue să împarţă în mod egal nu numai sarcinile, ci şi dreptatea. (Strigări din dreapta: Aşa se şi întêmplă!)

E cu neputinţă să nu observăm şi într'asta acea politică de corteşire, pe care aşa de adese-ori i-o aruncăm în ochii guvernului. Guvernul vede o mare putere în curentul şovinist, de aceea nu cutează a păşi în contra lui. Simte bine, că nu prea are multe titluri la popularitate, şi specează, că pentru politica sa vis-à-vis de naţionalităţi îi va ierta naţiunea deficitul şi datoriile nesfîrşite, ce le face... tocmai precum un june uşuratic la minte iartă darea de seamă curatorului seu, numai să nu-l tulbure în satisfacerea pasiunilor lui periculoase. Nu i mirare dară, că dacă în această ţeară fie-care îşi ia voia a călca, a ignora şi a eluda legea positivă, şi dacă îi spunem în faţă aici parlamentului şi guvernului, că legile nu se respectează, că legea dela 1868 este numai pe hârtie şi nu se esecută nici măcar într'un sigur punct. (Mişcare.)

(Va urma.)

Λεκεβρίε = Decembre, Γενάρια = Ianuariu, Φεβραρίε = Februariu.

Бєрбєче = berbece, цѣмѧнѫ = gemen, рак = rac, лев = leu, фатѫ = fecioară, вънътрю = vênător, корн де капрѫ = căprior, Оудєлѫ = udătoriul, виţел = taurul.

Din semnele prevestitoare reproducem cea următoare:

Ѥрь се ва тѫна ѧтраміаѯь зи. ши ва фи кѫтремѫрь ѧтрачель локь воиничи ши ворь пърѧси пре ѧпъратѫл. ши съ ворь мѫта ѧтралть локь ла алть ѧпъратъ. Ѥрь маи апои ѥрь съ ворь ѧтѫрна. кѫ пачє. ши гадинилорь събатечи перирє. ши съ ворь спѣмѧнта чєтъціле — Ѥрь съ ва тѫна нѫаптѣ. мѫєрилорь чє лор. търодсє ва фи перирє. ши ворь бинѫи алтє лимби. ши мѫарте. грабникъ ва фи. шн маи мареле. пре врѣжмашѫл съѫ ва бирѫи — Ѥрь съ ва фи кѫтремѫрь нѫаптѣ фиворь рѣзбоае ши ва фи мѫарте маре пре ѧчѣтъци. ши лимбилор ва съ ле фіе алть ѧпъратъ. ши апои ва лъса ѧпърѧціѧ ши ва фѫци ѧтралть локь. ши ѧпърѧціѧ лѫи ва лѫа алть ѧпъратъ ши ва пѫстїи бисѣрічи мари. ши де грабь ворь пери. ши ѧлатѫрѣ деспре рѣсъть пѣинє нѫ ва фи. Ѥрь фиєри ворь фи мѫлтє.

Manuscrisul IV.

Acest manuscris conţine psalmi întocmiţi pentru serviţiul divin; asemenea conţine rugăciunile ceasului III-lea şi al VI-lea, apoi rugăciunea de masă şi ceasul IX; în fine rugăciunea de seara şi Pavecerniţa.

Asemănênd versiunea acestor psalmi cu tecsturile, ce esistă tipărite, ne convingem, că ea derivă din acelaşi isvor cu versiunea psaltirei diaconului Coresi tipărită la anul 1577, cu care congruează întocmai, cu puţine mici abateri, care vin a se pune în contul decopierilor greşite.

Întrebarea, ce ni se pune dela sine este, dacă acest manuscris dateaza înnainte, sau după tipărirea psaltiria lui Coresi.

Dacă manuscrisul din cestiune ar conţiné psalmii în ordinea cuprinsă în psaltirea lui Coresi, nimic n'ar fi mai natural, decât a priví acest manuscris de o simplă decopiare din cartea tipărită, ceea ce, faţă de scumpetea cărţilor tipărite în timpurile mai vechi nu este raritate. Manuscrisul nostru însĕ conţine psalmi întocmiţi şi ordinaţi pentru serviţul bisericesc. Această împregiurare ne înduce la presupunerea, că acest manuscris poate fi mai vechiu decât însaşi ediţia în tipariu a psaltirei de Coresi.

Eată, cum basez eu părerea aceasta.

Urmele cele dintâiu de limbă bisericească sunt păstrate în cărţile bisericesci.

Impulsul la traducerea cărţilor bisericesci s'a dat prin trebuinţa simţită a serviciului bisericesc în limba poporului. Dela acest adevĕr mânecând, este natural, că mai întâiu s'au tradus din limba slavonească şi din greceasca cărţile rituale şi numai mai târdiu s'au aflat bărbaţi români de carte, cari au edat părţi sau întreagă sânta scriptura în tipariu. Şi până la edarea în sistem a cărţilor sânte la tipariu a trebuit să esiste părţile din acele cărţi nu numai traduse bine, rĕu, pe românesce, dară folosite la serviţiul divin şi întocmite spre acesta. Editorii în tipariu a cărţilor sânte în limba românească n'au trebuit să fie totdeodată şi traducătorii lor. E de presupus, că ei la edarea cărţilor au avut la mână traduceri, ce se folosiau pe atunci şi acelea le-au tipărit întocmai sau cu unele îndreptări, ce au aflat cu cale.

Nu ne-a venit la mână, nici când tecstul psaltirii de Coresi; de aceea nu putem scí, dacă şi acolo se află reprodus pentru care-va serviţiu bisericesc simbolul credinţii, adecă „Credeul", care în manuscrisul nostru se află.

Dacă nu se află, — părerea mea, că manuscrisul, de care se tractează aci, ca unul, ce avea o destinaţiune practică poate, data înnainte de a se eda psaltirea lui Coresi — apare cu atât mai temenică.

(Va urma.)

IST Bis Rom

Mocsáry.

Deputatul *Mocsáry* este ca scos din clubul partidei koşuthiste, prin un conclus adus în şedinţa clubului din 15 a curentei, prin care i-se reprobă ţinuta în cestiunea naţionalităţilor, manifestată şi în şedinţa dietei în aceeaşi di.

Toate diarele maghiare se bucură de acest conclus „patriotic“ al clubului, susţinênd, că Mocsáry scos din clubul stângei estreme nu va mai avea la naţionalităţi nimbul, de care s'a bucurut până acì.

Şi care este pĕcatul dlui Mocsáry?

Acela, că a pretins, ca faţă de naţionalităţi sĕ se esecute legea pentru egala îndreptăţire a naţionalităţilor, şi a condamnat tendinţele de maghiarisare susţinute şi încurajate şi prin guvern.

Ca patriot adevĕrat ungar, şi ca maghiar de omenie mai puţin n'a putut pretinde decât atâta: şi noi numai deplânge putem un stat poliglot, în care este posibil ca, şi atunci când stă Hannibal ante portas, în parlament şi în societate sĕ se persecute un bărbat, care are curagiul a pretinde sĕ se respecteze legea, şi ca patria se fie mamă de o potrivă bună pentru toţi, fiii, dela cari asceaptă se-şi verse sângele pentru dênsa.

Partida koşsuthistă nu i-a redicat, ci a întunecat nimbul domnului Mocsáry în ochii naţionalităţilor şi în specie în ai românilor, carii sunt un popor de ordine şi dinastic, şi dacă ţine Dsa ceva la stima ce o păstrează românii pentru dênsul, ca pentru un bărbat drept şi cu vederi patriotice sănetoase aceea nu va scădé, ci se va potenţia prin desfacerea sa de tovărăşia de până aci, cea mai neaccesibilă pentru inima românului.*)

Şi în acest cas a avut dl Mocsáry satisfacţiunea de a se convinge despre adevĕrul afirmaţiunei sale, că şovinismul maghiar nu este inaugurat prin maghiarii de naştere, ci prin neofiţii de alte neamuri, cari ca sĕ nu devină suspicioşi înnaintea maghiarilor în privinţa patriotismului lor, ei fac gură mai mare, şi licitează întru alarmarea lumei şi însinuarea naţionalităţilor de rĕi patrioţi.

În club propunerea pentru eschiderea dênsului a făcut'o Polony, carele, când era jidan se chema Pollák, a spriginit'o Helfy, carele, când era jidan îl chema Heller, şi Lŭkő, un gură căscată de slovac, care deşi bĕtrân, nici astădi nu scie vorbí curat unresce, — ear maghiarii neaoşi au tăcut şi au votat.

Mocsáry sosit în club după aducerea conclusului, când i-s'a adus la cunoscinţă conclusul prin preşedinte, a întins mâna de adio preşedintelui, ear asupra celorlalţi aruncând o privire despreţuitoare a părăsit clubul.

Negreşit va fi recitat coborându-se din localul clubului clasica sentinţă:

Iustum ac tenacem propositi virum....
Si fractus illabatur orbis,
Inpavidum ferient ruinae. Hor.
Onoare lui!
Budapesta 17 Februar 1887

Raport general

despre activitatea „Reuniunei române de cântări din Sibiiu“ şi a comitetului ei în decursul anului 1886, cetit în adunarea generală ţinută la 14 Faur 1887.

Onorată adunare generală!

Cu sesiunea ordinară presentă se începe un nou an, anul al 10-lea al „Reuniunei române de cântări din Sibiiu“. Cu încheerea anului 1886 reuniunea noastră are mulţum rea a putea face revistă asupra unei activităţi de 9 ani, carea a fost încoronată de succesele cele mai frumoase şi a avut o deosebită influinţă asupra vieţii românesci, în deosebi a celei din loc. Reuniunea noastră şi-a câştigat o frumoasă poziţie, ea şi a eluptat prin muncă serioasă, dar şi ostenicioasă, un vrednic loc în şirul surorilor ei de alt neam din loc, care sunt cu mult mai vechi şi şi mai mari decât dênsa.

„Reuniunea română de cântări din Sibiiu“ a atras asupră-şi, în deosebi de când se bucură de conducerea actualului seu dirigent, atenţiunea chiar şi a străinilor, nu prin reclame neîntemeiate, ci prin vĕditele ei doveqi despre activitatea, cu carea calcă calea propăşirei, prin zelul, cu care se nisuesce la ajungerea scopului, ce şi-'l a propus.

Şi care este scopul, spre care şi-a îndreptat reuniunea noastră necontenit atenţiunea sa şi întreaga sa activitate? Statutele reuniunei în primul lor § normează destul de clar acest scop, reasumêndu-l în cuvintele: „cultivarea musicei.“

Şi care e programul, carele a mijlocit reuniunii noastre poziţia, la carea s'a avêntat! Programul e simplu şi se poate caracterisa în scurt în următoarele qiceri:

Esecutarea de piese din musica serioasă de cei mai escelenţi şi mai acreditaţi componişti, şi esecutarea de piese din musica naţională: cu scop de a deştepta şi cultiva simţul estetic şi naţional şi de a procura publicului câte o qi albă în noianul negrelor vremi.

Programul acesta, care s'a adeverit a fi bun, va remâné şi pe viitor hotăritor pentru reuniune.

Ar fi o anticipaţiune poate neertată dacă deja cu aceasta ocasiune ne am lua voiă a desfăşura fasele, prin cari a trecut reuniunea noastră dela începutul esistenţii ei şi până aqi. Astfel de repriviri au loc şi sunt îndreptăţite numai la anumite timpuri.

Asemênări între activitatea din trecutul şi din presentele unei societăţi, precum e şi a noastră se pot face cu oare-şi care îndreptăţire, numai dupăce aceea a trecut o periodă oare-care, în care tendenţele şi aspiraţiunile desvoltării ei generale au primit o formă esenţială binedefinită, deşteptând şi animând puteri nouĕ pentru o mai departe desvoltare, sau dând acestora cel puţin o altă direcţiune.

Necreqênd de astă-dată încă de sosit timpul potrivit pentru astfel de asĕmênări, ne vom mărginí şi acum a schiţa în liniamente generale activitatea reuniunei noastre numai în decursul anului espirat 1886.

Ca şi în trecut, aşa şi în anul espirat şi-a îndreptat reuniunea noastră activitatea, rĕmânênd credincioasă scopului provĕqut în § 3 din statute în deosebi spre cultivarea musicei vocale. Ca şi în trecut şi a ţinut reuniunea şi în anul espirat probele regulat — cu escepţia feriilor de vară — de douĕ ori pe sĕptămână, Lunia şi Joia, după trebuinţe — îndeosebi în acest an — şi în alte qile, tot sub conducerea dirigentului G. Dima, prof. sem.

Ca şi în trecut a putut satisface reuniunea şi în anul 1886 îndatoririlor sale, arangiând producţiunile prescrise, şi dacă e de a se constata şi de astădată o întârqiere oare-care în ceea-ce privesce concertul din urmă — concertul acesta s'a ţinut la 11/23 Januarie 1887, aceasta se esplică prin cause neatîrnătoare de reuniune.

Ne este încă tuturora proaspĕtă în memorie reuşita concertului din urmă al reuniunii. Faţă de acest concert e de ajuns a constata, întemeindu-ne în deosebi pe părerile emise din partea străinilor, care nu fac parte din reuniune, păreri, cărora s'a dat espresiune în foile române şi neromâne din loc, că şi acesta este unul dintre concertele, care au ridicat vaqa şi prestigiul reuniunei.

Programul esecutat în acest concert e următorul:

1.. „Hora“ cor cu acompaniare de piano, G. Dima, esecutată de corul reuniunii;

1. „Terzet“ din oratoriul „Creaţiunea de I. Haydn, cântat de dna Maria Crişian (sop), dnii: Isaia Popa (bas) şi G. Pop, (tenor).

3. Concert pentru Violoncello op. 14 de G. Goltermann esecutat de dl Forstmayer membru al archestrului cetăţenesc din loc ca oaspe;

4., Cântece toscanice pentru cor, soli şi acompaniare de piano de R Weinwurm esecutate de corul reuniunii; partiile pentru soli le-au cântat dna Agnes Brote (alt) şi G. Pop (tenor);

5. Douĕ cântece pentru o voce de bas de F. Schubert, şi anume; a) Cruciata, b) Lira, cântate de dl Isaia Popa;

6. Sextet din opera „Don, Iuan“ de W A Mozart, cântând d-nele: Agneş Brote, Anna Moga, Maria Crişian, şi dnii; G. Dima, Isaia Popa şi G. Pop!

7. Făgăduinţa (Verheissung), cor cu acompaniare de piano de S. Iadassohn, esecutat de corul reuniunii.

Urmează a ne da seama acum şi despre ceea laltă producţiune ordinară (prima producţiune ordinară din anul espirat) a reuniunii. Natura lucrului aduce cu sine, ca la aceasta sĕ ne oprim ceva mai mult, ca la concertul din urmă.

(Va urma.)

Varietăţi.

*** Protocolul congresual din 1886 este depus la librăria tipografiei archidiecesane spre vêndare. Preţul 1 fl.**

* Atragem atenţiunea on. public asupra anunciului dlui medic Dr. *Adalbert Balinth* şi ne bucurăm, că s'a domiciliat în mijlocul nostru.

* (Reuniunea română de cântări şi musică din Oraviţa) arangează Duminecă în 15/27 Faur 1887 în sala hotelului „Coroana ung.“ din Oraviţa „Bal mascat“ cu ocasiunea căruia corul va prodnce „Forfecarii“ operetă comică în 1 act.

Personaele: Oprescu, primar, Dl Lazar Drăgoescu. — Sbicescu, student, Dl Ioan Popa. — Ghiţă, haiduc, Dl Alecsie Pocrean. — Ioana, servitoare, Dl Stefan Dodenciu. — Corul studenţilor. — Corul senatorilor.

Preţiul de întrare este pentru membrii reuniunei de cântări şi familia lor de persoană 60 cr. pentru membrii de persoană 80 cr., ear seara la cassă fără deosebire 1 fl de persoană Începutul la 8 oare seara.

Comitetul.

* (Producţiune scolară.) Din Galeş ni se scrie: Qiua s. trei ierarci e o qi de mare inseamnătate pentru comuna noastră. Şi cu drept cuvênt pentrucă aceasta e qiua serbărei chramului scoalei noastre, şi precum în anii premergători, aşa şi în anul acesta tinerimea noastră scolară în frunte cu învĕţătorii lor în presara acestei qile a delactat publicul prin o producţiune constătătoare din cântări, declamări şi o disertaţiune, prin care s'a nisuit disertantul a stîrní în părinţi şi cu deosebire în mame simţul crescerei bune. —

Începutul s'a făcut ca de obiceiu cu cuvêntul de deschidere rostit din partea încăruntitului nostru paroch local O. D. Nicolau Răchiţan, ca director scolar care prin puţine dar dulci cuvinte a arĕtat influinţa, ce o are scoala asupra unei naţiuni în genere, şi în special asupra naţiunei române; a arătat însemnătatea qilei, în a cărei presară ne aflăm. —

Producţiunea ca atare a succes spre deplina mulţemire a numerosului public, dovadă eclatantă că dl notariu comunal s'a văqut îndemnat ca în numele antistiei comunale sĕ esprime mulţemită corpului în veţătoresc pentru acest progres vĕdit şi energia ce o dovedesc în instruirea elevilor, şi cumcă dl notar a fost interpretele simţemintelor întreg publicului e dovadă, că la rêndul lor toţi părinţi şi au esprimat bucuria pentru progresul arĕtat.

* Din Viena se scrie, că M. L baron Beck e numit adjutant general al Maiestăţii Sale, ear comandantul corpului de armată 10, M. L. baron Reinländer e numit şef al statului major. Publicarea acestor numiri se va întêmpla în curênd în „Armee-Verordungsblatt.“

* Dl de Bismark la o întrebare, ce i-sa pus în privinţa temerilor de resbel, sau putinţii de a se menţiné pacea a rĕspuns: „Noi trăim în pace, dar uitaţi-ve la pregătirile Franciei, la construcţiunea baracelor, la popularitatea generalului Boulanger, la strigătele, ce scoate liga patrioţilor contra noastră de 16 ani, şi veţi şci, dacă avem sĕ ne temem de ceva din partea Franciei şi de ce avem sĕ ne ferim.“

* La 17 Februariu 1867 a subscris Majestatea Sa regele Francisc Iosif I decretul de denumire al celui dintâiu ministeriu constituţional al Ungariei.

De atunci şi până aqi sunt netto 20 de ani — şi e de mirare, că Ungaria nu a iubiliat în vr'o formă oare care aniversarea acestei qile, ca şi multe alte qile însemnate din era dualismul.

* În afacerea aprobărei cărţilor scolare scrie G. Transil.“ reuniunea librarilor unguri a adresat ministrul instrucţiunei douĕ petiţiuni privitoare una la cărţile pentru scoalele poporale, alta la cărţile penscoalele medii. În cea dintâiu roagă pe ministrul sĕ stabilească un termin, până la care editorii sĕ presinte ministrului ediţiunile de cărţi scolare, ear după espirarea acestui termin sĕ se esamineze cărţile şi apoi sĕ se recomande sau sĕ se aprobe lista complectă a tuturor cărţilor aprobate, sĕ apară în „Neptanitók lapja.“ În acelaş timp sĕ se publice şi lista acelor cărţi, care nu s'au aprobat, dar care după ameliorari se pot încă întrebuinţa pentru instrucţiune într'o noauă ediţiune. Aceste cărţi sĕ se poată folosì trei ani unul după altul, ear după acest timp sĕ se dea o nouă ediţiune îmbunătăţită. Până în qiua, când va apăré lista cărţilor aprobate şi în anul scolar următor poate alege fiecare institut cărţile după plac, cărţi cu totul nouĕ sĕ se poată folosí în anul prim şi fără aprobare. Esaminarea cărţilor pentru scoalele poporale sĕ se încredinţeze nu profesorilor dela scoale înnalte şi medii, ci bărbaţilor distinşi pe terenul instrucţiunei poporale. In a doua petiţie roagă pe ministrul, sĕ sisteze total aprobarea cărţilor pentru instrucţiunea medie; în cas, că nu s'ar esecuta aceasta cel puţin sĕ se scimbe aprobarea obligătoare într'o aprobare facultativă.

* (Ministrul honvedimei) a esmis o circulară, prin care aduce la cunoscinţă iurisdicţiunilor, că pentru ţĕrile coroanei ungare se cer 39,552 recruţi şi 3955 reservişti de întregire. Tot acest ministru a ordinat, ca cei obligaţi la serviciul militar, cari nu se mai pot reclama în armată sau la reserva întregitoare sau la honvedime au sĕ se orînduiască la serviţiul de gloate, şi toţi sĕ se presenteze în persoană înnaintea comisiunei de asentare. Stergerea din lista de asentare se poate face, când cel obligat la serviciul militar nu e apt nici pentru glotaşii fără arme. Deciderea depinde dela representantul honvedilor.

*) În nr. procsim vom publica şi epistola dlui Mocsáry prin care sĕ dechiară, că repăşesce din club. Red.

* (Un actor ucigaș.) Într'unul din nrii trecuți ai acestui jurnal a comunicat corespondentul nostru din Viena un cas, care a produs multă sensație acolo. Un actor, cu numele Anton Sailer a ucis cu o lovitură de cuțit pe amanta sa Hermina Guschelbauer, care se purta rece față cu declarațiile lui. Incidentul a produs o interesare mare între vienesi, căci tinăra fată era una dintre cele mai simpatice cântărețe poporale. Pertractarea finală avu loc în 10 a lunei curente în fața unui auditoriu ticsit. Criminalul și-a recunoscut fapta, dar a negat premeditarea. Neputându-se dovedí premeditarea faptei, tribunalul l'a condamnat la 10 ani închisoare grea cu câte o ți post la lună.

* (Rĕsboiul viitor în cifre.) La un eventual rĕsboiu poate pune în fața dușmanului: Austro-Ungaria 1,279,684 soldați; Germania 2,805,000 soldați; ambele dacă s'ar uni 4,084,684. — Francia 2,865,400 soldați, iar Rusia 2,900,000 ambele dacă s'ar uni 5,762,400 soldați.

Dacă toate statele ar fi angajate la rĕsboiu ar fi chieltuelile de 30 miliarde de mărci, dacă rĕsboiul ar fi între Francia și Germania spesele ating suma de 16 miliarde, care sumă e de a se plătí de cei biruiți.

Loc deschis.

Onorate Domnule Redactor!

Cerênd lipsa a se edifica un nou fruntariu la sânta noastră biserică drepteredincioasă din comuna Ferihaz, protopresbiteratul Sighișoarei Domnul N. Fleșer maestru măsariu în Saschiz, în primăvara anului trecut s'a angagiat pre lângă un plan de propria sa mână desemnat la facerea numitului fruntariu nu numai în ceea ce privia maestria dsale, și chiar și pentru zugrăvirea icoanelor împĕrătesci și ale dlui Christos cu ss. apostoli și evangeliști, pe ceriul fruntariului, toate acestea pe pleu în mărime corespundĕtoare.

Domnul Nicolae Fleșer a terminat lucrarea pe la finea lui Iulie a. tr. și la colaudare am constatat cu întreg poporul spre deplina noastră mulțămire un lucru frumos preste asteptare.

Așa încât la sânțirea noului fruntariu și a bisericei reparate sevêrșită la 8 Novembre 1886 toți cei presenți mireni și preoți admirau talentul acestui om îngropat altmintrea într'o mare miserie materială, și era pĕtruns de evlavia adevĕrat creștinească provenită din influința esteriorului pompos a noului fruntariu.

A pus în uimire tinerul maiestru pe toți privitorii cu atât mai mult, căci e cunoscut, că dênsul pe lângă percurgerea scoalei poporale s'a cualificat în têmplărie numai în lucrătoarea dlui Popoviciu din Brașov.

E pĕcat strigătoriu la ceriu, ca acest talent se remână îngropat.

Lipsând însĕ măestrului nostru mijloacele proprii, îl recomândăm fiecărui român binesimțitoriu spre spriginire, îl recomandăm preste tot bărbaților, cari se află în fruntea corporațiunilor noastre românesci menite pentru înnaintarea și cultura bietului român.

Fraților români! Când cere lipsa nu dați dinariul vostru celor necredincioși. Chemați pre fii mamei voastre sêrmani și lăsați sĕ lucre ei în proprietatea noastră. Spriginiți pre maiestrii din resputeri! Veniți la biserica noastră și vedeți, ce a putut sĕ desvoalte un fiu al miseriei, un român ne'nsemnat.

Recomandăm prin aceasta pre dl Fleșer cu conscienționsitate tuturor românilor binesimțitori al angagia la lucru de soiul celui îndeplinit în sânta noastră biserică, — și în alte părți.

Pentru comuna bisericească:

Ferihaz, la 21 Ianuariu, 1887 st. v.

Zacharia Ganea,
paroch gr. or.

Loterie.

Sâmbătă în 19 Februariu 1887.

Timișoara:	**86**	**36**	**40**	**71**	**42**
Viena:	**53**	**90**	**52**	**46**	**79**

Nr. 66 [1529] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, lângă neputinciosul paroch Nicolau Opriș din comuna Gârbova protopresbiteratul Mercurei, cu încuviințarea mai înaltă, se escrie concurs cu termin de 30 de țile de la prima publicare.

Dotațiunea împreunată cu acest post este jumĕtate din venitele parochiei de clasa a III-a, care jumetate calculată în bani face 203 fl. 23 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta suplicele lor de concurs, instruite în înțelesul legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei, în terminul mai sus indicat.

Mercurea, la 22 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Mercurei.

Ioan Droc,
protopr.

Nr. 592. 1886. [1531] 2—3

CONCURS.

De oare ce în urma concursului publicat în țiarul „Telegraful Roman“ Nr. 106 și următorii din a. tr. 1886. pentru întregirea postului de paroch în Geaca protopresbiteratul Clușului, nu sa însinuat nici un concurent cualificat; pe basa veneratei ordinațiuni consistoriale din 2 Decembre 1886 Nr. 6055 B. se repetesce concursul deja publicat, respective se escrie concurs nou pentru numita parochiă pre lângă emolumentele și condițiunile din citatul concurs, cu termin de 30 țile de la prima publicare, observêndu-se că concursurile sunt a se adresa oficiului protopresbiteral gr. or. al Clușului.

Cluș, 17 Ianuariu, 1887.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Vasilie Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 29. [1532] 2—3

CONCURS.

Devenind în vacanță următoarele stipendii, și anume:

A) 1. Un sipendiu de 50 fl. pe an din fundațiunea anonimă „Dobâca,“ destinat pentru un gimnasist născut în fostul comitat al Dobâcei.

2. Un stipendiu de 40 fl. pe an din fundațiunea „Radu M. Riurean“, pentru studenți la gimnasiu

3. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundațiunea „Galliană“ pentru studenți la gimnasiu

Mai departe fiind vacante următoarele:

B) 4. Un ajutor de 60 fl. pe an, pentru tineri sau tinere, cari ar voí sĕ învețe la vre un institut sau corporațiune industrială din patrie, vre-una din meseriile: țesutul de pânzării, covoară, părți de îmbrăcăminte pe rĕsboaie mai perfecționate sau cusătură de albituri, broderii sau croitoria superioară de dame sau bărbați, sau arta orologeriei, juvergiei (arginteriei) sau a farmaciei.

5. Un ajutor de 20 fl. pe an din fundațiunea „Tofaleană“ pentru tineri descendenți din vre o familie de ale fostei comune „Tofalău,“ cari ar voí sĕ învețe vre-o meserie oare care.

6. 16 ajutoare à 25 fl. pe an, menite pentru tineri români, cari voesc a învĕța vre-o meserie, dar mai cu samă: rotăria, lemnăria (bărdășia), faurăria, măsăria (têmplăria), cismăria, pălărieria, curelăria, șelăria, mașinăria agricolă.

Prin aceasta se escriă concurs.

Cererile au a se înnainta comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român în Sibiiu, *până la 1 Aprilie st. n. 1887.* Cererile întrate mai târdiu nu se vor considera.

Aspiranții la vre-unul din stipendiile amintite sub A. 1—3 au sĕ acludă la suplicele lor:

a) carte de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de pe sem. I. al anului scol. curgĕtor;

c) atestat de frecuentare dela direcțiunea institutului, în care cercetează scoala de present;

d) atestat de paupertate sau de orfan, dacă concurentul e orfan.

Conform literilor fundaționale, la obținerea stipendiului de sub 3. din fundațiunea „Galliană,“ ceteris paribus va avea preferință acela dintre concurenți, carele va dovedí, că se trage din familia fondatorului, și anume din familia „Pop și Anton.“

Suplicanții la vre-unul din ajutoarele âmintite sub B. 4—6 au sĕ presente următoarele documente:

a) atestat de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de cel puțin 4 clase elementare;

c) atestat, că se află deja lucrând la vre-un măestru sau corporațiune, și cu ce succes.

Aspiranții la ajutoarele de sub 5, 6, vor avea sĕ aștearnă în original sau în copie legalisată și contractul închieiat cu măestrul conform §. 61 al legei industriale (art. leg. XVII 1884.)

d) atestat de moralitate dela autoritatea competentă locală;

e) adeverință dela părinți sau tutori, că sunt decișí a lăsa pe fii sau pupilii lor la învĕțătură până se vor perfecționa pe deplin.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Sibiiu, 1 Ianuarie, 1887.

Iacob Bologa, v.-pres. **Dr. I. Crișian,** secretariu.

Nr 142. [1530] 3—3

CONCURS.

In urma încuviințării Preaveneratului Consistoriu archidiecesan din 2 Decembre 1886 Nr. 6349 B. se publică prin aceasta concurs de capelan lângă parochul Iacob Buzdug în parochia de classa a III-a Borgo-Rus cu filiile Iaad și Dorolea din protopresbiteratul Bistriței, cu terminul de 30 țile dela prima publicare a acestui concurs.

Ca venit va avea capelanul jumĕtate din toate venitele parochiali, cari computate în bani fac la an suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și așterne suplicele instruite amesurat legilor din vigoare în terminul indicat, la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței în conțelegere cu comitetul parochial.

Borgo-Bistrița, 18 Ianuariu, 1887.

Simeon Monda,
protopresbiter.

---

ad. Nr. 32. [1533] 2—3

EDICT.

George Eliseiu Dogariu din Herman carele deja de 13 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Maria George Irimie din Stupinile Brașovului, sĕ citează a se presenta la subscrisul oficiu protopresbiteral, în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Roman,“ căci la dincontră sĕ va pertracta și decide causa sa matrimonială și cu absența lui.

Brașov, în 19 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului II-lea.

Ioan Petric,
protopresb. ca adm.

Nr. 961 civ. 1887. [1537] 1—3

Publicațiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole se aduce la cunoscință publică, că în urma cererei proprietarului Martin Schuster et cons. din Măgărei pentru concederea comasărei hotarului comunei Măgărei, spre acest scop se defige și de pertractare **5 Aprile 10 oare a. m. a. c.** ce se va ține în cancelaria comunală din Măgărei, la care pertractare se citează toți interesații în causă cu acea observare, că părțile, ce nu se vor înfățișa se vor considera ca învoite cu comasarea.

Din ședința tribunalului din Elisabetopole, ținută la 14 Februariu, 1887.

Nagy Lajos, preș. **V. Iakab Árpád,** notariu.

Dr. Adalbert Balinth,

proto-medic montan emerit aduce la cunoscința publică, că s'a mutat cu locuința în Sibiiu — Sag-vorstadt, Brückengasse Nr. 9. și-și ofere on. public servițiile sale, mai cu samă în specialitatea morburilor de copii.

Ordinează în toată țiua dela **8—9** a. m. pentru miseri gratuit. [1536] 1—3

„ALBINA“ institut de credit și de economii în Sibiiu.

Convocare.

Domnii acționari ai *Institutului de credit și de economii „Albina“* se învită prin aceasta în vîrtutea §-lui 20 al statutelor societății la

a XIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Sibiiu la **29. Martie 1887 st. n.** înnainte de ameadi la **10 oare** în casa institutului (strada Baier Nr. 1).

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunei; Bilanțul anului 1886 și Raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisat, conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea prețului marcelor de presență pe anul curent.
5. Alegerea a lor doi membrii în consiliul Direcțiunei în locul acelor doi, al căror mandat au espirat în sensul §-lui 36 din statute, și substituirea prin alegere a unui membru reposat dela ultima adunare generală încoace. (§. 37.)

Domnii acționari, cari în sensul §. §. 22, 23 și 24, din statutele societății voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rogați *a și depune la cassa institutului acțiunile lor și eventual dovedile de plenipotență cel mult până Vineri în 25 Martie a. c. st. n. 6 oare p. m.*

Sibiiu, 11 Februariu, 1887.

[1538] 1—2 **Direcțiunea Institutului „Albina.“**

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 15 Sibiiu, Joi 12/24 Februariu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 11 Februariu, 1887.

Sâmbăta trecută parlamentul din Budapesta a fost teatrul unei scene uimitoare. Era la ordinea ḑilei creditul de 7 milioane pentru luarea mĕsurilor preventive, ca un eventual rĕsboiu sĕ nu ne surprindă nepregătiți. Era lucru natural sĕ mobilisăm și noi o parte din armată, căci toată lumea mobilisează, era natural sĕ votăm și noi un credit oarecare pentru armată, când întreagă Europa este cuprinsă de frigurile mobilisărei, toate statele votează ḑeci de milioane pentru armată.

Proiectul ministrului s'a pus la ordinea ḑilei în discusia publică a dietei în Sâmbăta trecută. Din toate partidele politice a luat cuvêntul câte un vorbitoriu, și a declarat, că cei de o părere cu ei votează creditul cerut, căci la partidele din parlamentul unguresc mai presus de toate este patria.

Dintre deputații români a luat cuvêntul domnul Petru Truța, și a declarat, că românii deși au necazuri multe, deși sunt asupriți în modul cel mai fără cruțare, deși n'au nici o speranță, că sub curentul actual se va crea și noue românilor o posițiune mai de suferit, cu toate acestea când este vorba de asigurarea patriei, de manifestarea loialității cătră patrie și tron, alipire de această țeară, atunci românul nu mai are cuvinte pentru necazurile sale, ci 'și dă averea și sângele pentru patrie. Declară deci că deputații români primesc creditul cerut.

Declarațiunile loiale a le deputatului român au produs mare sensațiune în parlamentul din Ungaria, și oratorul a fost viu aplaudat, așa ne spun ḑiarele din capitală.

Pre noi, adevĕrul vorbind, ne pune în uimire sensațiunea, de care e vorba, și entusiasmul cel mare al deputaților din parlamentul Ungariei pentru loialitatea dovedită de domnul Truța la votarea acestor milioane, și aceasta cu atâta mai vêrtos, cu cât, cu 2 ḑile mai 'nainte tot acel parlament s'a scandalisat, unanim s'a scandalisat de cuvêntarea deputatului Mocsáry, în care s'au spus tot asemenea adevĕruri, ca și în cea a deputatului român, și am vĕḑut, că a venit ministrul president, și a declarat cu autoritatea, care trebue sĕ o aibă cuvintele unui ministru president, a declarat, că neadevĕruri sunt toate gravaminele naționalităților, esprimate prin rostul domnului Mocsáry. Ne pune în uimire contrastul dintre Marți și Sâmbătă, deoarece nimica nou n'a spus deputatul Mocsáry, nimica nou n'a spus deputatul Truța, ceeace presa română nu o ar fi repetat de mii de ori, ceea ce românii prin faptă nu o ar fi documentat la toate ocasiunile.

Cumcă suntem asupriți pe toate terenele, că nu se esecută legea pentru naționalități, sau încât se esecută se esecută contra spiritului ei, că s'a pornit un curent pĕcătos spre a ne maghiarisa pre noi nemaghiarii, și acest curent dă înnainte sub ocrotirea guvernului, aceasta o am spus'o și noi, aceasta o a repețit domnul Mocsáry.

Cumcă noi nu judecăm acest stat după oarba politică a curentului actual — se nu mai tot ḑicem a guvernului actual, căci în punctul acesta — din casul deputatului Mocsáry — am vĕḑut, că între partidele unguresci nu esistă deosebire de păreri, cumcă nu judecăm statul după politica curentului actual, aceasta o am dovedit de 20 de ani încoace la toate ocasiunile, căci noi am jertfit avere, la 1878 ne-am vĕrsat sângele pentru politica monarchiei, și din iubirea cătră această patrie, contra voinții statului, care pas de pas ne pune pedeci, jertfim cu sutele de mii pentru cultivarea noastră, pentru progresul nostru, dela care condiționăm esistența statului.

Ceea ce facem ḑi de ḑi, o a spus domnul Truța la un cas positiv.

Și pentru aceasta atâta entusiasm.

Este în adevĕr enigmă pentru noi sensațiunea produsă prin declarațiunea domnului Truța, că românul la ḑile grele, când e vorba de esistența statului 'și uită necazurile, și cu o gură și cu o inimă este pentru cele mai mari jertfe.

Și dacă e vorba sĕ ne dăm totuși o esplicare a acestei stranie aparițiuni, atunci vrênd, nevrênd, trebue sĕ credem, că ungurii conform trecutului lor în posiția noastră, strĕmtorați și maltratați, după cum suntĕm noi, n'ar fi loiali ca noi, nu s'ar lipí de această patrie, cu iubirea și devotamentul, cu care noi ne lipim.

Și psichologicesce vorbind, sub acest raport înțelegem entusiasmul, înțelegem însĕ și fanatismul, cu care este persecutat domnul Mocsáry pentru ținuta sa politică.

Scenele turbulente de Marți 3/15 Februariu, și sensațiunea, entutiasmul de Sâmbătă 7/19 Februariu, ori cât de mare contrast formează ele, pentru noi sunt de mare valoare.

Parlamentul din Ungaria s'a indentificat cu reuniunile de maghiarisare, tot așa și guvernul.

Parlament și guvern s'au uimit, vĕḑend, că după o asemenare politică de cutropire, românul jertfesce totul pentru aceasta țeară

Parlamentul și guvernul va trebuí sĕ tragă conclusia, că noi nu suntem legați de acest pĕmênt, și că sperăm îndreptarea politicei actuale.

Epistola dlui Mocsáry, prin care declară, că iese din clubul partidului independent.

„Onorabile dle president! În urma conclusului desaprobătoriu al clubului, me simt necesitat a declara, că resignez la cualitatea de membru al comitetului esecutiv și ies din club. Nu pot însĕ se nu fac observarea, că nu pot recunoasce de întemeiată afirmația cuprinsă în conclus: că punctul meu de vedere în cestiunea naționalităților „e în contrașicere diametrală cu programul partidului.“ Partidul la mai multe ocasiuni și chiar foarte de curênd din nou a declarat, că susține principiile egalității de drept; dar e **minimul egalității de drept, ca legea esistentă sĕ se respecteze față cu naționalitățile.** — Cu distinsă stimă Ludovic Mocsáry.“

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Cestiunea convenției vamale cu România în Austria.

Viena, 8/20 Februariu, 1887.

A trecut anul, de când cestiunea convențiunei vamale cu România agită spiritele atât dincoaci cât și dincolo de Carpați, de o jumĕtate de an granițele dintre Austro-Ungaria și România sunt închise cu desĕvêrșire pentru esportul reciproc al productelor ambelor țĕri.

Dar bărbații politici, atât cei de dincolo, cât și cei de dincoaci s'au convins, că starea aceasta nenaturală nu se mai poate continua timp îndelungat, fără perderi ireparabile pentru ambele state.

În Austria clasa marilor industrieși a perdut din venitele sale sigure în decursul acestui jumĕtate de an nu mai puțin de 30—40 milioane de fl. Tot așa se poate ḑice despre meseriașii și neguțătorii nostri ardeleni cu deosebire cei de prin mărginime au dat înnapoi și defeliu nu sunt mai splendide resultatele acestui ne fast rĕsboiu economic nici pentru România, unde (avem cele mai autentice informațiuni) prețul vitelor a scĕḑut astfeliu, cum nu s'a mai pomenit mai 'nainte, amenințând cu ruina pe micii proprietari și economi dela sate.

În fața acestei stări de lucruri a fost numai o urmare naturală, când în ḑilele prime ale lunei trecute Dl ministru instrucțiunei publice din România, Dimitrie Sturza a venit la Viena, cu intenția de a reîncepe firul întrerupt al pertractărilor pentru renoirea convențiunei vamale. Afabilitatea și prevenirea, cu care a fost Dl Sturza primit la Viena a

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

Reproducem în cele următoare din acest manuscris — prelângă doi psalmi și „Credeul.“

Милѣѭщемъ до҃амне дꙋпъ маре мила та. ши дꙋпъ мꙋлте єфтѣишꙋгꙋреле тале. кꙋръцѣще фъръ леџиле мѣле. че маи врътосꙋ мъ спалъ де фъръ леџиле мѣле. ши де пъкателе мѣле кꙋръцѣщемъ. къ фъръ леџиле мѣле єꙋ џиꙋ. ши пъкатꙋль міеꙋ антре мине цасте пꙋрꙋрѣ. ціе ꙋнѫ грешии ши тленшꙋгъ антре тине фечю. ка са дерептеџите кꙋвинтеле тале. ши съ авинџи. къндь вери жꙋдека҃. адекъ де фърълѣџе ачепꙋтꙋсь ши апъкате нъскꙋмъ мꙋма мѣ. адекъ дѣдевъръ юбитаи. фъръ бѣсте ши аскꙋнсꙋл мъндріѫ та҃ ибитꙋмиѫи. стропишимъ кꙋ съпꙋпь ши кꙋръцескꙋмъ. ламъвери ши маи врътось де зъпада анзлбимъвои адзꙋлꙋи миеꙋ даи бꙋкꙋрие ши весели҃е. бꙋкꙋръсе ѿаселе плекате. антоа҃рче фаца та҃ де пъкателе мѣле. ши антоа҃те фъролеџиле мѣле кꙋръ. иним кꙋратъ Зидѣще атрꙋ мине до҃амне. ши дх҃ъ дерепть аноеще антрꙋ згꙋбь міеꙋ. нꙋ лъпъда мине де фаца та҃. ши дх҃ꙋль сфинть аль тъꙋ нꙋ лꙋа дела мине. дъми бꙋкꙋріѫ спеніа та. ши дх҃ꙋль блъдическь атърѣщемъ. авъци фъръ леџиле кънилорь тале. ши нескꙋраци кътръ тине атоаръчесеворь. избъвѣщемъ де стръмби доа҃мне ахꙋмнезꙋль спъсеніеи мѣле. бꙋкꙋръсъ лимба мѣ лерептъциен тале. до҃амне ростꙋлꙋми дескиде. ши ростꙋл міеꙋ спꙋсе лаꙋда та҃. късаи врꙋтъ врѣ. комъндарѣ даѿврѣмꙋ. тоа҃те арселе нꙋ дꙋлче врꙋши. комъндарѣ зеꙋлꙋи҃ дх҃ь фръмтъ. инимъ фръмтъ ши плекътъ дꙋмнезеꙋ нꙋ кинꙋеще. феричѣзе до҃мне дꙋлче боеи тале сиѿнꙋль. ши съ зидѣскъ пъреціи ерлимꙋлꙋи. атꙋнче дꙋлче врꙋши. комъндаре дерептъці҃еи. анзлцарѣ тоа҃тъ спре ардере. атꙋнче ворь анзлца҃ спре алтарюль тъꙋ вицеи.

Лꙋдаци нꙋмеле домнꙋлꙋи лъдаци ши роби домнꙋлꙋи. стънь ѧкаса домнꙋлꙋи ѧкꙋрциле касеи зеꙋлꙋи нострꙋ. лъдаци домнꙋль. къ дꙋлче є домнꙋль. кънтаци нꙋмеле домнꙋлꙋи кꙋбее къ шковъ алѣсе лꙋишь домнꙋль. ши израиль ѧдостоиничіе лꙋи ши. къ єꙋ кꙋноскꙋи къ маре є домнꙋль. ши домнꙋль нострꙋ спре тоци зеи. тоа҃те къте врꙋ домнꙋль фѣче. ачерю шн апъмънть. амъри ши антоа҃те фъръ фꙋндꙋриле. рѣдикъ нори дила фрѫшитꙋль пѫмънтꙋлꙋи. фоулерꙋл анлоаель. фъче. скоа҃съ вънтꙋри де лбистиѫриле сале. чель че вътъмъ атъи нъскꙋци егитꙋлꙋи. дела ѿмь пънъ ла битъ. тремисе сѣмне ши чюде пре мижлокь де тине египте. спре фараѿн ши спре тоци ши роби лꙋи. чель чи бътъмъ лимби мꙋлте. ши ꙋчисе апъраци тари. сиѿнꙋ апъратꙋль амореиеи. іѿгꙋ апъратꙋль басанꙋлꙋи. ши тоа҃те апърцииле хананѣилор ши дѣде църиле лор а ѡ чине ѿчинъ лꙋ израиль ѿамені҃и сꙋи. дѿамне иꙋмеле тъꙋ лвѣкь. ши памтѣ та анѣмь ши анѣмь. къ жꙋдекъ домнꙋл ѿаминилорь съи. ши де ши роби съи роагъсе ши идоли лимбилорь арцинть ши ѻрь лѫкрꙋль мънинилорь ѿменещи. ро҃стъ лꙋ ши нꙋ грѣескь. ѿкї҃и лꙋ ши нꙋ вꙋдь. ꙋрекї҃ лꙋ ши нꙋ лꙋдь. нечи бѣсте сꙋфлѣть аростꙋль лорь. фие каиче а чен факь. ши тоци чеиздѣескꙋсе атръиши. каса лꙋ израиль благословици домнꙋль. каса лꙋи аронь благославици домнꙋль. каса лꙋ либиеи блъгословици домнꙋл. чине тѣмеципъ де домнꙋл благословици домнꙋл. благословитъ домнꙋл де ѧсиѿнь биетори ліерл҃имꙋ.

(Va urma.)

trebuit să convingă pe deplin pe fraţii nostrii de dincolo, că Austria doresce sincer încheerea păcei economice şi e dispusă chiar a aduce jertfe spre acest scop, jertfe, în faţa cărora nici Ungaria nu va putea să-şi permită a zădărnicí prin pretensiunile şi şicanele sale vamale bunele intenţiuni, ale celor din Viena şi Bucuresci.

Incidentul, care ne face, a resuscita cestiunea convenţiunei vamale cu România, este, că în ḑilele aceste a fost cestiunea pusă pe tapet şi în parlamentul din Viena. Cred a fi de interes a reasuma în cele următoare, discusiunea interesantă din sînul comisiunei budgetare a parlamentului.

În comisiunea budgetară a pus deputatul Beer întrebarea ministeriului, să dea deslușiri asupra stării, în care se află afacerea convenţiunei vamale cu România.

În numele guvernului a răspuns ministrul de comerciu, marchisul Bacquehem, dechiarând, că nu este în posiţie a espune starea lucrului în detaiurile ei, tot, ce poate comunica, este: cu câteva săptămâni mai 'nainte au avut loc conferinţe atât între guvernul austriac şi cel ungar, cât şi între cel român în materia amintită. Dênsul are deplină speranţă, că pertractările formale o să se reînceapă cât mai degrabă şi că vor duce la o resolvare mulţămitoare; guvernul este aplecat, a face cu privire la acei articli, cari privesc România mai de aproape, concesiuni preţioase şi prin urmare este îndreptăţit a aştepta aceeaşi prevenire din partea României.

Deputatul Abrahamowicz (polon), luând cuvêntul, dechiară, că atât dênsul, cât şi partida, pe care o represintă, în principiu nu sunt adversari ai statoririi unei convenţiuni, dar combat un tractat, care din hatîrul industriei austriace, ar negliga interesele producţiunei agronomice ale Austriei; accentuează aceasta cu atât mai mult, cu cât vede, că importul bucatelor române în Austria a crescut foarte mult, pecând esportul productelor de industrie din patrie a scăḑut.

Deputatul Beer replică la acestea foarte potrivit, că aci sunt de a se considera nu numai interesele unei provincii, nu numai interesele agronomice ale Galiţiei, dar interesele tuturor ramurilor economice ale întregei monarchii. Şi chiar mulţi dintre agricultori, în special cei din Bucovina, doresc cu tot preţul convenţiunea.

Dl Dr. de Zotta (român) alăturându-se la părerea antevorbitoriului seu, accentuà, că Bucovina a suferit foarte însemnate perderi prin răsboiul vamal. Esportul de lemne al Bucovinei făcea până bine de curênd 6—7 milioane de florini, în vreme ce aḑi e redus aproape la nula, avênd drept firească urmare, lipsirea pânii alor mii de lucrători.

Deputatii Dr. Menger şi Rusz accentuează în faţa perderilor agronomice, neasemênat mai marile perderi în ramul industriei, care din punctul de vedere austriac cu deosebire trebue accentuat.

Aceasta este în reasumat discusia parlamentară asupra cestiunii, faţă cu care presa germână din Austria acompaniază fără reservă şi franc intenţiile guvernului, combătând falsele aspiraţiuni ale polonilor — odioară feudali — acum agrari.

Semnele sunt dar bune, rămâne ca în viitoriul cel mai apropiat să se şi împlinească.

Vederemo! X

La reflecsiunile noastre din Nr. 12, între care am ḑis celor ce au urechi de auḑit, să ne dea bună pace cu încercările lor de maghiarisare, — dl Czenkalji declară în Nr. 22 al foaei „Brassó,“ că zeu dsa nu ne va da pace. Şi în adevĕr dl Czenkalji susţine morţiş la adresa noastră: „că naţionalităţile trebue să înveţe limba maghiară chiar şi în interesul lor propriu, pentru că atunci va fi Ungaria una în *limbă* şi în inimă.“

Paff! Am terminat! — Am ḑice că capitulăm în faţa argumentării instructive a dlui Czenkalji, dacă dsa ni ar fi arĕtat, care este acea lege, care obligă pe naţionalităţi să înveţe limba maghiară preste tot, şi în special pentru scopul ca Ungaria să fie *una în limbă?*

Ce e drept, noi scim de o lege, care obligă pe învĕţătorii scoalelor nemaghiare, cari sciu şi trebue să scie limba maghiară: ca ei să propună învĕţăceilor sei aceasta limbă — se înţelege — în rênd cu celelalte studii elementare; n'am aflat însĕ § ul, după care de asemenea învĕţăceii să poată fi constrinşi a o şi învĕţa, şi a o învĕţa tocmai pentru scopul indicat de dl Czenkalji.

Cu toate acestea ni se pare că pricepem destul de bine pe dl Czenkalji; dsa ni se presentă ca şi când ni-ar ḑice: Mĕi români dela plug şi ela vite! noi maghiarii nu ve oprim ca să nu purtaţi opinci după obiceiul vostru naţional; de noi ve puteţi purta cum ve place, numai apoi *să îmbrăcaţi preste opinci cisme cu pinteni*, căci aşa ve veţi mişca mai uşor, aşa veţi progresa mai bine, şi numai aşa va fi ţara noastră *una!*

Dar să nu facem asemĕnări, care dl Czenkaljí poate le va luá în glumă; lucrul e cu mult mai serios, decât ca să ne vină gust pentru glume; noi o ḑicem serios, cu legea în mână şi cu mâna la inimă: Învĕţătorii nostri români să-'şi pună silinţa a introduce pe scolarii lor în cunoscinţa limbei maghiare, precât aceea se poate câştiga în scoala elementară pe lângă celelalte studii obligate. Apoi punct.

De aci încolo tot românul, care crede că poate se aibă trebuinţă ori folos de limba maghiară, învĕţe-o de bună voe ca noi, precât o poate mai bine; noi de alte rele, d. e. de vegsaţiuni şi de asupriri da, de maghiarisare însĕ pe calea aceasta nu ne temem; ear de alte torturi în scopul maghiarisării, de care dl Czenkalji nu vrea să scie nimic, noi nu mai vorbim aici, pentrucă din puţine ne am putut convinge pe deplin, că ori cât de respicat şi ori cât de clar vom vorbí, dsa tot nu ne pricepe, va se ḑică nu voiesce să ne priceapă.

Ce privesce în cele din urmă pe dl ministru Trefort, în locul căruia dl Czenkalji poartă atâta simţ de consciinţă vătĕmată: — noi nu credem, că dl ministru să se supere pentru atestatul, ce i l'am dat despre acel tact patriotic, cu care Escelenţia Sa nu numai escelează, dar se şi laudă. Şi dacă cumva dl Czenkalji crede, că denunciându-ne pre noi pentru o notiţă nevinovată, 'şi poate câştiga sau asigura graţia dlui ministru: la noi aceasta virtute a dsale vine sub însăşi acea consideraţiune, carea o avem pentru ori carele din ceata celor mulţi profesionişti, cari pe astfel de căi 'şi fac mai cu înlesnire datorinţa patriotică.

Desbaterea asupra budgetului ministeriului de culte şi instrucţiune publică.

(Urmare.)

Nu sciu, auḑit'a dl ministru de justiţie, ce a spus mai dĕunăḑi deputatul Dimitrievici, că în cercul seu de alegere autorităţile resping ori-ce hârtie şi ori-ce achis la actele înaintate lor, cari nu sunt compuse în limba maghiară. (Strigări sgomotoase: Corect! Mare mişcare. Bine fac!)

Polonyi Géza: Protesteze Miletici contra aceasta, dar nu dl deputat. (Aprobări.)

Ludovic Mocsáry: Rog cu stimă pe dl preşedinte, să bine-voiască a me mântui de asemeni întreruperi. Îmi pare foarte rĕu, on. casă, că dl deputat o spune aici în sînul dietei, că e bine, dacă una din legile fundamentale ale statului nu se respectează şi în continuu se eludează. (Mare sgomot.)

Preşedintele: Nu pot opri în parlament, on. dle deputat, ca unul sau altul din deputaţi să nu dea espresiune vederii sale prin întreruperi. (Viue aprobări.)

Rácz Géza: E trist, că din sînul acestei partide trebue să auḑim o astfeliu de cuvêntare. (Aprobări în stânga estremă.)

Ludovic Mocsáry: E dureros On. casă, dacă i se spune în faţă guvernului, că legile nu se respectează şi guvernul privesce la aceasta cu indiferentism. Şi aceasta n'au ḑis'o numai deputatul Dimitrievici, ci au ḑis'o foarte mulţi. Ve rog numai a ve aduce aminte de deputatul Szabovlievici, a cărui cuvêntare loială am ascoltat'o cu bucurie în ultima sesiune. Am băgat în busunariu declaraţiunile lui frumoase, patriotice şi loiale, dar am ignorat'o cu toţii, că şi dl deputat a spus'o, că cestiunea naţionalităţilor esistă numai pe hârtie.

Eu, On. casă privesc cu adâncă îngrijire politica, ce-o urmăresce în cestiunea naţionalităţilor guvernul şi în genere statul maghiar şi societatea maghiară.

Cu o îngrijire atât mai mare privesc aceasta, cu cât asupra patriei noastre mersul timpurilor începe a se agrava din ce în ce mai tare. Eu cred, că nu e om în această casă pe care nu l'ar umplé de îngrijire, sau pe care nu l'ar ne linisci cel puţin, că în acest moment nu stăm pe picior bun cu naţionalităţile. Eu cred, că vom străbate prin pericol, dacă va năvăli asupră-ne. Pentru că putem să ne încredem puţin şi în noi şi poate nici în privinţa ajutoriului nu vom fi lipsiţi, dar acel simţemênt, pe care l'am amintit, că dacă este cu neputinţă, ca în aceste momente să nu fie pĕtruns fie-care de convingerea, că totuşi ar fi bine, dacă am sta pe picior mai bun cu naţionalităţile: ve rog a avea în vedere, că totuşi ar fi bine a ne gândí puţin şi despre aceea, că oare bună e direcţiunea ce o urmărim faţă cu naţionalităţile, statul şi societatea deopotrivă. Şi fiindcă în aceste momente sunt preocupaţi toţi fii patrici cu ceea-ce se poate întâmpla în viitoriu, binevoiască onor. casă a-mi concede, d'a me ocupa câteva minute de aceea, ce influinţă poate să aibă asupra relaţiunilor noastre esterioare acea politică, pe care o purtăm în cestiunea naţionalităţilor în această ţeară

De aliaţi avem neapĕrat trebuinţă. Incât ne putem răzima pe Germania, cred, că sunteţi până acum în curat şi să dea Dumneḑeu, ca să nu venim cu ea şi mai mult în curat. În ceeace privesce marele nostru interes, ca Rusia să nu pună mâna pe peninsula balcanică, putem se contăm la ajutoriul Turciei, Angliei şi poate şi la al Italiei; dar încât vom trebui să stăm faţă în faţă cu Rusia, amiciţia statelor balcanice, cu deosebire amiciţia şi alianţa Sêrbiei şi a României este mai însemnată pentru noi, decât amiciţia puterilor mari.

Eu aşa cred domnilor, că această alianţă o putem câştiga.

Am auḑit noi din partea slavă amintindu-ni-se Philippi ş'am auḑit declaraţinnea, că sêrbii din parte-le aşteaptă liniştiţi rĕsboiul cu Rusia. Cunoasoeţi mişcarea naţională în diferitele ţeri slave. În Praga renumiţii şefi de partidă, în Agram agitatorii vestiţi tocmai aşa amenință cu muscalul, ca poate şcolarii din Löcs, sau lucrătorii slovaci beţi din piaţa Pestei, pentrucă sciu, că prin aceasta devenim mai nervoşi, şi cu aceasta se poate influința mai mult. Sunt însĕ convins, că nu se află între rassele diferite slave una, care şi-ar dorí ceva din fericirea absolutismului muscălesc.

Ce privesce pe români. On. casă, interesul rassei române este pe deplin identic cu interesul rassei maghiare, pentrucă neamul român tocmai aşa este vîrît în mijlocul marei rasse slave ca cel maghiar şi formează tot aşa un ostrov în marea slavică. Aceasta formează o basă naturală a alianţei între noi şi ori-cât de puţin sunt mulţĕmitoare relaţiunile faptice, ori ce s'a petrecut între noi în trecut, aceasta este o situaţiune imposibilă şi resturnată cu capul în sus şi va urma mai curênd sau mai târḑiu, că ceeace a unit Dḑeu, omul să nu despartă. Logica situaţiunei ne indrumă de-adreptul la aceasta. A folosí această situaţiune este problema guvernului care, — după ce Ungaria este în prima linie interesată în cestiunea orientului, — este chiemată a pune în cumpĕnă înfluința lui covêrşitoare în politica orientală a monarchiei Dar statul ungar, On. casă, nu numai pe calea înfluinţii sale, ce compete diplomaţiei, are un rol însemnat în cestiunea orientului, ci rol însemnat are şi în cercul seu propriu de putere, ca stat maghiar şi nu numai statul, ci şi societatea maghiară, pentru că aceste sunt chiemate a se ocupa de cestiunile naţionale, cari sunt mult împlicate în cestiunea Orientului.

Conced, On. casă, că putem să fim în bună amiciţie şi în alianţă pe scurt timp fie cu sêrbii, fie cu românii eventual şi fără ca să vină în vorbă cestiunea naţionalităţilor, dar hotărît trag la îndoiala aceea, că fie cu Sêrbia, fie cu România vom putea să încheiem o alianţă durabilă şi sigură, *dacă nu ne va fi succes a inaugura mai înnainte la noi acasă o astfeliu de politică faţă cu naţionalităţile, care se satisfacă, dacă nu pretensiunile ultraiştilor, cel puţin aspiraţiunile naţionale corecte şi drepte ale grosului românilor şi sêrbilor dela noi..* Nu putem să contăm la o durabilă şi sigură alianţă pentru aceea, pentru că atât la români, cât şi la sêrbi este puternic sentimentul legăturei de rassă. Aceste naţiuni sunt mult mai mici, decât ca să nu reflecteze la connaţionalii lor, cari locuiesc în statul nostru. Naţiunaa germană se poate lipsí de acei connaţionali, cari sunt în Austria. Fran ia nu-şi bate capul cu cele ce se petrec cu francesii în Belgia şi Elveţia, pentru că şi fără de acestia este mare şi puternică. Dar sêrbii şi românii de preste Drava şi de peste Carpaţi au cel mai mare interes pentru connaţionalii lor de aici, fiind că acestia se ţin de posiţiunea naţiunii lor ca o parte întregitoare a acestei posiţiuni precum formează şi în privinţa culturei şi a literaturei o parte întregitoare. De aceea este de o însemnătate deciḑĕtoare, în ce privesce relaţiunile noastre orientale împregiurarea, că ce politică urmăresce statul şi societatea maghiară aici înlăuntru. O tractare dreaptă, o politică bună faţă cu naţionalităţile este....

Preşedintele: Rog pe on. d. deputat să binevoiască a vorbí la budgetul ministeriului de culte şi instrucţiune publică. (Viue aprobări.) Nu e tocmai potrivit ca on. deputat să se ocupe cu cestiuni de naţionalitate. (Viue aprobări generale.)

Ludovic Mocsáry: Eu aşa cred că, cestiunea naţionalităţilor ar trebuí se intereseze parlamentul maghiar şi odată într'un an să ne aducem aminte de ea. (Sgomot.) *O politică de naţionalitate cum se cade: acesta este preţul pe lângă care putem trăí cu românii şi cu sêrbii în amiciţie şi alianţă.*

Daţi preţul acesta, pentru că este totodată şi preţul, cu care ne putem câştiga şi înlăuntru în propriul nostru cerc liniscea şi conviețuirea pacinică. Să mobilisăm în direcţiunea aceasta, on. casă, cât se poate mai curênd, chieltuelile, ce le vom avea cu această mobilisare nu ne vor păgubí ve asigur; pentru că nu împărtăşesc vederile acelora, cari cred, că naţionalităţile din Ungaria nu se pot împăca şi mulţămi cari cred poate, că ne vor lua numai în rîs, dacă acum în oara 12-a am voi să începem a ne împretenì cu ele.

Sciu, on. casă, că naţionalităţile, cari trăiesc în statul nostru sunt gata a se împăca, şi doresc aceasta din parte-le; ele sunt gata a încheia pace cu noi pe aceea basă, ce au starit'o legea dela 1868; dar cer că cea lege să se ţină şi să nu fie numai pe hârtie.

Nu creadă nimenea, că popoarele ar voi să rupă aşa de uşor legăturile milenare. Naţionalităţile din Ungaria nu intenţionează aceasta, ele sunt alipite cu iubire de acest pămênt, *dar vosesc să se simtă aici în patria lor proprie în adevĕr acasă.* Ḑic să mobilisăm în această direcţiune mai bine aḑi. decât mâne. Aceasta va fi cea mai bună pregătire faţă

cu orice eventualităţi viitoare şi eu sunt convins, *că ar echivala cu o armată, dacă ne-ar succede se inaugurăm o politică de naţionalitate cum se cade.*

Ce privesce budgetul, deoarece nu l'am primit în total, nu-l primesc nici în special.

Raport general

despre activitatea „Reuniunei române de cântări din Sibiiu“ şi a comitetului ei în decursul anului 1886, cetit în adunarea generală ţinută la 14 Faur 1887.

(Urmare.)

Cu abatere dela trecut a înlocuit reuniunea noastră anul espirat cel dintâiu concert ordinar prin representarea operei de C. Kreutzer: „O noapte în Granada“ (Das Nachtlager in Granada). A fost fără îndoială grea problema, ce 'şi-a propus reuniunea sĕ deslege de astă-dată. Ea aduse ce e drept, doveḑi de dibăcie prin esecutare, în mai multe rênduri de piese mai mari şi mai grele, precum au fost: „Cruciaţii“ de W. Gade, „Crăiasa Ielelor“ de W. Gade etc., se mărginise însĕ, în sfera concertelor, la simpla esecutare a musicei şi nu se estinse şi la joc. De aceea li se părea multora problema indicată foarte încumetată, alţii o considerau earăşi de-a dreptul de nerealisabilă. Nedumeririle acestea nu erau lipsite de motive, şi încă de cele greu cumpĕnitoare. Cestiunea înlocuirii concertului prin o operă s'a ventilat şi discutat în comitet abia prin a doua jumĕtate a lunei lui Faur a. tr., ear studiarea s'a început faptice numai spre sfârşitul acelei luni. Şi fiindcă până la Pasci trebuia sĕ se fi dat opera, de-oare-ce, dela acest timp începênd, avea sĕ ocupe teatrul cetăţenesc din loc o trupă teatrală germană, reuniunea avea abea 7 sĕptĕmâni timp pentru pregătire. — A amêna representarea pe toamnă târḑiu — până la sfersitul sesonului de petrecere aici a numitei trupe teatrale, — ar fi însemnat a renunţa la ea pentru anul întreg. Mai era şi o altă împregiurare, care vorbia pentru vederile celor nedumeriţi. Partitura pentru orchestru dela opera, ce era sĕ se represinte, după cam de comun se scie, n'a eşit în tipar, şi era de prevĕḑut, că va fi greu de câştigat, ear de altă parte lipsa cu totul a unei traduceri acomodate în limba română a libretului, ceea-ce, considerând greutăţile cele mari împreunate cu o astfel de traducere, era una din lipsile cele mai îngrijitoare, de asemenea era de natura de-a mări îndoelile. „Voesce şi vei putea“ şi-a ḑis reuniunea, şi cu aceasta s'a pus pe lucru. Se împărţiră rolurile, mai fie-care membru din comitet luă asupra-şi câte o comisiune: unul de-a angagia musica, altul de-a procura partitura, sau cel puţin vocile pentru orchestru, al treilea pentru de-a pune la cale efectuirea garderobei etc. şi pregătirile se urmară cu o vioiciune neobicinuită. Cele 7 sĕptĕmâni încă nu erau împlinite, şi opera era studiată. Greutăţile, ce se păreau la început neînvingibile, nu mai esistară, erau superate, ear opera era preparată astfel, încât representarea, ce a avut loc, înnaintea unei case pline până la cel din urmă loc, la 15 Aprilie n. 1886, după apreţierile, ce i-s'au făcut în foile locale, au întrecut şi cele mai cutezate aşteptări, spre cea mai mare mirare a celora, — cari la început aveau nedumeriri, îngrijaţi fiind de soartea reuniunei. — Astfel încuragiată reuniunea a hotărît sĕ repeţească representaţiunea la 17 Aprilie st. n., destinând venitul curat în părţi egale, pentru fondul scoalei de fete, întemeiată şi susţinută de „Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român“ şi pentru „Reuniunea pentru înfrumseţarea Sibiiului.“ Fiind venitul ambelor producţiuni 675 fl. 65 cr., ear cheltuelile 566 fl. 33 cr. şi astfel restul bun 109 fl. 32 cr., societăţile atinse mai sus, în al căror folos a fost dată representaţiunea din urmă, au primit şi cuitat suma de câte 54 fl. 66 cr. v. a.

Rolurile din operă au fost împărţite astfel: Partia Vênătorului (bar.) o a cântat oaspele, dl N. Popovici, profesor în Caransebeş; partia Gabrielei (sopran) o a cântat dna Maria Crişian; partia lui Gomez (tenor) o a provĕḑut dl G. Pop, teolog, ear partiile banditilor le-au cântat dnii: Isaia Popa (Vasco), Mateiu Voilean (Piedro) şi Dr. I. Crişian (Ambrosio.) Corurile le-a esecutat corul reuniunei, ear acompaniarea o au provĕḑut orchestrul cetăţenesc din loc — sub conducerea dirigintelui reuniunii.

Dacă rĕuşita atât de bună a representaţiunii trebue sĕ satisfacă pe toţi membrii activi ai reuniunii, avênd fie-care parte la succesul câştigat în frunte cu neobositul ei preşedinte, totuşi în deosebi trebue sĕ aducem tributul de recunoscinţă şi cea mai adênc simţită mulţămită dirigintelui nostru, prof. sem. G. Dima, carele cu cel mai înfocat zel şi cu abnegaţiunea cea mai rară, afară de oficiul seu de conducĕtor, a luat asupră-şi şi a dus în deplinire în modul cel mai nimerit şi traducerea libretului, o muncă aceasta pe cât de ostenicioasă pe atât şi de grea. Putem ḑice fără teamă de-a întimpina opositiune, că la pregătirile, ce le făcea Reuniunea noastră pentru operă, dirigintele ei cu o mână da tactul, ear cu cealaltă scria libretul pe românesce. Ne simţim mai departe îndemnaţi a aduce călduroasa noastră mulţămită şi recunoscinţă iubitului oaspe, profesorului de musică din Caransebeş, dlui N. Popovici, carele la învitarea noastră s'a grăbit în modul cel mai prevenitor, cu impunerea de jertfe chiar şi materiale, a ne veni într'ajutor şi a da — pe lângă provederea partiei desĕmnate dênsului — tot sprijinul posibil dirigintelui nostru la conducerea probelor întru esercitarea jocului. Trebue sĕ recunoascem apoi meritul tuturor soliştilor, care cu diligintă şi multă osteneală s'au nisuit a împlini sarcinile, ce le luaseră asupra-şi.

Mai cu samă înse ne simţim datori a esprima mulţămita Reuniunei doamnei Maria Crişian, care cu abnegaţiune rară a făcut, chiar fiind bolnavă, posibil representaţiunea a doua, precum şi doamnei Minerva Brote carea cu îndatinata dênsei bunătate s'au supus fatigiilor continue de acompaniare în tot decursul studierii operei. (Va urma.)

Apel.

cătră clerul şi poporul din diecesa română gr. or. a Caransebeşului.

Se apropie momentul, în care clerul şi poporul din diecesa română gr. or. a Caransebeşului e chemat sĕ-şi manifesteze în mod demn simţemintele sale de pietate, iubire şi recunoscinţă pentru bărbatul, care în timpurile de cea mai grea încercare a muncit o jumĕtate de secol la întemeiarea binelui bisericei şi naţiunei sale.

Acest moment este ḑiua de 9 Martie a. c. în care se împlinesc 50 de ani, decând Prea Sânţia Sa bunul nostru Archiereu Ioan Popasu s'a dedicat altariului, luând asupra sa sarcina grelei păstoriri sufletesci

Nu ne ridicăm vocea pentru a ilustra meritele neperitoare ale demnului nostru Archipăstoriu întru desrobirea minţii şi inimei poporului din diecesa Caransebeşului. Ele sunt inprimate prin urmare neşterse în inima întregei naţiuni. Istoria neamului nostru va găsí în viaţa primului nostru archiereu român esemplul credinţii neclintite în puterea de viaţă a poporului seu; ea va înfăţişa posteritătii epoca isbândelor prin suferinţe şi va arăta roadele zelului neînfrânt, care în dispreţul tuturor neajunsurilor a vĕrsat cu profusiune binefacerile sale asupra mult cercatei noastre biserici şi naţiuni.

Simţemêntul de mulţămire şi vie recunoscinţă, ce animează credincioşii eparchiei Caransebeşului în faţa Înaltului Iubilar, a îndemnat pe cetăţenii români ai oraşului Caransebeş a se constitui într'un comitet central cu scopul de a face pregătirile de lipsă, ca ḑiua memorabilă se devină o ḑi de serbătoare pentru toţi fii diecesei.

În deplină convingere, că glasul nostru va afla resunetul cuvenit în inimile tuturora, comitetul central îşi ia voiă a recurge la spriginul moral şi material al protopresbiteratelor, comunelor, corporaţiunilor şi singurat cilor credincioşi ai diecesei noastre ca prin representanţi trimişi din întreaga diecesă sĕ contribue la înălţarea festivităţii iubileului vrednicului nostru Archiereu.

Aducênd la cunoscinţa tuturor voitorilor de bine, că ḑiua iubileului s'a statorit pe Luni după Duminica Tomei în 3/15 Aprile a. c. pe lângă programa, ce se va publica mai târḑiu şi pentru a cărei întregire ori-ce propunere din afară ar fi binevenită, comitetul central îşi permite a învita pe toţi credincioşii bisericei noastre a se întruní la Caransebeş, în locul reşedinţii episcopesci, ca sĕ descoperim înaltului iubilar simţemintele noastre de mulţămită şi bucurie şi cu un glas sĕ-i strigăm: *„Bucură-Te anghira noastră cea tare şi neclătită; veselesce-Te, vĕḑându-Ţi fii sufletesci în jurul Teu, purtând stâlpările faptelor Tale celor bune!“*

Din şedinţa ţinută în Caransebeş în 31 Ianuarie 1887.

Comitetul central:

Filaret Musta, protosincel şi deputat sinodal, preşedinte, *Andreiu Ghidiu*, protopresbiter şi deputat sinodal., *Coriolan Bredicean*, advocat şi deputat sinodal., *George Baiaş*, asesor consistorial., *Ilie Curescu*, c. r. locotenente în pensiune şi deputat sinodal., *Ioan Ionaşiu*, asesor consistorial ordinar., Dr. *George Popoviciu*, profesor., *Ioan Stancovici*, proprietar., *Achim Sirb*, epitrop parochial., *Iefta Biju*, *George Jumanca*., *Antonie Novăcescu*., *Ioan Peţa*, ases. consistorial, preşedinte, *Filip Adam*, protopresbiter şi deputat sinodal., *Ioan Budincean*, advocat şi deputat sinodal., *Ioan Bartolomeiu*, secretariu consistorial şi deputat sinodal., *Ad. Diacon*, deputat sinodal., *Ioan Topal*, c. r. căpitan în pensiune., *Vasilie Goldiş*, profesor., *Nicolae Velcu*, învĕţătoriu., *Teodor Lazaroniu*, epitrop parochial., *Ioan Beltean*, *Petru Cernescu*, *Traian Barzu*, notariul comitetului., *Ioan Popoviciu*, protopresbiter şi deputat sinodal, *Iosif Seracin*, c. r. vice-colonel în pensiune şi deputat sinodal., *Stefan Velovan*, director la institutul pedagogic şi deputat sinodal., *Patriciu Drăgălină*, profesor., Dr. *Iuliu Olariu*, profesor., *Iosif Bălan*, profesor., *Ioan Mihaiu*, *Nicolae Cârpan*, *Alecsandru Dolomiţă*, *Silvestru Logojan*, *Ioan Socaciu*.

Varietăţi.

* Înteligenţa română din Cluş are onoare a ve învita la concertul împreunat cu bal care îl va arangia în favorul „fondului pentru înfiinţarei unei scoale române de fetiţă în Cluş“ în 24 Faur st. n. 1887 în sala redutei urbane.

Începutul la 7 oare seara.

Cluş, în 25 Ianuarie 1887.

Pentru comitetul arangiătoriu:

Preşedintele	Secretariul	Cassariul
Iuliu Coroian, advocat.	*Iosif Popescu*, stud. juris.	*Basiliu Podoabă*, capelan.

* (Postal.) Direcţiunea postală escrie concurs pentru ocuparea unui post de oficial adjunct de clasa I eventual de practicant cu salariu anual de 600 fl. şi 100 fl. relut de cuartir, respective 300 fl. ajutoriu.

Cererile de concurs în termin de 3 sĕptămâni sĕ se aştearnă direcţiunei postale din Sibiiu.

Sibiiu, 16 Februariu, 1887.

* (Covocare). „Reuniunea învĕţătorilor români gr. or. din Districtul al X lea Braşov, al Archidiecesei gr. or. a Transilvaniei“ va ţiné adunare generală estraordinară pe Vineri în 20 Februarie a c. st. v. la 9 ½ oare a. m. în gimnasiul român din Braşov; la care sunt învitaţi prin aceasta a participa toţi P. T. Domnii membrii ai acestei reuniuni.

Obiectul de pertractare în aceasta adunare va fi: Cestiunea edării pe anul al II al foii pedagogice a acestei reuniuni „Şcoala şi Familia.“

Din şedinţa Comitetului central al reuniunei învĕţătorilor rom. gr. or. din districtul al X. lea Braşov; ţinut la 6 Februariu 1887 st. v. în Braşov.

St. Iosif, preşed.	*I. Dariu*, secretar.

* „Kolozsvár“ ne aduce scirea, că în şedinţa ultimă a comisiunei administrative a comitatului Huniădoara s'a adus la cunoscinţă, că ministrul de culte şi instrucţiune publică, — în urma unei representaţiuni a direcţiunei preparandiale din Deva — revocând ordinaţiunea, prin care a fost sistat catedra din limba română, din considerare la împregiurările locale, dispune ca limba română sĕ se propună ca studiu obligat pentru toţi elevii.

* (Jubileul reginei Angliei) Din Bombay sĕ scrie cu d tul de 16 l c. Astăḑi a sĕrbat întreagă India iubileul reginei Victoriei. Toate prăvăliele au fost închise, cetatea era îmbrăcată în vesmênt sĕrbătoresc. Zidirile de frunte şi stradele toate erau împodobite cu steaguri. Garnizoana de aici a ţinut de dimineaţă o festivitate militară. Comandantul Lord Reay dimineaţa la 8 oare s'a dus în piaţă, unde sub un cort înfrumseţat, a primit în numele reginei felicitările. Cu ocasiunea aceasta a ţinut şi o vorbire sĕrbătorească, in care a arĕtat cât de fericitoare a fost domnia reginei Victoriei pentru India Regina Victoria şi-a ţinut promisiunile făcute cu ocasiunea suirei pe tron, aşa că Anglia astăḑi cu drept poate sĕ se mandreasscă cu India Mai târḑiu s'a ţinut şi un serviciu Dḑeesc în biserică, la care a luat parte şi comandantul cu toate căpeteniile milităresti Şi în sinagogele jidovesti şi în geami încă s'au ţinut rugăciuni de laudă cătră Dḑeu.

Din închisori au fost eliberaţi o mulţime de prinsoneri; la o 100 de oameni, cari au fost închişi pentru datorii au fost eliberaţi, datoriile au fost plătite din partea regimului.

Posta ultimă.

Telegramele de ieri ne aduc scirea că până acum sunt cunoscute 260 de alegeri, dintre cari 140 sunt septenatisti, 76 opositionali şi 44 balotagie. *Saxonia*, *Baden*, *Würtemberga* şi *Hessa* au ales tot septenatisti. Circulă faima, că *„Reichstag“*-ul va fi convocat înainte de sĕvârşirea balotagielor, dacă din alegerile definitive va resulta capabilitatea de a aduce concluse.

La preumblare întâlnim mulţi cu faţa palidă, privire moroasă, umblet încet etc. ce e causa? Nimic alta decât debilitatea nervilor, care, cu toată griga cea bună remâne; dacă se întrebuinţează însĕ elixirul de nervi a Dr. Lieber atunci se va minuna de favorabila influinţă a acestui preparat binecuvêntat. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit [cruce cu ancoră] în sticle à ¼ Ltr. 3 Mk. ½ L. 4 Mk., 1/1 L. 9 Mk. în farmacie şi în centrală N. Schulz Hannovera Deposit.

Loterie.

Mercuri în 23 Februariu 1887.

Brünn: 80 30 24 52 25

Nr. 66 [1529] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan, lângă neputinciosul paroch Nicolau Opriş din comuna Gârbova protopresbiteratul Mercurei, cu încuviinţarea mai înaltă, se escrie concurs cu termin de 30 de ţile dela prima publicare.

Dotaţiunea împreunată cu acest post este jumătate din venitele parochiei de clasa a III-a. care jumetate calculată în bani face 203 fl. 23 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiţi a-şi înainta suplicele lor de concurs, instruite în înţelesul legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Mercurei, în terminul mai sus indicat.

Mercurea, la 22 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Mercurei..

Ioan Droc,
protopr.

Nr. 592. 1886. [1531] 3—3

CONCURS.

De oare ce în urma concursului publicat în ţiarul „Telegraful Roman“ Nr. 106 şi următorii din a. tr. 1886. pentru întregirea postului de paroch în Geaca protopresbiteratul Cluşului, nu sa însinuat nici un concurent cualificat; pe basa veneratei ordinaţiuni consistoriale din 2 Decembre 1886 Nr. 6055 B. se repeţesce concursul deja publicat, respective se escrie concurs nou pentru numita parochiă pre lângă emolumentele şi condiţiunile din citatul concurs, cu termin de 30 ţile de la prima publicare, observêndu-se că concursurile sunt a se adresa oficiului protopresbiteral gr. or. al Clusului.

Cluş, 17 Ianuariu, 1887.

In conţelegere cu comitetul parochial.

Vasilie Roşescu,
protopresbiter.

Nr. 29. [1532] 3—3

CONCURS.

Devenind în vacanţă următoarele stipendii, şi anume:

A) 1. Un sipendiu de 50 fl. pe an din fundaţiunea anonimă „Dobâca,“ destinat pentru un gimnasist născut în fostul comitat al Dobâcei.

2. Un stipendiu de 40 fl. pe an din fundaţiunea „Radu M. Riurean“, pentru studenţi la gimnasiu.

3. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundaţiunea „Galliană“ pentru studenţi la gimnasiu.

Mai departe fiind vacante următoarele:

B) 4. Un ajutor de 60 fl.pe an, pentru tineri sau tinere, cari ar voí sĕ înveţe la vre un institut sau corporaţiune industrială din patrie, vre-una din meseriile: ţĕsutul de pânzării, covoară, părţi de îmbrăcăminte pe rĕsboaie mai perfecţionate sau cusătură de albituri, broderii sau croitoria superioară de dame sau bărbaţi, sau arta orologeriei, juvergiei (arginteriei) sau a farmaciei.

5. Un ajutor de 20 fl. pe an din fundaţiunea „Tofaleană“ pentru tineri descendenţi din vre-o familie de ale fostei comune „Tofalău,“ cari ar voí sĕ înveţe vre-o meserie oare care.

6. 16 ajutoare à 25 fl. pe an, menite pentru tineri români, cari voesc a învĕţa vre-o meserie, dar mai cu samă: rotăria, lemnăria (bărdăşia), faurăria, măsăria (têmplăria), cismăria, pălărieria, curelăria, şelăria, maşinăria agricolă.

Prin aceasta se escriă concurs.

Cererile au a se înnainta comitetului Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român în Sibiiu, *până la 1 Aprilie st. n. 1887.* Cererile întrate mai târdiu nu se vor considera.

Aspiranţii la vre-unul din stipendiile amintite sub A. 1—3 au sĕ acludă la suplicele lor:

a) carte de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de pe sem. I. al anului scol. curgĕtor;

c) atestat de frecuentare dela direcţiunea institutului, în care cercetează scoala de present;

d) atestat de paupertate sau de orfan, dacă concurentul e orfan.

Conform literilor fundaţionale, la obţinerea stipendiului de sub 3. din fundaţiunea „Galliană,“ ceteris paribus va avea preferinţă acela dintre concurenţi, carele va dovedí, că se trage din familia fondatorului, şi anume din familia „Pop şi Anton.“

Suplicanţii la vre-unul din ajutoarele amintite sub B. 4—6 au sĕ presente următoarele documente:

a) atestat de botez în original sau în copie legalisată;

b) testimoniu scolastic de cel puţin 4 clase elementare;

c) atestat, că se află deja lucrând la vre-un măestru sau corporaţiune, şi cu ce succes.

Aspiranţii la ajutoarele de sub 5, 6, vor avea sĕ aştearnă în original sau în copie legalisată şi contractul închieiat cu măestrul conform §. 61 al legei industriale (art. leg. XVII 1884.)

d) atestat de moralitate dela autoritatea competentă locală;

e) adeverinţă dela părinţi sau tutori, că sunt decişi a lăsa pe fiii sau pupilii lor la învĕţătură până se vor perfecţiona pe deplin.

Din şedinţa comitetului Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinută la Sibiiu, 1 Ianuarie, 1887.

Iacob Bologa, v.-pres. **Dr. I. Crişian,** secretariu.

Nr. 102 [1539] 1—1

ANUNCIU.

În sensul § lui 124 din Regulamentul procedurei în cause matrimoniale sĕ publică, cumcă conform sentinţei consistoriale din 28 Ianuariu a. c. Nr. 6483/886 B. s'a declarat desfiinţată căsătoria dintre Elena George Tanase şi Iordache Popoviciu din comuna Hălchiu.

Braşov, în 8 Februariu, 1887.

Oficiul ppral gr. or. al Braşovului I.

Ioan Petric,
prot. ca administrator.

Nr. 103 [1541] 1—1

Anunciu.

În sensul §-lui 124 din regulamentul procedurei în cause matrimoniale sĕ publică cumcă conform sentinţei Ven. Consistoriu Archidiecesan din 28 Ianuariu a. c. Nr. 7405/886 B. s'a desfiinţat definitiv căsătoria dintre Maria George Căpăţină şi Niculae Măciucă din parochia Tocile în Braşov, încheiată la 24 Ianuariu 1854.

Braşov, în 8 Ianuariu, 1887.

Oficiul ppral gr. or. al Braşovului I.

Ioan Petric,
prot. ca administrator.

Nr. 108 [1542] 1—1

Anunciu.

În sensul §-lui 124 din Regulamentul procedurei în cause matrimoniale sĕ publică, cum că conform sentinţei Venerabilului Consistoriu Archidiecesan din 28 Ianuariu a. c. Nr. 7406/886 B. s'a desfiinţat căsătoria dintre George N. Drăghiciu şi soţia sa Paraschiva Achim Petrache ambii gr. or. din Scheiu în Braşov, cununaţi la 5 Iuliu 1881.

Braşov, în 8 Februariu, 1887.

Oficiul ppral gr. or. al Braşovului I.

Ioan Petric,
prot. ca admînistrator.

Nr. 107 [1540] 1—1

Anunciu.

În sensul § lui 124 din Regulamen- procedurei în cause matrimoniale se publică, cumcă conform graţioase sentinţe consistoriale din 20 Ianuarie c. c. Nr. 6752 B. căsătoria dintre Constandin I. Badea şi soţia s'a Paraschiva Navrea din Scheiu în Braşov, încheiată la 28 Octombre 1879 s'a declarat desfiinţată.

Braşov, în 8 Februariu, 1887. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Braşovului I.

Ioan Petric,
prot. ca administrator.

---

ad. Nr. 32. [1533] 3—3

EDICT.

George Eliseiu Dogariu din Herman carele deja de 13 ani a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa soţiă Maria George Irimie din Stupinile Braşovului, sĕ citează a se presenta la subscrisul oficiu protopresbiteral, în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Roman,“ căci la dincontră sĕ va pertracta şi decide causa sa matrimonială şi cu absenţia lui.

Braşov, în 19 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Braşovului II-lea.

Ioan Petric,
protopresb. ca adm.

Nr. 961 civ. 1887. [1537] 2—3

Publicaţiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole se aduce la cunoscinţă publică, că în urma cererei proprietarului Martin Schuster et cons. din Măgărei pentru concederea comasărei hotarului comunei Măgărei, spre acest scop se defige şi de pertractare **5 Aprile 10 oare a. m. a. c.** ce se va ţiné în cancelaria comunală din Măgărei, la care pertractare se citează toţi interesaţii în causă cu acea observare, că părţile, ce nu se vor înfăţişa se vor considera ca învoite cu comasarea.

Din şedinţa tribunalului din Elisabetopole, ţinută la 14 Februariu, 1887.

Nagy Lajos, preş. **V. Iakab Árpád,** notariu.

Dr. Adalbert Balinth,

proto-medic montan emerit aduce la cunoscinţa publică, că s'a mutat cu locuinţa în Sibiiu — Sag Vorstadt, Brückengasse Nr. 9. şi-şi ofere on. public serviţiile sale, mai cu samă în specialitatea morburilor de copii.

Ordinează în toată ţiua dela **8—9** a. m. pentru miseri gratuit. [1536] 2—3

Câştig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societăţii,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vêndţarea de losuri de stat şi premii, prescrise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicaţi prin noi ori unde, pe lângă nisce **condiţiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguinţă poţi dobândì fără capital şi risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1526] 3—6

Ofertele scrise în limba germană, provĕdute cu indigitarea ocupaţiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische - Wechselstube - Gesellschaft.
Adler & Cie, Budapesta.

Singur veritabil sĕ află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical şi cel mai sigur leac dintre toate, chiar şi contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinereţelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritaţiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach şi mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul şi aprobat din partea unei autorităţi moderne a sciinţei; speră prin urmare si cea mai deplină garanţie pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslusiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Preţul 1/2 sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dupla fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignaţiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 9—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz.“

Mihaile Manchen,

vărsătoriu de campane

(Clopote)

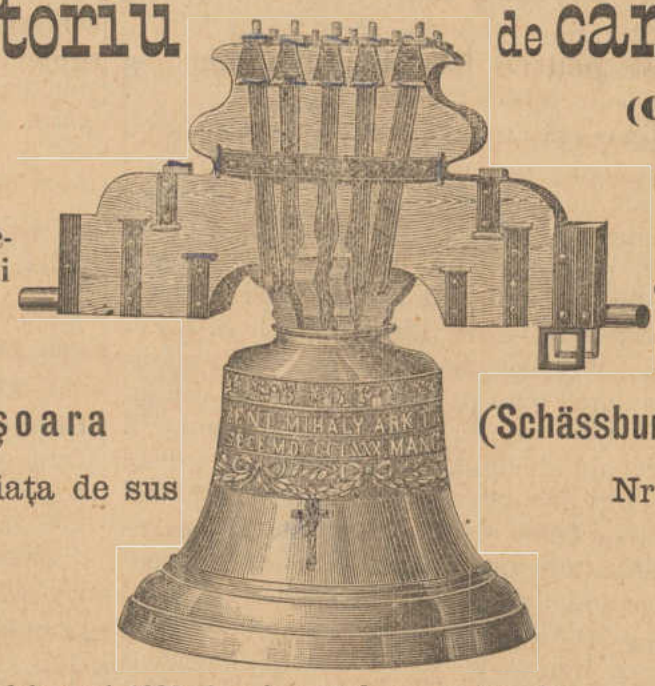

şi de construcţiunea cea mai nouă cu sul sucitoriu

în Sighişoara (Schässburg-Segesvár)

piaţa de sus Nr. 168

o firmă, ce esistă dela anul 1822 şi se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a fundi, fundi şi repara clopote de toată mărimea cu coroana de stejar ori de fer legat, face şi scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau şi mai multe clopote cu preţurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează şi în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primí şi în rate. [1535] 2—10

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 16 Sibiiu, Sâmbătă 14/26 Februariu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 13 Februariu, 1887.

Puţini oameni sunt astădi la noi, cari sĕ se ocupe cu adevĕrat interes de afacerile bisericei, ci din contră audim pre cei mai mulţi mireni dicênd, că afacerile bisericesci sunt lucruri popesci. Nu am împărtăşit şi nu vom împărtăşí nici odată aceste vederi, şi cu atât mai puţin nu le putem împărtăşí, cu cât vine statutul organic şi chiamă pre elementul mirean, ca sĕ esercite o influinţă hotărîta în afacerile bisericei noastre.

Cum că, încât este îndreptăţită aceasta dispoziţie a statutului organic, nu o vom discuta, dar constatat este şi remâne, că mirenii sunt aşi un factor decidĕtor în trebile bisericesci, şi remâne numai, ca ei sĕ esercite aceasta influinţă în mod binefăcĕtor asupra bisericei şi asupra instituţiunilor ei.

Şi dacă vrem sĕ fim drepţi, trebue sĕ recunoascem, că ce altă este aşi clerul bisericei noastre, decât nisce aleşi ai poporului, pentru a serví intereselor lui, şi a administra tainele. Va se dică, nici într'o biserică nu esistă şi nu poate sĕ esiste o legătură mai naturală şi mai intimă între cler şi popor, decât tocmai la noi.

Durere însĕ, că aceasta legătură pe di ce merge începe a se slăbí în loc de a se întărî, şi la slăbirea acestei legături în mare parte poartă vina inteligenţă mireană. Un advocat, judecător, pretore sau notariu, puţin pond pune el pe biserică şi organele ei, şi ca sĕ o dovedească aceasta, în prima linie caută şi foloseşte ori ce ocasiune a discredita clerul în faţa poporului, şi în mod demonstrativ ignorează ori ce act religios, nereflectând poate, că prin aceasta produce efect demoralisător şi pentru poporul, care nu e destul de matur de a resona.

Sunt rari, de tot rari sunt bărbaţii nostri mireni, cari caută puncte de întâlnire cu preoţimea, cari apreţiază posiţia preotului, cari îi vin în ajutor cu cuvêntul şi cu fapta şi aşa dicênd, promovează pe faţă interesele bisericei, cari lucră cu succes la desvoltarea şi consolidarea bisericei, şi acei rari fie siguri, că 'şi asigură recunoscinţa posterităţii.

Ne am pus de multe ori întrebarea, că ce poate fi causa, de tocmai preoţimea noastră în cele mai multe locuri nu poate trăí în armonie cu inteleginţa, şi din ce am apreţiat aceasta întrebare mai mult, dintr'aceea am vĕdut, cât de greu ne este a da un respuns nimerit

Ne vom încerca totuşi a scoate la lumină unele din multele cause, din cari se nasc cele mai multe frecări între cler şi popor, sau mai bine dis conducĕtorii poporului, ca astfel arĕtate pe faţă, sĕ poată fi luate în considerare, şi sĕ se poată lua în apreţia.

Unul dintre motivele principale, cari contribue la începerea duşmăniilor, sau cel puţin al personalităţilor este de regulă, dorinţa şi pofta unora a fi cârmuitorii tuturor afacerilor.

Dacă noi oamenii am recunoasce şi am fi dispuşi a concede, că conducerea compete aceluia, care e mai apt, cu judecată mai limpede, lucrurile s'ar desvolta în mod firesc, coalisiune nu ar fi în veci, şi armonia nu s'ar conturba nici când între noi.

Sunt însĕ unii oameni dela fire iubitori şi rêvnitori după mărire, popularitate, şi apoi pentru asigurarea intereselor lor personale şi materiale caută a delătura pre toţi, cari ar avea opiniuni contrare de ale lor, nu se sfiesc a'şi lua refugiul la tot feliul de arme oneste şi neoneste, legali şi nelegali, numai ca sĕ-şi ajungă scopurile.

Dacă aceste arme le întrebuinţează un bărbat din cler, ele sunt de condamnat, şi atunci dacă se descarcă asupra capului seu furtuni, fie în stare a le purta, căci el şi le-a procurat, şi posiţia, la care a ajuns prin sugrumarea dreptului altora, prin călcarea datorinţelor sale nu-i dau titlu de recompensă din partea nimenuia, şi şi mai puţin, ca sĕ fie apĕrat de superiorii sei. Biserica totdeuna pentru astfel de oameni a aplicat pedepsele cuvenite, dar mic şi de tot neînsemnat este numerul acestor soiu de oameni.

Ce poate însĕ biserica face, faţă de credincioşii sei mireni, cari află de cuviinţă a persifla tot, ce e bisericesc şi în cele din urmă chiar a sumuţa pre popor la neascultare şi la neîmplinirea datorinţelor, şi astfel fără de cea mai mică mustrare sufletească distrug biserica din temeliele ei?

Eată o întrebare, care trebe sĕ dea mult de cugetat celor ce conduc aşi biserica.

Şi oare mic şi neînsemnat este numĕrul acestor soiu de oameni? sau doară că ei se găsesc aproape în fie care comună în chip de primari, notari, foşti soldaţi sau semidocţi, cari durere — dar fără sfială o putem susţiné — că se înmulţesc pe di ce merge, fără a aduce vre un folos bisericei sau naţiunei.

Acest rĕu accentuat, trebue sĕ ne pună cu atât mai mult pe serioase îngrigiri, cu cât vedem, că orginele statului împinteneză pe oamenii de acest calibru, ca sĕ înceapă lupta contra preoţimei, contra clerului în genere şi contra scoalei confesionale spre cea mai mare daună a moralităţii publice din popor şi din societatea românească.

Sub astfel de impregiurări, e bine şi consult sĕ se aplice acsioma: „Cel cu minte cedează." Tact, blâdeţe şi cruţare se cere din partea preoţimei pentru de a prevení rĕul, ca sĕ nu se generaliseze din ce în ce.

Vĕdênd cei ce ne lovesc cu petrii, că le rĕspundem cu pâne, vor recunoasce superioritatea preoţimei şi ea numai aşa va impune. Poporul va vedé numai decât, că pe a cui parte e dreptatea, şi de iubirea poporului putem fi siguri prin împlinirea oficiului cu acurateţă, ear de popor nu este ertat a ne despărţí.

. . .

Revista politică.

Toate sferele politice 'şi îndreaptă atenţiunea spre Germania. Timpul alegerilor din această împĕrăţie se privesce de timpul, în care se croesce o politică hotărîtoare în Europa. Şi nu fără cuvênt, căci nu se pot ignora aşa de uşor sforţările cele mari ale tuturor persoanelor de stat din Germania. Impĕratul, cancelarul de fer, papa, vestitul comandant Moltke, toţi au căutat toate mijloacele numai şi numai sĕ reuşască cu maioritatea, care sĕ fie cu trup cu suflet pentru septenat. Dacă s'a împlinit sau nu voia acestor bărbaţi cu siguranţă încă nu se poate spune, dar foile aduc scirea di de di, că resultatul alegerilor e favorabil pentru dl Bismarck, şi astfel nu va mai fi silit sĕ disolve parlamentul.

Dacă luptele electorale din Germania au atras atenţiunea intregei Europe, apoi cu deosebire au atras atenţiunea Franciei. Din Paris se scrie, că resultatul alegerilor se asteaptă cu mare nerăbdare. Persoanele politice aşa vorbesc, că septenatul va obţine maioritatea şi cu aceasta *va perí pricina cea mare a neînţelegerilor dintre Francia şi Germania*. Chiar J. Fery e de părere, că Germania e convinsă despre atitudinea linistită a Franciei. Jurnalele franceze iau notiţă d'ocamdată numai despre numerul celor aleşi, 'şi reservă însĕ dreptul a face mai târdiu comentarile lor. Cele mai normative se ocupă cu alegerile din Elsaţia şi Lotaringia, esprimându-'şi bucuria faţă de alegĕtori, că n'au uitat, că locuesc pe un pământ, care a fost rupt în un ceas nefericit de Francia, şi care e menit pentru Francia. Nici o ameninţare şi nici manifestul lui Hohelohe n'a fost în stare

---

FOIŢA.

Documente pentru limbă şi istoriă.

(Urmare.)

Крези ѧнтрѹль дѹмнезеѹ пъринтеле. аточъ циторѹль фъкъторю чеѩюлѹи ши аль пъмънтѹлѹи тѹтѹрор възѹтелор ши невъзѹтелор, ши ѧстрѹнѹль домнѹл Іс Хс фїюль лѹ дѹмнезеѹ ѕнѹль нъскѹть, че є дела пъринтеле нъскѹть маи наинте де тоци вѣчи. лѹминъ деи лѹминъ. дѹмнезеѹ адевъріть дила дѹмнезеѹ адевърать нъскѹть. ырь нѹ фъкѹть, ѧнтроѡ фири а пъринтелѹи че кѹ динсѹль фѹръ тоате пентрѹ ноі ѡмини. ши пентрѹ спенїа нѡастрь погорь де ачерю ши се ѧнтрѹпошъ дела дхѹль сфинть ши дилѧ фата маріѧ съ ѧпелицъ ши съ рѣстигни. пентрѹ ноі ѧзилеле лѹи пилать дин понть ши се кинѹи ши фѹ ѧгропатъ. ши ѧвисе атреѧ зи дѹпъ скрипътрь. ши съ сѹи спре черю ши шаде лѣдирѣпта татѹлѹи. ши ырь ва вени ѧнтрѹ мърирѣ. съ жѹдече вїи ши морціи, че ѧнърціїа каре сфрѧшїи ши ѧтрѹ дхѹль сфинть адевъріть че є де вїаце фъкъторю. чеѧ че дела пъринтеле ши кѹ пъринтеле ши кѹ фїюль ине ѧкинѧмь. шиль мърим нре чела че лаѹ грѣить пророчїи ѧнтрѹ сфинть асѣборюлѹи. ши апостолѣскъ бисѣрика мъртѹрисеск. ѕи ботезь де артаре пъкателор. ацептѧмь ѧвиѧре морцилор ши вїѧца че ва съ фіе ѧвѣкь. амин.

Manuscriptul V.

Cuprinde următoarele:

Сократ зис ничи ѕи лѹкрътор нѹ є маі маре ка чела че лѹкрѣзъ либѹвѹлѹи. соломон зис мѹ ере бѹнъ їсте кѹнѹнъ бърбатѹлѹи слѹши чеи чокмеще каса лѹи бине дерептъ ачеѧ ѡ тримет дѹмнезеѹ ѧтрацѹтѹлѹ. ѧкъ мѹере ацѧлѣптъ рѣдикъши каса. ыр чѧ небѹнъ ѡ рѣсипеще кѹ мъниле иеи.

Нѹмаи пиетрѹ къ нѹ поате вїе ѡмѹль фъръ мѹере дерептъ ачеѧ.

Соломон зиче. къ нѹ є ничи ѡ рѣѕтате ка вениндѹ шарьпелѹи аша є ши мънїа мѹерѣскъ, ыръш маі бине є а ста наинте леѧлѹи ши шѣрпелѹи. дикъть ѧнаинте а мѹери мънишїъ. ши ырь лии мѹери бине ѧтѧю пъкатѹл ши диитрачела мѹрим тоци.

Соломон. дин треі мїе де бърбаци гъсїю мѹлци бѹни.

Ырь диитро мие де мѹери ничи ѕна нѹ афлаи бѹнъ.

Зиѡ ѕнѹл, де ѧцелепци къ треі лѹкрѹре гонескъ ѡмѹль дин каѕъ фѹмѹль ши каса коперит рѣѕ. ши мѹере рѣ.

Ыръш де пофтеле челе трѹпещи маі мѹлть цин мѹериле декът бърбаци.

Рѣѕтате забистїеи.

Пиѕма ѕнде їсте маре рѣѕтате їсте либовѹлѹи ши є ѧдоа лѹкрѹре ѕна їсте къндь парів ѡмѹлѹи де биле алтѹя.

Ѧлта їсте. къндь те бѹкѹри де рьѕ алтѹя,

Сти григорїе зис къ нѹ є маі маре пъкать. декъть пиѕма ши ѕнде їсте пиѕма. аколо. ничи диниѡрь нѹ є паче ничи либовь ши ачаста и ма грев. пъкать ѧ лѹме. забистїе радипишеть. пентрѹ забистїе скрие. ѩковѣ: къ єра.

Платои зис закистникѹл ничи дънъѡрь нѹ є фъръ боал. ничи скѹмпѹл фъръ фрик.

Тѹлие зис пентрѹ забистїе скркие лѧѣце вѣке къ каинь пънтрѹ къ че бъѕѹ тоате лѹкрѹриле лѹи авель фрате сѹ къ ле мѹлци дѹмнезеѹ ши къѕтъ спринселе ши ле приими. адаѡсе дель ѕчисе. че нѹмаи че єра доі фраци ѧнтѧю нъскѹци ѧтѹнче ши ачаста фѹ ѧтѧю бъсаре де сѹнце пре пъмънть дин рѣѕтате забистиеи.

(Va urma.)

să abată pe alegători dela simțul lor de afecțiune către Francia. Cablé, realesul alsațian, primind scirea aceasta în Nizza, și esprimă mulțămirea prin următoarele vorbe: Mulțumesc bravului popor, care n'a fost abătut în statornicia sa, nici prin amenințare și nici prin înfricare. Jurnalul „Paris“ scrie între altele, că în butul tuturor opintirilor s'au ales în Elsația și Lotaringia tot oamenii protestului. Asta dovedesce eclatant, cât de tare este simțul de afecțiune și iubire către mama lor de mai nainte. Noi nu-i fericim, dice sus numitul jurnal, dar ne închinăm înnaintea resoluțiunei și-a statorniciei lor. Aceasta foaie crede, că ținuta alegătorilor este o garanță a păcei. *Germania nu va putea năvăli ușor asupra Franciei, cât timp Elsația, țeara vrăşmașă, îi stă la spate.*

Reichsratul s'a convocat pe 3 Martie st. n.

„Kreutzzeitung“ aduce scirea, că în cestiunea bulgară nu s'a făcut încă mai nimica cu privire la aplanarea lucrurilor. Neîncrederea Porții față de Zankow cresce din ce în ce tot mai tare și Poarta se apropie mai mult de principiile regenții; de altă parte Zankow a căduț și din grația Rusiei, căci nici ea n'ar mai avea încredere în el. O depeșă din Viena către jurnalul „Paris“ vestesce, că în Bulgaria se pot întêmpla lucruri mari. Bulgarii au revenit la ideea cea dintâiu, d'a rechema pe principele Alecsandru de Battenberg. Aceasta idee cel puțin preocupă pe toți bulgarii, nu se scie însă, dacă va mai fi reales decătră regență, sau că va fi numit numai ca șef de armată cu titula principe-regent. Regența a pertractat foarte mult în privința aceasta cu cabinetele din Viena, Berlin și London.

Desbaterea asupra budgetului ministeriului de culte și instrucțiune publică.

(Urmare.)

In ședința de Mercuri, 16 Februariu n.

Înnainte de ordinea dilei ia cuvêntul Daniil Irányi pentru a face următoarea declarație: Me aflu în neplăcuta și regretabila poziție a declara în numele soților mei de principiu, că cu toate, că partidul independent și dela 48 consideră ca un punct însemnat al programului seu de partid: deplina egalitate a naționalităților și confesiunilor, acest partid nu poate consimți cu punctul de privire, ce-l representă deputatul Mocsáry față cu cestiunea naționalităților, și declară, că în privința aceasta nu stă în solidaritate cu dênsul. *(Aprobări sgomotoase.)*

Urmează la ordinea dilei: Continuarea desbaterii asupra budgetului a ministeriului de culte și instrucțiune publică.

Ignațiu Zimándy: Ministrul sĕ lingușesce pe lângă preoțime, pe câtă vreme are trebuință de ea, apoi se folosesce de preoțime spre corteșire, ear dacă a isprăviț și cu aceasta, apoi atîtă împreună cu ministrul-president pe catolici contra protestanților și vice-versa. Vorbitoriul dice mai departe, că el nu se miră, că un astfeliu de ministru, ce totodată e catolic, protestant, francmason, ovreu, talmudist și franciscan face causă comună cu ovreii. *(Ilaritate.)* Nu votează budgetul.

M.-president Coloman Tisza: (Sĕ audim! Sĕ audim!) Onorată casă! Nu am de astădată intenționea, sĕ me ocup cu antisemitismul și cu înțelepciunea dlor deputați antisemiți. (Aprobări în dreapta.) Cu toate acestea una trebue sĕ accentuez (Sĕ audim! Sĕ audim!) și anume, îmi pare de tot curios, când ultimul vorbitor din șirul dnilor antisemiți me învinovățesce atât pe mine, cât și pe stimatul meu coleg, pe dl ministru al cultelor și al instrucțiunei publice, că noi voim sĕ dăm nascere unei lupte între catolici și protestanți, pe când toată activitatea noastră de până acum dovedesce contrariul. (Aprobări generale.) Și aceasta o face un om, care a subscris o proclamațiune de alegere, care, o pot dice, nu consistă din alta, decât din o agitațiune directă în contra unei națiuni din țeară, în contra israeliților. (Așa e! în dreapta.) Este adevĕrat, că acesti dni deputați cred — precum se pare, căci altcum nu ar putea sĕ vorbească și sĕ lucreze astfel — că israelitul, sau sĕ dicem ovreul, nu e așa dicênd nici măcar om. Cum acesti domni voiesc însĕ sĕ o aducă aceasta în consonanță cu propoveduirea religiunii despre iubire, aceea eu unul nu pot sĕ o înțeleg. (Aprobări generale.)

Eu însĕ nu voiesc, precum am dis, sĕ me ocup cu vorbirile acestor domni deputați; adevĕratul motiv, pentru ce anume am luat cuvêntul, este vorbirea dlui deputat Mocsáry, care cuprinde îndreptări la unele acțiuni de ale mele ca ministru de interne față cu cestiunea naționalităților. (Sĕ audim, Sĕ audim!) Onorată casă! Regret, că nu am fost present, când dl Mocsáry și-a ținut vorbirea. Am audit, că mulți din șirul casei acesteia s'au întărîtat pentru vorbirea aceea. *(Așa este! Așa este!)* Eu nu me întărît, eu nici măcar că me supĕr pe dl deputat pentru vorbirea ținută; îl compătimesc însĕ pe dl deputat, *(Aprobări generale.)* dic, că îl compătimesc, pentru că dênsul numai una a ajuns, — poate fără voia dênsului — a ajuns a fi atât în țeară, cât și în strĕinătate prorocul, marele bărbat al acelora, cari urĕsc rassa maghiară, urĕsc statul maghiar. (Așa este! Așa este!) Aceasta e o soarte, pentru care e vrednic de compătimire acela, care de sigur, că cu voia sa și-a creat-o. (Așa este! Adevĕrat este!) Sĕ privim puțin afirmările sale. Mai întâiu dl deputat atacă guvernul, pentru că vre-o câțiva oameni tineri dela gimnasiul din Lőcs au fost eliminați. El întreabă: Este oare oprit, ca acești tineri, sĕ cetească diare slovace și sĕ cânte slovăcesce? De sigur că nu. Ear dacă acest diar slovac, pe care dênșii îl cetesc, e singurul acela, care sub masca libertății de presă maghiară atacă statul ungar, dacă cântarea, ce o cântă, e singură aceea, care vestesce piticia maghiarimei, și rĕspândesce ura în contra maghiarilor, atunci nu e permis, stimate dle deputat (Aprobări generale), ear în scolile statului ungar nu este permis, ca sĕ esiste propagatori ai unor astfeliu de idei. *(Aprobări generale.)*

Dl deputat arată mai departe asupra hotărîrilor comitatelor Sătmar și Târnava mică, în urma căror hotărîri s'au votat imposite anumite pentru scopuri culturale. El dice, că ar fi imposibil, ca românii sĕ plătească o dare, ca ei sĕ fie en masse maghiarisați. Dl deputat și aici purcede dintr'o informațiune unilaterală. Hotărîrea comitatului Sătmar, precum ea a fost formulată la prima ocasiune, și a fost astfeliu interpretată, ca sĕ servească scopurilor de maghiarisare eu ca ministru de interne i-am refusat încuviințarea; am dat-o mai târdiu numai cu condițiunea — și astfeliu a fost schimbată și hotărîrea, — ca suma aceasta sĕ fie destinată pentru scopuri culturale fără deosebire de naționalitate și confesiune. Cum o asemenea sumă, pusă la dispoziția autorității comitatense, și cu o tendență atât de generală, poate ea sĕ dea prilegiu la o reclamație motivată, eu nu pot s'o înțeleg. *(Aprobări în dreapta.)* Aceasta e istoria hotărîrii comitatului Sătmar. Mai accentuez, că din multe părți am fost atacat, că această hotărîre numai în cuprinsul schimbat am încuviințat-o și așa dicênd, nu am apĕrat interesele maghiarimei. Eu însĕ și astădi cred, că am proces corect; dar e un lucru foarte trist, când un maghiar, plângerea ridicată de alții în contra unei asemenea hotărîri o consideră de îndreptățită. (Aprobări în dreapta.)

Trec acum la hotărîrea comitatului Târnavei mici. Nu sciu, cunoasce ori nu dl deputat statutele „kultur-egylet“-ului ardelenesc; căci o reuniune nu se poate judeca după vorbele unor singuratici membri sau după scrierile diarelor, ci numai singur din statutele ei, și pe cât sciu eu, în statute nu e cuprinsă tendența de maghiarisare. Ce cuprind aceste statute? Ca în fie-care individ sĕ se desvoalte simțul patriotic, ear spre scopul acesta s'a luat hotărîrea, ca sĕ se tipărească și cărți românesci nu numai de cele unguresci, ear aceste cărți sĕ se rĕspândească prin popor. Ce feliu de crimă poate sĕ fie aceasta, ca fiii oamenilor de altă limbă sĕ cetească scrieri patriotice în limba lor proprie, eu nu pot sĕ o înțeleg. (Aprobări în dreapta.) Aceasta reuniune mai are încă o problemă, în contra căreia — dacă l-am înțeles bine — nici dl deputat nu poate sĕ aibă nimic: în statute este cuprins, că acolo, unde rassa maghiară este espusă, ca sĕ dispară și sĕ se disoalve în alte naționalități — și cu durere casul acesta esistă în multe părți ale Ardealului — sĕ se ea dispozițiile de lipsă pentru susținerea maghiarimei în părțile espuse. *(Așa este!)* Aceasta nu e crimă din partea noastră a sĕrmanilor maghiari, și cred, că fie-cine o va și permite.

După ce eu — precum am dis — nu voesc, ca sĕ discut mai detaiu cestiunea aceasta, cred că mi-am împlinit datorința, arĕtând, care sunt dispozițiile guvernului, atacate atât de vehement din partea dlui deputat, și care ar involva persecutarea naționalităților. Eu sunt convins, că cea mai mare parte a naționalităților, ce viețuiesc în țeara aceasta — sciu, că esistă unele escepțiuni — nu vor afla în aceasta nimic revoltătoriu, nimic ce ar sĕmĕna cu un sentiment îndreptat în contra lor. (Aprobări generale.) Pot sĕ amintesc ca dovadă pentru cele dise — căci dl deputat a protestat și în contra aprobări ministeriale a hotărîrilor comitatului Zolyom în urma căror hotărîri numirile unor comune au fost maghiarisate, sau remaghirisate, — că nu am primit nici măcar dela o singură comună o apelație în contra acelei hotărîri. Dl deputat ar face dar bine, sĕ nu fie mai slovac decât slovacii. (Ilaritate.)

Onorată casă! Dl deputat vede și în aceea o politică de corteșire — și aceasta e una din temele sale de predilecție, — că guvernul spriginesce maghiarisarea violentă și prigonesce naționalitățile. Încât e adevĕrată această prigonire și încât sprijinirea, ce i-se face trece mĕsura justificată, — căci pe cât ne este permis, noi vom spriginí de sigur maghiarimea — eu nu o sciu. Ce feliu de politică de corteșire poate însĕ sĕ fie aceasta? Luați numai în considerare ce de atâtea ori ați esprimat. Nu demult s'a dis, că guvernul nu urmăresce o politică maghiară, căci el are de a mulțumí majoritatea naționalităților. Își poate cineva închipuí, că guvernul prigonesce pe naționolități numai din simplul motiv al politicei de corteșire, când el are de a-i mulțumí esistența numai naționalităților? (Așa e! așa e!) Domnii deputați pot sĕ'mi creadă, — că deși nu este temeinic ceeace dic, anume că noi ne acățăm de fotoliurile noastre — noi nu am împinge terenul de sub picioarele noastre numai și numai de dragul politicei de corteșire. (Aprobări în dreapta.) Noi o putem face, și o și facem, când și unde ne poruncesce datorința, cu toate acestea, în lucrarea amintită nu poate afla nimeni o politică de corteșit, și ar fi foarte bine, când dnii deputați, cari atât de bucuros citează din vorbirile ținute de alții în anii trecuți, sĕ 'și dea puțină atențiune și vorbirilor lor, ținute acum sunt vre-o câte-va sĕptĕmâni, ca sĕ nu ajungă într'o contradicere atât de frapantă cu sine însiși, atunci vor afla, că trebue sĕ crească spontan convingerea, că nu corĕspunde faptelor ori ceeace ei au dis acum sunt câteva sĕptĕmâni, ori ceeace dic acum. (Aprobări generale.)

Onorată casă! Mărturisesc, că regret vorbirea ținută eri de dl deputat Mocsáry, regret din acel motiv, căci sunt convins, că și dl deputat o va regreta mai curênd ori mai târdiu; căci pe stindardul tuturor acelora, cari ca dușmani ai statului maghiar și așa sumută pressa din lumea întreagă în contra noastră, pe acel stindard va fi cel dintâiu nume, numele lui, și cu el vor voí naționalitățile sĕ dovedească nedreptățile, ce le îndură din partea maghiarilor. Acesta e un lucru regretabil, dar eu n'am ce face.

Ședința se sfârșesce la 2 oare d. a.

Ședința de Sâmbătă, 19 Februariu n.

Proiectul de credit pentru honvedi și gloate.

Petru Truța: Nesmintit, că politica de naționalități a actualului guvern prin învinovățirea nedreaptă și prin nerespectarea legilor nu numai că au amărît naționalitățile patriei, ci a încercat ca sĕ le și înstrĕineze pământul patriei acesteia, așa încât o mare parte din inteligența de altă limbă și mai ales inteligența română, după ce și-a câștigat o cunoscință specială aici în patrie, a fostsilită a-și câștiga pânea de toate dilele afară din patrie. Inteligența română aici acasă se suspectează ca fiind nepatriotică, i-se spune, că gravitează în afară, și sub preteste de tot soiul a fost trasă această inteligență în cercetare, ear de câte-ori naționalitățile au dat aici în casă espresiune plângerilor lor îndreptățite, ministrul-president a fost totdeauna cel dintâiu, care le amenința cu nimicirea. (Reprobări în dreapta.)

Față cu aceste este natural, că naționalitățile nu pot sĕ fie mulțumite cu constelațiunea politică internă; acum când lor li se cer jertfe, dacă s'ar adeverí suspectările, că naționalitățile sunt întru adevĕr dușmani ai statului, ele ar avea prilegiul, ca sĕ refuse aceste jertfe. (Neliniște.)

Însĕ, Onorată casă! pentru politica nechibzuită a guvernului noi nu ne vom rĕsbuna față cu pat ia. (Aprobări vii și gnnerale.) Noi scim prea bine, că vada și puterea unui stat atârnă dela desvoltarea puterii în momente grele; noi suntem convinși, că o armată bine organisată nu numai că ridică vada statului, dar ea e totodată scutul cel mai sigur pentru binefacerile păcii.

Purcedênd din aceste convingeri, noi vom ținé la credința și alipirea nestrămutată dovedită în decurs de secoli, căci noi în legătură cu patria aceasta așteptăm îmbunătățirea sorții noastre. Noi nu vom pregeta a lupta pentru drepturile noastre motivate prin lege, și vom pretinde totdeauna drepturile, ce ne compet ca cetățeni ai statului. Însĕ în greul moment de față, când este vorba de a mări vada patriei, noi nu voim de a arunca în cumpĕnă graveminele noastre și nu vom pune de astădată cestiunea de încredere, ci ca dovadă a stimei pentru tron, a iubirii și a alipirii credincioase către patrie vom primí proiectul de lege drept basă a desbaterii speciale. (Aprobări generale.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Sinodul protopresbiteral

al tractului Cohalm ținut în 5 Februariu 1887.

Sinodul a fost convocat din partea părintelui protopresbiter Nicolau D. Mircea cu circulariul dto 20 Ianuariu a. c. Nr. 73 și s'a ținut sub presidiul aceluiași în Cohalm, în localul scoalei gr. or. Președintele a deschis ședința printr'o cuvêntare, prin care a făcut pe scurt istoricul bisericei române ortodocse resăritene din Transilvania, apreciind cu adêncă pietate faptele bărbatului trimis de providință la cârma bisericei noastre ardeleană, pe marele archipăstoriu Andreiu baron de Șaguna adormit în domnul, carele deodată cu începutul luptei pentru egala îndreptățire politică, începe și lupta pentru restituirea vieții constituționali canonice în biserica rom. gr. or. din Ardeal și presentându-l ca pe un model al vieții noastre bisericesci.

Arată mai departe, că întrunirea odată pe an în sinod protopopesc ordinariu, pentru afacerile comune ale tractului protopopesc, sĕ o privim ca pe o di de bucurie, ear resplata ostenelelor, ce aducem în interesul bisericei noastre, sĕ fie cuvintele de învĕțătură ale lui Ioan Gură-de-aur din sfênta și luminata di a învierii Domnului: „De este cineva binecredincios, și iubitoriu de Dĕeu, sĕ se îndulcească de acest prasnic bun și luminat; de este cineva slugă înțeleaptă, sĕ între bucurêndu-se întru bucuria domnului seu.“

A urmat apoi cetirea raportului protopresbiterului, din care, abstragênd dela multele cifre statistice privitoare la biserică și scoală, estrag următoarele:

a) Protopresbiteratul Cohalmului deși cuprinde 39 comune bisericesci, totuși e unul dintre protopresbiteratele cele mai mici în archidiecesă, căci jumĕtate din acele comune sunt filii.

În Nr. procsim vom publica și scrisoarea dlui Mocsáry către alegĕtorii sei, tot în aceasta causă. Red.

b) Dotaţiunea preoţilor în cea mai mare parte e atât de mică, încât dacă preoţii nu ar avea moşioara lor proprie, — după venitele preoţesci, subsistinţa le ar fi aproape imposibilă. Venitele preoţesci variază între 20, 50, 80 şi 100 fl. va sĕ ḑică absoluta maioritate a preoţilor din acest tract are o dotaţiune sub classa a III (400), abia 3 parochii aduc un venit anual pentru preot de 400 fl, şi nu se poate numera nici o parochie de classa a II cu 600 fl.

c) În protopresbiteratul Cohalmului sunt în vacanţă de mai mulţi ani 3 parochii, care din causa dotaţiunei preoţesci de tot slabe, nu se pot reîntregí cu preoţi pelângă toate silinţele oficiului protopresbiteral, şi că aceste comune fără păstoriu sufletesc deja au început a devení ameninţate de „proselitismul religios," carele astăḑi umblă a'şi intinde mreaja în toate părţile.

d) Încercările protopresbiterului pentru ameliorarea dotaţiunei preoţesci, au avut prea puţin resultat, pentrucă poporul încă nu a ajuns a cunoasce foloasele, ce poate avea de acolo, dacă va avea un preot mai bine plătit, şi în rari casuri se află parochie, care din indemnul propriu sau la sfatul binevoitorilor şi mai marilor, sĕ amelioreze starea materială a preotului; ear pe de altă parte, chiar şi dacă nu ar lipsí aceasta bunăvoinţă din partea poporului, cu greu se pot face ameliorări, pentrucă sĕrăcia progresează din ḑi în ḑi.

Va se ḑică, în cea mai mare parte soartea preoţimei noastre e foarte precariă, şi e timpul suprem ca biserica (înţeleg pre organele superioare bisericesei) sĕ se intereseze cu tot adinsul şi de ameliorarea soartei preoţilor.

e) Remediile întrebuinţate până aci pentru stirpirea concubinatelor, ce bântuie societatea omenească, au fost fără resultat.

f) În protopresbiteratul Cohalmului în decursul anului scolar 1885/6, au funcţionat 20 învĕţători, dintre cari 11 sunt staveriţi în mod definitiv, ear 9 provisori, cari au avut salariu dela 40—200 fl.

g) În acest protopresbiterat esistă 2 fonduri: *a)* „fondul tractual scolastic" *b)* fondul tractual învĕţătoresc" cari la olaltă dau suma de 2097 florini 47 cr. şi se administreză corect din partea organelor compete.

h) Raţiociniile comunelor bisericesci, cu puţină escepţiune sunt şi devin în regulă.

A urmat apoi pertractările şi deliberările protocolare, ce cad în sfera §. 50 punct 1. 3 şi 4 din „stat. org." privitoare la protopresbiterat.

Braşov, ḑiua întrării în biserică, 1887. Dle Redactor! Pentru primadată ve adresez câteva rênduri din colţul sud-ostic al patriei noastre; o fac aceasta în speranţă că vę interesează lucrurile, ce vi le comunic.

Ne aflăm la începutul anului, timpul obicinuit de întrunire, de producţiuni şi petreceri filantropice. De astădată îmi iau voie a ve comunica decursul unei producţiuni.

Sâmbătă seara 31 Ianuarie (12 Februarie) a. c. avu loc în sala teatrului o producţiune a tinerimei scolare adulte din Braşovul-vechiu — producţiune, care se arangează cu foarte bun succes de vre-o 2—3 ani încoace sub conducerea zelosului şi binecunoscutului nostru învĕţător d. Candid Muşlea.

Programul esecutat este următorul:

1. „Auḑiţi acolo" cor micst esecutat de tinerimea adultă. 2. „Şoldan viteazul" monolog de Vas. Alesandri, esecutat de dl Jugănar. 3. „Rugăciunea românului," cor micst esecutat de tinerimea adultă 4. „Povestea unei păsăruici", poesie de V. Alesandri declamată de doue scolăriţe. 5. „Porumbiţa" solo, esecutat de ḑsoara Paraschiva Chiverariu 6. „Oprişanul," poesie de V. Alesandri, declamată de elevul I. Acsente. 7. „Frunḑuliţă" cor micst. 8. „Bălcescu murind" poesie de V. Alesandri, solo, esecutat de dl Dumitru Haler. 9. „Jos în vale la isvor", cântec poporal, cor micst.

Cântările au fost esecutate peste asteptare de bine, deşi la început poate — i s'ar fi părut omului, că va fi problematic un bun succes, vĕḑênd pe ficiori şi fete din popor, că se aşează a cânta în cor şi încă fără note.

Dovadă despre bunul succes e, că cântarea din urmă din cor a trebuit sĕ se repeteze, cerută fiind de public prin lungi aplause Solurile încă au satisfăcut pe deplin aşteptările publicului; ḑsoara Chivărariu cu frumoasa sa voce a surprins pe ascultători astfel, încât aplausele au luat sfârşit, numai după ce a apĕrut din nou pe scenă, unde a mai cântat un cântec nu mai puţin melodios ca cel dintâiu. Tot aşa a fost aplaudat şi „Bălcescu murind" esecutat de melodioasa voce a dlui D. Haler.

Dl N. Jugănar prin monologul lui „Şoldan Viteazul" a amusat într'un mod foarte plăcut pe ascultători.

Declamaţiunile au reeşit preste toată aşteptarea. Cu deosebire declamaţiunea celor doue scolăriţe, între cari una era — dacă nu me înşel — chiar fica dlui Muşlea, au făcut o impresiune atât de plăcută asupra publicului prin întonările naturale, încât aplausele păreau, că nu se mai sfârşesc. După sfârşirea programului o ploae nesfârşită de aplause şi o mulţime de voci se auḑiau, strigând pe conducĕtorul acestei producţiuni, pe dl Muşlea, carele după ce apăru pe scenă, fu întêmpinat cu entusiastice esclamaţiuni de „bravo" şi „sĕ trăiască."

După aceea 18 tineri din popor, între cari şi 4 băeţi de scoală, îmbrăcaţi în costume foarte elegante, sub conducerea dlui D. Haler, au jucat cu o precisiune neasceptată „căluşerul" şi „bătuta"; dansul a urmat până la ḑiuă cu foarte mare vioiciune.

Preste tot producţiunea a satisfăcut — ca şi în trecut — pe deplin publicul participător, ceea ce face onoare atât dlui Muşlea ca conducător nemijlocit cât şi dlui Păr. G. Perşenariu, prin al cărui intermediu s'a adus la îndeplinire astă frumoasă întrunire.

Aceasta — cu o dovadă mai mult în noianul realităţii, cum că acolo, unde esistă legătură intimă între preot şi învĕţător, ca primii şi cei mai însemnaţi conducĕtori şi desceptători ai poporului, lucrurile merg strună înainte pe adevĕrata cale a progresului, — poporul se simte vesel şi nedespărţit, căci vede în fruntea sa esemple demne de imitat. Un semn de trainică durabilitate şi tărie dovedesce împregiurarea, când un popor se alipesce cu toată încrederea de inteligenţa eşită din sinul seu.

Dea Dḑeu sĕ dureze în infinit aceste frumoase referinţe, cari procură nu numai proprie mulţămire, dar înveselesc şi inimile celor din afară. *N. n*

Raport general

despre activitatea „Reuniunei române de cântări din Sibiiu" şi a comitetului ei în decursul anului 1886, cetit în adunarea generală ţinută la 14 Faur 1887.

(Urmare.)

Şi în anul espirat a studiat corul câteva cântări bisericesci după compositiuni ale domnului dirigent, G. Dima, şi le-a esecutat în biserica din cetate cu ocasiunea unor sĕrbători mai mari.

Şi o escursiune în „Dumbrava Sibiiului" a arangiat reuniunea noastră în anul espirat, luând parte public ales şi foarte numeros şi esecutându-se din partea corului ei mai multe piese.

Înregistrăm mai departe faptul, că la 2 Iulie 1886 membri activi ai reuniunei au dat o convenire socială dinpreună cu „Corul seminarial," cu scop ca venitul curat sĕ se împartă în părţi egale între reuniune şi „Corul seminarial." La convenirea aceasta a lucrat angajată fiind, şi musica militară dela reg. 82, staţionat în Sibiiu.

Şcoala de cor înfiinţată, după cum ne-am fost luat voie a raporta la adunarea generală din anul trecut, de cătră reuniunea noastră cu sucursul „Reuniunii femeilor române din loc," a funcţionat cu bun succes până în vara anului espirat. Schimbarea împrejurărilor, produsă prin deschiderea scoalei civile de fetiţe susţinută de „Asociaţiunea transilvană" a împedecat deocamdată funcţionarea mai departe a acestei scoli, e însĕ speranţă, că în viitoriul cel mai apropiat ea se va pune de nou la cale.

Atâta cu privire la resultatul moral dobândit de „Reuniunea română de cântări din Sibiiu" în decursul anului 1886.

Sĕ vedem acum, care este starea materială a reuniunii?

A. Întrate:

1. Ca cuotisaţiuni dela membrii activi:		
a) s'au fost preliminat	100 fl.	— cr.
b) au întrat	92 „	80 „
au întrat mai puţin decât sa fost preliminat, cu	7 „	20 „
5. Ca cuotisaţiuni dela membrii ajutători:		
a) sau fost preliminat	300 fl.	— cr.
b) au întrat	311 „	— „
au întrat mai mult decât s'a fost preliminat, cu	11 „	— „
3. Venite dela concertele ordinare:		
a) s'au fost preliminat	60 fl.	— cr.
b) au întrat	105 „	— „
au întrat mai mult decât s'a fost preliminat, cu	45 „	— „
4. Ca ajutoare:		
a) s'au fost preliminat	50 fl.	— cr.
b) au întrat	106 „	— „
au întrat mai mult decât s'a fost preliminat, cu	56 „	— „
5. Ca interese după capitale elocute:		
a) s'au fost preliminat	15 fl.	— cr.
b) au întrat	6 „	— „
au întrat mai puţin decât s'a fost preliminat, cu	8 „	— „
cu totul s'a fost preliminat	540 fl.	— cr.
şi au întrat	727 „	— „
au întrat deci mai mult decât s'a fost preliminat, cu	188 fl.	78 cr.

B. Eşite.

1. Ca remuneraţiune dirigintelui:		
a) s'au fost preliminat	200 fl.	— cr.
b) au eşit	200 „	— „
2. Pentru musicalii:		
a) preliminaţi	80 fl.	— cr.
b) eşiţi	49 „	08 „
au eşit mai puţin cu	30 „	92 „
3. Pentru economat:		
a) preliminaţi	15 fl.	— cr.
b) eşiţi	12 „	17 „
au eşit mai puţin cu	2 „	83 „
4. Ca spese de producţiuni:		
a) preliminaţi	60 fl.	— cr.
b) eşiţi	41 „	— „
au eşit mai puţin cu	19 fl.	— cr.
5. Pentru mobiliar:		
a) preliminaţi	20 fl.	— cr.
b) eşiţi	9 „	— „
au eşit mai puţin cu	11 „	— „
6. Pentru spese divers:		
a) preliminaţi	45 fl.	— cr.
b) eşiţi	31 „	82 „
au eşit mai puţin cu	13 „	10 „
cu totul s'au fost preliminat	420 „	— „
s'au spesat	343 „	07 „
s'au spesat preste tot mai puţin cu . . .	76 „	93 „
Venitele preste tot au fost	727 „	78 „
Eşitele	343 „	07 „
Starea cassei la 31 Decemvrie 1886 e deci de	384 fl.	71 cr.
Faţă cu starea cassei dela 31 Decemvrie 1885 cu	106 fl.	29 cr.
se arată un crascămênt de	278 fl.	42 cr.

Ca venite estraordinare înregistrăm în deosebi ajutoriul de 50 fl. v. a. conferit de institutul de credit şi economii „Albina," şi suma de 23 fl. 89 cr., ce s'au transpus acestui comitet pentru fondul reuniunii din partea „diletanţilor români" din loc. Generoşilor dăruitori li se esprimă şi la acest loc călduroasa mulţămită a reuniunii.

Raţiociniul pro 1886 fiind dat unei comisiuni din sînul comitetului spre censurare, s'a aflat întru toate esact.

(Va urma.)

Convocare!

În sensul §. 12. al statutelor „Reuniunei femeilor române" din Sibiiu se convoacă prin aceasta pe ḑiua de **Duminecă în 22 Faur v. (6 Martie n.)** 1887 la 3 oare p. m. a

XIII-a adunare generală ordinară

în localul societăţii de lectură română din Sibiiu (strada Cisnădiei Nr. 7).

Obiecte:

1. Raportul comitetulni.
2. Raţiociniul pe anul 1886.
3. Propuneri eventuale.
4. Alegerea comitetului.

Toţi p. t. mnmbrii ai reuniunei sunt rogaţi a participa la adunarea aceasta generală.

Sibiiu, în 13/25 Februariu, 1887.

Maria Cosma, presidentă. *Bologa,* secretar.

Varietăţi.

* (Sciri personale.) Consilierul ministerial Alecsandru Wekerle a fost denumit secretar de stat in ministeriul de finanţă; secretariul de stat de până acuma Dr. Fridric Koffinger s'a retras din activitate.

* (Apel.) Societatea „Carpaţii" prin noua sa reorganisare înfiinţând o sală de cetire şi Bibliotecă, roagă călduros pe toţi dnii autori, pe toate onor. Redacţiuni de ḑiare şi reviste, precum şi pe dnii editori, ca sĕ bine-voiască a'i trimite câte un exemplar din operile Dlor, pentru care societatea le va rĕmâné adênc recunoscătoare.

Adresa Societăţei, Strada Smârdan 24. Bucuresci. *Comitetul.*

* (Curtea imperială) va vení la Buda-Pesta. Spre scopul acesta în castelul regesc din Buda se pregătesc apartamentele cu mare sîrguinţă. Deocamdată se îngrijesc aparlamentele Majestăţilor Lor, de-oare ce părechia princiară de coroană nu-i încă hotărîtă, dacă va vení aici. Cu Majestăţile Lor va vení întreaga Curte la Buda. Din incidentul, că mulţi dintre furnisorii Curţii au fost însarcinaţi cu mari comande, urmează, că Curtea are de gând a petrece mai mult timp aici. Cât timp Măjestăţile Lor se vor întreţiné acici, vor mai petrece în capitală şi

Archiducele Iosif și familia sa, precum și principele Philip de Coburg și soția sa.

* (Postal). Direcțiunea postală din Sibiiu, escrie concurs pentru ocuparea mai multor posturi de servitori în mod interimal, cu un salar anual de 300 fl relut de cuartir și vestminte, pe lângă depunerea 100 fl. cauțiune.

Cererile de concurs instruite conform articlului de lege II din anul 1873 în termin de 6 septămêni sĕ se aștearnă direcțiunei postale din Sibiiu.

Sibiiu, 16 Februariu, 1887.

* (Necrolog) Ni se scrie, că în 3/15 Faur a. c, s'a înmormêntat parochul gr. or. din Oprea-Cârțișoara, **Avram Stoica,** care a păstorit turma lui Christos 19 ani, lăsând după sine o soție iubită și patru fii minoreni. La înmormêntarea lui au celebrat șepte preoți, în frunte cu Dl protopop al Avrigului, Ioan Cândea; ear cântările funebrale le a esecutat corul învĕțătorilor din comunele învecinate, condus de directorul scoalei cap. din Avrig, Ioachim Băcillă.

Speranța dulce, ce o avea defunctul și familia sa, s'a dus în pămênt deodată cu el, și astădi oamenii se întreabă alăturea cu dl protopresb. Ioan Cândea, care și-a luat la trista vorbire ca motto : „Întoarceți-ve și vedeți de este durere ca durere mea că ce va fi cu familia orfană?" Dovadă despre aceasta adêncă durere, că întreg poporul fără deosebire de etate erupseră în lacrimi, cari nu se mai puteau sfârși, cea-ce e un lucru foarte natural pentru că defunctul preot a fost un adevĕrat părinte sufletesc.

Fiei țerina ușoară și memoria binecuvêntată.

* (Cutremur de pămênt.) În părțile sudice ale Franciei și părțile vestice ale Italiei, în 23 Februariu a fost mare cutremur de pămênt, cu deosebire în Nizza, unde mai multe case s'au surpat, altele s'au crepat, ba și câteva casuri de moarte s'au întêmplat. Comunicațiunea e întreruptă, până ce nu se va constata starea tunelelor și a podurilor.

* (Furnisări pentru gloate). Ministrul honvedimei, voind a înnainta industria țĕrilor coroanei ungare, s'a adresat către societatea industrială a țĕrei precum și către casele de comerciu unguresci și croate, ca sĕ pregătească după mustre și formele date, garnituri de echipament pentru gloate în timp de rĕsboiu.

* (Ofițeri la gloate.) La ministrul honvedimei s'au înnaintat numai peste 20,000 de petiți-uni pentru ocuparea posturilor de ofițeri la gloate. Functionarii dela căile ferate au primit dela direcțiune o circulară, prin care li se face cunoscut, ca sĕ nu se anunțe ca ofițeri la gloate de oarece sunt necesari în cas de resbel, tot astfel funcționarii dela poste și telegrame.

* (Esportul cailor.) Monarchia noastră a întêrdis esportul cailor, cu toate acestea după cum scrie „Resboiul" a acordat guvernului din România d'a și cumpera cai pe seama armatei române.

* (Nuntul nenorocirei dela Sedan.) „Figaro" din incidentul morții colonelului conte Reille spune, că repausatul conte a fost soțul de arme al impĕratului Napoleon și ca atare în ziua nenorocirei dela Sedan, dênsul a fost trimis la regele Prusiei cu epistola de predare. Buchs, cunoscutul biograf al principelui Bismarck, ca martor ocular, ne spune următoarele despre indeplinirea tristei misiuni a contelui Reille: „Reille, colonelul frances, înnainta încetinel cu calul pe deal în sus. În depărtare de zece pași de regele se dă jos depe cal, păsesce înnaintea regelui și îi înnaintează o epistolă mare provedută cu un sigil rosu. Colonelul e om înnaintat în etate, de statură mijlocie și uscăcios. Sabia îi lipsesce. Regele desface epistola, o cetesce, îi o dă și lui Bismarck și la alți domni din giurul seu. Contele Reille, care la început s'a retras la o parte, întraceea se amestecă în vorbă cu colonelii prusieni. Moștenitorul tronului, Bismarck, Moltke și principele Coburg încă vorbesc cu dênsul, până când regele și Bismarck se consultă asupra celor ce au de făcut, și în fine încredințează pe Hatzfeld cu scrierea resultatului. După vreo câteva minute Hatzfeld e gata cu epistola, pe care regele numai decât o subscrise; servițiul mesei la subscriere la făcut un scaun, ținut de majorul Alten. Reille cu vr'o câteva minute înnainte de 7 oare se pune pe cal și în amurgul sărei, în societatea unui ofițer și a unui hornist dela uhlani, sub stindard alb, se întoarce la Sendan."

* (Jertfele sciinții.) Negustători întorși din interiorul Africei, au respândit pe cale telegrafică scirea, că scrutătoriul african, austriacul Dr. Emil Holub ar fi fost ucis împreună cu soția și tovarășii sei, de sĕlbaticii autochtoni. Mașuculumbe se schiamă canibalii, cărora se crede, că ar fi căzut jertfă acești luptători ai sciințelor. Ultima epistolă a tinĕrului călĕtoriu era datată din 15 Mai 1886 din Panda-ma-Tenka. Sunt 9 luni de zile de-atunci și până ădi Dr. Holub n'a mai dat scire despre sine.

* (Juvaerele coroani franceze) se vor licita la Paris în 12 Mai a. c. Se vede, că republica voiesce sĕ șteargă toate urmele imperiului de odinioară. În pavilionul de Flore vor fi espuse zilele aceste juvaerele, ce se vor licita, între cari se află 51,403 briliante (cu totul 9910 carate,) 21,119 rosete (471 carate) și 2693 mărgăritare (7034 carate). Coroana însași și spada de dauphin s'au predat deja monetăriei statului spre topire.

* (Veteranii din Viena) s'au constituit între strigate entusiastice de „sĕ trăească împĕratul" în „gloate voluntare de veterani". „Noi cei ce am înbătrânit pe câmpul de rĕsboiu — strigau în gură mare — nu putem sta cu mânile în sîn. Noi am luptat pentru onoarea Austriei și voim a lupta și deacum înnainte. În timp de rĕsboiu noi bătrênii toți vom întinerí!" Entusiasmul e mare, căci pericolul e departe.

* (Despre rĕsboiu scrie) „P. Lloyd", că la cas, când s'ar declara între monarchia noastră și Rusia, aceasta din urmă e gata, căci s'a concentrat astfeliu armata, încât în momentul declarărei resbelului mase puternice de trupe regulate și de cavalerie, vor cuprinde Galiția și Bucovina, vor da foc satelor, vor împrăscia pe oameni și vor pune pedeci mobilisărei. „Budapester Journal" susține, că mai multe regimente de cavalerie și baterii călărețe de dincoace și dincolo de Laita încă de septĕmâni sunt gata spre a-și ocupa locul lor impotrivindu-se cavaleriei ruse. Fie-care detașament 'și are ținta destinată, unde sĕ se împotrivească și chiar pe drumul de fer s'au făcut dispositiuni, ca sĕ se poată aduna cât mai îngrabă miliția în țĕrile ostice.

* (Telefonul între Paris și Brüssela.) la 2 Faur președintele republicei francese se întrețiau direct la vorbă cu regele Belgiei prin mijlocirea telefonului. Curênd după aceea împreună sêrma cu palatul „Clysée" din Paris, și se anunță adjutantului din oficiu, colonelului Lichtenstein, că regele Leopold doresce, sĕ vorbească cu presidentul republicei. Dl Jules Grévy, care îndată a fost însciințat de generalul Bruyère, se duse în locul, unde e a telefonul seu și vorbi regelui Leopold: „Sunt fericit, că Maj. Sa îmi dă ocasiune a-'i împărtăși adevĕratele sentimente, cari le nutresc pentru fericirea și sănĕtatea Maj. Sale." Regele Belgiei respunse: „Mu țămesc dlui president pentru complimentele sale, și eu îi împĕrtășesc cordial pe ale mele. Asta e o admirabilă invențiune, sperez, că ea va fi foarte folositoare desvoltărei raporturilor pentru țerile noastre." Regele întrebă de dl Granet, ministrul postal și al telegrafului din Francia, dacă se află la președintele republicei. La rĕspunsul negativ alui Grévy, îl roagă regele sĕ împărtășască ministrului frances felicitări. „Eu aud de minune," zise regele. Vorbirea a durat vr'o zece minute.

Posta redacțiunei.

Dlui E. I. în B. Lucrul e învechit. Dacă se trimetea la timpul seu cu plăcere îi dam loc. Red.

Un copil al timpului, care pentru puțini bani oferă mult, ați ajutat unei trebuințe. Cu puțini cruceri se poate face o radicala curățenie a corpului seu și astfel a depărta boalele unui bărbat, care pentru neregularități în mâncare, sgârciri are lipsă de cură (nemistuire, îndopare, suferințe de stomach, de ficat, de circulare de sânge, neapetitul etc. Noi recomândam pilurile de Svițera ale lui R. Brandt conținênd o schat. 70 cr. în farmacii. Sĕ se observe că fiecare schatulă e provĕdută cu o cruce albă în pamênt roșu pre lângă numele R. Brandt.

Nr. 219 [1543] 1—3

EDICT.

Ioan I. Ceposu 'gr. or. din Moeciul inferior, carele mai bine de 10 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Ecaterina Runcean gr. or. din Moeciul inferior, fără a se scí ubicațiunea lui și dacă mai trăiesce; prin aceasta se citează în termin de un an și o zi dela datul de față sĕ se presenteze înnaintea subscrisului oficiu, căci la din contră cererea de divorțiu a soției sale se va pertracta și în absența lui.

Zernesci, în 29 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Traian Meția,
protopresbiter.

Nr. 115 [1544] 1—1

Publicațiune.

Prea veneratul consistoriu archidiecesan, cu sentința sa dto 21 Ianuariu 1887 Nr. 6730/1886 B. a desființat căsătoria dintre Ioana Mucenic Ghib și pribegitul ei bărbat Nicolae Gusan, ambii din Boz, ceea-ce conform §-lui 124 din procedura judecătorească în causa matrimonială, se aduce la cunoscință publică

Mercurea, la 10 Februariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei.

I. Droc,
prot.

Nr. 116 [1545] 1—1

Publicațiune.

Prea veneratul consistoriu archidiecesan, cu sentința sa dto 20 Ianuariu 1887 Nr. 6729/1886 B. a desființat căsătoria dintre Raveca Moise Gusan din Gârbova și pribegitul ei bărbat Alecsandru Cîrstea din Dobârca, ceea-ce conform §-lui 124 din procedura judecătorească în cause matrimoniali se aduce la cunoscință publică.

Mercurea, la 10 Februariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei.

I Droc,
prot.

Dr. Adalbert Balinth,

proto-medic montan emerit aduce la cunoscința publică, că s'a mutat cu locuința în Sibiiu — Sag-Vorstadt, Brückengasse Nr. 9. și-și ofere on. public servițiile sale, mai cu samă în specialitatea morburilor de copii.

Ordinează în toată ziua dela **8—9** a. m. pentru miseri gratuit. [1536] 3—3

Nr. 961 civ. 1887. [1537] 3—3

Publicațiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole se aduce la cunoscință publică, că în urma cererei proprietarului Martin Schuster et cons. din Măgărei pentru concederea comasărei hotarului comunei Măgărei, spre acest scop se defige zi de pertractare **5 Aprile 10 oare a. m. a. c.** ce se va ține în cancelaria comunală din Măgărei, la care pertractare se citează toț interesații în causă cu acea observare, că părțile, ce nu se vor înfățișa se vor considera ca învoite cu comasarea.

Din ședința tribunalului din Elisabetopole, ținută la 14 Februariu, 1887.

Nagy Lajos, pres. **V. Iakab Árpád,** notariu.

„ALBINA" institut de credit și de economii în Sibiiu.

Convocare.

Domnii acționari ai *Institutului de credit și de economii „Albina"* se învită prin aceasta în vîrtutea §-lui 20 al statutelor societății la

a XIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Sibiiu la **29. Martie 1887 st. n.** înnainte de ameadi la **10 oare** în casa institutului (strada Baier Nr. 1).

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunei; Bilanțul anului 1886 și Raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisat, conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea prețului marcelor de presență pe anul curent.
5. Alegerea a lor doi membrii în consiliul Direcțiunei în locul acelor doi, al căror mandat au espirat în sensul §-lui 36 din statute, și substituirea prin alegere a unui membru reposat dela ultima adunare generală încoace. (§. 37.)

Domnii acționari, cari în sensul §. §. 22, 23 și 24, din statutele societății voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rogați *a și depune la cassa institutului acțiunile lor și eventual dovedile de plenipotență cel mult până Vineri în 25 Martie a. c. st. n. 6 oare p. m.*

Sibiiu, 11 Februariu, 1887.

[1538] 2—2 **Direcțiunea Institutului „Albina."**

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 17 Sibiiu, Marți 17 Februariu (1 Martie) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or.** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 16 Februariu, 1887.

Norii grei, ce au început a se ridica la începutul anului pe orisontul politic și amenință cu tunete pacea europeană, încep a se împrăștia. După discursul principelui Bismarck din Reichsrath — când cu introducerea septenatului — relațiunile politice au început a se încorda, și neliniscea cea mai mare a predominat toate stratele societății. Statele cele mari alăturea cu cele mici s'au îngrijit de posibilele măsuri preventive pentru un eventual resbel, nici o asigurare de pace din partea cercurilor competente nu se privia de mulțămitoare; unica împrejurare, ce mai lăsa o rază de speranță și pentru politicii cei mai optimiști era resultatul alegerilor din Germania. Astădi stăm în aceasta privință în fața faptului împlinit.

Alegerile au reeșit cu mare maioritate în favorul septenatului și anume sau ales; 193 septenatiști, 143 antisemitiști, ear 61 sunt balotagii, ceeace însemnează, că sepatenatul se va vota aproape cu două terțialități.

Dile de grea încercare au fost însĕ pentru marele bărbat de stat realisarea acestei maiorități, — pe care altfel ne-am dedat a-l privi de păditoriul păcii europene — în decurs aproape de 2 luni de dile a trebuit să susțină luptă înverșunată în casa sa proprie, luându-și refugiul la mijloacele cele mai desperate, recurgênd chiar și la spriginul adversariului seu neimpĕcat, la capul ultraistilor, pe care altmintrea de mult îl ține de nimicit.

Cancelariul de fer al Germaniei, principele de Bismarck — dedat a urmări principiul „aliază-te și cu dracul, numai sĕ'ți ajungi scopul“ nu a lăsat nici un minut din vedere toți factorii, cari i-ar putea aduce serviții întru realisarea programului seu.

Spre scopul acesta a nizuit mai dintâiu sĕ se împace cu Papa de la Roma — ca acesta apoi prin nunțiul lui sĕ lucre spre a înfrâna preoțimea catolică, din care s'a format centrul partidei germâne — totdeuna ostil planurilor și chiar și persoanei marelui cancelar.

Ne este însă în memorie „Kultur Kampful“ inscenat în Germania sub aegida principelui Bismarck, persecuțiunile, ce au îndurat clerul catolic preste tot — și în urmă rușinoasa capitulare a cancelariului.

Toate acestea e drept, s'au fost inscenat sub regimul infalibilului papă, Pius al IX-lea, dar acum ele au luat o formă mai domoală și mai conciliantă sub actualul papă. Leo XIII lea.

Vorba e, că clerul catolic nu e dispus a se lăsa sedus în politică nici chiar de enciclicele papale ci în stăruința lui de a se afirma cu demnitate ca factor aproape decisiv în afacerile monarchiei Hohenzolilor s'a pus pe lucru — spriginiți chiar și de social democrați, în butul tuturor promisiunilor cancelariului și în butul presiunei, ce o a esercitat chiar principele de Bismarck, presentându-se însuși în persoană la actul de alegere în una din colegiile Berolinului.

Ce va sĕ însemneze aceasta, decât că clerul catolic din Germania este un cler disciplinat, cler cu rutină în afacerile politice și cler, care scie validita interesele sale cu demnitatea cuvenită.

Mai puțin efect a avut încordările dlui Bismarck chiar în capitala imperiului, unde aderenții guvernului au picat cu rușine din urnele electorale.

Tot așa de puțin s'au lăsat a se întimida alegĕtorii din Elsația — Lotharingia — al căror club sub numele de „clubul protestătorilor“ a eșit victorioși la alegerile din urmă pe lângă toate forțările și terorismele aplicate.

Când vom avea și noi astfel de alegĕtori aici la noi, în Ungaria și Transilvania, cari sĕ voteze conform intereselor bine pricepute ale lor și ale țĕrei, este o întrebare deschisă, dar cum că și noi românii am putea învĕța din aceste alegeri multe, foarte multe, este evident.

La noi alegerile se fac la comandă și cu deosebire în Transilvania — acei deputați, cari nu au obținut nici un mandat în Ungaria nu au sĕ vină decât la Făgăraș la Ighiu, Vințul de jos, Ocna Sibiiului ori Abrud și apoi mandatul le e sigur.

Pentru ce? Pentru că românii din aceste cercuri electorale nu sunt disciplinați, nu au nici cea mai mică cunoscință, ce fac ei, când dau mandatul lui Lukács Béla și altora, că ce prerogative formează pentru aceștia mandatul de deputat de a se ridica mai târdiu pe cuiu cel mai înalt, al scărei din care seformează vieața publică din stat.

Câți români nu sunt la noi înzestrați cu toate, dar cu toate calitățile de a putea devení bărbați apți și chiar conducători ai unui oficiu, fie acela cât de greu — pentrucă românul de lucru nu se prea feresce, nici nu scie, ce însemnează a nu putea, când el e încredințat cu vr'un oficiu ori cu o muncă cât de grea. dar durere, că ei 'și consumă puterile ca oficianți subalterni, mai luptându-se de multe ori și cu sĕrăcia și necazurile împreunate cu ea

De unde toate aceste? De acolo, că noi prea puțin ne cunoascem unii pe alții, puțin căutăm unul după altul.

Poporul nostru de la sate e lăsat pradă unor oameni, cari nu vĕd mai departe de vîrful nasului lor — ear preoțimea, care ar trebuí sĕ fie conducătoriul natural al astorfel de acțiuni tăietoare afund în vieața publică de stat, sĕ ni sĕ ierte, dacă greșim, dar numai solidară nu este în acțiunile sale. Casul de la Sas-Sebeș — uneltirile săsesci din fundul regiu și în fine demoralisarea poporului român lăsat pre mâna sorții ar trebuí sĕ dea nițel de cugetat, celor ce se afirmă ca chiemați de provedință pentru salvarea intereselor neamului nostru — ca cel puțin acolo unde umĕr la umĕr am putea dobândí ceva pentru popor și pentru singuratici, sĕ o facem făr ca sĕ ne ținem orbesce de un conclus sĕc adus în sala de la împĕratul românilor din Sibiiu tot din 3 în 3 ani și în viitor din 5 în 5 ani și apoi atâta e tot ce am dobândit pentru interesele poporului nostru.

În oara a 11 a ar trebuí sĕ ne trezim și sĕ căutăm un mod de procedere cel puțin pentru unele cercuri electorale unde noi dăm tonul, ca sĕ nu ne afle alegerile ear de tot neorientați și nepregătiți.

Revista politică.

În capitala Ungariei oamenii numai cred decât în bani, făr a gândí, că țeara e stoarsă și sleită, încât zeu nu scim, cum va mai fi până la adecătele. Foile ne aduc scirea, că ministrul Tisza a început sĕ închee cu consortiul Rothsild contract pentru un împrumut de douĕ-deci de milioane, ear la ministeriul unguresc s'au ținut importante convorbiri despre creditul estra-ordinar, ce 'l vor cere delegațiunile. În cercurile parlamentare, se vorbesce, că partea obveniendă pe Ungaria a creditului va fi de șese-spredece milioane, ce sunt a se plătí immediat.

Desbaterea budgetului în parlament s'a finit abia acum după o desbatere de șase septĕmâni și astfel d-l Tisza ca ministru de finanță a putut presenta dietei budgetul pe anul 1887.

Deficitul constatat în mod final e de 22,024,794 fl. Ministrul de finanță e împuternicit a acoperí acest deficit pe calea unei operațiuni de credit. La întrebarea unor deputați, că fi-va în stare a'l acoperí și modul cum 'l va acoperí, dl Tisza a spus tare

---

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

Дарꙋл бꙋкꙋріеи.

Бꙋкꙋріе шсте лꙋкрꙋл либовиник ѡ̈дихиѫ ши веселіе сꙋфлетꙋлꙋи ка сѫ бꙋкꙋре сꙋфлетꙋл апохтеле сале кꙋмь сѫ каде.

Рѫꙋтате жалостеиеи.

Дѣчи жалостеи рѫꙋтате бꙋкꙋриеи кꙋмь макропие. кѫ шсте адо́ѡ̈ лꙋкрꙋри. алтꙋю шсте кѫндь желꙋеще ѡ̈мꙋль де врꙋнь лꙋкрꙋ маре че є маи асꙋпра де пꙋтере лꙋи. ачѣста сѫ кѣмѫ жале кꙋрать.

Дарꙋл пачилорь.

Пачиле сѫмть кꙋм грѫеще. сфӥтꙋл пернадон шсте бꙋнѫтате миндиеи. ацелепчюне Смерить инимеи рѫпаѡ̈сь сꙋфлетꙋлꙋи. соци де сꙋфлет омꙋлꙋи.

Рѫꙋтате мѫниеи.

Аристотеле грѫеще кѫ ѡ̈мꙋль чель небун кꙋрѫндь арат мѫниа са шрь инима ацелептꙋлꙋи ѡ̈ аскꙋнде.

Іѣѕс сирах зис завистіе ши мѫніа апꙋцинѣзе зилеле wмꙋлꙋи ши гѫндꙋриле бѫтрѫнескь wмꙋлб. родіе зис мѫниѡ̈сꙋл рꙋшине наре.

Аѡ̈течинк грѫеще чине сѫ афлѫ атрꙋ мѫніе гѫситꙋ є де диаволꙋль.

Врими зис мѫніа шсте небꙋнꙋлꙋи акꙋбинте шрь ацелептꙋлꙋи лꙋкрарі.

Дарꙋль мӓстенѡ̈еи.

Мила шсте кꙋм грѫеще сѣн августин сѫ даи мишлꙋлꙋи. ка сѫ ан асꙋфлетꙋл тѫꙋ милѫ.

Видіе зис динарѫ греши wмꙋль милѫ нꙋ ѫ требꙋи.

Платон зис нꙋи ничи пꙋдра фрꙋмос ка мӓстеніа сѫ храним флѣмѫнзіи ши сѫ слꙋжим болнавилорь шѡ̈ надѫпѫм сѫтошіи шѡ̈ примим странии чи шѡ̈ абрѫкь голіи. ши сѫ скꙋмпѫрѣмь робиціи. ши сѫ агропѫм морціи.

Соломон зис чине ба да мѣсервлꙋи нꙋ се ва кꙋи.

Видие зис де сар арѫта ѡ̈мꙋлꙋи че грешѣще пꙋцин ѡ̈амени арь хи алꙋме.

Рꙋтате немастенеиеи.

Касіѡ̈дорь зис маи грꙋ пѫкать де немастеніа нꙋ шсте ашиждирѣ ши чела че похтеще сѫ авогацѣскѫ де wстенѣла ши де сꙋдорие алтора.

Дарꙋл євтиншꙋгꙋлꙋи.

Аристотле зис чине рѫсипеще бꙋнѫтате са фѫрѫ мꙋ́ерѫ кꙋрѫндь ва кѫдѣ амесирѫтате.

Соломон зис де вери сѫ фачи бине сокотеще кꙋи фачи бине ка сѫ аибі дила динсꙋл мꙋлцѫмитѫ апои.

Алиѱандрꙋ зис дѫ алтꙋе сѫ дѣ ши ціе алціи.

Сѣи петрѫ зис маи бине сѫ даи де кѫт сѫ чеи.

Соломон зис фрацїи нꙋ юбескь фрателе сѫꙋ чел мѣрь ши приетенꙋл фꙋце де динсꙋль.

Рꙋтате скꙋмпѣтеиеи.

Сѣи григорїе зис то́ате лꙋкрꙋриле чеціи лꙋми аꙋ ачипꙋть ши сфрѫшит. нꙋмаи скꙋмпете иаре сфрѫшить.

Дарꙋл анвѫцѫтꙋріеи.

Платон зис кавтѫ сѫ нꙋ авеци пре соцꙋл тꙋꙋ анаинте алтора ничи кѫндь шсте мѫніѡ̈сь.

Рꙋтате фѫцѫріеи.

Катон зис кѫндь те мѫрѣще wмꙋл нꙋ лꙋѡ̈а аминте ши де алте лꙋкрꙋри сѫ нꙋл крези.

puțin și a declarat, că în împregiurările de față, desfășurări lămurite nu poate sĕ dea în aceasta privință.

Negoțierile între monarchia noastră și între România pentru încheierea convențiunei comerciale se vor reîncepe. Când vor sosí delegații români, nu se scie cu siguranță, dar după cum vin scirile, pertractările se vor reîncepe immediat după încheerea sesiunei estra-ordinare a delegațiunilor. Acest act se privesce în cercurile politice de mare importanță pentru relațiunile acestor două state și mai ales acum, când fiecare stat 'și caută aliați în afară. Convenția comercială se va încheia, căci ambele state au interes, numai dacă nu s'ar mai ivĺ pedeci din partea guvernului unguresc. O aplanare a lucrurilor va fi totodată și o siguranță a relațiunilor amicale între aceste două state, cari trĕbue sĕ dea sprigin unul altuia în timp de pericol.

Cât timp Germania ferbe în luptele electorale, în Paris oamenii sunt linisciți, desbaterile decurg în dietă tot în modul obicinuit de până acum; senatul a finit cu desbaterile asupra budgetului, ear în afară Francia 'și continuă ocupațiunile și înăduşesce rĕscoalele. Espediționea din urmă s'a luat drumul spre provincia Brindili. Pare, că francezi sunt cu totul indiferenți de cele ce se petrec prin Germania; jurnalele franceze încă nici acum n'au început sĕ facă comentarii asupra alegerilor.

Alegerile din Germania, ce e drept n'au reușit pe deplin pe placul cancelarului de fer, dar totuși Bismarck are acum puterea în mână, ear bĕtrânul împĕrat 'și poate serba cu inima linistită ḑiua nascerei în al nouă-ḑecelea an al vieiți sale. Se vorbia, că la aceasta serbătoare va lua parte Țarul, precum și monarchul nostru și astfel se va face o mult dorită întâlnire a celor trei împĕrați mari. Asta faimă însĕ nu se poate susținé cu siguranță; mai sigură însĕ este scirea, că moștenitorul de tron va călătorí cu aceasta ocasiune la Berlin, ca sĕ feliciteze pe bĕtrânul împĕrat în numele monarchului nostru.

Foile ruse se ocupă cu cestiunea alegerilor din Elsația și Lotaringia și se tem tare, că aceste alegeri pot serví principelui Bismarck de pretecst, ca sĕ ia dispositiuni aspre pentru regularea acestor țeri ale imperiului, ceea ce ușor poate provoca un conflict între Germania și Francia. Aceste mesuri, observă „Novoie Vremja“ vor fi fatale principelui Bismarck și nu se poate atribuí decât împregiurărei „a fi manținută pacea europeană,“ că Rusia nu poate suferí o astfel de politică contrară intereselor Rusiei. Foia din Petersburg „Wjedemosti“ mai adauge: În cas, când alegerile din Germania ar conduce pe principele Bismarck spre resboiu, nu va afla Germania pe nimenea nepregătit nici în Paris nici în Petropole. De altcum un articlul al ḑiarului „Nord“ a produs mare svon prin Berlin. Deși acest articol ḑice, că Rusia va sprigini pe Francia numai în cas, când ar fi atacată de a mai putea esista ca putere mare, totuși oamenii politici sunt de părere, că între Rusia și Francia esista chiar norme, cum ele au sĕ se sprijinească în cas d'a le fi amenințat teritoriul.

Goeschen, cu ocasiunea unui prânz dat în onoarea lui, a ținut în clubul sf George o vorbire politică. Se pregătesc în Europa greutăți îngrozitoare, ḑise bărbatul de stat. Tocmai asta-i pricina, că membrii diferitelor partide politice umblă sĕ delăture ori-ce diferințe personale și de partid, pentru ca parlamentele sĕ promoveze interesele și sĕ 'și ajungă scopul cu maiorități însemnate. Nu-i departe timpul, când fie-care re stat se va ruga de Englitera de o vorbă bună și de sfaturi, și vor urma sfaturilor ei. Acestea le profețesce Goeschen pentru Englitera, că se vor împlini nu stă nimenea bun, dar că Engliterei i-se pregătesc mari greutăți în privința Egiptului și a canalului de Suez nu mai încape nici o îndoială. Politica ei e, sĕ-'și întărească posiția în Egipt, ceea ce nici decum nu-i pe placul Franciei, al Rusiei și al Turciei, de aceea Britania mare conteasă mult pre o alianță între ea, Austro-Ungaria, Germania și Italia.

Epistola

deputatului Ludovic Mocsáry cătră alegĕtorii sei.

Stimați concetățeni! Fără îndoială vi cunoscut, că partidul de independență și din 48 în ședința sa dela 15 Februariu a. c. a desaprobat aceea „direcțiune politică“, care o urmez eu în cestiunea naționalităților și care am esprimat'o în vorbirea, ce o am ținut tot în aceea ḑi în dietă; și că în urma acestei desaprobări am eșit din partid.

Acest cas îmi țin de datorință, a-l aduce și eu însumi la cunoscința stimaților mei alegĕtori, cu atât mai vĕrtos, că în conclusul partidului de independență și din 48, se susține și aceea, că atitudinea esprimată în vorbirea mea dela 15 Februariu, stă în contrașicere directă cu programul și nisuințele partidului. Prin urmare e necesar sĕ clarific starea lucrului, pentru ca stimații mei alegĕtori, sĕ se poată convinge: dacă e drept, că deputatul lor a devenit infidel programului seu, pe care v'au promis, că-l va ținé.

În ultimul meu discurs, stimați concetățeni, nici cu un fir de pĕr n'am trecut peste ceea-ce am esprimat în cestiunea naționalităților în anul trecut, preste ceea-ce în 1879 am acentuat și mai aspru, peste ceea-ce v'am descoperit atât înainte de prima mea alegere, cât și după aceea de repetite ori, peste ceea ce de 30 de ani, o mărturisesc ca o convingere nestrămutată, atât cu graiul, cât și în scris. Părerile mele nici când n'au fost lucru secret nici înaintea alegĕtorilor mei și nici înaintea partidului independent și din 48; dacă însĕ cu toate acestea totdeuna am fost recunoscut de membru al clubului, și încă în decurs de 10 ani, în calitate de președinte, am putut figura ca representant al lui: atunci întru adevĕr nu se poate considera — dacă numai nu vrem sĕ presupunem, că clubul înainte de aceasta n'a fost în clar cu punctul seu de plecare — destul de basată și motivată aceea afirmare din conclus, că atitudinea din discursul meu amintit, ar sta în contrașicere directă cu programul partidului.

Nu numai că nu stă în contrașicere cu programul partidului, dar e o urmare firească a acestuia. De câte-ori a adresat partidul independent vr'un manifest cătră cetățenii țerii, totdeauna a declarat, că doresce a urmări față de naționalități pretensiunile ecuității și egalității de drept; pe drapelul partidului pe lângă „independență“ figura totdeuna și devisa libertății, egalității și frățietății. Și aceasta n'a fost nici când și nu poate fi nici aḑi numai vorbă goală, ci trebue sĕ se aplice și în pracsă. Urmarea firească a egalității de drept e, ca cetățenii patriei întru susținerea și cultivarea limbei lor, sĕ nu fie atacați nici prin statul maghiar, nici prin societatea maghiară, ca acele legi, cari au garantat egala îndreptățire a naționalităților, mai ales legea pentru naționalități din 1868, întitulată: „în causa egalei îndreptățiri a naționalităților“ — sĕ se respecteze atât în privința literei, cât și a spiritului.

Dacă însĕ e în interesul țerii, ca maghiarii sĕ trăiască în bună înțelegere cu naționalitățile, o pretinde aceasta punctul de mânecare, ce-l are de devisă partidul independent și din 48. Dacă dorim a ne elupta neatârnarea și independența patriei, aceasta numai așa o vom ajunge, dacă ne va succede a concentra în aceste aspirațiuni pe toți cetățenii țĕrii. Dar poate-se aceasta și presupune, dacă maghiarii se pun pe picior de rĕsboiu cu *celelalte* naționalități? Bine scim, că ideea unității unui stat austriac formează în anumite cercuri obiectul unei aspirațiuni, la care nu s'a renunțat nici când, și bine scim, că spre ajungerea scopului acestuia, cum s'a folosit de frecările naționale din 1848. A te ascunde sub aripile vulturului austriac și acolo sĕ ascepți isprăvirea totalei maghiarisări, ar fi o înșelăciune fatală, pentru că aceasta nu ar fi alta, decât urmărirea unei utopii, a cărei preț nu ar fi altceva decât sacrificarea independenții patriei. A te pune în conflict cu aspirațiunile unității ale monarchiei de o parte, ear de altă parte cu naționalitățile din țeară, înseamnă, a te pune cu pericolul morții sigure între două petri de moară.

Aceste am îndrăsnit a le aminti pe scurt, ca sĕ-mi justific înaintea alegĕtorilor mei punctul meu de plecare în cestiunea național tăților peste tot și în special, ce privesce vorbirea ultimă, ce o am ținut în obiectul acesta, față de acusa nebasată, ce mi se face în conclusul amintit al partidului independent și din 1848. Pe lângă tot respectul, ce-l am față de acest partid, sum silit a declara, că nu eu am fost acela, care am venit în contrașicere cu programul partidului, căci desamintitul conclus testifică acel fapt dureros, că și oameni respectabili și cu principii solide pot sĕ fie indușí în contrașiceri de cătră acel periculos curent, ce de present domnesce în patrie în cestiunea naționalităților.

Regret, că s'a rupt acea legătură internă, care printre atâtea lupte m'a legat până acum de membrii partidului independent și din 1848; regret, că de aici înainte voiu fi împedecat, a-mi putea sacrifica întreagă modesta mea lucrare în serviținl acelor principii și a acelui partid, căruia rĕmân adict nestrămutat. Dar mai vĕrtos regret, că aceea, ce s'a întêmplat în sînul partidului, va da nascere în cercurile naționalităților acelei păreri periculoase, că între pretensiunile lor legale și între aspirațiunile maghiarilor esistă un conflict, ce nu se poate aplana.

Dar stimații mei alegetori de sigur vor fi fost atinși în mod neplăcut și de împregiurarea, că bărbatul, care e representatul lor în dietă, a fost espus atâtor atacuri acute. Fie mi permis a amintí ceva și despre această împregiurare.

Ministrul president Coloman Tisza, rĕ-spunḑênd la vorbirea mea a ḑis, că me compătimesce, fiindcă m'am făcut prorocul acelora, cari urĕsc rassa maghiară și urĕsc statul maghiar, me compătimesce, căci pe stindardul acelor ultraiști, cari urĕsc statul maghiar, la locul prim va figura numele meu. Dacă dl ministru-president s'a ocupat de vorbirea mea din anul trecut cu o atențiune mai pătrunḑĕtoare, din acel resunet de sigur ar fi putut constata un lucru foarte important. Eu în cont nuu accentuez, că supremația naționalității maghiare n'o poate trage nime la îndoială, și ca basă, pe care putem sta cu înlesnire unii lângă alții, o privesc legea pentru naționalități dela 1868. Și acei agitatori, cari — după părerea dlui ministru-president, — urĕsc rassa maghiară și statul maghiar; cari sunt inimicii statului maghiar, nu rĕspund cu aceea, că: ve mulțămim de asemenea amiciție, noue ne trebue mai mult, ne trebue alteeva, — ci cu bucurie o declară, că pe această basă împăcarea e gata; se înțelege așa, ca legea sĕ fie respectată. Așadară prin aceasta e constatat, că și cu acei ultraiști poți sĕ stai de vorbă, că acele aspirațiuni contrare statului nu sunt altceva, decât nisce idiome; și dl ministru-president numai din acel motiv le amintesce totdeuna, ca sĕ poată sĕ apară ca unul, căre ține în frâu inimicii patriei. Dealtmintrea dl ministru-president, dacă

Дарꙋл преведерiеи.

Давидь зис ѧчепатꙋра ѧцелепчюнiеи фрика лꙋи дꙋмнезеꙋ.

Седекiе зис кѫндь вери съ сфатꙋещи каꙋтѫ кꙋи це даи сватꙋл съ нꙋ арате таина та че маи таре де тине съци ѧтѫрѣскѫ сфатꙋл.

Рѫꙋтате небꙋнiеи.

Соломон зис маи бине адормi де кѫть кꙋ небꙋнꙋл а боровi.

Ѧнкѫ маи бине съ те тимпини кꙋ леꙋл ши кꙋ ꙋрсꙋл кѫндь ле ши пꙋiи де кѫть кꙋ небꙋнꙋл мѫиишс.

Дарꙋл дерептъцiиеи.

Синакь зис чине нꙋ цие токми каса сѧ кꙋм съ поатѫ токми алторѧ.

Рѫꙋтате недерептъцiиеи.

Синак зис патрꙋ пъкате мари. чин фач рѫꙋ ѿмꙋлꙋи челꙋи бꙋнь. ши кꙋрвещe кꙋ бърватъ. ши чине цине плата нѫимитꙋлꙋи. ши мѫртꙋiе мин чинѿасѫ.

Соломон зис. чине сапѫ грѿапа алтꙋѫ ѧсꙋши ба кѫде ѧнтрънса.

Пентрꙋ недрептате скрiе ѧ ѡтичник кѫ диѧ вꙋлꙋ брꙋ съ ꙗ мꙋере. съи фак фiте съ ле мѫрите ши съши дꙋкѫ цинерiи съи ѧмꙋнкѫ шиш лꙋ ѡ мꙋере пре стрѫмбѫтате шiи иѫскꙋ шапте фѣте. че диндзю фꙋ мѫндрiѧ. че ѿмѫрит дꙋпѫ боѧри. ѧ дѿаꙋѡ скꙋмпѣте. чи ѿаꙋ мѫритатъ дꙋпѫ чеѧ че юбескь арꙋинтꙋл. ѧ трeѧ стрѫмбѫтате чи ѿаꙋ мѫритат дꙋпѫ ѿаменiи чеи проци. ѧ патра завистiа че ѿаꙋ мѫритат. дꙋпѫ меџери. ѧ чинче ѿаꙋ мѫритат. дꙋпѫ слꙋжитори бесеречiи. ѧ шасе ѧнзлцаре че ѡ дѣде мꙋерилорь, ѧ шапте и че маи ре че нꙋ брꙋ съ ѿ мѫрите. че ѡ цинꙋ ѧкасе съ хїе кꙋрвѫ. деѣчи де требꙋеще кꙋива съ мѣргѫ ѧкаса лꙋи ши ѡ ба афла.

Manuscrisul VI.

Se deosebesce după formă întru toate de celelalte cinci. Aci se vede altă hârtie, altă scrisoare. Hârtia este mai groasă, dară mai bună și mai finã. Scrisoarea este mai îngrijită și mai frumoasă. În privința ortografiei încă sĕ deosebesce într'atâta, că în loc de ѕ se folosesce s.

Scrisoarea merge pe două coloane; în coloana primă este același tecst în limba slavonă, în a doua coloană paralel este traducerea românească. Este evident, că acesta este originalul traducerii, căci altcum n'ar avea înțeles aședarea traducerii românesci față cu tecstul slavon.

Cuprinsul manuscrisului este următoriul:

Сенакь зис. ѿмꙋль похтитóрю. нiчн ꙋн лꙋ́крꙋ ѧлꙋ́ме нꙋ ба пꙋтѧ̀ цинѧ̀.

Сократь зис. чи́не ба врѧ̀ съши ѧ̀мплѫ по́хта сѧ̀. ѫ̆сте ѿмь пери́ть ши рѫсипить.

Пентрꙋ несокотинца скрiе ѧ̀ѿ̆тичникь. кѫ е́ра ѡ́аре ка́рѣ ѿ̆ фечоа́рѫ веститѫ шй кꙋра́тѫ а̀нꙋ́ме а̀зи́нта. че де мꙋ́ате ѡ̂рзi а̀ꙋзiѫ̀ дѐ шꙋ́ерꙋi грѫ́ндь кꙋ́и ма́ре невоѫ кꙋрвi̯и́еи. шѝ пꙋ́се ѧ̀ гꙋ́ндꙋл съꙋ́ съ и̯спитѣ́скѫ а̂чѧ̀ по́хтѫ съ ва́сѫ ѡ̀а́ре ѫ̆сте а̂шѧ̀ кꙋм сѫ́кь мꙋе́риле. ши кемѫ̀ пре ꙋн вони́кь че́лб ю̯бi̯ѫ̀ де тѫ́нърѫ. ы̆рѫ ӗ́ль вени́ ши́ дормí кꙋ нꙋ́са. шѝ де мꙋ́ате ѡ̆́рꙋi фѣ́черѫ кꙋрвi̯е́. ѡ̀а́ре кѫндь врꙋ́ съ съ та́е съ нꙋ маи кꙋрва́скѫ.

Да́рꙋл, вѫздрѫжанi̯еи.

Маре ѫсте дарꙋл вѫздрѫжанi̯иеи. чи́неши ба цинѧ̀ по́хта трꙋ́пꙋлꙋи а̂сѧ́мѫнѕе вѫздрѫжа́нi̯а ӑ́синꙋлꙋи сълбатекь чени́ че дѫ нѫѡ́арѫ нꙋ́ бѧ̆

s'a ocupat cu obiectul acesta mai serios trebuie sĕ o scie foarte bine, că nu numai aşa numiţii ultraişti au primit cu bucurie vorbirea mea, ci toate clasele naţionalităţilor şi toţi acei oameni, a căror loialitate faţă cu statul e mai presus de toată îndoiala, fiind că fieşte căruia i-a venit bine a audí din rostul unui maghiar un cuvênt de dreptate şi de ecuitate. Însĕ dl ministru-president până în timpul cel mai recent n'a ştiut vorbí despre naţionalităţi altcum, ci numai ca despre inimicii declaraţi ai statului. Şi pentru aceea, dacă e ceva vrednic de compătimit, aceea nu e altceva, decât Ungaria însaşi, fiindcă are un ministru atotputernic, care nu e în stare a se ocupa în destul de serios cu una din cele mai importante cestiuni, ce o privesce pe naţiunea maghiară, şi care nu pregetă a buciuma în lume, că jumĕtate din locuitorii ţerii sunt inimicii statului.

Ce se atinge de atacarea persoanei mele prin o parte a presei, contra aceleia 'mi-e imposibil a me apĕra. E dureros, că oamenii pressei libere atât de puţin, respectează libertatea opiniunei. De aceasta însĕ omul avisat la viaţa publică, nu trebuie sĕ se sparie. Convingerea firmă invoalvă datorinţa, ca omul covingerei sale sĕ dea esprimare şi sĕ se nisuiască a-i câştiga valoare. Şi dela aceasta nu m'a putut reţiné nici recunoascerea neînsemnatei mele persoane, căci dreptatea pronunţată cu glas înnalt îşi face cale prin propria sa putere. Scopul mi-a fost, ca ocupându-se soţii mei serios cu cestiunea naţionalităţilor, sĕ-i fac sĕ cugete asupra lucrului: dacă întru adevĕr e la loc direcţiunea, ce se urmăresce în privinţa acestei cestiuni importante.

Încât am putut avea oare care speranţă a ajunge acest scop, nu mi-a fost permis a me retrage dinnaintea neplăcerilor, ce mi-am causat mie însumi şi eventual stimaţilor mei alegĕtori.

Cu stimă patriotică sum

Budapesta, 20 Februariu, 1887.

Al DVoastre concetăţean.

Ludovic Mocsáry
deputat dietal.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Clusiu, 27 Februariu 1887. Joi sara 24 a l. c s'au ţinut „Concertul împreunat cu bal al inteleginţiei române“ din loc. În genere luând succesul moral a acestei petreceri e foarte măgulitor şi strălucit; cel material încă e necunoscut, însĕ e speranţă, că scopul măreţ în favoarea căruia s'a arangiat (adecă: în favorul fondului român de fetiţe infiinţânde în Clusiu) e destul de puternic, pentruca sĕ nu resulte deficit.

Concertul a reuşit spre marea mulţămire a întregului public ascultător, care a fost într'un aşa frumos numer adunat în vechia sală a redutei urbane precum nu s'a mai vĕdut de vre-o 4—5 ani încoace; cu toate că — ceiace, cu regret trebue sĕ amintesc — comitetul arangiator nu prea mare zel a arĕtat, ce s'a putut observa în întreg decursul lucrărei lui, şi cu deosebire în privinţa espedărei învitaţiunilor, (care şi publicul din loc numai cu vreo câteva ţile înainte de petrecere le au primit.)

Programa concertului, a fost statorită cu 7., puncte; însĕ onorându-ne cu presenţa Sa şi dl Jacob Murĕşan profesor de musica din Blaşiu la rugările membrilor din comitet, — a binevoit a ne înmulţí programa încă cu un punct, jucând pe piano câteva piese frumoase naţionale cu o artă încântătoare şi răpitoare. Punctului acestuia i-a premers:

Tudor Flondor: „Cântec vênătoresc“ esecutat de corul bărbătesc cu simţ şi esactitate, a fost viu aplaudat.

2. Briccialdi: „Fantasie asupra motivelor din opera „Don Carlos“ pentru flaută cu accop. de piano esecutată de dl Al. Andressi Epurean (medicinist); cu aceasta a dobândit multe ap'ause.

3. C. M. v. Weber: *a)* Arieta, *b)* Cavantina din opera „Freischütz“ cântate de dşoara Laura Ranta (din Bistriţa) cu accomp. de piano. Ca începĕtoare cu vocea-i melodioasă a făcut o viuă împresiune asupra publicului ascultător şi a fost des aplaudată.

4. A. Sipos: „Rapsedie roumaine“ op. 13. esecutată pe piano de dşoara Ana Papp A avut ocasiune onoratul public, a cetí adeseori laudă şi prin foile străine despre talentul dşoarei; noi nu-i putem dice altceva decât, ca sĕ binevoiască a priví aplausele călduroase, ce le-a secerat, ca cel mai mic semn de recunoscinţă şi mulţămire din parte-ne, pentru momentele de distracţie foarte plăcută — ce ni le-a câştigat Fără îndoială după punctul exabrupto al dlui Murĕşan cele mai culminante sunt:

5. „Cătră poporul român“ poesie de Petru Dulfu, declamată de dşoara Maria Roşescu, cu toate că e încă numai începătoare, declamaţiunea a fost esecutată c'o sinţire călduroasă şi un efect deplin; a fost adeseori intreruptă prin viue aplause şi'n urmă frenetic aplaudată. Asemenea punctul:

6. „Dephin Alard“ a-2 Symfonie concertentă op. 31 pentru doaue violine şi accomp. de piano esecutată de dşoarele Anna şi Sidonia Papp. şi dl Virgil Şotropa. Au secerat cele mai frenetice aplause. În urmă punctul:

Verobchievici „Senin şi furtuna“ cuartet vocal, esecutat de corul bărbătesc, încă au fost aplaudat.

Toate aceste au avut succesul deplin şi au dat o dovadă foarte puternică despre aceea, că şi pe lângă împrejurările aceste grele, sub cari trăim, cu voinţă firmă putem înnainta atât pe terenul adevăratei culturi, cât şi al artei.

După concert au urmat jocul, care a ţinut, în deplină ordine, pănă'n ţior de ţiuă. Quadrilul şi Romana I leau jucat câte 45 — 50 de părechi. În decursul pausei celei mari, 13 tineri, universitari studenţi, au jucat cu destulă precisitate jocul: „Căluşeriul şi Bătuta“, au fost des aplaudaţi.

Din secsul frumos, câteva gentile dame şi dşoare, 12 la numer, au representat şi pitorescul costum naţional în cea mai încântătoare variaţiune.

Vreo câţiva domni de alte naţionalităţi înca'u luat parte la aceasta petrecere românească; după care cred, că fiiesce cine cu aceea ferbinte dorinţă s'a despărţit, că baremi de ne-am putea întruní la o asemenea petrecere cât de multe-ori.

Scevola.

Viena, în 24 Februariu n. 1887. Cu ţiua de Marţi s'a încheiat sesonul sgomotos al balurilor şi al petrecerilor.

Încă o ultimă storţare şi-a dat carnevalul spre a-şi vĕrsa toate plăcerile în seara de Marţi oamenilor iubitori de amusări în formă a ţeci şi sute de baluri, serate şi conveniri.

Marţi seara a fost balul din urmă din ăst an la curte, Marţi seara s'a încheiat seria lungă a balurilor ţĕrănesci, mascate, burlesci, hazlii şi Dţeu scie câte nume mai purtau, şi tot Marţi seara au mai pus inc'odată restauranţii Vienei la probă pungile oaspeţilor sei la petrecerile cu joc şi producţiuni, ce le au arangiat.

Cu ţiua următoare, Mercurea prinderii postului, se încep sĕptĕmânile pocăinţii. Afişele cele mari tipărite cu slove cât nişte covrigi şi ilustrate cu fel de fel de caricaturi, au dispărut de pe părenţi, dând loc placatelor simple şi sărăcăcioase, cari ne spun cu o calmă laconie, că un hering de cea mai bună calitate se vinde cu 6 cr. la comerciantul X ori Y în strada Z. ori V.

Numai librarii n'au avut timp suficient încă, sĕ 'şi depărteze obiectele de iucs de prin ferestí, dar n'au întârţiat a le ascunde sub anunţuri funebrale, cari s'au edat cu miile din incidentul reposării măririi sale: a carnevalului.

De curiositate ve comunic în traducere unul dintre aceste anunţuri;

†

Magnificenţa Sa domnul: „Mercurea prinderii postului“ aduce cu inima înfrântă de durere la cunoscinţa publică reposarea în domnul a prea binecunoscutului şi de toţi iubitului

domn Carneval,

urţitoriul datoriilor, al maniei de crailicuri, profesorul tuturor crailor de noapte, doftorul inimelor îndrăgostite, secretariul pungii goale, membru şi president al tuturor societăţilor de beutori,

care după o scurtă suferinţă de câteva oare provenită din eshauriarea pungii, şi-a dat sufletul în 22 Februariu a. c. la oarele 12 din noapte.

Rĕmăşiţele pământesci ale defunctului se vor aşeţa la odichnă în cimiteriul pocăinţii. Ear pomana i-se va face în casa de zălogire.

Viena, 22 Februariu, 1887.

Cei rĕmaşi în jale.

Câtă vreme burgezimea 'şi petrecea ţilele carnevalului în chipul arĕtat, în cercurile mai înnalte diplomatice şi de bancheri au tăbărit multe griji şi gânduri, cari cu deosebire la bursă se manifestau într'un mod de tot înspăimêntător. Abia în 22 a l. c. au început a sĕ ridica earăşi cursurile, o împrejurare, la care a contribuit fără îndoială mersul alegerilor din Germania, — numai şi numai, — căci situaţia generală cât e pentru pacea Europiei, nu se pare a se fi îndreptat nici cât de puţin.

Stranie e impresiunea, care o produce asupra cercurilor economice de aci pausa cea lungă, ce a întrat dela plecarea Dlui Sturza încoace, între guvernul austro-ungar şi cel român.

Ţ. de ţi se asteaptă cu o mai mare încordare continuarea pertractărilor, respective sosirea delegaţilor guvernului român, cari până aţi nu au sosit.

Jurnalele locale, cari au o rubrică permanentă în părţile lor economice pentru afacerea convenţiunei comerciale cu România, încep sĕ numai creadă într'o resolvare favorabilă a cestiunei. Multe sunt de această părere. Altele earăşi cu deosebire cele mai aproape de guvern, vorbesc pe o coardă mai optimistă, esplicând întârţierea delegaţilor României ca un semn, că bărbaţii de stat de dincolo de Carpaţi au luat cestiunea cu seriositatea cuvenită şi lucră la statorirea condiţiunilor detaiete, sub care va trebuí sĕ se stabilească convenţia.

E mai pre sus de ori-ce 'ndoială, că guvernul austriac va face mari concesiuni pentru România, aşteptând însĕ şi din partea României o asemenea prevenire. Numai despre intenţiunile celor din Bucureşti şi Budapesta se strĕcura cu mult mai puţin în publicitate, — o împrejurare, care servesce spre o vĕdită nemulţĕmire pressei germane. *Yff*

ѧнѫ тѫрѣѫре. шй кѫндь вйне ла вѧле. шй ле вѡ гѫсй ѧпа тѫрѣѫре. ва ста ѧколо, дов сав трей вйле шй нѫ ва ва пѫнѫ нѫ сѫ ва лимпези ѧпа.

Пентрѫ цинѣра грѣѣскь творецїи. кѫ дирепть ѧчѧ фа́че дѫмнѫзѫѫ ѡмѫль кѫ гѫрж мйкж, ка сѫши цїе пѫнтечеле. шй трѫпѫль стжндь дирепть. нѫ ка ѧ довитоа́челор. ѧкѫ лѫймба ѧѫ пѫсь ѧгѫрж кѫ трей сйдѫре. мжса́леле. дйнцїи. оѵ̈стнеле. ѧча́тѣ фѣче дѫмнѫзѫѫ, сѫ ѧйбж вѫздржа́нїе лимбь ѡмѫлѫи.

Платон сйсе. патрѫ лѫкрѫре сѫмть че́ кѫнѣселе шй перде ѡмѫл бѫнѫтѫциле. кѫндь, ва сѫци фа́кж бине чева́, ѥль похтѣше сѣте́ смереци лѫи мѫлть. шй кѫндь. нѫ фаче кѫрѫндь. шй кѫндь фа́че. че нѫ кѫ невойнцж. шй кѫндѫл фа́че де сѫрть, баламѫтиндь.

Пентрѫ мжндрїѧ скрїе ѧлѣца чѧ ба́ке кѫ дѣка́ фѣ́че дѫмнѫзѫѫ, пре дїаволѫл мали фрумос ши ма́ ма́ре де то́ци ѧнцерїи че́рюлѫи. ѡр ѥль ѧта́та сѫ мжндрй. кѫть гѫнди ѥль сѫши пѫе скаѫнѫль де сѫпра стѣлелорь ши сѫ хїе ѧсѣ мейне кѫ дѫмнѫзѫѫ. ѡр дѫмнѫзѫѫ вѫзѫ ѧчаста ѧтрѫнсѫл. дѣчил лепѫдж дин черю кѫ тоа́те пѫтерилѣ лѫи. дирепть ѧчѧ ѡсте мжндрїж рѫдъчина тѫтѫрор рѫнѣцилѡрь.

Din fiecare parte a codicelui s'a reprodus în cele premergătoare atâta, cât s'a crezut a fi de ajuns pentru caracterisarea limbei, în care este scris. 'Mi reservez la ocasiune binevenită a da publicului şi unele „fac simile“ după fotografiă despre scrisoarea folosită în el. Deocamdată aflu de trebuinţă spre deosebire de alte codice, ce voiu publica mai târţiu a numí codicile acesta cu numele, ce ni se pare mai corespunţĕtoriu „*Codicele Lazar*“ fiindcă, precum am spus mai sus, s'a aflat în biblioteca lui Georgiu Lazar. Ficsarea codicelui acestuia cu un nume este necesară şi pentru aceea, ca revenind asupra lui sau eu cu darea de „facsimile“ a scrisorii sau alţii, sĕ se înlesnească tractarea despre el.

---

* (Mobilisare amênată.) Din Viena se telegrafiază jurnalului „Tagblatt“ că ministeriul comun de resboiu, avênd în vedere neliniscea, ce se produce în opinia publică prin înarmările iminente, a încunosciinţat comandele respective, ca manevrele de probă ale artileriei, ce se ţineau de obiceiu primăvara, sĕ se amâne pentru un timp mai potrivit cu privire la raporturile politice.

Raport general

despre activitatea „Reuniunei române de cântări din Sibiiu“ şi a comitetului ei în decursul anului 1886, cetit în adunarea generală ţinută la 14 Faur 1887.

(Încheiere.)

C. Membrii Reuniunii.

a) activi:

Cu 31 Dec. 1885 au fost membrii activi în total		51
În decursul anului s'au înscris		13
au repăşit în decursul anului		18
rĕmân cu finea lui 1886 în total		46
b) ajutători:		
Cu 31 Dec. 1885 au fost membri ajutători . . .		80
În decursul anului s'au înscris		21
	în total	101
Din aceştia au repăşit		11
şi au rĕmas în 31 Dec. 1886		90

Recapitulare:

Numĕrul membrilor activi la 31 Dec. 1886 . .	46
Numĕrul membrilor ajutători la 31 Dec. 1886 .	90
	t. 136

faţă de anul trecut cu 5 membrii mai mult.

Starea archivei a fost cu finea anului 1885 de 113 piese (opuri) dela diferiți autori.

În decursul anului 1886 s'a sporit archiva cu următoarele opuri:

1. C. Kreutzer: O noapte în Granada, pentru voci și instrumente (partitura de piano, voci de cor și de orchestru);

2. Iadassohn: Făgăduința (partitură si voci pentru cor);

3. Weinwurm: Cântece toscanice (partitură și voci pentru cor);

4. Mozart W. A.: Requiem (partitură pentru piano);

5. Schumann R.: Der Rose Pilgerfahrt (partitură pentru piano).

Cu 31 Dec. 1886 archiva reuniunii numĕră în total 117 opuri.

Se însamnă, că prețul musicaliilor de sub Nr. 1 (Partitura de piano, vocile de cor și de orchestru din opera „O noapte în Granada“ de C. Kreutzer) s'a acoperit din venitul dela producțiunea din 15 Aprilie 1886.

Numĕrul obiectelor din inventariul reuniunii, care representau cu finea anului 1885 o avere de 525 fl. 64 cr. s'au înmulțit în decursul anului cu 2 cuiere à 4 fl. 50=9 fl. Obiectele, de care dispune adi reuniunea, represintă în total suma de 534 fl. 64 cr. v. a.; în suma aceasta nu e computată valoarea, ce represintă garderoba pentru domni folosită la representarea operei „O noapte în Granada“ indusă de asemenea în inventarul reuniunei.

Eată pe scurt datele mai de căpetenie din viața „Reuniunei române de cântări din Sibiiu“ în decursul anului 1886.

Înnainte de-a încheia acest raport, comitetul se simte îndatorat cu mulțămită Ven. Consistoriu archidiecesan și On. Direcțiuni seminariale, care și în acest an (1886) a lăsat în folosire pentru probele reuniunii una din salele seminariului Andreian, ear de altă parte On. Tipografii archidiecesane, care și în anul espirat a făcut gratuit toate tipăriturile, de care reuniunea a avut trebuință.

Comitetul își permite în fine a supune deliberărei On. adunări generale următoarele:

1. Adunarea generală să dea absolutoriu comitetului pentru activitatea sa din anul espirat;

2. să stabilească preliminarul de budget pe anul 1887 pe temeiul proiectului presentat;

3. să designeze comisiunea pentru autenticarea protocolului presentei adunări, și

4. să aleagă noul comitet pentru anul 1887.

Cu acestea comitetul ales în adunarea generală dto 15 Faur 1886, ținênd activitatea sa terminată, pune mandatul primit la dispositiunea On. adunări.

Din ședința comitetului ținută în Sibiiu, la 9 Faur 1887.

Dr. A. Brote m. p., președinte. — *Dr. I. Crișian* m. p., secretar.

Varietăți.

* (Cas de moarte.) Subscrișii cu inima înfrântă de durere aduc la cunoscința tuturor rudeniilor și cunoscuților, că prea iubitul lor părinte, respective moș, frate, socru, unchiu și cumnat

IOAN HENTEȘ,

paroch gr.-oriental,

Duminecă în 15/27 Februariu a. c. la 4 oare d. m. după un morb scurt și-a dat nobilul seu suflet în mânile creatorului în anul al 69 al etății și al 45-lea a păstorirei sale sufletesci.

Rĕmășițele pământesci ale defunctului se vor petrece la locul de odichnă vecinică în cimiteriul gr. or. al Ocnei superioare în 17 Februariu (1 Martie) anul curinte la 2 oare după ameadi.

Ocna, în 15 Februariu, 1887.

Fiei țĕrîna ușoară și memoria binecuvêntată!

Ioan Henteș, profesor. *Maria* căs. *Simtion. Ilie Henteș*, econom. *Paraschiva* căs. *Duma. Isaia Henteș*, preot ca fii; *Petru Simtion*, adm. parochial. *Ilie Dumîtru*, paroch. *Ioan Vințeleriu*, paroch. *Ioan Duma*, notariu ca gineri. *Ilie* și *Savu Henteș*, ca frați.

* (Mulțămită publică). Sub-semnatul comitet parochial se simte îndatorat a aduce mulțămită publică credincioasei gr. or. din parochia Galați Maria Ioan Aron, care pĕtrunsă de caritatea creștinească pentru biserica a căreia membră este, a dăruit pe seama acesteia din al seu 50 fl. v. a. scris cincidieci floreni val. aus. în obligațiune privată. De unde a dat, D deu să-'i sporească.

Deodată cu aceasta, comitetul parochial gr. or. din Galați mulțămesce următorilor p. t. domni, cari cu ocasiunea representațiunei teatrale dela 18/30 Ianuariu a. c. dată în favorul bisericei noastre de aici au contribuit cu oferte marinimoase, anume: Iuliu Dan, administrator protopresbiteral 1 fl. v. a. Dr. Stefan Pop, fisic comitatens 1 fl. v. a. Ioan Turcu, protonotar comitatens 1 fl. v. a. Nicolau Aron, preot gr. or. 1 fl., Hariton Prescurea, amploiat judecătoresc 50 cr, Alesandru Pocol, cancelist advocațial 50 cr, și Maria Ioan Aron, econoamă 20 cr., suma 5 fl. 20 cr. — Venitul total cu aceasta ocasiune a fost fl. 41.98, din care detragându-se erogatele de fl. 23.63 cr. a remas un venit curat de 18 fl. 35 cr. care s'a administrat în fondul bisericei gr. or. din Galați.

Galați, din ședința comitetului parochial gr. or. ținută la 6 Februariu, 1887 st. v.

Nicolau Aron, președinte.

* (Consulatul austriac) din Bucuresci a luat mesuri, ca toți tinerii studenți români din Ardeal, cari încă sunt supuși Austro-Ungari să fie chiemați la armată în monarchia noastră.

* (Ministerul român de resbel) a primit permisiunea dela guvernul rusesc, ca să 'și treacă în țeară 4,000 de cai cumpĕrați din Caucasia.

* (Camera advocațială) din Alba-Iulia s'a constituit în adunarea sa generală în următoriul mod: Președinte: Emeric Hollaki, vice-preș: Ioan Pipoș, secretariu: Ioan Isecuț, cassar: Nicolau Cadar, fiscal: Alecsie P. Vaina. Membri în comitet: Mateiu Nicola; Ignațiu Rainay; Ignațiu Imecs; Ioan Coșeriu; Carol Dane; Dr. Alecs. Mohai; Mih. Kerekes; Dr. Avram Pinciu; ear suplenți: Nicolau Barbu; Alecsie Olariu; Nicolau Cadar; Alecsandru Velican.

* Ni se scrie dela Cohalm, că încă înainte de Crăcinn a erupt în Cohalm un morb — durere la cap și junghiuri în lăuntru. De atunci până acum nu a fost o sĕptĕmână, în care să nu se fi întêmplat doauă, trei casuri de moarte în acel morb, dar au fost dile, în care s'au întêmplat și șese casuri de moarte.

Medicii, dic că-i aprindere de plumâni, dar deoarece în Cohalm nici până acum nu a încetat acel morb, — ba încă și în altă comună, nu departe de Cohalm anume în Dopca, încă a erupt acest morb și continuă și astădi tot ca în Cohalm, — nu se mai poate crede a fi aprindere de plumâni cunoscută mai înainte, ci trebue să credem, că acest morb este epidemic; și e mirare, cum de nu s'au luat până acum din partea administrației mĕsuri mai serioase în contra lățirei acestui morb.

* (Ridicarea unei fabrici de arme ung.) După cum se vestesce din Pesta, în dilele trecute s'a pertractat pentru ridicarea unei fabrici de arme Firma din Berlin „L. Löwe'schen Commandit-Gesellschaft“ a rĕspuns d-lui ministru Fejérvári încă pe când se află în Viena, că este aplecată spre aceasta. Mai dilele trecute a venit în Pesta însuși șeful acelei firme și directorul technic al fabricei de au vorbit cu dl Tisza și cu ministrul honvezimei. Fabrica va avea să provadă armata comună cu pusci de repetiție și va fabrica pusci și pe seama landverului. Aceasta firmă pretinde ca guvernul să scutească de vamă transportarea în țeară a mașinelor trebuincoase precum și al uneltelor, cari stau în legătură cu mașinele. Societatea ung. acționară a fabricei de arme, se va întemeia cu un capital de trei milioane de florini.

* (Bibiografic) „*Romänische Revue*“ Apare în Resița anul al II, Nr. XII e de următoriul cuprins: *An die Leser* — „*Die Nassoder an dem Thron.*“ Bittgesuch der ehemaligen Grenzbevölkerung des II Romänen — 17 Grenz-Regiments, nun mehr în Bistritz-Nassoder Comitate. — „*Documente zur Geschichte des Fogarascher Landes.*“ Gesammelt und erläutert von N. Densușian. (P. Brostean). „*Daco-romänische Sprachforschung.*“ V. S. Mangiuca. (Schluss.) *Inhaltsverzeichniss.*

„Meseriașul român“ apare în Brașov Nr. 3 cuprinde următoarele: Condițiuni generale de înavuțire. — Materiile brute folosite în industrie. — Din minunile naturei, creerii furnicei. — Statutele „Meseriașului român“. asociațiune de credit și depuneri. Diverse.

— *Biserica ortodocsă română*, revistă periodică eclesiastică apare în Bucuresci Nr. 12 are următoarea tabelă a materiei: Iosif. — Alegerea I. P. S. Metropolit Primat. — Trei manuscripte slavone. — Sânta scriptură. — Rugăciunea. — Sum. ședințelor St. Sinod.

Din Public*).

M.-Ilia, în 21 Februariu, 1887.

Fiind atacat în nrul 2 din 1/13 Februarie a. c. al „Calicului“ din Sibiiu și deși astfel de atacuri e mai consult a le ignora cu totul, totuși din respectul, ce-'l am către onoratul public, — ve rog să aveți bunătate a da loc în prețuitele coloane ale „Telegrafului Român“ următoarelor reflecsiuni.

Numai la pasagiul verificat: „Că dl Solgăbirĕu e un lene 'n feliul seu, lene personificată, cum nu e în lumea toată.“ voiu a reflecta, ear în cât pentru celelalte bălăcării continuate tot acolo va avea a rĕspunde „Calicul“ la locul competent.

Ce se atinge anume de pasagiul citat aflu la loc a amintí activitatea mea de până aci per tangentem, ca onor. public în cunoscință de causă să poată judeca, în cât este întemeiată insinuarea de mai sus. Trebue să premit, că încă din copilăria mea și sub timpul cât am studiat, singur m'am susținut mai fără de nici un ajutor de nicăiri, după cum adecă s'a sburătorit mai toată înteligința română după anul 1848 și sub durata sistemului absolutistic. După acea absolvând studiile sub provisor și întrând în serviciu public, mai apoi fiind advocat, în aceasta carieră m'am nisuit a corespunde chemărei mele cu zel și onestitate, încât am ocupat totdeuna loc onorabil în societate; ma în calitate de advocat, începênd dela anul 1872—1884 după trudă și muncă continuă din escedentul venitului meu anual, în tot anul am depus și la cassa de păstrare din Sibiiu diferite sume, astfel încât în 18 Maiu 1885 s'a urcat suma depusă la 5250 fl. 59 cr., mai notific și aceea că fiind pe atunci om cu familie am fost constrins a-'mi mai trimite și muerea bolnăvicioasă pela băi în tot anul, — afară de aceea întrevenind în familie morburi în tot anul am avut a solví doctor, moașe și în apotecă afară de spesele curente ale susținerei casei. Toate acestea a trebuit să le acopĕr din câștigul resultat din munca proprie. Cine are cunoscință despre ocupațiunile advocațiale despre greutățile, cari le întêmpini mai vêrtos în atingerea cu poporul necult, va crede, că altmintrelea nu am putut esista în mod onest, decât numai prin muncă serioasă și continuă. Acum dela anul 1884 încoace sum oficial municipal, conduc administrarea celui mai mare cerc în comitatul Huniadoarei, având acest cerc 76 de comune — cu un personal nesuficient, și cine scie câte pretensiuni are publicul adi față de administrațiune, își poate închipuí și aceea, că deu un șef, care este singur pentru toate rĕspundĕtor nu poate esista fără lucru și în neactivitate. Dar eu nu sunt bună oară posesor și nu am altă ocupațiune decât oficiul, aici petrec o di ca și alta, și oarele oficioase încă le observ întocmai ca ori-care oficial subaltern și pot incredința pe ori și cine, că în oficiul încredințat conducerii mele nu se face nimic fără conlucrarea și autorisarea mea. Cu ajutoriul atot putintelui conduc deja de 3 ani acest oficiu, fără ca administrația să fie suferit cât de puțin și pot asigura ori și pe cine, că administrația nu e mai debilă decât în alte cercuri din acest comitat — totuși pe alți colegi ai mei n'are nimenea impertinență ai timbra de oameni lenoși.

Adevĕrat, că eu de present sunt jăfuit de câștigul meu de mai sus, însă aceasta cestiune, fiind pusă înnaintea tribunalului competent, nu am să amintesc mai mult de astădată. Este fapt dar, că eu în viața mea am fost totdeuna sîrguitor și muncitor, precum am arătat mai sus și precum este aceasta în genere cunoscut. Eu doresc la fiecare cetățan și și în specie la fiecere român, care a crescut și a studiat în asemenea condițiuni ca mine, să desvoalte numai atâta activitate, cât am desvoltat eu în viața mea, și cred, că nu va avea causa a se plânge în contra sorții și va fi cinstit de toți oameni de omenie. Ininimcii mei pot cauta nod în papură și în cercurile lor private pot să-și formeze ori și ce opiniuni rele despre mine, însă dovedesc prea mare maliție. — Sunt oameni, și eu încă cunosc mulți români din familii bune, cari au eredit avere dela părinți, și ei necum să mai câștige, să mai adaugă ceva la ea, dar și aceea a prăpădit-o, și adi sunt întru adevĕr calici. Se poate și e probabil, că acei, cari m'au jefuit află prea puțin câștigul meu și de aceea me timbrează acum de lene personificată.

Față de „Calicul“ vreau să mai observ, că eu am mai cetit foi umoristice și în alte limbi anume în limba ungară și germană, dar astfeliu de bălăcărituri și murdării n'am cetit, și pot afirma, că la alte popoare culte nici nu esistă astfeliu de monstruasități literare precum este redigiat „Calicul“, despre carele se poate dice cu drept cuvênt, că este numai spre rușinea și batjocura literaturei române.

Primiți onorata redacțiune asigurarea deosebite mele stime, pe lângă carea am remas.

S. Borha, pretor.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică, redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Loterie.

Sâmbătă în 26 Februariu 1887.

Buda: **60 33 85 63 42**

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 18 Sibiiu, Joi 19 Februariu (3 Martie) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 18 Februariu, 1887.

De un têmp încoace politica internă din statul nostru a început a se pronunţa în formă mai concretă. Ceeace până acum se făcea pe căi piezişe, de multeori pe căi laterale, şi cu ocol mare, ca acţiunea să nu poată fi urmărită de cât de oamenii, cari ex professo se ocupă cu urmărirea politicei de distrucţiune din statul nostru acuma se face aevea, se face fără sfială sub firma autorităţilor publice, sub firma guvernului.

Se înţelege, că îndată ce masca fu dată la o parte şi stindardul politicei de maghiarisare desvălit cu mare pompă, când la Cluş, când în sala corpurilor legiuitoare, legislaţiunea încă păşesce mai cu energie, arătând părticea de părticea întreaga programă, îndreptată spre amalgamisarea cetăţenilor din acest stat.

Meritul de căpetenie al demascărei fără îndoială este al deputatului Mocsáry, care îngrijat de soartea, ce se pregătesce prin politica actuală elementului unguresc, a ridicat perdeaua, şi ne-a arătat planurile urmărite faţă cu naţionalităţile aruncând în faţa conaţionalilor sei: urmărirea unui vis, care în veci nu se va realisa, din contră în urmărirea lui se sdrobesc toate legăturile dintre popoarele acestei patrii, şi la o vreme de nevoie nimica nu va mai fi bun comun, pentru care toate să-şi jertfească averea şi vieaţa.

Cetitorii nostri cunosc vorbirea deputatului Mocsáry ţinută în parlamentul Ungariei, şi cunosc din numĕrul de alaltăeri al ţiarului nostru şi epistola, pe care acesta o a adresat alegĕtorilor sei, după ce partida estremă l'a scos din sinul seu.

Voim să fie constatat, că nu este suflare românească, căreia să nu-i servească spre mângăere sufletească păşirea bărbătească a deputatului Mocsáry.

Şi această mângăere noaue ne este cu atât mai scumpă, cu cât în parlamentul Ungariei, Mocsáry a fost unicul, care a avut curagiul să spună adevĕrul, şi mărturisirea adevĕrului trebue să procure bucurie sufletească fie-cărui om moral şi sănĕtos la cap. Mărturisirea adevĕrului este de o deosebită importanţă acuma, deoarece ea a provocat furtuni turbulente atât în parlament, cât şi în pressa ungurească

Mai mult, ea a provocat chiar şi declaraţiunile cunoscute ale ministrului president, care a sigilat cu sigilul legalităţii şi al ecuităţii toate nisuinţele îndreptate spre maghiarisare.

În trei direcţiuni a atacat deputatul Mocsáry politica nefastă contra naţionalităţilor: că se maghiarisează:

1. prin scoală de sus până jos;

2. prin reuniunile de maghiarisare, în interesul cărora autorităţile publice pun noauă şi grele imposite asupra locuitorilor, voind să maghiariseze pe român cu banii storşi din sudoarea lui;

3. prin aceea, că în interesul maghiarisărei, pe de o parte se calcă legea positivă în dispoziţiunile sale favorabile naţionalităţilor, ear de altă parte, în cât nu se calcă, ea nu se esecutează.

Ca să nu se poată ḑice, că invinuirile sunt numai vorbe goale — s'au adus casuri concrete atât pentru una, cât şi pentru ceealaltă.

Vorbirea domnului Mocsáry a sguduit până în temelie inimile patrioţilor încărcate cu pĕcatele politicei lor, şi aceasta nu fără cuvênt. La plângerile de până acuma ale sasului, slovacului, sêrbului, românului, întreagă ceata patrioţilor moderni cu un glas striga: Schulverein, Omladina, Matica şi *Sobol*. Eram priviţi adecă de agitatori, de elemente periculoase statului, şi ne plesniau în faţă cu nepatriotismul. Nu o pot face aceasta cu Mocsáry, care este ungur. E deci esplicată toată gălăgia, şi e natural, ca şi ministru president să dea cuvintelor domnului Mocsáry importanţa, ce li-o dă întreagă Europa.

Sunt cunoscute şi obiecţiunile ministrului president. Fiecare om, care va pune faţă în faţă obiecţiunile domnului ministru president al nostru cu gravele invinuiri ridicate de Mocsáry, va vedé, cu câtă superficialitate şi rea credinţă se fac obiecţiunile. Va trebuí să vadă însĕ şi aceea, că la punctul de culminaţiune al invinuirilor, unde se aduc casuri concrete despre călcarea, respective neesecutarea articolului de lege XLIV din 1868, acolo ministrul president trece preste invinuiri, şi nu află un singur cuvênt de obiecţionat.

Lumea întreagă dimpreună cu noi va lua deci act despre aceea, că în Ungaria se pot călca legile sancţionate sub ochii parlamentului, sub ochii guvernului fără ca corpul legiuitoriu să aibă cel puţin curagiul a mărturisí, că aceste legi nu mai sunt după placul curentului actual, căruia i-se închină parlament, guvern, societate, pressă.

Loial a fost domnul Mocsáry în espunerile sale despre călcarea legei naţionalităţilor, şi în faţa casurilor citate noi am fi dorit, ca actualul ministru president să fi fost cel puţin atât de loial, ca ministrul de justiţie Perczel la anul 1875, care interpelat fiind în şedinţa publică a parlamentului asupra nelegiuirilor comise cu călcarea legei la tribunalul de aici din Sibiiu, a avut curagiul să rĕspundă, că da, are cunoscinţă despre dispoziţiunile luate contra legei, va lua însĕ dispoziţiuni pentru modificarea legei în sensul călcărei.

Ministrul president însĕ a tăcut, şi tăcerea de multe-ori este cel mai potrivit rĕspuns

Planul dlui Bismarck.

Scriam mai ḑilele trecute, că un resbel între Francia şi Germania este după noi inevitabil, că ideia acestui resbel se găsia de mult în creerul dlui Bismarck, şi că cancelariul o trădă prin recentele sale discursuri.

Ori cât de prevĕḑĕtor şi de circumspect ar fi cineva, totuşi — semn evident de slăbiciunea omenească — prin oare cari acte ale sale, lasă să se înţeleagă, dacă nu întreagă, cel puţin parte din gândirea sa. Şi cu atât mai lesne se poate pĕtrunde gândirile intime ale cancelariului, cu cât dênsul n'a făcut nici odată nimic în mod brusc şi improvisat, acţiunile sale nefiind decât resultanta unei serioase cugetări şi a unui plan preconceput.

Ca două sau mai multe state să se bată, trebue neapĕrat să intervie o declaraţiune de resbel. În ḑilele noastre nimeni nu îndrăsnesce să asumeze rĕspunderea unui aşa teribil eveniment. Totdeauna cel ce voesce a lupta, doresce ca declaraţiunea de resbel, sau cel puţin provocaţiunea, să vie dela adversar. Dl Bismarck mai mult decât ori cine ne-a probat'o. Mai mult decât atâta. Acest diplomat n'a dus nici odată la foc ţeara sa, până ce nu s'a asigurat de vre-un ajutor direct sau indirect, de vre-o complicitate sau de vre-o strictă neutralitate. De asemenea toate mijloacele de intimidare şi persuasiune i-s'au părut permise.

Astfel de câte ori a voit să se lupte cu cineva, a căutat mai întâi, să dea nascere la motive de supĕrare, pentru ca ţeara să fie atacată, sau dacă dênsul trebuia să atace, la motive, fie măcar aparente de legitimare a atacului. Mai 'nainte însĕ îngrijise, să creeze o situaţiune internaţională aşa, ca ţeara sa să aibă un complice de ordinar un alt inimic sau rival al seu, asupra caruia avea să se întoarcă la cea mai apropiată ocasiune — ear celelalte naţiuni să fie fie-care ocupate sau îngrijate cu câte o afacere delicată înlăuntru sau înatară.

Acesta a fost totdeauna planul seu pentru a ajunge la realisarea scopului, ce'şi propusese: la hegemonia Germaniei. Napoleon I trebuia desmințit. Împĕratul frances esclamase, nu ne aducem aminte cu ce ocasiune, că în acest secol Europa va ajunge ori „casacă“ ori „republicană“. Dl Bismarck voesce s'o facă „prusiană“!

Pentru a proba cele ce avansăm aci şi a ajunge astfel la confirmarea ideii, ce am emis, că dl de Bismarck doresce un resbel între Germania şi Francia, că provoacă acest resbel din toate puterile, acum mai cu seamă, când s'a asigurat de neamestecul Rusiei, aliata naturală a Franciei, trebue să ne urcăm cu vr'o 20 de ani pe scara trecutului; vom găsí, sperăm, în acest interval de timp argumentele cele mai tari pentru susţinerea tesei noastre.

— Să începem cu 1864. Pe aceea vreme esista ceea ce se chiema confederaţiunea germană. Din această confederaţiune, afară de statele germane, făcea parte şi mica Danemarcă, pentru că printre ducatele sale se găsia unul, Holstein, ai cărui locuitori erau esclusiv germani. Dl Bismarck deve-

FOIŢA.

Documente pentru limbă şi istoriă.

O odă de George Lazar.

Dintre cele rĕmase după George Lazar, îmi mai venì la mână o broşură de patru foi tipărite, care cuprinde o odă în limba românească, compusă şi edată de numitul învĕţat cu ocasiunea logodirei împĕratului Francisc I, la anul 1808.

Poesia este interesantă nu numai pentru cuprinsul ei, dară şi pentru versificaţiunea şi ortografia, în care este scrisă.

Poesia constă din 39 distichoane sau 78 versuri. Încercările de versificaţiune românească în hexametri şi pentametri sunt dintre cele mai rare. Acest fel de versificaţiune, ca putin accesibilă pentru limba românească s'a privit ca o imitaţie după limbile clasice.

În poesia de faţă, pre lângă versificaţiunea principală mai formează literile iniţiale şi finale acrostichoane pentru sine, şi afară de aceea mai formează litera mijlocie un acrostichon pentru sine în limba maghiară. Deci,

acrostichonul prim:

este format din iniţialele hexametrului din fiesce care distichon şi din finalele pentametrului şi constă din doauĕ versuri în limba latină de următoriul cuprins:

Vivas Austriae imperator ac Auguste Francisc
Cum tua electa consorte Ludovica, laetissime.

Acrostichonul II:

se formează în limba germană din iniţialele pentametrelor şi este de următoriul cuprins:

Es lebe der Kaiser Franz und die neue Kaiserin.

Acrostichonul III:

se formează din litere dela mijlocul pentametrelor în limba magiară şi este de acest cuprins:

Éljen a felseges császár, urunk Ferencz sokáig.

Scrierea este cu litere latine. Ortografia folosită de George Lazar în această odă este de tot barbară; consonantele derivate se scriu cu câte două şi trei consonante originale.

Pentru **i** scurt nu numai la finea cuvintelor, dară chiar în mijloc, în diftongi se folosesce **y**.

Broşura din cestiune este format cuart, ediţie de lucs. Titula ei scrisă cu litere mari şi arangiată pe întreaga pagină primă este următoarea:

VERSURY
DE LAUDE IN LIMBA DACO-ROMANEASKE
LA
LOGODIREA
PREA ENELTZATULUI NOSTRU MILOSTIV IMPERAT, STEPEN, SCHI TAYKE
FRANTZ I.
KU
LUDOVICA
PREA ENELTZATA MILOSTIVA IMPERETEASSE, STEPENE SCHI MAYKA NOASTRE

KARY LA ANNUL
1808
SMERIT ASSE ALKETUI SAU INDREZNIT.
VIENNA
Szau typerit ku slovele lui Girold.

Pe pagina a doua, de-a stânga aşa dară, la mijlocul paginei este tipărit:

PRIN
GEORGIE LAZAR,
askultetoriul S. S. Theologiy intral dojlea ann, despre partea Cleruluy romanesk ne unit din M. Principat al Transylvaniy, in prea vestita Universitate dela Vienna.

nit ministru de esterne al Prusiei, vedea cu ochi rĕi acest ducat german sub dependința regelui Danemarcei, cu toate că Danemarca, în ce privesce acest ducat, și numai într'atât, întra în confederațiunea germană, sĕ hotărì dar sĕ scape pe frații sei „de sub jugul danes!“ Dela această epocă, el în cepu sĕ vadă pe Germania nu numai în țerile cu principi germani, dar peste tot unde s'aude limba germana, peste tot unde bat inimile germane. Augusta casă a Hohenzollernilor era menită sĕ-și înceapă „misiunea sa istorică“ prin „liberarea„ ducatului Holstein. Dar alături de Holstein era un alt ducat: „Sleswigul“, tot al Danemarcei. În el ce e drept, se găsiau prea puțini germani, dar era atât de aproape, atât de strâns legat cu Holsteinul, în cât anevoie se puteau separa. Apoi fiindcă era vorba sĕ se atace un stat mititel ca Danemarca, victoria fiind sigură din nainte, de ce sĕ nu-i răpească cât mai mult teritoriu?

Și deodată eși din capul dlui Bismarck, ca Minerva din capul lui Jupiter, ideia de-a'și încorpora amêndouĕ ducatele. De altmintrelea, ocasiunea era propice de-a pune mâna pe portul „Kiel“ și de-a afirma cu tărie dreptul Prusiei la marea nordului, la „oceanul german“! Ideia se comunică Austriei, care făcea parte din confederațiune, și dl Bismarck îi propuse sĕ ia împreună cu dênsul în mână apĕrarea drepturilor confederațiunei. Danemarca însĕ era țeara cea mai liniștită și mai dreaptă din Europa! Holsteinul nu simția ¸nici-decum, apăsând asupră'i suveranitatea regelui danes.

Austria o scia bine, de aceea mai miloasă și mai loială decât Prusia, se opunea. Dl Bismarck însĕ, cu răbdarea și tenacitatea sa cunoscută, nu desperă. Se puse pe lucru, îi trebuia mai întâiu un motiv de resbel măcar de ochii lumii. Făcu sĕ se trimbițeze prin toate mijloacele și mai cu seamă prin ḑiare, că danesii oprimă pe frații Prusiei și Austriei din ducate. Danemarca nu voia cu nici un preț sĕ cedeze ducatele. Dl Bismarck își îndoì atunci insistențele către Austria, esaltă sentimentul național german, o făcu sĕ creadă întru cât-va, că prin locuitorii ducatelor ambele țeri mari din confederațiune suferă în adevĕr iniuste agresiuni, și Austria se înduplecă. Astfeliu se vĕḑu aceea monstruositate politică: doue națiuni, Prusia și Austria, unite contra unei mici țeri ca Danemarca și făcêndu-i un resbel, pe care absolut nimic nu-l legitima. Danemarca fu natural învinsă, ear ducatele smulse dela sînul ei și împărțite între cei doi „puternici“ victorioși. Englitera, care promisese ajutor Danemarcei, refusă s'o susție. Francia tocmai din causa nĕcasului, ce avea pe Englitera, care nu lucrase de acord cu ea în ocasiunea insurecțiunei poloneze din 1863 nu se amestecă, nevoind a mai fi alături cu dênsa. Europa stete dar indiferentă. (Va urma.)

În revista sa din Nr. 25 al foaiei „Brassó“ dl Czenkalji, ca sĕ rumpă firul polemic, ce-'l urḑise pentru a ne împletí pre noi, află de bine a ne da douĕ învĕțături, una: că nu este denunciațiune a reproduce ceva dintr'o foae într'alta; alta: că cel ce se mănie, nu are drept, prin urmare noi, noviții ce suntem, sĕ fim mai moderați (hidegebb vérü).

Cât pentru prima învĕțătură: dl Czenkalji are drept *in thesi*, cea ce însĕ nu însemnează, că comentarele, ce le face o foae la comunicatele altei foi, nu pot învolva denunciațiuni, uneori chiar uricioase. Noi în cas concret am aflat, că da.

Ceea-laltă învĕțătură este de o valoare problematică, pentrucă nu totdeauna este nedreptatea în partea celui ce se mănie; noi însĕ primim conclusiunea dlui Czenkalji: sĕ fim moderați; ne-am și silit sĕ fim, une-ori poate am fost chiar prea moderați; ear de măniat, în sensul dsale, noi de fel nu ne-am măniat, cu toate că scriptura ni-o ar permite, când ḑice: *„măniați-ve, dar nu pĕcătuiți.“*

Noviții, cum suntem la o foae veche, am putea da și noi din foaea noastră un sfat bun dlui Czenkalji, ca apoi sĕ fie pace între noi, și acela sfat este: ca dsa sĕ nu se resfățeze. Noi îi credem, că situațiunea este destul de favorabilă pentru dsa, ca sĕ poată vorbí cu noi și de noi cu scobitoarea la dinți; nu putem însĕ crede, că resfățarea*) sĕ fie un factor bun pentru pacea internă, carea în viața statului o dorim toți.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Ocna, 17 Februariu, 1886. Astădi am avut sĕ petrecem la locul cel vecinic remășițele pĕmêntesci a vrednicului nostru paroch Ioan Henteș.

Nu e de ajuns, că în timpul din urmă dăm în toate privințele îndărăt; nu e de ajuns, că acum suntem espuși și noi Ocnenii la tot feliul de șicane din partea conlocuitorilor străini, — pe când mai înainte puteam sĕ ne bucurăm neconturbați de roada muncii noastre, — ca adaus la toate acestea împregiurări sinistre am fost espuși fatalei împregiurări, ca în decurs de o lună sĕ perdem pe acei doi harnici și venerabili păstori sufletesci ai nostrii, cari în tot deuna avênd înnaintea ochilor suferințele, starea și aspirațiunile fiilor lor sufletesci, ne-au păstorit în adevĕratul înțeles al cuvêntului, în înțelesul Evangeliei.

Un adevĕrat păstoriu sufletesc a fost mult regretatul paroch al nostru Ioan Henteș, care în timp de 45 de ani, cât a servit la altariul Domnului, păstorind turma lui Christos din Ocna-superioară, n'a pregetat nici când a vení în ajutorul păstoriților sei și cu sfatul și cu fapta, care totdeouna, de câte-ori cerea interesul poporului seu, era cel dintâiu înnainte luptător, care în decurs de 35 de ani, prin muncă și-a câștigat o stare materială, prin care ca cel dintâi proprietar în Ocna, împunea și la străini.

Demne de vredniciile lui i-au fost și onorurile din urmă.

Ritualul funebru a fost celebrat de Preacuvioșia Sa dl. Nicanor Frateșiu, protosincel și secretariu consistorial, asistat de Părinții: P. O. D. Ioan Reou, presbiter și archivariu consistorial, Emilian Cioran și Iosif Goga, preoți în Reșinari, Teodor Necsa paroch în Bungard, Georgiu Bobeș, paroch în Sibiiu, un preot din Șura mare și unul din Topârcea, și de diaconul ceremanial al archiepiscopiei noastre, dl Sergiu Median.

Cântările funebrale au fost esecutate de cătră corul seminariului nostru archidiecesan.

Poporul cu mic cu mare a incurs din toate părțile spre a da onorul ultim iubitului seu părinte sufletesc.

Asemenea toate oficiile din Ocna, precum și membrii representanției comunale — ș'au împlinit ultima datorință față de locuitoriul demn al comunei și față de colegul lor.

Mai amintesc aici, ca în treacăt, că defunctul, în mișcarea națională dela 1848 a jucat oare-care rol și ca trimis al Ocnenilor a luat parte în marea adunare națională ținută în acel an la Blaș.

Noi cei din Ocna, cari am trăit cu el, și care cunoascem viața lui mai deaproape, îi vom scí păstra în inimile noastre aducerea aminte, ce i-se cuvine, — și acum nu ne mai remêne alta, decât sĕ ḑicem: Fiei țĕrîna ușoară, căci „bună luptă a luptat“.

d . . . . . l.

---

*) Ca dl Czenkalji sĕ ne priceapă mai bine, decât cum ne-a priceput în traducerile sale de mai 'nainte, d. e. furci = villa, — cuvêntul acesta „resfățare“ îl traducem noi în limba oficială a statului eată așa: „henczegés.“

Varietăți.

* (Cas de moarte.) *Helena Mocsonyi* de *Foen* născ. *Somogyi* de *Gyöngyös*, cu inimă înfrântă de durere, în numele seu, precum și al ficei *Livia* căsătorită contesa *Bethlen*, al bărbatului acesteia *Andreiu* conte *Bethlen*, al copiilor lor: *Francisc*, *Margarita* și *Iliana* și al fiicei sale *Georgina* de *Mocsonyi*; mai de parte al cumnatului seu *Antoniu Mocsonyi* de *Foen*, și al soției acestuia *Josefina* născ. baronesa *Brudern*, precum și al fiilor acestora *Zenone Mocsonyi* de *Foen*, cu soția s a *Maria* născ. baronesa *Fischer* și cu fiul lor *Antoniu*, și a lui *Victor Mocsonyi* de *Foen*; mai departe al cumnatei sale *Laura*, ved. *Mocsonyi* de *Foen*. născ. de *Csernovits*; al cumnatului *Mihail* de *Mocsonyi* și al fiilor acestuia *Alecsandru* de *Mocsonyi* și *Eugeniu de Mocsonyi* și cu consorta acestuia *Teresia* născ. *Horváth* de *Zalabér* și cu copii acestora; în fine al mamei sale *Emma* de *Somogyi* născ. baronesa *Prónay* și al multor altor rudenii — aduce la cunoscință prea înduișitoarea moarte a neuitabilului consorte, resp. tata, socru, bunic, frate, cumnat, unchiu, ginere, etc.

George Mocsonyi de Foen,

carele după mai lungă suferință, în ḑiua de 15. (27) Faur a c. 'nainte de ameaḑi la 10 oare, proveḑut cu sânta taină a cuminecăturei, prin paralisia plumonală a adormit întru Domnul, în al 63-lea an al etății și împliniți 28 ai fericitei sale căsătorii.

Rĕmășițele pĕmêntesci ale scumpului decedat la I. Martie (17. Faur) a. c. oara 3 d. m. vor primí binecuvêntarea bisericească după ritul oriental, în locuința din strada Vațului Nr. 13. și vor fi transportate la Foen pentru depunere în cripta familiară; ear sacrele parastase se vor celebra la 9 Aprilie (28 Martie) a. c. la Budapesta, Foen, Vlaikoveți și Birkiși. Odihnească în pace!

---

* Maiestatea Sa s'a îndurat prea grațios a dărui 100 fl. v. a. pe seama comunei bisericesci gr. or. din Căpâlna de sus (trac. Ternavei superioare) ca ajutor pentru ridicarea bisericei și a scoalei.

* „Foaia diecesană“ după „Neue Temesvarer Zeitung“ aduce scirea, că archimandritul mânăstirei Bodrog numită și Hodos în diecesa română a Aradului, Preacuvioșia Sa P. Cornelie Jivcovici este strămutat la mânăstirea Meșici în locul lui Nectarie Dimitrievici, care este ales de episcop al Vârșetului. Numita foaie 'și pune totodată întrebarea, că oare cine va fi următoriul lui? Sĕ sperăm, că e cel mai vrednic, dintre monachii care i avem.

* (Decorațiune.) Dlui Ioan Poruț secretar interprete la consulatul României din Budapesta i-a conferit regele din România „Coroana României“ cl. III prin care totodată a câștigat și rangul de cavaler. Dl Ioan Poruț este transilvănean, fiul protopresbiterului gr. cat. din Almașul mare.

* Dămian Dragonescu secretarul ministerial și inspector central al gardei finanțiare a fost decordat cu crucea de cavaler al ordinului Francisc Iosif prin prea înnalta decisiune, pentru meritele sale pe terêmul administrației finanțiare.

* Din Viena se anunță, că în rolele de gloate depuse la magistrat, s'au notat și ministrul de Gautsch și marchisul de Bacquehem.

* (Papa.) Academiei române din Bucuresci a trimis Papa din Roma o colecțiune de cărți și documente împrimate lucsos și legate admirabil de bo-

---

Pe pagina a treia se începe oda însași, care în rênduri resfirate se întinde pe patru și jumĕtate pagini.

Deasupra pe pagina, unde se începe oda este a se cetí următoarea indrumare tipărită:

„Szlovele tseale mary deprin kapetile versurilor, schi tseale mary deprin milslok trebue de osseby se se tseteaske in dsoss. *Litterae majores deorsum legendae.*“

În următoarele dăm loc acestei ode ocasionale întocmai precum se află tipărită în broșură:

Viu schi „eu„ jate! Ka fijul tsĕ kreaste
*E*n mila perinteask**E**, schi trejeast**E**,
Iizy aduk prinos, putzine jar sokotesc,
*S*chi ku atsesta sfentu**L** thron sel meres**C**.
Viu! ka un rob prea zmerit pementescu
*L*a skaonul tsel sfent, schi indreznesc**U**,
Atzy adutse dzertfe din toate tse am,
E ale! ke sent in num**E** d'jun supus nea**M**.
Stau, jate! 'n gjenunky, ku frik' adeverat,
*B*ukurendume d'al **N**ostru imperat**T**.
Al nostru imperat zik, chi te slevescu,
*E*sty perinte, tayke b**A** te numes**U**.
Unde ateta povatze vom afla?
*D*e makar unde vom **F**i, schi vom umbl**A**;
Supt prea perintesty aripile tale,
*E*n odichne, schi pats**E** muza Schad**E**.
Toate dsemerea, schi ket au fost, tempul
*R*eu, dinpreune veaku**L**, dend schi gendu**L**;
Reul coplischi mintea omeneaske,
*K*ary ku Sindse keunta **S**e se pleteask**E**.
Ispita de suss, bitsjul domnezeesc
*A*l opri tsine poat**E**? nuy omenes**C**!
Amarul ense prea blend tu lay purtat!
*I*n nekaz perintesk **G**lass neay areta**T**.
En tot veakul neay aperat ku mila,
*S*uferind de toate p**E**rtzile Sîl**A**.
Iate! dar schi robi tey! Kum te jubesc,
*E*n tot locul kum sau strin**S**, schi te sleves**C**.
Multzimy alearge'n grediny pusse noao,
*R*amury de flory impletes**C** numay doa**O**.
Primeastele! dreaptey tale Sceptru bun;
*F*eritsire Kurtzi **S**chi, dragoste spu**N**.
En multzy, schi prea feritsitzy any norokos,
*R*odul thronuluy sel **A**dtusy seneto**S**.
Ramurile, jate! Kum sent ku roao:
*A*scha în thron mila **S**fente se ploa**O**;
Atuntsy schi suditzilor tey robilor,
*N*orokul va kurdse i**Z**vor cerilo**R**.
Totzy dar venim la al nostru imperat;
*Z*ertfe adutsem, ke s**A**u inkredinza**T**.
O zi enalte, tuturor prea sfente,
*U*nul fieste ka**R**e, sfent o kent**E**.
Resseri detsy schi Cometa, ka un gol
*N*umit spre ata prezn**U**ire vint so**L**;
Adukend kununy ku prinos tserescu
*D*oao, la preaanaltul th**R**on pementesc**U**
Csinste; una krestetuluy teu numind,
*D*reapta ta ku sfent sceptr**U** prea interin**D**;
Alta domney dend, schi krejeassiy noao,
*I*ate! blende mayke **N**ö fatse noa**O**!
Vézy! Ke ensuschy schi putearea de sussu;
*E*n kare nedezdea **K**u tot tzay puss**U**,
Glessujeaste, ba ku drag atzy preznui
*N*u treatse, zioa ku **F**olos atzy tsinst**I**.
Un domn, ah! tayke neamuluy omenesc!
*E*n tserju, vézy! schi stelel**E** te prosleves**C**.
Slevite fije schi'n noy zioa asta,
*U*nul, ah! ba totzy ku do**R** fac atsast**A**.
Tzie! ah! prea mayka noastre! krestetul
*E*n multzy feritsitzy any, pr**E**kum libanu**L**,

gat. Academia i va trimite pentru aceasta în schimb colecţia cronicarilor români şi alte opuri originale.

* (Noul mare prior) În 26 a l. c. a avut loc în casa capitolă din Viena a ordinului Maltheser, alegerea unui mare prior, în locul reposatului Lichnowsky. În unanimitate a fost ales Graf Guido Thun-Hohenstein.

* (Apel!) Studenţii români din Zürich încredinţaţi de marile foloase, ce procură o vieaţă în cea mai strînsă unire, au pus temelia unei societăţi în scopul desvoltărei culturale şi a întreţinerei sentimentului de solidaritate între membrii ei.

Pentru ajungerea acestui scop, societatea a luat hotărîrea de a face un apel la presa română, totdea-una însufleţită de grija de a ajuta propăşirea tinerimei.

Zürich, 14/26 Februariu, 1887.

Calinescu, preşed. — *V. Samfirescu*, secretar.

* (De-ale gloatelor.) Ministrul de honvedi a ordonat prin trimiterea unei cercular la jurisdicţiuni, conscripţiunea medicilor de gloate. În urma acestui decret sunt de a se conscrie toţi medicii, chirurgii, şi veterinarii cu diplomă, cari n'au trecut încă anul al 60-lea al etăţii lor Listele celor conscrişi sunt de ale aşterne ministrului până la 15 Martie n.

* Pentru ofiţerii dela gloate se vor începe cursurile în Pesta la 1 Martie în academia Ludovica. Durata va fi de 3 săptămâni, şi se va mărginí la regulamentul de serviţiu, la armătură, la tactică şi şi la serviţiul pionerilor.

* (Boala egiptică de ochi) Inspectorul sanitar Dr. Feuer a constatat în cercul Bánffy Hunyad în 21 de comune 190 casuri de trachoma.

* (Puscile cu repetiţie) se frabică cu mare sîrguinţă în Austria. La fabrica Steyer se întrebuinţează 6,000 lucrători pentru fabricarea puscilor. Marele fabricant, Werndel a declarat ministrului de rĕsboiu, că la nevoe poate sĕ întrebuinţeze în fabricile sale 12—14 mii de lucrători; tocmai ca pe timpul, când guvernul germân înlocuise pusca veche prin pusca cu repetiţie Mauser.

* (În contra tuberculosei.) Dr. Kremjansky medic din Rusia, în congresul medicilor ţinut la Moscva a recomandat o curare cu totul nouă pentru acest morb. Dr. Kremjanski susţine, că tuberculosa provine din un anumit soiu de parasiţi, pe cari îi nimicesce cu desevêrşire anilinul. Dênsul susţine mai departe, că încă nu s'a întêmplat vre-o înveninare de anilin, ce se fi causat moarte; astfel anilinul se poate întrebuinţa fără cel mai mic scrupul pentru nimicirea acestor parasiţi. Sĕ înţelege de sine, că acest mod de curare numai aşa se poate practica, dacă sĕ înveninează prin anilin mai întâiu sângele şi apoi îndată se aplică un contra medicament prin care se paralisează înveninarea sângelui, şi nu e de lipsă sĕ se aplice aceasta procedură decât numai de câteva ori. Congresul a decis sĕ se facă câteva esperimente. Dacă va succede acest mod de curare, Dr. Kremjanski de obligă neamul omenesc la recunoscinţă pentru toţi veci.

* (Un Vulcan nou.) În apropierea cetăţii Bacu (Rusia) s'a ivit de curênd un vulcan de pămênt şi nomol, care poate sĕ împedece foarte mult industria de petroleu, ce se face acolo în cantităţi mari. Deja mai dinainte cetatea începuse a se ruina într'o parte şi într'alta. Prin esplosiunea unui puţ de petroleu se derimară mai multe case şi se întrerupse relaţiunile. Acum s'a format în depărtare cam pe 10 mile (engl) de cetate pe vîrful dela Loc-Batan aproape de staţiunea de tren Ponta, un vulcan de pămênt cu nomal. În noaptea de 15 Ianuarie, locuitori din Bacu au fost treziţi prin un cutremur de pămênt, după care urmă o esplosiune, şi pe când zidurile caselor se cutremurau, în sud-vest se vedea cerul iluminat ca de un foc gigantic. În noaptea următoare avu loc aceeaşi priveliste. Îndată s'a cunoscut, că este o erupţiune pe vêrful dela Loc-Batan. Oficianţi dela staţiunea Ponta au dat următoarele amĕnunte despre această întâmplare: La 11 oare în noaptea de 15 Ianuarie se audî de odată o esplosiune puternică. Vîrful dela Loc-Batan era cuprins de foc, ear din mijlocul lui sĕ înnalţă o columnă de foc la o înnălţime aproape de 380 de picioare. Împregiurul dealului era luminat ca ţiua şi căldura se simţia deja la o depărtare de un mil. Fiind că nu sufla vêntul, columna de foc se înnălţa drept în sus, ascunzênd în internul ei corpuri negre, care cădeau earăşi în craterul vulcanului. Cu puţină întrerupere a durat această esplosiune întreaga noapte şi încă 24 de oare. Pămêntul şi nomolul au fost aruncate în jos de pe munte, n'au ajuns însĕ până la staţiune. Cantitatea considerabilă a nomolului acopere acum o suprafaţă aproape de 1 mil pătrat (engl.) cu o adâncime, care se schimbă dela 6—14 picioare.

* (Mulţămită publică.) „Serata cu danţ," arangeată în S-Sebeş în seara de 24 Februariu c. n. a eşit în toată privinţa, preste asceptarea arangerilor.

Nu zace în competinţa comitetului arangiator a descrie „serata" ca atare din punct de vedere al petrecerei, şi comitetul se simte dator a mulţumí:

1. tuturor celor ce au binevoit a participa, făcênd ca „serata" noastră sĕ fie ca totdeuna cea dintâiu în S.-Sebeş;

2. celor ce au binevoit a solví preste preţul întrărei, anume: P. T. DD. G. Anghial 1 fl.; V. Schneider n. Oniţ 1 fl.; N. Beu 1 fl.; I. Oncescu 1 fl.; K. Hening 1 fl ; F. Heitz 1 fl.; N. Dic 1 fl.; M. v. Weltern 1 fl.; F. Huber 1 fl.; I. Hidveghi 1 fl. I. T. Gross 2 fl ; V. Albert 1 fl ; şi S. Blaşiu 1 fl.

Suma tuturor întratelor a fost 104 fl. v. a. ear suma tuturor eşitelor a fost 78 fl., deci remâne un venit curat de 26 fl. v. a.

Conform învitărei acest venit ar fi fost sĕ fie destinat bibliotecei scoalei rom. gr. or. din loc; însĕ comitetul arangiator din mai multe considerante a decis al destina, pentru ajutorarea elevilor miseri ai scoalei numite. Şi în înţelegere cu unii din dnii învĕţători a şi comandat deja pentru suma de sus, cărţi scolare, tăbliţe, libele etc. Acestea se vor preda d-lor învĕţători pentru ale împărţí între băeţii acelei scoale.

S.-Sebeş în 28 Februariu, 1887.

Comitetul arangiator,

* Raţiociniul despre starea fondului „reuniunei femeilor române gr. or. din Făgăraş şi jur" la finea anului 1886.

A. Venite.

1. După libelul de depunere la „Furnica" cassă de economii, societate pe acţiuni în Făgăraş Nr. 21 cartea I Pagina 11. anul 1885 în bani gata depuşi	fl.	777 „	42 cr.
2. După cartea stărei active în obligaţiuni pre la privaţi, întabulate primul loc	„	1460 „	— cr.
3. După cartea stării active interese restante până la finea anului 1886	„	87 „	— cr.
Suma venitelor	fl.	2324 „	42 cr.

B. Erogate.

După jurnalul de cassă s'a spesat până la finea anului 1886	fl.	37 „	65 cr.
Suma erogatelor	fl.	37 „	65 cr.

Bilanţul

A. Venite fl 2324 „ 42 cr. v. a.
B. Erogate fl. 37 „ 65 cr. v. a

Starea fondului fl. 2286 „ 77 cr. v. a.

Făgăraş, 28 Ianuarie, 1887.

Anastasia Popescu, presidentă. — *Nicolau Aron*, secretariu. — *Elena Toma*, cassareasă.

En frunzaske; ka preannalte dreapta ta
*K*ermujaske'n multzy any **N**eamul ku mil**A**.
Feritsite se fiy'n kessetorie!
*A*ni tey totzy vie**T**zi vesseli**E**.
Rupesse la tine viklesugul tot,
*I*n frike in naintet**Z**y zake dzos mor**T**;
Atuntsy toate neamurile, robi tei,
*S*levivor ku drago**S**te stepeni se**I**.
Norocul, kreade! Ka kedru ku folos
*E*nke va kreste prea, **O**h! ba prea frumo**S**.
Coprinde mayke, ah! ba ja tsam adus;
*R*amuri sent, tzie au **K**resckut, eu leam pu**S**-
In sen tzine, gridzeaste bine tse ay;
*I*mperat este, asch**A** pre altul na**I**.
Slava, noy robi tey umilit vo dem,
*N*itsy pre altzi, deket vo**I**, perintzy ave**M**.
Coprinde ense iu nume de bine,
*N*uy, de ket inimiy **G**raju dela min**E**.

PARTEA SCIENTIFICĂ ŞI LITERARĂ.

Streinii despre noi.

Este meritul unor bărbaţi din timpurile mai proaspete ale deşteptărei noastre naţionale, că streinii au început a lua notiţă despre mişcarea literară dela noi, şi a ne apreţia productele noastre după adevarata lor valoare. Literatura germană, franceză şi italiană cu bucurie a deschis braţele productelor literare românesci, şi critici cu autoritate nu odată au apreţiat în pressa germană creaţiunile talentului românesc.

Nu aşa a fost între noi şi unguri. Un zid chinezesc s'a format între români şi unguri, şi el a trebuit sĕ se formeze cu considerare la rapoartele politice dintre noi, create după constelaţiunea politică dela anul 1867.

Curentul de maghiarisare a predomnit până acum şi în cercurile unguresci, unde ar fi sĕ se facă sciinţă, şi pretinsul limbistic şi autor istoric cu autoritate la unguri, domnul Hunfalvy Pál, stăruiesce şi aşi a împinge lucrurile în direcţiunea de până acuma, făcênd permanent abisul între noi şi unguri.

Şi am fost condamnaţi a vedé, că renumiţii poeţi unguri, în lucrările lor şi-au bătut joc de noi românii, şi romanele lui Iózsika, Jokai ne dau bogate dovedi în aceasta direcţiune.

Ţiaristica era doară chemată sĕ deie lucrurilor o direcţiune mai sănĕtoasă, însĕ ea la noi atât este de pronunţată în mersul seu, încât până acuma era lucru de ris sĕ credem, că în ea va afla apreţiare meritată şi activitatea literară a românilor.

Cu atâta mai plăcut ne a surprins foiţa din numerul 133 al ţiarului „Fővárosi lapok" din Budapesta, dela 2 Decembre anul trecut, în care am aflat o simpatică apreţiare a doue talente mari, de cari pre noi ne leagă legături de simpatie, recunoscinţă şi legături de sânge. Un profesor dela gimnasiul de stat de aici, un bărbat, care crede, că între unguri şi români pot şi trebue sĕ fie puncte de întâlnire, domnul Nicolau Putnoky, în o lucrare sub titlul **„Carmen Sylva şi Dora d'Istria"** ne-a făcut cunoscuţi şi publicului unguresc, stărnind simpatii pentru productele noastre literare şi în publicul unguresc. Dintre ţiarele beletristice unguresci, „Fővárosi lapok" este cel mai radical, cel mai autorisat, şi totodată şi cel mai cetit.

Credem a ne împliní o datorinţă faţă cu publicul nostru, dacă reproducem articolul domnului Putnoky.

Eată foiţa, de care e vorba:

Carmen Sylva, şi Dora d'Istria.
(O regină şi o principeasă).

Din România doue mueri atrag atenţiunea deosebită a oamenilor de carte, una prin cunoscinţele sale multilaterale şi productivitatea sa, cealaltă prin originalitatea cugetărilor sale. Cea dintâiu este Dora d'Istria cea din urmă, Elisabeta, regina României, sau cu numele de scriitoriu Carmen Sylva.

Un original product al vênei poetice şi al fantasiei celei viue: „Povestile Peleşului", de regina României în curênd vor ajunge sub tipar în traducere ungurească, şi cu această ocasiune nu va fi doară fără interes, dacă vom face o privire fugitivă asupra persoanei ilustrei autore şi asupra opului ei. Regina Elisabeta este un vlăstariu al unei familii principiare, în care familie nu ea se ocupă pentru prima dată cu literatura. Primele opuri ale ei au apĕrut în limba germană sub pseudonimul Carmen Sylva. Cum a luat ea acest nume, aceasta ni-o spune în un motto al unei colecţiuni de poesii (Meine Ruh.)

„Carmen: das Lied, und Sylva: der Wald,
Von selbst gesungen das Waldlied schallt,
Und wenn ich im Wald nicht geboren wär',
Da säng ich die Lieder schon längst nicht mehr.
Den Vögeln hab' ich sie abgelauscht,
Der Wald hat alles mir zugerauscht.
Vom Herzen that ich den Schlag dazu,
Mich singen der Wald und das Lied zur Ruh."

Aceste versuri pe scurt însĕ evident esplică chiar şi cetitoriului necunoscut cu împregiurările, ce a influinţat asupra naturei poetice a reginei. Carmen, Sylva şi Monrépos aşadară stau în strinsă legătură cu individualitatea reginei, căci acestea singuratice şi împreună indică natura poesiilor ei. Monrépos este castelul de vênătoare al familiei Wied, în o regiune romantică cu păduri pe malurile Rinului. Acolo s'a nascut, acolo a crescut până la etatea de 25 de ani regina, şi aici o a ademenit musele de a întrat în serviciul poesiei.

In România încă a dat peste aceste 3 nume, castelul Peleş din Sinaia este Monrépos, încungiurat de păduri de brad (Sylva), cari îndeamnă la cântare (Carmen) pe locuitoriul castelului.

Regina, care cu trup cu suflet s'a entusiasmat pentru România a doua patrie a sa, şi a pus de problemă, ca cu toată litera, ce va face, sĕ ridice nimbul ţerei sale, sĕ facă cunoscută literatura română şi sĕ o lăţească.

Primul pas în literatură l'a făcut cu balada „Vêrful cu dor", în care de obiect al poesiei şi a ales una dintre cele mai frumoase legende românesci. La această baladă Lubitz a scris musica, şi la 1876. publicul o a primit cu aplause în teatrul din Bucuresci.

„Românische Dichtungen“ de Carmea Sylva și Mite Kremnitz au apĕrut la 1881, la Lipsca în editura lui Wilh. Friedrich.

Acest tom se începe cu dedicația: „An meine Heimath“, și după o mică întroducere literară cuprinde traducerea mai multor poesii alese de Alecsandri, Bolintinean, Eminescu, Negruzzi și Șerbănescu. Traducerile au fost mult aprețiate de criticii din Lipsca și Berlin. (Va urma).

Din Public*).

Arad, la 25 Februarie, 1887.

Domnule Redactor! Spiritul destructiv, când nu-și mai află obiect pentru distrucțiune se nimicesce pe sine însuși prin reacțiune.

Astfel nu se poate denega nici omul, care a atras urgia asupra Aradului, și ajuns odată la detestabila soarte de a fi abandonat din vieața publică română, vine acuma — tot cu vechiul hasard — a pune în cumpĕnă chiar și numele femeii, ce este intact pentru mine, nu numai sub cuvêntul cavalerismului, ci mai pre sus de toate sub cuvêntul afecțiunei și stimei, ce o păstrez doamnei Hermina Popovici Desseanu.

În Nrul 12 al acestui prețuit jurnal a apĕrut anume niște reflecsiuni subscrise de doamna Hermina Popoviciu Desseanu relativ la gâlceava cu balul din 17 Februarie, prin cari la aparență sum împins în dilema colisiunei de datorință, ce mi-o impune propria mea persoană de o parte, ear de alta parte respectul, ce-l datoresc unei dame.

Aceasta aparență de colisiune — după mintea domnului auctor „genial calculată“ — este ridicată însĕ prin interesul public, ce stă peste condițiunile personale și me obligă la spunerea adevĕrului.

Sciut este, cine e *diabolus rotae* la „reuniunea femeilor din Arad“, și nu voiu a imputa cinismul „reflecsiunilor“ stimabilei doamne Hermina P. Desseanu, ci adevĕratului lor autor, pe care sîngur îl privesce respunsul meu.

S'a constituit în Arad un comitet de dame pentru înființarea unei reuniuni cu scop de a ridica o scoală de fete; acel comitet a creat statutele, cari sunt și aprobate din partea guvernului, dar înscrierea de membri încă nu s'a făcut, ergo membre ale reuniunei nu sunt, cu un cuvênt, reuniunea însăși încă nici până ași nu s'a constituit, earăși în urmarea machinațiunilor și întrigelor acelui sfetnic și autor, și de facto reuniunea nu esistă de cât în idee.

Sĕ fim bine înțeleși, comitetul arangiatoriu a arangiat balul în favorul reuniunei, ce se va constituí de acum înainte — și a cărui mod de judecare nu se poate prejudeca de actualul comitet interimal, sau mai bine dis de „fracțiunea“ din comitet — ear nu în favorul actualului comitet; o distincțiune, pe care genialul autor al „reflecsiunilor“ a perdut'o din vedere. — Am întreprins aceasta în credința, că vom afla resunet chiar la acele cercuri, cari stau în fruntea comitetului actual, dar cari întrun mod necualificabil după anunțarea balului nostru, s'a pus a desavua indirect prin „avisul“ apocrif întreprinderea făcută în interesul reuniunei.

Aceasta împrejurare o pot dovedí cu câteva esemplare ale faimosului „avis,“ cari se află la mânile mele și a căror adrese sunt scrise chiar de mâna remarcabilă, ce consecuent încurcă trebile românesci bune în Arad.

Sĕ nu perdem din vedere, că dacă după statutele unei corporațiuni la un conclus valid se recer 4 membri afară de președinte, ear apoi vine cineva și colportează în numele acelei corporațiuni — înțeleg al reuniunei — un conclus nevalid adus de o parte a comitetului, anume de 3 membri și president, atunci acel colportagiu cu drept cuvênt se poate numí, este și rĕmâne „apocrif,“ precum tendențioasă se poate numí, este și rĕmâne haslia anunciare cu balul din „April“.

Cu multă empfasă și cu repețit aplomb declară autorul bine cunoscut în reflecsiunile sale, că balul arangiat în 17 Februariu, „nu este balul reuniunei“ aceea ce nu a afirmat nime nici când, căci toți aceia, cari au ochi, au trebuit sĕ vadă, că învitările le-au emis 17 români la „balul român“ și nu la „balul reuniunei.“ Mare întunecime trebue sĕ fie acolo, unde nu se observă nici chiar aceasta distincție literală, sau dacă voiți: degenerat cinism poate fi acela, care estmod prinde de obraz adevĕrul.

Aș putea merge ad absurdum cu deducțiunile logice din interpelările că „cine ne-a autorisat a arangia balul, și cine a ales acel comitet?“

Dapoi noi onorabile, noi acei 17 constituiți în comitet arangiator, cari avênd în vedere, că balul este un eminent factor social, prince se consolidează și dă lustrul vieții soțiale, am gândit sĕ îngânăm frumosul cu bunul, și sĕ arangiem un bal, ear eventualul venit l'am destinat pentru reuniune; — dar aceasta de fel nu te privesce pe Dta onorabile nechiemat procator al reuniunei, căci earăși dic voauĕ nu ve identificați cu reuniunea, respective sĕ nu i luați numele în deșert, căci aceea este reuniunea nației românesci și nu a unui usurpătoriu.

Vedi Doamne, ca sĕ poți promova o causă publică, trebue sĕ ceri permisiune dela cutare persoană, fie aceea chiar și presidenta reuniunei, o pretensiune originală pe orisonul culturei moderne.

Încât privesce însinuarea „că pe banii colectați pentru reuniune se arangiază bal,“ dacă n'a ajuns publicațiunile jurnalelor, prin cari s'au vestit înainte „că balul se arangiază pe risicul comitetului“, socotelile la rêndul lor vor desavua și aceasta nedeamnă denunciare.

În sfârșit cercul meu social, la care faci alusiune onorabile, stă peste sferele, unde poate pĕtrunde intriga Dtale.*) *Aurel Suciu.*

*) Pentru cele publicate sub această rubrică, redacțiunea nu e responsabilă. Red.

*) Cu aceasta declarăm încheiată discusiunea în foaia noastă asupra acestei regretabile neînțelegeri. Red.

Loterie.

Mercuri în 2 Martie 1887.

Sibiiu: **22 20 25 15 18**

Nr. 653 [1544] 1—2

CONCURS.

Fiind vacant un post de notariu în comuna Bungard se escrie concurs. Doritorii d'a ocupa acest post se recearcă a-și înainta suplicile lor instruite conform § 6 din leg. I A din 1883, — *pănă la 24 Martie a. c.*

Venitele împreunate cu acest oficiu sunt:

1. Leafa de 400 fl. v. a. în speranța incuviințărei mai înalte din partea oficiului municipal.
2. Cuartir natural.
3. Bani pentru lemne pe an 20 fl. v. a.
4. Venitele legitime pentru lucrările private.

Sibiiu, în 28 Februariu, 1887.

Oficiul pretorial-suprem.

Fabriținus,
pretor-suprem.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren mixt.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Cincia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
	—	10.28	5.26	6.43
Cluș	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
	—	10.29	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 19 Sibiiu, Sâmbătă 21 Februariu (5 Martie) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 20 Februariu, 1887.

Marţa trecută s'au întrunit delegaţiunile monarchiei noastre la Budapesta în sesiune estraordinară pentru a vota pe seama ministrului comun de rĕsboiu un credit estraordinar de 52 milioane pentru armată, şi luarea de mĕsuri preventive, ca evenimentele, ce pot uşor urma, sĕ nu ne afle nepregătiţi. Împregiurarea, că aceste corporaţiuni, chemate a vota suma aceasta pentru apĕrarea monarchiei s'au întrunit în sesiune estraordinară, ne impune datorinţa, sĕ ne întrebăm, care este situaţiunea europeană, şi de unde se crede, că vine pericolul, contra căruia suntem siliţi sĕ recurgem la credite estraordinare în interesul monarchiei.

Signatura timpului presente este nesiguranţă, şi confusie, desĕvêrşită confusie, atât în pressă cât şi în capul politicilor, cari dispun de liniştea şi pacea popoarĕlor din Europa.

Numai cu vre-o câteva luni înnainte de asta 'şi-au ţinut delegaţiunile sesiunea ordinară. Pe atunci atmosfera mirosia tare a praf de puşcă. Orientul era în flacări, Bulgaria sbuciumată de violenţele generalului Kaulbars şi de revoluţia internă, şi Europa cu îngrigire privia în viitoriu. La 25 Octobre anul trecut Maiestatea Sa impĕratul şi regele nostru deschide sĕrbătoresce sesiunea ordinară a delegaţiunilor, şi cu privire la cestiunea orientală ḑice următoarele: „*Regretabilele încurcături din Bulgaria, cari s'au început în anul trecut cu resturnarea guvernului în Filipopol, dau din nou prilegiu la serioase îngrigiri, cu toate că silinţelor comune ale puterilor le-au succes a localisa mişcarea, şi a deschide calea restabilirei stărilor de lucruri legale; cele mai recente evenimente din Sofia au provocat o nouă crisă periculoasă, a cărei desvoltare, şi după cum sperez, pacinică resolvare chiar acum pretinde cea mai deplină atenţiune a guvernului meu. Silinţele aceluia sunt într'acolo îndreptate, ca la regularea definitivă a cestiunei bulgare, care trebue sĕ se întêmple cu conlucrarea puterilor,* **sĕ se creeze în principatul autonom o stare legală de lucruri,** *care ţinênd cont de dorinţele admisibile ale bulgarilor, sĕ corespundă atât tractatelor în vigoare, cât şi intereselor europene. Raporturile escelente, în cari ne aflăm cu toate puterile, şi asigurările intenţiunilor pacinice pe cari le primim dela toate guvernele, ne fac sĕ sperăm, că cu toată greutatea situaţiunei din Orient, va succede sĕ susţinem binefacerile păcei, pe lângă scutirea intereselor austro ungare şi ale Europei.*“

Din acest messagiu al monarchului a isvorît convingerea cetăţenilor, că se va conserva pacea europeană, şi ne vom continua pacinica lucrare a noastră, scutiţi de multele neajunsuri împreunate cu peripeţiile unui rĕsboiu înfricoşat.

În şedinţele publice ale delegaţiunilor ministrul de esterne a declarat, că monarchia doresce o Bulgarie independentă, şi o eventuală ocupare a principatului cu trupe rusesci, va fi considerată de către monarchia austro-ungară de „*casus belli.*“

S'au votat atunci milioanele cerute, şi noi am rĕmas cu convicţiunea, că cu jertfele de atunci s'a salvat pacea europeană.

Se convoacă acuma delegaţiunile în sesiune estra-ordinară, şi se cere din nou un credit de 52 milioane pentru armata comună.

Abia eri alaltă eri a votat parlamentul din Budapesta 7 milioane pentru gloate şi cel din Viena 12 milioane tot spre acest scop.

Nu fără oare care temere se întrebă cetăţeanul pacinic: ce s'a întêmplat în sferele diplomaţiei europene? Cumcă lucruri mari, şi schimbări importante între relaţiunile dintre puteri s'au întêmplat, despre aceasta nu mai încape îndoială, căci altcum se aştepta sesiunea ordinară a delegaţiunilor.

Cestiunea bulgară până acuma a fost tot în stadiul din Octobre şi Novembre, cu escepţiunea, că generalul Kaulbars a părăsit Sofia, şi numai provoacă revoalte contra regenţii.

Nu ne este ertat sĕ perdem din vedere încordata situaţiune dintre Germania şi Francia, care se pare că a pus în febrilă mişcare întreaga Europă. Până când Elsaţia şi Lotoringia vor fi sub Germania, lăsând deschisă rana în corpul Franciei, pacea europeană nu este asigurată. Şi cestiunea orientală se pare, că nu se va deslega fără a încurca întreagă Europa în un crâncen rĕsboiu.

Ḑi de ḑi cetim provocări ameninţătoare în pressa din Germania, la care provocări pressa francesă până acum a rĕspuns cu o moderaţiune vrednică de admirat.

Ḑi de ḑi cetim ḑiare autorisate ale guvernului din Petropole, că la un eventual rĕsboiu între Francia şi Germania, Rusia 'şi va concentra trupele la graniţă, va ocupa întreg teritoriul mărginaş cu Germania La acestea opiniunea publică face comentarul: Rusia împinge înainte pe Francia.

Ḑi de ḑi cetim despre o alianţă, respective înoirea unei alianţe între Austro Ungaria, Germania şi Italia Sfêrşitul acestei alianţe este, că la cas, când Francia ar ataca Germania Italia sĕ întrevină în favorul acesteia din urmă, ear dacă Rusia va ataca monarchia Austro-Ungară, atunci Italia sĕ păstreze neutralitate. La aceste sciri, care de care mai stranie, telegramele mai proaspete ne aduc scirea, că în Bulgaria a isbucnit din nou o revoluţie internă, îndreptată contra regenţii şi a guvernului actual.

Stăm deci pe un vulcan, care de bună seamă trebue sĕ esplodeze, numai cât nu scim, unde se va întêmpla esplosia, şi când se va întêmpla.

Avem deci lipsă de bani pentru a fi gata la tot momentul, ca sĕ ne apĕrăm patria.

Nu scim deci din ce parte va vení pericolul, aceea o scim, că trebue sĕ luăm mĕsuri, pentru ca evenimentele sĕ nu ne afle nepregătiţi.

Aşa stăm astăḑi, atâta scim până acuma, şi din comunicatele ḑiaristice nici nu vom scí mai multe, deoarece s'au făcut cele de lipsă, ca delegaţii în şedinţă publică sĕ nu ceară deslușiri mai deaproape.

Pentru aceasta s'au convocat deci delegaţiunile în sesiune estra-ordinară.

Revista politică.

Delegaţiunile lucră fără cel mai mic sgomot, ministrii comuni se abţin dela ori-ce enunciaţiuni de caracter politic, şi dacă în decursul desbaterilor ici colea totuşi sunt siliţi sĕ dea unele deslușiri, acestea le fac în tonul cel mai pacinic.

Creditul de 52½ milioane cerut de ministeriul comun se va vota fără lungi desbateri. Comisiunea budgetară a delegaţiunei austriace a acceptat deja amêndouaŭ propunerile cuprinse în proiectul de credit.

Toată lumea politică aştepta cu nerăbdare sĕ cunoască efectul, ce l-a produs în Francia resultatul alegerilor din Germania şi se aştepta la o comentare din partea pressei francese. Reserva însĕ ce'şi a impus'o pressa francesă în tot decursul alegerilor pe lângă toate provocările pressei germane 'şi a păstrat'o şi după alegeri.

Ḑiarele din Berlin nu încetează nici acum a descrie situaţiunea cu colorile cele mai negre, în ce privesce relaţiunile Germaniei faţă cu Francia, şi cu deosebire 'l presintă ca pe urḑitoriul tuturor relelor pe ministrul Boulanger.

Din scirile, ce au străbatut în publicitate până acum din opiniunea publică francesă, s'ar părea, că efectul produs e mulţămitoriu şi se consideră ca semn de pace cel puţin deocamdată. Dar totodată se dă espresiune şi acelei temeri, ca nu cumva eventualul resultat al alegerilor din Alsaţia şi Lota-

---

FOIŢA.

Metropolitul Miron Romanul.*)

Fiecare timp îşi are fenomenele sale caracteristice, cu care în deosebi istoricul trebue sĕ-şi tragă seama. Dacă ne restringem a ţiné în vedere forma manifestaţiunei în viaţa publică la românii din Transilvania şi Ungaria între anii 1860—1868, ni se obtrude ca fenomen caracteristic al acelui timp: desvoltarea şi întărirea la poporul român a consciinţii de individualitate naţională. Fie-care dintre fruntaşii neamului românesc se simţia pre sine în acel timp al curentului naţional de un gigante, care sprigineşce cu umerii sei clădirea cea nouă a naţionalităţii sale. Aceasta este perioda, în care păreţii locuinţelor românesci se împodobesc cu portretele bărbaţilor, cari avuseră oare-care rol în viaţa publică românească. Acesta este timpul, în care celebrităţile naţionale se scot la iveală cu producerea biografiei lor şi portretelor prin cunoscutul almanach de Iosif Vulcan. Însĕ şi aci trebue sĕ observăm, că fie-care casă, fie-care familie avea în icoană pe sfinţii sei, la cari se închină, şi alţi sfinţi, afară de cei favoriţi, nu aveau loc în locuinţele lor. Numai aşa se poate esplica impregiurarea, că portrete ca al metropolitului Şaguna şi al altora nu au aflat loc în numitul almanach.

Sĕ ne fie permis a arunca o întrebare, care pentru omul superficial poate se apară ca o enigmă, pe care însĕ cugĕtătoriul mai profund o poate deslega fără mare greutate. De unde dintr'o dată apar pe orizontul naţional atâţi luceaferi, apoi pentru ce dintr'o data dispar acești luceafĕri, şi naţiunea română încetează a mai produce celebrităţi din sinul seu? Pentru ce şi bărbaţii naţiunei române puşi mai înnainte în spectru atât de luminat, dintr'o dată se arată mici şi fără putere, întocmai ca Samson, când i s'a tăiat pĕrul capului? Ca rĕspuns la aceasta ne servesce cunoscutul adevĕr, că „timpul şi împregiurările fac pe oameni!“

Au fost şi pentru români timpuri, cari în asemênare cu cele de astăḑi se pot numí mai bune în toată privinţa. Atunci secerişul pentru lucrători era bogat, astăḑi însĕ fructele ostenelelor duplicate rĕmân mai sterile şi mai puţin mănoase.

Lumea este şi rĕmâne ingrată, pe câtă vreme lucrurile oamenilor le judecă numai după resultate, fără a trage în cumpĕnă toate împregiurările hotăritoare. — —

Avênd în vedere aceste consideraţiuni, abia am afla timpul oportun a produce în fruntea foaiei noastre portretul Escelenţiei Sale, Înnalt Preasânţitului Domn Miron Romanul, archiepiscop al Transilvaniei şi metropolit al românilor gr. or. din Ungaria şi Transilvania.

O facem totuşi aceasta; o facem din multe alte consideraţiuni; o facem, pentru că noi înnainte de toate avem în persoana Escelenţiei Sale pe mai marele archiereu, care este chiemat de provedinţă, sĕ binecuvinteze şi sĕ dea mângaere sufletească la milioane de români. Nu au ocasiune toţi românii gr. or. a vedé şi cunoasce în persoană pe archiepiscopul şi metropolitul lor! Credem dară a face un plăcut serviţiu publicului nostru, dacă în foaia noastră producem portretul Înalt Preasânţitului Miron Romanul, şi-'l însoţim de unele date din viaţa dênsului.

Escelenţia Sa se află acum de 12 ani în scaunul de metropolit al românilor ortodocsi din Ungaria şi Transilvania. Înnalta posiţiune aduce cu sine, ca viaţa şi activitatea sa sĕ nu aparţină dênsului, ci poporului ortodocs român întreg.

Biografiile, ca părţi din istoria unui popor, se scriu de regulă pentru acei bărbaţi, cari prin posiţiunea lor şi prin lucrarea lor pot incurge mai mult la cursul şi desvoltarea culturală a unui popor şi fac parte din ea. Nu pentru a glorifica dară pe Escelenţia Sa domnul metropolit Miron Romanul scriem acestea, ci pentru a face un mic serviţiu istoriei drepte şi nepărtinitoare. Anticipăm încă aci o trăsătură caracteristică a Escelenţiei Sale, când afirmăm despre dênsul, — încât îl cunoascem — că nici

*) Reproducem această schiţă biografică a Escelenţiei Sale Dlui archiepiscop şi metropolit Miron Romanul după „Gazeta Poporului“ descrisă foarte bine şi cu multă cunoscinţă de causă. Red.

ringia să dea dlui Bismarck un bun pretecst a lua măsuri, cari în cele din urmă să formeze un *casu sbelli.*

Cestiunea bulgară, care în timpul din urmă căduse încât-va din evidența politică, începe din nou a se presenta în formă acută. La Silistra a erupt rescoală în contra regenții, care ia dimensiuni tot mai mari, ceea ce e cu atât mai amenințător, cu cât în armată, regența nu mai poate avea deplină încredere, că va lupta cu deplină fidelitate pentru suprimarea rescoalei.

O telegramă din Roma anunță, că crisa ministerială ar fi complanată, și noul ministeriu sub presidiul lui Saracco (interne) s'a constituit în modul următoriu: Robilant (esterne), Bertolé-Viale (rĕsboiu), Sanithon (marină), Ellena (finanțe), Rudmi (lucrări publice), Cremona (instrucțiune), Pessina (justiție), Luzzatti (agricultură).

Planul dlui Bismarck.

(Urmare.)

Se sugrumă deci un mic și curagios popor în tăta guvernelor europene, cari asistau cu răceală la aceea ferocitate. Amar aveau dênsele să plătească în curênd indiferența și complicitatea lor cu criminalii!

La acea epocă concepu dl Bismarck planul seu cel mare: acela de-a pune pe Prusia în capul Germaniei și pe Germania în capul lumii; plan, care până acum a reușit și e pe drum de a se realisa complectamente.

Începutul era greu. Odată pe panta gloriei și ambițiunei Prusia nu se mai putea opri. Între ea și Austria discordia era inevitabilă. Fie-care simția, că Germania nu e destul de mare ca să le cuprindă pe amêndouĕ. Una trebuia să cedeze locul alteia. Și aceasta nu se putea face, decât în urma unui resbel. Dl Bismarck o prevĕduse, și de aceea căutase a se duce în vara anului 66 la Biarritz spre a vorbí cu Napoleon III și a se asigura de neutralitatea Franciei. Lucrul nu era anevoios, căci Napoleon vedea cu bucurie resbelul și spera, că amêndouĕ țerile se vor epuisa. Ba, moralmente, favorisà pe Prusia numai pentru că era mai slabă și cu mai puțini sorți de isbândă; își făcea apoi scocoteala, că în casul, când proviziunea sa ar fi greșită, el totuși ar câștiga, căci s'ar scăpa de „mărăcinele venețian."

Dl Bismarck înșelà atât de mult pe monarchul frances prin îndrăsneala limbagiului seu, încât îl făcu să creadă în promisiunea alipirei Belgiei la Francia! Apoi dl Bismarck își asigurase deja alianța Italiei, care nu aspira decât la recăpĕtarea Veneției; Francia, care făcuse independința Italiei merse până acolo cu naivitatea, încât vĕdu un moment în Prusia aliata sa naturală!

S'a observat cu drept cuvênt, că calculul lui Napoleon III în această afacere reamintesce pe acel personagiu frances, anume Gribouille, care pentru a evita ploaia, s'a aruncat în apă! Rolul lui Gribouille îl jucà și împĕratul francesilor: pentru a evita o stropitură italiană, se espuse a fi înecat de un torent german.

Austria fu bătută și isgonită din confederațiunea germană. Câte lacrămi și miserii costă acest resultat, numai câmpul de bătaie și mai cu seamă Sadova o poate spune. Le-am arĕtat și noi cu o altă ocasiune în coloanele acestui diar.

Când a sdrobit pe Danemarca, dl Bismarck scoase din peptul seu celebra formulă: „forța primează dreptul"; în urma Sadovei putea să salute pe prețiosul seu rege cu cuvintele: „Salve Imperator Germaniae."

Drumul militarismului era făcut. Odată pe dênsul, nimeni nu mai putea oprí pe Prusia. Dl Bismarck, mulțumit la culme, suriĕtoriu asculta pe aceia, cari îi spuneau, că a întrat pe o cale periculoasă. În deșert deputații democrați au căutat să-l scoată atunci, prin voturile lor contra legei militare, de pe această cale, reamintindu-i la ce urmări finale aceleași cause au condus pe Napoleon I. — Prusia era beată de fumul dela Sadowa.

Nobila Germanie are bucățele dintr'ênsa în Francia, Olanda, Elveția, Rusia. Cu timpul, bun e Dĕeu, sabia germană va rectifica geografia Europei. Așa se gândia viitoriul cancelariu de fer.

Germania bătu pe Danemarca cu ajutorul Austriei. Austria, care se făcuse complice Germaniei este bătută de aceasta la Sadowa și isgonită din Germania. Francia, care a dat ajutoriul seu moral Prusiei, 'și primí și dênsa, patru ani mai în urmă pedeapsa, pentru complicitatea ei.

Cel dintâiu care felicità pe regele Prusiei pentru succesul seu fu dl Benedetti, ambasadorul frances la Berlin. Dl Bismarck ținea să meargă până la Viena. Napoleon însĕ când vĕdu, că împĕratul Austriei îi cedă Veneția, ca el să o treacă Italiei (nu putea s'o dea Italiei, fiind că o bătuse și pe mare și pe uscat), avênd astfel realisat programul seu din 59, făcu să se simță, că se opune și că simpatiile sale nu vor însoți pe prusieni la Viena. De atunci dl Bismarck se formalizà, și jurà înaintea consciinții sale, că-și va rĕsbuna. Resbelul cu Francia fu proiectat. Făcea însĕ să se audă la ori ce ocasiune, și mai cu seamă la espositiunea universală din 1867, în Paris, că un resbel între Francia și Prusia este o chimeră, că numai atunci Prusia s'ar scula contra Franciei, când aceasta ar vení s'o lovească cu patul puscii. Și toți profanii credeau în sinceritățile diplomației, mai cu seamă, că la acea mare sĕrbătoare internațională' împĕratul și împĕrăteasa francesilor au făcut suveranilor Prusiei o primire atât de cordială, cum singuri au declarat, că nu se așteptau să li se facă. Pe când se vorbia de minunile espositiunei, în sgomotul musicei și al păharelor, numai câțiva au audit acele espresive și de rĕu augur cuvinte, eșind din gura regelui Wilhelm. Sire — dise dênsul lui Napoleon, care asculta din toate părțile cu o visibilă satisfacțiune elogiurile espositiunei, — dar afară de arte, de comerciu și de industrie mai e și alt-eva pe lume! Ce? rĕspunse Napoleon. „Mai este și resbelul!"....

(Va urma.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român".

Zărand, 14 Februariu, 1887. Dle Redactor! Cu sântul post au început dilele de penitență. Aceasta însĕ nu ne împedecă nimic a reamintí suvenirile din carneval, buna-oară ca și cel ce ședênd în jurul cuptoriului cald, cugetă la gerul de afară. Contrastele ni se revoacă ușor în memorie. Fiind în post — cu deosebire, când postesci postul adevĕrat ese la lumină carnevalul cu toate plăcerile sale.

Ca centre ale Zărandului au fost și sunt până în present Bradul și Baia de Criș. Aci este inteligență mai multă, și prin urmare aici este și vieața socială mai desvoltată, și dătătoare de ton. Cu timpul — Bradul va trebuí să fie centrul — unicul centru — de vieață pentru Zărandeni pe toate terenele. El va trebuí să fie punctul, unde să convină toți bărbatii de bine, cari se interesează de afacerile publice române.

În Brad s'au ținut doue baluri — unul al casinei romano maghiare, și altul al gimnasiului din loc, pentru înmulțirea cabinetului natural. Nu a-și amintí de aceste baluri, dacă în ele nu s'ar oglinda raporturile dintre românii și maghiarii din acestținut. La balul casinei abia a fost numai o damă română, și încolo numai inteligința română — adecă bărbații. — Și oare pentru-ce? Secsul frumos românesc — decâte-ori ea parte la petreceri maghiare, este tractat nu cu destulă considerațiune, ca să nu dic mai mult.

O altă causă este șovinismul, ce se propagă ca un morb în societatea maghiară. Să amintesc numai că d. e. la balul casinei în ordinea de dans a figurat celebrul „csárdás" numai de șepte ori. — Nu vreau să fac imputare arangierilor, voesc însĕ să constat, că asupra unui strĕin lucrul devine ridicol.

Nu tot astfel se întêmplà la balul gimnasiului — unde secsul frumos maghiar, și în genere tot publicul a fost prea mulțămit. Balul a reușit splendid, a fost bine representată și împregiurimea. Am avut o noapte plăcută la 5 Faur — când s'a dat balul român; că-ci am putut convení mai multe familii române din Baia de Criș, Ribița, Boița, Criscior, Mihăleni, etc. Costumul național începe a se lățí și pre aici. Mai multe dame se presentară în costum, și le ședea de minune bine. Venitul balului, după împregiurările noastre, este preste așteptare.

Ordinațiunile privitoare la ridicarea gloatelor, precum și conscrierea glotașilor dă mult de vorbă poporului de rênd. „Earăși ne fac militari" 'și dice poporul, o să ne dea pusci la toți până la 42 ani.

Vrea împĕratul să ne dea și noaue drepturi ca și maghiarilor. Va se dică poporul așteaptă totul dela împĕratul, și aceasta credință 'l face să se alipească cu atâta devotațiune de dinastie.

Vorbind de Zărand, trebue să sulevez de nou cestiunea reînființărei despărțământului Asociațiunei transilvane. Să dice, că Bradul prin gimnasiul seu e un focular de cultură pentru Zărand și aceasta e pur adevĕr. Ei bine! dar despărțământul Asociațiunei doarme somnul cel de moarte de vre o patru ani? Sciu, că în fruntea despărțământului nu au stat oameni din corpul profesoral, și poate chiar pentru aceea despărțământul nu a avut vieață. Nu impoartă aci a spune, cine a fost președintele, cine secretariul? Ne doare însĕ, când vedem, că lucrului nu-i să dă atențiunea cuvenită. Ar fi timpul ca cel puțin acum, când comitetul Asociațiunei transilvane au ușurat plătirea tacselor în rate, când cassariul s'a adresat la foștii membrii ai Asociațiunei să se reînființeze despărțământul. Apelez la direcțiunea gimnasială și corpul profesoral, apelez la toți oamenii de bine, ce are Zărandul, ca să ne întrunim spre a arunca rușinea, ce zace asupra noastră.

Lupta, ce a început'o kultur-egyletul — trebue să ne descepte și pre noi, și cu deosebire pre cei din comitatul Huniadoarei, deoarece în locul prim acest comitat este terenul de ofensivă al conlocuitorilor nostri maghiari.

Mult s'ar putea face, când în fiecare protopopiat s'ar înființa despărțăminte de ale Asociațiunei. Să ne o însemnăm bine că: Dobra, Ilia, Hațegul și împregiurimea, vor fi atacate cu furie de kultur-egyletul maghiar. — Întrebarea este, ce fac fruntașii tractelor? Ce fac protopresbiterii nostri, oamenii tineri, plini de vigoare?

Terenul de activitate este destul de vast. — Lipsa de bani în popor este mare, vitele, bucatele sunt eftine preste măsură. Aci în Brad chilogramul de carne este 20—22 cruceri. Acum nu vin vite, nici bucate din România, și totuși productele noastre sunt fără nici un preț. Dincontră, când

---

asceaptă dela noi o atare glorificare. Cât de puțin se poate atribuí Escelenției Sale vre un fel de vanitate în această direcțiune, se poate și de acolo vedé, că nici cei mai de aproape ai sei nu posed dela Escelența Sa portretul, cu atât mai puțin să poate procura pentru casele preoților eparchiali un portret binenimerit al Escelenției Sale, din causă că nu esistă.

* * *

Voind a da la aceasta ocasiune unele date biografice despre metropolitul Miron Romanul, ne mărginim la următoarele:

Metropolitul Miron Romanul s'a născut la 23 August 1828 stil. vechiu în comuna românească Mezieș, situată în inmediata apropiere de Beiuși, și a primit din botez numele Moise, care mai târdiu la întrarea în cinul monachal s'a schimbat în Miron.

Părinții sei Georgiu și Ana, cei mai de frunte economi în comună, păstrând în comuna lor un nimb patrician basat pe religiositate și bun simț de ordine, precum îl aflăm la cele mai de frunte familii din poporul românesc erĕdindu-se dela tată la fiu, — sădiră în tînĕrul Moise, fiul lor cel mai mare, aceleași trăsături caracteristice, cari aveau să'l ferească de multele tentațiuni în decursul studiilor sale în scoli de alte confesiuni. Aceasta a fost partea cea mai aleasă și basa în educațiunea fiitorului metropolit. Unde dară mai nimerit decât la părinții metropolitului Miron Romanul s'ar putea aplica cuvintele înțeleptului Sirach: „Domnul au mărit pe tată întru feciorii sei, și judecata mumei o au întărit întru fii!" —

Încât pentru instrucțiune a fost de ajuns ca Moise Romanul să ajungă în scoală pentru ca dela început și în tot decursul studiilor sale să descopere profesorilor sei talentele sale escelente. El a percurs studiile gimnasiale la gimnasiul din Beiuși; de aci a mers la Oradea-Mare, unde a ascultat studiile filosofice, în tot locul escelând ca cel dintâiu între colegii sei.

După absolvarea studielor filosofice în anul 1846 ascultà cursul teologic din Arad, în care timp s'a aplicat totdeodată ca practicant în cancelaria consistoriului diecesan.

Sub episcopul Aradului Gerasim Rațiu a întrat în anul 1849 în servițiul administrativ bisericesc, ca vice-notar și notar consistorial. Dênsul prin agerimea minții, prin diligință, prin pracsa îndelungată a ajuns a fi, mai ales sub următoriul episcop al Aradului, Procopiu Ivacicoviciu, un factor principal și aproape indispensabil în conducerea trebilor eparchiei Aradului. Sub dênsul s'a regulat archivul și s'a introdus cea mai bună ordine în lucrurile cancelariei consistoriale.

La anul 1857 a întrat în statul monachal la mânăstirea Hodoș în eparchia Aradului. Cu puțin mai înnainte de a se călugărí fu denumit în același an de primul*) profesor la institutul teologic în Arad. Succesive primí apoi gradurile ierarchice de diacon (1857), de protodiacon (1858), de sincel (1862), de protosincel (1864). Ca profesor de teologie desvoltà o activitate însemnată, organisând institutul după recerințele moderne, și compunênd mai multe studii ca manuscripte, ce s'au folosit timp îndelungat la acel institut.

În anul 1861 Miron Romanul, ca unul, ce se bucura de stima generală și popularitate în cercurile românesci, luà parte activă la mișcările naționale, și lui ca președinte ales al clubului național este de a se mulțămí, că partida națională românească la Arad în acel timp, ca nici când altă dată disciplinându-se și păsind solidar la alegeri, în municipiu și pentru dieta țĕrii, a ajuns a dispune de majoritatea alegĕtorilor în așa măsură, încât numai din deosebite considerațiuni a lăsat maghiarilor în întreg comitatul Aradului un singur deputat (pe Simonyi!) eară ceilalți au fost toți români. Prin acest fapt nu numai s'a inspirat românilor în acest comitat încredere în sine, dară s'a documentat în mod palpabil și pentru timpurile următoare, că ce pot valora românii în acest comitat, numai dacă au virtutea a fi solidari și a nu fi divisați în partide.

(Va urma.)

---

*) Noi am aflat, că a fost numit de al doilea, lângă archimandritul de ași Ieroteiu Beleș. Red.

era liberă întrarea bucatelor, aveau și ale noastre preț. Poporațiunea așteaptă ridicarea prețurilor dela reîncheierea convenției vamale cu România. Dintre meseriași deși avem puțini pe aici — vre o doi inși au trecut în România.

Diuariul comitatului „Hunyad“ laudă mult vorbirea deputatului Petru Truția, adaugă însă o notiță, în carea dice, că „deputatul Truția deja nu e alegător pre anul curent 1887.“ Atragem atențiunea deputatului nostru asupra acestei notiție, care a atins pre alegătorii sei în un mod foarte neplăcut și deprimătoriu. La tot casul am dorí să scim, dacă este adevărat sau nu? Aceasta cu atât mai vîrtos, că scim, că deputatul nostru are proprietate și în Cricău.

La revedere. *Esop.*

Varietăți.

* (Convocare.) *Reuniunea femeilor române din Sibiiu*, Duminecă în 6 Martie la 3 oare d. a. 'și va ține a XIII adunare generală a reuniunei în localul societății de lectură română (strada Cisnădiei Nr 7), la care, fiind la ordinea dilei alegerea comitetului pe un period de trei ani, e tare de dorit ca să participe toți p. t. membri.

* Maiestatea Sa împăratul a sosit în capitala Ungariei cu trenul personal vienez, în 28 Faur n. Spre întêmpinarea împăratului a eșit la gară comitele suprem contele Stefan Szapáry, primarul suprem Carol Roth și căpitanul orășenesc Ioan de Török. Regele îi resalută în uniforma de husar. După ce părăsì regele cupeul se îndreptă mai întâiu spre contele Szapáry, cu care schimbă câteva vorbe. Îndată apoi întrebă pre primarul suprem, nu cumva îi amenințat orașul și de astă dată de ghiață. Primariul au dat Maj. Sale un răspuns liniscitor. După aceasta se suì în trăsură urmat de generalul adj. Popp și se duse la castelul reg. din Buda. În suita Maj. Sale se mai aflau adj. Freund, Resch, bar. Weigelsberg și Zurina. Înainte de prânz primì Maj. Sa pe ministru-president Coloman Tisza, pe ministrii; Trefort, Fabini, și Bedekovici, și pe comandautul de corp Pejacevici. După dispozițiunile de până acum se pare, că Maj. Sa va petrece în Budapesta cel puțin trei săptămâni, durênd relațiunile bune dintre monarchi mai multă vreme.

* (Avis.) Ieri s'a aflat în parcul „Elisabeta“ o **cheie de poartă,** proprietariul o poate primí la redacțiunea „Telegrafului Roman.“

* (Cas de moarte.) Zelosul paroch gr. or. a Rimețului **Vasilie Neagoe,** din Geoagiul superior a reposat în 18 Februariu v. 1887 în al 69 an al etății și în al 37 al preoției.

— **Raveca Ghiaja** născ. **Iliovíciu,** văduvă după Ioan Gheaja fost administrator protopresbiteral al tractului Palosului. Sâmbătă 14/26 Februariu a. c. seara la 11 oare după un morb de 5 dile și-a dat nobilul seu suflet în mânile creatorului în anul al 61 lea al vieței și al 15 al văduviei.

* Șovenismul la putere. După cum cetim în „Egyetértés“ alegători dlui Mocsáry din Halas, în urma epistolei, ce li o a adresat — și reprodusă și din partea noastră — a adus un conclus, prin care se declară; că principiile desvoltate de dl Mocsáry în ședința dietei din 15 Februariu nu le recunosc de ale lor, și le reproabă. Ansă la acest conclus — după cum se adresează către „Egyetértés“ le a dat chiar epistola dlui Mocsáry adresată către dênșii. Apoi se mai poate susține, că sunt și oameni esempți de curentul bolnăvicios al șovinismului?

* (Convocare.) Onorații membrii ai „Societății de lectură a inteligenții române din Orestie și jur“ se convoacă pre calea aceasta la „Adunarea generală“ ce se va ține Duminecă în 27 Martie 1887 st. n. la 3 oare p. m. în localul societății.

Comitetul.

* (Spion rusesc?) Se vestesce din comitatul Trei-scaunelor, că gendarmaria a pus mâna pe un spion rusesc, în Întorsura Buzeului; el trăia acolo dimpreună cu nevasta sa și a fost adus la Szepszi-Szent-György. Spionul avea pașuș din Galiția și se dedea de un soldat rusesc abandonat. El părea a fi numai cu un braț. La cercetare se constată, că în adevěr avea amêndouě mânile. Se aflară la el mesurătoare, diferite desemnuri, bani românesci și rusesci, vorbia patru limbi.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Streinii despre noi.

(Încheiere.)

La 1883 au apĕrut „Poveștile Peleșului“. Aceste vor apărea în curênd unguresce în traducerea domnului Gidófalvi Géza. Din bunăvoința domnului traducătoriu comunicăm la acest loc partea introducĕtoare.

Peleșul.

Din Buceciul, care, vechiu de bĕtrân ce este, a vĕdut așa de multe, încât nici nu-i mai vine să se mire de nimic se avêntă clocotind un pĕrĕu de munte atât de sĕlbatic și de năvalnic, încât par'că în rĕstățarea lui ar voí să cutriere lumea toată.

E un voinic minunat Peleș, cu pĕrul creț și cu adânci ochi albastri, și e atât de voios și de tare, fiind că s'a născut în adâncimile unui munte urieș. Se dice, că vine dintr'un lac năprasnic, care-i ascuns în fundul pământului și în care șed dinele apelor. Și dacă stai mult lângă Peleș, așa de mult, ca de stătut ce stai, să uiți lumea, audi cu totul deslușit cântările dinelor.

Chiar se ivesce, din când în când, câte o dină, care, plutind pe o frundă mare și lată dealungul Peleșului la vale, alunecă din treaptă în treaptă peste cascadele apei și privesce cu ochi voioși la lume. Dar nu poate să o vadă, decât acela, care s'a născut pe la toacă și n'a avut nici odata vr'un cuget rĕu în sufletul lui.

Ele netedesc cu degetele lor gingașe pletele crețe ale lui Peleș și vorbesc pe șoptite cu dênsul despre leagănul lor cel ascuns în tăinițele muntelui, apoi el le pune în față oglindi mititele, ca să-și vadă chipurile trandafirii. Ear șoaptele lor sunt tainice, ca și când s'ar furișa prin frundiș adierea unui vênt domol.

Apoi — Peleș nici odată nu obosesce, atât de mare este puterea și de grăbită călĕtoria. Darnic din fire, 'și reînoesce mereu valurile spumegate și nu se întreabă cât a dat și cât îi mai rĕmâne. Scie prea bine, că jos în adâncime, e lacul mare, care nu seacă nici odată, câtă vreme Buceciul nu se va fi prebușit și marea nu va fi acoperit Carpații. El, Peleș, nu scie de loc a socotí și nu dice nici odată: „Nu vreau să me istovesc, ca nu cumva să rĕmân sĕrac!“ O! nu, harnic și darnic își aruncă valurile prin lume la vale, ca oameni și vietăți și ierburi să se rĕcorească din ele.

Se nĕcăjesce cu toate acestea și el câte-odată, când primăvara nu vrea să sosească, ori toamna pleacă prea în pripă: atunci se face de tot galbĕn și se umflă în mănia lui așa de tare, încât rumpe și sfâșie tot ce-i cade la îndemână. Ear crivățul rîde de dênsul, ori drept pedeapsă, îl biciuiesce și'i aruncă în drum copaci mari, ca să-l obosească cu ei pe nerăbdătoriul copil cu pletele crețe și cu inima îndârjită.

Dar nici nu e cu putință să nu'l apuce nĕcazul, când earna vine așa de 'ngrabă. Îi este un lucru nesuferit, când copacii își aruncă frundele în el și trebuie să le poarte, acum neînsuflețite, pe acelea, cu care glumise toată vara; apoi îl supĕră și ghiața, cari-l strâmntorează și vrea să-l silească a tăcé. Căci un pĕcat mare are Peleș: voiesce să stea, mereu să stea de vorbă, cu florile, cu copacii, cu pasĕrile cu vênturile, chiar și cu muschii de pe petrile din albia lui, ba, în cele din urmă, și cu sine însuși, când nu mai e cine să-l asculte. Și care e omul, care ar voí să stea mereu cu sine însuși de vorbă? Fie cel mai cu minte, tot i-s'ar urí în curênd, cum i se uresce de multe ori și celui mai bun al seu pretin, care s'a putut deprinde la răbdare față cu dênsul.

Eară lui Peleș îi place prea mult, ca alții să se minuneze de povestile lui, și nu ține de loc să păstreze tainele, ce i s'au încredințat, deși munții l'au mustrat adese-ori pentru limbuția lui, dicêndu-i „babă bĕtrână“. Dar el și-a scuturat pĕrul creț și a aruncat o privire strengărească la codru ca și când ar voí să-i dică: „Așa-i, că ție-ți place să me asculți?“

Am stat ceasuri multe și îndelungate lângă el și am ascultat spusele lui, și câte-odată par'că vedeam vîrful degetului vre-unei dine, ori piciorul trandafiriu, ori o pleată din pĕrul ei; și am audit adese-ori cântări minunate: acum am să vi le povestesc toate.

Căci nu e taină ceea-ce Peleș a spus: o scie o mulțime de lume, o scie ferega și muschiul și floarea Nu-mĕuita și fagii și brații, ear acelora, care n'o sciu, le-o spune vêntul, ce scutură mereu frundele până ce nu le spun toate, ca pasĕrile să ducă vorba mai departe peste nouě mări și nouě țĕri până acolo, unde nu mai sunt furtune, fiind că nu mai este nici aer. Fiind însă, că eu nu am aripi, nu pot purta povestile departe în lume, ci trebue să le spun, pentru-ca se mergeți și voi să-l vedeți pe Peleș.

Poate că el are să ve povestească mult mai multe, ca mie, iar acelora, cari n'au avut încă nici un cuget rĕu în sufletul lor, li se vor arĕta și dinele.

Colecțiunea: Poveștile Peleșului descrie cu totul 12 povesti în prosă frumoasă. Titlul lor e: „Peleșul“, „Vêrful cu dor“, „Furnica“, „Peatra arsă“, „Jipii,“ „Caraimanul,“ „Peștera Ialomiței“, „Omul“ „Valea Cerbului“, „Cetatea Babei“, „Ceahlăul“, „Valea rea“.

Fiecare poveste este câte un pisc de deal din România, rîu, vale, speluncă, sau cetate, personificate. Ele sunt scrise în o limbă, pe care o înțelege păstoriul în munte și țeranul la șes. Poate însă să-i placă și omului erudit pentru îngênătoarea ei naivitate. Dacă ar fi permis să folosesc o asemĕnare, aș dice, că acestea sunt urmașii moderni ai Metamorphoselor lui Ovidiu.

Predarea, care-ți leagă atențiunea, emulează cu cuprinsul legendelor de Tompa Mihály și Kisfaludy Sándor, și acestea numai prin frumsețea poesiei se ridică preste poveștile Peleșului. În narațiunea „Jipii“ Andreiu și Mircea se prefac în stâncă, Rolanda în riu de munte, și mama ei în muschiu. Oare nu ne aduce aminte această poveste de casul lui Misenus, pe care cu atâta farmec îl descrie Virgil în cântarea a VI a Aeneidei, care cade în apă (Misenus) și prin aceasta dă numire muntelui.

Ceahlăul (pag. 179) se ocupă cu istoria Sphinxului, și adecă vedem uriesa lucrare a titanilor, cari încurcă Ossa preste Pelion, spre a putea da în Zeus; întocmai și Peatra arsă vorbesce de Metamorphosă.

Aceasta lucrare a ei, privită numai ea, ne dovedesce originalitatea talentului ei poetic, și despre aceasta ne convingem, dacă considerăm simțemêntul adênc, tălmăcit prin ele, sau dacă considerăm simplitatea limbei și a stilului, cu care leagă atențiunea cetitorului, ori bunul gust, esprimat în toate cugetările. In entusiasmul seu melancolic uneori descinde de pe tron, se amestecă în sgomotul viiții de toate dilele, și simte cu poporul seu, pentru care scrie așa, că eruditul autor și poet român, B. Petriceicu Hașdeu în poesia: „Carmen Sylva“ fără măgulire a putut scrie:

„Când cetesci în reverie
Cugetările-i intime
De pe „vêrful cel cu dor“
Unde totu-i poesie
Scăpărând din înălțime
Suferință și amor,
Inima-ți duios suspină:
E femeiă, nu-i regină.

In traducerea dlui Putnoky:

Ha álomképiben hallatja
Legbensöbb gondolatait:
Hogy „epedésnek hegycsucsárol“
Hol minden tiszta költészet,
A magasbol leszállt közénk,
A szenvedés és szeretet;
Kebled részvéttel felsohajt:
Nem *királyné* hanem csak *nő*.

De unde a căpĕtat aceasta colecțiune numirea „Pevestile Peleșului“?

Cu ani înainte de aceasta, âncă pe când era principe, regele Carol s'a decis a-și ridica un palat pompos în Sinaia la poalele Buceciului. Și cuvêntul trup s'a făcut. Castelul pompos s'a zidit, și cu ceremonii splendide s'a făcut înaugurarea la anul 1883 în al 17 an al domniei regelui Carol, dându-i-se numele „Castelul Peleșului“. La poalele acestui castel de vară curge părăuțul Peleș, a cărui dină, Peleș, a spus reginei frumoasele legende. Aici și le a notat Carmen Sylva, ca atât locul, cât și pe povestitoriu să-l ridice de pe pământ în sfere ideale.

Dacă Olimpul a fost scump grecilor, și cu pietate vorbiau de el, ca de locuința deilor lor, de bună seamă așa va devení muntele Buceciu în ochii românului atât de învrăjitoriu l'a sciut poeta-regină împopula cu dinele sale. Penelul poetic însă, 'și estinde trăsurile de pictor — după cum arată cuprinsul, și asupra altor munți și riuri, afară de muntele Buceciu. Prin lucrarea sa ea a arĕtat, că în cugetările poetice âncă e regină. La serbările din Montepellier âncă a câștigat coroană, care a fost împletită din flori, și a căror diademă a fost din picături de roauă; aceasta însă e coroană, care nu se strică și nu se vestegesce.

Activitatea Carmen Sylvei e multilaterală. Ea se ocupă cu literatura, scrie nemțesce, franțuzesce și românesce, se ocupă cu pictura și musica, cu toate acestea ea nu negligă nici ceremoniile curții, nu-și uită nici de săraci, a cărora ea e mare binefăcătoare.

In literatura internațională nu mai puțin e renumită ca autor principesa Elena Ghica, care sub pseudonimul „Dora d Istria“ a scris multe opuri literare.

Eată e femeiă română, născută la Bucuresci din o veche familie de boieriu, scrie și vorbesce în mai multe limbi Cunoasce nu numai limba francesă, englesească, nemțească, italiană, ci ea cunoasce și limba grecească veche și nouă, cea albană și și cea sanscrită.

Este membru la academia de sciințe la Atena, și la multe institute de stiință și literatură.

Ea a publicat lucruri de profundă erudițiune despre literatura poporală a albanilor și românilor, mai departe trei studii mai copioase în limba francesă: „Femeile în Asia“, „Femeile în Occident“, și „Femeile în Orient“. Preste acestea prin mai mulți articuli archeologici și etnografici și-a făcut cunoscut numele înaintea Europei.

În literatura română însă numai atâta stă însemnat despre ea, că e română. Cu lucrările sale ea a îmbogățit numai literatura francesă.

Principesa de origine română, care eșită din patria sa, scrie în limbă străină, fu recompensată prin princesa de origine germană, care a mers ca doamnă în România, și înmulțesce productele poetice ale nouei sale patrii cu inspirațiunile sale poetice.

Atestatele oficial legitimate despre pilurile de Svitzera ale farmacistului R. Brandt. Cu toate, că aci nu se află familie, sat și cetate, unde se lipsească pilurile de Svitzera, și multe mii ca apostoli peregrini apreciază bunătatea lor, totuși dl Brandt, întru cât i-a fost cu putință, a efeptuit în dilele din urmă, ca toate scrisorile de mulțumire să fie oficial legitimate și a dat atât autorităților cât și publicului garanță, că scrisorile de mulțumire, ce se publică în jurnale despre efectul pilurilor de Svitzera sunt veritabile. Nici un preparat n'a fost încă în stare a da atâtea dovedi despre bunătatea lui, și se poate încredința oricine d'acolo, că nu se află mai bun mijloc în contra încuierei împreunată cu întețirea sângelui, durere de cap, țiuiri etc. decât pilurile de Svitzera ale farmacistului R. Brandt, o scatue à 70 cr. se poate procura în farmacii.

Nr. 32. [1549] 1—3

CONCURS.

Se publică întru înțelesul laudatei ordinațiuni consistoriale din 18 Noembre 1886 Nr. 6028 B. pentru reîntregirea vacantei parochii Sânger (Erdö-szengel") cu termin de 30 de dile dela prima publicare în „Telegraful Român"

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială în stare bună, lângă ea o grădină de legumi și pomi frumoși în mărime de 1153□ socotită în bani anuali . . .	70 fl. — cr.
2. Canonica porțiune 6 jugere arător și de cosit	90 fl. — cr.
3. Două cosituri de un juger, ½ jugĕr de coasă de curênd cumpĕrate	22 fl. 50 cr.
4. Dela 60 familii cu filia Șaromberc cu tot câte 1½ merță de bucate	90 fl. — cr.
5. Dela 21 familii câte o di de lucru cu plugul à 2 fl. . .	42 fl. — cr.
6. Dela 39 familii câte o di de lucru cu palma à 30 cr. . .	23 fl. 40 cr.
7. Stolare preste an, botezuri, înmormêntări, cununii și altele	44 fl. — cr.
8. Lemne de foc din pădurea bisericei preste an	12 fl. — cr.
Suma	393 fl. 90 cr.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a-și aștorne concursele lor instruate întru înțelesul regulamentului parochial, subsemnatului oficiu protopresbiteral, fiind totodată îndatorați, sub timpul concursului, a se presenta în vreo Duminecă sau sĕrbătoare spre a-și arăta hărnicia, pentru acest oficiu și a face cunoscință cu poporenii.

Murĕș-Oșorheiu, 31 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental în conțelegere cu comitetul parochial.

Parteniu Trombițaș de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 378 [1547] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕțătoriu la scoala comunală, cu limba de propunere română, din comuna Borgo-Tiha, cu care post e împreunat un salariu anual da 300 fl, locuință și grădină în natură, eventual în locul acestora 160 fl. — se escrie concurs.

Concurenții sĕ-și aștearnă la subscrisul suplicile lor, scrise cu mâna proprie în limba maghiară și română și instruite cu atestat de botez, de cualificațiune, medical, de serviciu și despre cunoscințele limbistice, pe calea a inspectoratelor regesci de scoale competent, până la 15 Aprile, 1887.

Bistrița, 28 Februariu, 1887.

Iuliu Havas,
insp. reg. de scoale al comit. Bistrița-Năsĕud.

Nr. 402 [1546] 1—3

EDICT.

Maria Apolzan gr. or. din Ocna-superioară, care din 1879, și-a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat George Pop-Preda gr. cat. din Brad, prin aceasta se citează, ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră cererea de divorț a bărbatului ei se va pertracta și decide pe temeiul pribegerei ei.

Sibiiu, 19 Faur, 1887.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului, ca for de I. instanță.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Nr. 370/1887 [1548] 1—3

CONCURS.

Pentru ocupara postului de învĕțătoriu la scoala comunală, cu limba de propunere română, Maier (Majer) cu care post e impreunat un salariu anual de 300 fl locuință și grădină în natură, eventual în locul acestora 100 fl. — se escrie concurs.

Concurenții sĕ-și aștearnă la subscrisul suplicele lor, scrise cu mâna proprie în limba maghiară și română și instruite cu atestat de botez, de cualificațiune, medical, de serviciu și despre cunoscințele limbistice, pe calea inspectoratelor regesci de scoale competent până la 15 Aprile a. c.

Bistrița, 28 Februariu, 1887.

Iuliu Havas,
insp. reg. de scoale al comit. Bistrița-Năsĕud

Nr. 340 [1545] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă bĕtrânul și neputinciosul paroch din Riu-Sadului Maniu Vestemian se escrie acuma a treia oară concurs, după-ce la concursul publicat în două rînduri n'a concurat nimenea.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumĕtate din venitele paorchiale computate preste tot în sumă de 363 fl. 92 cr.

Reflectanții sĕ-și presenteze subsemnatului petițiunile în termin de 30 de di'e dela prima publicare a acestui concurs, și sĕ se presenteze în biserica parochială din Riu-Sadului în vreo dumineca sau sĕrbătoare.

În conțelegere cu comitetul parochial din Riu Sadnlui.

Sibiiu, 6 Faur, 1887.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Nr. 219 [1543] 2—3

EDICT.

Ioan I. Ceposu gr. or. din Moeciul inferior, carele mai bine de 10 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Ecaterina Runcean gr. or din Moeciul inferior, fără a se scí ubicațiunea lui și dacă mai trăiesce; prin aceasta se citează în termin de un an și o di dela datul de față sĕ se presenteze înnaintea subscrisului oficiu, căci la din contră cererea de divorțiu a soției sale se va pertracta și în absența lui.

Zernesci, în 29 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Traian Meția,
protopresbiter.

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vêndarea de losuri de stat și premii, prescrise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă nisce **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguință poți dobândi fără capital și risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1526] 4—6

Ofertele scrise în limba germană, provĕdute cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische-Wechselstube-Gesellschaft.
Adler & Cie, Budapesta.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren miest.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
Apahida	11.—	—	—	7.08
Ghiriș	11.19	—	—	7.36
Cucerdea	12.33	—	—	9.16
Uioara	1.06	—	—	10.—
Vințul de sus	1.13	—	—	10.9
Aiud	1.20	—	—	10.19
Teiuș	1.41	—	—	10.48
Crăciunel	2.10	—	—	11.34
Blaș	2.35	—	—	12.12
Micăsasa	2.48	—	—	12.30
Copșa mică	3.20	—	—	12.52
Mediaș	3.41	—	—	1.52
Elisabetopole	4.—	—	—	2.18
Sighișoara	4.35	—	—	3.03
Hașfaleu	5.10	—	—	3.59
Homorod	5.37	—	—	4.28
Ágostonfalva	7.06	—	—	6.16
Apatia	7.43	—	—	6.44
Feldioara	8.11	—	—	7.46
	8.41	—	—	8.25
Brașov	9.21	—	—	9.15
	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
	—	10.29	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6 56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 20 Sibiiu, Marți 24 Februariu (8 Martie) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or.** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 23 Februariu, 1887.

Nu e lucru de glumă. Diarele patriotice dela noi ear nu sunt mulțămite. Legea despre gloate abia s'a votat, și ea deja nu sună bine și nu e întocmită conform recerințelor ideei de stat unguresc.

În Ungaria sunt mulți oameni, cari după limbă, port, datine, origine și proveniență nu sunt nici unguri, nici nu s'au însușit caracterul unguresc. — Aceștia după sunetul diarelor de aici — provĕduți în timp de rĕsbel cu pusci și cu muniținne — în armați în masse, ar putea face vr'o basaconie și atunci instituțiunea gloatelor, în loc sĕ devină de folos pentru consolidarea și mărirea, eventual apĕrarea statului unguresc, ea poate devení o primejdie pentru stat, de acea va bine ca guvernul sĕ bage foarte bine de seamă, când o fi vorba de a se înarma glotașii, și adecă așa, că glotașii din Sĕcuime d. e. sĕ se trimită printre români și vice-versa, românii printre sĕcui.

Nu avem și nu putem avea bănueli până acum cu privire la glotași, dar trebue sĕ ne doară, când încă până a nu se aplica legea, se află oameni și diare cu trecere, cari apelează la guvern, sĕ priveghieze pe glotași. În comitatele Trencsén, Nyitra Turocz, Árva ear sunt slovacii în masse — și slovacii, cari până eri alaltă-eri erau ca și câștigați pentru ideia statului unguresc, acum viseadă tot muscali și ruble muscălesci.

Atențiunea guvernului va trebuí sĕ se îndrepteze și spre ei.

Aceste sunt resonamentele față de o eventuală ridicare și înarmare a poporului în masse mai mari.

Încât s'ar referí la noi, la români, tendințe dușmănoase față de stat în timp de primejdie, astfel de acusațiuni noi le respingem. Românul e soldat și nimica alta, când e cu pușca în spate. El nu are în vedere decât patria și pe împĕratul, sub al cărui steag el se luptă vitejesce și 'și dă sufletul cu onoare.

E de tot nebasată presupunerea, ca și cum g'otașii români, fie ei chiar și numai lăsați de capul lor, sĕ prindă armale împĕratesci, pentru ca sĕ deserteze cu ele în castre străine și dușmane țĕrei și monarchului.

Aceia, cari se folosesc de astfel de enunciațiuni, nu cunosc pe român, nu cunosc firea lui ali pirea lui neclătită cătră tron și iubirea, ce o are cătră patrie. Sau doar se crede, că cu rĕsboiul din afară o sĕ erumpă și rĕsboiul civil? Noi în eventualități de aceste nu credem și nu ne place nici a cugeta la astfeliu de eventualități, de aceea reprobăm din inimă netactul celor ce se încearcă în tot modul a trage la îndoială patriotismul românului, al sasului, al slovacului, al sĕrbului și al croatului

Dar ca sĕ fim lămuriți, e bine sĕ fim înțeleși unul cu altul și e bine sĕ se scie, că în Ungaria trăesc mai multe naționalități, cari de nu vor fi tot așa de infocați apĕrători ai statului maghiar ca și maghiarii, deu nu scim, ce s'ar alege din acel stat în timpuri de urgie. De aceea am dis și dicem, nu e consult sĕ fim mereu jigniți, mereu tacsați cu gravitarea în afară, mereu și în continuu acusați de nepatrioți, când noi prin toate faptele trecutului nostru am dovedit, că suntem oameni de ordine, și oameni cu simțeminte dinastice *per eminentiam*, și că cu aceste însușiri nu facem paradă numai, ci le-am dovedit și le vom dovedí prin fapte la timpul seu.

Și oare motivate sunt temerile maghiare?

Noi dicem, că ele nu sunt motivate, dar consciința lor de a nu fi dat românului și celorlalte popoară, ce li se cuvine, consciința de a-i fi neîndreptățit și asuprit îi neliniscesce, îi face sĕ vadă chiar și în amicii și aliații naturali tot muscali și dușmani.

Nu ve temeți le dicem noi!

Fiți asigurați, că nici românul nu iubesce cnuta muscălească ca și ungurul, dar cerem și cu drept cerem, că acel popor maghiar, care cu mare emfas 'și pune pe stindardul seu libertatea tuturor popoarelor, aceea sĕ o profeseze în faptă și nu în vorbe.

Am dis de mult, că o sĕ vină timpul, când patria va cere dela noi jertfe și acele noi le aducem bucuros pentru o patrie, ce o iubim, și dl Truța a dat espresiune convingerei tuturor românilor, când a dis, că pentru greșelile, ce le a comis guvernul și societatea maghiară, pentru sentimentul public maghiar escitat de jidani și de alți speculanți nu voim ca sĕ ne rĕsbunăm față de patria comună, de aceea ori că vor disloca pe glotașii români în Secuime, ori că vor fi lăsați prin comitatele cu maiorități române, ei nu vor fi și nu le e permis sĕ fie de cât soldați credincioși tronului și patriei. Dacă cumva în poporul maghiar esistă alte tendințe față de noi și dacă cu aducerea sĕcuilor printre români s'ar țintí la turburarea spiritelor, sau la nerespectarea ordinei, noi nu putem purta vina — dacă prin atari dispositii neprecugetate vor da ansă la neînțelegeri și la frecări în contul binelui public și siguranții publice a cetățenilor de diferite limbi.

Precauțiunea este o armă puternică în mâna fie-cărui guvern și de tot neprecaut ar trebuí sĕ fie guvernul maghiar, când s'ar lăsa sedus, ca în timpuri de aceste sĕ ia mĕsuri contrari cu dorințele aspirațiunile și drepturile cetățenilor, fie ei de ori, ce limbă și lege; ori aparițină ei ori-cărei naționalități din țeară.

De aceea, tari în credință, că guvernul nu se va lăsa sedus de vocile sirenice ale diaristicei, ci va procede corect și loial întru esecutarea legei pentru apĕrarea țĕrei, așteptăm noi românii cu frunte senină desvoltarea lucrului și o așteptăm, ca sĕ dăm de gol pe toți prorocii reutăcioși, cari se folosesc de astfel de arme — ce e drept acum tocite deja — cu scopul de a ne presenta, că nu suntem patrioți. Patriotismul adevĕrat noi însĕ nu l'am condiționat și nici adi nu-'l condiționăm dela limba maghiară ci dela loialitatea noastră și perseverența noastră de a trăí și a murí aici fie chiar și cu armele în mâni contra inimicului comun, fie el muscal ori neamț, puțin ne pasă.

Revista politică.

Situațiunea politică în loc sĕ se lămurească se întunecă tot mai tare; ear relațiunile guvernelor europene se încurcă mereu.

Nu trebue dar sĕ ne mirăm, dacă fiecare stat privesce cu cea mai încordată atențiune la vecinii sei, și caută pe întrecute sĕ se întărească. Nu-i vorbă, aceasta activitate, a cărei causă e frica: sporesce mereu deficitele, ține lumea în nelinisce și poate ne pomenim în cele din urmă cu un înfricoșat resboiu, cu toate că principiul profesat e; a se mantiné pacea.

Pentru de a se mantiné pacea europeană au fost conchemate și delegațiunile monarchiei noastre; sau mai bine dis, pentru de a se întărí monarchia, căci cam puțin se poate rădima pe pretinșii, aliați; și după cum se desvoaltă lucrurile, cine poate garanta, că nu va vení vremea, când imperiul nostru va trebuí sĕ se mĕsure chiar cu aliatul lui, cu Rusia.

FOIȚA.

Metropolitul Miron Romanul.

(Urmare și încheiere.)

După înaugurarea sistemului politic de astădi al dualismului de stat, Miron Romanul este ales (1869) deputat la dieta țĕrii, la care a participat, până ce a fost denumit din partea regimului de stat ca inspector regesc de scoale pentru comitatul Carașului. Atât mandatul de deputat la dieta țĕrii în Budapesta, cât și postul de inspector regesc de scoale și mai înnainte de aceea misiunea ca mandatar ministerial pentru adunarea datelor statistice referitoare la scoalele noastre din diecesa Aradului le a primit dênsul cu consensul superiorității sale bisericesci; în special dênsul nu făcea nici un pas însemnat, ce privia interesele naționale și bisericesci, fără a consulta pe metropolitul Șaguna și a obținè consimțemêntul lui.

Cât de mult ținea metropolitul Șaguna la dênsul, se vede cu deosebire de acolo, că în anul 1868 îi încredință o misiune dintre cele mai delicate și dificile, de a representa interesele confesiunii noastre în o ancuetă regnicolară pentru organisarea scoalelor. Problema aceasta o a resolvat spre deplina mulțĕmire a metropolitului Șaguna, care îi și esprimă complăcerea sa în cuvintele cele mai măgulitoare.

În anul 1868 participă Miron Romanul ca deputat la primul congres național-bisericesc ținut în Sibiiu, în care se creă statutul organic pentru constituirea biserice ortodocse române din metropolie. Aci participând activ la cele mai importante cestiuni principale, atrase prin păsirea sa plină de tact atențiunea tuturor, cari nu avuseră ocasiune sĕ-'l cunoască. Tot așa participă el la congresul național bisericesc din anul 1870.

În anul acesta sinodul diecesan al eparchiei Aradului îl alese de vicariu episcopesc și președinte al Consistoriului din Oradea Mare, la care post se mută — abdicênd dela positiunea de inspector regesc de scoale. Ca vicariu episcopesc și președinte al Consistoriului din Oradea-Mare fu promovat în August 1871 la demnitatea bisericească de Archimandrit. Ca atare rĕmase până la 1873, când după moartea fericitului archiepiscop și metropolit Andreiu, fiind ales episcopul de atunci al Aradului Procopiu Ivacicovici de metropolit în scaunul vacant, Miron Romanul fu ales de episcop al diecesei Aradului.

Instalându-se aici cu mare pompă de episcop nou sânțit, la 3 Februariu 1874, prin archimandritul Nicolau Popea în calitate de comisariu metropolitan, a rĕmas în scaunul episcopesc al Aradului abia $^3/_4$ de an; căci în același an, fiind ales metropolitul Procopiu de metropolit al sĕrbilor la Carlovițiu, Miron Romanul după mai multe peripeții (alegerea de metropolit a episcopului dela Caransebeș, Ioan Popasu, care nu întimpină preainalta aprobare!) în urma unei a doua alegeri urmată la 21/3 Novembre/Decembre 1874 — fiind acceptat de coroană, se introduse cu finea anului de metropolit al românilor din Ungaria și Transilvania.

Ori cât de mare rol poate avea hasardul în viața indivizilor și a popoarelor, un lucru însĕ trebue sĕ constatăm la acest loc din soartea acestui archiereu, ajuns în etatea abia de 46 ani la cea mai înaltă demnitate bisericească, ce se poate ajunge de cineva la românii ortodocsi din Ungaria și Transilvania. Acest lucru, din care mulți multe pot învĕța, este, că Miron Romanul, începênd dela cele mai mici trepte ierarchice până la rangul de metropolit nu s'a obtrus nici când la înnaintări preste alții; dênsul nici ca episcop, până ce Preasânțitul episcop al Caransebeșului Ioan Popasu era competent la scaunul vacant al metropoliei din Sibiiu, nu a păsit ca candidat la acest scaun, ci respectând senioratul, numai atunci a primit a fi ales, când s'a adevĕrit, că candidatul senior nu este acceptibil pentru coroană! — —

Positiunea metropolitului Miron Romanul era la începutul păstoriei sale una dintre cele mai deficile, pentrucă în archidiecesă, unde avea sĕ fie totdeodată ca archiepiscop al Transilvaniei, venirea sa ca archiepiscop și metropolit nu era pe placul unei partide puternice în archidiecesă, care avuse de candidat al seu la scaunul archiepiscopesc metropolitan pre archimandritul Nicolau Popea. Aceasta partidă, dispunênd la început de majoritate în consistoriu, îi paralisa consecuent orice acțiune liberă în afacerile archidiecesane. Dênsul însĕ consciu de positiunea sa, și altcum dedat a lucra după capul seu, independent de orice influință, observând spiritul de partidă, ce domnia în acei bărbați, cari erau chiemați a-i fi de ajutor întru toate, se ținu la început în reservă până a se orienta pe deplin în împrejurările cele noauă,

De altcum după cum vin scirile din Pesta, la mai multe ocasiuni împĕratul, de când petrece acolo, a asigurat pe multe persoane însemnate despre pacinica intenţiune a politicei monarchiei, ear decursul conferinţelor delegaţiunilor a fost de tot pacinic. Toţi bărbaţii oficioşi rostesc manţinerea păcei. Ministrul comun de resbel, dl Bylandt-Reydt şi Sterneck, vice-admiralul au dat deslușiri confidenţiale asupra situaţiunei militare; ear Kálnoky a asigurat din nou, că nu esistă nici un pericul de resbel, situaţiunea eternă înaintează spre bine şi cu deosebire relaţiunile cu Rusia sunt cu mult mai bune ca în toamna trecută.

Insemnate sunt vorbele Dr. Mattusch cu ocasiunea referărei în delegaţiunea austriacă: Majestatea Sa, ḑise dênsul între altele, ne-a chemat pentru acceptarea creditului. Espunerile regimului sunt clare, temeinice şi cu francheţă. Primirea cu unanimitate a proiectului e cea mai tare dovadă pentru puterea argumentelor şi necesitatea mĕsurilor preventive. Principiul politicei noastre ca şi în trecut aşa şi în viitor e: *manţinerea păcei.* Nu se cere aceasta sumă pentru începerea unui resboiu, pe care nu numai că nu-l voim, dar nici nu ne temem. *Votarea creditului sĕ documenteze din nou şi serbătoresce înaintea lumei, că acest imperiu, cu toate că's multe naţionalităţi în el, e o stâncă, un asil comun, o scumpă patrie, în care naţionalităţile caută şi află satisfacere tuturor nisuinţelor lor, care le ajută, le spriginesce, ear ele încă o spriginesc şi o vor apĕra, aducênd chiar cele mai mari jertfe.*

Delegaţiunile nu s'au ocupat aşa mult cu cercetarea creditului cerut de guvern, ci votară unanim suma de 52½ milioane de florini. Intrebuinţarea acestei sume, conform conţinutului din proiectul de lege, este lăsată la buna chibzuinţă a ministrului de rĕsboiu; 49 de milioane se vor întrebuinţa pentru armată, ear 3½ milioane sunt destinate pentru marină.

Foile guvernamentale germane nu pot din destul apreţia alegerile. „Geraer Zeitung“ aduce scirea, că împĕratul impresionat de resultatul alegeri lor s'a esprimat, că se simte mai tiner cu 20 de ani, şi că acesta e darul cel mai scump, ce i-la putut aduce poporul cu ocasiunea aniversării ḑilei în anul al 90-lea al vieţii sale.

Deschiderea parlamentului s'a făcut cu cetirea mesagiului imperial. Cu ocasiunea aceasta se grămădi multă lume, ca sĕ vadă de pe faţă bucuria lui Bismarck — dar el nu luă parte şi mesagiul a fost cetit de ministrul de stat Boetticher. Din discursul tronului se vede, că relaţiunile cu statele vecine sunt ca şi cele, ce erau la deschiderea ultimului parlament, ear faţă de Papa impĕratul pare tare deobligat. Politica esternă este: susţinerea păcei, carea parlamentul o va putea spriginí numai: *votând repede, cu plăcere şi în unanimitate proectele de legi, cari au de scop a mări îndată şi în mod eficace forţa armatei defensive.*

Foile germane acusă mereu pe guvernul francES, că nu pune nici o stavilă voinţii resboinice a poporului frances şi astfel nu dovedesce nici o garanţă de pace.

Pressa francesă îşi ţine mereu reserva faţă de Germania — singură, „La République française“ declară că cancelarul Bismarck va mai avea încă multe ceasuri amare cu actualul parlament. După planul lui Gaulois resbelul dintre Germania şi Francia nici atunci n'ar fi delăturat, când Elsaţia şi Lotaringia s'ar declara de principat neutral, căci Francia abia aşteaptă ocasiunea d'ale în corpora, ear ele la tot momentul vor sĕ întregească trupul, din care au fost rupte.

In Bulgaria domneste cea mai mare nelinisce şi nesiguranţă. Sermana ţeară a ajuns soartea, ca fii ei sĕ se ucidă unii pre alţii. Revolta din Silistra şi Rusciuk a fost, ce-i drept, înăbuşită, căci regenţii cu miliţia credincioasă i a succes a supune pe revoltanţi; dar se arată cu toate acestea fenomenele unui resboiu civil.

Regenţa a dovedit şi de astădată, că îi stăpână preste agitaţiunea rusească; cât va dura însĕ aceasta superioara putere a regenţii nu o poate proroci nimeni, căci intrigile rusesci continuă mereu. Unile foi susţin, că declaraţiunea Ţarului: a fi privit ca eşit din alianţa celor trei împĕraţi ar sta în legĕtură cu revolta din Bulgaria. Scopul revoltanţilor, a fost sĕ restoarne regenţa, sĕ facă disordine, ear Rusia sĕ îşi joace liber politica ei în orient. Capul revoltanţilor din Silistra Crestoff a fost împuscat de soldaţii sei; semn că poporul 'şi cunoasce chemarea şi numai înşelat ia armele contra regenţii. Mulţi dintre capii revoltanţilor au ajuns în Londra; ear pe cei prinşi după o depeşă din Sofia, regenţa a dat ordin se fie omoriţi prin glonţ.

Deci cu toate asigurările de pace ale bărbaţilor nostri politici, dacă Rusia va ocupa Bulgaria şi politica monarchiei noastre se cuprinde şi astădi în cuvintele Maj. Sale împĕratului nostru, rostite în anul trecut cu ocasiunea deschiderei sesiunei ordinare a delegaţiunilor: casus belli este gata!!

Planul dlui Bismarck.

(Încheiere.)

Prusia tot nu se tredise din beţia dela Sadova. Statele din sud prevedeau într'ênsa pe stăpâna lor. Se temeau. Tocmai de aceea accentuau o atitudine ostilă. Se vorbia de o federaţiune între Bavaria şi Würtemberg. Hanovrienii şi locuitorii Hesei, republicanii din Frankfort şi alţii se agitau. Particularistii reuşiseră peste tot la alegeri; ei cereau toţi reducerea sarcinelor militare; deficitul budgetar din causa enormelor cheltueli cu armata crescea în proporţiuni simţitoare.

Într'un cuvênt situaţiunea internă devenia din ḑi în ḑi mai dificilă. Numai un succes, un triumf esterior putea scăpa pe prusieni şi asigura realisarea ideilor dlui Bismarck.

În afară Francia se găsia pentru moment isolată. E'a unul din acele momente, care se vĕd rar în istoria unei naţiuni; para, fiind coaptă, trebuia culeasă. De aceea dl Bismarck nu se mai gândi mult şi esprimă ca Caton: „Delenda Charthago.“

Dar fiind că nu se putea declara resbel Franciei fără motiv, dl prim-ministru al regelui Prusiei se hotărî a usa de toată fineţa spiritului seu pentru a face pe Francia sĕ declare dênsa resbel. Tronul Spaniei era vacant. Ducele de Montpensier, care se desemnase la început pentru a'l ocupa se găsia în imposibilitate de-a o face; de ce nu s'ar pune atunci pe tronul dela Madrid, îşi ḑise dl Bismarck, un membru al augustei familii de Hohenzollern?

Comunică astă idee împĕratului. Acesta îi rĕspunse, că mai este un Hohenzollern la Bucuresci şi nu crede decât sĕ plece, sĕ părăsească tronul; de ce se mai trimită altul la Madrid? (În parantes fie ḑis, cum s'au schimbat vremurile şi cu dênsa oamenii! principele Carol de-atunci, om sĕrac, este aḑi rege, mare proprietariu şi cu bani mulţi pentru ḑile negre. Ce bine i-o fi părând acum, că s'a hotărît a nu ne părăsí.) Dl Bismarck însĕ insistă, a arăta, că trebue sĕ se obicinuiască guvernele şi popoarele cu principi prusieni. De altmintrelea aci era mai puţin vorba d'a trimite pe un Hohenzollern în Spania, d'a face pe francesi sĕ-şi peardă mintea şi sĕ'i împlinească pofta. Candidatura principelui Leopold fu pusă pe de o parte, ear pe de altă parte, vesti pe feld-mareşalul Moltke sĕ dea ordin ca peste o lună de ḑile armata germană sĕ fie gata d'a întra în Francia.

Napoleon nu primi candidatura. Aci avu loc o intrigă. După instrucţiunile primite, agenţii Prusiei la Paris făcură pe Napoleon sĕ creadă, că regele Prusiei este gata a se angaja solemn a nu mai vení cu alt-fel de candidaţi pe viitor. I se ceru aceasta. Vilhelm refusă. Francia declară resbel. Dl de Bismarck surise. Încă odată a lovit, unde a visat. Singurul aliat al Franciei în 70 putea fi Rusia. Rusia însĕ fu induplecată de dl de Bismarck a nu se amesteca; îi reamintì suvenirul resbelului din Crimea, politica francesă în timpul ultimei insurecţiuni poloneze; îi promise în fine, o complectă libertate de acţiune în Orient cu condiţiune ca şi Germania sĕ vadă garantată libertatea sa de acţiune în Occident.

Principele Gortsacoff nu fu mai prevĕḑător ca Napoleon III în 66, făcu tocmai aceleaşi calcule, 'şi închipuí că lupta o sĕ ţie mult şi că dintr'ânsa şi Francia şi Prusia vor eşi tare slăbite. Rusia şi-a primit rĕsplata imediat prin tratatul din Londra. De astă dată dl de Bismarck nu s'a întors după victorie în contra complicelui. Dar timpul nu este încă perdut. Cine scie, ce ne reservă viitorul!

Acum, după ce am căutat a pune în relief evenimentele principale, la care a participat dl de Bismarck, credem, că ne este mai mult permis d'a prevedea un apropiat resbel între Francia şi Germania. Cum s'ar putea găsí motivul lui, am arătat deja într'un precedent articol. Vrem din tot sufletul sĕ nu fim profeţi, dar dacă în istoria omenirei aceleaşi cause produc tot-d'a-una aceleaşi efecte, îndrăsnim a ḑice, că am prevĕḑut ceea ce fatalmente se va întêmpla.

De câte ori sgomotul de incăerare între Prusia şi o ţeară oare-care a venit de la Berlin, de câte ori dl Bismarck a făcut arangiamente, pe cari le-a declarat în mod oficial, de câte ori arată un prieteşug peste mĕsura unei puteri, liniştea din spirite trebue sĕ dispară. Atunci este semn, că d sa are dese întrevederi cu dl Moltke şi că tunul va bubuí în curênd. Aceasta se poate afirma cu mai multă tărie, când situaţiunea generală a Europei este aşa, încât fie-care stat are pe spinare una sau mai multe importante afaceri şi nu scie încătrău sĕ-şi întoarcă ochii în afară, cum este situaţiunea în presinte. În ast-fel de timpuri anormale mai cu seamă, diplomaţia modernă şi unii oameni de stat caută sĕ-şi realiseze scopurile lor rușinoase.

Scopul Germaniei, nu scim de câte ori s'o repetăm, este sdrobirea Franciei. Apropiatul resbel n'ar înceta, decât o dată cu esterminarea unuia din beligeranţi, dacă n'am avea în vedere de cât pe unii membri ai claselor luminate din ambele ţĕri, cari se întrec a întreţinea urele naţionale. Din norocire însĕ masa cea mare a poporaţiunilor are sentimente mai puţin resboinice. Trebuie sĕ roşim la cetirea următoarelor cuvinte eşite din gura cancelariului, când a fost întrebat despre sănĕtatea soţiei sale: „De când fiul seu este mai bine, îi este şi dênşii mai bine. Nu mai sufere decât de ura francesilor, pe cari ar voi sĕ-i vaḑă arşi sau trecuţi prin arme, pe toţi, chiar pe copii, cari nu sunt cu toate acestea causa, dacă au aşa de mârşavi părinţi.“

Aceste cuvinte au fost tecstual estrase din cartea dlui Busch secretariu al dlui Bismarck în timpul resbelului din 70—71.

şi a cunoasce şi raporturile administraţiunii bisericesci în archidiecesă. Aceasta ţinută reservată se părea a-i înstrăina metropolitului Miron şi pe aceea partidă din archidiecesă, care îl spriginise la alegerea de metropolit, şi care acum ar fi dorit ca noul metropoiit sĕ se arunce în braţele ei, pentru a loví în cei de partida contrară. Metropolitul însĕ aci se arătă pe sine mai mare şi mai superior, căci pe lângă toată posiţiunea sa grea, şi pe lângă tot necumpĕtul şi patima arĕtată şi în presa noastră din partea contrarilor sei, sĕ ţinu îndependent de orice partidă, arătându-se drept către unii şi către ceilalţi.

Nu după mult timp însĕ cu mână tare apucă firele conducerii afacerilor bisericesci în toate direcţiunile. El a început a presida regulat în consistor aproape în toate senatele; tot aşa în sinoadele archidiecesane şi în congrese. Dacă se va considera aparatul amplu şi cam greoiu în administraţiunea bisericească, după cum o dă statutul organic, va înţelege ori şi cine, că aceasta lucrare nu este una dintre cele mai uşoare. Cine a avut ocasiune a vedé pe metropolitul Miron, presidênd în consistoriu, sinoade şi congrese, s'a putut convinge cu câtă esactitate şi corectitate conduce pertractările. Dênsul dispunênd de o agerime estraordinară a minţii, face distincţiunile cele mai fine, fără a scăpa din vedere vre-un moment, ce ar avea inriurire în causă. Pentru aceasta, pentru perseveranţa şi pacienţa sa fără margini a fost în multe casuri admirat. Devisa dênsului este: „mai puţin, dară bine şi esact.“ Un amic al nostru persoană acreditată, care face parte din consistoriul archidiecesan, vorbind la o ocasiune de Escelenţia Sa metropolitul Miron, aşa se esprimă: „Sub metropolitul nostru am învĕţat a cunoasce marele adevĕr cuprins în macsima de viaţă: „festina lente!“ (grăbesce încet!) Escelenţia Sa este inimicul cel mai mare al disordinei, al lucrului de jumĕtate şi superficial. Lucrarea, ce are sĕ iasă cu scirea şi sub numele lui, ori iese bine, ori nu mai vede nici când lumina ḑilei. El distinge bine şi cuprinde lucrurile din toate punctele de vedere, şi nici o împrejurare nu o lasă neconsiderată. Simţul estetic, ce i este înnăscut, face, ca sĕ pună preţ mare şi pe forma din afară a lucrurilor. Eu mărturisesc adevĕrul — ḑice amicul nostru — dedat la nisce forme stereotipe, cari adumbrite odinioară de autoritatea marelui Şaguna treceau de bune, me superam la început, că nu presentam concept, la care Escelenţia Sa sĕ nu adaoge sau sĕ steargă ceva; şi dacă supĕrarea mea era şi mai mare, când îmi stergea întreg conceptul şi dênsul făcea altul în loc, me mângăiam cu aceea, că aşa urma cu toţi referenţii din consistor. Aşa a ţinut, până ce cu toţii din consistor ne-am deprins la o mai bună ordine şi esactitate în oficiu!“ — Am reprodus aceste cuvinte ale amicului nostru, pentrucă ele sunt caracterisătoare şi congruează cu judecata noastră, ce o avem despre metropolitul Miron Romanul în această direcţiune.

Pe terenul naţional metropolitul Miron a fost până acum cu multă reservă. Aceasta reservă şi-o a impus pentrucă părerile sale despre ţinuta, ce ar trebuí sĕ o ia românii în constelaţiunea politică actuală în statul Ungariei, nu conveniau cu curentul generalisat la români. Cu toate acestea dênsul n'a făcut nici când taină din părerile sale, cari mergeau întracolo, că pentru români mai de folos ar fi o politică conciliantă. Ca cap al unei biserici nu putea sĕ se abată dela politica tradiţională, ce s'a observat şi sub metropolitul Şaguna şi o au avut în deobşte archiereii români — fără ca sĕ pericliteze interesele bisericii, în fruntea căreia se află. Din posiţiunea aceasta a unei ţinute politice moderate n'a încetat a apĕra interesele bisericei sale prin întrevenirea la tron şi în casa magnaţilor, al cărei membru natural este, mai ales, când cu deosebire interesele scolare ale credincioşilor din metropolia ortodocsă română a reclamat aceasta. Ca sĕ trecem preste altele, amintim aci numai unele casuri.

În Februariu 1879 s'a presentat la Maiestatea Sa imperatul şi regele nostru în fruntea unei deputaţiuni constătătoare din ierarchii metropeliei şi alţi deputaţi esmişi în consistoriile eparchiale, şi a ascernut o representaţiune bine motivată, compusă de dênsul, în contra proectului de lege, prin care atunci se intenţiona, eară după acceptarea lui prin dieta ţĕrii, faptice s'a întrodus limba maghiară ca studiu obligat în scoalele noastre poporale confesionale.

Şi mai ḍicem, că trăim într'o epo ă de civilisaţiune, c'am făcut mari progrese! Da, am format savanţi şi cetăţeni, dar n'am ajuns încă a forma oameni.

„Românul." *Vasile Vines.*

Apel.

Vĕḍênd nisuinţele învĕţătorului dela scoala română confesională din Rodna veche, dl Ioan Pop Reteganul, de a înfiinţa un fond, din care sĕ se provadă elevii miseri ai scoalelor române rurale cu abecedare şi legendare;

Vĕḍênd, că dînsul singur nu poate sĕ ajungă nobilul scop;

Cunoscênd, că fără abecedare şi legendare nu se poate familiarisa poporul nostru cu cartea, care este astăḍi atât de necesară fiecărui om — ne-am întrunit subscrişii şese inşi într'un comitet, care va purta numele: Comitetul de ajutoare cu abecedare şi legendarea elevilor miseri dela scoalele române rurale."

Acest comitet se deobligă de bună voie, şi fără de a pretinde de undeva vre-o recompensă la următoarele:

1. a încassa dela ori şi care binevoitor bani, hârtii de valoare, cărţi de valoare literară, ori alte beneficii;

2. a manipula conscienţios sumele incurse şi a face rapoartele sale publice la timp potrivit;

3. a primí cererile învĕţătorilor, respective ale senatelor scolastice referitoare la abcdare şi legendare;

4 a procura din sumele incurse, pe seama fiecărei scoale misere, pe acelea abecedare şi legendare, de care va arĕta suplicantul, că sunt introduse în aceea scoală;

5. a arĕta publice, ce cărţi de valoare literară 'i-au încurs şi cum s'au întrebuinţat acelea? Scurt: a ţiné pe on. public român în curent, cu ce privesce această afacere.

Drept aceea ne luăm voie a apela la marinimositatea on. public român, sĕ binevoiască a contribuí după voinţă şi putinţă cu bani, hârtii de valoare, ori cărţi de ori ce natură, ca sĕ putem pune o basă sigură acestui fond.

Asemenea ne rugăm de domnii învĕţători români fără deosebire de confesiune sĕ ne arete lămurit:

1. Ce abecedare şi legendare folosesc? De care autor? Care din acestea cărţi cred d-lor, că întrunesc toate recerinţele didactice?

2. De câte legendare şi abecedare ar avea lipsă pe seama elevilor miseri şi cu tragere de inimă către învĕţătură?

Tot ce privesce pe acest comitet, precum trimiterea de sume bănesci, hârtii de valoare, cărţi, opuri etc. şi ori-ce scrieri şi scrisori sunt a se adresa primului secretar al acestui comitet, adecă dlui Ioan Pop Reteganul, învĕţător şi redactor în O. Rodna (Transilvania).

Speránd cu siguranţă, că glasul nostru va fi ascultat de onor. public român suntem

Rodna-veche, 6 Februarie, 1887.

Florian Porcius, preşedinte. *Mihaiu Domide*, vice-preşedinte. *Gerasim Domide*, cassar.

Panfiliu Grapini, controlor. *Ioan Pop Reteganul*, secretar prim.

Solovestru Murĕşan, secretar al II-lea

Avis.

Subscrierea de acţiuni pentru institutul de credit şi economii „Silvania" încheindu-se cu ḍiua *15 Martie a. c.*, acei On. dd. cari au primit liste de subscriere, sunt rogaţi cu respect, ca listele de subscriere dimpreună cu resultatul obţinut şi sumele încassate în sensul prospectului până la *15 Martiu*, sĕ binevoiască ale trimite în Şimleu (Szilágy-Somlyó) la adresa dlui Alimpiu Barboloviciu vicariu for. episcopesc al „Silvaniei," care până la acel termin mai primesce subsemnări de acţiuni, avênd a se plătí de acţiune (50 fl. v. a.) rata primă 5 fl. v. a. şi în spesele de înfiinţare 1 fl. de tot 6 fl. v. a

Şnpurul de sus, la 1-a Martiu, 1886.

Pentru comitetul fundator:

Andreiu Cosma.

Varietăţi.

* (Mulţĕmită publică.) Incurgând ca suprasolviri pentru balul dat în 12 Faur a. c., dela ultima dare de seamă încoace dela doamnele: Otilia Comşa şi Constanţa Popp, apoi dela domnii: Alecsandru şi Eugen Mocsonyi, câte 3 fl., şi dela domnul V. Babeş 2 fl, prin cari venitul curat al balului au sporit la suma de 353 fl. 24 cr. Comitetul se simte plăcut îndatorat a da espresiune mulţămitei sale pentru aceste donuri.

Tot odată mulţămeşte comitetul şi domnului F. Michaelis librar din Sibiiu, care în considerarea scopului balului au făcut la preţul ordinilor de danţ o relăsare de 2 fl.

Sibiu, în 3 Martie, 1887.

Ioana Bădilă, v.-presidentă. *Bologa*, secretariu.

* (Sêrbii în faţa alegerilor viitoare.) „Branic" în Nrul 23 din Sâmbăta trecută, publică un avis al deputatului dietal M. Dimitrieviciu cătră alegĕtorii sêrbi de partidul liberal naţional sêrbesc, în care se pune în vedere o conferenţă generală pentru a se discuta şi decide: dacă în vederea forţelor desvoltate din partea adversarilor este încă vrednic, ca alegĕtorii sêrbi sĕ participe la alegerile viitoare, care se vor face acum nu pentru trei, ci pentru cinci ani, şi al cărora resultat favorabil este mai mult ca nesigur? Locul şi timpul conferenţii se va ficsa într'o conferenţă mai îngustă şi se va face cunoscut în curând; deocamdată deputatul Dimitrieviciu face atenţi pre alegători, ca înainte de conferenţă sĕ nu se angageze nimenui.

* (Academia română.) Sesiunea de primăvară a Academiei române se va deschide la 3 Martie st. v.

* Adunarea generală a Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului român după hotărîrea comitetului, se va ţiné în anul acesta în Siibiu şi anume: Duminecă după Sf. Marie, adecă la 16/28 şi Luni la 17/29 August.

Fostul patriarch ecumenic, F. Sa Ioachim IV a murit în Chio la 27 Faur.

* (Rectificare.) După cum cetim tot în „Egyetértés" conclusul, prin care se reprobă ţinuta dlui Mocsáry în cestiunea naţionalităţilor a fost adus numai de elementele, cari şi la alegere i-au fost contrare, ear elita partidei dlui Mocsáry declară, că nu aderează la acest conclus.

* Legea pentru gloate referitoriu la preoţi şi învĕţători nu cuprinde nici o dispoşiţiune specială, pentru aceea consiliul ministerial a aflat necesar a aduce un conclus în sensul căruia preoţii sunt scutiţi de acest obligămênt, ear învĕţătorii au favorul a putea serví în locul, unde funcţionează, şi încât sunt indispensabili pentru instrucţiune, pot fi şi dispensaţi prin ministru dela inrolare în cas de mobilisare.

* Conferinţele generarilor. In Petersburg au ţinut generalii guvernori conferinţe. Intre alte obiecte cam neliniştitoare a fost şi cestiunea chemărei reserviştilor întrun mod de tot satisfăcĕtor. Părtaşi la conferinţe au fost şi D. C. Roop, general-guvernor din Sudul Rusiei; Gurko, general-guvernor din Polonia.

* Semne de rĕsboiu. Se vestesce prin foi, că temerea de isbucnirea rĕsboiului e mare. După B. Tagebl. în multe preturi se vor ridica staţiuni telegrafice cu scop ca pregătirile de rĕsboiu sĕ se facă mai promt şi mai grabnic. Ministerul de rĕsboiu a dat comandelor ordin, ca afacerilor de asentare sĕ se facă repede şi medicii sĕ-şi dea grabnic părerea despre destoinicia feciorilor.

* Limba statuluia fost pricina întreruperei pertractărilor ungaro croate. De mai mult timp adecă deputaţiunile regnicolare, şi anume cea ungară şi cea croată s'au fost întrunit în Pesta pentru aplanarea unor diferinţe. In decursul conferinţelor s'a stabilit între ambele deputaţiuni cu privire la mai multe puncte o înţelegere deplină, numai cu privire la limba de stat nu s'au putut învoí. Pertractările s'au rupt, căci croaţii în puterea legii ţin morţiş la limba lor, ungurii din contră vor sĕ împună limba ungurească.

* (Bibliografic). A apĕrut în tipografia seminarială din Blaş *„Ţiganii"* schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţi autori de Ioan Popp Reteganul. Editura autorului. Cartea cuprinde şi lucruri serioase dar şi destul de comice, ca sĕ escite risul. Preţul 55 cr.

— *Biblioteca copiilor* Braşov librăria N. Ciurcu Nr. 9 „Oprişanul", legendă popolară de V. Alecsandri. 10. „Isteaţă şi pace", poveste de I Popp Reteganul. 11. „Ariciul şi vulpea", fabulă de I. Ispirescu. „Judecată dreaptă", după „icoana lumei" prelucrate şi întocmite pentru copii de I. Dariu 12. „Copilul cerşitor," istorioară morală de D. Lăpedat. „Mai bine ceva decât nimic", fabulă de A. Pann. „Leul la vênat", fabulă de A. Donici.

Posta ultimă.

Din Sofia se telegrafează, că în 6 Martie dimineaţa a fost împuşcaţi următorii rebeli: majorul Uzunoff, brigadieriul Popoff, căpitanul Zeligonoff, locotenenţii: Kristeniakoff, Koinsarski, Entoff, Trombeskoff, advocatul Kirdieff, şi comisionariul Czetkoff.

Loterie.

Sâmbătă în 5 Martie 1887.

Timişoara:	**64**	**37**	**72**	**38**	**13**
Viena:	**74**	**86**	**5**	**38**	**9**

Un alt cas tot aşa de important, care merită a fi atins este, când metropolitul Miron la 28 Maiu 1881 întrevenì cu o representaţiune la ministeriul regesc unguresc de culte şi instrucţiune pentru revindecarea rangului, ce compete bisericei ortodocse în rênd cu celelalte confesiuni din patrie. Incident la aceasta s'a dat atunci, când cu puţin înnainte deputaţiunea bisericei ortodocse române cu metropolitul în frunte, presentându-se la festivităţile de căsetorie a Alteţei Sale principelui moştenitor de tron pentru felicitări omagiale, — numitei deputaţiuni, în contra usului vechiu, s'a dat rêndul de presentare în urma tuturor celorlalte confesiuni. Metropolitul şi-a ţinut de datorinţă a sa a remonstra în contra postpunerii bisericei, în fruntea căreia se află!

Un cas şi mai recent de bărbăţie şi energioasă păşire a metropolitului Miron ni se dă cu ocasiunea desbaterilor în casa Magnaţilor, la aducerea articlului de lege XXX din anul 1883 despre organisarea scoalelor medii. Singur între prelaţii români a fost, care în contra curentului de maghiarisare a luat în apĕrare interesele bisericesci şi naţionale — făcênd o mulţime de propuneri de modificare în proectul de lege la acele puncte, cari loviau mai mult în autonomia bisericească. Drept este, că cu puţine din acelea a reeşit; dară bunăvoinţa sa, şi consciinţa pentru împlinirea datorinţii sale este pusă mai pre sus de orice îndoială. —

Presentarea metropolitelui Miron Romanul ca archiereu în şi afară de biserică este plină de demnitate. În deosebi în serviţiul divin, avênd deprinderea cuvenită, desvoaltă în credincioşii bisericei sale căldura credinţii religioase.

În decursul păstoririi ca archiepiscop a făcut mai multe visitaţiuni canonice în archidiecesa sa, sânţind cu mare pompă religioasă mai multe biserici şi lăsând în tot locul cele mai bune împresiuni.

Ca metropolit a împlinit în 1875 sânţirea episcopului seu sufragan, Ioan Meţian al Aradului. Tot dênsul cu episcopii din metropolie a hirotonit în acelaşi an pe archimandritul Teofil Bendella de archiepiscop şi metropolit în Cernĕuţ. *)

La aceasta ocasiune fruntaşii clerului bucovinean, cari au asistat la cultul sânţirii în Sibiiu, între cari se afla şi actualul mitropolit al Bucovinei, atunci archimandrit şi vicariu al archiepiscopiei din Bucovina, Silvestru Morariu, cunoscênd eminentele însuşiri şi în deosebi înnalta erudiţiune a metropolitului Miron, au contribuit în cercul competinţii lor, ca nu după mult timp universitatea din Cernĕuţ, sĕ-'l onorese cu titlul academic de doctor în teologie.

Atingênd şi unele însuşiri personale ale metropolitului Miron Romanul însemnăm, că din întreaga ţinuta şi fiinţa lui resultă bărbatul cu multă esperinţă şi prudenţă. El este human, moderat şi afabil, sciind sĕ ţină întru toate mĕsura cuvenită, cea-ce îi asigură respectul datorit unui metropolit, şi iubirea totdeodată.

El este drept faţă de alţii, şi nu sufere ca nici cei din jurul seu sĕ fie nedrepţi. Avariţia nici când nu a avut loc în inima lui; din contră uresce pe omul avar. Consecuinţa dela aceasta a fost, că dênsul, s'a simţit tot deauna „mai fericit a da, decât a lua."

Insemnăm aceasta aderând la macsima morală: „suum cuicue." Metropolitul Miron Romanul este acum în anul al 59 al etăţii şi calculând după bunele puteri trupesci şi sufletesci, în cari se află, putem spera, că este chiemat de provedinţă a conduce încă mulţi ani biserica, în fruntea căreia stă! Noi îi dorim din inimă, că bunăvoinţa sa documentată pe terenul bisericesc, favorisată mai bine de împregiurări, în alţi 12 ani următori, şi mai mulţi sĕ aibă resultate şi mai mănoase, ca în butul nezuinţelor opuse ale contrarilor declaraţi ai sei, durere! chiar din sinul bisericei sale, — istoria neparţială sĕ înregistreze, şi posteritatea sĕ serbătorească în persoana dênsului, după reposatul „Moise" pe „Isus Navi" al românilor din Ungaria şi Transilvania!

*) Archiepiscopul Bendella a primit chirotonia de archiereu la anul 1874 în Sibiiu, dela metropolitul Procopiu Ivacicoviciu, asistat de actualul nostru metropolit, pe atunci episcop în Arad.

Nr. 32. [1549] 2—3

CONCURS.

Se publică întru înțelesul laudatei ordinațiuni consistoriale din 18 Noembre 1886 Nr. 6028 B. pentru reîntregirea vacantei parochii Sânger (Erdö-szengel") cu termin de 30 de dile dela prima publicare în „Telegraful Român"

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială în stare bună, lângă ea o grădină de legumi și pomi frumoși în mărime de 1153□ socotită în bani anuali . . . 70 fl. — cr.
2. Canonica porțiune 6 jugere arător și de cosit . . . . . 90 fl. — cr.
3. Două cosituri de un juger, ½ jugăr de coasă de curênd cumpărate . . . . 22 fl. 50 cr.
4. Dela 60 familii cu filia Șaromberc cu tot câte 1½ merță de bucate . . . . . 90 fl. — cr.
5. Dela 21 familii câte o di de lucru cu plugul à 2 fl. . . 42 fl. — cr.
6. Dela 39 familii câte o di de lucru cu palma à 30 cr. . . 23 fl. 40 cr.
7. Stolare preste an, botezuri, înmormêntări, cununii și altele 44 fl. — cr.
8. Lemne de foc din pădurea bisericei preste an . . . . . 12 fl. — cr.

Suma 393 fl. 90 cr.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a-și aștorne concursele lor instruate întru înțelesul regulamentului parochial, subsemnatului oficiu protopresbiteral, fiind totodată îndatorați, sub timpul concursului, a se presenta în vreo Duminecă sau sĕrbătoare spre a și arăta hărnicia, pentru acest oficiu și a face cunoscință cu poporenii.

Murĕș-Oșorheiu, 31 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental în conțelegere cu comitetul parochial.

Parteniu Trombițaș de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 378 [1547] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕțătoriu la scoala comunală, cu limba de propunere română, din comuna Borgo-Tiha, cu care post e împreunat un salariu anual da 300 fl, locuință și grădină în natură, eventual în locul acestora 160 fl. — se escrie concurs.

Concurenții sĕ-și aștearnă la subscrisul suplicile lor, scrise cu mâna proprie în limba maghiară și română și instruite cu atestat de botez, de cualificațiune medical, de serviciu și despre cunoscințele limbistice, pe calea a inspectoratelor regesci de scoale competent, până la 15 Aprile, 1887.

Bistrița, 28 Februariu, 1887.

Iuliu Havas,
insp. reg. de scoale al comit. Bistrița-Năsĕud.

Nr. 402 [1546] 2—3

EDICT.

Maria Apolzan gr. or. din Ocna-superioară, care din 1879, și-a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat George Pop-Preda gr. cat. din Brad, prin aceasta se citează, ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră cererea de divorț a bărbatului ei se va pertracta și decide pe temeiul pribegerei ei.

Sibiiu, 19 Faur, 1887.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului, ca for de I. instanță.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Nr. 37₀/1887 [1548] 2—3

CONCURS.

Pentru ocupara postului de învĕțătoriu la scoala comunală, cu limba de propunere română, Maier (Majer) cu care post e impreunat un salariu anual de 300 fl locuință și grădină în natură, eventual în locul acestora 100 fl. — se escrie concurs.

Concurenții sĕ-și aștearnă la subscrisul suplicele lor, scrise cu mâna proprie în limba maghiară și română și instruite cu atestat de botez, de cualificațiune, medical, de serviciu și despre cunoscințele limbistice, pe calea inspectoratelor regesci de scoale competent până la 15 Aprile a. c.

Bistrița, 28 Februariu, 1887.

Iuliu Havas,
insp. reg. de scoale al comit. Bistrița-Năsĕud

Nr. 653 [1544] 2—2

CONCURS.

Fiind vacant un post de notariu în comuna Bungard se escrie concurs. Doritorii d'a ocupa acest post se recearcă a-și înainta suplicile lor instruid conform § 6 din leg. I A din 1883. — *până la 24 Martie a. c.*

Venitele împreunate cu acest oficiu sunt:

1. Leafa de 400 fl. v. a. în speranța incuviințărei mai înalte din partea oficiului municipal.
2. Cuartir natural.
3. Bani pentru lemne pe an 20 fl. v. a.
4. Venitele legitime pentru lucrările private.

Sibiiu, în 28 Februariu, 1887.

Oficiul pretorial-suprem.

Fabritius,
pretor-suprem.

Nr. 340 [1545] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă bĕtrânul și neputinciosul paroch din Riu-Sadului Maniu Vestemian se escrie acuma a treia oară concurs, după ce la concursul publicat în două rînduri n'a concurat nimenea.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumĕtate din venitele parochiale computate preste tot în sumă de 363 fl. 92 cr.

Reflectanții sĕ și presenteze subsemnatului petițiunile în termin de 30 de die dela prima publicare a acestui concurs, și sĕ se presenteze în biserica parochială din Riu-Sadului în vreo duminecă sau sĕrbătoare.

În conțelegere cu comitetul parochial din Riu Sadului.

Sibiiu, 6 Faur, 1887.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Nr. 219 [1543] 3—3

EDICT.

Ioan I. Ceposu gr. or. din Moeciul inferior, carele mai bine de 10 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Ecaterina Runcean gr. or din Moeciul inferior, fără a se scí ubicațiunea lui și dacă mai trăiesce: prin aceasta se citează în termin de un an și o di dela datul de față sĕ se presenteze înnaintea subscrisului oficiu, căci la din contră cererea de divorțiu a soției sale se va pertracta și în absența lui.

Zernesci, în 29 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Traian Meția,
protopresbiter.

Nr. 127. [15501 1—1

Publicațiune.

Preavenerabilul Consistoriu archidiecesan prin sentința sa din 20 Ianuariu a. c. Nr. 6773 B. a desființat căsătoria dintre Ioan Suma și pribegita lui soție Ana Toader Turcu, ambii gr. or din Sibiel, ceia ce conferm §. 124 din procedura judecătorească în cause matrimoniali se aduce la cunoscințĕ publică.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Sĕliștei.

Dr. N. Maier,
protopresb.

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înștiința că de doi ani întrebuințez preparatul d-voastre *balsamul de viață al D-rului Rosa*, care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz.**
Conductor la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promo,iunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **compositie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adec: *la lipsă de apetit, răgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (in urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispositie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toți băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R." în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuințare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa"

din farmacia „la vulturul negru" a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, sĕ se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru," în **Praga**, cornul dela Sporngasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller**, apotecar, **W. F. Morscher**, apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff**, apotecar, **Nicolau Széky**, apotecar, **Adolf Valentini**, apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler**, apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn**, apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanguilare, bășicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrinteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăg nd atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc și că se afla umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală" din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru" Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învălnie în hartie roș e, care arată întrebuințarea (în 9 limbi) și e provĕdută în carton vĕnăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul sĕ se privească de fals și sĕ se retrimită.

Balsam de aud.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea audului gren și dobĕndirea audului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1528] 3—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 21 Sibiiu, Joi 26/10 Martie 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or.** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 290 B.

Circulariu

către toate oficiile protopresbiterale din archidiecesa Transilvaniei.

În scopul îndeplinirei circulariului Înaltului Ministeriu reg. ung. pentru apĕrarea ţĕrei din 5 Decembre 1886 Nr. 53961, privitor la conscrierea gloatelor, consistoriul archidiecesan află a dispune următoarele:

Toţi preoţii, cari sunt încredinţaţi cu purtarea matriculelor, sunt îndatoraţi prin aceasta, a compune din matriculele născuţilor şi botezaţilor cu toată acurateţa, estrase din matricule în modul indicat în §. 11 al instrucţiunei la aplicarea legei pentru apĕrarea ţĕrei şi după formulariul aclus la acel §. sub I. *a*) despre toţi acei indivíḑi de secs bărbătesc, din comuna lor, sau apoi din vre-o comună încredinţată administrărei lor, cari s'au născut în decursul anului 1868, şi cari astfel în anul 1887 împlinesc anul al 19-lea al etăţii lor. Estrasele acestea sunt a se face pentru fie-care comună deosebi şi a se preda în anul acesta *escepţionalminte cât mai curênd* oficiului comunal din comuna respectivă.

În estrasele acestea din matricule deci, în conformitate cu dispositiunile §-lui 11 al instrucţiunei la aplicarea legei pentru apĕrarea ţĕrei, sunt a se induce cu acurateţă şi in rêndul ḑilelor, în cari s'au născut, toţi indivíḑii de secs bărbătesc, cari s'au născut în anul 1868 în una şi aceeaşi comună, va se ḑică chiar şi aceia, cari au rĕposat. Casurile de moarte însĕ întêmplate în şirul celor consemnaţi în estrasele matriculari, până la predarea acelora, sunt a se induce în rubrica estraselor menite anume spre acest scop, după esaminarea punctuoasă şi acurată a matriculelor morţilor din întreg periodul, începênd dela anul 1868 şi până la ḑiua predărei estraselor.

Estrasele matriculare despre tinerii obligaţi la serviciul de gloate, în viitor au sĕ se predea oficielor comunali, *până la 31 Octobre* al fie-cărui an st. n. Astfel estrasele matriculari despre junii de 19 ani, cari vin a fi conscrişi pentru anul 1888, respective cari sunt născuţi în anul 1869, sunt a se compune şi preda oficielor comunali până la 31 Octobre 1887 st. n. Prin compunerea şi estradarea estrase lor matriculari despre tinerii de 19 ani obligaţi la gloate, precum de sine se înţelege, înceată necesitatea, a se compune pentru viitor despre acesti tineri estrase matriculari separate, atunci, când ei au sĕ fie, cu un an mai târḑiu, coscrişi ca obligaţi la miliţie.

Astfel preoţii, ca încredinţaţi cu purtarea matriculelor, au în anii următori după conscrierea presentă, numai datorinţa d'a îngrigí, ca estrasele matriculari, compuse în anul premers despre tinerii de 19 ani, retrimise spre acest scop earăşi preoţilor, sĕ fie asemênate cu matriculele morţilor în privinţa casurilor de moarte întêmplate în decursul acelui an, şi sĕ inducă în estrasele matriculari, cari cuprind deja pre tinerii obligaţi la miliţie, în mod suplinitor casurile de moarte, sĕ adeverească aceasta în clausula finală a estrasului, şi în fine, estrasele matriculari despre tinerii de 19 ani obligaţi la gloate, astfel întregite, dimpreună cu estrasele matriculari, ce sunt a se face în fie-care an, sĕ le trimită antistiei comunale respective, până la 31 Octobre cal. nou al fie-cărui an.

Oficiile protopresbiterale sunt poftite a trimite câte un esemplariu din acest circulariu la fie-care paroch, şi a purta grijă, ca parochii sĕ împlinească cu acurateţă şi punctualitate dispositiunile de mai sus.

Din şedinţa consistoriului archidiecesan, ţinută în Sibiiu la 20 Ianuariu, 1887.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit şi vicariu archiepiscopesc.

Nicanor Frateşiu m. p.,
secretariu.

Sibiiu, 25 Februariu, 1887.

Dacă ar fi sĕ vorbim în termini biblici, ar trebuí fără îndoială sĕ ḑicem în momente de aceste critice, „fericiţi făcĕtorii de pace, că aceia fii lui Dḑeu se vor chema“.

Dar apoi în timpuri de aceste, în cari oamenii înclină spre materialism, nihilism, socialism şi câte toate una mai rea şi periculoasă, una mai destructivă decât ceealaltă, e greu, de tot greu ca vocea scripturei sĕ strĕbată la urechile celor ce nu vor sĕ audă ţipetele de durere ale celor lipsiţi şi asupriţi.

Este vorba de cestiunile interne dela noi din monarchie.

O stare de tot anormală domnesce aici la noi, stare, care trebue sĕ pună pe gânduri şi pe cei mai oţeliţi şi rafinaţi oameni bine iniţiaţi în trebile de stat.

Pactul dualistic încă nu e reînoit şi boemii cu o pretensiune, polonii cu alta ameninţă reînoirea pactului, sau ameninţă picarea guvernului lui Taaffe. La noi croaţii nu sunt mulţumiţi, cu ce le dă Ungaria, deşí toate ḑiarele patriotice condamnă pretensiunile croaţilor.

Tot aşa stăm cu celelalte popoară din monarchie. Sĕ analisăm, cum stăm noi românii din Ungaria, cari doar după nume, cultura noastră — dobêndită curat dela noi, şi prin noi, — prin averea noastră încă am fi poate îndreptăţiţi a spera o îndreptare a lucrurilor în spre bine.

A rĕspunde la aceasta întrebare — este un risic tot aşa de mare, ca şi a o lăsa nediscutată şi a o amêna de pe o ḑi pe altă

Se scie, că o parte însemnată din români, şi încă poate bărbaţi de mare valoare ai românilor — au fost întreprins încă la 1867 paşii necesari, ca sĕ căutăm a nu înăspri relaţiunile cu maghiarii.

Încercarea a fost zădărnicită prin conferinţa dela Mercurea şi mai pe urmă zădărnicită prin memorandul dela Blaş, elaborat la cererea lui Lonyai fostul ministru unguresc.

De atunci până acum nu am mai vĕḑut păşiri solidare şi energice, ci numai manifesturile a două partide, cu vederi contrarii unei alteia.

In fruntea acelor bărbaţi, cari sunt pentru o resolvare pacinică a pretensiunilor române, fără îndoeală, că stau archiereii români ca factori bine iniţiaţi în afacerile politice şi în secretele de stat, aşa după cum sunt ele aḑi.

Nu am făcut nici un secret, că şi noi aparţinem acestei direcţiuni Bărbaţi deja consumaţi, oameni, cari au servit tuturor sistemelor, începênd cu crâncenul absolutism până mai în ḑilele trecute, au sciut, ca sĕ abată pe o parte însemnată din inteligenţa română pe partea lor şi au înscenat nu numai pasivitatea, dar şi sentinţa, că archiereii români nu au sĕ mai fie priviţi de conducĕtori politici ai românilor.

Ungurii vĕḑ în manifesturile conferinţelor din Sibiiu nu numai opositie, ci totodată ură şi denegarea dreptului de esistinţă a statului maghiar şi aşa — rĕspund cu represalii.

Legea electorală din 1874 nu a fost alt ceva, decât o urmare a încordărilor între noi şi ei, asemenea legea pentru limba maghiară în scoalele populare şi în fine punerea sub priveghere poliţiană a tot ce e român. Societăţile române, inocente în feliul lor, au fost nimicite, ajutoriul de stat al preoţimei române ortodocse luat din mâna autorităţii bisericesci competente; cu un cuvênt, ungurii mări şi tari au căutat pe ori ce căi nimicirea noastră, ca sĕ ne facă imposibili.

FOIŢA.

„Invĕţatul popa Petru din Hodac.“

Interesant nu numai din punct de vedere politic şi interconfesional, dară şi social şi cultural pentru istoria Transilvaniei, este un document în limba magiară din 15 Iuniu 1704, comunicat de dl protopresbiter din Murĕş-Oşorheiu, Parteniu Trombitaş de Bethlen.

În satul Erdö-Szent-György (Sângiorgiul de pădure), situat pe frumosul şes al Târnavei mici, din vechime sunt locuitori români greco-orientali şi maghiari reformaţi. Posesori mari în aceasta comună, tăiată în două părţi de Târnava mică, erau principele Vittenberg, ca succesor prin căsătorie al familiei conte Rhedei, Teleki Samuel, Kemény Pál şi Zék Jánosnö, ca succesori în feliurite chipuri ai familiei Bánffy Péter.

Acestia pela anul 1704 aveau o moară de măcinat făină în mijlocul satului, care astăḑi încă esistă. Aceasta se putea susţiné numai cu un iaz, făcut cruciş preste apa Târnavei; dară în anii mai înnainte de 1704 rupându-li-se iazul, după o tradiţie vechie nu se afla aşa meseriaşi de moară, ca sĕ poată lega iazul, căci ori şi câţi se apuca de acest lucru, trebuia sĕ-'l părăsească din causă, că ce lucra ḑiua, noaptea apa duceа.

În anul mai sus numit, într'o ḑi, când lucrau oamenii români la iaz, au sosit acolo un popă, Petru numit, ce se ḑicea a fi din părţile Szász-reghenului din satul Györgyén-Hudák.

Mai sus de locul, unde era a se lega iazul, era un podişor cruciş preste Târnavă pentru trecerea pedestru dintr'o parte de sat în cealaltă şi trecênd preste acel podişor şi strĕinul popa, Petru cu o straiţă în spate, după ce dede bineţe către lucrătorii români la iaz şi după rĕspuns de mulţămită din partea acestora, sĕ fi ḑis către lucrători, că în zadar se ostenesc cu acest iaz, că până nu-'l va lega dênsul, nu va sta şi după schimbarea acestor vorbe s'a dus mai departe. Nu mult după aceea sosiră diregătorii curţii, cărora lucrătorii români le descoperiră, ce ar fi ḑis un călĕtor strĕin.

Diregătorii au trimis fără întârḑiere a căuta în toate părţile pe strĕin şi după ce l'au aflat s'au tocmit cu el, de le-a legat iazul, închieind contract cu el.

Popa Petru, apucêndu-se de legatul iazului, ar fi ţinut rugăciunea sfinţirei apii, pe amêndouĕ marginile Târnavei şi aşa legând iazul, a stat ḑeci de ani nemişcat.

Din documentul, ce 'l reproducem mai jos în limba magiară după original şi-apoi şi tradus în limba românească, se vede între altele:

1. că după legile şi usanţa ţĕrii, românilor ortodocsi nu le era ertat în comitate a zidí o biserică fără concesiunea posesorilor de pământ. O atare concesiune n'a fost posibil a se esopera pentru românii otodocsi din Erdő-Szent-György, nici în urma întrepunerei metropolitului ortodocs.

2. În casul de faţă o atare concesiune s'a dat pentru un câştig avut dela facerea iazului prin preotul Petru.

3. Şi aceasta concesiune s'a dat pe lângă anumite condiţiuni, cari toate merg întru a subordina pe preoţii nostri superintendentului reformat şi pe românii ortodocsi preste tot a-i face accesibili pentru religiunea reformată. În special li se pune condiţia românilor ortodocsi, că dacă nu trec la reformaţi, sĕ rĕmână în religiunea ortodocsă rĕsăriteană, — ceea ce atât însemnează: sĕ nu treacă la catolicism prin poarta unaţii, care li-se deschisese.

4. Că în acel timp în tot ţinutul nu se afla un meseriaş priceput, pentru a face iazul unei mori pentru boeri şi domni de pământ, afară de popa românesc, Petru, care se numesce învĕţat şi se privia înzestrat cu daruri estra-ordinari.

5. Că domnii ţĕrei reformaţi unguri, măcar că despreţuiau religiunea ortodocsă rĕsăriteană şi o persecutau până la estirpirea ei din ţară, totuşi aveau mare respect de afuriseniile popilor românesci şi ţineau mult în puterea rugăciunei lor; pentru aceea şi vedem in contractul de faţă şi aceea condiţiune, ca preoţii de religiunea ortodocsă rĕsătiteană cei de atunci

Cumcă încât le a succes o va dovedí viitoriul, destul, că aḑi ţeranul român nu'şi mai dă copilul la carte, căci i-a venit la scire, că numai poate sĕ se facă domn din el, preotul a venit în posiţie a se supune solgăbirăului, inspectorilor de scoale ai statului; cu un cuvênt s'au creat greutăţi preste greutăţi, archiereilor, consistoriilor, preoţimei, poporului şi în fine bieţii amploiaţi, cari se mai află în serviţiul statului, numai ei sciu, cum trăesc, numai ei vor putea sĕ ne spună, cât de bună le e pânea adunată în cele din urmă şi din sudoare românească.

Fericit şi de trei ori mărit ar fi acel bărbat providenţial, care ar putea prinde firul Ariadnei în mâni şi sĕ dea o altă formă acestor lucruri perverse şi cari se înăspresc tot mai mult şi mai mult în defavorul nostru al românilor, cu deosebire al celor din Transilvania.

Revista politică.

Alaltăeri s'a închis sesiunea delegaţiunilor, cu care ocasiune ministrul de esterne Kálnoky, la însărcinarea preaînnaltă, a esprimat delegaţiunilor preaînnalta mulţĕmită a Majestăţii sale pentru devotamêntul arĕtat şi de astădată către patrie şi tron.

Desbaterile asupra proiectului de lege militariu în Reichstagul german s'au început şi ministrul de esterne Bronsart 'şi a esprimat dorinţa, ca proiectul fără desbateri lungi sĕ fie primit în unanimitate, pentru ca votul Reichstagului sĕ fie cu atât mai ponderos înnaintea lumei.

Paşul resolut, ce la luat regenţa din Bulgaria faţă de revoltanţi, încât pentru consecinţe lasă în nedumerire şi pe cel mai abil politic. Fapt este, că aceasta procedere a regenţii a fost întimpinată de popor în mod aprobătoriu, dovadă mulţimea depeşelor, ce a primit Radoslavow din toate părţile Bulgariei, dar cu deosebire din partea sudică.

Ordinea internă deocamdată e restabilită pe deplin, şi Rusia alăturea cu întreaga Europă trebe sĕ rĕmênă uimită faţă de acest succes al regenţii. Poporul bulgar dă dovadă Europei, că este consciu de independenţă şi libertate politică.

Revolta din Silistra.

În cele următoare reproducem după „Telegraful“ din Bucuresci o corespondinţă datată din Rusciuc la 20 Februariu, relativ la revolta din Silistra:

Nici un popor n'a fost într'o situaţiune mai tristă ca poporul bulgar, dar earăşi, nici un popor n'a arĕtat atâta energie şi atâta spirit de independenţă.

Dela rĕsturnarea principelui Alecsandru, nenorocirea cea mai mare, de care autorii ei ar fi trebuit sĕ-şi dea seamă imediat, Bulgaria are sĕ lupte cu ecsigenţele esterioare şi cu agitaţiunile interioare. O mână de aventurieri, cari după cum se vede, nu au nici patriotism, nici onestitate, de doi ani aproape lucrează ḑi şi noapte pentru rĕsturnarea actualei stări de lucruri şi a pune în practică programa lui Zankoff, pe care a presentat'o la Constantinopole.

Mişcările dela Silistra şi dela Giurgiu sunt consecinţa acelei programe. Poate, că planul trădătorilor s'ar fi îndeplinit, dacă D-ḑeul Bulgariei nu ar fi veghiat asupra ei.

Agitatorii, vĕḑênd, că pe calea diplomatică nu isbutesc sĕ ajungă la dorinţa lor, făcură un plan gigantic. Prin mijloace, pe cari nu le calificăm, ajunseseră sĕ fie până la un oare-care punct siguri de garnisoana din Silistra şi de o parte de garnisoanele dela Varna, Şumla, Rusciuc şi Şistov. Toţi oficerii împlicaţi în complot aşteptau instrucţiunile şi promisiunile, ca sĕ înceapă acţiunea contra regenţii, în aceeaşi ḑi şi la aceeaşi oară. Bendereff şi Grueff, cei cari trebuiau sĕ conducă mişcarea, sosesc la 15 seara la Călăraşi şi voiesc sĕ treacă la Silistra spre a da instrucţiuni şefului de garnisoană şi negreşit şi îndemnitatea promisă; dar pe Dunăre fiind sloiuri mari şi neavênd curagiul a se espune, au tocmit un luntraş, ca sĕ ducă instrucţiunile la Silistra, plătindu-l bine.

Luntraşul a şi trecut noaptea. Dar în loc sĕ între în mânile comandantului instrucţiunile, ele au căḑut în mânile prefectului. Prefectul a telegrafat la Sofia, denunţând complotul urzît în garnisoanele indicate. Regenţa a avut timp sĕ ia mĕsuri pentru celelalte garnisoane, dar pentru cea dela Silistra n'a putut, căci comandantul, îndată ce a aflat, că este descoperit, a grăbit acţiunea.

Acţiunea dela Silistra a provocat trimiterea de trupe din Şumla şi din Rusciuc. Maiorul Uzunoff, comandantul sapeorilor, până aci se găsia certat cu căpitanul Uzunoff, fratele seu, din causă că acesta din urmă era partisan al regenţii şi chiar amenincase pe maior, că-l împuşcă singur, dacă se va amesteca cu trădătorii. Eată acum ocasiunea de a se scăpa de el şi a rĕmâné singur, spre a-şi pune în practică planul. El chemă pe căpitan la sine şi îi propuse, sĕ meargă la Silistra pentru a înnăbuşi rĕscoala. Îi vorbi cu atâta entusiasm pentru causa naţională şi manifestă atâta devotament pentru regenţă, că bietul căpitan îl creḑu şi plecă cu încredere.

Atâta aştepta maiorul Uzunoff. Imediat după plecarea trupelor, el se adună cu colonelulul în disponibilitate Filoff, cu căpitanul Volman, locotenentul Mateeff, căpitanul Zeligonoff, sublocotenentul Christeff, fratele comandantului dela Silistra, sublocotenentul Casapoff şi alţii. Făcură planul de atac şi noaptea chiar îl puseră în esecutare. Între oarele 4 şi 5, sapeorii comandaţi de maiorul Uzunoff, eşiră din casarma lor în numĕr de 400 şi se despărţiră în douĕ. O mare parte se îndreptă spre casarmele centrale, unde se aflau aproape douĕ batalioane, ear un mic numĕr se îndreptă spre prefectură, primărie şi telegraf, unde tăià liniile, nelăsând nici un soldat acolo, fiindcă avea trebuinţă de ei. Arestă pe prefect acasă şi pe vr'o doi oficeri, între cari căpitanul Dobrino. Grosul sapeorilor ajungênd lângă casarma infanteriei, începu imediat a face şanţuri şi până la oara 6, când s'a luminat bine de ḑiuă, ele erau terminate şi soldaţii aşeḑaţi într'ênsele. Armata din casarmă vĕḑêndu-se blocată, nu luà nici o mĕsură, aştepta sĕ vadă, ce se va petrece afară. Ba chiar se ḑice, că comandantul a avut un moment de slăbiciune sĕ se predea, dar în esitarea sa a fost ajuns de evenimente.

Sapeorii au început se atace casarma, însĕ trăgând mai mult în vênt. Au sloboḑit şi douĕ tunuri oarbe. Oficerii din casarmă au început sĕ se îngrijească. Ca sĕ iasă sĕ atace în faţă pe sapeori, era imposibil, pentru că aceia i-ar fi primit din şanţuri şi le-ar fi făcut perderi mari. Locotenentul Petroff a eşit sĕ parlamenteze cu sapeorii, dar a fost primit cu focuri şi rănit.

Ce era de făcut? Îşi aduseră aminte, că se află o casarmă isolată, ale cărei trupe nu se vedeau alături cu sapeorii. Coborîră un sergent şi un hornist cu cearşafe pe fereastră şi trimise pe cel dintâiu la casarma isolată sĕ chieme pe soldaţi în ajutoriul lor şi pe cel din urmă sĕ caute pe căpitanul de miliţii Sapunoff spre a se pune la dispoziţia lui. Amêndoi trimişii avură succes. Trupa din casarmă compusă din vr'o 50 oameni, al cărei căpitan era arestat, alergà la locul luptei. Pe de altă parte căpitanul Sapunoff şi căpitanul Vlademiroff, cari se întâlniseră, dau semnalul de chiemarea miliţielor, cari în mai curênd de o oară, se aflau strânse şi gata de atac. La acest semnal căpitanul Dobrino, care era arestat, isbutesce de scapă şi aleargă în rêndurile miliţielor. Acestia atacă de o parte, cei 80 soldaţi atacă de alta, şi atunci trupele din casarmă ies şi ele şi atacă de altă parte.

Sapeorii, vĕḑêndu-se constrânşi din toate părţile, o iau la fugă, împuşcând tot, ce li se punea în faţă. Atunci s'au întêmplat sĕ se omoare şi sĕ se rănească câţiva cetăţeni şi câţi-va copii, cari eşiau dela scoală. Sapeorii au fost urmăriţi şi unii împuşcaţi, cari au resistat, ear alţii făcuţi prisoneri, cari au depus armele. Un sergent cu mai mulţi soldaţi s'au baricadat în giamia, care se găseşte aproape de palatul administrativ şi s'a luptat cu desperare. Lupta deci a decis'o miliţiele, cari au fost mai pe urmă ajutate şi de popor. Când au sosit miliţiile din Rasgrad, lupta era pela sfârşit.

Pe timpul, când ajunsese lupta pe strade şi prin baricade, toţi şefii revoluţiunii au luat'o la fugă. Ei s'au dus în partea despre Lom şi acolo s'au imbarcat în douĕ luntri. În prima luntre s'a urcat maiorul Uzunoff, căpitanul Volman colonelul Filoff, maiorul Panoff şi alţii, ear în barca a doua s'au urcat sublocotenentul Mateeff, căpitanul Zeligonoff, sublocotenentul Christeff şi alţii. Neavênd conducĕtori la luntre nu prea au putut sĕ le dirige bine şi luntrile au luat cursul apei la vale, coborîndu-se aproape prin faţa Rusciucului la o distanţă oare-care destul de departe, nu însĕ atât de departe, ca sĕ nu fie ajunse de puşcă. Miliţiele şi poporul au început sĕ tragă în luntrii. Aci au fost răniţi maiorul Uzunoff, colonelul Filoff, sublocotenentul Christeff. Căpitanul de cavalerie Casapoff, voind sĕ treacă Dunărea în not călare, s'a înecat. Alt oficer, al cărui nume nu se scie încă, sărind în Dunăre, a fost împuşcat, pe când înnota şi s'a cufundat.

Cârjieff, care venise dela Giurgiu, ca sĕ ia prefectura, a fost arestat şi ţinut pe vaporul „Golubcik“.

Pe la 5 oare liniscea era absolut restabilită. Prefectul îndată ce a fost liber, a eşit călare prin oraş, unde a fost aclamat de popor. Miliţiilor şi armatei de linie s'au făcut ovaţiuni. La 5 şi jum. oare musica a cântat în piaţă marşul triumfal.

În timpul luptei, câţiva partisani ai revoluţiei au tras focuri de pe ferestrii în popor. Cel, care a fost mai înverşunat a fost un comerciant Alecsandru Sfetco, care ni se spune, că chiar a omorît oameni. Când a vĕḑut însĕ că regenţa învinge, a fugit la consulul grec şi s'a ascuns acolo. El a fost cerut şi predat autorităţilor.

Între cei, cari s'au distins cu această ocasiune din partea trupelor regenţii, sunt oficerii Vêlcoff, Petroff, Popoff, Vlademiroff, Sapunoff şi Dobrino. Nu putem uita şi pe studentul Petre Mancio cu alţi studenţi, cari au atacat cei dintâiu luntrele.

Astă noapte totul a fost liniscit.

Aḑi consiliul de resbel judecă pe autorii mişcărei. Piaţa palatului administrativ e plină de popor, care aşteaptă justiţie. Un cetăţean îmi ḑicea în gura mare:

„Dacă consiliul de resbel nu va face dreptate cu acesti trădători, o vom face'o noi. De-aceea stăm aici.“

Se crede, că aḑi vor fi toţi judecaţi şi mâne esecutaţi.

Cronică din Viena.

Veste bună pela noi, Dle Redactor!

Mercuriul termometrului variază între 5—14 grade căldură. Şi cea de pe urmă zăpadă a dispărut de pe acoperişele de către meaḑă noapte ale caselor, un soare dulce de primăvară ne înveselesce cu raḑele sale line, şi o boare de cele ce adie în zorile ḑilelor de vară, ne spune vestea cea minunată, că s'a desprimăvĕrat.

şi cei următori sĕ-şi aducă aminte în rugăciunile lor de domnii părintesci.

Tecstul original al documentului din cestiune este următoriul:

„Item In Anno 1704 Die 15-a Junii, az Nemes „országnak Guberniumnak, 's az Reformata valláson „Puspők Urnak Vesprémi István Urnak, Maros széki „Madarason lako Tisztele tes Esperest Urnak, 's Maros „széki fő király Biro ura uraméknak, Kereszturon lako „Kereszturi János Urnak 's Süketfaluban lako Botsos „Imre Urnak, Adjuk O Ngknak kegyelmeknek, Mi „Erdö-Sz.-Györgyi Possessori Uraiméknak tudtára „Maros székben levő Joszágunkban.

„Mi Tekintetes Nemzetes Rhédei Pál, 's Tekin„tetes nemzetes Bánffi Péter, 's Tekintetes nemzetes „Nehai Rédei Jánosné Aszonyom, Tekintetes nem„zetes fiaimmal együtt Rhédei Lászlo, Rhédei Mihály, „Rhédei Sándor 's Tekintetes nemzetes Rhédei fe„rentzel.

„Az Erdö sz. Györgyi Görög orthodoxa valláson „levő olá Templomnak Contractionalis levele, kit adtunk „mi földes Urakk punctumokkal együtt, sequitur eo „modo, elsôben hatalmasan fogták volt az Templom„nak épitésére Jobbágyaink az olá Püspök Tanátsá„bol, s 12 olá Papokat küldett volt potentiose, fel „akarta állitani, mi pediglen földes Urak repellaltuk „az Püspök embereit, tudván miis azt a Romai fel„séges Császár koronás Királyunk 's fejedelműnktől, „helyben állitván a Nemes országnak 's földes ős Urak„nak minden igazságokat confirmálván hogy égy Keresz„tény Atyafiu is avagy subditus Jobbagyok földes „Urak engedelmek nélkűl gyalázatra bosszura olá Tem„plomat senki ne épitsen, külömben nem, hanem okkal „s jo moddal. Látván mi azért, hogy az olá Jobbagyink „hatalmasan felig felrakták az Templom fáit sok ké„relmre mi hozzánk valo instantziáját az jolelkű „'s Isten félő Indos Görgény hudóz olá Pap Péter„nek, Püspök Urnak recomandatoria levelét, hogy „külső-artificiumra is volna értelme, miis meg engedtük „az Görög vallásson valo Religiora fel epiteni Tem„plomokat, olyan Conditioval mint hogy az küküllő „vize malmunk gáttyát elszakasztotta volt, s gátunk „drágás kötésire valo Malommestereket nem akartunk „miis kárunkra szegödni, de maga az fellyebb neve„zett olá Pap Péter Malmunknak gáttyát ajándekon „kötösse azon jó munkáját, s hasznunkat tapasztal„ván, miis közönségesen ezeknek a Punktumoknak rendi „szerint mint a Tiszteletes Tudos Pap Péternek, Job„bagyinknak engedtük meg az Templomokat felépiteni, „ugy hogy maga lakjék mellette, vagy fia avagy „unialatlan Pap.

„*1. Primo.* A oláh Pap az Cálvinista Religio ellen „ne praedikaljon, az Tiszteletes kalvinista Praedicátor az „orthodoxa Religio ellen, sem egyik vagy másik Nyáj„ból, Iuhbol, farkas modra rapiálni vagy hitegetni, „semmidön urak dolgában se vendég helyben, sem „utzán avagy utban, egy szoval semmi modon valla„sok felett nem engedtetik meg disputálni a ki pe„diglen animi confectiojában nem nyogodnék, tehát „meg fenekeltessék lapáttal kapu közöt ugy hogy „más emelje fel az föld szinéről.

„*2. Secundo.* A mostani Görög ortodoxa valláson „lévő Tiszteletes Péter Pap Hiti szerént az orthodoxa „vallástol el ne szakadjon, se az Reformatusok mellöl, „hanem az Reformatus Püspök Uramtól halgasson, „mind az Aprobata is doczál az oláh Papok felöl, „jól alkalmaztassa magát a szomszédokkal mind a „Recomandatoria Levélben irva vagyon felölle, ha „tisztességesen viseli magát, mind maradéka ha itt „akarnának lakni, mind pedig az kik megmaradnak „ebben az mi contractionalis punctumok rendi szerént „ollyan audientiaja légyen mint az mi Praedicatorunk„nak Posteritásink successorink elött, a mely oláh „Pap pedig az orthoxa vallás mellöl 's kötésünk nem „állana, az ollyan Pap sem hideg sem meleg faáz, „ellenűnk rebellál, semmi képen nem engedjűk, hogy „Joszágunkban lakjék az alyan hite szegett embert „vagy oláh Papot.

„*3. Tertio.* Az oláh Esperest, ha idegen vallásón „állana, az mi Reformatus Püspök uramtól nem hal„gatna, Joszágunkban nem engedtetik meg semmi kép„pen praescribálni ő Kegyelmék az görög az görög „valláson lévő oláh Papnak, sem Jobbagyainknak egy „szoval.

„*4. Quarto.* Reggel az oláh Papnak Posteritá„sinktol engedtessék meg legelsöbben az Istennek „szent házában officiumot szolgálni, Vetsernyére pedig

Oamenii 'şi-au aruncat paltoanele blănite şi atât de grele, înlocuindu-le cu pardesie uşoare.

Şoseaua din prater, părăsită de publicul cel mare în timpul iernii, începe a se împopula.

* * *

Într'una din corespondenţele mele mai din nainte v'am fost amintit despre lipsa, ce o simte publicul vienez încă pentru cel puţin un teatru o lipsă, care se observă în destul din îmbulzala cea enormă, la care sunt espuse teatrele esistente şi de şi seară de seară.

După ce încercarea a se reconstrua teatrul orăşenesc (Stadttheater) din motive recunoscute, nu a succes, — s'au asociat o samă de cetăţeni din cercurile cele mai alese ale capitalei, cu scop de a întreprinde zidirea unui teatru nou în prater. După proiectul elaborat de un architect de aci, teatrul va avea să fie un teatru de vară, arangiat cu tot confortul şi aşedat sub un coperiş mobil, asemenea celui dela hipodromul din Paris, care în vreme de ploaie să se poată încheia momentan, ear altfel să stea dat la o parte, ca publicul să nu fie espus nădufului, care face aproape imposibilă cercetarea teatrelor în timp de vară. Teatrul acesta ar fi menit cu deosebire pentru operete şi piese poporale.

Lucrările pregătitoare se vor începe, îndată ce antreprenorii vor fi primit concesiunea cuvenită dela locurile competente

* * *

Mare sensaţie a produs aci arestarea şefului de comptoar al bursei, Mihail Haberfellner. Causa arestării este defraudarea. Până acum încă nu s'au putut statori definitiv suma defraudată. Sigur este, că ea va trece peste 43,000 fl. Haberfellner nu posede nici o avere activă. Jocul la bursă l'a silit să înstrăineze banii încredinţaţi administrării sale. *Yff.*

Varietăţi.

* (Prea înnaltă mulţemire.) I. P. S. S. metropolitul Bucovinei, Dr. Silvestru Morariu, în urma visitărei canonice, ce a făcut-o în archidiecesă a înaintat M. S. împăratului un raport, în care în detail espune toate observările şi resultatele obţinute pentru anii 1881—1885. M. S. luând cu plăcere spre cunoscinţă acel raport, a esprimat I. P. S. S. metropolitului prea înnalta Sa mulţămire pentru zelul, cu care I. P. Sa, conduce afacerile bisericei ortodocse din Bucovina.

* (Alegătorii deputatului Mocsáry.) Tot după „Egyetértés“ publicăm declaraţiunea alegătorilor din cercul Halas al partidului independent şi 48, cari într'o adunare ţinută la 6 Martiu ca respuns la epistola dlui Mocsáry declară, că consimt întru toate cu principiile desvoltate de dl Mocsáry referitoriu la naţionalităţi, şi recunosc, că legea de naţionalităţi, din 1868 este basa, pe care putem foarte bine subsista. Despre aceasta s'a îndatorat preşedintele adunărei se 'l încunoscinţeze şi pe dl Mocsáry. Aceasta ar insemna, că totuşi mai sunt puţini oameni şi ne preocupaţi.

* (*Ministeriul comun de rĕsboiu*) deschide concurs pentru primirea la institutele militare de crescere şi cultură şi în institutele de crescere a fetelor de ofiţeri. Cu începerea anului scolar 1887/8, 1 Septembre n., în scoalele reale militare, 18 Septembre în casa orfanală militărească şi în academiele militare sunt de ocupat în institutele de crescere şi culturale milităresci vr'o 300 locuri erariale fără plată sau cu jumătate plata, locuri fundaţionale şi cu plată. Din acestea sunt 20 în orfelinatul militar, 190 în anul întâiu al cursului şi 30 în al treilea la scoalele reale inferioare militare, 60 în anul întâiu al cursului academiilor militare şi anume 30 în academia din Wiener-Neustadt, şi 30 în academia tehnică din Viena. În clasele 2—5 dela scoala poporală a institutului de crecere a fetelor oficerilor în Oedenburg, apoi în clasa 1 dela scoala civilă a institutului de crescere a fetelor oficerilor în Hernals se pot ocupa cu începutul anului scolar viitor (1 Septembre n.) 4 locuri erariale fără plată, 4 din fundaţiunea Elisaveta fără plată, 1 din fundaţiunea Rudolf-Stefania fără plată, 5 din fundaţiunea reuniunei femeilor din Oedenburg fără plată, 1 din fundaţiunea lotăriei IV de binefacere a statului fără plată, 1 din fundaţiunea ţării Austriei de jos fără plată. Toate aceste locuri amintite mai în urmă sunt destinate pentru fetele (orfanele) oficerilor din statul militar.

* (Transferare.) Procurorul suprem din Mureş-Oşorheiu a transferat pe Ioan Dragoş cancelist la procuratura de stat din Braşov, la procuratura de stat din Bistriţa, în aceeaşi calitate.

* Cassariu al camerei advocaţilor din Alba-Iulia s'a ales d. adv. Rubin Patiţa, deoarece d. adv. Nicolau Cadar n'a primit acest oficiu.

* (Paremii.) Din prorocia lui Kossuth cetire! — Să luăm aminte! — Aşa dice Kossuth: „În zădar învĕţaţi voi maghiareşte pe copiii de limbi streine, pentrucă dacă mama lor vorbesce cu ei acasă în limba sa: să sciţi, că şi copilul va vorbí tot acea limbă, şi-şi va păstra simţimintele, care le nutreşte mamăsa. Ve fac deci atenţi şi ve recomând, ca în lucrările Kultur-egyletului din Transilvania să aveţi grige mai ales de foculariul, de vatra casei. Puneţi la cale însurăciunile. Promiteţi fetei române („a fátának“) sicrie frumoase cu tulipane, şi încă vre-o doauĕ vaci, cisme roşii, pantlice; măritaţi fetele maghiare după români (oláh emberhez), şi ve pot asigura, că copii acestora vor ştí maghiareşte.“ — Acestea le scrie dna Bartha Miklosné în foiţa diarului „Kolozsvár“ ca învĕţături date dsale şi bărbatului ei de către Kossuth, când ei amêndoi se presentară în persoană în esilul voluntar din Turin al marelui profet, care — după cum premite dna Bartha — tot deuna vine în iritaţiune, când se vorbeşte de „naţionalităţi.“ — Auditi voi drăgălaşe fetiţe române! Grăbiţi de vĕ faceţi unguroaice! Vedeţi, că marele patriot Kossuth, care şi astădi primesce titulatura de „guvernator,“ ve promite sicrie cu flori, cisme roşii, pantlice şi câte toate, numai ca se învĕţaţi limba, în care fetele nu sunt de măritat, ci de vêndut (eladó leányok). Eată Kultur-egyletul ve va da înlesnire de a ve vinde pentru pantlice, cisme roşii s. a. — Eară voi flăcăi de români, lăsaţi la o parte floricelele voastre de pe colini, ce vi le a dat Dumneḑeu în abundanţă, şi ve puneţi la căciulă floarea trestiei de baltă, căci aşa vrea Kossuth! — In timpul plin de catar al paresimelor din anul acesta pot fi bune şi acestea învĕţături pentru — strănutat. Kultur-egyletului vom ḑice: Prosit!

* (Facultatea de medicină.) Din România se scrie, că Camera a votat un proect de lege al guvernului prin care se mai crează încă trei catedre la facultatea de medicină din Bucuresci. Aceste catedre le vor ocupa profesorii Dr Asachi fost profesor la facultatea din Lille, Dr Babeş profesor la universitatea din Buda-pesta şi Dr. Calender.

* (Esposiţie la Viena.) Se vestesce, că întralt an în capitala monarchiei se vor întâmpla lucruri mari şi frumoase. Va fi o mare sĕrbătoare cu ocasiunea aniversărei a 40 de ani dela suirea pe tron a împĕratului nostru. Cu aceasta ocasiune va avea loc şi o esposiţiune în Viena. —

* (Postal.) Din partea direcţiunei postale din Sibiiu se aduce la cunoscinţă, că începênd din 9 Februariu a. c. între Deşiu şi Ileanda mare şi între Ileanda mare şi Baia mare comunică posta prin o trăsură cu doi cai în următoriul mod:

I. Din Deşiu spre Baia mare.

Pornesce:	din Deş	la	12	oare	ḑiua.			
Sosesce:	la Chiţcău	la	1	oară	35	minute	d.	m.
Pornesce:	din Chiţcău	„	1	„	40	„	„	„
Sosesce:	la Gâlgău	„	3	„	5	„	„	„
Pornesce:	din Gâlgău	„	3	„	20	„	„	„
Sosesce:	la Ileanda mare	„	5	„	50	„	„	„
Pornesce:	din Ileanda mare	în	ceealaltă	ḑi	la	2	oare	d. m.
Sosesce:	la Mesteacăn	la	3	oare	15	min.	d.	m.
Pornesce:	din Mesteacăn	„	3	„	25	„	„	„
Sosesce:	la Şomcuta mare	„	5	„	25	„	„	„
Pornesce:	din Şomcuta mare	„	5	„	40	„	„	„
Sosesce:	la Săcălăşeni	„	7	„	20	„	seara	
Pornesce:	din Săcălăşeni	„	7	„	25	„	„	
Sosesce:	la Baia mare	„	8	„	45	„	„	

II. Din Baia mare spre Deşiu.

Pornesce:	din Baia mare	la	5	oare	dimineaţa			
Sosesce:	la Săcălăşeni	„	6	„	20	minute	dimineaţa	
Pornesce:	din Săcălăşeni	„	6	„	25	„	„	
Sosesce:	la Şomcuta mare	„	8	„	5	„	„	
Pornesce:	din Şomcuta mare	„	8	„	20	„	„	
Sosesce:	la Mesteacăn	„	10	„	20	„	„	
Părnesce:	din Mesteacăn	„	10	„	35	„	„	
Sosesce:	la Ileanda mare	„	11	„	50	„	„	
Pornesce:	din Ileanda mare	în	ceealaltă	ḑi	dim.	la	3	oare
Sosesce:	la Gâlgău	la	5	oare	45	minute	dimineaţa	
Pornesce:	din Gâlgău	„	6	„	—	„	„	
Sosesce:	la Chiţcău	„	7	„	25	„	„	
Pornesce:	din Chiţcău	„	7	„	30	„	„	
Sosesce:	la Deşiu	„	9	„	5	„	„	

Aceasta se aduce la cunoscinţă publică cu acea observare, că preţurile de până aci rĕmân neschimbate.

Din public.*)

Dare de seamă, şi mulţămită. Comitetul reuniunei femeilor române din Abrud şi jur, având în vedere frumosul resultat moral şi material, al balului arangiat la 17 Februariu a. c., la care prelângă publicul din loc, au participat, un numĕr considerabil de oaspeţi din jur, şi mai ales, din Bucium, Câmpeni şi Roşia, vine prin aceasta a'şi împlini o plăcută datorinţă, esprimând cea mai călduroasă mulţămită tuturor onoraţilor domni, mult ştimatelor doamne, şi domnişoare, care au participat şi contribuit la acest bal, precum şi comitetului arangiator, pentru viul interes, arĕtat şi cu această ocasiune, faţă de Reuniunea noastră.

Participanţi şi contribuenţi au fost următorii d. d. după lista alăturată:

Lista

banilor incurşi la balul arangiat în 17 Februariu, 1887 în favorul Reuniunei femeilor române din Abrud şi jur.

DD. Ioan Gall 5 fl.; Alesandru Danciu 5 fl.; Alesandru Filip 5 fl.; Dr. Basiliu Preda 5 fl.; Nicodim Cotişel 5 fl.; Romul Furduiu 3 fl.; Dionisiu Adamovici 3 fl.; George Ivascu 3 fl.; Nicolau Lobonţ 3 fl.; Ioan Tărnăvean 2 fl.; Ioan Todescu 2 fl.; Iosif Draia 2 fl.; Emil Popp 2 fl.; Dionisiu Bălos 2 fl.; Michail Cirlea 2 fl.; Teofil Gerasim 2 fl.; Victor Bariţ 2 fl.; Paul Stoica 2 fl.; Dr. Stauch 2 fl.; Oberl. Hirt 2 fl.; Alesandru Macaveiu 2 fl.; Alesandru Tobiaş 2 fl.; Alecsandru Danciu 2 fl.; I. Iancu 2 fl.; N. Adamoviciu 2 fl.; Pompiliu St. Siuluţ 2 fl.; I. Maior 2 fl.; Alesandru Ciura 2 fl.; G. Balta 2 fl.; Alesandru Drumariu 2 fl.; Basiliu Mosora 2 fl.; Schvab Rudolf 2 fl.; Iosif Crisan 2 fl.; Petru Fizeşan 2 fl.; Dr. Nagy Károly 2 fl.; Simeon Ciura 2 fl.; N. Cirlea 2 fl.; George Anca 2 fl.; Absolon Faur 2 fl; Ludovic Rácz-kövi 2 fl.; Terentiu Iurcescu 2 fl.; Zacharie Cioară 2 fl.; Alesandru Danciu 2 fl.; Aviron Macaveiu 2 fl.; Ioan Mladin 2 fl.; Iuliu Flock 2 fl.; Jano Jozsef 2 fl.; Oprişa Nicolae 2 fl.; Lövi David 2 fl.; Ioan Naicu 2 fl.; Nicolae Drumar 2 fl.; Georgiţa David 2 fl.; George Lup 2 fl.; Nicolae Jurca 2 fl.; Nicolae Ciandran 2 fl.; Ioan Jurca 2 fl.; Ioan Balta 2 fl.; Dionisiu Şuluţ 2 fl.; Ioan Teocu 2 fl.; Dionisiu Jeflean 2 fl.; Grigoriu Suciu 2 fl.; Alesandru Ivascu 2 fl.; Ioan Ciura 2 fl.; Petru Manea 2 fl.; Kövari Iosif 2 fl.; Ioan Cioica 2 fl.; Ioan Macaveiu 2 fl.; Inczé Ferencz 2 fl.; Simeon Dandea 2 fl.; Nicolae Toma 2 fl.; Ioan Macaveiu 2 fl.; Alesandru Ciora 2 fl., Emilia Schreiber 2 fl.; Elena Felea 2 fl.; Sofia Almaşan 2 fl.; Iosif Ciura 1 fl.; Ioan Laszlo 1 fl.; Todor de. Ada 1 fl.; Venczel Heidler 1 fl.; Ludwig Klein 1 fl.; Adleff Iozsef 1 fl.; Molnár Arpád 1 fl.; Rirchner Gustav 1 fl.; Petru Lucaciu 1 fl.; Alesandru Papiu 1 fl.; Teofil Faur 1 fl.; George Hendrea 1 fl.; David Samu 1 fl.; Keresztési Géza 1 fl.; Amos Popescu 1 fl. Nicolau Mestecan 1 fl., Candiu David 1 fl.; Nicolae Anca 1 fl.; Ioan Dandea 1 fl.; David Vasilie 1 fl.; Persian Marton 1 fl.; Neiman 1 fl.; Br. Schleinitz 1 fl.; Alesandru Popp 1 fl.; Ioan Almaşan 1 fl.; Oprişa Nicolae 1 fl.; Dşoara Vilma Crişan 1 fl.; Székely Albert 1 fl.; Iuliu Măţ. 1 fl.; Ürmesi Lajos 1 fl.; Pop. Simeoneasa 1 fl.; Stefan Roşca 1 fl.; Sturdza George 1 fl.; Iosif Sangeorgean 1 fl.; Dumitru Bodea 1 fl.; George Jigmond 1 fl.; Ioan Toma 1 fl.; Simeon Bradean 1 fl.; Henrich Béker 1 fl.; Aron Cioran 1 fl.; Ioan Iula 1 fl.; Iosif Mladin 1 fl.; Alesandru Leach 1 fl.; Ionuţ Nicolae 1 fl.; — Suma 213 fl.

Preste tot au întrat una sumă de 213 fl. v. a. din care subtragându-se spesele de 82 fl. 71 cr. au rĕmas un venit curat de 130 fl. 29 cr. în favorul Reuniunei.

Abrud, în 26 Februariu, 1887.

Comitetul Reuniunei fem române din Abrud şi jur.

Anna Gall, pres. — *Alecsandru Ciura,* notariu.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică, redacţiunea nu e responsabilă. Red.

„az mi embereink menyenek elébb az Templomban
„az után az görög valláson lévő oláh Papp Jobba-
„gyinkkal egyűtt, Husvét napján éjszakára valo vi-
„radolag extra ordinaria kiáltásokat Templomoknál,
„kolompozásokat, az micsoda vak szokások vagyon
„az oláh nemzetnek, megne engedtessék semmi képpen.

„*5. Quinto.* Az mely oláh ember Papjának bérét
„nem akarná fizetni, avagy Clácában dolgozni, vagy
„Beszerikájok koz segiteni, vagy Papp házához sz.
„égyházfiaknak parancsololásokat halgatni, az olyan
„szofogadatlan ember az udvari Gondviselöktöl fene-
„keltessék meg jól (ut suprasignatum est) azomban
„az Papnak bérit egésszen meg fizetni.

„Mi fellyebb meg nevezett uri személlyek contrac-
„tizálván eszerént élő nyelvel is parancsoljuk, hagyuk
„posteritasinknak, successorinknak meg tartsák ezen
„kötésünket, mint mi is meg tartottuk életünkben mind
„az Jobbagyink mind az orthodoxa valáson lévő oláh
„Pap mi érettűnk 's nemzetsegünkért az élő Istennek
„könyörögjenek, látván ök is mi töllűk, Istenfélő en-
„gedelmességünket et igaz Possessoroknak Tutoroknak,
„az oláh Görög vallásu Templomának szép emlékezetet
„hagyván, mind ebben a Seculumban, mind pediglen
„az örök életben az Atya Istennek dicsösségben örök-
„kön örökké Amen.

„*fide nostra mediante coram nobis Petrus Li-*
„*terati jurator de Hovadltö et Andreas Nagy*
„*de Erdö mpria szent György mpria.*“

(Va urma.)

Loterie

Mercuri în 9 Martie 1887.

Brünn: 57 2 52 30 28

Nr. 32. [1549] 3—3

CONCURS.

Se publică întru înțelesul laudatei ordinațiuni consistoriale din 18 Noembre 1886 Nr. 6028 B. pentru reîntregirea vacantei parochii Sânger (Erdö-szengel") cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român"

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială în stare bună, lângă ea o grădină de legumi și pomi frumoși în mărime de 1153□ socotită în bani anuali . . .	70 fl. — cr.
2. Canonica porțiune 6 jugere arător și de cosit	90 fl. — cr.
3. Două cosituri de un juger, ½ jugĕr de coasă de curênd cumpĕrate	22 fl. 50 cr
4. Dela 60 familii cu filia Șaromberc cu tot câte 1½ merță de bucate	90 fl. — cr.
5. Dela 21 familii câte o ḑi de lucru cu plugul à 2 fl. . .	42 fl. — cr.
6. Dela 39 familii câte o ḑi de lucru cu palma à 30 cr. . .	23 fl. 40 cr.
7. Stolare preste an, botezuri, înmormêntări, cununii și altele	44 fl. — cr.
8. Lemne de foc din pădurea bisericei preste an	12 fl. — cr
Suma	393 fl. 90 cr.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie au a-și așterne concursele lor instruate întru înțelesul regulamentului parochial, subsemnatului oficiu protopresbiteral, fiind totodată îndatorați, sub timpul concursului, a se presenta în vreo Duminecă sau sĕrbătoare spre a și arăta hărnicia, pentru acest oficiu și a face cunoscință cu poporenii.

Mureș-Oșorheiu, 31 Ianuariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental în conțelegere cu comitetul parochial.

Parteniu Trombițaș de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 378 [1547] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕțătoriu la scoala comunală, cu limba de propunere română, din comuna Borgo-Tiha, cu care post e împreunat un salariu anual da 300 fl, locuință și grădină în natură, eventual în locul acestora 160 fl. — se escrie concurs.

Concurenții sĕ-și aștearnă la subscrisul suplicile lor, scrise cu mâna proprie în limba maghiară și română și iustruite cu atestat de botez, de cualificațiune. medical, de serviciu și despre cunoscințele limbistice, pe calea a inspectoratelor regesci de scoale competent, până la 15 Aprile, 1887.

Bistrița, 28 Februariu, 1887.

Iuliu Havas,
insp. reg. de scoale al comit. Bistrița-Năsĕud.

Nr. 340 [1545] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă bĕtrânul și neputinciosul paroch din Rîu-Sadului Maniu Vestemian se escrie acuma a treia oară concurs, după-cĕ la concursul publicat în douĕ rînduri n'a concurat nimenea.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumĕtate din venitele parochiale computate preste tot în sumă de 363 fl. 92 cr.

Reflectanții sĕ-și presenteze subsemnatului petițiunile în termin de 30 de ḑile dela prima publicare a acestui concurs, și sĕ se presenteze în biserica parochială din Rîu-Sadului în vreo duminecă sau sĕrbătoare.

În conțelegere cu comitetul parochial din Rîu-Sadului.

Sibiiu, 6 Faur, 1887.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Nr. 370/1887 [1548] 3—3

CONCURS.

Pentru ocupara postului de învĕțătoriu la scoala comunală, cu limba de propunere română, Maier (Majer) cu care post e impreunat un salariu anual de 300 fl locuință și grădină în natură, eventual în locul acestora 100 fl. — se escrie concurs.

Concurenții sĕ-și aștearnă la subscrisul suplicele lor, scrise cu mâna proprie în limba maghiară și română și instruite cu atestat de botez, de cualificațiune, medical, de serviciu și despre cunoscințele limbistice, pe calea inspectoratelor regesci de scoale competent până la 15 Aprile a. c.

Bistrița, 28 Februariu, 1887.

Iuliu Havas,
insp. reg. de scoale al comit. Bistrița-Năsĕud

Nr. 402 [1546] 3—3

EDICT.

Maria Apolzan gr. or. din Ocna-superioară, care din 1879, și-a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat George Pop-Preda gr. cat. din Brad, prin aceasta se citează, ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră cererea de divorț a bărbatului ei se va pertracta și decide pe temeiul pribegerei ei.

Sibiiu, 19 Faur, 1887.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului, ca for de I. instanță.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Nr. 1287/1887 [1502] 1—3

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoscință tuturor celor interesați, că în causa comasărei hotarului comunei Șuplac (K. Széplak) pentru statorirea lucrărilor pregătitoare, regularea representărei, alegerea ingineriului și statorirea speselor se pune ḑi de pertractare ḑiua de **4 Aprilie a. c. st. n. 9 oare a. m.** ce se va ține la fața locului în comuna Suplac la casa satului.

La această pertractare se citează toți interesații cu aceea observare, că în înțelesul § lui 44 din instrucțiunea pentru causele urbariale, neparticiparea nu poate împedeca începerea lucrărilor.

Elisabetopole, 7 Martiu, 1887.

În nnmele tribunalului

Szenkovits Dénes,
jude.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și aḑi fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuințarea picăturilor resultat sigur.

Prețul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignațiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 9—26

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren mixt.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 22 Sibiiu, Sâmbătă 28 Faur (12 Martie) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sünt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei or.** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 27 Februariu, 1887.

Tribunalul de rĕsboiu a pronunţat sentinţa de moarte asupra celor ce au inscenat revoluţia mai proaspĕtă în Bulgaria, şi tot acest tribunal o a şi esecutat în dimineaţa dela 22 a lunei curgĕtoare pe platoul din apropierea oraşului Rusciuc O telegramă mai proaspetă a ḑiarului „Neue freie Presse“ ne aduce amĕnunte despre această esecuţiune, la care au luat parte numai persoane militare, ear civililor nu le-a fost permis sĕ vadă, cum se pedepsesc cei ce se scoală contra ordinei legale în stat.

Cu o iuţeală nespusă de mare şi cu o rară resoluţiune a pus regenţa din Bulgaria capĕt revoluţiei interne, şi ce e semnificativ, întreaga procedură contra revoltanţilor s'a făcut cu observarea formelor prescrise de constituţia statului bulgar, şi cu observarea normelor provĕḑute de iurisdicţiunea consulară, dând întregei procedure timbrul legalităţii. Din punct de vedere etic-moral toată lumea trebue sĕ aproabe paşii luaţi de regenţa Bulgariei pentru restabilirea ordinei în stat. Era lucru natural ca faţă cu revoltanţii sĕ se aplice legile ţĕrei, şi actualul guvern al Bulgariei a avut curagiul a le şi aplica. Afară de Rusia, Europa întreagă a recunoscut, că corect şi legal a purces guvernul Bulgariei.

Este cu totul altă întrebare, dacă politesce bine a lucrat guvernul, punênd în aplicare legile ţĕrei. Intrebarea aceasta deocamdată âncă nu este deslegată. Părerile sunt diferite în privinţa aceasta, şi pressa europeană scrie în momentul de faţă sub presiunea îngrigirei de eventualităţile viitoriului celui mai de aproape. Şi cumcă îngrigirea aceasta nu e tocmai neîntemeiată, dovadă ne este pressa rusească, care altcum judecă evenimentele din Bulgaria, altcum consideră ea pre revoltanţi şi altcum pre cei ce sunt de facto încredinţaţi cu frânele guvernului din Sofia. Şi precând organele guvernului din Viena, Budapesta şi Berlin privesc esecuţiunea dela Rusciuc ca o pedeapsă meritată mesurată în interesul ordinei de stat şi a disciplinei militare asupra revoltanţilor, pe atunci organele cabinetului din Petropolea cualifică esecuţiunea ca cea mai mare fărădelege şi pre revoltanţi îi consideră de martiri ai libertăţii bulgare, după cum adecă s'a proiectat această libertate în sferele politicei rusesci.

Dacă este sĕ privim enunţiaţiunile din pressa rusească ca cursori ai evenimentelor politice, cari neaperat trebue sĕ urmeze, atunci nu sunt neîntemeiate îngrigirile din pressa europeană, nu sunt neintemeiate cuvintele acelora, cari cred, că prin gloanţele eşite din revolverele miliţiei bulgare, prin delăturarea partisanilor politicei rusesci s'a accelerat resolvarea cestiunei orientale, a cărei resolvare cu greu se va putea efeptuí fără o încăerare generală. La aceasta ne îndreptăţesce ţinuta statelor europene, cari — fără a ne aduce motive — s'au înarmat din creştet până la călcâie, ca evenimentele sĕ nu le afle nepregătite.

Nu mai încape îndoeală, că prin împuşcarea urḑitorilor revoltei militare din Bulgaria, Rusia este tare discreditată, că ea a fost plesnită în faţă cu o resoluţiune proprie numai omului, care a ajuns la gradul suprem al desperaţiunei, sau care a primit asigurări materiale, că la ori ce eventualitate el este acoperit. Revolta a isbucnit tocmai în ajunul de a fi din nou convocată Sobrania cea mare pentru alegerea principelui. Ceea ce nu s'a ajuns prin atentatul dela 9/21 August anul trecut, ceea ce nu s'a ajuns prin terorisările ne mai pomenite ale generalului Kaulbars, era sĕ fie realisate prin revoluţia aceasta pregătită de agenţii secreţi ai Rusiei, şi de ruble rusesci, al căror farmec nu o dată a stins patriotismul din multe inimi bulgare.

Cu abatere dela ţinuta principelui Alecsandru, care a agraţiat poate în un moment de slăbiciune, cu abatere dela reserva de până acuma faţă cu toate nelegiuirile provocatorilor puşi în soldul rusilor, guvernul bulgar a aplicat legea în toată strictaţa ei.

Situaţiunea este cu totul schimbată. Până acuma scia tot pĕcătosul, că cu ruble muscălesci, cu un pasaport estradat de consulul german ca protector al sudiţilor ruşi în Bulgaria, nevătămat poate provoca la rĕsturnarea ordinei legale.

Esecuţiunile de Duminecă vestesc tuturor agenţilor ruşi, că rĕsplata revoltei este glonţul. Pe de altă parte această esecuţie este rĕspuns dat pretensiunilor rusesci, căci Rusia de mult a declarat de usorpator pe actualul guvern din Sofia, şi actualul guvern din Sofia pedepsesce cu moarte pe toţi, cari voesc sĕ realiseze enunţiaţiunile rusesci.

Cumcă situaţiunea s'a schimbat, despre aceasta nime nu se mai pune la îndoială. Ce posiţiune vor lua statele europene după această schimbare, ce grupări se vor face în faţa eventualităţilor posibile, despre aceasta deocamdată nimic nu se poate spune. Instictiv o simţim cu toţii, că stăm în ajunul unor întêmplări mari, cari sunt menite sĕ reguleze anormala stare de lucruri din peninsula balcanică. Positiv scim, că întreagă Europa este înarmată din crescet până în călcâie, şi stă cu puşca la picior.

Revista politică.

Foile din Budapesta ne aduc scirea, că ministrul president austriac contele Taaffe şi ministrul de finanţă Dunaiewski în 25 Faur au sosit la Pesta, spre a delibera cu guvernul nostru asupra cestiunilor transacţionale, şi încă în aceeaşi ḑi s'a ţinut şedinţă sub presidiul Majestăţii Sale, la care şedinţă dintre ministrii maghiari a luat parte ministrul president Tisza şi ministrul Széchenyi.

Cestiunea principală, ce preocupă încă pressa este tot esecutarea rebelilor din Bulgaria, şi procederea energică şi resolută a regenţii a făcut aşa ḑicênd, sĕ amuţească întreaga diplomaţie europeană. Nici chiar organele rusesci nu află de cuviinţă a eşí din reservă, şi se mărginesc mai mult a glorifica pe martirii rebeli pentru simţemintele lor de iubire cătră patrie, şi 'şi esprimă indignaţiunea, că diplomaţia europeană prin tăcere în mod indirect aprobă procedura barbară a regenţii. „Moscovskija Vjedomosti“ în aceasta privinţă ḑice: Nu vom uita, că acesti oameni au murit ca jertfele fidelităţii cătră Rusia, şi au dat dovadă despre legĕturile interne, ce trebue sĕ esiste între ţeara lor şi între Rusia.“

Ca însĕ lucrul totuşi sĕ nu decurgă atât de lin şi neconturbat, nodul, ce se caută în papură, este, că se atribue din partea pressei rusesci regenţii învinovăţirea, că arestaţi, se maltratează în mod barbar, şi aceasta trebe sĕ provoace intrevenirea Rusiei. Aceasta împrejurare a silit pe guvernul bulgar, ca sĕ ceară dela maiorul Nicoforow o declaraţiune, prin care acesta resolut desmînţesce aceste insinuaţiuni.

Alaltăeri a primit deslegare definitivă şi cestiunea, ce a provocat în prima linie atâtea încordări în regiunile diplomatice. In şedinţa parlamentului din 26 a l. c. s'a votat cu mare maioritate în mod definitiv proiectul de lege pentru septenat. Opositia însĕ a rĕmas consecuentă în ţinuta s'a şi astfel dl Bismarck. a trebuit sĕ remână nemângăiat în dorinţa, ca sĕ se voteze septenatul în unanimitate!

Cătră alegĕtorii români din Ungaria şi Transilvania.

Agitaţiunile electorale pentru un alt period parlamentar, care în viitoriu va fi de 5 ani, s'au şi început de cătră diversele partide politice, mai ales după ce în unele locuri chiar partida dela putere apucase a lua iniţiativa.

Ve este cunoscut, dlor a'egĕtori, că celelalte partide politice sunt dedate din vechime, din alte perioade a se organisa în mod foarte practic. Ele adecă pe lângă ce au câte

FOIŢA.

„Invĕţatul popa Petru din Hodac.“

În traducere românească se presintă astfel:

Tot în anul 1704, ḑiua 15 Iunie, sub guvernul nobilei provincie, când se afla ca episcop al religiunei reformate Vészpremi István, cinstitul domn protopop al scaunului Murĕşului din Mădăraş şi ca domn primariu al judeţului în scaunul Murĕş dnii Kereszturi Iános din Keresztur şi domnul Bothos Imre din Sűketfalva. Măriilor sale le facem cunoscut noi domnii posesori în Erdő-szent-Győrgy din moşia noastră, care o avem în scaunul Murĕşului.

Noi cinstiţii şi de bun neam Rhedei Pál, cinstit şi de bun neam Bánffi Péter, cinstita şi de bun neam doamnă, Rhedei Iánosnő, cu cinstiţii şi de bun neam fii mei împreună: Rhedei Lászlo, Rhedei Mihály, Rhedei Sándor, şi cu cinstitul şi de bun neam Rhedei Ferencz.

Cartea contracţională a bisericei greco-ortodocse din Erdő-szent-győrgy, care noi domnii posesori din Erdőszent-györgy cu punctele dimpreună am dat'o: sequitur eo modo:

Mai înnainte cu mare putere s'au fost apucat iobagii nostri de ridicarea unei biserici la sfatul episcopului român şi doi-spre-ḑece popi românesci, trimiţêndu-se cu puterea, au voit a o edifica; însĕ noi domni posesori am rĕspins pe oamenii episcopului, sciind şi noi acele drepturi, date dela înnălţatul împĕratul nostru roman şi încoronatul nostru rege şi principe, confirmate ţĕrei noastre şi domnilor posesori vechi, după care nici unui creştin nici unui iobagiu supus nu este ertat fără învoirea domnilor posesori spre rusinare şi batjocură sĕ edifice biserică românească altmintrelea fără numai cu cauţie şi bun înţeles.

Veḑênd noi dară, cum că iobagii nostrii români au ridicat cu puterea lemnele bisericei de jumĕtate, după multă rugarea lor şi cătră noi şi după ce în scris au cerut dela noi însufleţitul şi de Dumneḑeu temătoriul învĕţat popă românesc Petru din Győrgyőn — Hudák, pe care domnul episcop l'a recomandat ca pricepĕtoriu şi în alte meserii din afară, am conces pentru religia greco-ortodocsă a edifica biserică cu aceea eondiţiune: fiindcă apa Târnavei a rupt iazul morii noastre şi pentru diregerea iazului costisitoare, nici noi n'am voí spre paguba noastră a tocmí pentru ca susnumitul popă românesc Petru sĕ direagă în dar iazul morii noastre, ear noi veḑênd osteneala şi acest lucru bun al lui în folosul nostru, am conces şi noi din parte-ne, conform punctelor următoare atât onoratului şi învĕţatului popă Petru, cât şi iobagilor nostri a ridica o biserică, cu aceea, că sau dênsul sau fiul seu sau popă neunit sĕ locuiască lângă dênsa.

1. Primo. Popa românesc sĕ nu predice în contra religiei calvine, nici cinstitul predicator calvinesc în contra religiei ortodorcse, nici unul nici altul oile din turma celuilalt ca lupul sĕ le răpească sau amărască, nici când vor fi în slujbă domnească, nici în crăjmă, nici pe uliţă, nici pe drum, cu un cuvênt nici într'un chip sĕ nu se dispute despre religie, nu le e ertat; iară care în convincţiunea inimei nu s'ar putea odihní, acela sĕ se bată cu lopata preste şedut sub poartă aşa, încât alţii sĕ-'l ridice de pe faţa pămêntului.

2. Secundo. Cinstitul popa Petru, care acum se ţine de religia ortodocsă, după credinţă, sĕ nu se abată dela religiunea ortodocsă şi nici de cătră reformaţi, fără sĕ asculte de domnul episcop reformat precum şi „aprobatele,“ ne învaţă despre preoţii românesci sĕ se aibă bine cu vecinii, după cum e scris în cartea recomêndătoare despre dênsul. Dacă se va purta omenesce în religia sa atât el cât şi succesorii lui, dacă vor voí a şedé aicia precum toţi aceia, cari vor rĕmâné pe lângă punctele acestea contracţionale, vor avea audienţă ca şi predicatorii nostri înnaintea noastră, următorilor şi succesorilor nostri; iar care popă românesc se va depărta dela religia ortodocsă şi dela legătura aceasta, un atare popă, nici rece nici cald revoltează în contra noastră şi pe unul ca acela renegat de religia sa, fie om de rênd sau popă românesc, nu-'l vom suferí, ca sĕ locuiască în moşia noastră.

3. Tertio. De cumva protopopul românesc s'ar abate dela religia sa şi n'ar asculta de domnul nostru episcop reformat, nu-i este ertat a prescrie în moşiile noastre nici într'un chip, nici domniile Sale popi ro-

un comitet electoral în câte un centru și mai ales în capitala statului, își compun în fie-care comitat câte un comitet pentru acel municipiu; ear acesta compune și disciplinează câte un subcomitet sau club în fie-care cerc sau colegiu electoral; în fine aceste cluburi denumesc din partea lor câte un bărbat de încredere în fie-care comună, din care prevĕd, că vor avea sau doresc, sĕ aibă alegĕtori de partida cutare.

Această specie de organisațiune este permisă de legea electorală și aplicată în fie-care period. Preste aceasta partidele au și fonduri proprii de bani, spre a coperí spesele câte sunt specificate în lege ca permise.

Pentru ca partidele sĕ fie asigurate după putință de numĕrul alegĕtorilor, fie pentru dietă sau pentru alegeri municipale, ele îngrijesc la timp, ca sĕ controleze listele electorale în tot cuprinsul țĕrii și sĕ nu sufere falsificări în dauna partidei.

Din partea subscrisului comitet acesta este al cincilea circular, cu care ne adresăm dela 1884 încoace în afacerile electorale atât cătră cei 165 domni delegați și membri ai conferenții electorale din 1, 2, 3 Iunie 1884, cât și cătră toți alegĕtorii de naționalitate română, cari țin cu credință și devotament la individualitatea națională, la patria lor, și la toate drepturile, fără care cuvêntul libertate este și rĕmâne o vorbă deșeartă.

Acele acte anterioare ale subscrisului comitet au fost: Apelul din 6 Iuniu 1884; epistola circulară din 3/15 Februariu 1885; alta din 5 Martie și cea din urmă dela 13 Iuliu n. 1886. Cele dintâiu două s'au tipărit și separat, s'au reprodus și în ziarele noastre politice, cele din urmă două s'au adus la cunoscința publică prin patru ziare.

Înscrierea în listele electorale, controlarea acestora în zilele, când se espun pe la oficiile municipale, reclamare bărbătească, ținerea în evidență, coregerea numelor falsificate înadins sau și din eroare, plătirea la timp a contribuțiunii directe, — studiarea legii electorale art. XXXIII din 1874 și art. VI din 1875, în fine înnaintare de informațiuni cătră subscrisul comitet, — toate acestea se cereau în interesul bine înțeles al causei.

În circulariul din 13 Iuliu se observase limpede, că toate aceste dorințe chiar și împlinite „nu pot sĕ aibă nici un folos practic, până când nu se vor pune în mișcare cluburile electorale ale partidei noastre întocmai cu zelul, pe care vedem, că-l desvoaltă în tot cuprinsul statului cluburile celorlalte partide."

În conferința electorală din Iuniu 1884 au fost representate prin delegații lor 32 de cercuri electorale din 20 de comitate ale Ungariei proprie, ear din 12 comitate și câteva orașe privilegiate (ca nicăiri) de ale Transilvaniei 52, prin urmare din ambele aceste țeri ale coroanei stului Stefan optzeci și patru (84) de colegii electorale.

În epistola circulară din 5 Martie 1886 după motivarea necesității imperioase de a ține cu tărie la dreptul electoral și a studia bine legile respective se mai adăuga, că chiar și acolo, unde legea sufere pe alegĕtorii români a se apropia de urna electorală, îi împedecă mijloacele de corupțiune recunoscută și adeverită de atâtea ori chiar și în desbaterile dietei ungaresci; sau dacă nu-i împedecă, îi degradă la stare de unelte oarbe, prin care se compromite dreptul și demnitatea omenească, dându-se poporului o educațiune politică din cele mai periculoase, care mai curând sau mai târziu, poate sĕ aibă urmări foarte triste pentru popor.

Din toate acele 84 de cercuri electorale ceea ce a primit subscrisul comitet, se reduce mai numai la scuse, precum de esemplu, că presiunea despotismului administrativ ar fi mai mare decât ori când altădată, că spionii de care este plină țeara denunță chiar și convenirile familiilor consângene; că se urmăresc persoanele cele mai onorabile sub diferite pretecste de nimic, prin urmare, că din cause de acestea oamenii desgustați și amărîți în sufletele lor nu mai simt nici o plăcere de a se aduna și consulta nici chiar în casuri, în care permit, sau chiar cer legile.

Comitetul nici decum nu se poate mulțumí cu scuse de aceste în afaceri electorale. Acolo este legea; sĕ ne provocăm la ea față cu ori ce autoritate publică și între toate împregiurările. Se cere însĕ, ca ori-ce convenire, fie și curat electorală, sĕ fie anunțată nesmintit la poliția locală cu 24 de oare mai nainte.

Dar va fi oprită adunarea chiar și cu violarea legii?

Sĕ ne supunem la voința despotismului, sĕ pretindem însĕ în presența a doi martori, ca mĕsura sa prohibitivă sĕ o dea în scris, pentru ca sĕ ne putem legitima în fața alegĕtorilor.

Dealtmintrelea nu mai de mult decât în una din ședința camerei deputaților ținute în sĕptĕmêna trecută însuși dl ministru-președinte a recunoscut în fața țĕrii violările de lege și a promis, că va venî peste puțin cu un proiect de lege nouă, cu scop de a înfrâna și pedepsí călcările și scandalele electorale.

Între împregiurările actuale nu se poate prevedea încheierea periodului actual și disolvarea corpurilor legislative și cu atât mai puțin terminul, care se va defige pentru nouele alegeri; aceasta însĕ nu are sĕ ne împedece nimic la organisarea cluburilor și gruparea alegĕtorilor pentru ori ce întêmplare.

Ceea-ce se poate scí de acuma este, că comitetul d-voastre este decis a convoca la timpul seu nesmintit o conferință electorală întocmai după analogia celor do ĕ anterioare.

În alte periode electorale s'a imputat comitetului electoral din unele părți, că ar fi convocat prea târziu conferințele.

Nici un comitet electoral din câte au funcționat dintr'un period în altul, nu avuse nici o causă subiectivă de a trăgăna terminul convocărei conferințelor de alegĕtori sau de representanții lor. Împregiurări cu totul independente de voința comitetului au causat amânările; ear între acelea lipsa totală de informațiuni din partea mai multor cluburi, sau venirea lor pe când ardea luminarea la deget, a fost una din pedecile mai grele și neînvinse.

Cu cât cluburile vor fi organisate mai curênd, apoi informațiunile înaintate mai esact la comitet, cu atât mai curênd va urma convocarea conferinții electorale conform concluselor luate de cătră subscrisul comitet în două ședințe ale sale din 7 Iuliu și 24 Decembre 1886.

Ceea-ce se aduce la cunoscința tuturor alegĕtorilor.

Sibiiu, în 7 Martie n., 1887.

Comitetul central electoral al partidei naționale române

A XIII-a adunare generală ordinară a reuniunei femeilor române din Sibiiu.

Adunarea s'a ținut *Duminecă în 22 Faur st. v.* și au participat la ea 30 membrii.

În locul președintei, a doamnei Maria Cosma, carea era morboasă a condus adunarea doamna vicepresidentă Ioana Badilă.

După deschidere și bineventarea celor presenți, presidiul comunică trista scire despre trecerea la cele eterne a doamnei membre ordinare, Iuliana Francu din M.-Oșorheiu.

Adunarea prin sculare dă espresiune regretelor sale pentru această perdere.

Se cetesce următoriul Raport al comitetultui:

Onorată adunare generală!

Comitetul venind a ve face raport despre viața reuniunei dela ultima adunare generală încoace, începe cu ceea-ce mai pe sus de toate ne interesează, adecă cu scoala reuniunei.

Ea a fost frecuentată în semestrul întâiu a anului scolastic 1886/7 de 26 eleve dintre cari 21 de religiunea gr. orientală, eară 5 de cea gr. catolică.

Din aceste eleve 12 sunt Sibiiene și 14 din din provincie, anume 11 din Transilvania și 3 din Ungaria.

În internatul Asociațiunei au fost adăpostite 7 și celelalte 19 au locuit parte la părinții lor, parte la particulari.

Class'a	I.	au frecuentat-o	4
„	II.	„ „	5
„	III.	„ „	13 și
„	IV.	„ „	4 eleve

Din acestea au obținut la finea semestrului întâiu în class'a I, 2 calculul general eminent și 2 calculul general foarte bun; în clasa II, 4 calcul general eminent și 1 foarte bun; în classa III, 7 calcul eminent, 5 foarte bun, și una n'a satisfăcut și în fine, în clas'sa IV 3 eminent și 1 foarte bun.

Prin acestea resultate de tot îmbucurătoare ale învĕțământului se documentează spre mulțămirea noastră, că reuniunea a fost norocoasă întru alegerea puterilor, cărora a concrezut scoala, fiind pe lângă probatul ei director și corpul didactic la înnălțarea chiemărei sale.

Constatăm aceasta cu plăcere și așteptăm cele mai bune resultate și în viitor.

Dintre elevele scoalei noastre, cari se află în internatul Asociațiunei în semestrul întâiu numai una a absentat dela învĕțămênt 3 zile, fiind morboasă, până când dintre externiste în acelaș timp au absentat 11, fiind în total 83 de zile bolnave.

Aceste cifre dau o prea mulțămitoare oglindă despre îngrigirea rațională, ce se poartă în internatul Asociațiunei pentru senătatea elevelor, o împregiurare care cu atât mai vêrtos o accentuăm, cu cât ea fiind în destul cunoscută, va contribuí în mod însemnat la înmulțirea numĕrului internistelor.

Afară de obiectele obligate, cari se predau prin puterile noastre didactice, au mai primit din elevele scoalei noastre 11 gratuit instrucțiune în limba franceză prin învĕțătoarea noastră, 5 în danț și 6 în musică în internat, portând părinții lor separat spesele împreunate cu aceasta.

Scoala noastră precum se înfățoșază din datele espuse se află în o stare normală bună, sĕ nesuim, din toate puterile, ca ea în continuu sĕ se desvoalte și sĕ progreseze.

Mijloacele pentru acest scop în mare parte le primim dela acei amici ai progresului, cari pentru de a ajuta scoala noastră se fac membrii ai reuniunei.

Cu plăcere Ve comunicăm, că dela ultima adunare generală încoace, numĕrul acestora au crescut, făcêndu-se:

1. doamna Valeria Popescu, sociă de amploiat de bancă din Sibiiu membru fondator, solvind tacsa de 50 fl.;

2. doamnele Agnes Jurca, sociă de proprietar din Rovașel, Elena Jourca Jourcescu, sociă de notar comunal din Șaldorf și Anica Baciu, sociă de econom din Șola membrii pe viață solvind tacsa de 20 fl.

3. doamnele Agafta Popp sociă de secret. financial în Sibiiu și Elisa Jekim sociă de neguțătoriu în Sibiiu membrii ordinari, obligându-se la o cotisațiune de 2 fl. anuali, apoi

4. domnii: Simion Blasiu, c. r. locot. în S. Șebeș; Stefan Popoviciu, comerciant în Brașov; Victor Tordoșan, ofic. consist. în Sibiiu; Ioan Jurca, proprietar în Rovașel, Mihaiu Jourca Jourcescu, notariu în Saldorf; Ioan Baciu econom în Șola; Ioan Bela, notariu în Ghijasa superioară membrii ajutători cu cotisațiune anuală de 2 fl.

Însemnăm, că membrii pe viață precum și cei 5 în urmă numiți ajutători și-au presentat dechiarațiunile lor la stăruința dlui Ioan Jurca din Rovașel, căruia comitetul și-a ținut de datorință plăcută a-i mulțămí pentru acest zel întru promovarea intereselor reuniunei.

Numĕrul membrilor reuniunei este adi de:

Onorari	7	
Fundatori	2	
Pe viață	23	
Ajutători	23	cari au solvit tacsa pe odată
Ordinari	102	
Ajutători	68	
	225	

Pentru sporirea venitelor reuniunei precum și pentru de a satisface și unei chiemări proprie reuniunilor de femei, adecă a arĕta nivelul de reputațiune socială, la care stă societatea, căreia aparțin membrii ei, — reuniunea noastră și în ăst an a arangiat un bal.

Resultatul material al acestui bal a fost prea îmbucurătoriu, aducênd un venit curat de 353 fl. 24 cruceri.

Asemenea și succesul moral, căci — cu toate, că în aceeași zi s'a ținut în Sibiiu și un alt bal de elită din cele mai bine cercetate, totuși pe lângă societatea română din Sibiiu carea, abstrăgênd de unele puține escepțiuni, au participat mai întreagă, au onorat balul nostru ca și în alți ani cele mai dintâiu familii de naționalitate germână și maghiară cu presența lor.

Cu privire la starea averii reuniunei noastre avem onoare a ve raporta, că fondul inalienabil a fost cu 31 Decembre 1886 . . . 2812 fl. 49 cr.
ear cel disponibil tot cu
aceea zi . . . . . 4850 „ 29 „
averea totală deci a fost 7662 „ 78 „

Tacse anuale au incurs pentru anul 1886 dela 78 membri ordinari și dela 53 ajutători.

Reviramentul total al cassei reuniunei — în care sunt cuprinse atât întratele cât și eșitele au fost 6648 fl. 86 cr.

În sensul §-lui 18 din statute, mandatul comitetului espiră cu ziua de astăzi, deci mulțămindu-vĕ pentru încrederea, ce o a-ți pus în noi încrezêndu-ne conducerea reuniunei, ne luăm voie a ve subșterne următoarele propuneri:

1. sĕ luați acest raport la cunoscință;

2. sĕ esaminați socotelile anului 1886 și aflându-le în regulă sĕ dați comitetului absolutoriu, și

---

mânesci de religia greacă cu un cuvênt nici iobagilor nostri.

4. Quarto. Preotului românesc sĕ-i fie ertat din partea posteriorilor nostri a sĕvêrși slujba dimineața mai înnainte în casa Domnului, ear la vecernie oamenii nostri sĕ meargă mai înnainte la biserică și apoi preotul românesc de religiunea grecească cu iobagii nostri la olaltă în zorile de zi la Pasci nici într'un chip sĕ nu sufere strigările estra-ordinare și escesurile, cari, ca nisce obiceiuri ale neamului românesc

5. Quinto. Poporenii, cari n'ar voí sĕ plătească preotului român simbria sau a-i lucra în clacă sau a ajuta la biserică și la casa parochială, sau care n'ar asculta poruncile curatorului suprem, acela român sĕ se bată bine preste șezut (ut supra signatum est) și simbria tot sĕ i-o plătească preotului.

Noi mai sus numitele persoane domnesci subscriind contractul cu limbă vie, poruncim și orânduim posteriorilor nostri, sĕ împlinească punctele acestea contractuale, precum le-am împlinit și noi în viața noastră, ca așa sĕ se roage iobagii nostri și popa românesc de religiunea ortodocsă cătră Dumnezeu cel viu pentru noi și neamurile noastre, vĕzêndu și dênșii dela noi obedienta noastră a drepților posesori și tutori cătră Dzeu, lăsând prin aceasta bisericei greco-ortodocse un memorandum frumos și în secului acesta și în viața vecinică spre mărirea lui Dzeu Tatăl, în veci vecilor Amin.

Prin noi și în presența noastră:

Petru Literati, jurator de Havadtfö, m. p.
și Andreas Nagy de Erdöszentgyörgy m. p,

3. după desbaterea propunerilor ce eventual se vor face, să păşiţi

4. la alegerea noului comitet pentru periodul celor viitori trei ani.

Sibiiu, în 4 Martiu, 1887.

Reuniunea femeilor române din Sibiiu.

Ioana Bădilă, v.-presidentă. *V. Bologa.* secretar.

Raportul să ia la cunoscinţă.

Cassarul reuniunei raportează despre socotelile anului 1886 — cari se supun unei revisiuni prin o comisiune aleasă din sînul adunărei generale, — pentru care scop aceasta se suspinde.

Terminându-şi comisiunea lucrarea se redeschide adunarea şi după ce aceasta referează, că a aflat toate socotelile în deplină ordine, la propunerea ei, se dă comitetului absolutoriu.

Se păşesce la alegerea noului comitet şi a bărbaţilor de încredere pe periodul celor viitori 3 ani.

Dl Iacob Bologa se roagă ca cu privire la etatea sa înaintată să nu mai fie luat în combinaţiune la alegerea bărbaţilor de încredere.

Făcêndu-se alegerea prin vot secret, după scrutiniu se proclamă de aleşi

în comitet

doamnele: Ioana Bădilă, Elena Popovici Barcian, Minerva Brote, Otilia Comşa, Maria Cosma, Maria Crişian, Anna Ghibu, Anna Moga, Elena Popescu, Constanţa Pop, Alecsandrina Russu, Anastasia Toma.

Ca bărbaţi de încredere.

Domnii: Parteniu Cosma, Nicanor Frateş, Ioan Popoescu, baron David Urs de Mărgineam.

Cu conchiemarea noului comitet spre constituire se autorisează doamna Maria Cosma.

Verificarea procesului verbal se concrede unei comisiuni constătătoare din doamna Elisa Jekim şi domnii Septimiu Albini şi Victor Tordoşan.

Varietăţi.

* (Esamen de cualificaţiune preoţesc.) In 25 şi 26 a l. c. s'a ţinut esamenul de cualificaţiune preoţesc pentru a cărui depunere sa insinuat cu totul 12 teologi absoluţi şi după cum suntem informaţi toţi a prestat esamenul cu succes.

* (Promovare.) Ni se scrie din Graz: Românii de aici am avut astădi o bucurie mare. Domnul Iustin Colbasi de Ormenişiu, fiul domnului T. de Colbasi din Cut, a fost promovat de doctor în medicină univ.

Graz, 8 Martie, 1887. med *Tincu.*

* (Cas de moarte.) Asesorul consistorial, Zacharia Boiu a fost cercat greu de soarte. Fiul cel mai tiner al Domniei Sale **Victor,** a murit eri de difteritis.

Primească familia obidată simţemintele noastre de condolenţă.

Din partea familiei ni se trimite următoriul anunciu funebral:

Zacharie Boiu junior, asesor consistorial etc. împreuna cu soţia sa Calliope şi copii lor, anunţă prin aceasta tuturor rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor, că prea iubitul lor fiu, resp. frate, **Victor Eugen,** în urma unui repentin morb difteritic, a încetat din viaţă Vineri 27 Februariu (11 Martie) a. c, diminеaţa la 4 ¾ oare în etate de 9 ani şi 10 dile.

Rêmăşiţele pământesci ale scumpului nostru defunct se vor astruca Sâmbătă la 4 oare după ameadi în cimiteriul gr. or din suburbiul Josefin.

Cu privire la periculositatea boalei, ne rugăm pentru condolenţă tăcută.

* (Cas de moarte.) Comuna bisericească gr. orientală Agârbiciu (ppbiteratul Turdei) au suferit o mare perdere prin repausarea unuia dintre cei mai distinşi membri ai sei, cu numele **Mihail Sêrb,** în etate de 59 ani, urmată la 21 Februariu a. c. în urma unui morb de abia 5 dile.

Reposatul au fost model de crescin evlavios şi rêvnitoriu pentru biserica sa, tată esemplariu, ear blândeţa şi vieţa lui morală l'a făcut iubit înnaintea tuturor conlocuitorilor, dovadă despre aceasta, că la înmormêntarea lui, ce s'a sevêrşit la 23 a lunei curente a luat parte un număr de aproape 500 parochieni şi un număr însemnat dintre conlocuitorii nostri maghiari. Abstrăgând dela împrejurarea, că ritualele s'a sevêrşit conform vredniciei acestui parochian, amintesc încă, că 15 bărbaţi români contemporani ai defunctului şi consoţi de miliţie, au petrecut coscingul înarmaţi şi după depunerea remăşiţelor au dat salve în onoarea reposatului lor coleg. Comuna bisericească împreună cu vêd. soţiă şi cinci orfani remaşi împreună cu tatăl adênc bêtrân jălesc din inimă pe defunctul. Fiei ţêrina uşoară.

* (Instalarea noului patriarch în Constantinopol.) Dionisiu noul patriarch ecumenic fost până acum episcop în Adrianopol, sosind în Constantinopol pentru de a şi ocupa scaunul patriarhal, cu o pompă strălucită s'a presentat Sultanului în chioscul Jildis. În jurul lui se aflau Gavril metropolitul din Damasc, German metropolitul din Rodos, Stavraki effendi marele interpretor al patriarchului, şi Fern effendi ceremoniarul patriarchului.

Ajuns la locul de primire patriarchul a adresat sultanului în limba grecească o vorbire, pe care Stavraki effendi îndată a tradus'o în limba turcească. Cu cuvinte călduroase a rêspuns sultanul la vorbirea aceasta, oferind totdeodată cu mâna proprie Fericirei Sale marea cruce a ordinului Medjidje. Din chioscul Jildis patriarchul cu suita Sa, dimpreună cu mai multe trăsuri dela curte, s'a îndreptat către marea Poartă unde făcu visită lui Kiamil paşa, marelui vizir; Munir paşa ministrului de insterne, Said paşa ministrului de esterne şi Djeodet paşa ministrului de justiţie şi instrucţiune publică. De aci acompaniat de geandarmerie, dimpreună cu membrii sfântului sinod, cu întreagă suita sa, însoţit şi de 20 de diaconi călări, a ajuns în Fanar, unde 'şi ocupă scaunul. Înnainte de instalare Stavraki effendi a adresat patriarchului o vorbire La serbare preste tot a luat parte o mulţime considerabilă. — După cum se aude între fruntaşi greci s'au şi escat diferinţe de părere, deaceea credincioşii vechiului patriarch se vor purta cu reservă faţă de cel nou ales. Această însă nu e ceva nou în Constantinopol. El a fost întotdeauna scena de partide şi de neînţelegeri şi spiritul acela se vede, că n'a dispărut încă nici până astădi.

* (Mulţămită publică.) Dl secretar 1 al asociaţiunei transilvane George Bariţiu, a binevoit a dona pentru biblioteca scoalei civile de fete a asociaţiunei o colecţie de 19 scrieri românesci şi un esemplar din di ţionarul maghiar-român, elaborat şi edat de DSa; ear, un domn, care nu voesce să fie numit a donat pentru aceeaşi bibliotecă o colecţiune de 10 opuri în 37 volume din clasicii literaturei germâne şi o traducere germână în 5 volume a opurilor lui Shakespeare.

Pentru aceste binevoitoare daruri colegiul învĕţătoresc le aduce călduroasele sale mulţămite.

Sibiiu, 8 Martie, 1887.

Direcţiunea scoalei civile de fete în Sibiiu.

* („Alianţa franco-rusă şi cualiţia europeană".) Astfel este intitulată o broşură edată de un general rus, al cărei cuprins în împrejurările de astădi, merită a fi cunoscut mai deaproape. Cuprinsul pe scurt e următoriul:

Mai întâiu generalul rus arată, că esista o partidă germană la curtea din Petersburg, în frunte cu corupta şi trădătoarea de patrie, marea princesă Maria Pavlovna (soţia marelui principe Wladimir). Aceasta partidă s'a nimicit însĕ deodată cu esilarea marei princese. Pe Bulgari îi acusă autorul scrierei de nerecunoscători. Ca formulă pentru resolvarea încurcatei cestiuni bulgare, cât şi pentru o mai uşoară confederaţie a slavilor din monarchia austro-ungară şi peninsula balcanică, dênsul arată, că ar fi aceea, ca Rusia să devină protectoarea Bulgariei, stabilind o completă solidaritate politică şi economică între literaţi şi liberatori. De Turcia să nu se atingă, dacă ea va închide toate strimptorile de mare, aşa ca nici o flotă englesă să nu poată împedeca debarcarea ruşilor în Bulgaria, unde acestia de fapt şi de drept nu pot ajunge pe uscat. României îi propune generalul rus, ca preţ pentru trecerea Ruşilor pe teritoriul ei, anecsarea Ardealului, dar n'are încredere, dice dênsul, în regele german, şi în miniştrii antiruşi din Bucuresci. Pentru de a putea domina puterea proponderantă a Germaniei în Europa centrală. Rusia ar trebuí să pună în mişcare toată puterea sa, cu care este angagiată în Asia centrală. Aglia trebue ţinută în o astfel de încurcală în timpul, cât Rusia ar purta un resbel cu Germania şi Austro-Ungaria ca nici la un cas ea să nu poată să se amestece în alianţa germano-austro-ungară. Prin aceasta reţinere a Angliei dela combinaţiunile politicei europene, are să profite Francia, care a fost strimtorată din India de către Anglia în trecut şi e ameninţată tot de ea în toate interesele sale maritime şi coloniale, în present. În chipul acesta va sosí ţiua de resbunare mai întâiu pentru Waterloo, ear după aceea în starea de lucruri schimbată prin nimicirea Angliei, va putea să-şi resbune şi pentru Sedan.

* (Postal.) Pentru ocuparea postului de magistru postal în comuna Bêlcacia (Bolkács), comitatul Têrnavei mici, se escrie concurs, pelângă depunerea cauţiunei de 100 fl., încheerea de contract de oficial şi un salariu anual de 120 fl.; pausal de cancelarie 40 fl. şi 800 fl. pentru espediţiuni.

Rugările sunt a se adresa, în decurs de trei săptămâni, direcţiunei postale din Sibiiu.

Sibiiu, 7 Martiu, 1887.

* (Contele Goluchowski) ambasadorul austro-ungar la Bucuresci e gata dea pleca din Lemberg ca să-şi ocupe postul.

* (De ale Gloatelor.) În Budapesta la 12 Martiu a. c. se vor deschide trei cursuri pentru instruirea oficerilor la gloate, unul pentru infanterie şi doauă pentru cavalerie, menite anume pentru deputaţii dietali şi pentru membrii casei de sus.

* (Mulţămită publică.) Comitetul parochial gr. or. mai jos semnat, prin aceasta se simte plăcut îndatorat şi pre această cale, a da în numele comunei bisericesci espresiune adêncei sale mulţemiri, ce păstrează acelor membri ai parochiei, cari la necontenitele îndemnări ale P. O D. protopresbiter Petru Roşca, au procurat prin banii colectaţi de acum numitul domn, pentru biserica lor debil înzestrată un rênd de vestminte bisericesci frumoase cu preţul de 63 fl, şi un prapor de 35 fl. la procurarea căruia crescinul George Popa cu soacra sa au contribuit cu 20 fl. v. a.

Comitetul parochial al bisericei gr. or. Agârbiciu.

— Metalurgul nostru D. Leopold Schlett de şi de altă confesiune (rom. cat.) a donat bisericei noastre gr. or. din Roşia-montană o copcie de argint pentru a se folosí la haina preoţească — în preţ de 16 fl. şi afară de aceasta a mai oferit încă şi o sumă însemnată pentru acoperirea speselor, ce se recer la repararea stei noastre biserici, deci prin aceasta atât din parte-ne cât şi din partea comitetului parochial îi aducem sincera mulţămită — dorindu-i ca aceasta nobilă faptă să fie însutit resplătită şi tot-odată dorim din inimă, cumcă această faptă creştinească să afle resunet şi în inimile creştinilor noştrii dela această biserică, urmând nobilului esemplu — cu fileriul lor.

Din şiedinţa comitetului parochial gr. or. din Roşia-montană ţinută în 6 Martie st. n. 1887.

Nicolau Mestecan, paroch gr.-or. ca preşedinte. *Alesandru Ciora,* prim. curat gr -or. ca not. ad hoc.

* (*Ce istorisesc francesii în „Reichslande".*) În trunul dintre cele mai cu vază ţiare germane aflăm în primul loc, adecă la începutul articulului de fond împĕrtăşirea, că francesii ar fi rĕspândit scirea prin Elsaţia şi Lotaringia, că Papa s'a făcut protestant şi la ocasiunea binevenită.... va lua în căsĕtorie pe veduva principelui Bismarck.

* (Berea.) Asupra temei acesteia atât de gustoasă şi rĕcoritoare a ţinut profesorul Schvakhöfer în una din ţilele trecute o prelegere dintre cele mai interesante. În vorbirea s'a, după ce a arătat unele date statistice despre consumarea berei, schiţă în puţine cuvinte cum se urmează la producerea ei, vorbind despre ea, ca despre un element, ce împacă gustul şi nutreşte totdeodată, şi espuse către sfârşit şi diferitele metode de falsificare ale aceleia. Isvorul berei este de a se căuta în Egypet. Documentul acesta s'a aflat pe un papir, în care sta scris, cum un tată face împutare fiului seu, că umblă prea mult în birturi şi bea un fel de must de orz, asemenea berei noastre.

Dela Egypteni au învĕţat afierbe bere Etiopeni. Romanii despreţuiau berea, dar cu atât mai desvoltat era gustul pentru ea la popoarele din nordul Europei, cum erau Celţii şi Germanii. Mai populară a devenit berea însĕ în jumătatea întâiu a evului mediu. Mai întâiu monopolul fierberei de bere era în mâna mănăstirilor, şi numai mai târţiu a căpĕtat dreptul de fierbere şi cetăţi şi comune, până când în an. 1550 au câştigat supremaţia corporaţiunile. În an 1560 s'a aşedat cea dintâiu maşină de fierbere în Austria de jos şi anume în Viena. De aci apoi ca un potop s'a vĕrsat unda cea gâlbue peste Germania şi încetul cu încetul şi preste celelalte ţĕri, devenind beutura de predilecţiune până şi la dame.

Astădi nici idee n'are cineva despre cantitatea considerabilă de consumare a berei pe acelea timpuri. Din consemnările, ce ne-au rĕmas, se vede, că berea se bea pe atunci din urcioare, nu din nisce pahare de o măsură aşa de mică cum vedem astădi. Pe atunci nu era ceva rar, ca o damă chiar, să consume pe ţi şapte păn 'n opt măsuri de acelea. Numai după ce s'au încetăţênit şi surorile ei: cafeaua şi rachiul, cantitatea în consumarea berei a mai scăţut În timpul present însĕ ea a triumfat din nou. Consumarea ei astădi este şi mai mare ca atunci şi şi mai generală. In cei din urmă 20 de ani, întrebuinţarea berei a crescut în zecit, şi creste încă mereu. Astădi se produce pe fiecare an, pe întreg pământul 140 de milioane de hectolitri. Din aceasta considerabilă măsură cade pe Anglia 48 de milioane hectolitri, după ea urmează statele unite din nordul Americei, şi societăţile de fierbere germane fiecare cu câte 20 de milioane, Bavaria cu 12 şi Austro-Ungaria cu 11 milioane hectolitri. Mai multă însă consuma Bavaria, unde pentru fiecare individ vin pe an 245 de litre. Raportul acesta în Austro Ungaria e cu mult maimic, aci pentru un individ se vine numai 29 de litre In cele mai multe ţĕri, ministri de finanţe au luat gustul berei, prin un puternic acsis. In privinţa aceasta nici un stat nu se poate mesura cu Austro-Ungaria.

Monarchia noastră plăteste pe an numai 21 de milioane ca acsiz pentru bere, din acestea 8 milioane cad pe Bohemia, 6 milioane pe Austria de jos și 1 milion pe Ungaria și țările mărginașe în care un rol mai însemnat joacă rachiul. După ce a espus toate acestea profesorul Schvakhöfer, mai adaugă, că berea e de preferit tuturor celoralte beuturi spiritoase. Numirea de „pâne fluida" ar putea fi luată numai în sens metaforic, dar totuși își are îndreptățirea sa, căci berea cu elementele, ce o constitue lucră în un mod îmbătător, recoritor și nutritor totdeodată. Mai puțin decât vinul și decât celelalte beuturi alcoholice, este supusă berea falsificării, și ceea ce e lucrul principal, că nu-i strică. Falsificare se face mai cu seamă în mașinele de pe la țară, și și aci nu atât cu intențiune de câștig ceea-ce nici nu se rentează, ci numai din nepricepere. Prelegerea a fost ascultată cu multă plăcere, de numeroșii auditori.

* (Dare de seamă). — În urma apelului emis din partea subscrisului comitet au întrat în favoarea fondului de abcedare și legendare suma de 75 fl. v. a. și anume dela următorii domni din Brașov: domnii Frații Stănescu 20 fl., Dimitrie Jenciovici 10 fl., Gr. Birea 10 fl., P. M. Zănescu 10 fl., G. M. Zănescu 5 fl, Verdul (colectante) 20 fl., cărora prin aceasta li se esprimă cea mai cordială mulțămită.

Sperând, că nobilul scop ce urmărim și frumosul esemplu al d-lor mai sus amintiți va servi ca un indemn forte pentru on. public român cu dare de mână suntem cu toată stima.

Rodna veche, 25 Faur, 1887.

Porcius, președinte. — *Ioan Pop Reteganul*, prim-secretar.

Nr. 403 [1503] 1—1

Anunciu.

În sensul §-lui 124 din Regulamentul procedurei în cause matrimoniale se anunță, că conform sentinții Venerabilului Consistoriu archidiecesan dtto 28 Ianuariu 1887. Nr. 6605 B. ex 1886 s'a desființat definitiv căsătoria dintre Iuliana G. Neacșu și Nicolau Ivan ambii gr. or. din Vulcan.

Zernești, în 25 Februariu, 1887.

Oficiul ppresb. gr. or. al Branului.

Traian Mețian, protopresbiter.

Nr. 404 [1504] 1—1

Anunciu.

În sensul §-lui 124 din Regulamentul procedurei în cause matrimoniale se anunță, că conform sentinții Venerabilului Consistoriu archidiecesan dtto 20 Ianuariu 1887 Nr. 6603 B. ex 1886, s'a desființat definitiv căsătoria dintre Miron Preda din Vulcan și Marina Ticușan din Codlea ambii de religiunea gr. or.

Zernești, 25 Februariu, 1887.

Oficiul ppresb. gr. or. al Branului.

Traian Mețian, protopresbiter.

Avis! [1506] 1—3

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoscința p. t. public că **„Petrăria"** (Steinmetzerei) pâna acum a dlui Wenzel Wohanka, a trecut în posesiunea mea, *și efectuez tot feliul de lucrări, ce taie în această ramură, monumente de peatră din țeară și străinătate* solid și cu prețuri moderate, răzimat pe esperiența de mai mulți ani ce am făcut la dl Iosif Roubicsek din loc, me rog de succursul onoratului public.

Nicolau Gabor.

Sibiiu, strada Heidengasse Nr. 9.

Nr. 1287/1887 [1502] 2—3

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoscință tuturor celor interesați, că în causa comasărei hotarului comunei Șuplac (K. Széplak) pentru statorirea lucrărilor pregătitoare, regularea representărei, alegerea ingineriului și statorirea speselor se pune și de pertractare ziua de **4 Aprilie a. c. st. n. 9 oare a. m.** ce se va ține la fața locului în comuna Suplac la casa satului.

La această pertractare se citează toți interesații cu aceea observare, că în înțelesul §-lui 44 din instrucțiunea pentru causele urbariale, neparticiparea nu poate împedeca începerea lucrărilor.

Elisabetopole, 7 Martiu, 1887.

În numele tribunalului

Szenkovits Dénes, jude.

Esarêndare.

Pe hotarul comunei **Cubleșul ungurese** (Magyar Köblös) comitatul Solnoc Dobâca începênd dela Sângiorgiul a. c. pe **3 sau mai mulți ani** se află de esarêndat pentru *păsunat de oi* (Hodaie) un complecs arătoriu și fênaț de 617 jugere catastrale.

Deslușiri mai de aproape se pot căpăta dela *Mateiu Pop Gridean* în *Mureș-Oșorheiu.* [1505] 1—3

„Ardeleana"

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Contul bilanțului.

Active:		fl. cr.	Passive:	fl. cr.
Cassa în numărar		4,959.30	Capital social:	
Monetă		171.28	800 acțiuni à fl. 50	40.000.—
Cambii de bancă		100,177.—	Fondul de reservă	52.—
Împrumuturi pe hipotece		21,346.—	Depuneri pentru fructificare	87,005.60
Împrumuturi pe oblig. cu cavenți		9,006.—	Interese anticipate pro 1887	3,276.10
Împrumuturi pe efecte publice		1,000.—	Diverse conturi creditoare	845.12
Mobiliar	fl. 476.70		Profit curat	6,285.27
după amortisare de	„ 95.34	381.36		
Spese de fundare	fl. 604.50			
după amortisare de	„ 181.35	423.15		
		137,464.09		137,464.09

Orăștie, la 31 Decembre, 1886.

Iosif de Orbonaș m. p., membru al direcțiunei. — **Samuil Pop** m. p., membru al direcțiunei. — **Dr. Ioan Mihu** m. p., director esecutiv. — **Aurel Popoviciu Barcianu** m. p., comptabil.

Subsemnatul comitet am esaminat bilanțul present și confrontându-l cu registrele principale și ausiliare ale societății ținute în bună regulă, l-am găsit în consonanță cu aceleași și esact.

Orăștie, la 2 Februarie, 1887. [1507] 1—1

Comitetul de supraveghiare:

Dr. Stefan Erdélyi m. p. Dr. A. Tincu m. p. Laurian Barceanu m. p.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Cincia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uióara	1.13	—	—	10.9
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Cincia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orăștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orăștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.0

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 23 Sibiiu, Marți 3/15 Martiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 2 Martiu, 1887.

În coloanele acestui diuar ne am ocupat adeseori de cestiuni bisericesci și am accentuat mereu acurateța, ce trebue sĕ-și o impună organele bisericesci, într'altele a îngrigí ca averile bisericilor sĕ se administreze în regulă și după calculii cei mai siguri de a se sporí și fructifica. Totdeuna am pus mare pond pe regulata funcționare a organelor subalterne și în special, nu fără cuvênt am susținut, că de o sporire și o administrare regulată nu poate fi vorba, până când oficiile protopresbiterale nu-și vor face cel mai mare scrupul tocmai din acest resort al agendelor lor. Consistoriul poate esmite o mulțime de ordinațiuni una mai salutară de cât ceealaltă, dacă cei chemați a esecuta aceste ordinațiuni le pun la grindă, ca sĕ nu le mai ia în mână.

Nu vrem sĕ învinovățim pe nimenea, dar cu privire la esecutarea articlului de lege XXXI din anul 1879 se observă la noi mari scăderi, neiertate întrelăsări, de unde urmează daune înfricoșate.

În sensul acelei legi § 18 trebue ca toate comunele bisericesci ca proprietari de păduri sĕ-și facă prin esperți un plan de esploatare.

Nu tocmai toate, dar o parte însemnată din comunele bisericesci sunt proprietari de păduri și în sensul acelei legi până în anul 1884 va se dică 5 ani după promulgarea acelei legi — deja trebuia sĕ aibă planul de esploatare aprobat de comitetul administrativ al municipiului, resp. de secțiunea silvanală. Anul domnului 1884 deja se numeră între cei morți, dar cu toate acestea puține, de tot puține biserici și-au dat silință sĕ satisfacă dispositiunei atât de clare a legei.

După espirarea terminului, de sigur că purcedênd din casuri concrete, consistoriul archidiecesan a esmis un circulariu energic și de conținut limpede, prin care a notificat comunelor bisericesci, ca sĕ îngrijască și sĕ satisfacă legei din 1879 față de pădurile, ce le administrează. Terminul atât pentru comunele bisericesci cât și pentru protopresbiteri a espirat cu 15 Februariu și așa ar trebuí ca lucrurile sĕ se găsească în ordine. —

Ei, dar din întêmplare nu e așa.

Cele mai multe comune nedându-și seamă cu resultatele, ce urmează din o astfeliu de negligență, încă nici acum nu au satisfăcut legei și cu atât mai puțin cerculariului consistorial.

Ce urmează de aci?

De sigur, că avantagiu pentru biserică nu!

În multe comune proprietarii de pământ urgează segregarea pădurilor, ear de ale lor au îngrijit și le au tăiat, prefăcând lemnele în monetă sunătoare și nesunătoare. Comunele bisericesci stau în față alternativei: sau sĕ taie și ele pădurile — dar neavênd planul de esploatare sĕ se espună unor pedepse grosave, sau sĕ nu le taie și atunci la o eventuală segregare domnii vor îngrijí, ca locurile cu păduri sĕ le capete ei, ear cele sterpe sĕ remână comunelor bisericesci. Cine se mai îndoiesce despre daunele, ce vor urma din astfeliu de intrelesări neiertate, și nu este destul de precaut față cu acest nou soiu de pericul pentru biserica noastră și averile ei, n'are decât sĕ dea nițică roată prin comitatele vecine.

Am dis mereu și mereu, „preoți cu crucea în frunte“ și nu am putut accentua din destul și din rĕsputeri dorința noastă, ca preoțimea noastră sĕ fie cu mare priveghere la astfel de lucruri, din cari resultă pagube pentru biserică, dar vocea noastră a rĕsunat prea de multe ori în pustie.

Ce ar fi deci de făcut?

După părerea noastră, când se esmit astfel de circulare de mai mare importanță și afund tăietoare în afacerile și averile bisericilor cel mai curat mod de procedere este acela, dacă șeful tractului conchiamă pe preoțime la o convenire și dă preoților esplicări, le pune la inimă interesul bisericei și al averilor ei și apoi cu aceea ocasiune, făcênd atent pe fiecare despre urmările in eventum daunele, ce ar resulta din o astfel de negligință, sĕ-i se înmanueze circulariul și sĕ-i se pună în vedere și responsabilitatea.

În chipul acesta s'ar face mare servițiu bisericei și causelor ei. Cause de natura aceasta pot obvení în un an 2 sau 3 și apoi tocmai preoțimea noastră are mare lipsă de întruniri de acestea, în cari sĕ desbată causele ținătoare de resortul seu și așa sĕ proceadă cu toții uniform și corect.

La noi partea cea mai mare nu procede așa. Circularele pe multe locuri se espedează tot ca pe vremea lui Noe, și oficiile parochiale le primesc de multeori după espirarea terminului, de unde urmează, că oficiul parochial 'și cugetă în sine și cu oare care dreptate. de ar fi fost lucrul așa de cu interes, de sigur s'ar fi espedat mai de timpuriu și de sigur, că is'ar fi dat mai multă atențiune din partea organelor superioare.“

Eacă dar, ce resultă din o administrație neregulată și din o neînțelegere unde e vorba de averi, cari represintă capitale însemnate. Pentru astfel de casuri epitropii parochiali — onoare escepțiunilor — nu prea sunt în stare sĕ corespundă, ci trebue sĕ le ia în mână cărmaciul cel natural, preotul.

Foarte rĕu fac deci oamenii de prin comunele noastre bisericesci, cari nici ei nu lucră, nici pe aceia, cari ar voí sĕ lucre, nu-i lasă, ci încurcă trebile în dauna celor mai vitale interese.

Consult deci și neapĕrat necesariu este, ca preoțimea din diferite tracturi sĕ se întrunească mai des sĕ discute cestiuni de importanță, ear cel chemat a fi lumina lumei și sarea tractului, șeful, sĕ fie acolo la locul seu cu sfatul și înțelepciunea precum și cu probata sa esperință în ori ce soiu de afaceri.

Numai așa nu vom îndura perderi, numai așa vom salva marile interese ale bisericei și averile lor câștigate de protopărinți cu sudori amare ca strănepoții sĕ le ia folosul, ear nu sĕ le lase prada uneltirilor strĕine.

Scriem aceste din unele casuri concrete, unde periculul e la ușă, iminent, dar nu numim nume, căci „nomina sunt odiosa,“ credem însĕ, că cei cu musca pe căciulă se vor trezí din letargia cea pĕcătoasă și vor pune mâna pe lucru.

Revista politică.

Situațiunea politică a întrat în fase de tot pacinice; svonul cel mare, ce se făcuse despre isbucnirea unui rĕsboiu cu sosirea primăverei, parcă a fost menit numai sĕ amețească lumea, căci cu cât mai multe dile a le primăverei se perd în vecinicie, cu atât norii grei și amenințători dispar mai tare. Numai chiar ursita Bulgariei pare, că urzesce încă la neînțelegeri și probabil e, că neînțelegerile în cestiunea Bulgariei vor fi fatale multor state europene.

În monarchia noastră spiritele sunt cu totul liniștite, mai ales de când Maj. Sa împĕratul a asigurat pe Dr. Smolka, că nu crede posibilă isbucnirea unui rĕsboiu. După ce creditele de 52½ milioane s'au votat și hotărîrea delegațiunilor a fost sancționată, ministrii de finanță au presentat proiectul de lege, care conține modalitatea, cum sĕ se acopere aceasta sumă.

În privința sumei, ce cade pe Ungaria a presentat un proiect dl Tisza, înregistrându-l sub titula de afacerile comune estra-ordinare, care sumă se va acoperí pe calea unei operațiuni de credit.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

O serie de documente și date istorice

de sub episcopul eparchiei greco-orientale române a Transilvaniei, Gedeon Nichitici, care sêrb de națională-tate, a fost cel dintâiu episcop după restaurarea eparchiei în urma vacanției de 83 ani, causată prin „unire“ sau „unație.“

Anii 1783—1788.

Între mai multe manuscrise,*) ce posed dela strămoșul meu Popa Bucur Pușcaș și dela moșul meu, Popa Leonte Pușcaș din Sohodolul Branului, se află și o colecțiune de ordinățiuni episcopesci, de dispoțiuni ale magistratului Brașovului și alte notițe de înteres istoric din jumĕtatea a doua a secolului al 18-lea și din deceniile prime ale secolului nostru. Din acestea am ales și destinat spre publicare, pe acelea, cari au mai multă valoare istorică pentru timpul acela.

Datele acestea se refer mai ales la activitatea celor doi episcopi greco-orientali de națională-te sêrbi în eparchia Ardealului adecă de sub episcopii Gedeon Nichitici și Gerasim Adamovici, cari ambi sunt îngropați în comuna Rĕșinari. Ele sunt destul de interesante pentru istoria noastră bisericească și merită a fi adunate, mai ales din causă, că în archivul archiepiscopiei noastre din Sibiiu nu se mai păstrează asemenea date, fiind nimicit întreg archivul episcopiei noastre din anii înnainte de 1848 prin revoluțiunea din acest an. Este trebuința, ca din datele, ce se mai află ici-colea sĕ se facă colecțiuni, ca din ele sĕ poată afla datele necesare cei ce ar fi chemați sĕ compună istoria bisericei noastre din Ardeal în mod și mai complet și mai sistematic.

Seria datelor acestora în formă de ordinățiuni episcopesci, o întroducem cu alte trei acte contimporane, care în copii ne venirĕ la mână pe altă cale și adecă:

1. Resoluțiunea impĕrătească din 6 Nevombre 1783 despre denumirea lui Gedeon Nichitici de episcop al românilor greco-orientali din Ardeal.

2. O adresă a guvernatorului baron Bruckenthal cătră episcopul Gedeon Nichitici privitoare la înființarea de seminar și scoli pentru românii greco-orientali.

3. Un estras alăturat la hârtia de sub 2), despre un rescript împĕrătesc din 14 Iulie 1785, privitoare la acelaș obiect.

Încheierea o vom face cu reproducerea după originalul, ce-'l posedem, a notițelor oficioase despre resultatul visitațiuneii, ce o a făcut episcopul Gedeon Nichitici în eparchia sa, în anul 1787.*)

O copie în limba latină de pe resoluțiunea impĕrătească dela 6 Novembre 1783, adresată patriarhului sêrbesc, prin care dintre candidații propuși impĕratului spre a fi denumit de episcop al Ardealului, cu numĕrul R. 307 din 1783 impĕratul denumesce de episcop al eparchiei vĕduvite a Ardealului pre Gedeon Nichitici, pe lângă salariul anual de 4000 florini cu locuința în Sibiiu. Tot prin aceasta resoluțiune se face denumitul episcop dependent în cele dogmatice și spirituale de patriarchul sêrbesc și și de sinod, la care are dreptul a participa ca și ceialalți episcopi sêrbesci fără a se bucura de drepturile ce le are națiia ilirică în Ungaria.

Tecstul resoluțiunei este următoriul:

„*Altissima Resolutio*

„ddto 6-ae Novembris 1783, quoad episcopatum „Transylvaniensem.

„Iis, quae Exellentia Vestra pro vacante in Tran„sylvania G. n. u. r. Episcopatu restaurando sub „7-a proximo praeteriti mensis proposuerat Individuis

*) Cuprinsul lor este mai ales materie bisericească, religioasă, morală. De interes este la aceste manuscrise și scrisoarea frumoasă și ornamentica literilor inițiale și a altor figuri, aflătoare în manuscris, din cari la timpul seu voiu reproduce „facsimile“ prin fotografie.

*) Despre acest operat vom vorbí ceva mai pe larg la locul, unde se va reproduce. Deocamdată atâta însemnăm, că s'a aflat la familia parochului Iosof din Tilișca.

O violentă mişcare anti-ungurească s'a produs în cehi. Acestea adecă au întemeiat aşa numita liga cehică contra provenienţelor unguresci. Aceasta a fost şi causa de deputatul Ludovic Lang a scris un lung articul în „Nemzet," cualificând această atitudine de o tulburare, făcută fără pic de judecată, care poate urzí mari încurcăli în politica monarchiei şi mai ales, ură între naţionalităţi. Crearea unei asemenea lige va da nascere unei lige unguresci contra fabricaţiunilor boheme. Ungaria, ḑice articolul, n'are causă a se îngriji de aceasta mişcare, industria ungurească e cu mult mai însemnată de cât pot crede contrarii şi un impuls puternic în aceasta direcţiune va produce resultate admirabile. Dacă cehii sunt conduşi de un şovinism aşa de orb, că vor sĕ consume numai bucate bohemesci, va avea şi fie care ungur atâta însufleţire patriotică şi datorinţă a consciinţii, d'a nu mai cumpĕra nici un articul din industria bohemă. — Acestea se întêmplă între părţile monarchiei noastre, pe când încă convenţiunea vamală cu Romănia se află tot în stadiul de mai înnainte. Delegaţii români se aşteaptă cu mare nerăbdare în Viena. Românii pun mare pond pe convenţiunea veterinară şi se crede, că dacă afacerea aceasta va avea resultatul dorit toate celelalte lucrări cu privire la încheierea convenţiunei nu vor întimpina greutăţi. In momentele de faţă se află camera română în pertractări cu guvernul german, resultatele sunt favoritoare şi asta decurgere a pertractărilor e privită în Bucuresci ca o uşurare la încheerea convenţiunei cu monarchia noastră.

În Germania se fac mari pregătiri pentru serbarea aniversărei împĕratului. Ḑiua nasterei bĕtrânului monarch va fi de mare importanţă în cestiunile diplomatice deoare-ce lui Bismarck i-se dă ocasiunea d'a vorbí în capitala imperiului cu cele mai de căpetenie persoane şi astfel se vor face multe destăinuiri politice. Din partea României vor fi părtaşi la aceasta serbare regele şi regina însoţiţi de dnul Sturdza; din monarchia noastră va participa principele de coroană; apoi regele Belgiei, ear din partea Rusiei însuşi Ţarul şi Ţarevna şi marele duce Vladimir. In capitala Germaniei petrece de mai mult timp savantul frances Lesseps, care se bucură de o mare vadă la curtea din Berlin. Acest ilustru bărbat după cum asigură „Berl. Tagblatt" la o convorbire cu persoane diplomatice a asigurat, că toate motivele, cari aveau temerile de rĕsboiu s'au delăturat. Şi Herbette, care era de faţă declară, că năsuinţa sa e îndreptată a ţiné cele mai amicale relaţiuni cu Germania. La soireaua dată la Curte în onoarea lui Lesseps, a şedut savantul frances cu principele de coroană german şi cu Moltke, ear cu împĕratul german a vorbit foarte mult despre esposiţia cea grandioasă din 1889, ce se va face la Paris şi despre participarea Germaniei la această sĕrbare.

Regenţa bulgară stărue cu totd'adinsul, ca sobrania sĕ fie convocată încă în luna lui Martie. In această adunare vor vení membrii deputaţiunei bulgare, Stoilow, Grekow şi Kaltschew şi vor face cunoscut resultatul informaţiunilor dela cabinetele europene; apoi se va vorbí despre ţinuta Bulgariei şi despre puterea ocârmuitoare a ţĕrei, despre revolta din urmă şi cu asta ocasiune se vor cetí şi corespondenţele conducătorilor revoluţiunei. Rusia după cum scrie „Jur. de St. Petersb." şa concentrat mulţime de trupe la Varşovia şi activitatea militară e mare; ear marele duce Nicolaevici, care trăia retras în Crimea a fost chiemat de Ţar la Curte. După o depeşă, a îndemnat pe Turcia, ca sĕ se pregătească a ocupa Bulgaria şi a face ordine.

Epistola

deputatului Ludovic Mocsáry cătră preşedintele partidului independent din Halas.

„Stimate Dle preşedinte!

Conclusul adus în 6 a lunei curente, din partea partidului independent din Kiskun-Halas şi care a-ţi binevoit a mi-l împărtăşí, l'am primit. Hotărîrea aprobătoare a partidului mi-a causat bucurie şi mi-a escitat simţ de recunoscinţă. Aceia, cari m'au atăcat pentru opiniunile mele descoperite în cestiunea naţionalităţilor, au mers până a me cualifica de trădătoriu de patrie; de aceasta acusă însĕ me va scăpa conclusul partidului independent din Halas, pentru că ori cine va recunoasce, că civilor unui oraş neaoş maghiar nu le permite nici raţiunea nici inima, a lua sub scutul lor pe un trădătoriu de patrie; nu le este permis sĕ aproabe şi sĕ primească atari păreri, pe cari, dacă le profesezi, înseamnă trădare de patrie.

Pentru aceasta îmi esprim mulţămita mea stimaţilor mei alegĕtori, în ce privesce special persoana mea proprie; însĕ din conclusul acesta mai resultă un lucru şi mai important, decât justificarea neînsemnatei mele persoane. Onorata adunare a partidului nu s'a mulţămit numai a apĕra, — faţă cu procedura nedeamnă a partidului contrariu, — pe acela, pe care la alegerea de deputat l'a onorat cu încrederea sa, ci a luat o posiţie hotărîtă faţă de curentul, ce domnesce în cestiunea naţionalităţilor, care curent alt resultat nu poate avea, decât sĕ pună pe picior de rĕsboiu jumĕtatea locuitorilor ţĕrii contra celeilalte jumĕtăţi, sĕ amărască şi sĕ lipsească de speranţa de a putea locuí în pace pe aceia, a căror dorinţă ferbinte e, ca alipindu-se de patrie, sĕ trăiască în pace cu maghiarii, precum aceasta s'a întêmplat în decurs de o mie de ani. Acesta e un lucru de mare importanţă, stimate dle preşedinte! Nu mai sum singur, când forţat de convingerea mea firmă mi-am ridicat debila mea voce; mi-se aproabă părerile nu numai între patru ochi, şi prin amicale strângeri de mână de cătră bărbaţi mulţi si cu posiţii înalte, dar chiar de elita ungurimii, la audul tuturor cetăţenilor se ridică imn, care în privinţa naţionalităţilor — credincios politicei tradiţionale, — şi acum vestesce, că dreptatea şi ecuitatea e cea mai bună politică.

Da, pe urmele strămoşilor nostri umblă maioritatea locuitorilor din oraşul Halas. Naţiunea maghiară, sub casa domnitoare a lui Arpád şi a celei micste, a fost capabilă a îndeplini lucruri mari şi glorioase, cu toate că ca şi acum locuitorii ţĕrii în privinţa limbei şi a naţionalităţii au fost de mai multe feliuri. Naţiunea maghiară nici odată nu s'a nisuit, a forţa unitatea limbii cu foc şi cu sabie, ci fără privire la naţionalitate, l-a considerat pe fie-care individ de cive al patriei cu drepturi egale, ce se adeveresce prin împregiurarea, că privilegiul de nobil, ce se privia în timpurile de mai nainte ca totalitatea drepturilor civice, se da tuturor cetăţenilor fără de nici o deosebire de naţionalitate. Şi cu toate acestea nimic nu ne-au stat în cale ca naţiunea maghiară sĕ marcheze istoria patriei, şi nimic n'a împedecat naţiunea maghiară şi nu o va împedeca nici pe viitor, ca sĕ-şi ţină rolul de conducĕtoriu, care nici când n'a fost tras la îndoială din partea celorlalte naţionalităţi. Noi nu avem lipsă, ca prin continua ameninţare a păcii interne sĕ ne forţăm pentru realisarea unui scop nerealisabil, n'avem lipsă ca prin o atare aspiraţiune vană sĕ aruncăm marea mulţime a concetăţenilor nostri în braţele acelora, cari numai pe lângă sacrificarea independenţii noastre ar fi aplicaţi a ne da mână de ajutor la maghiarisarea forţată: noue ne ajunge dacă sub farmecul valoarei morale a naţiunii maghiare toate naţionalităţile din patrie prin iubire împrumutată de patrie şi cu puteri unite s'ar nisuí întru realisarea scopurilor mari şi indispensabile ale statului; aceasta se va întêmpla, dacă naţionalităţile nu vor fi împedecate din partea noastră nici în viaţa de stat, nici pe terenul social întru cultivarea lor liberă şi întru susţinerea individualităţii lor naţionale, ceeace naţionalităţile o privesc de o urmare firească a libertăţii individuale şi civice.

Imnul din Halas va influinţa în mod alinător şi totodată asigurător asupra tuturor acelora, cari în cestiunea naţionalităţilor şau perdut toată speranţa, că s'ar mai afla vr'un mijloc ca naţionalităţile din patrie sĕ poată locuí în pace împreună. Vocea mea debilă, — după dovedile, ce le am în mână, încă, în direcţiunea aceasta a influinţat, şi nu într'acolo, — ca pe inimicii presupuşi ai patriei sĕ-i împingĕne la o duşmănie şi mai declarată; cu atât mai bun efect va avea însĕ aceea declaraţiune, care 'şi are sorgintea dela maioritatea unui oraş neaoş maghiar, care se distinge prin inteligenţă şi prin un simţ adevĕrat unguresc.

Prin aceasta, stimate dle preşedinte, numai patriei a-ţi servit!

Primiţi espresiunea repetitei mele mulţămiri şi consideraţiuni, rĕmânênd

Budapesta, 8 Martiu, 1887.

Al DTale plecat serv
Ludovic Mocsáry,
deputat dietal.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român".

Viena, 22 Faur, n. 1887.

Gloatele. — Asigurarea de rĕsboiu. — Dr. Ferdinand Arlt. — Iubileul contelui Taaffe. —

Dacă va scrie cine-va istoria anului 1887, nu cred, sĕ-i poată afla un titlu mai potrivit, decât: „Ajunul rĕsboiului." În el s'au votat atâtea milioane pentru de a ne asigura la eventualitatea unui rĕsboiu, în el păşesce în viaţă instituţiunea gloatelor.

Gloatele! Ce sujet bogat pentru conversaţii, jurnale umoristice, carneval şi Dumneḑeu mai scie câte.

Cuvêntul „gloate" pe aici a devenit, cum ḑice neamţul „aripat." În carneval la balurile mascate, la petreceri sociale, figurile de glotaşi, cu uniforma lor petecită, chipiul spart, baioneta pusă de andĕratele şi blusa pe dos, dădeau contingentul cel mai hazliu şi mai mare. Jurnalele humoristice şi „Volkssängerii" au dat de un material foarte lucrativ în cestiunea gloatelor, pe care o esploatează în draga voia lor şi a publicului, care se amusează de caraghioslicuri. Mai apoi firma de „glotaş" a străbătut în terminologia de reclamă a capitalei astfeliu, că prăjituri, pâni, păpuşe, jucării se vênd aḑi provĕḑute cu epitetul „Landsturm."

Dar şi într'o altă mai serioasă direcţiune, se amintesce aḑi cestiunea gloatelor, foarte des. E vorba de asigurarea de rĕsboiu, în privinţa căreia se vede, că banca „Transilvania" din Sibiiu a luat deja paşii necesari.

În cercurile financiare ale capitalei se discută mult asupra cestiunei, însĕ până acum fără un succes definitiv. Nu sunt în clar oamenii, ce are sĕ se facă, în cas dacă asigurarea de rĕsboiu va avea de resultat un deficit mai mare în sarcina băncilor

---

„Suae Majestati Sacrosantissimae demisse relatis dig-
„nata est Eadem altissima primo loco propositum Gedeo-
„nem Nichitics pro episcopo in Transylvania non
„unito denominare; vultque benignissime, ut idem
„penes 4000 fl. salarium ex objectis in Regno quoque
„Hungariae usuvenientibus percepiendum, sedem habi-
„tationis Cibinii figat et in Dogmaticis et pure Spiri-
„tualibus ab Excellentia Vestra et Sinodo Archiepis-
„copali dependeat, huicque Synodo uti reliqui episcopi
„non uniti interveniat, ab omnibus tamen, quibus
„natio in Hungaria Illyrica fruitur Privilegiis exclusus
„sit. Altissimam hanc Resolutionem ea cum requisitione
„Excellentiae Vestrae significandam duxi, ut neo de-
„nominatum Episcopum de illa plenarie instruere et
„quam primum concreditum sibi in Bucovina negotium
„confecerit, pro recipiendis Collationalibus ulteriori-
„que agendorum instructione horsum inviare non
„gravetur. Ceterum solita cum observantia perse-
„vero Exellentiae Vestrae. Viennae 6-ae Novembris,
„1783. Servus obligatissimus Comes Franciscus Eszter-
„házy m. p.

„Excellentissimo ac Reverendissimo Arhiepiscopo
„Carlovitiensi Moysi Putnik. —

2. Prin adresa din 30 August 1785, guvernatorul ţĕrii, baronul Bruckenthal, comunică episcopului Gedeon Nichitici un estras din rescriptul regesc datat din 14 Iulie 1785, prin care împĕratul Iosif II pune în edere înfiinţarea unui seminar pentru clerul neunit în Timişoara din propriile mijloace şi dispune a se studia şi a i-se face propunere, cum s'ar putea înfiinţa o scoală trivială şi totdeodată normală pentru românii greco-orientali.

Acest act de graţie împĕrătească se aduce în legătură cu evenimentele revoluţiunei din 1784 şi prin el se intenţionează de a face o mulţămire românilor greco-orientali sau neuniţi, precum se numiau atunci. Bună-voinţa împĕrătească a rĕmas însĕ faţă de românii greco-orientali şi de astă-dată nerealisată, pentrucă nu scim, sĕ se fi înfiinţat în Timişoara cândva, vre-un seminar pentru clerul neunit, nici careva scoală normală sau trivială din mijloacele erariului. Cum vine însĕ, că chiar cetatea Timişoara s'a ales ca loc pentru înfiinţarea unui seminar pentru clerul neunit din Transilvania, remâne încă o enigmă de deslegat. Noi însĕ credem, că nu greşim, dacă susţinem, că causa a fost tot aceea, pentru care episcopii români greco-orientali, după restaurarea erarchiei bisericesci, nu erau suferiţi în Sibiiu, ci trebuiră sĕ locuiască în Rĕşinari, precum scim despre episcopii Gedeon Nichitici şi Gerasim Adamoviciu. Mai scim şi aceea, că şi mai târḑiu episcopului Vasilie Moga, i-a fost un lucru dintre cele mai grele, ca pe banii sei sĕ cumpere o casă în cetatea Sibiiului. Esplicarea ar urma dela sine, dacă lângă prejudeţele sasilor din Ardeal mai luăm şi aceea, că în fruntea guvernului se afla un sas.

Din toate se vede, că sus erau cele mai bune intenţiuni şi faţă de românii gr-or., jos însĕ acele intenţiuni se paralisau, dacă nu altcum dară, prin modalităţi de felul acesta, după cari pentru românii din ţara Ardealului, nu se afla loc pentru un seminar decât într'un oraş afară de ţeară.

Tecstul adresei gubernatorului, baronului Bruckenthal, cătră episcopul Gedeon Nichitici, este, după o copie, ce o posedem, următorul:

ad Nrum 6315/1785.

„Reverendissime Domine Episcope, nobis observande!

„Plusquam paterna est Sacratissimae Suae Maje-
„statis, qua in magis magisque exaltandam populorum
„suorum felicitatem fertur, intentio; perspecto enim eo,
„quod principalis potenti tumultus causa in naturali ple-
„bis valachicae ruditate et extrema tam quood bonos mo-
„res, quam ipsam etiam religionem ignorantia sita sit, ad
„excolendum societatique humanae magis ad tempe-
„randum hunc quoque populum Benignum suum
„convertere dignata est animum, eoque fine Semina-
„rium pro Clero non Unito in Libera Regiaque civitate
„Temesvár e propyis sumptibus instituere decrevit.
„quae Clementissima resolutio dum Reverendissimae Do-
„minationi Vestrae pro praevia saltem notitia comu-
„nicatur, ulterius eaedem Dominationi Vestrae intimari,
„ut in conformitate acclusi Regii Rescripti ddto 14
„Julii a. c. emanati extractus, quo intelligenter cum
„D. Scholarum Nationalium Inspectore Martonffi pla-

de asigurare, — un lucru, care considerând noutatea risicului, este foarte posibil. Au se poarte în casul acesta pagubi toți asigurații pe viață a băncilor de asigurare mutuală, așa dar și femeile și bărbații neobligați la gloate, — ori au sĕ o supoarte numai membrii asigurați de rĕsboiu? În casul din urmă basa de repartițiune ar fi mai restrînsă și astfeliu stabilitatea mai mică. Altă cestiune pendentă este, că nu se poate priví la clasificarea risicului de rĕsboiu, la înrĕutățirea stărei sanitare a indivizilor, care în urma marilor și neobicinuitelor strapațe poate sĕ fie foarte posibilă, — de oare-ce lipsesc ori-ce deslușiri statistice în archiva militară în asta privință.

* * *

Luni a reposat aci Dr. Ferdinand cavaler de Arlt, unul dintre capacitățile medicale ale universității din Viena. Arlt s'a născut la 18 Aprilie 1812 în Obergraupen lângă Teplitz. La anul 1846 ajunse profesor suplent de oculistică la universitatea din Praga. În anul acesta și-a edat primul op: „Îngrigirea ochiului în stare sănĕtoasă și bolnavă cu un apendice despre ochielari.“ Trei ani în urmă devenì profesor ordinar al universității din Praga, ear la 1856 al universității din Viena. Renumele seu de ocolist și l-a întemeiat prin opul seu voluminos (3 tomuri) „Boalele ochiului.“

Universitatea din Viena a perdut într'ênsul pe unul din luceferii sei.

* * *

Tot luni și-a serbat contele Taaffe, ministrul president, iubileul de 20 de ani dela primirea primului seu portofoliu ministerial. Sunt frumoase, și nobile cuvintele rostite cu această ocasiune de el cătră corpul oficianților ministeriali. „Crescut „însu-mi în scoala de funcționar și fălos de ea, — „a dis contele Taafe, — am avut ocasiunea în de„cursul lungului meu serviciu ca ministru, a prețuí „vîrtuțile corpului nostru de funcționari, și impor„tanța, ce o are tocmai în statul nostru. Cu satis„facție pot sĕ constat, că spiritul lăudat al ofician„ților austriaci, devotamentul întru împlinirea dato„rințelor, activitatea obiectivă și alipirea la marea „idee a statului, — nici în momentele cele mai critice „nu le-am vĕdut, clătinându-se. Numai astfel de „vîrtuți sunt în stare sĕ conducă viața „de stat la resultate durabile. Susțineți „DV frumoasa tradițiune și remâneți tari în iubi„rea cătră împĕrat și țeară.“

Frumoase și justificate cuvinte.

Trist este numai, că sunt puțini ministrii, cari vor sĕ prescrie astfel de nobile tendințe funcționarilor de stat, — și mai puțini, cari pot sĕ le afirme despre dênșii fără sĕ fie desmințiți. *Yff.*

Varietăți.

* M. Sa împĕratul s'a îndurat prea grațios a dărui pentru reconstruirea scoalei gr. or. din Brestovaț 100 fl.

* Pentru multele dovedi de iubire și condolență, ce ni s'au manifestat din incidentul dureroasei perderi a prea iubitului nostru fiu *Victor Eugen*, aducem prin aceasta intima noastră mulțămită și recunoscință.

Sibiiu, 1/13 Martie, 1887.

Z. și *C. Boiu.*

* (Convocare.) On. membrii ai „Reuniunei învĕțătoresci din tractul Făgărașului“ sunt prin aceasta invitați a lua parte la adunarea generală tractuală, ce se va ține în 13 Martie st. v. a. c începênd la 8 oare dimineața, în localul scoalei gr. or. române din Făgăraș, după următoriul

Program:

1. Critica lui Spiridon Mărdan asupra disertațiunei „Din însușirile învĕțătoriului relativ la ținerea unei discipline bune în scoala poporală“ de N. Ludu.

2. „Caligrafia în scoalele poporale și anume modul ei de tractare,“ disertațiune de G. Dobrin.

3. Raportul comisiunei asupra „chartei comitatului Făgăraș“ de E. Crișan

4. Cât are sĕ se propună din fie-care despărțĕmênt respective an de scoală, din disciplina de învĕțămênt „mineralogia“? și o piesă tractată în mod practic pentru anul al 3-lea de scoală, anume „arama“ de N. Tr. Pop.

5. Raportul cassariului asupra stărei cassei despărțĕmêntului.

6 Cântarea unei poesii „duet“ de învĕțătorii N. Ludu și G. Tăflan.

7. Propuneri diverse.

Din ședința comitetului tractual ținută la 21 Februariu, 1887.

Iuliu Dan, președ. — *Nicolau Șoldea*, secret.

* (Cas de moarte.) **Ioane Popoviciu** (Popescu), notar comunal în pensiune a încetat din viață Vineri în 27 Februariu (11 Martie n.) în etate de 66 ani. Rĕmășițele pământesci ale repausatului depuse în casa de doliu dela cimiteriul din Groaver se vor înmormênta Duminecă în 1/13 Martie la 4 oare p. m. în același cimiteriu.

La acest jalnic act sunt rugați a lua parte toți prietenii și cunoscuții familiei.

Brașov, 28 Februariu (12 Martie n.) 1887.

Efrosina Popoviciu (Popescu) năs. *Verza*, ca soție. *Victor Popescu*, *Iosif Popescu*, *Otilia Ghimbeșianu*, *Ioan Popescu*, *Maria Popescu*, *Iulian Popescu*, *Pompiliu Popescu*, *Eugenia Popescu*, *Lucreția Popescu*, *Aurel Popescu*, *Elvira Popescu*, *Augusta Popescu*, ca fii resp. fiice. *Nicolae Ghimbeșianu*, ca ginere. *Luisa Popescu*, *Valeria Popescu*, ca nurori.

* Uniții în serviținl „Kultur-egyletului“: „Egytértés“ sub titlul Biserica cuceritoare comunică: „Magyar Állam“ și din punct de vedere național publică o veste de foarte mare importanță din diecesa Gherlei. Nu e de mult, de când în comuna Rogoz în cercul Lăpușului ung. s'au re'ntors (când a mai fost gr. cat.? Red.) dela religiunea gr. or. la cea gr. cat. vreo 40 de familii, a căror esemplu a și fost urmat nu peste mult de întreaga comunitate schimatică din opidul Sec, care împreună cu protopopul-paroch (fost adm. prot. Red.) s'a re'ntors în sinul bisericii gr. cat. În timpul mai nou eară au urmat esemplul celor de mai nainte 56 familii din comuna Ungureni și așa în timp scurt au părăsit confesiunea gr. orient. vro câteva sute de familii. Acesta e un lucru de foarte mare inportanță, atât din punct de vedere național, cât și cultural, căci în întreagă Ungaria, dar în deosebi în părțile ardelene maghiarismul în cultură abia are un *inimic* mai puternic ca pe biserica greco orient.

* (Schimbare de nume.) Lui George Copil, gandarm la III-lea district de gandarmerie în Solymos i-s'a conces din partea ministrului de interne, ca sĕ-și schimbe numele de familie în „Keresztesi.“ Aleluia....!

Scopul și modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

A vorbí despre scopul propunerei limbei materne în scoalele poporale — vor dice poate unii dintre cetitori — este un lucru de prisos, deoarece fie care învĕțător, ba chiar și alții sciu, că limba maternă se propune în scoale, ca sĕ se deprindă elevii a vorbí și a cetí bine românesce. Cu toate acestea noi suntem de părerea, că nimic nu scim așa de perfect, încât sĕ nu mai avem lipsă a vorbí sau a scrie despre acel lucru; și cu cât vorbim mai mult despre un lucru cu atât mai bine îl vom cunoasce. Astfel stă lucrul, și cu tema de față și credem, că frații învĕțători nu ne vor lua în nume de rĕu șirele acestea.

Scopul propunerei limbei materne este: a deprinde pe elevi sĕ-și scie comunica precis și la înțeles toate ideile și cugetările lor atât verbal, cât și în scris, apoi sĕ înțeleagă aceea ce alții le comunică verbal sau în scris; în fine sĕ-și câștige desteritatea a cetí corect, frumos și la înțeles productele literare ale limbei materne și a-și scí da seama despre cuprinsul lor. De ací urmează, că nu e destul a face pe elevi cunoscuți numai cu piesele cuprinse în cartea de cetire și și aceasta în mod superficial, dupăcum o fac aceasta mulți învĕțători Tot așa de greșit este a grămădí pre elevi cu definițiuni gramaticale, neînțelese de ei, sau a'i îngreuia cu memorisarea de poesii și piese, asemenea de cuprins misterios pentru ei. Aceasta este causa, că copii, îndată ce es din scoală, aruncă cartea cât colo, și par, că li-e greață, când li se vorbesce de carte, sau când sunt siliți a lua cartea în mână. O ură neîmpĕcată au ei față de cartea de cetire (sau alt manual, cu care și-au spart capul în zădar) și aceasta ură trece asupra tuturor cărților. — Chemarea învĕțătorului nu este a sădí în elevi ură și dispreț în contra cărților, ci din contră, a deștepta în ei un fel de curiositate — ierte mi se acest termin — de a cunoasce și a scí, ce este în cutare sau cutare piesă — carte, va se dică, a deștepta în elevi *interes* și de ací gust de cetire. Învĕțătorul, carele va scí deștepta în elevii sei interes față de învĕțămênt poate fi sigur, că aceia, la timpul seu, se vor interesa nu numai de carte, ci și de scoală și de învĕțătorul lor, căruia în veci îi vor fi recunoscători. Atunci nu va avea causă învĕțătorul a se plânge de soartea sa; nu se va plânge nici săteanul, că-i merge reu, că'l înșală unul și altul; nu se vor plânge nici autorii și editorii, că opurile lor nu au trecere ș. a. m. Nici vorbă, și celelalte obiecte de învĕțămênt își au partea lor în ajungerea acestui resultat, dar centrul întregului învĕțămênt este limba maternă, din care, ca dintr'o tulpină, se rămuresc celelalte obiecte.

Sĕ ne întrebăm acum: în ce mod sĕ se propună limba maternă, dacă voim a obține resultatul arĕtat mai sus? Fiindcă fiecare învĕțător își are metodul seu, bun sau rĕu, dela care de loc sau foarte cu greu se poate abate, ne vom mărginí a respunde la întrebarea de mai sus cu câteva indigitări scurte scoase din esperință.

Se scie, că copii dela sate de multe ori când întră primadată în scoală sunt cuprinși de un fel de sfială, ba chiar și de fricĕ. Ei întră acum într'un stadiu nou al vieții și sunt cuprinși de nedumerire că oare ce se va întêmpla cu ei? ce le va face „dascălul“? etc. Învĕțătorul deci în prima linie e îndatorat a împrăștia sfiala, temerea și nedumerirea copiilor, a'i câștiga pentru sine și a le face plăcută viața scolară. Aceasta se va ajunge, dacă învĕțătorul va întêmpina pe copii la prima lor întrare în scoală cu cuvinte blânde, prietinesci, îi va lua de mână și'i va aședa la loc, apoi va începe a conversa cu ei, întrebându-i despre numele lor, despre părinți, frați, surori etc. Indată ce va observa învĕțătorul, că copii sunt obosiți — nefiind dedați a sta mai mult timp într'un loc și a asculta — va face unele mișcări de sculare și ședere sau îi va scoate afară în curtea scoalei și îi va lăsa sĕ se joace, se înțelege sub privegherea lui, apoi vor întra earăși în scoală și se va continua mai departe conversația După oara a doua se lasă acasă.

Cu conversările amintite s'a și început învĕțămêntul din limba maternă. In oarele următoare se va continua conversarea, care va avea acum de obiect scoala. Invĕțătorul va pune pe elevi sĕ numească obiectele din scoală, mai întâiu câte unul apoi în cor, îi va îndruma apoi sĕ observe acele obiecte mai de aproape, sĕ cugete ceva despre ele și sĕ esprime apoi prin vorbe cu glas înalt aceea, ce au cugetat. Invĕțătorul sĕ fie cu deosebită atențiune la respunsurile elevilor, sĕ nu-i lase sĕ respundă cu „nu“ și „da“ etc. ci sĕ-i deprindă a vorbí în ziceri întregi d. e Cum se numesce aceasta? — (banca) Invĕțătorul sĕ nu permită a-i se respunde simplu; „bancă“, ci: „aceasta se numesce bancă“ — Cum este banca? — resp. banca este lungă... etc. Aceasta este a se observa în întreg decursul învĕțămêntului, adecă elevii sĕ respundă totdeauna în ziceri întregi și cu glas înalt. Prin aceasta elevii se deprind a vorbí corect și a-și esprima ideile, convingerile lor fără reservă nu numai în scoală, ci și afară de scoală, nu numai când sunt mici, ci și când vor fi bărbați maturi.

(Va urma.)

* (Bibliografic.) A apĕrut de sub tipar în broșură: *Legea gloatelor* din 1886 anotată și urmată de instrucțiunile spre esecutarea ei. Aceasta broșură o recomandăm tuturor, căci toți au lipsă a cunoasce „legea gloatelor.“ Prețul unui esemplar 30 cr. Editura și tipografia Alexi în Brașov

— „*Romaenische Revue*“ apare în Resicza. fasciculul I—II pro Ianuariu — Februariu 1887 e de următoriul cuprins: *Zu Beginn des III Iahrganges.* — *Die Rede des Abgeordneten L. v. Mocsáry.* — *Rundschau* (die Affaire Mocsáry; die Serben in Ungarn; aus dem ung. Abgeordnetenhause; die rom. Presse im Iahre 1886; Georg Mocsonyi v. Foen.) — *Die Romänen in Macedonien, Thracien, Thessalien, Epirus und Griechenland.* (Aus dem Romänischen des D. Bolitineanu geschöft und bearbeitet von P. Brosteanu.) — *Das Blumenmädchen von Florenz. Von*

„num omnibus numeris absolutum elaborare horsum„que quantocitius submittere. Suarum ducat hac „Provinca institui et unde necesarii in hunc finem „sumptus creari, et ad minimum una trivialis et simul „normalis Schola pro formandis ad methodum norma„lem Ludimagistris absque ullo temporis dispendio „errigi possit ac an non aliquae in praevium finem „applacidandae et fors iam dotatae reperiantur Scholae? „Caeterum Sacratissima Sua Majestate Zelum Reve„rendisimae DVestrae in sedandis tumultuantium ani„mis testatum summa benignitate suscipiente, eandem „Reverendissimam DVestram penes altissimae suae „complacentiae notificationem de eo quoque affidari „clementer iussit, quod data ocasione congruam eiusdem „habitura sit rationem. Pro praesenti vero titulo re„munerationis 1000 fnos eidem ad cassam cameralem „perquam benigne assignavit.

In reliquo manemus Reverendissimae DVestrae.

E regio M. Principatus Transylvaniae guvernio. Cibinii, 30 Aug. 1785. Obligat. parat.

Baro *Bruckenthal* m. p. *David Székelly* m. p.
Ladislaus Turi m. p.,
secret.

(Va urma.)

V. Alecsandri. (Aus dem Romänischen von Leon Schönfeld, Wien.) — *Die Felsen der Fürstin.* (Nach einer romänischen Volkstradition aus der Bucovina. Von Ioan Berar.) — *Episoden aus dem „Memoriul" des Iosif Sterca-Șiuluțiu de Carpenișiu.* (Gib mir auch wenn du nicht hast; Ein heldenmüthiges Weib; eine verwickelte ämtliche Zwangslage; das Kreuz am Hirschberg.) — *Proben aus älteren Romänischen Dichtern. Von L. V. F.* (A. Sichleanu; das Glück, C. Stamati; die Blätter, G. Creţianu; die Tochter des Panduren.) — *Die Deutschen in Romänien.*

— *Biserica Ortodoxă ramână*, revistă periodică-eclesiastică apare în Bucuresci Nr. 13 pro Ianuariu cuprinde următoarele: Alegerea episcopilor. Despre religie în genere și basele ei în natura omenească. — Convorbiri între un cercător și un încredințat. — Îmbunătățirea stărei materiale a cleru lui. — Psalmul VIII. — Cuvênt la Dumineca ortodocsiei

— *Biblioteca copiilor*, apare în Brașov editura N. I. Ciurcu *Nr. 13* Trifon țiganul și popa, poveste de N. Clonța. *Nr. 15* Costea Ciobanul și mama lui, poveste de D. Lĕpĕdat. — Preda Buzescu, legendă de D. Bolintinean.

Peutru de a afla plăcut fromosul pământ, se cere mai nainte de toate ca corpul să fie tranversat de ticnă, ceeace se numesce sănĕtate, și pe care numai bolnavul singur o scie prețuí, așa scrie unul, care a pătimit mulți ani de nervi, Leonhardt amploiat la percepția de inregistremente la Schiltigheim în Elsas: Elicsirul Dvoastră de nervi a avut o influință tare binefăcĕtoare, pentru că după întrebuințarea lui, me simt totdeuna cuprins de o ticnă mai nainte necunoscută. Singur veritabil se află sub marca de deposit [cruce cu ancoră] în sticle à $^1/_4$ Ltr. 3 Mk; $^1/_2$ L. 5 Mk. $^1/_1$ L. 9 Mk. în farmacie și în Centrala M. Schulz Hannovera Deposit.

Loterie

Sâmbătă în 12 Martie 1887.

Buda: 87 79 77 40 88

Nr. 1101/1887 [1558] 1—3

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoscință tuturor celor interesați, că în causa comasări hotarului comunei **Crăciunel** (Oláh-Karácsonfalva) pentru statorirea lucrărilor pregătitoare, regularea representărei, alegerea ingineriului și statorirea speselor se pune și de pertractare **18 Aprile st. n. la 10 oare a. m.** ce se va ține la fața locului în comuna Crăciunel la căncelaria comunală.

La aceasta pertractare se citează toți interesații cu aceea observare, că neparticipanții se privesc ca învoiți, neîmpedecându-se începerea lucrărilor.

Elisabetopole, din ședința tribunalului ținută la 21 Faur, 1887.

Nagy Lajos, jude. **V. Iakab Árpád,** notar.

Esarêndare.

Pe hotarul comunei **Cubleșul unguresc** (Magyar Köblös) comitatul Solnoc-Dobâca începênd dela Sângiorgiul a. c. pe **3 sau mai mulți ani** se află de esarêndat pentru *păşunat de oi* (Hodaie) un complecs arătoriu și fênaț de 617 jugere catastrale.

Deslușiri mai de aproape se pot căpĕta dela *Mateiu Pop Gridean* în *Mureș-Oșorheiu.* [1555] 2—3

„VICTORIA" institut de credit și economii în Arad.

Convocare.

Sub-scriitorii de acții la *„Victoria" institut de credit și economii în Arad* prin aceasta sunt convocați la

adunarea generală constituantă,

ce se va ține în Arad în **31 Martie 1887 st. n. la 10 oare dimineața,** în sala otelului **„Vass"** (Tücherer) strada Deák-Ferencz.

Obiectele adunării vor fi:

1. Raportul fondatorilor despre resultatul subscrierii și despre reducerea acțiilor.
2. Constituirea institutului.
3. Stabilirea statutelor.
4. Raportul fondatorilor despre alegerea primei direcțiuni.
5. Alegerea președintelui institutului.
6. Alegerea comitetului de supraveghiare. [1559] 1—1
7. Absolvarea fondatorilor.

Toți acționarii, cari doresc a participa la adunare, sunt poftiți a depune cu această ocasiune „Titlulire provisoare" de acții și eventualele plenipotințe pentru legitimare la eserciarea dreptului de votare.

Dat din ședința fondatorilor, ținută în Arad, la 2 Martie, 1887 st. n.

Georgiu Dogariu m. p., președinte. **Dr. G. Vuia** m. p., notar.

Singur veritabil să află sub aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor

a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețul $^1/_2$ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dublă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 10—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
	—	10.28	5.26	6.43
Cluș	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
Brașov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	--	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	7.52	6.21	—	8.26
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-ma re	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	**6.27**	9.39	—
Conop	**6.47**	9.53	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.27	5.58
Pauliș	**7.43**	10.42	6.18
Gyorok	**7.59**	10.58	6.38
Glogovaț	**8.28**	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 24 Sibiiu, Joi 5/17 Martiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori.** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 4 Martiu, 1887.

După o pracsă scurtă, nici de 3 ani, deja legea industrială din 1884 a trebuit sĕ sufere earăşi modificăre şi încă o modificare destul de esenţială. În §. 50 al numitei legi era asigurată piaţa din loc industriaşilor de acolo. La aparenţă aceasta dispositie s'ar fi părut bună, dar în pracsă ea s'a dovedit destul de păsăratică şi în detrimentul consumătorilor şi şi în al producenţilor.

În unele locuri nu toate ramurile de industrii şi meserii erau representate, şi aşa prin dispositia de sus era o urmare naturală, ca locuitorii sĕ comandeze ori sĕ meargă drumuri îndepărtate în alte oraşe spre a-şi acoperí necesariul. Dar sĕ vedem, că oare a adus vr'un folos dispositia legei chiar şi pentru industriaşii din loc?

Nici pomană. Ei în schimb au fost eschişi de a cerceta târgurile şi piaţele străine şi aşa nefiind consumul şi căutarea în loc destul de mare, au trebuit sĕ se mărginească la trebuinţele locale şi sĕ dimită o parte însemnată din calfe, reducênd lucrul la un minimum.

În chipul ăsta recompensă nu a fost de loc prin oprirea industriaşilor din locuri străine, ci din contră daune.

Mai venia o calamitate, încă doar cea mai mare. În orăşelele mai micuţe din Transilvania, unde industria se găsesce în faşe — ele erau silite ca sĕ învite din oraşele străine pe acei industriaşi, a căror producte nu erau representate în comuna lor, fără ca în schimb sĕ se bucure de acel beneficiu de a putea cerceta şi ei târgurile din oraşe mai mari.

Prin aceasta s'a deschis calea la multe plânsori motivate, cari au strĕbătut până la camerele comerciale şi în fine până la urechile domnului ministru de comerciu, care apoi a modificat legea înlocuind'o cu o dispositie mai maşteră, decât legea, lăsând la buna chipzuială a diferitelor municipii de a conclude şi decide, dacă e de a se primí şi străinii în piaţele din loc, cu mărfurile lor, ori nu.

Până aci a fost cel puţin legea obligătoare, în viitoriu o sĕ vină un municipiu şi o sĕ admită mergerea la târguri pe teritoriul seu, alt municipiu o sĕ denege participarea industriaşilor în piaţele de pe teritoriul seu şi aşa în loc de o dispositie clară s'a adus o dispositie mancă şi tot aşa de rea în consecinţele sale ca şi §. 50 al legei amintite din 1884.

Dar ce sĕ facem, aşa e la noi cu toate. Acum un biet de meseriaş este silit, dacă vrea a cerceta un târg din alt comitat, sĕ şi facă călindar în cap, sĕ-şi procure conclusele municipiilor respective şi apoi sĕ pornească la drum. Cu deosebire pentru industriaşii din mărginime, cari au cutrierat ţeara întreagă cu postavuri, şi alte mărfuri manufacturi, este dispositia aceasta de tot îngreunătoare până vor venî în curat, că unde pot merge şi unde nu.

După un timp mai scurt ori mai îndelungat, cum le va venî părinţilor patriei mai bine, legea va suferí alte schimbări şi apoi cu cetăţenii, cari poartă poverile statului şi cu interesele lor nu se prea ocupă nimenea, ca sĕ le uşureze traiul şi modul de vieţuire, ci din contră ca sĕ-l îngreuneze pare că înadins.

În modul acesta plângerile meseriaşilor nu vor înceta, ci e de prevĕdut, că se vor înmulţí şi aceasta cu atât mai vêrtos, cu cât nici organele poliţiei nu vor venî în curênd în curent, că oare cutărui neguţător ori meseriaş din cutare comitat permis îi e, sĕ cerceteze un târg sau nu.

Toate aceste însĕ sunt după noi tot numai dureri, a căror isvor nu e a se căuta decât în uniunea vamală cu Austria. Austria e ţeară per eminentiam industrială şi până oamenii pot procura de prin bolte păpuci buni şi frumoşi cu 5 fl. luaţi pe cont — nu se duce la pantofar sĕ plătească 6 fl. şi încă cu bani gata la moment. Tot asemenea sĕ are lucru cu diferitele pânzături venite din Austria, vesminte proverbial de eftine, postavuri de Brünn, cu cari industriaşii din Ungaria şi din Transilvania nu vor putea concurge în veci şi aşa aici şi numai aici în aceasta uniune încheată fără pic de scrupuli este a se căuta nefericirea industriaşilor şi meseriaşilor din Ungaria. Pot ei deci, sĕ aibă ori ce capitale la dispositie, pot sĕ li-se lase chiar şi darea cea grea şi apĕsătoare, dar la o stare înfloritoare nu vor venî, cum au fost meseriaşii mai înnainte în veci, pentru că şi aceasta e de a se adscrie legei celei vechi din 1872 — care deşí abrogată, dar ale cărei fructe le gustă meseriaşii numai acum. În sensul acelei legi ori ce băeţandru, în loc sĕ caute ca sĕ-şi perfecţioneze meseria sa, sĕ umble în străinătate, s'a aşedat ca măestru în un opid sau oraş şi apoi a lucrat, cum a putut, a fost mai mult un meşter-strică. Nenorocirea aceasta a ajuns în parte mare şi pe meseriaşii români, cari parte sunt tocmai maiestrii acelei nefaste periode.

Agenţii din Austria, cari cutreeră ţeara şi lumea au profitat de ocasiune şi s'au informat atât de calitatea muncei noastre, cât şi de valoarea ei, şi aşa au început a face ei negoaţe însemnate cu articuli, cari până aci nu erau prin bolte nici după nume cunoscuţi şi ne au omorit formal industria şi prin ea o clasă de oameni muncitori.

Mai este o nenorocire. Meseriaşii străini sunt toţi oameni cu carte, ai Ungariei, de când cu scoalele cele civile ale statului, nu pot sĕ se laude cu o cultură de dai doamne. In urmă mai vine şi o altă calamitate şi doar cea mai mare, că adecă aici la noi meseriaşii mai mult politisează, decât lucră, şi aşa toate laolaltă îi fac oameni, cari luptă cu miseria şi blastemă oara, în care au pus mâna pe sulă şi ac, pe ciocan ori pre oblu.

Am dorí ca meseriaşii nostri sĕ fie oameni cât se poate de soliđi, oameni punctuoşi şi sĕ se ferească de pĕcatele meseriaşilor strĕini. Sĕ se ocupe mai mult de meserii, decât de statute şi de şedinţe — şi apoi vor face treabă şi vor avea pâne pre masă, vesminte şi 'şi vor putea cresce şi copii mai bine şi în o direcţiune mai cinstită. Prin aceeasta departe dela noi de a da sfatul meseriaşilor nostrii, ca ei sĕ nu aibă o societate, dar aceea sĕ fie societate în adevĕr, ear nu cuib de certuri şi de discordie, ci societate, unde ordinea şi stima reciproacă sĕ fie primele condiţiuni de esistenţă pentru ea şi pentru fiecare membru al ei.

Revista politică.

În 10 Martie şi-a serbat Ţarul điua nascerei, cu care ocasiune în modul cel mai simpatic a fost salutat din partea tuturor regenţilor. Într'un ton de tot amical i-a gratulat Maiestatea Sa monarchul nostru prin următoarea depeşă: *Din incidentul đilei nascerei primesce cele mai bune dorinţe şi asigurarea repetită a amiciţiei mele sincere. Regina se alătură din inimă la aceasta gratulare, şi 'ţi dorim tot, ce e mai bun atât Ţie, cât şi întregei familii împĕrătesci, precum şi guvernului Teu.*

Nihiliştii însĕ, cari de mult nu a mai dat semne de viaţă, a aflat cu cale, ca sĕ nu intrelase a conturba Ţarului această đi de bucurie, pentru că după o scire din „Standardt“ cu ocasiunea serviciului divin, din incidentul đilei morţii lui Alecsandru al II-lea nihilistii au fost plănuit un atentat în contra Ţarului, dar a fost descoperiţi înainte de al putea esecuta. Încât este adevĕrată aceasta scire, cu siguritate nu se poate scí, fiindcă vin cele mai contrađicătoare sciri, dar numitul điar o susţine ca adevĕrată.

În privinţa cestiunei bulgare o circulară rusască se ocupă cu evenimentele interioare din Bulgaria şi acusă regenţa, că ar fi comis cruzimi şi ile-

---

FOIŢA.

Documente pentru limbă şi istoriă.

(Urmare.)

Eară estrasul provocat în această adresă este următoriul:

Nr. 6315.

Extract

Eines Allerhöchsten Hof Rescripts dto. 14-ten Iulii 1785.

„*Sechstens.* Da unter die wirkenden Haupturs„sachen der letztern Aufruhr auch insbesondere die „auserordentliche Finsterniss, welche unter dem walla„chischen Volke in der Religion und Sitten noch allent„halben herschet gezehlet werden kann, so ist es auch „eine der ersten Nothwendigkeiten, dass die noch „fast ganz mangelnden National Normal Schuhlen bei „den Wallachen eingeführt und besonders zum Unter„richt des äusserst unwissenden Griechisch nicht Unir„ten Cleri ein Seminarium hergestelet werde.

„Zur Errichtung dieses Seminarii haben wir die „Stadt Temesvar, als welche am gemächlisten für „alle nicht Unirte Bischöfe lieget, bestimmt und „wollen die dazu nöthige Kösten auf Uns überneh„men, doch haben wir vorerst dem Metropoliten „von Karlowitz aufgetragen, darüber einen Vorschlag „und Ausarbeitung zu verfertigen und solchen unserer „höchsten Einsicht und Benehmigung zu unterziehen.

„Was aber die Wallachischen Normal Schulen „betrift, so verordnen Wir hiemit gnädigst, dass nach„dem für die Griechisch-Unirte schon eine Principal „Schuhl zu Blasendorf bestehet und mehr andere „Schuhlen aus dem Studienfond gestiftet worden, für „die nicht Unirte hingegen nach der Zeit keine der„gleichen Mittel zu ihrer Aufklärung vorhanden „ist, Ihr mit dem nicht unirten Bischof Niketici, „und dem Oberaufseher der Normal Schuhlen Már„tonffi in Erwägung ziehet sollet, wie unsere hierun„ter hegende heilsame Absicht auch auf das nicht „unirte Volk, welches bei der dermahlen noch be„stehenden Gehässigkeit zwischen den Unirt und „nicht Unirten die Schuhle der erstern nicht leicht be„suchen dürfte, verbreitet, und für die Jugend desselben „auch einige Normal Schuhlen im Lande errichtet wer„den könnten, wo so dann Ihr den Austrag Euerer Bera„thung nebst ein Vorschlag, wie und woher der hiezu „nöthige Fundus zu creiren wäre? Unserer Schluss„fassung zu unterziehen haben werdet, doch wollen „wir auch indessen Euch hiemit aufgetragen haben, „dass wenigstens die Errichtung einer Trivial und „zugleich Normal Schuhle zum Unterricht der künftigen „Schuhlmeister für die nicht Unirte ungesäumt vorge„nommen werden solle. Annebst werdet Ihr auch die „Studien Comission dahin verhalten, dass Selbe auch „inzwischen bis die nicht unirte Schuhle werden, können „zu Stand gebracht werden, über den Fortgang des „National Schuhl Unterrichts bei den Unirten von „halb zu halb Jahr durch Euch die Anzeige anhero „mache, und mit derselben auch in Beziehung auf „die nicht Unirte, nachdem ihre Schuhlen errichtet „sein werden, in gleichen Fristen fortfahre.

„Gegeben in Unserer Stadt Wien dto 14-ten Iuli „1785.

Ioseph m. p., *Carl Graf Palffy* m. p.
Ad mandatum S. C. et Regiae Mattis Propium.
Johann v. Neuhold m. p.“

Din colecţiunea de documente şi notiţe istorice de preotul Bucur Puşcaş (Puşcariu) din Sohodol se reproduc în cele următoare unele de oare-care valoare istorică din timpul păstoriei episcopului Gedeon Nichitici.

3. O ordinăţiune episcopească, adresată către protopresbiterii din eparchie, privitoare la pregătirea candidaţilor de preoţie, la recerinţele împreunate cu instituirea lor de preoţi.

galități, dar nu dă a înțelege, că ce atitudine va lua de aci înainte Rusia față de Bulgaria, nici nu conține vre o declarațiune concretă. Pressa rusă deasemenea continuă a sumuța Turcia, ca să facă ordine în Bulgaria nu numai prin întreveniri pacinici, dar chiar prin forța armelor, să întrevie militărește în Rumelia orientală și totodată aruncă cele mai aspre invective asupra regenții. „Journal de St. Petersburg“ încheie un articol al seu contra „dictatorilor bulgari“ în modul următoriu: „Răbdarea are margini; aceste margini au fost depășite.“

Ceea ce însă mai curios este, că Francia, care a avut față de cestiunea bulgară o ținută atât de reservată, în timpul din urmă, păsesce tot mai categoric. Agentul frances a primit instrucțiuni a declara guvernului bulgar, că afacerile din Silistra și Rusciuc trebuiau privite numai ca lupte de partide, și de aceea nu trebuiau întrebuințate acele mijloace severe.

Despre demisiunea ministrului de resbel sêrb, generalul Horvatovici „Journal des Débats“ susține, că causă cea adeverată a abdiceri sale a fost nu respingerea proiectului seu privitoriu la organisarea armatei sêrbesci, ci următoriul incident:

Acum câteva luni, generalul Horvatovici s'a adresat la guvernele rus, german și austriac, întrebându-le, dacă ofițerii sêrbi nu-și ar putea termina studiele în scoalele lor militare. Numai din Petersburg a sosit un răpuns favorabil și Horvatovici a designat pe mai mulți ofițeri, cari aveau să meargă în Rusia. Dar aceasta măsură a fost combătută de mai mulți miniștri și desaprobată de regele, și astfel Horvatovici și-a dat demisia, care atunci n'a fost primită. Câteva săptămâni mai târdiu, consiliul de miniștri, sub preșeința regelui, a declarat, că e necesar, să se întărească granița despre România în prevederea unui războiu contra Rusiei. Horvatovici a fost contra, ear regele și maioritatea miniștrilor a fost pentru întăriri, după care Horvatovici își dete demisia. Regele îi dise: „Dacă nu voesci să aperi pe Serbia contra Rusiei, atunci vei face mai bine, nu numai de a-ți depune portofoliul, ci și a părăsí armata.“ Horvatovici își dete inmediat demisiunea îndoită; dar regele primí numai pe cea primă, îi lăsá titlul de general, luându-i comanda.

Răscoala din Silistra.

(Corespondență particulară a diariului „Telegraphul.“)

Sofia, 21 Februarie.

Corespondentul dvoastre din Rusciuc v'a povestit cu cea mai mare esactitate evenimentele, ce au mânjit cu sânge nenorocita noastră patrie. Așa dar nu le voiu mai repeta cele, cari le sciți, și me voiu mărgini cu complectarea celor tipărite în stimabilul dvoastră diar, dându-ve un șir de documente oficiale privitoare la răscoală.

Guvernul și regența au fost de mult deja în cunoscință de complotele, ce se urziau dintr'o parte de către refugiații nostri politici, cari locuesc în Constantinopole, ear de altă parte de refugiații, cari locuesc în România. În diua de 12 a fost prinsă o corespondență urmată între căpitanul Bendereff și maiorul Krestoff din Silistra. Aceasta corespondență căduță în mânile guvernului, se compune din două scrisori. În una din aceste scrisori se vorbia de neapărata reușită a revoluțiunii, dacă Krestoff va lua parte activa la ea. Această scrisoare este scrisă într'un mod foarte evasiv și poartă data de 12 Februarie. Se însărcina maiorul Krestoff cu un rol preponderent. Scrisoarea aceasta trebuia să fie remisă de Krestoff regenții împreună cu un raport, în care el va denunța propunerile, ce i-se fac. Denunțarea avea de scop a întări încrederea regenții în persoana maiorului. O altă scrisoare scrisă de Krestoff detalia toate cele privitoare la rescoală, fără însă a ficsa diua revoltei. În aceasta din urmă scrisoare se află lista ofițerilor nemulțămiți precum și un mare număr de circulări către armată. Regența credea, că diua rëscoalei este ficsată pentru diua de 3 Martie (19 Februarie), aniversarea tratatului dela San-Stefano. Tocmai pentru aceasta s'a luat hotărîrea de a permuta pe ofițerii garnisoanei din Silistra și apoi de a opera arestările necesare. Krestoff aflând, că corespondența este prinsă, luă resoluțiunea de a grăbí cu revoluțiunea. El convocă în diua de 18 la dênsul acasă pe ofițerii, cărora anunță, că armata bulgară în cea mai mare parte e pentru rescoală, care s'a ficsat pentru mâne... Oficerii împreună cu maiorul anunțară acelaș lucru seara soldaților în casarmă. Regența a fost inmediat însciințată de aceasta prin telegraf, care singur rămăsese în mânele guvernului. Atunci s'a dat ordin garnisoanelor din Varna, Rusciuc și Șumla de a detașa dela dênșii câte o companie și a merge în contra Silistrei. La Șumla, unde mai mulți ofițeri au fost implicați în complot, s'a crecut mai bine a nu face cas de această afiliare, și s'a dat ordin de arestare tuturor ofițerilor, în locul cărora s'au pus sergenții. A doua di ofițerii din Șumla au fost liberați. Eată acum depeșa ministrului de resresbel, trimisă la Rusciuc:

„Căp. Popoff. Plecați inmediat la Silistra, mâne drujina căpitanului Panjersky pleacă din Șumla cu 60 cavaleriști și o baterie de artilerie. Dați câte două sute patroane de om. Faceți tot ca inamicul să nu fugă. După ce veți ocupa Silistra, întocmiți inmediat un consiliu de resbel sub presedința căpitanului Drandașevsky și esecutați pe insurgenți.“ Nicolaieff.

Pe când încă nu sosise căpitanul Popoff la Silistra amploiații destituiți de Krestoff și lăsați în libertate au isbutit să clatine încrederea soldaților în maiorul lor, așa, că, pe când se apropia căpitanul Popoff și drujina din Șumla, soldații se revoltară în contra lui Krestoff. Acesta vădând, că lucrurile stau rău, adună în jurul seu pe câțiva oficeri credincioși și fugi cu dênșii spre Dobrogea. Puțin a trebuit, ca să scape Krestoff, teritoriul român era aproape, dar soldații, cari îl urmăriau, credând că șeful lor îi părăsesce, deteră un foc, glonțul îl lovì de moarte. Se dice, că moartea maiorului a fost instantanee.

Eată-ve dară pe scurt cele petrecute la Silistra. Spațiul nu'mi permite a me întinde asupra amănuntelor.

Comitetul din Bucuresci.

Printre scrisori prinse asupra insurgenților din Rusciuc, s'au găsit proclamațiuni subsemnate de „guvernul provisoriu.“ Acest guvern a fost alcătuit, după dispositiunile făcute în fața consiliului de resbel, din următorii dni: Grueff, Bendereff, R. Dumitrieff, Toma Cârdjieff, Kavaloff, Gudjeff, Dicoff și Uzunoff. Acest comitet a avut sediul seu la Bucuresci în strada Ieni, Nr. 1. Acolo s'a făcut planul campaniei, care a costat patriei mele 60 oameni morți, vr'o sută răniți și nouă esecutați.

Eată și o depeșă oficioasă din Rusciuc:

„*Ministrului de resbel, Sofia.*

La oara 6 dimineața am plecat de acasă către un cetățean, de unde trimisesem să chieme pe căpitannl Vladimiroff, care inmediat împreună cu Iurdanoff și inspectorul căiei ferate Petre Mateeff au venit la mine cu nisce cetățeni. Am plecat la casarma Laboratoma. Aci am luat 15 soldați după numĕrul puscilor „Krinca“, ce s'au găsit în casarmă. Am mers pe piața Crainenska, unde am găsit pe tobosar și trimbițarul de miliție. Am ordonat să se tragă clopotele de alarmă și prin acest mijloc am adunat mulțimea. De aci am năvălit asupra depositului luat de pioneri. Am omorît doi pioneri cu această ocasiune. Apoi am desarmat pe pioneri și le-am luat patroanele. Am pus santinela noastră la casarmă, apoi împreună cu mulțimea și cu 20 soldați și cu cei liberați am năvălit asupra revoltanților. Aceasta a fost pe la 8 oare. S'a început o pușcătură bine nutrită. În acest moment veni un om și ne declară, că o parte din infanteria din casarmă, ca vr'o 60 soldați, îndemnați de a trece în partea revoltanților de către locotenentul Trembeșkoff, au refusat de a trăda și a lupta. Atunci eu, locot. Petroff și căpitanul Vladimiroff am plecat spre casarmă și am luat pe toți soldații, divisându-i în trei coloane, i-am pus în posiție. Am început asalt. Petroff a fost rănit, 5 oameni am avut morți din partea noastră, atât din soldați cât și din cetățeni. Causa asaltului dat de noi a fost o țidulă remisă nouĕ de un copil din partea căpitanului Valkoff, care ne ordona de a face asalt pentru a trage asupra-ne atențiunea pionerilor, ca polcul de infaterie să poată eși din casarmă, casarma fiind înconjurată de pioneri. Asaltul a reușit, pionerii cu oficerii lor începură a fugi. Regimentul de infanterie eși inmediat din casarmă. Comanda s'a luat de Iurdanoff și inspectorul căiei ferate Mateeff, cari să puseră în comunicație cu celelalte orașe. Comandanții au ocupat două strade ale orașului și trăgeau focuri asupra revoltanților, cari se concentrară în stradele, ce duc la casarmă, poliție și telegraf.

Când fugiră maiorul Uzunoff, Filoff și alții am ocupat linia Dunării, unde am rănit pe cei menționați împreună cu Bolman, cari se imbarcară în nesce luntre. Vaporul „Golubcik“ observând aceste luntri, le-a abordat și a luat pe cei răniți. Poporul, care s'a strîns pe mal a voit să omoare pe răniți, dar căpitanul Vlademiroff cu ajutoriul a 20 de soldați a isbutit să le apere indignarea mulțimei. Din vapor răniții au fost transportați în oraș. Eată cei, cari au fost prinși în luntri: Panoff, Filoff, Uzunoff și alții. Răniții au fost transportați la spital, ear nerăniții la temniță. Luntrea cu fugarii a fost prinsă de echipagiul vaporului aproape de o insulă, care se află aproape de Rusciuc. Căpitanul Draganoff a aflat apoi, că pe această insulă mai sunt fugari, debarcând pe această insulă, el a găsit pe Uzunoff, Krestineakoff, Jentceff, Bolman, Trembeskoff, Toma Kardjeff, Panoff și doi bulgari, cari n'au voit să declare numele lor, arĕtând nisce pașapoarte române La arestați s'au găsit multe documente compromițĕtoare. Seara s'a mai prins căpitanul Zelenogoroff în cămașă, voind a se arunca în Dunăre pentru a trece în not împreună cu Cristeff. Căpitanii Sapunoff și Vladimiroff.

X. Y.

Varietăți.

* Maiestatea Sa împĕrăteasa în 26 l. c. va sosí la baia Hercules din Mehadia, unde va sta vre-o 3 sĕptemâni, spre acest scop la băi se fac cu mare energie pregătirile necesari.

* (Cas de moarte.) În numele meu și a tuturor consângenilor, cu inima înfrântă de durere aduc la cunoscința amicilor și cunoscuților, că iubitul meu frate **Macsimilian Lica,** jude regiu în pensiune, după o scurtă, dar grea suferință, în noaptea din 13 spre 14 Martie a. c. la 1 oară după medul nopții, în al 59-lea an al etății, dându-și nobilul suflet în mâna creatorului, s'a depărtat la celea eterne.

Remășițele pămêntesci se vor înmormênta în cimiteriul din Sângeorgiu în 16 luna cur. la 10 oare înainte de ameadi.

Fie-i țĕrina ușoară și memoria eternă!

Sângeorgiu, în 14 Martie, 1887.

Danilă Lica,
advocat.

* (Un talent musical). In 28 Februariu a dat conservatoriul de musică din Budapesta un concert, cu care ocasiune dintre toți elevii a escelat cu deosebire D-șoara Elena Florian, fiica dlui președinte dela tribunalul din Székely-Udvarhely Ioan Florian. In cele următoare publicăm aprețiarea acestei pro-

---

Nr. 37.

Prea cucernice V.-Protopoape Chir) George noaue prea iubite!*

„Fiind dieci pentru primirea darului preoției: „Viind aicea cu dreptăți și atestaturi proaste, în zadar „fac chieltuială, neputêndu-se primi cu acele atestaturi „proaste. Pentru aceasta fac aceasta rênduială: ca la „diecii, cari vor vrea să se preoțească, unde va fi mare „lipsă și nu va fi alt preot, ca să slugească, întâiu „să poruncesce la diac să învețe să scie cetania, scri„soarea, cântarea rânduiala bisericii și catachismusu. „După aceea să-și ia atestat dela sat, făcut înaintea „cinstitei table sau a domnului, ce se va rânduí dela „cinstita tablă cu iscălitura și obicinuita pecete, și a „domnului, posesorul, arătând câte familii sau case „sunt în sat neunite și precum iaste biserică și precum „iaste lipsă mare de preot și precum tot satul poftesce „pe diacul și precum iaste neunit și nu iaste obage. „Lângă atestatul cinstitei table să aibă manumisie, „adecă slobozenie dela domnul posesorul cu iscălitura și „pecetea sa. Mai pe urmă să dea protopopul locului „atestat cu iscălitura și pecetea sa precum diacul iaste „neunit, iaste slobod, căsătorit, pre lege, cu nici un nume „rĕu, învĕțat cu toate cele mai sus dise. Și aceasta încă „să se scrie, în locul acela, unde vrea să se preoțească dia„cul, cine au slujit mai nainte sau nimenea a slujit sau din „vecinătate, sau au murit preotul și când și precum iaste „mare lipsă de preot. Cu acestfel de dreptăți poate vení „diacul la primirea darului preoții. Așa făcênd mila „Prea puternicului Dĕeu să fie cu prea Cucernicia ta. „Pururea rĕmâind de tot binele voitor, Sibii *Gedeon „Nichitici,* episcopul Ardealului.“ —

*) Acesta este George Radoviciu, care în unele locuri se numesce protopop, într'alte vice-protopop și în tr'alte namesnic, în Brașov și care, precum vom vedé din o ordinățiune episcopească a fost suspendat de guvern pentru neîmplinirea vestirilor la o cununie în Tractul Brașovului,

---

4. O altă ordinățiune episcopească, prin care se regulează judecata preoților culpabili:

Nro. 1005.

Prea cucernice protopoape Chir George noaue prea iubite!

„Vĕdând multe neajungeri și neîndreptări între „pricinile, care să întêmplă între preot și între mirean „pentru îndreptarea acelora aceasta rênduială a face „și a ve arăta Consistoriumul nostru a socotit adecă, „de va avea vre un mirean cu vre un preot pricină „sau pără nu grea, atunci protopopul locului cu doi sau „trei preoți țiind Consistoriu,*) să hotărească și gă„sindu-se preotul cu vină să nu-'l bată nece să nu-'l „birșugească nece să-'l oprească de patrafir, ci să-l „pedepsească cu mătanii, cu cetania psaltirei sau „a Evangeliei sau cu ducerea la biserca proto„populu, ca să slugească acolo o sĕptĕmână sau mai „mult după vina lui. Dară găsindu-se preotul în „vină grea și ar fi vrednic de lipsire, atuncea să „nu hotărească, ci să trimită la archiereu pe pârâșul „și părâtul cu arătarea vinei, cum au aflat și au în„țeles de dênșii. Până în cât a fost dată pricina lor „înaintea protopopului. Atuncea viind părțile amân„două înaintea Consistoriumului episcopesc după „sfânta Pravilă și după puterea prea înălțatelor rânduele „se va face judecată și îndreptare și îndestulare. „Dară înțelegênd protopopul, că iaste vre un preot „neascultătoriu și neîmplinitoriu de datoria sa cea „preoțească și umblând în beții și în lucruri ne„cuvioase, întâiu să-l certe protopopul în taină „după cuvêntul evangeliei; apoi nici așa îndreptându-se „să-l pedesească după chipul cel mai sus dis; dară „nici așa îndreptându-se să-l arete înaintea archi„reului. Nădăjduind, că de vei urma învĕțăturei noastre „cei archieresci, dată la 16 Iulie 1784 Nro. 13, nu „se vor întêmpla neîndreptări și pâri între preoți și „între mireni, cari și acum poftorind, poruncesc, ca „să ve siliți după numita poruncă pre sine și pre „preoți și pe parochienii sei a învĕța și așa a se purta „și a viețuí. Așa urmând mila prea puternicului „Dumnedeu, să fie cu prea Cucernicia ta. Pururea „rĕmâind al prea Cucerniciei tale de tot binele voitor. „În Sibii 18 Septembre 1784. *Gedeon Nichitici,* „episcop.

(Va urma.)

*) Astdi, după organisarea cuprinsă în „Statutul organic“: scaunul protopopesc.

ducțiuni după „Familia“: „Deja la ivirea ei, în toată sala domnia o liniște, cât îți auḑiai resuflarea, ea în cepu a juca cu ușurătate admirabilă una dintre cele mai grele și clasice piese alui Liszt, fără de a avea note înaintea sa. (In timp de tot scurt a învețat de a rostul piesa întreagă, scrisă pe 46 de pagine cu mii de note). Degetele ei sburau pe pian în drea pta și stânga, din când în când punênd mănuțele și cruciș, cu o elasticitate, siguritate și iuțime de minune, cât abia le zăriai, și cu o putere, de fără voe te întrebai: cum poate desvolta o gingașă fetiță atâta forță? Când te punea în mirare, unde juca solo, cu acoardele grandioase, ce le țeseau micele degete ca de minune; când străbătea, unde era acompaniată de corul musical, cu melodii dulci peste su netul corului, ca și cu niște visuri încântătoare.

Jocul ei, prin care a dovedit o perfecțiune în mănuirea pianului, o technică și capacitate musicală rară, a răpit cu sine publicul întreg, și fiind piesa lungă, o parte a publicului începuse a aplauda deja pela mijlocul jocului, când întrevenì o pausă, ear după finirea piesei, aplausele nu mai voiau să înceteze, de 5 ori au tot rechemat-o să se arete, și ea totdeauna cu cea mai mare modestie a grăbit a se retrage. Publicul ar fi dorit poate o repetare, cel puțin a unei părți din jocul ei, însă nu era cu putință, fiind că după o piesă atât de lungă a trebuit să se obosească și dênsa cu toate că jucà foarte ușor. Laudele și espresiunile de admirare nu mai încetau, ear după finirea concertului, eșind de brațul fericitului seu părinte, era încungiurată de gratulanți, toți grăbiau a-i esprima admirarea lor.

In cercurile musicale de aici se privește drept un fenomen talentul musical al gingașei damicele, și e dorința generală, ca să nu părăsească cariera musicală, ci să continue perfecționarea sa, fiind sigur, că va devení o artistă de renume european.

Cardinalul Haynald, cum aud, o a și chemat la sine dimpreună cu părintele ei, președintele de tribunal Ioan Florian, spre a stăruí, ca domnișoară să continueze cariera musicală, esprimând admirarea talentului ei estraordinar.“

Dșoara Florian dealtmintrea încă pe când era în institutul călugărițelor din Budapesta a atras prin talentul seu musical deosebita atențiune a publicului din capitală, și foile din capitală unison, și atunci ca și acum i-au făcut cele mai măgulitoare recensiuni. Din parte-ne nu putem, decât să gratulăm părinților și națiunei române pentru un atare talent!

* (Dar rusesc) Rușii, admiratorii ai generalului Boulanger i-au trimis o sabie căzăcească. Ca dedicație sunt săpate pe garda săbii cuvintele: *„Celui mai demn!“ — 1 Februariu 1887 — Rusia!“* Pe tăișul sabiei se află scris dintr'o parte cu litere aurite: *„Ḑeu ocrotesce pe cei viteji!“* iar în partea cealaltă: *Cine este acolo! Francia și Boulanger!*

* (Monumentul lui Radetzky.) După datele statistice a incurs până acum pentru acest monument o sumuliță de 216,906 fl. 11 cr.

* (Înmormêntare.) Din Hasfalău ni se scrie: În 17 Faur s'a sevêrșit inmormêntarea preotesei Raveca Gheaja, văduvă după regretatul I. Gheaja fost paroch local și administrator al fostului tract pro topresbiteral gr. or. al Paloșului, la care act părintele Teofil Gheaja, parochul Paloșului și fost administrator al acestui tract a condus întreg ceremonialul funebru cu o deosebită tactică. — Ca preoți funcționari au mai participat D. Ioan Vătășan preot în Archita; D. Zacharia Ganea preot în Ferihaz, D. George Marian preot în Șard.

În decursul intregului ceremonial s'a observat pe fața fie-căruia o deosebită durere pentru eșirea din lume a defunctei Dovadă despre iubirea, ce și-a sciut-o asigura defuncta cât timp a fost în viață, că comuna Hașfalău fără deosebire de bătrâni și tinerii, erau de față spre a deplânge pe defuncta. Asemenea și din comunele învecinate încă s'au presentat o mulțime de creștini, așa încât rar se poate vedé un cortegiu funebral așa numëros la sate. — Cuvêntul funebral l-a rostit Părintele Teofil Gheaja, ce a stors multe lacrimi din ochii ascultătorilor.

* (Inventatorul puscii cu repetiție decorat.) Maiestatea Sa a dăruit ingineriului Ferdinand Manlicher pentru meritele, ce și le-a câștigat la înarmarea armatei, ordinul coroanei de fer clasa a III.

* (Sĕrutarea într'odusă în scoală.) Cumcă tinerul englez sĕrută bucuros e un lucru vechiu și îndeobste cunoscut Ḑiuariul „Schweiz. Lehrerztz.“ scrie următoarele despre modul de purcedere în o sută și o mie de scoli, chiar și în scoli de repetițiune din Englitera: Aci se fac conveniri, în cari, sub conducerea învețătorului ș'a învețătoarei pentru ca băeții și fetițele să devie aplicați spre scoală esecutează unele cântece cu voce veselă și jocuri împreunate cu o mulțime de gesticulațiuni la întonarea armonioasă a „valsului de sĕrut,“ la care parechile se schimbă mereu și la comandă fie care băeat are să sĕrute pe fetița lui și fie-care învețător pe învățătoreasă sau pe o scolăriță. În toate scolile acestea însă „jocul rĕsboiului“ e generalisat și în acest joc veselia ajunge culminațiunea. El se esecută în modul următor: Un rênd de părechi, înnainte cu învĕțătorul și cu învĕțătoarea, pe care o înlocuesce adeseori o scolăriță, se angajează la „cuadril.“ Părechile fac mai întâiu promenadă împrejur. D'odată comandă învĕțătorul: „Stați!“ apoi se întoarce copilul cu fața spre fetiță; „Gata spre atac!“ e porunca următoare. Fie care dansator coprinde frumos cu brațul pe dansatoare și o apropie de sine. „Foc!“ se aude dela comandă și prin sĕrutatul atâtor guriță se produce un resunet ușor de pușcă. Esecutându se asta, învĕțătoriul comandează: „Schimbați inimicul!“ și fie-care copil predă pe fetița lui celui de dinainte și astfel se continuă „jocul rĕsboiului“ până ce fetița ajunge earăși la brațul, ce l'a lăsat. Ce-i drept, în multe locuri s'a făcut pași de spirituali, ca să pună capĕt acestor jocuri, dar în pracsă în adevĕr învĕțătorii vĕd, că 's bune, căci ei ḑic: Delăturăm jocurile, vor rĕmâné scoalele noastre goale, căci copii voesc să se joace și se vor duce la scoalele, unde este o vieață mai veselă.

* *Esecutarea reciprocă a sentințelor judecătoresci în România și Ungaria.* Ministeriul de justiție aduce la cunoscință judecătoriilor de prima instanță și camerilor advocațiale, că în România sentințele judecătoriilor ungaresci în afaceri civile, comerciale, maritime și cambiale se pot esecuta numai prin intervenirea ministeriului de justiție român, ear în Ungaria sentințele judecătoresci române se vor esecuta numai, dacă ajung la respectivele judecătorii prin intervenirea ministrului unguresc. Se atrage atențiunea camerilor advocațiale, că e în interesul partidelor, cari cer esecuțiunea, să-și aibă un plenepotențiat în România, care nu-i de lipsă să fie advocat, dar care trebuie să se angajeze a împuternici pe un advocat și a se presenta în tot casul înnaintea judecătoriei spre efeptuirea esecuțiunei. Se mai face cunoscut, că documentele originale, pe basa cărora s'a adus sentința judecătoreasca (obligațiuni, cambiu, contracte etc.), să se pună necondițional la dispositiunea plenepotențiatului, căci neputêndu-se alătura documentul inmediat la pertractarea de escindere se pot nasce alterări ale procedurei, ba chiar și alte procese.

* (Permis e, ca bărbatul să desfacă epistolele adresate soției sale.) Advocații din Paris, discutând în ḑilele trecute asupra întrebarii acesteia, au ajuns la resultatul, că: e permis. Cu privire la obiectul acesta interesant s'au esprimat mai mulți scriitori renumiți, dintre cari și Dumas, care a aflat corectă opiniunea advocaților din Paris, motivându și părerea în următoriul mod: Bărbatul și femeia au fost în raiu, cât timp bărbatul a urmat poruncii lui Ḑeu, dar lucrul cel dintâiu al bărbatului a fost, că a ascultat de sfatul femeei. De aceea au și fost apoi alungați, din raiu, și ca să se poată earăși aplana lucrul, a trebuit ca fiul lui Ḑeu să se arete pe pământ. La nunta dela Cana-Galilei tot femeia adecă, maica Dlui cere ca Christos să prefacă apa în vin.

Femeiă, — a respuns Christos, nu am nimic cu tine. Maria îl pricepe și se supune ḑicênd: Faceți, ce va ḑice. Prin cuvintele acestea, maica Dlui a primit în numele tuturor femeilor supunerea absolută. Femeia în întreagă vieața ei e minorenă; bărbatul e stăpânul, el e stăpân preste secretele și cugetele ei Femeia are o mulțime de căi spre a-și ascunde cugetele, are ocasiune și de înșelare, de unde provin destule neajunsuri, așa dară inspecțiunea de ori-ce natură e necesară și îndreptățită. Bărbatul, care n'are încredere în soția sa, și totuși dubitează că este oare îndreptățit să desfacă epistolele ei — e un nătărău.

* (Esecuțiuni prin electricitate.) În New York legislatura a numit o comisiune, ca să studieze cel mai bun mod de a trimite pe cine-va pe cealaltă lume, aceasta comisiune a recomandat să se desființeze spânzurătoarea și în locul funiei să se pue bateria electrică; astfel moartea e momentană și sigură, cel condamnat nu sufere durere de loc, ear asistenții nu sunt așa de dureros isbiți. Chipul e deci cu mult mai uman. — Lumea înnaintează!

* (Merlatti și Succi.) De mult nu s'a mai auḑit nimic despre cei doi ajunători, cari prin mania lor de-a nu mânca nimic în decurs de mai multe sĕptămâni, puseră lumea în uimire. Acum aflăm, că Merlatti, care câștigà remășagul de 2000 de franci prin ajunarea lui, locuesce de present în unul din suburbiile Parisului, în o casă modest mobilată, și voesce a desemna un tablou istoric. Stomachul lui nu s'a derepânat de tot în urma ajunului îndelungat, muschii tinerului bărbat sunt de atunci amorțiți ear fața lui e foarte palidă, ce e mai mult încă, Merlatti ḑice, că timpul acela de ajunare a fost cea mai frumoasă periodă din viața sa. Al doilea ajunator, Succi, s'a purtat cu mult mai rĕu. Lăsând în urma s'a o mulțime de datorii, a făcut atât de bine, că a părăsit Parisul, fără de a i se da până acum de urmă.

* (Ḑilele babelor.) Dimineața vênt turbat, credeai că va să te răpească în norii negri, ce se involburau în atmosferă; pe la ameaḑi scurtă liniște, soare blând și cald; mai apoi și până târḑiu noaptea ceață groasă de nori și ploae îndesată. Așa a decurs la noi alaltăeri ḑiua de **3/15 Martiu.** Sub impresiunile tempestății am recugetat mult-mult la câte toate s'au întêmplat în lumea mare într'un restimp de 39 de ani, începênd dela acel 15 Martiu, în care s'au proclamat principiile sublime: libertatea, egalitatea și frățietatea, până la alt 15 Martiu, în care pe la noi lumea puternică serbează cu o nemărginită însuflețire o m o r î r e a acestor principii. În cursul gândurilor noastre aflarăm prea puține din cele bune, multe și grele de ale suferinței, și prea debile base la o speranță bună în viitoriu. Dar despre acestea mai putem medita cu tigneală acum în ḑilele babelor, și se poate că vom revení la ele la **3/15 Maiu.**

* Dela sec. al XVI încoaci s'au întâmplat în Europa 288 rĕsboaie: 44 au fost făcute pentru anecsiuni, 22 pentru refusarea plătirei tributului, 24 pentru represalii, 8 pentru apĕrarea onoarei, 6 pentru relațiuni rupte, 41 pentru succesiuni, 30 pentru spriginirea popoarelor aliate, 25 pentru rivalități de vecinătate, 5 pentru dificultăți comerciale. In fine s'au mai întâmplat 28 rĕsboaie religioase și 55 civile.

Scopul și modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

(Urmare.)

Prin aceste esercitii se dedau elevii și la ordine și la activitate. Dela lucrurile din scoală se va trece la cele din curtea scoalei, apoi la cele din casa și curtea părintească, locuitorii casei, familia, tractându-le după locul, unde se află, forma, coloarea, părțile și folosul lor și materia, din care sunt compuse. Dela casă și curte va trece la cele din jurul casei, vecini, strade, ziditi principale etc. Învĕțătorul să se nisuiască a deștepta în elevi interes față de lucrul, despre care se vorbesce, căci numai așa va putea căpĕta elevul idei și noțiuni esacte. Lucrurile, despre cari s'a vorbit se vor asemêna unele cu altele, căutând elevii conduși de învĕțător asemenările și deosebirile dintre două lucruri, prin ce li se ageresce judecata și li se înavuțesce spiritul cu idei și noțiuni noauă.

Paralel cu esercițiile de cugetare și vorbire au să meargă pregătirile pentru scris și cetit, mai târziu însaș scrierea și cetirea. Pregătirile pentru scris și cetit încă trebue să se facă cu cea mai mare îngrigire și atențiune, dacă e, ca să aibă resultat favorabil. Căci: dacă aceste pregătiri nu se fac cu cuvenita atențiune, elevii cu greu vor putea scrie frumos și cetí bine și fluent, mai târḑiu și învĕțătorul tot mereu va fi necăjit, că elevii nu sciu bine cetì și scrie.

Pregătirile pentru scris sunt următoarele: Mai întâiu se vor învĕța elevii, cum să-și țină corpul la scris, cum mâna, stilul și tăbliță. Învĕțătorul va face apoi pe tablă linii drepte și strîmbe, subțiri și groase, verticale, orisontale și piezișe, va provoca pe elevi să spună, ce a făcut dênsul și apoi îi va pune să le facă, și ei pe tăbliță. Dupăce elevii sciu face bine acele linii, se va purcede la combinarea lor d. e. o linie groasă verticală combinată cu una subțire orisontală, — aceeaș linie groasă combinată cu una subțire piezișe și așa mai departe o mulțime de combinațiuni

Dupăce elevii sciu face bine aceste linii combinate astfel, se va purcede la legarea liniilor drepte prin linii strêmbe, adecă aceleași linii din combinațiunile anterioare nu se vor lega una de alta inmediat, ci prin mijlocirea unei linii strêmbe. Să luăm esemplele de mai sus: o linie groasă verticală combinată cu una subțire orisontală, s. a. m. — Toate aceste linii le va face mai întâiu învĕțătorul pe tablă, mai pe urmă însă va provoca pe elevi, să le facă după dictat, de rost. Dacă aceste esercitii se fac bine, elevii nu vor întimpina nici o greutate la scrierea literilor.

Ca pregătire pentru cetire este desfacerea ḑicerilor în cuvinte, a cuvintelor în silabe și a silabelor în sonuri. Mai înainte însă trebue să scie elevii, ce numim ḑicere. O definițiune esactă nu se poate da pentru începători și nici nu e de lipsă să li-se dea. Prin esercițiile de cugetare și vorbire s'au deprins elevii a vorbí în ḑiceri. Acum le vom spune, că aceea, ce am spus despre un lucru se numesce ḑicere, d. e. când ḑic: „Calul fuge“ — am făcut o ḑicere, pentrucă am ḑis ceva despre cal. Învĕțătorul va provoca apoi pe elevi să facă și ei câte o ḑicere. După aceea se vor desface ḑicerile

în cuvinte și se vor deprinde elevii în aceasta până la desteritate cu diferite ḑiceri făcute de învĕţător și de ei. Urmează apoi desfacerea cuvintelor în silabe. Silaba este o parte a cuvêntului, ce o pronunţăm cu o singura deschidĕtură a gurei. De câteori deschidem gura, pronunţând un cuvênt, atâtea silabe are cuvêntul respectiv. Mai întâiu se vor lua cuvinte de o silabă, apoi de doauĕ, de trei s. a. m. Învĕţătorul va pronunţa respicat cuvêntul atragênd atenţiunea elevilor asupra mișcărilor gurei, apoi vor spune elevii, câte silabe are cuvêntul respectiv. Aceste eserciţii le vor face elevii singuratici, pe urmă în cor. — În fine se vor desface și silabele în părţile lor constitutive, în sonuri. Spre acest scop se vor lua la început cuvinte, în cari prima silabă constă din un singur son d. e. a-pa o-mul etc. Comparând apoi silaba primă cu a doaua, vor afla elevii înșiși deosebirea dintre ele, ear învĕţătorul va numí părţile silabei, adecă sonul, urmează apoi eserciţii din partea elevilor singuratici și în cor.

După ce sciu elevii, sĕ desfacă silabele în soiuri, se va urma calea inversă: din sonuri se vor forma silabe, cuvinte, ḑiceri ș. a. m. Aceste eserciţii sĕ se facă cât de des, ca sĕ se deprindă elevii a cunoasce și distinge elementele limbei.

(Va urma.)

Loterie.

Mercuri în 16 Martie 1887.

Sibiiu: **71 51 81 6 72**

Avis! [1556] 2—3

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoscinţa p. t. public că **„Petrăria“** (Steinmetzerei) până acum a dlui Wenzel Wohanka, a trecut în posesiunea mea, *și efectuez totfeliul de lucrări, ce taie în această ramură, monumente de peatră din ţeară și străinătate* solid și cu preţuri moderate, răzimat pe esperiența de mai mulți ani ce am făcut la dl Iosif Roubicsek din loc, me rog de succursul onoratului public.

Nicolau Gabor.

Sibiiu, strada Heidengasse Nr. 9.

Nr. 1287/1887 [1551] 3—3

Publicaţiune.

Prin aceasta se aduce la cunoscinţă tuturor celor interesaţi, că în causa comasărei hotarului comunei Suplac (K. Széplak) pentru statorirea lucrărilor pregătitoare, regularea representărei, alegerea ingineriului și statorirea speselor se pune ḑi de pertractare ḑiua de **4 Aprilie a. c. st. n. 9 oare a. m.** ce se va ţiné la fața locului în comuna Suplac la casa satului.

La această pertractare se citează toți interesaţii cu aceea observare, că în înţelelesul §-lui 44 din instrucţiunea pentru causele urbariale, neparticiparea nu poate împedeca începerea lucrărilor.

Elisabetopole, 7 Martiu, 1887.

În numele tribunalului
Szenkovits Dénes,
jude.

„ALBINA“ Institut de credit și de economii în Sibiiu.

Bilanţul anual
din 31 Decembre 1886 al societăţii.

Active.		fl. cr.	Passive.		fl. cr.
Cassa în numĕrar		75,993.56	Capital social 3000 acţiuni à fl. 100		300,000.—
Monetă		3,581.84	Fondul de reservă al acţionarilor		52,992.60
Cambie de bancă		1,340,037.38	Depuneri pentru fructificare		2,089,131.35
Împrumuturi pe hipotece:			Scrisuri fonciare în circulaţiune	970.200.—	
a) în scrisuri fonciare	1,039,997.77		Scrisuri fonciare eșite la sorţi în circulaţiune	1,900.—	972,100.—
b) în numĕrar	79,239.—	1.119,236.77	Fondul de pensiuni al funcţionarilor		20,774.06
Credite fixe		117,406.50	Dividende neridicate		2,820.—
Avansuri pe efecte publice		77,123.80	Cambie de bancă reescomptate		57,070.—
Credite de cont-curent		99,765.75	Interese anticipate pro 1887		17,437.77
Împrumuturi pe producte		16,179.52	Diverse conturi creditoare		22,861.87
Cassa institutului și diverse realităţi de vêndare		129,412.82	Profit curat		45,710.16
Efecte publice		137,481 65			
Efectele fondului de garanţă ale scrisurilor fonciare		318,597.15			
Efectele fondului de pensiuni al funcţionarilor institutului		20,652.90			
Depuneri la diverse bance		20,218 42			
Mobiliar	6,661.64				
după amortisare de	666.16	5,995.48			
Diverse conturi debitoare		99,214.27			
		fl. 3,580,897.81			fl. 3,580,827.81

Sibiiu, 31 Decembre 1886.

G. Barițiu m. p., membru al direcţiunei. — I. Popescu m. p., membru al direcţiunei. — P. Cosma m. p., director esecutiv. — Iosif Lissai m., p., comptabil.

Subsemnatul comitet am esaminat bilanţul present și confrontându-l cu registrele principale și ausiliare ale societăţii ţinute în buna regulă, l'am găsit în consonanţă cu aceleși și esact.

Sibiiu, în 14 Martie 1887.

[1560] 1—1

Comitetul de supraveghiere:

Dr. **Aurel Brote** m. p. **Michael Kabdebo** m. p. **Cornelius Tobias** m. p. **N. Frateșiu** m p. **I. Creţiu** m. p.

Esarêndare.

Pe hotarul comunei **Cubleșul ungurese** (Magyar Köblös) comitatul Solnoc-Dobâca începênd dela Sângiorgiul a. c. pe **3 sau mai mulți ani** se află de esarêndat pentru *pășunat de oi* (Hodaie) un complecs arătoriu și fênaţ de 617 jugere catastrale.

Deslușiri mai de aproape se pot căpĕta dela *Mateiu Pop Gridean* în *Mureș-Oșorheiu*. [1555] 3—3

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societăţii,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vêndarea de losuri de stat și premii, prescrise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicaţi prin noi ori unde, pe lângă nisce **condiţiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguinţă poţi dobândì fără capital și risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1526] 5—6

Ofertele scrise în limba germană, provĕḑute cu indigitarea ocupaţiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische - Wechselstube - Gesellschaft.
Adler & Cie, Budapesta.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.9
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	5.45	—	—
Timiș	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiș	—	9.56	1.45	—
	—	10.29	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7;22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	2.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.43	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6 56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 25 Sibiiu, Sâmbătă 7/19 Martiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 6 Martiu, 1887.

Dumineca trecută capitala Rusiei a fost în mare agitațiune. Era 1 Martiu după calendariul nostru, ți de tristă memorie în istoria Rusiei. La 1 Martiu 1881 țarul Alecsandru II, tatăl actualului autocrat al tuturor rușilor a căđut jertfă uneltirilor nihilistice, omorît în ținua mare de o bombă aruncată de nihilisti Tot în aceeași ți neagră în istoria Rusiei era să-și lase viața și actualul Țar, tot cu aceași moarte era să moară și el, și tot din aceleași motive, tot din acele mâni era hotărît să părăsească și el această viață pământească.

Telegramele ne-au adus scirea, că Duminecă pe când Țarul se aștepta la catedrala Sântului Petru și Pavel spre a asista la părăstasul, ce era să se celebreze întru pomenirea vecinică a Țarului Alecsandru al doilea, poliția a pus mâna pe mai mulți studenți, la care s'au aflat bombe, și materii esplosibile. Studenții au fost arestați, din părăstas s'a făcut slavoslovie întru preamărirea lui Dumnețeu pentru scăparea vieții atot-puternicului Țar.

În biserică era liniște, liniște ca în mormênt.

Preste o oară întreaga familia imperială părăsì Petropolea, luându-și captivitatea voluntară în Gatchina, unde se crede, că nu pot strębate nihilisti.

Atentatul de astădată n'a succes.

La 1 Martie 1887 Alecsandru al III fu mai fericit ca la 1 Martiu 1881 Alecsandru tatăl, care a roșit cu sângele seu stradele capitalei sale.

Preste câte-va ținile 6 studenți vor fi spênzurați, spălând cu viața pęcatul, că au ridicat mâna asupra atot-puternicului autocrat al tuturor rușilor.

Ne îngrozim închipuindu-ne chinurile sufletesci, la care a fost espus Țarul rusesc în Dumineca trecută. Fiori de moarte au trecut prin inima lui, și ele înțecit s'au apęsat pe inima lui, căci el demult și-a cetit sentința de moarte, sufletul lui de ani se torturează cu fantoamele morții, și nu este mirare, dacă, după cum cetim în țiare, i-s'au turburat încâtva judecata, și trăesce în mania, că fie-care om este nihilist, prin urmare în fie-care crede a vedé vrășmaș de moarte.

Condamnăm atentatele la viața oamenilor, după cum o face toată lumea. Le condamnăm ca oameni. Drept aceea, condamnăm acest atentat chiar și în fața omului, care n'a avut inimă de om față cu gloriosul principe al Bulgariei. Condamnăm atentatul contra Țarului Alecsandru, care a glorificat atentatele contra vieții principelui Alecsandru.

Cu aceasta ne am satisfăcut datoriții noastre de oameni, ne-am satisfacut datoriții noastre de cronicari ai întêmplărilor de toată țiua.

Uimită stă întreagă Europa în fața acestui atentat, și se întreabă: ce va urma?

Se credea adecă în țilele din urmă, că în Rusia s'a stîrpit revoluțiunea internă. Nihilismul nu mai dă semne de viață, panslavistii abătură naia statului în apele lor, și mai eri alaltăeri cetirăm, că Rusia se va deslipí de cătră alianța cu Austro-Ungaria și Germania, păstrându-și independența liberei acțiuni, după cum o pretinde aceasta interesul colosului dela nord.

Atentatul de Duminecă a împrăștiat negura, ce nu ne permitea să penetrăm în viața internă a Rusiei. Întreagă Rusia este sbuciumată, și nime nu scie, dacă ceea ce n'a succes Duminecă, nu va succede poate Luni sau Marți.

Aceasta tristă situațiune internă nu poate rêmâné neconsiderată în acțiunile esterne ale imperiului, și avem dovedi, că în Rusia situațiunea critică internă totdeuna, a fost decisiva la acțiunile de stat.

Două elemente puternice împing pe Rusia spre acțiune în afară, acestea sunt nihilismul și panslavismul. Nihilismul a împins pe țarul Alecsandru al II la rĕsboiul oriental, care s'a terminat cu pacea dela San Stefano, modificată esențial prin tractatul de Berlin.

Cu toate stăruințele partidei panslaviste, actualul Țar al Rusiei s'a arĕtat până acuma amic al păcei.

În momentele cele mai critice pentru vața Țarului Rusiei, și demnitatea colosului imperiu — după justificările dela Rusciuc, ca moment dicisiv — vine atentatul de Duminecă și împinge pe Țarul spre rĕsboiu, ca să-și asigure propria sa viață.

Situațiunea prin acest atentat s'a schimbat în defavorul păcei europene.

Revista politică.

Am amintit în Nr. precedent, despre gratularea Maiestății Sale din incidentul țilei nascerei Țarului, la care gratulare Țarul i-a rĕspuns astfel: *Din inimă-Ți mulțemesc pentru binevoitoarea aducere aminte. Te rog, împărtășesce împărătesei bucuria, ce o am simțit pentru gratulările Ei.*

În discusiunea asupra budgetului în casa magnaților guvernul contra usului de până aci a întimpinat oare-care opositiune, și doi membri Coloman Ghyczy și bar. Desider Prónay a vorbit chiar și în contra de a fi primit de basă pentru desbaterea specială. Este semnificativă aceasta opositiune, pentru că e un semn invederat despre nemulțămirea generală cu actuala stare finanțiară a țĕrei.

În „Reichsrathul" din Viena în 3/15 a. l. c. era la ordinea țilei desbaterea specială asupra statutului băncei austro-ungare. Când a ajuns desbaterea la art. 82 privitoriu la tecstul bancnotelor, care are să remână așa, după cum e astădi, adecă în limba germână și maghiară, deputatul boem Dr. Trojan a propus, ca pe partea tecstului german, să se indice valoarea bancnotelor în toate limbile regatelor și țerilor representate în „Reichsrath", adecă nimic mai mult decât, cum era mai nainte. Aceasta propunere într'o vorbire elocuentă a fost spriginită de deputatul boem Dr. Gregr. Vorbirea aceasta este de interes duplu pentru noi naționalitățile din Ungaria, pentru că uitându-și dl Dr. Gregr cu totul de înfrățirea și sĕrutările boemilor cu maghiarii din Budapesta dela anul 1885, față de Ungaria, face cele mai categorice declarațiuni la adresa maghiarilor, unde țice: *„Maghiarii ca rassă domnitoare în Ungaria, nu voesc să scie lumea, că în Ungaria afara de maghari mai trăesc și alte naționalități. De accea ei sugrumă ori-ce mișcare și ori ce semn de viață a popoarelor nemaghiare, și pentru aceea, nu voesc ei nici aceea ca pe tecstul notei să se poată cetí esistența acestor popoare."*

Lucru natural, că la astfel de cuvinte foile din capitală n'au putut rêmâné nealterate, și n'au putut să-și stăpânească indignațiunea obicinuită, când e vorba de oare-care egalitate nu numai pe hârtie, dar și în faptă. Chiar și foile opositionale — care dealtmintrea sunt în contra dualismului, și-au adus aminte de proverbul: „că te odichnesci de bine la umbra unui arbore bătrân" insinuă boemilor intențiuni de a atăca basa monarchiei, dualismul, și atîță elementul slav contra statului spre a-l pune în serviții Rusiei.

FOIȚA.

„Tipuri contimporane."

Țiuariul „Luminătoriul" din Timișoara în Nr. seu 15 se ocupă în foișoară de persoana d-nului Ioan Slavici, cunoscutul conducĕtor al țiuariului „Tribuna" din Sibiiu. Caracteristica făcută în țiariul „Luminătoriul," care se vede, că cunoasce bine pe dl Ioan Slavici, nu este una dintre cele mai favorabile nici pentru cel mai de rênd om, cu atât mai puțin pentru unul cu „oare care reputațiune literară," precum se obicinuesce a se numí în modestia sa dl Slavici. Lucru natural, că și dl Slavici ca și alți muritori, cari țin ceva la reputațiunea lor de onoare, să vină a rĕspunde ceva spre apĕrarea onoarei sale. De aceea în Nr. 43 și 44 al „Tribunei" din a. c., sub titlul, „o cestiune de principiu" se încearcă într'un mod propriu ingeniosității sale a se apĕra. Cum? Eată cum! După ce ne spune, cine este d-sa, că „într'un timp foarte scurt a întemeiat o bibliotecă poporală (*Pe pământul Turcului!*), care va rămâné un eveniment hotărîtor în viața culturală a Românilor și a scos la iveală și grupat o mulțime de puteri tinere, încât astădi spre ei sunt îndreptate privirile tinerimei cu aspirațiuni mai nobile"— după ce ne spune, că dênsul este miel nevinovat, pe care societatea „să-l lase împace să-și caute de treburile sale," apoi că „n'are cuvenita reutate" pentru lupta, ce trebue să o poarte, — numĕră după „Luminătoriul" toate pĕcatele sale, de cări îngroțindu-se, roagă pe dl Georgiu Bariții a i sărí în ajutoriu, să-l apere „ca să scape cu onoare" și din aceasta, pentru care „ți va fi recunoscĕtor toată viața sa;" căci la din contră se va duce, de unde a venit.

Acum spelat, curățit și înnoit precum se crede d sa, în numĕrul 46 al „Tribunei" sub un titlu nou, adecă sub titlul „Tipuri contimporane" (Pițigoii) se încearcă a spela, curăți și înnoí și pe ceilalți toți ai sei dela „Tribuna." D-sa ca un miel nevinovat, care ar dori ca „societatea să-i dea pace," într'un mod vĕtămetor de persoane și autorități vrea să decline dela partida sa bine meritatul titlul de „pițigoi," ce l'a purtat cu onoare acum de trei-spre-țece ani! și fiind-că aceasta nu este cu putință alt-cum, tot ca un om, căruia „societatea să-i dea pace" spune lumii neadevĕrurile cele mai cuadrate.

Metropolitul din Sibiiu și doi oameni „călugărași" de lângă metropolitul sunt și de astă-dată ținta veninului vĕrsat cu profusiune. Noi, cari încă mai scim câte ceva din cele ce s'au întêmplat în Sibiiu de câte-va decenii de ani încoace, și doară mai bine ca d-nul Slavici, care este dedat a scrie „povesti" și „snoave," așa credem, că înșiși oamenii, cari sunt apĕrați de dênsul a trebuit să-i țică dlui Slavici: „Nați-o frântă, că ți-o am direso!" precum țice românul, când cineva vrea să direagă ceva și mai rĕu strică.

Dar fiindcă noi imitând pe genialul dl Slavici, am pus acestii foișoare titlul „tipuri contimporane," ne credem datori a presenta publicului nostru pe acele tipuri.

Dl Slavici ocupându-se cu statorirea originei cuvêntului „pițigoi" aplicată la partida sucumbentă la alegerea de metropolit înainte cu 13 ani, face onoare dlui Diamandi Manole, comerciante în Brașov insinuându-i de a fi inventat și aplicat mai întâi numirea aceea. Noi în interesul adevĕrului istoric recunoascem, că dl Diamandi Manole este muritoriul acela „nemuritoriu," care n'a aflat praful de pușcă, dară a învêntat acest cuvênt și se fie încredințat dl Slavici, că în urma descoperirei sale din foișoara „Tribunei" ori-cine va scrie istoria, și de numele dlui Diamandi Manole va face pomenire. Ba noi ca oameni justi, cari dăm fie-căruia ce i-se cade, și caracteristica, ce o face dl Slavici dlui Diamandi, o recunoascem de adevĕrată. Ba încă noi pentru completarea „tipului contimporan" mai adaugem și aceea lângă cele spuse de dl Slavici despre dl Diamandi Manole, că „sarea" d-sale nu este de cea „atică" și „piperiul" d-sale este paprică de cea mai tare. Nu ne unim însă cu dl Slavici in acel punct, că adecă Dl Diamandi Manole ar fi aplicat epitetul de pițigoi numai la cei doi „călugărași," cari fac atâta supĕrare dlui Slavici. Eată pentru ce? Noi am trăit pe timpul alegerilor de metropolit în Sibiiu și să ne conceadă și noue dl Slavici a scì mai bine ca d-sa, cui a aplicat dl Diamandi epitetul de „pițigoi." Dsa, care ca literat serios ce este, prin tractatul seu din foișoara „Tribunei" subscris cu numele seu întreg a voit de bună seamă să deslege importanta cestiune istorică, cui să cuvine epitetul de „pițigoi," și noi credem în interesul studielor seriose ale dlui Slavici, care să aduc la iveală de dsa cu mare sacrificiu din partea „Institutului tipografic" și al acționarilor acelui institut, să facem în această materie o mică rectificare.

Dl Diamandi Manole n'a aplicat la cei doi „călugărași" epitetul de „pițigoi," ci la partida întreagă.

Cu toate acestea însĕ art. s'a primit aşa, după cum s'a propus, dar de însemnat este, că din 194 voturi 130 au fost date de oposiţie, şi numai 64 de partida guvernamentală, ceea ce ar însemna nici mai mult nici mai puţin decât, că şi aci a învins mai mult şovinismul, decât dreptatea.

Atentatul contra Ţarului astădi e fapt constatat, şi telegramele contra-dicĕtoare, se vede, că au avut intenţinne -a pregătí mult puţin pe public asupra acestui incident, care în cele din urmă poate avea un efect deciditoriu pentru evenimente şi catastrofe de interes european.

Cestiunea convenţiunei vamale, care de mult a căḑut dela ordinea ḑilei, din partea presei vieneze se pune ear pe tapet, şi se susţine, că dl Sturdza, care acompaniază pe Maiestăţile Lor la Berlin, la reîntoarcere se va oprí în Viena, ca sĕ continue firul întrerupt al negocierilor. Pe care 'l doare, acela strigă.

Scrisori din Bulgaria.

(Corespondenţă particulară a ḑiariului „Telegraphul.“)

Sofia, 22 Februarie.

Alte amĕnunte privitoare la rĕscoala din Silistra şi Rusciuc. — Revoluţionarii din Sofia şi atitudinea lor. — Poporaţiunea capitalei faţă cu esecutările din Rusciuc.

La Silistra.

Sĕ-mi permiteţi a reveni încă odată asupra faptelor petrecute. În corespondenţa mea trecută lipsa de spaţiu, (am scris 4 coale precum sciţi) nu mi-a permis a epuisa întregul material. Înainte de toate revin la rĕscoala din Silistra şi Rusciuc, pregătite la Bucuresci de către emigranţii politici de acolo. La 16 a lunei curente, precum sciţi, comandantul şef al garnisoanei din Silistra, căpitanul Kristeff în înţelegere cu comitetul revoluţionar în capul căruia stau: Bendereff, Gruieff şi Gudjeff, împresură autorităţile din oraş, arestă pe prefect şi pe subprefect, desarmă poliţia şi proclamă dictatura sa asupra oraşului. După aceasta şeful revoluţiunii merse la telegraf. Apropiindu-se de staţie, el a fost zărit de telegrafistul, care era tocmai ocupat cu espedarea unei depeşi, în care voia sĕ dea de scire guvernului despre cele ce se petrec. Neavênd timp, sĕ telegrafeze, telegrafistul transmise o depeşă particulară pentru Sofia, şi tocmai la sfĕrşitul acestei depeşi telegrafistul adăogă o linie, în care avisa guvernul, despre cele ce se petrec.

Prin această telegramă guvernul a cunoscut adevĕrul, ear nu precum s'a ḑis până acum. Inmediat s'a dat ordin pentru plecarea ganisoanelor din Şumla şi Rusciuc. Garnisoanele au şi plecat inmediat. In acest interval s'a adunat şi miliţia de prin satele apropiate. Armata a ajuns acolo Mercuri seara şi Joi dimineaţa a si ocupat inmediat cetatea Silistrei.

Căpitanul Kristeff, stăpân pe cetate de trei ḑile, vĕḑênd, că este atacat şi că nu se va putea ţiné, n'a făcut resistenţă şi s'a hotărît de-a fugí în România. Înainte de a pleca însĕ, căpitanul a creḑut nimerit sĕ-şi ia „adio“ dela soldaţi. Înfăţişându-se soldaţilor, el ţinu un discurs şi apoi ḑise:

— Vedeţi, că nu suntem susţinuţi de nimeni, plec şi ve ḑic la revedere! auḑind aceste cuvinte, un feldwebel (sergent-maior) comandă foc asupra şefului. Soldaţii pun la ochi şi o detunătură se aude. După ce fumul s'a împrăştiat, s'a vĕḑut, zăcênd la pământ cadavrul căpitanului.

Eată versiunea ce circulă asupra morţii căpitanului Kristeff.

După aceasta garnisoana din Silistra a depus armele drujinelor sosite.

Aşa s'a terminat rĕscoala din Silistra. Unde a fost dl Bendereff şi Gruieff? — Pe malul celalalt a Dunării, fâlfâind cu batiste şi dând focuri de revolver.

La Rusciuc.

După plecarea unei părţi din garnisoana dela Silistra, trădătorii patriei, creḑênd, că căpitanul Kristeff s'a întărit la Silistra şi că prin urmare trebue sĕ ridice rĕscoala în alte puncte ale ţĕrei, au ridicat capul. Maiorul Uzunoff şi colonelul Filoff pe la oarele 5 dimineaţa în fruntea regimentului de săpĕtori au arestat pe căpitanul Andreeff şi Vulkoff dela reg. al 5-lea de infanterie, împresorând casarma regimentului. După aceasta o altă parte a săpĕtorilor arestă pe energicul prefect al Rusciucului, dl Mantoff, precum şi pe mai mulţi jandarmi.

În acest interval se treḑí miliţia, în fruntea căreia s'a pus căpitanii Sapunoff şi Vladimiroff şi merse sĕ atace pe pioneri. Pionerii vĕḑêndu-se luaţi între doue focuri, sĕ retrag şi caută a ocupa o posiţiune sutenabilă. Pe când pionerii se retrăgeau, soldaţii de infanterie din casarmă isbutesc a eşi afară şi dau năvală asupra pionerilor. Apoi cu toţii merg şi liberează pe ofiţeri. Atunci s'a început o luptă fratricidă între orăşeni şi soldaţi dintro parte, ear din alta pionerii şi artileria. Lupta s'a terminat prin sdrobirea trădătorilor. Şefii mişcărei sĕ pun pe fugă, dar norocul nu i ajută. Întrând în nisce luntri ei debarcă, căpitanul Draganoff pe vaporul „Golubcik“ se pune la goană, orăşenii aruncă platone de pe marginea Dunărei. În cele din urmă unii din ei s'au înnecat alţii se încercau a trece rîul în not, ear alţii au fost prinsi cu cârlige şi traşi la bord. Între cei prinşi au fost: Uzunoff, Panoff, Filoff, Zelenugoroff şi Bolman apoi Trembeşcoff, Toma Cârdjeff şi alţii.

Restul îl cunoasceţi.

La Sofia.

Pe când toate acestea se petreceau în Silistra şi Rusciuc, revoluţionarii din capitala noastră nu rĕmâneau nepăsători; şi dênşii se pregătiau la rĕscoală. Aci a fost decis, că îndată ce rĕscoala va isbuti în cele douĕ oraşe sĕ se aresteze regenţa şi ministrii, cari erau sĕ fie omoriţi, apoi sĕ facă o proclamaţiune chemându-se ruşii în ţeară pentru a face ordinea. Poliţia însĕ scia despre toate şi supraveghia mişcarea trădătorilor. Dela 6 ale lunei curente se observa deja o bucurie nespusă pe feţele partisanilor ocupaţiunei strĕine,

Trădătorii îşi permiteau chiar de a ḑice: „O sĕ vedeţi în curênd, ce o sĕ fie; ve vom arĕta noi, cum se guvernează.“

Tot deodată s'a prins nisce circulări către prefecţi, în cari între altele se ḑicea: „deoarece guvernul vagabonḑilor în curênd va fugí, atunci sunteţi îndatoraţi sĕ-l arestaţi şi legaţi sĕ l trimiteţi la Sofia.“

Toate aceste probe avênd la mână guvernul, n'a perdut timp şi a arestat pe toţi acei cunoscuţi, ca trădători ai patriei. Între cei arestaţi se aflau următoarele persoane: foştii ministri Caraveloff, Zankoff, Nichiforoff inculpaţi de-a dreptul în rĕsturnarea dela 9 August, după ei vin: Oroşacoff, Ludscanoff (ginerele lui Zancoff), Sarafoff, I. Slaveicoff (fiu) şi alţii, apoi mai sunt şase oficeri compromişi. După cum s'au descoperit lucrurile ací, complotul a fost croit astfel: preşedinte dirigiator a fost Ludscanoff, care era îndemnat de Caraveloff, Zancoff şi Nichiforoff. Casierul comitetului de rĕsturnare, a fost ingineriul Bieloff, ear Chiseleff servia ca agent, ce espeda şi primia corespondenţa. Spre acest scop dl Chiseloff de curând deschisese aci în Sofia un comptuar de comision, în casele dlui Dr. Şismanoff. La perchisiţia făcută în casele arestaţilor s'au găsit multe scrisori compromiţătoare, mai cu deosebire perchisiţia a fost cu noroc la ginerile lui Zankoff, Ludscanoff şi aşa ḑisul comisionar Chiseloff. În casele ingineriului Bieloff nu s'a găsit nimic, Bieloff fugise. Cu toate acestea s'a constatat, că banii trebuincioşi se trimiteau prin doamna Sacharoff, nevasta vestitului căpitan Sacharoff, care a pregătit complotul dela 9 August anul trecut. Această doamnă Sacharoff dădea bani ingineru'ui Bieloff şi acesta îi întrebuinţa, unde era necesar. Acum câteva ḑile d-na Sacharoff a dispărut de aci.

Aḑi dimineaţă se rĕspândise svonul, că cei condamnaţi vor fi graţiaţi. Orăşenii capitalei au început a murmura şi se pregătiau sĕ facă demonstraţie în faţa regenţii, cerênd sĕ nu se agraţieze nimeni. Eşind însĕ ḑiariul „Sloboda“ s'au încredinţat, că acest svon a fost fără temeiu deoarece sentinţa a fost deja esecutată. Aceasta a prodns o mare satisfacţiune tuturor.

K-schy.

Varietăţi.

* (Personal.) Escel. Sa I. P. S. Domnul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul însoţit de ceialalţi membri din loc ai representanţei pleacă astăḑi la Budapesta în afacerile fundaţiunei „Gozsdu.“

* (Convocare.) Subscrişii fundatori ai institutului de credit şi economii **„Arieşana“** — cu provocare la §. 154 din legea comercială — convoacă pe acei p. t domni, cari au subscris acţiuni la numitul institut, ca sĕ binevoiască a participa în persoana ori prin plenipotenţiat la

Adunarea generală constituantă,

ce se va ţiné în Turda în 23 Aprilie 1887 la 10 oare a m. în cancelaria adv. Dr. Raţiu.

În această adunare se vor statorí statutele, se va alege comitetul de supra veghiere, şi se vor pertracta şi alte agende prevĕḑute în susnumitul § al legei comerciale. Tot odată sunt rugaţi acei preastimaţi domni, cari au primit dela noi coale de subscriere — sĕ binevoiască ale retrimite până în 15 Aprilie a. c. cu ori ce resultat.

Turda, în 28 Februariu, 1887.

Dr. *Raţiu* m/p., *Dionisiu St. Şuluţ* m/p., *Ioan Molnar* m/p.,
jude regiu în pens. proprietar.

Petru Roşca m. p., *Simion P. Moldovan* m. p.,
protopresbiter gr. orient. em. prot.

Iuliu C. Vlăduţ m. p., *Anania Moldovan* p.. m.
proprietariu. advocat.

Iosif Chioreanu m. p.,
proprietariu.

* (Jubileul episcopului Ioan Popasu.) „Foaia Diecesană“ din Caranşebeş publică următorul avis: Comitetul central, instituit pentru arangiarea festivităţii iubileului de 50 anial preoţiei Preasfinţiei Sale dlui Episcop diecesan Ioan Popasu, în urma mai multor recercări venite din afară se vede îndemnat de a aduce la cunoscinţa onoratului cler şi popor din diecesă, că aderează la ideea emanată din partea mai multor onoraţiori ai diecesei, ca din

---

Dl Diamandi ca om crescut lângă „tarabă“ şi ca bărbat practic şi comerciante bun ce este, tacsează pe oameni după cumpĕnă. Unii cumpănesc mai mult alţii mai puţin; ce pune dsa în cumpĕnă, este altă întrebare.!

Când domnul Diamandi pe timpul congreselor electorale mergea de subsuoară cu domnii Mocionesci se simţia mai „flanflé“, decât, când mergea cu cumnatul seu din Sibiiu. Aceia cumpĕneau ceva înaintea dlui Diamandi, şi erau „Vulturi“ în lumea păserilor, eară cumnatul seu, un biet de „piţigoiu“, precum se esprimă dênsul într'o conferinţă „merita (pe atunci) sĕ-i se aplice 25.“ Şi acestea le ḑise: „Tot în glumă tot în dragoste frăţească“. Aşa judecă dl Diamandi de părtida, în care se afla şi cumnatul seu. Dar dacă-i place dlui Slavici sĕ se ocupe cu astfel de „marafeturi“ noi mărturisim, că numai cu greu o facem.

Sĕ trecem acum la o parte şi mai interesantă din „snoavele“ d-lui Slavici. Dsa, povestindu-ne: cum înnainte cu 10—11 ani s'a format în Sibiiu lângă „Telegraful Român“ un curent literar, după chipul şi asemĕnarea societăţii „Junimea“ din Iaşi, scoate la iveală din nou cunoscutul catalog de mari raţi din Sibiiu unul ca unul şi unul ca şepte: Dr. Daniil Barcian, Ioan Bechnitz, Eugen Brote, Dimitrie Comşa, Simion Popescu, Dr. Nicolau Maier, Dr. Ioan Crişan. Pe acestia cari sunt toţi tineri literaţi cu dl Slavici în frunte, ca sĕ-i bage lumea în seamă, îi garnisesce cu mai bĕtrâni. Aci este Nicolau Popea, Nicolau Cristea, Zacharia Boiu şi Ioan Popescu.

Ar fi bun catologul acesta şi n'am avea nimic de escepţionat în contra lui, dacă nu s'ar fi strecurat o greşală în el, şi n'ar face într'un punct o abatere dela cataloagele literaţilor din Sibiiu publicate mai înnainte de „Tribuna.“ Nu scim adecă, cum vine şi dl Ioan Popescu „între proroci“. Ce e drept, scim şi noi, că dl Ioan Popescu mult şi bine a scris, ce a scris; dară ca sĕ-şi fi făcut de lucru, sau sĕ fi avut cu ceilalţi numeraţi vre-o comuniune literară nu scim. Dl Slavici se pricepe de minune la apucĕturi. Dsa ca şi un neguţător iscusit voesce ca pre lângă marfa bună, sĕ o petreacă şi pre cea mai slăbuţă.

Ca sĕ nu remână totuşi o stirbitură în catalogul presentat în noua ediţie, noi vom intercala în acest catalog pre dl Dimitrie Cunţan, care, precum am auḑit, a purisat biografia metropolitului Andreiu după conceptul autorului si prin urmare are meritul seu pentru literatură, dacă nu mai mult, dară cel puţin cât Dr. Maier.

„Încă acum ḑece, unspreḑece ani, — ḑice dl Slavici — acest grup discuta cu multă stăruinţă cestiunea înfiinţărei unui ḑiariu cuotidian, ca mijloc de înrîurire literară, şi dl Nicolae Cristea, atunci redactor al „Telegrafului Român“ şi dl Ioan Bechnitz cel mai zelos dintre membrii clubului, erau înţeleşi cu mine asupra tuturor amĕnuntelor. Întrebarea încă nedeslegată era numai, cine creazĕ mijloacele şi cine spriginesce întreprinderea, când atâţa o combat.

Ne-am pus dar cu toţii pe lucru, pentru ca sĕ facem încetul cu încetul ceeace deodată nu era cu putinţă, contribuind cu puterile noastre pentru ridicarea aşeḑemintelor create de Şaguna. „Vom lucra — ḑiceam — cu toţii ca sĕ ridicăm „Tipografia Archidiecesană,“ şi sĕ scoatem „Telegraful Român“ nu de douĕ ori numai, ci deocamdată de trei, apoi de patru-ori pe sĕptĕmână şi în cele din urmă, dacă vom fi strĕbătut, în toate ḑilele.

Da! — mai era însĕ la mijloc şi metropolitul Miron, care ţinea biblioteca rĕmasă de Şaguna bătută cu cuie, pentru ca nu cumva sĕ se folosească cineva de ea. Şi Metropolitul Miron ca preşedinte al comisiunei tipografice, îşi bătea cuiele pretutindenea, unde cineva voia sĕ înceapă vr'o lucrare. Dacă scriai vre-o carte, îţi cresceau peri albi mai nainte de a fi ajuns s'o veḑi pusă sub tipariu; dacă scriai ceva în „Telegraful Român,“ amărai ḑilele dlui Cristea, mult martirisatul redactor. Timp de câtiva ani am scris mult pentru „Telegraful Român“, abia s'a publicat însĕ ceva, fără ca sĕ fi fost chiemat redactorul la raport. Tot astfeliu o păţiau şi alţii, încât era o adevĕrată cestiune de caritate creştinească, dacă mai e ori nu sĕ scrii pentru „Telegraful Român“ ceva potrivit cu sentimentul public al românilor.

Cu toate aceste s'a lucrat şi mult s'a făcut. Luptându-se la tot pasul cu metropolitul şi cu toţi cei ce fie din interes, fie din preocupaţiune, fie din deosebite convingeri îl ajutau, grupul din Sibiiu a mers mereu înainte.

Când a vĕḑut, că nu poate rĕsbí, s'a mulţămit sĕ scoată foaia deocamdată de trei ori pe sĕptămână; când a vĕḑut că prea mare este resistenţa ce întimpină ortografia fonetică, s'a mulţămit sĕ publice „Foiţa Telegafului Român“, drept adaus pe lângă foaie, cu ortografia fonetică mai de transiţiune, ca cetitorii încetul cu încetul sĕ se deprindă cu sidilele şi cu celelalte semne de precisiune fonetică.“

Pe scurt dl Slavici ne spune:

Că grupul de literaţi presentat de dsa s'a grupat înnainte cu ḑece unspreḑece ani lângă „Tipografia archidiecesană“ şi lângă „Telegraful Român“ voind sĕ facă din acesta un ḑiar cuotidian. La aceasta ia îm pedecat însĕ metropolitul Miron Romanul.

incidentul acestui iubileu să se înfiinţeze o fundaţiune, carea să poarte numele Inaltului iubilar Şi aceasta o face cu atât mai vîrtos, pentru-că însuşi comitetul central în listele emise a declarat, că prisosul se va întrebuinţa spre un scop filantropic nedeterminându l însă mai de aproape. Deci aducênd aceasta la cunoscinţa on. cler şi popor al diecesei, ne rugăm, ca avênd în vedere scopul cel sublim de mai sus, fiecare să binevoească a contribuí în acest înţeles. Eară ce privesce însaşi fundaţiunea, comitetul va depune această causă în mânile ven. sinod eparchial, spre luarea ulterioarelor dispoşiţiuni Caransebeş, din şedinţa comitetului central ţinută la 21 Februarie (7 Martie) 1887 Filaret Musta m. p., protosincel ca preşedinte. Traian Barzu, notar.

* (Dl V. Alecsandri), ministrul plenepotenţiar al României la Paris se aşteaptă, să sosească în Bucuresci încă în cursul lunei acesteia

* (O scrisoare a prinţului Alecsandru de Battenberg.) În cartea ce a apĕrut în Darmstadt, se află o scrisoare, ce prinţul Alecsandru a trimis-o sorei sale contesei Erbach, încă înainte de-a pleca cătră Rumelia orientală Epistola sună astfel: Persecutat ca un selbatic, slăbit aşa de tare, încât abia mai vĕd cu ochii, numai astăḑi vin aţi scrie. După puţine ḑile trebue să iau drumul spre Rumelia, pentru împlinirea chemărei mele grele. Două-ḑeci şi nouă de ḑile v'a ţiné. Dea D-ḑeu, să aşteaptă. Bulgarii au puţină inimă, şi eu ţin aproape de imposibil de a i putea mulţămí. Pentru toate cele ce le-am săvĕrşit, o s'ajung până acolo, ca să îmi răsplătească cu alungarea, aceasta n'am meritat-o. E drept, că aceea a fost mai mult o urmare a uneltirilor străine, dar pentru aceea bulgarii încă sunt destul de maturi, ca să poată face deosebire între pretinii adevĕraţi şi înşelători. În starea de astăḑi, nu sciu, dacă să va sfârşí aceea luptă, pe care Rusia a înscenat-o numai pentru ca să me alunge. Eu m'am temut întotdeauna mai mult de partea din lăuntru decât de cea din afară, şi astăḑi totuşi cu cea din tâiu am de lucru. Până la toamnă tronul meu v'a fi asemenea unui bombe plină cu dinamită. Dar ori ce s'ar întêmpla, eu tot cad învins, şi dacă bulgarilor le place mai bine domnia străină, decât un principe, care se interesează de soartea ţĕrei lor, atunci aceea e treaba lor şi eu nu trebue să-i deplêng.

* Noul normativ de căsĕtorie, ce va apăré pentru armata comună şi pentru honvedime, dispune, că familiile ofiţerilor, cari se căsĕtoresc, după ce au împlinit 60 de ani sau au întrecut numĕrul stabilit, nu se vor împărtăşí de favorurile legei privitoare la văduvile şi orfanii ofiţerilor. De aceste favoruri se vor bucura familiile acelor ofiţeri, cărora li s'a conces contractarea căsĕtoriei pe temeiul unei renunţări la pensiune din partea miresei, fiind că aceea renunţare nu se putea referí încă atunci la beneficiile neprevĕḑute.

* (Convenţiunea vamală cu România) După depeşele sosite din Bucuresci la Viena, se mângăe oamenii, că pertractările vamale se vor începe înmediat, după ce în camera română se vor fi aplanat lucrurile cu privire la modificaţiunile vamale cu guvernul german. Dar e posibil, că aceasta mângăere o-să remână, decumva dl Sturdza va însoţí pre regele şi regina României la Berlin. Până se vor întoarce va mai trece apă pe vale!

* (Îngrijiri.) Regenţa bulgară a conchiemat la arme pe toţi bărbaţii dela 20 până la 40 de ani din Rumelia ostică. Se ḑice pe deoparte, că numai pentru esercitiul obicinuit cu armele, dar pe dealtă parte s'au luat măsuri, ca nici un individ să nu capete pasport. Frica e mare de o tulburare a păcei Poate, că stă aceasta în legătură cu purtarea, şi uneltirile lui Zankoff, care ḑise, că numai o ocupare a Bulgariei cu trupe turcesci v'a limpezí situaţiunea

* (Ce se mai aude de ai nostri?) „Narodni Listy„ vorbind despre aroganţa şi pretensiunile ungurilor, pentru care chiar în dieta din Viena se întêmplă turburări mari, căci pe bancnote ar trebuí să fi scris şi în celelalte limbi ale monarchiei, scrie: Nimenea dintre cehi să nu cumpere făină ungurească şi îndeobşte tot ce e de provenienţă din Ungaria; mai tare însă să ne coasem buzunarele contra tuturor concurinţelor maghiare, cu deosebire contra loselor unguresci. — Reu se aude!

Şi ce se mai aude? Că ş'au cam mâncat omenia, cu deficitele, ce le votează mereu şi îngrabă. Grupul Rotschild cam anevoie vrea să mai alimenteze speranţele ungurilor spre deficite; abia acum se aşteaptă contele marcal Palavicini din Pesta la Viena spre a însciinţa despre starea pertractărilor cu guvernul ung. asupra împrumutului şi d'ocamdată se vor întruní numai membri grupului, cari sunt în Viena. — Rotschild scie, ce face.!

* (O deputaţiune militară germană) a sosit din Berlin la Viena pentru de a informa cercurile vieneze despre adjustarea cea nouă şi uşoară, ce s'a introdus în Germania Deputaţiunea oferă un model a acestei adjustări.

* (Limpede şi curat.) Cetim în ḑiarul Egyetértés Nr. 74, dela 5/17 Martiu a. c. următoarea notiţă model de claritate: „În Gherla comuna schimastică bisericească de acolo împreună cu popa Farkaş a primit unirea, şi a scuturat de presine confesiunea catolică.

Cine poate înţelege ceva din aceasta nostimă notiţă, acela înţeleagă.

* (Cadavre de două mii de ani.) În St. Paul (Statele unite) un anumit I. M. Wood a găsit în o peşteră 5 cadavre, un barbat, o femeie şi trei copii. Aceste cadavre n'au trecut în putrejune de loc. Ci numai s'au uscat rĕmânênd întregi. Archeologii, cari le-au observat, susţin că ele ar fii cadavre de un soiu de oameni, ce au trăit cu 2000 de ani mai înainte. Ele au fost depuse în institutul Smithsonian din Washington.

Scopul şi modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

(Urmare.)

Esercitiile verbali intuitive (de cugetare şi vorbire) şi pregătirile pentru scris şi cetit nu se fac separat în oare deosebite, din contră, ele au să se facă paralel şi în cea mai strînsă legătură unele cu altele, va se ḑică, ele se vor tracta în combinaţiune unele cu altele.

După-ce s'au pregătit bine elevii prin esercitiile amintite se va trece la scriptolegie, adecă la scriere şi cetire. Esercitiile amintite însă nu au să înceteze aci; ele se vor continua şi mai departe în legătură cu scrisul şi cetitul. După-ce sciu elevii desface ḑicerile în cuvinte, silabe şi sonuri, învĕţătorul va scrie pe tablă semnul sonului, pre care vrea se-l facă cunoscut elevilor, şi le va spune, că semnul sonului se chiamă literă, va întreba apoi pe elevi despre forma, posiţia, şi numerul liniilor, din cari este făcută litera, în fine va pune pe elevi să scrie şi ei litera pe tăbliţe, numerând liniile mai întâiu liber, apoi după dictat. Dacă — cum am ḑis — esercitiile pregătitoare la scris s'au făcut bine, acum nu va fi pentru elevi nici o greutate a scrie literile.

Cetitul se învaţă în legătură cu scrisul. Când învĕţătorul scrie litera pe tablă, elevii o şi sciu cetí, de oarece ea este semnul sonului tractat mai nainte.

După ce elevii cunosc şi sciu scrie literile în forma lor scrisă, învĕţătorul le-o va arĕta şi în forma tipărită şi îi va pune să caute litera respectivă prin cartea lor, prin ce litera se întipăresce bine în memoria elevului şi nu o va cufunda cu alta.

După-ce elevii sciu scrie şi cetí mai multe litere, învĕţătorul le va combina pe acelea în diferite moduri şi va pune pe elevi să le pronunţe astfel combinate, singuratici şi în cor. Prin aceasta se dedau elevii a aduna literile şi a le pronunţa împreună, va se ḑică, învaţă a cetí. Abecedarul arată calea, ce e de a se urma de aici încolo. Ceea-ce am ḑis la esercitiile de cugetare şi vorbire e de a se observa şi la cetire, adecă: elevii să cetească cu glas înnalt, respicat ear cuvintele cetite să le desfacă în silabe. Învĕţătorul să poarte grige, ca elevii să înţeleagă toate cuvintele, pe cari le cetesc, ear pre cari nu le înţeleg să le esplice. În fine elevii să se deprindă a cetí astfel, ca să-şi scie da seamă despre ceea ce au cetit, va să ḑică, să scie reproduce pe scurt, cu cuvinte proprii cuprinsul celorcetite.

Esercitiile intuitive, scrierea şi cetirea au să se tracteze cât se poate în combinaţiune unele cu altele şi să nu se ocupe elevii cu un lucru mai mult de ½ oară, ca să nu se obosească. Preste tot să se observe o variaţiune cu elevii începători.

Despre modul cum au să se tracteze esercitiile de cugetare şi vorbire (esercitiile intuitive) ca obiect separat nu vom vorbí aci mai pre larg, ne mărginim a recomanda în privinţa aceasta cartea d-lui Borgovan „Învĕţământul intuitiv“, în care va afla învĕţătorul tot, de ce are trebuinţă. In cele următoare ne vom încerca a arĕta modul, cum au să se tracteze: Cetirea şi scrierea, deprinderile gramaticale, ortografice şi stilistice.

Cetirea. Prin esercitii dese de formarea silabelor şi cuvintelor, va se ḑică, prin aşeḑarea literelor in diferite combinaţiuni, ochii elevilor se deprind a privi repede preste litere şi ale aduna, ear gura li se deprinde a pronunţa acele combinaţiuni de litere şi astfel vor ajunge cu timpul a cetí fără gângăvire, fluent. Esercitiile aceste făcute cu litere mo-

---

Nerĕsbind însă cu Metropolitul s'a mărginit grupul de literaţi să înfiinţeze „Foişoara Telegrafului Român“, ca adaus la „Telegraful Român,“ voind ca prin aceasta să introducă ortografia fonetică.

Mai jos ne spune apoi, că şi cei „doi călugăraşi“ s'au furişat în grup, ca mai târḑiu să iasă din el, cum nu le-a plăcut.

Acestea toate ni le spune dl Slavici şi le scrie pentru istorie şi ca să le creadă lumea, îşi pune cu îndatinatu-i curagiu numele dedesupt

Noi însă, cari cetim, ce scrie dl Slavici, şi scim lucrurile altcum şi mai bine ca d-sa, ne mirăm, cum între prietinii d-sale nu s'a aflat unul să-'l „tragă de haină,“ şi să-'i spună, că rischiază prin aşa mari neadeveruri a nu-i mai crede nimenea ori de vorbesce ori de scrie.

Ne mirăm, cum prietini sei, Simeon Popescu Dr. Ioan Crişan n'au avut atâta modestie să-i spună, că pe când s'a înfiinţat „Foişoara Telegrafului Român“ în anul 1876, dênşii erau studenţi.

Ne mirăm cum de dl Dr. N. Maier nu a spus dlui Slavici, că d-sa n'a scris nici o literă în „Foişoara Telegrafulu Român.“

Ne mirăm, cum dl Bechnitz în cunoscuta sa onorabilitate n'a descoperit dlui Slavici, că pe când a întrat d-sa în grupul literar „Foişoara Telegrafului Român“ era înfiinţată mai nainte cu mai bine de o jumĕtate de an.

Dacă toate acestea nu le-a aflat până acuma şi nu le-a sciut dl Slavici, măcar că precum ne spune dênsul a lucrat cu ei la „Telegraful Român“ şi la „Foişoara Telegrafului Român“, atunci să întrebe pe Dnii Dr. Barcian, Eugen Brote şi D. Comşa cum s-'a plămădit „Foişoara Telegrafului Român,“ cine a pus la dispoşiţiă cuartirul seu în decursul celor doi ani de ḑile. Dacă dela numiţii domni încă tot nu va primí lumina de ajuns, îndreptăm pe domnul Slavici la Nr. 1 al „Foişoarei Tel. Rom.“ să vadă, cine a scris cel dintâiu tractat în aceea Foişoară

Ei dară ce folos, dl Slavici voesce să facă din aceea persoană, — care dacă nu mai multe, dară de sigur atâtea merite are pentru „Foişoara Tel. Roman“ câte au ceialalţi membrii ai adevĕratului grup — un „cenuşotcă“ literar. D-sa află de lipsă aceasta pentru a face sburători pe puii ei scoşi fără de vreme, vorbind şi noi cu dl Slavici în termini ornitologici.

Da aşa este, unul dintre ei cu oare care „aspiraţiuni de literat“ s'a retras cu încetarea „Foişoarei Telegrafului Român“ cu încetul dintre ceilalţi, pentru că nu a consimţit cu curentul aventurios inaugurat în timpul din urmă de oamenii de astăḑi ai „Tribunei.“ Dênsul n'a încetat însă a lucra pe terenul literar ca şi mai înainte în tăcere şi fără ostentaţiune.

Ca de obiceiu dl Slavici trebue să amestece în tot locul şi persoana Escelenţiei Sale, Domnului metropolit Miron, isbind în dênsul cu multă nesocotinţă. Să vedem şi în privinţa aceasta, cum stăm cu multele greutăţi şi pedeci, ce le-a pus metropolitul în calea curentulul literar. „Telegraful Român“ se eda mai înainte numai de două ori pe săptĕmână. Budgetul lui pentru redactare era de tot modest — 1200 fl. la an. Când s'a ivit pe orisont grupul tinerilor literaţi şi au „plăsmuit“ „Foişoara Telegrafului Român“ şi au dat impulsul edărei „Telegrafului Român“ de trei ori pe săptĕmână se cerea jertfe mai mari în bani pentru redactare. Budgetul „Telegrafului Român“ dela 1200 fl. s'a duplicat la 2400 fl. Întrebăm pe domnul Slavici să ne spună, cu a cui încuviinţare au trebuit să se facă acestea? nu cu a metropolitului, care este preşedintele comisiunei administrative a Tipografiei archidiecesane? Apoi fiind aşa, cum poate dsa să susţină, că metropolitul a împedecat nesuinţele acelui „grup“! Dar se vede, că se află de cuviinţă şi aci a se sucí adevĕrul. De aceea să nu se supere dl Slavici, dacă i spunem, că metropolitul, când unul din membri grupului, care sta mai aproape de dênsul îi descoperi, ce se intenţionează, convingêndu-se de nobilele intenţiuni ale acelor tineri, nu numai că-i îmbărbăta şi le puse la dispoşiţiune mijloacele necesari, dar şi dênsul participa cu un viu interes cu ocasiunile date la discuţiunile despre direcţia nouă şi mai târḑiu, ca să îmbărbăteze şi mai mult pe acel grup nu numai, că însuşi adoptă ortografia fonetică, dar o admise spre întrebuinţare şi în usul oficios al cancelariei consistoriale.

Cum stăm acum, amatissime dle Slavici, cu afirmaţiunile dtale? Scim, că dta eşti meşter de vorbă şi de nou te vei folosì de „chichiţe,“ ca să arĕţi lumei, că esci om de spirit.

Esci scos însă prea tare la „măidan“ decât să mai vinḑi marfa dtale pe bani scumpi. De aceea ca binevoitori, ce-ţi suntem, îţi dăm un sfat, ca mai înainte de ce pleci de aici, — precum credem, că te vei ţinea de cuvênt, să ne dai şi nouĕ Sibienilor o probă, că ai mai puţină „reutate“ decât spirit.

bile sunt mijloc foarte bun pentru ajungerea scopului. Unii elevi își fac obiceiul rĕu de a cânta cetind, adecă ei întonează o vocală atâta timp până când au format silaba următoare. Invĕţătorul îndată ce va observa așa ceva sĕ întrevină numai decât și se abată pe elev dela acea datină, ceeace îi va succede pe deplin dacă va face esercițiile amintite cât mai des.

După ce elevii sciu cetí binișor fluent li se va atrage atenţiunea asupra diferitelor semne, interpuncţiuni, ca astfel acum se cetească luând în privire și înţelesul celor ce se cetesc, adecă sĕ cetească logic. Pentru a deda pe elevi sĕ cetească logic va face bine învĕţĕtorul se cetească el însuși înnainte câte o piesă, oprinduse la comă atâta timp până când poţi numera u n u, la coma punctată d o i, la punct t r e i, și întonând cuvintele după natura limbei. Va provoca apoi pe un elev mai bun se cetească aceeași piesă așa cum a cetit o învĕţătorul, vor urma apoi mai mulţi elevi, până când toţi vor fi în stare a cetí piesa cum se cade. Piesele mai mici de cuprins moral, precum și unele poesioare ușoare, după ce se vor fi cetit în modul acesta și se vor fi dat esplicările trebuincioase de cuvinte și de lucruri, se vor memorisa apoi de elevi și se vor recita cu stricta observare a pretensiunilor cetirei logice. La recitarea poesiilor din partea elevilor, învĕţătorul sĕ fie cu deosebită luare aminte ca sĕ nu se jertfească înţelesul piesei formei aceleia, adecă sĕ nu se întoneze cuvintele după cum ar cere doară ritmul poesiei, ci așa după cum cere înţelesul lor, nici sĕ nu stea la sfârșitul fie-cărui rênd din poesie, care poate sĕ fie chiar la mijlocul unei ḑiceri.

(Va urma.)

Despre constipaţiunea (astuparea) corpului. Constipaţiunea, ce consistă într'aceea, ca materia nemistuită, ce corpul trebue se o delăture, remâne în acela, are de regulă causa sa în așa numită lenevire și adormire a organelor intestinale, care lungesc mișcarea coardelor și mușchii inelari nu pot desvolta o forță de intensitate așa mare, cât e de lipsă, și prin constrîngerea lor nu pot efeptui deșertarea. Rĕmâne prea mult nutrimêntul mistuibil în maţe, se desvoaltă gasuri și o apĕsare neplăcută, simţirea, încordarea cuprinde trupul, mai cu samă la unele persoane mai grase (la îngreunare etc.) se plânge de durere de cap, de pept, de spinare, de stomach, de intestine, de coarde, ameţeli, svîcniri de sânge, hemoroide, hipohondrie, histerie, oboseală în membre, neapetit și se privesc aceste fenomene, ca morburi de sine, pe când ele sunt numai secundare avêndu-și causa în încuere. Cea mai tare dovadă este aceasta, că îndată ce se destupă toate durerile dispar. În aceste casuri sunt pilurile de Svitzera ale lui R. Brandt (căpătându-se o schatue cu 70 cr. în farmacii) recomandate de mulți medici ca mijlocul cel mai bun, că e plăcut, sigur și absolut nedăunos.

Nr. 206 [1561] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de classa III, D a i a - s ĕ s e a s c ă, protopresbiteratul Sighișoarei, devenită vacantă prin repausarea parochului Ioan Babeș, se escrie, conform ordinaţiunei Venerabilului consistoriu archidiecesan, dtto 28 Ianuariu a. c. Nr. 7186 B., concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român".

E m o l u m e n t e l e s u n t:

1. Casa parochială cu doauă închĕperi, o bucătărie, douĕ pivniţe, toate din material solid de piatră și cărămidă, coperite cu ţiglă, șură, grajd șopru și alte edificate economice din lemn coperite cu ţiglă, în stare foarte bună, grădină de pomi și de legumi situate toate immediat lângă biserică, calculate cu . . . . . fl. 62.—

2. Porţiunea canonică, 4 jugări 1274 stânj. □ de arat și 7 jugări 334 stânj. □ de cosit, calculate cu . . . fl. 150.—

3. Dela 60 familii române câte o ferdelă, mĕsură veche (16 cupe) grâu sau cucuruz sfărmat, computate cu fl. 60.—

4. Dela 70 familii neorustice câte 20 cr. de familie ca simbrie anuală . . . . fl. 14.—

5. Opt stânjini de lemne din pădurea comunală computate cu . . . . . fl. 32.—

6. Dela 70 familii neorustice câte o ḑi de lucru computate în bani . . . . fl. 14.—

7. Dela botezurile copiilor preste an prest tot . . fl. 8.20

8. Dela înmormêntări . fl. 15.—

9. Dela slujirea sântului maslu preste an . . . . . fl. 3.—

10. La umblarea cu sânta cruce în ajunul botezului, toate emolumentele computate în bani fac . . . . fl. 20.—

11. Dela cununii . . . fl. 5.—

12. Pentru sânţirea caselor (sfeștănii) . . . . . fl. 4.—

13. Dela 60 familii române pentru pomenire în paresemi . . . . . fl. 12.—

14. Dela 60 familii române la pasci pentru molitvă à 5 cr. de familie, face . . fl. 3.—

Suma . . . fl. 402.20

Doritorii de a concurge la această parochie, au a-și așterne concursele lor instruate în sensul regulamentului pentru parochi, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, cu aceea îndatorire, că sub durata concursului sĕ se presenteze în vreo duminecă sau sĕrbătoare în biserica acestei parochii, pentru de a-și arĕta desteritatea în cântare, tipic și cuvêntare. Pentru preoţii chirotoniţi, se recere și concediu dela Veneratul Consistoriu archidiecesan, fără de care nu vor fi admiși la concurs și candidaţiune.

Sighișoara, la 10 Februariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei în conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 540 [1562] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna P o t i n g a n i, pe basa Ven. resoluţiuni consistoriale dtto 23 Decembre 1886 Nr. 6787 B. se escrie al doilea concurs cu termin de 30 ḑile dela datul primei publicări

E m o l u m e n t e l e s u n t:

1. Dela 53 familii 1 ferdelă (20 cupe) cucuruz sfârmat à 1 fl. 50 cr. . . . . fl. 79.50

2. Cununa anului dela 40 familii, câte o ferdelă de grâu sau 2 fl. v. a. de familie . . . . . fl. 80.—

3. Venitele stolare sistemisate mai dinainte dela botezuri, cununii, înmormântări, sfeștănii . . . . . fl. 60.—

4. Dela 33 familii una ḑi de lucru cu palmele, și dela 20 familii cu carul (cu boii) . . . . . fl. 37.—

5. Alte venite accidentale la botezul domnului, la St. Pasci, precum și altele împreunate cu serviciul intern și estern bisericesc . . fl. 40.—

Suma . . fl. 296.50

Doritorii de a competa la acest post, au a și înainta suplicile lor instruite conform legei, în terminul mai sus indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Brad, în 9 Februariu, 1887.

Vasiliu Dămian,
protopresbiter.

Nr. 76 [1563] 1—3

CONCURS.

Devenind parochia de clasa a III-a din comuna L o m a n cu apartinenţele sale de pe deosebitele plaiuri și pleși vacantă, se escrie la înţelesul ordinului Veneratului Consistoriu archidiecesan din 13 Decembre 1886 Nr. 6947 B. pentru întregirea acesteia concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare, pre lângă următoarele emolumente:

1. Dela 260 famiiii titulo: salariu de fie-care familie 1 fl., . . fl. 260.—

2. La umblarea cu crucea în ajunul bobotezii dela fie-care familie 30 cr., . . fl. 78.—

3. Dela boteze, cununii și îngropăciuni ţaxele regulate dau . . . . . fl. 99.20

4. Dela alte venite stolare și regulate . . . . . fl. 29.10

Suma . . fl. 466.30

Doritorii de-a ocupa această parochie mărginașe și risipită au sĕ-și aștearnă suplicele înzestrate cu documemtele recerute de statutul organic și regulamentul provisoriu pentru parochii subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul indicat.

Sebeș, în 17 Februariu, 1887.

Oficiul protopr. gr. or.

În conţelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu,
prot.

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înștiinţa că de doi ani întrebuinţez preparatul d-voastre *balsamuz de viață al D-rului Rosa*, care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influinţă binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galaţi, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**
Conductor la societatea navigaţiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** și **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgâială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dupla 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștinţă stau la dispositie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toţi bĕgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viaţă al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R." în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decoraţiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuinţare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părţile longitudinale cu

„Balsamul de Viaţă al Drului Rosa"

din farmacia „la vulturul negru" a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, sĕ se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru," în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăg nd atenţiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toţi atenţi, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc și că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „A l i f i e d e c a s ă u n i v e r s a l ă" din Praga B. F r a g n e r, farmacia „vulturul negru" Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învălnie în hartie roș e, care arată întrebuinţarea (în 9 limbi) și e provĕdută in carton vênăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul sĕ se privească de fals și sĕ se retrimită.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḑului greu și dobĕndirea auḑului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1528] 4—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 26 Sibiiu, Marți 10/22 Martiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 9 Martiu, 1887.

Am putea dice, că aproape întreaga inteligință română de mult a venit la convingerea, că noi românii din Ardeal numai prin biserică și sub aripile ei putem să ne desvoltăm după firea și tradițiunile înrădăcinate la poporul nostru. Ea, biserica singură ne oferă garanții, că ne voesce binele și promovează în mod binevoitoriu aspirațiunile noastre legitime de a esista și trăí ca români. Stând lucrul astfel, e de prisos să susținem, că toată mișcarea românilor și tot avêntul, ce au să-și ia românii, are să purceadă numai dela biserică, susținătoarea moralei, ordinei sociale și totodată promovătoarea culturei sociale.

Ce vedem însă?

Vedem, că oameni crescuți departe de biserică, oameni străini de instituțiunile ei, cari dedați a calumnia și persifla tot ce nu e productul lor și al machinațiunilor lor, aruncă și lovesc neîncetat în biserică, sau mai bine dis, în cei cari stau în fruntea bisericei, fără de cea mai mică mustrare a consciinții.

Am tăcut, și am fi voit ca și de astădată să nu muiem mai afund peana noastră, dacă am sci, că acesti oameni lucră din convingere, că lucră bine și nu din rancoare sau interese personale.

Să analisăm însă starea lucrurilor la noi în Ardeal, și să vedem, cine sunt adevărații fii ai bisericei și prin ea ai națiunei române, și cine sunt parveniții, oamenii discordiei.

Cu inaugurarea sistemului dualistic la anul 1867 toți românii fără deosebire de colorit politic — au fost ca și opăriți. Nu a fost un singur român, care să se fi împăcat cu era cea nouă inaugurată sub presiunea evenimentelor dela 1866. Cu toate acestea au fost români, cari trăiesc și astădi, cari sunt încă în vieață, și cari au aflat de bine să se împace cu situațiunea creată, în credință, că prin tactica aceasta a lor vor dobândí pentru români unele favoruri spre consolidarea și întărirea lor — în cele materiale și în cele culturale. În fruntea acestora a stat ca o stâncă de granit metropolitul Șaguna și cu oamenii sei de pe atunci. Conferința dela Mercurea a dat primul impuls la desbinarea românilor în două tabere. Metropolitul Șaguna, remas în minoritate, s'a retras mâhnit și de atunci nu a mai luat parte la acțiuni politice, dar pentru aceea nu se poate dice despre el, nici că ar fi conspirat cu poporul contra Tronului, și nici cu Tronul contra poporului român, ci în nisuința sa nobilă a lucrat pentru înarticularea bisericei sale și pentru recunoascerea confesiunei ortodocse de egal îndreptățită cu celelalte confesiuni. Ba mai mult, a stăruit ca statutul organic să devină lege nu numai pentru noi, ci lege cu putere obligătoare chiar și pentru stat și organele lui; ear după ce acest product al seu a luat forme concrete, a încetat cu totul a mai figura ca factor politic, s'a dedicat sciințelor și organisării instituțiunilor constituționale.

După moartea metropolitului Șaguna, tot românul cu mintea și inima curată s'a întrebat *quid nunc*? Archidiecesanii mai esperți și mai destoinici, cu o scoală oare care în trebile bisericei și în legăturile bisericei cu statul, au vědut, că numai cedând împregiurărilor create și rațiunei vor putea salva decorul bisericei — punênd în fruntea bisericei pe cel mai bětrân archiereu, și în nisuința aceasta a lor au fost spriginiți și de membrii congresuali din diecesele sufragane.

Cele urmate mai departe într'un restimp de tot scurt ne sunt încă în proaspetă memorie și e de prisos se mai fie recapitulate. Constatat este și rěmâne că congresele noastre electorale și la alegerile de metropolit următoare a urmat principiului respective pracsei de mai nainte și au ales pe archiereul cel mai bětrân.

Tot omul cu simț curat cătră interesele bisericei ar fi așteptat ca firul întrerupt prin activitatea metropolitului Șaguna să se continue acum în linisce și cu puteri nouě și unite, bărbații crescuți de metropolitul Șaguna și pusi în fruntea afacerilor bisericesci să fie archiereului mână de ajutoriu în conducerea bisericei și de această chemare a lor să fie pătrunși. Dar nu! altfel a fost scris în cartea nefericirei bisericei noastre. S'a aflat de consult și oportun ca spiritul de partidă să fie susținut și mai departe, și acest spirit să fie cultivat din generațiune în generațiune, și susținut în toată vigoarea între credincioșii nostri fie preoți, fie mireni, astfeliu, încât astădi inteligința, preoții, învěțătorii și până la cel din urmă cantor bisericesc scie, că în Sibiiu sunt două partide, și în trebuințele lor 'și dau silința să se insinue după împregiurări când la unii, când la alții. Apoi ne întrebăm, nu este aceasta demoralisătoriu și în detrimentul consolidării bisericei. Nu credem, că poate fi un singur suflet cu iubire și simțemênt curat cătră biserică, care să poată aproba și cosimțí cu astfel de porniri distrugătoare, când dí de dí fii bisericei și streinii în diariul „cel mai respândit," și care se conduce și spriginesce de bărbați cu funcțiuni înnalte în organismul nostru bisericesc, despre agendele noastre bisericesci, despre archiereul și despre toți cei cari nu sunt de convingere cu ei, nu pot să cetească alta, decât defăimări și înnegriri înnaintea publicului. Ne mărginim a constata de astădată numai în general aceasta stare perversă în biserica noastră, și ca un semn eclatant al patimei însemnăm, că însușiri nobile, cari au mai mult caracterul de a ridica valoarea unui om, așa cer împregiurările să se ascrie ca slăbiciune și lașitate.

Revista politică.

Deși se mai crede, că creerul lui Bismarck plăsmuesce politica europeană, totuși d'ocamdată lumea nu-și mai are ațintiți ochii spre Berlin, ci spre Petropolea sau mai bine dis spre Gatschina. Și nu fără cuvênt, căci pacea europeană se condiționează adi dela dispositiunea Țarului. Ce-i drept mai din toate părțile sosesc sciri linistitoare, și chiar Țarul a fost un bărbat al păcei, a resistat partidelor rěsboinice, dar insistința, cu care se cere acum rěsboiul în Rusia, e așa de mare, încât Țarului îi lipsesc forțele d'a putea delătura pericolul unui rěsboiu; diarul „Post" adaugă, că i-ar trebuí împěratului Alecsandru III forțe supranaturale.

Două curente silesc pe Rusia la rěsboiu și adecă curentul produs de partidul constituțional, care prin rěsboiu speră o sguduire totală a sistemului de domnie — fie el favorabil Rusiei fie nefavorabil, — și curentul produs de panslavisti, cari voesc rěsboiul, siguri fiind, că armele Rusiei vor fi biruitoare și astfel numai prin rěsboiu se poate mări autoritatea intinsului imperiu.

Desvoltându-se astfeliu lucrurile în lăuntrul Rusiei, e bine, să vedem în ce relațiuni stă monarchia noastră cu colosul imperiu de nord. După o scrisoare din Petropolea adresată diuariului „Le Temps" se confirmă, că relațiunile înnaintează spre bine și că ambele guverne, dorind pacea, au început negoțieri de apropiere, spre scopul acesta a călătorit însuși principele Lobanow, pretin intim al archiducelui, Albrecht, ear despre archiducele Albrecht este sciut, că nici odată n'a vrut să se strice cu Rusia și pe vederile lui monarchul nostru pune mare preț. Cu ocasiunea acestor negoțieri s'a putut vedé, că Rusia, pentru ca ecuilibrul european să nu se conturbe, nu voesce de loc o triplă alianță, căci nu-i vine la socoteală ca Englitera și mai ales Francia să fie umilite, ci vrea numai stabilirea unor relațiuni bune cu monarchia noastră, căci ea dice, că e în interesul păcei europene, ca unele puteri să stea afară de ori-ce alianță

Așa dară de o alianță între monarchia noastră și Rusia nu e nici vorbă, ba nu se tractează nici chiar

FOIȚA.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1887.

Raportul

secretarului general asupra lucrărilor făcute în anul 1886—87.

Domnilor colegi!

Cu puține dile în urma închiderii sesiunii generale trecute Academia noastră a perdut pe unul din membrii sei, G. M. Fontaninu, care lovit de o crudă și dureroasă boală, nu se mai putuse asocia la lucrările noastre de mulți ani. La 24 Aprilie 1886 moartea a pus sfârșit tristei posițiuni, în care se afla.

La 11 Iulie st. n. 1886 a încetat din vieață la Milano Bernardino Biondelli, membru onorar al Academiei. Biondelli, prin scrierea sa *Saggio sui dialetti gallo-italici* (Milano 1853), și-a câștigat un loc de frunte în filologia romanică, și el a arětat totd'auna o simpatie deosebită pentru români. Prin moartea lui am perdut pe unul din vechii amici ai națiunei noastre din Italia.

I. Ședințele de preste an.

Ședințele noastre ordinare de Vineria au fost în acest an ocupate cu diferite discuțiuni și comunicări sciintifice făcute de membri.

Într'o ședință estraordinară ținută la 15 Septembre și în cea ordinară dela 17 Octobre s'a discutat cestiunea stabilirei numirilor proprii topografice ale Dobrogei, asupra căreia guvernul ceruse părerea Academiei. S'au esprimat asupra acestei însemnate cestiuni două păreri deosebite. Una susținea, că în principiu în locul numirilor topografice străine, turcesci, bulgăresci, cari toate sunt relativ moderne și parte mare introduse prin dominațiunea turcească, să se întrebuințeze numirile românesci corespundětoare, și chiar să se introducă numiri nouě spre a se pune în acest mod sigiliul reîntrărei acestei vechi provincii românesci în statul român. Escepțiune dela această normă s'ar face numai cu localitățile de o însemnătate mare, a căror schimbare de nume ar putea produce oare-cari confusiuni. Cea-laltă părere era, că nu trebue a se atinge întru nimic nomenclatura topografică, ci a se lăsa așa, cum este, căci ori-ce schimbare ar aduce confusiuni și ar rupe firul desvoltărei istorice.

Academia nu a luat nici o decisiune, lăsând ca guvernul să hotărească soluțiunea acestei cestiuni importante din punct de vedere al statului.

În mai multe ședințe publice și private dl coleg V. A. Urechiă a făcut comunicări verbale despre documente istorice adunate în călătorii, ce d-sa a făcut prin țeară. În ședința publică dela 14 Novembre d-sa a arětat, cum a aflat la biserica din Brănișteni în județul Romanului mormêntul familiei lui Miron Costin.

În aceeași ședință dl membru corespondent St. Hepites a făcut comunicări despre clima Bucurescilor în anul 1885, după observațiunile și datele strânse și publicate de institutul meteorologic din capitală.

Colegul nostru dl G. Barițiu a comunicat două lucrări: o dare de seamă despre espositiunea istorică dela Budapesta din anul trecut și un raport despre săpăturile dela Aquincum lângă Buda Amândouě acestea lucrări au fost trimise secțiunei istorice, care le va aduce înnaintea D-voastră.

II. Publicațiunile Academiei.

In decursul anului încetat s'au esecutat următoarele publicațiuni:

1. Din *Anale* s'a încheiat secțiunea II a volumului VII, adăogându-se la memoriile și notițele tipărite întrênsul înnainte de sesiunea trecută memoriul dlui coleg A. Papadopol-Calimach despre *Dunăre în literatură și tradițiuni.*

S'a tipărit și publicat volumul VIII secțiunea I, cuprindênd partea administrativă, desbaterile și cumunicările pentru anul 1885—86.

Din secțiunea a II a acestui volum, cuprindênd memoriile și notițele pentru anul 1885—86, s'au tipărit următoarele lucrări, cari singure au fost depuse la secretariat:

Amintiri despre Grigorie Alecsandrescu de Ioan Ghica.

despre influința, ce se cuvine, să o esercite fie-care dintre ambele imperii în peninsula balcanică, căci asta ar tăia în autonomia statelor balcanice, ceeace ambele imperii datoare sunt să o respecteze; scopul pertractărilor în direcțiunea aceasta este deci asigurarea reciprocă a libertății de acțiune, ce a fost împedecată prin o neîncredere mutuală, ce esista între ambele guverne.

Pe când vin scirile acestea destul de liniștitoare, o telegramă anunță, că în cercurile militare din Rusia esistă o acțiune mare, că armata se concentrează mereu spre Galiția și că aici esistă o mare activitate cu privire la ridicarea baracelor; până acum s'au ridicat barace pentru 70 de mii de oameni și continuă a-se ridica.

Stând lucrul astfel, nu trebue să ne mirăm, dacă în centrul europei se operează la o încheere de alianță, ce se urgează cu deosebire din partea monarchiei noastre. După o telegramă din Paris cercurile diplomatice sunt informate, că se va reînnoí îngrabă alianța dintre Germania, Austro-Ungaria și Italia. Ca basă a triplei alianțe servesce formula cea veche, cu toate acestea atât Germania cât și monarchia noastră pot încheia și alianță separat — comună cu Italia, după cum adecă cer interesele lor comune. Astfeliu Italia, în casul unui rĕsboiu franco-german, dând ajutoriu Germaniei va fi remunerată cu o parte din teritoriul, ce aparține Franciei, sau ce se află sub protectoratul ei. În casul unui rĕsboiu între monarchia noastră și Rusia, Italia va fi remunerată cu teritor în nord. Afară de acestea datorințe speciale ale Italiei față de singuraticile imperii are alte datorințe basate pe tractatul triplei alianțe, pentru cari ea va fi bine remunerată. Pentru ca alianța aceasta să se închee cât mai îngrabă și să fie favorabilă, împĕratul german cu ocasiunea aniversărei ḑilei sale va distinge pe marele bărbat italian, Robilant, pentru meritele sale în aceasta direcțiune cu „vulturul negru“. Robilant se consideră de stâlpul cabinetului italian și astfel încheerea favorabilă și îngrabă a alianții triple depinde în mare parte dela dênsul. Cercurile francese consideră asta alianță îndreptată direct contra Franciei, d'aceea nici nu e mirare, dacă Francia și Rusia caută să se apropie și să se sprijinească una pe alta.

Ce-i drept, că noaua încercare, ce s'a făcut mai deunăḑile între guvernul rus și frances pentru încheerea unei alianțe n'a succes pe deplin, dar cabinetul frances și cel rus s'au asigurat, că în cele mai multe puncte se unesc în privința politicei. Cât privesce atitudinea, ce o vor lua fie-care din puteri în casul isbucnirei unui rĕsboiu se va hotărí prin o înțelegere particulară între aceste guverne. Cumcă o apropiere intimă între Francia și Rusia se va efeptuí a asigurat chiar ministrul president Goblet, iar din partea Rusiei însuși Țarul a scris prin ministrul de esterne autorului opului „La bataille de Navarin“ următoarele: Împĕratul se afla tare măgulit prin aceasta publicațiune, care e menită, ca legătura, ce o a făcut Francia și Rusia să fie și mai strînsă — împĕratul o doresce din toată inima.

De altfel lucrurile în Francia se desvoaltă într'un mod de tot pacinic și cu deosebire se îngrijesc francesii pentru viitoarea esposițiune. Mai în ḑilele trecute ministrul de esterne a comunicat tecstul circulărei adresate representanții Franciei în străinătate în privința esposițiunei din 1889, ca acestia să informeze pe guvernele respective la organisația ei și să le roage ca oficial sau cel puțin ca oficios să lase pe industriași a cerceta această esposiție. Puterile întrebate fiind oficios, dacă iau parte la esposiție, toate statele americane au rĕspuns afirmativ, tot astfel se speră și despre China și Japonia. Dintre statele europene unele vor fi representate oficial, altele vor numí comisari generali; Austro Ungaria, Germania și Rusia vor participa oficial la esposiție în materie de artă, sciință și literatură.

Energia, cu care regența bulgară a stabilit ordinea în țeară a împus atât oposițiunei, cât și tuturor celor ce căutau a zădărnicí nisuințele ei; dar pentru aceea oposițiunea earăși a început a se mișca și a produce agitațiuni în contra regenții. Zankow, care a petrecut timp așa de îndelungat în Constantinopol a trimis marelui vizir Kiamil Pașa o scrisoare, în care cere în numele oposițiunei, că Turcia e chemată să scape Bulgaria de cumplita anarchie și să și trimită mai curênd trupele, căci la din contră el se va retrage și nu va mai lua parte activă la mijlocirea binelui patriei, și atunci poate va fi strêmtorată și Turcia. D'odată cu epistola aceasta a sosit în Constantinopol și Nelidow representantul Rusiei, care ceru o audiență la înalta Poartă. Nelidow va sprijiní părerile lui Zankow și programul lui. Repsentantul rus la Bucuresci, după cum afirmă „L'Independance Romaine“ s'a esprimat astfel în cercuri diplomatice: „Regența samênă vênt și va culege furtună. Ea provoacă ură și mânie. Aḑi împușcă ea, mâne va fi ea împușcată.“ — Cât privesce atitudinea politică a Rusiei față de Bulgaria „Novoie Vremja“ mai susține, că încă nu s'a schimbat. Rusia nu va face nici cel mai mic pas fără a consulta și pe puterile din vest, dar ca să fie condusă de diplomația vestică nu se va lăsa. Cumcă Rusia se interesează mult de soartea Bulgariei se vede și de acolo, că jurnalele rusesci au deschis liste de sub-scripție spre a vení în ajutoriul familiilor celor esecutați. Țarul, Țarevna și principele de coroană au dăruit sume enorme spre acest scop.

Sibiiu, 9 Martiu.

În ḑiariul „Tribuna“ dela 8/20 Martiu a. c., domnul Ioan Slavici în polemia sa cu „Luminătoriul“ se acață ca din senin de persoana mea, presentându-me publicului în societatea domnului P. Petrovici, și ca pe un têner: „slab, sĕrac, slugarnic, l i p s i t d e b ă r b ă ț i e, fără tăria de caracter proprie neamului nostru, prĕgătit pentru politica de cerșire, pe care o representă cei câți-va guvernamentali români.“

Această caracteristică mi-o face domnul Slavici sub penibila impresiune, ce i-a făcut scurta biografie a Domniei Sale, apărută nu de mult în coloanele „Luminătoriului,“ și mi-o face poate în credința, că și eu voiu ruga pe cine-va, precum a rugat el pe Domnul Barițiu, să-mi deie testimoniu de moralitate.

Nu cred, că tocmai dl Slavici ar fi chemat să dea altora lecțiuni de m o r a l i t a t e p o l i t i c ă și de b ă r b ă ț i e, dl Slavici, pe care publicul cetitoriu îl cunoasce de ajuns de ce este capabil în politică, atât din jurnalul ce-l conduce, cât și din apĕrările sale în procesele de presă, unde, în loc să apere causa, și-a apĕrat persoana, declinând dela sine, ca dela unul, care nu se ocupă cu politica, rĕspunderea pentru articoli, pe cari, după stilul caracteristic al seu, toată lumea scia, că sunt emanați din peana lui, ba, asigurând pe judecĕtorii sei, că nu-l cunosc, și că peste un an de ḑile nu l'ar mai condamna.

Și este caracteristic, că chiar mie 'mi impută lipsa de independență, mie care posed epistola Domniei Sale ddto 25 Martiu, 1884, în care dechiară, că a renunciat la ori ce independență față cu grupul, la care s'a angagiat, reservându și numai una, pe care o descrie el astfeliu: „*O singură concesie mi au făcut amicii mei, că nu se va combate dinastia, câtă vreme voi lua și eu parte la redacție*“; o reservă aceasta, care înaintea ori cărui român este de tot superfluă, pentru că nu cred, să esiste român, carele să fie aplicat a combate dinastia.

Din „Tribuna“ am cunoscut noi, cine anume este domnul P. Petrovici, și anume Domnialui ne-a spus, că a fost un spion și un denunciant față cu bine-făcĕtorii sei.

Despre mine nime n'a afirmat astfel de lucruri.

Din contră atât foile din România de nenumerate ori, cât și „Luminătoriul“ în foișoara sa din numerul 15 a. c. au atribuit dnului Slavici astfeliu de însușiri, fără ca Domnia Sa vre-odată să fie resturnat acele afirmațiuni, pe cari un om, care se ține îndreptățit a da lecțiuni de moralitate altora, nici un moment nu e permis să le sufere nedesmințite.

Tovărășia cu dl Petru Petrovici deci nu mie, ci altora compete . . . . . .

Mateiu Voileanu.

Principele Alecsandru despre detronarea sa.

Reproducem mai la vale ultimul capitol din interesanta carte a predicatorului Koch, în care principele Alecsandru de Battemberg povestesce însuși, cum a fost prinsoneriu și ce a pățit pe drum. Eată, ce spune principele:

„Lucrasem la 9/21 August până târḑiu noaptea; de-abia adormisem, când fuì deșteptat de un sgomot, ce venia despre coridor. Era pe la oara 1 și jumĕtate. De odată năvălì la mine în cameră servitorul meu bulgar, Dimitrie, și strigă, tremurând ca varga: „Sunteți trădat; vor să ve asasineze. Fugiți până mai e timp!“ Eu sărì din pat și puseiu mâna pe revolver. Atunci auḑì voci de comande militare și me liniștì. Ḑisei lui Dimitrie: „Sunt scăpat; armata e aci.“ Dar el, tot tremurând, îngână, ḑicênd: „Ba nu, fugiți; tocmai armata vrea să ve omoare.“ Atunci așa, cum eram în cămașă, năvălì spre ușa, ce ducea spre grădină; dar cum deschiseiu, auḑì focuri. Din toate părțile descărcau puști. De aceea trecuì prin coridorul cel întunecos spre scara servitorilor și de aci în grădina de iarnă, ca de acolo să pot vedé, ce se petrece și dacă mai este scăpare. Era așa de întunercc, încât nu-mi vedeam mâna înaintea ochilor, dar din linia de focuri a soldaților, cari trăgeau, se putea recunoasce, că tot palatul era încungiurat și că nu mai era vorbă de scăpare; gloanțele isbeau pretutindeni în părețì. Tot deodată auḑiam sute de voci, strigând: „Dolu Kneaz“ (Jos cu principele!) Me întorseì în camera mea, spre a-mi lua uniforma; vream cel puțin să fiu împușcat în uniformă. Aprinseì luminarea; dar îndată soldații traseră prin ferestri Stânseì lumînarea și cât putuì mai iute îmbrăcaì uniforma, fără să mai trag ciorapii.

În timpul aceasta sgomotul, zângănitul armelor și sberetele deveniau tot mai tari. Ieșì în coridor. Aci fuì împresurat de o mulțime de oameni și deși ardea numai o luminare, am putut vedé după lucirea baionetelor, că împregiurul meu erau ca la 150 oameni. Nu era vorbă de resistență, fiind aci numai doi gardieni. Acestia erau să dea to·, dar i-am oprit. Împins de această mulțime, întraì în vestibulul palatului. În acest moment venì și fratele meu.

Apulum, Alba-Iulia, Belgrad în Transilvania de George Barițiu.

2. *Psaltirea în versuri* a *metropolitului Dosofteiu* s'a publicat în noauă edițiune, făcută după manuscrisul original și după edițiunea dela 1673. Edițiunea cea noauă este însoțită de un facsimile al titlului edițiunii dela Uniev din 1673, și de cinci facsimile din manuscrisul original. Tecstul *Psaltirii* în versuri este preces de un studiu asupra acestui monument atât de însemnat în literatura română bisericească. În acest studiu s'a cercetat versificațiunea lui Dosofteiu din toate punctele de vedere, precum și modelul, după care el a făcut această lucrare.

Încă din 1877, când am avut fericirea a dărui Academiei prețiosul manuscris original a lui Dosofteiu, am esprimat dorința, ca să se facă o edițiune acestui însemnat monument al literaturei noastre „demnă de autor și de societate.“

Societatea academică a decis cu unanimitate îndeplinirea acestei dorințe și a dispus a se prevedé în budgetul anului 1877 –78 sumele necesare.

Ocupațiuni de tot feliul și pedeci independente de voința mea au întârḑiat realisarea dorinții, ce aveam a pregăti singur ori cu alți colegi această edițiune. Eram însĕ în continuu preocupat de datoria, ce aveam, în fața votului Academiei și a așteptărei țĕrii, ca această edițiune să fie făcută cât s'ar putea mai bine și mai conform cu cerințele sciințifice, și am fost fericit, când dl profesor I. Bianu s'a oferit a lua asupra sa aceasta sarcină. Nime nu putea să ducă mai bine la capĕt această lucrare, decât neobositul nostru bibliotecar, pregătit cum este prin studiile sale filologice făcute în țeară și în străinătate.

Dl Bianu și-a dat toate silințele ca Psalmii versificați de Dosofteiu să fie publicați în această edițiune definitivă cu tecstul lor autentic, ca să fie și ca material prețios pentru studiile istorice asupra limbei noastre. Nu me îndoesc, că Academia va aproba această lucrare si va primí cu bunăvoința ce merită lucrarea dlui Bianu, pe care d-sa a terminat'o cu multă rîvnă, fără a pretinde cea mai mică remunerare pentru ostenelele sale.

3. *Edițiunea completă a operelor lui Miron Costin*, cu a cărei publicare Academia a însărcinat pe colegul nostru dl V. A. Urechiă, este aproape terminată. Tomul I s'a publicat; el cuprinde scrierile principale și cele mai cunoscute până acum ale marelui cronicariu Moldovean, adecă *Cartea pentru descălecatul dintâiu al țĕrei Moldovei* și *Letopisețul țĕrei Moldovei*.

Aceste scrieri sunt precese de recensiunile dlui Urechiă asupra manuscriselor, după cari s'a făcut edițiunea și asupra documentelor privitoare la Miron Costin și familia lui, precum și de studii biografice asupra familiei Costinescilor și asupra lui Miron.

Tipărirea tomului al II, care va cuprinde scrierile mai mici ale lui Miron Costin, este foarte înaintată și va fi terminată în decursul anului.

Pentru facerea acestei publicațiuni se prevĕḑuse în budgetul nostru pe 1885—86 suma de 2000 lei; cu aceasta sumă s'a putut face de abia începtul publicațiunei; pentru continuarea ei ministeriul instrucțiunei publice a dat din fondurile sale Academiei un însemnat ajutoriu, mulțumindu-se a i-se da numai 200 esemplare, rĕmânând cele-lalte proprietatea Academiei.

Această lucrare însemnată și merituoasă a colegului nostru va atrage deosebita atențiune a Academiei, și merită toată recunoscința noastră pentru munca și iubirea, cu care a fost desĕvârșită.

4. Conform decisiunei luate în sesiunea generală trecută s'a început tipărirea *Istoriei lui Herodot* în traducerea premiată făcută de dl D. I. Ghica. Această traducere este însoțită de tecstul original și de notele filologice, istorice și archiologice ale traducĕtoriului. Tipărirea a început cu cartea I, și s'au tipărit 3 coale (48 pagine) în cari se cuprind ,capitolele 1—31.

Pentru a se ușura supravegherea tipărirei, delegațiunea a decis ca această lucrare să se esecute la Berlin, unde se află traducĕtorul. Tipărirea se va continua și putem spera, că în anul viitor se va termina primul volum, cuprinḑênd întreagă cartea I.

5. În sesiunea generală din 1885 Academia a primit propunerea făcută de dl P. Ispirescu, tipograful Academiei, care se oferia a face pe comptul seu o edițiune noauă a *Istoriei lui Mihaiu Viteazul de N. Bălcescu*. În decursul anului s'a făcut această noaue edițiune întocmai după cea dela 1878, sub controlul minuțios al secretariatului. Conform propunerii aprobate s'a depus la Academie 345 esemplare, celelalte remânênd proprietatea tipografiei pentru scoaterea cheltuelilor și a beneficiului seu. (Va urma.)

Un elev militar insolent luà o foaie de hârtie de pe masă și toată ceata, care se mirosia cât de colo, că era montată (sau indignată), strigà cătră mine să-mi semnez abdicerea. Unii dintre cei mai îndrăsneți, anume căpitanul Dimitriew, îmi puseră revolverele lor sub nas. Nu era posibil să stai de vorbă cu asemeni indivizi. Numai atâta le-am putut spune, să scrie ei, căci eu nu sciu, ce motiv să dau pentru abdicarea mea. Atunci unul din ei luà condeiul și începu să scrie, dar în beție făcu atâtea pete și murdării, încât el însuși nu fu în stare să ceteasscă, ce scrisese. Neavênd încotro, luaì condeiul și scriseiu pe acea hârtie: „Dumnedeu apere Bulgaria! Alecsandru.“ Cum isprăvì îmi smulseră hârtia și capitanul Dimitriew o puse în buzunar, fără să se fi uitat, așa de agitat era. Apoi ḑiseră, să merg la ministerul de rĕsboiu. Aci fuì dus într'o cameră și se așeḑară sentinele în cameră și afară. Un ofițer se plimba pe afară cu revolverul în mână.

Pe când eram încă acolo, venì căpitanul Benderew cu mânile în buzunariu, ca să se delecteze privindu-me. Îl întrebaiu: „Ce aveți de gând cu mine?“ el rĕspunse: „vei merge în Rusia.“ După o jumĕtate oară fuì silit să me urc într'o trăsură, tără să mi-se permită a lua și pe fratele meu. El a trebuit să se urce în altă trăsură. Vedeam ca la 90 de ofițeri, cari se uitau liniștiți la plecarea noastră. Plecarăm pe șoseaua Orhaniei apoi cotirăm la dreapta și ca la 25 kilometri de Sofia ne oprirăm la o mănăstire miserabilă la Balcani-Etropol. Aci, furăm conḑuși într'o odae strîmtă, plină de pureci, păduchi de lemn și de alte bidigănii, dar fără masă sau scaun. La 2 oare noaptea fuì deșteptat. Mi se aduseră haine civile din Sofia. A doua ḑi merserăm mai departe prin Taşkesen, unde ne oprirăm puțin, până la Vracea. Drumul era rĕu. Seara sosirăm la 10 oare. Orașul era ca mort. Noaptea o petrecurăm într'un han ticălos. Dimineața la 6 oare pornirăm la drum. La ḑece kilometre departe de oraș, pe șoseaua ce duce spre Rahova, într'un loc, unde de ambele părți ale șoselei se întind tufișuri, ne oprirăm deodată. Vĕḑuì cum ofițerii se împrăștiară prin pădure; căutau ceva, se vede. Căutau un loc potrivit, ca să me împuște; așa mi-a spus mai târḑiu un ofițer, pentru că în Vracea primiseră scirea, că o parte din trupe a refusat să depue jurămêntul pentru guvernul cel nou. După o penibilă jumĕtate de oară plecarăm. După ameaḑi la 3 oare ajunserăm la Dunăre lângă Rahova. Acolo putuì vorbi cu căpitanul unui vapor austriac, care îmi propuse, să viu pe vapor, ca să me treacă în România la Pichet. Dar nu fu posibil. Am trebuit să întru în yachtul meu, care venise dela Rusciuc și, escortat ca de o sută oameni și de mulți ofițeri necunoscuți mie, pornirăm pe Dunăre la vale.

Eu și fratele meu trebuiam să stăm în sala de mâncare, la ferestrile căreia erau câte douĕ santinele. Peste ḑi era o căldură nesuferită. Se dădea foc prea mare mașinei vaporului, ca să meargă mai iute și să se împedece vre o încercare de scăpare, ce s'ar fi putut face din partea românească. Din fericire nu s'a făcut, căci ofițerii aveau ordinul, să me împuște la cea mai mică încercare de fugă. Pe la mieḑul nopții trecurăm pe lângă Rusciuc; a doua ḑi la 2 oare dupa ameaḑi pe lângă Galați. De câte-ori treceam pe lângă vre-un oraș, soldații primiau ordinul să se culce spre a nu fi vĕḑuți. La 4 oare după ameaḑi sosirăm în fine la granița rusească și ne oprirăm la Pichet. La 5 oare ne duserăm cu trăsura la Reni. E curios, că la debarcare n'a fost nimeni, nici un jandarm. Un ofițer se duse în oraș, unde auḑì, că eu nu pot fi primit, deoarece nu sunt instrucțiuni din Petersburg. Rĕmaserăm deci pe naiă. La 9 oare și jum. a doua ḑi venì un loc-colonel de jandarmi și-mi arĕtă o tolegramă dela Obrucew, că autoritățile din Reni să espedeze pe principele de Battemberg la graniță pe drumul cel mai scurt; comandantul jandarmilor e responsabil de siguranța principelui, a cărui viață e în pericol în Rusia. Eu rugaì pe ofițerul rus să telegrafeze la Petersburg, întrebând, dacă n'aș putea călĕtorí pe la Galați și prin România. Acesta era drumul cel mai scurt, dar venì rĕspuns, că principele poate călĕtori numai pe la Woloczyska sau Varșovia.

Pe la 10 oare călcaì pe teritoriul rus, luaì cu fratele meu o trăsură și urmat de un ofițer rus și de un bulgar me duseì la primarul din Reni, unde mi se pregătise locuință.

Gazda era un bulgar prea de treabă. Eu nu eram încă liber: înaintea casei steteau doi jandarmi călări; în curte erau trei sentinele; peste noapte un căpitan de jandarmi durmia dinaintea ușii mele. În urma cererii mele guvernul îmi puse la dispositie un tren special la Rasdelnaia. Dimineața plecarăm la gara, și spre a nu căra în mână cutia cu banii de călĕtorie, cumpĕraì o geantă dela mașinistul, care-și ținea merinde în ea. Trenul nostru plecà la 7 și un sfert. In cupeul de alături ședea un pristaw polițienesc și trei jandarmi. Unde se opria trenul jandarmii se așeḑeau de ambele părți ale întrării. Pe la 7 oare seara sosirăm la Bender. Acolo erau 4 divisiuni de infanterie și una de cavalerie (regimentul tatălui meu Nr. 23 și regimentul archiducelui Ludovic Karl Nr. 24). Cum întrà trenul în stație, ḑării pe peron un public numĕros și curios de a me vedé. Contra voinții mele se aprinseră luminări în vagon; acesta n'avea perdele, încât ședeam ca într'un felinar.

La 9 oare seara ajunserăm la Rasdelnaia, unde am trecut într'un cupeu de dormit al trenului accelerat Odessa-Kiew, dimpreună cu un alt pristaw și doi jandarmi. La 10 oare sosirăm la granița austriacă, unde fuì salutat cu entusiasm. Acolo am cetit pentru prima dată, ce se petrecuse în Bulgaria.

Sunt prea obosit și am suferit teribil în aceste opt ḑile. Torturile fisice n'au fost nimic, dar m'a rănit profund nerecunoscința poporului, pentru al cărui bine cred, că am lucrat neobosit; nerecunoscința armatei mele, pe care am condus'o la victorie; ș'apoi situația dureroasă, în care am fost cinci ḑile, nesciind, dacă într'un moment sau altul nu va trebuí să mor o moarte miserabilă de mâna vre-unui criminal — aceasta a fost prea mult!“ „Rĕsboiul.“

Varietăți.

* (Principele moștenitoriu Rudolf) după cum se anunță din Berlin, este primit din partea curții și a poporațiunei în modul cel mai simpatic. Oficierii dela regimentul „Împĕratul Francisc“ a arangiat în casina oficierilor în onoarea principelui o mare festivitate, la care a luat parte și Alteța Sa.

* (Regele și regina României) în călĕtoria Lor spre Berlin la gara din Budapesta au fost primiți în modul cel mai simpatic. Înainte de sosirea trenului cu câte-va minute Maiestatea Sa monarchul nostru acompaniat de maiorul adjutant Resch pentru întimpinarea Înnalților călĕtori a venit la gară și a așteptat sosirea trenului în sala de asceptare a curții. Pe peron era aproape întreagă inteligența română din capitală, un numĕr însemnat de studenți universitari români, consulul român Farra cu întreg personalul și din partea poliției căpitanul substitut de poliție Pekáry La sosirea trenului a fost întimpinați din partea publicului cu viu entusiasm, ear Maiestatea Sa după ce a salutat în modul cel mai cordial pe Regele și Regina s'a intreținut cu dênșii câte va minute cât a stat trenul, apoi între strigăte frenetice de „Să trăiască“ a plecat mai departe.

* Academia română s'a deschis sesiunea îndată după sosirea dlui J. Ghica în Bucuresci. S'a ascultat cetirea raportului general al dlui D. Sturdza. Ședințele publice se vor ține în fie-care Vineri la 1 oară p. m.

* (Aniversarea ḑilei nașterei impĕratului Germaniei. Pentru aceasta ḑi se fac mari pregătiri în capitala Germaniei cu deosebire în ceeace privesce conductul de torțe al studenților, iluminația și clădirea tribunelor de stradă. Se crede, că va fi multă lume strĕină în Berlin. Nici chiar pentru persoanele oficioase nu vor fi destule oteluri. Parlamentul va da un banchet măreț. Felicitarea Papei o vor duce Galamberti cu doi secretari. In 22 Martie împeratul va fi încungiurat de 85 membrii ai caselor domnitoare, în al căror numĕr se cuprind și membrii casei hohenzolern. Suita se compune din 350 de persoane tot membrii din casele domnitoare din țeară și streinătate.

* (Convocare.) P. T. Domni, cari au subsemnat acții pentru institutul de credit și economii din S. Sebeș, sunt invitați prin aceasta la adunarea generală constituantă, carea se va ține în 8/20 April a. c. la 2 oare p. m. în localul scoalei rom din loc fiind la

Ordinea ḑilei:

1. Deschiderea adunărei generale.
2. Constatarea acționarilor presenți și a capitalului fundator representat de acționari.
3. Alegerea unui president, a doi notari pentru adunarea generală constituantă și a doi scrutinători.
4. Raportul comitetului fundatorilor despre activitatea lor și depunerea socotelii.
5. Desbaterea și votarea statutelor.
6. Alegerea direcțiunei și a comitetului de supraveghiere.
7. Darea absolutoriului comitetului fundatorilor

S. Sebeș, în 6/18 Martie, 1887.

Pentru membrii fundatori

Ioan Tipeiu, protop. *Z. Murĕșan,*

* (Onorariul moștenitorului de tron Rudolf) Pentru lucrările sale de 41 de pagine tipărite în „Monarchia Austro-ungară în scris și în icoane“ a primit moștenitorul de tron Rudolf ḑilele acestea un onorar de 205 fl. v. a. Alteța sa a donat acest onorar casei de pensiune a tipoprafiii curții. —

* (Mulțămită publică). Contribuind la cumpĕrarea caselor (reședinții) protopresbiterale din Ofenbaia, protopresb. Lupșei, Dna Florentina Manciu n. Mezei preoteasă în Ocolișul mare 40 fl., D. D. Nestor Manciu par. în Ocolișul mare 100 fl., Simeon Prașca not. cerc. și magist. post. r. u. din Sălciva de jos 20 fl. Avram Cioran par. în Valea Lupșei 7 fl. Ioan Onea par. în Hădărĕu 10 fl, Michail Ciora par. în Sălciva de sus 12 fl. și Vasiliu Popa epitrop în Valea Lupșei 2 fl. prin aceasta sub semnatul comitet ppesc vine a-și împliní o plăcută datorință, esprimându-și recunoscința și mulțumita sa publică tuturor acestor binefăcĕtori, — dorindu-le pentru acest frumos dar resplata cerească.

Totodată și permite acest comitet a ruga pe toți D. D. cari a mai subscris oferte benevole spre acest scop, să bine-voească a-și împliní cu posibila grăbire promisiunile făcute.

Din ședința comitetului ținută în Ofenbaia, la 12 Faur, 1887.

Comitetul protopresbiteral gr. or. a tractului Lupșei.

* Congresul IV al corpului didactic din România se va ține la 30, 31 Martie și la 1 Aprilie în Jași. Se va discuta: Organisarea învĕțămêntului secundar.

* Dl Dr. *Pápai Vilmos* medic în Budapesta aduce la cunoscință publică, că prin concesiunea ministeriului de interne a înființat un institut pentru producerea de materie pentru vaccinare („Tehénhimlő“) și de aci încolo se va afla la dênsul aceasta materie totdeauna proaspetă și de calitatea cea mai bună, și astfel înceată necesitatea, ca să se procure de aci înainte pe bani scumpi din streinătate.

* (O nouă materie ecsplosibilă). — Toate ecsplosibilele reputate până acum au mai multe inconveniente. Prepararea lor necesitează cheltueli mari, sunt foarte puțin stabile, așa, că de multe ori fac ecsplosie spontanee, unele din ele după un timp oare-care se descompun, așa, că nu mai pot fi întrebuințate și alte multe. Un chimist frances d. Fabrier a inventat o nouă materie esplosibilă, care să prepară foarte ușor, costă foarte puțin, nu se descompune nici odată și poate fi transportată fără pericol la distanțe mari. S'a făcut încercări cu această substanță și se crede, că ea va putea înlocuí cu succes melinita sau raburita, care se întrebuințează până acum ca substanță esplosibilă.

* (Unde ajunge anarchistul cu principiul seu?) Se scrie din Paris, că un anarchist întrând în un hotel grandios a comandat un prânz bogat pentru familia sa; prânḑul l'a și mâncat, afară de aceea anarchistul mai ospĕtă o mulțime de persoane și pentru ca bucatele să le cadă mai bine, comandà multe cafele negre. În urmă venì ospĕtarul cu socoteala, dar anarchistul nici grijă n'avea; și îi dete următoriul rĕspuns: Sunt anarchist și ca atare nu recunosc necesitatea banilor, de aceea nici nu port bani; ear dta să-ți veḑi de treabă. Asta-i principiul meu și al soților mei, că să mâncăm și să bem bine „d'a pochia“; — dar aceste destăinuiri l'a dus pe anarchist la rĕcoare.

* Gulam Husein Khan din Persia va ține Mercuri în 23 l. c. și ḑilele următoare în sala dela „Împĕratul romanilor“ câteva producțiuni escamatorice. Dênsul a mai ținut și în alte orașe atari producțiuni cu cel mai bun succes, și posede și o epistolă recomândătoare dela renumitul orientalist maghiar Vámbéry Armin. Din partea noastră atragem atențiunea on. public asupra acestor producțiuni.

* (Rectificare). În „Foița“ din Nr. precedent s'a făcut 2 greșeli de tipariu, cari alterează înțelesul la 2 construcțiuni, astfel pe pagina a doua în coloana primă alinia a treia după cuvêntul „mari“ în loc de „rați“ e a se cetí *„literați“*; ear pe pagina a treia coloana a doaua alinea primă după cuvêntul „puii“ în loc de *„ei“* e a se cetí *„sei“*. Regretăm, că s'a făcut aceste erori de tipariu, chiar în materia aceasta de atâta însemnătate istorică! Red.

Scopul și modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

(Urmare.)

La cetirea diferitelor piese în gradul acesta nu se va avea în vedere numai cetirea logică, și accentuarea acurată, ci și înțelesul atât al părților piesei cât și al întregului. Piesele din cartea de cetire nu sunt numai de aceea acolo, ca să se ceteasscă, ci și pentrucă cei ce le cetesc — elevii — să le priceapă. Aceste piese trebuesc dar tractate într'un mod anumit, dacă e ca elevii să aibă folos de ele. Spre acest scop învĕțătorul va istorisí și cuprinsul piesei cu graiu viu și pe scurt, apoi va deschide cartea și va cetí el însuși piesa întreagă la înțeles, cu întonațiunea firească a cuvintelor. După aceea va pune pre câte un elev să ceteasscă fiecare ḑicere, ear învĕțătorul va esplica toate ideile cuprinse în ḑicerea cetită, se înțelege, nu prelegênd, ci întrebând pe unul și pre altul dintre elevi. După ce astfel s'a esplicat piesa

întreagă, învĕţătorul o va mai cetí odată, apoi va pune pe elevi sĕ o cetească şi ei imitând pe învĕţător, până când toţi sau cei mai mulţi o sciu cetí bine. Va urma apoi reasumarea cuprinsului piesei şi gruparea ideilor într'un şir logic. În chipul acesta elevii vor fi stăpâni pe cuprinsul piesei cetite şi totodată se vor deprinde a-şi da seama totdeauna despre cele ce cetesc.

Piesele, ce sunt a se memorisa, numai după această esplicare a lor se vor da elevilor spre memorisare, când apoi nu vor învĕţa cuvinte fără înţeles, ci din contră tot lucruri, pe cari ei le cunosc şi astfel memorisarea nu va fi pentru ei o sarcină, ci o plăcere.

Tot în modul acesta se vor tracta piesele şi în gradele următoare, avêndu-se în vedere din ce în ce mai mult esprimarea frumoasă, accentuarea firească şi stricta observare a interpuncţiunei atât la cetirea pieselor din carte, cât şi la recitarea lor de rost, adecă la declamare.

Încă ceva. La cetire sĕ se deprindă elevii a sta drept, sĕ ţină cartea în depărtare potrivită dela ochi, sĕ nu-şi plece capul spre carte, ci sĕ-l ţină drept; peptul sĕ fie liber, eară nu strins. Picoarele sĕ le ţină lângă olaltă, sĕ nu tot schimbe din ele. Ţinuta frumoasă contribue mult la efectul cetirei frumoase.

În scoala de repetiţie (cursul complementar) va fi bine dacă se vor face cunoscuţi elevii cu piese alese atât de prosă cât şi de poesii de diferiţi autori — mai ales clasici — români, prin ce se deşteaptă în ei tot mai mult gustul de cetire, dar şi îndeletnicirea de a şi esprima ideile lor întrun mod frumos, plăcut şi atrăgător se va întărí tot mai mult în ei. Tot odată se desvoaltă şi gustul estetic în ceea-ce privesce frumosul nu numai estern al lucrurilor, dar şi cel intern a scrierilor, al limbei. Mai departe se vor face cunoscute scrieri compuse anume pentru tinerime, din cari într'un mod plăcut şi uşor îşi pot lărgí şi completa cercul cunoscinţelor câştigate în scoală. (Va urma.)

Loc deschis.*)

Onorate dle Redactor! În comuna noastră Felmer la 14 Ianuariu a. c. st. v. pela 4 oare dimineaţa s'a escat un foc, care a mistuit la 6 gazde de român toate superedificatele; eară în 14 Martiu a. c. st. n. tot noaptea pela $^3/_4$ la 1 după medul nopţii s'a escat alt foc, când a ars superedificatele altor 65 gazde, dintre cari 32 gazde sunt români, ear 33 saşi. Cu aceasta ocasiune a ars şi 2 vaci, 1 bibol, şi 2 viţei.

În urma acestei mari nenorociri apelăm la simţul de dragoste crestinească al on. public, şi ne rogăm a ne vení într'ajutor prin oferte marinimoase, şi a ne ajuta întru acoperirea lipselor noastre celor mai inteţitoare.

Totodată ne luăm voie a ve ruga şi pe Dvoastră, dle Redactor, sĕ binevoiţi a primí şi administra ofertele încurse la diregătoria comunală din Felmer.

Pe lângă care rogare etc.*)

Felmer, 16 Martiu, 1887.

Baltres, primariu. — *Steinburg* notariu.

*) Pentru cele publicate sub rubrica aceasta redacţiunea nu e responsabilă. Red.

*) Ofertele incurse totodată se vor cuita şi în foia noastră. Red.

Loterie.

Sâmbătă în 19 Martie 1887.

Viena:	**27**	**10**	**6**	**23**	**70**
Timişoara:	**65**	**86**	**47**	**7**	**48**

Nr. 76 [1563] 2—3

CONCURS.

Devenind parochia de clasa a III-a din comuna Loman cu aparţinenţele sale de pe deosebitele plaiuri şi pleşi vacantă, se escrie la înţelesul ordinului Veneratului Consistoriu archidiecesan din 13 Decembre 1886 Nr. 6947 B. pentru întregirea acesteia concurs cu termin de 30 de ţile dela prima publicare, pre lângă următoarele emolumente:

1. Dela 260 famiiii titulo: salariu de fie-care familie 1 fl., . . fl. 260.—
2. La umblarea cu crucea în ajunul bobotezii dela fie-care familie 30 cr, . . fl. 78.—
3. Dela boteze, cununii şi îngropăciuni taxele regulate dau . . . . . fl. 99.20
4. Dela alte venite stolare şi regulate . . . . . fl. 29.10

Suma . . fl. 466.30

Doritorii de-a ocupa această parochie mărginaşe şi risipită au sĕ-şi aştearnă suplicele înzestrate cu documemntele recerute de statutul organic şi regulamentul provisoriu pentru parochii subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul indicat.

Sebeş, în 17 Februariu, 1887.

Oficiul protopr. gr. or.

În conţelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 206 [1561] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de classa III, Daia-sĕsească, protopresbiteratul Sighişoarei, devenită vacantă prin repausarea parochului Ioan Babeş, se escrie, conform ordinaţiunei Venerabilului consistoriu archidiecesan, dtto 28 Ianuariu a. c. Nr. 7186 B., concurs cu termin de 30 de ţile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu doauă închăperi, o bucătărie, douĕ pivniţe, toate din material solid de piatră şi cărămidă, coperite cu ţiglă, şură, grajd şopru şi alte edificate economice din lemn coperite cu ţiglă, în stare foarte bună, grădină de pomi şi de legumi situate toate immediat lângă biserică, calculate cu . . . . . fl. 62.—
2. Porţiunea canonică, 4 jugări 1274 stânj. □ de arat şi 7 jugări 334 stânj. □ de cosit, calculate cu . . . fl. 150.—
3. Dela 60 familii române câte o ferdelă, mĕsură veche (16 cupe) grâu sau cucuruz sfărmat, computate cu fl. 60.—
4. Dela 70 familii neorustice câte 20 cr. de familie ca simbrie anuală . . . . fl. 14.—
5. Opt stânjini de lemne din pădurea comunală computate cu . . . . . fl. 32.—
6. Dela 70 familii neorustice câte o ţi de lucru computate în bani . . . . fl. 14.—
7. Dela botezurile copiilor preste an prest tot . . fl. 8.20
8. Dela înmormêntări . fl. 15.—
9. Dela slujirea sântului maslu preste an . . . . . fl. 3.—
10. La umblarea cu sânta cruce în ajunul botezului, toate emolumentele computate în bani fac . . . . fl. 20.—
11. Dela cununii . . . fl. 5.—
12. Pentru sânţirea caselor (sfeştănii) . . . . . fl. 4.—
13. Dela 60 familii române pentru pomenire în paresemi . . . . . fl. 12.—
14. Dela 60 familii române la pasci pentru molitvă à 5 cr. de familie, face . . fl. 3.—

Suma . . . fl. 402.20

Doritorii de a concurge la această parochie, au a-şi aşterne concursele lor instruate în sensul regulamentului pentru parochi, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, cu aceea îndatorire, că sub durata concursului sĕ se presenteze în vreo duminecă sau sĕrbătoare în biserica acestei parochii, pentru de a-şi arĕta desteritatea în cântare, tipic şi cuvêntare. Pentru preoţii chirotoniţi, se recere şi concediu dela Veneratul Consistoriu archidiecesan, fără de care nu vor fi admişi la concurs şi candidaţiune.

Sighişoara, la 10 Februariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighişoarei în conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 540 [1562] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Potingani, pe basa Ven. resoluţiuni consistoriale dtto 23 Decembre 1886 Nr. 6787 B. se escrie al doilea concurs cu termin de 30 ţile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

1. Dela 53 familii 1 ferdelă (20 cupe) cucuruz sfârmat à 1 fl. 50 cr. . . . . fl. 79.50
2. Cununa anului dela 40 familii, câte o ferdelă de grâu sau 2 fl. v. a de familie . . . . . fl. 80.—
3. Venitele stolare sistemisate mai dinainte dela botezuri, cununii, înmormântări, sfeştănii . . . . . fl. 60.—
4. Dela 33 familii una ţi de lucru cu palmele, şi dela 20 familii cu carul (cu boii) . . . . . fl. 37.—
5. Alte venite accidentale la botezul domnului, la St. Pasci, precum şi altele împreunate cu serviciul intern şi estern bisericesc . . fl. 40.—

Suma . . fl. 296.50

Doritorii de a competa la acest post, au a-şi înainta suplicile lor instruite conform legei, în terminul mai sus indicat.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Brad, în 9 Februariu, 1887.

Vasiliu Dămian,
protopresbiter.

Nr. 1101/1887 [1558] 2—3

Publicaţiune.

Prin aceasta se aduce la cunoscinţă tuturor celor interesaţi, că în causa comasări hotarului comunei **Crăciunel** (Oláh-Karácsonfalva) pentru statorirea lucrărilor pregătitoare, regularea representărei, alegerea ingineriului şi statorirea speselor se pune ţi de pertractare **18 Aprile st. n. la 10 oare a. m.** ce se va ţiné la faţa locului în comuna Crăciunel la căncelaria comunală.

La aceasta pertractare se citează toţi interesaţii cu aceea observare, că nepartecipanţii se privesc ca învoiţi, neîmpedecându-se începerea lucrărilor.

Elisabetopole, din şedinţa tribunalului ţinută la 21 Faur, 1887.

Nagy Lajos, jude. — **V. Iakab Árpád,** notar.

„FURNICA“ cassă de economii, societate pe acţiuni în Făgăraş.

Convocare.

Domnii acţionari ai „cassei de economii „FURNICA,“ societate pe acţiuni,“ se învită prin aceasta, în vêrtutea §. 16 al statutelor societăţii la

a III-a adunare generală ordinară,

care se va ţiné la Făgăraş în **21 Aprile 1887 stilul nou înainte de ameadi la 10 oare** în localul societăţii.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcţiunei, bilanţul anului 1886 şi raportul comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisat conform bilanţului.
3. Ficsarea preţului marcelor de presenţă, pentru direcţiune şi pentru comisarul de ţi.
4. Alegerea, conform §. 40 din statute, a comitetului de supraveghiare.

Domnii acţionari, cari în sensul §. 17, 18 şi 19 din statutele societăţii voiesc a participa în persoană sau prin plenipotenţi, sunt rogaţi a-şi depune la cassa societăţii sau la institutul de credit şi economii „Albina“ în Sibiiu, sau la filiala acelui institut în Braşov, acţiunile lor şi eventual dovedile de plenipotenţă cel mult până în *16 Aprile 1887 stilul nou.*

Făgăraş, în 28 Februariu, 1887.

[1564] 1—1 **Direcţiunea societăţii**

„Furnica“ cassă de economii, societate pe acţiuni în Făgăraş.

Bilanţul cu 31 Decembre 1886.

Active.		fl. cr.	Pasive.		fl. cr.
Cassa în numerariu . . .		632.71	Capital de acţiuni	30,000.—	
Cambie		56,365.90	Depuneri spre fructificare . .	50,201.56	
Împrumuturi pe hipotecă .	8,984.50		Interese anticipate pro 1887 .	1,163.—	
Împrumuturi pe obligaţiuni cu cavenţi	19,881.50		Fondul de reservă	583.10	
Împrumuturi de Lombard .	75.—	28,941.—	Dividende neridicate	165.—	
Spese de fondare	611.94		Diverse conturi creditoare . .	3,772.17	
După amortisarea de . . .	203.98	407.96	Profit curat	3,574.17	89,459.—
Mobiliar	470.02				
După amortisarea de . .	47.—	423.02			
Diverse conturi debitoare .		2,638.41.			
		fl. 89,459.—			fl. 89,459.—

Făgăraş, în 31 Decembre, 1886.

Alesandru Micu m. p., preşedinte. — **Ioan Dejenariu** m. p., comptabil.

Ilariu Duvlea m. p., membru al direcţunei. — **Basiliu Stanciu** m. p., membru al direcţiunei. — **Iuliu Dan** m. p., membru al direcţiunei.

Ioan Turcu m p., membru al direcţiunei. — **Demetriu Chişierian** m. p., membru al direc iunei.

Sub-semnatul comitet de supraveghiare, am esaminat bilanţul present şi confrontându-l cu registrele principale şi ausiliare ale societăţii, ţinute în bună regulă, l am găsit în consonanţă cu aceleaşi şi esact.

Făgăraş, în 4 Febrnariu, 1887. [1565] 1—1

Comitetul de supraveghiare:

Dr. **Stefan P. Popp** m. p. — **Ioan Popp** m. p. — **Gerasim Grama** m. p.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 27 Sibiiu, Joi 12/24 Martiu, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 11 Martiu, 1887.

După cum am anunciat în numĕrul precedent al ḑiuarului nostru, în călĕtoria sa spre Berlin, din incidentul aniversărei de 90 de ani al împĕratului Wilhelm, părechia regală a României la gara din Budapesta a fost întêmpinată de împĕratul și regele nostru și salutată în mod simpatic. Nu pentru prima dată se întêmplă, că capul încoronat al monarchiei austro-ungare salută în mod simpatic pe capul încoronat al regatului vecin, cu care ne place a afirma, că suntem în relațiuni bune. Chiar și când n'am întreținé relațiuni de amici, nu ar fi lucru strein, sĕ vedem observată curtoasia din partea domnitorilor, și e de tot natural, ca la serbarea pentru care întreagă Europa oficială călĕtorește la Berlin, eticheta curții sĕ fie cu stricteță observată.

Din incidentul acestei etichete ḑiuarele din Budapesta și-au luat ansă a pune față în față pe poporul românesc și pe cel unguresc, a pune față în față interesele acestora aspirațiunile și viitoriul lor. A stat față în față regele Ungariei cu regele României, pentru ce sĕ nu fie puse față în față aspirațiunile ungurilor cu cele ale românilor.

În special s'a ocupat cu tema aceasta ḑiuariul „Budapesti Hirlap“ în numĕrul de Dumineca trecută.

După vederile acestui ḑiuariu între elementul unguresc și cel român mare prăpastie este.

Românii cu ungurii stau pe picior de rĕsboiu pe toată linia. Interesele lor economice au pretins rĕsboiul cu convenția comercială, aspirațiunile politice au avut de urmare crâncenul rĕsboiu din jurnalistică, dacă lucrurile se vor încurca sau doară înăsprí chiar, poate va urma rĕsboiu și între capii încoronați. Rĕsboiu crâncen a pornit societatea maghiară în viața socială contra elementului românesc, și la rêndul al patrulea oamenii de sciință unguri vrĕșmași se rĕsboiesc asupra bărbaților români de sciință, ceea ce încă nu trebue trecut cu vederea.

În România locuesc mulți unguri, și acești unguri visează la o Ungarie mare și tare, care sĕ se estindă asupra României. Românii din Ungaria — se susține, — că aspirează la o Daco-Românie puternică, care se cuprindă Ungaria cel puțin până la Tisa.

Aceste aspirațiuni stau față în față.

Va urma, de bună seama crâncen rĕsboiu între români și unguri.

Se vor bate oamenii pentru stăpânirea Ardealului.

Întrebarea va fi: Sĕ poruncească românii în Cluș, sau sĕ comande ungurii din Bucuresci.

Cestiunea așa este pusă, cestiunea e și discutată, și este numai întrebare de timp, când va urma lupta decisivă.

Și precând astfel stau lucrurile, regele Ungariei stă față în față cu regele României, și poate se rostesc între ei numai cuvinte de curtoasie, fără nici o intențiune politică fără a se oglinda abisul dintre națiunile, în capul cărora i-a pus provedința dumneḑeească

Spre linistirea cetitorilor nostri observăm, că crisa, de care e îngrozit cronicariul dela „Budapesti Hirlap“ este pendentă dela deslegarea cestiunei orientale. Autorul articolui pune cel puțin o sută de ani, până când vor poruncí ungurii în Bucuresci sau românii în Cluș. Până atunci e vreme sĕ mai privim în jurul nostru. Și în adevĕr providențialul bărbat dela acest ḑiuariu se și înspăimântă, vĕḑênd marea cea viforoasă a elementului slav, în care elementul unguresc și românesc ca o mică insulă este amenințat de a fi înghițit. Scăparea numai în o înțelegere se mai poate închipuí deci trebue sĕ căutăm calea pentru împăciuire spre a ne putea salva, spre a ne putea duplica numerul, ca apoi preste o sută de ani duplu sĕ ne putem măcelărí sub devisa: ori Clușul în mâni românesci, ori Bucuresci în mâni unguresci.

Ḑiuariul, de care vorbim, de bun și marinimos ce e, ne dă și formula de împăciuire: Inteligența română sĕ fie crescută așa, ca ea sĕ poată iubí această țeară ungurească după catechismul celor dela cultur-egylet sau după dogma domnului Trefort: *Magyarország vagy magyar lesz, vagy nem lesz* — pe românesce: Ungaria sau va fi toată maghiarisată, sau nu va mai fi.

Numai cât noi nu primim această formulă de împăcare, și tare credem, că și ungurii înainte de a slobozí tunul spre Bucuresci 'și vor trage seama cu oamenii și cu împregiurările.

Revista politică.

Serbarea iubileului bĕtrânului împĕrat Wilhelm e astăḑi la ordinea ḑilei, aceasta e cestiunea, ce preocupă jurnalistica. Preste 80 de persoane din diferite familii suverane vor fi încungiurat pe bĕtrânul monarch. Un evenemênt de altmintrea destul de rar ca un domnitoriu sĕ se poată bucura de o vrêstă atât de adâncă, împreună cu succesele cele mai strălucite pentru sudiții sei. Și dacă aceasta ḑi va devení totodată și garanța păcii, precum de altmintrea se și crede, nu numai pentru dênsul va fi o ḑi de bucurie, ci pentru întreagă Europa.

Lumea fiind curioasă a sci misiunea lui Lesseps la Berlin, nu se mai sfêrșesc diferitele comentare cu privire la aceasta, ear după re'ntoarcerea sa la Paris, a fost năvălit formal de mulțimea corespondenților dela ḑiuare, cari 'și dau toată silința a afla dela dênsul ceva positiv. Deslușirile date de dênsul sunt linistitoare încât pentru situațiune. Pe scurt dênsul ḑice:

Reasum impresiunile, ce am primit la Berlin într'un cuvênt: avem pace. N'am avut nici o misiune politică și nimic de negociat cu guvernul german; am voit numai sĕ vĕḑ, ce curent domnesce, și sunt încântat. Sciam. că la noi nu doresce nimenea resbelul, acum sciu, că și la Berlin toată lumea voesce pacea, și simt o mare plăcere, că pot sĕ aduc țĕrei mele veste bună.

Da, toată lumea voiesce pacea, principele Bismarck ca toți ceilalți. Principele m'a primit de doauĕ ori și odată mi-a înapoiat visita; am fost fermecat de modul lui leal și clar d'a vorbì și de bună-voința lui. El își făcuse o ideă greșită de intențiunile și planurile guvernului nostru și ne atribuia scopuri secrete, cari îl făcură nerăbdător, dar lămuririle sincere ale ambasadorului nostru l'au satisfăcut pe deplin.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Din părțile nordice ale Transilvaniei. Dle Redactor! Sum om bĕtrân și mult am lucrat pentru binele public și în special, pentru binele bisericei noastre, dar nici odată n'am dat pe această cale espresiune convingerilor mele, și pentru aceea ve rog, ca sĕ luați în considerare această împregiurare. Două idealuri am avut, cât timp am lucrat până ací pentru binele obștesc, adecă: națiunea și biserica. Totdeuna am privit cu cea mai încordată atențiune opiniunea representată prin jurnalistica noastră, și m'am bucurat și oțelit pentru luptă, când am vĕḑut, că forța noastră, inteligența, se consolidează, și din contră adâncă durere am simțit, când am vĕḑut că noi între noi ne atacăm și ne defaimăm.

Nu a-și fi luat nici de astădată peana în mână, ca sĕ dau espresiune durerii mele sufletesci, dacă nu a-și cetí în timpul din urmă în ḑiuariul „Tribuna“ ḑi de ḑi atacuri contra bisericei, respective oamenilor, cari se află în fruntea bisericei, și dacă nu s'ar scí, că conducerea acestui jurnal se află în parte preponderantă sub influința oamenilor chemați a conduce afacerile noastre bisericesci.

Trebue sĕ fie bine cunoscut și organelor noastre bisericesci, că în acest ținut în timpul din urmă proselitismul din partea greco-catolicilor a luat dimensiuni ca

FOIȚA.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1887.

Raportul

secretarului general asupra lucrărilor făcute în anul 1886—87.

(Urmare.)

6. La acest loc am onoare a aduce la cunoscința D-voastre, că delegațiunea a îngrijit ca depositul publicațiunilor Academiei, care nu se poate păstra în localul mult prea strîmt, de care dispunem, sĕ fie bine așeḑat într'o magazie închiriată în oraș; și că, spre a întêmpina o eventuală nenorocire de foc, depositul a fost asigurat.

7. *Magnum Etymologicum Romaniae.* — Ședința din 23 Martie din sesiunea generală a anului 1884 a fost cea mai solemnă din toate ședințele, câte a ținut Academia noastră dela înființarea ei până astăḑi. Ea a fost președută de MM. LL. regele și regina, Augustii membri și protectori ai Academiei. În accastă ședință M. S. regele a rostit memorabilul seu discurs, care va rĕmânĕ neuitat în memoria noastră a tuturora, și care stă ca o dovadă vie, că Maiestatea Sa a îmbrățișat de mult, în înalta sa solicitudine întreaga noastră viață, aprețiind importanța cea mare a studiului limbei și istoriei românesci pentru cultura națională. M. S. regele a pus în aceea ședință în esecutare o mare idee, a căreia realisare nu ridică numai regatul în ochii lumei sciintifice, dar va avea o influință capitală asupra desvoltărei limbei românesci. Fie care din D-voastre înțelege, că vorbesc despre *Magnum Etymologicum Romaniae,* care se publică astăḑi de Academie, prin munificența adevĕrat regală a prea înaltului și iubitului nostru protector.

M. S. regele, bine voind a apreția în 1884 silințele, ce și dă Academia pentru strângerea și publicarea materialelor necesare la studiul istoriei naționale, a ḑis: „Trebue „sĕ ne ocupăm și de viitoriu.... de limba noastră, care s'a „păstrat neatinsă în câmpiile roditoare ale Dunării, în plaiu„rile mărețe ale Carpaților.. Ce sarcină mai dulce poate avea „Academia, decât a lua sub paza sa această limbă vechie, „pe care poporul o înțelege și o iubesce? Menținem dar „aceste frumoase espresiuni întrebuințate de străbuni, și nu „ne temem de cuvinte, cari au căpĕtat de veacuri împămên„tenirea: *Superflua non nocent.*

„Ce limbă are norocul de a dispune de patru cuvinte „pentru o însușire, care trebue sĕ fie mândria fiecărui popor, „care trebue sĕ fie scrisă pe steagul fie-cărei armate: *voini„cie, vitejie, bravură, eroism?* Sĕ ne ferim însĕ de o îmbel„șugare de espresiuni moderne, cari, nepunênd o stavilă la „timp, vor înstreina poporul de limba sa.

„Am fost îndemnat a rostí aceste câteva cuvinte prin „dragostea, care o am pentru frumoasa și bogata limbă ro„mână, și fiind încredințat, că dorința mea — îndrăsnesc a „ḑice și a Academiei — nu va rĕmânĕ un *pium desiderium.*

„Supun dar la chibzuirea D-voastre, dacă nu ar fi folo„sitoriu de a face un fel de *„Etymologicum magnum Roma„niae,“* conținênd toate cuvintele vechi, cari altmintrelea vor „fi perdute pentru generațiunile viitoare: *Verba volant, scripta manent.“*

Cuvintele acestea ale M. S. regelui ne-a mișcat adênc pe toți, căci ele ne-au arĕtat cu câtă profunditate Maiestatea Sa a pĕtruns în amĕnuntele nevoilor națiunii, și cât sunt de vaste cunoscințele sale scientifice, încât a caracterisat în puține cuvinte programa întreagă a studiului limbei noastre.

Academia în unanimitate a însărcinat pe dl B. P. Hașdeu a realisa dorința mărească a Maiestății Sale. Nici că era un altul mai competent pentru această lucrare, decât colegul nostru, cel mai ager scrutător al limbei românesci, aprețuit și cunoscut de lumea învĕțată, și cu ale cărui cercetări adênci și ingenioase de mult timp ne mândrim.

Astăḑi avem înaintea noastră întâiul volum al *Marelui Etimologic.* Din acest volum putem vedé, judeca și apreția atât însemnătatea ideii Maiestății Sale regelui, cât și erudițiunea, pătrunderea, și munca, pe cari dl Hașdeu le pune în esecutarea acestei lucrări.

Magnum Etymologicum Romaniae nu este un simplu dicționar, redactat după modul dicționarelor de până acuma. El este o lucrare unică în felul seu. Dl Hașdeu a cuprins

doar nici odată dela fatala desbinare încoace. Prin diferite promisiuni, seduceri se folosesc de ori-ce ocasiune binevenită a-şi arunca mrejele şi a pescuí în tulbure. In genere este sciut, că de regulă numai partea cea mai decăḑută a poporului este aplicată a face negoţ cu credinţa sa, dar tocmai această împregiurare este totodată şi forţa proselitismului, pentru că nici într'o parte a archidiecesei — cred eu — că nu e poporul atât de decăḑut materialminte ca şi tocmai în părţile acestea.

Cumcă cu astfel de mijloace se propagă această cangrenă, e evident şi din împregiurarea aceea, că chiar şi teologi absoluţi şi preoţi, cari ḑeci de ani au servit altariului Domnului, fără de a ţiné cont de opiniunea publică, fără de a-şi face mustrare de consciinţă, nu se sfiesc a-şi părăsí credinţa, numai ca sĕ-şi poată ajunge prin aceasta alte scopuri.

Intre atari împregiurări aşadară, trebue sĕ ne cuprindă adâncă durere, când vedem, că acest curent de ostentaţiune faţă de biserica noastră, în loc ca sĕ fie combătut din partea celor chemaţi, prin defaimarea capului nostru bisericesc, şi prin descrierea cu colorile cele mai posomorîte a mersului afacerilor noastre bisericesci mai mult se spriginesce — fie şi în mod indirect — ceea-ce numai în detrimentul bisericei noastre poate fi.*) *X.*

Viena, 9/21 Martiu, 1887. Conferinţele clericali, despre cari aţi luat notiţă în un unul din numerii trecuţi ai „Tel. Rom.“ s'au ţinut. Resultatul e încă necunoscut. Se scie numai, că s'au adunat prelaţii birericei catolice din toată Austria, aici în Viena, au desbătut în ordine şi linişte lucruri de mare insemnătate, au încheiat şi s'a dus fie-care la ale sale.

Nici n'aş revení asupra lor, căci puţin ne interesează ceea ce se petrece în sinul acestui organism tainic. Nu pentrucă doar lucrurile sevêrşite n'ar avea însemnătatea cuvenită, ci fiind-că alte şi încă nenumerate sunt nĕcasurile, cari ne atrag atenţiunea şi cer sĕ ne încordăm puterile.

Cu toate acestea cred, că nu e de prisos a amintí *cestiunea scoalelor confesionale*, care a formatunul dintre punctele principali ale programului pus la ordinea ḑilei. Amintesc afacerea aceasta ca una, care interesează pe toţi cei ce aderează la principiul scoalelor confesionale şi voesc a le susţiné şi în viitoriu. Primul loc îl ocupăm noi românii în această privinţă. Dovadă jertfele, ce le aducem în această direcţiune. Chiar legea — sfântă încă înaintea noastră — ne obligă la aceasta; eară abusul de lege şi putere ne silesce a contribuí şi pentru susţinerea scoalelor de stat, ba chiar şi pentru „cultur-egyleturile“ menite a maghiarisa pe toţi cei neconscii de al lor trecut şi viitoriu.

Românul însĕ nu despereză. El plătesce pentru toate câte poate. Aceasta au făcut-o şi strămoşii, din a căror ḑecieuli s'au creat fundaţiuni, dela cari aḑi suntem cu totul eschişi. Cu adevĕrată iubire plătesce românul aḑi cu deosebire pentru biserica sa. Conscienţa sa îi şoptesce: biserica mi-a conservat naţiunea şi credinţa străbună printre toate nevoile trecutului. Şi când e vorba de biserică, sĕ înţelege şi scoala. La noi aceste sunt încă aproape identice. Scoala aparţinênd bisericei, nu poate remâné indiferentă credinţa — confesiunea — păstrată de aceasta. Nici n'a rĕmas. Dovadă caracterul confesional, ce s'a transpus în intregitatea sa asupra scoalei.

Scoală confesională va se ḑică la noi tot atât, cât scoală românească şi ori-care alta afară de aceasta, e privită de scoală neromânească — ungurescă.

Că justă e, sau ba acesta definiţiune — e altă întrebare, dar împregiurările actuali, pelângă toate progresele ideii naţionale, ne impun a susţiné cu scumpĕtate scoalele cu caracter confesional.

Drept încurăgiare, în lupta ḑilnică, ne pot serví şi paşii întreprinşi de episcopatul catolic, în aceasta direcţiune Acesta adecă, a combătut actuala lege de instrucţiune din Austria. Judecând după urmările ei, a declarat'o chiar contrară scopului educaţiunei. A cerut ca legea sĕ se schimbe şi la compunerea unei legi corespunḑĕtoare sĕ se dea confesionalităţii însemnătatea cuvenită.

Urmarea a fost resoluţia ministerială de mai curênd, în înţelesul căreia postulatul episcopatului n'a fost considerat, din motiv, că legea esistentă nu se poate acum schimba

Episcopatul luând aceasta spre neplăcută sciinţă, s'a decis în sesiunea presentă a conferinţelor a lupta mai de parte pentru causa sa. În privinţa modului de a lupta erau două curente cu două părerí. Una era ca afacerea sĕ fie înaintată dea-dreptul în casa magnaţilor — cu ignorarea parlamentului — eară a doua ca sĕ se facă o adresă la înaltul Tron, lucruri, cari în împrejurările actuali de sigur nu conduceau la resultat mulţămitoriu.

Causa însĕ s'a decis cu totul altcum.

Archiepiscopul-cardinal din Viena Ganglbauer a făcut o propunere în înţelesul căreia amêndouĕ curentele s'au împĕcat. Propunerea e necunoscută publicităţii. Se dă însĕ cu socoteala, că episcopatul vrea sĕ se folosească de alegerile dietali, în a căror preajmă ne aflăm. Va alege adecă aderenţi de ai partidului clerical, cari întrând în parlament, prin alăturarea lor, la o partidă sau alta sĕ poată, elupta ceea ce voesce biserica.

Eată ce fac catolicii pentru scoalele confesionale. Şi dacă ei, a căror confesiune nu e legată de naţiune o fac aceasta, cu atât mai vîrtos avem sĕ o facem noi, a căror confesiune şi naţiune una sunt. Întregitatea lor a fost păstrată din neam în neam. În întregitate le am primit şi astfel trebue sĕ le şi susţinem.

* * *

Desbaterile asupra cestiunei tecstului bancnotelor în „Reichsrath“, pentru care naţionalităţile negermâne a luptat cu mare foc, sunt cunoscute; ajunge sĕ accentuez, că germâni, — cari deşi se arată atât de liberali în constituţia lor totuşi acest liberalism merge de regulă numai până unde interesele naţionalităţilor negermâne nu difer de a celei germâne. Când trec graniţa aceasta, atunci germânii fără deosebire de partid pun umĕr la umĕr.

Casul de faţă e al doilea dela iubileul de 20 de ani al ministrului president Taaffe, că germânii guvernamentali şi opoziţionali votează împreună.

* * *

Timpul e de earnă. În ḑilele trecute a nins şi timpul friguros sĕ ţine permanent par' că avem sĕ ne pregătim de earnă. Câmpul, care de căldura lui Februar începuse a înverḑí e pretutindenea înbrăcat în costumul alb al iernei. *St.*

Scrisori din Bulgaria.

(Corespondenţă particulară a „Telegraphului“,

Misiunea lui Riza-Bey.

Sofia, 2 Martie.

Escelenţia Sa Riza-Bey se află aici. Pe cât am putut afla înalta misiune, ce are acest înalt personagiu între altele constă în urmĕtoarele: a se încerca a împăciuí partidele politice esistente.

Misiunea, precum vedeţi este nobilă, politică şi respectabilă.

Tot o asemenea misiune avea şi generalul Kaulbars, numele căruia a devenit proverbial la noi. Dar acest general îşi împliní misiunea sa printr'un şir de manopere până acum neauḑite si nevĕḑute, el întrebuinţa mijloace, cari sunt respinse nu numai de morala politică modernă, destul de elastică, ci chiar de morala privată a ori-cărui om.

Nu voiu sĕ ḑic, că între misiunea generalului Kaulbars şi a Escelenţiei Sale Riza-Bey esistă ceva comun. Sunt departe de asemenea presupunere. Nu voiu sĕ ḑic, că Riza-Bey ţintesce la acelaşi scop, şi nu voiu s'o ḑic tocmai pentrucă interesele guvenului generalului Kaulbars şi interesele guvernului Esc. Sale Riza-Bey sunt diametralminte opuse. Oamenii de stat ai guvernului rus, au de gând a înmulţí marele numĕr al „gubernelor“ ruse cu o nouă „gubernie“ bulgară sau „Za-Dunaiska“ (Dincolo de Dunăre). Aḑi la Petersburg sunt de părere, că atât pentru Rusia, cât şi pentru Bulgaria ar fi nu se poate mai bine, dacă poporul bulgar ar consimţí sĕ abḑică dela libertatea sa, şi dela fisionomia sa etnografică şi politică prin sine stătătoare. Oamenii de stat ai Rusiei sunt nĕcăjiţi, că au făcut un resbel pentru liberarea Bulgariei.

Dar în fine evenimentele mai recente ne-au arĕtat, la ce trebue sĕ ne aşteptăm. Avem speranţă, că şi evenimentele viitoare ne vor arĕta multe. Este mare deosebire între ceea-ce a fost la 1876—1880 şi ceea-ce am vĕḑut la 1881—1887.

Lucrurile nu stau aşa cu Turcia, suzerana noastră. Opinia mea particulară este, că dacă vor începe a sufla vênturile dela nord sau dela occident, etc. apoi atât Turcia cât şi Bulgaria vor putea sĕ fie aruncate într'acelaş abis. Poate că cu timp se vor licuida multe cestiuni curente, dar în momentul de faţă, ori-ce vom spune, primejdia şi isbânda sunt analoage pentru cei din Ţarigrad şi pentru cei din Sofia. Fie, că hogea chiamă pe credincioşi la Constantinopole, fie că clopotele sună dintr'o clopotniţă — sunetele acestor două embleme din două culte diferite nu pot sĕ n'aibă importanţă şi pentru cei din Sofia. Aceeaşi importanţă trebue sĕ aibă şi Sofia pentru Constantinopol. Eu unul sunt de părere, că aceeaşi soarte ameninţă pe Bulgaria şi pe Turcia. Cinci sute de ani am trăit împreună, acesti ani au fost negri şi trişti. Şi slavă lui Ḑeu, atât bulgarii cât şi turcii au astăḑi drepturile lor politice reciproce şi nu se mai sfiesc unii de alţii. Este un adevĕr incontestabil aḑi, că nici bulgarul nu poate devení turc, nici turcul bulgar.

Patrioţii ţĕrei: Ali şi Fuad acum 15—20 de ani au declarat, că soartea bulgarilor şi a turcilor este aceeaşi. Este deplorabil, că această idee în sferele politice turce s'a primit numai în teorie. Dar oare nu putem s'o realisăm astăḑi. Sĕ ne aducem aminte, că încă comitetul bulgar din Bucuresci a acceptat această idee. Numai Turcia şi Bulgaria sĕ se înţeleagă pentru a lucra împreună şi esistenţa lor va fi asi-

---

*) Deşi aceasta materie în timpul din urmă s'a desbătut pe larg şi în diferite forme, din considerare, că aceasta corespondenţă ne vine dela o persoană foarte venerabilă, am aflat de cuviinţă a-i da loc; ne va ierta însĕ dl coresp., dacă ici-colea am mai muiat încâtva espresiunile, ce apar eşite din o mare amărîre sufletească. Red.

înţelesul intim al ideii M. S. regelui, şi a conceput un plan de esecutare foarte vast şi cu totul nou şi original. Cuprinsul lucrării este precisat chiar pe titlu prin cuvintele: *Dicţionarul limbei istorice şi poporane a românilor*, de unde se vede, că *Magnum Etymologicum Romaniae* va cuprinde în sine toată limba română în manifestările şi formele ei istorice, poporale şi dialectale, aşa după cum se găsesce în cărţile vechi, în literatura poporană scrisă şi nescrisă în vorbirea vie a poporului. Acesta este fondul comun, este basa, din care se formează limba literară destinată a esprima toate cugetările şi toate manifestările civilisaţiunei naţionale.

Din relaţiunile, pe cari dl Haşdeu ni le-a presentat în cei doi ani precedenţi am vĕḑut, cum s'a strîns materialele, din cari se formează această lucrare monumentală asupra limbei noastre.

Cele patru fascicole publicate până acuma arată, cum lucrarea se esecută.

Din partea publicată se vede, că *Magnum Etymologicum* nu cuprinde numai însemnarea cuvintelor, cu arĕtarea etimologiei lor. Fie-care cuvênt formează o monografie, în care sunt înşirate originele şi istoricul întrebuinţării lui, precum şi toate funcţiunile lui în observaţiunile, obiceiurile, credinţele, superstiţiunile poporului, de unde resultă, că acest dicţionar este o enciclopedie naţională a poporului român, în care sunt arĕtate şi esplicate toate manifestaţiunile spiritului poporului nostru. Astfel lucrarea d-lui Haşdeu ocupă în studiile noastre filologice un loc de o însemnătate foarte mare. Prin ea se va da un împuls puternic a studia în toate direcţiunile epsichologia poporană a românilor.

Uşor se va înţelege acum, de ce *Marele Etymologic* trebuia sĕ se deosebească de forma obicinuită a dicţionarului. În *Dicţionarul* dlui Haşdeu fie-care cuvênt este tractat în forma unei mici monografii, care poate fi cetită şi înţeleasă de fie-care. Prin aceasta *Magnum Etymologicum* va devení o carte instructivă, în care ori-cine va putea găsí esplicări asupra ori-cărui cuvênt; această lectură va contribuí foarte mult la rĕspândirea cunoscinţelor drepte asupra limbei şi asupra poporului român şi la înlăturarea multor idei greşite, cari sunt respândite chiar între români asupra manifestărilor spiritului naţional. Dar *Magnum Etymologicum* va mai avea un alt resultat, o cunoscinţă esactă a tesaurului limbei românesci şi a întrebuinţărei lui

Avênd înaintea noastră întâiul volum al *Marelui Etimologic*, şi apreţuind marea însemnătate pentru naţiune a acestei publicaţiuni, precum şi onoarea, ce ea face ţĕrii şi Academiei, se deşteaptă în noi simţeminte de adâncă recunoscinţă şi de nemărginit devotament către M. S. regele, Augustul preşedinte şi protector al Academiei, care a conceput idea lucrării şi a dat mijloace, ca sĕ se realiseze; precum şi simţeminte de iubire, de stimă şi de mulţămiri către colegul nostru B. P. Haşdeu, care şi-a pus toată activitatea sa spre a realisa această lucrare, care va fi, cum a ḑis M. S. regele, „un monument neperitor“ pentru limba şi cultura română.

III. Publicaţiunile Hurmuzaki şi cercetări istorice.

În budgetul statului pe anul 1886—87 s'a trecut, pentru continuarea şi complectarea colecţiunilor istorice Hurmuzaki, o sumă totală de 33,000 lei; adecă suma de 15,000 lei, care s'a acordat Academiei în ultimii ani pentru cercetări şi publicări istorice, s'a unit cu suma de 18,000 lei, pe cari statul îi acordă anual pentru publicaţiunile Hurmuzaki. Prin aceasta s'a putut da o întindere mai mare decât în anii trecuţi publicării de documente şi culegerii lor de prin archivele străine.

Lucrările făcute în această direcţiune în decursul anului sunt următoarele:

1. Din *Documente privitoare la Istoria românilor* s'a publicat volumul V partea II (de XXVI şi 406 pagine). În această parte se cuprind 375 documente din anii 1650—1699, adunate din archivele statului dela Veneţia, din biblioteca St. Marco, şi din câteva colecţiuni din Roma. Volumul se termină cu un indice alfabetic generăl pentru documentele cuprinse în amêndouĕ părţile lui.

2. S'a început tipărirea părţii II-a volumului III, în care se vor publica documente adunate tot din archivul de stat dela Veneţia pentru anii 1576—1600, spre a se completa printr'ânsele colecţiunea de documente din aceiaşi ani adunate de Hurmuzaki şi cuprinsă în tomul III deja publicat. În acest volum s'au tipărit până acuma 150 documente.

(Va urma)

gurată pentru un timp îndelungat; pentru un timp mult mai îndelungat, decât pot garanta aceasta nisce „protectori și pretini“ pe brațul cărora ei vor să se rădime. Ei pot să devie causa și mĕduva viitoarei federațiuni balcanice, care mai curênd sau mai târdiu se va compune din turci, sêrbi, bulgari, români și greci. Dacă noi suntem sătui de protecțiunea, ce s'a esercitat asupra țĕrei noastre în curgere abia de 10 ani, apoi cu atât mai mult Turcia trebue să fie sătulă de amicia pretenilor sei.

Din punctul de vedere al acestor interese comune și al soartei comune, care ne amenință, privim cu linisce la misiunea înaltă a Esc. Sale Riza-bey. Îi dorim deplin succes. Dar ca bulgari, cari cunoascem toate stâncile și chiar petrile, ce se ascund în fundul apei, voim a face un serviciu patriei noastre cât și misionariului, arĕtêndu-i starea lucrurilor, pe care el ca strĕin nu o cunoasce,

Cu ce partide vrea să aibă afacere Esc. Sa? Cu proseliții lui Karaveloff? Cu zancoviștii? Aceasta ar lovi în demnitatea poporului bulgar. Trebue să scie Riza-bey, că zancoviștii poartă pe fruntea lor stigmatul trădătorilor. Ei sunt bulgari, dar bulgari, cari și-au vêndut patria și au înfipt stindardul lor în lagărul dușmanilor Bulgariei. Desconsiderați în Bulgaria ei au înțeles, că nu pot să revie, decât rĕdimați pe baionetele strĕinilor. Eată pentru ce ei au urdit pe rea noastră, începênd prin a da jos pe principele bulgar. Cât de tari sunt ei în țeară? Evenimentele au arĕtat'o cu prisosință: revoluția dela 9 August, revolta din Burgas, Slivno, Perujița, generalul Kaulbars, revolta din Silistra și Rusciuc. Șeful acestei partide Zancoff a plecat la Constantinopole, unde a intrat în convorbiri de împăciuire, ear în acest timp proseliții sei au început revolte, au omorît și au incendiat. Poate oare poporul bulgar să încredințeze destinele sale în asemenea mâni? Acești oameni sunt agenții strĕinilor. Să declare Esc. Sa, Riza-bey, dacă crede, că Zancoff este necesar aici, că trebue să revie Suntem în posiția de a'l asigura, că aeest om nu va putea veni aicí decât prin aer, căci pe pământ el va fi lapidat în ori-ce oraș, în ori-ce sat. El nu poate veni în Sofia, decât sub adăpostul baionetelor ruse.

Dar atunci pentru ce?

În ceeace privesce pe P. Caraveloff, apoi partida sa se compune din 5—6 oameni, cari toți se află astădi în Cerna-Djamia, (o temniță în Sofia), arestați fiind pentru participare la revoluție. Caraveloff și amicii sei Zancoff și Nichiforoff sunt trădătorii patriei. Ca ministrii ei au predat și vêndut pe capul statului. Ei sunt niște criminali și mâne poimâne vor fi judecați. Dacă îi vom da putere, atunci pentru ce să ne opunem ocupațiunei și candidaturei principelui de Mingrelia?

Astădi nu esist partide în Bulgaria, pentru că nu mai e timp pentru partide. Adi nu esistă decât poporul bulgar, represintat în totalitatea sa de guvernul țĕrei; adi numai este la noi o luptă parlamentară pentru constituțiune, ci o luptă pentru esistență.

Escelența Sa, Riza-Bey, trebuie deci să se adreseze la regență, dacă vrea ca misiunea sa să fie încoronată cu succes. Guvernul actual este căpitanul, care conduce corabia și scapă echipagiul de furtuni. *Zaharia Stoianoff.*

Varietăți.

* (Dar Maiestatic.) Maiestatea Sa s'a îndurat prea grațios a dărui din șatula sa proprie 400 fl. comunei Mândra păgubită prin foc.

* (Cas de moarte). Tinerimea universitară română din Budapesta adênc întristată anunță, că mult iubitul coleg **Simion Miclosina,** rigorosant în medicină din Ezerișl (com. Caraș-Severin), după un morb îndelungat în etate de 27 ani a decedat Duminecă în 20 Martie st. n.

Rĕmășițele pământesci, primind Marți în 22 Martie st. n. binecuvêntarea bisericească, conform ritului gr. or., în casa Nr. 8 din strada „Szalag,“ se vor depune spre eterna odichnă în cimiterul comun din Buda. — Fiei țerina ușoară!

* (Proiectul programei sĕrbărei iubileului preoției de 50 de ani ai preasânțitului P. Episcop diecesan.) Sĕrbarea se va începe Duminecă în 12/24 Aprilie a. c. după ameadi la 4 oare, se va continua Luni și se va sfârși Luni seara. Decurgerea sĕrbărei se va întêmpla în modul următoriu:

I. *Duminecă.*

1. In Dumineca Tomii la 4 oare după ameadi se face vecernia în biserica catedrală.

2. Seara la 7 oare se iluminează institutul diecesan și casa diecesană cea noauă. Comitetul aranjator se va îngrijí ca tot atunci să ilumineze și concetățenii noștrii ortodocși. La casa diecesană, se va face un transparent cu insignille episcopiei, avênd acela să poarte inscripțiunea 9 Martie 1837. La 7 ½ oare se descarcă 3 treascuri; inmediat după aceea pleacă dela institutul pedagogic-teologic un conduct de faclii, purtând facliile deputați sinodali și cetățeni de frunte din oraș și diecesă. Sub decursul conductului tot la 5 minute se descarcă un treasc. — Sosind conductul înnaintea reședinții episcopesci, aici se opresce, salută pe iubilant prin cântarea festivă ocasională esecutată de toate corurile de față; un deputat sinodal ține o cuvêntare festivă cătră iubilar, după aceea corurile se mai produc în parte. Conductul apoi se îndepărtează și întorcêndu-se pe strada magistratului se sfârșesce în sunetul musicei și cu îngrămădirea făcliilor la crucea din piața cea mare.

II. *Luni în 13/25 Aprilie a. c.*

1 Dimineața la 5 oare se descarcă 24 de treascuri; după aceea urmează un revel cu musică pe stradele cele principale.

2. La 9 oare se începe liturgia, la care Ilustritatea Sa Domnul Episcop, la cas că va fi timp frumos, va fi condus cu litia, cântând corul corale bisericesci.

3. În decursul liturgiei se vor ține cuvêntările în numele clerului diecesan.

4. După liturgie întoarcerea acasă, dacă va permite timpul, earăși cu litie.

5. La ½ oară după sosirea acasă presentarea deputațiunilor de felicitare în ordinea staverindă mai târdiu.

6. La 2 oare d. a. banchet.

7. Sara la 8 oare concert împreunat cu danț.

Afară de aceste:

1. Comitetul central a dispus facerea unei monete de suvenire din brons, care pe o parte înfățișează portretul Ilustrității Sale cu inscripțiunea *Ioan Popasu, episcopul Caransebeșului;* pe altă parte poartă inscripțiunea: *În memoria iubileului de 50 ani al preoției, 1837—1887.* Monetele se fac în 1000 de esemplare.

2. Comitetul central a dispus compunerea unei cuvêntări ocasionale bisericesci, ce se va distribuí pe diua serbărei tuturor bisericilor din diecesă.

3. Tecstul cântărei festive a binevoit să-l scrie dl Zacharia Boiu, protopresbiter și ases. consistorial din Sibiiu, eară aria a compos'o domnul G. Dima, profesorul de cant dela semenariul „Andreian“ din Sibiiu.

* Închiderea sesiunei actuale a dietei — se dice — că se va face în 22 Maiu, și se crede, că alegerile se vor efeptuí pentru periodul cel nou între 15—25 Iuniu a. c.

* (Convențiunea vamală cu România.) Dl Sturza n'a însoțit pe regele și regina României la Berlin, dic foile vieneze, pentru ca pertractările să se înceapă cel puțin la sfârșitul sĕptĕmênei acesteia. Foile din România aduc scirea, că guvernul român este hotărît a nu încheia convențiune cu monarchia noastră, dacă nu se va asigura României în mod cert esportul cerealelor și mai cu seamă al vitelor.

* (Căsătoria civilă) s'a întrodus de curênd în Spania. La cununia bisericească va asista un judecător de pace sau un alt funcționar civil. La căsătoriile necontractate bisericesce, biserica dă dreptul statului, de a constata valabilitatea lor, amăsurat legilor.

* Consiliul sanitar superior din România a decis, că la vară să se formeze 32 de ambulanțe rurale, adecă în fie care district câte una.

* (Din mila lui Dumnedeu, sau din voința poporului). Din Amsterdam, cu datul 15 Martiu se scriu următoarele. În casa deputaților țerilor de jos ale Germaniei titlul regelui a fost obiectul unei discuțiuni animate. La ordinea dilei era întrebarea, că în legea constituțiunei lângă titlul „regele țĕrilor de jos ale Germaniei“ pentru ce nu e și adausul: „din mila lui Ddeu“, pe când acesta în foaia oficială totdeuna îl poți afla, decâteori se comunică legi nouĕ. Timp îndelungat sa desbătut întrebarea, că oare regele e rege din mila lui Ddeu sau din voința poporului, până când în fine deputatul Heemskerk prin o observare potrivită a pus capĕt discusiunei și majoritatea parlamentului, din motiv, că întrebarea aceasta stă în strênsă legătură cu istoria regatului țerilor de jos ale Germaniei, a resolvat cestiunea aceasta, în favoarea pracsei de până acum. Precând adecă în constituțiunea anului 1806 se dice, că coroana țerilor de jos ale Germaniei e proprietatea Maiestății Sale regelui Ludovic Napoleon, — în constituțiunea anului 1814 se dice: „Coroana țĕrilor de jos ale Germaniei se predă pentru tot deuna Maiestății Sale Wilhelm, principe de Orania și Nassau“. Wilhelm I, în proclamația sa primă însuși a recunoscut, că a primit coroana la dorința generală a poporului; și când a deslegat pe sudiții sei de jurământul dat lui Napoleon I. a esprimat precis, că „aceasta a făcut'o în virtutea dreptului de domnitoriu, ce i-s'a dat din partea poporului.“

* (Jocal naturei.) În Scala-Ujfalu a fătat o vacă un viței cu 5 picoare înainte, și unul îndărăpt. Monstrul s'a dus la museul din Trencin.

* (Obiecte vechi) În museul din Pesta s'au depus de curênd șase blide orientale de argint, ce s'au găsit în comitatul Torontal pe pusta Cristur.

* (Dilele babelor.) Despre aceste babe ni se vestesce din jurul Orĕștiei, că au fost de tot fluștur ate. Au ploat foarte mult și apele au eșit din albia lor. Un copil mergênd dela scoala comunală din Beriu cătră casă în com. Sĕraca, când a fost să trecă preste un riuleț a căđut de pe punte în apă, ce curgea așa de vehement, încât n'a dat răgaz oamenilor, cari erau pe țĕrm, să l scape. Abia în diua următoare aflară pe copil aruncat pe prund, avênd subsuoră cartea și o bucată de pâne.

Doar aceasta întêmplare va serví locuitorilor de învĕțătură, ca să-și facă o punte mai corespundĕtoare nu numai o singură bârnă, după cum se obicinuesc a se face punțile încă în multe comune cu lemnele înaintea nasului!

* Numerul medicilor în Englitera e de 25.180. Englitera are 35 milioane de locuitori, așa dară un medic la 1.350 locuitori. În Germania, Austria și Norvegia este un medic la 3.000 locuitori. În Rusia sunt 15 000 și astfel cade pe un medic 6.226 locuitori. În Francia sunt 25 000 medici pe un medic cad 1.4000 locuitori; apoi în America nordică e un medic la 600 locuitori.

* (Limba germană în armată). Studenții maghiari dela universitățile din Pesta și Cluș au luat inițiativa pentru de a mijlocí, că de ací înainte voluntarii pe un an, să depună esamenul de oficeri în reservă în limba ungurească. S'a și ales o deputațiune dintre ei, care în frunte cu deputatul Dr. Aurel Münnich s'a presentat la ministrul honvezimei în causa aceasta. Ministrul bar. Fejérváry a rĕspuns la cererea lor pe scurt următoarele:

Acolo, unde se află diferite naționalități după limbă, a trebuit și trebue ca să se creeze posibilitatea de-a ține acest corp la olaltă! Mijlocul de atingere, și semnul de aparținere la olaltă îl formează în armata noastră comună limba germană. Eu cred, că sunteți pe deplin convinsi cu toții, că dintre toate limbile cea germână a fost admisă în armată mai mult ca o recerință naturală, și că dela aceea nu ne putem abate. Evit de-a desfășura consecuințele, ce ar trebuí să resulte din întâmplarea, când ar vorbí maghiarul numai maghiaresce, germanul numai nemțesce, polonul numai polonesce, bohemul numai bohemesce etc. etc. Eu cred, că și D-voastră vedeți, că este imposibil de-a face aceasta. Dacă acum atât dela oficerii din armată cât și dela D-voastră cari vĕ nĕzuiți a ajunge oficeri, să cere, ca să posedeți limba germană cel puțin pe jumĕtate, și s'o folosiți în serviții, aceasta e o consecuență din cele spuse.

In cele din urmă mai dise ministrul, că va face tot posibilul, ca să nu se pretindă așa strict perfecta cunoscere a limbei germane.

* (Intre umbrelă și umbreluță.) La 23 Februariu se preumbla în grădina publică din Viena un june elegant, dând brațul unei domnișoare frumoase și micuțe, care spre a atrage privirile publicului asuprași, ținea cu cochetărie o umbreluță deschisă în mână. De-odată fisionomia junelui elegant ajunse alternativ, când palidă ca turta de ceară, când roșie ca focul; se afla în fața unei doamne trecută în vêrstă, care ținea în mână o mare umbrelă și învêrtind'o în aer începu s'o pună în contact cu spinarea elegantului. Dșoara voí să-i vină în ajutoriu, dar el o reținu dicêndu-i: „Stai la o parte, nu te amesteca, e soacra mea!“ — „Ce spui?“ esclamă dșoara, „tu esci însurat? și eu aflu tocmai acum, nerușinatule!“ Cu aceste cuvinte întră și umbreluța în acțiune și bĕtrâna și juna femeiă esercitară puterile lor asupra nenorocosului, până când umbrela și umbreluța căđură sfărâmate în bucăți din mânele lor.

Scopul și modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

(Urmare.)

Scrierea. Dacă esercițiile pregătitoare s'au făcut cu destulă precisiune, elevii au ajuns în starea de a scrie cât mai acurat literele după modelul făcut de învĕțător pe tablă. Dar elevii trebuesc dedați a scrie și după dictat, fără de a avea model. Scrierea după dictat, precum și cea după model, să se facă pe tact, numĕrând învĕțătorul fiecare linie a literei d. e. la scrierea literei „*c*“ se vor numera 4 trăsuri. Dupăce elevii scin scrie frumos literile mici, se va trece la scrierea literilor mari, în scrierea cărora elevii se vor esercita în acelaș mod ca și la scrierea literelor mici. Literele apoi se vor combina în silabe și cuvinte; unele cuvinte le va scrie învĕțătorul pe tablă, ear elevii le vor decopia și vor forma

despre ele câte o ḑicere simplă, carea încă se va scrie pe tablă și se va decopia de elevi. Dupăce elevii vor fi esercitați bine în decopiarea cuvintelor și ḑicerilor scrise pe tablă, vor putea fi îndrumați a decopia și unele piese mai mici, pe cari le-au cetit și cari au fost esplicate, ear mai târḑiu vor scrie de rost cuprinsul pieselor cetite. Prin aceste esercițiĭ elevii se deprind a cugeta și când scriu și nu vor sĕvârși numai o lucrare mechanică.

Paralel cu acestea se va lua și scrierea frumoasă, caligrafică. La început se vor scrie literile singuratice după forme caligrafice, apoi cuvinte și ḑiceri, mai târḑiu vor putea fi decopiate și unele piese mai scurte din carte cu respect la caligrafie.

Esercițiile gramaticale. Cu ocasiunea esercițiilor pregătitoare la cetit elevii au învĕțat a cunoasce cuvintele ca părți ale ḑicerilor, apoi părțile constitutive ale cuvintelor și silabelor; ear prin esercițiile intuitive au învĕțat a numí obiectele din scoală, din casă, din curte etc. și a ḑice câte ceva despre ele. Acum li se-va arĕta, că noi cunoascem lucrurile prin cele 5 simțiri, în lipsa cărora nu am avea nici o cunoscință despre lucrurile, ce ne încunjoară. Se vor clasifica toate obiectele cunoscute de elevi în ființe și lucruri, se înțelege nu dânduli-se înainte definițiunea, ci așa, că prin asemĕnarea acelor obiecte elevii se vor conduce a face înșiși clasificarea, că unele au viață, sunt însuflețite și sĕ mișcă singure, ear altele nu au viață, nu sunt însuflețite și nici nu se mișcă de sine. Statorind elevii aceasta clasificare, învĕțătorul le va spune, că cele dintâiu se numesc ființe, ear cele de a doua se numesc lucruri. Toate acestea — ființele și lucrurile — au câte un nume ca sĕ se poată deosebí unele de altele. Toate numele ființelor și lucrurilor se numesc cu un cuvênt substantive. Ajungênd, sĕ dăm elevilor noțiunea aceasta noauă pentru ei, aci ne vom oprí puțin și prin esercițiĭ diferite vom face sĕ înțeleagă pe deplin, ce este substantivul și sĕ se întipărească aceasta bine în mintea lor. Aceste esercițiĭ se cuprind în numirea mai multor lucruri și ființe din cercul cunoscinții elevilor, în scrierea lor pe tăbliță sau în caete, în căutarea lor într'o piesă de cetire anume aleasă în scris și verbal; din această piesă învĕțătorul va scrie câteva substantive pe tablă și va provoca pre elevi a ḑice ceva despre ele. D. e. cal, bou, părete, carte, cal*ul* fuge, bou*l* trage, părete*le* e alb, carte*a* e mică. Aci numai decât vor vedé elevii, că pentru a hotărí mai deaproape substantivele s'a mai adaus la fie-care câte o părticică (*ul, l, le, a*). Aceste părticele se numesc *articul*. Vor urma apoi esercițiĭ în articularea mai multor substantive. Tot prin esemple de felul acesta se vor conduce elevii a cunoasce, ce este verbul și adjectivul. Prin esercițiĭ de a forma ḑiceri, în cari se ne spună, ce face cutare ființă sau lucru vor cunoasce elevii mai multe cuvinte, cari nu sunt nici substantive, nici articli, ci ele arată, că ce face cineva sau ceva. De aci ușor li se va face cunoscut verbul. Tot asemenea se vor forma ḑiceri, în cari sĕ se spună, cum sunt lucrurile sau ființele d. e. Tabla e neagră etc. Din acestea vor cunoasc elevii cuvintele, cari arată însușiri de ale lucrurilor și ființelor, cuvinte, ce se numesc în gramatică adjective. (Va urma.)

Pentru de a afla frumosul pămênt frumos (plăcut), trebue mai înnainte de toate ca plăcerea sĕ circuleze în întreg corpul, ceea-ce se numesce sănĕtate, și pe care numai singur bolnavul o poate prețuí; astfel scrie un vechiu pătimaș de nervi, H. Leonhart, oficiant de înregistrĕmênte la perceptoria împer. din Schiltigheim în Elsația: Elixirul D-voastră de nervi a avut o influință foarte bine-făcĕtoare, că după consumarea aceluia me simt transversat de o plăcere încă necunoscută. Se află veritabil numai sub marca (cruce cu ancoră) ½ sticlă=2 fl. v. a., o sticlă întreagă fl. 3.50, o sticlă duplă fl. 6.50 v. a. în farmacie și în centrala Dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz."

Loterie.

Mercuri în 23 Martie 1887.

Brünn:	**16**	**57**	**14**	**53**	**64**

Nr. 540 [1562] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Potingani, pe basa Ven. resoluțiuni consistoriale dtto 23 Decembre 1886 Nr. 6787 B. se escrie al doilea concurs cu termin de 30 ḑile dela datul primei publicări.

Emolumentele sunt:

1. Dela 53 familii 1 ferdelă (20 cupe) cucuruz sfârmat à 1 fl. 50 cr. . . . . fl. 79.50
2. Cununa anului dela 40 familii, câte o ferdelă de grâu sau 2 fl. v. a. de familie . . . . . fl. 80.—
3. Venitele stolare sistemisate mai dinainte dela botezuri, cununii, înmormântări, sfeștănii . . . . . fl. 60.—
4. Dela 33 familii una ḑi de lucru cu palmele, și dela 20 familii cu carul (cu boii) . . . . . fl. 37.—
5. Alte venite accidentale la botezul domnului, la St. Pasci, precum și altele împreunate cu serviciul intern și estern bisericesc . . fl. 40.—

Suma . . fl. 296.50

Doritorii de a competa la acest post, au a-și înainta suplicile lor instruite conform legei, în terminul mai sus indicat.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zărandului.

Brad, în 9 Februariu, 1887.

Vasiliu Dămian,
protopresbiter.

Nr. 76 [1563] 3—3

CONCURS.

Devenind parochia de clasa a III-a din comuna Loman cu aparținențele sale de pe deosebitele plaiuri și pleși vacantă, se escrie la înțelesul ordinului Veneratului Consistoriu archidiecesan din 13 Decembre 1886 Nr. 6947 B. pentru întregirea acesteia concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare, pre lângă următoarele emolumente:

1. Dela 260 famiiii titulo: salariu de fie-care familie 1 fl., . . fl. 260.—
2. La umblarea cu crucea în ajunul bobotezii dela fie-care familie 30 cr., . . fl. 78.—
3. Dela boteze, cununii și îngropăciuni taxele regulate dau . . . . . fl. 99.20
4. Dela alte venite stolare și regulate . . . . . fl. 29.10

Suma . . fl. 466.30

Doritorii de-a ocupa această parochie mărginașe și risipită au sĕ-și aștearnă suplicele înzestrate cu documentele recerute de statutul organic și regulamentul provisoriu pentru parochii subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul indicat.

Sebeș, în 17 Februariu, 1887.

Oficiul protopr. gr. or.

În conțelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 206 [1561] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei de classa III, Daia-sĕsească, protopresbiteratul Sighișoarei, devenită vacantă prin repausarea parochului Ioan Babeș, se escrie, conform ordinațiunei Venerabilului consistoriu archidiecesan, dtto 28 Ianuariu a. c. Nr. 7186 B., concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu doauă închĕperi, o bucătărie, două pivnițe, toate din material solid de piatră și cărămidă, coperite cu țiglă, șură, grajd șopru și alte edificate economice din lemn coperite cu țiglă, în stare foarte bună, grădină de pomi și de legumi situate toate immediat lângă biserică, calculate cu . . . . . fl. 62.—
2. Porțiunea canonică, 4 jugări 1274 stânj. □ de arat și 7 jugări 334 stânj. □ de cosit, calculate cu . . . fl. 150.—
3. Dela 60 familii române câte o ferdelă, mĕsură veche (16 cupe) grâu sau cucuruz sfărmat, computate cu fl. 60.—
4. Dela 70 familii neorustice câte 20 cr. de familie ca simbrie anuală . . . . fl. 14.—
5. Opt stânjini de lemne din pădurea comunală computate cu . . . . . fl. 32.—
6. Dela 70 familii neorustice câte o ḑi de lucru computate în bani . . . . fl. 14.—
7. Dela botezurile copiilor preste an prest tot . . fl. 8.20
8. Dela înmormêntări . fl. 15.—
9. Dela slujirea sântului maslu preste an . . . . . fl. 3.—
10. La umblarea cu sânta cruce în ajunul botezului, toate emolumentele computate în bani fac . . . . fl. 20.—
11. Dela cununii . . . fl. 5.—
12. Pentru sânțirea caselor (sfeștănii) . . . . . fl. 4.—
13. Dela 60 familii române pentru pomenire în paresemi . . . . . fl. 12.—
14. Dela 60 familii române la pasci pentru molitvă à 5 cr. de familie, face . . fl. 3.—

Suma . . . fl. 402 20

Doritorii de a concurge la această parochie, au a-și așterne concursele lor instruate în sensul regulamentului pentru parochi, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, cu aceea îndatorire, că sub durata concursului sĕ se presenteze în vreo duminecă sau sĕrbătoare în biserica acestei parochii, pentru de a-și arĕta desteritatea în cântare, tipic și cuvêntare. Pentru preoții chirotoniți, se recere și concediu dela Veneratul Consistoriu archidiecesan, fără de care nu vor fi admiși la concurs și candidațiune.

Sighișoara, la 10 Februariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 1101/1887 [1558] 3—3

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoscință tuturor celor interesați, că în causa comasări hotarului comunei **Crăciunel** (Oláh-Karácsonfalva) pentru statorirea lucrărilor pregătitoare, regularea representărei, alegerea ingineriului și statorirea speselor se pune ḑi de pertractare **18 Aprile st. n. la 10 oare a. m.** ce se va ținé la fața locului în comuna Crăciunel la căncelaria comunală.

La aceasta pertractare se citează toți interesații cu aceea observare, că neparticipanții se privesc ca învoiți, neîmpedecându-se începerea lucrărilor.

Elisabetopole, din ședința tribunalului ținută la 21 Faur, 1887.

Nagy Lajos, jude. **V. Iakab Árpád,** notar.

---

289 sz. 1886. [1566] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szeredahelyi kir. járásbíróság 1983 számu végzése által „Albina" hitelintézet Moga János és társa ellen 185 frt. tőke, ennek 1885 év Junius hó 30-ik napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 36 frt. 62 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 356 frt. 10 krra becsült lovak, szekér és házibutorokból álló ingoságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 1983 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Rodon **1887-ik év április 4-én délelőtt 10 órája** és Nagyludoson leendő eszközlésére **1887-ik év április hó 5-ik napjának délelőtt 9 orája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingoságok ezen árverésen, az 1881 évi LX t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbeti gérőnek becsáron alul is eladatni fognak

Az elárverezendő ingoságok vételára az 1881 évi LX t cz. 108 §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szeredahelytt, 1887-ik évi Marczius hó 20 napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

Ca se putem avea totdeauna

Legume

proaspete, fine, gustoase și hrănitoare trebue ca sĕ le scim cultiva. — Îndrumare dă cartea „**Despre legume,**" unica în limba română, carea se capĕtă *franco* dela **Nicolau Avram** din Totvaradia (Totvárad), trimițindu-i-se **60 cr.** cu asemnata. [1567] 1—3

Câștig sigur!

Persoane solide **din ori-care strat al societății,** cari voiesc sĕ se ocupe cu **vêndarea de losuri de stat și premii, prescrise prin lege,** plătind **conform articlului de lege XXXI din 1883** în rate, — pot sĕ fie aplicați prin noi ori unde, pe lângă nisce **condițiuni foarte bune. Cu oare-care sîrguință poți dobândì fără capital și risico dela 100 până la 300 fl. la lună.** [1526] 6—6

Ofertele scrise în limba germană, provĕḑute cu indigitarea ocupațiunei presente sunt a se adresa la

Hauptstädtische - Wechselstube - Gesellschaft.
Adler & Cie, Budapesta.

Singur veritabil sĕ află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pămêntul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cercullariul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețul ½ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă duplă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 11—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 28 Sibiiu, Sâmbătă 14/26 Martiu, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 13 Martiu, 1887.

(*Agr.*) La romanii cei vechi se începea anul primăvara cu luna lui Mărţişor. Era adecă aceasta o împărţeală de totului tot firească. Natura însaşi primăvara, vara şi toamna este în lucrare continuă; ear earna după o muncă îndelungată pausează, odichnesce, în tocmai ca omul, care lucră şi ostenesce toată ţiua, ear de seara până dimineaţa, adecă preste noapte doarme, odichnesce spre a-şi câştiga puteri noauă pentru munca din ţiua următoare.

Talpa ţĕrei, săteanul îşi scoate primăvara plugul la câmp, spre a-şi lucra pământul, şi seamănă în brazde sĕmênţă cu credinţa în Dumneţeu, ca pe toamnă sĕ aibă roadă însutită. Pământul grijit şi lucrat bine, este iubit şi de mama natură, pentrucă aduce economului sîrguincios roadă multă şi îmbelşugată. Lucrul bun este binecuvêntat; ear lucrul slab remêne sterp.

Ce privesce îndeosebi starea ţĕranului român, ea este astăţi tot aşa — precum a fost secoli întregi, — el are o soarte foarte grea, şi reclamă toate condiţiunile timpului actual spre a potea da înainte, căci divisa e: cine nu progresează, regresează. Ceea ce pe economul român între împregiurările actuale îl pot ajuta sunt: sciinţa, sîrguinţa şi cruţarea; adecă însuşirile unui adevĕrat om, carele trăesce nu numai pentru sine, dar şi pentru generaţiunea viitoare. Ori-care om din mult puţin cât agonisesce, trebue sĕ-şi pună la o parte cât de puţin; pentru că fără de un capital oare-care, viaţa seamănă unei luntre ajunse prin nomol, ce merge cu greu şi fără sporiu: ear ajutoriul strĕin, cu timpul trebue amar resplătit.

În timpuri normali economul face progres pe fie-care an. Nu se pot însĕ numí timpurile, în cari trăim timpuri normali; astăţi sunt de tot multe neajunsurile.

O crisă economică se simţesce în toată Europa, mai vîrtos de un deceniu în coace. Până când toate statele europene — în nesinceritatea lor reciprocă, ce le caracterisează — şi au impus cele mai ridicate cheltueli în administrarea publică, precum în treburile militari şi cele de comunicaţiune, îngreunând toate stratele poporaţiunei cu serviţii grele, cu contribuţiuni şi dări feliurite şi numeroase, încât astăţi poporul cu drept cuvênt ţice: „Am încetat a fi robii domnilor (nemeşilor); dar suntem cu atât mai vîrtos robii statului, ai ţĕrii." Dulce şi cinstit lucru este a murí pentru ţeară. Frumoasă macsimă, dar aceasta macsimă se poate aplica numai pentru anumite clase din societate. Ar fi o interpretare sinistră, când s'ar aplica în sensul, că toţi cetăţenii au meniţiunea numai a lupta pentru patrie; din contră cea mai mare parte a cetăţenilor trebue sĕ muncească — pentru ca cei chemaţi în cas de lipsă sĕ poată murí, acoperiţi de isbândă şi glorie deplină!

Până când dară toate statele din Europa întreagă sunt pline de stări perverse; în lumea cea nouă, în America, cu care avem legături neîntrerupte, lucrurile se petrec cu totului-tot altfel! În loc de pregătiri de resbel e desarmare generală; în loc de detorii şi deficite în budgetul statului, sunt escedenţe şi economii; în loc de dări şi contribuţiuni ridicate şi de felurite soiuri, sunt dări simple şi reduse la un minimum, ce numai se poate; în loc de regres. statele deosebite din America progresează colosal, şi fac tuturor ţĕrilor şi popoarelor din vechia Europă concurinţa cea mai mare pe toate terenele economice!

Concurinţa, concurinţa americană este causa, că grânele n'au preţul acela ridicat, ca din ele sĕ putem trăí şi sĕ putem suporta şi cheltuelile publice; că vitele de tot felul, precum boii, caii, porcii, oile, n'au preţul acela, care am dorí sĕ-l aibă, pentru ca sĕ ne putem acoperí toate lipsele.

Dar natura ori cărei crise este, că ea nu poate ţinĕ mult timp!... „*mundus se expediet!*" — Până la acest espedient însĕ trebue cu toţii sĕ băgăm bine de seamă: ca din crisa actuală sĕ putem eşí cu toţii întregi la liman. Sĕ nu avem perderi dureroase nici economicesce, nici naţionalicesce. Numai lumina, sîrguinţa, abnegarea de sine, — lăpĕdarea lenei, a vanităţilor, a certelor de nimica, şi credinţa nemărginită, că suntem vrednici de un viitoriu mai ferice ne pot ajuta.

Această credinţă trebue sĕ o cultive în popor bărbaţii inteligenţi ai lui, cari, când vĕd fasele crisei, — cunosc tot odată şi căile naturale, prin cari trecênd, vom scăpa din ea.

La începutul primăverei ţicem dar românilor: „Lucraţi bine şi cu credinţă într'un viitoriu mai bun. Nu ascultaţi de cei ce ve învită la viaţă uşioratică, destrămată şi nedisciplinată. Munca, buna regulă în toate, este basa prosperărei Aceste principii sĕ ne fie conducĕtoare în viaţa noastră privată şi publică, şi atunci în lupta noastră de esistenţă succesul va fi sigur.

Revista politică.

De cumva nefericita soarte a Bulgariei nu va urzí mai mare ură şi vraşbă între puteri, aşa după cum se desvoaltă astăţi lucrurile în statele cele puternice, şi după declărările marilor diplomaţi, n'ar fi prospecte de isbucnirea unui rĕsboiu.

Pentru susţinerea celor ţise, n'avem decât sĕ privim mai întâiu activitatea cea mare, ce se desvoaltă în Francia, o activitate al cărei scop nu este o sguduire politică şi socială, ci o revoluţiune mai mult de caracter scientific, care după cum se esprimă foile francese inspirate de articolul „*La fin d'un siècle*" va domina preste celelalte. Francesii, se ţice în acest articol, au un vis cu mult mai frumos, decât o sguduire politică. Ei chiamă popoarele la esposiţie, la o serbare a muncei, în amintirea revoluţiunei din 1789. Tunurile vor fi întrebuinţate numai spre a saluta ţiua bucuriei generale din Francia şi pe oaspeţi. Francesii d'ocamdată sunt angajaţi cei drept la luptă, dar lupta nu se va întêmpla în ură şi vraşbă, între asupriţi şi asupritori, ci va fi o luptă, la care toate popoarele ajunse la o desvoltare culturală vor lua parte unite cu iubire comună, ş'al cărui resultat va fi folositoriu umanităţii şi înregistrat cu bucurie de cronicari în istoria ori cărui stat, ce va fi părtaş.

În Germania, Bismarck au găsit alte mijloace de a-şi realisa visul şi astfel — de va fi om de cuvênt — va împedeca isbucnirea rĕsboiului. El n'a cruţat ultimul ban pentru d'a arma pe cel din urmă om dela cap până în tălpi, căci Bismarck nu credea, că va putea ţinĕ ecuilibrul european, decât numai cheltuind şi cel din urmă dinar şi îngrijindu-se de pusci, de revolvere, de tunuri şi făcênd ca fii poporului sĕ-şi petreacă floarea vieţii lor între zidurile casarmelor, auţind neîncetat sunetul trimbiţelor, comandele şefilor, povestile de gloria militară, povesti despre oraşe şi provincii prădate, despre ostiri sdrobite; prin o astfel de educaţiune pastorală are de gând Bismarck sĕ facă pe locuitorii germani oameni liniştiţi şi la cas de lipsă viteji, şi aceste milioane de soldaţi au meniţiunea a devení astfel neşte santinele europene, cari nu vor mai permite popoarălor sĕ se sfăşie şi statelor sĕ-şi mărească teritoriul prin rĕsboaie păgubitoare umanităţii.

Santinela cea mai puternică, care veghiază cu ochi vioi neîncetat asupra păcei e fără îndoială bătrânul monarch al Germaniei. Până ce nu se vor închide ochii acestei santinele, anevoe va isbucní rĕsboiul; căci e cam greu de creţut, ca un monarch, care a împlinit 90 de ani sĕ se hotărască uşor pen-

FOIŢA.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1887.

Raportul

secretarului general asupra lucrărilor făcute în anul 1886—87.

(Urmare.)

3. Din *Fragmente zur Geschichte der Rumänen* s'a publicat volumul V (de XIV şi 473 pagine), în care se tractează istoria principatelor române şi a cestiunii Orientului în general dela 1724 până la 1782. Cu acest volum se termină studiile fragmentare redactate ale nemuritoriului Eudoxiu Hurmuzaki, mai remânênd a se pune în ordine şi a se publica mai multe note şi ecscerpte, cari se mai află în hârtiile sale.

4. În relaţiunile anilor trecuţi am avut onoarea a ve arĕta hotărîrea comisiunei publicaţiunilor Hurmuzaki în privirea complectărei colecţiunei de documente pentru epoca mai veche a istoriei noastre, adecă înainte de anul 1575.

În decursul anului încetat s'a tipărit întâiul volum (de XXX şi 701 pagine), cuprinţênd 553 documente estrase din diverse publicaţiuni şi privitoare la anii 1199—1345, adecă la cea mai veche epocă documentală a istoriei noastre. Documentele reproduse în acest volum s'au controlat în diferitele ediţiuni, în cari au fost publicate. Unele au fost colaţionate chiar cu originalele spre a se ajunge astfel la un tecst autentic curăţit de toate greşelile strecurate în alte ediţiuni. La sfârşitul volumului s'au pus cinci stampe litografice, pe cari sunt reproduse facsimile de diferite numiri proprii precum şi câteva citate, ale căror tecst este contraversat. Acest volum, prelucrat de dl Nic. Densuşianu, s'a tipărit cu îngrijirea d-sale, şi formează întâiul volum al colecţiunei Hurmuzaki.

Continuându-se această lucrare, se va complecta în mod documental partea mai vechie a istoriei noastre, şi studiile istorice se vor putea face de acum înainte pe base sigure şi necontestate; ear colecţiunea Hurmuzaki devine astfel din ce în ce mai mult un corp complet al documentelor privitoare la istoria românilor.

5. Decopiarea de documente făcute prin îngrigirea d-lui coleg Odobescu din archivele ministeriului de esterne din Paris, s'a continuat în anul trecut. Pentru această lucrare s'a trimes suma de 2500 lei din fondul publicaţiunilor istorice. Dela d-sa s'au primit în decursul anului 14 caiete de copii pentru anul 1885—86 şi 30 pentru anul 1886—87, cele mai multe din ele cuprinţênd o parte din memoriile generalului comite de Langeron.

Generalul de Langeron, fiind în serviciul Rusiei, a luat o însemnată parte activă la mai toate campaniile Rusiei în contra turcilor dela sfĕrşitul secolului trecut şi dela începutul celui present, şi prin urmare la repeţitele ocupaţiuni ale principatelor de către ruşi. El a fost de mai multe-ori comandant suprem al oştirilor rusesci din principate. Memoriile lui cuprind relaţiuni amănunţite de mare însemnătate asupra stărei sociale şi politice a principatelor în acea grea epocă a istoriei românilor.

Îndată după primirea copiilor, s'a început tipărirea acestor documente, şi din ele se va forma al III-lea volum de suplement la colecţiunea Hurmuzaki.

Starea actuală a documentelor publicate în colecţiunea Hurmuzaki este următoarea.

Volumul	Anii	Documente	Adunate de Hurmuzaki.	Adause de Academie.
I	1199—1345	553	—	553
III p. 1.	1576—1599	443	341	102
III p. 2.	1576—1600	150	—	150 (sub pressă)
IV p. 1.	1600—1649	629	629	—
IV p. 2.	1576—1652	732	—	732
V p. 1.	1650—1699	362	362	—
V p. 2.	1650—1699	475	—	475
VI	1700 –1750	355	355	—
VII	1750—1818	308	308	—
Suplem. I.	1518—1780	1414	—	1414
„ II.	1781—1814	988	—	988
„ III.	1709—1826	50	—	50 (sub pressă)
		6459	1995	4464

6. Decopiarea de documente se continuă fără încetare în archivul statului dela Veneţia. Directorul acestei mari co-

tru eventualităţile unui rĕsboiu, chiar şi avênd şanze, că armata lui va eşí biruitoare. Marţi ş'a serbat marele monarch aniversarea ḑilei naşterei şi cu el a sĕrbătărit întreg poporul german drept o festivitate a mărirei şi a unităţii naţionale. Din întreaga jurnalistică transpiră veneraţiune, stimă şi pretenie faţă de acest cap încoronat şi faţă de Germania, căci întreaga jurnalistică socotesce aceasta ḑi de o mare importanţă politică, în care se restabilesce ecuilibrul european şi s'a asigurat menţinerea păcei.

Astfeliu foaia liberal conservativă „Post“ scrie: Cu posivitate nimenea nu poate afirma, că pericolul unui rĕsboiu s'ar fi înlăturat de tot, dar că cu ocasiunea acestei ḑile s'a pus base solide păcei europene poate fi asigurat şi cel mai nedumerit om; căci aceasta a fost destinată sĕ devină ḑi epocală în istoria omenimei.

În Francia încă a fost salutată cu bucurie aceasta ḑi festivă a poporului german. Un act de curtoasie demonstrativă s'a putut observa la ambasada germană din Paris. Toate persoanele distinse ale lumei oficiale din Paris au luat parte la soareaua festivă, toţi ministrii, între cari chiar şi generalul Boulanger, Freycinet, Floquet şi Clemenceau, de unde deduc foile germane, că acestea, nu pot fi decât simptoame ale amiciţiei intime faţă de Germania; apoi preşedintele republicei, Goblet, a trimis o depeşă de felicitare din partea republicei cancelariului Bismarck cu rugarea, că sĕ o înainteze împĕratului.

Din foile ruse încă transpiră un ton neobicinuit de pretinie şi stimă faţă de Germania. „Journal de St. Petersburg“ atribue marea popularitate, ce o are împĕratul Wilhelm în toate cercurile societăţii rusesci, legăturei amicale, ce esistă între dênsul şi curtea împĕrătească din Rusia.

În privinţa cestiunei vamale, scriu foile române, că pentru continuarea negoţierilor cu monarchia noastră vor pleca în curênd la Viena dnii P. S. Aurelian şi principele Ghica. După cum se scrie negoţierile vor întêmpina multe greutăţi. Deocamdată misiunea delegaţilor români va fi ţĕrmurită la cestiuni de principiu, amenuntele se vor discuta la Bucuresci, unde vor trebuí sĕ ia parte şi delegaţii austro-ungari. Maghiarii din incidentul denumirei acestor delegaţi români au fost surprinşi cu totul în mod neplăcut. Ei cred, că Aurelian nu va renunţa la hotărîtul seu punct în ceea ce privesce vămile de scutire şi atunci negoţierile, cari au luat o desvoltare destul de favorabilă în timpul din urmă, vor fi earăşi întrerupte.

„Popolo Romano“ afirmă, că foaia oficioasă italiană cât mai curênd va publica un comunicat referitoriu la alianţa Italiano-germano-austro-ungară.

Serbarea din Berlin.

Din Berlin, despre festivităţile, arangiate cu ocasiunea iubileului împĕratului Wilhelm, se scriu următoarele:

Capitala Germaniei deja în ḑori de ḑi purta timbrul serbărei împĕrătesci, şi stradele erau îndesuite de lume. Poporul cel mai mult era adunat în stradele, ce conduc spre strada „Linden,“ care încă era îndesuită de lume. Înaintea statuei lui Frideric cel mare stătea mulţimea ca înţepenită, şi numai din când în când, la câte un moment mai însemnat, se mişca. Un asemenea moment a fost sosirea părechei regale a României. Elisabeta, regina României, şedea în trăsura primă alături cu principesa de coroană şi mulţămia călduros ovaţiunilor mulţimei. In a doua trăsură şedea regele Carol cu principele de coroană. Înalţii oaspeţi, înainte de a merge la cuartirul anume arangiat pe seama lor în palatul împĕrătesc, au făcut o scurtă visită împĕratului. Când au părăsit palatul, mulţimea erupse în strigări de „hoch“ fără finit, şi scurt după aceea ivindu-se în fereastră capul venerabil al bĕtrânului monarch, mulţimea erupse din nou în „hoch“-uri frenetice.

Festivitatea s'a început cu trasul clopotelor dela toate bisericile. Oraşul era decorat foarte pompos cu stindarde naţionale, cununi de lauri, tapete etc. In toate ferestrile boltelor era pusă busta împĕratului decorată cu cununi de lauri. La 9 oare s'a ţinut în toate bisericile „Te-deum“. Punct la 10 oare s'a început defilarea înaintea palatului a tinerimei universitare, şi a mai multor sute de reuniuni şi societăţi cu stindardele şi emblemele lor. În tot decursul acestor defilări, iubilantul monarch a stat la fereastră, ear poporul îi făcea cele mai entusiastice ovaţiuni. După aceasta a urmat presentarea membrilor casei domnitoare şi principilor oaspeţi.

Cătră 2 oare împĕratul a eşit ca de obiceiu cu trăsura. În decursul după-ameaḑi gratulară pe împĕrat representanţii puterilor străine. La 5 oare s'a ţinut la palat dineu familiar, la care au luat parte toţi p rinţii, câţi se aflau în Berlin.

Într'aceea mulţimea se îndesuia mereu, şi pe ambele părţi a stradei „Linden“ mai multe mii aşteptau conductul cu torţe, care a fost ovaţiunea întregei studenţimi din Berlin. În fruntea conductului mergea un hornist călare, purtând uniforma de pe timpul lui Frideric II; eară preşedintele comitetului arangiator, Münich, care întorcându-se spre fareastra, unde sta bĕtrânul monarch între cele mai viforoase strigăte de „hoch“ a esprimat simţemintele de loialitate a tinerimei şi a salutat pe: „învingĕtorul în resbele, pe tatăl patriei, pe consolidătorul elementului german, pe apĕrătorul intregităţii patriei şi pe susţinătorul păcei europene.“ Ovaţiunile s'au repetat înaintea palatului cancelarului Bismarck, şi dênsul de asemenea a primit ovaţiunile, stând în fereastră. De aicia întreg tumultul s'a îndreptat spre palatul statului major, unde i a făcut ovaţiuni mareşalului Moltke.

Punct la 12 oare s'a dat 100 de salve cu tunurile.

Seara a fost iluminaţia oraşului cu o splendoare fără păreche în istoria imperiului german. Nu era fereastră neiluminată. Edificiile publice toate erau provĕḑute cu diferite transparente. Mai frumos a fost iluminată banca imperială pe frontispiciul căreia se putea cetí din flacări numele împĕratului şi coroana.

La soareau, ce s'a ţinut în sala albă a palatului a luat parte cu totul 390 persoane, învitate au fost cu totul peste 900. Membrii curţii imperiale au început a se aduna inmediat după 9 oare şi aşa pe rênd toţi principii oaspeţi, ambasadori şi alte somităţi. Bĕtrânul iubilant în tot decursul souarelei şi-a păstrat cea mai bună dispositiune, şi nimic nu se putea observa la dênsul din oboseala ḑilei.

Foaia oficioasă publică cea mai cordială mulţămită a monarchului cătră popor, pentru ovaţiunile, ce i-a făcut din incidentul aniversărei ḑilei nascerii. Apoi continuă cam astfel: „În frageda mea copilărie priveam cu adêncă întristare la starea sdruncinată a ţerii tatălui meu, dar pe timpul, când imperiul şi-a luat avêntul renascerii, am învĕţat a cunoasce fidelitatea şi devotamentul poporului cătră patrie. Acum la adâncile mele bĕtrâneţe cu satisfacţiune şi cu mândrie privesc la schimbările produse în gloriosul nostru trecut mai recent, ce vor servi lumii de doveḑi despre unitatea noastră germană şi a iubirei noastre de patrie. Dea ceriul, ca succesele de mult dorite şi sub stăpânirea mea realisate, sub scutul binefăcĕtoarei pace, sĕ se asigureze înflorirea atât a patriei, cât şi a singuraticilor.

Principele Alecsandru al Bulgariei

Amĕnunte din viaţa şi guvernarea sa, scrise de preotul Adolf Koch, duhovnicul principelui.

Autorul în întroducere începe a descrie greutăţile, ce a avut sĕ întimpine în călĕtoria sa la Bulgaria. Era pe la 17 Decembre 1879, când sosì la Bucuresci, de unde luà drumul spre Giurgiu. Dificultăţile drumului începură dela Smârda. După un chin de vre-o 5 ḑile sosì în Sofia.

Capitala Bulgariei era pe atunci un oraş murdar turcesc. Stradele înguste şi în zigzaguri cu căsuţe mici. Animaţiunea era tare pe strade şi fel de fel de porturi ale diferitelor naţionalităţi se vedeau pe uliţe.

Sosit la Sofia, preotul Koch merse a doua ḑi la palat pentru a se presenta principelui Battemberg. Principele era dus în inspecţie. Cum sosì i-se dete audienţă. Autorul nu vĕḑuse încă nici odată pe principe şi de aceea ascepta cu nerăbdare, sĕ-l vaḑă. A rĕmas cu totul încântat.

„Găsì un tênĕr în floarea vêrstei — scrie preotul Koch. — Trăsurile feţii sale erau pline de energie. Principele avu mare plăcere, că am venit, căci doria sĕ aibă o persoană cu care sĕ poată schimba ideile sale. Intrigile rusesci îi amăriau viaţa. Împĕratul Alecsandru îi era binevoitor şi relaţiunile principelui cu agentul rusesc Dawidow erau din cele mai cordiale, ministrul de rĕsboiu însĕ, Parenzow, colonelul Şepelow, care i-a fost ataşat de cătră împĕratul Alecsandru ca un sfetnic militar şi alţii, i-se puneau în drum, agitând nu numai în sferele militare, ci şi în cele civile, încuragiând partidele opositioniste din rĕsputeri. De aceea el a căutat, sĕ disoalve camera, şi avea teamă, că nouele alegeri vor eşi în favoarea opositiunei din causa influenţii oficerilor ruşi. Comandantul trupelor rusesci de ocupaţiune, principele Dondukow Korsakow a declarat la plecarea sa, că ar fi pus toate minele astfel, încât prinţişorul german nu va fi în stare sĕ domnească măcar o jumĕtate de an şi opositiunea îşi puse ca principiu în programa sa politică: isgonirea principelui!

Ca sĕ se vadă, ce mijloace înjositoare au fost întrebuinţate de inamicii sei contra sa şi guvernului seu, e destul, dacă se va spune, că ei au legat fire telegrafice private cu liniile statului pentru a putea controla toate depeşile, ce se primiau şi trimeteau. În districtul Vidin a isbucnit chiar o revoltă contra mĕsurilor luate de guvern şi principele a fost nevoit a trimite un adjutant acolo pentru a restabilí liniscea.

Toate aceste manopere rusesci amărîră viaţa tinĕrului principe. El doria din inimă, sĕ plece, sĕ renunţe la tron şi sĕ-şi reia ear viaţa sa liniscită, fără de grîji, ce avuse în Potsdam.“

Astfel stăteau lucrurile la sosirea mea în Sofia.

* * *

În al doilea capitol preotul Koch descrie starea principatului bulgar la venirea lui Alecsandru.

„În timpul ocupaţinnei rusesci a Bulgariei, principele Dondukoff Korsakow era guvernor general rus al Bulgariei. Împĕratul îl însărcinase, ca sĕ orânduiască administraţiunea ţĕrei.

Toată orânduirea lui Korsakow era după modelul lui Potemkin: voia numai sĕ orbească pe împĕratul Alecsandru. Totul ce a făcut era numai spoială. A creat toate instituţiunile trebuincioase într'un stat, însĕ habar n'avea, cum ele sĕ fie puse în practică, nici că lua seamă, dacă ele se potrivesc pentru ţeară. Armata era desorganisată. Numai capela cehă de musică, care i cânta ḑilnic la masă, era bine alcătuită. Banca naţională nu putea sĕ progreseze, atât de nepotrivite erau

---

lecţiuni, dl Cechetti, urmează cu acelaş interes ca la început aceasta lucrare şi ne dă cu aceeaşi bună voinţă ca şi în anii trecuţi concursul seu luminat pentru îmbunătăţirea colecţiunei noastre de documente.

De asemenea dl C. Soranzo a bine-voit a însciinţa delegaţiunea, că urmăresce din partei cercetarea şi decopiarea documentelor privitoare la istoria noastră şi aflătoare în biblioteca St. Marco.

7. Documentele privitoare la istoria românilor găsite în vara anului 1885 de dl bibliotecar Bianu în colecţiunile bibliotecelor din Cracovia şi Lemberg au fost toate copiate sub bine-voitoarea îngrijire a d-lui dr. W. Wislocki, custos la biblioteca universităţii Jagelonice din Cracovia şi a d-lui dr. W. Ketrzyński, directorul bibliotecei Ossolinski, din Lemberg, cari au bine-voit a trimite toate copiile făcute.

Începêndu-se publicarea catalogului analitic al colecţiunei manuscriselor bibliotecei Czartoryski, din care a şi apărut fascicolul 1, s'a mijlocit ca dl dr. I. Korzeniowski, care este însărcinat cu redactarea acestui catalog, sĕ procure Academiei copii de pe toate documentele privitoare la istoria românilor, cari se află în colecţiunile manuscrise ale acelei biblioteci şi cari nu sunt încă copiate.

Colecţiunea de documente polone, cari sau procurat până acuma în copii, cuprinde preste 600 documente de mare interes pentru istoria ţĕrilor române mai cu seamă din secolii XVI şi XVII. Spre a se publica aceste documente va trebuí, ca sĕ se facă bune trăduceri.

8. În urma relaţiunii presentate de către bibliotecarul Academiei dl I. Bianu asupra călătoriei sale în Galiţia în vara anului 1885 şi a resultatului cercetărilor sale în bibliotecele şi archivele acelei provincii, Academia a decis în sesiunea trecută a-l însărcina cu o noauă călătorie spre a urmărí cercetările istorice prin colecţiunile polone. Spre acest scop delegaţiunea a pus la dispositiunea d-sale suma de 1500 lei. Călătoria s'a făcut în vacanţele anului trecut şi resultatele cercetărilor sale au fost presentate Academiei într'un raport, care a fost trimis spre cercetare la secţiunea istorică.

Cu această ocasiune dl Bianu a cercetat de aproape archivele familiei principilor Radziwill, cari sunt instalate în castelul dela Nieśwież în Litvania. În aceste archive d-sa a aflat preste 300 documente privitoare la istoria românilor, un însemnat numĕr de scrisori şi alte informaţiuni privitoare la căsătoria Mariei, fiica lui Vasile Lupu cu Ianuş Radziwill.

Principele Antonie Radziwill, cu o foarte mare liberalitate, a dispus copiarea tuturor acestor documente, şi sperăm, că ele se vor primí în cursul anului.

9. În timpul vacanţelor de vară dl coleg V. A. Urechiă a făcut cercetări istorice în diferite părţi ale Moldovei şi ale Bucovinei, şi a procurat, pe lângă diferite informaţiuni, preţioase colecţiuni de documente. Delegaţiunea a decis a se restituí d-lui Urechiă, din fondul publicaţiunilor istorice, cheltuelile făcute în aceste călătorii în suma de 2098 lei.

10. Din acelaşi fond s'a dat şi în acest an d-lui coleg Bariţiu suma de lei 2500 spre a urmărí cercetările sale istorice în Transilvania şi Ungaria. O parte din resultatele cercetărilor făcute de D-sa în acest an s'au comunicat Academiei în şedinţele ordinare de preste an.

IV. Legate şi fonduri.

În relaţiunea, pe care voiu avea onoare a v'o presenta asupra operaţiunilor cassei se va arĕta şi starea actuală a fondurilor Academiei.

În acest loc am onoare a ve aduce la cunoscinţă următoarele:

1. Regularea succesiunei reposatului Dimitrie Hagi-Vasile, care a făcut Academiei un legat de 20,000 lei, se află încă înaintea justiţiei, din care causă Academia nu a putut fi încă pusă în posesiunea sumei, ce i-s'a legat.

2. Veniturile legatului de 10,000 lei făcut Academiei de reposatul G. San Marin nu li s'a determinat încă nici o destinaţiune precisă; va fi dar necesar ca în această sesiune sĕ li se determine destinaţiunea în conformitate cu testamentul.

3. La deschiderea sesiunii generale din anul trecut am adus la cunoscinţa d-voastre, că regretatul şi zelosul nostru coleg dr. Obedenar a lăsat Academiei prin testament întreagă averea sa şi că doi dintre fraţii rĕposatului au intentat acţiune asupra succesiunei. Acţiunea se află acum înaintea Curţii de apel şi sperăm, că chiar în cursul acestei sesiuni se va termina în mod favorbil pentru Academie. (Va urma.)

statutele ei, făcute de dênsul. Era pe la anul 1880. Principele i-se plânse asupra acelor nenorocite statute și eată ce rĕspuns i-a dat Dondukow: „Vous êtes très naif d'avoir pris cette institution au sérieux.“

Dondukow în raportul seu făcut cătră împĕrat, declară, că în timpul administrației sale s'a făcut o economie de 8 milioane franci. Dar când primul ministru de finance primì contul cassei, nu găsì nici o para din aceste milioane.

Chiar și constituția, ce a dat bulgarilor, a fost numai spoială; căci fiind odată întrebat de cătră metropolitul Simeon din Varna, care venise în fruntea unei deputațiuni a partidei conservatoare, cum se poate sĕ dea o constituție atât de liberală unui popor de-abia liberat de sub jugul turcesc, el rĕspunse metropolitului următoarea frasă frivolă: „Vous saves, les constitutions sont comme des filles, qui ne demandent qu' à être violées.“ Ca amintire a activității sale a rĕmas o uliță în Sofia. Ulița era bună o jumĕtate de an, dar de atunci fie-care caută sĕ evite aceea stradă.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Audiență la Maiestatea Sa.) Escel. Sa I. P. S. Domn archiepiscop și metropolit Miron Romanul Vineri în 25 Martie a fost primit în audiență.

* *Majestatea Sa* din incidentul iubileului împĕratului Wilhelm a dat în palatul din Budapesta în 23 Martie un mare dineu, la care a luat parte ambasadorul Germaniei, principele Henric VII dimpreună cu șefii ambasadei și alte somități militare și civile, cu totul 25 persoane. Maiestatea Sa a ținut un toast foarte cordial întru sănĕtatea împĕratului german; ear seara a fost o festivă serată la consulul general german.

* Alteța Sa moștenitoriul de tron Rudolf s'a re'ntors din Berlin la Viena.

* (Producțiune cu fluerul.) Dl Iacob Nagy, renumitul și unicul artist în aceasta specialitate, on. public sibian bine cunoscut din câte-va representațiuni din anii precedenți, arangiate cu succesele cele mai încântătoare, dorind a se retrage în vieață privată, s'a decis ca în călĕtoria sa spre casă sĕ arangeze și aici câte-va producțiuni. Atragem atențiunea on. public, asupra acestor interesante producțiuni. Terminul și programul representațiunilor se vor notifica ulterior.

* *Darul Carmen-Sylvei*. Regina României pentru iubileul împĕratului Wilhelm a făcut o poesie de 100 versuri, în care a cuprins toate datele și faptele mai mărețe din vieața bĕtrânului monarch. Arangerii festivităților din Berlin, au voit ca representațiunea teatrală festivă sĕ se înceapă cu aceasta poesie în formă de prolog; regina însĕ a declarat, că s'ar lipsí de toată plăcerea, dacă nu ar preda însași în prsoană poesia împĕratului. Poesia o a scris regina cu mâna sa proprie pe hârtie albă de pergament, împodobită hârtia la margini cu flori uscate legate cu panglice.

* (Principesa Alina Stirbei.) Aceasta doamnă generoasă, urmând tradițiilor ilustrei sale familii și avênd o deosebită plăcere pentru luminarea poporului a dăruit pe seama „Societății pentru învĕțătura poporului român,“ (secțiunea centrală din Bucuresci,) casele sale din strada Stirbei-Vodă în valoare de 200,000 lei.

* (Contimporanii împeratului Wilhelm.) În întreaga Prusia se află cu totul 5,600 individi, cari toți au ajuns vrêsta de preste 90 ani.

* „Branic“ aduce scirea, că comitetul permanent al congresului bisericesc-sêrbesc, la începutul lunei viitoare se va întruní în câte-va ședințe.

* (Compatibil e cu postul de főispán agentura). „Ellenzék“ din Cluș se întreabă: Este adevĕrat, că főispánul br. Desideriu Bánffy primesce o plată ficsă ca agent principal al societății de asigurare ungaro-franceză? Adevĕrat e, că főispánul Iosif Potsa deasemenea primesce o plată ficsă pentru agentura dela aceasta societate?

* Se înalță la gradul de mare cruce al ordinului *Coroana României* D. P. S. Aurelian, profesor, senator, președintele comisiunei pentru negociarea convențiunilor comerciale, mare ofițer al ordinului dela 26 Mai 1882.

* (Ce va fi cu teatrul?) Așa se întreabă „Kolozsvár,“ de oare ce la concursul pentru esarêndarea teatrului din Cluș nu s'a insinuat nici un concurent. Urmarea naturală de aci ar fi, ca în 31 Martie sĕ se închidă teatrul.

* (O mĕsură turcească.) „Gazeta Săteanului“ scrie: că lăcustele s'au înmulțit în așa de mare numĕr în Asia-mică încât guvernul turcesc a impus la toți locuitorii din acele regiuni d'a aduce câte 25 la 50 Klgr. de oane de locuste de fie care, fără a scutí pe locuitorii orașelor, cari trebuesc se adune 25 Klgr. de om, ear sĕtenii 50 Klgr. de plug. Țeranii însĕ adună mai multe și prisosul 'l vênd orășenilor, cari nu se duc a căuta asemenea oauĕ.

* (Convocare) On. membrii ai „Reuniunei învĕțătoresci din tractul Cohalmului“, sunt prin aceasta invitați a lua parte la adunarea generală tractuală, ce se va ținé în 27 Martie s. v. a. c. începênd la 8 oare dimineața, în localul scoalei gr. or. române din Cohalm după următoriul program:

1. Caligrafia în scoalele poporale, și anume modul ei de tractare, disertațiune de Ioan Popescu.

2. Cât are sĕ se propună în fiecare despărțĕmênt respective an de scoală mineralogia? și o piesă tractată în mod practic pentru anul al III-lea de scoală, „arama“ de Ioan Roșca învĕțătoriu.

3. Raportul cassariului asupra stărei cassei despărțĕmêntului.

4. Propuneri diverse.

Din ședința comitetului tractual ținută în Cohalm, la 6 Martie, 1887.

N. D. Mircea, președinte. — *Ioan Filipescu*, notar.

* (Regularea afacerilor bisericei gr. or. sêrbesci în regatele Croația și Slavonia) s'a discutat în dieta croată, presentându-se următoriul proiect de lege:

Luând în considerare articolul de lege XI din 1868 al dietei ungare în ceeace privesce pe credincioși bisericei gr. or., care în ținutul țĕrilor sfintei coroane ungare formează un tot nedivisibil, se dispun următoarele:

§ 1. Sêrbii ca credincioși ai bisericei gr. or. în regatele Croația și Slavonia, cari locuesc în metropolia autocefală gr. or., sunt îndreptățiți, sub reserva supremei supravegheri a Maiestății Sale, ce e a se esercita pe cale constituțională, a resolva independent și a aduce în ordine afacerile lor bisericesci, scolare și cele fundaționale relative la acelea în marginile legilor țĕrii în congresul lor gr. or. sêrbesc, care constă din representanța tuturor credincioșilor locuitori în țĕrile coroanei ungare și care după premearsa arătare la Maiestatea Sa, se convoacă periodic de cătră patriarchul-metropolit sêrbesc pentru toți credincioși acestei biserici aparținĕtori metropoliei sêrbesci, și în sensul dispositiunilor create în aceste congrese bisericesci-naționale și sancționate de Maiestatea Sa a și le conduce și administra prin organele lor.

§. 2. Credincioșilor aceleia-și biserici li se acordă pe temeiul principiului egalei îndreptățiri o sumă proporționată din mijloacele țerii pentru scopuri de ale cultului.

§. 3. Partidelor le stă liber la toate autoritățile țĕrei ale regatelor Croației și Slavoniei a se servì atât de scrierea cirilică cât și de cea latină.

Acolo, unde trăesc sêrbi în mai mare numĕr, decisiunile primelor instanțe la hârtiile întrate și compuse în scrierea cirilică au sĕ se lucreze și sĕ se predea partidelor de asemenea în scrierea cirilică

Scopul și modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

(Urmare.)

Aceste 4 feluri de cuvinte (substantivul, articlul, verbul și adjectivul) nu se vor tracta separat unul câte unul, fără de a lua în considerare și pe celelalte; din contră dupăce d. e. s'a tractat substantivul, esercițiile privitoare la el se vor repeta aproape în fiecare oară și se vor combina cu esercițiile privitoare la articlu, verb și adjectiv, ca astfel din ce în ce tot mai bine sĕ se întipărească în memoria elevilor.

Dupăce prin esercitii continue elevii sunt în stare a căuta în piesele de cetire substantivul (articulat și nearticulat), verbul și adjectivul, se va face o recapitulare generală a cunoscințelor gramaticale de până aici, apoi se va purcede la cunoascerea părților principale ale ținerei. În fiecare ținere este, de regulă, câte un substantiv, despre care se ține ceva. Substantivul, despre care se ține ceva într'o ținere se numesce subiect, ear aceea ce se ține despre el se numesce predicat. D. e. calul fuge. Aici se vorbesce despre calul, așadară cuvêntul calul este subiect; despre cal se ține, că fuge, așadară cuvêntul fuge este în ținerea aceasta predicat. Prin esercitii variate și multe de felul acesta vor ajunge elevii a cunoasce cât de bine aceste părți ale ținerei. Astfel de esercitii se vor face la tractarea tuturor pieselor, deprinzênd pre elevi a căuta subiectul și predicatul ținerilor din piesă, atât verbal în clasă, cât și ca teme de casă în scris.

În una și aceeaș piesă poate ocura un substantiv în diferite forme. Odată arată el *un* lucru sau *o* ființă, altădata mai multe. Din asemênarea acestor forme ale aceluiași substantiv se va esplica, numerul — singular și plural, — precum și diferitele casuri, adecă declinarea substantivelor.

Deodată cu substantivul își schimbă forma și adjectivul, ce stă în legătură cu el. De aici va urma declinarea adjectivelor, apoi a substantivelor dimpreună cu adjectivele. Se înțelege toate acestea întrun timp mai lung și remânênd la fiecare esercițiu atâta timp, până când elevii au cuprins și înțeles pe deplin toate celea.

Verbele încă ni se presintă în deosebite forme. Prin esemple se vor arĕta elevilor acele forme ale verbelor. Unul și acelaș verb arată d. e. ce face *o* ființă sau *un* lucru ori mai multe ființe, mai multe lucruri; mai arată, că lucrarea o sĕvêrșesce persoana vorbitoare, persoana, cătră care se vorbesce sau persoana, despre care se vorbesce. De aici se va afla, că la verb încă deosebim numĕrul singular și plural, apoi mai deosebim 3 persoane, una care vorbesce (pers. I,) alta cătră care se vorbesce (pers. II) și a treia despre care se vorbesce (pers. III). Dar verbele mai arată încă ceva și anume, că lucrarea arătată prin ele se întâmplă acum, sau s'a întêmplat deja, sau va urma sĕ se întêmple de aici înainte. Deci la verbe afară de numĕr și persoane mai deosebim și timpuri și anume: timpul present, trecut și viitor. Prin esercitii continue de schimbarea verbelor după numĕr, persoană și timp se vor deda elevii a conjuga. Toate aceste esercitii se fac pe basa cărții de cetire la bucățile, ce se tractează, îndrumêndu-se elevii a căuta din piese verbele, a le scrie în caete și a conjuga pe unele atât verbal cât și în scris. Numai dupăce elevii sunt pe deplin în clar cu materialul pertractat până aici se va purcede la tractarea celorlalte părți ale cuvêntului și la predarea de cunoscințe mai detailate despre toate părțile cuvêntului.

Adeseori se întâmplă, sĕ aflăm puse în locul substantivelor alte cuvinte, cari le înlocuesc pe acelea. Cuvintele, ce se pun în locul substantiveler se numesc pronume, adecă cuvinte, ce stau în locul numelor de ființe sau de lucruri. Și fiindcă acele nume pot sĕ fie ale persoanei vorbitoare sau ale persoanei, cătră care sau despre care se vorbesce, apoi și la pronume deosebim 3 persoane. Aceste cunoscințe despre pronume se vor preda — ca și celelalte — tot pe basa unei piese anume alese spre acest scop. Se vor face apoi esercitii de căutarea pronumelor în piesa respectivă verbal și în scris, apoi se vor înlocuí subiectele tuturor ținerilor din piesă cu pronume, în fine se vor face analisări, prin ce se reîmprospetează și cele învĕțate despre substantiv, articlu, verb și adjectiv.

Ființele și lucrurile, despre care se vorbesce în cutare piesă pot sĕ fie într'un numĕr anumit. Acest numĕr se esprimă prin cuvinte; cuvintele, cari arată numĕrul ființelor sau al lucrurilor, se numesc numerale. Urmează esercitii de felul celor indicate la pronume.

Lucrurile și ființele se află în diferite positiuni, în diferite raporturi unele față de altele. Aceste positiuni sau raporturi se esprimă prin cuvinte; cuvintele, cari arată raportul dintre doauĕ sau mai multe ființe și lucruri se numesc prepositiuni. — Esercitii de a căuta prepositiuni în piesă, de a forma țineri, în cari sĕ se afle prepositiuni, vor urma acestor esplicări, în fine se vor face analisări verbal și în scris.

Verbele arată o lucrare sau stare. Lucrarea sau starea ființelor și lucrurilor însĕ se întêmplă în anumit timp, mod și loc. Timpul, modul și locul lucrărei sau stărei încă se esprimă prin cuvinte. Cuvintele, cari arată timpul, modul și locul lucrărei sau stărei arătate prin verb, se numesc adverbe. Urmează esercitii în căutarea adverbelor dîntr'o piesă de cetire, formare de țineri, în cari sĕ se afle adverbe și analisări — verbal și în scris. (Va urma.)

Loc deschis.*)

Mulțămită publică se aduce din partea sinodului parochial gr. or. român din Arpatac, protopresbiteratul Treiscaunelor, prea onoratului sinod parochial al bisericei gr. or. române cu chramul „Sântului Nicolae“ din Brașov, carele în ședința sa ordinară din 15 Februariu a. c. sub punct 66, — la propunerea prea onoratului comitet parochial, — a binevoit a vota pentru biserica noastră nou edificată din Arpatac un ajutor de 100 fl. v. a. în scopul de a se procura cu ei cele 4 icoane împĕrătesci, pre cari este de a se înscrie numele bisericei gr. or. române cu chramul „Sântul Nicolae“ din Brașov.

Un dar mai binevenit, o faptă mai măreață de cât aceasta nu se putea, căci prin aceasta ni s'a dat posibilitatea de a ne vedé realisat scopul, cel urmărim și l'am urmărit din 1879 începênd: de a se

*) Pentru cele publicate sub rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

putea sfinţí biserica noastră nou edificată în decursul anului acestuia şi a se preda serviţiului dumneḑeesc, un lucru, la care prin propriile noastre puteri nici decum nu putem sĕ ajungem, deoarece poporul nostru din Arpatac în urma desastroaselor calamităţi elementare: ghiaţă şi esundarea Oltului din anii precendenţi 1885 şi 1886 a sărăcit pănă la os, desperând şi luând lumea în cap.

Dea Dumneḑeu, că aceasta faptă măreaţă, sĕ fie de un bun augur şi sĕ afle între conaţionalii nostri, — de o stare materială mai bună — mai mulţi imitatori, cari iubind podoaba casei lui Dumneḑeu, sĕ-şi eterniseze numele în biserica noastră prin vreun dar oarecare în bani sau în natură, căci vai Doamne, de multe mai avem lipsă. Ne lipsesc, — afară de cele 4 icoane împĕrătesci — toate icoanele aplicabile la templă, ne lipsesce întreg celalalt mobiliar bisericesc precum: candele, sfetnice, iconostas, candelabre, clopote etc. etc. Icoanele se lucră de vestitul pictor român Michail Popp din Braşov.

Dacă s'ar afla vreun binefăcător marinimos, acela binevoească — în cea ce privesce numirea sau preţul cutărei icoane, ce voesce sĕ o doneze, — a se adresa direct către susnumitul d. pictor, sau către comitetul nostru parochial, eară cu privire la celelalte obiecte din mobiliarul bisericesc a se adresa numai către comitetul parochial din Arpatac.

Deasemenea 'şi esprimă sinodul nostru parochial din Arpatac sincera sa mulţumire protocolară faţă de resoluţiunea din 26 Novembre 1886 a Prea onoratei Direcţiuni a institutului de credit şi de economii „Albina“ din Sibiiu, în vârtutea căruia, ni s'a redus interesele împrumutului bisericei noastre la 7%, contribuind astfel şi Prea onorat Acesta în mod indirect la ajungerea scopului, ce-l urmărim.

Pentru acestea binefăcătoare daruri, sinodul nostru parochial din Arpatac 'şi aduce şi pre calea aceasta cele mai sincere şi călduroase mulţumiri.

Arpatac, la 11 Martie, 1887.

În numele sinodului
Dionisiu Nistor,
paroch.

Posta redacţiunei.

Dlui I. B. în C. Coresp. dtale tractează un obiect prea general şi combătut deja de atâtea ori, poate cu mai bun succes. Cu descrierea unor casuri concrete vei fi binevenit. Celelalte lucruri încă sunt de tot prea cunoscute. Red.

Legitimat de primariul. Gaja (Moravia). Respectb. Dn. Ve împĕrtăşesc respectuos, că sunt gata a ve împlini cu bucurie dorinţa. În urma prea multei şederi ca cusătoreasă, pătimesc de mai mult timp de durere de stomach de ameţeli şi de lipsă de gustare, dupăce am întrebuinţat însĕ o scătue din pilurile D-voastre, me simt mai bine, pentru care ve aduc si mulţămita mea. Preparatul D-Tale lecuitor recomandându-l ferbinte, rĕmân a D-Tale mulţĕmitoare, Ema Prohaska, cusătoreasă. Veritabilitatea subscrierei prin Ema Prohaska se legitimează. Din oficiul orĕşenesc al cetăţii reg. Gaja, în 16 Oct. 1886, primariul Valenta (L. S.) Pilurile de Sviţera ale farmacistului R. Brandt costau o scatue 70 cr. şi se află în farmacii, totuşi se atrage atenţiunea la crucea albă şi pămêntul roşu cu subscrierea R. Brandt.

[1570] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de classa a III-ea Buninginea, în protopresbiteratul Abrudului pre basa ordinăţiunei Vener. Consistoriu archidiecesan Nro. 569 B. se escrie pentru a treia oară concurs, cu termin de 30 ḑile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu doauă încăperi, şopru şi un graşd.
2. Una grădină de legume, folosirea cimiteriului, şi a unui fĕnaţ de un cărucel de fên.
3. Stolariul dela funcţiuni, şi anume:

a) dela boteḑul de case 20 cr.
b) dela cununii 3 fl.
c) dela înmormântări pănă la 7 ani 1 fl., dela 7—20 ani 3 fl., ear dela 20 de ani în sus, după classe, classa primă plăteşte 6 fl. classa a II-a plăteşte 5 fl. eară class'a III-a 2—4 fl; dela sânţirea apei câte 50 cr.; dela maslu 1 fl. apoi venitele dela cununa anului şi boteḑului Domnului, precum şi dela molitvele de preste an, care toate computate la olaltă, dau un venit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-şi aşterne petiţiunile instruite conform „Statutului organic şi Regulamentul pentru parochii,“ la subsemnatul oficiu protopopesc, pănă la terminul mai sus indicat.

Abrud, în 24 Februare, 1887.

Oficiul protopresbiteral, gr. ort. al Abrudului.

În conţelegere cu comitetul parochial din Buninginea.

Ioan Gall,
protopresb.

Nr. 141 [568] 1—3

CONCURS.

În urma concursului escris în sensul ven. resoluţiuni cons. ddto 25 Octobre 1883 Nr. 3496 B. pentru ocuparea postului de capelan în parochia Socet cu filiile Poiana-rechiţelii şi Runcu-mare ne insinuându-se nici un concurent, prin aceasta se escrie din nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Salariul împreunat cu acest post este 300 fl. v. a. în bani, ori în naturale dela popor.

Cei ce doresc a reflecta la acest post, vor avea a-şi aşterne suplicile lor de concurs instruite conform prescriptelor regulamentului în vigoare la subscrisul în terminul deschis.

Deva, la 23 Februariu, 1887.

Pentru comitetul parochial
Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 133 [1569] 1—1

Publicaţiune.

Iustina Todor din Caţa protopresbiteratul Cohalmului, fiind despărţită de pribegitul ei bărbat Moise Todor din Caţa prin sentenţa venerabilului consistoriu archidiecesan din 7 Octobre anul 1886 Nr. 4774 B, aceasta se aduce la cunoscinţă publică în sensul § 124 din procedura matrimonială.

Cohalm, în 11 Februariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Avis! [1556] 3—3

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoscinţa p. t. public că **„Petrăria“** (Steinmetzerei) pănă acum a dlui Wenzel Wohanka, a trecut în posesiunea mea, *şi efectuez tot feliul de lucrări, ce taie în această ramură, monumente de peatră din ţeară şi străinătate* solid şi cu preţuri moderate, răzimat pe esperienţa de mai mulţi ani ce am făcut la dl Iosif Roubicsek din loc, me rog de succursul onoratului public.

Nicolau Gabor.
Sibiiu, strada Heidengasse Nr. 9.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	**11.10**	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	**6.20**
Szolnok	11.05	4.05	5.40	**9.26**
P. Ladány	2.02	5.45	**5.58**	**11.40**
Oradea-mare	4.12	**6.58**	8.30	**1.28**
	—	**7.03**	9.14	**1.52**
Várad-Velencze	—	—	9.24	**2.—**
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	**2.11**
Mező-Telegd	—	**7.33**	10.19	**2.34**
Rév	—	**8.54**	11.38	**3.18**
Bratca	—	—	12.18	**3.41**
Bucia	—	—	12.54	**4.01**
Ciucia	—	**8.58**	1.57	**4.26**
Huiedin	—	**9.28**	3.11	**5.08**
Stana	—	—	3.40	**5.27**
Aghireş	—	—	4.15	**5.50**
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
	—	**10.28**	5.26	6.43
Cluş	**11.—**	—	—	7.08
Apahida	**11.19**	—	—	7.36
Ghiriş	**12.33**	—	—	9.16
Cucerdea	**1.06**	—	—	**10.—**
Uioara	**1.13**	—	—	10.9
Vinţul de sus	**1.20**	—	—	10.19
Aiud	**1.41**	—	—	10.48
Teiuş	**2.10**	—	—	11.34
Crăciunel	**2.35**	—	—	12.12
Blaş	**2.48**	—	—	12.30
Micăsasa	**3.20**	—	—	12.52
Copşa mică	**3.41**	—	—	1.52
Mediaş	**4.—**	—	—	2.18
Elisabetopole	**4.35**	—	—	3.03
Sighişoara	**5.10**	—	—	3.59
Haşfalĕu	**5.37**	—	—	4.28
Homorod	7.06	—	—	**6.16**
Ágostonfalva	7.43	—	—	**6.44**
Apatia	8.11	—	—	**7.46**
Feldioara	8.41	—	—	**8.25**
	9.21	—	—	**9.15**
Braşov	1.55	**5.45**	—	—
Timiş	2.53	6.22	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	**9.35**	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	**9.32**	1.14	—
Timiş	—	**9.56**	1.45	—
	—	**10.29**	2.32	—
Braşov	**4.16**	—	**7.47**	—
Feldioara	**5.02**	—	8.24	—
Apatia	**5.43**	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	**.52**	6.21	—	8.26
Ghirbou	**7.08**	—	—	9.02
Aghire	**7 23**	—	—	9.32
Stana	**7.50**	—	—	10.11
Huiedin	**8.12**	7.14	—	10.51
Ciucia	**8.52**	7.43	—	12.16
Bucia	**9.10**	—	—	12.50
Bratca	**9 29**	—	—	1.21
Rév	**9.41**	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	**10.24**	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	**10.43**	—	—	3.38
Várad-Velencze	**10.53**	—	—	3.54
Oradea-mare	**11.—**	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	**1.09**	10.38	1.23	5.17
Szolnok	**3.29**	12.20	3.24	**5.25**
Budapesta	6.38	2.15	**7.45**	**10.—**
Viena	**3.—**	**8.—**	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	**11.10**	12.10
Budapesta	—	8.20	**9.05**
Szolnok	—	11.20	**12.41**
Arad	—	4.10	**5.45**
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	**7;22**	4.43	6.13
Gyorok	**7.58**	5.07	6.38
Pauliş	**8.17**	5.19	6.51
Radna-Lipova	**8.36**	5.41	7.10
Conop	—	**6.09**	7.37
Bêrzava	—	**6.28**	7.55
Soborşin	—	**7.25**	8.42
Zam	—	**8.01**	9.12
Gurasada	—	**8.34**	9.41
Ilia	—	**8.55**	9.58
Branicĭca	—	**9.19**	10.17
Deva	—	**9.51**	10.42
Simeria (Piski)	—	**10.35**	11.07
Orĕştia	—	**11.11**	11.37
Şibot	—	**11.43**	12.—
Vinţul de jos	—	**12.18**	12.29
Alba-Iulia	—	**12.36**	12.46
Teiuş	—	**1.29**	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	**3.42**	—
Alba-Iulia	12.19	**3.59**	—
Vinţul de jos	12.30	**4.29**	—
Şibot	1.01	**4.51**	—
Orĕştia	1.32	**5.18**	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	**6.27**	9.39	—
Conop	**6.47**	9.53	—
Radna-Lipova	**7.28**	10.27	**5.58**
Pauliş	**7.43**	10.42	6.18
Gyorok	**7.59**	10.58	6.38
Glogovaţ	**8.28**	11.35	7.13
Arad	**8.42**	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	**2.32**	5.12	—
Budapesta	6.—	**8.20**	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	**6.40**
Petroşeni	3.37	**7.12**

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	**5.48**
Aradul nou	6.33	**6.19**
Németh-Ságh	6.58	**6.44**
Vinga	7.29	**7.16**
Orczifalva	7.55	**7.47**
Merczifalva	8.14	**8.08**
Timişoara	9.08	**9.02**

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	**6.02**
Orczifalva	7.46	**6.32**
Vinga	8.15	**7.02**
Németh-Ságh	8.36	**7.23**
Aradul nou	9.11	**8.01**
Arad	9.27	**8.17**

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	**3.55**
Şeica mare	—	**2.29**	**2.22**
Loamneş	—	3.04	**4.57**
Ocna	—	3.30	**5.23**
Sibiiu	—	3.50	**5.43**

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	**10.50**
Ocna	—	9.55	**11.14**
Loamneş	—	10.20	**11.39**
Şeica mare	—	10.43	**12.07**
Copşa mică	—	11.11	**12.30**

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	**3.32**	10.20	**3.25**
Cheţa	**4.02**	10.50	**3.58**
Luduş	**4.23**	11.11	**4.20**
M. Bogat	**4.33**	11.20	**4.30**
Cipeu-Iernut	**5.10**	11.57	**5.11**
Kerelő-Sz.-Pál	**5.25**	12.12	**5.28**
Nireşteu	**5.48**	12.36	**5.53**
Oşorheiu	6.07	12.55	**6.13**
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs. - Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	**4.45**	—	**6.10**
Oşorheiu	6.34	—	**8.—**
	6.56	12.15	**10.20**
Nireşteu	7.16	12.35	**10.39**
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	**11.02**
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	**11.23**
M. Bogat	8.37	1.49	**11.53**
Luduş	8.51	2.02	**12.06**
Cheţa	9.08	2.18	**12.22**
Cucerdea	9.40	2.46	**12.50**

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.10
Ghiriş	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 29 Sibiiu, Marți 17/29 Martiu, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetí.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșește cu ultima Martie 1887, sĕ-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediție se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 16 Martiu, 1887.

Ministrul honvedilor din Ungaria, dl baron Fejérvári, și-a aprins pae în cap cu respunsul, ce l'a dat deputațiunei tinerimei universitare din Budapesta. Și este foarte natural, ca ungurii sĕ nu fie mulțămiți cu respunsul, — dacă e vorba, ca sĕ fim drepți.

Se simt de tot ofensați frații maghiari, când din gura unui ministru trebue sĕ audă, că în armata comună nici ungurii nu vor avea prerogative.

Dedați ca nisce copii rĕsfĕțați, ca toate, dar toate sĕ meargă după dragă voia lor, cu greu le vine maghiarilor, când li se spune, că legătura cu Austria și unitatea statului cere ca armata sĕ fie una prin urmare și limba una, adecă cea germană.

Poate aceasta nu i-ar fi supĕrat așa tare pe membrii deputațiunei — dar rĕu, de tot rĕu trebue, că le a căḑut, când ministrul le a spus însĕ un adevĕr — și adevĕrul de regulă doare.

Li s'a spus, că un om și o societate de oameni nu poate face pretensiuni la o cultură mai înaltă, dacă nu și-a însușit o limbă cultă europeană și în casul concret aici la noi, limba germană. Este și rĕmâne treaba ungurilor, că cum se vor descurca ei din încurcala, ce și o au pregătit ei singuri, mergênd la ministrul, sĕ ceară lucruri imposibile, — lucruri, pe cari ministrul Ungariei dechiară, că nici nu are de cuget ale înainta la locurile cele mai înalte spre aprețiare.

Vom vedé și noi, cum se vor desvolta lucrurile, pănă acum însĕ simțim, că de tot vătĕmat și ofensat este sentimentul public unguresc, și că nu este imposibil, ca sĕ se înceapă demonstrațiuni peste demonstrațiuni contra persoanei ministrului, a căruia nefericire este, că scie limba germană și că nu este dispus a se indentifica cu cererea tinerimei universitare.

Noi la rêndul nostru trebue sĕ ḑicem și aici „aḑi mie, mâne ție."

Mai ḑilele trecute, când cu cestiunea tecstului de pe bancnotele unguresci scim, ce larmă făcuse pressa ungurească și ce inscenase din causa propunerei deputatului boem Dr. Gregr în „Reichsrathul" austriac.

Ca și din gura șerpilor protestează cu un glas în contra schimbărei tecstului, care esprimă și pe bancnote egemonia maghiară-germană din statul austro-ungar.

Cumcă cehilor, polonilor, românilor și celorlalte popoară încă nu le va fi venit la socoteală și nu le va vení nici aḑi acest triumf al celor două popoară privelegiate — nu încape discusie, dar tocmai, fiindcă aḑi sufer aceia, pentru ce sĕ nu li se facă și maghiarilor câte o plăcere a suferí și ei câte ceva.

Noi cei din Ungaria, dacă numai ici-colea ne ridicăm vocea pentru respectarea legei naționalităților — când aducem casuri concrete, cumcă ea este călcată, ni se respunde, că nu suntem vrednici de beneficiile acelei legi; ca și cum legile ar fi ecsistând, ca ele sĕ se ecsecute loial, numai sub anumite condițiuni.

Ungurii au armata lor și tinerimea maghiară nu poate lucra mai înțelepțesce, decât dacă se pune în serviciul acelei armate, ai căror ofițeri aḑi sunt tot așa de bine plătiți, ca și ofițerii armatei comune. Ei, dar frații maghiari își cugetă, că ar fi bine sĕ cuprindă teren și în armată comună. Poftească sĕ o facă le ḑice ministrul — dar poftească a învĕța și limba acelei armate. Ce ar fi, sĕ ḑicem noi, cari bine, reu, dar ca sĕ putem aici ocupa numai un oficiu cât de slăbuț avem necesitate ca pe lângă limba maternă sĕ mai cunoascem cel puțin pe cea maghiară și în unele locuri hotărît și pe cea germână. Și noue ne vine greu, că prin învĕțarea a încă două limbi ni se răpesce timp, bani și sudoare, dar noi siliți suntem sĕ o facem, ca sĕ putem trăí aici, deși și noi credem a fi în drept a ne numera între fii acestei patrii. Ce ar ḑice însĕ frații maghiari, dacă li s'ar cere în interesul servițiului și în interesul cetățenilor, pentru cari sunt puși diregători publici, când li s'ar impune și dlor pe unele ținuturi cunoscința perfectă a limbei germane ori române.

Un român — dacă nu pune un accent pe „a," poate fi sigur, că în tabela de cualificațiune primesce drept recomandație de la șeful seu „nu scie limba statului" și cu aceasta cualificație apoi ministrul trece iute preste el, de ar fi el iuristul cel mai bun, omul cel mai onest, amploiatul cel mai activ și mai diligent. Noi însĕ cu de aceste suntem dedați și suferința la noi deja a ajuns în stadiul de a nu mai putea avea formele gradațiunei — și dedați a suferí nici că mai reflectăm la anomalii de soiul acestora.

Ungurii nostri sunt însĕ mai simțitori sĕ vede treaba. Ei, călcați, nu pe piciorul întreg, nici pe cap, ci numai pe câte o bătătură strigă în gura mare și osândesc de moarte pe un ministru, care indirecte vorbesce cătră direcțiunile gimnasiilor unguresci și cătră direcțiunile colegilor reformate din Ungaria și Transilvania, ca sĕ pună mai mult pond pe însușirea limbei germâne, care acum prin acele scoli a ajuns aproape de batjocură.

O procedere aceasta, care mai târḑiu apoi se resbună asupra junimei maghiare, și se rĕsbună asupra comerciantului, industriașului, profesorului, medicului, inginerului și asupra tuturor funcționarilor de stat.

Ar trebuí ca sĕ vină și frații maghiari la pricepere, că a cunoasce limba germână încă nu înseamnă a se germanisa, precum nici a cunoasce limba maghiară nu înseamnă a se maghiarisa cineva, după cum noi în reflecsiunile noastre față de cei cu „Kultur egyletul" dela Cluș, nu odată o am accentuat.

Este însĕ și remâne o necesitate pentru tot omul cu pretensiuni de cultură, ca sĕ nu cunoască numai o limbă fie ea chiar limba maghiară, dacă nu cumva are de cuget, ca sĕ se oprească la Pojon, și de aceea pe nedrept se vede, că s'au supĕrat maghiarii, și pe nedrept fac grave imputări ministrului.

Cum le ar vení la socoteală întrebăm noi, dacă am trimite o deputație la ministrul honvedilor ca tinerii români sĕ poată depune esamenele în limba română, lăsăm sĕ respundă frații dela pressa din Cluș. — *Ja, das ist mirs anders Bauer!*

Revista politică.

De un timp încoace relațiunile între popoarele monarchiei noastre devin din ce în ce tot mai încordate. Parcă înadins se caută motiv a se provoca ceartă și vrașbă tocmai în momentele, când monarchia noa-

FOIȚA.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1887.

Raportul

secretarului general asupra lucrărilor făcute în anul 1886—87.

(Încheiere.)

V. Colecțiunile.

Biblioteca Academiei, dimpreună cu toate lucrările sale scientifice, de manuscrise, de documente istorice, de monede, au continuat în decursul anului încetat a cresce din ce mai mult.

Comisiunea bibliotecei va presenta relațiunea sa amănunțită asupra crescerii colecțiunilor puse sub a sa specială supraveghiare, precum și asupra lucrărilor făcute în decursul anului pentru catalogarea și buna lor întreținere.

Aici am deosebita plăcere a aduce la cunoscința D-voastre, că M. S. regele Italiei a binevoit a onora Academia, dispunênd sĕ i se trimeață, prin Ex. Sa comitele de Tornielli Brusati, splendida ediție a *Divinei Comedii* cu comentariul latin innĕdit al lui Stefan Talice da Ricaldone, publicată din ordinul M. Sale și dedicată principelui regal Victtorio Emanuele.

2. Sanctitatea Sa Papa Leon XIII a binevoit a dispune, sĕ se trimeață Academiei 11 volume foarte frumos legate, publicate din ordinele și cu chieltuiala sa. Aproape toate aceste volume sunt isvoare istorice de o mare valoare. Între ele se află Regestele Papilor Clemente V, Leon X, Onoriu III; precum și catalogul descriptiv al manuscriselor bibliotecei Vaticanului. Volumele trimese sunt numai începuturile publicațiunilor, ale căror continuări sperăm, că ni se vor trimite. Academia a decis a-și esprima recunoscința sa trimițênd S. Sale Papei publicațiunile sale.

3. În decursul anului s'au stabitit noauĕ relațiuni de schimbul publicațiunilor cu următoarele institute și societăți scientifice:

Societatea istorică și archeologică din Timișoara,
Institutul Canadian din Ottawa,
Muzeul Czartoryski din Cracovia,
Societatea imperială de istorie și archeologie din Odessa,
Academia teologică dela Kiew,
Comisiunea regală pentru istoria patriei din Veneția,
Societatea reto-romană din Coira,
Direcțiunea archivelor de stat din Varșovia,
Biblioteca națională centrală din Florența.

4. Colecțiunea numismatică a crescut în cursul anului cu un numĕr însemnat de monede vechi mai cu seamă moldovenesci.

5. De asemenea a crescut foarte mult și colecțiunea de documente istorice din țeară; mai multe persoane doritoare de a vedé desvoltându-se studiarea istoriei naționale, aprețiind silințele, ce-și dă Academia pentru aceste studii, au dăruit hrisoave, zapise și alte documente; delegațiunea pe de altă parte s'a silit a procura cât s'a putut mai multe astfel de documente.

Colecțiunea de documente, formată aproape întreagă în ultimii trei patru ani, era numai în mică parte regulată cu inventarie descriptive ale documentelor. Personalul bibliotecei și al cancelariei noastre fiind foarte ocupat cu lucrările bibliotecei de cărți tipărite, nu dispunea de timp necesar pentru a face inventariul descriptiv al întregei noastre colecțiuni de documente, lucrare, care nu se poate face bine, decât încet și cu multă atențiune. Pentru ca totuși aceste inventarii, necesare pentru studiarea documentelor, sĕ se poată face, am însărcinat pe bibliotecarul Academiei sĕ-și ia în ajutor o persoană competentă, care sub îngrijirea sa, sĕ facă inventariile necesare, dispunêndu-i la disposițiune spre acest scop câte o sută de lei pe lună din diurnele mele.

6. În ajunul chiar al sesiunii generale a Academiei Înalt Prea Sfințitul mitropolit al Moldovei, Iosif Naniescu, în râvna neobosită, ce are pentru cultura națională, a făcut Academiei un dar neprețuit Înalt Prea Sfinția Sa mi-a făcut distinsa onoare a me însărcina sĕ presint Academiei un volum, în care sunt legate împreună: *Νέα Σύνωψις Διαφόρων Ιστορίων ἀρχομένη ἀπό κτίσεως κόσμου....* tipărită la Veneția în 1650, — *Βιβλίον καλούμενον Ἐκλόγιον....* tipărită asemenea la Veneția în 1663.

Acest volum a aparținut metropolitului Dosofteiu, și i-a servit pentru prelucrarea *Proloagelor* sale, după cum se

stră are mare lipsă de pace şi linisce internă, întărindu-se din lăuntru ca cu atât mai tare să poată fi harnică a pâşí hotărît în politica esternă

Maghiarii conduşi de şovinismul, ce-i caracterisează, au ajuns aşa de departe încât cehii nu numai, că nu mai vreau nici a-i cresta, dar foile boheme de o vreme încoace scriu articoli pentru de a întărita pe cehi în contra poporului maghiar. Şi din asta pricină sufere o stagnare foarte mare toate produtele din Ungaria. A ajuns lucrul şi până acolo, încât e vai şi amar de pelea sermanului neguţător ceh, care ar îndrăsní să între în relaţiuni de neguţătorie cu vreun ungur. Se vorbesce chiar de cluburi, a căror ţintă este, să dea lovitura de moarte provenienţilor maghiare.

Revisiunea de aplanare regnicolară ungaro-croată, ce 'şi are începutul decând cu certele asupra firmelor — pajurelor — în anul 1883, încă s'a finit în înţeles negativ. Atât dieta din Budapesta cât şi dieta croată au primit rapoartele deputaţiunilor regnicolare asupra causei neînţelegerilor şi între ruperea pertractărilor cu privire la folosirea limbei. Ambele diete au luat lucrul spre sciinţă şi cu aceasta s'a încheiat deocamdată cestiunea în mod formal. Se sperează însă, că pertractările se vor reîncepe preste puţin timp şi anume, când se vor începe pertractările între ambele guverne cu privire la stipulaţiunile finanţiare. Foile croate laudă ţinuta delegaţilor croaţi, căci nu s'au lăsat a fi seduşi de apucăturile maghiare. Ele nu esprimă decât un afront al croaţilor faţă de maghiari, cari, dacă altfel s'ar fi purtat faţă de poporul croat, croaţii le-ar putea fi buni pretini şi la bine şi la reu; dealtcum ungurii încă nu voesc să capituleze faţă de pretensiunile croaţilor. Referentul Dr. Falk a combătut aspru aspiraţiunile croaţilor, cari pot da nascere la multe şi mari neînţelegeri. Cu inima de tot amărită privesce şi dl Tisza la neisbândă; şi cu mare înverşunare combate purcederea croaţilor, căci — dice dl Tisza — secţiunile croate dela regimul central, cari după natura lor pot avea numai însemnătatea unui birou de tălmăcire şi de informaţiune, dacă s'ar face concesiunile cerute de croaţi ar deveni pentru Croaţia un fel de regim secundar. — Astfel stau lucrurile la noi.

În afară relaţiunile nu s'au schimbat; numai cu privire la alianţa celor trei împĕraţi, după cum e informat „Times“ Rusia ear ar dorí o nouă încheere a alianţei, dar pe basa luărei unor mĕsuri mai aspre contra revoltanţilor. Împĕratul german n'ar fi neaplicat a se aduce în realisare dorinţa Rusiei, monarchia noastră însĕ nu cam prea are voe de a accepta o astfel de alianţă, deoarece Rusia în cestiunea orientală continuă a recurge întru realisarea scopului seu la toate mijloacele iertate şi neiertate, până la cele mai evidente inconsecuenţe. Ceeace în Petersburg se privesce de rescoală şi conjuraţiune, pentru Sofia şi Rusciuc se privesce ca adevĕrat patriotism. Rusiei servesce revoluţiunea de un instrument, îndată ce se potrivesce cu planurile ei. — Aceste informaţiuni despre alianţa acestor trei monarchi, însĕ sunt cam dubioase; de oarece, după cum scrie „Polit. Coresp.“, Rusia n'ar putea să între în alianţă, fiind politica ei orientală îndreptată chiar spre a slăbí influinţa monarchiei noastre în Orient. Ţinta Rusiei în Orient e, pe de o parte a înainta încet şi sigur spre Constantinopol, pe de altă parte, Ţarul vrea să câştige autorităţii sale o sfinţenie mai oficială şi mai precisă, proclamându se în Ierusalim de cap suprem al tuturor poporĕlor şi bisericilor ortodocse, adecă de un fel de pontifex maximus; spre scopul acesta Rusia înfiinţează cu sîrguinţă în sfânta ţeară mănăstiri şi cumpĕră o mulţime de moşii.

Ca un fel de reacţiune a nisuinţelor Rusiei se poate priví şi desvoltarea lucrurilor în Germania cu privire la cestiunea catolică. În casa de sus prusiană s'a adus spre desbatere proiectul de lege bisericesc din Maiu, caruia episcopul Kopp i a mai făcut o mulţime de amandamente, se înţelege în favorul bisericei. În urma acestui proieet de lege biserica catolică s'a mai ridicat încă odată puternic în Germania. Proiectul a fost spriginit din toate părţile, opositiunea a fost cu mult prea înferioară în puteri pentru d'a fi putut rĕstorna proiectul de lege. În decursul desbaterilor s'a destins cu deosebire principele Birmarck, care într'o vorbire fulminantă apĕră tare acest proiect şi prin el biserica, căci statul german, cu deosebire în ţile din urmă s'a dovedit, cumcă numai cu sucursul bisericei poate să stea aşa, precum se află.

Nu se poate restabilí pacea (a ţis dl Bismarck, între altele) *până ce nu m'am impĕcat cu biserica, căci puterea vrăşmaşă a centrului crescea mereu, unindu-se cu progresiştii şi cu socialiştii, căci ura contra regimului era mai mare ca iubirea cătră biserică. M'am întrebat de multe ori, ce e de făcut şi-am esperiat, că avênd pe catolici cu noi vom învinge.* **Noi trebue să ţinem pe credincioşii germani catolici pe partea noastră, ca să putem pune stavilă puternică primeşdioaselor pericole, cari preste puţin timp vor ameninţa esistenţa noastră naţională.** *Şi relaţiunile noastre cu Austria se vor îmbunătăţí, când nu ne vom mai certa în cestiunea confesională. Rĕsboiul bisericei contra vrăşmaşului Vindthorst nu mai e îndoelnic asta s'a arĕtat de când cu alegerile nouă şi de când condiţionează şi pacea. Avem datorinţă să apĕrăm pe papa contra democraţiei unite cu progresiştii, cari cresc oameni periculoşi statului; căci preoţimea îşi scie face datorinţa faţă de stat. Papa şi împĕratul au aici aceleaşi interese, dela cari condiţionează pacea şi autoritatea, de aceea alianţa lor e de mare însemnătate. Avênd pace cu Roma nu mai e de aşa importanţă pacea cu centrul E papa şi regele una, atunci lupta cu centrul e uşoară. Spre a ajunge scopul acesta, recomand proectul şi adausele.*

Ce fel de pericole va ameninţa pe Germania vom vedé deoarece Bismarck prorocesce, că se vor întêmpla cât mai curênd; ear Bismarck, când vorbesce, scie de ce vorbesce.

Foaia Germană „Kreuztg“ aduce o mulţime de sciri în corespondenţe din Paris, precum şi în corespondenţe inspirate din Rusia, că în cercurile diplomatice se discută posibilitatea realegerei principelui Alecsandru de Battemberg. Corespondenţele mai adaugă, că relaţiunile între Poartă şi Rusia sau cam înnăsprit, din pricina afacerei cu Rumelia. Se vorbesce, că se va primí candidatura şi a principelui Oscar de Svedia n. la 1859; deoarece principele George de Leuchtenberg n'are aplicare spre a ocupa tronul bulgar. De altfel bulgarii se tem tare, ca să nu isbucnească noue revolte înainte d'a se conchema sobrania. De aceea se schimbă detaşamentele de trupe în fortăreţe şi se adaugă detaşamente de infanterie, cavalerie şi artilărie la toate punctele mai în semnate din ţară, pentru ca să se asigure contra unor eventuale încercări de insurecţiuni, ce se observă la graniţe. — Epistola, prin care Zankow rupe pertractările cu marele-vizir e următoarea:

„Alteţă! Fiindu-ve cunoscute impregiurările, în cari am fost chemat să încep negoţieri în scopul ajungerii la o înţelegere între regenţii actuali din Bulgaria şi opositie, cred, că e de prisos, să mai insist aici asupra lor. Deşi am fost însufleţit de cea mai vie dorinţă de a vedé crisa bulgară ajungênd la o soluţiune pacifică, totuşi n'am putut să nu-mi manifest temerile relative la succesul acestor pertractări, precum am avut onoarea a ve indica aceasta deja la începutul negoţierilor. Atunci mi-am luat libertatea a observa Alteţii Voastre, că intenţiunile binevoitoare ale guvernului imperial, de a vedé restabilită cât mai curênd liniştea şi ordinea în Bulgaria, vor întîmpina din capul locului reaua voinţă şi iloialitatea acelora, cari ajungênd în mod arbitrar şi prin usurpare la putere, cu greu vor lăsa aceasta din mână, nici cu preţul celor mai estreme sacrificii, lăsând ca ţeara să devie prada ororilor rĕsboiului civil şi al ruinei.

Ş'apoi oare negoţierile n'au probat câtă dreptate aveam? Şi când negoţierile trecură mai în urmă la Sofia, deşí nu me aştemptam la nimic dela spiritul conciliant al regenţilor nostri, am luat asupra-mi misiunea de a consilia pe amicii mei politici, ca să sprijinească silinţele guvernului imperial spre a se ajunge la o soluţiune satisfăcĕtoare a crisei.

Evenimentele deplorabile, ce se întêmplară în Silistra şi Rusciuc, dau încă o dovadă lumei întregi, că a mai sta de vorbă cu actualii regenţi ai Bulgariei, în scopul împăcării, este numai o momeală. Guvernul n'a stat un moment la îndoială, de a reprima rĕscoala garnisoanelor din Silistra şi Rusciuc cu cea mai estremă cruţime, deşí maioritatea şi cei mai însemnaţi ofiţeri ai acelor garnisoane au fost tocmai aceia, cari au contribuit la constituirea guvernului şi l-au sprijinit până în timpul din urmă. În timp de două ţile aceste două oraşe au oferit spectacolul dureros al rĕsboiului civil şi al celei mai teribile distrucţiuni. În acest scurt timp au murit mai mulţi ofiţeri, decât în nefericitul rĕsboiu cu Sêrbia. Vĕrsarea de sânge, esecutările de ofiţeri şi cetăţeni, lupta şi măcelul în strade, sălbăticia, cu care e asuprită poporaţia, arestările în mase de ofiţeri şi cetăţeni în toate oraşele Bulgariei, tractarea barbară, la care au fost supuşi cei arestaţi, zugrăvesc cu cele mai vii colori situaţia ţĕrii şi tendinţele acelor, cari o guvernează.

Faţă cu această stare deplorabilă cred de a mea datorie, să declar Alteţii Voastre în numele opositiunii, că urmarea negoţierilor nu numai că este nefolositoare, ci chiar primejdioasă, căci ar încuragia pe guvern, să stărue pe calea anarchiei şi i-ar permite, ca după plac să dispue de onoarea, viaţa şi averea cetăţenilor.

În urma declaraţiunii, ce mi-am luat onoare a ve face aici, cred de a mea datorie să adaog, că e de urgenţă neapărat a se lua în vedere mijloace şi mĕsuri spre a se prevení alte evenimente triste, în care Bulgaria ar mai putea fi pătată cu sânge. (semnat) *D. Zancow.*“

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Budapesta, 26 Martiu, 1887. După cum s'a anunţat prin jurnalele maghiare de aici, preste puţin timp va apăré o carte *„Despre originea românilor şi despre constituirea statului şi a naţiunei române.“* Autorul ei este domnul Dr. Réthy, oficial la museul naţional maghiar din Budapesta, şi unul dintre scriitorii juni şovinişti de tagma ce-

---

poate vedé din numeroasele adnotaţiuni scrise de însuşi mâna sa. Ceea-ce măresce însĕ importanţa acestei cărţi sunt cele patru din urmă feţe, pe cari se află scrise de mâna mitropolitului Dosofteiu în grecesce actul patriarchal despre Dragoş Vodă din 1392 (în Miklosich, *Acta Patriarchatus,* vol. II. p. 156), — în slovenesce şi românesce amintirea uricului lui Roman Vodă din 1393) — în latinesce şeapte versuri scrise pe tablă de aur, care se afla în palatul Craiului Leşescu, Ioan Sobieski, — şi în românesce descrierea acestei inscripţiuni. Academia întreagă va arĕta, cred, prin un vot special recunoscinţa sa Prea Sfinţitului mitropolit care, la pagina 119 a *Eclogariului,* a atestat cu însăşi mâna sa acest dar.

VI. Concursurile.

La concursurile premiilor destinate a se da în sesiunea generală din acest an s'au presentat următoarele publicaţiuni şi manuscrise.

1. La concursul premiului *Năsturel-Herĕscu* de 4000 lei, pentru cea mai bună carte scrisă în limba română cu conţinut de ori-ce natură şi publicată în anul 1886, şi al premiului *Heliade-Rădulescu* de 5000 lei, pentru cea mai bună carte scrisă în limba română cu conţinut literar şi publicată în anii 1885 şi 1886, s'au presentat următoarele publicaţiuni:

1. Floru Dianu, Salinele române, studiu tecnic şi economic.

2. Iancu Theor, Dreptatea orbilor.

3. G. Bengescu-Dabija, Pigmalion, regele Feniciei, tragedie în cinci acte.

4. Dr. N. C. Tomescu, Degenerarea şi regenerarea nervilor.

5. Th. Alecsi, Dicţionar germano-român.

6. I. I. Nacianu, La Dobroudja économique et sociale.

7. Dr. C. C. Codrescu, Studii asupra spitalului „Bârlad şi Elena Beldiman.“

8. A. Vlahuţă, Novele.

9. A. Vizanti, Raport asupra proectului de organisaţiune generală a învĕţământului public. 2 vol.

10. T. C. Văcărescu, Luptele românilor în resbelul din 1877—78. Vol. I.

11. Din ale lui A I. Odobescu. Michnea-Vodă. — Doamna Chiajna.

12. G. G. Meitani, Studie asupra constituţiunei românilor, fasc. XI.

13. G. Sion, Una sută şi una fabule.

14. J. J. Roşca, Lăpuşneanu, tragedie.

15. „ „ Fata dela Cozia.

16. Gr. G. Tocilescu, Manual de istoria română.

2. La concursul premiului *Lazăr* de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare în limba română asupra subiectului *„Flora discriptivă a unui judeţ din România* după alegerea concurentului“, s'a presentat un singur manuscris întitulat *Flora Dobrogei* avênd devisa:

„Il n'y a qu'une manière d'avancer les sciences, c'est de les simplifier ou d'ajouter quelque chose de nouveau.“

3. Nici un concurent nu s'a presentat la premiul *Alecsandru Ioan Cuza* de 4000 lei pentru cea mai bună disertaţiune în limba română despre: *Istoria românilor în Dacia Traiană dela Aurelian până la fundarea principatelor Moldova şi Ţeara românească.*

4. La concursul premiului de 1500 lei pentru anii 1883—87 al *Asociaţiunei craiovene pentru desvoltarea învĕţământului public* s'au presentat următoarele publicaţiuni:

Dr. C. C. Codrescu, Compendiu de Igienă. Bârlad, 1885.

„ „ Manual de medicină populară. Bârlad, 1885.

La concursul publicat pentru traducerea din *M. T. Ciceronis, de officiis liber* I s'au presentat două manuscrise: unul cu devisa: *„Virtutis laus omnis in actione consistit“;* cel-alalt cu devisa:

„Omul ce arată cu blândeţe calea celui rătăcit,
din a sa lumină pare c'ar aprinde streină lumină,
şi cu toate acestea şi a sa lucesce tot cum a lucit.“ Enniu.

Toate publicaţiunile şi manuscrisele presentate la concurs au fost trimese, la timpul ficsat de regulament, comisiunilor şi secţiunilor însărcinate cu studiarea lor.

Pentru premiul didactic al Societăţii craiovene, nefiind aleasă din sesiunea trecută o comisiune specială, rĕmâne ca această comisiune să se aleagă acum şi să i-se dea în cercetare publicaţiunile presentate la acest premiu.

Secretarul general, *D. Sturdza.*

lor dela „Budapesti Hirlap,“ cari ar dorí sĕ facă şi din petrii maghiari, şi fiindcă scriu, astfel de idiome şi agitează pre toată ḑiua în acest înţeles, şi sperează, că dorinţa lor ar fi şi realisabilă. Dl Réthy e încă om tinĕr, abia în etate de 30—35 ani, fiiul unui tipograf din Arad, unde s'a şi însuşit în cât va şi o parte din limba poporului român. După cât sunt informat din sorginte deamnă de credĕmênt, dl Réthy de vre-o cinci ani încoace se ocupă cu studiul asupra „Originei românilor“; pe spesele statului a făcut chiar şi călĕtorii în toată vara prin peninsula balcanică spre a face studii asupra popoarelor orientale, precum sêrbi, albanezi, cuţovlachi, greci, bulgari şi turci. Ce privesce cuprinsul cărţii, ce va apăré în curênd, sunt înformat, că dl Réthy combate din toate puterile continuitatea istorică a românilor în Dacia, şi susţine, că limba română s'ar fi format în Albania în secolul al IV-lea. Din Albania ar fi venit după sosirea ungurilor românii ca păstori în Muntenia, Moldova, Transilvania, Bănat şi în părţile din Ungaria. Susţine, că românii ar fi înrudiţi numai cu popoarĕle balcanice, ear nici decât cu italienii, francesii, spaniolii şi portugesii; afirmă totodată, că ţĕrile, unde astăḑi se află naţionalitatea română, ar fi fost locuite înainte de venirea „păstorilor albanesi români“ de mai multe feliuri de poporaţiuni slave, pe cari popoară acesti „păstori români“ le-ar fi cucerit, veḑi bine, cu bâta păstorească, şi păscându-şi vitele şi oile la munţi şi pe văi ar fi „romanisat“ toată poporaţiunea slavă de prin toate locurile — chiar şi pe cea dela câmpie.

Dnul Réthy a călĕtorit şi prin România. În cartea sa se ocupă mult cu poporul şi inteligenţa din România: poporul, după părerea dênsului, ar fi de origine slavă, dar acum se înţelege romanisată, ear inteligenţa României ar fi de origine greacă. Chiar şi viaţa din Bucuresci n'ar fi alt ceva, decât o ediţiune noauă din vieaţa din Athena.

Binevoitoriul cetitoriu va observa din această mică schiţă, „quodlibet“-ul, ce va apăré de sub tipariu, deşi nu conţine nici un adevĕr istoric, fiind compus după fantasia cea mai elastică şovenistă-maghiară, totuşi este foarte bun pentru distracţiune, amusant şi curios. Sulița, ce vrea autorul sĕ o infigă în consciinţa românilor pentru a combate a lor latinitate, este băgată într'o teacă împodobită cu flori fantastice şi buruene ecsotice, ce se pot produce nu din însaşi natura ci numai din museul naţional din Budapesta.

Dl Réthy combate în scrierea sa şi pe dnul Hunfalvy, reflectând, că greşesce dnul Hunfalvy, când afirmă despre „păstorii români,“ că ei ar fi venit în urma ungurilor pe aceste locuri — din Bulgaria; pentru că după dl Réthy „păstorii români“ ar fi venit pe aici — din Albania. Această mică ţeară, Albania, a produs odinioară, „ca prin minune“ atâţa păstori încât ea a fost în stare sĕ împopuleze cinci-şese alte ţĕri! şi încă sĕ mai rĕmână şi acasă în Albania pe atâţa păstori; şi că păstorii veniţi ar fi făcut cuceriri de teritoriu şi cuceriri colosale de naţionalitate, ce până la dl Réthy în istoria lumei au remas necunocute şi neinventate de nici un om învĕţat.

Dacă aceşti păstori ai dlui Réthy ar fi o realitate, şi nu precum sunt, o fantasie goală: tot românul ar trebuí sĕ fie mai fălos astăḑi, ca ori când; pentru că dacă acesti păstori cu bâtele în mâni fuseră odinioară atât de eroici, şi cuceritori, — unde va ajunge aceasta ginte românească, când nu numai păstorii ei de astăḑi, dar fie care fiu al ei va fi provĕḑut după recerinţa timpului modern cu sabie, puşcă şi pistoale, cu muniţiune? Acesti păstori ai fantasiei „învĕţaţilor“ maghiari ar fi întru adevĕr mai valoroşi şi mai vitezi, decât multele legiuni ale împĕratului Traian, trămise în Dacia; căci, până când aceste legiuni romane — după dl Réthy — ar fi dispărut cu totul, ar fi perdut tot ce ei mai nainte au cucerit în trei espediţiuni mari de resbel, — „păstorii albanezi“ din contra n'au cucerit numai teritorul de astăḑi, dar au amalgamisat chiar şi poporaţiunea toată. Legiunile lui Traian în Dacia apar în cartea dlui Réthy ca muscalii la Plevna cu redutele perdute, ear păstorii albanezi apar ca dorobanţii români cu redutele cucerite şi manţinute.

Cred însĕ, că asupra cărţii amintite va urma — dacă va urma — şi vre-o critică amenuntă din thesă în thesă. Atragem anume atenţiunea criticilor români şi streini asupra acestei cărţi lipsită de orice basă scientifică, căci în consecuenţe merge până la ridiculositate şi absurditate. Osteneala, ce o vor pune istoriografii nostri în apreţiarea acestui pamflet, va fi roditoare din punct de vedere sanitariu. O critică-satiră ca ací nu se poate nici închipuí mai minunată.

Mi ţin de datorinţă plăcută a atrage atenţiunea publicului român asupra acestei cărţi curioase în felul ei; 2 fl. nu sunt puţini, dar nici mulţi pentru o distracţiune încântătoare, ce-şi va câştiga cetitorul ei cetindu o din doască în doască, sau deoare ce „suntem“ un popor de origine „slavă“ — din buche în buche.

În timpurile aceste grele, când lucrăm şi asudăm nu atât pentru noi, ci mai mult spre a satisface foamei imensului numer de nemernici, cărora li se dă aplicare, după ce 'şi-au prădat toată averea numai ca sĕ nu peie de foame; când fruntea fiecăruia dintre noi e încreţită de gândurile, ce ni le impun sarcinile vieţii; cei ce şi în aceste timpuri grele ne câştigă ceasuri senine, sunt ţiganii lăutari şi în companie cu ei „scriitorii“ şovinisti maghiari.

C. M. Scevola.

Principele Alecsandru al Bulgariei

Amĕnunte din viaţa şi guvernarea sa, scrise de preotul Adolf Koch, duhovnicul principelui.

(Urmare.)

Donducow era însărcinat de către guvernul seu, sĕ prelucreze o constituţie pentru Bulgaria „pentru a nu lăsa Bulgaria cu totul la dispoşiţiunea principelui german.“ (Astfel scrie Sobolew: Întâiul principe al Bulgariei pag. 84.) A alcătuí o constituţie, nu era tocmai lucru uşor pentru un rus, şi de aceea Donducow luà de model constituţia sêrbească. Proiectul, care conţinea dispoşiţiuni foarte curioase privitoare la compunerea camerii şi la înfiinţarea unui consiliu de stat ca cea mai înaltă instanţă a tuturor ramurilor administrative si ca autoritatea însărcinată cu esaminarea proiectelor de legi înainte de aducerea lor în cameră, a fost supus spre esaminare unei representaţiuni naţionale adunate „ad hoc“ şi compusă din notabilii Bulgariei de nord şi de sud. Această adunare a fost deschisă la Tirnova, la 23 Februarie, 1879. Primele şedinţe ale acestei adunări arĕtară, că un spirit intransigent, pur democratic o stăpânesce. La început se părea, că adunarea nici nu vrea sĕ discute aceea constituţiune, ci vrea numai sĕ protesteze contra îmbucăţirei Bulgariei de către Europa şi apoi sĕ se disolve în pace. Dar mintea venì îndată tuturor la loc şi după o avertisare a lui Alecsandru al II-lea, adunarea decise ca sĕ între în desbateri. O comisiune de 15 pentru esaminarea constituţiunei lui Donducow, compusa din 170 articole a fost numită. Această comisiune, care era condusă de un spirit conservator, făcu propuneri foarte bune pentru modificarea constituţiunei lui Donducow, din nefericire însĕ acele modificări au fost respinse de cameră.

Ce privia consiliul de stat, spiritele se împărţiră în două. Din momentul acela se născură partidele politice în Bulgaria. Partida, care era pentru consiliul de stat îşi dete numele de conservatoare, partida duşmană consiliului de stat se numì liberală.

Bărbaţi ca Stoiloff, Grecoff, Burmoff, Balabanoff, Nacievici, Vulcovici şi alţii erau pentru Karaveloff, care se unì apoi cu Zancoff, care în comisiune avea tocmai părerea contrară, şi care se învĕrtia după bătaia vêntului, şi alţii erau contra consiliului de stat. Partida, care era contra căpătà maioritatea şi această instituţiune atât de trebuincioasă vieţii statului, a fost ştearsă din constituţiune. În şedinţele următoare se luà decisiunea, ca sobrania sĕ fie compusă din deputaţi direct aleşi de popor prin vot secret şi ca fie-care cetăţean bulgar ajuns la vêrsta de 21 de ani, sĕ aibă dreptul electoral activ, ear dela vêrsta de 30 de ani, dacă scie sĕ scrie şi sĕ cetească, dreptul de a fi ales. Fiecare deputat sĕ aibă dreptul sĕ aducă în cameră proiecte de legi, dacă ele sunt susţinute de o pătrime din membrii cameri. Presa sĕ fie liberă şi dreptul de a ţiné întruniri sĕ nu fie supus nici unei restricţiuni. Un principe sĕ fie ales ca cap al statului, care sĕ aibă puterea de esecutivă, controlul organelor, dreptul de a numí ministri, comanda peste toată forţa armată, dreptul de sancţionare a legilor, cari vor fi votate de cameră, dreptul de a convoca camera la termine hotărîte şi în casuri estraordinare.

La 29 Aprilie a fost ales principele Alecsandru de Battemberg, propus de Rusia şi binevĕḑut de toate celelalte puteri, ca principe al Bulgariei. După această alegere, adunarea naţională sĕ disolvà, după ce alese mai întâiu o comisiune de 6 deputaţi pentru ca sĕ meargă sĕ salute pe principe.

Principele Alecsandru se afla atunci la Berlin şi când audì această veste, el nu era de loc dispus sĕ primească tronul bulgar. Împĕratul Alecsandru al II-lea stăruì însĕ foarte mult şi numai astfel principele se înduplecà sĕ meargă în Bulgaria.

La 7 Iuliu principele Alecsandru sosì la Varna. De aci merse prin Rusciuc la Tîrnova (8 Iuliu), unde depuse dinaintea adunării naţionale, care se convocase la 3 Iuliu, jurământul, că va păzí constituţia. După aceea plecà la Sofia. Partida liberală, care audise vorbele, ce rostise principele Alecsandru în privinţa constituţiunei, făcu fel de fel de demonstraţiuni. Copii mici şi dascălii lor ţineau cuvêntări şi în fie-care sat, pe unde trecu principele, se făcură arcuri de triumf cu inscripţiunea: Trăiască constituţia din Tîrnova.

La 13 Iuliu sosì Alecsandru la Sofia şi inmediat luà frânele guvernării în mână. El căutà sĕ formeze mai întâiu un minister. Deoarece îi lipsia cunoscinţa necesară de persoane, el se adresà la consulul general rus, Davidow, şi acesta îi numì pe Burmow, Nacevici, Atanasovici, Stoilow, Grecow şi Dragan Zancow ca oamenii cei mai nimeriţi şi capabili

Zancow nu vruse sĕ între într'un minister cu Grecow, pentru că acesta îl insultase odată în şedinţa adunării constitutive şi de aceea principele a fost nevoit sĕ compue următorul minister: Preşedinte al consiliului şi ministru de interne: Burmow; justiţie: Grecow; esterne: Balabanow: finanţe: Nacevici; instrucţiune: Atanasovici; rĕsboiu: Parenzow. Davidow, recomandând acele persoane, a desemnat principelui Bulgariei, pe cei mai buni şi mai cum se cade, pe cari îi cunoscea şi propunerea sa a isvorît din bunăvoinţă pentru principele. Toate persoanele numite mai sus au făcut parte din comisiunea de 15 pentru esaminarea constituţiei lui Dondukow şi în cameră ele au votat conservativ.

Autorul descrie apoi firea acestor oameni: Burmow şi Balabanow sunt caractere foarte problematice; Nacevici şi Grecow, oameni inteligenţi, energici şi probi.

Atanasovici, om cum se cade; înainte de a fi fost ministru era profesor la Bucuresci.

Ca membru privilegiat era ministrul de resbel, Parenzow, general rus, foarte tĕnĕr şi ce privea arta militară era foarte mărginit, încât de abia poseda sciinţa necesară unui şef de companie.

Când se îmbăta făcea cele mai mari prostii şi înjosia uniforma, ce purta. Aşa se povestesce următoarea istorioară nostimă despre dênsul:

Principele visità odată lagărul milităresc, care era la poalele Vitoşului, câteva kilometre în depărtare de oraş. Parenzow, beat mort se acăţà de o dată în dos de arcurile trăsurei şi începu sĕ strige „ura“ cât îl lua gura. Principele când vĕḑu, că toate străduinţele de a-l depărta dela trăsură sunt zadarnice, căci şe acăţase acolo ca o maiamuţă, porunci vizitiului sĕ întoarcă în oraş şi astfel trăsura întră în oraş şi până la palat Parenzow striga şi sbera într'una „ura“.

Parenzow mai era şi partizan al partidei anti-dinastice a lui Dondukow şi agita împreună cu oficerii sei din rĕsputeri contra principelui chiar prin popor. Dênsul poate că n'ar fi făcut nici o ispravă, căci era prea prost sĕ facă vr'un lucru cu minte, însĕ ajutoarele sale, colonelul Tümler, complectà prin viclenia sa şi prin alegerea ori şi cărui mijloc cât de înjositor incapacitatea lui Parenzow. Eată cari erau causele, că dênsul a devenit imposibil în Bulgaria.

Pe lângă ministri mai era încă o persoană, care influenţa totul. Era colonelul rus Şepelew, adjutant al împĕratului Şepelew a fost dat principelui Alecsandru ca ataşat militar şi sfetnic din partea împĕratului rusesc. El era un om inteligent, instruit şi bun tovarăş, însĕ după scurtă vreme se demascà, nu ca trimis al împĕratului, ci ca o unealtă a ministrului de rĕsboiu.

Aşa dar primul ministeriu, ce-şi alcătui-se principele se compunea din bărbaţi inteligenţi şi capabili, însĕ chiar în adunarea constitutivă s'a vĕḑut, că acesti bărbaţi nu dispuneau de maioritatea camerii. (Va urma.)

Varietăţi.

* Maiestatea Sa Vineri dimineaţa s'a re'ntors din Budapesta la Viena.

* (Personal.) Escelenţia Sa I. P. S. Domn archiepiscop şi metropolit Miron Romanul cu trenul de ieri dimineaţă s'a re'ntors în mijlocul nostru.

* (O mistificare.) După cum ni se scrie din Topliţa, comunicatul din Nr. 76 al ḑiarului „Budapesti Hirlap“ că acolo „un june român (oláh fiu) ar fi omorit pe mumăsa“, este într'atâta o mistificare, încât respectivul june nu e român, ci secuiu neaoş. Rectificarea a urmat în Nr. 84 al numitului ḑiar, pre carea ca un ce caracteristic o traducem în următoarele:

„Ce privesce vestea aceasta, primirăm dela dl Georgiu Popeszku, parochul gr. or. de acolo, detaiuri mai de aproape, din care se vede, că fiul ucigaş n'a fost român (oláh) ci un sĕcuiu pribegit nu de mult prin comună, care era cunoscut în deobşte ca un om depravat. Facem această rectificare cu atât mai cu plăcere, pentru că vestea a dat ocasiune dlui paroch la o epistolă frumoasă, patriotică, pe care o aflăm vrednică ca sĕ o tipărim. În epistola aceasta bĕtrânul paroch vorbind de amiciţia dintre maghiari şi români, scrie următoarele: „„Aici în Topliţa maghiarii şi românii trăiesc la olaltă de secoli, dar nimeni nu-şi aduce aminte sĕ fie fost vre-odată ceartă între noi. Buna înţelegere o am dovedit şi în 1848—1849, când luptarăm împreună pentru libertate, fără diferenţă de confesiune şi naţionalitate. De ar da Dumneḑeu, ca în Ungaria întreagă atât maghiarii cât şi românii sĕ fie tot aşa de buni patrioţi şi tot aşa concordie şi frăţietate sĕ domnească între ei, ca la noi între maghiari şi români. Atunci ar putea crede ori şi cine, că nu este în lume putere, fie muscălească, fie de altfel, carea sĕ ne poată strica. Urmeze tot insul acest princip, şi facă asemene ca noi aici: apoi a încetat ori-ce controversă, şi patria va sta neclătită.““ — De am avea mulţi popi (pópánk), cum este acesta, o ce mult folos am avea de ei, maghiarii şi românii de o potrivă!“

* (Premii.) Secţiunea istorică a Academiei române, veḑênd, că dela 1865 nu s'a presentat nici un concurent la premiul de 4,000 lei a lui Cuza-Vodă, pentru cea mai bună istorie de pe timpul lui Aurelian şi până în ḑilele noastre, a ridicat cifra premiului la 10,000 lei şi a ficsat data concursului la 1891. — A mai înfiinţat Academia română un premiu de 1,500 lei pentru cea mai bună carte, ce se va tipări d'acum în trei ani şi va tracta despre miscarea economică a României în secolul 17 şi 18 lea.

* (Profeţii despre împĕratul Germaniei). În earna anului 1884 contesa . . . . . din Transisvania se afla în capitala imperiului german, cercetând pe o rudă a sa. Tinera şi vesela contesă prin mintea-i ageră atrase atenţiunea societăţii asupra sa. Împĕratul voia sĕ cunoască pe isteaţa damă şi astfeliu ea a fost presentată şi monarchul se interţinu mult la vorbă cu dênsa. Încă de mai înainte se povestia, că contesa . . . . . are darul d'a profeţí viitoriul după dungile de pe palmă; împĕratul încă auḑì şi cercà suriḑênd, ca contesa sĕ-i cetească de pe palmă. Ea se apropie cam în glumă; devenì cam inspirată şi ḑise: „E hotărít, ca Majestatea Voastră sĕ trăească 96 de ani“ . . . . Caracteristic e, că tot aşa i-se profeţise odată împĕratului în Baden cu vr'o câţi-va ani înainte.

* (Papa şi Bismarck.) — De câte-va ḑile s'a respândit în oraşele Germaniei niste foi volante, pe care sunt făcuţi Papa şi Bismarck, Papa e îmbrăcat într'un costum de cuirasier, iar Bismarck în costumul Papei.

Papa, stând cu mâna pe umĕrul lui Bismarck, îi ḑice:

— De când eu conduc politica Europei şi tu conduci biserica, aşa e, că lucrurile merg bine.

* (Oficerii de gloate.) Numerul reflectanţilor la postul de ofiţeri de gloate s'a redus dela 3003 la 723; 172 dintre acestia au fost soldaţi. În cecace privesce cursurile se pot ţiné după dorinţa aspiranţilor în luna lui Maiu, Iuniu ori Iuliu. Ordinaţiunea ministrului honveḑimei dispune conscrierea glotaşilor din anii 1845 până la 1855.

* (Guvernul unguresc.) „Rĕsboiul“ scrie: Guvernul unguresc ne dă mereu doveḑi de bună vecinătate şi de iubire amicală..... Membru academic dl Florian Porcius, unul din bărbaţii de stiinţă de peste Carpaţi nu poate lua parte nici în anul acesta la şedinţele Academiei române din Bucuresci, de oare-ce, ca şi acum un an, guvernul din Pesta refusă de a-i da paşaport. — D'aceea şi noi iubim pe unguri . . . . grosav!

* (O femee, care doarme de 45 luni.) — Femeia din Tesnelles, (Belgia) care doarme dela 31 Mai 1883 e în aceiaşi stare. Ea nu s'a mai treḑit d'atunci şi până acuma nici odată. Slăbiciunea ei a ajuns la ultimul grad. Ţine ochii închişi, respiraţiunea şi pulsul sunt normale. Un doctor, care a visitat o ḑilele trecute asigură, că Margareta, acesta e numele femeiei, poate sĕ stea încă mult timp în această stare.

Scopul şi modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

(Urmare.)

Atât în vorbire cât şi în scriere deosebitele cuvinte şi ḑiceri trebuesc încopciate, legate unele de altele, ceeace încă se face prin cuvinte. Cuvintele, cari leagă doauă cuvinte sau ḑiceri, se numesc conjuncţiuni. Urmează eserciţii ca mai sus.

În fine în vorbire şi scriere mai ocură şi astfel de cuvinte, cari esprimă o bucurie, o durere sau o mirare. Aceste cuvinte nu stau aproape în nici un raport cu altele şi se numesc interjecţiuni.

Dupăce s'au făcut cunoscute elevilor aceste părţi ale cuvêntului, se va face o recapitulare generală a cunoscinţelor din gramatică, pe cari elevii şi le-au câştigat până aici şi apoi diferite eserciţii de analisare verbal şi în scris. Aceste eserciţii, dacă s'au făcut cu destulă atenţiune la singuraticele părţi de cuvênt, acum se vor face cu multă înleznire.

Ajungând elevii, sĕ fie stăpâni pe materialul pertractat până aici se va purcede la amplificarea cunoscinţelor gramaticale prin desvoltarea ḑicerei simple cu amplificări şi diferitele compliniri, apoi li se vor da cunoscinţe mai detailate despre părţile cuvêntului etc. Modul, ce este de urmat la predarea acestor cunoscinţe, este tot cel arĕtat la tractarea părţilor cuvêntului, pentru aceea nu-l vom desvolta aici mai pe larg, căci cel ce a tractat partea primă a cunoscinţelor gramaticale în modul arĕtat şi conscienţios, de aici în colo nu va întimpina nici o greutate metodică.

Deprinderile ortografice şi stilistice. Cu ocasiunea eserciţiilor pregătitoare pentru scris şi cetit se încep — de şi într'un grad foarte mic — şi eserciţiile ortografice. Eserciţiile de silabisare trebuesc repetate cât de des, pentru-că desfăcênd fie-care cuvênt în elementele lui, în sunete sau litere, se atrage atenţiunea elevilor asupra scrierei fie-cărui sunet şi repetânduse cât mai des aceste eserciţii, elevii vor ajunge a scí scrie fie care cuvênt corect ortografice, fără de a fi învĕţat ortografia din regule. Regulele, fie ele cât de simple, nu vor fi în stare a învĕţa pe elevi ortografia. Continuând dară cu eserciţiile de silabisare, vom analisa bucăţile de cetire şi cu privire la ortografie. Fie-care ḑicere se va desface în cuvinte, cuvintele în silabe şi sunete sau litere, şi se va atrage atenţiunea elevilor sĕ privească bine, cum este scris fiecare cuvênt, cu ce litere sunt înfăţişate diferitele sunete, din cari e compus cuvêntul respectiv. Totodată li se va atrage atenţiunea şi asupra punctuaţiunei, care înlesnesce cetirea logică şi contribue mult la înţelegerea piesei. După-ce s'a analisat astfel piesa, elevii o vor decopia în libelele lor, fiind cu deosebită atenţiune la fie care cuvênt, că cu ce litere este scris în carte. În modul acesta urmêndu-se mai departe, elevii vor învĕţa uşor ortografia, fără de a-i fi grămădit cu regule. Mai greu va fi a învĕţa pe elevi a scrie corect sunetele derivate. Aceasta greutate însĕ se poate învinge prin deprinderi continue de felul celor de sus şi atrăgênd atenţiunea elevilor asupra originei sunetelor derivate. D. e. în cuvêntul vĕḑut „ĕ“ şi „ḑ“ sunt sunete derivate şi anume „ĕ“ dela „e“ şi „ḑ“ dela „d.“ Aceasta o aflăm din o altă formă a cuvêntului acestuia=vedere. Dacă se deprind elevii a căuta originea sunetelor derivate, nu vor mai scrie văzut masĕ etc. în loc de vĕḑut, masă... Învĕţătorul va da la tot locul esplicările trebuincioase. Controlarea sau revidarea caetelor se poate face prin schimbare, sau şi prin un elev mai înaintat din scoală. Învĕţătorul însĕ sĕ nu neglige a controla şi el întrucât şi-au împlinit revisorii datoria şi a-i lua la respundere, când află, că nu şi-au împlinito. Pentru a se încredinţa întru cât elevii sunt stăpâni pe ortografie, învĕţătorul le va dicta din când în când, la început piese, cari au fost tractate în scoală, mai târḑiu încă şi altele. Erorile şi le pot îndrepta elevii, asemănând aceea ce au scris ei cu tecstul din carte.

(Va urma.)

Loterie

Sâmbătă în 26 Martie 1887.

Buda: **14 5 30 83 38**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren mixt.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
Apahida	11.—	—	—	7.08
Ghiriş	11.19	—	—	7.36
Cucerdea	12.33	—	—	9.16
Uioara	1.06	—	—	10.—
Vinţul de sus	1.13	—	—	10.9
Aiud	1.20	—	—	10.19
Teiuş	1.41	—	—	10.48
Crăciunel	2.10	—	—	11.34
Blaş	2.35	—	—	12.12
Micăsasa	2.48	—	—	12.30
Copşa mică	3.20	—	—	12.52
Mediaş	3.41	—	—	1.52
Elisabetopole	4.—	—	—	2.18
Sighişoara	4.35	—	—	3.03
Haşfaleu	5.10	—	—	3.59
Homorod	5.37	—	—	4.28
Ágostonfalva	7.06	—	—	6.16
Apatia	7.43	—	—	6.44
Feldioara	8.11	—	—	7.46
Braşov	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Timiş	1.55	5.45	—	—
Predeal	2.53	6.22	—	—
Bucuresci	3.28	6.47	—	—
	9.35	11.45	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.70	7.30	—
Predeal	—	9.32	1.14	—
Timiş	—	9.56	1.45	—
Braşov	—	10.29	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.6	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	7.52	6.21	—	8.26
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	3.42	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.29	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.39	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	2.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.13	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.43	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.19
Cernea	2.38
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.10
Ghiriş	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roşca.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 30 Sibiiu, Joi 19/30 Martiu, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1887, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată cetí.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfîrşeşte cu ultima Martie 1887, să-şi înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei fâşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 18 Martiu, 1887.

Încă câteva sĕptĕmâni şi representanţii bisericei române din metropolie vor fi chemaţi din nou, ca să ia în seamă cele ce se s'au petrecut şi lucrat în sinul bisericei în decurs de un an de ḑile. Este scurt timp un an, dar totuşi e destul pentru a putea observa oare care progres, ori regres. Nu ne putem plânge, şi nici nu suntem în drept a ne plânge, că doar la noi ar fi trebile bisericei puse în mâni mai rele ca la alţii — dar ceeace adeseori am accentuat şi trebue să o accentuăm şi cu aceasta ocasiune este, că lipsesce la noi iniţiativa proprie a singuraticilor şi a comunelor şi prea mult, sau totul se aşteaptă dela centru.

O părere aceasta de tot greşită şi nefastă chiar în consecinţele ei. Centrul trebue privit numai ca un fel de regulator al agendelor în biserică, ear celelalte amenunte sunt şi trebue lăsate pe mânile singuratecilor corporaţiuni, cum sunt comitetele parochiale şi cele protopresbiterale.

Nu scim şi nici nu putem să scim, că cum stăm în întreaga metropolie cu regulata funcţionare a acestor corporaţiuni provĕḑute în statutul organic, dar avem date sigure, că în unele tracturi ele esistă numai de nume. Tractul Lupşei prin mijloace proprii cumpĕră casă, ca să servească de reşedinţă protopresbiterală, în alte tracte nici pomană de lucruri de aceste de prisos!

Şi pentru ce? Protopresbiterul are casa sa proprie şi crede, că o să trăiască în veci şi îi cade mai bine, când poate ţiné şedinţele scaunului protopresbiteral în casa sa, ca aşa apoi în cas de lipsă să poată face oare care presiune chiar şi cu o atare resonare că: „în casele mele eu poruncesc“ fără să se aibă în vedere, că cancelaria protopresbiterală e un oficiu şi stăpênul casei e în casul acesta dator să nu reflecteze la aceasta împregiurare şi să nu peardă din vedere, că partidele în afacerile lor oficioase nu cercetează pe protopresbiterul, ci cancelaria oficiului protopresbiteral.

Ne trebue deci case protopresbiterale în întreaga archidiecesă, unde ele nu sunt şi aceasta cu atâta mai virtos cu cât poporul nostru începe a distinge între persoană şi oficiu, între cancelaria unui oficiu şi casa unui om privat.

Ne pare bine şi am dorí ca toţi domnii protopresbiteri să aibă în oraşul respectiv una sau mai multe case — aceea însĕ este şi remâne treaba privată a dlor, — treaba bisericei este şi remâne, ca să îngrijească, ca să avem reşedinţe tractuale şi cancelarii protopresbiterale, unde partidele să poată întra şi să-şi caute de trebi, fără ca să fie silite a face mai înainte cunoscinţă cu doamna casei. Spre scopul acesta este chemat veneratul sinod archidiecesan ca aceasta cestiune să o declare de o cestiune urgentă. Avem prea multe trebi în diferitele centre, decât ca ele să se mai poată delibera prin case private, unde doamna şi alte persoane nechemate să-şi valideze influinţele lor. Avem mare necesitate de case protopresbiterale, respective cancelarii pentru oficiile protopresbiterale, unde are să se păstreze archiva protopresbiterală, unde să aibă protopresbiterul oarele oficioase din ḑi, unde să mergem negenaţi, unde să ţinem şedinţele neînfluinţaţi şi unde actele să vorbească, ear nu alte considerante.

Demnitatea bisericei cere ca o necesitate imperativă ca aceasta cestiune să fie pusă la ordinea ḑilei fără amênare.

Onoare comitetelor protopresbiterale, cari au scutit sinodul prin iniţiativa proprie. Datorinţa organelor competente este, ca să vină şi să pună un proiect de natura aceasta pe masa sinodului şi totodată să caute modalităţile pentru cumpĕrarea ori adaptarea unei astfel de cancelarii. În chipul ăsta am fi scutiţi de multe incoveniente, şi am vedé pe protopresbiterul întocmai ca şi pe ori care funcţionariu public pertractând agendele oficioase cu partidele în mod negenat, aşa, după cum pretinde natura şi demnitatea oficiului.

Suntem sĕraci — dar sĕrăcia nu ne dispensiază de a nu pune mâna pe lucru. Un început trebue să se facă şi din ce vom întârḑia cu acest început, din ce vom da de pedeci, mai târḑiu poate mai cu greu de învins.

Avem acum protopresbiteri tineri şi pentru ei trebue să fie o cestiune de ambiţie nobilă a se arĕta cu ceva în lume.

Strĕinii arangiază colecte, petreceri, îndeamnă la ocasiuni binevenite pe credincioşi cu dare de mână pentru contribuiri, îi roagă şi chiar menagiază în vederea scopului salutariu şi în cele din urmă o scot la cale. De mijloace de acestea ne putem folosí şi noi, şi cu deosebire pe locuri de acele, unde şi comunele singuratice sunt în posiţie de a putea sărí în ajutariu. Energie şi voinţă să fie şi suntem siguri, că deja la sesiunea procsimă se vor putea anunţa resultate şi dacă nu în tot locul, dar cel puţin în unele părţi.

Oamenii au început a vení la convingere, că e bine să vie în contact cu oficianţii publici în loc oficios şi poporul nostru încă nu vrea să remână înapoia altor oameni.

Le vor cădé greu unor oameni, că la bĕtrâneţe să plece de acasă în oficiu, dar se vor deda şi cu aceasta ca cu alte multe. Cu energiă însĕ trebue să se susţină şi cu drept cuvênt, ca cancelariile protopresbiterale să se separeze de locuinţele private. Un paroch de valoare consciu de chemarea sa încă 'şi va avea cancelaria sa şi nu va pertracta cu partidele în auḑul casnicilor sei — cestiuni de controversă între căsătoriţi etc. apoi cu mult mai vîrtos şi indispensabil se pretinde dela un oficiu protopresbiteral, ca să nu aducă sentinţe în auḑul celor ai sei, să nu conducă un act disciplinar asupra unui preot o.i învĕţător, ori să asculte martorii astfel, încât ca mâne poimâne să scie despre acestea comuna întreagă şi tractul întreg.

Punem aceste la apreţiarea publicului nostru şi în genere asceptăm ca representanţii bisericei între altele să pună pondul cuvenit, şi pe aceasta cestiune.

Revista politică.

Tinerimei universitare din Budapesta de întrecută ce e, şi dedată la demonstraţiunile cele mai ecstravagante, în lipsa de alte incidente binevenite, ca din senin i-au plesnit prin minte, ca să demon-

FOIŢA.

Documente pentru limbă şi istoriă.

(Continuare din Nr. 24)

5.) Ordinăţiune episcopească, prin care se regulează lucrurile pregătitoare pentru căsătorie.

Nro. 173.

Prea Cucernice v. protopop Chir George nouĕ iubite!

„Nădăjduiesc precum antecesorii mei episcopii cei „dinaintea mea să fie făcut rênduele pentru cei-ce „vor să se cunune, ca mai nainte să strige în bise„rică prin preot pentru ferirea întêmplătoarelor pricini „celor rele ale celor ce se căsătoresc. Dară păḑesce-se „aceea rênduială au nu, mie nu-mi iaste cunoscut, „mai mult. Creḑênd, că nu se va fi păḑind. Pentru „aceea de folos acea rânduială aflând, a o întări „şi a o aşeḑa de trebuinţă aflăm a o face cu„noscut:

„1. Vrênd cineva a se căsătorí să meargă la „protopopul locului, ca să scoaţă ţedulă de sloboḑenie. „La aceasta dator va fi protopopul ca să cerceteze „pe logodnicul şi pe logodnica, să scie Tatăl nostru „şi Credeul şi Ḑece porunci, şi acele feţe să aibă ţe„dulă dela preotul seu, precum nu iaste între dênşii „nici o pricină, nice sunt legaţi sau tocmiţi cu alte feţe „sau să nu fie răpit sau să nu fie fugit. Dară de va „fi logodnicul sau logodnica din alte ţĕri moscenitoare „crăesci, să aibă atestat dela protopopul sau dela pre„otul lui sau dela vre-un domn de varmeghie sau dela „magistrat, făcut şi întărit sau dela domnul seu pre„cum faţa aceea nu iaste cu altă faţă legată sau căsă„torit sau să nu fie fugit dela părinţi, sau să nu „fie lăsat pre altă muere, care poate au avut alt „bărbat şi să nu fie făcut răpire sau să fie fugit şi „precum iaste aceea faţă slobodă. Aşa sciind cele „mai sus ḑise şi nefiind nici o rudenie şi avênd atestat „precum s'au ḑis, şi dela protopopul ţedulă de slo„boḑenie.

„2. Cu acea ţedulă, mergênd cei ce vor să se „căsătorească la preotul seu, acela vĕḑênd sloboḑi„toarea ţedulă, în ḑiua Duminecei să strige în biserică „pe logodnicul şi pe logodnica după formularul aicea „adăugat, fiind amêndoi dintr'un loc.

„3. De va fi o faţă de legea noastră şi alta de „altă lege, precum în biserica părţii de altă lege se „face vestirea aşa şi în biserica feţii de legea noastră „să se facă vestirea.

„4. De va fi o faţă dintr'un loc şi alta dintr'al„tul, într'amêndouĕ locurile să se facă vestirea.

„5. Sĕvêrşindu-se strigarea sau vestirea în trei „Dumineci şi neaflându-se nici o împedecare, slobod „va fi preotul a sĕvêrşí cununia.

„6. După sĕvêrşirea cununiei, preotul să pue în „potrocolul bisericei numele şi porecla celor cununaţi „şi a naşilor cu însemnarea ḑilei, lunei, anului. Ca „să se facă vestirea aceasta în biserică s'au porun„cit prin înaltul rescript guvernial sub datul 10 August, „anul curinte sub Nro 1318 prin puterea decretului „împărătesc dela 6 Julie 1784. Precum aceasta am „primit, aşa preoţilor a urma am poruncit şi singur „vei fi silitor a împliní cu preoţii porunca şi rên„duiala aceasta să ne faci scire. Aşa făcênd mila „prea puternicului Dumneḑeu să fie cu prea Cucer„nicia ta, pururea rĕmênênd al Cucerniciei tale de „tot binele voitor. S'au dat în Sibiiu, Gedeon Ni„chitici, episcop neunit.

„Se face scire iubirilor voastre de Christos, pre„cum s'au logodit cutare fecior de ani.... din cutare „loc..... cu cutare fată.... din cutare loc.... de „scie cineva rudenie sau altă împedecare să arăte.

6.) Fii de grăniţeri se ţin în evidenţă şi nu le este ertat a se depărta sub nici un titlu.

Nro. 122.

Cucernice V. protopoape Chir George nouĕ prea iubite!

„Prin aceasta însciinţăm precum am primit dela „Înaltul crăescul guvern un milostiv intimat din 7 „Septemvre Nro. 2265, în care arată înţelegerea sfa„tului curţii celui ostăşesc, precum feciorii militarilor

streze în contra limbei armatei comune, și astfel s'a adresat către ministrul de honvedi cu rogarea, ca voluntarilor maghiari să li se permită depunerea esamenului de ofițer în reservă în limba maghiară. O pretensiune lipsită de ori ce basă legală. Față de curentul șovenistic de astădi resoanele însă nimic nu valorează. S'a sulevat aceasta cestiune între tinerimea universitară, a trecut prin pressa în societatea maghiară, și lucru firesc, că a trebuit să ajungă și în parlament.

Deputatul Ludovic Meszlényi în ședința de Sâmbătă i a adresat ministrului de honvedi o interpelațiune, și ca cestiunea să se poată desvolta într'o formă și mai celebră, interpretările false și restălmăcirea respunsului ministrului Fejérvári, ce l'a dat deputațiunei universitarilor se înțelege, că n'a putut se lipsească nici de astădată. Ministrul Fejérvári a respuns acestei interprelări în ședința de Luni între cele mai escentrice întreruperi din partea stângei estreme, constatând totodată un adevăr, ce pentru noi este cu atât mai de valoare, pentru că se constată de un ministru, despre care — precum însuși accentuază de repetite ori, — trebue se presupunem, că vorbesce basat și în deplina cunoscință de causă, adecă adevărul, că între maghiari se află a g i t a t o r i contra bunei ordine și în consecuență dară, contra legilor fundamentale ale statului.

Delegații români pentru negoțierile vamale cu monarchia noastră au sosit la Viena. Cumcă negoțierile s'au început din nou e fapt, dar că ce resultat vor avea și de astădată negoțierile e o cestiune de tot problematică. Atât foile din Viena cât și cele din Pesta — cari odinioară din frase fulminante, eșite din o îngânfare nebasată nu înceta — au început a slăbí mult din tonul amenințătoriu, acum 'și esprimă temerile, că nici de astadată nu va succede încheerea convențiunei, noi însă să sperăm, că aceasta stare atât de desastroasă intereselor noastre industriale va înceta, și se va restabilí starea pacinică de mai nainte, dar totodată să-și aducă aminte domnii, cari amenința prin frase goale că: *A nagy hang, még nem erő.*

Referitoriu la visita regelui și reginei României din Berlin „Morning Post“ atribue acestei visite și un scop politic. Atâta este fapt, că regele Carol cercetând pe cancelariul Bismarck, a sulevat și posiția României pentru un eventual resbel oriental, la ceea ce dl Bismarck i-ar fi dis că: *Germania se va opune ori cărei încercări, care ar putea compromite întregritatea teritoriului și independența României.*

Negoțierile cu România.

Diarul „Egyetértés“ în Nr 83 publică sub acest titlu următoarele:

În dilele acestea eară se vor începe negoțierile vamale cu vecinii nostri români. Delegații, cari în afacerea aceasta se așteaptă la Viena, ne interesează chiar și din punctul de vedere al individualității lor. Delegații nu sunt acei oameni de specialitate, cari cunosc referințele speciale de industrie ale României și cari la tacsarea vamală a articulilor de industrie ar fi chemați a precisa interesele lor, ci Sturdza (?) și Aurelian vor representa de astădată România la pertractările vamale.

Părerile politice ale lui Aurelian ne sunt cunoscute. Aurelian e directorul unui institut de agricultură, e cel mai energic luptătoriu al politicei vamale autonome și e agrar moderat. Lucrarea lui pe terenul literar încă e considerabilă. Nu de mult a eșit din peana lui în o revistă economică din România un articlu referitor la încheierea convențiunei vamale dintre Austro-Ungaria și România, în care își desvoaltă părerile sale referitoare la acest obiect.

După părerile dênsului, ce privesce importul de vite, Austro-Ungaria trebue să cedeze pretensiunilor României, deoarece consumul din Austria reclamă inevitabil esportul vitelor cornute din România. Mai departe, accentuând necesitatea desvoltării industriei în patrie, și-a esprimat convingerea, că proprietarii români nici când nu vor pretinde favoruri, cari să fie în defavorul desvoltărei industriale.

Când dară guvernul român lângă Sturdza a delegat pe Aurelian, tot deodată a indigitat, că România deocamdată cel mai mare pond îl pune pe aflarea modalităților în ce privesce esportul vitelor, și că cestiunea aceasta sperează a o vedé resolvită prin persoana lui Aurelian. Delegarea lui Aurelian doar mai poate avea și acel scop secundar, că dându-se ocasiune apărătorului aprig a politicei vamale autonome a cunoasce la masa verde, greutățile cari se vor aduce contra validitării părerilor sale, se va reîntoarce în patria sa mai transingent de cum a fost, când a plecat către Viena.

Învoirea în privința importului de vite, a fost dela începutul negoțierilor în continuu punctul cardinal al pertractărilor vamale. Învoirea aceasta numai în acel cas se poate efeptuí, dacă interesele economice ale Ungariei se susțin nevătémate. Noi totdeuna am fost amicii politicei convenționale, dar nu voim convențiunea cu ori ce preț. Noi privim starea aceasta, pe lângă tarifă autonomă, ba chiar și rĕsboiul vamal ca atare, mai rentabil pentru noi, decât o convențiune în defavorul intereselor nostre. Prin urmare avem temeiu de a fi atenți, că ce ascund delegații români sub togele lor.

Industria întinsă a Austriei își deplânge și acum piețele perdute din România. Și într'u adevĕr, de când cu rĕsboiul vamal, a perdut din teritoriu. Din rapoartele mai recente ale consulilor, se poate vedé, în ce măsură mare răpesce industria germană dela Austria piețele române. Intensivitatea acestei răpiri se va mărí prin convențiunea încheiată de curênd între Germania și România. Prin această convențiune vamală mai mulți articoli, cari în amêndouĕ statele se bucură de o trecere mai mare s'au pus în o stare escepțională. Și din contra, acei articoli tocmai cari privesc, pe Austria și pe Ungaria mai de aproape s'au reservat tarifului autonom. Așa s'a susținut din nou vama esorbitantă a tarifului autonom pentru lemnele de clădit, pei în stare crude, pălării dure etc. cu un cuvênt pentru acei articuli de vêndare, cari din Ungaria se transportau în România în măsură foarte considerabilă. Mai departe s'a urcat vama prin intervenirea Germaniei asupra hârtiei, productelor de lână, peilor crude, sticlă, mobile ș. a. respective asupra acelor articuli, cari iarăși privesc industria austriacă, și împarte și pe cea ungară, pe când pentru Germania asemenea articuli sunt cu totului indiferenți, fiind că pentru dênsa nu formează obiect de import.

Guvernul român pune mare preț pe esoperarea acestui succes. În motivarea convențiunei vamale dintre Germania și România, România accentuează mai presus de toate aceste producte, ca pe unele, cari pentru România sunt foarte importante și cari sub acest scut puternic de sigur vor lua o desvoltare îmbucurătoare. Resonarea aceasta a guvernului român nu e numai o laudă vană. Abia e un an, de când își practisează România politica vamală națională și se și arată urmări considerabile. Consulul austro-ungar din Bucuresci în împărtășirile sale cele mai noauă, accentuează grabnica lățire a industriei naționale române. În luna trecută s'a înființat o fabrică de funării, pentru producerea acelor articuli, cari înainte de aceasta — după cuvintele consulului — „se importau esclusiv din Transilvania.“ Mai observă și aceea, că fabrica s'a ridicat prin unii industrieși din Brașov și Sibiiu. Tot acum s'au înființat o fabrică de săpun și luminări în Bucuresci, articuli, cari se transportau tot din partea industriei maghiare.

Considerând convențiunea germano-română și motivările convențiunei din partea guvernului român, abia ne putem închipuí cu ce propuneri vin delegații României la Viena, pe lângă cari ar fi posibilă încheierea convențiunei. Consulii nostri prin rapoartele lor descriu stagnarea comerciului României cu colori destul de vii. Toți constată decăderea esportului și crescerea importului, așadar o mare diferință între esport și import. Mai accentuează, că comerciul de acolo e în o stare decădută și abia se poate lipsí de favorabilul credit austriac. Legăturile de comunicațiune mai nouă, sunt mai puțin favorabile și procurarea negoțurilor strĕine e împreunată cu mai mari greutăți. Întru cât vor corespunde adevĕrului rapoartele sinistre ale consulilor, nu scim: dar dacă și sunt adevĕrate, o împregiurare le detrage mult din valoare. Se susține adecă, că pe lângă toată starea cea critică, falimente mai însĕmnate nu obvin. Dacă susținerea aceasta e adevĕrată, atunci starea comercinlui totuș nu va fi așa de deplorabilă.

Reasumându-le toate aceste, trebue să credem, că negoțierile vamale și acum tot așa de puțin vor duce la scop ca și până acum. Austria și Ungaria nu-și pot sacrifica interesele agricole industriei, cu atât mai puțin nu, pentru că favorurile, ce intenționează România a le face industriei noastre, atât sunt de neînsemnate, că însuși industriești nu pot și nici nu vor poftí un adevĕrat sacrificiu. Acestea sunt însĕ numai considerante economice. Mai mare periclu ar amenința însĕ interesele noastre economice, dacă la încheierea convențiunei s'ar lua în considerare și motive politice. Ne temem de aceasta și nu fără cau-ă, pentru că interesele economi e ale Ungariei, totdeuna au fost osândite a se considera numai de spusa marilor interese politice.

Adunarea generală a institutului de credit și economii „Albina.“

Sibiiu, în 29 Martie, 1887.

A XIV adunare generală ordinară a institutului de credit și de economii „Albina“ în Sibiiu s'a ținut adi.

Au participat 29, acționari cari au representat 464 acțiuni cu 186 voturi.

S'au cetit raportul Direcțiunei, bilanțul anului 1886 și raportul comitetului de supraveghiare, ce se publică mai jos.

După cetirea acestora, adunarea generală, dând Direcțiunei pentru anul de gestiune 1886 absolutoriu, la propunerea dlui protosincel Nicanor F r a t e ș i u votează cu unanimitate atât Direcțiunei cât și corpului oficialilor Institutului mulțămită protocolară.

Profitul anului 1886 se decide a se împărți în modul următoriu (— conform. propunerei din raport).

Suma de 1228 fl. 40 cr. destinată pentru scopuri de binefacere s'au decis a se împărți în modul următoriu:

1. Asociațiunei transilvane pentru scoala civilă de fete	fl.	600.—
2. Reuniunei femeilor române din Sibiiu pentru scoala elementară română de fete	fl.	200.—
3. Reuniunei române de cântări din Sibiiu	fl.	100.—
4. Înființândei reuniuni de agricultura română din comitatul Sibiiului .	fl.	100.—
5. Reuniunei pentru înfrumsețarea orașului Sibiiu	fl.	25.—

„a graniței fără scirea și căpĕtata îngăduință a reghi„menturilor din locurile sale, o parte se duc la scoalele „provințialicesci, alții primesc slujbile orășesci și prin „provincie încoace și încolo rătăcesc, fiindcă acest „fel de chip de a sa voiă iaste a umbla în potriva „rânduelii militării a graniței și prin prea bunul „regulament se ține și se păzesce, ca cei-ce sunt „băgați în catastihul militar fără scirea reghimenturi„lor mai vêrtos afară de prin prejurul seu se nu „îndrăsnească nime la slujbă a se da, nice în scoală „a merge. Pentrucă și prea Osfințitul crăiasca sa mă„rire prin milostivul seu dicret dela 2 Julie anul „curinte, care au poruncit și au oprit ca nimenea să „nu îndrăsnească pe feciorii militarilor granitii fără „căpĕtată slobozenie a reghimenturilor nice la slujbă „nice la scoală a primi. Prin puterea dară acestui milos„tiv intimat tare poruncesc aceasta la toți preoții, „dascălii și parochienii din protopiatul vostru să „vestesci ca pe feciorii militarilor granitii nici la slujbă „nici la scoală a se primi fără căpĕtata slobozenie „a reghimenturilor să nu îndrăsnească; și precum „aceasta așa am primit așa va urma să ne însciin„țezi. Așa făcênd, mila Prea puternicului Dumnezeu „să fie cu prea cucernicia ta. Pururea rĕmâind al Cu„cernicii tale de tot binele voitor, Gedeon Nichi„tici, episcop.

7.) Între mijloacele pentru propagarea unirii românilor cu scaunul Romei, se numeră și greutățile, pe lângă care cei trecuți la unire puteau să se reîntoarcă în sinul bisericei ortodocse rĕsăritene. O atare greutate este și esamenul de șase săptĕmâni, care trăbuiau să-l facă la preotul unit.

Facerea a tot feliul de greutăți din partea regimului catolic, pentru cei-ce voiau a se întoarce în sînul bisericei ortodocse, s'a arĕtat în interesul unirei cu atâta mai de lipsă, cu cât cu restituirea erarchiei bisericii române ortodocse din Transilvania după o întrerupere de 83 ani prin așezarea de episcopi mai întâiu sêrbesci la Sibiiu, românii ortodocsi începură a se reculege și biserica lor a se consonlida și fără atari greutăți și terorisări din afară ușor s'ar fi putut întêmpla ca toți românii să se reîntoarcă la biserica veche și unirea să se pericliteze și nimic să se aleagă din lucrările forțate de mai multe decenii.

În cele următoare reproducem două ordinațiuni, privitoare la acest esamen prescris.

Nro. 14.

Prea Cucernice între preoți Chir George nouĕ prea iubite!

„Te însciințez precum înălțatul crăesc guvern „prin milostiva sa poruncă dela 22 Iulie anul curinte „întemeiat prin milostivul dicret dela 26 Julie bine „au voit a porunci ca întru starea unirei foarte să „se priveghieze, ca dela legea cea catolicească nime„nea fără de esamen adecă fără învĕțătura cea de „șase săptĕmâni la alte legi să nu mearga, nice să se „primească, că foarte se vor pedepsí cei ce vor face în „potriva acesteia; pentru aceea ve poruncesc, ca sin„guri așa să urmați și preoților așa a urma să porun„cesci, că într'alt chip tare se vor pedepsí; așa făcênd „mila prea puternicului Dzeu să fie pururea cu prea „Cucernicia ta, pururea rĕmâind al prea cucerniciei „tale, de tot binele voitoriu. Sibiiu, — Gedeon Nichi„tici, episcop neunit al Ardealului.

Altă ordinățiune, privitoare la esaminarea de șase săptĕmâni, în care se înfrânează unele abusuri în privința tacsei, ce luau preoți uniți.

Nro. 651.

„Crăescul guvern în rescriptul seu din 30 Decem„vrie Nro 11,873 anul trecut ne-au arĕtat, cumcă prea „Osfințita mărire prin dicretul seu din 23 Noemvrie „anul trecut, au poruncit, ca de acum înainte preoții „cei uniți pentru facerea esamenului de șase săptĕ„mâni numai atuncea să aibă plata orânduită, când „ar voí a face întreg satul sau vr'o câțiva oameni „la olaltă, când ar faee vr'un esamen și l'ar chema „ei la satul seu, altmintrelea unul singur să facă la „preotul locului fără nici o plată, care prea înaltă „rânduială ți se însciințează. Sibiu, 13 Decemvrie, 1786. „De tot binele voitor Gedeon Nichitici, episcop neunit „al Ardealului. (Va urma.)

6. Reuniunei pompierilor din Sibiiu fl. 25.—
7. Reuniunei române de cântări și de gimnastică din Brașov . . . . . fl. 100.—
8. Reuniunei pentru înfrumsesața-rea orașului Brașov . . . . . fl. 25.—
9. Fondului studenților miseri în Blaș . . . . . fl. 53.40

Cu privire la punctul 4 din program adunarea ficsează prețul marcelor de presența pe anul 1887 cu câte 5 fl.

Purcedêndu-se la alegerea membriler de Direcțiune se realeg d. d. Iosif Sterca Șuluț din Sibiiu și George Pap din Băsesci, — eară în locul membrului reposat Constantin Popasu, domnul Ioan G. Ioan din Brașov

Raportul anual
pro 1886 al direcțiunei institutului de credit și de economii „Albina.“

Onorată adunare generală!

Crisa generală economică, carea de câțiva ani durează în patria noastră, precum se scie s'a mai pontențat în anul trecut prin resboiul vamal, erupt pe neașteptate între statul nostru și între vecina România, în urma căruia industria și comerciul pieților noastre, avisate absolut mai numai la România, au suferit o lovitură, pe carea nici pe departe nu o au putut paralisa: nici mesurile paliative, luate momentan din partea publicului, nici intervențiunea statului, ci a produs o stagnațiune aproape totală, și încă nu numai pe terenul industrial și comercial, ci chiar și cu privire la productele agronomului, care în urma resboiului vamal, fiind scutite de ori ce concurență din partea României, se credea, că vor lua un avênt spre bine.

Astă situațiune regretabilă a avut influința sa naturală și asupra afacerilor Institutului nostru, cari se estind peste întreg teritoriul cel mai de aproape atins, și care își are filiala sa în Brașov, — localitatea carea mai mult sufere în urma acestei calamități.

Din aceste cause, mai în întreg anul ne-am luptat cu abundanță de numerar, și pentru ca să paralisăm în câtva perderea la interesele depunerilor, cari în urma încrederei publicului au crescut în mod îmbucurător, — am fost necesitați să înlocăm sume considerabile în hârtii de valoare, cari deși sunt de cele mai sigure, în parte, în urma situațiunei politice, la finea anului au avut curs mai mic decât la cumperare; ear o parte a numerariului am elocat-o la alte institute de bani.

Tot din aceste cause am fost necesitați să acordăm debitorilor la achitarea intereselor și anuităților mai multe respirii decât de regulă.

Cu toate acestea suntem în plăcută posițiune de a Ve raporta, că afacerile noastre, deși nu în mesura, în care am fi dorit, dar în general tot au progresat; ba spre ușurarea clientelei noastre am introdus și unele reforme, cari în viitor credem, că vor produce frupte mănoase în toate privințele.

Astfel, ca se putem reduce și noi etalonul intereselor la împrumuturile hipotecare, am sistat emiterea scrisurilor fonciare cu 6% înlocuindule cu de celea cu 5% și în consecență: dela 1 Ianuariu a. c. încoace se acordă și împrumuturile noastre hipotecare mai ieftine cu 1% interese.

Vêdênd mai departe, că clasa cea mai lipsită a țeranilor, deși laborioasă și soiidă, pentru puținetatea hipotecei sale, nici chiar dela institute create anume pentru micii proprietari, nu poate obține împrumuturi, ci este lăsată pradă usurarilor și prin asta espusă deposedării sigure, ne am coborît cu minimul capitalului ce împrumutăm pe hipotecă, până la suma de fl. 100, ceea ce pentru institut nu poate aduce mai nici un folos, pentrucă venitul acestor împrumuturi mici abia acopere spesele de administrațiune; dar ca după putință să salvăm de proletariat o parte considerabilă a agronomilor nostri — pentru cari cu deosebire este întemeiat acest institut — aducem și acest sacrificiu.

De altă parte la împrumuturile mai mari, dela fl. 10,000 în sus, am adaus la timpul de amortisare 10 ani, încât astădi, această clientelă a noastră după plac poate alege între periode de amortisare de 10 20 sau 30 de ani.

În fine am întrodus și ramul de împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară, și după toate acestea înlesniri, devenind superfluu ramul creditelor ficse, — l'am sistat.

Nainte de a purcede la presentarea bilanțului, ne permiteți să ne împlinim o tristă datoriă, când Ve aducem la cunoscință reposarea Domnului membru de Direcțiune și delegat la filiala noastră din Brașov, Constantin Popasu, urmată la 26 Decemvre 1886, carele cu zelul neobosit și vastele sale cunoscințe comerciali ne-a făcut cele mai bune servicii, și a Domnului George Mocsonyi de Foen, urmată la 27 Faur a. c. carele ca membru al ilustrei familie de Mocsonyi a fost unul dintre fundatorii cei mai zelosi și mai valoroși ai acestui institut.

Suntem convinși, că suntem interpreții fideli ai Dvoastre, când propunem: ca onorata adunare generală să dea espresiune prin sculare durerei sale pentru perderea acestor doi bărbați și la rîndul seu să o eterniseze aceasta și în procesul verbal de astădi.

(Va urma)

Varietăți.

* (Deputat sinodal.) În cercul XII al Clușului de deputat sinodal este ales redactorul acestui diariu, Dr. Remus Roșca.

* (Distincțiune). Maiestatea Sa împăratul și reg. apos. s'a îndurat a conferí dlui colonel c. reg. Teodor Seracin crucea cea mare de contur al ordinului francisc-iosefin.

* Conferența electorală a partidului liberal sêrbesc este convocată la Sentomaș pe Marți în săptămâna Pascilor.

* Serviciu pompos s'a oficiat Duminecă la metropolia din Bucuresci de I. P. S. S. metropolitul primat, încungiurat de înaltul cler, cu ocasiunea de aniversare a proclamărei regatului. La acest act sărbătoresc au asistat ministrii și multe persoane înalte Tot-odată s'a trimis de întreg consiliul de ministrii telegrame de felicitare M. S. regelui.

* (Întronisațiunea.) Prea Sânției Sale Părintelui Episcop nou-denumit al Vêrșețului Nectarie Dimitrievici, s'a îndeplinit în biserica catedrală din Vêrșeț în Joia trecută după programul statorit mai nainte.

* Procurorul reg. Adolf Kenyeres din Brașov e numit președinte la tribunalul din Bistrița.

* Academia Română a ținut Sâmbătă o ședință plenară publică sub președința prințului Ioan Ghica.

D-nu Hajdeu a cetit o interesantă dare de seamă asupra stărei lucrărilor „Marelui Lexiscon“, cu care este însărcinat.

P. S. S. Episcopul Melhisedec al Romanului a dat cetire unei foarte frumoase disertațiuni, asupra activității spirituale și literarare a înaltului cler românesc în secolul al XVIII-lea, căruia se datorește în mare parte învierea limbei românesci, prin traducerea și tipărirea a o mulțime de cărți bisericesci și profane, lucrare colosală întreprinsă de fericitul metropolit al Ungro-Vlahiei Grigorie al IV lea și dusă până în capăt de ucenicii sei episcopii Cozma, Cesarie și Filaret.

Membrii Academiei a felicitat cu căldură pe iluștrii lor confrați pentru eruditele lor disertațiuni, după care ședința publică s'a ridicat.

* (Conferința păr. D. Radu la Ateneu.) „Epoca“ scrie: Aseară era anunțată la Ateneu conferința asupra „Inteligînței“ de dl Dimitrie Radu, preot uniat în serviciul misiunei papistașe din capitală.

Dela oara 7½ un public numĕros umplea literalmente sala; la rêdul seu popa Radu venise cu mult mai înainte de oara ficsată și luà loc pe estradă înconjurat de o falangă de credincioși d'ai sei. Apariția misionarului a fost semnalul unui sgomot asurditor: strigăte glumețe curgeau ca ploaia, un piano hodorogit aflat în sală rĕsuna, când o polcă, când un staier nemțesc, amestecându-se cu hohote de rîs!..

Unii din asistenți iubitori de pace povățuiau pe dl Radu să părăsească sala spre a nu se espune mai mult rîsului lumei. Discipolul lui Loyola însĕ cu aceea îndărătnicie caracteristică a scoalei jesuitice, declară, că nu va părăsí sala fără intervenția autorității.... După care, lămpile încep a se stinge de către asistenți și sgomotul atinge culmea.

În sfêrșit pela oara 8½ dl C. Exarch vice-președinte al Ateneului își face întrarea în sală urmat de câți-va membri.

Publicul aclamà biuroul Atheneului, liniștea se restabilește un moment și dl Exarhu, îndeamnă publicul, prin câteva cuvinte bine simțite, ca pentru respectul libertății tribunei Atheneului să lase a se ține conferința, remêind să aprobe sau să desaprobe ideile, ce se vor espune.

Auditorul rĕspunde prin câteva glasuri tunătoare, că respecta tribuna și ar fi bucuros să asculte pe ori-cine, dar aci nu e vorbă nici de sciință nici de religie ci de o cestiune de naționalitate. E o desfidere naționalității noastre.

Sute de voci strigau: așa e! afară papistul, n'avem trebuință de filosofia jezuitică!..

Între acestea popa Radu se aruncà pe tribună și încearcă să provoace simpatie auditoriului strigênd, că e filiu de român: La care mulțimea respunde într'un glas: român și jezuit nu se poate!

Vociferările îngroditoare urmează mai bine de o jumĕtate de oară, amestecate cu șuerături și sgomotul devine infernal, ne mai fiind cu putință a audi ceva.

În cele din urmă popa Radu convingêndu-se, că încercarea sa e zadanică, părăsește tribuna în mijlocul strigătelor: la Bărăție, la Cioplea, ai unde propune învĕțătura papistă!...

După plecarea misionanarului papist, lumea se retrage în cea mai deplină liniște.

Ori cât ar fi de regretabile asemenea tumulturi într'un templu al științei, nu putem deplânge în destul sumeția acelora, care nu respecta simțemêntul public al unei țĕri.“

* (Conchemarea reservistilor.) Reservistii vor fi conchemați în anul acesta pe 18 Aprilie st. n. Esercițiile de arme vor ține 13 dile și pentru ofițerii în reservă 28 de dile. La aceste eserciții vor trebuí să ia parte ofițerii și soldații reservisti, cari au fost împedecați de a lua parte la eserciiile din anul trecut.

* (Diuariu nou.) „Românul“ aduce scirea, că se vorbesce despre înființarea unui nou diuar întitulat Țara veche, sub conducerea d-lui N. Blaremberg.

* Eserciiile de arme ale honvedilor vor dura 35 de dile și se vor conchema toți honvedii din anii 1880, 1882, 1884 și 1885; apoi ofițerii, cari au păsit la finea anului trecut din starea de ofițer de reservă la ofițeri în stare de concediu la honvedi; aceia, cari din vr'un motiv n'au luat parte la eserciiile din anul trecut, precum și aceia, cari nu sunt obligați, dar au să facă eserciiul negligat și cari n'au luat parte destul de des la eserciii.

* (Resvrătire.) Mulți dintre cardinalii și prelații curții papale s'au arătat nemulțămiți față cu intențiunea Papei de a numí de secretar de stat pe monseniorul Galimberti. Ei dic, că nu poate să ocupe postul acesta un frondeux liberalisător, — după cum îl numesc ei pe Galimberti, — deoarece n'a fost mai întâiu nunțiu și n'a primit purpura. Papa le-a arĕtat meritele lui Galimberti pentru pacea bisericei în Germania, și a protestat contra amestecului în drepturile sale suverane. Monseniorul Galimberti va rĕmânè în Berlin până după terminarea desbaterilor din Camera seniorilor asupra proiectului de lege eclesiastică.

* Cu ocasiunea serbărei jubileului de 50 de ani, al părintelui Episcop I. Popazu, se vor trimite din Brașov două deputațiuni pentru felicitare. Prima deputațiune este din partea bisericei Sf. Nicolae, compusă din d-nii: ppresbiterul I. Petric, parochul V. Voina, mireni: I. Lenger, Sterie Stinghe, I Almășan, Stinghe Găburașul, Anton Purcărea și directorul St. Iosif; a două din partea bisericei din cetate compusă din d-nii, părintele B. Baiulescu și C. Popazu jun.

* După cum se scrie din Cernăuți către „Familia,“ circulă faima, că clerul înalt împreună cu boerimea vrea să scoată la lumină un diar politic românesc în Cernăuți.

* (Băile dela Ocna-Sibiului). În curênd au să se înceapă lucrările pentru repararea băilor dela Ocna, care lucrări vor costa 29,000 de florini, și vor dura doi ani. Începutul are să se facă cu construirea unui drum dela linia ferată până la băi și lacul Tőköly. Apoi se vor construí 50 de cabinete nouă, un pavalion pentru așteptare, unul pentru joc și altul pentru musică; pe colina de lângă băi se vor indica două gloriete de fier; locul se va curăți pe de margini și se vor face și alte lucruri mai mici. Fără îndoială că în chipul acesta, bunul fiind împreunat cu frumosul, băile dela Ocna se vor ridica foarte mult, așa că de concurență altor băi, puțin va avea a se teme.

* (Bani mărunți de cheltuială.) — Un băiat în vêrstă de 11 ani a câștigat într'o loterie suma de 120,000 franci în aur. Acest norocos este Alecsandru, fiul regelui Milan al Sêrbiei. Suma câștigată a întrat în cutia tinĕrului principe.

* La espositiunea universală, ce să va ține în 1889 la Paris, guvernul român încă e hotărît a participa.

* (Rĕsbunarea unei maimuțe.) — Se scrie din Modjokerto: Fostul mașinist dela rafinăria de zăhar: *Regele Wilhelm* II, a murit în urma unor muscături ale unei maimuțe, cari i-au fost făcute în condițiunile cele mai ciudate. El avea o maimuță, care se obicinuise a bè în fie-care di un păhăruț de rachiu. Acum cât va timp voi să se desfacă de acest animal și-l dete unui amic al seu. Cu toate aceste maimuța găsì mijlocul de a scăpa de trei ori pentru a vení la vechiul seu stăpân. Acesta hotărì atunci s'o otrăvească, și-i pregătì ca de obiceiu păhărutul de rachiu punênd în el otravă. Maimuța, mai nainte de a bè, mirosà rachiul, păru a înțelege, că stăpânul ei i-a pus ceva rĕu înlăuntru și înfuriindu-se, aruncà păharul jos; apoi se aruncà asupra stăpânului seu, îl apucà cu dinții de mână și îl muscà de mai multe-ori până la os. Mașinistul a murit după trei luni de rănile făcute de această inteligentă maimuță.

* (Bibliografic) „*Scoala și Familia*,“ foaie pentru crescere și învĕțămênt cu 1 Aprilie întrând în al doilea an al esistinții sale; deschide nou abonament și anume pentru monarchia noastră 3 fl. pe întreg anul; 1 fl. pe o jumĕtate de an; 75 cr. pe un patrar de an. — După cum se poate vedè prețurile sunt foarte bagatele față de prețiosul material, ce se publică în această foaie, avênd escelenți colaboratori. — Atragem deci atențiunea învĕțătorilor nostri. Abonamentele se fac la Nicolae Oancea, învĕțător la scoalele capitale din Brașov.

Scopul și modul propunerei limbei materne în scoalele poporale.

(Încheiere.)

Eserciţiile stilistice încă se încep de timpuriu. Primele eserciţii de feliul acesta constau din reproducerea verbală și în scris a pieselor tractate în scoală, din deprinderea elevilor de a forma ḑiceri scurte și a le amplifica, verbal și în scris, în deprinderea a-și esprima cunoscinţele câștigate despre fiecare lucru, cu ocasiunea eserciţiilor intuitive.

Pentru ca elevii sĕ poată reproduce o piesă, aceasta trebue tractată și esplicată în modul, cum s'a arĕtat la deprinderile în eetire. Se va face apoi o analisă logică a piesei, se va analisa și cu privire la deprinderile gramaticale și ortografice, apoi se vor căuta cuvintele mai însemnate din piesĕ, în jurul cărora se grupează cuprinsul piesei, aceste cuvinte se vor scrie pe tablă și apoi cu ajutorul lor se vor face încercări a reproduce cuprinsul piesei în mod cât se poate de apropiat de modul espunerei din carte. Aceasta se va face atât verbal cât și în scris. Se înţelege, la început se vor tracta piese scurte și ușoare, mai apoi se vor alege piese și mai lungi și mai grele după gradul de înaintare al elevilor. Mai târḑiu se va reproduce cuprinsul pieselor și liber, fără de ajutorul cuvintelor scrise pe tablă. Se vor face mai departe eserciţii de a transcrie poesiile în prosă și deprinderi de teme libere. Ca teme libere pot serví la început scrierea de mici epistole, apoi după modelele din carte elevii se vor deprinde și ei a descrie diferite obiecte sau animale, vor scrie mici istorioare și naraţiuni tot după modele, adecă imitând. Făcânduse astfel de imitaţiuni cât de des elevii vor fi în stare a scrie despre toate cele ce au învĕţat, adecă se vor deprinde a esprima corect verbal și în scris tot ce ei cugetă sau cetesc.

Fiindcă elevii scoalelor poporale, după absolvarea acestor scoale întră în viaţa de toate ḑilele, este neapĕrat de lipsă, ca ei sĕ se obicinuiască cu deosebitele epistole, obligaţiuni, contracte, cuitanţe etc adecă cu actele oficiale și publice, cu cari vor avea de a face în viaţă De aceea în anii din urmă ai scoalei poporale și mai ales în cursul complementar acestea vor forma obiectul deprinderilor stilistice, esplicânduli se necesitatea și folosul lor, apoi modul cum trebuesc compuse și esercitându-se elevii a cumpune și ei astfel de acte.

Deprinderile gramaticale, ortografice, și stilistice nu se vor face separat, ci în legătură unele cu altele. În clasele cu mai multe despărţĕminte ele servesc totodată și de ocupaţiune pentru despărţĕmêntul, cu care învĕţătorul nu se ocupă inmediat.

Cel mai bun conducător al învĕţătorului pre calea lui cea grea este de bună seama esperinţa. Ce ar fi însĕ, dacă fiecare învĕţător ar fi avisat a-și câștiga cunoscinţele de lipsă, și mai ales cele metodice, din esperinţă proprie? De aceea s'au înfiinţat în toate părţile reuniuni învĕţătoresci, ca convenind unii cu alţii învĕţătorii sĕ și comunice unul altuia esperinţele câștigate într'o parte sau într'alta și sĕ înveţe unii dela alţii. Cu toate acestea nici în adunările reuniunilor nu se poate face încă destul în aceasta privinţă și ceeace se face, se face într'un cerc mic. De ce se nu se facă aceasta și într'un cerc mai mare, prin foi? Învĕţătorul totdeauna sĕ 'și noteze esperinţele câștigate și apoi sĕ le comunice colegilor sei, ca astfel învĕţând unii dela alţii din ḑi în ḑi sĕ ne pérfecţionăm, din ḑi în ḑi sĕ pășim tot mai înainte pre calea crescerei și luminării neamului românesc. *I. P.*

Loterie.

Mercuri în 30 Martie 1887.

Sibiiu: **41 64 29 15 52**

[1570] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de classa a III-ea Buninginea, în protopresbiteratul Abrudului pre basa ordinăţiunei Vener. Consistoriu archidiecesan Nro. 569 B. se escrie pentru a treia oară concurs, cu termin de 30 ḑile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu doauă încăperi, șopru și un grașd.
2. Una grădină de legume, folosirea cimiteriului, și a unui fĕnaţ de un cărucel de fĕn.
3. Stolariul dela funcţiuni, și anume:

a) dela boteḑul de case 20 cr.
b) dela cununii 3 fl.
c) dela înmormântări până la 7 ani 1 fl., dela 7—20 ani 3 fl., ear dela 20 de ani în sus, după classe, classa primă plătește 6 fl. classa a II-a plătește 5 fl. eară class'a III-a 2—4 fl; dela sânţirea apei câte 50 cr.; dela maslu 1 fl. apoi venitele dela cununa anului și boteḑului Domnului, precum și dela molitvele de preste an, care toate computate la olaltă, dau un venit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-și așterne petiţiunile instruite conform „Statutului organic și Regulamentul pentru parochii," la subsemnatul oficiu protopopesc, până la terminul mai sus indicat.

Abrud, în 24 Februare, 1887.

Oficiul protopresbiteral, gr. ort. al Abrudului.

În conţelegere cu comitetul parochial din Buninginea.

Ioan Gall,
protopresb.

Nr. 141 [1568] 2—3

CONCURS.

În urma concursului escris în sensul ven. resoluţiuni cons. ddto 25 Octobre 1883 Nr. 3496 B. pentru ocuparea postului de capelan în parochia Socet cu filiile Poiana-rechiţelii și Runcu-mare ne insinuându-se nici un concurent, prin aceasta se escrie din nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român."

Salariul împreunat cu acest post este 300 fl. v. a. în bani, ori în naturale dela popor.

Cei ce doresc a reflecta la acest post, vor avea a-și așterne suplicile lor de concurs instruite conform prescriptelor regulamentului în vigoare la subscrisul în terminul deschis.

Deva, la 23 Februariu, 1887.

Pentru comitetul parochial
Ioan Papiu,
protopresb.

Ca se putem avea totdeauna

Legume

proaspete, fine, gustoase și hrănitoare trebue ca sĕ le scim cultiva. — Îndrumare dă cartea „**Despre legume,**" unica în limba română, carea se capĕtă *franco* dela **Nicolau Avram** din Totvaradia (Totvárad), trimiţindu-i se **60 cr.** cu asemnata. [1567] 2—3

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadișul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.09
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Haşfaléu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	—	—	—
Timiș	2.53	—	—	—
Predeal	3.28	—	—	—
Bucuresci	**9.35**	—	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.30	—
Predeal	—	—	1.14	—
Timiș	—	—	1.45	—
	—	—	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfaléu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadișul ung	7.52	6.21	—	8.36
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	8.05	12.36	12.46
Teiuș	8.59	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	2.40	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.22	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	4.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.31	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.48	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 31 Sibiiu, Sâmbătă 21 Martiu, (2 Apriliu.) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1887, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată ceti.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfîrşeşte cu ultima Martie 1887, sĕ-şi înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei *).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei fâşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 20 Martiu, 1887.

Înainte de a trece la ordinea ţilei peste noua agitaţiune pornită contra armatei comune de cătră junimea studioasă dela universitatea din Budapesta, ne ţinem de datorinţă a lumina încă unele puncte interesante, cari ni se par a merita o discusiune oare-care, mai ales după ce ministrul de honvedi a vorbit în parlamentul Ungariei, şi acesta a luat la cunoscinţă enunciaţiunile ministrului.

Cetăţenii nostri cunosc pretensiunile tinerilor studenţi dela universitatea din Budapesta. Pe scurt vom reasuma esenţa acestor pretensiuni: S'a cerut adecă, ca voluntarii după împlinirea anului de serviţiu sĕ fie în drept a putea depune esamenul de oficer în limba maghiară, sau acestor tineri sĕ li se conceadă facerea esamenului la honvedi, unde limba de oficiu şi de comandă este cea maghiară. O deputaţiune de studenţi s'a dus la ministru şi a pus vorbă în meritul acestei cause.

Resultatul este cunoscut.

Era adecă vorba, sĕ se pună pe tapet cestiunea armatei comune, care se pare, că nu dă liniste consciinţii unor oameni, despre cari ministrul de honvedi a afirmat, că sunt agitatori cari provoacă nemulţumiri cu scopul de a şi face trecere la alegĕtori în faţa alegerilor, care au sĕ urmeze în vara viitoare. Mult a agitat această cestiune opiniunea publică din Ungaria. Scandelă a fost în ochii oamenilor, de cari a vorbit ministrul Fejérváry — scandelă a fost, dicem, monumentul lui Hentzi şi nu trece ocasiune binevenită, care sĕ nu se esploateze contra armatei comune.

A venit afacerea Janszky, care a degenerat în adeverate încăerări pe stradele din capitala Ungariei. Cestiunea orientală era în cea mai mare ferbere, autoritatea monarchiei era condiţionată dela autoritatea armatei noastre. care este garanţa alianţii noastre cu Germania. În asemenea momente grave opiniunea publică din Ungaria împingea lucrurile spre catastrofă, agitând contra armatei comune.

Autograful împĕrătesc a împrăştiat grijele, şi cestiunea armatei se părea luată dela ordinea ţilei pentru timpuri poate mai bune.

Stadiul de astădi al acestei cestiuni nu mai pune pe nime pe gânduri. Ministul de honvedi a declarat în parlament, că în Ungaria numai oamenii, cari şi-au făcut profesiune din agitaţiuni, şi aceştia sunt şovinistii curentului actual, numai asemenea oameni mai pun în mişcare elementele accesibile scandalurilor şi demonstraţiunilor contra armatei, şi dacă e vorba de acesti oameni, este slusba poliţiei de a-şi face seamă cu ei.

Noi luăm act de aceste enunicaţiuni ale ministrului.

Curentul de maghiarisare a ajuns la un punct, unde a dat de un zid puternic.

Sunteţi niste agitatori, niste şovinisti, a ţis ministru acelora, cari au înscenat demonstraţiunile din urmă contra armatei. Meseria voastră este a agita şi aceasta agitaţiune o faceţi sub masca patriotismului, sub masca dreptului, la care aspirează limba maghiară.

De bună seamă va vení alt ministru, tot om cu tărie sufletească, şi va ţice: Nu umblaţi după utopii cu maghiarisarea elementelor din această ţeară, căci prin aceasta slăbiţi numai legătura dintre noi şi marea maioritate a cetăţenilor, cari nu voiesc sĕ se lepede de firea lor.

Nu condiţionaţi patriotismul dela cunoscinţa limbei unguresci, căci aveţi pilde vii, că cei mai aprigi anteluptători ai naţionalităţilor sunt tocmai bărbaţii lor, cari au crescut în scoale unguresci, şi ne cunosc toate însuşirile noastre bune rele, cum sunt ele, şi le sciu şi apreţia.

Mai pe sus de toate: Nu declaraţi de preoţi ai patriotismului pre acei oameni, cari din predicarea patriotismului au făcut meserie.

Aşa va vorbí aţi mâne fiitorul ministru de culte şi instrucţiune publică, care e chemat sĕ regenereze starea culturală din această patrie.

Aşa va vorbí, de bună seamă aşa va vorbí ministrul de justiţie, şi atunci va face dreptate în ţeară căci: *„justitia fundamentum regnorum."*

Schimbată odată sistema în cele ale cultelor şi ale justiţiei, se va îndrepta şi administraţiunea, şi atunci vom avea pace internă. Şi după a noastră părere numai pacea internă poate fi legătura cea firească, care sĕ lege pre toţi fii acestei patrii.

Revista politică.

Deputaţiunea ungară şi austriacă întîmpină o mulţime de greutăţi pentru de a ajunge la o înţelegere în privinţa cuotelor; căci îndată după ce nunţiul deputaţiunei austriece de cuote a apĕrut, deputaţiunea ungară a pretins, ca cuota specială pentru confiniile militare sĕ se desfiinţeze, deputaţiunea parlamentului austriac însĕ a respins energic aceasta pretensiune şi a declarat totdeodată, că nici nu se va lăsa în desbateri asupra acestei propuneri, de oare-ce misiunea ei este d'a încerca o înţelegere asupra raportului de contribuţiune încă nestabilit cu privire la cheltuelile afacerilor comune ale monarchiei. Confiniile militare şi-au cuota lor stabilită pentru totdeauna şi dacă s'ar încerca schimbarea ei, aceasta s'ar putea face numai printr'un contract între guverne şi s'ar putea modifica numai prin ambele legislative. Ungaria, dacă voesce a-şi ajunge scopul, trebue sĕ urmeze conform acestor indigitări. Afară de diferinţele, ce impedecă esecutarea acestui proiect al deputaţiunei ungare mai sunt încă o mulţime de diferinţe cu privire la cheltuelile comune şi din causa acestor diferinţe cu greu se va putea stabilí în curênd o înţelegere între părţile monarchiei noastre.

La ordinea ţilei sunt şi declarările, ce le a făcut în cameră ministrul de interne al Spaniei. În urma acestor declarări se vede, că Spania cam reservată pâna acum în cestiunile politicei europene, ar trebuí sĕ păşească de acum încolo cu mult mai hotărît, mai ales, căci calea i se arată favorabilă, *fiind relaţiunile puterilor încordate, şi politica europeană în o stare de tot încurcată.* Aceasta stare hotărîtă însĕ o ar putea lua Spania numai dacă în internul ţĕrei ar domní liniscea şi pacea, dar în loc ca sĕ domnească linistea şi pacea, Spania e ameninţată din nou de un resboiu civil. Începutul s'a făcut prin isbucnirea unei revoluţiuni, ce s'a ur-

FOIŢA.

Documente pentru limbă şi istoriă.

(Urmare.)

8.) Ordinăţiunea următoare caracteriseaza timpul mişcărei revoluţionare conduse de Horea.

Nro. 145.

Prea Cucernice protopoape Chir George noue prea iubite!

„Pentru-că datoria fiesce-căruia preot totdeuna „şi mai vêrtos în post, a petrece în parochia sa şi „a îngrijí pentru mântuirea sufletului seu şi a popo„renilor sei, cu pocăinţă şi cu fapte bune, îndreptând „viaţa s'a şi a poporenilor sei, pentru aceea poruncim „prea Cucerniciei tale şi tuturor preoţilor din proto„popiatul vostru la toate satele, singur mergênd sĕ „vestesci preoţilor, ca sĕ păţească parochia sa, în„vĕţênd norodul, ca sĕ fie în linisce, în pace, în „fapte bune creştine, întru ascultarea înaltelor porunci „guvernicesci şi supunerea slăvitei varmeghii şi a „domnilor sei, păţindu-se de tot rĕul, de umblarea „încoace şi încolo, de întâlnirea cu alţi preoţi şi de „vorbiri fără de treabă. Şi aşa făcênd, vor avea milă „dela înălţatul crăesc guvern, dela slăvita varmeghie „şi dela domnii sei, după cum şi după porunca îm„păratului dela 22 Novembrie sub Nro. 1081, se „poruncesce, ca protopopul şi preotul sĕ nu îndrăs„nească a face săboare, nici adunări fără scirea crăesculi guvern şi slăvitei varmeghii. Şi a noastră „această învĕţătură tot preotul sĕ-o pue în protocolul „lui şi sĕ înplinească aşa şi aşa şi mila lui Christos „sĕ fie cu prea Cucernicia ta, pururea rĕmâind al „prea Cucerniciei tale, de tot binele voitor, Gedeon „Nichitici. Orăştie în 19 Noemvrie, 1784.

9) O altă ordinăţiune de acest fel:

„Prin aceasta ve însciinţez, că am primit o mi„lostivă poruncă dela Înălţatul crăescul guvernium „dela 8 Fevruarie, anul curinte sub Nro 889, prin „care arată, că: făcêndu-se întrebăciune prin măria-sa „domnul fişpanul a vestitei varmeghii Szolnok din „lăuntru, împreună cu Doboka de sus, a făcut înal„tul şi crăescul guvern aceasta rênduială, ca numai „dela preoţii, cari sunt chiar în suspicie adecă în „bănuială sĕ se ia armele şi nedêndule de bună voe, „atunci vestita varmeghie sĕ le ia cu puterea. Pentru „aceasta poruncesc, ca sĕ arĕţi preoţilor aceasta po„runcă şi sĕ-i dojenesci, ca sĕ se păţească de toată „pricina bănuelii şi dela cari se vor cere armele prin „vestita varmeghie sĕ le dea fără toată împotrivirea sĕ „nu aştepte sĕ-i sileascâ. Sibiu, 19 Fevruarie, 1785. „De tot binele voitor, Gedeon Nichitici, episcop.

10.) O pastorală.

Nro. 148.

„Pentru prea înălţatul şi mijlostivul monarchul no„stru prin osebită dată poruncă, mie prin escelenţia sa „dl baron de Bruckenthal, guvernatorul craesc comu„nicăluită, au poruncit, ca cu prilejul săborului, care au „fost sĕ îndemnez şi sĕ sfătuesc pe prea Cucerniciele „voastre spre binele cel de obsce: Pentru aceea cu pri„lejul adunării, ce au trecut, cu numele prea milostivu„lui monarchului nostru, am sfătuit pe prea Cucerniciele „voastre, care sfat acuma în scris trimiţ, ca acelora „care se cuvine pe lârg sĕ arĕtaţi, adecă fiind cre„dinţa cea creştinească sĕ aveţi dragoste desĕvêrşit „pentru Dumneţeu, cela ce ne dă viaţă, ne ţine, ne „hrănesce şi ne îndestulează cu bunătăţile cele pă„mêntesci, sĕ-l iubim din tot sufletul şi din toată „inima, împlinind voia lui cea sfântă şi poruncile „lui, care sunt spre cunoscinţă, spre slava, spre „dragostea lui Dumneţeu şi spre binele omului, „aproapelui şi a tot creştinului, avênd grije după „sine, ca sĕ fiţi adevĕraţi creştini şi credincioşi su„puşi ai Sale împĕrătesci măriri, nu numai cu nu„mele, ci şi cu fapta, aşa şi pe preoţii şi pe mirenii „din protopopiatul vostru a urma sĕ-i învĕţaţi, — „asemenea preoţii sĕ înveţe pe parochienii sei prin „acest chip se păţesce legea lui Dumneţeu, sĕ în„plinesce porunca împĕrătească şi sĕ ţine binele cel „deobsce. Se cade sĕ fiţi pildă bună înaintea preoţilor „şi mirenilor, fiind silitori spre împlinirea datoriei cei „creştinesci, sĕ fiţi ascultători şi supuşi prea înălţate„lor şi înduratelor împĕrătescilor rênduieli, milostivilor „poruncilor guvernii, dând toată cinstea, respectul „şi ascultarea slăvitelor varmeghii şi domnilor stăpâ-

ţit în provinciă chiar de aceea, cari sunt chemaţi sĕ apere pacea publică şi sĕ conducă destinele ţĕrei Revoluţiunea ce'i drept pare a fi înăbuşită, dar simptoamele arată, că dacă nu va fi o ageră priveghiare, un mare pericul va ameninţa aceasta ţeară.

Starea critică din Italia pare a se mai fi îndreptat spre bine. După cum vestesc foile italiene cabinetul italian se va reconstruí prin întrarea lui Crispi şi a lui Zanardelli. Crispi a conferit mult cu regele şi după cum află „Riforma“ din această convorbire, regele a asigurat, că din tote părţile se nisuesc bărbaţii italieni, de a îndepărta situaţiunea cea grea, ce a fost pregătită Italiei în un mod de tot neprevĕdut. „Italie“ anunţă, că până acuma bărbaţii italieni au căutat a se usurpa unul pe altul, dar acum cabinetul a ajuns la o deplină înţelegere. Mulţi atribue aceste înţelegeri energiei lui Robilant mai ales după ce el a fost distins de împĕratul german cu „vulturul negru.“

În Bulgaria lucrurile merg tot rĕu Curentul, ca principele de Battemberg sĕ fie reales cresce pe ḑi ce merge; ear contra acestui curent Rusia ia mĕsuri tot mai hotărîtoare. Aceasta se vede din misiunea ce o a avut Nelidoff la Poartă. Consulul rus a conferit cu sultanul mai bine de 3 oare şi pretinse în numele guvernului rus, ca Riza-bey sĕ se recheme din Sofia, ca sĕ efeptueze o schimbare în marele vizirat şi ca sultanul sĕ trimită trupe spre a ocupa Rumelia ostică, ear paralel cu această lucrare Rusia va ocupa Bulgaria. Sultanul uimit de această îndrăsneală ceru dela guvervul rus pe cale telegrafică propunerea alor doi candidaţi pe tronul Bulgariei, cu escluderea principelui de Mingrelia. Cabinetul din Petersburg însĕ pretinde candidatura principelui de Mingrelia.

După cum comunică „Pol. Coresp.“, Nelidoff a adresat Porţii o notă din partea Rusiei, prin care cere o grabnică plătire a restanţelor pentru despăgubirea de rĕsboiu. Nota constată, că restanţa din ultimul an, cu toate că recolta a fost favorabilă în Asiamică a atins suma 108,700 funţi turcesci, ceeace adause la restanţele de mai înainte dau suma de 443,007 funţi turcesci. Poarta are mijloace necesare de a plătí, de oarece ea nu încetează d'a face comande de arme în strĕinătate, pe cari le plătesce cu bani gata. Din an în an situaţiunea devine tot mai critică d'aceea Rusia şi trebue sĕ grăbească plătirea restanţelor. Cu banii ce i-a dat Poarta numai de 2 luni încoace pentru arme s'ar fi putut plătí de datorie; în urma în notă se cere, că Turcia ar trebuí se fie mai conscienţioasă în împlinirea datoriilor sale. — In vederea acestora nu e deci mirare, dacă Rusia îşi concentrează armata şi dă ordine flotelor de rĕsboiu ca sĕ se pregătească pentru ori ce eventualitate.

Dl Czenkalji, pre care îl cunoascem numai din coloanele foaei „Brassó,“ este un ḑiarist foarte superficial, — aşa îl judecăm noi din toate câte le am cetit dela d-sa; şi totuşi când se pune la lucrul seu — căci nu mai avem îndoială, că şi d-sa este unul din acei mulţi apostoli ai maghiarisării, cari mai mult se ocupă cu a secera de cât cu a semĕna — d-sa scie sĕ grupeze znopii altora aşa de bine, încât sĕ nu se mai cunoască ai cui sunt ei, şi grăunţele lor sĕ cadă pre moara d-sale.

După cum vĕḑurăm mai pre urmă şi din Nr. 36 al numitei foi, d-ale i s'a pornit o mare plăcere de a se ocupa cu „Telegraful Român“ anume pentru ca sĕ ne denuncieze, că eată şi inima „Telegrafului Român“ bate tot numai spre Bucuresci; şi ca sĕ dea valoare acestei conclusiuni, dsa se ocupă în trei alinii cu articlul nostru prim din Nr. 27 care nimic altă nu conţine, decât perifrasa unui articol din „Budapesti Hirlap“; apoi numai de cât ca într'o resuflare citează în alte şepte alinii unele şi altele dintr'un alt ḑiar, fără a-l numí, încât cetitoriul este sedus sĕ creadă, că şi citatele acele sunt luate din foaia noastră, citate, din care — se înţelege — nu poate lipsí amintirea lui „Horea.“

Este procedura aceasta mai mult decât maliţioasă; ea este o evidentă impertinenţă, carea fie cât de bine plătită, remâne tot numai impertinenţă, şi noi nu ni am căuta serios de afacerile noastre serioase, dacă am mai sta la vorbă cu dl Czenkalji, pe cât timp dsa în calitatea de jurnalist resfăţat le amestecă toate, fapte şi visuri, critică şi glumă, pentru ca conduita politică a românilor preste tot sĕ o înnegrească înaintea acelora, cari au trebuinţă de pretecste pentru a face posiţiunea românilor din ce în ce tot mai grea, tot mai nesuportabilă.

Conduita noastră politică, înţelegem a „Telegrafului Român“, este cu mult mai clară, şi patriotismul nostru cu mult mai lămurit, decât ca sĕ avem trebuinţă de a ne justifica faţă cu agresiunile dlui Czenkalji; de aceea când ne propunem a ignora pe viitor ori ce insultă ne-ar vení dela dl Czenkalji, respective dela foaia şovinistă „Brassó“, nu pregetăm a repetí ceea ce am ḑis în Nr. 27, şi accentuăm verde şi curat: că pentru scopul, ce-l are în vedere „Budapesti Hirlap“ noue nu ne trebue aici în statul nostru nici o împăcare şi nici o consolidare sub stindardul *„magharisărei“*; va sĕ ḑică, când noi dorim sincer consolidarea statului ungar, nu ne vom supune nici odată la opera desperată de a duplica numĕrul maghiarilor cu stricarea altor naţionalităţi din patria comună, ci din contră, vom lupta între marginile loialităţii până la estreme pentru esistenţa şi progresul naţionalităţii noastre române.

Principele Alecsandru al Bulgariei.

Amĕnunte din viaţa şi guvernarea sa, scrise de preotul Adolf Koch, duhovnicul principelui.

(Urmare.)

Primul lucru al acestui minister a fost sĕ facă alegeri nouă, după cum prescria constituţia. Resultatul era o maioritate sdrobitoare pentru partidul liberal: 150 contra 30.

La 2 Novembre principele deschise prima cameră cu un discurs, de tron în care anunţă mai multe proiecte de legi foarte importante, arĕtă, că situaţiunea financiară nu e bună şi rugă în urmă de a se lăsa la o parte certele politice şi a se ocupa de totul numai în mod obiectiv.

Dar de abia părăsise principele camera şi începură nisce strigăte şi certuri, încât se părea cuiva, că se află într'o casă de nebuni. Din mijlocul acelui sgomot sĕlbatic rĕsuna strigătul: Sĕ demisioneze ministerul! Înzădar se căsniau ministrii sĕ ia cuvêntul.

După ce deputaţii se săturară de atâta sgomot, se procedă la alegerea biroului camerei. Agitatorul cel mai sĕlbatic, Caravelow fu ales ca preşedinte al camerii. După aceea se procedă la votarea unei moţiuni de neîncredere în guvern şi a unei adrese cătră principe. Adresa, care a fost votată după multe înjurături şi un sgomot infernal, spunea: „Că ministerul, 'şi a înstrăinat încrederea poporului şi că causa stărei deplorabile a finanţelor trebue a se atribuí ministeriului actual.“

Principele nu primí însĕ adresa, deoarece credea că ea isvoresce numai din ură politică şi din ambiţiunea câtorva capete înflăcărate. El făcu acest pas tocmai după ce se adresă lui Caravelow cu rugămintea, ca sĕ stăruiască pe lângă cameră, sĕ mai îmblânḑească terminii din adresă, încercare, care rĕmase fără resultat.

Principele, care tot mai spera, că camera se va modera puţin, chemă de mai multe ori la palat pe bărbaţii cei mai însemnaţi din partida liberală şi le ceru sĕ declare doriţele lor. Rĕspunsul stereotip era: Vrem un alt minister!

Principele nu cunoscea alţi bărbaţi politici, cărora sĕ încredinţeze frânele guvernărei şi consulul rus îl şi avertizà de a nu schimba ministerul. Pus în această alternativă, Alecsandru dísolvà camera.

Vechiul minister rĕmase de ocamdată în picioare, însĕ fu remaniat. Burmow, Balabanow şi Atanasovici demisionară, şi episcopul Clement, Ikonomow întrară în minister.

Principele însărcinà acest minister sĕ conducă cu nepărtinire alegerile pentru o nouă cameră, pentru ca sĕ fie în stare sĕ cunoască adevĕrata voinţă a naţiunei.

Astfel stăteau lucrurile pe atunci. Bulgarii în ceartă de partide şi în luptă contra guvernului. Nici persoana principelui nu era cruţată. Acesti oameni ţineau pe principele Alecsandru ca inconstituţional şi responsabil pentru toate. Pe lângă aceasta rusii, cari aveau mai toate locurile în armată, aţîţau focul. Pentru a pune coroana la toate se formase şi o mare partidă anti-rusă, care agita contra funcţionarilor şi oficerilor ruşi.

* * *

În capitolul al treilea, autorul descrie viaţa privată a principelui. Ea era simplă. La masă preotul făcu cunoscinţă cu diferiţii domni ai curţii: mareşalul curţii, baronul Riedesel, un hessan şi fost camarad de arme al principelui, pe care-l urmase în Bulgaria; secretarul Menges, al cărui părinte avuse funcţiunea de secretar la părintele principelui; adjutantul, baronul Corvin, care fuse mai nainte cu principele în corpul de gardă; comandantul escortei princiare şi adjutant, Massolow, care representa armia rusă însĕ din partea sa cea bună; adjutantul Polzikow, un tênĕr foarte inteligent; secretarul politic al principelui, Stoilow etc. etc.

Autorul mai descrie în acest capitol şi pe bulgari: un popor viguros, muncitor, răbdătoriu şi credincios.

(Va urma.)

Raportul anual

pro 1886 al direcţiunei institutului de credit şi de economii „Albina.“

(Urmare.)

Acestea premise, ne luăm voie a ve arăta în celea următoare mişcarea şi desvoltarea fie-cărui ram de operaţiune în parte:

Depunerile.

Cu finea anului 1885 erau la institut 2357 depuneri în sumă de . . .	1.749,780 fl.	88 cr.
în decursul anului 1886 s'au mai făcut 1236 depuneri în sumă de . .	1.821,697 „	43 cr.
Deci starea totală a fost de 3593 depuneri în sumă de	3.571,478 fl.	31 cr,
Din aceste s'au ridicat 900 depuneri în sumă de . . . , ...	1.482,346 „	96 cr.
remânêud starea lor cu 31 Decembre 1886 de 2693 depuneri în sumă de	2.089,131 fl.	35 cr.

cu 339,350 fl. 47 cr. mai mult ca în anul trecut.

„nilor locurilor. Aşa şi pe preoţii şi pe mirenii sĕ „învĕţaţi a urma, aşa şi preoţii păḑind pacea, în tot „locul a fi şi ferind pre preoţii şi pe mirenii, aşa şi „preoţii sĕ înveţe pe parochienii sei de tot felul de „rĕu şi de bărfelele şi crederile cele deşarte a proş„tilor şi de toate smintelele şi minciunile oamenilor „celor rĕi, ca sĕ nu se samene ceva rĕu întru norod „nelăsând ca sĕ înşale cineva, că prin unele ca acelea „mult rĕu sĕ poate pricinuí, după cum sciţi, că în „anul trecut prin minciunile unora resvrătitori, în„şelându-se norodul, în câtă nenorocire a căḑut şi „câtă pagubă şi neodichnă la principatul acesta s'au „făcut; puteţi cunoasce ce mare pĕcat iaste înaintea „lui Dumneḑeu şi ce mare greşală de moarte iaste „înaintea împĕratului, prin care greşală perde omul „dela Dḑeu raiul şi dela împĕratul mila şi cade în urgiă „şi în pedeapsă şi în lumea aceasta şi în cea viitoare, pentru care pricină ve sfătuesc a avea frica „lui Dumneḑeu şi a fi în bună pace şi linisce şi a „ve păḑí de tot pĕcatul şi de toată turburarea, că „aceea este în potriva lui Dumneḑeu, în potriva împĕratului şi în potriva statutului ţĕrii. Într'aceea „dară frică a lui Dumneḑeu, în pacea şi liniscea cea „bună sĕ întăriţi pe preoţii şi pe mirenii, ferindu-ve „de tot rĕul şi de toată turburarea, fiind că Dumneḑeu „iaste resplătitor şi în lumea aceasta şi în cea viitoare, „stăpânia cea pământească după datoria sa ce are cătră „Dumneḑeu trebue sĕ pedepsească pe neascultători „şi turburători. Deci poftorind porunca cea milostivă „împĕrătească ve sfătuim, ca sĕ fiiţi blânḑi, acultă„tori şi supuşi, credincioşi, drepţi şi buni, că toată „stăpânirea dela Dumneḑeu iaste rânduită. Se cade „sĕ aveţi dragoste adevĕrată cătră tot omul şi cătră „toate naţiile creştinesci, care se află în mare principa„tul Ardealului, priveghind, ca să fie pace între pre„oţi şi între norod, păḑindu-ve de tot rĕul şi aşa „veţi avea dar dela Dumneḑeu şi dela prea milostivul „stăpân împĕrat milă şi dela smerenia noastră bla„goslovenie. S'au dat în Sibiiu, 24 Maiu, 1785. De tot „binele voitoriu, Gedeon Nichitici, episcopul Ardealului.

---

10) În timpul vacanţii episcopiei, respective metropoliei române ortodocse după sĕvĕrşita unire la 1700—1783, creştinii ortodocsi din Ardeal lipsiţi de păstorul lor primiau pentru serviciele lor bisericesci publice şi private preoţi hirotoniţi în România. Încă înainte de restaurarea episcopiei vêduvite esistau ordinaţiuni guverniale, prin cari în interesul propagandei catolice sĕ opria venirea de preoţi din ţĕri vecine. După restaurare încă sub primul episcop de naţionalitate sĕrbească cu numele Gedeon Nichitici avea sĕ încete. Venirea preoţilor din ţĕri strĕine fu cu atât mai mult oprită prin noauĕ ordinaţiuni, cu cât românii ortodocsi acum îşi aveau episcopul lor. La acest obiect se referă următoarea ordinăţiune:

Nr. 29.

„Fiind că înaltul crăesc guvern prin milostivul „seu dicret la 9 Dichemvrie anul trecut sub Nro. 9288 „m'au însciinţat precum a sa împĕrătească mărire la „8 Maiu anul 1757 şi la 10 Maiu an. 1769 şi „la 10 Julie 1777, au dat poruncă ca preoţii, cari „sunt preoţiţi în Valachia sĕ nu se primească în loc „de preoţi, parochi năcăirea. Aşa dela 30 August 1785 „Nro 6551 prea tare a oprit ca sĕ nu fie aceea primiţi, „nici că va sĕ scie de dênşii. Însĕ înţelegênd, că mulţi „din acei preoţi, care sunt preoţiţi în Valachia şi de „antecesorii mei neîntăriţi, neprimiţi şi nerecunoscuţi „îndrăsnesc a slují, pentru aceasta după primirea acestei „întru asemênarea mai sus pomenitelor porunci în„pĕrătesci, sĕ opriţi pe toţi preoţii, preoţiţi în Vala„chia, cari n'au întărire dela antecesorii noştri sau „dela noi a slují preoţesce şi a ţiné parochia şi sĕ „le poruncesci, ca la nimic preoţesc lucru şi paro„chiă sĕ nu se amestece şi în locul lor a purta grijă „la parochie sĕ rânduesci preoţi din vecinele sate, „până ce vei trimite dieci, ca sĕ-i preoţim pe satele „acelea, unde iaste lipsă doară. Care protopop va „îngăduí pe vre un preot de aceştia a sluji, neîn„doit sĕ scie, că în grea pedeapsă va cădé. S'au „dat în Sibiu, 12 Ianuarie, 1786. De tot bine-voitor, „Gedeon Nichitici, episcopul Ardealului.

(Va urma.)

Escomptul de cambie.

Starea portfoiului cu finea anului 1885 era de 4504 cambii în valoare de	1.212,086 fl.	32 cr.
în decursul anului s'au mai escomptat 12,053 cambii în valoare de . . .	3.725,596 „	19 cr.
Starea totală a portfoiului a fost prin urmare de 16,557 cambii în valoare de	4.937,682 fl.	51 cr.
din aceste s'au rescumpĕrat în decursul anului de 11,072 cambii în valoare de	3.597,645 „	13 cr.
remânênd starea portfoliului cu finea anului 1886 de 5485 cambii în valoare de	1.340,037 fl.	38 cr.

față de anul trecut o crescere de 127,951 fl. 06 cr.

Suma dubioaselor amortisate în bilanț din portfoiul de cambie este de 2815 fl. 29 cr.

Creditul hipotecar.

Împrumuturile pe hipotece au fost la finea anului 1885 din 1155 obligațiuni în sumă de	1.026,664 fl.	52 cr.
în anul 1886 s'au mai acordat 220 obligațiuni în sumă de	127,369 „	54 „
a resultat prin urmare un total de 1375 obligațiuni în sumă de . . .	1.154,034 fl.	06 cr.
în decursul anului s'au achitat 41 obligațiuni în sumă de	114,036 „	29 „
și au remas cu 31 Decembre 1886 1334 obligațiuni în sumă de . . .	1.039,997 fl.	77 cr.

o crescere de 13,333 fl. 25 cr. față de anul trecut.

Aceste pretensiuni sunt asigurate prin hipotece de un areal preste tot de 58,622 jugere, 1078 orgii □ în valoare de 4.457,861 fl. fiind cuprinse aici și edificiile.

Scrisuri fonciare de 6%.

Cu 31 Decembre 1885 au fost în circulațiune scrisuri fonciare în valoare de	970,300 fl.	— cr.
în decursul anului 1886 s'au mai emis scrisuri fonciare în valoare de . .	45,800 „	— „
au fost deci cu totul în circulațiune .	1.016,100 fl.	— cr.
din cele trase la sorți s'au rescumperat în cursul anului	45,900 „	— „
remân prin urmare cu 31 Decembre 1886 în circulațiune	970,200 fl.	— cr.

Scrisurile noastre fonciare notează astădi la bursă fl. 102.—

Cridite ficse.

Au stat cu finea anului 1885 din 333 împrumuturi în suma de	123,685 fl.	77 cr.
în decursul anului espirat s'au mai dat 54 împrumuturi în sumă de . . .	11,388 „	60 „
totalul lor a fost deci de 387 împrumuturi în suma de	135,074 fl.	37 cr.
din aceste s'au rescumpĕrat 20 împrumuturi în sumă de	17,667 „	87 „
remânênd cu 31 Decembre 1886 367 împrumuturi în suma de	117,406 fl.	50 cr.

în comparațiune cu anul trecut o scădere de 6,279 fl. 27 cr.

Împrumuturi pe efecte.

Starea cu 31 Decembre 1885 a fost de 206 împrumuturi de	102,946 fl.	03 cr.
în decursul anului s'au mai dat 161 împrumuturi de	62,121 „	50 „
resultând un total de 367 împrumuturi de	165,067 fl.	53 cr.
din care s'au achitat 157 împrumuturi de	87,943 „	73 „
remânênd la finea anului 1886 210 împrumuturi de	77,123 fl.	80 cr.
adecă o scădere de 25,822 fl. 23 cr.	(Va urma)	

Prima Adunare generală,

a institutului de credit și economii „Ardeleana“ societate pe acții în Orĕștie.

În 20 Martiu n. a. c. s'a ținut prima adunare generală a „Ardelenei“. — Presidentul Sam. Pop a deschis adunarea prin o cuvêntare scurtă, însĕ meduosă, arĕtênd scopul și obiectele puse la ordinea ḑilei. După constatarea acționarilor presenți directorul esecutiv cetì raportul general despre resultatul gestiunei institutului dela întemeere până la finea anului 1886. — Din acest raport se constată, că institutul și-a inceput activitatea cu 1 August 1885 bucurându-se de o frecuență și prosperitate, care au întrecut justele așteptări. Cu toată crisa economică, de care sufere mai cu seamă poporul agricol, amortisarea capitalelor și solvirea intereselor a urmat regulat și intervențiunea judecătorească s'a reclamat numai într'un singur cas.

Profitul curat al primului an de gestiune este 6285 fl. 27 cr, care s'a împărțit în modul următor:

1. Interese de 5% după capitalul variat	2306 fl.	89 cr.
2. Fondul de reservă	397 fl.	84 cr.
3. Tantiemă pentru oficiali . .	119 fl.	35 cr.
4. Dividendă	1693 fl	11 cr.
5. Remunerare pentru direcțiune	400 fl.	— cr.
6. Remunerare pentru director	200 fl.	— cr.
7. Remunerare pentru comptabil	100 fl.	— cr.
8. Dotațiune estraordinară pentru fondul de reservă	402 fl.	16 cr.
9. Profit trecut în contul anului viitor	387 fl.	43 cr.

La propunerea direcțiunei posițiunea destinată pentru scopuri culturale în suma de 278 fl. 49 cr. s'a dat scoalei greco-orientale române din Orĕștie cu scopul, ca din interesele acestui capital sĕ se cumpere cărți didactice pentru elevii sĕraci.

President al direcțiunei e dl Sam Pop, ales în mod provisor pe anul curent, ear vic pr. dl Ios. Orbonaș pe 3 ani; funcționari: Dr. I Mihu. director esecutiv, Sam. Pop juris consult, Ioan Mihaiu cassariu, Aurel Popovici Barcian comptabil și T. Hanes oficial. Marca de presență s'a statorit cu 50 cr. pentru membrii din loc, ear pentru cei esterni cu 1 fl.

În comisiunea de supraveghiare sau ales: Nic. Popoviciu ppresbiter gr. or., Dr. St. Erdélyi medic și Laur. Bercian notar cercual, ca membrii ordinari, ear G. Vintian și N. Trifu ca membri suplenți.

După aprobarea bilanțului și darea absolutoriului — adunarea s'a închis.

La urmă dl L. Bercian luá cuvêntul pentru a da espresiune recunoscinței cătră primii factori, cărora li se cuvine meritul principal de a fi întemeiat institutul „Ardeleana“. Dl Bercian a fost adevĕratul interpret al acționarilor, când a ḑis, că acesti doi factori principali sunt: dd. adv. S. Pop și Dr. I. Mihu, cari au contribuit în prima linie la realisarea acestei idei nutrite de mult timp de românii din aceste părți, întrunind pe toți românii de influență din oraș și din cerc într'o intreprindere practică și de mare folos pentru poporul nostru. Din acest punct de vedere este un semn de justă recunoscință propunerea dênsului de a se decora localitatea institutului „Ardeleana“ cu portretele acestor doi principali fundatori.

Trebue sĕ relevăm la acest loc, acum după ce vedem resultate atât de positive, că și preoțimea noastră apoi notarii comunali, comercianții și industrialii. precum și bărbații nostri de frunte din oraș și din cerc au contribuit mult la fundarea și prosperarea institutului nostru — o dovadă eclatantă, că ideea acestui institut a fost o dorință comună nutrită de toți românii, — însĕ până acum nu s'au aflat inițiatorii, care se o pună în realitate.

Un merit nedisputabil pentru desvoltarea technică a institutului are dl comptabil Aurel Popovici Barcian, care s'a devotat cu tot zelul pentru institutul nostru — un merit, care l'a recunoscut adunarea generală a acționarilor.

În fine nu pot trece cu vederea împregiurarea, că membrii din direcțiune, atât cei interni cât și cei esterni, dela deschiderea institutului nu au cruțat timp, spese și osteneală pentru a lua parte regulat la ședințele de sĕptĕmână ale direcțiunei.

Acei ce s'au îndoit de vitalitatea și prosperitatea institutului „Ardeleana“ — au primit prin resultatele obținute după primul an de gestiune o categorică desavuare a nemotivatului pessimism, cu care a întimpinat fundarea institutului. *C.*

Varietăți.

* (Deputat sinodal.) În cercul XIII al Deșului s'a ales de deputat sinodal dl advocat Iosif Pușcariu din Brașov.

* Maiestatea Sa regina noastră pe teritoriul român cu ocasiunea călĕtoriei la băile dela Mehadia, va fi salutată la Verciorova de un batalion de vênători din armata României, care totodată i va serví la o eventuală escursiune ca însoțire de onoare.

* Regele și regina României re'ntorcându-se dela Berlin cătră Bucuresci, invitați de Majestatea Sa s'a resolvat a petrece câteva ḑile în Viena, unde a sosit Marți la 10 oare dimineața. La gară a fost întimpinați Înalți oaspeți de Majestatea Sa de întreg personalul legațiunei române din Viena în frunte cu ministrul plenipotențiar român dl Mavrogheni și alte somități militare și civile, ear pe peronul gărei era postat o companie de onoare. Regele Carol purta uniforma de colonel al regimentului seu austriac cu ordul crucea mare a s. Stefan, ear regina era îmbrăcată în haină ușoară de călătorit. Maiestatea a îmbrățișat de mai multe ori pe Înaltul seu oaspe, ear reginei i-a sărutat mâna. După ce sa făcut recomandările reciproce ale suitelor, Maiestatea Sa s'a pus într'o caleasă cu regele, ear regina cu dna Mavrogheni soția ministrului plenipotențiar român, și a tras direct la Burg.

* (Concert.) Reuniunea germană de cântări din Sibiiu, „*Hermannstädter Männergesangverein*“ va arangia mâne a doua producțiune a sa musicală în sala dela Gesellschaftshaus. La aceste producțiuni parte musicale teatrale și hazlii au întrare și damele. Entrée pentru dame 50 cr. pentru bărbați 1 fl,.

Inceputul seara la 8 oare.

Partea musicală se produce sub diriginţa conducĕtoriului acestei reuniuni de cântări, a domnului Georgiu Dima.

* Producțiunea dlui Iacob Nagy virtuos în fluer, anunțată deja în Nr. 28 a jurnalului nostru, se va ținea Marți în 5 Aprilie a. c. st. n. conform următoriului

Program

pentru concertul virtuosului în fluer **Jacob Nagy**, *care se va arangia Marți în 5 Aprilie a. c. st. n. în sala hotelului „Împĕratul Roman.“*

1. „*Introduction und variation über die letzten Gedanken des C. M. Weber*“, componirt und vorgetragen auf der Alto-Hirtenschalmei vom Concertgeber mit Begleitung von Mitgliedern der städtischen Musikkapelle.

2. „*Repülj fecském*“ népdal fölött „*Ábránd és Katicza csárdás*“, szerzette és előadja a saját találmányu tilinkón a városi zenekar tagjai kisérettel Nagy Jakab.

3. „*Fantasie de cântece românesci*“, compusă și esecutată pe fluerul alto de concertantul, cu acompaniarea unui „Quartet de instrumente cu coarde“ a musicei lui Motti.

4. „*Un tablou din valea Hațegului în Transilvania*„: Un cioban, deșteptându-se din somn, nu-și vede oile. El cântă din fluer și cântând aude ecoul, mirându se cine îi rĕspunde la cântarea sa. Un turist angles îl admiră părêndu-i-se că aude cântarea când în apropiere, când în depărtare. — Compus și cântat solo pe fluer de concertistul.

5. „*Nagyszerü egyveleg*“ Ábránd Hymnus, Szózat és lengyel dalok fölött, melynek a czime „*A világosi fegyver letétele 1849-ben*“, szerzette és előadja a városi zenekar tagjai kisérettel Nagy Jakab a tilinkón.

6. Népdalok fölött „*Ábránd és a fülemülék a Margit szigeten*“. szerzette és tilinkón a városi zenekar tagjai kisérettel előadja Nagy Jakab.

Inceputul la 7½ oare seara.

* (Bani falsi). Ministrul de finanțe face cunoscut, că sunt în circulațiune note false de stat nouĕ de 1 fl. Deosebirea între acestea și cele adevĕrate, și totdeodată semnele mai bătătoare la ochi, după care se pot cunoasce sunt: textul e mai subțire, și în loc de cuvintele unguresci „Képezvén“ este „Képezyén“ în loc de „Kiadása“ și „áll“ stă „Kiadasa“ și „all“; umbrirea e cam de opotrivă sau inversă, coloarea scrierei și a numĕrului e mai roșie decât la adevĕratele, note ș. a.

* (Avis.) Avênd în vedere, că în orașul Caransebeș sunt foarte puține hoteluri, subscrisul comitet aranjatoriu se vede necesitat de a apela la ospitalitatea cetățenilor din loc, ca cu ocasiunea iubileului sĕ binevoească a primí oaspeți; deci spre a ne putea orienta în privința mijlocirei cortelelor, comitetul central își permite a ruga toate corporațiunile și pe onorații domni, care voesc a participa la sĕrbarea iubileului de 50 de ani al preoției Prea Sânției Sale Dlui Episcop *Ioan Popasu*, sĕ binevoiască a se insinua la Dl *Iuon Ionaș* asesor consistorial în Caransebeș cel mult până la Dumineca Floriilor noastre adecă (29 Martie) (10 Aprilie) a. c.

Aceasta o face comitetul central și din acel motiv, pentru că ar dorí sĕ facă de timpuriu pașii necesari la direcțiunea căilor ferate c r. austro-ungare pentru esoperarea de bilete cu preț redus pe toate liniile ferate din Bănat și esoperându-le sĕ le poată trimite participanților.

Caransebeș, din ședința comitetului central pentru aranjarea festivității iubileului.

Filaret Musta, m. p. protosincel ca președinte. — *Traian Barzu*, notariu.

* (Choleră.) Din nou s'a ivit colera în Pesta. În ḑilele trecute un lucrător și o servitoare de 15 ani au fost duși în spitalul de barace, fiind suspectați de a fi bolnavi de coleră. Lucrătorul se află mai bine, ear la servitoare s'a constat, că nu e coleră ci numai catar de stomach și de intestine. Primarul Gerlóczy a îndreptat o ordinațiune antistilor de secție, medicului de cerc și celorlalte organe de sanitate din capitala, în care li se impune a face strictă controlă în esecutarea prescripțiilor sanitare. În urma cercetărilor cu privire la baccilă făcute de Dr. Scheuthauer asistat de Dr. Preisz s'a dovedit că toate trei casurile au fost de choleră asiatică.

* Ministrul de comunicațiune, luând în considerare, că serviţiul public ar suferí mult prin aceea, că în *cas de mobilisare* împărțitorii de depeși dela oficiile telegrafice, fiind obligați la serviţiul militar trebue sĕ se presinte la oaste, a trimis o circulară tuturor primarilor din orașe cu magistrat regulat, ca sĕ afle un numer corespundĕtor de bărbați neobligați la serviţiul militar, cari, în cas de mobilisare sĕ fie apți în toate a împĕrtí depeși telegrafice, și numele lor sĕ l comunice oficiilor telegrafice.

* (Naționalitățile Rusiei.) Teritoriul Rusiei cuprinde 38 de naționalități, fiecare limbă e diferită și fie-care naționalitate vorbesce limba sa.

* (Un nou ajunător). Pofta de a nu mânca nimic mai multe ḑile, de care Merlatti și Succi sau săturat, a căpătat-o un al treilea cu numele Cetti de origine norvegian. Acesta se află în Berlin, în un panoptic, și a ajuns deja a ḑecea ḑi bênd numai apă și fumând la ţigări. Cu acesta din urmă oamenii nu s'au mulţămit numai de a-l privi cum postesce, ci a voit a trage și unele foloase pentru sciinţă. Deși foarte mulţi n'au încredere în el, că adecă n'ar mânca nimic, totuși aceasta nu e dubiu, până când profesorul Zuntz și Dr Lehman și alţi medici îl observă de aproape. Timpul cât își propusese Ceti să ajune era de 30 de ḑile întocmai ca și cei doi dinainte. După cum se vestesce însĕ, el n'a putut ca s'o ducă până atunci, el deja după a unspreḑecea ḑi de post, în ḑiua aniversărei împăratului Wilhelm a încetat cu ajunul și s'a pus earăși pe mâncare. Scopul ce l'au observat în tot decursul ajunarei l'ar fi și ajuns, căci prin această postire după cum afirmă Birchon, s'a umplut un gol mare în clinica medicală.

* (Frecuenţa Universităţii din Cernăuţi) a fost în semestrul de earnă 1886/87 următoarea: La facultatea teologică 60 auditori ordinari și 1 extraordinar, dintre care 50 români și 11 ruteni; la facultatea juridică 123 ordinari și 16 extraordinari, dintre cari 31 români; la facultatea filosofică 17 ordinari și 19 estraordinari, dintre care 7 români; ear la cursul de farmacie au fost 13 auḑitori, dintre cari 1 român. Așa dar la suma totală de 249 auḑitori ai universităţii, românii fac parte cu 89 de inși.

* (Bibliografic.) Meseriașul-român Nr 6 e de următoriul cuprins: Adresa de mulţumire către fundatorii: Elisa și Mihail Stroesco. — Necesitatea cunoscinţelor din sciinţele naturale pentru meseriași, fine. — Scoala de arte și de meserii din Lipsca, urmare. — Planul de învĕţământ. — Reuniunea sodalilor români din Clușiu. Câteva cuvinte asupra alcoholului. — Foiţa meseriașului. — Multe și mĕrunte — Diverse. —

Posta ultimă.

O telegramă a biroului „Reuter“ comunică scirea sensaţională cu datul de 31 Martiu: *„Eri sa comis în Gatschina un nou atentat* asupra ţarului. *Ţarul nu este vulnerat, detaiurile necunoscute.*

Cine are amici nu trebue să se mire de calumniatori, așa se întêmplă câte odată în viaţă ca cuvintele lui Schiller: „Nici un pământean nu s'a împĕrtășit în întreagă vieaţa de o continuă bucurie,“ să se adevĕrească adeseori. Nu trebue deci amicii pilurilor de Svitzera ale farmacistului R. Brandt să se neliniștească, când printre adrese de mulţămire și recunoscinţă își trimite din când în când și nemulţămitorul adresa lui. A face tuturor pe voie nu-i cu putinţă și astfel se vor afla pe lângă multe sute de mii, cărora pilurile de Svitzera ale lui R. Brandt le-au servit de leac și ajutor, și unii sodali, cari se nu fie mulţămiţi cu ele, fără ca prin aceasta să poată altera adevĕratele apreţieri asupra valoarei generale a leacurilor. Se capĕtă o schatue cu 70 cr. în farmacii; se atrage însĕ atenţiunea la crucea albă și pământul roșu cu subscrierea R. Brandt.

[1570] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de classa a III-ea Buninginea, în protopresbiteratul Abrudului pre basa ordinăţiunei Vener. Consistoriu archidiecesan Nro. 569 B. se escrie pentru a treia oară concurs, cu termin de 30 ḑile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Casă parochială cu doauă încăperi, șopru și un grașd.

2. Una grădină de legume, folosirea cimiteriului, și a unui fĕnaţ de un cărucel de fên.

3. Stolariul dela funcţiuni, și anume:

a) dela boteḑul de case 20 cr.

b) dela cununii 3 fl.

c) dela înmormântări până la 7 ani 1 fl., dela 7—20 ani 3 fl., ear dela 20 de ani în sus, după classe, classa primă plătește 6 fl. classa a II a plătește 5 fl. eară class'a III-a 2—4 fl; dela sânţirea apei câte 50 cr.; dela maslu 1 fl. apoi venitele dela cununa anului și boteḑului Domnului, precum și dela molitvele de preste an, care toate computate la olaltă, dau un venit anual de 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a-și așterne petiţiunile instruite conform „Statutului organic și Regulamentul pentru parochii,“ la subsemnatul oficiu protopopesc, până la terminul mai sus indicat.

Abrud, în 24 Februare, 1887.

Oficiul protopresbiteral, gr. ort. al Abrudului.

În conţelegere cu comitetul parochial din Buninginea.

Ioan Gall,
protopresb.

Nr. 141 [1568] 3—3

CONCURS.

În urma concursului escris în sensul ven. resoluţiuni cons. ddto 25 Octobre 1883 Nr. 3496 B. pentru ocuparea postului de capelan în parochia Socet cu filiile Poiana-rechiţelii și Runcu-mare ne insinuându-se nici un concurent, prin aceasta se escrie din nou concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“

Salariul împreunat cu acest post este 300 fl. v. a. în bani, ori în naturale dela popor.

Cei ce doresc a reflecta la acest post, vor avea a-și așterne suplicile lor de concurs instruite conform prescriptelor regulamentului în vigoare la subscrisul în terminul deschis.

Deva, la 23 Februariu, 1887.

Pentru comitetul parochial

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 540/1887 civ. [1571] 1—3

Publicaţiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole prin aceasta se aduce la cunoscinţă publică, că pentru admisibilitatea proporţionărei dreptului de crișmărit din **Făcet** (Oláh-Bükkös) resp. statorirea cheiei de proporţionare se pnne ḑi de pertractare **19 Aprile a. c. 10 oare a. m.** ce se va ţiné în Făcet la căncelaria comunală, la care se învită toţi interesaţii în causă cu acea observare, că fostilor proprietari li s'a denumit de curator ad actum advocatul Ottó Rozgonyi din Elisabetopole.

Din ședinţa tribunalului regesc din Elisabetopole, ţinută la 21 Februariu 1887.

Ludovic Nagy, pres. **V. Jakab,** notar.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuinţează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferinţelor de stomach și de nervi, chiar și contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și aḑi fie-care se întrebuinţează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuinţarea picăturilor resultat sigur.

Preţul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignaţiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 10—26

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.09
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	—	—	—
Timiș	2.53	—	—	—
Predeal	3.28	—	—	—
Bucuresci	9.35	—	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.30	—
Predeal	—	—	1.14	—
Timiș	—	—	1.45	—
	—	—	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12 44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	7.52	6.21	—	8.36
Ghîrbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orăștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	8.05	12.36	12.46
Teiuș	8.59	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	2.40	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.22	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orăștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	4.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.31	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.48	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6 56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	2.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 32 Sibiiu, Marți 24 Martiu, (5 Aprilie.) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa Sf. sărbători de mâne „Bunavestire“ Nrul va apăré Sâmbătă în 25 Martie.

Nr. 2034. Pres.

Miron,

prin îndurarea lui Dumnedeu archiepiscop al bisericei ortodocse în Transilvania, metropolit al românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, ș. a.

Iubitului cler și popor al archidiecesei Nóstre transilvane; iubiților și onorabililor deputați la sinodul archidiecesan: dar și milă dela Dumnedeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Avênd în vedere §§. 89 și 90 din statutul organic, convocăm, și prin acestea declarăm de convocat sinodul ordinariu anual al archidiecesei Nóstre transilvane la biserica Schimbării la față din cetatea Sibiiu, **pe Dumineca Tomei,** adecă **pe 12 Aprile vechiu** a. c. la 9 óre antemeridiane, când se vor începe ritualele bisericesci, ear după acestea va urma deschiderea sinodului în localele seminariului archidiecesan.

Sibiiu, 23 Martiu, 1887.

Miron Romanul m. p.

Sibiiu, 23 Martiu, 1887.

Situațiunea europeană din încurcată ce a fost până acuma, începe a devení și mai încurcată. Privirile Europei de astădată sunt îndreptate spre Rusia, unde elementele distrugĕtoare încep a și manifesta pe față machinațiunile lor îndreptate contra actualei ordine in stat. Încă n'a trecut 20 de dile dela încercarea de atentat contra vieții țarului, și trebue să constatăm o a doua încercare de a stinge viața țarului tuturor rușilor. Domnitoriul milioanelor de slavi numai află un mic petec în intinsa sa împĕrăție, unde să-și poată pleca capul fără frică, că locul, unde se culcă, nu este subminat, și nu va esploda o bombă; nu poate privi de pretin al seu pe nimenea, căci nu scie, dacă cel mai credincios dintre supușii sei, acela, pe care l'a înălțat la trepte înalte, și care este chemat a-i apĕra viața, acela nu este oare agent secret al nihilistilor, care caută numai ocasiunea, spre a esecuta asupra țarului sentența de moarte, dictată de mult de cătră comitetul revoluționariu. Înfricoșatul impĕrat nu mai e sigur de viața sa nici în fortăreața dela Gatschina, căci mâna ascunsă a comitetului de esecutivă și aici a trimis pe un oficer, care a descărcat glonțul asupra țarului. De două ori l'a scăpat Dumnedeu, și amărît trebue să fie sufletul lui, când 'și privesce femeia, care în tot momentul trĕmură de vĕduvie, și când privesce la copii sei gingași, despre cari adi nu scie dacă mâne nu vor deveni orfani.

Ca toți oamenii din lume și țarul Rusiei are inimă pentru sine și pentru ai sei. În fața morții firea omului mai totdeuna este turburată. Turburată trebue se fie a aceluia, care peste aceasta mai are și grigile de soartea unei impĕrății colosale, cum este și cea a Rusiei.

Nu este deci mirare, dacă lumea cu îngrigire privesce asupra colosului dela nord

Două puteri nevĕdute împing lucrurile spre catastrofe. Nihilismul a început a se manifesta în mod ingrozitoriu, tindênd a rĕsturna actuala stare de lucru în stat. Despotismul guvernului rus a provocat despotismul anarchiei. Streangul călĕului a pus în mâna nihiliștilor dinamită, temnițele ascunse i-a îndemnat a submina pământul, și adi în Rusia nime nu e sigur, că sub picioarele sale nu este ascunsă o bombă, nime nu e sigur, că o mișcare nu va produce esplosiunea.

Cu o asemenea forță lucră a doaua putere, care în consecințele sale poate împinge pe Rusia tot în asemenea prăpastie. ca și nihilismul. Puterea aceasta este panslavismul, care împinge lucrurile spre o acțiune în afară, spre cuceriri.

Și trebue să ne oprim la acest loc, și să marcăm coincidența în ivirea de odată a acestor două forțe formidabile pe orisontul impĕrății rusesci.

De odată cu scirea despre atentatul al doilea cetim, că conducĕtoriul elementului panslavist, Katkoff, fu citat la Petropole, spre a-și da seama de nespusa cutezanță, cu care a atacat politica guvernului rusesc.

Într'un stat absolutistic, cum e și Rusia, jurnalistica n'are libertatea, de care ea se bucură în țĕrile constituționale. Un diariu, care cutează a condemna politica guvernului este simplu suprimat. În asemenea țĕri esistă numai o voință, și acea este cea a guvernului. Această voință este legea, preste care nime nu se poate ridica.

Escepție a făcut dela această regulă capul panslavistilor, domnul Katkoff. Față cu politica guvernului el s'a ținut îndreptățit a propaga tradiționala politică rusească, a cărei țintă finală este: cucerirea peninsulei balcanice.

Ministrul Maiestătei Sale impĕratului Alecsandru al III — Giers — a crĕdut, că Rusia trebue să susțină alianța cu puterile din Europa centrală, persistând la politica de conservare, spre a se putea combate în alianță cu acestea inimicul intern, care în Rusia ca nihilism, în Germania ca socialism și în Austria ca anarchism a început a submina basele statului.

Față cu această politică de pace mână în mână cu nihilismul s'a pus în acțiune panslavismul. Amêndoi au tăbărît asupra țarului.

Cedând celor din urmă, țarul Rusiei mai poate spera a-și susținè viața continuând politica de coceriri, aici zace pricolul, de care e amenințată pacea Europei.

Revista politică.

Convențiunea vamală a monarchiei noastre cu România anevoie se va putea încheia în curênd, de oarece guvernele nu cam prea sunt aplicate a face concesiuni. Delegații români, austrieci și ungari au avut ce-i drept conferințe, însĕ aceste conferințe n'au caracter oficial.

Delegații români au declarat, că ei mai așteaptă încă instrucțiuni din Bucuresci, din partea guvernului român, înainte d'a se lăsa în pertractări oficiale. Până acuma a fost vorba numai cu privire la convențiunea veterinară, deoarece trimișii României numai aceasta cestiune o au adus la ordinea dilei, insistând ca delegații monarchiei noastre să se esprime asupra acestei cestiuni, mai înainte de a se începe pertractările cu privire asupra altor puncte. Din partea delegațiunilor austro-ungare însĕ se pretinde ca delegații români să arete mai înainte toate concesiunile guvernului român cu privire la cestiunea relațiunilor politice vamale și numai apoi se vor putea pronunța și asupra convențiunei veterinare; dealtcum și delegații austrieci și unguri așteaptă instrucțiuni dela guvernele lor. Foile vieneze se miră cum de cestiunea vamală nu se poate resolví mai cu multă înlesnire, mai ales după ce asigură, că și între monarchii acestor guverne s'a vorbit despre convențiunea vamală, și ei s'au asigurat reciproc, că vor face tot posibilul pentru ajungerea scopului

De câtva timp se întêmplă în Rusia lucruri mari, dela cari condiționează pacea europeană. Marele panslavist Katkoff este chemat la Petersburg ad audiendum verbum, deoarece acest bĕtrân agitator, după cum 'l numesc foile germane, prin organul seu „Moskowskia Wjedemosti“ agitează spiritele contra Germaniei, e contra păcei europene și zădarnicesce toate planurile și nisuințele lui Giers, care ar voí ca toată lumea să fie în pace și mai ales ca Rusia să remână în relațiuni bune cu Germania. Katkoff tinde la o alianță franceso-rusă și la o acțiune mai energică a Rusiei. Aceasta persoană însĕ și'a câștigat

---

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

11) Precum este cunoscut tacsa sidocsială la început mai mică, astădi urcată, ce se adună dela familiile greco-orientale din eparchia Transilvaniei, — s'a introdus sub Iosif II.

În următoarele dăm loc unei ordinățiuni, privitoare la această tacsă.

Nro. 6190.

„Pentru aceasta a sa cesaro-crăiască și apostolicească mărire bine au voit prin milostivirea sa „adecă dela 23 curent 1785, comunicăluită, a rânduí „pe sama mea și pe a Vicarĕșului meu Ioan Popoviciu dela preoți sub numele sidocsiei să se strîngă „dela tot preotul, dela toată gasda sau familiă sau „ce are în parochia sa doi crăițari și jumĕtate, începênd dela întâia dĭuă Novembrie 1784 până „la luna lui Novembrie anul curgĕtor 1785, din care „es pe sama mea unguresci florinți 4000 și a Vicarĕșului Ioan Popoviciu florinți 400 și prisosesc florinți „600. Spre rĕmâitoriul fonduș la întêmplări de ne„ajungere să se dea la cassa provințialicească și să „se ție acolo pentru numita pricină. Pentru aceasta „pentru anul trecĕtor, care prea înălțata mai sus numită crăiască mărire au fost pronuncit ca provincial„cassa de m'au înprumutat, care trebue să se întoarcă „și să se plătească, vei avea datorie fără toată zăbava, „însciințând pre preoții din protopopiatul vostru, ca „tot preotul, care a ținut până acum parochie în „satul seu, să dea de toată familia sau gasda doi crăi„țari și jumĕtate din toată parochia sa, și prea „cucernicia ta, primind dela ei să dai cuitanție pe „câte familii, câți bani sau dat fără toată zăbava, „stringênd această sidocsie să ai a aduce banii în„preună cu Contro-cuitanția preotului și cu specificația „preoților cu numĕrul gasdelor și al banilor, dela „cari ai primit la noi la Sibiiu. Așa făcênd, mila „prea puternicului Dĕu să fie cu prea Cucernicia „ta, pururea rămênd, Sibiiu, 21 Octomvrie, 1785. „De tot binele voitor, Gedeon Nichitici, episcopul „Ardealului.

12) O ordinățiune episcopească din 9 Decembre 1786 privitoare la decretul împĕrătesc de sub Iosif II, despre reducerea sĕrbătorilor la greco-orientali.)*

Nro. 542.

„Într alte multe purtări de grije și bună așe„dare spre folosul supușilor sei și-au adus aminte „Înalta a sa prea înălțata cesaro-crăiască împĕrătească „mărire, tocmită rânduială a face la biserica noastră „celor cari ne numim neuniți, pentru prăsnuirea „prasnicilor, ca să fie în toate moscenitoarele țĕrii ai „sei cesaro-crăesci împĕrătesci măriri, pretutindenea „asemenea și unele și aceleași dile ale sfinților și „prasnicilor, ca să se înainte prăsnuiască, înțelegên„du-se și bine dovedindu-se, cum și prea Cucernicii „tale iaste cunoscut nunumai aicea întru pădită de „Dĕu eparchia noastră că la unele locuri, prăs„nuesc unele prasnice, la alte sate earăși altele și la „oare-cari foarte puțin; ci însĕ și în alte eparchii „țĕrei unguresci, aflându-se nu de un fel prăsnuirea, „bine a voit întâiu aicea la soborul cel mare*) în anul „trecut la luna lui Maiu, dĭua, care înaintea comisarie„șilor a Înaltului crăesc guvern s'au ținut și apoi earăși la „osfințitul sinod dela Carlovet, care în anul curgĕtor „în luna lui Maiu 22 începutul seu a avut, a se „lua înainte și aceea una statornică și întru toate „asemenea, prăsnuirea prasnicelor hotărească și să „intruduculuească, care la amêndouĕ în sus numite „soboare, aleasă și aședată rênduială prin milostivul „cesaro-crăesc cuvênt și decretul împĕrătesc formu-

*) Vedĭ în Nro. 1—2 al diariului „Transilvania,“ anul 1887 tractatul de Georgiu Barițiu despre micșorarea numĕrului sĕrbătorilor.

*) De aici lămurit se vede, că în cestiunea aceasta a regulării sĕrbătorilor pentru greco-orientali, ca într'o cestiune de mare însemnătate canonică și rituală, nu s'a dispus deadreptul din partea impĕratului, ci mai înainte s'au ascultat sinodul eparchial din Sibiiu, și cel metropolitan din Carloveiț, și astfel cel puțin în formă s'a observat autonomia bisericească.

atâta înfluință asupra Țarului, încât se pare a fi a doua autoritate în Rusia, mai pre sus adecă decât Giers. Se ḑice, că Giers a putut îndupleca pe Țarul, ca sĕ-i dea cea dintâiu admonițiune publică; însĕ amicii lui Katkoff esoperară, ca Țarul sĕ-și retragă acest ordin; ba ce e mai mult, Katkoff a început a polemisa chiar contra unui comunicat publicat în monitorul guvernului rusesc.

Foile germane ș'au întors privirea deocamdată dela generalul Boulanger și acum 'l consideră pe Katkoff de cel mai mare pericol pentru pacea europeană; ele ḑic, că Germania are dreptul sĕ cerceteze, dacă acest bărbat este adevĕratul interpret al cugetelor Țarului, și dacă ideile hotărîtoare ale politicei rusesci se plămădesc în capul lui; stând lucrurile astfel, guvernul german trebue sĕ ia resoluțiuni importante. Tonul, de care se folosesce Katkoff în organul seu îl poate avea numai un individ privilegiat, o a doua autoritate.

„National Zeitung“ aduce vestea, că în urma acestor desvoltări de lucruri în Rusia, Giers ș'ar fi cerut demisiunea, și se și vorbesce, că lui îi va urma Schuwalow, ambasadorul rusesc în Berlin, cu toate, că era designat de un eventual următoriu a lui Giers, Lobanow. Schuwalow a și plecat la Petropolea, mai înainte însĕ a avut o lungă convorbire cu cancelariul Bismarck.

Față de Poartă atitudinea Rusiei e tot ca și până acuma. Poarta a urgiat din nou, ca cabinetul din Petropole sĕ se decidă odată în privința candidaților pentru tronul bulgar. După cum i-se împĕrtășesce din Constantinopol „Coresp. Polit.“ guvernul rus a însciințat pe Sultanul, că a împuternicit pe Nelidoff, ca sĕ dea deslușiri asupra cestiunilor bulgare. În urma acestora Sultanul a dat din nou audiență lui Nelidoff, care neavênd resultatul dorit, Poarta s'a decis a trimite o notă circulară la toate puterile, cari au semnat tractatul dela Berlin, ca sĕ se declare odată în această cestiune.

De alt-cum și regența se îngrijesce mult de soartea Bulgariei. Ea a trimis încă de câteva ḑile pe Stoiloff ca sĕ se informeze dela puteri, ce gând au cu Bulgaria? Stoiloff petrece de mult în Viena și a mărturisit, că cu cât mai tare se amênă alegerea principelui, cu atât mai mult cresce partida pentru realegerea lui Alecsandru. Bulgaria n'o mai poate duce mult timp așa; finanțele îi sunt sleite și pactarea asupra unui împrumut se zădărnicesce mereu; așa dară e de lipsă, ca sĕ se concheme marea sobranie și sĕ hotărască, alegerea unui principe sau împuternicirea regenții încă pe trei ani, căci la dincontră bulgarii vor fi siliți sĕ nu mai întrebe pe nimenea și sĕ-și facă ei dreptate; soartea Bulgariei e de deplâns; roagă deci guvernele sĕ ea o atitudine mai hotărîtoare, pentru ca sĕ se resolvească odată cestiunea, căci prevede, că o mai grabnică resolvire va fi mai favorabilă nu numai pentru Bulgaria, dar pentru întreaga Europă.

Principele Alecsandru al Bulgariei.

Amĕnunte din viața și guvernarea sa, scrise de preotul Adolf Koch, duhovnicul principelui.

(Urmare.)

Capitolul al 4-lea conține călĕtoria principelui la Petersburg.

Era pe la 1880, Ianuariu, când Alecsandru plecă la Petersburg pentru a asista la iubileul de 25 ani de domnie a lui Alecsandru al II-lea. După cum se scie, întârḑierea părintelui principelui scăpă viața împeratului, căci pe atunci se puse mina sub sufrageria în palatul de carnă.

Iubileul avu loc la 2 Martie. Principele a avut atunci prilegiu sĕ vorbească cu împĕratul despre afacerile din Bulgaria. Povesti acestuia, cât de grea îi vine domnia din causa constituției și afirmă, că ar fi de neapĕrată trebuință, sĕ se facă mai multe modificări la dênsa, precum lărgirea puterilor principelui, micșorarea numĕrului de deputați, modificarea constituirei camerei, crearea unui consiliu de stat, restrângerea dreptului de întrunire și a libertății de presă. Împĕratul convocă mai multe persoane intime și le consultă în această privință. Ministrul de rĕsboiu Miljutin însĕ declară, că constituția nu a avut încă destul timp ca sĕ probeze, dacă e bună sau rea și de aceea nu trebue încă modificată. Principele sĕ încerce sĕ guverneze cu partida liberală. Împĕratul sfătui tot astfel pe Alecsandru.

Principele cu toate că era încredințat, că rĕul nu se va ameliora, primi sfatul, rugă însĕ pe împĕratul Alecsandru sĕ revoace pe ministrul de rĕsboiu Parenzow. Acesta fu revocat. Înainte însĕ de revocare inteligentul Davidow căḑu victimă intrigilor lui Parenzow, și fu revocat împreună cu Șepelow.

Ca ministru de rĕsboiu fu numit de cătră Rusia locotenent-generalul Ernroth. Acesta plăcu principelui, căci era om sincer, bun soldat și dibaciu organisator. În acord cu principele, el lucră pentru ridicarea spiritului milităresc în armată.

Toți sunt de acord, că dacă acest general ar fi rĕmas, influința Rusiei s'ar fi menținut neclintită între bulgari, căci el era unul din cei mai probi bărbați.

* * *

La reîntoarcerea sa (finele lui Martie) principele a fost primit cu entusiasm de cătră popor. La 4 Apriliu camera a fost deschisă. Alegerile, mulțamită manoperilor demagogice ale lui Karavelow și Zancow și a timidității ministrilor, eșiră contra ministerului. Principele, după ce amintì încă odată în discursul tronului camerii, ca sĕ lucreze energic pentru consolidarea statului și sĕ lase într'o parte certele nefolositoare, concedià ministerul.

Zancow primì presedența și esterne, Karavelow finanțele; ceilalți ministri erau numai umbre a acestor doi.

Autorul descrie aceste două personage. Zancow e un om cu mintea mărginită, lesne coruptibil și fără caracter. Karavelow e tipul unui om pe jumĕtate instruit. Ca om de stat nu are nici o valoare; pentru a-și masca trădarea săvêrșită la detronarea principelui, publică acum de curênd nisce destăinuiri privitoare la nisce negoțieri ale principelui Alecsandru cu România. El povesti într'un jurnal din Sofia, că principele ar fi oferit României teritorul bulgar dela Rusciuc până la Varna, în cas dacă regele Carol va da ajutor Bulgariei la o rĕscoală a Macedoniei! Nimic adevĕrat din toate aceste destăinuiri. Eată cum stă faptul: tot în același timp se făcu cunoscut atât guvernului român, cât și celui bulgar, că Rusia organisează o rĕscoală în Macedonia, pena întări din nou positiunea sa compromisă în peninsula balcanică.

În urma acesteia, cu ocasiunea unei vizite, ce principele Alecsandru făcu la Bucuresci se făcu o schimbare de idei într'acesta, regele Carol și eminentul seu ministru-presedinte Brătianu. Se opinà, ce atitudine sĕ ia aceste două țĕri în casul, când ar isbucní aceea rĕscoală. Resultatul final al convorbirei era, ca principele Alecsandru sĕ întrebuințeze toată influința sa pentru a menține liniscea în Macedonia. După cum se scie, principele a reușit în această privință.

Lucrările camerei subt noul minister începură prin alegerea lui Slaveicow ca președinte. Slaveicow e om, cum se cade și inteligent. Desbaterile luară un caracter mai serios însĕ nu se făcu mare ispravă.

O lege privitoare la supuși fu alcătuită. Prin acea lege locuitorii bulgari din Dobrogea deveniau cetățeni bulgari numai prin actul emigrarii în Bulgaria.

Contra acestei legi protestă România și principele nici nu o promulgà.

Mai făcu și alte legi, însĕ singura lege practică era legea pentru baterea de monede.

Ministerul liberal dete earăși printre funcționarii conservatori. Toți fură concediați.

Principele, după sfatul lui Miljutin, făcu o probă cu ministerul liberal, însĕ această probă, după cum se putea prevedé nu era satisfăcĕtoare.

Principele Alecsandru descrise la Petersburg situațiunea sa, împĕratul revocà pe Davidow și trimise pe Kumany ca consul general, însĕ acesta era geșeftar si peste scurtă vreme fu și el revocat și înlocuit prin Lișin ca general al consulatului general. Acesta era un om activ, inteligent, care ajută mult pe principele. (Va urma)

Raportul anual

pro 1886 al direcțiunei institutului de credit și de economii „Albina.“

(Urmare și încheiere)

Credite de cont curent.

Starea acestui ram a fost cu finea anului 1885 de 15 împrumuturi în suma de	60,304 fl. 04 cr.
în decursul anului 1886 s'au mai acordat 16 împrumuturi în suma de . .	134,502 „ 21 cr.
făcêndu-se totalul de 31 împrumuturi în suma de	194,806 fl. 25 cr.
din care s'au restituit 8 împrumuturi în suma de	95,040 „ 50 cr.
remânênd cu finea anului 1886 23 împrumnturi în suma de	99,765 fl. 75 cr.

o crescere de 39,461 fl. 71 cr. față de anul trecut.

Împrumuturi pe producte.

Starea cu finea lui Decembre 1885 a fost 9 împrumuturi în suma de . .	7,269 fl. 40 cr.
în decursul anului s'au mai acordat 37 împrumuturi în suma de	28,740 „ 52 cr.
totalul 46 împrumuturi în sumă de .	36,009 fl. 92 cr.
din aceste s'au respuns 23 împrumuturi în suma de	19,830 „ 40 cr.
remânênd cu 31 Decembre 1886 23 împrumuturi în suma de	16,179 fl. 52 cr.

o crescere față de anul trecut de fl. 8,910 fl. 12 cr.

Monetă.

Starea cu 31 Decembre 1885 au fost	6.334 fl. 45 cr.
în decursul anului s'au mai cumpĕrat de	187,750 „ 73 cr.
totalul	194,085 fl. 18 cr.
din aceste s'au vêndut	190,503 „ 34 cr.
și au remas cu 31 Decembre 1886 .	3,581 fl. 84 cr.

Mișcarea cassei în decursul anului 1886.

Întrate,	la centrală 3.979,623 fl. 34 cr.	suma întratelor
„	„ sucursală 2.676,375 „ 55 „	6.655,998 fl. 89 cr.
Eșite,	la centrală 3.978,856 fl. 95 cr.	suma eșitelor
„	„ sucursală 2,659,397 „ 11 „	6.63-,254 fl. 06 cr.
	Totalul	13.294,252 fl. 95 cr.

cu 322,939 fl. 81 cr. mai mult ca anul trecut.

Din bilanțul general al anului 1886, care se află tipărit și distribuit între Dvoastră resultă că:

Suma activelor institutului este cu 278,909 fl. 72 cr., ear suma venitului brut cu 26,090 fl. 28 cr., mai mare ca în anul premergător.

Subtrăgênd din venitul brut al anului de	259,488 fl. 52 cr.
totalul eșirilor cu	213,778 „ 36 cr.
resultă un profit curat al anului de	45,710 fl. 16 cr.

cu 1397 fl. 89 cr. mai mult ca în anul trecut.

La venitul curat a contribuit filiala noastră din Brașov cu 4295 fl. 11 cr.

„lare, dat, luat, sub ḑiua a 7-a a lunei lui August, după „călindarul cel nou, anul curgĕtor, bine au voit a în„tărí și pretutindenea asemenea a le prăsnuí, au slobodit „și cu din adinsul, după cum se cuvine cu evlavie „a le ține și nimica întrênsele nice lui-și nice cari sunt „sub lucrurile domnilor pământesci cuprinși, a lucra „au poruncit; ear acestea prasnice, după cum ur„mează acestea sunt:

„În luna lui Ianuarie:

„1. La 1-a: Tăerea împrejur a Mântuitoriului și „Sf. Vasilie.

„2. La 6-a: Botezul Domnului Isus Christos.

„3. 30-a: Sf. Erarși, Vasilie cel mare, Grigorie „Bogoslovul și Slataust.

„În luna lui Fehruarie:

„4. La 2: Stretenia Domnului.

„În luna lui Martie:

„5. La 25: Buna vestire a Născătoarei de Dḑeu „Fecioarei Mariei.

„În luna lui Aprile:

„6. La 23: Sf. George.

„În luna lui Iunie:

„7. La 24: Nascerea Sf. Ioan Botezătoriul.

„8. La 29: Sfinții Apostoli: Petru și Pavel.

„În luna lui Iulie:

„9. La 20: Sfântul proroc Ilie.

„În luna lui August:

„10. La 6: Schmbarea feții Mântuitoriului.

„11. La 15: Adormirea Născĕtoarei de Dḑeu, „Fecioarei Mariei.

„12. La 29: Tăerea Capului Sf. Ioan.

„În luna lui Septembre:

„13. La 8: Nascerea născĕtoarei de Dḑeu, Fe„cioarei Mariei.

„14. La 14: Înălțarea cinstitei Cruci.

„În luna lui Octomvrie:

„15. La 26: Sf. Dimitrie.

„În luna lui Noembrie:

„16. La 8: Săborul Sfinților Arhangheli: Mihail „și Gavril.

„17. La 21: Ducerea în biserică a Născătoarei „de Dumnedeu.

„În luna lui Decembrie:

„18. La 6: Sf. Nicolae.

„19. La 25: Nașterea Mântuitoriului nostru Isus „Christos.

„20. La 26: Săborul prea sfintei Născătoare de Dumnedeu.

„21. La 27: Sfântul archidiacon și întâiul mu„cenic Stefan.

„22. Pentru fiesce care din naționul celor neu„niți, patronul al naționului, adecă pentru sêrbi la „14 la luna lui Ianuarie, ce se prăsnuesce sfântul „archiepiscop Sava; pentru greci la 21 Maiu Sfinții „Constantin și Elena și pentru români la 14 Octom„vrie Sfânta Prea cuvioasa Paraschiva.

„23. Vinerea cea mare în săptĕmâna Patimilor.

„24. Lunea Sfintelor Pasci.

„25. Marța Sfintelor Pasci.

„26. Înălțarea Domnului nostru Isus Christos.

„27. Luni după Rusali: Pogorârea Duhului Sfânt.

„Eară alte toate prasnice, cari la unele locuri „obicinuite era a se ține, sunt blagoslovite și des„legate întrânsele a lucra și a nu le prăsnuí; pentru „aceea și datori sunt preoții fiesce-care în poporul „seu în fiesce-care ḑi a Duminecei, după sevêrșirea „Sfintei liturgii, Sfântul acela sau Prasnicul dintru „mai sus pomeniții, cari s'ar întêmpla întru sĕp„tĕmâna cea următoare, creștinilor a spune și a le „vestí, la care ḑi a săptĕmânei va cădé, că în cutare „ḑi iaste și a prăsnui trebue cu amblarea la biserică „cu rugăciune, cu evlavie și cu ascultarea și povă„țuirea Sfintei Scripturi și poruncilor lui Dḑeu, eară „nu cu jocuri necuvioase și cu beția neînsĕturată și „cu săturarea pântecelui, dintru care urmează sfada, „gâlcevile și de multe ori și bătaia și nenorocoase „uciderí și moarte aproapelui seu, pentru cari lucruri „necuvioase și legii lui Dumnedeu foarte protivnice „nu numai dreaptă judecată tisturilor și diregătorilor „lumii acesteia și resplătirea vor căpĕta unii, ca aceia „preste sine, ci încă și urgia și mănia lui Dḑeu asupra „lor, preste hotarele sale pornesc și trag.

„Acestea dară prasnice, prăsnuind, cum se cuvine, „nice o îndoială nu poate avea, că legii cei crescinesci,

Conform § 62 din statute propunem următoarea distribuire a acestui profit de . . . . . 45,710 fl. 16 cr.

1. 5% dividendă după capitalul social de . . . . . fl. 300,000.— fl. 15,000.—

Restul de fl. 30,710.16

2. să se împartă cum urmează:

a) 15% la fondul de reservă (§ 62, p. *a)* . . . . . fl. 4,606.50

b) 10% tantiemă pentru membrii direcțiunei (§ 62, p. *b)* . . „ 3,071.—

c) 2% tantiemă pentru directorul esecutiv (§ 62, p. *c)* . . „ 614.20

d) 1% tantiemă pentru dirigentul filialei din Brașov (§ 62, p. *c)* „ 307.10

e) 3% tantiemă pentru oficialii institutului (§ 62, p. *c* și *d)* 921 fl. 30 cr.
plus remunerațiune 328 fl. 70 cr. „ 1,250.—

f) 4 % pentru scopuri de binefacere (§ 62, p. *e)* . . . . „ 1,228.40 fl. 11,077.20

3. Din restul de , ... fl. 19,632.96

g) să se dea ca supradividendă acționarilor . . . . . fl. 15,000.—

h) să se amortiseze din casa institutului (Baiergasse Nr. 1) . „ 2,000.—

i) să se dea la fondul de pensiuni al funcționarilor institutului . . . . . „ 2,632.96 fl. 19,632.96

Pe basa acestei distribuțiuni dividenda anului 1886 se ficsează cu 10% adecă 10 fl. de acțiune.

Fondul de reservă al acționarilor institutului cu adausul sumei propuse de noi astădi, va ajunge la suma de 57,598 fl 10 cr., ear fondul de pensiuni al funcționarilor la suma de 23,407 02 cr.

În sensul §-ului 36 din statute, după vechime (ancienitate) se consideră de eșiți din consiliul de direcțiune dnii membri Iosif Sterca Șiuluțiu din Sibiiu și George Pop din Băsesci.

Locurile devenite vacante prin eșirea acestora sunt deci de a se îndeplini prin alegere.

Asemenea este de a se mai alege un membru în direcțiune cu mandat până la adunarea generală din anul 1888 în locul reposatului Constantin Popasu din Brașov.

Terminând ve rugăm se luați act de raportul nostru și după ce veți fi ascultat și raportul comitetului de supraveghere să binevoiți:

a) a aproba bilanțul încheiat la 31 Decembre 1886;

b) a da consiliului de direcțiune absolutor pentru gestiunea sa pe anul espirat;

c) a lua la pertractare și a decide asupra propunerilor puse la ordinea ților.

Varietăți.

* (Chirotonire.) Candidatul la preoție Moise Micu, ales de capelan în comuna Poiana-mărului, în 22 a lunei curente s'a chirotonit întru preot.

* Reuniunea de cântări din Sibiiu. „*Hermannstädter Männergesangverein*“ s'a ținut serata musicală umoristică (Heitere Liedertafel) Vineri și s'a repetat Duminecă seara. Aceste producțiuni au fost o adevărată desfătare și cea mai potrivită distracțiune pentru întreg publicul din Sibiiu, dar mai ales pentru frații sasi. Succesul producțiunilor a fost escelent, așa, încât chiar și inima cea mai pesimistă s'a esprimat plăcerea după fie-care piesă prin nesfârșite aplause. Luând punct de punct programul ar trebuí se apreciăm în special rolul fiecărei persoane — ne mărginim însă a spune, că părtași de acest succes sunt toți membrii reuniunei și cu deosebire cei cari au jucat rolurile mai principale și cari așa de bine le-au sciut esecuta încât nu'ți venia a crede, că debutează diletanți. Publicul deși foarte numeros nu s'a mișcat din sala îndesuită până după 12 oare, când s'a finit producțiunile. Fără îndoială meritul principal este a se atribuí și de astădată destoinicului diriginte George Dima, care prin neobositul zel a contribuit mult la ridicarea vadei acestei reuniuni. Neobositul artist se și bucură în ochii străinilor de cel mai bun renume. Meritele i-au fost resplătite prin mii de aplause

* (Regele și regina României) au sosit în Bucuresci. La plecarea din Viena Maj. monarchul a însoțit pe înalții oaspeți până la gară, unde își luară cel mai cordial adio. Regele Carol 'și esprimă dorința d'a putea saluta pe monarchul nostru pe pământ românesc. Monarchii 'și strînseră mâna de repetite ori, ear regina a fost însoțită de împăratul până la vagon, și la despărțire monarchul nostru îi sărută mâna. La gara din Budapesta a fost foarte cordial primiți între strigate de „să trăiască“ și „éljen.“ În mod solemn au fost primiți la gara din Bucuresci.

* (Diuariu nou maghiar.) În Sibiiu circulă un apel subscris de funcționari și învățători maghiari, pentru înființarea unui diuariu maghiar. Între persoanele, cari figurează pe apel se află bancherul Kapdebo, ospetariul Tunyogi și croitoriul Nosko

* (Convocare.) Alegătorii aparținători partidei naționale române din cercul electoral Deva, comitatul Hunedoara, sunt invitați a participa la conferința electorală cercuală, care va avea loc Sâmbătă în 9 Aprilie, 1887 st. n. la 11 oare 'nainte de ameadi, în cancelaria advocatului Franciscu Hossu Longinu din loc. Agendele vor fi: Organisarea clubului electoral cercual și alegerea a doi delegați, pentru eventuala conferință generală electorală a partidei noastre, pusă în prospect cu apelul comitetului central electoral al partidei naționale-române, de datul Sibiiu 7 Martie n. a. c.

Deva, 2 Aprilie, 1887 n.

Ioan Papiu, Dr. Petru Lazar, Alecsandru Moldovan, George Nicoară, Alecsiu Olariu, Fr. Hossu Longinu alegători.

* (Consulate române.) În ședința camerei române din 18 Martie, discutându se asupra budgetului ministeriului de esterne, dl Cogălnicean, luând cuvêntul, arătă, unde mai cu deosebire are România trebuința d'a înființa consulate. Dênsul stărue și cere, ca să se înființeze consulate în Brașov și în Cernăuți. România, dise marele român, trebue să apere interesele sale comerciale în aceste părți și dacă până acum nu s'au înființat consulate în memoratele orașe, causa e, că ungurilor nu le place să vadă fâlfâind drapelul tricolor al României. România însă trebue să facă a fi respectată. — Camera cu unanimitate a votat înființarea consulatelor la Brașov și Cernăuți.

* (Congres.) Peste două sute de profesori s'au înscris la participarea în congresul didactic al României, ce se va ține în Iași.

* (Semnele timpului). În Cluj s'a închis teatrul maghiar; ear la Arad se vor trimite dela fabrica de arme din Viena 10,000 pusci de sistemul Verndl menite pentru înarmarea gloatelor.

* (Mulțămită publică.) Cu ocasiunea seratei literare din 8/20 Faur a. c. ținută în comuna noastră au incurs suprasolviri dela următorii marinimoși domni:

M. O. domni: I. Dan administrator protop. 3 fl; Dr. Philipoviciu, medic cerc. 80 cr.; I. Duvlea adv. 1 fl.; S. Kraus 1 fl; A. Rosenfeld 80 cr.; V. Opriș 50 cr.; A. Pocol 50 cr.; A. Cepeș 50 cr.; A. Cosma comers. 50 cr.; E. Pop not. cerc. 1 fl.; pentru cari oferte îi rugăm ca să primească mulțămita noastră pe aceasta cale.

Venitul brut cu aceasta ocasiune a fost de 43 fl. 71 cr., din care subtragêndu-se spesele cu 32 fl. 05 cr. rămêne un venit curat de 11 fl. 66 cr., cari bani fiind destinați pentru elevii miseri dela aceasta scoală, s'au și distribuit între dênșii, în valoare de: cărți, pene, tăbliță, negreală, stile etc.

Tot cu aceasta ocasiune suntem în plăcuta posițiune de-a mulțămí și acelor stimați domni colegi cu sucursul cărora numai a putut fi reușita acestei serate cât mai sigură, și anume: D-șoarei E. Prodan învățătoare, carea cu frumosul cântec popular „Fântâna cu trei isvoară“ a escelat foarte mult. Dlui G Dobrin învățător, care cu disertațiunea sa „Chemarea inteliginții române față de poporul dela sate“ lucrată cu mult zel și cu o diligință rară a stors aplausele ascultătorilor și în fine dlui I. Prodan învățător, carele s'a câștigat un nume neuitat prin comicul seu discurs „Clevetici“.

Repetăm încă odată, primească mulțămita noastră.

Beclean, în 19 Martie, 1886.

Corpul învățătoresc.

* (Budgetul României pe 1887—1888.) „Curierul financiar“ face următoriul raport scurt:

Budgetul s'a presentat la venituri și la cheltueli cu suma de 140.753 331 franci.

Deosebirea între budgetul pe 1887—1888 și budgetul anului curent este de 6.50 ,000 franci. D. Costinescu arată prin raportul seu, că ea nu provine de loc din nouĕ dispositiuni, din nouĕ organisări, ci din desvoltarea naturală a budgetului curent.

Deosebirea cea mai mare este la *budgetul datoriei publice*, care dela 57 546,959, anuitățile s'au urcat la 61.411,113 fr. Aceasta diferință provine în mare parte dela agiu, pentru care s'a prevĕdut o sumă mult mai mare decât cea din anul trecut; s'au adăogat și alocațiunile trebuincioase pentru anuitatea nouĕlor emisiuni de rentă făcute în cursul anului 1886 sau a se face încă în 1887 pentru lucruri publice, conform legilor speciale.

A doua deosebire mai, însemnată este la *budgetul ministeriului de rĕsboiu*: ea se urcă la aproape un milion, deși toate dispositiunile budgetului, afară de cele privitoare la flotilă, au remas absolut aceleași ca ale budgetului pe 1886—1887. În suma de un milion, flotila intră cu 419.878 franci, deoarece a trebuit să se înscrie în budget cu organisarea, ce i-s'a dat prin legea specială din anul trecut.

Budgetul ministrului de finanțe se presintă cu un sporiu de 1.240,000 franci asupra budgetului curent. Acest spor este însă numai aparent: s'au făcut din contră economii mari, dar s'a trecut în plus *prime* pentru *de esport* date *alcoolurilor* și pentru cumpĕrarea chibriturilor și cărților de joc o sumă mult mai mare decât diferența de 1.240,000 lei.

Budgetele celorlalte ministere remân aproape identice.

Budgetul veniturilor se presintă la Contribuțiuni directe cu un minus de 480,000 fr; la ministerul cultelor cu 14.500 franci; la ministerul de justiție cu 10,500 și la capitolul *diferite venituri* cu un minus de 3.485,999, sau în total cu o reducere de 3.990.999 franci.

Veniturile contribuțiunilor indirecte figurează din contră cu un plus de 1.532,000 fr.; monopolurile statului cu 2.560,000 franci; domeniile cu 972 635; ministerul lucrărilor publice cu 600.000 franci; ministerul de interne cu 428.000; ministerul de finanțe cu 405.000 și în fine veniturile ministeriului de resboiu cu un plus de 9000 franci ceea ce dă în total un plus de 6.506,635 franci. Scădênd reducerile de 3.990,999 franci cu care sunt înscrise cele dintâiu venituri, din sporiul de 6.506.635 cu care figurează cele din urmă, budgetul de venituri se presintă în nitiv cu un spor de 2.515,636 franci.

Raportul arată, că acest spor de venituri va fi lesne acoperit, deoarece impositele, ce s'au creat anul trecut abia s'au aședat și esperiența primelor dece luni nu este de loc suficientă. Adevĕrul este, că ori ce imposit nu dă nici odată în anul întâiu aceea ce suntem în drept a aștepta. Dela anul al doilea și înainte el începe a produce din ce în ce mai mult și argumentațiunea dlui Costinescu ni se pare până la un oare-care punct logic.

Am creat un nou tarif vamal cu taxe mai urcate, dar înaintea aplicării lui, el a provocat o întrare escepțională de mărfuri în țeară, fapt, ce nu se va mai putea repeta în anul al doilea.

Am creat impositul beuturilor spirtuoase, care trebuia să ne dea cel mai mare adaus de venit, dar cu o lună înaintea aplicării lui, toate fabricele au scos alcoolurile ce le aveau înpuindu-le la taxele reduse

---

„îndestulare nu fac și poruncilor bisericii cei sfinte „nu urmează, carea ca o purtătoare de grije, maica „tuturor spre odichna trupului, cum și spre povățu„irea duhovnicească așa și spre bucuria sufletească „cu aducerea aminte lucrurilor minunații lui Dĕeu „și vieții Sfinților, cărora prăsnuindu-se aceste pome„nite sus dile cu toată putința a fi următoare a bine „aflat a fi destule și folos a le putea aduce cu în „țeleapta socotință, au socotit nu numai prin îndreptarea „Prea Cucerniciei tale și a preoților priveghială caută „să se plinească și la vit să se aducă, ca prin cu„vinte povățuitoare așa și prin pildă bună Prea Cu„cernicia ta cu preoții la toate celelalte dile cu toate „fameliile voastre, la case, la câmpuri și la alte „trebi ale voastre să lucrați și oamenii a lucra fără în„doială, să îndreptați blagoslovenia acestui sfințit sobor. „Nebăgători de seamă se vor socotí unii ca aceia, ce și „milii cei părintesci, Prea Înălțatulu i împĕratului no„stru, care bine a voit prin tisturii sei cei politicesci „spre aceasta rênduială, cum se vor purta preoții, „bună pază și priveghială a o avea, va fi nevrednic „și pentru aceea se va socotí urgisit și pentru ca să „se înstatornicească aceasta mai bine, altor lipsă este „ca bisericile, cari de isnoavă face sau mai făcute „ale sfinți; Așa dară fără scirea noastră nici una să „nu se înceapă, căreia vom arĕta ce hram să aibă „și pe care sfânt noi vom socotí, îi vom rênduí pa„tronul și spre acela cu vremea și biserica vom sfinți. „Care rânduială, precum preoților, Prea Cucer„nicia ta, și la protocolul fiesce-cărei parochii din „cuvênt în cuvênt a face să le scrie așa și mare „priveghială a purta ca ei, după cum s'au însemnat „mai sus în Dumineca aceea, după cum urmează „creștinii, unul dintre prasnicele însemnate, după sfâr„șitul Sfintei slujbe, la creștini ziua prasnicului aceluia, „numitului sfânt sau prasnic, să înciințeze și a prăsnuí „să se vestească; spre alții, cari nu sunt aici însemnați „cu tăcerea să treacă. Pre lângă care mila prea pu„puternicului Dĕeu și milostiva cea archipăstorească „cu blagoslovenia archierească să fie cu voi, rĕmêind „al prea Cucerniciei tale, de tot binele voitor. S'au „dat în Sibiiu, în 9 Decembrie, 1786, Gedeon Nichi„tici, episcop. (Va urma.)

---

* Miscarea populațiunei în România pe anul 1885.) S'au născut 213,581 copii, dintre cari băeți 111,134 ear fete 102,447; au murit în acest an 123,814, dintre cari 65,784 bărbați și 59,020 femeii. Așa dară poporațiunea țĕrei s'a înmulțit cu 89,767 oameni; escedentul pe poporațiunea rurală e de 83 284 pe cea urbană e de 6,483. Căsătorii au fost 39,586. —

de mai nainte, fapt earăși, care nu se va mai putea repeta în anul al doilea, și așa mai încolo.

Sunt întemeiat, ḑice d. Costinescu prin raportul seu, că esperiența nu este încă făcută în ceeace privesce venitul impositelor modificate în anul trecut. Eu cred, că aceste imposite pot sĕ dea mult mai mult, decât au dat în cursul anului budgetar curent deși venitul lor, chiar așa incomplet cum a fost, e încă îndestulitor pentru menținerea ecuilibrului budgetar, după cum s'a votat.

* (O nouă miere). „G. Sătean." scrie: Un naturalist frances, d. Guilmeth, descoperì în Tasmania, pe vêrful unor Eucalipți mari, un roiu de albine negre cu totul necunoscute pănă acum.

Acest roiu adunase într'o scorbură a unui copac 3,500 kilograme miere foarte bună însĕ cu miros de eucalipt.

Studiindu-se aceasta miere de d. Thomas Caraman, s'a găsit, ne spune un ḑiar sciintific din Paris, că are proprietăți medicinale interesante.

Mierea aceasta cu gust de eucalipt are o acțiune moderătoare asupra inimei; e antithermică (adecă face a scădé temperatura;) înlesnesce respirațiunea, căci este anti-catarhal; e febrifugă și părasiticidă; întrebuințarea ei face de se vindecă bronșitele și alte boale ale unor organe respiratoare.

Ḑi de ḑi incurg epistole, ca cea publicată mai jos și esprimă din ce în ce mai mult influențele favorabile lecuitoare ale elicsirului de întărire de nervi al Dr. Lieber. Ast fel scrie dl A. Gesecus în Verden i. H. Ve recerc amicabil pentru o sticlă de elicsir de nervi; ve pot încunoscința, că jumĕtatea de sticlă întrebuințată mi-a procurat o îndreptare mare, și sperez a fi după aceasta cu totul mântuit. Numai singur veritabil se află sub marca de depsit (cruce cu ancoră) 1/2 sticlă=2 fl. v. a., o sticlă întreagă fl. 3.50, o sticlă dupla fl. 6.50 v. a. în farmacie și în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz."

Loterie

Sâmbătă în 2 Aprilie 1887.

Timișoara:	**21**	**48**	**77**	**16**	**82**
Viena:	**85**	**47**	**39**	**5**	**32**

Nr. 269 [1573] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lîngă betrânul paroch Ioan Hociotă în parochia de clasa III Slimnic (cu venit preste tot de 401 fl. 15 cr:) se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumĕtate din venitele suscitate.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și asterne petițiunile concursuale instruite conform prescriselor din vigoare la sub-semnatul în terminul susarĕtat.

Sibiu, 26 Ianuariu, 1887.

In conțelegere cu comitetul parochial din Slimnic.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Nr. 496 [1572] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III Ocna-inferioară, cu venit anual de 400 fl. 31 cr. se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Reflectanții sĕ-și presenteze petițiunile în terminul indicat la subsemnatul, dela carele pot lua informațiuni detaiate privitoare la venitul parochial.

Sibiiu, 8/20 Martiu, 1887.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Nr. 540/1887 civ. [1571] 2—3

Publicațiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole prin aceasta se aduce la cunoscință publică, că pentru admisibilitatea proporționărei dreptului de crișmărit din **Făcet** (Oláh-Bükkös) resp. statorirea cheiei de proporționare se pune ḑi de pertractare **19 Aprile a. c. 10 oare a. m.** ce se va ține în Făcet la căncelaria comunală, la care se învită toți interesații în causă cu acea observare, că fostilor proprietari li s'a denumit de curator ad actum advocatul Ottó Rozgonyi din Elisabetopole.

Din ședința tribunalului regesc din Elisabetopole, ținută la 21 Februariu, 1887.

Ludovic Nagy, pres. **V. Jakab,** notar.

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANA."

A XVIII-a adunare generală ordinară

va avea loc **Dumineca în 24 Aprilie căl. nou a. c. la 3 oare după prând** în casa proprie a institutului *(strada Cisnădiei Nr. 5.)*

Obiecte de pertractare sunt:

1. Darea de seamă despre afacerile anului 1886.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Intregirea consiliului administrativ.
4. Propuneri incurse.
5. Sortiri de obligațiuni ale fondului de întemeiare.

Sibiiu, în 18 Martie, 1887.

[1574] 1—2 **Consiliul administrativ.**

Singur veritabil sĕ află sub aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor

a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pămêntul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețul 1/2 sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dupla fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 12—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.09
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	—	—	—
Timiș	2.53	—	—	—
Predeal	3.28	—	—	—
Bucuresci	9.35	—	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.30	—
Predeal	—	—	1.14	—
Timiș	—	—	1.45	—
	—	—	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	7.52	6.21	—	8.36
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaț	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	8.05	12.36	12.46
Teiuș	8.59	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	2.40	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.22	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	4.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.31	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.48	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 33 Sibiiu, Sâmbătă 28 Martiu, (9 Aprile.) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — **și timbru de 30 cr.** pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată ceti

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Martie 1887, sĕ-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 26 Martiu, 1887.

Curioasă coincidință!

În casa deputaților din Austria fostul ministru de culte, domnul Leo Thun, în o vorbire ținută la 28 Martiu, atacă dualismul ca pre o instituțiune provisorie și îi numĕră ḑilele, — și tot atunci în casa deputaților de la noi bĕtrênul Csanády, fără nici un scrupul, cinstesce Viena și Austria Germaniei, unde după a sa părere, i-ar fi locul, și proclamă regatul Poloniei sub sceptrul Măiestății Sale regelui împĕrat Francisc Iosif I, ca regat unit cu Ungaria prin uniune personală.

Dl Csanády nu pentru prima dată s'a folosit de espectorațiuni de soiul acestora, pentru cari el, de ar fi fost român ori cive aparținĕtor altei naționalități, ar fi fost trimis la locul seu, dar fiind el ungur neaoș a fost deșteptat din ilusiunile sale prin o simplă admoniare din partea președintelui camerei.

Sĕ ne ocupăm însĕ puțin de enunciamentul dlui Leo Thun.

Leo Thun este cunoscut românilor și în special noi românii ortodocși am avut multe nĕcasuri cu el. Fostul episcop al Transilvaniei, mai târḑiu metropolitul Andreiu baron de Șaguna nu odată a avut de lucru cu acest încăpĕținat bărbat de stat de pre timpul crâncenului absolutism.

Crescut în Austria — catolic din tălpi până în crescet, contele Leo Thun urmăria cu o rară diligință cursul desvoltărilor din biserica română din Transilvania și în ori ce sinod românesc basat pe canoanele bisericei ortodocse, el vedea tot atâța monstrii, cari 'l spăriau, de aceea era de tot îndĕrătnic în resoluțiile sale și numai peste capul lui se putea esopera câte ceva pentru biserică și și aceasta numai prin istețimea și buna chipzuire a metropolitului Șaguna și pe basa legăturilor sale cu bărbații fruntași de atunci. Dar ca sĕ revenim la obiect — trebue sĕ constatăm, că dl conte Leo Thun nu prea se bucură de simpatii la noi la români, și așa nici enunciamentele sale nu au la noi valoarea, cum ar avea ale altui bărbat cu trecut.

Ce ne pune pe noi pe gânduri sunt semnele, ce se arată în lăuntrul monarchiei, semne, care nu sună a lucru bun.

În Viena oamenii nu sunt împĕcați cu forma de guvernare, la noi partidul independent nici că ar avea mai mare bucurie ca si când ne-am desface de Austria, lucruri aceste, cari trebue sĕ-și aibă isvorul lor undeva și acela este și remâne a se căuta în nemulțumirea generală, ce domnesce la noi între toate popoarele. Nu sunt mulțumiți dincolo nemții, căci și-au perdut egemonia preste celelalte popoare, — tot așa de îndreptățite ca și ei de a trăí și a se desvolta liber — și nemulțumirea lor o dau pe față, proclamând unitatea monarchiei și legile marțiale.

Dacă nemții nu sunt mulțumiți o mai înțelegem, dar nu ne intră în cap causa nemulțumirei maghiarilor, când aḑi toate merg pe voia lor, când ei sunt singurii oblăduitori ai statului și când naționalitățile, vorbit cu dl ministru președinte Tisza, sunt trântite la părete, și când ele nici în parlament, nici în municipiu nici în comună, nici în scoală nu se mai pot mișca libere neinfluințate și necontrolate și de cei chemați și de cei nechemați. De tot straniu ni se înfățoșază lucrurile, când nici cei cu țița în gură nu sunt împĕcați, ca sĕ tăcem de cei întercați de tot, fără nici un drag de motiv acceptabil.

Noi nu împărtășim vederile dlui conte Leo Thun, nu ne identificăm cu enunciamentul seu din 28 Martiu, ne am pus din capul locului pe terenul legal, provĕḑut în articlul de lege XII din anul 1867, suntem dinastici din colibă până în palat, ținem morțiș la prosperarea statului, încât aceasta e condiționată dela toți cetățenii, voim sĕ ne cultivăm din mijloacele proprii, jertfim cât putem, numai ca sĕ fim în rênd cu ceilalți cetățeni și nu înțelegem, că pentru ce tocmai noi trebue sĕ fim ținta, în care lovesc toți scriblerii, începênd dela dl Czenkalji dela „Brassó,“ până la perciunații de tot neamul.

Ne-am împĕcat cu situațiunea creată și ne vedem curat numai de trebile noastre și așa cum suntem, modești în pretensiunile noastre, totuși formăm un spin în ochii celor dela putere, pentrucă nu suntem dispuși a ne lăsa limba și legea strămoșască, ci ținem morțiș la ele, ca la cele mai scumpe odoruri ereḑite.

Ne doare, când contele Leo Thun oftează după crêncenul absolutism și ne înfiorăm a și cugeta la catastrofe, cari ar putea mâna apa pe moara contelui Thun și consoților sei, dar am voí ca sub sistemul actual sĕ ni se facă viața mai cu ticnă și instituțiunile noastre bisericesci sĕ nu sufere aḑi tocmai, cum au suferit pe timpul contelui Thun, cu atâta mai vêrtos, cu cât ele sunt garantate prin legi positive și sancționate de prea bunul nostru monarch. Țăria Ungariei este și remêne în mulțumirea tuturor popoarelor și rĕu, de tot rĕu fac cei ce nu sunt dispuși a o recunoasce aceasta.

Noi românii puțin cerem, dar ceeace cerem, nu voim sĕ fie de cerșit, ci cerere justă în interesul statului de a avea cetățeni luminați și valoroși în timpuri grele. Cu maghiarisarea forțată, cu persecutările de tot soiul lesne s'ar putea întêmpla, ca vederile de altmintrea destul de urgisite ale contelui Leo Thun sĕ prindă rădăcini și la români și atunci nu ar fi bine nici de ei, dar nici de statul ungar, ai cărui cetățeni loiali suntem.

Revista politică.

Negoțierile conveațiunei vamale între monarchia noastră și România până acum n'au avut resultatul dorit, ba scirile ultime ne pun în perspectivă, că relațiunile încep din nou a se încorda. „Neue Freue Presse“ espune, că delegații români au cerut ca înainte de toate în conferențe confidențiale sĕ-și espună principiile punctelor lor de plecare. Ei în locul prim au accentuat convenția veterinară, dar au pretins astfel de concesiuni, cari ar involva modificarea legilor veterinare austriace și ar trebuí sĕ facă vitelor române favoruri, cari nu le au nici chiar vitele indigene. După deslușirile date de delegații austriaci, deși formal delegații români nu și-au revocat propositiunile, se poate spera, că greutățile, ce au esistat în acest punct sunt încâtva delăturate.

Delegații români au cetit apoi un lung șir de articole, pentru cari ei nu vreau sĕ se lege, și altele pentru cari sunt aplicați a face concesiuni.

Față de aceste espuneri din partea delegaților români, punctul de plecare al delegaților austro-un-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

13) Tot în obiectul regulărei respective reducerii sĕrbătorilor a urmat o patentă împĕrătească din 30 Ianuariu 1787 sub Nro. 9040, pe care îl reproducem după originalul românesc tipărit, ce s'a aflat la biserica din Sebeșul de jos.

La Num. 9040. 1804.

„Iosif al doilea cu mila lui Dumneḑeu ales al ro-„manilor, împĕrat pururea August, craiul apostolicesc „al Germanii, Ungarii, Bohemii, Dalmații, Croații, și „Slavonii, archipovĕțuitoriul Austrii; Iproci.

„Cinstiților și de bun Neam, iproci! De vreame „ce binele supușilor noștri celor credincioși pravo-„slavnici de legea grecească pofteasce dela noi, ca în „rêndul împuținării sĕrbătorilor aceeași împĕrătească „și părintească purtare de grijă sĕ avem cătră dên-„șii, carea și cătră cei ne-uniți o am arătat, și voauĕ „crăescului nostru gubernium prin preaînaltul în 7 „ḑile Avgust anul 1786, subt numĕrul 8861 dat „rescriptum al nostru cunoscută a vi-o face ne-am „milostivit, și pentru aceastași pricină și pentru ca „încât e cu putință, întru toată aceaiași rênduială „sĕ se ție între uniți și între ne-uniți, foarte de lipsă „este, ca sĕrbătorile, care noi pentru biserica ne-unită „a rĕsăritului le-am așeḑat acelea, și pravoslavnicii „cei de legea grecească sĕ le ție: (afară de aceea ce „pentru fiește care neam de osebi sau fost dat, „adecă: a s. Sava archiepiscopul a s. sfințitul Con-„standin și Elena, și a s. Paraschevei.) Drept aceea „spre plinirea acestora milostivește rênduim, ca de „acum înainte, și numiții pravoslavnici de legea gre-„ceascĕ numai acealea sĕrbători sĕ le ție, care aici „urmează, adecă:

„În luna lui Ianuarie:

„1. În ḑiua a 1. Tăearea împrejur a Domnului „nostru Isus Christos.

„2. În ḑiua a 6. Botezul Domnului nostru Isus „Christos.

„3. În ḑiua a 30. Trei sfinți archierei: Vasilie, „Grigorie, și Ioan Zlatoust.

„În luna lui Fevruarie.

„4. În ḑiua a 2. Stretenia, adecă: Întimpinarea „Domnului nostru Isus Christos.

„În luna lui Martie.

„5. În ḑiua a 25. Bunavestire a Născătoarei „de Dumneḑeu.

„În luna lui Aprilie.

„6. În ḑiua a 23. Sfântul Mucenic Georgie.

„În luna lui Iunie.

„7. În ḑiua a 24. Nașterea sfântului Ioan Bo-„tezătoriul.

„8. În ḑiua a 29. S. S. și întru tot lăudații „Apostoli Petru și Pavel.

„În luna lui Iulie.

„9. În ḑiua a 20. Sfântul Proroc Ilie.

„În luna lui Avgust.

„10. În ḑiua a 6. Schimbarea la față a Domnului „nostru Isus Christos.

„11. În ḑiua a 15. Adormirea preasfintei Năs-„cătoarei de Dumneḑeu.

„12. În ḑiua a 29. Tăerea Capului s. Ioan Bo-„tezătoriul.

În luna lui Septemvrie.

„13. În ḑiua a 8. Nașterea preasfintei Născă-„toarei de Dumneḑeu.

„14. În ḑiua a 14. Înălțarea sfintei Cruci.

„În luna lui Octomvrie.

„15. În ḑiua a 26. Sfântul marele Mucenic „Dimitrie.

„În luna lui Noemvrie.

„16. În ḑiua a 8. Soborul sfinților Îngeri Mihail „și Gavriil.

gari, ḑice tot „Neue freue Presse“ e clar, pentru că dacă i-se făc României concesiunile cerute, Austro Ungaria trebue sĕ ceară atunci pentru articolele ei principale, acele vămuri, cari corĕspund intereselor sale de esport. Aşadară dela poziţia, ce o vor lua delegaţii români faţă cu aceste articole va atârna, dacă se va realisa sau nu convenţia.

Simpatiile poporului bulgar faţă de principele Battemberg, cu cât se amĕnă mai mult alegerea principelui, cu atât cresc mai tare, a ḑis dl Stoiloff în Viena, şi într'adevĕr despre aceasta avem o eclatantă dovadă prin faptul, că din incidentul onomasticei fostului principe bulgar, capitala Bulgariei a serbat aceasta ḑi în forma cea mai solemnă, dar fără de a face demonstraţiuni, ear principelui i-s'a gratulat la Darmstadt prin mai multe sute de depeşi din toate părţile ţĕrei şi din partea tuturor claselor poporaţiunei bulgare.

Părechea regală română.

În întoarcerea spre Bucuresci dela sĕrbătorile cu ocasiunea aniversărei de 90 de ani a bĕtrênului împĕrat al Germaniei, regele şi regina României s'a abătut pe la Viena, şi 2 ḑile au fost oaspeţii monarchului nostru.

Visita aceasta a domnitorilor României s'a comentat în multe variaţiuni. Unii susţineau, că România a întrat şi ea în alianţa dintre Austro Ungaria şi Germania, şi drept rĕsplată i-s'a garantat neutralitatea în faţa încurcărilor din peninsula balcanică. Alţii făceau diferite combinaţiuni, pe cari le legau de neînţelegerile dintre monarchia noastră şi România din incidentul erumperei rĕsboiului vamal, şi credeau a descoperí în această visită o vĕdită apropiere între aceste douĕ ţĕri, chemate a trăí în pace în cele economice.

De această părere se vĕd cuprinse şi cercurile politice din Viena.

Ḑiarul guvernamental din Viena şi totodată cel mai autorisat organ al partidei militare şi am putea ḑice al curţii „Fremdenblatt“ în numĕrul 88 dela 30 Martiu a. c. la locul prim publică următoriul articol:

Cu deosebită simpatie salută populaţiunea din Viena sosirea părechei princiare, căreia statul vecin român îi datoresce puternica sa desvoltare, o eră a înflorirei şi a bunei stări. Înainte cu câteva decenii încă un stat vasal otoman, pe care împărecheri interne şi slăbiciune, pasiuni de partidă şi rĕsboiu intern îl împedecau în desvoltarea sa culturală, şi-l ţineau în circumstare semi-asiatică, România unită sub regimul lui Carol de Hohenzollern ajunge în contactul cel mai intim cu statele europene şi cu viaţa culturală europeană, şi-a scuturat legăturile din urmă, şi s'a ridicat la o stare independentă şi stimată. Când regele Carol, împodobit cu toate virtuţile de regent, şi-a pus pe cap coroana de principe al României, era consciu de importanta chemare, care l aşteaptă; era consciu de mărimea operei organisatorice, ce-l aştepta, şi nu s'a retras în faţa greutăţilor. Istoria statului moldavo-valachic în anii din urmă înainte de urcarea pe tron a principelui de Hohenzollern, nu era tocmai îmbărbătătoare pentru noul domnitoriu şi în drumul din Germania spre Bucuresci nu erau singuratice cuvintele de sinceră compătimire, cu cari era întimpinat. Principele Carol îşi inaugurà guvernarea cu seriositate şi energie; mâna lui cea puternică a stîrpit vechile abusuri, şi această puternică mână nu şi-a greşit buna impresiune asupra ţerii, care avea trebuinţă înainte de toate de consolidare internă, armonie naţională şi de autoritatea unui domnitoriu cu cunoscute importante calităţi sufletesci, a unui domnitoriu, care scie, unde merge. Faţă cu poporul seu, principele a păşit cu inimă nobilă, deschisă; ochii lui au cuprins lipsele şi dorinţele naţiunei; nisuinţele lui n'au cunoscut alt scop, decât reînvierea acestei vechi viţe romane la o completă viaţă politică şi naţională. Şi când spiritul timpului şi împregiurările au pus României arma în mână pentru eluptarea libertăţii, faptele eroice ale armatei române reformate, au dat doveḑi, despre binecuvêntarea ajunsă în ţeară cu principele german. Soldaţii principatului, pentru cari lumea militară odinioară conserva nu mai un suris de batjocură, s'au arĕtat asemenea iscusitelor trupe, lângă cari şi contra cărora a luptat; ei ne-au revocat în minte originea romană, la care cu atâta mândrie naţională se provoacă românul; vitejia lor şi escelenta organisaţiune, care o a dat Carol I armatei sale, au justificat totala deslipire a României de cătră raportul de suzeranitate faţă cu Poarta, ea a justificat in consecuenţa mai departe regatul român recunoscut de Europa.

Cumcă această junĕ ţeară s'a întărit înlăuntru şi înafară, cumcă ea prin o politică înţeleaptă şi plină cu tact, prin neobosita desvoltare culturală în faptă a ajuns a fi un stat cu influenţă şi de importanţă, aceasta este meritul primului ei rege. Deodată cu ridicarea ţĕrei sale la un stat cu influinţă, care cumpănesce în orient, regele Carol a creat şi o nouă preţioasă garanţie pentru pacea orientală. Din partea noastră trebue sĕ urmărim cu adevĕrată bucurie şi cu simpatică conlucrare înflorirea unui stat, care în cultivarea păcei orientale, în nisuinţa noastră de a deslega pe cale pacinică toate cestiunile, legate cu ea, ne stă atât de aproape. Deşi prin rumperea legăturilor de convenţie economică, referinţele economice ale monarchiei noastre faţă cu statul român vecin în aceste momente sunt turburate, noi totuşi dăm espresie speranţii noastre întemeiate, că va succede în cele din urmă a ajunge la o înţelegere, care sĕ corĕspundă intereselor de ambele părţi, şi adevĕratelor dorinţe ale ambelor naţiuni. Presenţa deodată în capitală şi residenţă a părechei regale române şi a plenipotenţiaţilor regali pentru consultările asupra convenţiei comerciale noue în direcţiunea aceasta ni se presentează ca o norocoasă coincidenţă, ca o favorabilă prorocire, că va succede opera înţelegerii celei atât de necesare şi atât de simţite.

Bucuria şi adevĕratele simpatii, cu care populaţiunea din Viena şi din Austro-Ungaria salută presenţa regelui României pe pământul imperiului, aceste le aduce şi nobilei principese, care împarte tronul lui Carol, şi este încoronată cu laurii artei poetice, care luminează femeilor ţĕrei sale prin vîrtute, şi prin nobilele sale însuşiri ale sufletului şi ale inimei. Adênc e legată „Carmen Sylva“, regina poetă, adênc e legată ea şi poporul român cu firul poesiei. Ea, principesa germană, s'a lăsat cu toată iubirea la poporul seu, i-a studiat sufletul lui, şi a eshauriat lumea romantică a poveştilor din popor. Unele mărgăritare ale poesiei dau doveḑi despre adênca privire, ce ea a făcut în sufletul poporului, cu câte un nobil şi dulce cuvênt a contribuit ea la marea operă a educaţiunei, reînvierei unei naţiuni bogat talentate, şi eliberate de jugul sufletesc, care sute de ani a apăsat asupra lui.

Poporul român cu însufleţire privesce la regina Sa, care nu deneagă scutul seu puternic dela nici o operă a umanităţii sau a educaţiunei poporului, care de mult nu mai e strĕină în ţeară, şi care ca poet cu succes a contribuit, ca poporul român în Europa sĕ câştige amici şi stimători. Un farmec romantic, unic în feliul seu, are această doamnă; ea deveni o legătură puternică între tron şi popor, totodată şi un vorbăreţ mijlocitoriu sufletesc între acest popor şi între naţiunea germană. Visita în Viena a unei părechi regale dotate cu aşa rare virtuţi pentru noi este o îmbucurătoare dovadă, garanţie a intimelor raporturi dintre înalta noastră casă domnitoare şi juna dinastie română, între monarchie şi statul vecin român; dela viitoriu aşteptăm, ca aceste raporturi în interesul reciproc sĕ se desvoalte tot mai intim.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Bucuresci, 24 Martiu, 1887. Domnule Redactor! Este cunoscută de mult propaganda catolică în România. De câtva timp aceasta a început a lua dimensiuni din ce în ce mai mari sub prelatul Iosif Palma. Nu erau de ajuns pastoralele „archiepiscopului archidiecesei de Bucuresci“, nu erau de ajuns congregaţiunile religioase — favorisate prin tăcerea prelaţilor noştri, — ci a trebuit ca sĕ-şi inaugureze cariera de rĕspânditor al învĕţăturilor catolice şi părintele Dumitru Radu — român, de nascere din Ardeal, — compromiţându-ne şi pe noi transilvănenii, câţi ne am căutat scut aci în România.

Deşi guvernul român permite toate aceste însinuări catolice, totuşi opinia publică nu voesce sĕ scie de angajamentele luate de capii colectivităţii guvernante. Românii de aici au ţinut totdeuna mult la religia lor şi dacă au tolerat propaganda catolică, aceasta a fost numai din motivul, că nu puteau sĕ-şi manifeste sentimentele în biserici strĕine, ci ascептau numai ocasiunea favorabilă. Ocasiunea s'a ivit în sĕptĕmâna trecută.

Părintele Radu, amăgit de succesele sale, avu oarba cutezanţă ca în numele sciinţii sĕ profaneze chiar şi tribuna Ateneului, aruncând mĕrul de ceartă între români.

Cu câte-va ḑile mai înainte 'şi anunţase sfinţia sa conferinţa despre „Inteligiнţă“ Cu nerăbdare ascepta publicul seara de 15 Martie.

Era la 8 oare, când între strigăte şi fluerături fu învitat „Popa“ în sală.

Din toate părţile 'l încungiurară tinerii cu deosebire, strigându-i „Sus Popo!“ „Jos Popo!“

Sgomotul devenia din ce în ce mai asurḑitor. Câţi-va tineri mai îndrăsneţi stinseră lămpile, alţii începură a cânta valsul pe un pian hodorogit, ce se afla din întêmplare acolo, ear alţii se împingeau asupra smeritului părinte, insultându-l în faţă.

„La Bărăţie, la Cioplea! resuna sala.

Lucrul ar fi ajuns de sigur mai departe, dacă n'ar fi sosit la timp d. Esarcu, preşedintele Ateneului.

Dl Esarcu, cu zîmbetul pe buze, făcu apel la indulgenţa publicului, ca sĕ nu violeze libertatea tribunei Ateneului român.

„Liberă pentru români, nu pentru catolici, nu pentru renegaţi.“

În fine se suì pe tribună sfinţia sa între strigătele şi şuerăturile cele mai asurḑitoare.

„Trăiască România“ fu începutul discursului d-sale. „Jos Iesuitule“ era refrenul.

Cu toate acestea avu curajul — ca sĕ nu me servesc de altă espresiune — sĕ îndruge câteva cuvinte despre unirea gintei latine.

Publicul îşi perdu răbdarea şi dênsul ca un adevĕrat martir tot esita a se depărta de pe tribună.

Mai mulţi tineri, ce erau în jurul tribunei se urcară alături de martirul nostru pe tribună, rugând publicul, ca sĕ-şi facă la urmă aprecierile. Totul fu în zadar; dovada cea mai isbitoare, că românii îşi

---

„17. În ḑiua a 21. Întrarea în Biserică a prea-
„sfintei Născătoare de Dumneḑeu.

„În luna lui Decemvrie.

„18. În ḑiua a 6. Cel dintru Sfinţi Părintele nostru Nicolae.

„19. În ḑiua a 25. Nascerea Domnului nostru „Isus Christos.

20. În ḑiua a 26. Soborul preasfintei Născătoa-
„rei de Dumneḑeu.

„21. În ḑiua 27. Sfântul întâiul Mucenic, şi „Archidiacon Stefan.

„Lângă aceastea:

„22. Vinerea mare din săptĕmâna Patimilor.
„23. A doua ḑi de Pasci.
„24. A treia ḑi de Pasci.
„25. Înălţarea Domnului nostru Isus Christos.
„26. A doua ḑi de Rusalii.

„Dintru care chiar se înţelege, cumcă sărbătorile, „care aici nu sunt însemnate, trebue sĕ se socotească „a fi dezlegate şi scăḑute.

„Însĕ după rênduiala, carea prin înaltul rescript „al nostru din 7 Avgust o am arĕtat, şi acum po-
„runcim, ca sărbătorile şi ceale legate, şi ceale des-
„legate, totdeauna cu împĕrătescul nostru Nume pre-
„oţii (în Biserică) să le vestească norodului. Şi aceа-
„stă preaînaltă anoastră rênduială tuturor judecă-
„torilor, şi deregătorilor locurilor sĕ li se facă în ştire,
„dênduli-se înainte, cumcă bună grije sĕ aibă, ca sĕr-
„bătorile, care pentru pravoslavnicii cei de legea „grecească le-am întărit, şi le-am aşeḑat a se ţiné „sĕ se vestească a fi legate: eară cealelalte sĕ se „vestească deslegate întru acesta chip, cum întru cele „deslegate fără de împedecare fieşte-carele sĕ-şi poată „lucra lucrurile sale. Eară de cumva undeva acea-
„sta prea înaltă a noastră Poruncă nu s'ar ţinè, „atuncea Episcopilor locurilor, sau de va fi lipsă şi „deregătorilor celor mai mari sĕ se facă însciinţare.

„Aşijderea şi aceasta poruncim, ca preoţii cei „pravoslavnici de legea grecească sĕ nu se îndestu-
„leaze numai cât cu gura au vestit norodului sĕr-
„bătorile cele deslegate, ci şi ei înşuşi întru aceale „ḑile lucrând la câmp, şi la alte trebi, sĕ dea pildă „bună: aşijderea mai marii locurilor prin seamne „din afară, precum sunt slobozirea târgurilor întru „aceaste ḑile, deschiderea boltelor, şi oprirea jocuri-
„lor (unde numai în sĕrbători se păzia aceastea) sĕ „se sîrguiască deplin a arĕta, cumcă aceaste Sĕrbă-
„tori sunt deslegate.

„Aşijderea vor putea şi pravoslavnicii de legea „grecească de aci înainte a ţiné sĕrbătorile sfinţi-
„lor întru a cărora cinste ar fi vr'o biserică sfinţită „(adecă hramul). Eară nădăjduim, cum de aici îna-
„inte şi Archierei cei pravoslavnici de leagea gre-
„cească nu vor sfinţí vre-o biserică, nici vor „alege hramul întru cinstea vre-unui Sfânt ca acela „a căruia sĕrbătoare au sau deslegat, sau nici odată „n'au fost legată. Drept aceea pentru mai mare „încredinţare, şi Episcopii cei pravoslavnici de legea „grecească, datori vor fi în sfîrşitul fieşte-căruia an „a trimite voauĕ catastihul bisericilor, care preste an „le-au sfinţit.

„Această împĕrătească a noastră rênduială voauĕ „crăescului nostru guvernium cu o poruncă ca „aceasta vi se face în scire, ca spre plinirea ei toate „ceale ce sânt de lipsă despre toate părţile sĕ rên-
„duiţi şi aşa sĕ aşeḑaţi lucrul, ca împuţinarea sĕrbă-
„torilor la uniţi, şi la ne-uniţi tot întru aceeaşi vreme „sĕ se înceapă. Dat în Viena 30 Ianuarie, 1787.

Iosif m. p.

Karol Gróf Pálfi m. p.

Alexandru Pastori m. p.

---

* Dnei Herminei Popovici Desean, presidentă interimală a „Reuniunei femeilor române din Arad şi provinţă“ i-s'a adresat o epistolă deschisă, în care o mulţime de femei române esprimându şi dorinţa a se înscrie ca membre ale reuniunei, o roagă sĕ ia dispoziţiuni spre acest scop şi sĕ concheme adunarea generală constituantă.

manifestau sentimentele nu față de subjectul conferinții, ci față de demnitatea părintelui Radu.

Grație intervenției dlui Esarcu, care suindu-se pe tribună putu atrage atenția publicului asupra D sale până ce sfinția sa, s'a făcut nevĕdut.

Așa dar dl D. Radu și-a îndeplinit misiunea în România. Românii bucureșteni nu l'au silit sĕ și ia geamantanul în mână și sĕ-l facă sĕ treacă munții, după cum se esprima mai în lunile trecute dl senator Mărzescu, ci-l scot din țară prin desaprobarea generală.

E de regretat însĕ, că asemenea scandal s'a întêmplat tocmai la Ateneu.*) *G. P.*

Casina română din Orĕștie.

Orĕștie, în 24 Martiu.

Un motor puternic pentru promovarea culturei naționale, a spiritului de solidaritate și a bunei înțelegeri între inteligenții români este fără îndoială instituțiunea casinelor sau a societăților de lectură. Românii au înțeles de mult acest adevĕr și aceasta se vede din împrejurarea, că mai în fie-care oraș, unde se află inteligență română, s'au înființat asemenea centre de convenire socială, sau casine — numai cât cele mai multe au avut și au încă o viață mai mult efemeră, fiindcă le au lipsit și le lipsesc condițiunile principale de esistență: basa materială și spriginul moral unanim al inteligenții române.

Și în Orĕștie au esistat casine în diferite timpuri, însĕ până acum nici una nu a putut avea durată mai lungă; după un început cu vêlvă sgomotoasă casinele de până acuma au încetat în paguba evidentă a numĕrosului element român inteligent din oraș și din cerc.

După atâtea încercări zădarnice, făcute în anii de mai nainte inteligința română din Orĕștie a luat înainte de aceasta cu doi ani inițiativa pentru a înființa o societate de lectură sau casină pe fundamente solide și durabile — și într'adevĕr, că casina înființată deodată cu institutul de credit și economii „Ardeleana" — s'a aședat pe astfel de temelii, încât putem considera esistența ei pe deplin asigurată și garantată.

Un moment de mare însemnătate a contribuit în dilele trecute pentru a asigura casinei vitoriul. În ședința adunărei generale ținută la 27 Martiu n. dl Dr. I. *Mihu* aduse la cunoscința adunărei generale, că direcțiunea institutului de credit și economii „Ardeleana" a abdis de remunerarea de 400 fl., votată de adunarea generală a acționarilor, în favorul casinei, respective donează casinei aceasta sumă, tot asemenea donează și directorul esecutiv al „Ardelenei" dl Dr. I. *Mihu* remunerațiunea sa de 200 fl. și în sfârșit dl comptabil Aurel Popovici Barcian a dăruit remunerațiunea sa de 100 fl. earăși casinei române — va se dică sina a primit un ajutor de 700 fl. v. a. din ca generositatea direcțiunei „Ardeleana."

Acest act de spontană și rară generositate, dovedit din partea dlor membrii ai direcțiunei „Ardelenei," a fost întêmpinat cu frenetice aplause din partea membrilor casinei, cari au fost surprinși într'un mod foarte plăcut de această faptă într'adevĕr generoasă.

Comitetul casinei nu va întârdia a aduce pe calea publicisticei noastre naționale espresiunea de mulțĕmită și recunoscință generoșilor donatori și a împlini astfel dorința adunărei generale a casinei.

Prin acest ajutor, respective dar, s'a pus un fundament solid la viitoriul casinei, a cărei înființare a fost întîmpinată la început cu mult pesimism. Prognosticele cele slabe, ce s'au făcut societății noastre de lectură sunt astădi pe deplin desavuate — și viitorul ei este asigurat.

Aceasta garanță a casinei este un titlu de neperitoare recunoscință pentru acei ce au ostenit la înființarea ei!

Printre obiectele discutate în adunarea generală dela 27 Martiu n. — resp dintre conclusele aduse în această adunare amintim, că s'a primit unanim raționiniul de pe anul trecut, de asemenea s'a luat la cunoscință inventariul despre averea casinei, — s'a decis prenumĕrarea jurnalului „Luminătoriul" pe lângă celelalte jurnale naționale.

Cu privire la donațiunea de 700 fl. s'a decis unanim ca 300 fl. sĕ se întrebuințeze pentru cumpĕrarea de cărți pe seama bibliotecei, ear restul de 400 fl. rĕ se depună spre frnpticare.

Urmând alegerea comitetului pe timpul de un an s'au ales: Sam. Pop, pres., Laur. Bercian, vicepres., Aurel Popovici Barcian cassariu, Dr. Ioan Mihu, bibliotecariu și notariu, N. Popovici, I. Mihaiu, G. Avram membri ordinari; Dum. Iosif, Dr. Stefan Erdélyi și I. Lazaroiu jun. membrii suplenți.

E de relevat, că dl Dr. I. Mihu din zel și devotament cătră progresul casinei a luat asupra sa postul de bibliotecar, pentru a pune fundamentul unei biblioteci raționale și corespundĕtoare.

Pentru compunerea unei liste despre cărțile de procurat pe seama bibliotecei s'au ales o comisiune de 5 membrii în persoanele: dlor Dr. I. Mihu, Dr. St. Erdélyi, Al. Nemeșiu, I. Mihaiu și G. Joandrea

Cu aceste agende memorabila adunare a casinei dela 27 Martiu n. s'a terminat, lăsând în inimile tuturor celor de față urme adênci de amintiri plăcute.

Fie ca esemplul inteligenței române din Orĕștie sĕ afle imitatori și în alte părți locuite de români în interesul progresului nostru național și cultural!

X

*) Dăm loc acestei corespondențe nu pentru că ne ar face plăcere ca sĕ înregistrăm unul și același fapt de doauĕ ori, ci pentru ca publicul nostru sĕ se convingă, că nu numai jurnalistica desaproabă rolul păr. Radu de misionar al catolicismului în România, dar ca sĕ vadă on. public, că chiar și în inimile cele mai nepreocupate aceasta propagandă provoacă o adevĕrată indignare. Red.

O interpelare.

Dela înactivarea statutului nostru organic — în deosebi dela organisarea sinoadelor noastre — abstragênd dela factul constituirilor urmate din trei în trei ani — nu-mi aduc aminte sĕ se fi ținut vre un *sinod protopresbiteral* în tractul Orĕștiei.

Preoțimea noastră din acest tract a sulevat adeseori în conveniri și conversațiuni private necesitatea de a se ținé — și anume cât se poate mai des — sinoade protopresbiterale, a căror folos e necontestabil — dar afacerea n'a ajuns până acum într'un stadiu de firmă hotărîre. Agende de pertractat ar fi destule, mai ales acolo, unde nu se țin asemenea sinoade de deci de ani — lipsesce numai o inițiativă energică din partea dlui ppresbiter, care stă în fruntea protopresbiteratului de aproape 50 de ani.

Drept aceea, considerând, că interesele protopresbiteratului Orĕștiei reclamă imperativ ținerea de sinoade ppresbiterale — și considerând, că membrii sinodului protopresb. nu au numai destinațiunea de a se suplini pe calea alegerei din trei în trei ani, ci mai au și datorința de a lucra ceva pentru promovarea intereselor tractului protopresb. — îmi iau voia a adresa dlui prot. Nic. Popovici o modestă întrebare:

Are dl ppresbiter de cuget a convoca sinodul ppresbiteral și a deștepta această însemnată reprezentanță tractuală din somnul letargic, ce a cuprins'o chiar din ziua primei constituiri?!?

Încât pentru pretinsa lipsă de agende — sunt gata a sta la dispositiune cu un program complet de obiecte — numai se pot avea până sunt în vieață fericirea de a vedé întrunindu-se sinodul protopresb. al tractului Orĕștiei, barem odată în fie-care an.

Un preot ortodocs din ppresbiteratul Orĕștiei.

Varietăți.

† (Cas de moarte.) Cu regret audim, că protopresbiterul tractului Mediașului

Dionisiu Chendi,

după un morb de câteva oare în 26 Martie a. c. st. v. a încetat din viață. Înmormêntarea îi va fi mâne, Duminecă, la 3 oare după ameadi, în comuna Șaroș, aproape de Elisabetopol.

* (Sciri personale dela Curte.) Maj. Sa împĕrăteasa Elisabeta se află de câte-va dile la băile din Mehadia, pentru a-și restaura sănĕtatea. În călătoria spre acest loc renumit de cură, a făcut Maiestatea Sa pe vapor o mică escursiune pe Dunăre înjos atingând malul României la Vercerova și al Sĕrbiei la Cladova. Un batalion de vênători din armata română a făcut Maiestatei Sale onorurile cuvenite la Vercerova cu musica militară, ear vaporul, ce era în trecere, a respuns din ordinul Maiestatei Sale cu presentarea flamurei. Maiestatea Sa află multă plăcere în locurile romantice dela băile Mehadiei.

Maj. Sa împĕratul, după cum scrie „Daily Chronicle" are de cuget, ca cu ocasiunea iubileului reginei Victoria din Anglia, sĕ meargă în persoană la „Londra". Acesta este aplecat a o face și din acel motiv, că monarchul nostru este singurul suveran din Europa, care n'a fost încă în Anglia și doresce tare a cunoasce aceasta țeară precum și Scoția Singura împrejurare, ce l ar putea eventual reține dela aceasta călătorie e, că acestei visite i s'ar da poate însemnătate politică. — Principele de coroană Rudolf va călĕtorí earăși la Abazzia, pentru a-și cerceta soția, carea se află acolo pentru a și căuta de sănĕtate. —

* (Producțiune pe fluer.) Dl *Iacob Nagy* 'și-a ținut producțiunea pe fluer Marți seara cu un succes foarte mulțămitoriu. Cu deosebire și-a arătat măiestria de artist dl Nagy la esecutarea punctelor din program: „Un tablou din valea Hațegului în Transilvania" și „Nagyszerű egyveleg" ambele compuse de concertantul. Public a fost de tot puțin, deși merita dl Nagy cu mult mai călduroasă spriginire.

* (Ministrul de honvedi) a recercat pe ministrul comun de rĕsboiu, ca având în vedere grelele rapoarte ale honvedimei, sĕ denumească ca instructori la cursul de ofițeri pentru gloate, ofițeri din armata comună. Ministrul comun i-a rĕspuns, că ofițerii dela armata comună sunt prea mult ocupați cu deosebire chiar în lunile de vară; dar totuși va lua dispositie ca sĕ se însinue de bună voe unii ofițeri, cari vor sĕ fie instructori, dar totodată sĕ-și împlinească și serviții lor la trupă.

* (Binecuvêntarea ceriului.) Dnule Redactor! În 23 Martie o femeie de aici a născut 3 copii, dintre cari 2 sunt feciori și 1 fată. Copii toți trei sunt sănătoși și bine desvoltați. Nenorocirea e, că aceasta îmbelșugată binecuvêntare cerească s'a revărsat asupra unei femei din clasa cea mai miseră a poporului, încât și până acum abia s'a susținț de pe o di pe alta cu lucrul mânilor sale, și astfel acum e amenințată subsistința atât a ei, cât și a acestor 3 ființe micuțe; pentru aceea me ved îndemnat a apela la marinimositatea on. public și a l ruga în numele acestei sĕrmane mame ai vení într'ajutoriu prin oferte marinimoase, pentru cari oferte rĕsplata cerească va fi însutită.*)

Dêncu-mare, 25 Martiu, 1887.

Chiril Teacoi, paroch gr. or.

* O sĕrbătoare pompoasă va avea loc în Iași. La 23 Aprilie se va sfinți metropolia din Iași. Cu aceasta ocasiune Iașii vor saluta sĕrbătoresce pe înalții suverani ai României precum și pe Î. P. S. S. metropolitul primat încunjurat de cler înalt și de multe alte persoane distinse.

* (Adunarea generală a institutului de credit și economii „Victoria" din Arad) după cum scrie „Biserica și Scoala" s'a ținut sub presidiul dlui Georgiu Dogariu, fiind de față 46 acționari, cari representau 447 de acțiuni. S'au resolvit toate obiectele puse la ordinea dilei, și anume: s'a dechiarat institutul de constituit, s'a votat proiectul de statute; s'a luat la cunoscință raportul fundatorilor despre alegerea și constituirea direcțiunei în sensul prospectului emis; s'a ales comitetul de supraveghiare, și s'a dat absolutoriu fundatorilor pentru gessiunea de până acum. — Președinte al adunării generale s'a ales dl Georgiu Dogariu Direcțiunea institutului este compusă în următoriul mod: președinte: dl Dimitriu Bonciu vicepreședinte: dl David Nicoară, director esecutiv: dl Dr. Nicolau Oncu, membrii: dnii: Gregoriu Venter, Mircea V. Stănescu, Aureliu Suciu, Stefan Antonescu, Mihaiu Veliciu, Costa Obercnezu, Dr. Georgiu Vuia, și Dr. Ciaclan. — În comitetul de supraveghiare s'au ales: președinte: dl Dr. Atanasiu Șandor, membrii dnii: Ioan Belești, Vasiliu Mangra, Georgiu Lazar și Antoniu Caracioni. — Proiectul de statute se va substerne în curênd tribunalului competent pentru aprobare.

* (Propteaua cultur-egyletului curat maghiar va fi cultur-egyletul jidano-maghiar.) În Budapesta peste 400 de universitari perciunați au ținut o adunare, în care s'a luat următoriul proiect de resoluție: Considerând, că e de lipsă și folositoriu ca jidănimea maghiară se dovedească în mod strălucit entusiasmul ei cu privire la cultura maghiară, junimea jidană studioasă dela universitățile surori, declară, că e timpul a inița o mișcare în jidănime cu scop de-a înființa un „cultur egylet" jidănesc Ca lucrurile sĕ se aducă cât mai în grabă în îndeplinire s'au și însărcinat 50 de membri cu diferite lucrări. — Ce-ai mai rîde la vreme de nevoe sĕ-i tragă pe maghiari pe sfoară!

*) Ofertele marinimoase se primesc și din partea noastră, cuitându-se pe calea publicității, și se vor administra inmediat la destinațiunea lor. Red.

Sĕ nu lipsească din nici o familie. Eisenstadt (Ungaria). Respectab. Dle! La rĕspunderea prețuitei Dtale epistole îți fac cunoscut, că influința pilurilor de Svitzera, ce mi le-ai trimis, au fost în mod deosebit apreciate nu numai de mine, ci și de acele persoane, cari la sfatul meu și le-au procurat. Pilurile s'au arĕtat lecuitoare cu deosebire la încueturi, cârcei, strîngere de stomach, rea mistuire, flegmă din gură și a organului de respirațiune, apoi dureri de cap, ameteli, hemoroide etc. Eu, după întrebuințarea celor 6 schatule sunt de tot restaurat, me aflu în posițiune de a recomanda acest preparat pentru ori cine, care sufere de aceleași dureri, după cum cu drept merită. Cu toată stima al Dtale Iosif Hacke, faur de curte ces. reg. în pensiune. Pilurile de Svitzera ale apotecariului R. Brandt costă o schatue 70 cr. în farmacii. Se atrage atenținnea asupra crucei albe în pămênt roșu pe lângă iscălitura R. Brandt.

Loterie.

Mercuri în 6 Aprilie 1887.

Brünn: 10 38 26 1 27

Nr. 827 [1574] 1—3

Publicare de concurs.

Postul de notariu cercual al comunelor împreunate Săcel, Aciliu şi Magu cu reşedinţa în Săcel, devenind vacant, pentru ocuparea aceluia se escrie concurs.

Cei ce doresc a câştiga acest post, care este împreunat cu salariu anual de 500 fl. şi cu tacsele statorite în tarif pentru lucrări private, sunt provocaţi a înainta cererile lor instruate conform dispoziţiunilor articlului de lege I din anul 1883 la subscrisul până în finea lunei Maiu a. c.

Sălişte, în 3 Aprilie, 1887.

Pretorul suprem:

Liviu de Lemény.

Nr. 496 [1572] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III Ocna-inferioară, cu venit anual de 400 fl. 31 cr. se escrie concurs cu termin de 30 dile dela prima publicare.

Reflectanţii să-şi presenteze petiţiunile în terminul indicat la subsemnatul, dela carele pot lua informaţiuni detaiate privitoare la venitul parochial.

Sibiiu, 8/20 Martiu, 1887.

In conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Nr. 269 [1573] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă betrânul paroch Ioan Hociotă în parochia de clasa III Slimnic (cu venit preste tot de 401 fl. 15 cr:) se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumătate din venitele suscitate.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiţi a-şi asterne petiţiunile concursuale instruite conform prescriselor din vigoare la sub-semnatul în terminul susarătat.

Sibiu, 26 Ianuariu, 1887.

In conţelegere cu comitetul parochial din Slimnic.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Ca se putem avea totdeauna

Legume

proaspete, fine, gustoase şi hrănitoare trebue ca sĕ le scim cultiva. — Îndrumare dă cartea **„Despre legume,“** unica în limba română, carea se capĕtă *franco* dela **Nicolau Avram** din Totvaradia (Totvárad), trimiţindu-i-se **60 cr.** cu asemnata. [1567] 3—3

Nr. 540/1887 civ. [1571] 3—3

Publicaţiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole prin aceasta se aduce la cunoscinţă publică, că pentru admisibilitatea proporţionărei dreptului de crişmărit din **Făcet** (Oláh-Bükkös) resp. statorirea cheiei de proporţionare se pnne şi de pertractare **19 Aprile a. c. 10 oare a. m.** ce se va ţiné în Făcet la căncelaria comunală, la care se învită toţi interesaţii în causă cu acea observare, că fostilor proprietari li s'a denumit de curator ad actum advocatul Ottó Rozgonyi din Elisabetopole.

Din şedinţa tribunalului regesc din Elisabetopole, ţinută la 21 Februariu, 1887.

Ludovic Nagy, preş. **V. Jakab,** notar.

Închiriare.

În Şeica-mare (Nagy-Selyk) se află de închiriat pe **3 s'au 6 ani,** eventual de vêndut pe veci **o casă din material solid în mijlocul pieţei cu 3 odăi, o culină şi o boltă, spre piaţ şi pivniţă sub toate casele,** precum şi **un grajd pentru 12 vite.**

Informaţiuni mai de aproape se pot primi dela proprietariul **Mozes Kappel** în Caltwasser (Hidegviz), posta ultimă Nagy-Selyk. [1575] 1—3

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANA.“

A XVIII-a adunare generală ordinară

va avea loc **Duminecă în 24 Aprilie căl. nou a. c. la 3 oare după prânḑ** în casa proprie a institutului *(strada Cisnădiei Nr. 5.)*

Obiecte de pertractare sunt:

1. Darea de seamă despre afacerile anului 1886.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Intregirea consiliului administrativ.
4. Propuneri incurse.
5. Sortiri de obligaţiuni ale fondului de întemeiare.

Sibiiu, în 18 Martie, 1887.

[1574] 2—2 **Consiliul administrativ.**

Mihaile Manchen,

vărsătoriu de campane

(Clopote)

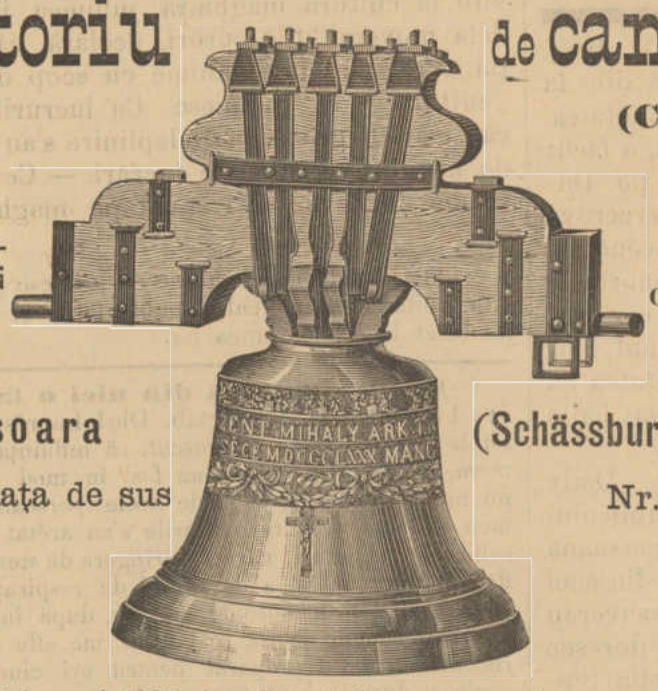

şi de construcţiunea cea mai nouă cu sul sucitoriu

în Sighişoara (Schässburg-Segesvár)

piaţa de sus Nr. 168

o firmă, ce esistă dela anul 1822 şi se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lifera şi repara clopote de toată mărimea cu coroana de stejar ori de fer legat, face şi scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau şi mai multe clopote cu preţurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează şi în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primí şi în rate. [153] 3 10

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înştiinţa că de doi ani întrebuinţez preparatul d-voastre *balsamul de viaţă al D-rului Rosa*, care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influinţă binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu şi Galaţi, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**
Conductor la societatea navigaţiunei pe Dunăre, la Semlin

Mijloc grabnic şi sigur

pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dupla 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la dispoziţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toţi băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viaţă al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea şi cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decoraţiuni puse una lângă alta, şi prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuinţare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părţile longitudinale cu

„Balsamul de Viaţă al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** şi e în limba germană, boemă, maghiară şi francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, sĕ se considere de fals.

În original se află: **Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III şi în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanguilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrinteli, la arsurile picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puroioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atenţiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori şi în diferite moduri, me vĕd obligat a face pe toţi atenţi, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original numai eu singur o produc şi că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală“ din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană şi boemă. — Dosele se învăluie în hartie roşe, care arată întrebuinţarea (în 9 limbi) şi e provĕdută în carton vĕnăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană şi boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul sĕ se privească de fals şi sĕ se retrimită.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auḑului greu şi dobĕndirea auḑului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1528] 5—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 34 Sibiiu, Marți 31 Martiu, (12 Aprilie) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșește cu ultima Martie 1887, sĕ-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediținue se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Convențiunea comercială cu România.

Sĕliște, 28 Martiu, 1887.

(*N ..n*) Încheerea de convențiuni între statele vecine este o cestiune de ordine, și până la un grad oare-care și un semn de legătură amicabilă. Aceste două considerante le-a avut România în vedere la anul 1875, când a întrat în legături de contract cu monarchia noastră și tot acestor considerante ea a fost dispusă a sacrifica o parte din interesele sale economice.

Ḑece ani a durat convențiunea încheiată încă sub guvernul conservatoriu al dlui Catargiu, și partidul liberal venit la guvern a respectat această convențiune, combatută de el cu mare vehemență.

A espirat timpul convențiunei, dar înainte de a espira, România și-a tras seama cu sine și cu interesele sale economice și așa opiniunea publică română a fost hotărît în contra încheerii unei convențiuni păgubitoare. Guvernul român a trebuit sĕ țină cont de simțemêntul public din țeară și sub presiunea aceasta a fost necesitat a întrerupe negoțierile pentru o nouă convențiune.

Încât este îndreptățită opiniunea publică din România nu voim sĕ cercetăm, dar este și rĕmâne constatat, că acolo domnesce adi părerea, că Austro-Ungaria vrea sĕ asuprească pe România în cele economice. Sĕ analisăm această părere a celor de peste Carpați și sĕ vedem încât conglăsuesce cu adevĕrul!

România a întrat nu de mult în concertul statelor culte europene. Sub o domnie de atâța ani a fanarioților și în starea de vasală a Turciei timp îndelungat, România a rĕmas tare înapoia celorlalte state europene, dar aceasta înșiși bărbații ei de valoare au venit sĕ o cunoască de tot târḑiu, și am putea ḑice că numai dela tractatul dela Paris încoace. Stând lucrul astfeliu, ea a rĕmas, ca toate trebuințele sale industriale sĕ le acopere din import, o stare aceasta, care în urmările ei trebuia sĕ aducă țeara la prăpastie economică.

La 1875 românii destul de șireți în schimbul de a și asigura o piață sigură pentru vite și bucate au făcut Austro Ungariei cele mai mari concesiuni posibile la productele industriali, sciind foarte bine, că ei aceste trebue sĕ le importe ori din Austria, ori din Francia, ori din Germania, neavêndu-le acasă. Lucrurile însĕ în timp de 10 ani s'au schimbat mult, foarte mult, și voind a fi drepți nu în defavorul României.

Eluptându-și pe câmpul de rĕsboiu independența politică, s'a vĕḑut constrînsă, de a regula cestiunile interne, dela a căror bună stare depinde în prima linie fericirea unei țĕri. Bărbați ca Aurelian, au deschis ochii multora și i-au adus la cunoscință, că resultatele dobândite prin independența politică sunt și pot rĕmâné efemere, dacă țeara nu și va dobândí și independența economică prin crearea unei industrii proprii. Și s'au pus oamenii pe lucru. Începuturile au fost totdeuna zădărnicite, căci cu toate concesiunile făcute industriașilor de către guvernul român și relacsările de dări, nu puteau sĕ țină concurență cu productele industriale, cari întrau în țeară libere de ori ce vamă. Așa s'a născut în țeară un partid — partidul protecționist cu scopul de a mărginí întrarea productelor strĕine prin tariful autonom, — care tarif pentru productele austro-ungare nu putea întra în viață din causa convențiunei până la 1 Maiu 1886.

Cu espirarea terminului s'a început rĕsboiul vamal. Toată lumea neorientată credea, că România 'și va părăsí programul și se va pleca pretensiunilor austro-ungare, pretensiuni, cari ar fi omorît și mai departe România în cele economice, fără ca în schimb sĕ i-se dea vreun favor oarecare.

Lumea neorientată însĕ s'a înșelat amar și și mai amar s'au înșelat publicistii nostri, cari nu cunosc progresele făcute de Român a în timp relativ foarte scurt.

Adunarea generală a producenților de spirt din Arad, ținută în luna trecută, a venit și aici în ajutor celor ce nu cunosc referințele din țeara românească. După un raport autentic pus la dispositia acelei adunări, România în anul 1885 a esportat în piața dela Triest numai 1800 hectolitre de spirt, dar îndată după încetarea convențiunei, în anul 1886, a esportat 32.000 hectolitre, un cuant, care a pus în mirare pe cei neorientați cu puterea de producțiune a țĕrei românesci și cu resultatele dobândite de ea pe terenul economic. Cum se poate?

Eată așa! Guvernul român încetând de a esporta cucuruzul brut și orzul aici în Transilvania, Ungaria și Austria, a luat sub scutul seu pe lângă unele jertfe industria de spirt și a micșorat, ca sĕ nu ḑicem redus, darea pentru fabricile de spirt, ca acestea sĕ poată lucra cu mai multă forță și sĕ poată face chiar și concurință Austro Ungariei cu acest articlu. Întreprinderea a succes de minune și ea trebuia sĕ succeadă, deoarece la noi statul tacsează un hectolitru de spirt cu o dare de 28 fl., pe când în România darea a fost redusă la un minimum.

Vedem deci o operațiune cu calculi siguri de a esporta cerealele în formă de producte industriale bine plătite, și așa interesele țĕrei sunt asigurate cu mult mai bine, ca prin esportul de cereale brute. Tot asemenea se are lucrul cu morile de făină, cari pe timpul convențiunei încetară. Pentru ce încetară? Lucru ușor de înțeles! România espoarta grâul brut liber de vamă în Ungaria, dar în schimb primia făina austro-ungară tot liberă de port. Prin punctul acesta stipulat în convențiune, morile din România afară de u n a au falimentat una după alta, neputênd ține concurință cu făina, ce trecea în țeară, liberă de port. Acum întrând rĕsboiul vamal, ele încep a se reculege, a reînvia, se înțelege tot sub scutul guvernului, ca și fabricile de spirt. Că putea va guvernul român și țeara sĕ continue cu rĕsboiul este o întrebare deschisă, dar că păn acum rĕsboiul a fost susținut cu succes de către România, este evident, și aceasta o sciu și ungurii și agrarii și și industriașii și speculanții lui „Pester Lloyd“ foarte bine.

Cu toate acestea noi nu suntem pentru continuarea rĕsboiului vamal. Noue nu ne trebue spirt eftin, ci cucuruz, și ciobotarilor din sĕcuime nu le trebue speculi jidovesci, ci pâne și hrană de toate ḑilele și de aceea este și rĕmâne regretabil, că comitatul Treiscaunelor a început ear a alarma țeara cu un protest contra încheerei convențiunei, care păgubitoare este pentru românii de dincolo, dar este și remâne păgubitoare și pentru Austro Ungaria

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

14) În fine prin următoarea ordinațiune episcopească se rectifică unele erori, ce s'au strecurat în decretul împĕrătesc privitoriu la sĕrbători, cu ocasiunea tipăririi lui în limba germană.

Nro. 148.

„Spre representația Escelenției Sale Domnului „metropolit din Carloveț, și a noastră către dênsul, „care a fost trimis la mărirea împĕrătească, pentru „aceea, pentru că noi am priceput din formularul „sĕrbătorilor, cel-ce pe limba nemțească în Bécs s'au „tipărit și la noi s'au trimes, cum că s'ar fi făcut „o greșeală între ḑilele sĕrbătorilor, mutând o ḑi „pentru alta, adecă „ḑiua crucii,“ care după călenda„riul nostru cel neunit se prăsnuesce la 14 ḑile ale „lui Septemvrie, au mutat în tipăritul formular la „19 Septemvrie și apoi „ḑiua Sfântului archidiacon „și mucenic Stefan,“ care după călendariul nostru „se prăsnuesce la 27 de ḑile Dechemvrie și în tipă„ritul formular cu greșală s'a pus la 26 Dechemvrie. „Așa și „ḑiua Sf. Ioan Bogoslovul și evangelist,“ care „după calendarul nostru, iaste pus la 8 ḑile ale lui „Maiu cu greșeala tipariului s'a pus la 27 Dechem„vrie, prin care representație am cerut, ca sĕ se în„voiască mărirea sa împĕrătească, a se prăsnuí ḑilele „acestor sfinți după ducerea calendariului nostru, „eară nu după arătarea formulariului celui nemțesc. „Pentru aceste însemnate sĕrbători ne-au arĕtat Înal„tul crăescul guvern prin intimatul seu din 8 Martie „anul curgĕtor Nro 2838, la noi trimis, cumcă „mărirea împărătească bine au voit a îngăduí prăsnu„irea acestor 3 sfinți, după cum s'au arătat în „formulariul nostru la luna Dechemvrie anul trecut „sub Nro. 542, trimis, adecă „Înălțarea cruci“ la „Septemvre 14 ḑile, la 26 soborul „Prea sfintei Năs„cĕtoare de Dḑeu“ *) și pe „sfântul mucenic și archi„diacon Stefan“ la 27 Dechemvrie, după călendariul „bisericii noastre neunite a rĕsăritului, a prăsnuí și „această însemnare a acestor trei prasnice și învoi„rea împĕrătească. Pentru aceea ți-se însciințează, „ca de cumva tisturile a varmeghii, cari au a priveghia „pentru prăsnuirea prasnicilor acelora cari, în Sf. „sinod a Carlovețului s'au întărit și legat, te-ar în„drepta sau te-ar silí ca acestora aici însemnaților „sfinți, ḑilele sĕ se prăsnuiască după îndreptarea for„mulariului celui nemțesc și tipărit al sĕrbătorilor sĕ le „areți, cumcă cunoscênd împĕrătească mărire, după re„presintația noastră a fi făcut greșala prin tipar în for„mulariul cel nemțesc, pentru numitele sĕrbători, „au poruncit prin mai sus însemnatul dicret guver„nialicesc, ca sĕ le prăsnuiți după ducerea formulariului „nostru și în ḑilele dela noi însemnate, care porăncă, „cumcă la toți preoții protopopiatului teu, e publi„căluită sĕ ne trimiți relație. Sibiiu, în 10 Martie, „1787. De tot binele voitor, Gedeon Nichitici, episcop.

*) Se observă, că după cele premerse mai sus în această ordinățiune, s'ar ascepta sĕ se rectifice ḑiua „Sfântului Ioan Bogoslov și evangelist,“ pe 8 ḑile ale lui Maiu în loc de 27 Decemvrie, eară nu a se vorbí aci de soborul „sfintei Născătoare de Dḑeu,“ de care nu este arĕtat a se fi făcut eroare.

15) Ordinățiune episcopească, privitoare la admiterea prin împĕratul Iosif II a căsătoriei a patra.

Nro. 190.

„Înălțatul crăescul guvernium prin rescriptul seu „din 3 Aprilie amul curgĕtor sub 2987, vestindu-ne, „cumcă prea osfințită mărirea sa împĕrătească, prin „dicretul seu de curte dela 8 Martie într'acest cur„getor an, au poruncit, ca de acum înainte în pri„cinile căsătoriei cu toată întregimea și păsirea s'au „lucrarea, precum la acatolici așa și la noi sĕ se „urmeze, adecă întru asemănarea înălțatului patent „poruncitor, care îndreptarea păsirii pentru pricinil[e]

Câţiva proprietari dela noi, ca sĕ-şi poată valora productele lor de bucate bine, agitează contra convenţiunei fără sĕ se ţină seamă, că populaţiunea română dela munte începe a emigra în masse, fără sĕ se considere, că piaţa Braşovului este în pericol şi firme solide încep a sista plăţile, şi fără sĕ se ţină cont, că cu deosebire mărginenii prin aceea că au sistat negoţul cu România, dau pe vĕdute înapoi, şi că valoarea pămêntului în loc sĕ se urce, scade în mod înspăimêntătoriu şi ajunge în mânile evreilor. Noi nu agităm, căci meseria noastră nu e de a agita, ci de a domolí, şi de aceea trebue sĕ regretăm, că representaţiunile, ce au început acum a se înainta de cătră diferitele consilii municipale dela noi nu sunt menite a da o soluţiune liniscitoare pentru toţi cetăţenii, ci numai pentru un soiu de oameni.

Guvernul nostru va lucra foarte înţelepţesce, dacă va avea în vedere interesele generale a le tuturor locuitorilor, ear nu numai cele a le unei caste şi aşa destul de privilegiată.

Noi românii de aici ca popor de ordine, dorim din inimă ca pertractările începute la Viena sĕ aibă resultatul dorit.

Revista politică.

Se credea, că relaţiunile dintre Francia şi Germania nu se vor mai înăsprí, ba din contră, după cum era atitudinea foilor francese faţă de Germania, se părea, că relaţiunile dintre aceste două state, cari merg în fruntea civilisaţiunei, sunt de totului amicabile. Aceasta a observat-o Lesseps, câtă vreme a petrecut în Germania, şi tot aceasta a accentuat-o de multe ori trimisul Franciei la Paris, Herbette. Situaţiunea însĕ s'a schimbat şi s'a schimbat foarte repede. Posiţiunea, ce o au luat'o alegĕtorii Elsaţiei şi Lotaringiei la alegerile din urmă pentru parlamentul german, e motivul unei lungi şi grave polemii între foile francese şi germane. — De oare-ce aceste ţĕri n'au trimis deputaţi după gustul domnului Bismarck, cei dela putere au întreprins o adevĕrată campanie. Antoine, care apĕra drepturile acestor ţĕri în parlamentul din Germania, a fost espulsat şi cu el au fost espulsaţi o mulţime de bărbaţi notabili din Elsaţia şi Lotaringia, din causă, că aceştia sunt matadorii francesilor. S'au făcut şi se fac încercări a se schimba cu totul administraţia în aceste ţĕri, ba chiar s'a vorbit mult ca ele sĕ se încorporeze la Prusia.

Guvernul frances nu a eşit din reservă, a făcut atentă pressa din Francia, ca sĕ nu comenteze espulsarea lui Antoine, ci sĕ se mărginească numai în a registra aceasta ca noutate şi pressa francesă a şi ascultat, numai jurnalul „Revanche“ şi-a ridicat mai tare vocea contra acestor nedreptăţi. Pressa germană însĕ cu deosebire „Nord. Alg. Zeitung“; în bătul acestor tăceri, scrie o mulţime de articoli, în cari mereu înjosesce pe francesi, tacsandu-i de spioni şi oameni, pe cari nu poţi conta; ear „Post“ organ oficios 'şi îndreaptă atacurile cu deosebire contra lui Boulanger, ţicênd, că acest om e, care pregătesce rĕsboiul între Francia şi Germania. Dar cu cât Boulanger e mai aspru atăcat, în Francia câştigă tot mai mare popularitate.

Faţă de cele ce se petrec în Elsaţia şi Lotaringia foile francese „Laterne“ şi „Justice“ n'au mai putut fi în reservă, ci au început a apĕra întregitatea acestor ţĕri, îndreptându-şi atacurile contra Germaniei şi mai cu seamă contra cancelariului, accentuând cu mare satisfacţiune, că Elsaţia şi Lotaringia au rĕmas francese, cu toate că Germania le stăpânesce de 15 ani.

Aceste declaraţiuni au întărîtat şi mai mult pe foile germane astfel, încât „Das deutsche Tageblatt,“ un organ al guvernului, afirmă cu toată positivitatea, că se vor face mari schimbări atât în personalul superior, cât şi în personalul de mijloc al acestor provincii. Aceste mĕsuri condiţionează în prima linie dela voinţa împĕratului. Aţi s'au mâne, sfîrşesce numitul jurnal, vor păşí pe teritoriul Elsaţiei-Lotaringiei încă patru regimente de infanterie, patru batalioane precum şi alte trupe de artilerie. La vară se vor continua întăriturile, aşa, că acestea toate vor serví ca un „memento“ scris cu litere mari.

În Anglia lucrurile încă nu se desvoaltă în pace şi în linisce. În ţilele trecute s'a votat proiectul legei de corecţiune pentru Irlanda, contra voinţii lui Gladstone ş'a partisanilor lui. După cum află „Polit. Coresp.“ aceasta partidă a întreprins o energică luptă şi provoacă disolvarea parlamentului. Gladstone e convins, că la o nouă alegere va eşí învingĕtor, avênd la spate maioritatea membrilor camerei. Cu privire la Egipet, Britania mare continuă pertractările cu Turcia şi cu Francia, însĕ fără nici un resultat favorabil, de oare ce Francia spriginesce mereu pretensiunile Porţii. Turcia a declarat ambasadorului englez, ca sĕ se pună odată capĕt ocupaţiunei nehotărîte a Egiptului din partea englesilor precum şi actualului protectorat engles. Marea Britanie caută un modus vivendi în aceea, ca sĕ se formeze o armată egipteană sub comanda ofiţerilor englesi, sĕ se formeze un portofoliu de finanţă şi Englitera sĕ se facă responsabilă asupra Egiptului. Poarta ar accepta în principiu aceste mĕsuri, dar Franţa e totdeuna gata a-şi apĕra interesele în Egipt.

Pertractările de negoţiare între monarchia noastră şi între România au încetat deocamdată, deoarece delegaţii români s'au reîntors la Bucuresci. Motivul întreruperei pertractărilor este, că diferinţele nouă escate cu privire la cestiunea vamală trebuesc încă discutate în Bucuresci şi aceasta trebue sĕ se facă înainte de feriile Pascilor, deoarece în decursul acestor ferii cei mai mulţi dintre ministrii români vor părăsí Bucurescii. Cu privire la diferinţele escate pentru convenţiunea veterinară delegaţii austro-ungari au făcut concesiuni, între cari se numĕră şi aceea, că delegaţi români au cerut, ca în casul când ar isbucní boala de vite într'un district al României, sĕ nu se închidă întreaga graniţă, ci numai vitele din acel district sĕ nu se aducă la noi. Se mai află încă diferinţe în privinţa convenţiunei veterinare, dar după cum observă „N. fr. Presse“ nu sunt de aşa mare însĕmnătate, şi aşa stăruinţele ambelor părţi de a ajunge la o înţelegere în privinţa convenţiunei, încă n'au încetat.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Braşov, în 26 Martie, 1887. Domnule Redactor! Daţi-mi voe sĕ ve relatez ceva despre visita, ce ni-o făcu în sensul legii de instrucţiune din 1883, Magnificienţia sa dl director superior de scoalele medii, Iosif Elischer. După ce visitase scoalele medii ale celorlalte 2 confesiuni precum şi scoala reală de stat, începu dl director amintit visitarea şi în scoalele noastre medii, adecă în gimnasiu şi scoala reală la 21 Martie (2 Aprile).

Precis la 8 oare a. m. presentându se în mijlocul corpului profesoral, care se adună de regulă în sala de conferinţe, începu îndată a ospita prin classe, asistând în modul acesta la prelegeri cam câte o jumĕtate de oară, aşa încât în 3, 4 şi 5 Aprile n. percurse toate 8 clasele gimnasiale şi 4 clase reale, uneori chiar de câte 2 sau 3 ori într'o classă spre a putea asculta la toţi profesorii ocupaţi în aceste 2 institute. Ar trebuí sĕ scriu o serie de articol, dacă aş avea întenţiunea a presenta publicului cetitoriu o icoană completă despre cele ce s'au petrecut în ţilele amintite; dar aceasta nici nu este scopul meu, nici nu o pot face de astădată, ci me mărginesc a constata, că astfeliu de cercetări, fie din partea statului, fie din a confesiunei, nu pot fi decât foarte folositoare, pentru mersul mai regulat şi pentru progresul mai repede al afacerei învĕţămêntului public.

Este mai presus de ori-ce îndoială, că controla eserciată cu cunoscinţă de causă şi cu bunăvoinţă, stimulează pe orice om serios şi-'l face din ce în ce mai atent la erorile, ce se strecoară involuntar în lucrarea cât de serioasă şi conscienţioasă a lui mai cu deosebire pe terenul învĕţămêntului Domnul director superior de scoale, ca organ de controlă al statului, bărbat cu multă şi castă esperinţă pe terenul învĕţămêntului secundariu, de rară afabilitate şi vioiciune naturală, este ca şi născut pentru această misiune salutară şi salutiferă. D sa observând cu stricteţă regulele pedagogice, făcu ospitarea sa prin clase plăcută atât elevilor cât şi profesorilor, şi sciu sĕ stimuleze în mod afabil dar şi negenat, zelul şi bunăvoinţa ambilor acesti factori ai scoalei.

În conferinţă în fine, carea s'a ţinut în 5 Aprile dela precis 3—6 oare şi-a descoperit cu francheţă şi cu multă bună-voinţă vederile sale pedagogico-didactice şi esperiinţele câştigate la ospitarea prin classe şi visitarea colecţiunilor noastre de învĕţămênt, căci trebue se adaug, că în 3 Aprile, fiind ţi de Duminecă, cercetă museul de naturale, cabinetele fisice, chiemice şi bibliotecele. Trebue sĕ accentuez, că în genere şi-a manifestat mulţămirea cu cele-ce le-a vĕdut şi le-a esperiat.

Ameliorările făcute cu deosesire întru înzestrarea corespundĕtoare a colecţiunilor, ca mijloace de învĕţămênt dau dovadă vie, că corporaţiunile noastre administrative îşi dau toată silinţa a ridica această scoală la nivelul pretins de timp.

Mai sunt multe de făcut şi de dires, dacă numai ni s'ar mai tinde şi dela centru barem o mână de ajutoriu!

Înainte de a încheia acest mic raport nu pot a retăcea, că dl director superior Elischer cercetă prelegerile de gimnastică, asistă la o mică probă de cântări, petrecu de vr'o 2 ori în sala de desemn mai multe minute, apoi în intervaluri esaminà lucrările scriptiristice şi la rêndul seu îşi descoperì vederile sale şi faţă de aceste obiecte de învĕţămênt accetuând, că a observat în toate progres spre mai bine.

Binele îl voim, spre bine ţintim, şi binele îl vom ajunge făcêndune fie-care datoria cu sănţăniă şi devotament! *Observatorul.*

Viena, 26 Martiu, 1887. Înţelepţii susţin, că în natură nu este săritură!

Dar aşa se întêmplă în natură, nu însĕ şi în viaţa omenească.

În state saltele sunt dese. Şi mai dese în viaţa individilor.

Abaterea dela rênduiala statorită, fie prin fire, fie prin lege, zace în fiinţa omenească. Astfel de acte, istoria — ca martor al trecutului — a înregistrat tot deauna. Revoluţiuni şi conjuraţiuni au fost, de când e omul. Numĕrul lor însĕ cu timpul devine tot mai mare. Nihilismul, francmasonismul, petroleismul, socialismul şi anarchismul sunt tot atâţi inimici conjuraţi contra societăţii omenesci. Cu deosebire Rusia e patria celor mai contrare producte de această natură.

Şi nu e mirare! Progresul sciinţei e condiţionat de cel al individilor. Individii pot progresa mai mult, fiind liberi. Catenele puse libertăţii au devenit nesuportabile. Urmarea e, că faţă cu absolutismul s'a desvoltat nihilismul, ear visa-vis de socialism anarchismul. Scopul e comun, mijloacele aceleaşi. Forţa brută, dinamitul, melanitul, ienitul şi alte inveţiuni chemice şi technice sunt armele, cari au sĕ ducă la ţinta dorită.

* * *

Cele mai înfiorătoare sunt fără îndoială nihilismul, nimicirea totului, şi anarchismul rĕsturnarea totului. Cel dintâiu s'a încuibat în Rusia. Dovadă

---

căsătorii, au făcut*) şi se vor da preoţilor prin ta-
„blele varmeghiilor, după cum am scris la 13 Martie
„1787 Nro. 177. Încă şi aceasta bine au voit Mărirea
„sa împĕrătească a poruncí, ca de aci înainte cea
„oprită de legea neunită a patra căsătorie sĕ fie slobod
„şi pentru ca înaltul crăescul guvernium aşa ne-au
„îndreptat, ca arĕtându-ţi aceste poruncitoare rêndu-
„ele, sĕ te povăţuiască spre bună şi chiar împlinirea
„lor, pentru aceea întru asemênarea Prea înălţatelor
„riscripturilor îţi poruncesc, ca amêndoauĕ încheetori, una pentru pricina căsătoriilor şi alta pentru
„slobodenie la a patra cununie întru vremea de două
„luni în bisericile ale parohiilor, preoţilor din proto-
„popiatul teu, prin preoţi sĕ se publicăluească, spre
„înţelesul oamenilor, de trei ori în trei Dumineci,
„şi precum că starea acestui nostru circular, după
„chipul însemnat tuturor preoţilor pentru vestirea
„l'ai îndreptat, vei avea a ne face relaţie. În Sibiiu,
„12 Aprilie, 1787. De tot binele voitor, Gedeon Ni-
„chitici, episcop.

---

16) O ordinăţiune episcopească, prin care se dispune colectarea de bani prin biserici pentru purtarea rĕsboiului cu turcii.

Nro. 101.

„După Prea înalta poruncă din 8 Ianuarie şi
„intimatul crăescului guvernium din 21 Februarie
„anul curgĕtor se face de scire tuturor, cum-că, aflând,
„Înălţata sa mărire au însciinţat rĕsboiul cu turcul; pen-
„tru aceea vei avea Prea cucernicia ta datorie a arăta
„şi a poruncí la toţi preoţii, ca atât banii la Sf. li-
„turghie, utrenie de dimineaţă, cât şi sara la vecernie,
„după formulariul ce sĕ trimite aicea în dosul acesteia,
„care şi Prea cucernicia ta asemenea îl vei înpărţí
„tuturor preoţilor, sĕ urmeze şi sĕ silească cu tot
„dinadinsul a ruga pe Dĕeu şi a împliní toate acestea
„spre folosul nostru tutorora*) şi spre isbăvirea creşti-
„nilor şi a bisericilor celor de sub robia păgânilor
„se află şi rescumpĕrarea lor asceaptă şi banii, cari
„se vor strânge la sf. liturgie, sĕ se dea la mâna
„perceptoriului locului, ca sĕ fie acolo în reservă,
„de ar ajunge ceva lipsă de dênşii, spre ajutoriul
„rĕsboiului. Al prea cucerniciei tale. Sibiu, 16 Febru-
„arie, 1788. Gedeon Nichitici, episcop. (Va urma.)

---

*) Patenta aceasta împĕrătească, prin care se regulează trebile de căsătorie la greco-orientali, este cunoscută şi noi posedem două esemplare în forma publicării ei originale în limba română.

* (Principele G. Stirbei) după cum se vorbesce, încă se va candida pentru tronul Bulgariei; va fi spriginit de Austria. Acum petrece în Bucuresci.

*) Tutorora în loc de al tuturora, cari „al“, „a“, „ale“ consecuent nu se folosesc în aceste ordinăţiuni.

despre aceasta sunt evenimentele petrecute la anul 1881 în Petropolea, precum și fuga țarului actual în castelul subteran dela Gatschina și atentatele contra lui. Cel de al doilea a început a se cultiva și în apusul Europei. Propagatoriul seu e prințul Krapotkin.

O astfel de societate anarchistică s'a descoperit în toamna anului trecut și în Viena. Cinci spre-dece indivizi au fost prinși și arestați în decurs de câteva dile.

Procesul lor, numit „procesul anarchistilor“ s'a finalisat în timpul din urmă. Opt dile au ținut pertractarea, care a ținut în încordare întreagă poporațiunea, care era să devină prada acestor indivizi.

În decursul pertractării s'a constatat, că acesti indivizi organizaseră o societate periculoasă În programul ei erau proiectate o mulțime de aprinderi, omoruri, esplodări și răpiri. Țigaretele, sticlele și boambele esplosive umplute cu acid nitros, precum și ienitul, pumnalele înveninate și cloroformarea erau mijloacele de lipsă.

Aceste voiau a-le răspândí și în public. Spre scopul acesta au publicat încă prin Augustul an. tr. scrierea volantă întitulată „Semnele de viață ale anarchistilor,“ în care se preamărește anarchismul. O a doua scriere apărută în formă de afișuri a fost „Rebell“ul,' în care se descrie pregătirea mijloacelor sus amintite.

Anarchistii proiectaseră a și începe lucrul cu o grămadă de aprinderi; dar nu le-a succes, căci au fost descoperiți încă înainte de a și pune programul în practică.

Cu ocasiunea pertractării s'a constatat, că toți sunt sudiți austriaci După religie 12 rom.-cat., 2 mosaici și unul fără contesiune. De profesiune erau toți meseriași.

Din 15 înculpați unul s'a declarat nevinovat și s'a eliberat, eară 14 vinovați. Toți acestia s'au pedepsit conform celor constate despre ei. Unul s'a dejudecat la închisoare pe 20 ani, unul pe 16 ani, trei pe 15, eară ceilalți pe mai puțin până la ½ an.

Acesta e procesul anarchistilor. Pericolul s'a delăturat. Germenele însă rămâne și a lui delăturare va atârna dela buna educațiune, care are să se dea cetățenilor. Și la aceasta e chemat statul și bibiserica. *St.*

Principele Alecsandru al Bulgariei.

Amănunte din viața și guvernarea sa, scrise de preotul Adolf Koch, duhovnicul principelui.

(Urmare din Nr. 32.)

În capitolul al VI-a autorul descrie reședința de vară a principelui Alecsandru în mănăstirea Rilo, departe de Sofia vr'o 80 km. Tratează mai mult viața privată a lui Alecsandru și din punctul de vedere politic n'are însemnătate.

* * *

Capitolul al VII-a vorbesce de a doua sesiune a secundei adunări naționale. Pe când se deschise sesiunea, principele mai era în Rusciuc și de aceea la 27 Octombre Zancow deschise camera în numele principelui. Camera scia, că principele e tare nemulțămit de neactivitatea ei și că din această causă va modifica constituțiunea. Ea se puse pe lucru și făcu câteva legi folositoare.

Ce privia ministerul, Zancow s'a purtat mișelesce în cestiunea Dunării. În comisiunea dunăreană Austria voia să aibă președența și în cas de paritate de voturi, votul Austriei să hotărească maioritatea. Contele Khevenhüller se adresă în acest scop la Zancow pentru a audí opinia sa. Acesta promise, că va sprijini pe Austria. Când fu la votare, Zancow însărcină pe delegatul Bulgariei, ca să voteze contra Austriei. Contele Khevenhüller însciințat de către guvernul seu despre aceasta, ceru satisfacțiune și Zancow aruncă toată vina asupra delegatului. Se dovedì însă, că delegatul nu era vinovat și că vinovatul era Zancow. Această întâmplare dete prilegiu la o remaniare ministerială.

* * *

Capitolul VIII trateaza despre suspendarea constituțiunei. Din acest capitol se mai poate vedé cu câte dificultăți avea să se lupte principele Alecsandru, deoarece partida lui Donducow îi făcea opositie sistematică și căuta să-l gonească cu ori-ce preț. Atâta timp cât trăì Alecsandru II, ea n'a putut face nimica, cu toate că partida rusă din Petersburg, care-i era ostilă, devenia din ce în ce mai numeroasă. Din toate însă un lucru e foarte caracteristic: partida slavofilă din Moscova ținea tare la principe. Atsfel Aksakow îi trimise mai multe scrisori, în care îi spunea ideile sale asupra modului celui mai bun d'a stăpâní pe bulgari.

O schimbare hotărîtoare se făcu în urma omorîrei împăratului Alecsandru la 13 Martie 1881. Principele plecà la Petersburg și opinia sa era, că acum germanismul va perí din Bulgaria; împăratul Alecsandru al III-lea însă liniscì pe principe, și-i promise, că va menține toate cele ce-i făgăduì-se reposatul seu părinte. În principiu împăratul se rostì contra constituțiunei bulgare și criticà purtarea lui Dondukow și Șepelew.

Relațiunile Bulgariei cu celelalte puteri erau bune. Principele Alecsandru visitase de mai multe-ori pe regele României și la 1880 Octombre regele Carol făcu contra visită lui Battemberg în Rusciuc. Micele neînțelegeri, cari se iscaseră din causa lui Zancow privitoare la cestiunea Dobrogei, au fost uitate.

La reîntoarcerea principelui din Petersburg, ministrul de rĕsboiu Ernroth era tare supĕrat de participarea primului ministru la banchetul din otelul „Odesa,“ unde se sĕrbătorise reușita atentatului nihilist și declarà, că din acea causă nu mai poate sta. Liberalii deveniseră atât de deșânțați cu constituția lor, încât nimic nu se mai putea face. El puse ca condițiune pentru a rĕmânĕ, suspendarea constituției. Principele vĕdu, că generalul Ernroth are dreptate. Alecsandru al III-lea al Rusiei promise concursul seu și însărcinà în această privință pe agentul seu Hitrovo la Sofia.

La 9 Maiu 1881 principele dete o proclamațiune, prin care spunea, că în timp de doi ani de când domnesce, n'a putut face nimic pentru binele țerii, din causa vederilor opuse ale camerilor; că disoalvă camera și că însărcinează pe generalul Ernroth cu formarea unui nou minister, care va fi numai până la adunarea nouĕi sobranie. Dacă noua sobranie va admite vederile sale, poate rĕmânĕ, dacă nu, va fi nevoit a abdice.

Surprinderea pentru toți era mare. Caravelow plecà în Rumelia, în Sofia rĕmase numai Zancow.

Vr'o 14 dile după aceasta principele scrise generalului Ernroth și ceru ca adunarea să-i acoarde împuterniciri estraordinare pentru timp de 7 ani și să aibă dreptul a convoca ori când marea adunare națională pentru revisuirea constituției.

Poporul de jos începu să simpatiseze cu principele.

Alegerile eșiră favorabil principelui: 300 pentru 25 contra. Adunarea se adună la Șistova și votà cele cerute de principele, după care se închise îndată.

Tot în acea dì, în care adunarea națională își împlinì misiunea sa, ministrul de rĕsboiu Ernroth părăsì Bulgaria, deoarece el nu putea să armonieze cu consulul general Hitrowo.

După plecarea generalului fu numit ca ministru provisor la interne un ofițer rus, locotenentul-colonel de Römlingen. Acesta era un om cum se cade și cinstit, însĕ prea nervos, din care causă făcu multe prostii.

Ca ministru de rĕsboiu în locul lui Ernroth fu numit generalul Kryloff. Acest ministru nu rĕmase mult timp la putere și succesiv se făcură mai multe remaniări, până când venì din Rusia generalul Kaulbars ca ministru de rĕsboiu și Soboleff ca ministru de interne, cari în urma recomandațiunilor călduroase, ce se făcură principelui despre acești duoi domni, îi ceruse el însuși din Petersburg.

Până la sosirea lui Kaulbars și Soboleff, principele făcu multe lucrări folositoare, decretà legi, cari au rĕmas și până în dìua de astădi ca cele mai bune.

* * *

Capitolul al IX-lea tratează despre purtarea agenților ruși în Bulgaria. Cei duoi noi ministri căutau numai să mineze tronul, căci urmau o luptă înverșunată contra germanismului. Ei voiau să prefacă Bulgaria, care în ministerul afacerilor strĕine din Petersburg, era trecută în divisia pentru afacerile asiatice, într'o simplă provincie rusească. Se înțelege, că principele Alecsandru se împotrivì. D'aci o intrigă înjositoare începu să se țească contra sa. Hitrowo, agentul rus, căuta numai a satisface gețefturile sale și d'aceea principele rugà pe împĕratul Alecsandru, ca să'l revoace. Hitrowo fu revocat și înlocuit cu d. Iónin. Acesta era un agent diplomatic *sui generis*. Când se presintà întâiași dată la principe ținu o cuvêntare foarte violentă și când Alecsandru îi observà modul bizar al purtărei sale, el rĕspunse cu următoarele vorbe caracteristice:

— Ca simplu particular, cer ertare pentru vorbele mele si le retrag, însĕ ca trimis al M. S. împĕratului, sunt nevoit a le repeta, căci am primit ordin dela suveranul meu, să întrebuințez acest limbagiu.

Partidele din țeară vĕdura prăpastia, în care vor să arunce țeara agenții ruși din Bulgaria și de aceea toți se unirà, respinseră cerințele agentului Iónin, care cerea mai multe modificări în constituție pentru a favoriza rusismul, și în cameră toți votară în unanimitate încredere în principe și-l rugară pentru restabilirea constituției. Principele promise, că va satisface dorința camerei. Aceasta se întêmplà în Septembre, 1883.

* * *

În capitolul X autorul vorbesce de remanierile ministeriale și în special de intrigele, pe cari agentul Rusiei la Sofia Iónin le făcea necurmat.

La 18 Septembre 1883 principele conformându-se dorinții esprimate de adunarea națională restabilise constituția din Têrnova și totdeodată formà ministerul din ambele partide politice, care erau representate în cameră.

Ca ministru de rĕsboiu funcționa generalul Nicolae Kaulbars, care devenise celebru în anul 1886 prin aceaa, că căuta să se provoace revoluțiuni în țeară.

Rus a însași scârbită de intrigile agentului ei Iónin, îl schimbà și trimise în locul lui pe Kojander. Acesta era agentul cel mai slab, cel mai neînsemnat, cel mai fals și fără tact din toți agenții ruși din Bulgaria.

În locul ministrului de rĕspoiu se trimise din Petersburg generalul Cantacuzen. Acesta era un om inteligent, instruit și plin de tact, și ca ministru unul din cei mai activi.

Se făcurà alegeri noi pentru adunarea națională (27 Maiu și 3 Iuniu). Resultatul era defavorabil lui Zancow și ministeriului seu. La deschiderea camerei (27 Iuniu) în Têrnova, ministerul fu nevoit să demisioneze.

* * *

Al doilea minister Caravelow până la revoluția din Filipopol e subiectul capitolului XI.

Omul, care hotărîse situațiunea lui Zancow, era Stambulow, deputatul Têrnovei. Ultraradical și sĕlbatic opositionist mai înainte, bun orator și înzestrat cu o inteligență superioară, devenise din ce în ce unul din bărbații de stat cei mai buni și cei mai trebuincioși. El poședa acea proprietate, pe care bulgarii o posed foarte rar, de a nu avea dorință să ajungă ministru. El fu numit președinte al camerii, care fu închisă la 9 Iuliu, 1884.

Ministerul se compuse din Caravelow, prim-ministru și ministru al finanțelor și al lucrărilor publice, Slaveicow la interne, Radoslavow la justiție, Karolew la instrucție și Zanow esterne.

Populațiunea din Rumelia începu a se mișca și a da semne, că voiesce să se unească cu principatul bulgar și toți sciau, chiar și representanții puterilor strĕine, că la fiecare moment poate revoluția să isbucnească. Numai dìua și oara nu o scia nimeni. Principele scia de asemenea, că rumelioții vor ca el să fie principe al ambelor Bulgarii.

Principele fiind atunci în Englitera la căsătoria fratelui seu cu principesa Beatrice, la întoarcere din Londra el rugà pe cont. Kalnoky să mijlocească o împăciuire cu Rusia și după ce terenul a fost preparat, merse la Giers în Franzensbad. Giers promise totul pentru a împăca pe principele cu țarul.

* * *

Capitolul al XII-lea spune, că principele dela Franzensbad a mers direct la Varna, unde petrecea de obiceiu în luna lui Septembre. Cu un an înainte venise sora-sa, contesa Erbach ca să-l visiteze. Acest capitol cuprinde nisce amintiri a contesei din timpul șederei sale la Varna.

(Va urma)

Varietăți.

* (Necrolog.) Cu inima frântă de durere anunță subscrișii tuturor consângenilor, amicilor și cunoscuților, cumcă **Dionisiu Chendi** protopresbiter gr. or. al tractului Mediașului după un morb de tot repentin a repausat în Domnul astădi în al 67-lea an al vieții sale fatigioase, al 44-lea al fericitei sale căsătorii și tot al 44-lea al preoției sale.

Înmormêntarea remășițelor pământesci se va celebra în comuna natală a defunctului Șaroșul-săsesc (Szász-Sáros) Duminecă în 29 Martie.

Mediaș, în 26 Martie (7 Aprile), 1887.

Ana Chendi n. Androne, soție. *Ioane Chendi, Basiliu Chendi, Dionisiu Chendi, Ana Perția, Sofia Puscariu*, fii. *Iustina Chendi, Ana Chendi*, nurori. *Demetriu Perția, Zaharie Puscariu*, gineri. *Ilariu Chendi, Eugenia Chendi, Maria Chendi, Sofia Chendi, Aurelia Perția* m. *Mărian, Ioane Mărian, Ana Perția, Eugenia Perția, Demetriu Perția, Basiliu Perția, Otilia Puscariu, Victoria Puscariu, Ilariu Puscariu*, nepoți.

* (Dr. Laurențiu Schlauch), actualul episcop în Satmariu după cum se vestesce, va fi denumit în curênd de episcop al Oradiei-mari.

* „*Prevederea*“ așa va purta numele o societate de împrumut și păstrare, ce se va înființa în opidul Codlea din țeara Bârsei. Inițiativa a luat-o zelosul paroch, dl Iosif Comanescu.

* (Diariu nou.) În Alba-Iulia va apărè în limba maghiară odată pe sĕptămână, Mercurea, un diariu politic „Gyulafehérvár“ cu program guvernamental, redactat de domnii: Avéd Iákó, Cosieriu Iános și Dr. Mayer Ödön. Prețul abonamentului 4 fl. pe an.

* (Convocare.) Conform §-lor 9 și 26 lit. *b* din „Statutele reuniunei și a concluselor ecsistente“ convoc prin aceasta adunarea generală a „Reuniunii învĕțătorilor români gr. or. din tractul Lipovei“ la ședința ordinară pe Mercuri după ss. Pasci (8/20 Aprilie a. c.) în localitatea scoalei gr. orient. române din Lipova.

Când aduc aceasta la cunoscința p. t. domni învĕțători și membri ai reuniunii, îmi permit ale atrage atențiunea la cele cuprinse în §. 2 lit. a și la § 10 conform cărora fie care învĕțătoriu ori sub învĕțătoriu din tractul Lipovei este în puterea oficiului ce-l poartă membru ordinariu al reuniunei și dela ședințele acesteia nu e permis a absenta.

Voim sus și tare a da o direcțiune cât mai activă și roditoare reuniunei noastre, atrag deci de cu bun timp atențiunea dlor membrii ordinari și rog în interesul reuniunii și al învĕțământului, precum și al lor propriu, ca nesmintit să se presenteze la adunarea generală, ce cu această ocasiune am avut onoare a convoca, căci vom lua prin forurile competente conform concluselor aduse deja, cele mai severe mĕsuri de disciplină contra tuturor

membrilor ordinari, cari nu-şi vor face datorinţa faţă de reuniune şi nu-şi vor putea scusa înaintea adunării generale absenţa lor; se înţelege de sine, că fie-care membru are datorinţa a solví în cassa reuniunei tacsele prescrise, ca sĕ nu i-se facă şi pentru aceasta neplăceri.

Obiectele de pertractare în adunarea generală sunt cele cuprinse în §. 11 din „Statute," ear ordinea pertractării se va face cunoscută adunării generale după deschiderea şedinţii, care se va întêmpla la 10 oare dimineaţa.

Disertaţiunile sunt a se însinua presidiului innainte de deschiderea adunării.

Sân-Nicolau-mic, în 20 Martie, 1887.

Blasiu Codrean,
primul vice-preşedinte al reuniunii.

* Guvernul austro-ungar încunosciinţează publice, că *importul şi transitul din România se poate face în monarchia noastră prin punctul Iţcani* şi adecă: pei, oase, coarne, unghii, maţe sĕrate, coarde, sĕu netopit, pĕr de vacă, de capră, de porc, lână de oi; acestea din urmă trebuesc pachetate în saci sau baloturi, sĕ fie însoţite de certificate, formular Nr. 2, liberate de medicul veterinar şi legalislate de prefectul judeţului.

* Institutul de credit al grupului Rotschild a luat asupra şi emiterea în rentă de hârtie a douĕ-deci de milioane florini, aceasta rentă este emisă pentru acoperirea trebuinţelor momentane ale Austriei.

* Atentatele asupra ţarului au umplut de grijă toate cercurile curţii din Petersburg. Cu deosebire aceste repeţite atentate au făcut pe ţarevna foarte simţitoare, iritaţiunile o copleşesc şi grija despre o veduvie îi face vieaţa neticnită.

* (Esces de patriotism.) Se vestesce de prin părţile Selagiului, că cei cu patriotismul în vêrful proţapului şi adecă, societăţile administrative şi judecătoresci resping actele făcute în limba română până şi estrasele matriculare de botez, cununie şi morţi. Când îşi vor da odată cu patriotismul de cap....

În Cluş tinerimea maghiară în ḑilele trecute au ţinut adunări sub conducerea rectorului, şi tinerul Aurel Issekutz a făcut propunerea, ca tinerimea sĕ adreseze o rugare dietei ca esamenul de ofiţer în reservă sĕ l poată depune în limba maghiară. Propunerea s'a primit; apoi s'au espedat doue depeşi de felicitare, una tinerimei universitare din Pesta, şi alta deputatului Meszlényi.

* (Statistica Vienei.) În ḑilele acestea a apărut tomul III. din raportul statistic pro 1886 asupra poporaţiunei capitalei, în care ni se presintă date esacte asupra ocupaţiunei locuitorilor din Viena. E de interes a estrage din acest raport câteva date mai interesante.

Cea mai mare parte a locuitorilor se ocupă cu industria şi cu meserii, precum şi cu comerciul. Faţă icu 297,472 (42·21 procente) de consumanţi stau 407,284 (57·79 procente) de producenţi.

După ocupaţiune erau în anul espirat: 80,539 servitori, 1639 preoţi şi călugăriţe, 16,697 femei, ce se susţin cu lucrul de mână, 10,802 ḑileri, 8,568 pensionişti, 21,021 de rentieri. Numerul femeilor, cari se susţin din propria ocupaţiune este de 168,264, dintre cari 97,310 au ocupaţiune de servitoare. Învĕţătorese sunt în Viena 2,153, guvernante 985 La teatrele diferite sunt aplicate cu totul 582 de femei, ear la redacţiunile ḑiarelor din Viena 146.

Cu privire la starea culturală a locuitorilor, raportul arată, că numerul celor ce nu sciu cetí şi scrie este sub 5 procente, o proporţie aceasta dintre cele mai favorabile.

* (Bibliografic.) A apĕrut în „Institutul tipografic" din Sibiiu manualul tradus de dl S. Blaşiu, locot. c. r. în regimentul de infant. Nr. 64 „*Extras* din *regulamentul* de *exercir* pentru pedestrimea cesaro-regească. Partea I, a doua ediţie de regulament din anul 1874. Această cărticică constătătoare din 431 pagine e de mare folos pentru ori-ce soldat român, care ştie câtu-şi de puţină carte. Îndemnul pentru edarea acestei cărticele a fost iubirea autorului faţă de soldatul român şi înaintarea lui, ceea-ce se vede şi din prefaţa acestei broşuri unde se ḑice:

„În trecut erau cunoscinţele soldatului foarte mărginite: deprinderi mechanice, curăţiri minuţioase erau cam totul activităţii sale. S'au schimbat vremile. Puşca s'a împretinit cu cartea. Tovărĕşia aceasta e caracteristica armatelor moderne. Cartea e focularul, care luminează mintea şi înflacără inima, — însuşiri, fără cari soldatul e degradat la o maşină. Deci noi, cărturarii, sĕ ne reamintim în toată oara, că între multele datorii sublime, spre a căror împlinire suntem chemaţi, e în linia primă e aceea, a mijlocí înrudirea soldatului cu învĕţătura, a da spiritului un avênt falnic, ca soldatul sĕ-şi împlinească însufleţitoarea chemare din convingere şi cu lăpĕdare de sine.

Scim noi bine, că spre ajungerea acestei ţinte mărete ne stau soldaţi la dispoziţie, cari din vieaţa civilă aduc puţină pregătire, însĕ multă rîvnă pentru desvoltarea spirituală. Pofta nepotolită a soldatului român cătră cultură o cunoasce fiecare instructor, care şi a dat truda de a pĕtrunde în vieaţa lui psichică. Ne facem dar numai datorinţa, când spriginim din toate puterile această porneală sufletească."

Oferte.

În urma apelului din Nr. 26 al „Tel. Rom." pentru locuitorii din Felmer, păgubiţi prin foc, am primit oferte dela următorii domni:

1. Dr. Ioan Moga, medic în Sibiiu .	2 fl. —
2. Ioan Popescu, prof. sem	3 fl. —
3. Parteniu Cosma, dir. esec. al instit. „Albina"	2 fl. —
Suma . . .	7 fl. —

Dare de seamă publică.

(Al treilea comunicat)

Pentru terminarea bisericei gr. or. din Căpeţi (Köpecz) în protopresbiteratul treiscaunelor au mai incurs la acest oficiu protopresbiteral următoarele colectări de bani:

1. Din protopresbiteratul Branului următoarele comune:

Cheia 20 cr.; Codlea 1 fl. 10 cr.; Cristian 2 fl.; Fundata 60 cr.; Ghimbav 10 cr.; Holbav 13 cr; Măgura 10 cr.; Moieciul inferior 10 cr.; Moieciul superior 54 cr.; Peştera 41 cr.; Poiana Mărului 60 cr.; Poarta 80 cr.; Predeal 54 cr; Rĕşnov 1 fl. 32 cr.; Şimon biserica veche 70 cr.; Şimon biserica nouĕ 50 cr.; Şirnea 50 cr.; Sohodol biserica veche 70 cr.; Sohodol biserica nouĕ 80 cr.; Tohanul nou 22 cr.; Vlădeni 1 fl.; Vulcan 40 cr.; Zernești 10 fl.; şi anume: Traian Meţian protopresbiter 3 fl.; Biserica gr. or. din Zĕrnesci 2 fl.; Nicolae Garoiu 1 fl.; Ioan Dan 1 fl.; Nicolae Penciu 1 fl.; Stanciu Garoiu 1 fl.; Gavril Iuhász 1 fl. — Suma 23 fl. 36 cr.

2. Din protopresbiteratul Mercurei următoarele comune:

Apoldul inferior, prin parochul Nicolae Topârcean 31 fl. 80 cr.; Apoldul, superior prin parochul Vasilie Necşa 4 fl. 38 cr.; Armeni, prin parochul Vasilie Bratu 3 fl. 30 cr.; Beşinău, prin parochul Ioan Pop 3 fl.; Bogatu, prin parochul Vasilie Reulea 4 fl. 60 cr.; Booz, prin parochul Ioan Călincean 2 fl.; Broşceni, prin parochul Simion Barbu 60 cr.; Cărpeniş, prin parochul Ioan Muntiu 50 cr.; Cisnadie, prin parochul Crucean Mărginean 2 fl.; Cunţa, prin parochul Ioan Petraşcu 3 fl. 93½ cr.; Gârbova, prin parochul Nicolae Opriş 2 fl. 70 cr.; Gusu, prin parochul Dumitru Muntean 40 cr.; Jina, prin parochul Dumitru Pamfiloiu 8 fl.; Mercurea prin protopresbiterul Ioan Droc 10 fl. 15 cr; şi anume: Ioan Droc protopresbiter 2 floreni; Ioan Măcelariu proprietariu 1 fl.; Moise Branisce protopretor 1 fl. 50 cr.; George Măcelariu propriet. 1 fl.; George Babeş învĕţăt. 50 cr.; Demetriu Măcelariu 40 cr.; Vasilie Greavu subjude 1 fl.; Ioan Marcu fleşeriu econom 50 cr,; Ioan Moldovan 5 cr.; George Stăneasă 10 cr.; Ioan Fleşeriu 4 cr.; Ilie Fleşeriu 4 cr.; Ilie Bunea 4 cr.; Stefan Fleacă 3 cr.; Ioan Câmpean 6 cr.; Dumitru Comşe 1 cr.; Ioan Helju 4 cr.; George Bunea 5 cr.; Nicol. Albu 10 cr.; Nicol. Dragomir 5 cr.; Ioan Câmpean bătr. 3 cr.; Dumitru Fofelsan 4 cr.; Marcu Presecan 5 cr.; George Oprean 10 cr.; Ioan Banciu 10 cr.; George Oltean 10 cr.; Tatăl vecinilor G. Albu pentru întreaga vecinătate 50 cr.; Ioan Aciu 5 cr.; Ilie Ciuruga 5 cr.; Dan Stoia 10 cr.; Ioan Candea 10 cr.; George Tănăsescu 10 cr.; Ruje Ilie Stăneasă 10 cr.; Aron Georgescu Dochie 10 cr,; Vasilie Solomon 10 cr. — Păuca, prin preotul Ioachim Marcu 1 fl.; Poiana, prin preotul Nicol. Maneguţi 13 fl. 10 cr.; Poiana, prin Ioan Serb 5 fl. 70 cr.; Poiana, prin parochul Nicolau Dobrotă 3 fl. 88 cr.; Reciu, prin parochul IoanFilimon 4 fl.; Sângătin, prin parochul Nicolae Daian 3 fl.; Spring, prin parochul Nicolae Creiţariu 1 fl. 10 cr.; Tĕu, prin Patricie Marcu 2 fl. 72 cr. — Suma: 114 fl. 86 cr.

Pentru aceste daruri frumoase caritative, la a căror colectare domnii protopresbiteri respectivi a contribuit cu fapta şi îndemnarea în mod esemplar, primească împreună cu marinimoşii dăruitori adânca-mi mulţămită, ce me simt plăcut îndemnat a esprima în numele comunei bisericesci respective.

Suma colectei întregi până acuma 329 fl. 12½ cr.

S. Sân-Georgiu, 24 Martie, 1887.

D. Coltofean,
protop.

Folosul înfiinţării de scoale practice pre lângă seminariile noastre pedagogice.

> Un adevĕrat seminar pedagogic, care sĕ merite numirea aceasta, ar trebui sĕ fie o atare instituţiune, unde educaţiunea sĕ se arĕte în cele mai variate forme a le sale şi unde fiitorul învĕţător sĕ aibă ocasiune atât de mult a se esercita, până ce se va desvolta în trînsul consciinţa puterilor sale pedagogice.
>
> *Herbart.*

Cumcă scoalele noastre poporale de astăḑi stau pe o treaptă mai superioară faţă cu timpurile trecute, nu se va încerca nimenea sĕ o contesteze. Se poate, că vor fi unii, cari judecând lucrul din partea lui practică sĕ obiecteze, că generaţiunea eşită prin scoalele de astăḑi, nu pare a arăta superioritate morală faţă cu generaţiunile trecute, totuşi nu i ar putea nimenui sĕ i treacă prin minte, a pleda pentru o reîntoarcere la starea din trecut.

În adevĕr a fost un timp, când academia scientifică din Paris a încoronat cu lauri părerile lui Rousseau desvoltate despre stricăciunea, ce a adus cu sine civilisaţia; sĕ adeverì însĕ mai târḑiu, că a fost pripită judecata academiei şi societatea civilisată nu a dat ascultare scriitoriului frances, care îi striga „fugi în pădure, reîntoarcete earăşi la starea naturală".

Nu civilisaţiunea şi cultura poartă vina, dacă omenimea de astăḑi pare a fi stricată, ci modul, cum s'a făcut şi se face întrebuinţare de cultură şi civilisaţiune. Civilisaţiunea şi cultura numai atunci pot fi binefăcĕtoare omenimei, când în organisarea omenimei internă domnesce un anumit raport de subordinaţiune. Între factorii constitutivi ai omenimei sunt unii, cărora trebue sĕ le atribuim o valoare superioară şi cari prin urmare pretind o subordinaţiune a celoralalţi factori. Apreţiaţi astfel acesti factori, cultura apare ca un altar sacru, căruia dator este sĕ-i aducă fiecare popor, fie-care individ jertfele cuvenite, dacă voesce sĕ aibă întrare în templul omenimei civilisate.

Acest adevĕr general aplicat la scoală, ca la unul din cei mai puternici factori ai civilisaţiunii, vom observa că nu scoala de astăḑi cu mijloacele sale educative poartă vina, dacă fructele, ce ni le aduce nu sunt satisfăcĕtoare, ci modul cum sunt acele întrebuinţate. Greşită este calea, pe care merg cei însărcinaţi cu întrebuinţarea mijloacelor de educaţiune şi de aceea nici resultatele nu pot sĕ-fie mai îmbucurătoare.

Avênd în vedere în special scoala poporală, cu durere trebue sĕ recunoascem, că puţin, foarte puţin din ceea ce ne-a dat scoala remâne şi pentru vieaţă, partea cea mai mare este sĕmânţă aruncată pre piatră. Au doară putem sĕ ne măgulim cu aceea, că avem o generaţiune relativ mai mare, care scie scrie, ceti şi calcula? Dar chiar aşa sĕ fie, trebue sĕ ne întrebăm, dacă aceste calităţi şi sunt în adevĕr unicele calităţi, cari constituesc fiinţa culturii şi dacă merită atâta osteneală din parte ne. O puţină judecată şi vom afla, că acestea nu sunt de cât mijloace, care înlesnesc omului cultivarea, nu fac însĕ nici când esenţa culturii. În adevĕr statistica judecă după procentele, ce sciu cetí şi scrie gradul de cultură a unui popor, cu toate că în realitate nu este aşa.

Cred a nu greşí, dacă voi afirma, că învĕţătorimea noastră de astăḑi timpul cel mai îndelungat îl foloseşce a deprinde elevii cu cetitul şi scrisul, pe când aceste ar trebuí considerate numai în a doua mână. În zădar va scí cineva scrie, căci nimic nu-i foloseşce, dacă nu va scí şi ce sĕ scrie; în zadar va scí cineva cetí, dacă nu va fi desvoltată în el şi trebuinţa de a cetí.

Şi cumcă în fapt cetitul şi scrisul nu sunt folosite după cum ar trebui, nu avem decât sĕ observăm ce sĕ petrece în poporul nostru şi vom face trista esperinţă, că nu sunt 10 % cari după-ce au părăsit scoala sĕ se mai gândească la ea. Nu e aceasta o dovadă destul de evidentă, că ne risipim puterile înzădar?

Această împrejurare este calificată de a stîrní în noi stimuli puternici, pentru a cerca după rădăcina rĕului.

Vor fi poate unii, cari vor crede judecata aceasta prea pesimistă, sĕ vor încerca sĕ o domolească cu cuvinte ca acestea: ce, oare nu avem noi în scoalele noastre religiune, istoriă, geografiă, şi poate sciinţe naturali?

Ori din care parte ar veni obiecţiuni ca acestea, fiă din cercul celor deaproape interesaţi, fie de ori şi unde, ne permitem a i îndruma la starea reală şi a nu cerca sĕ îmbate lumea cu vorbe goale.

Căci abstracţiunile dogmatice din catechism predate, în formă catichetică; totasemenea lecţiile din istoriă, geografiă, sciinţele naturale predate în formă porţiuni, după cum se urmeaḑă şi astăḑi, nu se pot privi de un avênt în metodică!

Sciinţa şi cultura nu este nici când altceva decât un product al muncii proprie. Este foarte plastică asămênarea ce o face Pestalozzi*) între desvoltarea spiritului şi desvoltarea fructului din mugure etc. După cum acesta sĕ desvoaltă din sine prin conlucrarea — sĕ înţelege a unor cause esterne — tot aşa se desvoaltă spiritul prin cooperarea mai multor factori esterni.

(Va urma.)

*) Wie Gertrud ihre Kinder lehrt pag. 166 ediţia seyfahrt.

Loterie.

Sâmbătă în 9 Aprilie 1887.

Buda:	**3**	**46**	**67**	**82**	**68**

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roşca.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 35 Sibiiu, Joi 2/14 Aprile, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Martie 1887, să-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediținne se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 1875 Scol.

Foaia periodică (lunară) de specialitate a reuniunei de stupărit din Ungaria de sud intitulată „*A magyar méh*" (Albina maghiară) edată de baronul Ambrozy Béla și Grand Miklós se recomândă pentru bibliotecile scoalelor populare din archidiecesă cu acel adaus, ca această foaie să poate procura prelângă prețul anticipat de 2 fl. pe an dela numita reuniune în Buzias.

Sibiiu, din ședința consistoriului archidiecesan ca senat scolar, ținută la 26 Martiu, 1887.

Nicolau Popea m. p.,
vicariu archiepiscopesc.

Sibiiu, în 1 Aprile.

Începem cu o frasă, care este permanentă în diaristica noastră, și e oare-cum stereotipă în condeiul publiciștilor dela noi. Suntem în ajunul alegerilor la dietă pentru un nou period de cinci ani.

De luni de dile se agitează opiniunea publică cu pregătirea terenului de luptă pentru viitoarele alegeri.

Partida independentă și-a emis manifestul încă prin earnă, și organele ei nu încetează a lucra, prelucrând masele pentru viitoarele alegeri.

Cu o asemenea febrilă activitate a pâșit și opositiunea moderată, care este moștenitoriul legal al ministeriului Tisza, și nime nu scie, dacă nu sunt reduse la puține dilele de domnie ale guvernului actual, căci 12 ani nu sunt tocmai un neînsemnat period în viața unui guvern.

Gazetarii partidei dela guvern, cu nimica nu stau mai pe jos, de cât colegii lor de alte convingeri politice. Diarele cu colorit guvernamental au rubrică permanentă despre lucrările pentru reușita la alegerile, cari ne așteaptă.

Pretutindinea s'au ținut până acuma adunări de cluburi, acestea s'au constituit, și-au designat candidații, și-au ales oamenii, cari să formuleze amĕnuntele dispositiuni pentru disciplinarea aparatului dela administrațiune.

Și precând compatrioții unguri fac aceste îngrigite pregătiri, ceialalți cetățeni cu aspirațiuni, de a contribuí și ei cu ceva în vieața publică din stat, încă nu stau cu mânile în sîn. În special vom amintí la acest loc pe frații serbi, cari după cum am comunicat în numĕrul 30 dela 18/30 Martiu al diariului nostru au convocat pe Marți, a treia di de Pasci o conferință generală a sêrbilor la Sântomaș, care conferință va avea să decidă, care să fie atitudinea sêrbilor în fața alegerilor viitoare, ear sașii din Ardeal țin adunarea generală a alegĕtorilor tocmai acuma.

După cum vedem, din toate părțile s'au făcut până acuma preparativele în fața alegerilor viitoare, numai noi românii nu ne-am cugetat, că ar trebuí să dăm și noi semne de viață. După cum vedem diferitele partide unguresci, și sêrbii și sașii au dat semne de viață, au atras asupra lor opiniunea publică, numai noi românii credem, că e bine, ca lumea să nu ne mai bage în seamă, să nu ne mai creste, să nu se mai ocupe cu noi.

Nu vom face imputări nimenui pentru faptul, că la noi până acuma nu s'a lucrat nimica pentru viitoarele alegeri, sau dacă se pare a se fi făcut ceva puțin, acest puțin tare ușor se poate reduce la nimica. Nu suntem chemați a ne pronunța asupra ținutei politice a bărbaților, cari au crezut, că ei sunt chemați a da direcțiune politică românilor, și încă cea mai sănătoasă direcțiune politică, nu suntem, dicem, chemați a ne pronunța, căci nu scim încă, ce atitudine vor lua în fața noului period de 5 ani.

Una însĕ nu o putem trece cu vederea, căci ea deopotrivă este de importanță pentru fie-care dintre noi, și aceasta este părăsirea totală a poporului, care este și trebue să fie basa acțiunei noastre politice.

Nu vom cerceta, încât este bună organisarea comitetului central din Sibiiu, nu încât e practică și folositoare organisarea cluburilor naționale din singuraticile comitete, nu încât e practică cea a celoralalte sub-comitete, cari doară mai ésistă. Poate să fie bună această organisare, poate să fie practică aceasta nu ne preocupă acuma. Privirea noastră este îndreptată asupra maselor din popor, care e dat pradă corteșirilor de tot soiul, care în cele din urmă se demoralisează, se dedă cu anormala stare de lucruri de acuma, și când va vení rêndul, ca să ne adresăm și noi la el, atunci va fi prea târdiu, căci în loc de poporul cel bun, ascultătoriu și nefățarnic, ușor putem da de poporul, pe care noi nu l mai cunoascem, și el nu ne mai cunoasce.

Puținele semne de până acuma încă nu ne dau liniștea sufletească, că s'a făcut ceea ce trebuia să se facă.

Trebue să fim cu mare atențiune și să ne tragem seamă cu starea faptică a lucrului. Noi trebue să avem grijă de popor, să nisuim ca el să fie cu noi între toate împregiurările. În această direcțiune să lucrăm cu toții, ori unde vom sta noi, sau ori unde vom fi noi. Și stând cu poporul, la timp oportun ne vom putea validita justele noastre pretensiuni între marginile constituțiunei, stând de vorbă cu guvernul și cu parlamentul.

Revista politică.

Relațiunile cordiale, ce esistă în timpul din urmă între Francia și Rusia și posibilitatea unei alianțe între aceste două puteri mari se consideră de foile rusesci ca garanța cea mai puternică pentru menținerea păcei, mai puternică chiar de cum a fost alianța celor trei împĕrați.

Și la aceasta alianță se poate ajunge tare ușor, căci Rusia este liberă de ori ce angagiament, ear Francia nu a intrat încă în nici o legătură cu alte puteri.

De altcum și în mod indirect se lucră mereu pentru susținerea legăturilor amicale. Bărbații însemnați din ambele state cu ori și ce ocasiune apĕra reciproc interesele acestor puteri. Astfel diarul „Figaro" înregistrează nesce cuvinte ale lui Ignatieff, cari

au mare însemnătate. Bismarck, ḑise marele bărbat de stat, va trebuí în cele din urmă sĕ cedeze Lotaringia şi o parte din Belgia, Franciei. Între Francia şi Rusia nu e de lipsă nici un contract, deoarece acest contract e firesc şi mai real chiar decât, când ar fi semnat, şi ḑilnic se întăresce tot mai mult. Zace în interesul Rusiei, ca Francia sĕ se îmbogăţească şi sĕ se întărească. Bismarck îşi va continua sistemul lui de agitaţiune, dar nu-i va fi favorabil. Ignatieff continuà, că are doveḑi la mână, că douĕ jurnale mari franceze în 1869 şi 1870 au primit unul 3 sute de mii şi altul 2 sute de mii de franci pentru ca sĕ agiteze la rĕsboiu, nimenea n'a sciut însĕ, că banii vin din Germania. Boulanger a devenit tot aşa de popular în Rusia ca şi în Francia, căci e omul ordinei şi şi-a câştigat încrederea armatei. Atacurile Germaniei în loc sĕ-l discrediteze, l au făcut mai plăcut ruşilor pe ministrul de resbel frances.

Rusia de altfel nu caută sĕ se strice nici cu celelalte puteri. Aceasta se poate observa din atitudinea ţarului faţă de Giers şi de Katkoff. Ţarul s'a supĕrat amar de purtarea lui Katkoff, şi a ordonat chiar pedepsirea lui. O aspră pedepsire ar fi şi urmat, dacă nu intervenia Pobedonoszew, care se bucură de multă încredere înaintea ţarului. Katkoff însuşi a trebuit sĕ meargă la Petersburg şi apoi la Gatschina, unde împĕratul îi descoperì serioasa sa mâchnire. Lui Giers însĕ după cum scrie „Times“, i a ḑis, că demisiunea n'ar fi la locul ei în momentele de faţă, şi în urma acestei declarări, Giers şi-a retras demisiunea. În genere a declarat împĕratul, că în Giers îşi pune cea mai mare încredere. De aici se conchide, că Giers va fi denumit de cancelar imperial; şi e greu de creḑut, că se va împlinì vestea ḑiuariului berlinez „Post“ care ḑice, că despre Katkoff se vorbesce, că o sĕ ajungă ministru de instrucţiune.

În ceea ce privesce Bulgaria jurnalul „Paris“ aduce scirea, că Lobanow a adus la Viena cele mai amicabile asigurări şi a declarat, că Rusia nu e dispusă a întra pe teritoriul bulgar şi că aceasta atitudine are deplină aprobare şi a Franciei. — Regenţa urgează adunarea sobraniei încă pentru luna lui Aprile, căci nu mai are putere şi garanţă destulă de a putea conduce afacerile.

După o depeşă din Sofia, acolo a sosit scirea, că principele Ferdinand de Coburg ar fi dispus a primí alegerea sa eventuală la tronul Bulgariei, dacă ea s'ar sĕvârşí în urma unei înţelegeri a tuturor cabinetelor europene. — De cumva însĕ nu s'ar putea efeptuí alegerea unui principe, atunci bulgarii au de gând a proclama pe sultanul de rege al lor şi va fi tot deodată şi rege al Macedoniei, astfel ca aceste douĕ ţeri sĕ fie sub o uniune personală, în tocmai după cum e statul dualistic austro-ungar.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Mediaş, 30 Martiu, 1887. Dle Redactor! Un cas trist şi dureros pentru ori care fiu al bisericei noastre gr.-orientale, şi îndeosebi pentru credincioşii bisericei noastre din tractul protopresbiteral al Mediaşului, me silesce a ve ruga sĕ binevoiţi a da loc acestor câte-va şire în preţuitul ḑiar, ce redigiaţi.

E vorba de moartea şi înmormêntarea resp. petrecerea la cele vecinice a rĕmăşitelor pământesci ale mult iubitului şi regretatului paroch gr. or. în Mediaş şi protopresbiter al tractului Mediaşului

Dionisiu Chendi.

Defunctul, care şi-a dat nobilul seu suflet în mânile creatorului în urma unei boale repentine (apoplecsie) Joi, în 26 a lunei curente, Vineri în 27 a fost transportat în Şaros, în comuna sa natală.

Înainte însĕ de ce a-şi vorbí despre înmormêntarea defunctului, fie-mi permis a amintí vr'o câte-va date din vieaţa lui.

Fericitul în Domnul paroch şi protopresbiter, Dionisiu Chendi, s'a născut la anul 1820 în comuna Şaroş, unde tatăl seu era paroch.

După terminarea studiilor la anul 1843 s'a căsătorit şi s'a chirotonit de capelan pentru comuna Frâua. Mai târḑiu s'a dus paroch în comuna Buzd, de unde nu preste mult, — după moartea părintelui seu, s'a dus ca paroch în comuna sa natală Şaroş; eară după moartea protopresbiterului tractual, — socrul defunctului — autoritatea bisericei noastre ortodocse competentă i-a încredinţat administrarea acestui tract protopresbiteral.

Douĕḑeci de ani a lucrat defunctul în calitatea aceasta cu credinţă, evlavie şi devotament în via Domnului, până la anul 1885, când a fost ales, întărit şi chirotesit de protopresbiter al tractului Mediaşului, ocupând totodată ca atare, parochia centrală a tractului din Mediaş, menită pentru reşedinţa protopresbiterală.

Cu cât devotamênt şi cunoscinţă de causă a lucrat defunctul în via Domnului şi pentru binele obştesc ca administrator şi mai târḑiu ca protopresbiter, e evident, îndată-ce comparăm starea de acuma a tractului Mediaşului cu cea de atunci, când a primit dênsul în administrare acest tract.

Cu bucurie trebue sĕ constatăm, că prin diligința neobositoare şi stăruinţa de fer a defunctului, cualificaţiunea clerului din acest tract s'a ridicat la un grad mai corespunḑĕtoriu cerinţelor timpului, starea scoalelor noastre e îmbucurătoare şi afacerile fundaţionale au luat un avênt spre progres.

N'a pregetat defunctul nici când de a lucra cu toată inima pentru prosperarea bisericei sale şi a neamului seu. O dovadă eclatantă despre apreţiarea, ce şi-a câştigat reposatul în lucrarea pentru prosperarea bisericei înaintea superiorilor sei este şi împregiurarea, că Escel. Sa I. P. S. Domn archiepiscop şi metropolit, Miron Romanul, s'a aflat îndemnat a trimite din sinul consistoriului pe 2 distinşi a esori consistoriali, ca sĕ dea defunctului onorurile cele de pe urmă. O dovadă puternică a iubirei, ce a nutrit o defunctul faţă de neamul seu, e „Reuniunea femeilor române“ din Mediaş şi jur, care s'a înfiinţat mai numai la insistările dênsului şi a soţiei sale.

Numai prin asemenea însuşiri nobile şi merite şi-a putut câştiga defunctul iubirea tuturor, câţi l-au cunoscut, dovedită evident din partea acelora, cari nu numai din tractul Mediaşului, ci şi din îndepărtari mai mari au alergat spre a-i da onoarea din urmă, petrecându-l la locul cel vecinic.

În 29 a lunei curente, ḑiua înmormêntărei, deja pe la 1 oară după prând începea sĕ se adune publicul; cătră 3 oare, pe când era anunţată înmormântarea, stradele comunei Şaroş erau îndesuite de lume.

La 3 oare a pornit conductul cu pompa cuvenită dela casa proprie a defunctului spre biserica noastră din Şaroş, unde s'au sĕvârşit cele rituale.

Serviţele rituale, din causa mulţimei adunate, s'au sĕvârşit în cimiterul bisericii, sub înţeleapta conducere a Preacuvioşiei Sale părintelui archimandrit şi ases. cons. Dr. Ilarion Puşcariu din Sibiiu, asistat de şase preoţi şi un diacon, în frunte cu P. O. D. protopresbiter şi ases. cons. Zacharia Boiu din Sibiiu, preoţii: G. Marian din Brateiu, I. Bozăşan din Moşna, G. Crişan din Mediaş şi V. Isailă din Bertan, şi diaconul ceremonial al archiepiscopiei noastre Sergiu Medean din Sibiiu.

Între mulţimea îndesuită în cimiterul bisericii se puteau observa representanţii diferitelor confesiuni din loc şi jur precum şi toţi fruntaşii ai acestui ţinut fără deosebire de confesiune şi naţionalitate.

Pe faţa celor presenţi, cari cu o atenţiune încordată ascultau rugăciunile, ce se îndreptau la ceruri pentru odichna sufletului reposatului, era evidentă înduioşarea şi durerea, obvenită din causa perderei iubitului lor paroch şi protopresbiter.

Predica a fost ţinută din partea P. O. D. protopresbiter şi asesor consistorial Zacharia Boiu, care prin cunoscuta i elocinţă proprie dênsului a stors multe lacrimi din ochii ascultătorilor.

La mormênt s'a mai ţinut un cuvênt funebru din partea dlui D. Roman din Mediaş, care espunênd meritele reposatului şi perderile, ce au trebuit sĕ îndure tractul Mediaşului prin incidentul acesta trist, mulţămesce totodată, în numele familiei reposatului, publicului pentru iubirea manifestată cu ocasiunea aceasta.

Ear' după astrucarea rĕmăşiţelor pământesci ale reposatului ne-am indepărtat cu toţii, meditând la deşertăciunea acestei lumi şi la perderea, ce am îndurat şi oftând din inimă, ca memoria vrednicului paroch şi protopresbiter Dionisiu Chendi sĕ fie eternă şi în veci binecuvêntată! *Un participant.*

Principele Alecsandru al Bulgariei.

Amĕnunte din viaţa şi guvernarea sa, scrise de preotul Adolf Koch, duhovnicul principelui.

(Urmare.)

Capitolul XIII descrie revoluţia din Filipopol şi rĕsboiul sêrbo-bulgar.

Pe când principele se afla la Varna, sosiră doi trimişi din partea comitetului central secret din Filipopol, Rizoff şi Curteff, cu însărcinarea din partea lui Caraveloff de a comunica principelui, că în urma unei decisiuni a comitetului lor, revoluţiunea va isbucní în Rumelia între 27 Septembre şi 2 Octombre. Principele fu tare surprins de această veste, însĕ nu i dete nici o însĕmnătate de oare-ce adeseori i-se făcuse asemenea comunicări. Cu toate acestea el căuta sĕ convingă pe trimişi, că timpul actual e tocmai rĕu ales pentru revoluţie şi îi rugà sĕ comunice aceasta pretenilor lor. Cei doi soli se convinseră pe deplin de esactitatea cuvintelor principelui şi plecară făgăduind, că vor lucra în sensul principelui. Dar n'au putut împlini făgăduiala lor, căci înainte de a ajunge acasă, revoluţiunea isbucnise.

Unul din cei mai aprigi luptători pentru unirea Rumeliei, Zacharia Stoianoff*) fu arestat la Tatarbazarjik în urma poruncei guvernului, însĕ imediat după aceea fu liberat de cătră resculaţi şi dete apoi semnalul de revoltă.

*) Zaharia Stoianoff e un tip bulgar din cele mai interesante. Fost odată cioban, el s'a înălţat printr'o silinţă necurmată la unul din primii şi cei mai inteligenţi scriitori bulgari. Pe lângă aceasta e un om modest şi nepretenţios. E un patriot înfocat, sincer, incoruptibil gel[illegible] vadă a poporului seu.

Planul era astfeliu întocmit: În noaptea de 17 spre 18 Septembre, la oara 12 să între în oraș și să fraterniseze cu trupele, cari erau deja câștigate și apoi să meargă spre conac. Guvernul însă căpătase de scire despre aceasta și cum sosiră conspiratorii fură întimpinați de către geandarmi. Se puse mâna pe proclamația tipărită la 10 oare noaptea și se făcură o mulțime de arestări. Tocmai pe la oarele 3 spre dimineață o bandă, ce venia despre Konar reuși să între în oraș. Acolo ea se unì cu trupele, ce veniau și plecară spre conac cu strigătele: Jos șarlatanii, trăiască unirea! Trăiască principele Bulgariei, Alecsandru! Guvernorul general Crestovici fu nevoit să părăsească conacul seu, de unde fu dus la Sofia.

Tot în aceea ḑi (18) pe la oara 1 principele primì la Varna scirea telegrafică despre acele întêmplări și îndată, înainte de a mânca prânḑul, plecà la Varna la stațiunea telegrafică pentru a lua informațiuni. El voia mai întâiu de toate să se pună în comunicațiune cu ministrul-președinte Caravelow. Acesta însă nu era de găsit nicăiri, de oare-ce plecase din Sofia liniscit, când auḑise, că principele consiliase pe trimișii să fie liniscițì. După multă căutare el fu găsit în Têrnova. Sfatul seu era, ca principele să se supue voinții poporului. Depeși din toate părțile Rumeliei sosiră și însciințară, că a fost proclamat ca principe. Trupele rumeliote primiseră ordinul de a înainta spre hotar.

Într'o astfel de situațiune decisiunea nu era grea pentru principe. El vĕḑu, că tot poporul bulgar e pentru unire și că datoria sa ca principe bulgar e de a nu se opune voinții poporului seu.

— Sunt sigur, ḑicea el, că pun în joc persoana mea, dar puțin îmi pasă, sunt mulțumit, că pot face un bine țĕrei mele.

Pentru a nu contravenì etichetei și formalităților, el telegrafà împĕratului Alecsandru, îi povesti, cum s'a întêmplat totul și că e silit să se supue voinții naționale. Mai rugà pe impĕratul Rusiei să nu refuze sprijinul seu Bulgariei.

Principele merse apoi la Rusciuc, de acolo la Têrnova, unde sosì la 29 și chemà inmediat la telegraf pe Cantacuzin, cu care convorbì și-l însărcinà să mobiliseze inmediat armata. Camera fu convocată în sesiune estraordinară pentru 22 Septembre și principele luase o proclamațiune cătră popor, prin care recunoasce ca fapt împlinit uniunea. După aceea plecà la Filipopol, însoțit fiind de Caravelow și Stambulow.

Rusiei nu-i convenia de loc această unire sub principele Alecsandru, căci singurul scop, ce urmărea dênsa, era, măturarea principelui din Bulgaria.

Poporul era entusiasmat pentru principe, el era dispus să facă ori ce sacrifice pentru a menținé unirea. Numai Zancow complota în Sofia cu agentul rus Kojander și se rostia contra unirei — fiind că nu o făcuse el.

Camera să întrunise în Sofia, votà un credit de 10,000,000 pentru casul, dacă unirea va necesita această sumă, ear principelui trimise o adresă de mulțămire, prin care îi arĕtà recunoscința, că a luat în mâna sa puternică aceasta măreață operă.

La 23 sosì ordinul din Copenhaga, ca toți ofițerii ruși să plece din armata bulgară. Camera talegrafà inmediat împĕratului rugându-l să revoace acel ordin. Împĕratul însă rĕmase neclintit în hotărîrea sa, căci principele Alecsandru îi stătea în drum.

Principele, când auḑì despre aceasta comunicà îndată camerei, că e gata să abḑică în cas dacă unirea Bulgariei va fi salvată prin abḑicerea sa. Camera refuzà aceasta.

Situațiunea devenise grea pentru Bulgaria. Dela sud Turcia stătea amenințătoare; Sêrbia din spre apus era gata să năvălească în Bulgaria; trupele rumeliote erau puține în numĕr (12 compănii) și rĕu esercitate, artilerie și cavalerie mai că nu era de loc, și armatei bulgare fură luați toți ofițerii.

Principele în fața acestei situațiuni dete în primul rênd lui Stranski guvernarea Rumeliei. Organizà armata rumeliotă, luând din puținii și tinerii ofițeri ai armatei bulgare îi dădu compăniilor rumeliote și formà din ele 32 batalioane.

Principele avênd teamă de un atac din partea Turciei, concentrà toate forțele bulgare de-a lungul granițiì Macedoniei, ear pe de altă parte stăruì pe lângà sultan să recunoască unirea ca fapt împlinit.

(Va urma)

Varietăți.

* (Noul președinte al Academiei Române.) In locul dlui I. Ghica, s'a ales de președinte al academiei române dl M. Cogălnicean. Balotagiul se ḑice, că a fost viu între d-sa și dnii N. Crețulescu și Hașdĕu.

* (Convocare.) P. S. Ioan Popasu episcopul Caransebeșului prin un circulariu din 29 Martie st. v. declară de convocat sinodul ordinar din anul acesta al eparchiei Caransebeșului pe Dumineca Tomei 12 April st. v.

* Foaia oficioasă rusască „Prawitelstwennj Wjistnik", publică un articol de tot interesant sub titula: *„Starea bisericei ortodocse din Austro-Ungaria"*. Acest articol e un estras din o representațiune, ce o a adresat procurorul general al sântului sinod, Pobiedonostzew, țarului, în care întraltele espune starea tristă a bisericei ortodocse din Austro-Ungaria, ḑicênd: că aici toate tradițiunile de stat și posițiunea dominantă a bisericei rom. cat. sunt contra religiunei gr. or., și bisericei greco-orientale i-se pun toate pedecile spre desvoltare. Propaganda bisericei apusene se bucură de o mare libertate și proselitismul, fiind protegiat, se lățesce prin toate locurile. Tradițiunile Austro-Ungariei sunt și ale bisericei apusene, d'aceea se înjosesce așa de tare biserica ortodocsă a românilor, a serbilor și a altora. Ortodocsii din Austro Ungaria merită o altă tractare și o libertate neconturbată în desvoltarea lor

* Cu începutul anului scolastic 1887/8 28 Sept n. vor devenì *vacante vre o 80 de locuri la scoala pentru cadeții de artilerie din Viena.* Cei ce vor să fie primiți în cursul I să fie absolvat 5 clase gimn. ori reale, eventual și 4 cu eminență. La cursul al II-lea pot reflecta absolvenții unei scoli secundare complete, posedând bine limba germană. Reflectanții își pot adresa cererile la comanda pentru cadeți de artilerie în Viena (Arsenal) până la 25 Julie a. c. Detaiuri asupra condițiunilor de primire se pot căpĕta dela librăria L. W. Seidel și Sohn, Viena.

* Cu începutul anului scolastic 1887/8 anume până în 1 Sept. se primesc la scoala de pioneri din scoalele civile reale și gimnasiale, acei tineri cari au absolvat cu succes cel puțin 5 classe. Cererile de primire sunt a-se înainta cel mult până în 30 Iuliu n. la comanda scoalei din Hainburg, dela care va puté căpĕta și informațiuni detaiate.

* Moneta de suvenire, ce comitetul central din Caransebeș a dispus să se bată în memoria serbărei *iubileului de 50 de ani ai preoției Preasfinției Sale P. Episcop diecesan Ioan Popasu,* până la s. Pasci va fi terminată, și anume în mai puține esemplare de argint și în 1000 bucăți de bronz. Aceasta frumoasă medalie se esecuta după concepțiunea architectului român *Adrianu Diaconu,* în mărime de 35 milimetri (1½) diametru, adecă va fi cu mult mai mare decât un florin de argint, și cam ca un taler. Pe de o lături, se poate vedé circumscripțiunea: „În memoria iubileului de 50 de ani ai preoției," apoi, încunjurate de o cunună de lauri, patru inscripțiuni de ani anume, mai de asupra: 1808 (anul nascerei Preasânției Sale), la mijlocu 1847—1865 (anii sânțirei de preot și de episcop), și de dinjos, în cifre mari, dominante, anul Iubileului 1887. Cealaltă lături cu circumscripțiunea: „Ioan Popasu, Episcopul Caranșebeșului" arată în profil partea superioară a chipului P. Sale în ornat bisericesc, cu coroana în capu și cu toiagul în mână. Două sute de bucăți vor avea și toarta, potendu-se poartă ca medailoane, ear celelalte se vor putea procura cu sau fără etuiure, dela librăria diecesană din Caransebeșiu.

* (Aniversarea morții lui C. A. Rosetti.) Cetim în „Românul," că la 8/20 Aprile, împlinindu-se doi ani dela moartea lui C. A. Rosetti, toți, cei cari voesc să aducă în aceea ḑi, un omagiu memoriei sale, sunt rugați a trimite inmediat numele și adresa lor la redacțiunea „Românului", 10 calea Victoriei.

Cei din județe sunt rugați a trămite prin scrisoare adesiunea lor.

În timpul sĕrbătorilor Pascilor va apĕré un număr escepțional al „Românului", care va fi în întreg consacrat memoriei fundatorelui seu și va conținé mai multe din scrierile inedite ale lui C. A. Rosetti. În acel număr va fi reprodus un desemn al cabinetului de lucru, al lui C. A. Rosetti, făcut după o fotografie luată în ḑiua morții sale.

Persoanele, cari vor se primească acest număr suplimentar, sunt rugate a trămite 20 bani, în mărci poștale la administrarea „Românului".

* (Visuri. . . .) În capetile „patrioților" nostri nu se mai elevă fără visuri pline de ilusiuni. Reuniunea de maghiarisare, respective cultur egyletistii sunt recercați din toate părțile, ca viitoarea adunare generală să se ocupe serios cu cestiunea colonisării secuilor în Câmpie. Cu alte vorbe, „patrioții" nostri vreau să fericească pe secui, colonisându-i printre bravii români de pe câmpie, cari însuflă groaza în castrele maghiarimii. Unele foi unguresci se tem, ca nu cumva românii de pe câmpie să „valahiseze" și pe puținii secui colonisti, căci se pricep bine la aceasta, deoarece multe mase de maghiari au românisat; de aceea, și ḑic ele, că trebue aprovisionați încât să nu ducă nici o lipsă. — Noi, nu ne temem de nimic, ci cunoscênd vitalitatea acestui energic popor de pe câmpie, care a străbătut prin timpuri de grea încercare și s'a păstrat cu sfințenie naționalitatea, putem prorocì „patrioților" nostri, că de ce se tem nu vor scăpa, și astfel precum „fericirea" ceangăilor bucovineni a fost vis, amarnic vis va remânè și fericirea secuilor printre bravii câmpeni.

* (Donațiune.) Dl Nic. *Barbu,* secretar magistratual în pensiune, un bărbat, care a avut rol în mișcările naționale dela 1848 — a donat biblotecei casinei române din Orĕștie 46 bucăți de cărți, dintre cari cele mai însemnate sunt următoarele:

Istoria pentru începutul românilor în Dacia, întogmită de Petru Major de Dicio-Sanmartin, tipărită în Buda la anul 1812 cu slove cirile în original.

Cronica românilor și a mai multor neamuri de George Sincai, tomul I cuprinḑĕtor de materie istorică dela anul 86 după Domnul Christos până la anul 1839 inclusive, tipărită în Buda la anul 1844 cu slove cirile în original.

Elemente linguae daco-romanae sive valachicae etc. etc. de Sincai George, tipărită în Buda la anul 1805.

Gramatica românească și nemțească pentru tinerimea națională întocmită de un pretin al națiunei române, tipărită de Rudolf Orgidan în Brașov cu slove cirile la anul 1839.

Tesaurul de monumente istorice pentru România atât din vechi tipărituri, cât și din manuscripte, cea mai mare parte străine, adunate, publicate în prefațiuni și note ilustrate de A. Papiu Illarian la a. 1862.

Gramatica românească de Nicolae Balasescu tipărită la anul 1848.

Manual de filosofie tipărit în Bucuresci de A. Treboniu Laurean cu litere la anul 1848.

Vestita bătălie dela Călugăreni despre gloria românilor de A. Pelimon la anul 1848.

Elemente de limba română după dialecte și monumente vechi de Timoteiu Cipariu canonic gr. cat. tipărită în Blaș, anul 1844.

Metod de educațiune sau crescerea vechilor egipteni, persieni, greci și romani lucrată de Moise Botta la anul 1858.

Anticile romanilor acum întâia oară românesce scrise de Damaschin T. Bojinca (antiquitates romanorum, tipărite în Buda la anul 1853.

Animadversio in Disertationem Hallensem sub titulo „Erweis, dass die Wallachen nicht römischer Abkunft sind etc. etc." — cui adnectitur fide dignis scriptoribus facta Probatio Vallachos esse veros Posteros Romanorum Auctore Damasceno Th. Bozsinca, Pestini edita an 1827.

Poesie și prosă de Justin Popfiu Tom. I anul 1870.

Prin aceste cărți donate bibliotecei casinei, care acum se află în înființare, a primit un dar prețios, pentru care generosului donator i-se cuvine cea mai călduroasă mulțămită.

* (Cu privire la jaful din Vulcoiu) tabla regească din Murĕș Oșorheiu a întărit sentința tribunalului din Alba Iulia, a achitat însă pe șepte indivizi, cari au fost acusați în procesul criminal din incidentul furtului de aur din Bucium. Celorlalți, cari au mai fost improcesuați li-s'a socotit timpul, cât au fost arestați preventiv în pedeapsă totală. Cei condamnați au de a rĕsplătí prin bani 1609 fl. 96 cr.; 702 de galbeni împĕrătesci, precum și spesele de înmormêntarea nenorocitului cassariu cu 300 fl. v. a.

* (Mulțămită publică.) Fiind surprinsă foarte plăcut comuna noastră bisericească Agârbiciu în Dumineca Floriilor prin procurarea și donarea unei cruci frumoase pentru prestol din partea credincioșilor: Ioan Turean, Daniil Corpodean, Vasilie Băjinean și soțiile acestora; mai departe prin donarea unui stichariu din partea P O. D. protopresbiter Petru Roșca și a trei perdele frumoase pentru dverile altariului donate tot prin sus-numitul protopresbiter din un venit lateral, cari toate s'au sânțit în aceasta sântă sĕrbătoare, se simte plăcut îndatorat sub semnatul comitet a aduce și pe aceasta cale cea mai cordială mulțămită numiților donatori preste tot, și în special P. O. D. protopresbiter, care în decurs de abia mai bine de un an, n'a cruțat nici o osteneală, ci esploatând toate ocasiunile au înzestrat biserica noastră cu odoară în preț mai mult de 200 fl. fără ca spre acest scop să se fi spesat din al bisericei vre un cruceriu. Prin aceasta faptă și prin recăștigarea unui fond de bucate pentru birerica noastră P. O. D. protopresbiter a potențat la cel mai înalt grad iubirea și respectul ce-i datorează credincioșii sei parochieni, pe cari îi păstoresce cu multă iubire și cea mai mare bunăvoință, ca un adevĕrat părinte sufletesc.

Comitetul parochial gr. or. din Agârbiciu.

* (Limba universală.) Mai în ḑilele trecute s'au deschis câteva cursuri pentru studiarea limbei universale, „volapŭk", la care s'au înscris ascultătorii cu sutele. Cestiunea acestei limbi universale înventată de un anumit Schleier, devenì obiect de discusiune și aḑi ea are în Viena o mulțime de aderenți,

cari așteaptă resultate enorme dela limba nou inventată. De-ocamdată să se învețe, ca să poată fi introdusă în corespondența comercială în locul alor trei limbi usitate până aci (englesa, francesa și germana) și apoi încetul cu încetul se va încetățeni ea și pe celelalte terene. Cam acesta e resonamentul volapiküștiilor.

* (Bibliografic.) În ediţiunea librăriei N. J. Ciurcu în Brașov a apĕrut „Resunetul“ culegere de cântece naționale pentru usul tinerimei de ambele secse. Ediţiunea a II-ua. Prețul 25 cr. Aceasta ediţiune e bogată în cântece de tot soiul și o recomandăm călduros. — Au apĕrut apoi din „biblioteca copiilor“ Nr. 17 „Omul frumos“ poesie de A. Murĕșan. „O familie fericită“ (din istorioarele lui Andersen) trad. de J. Popovici. — Nr. 18 „Armeanul negutător“ și „fiul seu Gherghel,“ poveste de Rebreanu. „Bunica evlavioasă“ (traducere de J. Popovici „Ghicitori“.) — Nr. 19 „Norocul și mintea“ poveste de J. Pop Reteganul. — Nr. 20. „Rĕrnușca“ istorie populară de S. Fl. Marian.

— Nr. 7—8 din „Transilvania“ a apărut cu următorul sumariu: Institutele de credit și de economii. — Raportul direcțiunei institutului de credit și de economii „Albina“ în Sibiiu. — Academia română. Sesiunea generală din anul 1887. Raportul secretariului general asupra lucrărilor făcute în anul 1886—87. — Urmări ale rĕsboiului vamal dintre Austro-Ungaria și România. — Despre limba țigănească în raport cu alte limbi. — Proces verbal al comitetului asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luat în ședința dela 4 Martie st. n. 1887. — Bibliografie. — Conspectul cărților întrate la biblioteca asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura porului român în decursul anului 1886. — Scoala superioară de fetițe din Sibiiu, colecte. (Continuare din Nr. 3—4).

— „Românische Revue“ foaie lunară politică-literară apare în Reșița (Ungaria) sub redacțiunea și editura dlui Dr. Cornel Diaconovich. Fascicolul trei din Martie e de următorul cuprins: Ludwig von Mocsáry. — Román. Geschichts- und Sprachforschung. (Aus dem Jahresberichte der Academia Română). — Rundschau. (Die Magyaren ausser Ungarn. — Der magyarische Nationalstaat. — Zur Affaire Mocsáry. — Oesterreich-Ungarn und Romänien vor dem Abschlusse des Handelsvertrages. — Romanisirte Magyaren. — Magyarische Culturbestrebungen. Zur Lage der román. Schulen in Ungarn. — Die Consolidirung des ung. Staates. — Die Nationalitäten und der Landsturm. — Wesshalb wird die romänische Sprache unterrichtet? — Michael Pavel. — Staatsfeindliche Agricultur. — Namensmagyarisirung.) — Die Romänen in Macedonien, Thracien, Thesalien, Epirus und Griechenland. Aus dem romänischen des D. Bolintineanu geschöpft und frei bearbeitet von P. Brosteanu. (Schluss.) — Lieder, von Mathilde Kugler-Burla, deutsch von Leon Schönfeld, (Wien). — Das Blumenmädchen von Florenz, von V. Alexandri, deutsch von L. Schönfeld. Schluss. — Dr. Albert Amlacher. — Literatur und Kunst. (Die Academia Română. — Von der Bucureșci-er Universität. — Romänische Talente.)

Oferte.

Pentru ajutorarea femeei din Dêncul-mare ce a născut 3 prunci (Nr. 33 „Tel. Rom.“) a întrat următoarele contribuiri:

Elia Măcellariu, cons. guvern. în pens.	fl.	1.—
Ioan Popescu, prof. sem.	„	1.—
Dr. Ilarion Pușcariu, archim. ases. cons.	fl.	1.—
Nicolau Strĕvoiu, advocat	„	1.—
Nicanor Fratesiu, protosin. secret. cons.	„	1.—
Iacob Bologa, cons. aulic în pens.	„	1.—
Ioan Rusu, protopresbiter	„	1.—
Parteniu Cosma, director esecutiv al institutului „Albina“	„	1.—
N. N.	„	1.—
Dr. Octavian Rusu, advocat	„	1.—
Suma	fl.	10.—

Posta redacțiunei.

Dlui D. R. în M. Am primit deja o corespondență în aceasta materie tot de acel cuprins.

Loterie

Mercuri în 13 Aprilie 1887.

Sibiiu: 69 74 7 81 65

Bursa de Viena și Pesta.

Din 12 Aprilie n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	113.—	113.—
Renta de aur ung. de 4%	101 90	102.05
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	99.75	98.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.20	127.—
Galbin	5.98	5 95
Napoleon	10 0	10 06
100 marce nemțești	62 42½	62.45

Nr. 131 [1575] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Doican din comuna Sebeșul-inferior, protopresbiteratul Avrigului, prin aceasta se escrie concurs, conform încuviințărei Preavenerabilului consistoriu archidiecesan din 10 Februariu a. c. Nr. 268 B. cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

Dotațiunea împreunată cu acest post este jumĕtate din venitele parochiei de classa a treia, Sebeșul-inferior.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne cererile concursuale instruite conform dispositiunilor statutului organic și regulamentului pentru parochii din 1878 la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek,) până la terminul susindicat.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral al Avrigului.

Avrig, 16 Martiu, 1887.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 269 [1573] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lêngă betrânul paroch Ioan Hociotă în parochia de clasa III Slimnic (cu venit preste tot de 401 fl. 15 cr:) se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumĕtate din venitele suscitate.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și asterne petițiunile concursuale instruite conform prescriselor din vigoare la sub-semnatul în terminul susarĕtat.

Sibiu, 26 Ianuariu, 1887.

In conțelegere cu comitetul parochial din Slimnic.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Închiriare.

În Șeica-mare (Nagy-Selyk) se află de închiriat pe **3 s'au 6 ani,** eventual de vêndut pe veci **o casă din material solid în mijlocul pieței cu 3 odăi, o culină și o boltă, spre piat și pivniță sub toate casele,** precum și **un grajd pentru 12 vite.**

Informațiuni mai de aproape se pot primi dela proprietariul **Mozes Kappel** în Caltwasser (Hidegviz), posta ultimă Nagy-Selyk. [1575] 2—3

Nr. 827 [1574] 2—3

Publicare de concurs.

Postul de notariu cercual al comunelor împreunate Săcel, Aciliu și Magu cu reședința în Săcel, devenind vacant, pentru ocuparea aceluia se escrie concurs.

Cei ce doresc a câștiga acest post, care este împreunat cu salariu anual de 500 fl. și cu tacsele statorite în tarif pentru lucrări private, sunt provocați a înainta cererile lor instruate conform dispositiunilor articlului de lege I din anul 1883 la subscrisul până în finea lunei Maiu a. c.

Sĕliște, în 3 Aprilie, 1887.

Pretorul suprem:

Liviu de Lemény.

Nr. 496 [1572] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III Ocna-inferioară, cu venit anual de 400 fl. 31 cr. se escrie concurs cu termin de 30 dile dela prima publicare.

Reflectanții sĕ-și presenteze petițiunile în terminul indicat la subsemnatul, dela carele pot lua informațiuni detaiate privitoare la venitul parochial.

Sibiiu, 8/20 Martiu, 1887.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Simion Popescu,
protopresbiter.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și aci fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuințarea picăturilor resultat sigur.

Prețul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignațiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 11—26

Făină.

Pentru **sĕrbătorile Pascilor** recomandă **tot soiul de**

Făină

de cualitatea cea mai escelentă probată, și cu prețurile ficse moderate

Michael Lienerth

comerciu de făină și producte,

piața mare în palatul bar. Bruckenthal.

Depositul

primei mori de turbine cu suluri în Sibiiu a dlor J. J. Keil & S. Connert. [1576] 1—1

Drojdii. **Făină.** Drojdii.

Mihaile Manchen,

vărsătoriu de campane

(Clopote)

și de construcțiunea cea mai nouă

cu sul sucitoriu

în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)

piața de sus **Nr. 168**

o firmă, ce esistă dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lifera și repara clopote de toată mărimea cu coroana de stejar ori de fer legat, face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primí și în rate. [1536] 4—10

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 36 Sibiiu, Sâmbătă 4/16 Aprile, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetí.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfêrșește cu ultima Martie 1887, sĕ-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediție se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Din causa sântelor sĕrbători ale „Învierii Domnului" numĕrul procsim va apărea Joi în 9 Aprile.

Sibiiu, în 3 Aprile.

Dintre toate sĕrbătorile din biserica creștină nici una nu este așa de importantă, ca și ḑiua învierei, nici una nu se poate aseměna cu ea, în ce privesce însemnătatea și mărimea ei.

Învierea Domnului rumpe puterea iadului, sdrobesce porțile cele ferecate, care ținea încuiată omenimea încă dela pĕcatul strămoșului Adam, și deschide porțile raiului cele închise deodată cu scoaterea strămoșilor noștri din Edem. Prin învierea sa fiul lui Dumneḑeu a pecetluit opera mêntuirei neamului omenesc, începută cu venirea sa pe pământ.

Biserica și distinge această sĕrbătoare între toate sĕrbătorile domnesci. Premerge acesteia postul de 40 de ḑile, premerg frumoasele ceremonii din sĕptĕmâna patimilor, și urmează apoi sĕptĕmâna cea luminată, urmează ḑilele de veselie pentru regenerarea neamuluui omenesc.

Chiar și natura îmbracă altă haină spre Pasci, reînvie și ea simbolisând învierea Domnului, și cu aceasta învierea neamului omenesc.

Bucuria este generală la această sĕrbătoare, căci Pascile ne aduc ouă roșii. Un proces plăcut se petrece în sufletul fiecărui om, plăcuta aducere aminte de copilăriă, când atât de tare se bucură copilul,că poate lua pasci, și poate ciocăní cu ouă roșii.

Datori suntem și noi sĕ pregătim pre cetitorii nostri pentru această mare serbare, datori suntem sĕ punem la o parte lucrurile, cari ușor pot turbura bucuria, de care trebue sĕ fie cuprins tot sufletul crestinesc la aceasta sĕrbătoare, datori suntem a tăcé cel puțin, dacă lucruri de bucurie nu putem spune spre bucuria românilor în general.

Ca și când sfinții Părinți ai bisericei cu duch prorocesc ar fi prevĕḑut cursul lucrurilor în statul nostru cu nemulțămirea generală, și cu învrășbirea de tot soiul, de ḑiua învierei a legat luminarea neamurilor. „Sĕ ne luminăm cu prăsnuirea, și unul pe altul sĕ îmbrățișăm."

Sublima învĕțătură dumnezeească. „Sĕ ertăm toate pentru înviere"!

Eată biserica cea adevĕrată, care nu admite talionea, eată biserica, care nu mai cere ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte, eată biserica, care nu mai stă în servițiul Dumneḑeului celui resbunătoriu.

Eată în cele din urmă biserica, care voesce, ca la ḑiua cea luminată, tot crescinul sĕ aibă parte de bucurie, tot omul sĕ aibă ouĕ roșii, și ea ne dă și formula, prin care cu toții putem ajunge la bucurie: Sĕ ne luminăm și sĕ ertăm.

În adevĕr la noi lucrurile așa au ajuns de departe, încât numai formula dată de biserică, formula dată în „Mărirea" dela cântările de laudă, poate sĕ ne împace, ca sĕ putem simțí bucuria cea adevĕrată, care o cere biserica.

Noi suntem învrășbiți în stat, care cu toate puterile urmăresce tendențe separatistice în interesul unei singure rase. Suntem învrășbiți noi între noi în biserică, suntem învrășbiți în viața socială, învrășbiți chiar în vederile noastre politice, învrașbiți chiar în cele confesionale. Urmarea este, că am pus la o parte duchul păcei cei mai mulți, am început a ne persecuta, a ne hulí unii pre alții în cele ale noastre și în cele confesionale

Sĕ ḑicem fraților și celor ce ne uresc pe noi: „Sĕ ertăm toate pentru înviere."

Cu tot noianul de necaḑuri, sumedenia de materie de ceartă, cu toată dispositiunea sufletească a oamenilor de a ne face viața amărită, totuși ne putem și noi bucura la ḑiua învierei.

Sĕ ertăm deci toate, sĕ le ertăm pentru înviere, sĕ ne luminăm cu prăsnuirea, și ca frați, ca cetățeni puși de soarte pe aceste locuri, sĕ ne îmbrățișăm, și cu inima împĕcată sĕ prăsnuim învierea Domnului

Declarațiunea contelui L. Thun.

Cuvêntarea contelui Thun, ținută ḑilele trecute în parlamentul senatului imperial din Viena, a produs mare sensațiune în publicistica dela noi — și parte și în cea din afară.

Cu deosebire s'au supĕrat tare, publicistii unguri, în special cei dela „Pester-Lloyd," cari representă față cu străinătatea vederile cercurilor unguresci despre afacerile comune în monarchia noastră.

Pentru rectificarea sa vine acum fostul ministru de odinioară la despărțĕmêntul cultelor, contele Thun, și publică în clericalul „Vaterland" din Viena o declarațiune, în care arată, că cuvêntarea lui a fost rĕu înțeleasă, și și mai rĕu interpelată.

Reproducênd rectificarea, de care e vorba, „Pester Lloyd" află materie de polemie. Face adecă descoperirea, că în declarațiunea contelui Thun este o lacună, și anume nu și-a revocat cuvintele, în ce privesce provisoriatul dualismului.

De aici vin apoi ḑiaristii din Budapesta, și deduc, că contele Thun ar dorí un definitiv cu dictatura de sub periodul absolutistic.

Eată declarațiunea:

Contraḑicerea, ce o am sulevat în casa magnaților parlamentului în 28 Faur a. c. contra espresiunei, „monarchia austro-ungară" a aflat o aprețiare diferită în jurnalele de dincoace și dincolo de Laita, precum și în foile strĕine. În unele jurnale ungare ea se desfășură din ură și cu dispreț cătră mine, cari în parte sunt îndreptate asupra activității mele de odinioară ca ministru. Positiunea mea de atunci ca ministru de resort, în o periodă a unei dictaturi după sguduire, a stărilor de atunci și a baselor monarchiei îmi impune datorința de discrețiune și la această vătĕmare acele insinuări nu me vor seduce. Trecutul aparține istoriei; activitatea mea politică de acum are a se marginí la present și la viitoriu.

Trăim într'un timp, în care se află diferință de opiniuni asupra împregiurărilor de mai înaltă însĕmnătate politică. Nimic nu e în astfel de casuri mai de regretat și soluțiunei favorabile a cestiunilor de ceartă mai zăbovitor, ca întrebuințarea de vorbe, a căror înțeles e neesact. O astfel de vorbă e și: dualismul. În vorbirea mea n'am întrebuințat acest cuvênt, cu toate acestea mi se impută, a fi pĕcătuit contra dualismului, din causă, că l'aș fi numit ca un ce provisoriu.

Încă diploma din Octombre a statorit un așa numit dualism; eu totdeauna m'am arĕtat, ca aderent al ideilor constructive din aceea diplomă.

În legile pactului dualistic din anul 1867/8 dualismul a primit basă durabilă și a ajuns la valoare legală și practică

FOIȚA.

Mlaștina de turfă.

(Narațiune de Alecsandru L. Kielland.)*)

Sus deasupra câmpiei sbura un corb bĕtrân și cu minte.

El mai avea cale lungă de mai multe mile în spre apus, până la malul mării, ca sĕ desgroape o ureche de porc, grijită acolo încă în timpurile cele bune. Era acum toamna târḑiu și nutreț ca în palmă.

Când veḑi un corb — ḑice tata Brehm — trebue sĕ te uiți numai împregiur, ca sĕ-l zăresci pe celalalt.

Dar acum îți puteai încorda ochii în partea, dincotro venia corbul bĕtrân și cu minte, — el era și remase singur. Fără nici o grijă, luneca numai dus de puternicile lui aripi negre ca cărbunele prin vĕzduchul cel gros de pîclă, oblu spre apus, fără de-a scoate vr'un sunet.

Și cum sbura el încet și cu cumpĕt; ochii sei ageri priviau regiunea de jos, și corbul bĕtrân se nĕcăjia.

Vărgile acele verḑi și galbine se sporeau acolo în jos din an în an; bucăți de bucăți rupiau ele din solul străvechiu; apoi se zidiră căscioare cu acoperișe de țiglă roșie; hoarne mărunte și suluri groase de fum de turfă — pretutindenea oameni și lucruri omenesci.

Își aducea bine aminte încă din anii sei de copilărie — har Domnului trecură câteva ḑeci de ani de atunci — că era loc de ajuns pe aici pentru un corb harnic și casa lui întreagă: sol străvechiu, lung și nemărginit, iepuri tineri și paserí mĕrunte cu grămada, colo la malurile mării gâsci sĕlbatice cu ouă mari, frumoase, — cu o vorbă, mezelicuri de toată seama, cum ți poftia inima.

Ear acum sta casă lângă casă, holde galbine ca aurul și liveḑi înverḑite, ear hrana atât era de slabă, încât un corb cinstit trebuia sĕ sboare miluri întregi din hatîrul unui fleac de ureche de porc.

Oamenii! Da oamenii! Paserea bĕtrână îi cunoscea prea bine.

El crescuse între oameni și încă între unii de neamul cel mai ales. La curtea marelui proprietariu în apropierea nemijlocită a orașului și a petrecut el anii din copilărie și junie.

Dar acum de câte-ori trecea în sbor peste curțile acelea, se înălța tare sus în vĕzduch, ca sĕ nu fie cumva cunoscut. Căci dacă vedea jos în grădină o față femeească, i-se părea, că este domnișoara cea tinĕră cu pĕrul pudrat și panclicile franțuzesci; cu toate că era fata ei căruntă și cu căița de vĕduvă pe cap.

Cum a dus-o el între domnii aceia aleși?

Apoi — așa între ele — cum o iai. Hrană îmbelșugat și mult de învĕțat; vorba e, că totuș era el prinsoner, în anii cei dintâi cu aripa stêngă ciuntată, ear mai târḑiu la „parole d'honneur", cum ḑicea coconul cel bĕtrân.

Și el a călcat aceasta parolă; și s'a întêmplat asta într'o dimineață minunată de primăvară, când zărise o femeiușcă neagră și lucioasă de corb sburând, pe deasupra grădinii.

După câtăva vreme trecuseră mai multe ierni — se întoarce la curte. Dar mai mulți băeți necunoscuți aruncară cu petri după el; coconul bĕtrân și domnișoara cea tinĕră nu erau acasă.

— Vor fi desigur la oraș — gândì corbul, și după câtăva vreme se întoarse earăși. Dar și de astădată 'l primiră întocmai ca mai nainte.

Atunci se simți cinstitul bĕtrân — căci în restîmpul acesta înbĕtrânise cu adevĕrat — vătĕmat și se ridică în sbor sus peste casă. De acum nu mai voia sĕ și facă de lucru cu oamenii, ori cât ar căuta coconul și d-șoara după el; — că îl căutau, despre asta era pe deplin convins.

Și tot ce învĕțașe, a uitat; atât cuvintele grele franțuzesci, ce le a învĕțat în salon dela dom-

*) Novelist norvegian.

Eu în deosebi am recunoscut, că aceste legi întru cât ating pe Ungaria, și întru cât se află sub scutul jurământului de încoronare al Maj. Sale sunt și pentru noi neatacabile, tocmai în același înțeles, în care ministrul president, contele Taafe în răspunsul seu la vorbirea mea declarà, că aceste legi au o durabilitate temeinică, cât timp acelea nu se vor modifica prin legi nouĕ. Aceste legi recunosc tuturor țĕrilor supuse monarchului afaceri comune. Ele depun îngrijirea acelora în mânile ministrilor chemați anume spre acel scop. Ele învestesc cu representarea în afară numai pe ministrul afacerilor esterne, cu afacerile militare pe ministrul de rĕsboiu, cu anumite afaceri finanțiare pe ministrul de finanțe. Semne învederate sunt ale unei totalități de stat, care nici titulei „Imperiul austriac" basat pe patenta din 11 August 1804 nu-i poate face nici o scădere. Monarchia rĕmâne precum înainte așa și după aducerea acestor legi neatinsă, dacă ungurii se supun regelui lor.

Chiar și uniunea personală, după care nizuesc separatîstii de dincoace și de dincolo de Laita, este „dualismul". Dacă s'ar efeptuí acest dualism, nu va mai esista mai mult un complecs de țeri, care conform constituțiunei pot sĕ fie numite cu numele de „Austria". Cu împĕrăția Austriei atunci am finí. Dacă sunt suficiente aceste nisuințe separatistice mai mult decât dualismul odinioară legal, ce va fi atunci cu aceia, cari se nizuesc într'acolo, ca sĕ rupă legătura țerilor coroanei ungare cu cele representate de present în senatul imperial. Publicațiunea dela 15 Nov. 1868, prin care se renunță la titula de „împĕrăția Austriei," în afaceri diplomatice cu puterile esterne și în actele de stat, după cum ne arată esperiența, a nutrit tendențele, de cari e vorba în ambele direcțiuni. Ea a produs o formă de vorbire fără pretensiuni, nelegală și prin aceasta o încurcală în noțiuni, o stare sufletească, care nici odată nu se poate atribuí unui stat sau poporațiunei lui.

O oprire nemărginită a vorbí despre împĕrăție nu se poate sancționa, pentru că afară de Ungaria credința cătră împĕrăția Austriei s'a întrupat în decurs de 80 de ani și s'a înrădăcinat în nenumĕrate instituțiuni și pentru că e sincer alipită de acel sentiment (a bunului și vechiului patriotism austriac), cu care contele Taafe a apelat la mine la încheerea respunsului seu. Vorbirea mea a fost îndreptată singur numai contra acelor nizuințe separatistice și contra acelor legături, cu cari stau ele în incurcala usului limbistic. Afirmările jurnalistice, că eu aș fi respins acel dualism, sau că l'așí fi declarat de provisoriu sunt greșite și neadevĕrate. Me simt deci îndreptățit a cere îndreptările acelor ḑiare, cari sunt induse în eroare și contez, că toate redacțiunile conscii vor satisface acestei cereri a mele.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român."

Augustin, în 1 Aprile, 1887. Dnule Redactor! Sinodul protopresbiteral ordinar al tractului Treiscaunelor s'a ținut în biserica gr. orientală română din S. Sângiorgiu la 12 Februariu a. c. Presenți au fost, — cu o mică escepțiune, — mai toți deputații sinodali. După împlinirea formalităților prescrise de statutul organic și după sĕvârșirea părăstasului: întru pomenirea marelui archiereu Andreiu și a mecenatului națiunei Emanuil Gojdu, — presidiul dupăce prin o cuvêntare ocasională bineîntonată arată avantagiele și foloasele, ce ni le oferă constituțiunea noastră bisericească și dupăce învită pre toți membrii sinodului la o conlucrare armonică, frățească întru sprijinirea și înaintarea afacerilor noastre bisericesci-scolare, indicând tot-deodată și relele, ce ne bântue și tind a ne distruge pe terenul național-bisericesc, — declară ședința sinodului ordinar pe anul 1886 de deschisă, învitând pe sinod a se constituí.

După constituirea biroului, presidiul, Prea Onorat D Sa P. protopresbiter tractual, Demetriu Coltofean, dă cetire raportului seu anual, despre activitatea oficiului ppresbiteral și a celuilalt personal administrativ din tract, precum și despre starea tutor afacerilor bisericesci-scolare din tract.

În general luat, icoana afacerilor noastre bisericesci-scolare din acest protopresbiterat este, — după raportul susamintit, — de tot posomorită. Vreo câteva esemple vor fi de ajuns spre a ilustra această stare deplorabilă. Așa între multe altele se ḑice în raportul protopresbiterului, că preoțimea tractuală, — cu o mică escepțiune a celei din vreo câteva comune mărginașe, — este foarte slab dotată; că esistința scoalelor noastre confesionale din tract este tare problematică, amenințate fiind deja mai multe din ele cu închiderea, deoarece nu corespund postulatelor prescrise de lege, atât cu referință la cualificațiunea învĕțătorilor, cât și cu privire la edificiile scolare și mobiliariul scolar. Causa tuturor acestora este sărăcia și poate în unele comune și indiferentismul. Se ḑice mai departe în raportul protopresbiterului, că căsătoriile legale se împuținează pe ḑi ce merge, înmulțându-se cu atât mai tare contingentul căsătoriilor ilegale, a concubinatelor și a pruncilor născuți ilegali, o împrejurare, ce a prins și prinde rădăcini pe ḑi ce merge tot mai puternice la toate clasele poporului. Un lucru, ce s'ar putea împedeca și sterpí numai prin sucursul și întrevenirea organelor statului.

Până când desfacerea căsătoriilor legale merge așa greoiu, trăgânându-se mai mulți ani și este împreunată cu enormele spese, ce se recer astăḑi de o parte, eară de altă parte, până când un bărbat ce-și alungă pe soția sa legală și viceversa, până când o femeie, ce și-a părăsit bărbatul ei legal, — 'și poate căpĕta cu vreo câțiva cruceri o soție resp. soț în căsătoriă ilegală, — înțeleg aci procurarea unui bilet sau cărticici de serviciu (Cselédkönyv) dela oficiul pretorial, în puterea căruia un bărbat 'și poate ținé sub cuvênt de servitoare o concubină în casă, — și earăși până când o femeie poate ținea în casa ei sub cuvênt de servitor, un concubin, până atunci concubinatele nu că se vor împuținа, ci se vor înmulțí pe ḑi ce merge, în mod îngrozitor. Dovadă datele statistice ale protopresbiterilor și ale statului.

Conclusele mai însemnate luate în ședința acestui sinod sunt:

Compunerea unei representațiuni cătră Măritul sinod archidiecesan, relativă la permutarea oficiului ppresbiteral din orașul Sepsi-Sângiorgiu la Bretcu, — la casul, când Prea Ven. Consistor archidiecesan, nu ar putea satisface dorinții acestui sinod ppresbiteral esprimată în conclusul seu din 10 Iuliu 1886, insistând Prea Venerat Acelaș și mai departe la administrarea acestui protopresbiterat din S. Sângiorgiu Dealtmintrelea acest sinod s'a îngrijit ca oficiul ppresbiteral sĕ fie deobligat a ținé de 2 ori pre lună, — lunea, ce urmează după 1-a și a 15-a a ficărei luni — ḑi de oficiu în Sân-giorgiu pentru regularea afacerilor particularilor.

Față de acest obiect 'mi permit a face unele reflecsiuni, deoarece el este de o însemnătate relativă foarte notorică atât pentru noi cei din tract, cât și pentru biserica noastră.

Permutarea oficiului ppresbiteral din S. Sângiorgiu la Bretcu a fost, — în împrejurările de astăḑi — primită și dorită de întregul sinod, deoarece un protopresbiter pe lângă venitele de astăḑi, cari abia se urcă la modesta sumă de 600—800 fl. nu poate sĕ subsiste întrun oraș așa de costisitor, cum este Sân-georgiul, unde sunt concentrate atâtea oficii. Aci protopresbiterul, ținênd cont de positiunea sa socială, nu poate sĕ se subtragă dela multele sacrificii, ce se cer dela dênsul, ca șef al unei biserici, fără de a nu vătăma vaḑa bisericei și a oficiului, ce ocupa, sau fără de a nu cădé însuși jertfă acelor pretensiuni sociale. — Afară de aceasta protopresbiterul nu are parochie nici cuartir. Un alt motiv și mai plausibil pentru permutare este și acela, că administrația protopresbiteratului se poate face întocma așa de ușor din Bretcu ca și din Sân-giorgiu, deoarece rețaua postală punctează mai toate comunele din protopresbiterat. — Și apoi în ceeace privesce partidele sĕ nu-și închipuească cineva, că acelea sunt așa de numeroase ca în alte protopresbiterate. Aci poate ședé protopresbiterul luni întregi neconturbat de nimenea, — afară de portătorul de epistole — dovadă este împrejurarea, că de 2 ani de ḑile nu s'a întâmplat nici un cas de divorțiu și nu doară, că nu ar fi destule, ci din simpla causă, că divorțarea fiind împreunată cu spese, litiganții mai bine preferă a trăí în concabinate. Alte cestiuni de a-se pertracta directe cu protopresbiterul nici că sunt și dacă ar fi acelea se pot de 2 ori pe lună pertracta și hotărí. Ședulele de cununie earăși nu se pot ridica directe de cătră nupturienți, ci prin postă, deoarece ar fi un absurdum, ca nupturienții din Augustin, Poiana Sărată, Vama-buzeului sau Biksad sĕ călătorească o distanță de 50—80 kilometri până la Sân-giorgiu sĕ și scoată revĕșelul de cu nunie. —

Trebue bine înțeles, că protopiatul Treiscaunelor este cel mai estins dintre toate protopresbiteratele, aparținênd comunele lui la 3 comitate: Din cele de mai sus se poate ușor deduce, dacă este oportun sau bine a se susținé administrarea protopresbiteratului din Sângiorgiu, unde parochia este ocupată sau ba? — Vor reflecta unii, că așa demandă legea; așa este, aceasta și eu o conced, scim însă, că legile se aplică și interpretează după anumite împrejurări și persoane! (? Red.)

Al doilea conclus mai însemnat este: Introducerea de tacse uniforme, (minimale) pentru funcțiunile preoțesci în întreg protopresbiteratul, deoarece s'a constatat, că în mai multe comune din tract tacsele pentru funcțiunile preoțesci obligatorice sunt așa de neinsemnate, încât acelea au devenit proverbiale, de batjocură. Așa tacsa înmormêntărei unui copil sub 7 ani, e mai mică ca a unui inspector de morți. De esemplu acela capĕtă de fiecare visită 50 cr. precând preotul capĕtă numai 40 cr. și cantorul 10 cr. etc. etc.

Prelângă rugarea, ca sĕ binevoiți a da loc acestor șiruri în prețuitul ḑiar, ce redigia-Ți, remân al Preaonorat DVoastre,

cu profundă stimă.

Un deputat sinodal.

---

nișoara cea tinerĕ, cât și înjurăturile neasĕmĕnat mai ușoare, ce și le-a însușit pe barba sa afară în chilia servitorilor.

Numai două cuvinte omenesci îi mai remaseră în memorie, ca doauĕ estreme ale savantății sale dispărute. Când era bine dispus, se întêmpla sĕ-l auḑi ḑicênd: „Bonjour, Madame!" Dar când se nĕcăjia striga: "Sĕ fií al draculuí!"

Repede și sigur luneca prin vĕzduchul cel gros de promoroacă; în depărtare se zăria deja marginea cea albă, ce o văpsiau valurile mării de alungul malului.

De odată-i atrase atenția o pătură mare neagră, ce se întindea dedesubt. Era o mlaștină de turfă.

Curțile țĕrănesci stăteau împrăștiate jur împrejur pe înălțimile învecinate; dar pe șesul cel cufundat — de sigur era un mil în lungime — nu se vedea nici o urmă de om; numai câteva grămeḑi de turfă la margine, movile negre și bălți slipicioase printre ele.

„Bonjour, Madame!" croncăní corbul bĕtrân și începu sĕ dea țîrcole late în jurul mlaștinei de turfă. Așa plăcut, așa ademenitoriu se părea a fi acolo, încât se sloboḑí încet și cu grije și se așeḑà pe un trunchiu retezat în mijlocul mlăștinei de turfă.

Aci mai cam era ca în vremile trecute — părăsit și tăcut.

Pe ici pe colo, unde pămêntul era mai sbicit, cresceau câteva cotoare de burueni. Dealtmintrea nu era decât pămênt negru și vremuit — ud și plin de nomol; rădăcini cărunte și strâmbe se împleteciau formând o mreajă noduroasă.

Corbul cel bĕtrân scia prea bine, ce vede. Aci cresceau odinioară copaci, — dar înainte de vremile lui.

Pădurea nu mai era, crengile, frunḑișul, toate au dispărut. Numai rădăcinile mai rĕmaseră, încleștate între sine până adênc în jos în mlăștina cea moale de apă și rĕmășițe.

Dar cu prefacerea nu putea merge mai departe; aci în mijlocul mlaștinei nemărginite te simțiai atât de bine și sigur. Câte ceva tot trebuia sĕ rĕmână de ei, ca în vechime. El își neteḑì cele penele lucii și negre și ḑise de mai multe-ori: „Bonjour, Madame! Bonjour, Madame!"

Dar eată că acum se apropiau dela casa cea din stênga nisce oameni cu cai și cu cară; doi băeței alergau în urma lor Ei mânau pe o cale strâmbă printre movilele cele mărunte de-alungul, dar oblu spre mlaștină.

— Las, că s'or oprí ei îndată — gândì corbul.

Dar ei se apropiau din ce în ce; neliniștit își sucia capul bĕtrâna pasere încoaci și încolo. Sĕ te miri, până unde îndrăsniau sĕ întref oamenii!

În sfêrșit se oprirĕ și oamenii luară hârlețe și topoare în mâuă. Corbul vedea bine, că au de a face cu o buturugă grea, pe care umblau s'o scoată din pămênt.

— Lasă, că li s'a urí lor îndată, — gândì corbul.

Dar nu li s'a urît; loviau cu toparele lor — cele mai ascuțite, ce a vĕḑut corbul vr'o dată, — săpau, tăiau, rupeau, și în sfêrșit le succese se rĕstoarne trunchiul cel greu, încât rădăcinile lui lungi sĕ ridicară în vĕzduh.

Baeții se obosiserĕ, făcênd la părae între băltile de apă.

— Uite, ce cioară mare acolo — ḑise unul.

Se înzestrară cu o grămadă de bicașei și se furișiau printre movilele mărunte tot mai înainte.

Dar corbul îi vedea prea bine. Că mai vĕḑuse alte primejdii, altfel ca asta.

Așadar nici aici în mlaștina de turfă nu putea bĕtrânul avea pace și liniște. Acum am vĕḑut cu ochii, că chiar și buturugile cărunte, cari erau mai bĕtrâne ca corbul cel mai bĕtrân și așa de strêns în mlaștina cea nemărginită, — că chiar și ele trebue sĕ cadă în fața topoarelor ascuțite.

Și când mișeii de băeți se apropiară într'atât, încât umblau sĕ svêrle, atunci se ridică pe aripile sale grele și sburà în sus.

Când se ridicase însĕ și aruncà o privire spre oamenii, cari lucrau cu atâtă întețire și asupra proștilor de băeți, cari se înholbau la el cu câte o

Principele Alecsandru al Bulgariei.

Amĕnunte din viața și guvernarea sa, scrise de preotul Adolf Koch, duhovnicul principelui.

(Urmare ș încheiere)

În mijlocul acestor evenimente veni scirea, că Sêrbia plănuesce a năvăli în Bulgaria, care în aceea parte era desartă de trupe. Principele, auḑind despre aceasta, făcu tot posibilul pentru a evita un rĕsboiu fraticid. Regele Milan îi era pretin intim și de aceea el trimise prin Grecow o scrisoare lui Milan, prin care-l rugà sĕ evite calamitățile unui rĕsboiu.

Regele Milan însĕ era firm în hotărîrea sa de-a ataca Bulgaria și respinse primirea lui Grecow sub cuvênt, că n'are intențiunea de-a încheia o alianță cu Bulgaria contra Turciei.

Principele se întoarse la Sofia, își alese locul de apĕrare la Slivnița, o întări, fortificà Sofia, rechemà o parte de armată din Kustendil, o îndreptà spre granița sêrbă la Trn și Zaribrod și puse cetatea Vidin în stare de apĕrare. După ce orânduì aceasta și se încredințase de bunul mers al lucrurilor, el plecà la 27 Octombre spre Rumelia. Acolo primì scirea telegrafică, că împĕratul Alecsandru ar fi dat următorul ordin de ḑi:

„Alteța Sa principele Alecsandru al Bulgariei este șters din listele armatei imperiale. Batalionul al 13-lea de vênători al Alteței Sale principelui Alecsandru, va purta de acum înainte numele simplu de batalionul al XIII-lea de vênători.“

Principele suferì mari dureri morale în urma acestei nouĕ lovituri neasceptate, însĕ multele afaceri îl făcură, ca sĕ nu ia în seamă aceasta.

În noaptea de 13 spre 14 Novembre pe la oarele 2 și jumĕtate sosì declarațiunea de rĕsboiu a Sêrbiei. Ostilitățile trebuiau sĕ înceapă la 14 Novembre 6 oare dimineața. Situațiunea era critică. La granița sêrbă stăteau numai câteva batalioane și Sofia era departe numai 50 km.

Principele se hotărì în grabă sĕ adune toată armata la granița sêrbă. Spre a fi apĕrat la spate, principele declarà sultanului, că va retrage trupele din Rumelia.

La 16 principele plecà la câmpul de rĕsboiu. Autorul nu descrie strălucitele victorii culese de principe „căci totul este încă viu în memoria tuturor.“

* * *

Capitolul al patru-spre-ḑecelea e întitulat: „După rĕsboiul cu Sêrbia.“

Principele căuta cu ori ce preț, ca sĕ facă pe puteri sĕ consfințească unirea. Turcia, care vĕḑu, că Rumelia e definitiv perdută pentru dênsa, era dispusă sĕ consîmță, însĕ Rusia intriga din rĕsputeri. Ea începu sĕ strige, că este o rușine pentru Bulgaria, că n'a cerut despăgubiri de rĕsboiu dela Sêrbia și multe altele.

Într'aceste se prescrise alegerile pentru adunarea națională, în care trebuiau sĕ ia parte și rumelioții pentru întâiași datĕ. Alegerile eșiră în favoarea unirei. Agitațiunile ruse nu avură nici un efect.

Sesiunea deschisă de către principele la 4 Iuniu trecu bine, însĕ curente puternice se arĕtară pentru proclamarea unirei depline și pentru înălțarea principelui ca rege al Bulgariei. Alecsandru prin energia sa împedecà aceasta.

Tot în timpul acela Macedonia începu sĕ se agite pentru a se rupe de Turcia. Agenții ruși subminau totul.

Și printre ofițeri începu o agitație. Principele strămutase la ministerul de rĕsboiu pe mai mulți ofițeri, între cari erau Dimitriew și Benderew, cari cu toate, că escelară în rĕsboiu, totuși din causa rangului, ce aveau în armată și a timpului de serviciu, nu puteau avansa în front.

Ei privirà cu ochi rĕi aceea transferare și se plângeau, că principele favorisează pe ofițerii rumelioți: Nicolaeff, Filoff, Mutcuroff, Liubowski și alții, ridicându-i până la cele mai înalte grade în armata bulgară. Că principele a fost nevoit sĕ facă aceasta, de oare-ce acesti ofițeri aveau deja rangul de locotenent-colonel în armata rumeliotă, pe când în cea bulgară esista numai până la gradul de maior, puțin le păsa; după dênșii principele trebuia sĕ pensioneze pe acei ofițeri.

Atașatul rus Sacharow profità de această nemulțămire pentru a i corupe. În numele țarului, după cum spunea el, le propuse ca sĕ gonească pe principe. Aceste propuneri au fost sprijinite și prin bani, dați prin mijlocirea unui otelier, fost colonel rus, anume Kesjaskow.

Acesti doi ofițeri mai atraseră în complotul lor pe comandantul scoalei militare, apoi se adresară către minister, unde găsiră pe Caravelow și pe Zancow dispuși a primí planul lor.

În prima sĕptĕmână a lunei lui August, conjurații încercară sĕ atragă în partea lor regimentul Strumski. Comandantul regimentului ceru timp pentru a se mai gândí și spre acest scop trimise la Sofia câțiva ofițeri pentru a sonda dispositiunea generală. Acestia se întoarseră și comunicară, că Caravelow și Nichiforow sunt pentru rĕsturnare. La auḑul acestei vesti, Stoianoff și ofițerii nu mai hesitară a întra în complot; ei nu se mulțămiră numai cu atât: mai făcură liste și le împărțiră pe la ofițeri ca toți acei, cari snnt pentru detronare sĕ iscălească. În modul acesta iscăliră vr'o 80 ofițeri, un sfert al turor ofițerilor din armata bulgară.

Ultimul capitol, al XV-lea, cuprinde ultimele evenimente desfășurate în Bulgaria: Arestarea principelui, întoarcerea și abḑicerea sa, „reprodus deja.“

„Telegraful.“

---

peatră în mână, — cinstita pasere se făcu foc și cătran de nĕcas.

Ca un vultur se repeḑí asupra băieților și lovindu-i, cum se cade, cu aripile lui lungi peste urechi, strigă cu un glas înfricoșat: „Sĕ fii al dracului! sĕ fi al dracului!“

Băeții țîpară și se aruncară de pământ. Când într'un târḑiu s'au încumetat a-'și ridica earăș ochii, era tăcere în jurul lor; — numai în zarea depărtată plutia o pasere neagră singuratică spre apus.

Dar după ce se făcură bărbați, — și au păstrat până la groapă credința, că li s'a arĕtat „ucigăl crucea“ colo în mlaștina neagră în chipul unei paseri negre și uriașe.

Cu toate că nu fuse decât un corb bĕtrân și cinstit, ce sbura spre soare apune, ca sĕ desgroape o ureche de porc, pe care și o a fost ascuns.

Trad.: *Yff.*

Varietăți.

* P. S. dl episcop I. Popasu din Caransebeș a dispus, ca pe timpul cât va sta Majestatea Sa regina la băile din Mehadia, sĕ se țină servițiul divin regulat în biserica noastră de acolo prin P. O. D. protopresb M. Popoviciu.

* Visita regelui și reginei României în Mehadia. Se vorbesce, că regele Carol și regina Elisabeta, vor cerceta pe Majestatea Sa regina noastră la băile din Mehadia.

* Regina României scrie „Românul“ a trimis în Germania cu cheltuiala sa pe d-șoara Mincu lescu elevă din asilul „Elena Doamna“ ca sĕ-și completeze studiile în arta picturei.

* (Postal.) Din partea direcțiunei postale se aduce la cunoscință, că în Prostea-mare (Nagy-Ekemezö) comitatul Târnava-mică, începênd din 16 a lunei curente se institue oficiu postal, ce va sta în toată ḑiua în legătură prin un espres cu oficiul postal din Mediaș; cercul de inmanuare îl formează numai comuna Prostea-mare.

Acest oficiu postal este autorisat a primí resp. a inmanua și solví epistole, pachete asignațiuni postale și rambursе până la suma de 300 fl.

* Sesiunea academiei române s'a încheat. Premiile, după cum cetim în „Românul“ s'a conferit dlui T. Văcărescu autorul opului „*Luptele Românilor*“; dlui A. C. Roșca autorul dramelor: „*Fata dela Cozia*“ și „*Lăpusneanu Vodă*;“ și d-lui *Dr. Brânză* pentru lucrarea sa „*Flora Dobrogei*“. Ca vice presidenți ai academiei s'au ales dnii: Hajdĕu pentru secțiunea literară Bariț pentru sect. istorică și generalul Falcoian pentru secțiunea scientifică.

* (Jubileu.) În 25 Aprilie n. 'și va sĕrba archiducele Albrecht iubileul militar de 60 ani. Cu această ocasiune vor sosí la Viena deputațiuni din Berlin și din Petersburg și se va ține un dineu de gală sub conducerea Maj. Sale.

* (Învitare.) Societatea de lectura a tinerimei dela institutul pedagogico-teologic gr. or. român din Arad va da „Ședință publică“ în Dumineca Tomei 12/24 Aprile a. c. în sala cea mare a institutului, cu următoriul program:

1. „*Cuvênt de deschidere,*“ rostit de dl profesor Vasile Mangra, ca president-conducĕtor.

2. „*Hymnul Național,*“ de E. A Hübsch, esecutat de corul instrum.

3. „*Bogdan în Polonia,*“ poesie de D. Bolintinean, declamată de George Micleĕu, cl. c. II.

4. „*Trădarea Băsarabiei,*“ de St. Vasilian, esecutată de corul vocal.

5. „*Trois Duos,*“ duet pe 2 violin de Ch Dancla op. 60, esecutat de Nicolae Cbicin cl. c. II și Demetriu Muscan cl. c. III.

6. „*Isvorul bunei-stări materiale este economisarea*“ disertațiune de Alecsandru Mihuța cl. c. II.

7. „*Romanța*“ esecutată de corul instrum.

8. „*Cântec Sicilian*“ de C. Porumbescu, esecutat de corul vocal.

9. „*Garda Seraiului,*“ poesie de V. Alecsandri, declamată de Ioachim Turcu cl. c. III.

10. „*În pădure*“ și „*Vênătorul*“ de T. cav. de Flondor, esecutate de corul vocal.

11. „*Mama este cea dintâiu și cea mai puternică educĕtoare a fiilor sei.*“ disertațiune de Tr. Vațan cl. c. III.

12. „*Hugenoții,*“ de Meyerbeer, esecutată de corul instrumental.

13. „*Marșul român,*“ de I. Vidu, esecutat de corul vocal.

14. „*Rahova Galop,*“ de C. M. Cordonian, esecutat de corul instrumental.

Oferte marinimoase în favorul bibliotecii societății se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe calea publicității.

Începutul la 7 oare seara.

* Regimentul de infanterie Nr. 50, după cum se vestesce, se va strămuta în ĕst an din Alba-Iulia, la Viena.

* Oficiul comitatens a esmis o ordinațiune conform căreia scoalele, cari au fost închise din pricina epidemiei de pojar, se redeschid și instrucțiunea se poate începe, numai grădinile de copii rĕmân închise.

* Din părțile Zărandului ni se scrie: Se vorbesce earăși de repunerea faimosului notar Baternay Atila în notariatul Crisciori, carele a fost acusat pentru mai multe defraudări și în urmă suspendat. Dacă se va adeverí și aceasta, atunci trebue sĕ credem, că astăḑi n'ai decât se fii maghiar, și atunci ai tot odată și privilegiul de a comite ori-ce abus și crimă, fără de a fi pedepsit cu toată rigoarea legilor. Se ḑice mai departe, că numitul fost notar se va repune în oficiu pe lângă solvirea de 1000 fl. v. a., ce i a luat de pe la comune fără vre-un titlu onest; și 300 fl. v. a. ca pedeapsă. Va se ḑică, e nevinovat și pus earăși pe capul unor comune românesci, bune numai de a fi stoarse Afacerea sperăm, că va merge la ministrul de justiție, înainte de a putea fi repus.

Ce va mai fi vom vedé.

* (Scoală pentru jurnalisti.) David Anderson, un scriitoriu englez și colaborator la mai multe foi principale din Londra, a deschis un curs pentru tinerii, cari voiesc a păși pe cariera jurnalistică. Dênsul în programul publicat ḑice: Tineri dealmintrea cu cunoscințe frumoase, cu o judecată sănĕtoasă, ba poate nu le lipsesce nici oare care grad de fantasie și facultatea de a combina, necunoscênd ABC-iile acestei ocupațiuni, și făcênd mai multe încercări nesatifăcătoare, în cele mai multe casuri se disgustă de aceasta carieră. Scopul dlui Anderson este dar, ca sĕ inițieze pe cei ce au aplicare pentru jurnalistică, în apucăturile acestei specialități.

* (Codecs nou pentru pedepsele militare.) După cum se vorbesce, s'a înaintat deja ministrului comun de rĕsboiu proiectul unui nou codecs pentru pedepsele militare, care în curênd va forma obiectul unei consfătuiri. Proiectul se basează după cum anunță „Katonai Lapok,“ pe principiul dreptului modern, astfel că toate obstaculele provenite din pricină vechiului codecs se vor îndelătura.

* Cursul de ofițeri pentru gloate s'a deschis în Sibiiu Marți și iau parte 12 aspiranți de ofițer.

* (Crisă teatrală.) Intendatul teatrului național din Cluj contele Coloman Eszterházy, ne mai putênd rĕsbí, ș'a înaintat demisiunea ministrului reg. de interne. După cum se dă cu socoteala va fi numit în locul lui deputatul dietal, Iosif Bölönyi.

* (Mĕsuri contra choleri.) — Direcția generală a serviciului sanitar din România aduce la cunostința publică, că față cu reapariția cholerii la Pesta, ministru, pe baza avizului consiliului sanitar superior, a pus din nou în aplicare, la punctele Predeal și Vêrciorova și în portul Turnu-severin, mĕsurile sanitare, ce se aplicau anul trecut în contra provenienților din Austro Ungaria.

Oferte.

Pentru ajutorarea femeei din Dêncul-mare, care a născut 3 gemeni au mai contribuit dnii:

N. N.	fl.	—.15 cr.
N. N.	„	—.50 „
Suma	fl.	—.65 cr.

Folosul înființării de scoale practice pre lângă seminariile noastre pedagogice.

(Urmare din Nr. 34 și încheiere..)

Când fructul este copt, cade de pe pom, când spiritul a ajuns în zenitul cultivării sale, devine productiv.

Sĕ nu aibă vre un drept acest mare bărbat de scoală? Sĕ nu ne străduim oare a pune pe elev în condiții de a putea sĕ-și câștige însuși cunoscințele, și nu noi sĕ i le comunicăm? Întrebările acesta au fost de mult respunse afirmătiv de toți pedagogii germani, s'a făcut și se face mult în sensul acesta.

Sĕ se scrie deci și pe stindardul învĕțătorimei noastre odată noaua țintă pedagogică: desvoltarea proprie a elevului și nu comunicarea de vorbe goale, sĕ fie devisa.

Cumcă aceasta nu sĕ ia în considerare în scoalele, noastre e un trist adevĕr. Nu voiesc însĕ sĕ afirm, că nu vor fi şi casuri de acelea, unde relativ se va fi lucrând ceva şi în sensul acesta. Remâne însĕ fapt constatat, că preste tot nu se satisface acestui postulat pedagogic.

Constatând aceasta, ni se impune o noauă problemă, care tinde a afla isvorul acestei stări în învĕţământul nostru. Am accentuat mai sus, că învĕţătorii nostri partea cea mai mare se lasă conduşi de tradiţiune sau de liberul arbitriu. După cum au vĕdut pe unii şi pe alţii instruind, astfel urmează şi ei, fără de a-şi scí da seama, dacă e bine sau nu, urmênd macsimei: învĕţătorul e metoda, — se isolează cu totul şi îşi crează o cale proprie. Această cale o urmează mai cu seamă aceia, cari dela natură sunt înzestraţi cu oare care talent pedagogic. Nu voiesc sĕ ḑic, că acestia nu vor putea sĕ producă cava mai bun ca cei de categoria primă. Le lipsesce însĕ amêndurora anumite principii pedagogice.

Cum? vor întreba unii, nu se învaţă în seminariile noastre, pedagogia, nu jertfim noi destul pentru a cresce pe învĕţătorii nostrii? Aveţi dreptate, că se învaţă, le voiu respunde. Dacă da! atunci de ce totuşi aşa puţine resultate pipăibile în popor, căci acesta este baromentrul, după care trebe sĕ se mĕsure toate silinţele noastre în scoală. La tot casul la aceasta nu puţin contribue şi pĕcatele pedagogice a celor ce conduc destinele statului nostru, cari se străduesc din toate puterile de a pune o mulţime de stavile desvoltării noastre culturali.

O altă causă am putea sĕ-o găsim şi în lipsa de oameni cualificaţi de ajuns, pentru a se ocupa cu educaţiunea, lipsă, care aduce cu sine substituirea astorfel de posturi prin indivíḑi, cari puţin sau nici cum nu se pricep în ale pedagogiei.

Nu vom putea denega cu toate acestea, că seminariile noastre pedagogice, nu ar da pe fie-care an un contigent destul de insemnat de tineri meniţi de a fi educatorii poporului.

Mai este apoi la mijloc şi altă causă, ce-i face pe învĕţătorii nostrii de nu sunt cu tot devotamentul pentru cariera lor. Anume mulţi dintre dênşii, privesc starea asta socială, numai ca o punte de trecere în altă stare, pe carea o îmbrăţişează îndată, ce se ivesce ocasiunea.

Multe vor fi poate causele, din care provine stagnarea, în desvoltarea noastră culturală. Abstragênd, dela condiţiunea de esistenţă căreia încă îi trebuesce mult ajutat o causă nu neînsemnată, este, şi lipsa de iubire faţă de carieră, provenită din un prea puţin preţ, ce se pune din toate părţile pe învĕţătorimea noastră.

Trebue aduşi învĕţătorii acolo, încât sĕ înceapă a preţuí cariera lor mai mult, decât o fac aceasta astăḑi. Din toate părţile ar trebuí lucrat întracolo, ca sĕ se ridice prestigiul învĕţătorimei şi cumcă resolvirea acestei probleme este pusă în mâna societăţii noastre române, nu mai sufere îndoială.

Ne mai atingênd alte împregiurări sociali, cari nu cad în sfera lucrării presente, îmi voiu permite a cere dela societatea română, sĕ pună mai mult preţ pre o pregătire corespunḑĕtoare a învĕţătorimei noastre.

Cumcă s'au făcut multe îmbunătăţiri în folosul fiitorilor învĕţători, ne-o demustră chiar şi programele seminariali, diferitele reuniuni şi conferinţe învĕţătoresci, precum şi stăruinţele demne a unor oameni zeloşi din fruntea protopresbiteratelor.

Trebue sĕ recunoascem însĕ, că în seminariile noastre pedagogice nu se pune pondul cuvenit pe o instituţiune, ce putem ḑice, că e indispensabilă pentru o bună pregătire a învĕţătorilor nostri.

Aceasta nu este altceva decât instituţiunea, prin care învĕţătorilor li-se dă ocasiune a se pregătí pentru partea metodică a învĕţământului.

Dacă vom considera, că educaţiunea nu e numai sciinţă, ci şi artă, uşor ne putem încredinţa, că pentru partea primă se face relativ mult, precând pentru ceea din urmă aproape nimic. S'au doară crede cineva, că punêndu-se un învĕţător dela o scoala poporală, sĕ înstrueze odată sau de doue ori în faţa adunărei învĕţătorilor, sĕ ajută mult prin aceasta causei?

Cu greu s'ar putea găsí unul din învĕţătorii nostri, cari sĕ poată ḑice, că o întocmire de feliul acesta, îi va fi ajutat ceva Mai mult aceasta nu este decât o amăgire a lumei, ca sĕ se creadă ca s'a făcut ceva, când în realitate nu s'a făcut nimica. Educaţiunea este foarte cumplicată, pretinde multe cunoscinţe şi multe esercitii.

Nimenea nu-şi poate câştiga tactul pedagogic cu una cu douĕ.

Ar fi o părere de tot greşită, când s'ar crede, că pentru învĕţători e superfluă ori şi ce pregătire practică, precând pentru ceialalţi rami ai activităţii publice e de mult recunoscută şi la noi o astfel de necesitate. Încă nimenea nu s'a făcut advocat, până ce nu şi a îndeplinit anii practici prescrişi, nici un jurist nu poate fi dispensat de pracsă, asemenea pentru medici sunt făcute diferite clinici, unde au sĕ practiseze viitorii medici pentru agronomi, silvicultori şi pentru alte ramuri sunt anumite cursuri practice; cu un cuvênt pretutindenea sĕ încearcă a se împreuna teoria cu pracsa. Din toate acestea motive resultă, că trebue sĕ punem mai mare pond pe pregătirea practică a învĕţătorilor nostri, decât până acuma.

Teoria şi pracsa educaţiunei — ḑice Herbert Spencer — este obiectul, care cuprinde în sine toate obiectele şi în care prin urmare are sĕ culmineze educaţiunea.

Poporul german, în care se pare a fi înăscut simţemêntul pedagogic, de mult timp a suplinit şi lacuna aceasta, aşa încât pentru el un seminar pedagogic fără scoală practică este un non sens.

Urmează dară, ca şi pentru noi scoală practică pe lângă seminariile noastre pedagogice sĕ fie atelierul, în care fiitoriul învĕţător sĕ cerce a pune în pracsă teoriile pedagogice; aici sĕ se dedea a se ocupa cu micuţii, şi a petrece în lumea acestora, a cunoasce mişcările şi însuşirile lor, a pândí după natura lor, cum ḑice Rousseau, cu un cuvênt a-şi câştiga consciinţa puterilor sale pedagogice (Herbart.)

Aici mai mult ca ori şi unde, va avea ocasiune a da cunoscinţelor sale teoretice putere de viaţă pentru întreaga sa carieră.

Aici îşi va câştiga dênsul o metodă basată pre succesele scientifice moderne, cu care înarmat va putea cu fruntea deschisă, sĕ păşească pre câmpul de luptă. La tot pasul criticat de profesorul respective colegii sei, va fi pus pe o cale luminoasă şi nu va fi silit ca la întrarea sa în post, sĕ rĕtăcească pe câmpul educaţiunei.

Fără o astfel de scoală aşa ḑicênd e pericul, ca cei mai mulţi învĕţători sĕ-şi peardă cunoscinţele teoretice câştigate şi sĕ se baseze simplu pre tradiţiune sau pre esperinţe proprii.

Numai un învĕţătoriu bun e în stare sĕ escite iubirea către scoală, din care sĕ se desvoalte vecinicul foc, la care sĕ va încălḑí poporul nostru. *S.*

Nimeni nu este datoriu a le întrebuinţa mai înainte d'a-se fi convins, şi spre acest scop stau la dispositiune miile de scrisori de mulţumită, care se publică despre pilurile de Svitzera ale farmacistului R. Brandt, ca cea mai bună dovadă. Costă o schatue 70 cr. în farmacii. Se aduce însĕ atenţiunea asupra crucei albe în pământ roşu, împreunat cu iscălitura R. Brandt-

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren mixt.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireş	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluş	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.09
Vinţul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuş	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaş	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copşa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaş	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighişoara	5.10	—	—	3.59
Haşfalĕu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Braşov	1.55	—	—	—
Timiş	2.53	—	—	—
Predeal	3.28	—	—	—
Bucuresci	9.35	—	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.30	—
Predeal	—	—	1.14	—
Timiş	—	—	1.45	—
Braşov	—	—	2.32	—
	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Haşfalĕu	8.52	—	11.03	—
Sighişoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaş	10.57	—	12.29	—
Copşa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaş	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.43	—	1.46	—
Teiuş	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vinţul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriş	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluş	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	6.52	6.21	—	8.36
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovaţ	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliş	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	8.05	12.36	12.46
Teiuş	8.59	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuş	11.24	2.40	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.22	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliş	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Haţeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Baniţa	3.05	6.40
Petroşeni	3.37	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroşeni	6.10	10.07
Baniţa	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Haţeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timişoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.02	3.55
Şeica mare	—	2.29	4.22
Loamneş	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	—	9.31	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneş	—	10.20	11.39
Şeica mare	—	10.48	12.07
Copşa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oşorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheţa	4.02	10.50	3.58
Luduş	4.23	11.11	4.20
M Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireşteu	5.48	12.36	5.53
Oşorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oşorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.10
Ghiriş	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 37 Sibiiu, Joi 9/21 Aprile, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 8 Aprile.

În fine sasii s'au pronunţat şi ei în şedinţa dela 13 Aprile. Ţinuta lor politică observată dela moartea fostului comite suprem Dr. Brennerberg Mór, trebuia să se decidă în o formă mai concretă şi forma, care i-s'a dat este, de a insista pe lângă programa cea veche dela Mediaş, respective pe lângă enunciamentul politic din anul 1881.

Această hotărîre pe noi nu ne a surprins pentru că dela 1881 încoace nici soartea sasilor de sub coroana sfântului Stefan nu s'a schimbăt întru nimica, precum nici a românilor.

Este însă acum întrebarea, cum vor esecuta sasii conclusul dela 13 Aprile şi aici zace tot pondul, ce punem noi pe hotărîrea sasilor Hotărîri de aceste nu odată am vĕdut în viaţa politică a poporului săsesc, dar în practică apoi am vĕdut multe, cari poate ar putea fi un feliu de scoală şi pentru noi.

Am vĕdut pe fruntaşii sasilor de mult cochetând cu dl ministru preşedinte Tisza, ca să asigure posiţiunea comitelui suprem dela Sibiiu, unui sas.

Resultatul acestei manopere este cunoscut.

Dl Tisza nu s'a lăsat tras pe sfoară de sasi, ci a pretins mai întâiu, ca sasii să părăsească programul lor oposiţional, să între în braţele guvernului şi apoi o să vadă, ce va face.

Un început se făcuse din partea săsească cu schimbarea ţinutei organului partidei naţionale săseşci din Sibiiu, dar începutul acesta nu i-s'a părut puternicului ministru suficient şi aşa a continuat cu programul seu cunoscut faţă de naţionalităţile din Ungaria.

A fost de tot greu pentru partida naţională săsească, ca să se pronunţe acum, când provisoriul cu comitele naţiunei săsesci, încă nu a întrat în o fasă nouă, şi când sasii au luat deja unele angajamente faţă cu guvernul, dar ei în preajma alegerilor trebuia să o facă — şi drept mărturisim, că dacă la spatele acestui conclus nu ar sta ascunse vechile dorinţe săseşci de a fi şi cu găina grasă şi cu pui şi cu oaue — apoi noi ne-am închina acelui conclus.

Din întêmplare însă tocmai aşa va fi.

Dl Adolf Zay, cunoscutul arangiator al înfrăţirei maghiarilor din Cluş cu sasii, nu poate să nu între în clubul partidei moderate din parlamentul ţĕrei, pentrucă ori şi cum e bine a fi notariu parlamentului, a trage diurne duple şi a fi aspirante la vr'un post gras de secretar de stat, ori de comite suprem.

La Sas-sebeş, unde, cât scim noi, trăesc cei mai încarnaţi sasi, începênd dela popa Mauktsch — nu e de mult, de când am vĕdut, cum au adus pre alegĕtorii jidani de prin Vinţul de jos şi pe alte apendice săsesci de prin Mercurea şi Seliste, ca să voteze cu sasii şi apoi să preamărească triumful partidei liberale în „Pester Lloyd“. Aceste lucruri sunt de tot recente şi nu vor să ne iasă noue românilor celor dela „Telegraful Român“ din minte, ci le împrospĕtăm, ca să scie şi fraţii sasi, că nu le-am uitat.

Sasii deci urmează o politică de interes, ear nu o politică de principii şi aici zac secretele politicei lor. Până când unii alarmează pressa din Germania şi „Schulvereinul“ cu torturi săsesci, la cari sunt espuşi sasii aici în Transilvania, până atunci dl Zay cochetează, când cu guvernul, când cu cluşenii, când cu Apponyi presumptivul următor al dlui Tisza, ear ceialalţi vênează după posturi, preamăresc şi linguşesc pe dl Tisza şi ca oficianţi întrec chiar şi pe maghiari în patriotism. — Aşa sunt sasii cei de la noi şi după aceste premise e uşor de înţeles politica săsească şi conclusul din 13 Aprile.

Unde e vorba de a nimicí pe români, ei sunt cu mult mai îndrăsneţi şi mai şireţi ca maghiarii. La Orĕştie îi vedem cochetând cu ungurii şi cu partida liberală ungurească — ca să nu poată românii pune mâna pe nimica. La Sebeş îi vedem, cochetând cu jidovii din Vinţ, numai să trântească pe români, şi să i nimicească, şi aceasta nu e loial din partea sasilor. Ei, cari ar trebuí să ţină morţiş la conclusul lor, îl vor modifica în tot atâtea pături, în câte forme vor cere interesele săsesci. La Bistriţa strigă pe români în ajutoriu contra comitelui Desideriu Bánfy, la Sighişoara de frica comitelui Bethlen votează sume pentru portretul acestuia din sala comitatului şi la Sibiiu s'au pus pe denunţieri, ca să strice românilor jos şi sus.

Noi deci nu punem nici un pond pe conclusul sasilor, şi ne doare, că românii mai oţeliţi ca noi cei tineri în trebi politice mai ţin la tovărăşia sasilor, care este şi remâne o slabă tovărăşie şi ţine de joi până mai apoi. Dacă românii prin fundul regiu s'ar pune pe lucru şi şi-ar căuta o altă tovărăşie, încât ei sunt siliţi să o caute, — lucrurile ar lua alte forme şi încă mai netede pentru români. Dar românii încăpăţinaţi fac politică de principii, ear alţii, 'şi vĕd de trebi, se vîresc prin posturi, 'şi cresc familiile şi încă nu am vĕdut pe nici unul din ei să fie excomunicat — cum începuse a excomunica cei dela „Tribuna“ pe preoţii românesci din jurul Sibiiului

Conclusul săsesc deci va avea înaintea noastră numai atunci valoare, dacă sasii din Sebeş vor fi sasi ca cei din Cisnădie şi din Cristian, dacă dl Zay va ţiné la conclusul din 13 Aprile şi dacă cei din Orĕştie vor silí pe dl Emich să între în partida săsească, sau vor alege un sas din tălpi până în crescet. Până vor umbla cei din Sebeş după candidaţi guvernamentali prin Budapesta, până când cei dela Orĕştie în adunarea comitatului din Deva vor striga „éljen,“ conclusul din 13 Aprile în ochii nostrii nu are mai multă valoare, decât proverbul săsesc: „*wasch mir den Pelz, und mach ihn nicht nass.*“ Poate să greşim, dar viitorul cel mai de aproape ne va dovedí din fir în pĕr dreptatea asertelor noastre şi atunci cei cu conclusul adus „einstimmig“ nu se vor supĕra, dacă cumva acum, relevând aceste, îi va durea niţel.

Revista politică.

Pertractările deputaţiunilor asupra cuotelor se continuă în capitala monarchiei. Conferinţele comisiunilor şi ale membrilor din deputaţiuni însă n'au ajuns la scopul urmărit, d'a se putea împĕca. În conferinţa de Marţi membrii deputaţiunei austriace au fost aplicaţi a primí proiectul deputaţiunei ungare d'a renunţa adecă la cuota specială pentru confiniile militare şi ca cuota ungară să se ficseze la 31·4 procente; însă în casul acesta Austriei să i-se asigure o garanţă legitimă contra unei urcări financiale. Se vorbesce mai departe, că deputaţiunea ungară va presenta un ast-fel de proiect, care va fi contrariu nisuinţelor deputaţiunei austriace şi ast-fel o aplanare a lucrurilor e greu de crezut. Ministrul president, dl Tisza, încă a sosit la Viena cu scop d'a mijlocí o înţelegere între deputaţiuni.

În Germania s'a început din nou acţiunea parlamentară şi se discută asupra proiectului cu privire la biserică. După cum anunţă depeşile sosite la Roma, în Vatican se crede, că proiectul se va vota fără nici o modificare. Puttcamer a avut o audienţă la Papa şi i-a împĕrtăşit dorinţa cancelariului Bismarck, că adecă clerul din Elsaţia şi Lotaringia să se îndemne din Roma spre împlinirea datorinţelor către stat şi spre a spriginí regimul german. Papa s'a ferit a da un rĕspuns afirmativ, de unde se conchide, că Papa este supus încă mult influinţii francesă.

În privinţa relaţiunilor dintre Francia şi Anglia vestesce jurnalul „Le Temps“, că ambasadorul frances din Londra, Vaddigton, a încunosciinţat pre ministrul de esterne, că pertractările pentru d'a lua Anglia

FOIŢA.

Tesaurul dela Petroasa.

Duminecă, 22 Martiu, — scrie „Românul“ — în şedinţa publică a Academiei Române, dl A. Odobescu a dat cetire următoarelor „Dări de seamă“ despre magistrala sea lucrare asupra „Tesaurului dela Petroasa,“ scrisă în limba francesă şi care acum se află în curs de publicaţiune la Paris:

Domnilor colegi!

Iertaţi-mi cutezarea, dacă vin astădi în mijlocul d-voastre, să ve iau timpul spre a vorbí de mine însu-mi, sau ca să întrebuinţez un termin mai academic „pro domo mea“

Într'adevĕr, aceasta, ve încredinţez, că nu o fac nici câtuşi dintr'un spirit de presumţiune, ori — cum am ţice — ca să laud de mai nainte lucrarea, căreia, dela un timp încoace, m'am consacrat cam esclusiv.

O fac pentru că, din momentul când am întrat, cu mare plăcere, într'acest sanctuar destinat — sunt convins — a fi pururea focarul cel mai activ al unirei neamului românesc pe câmpul culturei intelectuale, mi-am şi impus datoria a nu părăsí nici odată un tĕrĕm aşa de spornic, aşa de roditor.

Aci suntem chemaţi pentru ca fie care din noi, pe cât îl iartă puterile, să lucreze la propăşirea limbei române, la desvoltarea şi înmulţirea cunoscinţelor despre istoria noastră, la respândirea sciinţelor printre români, şi toţi dimpreună, pentru a face ca gintea şi ţĕrile noastre românesci să fie din ce în ce mai respectate de către vecini şi mai preţuite de către întreaga lume cultă din părţile streine.

Deci, fie-care din noi cată să şi depună silinţele spre a atinge aceste scopuri bine determinate ale activităţii noastre.

Dar, trebue să mărturisim, că aceste scopuri sunt aşa de multiple şi de felurite, că dorinţele şi aspiraţiunile noastre sunt aşa de ferbinţi şi de colcotitoare, în cât noue românilor celor mai mulţi, ni se întêmplă mai tot-d'a-una a îmbrăţişa la olaltă prea multe lucrări, a-ne împrăştia timpul şi mijloacele între numeroase cercuri de acţiune, şi astfel a-ne risipí puterile în prea multe direcţiuni de odată.

Osebit de foarte rare escepţiuni, resultatul unei asemenea agitaţiuni febrile şi rĕu coordonate este, că productele ei sunt adesea mai pre jos de ceeace românii ar fi în stare să sĕvîrşească, dacă ei s'ar hotărí a-şi astâmpĕra şi a-şi domolí ardoarea — ardoare (trebue să o recunoascem) pornită numai dintr'un avênt demn de laudă; — dacă ei şi-ar cumpănî cu mai mult sânge rece puterile, şi dacă fie-care din ei şi-ar ţice pe fie-care ţi.

„Atâta pot, atâta fac! De me voiu întinde mai departe am să me surp, fără folos nici pentru ţeară nici pentru mine!“

Oare — vorbă curată — nu este aceasta, domnilor, ceea-ce avem ocasiune a constata pe toată ţiua printre noi toţi românii? Câte şi câte n'au întreprins şi nu întreprind pe toată ţiua cei mai mulţi dintre noi! Ş'apoi, curênd le lasă părągene, în calea lor, în veci porniţi spre alte noue întreprinderi.

Dintr'astfel de risipă, ce poate resulta?

Un fapt, la care e timpul acum să cugetăm serios. Aceasta este, că toate calităţile morale şi intelectuale, cu care românii sunt bogat înzestraţi, toată sciinţa şi toate cunostinţele, ce ei îşi adună cu mai mare înlesnire decât multe alte popoare, toate ostenelele, ce-şi dau în viaţa lor mereu frământată, toate aceste daruri naturale sunt departe de a le asigura, în lumea cultă, rangul, ce ei îndată şi-ar câştiga, dacă, în spiritul lor, s'ar împlênta o metodă mai sistematică de a înţelege activitatea omenească, o judecată mai sănĕtoasă despre contingentele — fie el cât de modest — ce ori-cine trebue să dea propăşirei naţionale . . . în mai puţine cuvinte o dreaptă mĕsură a putinţelor sale.

Încă odată cer ertare, domnilor colegi, dacă, într'o cuvêntare cu cuprins mai mult archeologic, am cutezat la început să emit oare-care consideraţiuni,

parte la esposiția francesă sunt favorabile. Tot favorabile sunt și pertractările asupra Hebridelor, deoarece i se încuviințează deocamdată Franciei protectorat preste aceste insule fără însă a anecsa Nouele-Hebride, și în cas de tulburări poate aduce și trupe. O înțelegere a acestor două state asupra neutralisărei canalului de Suez încă e în prospect d'a eșí favorabilă. Pertractările se vor continua bazându se pe principiul, că proiectul neutralisarei canalului să fie împreunat cu dreptul pasagelor cu privire la flotele armate, că adecă nici o întăritură să nu se ridice pe țermurile canalului. Cu privire la Egypt lucrul condiționează mai mult dela sultanul. Se prevede însă, că Anglia e aplicată, ca să ia și Francia parte la negoțieri. Aceste afaceri însă se trăgănează mereu și va mai trece încă mult, până să se aplaneze lucrurile.

Politica rusească nu s'a schimbat de loc cu toate evenimentele, ce s'au întêmplat prin Rusia. „Jurnalului de Débats," care scrise un articol asupra distincțiunei lui Giers; că adecă, pe lângă toată această distincțiune Rusia, merge mâna în mână cu Francia, răspunde „Nord Allg. Zeitung" între altele și următoarele: Distincțiunea, cu crucea cea mare a ordinului Wladimir este o aprobare și un resultat al politicei, care o a purtat acest mare bărbat de stat, și care n'are trebuință chiar de nici o modificare. „Jurnalul de Débats" precum și toate foile francese se încred într'o politică rătăcitoare a lui Katkoff. Aceasta politică se va nimicí de țar prin organul seu, ministrul afacerilor esterne, dl de Giers. Ea trebue să fie liniștitoare și cel puțin față de Germania acum suntem siguri, că e de tot pacinică. Pressa francesă se mângâe în speranță, că va isbucní războiu între Germania și Rusia, și atunci a sosit momentul ca Francia încă să se arunce asupra Germaniei. Va fi însă fatal mai mult pentru soartea Franciei decât pentru Germania, dacă i-ar succede pressei francese a întărí aceasta politică greșită în opiniunea publică și și mai fatală, dacă s'ar efeptuí o astfel de politică.

Sesiunea corpurilor legiuitoare din România s'a închis. În decursul sesiunei s'au votat multe proiecte de legi folositoare țării și câmpul de luptă a fost foarte mănos. Între legile de mai mare însemnătate s'au votat legea comunală, legea privitoare la încurăjarea industriei, convenția cu Germania, crearea a trei catedre noaue la facultatea de medicină etc. etc. Din Mesagiul regal de închidere ușor se poate face un prospect asupra situațiunei din România și asupra roadelor culese în decursul sesiunei. Acest mesagiu, cetit de gen. Radu Mihaiu este următoriul:

Domnilor deputați!

Ajunși la termenul sesiunei corpurilor legiuitoare, constat cu o vie mulțămire, că lucrările domnielor voastre au dat o nouă dovadă despre progresul liniscit, dar continuu, ce statul român desăvârșesce în legislațiunea sa interioară.

Pe lângă bugetul statului și alte legi importante, ați votat mai ales codul comercial și legea comunală, a căror reformă era de mult și adênc simțită.

De mare însemnătate pentru interesele materiale ale țărei a fost votarea convențiunilor comerciale cu Rusia, cu Anglia și cu Germania. Aceste acte internaționale ne-au asigurat în parte relațiunile noastre comerciale și întăresc speranța, că vom isbutí a le aședa și cu celelalte state pe base folositoare prosperității țărei.

Ve mulțumesc, dlor deputați, că, fără a ve depărta un singur moment de atitudinea deamnă și prudentă observată de guvernul Meu în tot timpul, de când durează crisa din peninsula balcanică, ați acordat creditele necesare, pentru a desvolta și întări puterea noastră armată. Păsind înainte cu decisiune pe calea, ce ne-am tras, contribuind cu sinceritate la menținerea păcei, prestigiul României s'a ridicat și ea este adi încungiurată de încrederea și de respectul tuturor.

Domnilor deputați,

Ve mulțumesc încă odată pentru timpul, ce ați sacrificat intereselor publice și pentru patrioticul și luminatul concurs ce a-ți dat guvernului Meu în resolvarea tuturor cestiunilor, ce vi s'au presentat. Doresc ca reîntorși la căminele d-voastră, să ve bucurați cu toții de un an, care să răsplătească munca și ostenelele fie-căruia.

Eu declar sesiunea corpurilor legiuitoare închisă.

Carol.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român."

De sub „Retezatul," 5 Aprile, 1887. Dle Redactor! În Nrii 34 și 36 ai „Telegrafului Român" s'a publicat un tractat întitulat „Folosul înființărei de scoale practice pe lânga seminariile noastre pedagogice" în care învățătorimea noastră este învinuită și presentată ca necorespundětoare chemărei sale. Ca unul, care fac și eu parte din învățătorime și carele, așa cred, m'am mișcat mai mult printre învățători și prin scoală decât autorul tractatului amintit, me simt în drept a reflecta la aserțiunile învinuitoare ale d-lui „S." — În articolul amintit se afirmă că „greșită este calea, pe care merg cei însărcinați cu întrebuințarea mijloacelor de educațiune și de aceea nici resultatele nu pot să fie mai îmbucurătoare," că „învățătorimea noastră de astădi timpul cel mai îndelungat îl folosesce a deprinde pe elevi cu cetitul și scrisul", că „în fapt cetitul și scrisul nu sunt folosite, după cum ar trebuí," ceeace se vede d'acolo „că nu sunt 10%, cari după ce au părăsit scoala să se mai gândească la ea" ceea ce e „o dovadă destul de evidentă, că ne risipim puterile înzadar," că și astădi se dau lecțiile din diferitele obiecte de învețământ „în formă de porțiuni," că în scoalele noastre nu să ia în considerare desvoltarea proprie a elevului etc. etc. — Dacă acestea ar fi adevărate, învățătorii nostri n'ar mai merita să fie susținuți. Conced, ba afirm și eu, că sunt încă învățători, cărora li se pot face astfel de învinuiri, dar escepțiunile nu formează regulă și ceeace se potrivesce la unii nu se potrivesce la alții. A învinuí pentru aceștia întreaga învățătorime este nedrept și are un efect deprimător asupra celor ce își împlinesc „chemarea de învățători cu sânțenie. Dl „S." privesce din mare depărtare la învățătorii și la scoalele noastre și de acolo vede atâtea rele; pogoare-se însă între învățătorii nostri, cerceteze scoalele, să asiste la esamene și va vedé, că nu are drept, se va convinge că „cei însărcinați cu întrebuințarea mijloacelor de educațiune" își dau toată silința să crească pe elevii lor după cerințele pedagogiei, va vedé, că „învățătorimea noastră de astădi" nu folosesce timpul cel mai mult cu deprinderea elevilor în cetire și scriere, ci și cu deprinderi în cugetare, vorbire și esprimarea ideilor cu graiul și în scris etc. va afla mai departe că pe bietul învățător îl trec sudorile, până ce aduce pe elevi la priceperea lecțiilor din istorie, geografie, și sciințele naturale (ceeace e dovadă, că bietul dascăl are în vedere desvoltarea proprie a elevului) și că acele „lecții" nu se dau în formă de porțiuni, cum le înțelege d-sa. Va vedé mai încolo, că cetitul și scrisul în fapt se folosesc cu mult mai bine, decum presupune d-sa. Dacă mulți copii după ce părăsesc scoala nu se mai gândesc la ea, aceasta își are causa sa în împrejurările, în care trăesc tinerii poporului nostru, după ce ies din scoală și în influința părinților lor, cari nu sciu încă apreția cultura și scoala. Eată dar, pogorându-ne la starea reală unde ne îndrumă Dl „S.", nu avem să îmbětăm lumea cu vorbe goale.

Resultatele scoalei nu se pot vedé numai decât. Scoala aruncă sămênța, care resare cresce și se desvoaltă în timp îndelungat, până ajunge a produce fructe. Să nu se mire deci dl „S." că află „așa puține resultate pipăibile în popor," căci aceste resultate sunt ale scoalei de acum 20—40 de ani, eară nu ale celei de astădi.

Este adevărat, că nu avem mulți oameni cualificați de ajuns, și că mulți învățători privesc starea învățătorească ca o punte de trecere la starea preoțească, din care causă nici nu-și dau multă silință în scoală și nu sunt pătrunși de iubire față de cariera lor.

Dacă acestia sunt clerici absoluți, apoi să fim siguri, că tot atâta iubire și devotament vor avea și cătră chemarea preoțească, căci doară și preotul are să învețe pe poporenii sei, ca și învățătorul pe scolari.

Rěul cel mai mare este, că oamenii, cari au absolvat cursul pedagogic și s'au pregătit anume pentru cariera învățătorească, încă nu au destul devotament față de chemarea lor și cearcă toate căile, ca să ajungă și ei preoți. Aci este rěul. Să sperăm însă, că Ven. Consistoriu resp. Sinodul archidiecesan nu va mai permite astfel de abnormalități în statul învățătoresc și preoțesc, dacă e, ca să înaintăm și noi pe toate terenele. Dixi! *I. P.*

Apel

cătră fostii fii sufletesci, aflători astădi în România, ai fostului protopop al Brașovului și actualului episcop român al diecesei Caransebeșului Ioan Popasu.

În ḑiua de Dumineca Tomei, 12 Aprilie a. c. românii din Bănat împreună cu cei din Transilvania și din Bucovina vor sěrbători iubileul de 50 de ani al păstoriei adevărat apostolice al Preasânției Sale episcopul Ioan Popasu, organisatorul scoalelor românesci din tractul protopopesc al Brașovului și întemeetorul gimnasiului românesc din Brașov.

Pentru eternisarea numelui acestui archiereu, care n'a trăit pentru sine, ci pentru înaintarea neamului seu, se va crea cu ocasiunea aceasta o fundațiune, care va purta numele „Fundațiunea episcopului Ioan Popasu."

Ca fostii elevi ai scoalelor, întemeiate de Prea Sânția Sa să ne grăbim cu toții a da ceva, din ce ne-a dat el — nu pentru El — ci spre a da esemplu următorilor nostri, că scim prețuí meritele unui bărbat, care să jertfesce pentru înaintarea neamului seu.

Îndrăsnesc dară a me adresa cătră d-voastră dlor comercianți, profesori, ingineri etc. din Bucuresci, Ploiesci, cu deosebire Brăila, Craiova, Buzeu, Mizil, Ialomița, Dobrogea etc. a contribuí și D-voastră pentru eternisarea numelui aceluia, care v'a deschis capul ca să puteți trăí în lume și să faceți onoare comerciului României.

Însărcinați în fie-care oraș pe unul din D-voastre cu o listă de subscriere, ca să dăm dovadă, că și aici, la brațele mamei, nu ne-am uitat de frații nostri.

---

ce-și ar avea poate locul lor mai potrivit într'o academie de sciințele morale și politice.

Am fost nevoit a le premite, ca să pot scuza un fapt, ca să pot lămurí o ideie. Acel fapt, acea ideie, sunt că, stând de mai mulți ani de ḑile departe de dv. în țeară străină am totuși consciința, că mi-am îndeplinit tot așa de bine, — ca să nu ḑic: poate și mai bine, — datoriele mele cătră țeară, și ca academic român și ca divulgator al cunoscințelor de archeologie românească.

Părtaș, printre cei mai tineri, din aceea generațiune dela 1848, care 'și hrănia inima cu cele mai viue și cele mai înalte aspirațiuni, — ear, de altmintrelea, închinat mai mult din fire cătră ocupațiunile literare și istorice, — am trăit aici în țeară, de pe la 1854 încoace, timp de 25 de ani, căutând când la deal, când la vale, un colțișor, unde să-mi durez sau un palat sau o colibă pe locul cam viran al literaturei și al istoriei românesci.

Stau foarte la îndoială dacă, într'acest mers pe dibuite, am nimerit vre-o dată să așeḑ, nu doară o peatră, ci măcar o cărămidă temeinică.

Chiar de aceea, când mi-am věḑut pěrul cărunțit și sănětatea adesea amenințată, m'am tras eu însu-mi la judecată dinaintea consciinței mele de cărturar românesc ba chiar și de membru al Academiei noastre și mi-am ḑis:

„Oare, făcênd ca până acum, lăsa-voiu după mine vre-o lucrare de adevěrat folos, — ceva care să se apropie câtuși de puțin de îndrăsnețele aspirațiuni și visuri ale tinereții?"

La o întrebare intimă de felul acesta, răspunsul poate fi de două naturi:

Unii, mai slabi de îngeri (și câte esemple nu avem de acestea!) își ḑic, obosiți de a fi întreprins multe și de a fi săvârșit nimic: „Ce să-mi mai bat „capul? Mai bine să-mi věḑ de chiverniseală. Mai „facă și alții literatură și sciință! Eu, de aci înainte, îmi voiu vedé binișor de moșie ori de ne„gustorie; me voiu acăța de funcțiuni gras retri„buite ori de vre-un rol politic și influent."

De o cam dată, la noi, aceea sunt priviți ca oameni practici și înțelepți.

Alții — cuteza-voiu printre d-voastră a-i numi oameni fără căpătêiu, perde-vară și zănatici? — alții rěmân cu dorul stăruitor de a cere studielor abstracte și adâncite, de a cere penei lor o hrană învietoare pentru minte și o dulce mângâere pentru inimă.

Dar, când — împins atât de firea sa cât și de resgândire — ajunge omul, în urma multor încercări felurite, — la o hotărîre, așa de semeață în modestia ei, — atunci nasce tot de o dată într'ênsul și ideia de a restrînge cercul activității sale, de a se specialisa, de a-se devota unei lucrări predilecte, pe care să o poată duce la capět, pe cât se va putea pricepe mai bine.

Eacă, stimații mei colegi și frați de carte, genesa și rostul studielor și publicării, ce am întreprins a face în străinătate, și care me ține până la un oare-care punct cu mintea, dar nici de cum cu inima, departe de țeară și de institutele ei culturale, din care am onoare a face parte.

Făcându-ve această sinceră declarațiune, nu pretind însă, ca să mi dați destul creḑěmênt mai nainte ca eu să-mi fi justificat ḑisele mele.

Tocmai de aceea am cerut voie a ve vorbí ceva mai pe larg despre lucrarea mea.

Sper, că voi isbutí a ve dovedí că, sub firma ei restrînsă și cam specialisată, ea poate aduce rod felurit și îmbelșugat, atât pe tărâmul istoriei naționale, cât și pe acela al artelor antice, răsădite în țeară la noi.

Sper tot de odată a me spăla de ori ce imputare mi s'ar putea face, unde lucrez la cartea mea aiurea de cât aici, unde o scriu într'o limbă, care nu este a mea proprie, nu este aceea căreia cred a fi dovedit în multe rînduri că-i port toată dragostea unui adevěrat fiu al ei.

(Va urma)

La Bucuresci am deschis eu însumi o listă și în ḑiua primă am incasat o sumă de aproape 1000 de lei — una mie de lei — în fruntea căreia se află dl Titu Maiorescu, dl A. Laurian, T. Nica, I. Manliu, V. Mândreanu, I. Colțescu, frații Boros, Orghidan, Alecsiu, Pascu, Steriu, Ciura, Moroianu, Căciulescu St. Constantinescu, Drăghiceanu etc. etc.

Sumele înscrise ve rog a le trimite la una din redacțiile jurnalelor din Bucuresci.

Jurnalele din România în interesul causei sunt rugate a publica în coloanele lor acest apel.

Bucuresci, 3 Aprilie, 1887.

V. Mândreanu,
profesor.

Varietăți.

* (Serbarea s. Pasci.) Ḑiua „Învierei Domnului“ în biserica din cetate de aici s'a serbat și în anul acesta într'un mod foarte solemn. La 4 oare dimineața s'a făcut „învierea Domnului“ împreună cu utrenia prin Escel. Sa I. P. S D. archiepiscop și metropolit Miron Romanul, asistat de mai mulți preoți din gremiul consistorial. La 9 oare s'a început s. liturghie servită tot de I. P. S. D. archiepiscop și metropolit prin cooperarea Preacuviosiei Sale dlui archimandrit Dr. Il. Puşcariu, ases. cons. Preacuv. Sale dlui protosincel Nicanor Fratesiu, ases. și secret. cons. P. O. D. D. ppresbit. I. Popescu, ases. cons. și prof. sem.; prot. Z. Boiu ases. cons.; prot. N. Cristea ases. cons.; S. Popescu protopresb.; I. Ghibu prof. sem.; diaconi: S. Medean funcț. cons.; și Dr. I. Crișan prof. sem. Ceremonialul bisericesc s'a desvoltat în modul cel mai sĕrbătoresc, evangelia s'a cetit în limba română, grecă și slaveană, ear în decursul liturghiei s'a chirotonit un ipodiacon, un diacon și un protodiacon. Cântările bisericesci le a esecutat — sub conducerea dlui prof. sem. G. Dima — corul seminarial cu cea mai mare esactitate, desfătând și de astădată în modul cel mai plăcut pe credincioși, cunoscutul nostru basist Isaia Popa, prin cântarea pricesnei pascilor.

* Prea sânția S'a părintele episcop, Ioan Mețian, a conchemat sinodul eparchial arădan în sesiune ordinară, pe Dumineca Tomei, adecă pe 12/24 Aprile a. c.

* Maj. Sa s'a îndurat prea grațios a trimite 400 fl. v. a. pe seama locuitorilor din Dobâca, cari au fost păgubiți în 28 Juliu 1886 prin peatră și prin povoaie.

* (Denumiri.) Majestatea Sa a numit pe notariul dela tribunalul reg. din Alba-Julia, Stefan Cacovean, de sub-jude la același tribunal; ear ministrul de finanțe au denumit pe dl Ilariu Muciu de oficial la oficiul de loterie.

* (Sciri personale.) De câteva ḑile d-l general T. de Gecz a părăsit Sibiiul retrăgêndu se din starea activă a serviciului militar. Generalul de Gecz a fost aproape 10 ani neîntrerupt în Siibiiu; a fost un om de tot amicabil, așa, că s'a bucurat de mare iubire atât în cercurile militare, cât și în cercurile civile.

* (Denumirea de coadjutor lângă patriarchul Angelics) Foaia sêrbească din Neoplanta „Srbski Narod“ despre care se susține, că stă în serviciul patriarchului Angelics, aduce scirea, că din motive sanitare patriarchul cea mai mare parte din an va trebuí sĕ o petreacă pe la băi, și astfel și-a cerut de coadjutor pe episcopul Petrovics din Baciu. Foile din capitală află, că ministrul Trefort ar fi aplicat a-l denumí de coadjutor pe episcopul Brankovics din Timișoara.

* Ministrul de esterne Giers, a fost decorat de Țarul Alecsandru III cu crucea cea mare al ordului Wladimir, esprimându și totodată și îndestulirea sa fața cu conducerea afacerilor esterne.

* (Învitare.) Din incidentul iubileului P. S. S. Domnului episcop Ioan Popasu, inteligența română din loc arangează la „Pomul verde“ Marți în 14/26 Aprile 1887 un bal festiv, la care are onoarea a Ve învita cu toată stima.

Începutul la 8 oare seara.

Învitarea servesce ca bilet de întrare.

Comitetul arangiator.

* (Convocare.) P. T. Domni membrii ai „Asociațiunei naționale din Arad pentru cultura poporului român,“ sunt poftiți a participa la adunarea generală, ce se va ținé la 14/26 Aprile a. c. la 10 oare a. m. în sala seminariului diecesan din Arad.

Arad, din ședința direcțiunei ținute la 12 Aprile n. 1887.

Ioan Beleș, director primariu. Dr. *Demetriu Horvat.* notariu.

* (Föispani ca agenți.) În sĕptĕmânile trecute „Ellenzék“ din Cluș și-a esprimat indignarea, că am ajuns așa de departe, încât comiții supremi au sĕ fie agenții unor societăți private, ca astfel autoritatea și influința lor oficioasă sĕ o esploateze și pentru interese private. Astădi stăm în fața faptului împlinit și vedem, că sub presidiul dlui conte Desideriu Bánffy în direcțiunea filialei societății de asigurare „Maghiaro Franceză“ din Transilvania se află tot indivíḑi cu posițiuni înalte și anume: contele Gavril Beth'en, comite suprem; Iosif Pótsa comite suprem, Desideriu Sigmond deputat dietal și președintele camerei comerciale din Cluș, Vasiliu Nagy protopop; Dominic Biasini asesor regesc comercial și Iuliu Bovankovics vice-președinte al reuniunei de agricultură. Cercul filialei se estinde preste întreagă Transilvania înțelegêndu-se și comitatul Selagiului afară de comitatul Huniădoarei. Dlui Desideriu Bánffy se vede, că nu-i ajunge postul de comite suprem în comitatul Solnoc-Dobâca și comisariatul din comitatul Bistrița-Năsĕud mai avea lipsă și de acest teren, sĕ-l esploateze în favorul maghiarismului.

Cumcă aceasta societate sub un astfel de directorat va eschide aproape cu totul concurința celorlalte societăți de aceasta natură, nu mai sufere îndoială, și pe noi, cari avem numai o bancă, ce are încâtva și caracter românesc, aceasta împregiurare mai puțin ne poate altera, o înregistrăm numai ca un fapt celebru, și lăsăm sĕ strige pe cari îi doare

* (Cum serbează „Ellenzék“ iubileul archiducelui Albrecht): „Bĕtrânul vultur iubilează.“ Archiducele Albrecht, inspectorul general al armadiei austriace, la 25 (sic) ale lunei curente, va serba iubileul de 60 ani al neghiobiilor (baklövéseinek) sale militare. Toate curțile vor fi representate la serbare. Bĕtrânul vultur se va desfăta de strălucitele deputațiuni și își va aduce aminte de toate înfrângerile suferite în timp de 60 de ani Prosit!“

* (Limba slavă în biserica rom. cath.) O telegramă din Roma anunță, că papa a dat concesiune, ca la metropolia din Antivar, sĕ se țină slujba în limba slaveană. Foile clericale țineau aceasta concesiune, când s'a sulevat cestiunea din partea principelui de Muntenegru, de puțin verosimilă, se vede, că a fost perdut din vedere cunoscutul principiu iesuitic.

* Numerul studenților din țĕrile coroanei ungare, cari au cercetat universitatea din Viena, a fost pentru semestrul de vară de 1280.

* (Un șovinist de 10 ani.) În ḑiua aniversărei nașterei împĕratului german s'a cântat în toate scoalele din Alsația și Lorena, imnul imperial.

Într'o scoală din comitatul Kablé s'a pus ca sĕ cetească acest imn un copil de 10 ani, fiul celui mai influent membru din localitate al partidului de protestațiune.

Copilul se supuse, și foarte mișcat începu a mormăí cele dintâiu versete până la versetul înjurios pentru Francia, ací nu mai putu urma și începu a plânge, asvĕrlind cartea jos și strigând:

Nu pot, dle, sunt francez!

Dare de seamă

despre venitele și spesele balului român arangiat în 17 Februariu 1887, în Arad, în folosul „Reuniunei femeilor române din Arad și provinciă.“

I.	Din bilete	251 fl.	—	cr.
II.	Din suprasolviri	60 „	60	„
III.	Din contribuiri.	98 „	—	„
IV.	Din contribuiri colectate	305 „	90	„
	Suma totală a venitului	715 fl.	50	cr.
	Se scad spesele balului	278 „	22	„
	Remâne venit curat . .	437 fl.	28	cr.

Au suprasolvit următorii: Irina Antal 5 fl. și 10 cr.; Nicolae Oncu 5 fl.; Carol Wittmann 4 fl.; Ioan Beleș 3 fl.; Iosif Cociuba 3 fl.; Dr. Albin Pop 3 fl.; Ignatie Pap 3 fl.; Carol Ottrubaj 3 fl.; Ladislau Fabian 3 fl.; Dr. Alesandru Takácsny 3 fl.; Nicolae Maior 3 fl.; Nicolae Olteanu 2 fl.; Sigismund Budai 1 fl.; Georgiu Popovici 1 fl.; David Dabiciu 1 fl.; Ioan Machi Ardeleanu 1 fl.; Vasilie Pop 1 fl.; Savu Macinicu 1 fl.; Ioan Popescu 1 fl.; G. Bragia 1 fl.; Efrem Barbu 1 fl.; Ioan Ardeleanu 1 fl.; Aurel Suciu 8 fl.

Au contribuit următorii domni: Carol Pohl 15 fl.; Ioan Mețianu 10 fl.; Demetriu Bonciu 10 fl.; Antoniu Mocsonyi 5 fl.; Dr. Atanasie Șandor 5 fl.; Simeon G. Desean 5 fl.; Emanuil Ungureanu 5 fl.; Carol Schulhof 5 fl.; Alesandru Mocsonyi 4 fl.; Eugen Mocsonyi 4 fl.; Octavia Stolojan 3 fl.; Ioan Giulani 3 fl.; Iosif P. Steiniczer 2 fl.; Emeric P. Steiniczer 2 fl.; Ioan Ciora 2 fl.; Gavriil Bodea 2 fl.; Ioan de Leményi 2 fl.; Ioan Grofsioreanu 2 fl.; Vicentiu Visoina 2 fl.; Georgiu Horvat 2 fl.; Vicentiu Babeș 2 fl.; Ioan Popi 2 fl.; Georgiu Crăciunescu 2 fl.; Elena Niciolinoviciu 2 fl.

Prin colecta d-nei Irina Rusu din Nădlac au incurs 56 fl. 10 cr dela următorii: Dna I. Rusu 2 fl.; Georgiu Oroș 2 fl.; Vicentie Marcoviciu 2 fl.; Petru Precupaș 50 cr.; Maria Mărgineanu 1 fl.; Mihaiu Chicin 2 fl.; Grațian Budó 1 fl.; Crișan Ana 1 fl.; Sofronie Chicin 50 cr.; Putnik Eszter 50 cr.; Georgeviciu Damaschin 1 fl.; Alecsandru Șerban 50 cr.; Mitra Petanu 1 fl.; Morar Șandor 1 fl.; Emilia Negreu 50 cr.; Cornelia Teuceanu 1 fl.; Dr. George Chicin 2 fl.; Mudrity M. 1 fl.; Stefan Luțian 1 fl.; N. N. 50 cr.; Nagylaki takarék pénztár részvény társulat 5 fl.; Svarz Miksa 1 fl.; Dobsch 1 fl.; Petru Stroia 30 cr.; Friedmann Lajos 1 fl.; Kováts Lajos 50 cr.; Bistyák Ferencz 1 fl.; Leopold Zsigmond 50 cr.; Șerban György 1 fl.; George Șerban 2 fl.; Vidican Tyirila 60 cr.; Samson Lugoșan 1 fl.; comuna bisericească gr. or. română din Nadlac 5 fl.; Karacsonyi János 1 fl.; Dobrányi Adám 1 fl.; Venich Károly 1 fl.; Biatyák Ferencz ujból 1 fl.; Szentes Vidor 1 fl.; Topaj Ferencz 1 fl.; Nagylak mezőváros 5 fl.; Stroia Gligor 50 cr.; Teodor Țabric 20 cr.; Onea Pera 50 cr.; Iosif Popescu 1 fl.; Aurel Petrovieiu 1 fl.

Prin colecta d-șoarei Netti Petric din Bocșa montană 52 fl.; dela următorii domni: Ioan Budițan 5 fl.; Uros Ioanoviciu 1 fl.; Hedvig Bös 5 fl.; Ioan Fabri 1 fl.; Maximilian Kis 1 fl.; Mihaiu Pamajoth 3 fl.; Basil Georgevici 2 fl.; Ioan Marcu 1 fl.; Nicolau Spimeanu 1 fl.; Constantin Pușanu 1 fl.; Iosif Sabo 2 fl.; Costa Tismonariu 5 fl.; Stefan Ioanoviciu 1 fl.; Ferdinand Korek 1 fl.; Stefan Görlicu 1 fl.; George Poteceanu 1 fl.; George Gongea 1 fl.; Pavel Liubă 50 cr.; Ioan Popovici 1 fl; Nicolae Boceanu 1 fl; Lazar Boteanu 1 fl.; Andreas Krischer 50 cr.; Ioan Velceleanu 1 fl.; Géza Sico 1 fl.; Basiliu Nemoean 1 fl.; Bontila Iosif 2 fl.; Petru Milutinovici 1 fl., Ioan Popovici 1 fl.; Ioane Pilat 1 fl.; Iosif Furgilian 1 fl.; Josif Mozer 1 fl.; Iuliu Petric 2 fl.; Ana Petric 3 fl.

Prin colecta d-nei Aloisa Sida din Șiria 23 fl. dela următorii: Elena Vasilievici 1 fl; Dragina Mera 1 fl; Georgiu Popovici 3 fl; Steinicza I. Pál 5 fl; Ioan Vancu 1 fl; Iulia Vancu 1 fl; Gavril Cristea 2 fl; Eugenia Bogdan 1 fl; Secula Petru 1 fl; Georgiu Oajca 1 fl; Ignatiu Serbu 1 fl; Filip Leuca 1 fl; Danil Gabor 2 fl; Luisa Sida 2 floreni.

Prin colecta d-nei Hermina Maniu din Oravița 19 fl. dela următorii: Hermina Maniu 5 fl; Hermina Pop 2 fl; Helen Mangiuca 2 fl; Eugenia Muntean 2 fl; Amalia Lepa 2 fl; Cata Traila 2 fl; Maria Ghidiu 3 fl; Alecsandra Meletici 1 fl.

Prin colecta dșoarei Carolina Mladinu din Curticiu 19 fl. dela următorii: Carolina Mladinu 4 fl; Iulia Bocșan 1 fl; Ecaterina Ursu 1 fl; Sofia Mladinu 1 fl; Regina Braja 1 fl; Iulia Mladinu 1 fl; Terentia Codreanu 1 fl; Aureliu Pap 1 fl; Alecsandra Popoviciu 1 fl; Elisabeta Polis 1 fl; Emilia Popescu 2 fl; Aloisa Doboș 1 fl; Maria Crainic 1 fl; Floarea Albiciu 1 fl; Ilca Cefan 1 fl;

Prin colecta d-nei Anastasia Tempea din Toracul-mare 19 fl. dela următerii: Anastasia Tempea 2 fl; Lucia Vulcan 2 fl; Vioara Vodă 1 fl; Sofia Popovici 2 fl; Elena Magda 1 fl; Vioara Mircea 1 fl; Paulina Petroviciu 2 fl; Maria Daj 2 fl; Franzen Barbara 1 fl; Iuliana Avramescu 1 fl; Albu Adam 1 fl; Vioara Serbu 1 fl; Elena Nicolaeviciu 1. fl; Katarina Kecsi 1 fl.

Prin colecta d-nei Silvia Fejér 18 fl. dela următorii: Silvia Fejér 5 fl; I. Gurban 30 cr.; I. Cornea 2 fl; Mărioara Boțco 1 fl; Avram Albu 40 cr; G. Balaj 20 cr; G. Albu 40 cr; Antonie Moș 40 cr; P. Mara 10 cr; Bucatos Marc 20 cr; Sztepics Todor 40 cr; Ioan Pantea 20 cr; Constantin Iușca 40 cr; Ioan Nelia 60 cr; Todor Branda 80 cr; Todor Paul 30 cr; Mitru Paul 20 cr; Mihail Fejér 1 fl; Zena Mărcuți 50 cr; Vasiliu Balan 50 cr; Augustin Boțoc 1 fl; Georgiu Fejér 2 fl. 10 cr.

Prin colecta d-nei Elena Hamsea din Lipova 16 fl. dela următorii: Iacob Racz 5 fl; Poszovits Pártén 5 fl; Csordan 2 fl; Cojocariu 2 fl; Elena Hamsea 2 fl.

Prin colecta d-lui Georgiu Lazar din Vinga 15 fl. dela dnii: Georgiu Lazar 10 fl; Dr. Darabant 5 fl.

Prin colecta d-șoarei Iulia Bocșan din Curticiu 13 fl dela următorii: Iulia Bocșan 2 fl. 20 cr; Carolina Mladinu 1 fl; Iuliana Bocșan 1 fl; Emilia Rădnean 2 flor; Schader Maria 1 fl; Maria Budai 1 fl; Silvia Ciupuliga 1 fl; Lucreția Tamașdan 1 fl; Maria Cioara 1 flor; Iuliana Botta 1 fl; Catiția Plop 50 cr; Marie Eva 30 cr.

Prin colecta dlui Traian Barzu din Caransebeș 10 fl. dela următorii: Aliquis 5 fl; Filaret Musta 2 fl; Traian Barzu 1 fl; Sava Tercu 1 fl.

Prin colecta d-nei Ileana Veliciu din Chișineu dela Ileana Veliciu 5 fl; Iuliu Rusu 3 fl.

Prin colecta d-nului Nicolae Zigre din Oradea mare 6 fl. dela următorii: Ieroteiu Beleș 2 fl; Ioan Pap 2 fl; Nicolau Zigre 2 fl.

Prin colecta d-nei Sena Popoviciu din B. Giula 5 fl. 50 cr. dela următorii: Iustiniu Popoviciu 1 fl: Iosif Bejanu 1 fl; Kalman Mihályné 1 fl; Polyák Károlyné 1 fl; Ioan Ionescu 50 cr; Petru Biberea 1 fl.

Prin colecta d-nei Iulia Șerban din B.-Comloș 5 fl. 30 cr. dela următorii: Ioan Suciu 1 fl; Maria Miescu 1 fl; Cleopatra Mihailoviciu 50 cr; Laurian Luca 30 cr; Maria Stoianovits 50 cr; Stenczer Lajos 30 cr; Vicentie Lupșa 20 cr; Vincentiu Stamboly 20 cr; Constantin Ristici 30 cr; Iulia Șerban 1 fl.

Prin colecta dlui Ioan Mihu 5 fl. dela dl Dr. Ioan Mihu 5 fl.

Prin colecta d-nei Lucreția Olariu din Deva 3 fl. dela dna Lucreția Olariu 3 fl,

Prin colecta dnei Aurelia Damian din Brad 2 fl. dela următoarele: Aurelia Damian 1 fl. 50 cr; Iulia Fugata 50 cruceri.

Prin colecta d-nei Emilia Halic din St.-Miclosul-mare 2 fl. dela: Emilia Halic 2 fl.

Prin colecta d-nei Hermina Ignat din Beiuș 3 fl. dela: Hermina Ignat 3 fl.

Prin colecta d-nei Maria Baiulescu din Brașov 2 fl. dela: Maria Baiulescu 2 fl.

Prin colecta d-lui Ioan Micu Roșu din Biserica-albă 2 fl. dela: Ioan Micu Roșu 2 fl.

Prin colecta d-nei Aloisa Barbură din Peșca 2 fl. dela Aloisa Barbură 2 fl.

Dat în Arad, la 12 Aprile st. n., 1887.

Aurel Suciu,
cassariul comitetului.

Boala cea mai nouă modernă „debilitatea nervală“ contra căreia s'au folosit preparatele narcotice și tare influente precum e morphium etc. se poate delătura mai sigur prin leacul cel mai bun și nestricăcios, elicsirul de nervi al drului Lieber. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) 1/2 sticlă = 2 fl. v. a., o sticlă întreagă fl. 3.50, o sticlă dublă fl. 6.50 v. a. în farmacii și în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz.“

Loterie

Sâmbătă în 16 Aprile 1887.

Timișoara:	**18**	**37**	**57**	**47**	**1**
Viena:	**67**	**63**	**90**	**57**	**78**

Mercuri în 20 Aprile 1887.

Brünn:	**20**	**31**	**42**	**46**	**27**

Nr. 350 [1578] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pre lângă parochul Teodor Pulca din Criț, cu filiile Cloasterf și Meșindorf, protopresbiteratul Cohalmului, în sensul venerabilei ordinațiuni consistoriale ddto 22 Iuliu 1886 Nr. 3824 B., prin aceasta se escrie concurs nou cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) porțiunea canonică de 8—9 jugere aduce un venit anual de 150 fl.; v. a.

b) simbria dela popor din materă și filii 150 ferdele computate în bani 150 fl. v. a. anual.;

c) venitele dela îngropăciuni, sărindare, cununii și botez; apoi venitele din S. S. Păresemi și dela Pasci, computate toate la olaltă, aduc un venit anual de 60 fl.;

d) Lemne pentru foc, venitul dintr'o grădină bisericească și din cimiteriu, dreptul la ghindă, aduc un venit anual de 40 fl.

Toate venitele acestea computate la olaltă aduc un venit anual în suma de 400 fl. v. a., din care fiitoriul capelan va avea jumătate, cu prospect pentru ocuparea postului învățătoresc.

Doritorii de a competa la acest post, să-și aștearnă cererile lor concursuale instruite conform legilor în vigoare până la terminul mai sus indicat la subscrisul.

Cohalm, în 1 Aprilie, 1887.

Pentru comitetul parochial respectiv.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 581 [1579] 1—3

CONCURS.

Spre întregirea stațiunei de paroch în matera Vargiaș cu filiile: Olestelek, Saldabus, Bățanii mari, Bățanii-mici, Hermanul-unguresc, Fülea și Bărduț în protopresbiteratul Cohalmului, se escrie concurs nou cu terminul de 30 de dile dela aparițiunea acestui concurs.

Emolumentele sunt:

1. Casă noauă de locuit în materă cu superedificatele pentru economia de câmp.

2. Dela 181 de familii din materă și filii 195 ferdele de bucate.

3. Din materă 43 cară de lemne de foc, anual.

4. Venitele de sub epitrafir dela botez, cununii și îngropăciuni.

Toate acestea emolumente la olaltă computate dau un venit anual de 300 fl.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune vor avea a-și aștorne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic și al regulamentului pentru parochi, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul de nou deschis, cu aceea: că individul, carele va avea voie a ocupa această parochie e neapărat de lipsă a cunoasce bine limba maghiară.

Cohalm, în 1 Martiu, 1887.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 131 [1577] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Doican din comuna Sebeșul-inferior, protopresbiteratul Avrigului, prin aceasta se escrie concurs, conform încuviințărei Preavenerabilului consistoriu archidiecesan din 10 Februariu a. c. Nr. 268 B. cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

Dotațiunea împreunată cu acest post este jumătate din venitele parochiei de classa a treia, Sebeșul-inferior.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne cererile concursuale instruite conform dispositiunilor statutului organic și regulamentului pentru parochii din 1878 la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek,) până la terminul susindicat.

În conțelegere cu comitetul parochial.
Oficiul protopresbiteral al Avrigului.
Avrig, 16 Martiu, 1887.

Ioan Cândea,
protopresbiter.

Nr. 827 [1574] 3—3

Publicare de concurs.

Postul de notariu cercual al comunelor împreunate Săcel, Aciliu și Magu cu reședința în Săcel, devenind vacant, pentru ocuparea aceluia se escrie concurs.

Cei ce doresc a câștiga acest post, care este împreunat cu salariu anual de 500 fl. și cu tacsele statorite în tarif pentru lucrări private, sunt provocați a înainta cererile lor instruate conform dispositiunilor articlului de lege I din anul 1883 la subscrisul până în finea lunei Maiu a. c.

Săliște, în 3 Aprilie, 1887.

Pretorul suprem:

Liviu de Lemény.

Singur veritabil să află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din păcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă circulariul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețul ½ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dublă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 13—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghirbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.09
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
	9.21	—	—	9.15
Brașov	1.55	—	—	—
Timiș	2.53	—	—	—
Predeal	3.28	—	—	—
Bucuresci	9.35	—	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.30	—
Predeal	—	—	1.14	—
Timiș	—	—	1.45	—
	—	—	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	7.52	6.21	—	8.36
Ghirbou	7.08	—	—	9.02
Aghire	7.23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	8.—	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovat	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orăștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	8.05	12.36	12.46
Teiuș	8.59	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	2.40	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.22	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orăștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovat	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	4.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.31	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.48	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.10
Ghiriș	8.50	3.40

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 38 Sibiiu, Sâmbătă 11/23 Aprile, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sinodul archidiecesan.

Mâne se va întruní sinodul nostru archidiecesan în sesiunea ordinară din anul acesta. Representanţii clerului şi ai poporului nostru credincios din archidiecesă se vor întruní mâne aici, 'şi vor inaugura activitatea cu învocarea duchului sfânt, şi apoi 'şi vor trage seamă cu mersul lucrurilor în archidiecesă în decursul anului 1886.

Consistoriul archidiecesan, ca în toţi anii dela introducerea Statutului Organic, va presenta rapoartele sale despre activitatea diferitelor senate, precum şi a plenului, şi sinodul va aproba, ceea ce e de aprobat, şi va da îndrumări, unde va crede, că trebue se întrevină pentru o desvoltare mai cu succes a instituţiunilor noastre naţionale-bisericesci.

După o stagnare de mai mulţi ani, stagnare provocată din constelaţiunea de împregiurări neatêrnătoare de noi, în vara anului trecut s'a întrunit în sesiune ordinară congresul nostru naţional-bisericesc. Bucuria noastră atunci a fost mare, căci am vĕḑut la un loc pe representanţii din întreagă provincia noastră metropolitană, bucuria noastră a fost justificată, căci am vĕḑut, că representanţii clerului şi ai poporului din metropolia noastră, pĕtrunşi de greutatea timpurilor, au cautat a delătura cu multă precauţiune, dar totodată cu rară bărbăţie, pedecile, cari erau puse în calea progresului în biserica noastră.

O vieaţă nouă s'a observat în întreagă activitatea noastră, o nouă putere ne a însufleţit pe toţi, căci am vĕḑut, că suntem pe calea cea bună de a ne desvolta pe terenul constituţional, dela care e condiţionată o nouă înflorire în biserica noastră.

Suntem încă, aşa ḑicând, numai la început cu toate aşeḑĕmintele organice ale bisericei noastre, căci 10—20 de ani în noianul vremilor sunt ca o picătură de apă în mare. Avem trebuinţă de vreme şi de neobosită activitate, deosebită răbdare şi mult tact, ca în organismele provĕḑute de Statutul Organic sĕ băgăm vieaţă. Scheletul trebue bine îmbrăcat, ca sĕ devină aceea, ce trebue el sĕ fie, trup sănĕtos, spre a desvolta activitatea prescrisă pentru cercul lui de activitate. Trebue sĕ căutăm ca jos la parochie sĕ funcţioneze regulat organismele provĕḑute în legea fundamentală a constituţiunei noastre bisericesci. Trebue sĕ căutăm, ca credincioşii nostri din parochie sĕ fie conscii de drepturile, conscii de datorinţele lor, ca comitet şi sinod parochial, conscii de câmpul cel larg al autonomiei lor pentru întreaga vieaţă din parochie.

Trebue sĕ căutăm, ca sĕ băgăm vieaţă în organele din protopresbiterat, sĕ punem la cale regulata funcţionare a acestora, trebue sĕ căutăm a strĕbate la adevĕratele cause, pentru cari organismele dela protopresbiterate în unele părţi până acuma sunt numai în Statutul Organic, în realitate însĕ nu.

Ne va succede cu timpul a aduce la consciinţă organele din parochie şi protopresbiterat, atunci cu inima liniştită vom putea ḑice: organismul bisericei noastre funcţionează întru toate regulat, fiecare organ este desvoltat în proporţiunea cuvenită, şi funcţiunează normal în cercul propriu de activitate.

Se înţelege, că toate acestea sinodul archidiecesan este chemat a le îndeplini prin luarea de mĕsuri potrivite, cari sĕ servească consistoriului de îndreptariu.

Privirea noastră este îndreptată în locul prim asupra institutului archidiecesan teologic-pedagogic, chemat a ne da preoţi harnici, învĕţători harnici, ca acestia apoi sĕ scie îmbrăca în carne scheletul organismelor, de cari am vorbit. Institutul nostru archidiceesan este deci chemat a introduce pe tinerii clerici şi pedagogi în viaţa noastră constituţională bisericească, ca ei apoi ca apostoli ai păcei sĕ scie începe şi îndeplini marea operă a regeneraţiunei noastre bisericesci. Crescerea în direcţiunea aceasta trebue sĕ meargă paralel cu predarea învĕţĕmêntului din diferitele obiecte, prescrise pentru elevii din acest institut.

Învĕţăturile teoretice trebue sĕ fie aplicate con form trebuinţelor noastre naţionale-bisericesci.

Sinodul archidiecesan de mai mulţi ani se ocupă cu cestiunea reedificărei seminariului. Credem, că va vení vremea, ca el sĕ-şi dea seamă şi cu disciplina din seminariu, cu spiritul, în care se cresce tinera generaţiune, şi în cât ea se iniţiază în viaţa noastră bisericească, în spiritul ei constituţional, ca eşind din institut sĕ poată îndrepta cele de îndreptat la locul seu.

Relaţiunile interne dintre organele noastre bisericesci, relaţiunile dintre biserica noastră şi dintre stat, cu diferitele organe ale acestuia, relaţiunile dintre noi şi confesiunile din patrie, toate acestea vor fi considerate, şi noi suntem convinşi, că sinodul va scí pune la cale cele mai eficace remedii, pentru îndreptarea eventualelor neajunsuri.

Salutăm din inimă pe deputaţii sinodului nostru archidiecesan.

Revista politică.

Pretensiunile maghiarilor în privinţa compromisului de cuotă au remas zădărnicite, pe lângă toate opintirile din partea lor. În şedinţa hotăritoare s'a discutat mult şi adeseori chiar cu vehemenţă din ambele părţi, până ce în fine desbaterile sub comitetelor de cuotă au avut drept resultat o înţelegere pe basa statului quo de mai nainte. Şedinţa a decurs în următoriul mod:

Deputaţiunea maghiară declară la începutul şedinţii, că în cadrul legilor ecsistente de transacţie n'a isbutit a afla o formulă potrivită în privinţa cererei de garanţii din partea deputaţiunei austriace şi că prin urmare în viitoriu precipuul nu va mai avea drept urmare o urcare a finanţelor. Stând lucrul astfel, delegaţiunea maghiară a declarat, că renunţă cu totul la pretensiunile făcute în ceeace privesce desfiinţarea precipuului şi făcu propunerea, ca cuota ungară, inclusive precipuul, sĕ se statoreasca cu 30·6%; cea austriacă cu 69·4%. Retrăgându-se membrii sub-comitetului austriac spre consultare, formulaseră următoarea contra propunere: cuota ungară sĕ se statorească cu 32·2%, ear cea austriacă cu 67·8%. În urma acestei propuneri discusiunea deveni foarte vehementă şi aplanarea se părea imposibilă; în cele din urmă custodele coroanei Slávy, preşedintele delegaţiunei ungare, luând în considerare, că diferinţa face 1·6 procente, făcu propunerea: diferinţa aceasta sĕ se împartă aşa, ca pe fie-care parte sĕ vină jumĕtate, şi conţelegerea sĕ se efeptueze pe basa *statului quo ante*. Propunerea s'a primit de toţi membrii deputaţiunilor şi s'a ridicat la valoarea de conclus.

Politica rusească e de tot misterioasă. Era vorba ca Giers sĕ fie decorat cu ocasiunea sĕrbătorilor pascilor şi sĕ fie denumit chiar de cancelariu imperial. Foile germane aflau prin aceasta o pretinie mare în Rusia şi „Nord. Allg. Zeitung“ nu se sfiia a consacra articli întregi, referitori la politica amicabilă a ţarului, ḑicênd: că ţarul aproabă politica lui Giers şi e de tot mulţumit cu desvoltarea afacerilor interne şi esterne. Acum aceasta foaie s'a mai domolit tonul. O altă foaie berlineză vrea sĕ scie, că aspiraţiunile lui Giers au fost neîntemeiate şi că ministrul de esterne caută din nou a-şi da demisiunea.

Se înţelege că faţă cu nerealisarea aspiraţiunilor lui Giers foile francese devin din ce în ce tot mai îndrăsneţe — de altcum politica Rusiei chiar faţă

FOIŢA.

Tesaurul dela Petroasa.

(Urmare.)

Aşa dar, în darea de seamă, ce m'aţi autorisat a face dinaintea d-voastre, despre îndelunga şi vo luminoasa lucrare, de care me ocup şi pe care me încumetez a o priví de mai nainte ca cea mai temeinică a mea zestre scientifică, în această dare de seamă, ḑic, am sĕ me silesc a me arăta, şi că subiectul merită a fi tractat cu deosebită atenţiune şi că mijloacele, la care am recurs pentru scoaterea ei la lumină, sunt cele mai de folos, chiar şi pentru sciinţa românească.

„Pentru ce oare — poate sĕ me întrebe ori şi cine — când ţi-ai ales un subiect pentru opera-ţi capitală, pentru ce ai dat preferinţă descrierei şi studiărei amenunţite a tesaurului de aurărie antică, aflat din întêmplare, acum 50 de ani, la Petroasa, pe poalele muntelui Istriţa, în judeţul Buzeu ?“

La această întrebare, îmi va fi, ḑeu, greu a rĕspunde în mod lămurit.

În trei-ḑeci şi atâţa de ani am luat adesea peana spre a înjgheba când fapte reale, când studioase plăsmuiri, mai totdeauna atingĕtoare de istoria şi de antichităţile patriei.

Pentru ce, dintre toate, mi-am pironit, — ca sĕ ḑic aşa — mintea mai cu seamă asupra rĕmăşiţelor nestimate, pe care până acum ḑilnica-mi preocupare le-a scăpat de uitare, mai bine poate de cum a sciut sĕ le ocrotească museul nostru naţional?

Oare fostu-mi a mintea uimită de acel farmec, pe care basmele bătrânesci îl atribue comorilor ascunse sub pământ, şi cari, prin flăcăraie sinistre se destăinuesc bieţilor muritori şi-i atrag în mii de primeşdii, îi muncesc cu mii de amăgiri.

Dacă, în ḑiua de aḑi, ne ar fi iertat sĕ avem asemenea iresuri, a-şi crede şi eu, în urma multelor ponoase şi clevetiri, ce a atras asupră-mi acea stăruitoare îngrijire dată, în decurs de mulţi ani, „Cloşca cu pui de aur,“ a-şi crede, că ea s'a legat de mine, ca chiaza rea, spre a nu me lăsa sĕ-mi vĕḑ şi eu, ca tot românul, de stăricica şi de slușbuliţa mea.

Eu totuşi, mărturisesc, că n'am nici un fel de pică pe biata noastră „Cloşcă;“ din contra, păstrez încă speranţa — cum am şi ḑis'o într'o pagină a cărţii mele — că ea va fi pentru archiologia română tot de aşa bun augur, cum a fost odinioară găină minunat de luminoasă, — *conspicui candoris*, — care, din chiar senin, pică într'o ḑi drept în poala Liviei, tocmai atunci, când soţul acesteia, divul August, avea sĕ devină arbitrul suprem al destinelor romane.

Deci, sunt acum nu mai puţin de vre o 22 de ani, de când m'a tot frĕmêntat gândul de a pătrunde în tainele istorice şi artistice ale acelor nespuse bogăţii, care din timpi strĕvechi, a rĕmas pitulate sub pământ, într'o ţeară, pe care doveḑile scrise ale vechimei nu ne o arată nici foarte bogată, nici mai ales înzestrată cu vre o cultură artistică.

Chiar acel caracter aşa de original şi aşa de neusitat al sumptuoaselor noastre monumente, mi-a aţiţat o curiositate escepţională, un neastêmpĕr al minţii de felul acelora, ce nu lasă pe unii oameni sĕ treacă nepăsători pe lângă o enigmă nedeslegată.

Când aflăm la noi obiecte antice, asemênate cu alte multe, ce s'au descoperit airea, şi ale căror origine, destinaţiune, epocă şi stil ne sunt de mai naainte cunoscute, le place, negreşit, celor dintre noi, cari avem pornire spre asemenea studii, a-le rânduí printre obiectele analoage din alte părţi ale lumii şi a face ast-fel loc ţĕrii noastre în cutare sau cutare cerc determinat de noţiuni archeologice.

Dar aci, în faţa tesaurului dela Petroasa, posiţiunea anticarului era cu totul diferită, mai ales pe timpul, când am început investigaţiunile mele asupra lui.

Puţini oameni de sciinţă cari, pe atunci îl vĕḑuse sau auḑise despre dênsul, minunaţi şi poate chiar speriaţi şi inportunaţi de neobicinuitele-i forme, de strania înfăţişare a podoabelor, ce mai rĕmasese dintr'ênsul, de neesplicatele litere şi figuri, ce se

cu Francia, încă nici acum nu se poate scí positiv. Ḑiuariul „Figaro,“ vorbind despre circulara regimului frances cătră puteri în ceeace privesce esposiţiunea universală scrie: În circulara adresată puterilor nu se amintesce despre memorabila ḑi a revoluţiunei francese. Ambasadorii au raportat despre efectul circulărei. Până acum au rĕspuns afirmativ numai România, Elveţia, Portugalia şi Sêrbia. Rusia a hotărît categoric, ca sĕ nu ia parte nici industriaşii fără d'a fi intervenit regimul. Nihiliştii se folosesc de ocasiune pentru a propaga ideile republicane în Rusia şi le favorisează mult pretinia Rusiei cu Francia.

Poate, că aceasta o face Rusia numai din consideraţiuni politice. După cum afirmă mai departe „Figaro“ fabricanţii din Germania încă nu vor sĕ ia parte. Austro-Ungaria va lucra tot ca şi Germania. Englitera încă nu va lua parte în mod oficial, dar vor lua parte industriaşii, grupându-se în jurul principelui de Wales.

Jurnalul „Paris“ vorbind despre relaţiunile între Francia şi Germania, scrie sub titula „Se priveghiem“ următoarele: O persoană însemnată ne-a trimis o depeşă la foaie din Germania, în care ne indigită, că în Germania se fac mari mişcări şi mobilisări de trupe. Aceasta depeşă a fost oprită şi nimicită. Aceste împărtăşiri ale depeşii s'au făcut cunoscute însĕ şi graniţerilor francesi. Sunt deci simptoame, că Germania voesce sĕ năvălească asupra Franciei.

La situaţiune.

Cluş, 7/19 Aprilie, 1887.

Avem nemărginit de multă încredere noi românii în puterea de esistenţă a neamului nostru; şi nu fără de cuvênt. Un trecut plin de sguduiri radicale, ce s'au urmat în decursul a lor 17 veacuri, de când a început sĕ încolţească sĕmênţa poporului românesc pe poenile bogate ale Carpaţilor, a trecut pentru noi ca o noapte grozavă, din care sporiţi la numĕr, întăriţi sufletesce şi moralicesce am păşit la o nouă viaţă. În vreme ce urgia veacurilor a ucis o pleiadă întreagă de neamuri, noi nu am perit, ci mai vîrtos ne-am arĕtat vrednici de viaţă, tocmai pentrucă am resistat. Subjugaţi din neam în neam, legaţi de glia muncită de noi cu sudori, — noi, n'am perit.

Eată cuvêntul, pentru care ne'ncredem atât de mult în forţa noastră de viaţă.

Omul prea încreḑut în puterile sale este predispus spre negligenţă, ori cel puţin neprecauţiune, un lucru acesta, care dacă se resbună în viaţa indivíḑilor, cu atât mai vîrtos aduce de obiceiu mari desastre asupra unui popor.

Şi noi românii dedaţi din scoală, din părinţi, din tradiţiunile neamului nostru a fi cu puţină îngrijire pentru uneltirile, ce se pun la cale contra esistenţii noastre, — trebue sĕ ţinem cu deosebire cont de această împregiurare. Sĕ nu uităm, că situaţiunea s'a schimbat cu desĕvêrşire.

Alta este lupta, ce trebue sĕ susţinem aḑi pentru asigurarea esistenţii noastre şi alta a fost lupta, ce au purtat străbunii nostri.

Sunt altele interesele celor ce ne ameninţă aḑi, altele mijloacele lor.

Era o noţiune rudimentară mai de mult, ceeace numim noi aḑi consciinţa naţională, ba erau timpuri, când urmele esistinţii sale nici nu le mai putem indica. În locul ei oamenii aveau îndeplina ei splendoare — ceea ce durere aḑi multor le lipsesce — consciinţa religiunii, sub forţa căreia 'şi jertfiau viaţa şi avutul numai pentru religiune şi salvarea ei. Şi a trebuit o vĕrsare de sânge de o jumĕtate de veac, până când forţa eshauriată a făcut sĕ înţeleagă omenimea, că spre salvarea unei învĕţături atât de ideale şi morale ca ceea a Mântuitoriului, — spada şi focul au fost mijloacele cele mai rĕu alese.

S'a făcut pace.

Cultivarea consciinţii religioase s'a lăsat tot mai mult şi mai mult în grija unei propagări pacinice conform firii sale.

Efectivul puterii sale a început sĕ-l aplice oamenii acum pentru închiegarea şi susţinerea comunităţii lor sociale, pentru patrie, pentru stat. Turcii sunt alungaţi din lagărul lor de lângă Viena, scoşi din capitala Ungariei, bătuţi până afară de graniţele imperiului. Spre asigurarea păcii interne şi a întregităţii statului se înfiinţează graniţele militare. Polonia în veci periculoasă prin neliniştile sale interne pentru statele vecine, se dărăbuesce şi se încorporează la cele trei state învecinate. Washington eluptă dreptul de esistenţă ca stat al coloniilor englese din America de nord.

Şi cum se desvoaltă aceasta nouă direcţiune de viaţă socială? Oameni ajunşi parte prin meritele strămoşilor lor, parte prin noroc ori întêmplare la avuţii, la titluri boeresci esploatează ţinuturi întregi de dări în bani, în producte, în sânge şi cu massele aceste brute lucrează ca cu o unealtă oarbă spre ajungerea scopurilor, ce urmăriau. Massa cea mare a poporului n'avea nimic al seu. Casa, masa, bucatele, totul era proprietatea domnului, care-i putea lua chiar şi viaţa, după bunul seu plac, resplătindu-o cu câţiva „zloţi rĕi.“

Aşa a fost în era feudalismului, în care poporul nostru era numai în massa cea brută representat, domnii feudali, erau „domni“ şi nu români. Poporul era esploatat, asuprit, persecutat, — dar nu pentru naţionalitatea sa, — căci ungurii întocmai aşa o păţiau, — ci pentru ca de frică sĕ muncească cu atât mai mult pentru domnii risipitori. Tocmai aceasta stare, susţinută în cercul mărginit, în care 'şi consumă ḑilele, îi făcea imposibilă lăpĕdarea de limba, de tradiţiunile sale

Românul a dovedit deci o vênjoşie în esistinţa sa.

Ca ori ce stare anormală şi feudalismul a trebuit sĕ dispară din arena vieţii popoarelor.

Idea de egală îndreptăţire, de libertate şi naţionalism au fost resultatele reacţiunii grozave, care a nimicit sistemul feudal cu toate terorile sale. Pornit curentul din Francia la finea veacului trecut, abia în cel de faţă a străbătut până la noi, unde aḑi ne conduce în lupta noastră pentru esistinţă.

Şi lupta aceasta nu mai e o luptă fisică. Ea este o luptă cu idei, sentimente şi convingeri. Interesul combatanţilor nu e, a ne esploata avutul, ci din contră prin preţul unei bune stări, ce ni se pune în vedere, — a ne ucide încetul cu încetul germinele conscinţii noastre de rasă, cu scopul sporirii contigentului propriu. Căci cu cât mai considerabilă este astăḑi suma numerică a unui popor ca noţiune etnică, cu atât mai multe cuvinte de esistenţă şi viitoriu are.

Va sĕ ḑică alte interese, alte mijloace!

Urmează cu o firmă consecuenţă logică din cele espuse, că ar fi o lipsă deplină de tact, a ne încrede în forţa noastră de esistenţă şi a sta linistiţi în lupta acestui curent. Toate puterile trebue sĕ ni le încordăm, dacă voim sĕ ne asigurăm esistenţa naţională.

300,000 fl. v. a. a votat „Kulturegylet“-ul pentru înfiinţarea de parochii, scoale, asile de copii, toate maghiare, în locuri, unde ne sciu pre noi mai slabi.

Situaţia e clară. Şi ce putem noi face în faţa ei? Sĕ dăm şi noi 300,000 fl. spre paralisarea acestei acţiuni nu o putem face, suntem sĕraci, şi n'avem de unde. Pânea de toate ḑilele abia putem sĕ ne-o agonisim. Dar chiar dacă mijloacele ne ar permite, nu e lucru moral sĕ nisuim — fie şi sub masca culturii, — spre nimicirea unei individualităţi naţionale.

Dar un lucru putem face şi acesta la tot casul trebue sĕ-l facem, adecă: Sĕ ţinem în evidenţă acest curent bolnăvicios. *Cunctator.*

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Din părţile Haţegului, 8 Aprile, 1887. Domnule redactor! Daţi-mi voe sĕ ve împărtăşesc unele împrejurări din aceste părţi romantice.

Vre o câţi-va ani sunt, de când petrec şi eu aicea, pela Huniḑoara, şi cu nerăbdare am tot aşteptat, sĕ se dea publicităţii câte ceva despre afacerile cele mai însemnate bisericesci şi scolare de prin părţile acestea; dar n'am cetit în această privinţă nici de bine, nici de reu, se pare, că pe aici toate 'şi au cursul lor normal.

Nu e însĕ aşa! pe aicea încă se desvoaltă afacerile bisericesci şi scolare adeseori chiar în detrimentul confesiunei şi naţionalităţii noastre.

Comuna bisericească „Huniḑoara“ a devenit vacantă încă prin Novembre anul 1885. Alegerea pentru întregirea acestei parochii s'a făcut pela începutul lui Decembre anul trecut; şi s'a fost ales un candidat destul de vrednic pentru această chemare.

S'a ales adecă George Oprea, învĕţător diriginte în Orĕştie, cler. abs. şi maturisante, om, care a dat doveḑi foarte mulţĕmitoare pe terenul instrucţiunei dela absolvarea cursului clerical în tot locul, unde a fost aplicat.

Interesele însĕ astăḑi în tot locul şi-au rolul, şi astfel încă înainte de alegere s'au format şi aici douĕ partide în popor, cari se luptă cu vehemenţă şi pasiune una contra celeilalte. Aceste neînţelegeri iau dimensiuni tot mai mari, urmări bune, — ca tot ce-şi are isvorul în pasiune — nu vor avea, şi e de temut, că se vor sfârşí în defavorul bisericei noastre. Ar fi bine, când s'ar pune la o parte interesele de ori ce natură şi s'ar avea în vedere numai adevĕratul interes al bisericei.

O stare anormală în ceea ce privesce afacerea scolară avem în comuna Sâncraiu.

O parte din locuitorii acestei comune au fost devastaţi prin foc în vara anului trecut, şi încă chiar după seceriş, când economul îşi are o parte din productele sale acasă. Din causa aeasta nenorociţii au rugat pe învĕţător sĕ le ierte salariul, respective repartiţia Respectivul învĕţător s'a învoit ca sĕ-i plătească preste un an doi, după ce se vor

---

vedeau pe unele din acestea, n'a căutat nici măcar a-şi da seama pe ce timp, în ce locuri, şi de ce oameni au putut fi fabricate.

Doi ţĕrani din satul Petroasa le aflaseră grămădite sub un bolovan de peatră, în muntele Istriţa, unde în vale se afla pe sub pământ ruinele unui castel antic. Erau 22 de bucăţi, toate de aur şi multe din ele presărate şi ticsite cu pietri scumpe de toate feţele, iar mai ales cu granate şi cu cristaluri roşii.

Cu totul, trebue sĕ fi tras tesaurul la cântar cel puţin cât 100,000 de lei în aur.

Ţĕranii îl ţinură ascuns în podul colibei lor un an şi mai bine. Se ḑice, că într'o ḑi unul din ei dete o verigă de acelea unui ţigan, ca sĕ-i cârpească cu ea o căldare, dar ţiganul lapĕdă veriga ḑicênd, că nu e de aramă bună.

Atunci ţĕranii îşi luară seamă şi într'o ḑi de sf. George la 1838, ei vêndură totul pe 4000 de lei vechi în bani, şi câte va scurteici şi testemele pentru nevestele lor. Cumpĕrătoriul fu un petrar arnăut, Anastase Verusi, pe care apoi l'am cunoscut şi eu. El le fărâmă cu toporul, în casa ţĕranului, le puse în desagi, şi preţuind cel puţin valoarea metalului mult mai bine de cât aflătorii primitivi, se apuca îndată a desfiinta o bună parte din ele.

Când stăpânirea prinse de veste, Banul Mihalache Ghica, pe atunci vornic mare al ţĕrei, abia putu sĕ găsească, ascunse într'o groapă pe malul Călnăului, cele 12 bucăţi fragmentate, ce au fost aduse curênd după aceea în museul din Bucuresci.

De prisos a ve amintí, dlor, cum, de acì, din însuşi acest palat, unde ne aflăm, le-a furat într'o noapte, la 1875, faimosul Pantazescu, care le-a stricat şi mai rĕu, după ce eu pusesem, sĕ le mai restaureze ceva, când au fost duse în Paris ca sĕ figureze la esposiţiunea universală din 1867, şi apoi în Londra, la South-Kensigton Museum.

Pe atunci şi chiar ceva mai nainte, la 1865, m'am grăbit a comunica prin graiu, Academiei de Inscripţiune şi Belle-Litere din Paris, astfel cum fac aḑi dinaintea d-voastre noţiunile, ce adunasem până atunci asupra acestor preţiose monumente.

De atunci încoace pot ḑice, că nu s'a trecut an nici lună din viaţa mea, fără sĕ nu adaug ceva la acele cunoscinţe.

La 1868, am resumat într'o notiţă, tipărită în limba francesă, ideile, ce-mi formasem despre caracterele şi originea probabilă a tesaurului nostru.

Dar, gândul meu a fost pururea de a desvolta din ce în ce mai mult acele schiţe, de a tipărí, când vom putea, resultatele studiilor, ce făcusem prin autorii vechi şi moderni, şi acela al comparaţiunilor, ce stabilisem prin numeroase musee şi colecţiuni din străinătate.

De câte ori mi s'a înfăţişat prilejul, am scris şi am vorbit românesce despre curioasele podoabe ale museului nostru. Le am reprodus prin frumoase gravuri; le-am alăturat de tot ce se vede mai mult sau mai puţin analog prin alte localităţi.

Ce sĕ ve mai spun, d-lor colegi? Din ḑi în ḑi mai mult am făcut loc „Closcii cu pui“ în mintea mea. Am adăpostit'o, am găzduit'o într'ênsa şi am aşeḑat'o acolo ca şi la dênsa acasă.

Iată de ce am şi cutezat a ḑice dela început, că dându-ve seama de lucrarea, care dela un timp încoace a devenit la mine gândul şi munca de toată ḑiua, şi espunênd dinaintea d-v. însemnătatea, ce o a dobândit pentru mine, îmi pare, că vĕ vorbesc ca şi „pro domo mea.“

De cum va m'ar cerceta cine-va de aproape, şi m'ar întreba, dacă merită tesaurul dela Petroasa atâta atenţiune, atâta lucrare, atâta stăruinţă, atâta cheltuială, eu i-aşi rĕspunde într'ast fel:

Iea aminte: sĕ afli în ţeară la tine bogate rămăşiţe ale unei arte, care, prin forma ei originală prin unele caractere cu totul speciale, prin procedări technice nouĕ, se distinge de artele, ce a produs mai toate monumentele din alte ţĕri; sĕ recunosci prin studiu şi comparaţiuni, în rămăşiţele acelei arte locale, epoca, ca şi precisă a fabricanţilor; sĕ constaţi că, la un moment dat, ţeara ta a produs lucrări de arte, dacă nu de o perfecţiune clasică, dar de o neasemuită bogăţie; — oare, nu sunt acestea resultate destul de covêrşitoare spre a umple de mulţămire şi de zel pe un scrutătot al vechilor noastre datine pământenesci? (Va urma)

mai recrea de perderile suferite, dară la micşorarea salariului nu se poate învoí; de oarece şi el a fost păgubit prin foc şi aceasta nu o permite nici legea. — Poporul nemulţămit cu aceasta procedură a învĕţătoriului — învĕţaţi de rĕu voitorii neamului nostru — au aşternut o petiţiune la inspectorul regiu de scoale din Deva, prin care au cerut sĕ prefacă scoala noastră confesională în scoală comunală, cugetând, că prin aceasta vor scăpa de învĕţătoriu şi de susţinerea scoalei. Inspectorul regesc de scoale numai decât a ordinat, ca sĕ se închidă scoala, şi în această stare a rĕmas toată iarna; ordinând ca pruncii sĕ cerceteze de o camdată scoala comunală din Nădasthia inferioară.

După multă rugare prin intrevenirea domnului protopresbiter concernent, a succes învĕţătoriului a dobândí concesiune dela dl inspector, ca sĕ poată începe eară scoala.

Nu mai sufere îndoială, că mai uşor s'ar putea delătura astfel de neînţelegeri prin energica intrevenire a preotului, de oare-ce pe aicea, unde poporul este foarte înapoiat în cultură, preotul este totum factum în cestiuni bisericesci şi scolare. Cu durere trebue sĕ constat însĕ, că — onoare puţinelor escepţiuni, — o indolenţă necualificabilă caracterisează pe preoţimea noastră din părţile acestea în ceea-ce privesce învĕţământul poporal, considerându-o toată afacerea scolară numai de sarcină dar nu şi de o datorinţă cătră neamul nostru.

În ḑilele trecute au cercetat pe aici scoalele comunale şi cele de stat sub-inspectorul scolariu Molnár Sándor, şi cu acest prilegiu n'a trecut cu vederea nici scoalele confesionale, şi aproape în tot locul a dat espresiune nemulţămirei sale, spunênd franc, că va face arĕtare la locurile competente. Cumcă serăcia e mare, nu mai sufere îndoială, dar indolenţa e şi mai mare, şi până când numai ne vom tot plânge, şi vom sta cu mânile în sîn, lucrurile nu se vor îndrepta. *I. N.*

Varietăţi.

* (Maiestatea Sa în Ardeal.) Din Timişoara s'a respândit scirea, că Maiestatea Sa cu ocasiunea manevrelor finale, ce se vor face între corpurile din Timişoara şi din Sibiiu, va vení în Transilvania.

* Regele şi regina României vor sosí la Mehadia în 16 l. c. spre a visita pe împĕrăteasa Austriei. În hotelul „Francisc Iosif“ se fac mari pregătiri, pentru că aici vor descinde înalţii oaspeţi. Împĕrăteasa va reintoarce visita părechei regale la Sinaia.

* (Festivitate în Braşov în onoarea episcopului Popasu.) „Gaz. Trans.“ scrie: Cu ocasiunea Iubileului de 50 ani ai preoţiei Ilustrităţii Sale D-lui Ioan Popasu, episcopul Caransebeşului, „Biserica sf. Nicolae din Braşov,“ unde şi-a început pentru prima dată cariera de paroch, aranjează o festivitate în onoarea Ilustrităţii Sale cu următiorul program: 1.) Duminecă în 12 Aprilie a. c. la 9 oare a. m. serviciu divin în biserica sf. Nicolae din Prund, după care va urma o cuvêntare ocasională de parochul V. Sfetea. 2.) La 10½ oare a. m. se va aduce un brad de cătră juni, care după sfinţirea apei se va plânta în curtea bisericei susnumite şi va purta numele Ilustrităţii Sale. 3.) Seara la 7½ oare musica va face „Reveib“ prin uliţa Furcoaei şi va trece peste Prund şi prin uliţa mare şi se va oprí înaintea Gimnasiului mare iluminat, unde va face serenadă dela 8—10 oare seara. Ací se va ţiné şi o vorbire festivă de A. Vlaicu prof. com. 4) Luni 13 Aprilie a. c. la 9 oare a. m. serviciu divin în biserica sf. Nicolae din Prund, la care vor asista toţi scolarii români din Braşov dela toate scoalele şi parochiele împreună cu corpul didactic. După serviciul divin Dl. prof. Dr. V. Glodariu va ţiné o cuvêntare în biserică. *Comitetul arangiator.*

* Cestiunea regulării graniţilor între Ardeal şi România s'a terminat de cătră comisiunea, care a fost însărcinată cu aceasta lucrare; mai rĕmâne ca protocolul sĕ se semneze de cătră ministrul de esterne din Viena şi din Bucuresci.

* (Conferinţă.) După cum se aude în luna viitoare se va ţiné în Viena o conferinţă a representanţilor bisericei ortodocse din monarchia noastră. În această conferinţă se va discuta şi consulta asupra cestiunei de întărire şi prosperare a acestei biserici. Cu aceasta ocasiune se va presenta o promemorie redigiată în limba rusească, despre starea credincioşilor ortodocsi din Austro-Ungaria.

După o depeşă din Petropole în conferinţa societăţii slave, espuse principele Waszintschikon, după unele informaţiuni ale sale, resultatele estraordinare a propagandei catolice şi protestante în peninsula balcanică. Mijloacele cele mai puternice sunt escelentele institute de învĕţământ, prin care prosperează cu paşi gigantici. Poporul de pe peninsulă e un pământ roditoriu pentru ortodocsie, pentru aceea este de lipsă întemeerea de scoli ortodocse prin iniţiativa privată.

* Între Austria şi Grecia s'a încheiat convenţiune provisorie. Proiectul de lege va întra în vigoare îndată ce se va supune camerei, care de bunăsamă va vota convenţiunea.

* (Procuror reg. dejudecat la închisoare.) Tribunalul reg. din Becicherecul-mare a fost judecat pe procurorul regesc de acolo Alecsiu Almási pentru defraudare la inchisoare pe 6 ani, şi tabla reg. a întărit aceasta sentinţă.

* (Afacerea „junilor“ în Braşov.) Hotărirea tablei asupra junilor, cari fuseseră urmăriţi şi condamnaţi de judecătoria de cerc şi de tribunalul din Braşov pentru purtarea panclicelor tricolore la Pascile din anul trecut, anulează amêndouĕ sentinţele judecătoriilor din Braşov şi avisează această afacere *competinţii autorităţii politice*, deoarece fapta punibilă comisă nu cade sub dispositiunea legei de contravenţiuni (transgresiuni) (art. de lege XL: 1879, § 36) ci formează numai o contravenţiune a ordinaţiunei ministeriale Nr. 62,693/1885 şi contravenţiunile de ordinaţiuni ministeriale se cuvin înaintea forului autorităţii politice.

* (Frecuenţa Universităţii din Viena.) La universitatea din Viena s'a înscris în anul acesta 6125 de ascultători, aşa încât numai pe timpul lui Macsimilian I a mai fost cercetată de un numĕr aşa mare de studenţi. Unversitatea din Viena este astăḑi cea mai cercetată dintre toate universităţile din lume. Preste 100 americani, şi mulţi tineri chiar din Australia certează aceasta universitate.

* De dragostea prea mare a cehilor cătră maghiari foile cehe vestesc maghiarilor, că ar face o mare plăcere cehilor, dacă n'ar mai visita băile boeme dela Carlsbad, Marienbad şi dela Teplitz.

†

Episcopul sêrbesc din Pakracz, **Nicanor Gruici,** consiliar intim şi proprietar de crucea mare a ordinului Francisc Iosif, după un morb greu şi îndelungat a reposat în 8 a curentei în etate de 77 ani. El a fost un bărbat cu înaltă erudiţiune, dar arogant, îndrăsneţ şi provocătoriu. Pe la anii 1848—1853 era mâna dreaptă a patriarchului Raiacici, ear mai târḑiu a fost administrator al scaunului metropolitan sêrbesc din Carloviţ. Reposatul era în toată viaţa sa preocupat pentru naţiunea sa sêrbească aproape până la fanatism; de acea în cestiunea regenerării noastre naţionale-bisericesci nu era de fel amic al românilor. — Dumneḑeu sĕ-l erte!

Loc deschis.*)

Sânte-jude, Martie, 1887.

Domnule Redactor! Necesitatea de a sporí poporului nostru isvoarele de traiu şi de venite, me face sĕ vorbesc earăşi despre industria de casă. Am arĕtat de atâtea ori în coloanele ḑiuarelor foloasele cele mari, ce resultă din lăţirea industriei de casă între poporul nostru.

După părerea mea, mijlocul cel mai bun de a o lăţí ar fi ca, pe lângă alte studii obligate, sĕ se propună industria de casă în scoalele noastre poporale elementare, în seminare şi în toate preparandiile ca studiu obligat. În aceste institute de învĕţământ generaţiunea tinără a poporului nostru încă din frageda ei etate, s'ar deprinde în activitate, aşa, cât mai târḑiu industria de casă s'ar estinde în toate părţile printre poporul nostru.

Prin asemenea procedere poporul, deşi cu mari greutăţi, se poate capacita sĕ îmbrăţişeze măestrii folositoare pentru bunăstarea şi înflorirea sa materială.

Prin asemenea procedere, generaţiunea tinără va îmbrăţişa industria mică de casă, şi perfecţionându-se în aceasta, mai târḑiu şi generaţiunea a doua va îmbrăţişa în mai mare numĕr şi alte industrii mai mari d. e.: ciobotăria, cojocăria, croitoria, rotăria, măsăria, ceasornicăria, argintăria, aurăria, făurăria, pelăria ş. a. de acestea.

Poporul, din al cărui spate trăim, ascultă, învaţă şi face toate, spre binele şi fericirea lui, numai dintre toate învĕţătorii, preoţii şi tot românul cu carte, cari locuesce în mijlocul poporului, sĕ nisuiască din toate puterile şi la toate ocasiunile, în scoală, în biserică, în adunări, la petreceri şi unde se poate lumina poporul prin esemple vii despre folosul măestriilor.

Poporul, fiind luminat şi în stare materială bună, se va cugeta a ridica scoale şi beserici frumoase, va ridica salariele învĕţătorilor şi preoţilor din propria sa voe.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică redacţiunea nu e responsabilă. Red.

Eu de câţiva ani m'am nisuit a face cursuri de industrie cu propunere gratuită, numai şi numai sĕ-mi pot câştiga mai mulţi apostoli şi consoţi, ca în viitor cu puteri unite sĕ putem lucra spre ajungerea acestui scop măreţ: aducerea poporului la o stare materială mai bună.

Precum în anii trecuţi, aşa şi în anul acesta, m'am decis a mai deschide un curs de industrie, în Sânte-jude, începênd dela 1-a până la 31 August st. n. a. c. pe lângă următoarele condiţiuni:

a) Propunerea studiului de industrie o voiu face gratuit; b) participanţii vor avea a trimite pentru materialul şi recuisitele de lipsă 5 fl. până la 1 Maiu a. c. pentru vipt, cuartir. şi cele de lipsă, precum: spĕlatul şi vestmintele de pat, cei ce vor voí sĕ fie la mine în vipt vor avea a plătí anticipative numai 15 fl., ear cei ce vor vrea provedere viptuală mai bună, precum şi cuartire separate, vor avea a plătí tot anticipative 20 fl. v. a., fiindcă în anul trecut am avut mare daună, din justa causă, că nu am calculat bine întreţinerea participanţilor.

Pe lângă toate acestea vin a aduce la cunoscinţă onoratului public român, şi a recomanda pe următorii dni învĕţători şi consoţi de carieră, cari sunt capabili a lucra industrii de casă, în urma cursurilor suplimentare de industrie, ţinute în Sânte-Jude în anii trecuţi:

a) Gavrilă Mănuştereanu învĕţător în Arghiriş, protopresbiteratul Cluşului, cu spesele tractului; Nicolau Trîmbiţioniu înv. în Grădisce prot. Ulpiei Traiane; Aureliu Rusu înv. în Sucutard prot. Secului; Georgiu Moian înv. la scoala de fetiţe în Braşov; Candid Muşlea înv. în Braşovul-vechiu; Ioan Decan înv. în Cut prot. Sebeşului; Georgiu Bergheanu înv. în Teaca prot. Fărăgăului; Ioan Breteanu înv. în Veresmort, comitatul Sat-marelui; Simione Varvu înv. în Cojocna, prot. Cojocnei; Ioachim Lucaciu învĕţ. în Morlaca, prot. Morlacei; Vasiliu Martin înv. în Băgău, prot. Aiudului; N. N. profesor în Arad; Ioan Rusu înv. în Velcheriu, prot. Pogăcelei; Basiliu Capâlneanu înv. în Chimitelnic; Costan Stan înv. în Tulghişiu, prot. Giurgeului; Teodor Negruţ înv. în Ludoş, prot. Ludoşului; Gavrila Botarla, înv. în Sicumic (Sicuţu), Gavrilă Botârlă şi Iuone Rusu înv. cari din îndemnul şi bunăvoinţa d-lor au participat la cursul din vara trecută cu spesele d-lor proprii. Ioane Boeriu înv. în Gherla, şi de present profesor de industrie de casă la preparandia din Gherla; şi în fine pe toţi învĕţătorii eşiţi din preparandia Gherlei, începând din anul scolastic 1883 şi până în anul espirat 1886. Unii atât dintre dnii învĕţători şi participanţi la cursurile suplimentare de industrie, ţinute în Sânte-Jude, cât şi dintre dnii preparanḑi eşiţi din prepandia Gherlei sunt cu mult mai versaţi în însuşirea industriei de casă decât mine; mărturisesc, cum că eu însumi de multe ori sum silit a imita lucrurile, ce de present le pregătesc învĕţăceii mei. Avem dară bună speranţă a vedé în viitor ceva sporiu în industria de casă.

Rog cu tot respectul pe toţi fraţii învĕţători, cari sciu industria de casă, sĕ binevoiască pentru binele şi înflorirea poporului nostru a deschide fiesce-care câte un curs de industrie în feriile din vara viitoare, ca sĕ se înlesnească călĕtoriile şi spesele fraţilor învĕţători, cari încă nu sciu industria de casă.

La lucru dar, fraţilor, toţi din toate părţile, şi cu ajutorul lui Dḑeu ne vom ajunge scopul.

Rog cu tot respectul pe toate ḑiarele noastre românesci sĕ cuprindă în coloanele sale acest anunţ al meu.

Petru Grama,
învĕţătoriu poporal şi de industrie.

Preţul cel eftin le-a făcut înaintea tuturor cu trecere şi între altele datoresc mulţămită şi acestei împregiurări pilurile de Svitzera ale farmacistului R. Bradt, pentru întrebuinţarea lor plăcută de astăḑi ca medicină casnică în contra conturbărei mistuirei şi a nutrirei. Se poate primí o schatue cu 70 cr. în farmacii. Se atrage atenţiunea asupra crucei albe în pământ roşu cu iscălitura R. Brandt.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 21 Aprilie n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	113.10	113.—
Renta de aur ung. de 4%	102.05	102.10
Renta ung. de hârtie	88.95	98.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	98.70	98.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.20	127.—
blig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	116.—	115.50
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	98 75	99.—
Obligaţiuni urbariale transilvane	104 50	104.50
Obligaţiuni urbáriale croato slavonice	104 50	—.—
Acţiuni de bancă austro-ung	876.—	875.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	288.—	288.75
Acţiuni de credit austr.	284.—	184 50
Sorţi de regularea Tisei	124.40	124.50
Sorţi ungu eşti cu premii	120.50	120.—
Sorţi de stat dela 1860	135.25	134.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	150.25	150.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
London pe (poliţă de trei luni)	126.85	126.80
Galbin	5.96	5.93
Napoleon	10.04	10.01
100 marce nemţeşti	62.30	62.25

Nr. 350 [1578] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pre lângă parochul Teodor Pulca din Criț, cu filiile Cloasterf și Mesindorf, protopresbiteratul Cohalmului, în sensul venerabilei ordinațiuni consistoriale ddto 22 Iuliu 1886 Nr. 3824 B., prin aceasta se escrie concurs nou cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) porțiunea canonică de 8—9 jugere aduce un venit anual de 150 fl.; v. a.

b) simbria dela popor din materă și filii 150 ferdele computate în bani 150 fl. v. a. anual.;

c) venitele dela îngropăciuni, sărindare, cununii și botez; apoi venitele din S. S. Păresemi și dela Pasci, computate toate la olaltă, aduc un venit anual de 60 fl.;

d) Lemne pentru foc, venitul dintr'o grădină bisericească și din cimiteriu, dreptul la ghindă, aduc un venit anual de 40 fl.

Toate venitele acestea computate la olaltă aduc un venit anual în suma de 400 fl. v. a., din care fiitoriul capelan va avea jumătate, cu prospect pentru ocuparea postului învățătoresc.

Doritorii de a competa la acest post, sĕ-și aștearnă cererile lor concursuale instruite conform legilor în vigoare până la terminul mai sus indicat la subscrisul.

Cohalm, în 1 Aprilie, 1887.

Pentru comitetul parochial respectiv.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 581 [1579] 2—3

CONCURS.

Spre întregirea stațiunei de paroch în matera Vargiaș cu filiile: Olestelek, Saldabus, Bățanii-mari, Bățanii-mici, Hermanul-unguresc, Fülea și Bărduț în protopresbiteratul Cohalmului, se escrie concurs nou cu terminul de 30 de ḑile dela aparițiunea acestui concurs.

Emolumentele sunt:

1. Casă noauă de locuit în materă cu superedificatele pentru economia de câmp.

2. Dela 181 de familii din materă și filii 195 ferdele de bucate.

3. Din materă 43 cară de lemne de foc, anual.

4. Venitele de sub epitrafir dela botez, cununii și îngropăciuni.

Toate acestea emolumente la olaltă computate dau un venit anual de 300 fl.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune vor avea a-și aștorne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic și al regulamentului pentru parochi, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul de nou deschis, cu aceea: că individul, carele va avea voie a ocupa această parochie e neapărat de lipsă a cunoasce bine limba maghiară.

Cohalm, în 1 Martiu, 1887.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 390 [1581] 1—3

EDICT.

Maria Ioan Stoica gr. or din Mohu, carea de 5 ani și-a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat, Ioan Nascu asemenea gr. or. din Mohu, prin aceasta se citează a se înfățișa înaintea subsemnatului în termin de 6 luni dela prima pubicare a acestui edict, căci la din contră cererea de divorț a bărbatului se va pertracta și decide din motivul pribegirei femeei aici curentate.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului, ca for matrimonial de prima instanță.

Sibiiu, 17 Faur, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 342 [1580] 1—3

EDICT.

Laurian Domide Morariu gr. or. din Borgo-Prund, care de trei ani și-a părăsit cu necredință pe soția sa leguită Iftinia Dănilă Nap, gr. or. din Borgo-Suseni, se citează prin aceasta a se presenta în termin de un an și o ḑi dela prima publicare a acestui edict înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, căci la din contra cererea de divorț a soției sale se va pertracta și decide și în absența lui.

Borgo-Bistrița, 9 Aprile, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al. tractului Bistriței.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 131 [1577] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Ioan Doican din comuna Sebeșul-inferior, protopresbiteratul Avrigului, prin aceasta se escrie concurs, conform încuviințărei Preavenerabilului consistoriu archidiecesan din 10 Februariu a. c. Nr. 268 B. cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Dotațiunea împreunată cu acest post este jumĕtate din venitele parochiei de classa a treia, Sebeșul-inferior.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne cererile concursuale instruite conform dispositiunilor statutului organic și regulamentului pentru parochii din 1878 la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek,) până la terminul susindicat.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral al Avrigului.

Avrig, 16 Martiu, 1887.

Ioan Cândea,
prolopresb.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere și suflare,

numai de cualitate escelentă.

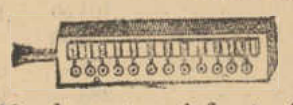

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 1 12

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înștiința că de doi ani întrebuințez preparatul d-voastre *balsamul de viață al D-rului Rosa*, care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**
Conductor la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispositie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toți bĕgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R." în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuințare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa"

din farmacia „la vulturul negru" a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, sĕ se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru," în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, bășicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrinteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăg nd atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc și că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „A l i f i e d e c a s ă u n i v e r s a l ă" din Praga B. F r a g n e r, farmacia „vulturul negru" Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învăluie în hartie roșie, care arată întrebuințarea (în 9 limbi) și e provĕdută în carton vĕnăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul sĕ se privească de fals și sĕ se retrimită.

Balsam de aud.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea audului greu și dobĕndirea audului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1528] 6—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 39 Sibiiu, Marți 14/26 Aprile, 1887. *Anul XXXV*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Consolidarea bisericei române ortodocse din Ungaria și Transilvania.

Oreștie, 10/22 Aprile, 1887.

Fasele, prin cari a trecut biserica română orto docsă din imperiul habsburgilor sunt deja cunoscute, și cunoscut este înaintea ori cărui român cărturariu, ce a suferit ea cu deosebire dela fatala desbinare. Era anilor 1860 a revĕrsat și asupra bisericei ortodocse române unele rațe de lumină și de speranțe îmbucurătoare. Politica a jucat totdeuna rol în desvoltarea bisericilor și aceasta se pare, că și astădi mai are inriurințele sale asupra diferitelor biserici. Este un secret public, că catolicismul în Transilvania pre timpul principilor reformați a fost represat și consolidarea catolicismului la noi datează dela încorporarea Transilvaniei la casa habsburgică. Singură, Maria Theresia, a fundat preste 60 de biserici, le-a dotat cu domenii și venite, din cari se susțin și astădi și fac propagandă între credincioșii celorlalte confesiuni.

Biserica română încă s'a bucurat de unele prerogative — încât aceste se pot numí prerogative — de a i-se concede ca din mijloacele proprii sĕ-și croească oare-care posiție în stat. Aceste prerogative, pe lângă unele mici restricțiuni le are și astădi și așa dacă e ca sĕ vorbim de o consolidare a bisericei ordocse române, aceasta stă în strînsă legătură cu jertfele, ce pot aduce fii și credincioșii ei pentru ea. Avem multe, foarte multe de făcut și dacă la aparință s'ar vedé, că sunt puține jertfele ce aducem, ele totuși sunt în proporțiune cu starea materială, de care dispunem, suficiente.

După aceste premise — trebue sĕ vedem, că oare dămu-ne noi silința, ca sĕ ridicăm biserica la nivelul acela de a putea sta în rêndul celorlalte biserici? sau doar, că cu o ușurință proprie neamului nostru ne legănăm în speranțe, că, ce nu facem noi, o sĕ facă următorii nostri.

Din ce se aprofundează omul în aceasta materie mai mult, din ce observează și trebue sĕ observeze negligențe, cari nu pot fi justificate la nici un cas.

Am accentuat, că soartea bisericei, dacă e ca sĕ prospereze, este mai mult sau mai puțin condiționată dela oamenii chemați ca sĕ esecute legile și respective sĕ se îngrijească de prosperarea, consolidarea și esistența ei.

Biserica ca atare are numai mijloace morale, cari de regulă, între împregiurările de astădi — nu prea sunt însoțite de resultatele cele mai îmbucurătoare, pentru că poporul român încă nu a ajuns la starea de a înțelege, că el esistă, și va esista și în viitoriu, numai sub scutul bisericei.

În Ungaria față de ortodocsii români și sĕrbi nu domnesce tocmai părerea, că ei ar trebuí spriginiți și ajutorați, ca sĕ prospereze și aceasta o dovedesce broșura cea mai recentă a lui Dobrzansky. Nu reflectez la aceasta broșură, care ca un product isvorit din nemulțămirea, ce trebue sĕ o aibă credincioșii bisericei ortodocse ci revin la ale noastre trebi.

Legislativa bisericei noastre, sinodul și congresul crede, că a făcut mult, dacă a adus unele normative și legi obligătoare pentru credincioșii nostri, ear esecutiva lor de regulă o concrede organelor sale, începênd dela consistoriu până la oficiile parochiale și viceversa. Tot forma aceasta de guvernare o vedem și în stat.

Se combate guvernul țerei, când nu este la culmea misiunei sale, dar de regulă se combate un ministru sau oficial, în al cărui resort se întêmplă neregularitățile ori chiar abusurile și ministrul respectiv, trebue sĕ se ducă.

În biserică nu i este dat nimenui a scí, că cine a referat și lucrat actul cutare, respective unde stă — de multe ori — timp îndelungat neresolvat.*)

Pușí odată în aceasta posiție, credincioșii ei, trebue sĕ se mulțămească cu ceea ce li se presentează în singuraticele casuri concrete, și numai pe aceasta cale pot sĕ se convingă, că cei pușí de biserică, ca sĕ priveghieze cu ochi de Argus pentru ea și interesele ei, își și fac datorința.

Singurul, care poate scí și se poate convinge despre bunăvoința, și capacitatea ministrilor (asesori) sei, este și remâne curat numai archiereul. O posiție mai grea, nici că se poate închipuí ca a archiereului român ortodocs, ale cărui mâni sunt legate de statutul organic așa încât, El trebue sĕ primească pe cel ales de representanța bisericei, bun, rĕu de un ministru al seu și încă pe viață. (Senatul bisericesc. Red.)

Nu intenționez a învinovățí pe nimeni și-mi place a crede, că funcționarii mai înalți ai bisericei noastre sunt pĕtrunși toți de însemnătatea misiunei lor a promova în conțelegere cu archiereul causele bisericei, dar oameni fiind cu toții, se pot ivi totuși unele bănueli, până când responsabilitatea se derivă de regulă numai asupra capului, și nu ne putem închipuì o astfel de stare de lucruri, ca toate relele ce se atribue ḑi de ḑi în public și pe cale privată capului bisericei noastre, sĕ se poată reduce numai și numai la persoana dênsului.

* Aceasta ar fi corect, dacă ar fi așa. Red.

Lipsa de disciplină a fost totdeuna inimicul cel mai declarat al progresărei normale, și noi, cari trăim în inmediată atingere cu basele organismelor noastre bisericesci și departe de centru, vedem lucrurile poate într'o formă mai destilată, și suntem nevoiți a constata lipsa de disciplină de sus și până jos.

Până când nu se va introduce o disciplină și încă o disciplină rigoroasă ca toți funcționari sĕ fie la postul lor, causele bisericei nu pot sĕ prospereze, ci ele vor suferí se înțelege în dauna organismului întreg.

Considerațiunile de tot soiul trebue sĕ înceteși sĕ facă loc adevĕratelor interese ale bisericei, pentru că nu putem crede, ca sĕ fie în interesul bisericei, dacă un act divorțial stă cu anii neresolvat, și se înmulțesc concubinatele; dacă o parochie remâne în vacanță până studiază feciorul popi, s'au până-i cresce fata și credincioșii trec la alte biserici; nici nu este în interesul bisericei de a susține pe un protopop în postul seu, care cu anii nu iasă din locul reședinții, nu a convocat și ținut nici un sinod ori comitet protopresbiteral, ci lasă averile bisericilor pradă în mânile unui preot de rea credință, sau a unui epitrop corupt.

Pe noi nu ne spriginesce nimenea, nu ne ajută nimenea, deci remâne ca se ne ajutăm noi pe noi — și ajutoriul acesta nu va avea nici o valoare, până nu vom pune și încredința agendele noastre în mâni oneste și la bărbați probați și pĕtrunși de misiunea lor.

Alte biserici fac tot asemenea, pentru ce biserica noastră sĕ pună în mâna unui sinod protopopesc viitoriul unui tract întreg, când membrii acelui sinod, — onoare escepțiunilor, — sunt conduși curat numai de interese familiare sau de nepotism.

Este drept, că consistoriul a făcut us bun în 2—3 casuri de dreptul seu denumind și pe cel cu minoritatea, dar postul de protopresbiter fiind el unul din cele mai însemnate posturi nu numai de încredere, ci totodată și de a da viață unui tract întreg, el trebue pus în mânile bărbaților celor mai competenți, celor mai activi, celor mai cu tact și pricepere, dacă voim ca sĕ dăm înainte.

Agitațiunea contra bisericei noastre s'a început pe toate coardele. „Kulturegylet“-ul din Cluș deja s'a pus pe lucru și el lucră acum cu monete sunătoare și nesunătoare Consciința românului ortodocs va sta de aci încolo pusă în fața banului și banul este ochiul dracului. Terenul de acțiune e transplantat din centru prin comune, și va găsí teren mănos în unele părți, unde trebile bi-

FOIȚA.

Tesaurul dela Petroasa.

(Urmare.)

Dar, d-lor, îndată ce am întrevĕḑut posibilitatea de a atinge un țel așa de ademenitor, m'am pus cu îndoită ardoare la lucru; mi-am propus a da cărții mele asupra „Tesaurului dela Petroasa“ caracterul, unei opere temeinice, în care originea, natura și chiar istoricul, pre cât se va putea ale Tesaurului, sĕ fie lămurit prin istoria și analisa mai tuturor lucrărilor de aurărie și de argintărie artistică, despre care ne-au remas vorbire în autorii cei vechi, sau imagine pe monumentele antice, sau chiar și esemplare încă ași esistente.

Ast-fel, după ce am consacrat un capitol povestirei amănunțite a faptelor, ce au însoțit și au urmat descoperirea obiectelor dela Petroasa; după ce am înșirat felurite întâmplări mai mult sau mai puțin nenorocite, prin care acele obiecte au trecut până la restaurarea destul de nemerită, ce li s'a făcut în anul trecut; după ce, ḑic, am spus acolo pe larg cele ce am resumat acum în câteva cuvinte spre amintirea dv.; apoi am luat d'a rêndul fie-care din bucățile rĕmase în ființă și cu multă răbdare, — dar nu fără de plăcere pentru mine și sper cel puțin, asemenea pentru cetitori, — am întrebat pe scriitorii antici și chiar pe poeții și cronicarii mediului ev, ce pot ei sĕ spună despre obiectele de acelaș fel întrebuințate sau păstrate pe timpul lor, am cercetat ce anume vase și giuvele de aceeași natură se mai vĕd reproduse pe monumente antice de sculptură și pictură; am alăturat descrierea și forma aurăriilor din museul nostru cu ale altor aurării și argintării antice de prin mu eele străine; am studiat cu deamănuntul, în decursul secolilor și în întinsul țĕrilor din vechime, toate motivele ornamentale, cari împodobesc și caracterisează bucățile aflate și păstrate la noi; și astfel, din acest studiu variat și complet, — întru care nu me opresc a ḑice, că n'am cruțat osteneală și n'am ocolit nici o dificultate, — am cercat sĕ reconstituesc, pe tĕrâmul archeologic al țĕrei noastre, ca și o istorie a artelor ei din vechime, cuprinsă și înlănțuită într'un conspect general al industriilor aurăresci și argintăresci, dealungul întregei antichități europene și asiatice.

Aceasta programă largă a lucrării mele m'a și determinat a-i lăți titlul. Spre a-l face sĕ corespundă cu conținutul cărții l'am liberat într'astfel: „Tesaurul dela Petroasa“ „Istoricul și descrierea lui.“ — „Studii asupra aurăriilor și argintăriilor antice.“

Aceste studii, de altmintrelea, erau pentru mine cu atât mai adimenitoare, cu cât me simțiam pășind într'ênsele pe un tĕrĕm foarte puțin esploatat. Îmi plăcea, deci, cu deosebire de a aduce în vederea eruditiunei europene un element de archeologie generală aproape nou sau — în ori ce cas — nu încă coordonat, pe când tot deodată îi puneam sub ochi un nestimat tesaur al țĕrei și al museului nostru.

În jurul unui măiug de aur și de petri scumpe, cum este tesaurul nostru, m'am silit tot mereu sĕ aduc, spre a-l proptí mai tare și mai temeinic, spre a-l face sĕ rĕsară mai luminos, sute și mii de petroaie și de petricele, adunate din istoria artelor antice; pe acestea le aștern și le așeḑ astfel, încât toate împreună sĕ formeze un monument consacrat artei industriale a aurăriilor din vechime, monument care va purta pe creștetul seu acea neprețuită podoabă, ale căror rĕmășițe strălucesc ași în colecțiunea noastră de antichități naționale

Mi e teamă, domnilor, sĕ nu ve obosesc aducêndu-ve la cunoscință măcar și câteva fapte din nenumĕratele constatări interesante, ce am avut norocul a face în cursul lungilor mele cercetări. Numai atunci însĕ ați putea sĕ prețuiți, cât de bogată este, pe nesciute, chiar și istoria archeologică a Romăniei.

V'așì vorbí, bunăoară de minunatele vase, ce s'au descoperit pela 1808, într'un mormênt de pe malul Prutului, la Conțesci în ținutul Dorohoi, și cari ași se află păstrate în museul Ermitagiului imperial din St Petersburg. V'așì arĕta, pentru prima oară reprodusă în desemn și scrupulos descrisă în

sericei noastre sunt puse în mâni nedibace, ca sĕ poată susţinè lupta ce s'a inaugurat sub numele de cultură. Trebue ca cel mai competent for, sinodul archidiecesan, sĕ fie cu destulă energie de a pune mâna pe rană — dacă e, ca ea sĕ nu devie nevindecabilă mai târdiu în dauna bisericei noastre, în dauna credincioşilor şi în dauna reputaţiunei poprii sinodului, pentru a cărui esistenţă biserica aduce jertfe.

Fie ca aceste rênduri purcese nu din reutate, ci din interesul curat al bisericei noastre, se afle resunetul dorit în inimile celor chemaţi de a salva interesele bisericei. Dr. St.....

Revista politică.

Toate jurnalele şi cercurile diplomatice sunt preocupate de un incident, ce s'a întêmplat la frontiera francezo-germană. Comisariul de graniţă frances la gara din Pagny lângă Moselle, Schnaeble, a fost arestat de poliţia germană. Arestarea acestui bărbat a produs multă sensaţiune, deoarece relaţiunile dintre Francia şi Germania sunt de aşa, încât şi cel mai mic incident, încă poate avea urmări funeste pentru una din aceste două puteri.

La început erau mai multe versiuni, referitoriu la arestarea lui Schnaeble; unele susţineau, că acest bărbat a fost arestat pe teritoriu german, altele: că a fost arestat pe teritoriu frances. După o depeşă din Paris însĕ procurorul general din Nancy a constatat, că arestarea s'a făcut pe teritoriul frances Gautsch, comisariul german de poliţie în Ars lângă Moselle a trimis lui Schnaeble mai multe scrisori, prin cari 'l învita sĕ vină la frontieră spre a conferí oficial. Comisariul frances sĕ şi înfăţişă de două ori la punctul predestinat de întâlnire, însĕ nu întâlnì pe nime, a treia oară făcu câţiva paşi pe pământul german, când se întâlnì d'odată cu un individ necunoscut, care începu a povestí. Pe neaşteptate năvălì însĕ necunoscutul asupra lui şi în acel moment îi venì în ajutor şi o altă persoană, care alerga din viile din apropiere. Schnaeble însĕ un om robust îi trântì la pământ şi se retrase pe teritoriul frances. Năvălitorii 'l urmăriră, ear el le arĕtă cu degetul graniţa francesă; ei însĕ înfuriaţi începură a l ataca vehement şi a-l tirì apoi pe teritoriul german, unde îl legară, ear după ameazi a fost transportat la Metz.

Judecând după modul, cum s'a făcut arestarea aceasta, se presupune, că ar fi fost o cursă la mijloc; păn' acum însĕ domnesce linisce atât în Francia, cât şi în Berlin asupra acestui incident şi se înţelege, că până nu se vor da deslușiri în această privinţă, o apreţiare imparţială a acestui fapt este imposibilă. Aceasta şi este causa, că foile germane nu îndrăsnesc sĕ se pronunţe în cestiune, nici chiar „Nord deutsche Allg. Zeitung.“ Numai „National Zeitung“ dice, că acest eveniment anevoe va conturba ecuilibrul, totuşi sfătuesce pe presa francesă sĕ ascepte până ce se va lămurí situaţiunea. — După cum scriu jurnale de Paris, vestea despre arestarea comisariului frances a fost primită cu cea mai mare linisce şi sânge rece din partea regimului frances. Jurnalele francese declară deocamdată, că nu vor comenta acest cas, până ce nu vor sosí sciri oficiale. Unele foi francese atribue d'ocamdată aceasta întêmplare mai mult nepriceperii şi nebuniei poliţiştilor germani. Regimul frances d'asemenea e cu mare precauţiune, el s'a mărginit a supune numai unui interogatoriu pe prefectul despărţământului Meurthe-et-Moselle, care a venit la Paris; ear pe procurorul general al republicei şi pe procurorul din Nancy i-a încredinţat cu cercetarea incidentului. După cum scrie organul presidentului Grévy, jurna'ul „Paix“, guvernul frances a cerut deslușiri la Berlin; depeşa adresată la Berlin urgează lucrul, deoarece cu cât se va trăgăna mai mult, cu atât agitaţiunea cresce.

„République Française“ se esprimă astfel: Vestea a produs mare sensaţiune Ori cât de mare ar fi ea însĕ, noi ne abţinem de ori ce comentare până la sosirea scirilor oficiale Şi secolul al XIX încă crede, că trebue sĕ aşteptăm, până se va lămurí misterioasa afacere. Un alt jurnal parisian scrie: Sunt multe persoane, cari se nisuesc a păstra liniște şi sânge rece, sunt însĕ mulţi bărbaţi politici, cari în acest incident prevĕd resboiul; sunt unii diplomaţi, cari dic, că aceasta întêmplare e un serios simptom, că rĕsboiul va isbucní în curênd; şi şi dacă n'ar isbucní din acest incident, totuşi el este începutul unui şir de provocaţiuni, cari în sfĕrşit vor aduce conflictul. „Gaulois“ scrie: Voesce Bismarck pacea, îndată va dispăré neînţelegerea, voesce rĕsboiul, aceasta este o slabă provocaţiune. Un bărbat aşa de mare nu se poate sĕ se folosească de mijloace atât de îndejositoare.

Desbaterile în parlamentul prusian asupra proiectului bisericesc decurg foarte vehement, obiecţiuni, modificări şi combateri incurg din toate părţile. Cancelariului german e foarte neliniştit şi ia parte în continuu la şedinţe. De mult timp nu s'a mai observat ca principele Bismarck sĕ amenințe cu repâşirea sa, dacă nu vor merge toate pe placul lui.

Pare că această amenințare — dic foile germane — se mărginesce numai la oficianţii sei, dar ea a făcut mare sensaţiune în cameră. Asupra cărora, se întreaba deputaţii, sunt îndreptate amenințările? Asupra partidei guvernamentale în genere şi adecă asupra conservativilor radicali şi asupra liberalilor conservativi, pe cari numai cu multă trudă i-a câştigat pentru proect; sau asupra național-liberarilor în special, cari nu numai că nu aprobă, dară combat din rĕsputeri proiectul? — Contele Schverin a pretins ca parlamentul sĕ respingă acuzaţiunile şi vorbirea cancelariului; înfocatul Gerlach strigând în şedinţă: „Liberalismul ne perde;“ stăruesce din toate puterile pentru proect.

După încheerea jurnalului am primit din Caransebeş cu datul 25 Aprile următoarea

Telegramă:

Caransebeşul e în mişcare ca nici când. Diecesa toată e în haină festivă, în dispositiunea cea mai sĕrbătorească din incidentul iubileului Prea Sânţiei Sale episcopului **Ioan Popasu** *de 50 ani ai preoţiei Sale. Eri seară conduct de facle impunătoriu. Imnul cântat de toate corurile. Adi archiereul iubilariu fu condus cu pompă rară la catedrala unde Prea Sânţia Sa episcopul Aradului Meţian, celebră cu asistinţă strălucită sânta liturghie. Urmă presentarea numeroaselor deputaţiuni. La 3 oare prânzul festiv, în frunte Ilustrul iubilar. La 300 oaspeţi, mulţi din fruntaşii diecesei, preoţi şi mireni. Bucuria e generală. De seară corurile dau concert festiv.*

Sinodul archidiecesan.

Şedinţa I, ţinută la 12/24 Aprile a. c

Conform convocărei făcute prin cercularíul archiepiscopesc de dto 23 Martiu a. c. Nr. 2034 Pres. după sĕvêrşirea sf. liturghii în biserica din cetate de aici oficiată prin Esc. Sa P. S. Domn archiepiscop şi metropolit Miron Romanul, asistat de Preacuv. Sa dl a. chimandrit Dr. Il. Puşcariu, ases. cons., Preacuv. Sa dl Nicanor Frateşiu, secret. cons., P. O. D. D. protopresbiteri: I. Hannia, direct. sem., Z. Boiu, ases. cons., S. Popescu, prot. de protodiaconul Dr. I Crişian, prof. sem., diaconul ceremonial archid. Sergiu Medean, funcţ. cons şi diaconul G. Drăgan, şi după chemarea duchului sfânt, deputaţii sinodali adunaţi într'un număr considerabil s'au întrunit în sala seminariului „Andreian“ destinată pentru şedinţele sinodale, unde în scurt timp s'a înfăţişat şi Escel. Sa Preasânţitul Domn archiepiscop şi metropolit, fiind întimpinat la întrarea în sală din partea deputaţilor cu un viu „sĕ trăiască.“ Ocupând locul presidial şi bineventând pe domnii deputaţi, deschide sesiunea ordinară a sinodului archidiecesan pentru anul curent prin o cuvêntare cam de următoriul cuprins:

„Cu ajutoriul lui Dumneḑeu, ne aflăm eară întruniţi în sinodul archidiecesan, care este regulatorul afacerilor noastre în cele administrative ale bisericei. Din an în an tot mai multe probleme ni se presentează spre deslegare. Până acuma ne a succes ca în bună înţelegere sĕ deslegăm multe şi grele probleme în viaţa noastră bisericească. Sperez, că şi în viitoriu tot în bună conţelegere vom resolví şi altele, care ni se vor presenta ca obiecte ale consultărilor noastre sinodale.

Salutându-ve din inimă, Stimaţilor Domni, iubiţilor fraţi, iubiţilor fii sufletesci, prin aceasta declar de deschisă sesiunea ordinară a anului acestuia, care este cea din urmă în periodul al VI al sinodalităţii noastre.“

Preşedintele archiepiscop denumesce de notari interimali pe următorii deputaţi: Nicanor Frateşiu, şi I. Danciu din cler; ear pe Dr. N. Olariu, S. Dragomir, Mateiu Voileanu şi Pompiliu Pipoş dintre mireni.

Preşed. notifică sinodului, că în locul vacant, prin depunerea mandatului a deputatului din cercul electoral XII al Cluşului, I. Slavici, apoi în cel devenit vacant prin trecerea din viaţă a deputatului din cercul electoral XIII al Solnocului, Stefan Tămaş s'a efeptuit alegerile, şi provoacă deci pe aleşii deputaţi ai numitelor cercuri sĕ-şi presenteze credenţionalele.

Dr. Remus Roşca şi Iosif Puşcariu îşi presentează credenţionalele.

Constatându-se, că deputaţii sinodali sunt presenţi în număr preste jumĕtate din totalitatea celor verificaţi: Sinodul se declară capabil a lua concluse valide.

Se pune la ordinea ḑilei constituirea biroului sinodal, şi se aleg de notari: Nicanor Frateşiu şi Ioan Danciu din cler; ear Dr. Nic. Olariu, Dr. I. Mihu. Mateiu Voileanu şi Pompiliu Pipoş dintre mireni. De notariu general presidiul denumesce pe Nicanor Frateşiu.

Punêndu se la ordinea ḑilei alegerea comisiunilor permanente provĕḑute în § 9 din regulamentul afacerilor interne, şedinţa se suspinde pe 10

---

foile tipărite, ce stau aci dinaintea mea, o tavă rotundă de argint, găsită tot acolo şi mare tocmai cât sinia noastră cea de aur dela Petroasa. Dar aceea este împodobită pe margini cu scene de vênătoare, precum este şi frisa celui mai frumos din sacrofagiele de peatră din museul nostru național.

V'aşi mai dovedí cum verige sau alcale de aur, ca cele din comoara dela Petroasa, sĕ dăruiau de împĕraţii bizantin, goţilor grutungi din părţile noastre. Aceasta ne-o spune cronicariul grec Zosim. El ne povestesce, că împĕratul Teodosie cel mare, după ce cufundà în apă un numer însemnat din micile luntri, în care goţii veniau noaptea decindea, ca sĕ-i atace flota de pe malul stâng al Dunării, iertà pe barbarii ce mai remăsese cu viaţă, le dete locuri, ca sĕ se aşeḑe în Scitia-micà sau Dobrogea noastră, pe lângă cetatea Tomis sau Constanţa, şi îi dărui chiar pe toţi cu brăţări de aur. Dar mărinimia împĕratului nu schimbà firea neastâmpărată a goţilor. În cetate comanda Gerontios, un căpitan grec foarte inimos, îndrăsneţ şi nu prea mult răbdător. Barbarii îl amenințau, îl necăjiau şi-'l zădăriau tot mereu. Într'o ḑi el dete năvală într'ânşi, îi răzbì, îi prinse robi şi le luà toate darurile împĕrătesci. Însĕ la Constantinopole, zavistia curtezanilor arunca vina asupra lui Gerontios; îl acuzară, că a jăfuit pe colonii autocratorului. Ca sĕ scape de grea osândă, bietul viteaz căpitan fu silit sĕ mituească pe eunucii curţii cu verigele de aur împrătesci, luate cu voinicie dela goţi.

Pentru fie care din obiectele dela Petroasa a-şi putea sĕ ve aduc sumă de doveḑi despre rolul însemnat, ce au jucat asemenea obiecte preţioase în istoria popoarelor antice, şi mai ales în aceea a barbarilor, cari în primii secoli ai creştinismului s'au perfirat şi s'au strămutat din Rusia în România, de aci în Tracia, în Panonia, în Noric, în Vindelicia şi în Reţia, apoi în Italia, în Gallia în insulele Britanice, în Spania şi pe coastele africane, tot atât cât şi în inima Germaniei şi în peninsulele scandinave.

Pretutindeni unde oardele lor călătoare colindau, pustiind, pretutindeni ele semênau în urmă-le prin ascuḑĕtori, rĕmăşiţe din acea artă originală, învĕţată şi practicată de ei mai întâi pe malurile Mări Negre şi ale Dunărei, în Schitia şi în Dacia.

Aceşti barbari duceau astfel cu sine iubirea şi trufia scumpelor podoabe de trup şi lucsul vaselor de oaspeţi. Aurul, argintul şi petrile scumpe erau pentru dênşii ceea ce marmurile sculptate şi tablele de lemn zugrăvite, vasele turnate în bronz şi graţioasele olării şi statuele de lut fusese odinioară pentru eleni şi romani. Pentru barbari, negreşit, erau egali cu Fidias şi cu Apele, argintarii nomaḑi, cari au făurit, după gusturile lor, tavele şi ibricele, căldărușele şi colanele, brăţările şi paftalile (fibulele) dela Petroasa, în fine tot greul avut al „closcii noastre cu puii de aur.“

Deci, nu va fi, o păgină stearpă a analelor ţĕrii aceea, în care se vor înscrie toate noţiunile de industrie artistică, de limbistică, de mitologie, ba şi chiar de istorie politică şi de usuri sociale, care reies din studiul minuţios şi adêncit, ce me ocupă. Şi dacă, lucrând încă vr'o doi trei ani la publicarea lui, în urma a două-ḑeci şi mai bine de ani de pregătire — voi cuprinde acest studiu, precum am gând şi dorinţă, în trei mari volume, din care primul numai este acum abea pe sfîrşit*) sper, că într'ênsele nu se vor găsí superfluităţi. Chiar şi dacă la prima iveală unele desvoltări s'ar păré a fi adause prisositoare, cetitoriul curênd va vedé că şi chiar acele tind în totdeauna, în mod mai mult sau mai puţin direct, la consemnarea, la elucidarea şi la dovedirea unui fapt câtuşi de mic atingător de antichităţile, de vechia istorie, de usurile şi chiar de limba patriei noastre. Aceasta a fost şi este pururea a mea tendinţă, a mea preocupare. (Va urma.)

---

*) Publicarea cărţii mele, începută în mai multe rênduri şi adeseori întreruptă din cause feliurite, urmează acum regulat de vr'o ḑece luni încoace. O astfel de tipărire îngrijită, covêrşind cu mult slabele mijloace, de cari a-şi fi putut dispune însumi, îmi fac o plăcută datorie, în aceste rênduri, adaose la cele ce am rostit în sînul academiei a aduce mulţumirile mele cele mai vii şi sincere, pentru înlesnirile, ce mi-au făcut succesiv întru aceasta pe timpul trecerei lor prin ministerul instrucţiunei publice, amicii şi colegii mei din Academia română dd. Maiorescu, Aurelian şi Urechiă, precum şi titularul actual dl Dim. Sturdza.

minute, ear după redeschiderea ședinții se aleg 6 comisiuni astfel:

I. Comisiunea verificătoare: Ioan Rațiu, Ioan Papiu, Parteniu Cosma, Eugen Brote, Anania Moldovan și Rubin Patița.

II. Comisiunea organisătoare: Nicolau Cristea, Ioan Hannia Dr Ilarion Pușcariu, Iacob Bologa, Dr. Aurel Brote, Parteniu Cosma, Iosif Pușcariu, Elia Măcellariu și Ioan de Preda.

III. Comisiunea bisericească: Ioan Gall, Vasiliu Roșescu, Galacteon Șagău Gherasim Candrea, Ioan Bechnitz, Alecsiu Olariu, Iosif Orbonaș, Dr. Absolon Todea și Petru Truța.

IV. Comisiunea scolară: Zacharia Boiu, Dr. Nicolau Maier, Ioan Popescu, Ilariu Duvlea, Ioachim Fulea, Simeon Muntean, Stefan Iosif, Ioan Popea și Dr. Remus Roșca.

V. Comisiunea financiară: Romul de Crainic, Ioan Petric, Alecsandru Tordășan, Georgiu Dănilă, Petru Gligor, Ambrosiu Bârsan, Rubin Patița, Ioan cav. de Pușcariu și Ioan Șandru.

VI. Comisiunea petiționară: Vasiliu Dămian, Iuliu Dan, Dr. Ioan Moga, Nicolau Cosma, Petru Ciora Ioan Zachariă și Simeon Dragomir.

Președintele aduce la cunoscința sinodului, că diecesa soră a Caransebeșului astădi serbează iubileul de 50 de ani ai preoției Preasânției Sale Domnului episcop diecesan, Ioan Popasu, și crede, că esprimă dorința tuturor, când invită pe Venerabilul Sinod, că avênd în vedere, că Preasânția Sa este un fiu al archidiecesei, care aici și a primit taina preoției, aici a funcționat ca protopop și a trecut prin toate gradele ierarchice până la rangul de archimandrit, când fu denumit de episcop în diecesa Caransebeșului, sinodul să-și esprime simțemintele de bucurie pe oareși care cale potrivită, dorindu-i ca atotputernicul Dțeu să-l mai conserve încă mulți feriсiți ani spre binele bisericei.

Deputatul Parteniu Cosma face propunerea, că încă din ședința de astădi să se trimită o telegramă de felicitare, și pentru concipiarea telegramei, — ce se concrede biroului — să se ridice ședința pe câteva minute — Se primesce cu unanimitate.

După redeschiderea ședinții

Sinodul decide a se trimite o telegramă de felicitare (vedi tecstul sub titlul „Felicitări.“)

Se presentează actele electorale, din cercul electoral XII al Clușului, în care este ales de deputat mirean Dr. R. Roșca și din cercul electoral XIII al Solnocului, în care este ales de deputat mirean Iosif Pușcariu.

Se predau comisiunei verificătoare.

Se presentează următoarele esibite:

a) raportul general al consistoriului archidiecesan plenariu;

b) raportul cons. arch. referitoriu la conclusul congresual, prin care se esplică, că alinea a 2-a din § 112 a stat. org. despre gradul al VI de sânge și al IV de curscie sunt a se înțelege inclusive;

c) raportul cons. arch. referitoriu la conclusul congresual prin care se normează: cine poate fi membru al sinodului protopresbiteral;

d) raportul consistoriului archidiecesan referitoriu la introducerea regulamentului provisoriu pentru procedura în cause disciplinare;

e) raportorul cons. arch., prin care se transpune conclusul congresual, referitoriu la sistemisarea postului de vicariu-archiereu;

f) raportul consistoriului archidiecesan despre moartea asesorului onorariu, Ioan Predoviciu;

g) raportul consistoriului archidiecesan despre depunerea mandatului de deputat sinodal și în urmă revocarea depunerei mandatului a deputatului I. Gall;

h) raportul consistoriului archidiecesan despre devenirea în vacanță a cercului electoral al XV al Târnavelor în urma promovărei de diacon a deputatului Dr. I. Crișian;

i) raportul cons. arch. despre devenirea în vacanță a unui ases. onor. mirean în senatul scolariu în urma promovării de diacon a asesorului onorariu Dr. I. Crișian.

Toate se predau comisiunei organisătoare.

Se presentează mai departe următoarele esibite:

a) raportul general a consistoriului archidiecesan ca senat strîns bisericesc;

b) raportul cons. archid., prin care se transpune conclusul congresual, referitoriu la înființarea unei academii teologice pentru clerul din întreaga metropolie.

Se predau comisiunei bisericesci.

De asemenea se mai presentează esibitele:

a) raportul general al consistoriului archidiecesan ca senat scolariu;

b) raportul cons. archid., prin care se transpune conclusul congresual, referitoriu la înființarea unui institut preparandial de fete cu internat;

c) raportul consistoriului archidiecesan, prin care se recomândă spre aprobare „Geografia pentru scoalele medii“ de Dionisiu Fagărășau și Silvestru Moldovan;

d) raportul consistoriului archidiecesan prin care se recomândă spre aprobare: „Geografia în scoalele poporale“ de Dionisiu Fagărășan și Silvestru Moldovan;

e) raportul consistoriului archidiecesan, prin care se recomândă spre aprobare manualul: „Curs practic pentru limba maghiară“ de I. Müller.

f) cererea stipendistului Petru Span pentru un ajutoriu de 200 fl., spre a putea asculta cursul de vară pentru lucrul de mână în Lipsca.

Se predau comisiunei scolare.

Se mai presentează esibitele:

a) raportul general al consistoriul archidiecesan ca senat epitropesc;

b) raportul consistoriului archidiecesan referitoriu la contribuirea pentru susținerea organismului metropolitan;

c) raportul consistoriului archidiecesan, prin care se așterne conclusul congresual, referitoriu la incassarea cuotelor dela eparchii pentru susținerea organismului metropolitan;

d) raportul consistoriului archidiecesan, referitoriu la conclusul congresual, de a se lua în bugetul anului 1888 o provisiune de 800 fl pentru susținerea organismului metropolitan;

e) raportul consistoriului archidiecesan pentru a se șterge unele pretensiuni, ce le are fondul seminariului „Andreian“ la baronul Récsey Ádám și fondul „Francisc Iosefin“ la Kenderesy Zsigmond;

f) raportul consistoriului archidiecesan pentu a se șterge pretensiunea la eredele debitoriului după contele Bethlen Gábor, fiind dubioasă;

g) raportul consistoriului archidiecesan, prin care se așterne cererea eforiei scoalelor din Brașov, pentru reducerea eventual ertarea percentelor după împrumutul de 10,000 fl.

Presidiul presentează următoarele cereri de concediu:

a) a deputatului I. Petric pentru concediu de 3—4 dile.

b) a deputatului Ioachim Fulea pentru concediu de 8 dile.

c) a deputatului Ilariu Duvlea pentru intreaga sesiune.

d) a deputatului Dr. Nic. Pop pentru întreaga sesiune.

Fiind cererile motivate se dau concediile cerute.

În fine se presentează următoarele petițiuni:

a) a învețătorului din Purcăreni Alecsiu Vîju, în causa procesului lui disciplinariu;

b) a comitetului parochial din Leschia pentru un ajutoriu pe seama parochului și a învățătorului;

c) a comunei bisericesci Poptelec, pentru întregirea postului de paroch.

Se predau comisiunei petiționare.

Ședința procsimă se anunță pe mâne la 11 oare a. m.

Felicitări.

Sinodul archidiecesan, din incidentul iubileului Alteței Sale archiducelui *Albrecht* de 60 de ani de serviții, din ședința de eri i a adresat următoarea telegramă de felicitare:

Archidiecesa gr. or. română din Transilvania, întrunită în sinodul seu anual se simte fericită a putea saluta pe Alteța Voastră imperială cu devoțiune la gloriosul Vostru iubileu de serviții de 60 de ani, și și cu această ocasiune a da însuflețită espresiune neclătitei credințe și alipiri a poporului seu credincios către prea Înalta Casă domnitoare, precum și în special celei mai profunde veneratiuni către Alteța Voastră imperială.“

Tecstul telegramei trimise P. S. Domnului episcop *Ioan Popasu* este următoriul:

Archidiecesa Transilvaniei, păstrându Ve gratitudine perpetuă pentru cele ce ați făcut cu mare zel pe terenul bisericesc-cultural, Ve trimite prin sinodul seu întrunit astădi, gratulări sincere la împlinirea unei jumătăți de secol, de când sunteți în cler; Ve urează viață fericită la mulți ani și cele mai bune resultate în păstorirea eparchiei, cu care emulăm în iubire și stimă pentru Preasânția Voastră.

C. A. Rosetti.

Cu ocasiunea aniversării a doua a morții neuitatului C. A. Rosetti, diarul „Unirea“ dă următoarea schiță din viața marelui democrat:

În ajunul resboiului din valea Dunării dela 1877, când cei mai mulți oameni politici nu sciau, pe care cale să apuce, în consiliul cel mare, ținut la palatul domnesc, unii propuneau să se retragă armata la munți, alții să se ceară întrarea în țeară a austriacilor, numai singurul C. A. Rosetti a fost, care a susținut sus și tare, ca să primească tinăra armată botezul de foc și alăturea cu rușii să opereze independent sub drapelul național și sub comanda supremului comandant M. S. Carol I.

Ținêndu-se tot atunci o întrunire de deputați și senatori la „Hotelul Herdan“, C. A. Rosetti, combătênd părerile de neparticipare la resboiu, între altele a dis și următoarele: „Astădi națiunile nu-și mai câștigă și nu-și mai păstrează „drepturile, stând și milogindu-se ca cerșitorul la respântie, „cu căciula în mână.

„La 1848 am fost de părere să ne batem spre a opri „întrarea rușilor. N'ați voit și numai lupta pompierilor a „scăpat onoarea națiunii și ne-a dat temeiu, pentru ca în „esil să apărăm drepturile țerei. La 1854 am cerut să luăm „parte la lupta din Crimea ca și Piemontul. N'ați voit și „ceea-ce a câștigat Piemontul după acel resboiu, arată ce mare „greșală a-ți făcut. La 1859 preocupări mici au făcut să scă„pați ocasiunea pentru împlinirea marei noastre aspirațiuni, „pentru care va mai trebui să vêrsați șiroae de sânge ro„mânesc. Acum la 1877, priviți ve în oglindă și coborân„du-ve în consciința voastră de români, nu ve vine să ve „scuipați în față?“

Obiecțiunile principale, ce i-se făceau, eran, că vom fi bătuți. Rosetti însă reflecta cu o argumentațiune puternică; „că chiar bătuți să fim, baeții nostri se vor bate bine și acest capital politic trebue românimei.“

Rossetti avea atâta încredere în plugarul român soldat, încât pe corpurile „dorobanți“ punea speranțe mai mari, decât pe armata permanentă. La trecerea oștirei peste Dunăre, Rosetti era de față și ținuta dorobanților, cari până să defileze înaintea regelui veniau ținênd fie-care nevasta de după cap, și copilașii de mână, părăsindu-i, numai când se apropiau de rege, Rossetti a declarat în fața întregului statmajor neîncredetor: „Ăstia au să ne facă cinste.“

Acest cuvênt, care a fost confirmat prin fapte, dovedesce cât de mult și cât de bine cunoscea Rosetti pe opincariul român, pentru care toată viața lui a luptat. C. A. Rosetti în cestiunile internaționale aparținea așa numiților politici reali. Căuta prin toate mijloacele și prin cel mai fin și dibaciu tact politic ca să folosească țerei și poporului român.

Într'una din dile, consulul unei mari puteri sondând pe Rosetti asupra aspirațiilor lui de unitate națională, Rosetti îi dise:

„D-ta doresci ca țeara d-tale să fie mai mare, mai tare și mai fericită decât toate celelalte.“

„Negreșit.“

„Atunci ce te face să te îndoesci, că eu n'aș dori acelaș lucru pentru țeara și poporul, din care fac parte?“

Când cu esposițiunea din Sibiiu, Rosetti, fiind ministru de esterne și președinte al consiliului, ambasadorul Austriei se înfățișează la dênsul, cerându-i, să ia măsuri de rechemare a unui general român, care se afla în Transilvania și făcea agitație.

„Un general român în Transilvania, răspunse Rosetti, ve înșelați. Nici un singur general nu lipsesce din țeară.“

„Este generalul Davila, escelență,“ afirmă ambasadorul.

„Generalul copiilor cu pușcă de lemn? Acela poate să lipsească Nu cumva inspiră și el îngrijiri marei împărății? Apoi acela e frances și d-ta scii bine, că francesii nu prea sciu bine geografia; el a vêdut români aici, români acolo și vorbesce ca și când ar vorbi aici“.

Conversațiunea s'a încheiat aici. Ambasadorul a vêdut, că era de prisos să mai stăruiască, și generalul Davila a rămas în Sibiiu la esposițiune tot timpul concediului seu.

Nr. 560 presid. 1887.

Apel.

Prejudețele, nenumăroasele greșeli și defectuoasele instituțiuni omenesci causează căderea morală și socială a multora, deci este datoare societatea a se și îngriji după putință de ajutorarea familiei lor, carea fără vina lor sufer în miserie, ca după ce societatea devine satisfăcută pentru violarea ordinei de drept, pe delincuentul pornit spre îndreptare reîntors în sînul seu, să-l primească, dându-i mână de ajutor, ca să-i controleze conduita, ca celui cu purtare bună dar fără avere să-i ajute la un mod de traiu onest, să-l facă membru folositor al societății, și astfel însași societatea cel puțin în parte să satisfacă responsabilității, ce-i incumbe.

Pătrunși de spiritul umanitar al seclulului nostru, carele nisuesce a sări într'ajutor spre vindecarea tuturor relelor sociale, nu putem fi indiferenți nici față cu această problemă, atât de nobilă, pe cât de ponderoasă în efectul seu, mai cu seamă dacă considerăm, că resolvirea nimerită a acestei probleme se manifestă în scăderea delincuenților recidivi, și astfel fără privire la altele, chiar și numai din punct de vedere al siguritătii publice este destul de ponderoasă, ca să ve atragă toată atențiunea, și ca să ve interesați de promovarea intereselor ei.

Asemenea problemă și-a impus „Reuniunea regnicolară pentru nobilitarea moravurilor“ inițiată de judele curiei, baronul Paul Sennyey, asemenea „reuniunile pentru ajutorarea condamnaților“ constituite pe teritoriile mai multor tribunale din țeară.

Escelența Sa dl ministru de justiție, prin ordinațiunea sa din 26 Iuniu a. trecut Nr. 18819 a încredințat pe subscrișii, adecă pe presidentul tribunalului și pe procurorul de stat, ca să inițieze înființarea unei „Reuniuni pentru ajutorarea condamnaților,“ pe teritoriul tribunalului reg. din Sibiiu, punându-ne în vedere, că încâtva este aplicat a asigura subsistința reuniunii și prin sucurs material din partea sa.

În urma acestui mandat, ve rugăm cu toată încrederea (pe toate oficiile de stat, municipali, orășenesci și comunale, alte corporațiuni, institute de bani și privați de pe teritoriul comitatului) ca luând în considerare scopurile umanitari ale reuniunei, să binevoiți a iniția o agitațiune estinsă în interesul înființândei „Reuniuni pentru ajutorarea condamnaților“ pe teritoriul tribunalului reg. al Sibiiului, și spre realisarea scopurilor salutarie ale aceleia a câștiga cât de mulți membrii pe lista alăturată sub f. ear lista a o restitui subscrisului president de tribunal cel mult până la 15 Iuniu a. c. ca să putem convoca cât mai curênd adunarea constituantă, ca aceea să depună causa în mânile bărbaților sei de încredere

Observăm totodată, că cu considerare la situaţiunea financiară nefavorabilă, am proiectat tacsele de membri în sumă cât se poate de mică şi adecă:

1) membru fundator este, carele odată pentru totdeauna rĕspunde 10 fl. la cassa reuniunei;

2) membru ordinar, carele se obligă a rĕspunde în 3 ani consecutivi câte 1 fl;

3) membru ajutător, carele contribue la scopurile reuniunei cu ori ce sumă mai mică.

Sibiiu, în Aprile, 1887.

Jánosi Sándor, president de tribunal. — *Hatfaludy István*, procuror de stat.

Cestiunea Macedoniei.

Românul publică următoriul articol:

În „Neologos“ ţiarul grec din Constantinopol, apăruse luna trecută un articol, în care se vorbia de închiderea în temniţa dela Monastir a dlui Apostol Mărgărit „demonul personificat, care a biruit toate pedecile şi şi a pus toate silinţele pentru a întemeia şi asigura românismul în Macedonia.“

Cu aceea ocasiune şi în altele, pe care pressa grecă, fie din Turcia, fie din Grecia, fie din România, nu le perde nici odată, s'a agitat din nou cestiunea de a se sci a cui e Macedonia şi cum trebue sĕ se lucreze la luminarea şi propăşirea ei.

Noi, partisanii hotărîţi ai confederaţiunii şi fraternităţii balcanice, vedem cu durere, că confraţii nostri greci, totdeauna, când discută o parte a acestei mari idei, adecă cestiunea Macedoniei, uită cu desĕvĕrşire principiul fundamental, care trebue sĕ fie recunoscut în toate părţile şi în cestiunile ideii de adevĕr nestrămutat, necontestat, de toţi recunoscut.

Acest adevĕr, care a triumfat în Italia (Italia este a italienilor), în România (Ţeara Românească e a românilor), în Bulgaria (Bulgaria este a bulgarilor), în Grecia, (Grecia este a grecilor) şi în fine pretutindeni, nu poate sĕ nu triumfe, e peste legile firii, şi putinţii, şi voinţii omenesci, ca sĕ nu triumfe şi în Macedonia.

Prin urmare, îndată ce nu voim a recunoasce, că Macedonia este a macedonenilor, toate demonstraţiunile noastre fie ele cât de bine şi cât de şiret înjghebate, nu vor avea temeiu, căci noi înşine vom sfărîma basa demonstraţiunii noastre.

Sunt români, sunt greci în Macedonia? Prea bine, pământul e al lor şi viitoriul va fi al acelora din ei, cari în lupta vieţii începută de principiile libertăţilor moderne, vor eşi triumfători.

A pretinde însĕ, că românii nu esistă în Macedonia; că chiar de esistă, ei n'au dreptul la o cultură a lor naţională; că preoţii greci au puterea de a continua şi aĝi prigonirea românismului cu aceleaşi manopere tocite ale trecutului, este a stărîma adevĕrul de mai sus, este a cere un lucru imposibil, este a întreţiné o agitaţiune păgubitoare într'o provincie, care va devení una din podoabele confederaţiunii viitoare.

De ce se miră presa grecă, că esistă românism în Macedonia? Nu am înţeles şi nu vom înţelege nici odată această mirare a confraţilor nostri greci. Esistă românism în Macedonia, pentru că sunt şi trăesc şi vor trăí românii în Macedonia.

Pentru ce nu e românism în Englitera sau în Italia? pentru că nu sunt români acolo. Eacă toată cheia cestiunii.

Cât despre apelul, ce „Neologos“ şi alte organe grecesci fac guvernului imperial din Constantinopol, ca sĕ dea ajutor episcopilor si preoţilor greci, în numele intereselor bine înţelese ale Turciei, noi scim din sorginte positivă, că la Poartă până şi cel din urmă copist înţelege încotro bat aceste apeluri ale episcopilor şi ale ţiariştilor din Galata şi Fanar.

Mărgărit ca şi Arborescu, nu sunt nimic alta decât espresiunea românismului. Ei pot fi închişi; românismul însĕ va trăí cu toate pedecile, ce i-se pun în cale, fie în Macedonia, fie într'alte părţi.

Grecii ar trebuí sĕ se convingă frăţesce de acest adevĕr.

Varietăţi.

* (Chirotonire.) În decursul sf. liturghii din Dumineca Tomii, Escelenţia Sa, Dl archiepiscop şi metropolit a chirotonit întru presbiter pe diaconul George Drăgan.

* (Denumire) Majest. Sa a denumit pe subjudele dela jud. cerc. din Sibiiu, Ferdinand Papist, de jude la judecătoria cercuală din Sĕlişte.

* Pentru ţinerea în evidenţă a reserviştilor ministrul de culte şi instrucţiune publică a esmis un circular cătră toţi purtătorii de matricule ai diferitelor confesiuni, ca moartea reserviştilor, precum şi a militarilor reservisti sĕ o raporteze punctual antistiei comunale.

* Regimentul „românesc,“ adecă regimentul de infanterie Nr. 31 (marele duce de Mecklenburg Strelitz) va serba în luna lui Maiu în tabĕra din Bruck aniversarea luptei dela Aspern, unde bravii români au secerat victorii. Cu ocasiunea acestei serbări se va sfinţí stindardul cel nou al regimentului; principele de coroană precum şi principeasa vor lua parte la serbare, fiind principeasa totodată naşa stindardului. Regimentul se află acum în garnisoană la Viena, unde se bucură de mare vaĝă şi cele mai mari simpatii.

* (Pensionare.) Paul Biró presidentul tribunalului din Cluş s'a retras în pensiune şi de substitut în locul dênsului s'a denumit deocamdată Veres Akos.

* Eserciţiile cele mari de arme se vor începe pe la jumĕtatea a doua a lunei lui August şi anume: eserciţiile de brigade la Orĕştie, de divisiune (16 şi 35 div.) la Turda. Eserciţiile cavaleriei încep la 20 Sept. şi ţin 2 ĝile. La aceste manevre, la cari vor lua parte corpul al 12 şi al 7-lea, vine şi Maj. Sa la Deva. Petrecerea Maj. Sale aici va ţiné cinci ĝile.

* (Proces de pressă.) Dl. Diamandi Manole preşedintele camerei comerciale şi industriale din Braşov, a întentat proces de presă redactorului dela foaia „Székely Nemzet“ din Sepsi-Sânt-Georgiu, pentru vĕtămare de onoare.

* (Subscripţie pentru Eminescu.) — Mai multe eleve şi mai mulţi elevi ai scoalei de pictură din Iaşi, au constituit, ĝice „Noua Revistă,“ un comitet cu laudabilul scop a aduna un fond, cu care sĕ se înlesnească mijloacele de traiu distinsului poet şi publicist, Mihail Eminescu. Pentru acest scop s'a şi împărţit deja mai multe liste de subscripţiune, şi nu ne îndoim, că admiratorii lui Eminescu, al cărora numĕr e foarte considerabil, se vor grăbí a-şi înscrie numele pe aceste liste şi a oferí în acelaş timp obolul lor.

* Dl Mavrogheni ministrul plenipotenţiar român la curtea din Viena a reposat în 20 Aprilie n. în Viena, în urma unei boale de plumâni. Cadavrul s'a transportat la Iaşi şi s'a aşedat în cripta familiară.

* (Esposiţiunea naţională slovacă de manufacturi.) Reuniunea femeilor slovace „Zsivena“ din Turócz-Szent-Márton va aranja o esposiţiune de manufacturi, ce se va deschide la 3 August şi va ţiné până la 1 Septembre a. c. Obiectele esposiţiunei vor fi: ţesături poporale, dantele, şi diferitele porturi poporale slovace. Scopul esposiţiunei este perfecţionarea şi lăţirea acestui ram din industria naţională. Foile oposiţionale maghiare din capitală desaproabă arangiarea de atari esposiţiuni de caracter naţional, şi-şi esprimă părerea de rĕu faţă de guvern, că nu are în vedere tendinţele separatistice ale naţionalităţilor şi le dă concesiune spre atari scopuri.

* (Foc.) Ni se împărtăşesce dela Făgăraş, că în comuna Galaţi, Vineri în 10/22 cam pela ameaĝi s'a escat un foc teribil, care în scurt timp a prefăcut în cenuşe superedificatele la aproape 150 de gazde. Paguba e enormă, cu atât mai vîrtos, că partea cea mai mare a locuitorilor, fiind duşi la tĕrg la Făgăraş, cei mai mulţi, pe când s'au reîntors acasă, au aflat totul prefăcut în cenuşă. Toată recunoscinţa pentru venirea într'ajutor o merită pomperii din Făgăraş şi în deosebi miliţia de acolo, care cu un adevĕrat sacrificiu a lucrat pentru stîngerea şi localisarea focului.

* Ministerul reg. ung. de agricultură, industrie şi comerciu a provĕĝut cu clausula de aprobare statutele modificate ale „Reuniunei de comerciu şi industrie din Braşov.“

* (Congres de hirurgi.) În privinţa congresului din Berlin al hirurgilor germani se scrie din acel oraş la 2 Aprile următoarele: Când acum câţi-va ani doctorii Billrott şi Wöfler (din Austria) au esecutat operaţiuni asupra stomachului, s'a creĝut că s'a atins deja limitele extreme ale artei hirurgicale. Ţiua de astăĝi a arĕtat, că acum nu mai esistă nici un organ intern, la care sĕ nu fi ajuns mâna hirurgului. Congresul s'a ocupat cu resultatele favorabile obţinute în operaţiunile la stomach, ficat, bilă şi rinichi. Până acum numai un organ rĕmâsese neatins — inima. Însĕ doctorul Stelzner povestesce astăĝi, că a cercetat şi inima unui om spre a scoate un ac ce şi-l înfipsese acel om în stare de beţie; omul a scăpat cu viaţa. D. Bergmann din Berlin a scos acum un an un ac din inima unui individ. Nu mai puţin interesant a fost casul cu un mâncător de lemn. Medicul i-a deschis stomachul şi a scos vr'o douĕ-zeci de bucăţele de lemn, lungi de 9—10 centimetre. Acest om — un delicuent, — înghiţînd din nou lemne doctorul a căutat sĕ-i tae pofta, deschizêndu i încă odată stomachul.

* (Un hoţ.) — O foaie francesă povestesce următoarele:

Proprietariul unei grădini se mira într'o ţi vĕzênd, că îi periseră morcovii adunaţi şi puşi într'un coş. El luă la rĕspundere pe grădinariul seu, care îi respunse că nu ştie nimic şi că trebue sĕ se aşeĝe la pândă, spre a putea vedè cine este hoţul. Aşa făcură. După cât-va timp zăriră pe cânele de curte, eşind din grajd şi ducându se drept la coş, din care luă în gură un morcov. El îl urmăriră; cânele întră în grajd, dând din coadă, şi întinse morcovul unui cal, tovarăşul seu de noapte. Grădinariul mănios voi sĕ bată cânele, dar proprietariul îl oprì. Cânele tot cără până ce golí coşul. De mult timp cânele hrănia ast fel pe calul seu favorit; la al doilea cal nici nu se uita.

* După anuariul statistic în anul 1885 din 866,696 de tineri din cele trei classe de etate, chemaţi la asentare s'au aflat destoinici 110,591; în anul 1884 s'au aflat 120,047 şi în anul 1883, s'au aflat destoinici 143,480. Aşa dar degenerarea corporală progresează mereu; factorii, ce o alimentează sunt rachiul cel mult, sĕrăcia şi lucrul prin fabrici.

* (Bibliografic.) **Protocolul congresului naţional bisericesc** ordinar al metropoliei românilor greco orientali din Ungaria şi Transilvania, întrunit la Sibiiu în 8/20 Iunie 1886 a eşit de sub tipariu în ediţiunea metropoliei şi se poate procura cu 1 florin v. a. Acest protocol este tipărit pe 366 pagine şi cuprinde: Protocolul şedinţelor I—XIX. Apoi cu aclusele: *a*) convocarea congresului; *b*) cuvênt presidial de deschidere; *c*) raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat strins bisericesc; *d*) raportul general al consistoriului metropolitan din şedinţa plenară; *e*) representaţiune în causa proiectului de lege privitoriu la regularea învĕţămêntului în gimnasii şi în scoalele reale: *f*) representaţiune pentru modificarea proiectului de lege despre scoalele medii, prelucrat de comisiunea scolară a casei representanţilor Ungariei; *g*) representaţiune în obiectul revindicării fondului de pensiune pentru învĕţători poporali confesionali; *h*) representaţiune pentru revindicarea caracterului confesional al scoalelor poporale din fostul confiniu militar bănăţean; *i*) raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat scolar; *k*) raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat epitropesc; *l*) regulament pentru procedura judecătorească în causele disciplinare în metropolia gr. or. română; *m*) raport general despre administrarea fundaţiunii lui Gojdu în anii 1881 până 1884; *n*) testamentul lui Emanuil Gozsdu; *o*) representaţiune în obiectul literilor fundaţiiunii lui Gozsdu; *p*) literele fundaţionale ale fundaţiunii lui Gozsdu.

— **„Imn Festiv“** (poesie de Z. Boiu,) compus pentru cor micst şi dedicat P. S S. părintelui I. Popasu, episcop al Caransebeşului, cu ocasiunea iubileului de 50 de ani ai preoţiei sale, de profesorul sem. *George Dima*, a eşit de sub tipar în editura compositoriului.

— „Scoala şi familia“ foaie pentru părinţi şi învĕţători Nr. 1, anul II, Braşov 1/13 Aprilie 1887. Ese de 2 ori pe lună. Redactori Ioan Popea şi Andreiu Bârsean. Cuprinsul: Cătră cetitori. — Însemnătatea crescerei în familie şi influinţa ei asupra vieţii popoarelor. — Cum are sĕ facă învĕţătoriul pe elevi din anul I de scoală cunoscuţi cu noţiunea „propositiune“. — Învĕţătorilor români (poesie.) — Bibliografic. — Diverse. — Abonamêntul: pe an 3 fl.; pe ½ an 1 fl. 60 cr.: ¼ an 1 fl.

Aceasta foaie împlinesce un gol de mult simţit la noi. Ea are menirea de a fi un povăţuitor credincios al părinţilor şi învĕţătorilor pe calea crescerei şi învĕţămêntului. Persoanele dlor redactori ne dau garanţă, că aceasta foaiă se va ţiné la înălţimea chemărei ei. O recomandăm cu căldură spriginului tuturor părinţilor şi învĕţătorilor doritori de înaintarea neamului românesc.

— Emilio Castelar et la *Question Armenien* — Article 61 de traité de Berlin de 1878: La sublim Port s'engage a réaliser, sans plus de retrad lés amélirations et les réformes qu'exigent les besoins locaux dans les provinces habitées par les Armeniens et a garantir leur sécurite contre de Circassiens et les Kurdes. etc. etc. . — Paris, societé anonyme au capital de six milions, Rue Bergère, 20.

— *La question d'Orient* şi *la France*, letre A. M. Georges Clémenceau par M. N. Senlesco. Preţul 1 franc. Librarie de Eduard Duchemin, 18 rue Soufflot, 18. — Aceasta lucrare e foarte interesantă şi e în formă de epistolă, arĕtând rolul României în Orient.

Loterie.

Sâmbătă în 23 Aprile 1887.

Buda: 55 61 88 2 34

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roşca.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 40 Sibiiu, Joi 16/28 Aprile, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2179 Plen.

Cerculariu

către oficiile protopresbiterale şi parochiale şi către toate organele scolare din archidiecesa gr. or. română a Transilvaniei.

Institutul geografic militar din Viena a intreprins cu încuviinţarea ministrului comun de armată edarea portretului heleografat al Alteţii Sale, principelui moştenitoriu de tron, Rudolf, în ediţie de lucs pe hârtie japanesă cu preţul de 1 fl., şi în format mai simplu pe hârtie chineză cu preţul de 50 cr. esemplariul.

Aceste portrete esecutate bine şi provĕḑute cu autografia Alteţii Sale, ca unele, ce sunt potrivite a li se da loc cuvenit mai ales în cancelarii, în localele de scoală şi alte localităţi publice, se recomandă spre procurare dela numitul institut geografic şi pentru preţul lor destul de moderat.

Pentru a se face putincioasele înlesniri cu procurarea lor şi pentru cruţarea de spese de transport, consistoriul archidiecesan va primí abonamente pentru aceste portrete pănă la ḑiua de 31 Maiu a. c.

Deci oficiile parochiale vor avea pănă la acest termin a asterne aici pe calea oficiilor protopresbiterale concernente consemnarea eventualelor abonamente din partea institutelor, sau a particularilor, pelângă rĕspunderea preţului mai sus arătat, indicând pelângă adresă corectă a partidei abonate şi care din portrete voiesce a-şi procura; cel cu preţul mai scump de 1 fl. v. a sau cel cu preţul mai eftin de 50 cr. pentru esemplariu.

Sibiiu, din şedinţa plenară a consistoriului archidiecesan, ţinută în 8 Aprile, 1887.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit şi vicariu archiepiscopesc.

Nicanor Frateşiu m. p.,
secretariu.

Sibiiu, în 15 Aprile.

Educaţiunea poate domolí natura omului, dar nu o poate schimba de tot, nici odată.

Tot asemenea stă lucrul şi cu fraţii maghiari. Cultura europeană a putut face din ei oameni cu caracter mai bland şi cu maniere mai urbane, dar ca sĕ poată face din ei crescini în sensul evangheliei, păn' acum nu ia succes. Casul cu slovacii din nordul Ungariei, cari vor sĕ arangieze o esposiţie naţională slovăcească la Turócz-Szent-Márton o dovedesce aceasta din destul.

Ce vor slovacii? Vor ca sĕ deştepte în poporul slovac simţul de naţionalitate, un simţ, care vibrează aḑi în vinele ori-cărui popor, care nu voesce sĕ renunţe dela viaţa lui naţională şi spre acest scop ei, slovacii, arangiază o esposiţie naţională slovăcească întocmai bunăoară cum arangiase românii aici la Sibiiu o esposiţie la anul 1881.

Novinovată a fost întreprinderea românilor, şi totuşi nu a fost bine venită fraţilor maghiari, căci puscile după sistemul fericitului Dr. Davilla a trebuit sĕ dea ansă la nedumeriri ridicole, după cum s'a constatat din cercetarea făcută. Tot asemenea au sĕ păţască şi slovacii. Conducĕtorul slovacilor, Hurban, abia a esmis apelul către poporul slovac, şi deja sunt la ordinea ḑilei suspiţionările. Poporul slovac e bun, ḑic patrioţii nostri, dar sunt rĕi oamenii lui conducĕtori, o macsimă aceasta deja tocită, dar aplicată ḑi de ḑi şi la noi români şi în special la preoţii români.

Slovacii nu au productele lor proprii naţionale, nu dau nimica pe portul lor, pe limba lor, ci ei bucuros s'ar maghiarisa şi s'ar împĕca cu situaţiunea din Ungaria cea fericitoare de popoare. Ei bine! sĕ admitem, că în poporul slovac ar fi amorţit pentru un timp oare care simţul de a-şi iubí, ce e al seu; oare nu e de tot laudabilă inteligenţa acelui popor, care nisuesce a deştepta acel simţ şi al pune în coarde mai tari? Dacă fraţilor maghiari li se poate concede, ca sĕ caute cu lampa lui Diogene după câte un ungur prin satele românesci, care s'ar fi desbrăcat de caracterul lui naţional, oare de ce sĕ nu-i fie ertat poporului slovac şi conducĕtorilor sei de a o face aceasta, cu deosebire, când ei trăesc în câteva comitate, ca locuitori muncitori şi compacţi, în masse destul de considerabile. Este deci de regretat, că pănă ce încă întreprinderea nu a luat forme concrete, începe a fi zădărnicită din partea ḑiaristicei maghiare şi conducĕtorii poporului slovac suspiţionaţi şi ca cetăţeni liberi puşi sub povaţă poliţiană. Aşa ceva se poate întêmpla numai şi ear numai la noi. A lăsa pe poporul slovac, sĕ arangieze o esposiţie şi din cele espuse sĕ şi facă o mândrie naţională, sĕ se apuce de lucru, aceasta este o macsimă înţeleaptă de stat, ear a-i pune pedeci în desvoltarea lui culturală, nu este îndreptăţită societatea maghiară şi mai puţin statul, a cărui datorie e, ca sĕ împinteneze şi promoveze astfel de intreprinderi culturale.

Dacă se va dovedí însĕ, că slovacii prin esposiţia lor periclitează statul, ameninţă esistinţa lui şi aduce ţeara la prăpastie, atunci de aceea sunt legile ţĕrei, ca sĕ-i pedepsească, dar sĕ nu-i suspicioneze nimenea, pănă încă ei nici în cuget nu au de a lua cărămiḑi din fundamentul statului ungar.

Societatea slovacă „Matica" a fost earăşi prada numai a unor astfeliu de manevere, isvorite din denunţări; acum aceeaşi voesc ca sĕ-i gătească şi reuniune femeilor slovace „Zsivena", pentru că veḑi doamne femeile vor sĕ-şi ţină adunarea lor generală tot în Turócz-Sent-Márton şi tot pe timpul esposiţiunei.

Nu avem nimica cu slovacii din Ungaria comun, nici limba, nici religiunea nu ne leagă de ei, dar ne doare şi trebue sĕ ne doară, când ori ce mişcare aici la noi, fie ea cât de inocentă, este vĕḑută cu ochi rei, i-se pune pedeci şi i-se face greutăţi desgustătoare. Acţiunea reproduce reacţiune şi din ce se vor încerca fraţii maghiari a pune în cătuşi conscliinţa slovacului, ori a românului, ori a sasului ori a altui popor din ţeară, dintr'aceea vor stêrní în respectivele popoare mai tare focul sacru a-şi iubí mai mult limba, datinile şi suvenirile protopărinţilor.

De tot nechipsuită numim noi pornirea în contra slovacilor şi suntem datori, sĕ ne ridicăm vocea noastră în spiritul evangeliei a sărí în ajutoriul celui asuprit şi năpăstuit.

Guvernul unguresc este cu mult mai precaut, decât sĕ producă o amărăciune nouă în inimile slovacilor, al căror dor nu este altceva, decât că voesc sĕ trăiască şi sĕ moară ca slovaci în Ungaria, dar totodată şi ca cetăţeni unguresci.

Dacă însĕ slovacii, cari de sigur sunt un popor sĕrac, dar laborios nu vor putea sĕ arangeze esposiţie naţională; nu li se permite ca sĕ-şi cultive şi perfecţioneze industria lor poporală naţională, vor fi siliţi, ca sĕ şi acopere aceasta trebuinţă prin manufacturile altor naţionalităţi slave, şi aceasta cu drept nu li-se poate împuta.

Românii de aici la 1881 încă au espus chiar din România — câteva esemplare de porturi românesci femeiesci, şi ce au espus mai cu plăcere, au fost lucrurile de mână şi desemn ale scoalei „Asilul Elena Doamna". Dar încă nu am vĕḑut dintre români de aici nici pe unul judecat pentru crimă *de lesae maestatis*, nici pentru agitaţie contra statului maghiar; deoare ce astfel de esposiţii naţionale nu sunt nici în contra statului maghiar, nici în contra idei de stat maghiar, dacă acel stat în adevĕr urmăresce intenţiuni culturale faţă de toţi supuşii sei.

Vadă deci odată maghiarii, că nu pot şi nu sunt destul de puternici de a ţiné în frêu naţionalităţile, pănă ce ele se mişcă pe teren legal şi venind la convingerea aceasta o apropiere între noi şi ei este nu numai posibilă, dar şi dorită şi reclamată

FOIŢA.

Tesaurul dela Petroasa.

(Încheiere)

Chiar de aceea, domnilor colegi, atunci când mi-am propus a da o aşa întinsă desvoltare lucrării mele archeologice, mi-am ḑis tot de odată că, spre a face dintr'însa o operă cu îndoit folos pentru ţeara noastră, caută sĕ pun frêu, într'însa graiului nostru românesc, pe care 'mi este aşa dulce a-l scrie, caută sĕ-mi îmbrac cartea cu haină străină; caută sĕ înţolesc cu port, sau nemţesc, sau engles, sau frances, toate acelea imagini vii ale archaicelor noastre datine, pe care me încerc a le reconstruí şi ale întrupa prin studii.

Că Românii vor crede lesne în realitatea fiinţii lor, deoarece ele aduc laudă culturei originale, ce a esistat la noi încă din vechime, de aceasta nu ne puteam îndoí. Greu nu este a fi creḑut şi aprobat de cel căruia îi vorbesci pe plac, chiar şi atunci când ai aluneca pe priporul zadarnicelor închipuiri şi ai apuca câmpii, scălâmbând adevĕrul. Mai anevoe este însĕ aţi câştiga credĕmênt la cei ce n'au nici un interes a descoperí, de o dată şi fără veste, ca un obiect oare-care preţuesce mai mult de cât ei sunt deprinşi a crede. Şi doveḑi lămurit şi sănătos întemeiate, recunoascerea unor calităţi, devenite necontestabile chiar şi pentru aceia, cari s'ar bucura, când ele ar lipsí cu totul sau cel puţin când ele ar rĕmânĕ întunecate.

Şi — trebue s'o mărturisim, domnilor, — întunecate, nesciute şi rĕu preţuite de lumea cultă vor remânĕ din nenorocire toate lucrările noastre, cât de consciinţioase şi de solide ar fi ele, pe cât nu le vom învedera lumei sub o formă mai accesibilă de cât aceea a graiului nostru naţional.

Acest fapt netăgăduit nu este însĕ, după părerea mea, o condamnaţiune a limbei noastre. Nu este nici măcar o umilire pentru dênsa. Limba noastră abia de doi trei secoli a devenit o limbă scrisă; a ei cultură e încă rudimentară. Noi ne adunăm aci, ca sĕ cercăm a o scoate din faşe, şi a-i înlesní înălţarea şi întărirea, de oare-ce ea încă pănă mai deunăḑi umbla d'abuşelea. Cum dar am putea sĕ pretindem ca dênsa sĕ depăşească hotarele locuite de români, pe când vedem multe alte limbi europene cultivate acum de secoli, şi rĕmase totuşi în cercul restrîns al poporaţiunilor, ce le vorbesc şi le scriu numai şi numai pe seama lor.

Ast-fel sunt, de bună seamă, la Nord limbele scandinave, cea danesă, cea suedeză; apoi spre apus limba olandezilor ba şi a portughezilor, dacă nu cumva, pănă la oare-care punct, n'am numĕra printre acestea, de Sud, pe cea spaniolă şi pe cea italiană, odinioară atât de răspândită în toată Europa. Tot aşa sunt, mai în vecinătate cu noi, limba rusească, cea grecă modernă şi cea maghiară.

Toate aceste naţiuni îşi cultivă, de sigur, atât cât noi, şi poate chiar mai mult de cât noi, graiurile lor particulare; toate au ca noi academii şi societăţi literare şi scientifice.

Poate în sînul corpurilor învĕţate ale lor vorbesc şi tipăresc în limba ţĕrii; dar acestea, fiind preocupate de a nu pune sub obrocul esclusiv al unui patriotism rĕu înţeles producţiunile spiritului şi ale studielor, care pot sĕ facă onoare patriei şi sciinţii ei, toate recurg la una din limbile, care se bucură de un caracter mai universal, una din acele limbi, pe care nu le pot ignora oamenii, cari vor sĕ se ţină în curentul propăşitor al sciinţelor moderne.

În acele ţĕri, chiar academiile traduc în estracte şi adesea în estenso, principalele lor opere, şi le dau publicităţii esterne într'una din limbele: francesă, germană sau englesă.

Oare, ceea-ce fac aceste popoare, adesea mai înaintate în cultură de cât noi, fi va ruşine sĕ o facem şi noi? Sĕ stăm a judeca pe dreptate, şi vom recunoasce, că ideia, ce le mână întru aceasta, este şi mai patriotică şi mai luminătoare de cât acel es-

chiar, dar cu forţa nu o vor scoate la cale, de s'ar pune în cap.

Noi numai ca români vrem sĕ fim şi sĕ trăim aici, slovacii încă se vede, că nu vor se remână înapoia noastră, deci întreprinderea maghiară de a zădărnicí espositiunea slovacilor va produce numai amăgire şi disgust — şi nu e bine, ca ungurii sĕ se învrăşbească astăḑi cu slovacii, mâne cu alţii şi aşa pe rênd cu toate popoarele din ţeară.

Revista politică.

De câtva timp foile vieneze şi cele din România eară se ocupă serios şi mult cu cestiunea convenţiunei vamale dintre monarchia noastră şi România.

Regimul român, ḑic foile vieneze, până acum nu ş'a manifestat voinţa ca pertractările sĕ se reînceapă, şi după cum sunt împregiurările, nici nu se poate aştepta, ca începerea negoţierilor sĕ se efeptueascâ până prin jumĕtatea lunei lui Maiu. Pe timpul acesta însĕ, parlamentul ungar, ce se află în faţa nouĕlor alegeri, se va disolva; ear parlamentul austriac, cu toate că mai are multe lucrări de resolvat, abia se va mai afla întrunit până pe la Rusale. Aceasta împrejurare însĕ învoalvă mari greutăţi pentru aplanarea rĕsboiul vamal între monarchia noastră şi România.

Camera română, abia la toamnă 'şi va începe activitatea; şi guvernul român tocmai din aceasta causă a şi primit împuternicirea de a încheia o convenţiune vamală în mod provisoriu. Ce fel de provisoriu sĕ fie acesta, încă nu-i cunoscut, totuşi după cum a declarat dl Ferechide în camera română, România 'şi va asigura esportul de bucate şi de vite şi în contractul provisor. Un contract în sensul acesta regimul austro-ungar nu poate sĕ închee fără consensul parlamentelor, ba nu poate sĕ'l aducă în vigoare nici măcar în mod provisoriu. O împuternicire anticipativă, după cum a făcut camera română, nu poate încuviinţa parlamentul austriac şi cel ungar.

După esperienţele de până acum se poate vedé, că nici chiar parlamentele, ce se vor convoca în lunile de toamnă nu se vor putea ocupa în destul cu aplanarea neînţelegerilor. Că se va putea oare în adevĕr închee o convenţiune vamală cu România, — după cum s'arată din punctele, care pun stavilă pertractărilor, şi în special nenumĕratele relaţiuni politice cu regatul român, — nu se poate prevestí. Zădarnicelor pertractări de până acum se poate atribuí, că în ori şi ce cas, anul 1887 pentru comerciul cu România este cu totul perdut.

Cestiunea în privinţa arestărei lui Schnaeble încă nu e lămurită. Foile germane susţin, că arestarea s'a făcut pe pământ german, cele francese, că s'a efeptuit pe teritoriu frances. După o telegramă din Paris, acolo a sosit actele asupra acestui incident; ear Herbette, a încunoscinţat pe ministrul frances de esterne, că va conferí cu Bismarck în această cestiune. Resultatul conferirei se va transpune unui consiliu de ministri în Paris. Douĕ epistole ale comisariului german Gautsch adresate lui Schnaeble au fost fotografate şi fotogramele s'au trimis lui Herbette, la Berlin; şi alte epistole s'au trimis, cari indirect indică intenţiunea lui Gautsch, d'a conferí cu comisariul frances.

Jurnalul radical „Odjek" ocupându-se de acest incident ḑice:, relaţiunile presente dintre Francia şi Germania sunt periculoase pentru pacea europeană, căci în urma acestora relaţiunile între Germenia şi Rusia nu numai s'au rĕcit, dar amenință d'a se încorda rĕu; şi mai rĕu însĕ între Rusia şi Austria.

Sinodul archidiecesan.

Şedinţa II, ţinută la 13/25 Aprile a. c

Şedinţa se deschide la 11 oare a. m., cetindu-se protocolul şedinţei dela 12/24 Aprile.

Se autentică.

Se presentează următoarele esibite:

a) cererea deputatului sinodal D. Manole pentru concediu pe întreaga sesiune, din causă sanitară;

b) cererea dep. sin. Anania Moldovan pentru concediu pe întreaga sesiune, din cause familiari şi oficioase;

c) cererea dep. sin. Iosif Orbonaş pentru concediu pe întreaga sesiune, din causă, că autoritatea superioară competentă, nu-i a acordat concediul cerut.

Concediile cerute se acoardă, cu aceea, că cererea deputatului I. Orbonaş la propunerea dep. P. Cosma în considerarea motivului adus, se transpune comisiunei organisătoare, ca sĕ vină cu o propunere în aceasta privinţă.

Se mai presentează esibitul:

Raportul cons. archid. referitoriu la proiectul de arondarea cercurilor electorale pentru deputaţii sinodali şi congresuali.

Se predă comisiunei organisătoare.

Se presentează mai departe esebitele:

a) raportul cons. archid., prin care se recomandă spre aprobare „Cartea de cetire din limba maghiară" de Dr. I. Crişian şi Nicolau Putnoky;

b) raportul cons. archid. în cestiunea fondului de pensiune a învĕţătorilor.

Se predau comisiunei scolare.

Se mai presentează esibitele:

a) raportul cons. archid., prin care se aşterne raţiociniul fondurilor archidiecesane pe anul 1886.

b) raportul consistoriului archidiecesan, referitoriu la supererogatele din raţiociniul fondurilor archidiecesane pe anul 1883.;

c) raportul consistoriului archidiecesan, prin care aşterne bugetul pro 1888.

Se predau comisiunei finanţiare.

În fine se presentează:

a) rugarea vĕduvei protopresb. Anastasia Popescu din Făgăraş, pentru un ajutoriu din fond. archidiecesane;

b) rugarea comitetului par. din Mihăeşti, pentru asemnarea ajutoriului votat în sesiunea trecută.

Se predau comisiunei petiţionare.

Preşedintele archiepiscop din incidentul, că Alteţa Sa archiducele Albrecht, un distins membru al Înaltei Case domnitoare astăḑi îşi serbează iubileul de 60 de ani ai serviciului Seu militariu, se vede îndemnat a atrage atenţiunea Venerabilului sinod asupra acestui însemnat eveniment, şi crede, că precum în trecut biserica noastră totdeuna cu plăcere s'a folosit de toate ocasiunile spre a-şi putea esprima simţul de loialitate, alipire şi credinţă cătră Inalta Dinastie, astfel Venerabilul Sinod nu va întrelăsa nici aceasta binevenită ocasiune a da espresiune devotamêntului şi simţului seu de loialitate, ce păstrează faţă de Înaltul iubilant, Alteţa Sa archiducele Albrecht.

La propunerea deputatului Dr. Aurel Brote:

Sinodul decide cu unanimitate şi viu entusiasm, că încă din şedinţa de astăḑi sĕ i-se adreseze o telegramă de felicitare.

Cu concipiarea telegramei se însărcinează biroul, spre care scop se suspinde şedinţa pe câteva minute.

Redeschiḑêndu se şedinţa, se primesce tecstul telegramei publicat deja în Nr. 39 al „Tel. Rom." (Veḑi titlul „Felicitări.")

La ordinea ḑilei se pune referada comisiunei verificătoare.

Raportorul aceleia deputatul R. Patiţa arătând, că alegerile de deputaţi sinodali mireni efeptuite în cercul XII al Cluşului şi în cercul XIII al Deşului, aflându-se actele electorale în ordine, şi ne întrând nici un protest contra alegerilor, propune: ca deputaţii aleşi Dr Remus Roşca în cercul Cluşului, şi Josif Puşcariu în cercul Solnocului sĕ se verifice.

Se verifică.

Şedinţa se ridică la 1 oară după ameaḑi, anunţându-se cea procsimă pe mâne la 9 oare înainte de ameaḑi, punêndu-se la ordinea ḑilei rapoartele comisiunilor.

Şedinţa a III-a, ţinută la 14/26 Aprile.

Şedinţa se deschide la 10 oare înainte de ameaḑi.

Se cetesce protocolul şedinţii premergĕtoare şi — se autentică.

Se presentează esibitele:

a) cererea deputatului sinodal Ioan cav. de Puşcariu pentru un concediu de 5 ḑile, fiind împedecat prin grave afaceri oficioase;

b) cererea dep. sinodal Stefan Iosif pentru un concediu de 5 ḑile, fiind într'o onorifică comisiune;

c) cererea dep. sinodal Simeon Muntean pentru un concediu de 5 ḑile, fiind împedecat prin afaceri oficioase;

d) cererea dep. sinodal V. Almăşan pentru concediu până în 16/28 Aprile a. c., fiind împedecat prin afaceri oficioase;

e) cererea dep. sinodal Vasilie Roşescu pentru concediu pe întreaga sesiune, fiind greu bolnav.

Concediile cerute se dau.

Se presentează esibitul:

raportul consistoriului archidiecesan despre investigaţiunea în causa alegerilor de deputaţi sinodali în cercul I al Sibiiului.

Se predă comisiunei verificătoare.

Se mai presentează esibitul:

raportul cons. arch. în privinţa adaptărei seminariului „Andreian" şi ridicarea tacsei seminariale la 100 fl.

Se predă comisiunei finanţiare.

În fine se presentează:

a) rogarea capelanului Iosif Stănescu din Gherö-Oşorheiu pentru un ajutor anual;

b) rogarea comunei Erdő-Sângiorgiu pentru un ajutoriu de 200 fl., pentru repararea la turnul bisericei;

c) rogarea parochului I. Moşoiu din Şimon pentru un ajutoriu de 100 fl.;

d) rogarea mai multora din Câlnic contra învĕţătoriului.

Se predau comisiunei petiţionare.

La ordinea ḑilei se pune referada comisiunei organisătoare.

Raportorul aceleia, Iosif Puşcariu, referează asupra raportului general al consistoriului archidiecesan plenariu, şi după cetire propune: ca sĕ se primească de basă la desbaterea specială.

---

clusivism restrîns, care le-ar isola pe ele — precum ne isolează pe noi cu totul — de mişcarea progresivă a sciinţii. Făcênd alt-fel ei ar menţiné pe toţi strĕinii, precum îi menţinem noi, în credinţa, că la ei, ca şi la noi, mintea şi studiul nu produc nimic, care sĕ fie demn de a aduce un contingent folosi tor la cunoscinţele obştesci ale lumei civilisate.

Permiteţe-mi d-lor colegi, mie, care trăesc acum de mai mulţi ani în străinĕtate şi vĕd, cât de puţin şi cât de rĕu suntem cunoscuţi şi preţuiţi sub raportul culturei intelectuale, afară din ţeara noastră, permiteţe-mi a supune aceste considerăţiuni la serioasele cugetări.

Ele m'au îndemnat, şi nu tocmai, ve mărturisesc, fără oare-care dor şi mustrare de cuget, a scrie cartea mea asupra tesaurului dela Petroasa în limba de caracter mai universal a ţĕrii, în care locuesc.

În aceea ţeară mai am şi înlesnirea de a găsí la îndemână toate mijloacele de informaţiune şi de studiu, ce-mi sunt necesari precum bibliotecele şi museele cele mai bogate, oamenii cei mai dedaţi cu multe din materiile, pe care cauta sĕ le ating în cursul cercetărilor mele.

De altmintrelea, aceea limbă, singura din cele apusene, pe care me pricep oare-cum a o îndruga, adică limba francesă, este tot deodată şi aceea, pe care o înţeleg, o vorbesc şi o scriu chiar cu înlesnire toţi câţi ar voí, la noi, sĕ cetească publicaţiunea mea.

Mult nu m'am înstreinat nici de ţeara mea, nici de datoriile mele de academic român, cerênd ţĕrei francese ajutoarele de studiu, pe care ea le posedă în neasemuită îmbelşugare, faţă cu a noastră; iar limbei francese cerêndu-i un miḑloc de a face cunoscut nu numai românilor, dar şi întregului public cult din toate continentele fapte, ale căror enunţare şi elucidare nu pot aduce de cât folos şi onoare patriei noastre.

Sfêrşind această espunere, me tem, stimaţi colegi, că me veţi crede, după cuvintele mele, mult mai presumţios, de cât sunt în realitate. Ceea ce me face sĕ cutez a ve vorbí într'ast-fel, este chiar contactul, în care am avut norocirea de a me afla, în decurs de mai mulţi ani, cu personalităţi marcante de aceiaşi specialitate cu mine. M'am convins în cercul lor, că noi înşi-ne nu avem cunoscinţă despre propria noastră valoare nu scim, sĕ ne dăm bine seama nici de câte scim, nici de câte putem, nici de câte suntem în stare sĕ producem, atunci mai ales, când nu ne-am risipí puterile după rĕul nostru năravv.

Şi aceste vederi sumeţe, pe care — cine scie! — le priviţi cu sfieală, cu îndoieli şi poate chiar cu zîmbete de ironie, aceste vederi le veţi recunoasce lesne de bune, de drepte şi de luminoase, îndată ce ve veţi strămuta cu gândul şi cu aducerea aminte într'un alt cerc al activităţii noastre naţionale.

Acum vr'o ḑece ani, de ar fi eşit dintre noi un profet, care sĕ ne afirme, că oastea românească, militarii, dorobanţii şi călăraşii nostrii, sunt în stare sĕ poarte resbel în ţeară străină şi sĕ se lupte cu tărie, cu avêntul şi cu vitejia, ce ei au arătat la Griviţa, la Rahova şi la Smârdan, noi toţi atunci am fi plecat jalnic capul plin de dorul isbândelor din trecutul nostru, şi vai! plini de necredinţă întru cele viitoare.

Faptele lăudate, ce ostaşii nostrii au sĕvêrşit din îmboldirea şi sub poruncile gloriosului nostru Suveran, carele a sciut sĕ recunoască şi sĕ reînvie în inimile românesci vîrtutea străbună, acele fapte petrecute pe câmpii de bătălie, ne fac aḑi sĕ ridicăm capul fără sfieală, cu dreaptă mândrie şi fără temere pentru viitor!

Sĕ cutezăm a-l ridica şi pe câmpii sciinţii. Tot Augustul nostru protector ne-a îmbiat şi pe noi la acestă nobilă revindicare, îndemnându-ne sĕ culegem de pretutindeni, cu sciinţă şi cunoscinţă, datinele de ori-ce fel ale trecutului nostru. Cu ele, — ḑisu-ne a primul rege al românilor — vom întemeia şi pe acest tĕrâm viitorul ţĕrei şi al poporului românesc.

A. Odobescu.

Se primesce, și raportul se aclude la protocol.

Întrând în desbaterea specială a acestui raport, partea generală, despre Nrul esebitelor, împărțirea acestora la referenți, numĕrul ședințelor.

Se iau spre sciință.

Punctul din raportul gen. despre protopresbiteratele vacante, comisiunea propune: să se ia spre sciință, cu aceea, că consistoriul să facă pașii de lipsă pentru întregirea lor.

Se primesce.

Dep. P. Cosma face propunerea: ca această propunere să se refereasscă și la protopresb. Sighișoarei, despre care nu se face amintire în raport, dar e neintregit încă.

Se primesce.

Referitoriu la punctul despre adaptările făcute în seminariul „Andreian“, comisiunea s'a convins prin oculată proprie, că atât din punct de vedere pegagogic, higienic cât și estetic, edificiul seminarial este mai corespundĕtoriu, și pentru aceea propune: ca și acest punct să se ia spre sciință, reservéndu-și a face unele propuneri, când va veni la desbatere raportul special în aceasta privință.

Se primesce.

Tot comisiunea organisătoare prin referentul Iosif Puşcariu raportează:

1. Asupra conclusului congresual, prin care să normează, că membru al sinodului protopresbiteral poate fi ori-care individ din metropolia noastră gr. or. care este indus în vreo listă ca alegătoriu, și comisiunea propune: a se lua spre sciință. — Se primesce.

2. Asupra raportului consistorial despre moartea ases. onor. preoțesc din senatul epitopesc Ioan Predoviciu; și comisiunea propune: ca sinodul să-și esprime condolența sa, pentru moartea acestuia asesor, și să se aleagă alt asesor onor. preoțesc în locul lui.

Sinodul își esprimă condolența sa prin sculare și alegerea altui ases. onor. preoțesc în senatul epitropesc se va pune la ordinea ḑilei mai târḑiu.

3. Asupra raportului consistorial despre devenirea în vacanță a cercului electoral XV al Târnavelor în urma promovărei deputatului mirean Dr. I. Crișian de diacon, și că pentru scurtimea timpului acest cerc nu s'a putut întregí; — comisiunea propune: să se iee aceasta procedură a consistoriului spre sciință.

Se primesce.

Deputatul M. Voileanu din acest incident face următoarea propunere:

„Consistoriul se însărcinează, a pune la cale întregirea cercurilor de deputați pentru sinod îndată ce are notificare autentică despre devenirea vre unui cerc în vacanță.“

Fiind aceasta propunere spriginită de deputați P. Cosma, A. Nicoară, I. de Preda, S. Dragomir, punênduse la vot, — se primesce

4. Asupra raportului consistorial despre devenirea în vacanță a unui loc de ases. onor. mirean în senatul scolariu, în urma promovărei ases. onor. mirean Dr. Ioan Crișian de diacon; comisiunea propune:

Să se iee spre sciință, și încă în această sesiune să se aleagă alt ases. onor. mirean în senatul scolariu.

Se primesce.

5. Asupra raportului consistorial despre depunerea mandatului de deputat sinodal și în urmă revocarea depunerei mandatului a deputatului I. Gall; comisiunea propune: să se ea spre sciință. —

Deputatul M. Voileanu propune: ca cercul respectiv să se dechiare de vacant.

Sinodul primesce propunerea comisiunei.

6. Asupra conclusului congresual, prin care se esplică că alinea a 2-a din §. 112 al stat. org. despre gradul al VI de sânge și al IV de cuscrie, este a se înțelege inclusive; — comisiunea propune: a se lua spre sciință și acomodare.

Deputatul Eugen Brote, în urma acestui conclus, de oare ce între dênsul și alt asesor consistorial subversează acest impediment se vede îndemnat a resuscita abḑicerea sa de asesor consistorial.

Deciderea asupra acestei cestiuni se amână deocamdată.

7. Asupra raportului consistorial, referitoriu la întroducerea în mod provisoriu a regulamentului pentru procedura judecătorească în cause disciplinare; comisiunea propune: să se iee spre sciință.

Deputatul I. de Preda propune: ca consistoriul să se însărcineze, ca la timpul seu să vină cu raport detaiat despre practicabilitatea acestui regulament.

Se primesce.

Ședința se închee la 1 oară d. m. anunțându-se ședința procsimă pe mâne la 10 oare a. m. La ordinea ḑilei rapoartele comisiunilor.

Nr. 2264 plen.

Raport general

despre activitatea consistoriului archidiecesan în ședințe plenare în decursul anului 1886.

Preavenerabil sinod archidiecesan!

Sfera de activitate a consistoriului în ședințe plenare fiind ca și pentru senatele particulare ale consistoriului, precisată prin statutul organic și prin normativul afacerilor interne ale consistoriului, ar urma de sine ca și raportul acesta să se estindă numai asupra obiectelor pertractate în ședințe plenare.

Fiind însĕ activitatea în ședințele plenare espresiunea lucrărilor întregului consistoriu, aici este locul mai corĕspundĕtoriu a se da și acum ca și de altă dată icoană despre activitatea întregului consistoriu, încât o atare icoană poate resulta din o espunere a numĕrului întreg al esebitelor, al resolvirii lor după resort și după referenți.

În decursul anului 1886 au întrat la protocolul de esibite preste tot 7429 piese. Cu 215 mai multe ca în anul precedent.

După resort se împart astfel:

1.	Presidiale	333
2.	Plenare	491
3.	Bisericesci	2245
4.	Scolare	2360
5.	Epitropesci	2000

Neresolvite erau la 31 Decembre 1886 piese 307, dintre care până astăḑi și-au aflat resolvirea 269. Deci din restul de 38 al pieselor neresolvite, cad în resortul plenului 1, care se referă la un proiect de regulament al afacerilor interne al sinodului protopresbiteral al Brașovului I; în resortul senatului bisericesc cad 31; în resortul senatului scolar cad 2; și în resortul senatului epitropesc cad 4.

Piesele întrate s'au distribuit spre referare astfel:

1. Asesorului consistorial Dr. Ilarion Puşcariu, archimandrit:

a)	Presidiale	1
b)	Plenare	183
c)	Bisericesci	132
d)	Scolare	728
	La olaltă	1044

2. Asesorului consistorial Zacharia Boiu, protopresbiter:

a)	Plenare	42
b)	Bisericesci	1346
	La olaltă	1388

3. Asesorului consistorial Moise Lazar, protopresbiter:

a)	Plenare	3
b)	Bisericesci	4
c)	Epitropesci	499
	La olaltă	506

4. Asesorului consistorial Nicolan Cristea, protopresbiter:

a)	Bisericesci	662

Asesorului consistorial Mateiu Voileanu:

a)	Plenare	1
b)	Scolare	1550
c)	Epitropesci	1
	La olaltă	1552

Asesorului consistorial Eugen Brote:

a)	Plenare	240
b)	Bisericesci	8
c)	Scolare	27
d)	Epitropesci	1490
	La olaltă	1765

Nota. Aici sunt computate între cele plenare, esebitele aparținĕtoare la fundațiunea „Andronic“, eară între cele epitropesci esebitele aparținĕtoare de oficiul esactoral.

Asesorului consistorial și secretariu consistorial Nicanor Frateșiu, protosincel:

a)	Presidiale	332
b)	Plenare	22
c)	Bisericesci	93
d)	Scolare	25
e)	Epitropesci	10
	La olaltă	482

Ședințe plenare s'au ținut preste tot 16, dintre cari 10 ordinare și 6 estraordinare.

Lucrările consistoriului, atât în plen, cât și în senatele particulare au decurs în anul 1886 în mod normal.

După usul de până acum în raportul general se enumerau toate obiectele mai însemnate, ce se pertractau în ședințele plenare ale consistoriului. Fiindcă despre cele mai multe din acelea se fac rapoarte speciale cătră Preavenerabilul sinod, pentru facilitarea pertractărilor sinodale, ne mărginim de astădată pe lângă o indicare mai scurtă a unor resultate spre luare la cunoscință, rĕmânênd, ca în merit să binevoiască Preavenerabilul sinod a se enuncia la pertractarea rapoartelor speciale.

Întregirea protopresbiteratelor a format în anii din urmă un obiect de pertractări continue ale consistoriului. După ce acum toate protopresbiteratele, care timp mai îndelungat au fost vacante, sunt întregite cu protopresbiteri definitivi, au mai rĕmas de present sub pertractarea consistoriului întregirea numai a unor protopresbiterate, cari în timpul mai din urmă au ajuns în vacanță, precum este tractul Făgărașului, al Brașovului și al Mediașului, care cel din urmă a devenit în vacanță în decursul anului curent prin repausarea protopresbiterului Dionisiu Chendi. În decursul anului 1886 s'a finalisat și actul întregirei protopresbiteratului Agnitei prin instituirea de protopresbiter a alesului Sabin Piso.

Ceva mai pe larg avem onoare a espune resultatul lucrărilor întreprinse din partea consistoriului pentru adaptările localităților seminariului archidiecesan, care, precum este cunoscut, se aflau înainte cu un an într'o stare necorespondĕtoare.

Consistoriul încă de timpuriu, în vara anului 1886, a pus la cale facerea unui plan de adaptări și reparaturi, dimpreună cu preliminariul speselor trebuincioase. Aceste spese — în privința cărora de altcum se va face un raport separat dimpreună cu o propunere motivată pentru urcarea tacsei seminariale, pentru elevii seminariali dela 60 fl. la 100 fl. — la început s'au arĕtat mici după proporția dimensiunilor adaptărilor și a reparaturilor; mai târḑiu însĕ, dându-se acestora o estindere mai mare, după necesitățile, ce s'au arĕtat numai succesive, suma speselor s'a urcat la o cifră aproape îndoită. Dacă considerăm, că în urma unei stăruințe și lucrări continue a consistoriului s'a ajuns scopul atât de dorit, ca elevii seminariului încă cu începutul anului scolar present să între în localități mai bune și mai corĕspundĕtoare, decum erau mai nainte; dacă considerăm, că nu numai în privința estetică s'au ridicat în mod însĕmnat starea localităților seminariale, ci și în respect pedagogic și de educațiune s'a ajuns scopul prin nouele întocmiri și chiar înmulțirea localităților; suma totală a speselor de 12,155 fl. 37 cr. se arată a se fi folosit în modul cel mai bun și mai rațional. Una sută șeseḑeci de elevi pot avea, — fără a esagera în afirmațiunile noastre, — localitățile corĕspundĕtoare pentru toate cele trebuincioase în decurs de cel puțin 20 de ani.

Prin nouele adaptări și învestiri de mobiliariu nu numai s'a acoperit lipsele atât de simțite în seminariul archidiecesan și s'a pus seminariul în privința recerințelor din afară în o stare, precum n'a fost nici odată, dară totdeodată prin îmbunătățirile făcute, pe lângă aceea, că s'a acoperit trebuințele momentane și urgente s'a dat totdeodată respiriu consistoriului a putea studia și delibera cu toată liniscea și precauțiunea recerută cestiunea edificării unui seminariu nou, asupra cărei cestiuni n'a aflat de astădată motive de urgență a ascerne un raport separat.

Între obiectele mai însemnate în resortul plenului, cari au incurs pe calea consistoriului metropolitan dela congresul național-bisericesc, ținut în Sibiiu în vara anului trecut se amintesce aici:

a) Resolvirea în mod negativ a cestiunii despre sistemisarea și instituirea unui post de vicariu archiepiscopesc cu rang de archiereu;

b) Un proiect de normativ pentru regularea dreptului de apelațiune în cause bisericesci, asupra căruia consistoriul archidiecesan este recercat de consistoriul metropolitan pe basa conlusului congresual a-și face reflecsiunile sale;

c) Procedura disciplinară pentru persoanele și funcționarii bisericesci, care s'a publicat cu putere de lege începênd cu ḑiua de 15 Novemcre 1886, și despre care va urma și raport separat.

Pe lângă raport separat se ascerne:

1. Proiectul pentru arondarea cercurilor electorale pentru deputați la sinodul archidiecesan și congresul național-bisericesc revĕḑut de nou de consistoriu cu considerarea părerilor date de cătră oficiciile protopresbiterale;

2. Resultatul cercetării asupra iregularităților întêmplate cu ocasiunea alegerilor de deputați mireni la sinod în cercul Sibiiului;

3. Despre distribuirea ajutoarelor pentru meseriești din fundațiunea „Andronic“; eventual și alte rapoarte.

În celelalte reasumând pe scurt resultatele activității consistoriului în ședințe plenare, constatăm, că lucrările în acest resort au aflat în decursul anului 1882 o desvoltare normală, căci atât ședințele plenului s'au ținut regulat de câte-ori s'au arĕtat trebuință, cât și resolvirea obiectelor a urmat fără întârḑiere, preferindu-se totdeauna, precum de sine se înțelege, cele mai importante și după natura lor urgente.

Din ședința plenară a consistoriului archidiecesan, ținută la 8 Aprile, 1887

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Nicanor Frateșiu m. p.,
secretar.

Varietăți.

* (Denumiri.) Dominic Péterffy judele dela tabla reg. din Budapesta a fost denumit de Maj. Sa president al tribunalului reg din Cluș; ear ministrul ung. reg. de iustiție a denumit pe cancel. judec. cerc. din Bistrița, Ludovic Graur, ca oficial de cancelarie la trib. reg. din Bistrița.

* (Himen.) Domnul Romul Popu, din Christian (Brașov), teolog absolut al archidiecesei noastre și candidat de preoție, de present învĕțător la scoala capitală din Poiana (Sibiiu), — a doua ḑi de ss. Pasci a. c. — și-a încredințat de soție pe domnișoara Ana Opriș, fiica parochului gr. or., Nicolau Opriș din Gârbova, (Mercurea).

* (Serbarea Uhland.) Compatrioţii nostri saşi au serbat eri prin un banchet festiv aniversarea de 100 de ani a poetului Uhland, în sala cea mare dela Musikverein. Începutul s'a făcut la 9 oare seara. La 1000 de oameni au luat parte la această festivă serbare, care s'a desvoltat în adevărată serbare naţională a compatrioţilor nostri.

S'au ţinut cuvêntări ocasionale din partea superintendentului. Dr. Teutsch, a deputatului Dr. Wolf, a preotului săsesc din Cisnădioara, Wittstock, în cari s'a sărbătorit reposatul ca poet, ca om politic şi reformator în cele sociale ale poporului german.

Frumos, foarte frumos au cântat reuniunile germane din loc „Hermannia" şi „Männergesangverein", cari pentru acest scop s'au întruniţ, esecutând trei piese, şi anume 2 sub conducerea conducătoriului celei din urmă, a dlui Georgiu Dima, şi una sub cea a conducătoriului celei amintite la locul prim, a dnului W. Weiss. Asemenea frumos au cântat profesorul Wellmann şi Weiss în esecutarea de piese solo. Animate au fost şi cântările esecutate de întregul public acompaniat de capela oraşului.

In cele culturale simpatisăm din inimă cu compatrioţii nostri saşi, şi ne bucurem de tot paşul făcut pertru consolidarea lor naţională.

* După cum scrie „Românul" mai multe ţiare din Roma vestesc, că M. S. regina României va călători în curênd acolo spre a face o visită suveranilor Italiei.

* (Sabia de onoare.) Mai mulţi ofiţeri ruşi vor pleca la Paris pentru a remite generalului Boulanger o sabie de onoare. Sabia e model caucasian, mâneriul e împodobit pe amêndouĕ părţile cu briliante şi petri scumpe. Pe lama sabiei sunt gravate următoarele vorbe: „Rusia, generalului Boulanger; trăească Francia! trăească Rusia!

* (Congres medical român.) Al doilea congres medical se va ţiné în anul acesta la Iaşi în ţilele de 21, 22 şi 23 ale lunei lui Maiu.

* Dl Dr. Georgescu, care a studiat la Paris metodul de vindecare al d-lui Pasteur asupra turbărei va întemeia în Bucuresci un laborator spre a îngrijí pe persoanele muşcate de câni turbaţi.

* Puscile cu repetiţie se vor începe a-se împărţí în Iuniu s'au cel mult în Iuliu. Împĕrţirea se va face după corpuri şi vor fi provĕţute mai întâiu cu aceste pusci batalioanele de vênători şi regimentele de inf. ale corpului 2 de armată. Până la anul 1891 se ţice, că se va termina înarmarea.

* Marele duce Alecse Alecsandrovici, mare admiral a ordinat ca douĕ-spre-ţece vase de rĕsboiu şi opt torpile, ce se află în portul Odesa, sĕ se înarmeze şi sĕ fie bine provĕţute cu tot soiul de muniţiune. Ministrul de rĕsboiu încă va sosí în acele locuri.

* (Strigătul în rĕsboiu la romani.) Oştenii romani după ce erau animaţi, prin elocuenţa căpitanilor, apoi se aruncau asupra vrăşmaşilor scoţind strigăte înfiorătoare. Toate popoarele au avut strigătul lor de rĕsboiu particular. Biblia ne spune pe al Ebreilor şi Homer pe acela al timpilor eroici. Troenii strigau îndată ce vedeau pe vrăşmaş, grecii aşteptau minutul, când se loviau, luptătorii romani se animau strigând: *Feri! feri!* Cesar în comentariile lui aproabă strigătele soldaţilor sei şi blamează tăcerea soldaţilor lui Pompeiu. Caton censorul ţicea, că reportase mai multe victorii prin strigăte, decât prin lovituri şi presupunea, că ele provin totdeauua dintr'o inimă hotărîtă. Moldovenii şi Munteni aveau în rĕsboiu fie-care strigătul lor particular, pe cari cronicarii ni l'au păstrăt. Astfel la români îndată ce oştenii vedeau pe vrăşmaş, invocau de trei ori numele lui Isus: *Isus! Isus! Isus!* şi apoi îndată se repeţeau asupra protivnicilor, strigênd: *la ei! la ei! la ei!* sau *aide, aide la ei! la ei!* Moldovenii aveau obiceiul însĕ înainte de Stefan cel Mare, a se arunca asupra vrăşmaşului prin fiorosul răcnet: *ucide! ucide!* rĕmas nouĕ moştenire dela vechii romani, cari strigau, cum vĕţurăm, în momentul atacului: *feri! feri!*

Loterie.

Miercuri în 27 Aprile 1887.

Sibiiu: **25 39 13 35 51**

Nr. 127 [1583] 1—3

CONCURS.

La scoalele medii rom. gr. or. din Braşov este de ocupat dela 1-ma Septemvre anul scolar 1887/8 un post de profesor secundar de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială şi reală şi la clasele IV şi V de fete.

Cu acest post este împreunat şi oficiul de instruitoriu şi conducĕtoriu al corului Bisericei rom. ort. res. dela St. Nicolae din Braşov.

Pentru ocuparea acestui post se escrie concurs cu termin până la 20 Maiu (1 Iuniu) 1887.

Concurenţii vor adresa petiţiunile lor cătră subscrisa Eforia scolară, instruite cu documentele:

a) că sunt de naţionalitate români şi de religiunea gr. orientală;

b) că au purtare morală şi politică bună;

c) că sunt sănĕtoşi;

d) sĕ producă testimoniu despre absolvarea cursului la vreun conservator de musică, sau că poşed cunoscinţe temeinice din musica vocală şi instrumentală.

Emolumentele sunt:

Pentru postul de profesor de musica vocală la scoale, salariu anual de 500 fl. v. a. şi pentru postul de instruitoriu şi conducătoriu al corului bisericesc salariu anual de 600 fl. v. a. şi 50 fl. pentru Note.

În fine au sĕ dechiare toţi concurenţii în petiţiunile lor, că se vor supune necondiţionat regulamentelor şi disposiţiunilor în vigoare presente şi viitoare a le institutului nostru, precum şi instrucţiunei relative la postul de conducătoriu al corului bisericesc.

Braşov, 8 Aprile, 1887.

Eforia scoalelor centrale române ort. rĕsăritene Braşov.

N. Strevoiu,
v. preş.

Nr. 350 [1578] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pre lângă parochul Teodor Pulca din Criţ, cu filiile Cloasterf şi Meşindorf, protopresbiteratul Cohalmului în sensul venerabilei ordinaţiuni consistoriale ddto 22 Iuliu 1886 Nr. 3824 B., prin aceasta se escrie concurs nou cu termin de 30 de ţile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) porţiunea canonică de 8—9 jugere aduce un venit anual de 150 fl.; v. a.

b) simbria dela popor din materă şi filii 150 ferdele computate în bani 150 fl. v. a. anual.;

c) venitele dela îngropăciuni, sărindare, cununii şi botez; apoi venitele din S. S. Păresemi şi dela Pasci, computate toate la olaltă, aduc un venit anual de 60 fl.;

d) Lemne pentru foc, venitul dintr'o grădină bisericească şi din cimiteriu, dreptul la ghindă, aduc un venit anual de 40 fl.

Toate venitele acestea computate la olaltă aduc un venit anual în suma de 400 fl. v. a., din care fiitoriul capelan va avea jumĕtate, cu prospect pentru ocuparea postului învĕţătoresc.

Doritorii de a competa la acest post, sĕ-şi aştearnă cererile lor concursuale instruite conform legilor în vigoare până la terminul mai sus indicat la subscrisul.

Cohalm, în 1 Aprilie, 1887.

Pentru comitetul parochial respectiv.

Nicolau D Mircea,
protopresbiter.

Nr. 581 [1579] 3—3

CONCURS.

Spre întregirea staţiunei de paroch în matera Vargiaş cu filiile: Olestelek, Saldabus, Băţanii mari, Băţanii-mici, Hermanul-unguresc, Fülea şi Bărduţ în protopresbiteratul Cohalmului, se escrie concurs nou cu terminul de 30 de ţile dela aparitiunea acestui concurs.

Emolumentele sunt:

1. Casă noauă de locuit în materă cu superedificatele pentru economia de câmp.

2. Dela 181 de familii din materă şi filii 195 ferdele de bucate.

3. Din materă 43 cară de lemne de foc, anual.

4. Venitele de sub epitrafir dela botez, cununii şi îngropăciuni.

Toate acestea emolumente la olaltă computate dau un venit anual de 300 fl.

Doritorii de a ocupa aceasta staţiune vor avea a-şi aşterne suplicile lor de concurs instruite în sensul statutului organic şi al regulamentului pentru parochi, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul de nou deschis, cu aceea: că individul, carele va avea voie a ocupa această parochie e neapărat de lipsă a cunoasce bine limba maghiară.

Cohalm, în 1 Martiu, 1887.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 342 [1580] 2—3

EDICT.

Laurian Domide Morariu gr or. din Borgo-Prund, care de trei ani şi-a părăsit cu necredinţă pe soţia sa leguită Iftinia Dănilă Nap, gr. or. din Borgo-Suseni, se citează prin aceasta a se presenta în termin de un an şi o ţi dela prima publicare a acestui edict înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, căci la din contra cererea de divorţ a soţiei sale se va pertracta şi decide şi în absenţia lui.

Borgo-Bistriţa, 9 Aprile, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al. tractului Bistriţei.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 390 [1581] 2—3

EDICT.

Maria Ioan Stoica gr. or din Mohu, carea de 5 ani şi-a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei bărbat, Ioan Nascu asemenea gr. or. din Mohu, prin aceasta se citează a se înfăţişa înaintea subsemnatului în termin de 6 luni dela prima pubicare a acestui edict, căci la din contră cererea de divorţ a bărbatului se va pertracta şi decide din motivul pribegirei femeei aici curentate.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului, ca for matrimonial de prima instanţă.

Sibiiu, 17 Faur, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuinţează ca mijloc spre deplină şi sigură lecuire contra tuturor suferinţelor de stomach şi de nervi, chiar şi contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde şi ţi fie-care se întrebuinţează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuinţarea picăturilor resultat sigur.

Preţul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignaţiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 12—26

Închiriare.

În Şeica-mare (Nagy Selyk) se află de închiriat pe **3 sau 6 ani,** eventual de vêndut pe veci **o casă din material solid în mijlocul pieţei cu 3 odăi, o colină şi o boltă spre piaţ, şi pivniţă sub toate casele** precum şi **un grajd pentru 12 vite.**

Informaţiuni mai de aproape se pot primí dela proprietariul **Mozes Kappel** în Caltwasser (Hidegviz), posta ultimă Nagy-Selyk. [1575] 3—3

---

53 szám 1887. [1584] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102, §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Szeredahelyi kir. járásbiróság, 508 számu végzése által „Albina" hitelintézet, Mutiu Iuon és társai ellen 750 frt. tőke, ennek 1886 év November hó 20 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 38 frt. 60 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 1500 frt. o. é. becsült ökrök és szekérből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 508 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Nagyludoson leendő eszközlésére **1887-ik év május hó 6-ik napjának délelőt 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szeredahely 1887-ik évi aprilis hó 22-ik napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó.

---

64 szám 1887. [1585] 1—3

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szeredahelyi kir. járásbiróság 510 számu végzése által „Albina" hitelintézet Blaga Juon és társa ellen 150 frt. tőke, ennek 1885 év Deczember hó 17 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 32 frt. 40 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 341 frt. o. é. becsült lovak, szekér stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 510 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Récs és Szeredahely községében leendő eszközlésére **1887-ik év május hó 9-ik napjának délelőtt 9 órája és délután 3 órája** határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX t. cz. 108 §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szeredahelytt, 1887-ik évi Aprilis hó 23-ik napján.

Maniu Visantiu,
kir. bir. végrehajtó

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.** Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 41 Sibiiu, Sâmbătă 18/30 Aprile, 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — **și timbru de 30 cr.** pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 17 Aprile.

Nici odată pacea europeană n'a stat pe base mai slabe, și aceste base nici când nu s'au clătinat mai tare ca și acuma.

Pericolul unui rĕsboiu se nălucesce lumei înspăimêntat, și cel mai mic nor pe orisontul politic se consideră, că cuprinde în sine fulgerul, din care se va aprinde materia esplosibilă, care în abundanță este încărcată pretutindinea.

În adevĕr starea aceasta dĕ nesiguranță cu greu se va mai putea suporta, căci și cel mai neînsemnat incident se cualifică de motiv suficient pentru erumperea rĕsboiului, care numai în mod măestrit se mai amênă. Dovada cea mai vie pentru nesiguranța în susținerea păcei europene este conflictul mai proaspet dintre Francia și Germania, afacerea Schnaeble, care abia începe a se limpedí, abia începe a împrăștia îngrijirile popoarĕlor, cari doresc pacea pentru a-și putea vedé de afacerile lor de toată ḑiua.

Casul este cunoscut.

Un comisariu de graniță frances fu sedus sĕ treacă pe teritoriul nemțesc sub cuvêntul de a pune la cale unele afaceri oficiale, aici apoi fu trêntit la pămênt, pus în cătușĭ și pus la umbră în un oraș nemțesc, sub cuvêntul, că a întreținut legături neertate cu acei cetățeni din Alsația și Lotaringia, cari nu sunt mulțumiți cu jugul german, și doresc reîncorporarea la Francia.

Așa ni s'a presentat cestiunea până scriem aceste și noi n'avem cuvinte, pentru cari sĕ nu o punem în această formă la aprețiarea cetitorilor nostri.

Acest cas a produs panică în toată lumea politică, deoarece s'a considerat de o provocare, care înăsprită prin ḑiaristica din Paris, ușor putea produce demonstrațiuni antigermane, tare ușor putea produce un curent periculos pentru pacea cu măestrie susținută și guvernului frances cu toată bunăvoința documentată până acuma de a susținé pacea, sĕ-i creeze o posițiune critică, așa, că el sĕ nu mai fie în stare a ținé opiniunea publică între marginile înțeleptei reserve de până acuma.

Dacă am trăí între împregiurări normale, casul cu conflictul, de care vorbim, nu ar mai fi produs o asemenea neliniște. Cunoscut lucru este adecă că conflictele sunt lucruri obicinuite în lumea de astăḑi, și ele în têmpuri pacinice se reduc la adevĕrata lor importanță de caracter cu totul local. Așa s'ar fi întêmplat și în casul concret, și lumea nu ar avea a se ocupa cu afacerea Schnaeble, ca cu o causă celebră de o importanță europeană.

Situațiunea de astăḑi însĕ nu este normală. Întreagă Europa geme sub greutatea puscilor, milioane de cătane stau cu pușca la picior. O detunătură numai și întreagă Europa este în flacări.

Purtarea organelor germane față cu comisariul frances a fost brutală, despre aceasta nime nu s'a îndoit dela începutul conflictului, și nu se mai îndoesce nici astăḑi. Și dacă procederea granițerilor germani era în Paris aprețiată cu asemenea brutalitate, atunci guvernelor, cu greu le era dată posibilitatea, de a aplica convențiunile internaționale, cari fac posibilă deslegarea cestiunei pe cale pacinică. Opiniunea publică francesă însĕ și-a impus multă abnegațiune în tractarea acestei afaceri, și este meritul ei, că afacerea și-a luat cursul regulat prin tractarea ei pe cale diplomatică.

După scirile mai noue comisariul frances va fi eliberat din prinsoarea nemțească. Aceasta se va face pe basa scrisorilor dela comisariul german, care a învitat pe colegul seu pe teritoriu german în afaceri oficiale. De aici se deduce, că comisariul frances a călcat teritoriul german în credința, că are a representa pe guvernul seu la un stat, cu care el întreține legături de pretinie.

Situațiunea europeană prin acest incident însĕ cu nimica nu s'a îmbunătățit. Din contră ea a mai mărit amărăciunea, cu care privesc francesii la mĕsurile drastice pentru înfrênarea francesilor din provinciile Elsația și Lotaringhia. Jarul deci deocamdată s'a ascuns sub spuză, și se așteaptă alt vênt pentru a pune în mișcare scânteile, cari ușor pot aprinde casele vecinilor, fie ele ori cât de bine apĕrate.

Sinodul archidiecesan.

Ședința IV, ținută la 15/27 Aprile a. c.

Ședința se deschide la 10 oare a. m.

Se cetesce protocolul ședinții premergătoare, și Se autentică.

Se presentează esibitele:

a) representațiunea protopresb. I Droc, pentru un ajutoriu anual de 100 fl. la salariul învĕț. din Mercurea;

b) rogarea comunei Tissa, pentru un ajutoriu pe seama scoalei.

Se predau comisiunei petiționare.

Deputatul Romul Crainic face următoarea propunere:

Deoarece în unele părți ale archidiecesei se țin târguri de țeară și de sĕptĕmână în Dumineci și sĕrbători, ceea ce contribue în mare mĕsură la slăbirea religiosității și a moralității poporului nostru de o parte, ear de alta la decadința materială,

Sinodul archidiecesan decide:

Se însărcinează consistoriul archidiecesan a întrevení la înaltul guvern al ţĕrei pentru cassarea târgurilor din ḑilele de Duminecă și serbători.

Se predă comisiunei bisericesci.

La ordinea ḑilei se pune referada comisiunei finanțiare.

Raportorul aceleia, Rubin Patița, referează asupra raportului general al consistoriului archidiecesan ca senat epitropesc, și cetindu-se propune: ca sĕ se primească de basă pentru desbatere specială.

Se primesce, și raportul se aclude la protocol.

Întrând în desbaterea specială a acestui raport comisiunea propune: ca alinea 1, 2, 3 și 4 sĕ se ia spre sciință.

Deputatul Ioan Hannia, referitoriu la actele neresolvite, accentuează lipsa urgentă a unui regulament pentru disciplina internatului seminarial, și atrăgênd atențiunea Ven. sinod asupra acestei împregiurări propune: ca consistoriul sĕ se însărcineze a resolví cât mai curênd acest obiect.

Presidiul arată, că toate obiectele, ce întră la consistoriu preste tot și în special cele ce figurează aici ca neresolvite sunt de aceasta natură, dar sigur sunt motive ponderoase, că până astăḑi nu s'au resolvit, asigură însĕ pe Ven. sinod, că posibil cât mai îngrabă se vor resolví și aceste obiecte.

După aceste deslușiri,

Sinodul primesce propunerea comisiunei.

Referitoriu la alinea a 5-a din raport, comisiunea propune: ca representațiunea cătră înaltul guvern în cestiunea tacsei sidocsiale, care este încă neespedată, încă în decursul acestei sesiuni sĕ se espedeze la locul competent.

Presidiul se vede îndemnat la acest punct a notifica Ven. sinod, că din causa concurinței obiectelor tot de natură urgentă și ponderoasă, este adevĕrat, că representațiunea amintită încă nu e espedată, și ori cât s'ar presenta lucrul într'un colorit, ce e menit a-l înfățișa ca efluvul unei indolențe sau apatii necualificabile, în realitate nu e așa, pentru că dênsul nici când nu va grăbí cu resolvirea unei cestiuni atât de importante, până când nu va cumpĕní lucrul din toate punctele de vedere, ca astfel sĕ poată avea și oareși cari speranțe, ca presentat lucrul în formă corectă se și aibă efectul dorit, declară deci, că acest obiect — cel puțin nu sub responsabilitatea dênsului — în decursul acestei sesiuni

---

FOIȚA.

IMN ȘI ODĂ

dedicate Presânției Sale Părintelui Episcop al Caransebeșului **Ioan Popasu** *la iubileul seu sacerdotal de 50 ani, 9 Martie 1887. De Zaharia Boiu jun.*

IMN.

Sântă ḑi de sĕrbătoare!
Sĕ cântăm și sĕ strigăm,
Și c'un suflet și c'o gură,
Pre păstorul sĕ-l lăudăm.
Care turma risipită
De prin munți o adună,
Sub toiagul mântuirei,
La vieață o chiemă.

Corul copiilor:

Păstorul sĕ trăească ani mulți în fericire,
Și oile și mieii sĕ-i pască în iubire!
Cântarea noastră sboară la ceriuri pentru **El,**
Iubesce, bun părinte, poporul tinerel!

Eată templul în ruine
Sĕ redic', — un Nou-Sion,
Și cuvêntul, ce dă vieață,
Ear resună din amvon!

Eată musele suave,
Cari lumina o iubesc,
P'a Bănatului verḑi plaiuri
Vesele se regăsesc!

Corul bărbaților:

Păstorul sĕ trăească ani mulți în fericire!
Cuvêntul lui pĕtrunde l'a cerului mărire,
Renascere împloară la un popor bărbat,
A Romei viță mare, sădită în Bănat.

Jumătatea unui secol
Domnului Tu ai servit,
Și credința strămoșască
Ne'ntinată o ai păzit.

Veselesce-te, săltează,
Ca cel Simeon bĕtrân.
Când cuprinse mântuirea,
Ce-i trimise-al seu stăpân!

Corul bĕtrânilor:

Păstorul sĕ trăească ani mulți în fericire,
A muncei sale frupte sĕ guste'n adumbrire!
Cu vêrsta numai este între bĕtrâni **Ioan,**
Dar sufletu-i e tiner, e suflet de Roman.

Corurile întrunite:

Păstorul sĕ trăească ani mulți în fericire!
Cu turm'un trup și un suflet, iubire și iubire!
Un secol, **o Ioane,** plinească cursul Teu,
Prin faptele luminei mărind pre Dumneḑeu!

ODĂ.

I.

Colo'n Ardeal la meaḑădi
S'oglindă maestoasă
A Têmpei frunte de granit
În Bârsa unduloasă;
Acolo un picior de raiu,
Brașovul se estinde,
O mică lume de frumseți
În sinul seu cuprinde.

Acolo dar la anul **opt**
În lume puse pasul
Un prunc de buni părinți creștini,
Numit **Ioan Popasul.**
Băiatul cresce încetișor,
Cum cresce în munți stejarul,
Dar cresce sigur și frumos
Cu vêrsta și cu darul.

Acuși, acuși a terminat
Cu cartea românească,
Și trece'n sbor la cea mai grea
Nemțească și grecească.
Deja cetesce Apostolul
Și cântă 'n psaltichie,
Și spune predica de rost,
Minune! ce-o sĕ fie?

Dar anii d' aur trec sburând,
Copilul este june,
Și la apus sciința sa
Aleargă s'o 'ncunune.

nu se poate espeda, asigură însĕ pe Vener. sinod, că acest obiect 'l are în evidenţă, şi îndată ce i va fi posibil, se va espeda.

În urma acestor deslușiri raportorul comisiunei își modifică propunerea, ca în locul „încă în decursul acestei sesiuni“ sĕ se ḑică, „cât mai curênd.“

Se primesce.

Aliniile 6, 7 şi 8 din raport comisiunea propune: a-se lua spre sciinţă cu aceea, ca biblioteca archidiecesană sĕ se arangeze cât mai curênd.

Se primesce.

Referitoriu la alinea despre starea tiporafiei archidiecesane comisiunea avênd în vedere, că de atâţa ani şi pe lângă toate conclusele sinodale, nu se arată nici un resultat, propune: sĕ se esmită o anchetă de trei membri din sinul sinodului, care pe spesele celor vinovaţi de negligenţă sĕ compue raţiociniile restante ale tipografiei şi sĕ scruteze starea tipografiei, avênd a face raport.

Presidiul declară, că raţiociniile sunt compuse, dar din causa comulărei agendelor în timpul din urmă, încât chiar în sĕptĕmâna patimilor şi sĕptĕmâna luminată s'a ţinut aproape în toate ḑilele şedinţe consistoriale, aceste raţiocinii din lipsa de timp fisic n'a putut fi revĕḑute, nici de comisiunea tipografiei nici din partea consistoriului, asigură însĕ, spre liniscirea Ven. sinod, că tipografia archidiecesană își continuă lucrarea sa în regulă; nu este în contra unei modalităţi de a se putea convinge Ven. sinod, despre adevĕrata stare a lucrului acestuia, nu poate însĕ pricepe practicabilitatea unei anchete cum ar fi ceea ce o propune comisiunea.

Raportorul R. Patiţa, ca membru totodată şi al comisiunei sinodale, esmise pentru revederea raţiociniilor fondurilor archidiecesane, declară şi dênsul, că cercetând cu deamănuntul atât tipografia, cât şi librăria archidiecesană precum şi magazinele de cărţi, s'a convins, că lucrurile în partea cea mai mare se află în ordine mulţĕmitoare, şi spre orientarea sinodului cetesce şi unele date în acest respect, considerând însĕ, că aceasta afacere este de mare importanţă pentru archidiecesa noastră, şi avênd în vedere responsabilitatea, ce o are sinodul faţă de interesele bisericei, considerând, că aşternerea socotelelor în mod neesplicabil se trăgănesce de atâţa ani, susţine propunerea comisiunei.

Deputatul Dr. Il. Puşcariu, chiar basat pe deslușirile dlui R. Patiţa ca membru al comisiunei sinodale, nu vede, că ar esista vre un periclu, ce ar reclama esmiterea anchetei propuse de comisiune, pentru aceea e în contra propunerei comisiunei.

Dep. E Măcellariu, doresce a scí anumit motivele, pentru cari nu s'a asternut aceste raţiocinii.

Presidiul asigură din nou, că i-a fost imposibil în concurinţa altor afaceri oficioase a conchema comisiunea tipografică, dar nu află cu cale a întra de astădată mai afund în desfăşurarea situaţiunei.

Dacă sunt scăderi, causa poate fi numai una din doue, adecă: lipsa de bunăvoinţă sau imposibilitatea. Încât pentru cea dintâiu poate încredinţa pe deplin pe Ven. sinod, că nici când, şi nici într'o afacere bisericească nu i-a lipsit; încât pentru a doua împregiurare, cei cari au ocasiune a fi în inmediata atingere cu dênsul, se pot convinge despre neintrerupta sa ocupaţiune.

În timpul din urmă a făcut multe esperienţe triste, şi astfel nu se va mira, dacă şi incidentul din cestiune se va folosí ca material în ḑiaristica, căreia îi place alarmarea publicului.

Dep. I. de Preda ca membru al comisiunei tipografiei de sine se înţelege, că în principiu nu poate fi în contra propunerei comisiunii, dar cu toate acestea nu o vede practicabilă din nici un punct de vedere, pentru aceea ar fi de părere, ca sĕ se pună comisiunei tipografice un termin de 30 de ḑile, în care după încheerea sinodului, se aştearnă raţiociniile la consistoriu, sau ca consistoriul — ca autoritate superioară competentă — sĕ se îndrumeze, a constringe pe comisiunea tipografică a-şi aşterne fără amânare raţiociniile.

Dep. P. Cosma declară, că a fost resolut a nu lua parte în discusiunea acestei cestiuni, vede însĕ, că cestiunea se discută fără de nici un necs, ba se afirmă chiar lucruri neesacte. În continuu se accentuează, că de 10 ani nu s'ar fi aşternut raţiociniile tipografiei, pe când în realitate numai de doi ani nu sunt revĕḑute raţiociniile.

Ce e rĕu şi de regretat e, că tipografia de un timp încoace lucră cu perderi*). Pentru aceea face propunerea: ca acest obiect sĕ se iee dela ordinea ḑilei, şi comisiunea finanţiară sĕ se îndrumeze, a lua privire în raţiociniile tipografiei şi apoi sĕ raporteze asupra acestui obiect.

Punându-se la vot aceasta propunere, — se primesce.

Alinia a 10 şi 11-a din raport, comisiunea propune a se lua spre sciinţă

Dep. P. Cosma, nu se mulţemesce cu propunerea comisiunei, căci cutează a afirma, că sunt protopresbiterate, cari nici astădi după aproape 20 de ani dela inaugurarea constituţionalismului nu sunt organisate pe basele stat. org. pentru aceea face propunerea: ca aceste alinii sĕ se iee cu regret spre sciinţă şi se atrage atenţiunea consistoriului la conclusele sinodale, ce esistă în aceasta privinţă.

Dep. I. Hannia susţine, că aceasta stare anormală în cele mai multe casuri provine din prea puţinul interes, ce-l desvoaltă în acest respect preoţii în linia primă şi protopresbiterii.

Dep. E. Brote din esperinţele câştigate constată, că o parte din preoţime şi unii protopresbiteri se vede, că sunt de convingerea, că afacerea raţiociniilor cade cu totul în competinţa epitropiei, pe când epitropia este numai manipulantele averei bisericesci, ear administrarea averei bisericei în linia primă compete comitetului parochial şi apoi sinodului parochial, ear parochul este preşedintele sinodului parochial şi membru natural al comitetului parochial, şi astfel dênsul sub ori ce împregiurare fără îndoială este responsabil, pentru corespunḑĕtoarea sau necorĕspunḑĕtoarea administrare a averei bisericesci.

Sinodul primesce propunerea comisiunei.

Aliniile a 12, 13 şi 14 din raport comisiunea propune: a se lua spre sciinţă, şi consistoriul se însărcinează a vení pe sesiunea proesimă cu raport despre aceste afaceri.

Se primesce.

Aliniile 15, 16, 17, 18, 19 şi 20 din raport comisiunea propune: sĕ se iee spre sciinţă.

Se primesce.

*) Aceasta încă 'şi are causa, tot cam între noi. Red.

Alinea a 21-a din raport comisiunea propune: a se lua cu plăcere spre sciinţa.

Se primesce.

Şedinţa se închee la 1 oară d. m., anunţându-se şedinţa procsimă pe mâne la 10 oare a. m. La ordinea ḑilei rapoartele comisiunilor.

Şedinţa a V-a, ţinută la 16/28 Aprile.

Şedinţa se deschide la 10 oare a. m.

Se cetesce protocolul şedinţii premergĕtoare şi Se autentică.

Presidiul presentează respunsul telegrafic al Alteţii Sale archiducelui Albrecht, la felicitarea sinodului din şedinţa a II-a, de următoriul cuprins:

„*Preasânţiei Voastre archiepiscopesci şi celorlalţi participanţi la sinod mulţămita mea cea mai deobligată pentru felicitările, ce mi le-aţi trimis.*“

Sinodul între entusiastice strigări de „sĕ trăească“ cu plăcere ia la cunoscinţă acest respuns, şi decide a se induce la protocol în întreaga estensiune.

Se presentează esibitele:

a) cererea deputatului sinodal Dr. Absolon Todea pentru concediu pe întreaga sesiune din cause familiari;

b) cererea deputatului George Dănilă pentru concediu pe întreaga sesiune din causă sanitară;

c) cererea deputatului Alecsiu Olariu pentru concediu pe întreaga sesiune din causa ocupaţiunilor oficioase.

Concediile cerute se acoardă.

Se mai presentează esibitul:

Raportul consist. archid., despre fundaţiunea „Andronic“ şi folosirea venitului ei pe anul 1886.

Se predă comisiunei finanţiare.

De asemenea se presentează esibitul:

Raportul cons. archid., prin care se propune ca archivariului consistorial I. Reou, sĕ se voteze un adaus anual de 200 fl. la salariul seu.

Se predă comisiunei organisătoare.

Se presentează esibitele:

a) rugarea Elisabetei Cucuian din Inuri, în causa ei divorţială;

b) rugarea mai multor locuitori din Vinţul de jos, pentru cumpĕrarea unui loc spre scopul zidirei bisericei;

c) rugarea parochului Nic. Berariu pentru ajutoriu, eventual pentru a abḑice de parochie;

d) rugarea parochului Nicolau Florea din Risca pentru ajutoriu;

e) rugarea mai multor parocheni din Petea de Câmpie contra preoţilor I. Vătăşan sen. şi iun.;

f) rugarea lui Vas. Chelemen din Chebelea în causa lui divorţială;

g) rogarea lui I. Rohan din Galaţi pentru un ajutoriu, pentru ajutoarea familiei păgubite prin foc.

Se predau comisiunei petiţionare.

Deputatul Augustin Nicoara face următoarea interpelare: *)

„Înterpelaţiune, adresată cătră Înalt Prea Sânţia Sa părintele metropolit Miron Romanul cu privire la distribuirea ajutoarelor din fundaţiunea Şaguna.

1. Are cunoscinţă Inaltul presidiu al fundaţiunei Şaguna, cumcă ajutoarele votate de comisiunea administrativă a fundaţiunei Şagunaene la anul 1883 şi anume 3204 fl. pentru biserice, ear 1602 fl. pentru scoalele sĕrace; — la 1884 2740 fl. pentru biserice,

*) Se publică în forma ei originală. Red.

Da, ca albina prin câmpii
Săltând din floare 'n floare,
Adună 'n suflet primitor
A muselor odoare.

Şi când re'ntoarce ca bărbat
La vatra părintească,
Biserica c'un lung suspin
Îl chiamă s'o servească.
Căci vai! sirmana protrăgea
Vieaţa sa 'n sclăvie
Sub sarcini, lipse, umiliri,
Nici moartă, dar nici vie.

Vai, steaua ei la rĕsărit
S'a fost ascuns în ceaţă,
Ba însuşi soarele, părea,
Smolise a sa faţă,
Căci noaptea, noaptea cea mai grea,
Abisul suferinţii.
E, carea ţine p'un popor
În jugul nesciinţei!

El n'are d'albe sĕrbători,
Cari sufletul avêntă,
Ci îmbrâncesce sub poveri,
Şi blastĕmă, nu cântă.
Şi jugul greu şi tot mai greu,
Ce i-l impun tiranii,
Î-l moscenesc din neam în neam
Fii şi nepoţi — sirmanii!

Păn'colo sus, unde s'arnnc
Ai lumei sorţi în urne,
De lume mai presus — se fac
Consilii — adênci, nopturne;

Şi Tatăl Sânt, care-a creat
Pe om la libertate,
Desleagă jugul c'un cuvênt
De graţii nesecate.

II.

Eată ceriul se 'nserină, şi d'odată se ivesce
O pleiadă d'albe stele, ce vederile-ţi răpesce!
Ele cresc şi cresc în flacări, ca diamanţii străluciţi
În coroana unui rege; toţi, ce-i vĕḑ, rĕmên uimiţi.

Şi ca steaua din legenda sacră, ce pe Magi conduse
La al mântuirei leagăn, şi apoi numai apuse,
Astfel stă pleiada noastră în splendoare neclintit,
Unde şed nepoţii Romei, transplântaţi la rĕsărit.

Laurian, Cipariu scrutează ale limbei vechi isvoare,
Maiorescu caută fraţii risipiţi printre popoare;
Bariţiu minţile deşteaptă, ear Bărnuţ cel chibzuit
Ale dreptului origini chiar în fire le-a găsit;

Murĕşan lovesce lira, şi din stânci în stânci Carpaţii
Întrunesc din patru unghiuri pe toţi fraţii, 'nstrĕinaţii
Eară Tu, părinte bune, cu al crucei viu cuvênt
Chemi poporul la 'nălţime şi-l ridici dela pământ.

Eliad şi Lazăr saltă p'ale nemurirei plaiuri,
Şincai, Maior cu dulceaţă recunosc a Voastre graiuri;
De acum nu mai e teamă, că românul va perí,
Când din neam în neam, o Doamne, îi trimiţi astfel de fii!

Românimea se deşteaptă Cum sculase Salvatoriul
Pe pretenul seu Lazăr, în uimire stând poporul,
Vocea Voastr'o chiam'afară din mormêntul secular,
Întru care o ţinuse un destin amar, amar.

Şi precum dup'o mănoasă ploae pajiştea 'nverḑesce,
Şi câmpia şi colina înfloresce şi 'nrodesce.
Prinḑi şi tu, o fiia Romei, a via şi a lucra,
Altă soarte 'ntre popoare, deamnă ţie, a-ţi crea.
Templele rĕsun d'odată de străbună melodie,
Ton cu ton se 'ngemineză într'o dulce armonie;
Toţi, ce-aud cântarea nouĕ, stau, ascultă, se uimesc,
„Ceasta-i naţia 'n cădere? cesta-i neamul românesc?“
Scoalele se'nalţă şiruri, ele, sacrele focare,
Unde ard, ca focul **Vestei,** candelele secolare,
Ca sĕ nu se mai re'ntoarcă nopţi ca cele din trecut,
Şi pământul sĕ-l înnece al sclăviei idol mut.
Eară Tu, fiiul luminei, forţele unind spre bine,
Ai zidit un far puternic ḑiua, noaptea sĕ lumine;
De departe călĕtoriul vede focul lui dorit,
Căci din Bârsa până'n Tisa seamăn sieşi n'a găsit!
Şi când pronia cerească în noianul graţiei sele,
Ne trimise meteorul, stele a 'ntruni cu stele,
Pe păstoriul cel mai mare, pe **gigantele Andreiu,**
Tu, ai fost din cei mai intimi, mai probaţi campioni ai sei.
Bucură-Te dar şi saltă, o bĕtrâne venerate,
Căci Î-ţi veḑi cu 'mbelşugare astădi holdele 'nspicate;
A poporului iubire o-ai purtat în peptul Teu,
Şi iubire pe iubire el Î-ţi dă din sînul seu.

III.

O Caransebeş, care 'n ruine
Plânseşi de secoli nemângăiat,
Căci ale tale ḑile senine
Nori grei şi negri le-au fost curmat:

Tu, biet orfane, e fără mamă
Prin uşi strĕine milă cereai,
Şi nime 'n lume nu-ţi ţinea seamă
Şi sĕ-ţi pleci capul loc nu aveai;

ear 1370 fl. 25 cr. pentru scoale, la 1885 3241 fl. pentru biserice, ear 1620 fl. 50 cr. pentru scoale serace, la anul 1886, 3384 fl. pentru biserice, ear 1692 fl. pentru scoale sĕrace, cumcă toate aceste ajutoare votate — precum areată actele sinodali — o sumă cam de 18,853 fl de loc nu s'au distribuit?

Are consistoriul scire oficială despre votarea acestor ajutoare şi anume: avut'o cunoscinţă oficială la anul 1883, 1884, 1885 şi 1886, când sau votat aceste ajutoare?

2. Convins este Înaltul presidiu despre tristele urmări ale acestei trăgănări faţă cu biserica şi scoala noastră?

3. Cari sunt *causele* trăgănări: şi ce mijloace a întreprins Inaltul Presidiu, pentru ca cererile pentru ajutoare din anii 1883 până 1886 stante sesióne sĕ fie expedate, şi asignarea la cassa archidiecesană făcută spre a face cu putinţă imediată ridicare a banilor?

4. Ce dispositiuni a luat Inaltul presidiu al comisiunei administrative Şagunaene, ce dispositiuni a luat Inaltul presidiu al consistoriului archidiecesan şi ce garanţă ne dă Inalt Prea Sânţia Voastră, ca archiepiscopul nostru, cumcă trăgănări nu vor mai obveni, biserica şi scoala noastră, preste tot nu va mai pătimi, organele ei centrale vor funcţiona regulat?

5. Cum sĕ împacă procederea nepunerei în activitate a funcţiunii Şaguna-ene cu intenţiunile marelui fundator?"

Rĕspunsul presidiului la aceasta interpelare şi raportul despre continuarea şedinţii, din lipsa de spaţiu, vor urma în Nr. procsim.

Nr. 2230 epitr.

Raport general

al consistoriului archidiecesan ca senat epitropesc.

Venerabil sinod archidiecesan!

Senatul epitropesc a ţinut în decursul anului 1886, 47 şedinţe, dintre cari 43 ordinare. În resortul acestui senat s'au împărţit 2000 de acte, dintre cari la 4 Aprile a. c. au rĕmas neresolvite 4 numeri şi anume: Nr. 3978, Statutele fundaţiunei Juga din Braşov, Nr. 6200 raţiociniul comunei Braşov-Scheiu pe anul 1883, Nr 7044, administrarea pădurei din Ciubanca şi Nr. 7377, regulamentul internatului seminariului Andreian.

Ceeace privesce administraţiunea fondurilor şi fundaţiunilor archidiecesane s'a efectuit, precum se va putea convinge Venerabilul sinod din rapoartele speciale aşternute, o schimbare însemnată a valorilor, convĕrtindu-se partea cea mai mare a bonurilor rurale în scrisuri fonciare; aceasta conversiune s'a făcut atât în interesul siguranţii, cât şi rentabilităţii averei. Puţinele acuirări de realităţi, ce s'au realisat în decursul anului, de fonduri şi fundaţiunile archidiecesane a avut mai mult scopul a veni într'ajutoriu corporaţiunilor noastre bisericesci la provederea lor cu edificii corĕspundĕtoare şi trebuincioase. Aşa s'au cumpĕrat unele parţele de pământ în comuna Buzd, pentru a fi rĕscumpĕrate de comuna bisericească pe seama ei prin anuităţi mici. De asemenea s'au cumpĕrat în Elisabetopole o casă de peatră la loc de frunte, în comuna Caţa o casă de peatră pentru a servi de scoală, în Ilia-Murĕşană o casă de peatră la loc potrivit pentru a servi de casă protopresbiterală.

Comuna Sighişoara s'a ajutorat prin un împrumut hipotecar amortisabil la acuirarea unei dintre cele mai bune şi mai frumoase case în oraşul Sighişoara pentru a servi de edificiu scolar. La toate aceste cumpĕrări însĕ s'a avut în vedere şi interesele fondului cumpĕrătoriu.

Din ajutoarele votate din venitele fondului Rudolfin pentru ajutorarea clerului archidiecesan s'a cumpĕrat porţiuni canonice în comunele Turda şi Cârna.

Conform conclusului venerabilului sinod de sub Nr. 88 ex 1886 tacsa sidocsială s'a urcat cu 1 Ianuarie a. c. dela 5½ cr. la 10 cr. v. a. pentru fie-care contribuabil. De asemenea s'au făcut paşii de lipsă pentru statorirea cifrei esacte a pretensiunei erariului faţă cu fondul sidocsial şi a stabilirei listei contribuabililor.

Legatul fericitului archiepiscop şi metropolit Andreiu Şaguna s'a predat în administrarea consistoriului metropolitan.

Cu privire la biblioteca archidiecesană senatul a luat dispositiuni pentru procurarea dulapelor necesare, în care se vor aşeda în decursul anului curent cărţile.

Despre starea tipografiei archidiecesane nici de astădată nu putem raporta, neavênd dela comisiunea administrativă a tipografiei datele necesare.

Averea archidiecesană s'a scontrat în decursul anului în două rênduri prin o comisiune de trei şi conform rapoartelor acestei comisiuni s'au găsit toate în deplină regulă.

Revisiunea raţiociniilor corporaţiunilor bisericesci din archidiecesă nu progresează în mĕsura, în care cu drept cuvênt s'ar putea aştepta. Pe anul 1883 lipsesc aşa de multe raţiocinii dela comune, cari pe la anul 1882 au venit în rênd, încât nu s'a putut până în present încheia sumariile protopresbiteratelor pe anul 1883

Astfel consistoriul nici nu poate aşterne Venerabilului sinod conspectul îndatinat despre starea averilor în archidiecesă pe anul 1883. Se vor aplica mijloace aspre pentru a introduce o regularitate în compunerea şi aşternerea raţiociniilor la corporaţiunile, ce stau sub controla consistoriului; ear dacă aceste mĕsuri nu vor fi însoţite de resultatul dorit, se vor aşterne Venerabilului sinod propuneri speciale în aceasta privinţă.

Cu cestiunea asigurării averilor în contra focului senatul s'a ocupat şi în decursul acestui an, însĕ fără a ajunge la stabilirea principiilor, după cari ar fi a se îndeplini asigurarea.

Pentru a putea controla, dacă averea inmobilă a corporaţiunilor bisericesci din archidiecesă este corect indusă în protocoalele cărţilor funduare s'au luat mĕsurile de lipsă. Deşi terminul pentru aşternerea rapoartelor protopresbiterale a fost astfel ficsat, ca consistoriul se poată aşterne Venerabilului sinod încă pentru această sesiune raportul seu în afacerea protocoalelor funduare, totuşi, lipsind încă din mai multe protopresbiterate rapoartele, acest raport se va putea presenta Venerabilului sinod numai la sesiunea procsimă.

Şi cu privire la pădurile, ce se află în posesiunea bisericei, senatul a făcut dispositiuni ca acele sĕ se administreze conform legei silvanale şi a introdus o controlă corĕspundĕtoare.

În decursul acestui an în comunele bisericesci Budilla, Marcoş, Comolĕu, Sighişoara, Geoagiul de sus, Briznic, Pianul de sus, Recăstia, Popesti, B. Bistriţa, Cetatea de baltă, Gârbova superioară, Craiva şi Ciceu Poiana s'au învestit o parte a capitalului lor în inmobilii mai mari şi mici.

Vinderi de inmobilii s'au efectuit din partea comunităţilor bisericesci: Agostin, Predeal, Ocna, Sebeş, Nocrich, Braşov-Scheiu, Călăţele şi Cetatea de baltă.

Parte s'a început, parte s'a terminat biserici noue în comunele: Ida-mare, Şona, Albac, Boiu-mare, Bundorf, Cetatea de baltă, Gurarîu, Mănărĕu, Arpatac, Lisa, Galaţi şi Ţelina.

Edificii scolare noue respective adaptate s'a ridicat în comunele: Cacova, Dobârlău, Târlungeni, Retisdorf Ungra, Măgherusul-săsesc, Feleag, Roşia-montană şi Daia-română.

Casă parochială nouă numai în comuna Bucium-Poieni s'a zidit.

Averile scolare ale comunelor din Valea Bârgăului, ce aparţin archidiecesei, administrate până ací împreună cu fondurile grăniţăresci din Năsĕud, s'au separat de aceste, şi se administrează acum de un comitet scolar în Prundul Bărgăului.

Amintim în fine, că fericiţii Ioan Cloaje din Boiţa şi protopresbiterul şi asesorul consistorial onorariu Iosif Barac au lăsat legate însemnate în favorul bisericei.

Din şedinţa consistoriului archidiecesan, ca senat epitropesc, ţinută în Sibiiu la 4 Aprile, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Nicanor Frateşiu m. p.,
secretar.

O Caransebeş, ruga-ţi cu jale
La înălţime a străbătut. —
Termin' acuma plânsele Tale,
Ḑiua de graţii Ţi-a apărut!

Eată bărbatul vine la Tine,
Care se curme lungu-Ţi suspin,
Blând şi puternic, cum se cuvine,
Celui ce ceriul i-a dat destin.

Eată păstoriul, din pribegire
Pe ai sei umeri Te-a adunat,
Cu a sa vieaţă din amorţire
Suflet din suflet Ţi-a însuflat!

Rada luminei sĕ respândesce
Preste ale tale mândre câmpii;
Templul se 'nalţă, crucea lucesce, —
Întru aceasta vei biruí!

Fii Tei câtă earbă şi frunḑă,
Ca turtureaua cuib şi-au aflat;
N'au sĕ mai piară, n'au sĕ s'ascunḑă,
Au un părinte adevĕrat!

O Caransebeş, Tu din ruine,
Astădi al nostru vesel Sion,
Sus, Te gătesce, cum sci mai bine,
'Nalţă la ceriuri vers multison!

Al Teu părinte astădi plinesce
Un semisecol Domnului seu;
Vină, grăbesce, adu-i fiieesce
Adu-i tributul simţului Teu!

Mulţi ani **Ioan**, dar sĕ ne trăiască
Rugile noastre umile sbor:
Secolul, Doamne, dă sĕ-l plinească
Tot una turmă şi un păstoriu!

„Foaia diecesană."

Apel.

În 22 Aprilie a. c. st. n. pe la 1 oară după prânḑ s'a escatu în comuna Galaţi de lângă Făgăraş în ţara Oltului, un incendiu, care nutrit de un vênt vehement, nu în mai mult ca în 2 oare, a prefăcut în cenuşe casele de locuit, clădirile economice şi tot ce s'a aflat în acestea dela 128 de gazde, astfel încât 580 de suflete — toţi români — au rĕmas sub ceriul liber şi lipsiţi de toate cele trebuincoase. Miseria acestor nenorociţi, cari au suferit o daună la 50,000 fl. v. a. este nedescriptibilă şi aspectul, ce-l dă comuna arsă şi miserii ei locuitori, este sfâşietor de inimă. Pentru de a putea contribuí cât de puţin întru alinarea suferinţelor acestor nenorociţi, s'a constituit subsemnatul comitet, spre a aduna ajutoare în favoarea acelora.

Apelăm deci la toţi creştinii buni, şi în prima linie la onoratul public român, ca sĕ vie în ajutorarea acestora, cu cât le va fi posibil si-i va lăsa inima; ear pe P. T. dvoastră vĕ rogăm, sĕ binevoiţi a aduna ajutoare dela cunoscuţi şi în cercul comunicaţiunei d-voastre, şi banii sau alte ajutoare adunate, sĕ binevoiţi a le trimite la adresa preşedintelui acestui comitet Ioan Turcu, protonotar comitatens în Făgăraş.*)

Ioan Turcu, preşedinte; *George Păcală*, primariu; *Emiliu Pop*, notariu cerc.; *Nicolau Aron*, preotul locului; ca notariu.; *Petru Marhao, înv.*; *Ioan Aron*, şi *Ioan Bărghişan*, membrii.

Varietăţi.

* Maj. Sa a decorat pe Ministrul de esterne Kalnoky, pe ministrul de rĕsboiu Byland, pe generalul de cavalarie Pejacevich, pe contele Szécseny, pe bar. Senyei şi pe maresalul Windischgraetz cu ordinul „Velerul de aur."

* (Jubileul Archiducelui Albrecht.) Bravul bărbat, care a condus armata austrică la victorii şa serbat iubileul de 60 de ani, de când a întrat în serviciul militariu. Cu toate că iubilantul a dorit, ca festivitatea sĕ fie liniştită, vienezii entusiasmaţi au dat serbării un caracter imposant. Sîrma telegrafică aduse felicitări din toate părţile, unde Alteţa s'a a fost cunoscut. Maj. Sa monarchul a fost cel dintâiu, care a sosit la palatul archiducelui; principele de coroană, archiduci şi archiducese au venit anume în Viena pentru d'a felicita pe bravul mareşal; afară de acestea o mulţime de deputaţiuni din şi afară din capitală, au adus iubilantului mulţumiri pentru serviciile, ce le a adus monarchiei mai bine de o jumĕtate de secol. Cu ocasiunea acestei serbări s'a publicat următorul ordin de ḑi pentru armată.

D-nul vĕrul meu, mareşalul Archiducele Albrecht, inspectorul general al armatei îşi serbează festivitatea iubileului de 60 de ani, de când e în armată. Cu prilejul acesta atât de îmbucurător pentru Mine şi pentru armata mea, am adresat Alteţii Sale următoriul autograf, ce pretind ca sĕ se facă cunoscut în mod corespondĕtor întregei Mele armate:

Stimate Dle Vĕr, Mareşal Archiduce Albrecht! Alteţa Voastră serbează astădi în tărie, voinţă neînfrântă, şi în toată vigoarea aniversarea a 60, de când sunteţi în armată.

Eu şi cu Mine armata Mea, carea o aţi condus adesea la victorie şi glorie, ne împĕrtăşim cu inima plină de bucurie şi adênc mişcaţi de această festivitate rară şi însufleţitoare.

În toate fasele vieţii Voastre mult miscate aţi fost modelul cel mai escelent al celui mai probat patriotism şi cu plăcere 'mi aduc aminte de faptele Voastre strălucite, de devotamentul vostru nobil cătră persoana şi armata Mea.

Numele Vostru serbătorit va încorona în vecinicie glorioasele pagini ale istoriei patriei; neuitate vor rĕmâné iubirea şi îngrijirea Voastră plină de jertfe pentru membrii armatei

Ast-fel cu cea mai mare mulţumită aduc Alteţii Voastre cele mai cordiale felicitări ale Mele la serbarea de astădi şi tot d'odată îmbucurătoarea credinţă, că prin graţia Atotputernicului sĕ trăiţi pentru Mine şi pentru armata Mea încă un lung şir de ani.

Viena, 25 April, 1887.

Francisc Iosif. m. p.

* (Principele de coroană Rudolf, Dr. în filosofie.) Cu ocasiunea deschiderei solemnele a noului edificiu de universitate din Cracovia senatul academic a hotărit ca pe basa prestaţiunilor scientifice sĕ ofere principelui de coroană diploma doctor de onoare în filosofie. După cum se telegrafează din Viena, principele şa esprimat bucuria sa cătră rectorul universitar contele Stanislau Tarnovski pentru distincţiunea, ce-i a o arĕtat scoala superioară din Cracovia.

---

*) Ofertele marinimoase se primesc şi la redacţiunea noastră, şi se vor cuita publice. Red.

Medicina mea casnică. (Szepeş-Sörgö. (Ungaria) Stimab. Domn! Pilurile Dvoastră, aşa numite pilurile de Svitera ale farmacistului R. Brandt, estra-ordinar de bune, m'au eliberat deja cu totul de baterea inimei şi de resuflarea grea, pentru care ve esprim mulţumirea mea. Me grăbesc a recamanda şi altora leacul bun al dvoastre. Eu însu-mi 'l mai folosesc după modelul prescris. Cu tot respectul me semnez al D-Tale Adolf Egermann, ospetariu. Pilurile de Svitzera ale farmacistului R. Brandt costă o schatue 70 cr. în farmacii; se atrage atenţiunea asupra crucei albe în pământ roşu, cu iscălitura R. Brandt.

Nr. 127 [1583] 2—3

CONCURS.

La scoalele medii rom. gr. or. din Braşov este de ocupat dela 1-ma Septemvre anul scolar 1887/8 un post de profesor secundar de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială şi reală şi la clasele IV şi V de fete.

Cu acest post este împreunat şi oficiul de instruitoriu şi conducĕtoriu al corului Bisericei rom. ort. res. dela St. Nicolae din Braşov.

Pentru ocuparea acestui post se escrie concurs cu termin până la 20 Maiu (1 Iuniu) 1887.

Concurenţii vor adresa petiţiunile lor către subscrisa Eforia scolară, instruite cu documentele:

a) că sunt de naţionalitate români şi de religiunea gr. orientală;

b) că au purtare morală şi politică bună;

c) că sunt sănĕtoşi;

d) să producă testimoniu despre absolvarea cursului la vreun conservator de musică, sau că posed cunosscinţe temeinice din musica vocală şi instrumentală.

Emolumentele sunt:

Pentru postul de profesor de musica vocală la scoale, salariu anual de 500 fl. v. a. şi pentru postul de instruitoriu şi conducătoriu al corului bisericesc salariu anual de 600 fl. v. a. şi 50 fl. pentru Note.

În fine au să dechiare toţi concurenţii în petiţiunile lor, că se vor supune necondiţionat regulamentelor şi dispoşiţiunilor în vigoare presente şi viitoare a le institutului nostru, precum şi instrucţiunei relative la postul de conducătoriu al corului bisericesc.

Braşov, 8 Aprile, 1887.

Eforia scoalelor centrale române ort. rĕsăritene Braşov.

N. Strevoiu,
v. preş.

Nr. 5274/1887. [1586] 1—3

v. c.

Publicaţiune.

În sensul §-lui 191 din legea despre dreptul de apă (art. XXIII: 1885) provoc **pe toţi acei proprietari de construcţiuni de apă şi de drepturi de folosiri de apă esistente în teritoriul comitatului Sibiiu,** cari la publicaţiunea din 30 Novembre 1886, Nr. 8765, până la finea lui Martie 1887 nu-şi au insinuat concesiunile privitoare la drepturile lor respective dovedile despre folosirea de 20 ani neconturbată, ca **în termin de 6 luni, adecă până inclusive în 26 Octomvrie 1887** să suplice pentru concesiuue, căci la din contră drepturile lor se vor privi de sterse şi despre construcţiunile lor va dispune autoritatea.

Se observă, că suplicile pentru câştigarea concesiunilor şi celelalte scripte sunt în sensul §-lui 191 al. 2 din legea despre dreptul de apă **scutite** de timbru şi competinţă

Îndatorirea de a suplica pentru concesiune se estinde asupra proprietarilor tuturor construcţiunilor de apă supuse concesionării; deci asupra întreprinderilor de irigore, de dreuare, de apĕrare în contra imendărilor, de industrie; mai departe asupra apaductelor publice şi private, asupra canalurilor publice şi private, asupra stavilelor (gaturilor) de apĕrare şi asupra jilipelor.

Sibiiu, 26 Aprile, 1887.

Vice-comitele comitatului Sibiiu:

Gustav Thalmann.

Anunţ

cătră onorata preoţime gr. or.

Subscrisul are onoare a recomanda pe lângă sortimentul de mărfuri diferite şi un sortiment de **materii pentru reverendi** în preţ dela 30 fl. v. a. — până la 60 fl. v. a. — apoi **brâne vinete** şi **roşii** cu preţuri moderate.

[1587] 1—2 **Grigorie Mateiu.**

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricaţiune şi mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere şi suflare,

numai de cualitate escelentă.

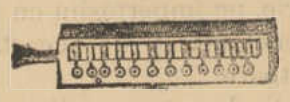

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori-ciue, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Preţul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine şi eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustraţiuni la cerere se trimit gratis şi franco. Pentru harmonică şi harmonium Preţ-curante separate cu ilustraţiuni. [1582] 2—20

Medicament

pentru

boala de fungie,

turberculosă (oftică), astmă (respiraţiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalaţiune de gas (cu ajutoriul injecţiunei rectale).

Necrezutul, idealul admirabil şi nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur şi de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur şi admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, şi cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din şi afară din ţeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuinţări a ecshalaţiunei de gas cu ajutoriul injecţiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *şi mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Paţientul se vindecă şi 'şi poate ear începe activitatea obositoare a vieţii.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuinţarea ecshalaţiunei de gas, i-se dă un indem pentru respiraţiune. La întrebuinţarea mai departe a curei nu se mai repetesc atacurile.“ Chiar şi coardele vocale distrucate şi plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienţi în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toţi de tot prin mijlocirea injecţiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel şi **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalaţiunei de gas cea mai mare întrebuinţare. — Atestatele celor vindecaţi o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalaţiunei de gas (injecţiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucţiunea întrebuinţărei pentru medici; şi pentru întrebuinţarea însaşi a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primi pentru **8 fl.** şi **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează şi nici nu strică. [1588] 1—50

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înştiinţa că de doi ani întrebuinţez preparatul d-voastre *balsamus de viaţă al D-rului Rosa,* care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influinţă binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu şi Galaţi, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz.**
Conductor la societatea navigaţiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic şi sigur

pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive,* adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la dispoziţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toţi băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viaţă al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea şi cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decoraţiuni puse una lângă alta, şi prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuinţare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părţile longitudinale cu

„Balsamul de Viaţă al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** şi e în limba germană, boemă, maghiară şi francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III şi în depositele mai jos însemnate Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la *perios,* la umflături reumatice, inflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atenţiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori şi în diferite moduri, me ved obligat a face pe toţi atenţi, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original numai eu singur o produc şi că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală“ din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană şi boemă. — Dosele se învăluie în hartie roşie, care arată întrebuinţarea (în 9 limbi) şi e provĕdută în carton vînĕt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană şi boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul să se privească de fals şi să se retrimită.

Balsam de auz.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auzului greu şi dobêndirea auzului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1528] 7—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 42 Sibiiu, Marți 21 Aprile (3 Maiu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sĕrbători de Joi „M. Mucenic George" numĕrul procsim va apăré Sâmbătă în 25 Aprile v.

Aiud, 18/30 Aprile, 1887.

Ministrul de iustiție al Ungariei, domnul Teofil Fábiny a ordonat, ca pe teritoriul fie-cărui tribunal sĕ se înființeze câte o societate cu scopul de a se ajutora prinsonierii eliberați din institutele de corecțiune. Societăți de natura aceasta au esistat până acum numai în Brașov, — cât ține Transilvania — ele însĕ prin ordinațiunea cea mai noauă sunt obligătoare pentru teritoriul fie-cărui tribunal. Salutară și binefăcĕtoare va fi aceasta instituțiune în consecințele sale, și dela un bărbat cum e actualul ministru de justiție al Ungariei, era de așteptat, că o sĕ și întindă privirile sale și în direcțiunea aceasta.

A esistat până acum un prejudeț față de prinsonieri și încă un prejudeț greșit.

Oamenii din afară vedeau în institutele de corecțiune oameni pĕcătoși, oameni periculoși societății omenesci, oameni,cari ar fi mai bine sĕ nu vadă lumina soarelui. Greșită este această părere a laicilor și neîntemeiată este presupunerea, ca și când în institutele de corecțiune s'ar găsí numai drojdiile societății, numai oameni, cari conturbă liniștea celorlalți cetățeni pacinici, le amenință averea și viața deopotrivă. Mi-a fost dată ca în pracsa mea de spiritual, sĕ me conving de contrariul și sĕ găsesc în institutul de corecțiune oameni, pe cari nu rĕutatea lor, ci adeseori steaua nefericită a întêmplărei i-a adus până aci.

Mi-a fost apoi dată sĕ vĕd și un alt soiu de oameni, cari neînvrednicițí de instrucție, neînvrednicițí de iubirea de mamă și de familie, neîncetățeniți cu sântele principii ale religiunei, ci numai după nume membri ai comunei bisericesci, după ce au fost încetățeniți aici cu aceste cunoscințe, au devenit oameni blânḑi, laborioși și cu temere de Dumneḑeu, oameni, cari pășind în viață, aḑi, pot sĕ devină esemple de vîrtute și de moravuri bune și că ei nu numai că nu vor mai devení recidivi, ci din contră se vor ferí de toate isvoarele rĕului, cum sunt: birtul, gâlcevile și societățile rele.

Am găsit și oameni născuți din pat nelegiuit, de a căror nascere mama lor nu s'a bucurat, tata de ei nu a voit sĕ scie, ci mai mult s'a rușinat de ei, ca de un fĕt al nelegiuirei și aceste momente au fost deciḑĕtoare pentru fiitoriul om.

Societatea, ea, nu a făcut chiar nimica sau foarte puțin pentru acești fii, cari s'au născut între imprejurări de tot anormale și împrejurările acestea trebue sĕ fie foarte atenuante chiar și când el devine un criminalist, ear societatea nu e în drept a-i respinge dela sînul seu.

Deci omul nu e născut din fire rĕu, el a devenit rĕu prin împrejurări și la aceasta poartă și societatea vina în mĕsură egală cu el însuși. Prea puține esemplare de oameni am găsit, cari încungiurând munca, dedați beției și patimelor s'au pus pe meseria cea rușinoasă a furtului, dar pentru acești puțini societatea nu e în drept a respinge pe un om, ale cărui motive înzădar le vei căuta, că de ce a devenit criminalist, ci trebue sĕ privesci lucrul ca un fapt împlinit. Până a nu trece la obiectul, despre care voiu sĕ tractez mai larg cu o altă ocasiune, fie-mi permis sĕ susțin, că în mâna mamei este pusă inima copilului ei și daca ea nu s'a nisuit sĕ cultive aceasta mică grădinuță, nu a plantat în ea vîrtuțile, nu o a udat destul de des, nu o a plivit de buruene — ea, mama poartă în mare parte vina, dacă nu se poate bucura și desfăta de fiiul ei.

Căldura dela sînul mamei este pârghia, care conduce pe om și-l învață sĕ iubească pe Dḑeu și pe oameni, și dacă această căldură a fost înlocuită cu răceală, omul a crescut fără iubire, fără alipire cătră părinți, neascultătoriu, nevorbitoriu și retras, t ot atâtea însușiri, cari mai târḑiu degenerează, și ca ri nu mai pot fi suprimate.

Susțin, că oamenii au devenit rĕi prin creserea, ce li s'a dat de acasă, și că societatea, în casul acesta biserica și scoala nu au fost puse pe acele base, ca sĕ îndrepte rĕul acuirat, ci ea s'a mărginit la unele funcțiuni mechanice, neaflând cheia aceea, care duce la inima omului, cheia iubirei de semenii sei, și a stimei reciproce.

Mai vine și confusiunea, ce esistă în conceptul de drept a distinge între al meu și al teu, un concept, care la oameni pe un grad mai jos de cultură dă cele mai multe anse la intreprinderi nechipsuite.

După ce a-și fi specificat în scurt și încât permit cadrele unui ḑiar aceste momente deciḑĕtoare în vieața criminalistului, urmează sĕ-mi dau seamă, dacă acești oameni, cari pentru o călcare a ordinei sociale sunt ei atât de lăpĕdat, încât dupăce au venit la caminul familiar, oamenii sĕ se ferească de ei ca de o lepră, sau doar tocmai societatea este *quasi* obligată a-i primí și a le oferí mijloacele de traiu, ca sĕ prindă rost și sĕ devină cetățeni muncitori și onorabili.

Cunosc mulți prinsonieri, cari din câștigul lor de ḑi după meseria, ce o lucră în institut, trimit bani acasă, ca sĕ poată trăí soția și copii lor, trimit pentru aceștia vestminte, indrumă soția sĕ-și trimită pruncii la scoală, tot atâtea lucruri, din cari trebue sĕ conchidă omul, că ḑeu inima acestor oameni este o inimă bună, curată și cu cele mai bune intențiuni pentru ai sei.

Mulți din ei, — cei de sub 30 ani nu părăsesc institutul, fără de a învĕța a cetí și a scrie, și mai mult, dacă li s'ar concede doar, toți bănișori iar da pe cărți de cetit, și mărturisesc, că eu nu-i pot biruí chiar cu cărțile mele, ca se le îndestulesc gustul de lectură în ḑilele de Duminecii și de sĕrbători.

Sunt acești oameni așa de rĕi, așa de lăpĕdat, ca după ce au părăsit acest loc de jale pentru ei, se li se mai reamintească trecutul, sau doar ei trebuesc tocmai încuragiați a merge mai departe pre căile cele bune, a cerceta biserica, a se ocupa în Dumineci și sĕrbători cu lectura, a se împărtăși cu sântele taine, tot lucruri crescinesci, cari pe omul laic îl duc la credința a fi imposibile, dar aceasta este purul adevĕr.

Acest soiu de oameni trebuesc ajutorați și meseria învĕțată în institut, dacă o continuă și o pot continua, societatea își va avea nedisputabil merit de a-i fi mântuit. Aici zace pondul ordinațiunei ministrului de justiție și de aceea nu pot ca sĕ nu apelez la românii de carte, ca sĕ sprijinească această interprindere umanitară, cu atât mai vêrtos, cu cât mulți indivíḑi, nu rĕi, ci nefericiți, sunt de neamul nostru, sĕ înțelege avênd în vedere marea maioritate a locuitorilor români.

Sĕ întrăm deci ca membrii ai acestor reuniuni, sĕ nu lăsăm oameni muncitori, părinți de familie ca după ce au prestat timpul pedepsei sĕ umble goli, zdrențuroși, sĕ le dăm lucru, mijloace de traiu și ajutoriu, ca așa ceeace nu a făcut societatea la timpul seu, scoala și biserica, când erau chemate sĕ o facă, sĕ o facem după ce devin liberi, înzestrați cu cunoscință și aplicări bune, părăsiți de năravurile rele și curățiți de multele defecte, cari le-au adus cu sine în institute.

Ear până sunt în institute, sĕ nu lăsăm ca soția sĕ umble cerșind copii lor lipsiți și batjocoriți de ceialalți copii, ai căror părinți deși liberi, dar poate sunt mulți mai rei ca prinsonierii, și prin aceasta vom da dovadă nu numai de crescini buni, ci de oameni cu vederi limpeḑi și cu inimă pentru nenorociți.

Fie ca aceste cuvinte sĕ nu resune în pustie!

Nicolau Ivan,
spiritual la penitenciariul regiu din Aiud.

Revista politică.

In parlamentul austriac s'a discutat asupra cestiunei vamale cu Germania și cu Italia. Ministrul de comerciu marchisul de Bacquehem a vorbit, față de relațiunile comerciale cu Germania, foarte reservat, constatând numai, că cu finea anului acestuia espiră terminul convențiunei vamale cu imperiul german; încât privesce pe Italia, ministrul e de părere, ca convențiunea vamală sĕ nu se peardă din vedere și oamenii sĕ cugete serios asupra lucrului, începênd a întra în pertractări. Față de acestea declarări, și în special față de Germania foile vieneze sunt foarte nemulțămite și nelinistite, neputându-și da seamă: dacă relațiunile cu Germania nu mai sunt tot așa de amicabile, ca mai nainte, sau doară alt-ceva e causa, de ministrul de comerciu nu dă nici o însemnătate pertractărilor convenționale cu Germania, căci și Germania și Austria au lipsă a-și garanta relațiunile amicabile politice într'un grad mare și prin convențiunea vamală.

După cum vestesce o depeșă din Paris, împĕratul Wilhelm a subscris în 29 Aprile n. ordinațiunea, în urma căreia Schnaeble a fost eliberat. Astfel s'a linistit situațiunea politică, care părea a fi foarte serioasă între Francia și Germania și s'a dumerit lumea, ce a stat agitată mai bine de 10 ḑile, din acest incident. După cum anunță „National Zeitung" scrisorile lui Gautsch, prin cari a fost învitat Schnaeble d'a lua parte la o consultare oficială au servit de temeiu regimului german, pentru de a elibera pe comisariul frances, căci aceste scrisori se consideră de motivul incidentului.

In ḑilele din urmă se vorbesce mult eară și despre demisiunea lui Giers, căci panslavismul ar fi câștigat pre țarul pe partea sa și foile germane se ocupă mult cu cestiunea: cine va fi următoriul lui Giers. Ele ḑic: în adevĕr ministrul Giers e factor însemnat pentru menținerea păcei, pacea nu i periclitată din nici o parte, și astfel Giers n'are lipsă de a face politică de rĕsboiu. De vreme ce însĕ Rusia ia o politică agresivă față de puterile din Vest, Giers va trebuí sĕ se retragă, și de sigur că în scaunul lui va urma contele Paul Schuvalow, unica persoană mai aptă d'a putea conduce în împregiurările de acum portfoliul de externe și care e tot d'odată și amic al lui Bismarck.

Sinodul archidiecesan.

Ședința a V-a, ținută la 16/28 Aprile.

(Urmare.)

Presidiul înainte de toate observă, că interpelantele se vede, că n'a avut paciință sĕ aștepte referadele comisiunilor asupra rapoartelor consistoriale, când poate se va face, sau nu se va face lumină și asupra acestui obiect, — cu toate acestea este gata a-i respunde și acuma:

La p. 1 din interpelațiune Presidiul observă: că interpelantele în interpelațiunea sa produce cifre concrete despre ajutoarele, carĕ ar fi fost de a se distribuí, ceea ce dovedesce, că d-sa și-a luat informațiunile dela loc sigur, unde este cunoscut în dĕtaiu starea lucrului, ar fi putut dar ca tot din acel isvor bun, de unde și-a culeș aceste date speciale, sĕ afle și aceea, dacă ajutoarele votate s'au espedat sau nu s'au espedat, și astfel îi recomândă, ca tot pe aceasta cale sĕ-și întregească informațiunile;

Încât pentru consistoriu, dacă acesta are scire oficială sau nu despre votarea acestor ajutoare, presidiul trebue sĕ-i observe, că n'are autorisare a face aici declarațiuni în numele consistoriului;

la p. 2. Presidiul declară; că nu este convins și nici nu vede acele urmări triste, ce și le închipuesce interpelantele, și în aceasta privință '*și* are vederile sale individuale, și încă așa crede, că corecte, cu ce se înțelege — că nu voesce sĕ ḑică, că starea lucrului e în regulă, ci din contră regretă, că încă nu s'a putut satisface cererilor pentru ajutoare;

la p 3. Presidiul observă, că în ce privesce causele trăgănării, încă în ședința de eri, provocat de alt incident a declarat, că sunt trei obiecte, cari în starea, în care se află astăḑi, pe presidiul îl supĕră

şi cari nici de cum nu se pot subtrage dela atenţiunea sinodului şi între cari este şi acesta, a indicat în general şi causa, ce-i face mari greutăţi în situaţiunea actuală a gremiului consistorial, ear speciale descoperiri, declară şi de astădată, că încă nu află de lipsă a face; încât însă pentru mijloacele, ce ar fi întreprins ca ajutoarele să se espedeze *stante sesione*, declară, că presidiul n'a întreprins nimic în privinţa aceasta şi nu se află în posiţiune de a putea promite aceasta;

la p. 4. Presidiul declară, că speciale dispoziţiuni n'are să facă în punctul acesta, ci va convoca comisiunea, când va fi timp pentru ea, dând preferinţă totdeauna afacerilor consistoriale. Ce privesce garanţa, că trăgănări să nu mai obvină, presidiul declară: că altă garanţă nu-i poate da nici în acest obiect nici într'altul, decât consciinţa de chemarea sa, căreia a căutat şi până acum se satisfacă conscienţios;

la p. 5. Presidiul observă, că lasă se-şi o esplice interpelantele ca şi ori-cine altul, după cum i va convení mai bine.

După acest răspuns al presidiului, interpelantele într'o pleiadă lungă dar fără de nici un necs logic, aruncând şi îndreapta şi în stânga, fără de a-şi mai putea da seamă, că din informaţiunile primite, cari sunt a se spune publice şi cari sunt a se retăcé, încât situaţiunea devenise neplăcută chiar şi pentru domnii, cari au aflat de bine a-l folosí spre acest scop. Continuă mai departe a insinua la adresa protopresbiterilor cele mai grave imputări de negligenţă şi slăbiciune, şi uitându-şi cu totul, că se află în o adunare de caracter bisericesc, într'un ton agitat, cu espresiuni necuviincioase, neparlamentare atacă personal pe unii şi pe alţii — încât mai mulţi deputaţi dimpreună cu presidiul îl provocau la ordine, ear cei cari au cugetat, că le face un bun serviţiu, desaprobau prin semne de indignare. În fine cu conclusiunile sale ajunge, a constata, că astădi stăm mai rău decât pe timpul, când nu aveam cap bisericesc şi se dechiară cu răspunsul dat de presidiul nemulţămit. *)

Mai mulţi deputaţi voiesc ca săi reflecteze interpelantelui în cestiune personală, eară alţii să-i rectifice asertele false; presidiul i roagă însă, ca luând în considerare, că se perde timpul înzădar prin astfel de animosităţi se abstea dela cuvênt, cu atât mai vîrtos, că poate i va mulţămí reflecsiunile, ce este silit se i-le facă presidiul interpelantelui.

Presidiul din tonul, ce la purtat interpelantele în reflecsiunile sale constată, că intenţiunile interpelantelui n'au fost să reguleze, ci cu totului altele, de acea nu se află îndemnat a-i răspunde la toate insinuaţiunile.

Constată, că în răspunsul dat la interpelaţiune n'a ţis, că interpelantele ar fi fost îndemnat de alţii a o face aceasta; dacă însă el se escusă, negând acea ce nimine n'a afirmat: aceasta împregiurare dă însemnătate caracteristică rolului seu

Mulţămesce în fine pentru complimentul, ce-il face sinodului, consistoriului şi întregului nostru organism constituţional, când afirmă, că astăţi stăm cu afacerile noastre bisericesci mai rău, decât pe timpul când, biserica era lipsită de archiereu.

Deputatul Petru Truţa face următoarea propunere: Sinodul să iea la cunoscinţă respunsul presidiului, desaprobând tot odată verdictul deputatului A. Nicoară, ce privesce în general starea actuală a bisericei

Se primesce.

Deputatul A. Nicoară, luându-şi ansă tot din interpelaţiune, face următoarea propunere:

„Toate actele privitoare la ajutoarele votate de comisiunea administrativă Şaguna-ene să transpun unei anchete exmise din sînul sinodului, carea să fie însaşi însărcinată a face inmediată expediţiune a cererilor resolvite la anii 1884, 1885 şi 1886 asignarea la cassa archidiecesană precum şi cu propuneri concrete, cari ar fi să curme asemeni trăgănări stricăcioase pentru biserică şi scoală."

Se predă comisiunei organisătoare.

La ordinea ţilei se pune referada comisiunei finanţiare.

Raportorul aceleia R. Patiţa referează:

a) asupra raportului consistoriului archidiecesan, prin care se cere îndemnisare pentru suma de 2000 fl. solvită pe anii 1881 şi 1884 ca contribuire la susţinerea organismului metropolitan.

La propunerea comisiunei:

Se dă consistoriului îndemnisarea cerută;

b) asupra raportului consistoriului archidiecesan, prin care cere încuviinţarea sumei de 1000 fl. solvită pe anul 1885 ca contribuire la susţinerea organismului metropolitan.

La propunerea comisiunii:

Se încuviinţează solvirea sumei de 1000 fl. în contul fondului general administrativ ca credit supletoriu la bugetul anului 1887;

c) asupra raportului consistoriului archidiecesan, prin care se cere a se face provisiune în bugetul archidiecesei pe anul 1888, pentru acoperirea sumei de contribuire la susţinerea organismului metropolitan pe anii 1886, 1887 şi 1888 câte 800 fl. la an

La propuuerea comisiunii:

Se votează suma cerută şi la compunerea bugetului se va lua în considerare.

d) asupra raportului consistoriului archidiecesan, prin care se cere relacsarea pretensiunei fondului seminarial de 9 fl. 10 cr. la debitoriul br. Récsey Ádám; şi pretensiunea fondului Francisc-Iosefin la debitoriul Kenderessy Zsigmond în sumă de 507 fl.

Comisiunea propune: că nefiind evident din acte, dacă debitorii au fost provocaţi a solví aceste sume, consistoriul să facă paşii de lipsă pentru încassarea acestor sume, eventual să raporteze despre starea lucrului pe sesiunea viitoare, avênd totodată a raporta, dacă banii încassaţi de fostul fiscal dela Kenderessy în sumă de 400 fl. au întrat la fond.

Dând deputaţii I. de Preda ca fiscal consistorial şi E. Brote ca ases. cons. lămuriri despre starea lucrului, precum şi dep. I. Raţiu.

Sinodul decide: relacsarea acestor pretensiuni ca neincassabile, însărcinându-se totodată consistoriul să raporteze la sesiunea viitoare, dacă suma de 400 fl. dela Kenderessy a întrat la fondul Francisc-Iosefin.

e) asupra raportului consistoriului archidiecesan referitoriu la împrumutul de 10,000 fl. al gimnasiului din Braşov, comisiunea propune: că în considerarea stărei bugetare a gimnasiului interesele de 6% după capitalul împrumutat şi nesolvite până la finea anului 1886 să se relacseze.

La propunerea dep. P. Cosma, se decide: că actul se redă comisiunii, ca cu considerare la buget să vină cu propuneri detaiate în aceasta privinţă;

f) asupra raportului consistoriului archidiecesan în privinţa relacsării pretensiunii fondului de 30 de mii, de 328 fl. interese contra contelui Bethlen Gábor, comisiunea propune: că fiind deja obligaţi unile estradate debitoriului prin fostul fiscal Dr. I. Borcia şi de oare ce în privinţa incassării acestei sume s'a comis mai multe greşeli din partea numitului fiscal, sinodul se abate dela această pretensiune, se îndrumă însă consistoriul, ca să facă paşii necesari de desdaunare contra ereţilor fostului fiscal Dr. I. Borcia.

Deputatul Dr. Ilarion Puşcariu spriginit şi de deputatul P. Cosma, arătând, că aceasta procedere ar da ansă la un proces, care poate că în cele din urmă tot nu ar duce la scopul dorit, susţine propunerea consistoriului

Se primesce relacsarea sumei de 328 fl.

g) Asupra raportului consistorial, prin care se substern raţiociniile fondurilor archidiecesane pe a. 1886, comisiunea propune: a se primí de basă la desbatere specială. — Se primesce.

Deputatul R. Crainic propune, ca pe viitor raportul despre raţiociniile fondurilor archidiecesane să se tipărească şi să se distribue între deputaţii sinodali.

Se primesce.

Dep. Ioan cav. de Puşcariu propune, că acest raport pentru însemnătatea lui să se acludă la protocol.

Se primesce.

Şedinţa se închee la $1^1/_2$ oare d. m. şi şedinţa procsimă se anunţă pe mâne la 9 oare a. m. La ordinea ţilei se vor pune rapoartele comisiunilor.

Şedinţa a VI-a ţinută la 17/29 Aprile.

Şedinţa se deschide la $9^3/_4$ oare a. m.

Se cetesce protocolul şedinţii premergătoare şi

Se autentică.

Se presentează:

rugarea mai multor parochieni din Herman, pentru delăturarea alesului de preot Ales. Dogariu.

Se predă comisiunei petiţionare.

La ordinea ţilei se pune referada comisiunei finanţiare.

Raportorul aceleia, Rubin Patiţa, continuă cu raportarea asupra raportului consistorial, prin care se subşterne raţiociniul fondurilor şi fundaţiunilor archidiecesane pe anul 1886.

Cetindu se acest raport şi întrând sinodul în desbaterea specială a raportului, partea, în care se arată starea fondurilor preste tot cu finea anului 1886, arătându-se la toate fondurile un crescământ afară de fondul seminariului, la propunerea comisiunei: se ia spre sciinţă, cu aceea, ca în inventariul fondului seminarial, să se înducă şi fundaţiunea „Cristurian" a cărei venite încă ocur între perceptele fondului, dar în inventariu nu sunt induse realităţile aparţinătoare la aceasta fundaţiune.

Referitoriu la fondul seminarial comisiunea observă, că ajutoriul anual de 1000 fl. dela stat, nu s'a ridicat pe 2 ani, adecă pe anul 1884 şi 1885, ear ajutoriul de pe anul 1886 se află încă în deposit la cassa archidiecesană, pentru aceea comisiunea propune: consistoriul archidiecesan se îndrumă a face la locul competent paşii de lipsă pentru eliberarea sumei neridicate şi asigurarea ajutoriului anual de 1000 fl şi pe venitoriu, ear suma, ce se află în deposit, fără amânare să se transpună la destinaţiunea sa.

Presidiul în aceasta privinţă află de lipsă a da deslusirile următoare: acest ajutoriu totdeauna se asemna din partea guvernului, fără de a fi guvernul recercat din partea consistoriului, cu ocasiunea, însă când împărţirea ajutoriului de stat s'a subtras de sub competenţa consistoriului, acest ajutoriu s'a perdut din evidenţă şi la guvern şi şi la consistoriu, ear când s'a făcut recercarea la guvern pentru asigurarea acestui ajutoriu pe anul 1886, consistoriul a amintit în representaţiunea sa şi despre aceste restanţe, dar guvernul la aceasta parte din representaţiune, când a făcut asignarea pentru ajutoriul pe anul 1886 nu face nici o amintire, are însă asigurarea dela locurile competente, că vom fi rebonificaţi în această privinţă pe altă cale.

Cu privire la partea din raport, unde se notifică, vinderea a 52,500 fl. bonuri rurale transilvane şi cumpărarea de scrisuri fonciare în valoare de 53,700 fl. comisiunea propune: a se aproba conversiunea realisată, fiind în mod evident în folosul fondurilor efectuită.

Presidiul pe scurt arată rentabilitatea acestor convertiri, şi asigură, că s'a făcut cu toate posibilele precauţiuni aşa, că încât prevederile omenesci se pot estinde — periclu pentru asigurarea averei fondurilor nu poate fi.

Dep. I. cav. de Puşcariu, e de părere, că o sumă prea mare, să nu se învesteacă în hârtii de valoare, ci mai bine în moşii, care învestiri sunt cele mai sigure.

Dep. E. Brote espune, că scrisurile fonciare sunt cumpărate dela institutele cele mai solide din Ungaria, şi sunt cu mult mai sigure decât chiar hârtiile de stat, dar totodată şi mai rentabile.

Dep. V. Dămian, provocându-se la dispoziţiunea stat. org. susţine, că spre atari convertiri, se recere autorisarea sinodului, şi crede, că în casul de faţă e vorba de îndemnisarea acestor operaţiuni.

Sinodul primesce propunerea comisiunei finanţiare.

Partea din raportul consistoriului, referitoare la sporirea averei bisericesci prin cumperarea de realităţi ca porţiuni canonice pentru unele parochii mai sărace, despre scărirea împrumuturilor, despre numĕrul proceselor şi starea, în care se află aceste procese.

Comisiunea propune: a se lua spre sciinţă.

Se primesce.

Ce se atinge de partea din raportul consistorial despre supererogatele făcute în anul 1886 în sumă de 16,800 fl. $5^1/_2$ cr. fiind motivate, comisiunea propune: a se lua acest punct din raport spre sciinţă şi pe basa motivelor indicate se încuviinţează aceste supererogate.

Se primesce.

Referitoriu la punctul din raportul consistorial, unde se face compararea perceptelor şi erogatelor cu privire la buget, se constată, că la toate fondurile se află un prisos, afară de fondul seminarial şi de fondul tipografiei, unde se află, că erogatele sunt mai mari de cât perceptele; la fondul seminarial această diferinţă provine din împregiurarea accentuată mai sus, şi comisiunea propune: a se lua acest punct până aci, spre sciinţă, ear încât pentru fondul tipografiei face următoaraa propunere:

„Constatându-se cumcă comisiunea administrativă a tipografiei archidiecesane în anul espirat nu a ţinut nici o şedinţă şi cumcă ajutoarele votate văduvelor preotese nu s'au împărţit şi că remunerările membrilor din comisiune, cu escepţiunea secretariului, cu toate acestea totuşi s'a solvit, comisiunea propune ca acele remunerări să se restitue fondului, ear pe viitoriu până când comisiunea nu va funcţiona regulat şi ajutoarele votate văduvelor preotese nu vor fi împărţite, să se sisteze solvirea acelor remunerări.

In considerarea deficitului la „Tel. Rom." să îndrumă consistoriul a da nou ordin singuratecelor parochii de a prenumera acest jurnal pe spesele respectivelor comune bisericesci.

În fine având în vedere, că în raţiociniul tipografiei din cause până acum nesciute, nu s'a putut induce şi face evidente pretensiunile tipografiei, şi în considerare cumcă pentru încassarea acelora fiscalul comisiunei nu a făcut nici un paş, să se îndrumeze numitul fiscal, ca sub răspunderea lui personală să inacţionez restanţiile provenite din vinderea de cârţi şi prenumeraţiunea la „Telegraful Român," ear consistoriul archidiecesan se însărci-

---

*) Cine e curios a sci cu prinsul vorbirei dlui deputat A. Nicoară în tot estensul ei, — completată cu unele adause, ce nu le-a accentuat în sinod; şi cu emendarea unor neesactităţi şi espresiuni nepotrivite cu demnitatea sinodului, — o pot ceti în Nr. 88 al foaiei „Tribuna", carea declară, că însuşi dl Nicoară i-a trimis acea vorbire. Red.

nează a-și achita datoria sa la fondul tipografiei, precum și a depune documentul despre cauțiunea „Telegrafului Român“ la cassa epitropiei între valorile fondului tipografiei.

Presidiul observă, că aceste propuneri, în mod evident sunt drastice și nepracticabile, și comisiunea făcea bine, dacă raportul asupra acestui obiect 'l făcea într'una cu raportul, ce are comisiunea finanțiară a-l face în aceasta cestiune conform unui conclus de mai nainte

Dep. Dr. Ilarion Pușcariu, aprețiind părerile presidiului face propunerea: ca acest obiect să se i-a dela ordinea ḑilei deocamdată, și să se refereze de odată cu raportul comisiunei finanțiare, ce-l are a face asupra celorlalte obiecte ale tipografiei.

Se primesce.

Cu privire la fundațiunea „Șaguna“ comisiunea finanțiară face următoarea propunere:

„Constatându-se, că ajutoarele votate din această fundațiune în bugetele anilor 1884, 1885, 1886 nu sunt estradate, ci figurează ca superplus în suma totală de 18,818 fl. 25 cr. și în considerare, că ajutoarele sunt votate din partea comisiunei administrative a fundațiunei, dar espediținea este din cause nemotivate nefăcută — să dispună Veneratul sinod, ca eliberarea ajutoarelor votate să se facă sub durata sesiunei presente, ear încât s'ar mai constata și pe viitoriu atari iregularități se va trage la răspundere întreaga comisiune a fundațiunei, dênsa fiind responsabilă pentru nepunerea în lucrare a voinții fundatorului.

Tododată observându-se, că la distribuirile de până acuma unele ținuturi ale archidiecesei sunt mai preferite, se îndrumă comisiunea administrativă a fundațiunei, că la împărțirea ajutoarelor să fie cu privire la toate ținuturile din archidiecesă și să ni suiască într'acolo, să se formeze în singuraticile protopresbiterate unele centre provĕḑute cu scoale corĕspunḑĕtoare și parochii bine dotate.“

În urma acestei propuneri, presidiul observă, că comisiunea și-a trecut competința, reflectând și la acest obiect, care după natura lui aparține altei comisiuni, ce se poate aduce în legătură fie cu raportul senatului bisericesc, fie cu cel scolariu sau cu ori care altul, și constată din partea comisiunei un esces de zel în această privință; cu toate aceste pe presidiul nimic nu-l superă să se tracteze acest obiect și la acest loc, constată însă, că aceste propuneri sunt de tot drastice, și nu înțelege, că ce să intenționează prin atari propuneri, pentru că asigură pe Ven. sinod, că prin o atare procedere scopul dorit nu se poate ajunge. Presidiul a declarat dela început, că se vor regula și aceste 2 fundațiuni, numai răgaz să fie.

Deputatul I. Hannia, provocându-se la conclusele sinodale referitoare la fundațiunea „Șaguna“, doresce a scí, dacă vine în aceasta privință vre un raport separat.

Presidiul declară, că consistoriul a întreprins pașii de lipsă în aceasta afacere, și lucrul e în curgere, dar nefiind cestiunea terminată, în aceasta sesiune nu se poate presenta raport din partea consistoriului, asigură însă pe dl deputat, că cestiunea nu e perdută din evidență.

Raportorul comisiunei R. Patița, susține, că propunerile nici de cum nu sunt drastice și întrun ton cam iritat se provoacă la unele declarări ale presidiului făcute pe cale privată, dându le și acestora un înțeles, care presidiul nu la putut avea în vedere.

În urma reflecsiunilor făcute de dl deputat R. Patița, presidiul constată, că se intenționează a abusa și de paciința și de posiția presidiului; dela începutul sesiunei a afirmat, că trei obiecte sunt, cari-l supĕră, că încă nu s'a regulat definitiv, dar a asigurat pe Ven. sinod, că va căuta, ca și aceste obiecte să-și afle resolvirea finală și să se pună în curs regulat; acum din toate părțile se aruncă frase bombastice, căutându-se numai ce nu e făcut încă și nici unul nu reflectează la cele ce s'au făcut și sunt în ordine, ca și când totul ar depinde numai dela aceasta cestiune, declară totodată, că mai departe se va abține a da ori ce deslușiri referitoriu la aceste obiecte de atâta predilecțiune pentru unii dni deputați, și lasă în voia liberă a Ven. sinod, să decidă, ce va afla consult.

Deputatul Stefan Iosif, luând cuvêntul, observă, că într'adevĕr nu poate să consimtă cu o astfel de procedură din partea unor dni deputați, și de asta convingere crede, că sunt toți acei deputați sinodali, cari au în vedere, și voesc numai binele bisericei; au ajuns însă lucrul astăḑi acolo, de se vorbesce despre împărțirea acestor ajutoare și în cercurile cele mai de jos ale poporului, dênsul nu poate consimți cu propunerile comisiunei își ia voe însă a ruga pe Escel. Sa, ca să bine-voiască a aduce în îndeplinire cât se poate mai curênd aceasta afacere.

Presidiul declară din nou, că rĕul va trebuí să se delăture cu ori ce preț, aplicând toate mijloacele necesare, ori ce jertfe și lupte, ce va avea să întimpine, la aceasta însă, se recere timp.

Dep. I. de Preda, observă, că dênsul încă consimte întru toate cu declarările Escel. Sale, și recunoasce, că prin provocarea de conflicte nu se pot deslega cestiuni de o importanță atât de însemnată, se vede deci îndemnat a face următoarea propunere:

„Comisiunea administrativă a fundațiunei Șaguna se îndrumă, ca în termin de 30 ḑile dela terminarea sesiunei presente, să ducă îndeplinire conclusele aduse în privința ajutoarelor votate din fundațiune; mai departe se îndrumă, ca despre ducerea îndeplinire să facă raport la consistoriu ear în viitoriu în fie-care an să aștearnă prin consistoriu raport general despre activitatea sa desvoltată în decursul acelui an.“

Punêndu-se la vot aceasta propunere,

Se primesce.

Prin acestea fiind eshauriat acest raport constorial, comisiunea propune: Sinodul să aproabe rațiociniile presentate, și consistoriului archidiecesan i se dă absolutoriu pentru administrarea fondurilor, fundațiunilor și depositelor archidiecesane.

Se primesce.

Tot comisiunea finanțiară prin raportorul R. Patița raportează asupra raportului consistorial referitoriu la fundațiunea „Andronic“, constatând la această fundațiune un progres îmbucurătoriu, și că la distribuirea ajutoarelor din această fundațiune s'au luat în dreaptă considerare toate ținuturile archidiecesei, ceea ce se recomândă și pe viitoriu, drept aceea comisiunea propune: a se lua spre sciință acest raport, îndrumându se consistoriul, ca actul judecătoresc despre depunerea sumei de 17,000 fl. la perceptoratul de aici drept ca asigurare pentru tacsa erarială de transcriere după acest fond, să se depună la cassa epitropiei între hârtiile de valoare.

De asemenea comisiunea finanțiară referează prin raportorul R. Patița asupra raportului consistorial referitoriu la adaptările edificiului seminarial și urcarea tacsei anuale de internat dela 60 fl. la 100 fl. comisiunea face următoarea propunere:

Intreprinderea lucrărilor de adaptare și reparare la edificiul seminariului „Andreian“ se aproabă; ear pentru acoperirea speselor de 12,155 fl. 37 cr. împreunate cu aceasta lurare se încuviințează folosirea sumelor votate în bugetul fondului seminarial pe anul 1886 și 1887 sub titlul cuotă pentru amortisarea împrumutului la zidirea noului seminariu de 7500 și 4350 fl.

Tododată începând cu anul scolariu 1887/8 se urcă tacsa anuală de internat pentru elevii seminariali la suma de 100 fl., înlocuindu-se în § 22 din regulamentul pentru seminariul teologic pedagogic suma de 60 fl. cu suma de 100 fl.

Deputatul Vasiliu Dămian, accentuând starea cea miseră a poporului nostru în ceea ce privesce urcarea tacsei seminariale face propunerea: ca tacsa seminarială să remână și în viitoriu 60 fl.

Deputatul E. Brote, reflectându-i deputatului Vas. Dămian, recunoasce și dênsul tot așa de bine împregiurările sinistre, în cari trăesce poporul nostru, dar dl dep. Dăm. se provoacă numai la o parte a cestiunei, adecă la sentimentalism, și ignorează cu totului partea finanțiară, 'l roagă dară ca în aceasta privință să documenteze, dacă e posibil, ca fondul seminarial să poată suporta și mai departe aceasta sarcină, observă tododată, că și pe lângă tacsa anuală de 100 fl. mai remâne o sumă considerabilă în sarcina fondului, căci abia 'și poate închipuí o provedere mai ieftină ca aceasta, când pentru 34 cr. la ḑi elevul pe lângă instrucțiune primesce dejun, prânz, cină, cuartir, încălḑit și lumină, în odăi bune, curate și sanĕtoase.

Presidiul încă recunoasce greutățile vieții de astăḑi preste tot, și-ar dorí foarte tare, ca să se poată provedé elevii nostri seminariali chiar fără de nici o tacsă, dar aceasta ori-și-cine o poate vedé, că e imposibil, și urcarea aceasta a tacsei e dictată de necesitate imperativă, — în câtva ne poate serví spre a nu ve face prea mari temeri, și împrejurarea, că la alte institute și chiar în celelalte diecese aceasta tacsă e și mai mare.

Raportorul R. Patița reflectează dlui deputat V. Dămian, că eșind elevii seminariali în viața practică, nici unul numai reflectează la beneficiile avute în seminariu, și nu se mai cugetă a fi recunoscĕtori față de biserică, ci fiesce care caută a-și asigura în mod cât se poate mai rentabil numai interesele sale, de aci provine, că în cele mai multe casuri îi vedem, aplicându se pe cariere cu totul streine de biserică.

Punêndu-se la vot propunerile aceste, — se primesce propunerea comisiuneni finanțiare.

În legătură cu acest conclus comisiunea organisătoare prin raportul seu Iosif Pușcariu, raportând asupra părții din raportul general al consistoiului archidiecesan plenariu, referitoare la edificarea noului seminariu, remasă până acum în suspenso, face următoarea propunere: Consistoriul se îndrumă, a nu lăsa din vederea punerea în lucrare a concluselor sinodale Nr. 52 din anul 1885 și Nr. 122 din anul 1886, privitoare la zidirea noului seminariu.

Fiind timpul înnaintat, ședința se închee la 2 oare d. m. anunțându-se cea procsimă pe mâne la 9 oare a. m. La ordinea ḑilei se vor pune rapoartele comisiunilor.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Caransebeș, 16/28 Aprile, 1887. Dle Redactor! Încă Sâmbătă seara, dar mai ales Duminecă dimineața au sosit mulțime mare de oaspeți din părțile mai apropiate și mai îndepărtate ale diecesei. Din archidiecesă au sosit încă Sâmbătă seara deputațiunea dela Brașov. Duminecă dimineața au sosit și din România mai mulți cunoscuți și rudenii de ai Prea Sânției Sale precum: Maiorescu, Laurian, deputatul Nica, directorul gimnasiului din Giurgiu, Droc Barcianu, și alții. În aceasta ḑi la 8 oare dimineața membrii comitetului în frunte cu musica orășenească și urmat de trei coruri: al Caransebeșului, Bujor și Bocșa-română (aceste două au sosit Sâmbătă seara) merseră la gară spre întimpinarea corurilor și oaspeților. La sosire corurile fură salutate prin Ioan Bartolomeiu, cântând fie-care cor cântarea de salutare.

In numele corurilor sosite a răspuns președintele corului din Lugoj, advocatul Titu Hațeg. Timpul era noros și picura puțin. Conductul corurilor în oraș a fost imposant. Toată lumea era adênc mișcată și tot orașul Caransebeș era în picioare.

Costumul pitoresc și deosebit al membrilor corurilor de țerani și fețele lor roșcate de soarele primăvăratic și pline de viață, produceau un aspect dintre cele mai minunate.

La liturghie au oficiat protosincelul Filaret Musta, asistat de protopresbiterii: A. Ioanovici prot. Jebelului, I. Popovici, prot. Verșețului, F. Adam prot. Jamului și A. Ghidiu, prot. Oraviței. Membrii sinodului au luat parte în corpore. Dupa liturghie s'a deschis sinodul diecesan; sesiunea ședințelor însă s'a suspendat până Mercuri.

În timpul liturghiei corurile întrunite au ținut o probă generală în curtea institutului teologic.

La vecernie ear au oficiat mai mulți protopresbiteri. Cântările rituale la utrenie le au esecutat preoți, ear la liturghie corul vocal al institutului condus de dirigintele Grigorie Bârseanu.

La 7 ½ seara au pornit dela institutul teologic conductul de facle prin strada principală spre reședința episcopească. Ací se oprì, întonând entusiaste strigăte de: „Se trăiască“ înaltul iubilant.

După ce au luat fiecare cor posițiune se întonà de toate corurile mai întâi imnul ocasional compus de Czegka. După acesta a urmat cuventarea de felicitare rostită de deputatul sinodal Stefan Velovan în numele poporului diecesei Caransebeșului (vedi mai jos.) Au urmat apoi imnul festiv de Zacharia Boiu, musica compusă de G. Dima, care a fost esecutate de corurile întrunite, avênd de diriginți pe Artistii N. Popovici și I. Czegka. După aceasta a respuns Înaltul Iubilant și s'a cântat, ear imnul lui Czegka de corurile întrunite.

Imnul lui Czegka simplu în compositie, dar melodios, a fost cântat cu o precisiune admirabilă. Cuvêntarea rostită de deputatul St. Velovan a fost scurtă însă de cuprins simburos. Tot așa au fost și respunsul Prea Sânției Sale al Înaltului Iubilant. După aceea a percurs conductul în sunetul musicei câteva strade mai însemnate, care erau foarte frumos iluminate și ajungênd în piața mare din jos de cruce au aprins un foc foarte mare din restul a lor 300 de torțe, ear lampionele vre o 200 s'au adus la institutul teologic.

Conductul a fost peste tot foarte imposant. Locuitorii din loc au contribuit în mod însemnat la imposanța conductului prin illuminarea și înfrumsețarea caselor. În casa diecesană a fost și un frumos transparent, pe care se vedea o frumoasă cunună de lauri, o coroană, sceptrul și crucea, apoi inițialele Ioan Popasu cu anii 1837—1887, ear deasupra un vultur cu aripile întinse. Totul era opera dlui architect Adrian Diacon.

Luni.

În aceasta ḑi tot orașul avea un aer serbătoresc. La 5 oare dimineața oaspeții și orășenii au fost desteptați prin 3 musice, care cântând, cutreerară stradele orașului.

La 8 oare corurile s'au adunat la institutul seminarial, de unde apoi cu stindarde și cu musica în frunte au pornit la gară pentru întîmpinarea P. S. Sale Dlui episcop I. Meţianu și a deputaţiunei sinodului diecesan din Arad, și a altor deputaţiuni. La sosirea trenului salutarea s'a făcut prin corul din Caransebeș, avênd de orator pe domnul Traian Barzu. După respunsul P. S. Sale dlui episcop I. Meţianu deputaţiunile și ospeţii sosiţi se conduc la reședința episcopească, fiind salutaţi cu „Întru mulţi ani" de către corurile postate la distanţe egale pe calea de la gară până la reședinţă.

La $10^1/_2$ Inaltul iubilante a fost condus cu litiă la biserică. Conducerea cu litiă a fost punctul de culminaţiune al festivităţii. Pe feţele mulţimei, care era adunată pe toate stradele până la biserică, se putea cetí o adêncă mișcare sufletească. Conductul se formă în chipul următoriu: In frunte erau înșirate toate corurile, cari au participat la festivitate, lor le-a urmat sute de preoţi, apoi vre-o 40 de preoţi în ornate bisericesci, formând 2 bariere, între cari Înaltul iubilante mergea sub baldachin, urmându-l deputaţiunile străine, autorităţile civile și militare și mulţimea imensă a poporului.

Sosind la biserică a fost primit de P. S. Sa episcopul I. Meţianu ocupând loc în scaunul archieresc, care era elegant înfrumseţat. La liturghie a pontificat P. S. Sa episcopul I. Meţianu, asistat de protosincelul F. Musta, de 6 protopopi, vre-o 30 de preoţi și 2 diaconi. Cântările rituali au fost esecutate de corul micst al plugarilor din Chiseteu și de corul seminarial. După priceasnă l'a felicitat pe Înaltul iubilante prin o vorbire bine compusă și bine simţită, protosincelul F. Musta, ear la finirea liturghiei P. S. Sa episcopul I. Meţianu a ţinut o cuvêntare ocasională, în care a arătat mai întâiu însemnătatea dignităţii de archiereu, a arătat cum trebue să fie un archiereu și a trecut la faptele Inaltului iubilante, arătând cu câtă conscienţiositate și-a îndeplinit iubilantele misiunea apostolică. A urmat apoi respunsul Inaltului iubilante, mulţămind P. S. Sale Dlui episcop I. Meţianu, deputaţiunilor, poporului adunat și comitetului arangiatoriu pentru îngrigirea, ce a pus pentru reușirea festivităţii.

La 2 oare a fost primirea gratulărilor din partea deputaţiunilor esterne și ale diecesei. Primirea a durat preste 2 oare.

In restimpul acesta corurilor s'au distribuit diplome și medaile comemorative, cântându-se imnul festiv de G. Dima.

La $4^1/_2$ oare banchet de preste 300 cuverte în sala hotelului „Pomul verde". Șirul toastelor l-a deschis P. S. Sa Înaltul iubilante pentru Maiestatea Sa și casa domnitoare; apoi s'au ţinut mai multe toaste pentru iubilant și alţi factori eminenţi ai bisericei, pentru armată etc.

După toaste s'au cetit depeșele și adresele de felicitare, care au fost la numĕr peste 200, dintre cari amintesc pe al Escel. Sale metropolitului Miron Romanul, al Escel. Sale metrop. Bucovinei și Dalmaţiei, Silvestru Morariu, al P. S. episcopi Mihali al Lugoșului, Brancovici al Timișoarei, Nectarie al Verșeţului și Bonuaz al Csanadului, apoi dela Corps comando din Timișoara, Sinodul archidiecesan, generalul Trapșa, Bariţ, Mocsonyi, vre-o 10 dela Brașov etc. etc.

La 9 oare mare concert arangiat de corurile vocale din Bogșa-română, Bujor, Caransebeș, Chiseteu, Hereudesti, Lugoj, Satul-mic, Sălbăgel și Silha. Concertul a fost precedat de o odă ocasională de Z. Boiu, declamată cu mult succes de d. Dr. Dobrin din Lugoj. Atât măreţul imn festiv de G Dima cât și imnul ocasional de Czegka au fost esecutate de către corurile intrunite într'un mod admirabil. Torente de aplause au urmat armoniilor grandioase ale compositiunei D-lui Dima și numai împrejurarea, că fiecare cor vocal singuratic avea să se mai producă cu câte o cântare, a îndemnat pe aranjatori să abstea dela repetarea, ce publicul neastâmpĕrat o pretindea. Nu mai puţin a succes și imnul ocasional de I. Czegka.. Adevĕrată bucurie și satisfacţiune naţională a simţit publicul entusiasmat, vĕdênd pe plugari emulând cu inteligința în arta musicei. Toate corurile au avut un succes deplin. Entusiasmul a ajuns la culme, când corul micst al plugarilor din Chiseteu a întonat „Hora Sinai." Aplause frenetice i-a silit atât pe dênșii, cât și pe corul din Lugoj să repeţească sentimentala și melodioasa cântare, „Gemutam secoli." La finea concertului corurile s'au așeḑat în salele hotelului la un commers românesc și zorile de dimineaţa i-a aflat încă cântând pe neobosiţii cântăreţi.

Marţi.

Bal festiv. Acest bal arangiat de inteligința română din loc a fost de o eleganţă și frumseţă rară. P. S. Sa Inaltul Iubilante, toate autorităţile civile și militare, mulţime de oaspeţi din apropiere și din depărtare s'au adunat, ca să vadă tineretul bucurându-se, care și prin aceasta petrecere a voit să dea espresiune inimii sale pentru succesul întregei sĕrbări.

Caransebeș, în 16/28 Aprile.

Ioan Pinciu.

Cuvêntarea de felicitare

rostită Duminecă seara de către deputatul sinodal Stefan Velovan.

Rare sunt ocasiunile în viaţa bisericei noastre, când bucuria generală întrunesce credincioșii bisericei într'un trup atât de însufleţit, atât de consciu de însĕmnătatea ḑilei, ce o serbează.

Bucuria clerului și a poporului din diecesa Caransebeșului n'are trebuinţă de vorbe măestrite, pentru a da espresiune silită unui palid simţĕmênt.

Emoţiunea, ce animează fiii credincioși ai Prea S. Tale, găsesce în arta vorbirei o pedecă de a se manifesta. Ea s'ar vĕrsa mai bucuros într'o lacrimă de bucurie pentru a spune ceeeace graiul omenesc nu este în stare.

Era în vremea aceea, când întunerecul nesciinţii co pleșia spiritele, când orbul interes particular sleia puterile cele mai valoroase ale naţiunei noastre, ce se credea menit a-și sfêrși esistența în uitarea de sine — un glas puternic rĕsună la poalele nordice ale Buceciului și cutrĕmură auḑurile. Era glasul valoros al Prea Sânţiei Tale, care chema biserica și neamul nostru la înviere.

Cale lungă și spinoasă ai percurs iubite Părinte, pe ea ai preserat așeḑeminte de cultură, monumente neperitoare, singura noastră mândrie și garanţă pentru un bun viitoriu.

Nu'mi ridic vocea pentru a încerca să ilustrez meritele neperitoare ale Prea S. Tale întru desrobirea minţii și a inimei poporului din diecesa Caransebeșului și a naţiunei noastre preste tot. Istoria culturei noastre va găsí în viaţa Prea S. Tale esemplul credinţii neclătite în puterea de viaţă a poporului seu, ea va înfăţișa posterităţii epoca isbândelor prin suferinţe și va arĕta roadele zelului neînfrânat, care în dispreţul tuturor neajunsurilor a vĕrsat cu profusiune binefacerile sale asupra mult cercatei noastre biserici și naţiuni.

„Alb am trăit un secol pe plaiul strămoșesc
Și vreau cu faţa albă senin să me sfârșesc."

Aceste cuvinte ale marelui nostru poet și-au găsit întruparea lor în viaţa plină de activitate apostolică a Prea Sânţiei Tale.

Eartă-ne bunule Părinte să dăm espresiune mulţumitei și viiei noastre recunoscinţe și se strigăm cu toţii:

Întemeetoriul culturei clerului și popoporului, primul episcop român al diecesei Caransebeșului, să vieze la mulţi ani.

Varietăţi.

* (Avis.) Junimea română din loc va arangia Mercuri în 4 Maiu st. n. o petrecere cu dans în sala hotelului „Impĕratul roman." Venitul curat e destinat pentru procurarea de premii elevelor dela școala civilă a Asociaţiunii și dela cea primară a Reuniunii. Preţul de întrare 60 cr. de persoană. Suprasolviri se primesc cu mulţămită. Inceputul la 8 oare seara. Acest avis este a se privi ca învitare. Invitări speciale nu se fac.

* (Convocare.) În înţelesul conclusului adus în adunarea generală din 27 Aprile, 1886, a acestui despărţĕmênt, se convoacă adunarea generală a „Reuniunei învĕţătorilor români gr. ort. din despărţĕmêntul III Avrig, pe ḑiua de St. George în 23 Aprile a. c. carea se va ţiné în edificiul scoalei capitale gr. or. din Avrig, și la care au de a participa toţi membrii despărţĕmêntului sub urmările provedute în statutele reuniunei districtuale a Sibiiului.

Program.

Joi în 23 Aprile 1887 înainte de ameaḑi:

1. La 8 oare serviţiul divin în biserică, și parăstas pentru George Lazar.
2. La $9^1/_2$ oare deschiderea ședinţii. Raportul comitetului despărţĕmêntului.
3. La $10^1/_2$ până la $11^1/_2$ oare prelegere din religiune de membrul Ioan Iordache cu clasele 1, 2 și 3, apoi de Ioan Budac cu clasele superioare.
4. Dela $11^1/_2$ până la $12^1/_2$ prelegere practică din limba maternă de membrul Eremie Roman cu clasele 1 și 2 apoi de Leon Vas cu clasele superioare.

După ameaḑi:

5. Dela $2^1/_2$ până $3^1/_2$ oare prelegere din cumput de membrul Andreiu Savu cu clasele 1 și 2 apoi de Nicolae Bărbat cu clasele superioare.
6. Dela $3^1/_2$ până la 4 oare prelegere din sciinţele naturale de membrul Procopiu Clonţa.
7. Dela 4 până la $4^1/_2$ din limba maghiară de membrul Ioan Budac.
8. Dela $4^1/_2$ până la 5 oare din istorie și geografie de membrul N. Dragoș, apoi încheerea.

Comitetul despărţĕmêntului III Avrig al reuniunei învĕţătorilor din districtul Sibiiului.

Avrig, în 10 Aprile, 1887.

Ioachim Băcillă, președinte. — *Ioan Cocoș*, notariul desp.

Loterie

Sâmbătă în 30 Aprile 1887.

Timișoara:	63	77	80	49	38
Viena:	35	71	81	18	31

Nr. 342 [1580] 3—3

EDICT.

Laurian Domide Morariu gr. or. din Borgo-Prund, care de trei ani și-a părăsit cu necredinţă pe soţia sa leguită Iftinia Dănilă Nap, gr. or. din Borgo-Suseni, se citează prin aceasta a se presenta în termin de un an și o ḑi dela prima publicare a acestui edict înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, căci la din contra cererea de divorţ a soţiei sale se va pertracta și decide și în absenţia lui.

Borgo-Bistriţa, 9 Aprile, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriţei.

Simeon Monda,
protopresbiter.

3550 Számhoz [1589] 1—1

PÁLYÁZAT.

A zombori m. kir. állami főgymnasiumnál betöltendő egy rendes tanári állomásra, melylyel a magyar és német-nyelv és irodalom tanitásának kötelezetsége 1200 forint évi fizetés, 200 frt lakpénz és a szabályszerü ötéves pótlék élvezete van összekötve, pályázat hirdettetik.

Pályázók a vallás és közokt. m. kir. ministeriumboz czimzett kérvényüket, melyben születési évük és helyük, vallásuk, nős vagy nőtlen állapotuk, hadköteiezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik és képesitésük, nyelvismereteik és eddigi szolgálataik okmányokkal igazolandók, alkalmazásban lételők esetén elöljáróságuk utjáo, különben pedig közvetlenül a szegedi tankerületi kir. főigazgatósághoz f. évi május hó 30-áig küldjék be.

Budapesten, 1887 évi Április hó 17-én.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumtól.

Anunţ

către onorata preoţime gr. or.

Subscrisul are onoare a recomanda pe lângă sortimentul de mărfuri diferite și un sortiment de **materii pentru reverendi** în preţ dela 30 fl. v. a. — până la 60 fl. v. a. — apoi **brâne vinete** și **roșii** cu preţuri moderate.

[1587] 2—2 **Grigorie Mateiu.**

Medicament

pentru

boala de fungie,

turberculosă (oftică), astmă (respiraţiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalaţiune de gas (cu ajutoriul injecţiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din ţeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuinţări a ecshalaţiunei de gas cu ajutoriul injecţiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuipurea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Paţientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieţii.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuinţarea ecshalaţiunei de gas, i-se dă un indem pentru respiraţiune. La întrebuinţarea mai departe a curei nu se mai repeţesc atacurile." Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienţi în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toţi de tot prin mijlocirea injecţiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalaţiunei de gas cea mai mare întrebuinţare. — Atestatele celor vindecaţi o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalaţiunei de gas (injecţiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucţiunea întrebuinţărei pentru medici; și pentru întrebuinţarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann; WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 2—50

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 43 Sibiiu, Sâmbătă 25 Aprile (7 Maiu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 24 Aprile

In dilele trecute am fost luat notiţă despre aceea, că ar fi bine ca şi românii sĕ se misce şi sĕ dea dovadă, că şi ei mai trăesc pe acest pământ.

Sĕ vedem acum, cum înţeleg fraţii maghiari mişcarea respective acţiunea românilor.

Le-ar plăcea fără îndoială, ca noi românii sĕ ne punem pe terenul legal, dar fără nici o reservă, fără nici o condiţie şi fără de a ne afirma ca români, începênd dela comună până la legislativă.

Conceputul lor despre acţiunea noastră, a românilor, este de tot greşit, şi noi datori suntem, sĕ ne facem reflecsiunile noastre la dorinţele maghiare, ca nu cumva sĕ se creadă, că noi am înţelege întrarea noastră în acţiune aşa, că în comune sĕ alegem notari maghiari, în municipii membri maghiari şi la dietă deputaţi maghiari.

Noi prin întrarea în acţiune am înţeles tot d'auna, ca sĕ ne organisăm şi sĕ căutăm ca prin comune, prin comitate şi la dieta ţĕrei sĕ alegem bărbaţi, cari sĕ-i doară de noi, de neamul nostru, sĕ se promoveze în mod limpede şi resolut causele noastre românesci, ear încât nu am putea alege pretutindenea astfel de români, sĕ concurgem cu votul nostru, ca sĕ se aleagă oameni onesti, oameni cu principii sănĕtoase, oameni, cari sĕ vadă în cetăţean cetăţean, ear nu numai domni şi slugi.

În chipul acesta am dorí noi ca sĕ întrăm în acţiune şi dacă această acţiune le este binevenită fraţilor maghiari bine, dacă nu, atunci noi cedăm bucuros terenul altora cu alte vederi ca ale noastre. S'ar înşela rĕu fraţii maghiari şi şi românii aceia, cari ar crede, că noi înţelegem acţiunea românească asemenea cu o capitulare a tuturor drepturilor noastre de cetăţeni.

Voim sĕ se scie, că nu suntem mulţumiţi şi nu putem fi mulţumiţi cu amploiaţii, cari nu sciu limba poporului şi aduc hotărîri greşite pe basa tălmăcirilor a vre unui servitoriu neghiob de cancelarie, voim sĕ se scie, că nu ne place cum umblă dl ministru Trefort cu noi, cu scoalele noastre şi cu ajutoriul nostru de stat, destinat pentru preoţimea cea valoroasă şi meritată, şi voim în fine sĕ se scie, că noi nu voim, ca cu rĕsturnarea ordinei sociale sĕ ajungem la drepturile de cetăţeni, ci cu luptă dreaptă în parlamentul ţĕrei de am fi unul ori doi nu este ruşinea noastră, ci a acelora cari ne pun pedeci, ca sĕ nu putem fi mai mulţi alegĕtori după dreptul nostru, după averea noastră şi inteligînţa noastră, ear nu după nascere, un drept, care un popor cavaler cum se ţin ungurii ar trebuí sĕ-l refuse, ca sĕ nu şi atragă odiul celorlalţi cetăţeni asupra lor.

Cetim în diarele maghiare, că deja cercurile cu maiorităţi însemnate românesci sunt designate pentru candidaţi unguri! Cine i-a învitat sĕ le fie deputaţi, cui şi-au spus programele, noi nu scim, destul că la Abrud, Ighiu, Ocna-Sibiiului, Vinţul de jos, Vinţul de sus, etc. deja rolele sunt împărţite şi acum români nu au sĕ facă altceva decât sĕ meargă la urnă şi sĕ sancţioneze şi preamărească pe cei denumiţi în mod oficios de deputaţi dietali pe 5 ani, ca apoi sĕ le aducă legi contra intereselor lor.

Dintre toate rapoartele câte le cetim, încă nu am vĕdut pe nici un vice-comite sĕ-şi fi adus aminte, că în Transilvania mai locuesc şi alegĕtori români şi trebue ţinut cont de ei, ci ca şi când lucrul s'ar înţelege de sine a designat candidaţi guvernamentali ori oposiţionali, aceea nu impoartă, numai sĕ fie maghiari, cari cu vederile lor nu pot sĕ represinte pe români nici interesele lor.

Constatăm, că acest rĕu îşi are isvorul seu în decretarea resistinţii passive, ca cel mai rĕu mijloc ales de a lăsa pradă pe alegĕtorii români neorientaţi în mânile organelor dela administraţiune.

Va vení un timp, când vom avea lipsă de popor, şi atunci îl vom afla nedisciplinat, neorientat, ba chiar şi corupt de cei ce-şi fac merite din falsificarea opiniunei publice şi din vênarea de suflete.

Numai atunci vom vedè perderile ce le-am îndurat, numai atunci vom vedè ce luptă gigantică ne va costa până vom întări rêndurile cele rărite, şi până se vor deda oamenii a vedè sĕ nu fie scoşi din listele electorale, căci acum sciind, că şi aşa nu au sĕ aleagă în cele mai multe locuri alegĕtorii români au fost cu sutele lăsaţi înadins afară, ear naţionaliştii nostri cei patentaţi au închis ochii la aceste manevre făcute cu intenţiune de a ne presenta în ochii lumii ca popor sĕrac, prost şi neîndreptăţit la eserciarea drepturilor de cetăţeni.

Atunci vom judeca mai bine şi posteritatea îşi va da verdictul seu în linisce, însaşi direcţiunea urmărită de noi a fost conform cu dorinţele poporului român şi cu interesele lui bine pricepute.

Revista politică.

Jurnalele parisiene, cari apĕră mult principiile, de cari este condus guvernul actual frances sunt tare îngrijate de o eventuală crisă ministerială în cabinetul din Paris. Ele, lăudând iscusinţa ministrului de esterne, Flourens, căruia i-a succes sĕ descopere un contract d'acum ţece ani, pe basa căruia regimului german i-a fost posibil ca sĕ elibereze pe Schnaebele, şi astfel incidentul dela Pagny în loc sĕ aducă ceartă între Francia şi Germania. după cum se aştepta, a adus ear liniste, şi prin aceasta s'a întărit foarte mult posiţiunea cabinetului Goblet. Totuşi este un pericol, ce ameninţă tare ministeriul, şi care provine dela ministrul Dauphin, căci din ţinuta acestui bărbat se poate esca o crisă ministerială, în care cas, pacea europeană devine problematică, deoarece după cum se poate observa, e posibil, sĕ se formeze un ministeriu, care sĕ aibă cu totul alte vederi înlăuntru şi în afară, şi care condus de alte principii uşor sĕ poate întêmpla ca actuala stare de lucruri sĕ se schimbe cu totul.

De când cu aresatarea comisariului frances, regimul frances e foarte prevĕdĕtoriu. După cum se vestesce din Paris, el a adresat o circulară tuturor oficianţilor dela graniţe, ca sĕ fie cu mare precauţiune şi cu multă corectitate sĕ-şi poarte oficiul. Cât pentru afacerea cu Schnaebele, după cum constată „Polit Coresp" Rusia a observat o absolută reservă şi a arĕtat multe simpatii Franciei pentru ţinuta obiectivă şi liniştită.

Formarea noului ministeriu italian a dat ansă presei oficioase germane d'a ataca necontenit în dilele din urmă vederile acestui ministeriu, cu scop de al face sĕ se conformeze ţinutei vechiului ministeriu, şi d'a ţinè strîns la alianţa germano-italiană austriacă. Acum diarele oficioase nu mai vĕd nici un pericol în Crispi, care ocupă portofoliul de esterne a lui Robilant, de oarece acum Crispi nutresce aceleaşi simpatii pentru alianţă. Ce cuprinde în fond aceasta alianţă, nu se scie positiv, de oarece clausele ei sunt cu desĕvêrşire secrete; numai chiar în „Nuova autologia" scrie un mare diplomat, că Italia n'a întrat în alianţa austro-germană, decât în contra Rusiei.

După o depeşă din Roma ministrul de rĕsboiu italian a înaintat camerei un proiect de lege militar, în care se espune, că în locul celor 12 reg. de art. campestre sĕ se formeze 24 de reg., apoi sĕ se mai formeze 8 compan artilerie de fortăreţe şi de ţĕrmuri şi 9 baterii de munte. Trupele de geniu sĕ se înmulţească cu 12 companii, ear cavaleria încă cu doauă regimente, cari îndată sĕ se şi instrueze; apoi sĕ se înfiinţeze mai multe scoli militare. Ministrul pretinde pentru înarmarea acestora un credit estra-ordinar de 12 mil., şi 2½ milioane pentru procurarea de cai.

În cestiunea bulgară, după cum i-se scrie „Coresp. Polit." lucrurile se desvoaltă în ascuns. Proiectele rusesci compuse de o comisiune ministerială rusă se desbat în Constantinopol, asupra desbaterilor însĕ se păstrează cel mai strict secret. Se aşteaptă audienţa ambasadorului Nelidow la sultanul, pentru ca pertractările sĕ urmeze cu mai mare succes. Agentul bulgar Dr. Vulcovi a declarat marelui vizir, că dacă pertractările vor fi nevavorabile Bulgariei, bulgarii vor lua o atitudine hotîrătoare.

După cum anunţă o depeşă din Constantinopol, Poarta la urgarea sa de a primí scire din partea regimului engles asupra evacuării Egiptului, regimul engles i-a rĕspuns prin Sir H. D. Wolff, că trupele englese vor părăsí Egiptul până de acum în cinci ani. Sultanul supĕrat, a dis, că această evacuare se trăgăneză „ad calendas graecas." Până atuncia situaţiunea politică se poate schimba aşa, că Englitera sĕ-şi întărească posiţiunea ei în această ţeară, încât sĕ nu o mai poată silí nime a-şi retrage trupele din Egipt. E zădarnic lucru dar a mai discuta despre neutralisarea Egiptului. Turcia va căuta alte mijloace de a-şi ajunge scopul.

Sinodul archidiecesan.

Şedinţa a VII-a, ţinută la 18/30 Aprile.

Şedinţa se deschide la 9 oare a. m.

Se cetesce protocolul şedinţei premergĕtoare, şi Se autentică.

Se presentează:

a) rugarea sinodului parochial din Turda, pentru ca realităţile cumpĕrate ca porţiune canonică din fondul „Rudolfin" sĕ se lase în folosinţa parochului;

b) rugarea protopreşb. Romul Crainic din Dobra, pentru un ajutoriu de 200 fl. pe seama scoalei de acolo.

Se predau comisiunei petiţionare.

La ordinea dilei se pune raportul comisiunei bisericesci.

Raportorul aceleia dep. Petru Truţa, raportează asupra raportului general al consistoriului archidiecesan ca senat bisericesc, şi fiindcă acest raport este deja distribuit între deputaţii sinodali, propune: ca sĕ se privească de cetit, şi sĕ se primească de basă la desbaterea specială.

Se primesce şi raportul se aclude la protocol.

Întrând în desbaterea specială a raportului comisiunea punct de punct propune: a se lua spre sciinţă pe lângă următoarele observări:

a) ce privesce stirpirea concubinatelor, consistoriul sĕ se însărcineze, ca şi în viitoriu se desvoalte toată energia pentru stirpirea concubinatelor,

b) referitoriu la trecerile religionare sĕ constată, că consistoriul a făcut la timp paşii necesari pentru asigurarea averei bisericesci, şi sĕ însărcinează consistoriul, că şi pe venitoriu în casuri obveniende cu toată energia se facă paşii de lipsă în aceasta privinţă.

c) ce sĕ atinge de ajutoarele din fundaţiunea „Şaguna," consistoriul se însărcinează, ca pe venitoriu se supraveghieze, ca conform dispositiunilor testamentare, suplicile întrate pentru ajutoare sĕ se resoalve şi espedeze cu posibila grăbire.

Toate acestea propuneri se primesc.

Tot comisiunea bisericească prin acelaşi raportor, raportează

a) asupra raportului consistorial, prin care se transpune conclusul congresual referitoriu la înfiinţarea unei academii teologice metropolitane, şi comisiunea propune: Sinodul află de necesariu înfiinţarea unei academii teologice metropolitane, şi spre acest scop consistoriul se însărcinează, ca toate actele referitoare la acest obiect, sĕ se aştearnă congresului pentru mai departe afacere.

Dep. Iosif Puşcariu arĕtând, că deşí idea e salutară, dar între împregiurările actuale nu e realisabilă şi nici nu vede o necesitate imperativă, ce ar reclama jertfe estraordinari, pe când sunt alte lipse cu mult mai inteţitoare de acoperit, pentru aceea dênsul susţine propunerea consistoriului de următoriul cuprins: Deşi ideea de a înfiinţa o academie teologică pentru întreaga metropolie ar fi de mare folos, şi ar contribui la ridicarea prestigiului preoţilor, totuşi la aceea ar trebuí se premeargă o dotaţiune corespundĕtoare a preoţilor care până acuma nici pe departe nu s'a ajuns. Afară de aceea modalitatea propusă pentru înfiinţarea unei academii teologice după care archidiecesa ar trebuì se cedeze

ansa încercărilor proselitistice, sau din causa purtării necorespunḑătoare a unor organe bisericesci, ce în unele casuri, şi cari s'ar putea micşora prin metropoliei seminariul seu, ear archidiecesa pentru cualificarea clerului seu de rênd ar trebuì se trimită pe candidaţii sei la Arad spre cualificare, — fac din capul locului imposibilă înfiinţarea academii proiectate deocamdată, şi nu află nici o necesitate pentru aceasta.

Punêndu-se la vot se primesce aceasta propunere.

b) asupra propunerei dep. R. Crainic referitoare la ţinerea târgurilor în ḑi de sĕrbători etc. (veḑi Nr. 41 Tel. Rom.) comisiunea propune: aceasta propunere se transpune Escel. Sale Dlui archiepiscop şi metropolit pentru competentă afacere.

La aceasta cestiune se desvoltă o desbatere interesantă. Mai întâiu ia cuvêntul propunĕtoriul dep. R. Crainic şi arată, că încă la anul 1884 a asternut în calitate de protopresbiter la un oficiu pretorial din comitatul Huniădoarei o recercare în acest obiect, la care abia în anul trecut a primit un respuns, că aceasta afacere s'a transpus vice-comitelui, de unde însĕ pănă astăḑi n'a primit nici o resoluţie; arată casuri concrete, unde oamenii din loc şi împrejur, în loc de a merge la biserică preferesc a merge la târg şi prin crişme, şi astfel biserica remêne goală, ceea ce numai efect demoralisătoriu poate se aibă; e evident dară, că pentru moralitatea publică aceasta împregiurare e foarte stricăcioasă, pe când dacă târgurile s'ar ţiné în ḑi de lucru nime nu-şi ar lăsa lucru, ca se-şi peardă timpul pe la târguri în zădar. Din aceste împregiurări amintite pe scurt ací, uşor se pot deduce consecinţele, ce nu pot fi altele decât, o decadinţă atât materială cât şi morală, pentru aceea, recomândă ven. sinod, ca se îi primească propunerea.

Presidiul observă, că aceasta cestiune e de interes general. Dl dep. Crainic s'a provocat numai la împregiurările din ţinutul unde se află dsa, pe când tot astfel se întêmplă şi în alte părţi, şi numai sufere îndoială, că acest rĕu pretinde o urgentă sanare şi crede, că chiar şi pentru guvern va fi binevenită o representaţiune în aceasta materie, la compunerea unei eventuale legi în aceasta privinţă, dar tocmai considerând, că cestiunea e de un interes general pentru întreaga biserica noastră, nu află acomodată propunerea comisiunei, cestiunea ar trebuì bine studiată şi generalisată totodată.

Dep. Iosif Puşcariu apreţiind vederile Inaltului presidiu propune: a se transpune aceasta propunere consistoriului pe lângă îndrumarea, ca sĕ şi adune date din toate părţile archidiecesei şi apoi se vină cu raport în aceasta privinţă la sinoduljdin anul viitoriu.

Dep. S. Dragomir susţine, că cestiunea e urgentă şi ar trebuí totodată a se reflecta şi la împregiurarea, că atât în afaceri iudiciale cât şi administrative sĕ se observe şi din partea amploiaţilor de stat sĕrbătorile noastre, căci astăḑi nu se iau în nici o considerare. Pe ḑi de serbători se pun ḑi de pertractări, licitaţiuni, şi altele, ce conturbă simţul de pietate al creştinului.

Dep. P. Cosma încă le recunoaşce toate gravaminele — aşa ḑicênd — aduse de antevorbitori de adevĕrate, ba merge mai departe, şi constată, că chiar nici legislaţiunea ţerii nu respectează sĕrbătorile noastre. Aduce casuri concrete, şi încât 'şi aduce aminte un proiect de lege de mare interes pentru noi, — proiectul pentru introducerea limbei maghiare în scoalele poporale — s'a desbătut chiar a doua ḑi de Pasci, la care a fost necesitaţi se iee parte şi archiereii nostri. Acţiunile judecătoresci ce se pun pe ḑi de sĕrbătoare se pot atăca cu escepţiuni de nulitate numai cele puse pe vre-o sĕrbătoare rom. catolică; dar afară de acestea împregiurări mai sunt şi altele, ce toate demustră o desconsiderare totală a religiunei noastre, pentru aceea dênsul e de părere şi propune: că aceasta cestiune sĕ se generaliseze la toate punctele prin cari se agravează biserica noastră.

Dep. T. Herman află de suficiente datele amintite aici şi e evident, că cestiunea privesce pe întreaga biserica noastră, pentru aceea face propunerea: ca aceasta cestiune sĕ se înainteze deadreptul la congres.

Dep. R. Patiţa află de prisos, a se mai amêna regularea acestei afaceri prin transpuneri încoace şi încolo, noi avem se ne îngrijim numai de interesele bisericei noastre din archidiecesă, şi nu va fi unul dintre noi, care se nu recunoască, că starea lucrului e aşa după cum s'a accentuat aici, şi ori ce date sunt de prisos, pentru aceea propune: consistoriul archidiecesan se îndrumă ca în numele sinodului archidiecesan se facă paşi de lipsă la locurile competente, pentru respectarea Duminecilor şi sĕrbătorilor

Punêndu-se toate propunerile una câte una la vot, se primesce propunerea dep. R. Patiţa.

În fine, tot comisiunea bisericească prin raportorul seu P. Truţa, din considerare, că în biserica noastră în timpurile mai recente s'a ivit în unele casuri decădinţă morală între credincioşii bisericei noastre şi comisiunea atribue acest fenomen trist propagandei altor confesiuni, cari cu corupţiuni banale se încearcă a întoarce pe credincioşi nostri dela legea strĕbună, dar în mare parte o atribue la unii din preoţii nostri de credinţă slabă, ce numai prin îmbunătăţirea stărei materiali şi pe lângă acestea disciplinarea preoţimei precum şi prin visitaţiunile canonice cât de dese, precum şi prin precisarea incompatibilităţii ocupaţiunei preoţimei noastre s'ar putea delătura, din acest incident comisiunea propune:

Sinodul află de lipsă a atrage atenţiunea Escel. Sale Dlui archiepiscop şi metropolit asupra acestor împrejurări şi-'l roagă, sĕ nisuească după buna-i înţelepciune, a afla mijloacele şi a dispune, ca acest rĕu sĕ se delăture, sĕ se susţină auctoritatea, demnitatea bisericei noastre în genere buna credinţă şi neclătita alipire către biserică a credincioşilor nostri, în specie, ca fie-care creştin de confesiunea noastră cu frica lui Dḑeu şi cu dragoste sĕ se apropie către sânta noastră maică biserică.

Dep. Dr. Ilarion Puşcariu ar fi aşteptat dela comisiune, ca veḑêndu-se îndemnată a vení cu o astfel de propunere, sĕ-şi fi luat o basă mai sigură. Incât pentru causele stricăcioase, ce vin din afară recunoasce şi dênsul aceste împregiurări sinistre, dar încât privesce scăderile, ce se atribue preoţimei preste tot, nu numai că nu consimte cu părerile comisiunei, dar afirmă cu toată siguritatea, că clerul nostru în privinţa morală stă cu o mulţime de percente mai bune ca mai nainte. Ce privesce dotaţiunea preoţimei, apoi aceasta întradevĕr, că nu numai că nu e corespunḑĕtoare, dar în cele mai multe casuri se poate priví, ca o adevĕrată jertfă a servi pentru o dotaţiune atât de slabă. Cu toate acestea nu poate consimţí cu propunerea comisiunei, sunt ele remedii mai domestice pentru sanarea rĕului, şi nu e de lipsă ca fără motive grave sĕ aruncăm în largul lumei, o umbră atât de tristă asupra preoţimei noastre, pentru aceea face propunerea: a se trece la ordinea ḑilei preste propunerea comisiunei.

Presidiul observă, că nici dênsul nu poate consimţí cu motivarea comisiunei, deşi cu durere trebue se constate, că în timpul din urmă se face us din partea clerului de o prea mare libertate în mai multe, privinţe, şi aceasta nu numai din partea clerului mai inferior, ci chiar şi din partea clerului mai inteligent; cu toate aceste însĕ verdictul din propunere este prea esagerat.

Dep. Ioan Popea, află causa decădinţii moralităţii în împregiurarea, că se ţin prea puţine predici din partea preoţilor, pentru aceea dênsul e de părere, că sĕ se pună mai mare pond pe ţinerea predicilor în biserică.

Dep. P. Cosma, observă antevorbitoriului, că nu se poate trage la îndoială, că predicile n'ar avea influinţă asupra religiosităţii şi moralităţii, nu trebue perdut însĕ din vedere, că în biserica noastră cel mai mare pond se pune pe rit, care efeptuit cu evlavia recerută întradevĕr, că şi produce cel mai bun efect asupra creştinilor. Predicile se pot aplica cu succesul dorit numai la anumite ocasiuni, d. e. la înmormêntări, botez, cununii şi alte funcţiuni bisericesci. La alte confesiuni, scim. că aproape întreg serviţiul Dḑeesc constă numai din predică, şi dispun tot odată şi de un cler mai binecualificat, dar cu toate acestea nu se poate susţine, că în privinţa religiosităţii ar sta mai bine decât noi, ba poate că în privinţa concubinatelor cu ḑeci de percente stau mai rĕu. Vorbitoriul află causa rĕului în curentul materialistic şi ateistic de astăḑi, şi în indolenţa statului faţă de moralitatea publică. Ce pond pune statul pe religiune se vede şi de acolo, că în planul de învĕţământ este luată religiunea numai ca studiu estraordinariu, va sĕ ḑică, cine vrea învaţă religiunea, cine nu vre nu o învaţă. O altă împregiurare ce contribue mult la decădinţa morală este şi sistemul militar de astăḑi, ce împedecă încheerea căsătoriilor până la un anumit timp. Dar dintre toate împregiurările mai demoralisătoriu e curentul proselitistic de astăḑi, ce se spriginesce în mod indirect şi de organele statului chiar, ear unele biserici dau aşa ḑicênd premii pentru vênarea de credincioşi; esistă fundaţiuni şi reuniuni cu acest anumit scop, pe când biserica noastră nici când n'a făcut proselitism, şi astfel în aceste împrejiurări zace rĕul, dar nu în popor sau în preoţimea noastră, pentru aceea vorbitoriul propune: ca sinodul sĕ-şi esprime regretul faţă de confesiunea, care vênează după proseliţi corumpênd poporul cu bani şi alte mijloace neiertate, ear unde organele noastre bisericesci poartă vina, acelea sĕ se disciplineze.

Dep. Ioan cav. de Puşcariu delcară, că în ceea ce privesce idea ca atare este de acord întru toate cu comisiunea, dar în privinţa formei recomandă următoarea motivare şi stilisare a propunerei: din îngrijire că credincioşii bisericei noastre se nu decadă în privinţa religiosităţii şi moralităţii sale din visitaţiuni canonice mai dese, prin disciplinarea celor culpabili şi prin îmbunătăţirea stărei materiali a preoţilor propune:

Sinodul archidiecesan atrage atenţiunea Escel. Sale Domnului archiep scop şi metropolit asupra acestor împregiurări, cu rugarea ca sĕ dispună cele posibile pentru prevenirea şi vindecarea acestor apariţiuni stricăcioase.

Presidiul încă declară, că consimte atât cu motivarea cât şi cu propunerea dlui dep. I. cav. Puşcariu, şi ar ruga şi pe Onorata comisiune sĕ şi acomodeze atât motivarea cât şi propunerea conform acestei propuneri. Observă totodată dlui dep. P. Cosma, că este în contra esprimărei de regret faţă de confesiunile, ce fac proseletism, pentru că este sciut, că aceste confesiuni nici n'au altă chemare, decât a face propagandă pentru convertirea altor credincioşi la confesiunea lor; acesta este un lucru cunoscut din vechime, ear nu o apariţiune nouĕ, care se avem a o întimpina cu regrete numai acum.

Revocându-şi dep. Dr. I. Puşcariu propunerea, la cererea preşedintelui comisiunei bisericesci se suspinde pe câteva minute şedinţa pentru de a se consulta asupra modificărei propunerei făcute de comisiunea bisericească.

Se primesce.

După deschiderea şedinţii raportorul substitut, deputatul Gerasim Candrea declară în numele comisiunei, că comisiunea este învoită a primí de a sa atât motivarea cât şi propunerea făcută de dl dep. I. cav. de Puşcariu, ceea ce punêndu-se la vot se primesce cu unanimitate.

(Va urma.)

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Braşov, 12/24 Aprilie, 1887.*) Domnule Redactor! Sunt vesel, căci mi se oferă ocasiune a ve comunica câte o nouă mişcare mai însemnată din activitatea neobosită a unora dintre cele mai vigoroase corporaţiuni naţionale de aici din Braşov. Esistă aici o societate de lectură a sodalilor români, carea este efiucsul cunoscutei „Asociaţiuni pentru spriginirea învĕţăceilor şi meseriaşilor români“ opere ale stimatului d. paroch şi catechet Bartolomeiu Baiulescu. „Societatea de lectură a sodalilor români“ din timp în timp concertează şi amusează în modul cel mai satisfăcĕtor şi demn de toată lauda atât pe societatea înaltă, cât şi pe popor. Lucrările culturale, cu cari se îndeletnicesc ḑilnic zeloşii nostri sodali le presintă publicului în formă de producţiuni, cari devin din ce în ce tot mai atrăgătoare şi mai bine cercetate. O producţiune de felul acesta a avut loc Luni în 6 Aprilie a. c. a doua ḑi de Pasci în sala hotelului Nr. 1, cu următorul program:

1. „Potpouri românesci“ musică.
2. „Luntraşul“ de Chipec, corul sodalilor.
3. „Furnicile, albinele şi muscele“ poesie de Gr. Grandea, declamată de dl V. Brailiţă.
4. „Eată ḑiua“ imn compus de W. Humpel, corul sodalilor.
5. „Hora Transilvaniei“ de Kraus, musică.
6. „Crisa de bani“, comedie într'un act de D. G. Georgian, jucată de membrii societăţii.
7. „Cântecul Martei“ de Leoban, musică.
8. „Întoarcerea rêndunelei“, poesie de I. Neniţescu, musica de I. Mureşan, corul sodalilor.
9. „Valurile Dunării“ vals de Ivanoviciu, musică.

Corurile sodalilor au fost foarte bine esecutate; ceea ce dovedesce un interes şi un zel neobosit din partea sodalilor, deşi posed cunoscinţe musicale numai rudimentare, totuşi pot ajunge la o frumoasă abilitate şi precisiune în cântare. Cântările au fost conduse cu bun succes de dl Nagy. Declamaţiunea încă a fost bine esecutată.

Piesa teatrală a fost jucată cu toată precisiunea: ceea ce servesce de laudă conducĕtorului moral al aceleia. Atât sodalii, cari au jucat ca dame cât şi cei ce au avut rolul bărbaţilor şi ai amorezilor precum şi fata de casă: Floarea şi-au jucatu rolurile lor cu toată siguranţa şi cunoscinţa de lucru; aceasta a potenţat în mare mĕsură interesul, prin care a fost ţinut publicul privitor în încordare continuă până la fine. Diletanţii au fost rechemaţi pe scenă prin aplausele nesfîrşite ale publicului. Piesele musicale au fost esecutate cu cel mai bun succes de trupa dlui Ion Sibian, numit şi Găluşcă. Toate piesele d-sale au fost aplaudate cu multă afecţiune, multe au trebuit sĕ se repeteze, ba o horă a fost repeţită şi a treia oară.

După producţiune a urmat dans până după 5 oare dimineaţa. Petrecerea se caracterisează printr'o afecţiune foarte intimă între participanţii de toate categoriile.

E caracteristic şi vrednic de toată considerarea spiritul, ce domnesce în întreg organismul corporaţiunei meseriaşilor nostri de aici, împreună cu toate instituţiile ei laterale. Urmele progresului ei sunt aşa de pronunţate şi îmbucurătoare, încât nu poţi rĕmâné nesimţitoriu faţă de apreţierile, ce i se cuvin.

*) Din lipsă de spaţiu întârḑiată. Red.

Până în anul trecut „Asociațiunea pentru sprijinirea învețăceilor și meseriașilor români“ a avut de a se lupta cu fel de fel de greutăți; cu impedimentele opuse la întărirea statutelor, cu slaba sprijinire din partea publicului român, cu lipsa de mijloace, etc. etc. — si cu toate acestea a făcut progrese foarte îmbucurătoare, fără de cari această instituție nici că ar fi avut vre o valoare.

Această valoare a devenit însă cu atât mai mare pentru poporul nostru, cu cât este constatat, că asociațiunea a îndeplinit cu cea mai ageră prevedere problemele cele mai vitale pentru recerințele noastre naționale: S'au răspândit cu pași repeți meseriile între popor chiar pe lângă cele mai mari jertfe; s'a cultivat gustul poporului pentru îmbrățișarea meseriilor prin diferite mijloace foarte plausibile; pentru cei ce au îmbrățișat deja meseriile s'a îngrijit, ca să-și câștige chemare pentru acestea și — ceea ce dovedesce o precauțiune și mai mare, este, că — între actualele tentațiuni politice naționale — s'a purtat grijă pentru păstrarea, ba chiar promovarea simțului național între meseriașii nostri; spre acest scop s'a întemeiat societatea de lectură a sodalilor români, a căror activitate culturală națională ne procură anumite ocasiuni de o bucurie adevărat însuflețitoare, precum a fost cea memorată mai sus; tot spre scopul acesta s'a lucrat cu cea mai mare energie pentru înființarea unei foi periodice „Meseriașul român,“ un organ, care împlinesce o chemare nepreținută în direcțiunea aceasta. În sfârșit ce poate fi mai folositoriu din punct de vedere național-economic ca banca de păstrare și de împrumuturi „Meseriașul român“ intrată în activitate în anul de față? Afară de aceste lucrări de mare preț național, câștigate cu multă sudoare pe lângă muncă continuă, s'a mai lucrat încă și pentru formarea unui fond spre asigurarea viitoriului. Acest scop încă s'a atins în parte, căci s'a înciripat cu multă trudă și osteneală un mic fond de vr'o 4 mii de fl. Nisce oameni nobili însă, cari urmărind cu mare atențiune toți pașii acestei corporițiuni cu înalte probleme, și convingându-se despre voința neclintită, despre zelul și opintile neobositoare de a înainta cât mai repede o causă arzătoare și sfântă națională, fără de a se putea ajuta cu mijloace materiale suficiente, oameni cu înalte și nobile simțeminte naționale — zic, au făcut o mare jertfă pentru înlesnirea promovării unor interese atât de vitale ca cele urmărite de memorata asociațiune. Frumoasa sumă de 50 de mii de franci, a câscigat nobililor donatori DD. Mihail și Elisa Stroescu un nume neperitoriu și vrednic de toată veneratiunea.

Frumoase resultate acestea între împregiurări atât de maștere, precum avem noi! Și tocmai acesta este unul dintre cele mai puternice momente, cari înalță meritul urzitorilor unor astfel de fapte, cari le putem număra cu drept cuvênt între producțiunile epocale.

Mult, foarte mult îi datorim deci bărbatului, prin a cărui energie s'au efectuit toate acestea! Venerabilul nostru paroch și catechet păr. Bartolomeiu Baiulescu nu a putut face fapte mai înalte pentru poporul nostru, decât prin înființarea și conducerea asociațiunei din cestiune. Câtă trudă și osteneală îl va fi costat însă din anul 1869 până astăzi, până să vadă adecă resultatele, la care a ajuns acum, numai d-sa va fi sciind și Dumnezeu. D-sa s'a făcut un adevărat apostol în serviții naționale pe terenul meseriilor, mulțămindu-se — curat — numai cu mângăierea de a-și vedé prospectele și stăruințele încoronate cu succes atât de strălucit. Dee-i Dumnezeu încă lungă viață cu deplină vigoare, pentru de a aduce cu atât mai multe serviții mult cercatei noastre națiuni. *Nn.*

Nr. 2231 bis. 1887.

Preavenerabil sinod archidiecesan!

Consistoriul archidiecesan ca senat bisericesc are onoare a espune momentele mai însemnate ale activității sale în decursul anului 1886 în următoriul

Raport general.

I. Numărul ședințelor, ce a ținut senatul bisericesc în decursul anului espirat 1886, a fost preste tot de 52, și anume: ordinare 37, estraordinare 15, ear numărul esibitelor, întrate în resortul acestui senat, a fost preste tot de . . . . . 2008 piese.

Din acestea s'au resolvit partea cea mai mare în ședință, în parte și pe cale presidială 1987 piese,
rămânênd astfel neresolvite la 31 Dec. 1886 . 157 piese,
ear la 31 Martiu 1887 erau încă neresolvite . 21 piese,
cu totul dar . 2008 piese.

Consemnarea pieselor neresolvite și restante, conform însărcinării sinodale dela 22 Aprile 1886. Nr. 61, se alătură aici sub litera A).

Referata o au purtat, cu puțină escepțiune, referenții ordinari ai senatului Zacharia Boiu și Nicolau Cristea, precum se va arăta mai deaproape în raportul general din partea consistoriului plenar. *)

*) Publicat în Nr. 40 „Tel. Rom.“ Red.

II. Conscripțiunea anuală a clerului și a poporuli archidiecesan pe anul 1886, rangiată după protopresbiterate, se alătură sub B), observându-se, că datele din protopresbiteratul Murăș Oșorheiului, din causa adâncilor bătrânețe ale protopresbiterului respectiv, sunt foarte defectuoase, și nici după mai multe ursorii, date destul de timpuriu, nu s'au putut completa; s'au luat însă măsurile de lipsă pentru posibila înlăturare a scăderilor pe venitoriu.

După conspectul provocat clerul archidiecesan constă astăzi, cu un archiepiscop și metropolit în frunte,

a) în centru:

din archimandrit și vicariu archiepiscopesc . . .	1
archimandrit și asesor consistorial	1
protosincel	1
asesori consistoriali protopresbiteri	3
director și profesor seminarial, protopresbiter . .	1
profesor seminarial protopresbiter	1
profesori seminariali presbiteri	2
archivariu consistorial presbiter	1
espeditor „ „	1
profesor seminarial protodiacon	1
cancelist consistorial diacon	1
la olaltă .	15

b) în afară:

protopresbiteri actuali, totdeodată și parochi . .	32
protopresbiteri fără parochii	3
protopresbiteri emeritați	2
administratori protopresbiterali (și 1 protopresbiter ca adminis. protopopesc.)	3
parochi	863
administratori parochiali (fără parochii proprie) .	26
capelani	68
diaconi	2
la olaltă .	999

Prin urmare dar clerul archidiecesan este representat prin 1014 persoane, adecă cu 29 mai puține decât la anul 1885.

Numărul sufletelor în archidiecesă este peste tot de 693,881, ceeace față cu anul 1885 ar arăta un crescământ de 5346 suflete, adecă în percente 0.77, — un număr destul de nefavorabil, neajungênd adecă crescământul nici la 1%.

Din cele 37 protopresbiterate ale archidiecesei se arată decrescământ natural, adecă mai mulți morți, decât născuți în protopresbiteratele Hațegului și Orăștiei,

colo născuți 1333, morți 1444,
și aici „ 822, „ 832;

ear în protopresbiteratul Devei numărul născuților cu 695 este aproape ajuns de numărul morților cu 689. Causa acestei aparințe nefavorabile sunt partea cea mai mare boalele epidemice, cari au grassat între copii cu deosebire în părțile acelea, precum în anul trecut am avut să înregistrăm o aparință analoagă în munții apuseni. În toate celelalte protopresbiterate poporațiunea se arată în crescere; mai însemnată este aceea — presupunênd firesce pretutindeni esactitatea datelor așternute din protopresbiterate — în tractele: Branului, Sebeșului, Sibiiului, Treiscaunelor și Ungurașului, unde numărul născuților întrece pe al morților cu 1/2, ba până aproape jumătate (la Bran morți 452, născuți 805.)

Comparând numărul preoților cu al poporațiunei preste tot, resultă că tot la 685—686 suflete se vine un preot, — poporațiune, carea, pecum atestă conspectul anilor precedeți, puțin variază din an în an.

III. Din numărul total al preoților de 1012 au reposat sub durata anului 1886 preste tot 24, cu 4 mai mulți decât în anul 1885; s'au chirotonit, și anume clerici absoluți cu cualificațiune normală prevăzută în regulamentul seminarial 23, ear clerici estraordinari, cu cualificațiune inferioară de cea normală 9. Conspectul tuturor celor chirotoniți în decursul anului 1886 urmează sub C.)

IV. Parochii vacante au remas la finea anului 1885 92; în decursul anului 1886 au mai venit în vacanță 20, din parochiile vacante s'au întregit în decursul anului 1886 pe cale concursuală 26, așa încât la 31 Decembre 1886 mai remaseră în vacanță 86 parochii.

Consemnarea parochiilor vacante se alătură raportului present sub litera D).

La intregirea parochiilor se încearcă pretutindeni, dar cu deosebire unde dotațiunea nu ajunge nici la cea de classa a III., îmbunătățirea venitului preoțesc; însă fiind timpurile grele și poporul sărac, dar parte mare și sedus, fie de oameni interesați din sînul bisericei, dar cu deosebire de alții, cari stau afară de biserica noastră, preste tot cu puțin succes. De aici provine, că concurenți cu cualificațiunea prescrisă nu se înduplecă a ocupa atari posturi, cari nu le garantează subsistința; și urmarea e, că se face loc pentru concurenți cu cualificațiune mai puțină, cari sau fiind născuți și domiciliați în respectivele comune și avênd acolo lățite conecsiuni familiare, sau fiind altmintrea cunoscuți poporului, sunt propuși și recomandați consistoriului ca candidați estraordinari. Astfeliu consistoriul a fost necesitat de împregiurări, a întregí și în decursul anului espirat mai multe parochii cu atari indivizi mai puțin cualificați, pe cari apoi în cursuri estraordinare mai scurte s'a silit a-i înzestra barem cu cunoscințele elementare, indispensabile pentru îmbrăcarea tagmei preoțesci și purtarea oficiului parochial. Împregiurarea aceasta a fost adeseori obiectul serioasei îngrijiri a autorității bisericesci, și sperăm, că fiind ea predată spre studiare unei comisiuni consistoriale, în anul următoriu vom putea veni înaintea Preavenerabilului sinod cu o propunere motivată pentru înlăturarea acestui neajuns.

V. Cât pentru seminariul archidiecesan, secțiunea teologică, — căci despre cea pedagogică tractează raportul senatului scolariu, — instrucțiunea se predă de un profesor diriginte, doi profesori ordinari și doi estraordinari. Cursul instrucțiunei, precum se scie, este de trei ani. Numĕrul elevilor în anul scolariu 1885/6 a fost cel următoriu:

în cursul III.	20
„ „ II.	28
„ „ I.	32
cu totul . .	80

adecă cu 10 mai puțini, decum prescrie regulamentul seminarial, dar cu 11 mai mulți, decât în anul scolariu precedent. Toți elevii au fost internisti, solvind drept intertențiune modesta tacsă de 60 fl., acoperindu-se restul din dotațiunea dela stat și din fondurile archidiecesane, și anume din fondul seminarial.

Dintre cei 80 clerici au fost absolvenți de gimnasiu (maturisați) 23, cu 8 clase gimnasiale, dar fără maturitate, 10, ear restul cu 7—6 clase gimnasiale parte și absolvenți de pedagogie.

Programul seminarial s'a edat și pe anul 1885/6; acela, ca o dovadă despre progresul acestui institut al archidiecesei noastre, se alătură aici sub E.) (Va urma.)

Varietăți.

* (Încheerea sinodului.) Sesiunea ordinară a sinodului archidiecesan din anul curent, s'a încheat Marți după ameadi.

* (Conferință.) O mulțime de români de clasa inteligentă vĕdurăm mișcându-se prin Sibiiu, carii s'au adunat din diferite părți ale țĕrii, pentru a participa la conferința partidului „național“ român, ce se va ține aici astăzi și mâne.

* (Denumiri.) Maj. Sa împĕratul a denumit în luna lui Maiu de majori la infanterie pe căpitanul de cl. I din reg. 51 A. Drăgan la reg. inf. 32; ca căpitani de classa II, pe supra locotenenții: Andreiu Hangău dela reg. 63 de inf; Ioan Humiția la inst. georgr. militar; George Boldea la 64; Stefan Muic dela al 62-lea la 66; Chiriac Bacilla la 50; Vasiliu Literat la 2; Nicolau Dragomir la 64; George Popovici la 62; Luca Sniaric la 51 reg.; ca supra locotenenți, pe locotenenții: Ioan Timar, la 62; Eugen Roșca la 31; Marcu de Barcia la 64; Dionisiu Florian la 50; Sabin Hodoșu la 50; ca locotenenți pe sub locot.: Mihail Cioban la 2; la trupele de vênători ca căpitani de II cl. pe: Ioan Poplăcean la 28 bat. ven. de câmp, ca supra locotent la artilerie pe locot.: Ioan Muica Nr 12; ca oficiant de classa III în oficiul de controlă mil. pe: Martin Nocoliciu. — Au fost transferați: cap. de cl. I. Pavel Petriceviciu la reg. 6 inf; Florian Domide la 63; supraloc. Ioan Ionaș la 2; ca loct. în reg. Moise Savu la 31: Iosif Pică sub intend. mil. ca șef la 9 div. de inf.

La honvezi au fost înaintați de cap. cl. II supralocot.: Moise Andreiu la 24 sem. brig.; la supralocot. Ioan Pusan 21; Ioan Szigethi; de loct. George Horvath.

* Regina României înainte de a părăsí Mehadia a trimis împĕrătesei și reginei noastre doauĕ poesii compuse de dênsa, una dedicată împĕrătesei, ear în a doua Inalta autoară cântă frumsețele naturali ale scaldei. Împĕrăteasa mulțumì îndată în persoană Reginei, îmbrățoșă de mai multe ori pe Autoara și i-a predat o cunună de flori de pădure, culese cu propria sa mână.

* Manevrele în Ardeal. Manevrele corpului de armată ce se vor face în anul acesta cu trupele corp. al 7 (Timișoară) și al 12 (Sibiiu), la cari vor lua parte și bat. de honvezi ale corp. 2 (Segedin) și 6 (Cluș) se vor ține pe valea-mureșului în Sud-Vestul Transilvaniei. Aici va sosí regele și oaspeții armatelor streine. Cuartirul regal va sosí prin Arad la Deva și se va staționa în Orăștie, Huniădoara și Hateg. De aici va pleca împĕratul la esercițiile cele mari ale cavaleriei la Canitza.

* Foc îngrozitoriu, a nimicit în 1 Maiu comuna Ciugud, de lângă Alba-Iulia. Înfricoșatul incendiu a ținut mai bine de 8 oare și a distrus întreg satul afară de biserică și vr'o șepte familii din apropierea bisericei; afară de case, șuri, șopuri, pomi au ars o mulțime de rimători de galițe și vite. Paguba e enormă.

Celor mulțumiți datoresc ele lățirea lor și tot mai tare se sporesce numĕrul acelora, cari bucuros dau atestat, că pilurile de Svitzera ale farmacistului R. Brandt e leacul cel mai bun și mai eftin. Se capĕtă o cutie cu 70 cr. în farmacii. Se atrage atențiunea asupra crucei albe în pământ roșu, cu iscălitura R. Brandt.

Loterie.

Mercuri în 4 Maiu 1887.

Brünn: **15 53 48 36 66**

Nr. 127 [1583] 3—3

CONCURS.

La scoalele medii rom. gr. or. din Braşov este de ocupat dela 1-ma Septemvre anul scolar 1887/8 un post de profesor secundar de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială şi reală şi la clasele IV şi V de fete.

Cu acest post este împreunat şi oficiul de instruitoriu şi conducătoriu al corului Bisericei rom. ort. res. dela St. Nicolae din Braşov.

Pentru ocuparea acestui post se escrie concurs cu termin până la 20 Maiu (1 Iuniu) 1887.

Concurenţii vor adresa petiţiunile lor către subscrisa Eforia scolară, instruite cu documentele:

a) că sunt de naţionalitate români şi de religiunea gr. orientală;

b) că au purtare morală şi politică bună;

c) că sunt sănătoşi;

d) să producă testimoniu despre absolvarea cursului la vreun conservator de musică, sau că posed cunosscinţe temeinice din musica vocală şi instrumentală.

Emolumentele sunt:

Pentru postul de profesor de musica vocală la scoale, salariu anual de 500 fl. v. a. şi pentru postul de instruitoriu şi conducătoriu al corului bisericesc salariu anual de 600 fl. v. a. şi 50 fl. pentru Note.

În fine au să dechiare toţi concurenţii în petiţiunile lor, că se vor supune necondiţionat regulamentelor şi dispoşiţiunilor în vigoare presente şi viitoare a le institutului nostru, precum şi instrucţiunei relative la postul de conducătoriu al corului bisericesc.

Braşov, 8 Aprile, 1887.

Eforia scoalelor centrale române ort. răsăritene Braşov.

N. Strevoiu,
v. preş.

Nr. 390 [1581] 3—3

EDICT.

Maria Ioan Stoica gr. or. din Mohu, carea de 5 ani şi-a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei bărbat, Ioan Nascu asemenea gr. or. din Mohu, prin aceasta se citează a se înfăţişa înaintea subsemnatului în termin de 6 luni dela prima pubicare a acestui edict, căci la din contră cererea de divorţ a bărbatului se va pertracta şi decide din motivul pribegirei femeei aici curentate.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului, ca for matrimonial de prima instanţă.

Sibiiu, 17 Faur, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 5274/1887. [1586] 2—3

v. c.

Publicaţiune.

În sensul §-lui 191 din legea despre dreptul de apă (art. XXIII: 1885) provoc **pe toţi acei proprietari de construcţiuni de apă şi de drepturi de folosiri de apă esistente în teritoriul comitatului Sibiiu,** cari la publicaţiunea din 30 Novembre 1886, Nr. 8765, până la finea lui Martie 1887 nu şi au insinuat concesiunile privitoare la drepturile lor respective dovedile despre folosirea de 20 ani necouturbată, ca **în termin de 6 luni, adecă până inclusive în 26 Octomvrie 1887** să suplice pentru concesiuue, căci la din contră drepturile lor se vor privi de sterse şi despre construcţiunile lor va dispune autoritatea.

Se observă, că suplicile pentru câştigarea concesiunilor şi celelalte scripte sunt în sensul §-lui 191 al. 2 din legea despre dreptul de apă **scutite** de timbru şi competinţă

Îndatorirea de a suplica pentru concesiune se estinde asupra proprietarilor tuturor construcţiunilor de apă supuse concesionării; deci asupra întreprinderilor de irigore, de dreuare, de apărare în contra imendărilor, de industrie; mai departe asupra apaductelor publice şi private, asupra canalurilor publice şi private, asupra staviilelor (gaturilor) de apărare şi asupra jilipelor

Sibiiu, 26 Aprile, 1887.

Vice-comitele comitatului Sibiiu.

Gustav Thalmann.

Medicament

pentru

boala de fungie,

turberculosă (oftică), astmă (respiraţiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalaţiune de gas (cu ajutoriul injecţiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil şi nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur şi de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur şi admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, şi cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din şi afară din ţeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuinţări a ecshalaţiunei de gas cu ajutoriul injecţiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *şi mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septămână cu $^1/_2$—1 klgram. Paţientul se vindecă şi 'şi poate ear începe activitatea obositoare a vieţii.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuinţarea ecshalaţiunei de gas, i-se dă un indem pentru respiraţiune. La întrebuinţarea mai departe a curei nu se mai repeţesc atacurile.“ Chiar şi coardele vocale distrucate şi plumâna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienţi în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toţi de tot prin mijlocirea injecţiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel şi **în spitalul imperial reg. coman din Viena** află aparatul ecshalaţiunei de gas cea mai mare întrebuinţare. — Atestatele celor vindecaţi o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalaţiunei de gas (injecţiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucţiunea întrebuinţărei pentru medici; şi pentru întrebuinţarea însaşi a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** şi **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează şi nici nu strică. [1588] 3—50

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricaţiune şi mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere şi suflare,

numai de cualitate escelentă.

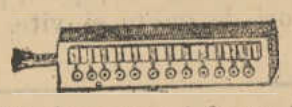

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Preţul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine şi eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustraţiuni la cerere se trimit gratis şi franco. Pentru harmonică şi harmonium Preţ-curante separate cu ilustraţiuni. [1582] 3—20

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înştiinţa că de doi ani întrebuinţez preparatul d-voastre *balsamul de viaţă al D-rului Rosa,* care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influinţă binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu şi Galaţi, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz.**
Conductor la societatea navigaţiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic şi sigur

pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive,* adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la dispoşiţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toţi băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viaţă al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea şi cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decoraţiuni puse una lângă alta, şi prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuinţare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părţile longitudinale cu

„Balsamul de Viaţă al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** şi e în limba germană, boemă, maghiară şi francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III şi în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamaţii cronice la glezuele picioarelor, la scrinteli, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând ateuţiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori şi în diferite moduri, me ved obligat a face pe toţi atenţi, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original **u n u m a i** eu singur o produc şi că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „A l i f i e d e c a s ă u n i v e r s a l ă“ din Praga B. F r a g n e r, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană şi boemă. — Dosele se învăluie în hartie roş e, care arată întrebuinţarea (în 9 limbi) şi e provĕdută în carton vênăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană şi boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul să se privească de fals şi să se retrimită.

Balsam de auḍ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auḍului gren şi dobĕndirea auḍului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1528] 8—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 44 Sibiiu, Marți 28 Aprile (10 Maiu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 27 Aprile.

După cum am anunțat în numĕrul din urmă al diariului nostru, sesiunea sinodală din anul acesta s'a încheeat Marți după ameadi.

Suntem datori sĕ facem o reprivire asupra activităței sinodului nostru archidiecesan din anul acesta, și aceasta, pentru a putea constata, că cu ajutoriul lui Dumnedeu am ajuns a ne potea înțelege între noi, putem cuprinde cu minte mai clară adevĕratele interese ale bisericei noastre, și scim sĕ fim una, sĕ punem umĕrul pentru a delătura bolovanii, pe cari vijelia timpurilor trecute, și o preocupațiune dușmănoasă i-a pus în calea desvoltărei constituționalismului în biserica noastră.

Constatăm cu deosebită plăcere, că puțin este numĕrul acelora, cari pentru a-și putea satisface pasiunilor personale, parte au instigat pe oamenii neorientați în situațiune, parte ei înșiși au căutat, sĕ revoace frecările din trecut, cari au causat atâta stricăciune bisericei noastre. Este puțin numĕrul acestor oameni în sînul sinodului nostru archidiecesan, și sperăm, că va ajuta Dumnedeu, de vom ajunge sĕ-i vedem și pe acesti puțini pĕtrunși de adevĕrul: că biserica noastră între nefastele împregiurări din statul nostru, numai pe basă constițională se poate susține, îi vom vedé pĕtrunși de convingerea, că teren de lucru cu toții avem în abundanță, pĕtrunși de convingerea, că numai lucrând în bună înțelegere, putem face progresele, la cari poporul nostru credincios cu drept cuvênt se așteaptă.

Și speranța aceasta a noastră se pare a fi întemeiată. De 14 ani în biserica noastră n'a mai domnit pacea, iubirea și reciproca încredere, dela care e condiționată înflorirea ei.

Și am fost condamnați a vedé suspiționdu-se oamenii între sine, vorbindu-se de rĕu, aruncându-și cuvinte de hulă, la auḑul cărora trebuia sĕ ne sângere inima.

În timpul din urmă cu iubire ne am apropiat de archiereul nostru și el cu bucurie ne-a îmbrățișat. Dovadă a fost și sinodul din anul acesta, care la purtarea necuviincioasă a unui deputat, 'și a esprimat părerea de rĕu pentru tendențele, cărora servesce acela, de a strica armonia în lucrările noastre.

Publicul nostru va cetí rapoartele speciale ale consistoriului archidiecesan despre mersul afacerilor în general, despre afacerile bisericesci, scolare și epitropesci, și va constata împreună cu noi, că progresăm după cât numai ne permit împregiurările, că consistoriul archidiecesan caută a asigura esistența preoților și a învĕțătorilor ca a unora dela a căror ulterioară activitate atêrnă consolidarea bisericei în mare parte, și ținerea poporului în alipire către instituțiunile bisericesci.

Un lucru s'a accentuat în sesiunea sinodală din anul acesta cu mai mare aplomb ca în sesiunile din anii trecuți, și noi nu putem sĕ nu reflectăm la această împregiurare.

Din esperințele proprii precum și din informațiunile primite dela singuraticii membri ai consistoriului archidiecesan, sinodul s'a convins despre dimensiunea cea mare a proselitismului religios, și despre tristele urmări legate de licitațiunea minuendo a sufletelor românilor din nefericita noastră patrie. Sinodul îngrigiat de relele urmări ale proselitismului religios, a rugat pe archiereul bisericei noastre, sĕ caute remedii contra rĕului.

Archidiecesa noastră e chemată a serví ca model dieceselor surori în toate direcțiunile. Și noi cu satisfacție trebue sĕ constatăm, că precând în diecesele sorori sesiunea sinodală se termină în două trei ḑile, la noi sinodul 'și esercieză dreptul de controlă ca oare-care scrupulositate. Cu ajutoriul lui Dumnedeu dăm înainte!

Revista politică.

Foile din capitala Ungariei ne aduc scirea, că ministrul president Tisza a împĕrtășit partidei liberale, că el, constrîns de unile împregiurări, e aplicat a renunța la pertractarea în sesiunea aceasta a proiectului de lege cu privire la pedepsirea abusurilor de alegeri. El regretă în adevĕr, că acest proiect nu poate devení lege, căci numai astfel s'ar putea pune stavilă abusurilor la alegeri. Alegerile pentru periodul nou de 5 ani se vor efectuí încă înaintea secerișului și dênsul e învoit ca acest proiect sĕ nu se mai desbată în acest parlament, dacă și opositiunea ar esprima tot aceste vederi.

În urma acestor declarări a ministrului-president cu greu se vor mai putea aduce în îndeplinire alte proiecte afară de revisuirea ordinei de casă și a legei de cuotă. Închiderea parlamentului se va efeptuí în sĕptĕmâna ultimă a lunei lui Maiu și anume după ce parlamentul austriac va termina proiectul pactului.

În Italia e la ordinea ḑilei proiectul de reformă al armatei, pe care ministrul de rĕsboiu 'l înaintase parlamentului. Proiectul a produs vii discusiuni. Deputatul Bertolè-Viale conjură pe comisiunea parlamentară sĕ nu zăbovească de loc, că situațiunea de acum e foarte critică, ear de consecuențele rele, ce ar resulta în urma unei amênări, ministeriul nu se face responsabil. Ministrul de rĕsboiu mai adause, că amênarea desbaterei cu privire la proiectul de reformă al armatei o va considera pentru el ca un vot de neîncredere și va stăruí mult pentru urgența afacerei. După scirile oficioase regimul a hotărît a da toate deslușirile asupra celei mai însemnate cestiuni, ce preocupă capetile diplomaților italieni și adecă asupra espediționei abisinice, care se va întreprinde la toamnă și aceasta cu scop ca camera sĕ voteze creditul recerut. Până atunci italienii nu vor mai purta rĕsboiu prin Abisinea fără 'și vor întărí trupele, ca sĕ poată resista cu succes eventualelor atacuri.

Cestiunea bulgară a întrat în apele morții, și după cum împĕrtăsesce „Pol. Coresp." încă mult timp va mai sta cuprinsă de mâna morții. Nota, ce Poarta avea de gând sĕ o trimită puterilor, se află gata încuiată în scrinul sultanului, și se dă cu socoteala, că acolo va și remâné.

Mai e încă destul timp până în 28 Iuniu, când regina Angliei 'și va serba iubileul, cu toate acestea irlandezii au și început a-l serba după modul lor de serbare. Din Liverpool se vestesce, că oamenii s'au format în cete: poliția a pus mâna pe o mulțime de persoane, cari au comandat în America cantități mari de dinamită pentru aniversare; iar din America se vestesce, că irlandezii string bani și se aprovisionează cu materii esplosibile.

Sinodul archidiecesan.

La ordinea ḑilei se pune raportul comisiunei finanțiare, care prin raportorul seu, deputatul R. Patița, referează asupra raportului consistorial, prin care se transpune Ven. sinod rugarea eforiei scoalelor centrale române gr. or. din Brașov, pentru relacsarea intereselor restante după capitalul împrumutat de 10,000 fl. și lăsarea acestui împrumut pe viitoriu fără interese. Comisiunea din considerare că între marginile bugetului fondurilor archidiecesane nu se poate relacsa pretensiunea de interese după acest capital, propune: că deoarece cererei eforiei de astădată din motivele citate nu se poate satisface, eforia sĕ se adreseze către consistoriu pentru vre un ajutoriu din alte mijloace ale archidiecesei.

Se primesce.

Tot comisiunea finanțiară prin raportorul seu dep. R. Patița referează:

a) asupra raportului consistorial, referitoriu la supererogatele rațiociniilor de pe anul 1883, și comisiunea propune:

Consistoriului i-se dă îndemnisare pentru supererogatele făcute în anul 1883, eară rațiociniile din acest an se aprobă și consistoriului i-se dă absolutoriu;

b) asupra afacerilor tipografiei archidiecesane (veḑi conclusul din ședința ținută la 17 Aprile a. c.) și raportorul espune, că luând comisiunea privire în rațiociniile tipografiei pe anul 1886 acelea le a aflat în ordine, ear după espunerea raportului între percepte și întrate preste tot, și apoi făcênd o comparare în acest respect încât pentru diferiții rami ai întreprinderei tipografiei, comisiunea face următoarea propunere:

I. Se îndrumă comisiunea tipografiei ca în restimp de 30 de ḑile dela încheerea acestei sesiuni sinodale, sĕ subștearnă rațiociniile revĕḑute de dênsa consistoriului archidiecesan sub urmarea responsabilității tuturor membrilor ei, și cu ținerea în evidență a terminului se încredințează consistoriul ca senat epitropesc.

Ne întrând sinodul astă dată în meritul causei, află de lipsă ca și până la altă dispositiune și până a lua sub pertractare raportul, ce se așteaptă dela consistoriul archidiecesan pre sesiunea venitoare, recomandă spre urmare comisiunei tipografiei, ca sĕ despărțească partea economică a tipografiei de cea technică și a instituí pe lângă inspectorele de acum un comptabil, care singur va avea a conduce partea economică a tipografiei, până când technicul tipografiei va avea a conduce numai afacerile technice.

II. Consistoriul sĕ statorească din nou ca toate comunele bisericesci sĕ prenumere ḑiuariul „Telegraful Român."

III. Cărțile și mai ales blanchetele sĕ se dea cu un preț mai moderat.

IV. Acei autori, cari doresc ca opurile lor de învĕțămênt sĕ fie introduse în archidiecesă vor avea pe venitoriu a-și tipărí opurile lor în tipografia archidiecesană.*)

Se primesce cu unanimitate.

c) asupra raportului comisiunei sinodale esmisă pentru scontrarea cassei archidiecesane și inspiciarea realităților fondurilor archidiecesane.

Cetindu-se acest raport preste tot se constată, că toate s'au aflat în ordine, afară de unele mici scăderi, ce sunt a se repara la realitățile diferitelor fonduri, pentru aceea comisiunea propune: a se lua la cunoscință acest raport și sĕ se transpună consistoriului, atrăgându-i-se totodată atențiunea consistoriului asupra scăderilor indicate în acest raport.

Se primesce.

Dep. Parteniu Cosma, luându-și ansă din raportul comisiunei sinodale, unde se ḑice, că la scontrarea cassei archidiecesane a aflat depus un bon de 30,000 fl. dela un bancariu, adecă prețul nominal al obligațiunilor date lui spre schimbare, deși genat — avênd în vedere positia, ce o are în alt loc — cu toate acestea, considerând, că prin aceasta procedură se face o însemnată pagubă în averea bisericei noastre, și pe lângă aceasta de altă parte nu vede nici aceea garanță, ce o ar avea consistoriul, dacă aceste schimbări le ar efeptuí prin vre o bancă, deși consistoriul ar putea însuși inmediat sĕ facă acele schimbări, pentru că nu este nici un risic la mijloc. Dacă însĕ consistoriul află mai consult a face aceste schimbări prin întrevenire, atunci aici în Sibiiu sunt mai multe institute de bani, ba chiar și banca națională are aici filială, și acestea totdeauna lucră pe lângă o provisiune mai mică de cât un bancariu și după cum a ḑis, dacă e vorba de garanță, apoi e și mai garantată aceasta operațiune. Dar avem aici un institut de bani românesc, și dênsul crede, că încă destul de solid totodată, și vorbitorul așa 'și aduce aminte, că acesta s'a oferit a esopera consistoriului ori ce schimbare de acții fără de nici o provisiune, numai spesele se i-se rebonifice, și se miră, cum de consistoriul a aflat mai consult a esopera aceste schimburi prin un om privat, și pe lângă o provisiune atât de însemnată, nu era mai bine, dacă acelea sute de florini remânea pe seama fondurilor respective, pentru aceea face următoarea propunere: consistoriul sĕ se îndrumă a esopera pe viitoriu astfel de operațiuni pe calea cea mai sigură și mai eftină totodată.

*) Avis dlor profesori gimnasiali și seminariali, cari își tipăresc opurile pe la tipografii strĕine, ca sĕ nu amintim despre dnii, cari după positia lor ar fi chemați sĕ sprigineascâ tipografia archidiecesană și lucră chiar în contra ei, și apoi tot ei strigă, că tipografia lucră cu perderi și preotesele vĕduve nu mai capĕtă ajutoare! Red.

Aceasta propunere se primesce.

Fiind timpul înaintat, ședința se închee la $1\frac{1}{3}$ oară d. m. anunțându-se cea procsimă pe mâne la 11 oare a. m.

La ordinea ḑilei se vor pune rapoartele comisiunilor.

Raport general.

(Închiecre.)

VI. La esamenul de cualificațiune preoțesc, prevĕḑut în §§ 13 și 121 ai statutului organic, au fost admiși și s'au supus la terminul dela 25 Februariu 12 clerici absoluți, dintre cari unul a fost reieptat pe 6 luni, ear ceilalți 11 au fost provĕḑuți cu atestate de cualificațiune; ear la terminul dela 25 August au fost admiși și s'au supus 8, cari toți au corĕspuns cerințelor; în fine la casuri de urgență și la termine estraordinare au fost admiși doi candidați, cari dovedind progresul recerut prin normativele respective de asemenea au fost declarați cualificați pentru tagma preoțească. Consemnarea esaminaților urmează sub litera F.)

Tot asemenea au făcut acest esamen cu cerințe mai reduse și la diferite termine, după împregiurări, 9 clerici estraordinari, cari toți au fost admiși la concurs, însĕ esclusiv pentru parochiile respective, ce i-au cerut și ales, și fără drept de înaintare la parochii de clasă superioară.

VII. Procese matrimoniale s'au pertractat și decis la consistoriul archidiecesan, ca for de a doua instanță preste tot 129. Din acelea s'au terminat:

a)	cu despărțire totală	76
b)	cu îndreptarea litiganților la convieṭuire . .	20
c)	cu cassarea sentinții dela instanța I	10
d)	s'au înapoiat spre completare	13
e)	au trecut în anul următoriu	10
	cu totul . .	129

Repartițiate după protopresbiterate, procesele matrimoniale au fost:

1.	Din protopresbiteratul	Abrudului	3
2.	„ „	Agnitei	15
3.	„ „	Avrigului	6
4.	„ „	Bistriṭei	1
5.	„ „	Branului	4
6.	„ „	Brașovului I . . .	12
7.	„ „	Brașovului II . . .	11
8.	„ „	Câmpenilor	3
9.	„ „	Cohalmului	14
10.	„ „	Dejului	3
11.	„ „	Devei	2
12.	„ „	Dobrei	1
13.	„ „	Făgărașului	4
14.	„ „	Geoagiului I . . .	1
15.	„ „	Mediașului	6
16.	„ „	Mercurei	12
17.	„ „	Orĕștiei	2
18.	„ „	M. Oșorheiului . .	1
19.	„ „	Reghinului	5
20.	„ „	Sĕliștei	6
21.	„ „	Sebeșului	3
22.	„ „	Sibiiului	7
23.	„ „	Sighișoarei	5
24.	„ „	Solnocului	2
25.	„ „	Treiscaunelor . . .	3
26.	„ „	Turdei	1
27.	„ „	Zarandului	3
		cu totul . .	129

Din celelalte 10 protopresbiterate nu s'a subșternut în anul 1886 nici un proces divorțial.

În fine procese pertractate la foruri de diverse confesiuni au fost 6, și adecă:

a)	pertractate și la forul gr. cat.	4
b)	pertractate și la rom. cat.	1
c)	pertractate și la forul ev. lut.	1
	cu totul . .	6

Și fiind că convieṭuirile nelegiuite stau în oarecare legătură cu procesele matrimoniale, observăm la acest loc cu privire la acele convieṭuiri, că ele ḷpe lângă toate stăruințele organelor bisericesci pentru sterpirea lor, încă tot sunt prea numĕroase. Din conșpectul general al clerului și poporului archidiecesan se vede, că în mai multe protopresbiterate concubinatele preste tot se apropie de cifra cununielor legale ale anului espirat și stă în proporțiune foarte considerabilă chiar cu numĕrul total al familielor. Mai mare este numĕrul concubinatelor în protopresbiteratele Alba-Iulia, Câmpeni, Deva și Têrnava-superioară; în cest din urmă numĕrul cununiilor legale din anul 1886 este 50, ear al concubinatelor preste tot 69, și față cu numĕrul familielor (1723) preste 4%, adecă la 24—25 familii o păreche de convieṭuitori în nelegiuire. Mai favorabilă este proporțiunea la protopresbiteratul Branului, unde la 5391 familii sunt numai 14 concubinate, adecă 0.25%, adecă numai la 400 familii o păreche de concubini. În general însĕ față cu anul 1885 și cei anteriori se vede o mică pornire spre mai bine.

VIII. Procese disciplinare s'au pertractat preste tot 20, și adecă 6 rĕmase pendente din 1885, și 14 întrate în decursul anului 1886. În 3 casuri au fost necesitate de suspensiune temporală, ear întrun cas a trebuit sĕ se aducă chiar sentință de destituire asupra unui preot, din causa gravelor și repețitelor escese și a lipsei de îndreptare din partea lui.

IX. Consemnarea trecerilor confesionale dela alte biserici la a noastră și viceversa se alătură aici sub G.) Din aceea se vede, că schimbări confesionale mai mari au avut loc în două comune ale protopresbiteratului Solnocului într'una la Sibiiu, una la Deșiu și una la Făgăraș, — cele două din urmă din causa slăbiciunei sufletesci a respectivilor nostri preoți, cari neavênd firmitatea caracterului, de a se împotrivi momelelor materialiste din partea respectivă, au devenit victimă acelor momele și au căḑut din credință, seducênd la aceasta și pe popoarele lor. Consistoriul a făcut pașii de lipsă pentru posibila sanare a rĕului, și resultatele obținute nu va lipsi a le notifica Preaveneratului sinod la timpul seu.

X. Numĕrul celor ce sciu ceti și scrie, ca un mĕsurătoriu al gradului de cultură, se vede din conspectul general. Acela este preste tot (afară de protopresbiteratul M. Oșorheiului, de unde ne lipsesc datele) 119,676, adecă față cu numĕrul total al poporațiunei cu 693881 suflete 17·24%, — o proporțiune destul de nefavorabilă. Mai îmbucurătoare este cultura poporului la Brașov I, unde numĕrul celor ce sciu ceti și scrie face 54·43%, mai întristătoare la Têrnava-inferioară, unde face 1·78%; adecă pe când la Brașov I preste jumĕtate poporul scie ceti și scrie, pe atunci la Têrnava-inferioară din 100 persoane nu sciu nici 2.

XI. Biserici noue s'au zidit, respective planurile pentru zidirea de biserici s'au revĕḑut în 7 casuri, și anume:

1. Șona, protopresbiteratul Făgărașului; 2. Albac, protopresbiteratul Câmpenilor; 3. Șaldorf, protopresbiteratul Sibiiului; 4. Manierău, protopresbiteratul Devei; 5 Lissa protopresbiteratul Făgărașului; 6. Jabenița, protopresbiteratul Reghinului; 7. Țeline, protopresbiteratul Sighișoarei. — dându-se pretutindeni inviațiuni amĕnunțite pentru o stare mai corĕspunḑĕtoare recerințelor ighienice, economice, estetice, și preste tot mai bună, decum au fost zidirile bisericesci vechi în cele mai multe casuri.

XII. În fine s'au dat ajutoare comunelor bisericesci și preoților din mijloacele proprii ale archidiecesei după conspectul alăturat acestui raport sub litera H), avêndu-se în vedere, pe lângă cualificațiunea, purtarea morală și paupertatea preoților suplicanți și propuși, cu deosebire serviṭiele lor prestate bisericei în calitatea de catecheți și preste tot de învĕțători ai tinerimei.

Ear în deosebi amintim la locul acesta, că pentru ajutoare din fundațiunea Șaguna s'au recomandat din partea consistoriului la comisiunea admiuistrativă a numitei fundațiuni 58 comune bisericesci; neavênd însĕ consistoriul până acum cunoscință despre resolvirea acelor suplice, relatarea asupra lor trebue sĕ se amêne, observându se, că consistoriul a solicitat la comisiunea numită resolvirea lor.

De încheere ne luăm voie a observa, că conclusele sinodale, aduse asupra raportului pro 1885, senatul bisericesc le a esecutat, afară de tipărirea blanchetelor pentru datele statistice, dispusă sub Nr. 68/1885 carea, intenționând Preavenerabilul consistoriu metropolitan întroducerea unei norme uniforme pentru toate eparchiele, s'a amênat, fără însĕ ca prin aceasta sĕ se fi eludat conclusul sinodal; căci datele recerute s'au adunat și se presentă în conspectul general amintit la punctul II al acestui raport și așternut, precum s'a vĕḑut, sub litera B).

Din ședința consistoriului archidiecesan ca senat bisericesc, ținută în Sibiiu la 4/16 Aprile, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Nicanor Frateșiu m. p.,
secretar.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiiu, 27 Aprile. Delegații pentru conferința electorală, sosind încă Vineri în numĕr considerabil, seara au ținut o convenire socială, cu care ocasiune presidentul comitetului central dl G. Bariṭiu binevenṭă pe delegații veniți, ear delegatul Dr. V. Lucaciu în termini călduroși în numele delegaților mulțemì pentru aceasta bineventare.

Sâmbătă la 11 oare a. m. dl G. Bariṭiu în calitate de president al comitetului central, deschide ședința prin o vorbire, prin care, în linii generale, indică esperințele comitetului dela 1884 încoace, și totodată chemarea acestei conferințe în vederea împregiurărilor politice.

Deschidêndu-se ședința se constitue în mod interimal biroul, și la propunerea deputatului P. Truța cu aclamațiune se alege de președinte G. Bariṭiu, ear de notariu Dr. I. Mihu și Dr. V. Lucaciu; apoi conform programului se cetesce raportul comitetului central despre activitatea sa în decursul periodului dela 1884 încoace.

După cetirea acestui raport se alege o comisiune verificătoare de 5 membri, care, primind actele credenționale dela birou, se retrage într'o odaie separată pentru ale esamina, spre care scop ședința se suspinde pe câteva minute, ear după deschiderea ședinții se verifică preste 100 delegați, constatându-se, că 69 cercuri sunt representate.

La ordinea ḑilei se pune apoi constituirea biroului definitiv, și se aleg de presidenți: G. Bariṭiu, V. Babeș și Dr. I. Raṭiu; ear de notari: Dr. A. Isac, Dr. I. Mihu, Dr. V. Lucaciu și Dr. N. Oncu, apoi la propunerea dep. P. Truța se alege comisiunea de 30, pentru formularea proiectelor de concluse asupra cestiunilor electorale, a ținutei ulterioare și a propunerilor, cari ar vení din partea alegĕtorilor prin delegații lor.

Cu aceasta ședința I se închee și cea procsimă se anunță pe mâne la 10 oare.

Ne fiind gata comisiunea de 30 cu lucrările sale, ședința anunțată pe Duminecă nu s'a putut ține, dar în locul ședinței se ținù un act de adevĕrată însufleṭire națională. E vorba de iubileul de 50 ani, ca publicist al dlui G. Bariṭiu.

Încă înainte de 1 oară a început a se aduna atât delegații dela conferință, cât și o frumoasă cunună de dame din loc și strĕine, și un numer însemnat din inteligența din loc, tineri și bĕtrâni. La întrarea în sală iubilantele a fost întimpinat cu entusiaste strigări de „sĕ trăiască,“ după acea luând cuvêntul dibaciul orator Dr. V. Lucaciu prin elocuința-i cunoscută accentuând activitatea iubilantelui ca literat și publicist, în numele națiunei îi ofere iubilantelui o peană de aur (dela damele din Budapesta), un Album și un modest dar național, pentru de a-și putea pune sub tipariu resultatul studiilor sale istorice. Acest moment a fost unul dintre cele mai pĕtrunḑĕtoare, și se vedea curgênd șiroaie de lacrămi de bucurie din ochii damelor și a mai multor bărbați din public, dar cu deosebire din ochii iubilantelui. Luând cuvêntul iubilantele într'un ton emoționat întrerupt prin lacrămi de bucurie, a mulṭemit pentru acest semn de reverință al națiunei. După aceasta a urmat un banchet tot în onoarea iubilantelui, la care au luat parte aproape 200 de persoane, ținêndu-se mai multe toaste.

Luni la 10 oare s'a deschis ședința conferinții prin presidentul G. Bariṭiu, se cetesce prin Dr. I. Mihu protocolul ședinții premergĕtoare și se autentică.

Apoi se cetesc 5 telegrame de aderință la conclusele conferinții și o epistolă deschisă și publicată în foaia „Luminătoriul“ a dlui Alecsandru Mocsonyi, scrisă în numele membrilor familiei Mocsonyi, în care se desfășură situațiunea politică actuală și vederile sale față cu aceste împregiurări. În decursul cetirei se auḑiau dese voci de aprobare, ear după cetire la propunerea dlui V. Babeș, conferința decide: că nu numai românii din comitatul Timișului dar și conferința aderează și consimte cu vederile dlui A. Mocsonyi desfășurate în această epistolă deschisă.

La ordinea ḑilei urmează raportul comisiunei de 30, care prin raportorul seu dl V. Babeș pe lângă espunerea motivelor, de cari a fost condusă comisiunea la luarea proiectelor de concluse, ce le presintă, conferința cu unanimitate decide:

1. Pentru Transilvania pasivitate absolută;
2. Pentru părṭile ungurene și bănățene activitate, unde comitetul central aceasta o va afla oportun;
3. Compunerea prin comitetul central a unui memorand către Maiestatea Sa despre starea politică a românilor.

Comitetul central, comisiunea de 30 prin raportorul P. Truța propune a se compune din următorii membri: V. Babeș, G. Bariṭiu, E. Brote, I. Coroian, Dr. V. Lucaciu, Dr. A. Mureșan, N. Fekete-Negruṭiu, Dr. N. Oncu, Dr. I. Raṭiu, și I. Slavici.

Se primesce cu unanimitate și comitetul se autorisează a se întregí pe sine în cas, că ar devení vacant vre-un loc în comitet.

Verificarea protocolului ședinții de astăḑi se concrede biroului.

Constatând presidiul, că programa conferinții este eshauriată, în termini călduroși mulțĕmind membrilor conferinții pentru zelul și interesul manifestat, declară ședința de încheiată.

Delegatul P. Truța mulțemesce presidiului pentru înțeleapta conducere a conferinții, precum și comitetului central pentru activitatea desvoltată în decursul periodului espirat.

Deșiu, 23 Aprile v. 1887. Dle redactor! Necesitatea înființărei unui institut românesc de economii și credit în municipiul Solnoc-Dobâcei este cunoscută și simṭită de toți românii fără distingere de classă și de categorie.

Încă în luna lui Ianuariu, dl N. F. Negrutiu, proprietariu și redactor în Gherla, a publicat în foia sa „Amicul familiei“ prima dată ideia de a se înființa în Deșiu o bancă românească pentru economii și împrumutare de bani spre suplinirea lipselor poporului român.

A concentra capitalele, de cari dispun avuṭii nostri și classa mijlocie, din care sĕ se ajute apoi, pre lângă dobânḑi și interese legale și modeste la

timp de nevoie, toți românii și cei mai scăpătați — cu alte cuvinte întrunirea puterilor materiali și ajutorarea împrumutată a avutului cu a lipsitului, asociându-și spriginul reciproc, — și apoi a mai reversa la timpul seu și binefaceri din escedente ori dividende la institutele noastre naționale de cultură și alte binefaceri umanitari pentru săraci și invalidi — este scopul nobil, prefipt și folositoriu!

Ce e drept trebuia de mult realisată aceasta dorință generală a asocia capitalul cu proprietatea, a ajuta industria, meseriașii și pe plugariul român, prevenind lipsele tuturor — din cari să profităm noi — să nu sporim și pre aceasta cale tot numai în folosul altora, ci în favoarea noastră proprie.

Ba înființarea acestei instituțiuni cât mai curênd a devenit deja indispensabilă, — românii din acest ținut numai pot fi lipsiți de o atare societate, atunce, când în toate părțile sau întemeiat asemenea banci, cum sunt: Albina, Timișana, Economul, Ardeleana, Aurora, Mureșiana, Furnica, Speranța și Silvania, tot atâtea institute de credit si economii românesci.

Avem și noi pe aici bărbați devotați, cum sunt domnii advocați, protopopi și inteligența din Deșiu și jur — acestia să binevoiască cu dl propunătoriu Nicolae F. Negrutiu, dl Greg. Stetiu advocat etc. etc. a lua inițiativa, conchemând o conferință, care să compună statutele, să câștige subscrierile de acțiuni și apoi în fine să concheme adunarea generală de constituire.

E timpul suprem să facem aceasta, să nu ne spăriem de greutăți, — eu cred, că din vre-o 200.000 locuitori români ai acestui municipiu se vor afla doar 1000 inși acționari *a*) 50 fl cari să plătească câte 5 fl. în 10 luni=50 mii — sau poate á 100 fl. câte 10 fl.=100 mii fl. cu atare capital. „Someșana“ se poate pune în activitate cel mult în decurs de un an, cu atât mai vîrtos, că corporațiunile noastre încă 'și vor depune capitalele lor la aceasta bancă. Să punem uměr la uměr mic cu mare, avuții cu cei mai puțin avuți și vom ajunge la scop, de nu vom remâné nici pe acest teren economic social în dăreptul altora.

La lucru dar cu toții!

Petru Mureșianu.

Domnul Parteniu Cosma, directorul esecutiv al institutului „Albina,“ fiind ales de delegat la conferința din Sibiiu din partea alegătorilor din cercul electoral al Beiușului în comitatul Bihărei, n'a participat la conferință ci a trimis alegătorilor sei următoarea

Dechiarațiune.

Cu posta de adi am primit credenționalul de delegat al alegătorilor, ce aparțin la partida națională din cercul electoral al Beiușului, pentru conferința electorală a partidei naționale române, conchemată aici pe diua de mâne.

Ve rog Domnule președinte, ca să bine-voiți a împărtăși clubului electoral, ce-l presidați, cea mai călduroasă mulțămită a mea pentru încrederea, cu care m'a onorat și de astă dată, dar totodată și regretul meu, că nu pot corespunde mandatului primit.

DVoastră în special, carele a-ți fost la conferința electorală din 1884 Ve veți aduce aminte, că eu încă atunci am rugat comisiunea conferinții, ca să nu me candideze de membru al comitetului central, arătând și motivele, din cari m'am resolvat a me retrage de pe terenul politic, motive, cari au fost apreciate de cei mai mulți membri ai comisiunei, și dacă cu toate acestea, reales în ședința publică, nu mi-am dat demisiunea stante sesione, am făcut-o numai din considerare la causă, ca în afară să nu apară lucrul, ca și cum între membrii comitetului central ar fi diferință de păreri în privința programei partidei naționale; dar ca să mi fie posibilă retragerea, la moment am făcut propunerea, ca în cas de vacanță, devenită prin abdicerea sau prin moartea vre-unui membru, să fie autorisat comitetul a se intregí, ceea ce s'a și primit, — ear în ședința constituantă a comitetului, ținută în aceeași di, mi-am dat dimisiunea, și în locul meu s'a ales Dl Dr. Aurel Mureșanu, redactorul „Gazetei Transilvaniei.“

De atunci eu nu me mai ocup cu politica.

Dar în posițiunea mea socială de astădi, nu m'aș potea ocupa cu politica nici chiar dacă nu m'aș fi disgutat de ea, precum cred, că s'a disgustat fie-care român, carele angajat la lucru, are simțul și ambițiunea de a-și împlini datorința, — căci, precum sciți soartea m'a pus în fruntea institutului „Albina“, ale cărui afaceri estinse îmi reclamă toată activitatea, și eu am convingerea, că mai bune serviții fac națiunei mele, devotându-me cu totul afacerilor acestui institut, decât împărțindu-mi modestele puteri, o parte a acelora o aș risipí în valurile politicei militante.

Primiți asigurarea deosebitei considerațiuni cu care sum

Al D-Voastre

Sibiiu, 6 Maiu, 1887. stimător,

Parteniu Cosma m. p.

Circular.

Comitetul sub reuniunei învățătorilor din despărțământul Mercurei prin hârtia sa dto 17/4 a. c. Nr. 3 convoacă și declară de convocată adunarea sa generală ordinară pe anul acesta scolar, care se va ținè în localul scoalei gr. or. din Mercurea la 1 și 2 Maiu st. v. cu următoriul program:

1. Vineri în 1 Maiu la 8 oare se va ținé serviciu divin in biserica din loc, la care vor participa toți învățătorii.

2. La 10 oare, deschiderea ședinții prin presidiu, urmeadă apoi:

3. Cetirea temei: „Cât și cum are să se propună din religiune în cursul I. din scoala poporală elementară cu un învățătoriu?“

4. „Introducerea în religiune și noțiunea despre Dumnedeu“ prelegere practică ținută cu elevii, de directorul învěț. Em. Beșa.

5. „Creatiunea“ prelegere practică ținută de învățătorul G. Babeș:

6. O prelegere practică din vieața de toate dilele cu privire la sădirea simțemintelor morali în elevi, de învățătorul II. Georgescu:

7. „Nascerea lui Isus Christos,“ prelegere practică de învățătorul G. Todoran

NB. Fie-care din aceste prelegeri e însoțită și de teoria temei de sub punct 3.

8. Reconstituirea sub-reuniunei pe un period de 4 ani.

Aducându-ve aceasta la cunoscință, provoc pe toți învățătorii din acest tract a participa la adunare nesmintit, căci la din contra asupra celor renitenți se va aplica pedeapsa provědută în statute. Fie-care învățătoriu e îndatorat a aduce cu sine și tacsa de membru ordinariu pe anul acesta, cu 1 fl.

Ca diurn și spese de calatorie, epitropiile paparochiali vor avea a solví învățătorilor câte 3 fl.

In fine oficiile parochiale, vor comunica acest circulariu tuturor învățătorilor nostri, indată după primire, spre sciință și acomodare.

Mercurea, la 19 Aprilie, 1887.

Dela oficiul protopresbiteral al tractului Mercurei. *I. Droc,*
protopresbiter.

Varietăți.

* (Chirotoniri.) Sub sânta liturghie de Sâmbătă s'a chirotonit candidatul Ioan Hamsea întru preot pentru parochia Rěșnov; ear Duminecă candidatul Alesandru Popoviciu pentru parochia Cușma.

* (Alegere de preot.) Dl Isaia Popa, vestitul basist și oficiant în cancelaria consistorială, a fost ales de paroch Duminecă în Ocna inferioară, cu unanimitate de voturi. Îi dorim mare sporiu în via Domnului, contribuind la promovarea bisericei și neamului nostru!

* (Promovare) Dl Alecsandru Hossu cand. adv. din Deva s'a promovat de Doctor în drepturi la universitatea din Cluș. Felicitările noastre amicale.

* (Cas de moarte.) Cu părere de rău înregistrăm, că dl comite suprem, contele A. de Bethlen, ginerile de curênd decedatului G. Mocsonyi, a suferit o grea lovitură familiară, murindu-i în 7 l. c. unicul fiu în etate de 6 ani. Înmormêntarea i-a fost ieri după ameadi, participând în număr mare elita locală, mișcată de adêncă condolență pentru aceasta perdere. Fi-ei țerina ușoară.

* (Conferența electorală a sêrbilor.) „Branic“ din Neoplanta comunică următoarele concluse, aduse de către adunarea alegătorilor sêrbi, ținută în Neoplanta la 1 Maiu sub presidiul Drului Polit și adecă: 1. Partidul liberal al națiunei sêrbesci remâne basat pe programul din Becikereculmare dela a. 1872. 2. Partidul se declară organisat. 3 Unde partidul nu va putea reușí cu candidatul seu, sau nu va putea ajuta ca să învingă candidatul național, comitetul central în conțelegere cu comitetul local respectiv va hotărí, dacă partidul va avea să sprigineasscă pe candidatul oposițiunei maghiare, sau nu. Branic s'a decretat de organul partidului. După adunare, constituindu-se comitetul central, Dr. Polit s'a ales de președinte, ear deputatul dietal Michael Dimitrijevits de vicepreședinte.

* (Postal.) Din partea direțiunei postale se aduce la cunoscință publică, că în comuna Dêmsuș comitatul Huniadoarei, începênd din 6 Maiu a. c. se înființează oficiu postal, care va sta în legătură prin un espres în toată diua cu posta din Hațeg.

Cercul de înmanuare al acestui oficiu postal îl vor forma comunele Dêmsuș, Alsó ei felsó Nyiresfalva, Hățășel, Kékesfava, Ciula mică, Poieni, Reketyefalva, Valioara și Stej.

Acest oficiu postal e autorisat a primí și înmanua, respective a plătí, epistole, pachete, asignațiuni postale până la suma de 300 fl. precum și ramburse și încredințări postale.

* (Focuri îngrozitoare în mai multe locuri deodată.) În 6 Maiu st. n. în Eperjes, capitala comitatului Sáros, s'a escat un foc teribil, care a mistuit aproape întreg orașul și aproape toate edificiile publice, casa comitatului, tribunalul, gimnasiul etc. paguba e enormă, ba încât s'a putut constata până acum a ars și vr'o 14 indivizi. Tot în acea di a ars și Carii mari, dar aici păgubiții sunt mai mult oamenii privați și cu deosebire negutătorii. Deasemea a fost mistuită prin foc în parte considerabilă (140 case) una dintre cele mai de frunte comune românesci din Ungaria, Curtici de lângă Arad, unde focul după cum se afirmă, s'a escat din negrija unei femei care topea unsoare, ear din Toplița primim următoarea scire:

Vineri în 6 Maiu pela oarele 4 p. m. un foc teribil copleși comuna noastră Toplița română. Incendiul își află isvorul în grajdul medicului comunal; fiind timpul secetos în scurt timp se prefăcu în cenușă 27 clădiri. Paguba se urcă la 20,000 fl.

* (Dare de seamă.) Doamna Catarina Fășie din Vașcău a colectat 12 fl pentru balul român arangiat în Arad la 17 Februarie 1887 în folosul „Reuniunei femeilor române din Arad și provincià“ dela următorii: Paul Fășie 3 fl.; Saveta Bogdan 1 fl.; Anuța Bogdan 50 cr.; Andreiu Popa 1 fl. Késmárkj Julisca 50 cr.; Weisz Ignáczné 50 cr.; Iosif Vancu 1 fl.; Georgiu Popa 50 cr.; Vasiliu Corb 1 fl.; Sebastian Andru 1 fl.; Paul Pop 2 fl.

Aceasta sumă adăugêndu-se cătră acei 437 fl 28 cr. cari s'a publicat mai nainte, venitul curat face 449 fl. 28 cr.

Arad, la 27 Aprile, 1887.

Aurel Suciu,
cassariul comit. arangiatoriu.

* (Otrăvirile cronice ale tutunului.) Dl dr. Favarger, medicul băilor dela Aussee, a ținut în societatea medicilor din Viena o conferință despre otrăvirile cronice ale tutunului. Conferențiarul constată între altele, că fumatul fără cumpet provoacă tot felul de boale a sistemului nervilor și a organelor respirătoare. E însě mai puțin cunoscută împregiurarea accentuată de dl Dr. Favarger, că fumătorii mari, adecă aceia, cari fumează peste mĕsură sunt espuși periculului de a pătimí de palpitație de inimă, pentru că nicotinul are o influință deosebit stricăcioasă asupra muschiului inimei. La fumători adesea se ivesc suferințe de stomac. Tot de asemenea fumatul pe stomacul gol strică pofta de mâncare și împedecă foarte mult mistuirea. Din norocire însě boale serioase numai atunci se nasc, când cineva fumează din seamă afară prea mult. De asemenea unul din obiceiurile cele mai rele este acela de a da fumul pe nas. În contra fumatului cumpětat din punct de vedere sanitar nu se poate obiecta nimic. O țigară bună după masă înveselesce pe fumător și înlesnesce foarte mult digestiunea. Ca fumatul să naibă nici o influență stricăcioasă asupra sănětății, fumětorul să se păzească de a fuma cu stomacul gol, ci mai bine numai după prânz și să nu bea sau să înghită niciodată fumul.

* (Pălăria Bismarck.) — Modista, doamna Pitret din Londra, care are o sucursală și în Viena, a inventuat un model nou de pălărie de dame, care după părerea ei, va avea cel mai mare succes. Voind a da inventiunei sale un nume de sensațiune, doamna Pitret trimise principelui Bismarck o petițiune, cerêndu-i voiă a da acestui model nou, pentru care va lua o patentă, numele de „Pălăria lui Bismarck“. Secretarul principelui rĕspunse doamnei Pitret, că stăpânul seu se simte foarte măgulit, că petiționara îl crede încă destul de tênĕr ca să serve de naș al unei pălării de dame; că ar dorí să primească o descripțiune a pălăriei sale, ca să judece, dacă se potrivesce și pentru doamne înaintate în vêrstă, căci în acest cas ar ruga pe doamna Pitret a-i trimite un esemplar pentru principeasa Bismarck.

* (Averea lui Victor Hugo). În dilele acestea s'a recunoscut pe cale judiciară și în Anglia testamentul lui Victor Hugo. Averea mișcătoare a nemuritoriului poet frances, să urcă în Anglia preste 90.000. pft. st. (1.080.000 fl. v. a.)

* Câștigul Sultanului. Norocul trimis de către profet s'a întâlnit cu sultanul. L'a îndemnat

pe acesta să cumpere 200 de losuri din o loterie, și ce să vedi?! Norocul scoate din urnă pe seama sultanului trei din losurile cumpărate. Cel dintâiu los i dă o biblie englezească: al doilea un crucifix de os de elefant și al treilea o carte franțozească de rugăciune legată în mătasă, cu o cruce de aur pe ea.

* (Bibliografic.) Cartea întitulată *„Cartea de cetire maghiară cu o introducere în sintacsa limbei maghiare* pentru scoalele secundare, preparandii și pentru privați de Dr. Ioan Crișian și Nicolau Putnoky, profesori, partea II. Sibiiu 1886. Tipariul tipografiei archidiecesane, s'a aprobat și admis ca manual pentru scoalele medii cu limba de propunere română din partea Înaltului Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin ordinațiunea de dtto 22 Ianuariu a. c. Nr. 52329/1886. Deasemenea s'a aprobat și admis cartea aceasta ca manual pentru scoalele medii și preparandii și din partea Preaveneratului sinod archidiecesan gr. ort. la propunerea Veneratului Consistoriu archidiecesan gr. ort. cu datul Sibiiu 21 Ianuariu a. c. Nr. 6887 scol. precum și din partea Veneratului Consistoriu diecesan gr. ort. din Arad cu datul 13 Septemvrie 1886 Nr. 3065. Ca continuare a cărții *„Gramatica limbei maghiare“* curs practic pentru scoalele secundare, preparandii și pentru privați de aceiași autori, Sibiiu 1885. Tipariul tipografiei archidiecesane, de asemenea aprobată și admisă ca manual din partea Înaltului Ministeriu precum și a amintitelor autorități bisericesci, „Cartea de cetire etc.“ e menită drept manual în clasele III și IV gimnasiale și reale, fiind întocmit în conformitate cu prescrisele planului de învățământ ministerial și ținênd cont de împregiurările noastre scolare, apoi în cursul II și III dela preparandii.

Îngrijirea, cu care sunt lucrate cărțile acestea, metodul urmat și în fine notele și observările esplicative le recomândă deosebitei atențiuni a profesorilor de specialitate.

Următoarea epistolă din Sursee (Helveția) o primim dela dl Benedict Surover: Sticla trimisă de Dvoastre cu elicsirul de nervi al Dr. Lieber e pe sfârșite și cu tot respectul ve recerc pentru o a doua sticlă, pentru ca cura, ce merită întreaga mea recunoscință, so o continuez și precum sperez după aceea îndată o voiu și termina. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) $^1/_2$ sticlă = 2 fl. v. a., o sticlă întreagă fl. 3.50, o sticlă dublă fl. 6.50 v. a. în farmacii și în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz.“

Loterie.

Sâmbătă în 7 Maiu 1887.

Buda: 85 61 39 75 31

Bursa de Viena și Pesta.

Din 7 Maiu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	111.90	111.75
Galbin	5.98	5.93
Napoleon	10.05	10.04
100 marce nemțești	62.27 $^1/_2$	62.35

Nr. 5274/1887. [1586] 3—3

v. c.

Publicațiune.

În sensul §-lui 191 din legea despre dreptul de apă (art. XXIII: 1885) provoc **pe toți acei proprietari de construcțiuni de apă și de drepturi de folosiri de apă esistente în teritoriul comitatului Sibiiu,** cari la publicațiunea din 30 Novembre 1886, Nr. 8765, până la finea lui Martie 1887 nu-și au insinuat concesiunile privitoare la drepturile lor respective dovedile despre folosirea de 20 ani neconturbată, ca **în termin de 6 luni, adecă până inclusive în 26 Octomvrie 1887** să suplice pentru concesiuue, căci la din contră drepturile lor se vor privi de sterse și despre construcțiunile lor va dispune autoritatea.

Se observă, că suplicile pentru câștigarea concesiunilor și celelalte scripte sunt în sensul §-lui 191 al. 2 din legea despre dreptul de apă **scutite** de timbru și competință.

Îndatorirea de a suplica pentru concesiune se estinde asupra proprietarilor tuturor construcțiunilor de apă supuse concesionării; deci asupra întreprinderilor de irigore, de dreuare, de apărare în contra imendărilor, de industrie; mai departe asupra apaductelor publice și private, asupra canalurilor publice și private, asupra stavilelor (gaturilor) de apărare și asupra jilipelor.

Sibiiu, 26 Aprile, 1887.

Vice-comitele comitatului Sibiiu:

Gustav Thalmann.

„Arieșana“ Institutul de credit și economii.

Avis.

P. T. domnilor acționari!

Avem onoare a ve aduce la cunoscință, că în adunarea generală constituantă ținută la 23 l. c. desbătându-se și primindu-se statutele institutului nostru de credit și economii, acesta s'a dechiarat constituit.

Drept aceea ca se putem corespunde §-lui 159 din legea comercială și ca institutul să-și poată începe cât mai curênd activitatea, cu provocare la §-ul 9 al statutelor, venim a ve învita cu tot respectul ca să binevoiți a trimite cât mai curênd, dar până în **24 Maiu st. n. a. c.** nesmintit versamentul al doilea de 20% de acțiunile subscrise de dv. la primirea căruia vi se va și trimite îndată titlul provisoriu prin care se vor cuita toate plățirile deja făcute.

Turda, în 24 Aprile 1887,

Direcțiunea institutului de credit și economii „Arieșana.“

D. Sterca Șuluț,
direct. esecutiv.

[1589] 1—1.

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE MUTUALĂ „TRANSILVANIA.“

Bilanț în 31 Decembre 1886.

Active:

		fl. cr.
Obligațiuni needate		190,800.—
fl. 20,400 priorități ale I drum de fer trans. à	fl. 100.— fl. 20,400.—	
„ 15,000 5½% scrisuri fonciare ale institut. de credit fonciar ungar à	„ 99.— „ 14,850.—	
„ 9,000 5% scrisuri fonciare ale institut. de credit fonciar ungar à	„ 100 75 „ 9,067.50	
„ 6,600 losuri pentru regularea Dunării à	„ 117.50 „ 7,755.—	
„ 7,750 obligății rurale transilvane à	„ 104.— „ 8,060.—	
„ 2,000 5½% înscrise dela institutul fonciar din Sibiiu II. emis. à	„ 103.— „ 2,060.—	
„ 1,000 9% înscrise dela institutul fonciar din Sibiiu II. emisiune à	„ 102.75 „ 1,027.50	
„ 7,900 6% înscrise dela institutul fonciar din Sibiiu III. emis. à	„ 102.50 „ 8,097 50	
„ 6,0005 ½ % înscrise dela institutul fonciar din Sibiiu IV. emis. à	„ 101.— „ 6,565.—	
„ 5,000 acții ale I. drum de fer transilvan à	„ 186.— „ 4,650.—	
„ 2,800 rentă în hârtie austria ă à	„ 82.50 „ 2,310.—	
„ 8,000 6% scrisuri fonc. ale „Albinei“ à	„ 101.50 „ 8,120.—	
„ 2,500 losuri de stat 1860 $^1/_1$ à	„ 137.50 „ 3,437.50	
„ 1,100 losuri de stat 1860 $^1/_5$ à	„ 139.— „ 1,529.—	
„ 300 un los de stat 1864 $^1/_1$ â	„ 168.50 „ 505.50	
„ 3,400 losuri pentru regularea Tisei à	„ 123.25 „ 4,190.50	
„ 5,200 3% scrisuri fonciare în losuri ale institutului fonciar austriac à	„ 100.30 „ 5,215.60	
„ 700 rentă în argint à	„ 83.30 „ 583.10	
„ 100 losuri de stat r. u. à	„ 120.75 „ 120.75	108,544.45
Portfoiu de cambii		2,552.48
Împrumuturi pe efecte		10,148.—
Împrumuturi pe polițe		65,527.86
Împrumuturi pe polițe de tontine		13,625.—
Pretensiuni la agenturi		48,195.53
Anticipațiuni la inspectori și diverși		5,553.13
Debitori diversi		35.833.62
Mobilii, table firmale și tăbliță		10,333.84
Spese de întemeiare		11,546.38
Provisiuni capitalisate		56,972.98
Realitatea în strada Cisnădiei Nr. 5		43,000.—
Cassa		2,420.37
		605,053.64

Passive:

Fondul de întemeiare	fl. 300,000.—	
subtrăgêndu-se amortisarea	„ 8,400.—	291,600.—
Fondul de premii secț. I		11,008.26
Fondul de premii secț. II.	fl. 195,832.26	
Fondul de reservă pentru tontine	„ 83,199.06	
Transportul premielor secț. II	„ 7,204 64	286,235.96
Reservă pentru casuri de moarte însinuate		4,976.04
Reservă pentru daune de incendiu insinuate		1,092.58
Interese neridicate		2,108.54
Fonduri de profit resevate ex 1884 și 1885		1,575.40
Fondul de garanță secț. I		2,914.45
Fondul de garanță secț. II		2,677.14
Escedent în secț. I pro 1886		865 18
		605,053.64

Wilhelm Bruckner m. p. Dr. **A. Brote** m. p.

Conturile de sus și bilanțul s'au aflat în consonanță cu registrele respective.

Sibiiu, în 9 Aprile, 1887.

Comitetul de revisiune:

Iosif Schuster m. p., consiliar de fin. în pens. — **Georg Mike** m. p., director la direcțiunea fin. — Dr. **Ioan Nemeș** m. p., advocat.

[1590] 1—1

Medicament

pentru

boala de fungie,

turberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septămână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primi pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 4—50

Singur veritabil să află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor

a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din păcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cercullariul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețul $^1/_2$ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dublă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 14—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz.“

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 45 **Sibiiu, Joi 30 Aprile (12 Maiu) 1887.** *Anul* **XXXV**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 29 Aprile.

Isvorul tuturor îngrigirilor pentru pacea europeană este cestiunea orientală, care mai ici, mai colea isbucnesce în flacări, şi ţine lumea în continuă iritaţiune.

Cestiunea bulgară încă nu este regulată. Scirile cele mai contradicĕtoare circulează cu privire la regularea Bulgariei. Acuma se anunţă capitularea regenţii, de oarece piaţele europene i-au denegat creditul, cassele statului sunt goale şi nemulţămirea internă cresce pe ḑi ce merge. Paralel cu aceasta versiune, o altă scire anunţă retragerea Rusiei, încât adecă ea este decisă sĕ pună ad acta cestiunea bulgară, şi sĕ o lase pentru timpuri mai potrivite. La aceste doue versiuni se adaugă a treia. Telegramele din Sofia ne comunică adecă scirea, că cestiunea bulgară se apropie de resolvire. Se vorbesce, că candidatura principelui de Nassau este pusă cu seriositate, şi că ea este spriginită din toate puterile de cătră principele de Bismarck.

Care dintre aceste versiuni are mai multă probabilitate, aceasta este secretul viitoriului. Faptă este, că cestiunea bulgară ajunge din încurcală în încurcală şi lumea nu scie, când va suna tunul, ca ultima ratio pentru descurcarea situaţiunei încurcate.

Raportul dintre turci şi greci încă nu este cel mai cordial. Am vĕḑut în ḑilele acestea, că pe insula Creta a isbucnit o rescoală între crestini şi turci, semn, că focul e ascuns în spusă, şi că cel mai lin vênt uşor poate pune în flacări bogăţia de materie esplosibilă, care este adunată în orient.

Despre sensaţionalele revelaţiuni din organul cancelariului din Berlin, relevaţiuni, cari varsă o drastică lumină asupra politicei noastre dela 1878, când cu ocuparea Bosniei şi Herţegovinei, deocamdată luăm numai notiţă. Organul principelui de Bismarck arată lucrurile în lumină nouă. Nu pe basa contractului internaţional dela Berlin, nu în virtutea unui mandat european a purces Austro-Ungaria la ocuparea acestor provincii turcesci, ci în puterea contractului între principele Gortschakoff, cancelariul rusesc de atunci, şi între contele Iuliu Andrássy, pe atunci ministru de esterne al monarchiei noastre.

Aceasta e mĕduva din revelaţiunile eşite din cabinetul de esterne din Berlin.

Deocamdată, după cum am ḑis, ne mărginim a constata aceste revelaţiuni, până când vom auḑí declaraţiunile oficiale ale ministrului president, Coloman Tisza, la interpelaţiunea, ce i s'a adresat în aceasta afacere de cătră deputatul dietal Irányi Daniel.

Cu mult mai grave sciri ne sosesc din vecinul regat sêrbesc. Se vorbesce adecă despre o eventuală schimbare în dinastie, şi această schimbare o vor aduce la îndeplinire bărbaţii accesibili politicei rusesci, cari deocamdată stau la o parte, de când înfluenţa austro-ungară a paralisat ori ce acţiune a lor. Se vorbesce şi se susţine în mai multe ḑiuare, că între rege şi regină s'au slăbit legăturile de bărbat şi muiere, că regina este hotărită a se despărţí de bărbatul seu, şi a-şi petrece restul vieţii în vĕduvie. Se vorbesce, că regele încă voesce despărţirea, ca la cas de o eventuală schimbare în regenţă, regina sĕ nu mai aibă nici un titlu la coroană.

Răceala între regină şi rege se reduce la un complot urḑit de Rusia prin partida lui Ristici. Se vorbesce, că se plănează o detronare a actualei dinastii, şi ridicarea pe tron a familiei Carageorgevici, spre care scop ginerile principelui de Montenegro este în aşteptare la graniţele Sêrbiei.

Cât adevĕr cuprind în sine aceste sciri sensaţionale, viitorul va arĕta.

Fapt este, că regina Sêrbiei a intreprins o lungă călĕtorie în Rusia. Această împregiurare dă oare-care verosimilitate scirilor sensaţionale, de cari am luat notiţă.

La cas de încurcală în Sêrbia, cea mai angagiată dintre puterile europene este monarchia noastră, care este ameninţată a-şi perde toată influenţa în Sêrbia, cu toate jertfele aduse până acuma în interesele acestei influenţe.

Orientul este deci isvorul încurcăturilor europene.

Revista politică.

De câte-va ḑile ḑiuariul berlinez, „Nord. deut. Allg. Zeitg." organul principelui de Bismarck a purtat aprigă luptă îndreptată contra miturilor maghiare şi contra multor foi oficioase rusesci, ba chiar contra unor foi germane.

Cât privesce politica maghiară, respective pretensioasa politică, ce o înaugurase contele Andrássy „Nordd. Allg. Zeit." o nimicesce cu totul şi arată cu date absolut autentice, că nu contele Andrássy e iniţiatorul congresului din Berlin, precum ţin la aceasta morţis unile foi ca „Pester Lloyd", şi că nu Andrássy a fost, care prin iscusinţa sa ar fi adus mandatul dela congresul din Berlin, ca Austria sĕ ocupe Bosnia şi Herţegovina, ci că acestea sunt numai neste visuri maghiare.

Congresul dela Berlin, ḑice numita foaie, la constituit Germania cu învoirea Rusiei şi aceasta s'a făcut în favorul Rusiei. Lucrurile le au arangiat Bismarck şi Gortschakoff şi mult timp au rĕmas în taină planul lor. Ocupaţiunea Bosniei şi a Herţegovinei s'a făcut cu învoiala celor două puteri mari, cari joacă rol şi au interes în orient şi adecă între Austria şi Rusia. Împĕratul Alecsandru II şi împĕratul Francisc Iosif I plănuise ocuparea Bosniei şi a Herţegovinei încă înainte chiar de isbucnirea rĕsboiului ruso-romăno-turc şi că de aceste plănuiri contele Andrássy încă nu scia nimic.

Pus pe un pedestal atât de dejositor fostul diplomat maghiar de cătră organul lui Bismarck, şi neputênd fi spriginit de ajuns Andrássy de oficioasele maghiare din capitala Ungariei, cari încă se amestecară în aceasta cestiune, „Nemzet" aduce vestea din Viena, că contele J. Andrássy se află în capitala monarchiei, unde a conferit mult timp cu ministrul de esterne Kalnoky şi că are de gând a cere autorisarea împĕratului, pentru ca sĕ rĕspundă organului lui Bismarck.

Polemica îndreptată contra oficioaselor rusesci de „Ndd. Allg. Zeit." are de scop a desvinovăţí pe Germania, că ar fi jucat o politică orientală, de oare-ce ea n'are interes pentru o astfel de politică. Foaia guvernamentală se îndreaptă acum direct contra foilor rusesci şi face responsabil pe principele rusesc Gortschakoff pentru toate relele întêmplate în peninsula balcanică, neadmiţênd, că principele Bismarck ar fi câtuşi de puţin culpabil; deoarece Germania n'a împedecat nici când politica rusască orientală. Remarcabilă este declararea acestui organ: că alianţa austro-germană nu s'a încheiat, din causă că după congresul din Berlin devenì pentru Germania un interes direct desvoltarea afacerilor orientale, ci era trebuinţă de susţinerea cabinetului din Petersburg şi de siguranţa ambelor imperii; acum pentru Germania e tot una, că cine stăpânesce Bosnia şi Herţegovina. — Faţă de aceste invective „St. Petersburgskija Viedomosti" rĕspunde pe scurt şi lămurit: că ar privì de o mare îndejosire pentru Bismarck, dacă acest bărbat ar admite, că ar fi fost un secret pentru dênsul, când bărbaţii de stat ruşi au plănuit în Viena afacerile orientale; din contră, avênd în vedere natura relaţiunilor, cari domniau între cele trei puteri imperiale înainte de resbelul turcesc, nu-i cu putinţă ca Germania sĕ nu fi vĕḑut, cum se desvoaltă lucrurile. „Novoje Wremja" după ce combate învinuirile regimului german şi după ce previne unor foi de dincolo şi dincoace de Laita afirmă: *Rusia e acum pe deplin convinsă, că ecuilibrul s'a stricat în peninsula balcanică în defavorul Rusiei; acest ecuilibru se poate uşor restabilí îndată, ce trupele austriace vor părăsí aceste provinţii. Turcia e gata d'a le recunoasce ca un stat independent, pentru care se va afla şi un principe nu din Cassa de Hessa, şi nici din cea habsburgică.*

Lucrul e enigmatic, de ce chiar acum se ventilează ast-fel de cestiuni, cari erau date uitărei; de ce organul principelui Bismarck a suscitat cestiunea şi a început o ast-fel de polemică aspră, nu cumva voesce bĕtrânul cancelariu sĕ mai aţiţe oare cari neînţelegeri?!

Foile franceze aduc scirea despre momente nouĕ de neliniste. Astfel „Journal des Debats", „Soleil" „Matin" vorbesc mereu despre o alianţă franceso-rusă. Ḑiuariul „Paris" a rĕspândit scirea sensaţională, că s'a format o strajnică coaliţiune contra Germaniei şi că Francia nu mai e singură, ea poate conta ori şi când pe spriginul Rusiei. Foilor germane li-se împărtăşesce din Francia, că Francisc Laur, om politic, îmbărbătează pe francesi şi le spune, că Germania nici în privinţa militară şi nici în privinţa finanţiară nu e pregătită de resboiu: n'are bani, are pusci rele, artilerie infioară şi fortăreţe neîntărite. La acestea respund foile germane: că Laur se află în mare rĕtăcire, nici odată Germania n'a fost mai pregătită ca şi acum, formaţiunile de resboiu ale armatei germane sunt copleşitoare prin inarmarea cu pusca de repetiţie, care se va termina încă în câteva sĕptĕmâni, ear lipsa de bani şi de s'ar simţí, n'a fost nici odată pedecă spre a nu isbucní rĕsboiul. — Cu toate acestea francesii sunt informaţi despre multe scăderi ale germanilor şi foile germane aşteaptă cu mare nerăbdare ca preşedintele consiliului, Goblet, care se află în Havre pentru deschiderea esposiţiunei maritime, sĕ rostească vre o vorbire, după care sĕ-i cunoască vederile politice în situaţiunea actuală.

Epistola dlui Alecsandru Mocsonyi,

despre care s'a făcut amintire în raportul despre conferinţa electorală naţională din Nrul precedent, este următoarea:

Stimate dle Redactor!

Conferinţa naţională din Timişoara a ales pentru conferinţa din Sibiiu 10 representanţi, între aceştia 4 membrii ai familiei mele. Cunoscut e stimaţilor membri ai conferinţii, cari m'au distins pe mine resp. pe noi patru cu onorătoarea încredere, că noi de mai mult ca un deceniu nu luăm parte activă la viaţa politică a patriei; cunoscute le sunt şi motivele, cari ne decid la o astfel de abstinenţă politică, — le-am arĕtat de repetite ori atât prin cercuri private, cât şi în public; nu mai puţin cunoscut e st. membri ai conferinţii, că aceste motive, durere, nici astăḑi n'au început a fi deciḑĕtoare, — căci ele zac în neschimbata situaţiune a noastră politică. Contrastul diametral între tendinţele politicei de stat, astăḑi domnitoare, carea merge întru a crea un stat naţional-maghiar din Ungaria poliglotă, şi între tendinţele politice ale poporului român, cari tind a asigura individualitatea naţională şi a o validita ca un factor politic al Ungariei, precum şi contrastul, care consiste între aceste, precât de naturale tot atât de îndreptăţite tendinţe ale fie cărui popor cu conscinţă de sine, şi între nulificarca politică, a românilor din Ungaria şi Transilvania, produsă prin regimul de astăḑi în mod artificial — aceste doauĕ ponderoase contraste sunt, cari imprimă ominosul tip deplorabilei şi nenaturalei situaţiuni, în care se află astăḑi naţiunea română în această patrie. Fie-care român vede şi simte, că naţiunea sa este eschisă dela o participare conformă dreptului etern şi importanţii sale la binecuvêntările vieţii constituţionale. Fie-care român a trebuit sĕ facă dureroasa esperinţă, că naţiunei sale în constituţionala Ungarie o luptă serioasă, legală, parlamentară, pentru bunul ei drept şi legitimele sale interese, — i-s'au făcut imposibil parte prin legi, parte prin aplicarea lor. Un popor de aproape trei milioane de suflete trebue sĕ se mulţămească a vedé, cum interesele sale naţionale vitale se represintă prin 3 ḑi trei deputaţi, între 450! adecă cam după un milion de popor un deputat naţional!

Un popor care, în butul împărţirei artificiale a cercurilor electorali, în circa 70—75 cercuri constitue majoritatea poporaţiunei, trebue sĕ se mulţĕmească a vedé, cum representanţii delegaţi ai alegĕtorilor români în adunarea lor generală — ca şi până acum — aşa şi de astădată prin constituţionalismul Ungariei şi astăḑi condamnaţi vor fi în preseara marei lupte electorale, în mijlocul unei situaţiuni critice, ce ameninţă interesele vitali ale naţiunei, cu inima sângerândă, dar cu braţele încrucişate, a constata în faţa ţĕrei şi a Europei artificiala nulificare politică a poporului al doilea, după a sa importanţă, între popoarele regnicolare ale coroanei St. Stefan, şi prin urmare a pronunţa formalminte pasi-

vitatea impusă națiunei, a renunța la o luptă electorală fără efect. Conferința din Sibiiu de sigur nu va lipsí nici la această ocasiune a ținé strîns cu îndatinata unanimitate la acele postulate naționali, cari se recer pentru libera validitare politică individualității naționale a românilor din Ungaria și Transilvania, și earăși va enunța în mod solemn conclusele sale corespundętoare. Însě asta este tot ce ea astădi poate sě facă; asta este una din cele puține libertăți constituționali, de cari și poporul român până acu a putut, și voim sě sperăm, că și de astădată va putea face un us neconturbat. Între astfel de împrejurări, credem că, am făcut tot, ce ați putem, dacă dechiarăm mai dinainte că: adheram fără reservă la conclusele prevedibile ale conferinții din Sibiiu. Așa pricepênd lucrul, credem, că nu vom greși, dacă în actul de alegere al conferinții din Timișoara nu privim atât un mandat pentru conferința din Sibiiu, cât mai vîrtos o noauă dovadă a acelei încredere, de care familia mea din partea poporului român al comitatului Timișiu totdeauna s'a bucurat și de carea totdeauna cu mândrie se poate făli. Permite-mi deci stimate dle redactor, ca, după toate aceste, sě esprim în prețuitul DTale organ, atât în numele meu cât și în numele celorlalți trei membri ai familiei mele, mulțemita noastră adênc simțită românilor timișani și sě-i rog totodată a fi încredințați; că îndată ce va fi sosit momentul pentru o serioasă acțiune politico-națională — ce poate că se va întêmpla mai curênd de cât o cred unii — fie-care dintre noi va sta la postul seu.

Primesce Dle, încredințarea distinsei mele stime

Budapesta, 5 Maiu, 1887.

Alecsandru Mocsonyi.

Sinodul archidiecesan.

Ședința a VIII-a ținută la 19 Aprile.

Ședința se deschide la 11 oare a. m.

Se cetesce protocolul ședinții premergętoare și se autentică.

Se presentează: cererile deputaților Ales. Tordășan și R. Patița pentru concediu pe restul din aceasta sesiune din causa agendelor oficioase urgente.

Dep. Ioan cav. de Pușcariu face următoarea propunere:

De oarece din desbaterea asupra fondurilor archidiecesane s'a observat, că schimbările în averea acelora, precum sunt cumpěrarea de realități, convertirile hârtiilor de valoare și alte asemenea operațiuni până acuma s'au efeptuit numai prin senatul epitropesc, ca oficiu de asigurare, și totodată ca oficiu de cassă, și de aceea constatându-se necesitatea unei controle mai rigoroase în privința atăror afaceri, — Veneratul sinod sě binevoiască a decide, ca conclusele în privința astorfeliu de schimbări esențiali în averea fondurilor archidiecesane, pe viitoriu sě se aducă în plenul consistoriului archidiecesan, lăsându-se numai esecutarea lor la competința senatului epitropesc.

Se predă comisiunei organisătoare.

Dep. P. Cosma cu provocare la §-ul 8 din regulamentul pentru afacerile interne, face propunerea: ca biroul sě raporteze inmediat despre acei deputați, cari fără concediu absentează preste 5 ďile dela sinod.

Dep. I. cav. de Pușcariu, face contra propunere, ca sě vină biroul cu acest raport într'una din ședințele procsime.

Se primesce.

La ordinea ďilei se pune raportul comisiunei scolare, care prin raportorul seu dep. Ioan Popea, referează asupra raportului general al consistoriului archidiecesan, ca senat scolariu, și propune: ca acest raport fiind împărțit între membrii sinodali sě se privească de cetit și sě se primească de basă la desbaterea specială.

Se primesce, și acest raport se aclude la protocol.

Întrând în desbaterea specială a acestui raport, partea generală comisiunea propune: a se lua spre sciință cu aceea, că consistoriul se însărcinează a se îngrigí ca scoalele noastre sě fie provědute cu mapa corespundętoate, a căror lipsă este adênc simțită, ear despre manualele necensurate încă, se raporteze la procsima sesiune.

Se primesce.

Partea despre scoalele medii comisiunea propune a se lua spre sciință cu aceea, că la gimnasiul din Brad, sě se arate causele decrescenții elevilor.

Se primesce.

Relativ la partea raportului despre secțiunea pedagogică comisiunea propune: a se lua spre sciință introducerea higienei.

Se primesce, cu aceea, că de-oare-ce aceasta afacere a remas nedecisă în sesiunea sinodului din anul trecut, consistoriul la procsimul sinod se facă propunerile, ce le va crede de lipsă în aceasta privință.

În ce privesce partea din raport despre scoalele poporale, comisiunea propune: a se lua spre sciință pe lângă următoarele observări: consistoriul sě stăruiască și mai departe cu toată energia pentru înființarea de scoale în comunele, unde acelea lipsesc, comunelor serace sě le vină într'ajutoriu cu ajutoare din fondurile archidiecesane, sě arete la frecuența scoalelor și cifrele din anul premers, și sě stăruiască pentru o mai bună cultivare a grădinelor de pomărit și mai bună întocmire a gimnasticei, cari se věd a fi în parte foarte mare neglese.

Referitoriu la cultivarea grădinelor de pomărit se desvoaltă o discusiune animată.

Deputatul A. Nicoară se vede îndemnat a face propunerea următoare:

Consistoriul archidiecesan se îndrumă, ca între marginile bugetului viitoriu, sau din alte mijloace sě ne pună în evidență premiarea învățătorilor și parochilor, cari escelează în cultivarea grădinelor de pomărit.

Deputatul I. de Preda, arętând foloasele cele mari, ce resultă din pomărit, și provocându se la popoarele conlocuitoare, cari ne pot serví de model în aceasta privință, nu numai că consimte cu propunerea dep. A. Nicoară, dar ar fi fost și mai bine dacă o atare propunere se făcea în mod de sinestătătoare, nu așa incidental, și sě fie fost dată vre-unei comisiuni spre studiare, dar dacă s'a făcut acum la acest loc, dênsul încă o spriginesce, și o recomândă spre primire aceasta propunere.

Deputatul Dr. Ilarion Pușcariu arată, că învățătoriul are obligăminte generali pentru toate studiile de învețământ între cari se cuprinde și pomăritul și astfel nici unul nu se poate sprigini în contul celuialalt, și când e vorba de remunerare atunci trebue ca toate împregiurările sě se iea în considerare, dar abstrăgênd dela aceasta împregiurare ne lipsesc și mijloacele, ca pentru atari studii sě se dea remunerațiuni separate, sunt ele alte lipse cu mult mai intețitoare de acoperit, pentru aceea e în contra propunerei deputatului Nicoară, și primesce propunerea comisiunei.

Presidiul încă asigură, că la remunerarea învățătorilor — așa încât aceasta ne permit modestele mijloace, de cari dispunem — se iau în considerare toate împregiurările, și astfel și pe cultivarea grădinelor de pomărit se pune pondul cuvenit.

Deputatul P. Cosma încă recunoasce însemnătatea și folosul pomăritului, dar ca sě iea avêntul și desvoltarea, ce o are la popoarele conlocuitoare spre aceasta nu e de ajuns scoala, spre acest scop se recere, ca sě se înființeze reuniuni de agricultură, cum fac și alte popoară, și aceste sě dea impulsul recerut în aceasta direcțiune, sau ca parochii sě desvoalte mai multă activitate în aceasta privință.

Punându se la vot propunerea dep. Nicoară, cade și se primesce a comisiunei.

Deputatul R. Crainic, în privința rapoartelor despre catichisarea adulților observă, că acelea sunt lipsite de ori ce basă reală, pentru că e convins, că cei mai mulți protopopi raportează în faptă despre catichisarea din scoala de repetiție, de oare ce catichisarea adulților de mult a încetat, și dacă scoala de repetiție se ține regulat, apoi aceasta e și de prisos.

Presidiul observă, că aceasta cestiune se află sub studiare la consistoriu, și crede, că nu se va mai amâna mult, și și aceasta afacere se va regula într'o formă concretă.

Tot comisiunea scolară referează prin raportorul I. Popea:

a) asupra raportului consistorial despre censurarea „Geografiei“ pentru scoalele medii de D. Făgărășan și S. Moldovan;

b) asupra raportului consistorial despre censurarea „Geografiei“ pentru scoalele poporale de D. Făgărășan și S. Moldovan;

c) asupra raportului consistorial despre censurarea manualului: „Curs practic pentru învețarea limbei maghiare“ de I. Müller;

d) asupra raportului consistorial despre censurarea cărții: „Carte de cetire maghiară“ de Dr. I. Crișan și Nicolau Putnoky.

Toate sunt resolvite prin conclusul referitoriu la aceste obiecte din raportul general al consistoriului archidiecesan;

e) asupra raportului consistorial, prin care se transpune conclusul congresual referitoriu la înființarea unei preparandii de învețătorese pentru întreaga metropolie.

Fiindcă sinodul deja s'a ocupat cu aceasta cestiune în mai multe rênduri, comisiunea propune: consistoriul sě însărcinează sě satisfacă concluselor sinodale, arętând mijloacele, din cari s'ar putea forma un fond, și din care s'ar putea susținé o atare preparandie.

Presidiul observă, că nu are nimic în contra acestei propuneri, ar vrea sě scie numai, dacă e de lipsă un astfel de institut, respective dacă am avea unde aplica pe învețătorese.

Se primesce propunerea comisiunei.

f) asupra raportului consistorial referitoriu la fondul de pensiune învețătoresc, comisiunea propune a se lua la cunoscință starea lucrului și consistoriul se însărcinează a ținé în evidență aceasta cestiune.

Se primesce.

Fiind timpul înaintat, ședința se închee la 1 oară d. m. anunțându-se cea procsimă pe mâne la 9 oare a. m.

La ordinea ďilei se vor pune rapoartele comisiunilor.

Nr. 2095 Scol 1887.

Venerabil sinod archidiecesan!

Consistoriul archidiecesan, ca senat scolariu, are onoare a da despre agendele sale în decursul anului 1886 următoriul

Raport general.

Partea generală.

Atențiunea consistoriului archidiecesan a fost îndreptată mai cu seamă în două direcțiuni; sě consolideze scoalele noastre confesionale prin sistemisarea de salarii corěspundętoare și prin aplicarea de învețători cu cualificațiune pe deoparte, ear pe de altă parte sě le apere de eventualele atacuri îndreptate contra lor.

În partea primă nisuințele consistoriului au stat în fața tristei realități, și ele numai în měsură mică s'au putut realisa. Basat pe normele statorite de sinoadele archidiecesane din anii premergętori, consistoriul a pus la cale regulata funcționare a organelor din parochie, chemate a afla mijloacele pentru asigurarea scoalelor noastre confesionale. Sěrăcia cea mare, moștenită din vitrigitatea timpurilor trecute, și în unele părți si îndărătnicia, provenită din nesciință, au adus cu sine, că în mare parte consistoriului archidiecesan nu i-a succes a esopera sistemisarea salarielor învețătoresci nici până la minimul provědut în § 78 al regulamentului congresual din 1878. Paralel cu nesuficienta sistemisare a salarielor a mers și aplicarea de învețători cu cualificațiune. Din 268 de scoale, la cari cu începutul anului scolariu 1886/7 s'au făcut instituiri de învețători, abia 42 instituiri s'au făcut definitiv, ear 226 numai în mod provisoriu pentru anul scolariu curent, și aceasta în partea cea mai mare în lipsa de candidați cu cualificațiune.

Consistoriul archidiecesan este de firma speranță, că regulata funcționare a organelor de parochie, și progresiva sucrescență de învețători, cu care ne provede din an în an institutul nostru pedagogic, vor avea de resultat delăturarea cu încetul a amintitelor neajunsuri, de cari pătimesc scoalele noastre confesionale.

În ce privesce ordinațiunea Escelenției Sale a dlui ministru de culte și de instrucțiune publică, dto 28 Maiu 1885 Nr. 20.301 privitoare la esecutarea articolului de lege XVIII din 1879, Venerabilul sinod archidiecesan prin conclusul Nr. 42, luat în ședința a III-a la 23 Aprile (5 Maiu) din sesiunea ordinară a anului 1886, a decis a se îndruma consistoriul aruhidiecesan să facă o representațiune la guvernul țěrei, cerênd revocarea acestei ordinațiuni, ear dacă representațiunea ar rěmâné fără resultatul dorit, sě facă asemenea representațiune și la legislațiunea țěrei.

Nu mult după încheerea sesiunei sinodale din anul trecut, și anume la 8/20 Iuniu 1886, s'a întrunit în sesiune ordinară congresul nostru național-bisericesc. Supunêndu-se deliberărei congresului și cestiunea aceasta, de interes pentru întreaga noastră metropolie, acesta a luat conclusul a se însărcina consistoriul metropolitan cu facerea unei representațiuni la guvernul țěrei, în care sě se ceară revocarea ordinațiunei ministeriale. Consistoriul archidiecesan avênd în vedere pașii luați în această privință de congresul nostru național-bisericesc, a fost până acuma în așteptare după resultatul měsurilor decretate de congres.

Aceste momente am aflat de bine a le atinge pe scurt în partea generală a raportului nostru, pentru că ele sunt apte a caracterisa mai bine situațiunea nefavorabilă, în care se află încă scoalele noastre confesionale, și Venerabilului sinod archidiecesan i-se dă ocasiune de a se pronunța asupra měsurilor luate de consistoriu pentru delăturarea neajunsurilor.

Escelența Sa domnul ministru de culte și instrucțiune publică, cu emisul din 5 Iuliu 1886 Nr. 21,596, a comunicat consistoriului, că a oprit din usul scoalelor următoarele cărți și aparate de învețământ:

1. Istoria universală, ales istoria națiunei românesci, de Dr. Georgiu Popa, tipărită în Arad, ediția III cu literile tipografiei diecesane.

2. Geografia Ungariei și elemente din geografia generală, edată în Brașov, de Dr. Nicolau Pop și tipărită la Gött, la anul 1885.

3. Întroducere în geografie, de Ioan Tuducescu, tipărită în tipografia lui Réthy, 1881.

4. Mapa Ungariei, Voivodinei sêrbesci, Banatului temeșan, Ardealului, Croației, Slavoniei și a graniței militare de Thot A. F. edată în Arad.

5. Schulwandkarte von Europa de Holler L.

Cu datul 24 Iuliu, 1886, Nr. 3827 consistoriul a notificat oficiilor protopresbiterale acest emis ministerial și le-a îndatorat a îngrijí ca la scoalele noastre sě nu se mai folosească aceste manuale respective aparate de învețământ.

Totodată consistoriul archidiecesan, folosindu-se de această ocasiune, a îndrumat organele subalterne bisericesci, ca în scoalele noastre confesionale sĕ permită numai folosirea acelor cărţi şi aparate de învĕţĕmênt, cari sunt censurate şi aprobate prin sinodul arehidiecesan conform § 122, punct 2 din statutul organic.

În necs cu aceasta avem onoare a aduce la cunoscinţa Venerabilului sinod archidiecesan, că în privinţa cărţilor oprite de guvernul ţĕrei, consistoriul metropolitan pe basa conclusului congresual Nr. 194, dela 14/26 Octombre, 1878 a făcut o representaţiune către dl ministru de culte şi instrucţiune publică, însĕ fără resultat, căci Escelenţia Sa dl ministru de culte şi instrucţinne publică dto 16 Decembre 1885, Nr. 33,189, arată, că nu are motive, de a se abate dela modul oprirei de până acuma, declară însĕ, că este gata a comunica cu autorii toate obiecţiunile contra cărţilor oprite, dacă în scris o vor cere aceasta.

La raportul consistoriului metropolitan în această cestiune congresul nostru naţional-bisericec prin conclusul Nr. 81 din şedinţa a VI dela 13/25 Iuniu, 1886, luând cu regret la cunoscinţă starea lucrului, a însărcinat pe consistoriul metropolitan, ca la timp oportun sĕ revină asupra causei.

Încunoscinţat despre acest conclus prin literile consistoriului metropolitan dto 25 August 1886 Nr. 224 Metrop. consistoriul archidiecesan şi-a reservat, ca din cas în cas sĕ notifice autorilor de cărţi oprite aceste dispoşiţiuni ministeriale.

În decursul anului au întrat la consistoriul archidiecesan ca cărţi de scoală următoarele opuri:

1. Geografia pentru scoalele medii, de Dionisiu Făgărăşan şi Silvestru Moldovan.
2. Geografia pentru scoalele poporale, de Dionisiu Făgărăşan şi Silvestru Moldovan.
3. Curs practic pentru învĕţarea fundamentală a limbei maghiare pentru scoale şi privaţi, de Ioan Müller.
4. Carte de cetire maghiară de Dr. Ioan Crişan şi Nicolau Putnoky.
5. Gramatica limbei românesci, sintacsă, etimologie, fonetică, stil, de Ioan Dariu, cursul I manual pentru anul al treilea de scoală. Braşov 1886
6. Economia câmpului şi grădinăritul pentru scoalele poporale, de Georgiu Moian. Braşov, 1886.
7. Manual de stupărit, de Ioan Costin.

Dintre acestea s'au censurat şi prin eshibite separate se recomêndă Venerabilului sinod spre aprobare în sensul § 122 punct 2 din statutul organic următoarele:

1. Geografia penrtru scoalele medii, de Dionisiu Făgărăşan şi Silvestru Moldovan.
2. Geografia pentru scoalele poporale de Dionisiu Făgărăşan şi Silvestru Moldovan.
3. Carte de cetire din limba maghiară de Dr. Ioan Crişan şi Nicolau Putnoky.
4. Curs practic pentru învĕţarea fundamentală a limbei maghiare, de Ioan Müller; ear opurile

a) Economia câmpului şi grădinăritul pentru scoalele poporale, de Georgiu Moian;

b) Manual de stupărit, de Ioan Costin, se află încă spre censurare la comisiunile esmise de consistorul archidiecesan.

Opul amintit sub Nr. 5 „Gramatica limbei românesci, sintacsă, etimologie, fonetică, stil, de Ioan Dariu", întrat la consistoriu în anul 1886, apoi „Compendiu de Geografia universală, prelucrat în usul scoalelor medii şi al preparandielor de Teodor Ciontea, Arad, 1884" şi „Manual pentru studiul religiunei, pe seama scoalelor poporale de Ioan German", întrate la consistoriu în anii precedenţi, censurându-se şi aflâdu-se defectuoase, s'au remis autorilor dimpreună cu opiniunea consistoriului spre a fi prelucrate, eventual delăturate defectele.

În celelalte însemnăm, că senatul scolariu în decursul anului a ţinut 47 şedinţe, între cari 40 ordinare şi 7 estraordinare.

Numĕrul pieselor date în resortul senatului scolariu în anul 1886 au fost 2360, dintre cari 2354 resolvite şi 2 neresolvite. (Va urma.)

Serbarea sânţirei bisericei metropolitane din Iaşi.

După cum se împĕrtăsesce prin o telegramă trimisă „V. Naţionale" aceasta serbare a fost de tot splendidă. Din toate părţile ţĕrii s'a adunat lumea ca sĕ asiste la acest act măreţ. Maj. Sa regele a fost primit solemn. Populaţiunea pĕtrunsă de aceasta sĕrbătoare pompoasă a luat parte prin manifestaţiuni grandioase. Oraşul a fost splendid împodobit cu drapele, şi flori. Ceremonia religioasă a oficiat-o Metropolitul Moldovei asistat de 11 archierei. După sânţirea bisericei Maj. Sa regele, încunjurat de tot clerul, de ministrii, de casa civilă şi militară a rostit de pe treptele bisericei o cuvêntare, care a însufleţit la gradul cel mai înalt pe poporul ce umplea curtea metropolitană. După mulţumirea, ce i-s'a făcut din partea ministrului de culte şi din partea primariului Iaşilor a urmat defilarea scoalelor şi a trupelor.

În cele următoare, tot după „Voinţa Naţională" publicăm, atât cuvêntarea regelui, cât şi a ministrului de culte D Sturdza.

Discursul

Majestăţii Sale regelui.

„Un semi-secol biserica metropolitană a vechei capitale a Moldovei a rĕmas o măreaţă ruină, un corp fără suflet. Părăsită şi sguduită până în temeiile sale, se înălţa deasupra Iaşului această însemnată clădire, avênd uşile sale închise. Vêntul şi ploaia pĕtrundeau prin crepăturile ei şi numai sunetele clopotelor dela bisericuţa din faţă, chemând la slujba Dumnedească, găsia în boltele deşerte ale acestor ziduri un sunet mângăetor ca şoapte tainice, prevestind, că opera începută a fericitului întru pomenire mitropolit Veniamin nu va perí.

Faptele bune sunt tot deauna rĕsplătite şi poporul român nu uită pe aceia, cari au lucrat şi luptă pentru biserică şi patrie.

Datorim acestui simţemênt marinimos, că monumentele noastre religioase şi istorice sunt treptat restabilite şi că, după 50 de ani de îngăduire, rĕsare aci din ziduri surpate un sfânt locaş vrednic de vechiul scaun archiepiscopal al Moldovei şi Sucevei.

Salut dar cu cea mai vie mulţumire această fericită zi, această frumoasă serbare şi pe voi toţi, cari aţi alergat din toate unghiurile ţĕrei spre a împărtăşi bucuria Mea, fiind că o dorinţă adênc simţită a inimei Mele este adi un fapt îndeplinit, mândru pot fi, că sub Domnia Mea s'a redeschis bine credincioşilor această Mitropolie, târnosită fiind tocmai în vremea, când strigarea de veselie „Hristos a înviat" resună încă în toată lumea creştină.

„Adevĕrat a înviat" şi a întrat în casa sa! ridicată şi reînfiinţată în toată strălucirea în a doua a Mea capitală, care a depus pe altarul patriei ca darul cel mai scump, coroana lui Stefan spre a fi contopită cu aceea a lui Mihaiu, refăurită de oţel pe câmpul de luptă, întemeind şi statornicind astfel pentru timpuri vecinice unirea şi tăria, neatârnarea şi regatul României.

Ca o comoară neperitoare trebue sĕ păstrăm aceste mari isbânzi dobândite prin prudenţă şi jertfe, prin vitejia armatei, fiind că ele snnt razămul nostru cel mai puternic în împregiurări grele, moscenirea cea mai preţioasă pentru generaţiile viitoare.

Cerul, care a luat iubita noastră ţeară în înaltul Seu scut, va binecuvênta opera şi va asculta rugile noastre, pe care le îndreptăm neîncetat Regina şi Eu către A Tot Puternicul pentru fericirea dragului Nostru popor."

După ce M. S. regele a terminat această cuvêntare, întreruptă foarte des de strigătele şi urările entusiaste ale unei mulţimi imense, dl D. Sturdza, ministru cultelor, rostì următoriul discurs în aplausele unanime ale publicului:

Discursul

domnului ministru D. Sturdza.

„Sire!

Se împlinesc 30 de ani, de când românii de dincoace şi de dincolo de Milcov s'au ridicat ca un singur om, ca sĕ rĕspundă, la întrebarea, ce le adresa Europa: „Ce vreţi?" Toată suflarea românească înţelese atunci, că mâna providenţii este întinsă peste acest pământ şi un treamăt coprinse întreg poporul dela o margine a ţĕrei până la cealaltă; se părea, că umbrele marelui împĕrat Traian şi a tuturor eroilor, cari au lucrat şi s'au jertfit pentru neamul românesc apăruse printre noi a ne îmbărbăta la fapte nouă şi mari.

Neted şi limpede, clar şi categoric fu respunsul, ce am dat Europei, când i-am spus, ce suntem, ce am suferit, ce vrem. Acel rĕspuns era eşit din rostul unei origini nobile şi puternice, era espresiunea voinţii unei naţiuni vii, hotărîte de a pune în lucrare, ceeace voia.

Atunci şi credinţa depusă în luptele, ce se desfăşurară isbutì mai presus de asteptările tuturor. Bine-cuvêntarea ceriului s'a revĕrsat preste noi şi e providenţial, că serbăm adi îndeplinirea a 3 deceni a memorabilului an 1857 prin imne de recunoscinţă înălţate către a-tot-puternicul D-deu, la sfinţirea acestei mărete catedrale a vechei şi venerabile metropolii a Moldovei, că serbăm această aniversare a renascerei neamului nostru în această veche cetate, care a luptat ca conducĕtoare a tuturor cu un patriotism admirabil şi cu o abnegaţiune rară pentru realisarea visului de aur al multor şi multor generaţiuni.

Înconjurat de popor şi armată aţi venit, Sire, ca în timpul de glorie şi de mărire a patriei sĕ daţi mulţĕmită cerului, că ne-a ocrotit miraculos prin grelele încercări, ce am străbătut, că ne-a ridicat sus, că ne-a constituit puternic şi că ne-a ajutat sĕ ridicăm această măreaţă biserică, fondată de piosul Metropolit, al cărui nume se pronunţă şi adi pretutindeni cu iubire şi cu veneraţiune. Jumetate de secol au stat ruinile ei dinaintea noastră ca semne ale neputinţii, în care trăiam, căci nu simţiam în noi puterea de a termina clădirea începută. Ceace era însĕ cu neputinţă înainte ca Majestatea Voastră sĕ înalţe falnic steagul regatului român a fost uşor după ce ne-ai condus cu înţelepciune şi virtute, cu vitejie şi prevedere, ca sĕ scim, sĕ vedem şi sĕ pipăim, că România în fine ne aparţine noauĕ şi urmaşilor nostri, că suntem în stare, când pericolul va sosí, sĕ o apĕrăm cu pepturile şi inimile noastre.

Sire!

Credincioşi Ţi suntem, căci ai avut şi ai mare credinţă în noi, credincioşi Ţi suntem, căci ţii în mâna inimoasă drapelul onoarei şi al viitoriului patriei.

Mulţumind A Tot Puternicului, că a înălţat şi a întărit ţara aceasta, ridicăm cu toţii rugi ferbinţi spre cer, ca sĕ ocrotească pe Majestatea Voastră piosul, înţeleptul şi viteazul nostru rege, pe buna şi virtuoasa, blânda şi geniala noastră regină şi pe dinastia fundată de Majestatea Voastră!

Trăiască MM. LL. regele şi regina!

Trăiască România!

Varietăţi.

* Maj. Sa regele a dăruit prea graţios din şatula sa proprie pre seama celor păgubiţi prin foc din comuna Ciugud 1000 fl. v. a.

* Maj. Sa împĕrăteasa va părăsí băile Herculane în 13 a lunei lui Maiu st. n. pentru a reîntoarce visita pĕrechei regale române. Maj. Sa va pleca seara la 7 oare cu tren separat dela Mehadia, va trece pela Craiova, Pitesti, Ploesci la Sinaia, unde va sosí dimineaţa. Spre întêmpinare vor sosí în Sinaia afară de părechea regala română o mulţime de membrii ai aristocraţiei înalte Bucurescene. Regina Elisabeta va locuí în vila „Peleşului" situată în „valea-peleşului," încunjurată de păduri şi d'asupra căreia 'şi ridică măiestos vêrful seu „Buceciul." Petrecerea reginei va ţiné, după cum e plănuită, trei ţile, ear apoi se va reîntoarce dela Sinaia cu un tren separat al Curţii prin Predeal, Oradea mare, şi Buda-Pesta la Viena.

* Archiducele Albrecht a sosit în 8 Maiu la Oradea-mare pentru de a inspicia trupa armată de acolo. La gară a fost întimpinat de un public numĕros mai ales din clasa mai înaltă. Din Oradeamare se vorbesce, că va merge la Timişoara.

* Dr Aurel Halic, promovat de doctor în sciinţele medicale în 26 Februarie st. n., noul medic ales în Paulis com. Arad, fiul preotului din Barza com. Arad: Zacharie Halic, şi-a serbat fidanţarea în Budapesta la 8 Maiu st. n. cu Doamna vĕduva Rosiescu născ. Nathalia Bogdan, fiica fericitului Vicentiu Bogdan, fost deputat dietal şi advocat."

* (Învitare.) Toţi acei cari vor se ia parte sé consideră prin aceasta învitaţi la „Maialul" — pe care corpul învĕţătoresc, cu tinerimea scolară, dela şcoala capitală gr. or. din Poiana ppresb. Miercurii 'l vor serba, Duminecă la 3/17 Maiu, 1887 în bĕrcul numit „la Staule." Începutul se va face cu esecutarea unui program de cuprins memorial şi desfătătoriu şi anume la oarele 1. p. m.

În cas dacă timpul ar fi nefavorabil, ţinerea maialului sĕ va amâna pe Dumineca următoare.

Întrarea în familie: 30 cr; de persoană: 20 cr. Venitul curat e destinat pentru biblioteca scolară din loc.

Cu profundă stimă,

Emanuil Beşa.

* (Fapte patriotice.) Ministrul ung. de culte şi instrucţiune publică a încunosciinţat pe inspectorii de scoale, ca sĕ fie cu mare atenţiune şi se oprească sub grea rĕspundere întrebuinţarea în scoale a cărţilor: „Noţiuni de Istoria Românilor" de Florentin; „Mapa Europei" de C. N. Remniceanu; edată de Georgiu Ivanid în Bucuresci; apoi „*Bilder aus der serbichen Geschichte*" edată în Panciova (1885) şi „*Die Erde, auf der wir leben.*"

* (Duel.) În capitala Ungariei duelurile sunt la ordinea ţilei şi cad jertfă mulţi oameni. Astfel s'a întêmplat şi în ţilele trecute. Doi tineri universitari: Ludovic Szabó şi Ernest Veidlich încă au încercat a-şi tăia firul vieţii prin duel şi încercarea a reuşit. Ernest Veidlich a picat mort. Lung le mai e timpul unor universitari!

* (Principiile împĕratului Iosif II asupra duelului.) Împĕratul Iosif II al Austriei a adresat odată următoarea scrisoare către unul din generalii sei: „Domnule general! Trimete inmediat în arest pe comitele de K. şi pe căpitanul W. Comitele e violent şi preocupat de noţiuni false de onoare; căpitanul e un vechiu rĕsboinic, care vrea sĕ resoalve ori-ce causă cu spada sau cu pistolul. Eu însĕ nu vreau şi nu sufer duel în armata mea; despreţuesc principiele acelora, care caută sĕ-i justifice şi care străpung cu sânge rece pe adversarul lor. Stimez mult pe ofiţeri, care se espun cu bravură ori cărui pericol duşman şi arată curagiu, inimă şi energie în ori-ce cas, in defensivă şi ofensivă; nepăsarea, ce o arată în asemeni ocasiuni faţă cu moartea, serveşte patriei şi onoarei lor. Dar dacă între ei sunt bărbaţi, care sunt gata sĕ sacrifice tot rĕsbunării şi urei contra duşmanilor lor, atunci eu îi despreţuesc. Eu consider pe un asemenea om, că nu

e mai bun decat un gladiator roman. — Institue un tribunal militar, care să judece pe cei doi ofiţeri; să se cerceteze obiectul certei cu acea imparţialitate, pe care o cer dela ori-ce judecător. Care din ei va fi vinovat, acela să fie victima sorţii sale şi a legilor. Un asemenea obiceiu barbar, demn de veacul lui Tamerlan şi Baiazed şi care a avut adeseori efecte aşa de triste pentru unele familii, voesc să fie suprimat şi pedepsit, chiar de a-şi perde jumătate din ofiţerii mei. Tot mai sunt oameni, cari întrunesc caracter de vitejie cu acela al unui supus bun; şi acesta poate fi numai acela, care venerează legile statului şi religiunea.“

* (Bibliografic.) „Transilvania“ Nrul. 9—10 a apărut cu următoriul cuprins:

„Reuniunea femeilor române din Sibiiu“. — „Necrologul răposatului Marin Mihailescu profesor la scoala centrală de fete.“ — „Academia română, raportul dlui secretariu general D. A. Sturdza asupra lucrărilor sesiunei generale din 1887.“ — „Pericope scurte din opul istoric titulat: Luptele românilor în resbelul din 1877. De T. C. Văcărescu colonel în reserva armatei.“ — „Higiena părului.“ — „Procese verbale ale comitetului asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, luate în şedinţele dela 8 şi 11 Aprile“ — „Imn şi Odă dedicate Preasânţiei Sale Părintelui episcop al Caransebeşului Ioan Popasu la iubileul seu sacerdotal de 50 de ani, 9 Martie 1887. De Zacharia Boiu jun. (Musica de G. Dima.)“ — „Scoala superioară de fetiţe din Sibiiu, colecte. (Continuare din Nr. 5—6.“

— „Romaenische Revue“ revistă politică-literară, ce apare în Resicza sub redacţiunea Drului Corneliu Diaconovich, cu abonamentul pentru Austro-Ungaria 8 fl., ear pentru streinătate 25 franci sau 20 mărci pe un an: în numerul de pe luna lui Aprile conţine: „Ioan Popasu (Mit Portrait).“ — „*Das Renegatenthum in Ungarn.*“ — „*Rundschau*“ (Die magyarischen Gelehrten-Gesellschaften. — Aus dem Königreiche Romänien. — Die magyarische nationale Idee.) — „*Nestor der Russ. Chroniker und seine Wolohen.*“ Eine etnographische Untersuchung von Simeon Mangiuca. — „*Des Zigeuners Schaf.*“ Aus dem romänischen nacherzählt von M. Hârsu. — „*Aus dem Buch der Liebe.*“ Von Heinrich und Iulius Hart; 1. Des Popen Tochter (Von D. Bolintineanu, deutsch v. Spuller. 2. Liebeslied, von M. Eminescu deutsch v. Mite Kremnitz.) — *Rudolf Bergner. Literatur und Kunst.* „Documente zur Geschichte der Romänen,“ 1195—1345, von N. Densuşian.

„Revistă noauă.“ În Bârlad a apărut de curênd sub redacţiunea unui comitet compus din membrii: S. M. Haliţă prim-redactor, S. Constantinescu R., Gh. Ghibănescu, Gavr. Onişor, V. S. Diaconescu şi I. Apostolescu, o revistă nouă pentru educaţiune şi instrucţiune intitulată: „George Lazar.“ Foaia va eşí odată pe lună şi are drept program: susţinerea scoalei, şi contribuirea la progresul ei în direcţiunea indicată de George Lazar, cu al cărui nume e şi întitulată revista. De recomandat este această foaie mai ales pentru corpul didactic, pe care mai de aproape îl interesează materialul, ce va apăré pe paginile ei precum: materiile didactice, metodele de predare ale diverselor obiecte de învĕţământ, reformele, ce se fac în alte state pe terenul scoalei, cu un cuvênt tot ceea-ce privesce instrucţiunea, precum şi educaţiunea. Abonamentul pe un an este 8 lei; pentru elevii scoalelor normale 4 lei; ear pentru Austro-Ungaria 3 fl.

Nr. I. din 15 April cuprinde: „Cătră cetitori“ de Redacţiune. „Necesitatea înfiinţărei unei şcoli secundare de fete în Bârlad“ de Gh. Ghibănescu. „Ţĕranul şi boerul român faţă cu politica rusească în secl. XVIII.“ de G. Constantinescu R. — „Metodul şi învĕţământul intuitiv“ de E. Apostolescu. „Buletin pedagogic.“ „Bibliografie.“

Loc deschis.*)

Cetatea de baltă, 1 Maiu, 1887.

Motto: „Un potop de cuvinte într'un pustiu de idei.“ *Voltaire.*

Stimate Dle redactor! Nu pentru prima oară se ocupa „Gazeta Transilvaniei“ de modesta mea persoană.

Ce e mai remarcabil însĕ în Nro. 74 din 3/15 Aprile a. c., îmi sacrifică cu poftă un articlu de fond.

O onoare aceasta, pe care nu o vor putea avea nici când unii din Marii corespundenţi de falsităţi şi calomnii de pe malurile Têrnavei mici ai „Gazetei Transilvaniei.“

Pagubă că întreg articlul de fond, amintit e „un potop de cuvinte într'un pustiu de idei.“

„Aşa de bine prospicia“ ḑice unul dintre spectatori — să scrie în acel articlu, şi după acea totuşi scie articlul numit, ce am vorbit eu la groful la masă şi la mine în casă, deşi spectatoriul ca atare nu a putut fi present în toate locurile.

Nu e asta calumnie şi articlul numit: „Un potop de cuvinte într'un pustiu de idei?“

Ori şi ce om cu cât de puţină logică va vedé, că spectatoriul respectiv ca atare şi-a dat singur „*Testimonium paupertatis,*“ de nu cumva corespondentul spectator, fiind numai un înşelătoriu a voit a se ascunde după perdea, căci ar fi unul din cei ce au fost la masa grofului, în care cas spectatoriul e fără caracter.

În ori ce cas cu spectatoriul am isprăvit-o; să presupunem pentru un moment, că corespondentul a fost unul din cei ce a participat la masa grofului, însĕ eu am venit singur acasă, respective până la casa lui Nichita Tătar cu fostul prefect în 1848, V. M., ear de acolo singur, prin urmare sau n'a spus adevĕrul, ce am vorbit la groful la masă, sau n'a sciut ce am ḑis la mine acasă, căci amêndoauĕ nu s'au putut: „*tertium non datur.*“

Cred, că am arătat până la evidenţă motivele, care puteau descoperí On. Redacţiuni a „Gazetei Transilvaniei“ absurditatea publicaţiunei articlului de sub întrebare.

Cu toate acestea l'a publicat, deci nu spre combaterea lui, ceea ce ar fi superflu, ci pentru deslușirea O. public cetitoriu voiu a me justifica astfeliu:

Cunoscêndu-mi poziţiunea şi referinţele sociale dela început am sciut, că se vor ridica contra mea o droae de mititei corespondenţi gr. cath. cu denunţări demne de ei adecă: cu „Un potop de cuvinte într'un pustiu de idei.“

Însĕ împrejurările de multe ori au cu mult mai mare putere şi înrîurire asupra omului, decât sĕ-'l lase a face, ce voesce; m'am supus deci forţii majore şi am mers la groful. „*Hic sumus nos sumus, in nos vertite ferrum,*“ m'am dus însĕ nu ca protopresbiter, ci ca persoană privată.

Aceasta am declarat'o unora celor din comisiune la plecare şi după aceea am repeţit'o în faţa grofului.

Nu neg nici aceea, că am fost în haine de paradă, pentru că toţi au fost aşa, ceeace a poftit şi buna cuviinţă, pe care după cum se vede nu o pricep corespondenţii de pe aici ai „Gazetei Transilvaniei.“

Am ḑis şi repet, am fost la groful la masă, pentru că fiind contele Haller Jenő, marele proprietariu din Cetatea de baltă şi eu locuitoriu aci, cu ce drept? şi pe ce cale? sĕ refus o învitare, ce mi se face şi de dênsul şi de alţi conaţionali ai mei, cari vreau a scoate din foc cărbunele aprins cu degetele altora?!

Contele nu mi-a refusat nimic nici odată, ce a fost onest şi posibil şi bine pentru biserica mea, ci din contră m'a ajutat, pentru ce sĕ-i refus o învitare, care mi-o face? Oare de frica piticilor corespondenţi gr. catolici, cari neîncetat a intrigat, aţiţat şi conturbat poporul meu la edificarea ziditei biserici gr. or. în Cetatea de baltă.

În acestea sĕ şi caute mincinosul corespondent espresiunea cuvintelor din un numĕr al „Gazetei Transilvaniei“ din anul trecut „perirea ta din tine Israile,“ dar nu airea.

Apoi dacă au fost şi alţi români, între cari şi un prefect a românilor din anul 1848/9, a cărui simţemênt naţional şi buna credinţă nu o a tras până acuma nime la îndoială, pentru ce eu sunt aşa tare atacat şi ceilalţi români nu?

Oare se fiu eu cel mai mare trădătoriu al naţiunei române? ori corespondentul din cestiune a cugetat, că toţi sunt ca el?! „*Erit mihi magnus Apollo!*“

Liniştit în conştiinţa mea, nu voi ḑice nici odată „*mea culpa, mea culpa,*“ ci voiu ḑice denunţantului corespondent „*gnosse te Afton.*“

„*Inter lupis ullula cum illis*“ ḑice proverbiul.

Am toastat deci şi eu dupăce s'a toastat de protonotariul comitatului pentru mine şi am fost provocat de Contele, şi mai înainte de însuşi prefectul român domnul M. V. şi eată în acest sens: m'am presentat ca persoană privată, şi nu voiu sĕ fac politică, dar îmi iubesc patria, în carea m'am născut şi trăesc, şi care e o proprietate nedisputaveră a tuturor locuitorilor ei fără deosebire de naţionalitate şi confesiune, nici odată nu am lucrat şi voiu lucra contra acestui principiu, dacă contele Haller Jenő va reeşí la alegere în parlament şi va lucra pentru fericirea patriei comune, pentru care trăim şi murim, — îi urez sĕ trăiască la mulţi ani fericiţi, deci încă odată, piticule corespondent: „*Erit mihi magnus Apollo.*“

Am toastat şi pentru solgăbireul Frics, pentru că ca preot şi protopop în Cetatea de baltă eram silit a-mi edifica biserica arsă de 10 ani, — şi nu aveam la dispoziţie nimica afară de 60,000 mii de cărămidă şi o repartiţie pe popor, din care cea mai mare parte era neîncassabilă Am cercat multe mijloace, însĕ greutatea era, că piticului cu partizanii sei le trebuia în Cetatea-de-baltă numai o biserică românească şi acea „unyată“ deşi confesiunea gr. cath. a constat şi constă din a 4-a parte de români şi ceialalţi toţi „ţigani“ sau în limbagiul modern neorustici.

Totuşi am edificat biserica în câteva luni, plătind întreprinḑĕtoriului preste 2000 fl. încassând de pe popor abea 5½ sute florini, ear ceialalţi câştigaţi după multe trude şi ostenele a mele, şi însu-mi spesând 318 fl. 26 cr., între cari 100 fl primiţi din ajutoriul de stat s'a dat bisericii, fără alte necasuri şi spese, cari nu se mai pun pe hârtie, şi cine altul mi-a ajutat mai mult ca solgăbirĕul Frics, care şi-a împlinit oficiul seu în afacerea aceasta mai bine ca uniţii, cari strigau pe strade şi în cârciumă nu plătiţi repartiţia, că suntem români, avem biserică română, aceasta era gr, cath. şi poporul gr. or. domnule corespondent, ear solgăbirĕul Frics şi-a cunoscut mai bine că ori-care dintre mascaţii corespendenţi ai „Gazetei Transilvaniei,“ cari între animale ar vrea să fie şoareci, ear între paseri lilieci şi cari nici odată, nu sunt mulţemiţi cu soartea lor, — cum n'au fost mulţumiţi nici cu edificarea scoalei comune confesionale în Cetatea-de-baltă, deşi a primit şi subscris protocolul edificăreii scoalei şi susţinerea învĕţământului, totuşi în „Gazeta Transilvaniei“ piticii naţionalişti sunt „de cătră pădure?“

Am tăcut până la acest moment şi am lucrat numai, ce e bun şi frumos şi plăcut ori-cărui român, însĕ declar, că prin aceasta am eşit din reserva pusă şi voiu demasca toate întrigile, ce le fac însuşi românii din acest comitat, unde înaintea spoelei de inteligenţă gr. cath. tot ce e gr. or. e nulă.

Dacă solgăbireul Frics şi-a împlinit datorinţa oficiului seu, dându-mi ajutoriu la scoaterea repartiţii şi a lucrătorilor nu sunt datoriu a-i mulţĕmi? sau doară să aştepte, ca sĕ-'l denunţ ca preotul gr. cath. Miron Dascăl, cum a făcut în „Gazeta Transilvaniei“ din luna trecută?!

Şi ce rĕu am făcut cu împlinirea unui act de bunacuviinţă şi datorinţă inimicilor mei? *Quisque sui furtunae faber.*“ Au doară sunt datoriu a confunda causa românismului cu a uniţilor esaltaţi?

Ce a putut perde naţiunea română prin presentarea mea la groful?

Nu m'am angagiat nice pe mine, cum am declarat în toast, cu atât mai puţin clerul s'au poporul meu, precum afirmă articlul cel cu „Un potop de cuvinte înt'run pustiu de idei.“ —

Aceste me rog sĕ le publicaţi spre orientarea publicului român, nevrênd a mai sta de vorbă cu „Gazeta Transilvaniei“ pătimaşă.

Primiţi etc.

Nicolae Todoran.
protopop rom. gr. or.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică redacţiunea nu e responsabilă. Red.

Posta redacţiunei.

Dlui N. N. în M. Incidentul descris este destul de regretabil, dar în cestiuni curat personale pe calea publicităţii nu se dă satisfacţiune prin corespondenţe anonime.

Loterie.

Miercuri în 11 Maiu 1887.

Sibiiu: **80 53 16 63 14**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 10 Maiu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	111.90	111.75
Renta de aur ung. de 4%	100.70	100.70
Renta ung. de hârtie	87.45	87.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.50	97.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.20	127.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	114.60	114.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	149.75	149.75
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	99.—	99.50
Obligaţiuni urbariale transilvane	104.60	104.25
Obligaţiuni urbáriale croato slavonice	104 50	—.—
Acţiuni de bancă austro-ung	876.—	873.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	283.25	282.50
Acţiuni de credit austr.	279.—	279 30
Sorţi de regularea Tisei	124.—	124.75
Sorţi ungu eşti cu premii	119.75	119.—
Sorţi de stat dela 1860	135.40	135.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Galbin	5.98	5.93
Napoleon	10.05	10.04
100 marce nemţeşti	62.27	62.30
London pe (poliţă de trei luni)	126.95	127.–

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roşca.

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 46 Sibiiu, Sâmbătă 2/14 Maiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 1 Maiu.

Isprăvile făcute de conferinţa română din Sibiiu, ţinută ḑilele trecute, nu sunt tocmai prea mari. Esistă în sînul partidei o mulţime de divergînţe, şi cumcă ele esistă, o dovedesce repăşirea celor mai valoroşi bărbaţi români din comitetul central. Este acum vorba, că oare prin conclusul adus din nou — sunt împlinite dorinţele românilor, sau că tocmai aceste dorinţe sufer daune. Nu am fost nici odată aderenţi ai resistinţii pasive şi nu suntem nici aḑi. Şaguna a fost un bărbat cu vederi politice, poate mai clare decum sunt ele în capetele unor domni cu pretensiune de oameni politici.

Dar chiar când vederile lui Şaguna de la 1867 ar fi putut sĕ dea ansă la nedumeriri, acum, — după 20 de ani — întrebăm noi şi cu drept cuvênt oare stăm noi aḑi mai bine ca la 1867, oare nu de atunci datează neînţelegerile între români şi maghiari, oare nu tocmai românii prin pasivitatea lor au produs acest curent de a se înăsprí relaţiunile între aceste 2 popoare avisate a trăí şi a murí la olaltă?

Respunsul la aceasta este uşor de dat.

Noi ne am lăsat, putem ḑice, seduşi de unele frase goale, că dualismul nu o sĕ dureze mult, că învingênd odată federalismul în Austria, are sĕ urmeze şi în Ungaria, lucruri, cari de 20 de ani sĕ repeţesc şi spun românilor, dar din cari până acum nu s'a ales nimica.

Ne am ales însĕ cu ceva, şi acel ceva e de tot rĕu şi stricăcios neamului nostru. Ne am ales cu persecuţiuni inscenate de unguri şi de şovinismul unguresc contra noastră, ne am ales cu aceea, că în municipii am amuţit, toate se fac de noi şi fără noi, ne-am ales în fundul regiu cu aceea, că sasii vĕḑêndu-şi de trebi, unde află de lipsă se aliază cu ungurii şi cu guvernul şi în curênd ne vor nimicí şi câteva centre românesci ce le-am mai avea, ba încă ce e mai mult, ne am ales cu o ură, la care sunt espuşi românii în comitate, aşa că ori ce maghiar, care ar mai şi putea face ceva pentru vr'un român, stând sub pressiunea opiniunei publice maghiare, dă din umere, se retrage, nici nu mai stă de vorbă cu noi, necum sĕ cuteze a lucra pe faţă contra duşmănosului curent bolnăvicios.

Noi rĕmaşi în minoritate ne am retras, pe un timp, lăsăm pe fraţii pasivişti sĕ facă ei trebi, dacă pot, suntem însĕ siguri, că isprăvile lor pentru români sunt prea puţine, ca sĕ se poată numí isprăvi. Timpul trece. Alte neamuri progresează, noi stagnăm, şi stagnarea e un pericul pentru neamul nostru şi o nefericire permanentă. Ḑică ori cine, ce va vrea, dar noi susţinem, că prin o înţelegere bună şi frăţească mai curênd se pot salva interesele noastre şi noi nu suntem şi nu am fost de părere, că oala va sparge căldarea.

Prin frase mari încă nu se face ispravă.

Poate sĕ ne înşelăm, dar de 20 de ani am vĕḑut semne şi minuni destule în defavorul nostru al românilor, lucruri, cari nu se întâmplau, de era ca românii sĕ scie profita de împrejurările date.

Admitem, dar nu concedem, că membrii noi intraţi în comitet ca traşi de pĕr vor fi mai norocoşi ca în trecut, dar vorba e, cine va sta de vorbă cu acel comitet? Este el espresiunea simţĕmêntului public românesc, sau doar numai espresiunea unui partid, care e departe de a avea tocmai trecerea aceea la poporul român, ca sĕ poată vorbí în numele acelui popor.

Şi cu cine sĕ şi stea de vorbă cei ce aḑi sĕ cred puşi la o înălţime olimpică, când Tisza şi guvernul seu se simte destul de puternic de a nu-şi face nici barem scrupuli din conclusul românesc al poreclitei partide naţionale.

Noi nu aparţinem acelui partid, am fi însĕ buni bucuroşi, dacă după 5 ani ar vení membrii acelui comitet sĕ ne spună ceva nou, sĕ ne spună, că guvernul ungar i-a încredinţat barem numai sĕ stea de vorbă cu ei şi că acei domni după osteneala lor au prestat naţiei vr'un serviciu de dai doamne.

Jalbele după 5 ani vor fi tot ca şi astădi, ear prestigiul moral al românilor nu va fi câştigat chiar nimica şi nu va fi câştigat, pentru-că oamenii providenţiali încă sunt oameni şi pe lângă tot conclusul tot vor mai face şi trebşoare, lucruri pe cari noi le condamnăm tocmai pentru că se fac în contul poporului român şi se fac contra intereselor generale românesci pentru unele familii sau singuratici.

Noi am fost cu fruntea senină şi deschisă, am fost pentru o încordată activitate, în municipii, în comune şi participarea la legislativă, la forul legal de a ne însinua plângerile noastre.

Nu ḑicem, că am fi obţinut scie Dḑeu ce resultate, dar la tot casul mai mult obţineam ca şi pasiviştii cu programul lor, pe care nici ei nu-şi dau silinţă a-l realisa şi nu-şi dau, pentru că sciu şi au convingere deplină, că nu merge şi nu se poate realisa. Înţelegem pe dl Bariţ, care luptă pentru fĕtul seu — dar nu înţelegem pe pasiviştii cei mai noi, pe oamenii lui Şaguna, cum ei au putut sĕ-şi abandoneze stindardul şi din căpetenii, ce au fost, sĕ le placă a fi coadele altora, unde nu sunt nici binevenіţi şi nici binevĕḑuţi şi mai că ne vine a crede, că oameni, cari îşi părăsesc vederile politice, ca ciobanii oile cele căpiate, în o bună dimineaţă ear ar deserta, numai sĕ le succeadă a fi cu cei mai mulţi, după parola ţĕrănească „eu ţiu cu satul.“

Este urît şi în viaţa ḑilnică încă când oamenii nu sunt statornici, în politică, însĕ oamenii de această pănură îşi perd tot creditul şi nu le mai respectează nimenea vederile.

Nu ḑicem şi scriem acestea, ca şi când doar partidul nostru al activiştilor ar simţí un gol în inima sa pentru desertarea câtorva oameni, cari au dus politica românilor la conferinţa din Mercurea la sapă de lemn şi o au apĕrat eac aşa, ci pentru ca sĕ se scie, că cum stăm cu vederile celor ce aḑi se afirmă de cei mai patentaţi naţionalişti, până când ei până eri alaltăeri tot cu noi au fost, cu cei pe cari aḑi ne timbrează de slugarnici şi de oameni, cari am avea conivenţă cu ungurii şi cu guvernul unguresc.

Revista politică.

Desvoltarea lucrurilor în Francia însuflă mare nelinişte foilor germane. Guvernul frances este împuternicit a plănuí cât mai îngrabă un proect de lege pentru o mobilisare de probă a armatei francese. Spre scopul acesta se recere un credit de preste 5 milioane; creditul se va vota iarăşi îngrabă, de oarece francesii devin din ce în ce tot mai hotăriţi.

Jurnalul „Laterne“ respândesce scirea, că trupele sunt încontinu înspecţionate; ministrul de rĕsboiu se află în mare activitate şi a ordonat ca la Soissons trupele sĕ facă mai multe eserciţii pe calea ferată. Insu-şi ministrul a asistat, şi atât trupele pedestre cât şi cavaleria a dovedit desterităţi mari şi resultatul a fost foarte îmbucurătoriu. Jurnalul „Laterne“ după ce face istoricul astor eserciţii încheie: In ceea ce privesce starea escelentă a căilor ferate şi a tuturor aparatelor noastre rĕsboinice şi destoinicia soldatului frances sĕ fie încredinţaţi cetăţenii nostri!

În Paris s'a început sesiunea de vară a parlamentului frances. La ordinea ḑilei se află noul proiect militar; discusiunea asupra acestuia se va începe, cu toate că camera este ocupată foarte mult cu cestiunea budgetului. „Républic Française“ află cu cale ca discusiunea proiectului militar sĕ se amêne, până ce spiritile se vor mai liniscí. Dealt cum şi discusiunea asupra budgetului va fi foarte vehementă, se poate aştepta din ea chiar o crisă ministerială. Suma de 12 milioane, ce o a presentat ministerul de finanţă nu ajunge pentru ca sĕ se poată acoperí deficitele şi comisiunea evită d'a vení cu norme nouă pentru a se putea acoperí deficitele. Ministrul president a declarat, că sunt necesare isvoară nouĕ de mijloace pentru a sana rĕul. In urma acestora radicalii s'au unit cu oportuniştii, voind a delătura ministeriul, care după a lor părere înlăuntrul e prea slab, ear în afară e prea îndrăsneţ. In locul cabinetului Goblet, sĕ se formeze un ast-fel de regim din oportunisti şi radicali moderaţi, care în lăuntru sĕ fie mai tare, ear în afară mai prevĕḑĕtor, şi aceasta o poate face numai Freycinet. Cabinetul Goblet numai aşa va putea evita crisa, dacă va îndelătura pe ministrul de finanţă, Dauphin.

Goblet a ţinut două vorbiri cu ocasiunea deschiderei esposiţiei maritime în Havre; aceste vorbiri au lăsat însĕ tot în nedumeriri pe foile germane, de oare-ce atitudinea politică a Franciei Goblet nu o a espus aşa, după cum aşteptau ele. Francia, a vorbit Goblet, doresce sĕ trăiască în relaţiuni bune cu celelalte state, ca sĕ-şi desvoalte industria şi comerciul cu paşi gigantici. Despre poporul, care nutresce astfel de griji nu se poate bănuí, că nutresce şi planuri agresive. — Dar Goblet a mai rostit şi următoacele: Francia voesce pace, suntem însĕ hotărâţi a nu-i sacrifica nici drepturile, nici onoarea. Francia e în tot deuna gata ca sĕ întêmpine orice atac nedrept, francesii îşi sciu face datoria pe câmpul de rĕsboiu.

Ḑiuariul „Nord“ aduce scirea, că afacerile comisiunei ruso-engleze din Petersburg pentru regularea graniţelor afganistane merg din ce în ce spre mai bine. Membrii comisiunei s'au şi învoit în unele puncte, cu toate că informaţiunile dela comandele militare le zadarnicesc încâtva sporiul. Ţinta Rusiei este, ca sĕ se aplaneze lucrurile cu orice preţ, de oarece voesce sĕ câştige pre Englitera, ca sĕ influinţeze în favorul Rusiei în cestiunea bulgară; de altă parte şi cabinetul englez e tare dispus a se aplana lucrurile, mai nainte d'a isbucní tulburări în Afganistan, cari ar schimba cu totul faţa actualei stări.

Sinodul archidiecesan.

Şedinţa a IX-a, ţinută la 20 Aprile.

Şedinţa se deschide la 9 oare a. m.

Nefiind gata protocolul şedinţii premergătoare autenticarea aceluia se amênă pe şedinţa procsimă.

La ordinea ḑilei se pune raportul comisiunei organisătoare asupra proiectului de formare şi arondare a cercurilor electorale pentru deputaţi la sinodul archidiecesan şi la congresul naţional-bisericesc; unul dintre obiectele cele mai însemnate, ce s'au desbătut în aceasta sesiune.

Archimandritul Dr. Il. Puşcariu ca raportor în acest obiect face următoarea espunere:

Un proiect de arondare a cercurilor electorale pentru deputaţi la sinod şi la congres s'a aşternut Venerabilului sinod din partea consistoriului încă în sesiunea sinodală precedentă. Atunci nu s'a pertractat proiectul aşternut, ci Vener. sinod a aflat cu cale a dispune, ca consistoriul sĕ tipărească proiectul de arondare al cercurilor electorale, sĕ-l comunice domnilor deputaţi sinodali şi oficiilor protopresbiterale spre facerea de observări şi reflecsiuni la el, eventual propuneri de modificări şi îmbunătăţiri.

Consistoriul conform conclusului sinodal a tipărit şi comunicat d. deputaţi sinodali şi oficiilor protopresbiterale proiectul de arondare, apoi cu considerarea părerilor date de oficiile protopresbiterale l'a luat la o revisiune şi cu emendările, ce a aflat de bine a face, l'a aşternut aici.

După ce raportorul comisiunei espune şi motivele şi momentele principale, de care a fost condus consistoriul la facerea acestui proiect, precum sunt: proporţionarea numerică corespunḑĕtoare a sufletelor pentru fie-care cerc (20) apoi situaţiunea topografică a singuraticilor comune, împregiurările locale şi de gravitaţiune spre anumite locuri centrale, mijloacele de comunicaţiune ş. a., propune în numele maioritătii din comisiunea organisătoare a se priví proiectul de arondare ca cetit şi a se primí de basă la desbaterea specială, amintind tot deodată, că o minoritate a membrilor din comisiunea organisătoare a susţinut o altă părere pentru formarea unui cerc cu centrul în Agnita, pentru care ar fi sĕ cadă cercul Branului cu centrul în Codlea. În considerarea acestor motive comisiunea propune: ca acest proiect aflându-se împărţit între membrii sinodali sĕ se

privească de cetit, și sĕ se primească de basă la desbaterea specială.

Dep. N. Cristea declară, că în forma, în care e presentat acest proiect nu-l poate primí de basă la desbaterea specială, și dênsul și în consistoriu și în comisiune și-a desvoltat escepțiunile sale, dar a rĕmas în minoritate, pentru aceea se vede necesitat a face și aici în sinod următoarea propunere:

Avênd în vedere, că proiectul în forma propusă de Ven. consistoriu pe un teritoriu mic, cum este Țara-Bârsei, unde poporațiunea are mijloace mai bune de comunicațiune, aceasta este dărăburită în trei cercuri electorale, și încât aceasta n'ajunge ca sĕ îndeplinească cercuri corĕspundętoare, este suplinită cu alegători din comune depărtate de preste 50 chilometri și preste cercuri electorale învecinate, sinodul decide:

1. Între cercul electoral al Sibiiului, Sighișoarei, Treiscaunelor, Brașovului și Făgărașului sĕ se creeze, respective sĕ se restitue cercul electoral al Agnitei;

2. cercul Branului din proiect se împarte la cercurile electorale ale Brașovului și Făgărașului.

Presidiul constată, că primindu-se propunerea deputatului N. Cristea alegerile în anul viitoriiu pentru sinod, și așa crede, că și pentru congres ar trebuí sĕ se efeptuiască tot după arondarea atât de disproporționată de până aci, pentru că aceasta propunere ar involva, ca întreg proiectul sĕ se redea consistoriului sau vreunei comisiunii speciale, care apoi pe basa acestei propuneri sĕ facă o arondare cu totului nouă, căci abia 'și poate închipuí ca aici în sinod sĕ se poată face aceasta, dacă numai nu cumva dl deputat are deja pregătit un proiect lucrat pe aceasta basă. Observă totodată pe lângă motivele aduse la dl raportor, că archidiecesa e tare lățită, poporațiunea într'un loc e de tot deasă, ear într'alte părți e de tot rară, ceea-ce încă causează mari greutăți la formarea cercurilor și chiar în ținutul Brașovului poporațiunea este una dintre cele mai dese, și astfel, dacă Branul s'ar îmbina cu Brașovul, ar resulta un cerc de cel puțin cu 50 de mii de suflete, evident, că departe de ori ce proporțiune, pe când Brașovul singur, avênd în vedere inteligința de care dispune, ar fi just ca singur sĕ formeze un cerc electoral.

Dep. Stefan Iosif, declară, că primesce proiectul de basă la desbaterea specială, observă numai, că unele comune din protopresbiteratul Cohalmului, care s'a dărăburit cu totul, s'au împărțit la cercul Treiscaunelor și sunt foarte îndepărtate de centrul electoral.

Deputatul I. Bologa, espune, cum s'a consolidat protopresbiteratul Agnitei din 4 protopresbiterate mici, ce au esistat mai nainte, primind acum un centru corespundętoriu în orășelul Agnita, care lucră cu puteri unite și promite prosperare acum acest protopresbiterat, prin acest proiect de arondare ear se dărăburesce în 3 sau 4 părți. Comunele ce se adnecsează la cercul electoral al Sibiiului, este adevĕrat, că 'și au emporiul la Sibiiu, dar sunt mai aproape de Agnita, unele comune adnecsate la Sighișoară ear sunt mai aproape de Sibiiu, ear cele adnecsate la Făgăraș, trebe sĕ treacă Oltul ca sĕ poată ajungă la Făgăraș, cu un cuvênt aceasta împărțire o află tare necorespundętoare, pentru aceea se declară pentru propunerea deputatului N. Cristea.

Raportorul comisiunei archim. Dr. Ilarion Pușcariu, reflectând la argumentele deputatului Nicolau Cristea pentru delăturarea unui cerc al Branului, susține, că țeara Bârsei dimpreună cu secuimea, adecă teritoriul dela Bran până la Ciuk nu este așa de mic, precum afirmă deputatul Cristea, ca sĕ nu poată forma trei cercuri electorale, precum sunt proiectate. Dacă pe acest teritoriu s'ar forma numai două cercuri, s'ar arĕta imposibilitatea pentru susținerea proporțiunii numerice a locuitorilor și tot deodată inconvenientul, că chiar cercul Brașovului, unde cetatea Brașovului singură ar merita pentru inteligența numeroasă de acolo sĕ formeze un cerc electoral, ar fi după numerul sufletelor cel mai mare cerc. Depărtările accentuate în contrapropunere a unor comune din protopresbiteratul Făgărașului, care ar trebuí sĕ concure la Codlea, ca loc central de alegere — precum: Perșani, Șinca nouă etc. încă nu sunt așa mari până la Codlea de sigur mai mici, ca depărtările de Făgăraș ale unor comune din Bran, care după contrapropunere ar trebuí sĕ se dea la cercul Făgărașului.

În fine, reflectând raportorul comisiunii la argumentele dep. Iacob Bologa pentru susținerea unui cerc în Agnita, că adecă arondarea protopresbiteratelor nu trebue confundată cu arondarea cercurilor electorale și că protopresbiteratele ca atari nu pot avea interese particulare în sinoade și congrese, recomândă de nou propunerea comisiunii.

Presidiul află necesariu a observa în fine, că nu trebue perdut din vedere, că protopresbiteratul e un organism permanent, pe când cercul electoral se întrunesce numai tot la 3 ani odată.

Punêndu-se la vot propunerea deputatului N. Cristea aceasta cade și se primesce proiectul de basă la desbaterea specială.

Intrând sinodul în desbaterea specială a proectului, acela se primesce cu unele mici modificări pro puse parte din partea comisiunei, parte din partea unor deputați în decursul desbaterilor, și în fine la propunerea comisiunei se decide:

ca acest proiect sĕ se acludă la protocol, și sĕ se pună în vigoare la procsimele alegeri sinodale și congresuale; ear comunele bisericesci au dreptul de a reclama contra adnecsărei la vre un cerc sau altul până la espirarea periodului sinodal următoriu.

Tot comisiunea organisătoare prin raportorul Dr. Ilarion Pușcariu raportează:

a) asupra raportului consistorial, prin care se transpune conclusul congresual referitor la sistemisarea unui post de vicariu archiepiscopesc cu rang de archiereu, comisiunea propune a se lua spre sciință.

Se primesce.

b) asupra raportului consistorial, prin care se propune, a i-se vota archivariului Ioan Reou un adaus anual de 200 fl. la salariul seu de 700 fl. câtă vreme va remâné archivariu, ceea ce comisiunea propune sĕ se primească.

Se primesce.

c) referitoriu la cererea de concediu a deputatului Iosif Orbonaș în care se ḑice, că organele statului îi deneagă concediul pentru a putea participa la sesiunea sinodală, comisiunea propune: că devenind acest obiect superat prin presentarea deputatului Iosif Orbonaș la sinod, se trece la ordinea ḑilei.

Se primesce.

d) asupra propunerei deputatului A. Nicoară în privința ajutoarelor din fundațiunea, „Șaguna“ (veḑi Nr. 42 „Tel. Rom.“) comisiunea propune: obiectul acesta se privesce resolvit prin conclusul adus în aceasta cestiune. (Veḑi Nr. 42 „Tel. Rom.“)

Deputatul A. Nicoară față de acest conclus insinuă vot separat, pentru că din motivele, ce se aduc la conclusul acela resultă, că comisiunei fundațiunei „Șaguna“ i-se dă îndrumare, pe când aceea și-a făcut datorința, numai presidiul ca for (poate vrea sĕ ḑică organ) subaltern al aceleia nu și a făcut datorința, pentru că n'a notificat consistoriului împărțirea ajutoarelor, a împedecat espediția, n'are garanță, că comisiunea va funcționa regulat, cestiunea după priceperea dênsului nu e resolvită.

Presidiul observă, că în merit nimic n'are în contră, dar în cât propunerea merge într'acolo că posiția archiereului o privesce de un organ — sau după cum a ḑis propunĕtoriul, necorect, for, — subaltern al sinodului apoi declară, că nici n'a fost și nici că se va ține în posiția de archiereu de organ subaltern al sinodului și când afirmă propunătoriul așa ceva, documentează, că n'are concepte clare despre posițiunea canonică a archiereului în biserică, și vederile dênsului rĕtăcite nu le poate considera întru nimica.

Deputatul R. Crainic, încă se vede necesitat a-i reflecta dlui dep. Nicoară la invectivele aruncate asupra protopresbiterilor ca organe ale consistoriului, că declină de la sine astfel de insinuări.

A. Nicoară: față de D-ta le retrag.

e) asupra propunerei deputatului Ioan cav. de Pușcariu (veḑi Nr. 45 Tel. Rom.) referitoriu la procederea consistoriului pe viitoriu, în ce privesce dispunerea cu averea fondurilor archidiecesane comisiunea propune: se dă consistoriului spre studiare și spre a face propunere pentru procsima sesiune sinodală.

Se primesce. (Va urma.)

Raport general.

(Încheere.)

Partea specială.

A. Institutele de învĕțământ.

I. Scoale medii.

a) În Brașov.

1. Gimnasiul mare, la care au funcționat în decursul anului scolariu 1885/6, 12 profesori, 10 ordinari definitivi și 2 ordinari provisori.

Scolari la începutul anului scolariu în toate 8 classele au fost 247, dintre cari gr.-or. 230, gr.-cath. 14, rom.-cath. 1, de legea mosaică 2.

Dintre 17 elevi din classa a VIII, cari cu finea anului s'au supus esamenului de maturitate, 14 au depus acest esamen, și au fost promovați, ear 3 au fost respinși pe trei luni de ḑile și relegați la repețirea esamenului în terminul din Septembre.

La acest termin au depus cu succes esamenul de maturitate cei respinși la terminul ordinariu, asemenea și un elev, care s'a pregătit privat pentru facerea esamenului

În cele 4 classe ale scoalei reale au funcționat 10 profesori, dintre cari 9 ordinari definitiv și 1 ordinariu provisoriu.

Numĕrul elevilor în scoala reală a fost 48, dintre cari gr.-or. 37, gr.-cath. 4, de legea mosaică 7.

Ca deosebită categorie de scoale numĕrăm aici scoala comercială cu trei clase, la care au funcționat profesorii dela scoalele reale. Numĕrul elevilor dela această scoală a fost în anul scolariu curent 34, dintre cari gr.-or. 31, evangh. luth. 1 și de legea mosaică 2.

Dintre 10 scolari ai classei a 3 comerciale la terminul ordinariu 9 au fost admiși la facerea esamenului de maturitate. Dintre acestia 7 au fost promovați, 2 relegați până în Septembre. La acest termin au depus și acesti doi esamenul de maturitate cu succes, și au fost provĕḑuți cu testimoniu.

Numĕrul total din toate trei categoriile de scoale a fost 329, cu 29 mai mult ca în anul scolariu 1884/5, cu 43 mai mult ca în anul 1883/4.

Altcum avem onoare a raporta la acest loc, căpentru scoala comercială din Brașov s'a supus și a depus cu succes esamenul de cualificațiune profesorul ordinariu provisoriu Andreiu Bârseanu, care în urma acesteia s'a provĕḑut cu testimoniu de cualificațiune, fiind declarat de profesor ordinariu definitiv.

b) Gimnasiul inferior din Brad.

În acest gimnasiu au funcționat 5 profesori ordinari, între cari este protopresbiterul tractual ca director, și doi estraordinari.

Scolari în toate 4 clasele au fost 77 și adecă: gr.-or. 69, gr.-cath. 1, evag. ref. 1, ear cei 5, cari în decursul anului au părasit institutul, nu sunt indicați după confesiune.

Față cu frecuența anului scolariu 1883/4, cu numĕrul total de 82 se arată o decrescență de 5, respective cu cei ce au părăsit institutul în decursul anului, o decrescență de 10.

II. Secțiunea pedagogică din seminariul archidiecesan.

Conform conclusului Nr. 76 luat în sesiunea sinodului ordinariu la 25 Aprile, (7 Maiu) 1886 consistoriul archidiecesan a întrodus cu începutul anului scolariu 1886/7 propunerea limbei maghiare în secțiunea pedagogică seminarială în trei oare pe sĕptĕmână în fie-care classă.

Întroducerea studiului „Igiena populară“ ca studiu estraordinariu în seminariul archidiecesan a rĕmas nedecisă în urma conclusului sinodului archidiecesan Nr. 112 dela 29 Aprile (11 Maiu) 1886. Consistoriul archidiecesan luând cestiunea la deliberare a decis întroducerea „Igienei populare“ în seminariul archidiecesan ca studiu estraordinar cu 1 oară pe sĕptĕmână.

Studiile în această secțiune a seminariului archidiecesan s'au predat și în anul scolariu 1885/6 conform planului de învĕțĕmênt prin 5 profesori ordinari și 2 estraordinari

Numĕrul total al elevilor din secțiunea pedagogică la începutul anului a fost de 79, și anume: în anul 1 pedagogic 14, al doilea 29, al treilea 36. Dintre acestia din diferite cause n'au frecuentat prelegerile 9 și anume din anul al treile 5, anul al doilea 2 și anul prim asemenea 2.

Rĕmâne deci cu finea anului scolariu numĕrul pedagogilor cu 70.

În comparație cu anul scolariu 1884/5 se arată o crescere cu 16, în comparație cu anul scolariu 1883/4 o crescere cu 26.

Această împregiurare îmbucurătoare este a se atribui fără îndoială mĕsurei luate de Venerabilul sinod ḑde a se preface încă unul din stipendiile de 500 fl. din fundațiunea Erancisc-Iosefină în 10 stipendii pentru elevii acestei secțiuni.

Cu o asemenea progresivă sucrescență cu timpul vom ajunge a ne putea prevedé cu învĕțători cualificați în sensul legilor din vigoare.

III. Scoalele poporale.

a) Scoale preste tot.

Scoale poporale cu caracter confesional gr.-or. au fost în archidiecesă în decursul anului 1884/6 în 778 comune.

Din rapoartele întrate la consistoriu se constată că,

1. Dintre comunele bisericesci edificii proprii de scoală au 666, și lipsesc în 156 comune.

2. În decursul anului s'au înființat edificii de scoală în 11 comune.

3. Scoale, la a căror susținere contribue și alte confesiuni, și cari în rapoarte apar ca scoale comune sunt 56.

4. Scoale comunale și de stat sunt în 76 comune bisericesci.

Conspecte mai detaiate din parochii și protopresbiterate despre aceste date se alătură sub 1/.

b) Învĕțătorii.

Statul personal al învĕțătorilor dela scoalele poporale confesionale din archidiecesă în anul scolariu 1885/6 a fost 897, dintre cari 389 definitivi și 517 provisori, căsătoriți 709, necăsătoriți 197.

Dintre învĕțătorii aplicați au tost absoluți de pedagogie 272, teologi 198, ear restul de 427 au avut pregătiri de classe gimnasiale, respective normale pe lângă practică.

Salariile solvite la învĕţători în întreaga archidiecesă dau suma de 155,916 fl. 80 cr.

În termini medii computat vine pe un învĕţătoriu suma de 174 fl. —

Suma salarielor s'a solvit:

a) din fonduri scolare	15,559 fl.	11 cr.
b) „ alodiu	35,197 „	34 „
c) „ lada bisericei	17,080 „	51 „
d) dela popor	67,183 „	92 „
e) din alte isvoare	4,038 „	07 „
f) în victuale	5,001 „	90 „
g) „ cuartir	6,128 „	50 „
h) „ lemne de foc	5,727 „	45 „
Suma totală	155,916 fl.	80 cr.

Comparându-se această sumă cu dotaţiunea învĕţătorilor în anul precedent 1884/5 resultă o crescere în salariu de 6174 fl. 93 cr.

Date mai speciale din comune şi protepresbiterate se alătură sub [2]/.

c) Copii de scoală.

Dela 6—12 ani

obligaţi	din cari au frecuentat în sem. I
copii 34,192	24,293
copile 29,003	17,657
Suma 63,195	41,950

Dela 12—15 ani

obligaţi	din cari au frecuentat în sem. I
copii 11,768	5,643
copile 10,668	5,268
Suma 22,436	10,911 sau 47%

Suma tuturor copiilor obligaţi a frecuenta şcoala este de 85,631. Suma copiilor, cari au cercetat scoala în semestrul prim este de 52,861 sau 67%.

Date mai speciale se pot vedé din tabela alăturată sub [3]/.

d) Adjustarea scoalelor.

Edificii scolare proprii după cum am notat la litera *a)* punct 1 sunt 666, închiriate 156, dintre cari 591 corespundĕtoare, 231 necorespundĕtoare.

Grădină de pomărit au 473 de comune bisericesci, dintre cari 261 cultivate şi 212 necultivate.

Întocmiri pentru gimnastică au 274.

Date mai speciale a se vedé în tabela alăturată raportului sub [4]/.

e) Averea scoalelor.

Nemişcătoare: Edificii şi pământuri fl. 833,968.06.
Mişcătoare: bani, hârtii de preţ, mobile „ 213,120.61½
Suma totală fl. 1,047,058.37½

Venitul total anual al scoalelor au făcut fl. 67,499.85½.

Date mai speciale în tabela alăturată sub [5]/.

B. Catechisaţiunea.

După cum arată conspectul alăturat sub [6]/. la institute de învĕţământ strĕine au frecuentat prelegerile preste tot 3452 scolari, şi anumit:

1. Scoale poporale elementare de copii . . .	2371
2. de copile	498
3. preparandii	9
4. Gimnasii	511
5. Scoale reale	63

La aceste date lipsesc cele din 2 protoprebiterate, şi anume dela Murĕş Oşorheiu, şi Târnava-superioară, cari încă n'au întrat la consistoriu.

Catechizaţiunea cu tinerimea adultă ni sĕ presentează în cifrele următoare.

Obligaţi la catechisaţiune au fost:

bărbaţi	13,735
femei	11,047
cu totul	24,582

Dintre aceştia au cercetat catechisaţiunea:

bărbaţi	7258
femei	5873
cu totul	13,131 sau 55%

La aceste nu sunt computate datele din 9 protopresbiterate anume: Cluş, Deva, Dobra, Ilia, Murĕş-Oşorheiu, Orĕştie, Sĕlişte, Târnava-suferioară şi Turda, cari încă n'au întrat la consistoriu.

[illegible] dateiat se alătură ca aclus sub [7]/.

Despre anumite date înşirate mai sus se alătura în special un conspect tabelaric sinoptic în aclusul sub [8]/.

C. Alte obiecte scolare.

I. Esamenile de cualificaţiune învĕţătoresci s'au ţinut în anul 1886 dela 1—5 Iuliu st. vechiu.

Admişi la facerea esamenului au fost 140 de candidaţi, dintre cari s'au presentat şi supus esamenului 113.

Dintre aceşti 113 de candidaţi 33 s'au clasificat cu calculul nesuficient şi anume 29 din cunoscinţele din limba maghiară, 4 din mai multe obiecte de învĕţământ, 80 au depus esamenul cu succes, în urma cărei împrejurări ei fură provĕduţi cu testimoniu de cualificaţiune subscris şi de inspectorul regesc de scoale al comitatului Sibiiu, în înţelesul articolului de lege XVIII din 1879.

II. Ajutoriul pentru scoale şi învĕţători. Suma de 1200 fl. pusă în budget la fondul scolariu eparchial pe anul 1886, s'a împărţit întreagă la 17 învĕţători şi 10 scoale, după conspectul alăturat sub [9]/.

III. Stipendii vacante. Cu începutul anului scolariu 1886/7 au devenit vacante din fondurile archidiecesane;

a) două stipendii câte de 500 fl. din fundaţiunea Moga pentru studenţi de filosofie ori de drepturi;

b) un stipendiu de 100 fl. din fundaţiunea Cologea pentru studenţi de ori-ce categorie;

c) un stipendiu de câte 60 fl. din fundaţiunea Francisc-Iosif pentru un student la scoalele medii;

d) ĕece stipendii de 60 fl. din fundaţiunea Francisc-Iosif şi unul de 30 din fondul seminarial (Stipendiul Ecaterina Raţ) toate pentru despărţĕmêntul pedagogic al seminariului archidiecesan.

Toate aceste stipendii s'au dat la alţi tineri în urma concurselor, ce au întrat în terminul legal, cele de sub litera *d)* însĕ numai după-ce s'a ascultat şi opiniunea corpului profesoral dela seminariul archidiecesan.

Un conspect despre statul stipendistilor pe anul scolariu 1886/7 se alătură sub [10]/.

IV. Conferinţele învĕţătoresci. După cum s'a amintit şi în raportul general din anul trecut, consistoriul a dispus ca conferinţele învĕţătoresci provĕdute în §. 130 din statutul organic, sĕ se ţină de odată cu reuniunile învĕţătoresci, înfiinţate nu de mult în archidiecesă. Aceste reuniuni şi-au ţinut adunările generali cea mai însemnată parte în feriile de vară, şi au desvoltat activitate îndestulitoare, pentru care consistoriul s'a aflat îndemnat a-şi esprima faţă cu unele complăcerea s'a.

Consistoriul urmăresce cu deosebită atenţiune activitatea acestor reuniuni, şi nu va întârdia ale da o desvoltare sănĕtoasă, raportând din an în an despre resultate Venerabilului Sinod erchidiecesan.

Din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolar, ţinută în Sibiiu la 26 Martiu, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Nicanor Frateşiu m. p.,
secretar.

Varietăţi.

* (Denumire.) Dl Michail Russu practicant de drepturi la judec. cercuală din Braşov a fost denumit de cătră ministrul reg. ung. de iustiţie ca vicenotar la aceeaşi judecătorie.

* (Convocare) D-lor învĕţători din tractul protopresbiteral al Sebeşului li-se aduce prin aceasta la cunoscinţă, că adunarea despărţĕmêntului reuniunei noastre învĕţătoresci se va ţinè în anul acesta în comuna Rĕhău în 13 şi 14 Maiu 1887 st. v., la carea sunt poftiţi a lua parte toţi membri pre cum şi toţi iubitorii causei scolare. —

Program:

1. Deschiderea şedinţii.
2. Constatarea membrilor presenţi.
3. Tractarea generală a religiunei (Temă.)
4. Statorirea materialului de propus din Curs II
5. Prelegeri practice din materialul statorit.
6. Incassarea tacselor dela membri.
7. Propuneri eventuale.

Dela comitetul despărţĕmêntului.

Sebeş, în 29 Aprilie, 1887 st. v.

Z. Murĕşan, preşedinte. *Ioan Moga*, secretariu.

* (Mulţămită publică.) Subscrisul în numele femeii din Dêncul-mare, care a născut trei copii, aduc adênca ei mulţămită tuturor P. T. Domni, cari au binevoit a o ajutora în miseria ei*) asigurându-i din parte-mi, că pentru acest ajutoriu binecuvêntarea cerească nu va lipsí, pentru că s'a ajutorat o fiinţă ajunsă la estremă miserie.

De asemenea primească stimatul domn redactor al „Tel. Rom." o sinceră mulţemită pentru binevoitoriul succurs şi spriginire.

Dêncul-mare, 23 Aprilie, 1887.

Chiril Teacoi, paroch gr. or.

— Subscrişii, în numele celor păgubiţi prin foc din Comuna Felmer îndrăsnim a aduce cea mai a[illegible] prof. sem, Parteniu Cosma, dir. inst. „Albina", şi Dr. Ioan Moga pentru ajutoriul de 7 fl. v. a., care l'am primit prin Onorab. Redac. a „Telegrafului Român".

Felmer, 27 Aprile, 1887.

Bucur H. Şiolca, paroch. *Vasile Ionuţ*, epitrop.

* Ministrul de rĕsboiu din România va trimite în curênd o comisiune compusă din locot-colonel Colben, medic veterinar al armatei; maiorul artilerist Fotino şi căpitanul Dumitrescu, directorul herghelei dela Nucet, în Arabia şi Anglia, pentru a cumpĕra mai mulţi armăsari de prăsilă la herghelia dela Nucet şi la o a doua, care se va înfiinţa în curênd în Moldova.

---

*) Vedi Nrii 35 şi 36 ai „Teleg. Rom." Red.

* In pădurile din Galiţia şi Bucovina a isbucnit focuri îngrozitoare în 8 Maiu st. n. Focul a luat dimensiuni foarte mari. Pădurile de pe lângă calea ferată dela Câmpul lung se mistue toate în flacări. Mai bine de şepte miluri jur împregiur se vede numai tot flacări şi ceriul e acoperit de nori grei de fum. Pădurile baron. Vasilco, căp. ţĕrei Bucovina, sunt rĕu bântuite de incendiu şi toată munca ţĕranilor e zădarnică.

* (Monete vechi.) Cu ocasiunea unui încendiu în Rittberg, ardênd casa unui locuitor de acolo, până la pământ, s'a aflat pe locul, unde a fost pusă casa în un vas de sticlă patru monete vechi interesante. Intre acestea se află una grea de argint, la care pe o parte se află chipul lui Atila cu inscripţiunea „Attila rex" pe cealaltă parte chipul unei cetăţi cu inscripţiunea „Aquilea". A doua e o monetă mare de pe timpul lui Iosif II, a treia e o medalie foarte frumoasă de aducerea aminte de căsătoria M. M. S. S. în anul 1854. A patra monetă poartă pe o parte o marcă, ear pe cealaltă chipul S. George cu inscripţiunea: „Ioannes et Gregorius reges."

* (Albumul Ţarului.) Ţarul Alesandru III. posede un album, în care tot resfoesce din când-în când. Albumul conţine portretele acelor nihilişti, cari în anii din urmă au încercat lovituri de moarte asupra vieţii ţarului. Toţi aceeia, cari sunt judecaţi la moarte pentru asemenea încercări se fotografează, şi portretul se trimite ţarului. In una din ţilele trecute, când el întroduse în album portretul unuia dintre cei judecaţi la moarte mai în urmă, ţise mănios: „Sĕ umple iute, mai am numai vre-o câteva foi goale." Ţarevna, care ştie bine, că albumul nihilistilor e numai un isvor de iritaţiune pentru soţul ei, a voit mai de multe ori sĕ l nimicească; dar Alexandru III nu voesce nici de cum sĕ se despartă de el, căci lui îi servesce drept mângăere convingerea că toţi „locuitorii" albumului — nu mai sunt pe lume.

* (Fotografii de noapte.) Esperinţele, ce s'au făcut cu aparatul de fotografare, au dovedit, că o fotografie se poate esecuta tot aşa de bine noaptea la lumina lunei şi chiar şi la o lumină artificială ca şi la lumina ţilei.

* **Spre îngrijirea dinţilor sănĕtoşi şi atacaţi** se recomândă în mod deosebit preparatele dentale cosmetice renumite şi probate încă de mult ale *medicului dentist ces. reg. de Curte Dr. I. G. Popp* în *Viena I; Borgnergasse Nr. 2;* a cărui *apă de gură anatherină, pastă de dinţi şi pravuri de dinţi* se bucură în totdeauna de cea mai însemnată vêndare şi de cea mai mare plăcere până în cercurile cele mai largi şi cele mai înalte, fiind ele cele mai escelente mijloace pentru curăţirea şi conservarea dinţilor, gingeilor, ceriului gurei, şi la o întrebuinţare regulată ţilnică se preţuesc de cel mai strălucit şi admirat prophilectic. Se atrage totdeauna atenţiunea, că preparatele veritabile ale med. Popp sĕ fie înzestrate cu marca de deposit, de oarece falsificatele de cele mai multe ori conţin amestecături ruinătoare sănĕtăţii.

Nu-i ori şi cine în stare a plăti cu mulţi bani; d'aceea e bine sĕ fie prevĕţĕtor la timp. Toţi, cari pătimesc de sânge îngroşat, ce are de urmare bube, îngrămădirea sângelui spre cap, spre pept, hemoroide, sĕ nu neglige a-şi ţiné corpul proaspet şi sehĕtos prin o cură de curăţire, ce costă numai câţiva cruceri pe ţi. Se folosesce spre acest scop cel mai bun mijloc, pilurile de Sviţera ale farmacistului R. Brandt, se capătă o scatue cu 70 cr. în farmacii, purtând chiar iscălitura R. Brandt.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 11 Maiu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur austriacă	112.—	112.—
Renta de aur ung. de 4%	100.95	101.20
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.70	97.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.20	127.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	115 25	115.25
Împrumutul drumurilor de fer ung.	150.—	150.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ţecimei de vin .	99.—	99.50
Obligaţiuni urbariale transilvane	104 50	104.50
Obligaţiuni urbăriale croato slavonice	104 50	—.—
Acţiuni de bancă austro-ung.	280.—	873.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	284.—	284.50
Acţiuni de credit austr.	280.—	280.20
Sorţi de regularea Tisei	124.—	124 50
Sorţi ungureşti cu premii	119.90	119.50
Sorţi de stat dela 1860	135.30	135.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina"	—.—	101.—
Galbin	5.97	5.93
Napoleon	10 05	10.03
100 marce nemţeşti	62.27	62.30
London pe (poliţă de trei luni)	127.—	127.—

Nr. 179 [1593] 1—3

CONCURS.

În urma concursului escris pentru ocuparea postului de paroch în parochia de classa a III Prihodiste — Tătărești, cu venit anual de 409 fl. 50 cr., neînsinuându-se nici un concurinte, prin aceasta sĕ escrie, tot pe lângă venitele de mai nainte a doua oară concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Reflectanții au a-și presenta petițiunile în terminul indicat la subsemnatul.

Brad, în 30 Aprile, 1887.

Oficiul ppteral gr. or. al Zarandului. În conțelegere cu comitetul parochial.

Vasiliu Damian, protopresbiter.

Nr. 2408 civ. 1887. [1594] 1—3

Publicațiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole se aduce la cunoscință publică, că în urma acțiunei baronului Radák Ádám, pertractarea pentru regularea dreptului de cârcimărit și pentru statorirea cheei de proporțiune, contra foștilor domni de pământ și iobagi din Chesler, s'a ordinat pe **30 Iuniu 1887 la 3 oare p. m.** în localul cancelariei comunale din comuna Chesler, la care cei interesați pe lângă atragerea atențiunei la § 15 din instrucțiunea pentru regularea posesiunilor, se citează spre presentare.

Din ședința tribunalului regesc din Elisabetopole, ținută la 2 Maiu, 1887.

Nagy Ludovic, preș. **V. Iakab Árpád,** notariu.

Domnului **Fragner, Praga!**

Cred că e datoria mea a ve înștiința că de doi ani întrebuințez preparatul d-voastre *balsamul de viață al D-rului Rosa*, care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**
Conductor la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, rĕgăială cu acrime, flatuosități, vĕrsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toți bĕgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R." în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuințare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa"

din farmacia „la vulturul negru" a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, sĕ se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru," în **Praga**, cornul dela Spornergasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la întărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, bășicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgênd atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc și că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală" din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru" Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învăluie în hartie roșie, care arată întrebuințarea (în 9 limbi) și e provĕḑută în carton vînĕt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul sĕ se privească de fals și sĕ se retrimită.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḑului greu și dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1528] 9—20

Ori ce dureri de dinți dispar cu totul,

prin folosirea celei mai vestite în lume și **nefalsificate**

apă anatherină de gură al Dr. POPP,

medic dentist ces. reg. de curte.

Ori cărei alte ape de dinți e a se preferi ca preservativ contra tuturor boalelor de dinți și de gură.

Apa probată pentru galgară la boalele cronice de gât și îndispensabilă la întrebuințarea apelor minerale. — **O sticlă mare fl. 1.40, una de mijloc fl. 1 și una mică cu 50 cr.**

Efectul se garantează pe lângă observarea acurată a îndrumărei de întrebuințate.

În legătură cu **apa de gură** și a **pravului de dinți** sau **pastei de dinți** a **drului Popp,** se conservă totdeauna

dinții sănĕtoși și frumoși,

ceea ce e de cea mai mare importanță pentru conservarea unui stomach sănĕtos.

Plumbul de dinți al Dr-lui Popp

este cel mai bun mijloc de a plumbui singur dinții găunoși, prin ceea ce de cele mai multe ori se înlătură **mirosul cel greu.**

Săpunul de erburi al Dr-lui Popp

folosit cu cel mai bun succes contra tuturor sgrăbunțelor de pe pele și se potrivesce foarte escelent pentru scalde.

Prețul
- Pastă de dinți **aromatică** în dăraburi 35 cr.
- Pastă de dinți **anatherină** 1 fl. 22 cr.
- Pravuri de dinți **vegetabile** à 63 cr.
- Pastă de dinți à fl. 1.—
- Săpunul de erburi à 30 cr.

Se atrage cu deosebire atențiunea d'a preveni contra procurărei de apă de gură anatherină falsificată, din causă că aceea în cele mai multe casuri conform analisei conține amestecături pagubitoare sănĕtății.

Comande prin epistole se efeptuează pe lângă rambursa postală.

Deposit principal în **Viena, I, Bognergasse Nr. 2,** precum și în toate **farmaciile, drogueriile** și **parfumăriile** din Transilvania și România. [1595] 1—15

DOMBAU (BASILICA) LOSE.

Trei trageri în fie-care an!

Câștigul principal în anul 1887:

În 1. Iuniu: **200,000** floreni v. a.

În 1. Decembre: **100,000** floreni val austr.

Losuri originale la cursul ḑilei.

Adeverințe de primire: pentru 5 losuri în 24 rate lunare à fl. 2.20; „ 10 „ „ „ „ „ „ „ 4.40

cu dreptul de nemijlocită participare la câștig la **procsima tragere in 1 Iuniu 1887.**

Losurile trase cu câștiguri mai mici rĕmân și la tragerile **următoare în valoare.**

Cassa de schimb a băncei commerciale ungare pestane.

Budapesta, Dorotheagasse 1. [1592] 1—3

Medicament

pentru

boala de fungie,

turberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile." Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mĕntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primi pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 5—50

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 47 **Sibiiu, Marți 5/17 Maiu 1887.** ***Anul* XXXV**

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 3/15 Maiu.

Maiestatea Sa împĕrăteasa și regina noastră acuma tocmai este oaspele părechei regale din România. Prin pitorescii munți dela Sinaia împĕrăteasa noastră respiră aerul dulce din luna lui Maiu pe pământ românesc, și sufletul ei de bună seamă se ocupă cu poporul, pe pământul căruia ea este primită cu dragostea și veneraţiunea, de care e capace românul. Se cuvine deci, sĕ luăm notiță despre visita împĕrătesei și reginei noastre la părechea domnitoare din România, și sĕ o accentuăm, ca pe un eveniment îmbucurător, care pe lângă resoanele de curtoasie mai are și acea parte bună, că dovedesce intime relațiuni de pretinie între casa domnitoare de Habsburg, și cea de Hochenzollern, de cari e legată fericirea poporului român, viitoriul lui chiar.

În 2 Maiu, adecă Sâmbătă a sosit împĕrăteasa noastră la Sinaia, acolo pe pământ românesc petrecu ea noaptea de 3/15 Maiu, acolo ḑiua de 3/15 Maiu până la 4 oare după ameaḑi, când apoi plecà spre Viena.

A fost numai o întêmplare, că reginele românilor au petrecut la olaltă cea mai importantă ḑi din vieața poporului român din Ardeal, ḑiua de *3/15 Maiu.*

A fost numai o întêmplare, că la granița Ardealului, la un loc de minune frumos, unde toate respiră libertate, toate îndeamnă spre libertate, doamnele românilor și au dat mâna de sorori.

Și ar fi pĕcat ca noi în ḑiua de 3/15 Maiu, când am scuturat lanțurile robiei, sĕ nu spunem cetitorilor nostri, că serbarea noastră națională câștigă în farmecul seu prin aceea, că această ḑi e ḑi de sărbătoare pentru împĕrăteasa și regina noastră, fiind-ea oaspele reginei României, este serbare îndoită pentru regina României, avênd a face onorurile împĕrătesei și reginei noastre.

Este o întêmplare în cele din urmă, că în anul acesta ḑiua de 3/15 Maiu cade Dumineca, care este ḑiua Domnului, chemată a ne scutura de grijile obositoarei munci de preste sĕptĕmână, și a o petrece mai mult în ocupațiuni sufletesci.

Bucuria noastră este intreită. Loialitatea noastră față cu casa domnitoare este din destul cunoscută, și nu lăsăm nici o ocasiune sĕ treacă, fără a ne esprima loialitatea și alipirea cătră dinastie și tron.

Avem legături de sânge față cu poporul, în fruntea căruia e pusă regina, care în rĕsboiul cu turcii cu mânile sale lega ranele, alina durerile ostașilor români, pe când soțul ei era în fruntea ostirei la Plevna. Ne sunt deci îndreptățite simpatiile pentru poporul român de preste munți, îndreptățit ne este sentimentul de iubire și admirațiune față cu dinastia din regatul vecin. Și suntem îndreptățiți sĕ o spunem aceasta în momentele de fericire pentru noi, când doamna noastră petrece ḑiua de 3/15 Maiu în Sinaia la doamna românilor de dincolo.

Pe la noi suflă un vênt rece, care nu permite fragedelor mlădițe nobile sĕ se desvoalte după firea și feliul lor, și nu în mĕsura, cu care s'ar desvolta în o temperatură naturală și priincioasă, după cum ar cere luna lui Maiu.

Fără voia noastră trebue sĕ ne referim la „ḑilele babelor“, despre cari nu ne-am uitat a face pomenire în numĕrul 24 al ḑiuariului nostru din Martiu a c, când am ḑis:

Dimineața vênt turbat, credea-i, că va sĕ te răpească în norii negri, ce se involburau în atmosferă; pe la ameaḑi scurtă liniște, soare blând și cald; mai apoi și până târḑiu noaptea ceață groasă de nori și ploae îndesată. Așa a decurs la noi alaltăeri ḑiua de 3/15 Martiu. Sub impresiunile tempestății am recugetat multmult la câte toate s'au întêmplat în lumea mare într'un restimp de 39 de ani, începênd dela acel 15 Martiu, în care s'au proclamat principiile sublime: libertatea, egalitatea și frățietatea, până la alt 15 Martiu, în care pe la noi lumea puternică serbează cu o nemărginită însufleţire omorîrea acestor principii. În cursul gândurilor noastre aflarăm prea puține din cele bune, multe și grele de ale suferinții, și prea debile base la o speranță bună în viitor.

Fără voia noastră trebue sĕ conturbăm bucuria ḑilei, constatând vijelia, care devasteaza prin nobilele plantațiuni tinere, cari abia au început a și arăta primele flori, abia au început a ne îmbĕta cu mirosul plăcut al acestora, și acuma sunt amenințate de gerul, la care ne putem aștepta în urma vigeliei.

40 fără unul de ani au trecut, de când ḑiua de 3/15 Maiu ne-a redat libertatea. Atunci alt vênt sufla în Europa, alt vênt călduț a deșteptat națiunea la vieață după lungul somn al ernei suferințelor din veacurile trecute.

Și pomul națiunei noastre a început a se desvolta.

O odraslă în dreapta scoate muguri preste muguri, aceștia dau flori, și florile încep a se desvolta ca sĕ aducă roadă. Asemenea alta în stânga. Și noi credeam, că va ținé vêntul cald, credeam, că vijelia nu ne va surprinde, tocmai când florile erau în desvoltare.

Dar sĕ nu conturbăm bucuria prin constatarea tristei realități!

Sĕ ne aducem aminte de *3/15 Maiu 1848*, și sĕ o sĕrbăm în inimile noastre, și sĕ o sĕrbăm îndoit, căci în castelul Peleșului împĕrăteasa și regina noastră se bucură de ospitalitatea reginei și a regelui României.

Revista politică.

Cestiunea despre ocupațiunea Bosniei și a Herțegovinei se discută mereu în toate foile. Lucrul e foarte serios și probabil e, că cearta între foile diferitelor guverne sĕ pregătească calea unui înfricoșat resboiu. Foile rusesci susțin, că monarchia noastră a ocupat Bosnia și Herțegovina numai până ce se va fi restabilit ordinea și liniștea în aceste țĕri. Relativ la acestea reproduce „Nordd. Allg. Ztg.“ un articol din „Fremdenblatt,“ în care mai declară, că Germania nici nu-și poate închipuí ca provinciile: Bosnia și Herțegovina sĕ se poată despărți de Austro-Ungaria și că alianța austro-germană tocmai așa apĕră aceste provincii ca pe ori și ce altă parte întregitoare a monarchiei austro-ungare: „Nat. Ztg.“ vorbind în aceasta cestiune, ḑice: Declarațiunile foilor rusesci sunt în contraḑicere cu articolul 25 al contractului de pace din Berlin, când în ele se susține, că Austro Ungaria a ocupat aceste provincii, numai ca sĕ se stabilească ordinea și pacea. În acest articol nu se amintesce lămurit cât timp sĕ domnească Austro-Ungaria preste aceste provincii, și dacă congresul ar fi voit sĕ decidă ca aceste provincii sĕ formeze parte întregitoare din monarchia austro-ungară **numai pentru un timp hotărit**, ar fi specificat aceasta în contract, întocmai după cum a specificat în art. 6 și 7, în care se recunoasce suveranitatea Rusiei asupra Bulgariei numai pe un timp hotărit. Jurnalul rusesc „Sviet“ combătênd părerile foilor germane, adaugă, că Rusia la nici un cas nu trebue sĕ împartă cu Austro-Ungaria sfera de putere în peninsula balcanică. Acum e timpul mai potrivit ca Rusia sĕ decline dela Bulgaria și sĕ se ocupe de Sêrbia. Sĕ nu permită cu nici un preț ca Austro-Ungaria sĕ se așeḑe în Bosnia și Herțegovina, căci atunci Bulgaria ar vení de sine cu totul sub influența germană; e timpul ca Rusia sĕ înlăture ocupațiunea austro-ungară din Bosnia și Herțegovina.

Cestiunea egipteană se descurcă anevoie. „Standard“ aduce vestea, că abia în ḑilele din urmă Sir Dr. Wolff a putut sĕ înduplece Poarta, ca sĕ se ocupe din nou cu Egiptul. Tot aceasta foaie asi-

---

FOIȚA.

Convențiunea veterinară dintre Austro-Ungaria și România.

„Economia Națională“ publică următoriul articol de dl P. S. Aurelian, delegatul României pentru încheerea convențiunei cu Austro-Ungaria:

Pentru a încheia un tractat de comerciu cu România, Austro-Ungaria a cerut ca condițiune esențiala, ca sĕ se încheie și o convențiune veterinară, care sĕ reguleze comerciul nostru de vite cu monarchia vecină. Delegații români, însărcinați cu negoțiarea tractatului de comerciu, n'au vĕḑut nici o imposibilitate într'aceasta, pe cât timp printr'o asemenea convențiune s'ar fi regulat în mod echitabil cestiunea comerciului nostru de vite cu Austro-Ungaria.

Așteptau sĕ li-se propună vre-un proiect de convențiune, când, după cum se scie, negoțierile au fost întrerupte. Acum, când negoțierile au fost reîncepute, s'a vorbit din nou despre încheerea unei convențiuni veterinare și se pare, că chiar s'ar fi făcut un proiect de convențiune de cătră delegații austro-ungari. Se pretinde chiar, că acest proiect ar fi sĕmĕnând foarte mult cu convențiunea veterinară încheiată între Sêrbia și Austro-Ungaria, și s'ar fi depărtând în mod radical de convențiunea veterinară încheiată între Italia și Austro-Ungaria, și pe care am publicat-o într'unul din numerile acestei reviste.*)

Am declarat de atunci că, întru cât ne privesce, nu am putut admite, ca cestiunea comerciului nostru de vite sĕ se fi regulat după convențiunea cu Sêrbia; că față cu legislațiunea noastră de poliție veterinară, avem dreptul de a fi tractați ca și Italia Suntem convinși, că guvernul țĕrii nu ar putea nici odată încheia, decât convențiune favorabilă și dreaptă în același timp; cu toate acestea nu credem de prisos a arĕta, care ar fi neajunsurile, ce ar resulta pentru comerciul nostru de vite, când convențiunea veterinară ar fi aceea a Sêrbiei.

Și mai înainte de toate se lămurim bine o cestiune. Comerciul nostru cu Austro Ungaria se făcea în special cu cereale și în parte cu vite. După cum am arĕtat în articolul precedent, privitor la cestiunea respectivă a celor două țeri în fața tractatului de comerciu, cerealele noastre se vênd bine pe pieţele occidentului, și când este vorba de Austro-Ungaria articolul, care ne interesează mai mult, sunt vitele. Prin urmare, în negoțierile, ce se vor face, noi trebue sĕ dobândim condițiunile cele mai favorabile pentru esportul vitelor, căci într'altfel este de prisos un tractat de comerciu între noi și monarchia vecină.

Noi nu înțelegem o convențiune veterinară, decât pentru ca comerciul de vite cu Austro-Ungaria sĕ nu fie întrerupt chiar în casurile, când boala de vite s'ar fi manifestat într'un colț al țĕrii. Căci dacă este vorba pentru starea normală, atunci, când nu se află vite bolnave în nici o parte a țĕrii, apoi comerciul trebue sĕ fie liber. Din nenorocire cei dela Viena și Pesta înțeleg într'altfel convențiunea. Cu toate că în conferența veterinară ținută la Viena în 1872 s'a stipulat că, chiar când ecsistă pesta-bovină într'o țeară, importațiunea de vite nu va putea fi prohibită în mod absolut, ci numai sĕ se ia mĕsuri pentru a nu se întroduce vite bolnave, totuși Austro-Ungaria doresce a-și reserva dreptul de a oprí cu desevêrșire importul vitelor din România, pe dată ce se va fi arĕtat boala într'o parte a țĕrii.

Cu o asemenea latitudine lăsată Austro-Ungariei, granițele vor sta mai mult închise, căci nu totdeauna se va găsi, că în cutare comună au fost câteva vite bolnave. Nu se pune însĕ o țeară întreagă în carantină, pentru că într'o comună oare-care s'ar fi ivit câteva casuri de pesta-bovină, ori altă boală lipicioasă.

Austro-Ungaria doresce a-și mai reserva dreptul, ca în casul când Germania, spre esemplu, ar oprí întrarea vitelor austro-ungare, și dênsa, Austro-Ungaria sĕ oprească întrarea vitelor din România. Întrebăm: cum s'ar putea admite, ca comerciul nostru cu monarchia vecină sĕ se subordineze dispositiunilor, ce s'ar lua de cătră Germania sau alte țĕri?

După ce s'ar pune atâtea pedeci esportului nostru de vite în Austro-Ungaria, totuși nici aceste mĕsuri nu par suficiente; căci ca și în Sêrbia, se mărginesce comerciul cu vite prin mĕsuri, cari nu dovedesc decât dorința de a împedeca cu ori ce preț trecerea vitelor noastre în țeara **vecină**.

*) Nr. 4 al „Economiei Naționale“ pe 1887

gură, că lucrurile aşa, după cum s'au început, vor duce la scop; dar unele depeşi din Constantinopol vestesc, că sultanul stăruesce ca englezii să se retragă cu totul pe timp determinat. În urma acestor deslușiri tare se tem foile engleze, să nu pună altă putere mâna pe aceasta ţeară.

Din Paris se vestesc următoarele: scirile din Bulgaria asigură, că Sobrania se va conchema în curênd şi va proclama îndependenţa Bulgariei şi a Rumeliei orientale; iar coroana o va oferí ducelui de Montpensier sau ducelui de Chartres.

Sinodul archidiecesan.

Şedinţa a IX-a, ţinută la 20 Aprile.

(Urmare)

La ordinea ḑilei se pune raportul comisiunei scolare, care prin raportorul seu, deputatul Ioan Popea, referează asupra cererii stipendistului Petru Span, pentru acordarea unui ajutoriu de 200 fl., ca în decursul feriilor de vară să cerceteze cursul pentru lucrurile de mână din Lipsca, şi comisiunea propune: a se încuviinţa aceasta cerere.

Presidiul observă, că intenţiunea petentelui e foarte salutară, dar luând în considerare starea noastră finanţială şi lipsele noastre mai inteţitoare, ce le avem şi cari toate pretind spriginul nostru, crede, că astăḑi e imposibil de a i-se satisface petentelui, dar şi de altmintrea cestiunea aceasta încă nu se află studiată şi regulată definitiv.

Dep. Gerasim Candrea observă, că cunoasce pe petentele personal şi are cele mai bune păreri despre dênsul, şi îi laudă zelul şi interesul, ce se vede, că-l desvoaltă la studiu, dar aşa crede, că biserica şi-a făcut din destul datorinţa atunci, când i-a conferit un stipendiu de 500 fl., din acest stipendiu se poate susţiné cinstit, şi dênsul dacă îi stă în putinţă ca să se cualifice cu uşurinţă şi în aceasta direcţiune, însuşi va trebuí să simtă că aceasta e datoriu să o facă, fără de a mai recurge după alt stipendiu, pentru că 500 fl. e frumos stipendiu şi câţi tineri sunt, cari studiază cu stipendii de câte 100—200 fl., sau poate chiar fără de nici un stipendiu; apoi vorbitoriul aşa îşi aduce aminte, că esistă un conclus sinodal, care dispune, ca unul dintre stipendiile de 500 fl., să se dea unui tinér, care să se cualifice şi în acest ram. Vorbitoriul mai amintesce şi acea împregiurare, că în timpul din urmă s'a observat, că tinerii absolvenţi de universitate păşesc cu mari pretensiuni, când e vorba să se aplice, şi dacă nu li se poate da dintr'una o aplicare după pretensiunea lor, îi vedem, că în cea mai mare parte trec în România sau alt undeva, şi nici unuia nu-i mai trece prin minte, că a studiat cu mijloace publice şi ar fi datoriu să reflecteze şi la angagiamentul seu moral, şi astfel, dacă stipendistul, despre care e vorba, ne vine cu astfel de cereri, se vede, că şi dênsul e unul, care 'şi formează oare cari pretensiuni mari, şi aşa, întêmplându-se, ca după absolvare să nu poată primí inmediat o aplicare, ce să-l satisfacă, poate — nu ḑice cu siguritate — uşor ni-se poate întâmpla şi cu dênsul ca şi cu alţii. Dar şi de altmintrea împărtăşesce vederile Escel. Sale, că avem alte lipse mai inteţitoare, ce reclamă spriginire, pentru aceea e în contra propunerii comisiunei.

Dep. Mateiu Voileanu din considerare, că aceasta cerere a întrat deadreptul la sinod, propune: ca să se transpună consistoriului spre resolvire în legătură cu conclusul sinodal în acest obiect din anul 1886.

Dep. I. Popescu accentuază, că dênsul pune mare pond pe acest ram al instrucţiunei, ce astăḑi mai bine se predă chiar în institutele din Germania, şi află de lipsă, ca să se introducă şi la noi cât mai curênd, şi vorbitoriul 'şi aduce aminte, că era vorba odată să se trimită un profesor de aici spre acest scop cu 300 fl; şi astfel şi din punct de vedere al economisării spriginesce propunerea comisiunei.

Constatându-se în decursul desbaterilor, că sinodul nu e capace a aduce concluse valide, fiind şi timpul foarte înaintat, şedinţa se ridică anunţându se cea procsimă pe mâne la 9 oare.

La ordinea ḑilei continuarea desbaterei acestei cestiuni şi raporturile comisiunilor.

Şedinţa a X-a, ţinută la 21 Aprile.

Şedinţa se deschide la 9 oare a. m.

Se cetesce protocolul şedinţii a VIII-a şi

Se autentică.

Deputatul V. Dămian face următoarea interpelare:

Cari sunt causele de nu s'a pus până acum în lucrare conclusul sinodal din 1885, referitoriu la proiectul de „statutul institutului de pensiune gr, or. român din Transilvania“;

are să vină acest obiect la desbaterea sinodului încă în sesiunea presentă?

La aceasta presidiul rĕspunde:

Consistoriul archidiecesan în urma însărcinărei Ven sinod din 1885 a însărcinat o comisiune din sinul seu, ca să pregătească un comentariu la acest proiect, comisiunea aceasta însă în timpul mai din urmă a venit cu un raport, prin care face propunerea ca acel proiect să se dea publicităţii şi numai după ce se vor vedé observările provenite din public, va putea ca să facă comentariul cerut, respective să dea esplicările necesare. Consistoriul a aflat, că comisiunea a cuprins lucrul chiar invers, căci fără de esplicări acel proiect de statut nici la un cas nu se poate da publicităţii, pentru aceea i-s'a restituit pe lângă însărcinarea, ca să satisfacă mandatului consistorial. Obiectul se află dar în lucrare şi nu e perdut din evidenţă.

La punctul 2 află de prisos a mai da deslușiri, pentrucă e evident, că nu se poate presenta în aceasta sesiune.

Interpelantele se declară mulţămit cu rĕspunsul, observă numai, că s'a vĕḑut îndemnat a face aceasta interpelare, pentrucă o ordinaţiune ministerială dispune, ca institutele medii să-şi creeze fiesce-care fond de pensiune, sau să se alăture la fondul de pensiune regnicolar, şi încât pentru gimnasiul din Brad consistoriul a dispus, ca să se alăture la fondul general archidiecesan, ce este de a se înfiinţa, şi pentru aceea dênsul privesce causa aceasta de urgentă.

Dep. Ioan Popea face următoarea interpelare:

În una din şedinţele sinodului archidiecesan din anul 1879 am fost făcut o propunere, ca să se scurteze serviciul bisericesc, pentru ca să se căştige timp pentru ţinerea de predici.

Escelenţa Voastră aţi arĕtat atunci, că nefiind sinodul competent a lua în desbatere cestiunea aceasta şi a delibera asupra-i, veţi îngrijí a o resolví pe calea sinodului episcopesc.

După 5 ani, în anul 1884 am interpelat pe Escelenţa Voastră despre paşii făcuţi în privinţa promovărei acestei cestiuni.

Escelenţa Voastră aţi fost rĕspuns atunci, că schimbări în cele rituale, ori cât s'ar arĕta de necesarii aḑi, nu se pot face cu grabă, căci cer o studiare adêncă, înţelegere între Archiereii nu numai ai celor din metropolia noastră, ci şi ai celor vecini şi în fine luarea în seamă a dorinţelor poporului.

Nemulţămit cu rĕspunsul primit, am făcut o propunere ca Escelenţa Voastră să binevoiţi a primí însărcinarea a aduce propunerea mea făcută deja în anul 1879 în privinţa scurtărei serviciului bisericesc, la desbatere înaintea sinodului episcopilor, cât mai îngrabă, şi a stăruí, să se delibereze asupra-i; ear' Venerab. consistor archid. să atragă prin o circulară atenţiunea preoţilor şi protopopilor asupra necesităţii de a-se ţiné cuvêntări duminecile şi sĕrbătorile în toate bisericele din archidiecesă şi a avea în evidenţă prin organele sale pe toţi acei preoţi, cari 'şi vor face datoria în privinţa aceasta

Întreb pe Înaltul Presidiu:

Ce paşi s'au făcut din partea consistoriului în privinţa esecutărei conclusului sinodal din 1884, referitoriu la ţinerea de cuvêntări din partea preoţilor în ḑile de dumineci şi de sĕrbătoare?

Presidiul declară, că la moment nu poate da rĕspunsul la aceasta interpelare, până ce nu va consulta actele ca să vadă, ce s'a făcut în aceasta cestiune.

Deputatul V. Dămian în necs cu interpelarea de mai sus face următoarea propunere:

Consistoriul se însărcinează a satisface la procsima sesiune conclusului adus în sinodul archidiecesan din anul 1885 Nr. 120 al protocolului, referitoriu la proiectul de „statutul institutului de pensiune gr. or. român din Transilvania,“ — carea punêndu-se la ordinea ḑilei se primesce.

Dep. Ioan Popea luându-şi ansă asemenea tot din interpelaţiunea sa de mai sus face următoarea propunere: să se esecute fără amânare conclusul sinodului din 1884, privitoriu la ţinerea de predici în ḑilele de dumineci şi sĕrbători, respective să se raporteze la procsimul sinod.

Declarându-se aceasta propunere de urgentă se pune la ordinea ḑilei.

Deputatul I. Hannia află, că între împregiurările noastre de astăḑi aceasta propunere e nepracticabilă, atât din considerare la împrejurările, în care trăesce poporul nostru, cât şi mai ales din considerarea cualificaţiunei preoţimei noastre de astăḑi, va vení poate timpul, când preoţii vor fi dotaţi astfel, în cât să poată trăí esclusiv chemărei lor, dar până ce preotul din causa dotaţiunei celei slabe mai trebue să se îngrigească şi de asigurarea subsistinţii sale, până atunci nu se poate pretinde dela dênsul, ca să se ocupe cu ţinerea de predici, cum o fac aceasta preoţii altor confesiuni bine dotaţi, se ţin şi astăḑi cuvêntări la ocasiuni binevenite, fără de a li-se impune preoţilor special, şi astfel află de prisos aceasta propunere.

Deputatul I. Raţiu, ţinerea de predeci este lucru esenţial pentru ori ce biserică, şi fapt este, că la noi astăḑi numai la morţi se mai ţin cuvêntări,

---

Astfel s'ar cere, ca să nu putem întroduce decât vite grase. Cine are să decidă şi după ce norme, care vită este grasă sau mai slabă? Cum am putea noi consimţí, ca comerciul nostru să fie lăsat a fi judecat de pe o calitate atât de variabilă. Înţeleg să ia mĕsuri, ca să nu treacă vite bolnave; dar a me îndatora să nu duc decât vite grase, aceasta nu poate fi admisibil.

S'ar mai cere, ca vitele să nu poată fi îndreptate decât acolo, unde se află măcelării (abatoriuri) publice Cu alte cuvinte ca eu, comerciul de vite, să fiu îndatorat a me duce la cutare abatoriu, ear să nu pot a-mi duce vitele la târg spre a le vinde cum voiu putea. Me silesci să me duc de-a dreptul la căsăpie, pentru ca acolo să mi se facă toate neajunsurile, fără să pot cere dreptate.

Se mai pretinde, ca pentru fie-care cârd de vite, ce s'ar esporta, să se ceară o autorisare specială, arĕtându-se locul, unde au să fie tăiate vitele şi în ce numĕr. Se poate lua în serios o asemenea formalitate? Dar ce comerciu mai poate fi acela, care ar depinde de autorisarea autorităţilor strĕine? Ori pot importa vite în Austro-Ungaria, ori nu pot importa, dar ca să mi-se impună atâtea forme, aceasta nu poate fi admis.

Spre a se jignì şi mai mult comerciul cu vite, se cere ca vitele grase să nu fie întroduse în Austro-Ungaria, decât prin câteva puncturi şi numai cu drumul de fer sau cu vaporul. Astfel s'ar îndatora proprietarii de vite din Gorj, ca să vină cu rîmătorii lor la Severin şi apoi de aci să-i pună în vagoane. Am înţelege o asemenea mĕsură în timp de epizootie; dar în timp normal? Cine nu-şi dă seamă, că târînd pe proprietari să vină cu vitele din depărtare, ca să le transpoarte cu trenul sau vaporul, este a le sporí cheltuelile, a face vitele să slăbească, în fine a face dificultăţi comerciului? Apoi nu acesta poate fi scopul unei convenţiuni veterinare.

Toate aceste îndatoriri, ori cât de grele se par, s'ar impune numai României; lăsând Austro-Ungariei libertatea de a face comerciul de vite cu noi fără să fie supusă la formalităţile vecsatorii espuse mai sus. Şi aceasta pentru că cei dela Pesta privesc România ca bântuită de boalele epizootice şi ca neavênd putere să ia toate mĕsurile de rigoare pentru stêrpirea unor asemenea boale. Aceasta nu o putem admite.

Noi avem o legislaţiune veterinară din cele mai severe; o aplicăm riguros, ca în ori care altă ţeară civilisată. Dovadă, că de abia se declară boala în vre-o localitate şi în scurt timp este combătută cu succes. De altă parte ţeara noastră nu se află într'o situaţiune mai desavantagioasă decât Austro-Ungaria întru cât privesce vecinătatea cu Rusia, care este focariul epizootiei. Astfel fiind, nu putem admite mĕsuri contra vitelor noastre ca cele care se susţin la Pesta.

Pentru ca înţelegerea să se poată stabilí între noi şi vecinii nostri, nu este alt mijloc, decât a se lua ca basă convenţiunea veterinară încheiată între Austro-Ungaria şi Italia. După această convenţiune în timpul normal, adecă atunci; când nu esistă boala epizootică, trebue ca comerciul de vite să fie liber, adecă ca vitele să poată fi întroduse în Austro-Ungaria fără alte formalităţi, decât plata tacselor va male, dacă vor fi. Ear în timp anormal, când epizootia esistă undeva în ţeară, atunci se pot lua mĕsuri de apĕrare, însă ţinêndu-se la stipulaţiunile conferenţii veterinare dela Viena din 1872.

Aceasta este singura soluţiune, care ar garanta siguranţa comerciului nostru de vite. Într'altfel, dacă s'ar adopta convenţiunea cu Sêrbia, putem fi siguri, că graniţa va fi mai mult închisă, şi vom avea în fie-care ḑi neînţelegeri cu vecinii nostri. Noi căutăm siguranţa comerciului şi buna înţelegere, şi dacă aceasta nu se poate, atunci este preferabil să stăm, cum ne aflăm, căci tot suntem mai bine, decât când am fi legaţi printr'o convenţiune oneroasă.

Noi bănuim, că dacă cei dela Pesta stăruesc, ca să închee cu noi o convenţiune analoagă cu aceea a Sêrbiei, causa este, că doresc a-şi păstra cât mai mult târgul Austro-Ungariei, depărtând prin formalităţi concurenţa, ce li s'ar face de vitele noastre. Această bănuială este întemeiată nu numai pe discursurile rostite în camera dela Pesta, dar chiar pe comitele Széchenyi, care a declarat pe faţă, că caută a ocroti producţiunea naţională. Are dreptate ministrul, însă atunci când nu voesci să acordi unei ţeri nici comerciul cu vite, nu trebue să-i ceri în schimb să deschidă graniţa tuturor productelor austro-ungare. Ori ce s'ar ḑice, am învĕţat puţină carte, nu mai putem fi trataţi ca popoarele orientale, cărora li se impun tractate de comerciu după placul şi convenienţele statelor puternice ale Europei.

pentru aceea dênsul află chiar din contră foarte salutară aceasta propunere, ar trebuí însĕ, că aici în centru sĕ se facă începutul, unde este concentrată elita preoţimei noastre, căci atunci ar avea ocasiune a învĕţa şi a se deprinde şi clericii, cari devenind preoţi şi dacă nu chiar în toată ḑiua, dar cel puţin din când în când ar fi în stare sĕ ţină câte o cuvêntare.

Sinodul primesce propunerea deputatului Ioan Popea.

Presidiul în necs cu propunerea deputatului P. Cosma din şedinţa precedentă, aduce la cunoscinţa sinodului, că nu este nici un deputat, care ar absenta fără concediu.

Dep. P. Cosma observă, că deputaţii V. Almăşan şi S. Muntean au cerut concediu numai pe 5 ḑile, care a espirat deja fără a-şi re'noi cererile de concediu, deci propune a se aplica faţă de dânşii §-ul 8 din regulamentul afacerilor interne, privindu-se aceşti deputaţi ca şi când şi-ar fi depus mandatul.

Dep. Z. Boiu propune a se trece de astădată preste aceasta afacere la ordinea ḑilei până la o eventuală interpretare a acestui § din regulament, şi sĕ se ia la cunoscinţă notificarea presidiului.

Se primesce.

La ordinea ḑilei se pune raportul comisiunei scolare, referitoriu la cererea stipendistului Petru Span pentru un ajutoriu de 200 fl. şi reasumându-se desbaterea din şedinţa precedentă şi punându-se la vot propunerile făcute, se primesce propunerea deputatului Gerasim Candrea.

La ordinea ḑilei se pune raportul comisiunei petiţionare, carea prin referentul seu Vas. Dămian raportează asupra cererilor:

1. Rugarea vĕduvei protopopese după fostul protopresb. al Făgăraşului Petru Popescu pentru un ajutor din oare care fond al archidiecesei;

2. a comitetului par. din Mihăesci ppresb. Dobrei, pentru a-i sĕ mijlocí asignarea ajutoriului de 200 fl. votat în sesiunea din anul 1886 a sinodului archidiecesan;

3. a comit. paroch. din Erdő Sângiorgiu pentru un ajutor de 200 fl. din oare-care fond, pentru repararea turnului;

4. a capelanului din Gerő-Oşorheiu, Iosif Stănescu pentru un ajutor în calitatea lui de catichet;

5. a parochului din Şimon, Ioan Moşoiu pentru un ajutoriu de 100 fl.;

6. a comit. paroch. din Tisza pentru un ajutoriu de 400 fl. spre scopul zidirei scoalei;

7. a protopresbiterului tractului Mercurei I. Droc pentru un ajutoriu permanent eventual până la oare-care timp când comuna bis. va fi în stare sĕ acopere din mijloacele proprii salariul învĕţătoresc din Mercurea;

8. rugarea lui Ioan Rohan din Galaţ pentru un ajutor pe seama familiei sale nenorocite prin foc;

9. a ppresb. Dobrei R. de Crainic pentru un ajutoriu de 200 fl spre acoperirea restanţelor din salariile învĕţătoresci;

10. a parochului din Risca, Nicolae Florea pentru un ajutoriu de 100 fl, din oare care fond archidiecesan:

11. a mai multor parochieni din Vinţul de jos pentru un ajutoriu spre scopul cumpărărei unui loc pentru zidirea unei biserici;

12. a parochului din Leşchia Gavril Stef pentru un ajutoriu spre scopul cumpărărei de realităţi ca porţiune canonică;

13. a Elisabetei Cucuian din Vinţul de jos în causa sa divorţială;

14. a lui Vasilie Chelemen din Chibelea în causa sa divorţială;

15. a învĕţătoriului din Purcăreni Alexe Viju în causa procesului pentru prescurtarea competinţelor sale cantorale;

16. a mai multor parochieni din Câlnic în causa alegerei de învĕţător;

17. a parochului din Beian Nicolau Berariu pentru un ajutoriu anual de 100 fl;

18. a mai multor credincioşi ai bisericei noastre din Poptélec pentru grabnica întregire a parochiei;

19. a mai multor parochieni din Hermanul săsesc, spre a sĕ cassa alegerea de paroch, a sĕ escrie alt concurs, şi alesul Alecsandru Dogariu a se eschide dela concurs;

20. a mai multor parochieni din Petea de Câmpie pentru a se dechiara această parochie de vacantă;

Toate aceste petiţiuni la propunerea comisiunei,

Se transpun consistoriului archidiecesan spre competentă afacere.

21. Rugarea sinodului parochial din Turda, pentru a sĕ lăsa realităţile cumpĕrate din fondul „Rudolfin“ ca porţiune canonică în folosinţa parochului actual.

Presidiul arată scopul, pentru care s'au procurat aceste realităţi, dar observă totodată, că şi comuna bisericească a contribuit cu ceva la aceasta, pentru aceea ar fi bine dacă comisiunea şi-ar formula propunerea relativ la aceasta rugare într'acolo, ca sĕ se transpună consistoriului spre dare de informaţiune, că apoi consistoriul pe basa actelor sĕ afle un espedient, pentru regularea acestei afaceri.

Raportorul V. Dămian în numele comisiunei adoptează propunerea indicată de Escel. Sa, care punêndu-se la vot se primesce.

Urmează la ordinea ḑilei raportul comisiunei, care prin raportorul seu P. Gligor, raportează asupra proiectului de buget al consistoriului archidiecesan pro 1888; şi comisiunea propune ca fiind împărţit proiectul de budget între membrii sinodali sĕ se privească de cetit, şi sĕ se primească de bază la desbaterea speeială.

Se primesce

Întrând în desbaterea specială, pe lângă puţine modificări se primesce în forma propusă, şi se alătură la protocol.

Şedinţa se închee la 12 ½ oare d. m. anunţându-se cea procsimă pe după ameaḑi la 4 oare. La ordinea ḑilei alegerea unui asesor mirean în senatul scolariu şi a unui asesor preoţesc în senatul epitropesc, şi rapoartele comisiunilor, ce mai sunt neresolvite.

Reflecsiuni

la corespondenţa „De sub Retezatul“ 5 Aprile 1887.

Ideile, pe cari m'am simţit îndemnat ale da publicităţii, par a fi stîrnit oare-cari supĕrări în sinul învĕţătorimei noastre. Declar, că intenţia mea nici când n'a fost de a ridica învinuiri, decât asupra acelora, cari le merită. Aceasta o poate vedé cetitoriul atent din lucrarea respectivă, unde apriat se spune, cui sunt şi cui nu adresate cuvintele învinuitoare.

Dacă însĕ dlui „I. P.“ nu-i place a fi numĕrat în şirul celor puşi sub tutelă, nu este vina mea ci vina d-lui. Chiar şi dênsul relative, recunoasce adevĕrul afirmaţiunilor mele şi când o face aceasta, nu face alta decât adauge o noauĕ probă convicţiunilor mele.

De altcum în întrega lucrare nu respiră întru atâta învinuire asupra învĕţătorimei, cât mai vêrtos asupra unei mancităţi, în modul de pregătire a aceleia. Şi cum că nu stăm atât de splendid cu cualificaţiunea învĕţătorilor nostri şi nici chiar cu fructele dobândite de scoală, sĕ-mi fie permis a o accentua şi de astă dată.

Poporul german, care lucră de veacuri pe câmpul educaţiunei, în frunte cu bărbaţi ca Comenius, Ratich, Fridrich August Wolf, Franke, Pestalozzi, Herbart, Ziller, Stoy şi alţi mulţi, chiar şi acum e nemulţemit cu starea actuală a scoalelor. De aci o tendinţă dintre cele mai puternice de a supune învĕţământul unei reforme radicali, prin carea sĕ se dea o noauă viaţă tuturor scoalelor, din care apoi sĕ rĕsară o generaţiune deamnă de veacul, în care trăim.

În faţa acestui fapt este bine, ca totdeuna sĕ nu trecem modestia, calitatea trebuinciasă unei naţiuni tinere şi sĕ ne închipuim a fi stând, cine scie pe ce treaptă înaltă a culturei. Aceasta mai cu seamă şi din acel punct de vedere, ca nu legănaţi în credinţa aceasta sĕ dormim somnul omului fără de multe griji. Ne cam place noue românilor — sĕ o spunem franc — de a ne mândri, cu cine scie ce resultate dobândite pre terenul cultural; pe când în fond dacă am căuta, nu sciu cu ce părere ne-am alege; sĕ continuăm oare cu credinţa aceasta, sau mai bine, sĕ punem umer la umer, spre a înainta cu mai mare celeritate opera începută.

Sciut este, că forţele noastre trebuesc accelerate, ca sĕ ne putem apropia de popoarele depărtate de noi.

Din aceste considerante, sĕ nu ne închipuim, [illegible] mini pedagogice.

Chiar şi „deprinderile în cugetare, vorbire şi esprimarea ideilor cu graiul şi în scris, etc. etc., pe cari domnul „I. P.“ pune atâta pond, încă nu demustră multă înţelepciune pedagogică. Şi dacă poate dênsul s'a învêrtit mai mult ca mine printre învĕţătorime, apoi nice mie nu mi-a lipsit ocasiune de a me îndulcí pela reuniuni învĕţătoresci şi alte ocasiuni de metoadele acestora, şi preste tot de necunoscinţele lor pedagogice.

Sĕ mai cuvine se fac menţiune şi de aceea, că judecata proprie în cele mai multe casuri înşală nefiind preste tot uşor a te desbrăca de egoism şi amorul propriu, când însuţi esci obiectul apreţierii. De aceea cred, că o tragere de seamă cu sine însu-ţi, este bine sĕ fie cât de rigoroasă, ca cu atât mai cu putere sĕ te obosesci întru realisarea ţintei propuse.

În fine cred de lipsă a mai adauge şi aceea, că lucrarea mea nu a pornit decât dintr'un simţĕmênt de bunăvoinţă faţă de învĕţătorimea noastră şi dacă dulceaţa a fost amestecată şi cu puţin amar, apoi aceasta nu cade întru atâta în conta învĕţătorimei, cât mai cu seamă a altor împregiurări. Cunosc şi eu în deajuns starea nemulţămitoare a învĕţătorilor nostri şi doresc din inimă sĕ se schimbe în spre mai bine. *S.*

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

De sub poalele „Surului,“ 1 Maiu. *(Adunarea generală a despărţământului III Avrig a Reuniunei învĕţătorilor români gr. ort. din districtul Sibiiului. Părăstas pentru George Lazar.)* Unul din cele mai sublime simboale ale naţiunilor culte este faptul, prin care ele glorifică virtuţile oamenilor devotaţi operei grele de a ridica neamul lor la un grad de desvoltare spirituală, ce luminêndu-le mintea, le escită interesul faţă cu datorinţele proprii ca estmod sĕ-şi cunoască şi drepturile de esistenţă.

Lucruri colosale antice dovedesc despre spiritul măreţ, la care s'au avêntat unele popoare din vechime. Tot astfel vedem şi pe popoarele timpului mai nou, eternisând numele bărbaţilor mari prin scrieri şi prin monumente. În şirul acestor popoare vedem şi pe poporul român, carele ca unul mai târḑiu desceptat — nu din vina lui — din întunerecul nesciinţii ajuns la cunoscinţa de sine, rădicându-şi capul ca o plantă ce au fost strimtorată de multele vitrigităţi, ce îi împedecau desvoltarea.

Veacul trecut a dat şi poporului român bărbaţi mari devotaţi binelui acestuia, între cari au fost şi George Lazar, marele dascăl român. El neputându-şi afla adăpost în patria sa, trecu munţii şi se duse în Bucuresci.

Se poate, că adeseori căderea unor oameni este o operă a provedinţii, pentru ca sĕ redice pe alţii precum vedem din întêmplarea cu George Lazar. Mare necesitate avea poporul român de aici de el, Provedinţa veḑu însĕ, că poporul de dincolo de Carpaţi avea şi mai mare lipsă de un George Lazar. A trebuit deci sĕ meargă la românii de acolo ca precum Radu Negru cu spada, aşa el cu cartea în mână sĕ spună românilor, că sunt români.

I-a desceptat din somn, i-a scăpat de perirea naţională; şi ei l-au ascultat, eară după moarte l'au glorificat ridicându-i monumente. Soartea lui George Lazar fu ca se moară în comuna sa natală Avrig şi aci sĕ se înmormênteze de către ai sei. La anul 1823 au murit şi de atunci mormêntul lui stă ca o lumină stinsă în curtea bisericei, câţva paşi dela uşa acesteia. La anul 1865 marele bărbat de stat Rosetti din România i-a ridicat monumentul cu cunoscuta inscripţiune, ear pe peatra resturnată pre mormênt a pus sĕ scrie următoriul distichon: „Precum Christos pe Lazar din morţi l'au înviat, aşa tu România din somn ai deşteptat.

Poporul nostru eternisează mormintele părinţilor sei prin monumente simple, o cruce de peatră sau de lemn, ori plantează câte un pom; el are însĕ şi alte monumente, după credinţa ortodocsă el face pomeni pentru reposaţi numite „părăstas.“

Datorinţa împreunată cu stima faţă de naţiunea sa şi faţă de bărbaţii ei devotaţi, a fost impulsul, când învĕţătorii despărţĕmêntului III Avrig ai reuniunei districtuale Sibiiu în adunarea lor generală din anul 1886 în conţelegere cu dl protopresbiter Ioan Cândea au decis terminul adunărilor pe ḑiua de St. George 23 Aprile, în fie-care an, cu scopul de a se ţiné atunci şi părăstas pentru George Lazar.

În 11 Aprilie a. c. s'a convocat adunarea generală amĕsurat programului, învĕţătorii se pregătiră de părăstas şi Joi în 23 Aprilie a. c. ḑiua de St. George după st. liturgie dl protopop Ioan Cândea ca preot slugitoriu anunţă poporului, că astăḑi se va face părăstasul pentru George Lazar. Poporul mişcat de acest anunţ remase toţi cu mici cu mare nemişcaţi în biserică şi asceptau cu dor actul. Dl protopop eşì însoţit de părintele seu preotul Michail Cândea îmbrăcaţi în vestminte bisericesci înaintea poporului, la mormêntul lui George Lazar; se începu parastasul, care se făcu în toată forma. Dl protopop au servit în un mod foarte plăcut poporului, eară cântările funebrale le esecutară învĕţătorii tractuali, şi ale ecteniilor corul elevilor scolari de aici.

După otpust directorele scolar şi preşedintele reuniunei despăţĕmêntului Ioachim Băcillă cetì un discurs despre viaţa lui George Lazar, apoi corul învеţătorilor mai întonà „În veci pomenirea lui.“ Poporul remase tare mângăiat de frumoasa slujbă, ce se făcu marelui dascăl român George Lazar, apoi se depărtà ḑicênd: Dumneḑeu sĕ-l ierte!

Monumentul lui George Lazar însuflă omului o sfială şi totuşi o cugetare atât de măreaţă, încât

îl cuprinde o stimă, o veneraţiune tainică, din carea resulta o înbărbătare cătră înaintare, un entusiasm pentru poporul nostru. Eară de altă parte durerea sfăşie inima omului; vĕdĕnd că spiritul lui cel luminător n'a putut prinde rădacini la părinţii, fraţii şi nepoţii lui, căci respins de egoismul secolar, a trebuit singur să se esileze.

Tu! umbra lui George Lazar! scoală de veḑi, că nici astăḑi nu este mai bine!

Nu pot trece cu vederea o impregiurare plăcută, anume, Dl inginer dela gara Sinaia din România, Vasile M i h a i l, pe când se servia parastasul, a sosit în mijlocul nostru. El venise la înmormêntarea mamei sale, carea avea să se facă chiar în aceeaşi ḑi, şi eată „sic fata tulerunt“ nepotul marelui dascăl George Lazar, asistă la parastasul unchiului seu.

După 10 oare a. m. finindu-se parastasul, se deschise adunarea reuniunei prin o vorbire scurtă, dar accentuată a preşedintelui, se făcu raportnl din partea comitetului, şi s'a proces la prelegerile practice.

Membrul Ioan Budac a preles din religiune despre „creaţiunea omului celui dintâiu, urmările pĕcatului.“ Ne fiind presenţi unii membrii prelegĕtori, adunarea a decis ca objectele anunţate să se preleagă de alţi membri presenţi. Aşa T. Doican a preles din religiune despre „iubirea crescinească.“ E. Roman din limba maternă cu începătorii despre „semne, respective despre litere.“ Aceasta prelegere a reuşit foare bine şi mai cu seamă începutul a fost foarte practic. Urmară apoi discusiunile libere, la cari luară parte mai mulţi învĕţători. La 1 oară d. a. se închise şedinţa.

După amiaḑi la 3½ oare se deschise şedinţa, şi se începură prelegerile. Membrul reuniunei I. Vodă a preles din limba maternă, formarea ḑicerei şi amplificarea ei. N. Trombiţaş din comput cu începĕtorii. I. Budac din limba maghiară „întroducerea în scrierea, şi cetirea“ corectă. N. Dragoş din Geografie — Europa. V. Opriş din Istoria naturală „animalele domestice şi cele sĕlbatice.“ Apoi urmară discursiunile libere, la cari luară parte mai mulţi învĕţători.

La adunare, respective la şedinţe a luat parte şi Dl protopop Ioan Cândea şi parochul de aci Mihail Cândea, precum şi alţi învĕţători strĕini. După eshaurarea objectelor de prelegere se alese un membru în comitetul despărţĕmêntului în persoana învĕţătorului Nechit Spêrlea, se încassară tacsele dela unii membrii, apoi preşedintele închise şedinţa cu puţine cuvinte, prin care arată regretul faţă de prea puţina interesare a unor învеţători, faţă de chiemarea lor ceea ce mulţi membrii mai accentuară. Nu se poate nega, că mulţi învĕţători sunt aşa puţin dotaţi, încât trebue să îngrijască de traiul vieţii şi pe altă cale. Sunt însă mulţi învĕţători cu stare bună şi acestia prea puţin preţ pun pe chemarea lor de învĕţătoriu. De aceea adunarea a şi luat conclus, ca să se aplice cu toată stricteţa dispuseţiunile legii în astfel de casuri, şi dl protopop a accentuat, că acelea se vor efeptuí în mod satisfăcĕtor. Se sperăm dar, că în viitor nu va lipsí nici un membru dela împlinirea datorinţii; astfel făcênd, vom putea progresa în ceeace privesce crescerea poporului. După 5 oare d. a. membrii despărţĕmêntului nostru se îndepărtară la ale lor, ducênd cu sine o suvenire plăcută în ḑiua de Sf. George, pe carea au serbat'o, atât prăsnuind, cât şi făcênd bine după principiile salvatorului lumei. *Mutius.*

Varietăţi.

* Archiducele A l b r e c h t a sosit la Deva în 12 Maiu şi a fost întêmpinat la gară de fruntaşii autorităţilor bisericesci, civile şi militare. Recunoascerea terenului din jurul Devei s'a făcut în ḑiua sosirei după ameaḑi. Comisiunea pentru recunoasceri va călări în spre Dobra, apoi spre pasul Branicica, unde probabil se va întêmpla cea dintâiu ciocnire între corpurile de armată 7 şi 12. Se vor mai face recunoascerile dela Hunedoara, apoi archiducele va sosí la Oreştie.

* S i n o d u l d i n R o m â n i a.) Sfântul sinod al bisericei autocefale ortodocse române este convocat în sesiunea de primăvară pentru ḑiua de 5 Maiu 1887, conform art. 13 din legea pentru alegerea metropoliţilor şi episcopilor eparchioţi, pre cum şi a constituirei sfâtului sinod al bisericei autocefale ortodocse române.

* (Î n v i t a r e.) Reuniunea pompierilor voluntari din opidul Blaş, învită la „Maialul“ cu care e împreunată înaugurarea depositului şi o producţiune, ce se vor ţiné, Duminecă în 22 Maiu st. n. la 3 oare postmeridiane în grădina lui D. C o m ş a din Veza.

P r e ţ u l l a p e t r e c e r e:

De persoană 50 cr. Pompierii liberi.

La cas de timp nefavorabil, petrecerea se va amêna pe Dumineca procsimă următoare.

Comanda.

* (G r i n d i n ă.) In Orşova a bătut peatra hotarele aşa de tare, încât a nimicit cu desevêrşire sĕmĕnăturile. Grindina a fost de mărimea alunelor, şi a căḑut cu o iuţală aşa de mare, încât a spart coperişele caselor, şi multe ferestri, a devastat cu totul pomii, legumele şi viile. In jurul Cohalmului încă a făcut grindina mari stricăciuni în sĕmĕnături şi în vii. In comuna Paloş a isbucnit şi un foc din causa trăsnetelor.

* (D i u a r i u n o u.) „Oltvölgyi héti lap“ se va chema un jurnal septĕmânal, ce va apăré în Făgăraş. Politică nu va face. Va publica lucrări în limba maghiară, germană şi română.

* Cu ocasiunea Rosalelor se vor vinde bilete pentru trenul de plăcere, în Braşov. Acest tren va sta în legătură cu toate staţiunile căilor ferate. Un tren de plăcere va circula a doua ḑi de Rosale între Braşov şi Sinaia.

* V e s t e d e s p r e o i n t e r e s a n t ă î n c r e d i n ţ a r e. După cum se aude, sora principesei noastre de coroană Stefania, princesa Clementina, despre a cărei făptură de fată drăgălaşă s'a vorbit mult în anii trecuţi, ar fi designată de către pressa din afară de fiitoarea soţie a prinţului Albert Victor de Britania, fiiul cel mai mare al prinţului de Wales. În chipul acesta, fiitoarea împărăteasa-regina a Austro-Ungariei şi fiitoarea regină a Angliei şi împĕrăteasa a Indiei, vor fii legate una cu alta prin legătură de surori. Vestea aceasta până astăḑi încă nu este oficioasă; dară legătura proiectată e basată, căci ar fi dat-o pe faţă chiar regina Victoria, bunica mirelui, înaintea persoanelor princiare adunate cu ocasiunea iubileului de 50 de ani, ce s'a serbat în onoarea ei. Cu începutul lui Iunie întreaga familia regească din Belgia va merge la Windsor, dinpreună şi prinţul de coroană Rudolf cu soţia sa, precum şi familia prinţiară de coroană din Prusia şi acolo în mijlocul acelor 26 de nepoţi şi nepoate, la care prinţul de Wales pune 5 membri, prinţul de coroană German 6, ducele de Edinburg 5, urmaşii princesei Alice 5, Connaught 2, reposatul Albany 2, şi Beatrice 1, se va săvêrşí serbătoresce încredinţarea. Princesa Clementina este fica cea mai tinără a regelui Leopold şi a reginei Maria Henrietta şi s'a născut la 30 Iulie 1872 în Lacken. Surorile ei cele mai mari: Luisa de Coburg şi Stefania, ambele sunt măritate în patria mamei lor.

Loterie

Sâmbătă în 14 Maiu 1887.

Viena:	**87**	**34**	**73**	**58**	**41**
Timişoara:	**14**	**30**	**68**	**45**	**34**

Nr. 179 [1593] 2—3

CONCURS.

În urma concursului escris pentru ocuparea postului de paroch în parochia de classa a III P r i h o d i s t e — T ă t ă r e ş t i, cu venit anual de 409 fl. 50 cr., neînsinuându-se nici un concurinte, prin aceasta să escrie, tot pe lângă venitele de mai nainte a doua oară concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Reflectanţii au a-şi presenta petiţiunile în terminul indicat la subsemnatul.

Brad, în 30 Aprile, 1887.

Oficiul ppteral gr. or. al Zarandului.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 529 [1596] 1—3

EDICT.

Toma P o p l ă c e a n gr. or. din Reşinari, carele de 5 ani de ḑile a părăsit pe legiuita sa muere Stana n. Cotora, se citează prin aceasta ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict să se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră cererea de divorţiu a femeei se va pertracta şi decide pe basa pribegirei lui.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului ca for matrimonial de I instanţă.

Sibiiu, 20 Martie, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 2408 civ. 1887. [1594] 2—3

Publicaţiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole se aduce la cunoscinţă publică, că în urma acţiunei baronului Radák Ádám, pertractarea pentru regularea dreptului de cârcimărit şi pentru statorirea cheei de proporţiune, contra foştilor domni de pământ şi iobagi din Chesler, s'a ordinat pe **30 Iuniu 1887 la 3 oare p. m.** în localul cancelariei comunale din comuna Chesler, la care cei interesaţi pe lângă atragerea atenţiunei la § 15 din instrucţiunea pentru regularea posesiunilor, se citează spre presentare.

Din şedinţa tribunalului regesc din Elisabetopole, ţinută la 2 Maiu, 1887.

Nagy Ludovic, preş. **V. Iakab Árpád,** notariu.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricaţiune şi mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere şi suflare,

numai de cualitate escelentă.

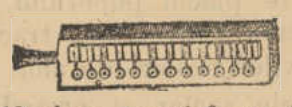

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori-cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Preţul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine şi eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustraţiuni la cerere se trimit gratis şi franco. Pentru harmonică şi harmonium Preţ-curante separate cu ilustraţiuni. [1582] 4 20

Mihaile Manchen,

vărsătoriu de campane

(Clopote)

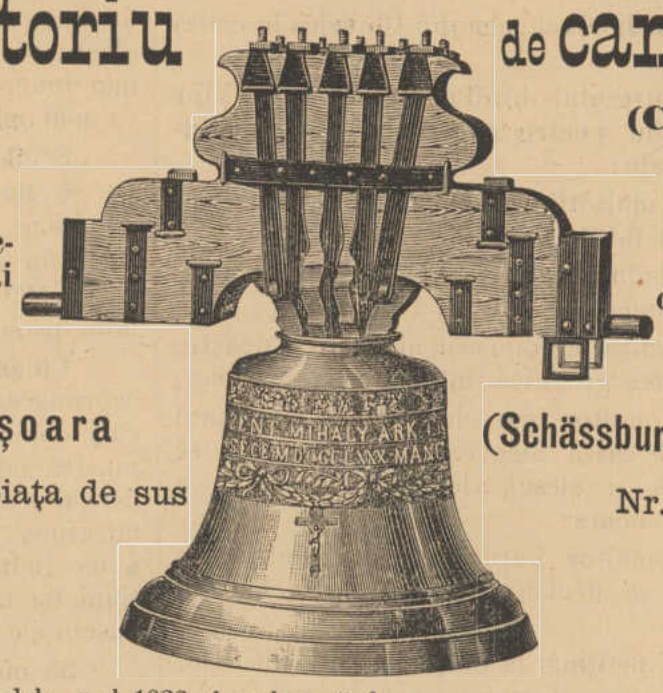

şi de construcţiunea cea mai nouă cu sul sucitoriu

în Sighişoara

piaţa de sus

(Schässburg-Segesvár)

Nr. 168

o firmă, ce esistă dela anul 1822 şi se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a l i f e r a şi r e p a r a c l o p o t e de toată mărimea cu coroana de stejar ori de fer legat, face şi scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau şi mai multe clopote cu preţurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează şi în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primí şi în rate. [153] 5 10

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 48 Sibiiu, Joi 7/19 Maiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sünt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 6 Maiu.

Impregiurarea, că la sfêrşitul săptămânei trecute trei regine s'au întâlnit în vecinul regat România, a dat publicistilor ansă la facerea de diferite combinaţiuni de grupări politice. O importanţă deosebită se dă acestei întâlniri a reginelor de către ḑiuaristica rusească şi ungurească. De interes mai special este pentru noi importanţa, ce se atribue întâlnirei pe teritoriul român a acestor regine de către publicistica ungurească. Se scie, că regina Sêrbiei a plecat cu moştenitoriul tronului în Rusia de sud spre a se recrea, se ḑice pe deoparte, şi spre a se întâlní cu părechea imperială a colosului rusesc, se susţine de altă parte. Călătoriei reginei sêrbesci la băi i se dă o deosebită importanţă politică. Se susţine adecă, că partida rusească a cucerit terenul în Sêrbia. Ristici şi partisanii dênsului, ajutaţi de consulul rusesc Persiani, au preparat bine terenul, şi aḑi mâne vor vení ei la putere. Inaugurarea acestei noue fase în politica sêrbească s'a făcut cu aceea, că acestei partide i a succes a învrăşbí pe rege cu regina.

Ḑiariul „Budapesti Hirlap“ în numĕrul de Duminecă ne surprinde cu o nouă scire sensaţională. La băile de mare în Rusia de sud se va da o întâlnire generală tuturor matadorilor politicei panslaviste. Regina Sêrbiei este acolo cu clironomul, ca acesta să primească binecuvêntarea autocratului tuturor slavilor. Asemenea este acolo presumptivul principe al Bulgariei — un nepot al ţarului, apoi principele Carageorgevici, ginerele principelui din Montenegro. Planul este gata pentru o acţiune comună. În Sêrbia va vení la guvern Ristici, cea ce va însemna, că e pace bună cu influenţa austriacă, în Bulgaria va vení principe candidatul rusesc. La cas de complicaţiuni Petru Carageorgevici va primí Bosnia, şi astfel se va pune în lucrare marea operă a slavisărei orientului.

Faţă cu acest plan publicistii unguri salută cu bucurie visita împĕrătesei şi reginei noastre la Sinaia şi vin la conclusiunea, că monarchia noastră are interese să întreţină intime legături de pretenie cu vecinul şi vigurosul regat român. Aceasta o pretinde interesul ambelor state în faţa încurcatei situaţiuni, ce începe a se manifesta în orient.

Împărtăşim şi noi ductul de idei al publicistilor unguri şi adaugem, că o adevĕrată alianţă de interese numai atunci se va putea realisa între noi şi românii din statul vecin, dacă în Ungaria se va schimba radical politica internă în toate ramurile ei. Dacă guvern, deosebitele partide politice, justiţie, administraţie, şi în cele din urmă bolnăviciosul cu rent al societăţii în timpul din urmă, dacă toate acestea se vor schimba în mod radical, şi se va inaugura o nouă eră, care pe basa legilor create la 1868 va permite cetăţenilor o desvoltare liberă şi sănĕtoasă, atunci va fi posibilă o alianţă între monarchia noastră şi regatul României.

Şi noi susţinem, că e şi natural, ca monarchia noastră, ca publicistica din Ungaria să vină la această convingere, şi în faţa valurilor aruncate de sbuciumările politicei panslaviste, să să pună capĕt politicei de cutropire, urmărite de guvernul nostru. La aceasta ne îndreptăţesce şi lupta de condeiu dintre cele trei mari împĕrăţii, cari încă şi acuma formează alianţa celor trei împĕrăţii. Din revelaţiunile asupra ocupărei Bosniei şi a Erţegovinei dcătre monarchia noastră, revelaţiuni, cari fără provocate din partea diplomaţiei din Berlin, am vĕḑut, că la cas de o ciocnire între noi şi Rusia pentru interesele nostre în Orient, noi nu putem conta la spriginul Germaniei. România însе este viu interesată în orient, şi un fiitoriu rĕsboiu cu greu o va lăsa în stare pasivă.

Cum se vor desvolta lucrurile, vom vedé. Una însă nu o vom perde din vedere. În faţa pericolului oamenii încep a căpĕta minte. Încurcările din orient încep pare-ni-se a destepta şi pre publicistii nostri din visiunile, în cari s'au legănat până acuma.

Numai de ar apuca lucrul, de unde trebue.

Sibiiu, în 6 Maiu.

Împetrit la inimă ar trebuí să fie omul, care nu s'ar înfiora la audul numelor Galaţi, Ciugud, Careii mari, Curtici, Trăscău, Eperjes, şi Topliţa română.

Şepte locuri, ai căror locuitori erau eri alaltăeri cu bună stare, aḑi locuitorii acelor comunităţi sunt espuşi celei mai grozave miserii. După cât scim noi, guvernul nu a făcut nimica pentru nenorociţii acestor comune. Singur Maiestatea Sa s'a îndurat ale alina suferinţele prime.

Ḑiuaristica maghiară a deschis o listă permanentă pentru subscripţiuni în favorul nenorociţilor din Trăscău, Eperjes, Curtici şi Careii mari, dar pentru nenorociţii din Ciugud, Galaţi şi Topliţa română încă nu am vĕḑut contribuiri mai însemnate. Aceasta îşi va avea motivele sale, pentru ce s'a urmat aşa şi nu altfeliu — vorbă e, că la rêndul seu ḑiuaristica română încă trebue să-şi facă datorinţa faţă de cele 3 locuri românesci, deşi Careii mari şi Curticiul încă sunt atari, dar fiind ele în Ungaria, oamenii din capitală sunt dispuşi mai bucuros a aduce jertfe pentru nenorociţii din patria lor îngustă.

Deci la o parte cu indiferentismul. Comitete de binefaceri — căci celor goli le trebue vestminte, celor neadăpostiţi adăpost şi în prima linie celor flămânḑi pâne.

Diferitele reuniuni de cântări să arangeze câte un concert şi publicul va spriginí întreprinderea, umană fiind.

Oameni, cari nu au familii grele, neguţĕtori cu posiţii mai fericite să-şi deschidă pungile pentru de a ajuta fraţilor celor nenorociţi.

La biserici să umble un disc anume în o Duminecă sau sĕrbătoare pentru nenorociţii prin foc şi ofrandele încurse să se predea locului destinaţiunei. Pentru Galaţi este anume constituit un comitet. Să se institue unul în comitatul Albei de jos pentru Ciugud, unde au mai rĕmas numai 14 case. Cu împrumutul de 10 mii, ce l'a votat cassa de păstrare din Alba-Iulia, lucrului nu este nici pe departe ajutat, ci abia vor putea reedifica 10 oameni mai de frunte edificiile arse. Ce să facă ceialalţi, cărora banca din Alba-Iulia nu le-a deschis credit? Unde să-şi adăpostească familiile lor? Unde să-şi adune, ce au pe câmp la timpul seu, şi în fine, unde să erneze.

Nu e lucru de glumă. Locuitorii cei mai mulţi stau aḑi sub ceriul liber şi ne doare, că capitulul din Blaş încă nu s'a trezit din somn faţă de credincioşii sei, cari sunt în maioritate în aceea comună. Nu e vorba, şi noi avem mulţi credincioşi la Ciugud, dar fondurile noastre nici pe de parte nu se pot asemĕna cu cele din Blaş — deci cade în sarcina acelui capitul de a pune mâna pe lucru.

În Alba-Iulia încă nici o mişcare, cel puţin cu scirea noastră nu, şi aşa trebue ca dela centru să se facă ceva şi centrul e şi acum Sibiiul. Aici să se aranjeze concerte, baluri şi să se deschidă liste pentru subscripţiuni, dacă e vorbă, să fim creştini în sensul evangeliei.

De necurmate ori accentuăm, că ar fi bine, ca oamenii să-şi asigure edificiile lor. Puţini de tot puţinei ne au priceput şi ascultat vocea noastră. Nu e vorba, că nu apreţiem motivele din cari nu se asigură oamenii contra focului — le apreţiem, căci scim şi suntem convinşi, că faţă cu atâtea dări şi imposite e greu de a mai lua asupra-şi şi o sarcină de bună voie, numai cât, în singuraticele casuri se dovedesce, cât de rĕu greşesc cu deosebire oamenii şi economii mai cu dare de mână, când nu-şi asigură clădirile contra focului. O mână rĕutăcioasă

FOIŢA.

O măimuţă.

(Noveletă de Alecsandru L. Kielland.)

Căci într'adevĕr a fost o maimuţă, care a fă- *„cum laude“* la esamenul de stat juridic; dar am obţinut numai *„haud illaudabilis“*, ceeace a fost preste tot atât de just.

Dar prietinul meu, un advocat, care avu să citească ḑi de ḑi cu simţĕmintele cele mai variate conceptul rĕspunsurilor mele, află tema mea procesuală atât de bine lucrată, încât mai că se temea, că ea me va înălţa până la „cum laude“. Şi el nu putea să vrea, ca să păţesc ruşinea şi neplăcerea, de a pica la esamenul verbal, ear la „haud illaudabilis“; căci me cunoscea prea bine şi-mi era amic.

Ear măimuţa era o pată de cafea la marginea paginei 496 în procedura procesuală a lui Schweigaard, pe care o am fost împrumutat dela amicul meu Cucumis.

Nici că poţi ajunge ḑile mai negre, decât să fi silit a te duce în dricul iernii prin viscol de zăpadă şi întunecime la esamenul juridic; — se ḑice, că vara ar fi şi mai rĕu — dar asta nu o am încercat.

Trebue să treacă omul preste cele unspreḑece teme — ori că sunt treispreḑece? — de sigur cel mai infam numĕr, care s'a iscodit — ca un debutant nenorocit din circ: — el înaintează în cel mai turbat galop, viaţa-i stă legată de un fir şi un zimbet forţat de circ îi joacă pe buze; şi apoi trebue să sară de unspreḑece ori — ori că sunt treispreḑece? — printr'unul dintre spurcatele aceste cercuri căptuşite cu hârtie.

Tocmai într'o asemenenea situaţie se află şi nenorocitul care depune sau mai bine se încearcă a depune esamenul juridic — cu deosebire numai, că nu aleargă călărind în galop acompaniat de orchestră şi în luciul puternic al luminei de gaz. El şede într'o lumină dubie pe un scaun de lemn cu faţa întoarsă spre părete, şi unicul sunet ce-l aude, este cel dela cismele inspectorului; căci în larga lume nu cred să se afle cisme, care să scârţie atât de strașnic, ca cele ale inspectorului juridic.

Urmează apoi oribilul moment, când stafeta cea neagră al colegiului juridic vine cu tema. Se pune în uşă şi o cetesce — rece şi calm, cu o cruntă ironie asupra situaţiunei grozave, ridicând documentul prevestitor de rea soarte — cetesce acest cerc de plângeri căptuşit cu hârtie, prin care avem să sărim, ori în faţa cărui trebue să descălecăm şi să repăşim — pe jos.

Te aşeḑi bine în şea. Mulţi nu pot să şadă, cum se cade, se leagănă neliniştiţi încoace şi încolo; unul singur „descalecă.“ Ochii alor toţi îl urmează până la uşă. Un lung oftat străbate pintre cei adunaţi: „aḑi ţie, mâne mie!“

Într'aceea s'aude un trap moderat preste hârtie: sărim.

Unii trec singuri şi elegant şi ies pe partea opusă „cum laude.“ Alţii află, că e prea uşor a sărí oblu înainte; se învârt deci prin aer şi ies pe din dos. Şi acestia scapă, dar de-andĕratele; şi se ḑice, că [illegible] cători.

Ear alţii sar, dar greşesc cercul; trec pe sub el, pe lângă el, — pe când alţii sar departe peste el, şi scapă teferi. Cești din urmă află în genere temele grozav de simple şi uşoare şi continuă selbaticul galop fără nici o teamă.

Dar dacă nu ai voe de călărit şi nici eserciţii însărite, este trist de tot să nu ai nici barĕm o măimuţă la pagina 496.

Nu mi aduc bine aminte, preste câte cercuri trecusem, când me aflam faţă cu tema de proces.

Era un traiu nesănĕtos, ce duceam pe atunci; ḑiua săriam şi studiam mult noaptea. Şedeam în mieḑ de noapte cufundat în „proces;“ încălḑiam soba prea tare, ca să pot aerisa: apoi aerisam ear prea mult, numai ca să am de ce încălḑi; acum îmi scoteam capul pe fereastră, acum ear mi-l muiam în lavor — şi într'aceea viscoliam, nu alta, printre foile procedurii procesuale.

și sacrilegă îi prefac în un minut munca de 10 ani în cenușă — deci la aceste ar trebuí sĕ se cugete țĕranii nostri în tot momentul, când se culcă și când se scoală, pentru că sau rĕutatea oamenilor, sau negrija îi poate duce la sapă de lemn. Inteligința noastră are atâtea dări, atâtea colecte, încât rar poate sĕ-și facă datorința peste tot locul.

Dacă cel puțin oamenii mai cu dare de mână ar fi asigurați contra focului, apoi cel puțin ofrandele inteliginții și a le comercianților s'ar putea întrebuința pentru sĕrăcimea nenorocită, Sĕ îndemnăm deci pe oameni sĕ se asigure. Casurile cele șepte mai recente sunt de ajuns de a treḑí pe oameni din letargie și nepăsare și ele se mai pot repeți și în alte locuri și atunci ajutoriul împărțit în mai multe locuri va fi un ajutoriu slab și nu va putea nici pe departe sĕ aline suferințele celor nenorociți.

De rĕu trebue sĕ se teamă omul mai curênd ca de bine, și nebun e omul, ce nu ia mĕsurile de precauțiune pentru interesul sĕu propriu. Câți economi de ai nostri, dacă nu ar merge numai în trei până în patru Dumineci la birt, ar putea plătí bine o cuotă de asigurațiune și în cas de nenorocire eată, că ar fi ajutat și și-ar edifica din nou clădirile economice.

Cu doar și cu poate nu se mai face treabă și cu deosebire în cele economice.

Economul e datoriu sĕ nu stea cu mânile în sîn, față cu nenorcirile, ce-'l pot întêmpina. Reuniunile de pompieri încă sunt acum deobligătoare pentru fie-care comună.

Durere, că o tulumbă e stricată, alta pusă la un loc de nu se poate afla până prinde foc satul jumĕtate, tot lucruri aceste, cari trădează o negligență neiertată din partea multor organe comunale concreḑute și puse în fruntea acestor soiu de afaceri tot așa de momentuoase, ca și conscrierea viteilor sau ca prescrierea dărilor: Numai cât aceste lucruri nu le controlează inspectorul de dare nici veterinariul comitatens, ci ele cad curat numai în sarcina organelor comunale, cari trăind de pe spatele poporului, ar trebuí sĕ-și facă mai mulți scrupuli de consciință din aceste trebi, unicele, cari au în vedere și pe bietul econom de altcum destul de nepăstuit de finanți, esecutori și tot neamul de inspectori buni și rĕi.

Inteligența noastră, fruntașii comunelor și ai bisericilor noastre se caute la ocasiuni de aceste a capacita pe oameni despre folosul, ce le poate aduce asigurațiunile în cas de nenorocire și ei vor fi binemeritați de popor și de patrie.

Sinodul archidiecesan.

Ședința a XI-a, ținută la 21 Aprile.

Ședința se deschide la 5 oare d. m.

Protocolul ședinții ținute înainte de ameaḑi din causa scurtimei timpului nefiind redigiat

Pentru autenticarea lui se vor face dispositiuni mai în urmă.

Deputatul Galacteon Șagău face următoarea interpelare:

Sub Nr. prot. 114.—1885 deputatul Ioan Șandru, sulevând în formă de interpelațiune cestiunea fundațiunei fericiților în domnul Ioan Trandafil și soția sa Maria născută Nicolici-Popovici, neguțători din Transilvania domiciliați în Neoplanta, din care fundațiune se au în vedere și 4 stipendii de câte 500 fl. pentru transilvăneni de religiunea gr. or. studenți de gimnasiu și facultăți, Inaltul Presidiu în alineatul ultim promite, că va cerceta causa cu concursul consistoriului, și va face toate spre a se asigura stipendiile, ce compet archiediecesei.

După ce în aceasta cestiune nu s'a făcut nici o amintire ori vre-un raport despre stadiul fundațiunei: dacă s'au făcut ori nu pașii necesari pentru asigurarea intereselor archidiecei 'mi permit întrebarea:

1. Făcut-a Inaltul Presidiu ca președinte al consistoriului pașii necesari pentru asigurarea stipendiilor, ce compet archidiecesei din fundațiunea numită?

2. Dacă a făcut, care este resultatul? — ear dacă n'a făcut, are de cuget a cerceta causa și a validita dispositiunile testamentare ale fundatorului?

Presidiul respunde, că n'a considerat causa de presidială, ci a dat'o la consistoriu, de unde s'au și întreprins cele de lipsă; dela Carloviț a venit respunsul, că testamentul este atacat în favorul gimnasiului din Neoplanta; astfel causa încă nu e finalisată, se vor face însĕ și pe viitoriu pașii de lipsă pentru salvarea intereselor noastre.

Interpelantele se declară mulțămit cu rĕspunsul presidiului, și sinodul 'l ia la cunoscință.

În legătură cu conclusele luate în ședința a III dela 14/26 Aprilie a. c. se procede la alegerea unui asesor onorariu mirean în senatul scolariu și a unui asesor onorariu preot în senatul epitropesc pe restul periodului present la locurile venite în vacanță prin trecerea asesorului Dr. Ioan Crișan în statul preoțesc și repausarea asesorului Ioan Predovici.

Alegerea se face prin votare secretă prin ședule. La apelul nominal votează 40 deputați, punêndu și ședulele pentru fiecare senat în urne separate. După încheerea votărei ședulele date pentru senatul epitropesc se pun la o parte și se iau la scrutiniu cele pentru senatul scolariu.

Resultatul este următoriul:

Din 40 ședule date, patru sunt albe, ear voturile din celelalte 36 se împart astfeliu: Leontin Simonescu 27, Pompiliu Pipoș 7, Stefan Iosif 1, Augustin Nicoară 1.

Conform acestui resultat secretariul metropolitan, Leontin Simonescu, se declară de ales asesor onorariu în senatul scolariu.

Scrutinêndu-se ședulele date pentru un asesor onorariu preoțesc în senatul epitropesc resultatul este: că din 40 ședule 2 sunt albe, ear voturile din cele 38 se împart astfeliu: Romul de Crainic 22, Dr. Ioan Crișan 15, Nicolau Maneguț 1.

Pe basa acestui resultat protopresbiterul Romul de Crainic se declară de ales asesor onorariu în senatul epitropesc.

La ordinea ḑilei se pune referada comisiunei verificătoare, care prin raportorul seu, deputatul Parteniu Cosma referează asupra raportului consistorial, prin care se comunică sinodului resultatul investigațiunei și opiniunea consistoriului conform conclusului sinodal Nr. 110 din anul 1886 în meritul protestelor încurse în contra alegerei de deputați mireni în cercul electoral I al Sibiiului.

Din protocoale de investigațiune, efectuită prin comisariul consistorial Dr. Nicolau Olariu se constată.

1. Că în comuna bisericească Slimnic s'a făcut alegerea prin aclamațiune, despre ce nu s'a luat protocol, ear protocolul presentat la scrutiniu s'a luat mai târḑiu în casa parochiala în absența alegĕtorilor;

2. că în Vurpĕr nu s'a făcut nici o alegere, ci protocolul presentat la scrutiniu l'a făcut parochul mai târḑiu — ear protocolul l'a compus fiul parochului mai târḑiu în absența poporului după o listă, ce și-o a compus dênsul, carea conține și indivíḑi morți și de aceia, cari nu aparțin la biserica noastră;

3. că în Alămor nu s'a făcut alegere;

4. că în Rușinu s'a constituit sinodul electoral, ear protocolul l'a făcut feciorul preotului mai târḑiu acasă, că protocolul nici a doua ḑi nu era încheiat, când apoi la îndemnul și în presența protopresbiterului Simeon Popescu a mai introdus în el 20 de nume;

5. că în Cinade nu s'a ținut sinod parochial și nici alegere nu s'a efeptuit, ci protocolul l'a făcut mai târḑiu învĕțătorul la mandatul preotului;

6. că în Gusu asemenea nu s'a făcut alegere în sinod, protocolul s'a făcut mai târḑiu la preot, în care numele lui Ioan de Preda nici n'a obvenit ca ales.

Pe basa acestor constatări majoritatea comisiunei propune:

Protocoalele presentate la scrutiniu, ca luate în sinoadele parochiale estraordinare ținute în 3 Martie 1885:

a)	din comuna bisericească Slimnic cu	voturi	103
b)	din comuna bisericească Vurpĕr cu	„	56
c)	din comunabisericească Alămor cu	„	107
d)	din comuna bisericească Rușinu cu	„	76
e)	din comuna bisericească Cinadie cu	„	112
f)	din comuna bisericească Gusu cu	„	58
		cu totul	512

voturi se dechiară de nule, și de oarece după cassarea acestor voturi, resultatul alegerei se alterează, actul întreg al alegerei de deputați mireni pentru sinodul archidiecesan în cercul Sibiiului, efectuite la 3 Martiu 1885, se casează și deputații aleși: Iacob Bologa și Ioan de Preda nu se verifică.

Minoritatea face următoarea propunere:

Protocoalele enumĕrate în propunerea majorității se dechiară de nule, de oarece după cassarea voturilor cuprinse în acelea domnului Iacob Bologa îi rĕmân 1966, dlui Ioan de Preda 1056, ear lui Visarion Roman 1048, prin urmare resultatul alegerei numai față cu dl Ioan de Preda se alterează, alegerea domnului Iacob Bologa se verifică, ear a domnului Ioan de Preda se cassează.

Față cu aceste propuneri deputatul Nicolau Cristea propune;

De oarece resultat practic numai are nici verificarea nici neverificarea, și fiind-că este constatat, că și în alte părți s'au comis iregularități și neesactități, din care causă consistoriul la însărcinarea sinodului are sĕ emită un cerculariu, prin care sĕ pună la inima alegătorilor și tuturor celor competenți, ca în viitor sĕ nu se mai întîmple iregularități, sinodul declară pe ambii deputați verificați.

Punându-se la vot propunerea deputatului Nicolau Cristea, apoi cea a minorității din comisiunea verificătoare ambele se delătură, și sinodul primind propunerea majorității enunță conclusul următoriu:

De oare-ce după cassarea voturilor din protocoalele înșirate mai sus resultatul alegerei se alterează, actul întreg al alegerei de deputați mireni pentru sinodul archidiecesan în cercul Sibiiu efectuite la 3 Martiu 1885, se cassează și deputații aleși: Jacob Bologa și Ioan de Preda nu se verifică.

Biroul sinodal prin notariul Dr. Nicolau Olariu presentează sinodului conspectul, ce cuprinde pe basa §-lui 25 din regulamentul afacerilor interne conspectele de diurne și spese de călătorie ale deputaților sinodali pentru sesiunea acestui an, care cetindu-se din positiune în positiune:

Sinodul pentru deputații, cari locuesc afară de archidiecesă decide a li se computa spesele de călătorie după distanța dela marginea archidiecesei în direcțiunea locuinții lor până la Sibiiu, și astfel se votează preste tot:

a)	ca diurne	1479 fl. — cr.
b)	spese de călătorie	633 fl. 78 cr.
c)	spese ale biroului	50 fl — cr.
	cu totul	2162 fl. 78 cr.

Pentru autenticarea protocoalelor celor trei ședințe din urmă, se decide ca ele sĕ se autentice mâne la 12 oare a. m. prin o comisiune sinodală, compusă sub presidiul Escel. Sale de toți membri sinodali, cari se vor mai afla în Sibiiu, conform usului din trecut.

Președintele archiepiscop constată, că toate agendele sinodale puse la ordinea ḑilei pentru sesiunea presentă sunt terminate, prin urmare mulțămind membrilor sinodali pentru viua interesare, ce o au dovedit și acuma ca și în trecut pentru prosperarea sântei noastre biserici și implorând binecuvêntarea lui D-ḑeu peste ei și preste lucrările acestui sinod, sesiunea ordinară a sinodului archidiecesan pentru anul curent, care e cea din urmă în ciclul al șaselea al sinodalității noastre — o declară de încheiată.

Deputatul sinodal, archimandritul și vicariul archiepiscopesc Nicolau Popea, în acord cu ceialalți deputați presenți, mulțămesce președintelui archiepiscop pentru tactul bun, cu care a condus lucrările acestui sinod, poftindu-i vieață fericită, ca sĕ poată conduce afacerile noastre bisericesci până la adânci bătrânețe.

Cu acestea sinodul ordinariu anual s'a terminat.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Viena, 2/14 Maiu 1887. Cehii au triumfat în lupta pentru asigurarea limbei lor naționale în afacerile judiciare. Lupta începută prin Septembre anul trecut s'a decis definitiv în luna de față. Acesta e sugetul „cestiunei limbilor“ din Austria, care a ținut popoarele austriace în iritațiune continuă.

A-ți amintit cele ce se făcuseră în această direcțiune, până când națiunea germană din Austria începuse a-și manifesta sentimentele de aderință față de luptătorii pentru păstrarea hegemoniei limbei germane („T. R.“ Nr. 126/1886). Rĕmâne acum a înregistra și ultima fasă a acestei afaceri, precum și efectul produs prin ea in sînul tinerimei universitare de aici.

E lucru recunoscut, că cehii din Austria sunt un popor pe cât de numĕros, tot pe atât de pretensios. Nisuințele lor culturali și zelul, cu care luptă umĕr la umĕr pentru asigurarea drepturilor, ce le compete, au făcut ca ei sĕ atragă privirea tuturor popoarĕlor asupra lor. Prin aceste precum și prin înțelepciunea de a se scí folosí de ocasiunile binevenite le-a

---

Dar în sfêrșit și vêntul cel mai turbat trebue sĕ se astâmpere odată, — și aceasta era dorința mea cea mai ferbinte. Însĕ momentul juridic era puternic în mine; ședeam țapân, me încruntam la carte și cetiam a ḑecea-oară: „Deci s'ar putea presupune“ — — deci s'ar putea — deci — presupune..... sĕ unim folosul cu plăcutul — sĕ me raḑim pe spate pe scaun; — pot cetí tot atât de bine; lumina lămpii nu me genează; — „deci — s'ar putea — presupune.....“

Imagini, cari de cari mai puțin juridice îmi rĕsăriau din carte, șerpiau în jurul lămpii și amenințau cu cutropire dalbul meu spirit procesual. De abia mai vedeam filele albe: „Deci — s'ar putea — —“ Restul se perdù într'un noian de slove negre și mărunte, ce se revĕrsa pe fețele des tipărite; cu o desperare moartă urmau ochii mei torentul — când zărí jos pe partea dreaptă a foaei o mutră.

Era o măimuță, desemnată pe margine; escelent desemnată — așa mi se 'mpărea; cu deosebire coloarea brună a feții era de minune. Interesul meu față cu acest cap de operă era — trebue s'o mărturisesc — cu mult mai mare decât Schweigaard însuș. Me desmetecì puțin, me plecaì mai spre carte, ca sĕ vĕd mai bine. (Va urma.)

succes, să-şi asigureze drepturi şi favoruri demne de invidiat. Un asfeliu de drept e şi cel de faţă. Cehii adecă în urma repeţitelor cereri şi ameninţări de aliare cu celelalte popoară slave în contra imperiului austriac, au stors prin ministrul de justiţie Prazăk, dela guvernul Taaffe un emis, prin care li-se concede folosirea limbei lor naţionale în afacerile fo-rurilor judiciare subalterne curiei.

Împregiurarea aceasta a atacat adênc ambiţia nemţilor conservativi. Cu deosebire au fost neplăcut atinse rămăşiţele sistemului absolutistic, cari nu-şi pot închipuí Austria fără hegemonia limbei germane. Lăţirea slavismului a dat ansă la câte şi mai câte concesiuni. Căderea Austriei şi ridicarea slavismului pe mormêntul ei rĕsuna până şi în parlament, ear nisuinţa de a face guvernul să-şi retragă concesiunile crescea din ce în ce.

În fruntea luptătorilor pentru susţinerea întregităţii limbei germane, ca unica legătură, care împreuna toate popoa-rele austriace, era însuşi Schmerling, dictatorul absolutistic de odinioară al Transilvaniei. E caracteristic acest bărbat, care se consideră de urditoriul constituţionalismului de astădi. Vitrigitatea timpurilor l'a albit, sentimentele sale însĕ au rĕ-mas tot june.

Susţinerea Austriei prin egala îndreptăţire a tuturor naţionalităţilor e programul guvernului Taaffe. Susţinerea Austriei prin hegemonia germanismului e cea a conservato-rilor absolutişti.

Afacerea s'a presentat deosebite-ori în casa magnaţilor şi aci şi-a ajuns ultima fasă de desvoltare. Guvernul susţi-nea emisul seu, eară Schmerling cu partida sa lupta din rĕsputeri pentru salvarea germanismului.

Resultatul final — se înţelege de sine — a fost biruinţa guvernului Taaffe, va să dică susţinerea stării presente.

Indignaţiunea produsă prin acest vot şi-a ajuns culmea. Biruinţa guvernului e considerată ca perdere pentru naţiune.

Espresiune mâhnirei sale s'a dat chiar şi din partea tinerimei universitare de aici. Trei dile după olaltă au durat demonstraţiunile îndreptate indirect contra guvernului, ear direct contra prof. universitar şi membru al casei magnaţi-lor Maassen, pentru vorbirea sa, prin care susţinênd causa cehilor, s'a depărtat de simţemintele naţiunei sale.

Cu deosebire tinerimea juridică a demonstrat din rĕs-puteri. Ea n'a putut suferí ca profesorul ei să vorbească contra sentimentelor, de cari e ea însufleţită.

Demonstraţiunea şi-a ajuns culmea în a treia di, când profesorului Maassen i-s'au făcut şi ovaţiuni de charivari. Urmarea a fost arestarea mai multor participanţi.

În diua următoare pe tabla cea neagră a rectoratului un apel aducea tinerimei la cunoscinţă sistarea prelegerilor pe diua următoare şi închiderea facultăţii iuridice, la cas, dacă demonstraţiunile se vor mai repeta. Şi de sigur acea-sta ar fi şi urmat, dacă poveţelor părintesci ale rectorului Zimermann nu le-ar fi succes a liniştí spiritele agitate. Urmarea a fost, că în 12 l. c. n. tinerimea a capitulat, şi a promis în mod solemn absţinerea dela ori-ce demonstraţiuni. Astfeliu prelegerile conturbate şi întrerupte ear şi-au reluat cursul regulat.

E laudabil entusiasmul tinerimei pentru apĕrarea te-saurelor strĕbune şi tocmai aşa şi biruinţa proprie!

St.

Despre beţie şi beţivi.

Înţelepţii cei vechi descriu patima beţiei prin urmă-toarea parabolă: Lui Noe, care după cum se spune a desco-perit vinul şi a abusat de puterea lui, i-s'a arĕtat dracul. Acesta a udat viţa de vie cu sânge de miel, de leu, de mo miţă si de porc. „La ce faci aceasta întrebă Noe?“ — Dracul îi rĕspunse, amenţându-l: „dacă vei bé un păhar din vinul acesta, vei fi vesel şi nevinovat ca un miel; dacă vei bé două, vei fi inimos şi tare ca un leu; dacă vei bé trei, vei face nebunii şi te vei schimonosí ca o momiţă; dacă vei bé patru sau mai multe, vei decădé până la porc, şi, te vei tăvălí în tină ca şi dênsul“.

Marele macedonean, care a învins o lume întreagă, nu s'a putut reţinĕ şi a picat şi victimă acelei patimi. După cum ne spun toţi istoriografii, beţia a fost causa morţii sale grabnice, căci a murit în floarea vieţii, beat fiind.

In beţie comitea el cele mai grozave fapte; în beţie a ucis pe Clitus, amicul seu cel mai bun, care îi scăpase via-ţa, şi într'o astfeliu de stare a dat el foc mândrului oraş Persepolis. Patima accasta se pare, că a moştenit'o dela tatăl seu, căci după cum ne spune Plutarch, oratorul Demo-stenes, unul din cei mai mari inimici ai lui Filip, să fi dis

nu-i o însuşire a unui cap încoronat, ci a unui burete. După ce s'a despărţit Filip de soţia sa Olimpia, adecă de mama lui Alecsandru, s'a însurat de a doua oară. Atuncia Attalus i-a dorit lui Filip un moştenitoriu la tron legitim. Din causa aceasta s'a mâniat Alecsandru într'atâta, încât i-a aruncat un pocal în cap. Filip, care a voit să scoată sabia a picat sub masă „Uitaţi-ve macedonenilor, la acest viteaz, care vrea să pur-ceadă la Asia“, dise Alecsandru, „şi nu poate ajunge nici dela o masă la alta, fără să cadă“.

Şi Petru cel mare semena foarte mult cu Alecsandru, deşi numai în privinţa bĕutului. În beţie a scos odinioară Ţarul sabia asupra protegiatului seu Lefort; Lefort însĕ, care era un uriaş mai mare decât ţarul, n'a păţit ca Clitus, ci la moment i-a scos arma din mână. Ţarul, care s'a tre-zit îndată l-a rugat de iertare, dicând: „Rusia o pot stăpâní, pe mine nu!“

Despre beţia lui Hercule, ne povestesce Macrobius, că pocalul seu de bĕut era atât de colosal, încât îi servia tot-deodată şi de luntre pe mare. Homer spune, că pocalul lui Nestor era atât de mare, că dacă era plin, un om cu ane-voe îl putea ridica; bĕtrênul Nestor îl bea însĕ dintr'o duşcă. Darius, regele persilor, şi-a pus un epitaf, în care se laudă, că a fost un beţiv mare. Şi fiul seu l-a imitat în beţie, şi dicea, că deoarece poate consuma atâta bĕutură, el e mai demn de a purta coroana, decât fratele seu mai mare Arta-xerxes. Într'o scrisoare către spartani, pe cari voia să-i aţîţe contra fratelui seu, dice: „Eu am o inimă mai bună decât el, sunt un filosof mai bin, beau mai mult şi pot su-porta vinul mai uşor ca dênsul!“

Chiar unii din filosofi au căzut victimă beţiei. Plato în legile sale admite beţia, dar numai sub condiţiunea, să se aleagă un rege de beţie, care şĕ rĕmână totdeauna treaz.

În Roma, unde mai târziu în perioada de demoralisare beţia ajunsese la ordinea dilei, le era femeilor romane bĕu-tura strict interdisă. După cum ne spune Plinius, a declarat Romulus pe un oare care Egnatius Mecenius de nevinovat, cu toate că şi-a ucis femeea, pentru că bea mult. Şi regele Faunus şi-a bătut soţia sa cu vergi, atât de mult, până ce a murit, din causă, că bĕuse vin, ceeace era contra obiceiuri-lor. Femeile romane trebuiau în fie-care di să sărute de mai multe ori pe bărbaţi, sau pe neamurile lor, pentru ca ace-stia să se încredinţeze, de nu miroasă ele a vin, şi aşa să se fi născut: „sărutatul ambelor secsuri“. — Moise a opriţ bĕu-tul numai preoţilor, cari erau învĕţătorii poporului şi cari trebuiau să meargă cu esemplul bun înaintea tuturora, — Christos, care a ales pentru sânta taină vinul, a voit de sigur să arete prin aceasta, că vinul trebue să se bea nu-mai le sf. taină şi chiar atuncia numai câte puţin. Mohamed a oprit tuturor moslemilor a bé vin. — Jidovii însĕ trebue în fie care an odată — la serbarea purimului — să bea atâta, până nu mai cunosc diferinţa între „blăstĕmat să fie Haman“ şi „binecuvêntat să fie Mordehai!“

Inscripţia, ce a pus'o Dante de-asupra porţilor iadului: „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate“ (Lăsaţi toată spe-ranţa, voi ce întraţi) nu se potrivesce nicăiri mai bine, de-cât de-asupra cârciumelor, în cari se îmbată într'o di mai mulţi decât se îneacă în mare într'un an. Toate încercările câte s'au făcut de a pune capĕt beţiei, şi toate esemplele înspăimêntătoare statorite pentru a îndrepta pe beţiv, n'au avut nici un succes. Teologii, medicii şi juriştii s'au apucat de lucru, dar înzadar, pentru că pântecele n'are urechi, ca să poată audí, ce-i spun mii de glasuri.

La spartani era datina — spre a putea ferí pe cei ti-neri de patima beţiei — că Hiloţii îmbĕtaţi pe spesele sta-tului se plimbau pe strade. Cu toate acestea e lucru con-statat, că astfel de esemple n'au avut nici odată urmări bune, ci totdeuna au fost imitate spre dauna poporaţiunii.

Basedov, un spirit din cele mai mărete din ultima ju-mĕtate a secolului trecut, un reformator cunoscut pe terenul creşterei şi instrucţiunei publice, venia în aceeaşi haină îna-intea auditorilor şi discipulilor sei, în care se tăvălia cu o di înainte beat, pe strade, dorind asttel, ca auditorii sei să se ferească de această patimă. El singur însĕ nu se putea ferí, ci face ca ciobotariul, care fiind încă treaz, vede pe un beţiv într'un şanţ şi se desparte de dânsul, dicênd: „Ah! Duminecă me vor vedé şi pe mine aşa!“ (Va urma)

O interpelaţiune.

Toate diuarele comunică un circulariu al mini-steriului de interne ddto 11 Maiu a. c., prin care se aduce la cunoscinţa publicului nenorocirile, ce au îndurat în urma incendiilor mai recente, oraşele: Eperjes Careii mari, şi comunele Csik-Kozmás, Ciu-gud, Kesznyét, Curtici, Meregyó, Söjtör şi Trăscău, provocându-l să contribue în favorul nenorociţilor din aceste localităţi.

Arată mai departe că: în Eperjes au ars 191 case etc. dauna peste 1 milion fl.; în Carei 156 case, dauna aproape 1 milion fl.; Csik Kozmás 244 case, dauna 60,000 fl.; în Ciugud 120 case, — în Curtici 373 edificii, dauna 70,000 fl.; în Kesznyét 203 edificii, dauna 51,000 fl.; în Meregyó 36 case; în Söjtö 80 case, dauna 80,000 fl. în Trĕscău 50 curţi.

În fine că Majestatea Sa a dăruit pentru Eperjes, 10,000 fl., pentru Carei 6,000 fl., pentru Trescău 500 fl., pentru Ciugud 1000 fl., pentru Söjtö 500 fl. pentru Curtici 500 fl., ear pentru Csik-Kozmás 800 fl.

Noi aşa scim, că şirul acestor nenorociri l'a deschis comuna Galaţi din comitatul Făgăraşului, care mai întreagă a devenit victima focului la 22 Aprilie a. c.

Scim şi aceea, că la moment s'a constituit un comitet pentru colectarea ajutoarelor în favorul acestor nenorociţi.

În proporţiune *a suferit această comună, cât ori care din cele enumerate în circulariul ministerial* şi dauna negreşit întrece cel puţin pe a comunei Me-regyó, *şi ea totuşi nu figurează între celea, pentru cari întrevine înaltul ministeriu, nici între cele ajutorate de Majestatea Sa împĕratul şi regele nostru.*

Sciind că Majestatea Sa este cel dintâiu, carele în asemenea casuri sare într'ajutorul nenorociţilor, nu ne putem închipuí alta, decât că administraţiunea comitatului Făgăraş nu şi-a făcut datorinţa în astă privinţă, sau dacă şi o-a făcut, n'a presentat nenorocirea în adevĕrata ei mărime.

Ne luăm deci voe a înterpela pe cei din frun-tea comitatului Făgăraş că:

Ce este causa, de comuna Galaţi nu se bucură de intervenţiunea înaltului ministeriu pentru ajutoriu, nici la Majestatea Sa, nici la pubic?

Doară nu se va fi adeverind şi acì proverbiul vechiu despre făgărăşeni! ?

Varietăţi.

* (Împĕrăteasa şi regina Elisabeta) a fost primită la Sinaia de regele Carol, de regina Elisabeta şi de primariul Sinaiei, deoarece împĕră-teasa şi-a esprimat dorinţa, ca primirea să nu se facă oficială. Primirea a fost foarte cordială. Frum-seţea romanticilor locuri produse vii impresiuni încă la prima înfăţişare şi aceste impresiuni le măriră şi mai tare decoraţiunile de braţi şi de flori, cari îm-podobiau gara şi vilele. La castelul Peleş o com-panie de vênători a dat onorurile şi s'a intonat imnul austriac. Toată diua a fost o adevĕrată sĕr-bătoare de desfătare pe pământul românesc. Dumi-necă dimineaţa la 5 oare i-s'a dus împĕrătesei lapte de vacă; apoi a plecat la preumblare, însoţită de damele de onoare. Dejunul l'a luat cu regina Ro-mâniei singure, servite de un singur servitor. În 3/15 Maiu la 4 oare şi 30 m. cu trenul regal, con-dus de directorul căilor ferate române, a sosit îm-pĕrăteasa la Predeal, acompaniată de regele şi regina României. Primirea a fost foarte călduroasă şi după o despărţire mişcătoare împĕrăteasa a părăsit pă-mêntul României, fluturând cu batista părechiei re-gale române, până ce s'a perdut din zare. După 5 oare a trecut prin Braşov, unde se adunase multă lume, dar aici nu se arătă de loc. Pela 10 oare ajunse la Sighişoara, unde i-se duse cina în cupeu.

* (Ajutor.) Pentru cei arşi din comuna Galaţi, institutul de credit şi economii „Albina“ a dăruit 200 fl. v. a.

* (Schimbarea mersului trenurilor.) O mică schimbare a trenurilor se va face pe calea ferată secundară Sibiiu — Copşa-mică, începênd cu 1 Iuniu st. n. In urma acestei schimbări trenurile vor comunica în chipul următor: *a)* trenul micst Nr. 1811 va pleca din Sibiiu la 8 oare şi 50 min. înainte de ameadi şi va sosí la Copşa-mică la 10 oare şi 49 min. înainte de ameadi; *b)* trenul per-sonal Nr. 1801 va pleca din Sibiiu la 10 oare şi 25 de min. seara şi va sosí la Copşa-mică la 12 oare şi 10 min. noaptea. II Copşa-mică—Sibiiu: *a)* trenul personal Nr. 1802 va pleca din Copşa-mică la 4 oare şi 15 min. dimineaţa şi va sosí în Sibiiu la 6 oare şi 30 min. dimineaţa; *b)* trenul micst Nr. 1812 va pleca din Copşa-mică la 2 oare şi 49 min. după ameadi, şi va sosí în Sibiiu la 4 oare şi 42 min. după ameadi.

* (Convocare.) Prin aceasta se convocă şi se dechiară de convocată adunarea generală a reuni-unei femeilor române din Mediaş şi giur pe 21 Maiu (2 Iunie) 1887 la 2 oare după ameadi, în scoala gr. cat. din Mediaş, la care se învită în special dom-nii bărbaţi de consiliu, membrii comitetului, mem-brii ord. şi onorari pre cum şi ori-care binevoitor al reuniunei.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Raportul comitetului despre activitatea s'a dela 2 Iuniu 1886 până 2 Iuniu 1887, şi despre sta-rea cassei.

2. Decidere asupra recurselor dela Theodor Va-lerian Borza, George Marian şi Ioan Suciu.

3. Alegerea a unor bărbaţi de consiliu în locul celor defuncţi resp. îndepărtaţi de aici.

4. Eventuale propuneri din partea membrilor reuniunei, cari ţintesc la prosperarea materială şi morală a reuniunei.

La interpelaţiuni, cari nu sunt predate preşe-

chiderea şedinţii spre a potea fi consultate cu băr-baţii de consiliu, nu e obligată preşedinţa a respunde.

Comitetul reuniunei ţine şedinţa s'a în diua şi locul de sus la 12 oare.

Mediaş, 1/13 Maiu, 1887.

Maria Roman, preşedintă. *Elena Suciu,* secretară.

* (Un cetitor atent.) — Publicistul fran-cez, marchizul d'Argens, care a trăit dela ani 1704 până la 1771, fu rugat într'o di de către un cunoscut al seu din Paris, să-i împrumute primul tom al scrieri lui: „Lettres juives,“ ca să-l cetească. După o săp-tĕmână cartea veni îndărăt de la pretin, care făcea complimentele sale autorului şi îl ruga să-i trimeată

al doilea tom. D'Argens, știind cu cine avea face, îi trimise earăși tomul întâiu, care de asemenea i-se înapoià după o săptămână; prietinul asigura, că acest tom i-a plăcut și mai mult și dorește al treilea tom.

Autorul trimese din nou tomul întâiu, urmând așa pentru toate șase tomurile, până ce în fine cetitorul cel neobosit se pronunță ast-fel despre toată scrierea: „Opera 'mi-a plăcut prea mult, dar tomul din urmă mi-se pare a fi o scurtă recapitulare a tuturor celor cinci tomuri.“

* (Ceasornic polițienesc.) — În Londra s'a făcut încercări cu un ceasornic construit ast-fel, că are în sine un mic aparat fotografic, ce se deschide printr'un resort. Îndată ce se deschide, ese afară camera fotografica în miniatură, apoi se închide iarăși și fotografia e gata. Poliția secretă din Londra a primit cu bucurie acest aparat, un detectiv (agent descoperitor), care vrea să se asigure de portretul unui bănuit, n'are decât să-și scoată ceasornicul, ca și cum ar voí să vadă, câte oare sunt, și îndată își procură fotografia necunoscutului. Ca încercare s'a făcut portretele mai multor persoane, care se amestecaseră în mulțime cu ocasiunea recentelor meetinguri socialiste. O parte dintre funcționari politienești din Berlin este deja provědută cu aparate de buzunar, spre a putea fotografa, mergând, pe ori cine, fără să se bage de seamă.

Loterie.

Mercuri în 18 Maiu 1887.

Brünn: **20 56 7 24 16**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 17 Maiu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	101.75	101.80
Renta ung. de hârtie	87.60	87.80
Împrumutul drumurilor de fer ung.	150 75	150.50
Galbin	5.97	5.93
Napoleon	10 05	10.04
100 marce nemțești	62.35	62.30
London pe (poliță de trei luni)	127.—	127.10

Nr. 233 [1597] 1—3

EDICT.

Elena Furir din Brașovul-vechiu, care înainte cu 12 ani a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat George Florea tot din Brașovul-vechiu tractul protopresbiteral I al Brașovului, se citează a se presenta în terminul de 4 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român,“ la subscrisul oficiu, căci la din contră se va pertracta și decide causa ei matrimonială și în absența dênsei.

Brașov, în 17 Martie, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I.

Ioan Petric,
protop. și adm.

„Albina“ Institut de credit și de economii în Sibiiu.

Publicațiune

în sensul articolului de lege XXXVI din anul 1876. §. 29.

1. **Suma scrisurilor fonciari** puse în circulațiune cu ziua de 30 Aprlie 1887 cu 6% face . . . . . **fl. 916,900.—**
   „ „ „ „ „ „ „ 5% „ . . . . . **fl. 60,000.—**
   fl. 976,900.—
2. **Pretensiunile institutului** de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciari sunt de . **fl. 995,159·92**
3. **Valoarea hipotecelor luate de basă la** susnumitele împrumute hipotecari este de . . . . . **fl. 4,510,370.—**
4. **In sensul § 97 din statute „fondul special“** pentru asigurarea scrisurilor fonciari e de . . . . . **fl. 306,134.15**
   acesta e indus în cont separat și este plasat în efecte publice.

Sibiiu, 1 Maiu, 1887.

Direcțiunea.

[1598] 1-1

Medicament
pentru
boala de fungie,
tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin
Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea*, *frigurile*, *scuiparea*, (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu 1/2—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o 1/2 de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repetesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mĕntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 6—50

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1886.

Budapesta—Predeal

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28
	—	7.03	9.14	1.52
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.11
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.34
Rév	—	8.54	11.38	3.18
Bratca	—	—	12.18	3.41
Bucia	—	—	12.54	4.01
Ciucia	—	8.58	1.57	4.26
Huiedin	—	9.28	3.11	5.08
Stana	—	—	3.40	5.27
Aghireș	—	—	4.15	5.50
Ghîrbou	—	—	4.36	6.02
Nadisul ung.	—	—	4.58	6.24
Cluș	—	10.28	5.26	6.43
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.06	—	—	10.—
Uioara	1.13	—	—	10.09
Vințul de sus	1.20	—	—	10.19
Aiud	1.41	—	—	10.48
Teiuș	2.10	—	—	11.34
Crăciunel	2.35	—	—	12.12
Blaș	2.48	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	12.52
Copșa mică	3.41	—	—	1.52
Mediaș	4.—	—	—	2.18
Elisabetopole	4·35	—	—	3.03
Sighișoara	5.10	—	—	3.59
Hașfaleu	5.37	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	6.16
Ágostonfalva	7.43	—	—	6.44
Apatia	8.11	—	—	7.46
Feldioara	8.41	—	—	8.25
Brașov	9.21	—	—	9.15
	1.55	—	—	—
Timiș	2.53	—	—	—
Predeal	3.28	—	—	—
Bucuresci	9.35	—	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus
Bucuresci	—	—	7.30	—
Predeal	—	—	1.14	—
Timiș	—	—	1.45	—
	—	—	2.32	—
Brașov	4.16	—	7.47	—
Feldioara	5.02	—	8.24	—
Apatia	5.43	—	8.51	—
Ágostonfalva	6.15	—	9.14	—
Homorod	7.06	—	9.51	—
Hașfaleu	8.52	—	11.03	—
Sighișoara	9.31	—	11.26	—
Elisabetopole	10.16	—	12.—	—
Mediaș	10.57	—	12.29	—
Copșa mică	11.19	—	12.44	—
	11.31	—	12.49	—
Micăsasa	11.52	—	1.05	—
Blaș	12.31	—	1.34	—
Crăciunel	12.48	—	1.46	—
Teiuș	1.51	—	2.19	—
Aiud	2.18	—	2.39	—
Vințul de sus	2.48	—	3.01	—
Uioara	2.56	—	3.08	—
Cucerdea	3.14	—	3.22	—
Ghiriș	4.01	—	3.56	—
Apahida	5.28	—	5.10	—
Cluș	5.56	—	5.30	—
	6.31	6.03	—	8.—
Nadisul ung	.52	6.21	—	8.36
Ghirbou	.08	—	—	9.02
Aghire	7 23	—	—	9.32
Stana	7.50	—	—	10.11
Huiedin	8.12	7.14	—	10.51
Ciucia	8.52	7.43	—	12.16
Bucia	9.10	—	—	12.50
Bratca	9 29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10.24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velencze	10.53	—	—	3.54
Oradea-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—
Viena	3.—	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Viena	—	11.10	12.10
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	7.04	4.30	6.—
Glogovat	7.22	4.43	6.13
Gyorok	7.58	5.07	6.38
Pauliș	8.17	5.19	6.51
Radna-Lipova	8.36	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	8.05	12.36	12.46
Teiuș	8.59	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	11.24	2.40	—
Alba-Iulia	12.19	3.59	—
Vințul de jos	12.30	4.22	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.31	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.58
Pauliș	7.43	10.42	6.18
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovat	8.28	11.35	7.13
Arad	8.42	11.39	7.30
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren de persoane	Tren omnibus
Simeria	11.21	2.42
Streiu	11.58	3.25
Hațeg	12.46	4.16
Pui	1.37	5.11
Crivadia	2.24	5.58
Banița	3.05	6.40
Petroșeni	3.37	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren de persoane	Tren omnibus
Petroșeni	6.10	10.07
Banița	6.53	10.48
Crivadia	7.37	11.25
Pui	8.20	12.05
Hațeg	9.01	12.42
Streiu	9.52	1.22
Simeria	10.31	1.53

Arad — Timișoara

	Tren de persoane	Tren omnibus
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren de persoane	Tren omnibus
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.02	3.55
Șeica mare	—	2.29	4.22
Loamneș	—	3.04	4.57
Ocna	—	3.30	5.23
Sibiiu	—	3.50	5.43

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	—	9.31	10.50
Ocna	—	9.55	11.14
Loamneș	—	10.20	11.39
Șeica mare	—	10.48	12.07
Copșa mică	—	11.11	12.30

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	3.32	10.20	3.25
Cheța	4.02	10.50	3.58
Luduș	4.23	11.11	4.20
M. Bogat	4.33	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.10	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.25	12.12	5.28
Nireșteu	5.48	12.36	5.53
Oșorheiu	6.07	12.55	6.13
	6.41	1.20	—
Reghinul-săs.	8.40	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	6.10
Oșorheiu	6.34	—	8.—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Luduș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cernea	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Pisk.)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3·10
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase însemnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 49 Sibiiu, Sâmbătă 9/21 Maiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2568 Scol.

Circulariu

către toate oficiile protopresbiterale şi parochiale din archidiecesa Transilvaniei.

După cum notifică o comunicare a inspectorului regesc de scoale al comitatului Udvarhely dto 5 Maiu a. c. Nr. 427, la preparandia de stat din Székely-Keresztur se vor ţiné esamenele de cualificaţiune din limba maghiară pentru învĕţători la 30 Iuniu a. c. st. n.

În înţelesul articolului de lege XVIII din 1879 § 3 învĕţătorii, cari au întrat în funcţiune dela 1872, precum şi aceia, cari şi-au procurat testimoniu de cualificaţiune între anii 1872—1881, sunt datori a se provedé cu diplomă şi din limba maghiară, căci altcum numai pot funcţiona ca învĕţători.

Avênd în vedere aceste dispositiuni ale citatului articol de lege, prin aceasta se provoacă toţi acei învĕţători aplicaţi în funcţiune cu anul 1872 începênd, cari până acuma încă nu s'au provĕdut cu diplomă din limba maghiară, ca sĕ se supună esamenului de cualificaţiune înaintea comisiunei instituite la preparandia de stat din Székely-Keresztur pe terminul 30 Iuniu nou a. c.

Cererile pentru admitere la facerea acestui esamen se vor adresa până inclusive 10 Iuniu nou a. c. la Inspectoratul regesc de scoale al comitatului Udvarhely instruite cu carte de botez, testimoniu dela comitetul parochial despre funcţionarea ca învĕţătoriu, testimoniu de cualificaţiune dela consistoriul archidiecesan, eventual şi alte documente recomândătoare.

Oficiile protopresbiterale sunt îndatorate a intima acest circulariu tuturor învĕţătorilor nostri, pre cari îi privesce.

Sibiiu, din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolar, ţinută la 7 Maiu, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop. **Nicanor Frateşiu** m. p.,
secretariu

Nr. 2652 Scol.

Circulariu

către toate oficiile protopresbiterale şi parochiale din archidiecesa Transilvaniei.

Pentru facerea esamenului de cualificaţiune învĕţătoresc în anul acesta se pune termin ţiua de 1/13 Iuliu a. c. şi cele următoare

La facerea esamenului de cualificaţiune se vor admite acei candidaţi, cari au absolvat studiele teologice sau pedagogice, şi au servit ca învĕţători la vre-o scoală publică poporală, asemenea şi aceia, cari fără absolvarea acelor cursuri au studiat pe cale privată, şi pot documenta după studiile făcute capabilitatea de a suporta cu succes acest esamen.

Candidaţii reieptaţi odată la vre-unul din esamenele din anii trecuţi au a suplica din nou pentru repeţirea esamenului.

Cererile pentru admitere se vor asterne consistoriului archidiecesan prin concernintele oficii protopresbiterale până la 15/27 Iuniu a. c. inclusive şi sunt a se instruí:

1. Cu carte de botez;
2. cu testimoniu despre studiile percurse;
3. cu testimoniu despre practica învĕţătorească şi succesul sub decursul aceleia;
4. adeverinţă dela comitetul parochial despre purtarea morală;
5. o scurtă descriere a vieţii, din care sĕ fie evidente fasele mai însemnate din viaţa candidatului.

Dacă dela absolvarea studiului până la întrarea în funcţiune de învĕţătoriu a trecut unul sau mai mulţi ani, sau dacă sub decursul serviţiului învĕţătoresc s'a întêmplat vre-o întrerupere, se va documenta cu atestate, modul de vieţuire şi ocupaţiunea suplicantelui sub durata întreruperei funcţionărei.

Învĕţătorii actuali, cari au depus esamenul din limba maghiară la vre o preparandie de stat, vor aclude la suplică diploma lor din limba maghiară în original.

În special e de a se aclude fie-cărei cereri de admitere tacsa esamenului de 10 fl. prescrisă în statutul organic § 125 dela care se pot dispensa numai acei indivíḍi, cari prin atestat dela oficiul comunal, vidimat şi de oficiul parochial, vor documenta totala lipsă de ori ce avere, arĕtându-se totodată şi suma salariului învĕţătoresc, ce l au.

Oficiile protopresbiterale se însărcinează, ca intimând câte un esemplariu din acest circulariu tuturor învĕţătorilor, sĕ-i îndatoreze pe acestia în special, ca ei până la terminul indicat sĕ-şi aştearnă cererile instruite conform acestui circulariu, căci cele întrate după termin nu se vor lua în considerare.

Sibiiu, din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolariu, ţinută la 7 Maiu, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop. **Nicanor Frateşiu** m. p.,
secretariu.

Sibiiu, în 8 Maiu.

Din incidentul călĕtoriei Maiestăţii Sale reginei-împĕrătese a Austro-Ungariei la Sinaia ḍiarele fac multe şi feliurite combinaţiuni. Unele din ḍiare atribue călĕtorii aceştia o importanţă politică, ear altele privesc în aceasta călĕtorie mai mult un semn de curtuosie şi de aceea 'şi fac comentarele lor în acest sens.

Noi ca români nu putem decât sĕ ne bucurăm, când vedem, că curtea din Viena întreţine relaţii de bună amiciţie cu curtea din Bucuresci. Regatul român, în timp relativ scurt s'a consolidat în cele din lăuntru de aşa, încât devine din ce în ce mai respectat, ear în cele din afară a observat o politică atât de conciliantă şi de prudentă, încât acestei politice 'şi datoresce şi independenţa şi ridicarea sa la regat. Este numai acum vorba, cum privesc fraţii maghiari această visită dela Sinaia.

Unii vĕd în această apropiere totodată o apropiere între poporul maghiar şi român, şi dacă maioritatea ungurilor ar vení la aceasta convingere din bun timp, lucrurile ar putea sĕ ia alte forme şi aici la noi. Maiestatea Sa regina Austro-Ungairei a dat de gol pe cei ce mai susţin privatim şi în public, că românii sunt un popor, care încă nu este pentru libertate, nici menit a transplanta cultură în orientul Europei. Ungurii ar trebuí sĕ se uite împregiur şi sĕ vadă, că ei sunt singuri fără aliaţi naturali, întocmai ca şi românii — şi ambii încungiuraţi de veriga cea de fer a panslavismului şi a pangermanismului. Cest din urmă lucră pentru realisarea planurilor sale mai cu fineţă, până când panslaviştii din Moscva şi de pre aiurea nu se înfiorează de cele mai blăstemate şi afurisite planuri şi în o bună dimineaţă ne ar putea da de lucru şi ne ar putea pune pe gânduri, deopotrivă pe români ca şi pe unguri.

Noi românii din Austro Ungaria o am ḍis şi repeţim de atâtea ori, că numai ca cetăţeni Austro-Ungari voim sĕ ne afirmăm şi validităm interesele noastre, deci insinuările, ce se fac la adresa noastră cu scopul de a ne înegrí înaintea curţii din Viena sunt mijloace de tot rĕu alese.

Dacă deci am putea sĕ ne bucurăm noi cei din Transilvania şi Ungaria numai de acele favoruri ca românii din Bucovina, plângerile noastre ar înceta şi cu drag ne am înrola la carul statului unguresc, cu plăcere am suporta ori ce greutăţi, încât şi noi ne am împărtăşí în mĕsură egală din visteria statului pentru scopuri culturali. Dar fraţii maghiari de toate vor sĕ scie, numai de una nu, şi aceea e, că

FOIŢA.

O măimuţă.

(Noveletă de Alecsandru L. Kielland.)
(Încheere.)

Când am întors pagina, observaì, că coloarea curioasă a feţii provine de acolo, că măimuţa întreagă era o pată de cafea; pictorul îi adause numai o pereche de ochi şi câţiva peri; — partea genială a obiectului de artă era dar meritul aceluia, care a picurat cafeaua pe hârtie.

— „Că Cucumis, nu scie desemna, o sciam eu“, — cugeta; „dar procedura sa procesuală o scia din doască în doască!“

Astfel cugetele 'mi trecură la Cucumis, la frumosul seu „*cum laude,*“ la cinstea, cu care a fost primit la întoarcerea sa acasă; la încordarea lui în studii până a devenit atât de cu minte. Şi în vreme ce me gândiam la toate acestea se trezì încetul cu încetul consciinţa în mine, până ce se ivì propria mea nesciinţă în toată golătatea ei oribilă în faţă-mi.

Mi-am pus în vedere ruşinea, dacă va trebuí sĕ „descalec;“ ori — şi mai grozav — dacă voi ajunge între nenorociţii aceia, despre cari se anunţă regulat cu o stranie anonimitate: „Unul dintre candidaţi a obţinut non contemendus.“ Şi cum se întêmplă adeseori, că unii oameni 'şi perd minţile de învĕţătura prea multă, aşa şi eu, par că-mi perdusem de jumetate minţile de groaza nesciinţii mele.

Sărì în picioare şi zup cu capul în lavor; abia mi-am lăsat atâta rĕgaz sĕ me şterg şi am început sĕ studiez cu o energie, care priponì fiecare cuvênt în memoria mea: „Deci s'ar putea presupune . . . . etc. . . . . etc. . .

O luaì fuga pe pagina din stânga la vale şi apoi cu o forţă neslăbită trecuì peste cea din dreapta; ajunseì la măimuţă, grăbì şi mai încolo; frunzăriam şi cetiam diligent tot mai departe.

Nici nu băgaì de seamă, că puterile mi s'a eshauriat cu desevêrşire. Deşí zărì în depărtare un capitul nou, un lucru care altfeliu e un indem atât de puternic — totuş n'am putut sĕ nu me încurc într'una dintre ḍicerile aceste pline de zbilţuri, pe cari le obicinuiam a le cetí şi rescetí cu o profunditate ilusorică.

Pipăiam împregiur după un pai de scăpare; dar nu am aflat. Toate începură sĕ se învêrte cu mine în cercuri: — Unde-i măimuţa? — O pată de cafea! — ei, nu poţi fi genial şi pe o parte şi pe alta; toate lucrurile în vieaţă au partea lor umbroasă — d. e. ceasul dela universitate, — dar dacă nu sciu sĕ înnot, lăsaţi-me afară, — trebue sĕ merg la circ; — sciu prea bine, că eu sunt acela, de care rîḍi tu acolo Cucumis! — dar eu sciu sĕ sar prin cercurile acele, auḍitu-m'ai; — şi dacă numai profesorul, care stă acolo şi fumează din opaiţul meu, ar fi frunḍărit omenesce în „*corpus iuris*“, n'aş sta acum aci în cămaşă în mijlocul străḍii Carol-Ioan, — ci..... şi me cufundaì în acel somn adênc şi fără de visuri, de care numai consciinţa rea are parte, în anii de tinereţă fragedă.

A doua ḍi eram des de dimineaţă în şea.

Oare încălţatu-şi-a dracul deja cioboatele,*) nu sciu; dar am cuvinte sĕ presupun că da, căci inspectorii lui erau deja în cisme şi scârţăiau în jurul meu, care şediam în miseria mea, cu faţa întoarsă spre părete.

Un profesor se primbla prin sală şi ţinea revistă asupra meilor de jertfă. Din când în când da numai din cap cu un zimbet de încurăgiare, dacă zăria pe vr'unul dintre acei zebzeci afurisiţi, cari cercetează prelegerile; când îi căḍură ochii pe mine, zimbetul dispărù şi privirea lui de ghiaţă părea că scrie pe părete de deasupra capului meu: „*Mene — mene* — nenorocitule! — te cunosc!

Câţiva inspectori trecură scârţăind spre profesor şi se învêrtiau pe lângă el; îi auḍiam şoptind în dosul meu, în vreme-ce eu [illegible] dinţi de mănie la idea, că pezevenc[illegible]stia sunt plătiţi pentru aceea mai mult, că chiar pănea de

---

*) Idiotism norvegian, care înseamnă „era des de dimineaţă.“

ei vor să recunoască în noi numai popor și indivizi, dar nu și o naționalitate ca corp politic.

E drept, că singuraticul român se poate bucura de scutul legei ca și singuraticul ungur — dacă se întîlnesce cu codul criminal ori cel civil, dar nu aici este a se căuta egalitatea cetățenilor, ci în alte locuri. Noi de câte ori voim să ne zidim numai o scoală, și atunci când dispunem de mijloace, ni se interdice din motive, pe cari nici ministrul de culte, dl Augustin Trefort, nu le poate afla. Dovadă este gimnasiul din Caransebeș, căruia nici pân aci nu i este conces, ca să esiste și să reverse razele sale binefăcătoare asupra unui ținut din câte-va comitate, ai căror tineri aci sunt siliți a umbla prin Debrețin, Kecskemét, Sibiiu și mai scie Dțeu pe unde.

In loc de ajutoriu, pedeci. Eată pentru ce sunt și vor rămâné juste plângerile noastre ale celor mai moderați români, cari de multe ori am avut cutezanța a ne pune chiar și popularitatea noastră în joc, fiind de credință, că guvernul maghiar și societatea maghiară cel puțin a le noastre pretensiuni le va apreția, și le va sancționa, ca pe unele din cele mai juste și legale. Acesta e în sine un cas, care trebue să formeze un gravamen continuu între români și trebue să-i aducă la convingere, că țeu frații maghiari și guvernul, nu voesc binele românului și nu promovează după dreptate interesele cetățenilor. In multe orașe cu scoli bune, medii și de stat chiar, tot acest ministru sub aplausele tuturor partidelor a înființat scoli de stat cu limba de propunere maghiară și aceasta de sigur, că nu o a făcut din lipsa altor scoale, ci din motivul curat de a îmbăta lumea cu apă rece, că adecă ele sunt pentru toți cetățenii, până când ele în realitate sunt tot atâtea foculare de maghiarisare. Ce e mai mult la aceste scoli s'au aplicat puteri didactice, cari nu sciu nici o limbă afară de cea maghiară, un motiv din care românii și de ar voí nu pot să cerceteze acest soiu de scoale.

Frasele, că numai după ce vor cunoasce românii limba maghiară se vor înțelege unii cu alții bine, nu pot să aibă loc. Noi cunoascem pe mulți români, cari cunosc bine, foarte bine limba maghiară și tocmai că o cunosc și convin cu maghiarii des, nu le place, cum tractează maghiarul pre român, și-și esprimă și neplăcerea lor pe față. Deci nu cunoascerea sau necunoascerea limbei maghiare este motivul neințelegerilor, ci tractarea mașteră, de care se bucură românii aici, este și remâne causa neînțelegerei. Dă-i românului jude, să-i judece causa în limba lui și nu se va plânge, dar până judele 'și trage informațiunile dela tălmăcitori nechemați, românul nu poate fi mulțumit nici cu judele, nici cu o eventuală sentință adusă pe basa tălmăcirilor unor scriitori sau părcălabi.

Fă să meargă și domnii la drumuri, pe cari ei umblă mai mult cu droasce și cu carete și atunci românul încă va merge bucuros la drum, dar când el vede, că tot el și ear el, până atunci trebue să cânte neincetat „Eu fac poduri și șosele — tot eu dau vamă la ele“ și în aceasta cântare el va esprima în veci nemulțămirea sa.

Se nu sufere nici vice-comitele, nici pretorele organe comunale, cari trag pielea de pe capul țeranilor, cari în loc să scoată dările la timp, lasă un an doi la mijloc și fără nici un pic de scrupuli, propun spre intabulare și vêndare moșia românului și apoi tot el sărmanul e reu, înderětnic și nu e plainic, pe când popor mai blând și să sufere mai mult ca românul nu e pe fața pământului. Dacă aceste se ar delătura la bună vreme, dacă maghiarii și organele lor ar nizuí să vadă și în român, pe om, ear nu numai servi, lucrurile s'ar desvolta în spre bine și relațiile cele bune, care se pun la cale de capetele încoronate ar avea durată și temeinicie și spre binele românilor, dar și spre cel al ungurilor. Vadă odată frații maghiari, că sunt avisați, și ei la noi și că o pretinie cu regatul vecin va esista sinceraminte numai după ce se vor împăca cu noi și dacă vor vení la aceasta convingere, binele lor și al nostru deopotrivă va fi promovat și lanțul cel de fer al panslavlavismului și pangermanismului se va rumpe și sdrobí de brațele române — tot așa de vênjoase ca și cele maghiare — în timpuri de primejdii.

Aceasta este convingerea noastră.

Revista politică.

De ceea-ce se temeau francesii, că se va întêmpla, s'a și realisat. Comisiunea budgetară a hotărît să nu acoarde creditul cerut de Boulanger cu scop, de a se încerca o mobilisare, și hotărîrea comisiunei o primì și camera; urmarea a fost, că ministrul președinte Goblet a înaintat președintelui republicei demisiunea cabinetului.

Resturnarea regimului a produs mare sensațiune cu deosebire între francesi, la cari generalul Boulanger se bucura de cea mai mare popularitate și vadă. Cu toate acestea ei s'au reținut dela demonstrațiuni, de oare-ce președintele republicei, va chema pe Freycinet, să formeze noul cabinet, ear Boulanger să rămână și mai departe ministru de rĕsboiu și astfel acest bărbat va realisa dorințele și aspirațiunile lui și ale poporului frances. Mobilisarea de probă cu un întreg corp de armată pune pe gânduri pe germani. Foile oficioase germane, combat din rĕsputeri aceasta încercare, deoare-ce ele o privesc ca amenințare de rĕsboiu și sfătuesc pe bărbații Germaniei, ca să se desmețească odată, să vadă intențiunea francesilor și Germania să-și mobiliseze toate trupele.

Continuându-se lucrurile astfel, — țic foile germane, — nu mai încape îndoială, că încordarea devine din ce în ce tot mai mare între Paris și Berlin. Ar face deci bine Francia și ar lucra înțelepțesce, dacă ar renunța la proba de mobilisare, deoare-ce între împregiurările de acum lumea e de tot susceptibilă față cu ori și ce pregătiri militare; în tot casul însă când francesii n'ar renunța dela planul lor, Germania încă va trebuí să ia măsuri de asigurare. Foile germane însă sunt prea susceptibile, se tem prea tare. Francesii n'au făcut Germaniei nici o imputare și nici barem obiecțiuni pentru că și-a conchemat reserviștii ca să se esercite cu pușca cu repetiție, de oare-ce Francia a considerat: că ori-ce guvern e în drept a dispune în țeara sa de puterile militare, după cum îi place.

Desvoltarea lucrurilor din Rusia încă însuflă îngrigiri. După cum vin sciri din Varșovia rușii panslavisti sunt preocupați necontenit de idea, că Rusia să păsească în mod mai hotăritor în politica europeană, și să se pregătească din rĕsputeri. Ei îmbie pe țarul, ca să părăsească Petropolea și să se strămute cu întreaga curte la Moscva, unde vieața îi este mai asigurată contra uneltirilor nihilistice. Se vorbesce, că după atentatul din urmă Katkoff însuși a îmbiat pe țarul, ca să-și strămute reședința și că țarul n'ar fi neaplicat la aceasta.

Scirile din Odessa sunt de tot rĕsboinice. De mai multe țile petrece acolo, generalul Dragomirow, care a venit la guvernorul general Roop în misiune politică. D'odată cu el a sosit și o comisiune de marină, care apoi sub conducerea lui Dragomirow cercetează toate posturile și întăriturile și plănuesce nouă întăriturí. La prândul, ce l'a dat oficerii în onoarea lui Dragomirow a rostit astfel de vorbe ce a produs mare sensațiune în întreaga presă, căci vorbele lui prevestesc isbucnirea unui înfrisoșat rĕsboiu.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Viena, 4 Maiu, 1887.

Serbarea țilei de 3/15 Maiu la Viena. — Trimiterea unei cununi pe mormêntul lui Iancu. — Demonstrațiunile studenților germani în contra profesorului Maassen.

Pe paginile istoriei poporului nostru românesc din Ungaria și Transilvania, pline de asupriri și urgie, abia aflăm câte o țì, câte un moment mai ticnit, la reamintirea căruia să se întărească sentimentul nostru tradițional pentru un viitoriu mai fericit. Decenii, veacuri dearêndul frunțărim prin cartea vieții neamului nostru, până dăm de câte un astfel de moment în mijlocul unui noian de timpuri grele ce au trecut peste capul nostru.

Unul dintre aceste puține momente istorice în viața noastră națională este fără îndoială actul sĕvêrșit în țiua de 3/15 Mai 1848 de către poporul nostru românesc. În țiua aceasta pentru primadată s'a esprimat reînviată consciința națională a poporului, atunci pentru primadată a simțit fiesce care român din Transilvania, că face parte dintr'un popor, pe care unirea în cugete și simțiri îl face puternic, îl face însemnat.

Și nu este în caracterul țilei acesteia nici cea mai mică umbră de tendințe ilegale, de cereri nedreptățite. Jurământul l-au pus cei adunați pe câmpul libertății: pentru împĕrat, pentru patrie, pentru națiune, pentru eluptarea egalei îndreptățiri.

Este deci un act de pietate națională, un act de loialitate chiar, a ne reaminti din an în an însĕmnătatea acestei țile. Și dacă din partea guvernului ungar se fac atâtea șicane la adresa celor ce o serbează, dacă ei chiar sunt pedepsiți, trebue să regretăm, căci aceasta este o viuă dovadă de netoleranță.

Ajunși afară de sfera de activitate a organelor, cari privesc în serbarea țilei de 3/15 Maiu un act nepatriotic, — tinerii români din Viena și-au ținut de sfântă datorință a o serba în linisce și cu seriositatea cuvenită.

Și ca serbarea să nu aibă nici un caracter demonstrativ, ea s'a ținut în una din comunele mai frumos situate din apropierea Vienei, la Hütteldorf.

Deși timpul era nefavorabil, căci o ploaie torențială sbiciuia stradele începênd de dimineața până seara, cu toate acestea pe la 2 oare după prând a plecat tinerimea română academică la numĕr vr'o 30 de inși la locul de serbare.

Serbarea s'a început cu un cuvênt festiv rostit de dl Aurel C. Popovici, student în medicină, prin care a desvoltat însemnătatea țilei de 3/15 și a salutat pe cei adunați.

A urmat cântarea resunetului: Deșteaptăte române, apoi o dare de seamă scurtă asupra trecutului poporului nostru ardelean de dl Bogdan stud. phil. și cetirea celor 16 puncte, primite de adunarea din Blaj la 1848. Cu repetarea „Resunetului“, partea oficială s'a încheiat, decisându-se trimiterea unei cununi din partea junimei române din Viena pe mormêntul lui Avram Iancu.

Partea socială a serbării a durat până la 9 oare seara, când ne-am îndepărtat cu toții în linisce și mulțumiți, că puținul ce am făcut, bine l'am făcut.

* * *

Veți fi cetit prin jurnalele locale despre demonstrațiunile sgomotoase din sĕptĕmâna trecută, cari s'au arangiat de studenții universitari germâni în contra profesorului de dreptul canonic la facultatea juridică, Maassen.

Incidentul care a dat ansă tumultelor din edificiul universității de aci, a fost cuvêntarea numitului profesor, ținută în senatul imperial pentru ordinațiunea ministrului de justiție, ca sentințele judecătoresci să se publice în limba proprie delicuenților, și în contra partidului centralist german al lui Schmerling. Împrejurarea, că profesorul Maassen este german și că fiind profesor la o universitate germână, a vorbit în contra intereselor elementului german, cutropit de slavi, — au indignat peste măsură pe studenții germani.

Demonstrările tumultuoase s'au repețit trei țile după olaltă în edificiul universității, s'au transplantat apoi pe stradă, terminându-se într'un charivari sub ferestrile profesorului Maassen. Spre norocire însă acum spiritele s'au liniștit cu desĕvêrșire, spre norocire țic, deoarece s'a fost pus în perspectivă de către ministrul Gautsch închiderea facultății juridice, eventual a universității întregi, în cas dacă demonstrările s'ar mai fi continuat. *Yff,*

---

toate țilele și-o agonisesc prin a me vecsa pe mine și pe unii dintre amici mei cei mai buni.

Ușa se deschise; o rază de lumină gălbuie cățu pe fețele palide; scena îmi reamintia „Jertfele terorismului“ din Luxenbourg. Apoi se făcu earăș întunerec, și stafeta cea neagră lunecà prin sală ca un liliac, în ghiară cu faimoasa hârtie albă.

El cetì.

În toată viața mea n'am fost mai puțin dispus de „sărite,“ ca aci; și totuși cuvêntul cel dintâiu trecu prin mine ca un fulger; — „măimuța!“ — era să strîg cât p'aci, — căci ea era; — fără îndoială era pata de cafea de pe pagina 496. Tema se mișca tocmai împregiurul celor ce am studiat astă noapte cu atâta energie.

Ear eu m'am apucat să scriu. După o întroducere scurtă, dar bine cumpănită, am început cu „deci s'ar putea presupune“ — am luat-o apoi pe pagina stêngă la vale, cu forță neslăbită pe cea din dreapta; ajunseì la măimuță, trecuì mai încolo, începuì să pipăi împrejur, — și nu mai sciam nici un cuvênt mai departe.

Simțiam, că lipsesce ceva; dar sciam, că nu-mi folosesce nimic toată sforțarea; ce nu scí, nu scí și pace. Deci puseì punctul și plecaì cu mult înaintea celorlalți, cari nici pela mijloc nu ajunsĕră.

„A descălecat“ își cugetară tovarășii mei de suferințe, ori poate a sărit pe lângă cerc; — căci temă era grea.

„Uită, uită! — țise advocatul cetind — tu ești altfeliu decât cum te țineam; — curat Schweigaard! Ai uitat pasagiul din urmă; dar n'are de a face; se vede, că cunosci perfect lucrurile acelea. Dar de ce aveai numai eri o groază așa teribilă de tema de proces? —

— Nu sciam nimic.

El rîse: — Ai învețat dar preste noapte procedura procesuală?

— Da.

— Ajutatuția cineva?

— Da.

— Trebue să fie repetitoriul dracului acela, care ți-a băgat atâta „iură“ în cap într'o singură noapte. Permiți să întreb, cine a fost vrăjitoriul?

— O maimuță! — îi rĕspunsei. — *Yff.*

Academia română.

Insciințare.

După decisiunile luate de Academia română în sesiunile de până la anul 1887, concursurile propuse de Academie sunt cele următoare:

I. *Premiul Năsturel-Herescu* din seria B, de 4,000 lei, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1888 unei cărți scrise în limba română cu conținut de ori ce natură, care se va judeca mai

meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu până la 31 Decembre 1887.

II. *Premiul Statului Lazăr*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1888 unei cărți scrise în limba română. cu conținut scientific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1886 până la 31 Decembre 1887, sau celei mai importante invențiuni scientifice făcute dela 1 Ianuariu 1886 până la 31 Decembre 1887.

NB. Coucurenții la aceste premii vor binevoí a trimite la cancelaria Academiei române în Bucuresci operele lor, cari vor fi în condițiunile de timp aci însemnate, în câte 12 esemplare, până la 31 Decembre 1887.

III. *Marele premiu Năsturel-Herescu* din seria B, în suma 12 000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1889 unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1885 până la 31 Decembre 1888.

NB. În privința premiilor „*Năsturel-Herescu*“ se pun în cunoscința publicului următoarele dispositiuni din condicilul reposatului întru fericire C. Năsturel-Herescu:

B. *Premii pentru opere publicate.*

„In tot anul Societatea Academică Română va avea a premia, din veniturile fondului Năsturel, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socotí de către societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului.

Însă aceste premii vor fi de două specii:

1. În trei ani consecutivi, d'a rêndul, se va decerne câte un premiu de patru mii lei, Nr. 4,000 L. n. minimum la cea mai bună carte apărută în cursul anului espirat;

2. Ear în al patrulea an se va decerne un premiu fics de lei 12,000, carele se va numí „*Marele Premiu Năsturel*,“ operei, care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie, ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenți. Acest premiu nu se va putea decerne unei lucrări, care va fi obținut deja unul dintre premiele anuale, de cât defalcând dintr'ênsul valoarea premiului precedent.

Operele, ce se vor recompensa cu această a doua serie de premii vor tracta cu preferință despre materiile următoare:

a) Scrieri serioase de istorie și sciințele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingĕtoare de istoria țĕrilor române;

b) Scrieri de religiunea ortodocsă, de morală practică și de filosofie;

c) Scrieri de sciințe politice și de economia socială;

d) Tractate originale despre sciințe esacte;

e) Scrieri enciclopedice, precum dicționare de istorie și geografie în cari să între și istoria și geografia României; dicționare generale sau parțiale de sciințe esacte, de arți și meserii, de administrațiune și jurisprudență, și alte asemeni lucrări utile și bine întocmite;

f) Cârți didactice de o valoare însemnată ca metod și ca cuprins;

g) Dicționare limbistice în limba românească, mai ales pentru limbile antice și orientale, adecă limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche și altele;

h) Publicațiuni și lucruri artistice de o valoare serioasă, adecă relative la arțile plastice, architectură, sculptură, pictură, gravură, și chiar opere musicale serioase, pe cari acestea toate Societatea Academia Română le va putea apreția atunci, când își va întinde activitatea ei și asupra tuturor materiilor de bele-arți;

i) Scrieri de pură literatură română, în prosă și în versuri, precum poeme, drame și comedii serioase, — mai ales subiecte naționale, — și ori-ce alte opere de înaltă literatură. Acestora mai cu seamă a-și dorí să se acoarde *marele premiu Năsturel*, când vor fi judecate ca având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică desvolrării literaturei naționale.“

(Va urma.)

Despre beție și bețivi.

(Încheere.)

George Buchanan, unul din cei mai renumiți bărbați, și cel mai mare poet latin din secolul al 16, era cel mai strașnic bețiv. P. Garaffe ne spune, că din causa vinului a căpĕtat idropică, și că se dicea despre dênsul, că el nu pătimesce de „aqua intercute“, ci de „vino intercute“. Cu toate că era așa de bolnav, el bea tot atât de tare ca și atunci, când era sănĕtos. Medicii, cari îl consultau din porunca regelui din Scoția — el fusese instructorul regelui — i-au spus, că dacă nu se va lăsa de beție, nu va trăí mai mult de 14 dile. După primirea scirei acesteia, i-a rugat el pe ei, ca să țină un consiliu și să i spună cât va mai trăí, dacă nuva bé. Medicii i-au răspuns, că va trăí 5—6 ani de sigur. Atunci dise el mănios: „Cărați-ve de lângă mine pĕcătoșilor cu ordinațiunile voastre cu tot! Să sciți, că mai bine vreau să trăesc numai două săptămâni, și să beau cât îmi place, decât 6 ani fără să beau“.

După aceea poruncește să-i aducă o bute mare de vin și să i-o pună lângă pat, cu scopul, ca să-i vadă fundul încă înainte de ce va murí... El și-a ținut cuvêntul, căci îndată după ce a golit butea a și murit, înjurând și blăstĕmând pe toți de lângă dênsul.

Sultanul Murad IV s'a învĕțat a bé dela un bețiv, pe care îl alungase afară, și care, spre marea sa mirare, îl întrebà în beție, ori nu i-ar vinde stambulul cu tronul seu. Din acestea a conchis sultanul, că un om beat e mai fericit, decât un rege.

Shakespeare a dramatisat în comedia: „Înfrânarea îndărătnicilor“ ideia aceasta foarte bine. Înțelesul comediei e următoriul: Un lord, care se întoarce dela vênătoare, află înaintea unei cârciume pe un cârpaciu mort de beat, și ca să facă o șagă, pornesce să-l ducă la sine acasă, să-l îmbrace cu hainele sale cele mai scumpe și să-l pună în patul seu cel mai frumos. Când se trezì bețivul la lord acasă, își frecà numai ochii, și nu putea înțelege, cum de vine el într'o odae și într'un pat atât de frumos. Deodată vin câțiva servitori îmbrăcați în livree. Întreabă, ce poruncește? și îl numește: ilustritatea Voastră. După multă trudă le succede servitorilor a-l convinge, că el e de naștere nobil, că e lord, și că de mulți ani a pătimit de o boală de creeri. Lui însĕ tot nu-i vine a crede. De abia, când a întrat soția lordului și-l întreabă, cum a dormit, numindu-l soț, a început a crede, că el e într'adevĕr lord. Intr'aceea se gătesce masa. El se află acuma în elementnl seu. Se îmbată acum așa de tare, încât lordul poruncește să l ducă înapoi, cum și de unde l-au adus. Bețivul se trezesce earăși și se bucură de visul, ce l'a avut.

Proverbul: „lumea-i a bețivului“ e foarte adevĕrat. Bețivul poate face, ce vrea, fără ca să fie legat de obiceiurile convenționale usitate în societatea omenească; poate dice ori-cărui ceeace a gândit, când era încă treaz.

Dar precum poate spune bețivul ori-cărui adevĕrul verde în ochi, tot așa poate vedé ori și care, ce inimă, ce caracter are bețivul, căci atunci aruncă el masca, pe care o poartă în de comun. Toate nenorocirile, ce le-au causat vinul și berea în decurs de atâtea sute de ani, apar în comparație cu urmările cele grozave și triste ale colosalei consumări de rachiu, foarte mici. Spre nenorocire să bea în patria noastră mai mult decât s'ar cădé. Care s'a încurcat în rețelele acesteia, e perdut pentru totdeauna.

Urmările beției iau o dimensiune înspăimêntătoare. Spitalurile, casele de nebuni și temnițele se umplu din ce în ce tot mai mult. Sĕrăcia se lățesce într'un mod strajnic; crimele contra vieții și averei aproapelui se comit din ți în ți mai des. Sĕrmanii copii bețivului! Și ei decad și devin cerșitori, căci au moștenit patima aceasta dela părinții lor. Darea pentru beuturi cresce din ți în ți mai mult, decât ori ce dare. Toată averea se duce la cârciumariu, până ce bietul om nu mai are pe ce pune capul. Și tot cresce și se măresce boala aceasta. Uciderí și sinucideri sunt la ordinea dilei. Și toate acestea sunt urmările rachiului.

Când beția a început a se lățí tot mai mult, atunci s'au format și constituit societăți de cumpĕtare, și apostolii acestora mergeau în larga lume cu sf. biblie în mână și vorbiau și arĕtau urmările rele ale beției. Dar nici asta n'a ajutat mult. Doară ne e cunoscută istorioara următoare:

Pe un hamal îl inspirase un orator, care vorbia contra beției, într'atâta, încât se decise a face și el parte din societatea bĕutorilor de apă! Înainte de ce se apucà să subscrie, îl întrebà el pe orator, ce capĕtă pentru subscrierea sa? Răspunțându-i acela, că răsplata sa va fi consciința sa curată, numai ce-l vedi, că aruncă condeiul din mână, strigând: „Ce, nici măcar un păhar de rachiu nu vreți să-mi dați?“

Tot într'o astfeliu de adunare, când numai de abia începuse apostolul a vorbí, strigà un bețiv: „Nu l ascultați! el ne îmbată cu vorbe goale!“

În timpul de față vor să pună capĕt beției, aducênd'o în combinare cu codicele penal. Dar deoarece pe om în beție nu-l poate nimeni trage la răspundere pentru faptele sale, vor să-l facă reponsabil, ca fiind încă treaz, s'a apucat să bea. Cu greu se poate însĕ afla o basă juridică pentru o a astfel de lege: căci dacă a devenit beția manie — și numai de astfel de beție poate să fie vorba — dacă inculpatul se află într'o stare, în care nu poate da cont de faptele sale, atunci îl poți pedepsí tot așa de greu, ca pe unul, ce pătimesce de cleptomanie sau de piromanie.

„Revista Politică.“ Dr. *M.-g-r.*

Varietăți.

* (Concert.) „Reuniunea română de cântări din Sibiiu“ va da Duminecă, la 10/22 Maiu concertul seu ordinariu cu binevoitorul concurs al dlui pianist V. de Heldenberg și al fiicei d-sale d-șoarei Adela în sala dela „Musikverein“ cu următorul program:

1. *Trei poesii românesci* compuse pentru cor micst de Hans Huber: *a)* Dorința, *b)* Două suflete, *c)* Din „Înșiră-te mărgărite“.

2. *Două cântece* pentru o voce de tenor cu acompaniare de piano de F. Schubert: *a)* Solia florilor, *b)* Credință în primăvară.

3. *Sonată* pentru piano op 27 Nr. 2 (Cismoll) de L. von Beethoven. (Dl Heldenberg).

4. *Recitativ și Duett*, din oratoriul „Creațiunea“ de I. Haydn.

5. *Cânturi de iubire*, (Liebeslieder) compuse pentru cor micst cu acompaniare de piano à 4 m. de I. Brahms.

6. *Două cântece*, pentru mezzosopran cu acompaniare de piano de V. de Heldenberg: *a)* Wehruf! *b)* Dîmboviță apă dulce, cine-o bea nu se mai duce.

7. *Călugărul din Pisa*, baladă pentru o voce de bas cu acompaniare de piano de C. Loewe.

8. *Trei poesii poporale sêrbesci*, compuse pentru cor micst de Hans Huber: *a)* Dis'a un rege și-o regină, *b)* Mândra Smilj, *c)* La joc.

Începutul e seara la oarele 7½.

Biletele se estradau Duminecă 10/22 Maiu a. c. dela oarele 11—1 în localitățile casinei române din loc, Strada Cisnădiei Nr. 7.

* Maj. Sa împĕratul a inspectat în tabera dela Bruck, regimentul 31 de inf. (marele duce Mecklenburg-Strelitz); regiment „*românesc*,“ care se recrutează la Sibiiu; împresiile produse asupra monarchului au fost atât de vii, încât s'a adresat ast-fel către oficeri: Ve mulțemesc d-lor pentru silința și zelul d-voastre! Regimentul e escelent instruit; *mulțemesc soldaților pentru diligința desvoltată.*

* (Daruri împĕrătești.) M. S. împărăteasa noastră la despărțirea de către M. M. L. L. regele și regina României a lăsat mai multor persoane din România frumoase și scumpe daruri, drept suvenire. Doamnei Slăniceanu i-a dăruit Maiestatea Sa potretul propriu în zmalt montat pe brățară de mult preț. D-șoarei Romalo un solitor de toată curățenia; d-șoarelor Bălăceanu și Davilla unele bijuterii; d-lui director general al căilor ferate un inel cu petrii scumpe; controlorului căilor ferate, mechanicului și șefului de gară diverse scule prețioase. Personalul trenului a primit o gratificațiune de 1000 lei în aur. De asemenea și înginerilor căilor ferate, au fost acordate diverse decorațiuni.

* (Concurs.) Ministrul de culte și instrucțiune puclică a publicat concurs pentru ocuparea alor 2 posturi de profesor la gimnasiul de stat din Budapesta (cercul VII) pentru studiile: limba maghiară, filosofia și limba germană. Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt: 1500 fl. salariu anual și 300 fl. relut de cuartir.

Concurenții au a-și așterne suplicile până în 5 Iuniu a. c. deadreptul la sus menționatul ministeriu. Concurenții au a-și documenta prin atestate: etatea, religiunea, că sunt căsătoriți sau ba, referintele militare; studiile absolvate, activitatea literară, cualificațiunea și serviciul de până acuma.

* În Odesa oficerii de stat major au dat un prânz generalului rus Dragomiroff. Cu aceasta ocasiune scrie „Telegraphul“, că generalul a rostit între altele următoarele cuvinte în discurs: Sunt de părere, că în curênd armata rusă va avea din nou a culege lauri nemuritori de pe câmpul de bătae, în curênd d-lor cu toții vom fi earăși chemați a arĕta lumei întregi, că mai esistă virtuți în soldatul rus și că strigătul nostru *zaveru, Țarea i otecestvo!* (pentru religie, Țar și patrie,) este un strigăt de moarte pentru inimicii Rusiei. Mare este rolul în acest viitoriu resbel a victorioasei noastre marine. Inchin dar aceasta cupă pentru marina depe marea neagră.

* (Himen). Dl Vasiliu Morariu fiul Păr. metropolit din Bucovina Silvestru Morariu și d-șoara Olga Stamati 'și vor serba cununia în 28 Maiu.

* „Națiunea“ scrie, că d-l Sturdza ministru al intrucțiunei publice va trimite în curênd în străinătate un architect al acestui ministeriu pentru a studia construcția mai multor scoli urbane si rurale.

* Din România se va trimite un maior și un căpitan de artilerie la fabrica Krupp, cari vor petrece acolo două luni pentru a asista la fabricarea materialului comandat de ministrul de rĕsboiu român.

* (Rectificare). În raportul despre ședințele sinodului archidiecesan din Nr. precedent (pag. a 2-a coloana a 3-a alinea a 2-a) după cuvêntul Roman în loc de 1048 să se cetească *1084.*

Se recomândă cu cea mai mare căldură tuturor femeilor. Ridzina, posta Iordanow (Galiția). In decurs de aproape 5 ani a avut femeea mea, obstrucțiune, durere de stomach și nici un apetit de mâncare, și cu toate că a folosit pilurile lui Morison și Psehoffer, toate au fost înzadar, numai chiar după întrebuințarea pilurilor de Svitzera ale farmacistului R. Brandt a dispărut boala și s'a restabilit apetitul spre mâncare, din care causă vĕ trimit cordiala mea mulțumită. Cu toată stima Ludovic Wiato, învĕț. dirig. la scoalele populare. Adeveritatea iscăliturei mele o legitimez prin stampila scolară. (L. S.) Pilurile de Svitzera ale farmacistului R. Brandt costă o schatue 70 cr. în farmacii; se atrage atențiunea la crucea albă pe câmp roșu cu iscălitura R. Brandt.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 18 Maiu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	101.65	101.60
Renta ung. de hârtie	87.90	87.70
Împrumutul drumurilor de fer ung.	150.70	150.50
Galbin	5.97	5.95
Napoleon	10 07	10.05
100 marce nemțești	62.35	62.30
London pe (poliță de trei luni)	127.—	127.10

Nr. 179 [1593] 3—3

CONCURS.

În urma concursului escris pentru ocuparea postului de paroch în parochia de classa a III Prihodiste — Tătărești, cu venit anual de 409 fl. 50 cr., neînsinuându-se nici un concurinte, prin aceasta să escrie, tot pe lângă venitele de mai nainte a doua oară concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Reflectanții au a-și presenta petițiunile în terminul indicat la subsemnatul.

Brad, în 30 Aprile, 1887.

Oficiul ppteral gr. or. al Zarandului. În conțelegere cu comitetul parochial.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

DOMBAU (BASILICA) LOSE.

Trei trageri în fie-care an!

Câștigul principal în anul 1887:

În 1. Iuniu: **200,000** floreni v. a.

În 1. Decembre: **100,000** floreni val austr.

Losuri originale la cursul ḑilei.

Adeverințe de primire { pentru 5 losuri în 24 rate lunare à fl. 2.20 / „ 10 „ „ „ „ „ „ „ 4.40

cu dreptul de nemijlocită participare la câștig la **procsima tragere in 1 Iuniu 1887.**

Losurile trase cu câștiguri mai mici rĕmân și la tragerile **următoare în valoare.**

Cassa de schimb a băncei commerciale ungare pestane.

Budapesta, Dorotheagasse 1. [1592] 2—3

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere și suflare,

numai de cualitate escelentă.

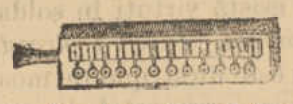

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori-cine, tiner ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 5—20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea*, *frigurile*, *scuiparea*, (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repetesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mĕntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primi pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 7—50

Nr. 529 [1596] 2—3

EDICT.

Toma Poplăcean gr. or. din Reșinari, carele de 5 ani de ḑile a părăsit pe legiuita sa muere Stana n. Cotora, se citează prin aceasta ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict să se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră cererea de divorțiu a femeei se va pertracta și decide pe basa pribegirei lui.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului ca for matrimonial de I instanță.

Sibiiu, 20 Martie, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 2408 civ. 1887. [1594] 3—3

Publicațiune.

Din partea tribunalului regesc din Elisabetopole se aduce la cunoscință publică, că în urma acțiunei baronului Radák Ádám, pertractarea pentru regularea dreptului de cârcimărit și pentru statorirea cheei de proporțiune, contra foștilor domni de pămênt și iobagi din Chesler, s'a ordinat pe **30 Iuniu 1887 la 3 oare p. m.** în localul cancelariei comunale din comuna Chesler, la care cei interesați pe lângă atragerea atențiunei la § 15 din instrucțiunea pentru regularea posesiunilor, se citează spre presentare.

Din ședința tribunalului regesc din Elisabetopole, ținută la 2 Maiu, 1887.

Nagy Ludovic, preș. **V. Iakab Árpád,** notariu.

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înștiința că de doi ani întrebuințez preparatul d-voastre *balsamul de viață al D-rului Rosa*, care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz.**
Conductor la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgâială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toți băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuințare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: **Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamații cronice la glezuele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc și că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală“ din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învăluie în hartie roșie, care arată întrebuințarea (în 9 limbi) și e provĕdută în carton vênăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul să se privească de fals și să se retrimită.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḑului greu și dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1528] 10—20

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tiparul tipografiei archidiecesane.

Nr. 50 Sibiiu, Marți 12/24 Maiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sântei sĕrbători a „Înălțărei Domnului“ numĕrul procsim va apărè Sâmbătă în 16 Maiu.

Sibiiu, în 11 Maiu.

De vre-o câteva dile republica franceză eară este bântuită de crisă ministerială, și de toate neplăcerile împreunate cu asemenea crise.

Nestabilitatea în guvernele republicei și împregiurarea, că sunt puțini bărbații cu autoritate, care sĕ se scie impune diferitelor fracțiuni republicane, sunt pericol permanent pentru republică atât în cele interne, cât și mai cu seamă în cele esterne. Schimbarea guvernelor după anotimpuri este privită de slăbiciune și nestabilitate, și aceasta aduce cu sine, că guvernele europene nici odată nu au siguranța, că legăturile de pretenie făcute după un anumit plan, cu anumite scopuri nu vor fi desfăcute mâne prin venirea altui guvern cu oameni noi, și cu nouĕ vederi despre situațiunea politică în general, și despre adevĕratele interese în special.

Cumcă o asemenea stare de lucruri slăbesce vada și reputațiunea republicei, despre aceasta nime nu se mai îndoesce, și cumcă de când Francia în concertul european nu mai esercieză influența sa binefăcĕtoare, de atunci a perit din Europa simțul de dreptate, și forța conduce și caracterisează toate acțiunile statelor, aceasta o simțim di de di, o simțim în acțiunile esterne ale diferitelor state, și o simțim mai cu seamă în politica internă, care pretutindenea se caracterisează cu nemulțămire generală.

În constelațiunea europeană de astădi Francia a avut o rolă însemnată. Toată lumea simte, că cestiunea orientală se apropie de resolvire, și toată lumea presimte, că acestei resolviri va trebui sĕ premeargă un rĕsboiu crâncen între Germania și Francia, sau între Rusia și monarchia noastră.

Care dintre acestea douĕ va erumpe mai curênd, aceasta nu se poate spune, căci lucrurile se desvoaltă cu atâta repedițiune, încât cronicariul cu greu poate spune vre o probabilitate din combinația celor întêmplate.

În earna trecută numai am vĕdut cu câtă îndărĕtnicie a stăruit principele de Bismarck pentru primirea septenatului și urcarea forțelor armatelor. Am vĕdut, că a disolvat parlamentul, și ordinat alegeri nouĕ A mobilisat pe bĕtrênul împĕrat Wilhelm, care a condamnat ținuta opositionalilor și a apelat la alegători în sensul vederilor cancelariului seu. Am vĕdut, cum a deslegat limba mareșalului Moltke, care ne-a pus în perspectivă o încăerare cu Francia.

Nu mult după aceasta am vĕdut manifestându-se cea mare solidaritate în Germania și Rusia, manifestare în formă oficială de cătră cabinetul din Petropole.

Am vĕdut apoi revelațiunile privitoare la antecedențele Bosniei și Herțegovinei, revelațiuni, cari au dat ansă la o interpelare în parlamentul din Budapesta, ce și dlui Tisza — de regulă gata cu răspunsurile — i-au causat perplesitate.

In cele din urmă am vĕdut, că diferitele state slave încep a se mișca și ele rotesc în jurul Rusiei, ca în jurul unui soare, de unde asteaptă lumină și căldură.

În asemenea încurcată situațiune nici ochiul cel mai dedat cu constelațiunile politice nu mai poate fi sigur, că bine este orientat. Are trebuință de toată linistea pentru a urmări lucrurile cu atențiune. Și crisa ministerială din Francia nu este chemată nici a vĕrsa claritate în situația europeană, nici a procura cronicariului ușurință în urmărirea evenimentelor. Mai puțin ridică ea vada republicei în ochii Europei, mai puțin ne garantează soliditatea republicei și viitoriul ei.

Un singur om mai are Francia, despre care se crede, că are încă autoritatea de a putea păși la reconstruirea cabinetului, și acesta este Freycinet, fost în mai multe rênduri ministru președinte și ministru de esterne, acestuia s'a încredințat și acuma misiunea cu formarea cabinetului. După scirile mai proaspete Freycinet a declinat dela sine onoarea de a forma noul cabinet, neputêndu-se înțelege cu conducĕtorii diferitelor partide.

Confederațiunea balcanică.

O cestiune a viitoriiului s'a sulevat de câte-va capete, cari vĕd ceva mai departe, și s'a pus ca un program de luptă al tinerelor generațiuni. Importanța acestei idei me face a me opri astădi asupră-i, căci totdeauna este bine a insista asupra unei cestiuni, care e făclia viitoriului.

S'a născut de mult ideia, mi se pare de pe la 1857, de când cu convențiunea de Paris, că statele Peninsulei balcanice nu-și vor putea asigura mai bine viitoriul lor, de cât unindu-se la un loc, formând o confederațiune.

Ideia la început a părut a fi o utopie, așa de mare era învălmășeală în spiritele politicilor timpului.

Au trecut ani de atunci, și oamenii talentați au revenit asupra ei, vĕdênd, că astădi nu mai este o utopie, și ceva practic de tot, care dacă nu este aplicabilă astădi în curênd ori mai târdiu se va realisa. Se crede de acești bărbați, că este o politică a viitoriului de a propaga și susține ideia unei confederațiuni balcanice și în entusiasmul lor dic, că este un gaj, ce bĕtrênii îl lasă tinerilor, gaj, ce totdeauna trebue sĕ-l aibă în vedere.

Așa s'a rostit de dl Cogălniceanu dela tribuna parlamentului țĕrei, cu ocasiunea înființărei a doue consulate în Cernăuți și Brașov.

Tot în acest fel se pronunță și un politician grec, dl Timoleon Philimon, într'o scrisoare adresată „Românului“ din 24 Septembre, 1886.

Ideile venite dela un român și grec, și oameni cu vadă în țara lor, arată, că ele corespund unor cerințe urgente, de aceea me voiu silí a arăta din punct de vedere istoric necesitatea unei confederațiuni ca unica soluțiune a încurcatei cestiuni a Orientului.

* * *

Esistă în istoria contimporana o cestiune foarte ușoară de învĕțat, dar foarte greage resolvat, cestiunea așa numită a Orientului. Ea constă în posițiunea, ce o vor lua popoarĕle din Peninsula balcanică, între cari cei dintâi turcii, față cu tendințele de agresiune din partea Rusiei sau a Austriei.

Cel mai fin diplomat rĕmâne încurcat în fața acestei cestiuni, care o transează de multe ori faptele, nu persoanele.

Și în adevĕr e și lucru greu, a regula posițiunea a atâtor state mici, și în primul loc al Turciei, față cu puteri mari ca Rusia și Austria, cari dominate de interese deosebite totdeuna se vor ciocní dincolo de Dunăre, mărul de discordie fiind d'apurura între ele.

Și sunt acum aproape 20 de ani, de când se ventilează cestiunea aceasta, care încă nici astădi nu și-a găsit soluțiunea.

Pentru o mai bună lămurire sĕ luăm lucrurile dela început, decând cu venirea turcilor.

În secolul al XV, turcii punênd deplină stăpânire pe Constantinopol (1453), se desființează vechiul împeriu bizantin, înlocuindu-se cu împĕrăția turcească, ear micele state, cari depindeau, decad succesiv sub turci. Bulgarii, sêrbii, își perd independența în urma unor bătălii sângeroase.

Puterea turcilor merge crescênd. Supun țĕrile române, Ardealul, Ungaria, pun pașă în Buda și rĕsunetul armelor mahomedane străbate toată Europa. Tremurau craii Europei la audul semilunei.

Merg, merg, crescênd până în 1683, când dela nenorocita espedițiune contra Vienei, sunt nevoiți a da îndărăt.

Dar pe când puterea turcului se rĕsfăța la sudul Europei și făcea sĕ tremure inima celor din centrul ei, la nord se plămădia o putere mare, care în curênd avea sĕ isbucnească ca un vulcan spre a copleși cu totul pe turci. Voesc a dice Rusia.

FOIȚA.

Mângăere sau durere?

(Cătră d-șoara Iuliana A . . . . în Sânte-jude.)

Motto: Cât se bate, cât suspină,
O inimă de dor plină
Alecsandri.

I.

Inimă, pentru ce esti încinsă în dor!

O inimă, unde țintesci? Ce doresci a avea? Unde voiesci a ajunge? Sau doară-ți este destinată soartea sĕ fii pururea aprinsă de flacăra dorului infinit? Câte dureri, câte amărăciuni, și câte suspine trebue sĕ suporți tu inimă! Oare Provedința a voit așa din eternitate, sau e numai jocul orb al ursitei?

II.

În fine ai ajuns și tu inimă, ai ajuns stadiul acela, cându-ți e ertat sĕ întri în grădina omenimei, și dintre florile frumoase și drăgălașe ale naturei sĕ ți alegi și tu una, care se-ți aline dorul, și din al cărei parfum gustând, sĕ uiți suspinele și durerile amari.

Dar oare dintre atâtea mii de flori strĕlucitoare, dintre atâtea florioare drăgălașe, oare inima mea, care ți este destinată?

Care înfloresce pentru tine?

Dintre florile raționale ale omenimei, oare care ți va suride? Care va asculta dorul teu? Cine te va mângăia?

Unde-i oare acea ființă drăgălașe, care prin radele ei voluptoase, prin privirea sa plină de un farmec ceresc, sĕ alunge norii cei grei și ceața neagră de pe orizontul ceriului vieții tale?

III

A! Eată o fragedă floare, eată o mândră viorea!

Mergi inimă și-i spune dorerile tale, mergi și-i spune dorul teu; roagă-o sĕ te asculte, roagă-o sĕ-ți toarne balsam recoritoriu pe ranele ți dureroase; spune-i suferințele tale, spune-i, spune-i dorul teu.

IV.

Ai și tu dor inimă, după atâtea suferințe, ai și tu puține momente sublime, momente dulci de fericire, ca și cari în viață abia ți-a fost ertat a spera numai.

Mulțămesce pentru aceasta sântei Provedințe.

V.

Dar o copilă junĕ, o mândră vioarea, abia am convenit numai și în butul durerilor mele destinul — crudul destin — voiesce sĕ ne despărțim. Scumpă ființă te las, așa voesce ursita. Te las frumoasă junĕ, dar cugetul meu, dorul meu, remâne la tine.

Eu plec dar, scumpă ființă, plec cu un nemărginit dor în sinul meu; și of ce-mi vine în minte la momentul despărțirei.

Voiu avea oare curagiul sĕ-ți spun?

Esti blândă, esti inocentă, cum voi îndrăsní eu ați mărturisí dorul și cugetul meu?

Dar mai presus de toate esti bună.

Bunătatea ta me va ierta sĕ ți pun o întrebare: Eu plec scumpă copilă; me duc departe, preste munți și preste ape: spune-mi dară, ai vrea tu oare sĕ mai convenim și sĕ nu ne mai despărțim?

Iertare, iertare, copilă junĕ, eartă-me te rog, vĕd, că fața ta rosesce la vorbele mele cutedĕtoare.

Vĕd, că simțul fecioresc nu te lasă sĕ-mi rĕspundi...

Dar frumoasă junĕ, eu voiu scrie dorul și voința inimei mele pe papir, face-vei și tu asemenea?

Papirul ființă mută și fără simțire va primí ori ce-i vei încredința, va primí bucuria sau întristarea, mângăerea sau durerea, ce mi-o vei trimite prin dînsul...

Face-vei aceasta scumpă copilă?

Ți mulțĕmesc.... O inimă nobilă ca și a ta, cum ar și putea oare despretuí rugarea unei inime doioase.

O! cine are fericirea de a te cunoasce numai poate dubita despre bunătatea inimei tale.

Rĕmâi dar cu Dumnedeu, tu steluța fericirei mele.

Ultimul moment al despărțirei a sosit; ce mângăere, ce speranță imi dai? Tu prin un suris grațios și prin o privire doiosă, te despărțesci de mine... oare acel suris și aceea privire, ce însemnătate au?

Venind turcii în atingere cu ei numai pela sud pe la marea de Azof, n'aveau o cunoscinţă deplina unul de altul

Lui 1711 i-a fost dat să aducă în deaproape atingere pe cele 2 mari puteri, una cu un renume mare, alta abia formată. Şi malurile Prutului din priveliscea ruşilor au vĕḑut cele dintâiu picături de sânge rusesc, vĕrsat de iartaganul turcesc.

Rusul e bătut atunci, totuş soartea armelor a fost tot cu ruşii. Ei mergeau spre crescere, turcii spre descrescere, căci dela 1683 le mergea ca racul.

Din ceea ce era Turcia înainte până pe la Buda, acum Dunărea le e hotar. Tot ce era dincoace de Dunăre îi scapă de sub mână.

La noi acasă încep a se amesteca ruşii şi nemţii, luându-ne Oltenia.

Se înmulţise stăpânii, ceea ce trebuia să aducă un şir de nelinişti şi neorêndueli.

Turcul avea suzeranitate numai de drept. De fapt Rusia începuse a dicta la noi, constituindu-se în curte protegiuitoare. Înrîurirea ei a ajuns a fi mare din causă, că şi forma sub care o protesta era cea religioasă.

Rusul întră în ţeara noastră în numele ortodocsismului. În numele creştinătăţii căutară a ne scăpa de turci (?) cum tot în numele creştinătăţii căutară mai pe urmă a ne sugruma politicesce.

Românul, de bună credinţă, s'a dat cu totul în mânile lui. Boerii, preoţii, domnii, toţi erau cu ruşii.

Alăturea cu Rusia se amestecă la noi şi Austria. Scăpată de turci în 1683 ia ofensiva. Trece Dunărea şi ocupă cetăţi, ba ce e mai mult pun mâna şi pe Oltenia (1718). Şi dela această dată a început a se nasce acele dorinţi de cutropire din partea austriacilor şi a ruşilor, cari au mers din ce în ce crescênd, că ne-am pomenit într'o bună dimineaţă cu părţi din Moldova rĕşluite, Bucovina (1717) şi Basarabia (1812).

Lucrurile nu se puteau petrece în linisce, ci au trebuit se dea nascere la certuri şi nemulţumiri.

Fie care din cele 2 puteri căuta se ia totul. Turcia slabă nu se putea opune, ci privia ca un spectator fără putere, cum vecinele noastre se jucau cu noi „de-a rĕşluelele". Şi dacă am scăpat de-a fi pe deplin rĕşluiţi de ruşi sau nemţi, causa a fost că rĕşluitorii nu s'au împăcat între ei.

Din cearta lor doi am folosit noi, şi acelei certe datorim esistenţa noastră.

Acum dacă ne întrebăm, ce interese are Rusia şi Austria de a se amesteca în trebile noastre, găsim îndată rĕspunsul.

Rusia e un stat mare dar mai numai pe uscat. Rusia nu are mare. Marea baltică îi e închisă, căci Danemarca ori când o poate opri la cele 4 strîmtori: Scagherac, Categat, Beltul-mare şi Beltul-mic.

La sud marea Caspică e un lac mare, la nord Oceanul îngheţat nu-i trebue, căci destul le e frig în ţeară, nu mai caută să îngheţe pe oceanuri glaciale.

Singură Marea Neagră mai e de samă pentru ea, dar şi aceasta le este închisă, căci Dardanelele sunt aşa de strîmte, încât câteva guri de tunuri le închid trecerea. Deci rusul n'are apă, unde să se scalde. El luptă pentru apă. Se fie întâiu deplin stăpân pe marea neagră, care se nu mai fie un „pontus Euximus", un sălaş al tuturor vaselor străine, cî „un golf rusesc," unde flota rusească să se lăfăească în banii sei.

Numai marea nu-i bună de nimic. El viseză şi mai departe. Le trebue să ocupe cheia orientului, şi aceea e Constantinopol.

Şi care e visul de aur al politicei rusesci, decât ocuparea Constantinopolului?

Vechiul Bizanţiu, devenit capitală de imperiu în secolul al IV-lea, luat de turci în secolnl al XV-lea, a devenit idolul ruşilor cu secolul al XVIII.

I-s'a dat denumirea de Ţarigrad, adecă oraşul ţarilor. Se educau principi la curtea de Petersburg pentru a-i pune pe tronul din Bizanţiu. Se băteau monede în acest sens. Toate acestea ne arată, că după cum românul cântă:

„Dela Nistru până la Tisa...."

Asa şi rusul doresce:

„Din oceanul îngheţat până 'n Bizanţiu."

Tot ce este în cale caută se copleşească, şi dacă i se opune ceva el este foarte răbdător şi aşteaptă, fără însĕ a perde din vedere ţinta.

Şi cine oare e nodul, ce-l întâlnesce rusul în drumul seu cătră Ţarigrad, dacă nu noi românii?

De aci tendinţa de a ne cuprinde şi pe noi în noianul massei slave, şi dacă am scăpat nu o datorim aceasta nici patriotismului nostru, nici bisericei noastre, nici clerului nostru, ci numai şi numai ciocnirei de interese între cele doue puteri răpitoare Rusia şi Austria.

Şi una şi alta ne vrea pe noi şi în lăcomia lor n'au putut apuca decât foarte puţin (foarte mult pentru noi); reuşind a scăpa cum suntem, că putem fi astăḑi o ţeară românească.

Cele ce ne-au luat rusii ne dau a înţelege atâta: rusul vrea să se apropie de Dunăre, ca de acolo se poată să se apropie de Ţarigrad.

Ne-a luat în 1812 Basarabia, ce era până în Prut şi Dunăre. Silit se dea o parte din ea în 1856 o reia în 1878. Ce interes avea rusul de o şuviţă de pământ?

Nimic altul decât a fi mai aproape de malurile Dunărei, unde ca un malac să se poată scălda în apele ei.

Ţĕrile occidentale i-au înţeles scopul şi au căutat să-l depărteze de Dunăre, şi când au vĕḑut că nu pot, au făcut ce-au făcut de ne-au dat Dobrogea numai şi numai se fim nodul între potopul slav dela nord şi cel dela sud.

Aceasta fiind pe scurt politica rusească, să revenim se vedem ce doresce Austria. (Va urma)

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

Concertul Reuniunei române de cântări din Sibiiu.

Sibiiu, 11 Maiu, 1887.

„Reuniunea română de cântări din Sibiiu" a procucat Duminecă seara adevĕrate momente de desfătare sufletească numĕrosului public, care s'a adunat în sala dela „Musikverein" spre a asculta concertul ordinariu al acestei reuniuni. Programa esecutată este cunoscută din Nr. precedent al acestui ḑiariu. Noi avem datorinţa şi plăcerea se constatăm, că programa pe cât a fost de bogată, pe atât a fost şi escelent esecutată, cea ce face onoare dirigentului şi reuniunei

„Sonata" de Beethoven, o a esecutat domnul pianist Victor de Heldenberg, cu o elegantă şi rară precisiune, cea ce a justificat pe deplin însufleţirea, cu care publicul a aplaudat pe domnul Heldenberg. Asemenea vii aplause au stors esecutarea pieselor de sub numĕrul 6 din programă compositiile domnului Heldenberg, pe cari le a cântat foarte frumos doamna A. Brote, acompaniată cu multă dibăcie artistică de însuşi autorul.

Domnul George Pop ni s'a presentat ca tenor tare simpatic în piesele „Solia florilor" şi „Credinţă în primăvară" de F. Schubert, pe cari le-a cântat cu un succes ca poate nici odată până aci, ceea-ce de mustră un progres evident. Tot aşa trebue se ne esprimăm şi faţă cu domnul Isaia Popa, care a cântat balada de C. Loewe „Călugărul din Pisa," acompaniat şi dênsul de dl Dima.

Frumoasa voce de bas a domnului Popa, nu pentru prima dată a încântat pe publicul din Sibiiu Cu asemenea voci frumoase şi disciplinate nu e minune dacă omul scie răpí publicul.

„Recitativ şi Duetul" din oratoriul „Creaţiunea" de Haydn a fost scump mărgăritariu în frumoasa salbă a concertului. Doamna Maria Crişan ca „Eva" a fost escelentă, asemenea domnul Dima ca „Adam." Acompaniarea pe piano o a proveḑut doamna Minerva Brote cu o adevĕrată desteritate artistică.

Punctul de splendoare au fost corurile. Toate piesele reservate corurilor au fost frumos esecutate, dovadă că reuniunea română de cântări s'a resolvit a studia conscienţios, şi a păşí în faţa publicului cu lucruri de valoare artistică, cari interpretate după cum cere arta, se producă în public convingerea, că lucrul de artă totdeuna rĕsplătesce în abundanţă osteneala.

Vom aminti cu recunoscinţă, că la „Cântări de iubire" de Brahms acompaniarea cu 4 mâni o a proveḑut în mod strălucit domnul pianist Victor de Heldenberg, cu fica D-sale, domnişoara Adela.

Felicităm pe reuniunea română de cântări pentru succesul cu acest concert, felicităm pe dirigentul ei domnul Georgiu Dima, care este sufletul acestei reuniuni, pentru succesele, la care a sciut se conducă reuniunea. —*n*—

Academia română.

Insciinţare.

(Încheere.)

La acestea se mai adaug următoarele dispositiuni luate de Societatea Academică:

1. La concursurile acestor premii se pot presenta şi opuri preînoite în noaue ediţiuni, cari se vor fi retipărit în cursul anului de autori în viaţă.

2. Din cuprinderea chiar a testamentului, traducţiunile din limbi străine sunt escluse dela concurs; se va face însĕ escepţiuni pentru acele traducţiuni de pe opuri străine classice, cari:

a) sau prin dificultăţile învinse ale unei perfecte reproduceri în versuri românesci vor constituí adevĕrate opuri literare ale limbei române;

b) sau prin anecsarea de elucidări şi de note scientifice, cu totul proprii traducĕtorului, îşi vor fi însuşit meritele unor lucrări originale în limba română.

3. Cărţile premiate de Academia română din alte fonduri ale sale sau cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele ei, nu pot întra la concurs pentru premiile Năsturel din seria B.

4. Premiile Năsturel din seria B. se pot acorda nu numai unor opuri complete, ci şi părţii unui op tipărit în cursul anului cu condiţiune însĕ, ca această parte să fie de valoarea şi de întinderea unui volum şi nu de a le unei simple făscioare, (minimum 400 pag. format în 8° garmond.)

5. Premiarea unei părţi a unui op la un concurs anual nu împedecă premiarea unei alte părţi a aceluiaş op la un concurs posterior.

6. Opurile anonime şi pseudonime vor putea fi admise la concursul cărţilor tipărite, ear autorii lor, spre a primí premiile acordate, vor trebuì să justifice proprietatea lor.

IV. Premiul Statului Heliade-Rădulescu, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1888, celei mai bune disertaţiuni scrise în limba română asupra următorului subiect: *„Nunta la Români. Studiu istorico-etnografic comparativ."*

Usurile nupţiale trebuesc studiate în varietăţile lor după toate provinciile române, comparându-se cu nunta la vechii romani şi la popoarele neo-latine pe de o parte, cu nunta la vecinii Românilor (slavi, unguri, greci, albanesi) pe de alta, de unde să reeasă apoi dela sine o conclusiune istorico-etnografică.

Manuscrisul va trebuí să cuprindă materie pentru 200—300 pagine de tipar în 8° *garmond.*

Terminul presentării manuscriselor la concurs va fi până la 31 Decembre 1887.

V. Premiul Statului Lazăr, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1889 celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect: *„Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic şi al compositiunii lor chimice."*

Manuscrisul va trebuí să cuprindă materie pentru circa 300 pagine de tipariu în 8° *garmond.*

Terminul presentării manuscriselor la concurs va fi până la 31 Decembre 1888.

VI.

De două ḑeci de ori a rĕsărit şi a apus soarele, de când scumpă fiinţă nu te-am vĕḑut.

Mare interval pentru o inimă doioasă în acest rĕstimp, n'a fost oară nici minut în care scumpă fiinţă, eu să nu cuget la tine. Voi cari nu veţi crede aceasta nu sciţi, cum se numesce, acel simţ, care se ivesce în inima unui tiner la privirea unei tinere fecioare.

VII.

Vĕd inimă, că nai linisce nici repaus, vĕd că eşti tristă şi..... din minutul despărţirei; în mijlocul durerilor ai totuşi o mângăere: eată eau peană şi papir, spune-mi dar inimă simţemintele tale şi le voiu trimitecelei fiinţe, pentru care tu suspini.

Eu me despărţesc cu dor şi cu speranţă în inimă, — oare în inima ta aflăsĕ acestea?

VIII.

Epistolă, tu servitoare a inimei mele dute şi salută pe Iuliana; du cele mai frumoase felicitări Iulianei.

Mergi şi-i spune, că soarele, când rĕsare me află cugetând la dênsa, când apune me lasă cugetând la dênsa. Spunei, că vĕḑênd doi bobocei de floare, 'mi aduc aminte de obrăjiorii ei, vĕḑênd două viorele 'mi aduc aminte de ochii ei.

Dute epistolă dute, şi oferesce Iulianei cele mai sincere simţĕminte ale inimei mele şi-o roagă să facă asemenea.

O! dragă epistolă cu cât e mai fericită soartea ta, de cât a mea!

Tu vei merge la Iuliana, vei ajunge în mânuţele ei fine, în mânuţele acelea, cari eu am fost ferice a le săruta... O! dacă mi-ai sci tu spune, că oare dînsa cu ce plăcere te va primí?..

De vei fi binevenită te va pune la sînul seu, te va sĕruta cu dor, cât vei fi de fericită.

O! atunci cum aş dorí să fiu eu în locul teu!

Ear de vei fi rĕu tractată, de vei fi respinsă cu dispreţ — cine scie ce te aşteaptă! — atunci epistolă dragă — taci şi sufere! Ajută barem tu inimei mele a suferí.

O! de mi-ai putea tu spune, care dintre acestea două le-a ajuns?

Ori care îţi va fi soartea — dute!

Nu întârḑia dară epistolă dragă, dorul şi suspinele inimei mele te vor însoţí — dute cu Dumneḑeu.

(Va urma.)

VI. *Premiul Statului Heliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1889 unei cărți scrise în limba română cu conținut literar, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1887 până la 31 Decembre 1888.

VII. *Premiul Asociațiunii Craiovene pentru desvoltarea învățământului public*, în sumă de lei 1,500 se va decerne, în sesiunea generală din anul 1890 celei mai bune cărți didactice în limba română din câte se vor fi tipărit dela 1 Ianuariu 1887 până la 31 Decembre 1889. Această dată este și terminul ecstrem al depunerii la cancelaria Academiei, în 12 esemplare, a cărților propuse pentru concurs.

VIII. *Premiul Statului Heliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1890, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „*Istoria scoalelor în țările române în prima jumătate a secolului XIX până la anul 1864.*“

Terminul presentărei manuscriselor la concurs va fi 31 Decembre 1889.

IX. *Premiul Alecsandru Ioan Cuza*, de 10,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1891 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „*Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.*“

Terminul presentărei manuscriselor va fi 30 Novembre 1890.

X. *Premiul G. San-Marin*, în suma de 1,500 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1891 celei mai bune lucrări asupra următoriului subiect: „*Considerațiuni asupra comerciului României cu țările străine atât la Orient cât și la Occident, începênd cu secolul al XVI-lea până la anul 1860.*“

Terminul presentării manuscriselor la concurs va fi 31 Decembre 1890.

NB. Manuscrisele lucrărilor puse la concursurile premiilor de sub N-rii IV, V, VIII, IX și X se vor presenta anonime, purtând o devisă, care va fi reprodusă pe un plic sigilat, conținênd numele concurentului.

Academia își reservă dreptul de a tipări în publicațiunile sale lucrările, ce se vor premia.

Premiile se vor da autorilor numai după tipărirea lucrărilor premiate.

Apel

către p. t. public român.

Cultura națională este în ḑiua de astăḑi cestiune de viață pentru toate popoarele, ea este cu atât mai mult, deoare-ce secolul de acum va rămâné caracterisat în istoria lumei ca eminamentele purtătoriu al stindardului sciințelor culturali și al aspirațiunilor naționale. Mersul grăbit, cu care se întrec astăḑi toate popoarele la isvorul culturei naționale, este cu atâta mai periculos pentru poporul rămas încă înapoi pe această cale, cu cât mai mare este distanța, ce-l desparte de celelalte. Pericolul devine și mai mare atunci, când poporul cu pași trăgănați este ajuns de alte popoare cu pașuri îndecit de accelerate: în acest cas cel dintâiu este călcat în picioare, strivit, rănit și lăsat în drum ca nenorocitul căḑut în tâlhari, din evangeliu. Fie sigur acel nefericit popor, că nu-și va afla Samariteanul, căci progresul în sciință și în cultură nu cunoasce pardon.

Nu mai este de lipsă sĕ stăruim mult, ca sĕ arĕtăm, cât de negligată a fost și este și acum cultura națională a femeilor române bucovinene. Faptul, că în întreagă Bucovina nu se află nici măcar o unică scoală românească de fetițe este o dovadă destul de tristă pentru acest și mai trist adevĕr, și totodată o causă de mari îngrijiri pentru viitoriu, deoare-ce sciut este, că din lipsa de cultură națională rĕsar toate relele, cari amenință esistența unui popor.

S'a pus — ce-i drept — înainte de trei ani mică basă la un fond, din care cu timpul sĕ se poată înființa și în Bucovina o scoală românească de fetițe. Dar modesta, de tot modesta sumușoară de 300 fl. adunată atunci și dată în administrațiunea societății „Scoala română“ din Suceava, nu-i poate da nimĕnui speranța, că realisarea acestei idei salutare sĕ se întêmple cândva.

Spre a deștepta dar din nou inimile românilor iubitori de progresul cultural al neamului lor și spre a împinge lucrul cu un pas mai departe, subsemnatul a prelucrat prea interesanta și frnmoasa novelă „O rugăciune“ de Carmen Sylva, a imprimat'o în 1000 esemplare anume cu scop ca sĕ se vêndă în folosul „fondului scoalei românesci, de fetițe din Bucovina“, și acuma vine de roagă pe on. p. t. public român sĕ binevoiască a o cumpĕra și astfel de a întinde mână de ajutoriu, pentru un scop de urgentă necesitate publică națională.

Prețul novelei e 45 cr. (și 5 cr. pentru postport.) Espedițiuni a conto nu se fac, ear cu rambursă (postnachnahme) nu se trimit mai puțin de 5 esemplare.

După acoperirea speselor imprimării în sumă de 62 fl. 25 cr., venitul întreg din vêndarea restului de 855 esemplare se va da în administrarea societății „Scoala română“ din Suceava (Bucovina), ca sĕ se adauge la fondul scoalei de fetițe“ și despre resultat se va da seamă on. p. t. public prin foile române. Marinimoșii p. t. domni și marinimoasele doamne, cari vor binevoi a-și da obolul pentru acest scop, sunt rugați a se adresa la dl Amfilochiu Turtureanu c. r. auscultant în Cernăuți și la dl Stefan Saghin Drd. de s. teologie și prefect seminarial în Cernăuți.

Cu deosebită stimă.

Flor. Carp.

Varietăți.

* Închiderea dietei se va întêmpla Joi în 14/26 Maiu a. c.

* (Himen) Dl Dr. Gavril Onișor, profesor la scoala normală din Berlad în 10/22 Maiu a. c. și-a serbat cununia cu dșoara Cornelia Popescu.

* (Învitare) la maialul scolarilor români dela ambele scoale confesionale din Alba-Iulia, care se va serba în 14/26 Maiu 1887 în bercul „Prater“ (pre timp ploios la „soare“).

Începutul la 3 oare d. m.

Prețul întrării: de persoană 60 cr., de familiă 1 fl. 50 cr. v. a.

Venitul curat este menit pentru biblioteca scolară.

Supra solvirile se vor cuita pe cale ḑiuaristică.

Comitetul arangiator.

* Comisari reg. pentru esamenele de maturitate. Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică a numit pe anul curent scolastic de comisari reg. pentru esamenele de maturitate pe următorii: La gimnasiul superior român gr. or. din Brașov: pe Ignatie Veress, directorul gim. de stat din Sibiiu; la gimnasiile reform. din Aiud și Orĕștie: pe Dr. Bela Szász, profesor la universitatea din Cluj; la gimnasiile din Cluj și Murĕș-Oșorheiu: pe Dr. Carol Szabó, profesor la universitatea din Cluj; la gimnasiile ref. din Odorheiul-sĕc. și Zĕlau: pe Dr. Stefan Hegedüs, profesor la universitatea din Cluj; la gimnasiul și scoala reală evang. lut. din Sibiiu, la gimnasiile evang. lut. din Mediaș, Sighișoara, Bistrița și Brașov: pe Iosif Elischer, inspector reg. de scoale al inspectoratului Sibiiului; eară la gimnasiul unitar din Cluj: pe Dr. Aron Berde, profesor la universitatea de acolo.

* (Convocare.) Membrii despărțĕmêntului I (Brad,) al reuniunei învĕț. români gr. or. din districtul Zarand, și toți, cari se interesează de învĕțământul popular, sunt învitați a participa la a II-a adunare generală, ce se va ține în Brad, în sala gimnasială în ḑilele 26 și 27 Maiu v. 1887 pre lângă următoarea programă:

Partea I-a

1. Deschiderea adunărei prin presidiu.
2. Raportul comitetului.
3. Raportul cassariului.
4. Raportul bibliotecariului.
5. Propuneri.

Partea a II-a

1. Pertractarea cuvêntului „jug“ după I carte de cetire de I. Popescu, de cătră Nic. Nicorescu.
2. „Ioan Botezătorul“ de Ioan Birău.
3. „Numĕrul 9“ prelegere de G. Teodor.
4. „Copilul călăreț“ prelegere de I. Safta după I carte de I. Popescu.
5. „Chilia scoalei și desemnul ei“ prelegere de Pavel Vraciu.
6. „Prepusațiunile“ prelegere de Efrem Pop cu aplicare la piesa „Țeranul și ochitorii“ după a II-a carte de I. Popescu.
7. „Subtragerea în scris“ de Arsene Duma (ciclul nrilor până la 100.)
8. Propusețiunea simplă pură, și amplificată de G. Draea, cu aplicare la deprinderile: „Casa curată e frumoasă“ etc. după I. Popescu pag. 49.
9. „Împletirea de coșerci și pĕlării“ de Anania Hodoș.

Din ședința comitetului ținută la 30 April n. în Brad.

Ioan German, v. președinte. — *Petru Rimbaș*, secretar.

* (Convocare.) Membrii comitetului central al reuniunei învĕțătorilor români din districtul Zarand, anume: P. T. DD. Vasiliu R. Damian, pres. district. al despărț. I Brad; Georgiu Foraș, din Rapolt preș. al desp. II. Hondol; I. German, v. preș.; Petru Rimbaș, secretar I.; Ales. Vlad, din Banpotoc secret. II.; Ioan Anghel, bibliotecariu; Anania Hodoș, cassar, și membrii de comitet: Petru Mihuț din Secărêmb, Avram Mihuț din Băița, George Ignaton din Ormindea și Ales. Jovan din Hondol, sunt învitați a participa la ședința comitetului, ce se va ține la 14/26 Maiu 1887 în sala gimnasiului român gr. or. din Brad, la oarele 11 ante meridiane.

Obiectele de pertractat:

1. Raportul biroului comitetului.
2. Staverirea materialului de pertractat în adunările despărțemintelor reuniunei.
3. Staverirea ḑilei și a programei pentru adunarea generală districtuală.
4. Eventualii.

Dela biroul comitetului central.

Brad, la 5 Maiu, 1887.

I. German, v-pres. — *Petru Rimbaș*, secretar I.

* (Esundări.) Ploile continue și torențiale din sĕptĕmêna precedentă au causat mari esundări în toate părțile Transilvaniei. dar cu deosebire pe valea Mureșului. Comunicațiunea cu trenul în mai multe locuri e întreruptă. Alba-Iulia în urma esundărei atât a Murĕșului cât și a riului Ampoiul stă întreagă sub apă afară de fortăreață. Locuitorii numai pe locurile mai ridicate a putut scăpa dinaintea valurilor furioase. Paguba e enormă. Mai multe case surpate. Aspectul seamănă aproape cu cel al Seghedinului din 1879. Anul acesta e bogat în calamitățile elementelor. Mai înainte a devastat focul, acuma vine apa!

* Comisiunea municipală a comitatului Sibiiu a votat suma de 300 fl. v. a. — avênd în vedere ridicarea producțiunei de vin — pentru a se înființa pe teritoriul comitatului o societate de vinicultură și pivnițărit.

Atari societăți, cari voesc a concura pentru obținerea vre unui ajutoriu, au a-și înainta cererile — alăturênd statutele aprobate de ministeriu — comisiunei economice a comitatului Sibiiu, până la finea lui Sept. a. c.; ear pentru de a fi posibilă cunoascerea vitalității și hărniciei lor de a fi sprijinite, sunt datoare a-și ficsa cu deosebire numĕrul membrilor și averea societății precum și intreprinderile, ce societatea a plănuit a-le face.

* (Postal.) Din partea direcțiunei postale din loc se aduce la cunoscință că: oficiul postal din Cisnădioara, care în fiecare an durează numai în lunile Maiu, Iuniu, Iuliu și August, în anul acesta s'a pus în activitate, începênd cu 8 n. a. l. c. Căruța postală între Cisnădioară și Sibiiu va circula în tot decursul celor 4 luni, după planul următor: I. Cisnădioară-Sibiiu, pleacă din Cisnădioara la 6 oare și 30 min. dimineața — stă în Cisnădie 5 min. — sosesce în Sibiiu la 8 oare și 10 min. dimineața. II. Sibiiu-Cisnădioară, pleacă din Sibiiu la 4 oare 30 min. după ameaḑi — stă în Cisnădie 5 min. sosesce în Cisnădioara la 6 oare 35 minute după ameaḑi.

* (Postal.) În comuna Cârstian (Keresztényfalva) comitatul Brașovului, este de ocupat un post de magistru postal salarisat cu 150 fl. 40 fl. pausal de cancelarie, pe lângă depunerea unei cauțiuni de 100 fl. Petițiunile de concurs în 3 sĕptĕmâni sunt a se trimite la direcțiunea postală din Sibiiu.

* (Spirtul României în Triest.) „Pester Lloyd“ publică sub titlul: „Decadența esportului nostru de spirt“ următoarea notiță: Decadența esportului nostru de spirt o ilustrează mai bine sosirea spirtului român în portul Triest. Spirtul sosit din România la Triest a format în Martie 50.19 percente din totalul spirtului sosit acolo, iar în luna lui Aprilie a ajuns suma de 79.12 hectolitre, care socotind suma totală a spirtului sosit în luna aceasta, dă o cuotă de 66 percente pentru spirtul român; spirt austro-ungar s'a putut vinde în aceea lună numai 28.46 hectolitre, adecă nici măcar a patra parte din spirtul sosit la Triest.

Dacă raporturile respective se vor desvolta în forma de până acì — și aceasta se va întêmpla, dacă din partea competentă nu se va înteprinde nimic pentru a scoate spirtul român din Triest — atunci în curênd vom ajunge a constata minunatul fapt, că nici un pic de spirt indigen nu va mai ajunge la Triest.

* Misiunea Kultur-egyletului se dă pe față, din cerculariul adresat de președintele cultur-egyletistilor din Ungaria cătră președiinții comitetelor cercuale. Din acest cerculariu a lui Carl Gerlocy „Egyetértés“ reproduce următoarele:

„Nu numai pentru resolvarea petițiunilor, ce vin din Ungaria avem trebuință de mai multe puteri materiale, de cât de cari dispunem acum, ci și pentru ca kultur-egyletul sĕ poată esecuta aceea onorifică problemă, acea sfântă datorie, ce-l așteaptă în comitatul Pestei și în împrejurime. E adevĕrat, că în această direcțiune am făcut ceva în mĕsura puterilor noastre materiale. Am înființat în Soroksár, în Visegrád înfloritoare asiluri de copii. In Pilis Szántó și în Torbagy am făcut posibilă înființarea de asiluri de copii; dar dacă ne uităm în inima țĕrii: în comitatul Pesta-Pilis-Solt-Kis-Kun, trebue sĕ vedem, cât se poate mai iute, cât lucru ne așteaptă, cât timp negligeat avem sĕ reparăm! După datele noastre, în această populațiune, care numĕră 583,000 suflete

sunt 114,000, cari nu vorbesc ungurește, apoi 73,000 germani, 34,000 sloveni și 7000 sêrbi. În acest comitat sunt 29 comune în preponderanță sau cu totul slovene, 42 comune germane și 7 comune în preponderanță sêrbesci. *A câștiga pe copii acestor comune pentru naționalitatea noastră*, a încetățeni în aceste comune limba maghiară, este în adevĕr o frumoasă problemă a cultur-egyletului maghiar cu atât mai mult, cu cât, patriotismul acestor comune este neîndoios, fiind că *terenul pentru maghiarisare e bun* și fiind că ei înșiși voesc, ca copii lor sĕ învețe ungurește, dar deoarece cea mai mare parte sunt sĕraci, nu sunt în stare a-și procura mijloacele necesare pentru aceasta. După toate acestea rog din nou comitele cercuale, în interesul procurării mijloacelor necesare spre ajungerea țintei noastre, a desvolta o mare activitate mai ales pe tĕrĕmul câștigării de membri și de bani.

* (Jefuire.) In 1 spre 2 Maiu a. c. o bandă de tâlhari (6—8 indivizi) a tăbărât din pădurile comunei Merișori spre comuna Dealu Babii și slobozind 3 focuri asupra casei crisnicului Ioan Bruzan s'a postat în curtea lui.

Acesta e econom de vite, presupunênd, că ciobanii dela oi pușca contra unor animale de pădure, ce ar fi venit la turma lor, a sărit iute și eșind afară ca sĕ vadă, ce sa întemplat, nu trecu bine pragul ușiei, când doauă figuri de om se iviră înnaintea lui, și în loc de rĕspuns la întrebarea: „că cine sunteți“ ? 'l prinseră de grumazi, și între înjurături selbatice cu voce schimonosită 'l traseră înapoi în casă, 'l legară atât pe el cât și pe ceialalți membrii ai familiei sale, cerură într'un ton amenininţătoriu bani dela ei.

Ei spăriați de o moarte sigură le respunse, că bani nu sunt. Atâta fu deajuns ca tĕlharii sĕ se arunce asupra lor cu toată furia, sĕ-i maltrateze, le-au spart capetele, i-au slutit la ochi, la mâni într'un mod de tot crud și barbar.

După ce se încărcară cu de toate, ce au aflat mai de valoare prin casă, prin camerile și lăzile lor, se depărtară — lăsându-i mai morți și legați cu cotele la spate. Numai de către ziuă a nimerit o servitoare a lor, de i-au deslegat. — După afirmarea medicului, carele i-au cercetat înmediat în ziua următoare, se speresză însenătoșarea vulneraților.

Deși se face cercetare serioasă în toate părțile, totuși până acuma nu s'a putut da încă de urma hoților.

* (O nouă ordinațiune.) Toate autoritățile și în special comunele din patrie au primit din partea ministrului de interne îndrumarea, ca epistolele și pachetele, cari se trimit pe teritor ungar sĕ fie adresate de aci înainte în limba maghiară. Drept aceea pe fie-care pachet de postă oficial scutit de porto, sĕ stea scris numele oficiului, care trimite pachetul, și clausula scutirii de porto, în limba oficială a statului, în limba magiară. Aceași ordonanță a primit și oficiile bisericesci din partea ministrului cultelor. Oficiile postale au primit din partea ministrului de comunicațiune însărcinarea ca cu ocasiunea predărei pachetelor, sĕ controleze strict esecutarea acelei ordinațiuni în urma căreia, acele scrisori oficiale, care nu corespund ordinațiunei, sĕ se arate direcțiunilor postale dimpreună cu plicul, oficiile postale totuși au îndatorirea de-a primí pachetele oficiale fie ele în ori-ce limbă adresate, atunci când trimițătoriul refusă ale lua înapoi, aceasta cu scopul ca espedarea pachetelor sĕ nu sufere întârdiere.

* (Premii pentru împușcarea animalelor sĕlbatice.) Pe basa budgetului fondului economic pentru anul curent, ficsat de către representanța comitalui Sibiiu și aprobat de către ministru, a hotărit comisiunea economică a comitatului Sibiiu ca în puterea dreptului, ce îi compete, sĕ pună premii pentru nimicirea animalelor și anume a lupilor și ursilor de pe teritoriul acestui comitat. În anul acesta sĕ vor distribuí premii până la suma de 300 fl. și anume: pentru un urs tinĕr 4 fl., pentru un urs de cel puțin 1 an 6 fl., pentru o ursoaică de cel puțin 1 an 8 fl., pentru un puiu de lup (care suge încă) 2 fl., pentru un lup capabil de a fugí 3 fl., pentru o lupoaică capabilă de a fugí 4 fl. Cel-ce pretinde un premiu este îndatorat, ca cel puțin în decurs de 4 sĕptĕmâni după împușcarea animalului sĕlbatic, se poată arĕta pielea animalului proto-pretorului al cercului competent, respective magistratului orășenesc, și sĕ dovedească prin o scrisoare a oficiului comunal respectiv, că animalul sĕlbatic a fost împușcat pe teritoriul comitatului Sibiiu. Pretorul suprem cercual, respective magistratul orășenesc dispun tăierea până la 8 cm. a piciorului dinainte a pielei arĕtate, ceea-ce se face din motivul, ca una și aceeași piele sĕ nu se poată aduce de două ori pentru primirea premiului, prin aceasta se esclude totodată obicinuita tăiere a botului, prin care se micșorează valoarei pelii. Autoritatea competentă din oficiu are sĕ facă dincând în când vice comitelui un raport despre arĕtarea și tăierea pielii, amintind totodată și ziua, când aceasta sa făcut, ear vice-comitele va asigna primirea premiului la cassa comitatului, și cassa va și solví suma pe lângă arĕtarea cuitei timbrate și autentice.

* (Ce înghite Parisul?) Buletinul municipal din Paris spune, că acest oraș a consumat, în anul 1886, 12 milioane kilograme pește, 303,864 boi, 188,595 viței, 1,970,536 oi, 352,001 porci și 381,206 kilograme carne de cal, de măgar și de catîr etc. Carnea de catîr se vinde cu 70 bani kilogramul.

* (Emigrări.) În mai multe ziuare din România se scrie despre emigrarea unui numĕr însemnat de muncitori țĕrani unguri și români. Ei rĕmân pe unde pot căpăta ceva de lucru, pentru că după cum mărturisesc întrebați fiind pe la locurile lor numai pot trăí, căci n'au cum sĕ-și agonisească pânea de toate zilele. Țĕranii români mai adaugă ca impuls pentru emigrare pe lângă sărăcie, și asupririle cele nesuferite din partea stăpânirei unguresci.

* (Bibliografic.) A apărut în Brașov, editura lui H. Zeidner „*Istoria Ungariei*“ în legătură cu „*Istoria universală*“ pentru scoalele populare de Silvestru Moldovan, profesor. Cartea e întocmită conform planului ministerial. Cuprinsul e următoriul: prefață; popoarĕle vechi; emigrațiunea popoarĕlor și venirea ungurilor; regii Ungariei din familia lui Árpád; întemplările mai însemnate afară de Ungaria (între anii 1000—1301 după Christos); regii Ungariei din familii deosebite (1301—1526 după Christos); întemplările mai însemnate afară de Ungaria (între anii 1000—1526 după Christos); regii Ungariei din familia habsburgică (austriacă) și principii Transilvaniei; regii ereditari din familia habsbargică; întemplările mai însemnate afară de Ungaria între anii 1526 până în zilele noastre. — Prețul 26 cr.

— „*Scoala și Familia*,“ apare în Brașov *Nr. 3* cuprinde următoarele: În aer liber; copii încă se fac odată oameni mari; din convorbirile unei mame; afacerile scolare în sinodul archidiecesan din Sibiiu; cântece de primăvară, bibliografic; diverse.

— „*Candela*,“ foaie bisericească-literară, apare în Cernăuți. *Nr. 5* e de următoriul cuprins în limba română: Omiliile sf. Ioan Crisostom la epistola către români; epistolele canonice schimbate între Metropolia primațială din regatul României și Dalmației din incendintele ultimei alegeri și instalări a metropolitului primat din Bucuresci; cuvêntare, ținută în ziua sf. trei Ierarchi; cronică.

— „*Meseriașul român*,“ *Nr. 9* conține următoarele: Societăți pentru încuragiarea industriei naționale; despre bani, urmare; industria în România; foița Meseriașului; feliurite pentru meseriași; sciri economice și industriale; diverse.

Din public.*)

Nu pentru prima dată s'au întêmplat abusuri la împărțirea biletelor cu ocasiunea concertelor reuniunei române de cântări. și aceste abusuri produc atâta amărăciune în public, încât ea de multe ori strică plăcerea, pe care o produce concertul, și seamănă discordie în public.

Ni s'a anunțat, că biletele se vênd în numĕr chronologic și fie-care primesce biletul în ordinea după cum se va presenta la cassă. Aceasta e o amăgire a publicului, căci și Duminecă la împărțirea biletelor, deși punct la oarele 11 am fost la cassă, cele două rênduri prime erau deja reservate.

Întrebăm pe comitetul reuniunei: are cunoscință despre asemenea abusuri comise în numele dênsului, și crede comitetul, că e chemat el a clasifica după rang publicul din Sibiiu?

Cerem rĕspuns, ca sĕ ne scim orienta pe viitoriu.

Mai mulți membri ai reuniunei.

Posta ultimă.

Din Murĕș-Ilia cu datul 11/23 l. c. primim următoarea telegramă:

Ilia toată e în apă, care cresce mereu. În împregiurul întreg e o mare și înfricoșată scenă.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Loterie

Sâmbătă în 21 Maiu 1887.

Buda:	**32**	**6**	**80**	**19**	**89**

Nr. 529 [1596] 3—3

EDICT.

Toma Poplăcean gr. or. din Reșinari, carele de 5 ani de zile a părăsit pe legiuita sa muere Stana n. Cotora, se citează prin aceasta ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră cererea de divorțiu a femeei se va pertracta și decide pe basa pribegirei lui.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului ca for matrimonial de I instanță.

Sibiiu, 20 Martie, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

[1598] 1—3

Publicațiune.

În 26 Maiu st. v. 1887 la 11 oare a. m., se va ține în sala scoalei gr.-orient. din Sĕliște, comitatul Sibiiului, licitațiune minuendă pentru edificarea unui adaos la scoala din loc,

Aceasta sĕ aduce la cunoscință publică cu acel adaos, cumcă fie-care licitant are sĕ depună ca vadiu 5% din prețul de esclamare statorit cu **4552 fl. 83 cr. v. a.**

Oferte în scris și timbrate, provĕdute cu vadium și cu recunoascerea condițiunilor speciali sĕ primesc de către președintele comitetului parochial din Sĕliște.

Planul, preliminariul de spese și condițiunile speciali stau spre vedere până în ziua de licitațiune la subscrisul președinte al comitetului parochial.

Sĕliște, 8 Maiu, 1887.

Liviu de Lemeny,
președ. al comitetului parochial.

Următoriul lui **CARL HÜRSCH,**

fabricant de postavuri acoperitoare și nepenetrabile de apă,

BUDA-PESTA

Carlsring 3,

recomândă magazinul seu bogat de toate soiurile de **postavuri acoperitoare impregnate și nepenetrabile de apă, plane de rapiță, saci pentru bucate,** pelângă prețuri cât se poate mai eftine [1599] 1—3

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe sptĕmână cu ½—1 klgram. Pațintul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o ½ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 8—50

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 51 Sibiiu, Sâmbătă 16/28 Maiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2461. Scol.

Circulariu

către oficiile protopresbiterale şi către toate organele scolare din archidiecesa gr. or. română a Transilvaniei.

Înaltul ministeriu reg. ung. de culte şi instrucţiune cu datul 15 Aprile a. c. Nr. 10,034, opresce sub cea mai mare asprime a se folosí ca manual de scoală. 1. Cartea întitulată: **„Noţiuni de istoria românilor“** (Bucuresci) de M. C. Florentin în toate ediţiunile ei. 2. **„Mapa Europei“** de C. N. Remniceanu, edată de Georgie Ioanidu, librariu Bucuresci.

Aceasta se aduce la cunoscinţa tuturor organelor scolare din archidiecesă spre observare şi conformare.

Sibiiu, din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolar, ţinută la 7 Maiu, 1887.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit şi vicariu archiepiscopesc.

Nr. 2180. Plen.

Notă,

pentru toate oficiile bisericesci din archidiecesa Transilvaniei.

După emisul presidial al domnului ministru reg. ung. de culte şi instrucţiune publică din 19 Martiu a. c. Nr. 644, basat pe o recercare a d lui ministru de lucrări publice şi comunicaţiune din 25 Februariu a. c. Nr. 4470, autorităţile publice şi oficiile numai acele epistole sau corespondinţe ale lor le pot espeda pe calea postală la adresa persoanelor s'au corporaţiunilor private cu clausula **„közszolgálati ügyben portomentes,“** adecă: **„în afacere de serviţiu public scutită de porto“**, care după cuprinsul lor sunt afaceri de interes public, şi ca atari sunt scutite de tacsa postală; nu însĕ şi acelea, cari se emit în interesul privat al persoanelor sau al corporaţiunilor private, căci astfel de epistole sau corespondinţe sunt de a se nota pe copertă cu clausula **„hivatalból, portoköteles“** adecă: **„din oficiu, porto obligat,“** avênd adresatul a solví tacsa postală.

Cea-ce pe calea aceasta se aduce la cunoscinţa publică a oficiilor noastre bisericesci cu aceea ulterioară observare: că în cas, când espediţiunea dela oficiu se face către privaţi, în interesul serviţiului public, oficiile espediente au negreşit sĕ noteze pe copertă clausula primă de mai sus; pentrucă nefăcênd aceasta ele se espun eventualităţii de a fi silite sĕ solvească ele însĕ-şi tacsa postală pentru epistolele nefrancate şi neprovĕdute cu clausula indicată.

Sibiiu, 4 Maiu, 1887.

Consistoriul ortodocs al archidiecesei Transilvane.

Sibiiu, în 15 Maiu.

Dieta ţĕrei unguresci ear a trebuit sĕ se ocupe cu cestiunea limbei maghiare în armata comună şi încă în sesiunea presentă de a treia oară. Tinerimea universitară a fost şi de astădată ca de regulă petentele. Se înţelege de sine, că la spatele tinerimei totdeuna trebue sĕ vedem opositiunea dietei lucrând după un feliu de program contra actualului cabinet.

Cererea tinerimei se înţelege a fost şi de astădată reieptată şi anume din motive, — după cum se ḑice chiar din tabera guvernamentalilor, — că nu ar fi sosit timpul de a se face încercări pentru introducerea ei în armata comună.

„Militär Zeitung“ organul partidei militare din Viena nu poate întrelăsa ocasiunea aceasta, ca sĕ nu spună tinerimei maghiare şi înscenătorilor de scandaluri, nisce adeveruri pecât de drastice, tot aşa de marcante. Eată cam cum se esprimă „Militär Ztg:“ „Durerile şi plânsetele ungurilor de a se admite limba maghiară ca limbă de comandă şi serviţiu în armata comună pentru regimentele unguresci, nu sunt de loc basate, pentru că în realitate regimente curat unguresci nici că esistă, ci ele sunt compuse de regulă din români, slovaci, sêrbi, germani etc.

Este sciut, că oficerii din armata comună sĕ perfecţionează pe lângă limba germană totdeodată şi în una din limbele, din care se recrutează feciorii, şi ei nici că ar putea instrua pe feciori, dacă nu ar posede cunoscinţe din una din acele limbi. Oficerii, cari nu cunosc o astfeliu de limbă sĕ şi preterează la avansment. Dar ca sĕ ne dovedim asertul nostru apoi şi mai concret — constatăm, că chiar şi la honvĕḑi oficerii sunt siliţi a scí earăşi una din acele limbi, şi instruarea se face de regulă în o astfeliu de limbă, pe care ficiorii o pricep, prin urmare, dacă nici la honvĕḑi nu e de neajuns şi nu se poate instrua în limba maghiară, cum vin ungurii a pretinde pentru limba lor prerogative, când acele nu-şi au nici o basă şi nu pot fi luate în considerare, întocmai precum nu ar putea fi luate în considerare pretensiunile românilor, croaţilor, slovacilor sau a le altor popoare, cari dau contigent pentru armata aproape tot atâta ca şi ungurii, ear în total luaţi un contigent cu mult mai mai mare.“

Până aici „Militär Zeitung“.

Noi din parte-ne am ḑis şi cu ocasiunea trecută şi o repeţim şi acum, că nu ne prinde mirare, dacă ungurii luptă pentru limba lor. Încep oamenii a se trezí din ce în ce din letargia, ce i-a fost copleşit trecutul cel sfiicios — şi devin pretensivi şi jaluzi de drepturile lor.

Numai cât, până când ungurii lupta pentru limba lor o ţin de justificată, pe atunci ori ce încercare din partea noastră de a face sĕ ni se respecteze limba noastră, o timbrează de cel puţin trădare de patrie, gravitare în afară, duşmăniă contra statului unguresc şi până aḑi a nedefinitei idei de stat maghiar.

Dar resonamentele fraţilor maghiari merg şi mai departe. Ei ḑic: in Rusia sunt poloni, nemţi, români şi mai câte alte neamuri, dar limba oficioasă a statului e cea rusească. În Germania sunt, francezi, poloni, rutheni şi ruşi dar limba statului e cea germană. În Francia sunt germani, italieni, spanioli, dar limba statului e cea francesă, prin urmare în Ungaria nu poate fi şi nu e permis sĕ fie altmintrea, până vom mai dispune de un picior de honved.

Foarte bine! Numai cât în Rusia — ruşii sunt maioritatea locuitorilor, în Germania sunt germanii, în Francia — francesii şi ce e mai mult, nu numai maioritate aşa mesteşugită ca la noi în Ungaria, ci maioritate, ce e coverşitoare prin cultură, prin avere, prin tradiţii vechi, prin legături de sânge cu curtea domnitoare şi alte considerante, cari nu pot fi trecute cu vederea, dacă e ca sĕ se facă o comparaţiune dreaptă între la alţii şi la noi.

Dar noi nici nu disputăm statului unguresc şi limbei unguresci dreptul de a figura ca limbă oficioasă, tot ce voim e, ca cetăţeanul român din Ungaria sĕ se poată folosí de limba sa la tribunale şi judecătorii, sĕ-i spună sentinţa sĕ o înţeleagă tot în limba lui, sĕ se pertracteze cu el în limba lui ca el sĕ scie, ce are sĕ fie cu el, — ear nu în o limbă pe care, nu o pricepe şi în care el nu e în stare de a-şi apĕra interesele lui periclitate.

În armata teritorială a honvĕḑimei recunoascem bucuros limba maghiară ca limbă de comandă, dar ca sĕ priceapă feciori nostri numirile technice ale părţilor puşcei, comandei şi alte lucruri ţinătoare de serviţiu am voí şi dorí şi noi sĕ se aplice şi români, pentru că oficerii, cari nu sciu limba ficiorilor ideiă nu poate avea cineva, cum schimonosesc acestia limba

---

FOIŢA.

Mângăere sau durere?

(Către d-şoara Iuliana A . . . . în Sânte-jude.)

(Încheere.)

IX.

Aurora de două ḑeci şi două de ori a înfrumseţat ceriul şi tot de atâtea ori a lucit mândrele stele pe firmament, de când sa dus epistola.

O! dragi stele cât de splendide sunteţi şi cât de pompos străluciţi voi. — Dintre atâtea mii de stele oare strălucesce vre una şi pentru mine?

Dintre atâtea mii de stele oare, care-i steaua mea? Oare steaua vieţii, steaua fericirei mele când şi unde o voiu vedé strălucind?

O! dulce şi drăgălaşe steauă ori şi unde sĕ fii, ascultă suspinele unei inime doioase, vină şi prin raḑele-ţi luminoase, alungă norii şi ceaţa de pe orisontul ceriului vieţii mele.

Vino dulce steauă, vino, simţ că făr' de tine voiu sĕ mor.

Oare scumpă fiinţă nu tu vei fi aceea steauă, care vei lumina înaintea mea? Oare Provedinţa nu pre tine te-a destinat se mângăi o inimă întristată?

O! înger blând, oare nu ceriul te-a îndreptat în calea vieţii mele?

X.

Scumpă fiinţă... .. momente fui ferice a petrece în giurul tĕu şi cruda soarte, cât de iute a voit sĕ ne despărţim. Oare vom mai convení cândva, oare vrei tu aceasta?

O! cât sum de îndepărtat de tine cu locuinţa, şi cât de aproape cu dorul.

Tu, tu fiinţă dragă, tu eşti tot-deuna înaintea ochilor sufletului meu. Paremi-se, că te vĕd alergênd sprintenă şi voioasă. Pare-mi-se, că te vĕd preumblându-te, prin grădină, printre flori, conversând cu florile, cu sorioarele tale.

Mândră floare între flori oare tu pe acui seamă înfloresci? Oare, fi-mi va iertat sĕ sperez.

Dar ce ḑic, unde rătăcesc, unde sboară gândul meu?

Tu junĕ, tu fecioară graţioasă, înzestrată cu multe donuri şi însuşiri nobile, cari te îndreptăţesc a aspira la un venitor ferice... Tu junĕ, tinĕră şi frumoasă...

Şi eu? Un miser muritoriu, un nefericit, un persecutat de soarte, care nu ţi-ar putea oferí alta, decât o inimă doioasă, decât iubirea şi stima sa...

Tu dară în mijlocul graţiilor, tu sĕ-ţi aduci aminte de mine?

O! dar cum am şi cutezat, a-mi înălţa privirea până la tine?

Cum am şi cutezat a-ţi face o propunere, atât de inegală?

Ertare, ertare, pentru această cutezare!

XI.

Dar tu eşti un suflet nobil şi generos, — şi îndurarea este o însuşire a sufletelor generoase.

De mari sacrificii şi de mari bine-faceri e capace un suflet generos. — Asceaptă dar inimă în nelinisce şi plină de dor. — Asceaptă şi spereazĕ, asta-i toată consolarea, ce o poţi avea.

Asceptare şi speranţă
Este debila garanţă.
Ce-am ereḑit dela fire
Pentru a noastră fericire.
Speranţă şi aşteptare
Nici o tortură mai mare,
Nici grozavele dureri
Nu albesc atâţia peri,
Ca acestea dulci surori,
Ce conduc pe muritori. —
Dar inima cea strivită,
De fatalităţi sdrobită,
Încins în negre suspine
La acestea două ḑine,
'Şi cearcă a ei consolare,
Refugiu şi adunare!

statului, și ce caricaturi învață în loc de nume, cum se cade.

Este deci în interesul honvedimei chiar, că în sînul ei sĕ se găsească și români, și nemți și sêrbi și slovaci, pentru că în têmp de primejdii, numai dacă i-se va spune în limba lui soldatului despre ce e vorba, se va entusiasma și se va stărní în el focul sacru pentru iubirea patriei comune.

În armata comună așa se urmează: feciorii cântă marșuri românesci și supremul beliduce 'și esprimă mulțumirea Sa. Sĕ se facă aceasta și în armata teritorială și atunci nu vor avea motive sĕ se plângă frații maghiari, că honvedi lor și ai nostri ai tuturor nu vor fi la locul lor.

Cu deosebire este tare de dorit ca soldatului sĕ nu i-se impute, că nu scie limba maghiară — ori germană, pentru că el e în prima linie soldat și cestiunea limbilor străine pentru el este și va remâné totdeauna cestiune de a treia mână.

Aceste le am accentuat din incidentul cu cestiunea limbei maghiare în armata comună, ca sĕ se scie, că ce vederi domnesc în cercurile militare și ce în cercurile române, privitor la limba armatei comune și a honvedilor.

Revista politică.

Maiestatea Sa a sancționat proiectele de legile transacționale, cari se referă la prolungirea convențiunei vamale și comerciale, la înoirea privilegiului de bancă, la stabilirea cuotei de contribuire precum și proiectul de lege despre modificările tarifului vamal, acest proiect de lege întră în vigoare încă cu 1 Iuniu 1887, ear celelalte trei cu 1 Ianuariu 1888.

Răspunsul dat de dl ministru președinte Tisza la interpelațiunea deputatului Irányi cu privire la ocuparea Bosniei și Herțegovinei este următoriul:

On. casă! Răspundênd la interpelațiunea dlui Irányi sunt necesitat, cu privire la motivarea aceleia, precum și în vederea împregiurărei, că într'o cestiune de o natură, ce se referă la evenimente importante, cari s'au petrecut în decursul mai multor ani și la cari deja și interpretarea cuvintelor singuratice e de influență, e imposibil a răspunde prin un cuvênt scurt, — a vorbí ceva și mai pe larg, deși nu mult.

E un lucru cunoscut și s'a fost descoperit în dietă și în delegațiuni, atât din partea conducĕtoriului de atunci al politicei noastre esterne, cât și din partea mea, cu deosebite prilegiuri că punctul de plecare al politicei noastre în anii, cari au premers rĕsboiului ruso-turcesc, a consistat într'aceea: a îmbunătăți pe cale pacinică soartea creștinilor din Turcia, pe lângă susținerea întregității imperiului turcesc.

În decursul mai departe al evenimentelor se arată, că pe lângă toată intervenirea noastră pentru pace, Rusia scriindu-și pe steag eliberarea popoarelor creștine înrudite cu ea, dênsa stetea aproape de a declara Turciei rĕsboiu.

În această situație, monarchia noastră trebuì sĕ ia o poziție, și după o precugetare matură se decise pentru neutralitate. Noi nu voiam sĕ întrăm nici într'un rĕsboiu nu numai în vederea întregei situații politice, ci și în consciința aceleia, că în bine înțelesul interes propriu nu era bine nici aceea, dacă ne rĕsboim cu amica Turcie, nici dacă participăm la luptă în altă direcțiune și dacă am pune în cumpĕnă puterea noastră ca dușmani ai iustelor pretensiuni ale popoarĕlor, cari trăesc în peninsula balcanică.

Se decise deci neutralitatea monarchiei; dar era datorința conducĕtoriului de atunci al politicei esterne, de a avea în vedere, că în decursul rĕsboiului sau în urmarea aceluia pot sĕ se nască în orient astfel de formațiuni, pe cari noi nu le putem suferí din punct de vedere al intereselor noastre.

În asemenea împregiurări și spre a scutí interesele monarchiei de toate eventualitățile s'au întêmplat cu Rusia acele pertractări, la cari s'a provocat dl interpelante.

Guvernul nostru pentru afacerile esterne a ținut și în decursul acelora la punctul de plecare, că el dîn partea sa doresce menținerea status-quo-ului cu privire la posesiunea imperiului turcesc; voind însĕ sĕ asigureze monarchiei pacea și față cu Rusía și fiind că în această privință conlucra și Rusia, el, fără de a se gândí vre-odată sĕ lase puterei numite mână liberă în orient, trebuì sĕ ia dinainte poziție și față cu eventualitățile posibile și sĕ designeze de o parte acele casuri, cari l-ar silí sĕ iasă din neutralitate, de altă parte se arete lămurit și aceea, la ce monarchia nu s'ar putea învoí pentru casul, că în raporturile de posesiune în orient s'ar face cu toate acestea schimbări.

Cu prilegiul acestor pertractări s'a fost dis, că monarchia noastră nu aspirează la posesiunea Bosniei și Herțegovinei, din contră ea doresce, ca, pe lângă întroducerea reformelor recerute, sĕ se mențină acolo puterea turcească, presupunênd, că ea ar fi în stare a asigura în aceste țeri învecinate o linisce și ordine durabilă, dacă însĕ aceasta nu se poate, noi nu putem suferí acolo pe nimeni altul, ci trebue sĕ ocupăm înșine acele provincii.

Resultatul acestor pertractări a fost înțelegerea numită, în care Rusia a fost pe lângă al nostru punct de plecare și care după efectuirea ei s'a fost comunicat și Germaniei împretinite.

Mai trebue sĕ amintesc față cu cele ce s'au audit aici de atâtea ori, că acolo n'a fost nici vorbă de o împărțire a imperiului turcesc între noi și Rusia; sunt mai mult încă silit sĕ repet, că înțelegerea numită n'a fost în general menită a forma basa unei acțiuni comune, ci avea scopul de a asigura interesele monarchiei noastre în contra eventualităților anumite ce ar putea urma și în contra voinții noastre, pentru ceea ce e datorința fie-cărui guvern de a se îngrijí de cu bună vreme.

Venì pacea dela San-Stefano. Aceea nu corespunse condițiunilor, cari au fost stipulate în aceea înțelegere; guvernul nostru estern a protestat energic în contra aceleia, și între astfel de împregiurări se ținu congresul din Berlin, care — cum o scie aceasta ori și cine — a schimbat în mod esențial stipulațiunile acelei păci și dădu monarchiei noastre mandatul, de a ocupa Bosnia și Herțegovina.

Întru cât ar sta asta în contradicere cu aceea, că noi cu prilegiul ocupărei Bosniei și Herțegovinei ne-am provocat la congresul din Berlin și pentrn ce ar fi resultat de aci, că s'a tras la îndoială verocitatea guvernelor noastre: aceasta nu o înțeleg, deoarece noi ocupațiunea n'am îndeplinit'o în urma acelei înțelegeri, ci numai pe basa mandatului, ce l-am primit dela congres.

Procederea oficiului nostru de esterne a avut totdeuna în tot decursul desvoltărei acestei afaceri în vedere interesele imperiului turcesc, se înțelege, între marginile posibilității. Acela n'a fost condus față cu nimeni de sentimente dușmănoase ori egoiste, și chiar de aceea procederea lui de sigur nu poate oferí prilegiu la alterarea bunelor noastre raporte cu vre-o putere străină.

Asupra singuraticelor fase însĕ numai atunci se poate omul pronunța, dacă toate împregiurările, ce se rapoartă la aceste se vor espune după acte în publicitate, ceea ce adi e imposibil.

Conducĕtoriul de odinioară al politicei noastre esterne și eu însumi, care am spriginit acea politică, trebue până atunci, afară de celea ce le-am dis, sĕ ne mulțumim cu aceea și asta poate nu e lucru de puțină valoare — că indigităm drept la resultatul acestei politice și la situația schimbată, în care ne aflăm astădi în orient și la posiția, care o are astădi în general monarchia noastră între puterile europene.

Acest rĕspuns n'a produs nici o înriurire deosebită în pressa din afară. Foile ruse nu se ocupă încă de loc de acest rĕspuns, abia jurnalele din capitala regatului mai fac câte un comentariu. Causa, de ce nu se ocupă pressa din afară, se esplică astfel, că dl Tisza s'ar fi ferit a face destăinuiri lămurite, temêndu-se, ca nu cumva organul cancelariului Bismarck, care avênd la mână date positive în aceasta afacere, sĕ nu ne surprindă și cu alte incidente caracteristice.

Crisa ministerială francesă a adus cu sine o încurcală așa de mare în Paris, încât oamenii nu se mai sciu nici orienta, de unde sĕ înceapă lucrurile. Situațiunea devine din ce în ce tot mai serioasă, deoare-ce s'au început atacuri și contra presidentului republicei, Grévy. Până acum 'l atacau numai jurnalele „Intransigeant“ și „Laterne,“ cari ziceau, că o abdicere alui Grévy o primesce națiunea întreagă cu cea mai mare bucurie și asemănau pe Grévy cu Mak-Mahon. Acum au început a-l ataca chiar și organele moderate ca „Voltaire“ „Paris„ și „Evéniment“ și aceste atacuri provin numai din causa, că s'ar intenționa delăturarea lui Boulanger din noul ministeriu, ce se va forma; ear Boulanger se bucură de mare popularitate și vadă. Până acuma încă nu se scie bine, forma-va Floquet ori Freycinet cabinetul — unicele persoane, cari în aceste împrejurări ar mai putea întruní pe capii diferitelor partide la consultare.

Nota circulară a Turciei cătră puteri în cestiunea bulgară datează din 21 Maiu. Ea face istoricul evenimentelor din Bulgaria și arată cu deosebire silințele cele mari ale turcilor spre a aplana toate neînțelegerile, dar aceste silințe au rĕmas fără de resultatul dorit din pricina opositiunei bulgare. La fine atrage înalta Poartă atențiunea marilor puteri asupra importanței unor schimbări de idei între ele, arată modul cum s'ar putea desvolta favorabil lucrurile spre a-se delătura situațiunea grea din principat și zice, că sĕ se propună poporului bulgar unul sau doi candidați, ca principii pentru tronul din Bulgaria.

Confederațiunea balcanică.

(Încheere.)

Și ea sufere de rĕul Rusiei. N'are mare, și din causa aceasta comerciul ei nu poate lua un avênt.

La nord are pe Germania, la sud are Marea Adriatică și portul din Triest, dar luat cu japca nu e sigur, deoarece poporațiunea italiană fiind în maioritate, neamțul nu se simte ca la el acasă.

Unde se întêmplă nemulțumirile și rĕscoalele cele mai mari, dacă nu prin Triest? De aceea austriacul deși are mare, nu e deplin stăpân pe dênsa.

Ce trebue el sĕ facă acum?

Sĕ caute a se apropia de mare. La sud nu poate, căci găsesce pedeci în cale. Trebue dar sĕ le învingă. Și cum ne putem esplica anecsarea Bosniei și a Erțegovinei, decât că Austria, voind a se întinde „usque ad marem“, caută sĕ ea tot, ce îi e în cale.

Asceaptă dar inimă și sperează; asceaptă rĕspunsul, asceaptă epistola ființii, ce o adori.

XII.

O! epistolă de mult privesc în calea ta, oare veni-vei tu, oare sosi-vei tu? Și dacă vei venì, ce vei aduce tu inimei mele, mângăiere sau durere?

Epistolă, epistolă, cu dor ferbinte asceptată, oare veni-vei?

Nu dubita inimă, nu dubita, un suflet nobil și generos se va ținé de cuvênt.

O presimțire secretă, îmi spune, că epistola va venì. Dar oare epistola venitoare, ce va cuprinde aceea .... aceea .... aceea nu o sciu, dar sperează inimă, de nu te-ar fi nutrit speranța, de mult ai fi perit. Așa dar ți mai zic odată, sperează!

XIII.

Moderează-te inimă, moderează-ți simțirile tale, cea mai mare noutate și cea mai plăcută faimă te-au ajuns pre tine astădi.... Nu te voi lăsa sĕ.....: ți spun dar: epistola a sosit. Dar adă-ți inimă aminte, că întristarea e amară, când trebue sĕ-o primesci în loc de bucurie.

Prepărează-te dar a primí sau o cerească consolare, sau o amară întristare.

XIV.

Scumpă ființă, ai fost dară credincioasă promisiunei tale.

Meriți lauda și recunoscința inimei mele. Cum saltă inima la privirea epistolei tale!

Inimă, inimă, cum palpitezi, și nu scii, ce conține epistola aceasta: mângăiere sau durere?

Inima mea, epistola aceasta vine dela ființa, căreia tu îi ești datoare primul teu amor. Vine dela acea ființă drăgălașă, care te-a fermecat prin gratiile sale. O dragă epistolă, oare ce mi-vei spune tu? Dar inimă nebună aibi pacienșă și îndată vei scí, ce te așteaptă: mângăere sau durere?

Destul ai suferit inimă, destul ai suferit, se vedem dar, ce destin ți s'a scris în cartea aceasta? Din acest moment sau vei salta plină de bucurie, sau vei îmbrăca doliul întristărei, ori care din acestea sunt cu putință.

XV.

Eată țin în mână respunsul deciĕtoriu pentru toată viața mea ... Oare sĕ judec înainte cuprinsul acestei epistole?

Dar ... nu se poate. Prea amară ar fi desamăgirea!

O! de câte-ori și de câteori, când cugetam a fi mai aproape de vre-o bucurie, de vre-o fericire, când ni se pare, că suntem chiar la dorita țintă, la fericirea oftată, atunci ne lovesce mai aspru mâna tirană a sorții.

Și din contra, când ni se pare, că durerile noastre și-au ajuns culmea, când ruinarea noastră este mai aproape, atunci mâna puternică a Provedinții ne scutesce; sĕ eșim învingĕtori.

Asta este positiunea mea.

Sum în punctul acela, de unde atât de ușor me pot înălța la fericire, dar tot așa de ușor pot sĕ cad în prăpastiile durerilor. Doamne Dumnedeule, ce soarte me asteaptă dar?

Una dintre acestea douĕ, oricare sĕ fie aceea, e scrisă în epistola aceasta și cumcă într'adever, care este din acestea douĕ, îndată vom vedé.

XVI.

Desfac epistola ... Mai întâiu am vĕdut subscrierea. O! iată scumpul nume al acelei ființe, pre care tu inimă o iubesci.

Cine me va oprí pe mine, sĕ nu sărut acest nume? O! inimă, cât e de aproape acum de tine numele ei ... Numele acesta e martorul epistolei acesteia, dela care tu inimă astepți mângăiere..... Dar nu te voiu face sĕ desperezi chiar în momentul, când ești mai aproape de o bucurie mare.

O! epistolă dragă, puține orduri cuprinzi tu.

Dar un ord numai, s'au un singur cuvênt al teu poate stêmpera dorul inimei mele.

Curagiu inimă, curagiu, mai puțin decât un moment și vei scí, ce te așteaptă?

XVII.

Cetesc epistola, inima ca și o copilă..... me întreabă: mângăiere sau durere?

Se amestecă în trebile Sêrbiei, și a reușit a mânui ițele diplomatice așa de bine, că astădi politica sêrbească, joacă nemțesce, nu rusesce.

Aceasta e tactica Austriei, cât privesce țerile din peninsula balcanică. Prin Istria și Dalmația ea devine stăpână pe o bucată bună de țerm, al mării Adriatice. Care îi e acum politica sa față cu noi?

Foarte simplă.

Austria cât privesce manufacturile produse mult și prost, ea nu-și poate desface marfa în occident, căci acolo găsesce marfă mai bună, francesă sau englesă.

Marfa sa e potrivită pentru popoarele din orient, „cari încă n'au gustul așa de desvoltat pentru lucruri bune, economicesce nedându-le mâna.“

Acolo dar caută austriacul sĕ-și treacă marfa sa.

Pe unde însĕ? pe Dunăre.

Dunărea, această arteră, ce trece prin mijlocul Europei e cea mai trebuincioasă pentru neamț. Pe ea el își poate aduce marfa aci la noi, cum și la popoarele mari din Orient.

I-se scurg ochiii neamțului după Dunăre. Ce n'ar da el sĕ o aibă! După cum rusul caută sĕ se apropie de Dunăre în sens dela nord la sud, tot așa și neamțul vrea sĕ se estindă pe Dunăre dela Vest la Ost. Este stăpân pe aproape jumĕtate de Dunăre; totuși însĕ îi lipsesce restul și tocmai partea cea mai interesantă. De aci tendința de a pune mâna pe ea.

La 1718 ocupà Oltenia, ca sĕ poată poseda o mai mai mare porțiune din Dunăre, dacă-i cu totul greu a o ocupa toată. Astădi pune pe tapet cestiunea așa numită a Dunărei, cestiune foarte complicată, și în care erau sĕ fie jignite interesele noastre cele mai vitale.

E de ajuns numai de a amintí cestiunea Dunărei pen-
[redacted]
tului.

Rusia și Austria caută sĕ-și însușească fie-care cât se poate mai mult din peninsula balcanică. Noi prin noi înșine nu putem lupta, căci putem fi sdrobiți prin numĕr.

Ce e de făcut dară?

Alături cu noi sunt alte națiuni similare cu noi, cari au îndurat și îndură aceleași rele cu noi. Foste odată sub mâna turcilor, au devenit obiectul de vênat al rușilor și nemților, formând în totul cestiunea orientului. Și unii și alții caută sĕ-i ocupe din diferite motive. Ei prin ei ear nu pot lupta, căci ar fi amenințați de a fi sdrobiți.

Avênd dar noi o posițiune asemenea cu alte popoare mici vecine noue, ne putem intreba, care ar fi calea cea mai bună de urmat

A ne alia cu una din puterile mari vecine, e a greși calea. Ne aliem atunci tocmai cu inamicii nostrii naturali.

Pentru a resista tendințelor de cutropire a celor mari, ar fi bine și nimerit ca cei mici sĕ se unească.

Popoarele felurite de neam, dar aproape unul cu altul prin suferinți, lesne se pot uní spre a forma o confederațiune.

Când peninsula balcanică nu va fi plină de mici state cum sunt Serbia, Bulgaria, Muntenegru etc., separate unul de altul, ci unite la un loc, formând o confederațiune, atunci marile puteri cutropitoare nu vor mai avea a face numai cu Bulgaria sau România, ci cu o confederațiune mare, care va fi așa de tare ca ori ce putere mare.

Se vor putea uní oare? Nu e greu, ḑicem. Când la 3, 4 indivizi ca și la 3, 4 popoare e interesul la mijloc de a trăí, lesne se unesc, constituind o castă, o confederațiune.

Pe popoarele mici din peninsula balcanică, între cari ne punem și noi, le unesce un interes comun: de a trăí ca state independente, opunêndu-se cu tărie vrășmașilor țĕrei.

Singure în parte nu pot face nimic, căci chiar bulgarii, cari au arătat atâta cinism în timpurile din urmă nu vor putea dura mult.

Apoi asupra acestor mici popoară stă atârnată cestiunea Orientului, buba diplomației de astădi. Lor le e dat a o resolva, căci cine altul își va potrivi mai bine petecul pe haină, de cât însuși cel ce are haina?

Ḑic dar: micelor popoare din peninsula balcanică le e dat a resolva cestiunea Orientului, ear nu diplomatului dela fotoliu din cabinetul seu.

Și calea cea mai bună, nu e de cât a formărei unei confederațiuni balcanice.

Aceasta idee, ce era o utopie acum 20, 30 ani, ați
[redacted]
te fi om cunoscĕtor în ale
cea mai practică cale a re-
aceea, a formărei unei confe

tre aceste mici popoară vor
de a trăí libere.

unei confederațiuni, sfêrșesc
Timoleon Filimon: („Româ-

, independenți, liberi și feri
re noi vom fi prada politicei,
erirea Orientului, care esi-
altă cucerire mai de temut,
dibace, mai pricepută este și
, care a precediato.“

l,“ care s'a făcut ecoul unor
bunăvoință aceste rênduri în
une de a mai reveni asupra
în public, ca din ce în ce ea

Gh. Ghibănescu.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Cetea, în 10 Maiu, 1887. Ploile, ce au început în primele ḑile a le lunei lui Maiu și se păreau, că o sĕ aducă darurile lor binefăcătoare asupra tuturor semĕnăturilor, grădinilor și pomĕturilor, de astădată ne-au nimicit multe speranțe.

Vineri în 8 Maiu — a început nisce torenți de ploi, cari semenau mai mult a potop, decât a ploi ordinare. Comunele cele mai frumoase din jurul Albei-Iulia și Aiudului sunt astădi în starea cea mai de plâns.

Grădinile sunt inundate cu totul și nu numai recolta anului acestuia e nimicită, ci recolta de preḑeci de ani venitori, căci bolovanii aduși și așeḑați în ele, nu pot fi transportați nici cu câte ḑece boi.

Văile, cari se scurg de pe peatra Crainei în mai multe părți au causat pagube enorme, cu deosebire în comunele Cetea, Mesentea și Galda de jos.

O vale din spre Rîpa-Rimețului — unde a întrat și în biserica noastră gr.-orientală, și numai cu anevoe a succes epitropilor a scoate hârtiile și valorile bisericei din biserică, — a nimicit toate fênațele din Geoagiul de sus, a rupt podul din Stremți și s'a întrerumpt comunicațiunea. O a treia vale cea mai periculoasă, a venit din spre Cacova, Poiana Aiudului, Aiudul de sus, Măgina și după ce a nimicit toate fênațele de prin acelea comune, grădinile, și a dus șuri, cotețe de porci, grașduri și unele colibi — a sosit la Aiud, unde a adus aproape toate podurile, așa, că comunicațiunea între o parte a orașului și ceialaltă a fost întreruptă vre-o 24 de oare și aici cu deosebire românii au suferit cele mai mari daune, fiindcă ei locuesc aproape de vale.

Grădinile sunt noroite, la gară a întrat apa în casele amploiaților, cu un cuvênt era de temut de potop nemai pomenit, și abia dimineața s'a încălḑit inimile celor mai mulți oameni scăpați în puterea nopții numai cu vestmintele pe ei.

Daunele sunt enorme în părțile aceste, și am vĕḑut mulți oameni cu ochii udați de nenorocirile suferite. N'au fost destul focurile, nu grindina, ce a căḑut pre câmpul Miraslăului ca oaele de găini, ci a mai trebuit sĕ vină și inundările, sĕ causeze — și așa destul de necăjiților oameni — suferințe și amărăciune, cari a le descrie le poate omul, dar a le alina — cu greu.

Aud, că în comunele de prelângă Ampoiu în spre Alba-Iulia au suferit tot asemenea daună — lucruri, cari înspăimântează și pe omul cel mai indiferent, ear pe cel mai de inimă 'l pun la jale, sciind, că pe aici ajutoriu e prea puțin de asteptat și scim, că și în alte trebi stăm așa de rĕu, că doar mai rĕu nu poate sta nici un ținut locuit de români în Transilvania și Ungaria.

Mai multe despre resultatele esamenelor, cari aud, că se încep a 3-a ḑi de Rosalii. *Sincerus.*

Din jurul Iliei-murĕșene, 9 Maiu. Unul dintre cei mai devotați și activi învĕțători ai tractului Iliei, David Deheliu fost învĕțătoriu la scoala confesională română din comuna Vica, pe neașteptate și într'un mod neprevĕḑut a repausat în Domnul la 5 Maiu a. c. — Defunctul era în etatea cea mai riguroasă și nu se poate presupune, ca prin o moarte repentină sĕ lase atât de curênd într'o stare de compătimire și în doliu pe soția sa veduvă cu patru copii mici orfani. — Înmormêntarea s'a sĕvêrșit Joi în 7 Maiu a. c. în comuna natală Gurasada, la care a luat parte mulți colegi, amici și cunoscuți de ai repausatului, precum și un numĕr însemnat din popor, cari pe lângă tot timpul nefavorabil — ploios, — totuși nu au întrelăsat ai da defunctului trista stimă și onoarea cea mai de pe urmă. Recunoscință se cuvine Preaonoratului domn protopop Avram P. Pecurariu, care cu asistența a lor 5 preoți a îndeplinit actul funebral cu tact și rutină într'un mod demn și corespunḑĕtoriu posițiunei onorifice, ce a ocupat în vieață repausatul în Domnul, a cărui memorie fie bine-cuvêntată!

Ca unul însĕ, ce am fost present prin ținutul nostru și la alte asemenea ocasiuni, când funcționau mai mulți preoți deodată, nu pot retăcé, că adeseori am observat, că unii preoți de regulă în decursul sevêrșirei servițiului divin atât în biserică, cât și afară de biserică nu prea observă cuvenita evlavie și ordine față cu sfințenia actului. Așa d. e. e necuviincios, când preotul ornat în vestmintele bisericesci își părăsesce locul și cu voce înaltă și esclamări chiar ridicule și comice, dă ordini la cantori, clopotari și altor coajutători bisericesci. Prin o atare procedere se conturbă pietatea ascultătorilor și se alterează frumseța ritualului.

Nu mai puțin ar fi de dorit, ca odoarele, vestmintele și alte utensilii bisericesci sĕ se țină cât se poate de curate, asemenea și interiorul și esteriorul bisericei.

Încât pentru biserica din comuna Gurasada, care comună de 11 ani a fost centrul acestui tract, și care biserică prin forma, structura și vechimea edificiului ei, — avênd o însemnătate istorico-archeologică și fiind situată în apropierea stațiunei calei ferate, și fiind ca atare mai espusă la vederea lumei și cercetată din când în când de strĕini, — astfeliu din acest motiv ar fi tare de dorit, ca sĕ se țină în mai mare curețenie și mai bună ordine, și hâlma de pari de gard, ce sunt înmagasinați în

---

Și ca sĕ-i pot rĕspunde fidel, o mai cetesc odată; — a treia oară n'am avut lipsă, sĕ o mai cetesc! —

Așa dară: mângăiere sau durere?

Ce sĕ veḑi și ce sĕ creḑi?!

Nice una nice alta.

Nici mângăiere, nici durere.

Doară chiar așa e mai bine (?).

XVIII.

Tu inimă, care ai fost și ești plină de suspine, care ai suferit și suferi amarele lovituri ale sorții, dacă acuma în mijlocul durerilor și a negrelor suspine, așteptai o bucurie mare, în locul căreia, dacă epistola aceasta, ți-ar fi anunțat o sigură dorere, o espresă repulsiune, oare nu te ai fi cutropit sub sarcina durerilor?

Nu sciu....

Tu inimă, care încă nici-o bucurie n'ai gustat, tu, care nu scii, ce e fericirea, nu scii ce e mângăierea, dacă epistola aceasta ți-ar fi adus vre-o sublimă fericire și o cerească plăcere.

Oare trecênd într'un moment, din statul durerilor în statul bucuriei, și schimbându-ți atât de iute trista posețiune în altă ....., la aceasta grabnică surprindere oare n'ai fi înmărmurit?

Aceste fase repentine și opuse, oare nu te-ar fi sfărmat?

Cine scia.....

XIX.

Din trei-spre-ḑece orduri ale acestei epistole, nici unul nu-ți anunță durere.....

Din șese-ḑeci și șepte de cuvinte ale acestei epistole nici unul nu-ți dă mângăiere.... nici unul .....

Ce vei face dar inimă?

Eată, ce vei face: Casul din urmă-ți dă ansă, ca durerilor tale sĕ mai adaugi o durere mare: durerea primului amor!

---

* (Și redactor și tipograf.) — În Bernburg a murit nu de mult editorul unei foi foarte rĕspândite, Alexandru Meyer, în etate de 76 ani. El era un ḑiarist unic în felul seu, căci era în stare sĕ-și compue și sĕ culeagă articolii în același timp. Nici odată nu-și punea ideile pe hârtie, deci n'avea manuscris. În fiecare ḑi, cât timp i-au permis puterile, începea dimineața sĕ-și culeagă articolii, terminând mai iute și mai bine, de cât ar fi putut altul sĕ scrie.

lăuntrul bisericei sĕ se delăture, facêndu-se la timpul seu un gard, cum se cade în jurul bisericei și a cimiteriului. În privința aceasta s'ar putea face mult, dacă pe lângă cei în prima linie chemați a se îngrigí de afacerile bisericesci, ar întrevení prin influința sa în cercul d-sale de afaceri și dl D. S. notariu cercual și deputat la sinodul archidiecesan, care dacă sunt bine informat, e și membru în epitropia parochiei.

În momentul, când era sĕ încheiu aceste rênduri, apa Mureșului în urma deselor ploi din ḑilele trecute a înundat în grad mare întreg hotarul și opidul Ilia, întreg hotarul și comuna Streța și hotarul cel mai estins și fructifer a comunelor: Gura-Dobra, Gurasada, Câmpuri-C-Surduc și Tătărești, causând mari daune economilor de pământ, precum și proprietarilor și liferanților, cari fac comerciu cu plute de lemn de brad, scânduri, șindile de pe la Szász-Régen. *I.*—

Varietăți.

* Dl Alecsandru Comanescu, fost jude la tribunalul din Cluș, e numit jude la tabla reg. din Buda-Pesta.

* Din Vințul de jos primim următoriul:

Necrolog. În noaptea din 12/24 Maiu a. c. de cătră ḑiuă, soția domnului pretore Iosif Teleki din Vințul de jos, în urma nascerii unui prunc, care a remas în vieață, au încetat din viață lăsând în cel mai adênc doliu atât pe soțul seu, cât și pe 4 pruncuți drăgălași. Reposata doamnă a fost una dintre cele mai bune și nobile femei, pentru aceea toți locuitorii Vințului de jos și din împregiur fără deosebire de națiunalitate și religie, împreună cu jalnicul soț, cu adevĕrată durere deplâng prea de timpuriă mutare la cele eterne a unei femei cu simțeminte atât de nobile.

Înmormêntarea s'a sĕvêrșit în 14/26 Maiu la 3 oare d. a.

* Dnul Ludovic Mocsáry a fost candidat de deputat dietal în Neoplanta. D-sa a primit candidatura.

* (Postal). Direcțiunea postală de aici escrie concurs pentru ocuparea postului de magistru postal din Sepsi-Kŏröspatak (comitatul Treiscaunelor). Acest post pelângă depunerea unei cauțiuni de 100 fl. este împreunat cu un salariu anual de 120 fl. și 40 fl. paușal de cancelarie, ear 240 fl. paușal de transport.

Cererile de concurs sunt a se trimite în termin de 3 sĕptămâni la direcțiunea postală din Sibiiu.

* Reuniunea pompierilor voluntari din Blaș, din causa timpului nefavorabil, a amênat ținerea maialului pe ḑiua de 6 Iuniu.

* **Spre îngrijirea dinților sănĕtoși și atacați** se recomândă în mod deosebit preparatele dentale cosmetice renumite și probate încă de mult ale *medicului dentist ces. reg. de Curte Dr. I. G. Popp* în *Viena I; Bognergasse Nr. 2;* a cărui *apă de gură anatherină, pastă de dinți* și *pravuri de dinți* s'au bucurat totdeauna de cea mai însemnată trecere și de cea mai mare plăcere până în cercurile cele mai largi și cele mai înalte, fiind ele cele mai escelente mijloace pentru curățirea și conservarea dinților gingeilor, ceriului gurei, și la o întrebuințare regulată ḑilnică se prețuesc de cel mai strălucit și admirat prophilectic. Se atrage totdeauna atențiunea, că preparatele veritabile ale med. Popp sĕ fie înzestrate cu marca de deposit, de oarece falsificatele de cele mai multe ori conțin amestecături ruinătoare sănĕtății.

Despre conturbarea mistuirei. Organele, prin cari se prepareză corpului omenesc materia spre nutrirea lui, sunt pentru sănĕtate cu tot dreptul de cea mai mare însĕmnătate, ori ce conturbațiune în funcționarea acestor organe, ori ce scădere, alterațiune și împedecare a facultății lor prestative produc bolnăvire într'un grad mai mare sau mai mic. Prin mistuirea anevoioasă se vatĕmă și partea intestinală. Nu se aplică la timp hotărît adevĕrate mijloace de înlăturare, se manifestează înmulțirea de boale ca: amenica, gălbinarea, obosirea membrelor, lipsa de apetit, râgăiala săl-cie, dureri în stomach, dureri în intestine, încuere, diaree, slăbire, boale de ficat și de fere. În aceste casuri se recomândă din partea multor medici ca cele mai bune mijloace pilurile de Švitzera ale farmacistului R. Brandt (o schatue cu 70 cr. în farmacii), fiindcă sunt plăcute, sigure și absolut nedaunoase.

Loterie.

Mercuri în 25 Maiu 1887.

Sibiiu: 55 46 62 36 66

Nr. 233 [1597] 2—3

EDICT.

Elena Furir din Brașovul-vechiu, care înainte cu 12 ani a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat George Florea tot din Brașovul-vechiu tractul protopresbiteral I al Brașovului, se citează a se presenta în terminul de 4 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român,“ la subscrisul oficiu, căci la din contră se va pertracta și decide causa ei matrimonială și în absența dênsei.

Brașov, în 17 Martie, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I.

Ioan Petric,
protop. și adm.

[1598] 2—3

Publicațiune.

În 26 Maiu st. v. 1887 la 11 oare a. m., se va ține în sala scoalei gr.-orient. din Sĕliște, comitatul Sibiiului, licitațiune minuendă pentru edificarea unui adaos la scoala din loc,

Aceasta sĕ aduce la cunoscință publică cu acel adaos, cumcă fie-care licitant are sĕ depună ca vadiu 5% din prețul de esclamare statorit cu **4552 fl. 83 cr. v. a.**

Oferte în scris și timbrate, provĕḑute cu vadium și cu recunoascerea condițiunilor speciali sĕ primesc de cătră președintele comitetului parochial din Sĕliște.

Planul, preliminariul de spese și condițiunile speciali stau spre vedere până în ḑiua de licitațiune la subscrisul președinte al comitetului parochial.

Sĕliște, 8 Maiu, 1887.

Liviu de Lemeny,
președ. al comitetului parochial.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și aḑi fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuințarea picăturilor resultat sigur.

Prețul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignațiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 13—26

Ori ce dureri de dinți dispar cu totul,

prin folosirea celei mai vestite în lume și **nefalsificate**

apă anatherină de gură a Dr. POPP,

medic dentist ces. reg. de curte.

Ori cărei alte ape de dinți e a se preferí ca preservativ contra tuturor boalelor de dinți și de gură.

Apă probată pentru galgarisare la boalele cronice de gât și îndispensabilă la întrebuințarea apelor minerale. — **O sticlă mare fl. 1.40, una de mijloc fl. 1 și una mică cu 50 cr.**

Efectul se garantează pe lângă observarea acurată a îndrumărei de întrebuințare.

În legătură cu **apa de gură** și a **pravului de dinți** sau **pastei de dinți** a **drului Popp,** se conservă totdeauna

dinții sănĕtoși și frumoși,

ceea ce e de cea mai mare importanță pentru conservarea unui stomach sănĕtos.

Plumbul de dinți al Dr-lui Popp

este cel mai bun mijloc de a plumbui singur dinții găunoși, prin ceea ce de cele mai multe ori se înlătură **mirosul cel greu.**

Săpunul de erburi al Dr-lui Popp

folosit cu cel mai bun succes contra tuturor zgrăbunțelor de pe pele și se potrivesce foarte escelent pentru scalde.

Prețul
- **Pastă de dinți aromatică** în dăraburi 35 cr.
- **Pastă de dinți anatherină** 1 fl. 22 cr.
- **Pravuri de dinți vegetabile** à 63 cr.
- **Pastă de dinți** à fl. 1.—
- **Săpunul de erburi** à 30 cr.

Se atrage cu deosebire atențiunea d'a prevení contra procurărei de apă de gură anatherină falsificată, din causă că aceea în cele mai multe casuri conform analisei conține amestecături pagubitoare sănĕtății.

Comande prin epistole se efeptuează pe lângă rambursă postală.

Deposit principal în **Viena, I, Bognergasse Nr. 2,** precum și în toate **farmaciile, drogueriile** și **parfumăriile** din Transilvania și România. [1595] 2—16

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere și suflare,

numai de cualitate escelentă.

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori-cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 6—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 52 Sibiiu, Marți 19/31 Maiu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sfintei sĕrbători a S. S. „Constantin și Elena“ numĕrul procsim va apărĕ Sâmbătă în 23 Maiu v.

19 Maiu, 1787.

Se împlinesc astădi o sută de ani, decând episcopul de atunci al eparchiei noastre, al Transilvaniei, Gedeon Nichitici a întreprins visitația canonică în eparchia sa.

La 19 Maiu 1787 năpăstuitul episcop al năpăstuitei biserici ortodocse din Transilvania și-a început activitatea sa ca visitator al eparchiei sale cu comuna Sĕliște. Aici s'au adunat preoții din împregiurime cu protocoalele lor, cari apoi se visitară din foaie în foaie, din cerculariu în cerculariu, se confrontară cu formulariul de atunci prescris pentru protocoale, și în manuscriptul original, care din întêmplare ni-a căđut în mână, se însemna, dacă preotul are singelie, și dacă el este în ordine cu protocoalele.

Lucrările acestea s'au continuat se vede în întreagă eparchia.

Vitregitatea timpurilor trecute pretutindenea ruine a lăsat pe urma sa în sinul bisericei noastre. Ce era deci mai natural ca și aceea, ca originalul testificărilor despre această visitațiune ca ruină sĕ cadă în mânile noastre tocmai după 100 de ani.

Ce era mai natural ca aceea, ca un preot dela sate se ne trimită nouă acest prețios document despre o lucrare sĕvêrșită în eparchia noastră acuma o sută de ani, lucrare care pentru generațiunea de astădi este de cel mai mare interes.

În vieața unei biserici o sută de ani nu este tocmai lucru, despre care noi nici sĕ nu visăm. Altcum e la noi. Revoluțiunea dela 1848 a nimicit archiva dela consistoriul nostru, așa, că noi trebue sĕ căutăm a aduna de pe la privați actele și documentele pentru istoria mai prospĕtă din vieața suferințelor noastre.

Originalul visitațiunei canonice, de care vorbim, s'a aflat la parochul nostru din Tilișca Vasiliu Iosof, și după cum 'mi scrie tênărul capelan de acolo, Vasiliu Iosof, dênșii încă nu sciu cum a ajuns manuscriptul în mânile lor.

Manuscriptul nu este complet; cât a remas, este foarte bine conservat, durere numai, că multe foi lipsesc așa, că nu se poate da o icoană fidelă a lucrării în toate comunele din eparchie.

Hârtia este durabilă, precum se fabrica ea pe timpul acela. Împărțită în doue, pe fractura dela partea stêngă este însemnată comuna bisericească, urmează inmediat numele preoților, după cari se notează, dacă are sau nu are singelie. Pe fractura din partea dreaptă urmează constatarea, dacă protocoalele bisericesci sunt în ordine, apoi instrucțiunea, ce se da cu acest prilegiu preoțimei și alte note de interes istoric, cum este bunăoară fasiunea preoților din Bran, despre năpăstuirile, la cari erau espuși din partea turcilor. Pentru noi deși defectuos, acest manuscript are mare importanță. Vedem în el conscripțiunea de atunci a parochiilor noastre, un feliu de șematism despre statul personal al preoților, și despre starea culturală, la care eram pe atunci.

Mai mult. Deși defectuos, acest manuscript ne permite sĕ facem o comparațiune între acuma și acuma o sută de ani și sĕ vedem, ce ni s'a mai conservat din cele de atunci, pe ce locuri anume, și unde suntem în perdere.

O mângăere sufletească vor avea cetitorii nostri, cari au fericirea de a se fi păstrat în acest manuscript resultatul visitațiunei canonice pe acuma o sută de ani în locul nascerii lor. Ei vor vedé pe moșii și strămoșii lor din veacul trecut, cari între împregiurările de atunci au fost apostolii neamului nostru, căci pe acea vreme numai preoții au ținut sufletul în poporul român.

Pe sub munții Carpați multe documente s'au păstrat și încă multe se păstrează fără a se putea judeca importanța lor. În special la preoții nostri se vor fi aflând multe cărți vechi, cari pot avea mare importanță pentru biserica noastră.

Convingerea noastră e, că nu numai la părintele Iosof din Tilișca, ci și la alți preoți de ai nostri se vor fi aflând cărți din veacul trecut, cari pot cuprinde lucrări privitoare la vieața noastră ca biserică și națiune.

A le scoate la lumină și a le da publicității, aceasta este deocamdată chemarea noastră. Posteritatea apoi după ce noi le vom scăpa din perire, le va cerne, și va alege din ele materialul trebuincios pentru istorie.

Cu numĕrul de adi începem transcrierea manuscriptului despre visitațiunea din 1787.

Vom nota, că episcopul Gedeon Nichitici în întreagă visitațiunea, care în fragmentul dela noi se termină cu tractul Sibiiu, comuna Boița, la 20 Iuniu 1788 a fost însoțit de secretariul seu Dimitrie Cernovici, care a scris protocolul, și care din marcata scrisoare a lui judecând, a trebuit sĕ fie un om energic, apoi în comisiune pretutindenea stă scris și protopopul tractului.

Visitațiunea se estinde asupra protopopiatelor de atunci:

1. Mercurea; 2. Sas-Sebeș; 3. Orăștie; 4. Huniad; 5. Dobra; 6. Hondol; 7. Trestie; 8. Abrud; 9. Bĕlgrad, 10. Lunca, 11. Mureș, 12. Ungra, 13. Egerseg, 14. Idiciu la Reghin, 15. Brașov, 16. Făgăraș, 17. Corbi, 18. Sibiiu.

Ne cade bine, că după o sută de ani putem face o reprivire asupra eparchiei noastre din timpurile neomenoaselor persecuțiuni de tot soiul.

Urmează documentul în „Foiță.“

Revista politică.

Parlamentul unguresc a fost închis Joi de către Majestatea Sa împĕratul și regele nostru într'un mod de tot splendid. Maj. Sa a fost venit în capitală — încungiurat de cele mai notabile persoane, — anume, ca actul închiderei parlamentului se fie efeptuit tot așa de pompos, ca și în anii trecuți. Mesagiul regal rostit între strigăte entusiastice de „élyen“-uri e următoriul:

Stimați Domni, Magnați și Deputați, Iubiți credincioși!

Când înainte de aceasta cu trei ani v'am salutat primadată din acest loc, Ni-am esprimat încrederea, că urmênd esemplului dietelor antecedente, și Domniile Voastre Ve veți îndeplini datorințele cu o diligință esemplară.

Ne servesce spre bucurie, a putea declara astădi, că nu Ne-am înșelat în încrederea aceasta.

Deși n'a fost cu putință, ca sĕ resolviți toate acele agende pe care Noi le-am indigetat cu ocasiunea aceea, dar totuși s'au resolvit din cele indigetate multe, și s'au creat totodată si alte numĕroase și de mare importanță legi.

Casa de sus s'a organisat din nou și nu Ne îndoim, că în forma actuală, își va îndeplini cu scumpĕtate chemarea legislatorică în interesul tronului și a statului maghiar.

Periodul sesiunilor dietale s'a prolungit și așa dieta viitoare cu mai multă tignă va isprăví importantele cestiuni rĕmase neresolvite.

Cestiunea pensionarei amploiaților statului s'a regulat pe o bază mai ecuitabilă; dreptul apei s'a regulat din nou și prin aceasta încă s'a indeplinit o lacună mare, regularea Dunărei de sus s'a asigurat pe cale legislativă, cu'n cuvênt, în toate direcțiunile vieții de stat s'au făcut dispositiuni importante.

Prin construirea în mĕsură mare a căilor ferate vicinale și prin edificarea căii ferate Munkács-Stry, de importanța foarte mare pentru stat, rețeaua căilor ferate s'a perfecționat în mod însemnat; prin prelucrarea legilor municipale, comunale și disciplinare s'a efectuit înbunătățirea adminițiunei; în privința sanitară, care e o cestiune atât de importanță,

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Anno 1787, în protopopiatul Mercurei, în satul Sĕliște.
În 19 Maiu.

1. **Secel.** Popa Atanasie Manu, n'are singelie.
Popa Iacob Popovici, are singelie.
Au și protocolul cercularelor, și al bisericei, de cei botezați, cununați și morți.

2. **Cacova.** Popa Dimitrie Ciucu, are singelie.
Popa Ioan Proca, are singelie.
Popa Toma Andreiu, n'are singelie.
Au și protocolul cercularelor, și al bisericei, despre botezați, și cununați și morți.

3. **Sibiel.** Popa Georgiu Popovici, are singelie.
„ Petru Budila, are singelie.
„ Stefan Tabac, n'are singelie.
Protocolul cercularelor numai din anul 1785 până la Nr. 170 din luna lui Aprile au, eară de pe anul 1786 și 1787 n'au scris, și, și în protocolul bisericei s'au aflat multe grește, pentru aceea li s'au poruncit, ca sĕ plinească protocolul cercularelor, și sĕ îndrepte al bisericei după formulariu.

4. **Valie.** Popa Ioan Radu, are singelie.
„ Bucur Băila, are singelie.
„ Coman Atetu, are singelie.
Au și protocolul cercularelor și al bisericei, de cei botozați, cununați și morți. Numai că greșala protoc. cercul. aflându-o, li s'au poruncit sĕ-l îndrepteze.

5. **Sĕliște.** Prot. Moise Moga, are singelie.
Popa Ioan Popovici cel bĕtrân are sing.
„ Ioan Popovici cel tênĕr are sing.
„ Savva Popovici, are singelie.
„ Aleman Popovici, are singelie.
„ Stefan Marcu, are singelie.
Au și protocolul cercularelor, și al bisericei, despre cei botezați, cununați și morți.

6. **Galeș.** Daniil Munteanu, are singelie.
Ioan Popovici, are singelie.
Au și protocolul cercluriului și al bisericei despre botezați cununați și morți

7. **Tilișca.** Popa Daniil Micleușș, are singelie.
Dimitrie Micleușș, are singelie.
Popa Miron Lal, are singelie.
Popa Ioan Terhenu, are singelie.
Protocolul de cerculare au scris până la anul 1787, la luna Aprile, așa și protocolul bisericei ne avêndul deplin scris li se poruncesce, ca mai degrabă sĕ-l scrie și sĕ-l isprăvească.

8. **Magu și Raișgor** (Rusciori.) Popa Dimitrie, n'are singelie.
Protocol de cerculare n'are deplin scris, și nici protocolul bisericei. Pentru aceea i-se poruncesce ca sĕ împlinească amêndoaue protocoalele.

9. **Alămor.** Popa Ioan Bezan, are singelia.
Aĕrtând amêndouĕ protocoalele, și fiind că cel ce numai până la anul curgĕtoriu au avut porunci scrise, și acestalalt, al bisericei, cu greșale scrise, i-s'au poruncit, ca cela sĕ-l implinească cu scrisoarea rĕmaselor porunci, și acestalalt mai cu bună îndreptare sĕ-l scrie.

10. **Loamneș sau Ladámos și Mândra.** Popa Radu Banciu, are singelie.
Acest preot arĕtând protocoalele sale, unul de poruncile cercularelor, carele nu numai fără toată rênduiala și cu necurățenie

din nou s'au mai adus legi folositoare; interesele culturale ale statului s'au promovat în mod însemnat prin sacrificii pecuniale necesare pentru punerea în lucrare a legilor aduse mai nainte în privința aceasta, esposiția regnicolară, care s'a arangiat pe basa legei, în urma sacrificiilor Domniilor Voastre a reușit splendid; prin legea referitoare la stergerea instituțiunei comuniunii din confiniul militar — maghiar s'a sistat deosebirea, ce esista între aceste și celelalte părți ale statului maghiar; cu un cuvênt pe terenul justiției, deși cestiunile mai importante, așa dicênd, numai s'au pregătit, totuși s'au adus numeroase legi, cari suplinesc golurile reclamate de viața practică; vĕduvele și orfanii membrilor armatei încă s'au împărtășit de dispositiile salutare ale legislațiunei. A aminti toate, câte s'au întêmplat în decursul dietei acesteia, e cu neputință. Pe când de altmintrea ne esprimăm părerea de rĕu, că parte în urma referințelor economice și evenimentelor importante intrevenite, parte în urma presiunei dorinții de a accelera desvoltarea statului, n'am putut înainta în restabilirea ecuilibrului economiei statului așa precum am dorit, dar de altă parte Ne servesce spre bucurie a Ne esprima recunoscința și mulțămita Noastră pentru acel devotament patriotic, că în butul desvoltărei nefavorabile a stărei finanțiale, V'ați îngrijit de siguranța tronului și a monarchiei Noastre.

Legea pentru gloate a ridicat în mod esențial puterea de apărare a monarchiei, ear aceea unanimitate însuflețitoare, cu care în mijlocul situațiunei politice esterne, ce se părea a amenința cu pericol, a-ți pus la dispositiune sumele de lipsă pentru asigurarea apărărei monarchiei, dovedesce în mod eclalant, că pănă când și D-Voastre împreună cu Noi doriți menținerea păceii, pănă atunci de s'ar părea aceasta ori și când a fi imposibil, fiecare fiu al iubitei noastre țĕri ungauresci e gată a apĕra cu sângele și cu averea s'a interesele tronului, monarchiei și prin aceea a iubitei noastre patrie maghiară.

Prin acest devotament pentru patrie precum și prin acea împregiurare, că cestiunile, care sunt de a-se regula din timp în timp pe calea pactului între cele două state ale monarchiei noastre, s'au resolvit în mod amicabil, guvernele noastre dobândesc un sprigin puternic în acele nisuințe ale lor, ca susținênd bunele relațiuni, în care ne aflăm astădi cu toate puterile, sĕ-și poată continua cu succes și speranță crescêndă lucrările în acea direcțiune, ca pe lângă scutirea cu desevêrșire a interelor noastre vitale, pacea sĕ se poată menține și mai departe.

Primiți D-Voastre mulțămita Noastră ferbinte pentru aceasta lucrare patriotică și în general pentru zeloasele ostenele ale DVoastre.

Primiți și duceți alegĕtorilor D-Voastre sincerile Noastre salutări regale.

Cu aceasta parlamentul present îl declar de închis.

Foile opositionale maghiare însĕ sunt cu totul mâhnite față de ținuta și succesele, ce a avut dieta în decursul sesiunei espirate, și nu află nici un merit pentru actualul guvern, în ce privesce fericirea patriei. Guvernul, dic ele, lucră după arbitriu, ear arbitriul acesta e cu totul în defavorul patriei, deoarece țara ungurească se tractează numai ca o colonie austriacă; n'avem rege maghiar, honvedimea n'are generali, ea se comandează de generalii din armata comună, guvernul n'a îndrăsnit a încerca nici barem întroducerea limbei maghiare în regimentele de sub coroana ungurească etc. — Cu un cuvênt prea patrioticele foi afirmă, că pănă va mai sta actualul guvern, nici un lucru folositoriu nu se va efeptuí. Așa resonează foile maghiare opositionale, și dacă dênșii, cari au puterea în mână nu sunt mulțumiți cu mersul lucrurilor, ce sĕ mai dicem noi, cari di de di perdem și din ce mai aveam odată.

Nici măcar o di n'a trecut dela închiderea parlamentului și Maj. Sa a și emis un autograf, prin care se convoacă dieta viitoare pe 26 Septembre 1887 st. n.; ear ministrul de interne aduce la cunoscința municipiilor, că terminul pentru fiitoarele alegeri este astfeliu: alegerile nouĕ vor începe cu diua de 16 Iuniu și vor dura pănă în 27 ale aceleiași luni. La sfêrșitul circularei doresce ministrul, ca alegerile sĕ se facă conform legilor, în bună regulă și în „sens patriotic.“

Crisa ministerială din Paris încă e de tot încurcată. Freycinet neputându-se înțelege cu conducĕtorii diferitelor partide a declinat dela sine învitarea de a forma noul cabinet. Din causa aceasta președintele republicei, dl de Grévy, a însărcinat pe Rouvier cu aceasta misiune, ceea ce acest bărbat a și primit. E întrebarea numai, dacă va putea realisa compunerea unui cabinet, de oare-ce îi stau în cale multe stavile. Stavila cea mai grea, ce se opune formărei cabinetului, e cestiunea generalului Boulanger. Oportuniștii nu vor de loc sĕ scie despre Boulanger și ei sunt sprijiniți încă de multe grupuri republicane; radicalii și intransingenții însĕ vor rĕsturna orice cabinet, în care nu va figura și generalul Boulanger.

Cu privire la nota circulară a Porții cătră puterile europene se scrie din Constantinopol, că Rusia earăși a început a lucra întra'colo, ca sĕ aibă influință deciditoare și liberă acțiune asupra sorții Bulgariei. Pertractările turcesci cu Rusia au rĕmas fără resultat; ba în timpul din urmă se vorbesce despre o rĕscoală ce a isbucnit în stambul, cu scop de a depune pe actualul sultan și în locul lui a ridica pe un pretin al rușilor; revoaltă însĕ alimentată de Rusia a fost năbușită și revoltanții parte decapitați, parte trimiși în robie. Circulara de altcum a fost bine primită mai de toate puterile și se urgează pentru o schimbare de idei între diferitele guverne; numai Rusia nu dă nici un rĕspuns.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sinaia *).

În Sâmbăta trecută (2/14 Maiu) împĕrăteasa noastră a fost oaspele părechei regale române în „Castelul Pelesului.“ Regiunea romantică, frumsețea naturei împreunată cu a artei, a făcut acest nume pretutindenea cunoscut. Cântat de buze poetice, el a ajuns a fi obiect de distracție în saloane și bordee. Elisabeta, nobila regină a României, a fost cea dintâi, care s'a inspirat de farmecul acestei regiuni și din inspirațiunea sa a produs, ceea ce adi lumea măresce sub numele „Povestile Pelesului“. Cuprinsul lor e, șoaptele însufletite ale monumentelor rĕmase neatinse de vitregitatea trecutului. Un astfel de monument e și Sinaia. Călĕtoriul privesce cu drag la acest orășel încântătoriu. El te încântă așa de mult, încât numai cu dorul de a-l revedé te poți despărți de el. Sinaia pare a fi aședată în o căldărușă naturală, în care conduce un drum strîmt, ce străbate alăturea cu vorbăreața Prahovă. Jur-împrejur — cu deosebire spre apus-meadă-noapte, — se înalță munți înalți. Deadreapta Sinaiei, se înalță în toată mărirea sa Bucceciul, ale cărui piscuri plesuge, chiar și în dricul verei par a fi acoperite cu o pătură subțirică de zăpadă. Jur-împrejur se estind pădurile dese de brazi întunecați, cari sunt veștmêntul cel admirabil al Bucceciului. Din acest parc al naturii, privesce — ca un vultur — cel mai prețios mărgăritariu al acestei regiuni „Castelul Pelesului“, locuința de recreare și desfătare a părechei regale în timp de vară. Castelul are o presentare interesantă. Stilul, după care e edificat, e o combinațiune a diferitelor stiluri architectonice. Înfrumsețat cu sculpturi și turnuri, ceardacuri și balcoane, el îți atrage privirea chiar și dacă n'ai voi sĕ-l privesci. În vêrful seu fâlfăe tricolorul român, roșu-galbĕn-vênăt. Înainte de aceasta cu dece ani de abia se pusese fundamentul acestui castel. Pănă la edificarea lui, regele și regina, când se depărtau în dilele călduroase ale verei din aerul stricat al Bucurescilor și alergau în atmosfera olimpică a acestei regiuni paradisice, ei sălășluiau în mănăstirea Sinaia, unicul adăpost al călĕtorilor prin aceste locuri încă de prin veacul al XIV. Mănăstirea e aședată pe un colnic și are un aspect destul de frumos. O biserică încungiurată de nisce zidiri scunde, e totul, ce admira lumea înainte de aceasta cu 10 ani în aceste regiuni. Dar nici aceasta nu era adesea admirată, deoarece o escursiune prin aceste locuri înainte de a comunica trenul era ceva raritate.

În anul 1876 eram student. În vara acestui an plecarăm vre-o dece insi dela Brașov, ca trecênd peste pasul Timiș, sĕ străbatem în valea Prahovei și sĕ cercetăm aceste locuri tainice. Peste noapte ne adăpostirăm în Sinaia. Dimineața viitoare am plecat mai departe, fără a observa pe deplin frumsețele acestei regiuni. Aceasta voiam sĕ o facem cu ocasiunea reîntoarcerei. Nu departe de Sinaia, cale cam de o jumĕtate di, era o crișmă, chiar lângă drumul țĕrei. Tocmai ne odihneam la umbra unui stejariu, când eată numai, că sosesce o trăsură și se opresce chiar înaintea crișmei.

Călĕtoriul se coborî din trăsură și se apropià de noi. Ne cunoscuse după căciulele vineții, că suntem studenți. „Bravo! Voi sunteți feciori“, — dise el — „Așa se cuvine! Înainte numai! Dacă veți ajunge pe seară la Sinaia întrebați numai după șeful medicilor militari, după generalul Davila; prințul ve va da ceva de mâncare, căci pare că toți sunteți morți de foame!“ Cu aceste el se depărtă. Când plecà cu trăsura, ne mai strigà odată „La revedere în Sinaia“ și apoi dispăru.

Nu preste mult plecarăm și noi. La apusul soarelui sosirăm în Sinaia. Generalul Davila ne întimpinà în drum cu cuvintele: „Odichniți-ve astădi bine, mâne ve voiu presenta principelui!“ Ne îndrumà apoi la sălaș în baracele de lemn, în cari era adăpostit un despărțĕmênt de vênători, ce era comandat spre a servi principelui. Toată noaptea tremurarăm, căci deși era vară și luna lumina ca diua, totuși de pe piscul Bucceciului adia un vênt subțirel, a cărui suflare recoroasă străbătea fără teamă prin încheeturile și crepăturile păreților subțiri ai baracelor. În fine se făcu diuă. Jur-împrejur păduri de brazi, munți înalți cu piscuri subțiri, albastre, jos totul verde, ceriul vinețiu fără de nori, eară aerul străvediu, curat și plin de miros plăcut.

Admirarăm aceste frumseți și așteptarăm, povestind cu soldații, pănă la 10 oare înaintea barecelor. Deodată apăru generalul Davila între noi și ne agrăi militărește: „A-ți durmit bine? Postați-ve înaintea porții mănăstirei și așteptați pe principele!“ Merserăm la poartă și ne postarăm acolo după poruncă. Nime nu era în jurul nostru. Deodată apăru un domn oare-care. Era înalt și svelt de statură și îmbrăcat în civil. Obrazul îi era încungiurat de *o* barbă neagră. El venia repede și după el alerga lătrând un câne groaznic. Se apropià de noi. „D-voastre sunteți — ne întrebà — studenții dela Brașov?“ „Da domnul meu!“ respuns cel mai bĕtrân dintre noi. Numai decât sosì și generalul Davila. „Scusă, Alteță — dise el — însu mi voiam sĕ ve recomând pe acesti tineri, dar nu sciam, că Alteța Voastră Ve-ți sosí așa de curênd de pe promenadă.“ Așadară acesta era însuși principele, pe care vorbitoriul nostru îl agrăise cu „Dl meu.“ „Poftiți a-mi fi oaspeți?“ — întrebà principele. „Da, Maiestate, rĕspunserăm toți cu un glas. Peste câteva minute în mijlocul curții mănăsti-

*) Reamintire din feriile de vară ale unui student, publicată în „Wr. Tgbl.“ cu ocasiunea visitei Maj. Sale împĕrătesei Elisabeta la Sinaia

---

era scris, ci încă nici porunci de anul acesta afară de una era scrise, adecă numai din luna lui Decembre, eară celelalte întru asemenarea prea înaltelor date n'au scris, și protocolul bisericei despre cei cununați numai de trei foi, fără toată rênduiala avêndu-le, nu l'au făcut după chipul poruncit, ci fără toată rênduiala, și încă nici pe toți cei botezați, cununați și morți n'au scris. Pentru acea ca cu mai mare trezvie sĕ se afle întru paza poruncilor dela noi, întru asemênarea preaînaltelor date spre învĕțătura sa cu canonul trupesc se pedepsesce.

11. **Aciliu** și **Amnaș.** Popa Ioan Popovici are singelie.
Popa Samuil Popovici, are singelie.

Arĕtând protocolul cercularelor, și fiindcă din anul 1785, trei porunci au lipsit, și din anul 1786, numai pănă la Noemvrie, și din anul 1787 numai vr'o două au scris, și celelălte cu lenevire le-a făcut, așa și protocolul bisericei după chipul însemnat nu l'au scris, și mai mult au rĕmas nescris, pentru aceia după preaînalta poruncă poruncindu-se neascultătoriului pedeapsă s'au hotărît. Pentru această lenevire pe numiții preoți întru îndreptarea lor cu canonul trupesc a-i pedepsí.

Protopop Ioan Dobrot, ot Poiana.
Protopop Moise Moga, paroch în Sĕliște.
Protopop Ioan Popovici, paroch în Sĕliște.
Gedeon Nichitici m. p.
Cernovici m. p.

În Nagy-Ludos, anul 1787 21 Maiu s'au lucrat:

12. **Șugag.** Popa Ioan Fața, are singelie.

Protocol pentru aceea n'are, pentru că el acum de curênd fiind pe satul acesta preoțit, n'au aflat acolo protocol, acum dară i-se poruncesce, ca în grabă sĕ facă, și toate trecute porunci în trênsul sĕ scrie.

13. **Topêrcea.** Popa Adam Lup, are singelie.
Popa Iosif Munteanu, are singelie.
Popa Moise Fara, are singelie.

Protocolul cercularelor neavêndu-l deplin, ci numai pănă în luna lui Martiu 1786 scris, i s'au poruncit sĕ-l împlinească, dară al bisericei l'au avut deplin.

14. **Kis-Apold** și **Nagy-Apold** și orașul **Mercure.** P. Cazan Orăștean, are singelie.
Ioan Bune, are singelie.
Nicolae Cazan, are singelie.

Aceștia au amêndouĕ protocoalele, și al cercularelor, și al bisericei.

15. **Nagy-Ludos.** Mihail Popovici, are singelie.
P. Georgiu Fulea, are singelie.
P. Luca Sasu, are singelie.

Și protocolul bisericei și al cercularelor au avut.

16. **Cherpinis** și **Rece.** P. Petru Dêrzu, are singelie.
P. Ioan Rufan, are síngelie.

Au amêndouĕ protocoale.

17. **Gêrbova** s'au **Sas-Orbo.** P. Petru Cerc, are singelie.

Fiind parochia nouă, și el acum de curênd a venit acolo paroch, pentru aceea numai însemnări are și protocol va face.

(Va urma.)

resci se întinsese o masă încărcată cu mâncări și beuturi. E de prisos a aminti, că toate acestea dispărură numai decât Principele și principesa stăteau la fereastră și priviau cu deosebită plăcere, cât de iute se goliau tăerele. Ne ridicarăm apoi cu toții, umplurăm păharele cu vin și păsirăm spre fereastră, unde era părechea domnitoare, și întonarăm o cântare, ce reamintì principelui și principesei patria străbună, cântarea „Sentinela dela Rin“ (Die Wacht am Rhein). O sfêrșirăm cu „sĕ trăiască“ părechea domnitoare. Principele și principesa veniră la noi în curte, ne mulțămiră pentru această ovațiune și la despărțire deteră cu fiecare mâna.

Peste un pătrariu de oară plecarăm mai departe către patria noastră, și ne duceam ca vêntul, veseli și voioși, căci bucatele puse pe masa princiară delăturaserĕ dela noi ori ce griji și nevoi, eară dorul de a mai fi studenți și a mai vedé aceste regiuni — pe cari astădi lumea le admiră — nu s'a stins nici acum din noi. *St.*

Varietăți.

* Dl Dr. Iosif Gall, după cum cu plăcere cetim în foile din capitală, — este denumit de membru pe viață în casa magnaților. Felicitările noastre.

* Ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică a încuviințat din ajutoriul de stat pentru scoalele medii confesionale pe anul scolar 1887/8 următoarele ajutoare: gimnasiului ev. ref. din Zĕlau 5500 fl., celui ev. ref. din Orĕștie 5000 fl., celui ev. ref. din Sepsi-Szent-Görgy 3500 fl., celui evang. ref. din Ciurgău 4000 fl. celui ev. ref. din Miscolț 3500 fl., celui unitar din Cluș 300 fl. Afară de aceasta au primit ajutoare pentru lucrările de construcțiune și instalare gimnasiul ev. ref. din Pesta 20,000 fl., cel din Zĕlau 4000 fl., cel din Orĕștie 6000 fl. cel din Sigetul-Marmației pentru restabilirea edificiului ars 10,000 fl.

* Despre Maialul din Alba-Iulia ni se scrie următoarele: Maialul dat de către scolarii români în 14/26 Maiu, 1887, dela ambele scoale confesionale din loc au avut un succes foarte îndestulitoriu.

Dl învĕțătoriu Ioan Francu dela scoala gr. or. e demn de toată lauda, că au putut întru atâta esercita pe băieții scoalei în cânt, încât a produs în publicul de față o plăcere foarte mare și frumoasă.

Încât privesce venitul curat material, e aproape 30 fl.

Domnii ofițeri de român sunt de laudă, că au participat în așa numer mare, însĕ cu părere de rĕu unele familii românesci din loc nu au participat, din ce causă nu sciu, însĕ poate că acestea aparțin (nu dic de toate) partidului triumvirat nou „kosere Gyulafehérvár.“

Toată stima și lauda merită și damicelele, că s'au presentat mai toate în costumuri naționale, și prin aceasta au dat petrecerei o adevĕrată coloare românească, adecă după cum s'a esprimat un domn de față „Oláh mulatság.“

„Quadrilul“ și „romanele“ le-au dansat 25—30 părechi.

Dintre onorabilele doamne, cari au asistat la petrecerea aceasta am observat pe d-nele Anna Șandor de Vistu, din Oarda de jos; Alecsandrina Moga, de pe câmpie; Elena Tordoșan, Anna Patița, Anna Velican, Marciac, Roșca, Șerban, Publius, Cirlea, etc. etc. Ear dintre mândrele steluțe, ce au luminat în decursul petrecerei, am observat pe d-șoarele:

Letița Șandor de Vistu, din Orda de jos, Elena Fetiță, (din Luna); surorile Marciac, surorile Bergian, Eufemia Pipoș, Victoria Roșca, Rosa Șerban toate în costum, etc. etc.

Petrecerea s'a finit la 2 oare dimineața, ducénd fie-care suveniri plăcute cu sine despre aceasta petrecere animată. *a + b.*

* (Procesul bisericei Sfintei Treimi din Brașov — cetate.) După cum cetim în jurnalele din capitală, procesul ce l'a purtat românii acum de 4 ani cu grecii pentru de a li-se recunoasce deplină paritate în administrarea bisericei și a averei bisericesci după o pertractare de 4 dile Joi în 14/26 Maiu s'a decis la curia regală în mod definitiv în defavorul românilor. Înregistrăm cu durere acest fapt, fără de a întra în aprețiarea mai de aproape a lucrului până ce nu vom avea la mână informațiuni esacte.

* (Arderea operei-comice din Paris.) Ceea ce s'a întêmplat mai anii trecuți cu Ring-theatrul din Viena, s'a întêmplat în dilele trecute cu așa numita „opéra comique“ din Paris. Aceasta zidire de pe piața Morivaux, în apropierea bulevardului italian, a fost cu totul distrusă de flacările focului. După cum se scrie aspectul a fost îngrodítoriu și o spaimă nespusă a cuprins întreg orașul. Focul a isbucnit din o esplosiune a gazului pe bină tocmai precând se esecuta opera „Mignon“ și în curênd flacările au cuprins întreg teatrul. Mulțimea înfricoșată a năvălit afară prin tot locul pe unde afla scăpare. Mulți au fost striviți, mulți călcați, mulți au sărit de pe ferestrii, cari în mare parte au rĕmas schilavi. O mulțime de cadavre s'au scos numai scrum și cenușă. Numĕrul celor morți după constatările de până aci trece peste 70. Jalea domnesce în întregul oraș. Edificiul „Opéra comique“ a fost ridicat la 1596 și de atunci încă destinat pentru produceri teatrale, la 1839 a fost earăși mistuit o parte a edificiului de îngrozitoarele flacări.

* Concesiune de têrg. Ministrul de agricultură, industrie și comerciu a conces comunei Cața (ctt. Tărnavei-mari), ca sĕ țină în fiecare an la 7 Maiu și 15 Septemvrie st. n. têrg de țeară.

* (Mulțămită publică.) Subscrisul comitet aduce prin aceasta cea mai profundă mulțămită:

1. Institutului de credit și de economii „Albina“ din Sibiiu, pentru ajutoriul de 200 fl, votat prin adunarea generală, ținută la 29 Martiu a. c., pe seama scoalei elementare de fete a reuniunei.

2. Onorabilului Domn Dr. Vasiliu Lucaciu preot gr. cat. în Șișesti pentru suma de 5 fl., donată reuniunei.

Sibiiu, 28 Maiu, 1887.

Comitetul reuniunei femeilor române din Sibiiu.

— Subscrișii ca comisiune eșită la fața locului în Cetatea de baltă pentru revisiunea rațiociniului bisericei gr. or. pe anul 1886 — 'și împlinesc prin aceasta cea mai plăcută datorință impusă de comitetul parochial a numitei biserici, esprimând prin aceasta cea mai călduroasă mulțămită, marinimoșilor binefăcători, cari au contribuit cu oferte benevole la edificarea bisericei cu următoarele sume: Preaonoratul Domn Protopresbiter al tractului Târnavei inf. și paroch în Cetatea de baltă Nicolau Todoran cu 100 fl. v. a. Colectantele O. D. Vasilie Iosof par. și învĕțătoriu gr. or. în Tilișca dela sine 1 fl. dela P. O. DD: Daniil Marcu, 1 fl.; Ioan Iosof, 1 fl. 20 cr.; Petru Iuga, 50 cr.; Stefan Milea, notariu 50 cr.; George Brat, primariu 80 cr ; Nicolae Juga, econom 40 cr.; Dumitru Iosof, învĕțătoriu 20 cr.; George Staneasa, 20 cr.; Dionisiu Juga, 20 cr.; Ioan Prica, 20 cr.; Teodor Brat, 20 cr.; Andreiu Juga, 70 cr.; Andreiu Marcu, neguțătoriu în Galeș 50 cr.; Ilie Floaș, 20 cr.; —

2. Ilie Țete, econom din Cetatea de baltă, 1 fl.; Sofia Cucuiu, economă din Cetatea de baltă 3 fl.

Primească acesti marinimoși binefăcători mulțămita comitetului parochial amintit pe lângă sincera urare, ca Dumneḑeu sĕ le resplătească însutit.

Cetatea de baltă, 16 April, 1887.

Iosif B. Crișan, paroch gr. or. al Boianului ca comisar protopopesc., *Zacheiu I. Sasu,* paroch gr. or. al Blășelului ca comisariu protopopesc., *Ioan Țete*, epitrop prim., *Nicolae Cucuiu*, hobori epitrop, prin *Nicolae Todoran*, protopop., *Ioan Cucuiu*, notariul com. parochial.

* (Mulțămită publică.) La mica tombolă, ce s'a arangiat în 24 Aprile a. c. în favorul reuniunei femeilor române din Abrud și jur au încurs 58 obiecte, preste cari s'au făcut 500 losuri, cari s'au vêndut cu 100 fl. Cu ocasiunea sortirei fiind și petrecere cu dans, au mai încurs ca tacse de întrare 30 fl. 50 cr.

Din suma de 130 fl. 50 cr. detragêndu-se spesele în suma de 29 fl. 20 cr. au resultat un venit curat în suma de 101 fl. 30 cr.

Avênd în vedere acest resultat frumos dela tombola arangiată într'un timp atât de scurt, subscrișii venim a implini plăcuta datorință, esprimênd cea mai călduroasă mulțămire și recunoscință tuturor Onorabilelor doamne și domnișoare din Abrud, Bucium, Câmpeni și Roșia, cari au binevoit a conferí și conlucra, precum și domnilor, cari au contribuit la aceea tombolă.

Abrud, în 20 Maiu, 1887.

în numele comitetului

Anna Gall, presidentă. *Alexandru Ciura*, secretariu.

* De decan la facultatea juridică din Cluș s'a ales Dr. Ludovic Farkas; ear la facultatea medicinală tot de acolo Dr. Arpad Bokay.

* (Stațiune telegrafică.) Începênd cu 15 Maiu s'a instituit oficiu telegrafic la băile din Vălcele (Elöpatak) pe întreg sesonul de băi.

* Ploae de nĕsip. Un fenomen estraordinar s'a putut observa în dilele din urmă în Vicenze. Deși fenomenul nu e de tot nou în analele meteorologice, cu toate acestea foarte rar se întêmplă ceea-ce s'a observat în locul numit ca adecă: în anumite ore din di cădea o ploae de nĕsip foarte fin.

* De lângă Verșeț se scrie, că în comuna Costeiu locuitorii sunt rĕu maltratați de oficiile administrative. S'au adus încă din 9 Maiu 2 companii de soldați dela Seghedin, cari au fost împărțiți câte 4 și mai mulți în casele locuitorilor, patru esecutori de dare despoaie pe bietul popor de tot, ce mai are. Mai bine de 50 capi de familii, bănuiți au fost arestați, remânênd femeile și fetele în grija cătanelor. Toate acestea nelegiuri din pricină, că s'a pușcat ḑiua la ameaḑi din mulțime asupra primariului, care era învĕțat sĕ beleascâ!

Semne triste...!

* Cum se regenerează tinerii. În orășelul Newton (în New-Jersey) s'a format de curênd o societate cu devisa „contra vițiului“ cu scop de a regenera pe tineri. Societatea o constitue fetele tinere din acel orĕșel, care sunt aproape de măritat. Ori-ce fată care voesce a întra în aceea societate, 'și ia asupra-și angajamentul, de-a respinge fără milă, și cu nici o considerare pe ori care tiner, care ar voí sĕ o ia de soție, dacă aceluia îi plac beuturile alcoolice sau tutunul, s'au este în o altă privință prăpădit. Nobila intențiune a fetelor se pare însĕ, că nu va avea resultatul dorit, fiind-că însurĕței decât sĕ lase beutura și țigara, după cum pretind tinerile fete, mai bine le lasă pe ele. Deci se nu fie problema cam puțin re'ntabilă pentru moralisătoarele damicele.

* Locomotivele, ce s'au esportat din Statele-Unite dela 1875 până acum au costat suma de fr. 63,500,000. Pe America sudică vin 37% : pe Englitera și colonii 29%; Mexicul 14%; Spania și Cuba 10% și Rusia 4%.

* (Rectificare.) Suntem autorisați din partea competentă a face rectificarea: terminul pentru licitațiunea minuendă pentru edificarea unui adaus la scoala din Sĕliște se va ținé nu în 26 Maiu a. c. st. v. ci în *25 Maiu a. c. st. v.* Red.

* (Bibliografic.) A eșit de sub tipar „*Stupăritul* întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtori și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei de Constantin Dimian preot în Brețcu. Brașov 1887 tip. Alecsi. Prețul unui esemplar 80 cr.

Scopul ce l'a avut autorul la edarea acestui op de mare însemnătate și importanță mai cu seamă pentru poporul român, este cel mai salutar. Tractarea întregului material, după cum se află în acest op al părintelui Dimian, e dovadă eclatantă despre o pracsă îndelungată și cu mult interes făcută din partea autorului pe acest teren. Partea cea mai mare din lucrarea aceasta o vor cunoasce cetitorii foaei pedagogice „Scoala și Familia“, în care a apărut în anul trecut și din partea căreia încă se recomêndă cu tot dinadinsul, ca cea mai bună scriere la noi în ramul acesta. Limba ușoară, în care e tractat întreg materialul, ce se ține de stupărit, înlesnesce chiar priceperea și din partea ori cărui țeran, care stie cetí. Recomandăm deci și din parte-ne cu toată căldura cartea de stupărit a părintelui Dimian, care este cea mai perfectă în ramul acesta la noi.

Principiile fundamentale

din pedagogia scientifică, cu deosebită privire asupra lui Herbart.

a) Temeiul pedagogiei scientifice.

Principiul fundamental al pedagogiei sciințifice este:

„Pedagogia ca știință atârnă dela filosofia practică (etica) și dela psychologie. Filosofiia practică ne arată ținta, scopul educațiunei; psychologia ne arată calea, mijloacele și pedecile ei.“

Așa dară întreg sistemul pedagogic se radimă pe doi stêlpi puternici anume: pe etica și psychologia scientifică, și rĕḑimată pe acești doi rami scientifici, însași pedagogia ia caracterul de sciință de sine stătătoare.

Cel dintâiu, care a basat pedagogia pe aceste doauĕ temelii a fost filosoful Herbart, care și-a desvoltat părerile sale în aceasta direcțiune special în scrierile sale: „Filosofia practică“ (Göttingen 1808) și „Psychologia“ sa.

Herbart întemeiază moralul seu pe următoarele cinci idei (concepte) cardinali: cea a libertății interne, a perfecțiunei, a bunăvoinții, a dreptății și a bunei cuviințe.

Ce va sĕ însemne aceste noțiuni se va vedé din cele următoare.

Libertatea internă este consonanța voinții cu vederile noastre proprii, sau întocmirea lucrurilor noastre după cea mai bună a noastră convingere. Cine lucră contra acestora resp. lucră după ideile și poruncile altora, acela nu e deplin moral, adecă îi lipsește libertatea internă.

Idea sau conceptul perfecțiunei pretinde o voință puternică, bogată și mult cuprinḑĕtoare.

Bunăvoința este desinteresatul devotament pentru binele oamenilor, bunătatea inimei sau iubirea curată.

Idea sau conceptul dreptății pretinde încungiurarea certei, ca un ce în genere displăcut, iubirea păcii și aflarea respective căutarea modalităților pentru eserciarea dreptului fie-căruia. Iar idea sau conceptul bunei cuviințe este dispositia de a fi gata pentru rĕsplătirea unei binefaceri premeditate.

Aceste idei practice, ce se refer la faptele vieții, cuprind în sine toate referințele și jurstările morale atât ale individului, cât și ale întregei societăți omenesci; ele luate într'una formează idealul vîrtuții, ținta supremă, scopul final al vieții, fără deosebire pentru fie-care om.

În urma acestora, problema educațiunei consistă întru a desvolta din elev un om moralicește bun, sau de oare ce moralitatea este însușirea de căpetenie — idealul, ce trebue să caracteriseze pe o persoană, astfel una dintre recerințele pedagogice este: conducerea elevului la acest ideal.

Scopul educațiunei — ḑice Th. Waitz — este, a se asigura fiitoriului om o direcțiune morală pentru vieața sa internă.

Coroana educațiunei după Herbart este: solidi tatea caracterului moralității, adecă un caracter moral, cu alte cuvinte o voință puternică, consecuentă, care să stea în serviciul ideilor morale.

Un asemenea caracter este scopul final al educațiunei.

Trebue însĕ neapĕrat să se desvoalte în formă cuvenită — proporționată — și celelalte părți mai esențiale, ce sunt condițiunile perfecționărei omului, cum sunt: inteligința, marinimia, generositatea, religiositatea ș. a. Cu un cuvênt, omul în întregitatea sa să fie educat, precum pretind multele interese de aceiași însemnătate.

Ce se refere în deosebi la partea religioasă a educațiunei aflăm, că la tot casul religiunea pentru filosoful Herbart nu formează un obiect de sine stătătoriu, ci ca pedagog o privesce ca pe mijlocul cel mai însemnat al educațiunei. Desvoltarea morală a educațiunei trebue neapĕrat să se aducă în legătură cu cea religioasă resp. cu interesul religios sau legătura intimă dintre om și Dumneḑeu, adecă religiositatea să se cultive cu toată îngrigirea.

Tot de aceasta părere e și Ziller, care încă susține că partea morală a educațiunei e de a se aduce în legătură intimă cu cea religioasă, pentru că moralul, deși luat numai și de sine e cu deplină valoare, totuși devine efectiv, numai basat pe preceptele religioase — numai pe aceasta bază se poate da unui caracter moral tăria cuvenită, căci consciința despre ființa unei autorități mai înalte întărește influința prescriselor morale asupra elevului.

Așa ni se descrie scopul educațiunei împreunat, respective basat pe etică.

Se trecem acum la al doilea factor principal al pedagogiei, adecă la psychologie.

Dacă organisațiunea scoalei interne și externe, planul de învĕțămênt, cursul învețămêntului, metodele și regulele educațiunei nu corespund principiilor psychologiei, atunci învĕțătorii și toți cărora li-s'au încredințat destinele educațiunei lucră în întunerec, toată instrucțiunea și educațiunea lor plutește în aer și nici odată nu pot calcula la un resultat sigur.

Tocmai pe cum un medic, nu poate produce încredere, nu poate fi medic perfect, dacă nu cunoasce corpul omenesc și fenomenele lui, tocmai așa nu poate merita încredere, nu poate fi educĕtor desĕvêrșit un învĕțător, fără cunoscințe psyhologice.

(Va urma.)

Posta redacțiunei.

Dlui Dr. C. în S. Mulțemindu-Ve pentru atențiunea manifestată prin trimiterea manuscriptului pentru „Foiță,“ Ve rogăm totodată de puțină îndulgență, până vom termina cu publicarea manuscriptului, ce ocupă de present acest loc din foaie.

Dlui L. Z. în H. Corespondențe anonime nu se publică. Altfel în aceasta afacere am publicat deja o corespondență în Nr. 38 al „Tel. Rom.“ deși e drept, că privit lucrul din alt punct de vedere. Noi numai regreta putem, când vedem, că lucrurile se duc la estrem. Red.

Loterie

Sâmbătă în 28 Maiu 1887.

Timișoara:	21	65	48	9	50
Viena:	82	30	26	46	61

Nr. 1174 [1600] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Zlagna protopresbiteratul Agnitei, cu venit anual de 408 fl. 10 cr. — se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Reflectanții să-și presenteze petițiunile instruite conform prescriselor statutului organic §. 13. — în terminul indicat la sub-semnatul oficiu protopresbiteral.

Agnita, 5 Maiu, 1887.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral

Sabin Piso,
protopresbiter.

Nr. 2312. [1601] 1—3

CONCURS.

În urma concursului publicat în luna lui Ianuariu a. c. sub Nr. 9 al „Telegrafului Român“ pentru vacanta parochie Mureș-Cristur, parochie de a III-a clasă, neaflându-se nice un concurinte, prin aceasta se prolungesce acel concurs încă pe 30 de ḑile dela prima publicare, pe lângă emolumentele ḑise în anteriorul concurs.

Mureș-Oșorheiu, 12 Maiu, 1887.

Parteniu Trombițaș de Bethlen,
protopresbiter.

[1598] 3—3

Publicațiune.

În 25 Maiu st. v. 1887 la 11 oare a. m.,*) se va ținea în sala scoalei gr.-orient. din Sĕlište, comitatul Sibiiului, licitațiune minuendă pentru edificarea unui adaos la scoala din loc.

Aceasta să aduce la cunoscință publică cu acel adaos, cumcă fie care licitant are să depună ca vadiu 5% din prețul de esclamare statorit cu **4552 fl. 83 cr. v. a.**

Oferte în scris și timbrate, provĕḑute cu vadium și cu recunoascerea condițiunilor speciali să primesc de cătră președintele comitetului parochial din Sĕlište.

Planul, preliminariul de spese și condițiunile speciali stau spre vedere până în ḑiua de licitațiune la subscrisul președinte al comitetului parochial.

Sĕlište, 8 Maiu, 1887.

Liviu de Lemeny,
președ. al comitetului parochial.

*) Vedi între Varietăți „Rectificare.“ Red.

Nr. 106 [1602] 1—3

EDICT.

Maria Dârstar din Brașovu-vechiu, legiuita soție a lui Ioan Codlean din Codlea, carea dela anul 1880 a dispărut din Brașov și a părăsît cu necredință pe legiuitul seu bărbat, se citează a se presenta la subscrisul oficiu în termin de trei luni, dela publicarea acestui edict în „Telegraful Român,“ căci la din contră se va pertracta și decide causa sa matrimonială și în absența ei.

Brașov, în 29 Martie, 1887.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. din tractul Brașovului I.

Ioan Petric,
prot. ca adm.

Nr. 233 [1597] 3—3

EDICT.

Elena Furir din Brașovul vechiu, care înainte cu 12 ani a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat George Florea tot din Brașovul-vechiu tractul protopresbiteral I al Brașovului, se citează a se presenta în terminul de 4 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român,“ la subscrisul oficiu, căci la din contră se va pertracta și decide causa ei matrimonială și în absența dênsei.

Brașov, în 17 Martie, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I.

Ioan Petric,
protop. și adm.

Mihaile Manchen,

vărsătoriu de campane

(Clopote)

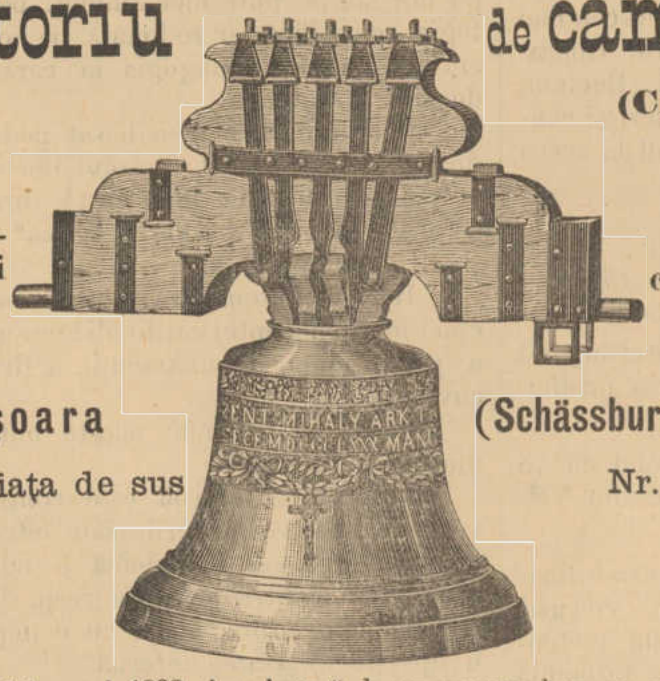

și de construcțiunea cea mai nouă cu sul sucitoriu

în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)

piața de sus Nr. 168

o firmă, ce esistă dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lifera și repara clopote de toată mărimea cu coroana de stejar ori de fer legat, face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primí și în rate. [1536] 6-10

Următoriul lui **CARL HÜRSCH,**

fabricant de postavuri acoperitoare și nepenetrabile de apă,

BUDA-PESTA

Carlsring 3,

recomândă magazinul seu bogat de toate soiurile de **postavuri acoperitoare impregnate și nepenetrabile de apă, plane de rapiță, saci pentru bucate,** pelângă prețuri cât se poate mai eftine [1599] 2-3

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necreḑutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însăși a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 9—50

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 53 Sibiiu, Sâmbătă 23 Maiu (4 Iuniu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sĕrbători „Pogorîrea S. Duch" numĕrul cel mai de aproape va apărĕ Joi în 28 Maiu v.

Nr. 2826 Pres.

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale din archidiecesa Transilvaniei.

În legătură cu cercullariul consistorial din 7 Maiu, a. c. Nr. 2568 se face cunoscut: că după notificarea domnului inspector regiu de scoale al comitatului Udvarhely dto 28 Maiu nou a. c. Nr. 512 cererile pentru admitere la esamenul de cualificațiune din limba maghiară, care se va ținea la preparandia de stat din Székely-Keresztur la 30 Iuniu nou a. c., sunt de a se promova la numitul domn inspector regiu nu deadreptul, ci pe calea inspectorilor regii de scoale ai comitatelor, la cari aparțin respectivii învĕțătorii.

Sibiiu, 20 Maiu, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Sibiiu, în 22 Maiu.

Campania electorală pentru dieta țĕrei s'a început.

Cetim în ḑiarele maghiare, că jidanul Ullmann, deja a dispus de câte-va buți de spirt, ca sĕ se împartă în cercul Arpașului, lucruri aceste, de cari ar trebuí sĕ se îngrețoșeze cel ce primesce un mandat întocmai precum și cei ce-și vênd votul lor pentru rachiu unui jidan, ca apoi acesta cu ajutoriul clicei jidane din Făgăraș sĕ sugrume tot ce e românesc, sĕ denunțe ori-ce mișcare românească fie ea cât de inocentă, și sĕ aducă pagube morale și materiale românilor din comitatul Făgărașului.

Noi nu înțelegem cum se poate, ca pasiviștii cei cu trecere mare pe acolo, sĕ lase pe alegĕtorii români pradă uneltirilor jidane din acest comitat în detrimentul vĕdit al tuturor românilor.

Rĕspunderea morală pentru demoralisarea poporului nostru, noi suntem siliți sĕ o trecem în contul lor, ca a unora ce au fost și sunt pentru resistența pasivă și nu-și dau silința, ca sĕ-și valoreze conclusul lor adus cu atâta vêlvă, ci sĕ uită cu ochii, cum se face abus de cel mai sânt drept al cetățeanului român. Noi ne am spus verdictul nostru de mult în obiectul acesta, și vederile noastre sunt deja cunoscute. Ori am fi câștigat ceva prin păsirea activă ori nu, — nu impoartă, dar salvam cel puțin poporul și nu-l lăsam pradă uneltirilor strĕine, ca mâne poimâne, când vom avea lipsă de el sĕ nu-l mai cunoascem, și el încă sĕ nu ne mai cunoască.

Din punctul acesta am privit noi mai mult candidarea de bărbați români din sînul nostru, și ori cum se va interpreta întrarea noastră în acțiune, ea ar fi adus mai multe binefaceri pentru români, ca și cum ne va aduce pasivitatea cea de pe hârtie.

În comitatul Albei de jos și Turda-Arieș — sĕ lucră în toată puterea cuvêntului, ca românii sĕ participe la alegeri, și ei precum se dă cu socoteala vor și participa și vota pentru candidații guvernamentali maghiari. Oare nu era mai consult, ca sĕ ne stringem rîndurile, se ne cunoascem forțele și sĕ disciplinăm poporul, ca sĕ între în acțiune sub stindard românesc și chiar când acel stindard nu ar fi învins aḑi?

Poporul nostru aḑi nu mai este orientat, el începe a-și uita, că pentru el a mai lăsat Dḑeu și drepturi nu numai tot datorințe și obligăminte, și uitândușî odată, e cu greu de al mai pune la brazdă, ci vom trebuí sĕ începem d'acapo.

Nu e vorba, că oscilarea dela un sistem la altul nu e favoritoare unei politice înaugurate odată, — dar vorbă e, că dacă ea a fost inaugurată și s'a dovedit de tot nepractică, nu avem cuvênt de a nu ne trage seama cu rĕul ce resultă din ea, și sĕ căutăm salvarea intereselor noastre în alte moduri și chipuri

Organele partidei naționale române se vede, că au luat în arêndă dreptul de a dispune de poporul român după plac și cu un feliu de suveranitate altmintrea nemotivată. Bine, dacă așa le au plăcut a bucina în lume, pentru ce nu pot împedeca pe alegĕtori dela urne? pentru ce nu se organisează de așa, ca sĕ împună strĕinilor și se ne impună chiar nouă, cari am fost pentru întrarea în acțiune, ci lasă pre bieții alegĕtori, ce i a mai strecurat comisiunile pentru conscrierea alegĕtorilor, pre mâna unor șarlatani, de i corump fără milă și temere de Dumneḑeu, căci mustrare de consciință nu putem presupune la ăst soiu de samsari politici. Eată deci unde am ajuns cu teoriile, celor ce se girează de mentorii neamului nostru! Pentru ca sĕ se seducă poporul nostru a merge la urne, noi nu suntem și nu am fost, afară dacă punem și noi candidați acolo unde se ar fi creḑut reușita lor de posibilă, ear unde nu — dacă prin concurgerea cu votul nostru putem asigura oare cari favoruri pentru poporu. Nu am făcut și urmat astfeliu, căci aflânduse alții mai înțelepți au luat alegĕtorii sub tutelă, ca tot ei sĕ-i părăsească și în unele casuri sĕ-i și vêndă mai târḑiu. Intre asttel de împregiurări și cu atari conducĕtori, cari prin conferințe și adunări bisericesci sunt cei mai înfocați apĕrători, ear pe afară, la ei acasă vênd moșia românului pentru câteva pițule și o cumpĕră tot ei, ca sĕ-și satisfacă poftelor de măriri și averi, nu e de mirare, dacă poporul român începe a-și perde încrederea, chiar și în ai sei, cari ar fi se fie sânge din sângele lor și inimă din inima lor, și pleacă acolo unde îl duc strĕinii, cari dacă și îl înșeală, nu-i causează așa dureri amare, ca și acele ce vin dela fiii opincei, crescuți de multe ori cu pâne și sudoare dela conaționalii lor, ca mai târḑiu sĕ nu se mai uite la ei, ci se adopteze principiul neevangelic: *prima persona sum ego.*" Este regretabil, că astfel de soiu de ființe, sub masca naționalismului, se înmulțesc ca ciupercile în luna lui Maiu, și de regulă se înmulțesc în contul bunului și de tot răbdătoriului popor românesc. O se vină timpul și doar nu va fi departe, când se va treḑí poporul din somnul de aḑi și va distinge mai bine între adevĕrații lui binefăcĕtori.

Revista politică.

Abia s'a închis dieta, și s'a și pus în mișcare întreaga țeară pentru alegerile viitoare. În toate părțile se fac candidările cu un zel obicinuit și corespunḑĕtoriu naturelului maghiarilor. In tot locul banchete preste banchete, adunări tumultuoase și însuflețire mare. Partidele opositionale însĕ apare, că față de alegerile viitoare nu desvoaltă energia obicinuită din trecut, cu deosebire partidul opositiunei moderate dă foarte puține semne de interesare, acest partid și apelul electoral numai în ḑilele trecute 'și l'a publicat, ce încă este făcut într'un ton de tot monoton, lipsit de ori ce însuflețire.

După multele opintiri în sfĕrșit s'a constituit în Francia noul cabinet ministerial. Judecând însĕ după împregiurările grele în care s'a constituit acest cabinet, nime nu poate garanta încât pentru trăinicia lui. Starea politică agitată în care se află astăḑi Francia pretinde o conducere energică și resolută, care se scie înfrêna spiritele dispuse pentru estreme, și aceasta un cabinet compus mai mult sub presiunea necesității imperative, fără de a fi eflucsul na-

---

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

18. **Rod.** P. Pavel Mihu, are singelie.
P. Bucur Banciu, are singelie.
Au amêndouĕ protocoalele.

19. **Poiana** și **Dobêrca.** P. Prot. Ioan Dobrota, are singelie.
Nicolae Dobrota, are singelie.
Ioan Băilă, are singelie.
Au amêndouĕ protocoale.

20. **Jina.** P. Bucur Gru, are singelie.
Ioan Strĕulea, are singelie.
Dimitrie Boga, are singelie.
Au amêndouĕ protocoalele.

În satul **Spring,** în 3 Iunie (22 Maiu); 1787 protopopiatul Mercurei.

21. **Ermeneș** sau **Armeni.** Popa Vasilie Pogan, are síngelie.

Protocolul cercularelor numai până la 18 Septembre 1786 are scris, și protocolul bisericei, al celor botezați, și cununați și morți nu l'au scris după formulariu, și preste aceasta arĕtând, că nu scie bine scrie, pentru aceea dară, că n'a avut protocoale, se opresce de patrafir, până nu va învĕța a scrie, și preoții din Ludoș sĕ slujească la Armeneș.

22. **Ola-Bogat** și **Kis-Kerek** sau **Broșteni.** P. Ilie Rĕul, are singelie.
P. Sava Nascu, n'are singelie.

P. Ilie Rĕul au arătat amêndouĕ protocoalele, dară fiind că protocolul bisericei fără rênduială l'au scris, i-s'au poruncit, ca sĕ-l îndrepteze, dară popa Sava fiind-că numai până la 25 Martie a. 1785 au scris protocolul cercularelor, și al bisericei nu l'au arĕtat, până nu va arăta înaintea noastră amêndouĕ protocoale cu intregimea lor, se opresce de patrafir.

23. **Tohat** sau **Tĕu.** P. Radul Marcu, are singelie.

Veresegháza sau **Roșia Bețeneu.** P. Andreiu Soica, nu are singelie.

Arĕtând protocol cu multa lipsirea cercularelor, și a bisericei pe o foaie, pentru aceea canonicesce i-s'au poruncit sĕ-l împlinească.

Acest de pe urmă preot din pricina betețugului n'au putut un fel protocol a scrie.

24. **Ohaba.** P. Mihail Cazan, are singelie.

Au arĕtat amêndouĕ protocoale, dară fiind cel bisericesc mai mic, i-s'au poruncit sĕ facă mai mare.

25. **Poca-falva.** P. Vasilie Bârsan, are singelie.

Aducênd înainte amêndouĕ protocoale, și pentru că nici unul cu intregimea a sa n'au fost scris, i-se poruncesce, ca sĕ-le împlinească.

26. **Kis-Ludos** sau **Gusu.** P. Iacob Voina, are singelie.

Protoco: a cercula: până la 5. Martie a. 1786 are, și al bisericei au avut după rênduială.

27. **Kis-Ened,** sau **Sângătin.** P. Stan Daian, are singelie.

Acesta, fiind preot nou numai din preoția a sa are porunci scrise, pentru aceea i-s'au poruncit, ca sĕ scoată foile aceste, și sĕ scrie apoi din început toate poruncile din protocolul de acuma, dar a botezaților numai pe o

tural al parlamentului, nu va fi în stare ca sĕ o realiseze, şi aşa noul cabinet nu promite mult viitoriu.

Noul cabinet este compus astfel: Rouvier ministru-president şi totodată ministru de finanţe, postă şi de telegraf; Flourens de esterne; Ferron de resboiu; Falliéres de interne; Spuller de instrucţiune; Mareau de justiţie; Barbey de marină; Daufresme de lucrări publice şi comerciu şi Barbe de agricultură.

Partida estremă şi radicală încă nici nu s'a consolidat bine noul guvern, şi a şi început a păşí agresiv în modul cel mai vehement, i-a şi adresat deja o interpelaţiune, ear poporul, fostului ministru de rĕsboiu Boulanger — cel mai popular bărbat de stat astădi în Francia — i-a făcut ovaţiuni entusiastice, ceea ce încă demustră, că noul cabinet e mai mult de aci pănă mâne, şi timp îndelungat nu va fi în stare sĕ se susţină.

Cronică din Zarand.

Inspectorii scolari. Învĕţătorii buni. Esundările Crişului. Conferinţa electorală din Brad. Candidarea de deputat.

În 6 Maiu v. inspectorul regiu de scoale Réthy a început a visita scoalele din protopresbiteratul Zarandului. Visitarea a ţinut numai trei ţile; deoare-ce eşind Crişul, comunicaţiunea a fost imposibilă, începĕnd din 9 Maiu. — Între scoalele populare de pe sate — precât sum informat — din cele visitate cel mai mare progres în învĕţămĕnt s'a arĕtat în comunele: Zdrapţi cu învĕţătoriul Gavril Smie drea, şi în comuna Crişcior cu invĕţătoriul Alesandru Draea. Inspectorul regiu a fost prea mulţămit. Voiu sĕ notez la Crişcior, că în timp de doi ani învĕţătoriului A. Draea i-a succes a-şi umplé scoala cu prunci şi a fi lăudat de părinţi; pe lângă aceea în însoţire cu parochul I. Perian, arangiând petreceri au înfiinţat o frumoasă bibliotecă parochială-scolară. Nu numai atât, chiar şi puţinii maghiari din comună 'şi trimet prunci la scoala noastră şi nu la preotul lor, care e şi învĕţător. Eată ce face hărniciia, şi unirea la lucruri bune.

În 8 Maiu a cercetat gimnasiul din Brad inspectorul pentru scoalele medii, D-nul Elischer, şi mergĕnd din clasă în clasă la propuneri, a putut observa progresul, ce se obţine în învĕţămĕnt. A cercetat apoi biblioteca gimnasială, cabinetul fisical-botanic şi zoologic, modelele de geometrie şi de desemn, şi tot ce aparţine gimnasiului. Sâmbătă s'a întrerupt visitarea. Crişul a inundat întreg Bradul — oraşul — începĕnd dela 3 oare dimineaţa, pănă la 3 după ameaţi. Inspectorele s'a esprimat, că e mulţumit cu progresul general ce l'a observat, atât în învĕţămĕnt cât şi în adjustarea gimnasiului cu cele de lipsă. Observările făcute — au fost isvorite din inima unui adevĕrat bărbat de scoală.

D-nul Elischer pe lângă cunoscinţele vaste cele are e şi om simpatic, ceea-ce-i ridică mult autoritatea de inspector. Nu-i lipsesce tactul şi bunăvoinţa, ce o are faţă de învĕţămĕnt, şi aceste îl fac un adevĕrat bărbat de scoală.

Dar sĕ revin la evenementul ţilor din urmă: inundările. Aproape toate comunele de pe lângă Criş au înnotat în apă. Crişul a esundat ca nici când altă-dată. Comunele: Mihăleni, Crişcior, Ţeraţel, Brad, Rişca, Ribiţa, — Sâmbătă în 9 Maiu au fost devăstate de furia undelor. Cucuruzul, grâul au fost parte noroit, parte dus cu totul, tot astfel legumile din grădini. Garduri, ziduri, şi căsi mai debile au fost date jos. Pagubele sunt enorme.

---

hârtie au scris, nefiindu-i protocol gata.

28. **Şpring şi Ungureni.** P. Toma Cristian, are singelie.
P. Petru Popovici, are singelie.
Protocolul cercularelor are, dară al bisericei numai de vre-o câte-va foi au fost, li s'au poruncit ca sĕ-şi facă protocol.

29. **Bozu şi Conţa.** Cosma Moldovan, are singelie.
Protocol cercula: nu le are deplin scrise, şi al bisericei nu este bun, pentru aceea i-se porunceşce ca sĕ împlinească amĕndouĕ.

S'au lucrat în satul Şpring în luna lui 3 Iuniu (22 Maiu) 1787, şi poruncindu-se prin Preasfinţitul tuturor preoţilor îndreptarea protocoalelor, încă şi aceasta s'au poruncit, Protop. Ioan ot Poiana, ca sĕ cumpere hârtie şi sĕ facă fiesce-cui preot protocol, întru care sĕ sĕ silească tot preotul pănă la întoarcerea noastră toate rĕmase porunci, şi în protocolul botezaţi, cununaţi şi morţi, după formulariul dat se aşeze.

Gedeon Nichitici m. p.
Protop: *Ioan Dobrot,* ot Poiana m. p.

Preţul bucatelor a crescut repede. Recolta anului e aproape distrusă pe şesuri.

La 14 Maiu v. s'a ţinut în Brad conferinţa alegĕtorilor români, aparţinĕtori partidei naţionale din cercul Baia de Criş. Primul obiect pus la ordinea ţilei a fost: darea de seamă a deputatului Petru Truţia pe perioda trecută dietală. Adunarea i-a votat deplină încredere faţă de atitudinea sa. Al doilea punct a fost: raportul delegaţilor, cari au participat la conferinţa naţională din Sibiiu. Delegatul Damian *ia primo loco* cuvêntul, şi arată decursul şi conclusele acelei conferinţe. Cetesce proiectul de resoluţiune primit de conferinţa din Sibiiu. Raportul se ia spre sciinţă, şi se îndruma comitetul esecutiv cercual, a lucra din toate puterile pentru realisarea acelor concluse între marginile legei.

Al treilea punct a fost staverirea atitudinei alegĕtorilor din cerc: dacă e oportun s'au nu a păşi în acest cerc la alegeri? Erau presenţi preste 200 alegĕtori. S'a decis unanim a păşí în activitate pe basa programei naţionale staverite în conferinţa — din Sibiiu.

De deputat dietal a fost candidat: Petru Truţia cu programă naţională. Amintesc la acest punct, că în sînul adunărei, advocatul Petru Truţia la o obiecţiune făcută, a rĕspuns, că e alegĕtoriu şi poate fi ales.

De alţi candidaţi — serios — cu program guvernamental sau opositional — nu scim nimic. Alegĕtorii strĕini ar fi dorit sĕ fim pasivi şi aici; deoare-ce atunci pe conta alegĕtorilor români, s'ar fi umplut multe buzunare. Ce va mai fi, vom vedé.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

Arpatac, în Maiu 1887. Preaonorate dle redactor! În Nr. 36 al „Telegrafului Român" din anul curent a-ţi avut bunăvoinţa a da publicităţii sub rubrica „Corespondenţe particulare," şi o corespondinţă a sub-scrisului datată Augustin în 1 Aprile 1887, si subscrisă de un deputat sinodal.

În acea corespondinţă am descris pur şi simplu decurgerea şedinţei sinodului ppresbiteral al Treiscaunelor, precum şi 2 concluse mai însemnate luate în acel sinod.

Fatalitatea însĕ aduse cu sine, că sau onorata redacţiune sau d-nii culegĕtori de litere, — din nebăgare de seamă — mi-au datat corespondinţa sus numită din Augustin, eară nu din Arpatac. Schimbarea aceasta pe mine puţin m'a importat, de aceea nici n'am reclamat rectificarea acelei erori, de oarece însĕmnătatea şi valoarea unei corespondinţe nu depinde dela locul datărei nici dela numele, cine a subscris'o, ci dela cuprinsul ei şi anume, dacă acela este genuin şi nefalsificat*). Aşa cred eu şi tot astfel trebue se creadă toţi ce cu minte sănĕtoasă. Nu tot astfel s'a întêmplat cu un domn, ce s'a botezat cu numele din evangelie, „Natanail." Acest Natanail ca şi cel din evangelie crede, ce vede, şi se ţine de literă, ca şi orbul de gard.

Astfel fatala coincidenţă: Augustin, 1 Aprile, un deputat sinodal în Augustin, — toate lucruri de necreḑut — a scos pe dl N. din ogaşia obicinuită, şi se apucă de făuresce un articlu, drept rĕspuns la corespondenţa din cestiune, şi-l publică în Nr. 82 al „Gazetei Transilvaniei"**). — Cine n'a cetit acel articlu a bună seamă va crede şi ar trebuí sĕ creadă, că dl N. va forfeca întreg cuprinsul acelei corespondinţe, făcênd din ea tot petece; un atare om însĕ tare s'ar amăgí. — Dl N. nu face nici mai mult nici mai puţin, ci din considerare, că în Augustin nu pot sĕ esiste atari oameni, cari sĕ poată scrie o atare corespondenţa, — susţine sus şi tare, că acea corespondenţă este productul P. protopresbiter D. Coltofean, sau s'a compus şi redactat la comanda P. On. D-sale. Nu e de ajuns, că dl N. îl crede pe P. protopresbiter de presumptivul autor al corespondenţii din cestiune, ci îşi varsă tot veninul asupra părintelui protopresbiter, susţinênd, că relele indigitate în corespondinţa mea provin din vina P. protopresbiter, carele nu şade tot în S. Sângiorgiu, ci se mai duce din când în când şi în sînul familiei în Breţcu. — Ací se adeveresce în adevĕr proverbul „unde dai şi unde creapă."

După acestea premise îmi permit a face d-lui Natanail următoarea dechiaraţiune:

Eu sum autorul corespondinţei descriptive, publicată în Nr. 36 al „Telegrafului Român" datată — din eroare — din Augustin, eară nu P. protopresbiter D. Coltofean, carele nu că mi-ar fi comandat, ci nici cunoscinţă n'a avut despre ea şi nici că a amintit vre-o dată, că ar fi bine sĕ se facă vr'o dare de seamă despre ţinerea sinodului nostru. Eară în ceeace privesce eroarea datărei corespondinţei mele din Augustin, — mĕrul de ceartă al dlui Natanail, — On. redacţiune este rugată, ca sĕ binevoiască a constata şi rectifica acea eroare, eară dlui Natanail a-i cere scusele, pentru că prin acea eroare de tipariu i-s'a dat dlui N. ansă la susceptibilităţi contra P. Coltofean.

Crediênd, că prin cele constatate mai sus dl Natanail recunoscêndu-şi pĕcatul va face penitenţa cuvenită, me subscriu

cu toată stima
Dionisiu Nistor,
paroch.

*) Aceasta este foarte corect şi adevĕrat, pentru aceea — fiind-că lipsea datul dela numita corespondenţă — încât pentru formă, am aflat cu cale a o data din Augustin, comuna primă în şematismul protopresbiteratului Treiscaunelor, ceeace în fond — fiind corespondenţa publicată anonim nimic nu avea se impoarte pe dl Natanail, nici chiar dacă era eventual datată din „Vêrful Bucceciului." Red.

**) Organ competent în afacerile noastre bisericesci pentru unii credincioşi de ai nostri. Red.

Varietăţi.

* (Denumire.) Advocatul Stefan Teleszky prin autograful Maiestăţii Sale dto 24 Maiu a. c. este denumit de secretariu de stat în ministeriul de iustiţie.

* (Denumiri militare.) Maj. Sa a dăruit căpitanului de cl. I. în pensiune Ioan Chiticean, rangul de major fără tacsă; Iustin Colbasi, doctor în medicina universală a fost numit medic superior în activitate la reg. de inf. Nr. 64; Simeon Ciuca preot al archid. gr. or. a Transilvaniei a fost numit de capelan militar cl. II.

* (Maial.) Scoalele poporale confesionale gr. or. din Sibiiu vor aranja Luni în 25 Maiu st. v., maial. În cas de timp nefavorabil, maialul se va ţinea în 30 Maiu st. v.

* „Gazeta Transilvaniei" referitoriu la „Nota" consistoriului nostru archidiecesan (Nr. 51 „Teleg. Rom.) în privinţa epistolelor resp. corespondenţelor oficioase scutite de porto, face următoarea observare: „Nota aceasta a consistoriului din Sibiiu ne face impresiunea, că acest consistoriu se consideră ca un organ subaltern al ministrului. Pănă acum erau numai „ordonanţele," acum a venit şi „emisurile presidiale" la rênd. Consistoriul le publică, dar nu se întreabă, dacă ministrul lucră în sensul legí ori nu. Triste timpuri am mai ajuns!"

Dacă ar fi aceasta casul cel dintâiu, când „Gaz. Trans." s'a împedecat de afacerile noastre bisericesci, am trece la ordinea ţilei preste aceasta observare maliţioasă pe cum am făcut de nenumerate ori, dar vedem că aceasta procedură a devenit sistem pentru domnii dela „Gazeta Transilvaniei", pentru aceea suntem siliţi se întrebăm pe acei domni: de unde şi pănă unde atâta interes de a discredita înaintea publicului, când pe metropolitul, când pe consistoriul nostru?

Dacă domnii dela „Gaz. Trans." se simt cu atâta chemare a lua la critică lucrările organelor bisericesci, ne ar face un bun serviţiu, dacă barem din când în când ar mai revení şi asupra lucrărilor celor din Blaş, Gherla etc. şi anumit şi în casul concret, ca se vedem, ce lucru mai înţeleptesc sau făcut acolo! *Ia das ist was anderes Bauer!*

* (Esposiţiune de tablouri în Bucuresci.) Distinsul pictor din România dl N. Grigorescu a organisat o esposiţiune de aproape 200 tablouri din opurile sale, care după cum scriu foile din Bucuresci este foarte bine cercetată. Dl espunĕtoriu este dispus totodată a şi vinde tablourile espuse. Părechea regală, cu ocaciunea cercetărei acestei esposiţiuni a cumpĕrat: regele, 2 ear regina 5 tablouri.

* (Consiliul ministrilor) a decis la 30 Aprile a. c., cumcă preoţii dela institutele regesci de corecţiune din Ungaria sĕ se numere între amploiaţii de stat, cu salarii ordinari sistemisate, şi în fine cu dreptul de pensiune în tocmai ca şi ceialalţi amploiaţi regesci. Pentru cei gr.-or. şi reformaţi se estinde dreptul de pensiune şi asupra soţiilor şi orfanilor lor.

Cestiunea aceasta, trăgănată de 20 de ani, şi a aflat deci o soluţiune pe cât de deamnă tot aşa de meritată şi noi nu avem cuvinte destule a lăuda hărnicia actualului ministru de iustiţie al Ungariei!

Vorba e numai de s'ar pune acum în lucrare şi ocuparea postului prea de mult timp vacant, pentru preotul gr. ort. din Vaţ, şi cel din nou sistemisat la Seghedin!

* Ministrul reg. ung. de agricultură, comerciu şi industrie prin o ordonanţă adresată diferitelor direcţiuni de contumaţiă, staţiunilor şi espositurei de contumaţiă din Braşov, aduce la cunoscinţă, că pentru înlesnirea comunicaţiunei vitelor provĕḑute cu bolete, precum şi a productelor brute provenite dela ele permite, ca: vitele cornute, oile şi caprele indigene, ce pasc dincolo de graniţă, şi sunt provĕḑute cu bolete, mai departe: oile şi caprele indigene ce au ernat în România şi sunt proveḑute cu bolete, se pot trece dincoace pănă la o altă dispositiune-fără o deosebită încuviinţare, dar totuşi după o carantină de 24 oare. Lâna dela oile indigene boletate, câscigată dincolo de graniţă, se poate trece graniţa neîmpedecată, urmându-se prescriselor regulamentare. Lâna de provenienţa amintită se lasă pe teritoriu ungar — se înţelege pe lângă o specială permisiune — sub tractare regulamentară şi cu marşrută. Aceasta se aduce la cunoscinţă pe lângă observarea, că prin această ordinaţiune, prescriptele esistente relative la tractarea oficiului vamal a animalelor precum şi a productelor brute din cestiune, nu se ating de loc.

Din Mociu primim următoriul:

Necrolog. **Nicolae Moldovan**, paroch român greco-oriental în Mociu, în etate de 67 ani în al 41 al serviţiului preoţesc şi în al 44 al fericitei căsătorii a încetat din vieaţă în 16 Maiu a. c. şi sau înmormêntat în 18 Maiu a. c. în cimiteriul românesc din loc.

Pre repausatul îl plânge veduva, 4 orfani, rudeniile şi întreg poporul, care la inmormêntare sa presentat în număr mare, aproape 2000 persoane.

Fiei ţĕrîna uşioară!

* Dl Eugeniu Iovian — fost subjude la judecătoria din Aiud, este denumit de Maj. Sa, ca jude la tribunalul din Sibiiu.

Judecătoria din Aiud perde în dênsul pe cel mai zelos şi mai capace funcţionariu, ear ţinutul şi poporul, care căuta dreptatea, pe cel mai drept judecătoriu.

Tribunalul din Sibiiu, câscigă în D sa o putere de lucru deamnă de tot respectul.

Ar mai rĕmâné ca la Aiud lângă actualul jude şi subjude, cari după cum suntem informaţi nu sciu nici o boambă românesce, sĕ se denumească şi un al treilea tot cu asemenea însuşiri apoi, ţinete române!

* Baritonistul d-l Nicolau Popovici în Bucuresci. Cetim în „Epoca“ următoarele: Un tênĕr român, dl N. Popovici din Caransebeş, care posedă una din cele mai frumoase voci de bariton se află de câte-va ḑile în Bucuresci, unde a venit ca sĕ ofere serviciile sale teatrului naţional. D. Popovici este un vechiu elev al conservatorului din Viena şi după ce s'a produs cu succes pe scena dela Carl Theater din acel oraş, s'a ocupat mai mult timp cu organisaţiunea de coruri de musică religioasă în diferite centruri române din Austro-Ungaria. Directorul general al teatrelor dl Stâncescu, care a avut ocasiunea sĕ'l asculte de ună-ḑi într'o serată la d. Iacob Negruzzi, a fost aşa de încântat de vocea d-sale, încât a promis sĕ'l angajeze pentru stagiunea viitoare. Pentru moment, d. Popovici va fi numit profesor de muzică la scoala normală Carol I din Bucuresci.

* (Învitare.) Junimea română din Alba-Iulia va arangia în 25 Maiu 1887 în grădina „Soare“ o petrecere de vară în favoarea înundaţilor din Alba-Iulia, fără escepţiune de naţionalitate; şi scoalei gr. cath. din Barabanţiu.

Începutul la 4 oare p. m. Preţul întrărei de persoană 60 cr. de familie 1 fl. 50 cr.

În pausă pentru delectarea publicului vor fi câte va producţiuni. Suprasolviri se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică.

Comitetul arangiatoriu.

* (Concurs.) Cu începerea anului scolastic 1887/8 (18 Septembre) se vor primí aproape 40 de elevi în anul prim al scoalei de cadeţi de infanterie ces. reg. din Sibiiu. În celelalte cursuri se vor face primiri numai în casuri estra ordinare.

Cu privire la primirea concurentului se va lua în considerare cu deosebire pregătirea lui teoretică, şi cultura lui socială.

Cererile instruite conform prescriselor sunt a-se înainta celmult până la 25 Iuliu a. c. st. n. comandei ces. reg. a scoalei de cadeţi de infanterie din Sibiiu, cererile întrate mai târḑiu şi cele instruite defectuos nu se vor lua în considerare.

Recurs contra respingerei n'are loc.

Deslușirile mai detaiate despre condiţiunile de primire se află tipărite în broşuri, ce se pot căpĕta la redacţiunea noastră gratuit, şi la librăria curţii L. W. Seidel şi Sohn în Viena, libr. Schmiedieke şi Pfandler în Sibiiu, pentru 20 cr. —

* (Inundare.) Din Cucerdea română ni se scrie: În 16 Maiu v. pe la 10 oare seara în urma unei ploi torenţiale, în mod repentin a crescut riuleţul ce curge prin comună aşa de tare, încât vre-o 16 familii numai cu ajutoriul celorlalţi conlocuitori 'şi a putut scăpa pruncii şi unele lucruri ce le a putut duce în spate, ear obiectele remase prin curte, afară de superedificiile mai mari, parte le-a dus apa cu sine, parte lea îngropat în noroiu, încât a devenit nefolosibile. Între acesti nenorociţi, cari sunt astăḑi espuşi celei mai mari miserii, este şi parochul local Petru Sămărghiţian, care încă numai cu ajutoriul parochienilor sei, şi-a putut scăpa soţia şi pruncii.

* (Seghedinul ameninţat de esundare.) În urma esundărilor de aici şi din Ungaria era de prevĕḑut, că la rêndul seu Tisa ear va ameninţa cu esundare, şi acest periclu după scirile ulterioare este ca gata. Oraşele Macău, Szentes şi Hod-mezővásárhely sunt deja înundate, şi astfel Seghedinul încă se poate ascepta în tot momentul la o noauă catastrofă.

* (Reproşă nimerită unui şovinist.) „Foaia diecesană“ scrie: Alteţa Sa imperială şi regală, archiducele Albrecht, întrebá în Lugoş cu ocasiunea presentărilor militare pe un comisariu financial *în limba germană: câţi funcţionari ai sub d-ta?* Comisariul rĕspunse în *limba maghiară: hetven kettö.* La acest respuns archiducele îi observă în faţa tuturor celor presenţi în limba germână: *pentru un şef na'junge cunoscinţa numai a unei limbi.*

* (Anunţiu!) Onorabilului public din tractul Sighişoarei şi altor P. T. Domni din strĕinătate, cari au primit deja învitare la „Maialul“ ce era sĕ se ţină în 25 Maiu (a doua ḑi de Rosale) cu tinerimea dela scoala română din Sighişoara — se aduce la cunoscinţă că: consiliul sanitar din loc, din causa morbului epidemic (pojarul) ce grasează în mare mĕsură în oraşul Sighişoara — a interḑis ţinerea „Maialului“ proiectat.

Sighişoara, în 20 Maiu st. v., 1887.

Ioan Muntean,
director scolariu.

* (Convocare.) Adunarea generală ordinară a „Despărţĕmêntului reuniunei învĕţătorilor români gr. or. din cercul Sĕlişte“ se va ţiné în 25 Maiu st. v. la 10 oare a. m. în sala scoalei din Sĕlişte cu următoriul:

Program.

1. Raportul comitetului.
2. Constituirea despărţĕmêntului reuniunei pe un period de 3 ani.
3. Propuneri eventuale.
4. Dare de seamă asupra „Geografiei pentru scoalele poporale“ de profesorii D. Făgărăşan şi S. Moldovan.
5. Dare de seamă asupra „Istoriei pentru scoalele poporale“ de prof. S. Moldovan.
6. Dare de samă asupra foaiei „Scoala şi Familia“.
7. Încassarea tacselor de membru.

La această adunare se învită atât membrii reuniunei cât şi alţi bărbaţi de scoală.

Sĕlişte, în 20 Maiu st. v. 1887.

Dr. N. Maier, preşedinte — *Dumitru Lăpĕdat,* secretar.

* (Convocare.) În conformitate cu conclusul Nr. 5 adus în adunarea generală a reuniunei Femeilor române din Abrud şi jur ţinută la 8/20 Septembre 1886, se convoacă adunarea generală estraordinară pe 21 Iuniu a. c. st. n. (Duminecă după Rosalii) după ameaḑi la 3 oare precis — în locuinţa subscrisei preşedinte, precând doamnele membre şi toţi Domnii, cari sĕ interesează de cultura femeii române sunt rugaţi cu toată onoarea a-se presenta.

Obiectele.

1. Desbaterea în special a proiectului de budget, şi a planului pentru deschiderea scoalei presentate comitetului Reuniunei femeilor pentru înfiinţarea scoalei de fetiţe române în Abrud de către comisiunea esmisă, şi acceptarea acelora.
2. Alte propuneri ce eventual se vor face din partea membrilor.

Alecsandru Ciura, secretariu. — *Anna Gall,* preşedintă.

* În 12 Maiu s'a terminat în Paris vinderea diamantelor coroanei. Suma încasată e de 6,864,000 franci.

* (Mulţămită publică.) În urma reclamei făcute de sinodul nostru parochial din Arpatac publicată în preţuitul ḑiar, ce redacta-Ţi, locuitorul din Bod, comitatul Braşovului, Vasile Mireţ de sub Nr. casei 327, a binevoit a dărui pe seama nouedificatei noastre biserici din Arpatac suma de 25 fl. v. a. în scopul procurării de icoane aplicabile pe templa bisericei noastre, pentru care ajutor primească şi pe calea aceasta adênca noastră mulţămire, rugând totdeodată pe atotputernicul Dḑeu, ca sĕ-i lungească firul vieţei până la adênci bătrâneţe spre a mai putea sĕvârşi multe alte fapte nobile de acestea.

Arpatac, la 18/5 1887.

La însărcinarea comitetului.

Dionisiu Nistor, paroch. preşed.

* (Mulţămită publică.) Cu prilegiul maialului „Reuniunei pompierilor voluntari din Poiana-Sibiiului,“ ţinut la 17/29 Maiu a. c. a întrat în favorul reuniunei următoarele suprasolviri:

DD. N. Ciugudeanu, not. comunal, comandant al pompierilor 5 fl.; N. Maneguţ, paroch 2 fl.; I. Branga, profesor în Craiova 2 fl.; N. Dobrotă paroch 1 fl.; Em Beşa, învĕţătoriu diriginte 1 fl.; Il. Oprean, neguţătoriu 1 fl.; N. Vraciu, vice-notariu comunal 1 fl.; N. Ciugudean jun. 1 fl.; D. Dobrotă 1 fl.; Gáspár Antal, supravegh. finanţ, 1 fl.; Ilie Vonica, pantofariu 80 cr.; Ar. Şerb, neguţător 60 cr.; D. Rodeanu, D. Toma, D. Rodeanu jun, D. Sufană, economi, Rom. Pop şi I. Ban, învĕţători câte 50 cr. — Suma totală 20 fl. 40 cr.

Acestor domni li se aduce prin aceasta cea mai profundă mulţămită şi recunoscinţă.

Poiana, 18/30 Maiu, 1887.

Cassariul reuniunei.

* Cetim în „Familia“: *Ḑiaristic.* Foaia bisericească din Blaş a încetat din lipsa de abonanţi, căci preoţimea gr. cath. spriginesce ḑiuariul „Magyar Állam“ pentru care nu trebue sĕ dea bani, ci numai se slugească liturghii.

* „Rĕsboiul“ aduce scirea, că delegaţii români nu vor pleca la Viena pentru continuarea negoţierilor vamale, până ce nu se va stabilí mai întâiu o înţelegere asupra punctelor principale.

* (Monumentul Ţarului Nicolae I.) — Pe malul Dunării între Reni şi Ismail, lângă mânăstirea sfintei Theraponta, pe unde au trecut Dunărea trupele rusesci în anul 1827 se va pune monumentul Ţarului Nicolae I. lucrat de Planowski şi Hainowski. Monumentul este o coloană piramidală de tuciu, împodobită cu tunuri turcesci şi cu vulturi rusesci. Pe la unghiuri vor fi aşezate tunurile luate dela turci în anul 1827.

Dare de seamă.

Primească următorii dni mulţămirile noastre şi pe calea aceasta, pentru marinimositatea ce au arĕtat faţă cu ajutorarea înaintărei învĕţămêntului nostru aici în Alba-Iulia:

Iosif Muntean, ingineriu 4 flor. 40 cr.; Stefan Lepidus, adj. notarial 3 fl.; Ioan Muntean, advocat 1 fl. 50 cr.; Iacobici Ignaţiu, căpit. 1 fl. 40 cr.; Dobolyi Ferencz 1 fl.40 cr.; Lazar Vlad, din Blaşiu 1 fl; Sever Barbu, comptabil în S.-Regen 1 fl.; Alecsandru Tordăşan, protopresbiter 50 cr.; Rubin Patiţa, advocat 50 cr.; Mateiu Nicola, advocat 50 cr; Alecsandru Velican, adv. 50 cr.; Mateiu Marciac, proprietariu 50 cr.; Ioan Cirlea, propr. 50 cr.; Publiu Rosor, propr. 50 cr.; Simeon Micu, ppresbiter gr. cat. 40 cr.; Musteţi, locotenent 30 cr.; Dionisiu Florean, supra-locotenent 40 cr.; Hodos, supra-locotenent 40 cr.; Ioan Rusan, propr. 40 cr.; Iosif Cirlea 40 cr.; Hamalai Lajos 40 cr.; Török Ferencz 40 cr.; Ciriac Băcila 40 cr.; Oancea Nistor 40 cr.; Laurentiu Cutean, paroch 10 cr.

Suma suprasolvirilor	21 fl. 30 cr.
Suma antreului	46 fl. 16 cr.
Suma totală	67 fl. 46 cr.
Substragênduse spesele de	32 fl. 08 cr.
Rĕmâne venit curat	35 fl. 38 cr.

Pe banii acestia se vor cumpĕra cărţi pe seama bibliotecei române din Alba-Iulia.

Alba Iulia, în 2 Iuniu, 1887.

Ioan Frâncu, înv. gr. or. — *Romul Şandru.* înv. gr. cath.

Secretele organismului nostru. În decursul anului sângele separează în continuu materii netrebnice, cari dacă nu se înlătură la timpul cuvenit, pot provoca o mulţime de diferite morburi adeseori foarte grele. Primăvara şi toamna e însĕ timpul potrivit, ca materiile şi fluiditătile grămădite în corp, cari sunt netrebnice şi împedecă acţiunea singuraticelor organe, sĕ se delăture prin o cură prescrisă şi nedăunoasă corpului; şi prin aceasta se înlătură şi o mulţime de alte suferinţe, cari uşor se pot provoca prin îngrămădirea acestor materii. Nu numai pentru aceia, cari sufer de mistuire neregulată, de închuetura amenică, bube, svĕcniri de sânge, ameţeli, obosirea membrelor, hipocondrie, hysterie, hemoroide, de dureri în stomach, în ficat şi în intestine, ci şi chiar celor sănătoşi, sau celor, cari voesc sĕ rĕmână sănătoşi nu li-se poate din destul recomanda cel mai preţios şi cel mai dulce suc roşu reînvietoriu, care circulă plăcut prin vinele şi vinişoarele noastre, o cură regulată procură deplină însănătoşare şi întărire. Ca cel mai escelent mijloc spre acest scop se recomandă pilurile de Svitzera ale farmacistului Richard Brandt, cari sunt apreţuite din partea celor mai escelente autorităţi medicale, ca cele mai bune şi nici într'un cas stricăcioase leacuri. Se află în farmacii, o cutie cu 70 cr.

Loterie.

Mercuri în 1 Iuniu 1887.

Brünn: **67 78 84 44 54**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 1 Iunie n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	102.85	102.95
Renta ung. de hârtie	88.—	88.10
Împrumutul drumurilor de fer ung.	150.70	151.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.90	98.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.—	127.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	114.75	125.—
Obligaţiuni urbariale transilvane	104.60	104.50
Obligaţiuni urbáriale croato slavonice	104.50	—.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	99.50	99.—
Sorţi ungureşti cu premii	122.—	115.—
Sorţi de regularea Tisei	123.50	123.50
Renta de aur austriacă	112.65	112.50
Sorţi de stat dela 1860	136.25	136.—
Acţiuni de bancă austro-ung.	885.—	880.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	287.—	288.50
Acţiuni de credit austr.	283.40	284.40
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Galbin	5.94	5.95
Napoleon	10.08½	10.08
100 marce nemţesti	62.37½	62.40
London pe (poliţă de trei luni)	127.05	127.15

Nr. 272. [1604] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de cl. III-a din Moeciul superior, protopresbiteratul Branului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 dile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele sunt:

a) tacsa dela 100 familii á 2 fl. . . . . fl.	200.—
b) tacsa dela 45 vĕduve á 1 fl. . . . . fl.	45.—
c) tacsele dela boteze, cununii şi înmormêntări . fl.	66.40
d) venitul dela miruitul în biserică . . . . . fl.	20.—
e) alte venite usitate în comună . . . . . fl.	68.60
Suma: fl.	400.—

Doritorii de a concurge la această parochie vacantă, vor avea a-şi înainta suplicele lor instruite conform statutului organic şi a regulamentului pentru parochii până la terminul sus arĕtat la subsemnatul oficiu.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Zernesti, în 13 Februariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Turnătoriă
de clopote şi de metal
a lui
Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum şi pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanţa pe mai mulţi ani. Montate cu chivere (coarne) de lemn, fer turnat şi bătut; astfeliu construite, că după ce sunt usate pe o parte se poată fi învĕrtite cu înlesnire în ori-ce direcţiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite şi premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic şi mai adênc, ca cele de sistemul vechiu; un astfeliu de clopot în greutate de 300 punţi egalează pe unul de 400 punţi.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solide şi frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru **oroloage** şi **toace** din metal, precum şi toate celelalte articole de alamă şi metal aparţinătoare de această categoriă, cu preţurile cele mai moderate. Se construesc clopote şi pre lângă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punţi în jos, precum şi stropitoare de mână se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuiază solid şi cu punctualitate, se recomandă

Antonie Novotny.
Timişoara, Fabrică.

[1605] 1

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricaţiune şi mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere şi suflare,

numai de cualitate escelentă.

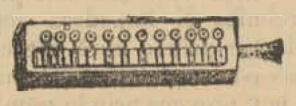

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Preţul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine şi eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustraţiuni la cerere se trimit gratis şi franco. Pentru harmonică şi harmonium Preţ-curante separate cu ilustraţiuni.

[1582] 7—20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respiraţiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalaţiune de gas (cu ajutoriul injecţiunei rectale).

Necreḑutul, idealul admirabil şi nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur şi de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur şi admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, şi cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din şi afară din ţeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuinţări a ecshalaţiunei de gas cu ajutoriul injecţiunei rectale pere: *tusea*, *frigurile*, *scuiparea*, (flegma) *şi mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Paţientul se vindecă şi 'şi poate ear începe activitatea obositoare a vieţii.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuinţarea ecshalaţiunei de gas, i-se dă un indem pentru respiraţiune. La întrebuinţarea mai departe a curei nu se mai repeţesc atacurile.“ Chiar şi coardele vocale distrucate şi plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienţi în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toţi de tot prin mijlocirea injecţiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel şi **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalaţiunei de gas cea mai mare întrebuinţare. — Atestatele celor vindecaţi o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalaţiunei de gas (injecţiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucţiunea întrebuinţărei pentru medici; şi pentru întrebuinţarea însaşi a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** şi **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează şi nici nu strică. [1588] 10—50

173 szám 1887. [1603] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Nagyszebeni kir. járásbiróság 2139/87 számu végzése által „Albina“ hitelintézetnek felperes, Moldovan Juon Paraskiváé és Westemian Petru alperes elleni 160 frt. tőke, ennek 1886 év November hó 7 napjától számitandó 6% kamatai és eddig öszszesen 26 frt. 72 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 347 frt. 50 krra becsült két szekér, egy vas eke, házibutor és 4 darab marhákból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 2139 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis a marha vásár téren leendő eszközlésére **1887-ik év Junius hó 21-ik napjának délelőtt 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintet ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyszeben 1887-ik évi Május hó 31-ik napján.

Schuller Samu,
kir. bir. végrehajtó.

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înştiinţa că de doi ani întrebuinţez preparatul d-voastre *balsamul de viaţă al D-rului Rosa*, care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influinţă binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu şi Galaţi, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz.**
Conductor la societatea navigaţiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic şi sigur
pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la dispoziţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toţi băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viaţă al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea şi cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decoraţiuni puse una lângă alta, şi prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuinţare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părţile longitudinale cu

„Balsamul de Viaţă al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** şi e în limba germană, boemă, maghiară şi francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III şi în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamaţii cronice la glezuele picioarelor, la scrinteli, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atenţiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori şi în diferite moduri, me ved obligat a face pe toţi atenţi, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc şi că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „A l i f i e d e c a s ă u n i v e r s a l ă“ din Praga B. F r a g n e r, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană şi boemă. — Dosele se învăluie în hartie roşie, care arată întrebuinţarea (în 9 limbi) şi e provĕḑută în carton vênăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană şi boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul să se privească de fals şi să se retrimită.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auḑului greu şi dobândirea auḑului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1528] 11—20

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roşca.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 54 Sibiiu, Joi 28 Maiu (9 Iuniu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 27 Maiu.

O agitaţiune febrilă domnesce adi în întreagă ţeara ungurească din causa alegerilor pentru dieta ţĕrei.

Vorbirile cele mai înfocate se ţin de cătră oratorii candidaţi opositionali cu scopul de a timbra starea actuală şi a nimicí cel puţin moralminte în opiniunea publică prestigiul actualului guvern. Ungaria numĕră prea puţini bărbaţi cu vederi limpedi în taberă opositiunei, dar aceia toţi vĕd în continuarea sistemului actual o nefericire pentru patrie şi pentru viitoriul ei.

Fostul ministru-preşedinte al Ungariei înainte de era dlui Tisza — domnul Stefan Bittó, presentează starea actuală a ţĕrei unguresci în colori posomorite. „Nu aş fi mai întrat în luptele parlamentare, dice dl Bittó, dacă nu aş vedé cât de deplorabilă este soartea patriei şi dacă nu aş avea convingerea că adi e datorinţă pentru fiecare fiu al patriei sĕ pună mâna, ca sĕ scape dela perire, ceeace e de scăpat. Naţionalităţile între sine sunt învrăjbite, economicesce suntem ruinaţi, industria Ungariei, — care începuse sĕ-şi ia un avênt — e sdrobită prin mĕsurile prohibitive, ce le au luat statele amice cu scop de a ne nimicí, ear deficitul ţĕrei, abstragênd dela mulţimea dărilor urcate pre fie-care an cu 46 milioane de florini mai mult ca şi când venise dl Tisza la putere, se urcă adi la cifra de un miliard. Bunurile erariale sunt partea cea mai mare vêndute, ear rentele convertate au ingreuiat bugetul ţerei cu camete permanente de 8½ milioane.“

Cam în astfeliu de trăsuri descrie dl Bittó starea Ungariei de adi — şi noi nu avem cuvênt sĕ ne îndoim despre asertele d-lui Bittó, pentru că chiar şi din rêndurile guvernamentale, ba chiar şi cuvêntul de tron recunoasce, că de tot rĕu stau finanţele Ungariei şi drept dovadă ne servesce, că nici un bărbat de o valoare oarecare pe terenul finanţiar nu s'a încumetat sĕ între în moştenirea contelui Szapáry.

Tot cam în astfeliu de înţeles se esprimă fostul ministru din cabinetul d-lui Tisza, Coloman Széll, numai cât acesta ar vedè în urcarea dărilor indirecte şi de consum precum şi în rescumpĕrarea regaliilor din partea statului o sanare a lucrurilor. Noi nu putem fi şi nici că ne e permis a fi indiferenţi faţă de astfeliu de lucruri, ce se petrec în jurul nostru, unde e vorba de munca noastră, de sudoarea noastră şi de pungile noastre. Trebue sĕ ne doară, că guvernul a lucrat de tot neînţelepţesce, când a imitat en gros pe statele cele mari şi puternice din Europa, şi nu a ţinut cont de propriile forţe a le ţĕrei. Nenumeratele linii de căi ferate laterale, făcute în interesul unor familii boeresci, sistemisarea a o mulţime de posturi de amploiaţi, cu lipsă şi fără lipsă, şi în urmă ţinerea a doue armate, a celei comune şi a celei teritoriale, au adus şi trebuia sĕ aducă ţeara la prăpastie finanţiară. Salariile amploiaţilor dela administraţiune ridicate la un maximum pentru prea puţinul lucru, ce prestează în câte 2 - 3 oare antemeridiane, căci bine sĕ fim înţeleşi la cele mai multe comitate amploiaţii merg la cafană, vênat ori în trebi economice, ear de lucru prin cancelarii e o mirare, dacă pre lângă un protocolist se mai găsesce în oficiu şi câte un diurnist, căci începênd dela Vice-comite până la cel din urmă amploiat toţi sunt domni, cari trag lefi, ear la lucrat nu le place la nici unul sĕ lucre, de unde urmează restanţii în numĕr esorbitant, cause neresolvite, de care nici de urmă nu le mai dai şi câte alte daravere cu deosebire pe la scaunele orfanale. Este deci şi rĕmâne o pată pe Ungaria, care de douedeci de ani se guvernează ea pe sine după bun placul ei, de oamenii ei, aleşi de ea, ca ei sĕ o nimicească sĕ o împingă aşa repede spre perire.

Vina la aceste stări de lucruri este însĕ a se trece în mare parte şi în contul parlamentului unguresc, — care nu a controlat şi nu a stăruit pentru mulţămirea tuturor cetăţenilor, ca bunăoară se aducem numai o împregiurare înainte, ajutorarea instituţiunilor culturale, sĕ nu se facă esclusiv numai faţă cu aşedĕmintele ungare în detrimentul tuturor celorlalte popoare. În Francia comisiunea bugetară nu de mult a trântit guvernul pentrucă prin proiectul ce l'a presentat, ecuilibrul bugetului suferia cu un deficit de câte va milioane de franci, şi capul actualului cabinet dl Rouvier nu putea sta nici o di la cârmă, dacă nu ar fi promis sĕrbătoresce, că va presenta un buget, în care sĕ fie ecuilibrul asigurat. Francezii dau mult pre parol d'honneur şi dacă dl ministru preşedinte nu'şi va ţinè cuvêntul seu, nu va mai guverna ţeara nici o di.

La noi dl ministru preşedinte Tisza a luat cârma în mânile sale cu firmul propus de a regula finanţele ţĕrei.

De 12 ani a promis multe, dar nu putea sĕ se ţină de cuvênt, pentrucă colegii sei era fiecare totodată pentru resortul seu şi un ministru de finanţe, şi apoi cum era sĕ nu i-se facă pe voie dlui Trefort, când era vorba de un teatru la Cluş sau de o scoală în scopul de a maghiarisa pre ceialalţi conlocuitori, tot lucruri aceste pentru cari opositiunea parlamentului este tot aşa de responsabilă ca şi guvernul, care de multeori numai sub presiunea opiniunei publice maghiare a votat sume nebunesci, ca sĕ tragă miere pe buzele cele patriotice.

Este şi remâne a se face responsabil pentru detestabila stare finanţiară, în care se găsesce Ungaria adi nu numai guvernul unguresc şi dl Tisza, ci societatea maghiară cu curentul bolnăvicios, ce domnesce adi în sferele maghiare şi sĕ nu prindă mirarea nici pe dl Tisza nici pe dl Apponyi şi pe nici unul din corifei maghiari, dacă noi le vom spune, că între împregiurările actuale, ori cine va fi stăpênitoriu şi cârmuitoriu al Ungariei, el va atêrna dela opiniunea publică maghiară şi sub presiunea acelei opiniuni nu va putea regula finanţele Ungariei. Numai atunci când se vor face reduceri în numerul cel mare al amploiaţilor dela administraţie, când nu se vor clădí opere şi teatre unguresci din lada ţĕrei, când domnii vor aduce legile tot în strada „Sándor“ şi nu vor zidí un palat cu câte-va milioane, numai atunci se va restabilí ecuilibrul în bugetul ţerei, ear până ungurii vor imita pre englezii cei bănoşi şi pe francezii cei cu cea mai infloritoare industrie, până atunci Ungaria va merge sigur la o crisă şi ruină finanţiară fără ca românul, sasul ori slovacul sĕ fie părtaşi la acea ruină, pentru că pentru ei nu am vĕdut nici o academie, nici un teatru ba nici o scoală sătească, ci ei şi le fac, cum le pot şi le susţin ear cum le pot din sudoarea şi din munca lor, ear nu din vistieria ţerei, la care şi ei contribue în mĕsură egală cu risipitori fraţi dela putere.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Bod, 23 Maiu, 1887 Domnule Redactor! Toată lumea, care se ţine de legea noastră ortodocsă scie, că s. maica noastră biserică prăsnuesce în 21 Maiu o sĕrbătoare mare, adecă încreştinarea împĕratului Constantin şi maica-sa Elena. La această sĕrbătoare mare şi foarte românească aleargă creştinii nostri cu mic cu mare pretutindenea la sânta biserică, ca sĕ audă isprăvile cele mari şi hotărîtoare, efeptuite de acesti sânţi înainte de asta cu 1500 şi mai bine de ani în folosul întregei creştinătăţi.

Noi bodenii era sĕ avem însĕ o îndoită sĕrbătoare: bisericească şi scolară; adecă prăsnuirea acestori mari sânţi şi esamenele de vară ale scolarilor nostri.

Dară ce jale pe noi, că ducându-ne la sânta biserică vedem numai pe cantori, — *preotul însĕ nicăiri!* Întrebând în dreapta şi în stânga: „Unde-o fi preotul nostru, Filip Creiţar, de nu vine la biserică?“ Se vorbia, că e dus în

---

FOIŢA.

Documente pentru limbă şi istoriă.

Protopopiatul Sas-Sebeşului.

În Sas-Sebeş în luna lui Maiu, în 5 Iuniu (24 Maiu), anul Domnului 1787 s'au început lucrarea canonicescii visitaţii.

30. **Sas-Sebeş.** Prot. Avram Moga, are singelie.
Popa Ioan Moga, are singelie.
P. Ilie Moga, are singelie.
Protocoalele amêndouĕ au început, şi au rĕmas nesĕvêrşite.

31. **Rĕhĕu.** P. Gavriil Cărpinişan, are singelie.
P. Nicolae Mare, are singelie.
Protocolul bisericei are deplin, dară al cercularelor numai cu oareşi-care porunci scrise, pentru aceea i-s'au poruncit sĕ împlinească toate şi sĕ scrie în protocol.
Protocolul bisericei scris până la Novembre 1786 l'au produculuit şi i-s'au poruncit ca sĕ scrie cele rĕmase.

32. **Deal şi Câlnic cu Capolna.** P. Ioan Teodor, are singelie.
P. Vasilie Negre, are singilie.
P. German Rechebeu. Singelia i s'au luat la tabla Aiudului.
Protocol: bisericei are, dară al cercularelor nescriindu-l deplin, i-s'au poruncit sĕ-l împlinească cu scrierea poruncilor.

33. **Lamecherech.** P. Ioan Groza.
P. Ioan Petraşcu.
Protocol: bisericei nu l'au scris după formular, i-se poruncesce ca sĕ-l facă după chipul însemnat, dară al poruncilor n'au.

34. **Saspianu de jos.** P. Opre Benna, are singelie.
P. Avram Benna:
Protocolul bisericei fiind afară de chipul rênduit făcut, i-se poruncesce, ca sĕ-l împlinească după chipul, şi al cercullariului sĕ-l împlinească de tot.

35. **Pianu de sus.** P. Moise Dănilă, are singelie.
P. Avram Moise:
P. Ioan Popa:
Protoc. bisericei are, dară cercullariului n'are deplin scris, fiind că protop. n'au trimis porunci.

36. **Răchita, Strugariu cu Peterfaleu.** P. Ioan Raica, are singelie.
P. Ioan Popovici are singelie.
Protocolul bisericei l'au scris fără rênduiala formulariului, şi în protocolul cercularelor numai câte porunci avênd scrise, i-s'au poruncit sĕ facă alt protocol şi sĕ scrie toate poruncí.

37. **Vingard.** P. Ioan Micu, are testimoniu dela rectificătoriu cumcă singelia a lui s'au luat la tablă.
Protocol: cercular: până la 1785 are, aşadară i-s'au poruncit sĕ-l împlinească, şi protocolul bisericei oare cât este pe o hârtie are însemnat.

38. **Gêrbo.** P. Vasilie Bunaciu, are singelie.
Protocoalele arĕtând, şi nefiind nici unul, nici altul bine făcut, i-s'au poruncit ca sĕ le îndrepteze.

39. **Dalia.** P. Simeon Gherghin, are testimoniu dela . . . şi Gib vicareş.
P. Ioan Chris-Ban, are singelie.
Are amêndouĕ protocoalele, şi poruncindu-i-se pentru protocolul cercularelor, ca sĕ-l facă.

(Va urma.)

România. Astfel remaserăm fără slujbă în această ḑi mare, — neavênd nici un preot sĕ ne şervească în biserică.

La 2 oare după ameaḑi sosesce în comuna noastră Reverenţia sa domnul protopop tractual, Ioan Petric, pentru ca sĕ ţinem esamenele cu elevii tuturor claselor.

Învĕţătorii declarară oficios Reverenţiei sale, că parochul local, Filip Creiţar, nu li-a comunicat nici un cercular despre ţinerea esamenelor, după cum nu li-a împărtăşit asemenea cerculare mai nici odată. Fără îndoială, că Reverenţia sa va fi sciind de asemenea iregularităţi, de oare-ce învĕţătorii au făcut în privinţa aceasta arĕtare mai tot deauna. Învĕţătorii însĕ au aflat deadreptul dela oficiul protopopesc ḑiua ţinerii esamenelor cu câte-va ḑile mai nainte precum şi celelalte dispoşiţiuni în această privinţă, şi astfel dênşii declarară, că ei sunt gata de a da esamenele.

După finirea esamenelor cu elevii tuturor claselor, care a decurs cu nota *„deplin mulţămitor,“* — întreabă protopopul cu mirare: „Unde este preotul, Filip Creiţar, de n'a venit la esamene?“ Unii oameni din mulţimea adunată la esamene dedeau din umeri, alţii au spus, că s'a dus de câte-va ḑile la Bucuresci. Domnul protopop, mirându-se foarte, cu o indignare legitimă întrebá: „Apoi n'a ţinut astăḑi nici un preot sânta liturgie?“ Oamenii respunseră: „negreşit că nu s'a ţinut slujbă!“ Domnul protopop adause: „apoi cum a putut sĕ meargă în România, părăsindu-şi parochia — fără concesiunea protopopului şi a Preamăritului consistor archidiecesan? Eu că sum protopop, şi încă când am necesitate de călătorie, trebue sĕ telegrafez la Sibiiu la Preamăritul, consistor archidiecesan pentru concesiune!“

„Înainte cu câte-va luni eară era dus preotul nostru în România,“ — replicară oamenii, — „şi întêmplându-se om mort în parochie, a trebuit sĕ vină preotul din Hălchiu, Ioan Craiovean, sĕ-l îngroape. Acuma eară este un mort în parochie.“ Acestea şi alte multe vorbiau oamenii. Da, şi astăḑi este un mort în această parochie fără căpătâiu, — fiind capul dus în România pentru lucruri lumesci, ba foarte mirenesci şi de loc nepotrivite cu chemarea unui preot şi încă după-cum vedem încremeniţi, chiar fără voia şi încunosciinţarea celor mai mari! Astăḑi este a treia ḑi, de când omul a reposat. Se aude printre oameni, că astăḑi cătră seară ar sosí din Bucuresci preotul, Filip Creiţar, sĕ-şi îngroape pe parochianul mort de trei ḑile.

Se tot întreabă lumea, fiind în mare nedumerire cu acest preot, că ce tot caută în România aşa des? Se vorbesce printre oameni cu multă probabilitate, că preotul acesta, avênd proces de vr'o 10 ani cu Păuna Ioan Mereţ născută Nan, dela care a cumpĕrat cum a putut nisce case — şi încă numai cu o arvună de 30 fl., a amênat-o pe sĕrmana femeie până mai anul trecut. După ce l'a câştigat cu judecata, ca sĕ-i dea banii pe case, dacă i-le a vêndut şi dacă a câştigat la toate instanţele judecătoresci, acest preot în loc sĕ-i dea banii pe case, a căutat mărturii p'aici şi prin România (se ḑice,) ca sĕ-i silească sĕ mărturisească la judecată, că sĕrmana femeie ar fi ḑis cătră popa odată în Braşov în cârciumă la „Coroană“, că nu i-ar mai trebuí nici un ban pe case. Pe o mărturie a găsit'o peste Olt şi a pus'o de a jurat la Nagy-Ajta. Tribunalul însĕ l'a silit pe preot, sĕ-şi aducă încă o mărturie sĕ jure. Se aude, că preotul Creiţar ar fi găsit mărturia în Bucuresci, şi că această mărturie ar fi fost ascultată la 22 Maiu a. c. vechiu în oficiul consulatului austro-ungar din Bucuresci. Un viitor foarte apropiat ne va dovedí autenticitatea acestor vesti triste.

O întêmplare tristă e şi aceasta şi foarte compromiţătoare pentru un preot, care umblă de capul seu dintr'o ţeară în alta fără scirea autorităţilor superioare bisericesci, părăsindu-şi parochia cu ḑilele şi remânênd biserica pustie fără slujbă, şi umblând sĕ aducă la nimicire totală o familie întreagă. Pe la noi toată lumea e convinsă, că sĕrmana femeie nu numai n'ar fi ḑis, că nu-i mai trebue pe case nici un ban: dară ea sĕrmana (bărbatul e în Bucuresci servitor) se judecă cu popa de 10 ani, numai ca sĕ nu se lase sĕ-i mânce popa tot, stă pe la uşile altora cu mai mulţi copii — neavênd sĕ-şi plătească nici chiria, căci parochul i-a dat numai arvună de 30 fl. pentru casele vrednice 2000 fl. cu locuri cu tot, ce le folosesce preotul de 2 ani — arându-le şi sĕmĕnênḑu-le. Toate acestea se pot vedé ori-când în actele procesului pe la tribunale, când trebuinţa ar cere.

Atragem deci atenţiunea autorităţilor noastre superioare bisericesci asupra acestor întâmplări triste şi asupra apucăturilor acestui preot nevrednic de chemarea sa preoţească.

Cu onoarea cuvenită remânem ai onoratei redacţiuni.

Mai mulţi parochieni

Răspuns

la reflecsiunile dlui „S.“

Dle redactor! În corespondenţa-mi anterioară „de sub Retezatul“, vorbind despre tractatul întitulat „Folosul înfiinţărei de scoale practice pe lângă seminariile noasrre pedagogice“ am arĕtat, că multe din învinuirile, ce le ridică autorul aceluia asupra învĕţătorilor noştrii nu sunt adevĕrate, cel puţin nu se pot aplica faţă de totalitatea statului învĕţătoresc. Dl „S“ în reflecsiunile sale recunoasce în câtva cele ḑise de mine şi aducênd de esemplu pe poporul german „care lucră de veacuri pe câmpul educaţiunei“ şi stă în privinţa aceasta cu mult mai sus decât d. e. noi, ne dă sfatul — ca şi când noi n'am sci-o aceasta — ca sĕ nu ne închipuim, că stăm, cine scie pe ce treaptă a culturei, ci recunoscênd, că stăm rĕu, sĕ punem umĕr la umĕr şi sĕ înaintăm şi noi ca sĕ ajungem acolo, unde sunt astăḑi germanii.

Cred, că nime nu a afirmat, nici nu poate afirma, că scoalele şi învĕţătorii nostri stau pe aceeaşi treaptă cu scoalele şi cu învĕţătorii altor neamuri mai înaintate de cât noi în cultură; dar nici aceea nu se poate admite, că la noi nu s'a făcut şi nu se face nimic pe terenul scoalei, după cum afirmă dl „S“ în articolul seu. De aceea m'am simţit îndemnat a restabilí adevĕrul şi a arĕta, că s'a făcut şi la noi ceva, că se face şi acum, şi mi-am esprimat convingerea, că se va face de aci încolo şi mai mult decum s'a putut face până acum.

Scopul corespondenţii mele nu a fost a rĕsturna total asertele dlui „S,“ ci a le reduce la adevĕrata lor valoare. Dacă dl „S“ şi-ar fi tras seamă şi atunci cu starea lucrului, nu ar fi fost de lipsă sĕ recunoască în „reflecsiunile“ d-sale, că într'adevĕr prea aspru a judecat pe învĕţători. — Sĕ nu cugete dl „S“ că eu m'am simţit atins de cele ḑise de dsa. Doamne feresce. Nici nu sunt pus sub „tutela“ dsale, — de care sĕ me ferească sfântul, — nici sub a nimerui. Cred, că sunt consciu de ceeace ce fac, şi dacă aş fi sub „tutelă“ m'aş ferí ca de foc a-mi deschide gura, când ar fi vorba de mine. Dovada cea mai apriată a independenţii mele este împrejurarea, că nu am tăcut, când au fost înegriţi alţii. Căci nu de mine am vorbit şi vorbesc, ci de alţii, de aceia, despre cari a afirmat dl „S“ că nu'şi cunosc chemarea: despre învĕţătorii nostri confesionali. (Prin poşiţia mea). Ne aparţinênd eu acestor învĕţători cred, că nu-mi poate nega nici dl „S“ competinţa de a judeca asupra lor şi nu-mi poate împuta nimeni, că m'am judecat însumi pe mine.

Dacă se interesează cineva de învĕţători şi de scoale, apoi sĕ caute a cunoasce starea lor cea adevĕrată şi cunoscându-o sĕ lucre fiecare, cum poate spre luminarea şi crescerea învĕţătorilor, spre ameliorarea stărei lor morale, intelectuale şi materiale. Aceasta, adevĕrat, e muncă grea, dar roditoare, cu mult mai roditoare decât scrieri, în cari se aruncă învinuiri asupra acelora.

Dacă dl „S“ e în poşiţia fericită de a fi în curent cu mersul sciinţii pedagogice la germani, cel mai bun serviciu, ce l'ar putea face causei învĕţământului nostru poporal ar fi, dacă ar arĕta învĕţătorilor nostri organisarea scoalelor germane de acest fel, modul cum acelea îşi împlinesc misiunea, dacă le-ar comunica resultatele, la care a ajuns sciinţa pedagogică la germani ş. a. ş. a.

Lucrând astfel va afla recunoscinţă şi mulţămită din partea celor interesaţi, ceeace prin articolul d-sale din cestiune la nici un cas nu va fi putut câştiga.

I. P.

Varietăţi.

* (Serbarea s. Rosalii.) În ḑiua de Rosalii sf. liturgie în biserica din cetate de aici s'a sevêrşit prin Escel. Sa Î. P. S. D. archiepiscop şi metropolit Miron Romanul, fiind asistat de: Preacuvioşia Sa Dl archimandrit N. Popea, vicariu archiepiscopesc; Preacuvioşia Sa Dl archimandrit Dr. Ilarion Puşcariu asesor consistorial; Preacuvioşia Sa Dl protosincel Nicanor Frateşiu, secretariu consistorial. P. O. D. D. protopresbiteri: I. Hannia, director seminarial; Z. Boiu, asesor consistorial şi Simeon Popescu; ear ca diaconi au servit: S. Medean, funcţ. cons. şi Teodor Popa. În decursul liturgiei diaconul ceremonial Sergiu Medean fu chirotesit de proto-diacon, ear Teodor Popa fu chirotonit de presbiter şi Teodor Nicoară de diacon. Cântările rituale sub conducerea prof seminarial G. Dima le a esecutat corul seminarial cu esactitatea cunoscută din trecut, ear dnul Isaia Popa simpaticul nostru basist, ales de paroch în Ocna inf., poate pentru ultima oară ne-au delectat cu frumoasa-i voce.

* Dl Dr. Victor Babeş, ales de medic la facultatea de medicină din Bucuresci în ḑilele trecute a depus jurămêntul pentru ocuparea acestei catedre.

Timpul feriilor de vară 'l va folosi pentru facerea unei escursiuni scientifice la Viena, Heidelberg şi Paris, spre care scop a şi părăsit deja Bucurescii.

* Transferare. Subjudele din Sibiiu Dr. Albert Haupt la cererea sa a fost transferat tot în aceasta calitate la judecătoria cercuală din Budapesta cerc. IV.

* (Decoraţiuni.) Afară de darurile ce le-a făcut M. S. Împărăteasa noastră unor persoane din România cu ocasiunea visitei făcute MM. LL. regelui şi reginei la Sinaia, M. S. Împĕratul şi regele nostru tot cu aceea ocasiune a decorat pe mai mulţi bărbaţi din armata română.

Dl. General Grecean, prefectul palatului, a fost decorat cu marea cruce a ordinului Franz Iosef; dl Moschuna, secretar general al ministerului de interne, cu crucea de comandor cu placă a aceluiaş ordin; dl locotenent colonel Cazimir, adjutant al regelui, cu coroana de fer classa 2-a, şi dl maior Perticari, ofiţer de ordonanţă al regelui, cu crucea de comandor al ordinului Franz Iosef.

* (Sfinţirea steagului regimentului de infanterie Nr. 31) s'a întêmplat eri în 7 Iunie st. n. în Viena. La sĕrbarea aceasta, ca representanţi din partea batalionului numitului regiment, ce se află aici în Sibiiu sub conducerea colonelului Cazan s'a dus un căpitan şi alţi trei oficeri. Naşa drapelului a fost princesa de coroană Stefania. Conform programului toţi oficerii regimentului, după sevêrşirea actului s'au intruit la dineul dat de moştenitorul tronului Rudolf, în castelul din Lacsenburg.

Batalionul regimentului ce se află aici, tot din acest incident prin P. O. D. capelan c. r. gr. or. S. Popovici a ţinut în biserica noastră din sub-urbiul Iosefin serviţiu Dḑeesc, la care a luat parte întreg batalionul şi un numĕr însemnat de public. Cântările liturgice le-a esecutat câţi-va teologi dintre cei mai buni cântăreţi.

* Partida naţională săsească din Sibiiu a ţinut şedinţa sa pentru candidarea de deputaţi dietali, Luni în 6 Iuniu n. Preşedintele Dr. W. Bruckner, a deschis şedinţa prin o vorbire scurtă, în care anunţă cu părere de rĕu abḑicerea fostului deputat Dr. Carl Wolff, în locul căruia dênsul propune pe profesorul Dr Oskar de Meltzl.

A urmat după aceea darea de seamă de pe perioda trecută dietală a Dr. Carl Wolff şi a lui H. Kästner al doilea fost deputat, apoi statorirea programei pentru perioda viitoare dietală şi alte vorbiri din partea unor membrii alegĕtori.

De candidaţi s'au ales în unanimitate dnul H. Kästner fost şi până acum deputat şi Dr. Oskar de Meltzl.

* (Candidare de deputaţi dietali.) Partida liberală din comitatul Albei inferioare s'a constituit în o şedinţă cam slab cercetată la 1 Iuniu — după care a urmat un banchet strălucit dat de comitele suprem Kemény Kálmán. Candidaţii guvernamentali pentru întreg comitatul sunt: la Abrud: Boér Béla ear la cas sĕ pice Visi Imre în Budapesta, apoi acesta, la Ocna: Dr. Tisza István, la Alba-Iulia: Mohay Sándor, la Vinţul de jos: Zeyk Dániel, la Aiud Dr. Dárday Sándor, la Ighiu fostul ministru Kemény Gábor, la Uioara: Kemény Endre baronul. Oposiţiunea nu va candida nicăiri, căci se teme de fiasco!

* Despre baritonistul N. Popoviciu „Ecoul de Bucuresci“ scrie: Simpaticul baritonist Nicolae Popoviciu a fost învitat de M. S. regina la palat, unde Augusta Suverană întrunise mai multe dame din societate ca sĕ asculte pe tinĕrul artist.

După ce l'a ascultat un ceas şi jumĕtate, M. S. încântată, se aşează la clavir şi acompaniază pe cântăreţ aproape neîntrerupt, şi cu o vĕdită şi nespusă satisfacţie, vre-o trei oare. Sau esecutat astfel vre-o treizeci de piese din diferiţi compozitori, cu deosebire din Schumann şi Schubert. D. Popoviciu a cântat şi câte ceva din composiţiile dlui George Dima, printre cari şi *Mein Himmel* de Carmen Sylva. M. S. a esprimat cuvinte de laudă pentru compositorul român, şi i-a spus dlui Popoviciu, că doresce, sĕ-l audă şi la Sinaia, în residenţa de vară.

Dacă d. Popoviciu ar voí sĕ între în cariera didactică, talentul d sale ar fi o bună achisiţie pentru scoalele noastre.

* (Inundări.) În numĕrul trecut am amintit despre esundarea Tisei în părţile Seghedinului, care cu groază privesce la potopul, ce se lăţesce în preaşma lui, anunţându-i înfiorătoarea catastrofă din anii din urmă. Astăḑi scirile ce vin ḑi de ḑi din părţile acelea sunt mai îngrijitoare ca ori când, când a mai esundat Tisa. Întreg ţinutul dintre Vásárhely, Macău şi Tape, precum şi satele Lele, Főldeak, şi Kopancs sunt înecate. 40,000 de jugere, pline cu sĕmĕnături frumoase, stau sub undele spumegătoare ale apei, ce se întinde ca o mare, cât vedi cu ochii. Din anul 1866 în părţile acelea mai nu fusese nici un potop, de aceea în timpul acesta pământul s'a lucrat neîntrerupt, aducênd roade îmbelşugate. De present recoalta întreagă e nimicită total, şi bieţii locuitori ne mai încercând nici un mijloc de a-şi scutí semănăturile lor, care plutesc smulse din pământ pe deasupra apei, se silesc a scoate cu ajutoriul luntrelor numai unele obiecte, pe care le-a tărît undele cu sine. E îngrozitoare priveliştea, ce se oferă omului la locul, unde Tisa cu toată furia undelor sale se revarsă afară din matcă pe şesurile din apropiere. Deja din o depărtare însemnată, se aude cum valurile spumegoase urlă la eşirea lor din matcă cutropind tot, ce află în calea lor. Causa catastrofei păgubicioase, după cum se afirmă nu este nimic altceva, decât lucrările superficiale la ridicarea dîmburilor de pe marginile Tisei, pentru care în anii din urmă s'au spesat aproape 10 milioane de floreni. Se înţelege, că în faţa unui

atare pericol amenințătoriu mai cu seamă pentru Seghedin, n'au lipsit nici încercările de a pune stavilă înaintărei înundărei. S'a construit cu cea mai mare grabă un părete în formă de semicerc lung de 200 de metrii, care să se așeze la locul, unde s'a vărsat Tisa. Cu acest părete, care după cum sperează inginerii în 2 ḑile va fi așeḑat gata, se va putea abate apa, care în timpul acesta înaintând mereu, a mai inundat vre-o 30,000 de jugere. În chipul acesta cetățile cel puțin vor putea fi scutite de înundare, cu atât mai mult, că apa a început încet, încet a scădea.

* (Ludovic Mocsáry — în Neoplanta.) Despre primirea dlui L. Mocsáry cetim în „Luminătoriul" următoarele: Partidul național-liberal sêrbesc, a candidat de deputat dietal al orașului Neoplanta (Neusatz) pe dl Ludovic Mocsáry. În 28 ale cur. Sâmbăta trecută dl Mocsáry presentându-se alegătorilor, fu întempinat cu pompă și entusiasm ne mai pomenit în acele părți. Conductul dela gară până în oraș a fost precedat de un banderiu de călăreți; după aceasta a urmat o trăsură cu patru cai, decorată cu flori, în carea ședea candidatul și președintele asociațiunei lucrătorilor; după aceasta trăsură urma un mare număr de ecuipagie ocupate de industriași nemți și sêrbi. Toate edificiele private au fost decorate cu steaguri, unele steaguri urieșe erau proveḑute cu inscripțiunea „Zsivio Mocsáry Lajos". Mocsáry fu condus în triumf până la hotelul „Fabry" unde a descălecat, și unde i-se presenta o deputațiune de 60 de membri nemți și sêrbi. După meaḑăḑi la 3 oare alegătorii se adunară în sala teatrală, fiind presenți peste 1000 de suflete, eară Mocsáry își motivă programa între frenetice aplause de „Zsivio, éljen și hoch". Seara s'a arangiat o serenadă cu facle aprinse, la care au luat parte 600 de alegători. Se ḑice, că dl L. Mocsáry va învinge de sigur contra guvernamentalului Moricz Pál, căci și ungurii ce locuesc în orașiu s'au dechiarat toți pentru dl L. Mocsáry.

* (Ministrul de interne), referitoriu la alegerile dietale a emis către municipii următoarea ordinățiune: „Pentru ca dreptul de alegere — unul dintre cele mai însemnate drepturi constituționale — să se poată esercia în deplină libertate, me vĕd îndemnat a îndruma pe municipiu, ca sub responsabilitate sa proprie să facă dispositiunile necesare, ca candidarea deputaților de diferite partide, vorbirile acestora și preste tot espunerea părerilor politice, încât sunt în consonanță cu dispositiunile legei — prin nimic să nu fie împedecate, dacă însă cineva s'ar încerca ca prin iritațiunea tumulturilor să provoce brutalități, aceasta sub ori-ce împregiurare să se împedece resp. să se facă imposibil.

Se îndrumă totodată municipiul, ca față de aceia, cari s'ar încerca să facă atari ilegalități, sau ar agita în aceasta privință, fără considerare la persoane s'au principii politice, se întrebuințeze toate mijloacele permise de lege, pentru a împedeca astfel de ilegalități și pentru pedepsirea celor vinovați îndată se facă pasii necesari cu cea mai mare rigorositate. Mai departe se îndrumă municipiul: ca față de acele organe oficioase, care s'ar arĕta în aceasta privință negligente sau chiar parțiale, îndată să pună în lucrare procedura disciplinară prescrisă, resp. conform faptului să se predee judecătoriei competente pentru de a se pedepsi.

In fine se îndrumă municipiul, ca aceasta ordinățiune să se publice în toate orașele și satele, și alegătorilor totodată se li se notifice, că pentru de a-și pote esercia dreptul de alegere liber acolo unde se va arĕta necesitate, eventual chiar și prin asistență militară se va asigura aceasta."

* (Ministrul de agricultură, industrie și comerț) a esmis următoarea ordinățiune: „Locuitorilor din comunele Sebeșul de sus și de jos, Boița și Porcesci permit, ca vitele cornute de tras ce pasc dincolo de graniță să și le poată aduce dincoace, spre a-le întrebuința la lucrul câmpului, fără a fi supuse procederei oficiului de contumație, sub următoarele condițiuni: 1. Vitele cornute de tras destinate a trece granița, respective a pasce dincolo de ea au să se conscrie în fiecare singuratică comună separat și câte un esemplar din aceasta consemnare să se trimită directorului oficiului de contumație dela Turnu-roșiu, ear un alt esemplar din aceasta consemnare să se păstreze la primăria locală. 2. Vitele cornute de tras de dincolo de graniță ce se aduc la lucrul câmpului, cu ocasiunea mânărei lor din nou la păsune peste graniță are să se arete înainte, resp. imediat atât primăriei locale, cât și direcțiunei de contumație dela Turnu-roșu. Vitele cornute însă aduse în modul acesta dincoace nu se pot mâna mai departe din hotarul comunei 3. Vitele cornute, cari nu sunt pentru tras, precum și animalele de tras, ce se reîntorc după terminarea păsunei în mai mare mulțime sunt supuse prescripțiunilor de contumație. 4. Aceste favoruri au valoare numai din punct de vedere al poliției veterinare; referitoriu la punctul de vedere al taxelor și timbrelor, comunele interesate au să obțină o asemenea concesiune dela respectiva autoritate financiară."

* (Un present.) Tinera vĕduvă a regelui Alfonso al VII-lea cu ocasiunea iubileului reginei Victoria, va trimite acesteia, care încă e vĕduvă de 25 de ani, un bonet de vĕduvă.

Acest bonet e făcut din dantele spaniole de mare preț și are un voal brodat, care atârnă până la pământ. În față bonetul este garnisit cu o diademă de mărgăritare brodate de însuși regina regentă a Spaniei. Totul este esecutat după un vechiu model spaniol, pe care regina Christina l'a găsit la unul din portretele din galeria de tablouri din palatul din Madrid, care representă pe una din vĕduvele casei regale a Spaniei de acum trei secole în costum de gală.

* Pentru cumperarea de mașini agricole, în urma hotărîrii comitetului municipal al comitatului Sibiiu se vor da societăților agricole de pe teritoriul comitatului subvențiuni până la suma de 600 fl. v. a. Cererile sunt a se adresa la comisiunea agricolă a comitatului până la 25 Iuliu a. c. st. n.

În cereri trebe să se arete mașina, eventual mașinele pentru procurarea cărora cere societatea ajutoriu; mai departe suma, ce se cere, numĕrul membrilor, starea materială, scopurile și intreprinderile deja realisate respective, ce le are în vedere societatea, precum și Nrul. și data statutelor societății. Subvențiunile se vor estrada, numai după ce se va arĕta, că au sosit mașinile.

* (Un vapor cu o iuțeală estraordinară.) E lucru sciut, că invențiunile cele mai miraculoase din timpul din urmă, își au isvorul lor în America. Așa acum în New-York s'a început construcțiunea unui vapor de pasageri, lung de 164 m. și larg de 11 m., care va fi pus în mișcare de mai multe mașini al căror efect este egal cu forța a 22,986 de cai, dându-i o iuțeală de necreḑut. Vasul se va compune din 1060 compartimente impermeabile, dintre care 500 vor fi de desubtul liniei de plutire. Pentru producerea aburului se vor așeḑa 20 de cazane. Cu acest vapor poate trece cineva dela New-York peste oceanul Atlantic la Liverpool (Europa) în mai puțin ca 4 ḑile

* (Cărțile de joc.) Cărturăresele și cărțile lor au causat și causează încă mult rĕu. Abstracție făcênd dela sumele considerabile, ce se perd în jocuri hasarde, prin care se vĕḑește rolul principal al cărților de joc mai au și un rol secundar, care să profesionează mai cu seamă de femei de a prevesti viitorul, și alte întêmplări al căror resultat omul doresce să-l știe mai înainte. O astfel de cărturăreasă era și o frizăreasă din Paris, care era să trimeată la pușcărie pe bărbatul seu, acuzându-l că și-ar fi propus să o omoare. Din norocire judecătorul a cercetat bine lucrurile mai înainte de a pune temeiu pe vorbele femeii; și a aflat între altele, că ea cât era ḑiua dădea cu cărțile. Bărbatul seu i-a nimicit pe rênd vre-o 26 părechi de cărți — dar tot în zadar. Femeia vĕzênd purtarea bărbatului seu, a dat cu cărțile să vadă ce să va mai întêmpla cu ea. Din nenorocire îi iese în cărți, că bărbatul, — și-a pus de gând s'o omoare. În urma acesteia a acusat ea apoi pe bărbat, dar judecătoriul mai cu minte a recomândat o pe ea medicilor pentru alienați.

Principiile fundamentale

din pedagogia scientifică, cu deosebită privire asupra lui Herbart.

(Urmare din Nr. 52 și încheere.)

Pentru că psichologia ne învață a cunoasce lămurit obiectul de educat, spiritul omenesc, însușirile spiritului omenesc și legile, după cari acesta se desvoaltă. Dar să ne ferim a cădé în eroarea, în care a căḑut Rousseau în privința aceasta, care credea, că natura ne arată și scopurile, spre cari noi trebue să tindem. Nici decum. Ea ne dă numai semne spre mijloacele, ce noi avem să întrebuințăm în deosebi cu ajutoriul psichologiei.

Bine e de însemnat însă, că pedagogia scientifică nu se basează pe vechia psichologie a lui Wolf, Kant etc... care descompune spiritul într'un anumit număr de facultăți de sine stătătoare, ci ea se basează pe psichologia esact desvoltată de Herbart, Drobisch, Waitz, Volkmann, Lindner, Orbal, Strümpel etc... Aceasta lapĕdă doctrina veche amintită, de oarece acea se basează pe prejudiții și nu clarifică procesul vieții și a desvoltării spiritului, din care pricină pentru un pedagog remâne cu totul neroditoare.

După cercetările psychologiei mai nouĕ, în spirit nu sunt de a-se căuta facultăți și puteri de sine stătătoare, ci numai deosebite întrețeseturi de representațiuni, simțuri, dorințe precum și activități și procese între aceste, icoane a-le spiritului. Facultățile presupuse, cum sunt: priceperea, fantasia, memoria etc. .. se arată numai ca simple noțiuni generale, funcțiuni egale sau omogene spiritului.

Din elementele primare ale spiritului se desvoaltă sub anumite condițiuni simțemintele și dorințele, — elementele secundare ale spiritului. Toate aceste formațiuni se petrec după legi hotărîte și nu acidentale, întocmai ca combinațiunile chemice, cristalisarea corpurilor, desvoltarea plantelor și a animalelor; ceace educatoriul e dator să țină în deosebită luare aminte.

Astfel instruirea elevului decurge după un proces psychologic de un curs regulat, adecă după un proces de percepțiune și appercepțiune.

Percepțiune este primirea impresiunilor nouă. Appercepțiune este contopirea a două impresiuni deja cunoscute după o premergĕtoare streformare a uneia prin cealaltă. Iau bună-oară primadată o naie de rĕsboiu, îmi însĕmn singuraticele ei note caracteristice: catargul, coșul — vasul — ca atare, tunurile, vêntrelele etc. și astfeliu percipiez. Revocând alte impresiuni (noțiuni) mai vechi însĕ inrudite cu cele percipiate, cum e în casul acesta: troaca, covata, sau o luntre mai mică și-o modific aceasta prin adaugerea catargului, vêntrelelor, tunurilor etc. și le pun în legătură toate aceste impresiuni pentru ca să-mi fac impresiunea naiei de rĕsboiu, — astfel apoi appercipiez.

Dar' psychologia se estinde și asupra sentimentelor și dorințelor. Sentimentele purced în deosebi din impresiuni vii și clare, iar sentimentul de simpatie (compătimire, împărtășirea bucuriei cuiva etc.) se formează numai prin un contact mai îndelungat cu persoanele sau ființele închipuite ca persoane.

Din cele indicate pe scurt până aci e evident, că de ce mare însemnătate e pentru un educator sau învĕțător cunoștința legilor psychologice, fără care e lipsit în acțiunea sa de ori ce bază sigură, căci altfel nu-și cunoasce obiectul seu.

Un alt punct de aceiași însemnĕtate e pentru învĕțător să scie escita atențiunea cuvenită în restimpul instrucțiunei sale. În propietatea acestei desterități — indispensabilă pentru educator — tot psychologia 'l va pune.

După psychologie atențiunea e: concentrata ațintire a conscinței asupra unui obiect, sau înclinarea de a da o estindere mai mare cercului impresiunei presente.

Îndreptarea spiritului spre ceva nou e de puțin prețiu, dacă aceasta se face prin forțarea învĕțătorului sau prin însași forță a elevului, pentru că atențiunea forțată, despotică, nici odată nu produce o pricepere adêncă și legătură puternică între cele învĕțate. Cu mult mai prețioasă însĕ și mai reusibilă e înclinarea spre primirea impresiunilor noauă, dacă ea astfel este înlănțuită prin cele predate, încât ascultătorul — vrênd, nevrênd — trebue să fie atent. Aceasta e atențiunea nesilită, nedespotică, ce învĕțămêntul intuitiv trebue să deștepte în elev prin farmecul, prin arta instrucțiunei. În chipul acesta vin pe nesimțite în consciința elevului multe alte impresiuni înrudite, ce el le are deja pregătite în spiritul seu. Aceasta va să însemne ivirea impresiunilor în mod neforțat, cea ce ușurează foarte și întărește appercepțiunea impresiunilor nouĕ.

b) Scopul pedagogiei scientifice.

Precum s'a amintit deja, principiul fundamental al pedagogiei scientifice este:

Pedagogia ca sciință atârnă dela philosophia practica și dela psychologie. Cea dintâiu arată scopul pedagogiei, cea de a doaua calea, mijloacele și pedecile ei.

Herbart mai pre sus de toate pretinde a se desvolta din elev un om bun în sens moral. Așa dară spre a satisface celei mai grele și mai înalte datorințe a educațiunei, învĕțăcelul e de a se aduce la o atare stare, ca el, suprimându-și voința sa proprie, să împlinească totdeauna adevĕrul și binele.

Dacă Herbart pune ca scop final al educațiunei virtutea, voesce totuși în chipul acesta să țintească spre un alt scop, carele pedagogii și ori cari părinți înțelepți în activitatea lor educătoare nu i permis să-l neglige, cum e: cultura religiunei, a aptitudinilor intelectuali, a culturei inimei și-a bunului gust, sau însușirea anumitelor cunoscințe și desterități technice, ce viața le pretinde într'un stat cultural, sau cunoscințele speciali pentru o anumită chemare. Și aceasta din motivul, că instrucțiunea are să fie educătoare și ca atare trebue să nască dispositie și interes pentru tot ce e mărĕț și sublim pentru ce e aptă firea omenească, să descopere și să cultive.

Principiul ce stă în fruntea eticei — ḑice Herbart mai departe — la tot casul e cel mai însemnat punct de mânecare al educațiunei, nu e însĕ unicul. Deoarece înclinările omenesci sunt diferite, diferite au să fie și îngrijirile educațiunei.

În legătură cu aceste Herbart deosebesce în educaţiune două părţi de asemenea importanţă, în ce privesce scopul pedagogiei:

a) multilateralitatea încât privesce viitoriul elevului, şi

b) moralitatea ca basa esistinţii ori cărui individ; ear morală, — în înţeles mai larg — numai asemenea persoană poate fi, care a ajuns a avea vederile sale, cultura inimei, bunul gust şi o judecată firmă.

Şi dacă e vorba să ne ajungem scopul în ce privesce creşterea morală a elevului, avem să influinţăm asupra lui, să-l conducem instruându-l, să-i cultivăm dispoziţiunile, să-i întărim voinţa îndreptându-o spre bine, pe scurt să urmăm toate acele căi şi mijloace, cari înfluinţează îndreptând şi nobilitând asupra spiritului elevului. *Vle.*

O nouă dovadă despre efectul binefăcătoriu, ce şi-l câştigă tot mai mult elixirul de nervi al Dr-lui Lieber, ni-o dă următoarea epistolă, ce legitimează din destul, ceace autorul ţice în scrisoarea sa despre elixir. Un domn Ohlich în Bonn ne scrie: Am folosit elixirul de nervi, şi ve asigur, că să am mijloace suficiente, elixirul ar fi totdeuna beutura mea de după masă, şi sincer mărturisesc, că la moment produce efect şi fiind că gustul e plăcut se poate întrebuinţa ca beutura ţilnică singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) ½ sticlă = 2 fl. v. a., o sticlă întreagă fl. 3.50, o sticlă dublă fl. 6.50 v. a. în farmacii şi în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz."

Loterie

Sâmbătă în 4 Iuniu 1887.

Buda:	**70**	**78**	**87**	**83**	**61**

Mercuri în 8 Iuniu 1887.

Sibiiu:	**23**	**29**	**19**	**84**	**70**

Nr. 272. [1604] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de cl. III-a din Moeciul superior, protopresbiteratul Branului, prin aceasta să escrie concurs cu termin de 30 ţile dela prima publicare în „Tel. Rom."

Emolumentele sunt:

a) tacsa dela 100 familii á 2 fl. . . . . fl.	200.—
b) tacsa dela 45 văduve á 1 fl. . . . . fl.	45.—
c) tacsele dela boteze, cununii şi înmormêntări . fl.	66.40
d) venitul dela miruitul în biserică. . . . . fl.	20.—
e) alte venite usitate în comună. . . . . fl.	68.60
Suma: fl.	400.—

Doritorii de a concurge la această parochie vacantă, vor avea a-şi înainta suplicele lor instruite conform statutului organic şi a regulamentului pentru parochii până la terminul sus arêtat la subsemnatul oficiu.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Zernesti, în 13 Februariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Nr. 1174 [1600] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Zlagna protopresbiteratul Agnitei, cu venit anual de 408 fl. 10 cr. — se escrie concurs cu termin de 30 ţile dela prima publicare.

Reflectanţii să-şi presenteze petiţiunile instruite conform prescriselor statutului organic §. 13. — în terminul indicat la sub-semnatul oficiu protopresbiteral.

Agnita, 5 Maiu, 1887.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral

Sabin Piso,
protopresbiter.

Nr. 2312. [1601] 2—3

CONCURS.

În urma concursului publicat în luna lui Ianuariu a. c. sub Nr. 9 al „Telegrafului Român" pentru vacanta parochie Mureş-Cristur, parochie de a III-a clasă, neaflându-se nice un concurinte, prin aceasta se prolungesce acel concurs încă pe 30 de ţile dela prima publicare, pe lângă emolumentele ţise în anteriorul concurs.

Mureş-Oşorheiu, 12 Maiu, 1887.

Parteniu Trombiţaş de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 106 [1602] 2—3

EDICT.

Maria Dârstar din Braşovu-vechiu, legiuita soţie a lui Ioan Codlean din Codlea, carea dela anul 1880 a dispărut din Braşov şi a părăsît cu necredinţă pe legiuitul seu bărbat, se citează a se presenta la subscrisul oficiu în termin de trei luni, dela publicarea acestui edict în „Telegraful Român," căci la din contră se va pertracta şi decide causa sa matrimonială şi în absenţa ei.

Braşov, în 29 Martie, 1887.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. din tractul Braşovului I.

Ioan Petric,
prot. ca adm.

Singur veritabil să află sub aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor

a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical şi cel mai sigur leac dintre toate, chiar şi contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din păcatele tinereţelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritaţiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach şi mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul şi aprobat din partea unei autorităţi moderne a sciinţei; speră prin urmare si cea mai deplină garanţie pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslusiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Preţul ½ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dublă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignaţiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 15—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1887.

Budapesta—Predeal

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.35	1.46
	—	7.11	9.12	2.01
Várad-Velencze	—	—	9.22	2.08
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.39	2.19
Mező-Telegd	—	7.41	10.17	2.41
Rév	—	8.10	11.36	3.24
Bratca	—	—	12.16	3.47
Bucia	—	—	12.54	4.07
Ciucia	—	9.04	1.57	4.35
B. Huiedin	—	9.34	3.11	5.15
Stana	—	—	3.40	5.37
Aghireş	—	—	4.15	5.53
Ghirbou	—	—	4.36	6.05
Nadişul ung.	—	—	4.58	6.20
Cluş	—	10.34	5.26	6.38
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.11	—	—	10.—
Uioara	1.18	—	—	10.09
Vinţul de sus	1.25	—	—	10.19
Aiud	1.46	—	—	10.48
Teiuş	2.25	—	—	11.55
Crăciunel	2.50	—	—	12.24
Blaş	3.03	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	1.34
Copşa mică	4.01	—	—	2.19
Mediaş	4.20	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	3.31
Sighişoara	5.42	—	—	3.59
Haşfaleu	6.01	—	—	4.32
Homorod	7.27	—	—	6.53
Ágostonfalva	8.08	—	—	7.21
Apaţa	8.36	—	—	8.23
Feldioara	9.06	—	—	9.02
Braşov	9.46	—	—	9.52
	1.55	5.37	—	—
Timiş	2.53	6.20	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.50	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.40	7.30	—
Predeal	—	9.12	1.14	—
Timiş:	—	9.36	1.45	—
Braşov	—	10.12	2.32	—
	4.01	—	7.20	—
Feldioara	4.47	—	7.57	—
Apaţa	5.28	—	8.24	—
Ágostonfalva	5.59	—	8.47	—
Homorod	6.49	—	9.24	—
Haşfaleu	8.35	—	10.37	—
Sighişoara	9.12	—	11.—	—
Elisabetopole	9.56	—	11.34	—
Mediaş	10.37	—	12.03	—
Copşa mică	10 59	—	12.18	—
	11.16	—	12.26	—
Micăsasa	11.37	—	12.42	—
Blaş	12.16	—	1.11	—
Crăciunel	12.33	—	1.23	—
Teiuş	1.51	—	2.06	—
Aiud	2.18	—	2.27	—
Vinţul de sus	2.48	—	2.49	—
Uioara	2.56	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3.12	—
Ghiriş	4.01	—	3.76	—
Apahida	5.28	—	5.01	—
Cluş	5.56	—	5.21	—
	6.37	6.01	—	8.—
Nadişul ung.	6.58	6.19	—	8.36
Ghirbou	7.14	—	—	9.02
Aghireş	7.29	—	—	9.32
Stana	7.56	—	—	10.11
B. Huiedin	8.18	7.12	—	10.51
Ciucia	8.58	7.41	—	12.16
Bucia	9.15	—	—	12.50
Bratca	9 34	—	—	1.19
Rév	9.53	8.20	—	2.—
Mező-Telegd	10.25	8.46	—	3.04
Fugyi-Vásárhely	10.47	—	—	3.36
Várad-Velencze	10.57	—	—	3.52
Oradea-mare	11.64	9.11	—	4.03
	11.19	9.16	10.55	4.47
P. Ladány	1.15	10.37	1.23	7.30
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.33	2.15	7.45	10.—
Viena	2.50	8.—	6.05	—

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren micst.	Tren de persoane	Tren de persoane
Viena	—	11.10	2.—
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Pauliş	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orăştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren micst	Tren de persoane	Tren micst.
Teiuş	11.24	3.—	—
Alba-Iulia	12.09	4.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.22	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orăştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Pauliş	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Arad	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren micst.
Simeria	2.42
Streiu	3.25
Haţeg	4.16
Pui	5.11
Crivadia	5.58
Baniţa	6.40
Petroşeni	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren micst.
Petroşeni	6.10
Baniţa	6.53
Crivadia	7.37
Pui	8.20
Haţeg	9.01
Streiu	9.52
Simeria	10.31

Arad — Timişoara

	Tren micst.	Tren micst.
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren micst.	Tren micst.
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.29	4.15
Şeica mare	—	3.02	4.45
Loamneş	—	3.46	5.26
Ocna	8.27	4.18	5.57
Sibiiu	9.—	4.42	6.30

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.43	8.50	10.25
Ocna	4.26	9.17	10.49
Loamneş	—	9.45	11.15
Şeica mare	—	10.20	11.45
Copşa mică	—	10.49	12.10

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	3.22	10.20	3.25
Cheţa	3.52	10.50	3.58
Ludoş	4.13	11.11	4.20
M. Bogat	4.23	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.—	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.15	12.12	5.28
Nireşteu	5.38	12.36	5.53
Oşorheiu	5.57	12.55	6.13
	—	1.20	—
Reghinul-săs.	—	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	—
Oşorheiu	6.34	—	—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludoş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Piski)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.19
Ghiriş	8.50	3.40

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 55 Sibiiu, Sâmbătă 30 Maiu (11 Iuniu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 29 Maiu.

Organele ungurești din Cluș în timpul din urmă au dat năvală din nou asupra românilor, luându și ansă la această noauă năvălire din incidentul sĕrbătorilor nevinovate, arangiate în luna lui Maiu spre bucuria copiilor de scoală, cari după obositoarea ocupațiune de 9 luni de ḑile, își fac și ei o ḑi de plăcere, o ḑi de bucurie, eșind la verdeață prin locuri umbroase, și veselindu-se și ei în aerul dulce din luna lui Maiu.

Nici că se putea altfel între nenormalele împregiurări de aḑi, când ne este dat sĕ vedem, că și cele mai inocente petreceri ale noastre sĕ fie esploatate pentru a ne amări ḑilele. Nici că se putea, ca șicanele organelor de publicitate din Cluș sĕ nu se silească a întrece calamitățile de tot soiul, cari fac insuportabilă sarcina greutăților, cu cari are a se lupta sĕrmanul țĕran.

Și apoi, dacă în primăvară focul a mistuit agoniseala a mii de țĕrani, dacă în luna lui Maiu șghiaburile norilor au vĕrsat ploaie de ape, cari au nămolit întreg șesul Murĕșului, al Someșului, a spĕlat locurile de pe malul Ampoiului și al Arieșului, lăsând pretutindenea noroiu în locul sĕmĕnăturilor și al erburilor de tot soiul, dacă puterile supra-omenesci și-au dat mâna spre a ne pedepsí, pentru ce se nu mai vină și ḑiarele din Cluș, și sub firma patriotismului modern, pentru ce sĕ nu ne amărască și ele, pentruce sĕ nu atace onestitatea noastră de cetățeni de omenie, pentru ce sĕ nu privească în obiceiurile noastre, în modul nostru de a ne petrece, de a ne esprima jalea, de a ne manifesta gustul nostru, pentru ce se nu privească în toate acestea o tendență de a demonstra în contra statului?

Sub masca patriotismului ḑiarele ungaresci au tăbărât asupra noastră pentru cuvêntul, că noi purtăm colorile Românei, și cu aceasta voim sĕ demonstrăm contra statului, voim sĕ arătăm, că noi gravităm spre România.

Aceasta este o învinuire, care cu drept cuvênt ni se putea face cu sute de ani înainte de aceasta, și pentru care tocmai cu aceiași îndreptățire ni se putea arunca în față neloialitatea, de când istoria a luat notiță despre esistența noastră pe aceste locuri, ca și în aceste ḑile de persecuțiune politică, pentru care se caută fel și forme de pretecste.

Românul din firea sa a avut deosebită predilecțiune pentru colorile, vênăt, galbĕn, roșu, și o are și astăḑi, fără a fi avut tendențe politice reservate. Această însușire a firei românului se datează din veacuri, și un om serios, care voesce sĕ cunoască firea românului, nu are decât sĕ-i studieze gustul pentru combinarea colorilor la toate lucrurile din viața lui și se va convinge, că dreptatea este pe partea noastră.

Dacă vei întra în casa românului, vei vedé, că cuierele ne representă aceste trei colori în prevalență. Cuierele românului nu român le-a produs, pentru că durere, el până acuma puțin s'a predat meseriilor. Streinii au produs aceste obiecte de lipsă românului, și de bună seamă streinii n'au avut tendențe daco romanice, când s'a acomodat în coloritul obiectelor gustului românului. Privesci oalele, canele, blidele românului, și tot această coloare o afli în prevalență.

Este vestită preste noue mări și noue țĕri iscusința femeii române în chindisit. Și dacă privesci lucrul de mână al femeii române, în mod bătătoriu la ochi afli representate aceste colori. Cămașa lucrată pentru bărbați, sau vre-o haină lucrată pentru femeie, fețele de perine, fața de masă, lepedeul de pe pat toate represintă în prevalență aceasta coloare.

Mai bătătoriu la ochi e representată această compositiune de colori la obiectele, pe cari le folosesce românul cu ocasiunea ḑilelor de veselie.

În ḑilele de Duminecă și sĕrbători feciorii 'și pun opincile cele noue în picioare, și-și leagă câte patru rênduri de obiele chindesite aproape esclusiv cu colorile vĕnĕt galbĕn-roșu la picior și leagă zurgălaele, cari sunt aninate de șinor în tricolorul favorit românului. Altcum nici nu-mi pot închipuí, eu călușerii de pe Târnava noastră.

În această coloare este șerpariul feciorului, pantlica lui de pe pălărie, peptariul lui așa este chindesit, și peana lui din goroafă, măgheran, ismă și calapĕr, care i ornează acoperișul capului nu este oare și ea tricolor românesc, spaima ḑiarelor din Cluș? Nu este tot din acest tricolor steagul românului dela nuntă, cu care se începe fericirea vieții conjugale, și nu este tot din aceste colori praporul, care sub jalnicul sunet al clopotului petrece pe român la groapă?

Este o necunoascere totală a vieței românului noul sistem de persecutare din incidentul colorilor, căci dacă și-ar da cei chemați osteneala de a ne cunoasce, de a pătrunde în secretul predilecțiunilor noastre pentru colori, nu s'ar fi provocat acest nou sistem de persecutare a neamului nostru.

Nu este însĕ așa. Opiniunea publică ungurească stă sub hegemonia unor oameni, cari nu necunosc, nu voesc sĕ ne cunoască, căci nu le convine ca în statul nostru sĕ fie pace, și concordie între cetățeni. Cu asemenea predispositiuni nu e deci mirare, dacă din toate lucrurile se făuresc arme pentru persecurtarea elementului românesc, și nu ne mirăm nici de cei dela „Kolozsvár“, cari altcum se fălesc, că ei cunosc dispositiunile pacinicului popor român.

Revista politică.

În Ungaria domnesce o miscare febrilă de câte-va ḑile încoace. Cercurile electorale se entusiasmează când de corifeii partidei, ce merge cu guvernul, când de corifeii partidei opositionale, care strigă, că sub acest guvern nici odată Ungaria n'a prosperat și nici nu va prospera. Guvernul însĕ e tare, dispune de mijloace, și astfel e de prevĕḑut, că opositionali nu vor reușí pentru periodul viitor de 5 ani nici cu atâța candidați, cu câți reușise în periodul trecut de 3 ani; aceasta e verosimil cu atât mai vêrtos, cu cât în multe cercuri electorale opositiunea s'a retras cu totul și nu mai voesce sĕ candideze, ne avênd prospecte de reușită. Alegĕtorii români din Ungaria cu candidați naționali, — după informațiunile de până acuma — își vor da voturile în patru cercuri electorale și anume: la Caransebeș, unde e candidat Traian Doda, care n'are nici un concurent; la Baia de Criș, unde e candidat Petru Truța; la Sasca unde candidează Vicențiu Babeș și la Siria, unde s'a candidat părintele protopop George Popovici.

Conventiunea comercială și vamală între monarchia noastră și România e pe cale de a se încheia. Cel puțin par a fi prospecte pentru reînceperea negoțierilor. „Neue Fr. Presse“ primesce scirea din Bucuresci, că conferințele comisiunei române însărcinate cu pertractarea proectului conventiunei vamale se continuă, luând parte la acestea ministrul de comerciu și de esterne. Îndată după ce comisiunea își va fi terminat lucrările, resultatul se va așterne ministerului, care va da apoi informațiunile recerute delegaților însărcinați cu pertractarea negoțierilor convenționale cu Austro-Ungaria.

La ordinea ḑilei earăși s'a ivit cestiunea Egiptului, care de nou începe a conturba liniștea, de care se bucură diplomația europeană de un timp încoace. E lucru cunoscut, că după un șir lung de negoțieri între Turcia și Anglia, guvernul englez s'a învoit și la aceea, ca sĕ-și retragă trupele engleze din țeara Nilului în decurs de trei ani, dar numai la cas, dacă împregiurările admit o retragere a trupelor; asigurându-și dreptul ca din nou sĕ reocupe trupele engleze acest teritoriu, dacă așa vor pretinde împrejurările. Astfeliu Anglia s'a câștigat drept esclusiv a intervení cu forță armată în Egipt, slăbind astfeliu „dreptul istoric“ al Franciei asupra acestei țeri. Francia fiind îngrijită de crisa ministerială, pare că puțin s'a interesat de aceasta cestiune, dar s'a interesat mai mult Rusia, apĕrând foile ruse pe Francia și combătând din resputeri negoțierile anglo-turcesci. Rusia pășesce din ce în ce și mai hotăritoriu. După cum i-se depeșază din Petropole ḑiariului „Die Presse,“ Nelidoff a declarat în Constantinopol, că la cas dacă sultanul va ratifica convenția anglo-turcească

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

40. **Berghin** cu praedio **Secaș.** P. Georgie Nichita, are singelie.

Dară neavênd nici un protocol cu porunci, ca sĕ facă protocol, se opresce la arest o septămână la Sas-Sebeș.

41. **Mihailfalva.** P. Ioan Barna, are testimonie dela vica.

Protocoale n'are nici decum, arĕtând, că n'au căpĕtat porunci dela protopop, și fiind că la alți preoți au mers cerculariu, așadară până nu va scrie toate, în Sas-Sebeș va ședé.

42. **Heneifalĕu.** P. Petru Cutean, are singelia.

43. **Totoi.** P. Mihail Moldovan, are singelia.

Protocolul cercularelor neavênd, se opresce la Sas-Sebeș, până nu va scrie toate, și al bisericei se poruncesce sĕ facă.

44. **Drombariu** și **Șoșpatac** sau **Șousa.** P. Dimitrie Magde.

Protocoale amêndouĕ au adus, și fiindcă cela ce este de cerculare numai până la 1784 este scris, și al bisericei numai pe un conț era scris, așadară celui implinirea, și acestui bună întocmirea.

45. **Limba** și **Ciugud.** P. Pantelimon Popovici, are singel.

Protocolul bisericei are, și protocolul bisericei neavênd, i-se poruncesce ca sĕ-l facă, și toate porunci sĕ fie într'ênsul.

46. **Oarda de jos.** P. Ioan Coman, are singelie.

Protocolul cercularelor până la 1784 au avut scris, și al bisericei numai pe o hârthie deosebi au avut, așadară i-s'au dat înainte cuviinciosă împlinirea amenduror protocoale.

47. **Felșu-Varadia.** P. Georgie Jibotan, are singelie.
P. Samuil Moldovan, are test.

Protocolul cercularelor numai încâtva l'au scris, li-se poruncesce sĕ împlinească de tot.

48. **Ola-Herepe.** P. Petru Lobonț, are singelie.

Are amêndoue protocoalele, dară nefiind al cercularelor deplin, i s'au poruncit sĕ-l scrie de tot.

49. **Demeter-Pataka.** P. Antonie Coman, are singelie.

Protocoale n'are, pentru aceea i-s'au poruncit, ca sĕ le facă.

50. **Alvinț, Borberech, Șebeșan.** P. Ioan Bena.
P. Iacob Popovici.
P. Samuil Bențe.

Acestor singeliile sunt la tabla Aiudului, arată prin testimoniu D. . . . . Solgăbirĕu, din a. 1784 și în Maiu dată.

aceasta o va face pe propria lui socoteală. El a însciinţat pre sultanul, că Anglia voesce se-i stoarcă Egiptul, şi spre a isbutí cu convenţia, ar fi mituit pre marele vizir şi pre mai mulţi funcţionari dela palat cu sume enorme de bani. Nelidoff 'şi dă toată silinţa a impedeca ratificarea prin aceea, că îndeamnă pe actualul ministeriu turcesc Kiamil sĕ demisioneze. Francia stăruesce ca în cestiunea egipteană sĕ se convoace o conferinţă europeană, însĕ Anglia se nisuesce a împedeca o astfel de convocare, temêndu-se a nu-i se mai scurta din drepturi.

În Bulgaria şi Rumelia orientală domnesce deocamdată linisce. Alegerile comunale au decurs în bună ordine. După informaţiunile de până acum a reuşit guvernul cu 80 procente. Cu toate acestea guvernul nu e aplicat a supune marei sobranie cestiunea alegerii de principe, de oarece nota Porţii, prin care aceasta învitase puterile la designarea unui candidat pentru tronul bulgar, n'a avut nici un resultat favorabil, din pricina atitudinei rusesci.

Un abus.

Cu durere trebue sĕ recunoascem, că împregiurările condamnabile descrise în acest articlu din „Revista politică“ esistă şi la noi, pentru aceea aflăm cu cale a reproduce în tot estensul acest articlu în care se combat cu succes viţiurile ce se accentuează:

Omul cult sau necult, creştin sau păgân, credĕnd într'un Dumnedeu, şi-l închipuesce după chipul şi asemĕnarea sa, dându-i toate atributele omenesci; astfeliu îşi închipuiau vechii greci, că locuitorii Olimpului erau viteji, puternici, frumoşi, şi că modul vieţii lor corespundea modului de viaţă al oamenilor; ḑeii grecilor mâncau, durmiau, se certau, se băteau, cutrierau mahalalele, erau geloşi între olaltă şi aveau toate calităţile cele bune, cât şi cele rele ale oamenilor, numai într'un grad cu mult mai perfect. Nici gustul lor în mâncare şi beutură nu se deosebia de gustul omenesc; ei dispuneau numai de bucate mai dulci decât oamenii de rênd. Pe când oamenii mâncau turtă dulce şi beau miedul, ḑeii lor mâncau ambrosia şi beau nectarul; ambrosia consta din bucate şolide de miere, pe când nectarul sĕ fi fost miere lichidă. Aceasta mâncare şi bĕutură îi făcea pe ḑei nemuritori, şi într'adevĕr „ambrosia“ înseamnă mâncarea nemuririi, şi „nectarul“ are o etimologie analogă.

În urma acestei credinţe a jucat mierea la grecii vechi un rol foarte mare. Acei greci, care şi-au format ḑeii lor, le jertfia miere, pe când urmaşii lor, cari au mostenit aceşti ḑei, au declarat mierea de un dar dumnedeesc cu puteri estraordinare. Raportul între Dumnedeu şi om este totdeauna recipr•c: ce primesce omul dela Dumnedeu ca ceva foarte bun, aceea îi şi jertfesce el; ce este omul dedat a jertfi Dumnedeului seu, aceea o privesce el ca ceva foarte bun.

Vechii greci cu gustul lor cel fin şi-au format ḑei tot cu gust fin.

Noi am moştenit pe Dumnedeul nostru şi cunoascem proprietăţile sale din dogmele bisericesci, la care n'avem drept nici s'adaugem nici sĕ schimbăm ceva. Deşi proprietăţile Dumnedeului nostru ni le închipuim ca desĕvêrşite în ori-care privinţă, totu-şi s'au înrădăcinat în cultul nostru ortodox unele abusuri, care în ultimele lor urmări sunt în stare de a surpa ortodocsia. Ori ce ne închipuim, că ar serví pentru o jertfă potrivită pentru Dumnedeu, trebue sĕ fie bun şi pentru noi. Mielul cel gras din testamentul vechiu l'ar fi mâncat cu plăcere şi oamenii, pe când grăunţele cele rele ale lui Cain nici oamenilor nu li-ar fi ticnit. Noi suntem dedaţi a jertfi Dumnedeului nostru rachiu. Puţine comune le cunoascem, în care moaşa n'ar aduce la botez împreună cu copilul, ce este de botezat şi o oca de rachiu. Biserica noastră, sau mai bine ḑis servitorii ei, introduc pe credincioşi în sinul bisericii cu ocaua plină. Întâiul paş, ce-l face omul spre a întra în sînul bisericii, îl duce la cârcimă şi numele de botez, ce-l poartă cei mai mulţi dintre noi, îl primim adese în urma sfatului cârcimariului.

Al doilea paş însemnat, ce-l face omul este căsătoria, pe care mântuitoriul nostru a sfinţit'o ca taină bisericească. Făcênd un paş atât de însemnat, logodiţii, spre a fi părtaşi de binecuvêntarea dumnezeească, trebue sĕ aducă eară-şi o jertfă al cărei obiect principal constă într'o oca de rachiu. Drumul spre altarul cununiei îl duce pe logodnic eară-şi în cârcimă!

Ultimul paş, ce-l face omul pe pământul acesta, este cel spre pământ şi ultima jertfă pe spesele sale constă în paos, eară şi şi aici — pe lângă un şipuşor mic de vin — mai multe altele pline de rachiu.

Cu rachiu începi, cu rachiu sfêrşesci, tot spre lauda şi mărirea celui de sus. Servitorii celui de sus cunosc voia acestuia şi Dumnedeu ca atare scie ce face; mult trebue sĕ-i placă rachiul. Fiind rachiul bine primit chiar de cel prea înalt, cum ar putea crede, că el n'ar fi de cel mai mare folos şi pentru noi muritorii? Dacă se potrivesce rachiul spre a cinstí pe Dumnedeul poporului nostru nu face oare poporul cea mai mare onoare amicilor sei, cinstindu-i cu bĕutura dumnedeească? Făcênd rachiul o plăcere atât de mare atotputernicului, nu se cuvine oare, ca jertfa rachiului s'o aducă poporul cât se poate de des?

Chibzuirile şi scopurile Dumnedeului nostru sunt prea sublime şi noi credem numai a le cunoasce din efectele acţiunii sale. Care sunt acuma efectele jertfelor, care constau în rachiu? Efectele acestor jertfe sunt: peirea neamului nostru şi înălţarea neamurilor strĕine.

Eată consecinţele rele, ce resultă din admiterea rachiului la actele noastre creştinesci. Dacă poporul ar învĕţa, că rachiul este o fluiditate blăstĕmată de biserică, şi dacă ar vedé, că nu se primesce, nici la un act creştinesc, el cu încetul s'ar sfií a-l întrebuinţa şi pentru sine şi încetul cu încetul, beţia ar înceta, şi bĕutura rachiului s'ar stârpí.

Eată dară un mod uşor de a lucra pentru stârpirea beţiei şi pentru emanciparea morală şi materială a poporului.

Numai ca poate sĕ-l desbare de rĕul amintit.

Face-se-va aceasta?

Varietăţi.

* (Himen.) Dl Toma Haneşiu, oficial la institutul de credit şi economii „Ardeleana“ în Orĕştie, îşi va serba cununia Duminecă în 31 Maiu (12 Iuniu) a. c. cu doamna Maria Marciac n. Sibişan în biserica gr. or. din Orĕştie.

* (Insciinţare) Scoalele române de fete din loc şi reuniunea română de cântări vor arangia Sâmbătă în 11 Iuniu a. c. un „maial,“ la care toţi membrii asociaţiunei transilvane, ai reuniunei române de cântări şi ai reuniunei femeilor române din loc şi toţi binevoitorii scoalelor amintite sunt cu onoarea cuvenită învitaţi.

Sibiiu, 9 Iuniu, 1887.

Comitetul arangiator,

al reuniunei române de cântări şi direcţiunea scoalei civile de fete din Sibiiu.

* (Concurs). Ministrul de culte şi instrucţiune publică a escris concurs pentru ocuparea postului de profesor la scoala reală superioară de stat din Cinci-biserici (Pécs) pentru studiile: limba şi literatura maghiară şi filosofia sau limba franceză, cu terminul până la 30 Iuniu a. c. st. n. pe lângă un salariu anual de 1200 fl. şi 200 fl. relut de cuartir şi cuincuenalele normate.

Petiţiunile de concurs adresate ministrului de culte şi instrucţiune publică şi instruite cu atestate despre: etate, religiune, starea căsătorită sau necăsătorită, referinţele militare, studiile absolvate şi cualificaţiunea, cunoscinţa de limbe şi serviţiul de până aci, sunt a se trimite direcţiunei cercului scolariu din Cinci-biserici; dacă însĕ concurenţii ar fi în serviţiu, atunci au a-şi aşterne petiţiunile de concurs pe lângă alăturarea tabelei de cualificaţiune prin autoritatea competentă.

* (Necrolog). Cu inima frântă de durere împărtĕşim prea trista scire, cumcă prea iubita soţie respective mamă şi fică **Ecaterina Simu,** născută Cadia, a repausat în Domnul după scurte dar dureroase chinuri în etate de 29 ani şi 9 luni în lunea Rosalelor a. c. după ameaḑi la 2½ oare.

Scumpele rĕmăşiţe a le neuitatei prea iubite se vor înmormênta după ritul gr. or. în cimiteriul gr. orientalilor din Reşiţa Montană, Mercuri în 27 Maiu (8 Iuniu) a c. la 1 oară.

Eternă fie memoria acestei fiinţe nobile, carea a fost model de soţie, de mamă şi de fică!

Reşiţa-Montană în 25 Maiu (6 Iuniu) 1887.

George Cadia, ca tată. *Elisabeta Cadia* ca mamă. *Ioan Simu,* ca soţ *Iunia Livia A. Simu, Corneliu G. Simu, A. Mihaiu Simu, Camiliu Simu, Octavian I. Simu,* ca fii.

* (Maialul din Alba-Iulia.) Despre reuşita acestui maial ni se scrie următoarele:

Maialul junimei române din Alba-Iulia dat în favoarea inundaţilor din loc şi a scoalei gr. cat din Barabanţiu, deşí era timpul ploios totuşi au avut un succes strălucit, atât material cât şi moral.

Nobilul indemn şi simţiu de a vení într'ajutoriu şi pe aceasta cale celor nenorociţi şi lipsiţi, face onoare iunimei române de aici, şi i ridică mult prestigiul înaintea străinilor mai ales, — dând dovadă totodată şi de un gust fin în ceeace privesce modul de arangiare de astfel de petrecori.

Sala pentru joc era atât de natural şi frumos decorată cu tot soiul de verdeaţă, încât cugetai, că te afli într'o adevĕrată pădure.

Fără îndoială, că cea mai mare laudă şi recunoscinţă i compete în această privinţă dlui inginer Iosif Muntean, care a fost totodată şi presedintele comitetului arangiatoriu, dênsul atât cu arangiarea salei cât şi cu producţiunea arĭei „Laterna magica“ a produs o adevĕrată furoare în public. Nu mai puţin recunoscinţă şi laudă merită domnii Gavril Pipoş şi I. Francu pentru zelul desvoltat, cari n'au cruţat nici o osteneală, ca petrecerea în toată privinţa sĕ aibă succesul dorit.

Petrecerea s'a început la 6 oare seara, fiind întrunită aproape întreagă inteligenţa română din loc şi un numer frumos din inteligenţa română din jur; ear dintre străini cu plăcere am observat pe: dl general Francisc Wattec de Hermannshort, domnii coloneli dela reg. Nr. 50 şi Nr. 64 şi genie. Dl consiliar regesc şi primariu Francisc Novák, dl deputat Alesandru Mohay. Reverendisimul D. Francisc Bares canonic, dl Géza Bartha jude la tribunal şi mai mulţi oficeri.

Dansul s'a început cu frumoasa „Ardeleana“, ear Quadrilele şi Romanele le-au dansat 70—80 de părechii.

Venitul curat cu siguritate nu sciu cât va fi, după cum mi s'a împărtăşit însĕ, preste tot s'a încassat 180 flor.

Dintre spectabilele doamne cari au onorat petrecerea cu presenţa lor am observat pe doamnele: Zoiţia Pipoş născ. Tatartzi, Anna Şandor de Vistu (Oarda de jos), Maria Filip, Elena Tordoşan, Anna Patiţa, Maria Cirlea, Caşolţan (Lancrĕm), Mayer (Vingard), Magda (Drâmbariu), Kadar (Ciugud), A. Bota, Marciac, Roşca, Şerban, Hoprich, Anna Popa (Dantimbru), Maria Coşer, Barbu. Muntean, etc. Ear dintre mândrele fetiţe, cari au dat lustrul petrecerei am observat pe d-şoarele: Letiţia Şandor de Vistu (Oarda inf.), Elena Pipoş, Victoria Pipoş, Victoria Roşca (costum), surorile Marciac (costum), Anna Caşolţan (Lancrĕm costum), Eufemia Pipoş (costum), surorile Bergian, (costum), Mariţi Hoprich, Anna Tamasi, Mariţi Coşer (costum), Elena Hoprich, Claudia Popu (Galda de jos costum), surorile Mayer (Vingard costum), Rosa Şerban (costum), Katarina Dudutz. M. Knar, E. Walter şi multe altele a căror nume nu le-am putut însemna din causa, că nu am avut onoarea de a le cunoasce şi 'mi cer scusele pentru aceasta.

Ca cea mai eclatanta dovadă despre buna şi animată petrecere servească împregiurarea, că petrecerea abia pe la 4 oare dimineaţa s'a sfêrşit, ear eu sfêrşesc cu esprimarea dorinţei, că a-şi dorí sĕ vĕd arangiându-se cât mai des astfel de petreceri, unde plăcutul este împreunat cu folosul. *(a+b)*

* (Mulţămită publică.) Cu ocasiunea maialului scolariu arangiat în 21 Maiu a. c. de corpul didactic dela scoala din Sĕlişte au binevoit a contribuí în favorul fondului bibliotecei scolare următorii P. T. domni şi doamne cu următoarele contribuiri benevole:

Reverendissimul d. Dr. Nicolae Maier, 3 fl.; Dumitru Roman, 5 fl.; Dr. Nicolae Califariu, 2 fl.; N. Henţu, 2 fl.; Dan Rodean din Sibiel, 3 fl.; Danil Marcu,

---

Protocoale după rênduială nici unul n'are, li se poruncesce ca sĕ le facă.

Protocolul cercularelor n'are, i-se poruncesce sĕ-l facă, şi al bisericei are.

51. **Şebeşel.** P. Georgie Niegre, are singelie.
Protocolul de porunci până la 1784 are, pentru aceea, şi acestui împlinirea, şi protocolului bisericei deplină facerea.

52. **Sasciori** şi **Cacova.** P. Pavel Moga, are singelie.
P. Moise Janco, are singelie.
Protocoale au, ci nesĕvêrşite, li se poruncesce, ca sĕ sĕvêrşască.

53. **Laz.** P. Trifon Moga, are singelie.
Acestui au fost amêndoue netrebuincioase, îi se poruncesce bună facerea lor.

54. **Tartaria.** P. Nicolae Popovici, are singelie.
De tot are slab protocol de cercularie, pentru acea cu tărie li s'au poruncit sĕ-l facă, al bisericei au.

55. **Cioara.** P. Ioan Popovici, are singelie.
N'are nici un protocol, pentru aceea i-s'au poruncit, ca se facă protocoale.

56. **Loman.** P. Opre Stan, are singelie.
Protocoale are amêndouĕ, dară pentrucă al cercullariului numai până la anul 1784 au scris, s'au poruncit, ca şi cele urmatoare porunci sĕ scrie.

După sfêrşitul lucrărei acesteia tuturor înainte puşilor preoţi prin Preasfinţitul Domn Maria Sa Episcop li s'au poruncit, ca toţi în scurtă vreme cele ce cu leneviă au trecut porunci şi nu le-au scris, sĕ le sĕvêrşască, şi sĕ le scrie, ca până la întoarcerea din visitaţie, sĕ fie toţi gata cu ele, şi încă şi cu protocoalele bisericesci sĕ fie soroci̇ţi a scrie cele trebuincioase. Lângă care şi sfatul cel archipăstoresc dându-le, toate faptele rele a nu le face le-au oprit.

Sas-Şebeş, 5 Iuniu (24 Maiu), 1787.

Gedeon Nichitici m. p.

Avram Moga m. p., protopop neunit în Sas-Şebeş. — *Cernovici* m. p., secretariu.

Bucur Comșa, Nicolau Mosora, Dumitru P. Bloț, Jordache Roșca, Dumitru Ghibu, Nicolae Dădârlat, Ioan St. Banciu, Petru I. Comșa, Ioan Comșa jun, Ioan Comșa sen., Dumitru Beju, Oprea Puschilă, Nicolae Mihou, Petru Indrieș din Vale, Nicolae Ciugudean din Poiana, câte 1 fl.; Ioan Borcea, Nicolae Lojniță, Constantin Popa, Maria Bucur Cristiu, Anna D. Têmpănariu, Nicolae I. Moga, Nicolae Comă, Nicolae Moisin, Ioan Țintea, Ioan Bucșian, Nicolae Nartea, Dumitru Hanciu, Dumitru B. Comșa, Maria D. Borcea, Ioan D. Popa paroch, Adolf Wenrich, Nicolae Herța, câte 50 cr. v. a.; Ioan Steflea, Ioan Giurgiu, Dumitru N. Popa, Ioan O. Borcea, Ioan Muntean, George Stăneasă din Tilișca, Coman Schitea, Lazar Florea, câte 30 cr. v. a., ear dela 11 contribuenți câte 20 cr. v. a., care toate la olaltă ne dau suma de: 44 fl. 40 cr. v. a. Din care sumă substragându se spesele de 16 fl. 46 cr. resultă un venit curat de: 27 fl. 94 cr. v. a.

Primească deci călduroasele noastre mulțămite și pe aceasta cale toți aceia, cari au binevoit a ne onora cu presența d-lor și a contribuí la sporirea fondului bibliotecei noastre.

Săliște, în 27 Maiu, 1887.

Corpul învețătoresc.

* (Subvențiune pentru cumpărarea de semințe.) Comitetul comitatens a hotărît, la recomandarea comisiunei agricole a comitatului Sibiiu, a distribuí subvențiuni până la suma de 300 fl. v. a. pentru cumpărarea de semințe acelor comune, în cari s'a introdus comasația, ori economie cu schimbarea sămănăturilor. În urmă vor fi considerate chiar și acel a comune, cari au sămănat cel puțin jumătate ogorul cu nutreț; în acest cas însă scopul subvențiunei este a acoperí numai cheltuelile, ca și cel mai sărac proprietariu să-și poată lucra pământul. Primind aceasta hotărire aprobarea înaltului ministru, terminul din urmă ficsat pentru înaintarea cererilor este 25 Iuliu n. Cererile să se adreseze comisiunei economice a comitatului, alăturându-se hotărîrea legitimată a adunărei agricultorilor: că au decis introducerea comasațiunei ori a schimbărei sămănăturilor, vidimată fiind cu clausula oficială: că hotărirea se află ori nu în vigoare, ori-că s'a apelat contra ei. Distribuirea sub-vențiunei atârnă dar dela dovedirea, că s'au realisat noualе introduceri, ce s'au hotărît.

* În apropierea Vienei se fac necontenite probe și încercări cu turnuri cuirasate. Un turn e prods de fabrica Krupp din Essen, ear al doilea e product indigean și e cu mult mai superior decât turnul cuirasat al fabricei Krupp, cel puțin resultatul arată, că productul indigean e favorabil în mod surprindętor. Turnul Krupp s'a țăndărit la prima pușcare în el, cuirasa indigeană însă a resistat și a rămas întactă după o mulțime de lovituri de gloanțe, cari veniau dela depărtarea de 3000 metri.

* (Cel mai mare stat.) — Regina Angliei își serbează în ḑilele acestea jubileul domniei sale de 50 de ani. De aceea nu va fi fără interes să vedem, câți locuitori a avut și are astădi Marea Britanie cu toate coloniile sale. La începutul domnirei reginei Victoria poporațiunea tuturor coloniilor englese era de 4 milioane suflete; astădi ea este de peste 16 milioane. Afară de a-ta imperiul indian împreună cu Birmania, are o întindere de 1,660,000 mile pătrate englese cu 250 milioane locuitori, între cari numai 200 europeni. Adăugênd și țara mumă, Statul britanic are o întindere de 9,290,000 mile pătrate cu 414 milioane locuitori. Nici un stat din istoria lumii n'a avut această întindere și acest număr de locuitori, nici China, nici Rusia.

* (Balonul dirigeabil german.) — Pentru a răspunde invențiunei căpitanului Renard, din geniul frances, care a găsit mijlocul de a dirigea baloanele, guvernul german a cumpărat invențiunea unui mecanic, numit Welker, originar din Prusia renană și emigrat de mai multă vreme în America. Esperiențele noului balon dirigeabil a fost făcute la Metz, în mare secret. Totuși a putut fi observate la distanță de câți-va reporteri, cari s'au grăbit să anunțe, că balonul poate fi imobilisat, poate lupta în potriva vîntului și că maximul seu de vitesă ar fi de aproape 300 kilometri pe oară.

Guvernul german a plătit dlui Welker pentru invențiunea sa un milion de mărci, plus renta altui milion pe un timp dat.

Se citează deja o rudă a inventatorului, care a primit dela dénsul un cadou de 30,000 mărci.

* (Legenda sărutărei mânilor:) În viața de toate ḑilele este sărutatul mânei, ca semn de politeță, un obiceiu vechiu. „Lingușitorii," ḑice Solomon, „nu obosesc a săruta mâna patronilor lor." În timpii vechi, când voia cine-va să mărturisească stelelor umilita sa închinăciune, se întâmpla aceasta prin sărutarea mânii proprii. În timpul când se închinau indienii la soare, țineau necontenit mâna la ură. Când aduceau grecii cei avuți ḑeilor jertfe scumpe, atunci consta surogatul acestora la cei fără de mijloace, s'au la cei de tot săraci într'aceea, că stând drept în sus sărutau mâna idolilor sau a lor însăși, trimițênd în acelaș timp către orisont sărutări. Acest obiceiu se transmise la romani, la cari era sărutarea mânei statuelor un fel de lege. Când odată unul uită aceasta la trecerea pe lângă o statuă, fu urmărit ca ateist. În Roma se obicinuia mult sărutatul mânei, însă numai de cei supuși către stăpânii lor. O priveliște deosebită trebue că s'a înfățișat atunci, când Cato la depunerea comandei sale superioare lasă ai săruta mâna toți soldații. Imperatorii țineau mult, ca cei mari să le sărute mâna; aceasta era un act principal de etichetă. Cei de rang inferior nu aveau dreptul la o nemijlocită sărutare de mână. Plecați pe genunchi, atingea cu mâna dreaptă poalele hainei împărătești, ducând apoi mâna la gură. Cei-l'alți slujitori ai domnitorului îi trimiteau întocmai ca ḑeilor din distanță sărutările lor de mâni.

* În Belgia s'a introdus pentru armată pușca cu repetiție Mannlicher, care să și fabrică în Lüttich, țeava puscei e însă numai de 8 mmetri și nu de 11, după cum e la cea introdusă în monarchia noastră.

* (Comorile pământului.) Din Tanger se vestesce, că în palatul sultanului Marocului s'a descoperit o comoară de 95 milioane de piastri.

* (Casa lui Columb.) Genovezii n'au uitat nici când pe compatriotul lor, pe compatriotul, pe Columb, ci în tot timpul caută ai onora și serba memoria lui cu toată veneraținea. Astfel la esposițiunea din Veneția, putea se vadă cineva o urnă foarte pompos lucrată din sticlă și aur, carea conținea cenușa lui Columb, și pe care cetatea Genua o trimesese spre a fi vędută de mulțime. Astădi earăși consiliul din a luat hotărirea,ca casa în care a născut descoperitorul lumei cei nouě, care să află părăginită în Panticello, să se repareze și să se țină tot în starea ei de odinioară. In această casă să va depune apoi o colecțiune a tuturor reliquiilor privitoare la Columb.

* (Un cosciug de 700 de ani.) În catedrala din Winchester s'a aflat de curênd, cu ocasiunea dărîmărei unui zid, cosciugul de plumb al lui Richard al doilea fiu al lui Wilhelm cuceritoriul, carele a fost omorît la o vênătoare de un cerb. Cosciugul e în bună stare deși a stat 7 secoli îngropat sub zidurile catedralei. Inscripțiunea care să poate descifra ușor arată, că el conține rămășițele pământesci ale lui Richard; dar din causa adausului „Revin dux" să susține, că ar conținea și pe ale lui Karl Bevin, nepotului lui Kanut.

* (Bibliografic.) A apărut „Transilvania" Nrul 11—12 cu următoriul sumariu: Pericope scurte din opul istoric întitulat: Luptele românilor în resbelul din 1877—1878. (Continuare din Nr. 9—10). — Spesele Academiei române pentru sciințe și literatură. — Din raportul comitetului societății pentru cultura și literatura română în Bucovina în anul 1886. — Premiile Academiei române. — Proces verbal al comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român luat în ședința dela 16 Maiu st. n. 1887. — Conspectul cărților întrate la biblioteca Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român în trimestrul Ianuarie — Martie 1886. — Diverse. — Bibliografie. — Scoala superioară de fetițe din Sibiiu. (Colecte.)

* (Bibliografic.) *„Țara Nouă"*, revistă scientifică, politică, economică și literară. Apare odată pe lună în Bucuresci, redactată de Dr. Ioan Nenițescu. Această revistă cu 1 Aprile a întrat în anul al 4-lea, cuprinde material prețios, bogat și variu și după cum se asigură în fruntea foaiei: Tendința de căpetenie a „Țărei nouě" va fi: crescerea și lățirea ideei despre valoarea învețăturei și despre curățirea inimei, dând mare desvoltare cestiunilor educațiunei și sporind lățirea ideilor morale și ale adevěrului „Țara nouă" înfundă o lacumă simțită cu deosebire în ramul pedagogiei și nu o putem recomanda din destul tuturor bărbaților învețați și în special învețătorilor nostri; mai ales că prețul pentru străinătate e numai de 15 lei. Nr. 1 are următoriul sumariu: Către ceti torii nostri. — Sentimentul datoriei în educație. — Soala normală pentru institutori și cultura institutorilor nostri actuali. — Pipelcuță, poveste. — Ad mercurium, trad. din Horaț. — Ceva despre educația fetelor. — Documente de limbă și literatură macedoromână. — Puntea din Arta, gâcituri. — Cânele după Brehm. — Firul visurilor, poesie. — Corespondență. —

— Bibliotecă pentru tinerimea română, apare în Cernăți broșurată. Broșurile sunt edate de „societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina" și urmăresc nobilul scop d'a răspândí cât mai mult și mai mult gustul de cetit prin piese acomodate. — Broșura I.: Crăișorul șerpilor. — Fět-Frumos cu părul de aur. — Legenda priveghitoarei. — Cinci pâni. — Mioara. — Broșura II.: Împărăteasa furată. — Fata moșneagului. — Comoara lui Pintea. — Cum se scoate sărăcia din casă. — Movila lui Burcel. — Broșura III.: Băetu-Săracu. — Feciorul Dediului. — Bălaurul cu 12 cepete. — Bălaurul. —

* (Publicațiune.) Maiestatea Sa cesară și apost. regească cu preaînaltul rescript din 26 Maiu a. c. s'a îndurat a convoca dieta viitoare pe sesiunea 1887—1892 pe 26 Septembre a. c. În urma acestui preaînalt rescript Escelența Sa dl ministru de interne cu ordonanța din 26 Maiu 1887 Nr. 32,842 a statorit terminul de 10 ḑile pentru efectuirea alegerilor pe timpul din 17—26 Iunie a. c. Comitetul central electoral al comitatului Sibiiu a defipt ḑiua de alegere în toate 4 cercuri electorale și adecă: I. Sas-Șebeș, II. Cristian, III. Cisnădiă, IV. Nocrich pe

Duminecă în 19 Iuniu 1887 stilul nou

și aduce în sensul §-lui 62 din art de lege XXXIII: 1874 următoarele dispositiuni la cunoscință:

1. Cu conducerea alegerei sunt încredințați:

I. În cercul electoral Sas-Șebeș:

President: *Albert Leonhard.*
Substitut: *Ioachim Fulea.*
Notar: *Fridiric Bömches de Boor.*
Substitut: *Cristian Möckel* jun.

II. În cercul electoral Cristian:

President: *Albert Neugeboren.*
Substitut: *Nicolae Hențu.*
Notar: *George Graef.*
Substitut: *George Kerst.*

III. În cercul electoral Cisnădiă:

President: *Gustav Binder.*
Substitut: *Dr. Gottfried Ziegler.*
Notar: *Mihaiu Petri.*
Substitut: *Constantin Popoviciu.*

IV. În cercul electoral Nocrich:

President: *Iosif Schullerus.*
Substitut: *Gottfried Orendi*
Notar: *George Sander.*
Substitut: *Ioan Jugărean.*

2. Comunele se vor chema la votare în modul următoriu:

În cercul I: 1. Sas Șebes, 2. Lancrăm, 3. Petrifălău, 4. Șebeșel, 5. Răheu, 6. Pianul de jos, 7. Câlnic, 8. Cacova, 9. Săsciori, 10. Laz, 11. Pianul de sus, 12. Răchita, 13. Strugari, 14. Loman, 15. Deal, 16. Câpâlna, 17. Recea, 18. Cărpiniș, 19. Gârbova, 20. Șugag, 21. Mercurea, 22. Jina.

În cercul II: 1. Cristian, 2. Rusciori, 3. Șura-mică, 4. Turnișor, 5. Gurariului, 6. Orlat, 7. Poplaca, 8. Gusterița, 9. Cacova, 10. Săcel, 11. Galeș, 12. Tilișca, 13. Mag 14. Amnaș, 15. Aciliu, 16. Sibiel, 17. Vale, 18, Săliște, 19. Rod, 20. Apoldul de sus, 21. Apoldul de jos, 22. Ludoș, 23. Topârcea, 24. Dobârca, 25. Poiana.

În cercul III: 1. Cisnădia, 2, Cisnădioara, 3. Reșinari, 4. Sadu, 5. Șelimbru, 6. Vestem, 7. Tălmaci, 8. Tălmăcel, 9. Boița, 10. Porcești, 11. Sebeșul de jos, 12. Sebeșul de sus, 13. Racovița, 14. Bradu, 15. Avrig, 16. Șura-mare, 17. Hamba, 18. Slimnic, 19. Ruși.

În cercul IV: 1. Nocrich, 2. Alțina, 3. Marpod, 4. Hosman, 5. Cichindeal, 6. Ilimbav, 7. Vurpăr, 8. Fofeldea, 9. Bendorf, 10 Curpen, 11. Cornățel, 12 Nucet, 13. Glimboaca, 14. Sasaus, 15. Roșia, 16. Noul-săsesc, 17. Daia, 18. Cașolț, 19. Săcădate, 20. Mohu, 21. Bungard.

3. Localitățile, unde se vor ține alegerile sunt:

În cercul I: Sas-Șebeș, în sala de ședință a comunității.
„ „ II: Cristian, în localul oficiului comunal.
„ „ III: Cisnădia, în sala otelului comunal.
„ „ IV: Nocrich, în localul oficiului comunal.

4. **Alegerea se începe în ḑiua de alegere la 8 oare dimineața.**

Fie-care alegător din cerc poate propune un candidat de deputat; propunerea aceasta trebue dată în scris presidentului de alegere în **18 Iuniu** a. c. în locul și timpul, cel va hotărí presidentul, sau în **19 Iuniu** cel mult până la oara $8^1/_2$ înainte de ameaḑi în localul de alegere. Deodată cu candidațiunea candidatul are să numească unul sau după voie doi bărbați de încredere pentru fie-care candidat. Bărbații de încredere ai fie-cărui candidat au să designeze câte un locuitor din fie-care comună sau oraș, care vin la votare, pentru controlarea identității alegătorilor.

Dacă însă în ḑiua de alegere până la $8^1/_2$ oare s'a propus numai un candidat, atunci presidentul anunță alegerea de efectuită și proclamă pe candidatul respectiv de deputat ales.

Dacă în timpul amintit se candideaza mai multe persoane de deputat, și 10 membri cer votarea, atunci presidentul o ordonează și în casul acesta votarea se începe la 9 oare în ḑiua de alegere și durează fără întrerumpere până atunci până când nu se mai presentă alegători.

Din ședința comitetului central-electoral al comitatului Sibiiu, ținută în 4 Iuniu, 1887.

Gustav Thalmann, vice-comite. *Carol* de *Hannenheim*, notar.
president.

Nr. 2312. [1601] 3—3

CONCURS.

În urma concursului publicat în luna lui Ianuariu a. c. sub Nr. 9 al „Telegrafului Român“ pentru vacanta parochie Mureș-Cristur, parochie de a III-a clasă, neaflându-se nice un concurinte, prin aceasta se prolungesce acel concurs încă pe 30 de ḑile dela prima publicare, pe lângă emolumentele ḑise în anteriorul concurs.

Mureș-Oșorheiu, 12 Maiu, 1887.

Parteniu Trombițaș de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 1174 [1600] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Zlagna protopresbiteratul Agnitei, cu venit anual de 408 fl. 10 cr. — se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Reflectanții sĕ-și presenteze petițiunile instruite conform prescriselor statutului organic §. 13. — în terminul indicat la sub-semnatul oficiu protopresbiteral.

Agnita, 5 Maiu, 1887.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral

Sabin Piso, protopresbiter.

Nr. 106 [1602] 3—3

EDICT.

Maria Dârstar din Brașovu-vechiu, legiuita soție a lui Ioan Codlean din Codlea, carea dela anul 1880 a dispărut din Brașov și a părăsît cu necredință pe legiuitul seu bărbat, se citează a se presenta la subscrisul oficiu în termin de trei luni, dela publicarea acestui edict în „Telegraful Român,“ căci la din contră se va pertracta și decide causa sa matrimonială și în absența ei.

Brașov, în 29 Martie, 1887.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. din tractul Brașovului I.

Ioan Petric,
prot. ca adm.

Sz. 66/887 végrh. 1604 1—1

Árverési hirdetmény.

Alólirt kir. bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi: miszerint a Hosszuaszói kir. járásbiróságnak 1886 évi 1115 polg. számu végrehajtást elrendelő és a hosszuaszói kir. járásbiróságnak 1886 évi 1115 polg. számu kiküldö végzése folytán Nagy Szebeni „Albina“ hitelintézet végrehajtató részére szancsalli Alberth Elek és Gerschel Mihály végrehajtást szenvedök ellen 162 frt. o. é. tőke s járulékai iránt kielégités képpen biróilag lefoglalt és 1020 frtra becsült ingóságokra a hosszuaszói kir. járásbiróságnak 1887 évi 58 polg. számu végzésével 162frt tőke, ennek 1886 év Mártius hó 16ik napjától járó 6% kamatai, 12 frt. 15 kr. ovási ⅓% váltódij s eddig összesen 30 frt. 71 krban megállapitott költségek iránt a további kielégitési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében Dr. Russu ügyvéd Nagy-Szeben végrehajtató képviselö irásbeli jelentkezésére a . . . számu végrehajtási jegyzökönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, a mennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t. cz. 103 § ára, az árverésnek Szancsallon végrehajtást szenvelö lakásán leendö megtartására határnapúl **1887 évi Junius hó 21-ik napjának délelötti 10 órája** kitüzetik a mikor a biróilag foglalt tárgyak A. Gerschel Mihálynál: 6 dbb fehér ökör, és 2 dbb bivaly. B. Alberth Eleknél: 2 fekete kancza legtöbbet igérőnek, az idézett t.-cz. 108 §-ában megállapitott feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alól is el fognak adatni. Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez tartanak jogot, hogy elsöbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t. cz. 111 és 112 §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólirt kiküldött végrehajtónál vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a késöbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Hosszuaszón 1887 ik évi Junius hó 6 ik napján.

Reinerth János,
kir. bir. végrehajtó.

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înștiința că de doi ani întrebuințez preparatul d-voastre *balsamul de viață al D-rului Rosa*, care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz.**
Conductor la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, rĕgăială cu acrime, flatuosități, vĕrsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispositie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toți bĕgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuințare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, sĕ se considere de fals.

În original se află: **Balsamul de viață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru,“ în **Praga**, cornul dela Spornergasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller**, apotecar, **W. F. Morscher**, apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff**, apotecar, **Nicolau Széky**, apotecar, **Adolf Valentini**, apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler**, apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn**, apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, bășicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgênd atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc și că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „A l i f i e d e c a s ă u n i v e r s a l ă“ din Praga B. F r a g n e r, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învăluie în hartie roșie, care arată întrebuințarea (în 9 limbi) și e provĕdută în carton vînĕt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul sĕ se privească de fals și sĕ se retrimită.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḑului greu și dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1528] 12—20

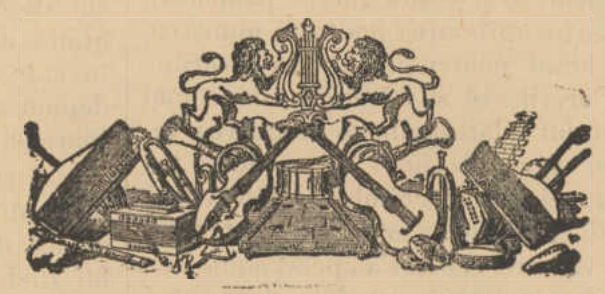

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere și suflare,

numai de cualitate escelentă.

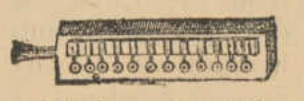

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 8 20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu ½—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o ½ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repetesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 11—50

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 56 Sibiiu, Marți 2/14 Iuniu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 1 Iuniu.

Multe și grele șicane mai indură poporul nostru astădi pe toate terenele, este însĕ cu deosebire un teren, pe care se fac cele mai multe și mai grave abusuri. La anul 1879 s'a adus legea de pădurit. O lege aceasta, care privită din punct de vedere practic, pare a fi salutară și în principiu nu se poate condamna, mai ales avênd în vedere urmările rele a devastărei pădurilor, dar durere, căci de altă parte aceasta lege este totodată și un mijloc puternic în mâna celor ce sunt aplicați a esploata și ruina materialminte pe poporul nostru.

Este sciut, că poporul român e un popor per eminențiam agricol, și astfel, un mijloc principal al esistinții sale este prăsirea de vite, în unele părți ca ram de sine stătătoriu, ear preste tot, ca parte întregitoare a economiei de câmp.

În împregiurarea primă se află poporul dela munte, care esclusiv trăesce numai după acest ram al agriculturei și făcêndu-i-se în aceasta privință pedeci, totodată i-se face imposibilă și esistența; și cumcă prin aplicarea legei de pădurit i-s'a făcut imposibilă esistența servesc ca dovedi emigrările în mase, ce se fac la noi tot așa de des, ca și la slovaci.

Înainte de aceasta numai cu câți-va ani părțile muntoase, locuite de români, se bucurau de o stare bună materială, ba am putea dice, că acesti oameni formau clasa cea mai bogată a poporului nostru și cu deosebire mărginimea, unde oieritul era în floare înainta mereu materialicesce, dar astădi cu pași repedi merge spre ruină materială.

Locuitorii din munții apuseni, deși între condițiuni de tot modeste, dar cu lemnăritul totuși o duceau de pe o di pe alta, și era rar casul ca un moț sĕ-și părăsească satul seu. Umblau și cutrierau țeara întreagă cu modestul lor negoț, și-și câștigau pânea de toate dilele pentru ei și ai lor.

Astădi de când s'a introdus legea de pădurit, sunt așa de tare șicanați în usuarea chiar a proprietății lor, încât sunt siliți a lua lumea în cap și îi vedem di de di emigrând în mase compacte spre Dobrugea, și ca rabat la aceste greutăți li-se mai pun pedeci și la estradarea de pașaporte, ca și când cu ori ce prețiu s'ar căuta a se silí ca sĕ devină peritori de foame.

Astfel se întêmplă cu cei dela munți, dar apoi teren și mai bun pentru șicane este starea celor dela șes.

În timpul din urmă, — cel puțin în unele părți — pe lângă toate greutățile vieții, cu multă satisfacțiune trebue sĕ constatăm o tendință laudabilă la poporul nostru. Venit la convingerea, că atâtia veacuri a lucrat mai mult pentru alții decât pentru el, astădi când cei dedați a se desfăta din sudoarea feții a'tora, fiind avisați la puterile lor proprii, dearêndul vin — după cum dice românul — la sapă de lemn, cărțile funduare gem de întabulări de datorii și în cele din urmă nu le rĕmâne alt refugiu, decât sĕ-și vindă proprietățile, poporul nostru cu o abnegațiune admirabilă se silesce și le cumpĕră, numai și numai ca nepoții și strănepoții lui sĕ trăiască mai ticnit și în condițiuni mai favorabile. Astfel vedem, cum încep a cădé moșiile nemeșesci în mânile iobagilor lor, se înțelege, câte au mai rĕmas neînghițite de jidani. Aceasta îi și superă, rĕu îi supĕră pe frații nostri maghiari, e fapt însĕ, și n'avem ce le face.

Ca însĕ poporul sĕ nu se poată bucura nici de ce a câștigat cu atâta sudoare, vin oficiile administrative, însărcinate cu esecutarea acestei legi și sub diferite pretecste, pentru cele mai mici abateri numai se pomenesc singuratici și chiar comune întregi cu câte o nouă povară, 100—200 fl. amêndă se dictează asupra lor ca nimica, și fiind că legea este riguroasă, în dispositiunile sale speciale, ce nici decum nu se pot referí la locurile noastre dela natură păduroase, cari dacă numai un an doi nu-le cultivi te pomenesci cu pădurea gata, sermanii oameni din trăsuri nu mai scapă.

Indigităm numai deocamdată acest nou mijloc, menit de a ruina pe popor în progresul lui material, și le recomândăm organelor administrative, ca sĕ țină cont de împregiurările în cari trăim noi aici, și sĕ nu ducă lucrul ad absurdum, căci nu e nici consult și nici în interesul statului această procedură.

Revista politică.

Foile vieneze și din Berlin încep încă de pe acum a face fel de fel de combinațiuni politice. Ansă la aceasta dă și împrejurarea, că în vara aceasta va avea loc o convorbire între cancelariul imperial german, principele Bismarck și între ministrul nostru de esterne, contele Kalnoky. Timpul când și locul unde vor convení acesti doi mari bărbați de stat încă nu e hotărît.

Relațiunile între imperiul german și între Rusia sunt o temă, ce mereu preocupă pe oamenii politici. Se schimbă multe păreri de idei între foile germane și ruse asupra sorții locuitorilor din țĕrile, pe cari Rusia le a ocupat mai în urmă și pentru cari Germania a spesat sume enorme de bani, ca sĕ promoveze desvoltarea culturală; se freacă mult foile ruse cu cele germane, din pricina țînutei panslavistilor și a contrarilor lor pentru influința din Gatschina. O foaie din Moscva începe chiar acum, când spiritele s'au mai linistit, a povestí amĕnunte despre campania între Giers și Katkow, care nu-i lipsită de un farmec dramatic. Pentru ce n'a primit Giers „ordinul Vladimir“, acesta e subiectul, cu care se ocupă foaia din Moscva. Katkow, dice, a venit la Gatschina, ca sĕ se rectifice, la început însĕ n'a aflat grația împărătească, mai târdiu totuși îi succede a vorbí cu țarul și a desfășura principiile sale politice astfel, în cât țarul îi demândă sĕ meargă ca sĕ se înțeleagă și cu Giers. Acesta însĕ mânios, cum era, nu'l primi, d'aceea Katkow cercetă pe șeful departamentului ministerial, Sinowjew, care la început credea, că Katkow a cercetat pe Giers pentru a-i cere ertare, fiind că- 'l atacase foarte grav; dar panslavistul 'l lămuri îndată, spuindu-i, că a venit la ordinul împĕratului, pentru ca sĕ preciseze înaintea lui Giers punctele sale politice. În diua următoare, presentându-se Giers țarului, 'l întrebă acesta despre convorbirea cu Katkow și rĕmase tare uimit și indignat, audind, că ministrul nu l'a primit. De aceasta ocasiune s'a folosit Giers pentru d'a se retrage, dicênd, că sfaturile sale în împregiurările d'acum tot nu mai au nici o influință. Țarul luă purtarea aceasta în nume de rĕu, se tulbură și rĕspunse, că el înnoesce pe ministrii și îi delătură, când află de bine și folositoriu, urmarea a fost, că țarul a nimicit veritabila veste: despre distingerea lui Giers cu ordinul Vladimir. Oamenii politici se întreabă, de ce a eșit earăși această cestiune la iveală, în timpul, când spiritile abia s'au linistit, și când interesele Rusiei și ale Germaniei ar trebuí sĕ se desvoalte sigur și pe cale pacinică.

În Paris lucrurile se desvoaltă de tot vehement. În consiliul de ministrii a fost vorba asupra cestiunii despre începerea feriilor, cestiunea a fost foarte serioasă și a produs vehemente discusiuni, la tot casul însĕ sesiunea se va sfêrși în primele sĕptĕmâni ale lunei lui Iuliu. Până atunci au deputații din stênga estremă încă vreme, a face ministeriului dilele amare și după cum se observă se și folosesc ei în tot momentul și la toată ocasiunea de a șicana ministeriul. „Justice“ aduce în numĕrul seu mai nou o formală denunțiațiune contra noului ministru de rĕsboiu, pe care 'l invinuesce, că el pe toți ofițerii, pe cari îi chemase Boulanger în ministeriul de rĕsboiu, i-a delăturat. Aceasta veste a produs mare amărăciune în mulți bărbați și se așteaptă după efecte.

Cu privire la situațiunea bulgară se scrie din Sofia, că nemulțămirea în provincie e mare. Ea pro-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Protopopiatul Orĕștiei, în Orĕștia, 8 Iuniu (27 Maiu), 1887 s'au început a lucra visitație canonicească.

57. **Orĕștia.** Prot. Lazar Stef, are singelie.
Popa Ioan Popovici, are singelie.
Protocolul cercularelor are deplin, dară al bisericei încă n'au făcut, ci pe o hârtie scrie cei botezați.

58. **Turdaș.** P. Iosif Vlad, are singelie.
Protocoale are amêndouĕ, dară în protocolul cercularelor n'au scris toate porunci, i-se poruncesce împlinirea.

59. **Pricaz.** Popa Mangoț, are singelie.
Proto: bisericei n'au adus, dară protocolul cercularelor numai până 1785 are scris, pentru aceea este oprit în Orĕștie la protopopul sĕ implinească.

60. **Al-Kenér** s'au **Jibot.**

61. **Balomir.** P. Georgie Oprița, are singelie.
Proto: cercul. are până la 1787 luna lui Mart. așișderea și proto. bisericei are, dară nu după formular, pentru aceea i-se poruncesce întocmirea.

62. **Fel-Kenér** s'au **Vinerea.** P. Avram Qurcesco, are singelie.
P. Petru Nemeș, are singelie.
Protocol cercularelor au bine scris, și a bisericei n'au adus.

63. **Vaideiei.** P. Ioan Socol, are singelie.
P. Ioan Petica, are singelie.
Popa Adam Socol, supernumerar.
Protocoalele lor cu prilegiul focului celui întêmplătoriu la 12 Maiu, a. 1787, au ars.

64. **Romos.** Constantin Drăgan, n'au arătat singelia, spunênd, cumcă au rĕmas la protop. Nestor din Orĕștie, și acum nu se află, dară alți preoți mărturisesc, cumcă au avut.
P. Adam Vaidaian, are singelie.
Nici un protocol au arătat, spunênd cumcă fiind la Vaideiei la un scriitoriu au ars cu prilejul focului din Vaideiei, când au ars satul.

65. **Romoșel.** P. Toma Pop, are singelie.
P. Ioan Pop, are singelie.
Protocolul cercularelor nefiind deplin scris, i-s'au poruncit împlinirea, și al bisericei numai ce l'au început.

66. **Șebeșel** și **Glăjăria.** P. Ionașcu Popovici, are singelie.
P. Petru Popovici, n'are singelie, ci capelan este.
Protocol al cercularelor până la 6 Ianuariu 1786 are scris, pentru aceaa i-se poruncesce împlinirea.

67. **Castău.** P. Daniil Popovici, are singelie.
P. Adam Popovici, are singelie.
Proto. cercular. numai până la 1785 au scris pentru aceea se opresce la protop. în Orĕștie ca se împlinească tot prot.

68. **Berii.** P. Eliseiu Popovici are singelie.
P. Ioan Popovici, are singelie.
Proto. al cercularelor are până la 1786 13 Iuniu i-se poruncesce implinirea.

69. **Sereca.** P. Ioan Michail, are singelie.
Protoco: cercu. numai până la 6 Ianuariu a. 1786 este scris, i-se poruncesce, sĕ-l împlinească, și protocolul bisericei avênd, nu

vine din pricina continuei crise și mai ales din pricina zădănicirei conchemării sobraniei. Spre a liniști spiritele a călătorit Mutkurow la Filipopol și Livkow la Varna. „Nesavissima“ constată diferințe de păreri între regenți, și ḑice, că plecarea lor a fost așa de secretă, încât numai târḑiu s'a aflat despre ea. Populațiunea din orașele mai mari pretinde în grabă conchemarea sobraniei, și regimului îi vine tare greu sĕ mulcomească poporul. La nota circulară a Turciei a rĕspuns Germania, că ea nu se amestecă, ci Turcia sĕ păşească mai hotăritoriu. Poarta a insistat încă odată la curtea din Berlin, punênd în perspectivă, că dacă la Berlin se va face ceva, esemplul 'l vor urma și celelalte puteri, dar a primit rĕspuns, că e datorința Turciei a se ocupa de aceasta cestiune.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Viena, 27 Maiu 1887.

(Serbarea de primăvară în „Prater“. — Sfințirea stindardului regimentului Nr. 31.)

Sâmbătă și Duminecă în 23 și 24 Maiu „Praterul“ ces. reg. a fost teatrul unei festivități grandioase, care a atras sute de mii de oameni. S'a serbat așa numitul *„Frühlingsfest.“*

Este numĕros elementul clasei muncitoare, lipsite de mijloacele cuvenite pentru traiul ticnit. Și dacă prin părțile DV. sunt mulți oameni, cari au sĕ se lupte cu nĕcasurile vieții, numai pentru de a nu murí de foame, apoi neasĕmânat mai mare este elementul acestor nefericiți aci în capitala țĕrii

Pentru ajutorarea acestui element sĕrac al Vienei s'a arangiat festivitatea amintită în „Prater.“ Și s'a arangiat de cătră aceia, cari cunosc nĕcasurile sĕrăcimii numai din auḑite, de cătră aristocrația înaltă. Și este un lucru foarte frumos acesta, căci pe calea aceasta se limpezesce din ḑi în ḑi contrastul dintre aristocrație și popor, care cu cât se luminează mai mult acesta, poate devení chiar periculos pentru ordinea internă a statului.

Principesa de Metternich, presidenta, inițiatoarea și sufletul serbării de primăvară a devenit aḑi o figură poporală, pe care o aclamă mulțimea din inimă de câte ori o întêlnesce, ear arangiatorii și protectorii întreprinderii sunt întimpinați pretutindenea de iubirea și încrederea poporului.

Dar sĕ ve schițez în câteva liniamente foarte generale decursul acestei grandioase serbări.

Punctul de culminațiune al festivităților din ḑiua de 23 Maiu a fost corsoul de flori, la care au luat parte circa la 3000 de echipage împodobite cu flori, buchete și ghirlande. Tot, ce a avut Viena mai ales, mai nobil și mai elegant, începênd dela înalta curte până la cel din urmă baron ori bancheriu, s'a alăturat la convoiul nesfêrșit al trăsurilor, formând o linie neîntreruptă de câte patru coloane în lungime de 5 chilometri de alungul praterului.

O privelisce admirabilă!

Aici o trăsură ascunsă sub ghirlande de flori, aninate pe de lături, dincolo alta sub un baldachin de viorele, alta sub un cort de trandafiri roșii, una prefăcută într'o lebedă de rose albe, alta representând o gondolă făurită din buchete de flori, a treia și mai frumoasă, a patra și mai minunată... a ḑecea... a suta... una mai încântătoare decât alta.

Dea-lungul șoselei erau așeḑate corturile de vênḑare ale damelor din comitet, unde se vindeau buchetașe mărunte de aruncat cu câte 5 fl. pachetul. Un aristocrat a cumpĕrat singur buchetașe de acestea în valoare de 1000 fl., cari se aruncau din trăsură în trăsură și spre publicul postat în spalier la margine. Era o ploaie de flori.

Corso-ul a durat cam dela 3 oare după prânḑ până la 6 oare, luând parte și Maj. Sa monarchul, principele Rudolf cu princesa Stefania, și numeroși membri ai înaltei case domnitoare, pe cari publicul îi saluta pas de pas cu strigăte entusiastice de „hoch!“

Seara a fost concert și joc de acrobați în rotunda cea mare a esposițiunii.

Deși timpul schimbăcios spăriase pre mulți, totuș a doua ḑi, Duminecă, numerul publicului, ce se îndesa spre „Prater“, era și mai mare. Dintre punctele cele mai însemnate ale ḑilei a doua, amintim corso-ul de flori alor 2000 de byciclisti, ridicarea unui balon colosal cu aeronautul Speltirini și acrobata miss Leona Dare și representarea pantomimică de scene din vieața de toate ḑilele a capitalei, arangiată în localul colosal al rotundei.

Venitul curat al acestor festivități, după cum am amintit și mai sus, este destinat pentru scopuri filantropice, și anume pentru ajutorarea sĕracilor din Viena. Aici mai însemn, că venitul brut în cele 2 ḑile se urcă peste 100,000 fl. participând afară de publicul din loc, vr'o 80,000 de oameni din jur și îndepărtare, veniți anume pentru aceasta ocasiune.

* * *

Marți în 26 Maiu bravul nostru regiment Nr. 31 Mecklenburg-Strelitz, care se recrutează din comitatul Sibiiului, a avut o ḑi de mare însemnătate și bucurie.

Era sfințirea nouei sale flamure, dupa ce stindardul cel vechiu, după un serviciu de 41 ani, purtat de repețite ori cu glorie în fața dușmanului, a devenit nefolosibil. Interesul nostru față cu această serbare era cu atâta mai mare, cu cât sciam, că regimentul acesta trece de unul dintre cele mai brave regimente ale armatei noastre și că maioritatea lui covêrșitoare este românesc. De altă parte scirea, că nașa flamurei Inalta Doamnă, archiducesa Stefania, va vení în persoană împreună cu archiducele Rudolf la actul ceremonial, a adunat sute și mii de oameni, dintre cari numai puțini avură favorul sĕ între în interiorul casarmei din strada Gumpendorf, în curtea căreia avea sĕ se sevêrșească parada militară.

La 10 oare deja regimentul se postase într'un carre deschis în jurul curții, în mijlocul căreia se ridicase sub un cort altarul campestru. Ferestrile erau jur împrejur ticsite de dame, ear ḑidurile și porțile împodobite cu colorile împĕrătesci și cele belgiane, cu emblemele țĕrilor monarchiei și cu ramuri verḑi.

Scurt înainte de 11 oare sosì archiducele Rudolf, însoțit de adjutanții sei, mai apoi baronul Bauer și alți generali, ear în urmă archiducesa Stefania cu o damă de curte. După salutările milităresci, colonelul regimentului Dl Pohl îi presentă archiducesei un buchet frumos de flori și o rugă sĕ binevoiască a asista la actul sfințirii și a bate însaș cuiul destinat spre acest scop în stindard.

În decursul liturgiei s'au dat de câte trei ori trei salve de pusci, au reușit de minune. La urmă s'a adus steagul cel nou afară și s'a predat regimentului, ear colonelul Pohl a adresat câte-va cuvinte însuflețite cătră ficiori, vorbind despre devotamentul și alipirea, ce au s'o păstreze totdeuna față cu stindardul lor. În sfêrșit a jurat întreg regimentul, sub ceriul liber și cu capetele goale, dintâiu în limba germână, apoi în cea română.

După ameaḑi ficiorii s'au chefuit pe spesele regimentului cu mâncări, beuturi și jocuri naționale până s'a înoptat. Corpul ofițerilor împreună cu deputația din Sibiiu, consistătoare din Dnii: primariul Hochmeister, subcolonel Cazan, căpitanul Dietrich, sublocotenentul Berger și locotenentul Boem, au fost poftiți la dineu la principele de coroană în Laxenburg.

Yff.

Curieriul scientific.

(Substanțele alimentare: compositiunea diverselor specii de carne; carnea de bou, carnea de oaie, carnea de viței, carnea de porc, carnea de păseri, carnea de vênat, pescele; carnea feartă, carnea afumată, carnea sărată și carnea conservată; carnea rece.)

Nu esistă nici un aliment și nici o substanță alimentară, ḑice profesorul Germain Sée, în opera sea publicată acum de curênd, Despre regimul alimentar — care sĕ poată la un om adult și sănĕtos sĕ fie îndestulătoare pentru întreținerea organismului. Aceasta s'a dovedit în deajuns pentru alimentele cele mai utile, cele mai indispensabile, precum sunt principalele albuminoase: lucrul este și mai lesne de dovedit pentru substanțele alimentare.

Cunoscința aceasta a specielor chimice, ce conține fiecare substanță întrebuințată va servì neapĕrat a stabilí combinațiunile și corectivele, pe cari rațiunea alimentului le cere în fie-care cas determinat; dar aceste noțiuni teoretice nu ating încă scopul; trebue a ține seamă de starea fie-cărei specie chimice în comestibil.

Subsanțele principale ale regimului alimentar merită deci o analisă cualitativă, o determinațiune numerică a elementelor lor constituante. În primul rang al acestor materiale se află cărnurile, cari datoresc cea mai mare parte a lor miosinei, ca oul albuminiului, și în fine peptonelor, cari resultă din transformarea albuminatelor. Un alt gen este constituit prin amestecarea completă a celor trei genuri de principii alimentare, adecă laptele.

În al treilea rang se află pânea și legumele uscate, cari formează transacțiunea între corpurile amilaceie, căci sunt azotate și foarte carburate.

Pe urmă vine în al patrulea grad categoria esclusiv carburată și privată de azot, a feculelor pure ca orezul și cartofii. O a cincea clasă conține legumele erbaceie, cari sunt formate mai cu seamă de celulosă, care este abia digestibilă, și de sărurile de potase, cari au utilitatea lor. Fructele n'au valoare nutritivă decât prin principiele lor zăhăroase. În fine un capitol special este reservat substanțelor minerale, apoi lichidelor alcoolice și cafeice, cari nu sunt supuse la nici una din legile digestiunei alimentelor solide.

Carnea rumegătoarelor și mai cu seamă carnea de bou îngrășat, în vêrstă de patru până cinci ani, constitue alimentul cel mai digestiv și cel mai asimilabil. Ea conține 181 părți de substanță azotată, 270 părți de grăsime, 20 de țesĕtură gelatinoasă și 540 părți de apă. Sub raportul compositiunei lor, diversele regiuni musculare ale animalului presintă diferințe însemnate; partea de dinapoi are mai multe albuminate (208), terminul de mijloc de grăsime (233) și cel mai puțin de apă (550).

Carnea de oaie se deosebesce de carnea de bou prin o consistență mai mică, prin bogăția sa în corpuri grase, printre cari se află o gliceridă stearică, pe când carnea de bou este formată, trei părți din patru, de gliceride de acid palmitic și de acid oleic, lesne de digerat; partea de dinapoi a oaiei îngrășate coține până la 430 părți de grăsime la 1,000; în aceeași parte a boului nu esistă decât 233 părți de grăsime, și în carnea de vacă cel mult 77 la 1,000.

Carnea de viței când a fost tăiat la vêrsta de trei sau de patru sĕptĕmâni, presintă o predominență a țeseturei celulare, care prin frigere se transformă, deși cu greu, în gelatină; se găsesce în ea puțină grăsime, 171 până la 210 părți de albuminate, 700 până la 750 părți de apă: cu un cuvênt mai puține substanțe digestibile decât în cărnurile vitelor mai în vêrstă.

În carnea de porc, fibrele musculare sunt fragede, dar pline și încungiurate de grăsime, al căror total variază dela 280 până la 470 la 1000. Paserile de curte, când sunt tinere și grase, dau un aliment lesne de digerat; ele conțin, după Köning 93 la 1,000 grăsime, 148 de albuminate, și 700 părți de apă. Trebue a mai adăuga o cantitate însemnată de gelatină, provenind din decocțiunea pelei, mai cu seamă a paserilor bĕtrâne.

Carnea de vênat abia oferă câteva urme de grăsime, dar conține până la 250 părți de albuminate la 1,000.

În general carnea de vênat are o consistență, ce cresce cu vêrsta și reclamă intervențiunea completă a sucurilor digestive, afară numai dacă nu se deșvoaltă substanțe odorante, cari se consideră atunci ca prea fortifiante și escitante.

În resumat, carnea de bou presintă cele mai bune proporțiuni de apă, de principii azotate, de gelatină și de grăsime; carnea de oaie se apropie de ea, dar conține prea multă grăsime; carnea ḑisă albă și ușoară se digeră mai greu din causa gelatinisațiunei necomplete a țesĕturei celulare.

Pescele este cu atât mai greu de digerat, cu cât este mai gras.

---

l'au făcut după formulariu, ci i-se poruncesce sĕ-l facă.

70. **Benținț.** P. Ioan Mariș, are singelie.
Are protocol ccrcularelor deplin, și al bisericei.

71. **Pischinț și Dialmar.** P. Ioan Bota, are singelie.
Are protocol de tot al cercularelor și al bisericei.

72. **Nagy-Denk.** P. Adam Bran, au fugit.

73. **Tamáspataka** sau **Tamásháza.**

74. **Martinești și Tormas.** P. David Avrămescu, are singelie,
N'are protoc. cercularelor.

75. **Kis-Denk.** Mihail Chidu, mort.

76. **Alsó-Város-Vize și Bucium.** P. Mihail Popovici, are singelie.
Numai până la 1785 și Septem. au scris, așadară i-se poruncesce scrierea.

77. **Felsu-Város-Vize, Baia și Ludești.** P. Nicolau Sent. Joarna, are sing.
N'are nici un protocol scris, i-se poruncesce scrierea, fiindcă acum de curênd s'au așeḑat paroch.

In Chitidiu, (10 Iuniu) 30 Maiu, 1787 s'au luat nainte lucrarea cercetărei canonicesci.

78. **Boșoroci, Pocol și Vălcele rele și Luncani.** P. Damian Popovici, are singelie.
P. David Craiu are singelie.
P. Toma Popovici, n'are singelie, ci testimonie și nu scie scrie.
Protocolul cercul. n'are i-se poruncesce ca sĕ facă, și al bisericei nu este scris, i-se poruncesce sĕ-l scrie.
Notabene. Popa Georgie prevaricat, în Vălcele-rele în potriva poruncilor slujesce.

79. **Kis-Oklos, Costești.** P. George Popovici.
Protoc. cercul. n'au scris nici cât, și nici al bisericei n'are, dară nici scrie scie.

80. **Gânțaga și Covraci.** Popa Petru, a murit la 5 Maiu, 1787.

81. **Chitidiu.** Dumitru Popovici.
Protocolul cercularelor are bine scris, și al botezaților încă n'au început, dară protocol are.

82. **Olá-Brete, Jovalcele și Bățelari.** P. Mihail Roman are singelie.
P. Samuil Janosca, are singelie.
P. David Popovici are singelie.
dela noi, dară nu scie scrie bine.
Protocoalele au arĕtat, dară n'au scris.

(Va urma.)

Când carnea se ferbe, pare că principiile albuminoase trec în zeamă; aceasta este o mare eroare, căci ferberea de ordinar nu ia câtuși de puțin puterea alimentară a cărnei. Este sigur, că întrebuințarea cărnei ferte conține basa unei alimentațiuni mai eficace decât întrebuințarea supei; muncitoriul, lucrătoriul fisic și intelectual, soldatul pot, fără teamă, că are se peardă din sănătate și putere, acest obiceiu tradițional, cu condițiunea ca din când în când să-l mai schimbe.

Pe lângă carnea feartă sau friptă se mai întrebuințează și carnea conservată, fie sărată, fie afumată.

Convalescenții și indivigii slabi pot să sufere mai bine șunca și carnea afumată, decât carnea feartă sau friptă.

Tot asemenea este și cu carnea rece. Deși calitatea ei nutritivă a diminuat, totuși ea conține principiile esențiale ale cărnei, și poate înlocui carnea feartă sau friptă a cărei uniformitate sfârșesce prin a slăbi pofta de mâncare și secrețiunea gustului gastric. „Românul.“

Apel.

Una dintre însușirile nobile ale românului este și a fost totdeuna generositatea și dărnicia. Aceasta s'a adeverit între toate împregiurările. Nu esistă un al doilea popor, care în proporțiunea stărei lui materiale să fi contribuit relativ atâta pentru scopuri de binefacere.

Ne sunt încă în proaspetă memorie calamitățile elementare, ce pe sute și mii de frați de ai nostri i-a lipsit aproape total de cele mai cardinali condițiuni ale esistinții.

Este dar o datorință duplă, ca să le venim într'ajutor, întru acoperirea lipselor toți aceia, cari am remas scutiți de atari calamități.

Nu am vrut, și nu vrem nici acum ca să facem nici cea mai puțină presiune asupra publicului nostru, am asceptat ca acest indemn să se producă mai mult de sine, și în asceptările noastre nici că ne am înșelat. Institutul de credit și economii de aici „Albina“, care dela înființarea lui totdeuna a contribuit sume considerabile pentru scopuri filantropice și culturale, și în acest cas a votat resp. ne a pus la dispositiune pentru cei păgubiți prin foc și înundări însemnata sumă de 200 fl. Tot asemenea am primit sumele de mai jos, dela câți-va domni din loc, și ca să nu apară ca și când noi nu am sta la dispositiunea onoratului public în acest respect, cu numĕrul de astădi începem cu publicarea sumelor incurse spre acest scop și ne punem la dispositiunea onoratului public, a primí și distribuí ajutoare pentru cei nenorociți prin foc și apă, pe lângă obligământul a ne face rațiociniul în public la timpul seu.

Până acum am primit sumele următoare:

1. Dela Institutul de credit și economii „Albina“	fl.	200.—
2. Dela Nicanor Frateșiu, protosincel și secretariu cons.	fl.	5.—
3. Dela Mateiu Voileanu, ases. cons.	fl.	5.—
4. Dela Dr. Remus Roșca, redactor	fl.	5.—
Suma	fl.	215.—

Varietăți.

* (Promovare.) Dl Ilie Stănilă Mercuri în 8 Iuniu st. n. a fost promovat la universitatea din Viena de doctor în medicină. Felicitările noastre amicale!

* (Un dar al monarchului nostru.) După cum se scrie, monarchul nostru va trimite reginei Victoria din Englitera, cu ocasiunea iubileului ei, o ladă mare cu vin vechiu de Tocaiu. De vinul Tocaiu 's legate dulci suveniri pentru regina Victoria. Ciocnind pahară pline cu vin de Tocaiu s'a audit pentru întâia oară vorba de: „tu“ și „tu“ între regina și logodnicul ei. De atunci și până adi vinul de Tocaiu a rĕmas ca vin de desert la curtea din Londra. Bine înțeles numai: vinul cel trimite împĕratul Austriei nu este de feliul celui obicinuit în comerciu.

* Dela un corespondent al nostru din părțile Orĕștiei primim următoarele:

O mare bucurie se simte și domnește în poporul de rînd din jurul Orĕștiei, de oarece cu ocasiunea cercetărei locurilor de manevre din anul acesta, chiar prin persoana Alteței Sale, a Domnului suprem comandant militar din casa imperială archiducele Albrecht, în călătoria Sa din Orĕștie spre comuna Tĕmășasa, fiind în o di de Sâmbătă dimineața și resp. o di de târg de săptămână a Orĕștiei și o mulțime de oameni de rînd, și oameni avuți mergênd cătră târg mai dela Hațeg până la Orĕștie, care cu ce marfă avea, Alteța Sa cătră toți s'au esprimat cu: „Bună dimineața! de unde sunteți? unde mergeți? și duce bine calea aceasta la Tĕmășasa?“ în limba română, și se vedeți numai ce bucurie mare domnește astădi în poporul român din jurul Orĕștiei și cum spune unul altuia, că au vorbit cu unchiul împĕratului și chiar românesce și de unde scie acesta românesce? că doară n'au mai fost pe aici, și vedi mĕi frate domnii nostri născuți și crescuți aici cu noi și nu sciu vorbi românesce ca unchiul împĕratului. Altul dice, ba sciu, da nu vreau să vorbească, că nu le place să vorbească cu noi românesce, ba chiar și notarești nostru din sat nu vorbesce cu noi românesce ca unchiul împĕratului, ba scii mĕi, că notarești nostru în loc de „mĕi“ dice „moi“ și în loc de a dice „ei“ dice „ele“ și m. a. l. tot de a întoarsele și apoi el aici cu noi a trĕit și a crescut.

* (Poetul Eminescu.) Se rĕspândi-se vestea, că acest luceafĕr s'a stins din vieață, foile din România însĕ nu adeverează încetarea din vieață a poetului Eminescu, dar spun, că se află greu bolnav la Botoșani.

Eată, ce scrie „Curierul român“: Poetul este earăși prada crudei boale, ce'l ofilesce și 'l consumă de atâta timp. De o sĕptĕmênă întreagă nu vorbesce, nu umblă și nu mânâncă. Toate speranțele noastre în rehabilitarea sdruncinatei sale sănĕtați par sdrobite de acest din urmă atac, mai puternic poate decât toate celelalte, ce l'au pălit.

* (Bani de hârtie falsi.) În 6 a l. c. st. n. poliția din Budapesta a pus mâna pe o bandă de cinci inși, care se ocupa deja de mult cu falsificarea de bancnote.

* (Convențiunea vamală cu România) Ministrul de comerciu Bacquehem a primit în 27 Maiu o deputațiune din sinul industriașilor cislaitani, cari au așternut o petițiune cu 1500 de iscălituri, rugând pe ministrul, ca convențiunea să se închee cât mai curênd. Dl Bacquehem a asigurat pe membrii din deputațiune, că guvernul e pĕtruns de acest adevĕr și cea mai mare dorință a lui e, ca rĕsboiului vamal să-i se facă sfârșit, totodată ministrul de comerciu a observat, că monarchia noastră a făcut mai în urmă mari concesiuni și se asteaptă numai și după concesiunile din partea României.

* „Românul“ scrie, că s'a deschis pe seama ministeriului agriculturei, industriei, comerciului și domeniilor un credit estraordinariu de 50,000 lei pentru administrarea și esploatarea târgului de rîmători dela Turnul-Severin.

* (Statua lui Miron Costin.) „Rĕsboiul“ aduce vestea, că D. V. A. Ureche cu ocasiunea petrecerei sale la Paris, a tocmit cu unul dintre cei mai buni sculptori francezi un proiect pentru statua lui Miron Costin. D. Ureche va ține un șir de conferințe în țeară pentru a aduna fondurile necesare.

RAPORT

Societatea pentru literatura și cultura română în Bucovina.

Activitatea comitetului în decursul anului administrativ 1886 se cuprinde în următoarele:

1. Adunarea generală a societății din 8/20 Iuliu 1885 a decis cu unanimitatea voturilor în urma propunerii comitetului, ca osĕmintele neuitatului Aron Pumnul să se ecshumeze și să se stremute de pe ținterimul cel vechiu pe cel nou, unde să se ridice apoi un monument corĕspundĕtoriu, precum a fost aceasta de mult nu numai dorința societății ci și prevĕdut în fundațiunea, ce poartă acest nume scump.

Acel conclus al adunării generale l-a realisat comitetul în decursul anului 1886, după cum s'a raportat despre aceasta și ultimei adunări generale. Eară sânțirea monumentului ridicat se va serba îndată, ce va fi gata.

2. După cum s'a amintit și în raportul de an a deschis comitetul conform § 2 p. 4 al statutelor și în earna anului 1886 un ciclu de prelegeri poporale publice și gratuite, cari ca și în anii trecuți au fost bine cercetate de cătră publicul român și primite cu multă simpatie.

Prelegerea întâia despre „Anticitățile din Bucovina“ s'a ținut de dl Dionisiu Olinescu în 6/18 Martie;

prelegerea a doua despre „Elementul național în educațiune“ o ținu dl Dimitriu Socoleanu în 13/25 Martie;

prelegerea a treia despre „Viața și activitatea nemuritoriului Aron Pumnul“ o ținù dl Ioan I. Bumbac în 20 Martie (1 Aprile) și

prelegerea a patra despre „Anticitățile din Bucovina“ (epoca de bronz și de fer) ca prourmare a prelegerii întâia fu ținută earăsi de dl Dionisiu Olinescu în 27 Martie (8 Aprile.)

Ne simțim îndatoriți a aminti cu mulțămită, că și de astădată societatea filarmonică „Armonia“ din Cernăuți a binevoit a concede, ca aceste prelegeri să se țină în sala spațioasă a localului ei din „Hotelul Moldavie.“

3. În temeiul § 2 p. 8 al statutelor și cu aprobarea adunării generale din urmă, a început comitetul și cu edarea unor broșurele pentru lectura tinerimei de pe la scoalele noastre poporale.

În semestrul II al anului 1886 s'au și tipărit două de aceste broșurele sub numele de „Biblioteca pentru tinerimea română,“ cari s'au distribuit gratuit pe la scoalele poporale din țeară.

4. Afară de stipendiile date din fundațiunile speciale, cari stau sub administrarea societății, s'au mai subvențional din fondul societății doi studenți și anume: Dimitriu Popoviciu, student în drepturi la universitatea din Cernăuți și Ioan Țintilă, student la scoala de agronomie din Viena, acordându-li-se ajutoare de câte 50 fl.

Tot din fondul societătii s'au mai dat 50 fl. pentru spriginirea studenților români sĕrmani dela gimnasiul din Rădăuți, apoi un ajutoriu de 10 fl studentului dela scoala reală din Siretiu, Lazar Nastasi, și alt ajutoriu de 37 fl. elevului dela scoala agronomică din Cernăuți, Gavriil Lucan.

Afară de acestea s'au mai împărțit gratuit copiilor săraci de pe la scoalele poporale din ținutul Cernăuților cărți și recuisite de scoală.

5. În urma comunicării din partea directorului gimnasial din Rădăuți, cumcă sĕrăcia gimnasistilor de acolo este așa de mare, încât mulți n'au nici cele mai necesare spre traiul lor, avênd apoi comitetul cunoscință și de neajunsurile studenților români dela gimnasiul din Suceava, s'a aflat îndemnat președintele societății, dl Baron Victor Styrcea, de a arangia și o colectă între dnii deputați ai dietei țĕrii, după cum s'a amintit despre aceasta și în raportul comitetului presentat ultimei adunări generale, și din banii culeși s'au trimis 60 fl. „scoalei române“ din Suceava pentru spriginirea studenților români sĕrmani ai gimnasiului de acolo; 60 de fl. s'au dat earăși pentru ajutorarea studenților români dela gimnasiul din Rădăuți; apoi cu suma de 55 fl. s'au cumpĕrat îmbrăcăminte de earnă pentru mai mulți copii români de pe la scoalele poporale din suburbiele Cernăuților, eară un rest de 10 fl. s'a mai dat ca al doilea ajutoriu lui L. Nastasi, student la scoala reală din Siretiu.

6. Din suma de 200 fl. din venitul societății, menită pentru ajutorarea tinerilor români, cari îmbrățișează meserii s'au spriginit în anul 1886 trei adulți.

7. După cum s'a raportat ultimei adunări generale, s'au terminat pertractările pentru activitatea fundațiunei contelui Emanuil Logotheti, cum și a fundațiunei dlui Alecsandru Popoviciu, și solvindu-se și tacsele prescrise în sumă de 300 fl., s'a putut escrie și concursul asupra stipendiilor din aceste două fundațiuni pentru anul scolastic 1886/87, cari s'au și solvit în parte în anul curent.

Așișderea s'au finalisat și pertractările pentru activarea fundațiunilor create de rĕpausatul protopresbiter al Vicovelor, Dimitriu Sereteanu, și consursul asupra stipendiilor se va escrie îndată, după ce capitalul acestor două fundațiuni se va preda de înaltul c. r. guvern în administrarea comitetului.

8. În afacerea colectei de daruri benevole spre acoperirea speselor de reparare și adaptare a casei cumpĕrate de societatea, apoi de a realisa cu timpul și dorința comună de a ridica pe locul societății un edificiu nou, s'a raportat ultimei adunări generale, cumcă cu finea anului 1885 totalul prisos, rĕmas după acoperirea speselor făcute cu prima și a doua adaptare a casei cumpĕrate, a fost 243 fl., care sumă s'a capitalisat ca fond special pentru zidirea noului edificiu.

9. În scopul efectuării împrumutului necesariu pentru zidirea noului edificiu prin esmiterea de obligatiuni amortisabile, comitetul n'a aflat oportun a începe nici în anul acesta oare-care acțiune; eară din causa împregiurărilor puțin încuragiatoare, cunoscute în de comun, nicinu-i spe ranță, că se va putea realisa în curênd zidirea edificiului.

De altă parte însĕ s'a arĕtat necesitatea urgenta de a repara radical casa cumpĕrată și cu ocasiunea aceasta a o adapta deplin pentru trebuințele societății astfeliu, că pentru mulți ani va putea corĕspunde recerințelor noastre.

În afacerea aceasta va veni comitetul cu propuneri speciale înaintea preaonoratei adunări.

10. În urma conclusului adunării generale din anul 1885, cum și al celei din anul 1886, de a regula în mod definititiv positiunea acelor membri, cari din diferite cause nu și-au achitat datoriile cătră societate, s'a adresat comitetul în mai multe rênduri cătră toți acei domni membri, cari restează cu contribuirile sale, învitându-i ca să binevoiască a le achita, propuind D-Sale și toate înlesnirile posibile. În urma acestor învitări și-au achitat datoria 10 membri, eară 8 membri au cerut ștergerea restanțelor, obligându-se, că în viitoriu vor fi esacți cu solvirea contribuirilor. Din partea a 20 de membri n'a primit comitetul nici un rĕspuns, și așa s'a vĕdut necesitat a-i șterge din lista membrilor pentru neîmplinirea datorințelor față cu societatea, conform § 11, p. 3 și § 5 al statutelor.

Tot pentru neîmplinirea datorințelor față cu societatea, precisate în § 6 al statutelor, s'au șters și doi membri din lista membrilor activi; eară alți 5 membri și-au dechiarat eșirea din sinul societății.

În decursul anului 1886 se primiră, în virtutea § 20 p. 3 din statute, 5 membri ordinari.

Deci cu finea anului 1886 constă societatea din 7 membri onorari, 19 membri fundatori, 105 membri ordinari și 2 membri activi.

Loterie.

Sâmbătă, în 11 Iuniu 1887.

Timișoara:	6	84	10	39	56
Viena:	71	35	52	22	66

Bursa de Viena și Pesta.

Din 11 Iuniu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%.	—.—	—.—
Galbin	5.99	5.95
Napoleon	10 08	10.06
100 marcenemțe	62.32½	62.35
London pe (poliță de trei luni)	127.05	127.—

Nr. 272. [1604] 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de cl. III-a din Moeciul superior, protopresbiteratul Branului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 dile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele sunt:

a) tacsa dela 100 familii á 2 fl. . . . . fl. 200.—

b) tacsa dela 45 vĕduve á 1 fl. . . . . fl. 45.—

c) tacsele dela boteze, cununii și înmormêntări . fl. 66.40

d) venitul dela miruitul în biserică. . . . . fl. 20.—

e) alte venite usitate în comună . . . . . fl. 68.60

Suma: fl. 400.—

Doritorii de a concurge la această parochie vacantă, vor avea a-și înainta suplicele lor instruite conform statutului organic și a regulamentului pentru parochii până la terminul sus arĕtat la subsemnatul oficiu.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Zernești, în 13 Februariu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Nr. 1209. [1606] 1—3

EDICT.

Nicolae Lazar gr. or. din Mohu, carele de 3½ ani a părăsit pe muierea sa Maria n. Duma fără să se mai scie dacă mai trăesce sau nu, prin aceasta se citează ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict să se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră procesul matrimonial urzit de muierea lui se va pertracta și decide pe basa pribegirei curentatului.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului ca for matrimonial de instanța I.

Sibiiu, 28 Octobre, 1886.

Simeon Popescu.
protopresbiter.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și adi fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuințarea picăturilor resultat sigur.

Prețul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignațiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 13—26

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu ½—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o ½ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repetesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 12—50

Mihaile Manchen,

vărsătoriu de campane

(Clopote)

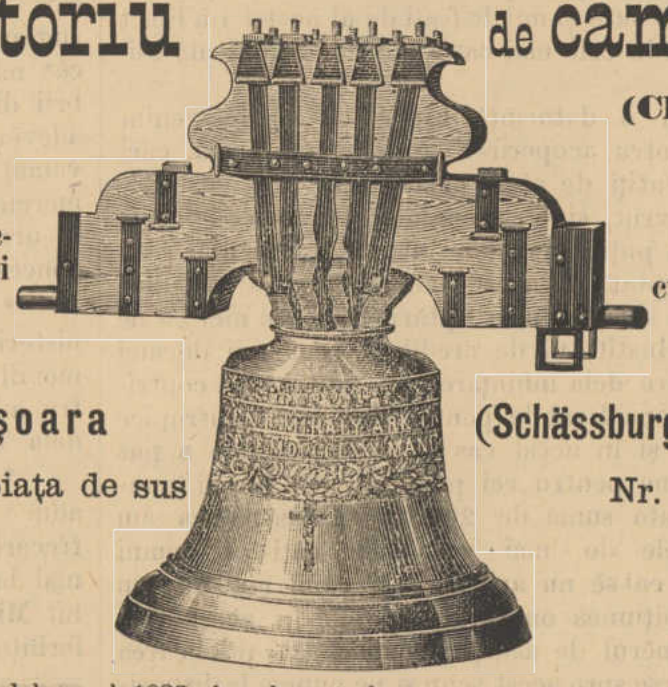

și de construcțiunea cea mai nouă cu sul sucitoriu

în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)

piața de sus Nr. 168

o firmă, ce esistă dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lifera și repara clopote de toată mărimea cu coroana de stejar ori de fer legat, face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efeptuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primí și în rate. [1536] 7—10

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1887.

Budapesta—Predeal

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.35	1.46
	—	7.11	9.12	2.01
Várad-Velencze	—	—	9.22	2.08
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.39	2.19
Mező-Telegd	—	7.41	10.17	2.41
Rév	—	8.10	11.36	3.24
Bratca	—	—	12.16	3.47
Bucia	—	—	12.54	4.07
Ciucia	—	9.04	1.57	4.35
B. Huiedin	—	9.34	3.11	5.15
Stana	—	—	3.40	5.37
Aghireș	—	—	4.15	5.53
Ghîrbou	—	—	4.36	6.05
Nadișul ung.	—	—	4.58	6.20
Cluș	—	10.34	5.26	6.38
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.11	—	—	10.—
Uioara	1.18	—	—	10.09
Vințul de sus	1.25	—	—	10.19
Aiud	1.46	—	—	10.48
Teiuș	2.25	—	—	11.55
Crăciunel	2.50	—	—	12.24
Blaș	3.03	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	1.34
Copșa mică	4.01	—	—	2.19
Mediaș	4.20	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	3.31
Sighișoara	5.42	—	—	3.59
Hașfaleu	6.01	—	—	4.32
Homorod	7.27	—	—	6.53
Ágostonfalva	8.08	—	—	7.21
Apața	8.36	—	—	8.23
Feldioara	9.06	—	—	9.02
Brașov	9.46	—	—	9.52
	1.55	5.37	—	—
Timiș	2.53	6.20	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.50	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.40	7.30	—
Predeal	—	9.12	1.14	—
Timiș	—	9.36	1.45	—
Brașov	—	10.12	2.32	—
	4.01	—	7.20	—
Feldioara	4.47	—	7.57	—
Apața	5.28	—	8.24	—
Ágostonfalva	5.59	—	8.47	—
Homorod	6.49	—	9.24	—
Hașfaleu	8.35	—	10.37	—
Sighișoara	9.12	—	11.—	—
Elisabetopole	9.56	—	11.34	—
Mediaș	10.37	—	12.03	—
Copșa mică	10 59	—	12.18	—
	11.16	—	12.26	—
Micăsasa	11.37	—	12.42	—
Blaș	12.16	—	1.11	—
Crăciunel	12.33	—	1.23	—
Teiuș	1.51	—	2.06	—
Aiud	2.18	—	2.27	—
Vințul de sus	2.48	—	2.49	—
Uioara	2.56	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3.12	—
Ghiriș	4.01	—	3.76	—
Apahida	5.28	—	5.01	—
Cluș	5.56	—	5.21	—
	6.37	6.01	—	8.—
Nadișul ung	6.58	6.19	—	8.36
Ghîrbou	7.14	—	—	9.02
Aghire	7.29	—	—	9.32
Stana	7.56	—	—	10.11
B. Huiedin	8.18	7.12	—	10.51
Ciucia	8.58	7.41	—	12.16
Bucia	9.15	—	—	12.50
Bratca	9 34	—	—	1.19
Rév	9.53	8.20	—	2.—
Mező-Telegd	10.25	8.46	—	3.04
Fugyi-Vásárhely	10.47	—	—	3.36
Várad-Velencze	10.57	—	—	3.52
Oradea-mare	11.64	9.11	—	4.03
	11.19	9.16	10.55	4.47
P. Ladány	1.15	10.37	1.23	7.30
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.33	2.15	7.45	10.—
Viena	2.50	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren micst.	Tren de persoane	Tren de persoane
Viena	—	11.10	2. -
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovat	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Pauliș	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren micst	Tren de persoane	Tren micst.
Teiuș	11.24	3.—	—
Alba-Iulia	12.09	4.59	—
Vințul de jos	12.30	4.22	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Pauliș	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovat	8.28	11.35	7.19
Arad	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren micst.
Simeria	2.42
Streiu	3.25
Hațeg	4.16
Pui	5.11
Crivadia	5.58
Banița	6.40
Petroșeni	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren micst.
Petroșeni	6.10
Banița	6.53
Crivadia	7.37
Pui	8.20
Hațeg	9.01
Streiu	9.52
Simeria	10.31

Arad — Timișoara

	Tren micst.	Tren micst.
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren micst.	Tren micst.
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.29	4.15
Șeica mare	—	3.02	4.45
Loamneș	—	3.46	5.26
Ocna	8.27	4.18	5.57
Sibiiu	9.—	4.42	6.30

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	3.43	8.50	10.25
Ocna	4.26	9.17	10.49
Loamneș	—	9.45	11.15
Șeica mare	—	10.20	11.45
Copșa mică	—	10.49	12.10

Cucerdea—Oșorheiu - Reghinul-săs.

Cucerdea	3.22	10.20	3.25
Cheța	3.52	10.50	3.58
Ludoș	4.13	11.11	4.20
M. Bogat	4.23	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.—	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.15	12.12	5.28
Nireșteu	5.38	12.36	5.53
Oșorheiu	5.57	12.55	6.13
	—	1.20	—
Reghinul - săs.	—	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	—
Oșorheiu	6.34	—	—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludoș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Piski)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.19
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 57 Sibiiu, Joi 4/16 Iuniu 1887. *Anul XXXV*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 3/15 Iuniu.

Precând scriem aceste rênduri, în sala de festivități a academiei de drepturi de aici se petrece o sĕrbătoare de caracter familiar, și în o parte a publicului din patria noastră o sĕrbare națională întru triumful politicei urmărite de cei chemați a împrăștia lumina între fii patriei.

Un simțĕmênt de recunoscință străbate în aceste momente sufletele a sute de bărbați de ai nostri, cari pentru cariera juridică s'au pregătit în academia de drepturi de aici, care cu ḑiua de aḑi se desființează, un sentiment de recunoscință față cu cei-ce le au dat posibilitatea de a se cultiva, față cu sistemul, care spriginia tendențele culturale ale românului, un sentiment de recunoscință în cele din urmă față cu acei puțini bărbați cărturari, cari n'au pregetat a sări în ajutoriul tinerilor sĕraci, cari conduși de nobila ambițiune de a se cultiva, au dat pept cu toate neajunsurile, numai sĕ poată atinge nobila țintă, cultura și înaintarea

Pentru oarele 12 sunt aḑi învitați toți câți au făcut studii la academia de drepturi de aici spre a participa la festivitatea, cu care se va încheia firul activității acestei academii. Datori suntem deci în aceste momente sĕ ne transpunem și noi în acele timpuri, când academia de drepturi de aici era considerată de focular al sciinții, unde se pregătiau sute de tineri pentru viața practică, datori suntem sĕ ne re'nprospĕtăm în mintea noastră toate scenele turbulente din parlamentul Ungariei cu ocasiunea desbaterei budgetului presentat de ministrul de culte și instrucțiune publică, când se cerea cassarea acestei academii, sub cuvêntul, că este un cuib al dacoromanismului și al pangermanismului datori suntem sĕ ni le împrospetăm toate acestea și sĕ constatăm, că numai sistemul politic de aḑi a adus cu sine sistarea academiei de drept de aici, numai tendențele de maghiarisare au fost normative la luarea unor mĕsuri atât de drastice pentru posibilitatea înaintărei popoarĕlor din patria noastră.

Am susținut dela începutul erei dualistice încoace, și susținem și aḑi alăturea cu celelalte naționalități din patrie, că greșită este politica ungurească, care subordinează toate unui scop, care e nerealisabil, care sacrifică cele mai vitale interese ale cetățenilor numai rasei maghiare, înmulțirei numerice a acesteia.

A trebuit sĕ condamnăm cu toată ocasiunea slăbiciunea oamenilor dela cârma statului nostru, slăbiciunea, cu care ei s'au supus curentului bolnăvicios de a maghiarisa toată suflarea, slăbiciunea, cu care ei în multe casuri s'au pus în fruntea torentului, pentru ca sĕ fie aplaudați de presa jidănită, care n'are în vedere consolidarea statului.

Serbarea familiară, ce se sĕvêrșesce astăḑi între zidurile academiei de drepturi de aici, în sine va fi modestă. De bună seamă se va accentua un lucru, căci nu se poate, ca el sĕ nu fie bine marcat, se va spune, că academia de drepturi de aici a avut o nobilă misiune, pe care și-o a împlinit cu sfințenie. Sute de oameni au ascultat aici prelegerile dela profesori de renume, și din ei au eșit bărbați sdraveni, cari astăḑi sunt fala țĕrei, ca judecători, ca advocați, ca bărbați aplicați la administrație.

Un lucru nu se va spune la această festivitate națională, și anume, nu se va spune, că academia aceasta s'a desființat din motive politice. Și ce nu se spune la această serbare familiară, ni-o au spus de nenumerate ori deputații în parlament, ni-o au spus presa ungurească, fără nici o reservă.

S'au luat cele mai mari precauțiuni pentru ca junimea noastră sĕ se crească în spiritul esclusivistic de care aḑi e dominată întreagă Ungaria. La scoalele poporale se fac esperimente, pe cari sciința le condamnă fără reservă. La scoalele medii tot sub cuvêntul, că junimea nu este destul de patriotică, s'a dispus, ca cunoscința limbei unguresci sĕ formeze obiect de căpetenie. Pentru sciințele mai înalte ni s'au închis granițele, și avem sĕ alegem între Pesta și Cluj.

Se crede, că prin mĕsuri polițenesci se va putea reforma caracterul unui popor, ajuns la consciința demnității sale naționale. Se crede aceasta, și tocmai aici se înșeală cei chemați a fericí patria noastră.

Esperiențele de 20 de ani dau dovadă, că dreptatea e pe partea noastră.

Revista politică.

Notița luată în numĕrul trecut despre o convorbire între ministrul nostru de esterne, Kalnoky și între principele de Bismarck se completează și mai mult. „Kölnische Zeitung“ vorbesce despre o convenire a împĕratului Germaniei și Rusiei, la care probabil va lua parte și monarchul nostru Timpul, când vor convení, încă nu se scie apriat, se dă însĕ cu socoteala, că convenirea se va face cu ocasiunea manevrelor de toamnă și anume se va face sau în Königsberg sau în Danzig, unde precum se scie a mai convenit odată împĕratul Wilhelm cu Țarul Rusiei.

Vestea aceasta ar afla cu mult mai mare credĕmênt, dacă n'ar fi împĕrtășită tocmai la începutul sesonului de băi, în care timp lumea s'a obicinuit a vorbí despre plănuitele întâlniri ale monarchilor; și dacă scirile n'ar vení din Berlin, chiar când starea sănĕtății împĕratului e sdruncinată Cu toate acestea și alte foi aduc sciri analoage și pun în perspectivă o întêlnire a monarchilor. Astfel „Coresp. Polit.“ primesce din Berlin împĕrtășiri, că dacă se va întêmpla intenționata călătorie a împĕratului german, convenirea cu monarchul nostru de sigur se va repeta. Cât privesce scirile din Rusia, esistă intenționea unei visite a părechei împĕrătesci la Copenhaga; dacă astfel Țarul va călătorí la granița germană, ori chiar în Germania, întêlnirea cu împĕratul german încă poate sĕ se efeptuiască.

În Bĕlgradul Sêrbiei se desvoaltă lucrurile rĕu. Cestiunile politice se încălcesc tot mai tare, căci lupta între influența rusească și austriacă e din vreme în vreme tot mai înverșunată; ear Sêrbia singură nu scie, umilise-va tot Austriei sau va trece în castrele contrare și se va arunca în brațele Rusiei. Acceptarea demisionării ministeriului Garașanin și concrederea lui Ristici cu formarea noului cabinet, — carele este cunoscut de mare rusofil, — pentru politicii nostri formează o mare desilusionare, cu atât mai mult, cu cât au fost mai tari referințele de amiciție între statul nostru și Sêrbia, și deja foile din Viena 'și esprimă temerile în ce privesce atitudinea Sêrbiei în viitoriu.

Noul cabinet este constituit în modul următoriu: Ristici ministru-președinte și de esterne, Milojlovici de interne, Wasiljevici de instrucțiune, Avacumovici de agricultură, Werici de finanțe și Welimirovici de comunicațiune.

La nota circulară a Porții, puterile au rĕspuns, că ea sĕ designeze doi candidați pentru tronul bulgar. Poarta a și întrebat în aceasta cestiune pre guvernul bulgar, și după cum se vestesce din Sofia, acesta a numit doi candidați și anume tot dintre cei vechi: pre principele Alecsandru de Battemberg și pe principele Ferdinand de Coburg. Poarta e earăși în încurcală și nu scie sĕ propună, sau nu, pe acesti doi candidați pentru tronul bulgar. Se pare că aceasta e o demonstrațiune indirectă a guvernului bulgar îndreptată Rusiei, dar totodată și o manifestațiune, că Bulgaria nu vrea sĕ se prefacă în stat republican.

Generalul Boulanger.

Credem a fi de interes și pentru publicul nostru aprețiarea activității și unele date din biografia generalului Boulanger, cel mai popular bărbat de stat astăḑi în Francia, pentru aceea în cele ur-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

83. **Grid.** P. Petru Danesco.
Protocoalele n'are nici decum.

84. **Măgura** și **Loșcad** sau **Feledițe.** P. Georgie Muntean, are singelie.
Protoc. cercular. are și al bisericei scris.

85. **Strigi-Sent-Georgie** și **Ohaba.** P. Stefan Popovici.
Prot. cerc. numai până la 1784 are scris, i-se poruncesce sĕ scrie, și al bisericei are, dară n'au scris.

In Simeria, în 31 Maiu, 1787 prot. Orĕștiei s'au lucrat canonicească visitație.

Nagi-Denk. NB. acest preot Adam Bran din locul acesta n'au venit înaintea noastră, fiindcă protop. din Orĕștia ne-au spus, cumcă el la satul Corna, prot. Belgradului fără scirea noastră s'au mutat, pentru aceea se rênduesce popa Moise din Valasânt-Ohaba sĕ slujască la satul Nagi-Denk până se va întoarce el îndĕrĕpt, sau se va face altă rênduială.

86. **Tamașpataca.** P. Lazar Popovici, are singelie.
Protocolul cercularelor n'au protoculuit, și nici al bisericei, pentru aceea i-s'au poruncit ca sĕ-l facă, și protop. Lazar cu prilegiul cetirei singiliei sĕ-i cerceteze protocoalele.

87. **Strigi-Secel.** P. Dimitrie Popovici, are singelie.
Protoc. cercularelor până la 6 Iuniu 1786 are, și al bisericei n'are, i-se poruncesae ca sĕ-l facă, bater au arĕtat pe două coale scris.

88. **Boldogfalva.** P. Ioan Popovici, are singelie.
Protocolul al cercul. are și al bisericei, dară nu formulariu, i-s'au poruncit îndreptarea sĕ facă.

89. **Bĕtrână** și **Tolgia.** P. Petru Magdoș, are singelie.
Fiind acum de curênd preoțit, n'are protoc. cercul. dară are al bisericei.

90. **Boldogfalva,**
sau **Simeria** P. Mihail Popovici, are singelie.
și filia **Repaș.**
Protocolul cercul. au arĕtat, și al bisericei acum au început.

91. **Sĕnt-Ohaba.** P. Moise Popovici.
Protocol. cercularelor n'are deplin, ci numai până la 1784 scris, i-se poruncesce sĕ-l împlinească, bater nu scie scrie, și și al bisericei n'are protocol.

Cu sfêrșitul lucrărei acestia, tuturor preoților poruncindu-se prin Preasfințitul D. Episcop, ca protocoalele rênduite cu bună socoteală sĕ le scrie din vreme în vreme fără nici o întru rumpere poruncilor, așa și pe cei botezați, cununați și morți în protocol sĕ-i însemneze, le-au dat și învĕțătura a sa archipăstorească pentru îndreptarea creștinilor a parochiilor lor. S'au dat în satul Simeria, în 31 Maiu, 1787. Protop. Orĕștiei s'au sĕvêrșit canonicească visitație.

Gedeon Nichitici m. p.

Lazar Ștef m. p., prot. ot Orĕștie.

Cernovici m. p., secret.

mătoare publicăm în tot estensul acest articul din „Rĕsboiul“:

Poporul frances, Germania, presa internaţională spre el şi-au întors privirile lor; el e omul universal, numai despre el vorbesc, numai de el se ocupă. Bismarck, acest teribil teuton, a căḑut în disgraţia opiniunei europene; nu se aude nimic de el, nimeni nu se interesează de dênsul; totul pentru Boulanger, ce va face el, ce are de gând sĕ facă generalul-revanşă, cum l'au supranumit organele germane.

De cinci-spre-ḑece ani Francia era un factor secundar în Europa; veto ei nu prea apăsa balanţa cestiunilor europene; cinci-spre-ḑece ani Francia se sbătea în lupte de partide, ministerele căḑênd şi ridicându-se consecutiv, cu o repeḑiciune de admirat; toate acestea nu ajutau nimic prestigiului moral, forţei materiale a Franciei. Bismarck şi Moltke erau liniştiţi, nici un nor negru nu întuneca orisontul lor vesel, nici o înfrîngere nu micşora reputaţiunea lor ca dominatori suverani ai Europei întregi. — Victoria acestor din urmă se mărise şi mai mult, când la 1884, oportunistul Ferry fu chemat sĕ dirige destinele patriei sale. Acesta, urmând o politică nefastă, politica coloniilor, care distra în adevĕr Francia dela ideia ficsă de revanşă, causându-i şi prejudiţii materiale însemnete Franciei pe cât timp ea trebuia sĕ fie totdeuna gata la ori-ce eventualitate, fu nevoit sĕ se retragă, cedând locul seu dlui Freycinet.

Meritele şi calităţile eminente ale acestui om de stat erau incontestabile; toate partidele recunosceau în el pe singurul om, care putea sĕ conducă carul statului cu prudenţă, dar totodată şi cu o demnitate şi o firmitate folositoare prestigiului Franciei.

Nu se înşelau. După Gambeta numai Freycinet putea mai abil şi cu un mod mai eficace sĕ fie conducĕtoriul patriei sale.

Dl de Freycinet luase ca colaborator la afacerile milităresci pe generalul Boulanger, un ofiţer din cei mai brilianţi, cu un trecut glorios şi de o capacitate necontestabilă. Biografia lui, care o dăm mai jos, probează destul afirmările noastre.

Noul ministru de resbel, pe lângă capacitatea sa în cestiunile de armată, are şi talentul oratoric; bun administrator, prudent, firm la hotărîrile sale, păşind în mod îndrăsneţ la reforme de mobilisare şi la diferite alte lucruri, a putut în scurt timp sĕ reorganiseze armata francesă într'un mod strălucit.

Astăḑi armata francesă, graţie reformelor şi lucrărilor generalului Boulanger, e ridicată la un nivel de capacitate, de forţă şi calitate ecuivalent şi putem sĕ spunem, superior tuturor armatelor din Europa.

Totodată cu reorganisarea armatei francese născu şi popularitatea generalului-revanşă, radical de principii sociale, avea în pressa partidului seu ca susţiitori organele cele mai populare: „La Laterne,“ „l'Iintransigeant“, „le Rappel“, „la France,“ „la 19-ème Siècle“. „le Petit journal“, „L'évenemént“, „le Voltaire“ şi o sumă încă de alte ḑiare radicale şi intransigente făceau propagandă pentru el ;îl lăudau, ḑicênd, că e soldatul cel mai capabil, şi în care trebue sĕ aibă Francia confienţa cea mai mare.

Am vĕḑut mai deunăḑi demonstraţiunile în favoarea sa înaintea operei din Paris, popularitatea aceasta suntem convinşi, că cresce din ce în ce mai mult, deşi toate acestea se iau în rîs de cătră republicanii moderaţi, şi într'o ḑi, cine scie, dacă nu vom avea un al doilea Bonaparte în Francia.

Eată acum şi serviciile sale, estrase după lucrarea lui Roger de Beauvoir şi întitulată „Nos généraux“.

Generalul Boulanger s'a născut la 29 Aprile 1837 la Rennes, departamentul Lille. La 15 Ianuariu 1855, adecă în etate de 18 ani, a întrat în scoala St. Cyr şi la 1 Octombre 1856 a fost numit sub-locotenent în armata infanteriei. La 28 Martie 1860 a fost numit locotenent, la 62 căpitan, la 15 Iuliu 70 comandant de batalion, la 9 Novembre acelaş an locotenent-colonel, la 15 Novembre 1874 colonel, la 1880 general de brigadă, la 18 Februariu 1884 general de divisie.

A luat parte la espediţiunea din Algeria sub comanda mareşalului Randou, unde primì şi botezul de foc; la campania italiană şi anume la bătălia dela Turbigo, unde la 3 Iuniu 1859 a fost lovit de un glonţ, care i-a pătruns în pept, ear câteva ḑile în urmă abia în etate de 22 de ani a fost numit cavaler al legiunii de onoare. Trimis apoi la Cochinchina la 24 Februariu 1862 la atacul dela satul Trai-Drau a fost rănit la şoldul stâng. La 9 Novembre 1870 fu numit comandant al regimentului de infanterie 114; la 30 Novembre acelaşi an la lupta dela Champigny i-a sdrobit umĕrul stâng un glonţ, ceeace nu l-a împedecat sĕ se lupte în fruntea trupei sale în bătălia dela Conuily. — Pentru brava sa conduită în această luptă fu decorat cu crucea de ofiţer al legiunii de onoare.

Îu fine după luptele dela comună din Paris, unde generalul Boulanger fu distins pentru bravura, ce a arĕtat la luarea baricadelor dela Bourg şi la Reine la 24 Iuniu cu ocasiunea întrării trupelor în Paris un glonţ l-a nimerit în braţul stâng. Chiar în aceeaşi ḑi a fost numit comandor al legiunii de onoare.

Aceasta este în scurt biografia generalului Boulanger.

Demisiunea sa nu e decât momentană, fiindcă nu va trece mult şi-l vom vedé, credem, reluând frânele ministerului seu, până ce va îndeplini scopul ce urmăresce: revanşa şi recăpĕtarea provinciilor perdute: Alsacia Lorena.

Pa-Pa.

Un cuvênt

cătră următorii foştilor grănicţeri din regimentul I şi al II-lea românesc dela Năsĕud şi Orlat.

Nosce te ipsum!!!

„Cunoasce-te pe tine însuţi!“ Sunt acum doi ani, de când eu, făcêndu-mi de cinosură această macsimă filosofică, ca un fiu din fosta graniţă militară, am cercetat ḑiua noaptea, cine au fost grănicţerii. Mai întâiu am aflat puţină istorie latinească scrisă atunci, când despre români numai cu mare greutate se putea scrie şi ceva bun. Pe lângă aceasta mai scrise cu unele adause dl G. Bariţiu, dar şi acestei istorii îi lipsesc încă multe, ear prin 1882 eşi la lumină o istorie în limba germană de Treuenfest. De una însĕ me mir, că până acuma – după cât sciu eu — nu a apucat încă nimeni peana ca sĕ mai noteze ceva afară de unele publicaţiuni făcute în „Transilvania.“

Nu vreau sĕ me estind prea larg arĕtând, ce ne mai lipsesce, căci sunt convins, cum că fie-care poate cuprinde cu mintea, ce va sĕ ḑică a cunoasce istoria patriei sale. De doi ani adun în continuu date şi documente istorice pentru istoria regimentului al II-lea de graniţă dela Năsĕud. În aceste cercetări adeseori am aflat şi alte date şi documente reteritoare la ţinutul şi regimentul I grănicţăresc. Nefiindu-mi scopul a descrie istoria regimentului I, am trecut peste dênsele mai departe.

Vin acum pe această cale şi întreb, că aflase-va vr'un următoriu din acel regiment, căruia sĕ-i inspire tărie faptele străbunilor, sĕ apuce peana, şi când îi conced împregiurările sĕ cerceteze la olaltă cu mine istoria trecutului nostru, ca aşa împrumutat sĕ ne împărtăşim unul altuia şi de aici înainte sĕ sciu, ca sĕ notez şi datele referitoare la regimentul I. sĕ i-le împărtăşesc şi vice-versa. Asemenea rog pe cei din fostul regiment II-lea a cerceta încât se poate prin ccmunele lor şi a-mi împărtăşi date autentice. Nu stă istoria numai în enararea luptelor sângeroase şi enumĕrarea jertfelor căḑute pe câmpul gloriei, ci şi în cercetarea acelui drept, ce îi compete cuiva pentru jertfele aduse. Atâta sânge vĕrsat, atâtea ḑeci de mii de victime sacrificate pe altariul statului ear alăturea miile de vĕduve rĕmase cu orfanii lor la mila trecĕtorilor — mai adauge apoi aceea ce istoria până acuma retace, dar vorbesc unele cronice contimporane (1762—1800) cumcă n u m a i r e g i m e n t e l e r o m â n e s c i a u s c ă p a t ţ e a r a d e i n v a s i u n e a t u r c i l o r, înfruntând inimicul, cu braţele sale, pe când celelalte classe vĕḑênd strîmtoarea, în care se afla ţeara, refusară a apuca arma, până când nu vor câştiga drepturi şi privilegiuri peste privilegiuri — chiar şi numai acestea pot forma tot atâtea titluri de drept la acest pământ, ca sĕ trăim pe el liberi ca naţiune egal-îndreptăţită şi dacă am fi descălecat aici numai în anul 1700.

Sĕ cercetăm deci faptele străbunilor nostri în genere şi în specie biografiile bărbaţilor meritaţi şi portretele lor sĕ le compunem într'o cunună şi sĕ le lăsăm urmaşilor nostri.

În anul 1832 un consiliar ḑisese în şedinţa guvernului din Cluj: „*Valachis ne liceat discere historiam, quoniam ea estǫ oculus mundi*“ (Valachilor sĕ nu le fie ertat a învĕţa istoria, căci ea este ochiul lumei), dar noi cu atât mai vîrtos sĕ o învĕţăm, pentru că, după cum ḑice A. Papiu-Ilarian (în prefaţa la „Tesaur de monumente istorice“): „O naţiune, care nu-şi cunoasce istoria, se aseamĕnă fiinţelor lipsite de memoria celor trecute; ea nu cunoasce legătura logică necesară între trecutul, presentul şi viitoriul seu; ea nu se cunoasce pe sine însaşi, nu scie, de unde şi cum resultă starea de faţă, în care se află, nici şi-o poate îndrepta; nu-şi poate îndivina cea viitoare, nici a o prepara; ci oarbecă fără îndreptări şi rĕtăcesce în toate părţile, până ce în urmă cade în cursa inimicului.“

Deci cine vrea sĕ me ajute, ori, din cei dela fostul regiment I de graniţă sĕ conlucre dimpreună cu mine, fie aşa de bun a se adresa la I. Pop Reteganul, învĕţătoriu în O.-Rodna, Transilvania (Besztercze-Naszódmegye), care mi-le va împărtăşi.

Un fiiu din fostul al II-lea regiment de graniţă.

Apel.

Pentru cei păgubiţi prin inundări şi foc am primit:

Transport din Nr. 56 .	fl.	215.—
1. Dela Escel. Sa I. P. S. Domnul archiep. şi metropolit Miron Romanul	fl.	20.—
2. Dela dl Ioan Hannia, director seminarial	fl.	5.—
Suma .	fl.	240.—

Varietăţi.

* (Numiri.) Ministrul reg. ung. de iustiţie a numit de conducĕtoriu adjunct la cărţile funduare la tribun. reg. din Deva pe Isidor Crista; de scriitoriu la judec. cer. din Aita-mare pe Alecsandru Fodor.

* (Constituirea comitetului camerei advocaţiale din Sibiiu) Camera advocaţială din loc, în şedinţa sa din 12 Iuniu st. n. pe periodul nou de 3 ani 'şi-a ales următoriul comitet:

Preşedinte: Dr. Wilhelm Bruckner; vice preşedinte: Parteniu Cosma; secretariu: Albert Arz; fiscal: Rudolf Wellman; cassariu: Pavel Theil.

Membrii în comitet:

Dr. Carol Conradt, Ioan de Preda, Dr. Adolf Klein, Carol Roth, Augustin Henrich, Ioan Altrichter, Ioan Pop de Galaţiu şi Arnold Friedsmann.

Membrii suplenţi în comitet:

Ludovic Klein, Dr. Octavian Russu, Dr. Oscar Kabdebó şi Friedrich Schneider.

Protopopiatul Huniadului. Anno 1787 în Haţeg în 14/3 Iuniu 1787 s'au început lucrarea visitaţiei canonicesci.

92. **Haţeg, oraşul militărese.** Popa Vasilie, are singelie.

Protocol întru starea a sa are, dară numai vr'o câte-va porunci au scris într'ênsul, şi al bisericei au avut, dară nu după formulariu, i-se poruncesce acela a-l împlini şi acesta a-l face, după cum s'au poruncit.

93. **Felşu-Salaş-Patac.** P. Grigorie Popovici, are singelie.

Are protocol. cer. dară nici n'au scris toate poruncile într'ênsul, nici nu l'au facut după rênduială, şi al bisericei n'are, fiind preot tinĕr, i-se poruncesce sĕ facă amêndouĕ.

94. **Alsó-Silvaş,** nu este popă, şi le slugesce popa din Felşu-Nadaşdia.

95. **Ki-Ohaba şi Ciopeia.** P. Avram, are singelia.

Prot. cir. şi al bisericei are.

96. **Baresti.** P. Vasilie Halmagi, singelie are.

Are protoc. cerc. dară nici n'au scris toate poruncile într'ênsul, nici nu l'au făcut după rênduială, şi al bisericei n'are fiind paroch tinĕr, i-se poruncesce sĕ facă amêndouĕ.

97. **Nalaţ-Vad şi Boresti, Secel, Sent-Péterfalva, Uciukfalva.** P. Adam Dobai, are singelie.

Pe niste coale au scris niste porunci, şi acele fără rênduială, dară al bisericei n'au arĕtat, i-se poruncesce, ca sĕ facă amêndouĕ protocoale.

În Hunedoara în anul Domnului 1787 în luna lui Iunie în 4 ḑile s'au început lucrarea visitaţiei canonicesci.

98. **Vaida-Hunad oraşul,** sau **Hunedoară.** Prot. Petru Popovici, singelie are. P. Georgie Popovici, are singelie.

Protocol. cercul. are deplin scris şi protocol. bisericei are.

99. **Telec şi felsu Nadaj, şi Hajdad.** P. Moise Popovici, are singelie. P. Zacharia Popovici, are singel.

Protoc. cercularelor numai până la 1760 au scris, şi celelalte au lăsat.

100. **Alsó-Nadaj.** P. Petru Bolgoş, are singelie.

Protocolul cerc. are până Februarie 1786 scris, al bisericei bater pe vr'o trei coale au avut scris, i-se poruncesce sĕ facă.

101. **Strigi-Plopi şi Bretea.** P. Ioan Popovici.

Protoc. cercular. avênd, numai până la 1787 au scris, şi al bisericei n'are.

102. **Nagy-Oklos.** P. Lazar Popovici, are sing.

Protoc. cerc. numai până la anul 1784 are scris, al bisericei n'are.

103. **Maceu.** P. Pavel Cizmaş, are singelie.

N'are nici un protocol.

104. **Strei,** sau **Zekifaléu** şi **Ruşi** şi **Pusta-Calan.** Aicea nu este preot.

105. **Sent-Crai** şi **Kis-Kalan.** P. Crăciun.

Protocolul cer. are până la 1785 9 Noemvrie au scris, şi al bisericei n'are, i-se poruncesce sĕ facă protocol.

(Va urma.)

* Camera advocaţială din Cluj încunosciinţează, că Ioan Márkus adv. în Deş, la cererea proprie s'a sters din lista camerei.

* Din partea v.-comitelui comitatului Sibiiu se publică, că socotelile făcute pentru anul 1886 despre toate fondurile administrate de cassa comitatensă precum şi preliminariul fondului de clădire a casei comitatense pre 1887 fiind esaminate de comptabilitatea comitatensă şi pertractate de comitetul permanent în şedinţa, ţinută la 14 Iuniu st n., s'au pus la comptabilitatea comitatensă spre vedere publică în termin de 15 ţile, şi se pot vedé de ori cine în oarele de oficiu.

* Dl Nicolau Putnoky, profesor la gim. de stat din Sibiiu, a cetit în şedinţa academiei unguresci din Pesta mai multe părţi dintr'un tractat critic mai mare asupra dicţionariului istorico limbistic român, redigeat de profes. Bogdan P. Hajdeu şi edat de academia română din Bucuresci sub îngrijirea regelui Carol I sub titlul: *Etymologicum Magnum Romaniae.* Conferenţiarul a făcut caracteristica direcţiunei şi cuprinsului din materialul eşit până acum, apoi modul de tractare al cuvintelor şi a arĕtat starea actuală a sciinţelor comparative în România.

* Din Turda ni se scrie:

În Turda încă din 9 a l. c. sunt vr'o 100 de soldaţi împărţiţi pe la corifeii corteşilor stângei estreme, care până aci a fost stăpâna situaţiunei.

Noul comite suprem, comitele Behtlen Géza vrea sĕ dea doveḑi, că scie câştiga cercul electoral al Turdei pentru partida guvernamentală, al cărei candidat de astădată este dl Samoilă Pop — român de nascere, nepot de preot unit, fost stipendist din fundaţiunile Blaşului, — dar carele astăḑi uitându şi cu totul de prescurile, ce le a mâncat, nici nu mai vrea sĕ scie de limba românească. Vorba ceia „Blaşiul tace şi face“ se adeveresce şi aici minunat.*)

* (Proselitism.) În comuna Măgina, un sătuleţ frumos, cu o biserică cinstită şi cu un preot destul de omenie, cu un popor blând şi cu o scoală zidită de curênd de material solid — un preot unit din vecini umblă sĕ-şi înmulţască credincioşi cei vr'o 14 — 15 cu d'ai nostri şi spre scopul acesta le pune în vedere, că nu au sĕ mai dea la dascăl nimica, ear de tacsa sidocsială sĕ acaţă — ca de o funie acest preot, pe care omul nu ar da o piţulă în târg. Acest preot precum se scie pe aici este corespondentul „Tribunei,“ şi astfel stă în mare cinste la cei interesaţi de prosperarea „Tribunei.“

* (Postal.) La băile din Tuşnad, începênd cu 16 a lunei curente, se va institui oficiu postal pe timpul sesonului băilor.

Acest oficiu postal va sta în legătură cu posta, ce comnnică prin o trăsură postală cu un cal între Csik-Szt.-Márton şi Tuşnad şi cu posta, ce comunică prin o trăsură postală cu 2 cai între Sepsi-Szt.-György şi Tuşnad, cu calea ferată din Csikszereda — Kézdivásárhely, şi cu calea ferată Feldioara — Kézdivásárhely.

Comunicaţiunile se fac în ordinea următoare:

I. Între Csik-Szt.-Márton şi Tuşnad.

Pleacă din Cs.-Szt.-Márton dim. la	8	oare	—	m.
Sosĕşte la Tuşnad înainte de am.	„ 10	„	15	„
Pleacă din Tuşnad la ameaḑi	„ 12	„	—	„
Sosĕşte la Cs.-szt.-Márton după am.	„ 2	„	15	„

Comunică dela 16 Iuniu până la 15 Septembre.

II. Între Sepsi-Szt.-György şi Tusnad.

1. Cariolă postală.

Pleacă din Sepsi-Szt. György dim. la	5	oare	30	m.
Sosĕşte la Malnaş	„ „ 7	„	30	„
Pleacă din Malnaş	„ „ 7	„	45	„
Sosĕşte la Bükszád	„ „ 9	„	5	„
Pleacă din Bükszád	„ „ 9	„	15	„
Sosĕşte la Tuşnad	„ „ 10	„	25	„
Pleacă din Tuşnad după ameaḑi	„ 1	„	—	„
Sosĕşte la Bükszád după ameaḑi	„ 2	„	10	„
Pleacă din Bükszád	„ „ „ 2	„	20	„
Sosĕşte la Malnaş	„ „ „ 3	„	40	„
Pleacă din Malnas	„ „ „ 3	„	55	„
Sosĕşte la Szepsi-Szt.-György	„ „ 5	„	55	„

Comunică dela 16 Iuniu până la 15 Septembre.

2. Trăsura postală cu un cal.

Pleacă din Sepsi-Szt.-György după am. la	12	oare	45	m.
Sosĕşte la Malnaş	„ „ „ 2	„	45	„
Pleacă din Malnaş	„ „ „ 3	„	—	„
Sosĕşte la Bükszád	„ „ „ 4	„	20	„
Pleacă din Bükszád	„ „ „ 4	„	30	„
Sosĕşte la Tuşnad	„ „ „ 5	„	40	„

Comunică în lunile lui Iuliu şi August.

* (Postal.) Direcţiunea postală din Sibiiu, escrie concurs pentru ocuparea postului de magistru postală din Breţcu (Bereczk) comitatul Trciscaune lor, cu care este împreunat şi oficiul telegrafic. Cu acest post pe lângă încheerea de contract de oficial şi depunerea 100 fl. cauţiune, sunt împreunate emolumentele: 195 fl. salariu anual, 40 fl. pauşal de cancelaria si 560 fl. pauşal de transport; 10% din venitul brut al oficiului telegrafic, şi 3 cr. pentru fiesce care depeşă înmanuată în loc.

Cererile de concurs sunt a se înainta la direcţiunea postală din Sibiiu, în termin de 3 sĕptĕmâni.

* „Meseriaşul român“ publică următoriul concurs pentru 6 stipendii din fundaţiunea „Michail şi Elisa Stroesco“ şi adecă:

1. Pentru 2 stipendii de câte 40 fl. v. a. menite pentru învĕţăcei români, cari se vor aplica la una din meseriile: postovărie, curelărie, şelărie, brutărie, orologerie, ferărie, arămărie (turnătorie) tinichigerie, cordonărie, peptănărie, săpunărie, tapiţărie, zidărie şi la perierie.

2. Pentru un stipendiu de 70 fl. v. a. menit pentru sodali, cari voesc sĕ meargă în străinătate pentru de a se perfecţiona, sau sĕ între într'o scoală specială de meserie.

3. Pentru 2 premii de câte 75 fl. pentru sodali perfecţi sau pentru măestrii, cari voesc sĕ deschidă în Braşov meseria: de faur, de rotariu, lăcătariu sau compactor (legător de cărţi.)

Concurenţii învĕţăcei la stipendiile de sub Nr. 1 au a-şi aşterne la subscrisul comitet petiţiunile lor provĕḑute.

a) Cu atestat de botez, din care sĕ se vadă, că sunt români şi au etatea de 12 ani; *b)* Cu atestat de scoală, care sĕ arete, că sciu cetí şi scrie şi clasificaţiunea, ce au avut în acest an; *c)* Cu contractul încheeat cu vreun măestru la meseriile mai sus numite, din care sĕ se vadă, că se află la o meserie în Braşov, spre a putea fi supraveghiaţi.

Concurenţii la stipendiul de sub Nr. 2 au sĕ şi trimită petiţiunile la comitetul subscris, provĕḑute *a)* Cu atestat de botez; *b)* Cu atestat, că sunt sodali; *c)* Cu atestat de purtare morală dela diregătoria locală şi dela preot.

Concurenţii la premiile de sub Nr. 3 au sĕ-şi trimită petiţiunile lor la comitetul subscris, provĕḑute *a)* Cu atestat de botez; *b)* Cu atestat de sodal; *c)* Cu concesiunea dela diregătoria de meserii, că au dreptul de a deschide lucrătoare.

Concursurile se primesc până la 29 Iuniu (ḑiua de St. Petru) seara.

Din şedinţa comitetului „Asociaţiiunei pentru spriginirea învĕţăceilor şi sodalilor meseriaşi români.

Barth Baiulescu, preşed. *Dr. I. Bozoceanu,* secretar.

* (Fabrici de tăbac în Europa.) Cât tăbac se consumă în Europa, se poate vedé după numerul fabricilor şi al lucrătorilor; astfeliu:

Germania	are	15.038	fabrici cu	136.400	lucr.
Austro-Ungaria	are	38	fabrici cu	36.700	lucr.
Rusia	are	302	fabrici cu		
Marea-Britanie	are	428	fabrici cu	12.800	lucr.
Svedia şi Norv.	are	166	fabrici cu	5.000	lucr.
Elveţia	are		fabrici cu	3.000	lucr.
Spania	are	8	fabrici cu	8.000	lucr.
România	are	2	fabrici cu	1.300	lucr.
Francia	are	19	fabrici cu	18.000	lucr.
Italia	are	18	fabrici cu		
Danemarca	are	435	fabrici cu	1.200	lucr.

Numĕrul tuturor lucrătorilor ocupaţi în fabricile de tăbac din Europa este cam de 330.000; pe lângă care se mai adaugă mai tot atâţi ocupaţi cu vinderea fabricatelor şi utensiilor de fumat (ţigarete, tabachere etc.) Din aceste cifre se poate vedé enormele dimensiuni ale industriei de tabac şi capitalele angajate în aceste industrii. „Meseriaşul român.“

* (Supĕrarea Sultanului.) Mare supĕrare a causat în ḑilele din urmă sultanului Abdul-Hamid purtarea fiului seu. Prinţul, care e numai de 17 ani dimpreună cu guvernorul seu Mehmed bej, care însoţit de mai mulţi tineri pretini de ai sei, au cercetat în una din ḑile o petrecere a unor soldaţi din Constantinopol, unde se aflau şi mai multe domnişoare din cercurile mai înalte. Petrecerea, care i convenì tinerului prinţ, îl atrase în curênd şi dimpreună cu însoţitorii lui se puseră pe beutură. După ce îşi petrecu cât-va timp, înfierbĕntat de beutură, îi venì pofta de a juca şi el. Arangiară deci cu toţii un cuadril, care mai în urmă a făcut o foarte rea împresiune în cercurile comune. Europenii, cari erau de faţă, începură a rîde, ear' turcii indignaţi foarte, începură a murmura în contra cetei dansatoare. Vestea a ajuns curênd la urechile Sultanului, care era supĕrat foarte tare, a dictat fiului seu mai multe ḑile de arest, suitei lui ia dat drumul, eară pe guvernorul la ecsilat în Yemen.

* (Bucătărie ciudată şi mâncări ecsotice.) Tot d'auna au mâncat oamenii lăcuste. Cea mai bună probă despre aceasta este Pentateuchul. În cartea 3-a, cap. 11, legea mozaică verbesce pe larg de chipul d'a prepara „viermi înaripaţi“. Ovreii găteau locustele în două feluri: le puneau în coşuri şi le stropiau cu vin, în care le lăsa sĕ macereze, sau mai bine — şi tot ast-fel se mâncau lăcustele în Senegal, în Arabia şi în Syria — fierbiau lăcustele în apă sĕrată le smulgeau aripile şi le mâncau, după ce le uscau la soare.

În Africa se mănc şi furnicile. Călĕtorul Junker spune, că şeful unui trib din Mescherai trimise 20 panere cu furnici, ca sĕ aibă, ce sĕ mânce pe drum. Furnicile se pisează, şi pasta aceasta uleioasă are — după cum spune călĕtoriul — gustul de ficat.

Şi coleopterele slujesc la hrană. Romanii mâncau rădascele; în Brasilia se mănc cu mare plăcere fluturii, cari atacă foile palmierului şi cărăbuşii au slujit multă vreme la pregătirea unei supe, care se ḑice, că are calităţi afrodisiace. In Chili şi în Peru se caută foarte mult o supă de cartofi, în care se pune un piureu de fluturaşi de aceia, cari se găsesc cu grămada sub pietre pe marginea gârlelor.

Se mănc şi musce. Negrii din Narrinjeri se hrănesc numai cu larvele unei musce, care se găsesce sub scoarţa eucalybtului. Livingston s'a hrănit multă vreme cu larve d'acestea şi spune, că indigenii poartă după ureche un cârligel, cu care'şi scot cu multă dibăcie acele larve din copac.

Indienii din Nevada (America de nord) se hrănesc tot cu musce; fac din ele plăcinte, cari, după spusa călătorilor, au gust de carne marinată.

Fiind-că noi mâncăm raci, de ce sĕ ne mirăm de sĕlbatici, cari mănânc ori-ce crustacee le pică sub mână. E de notat cu deosebire Negrii Kurilis, cari după spusa călĕtorului Holub, aruncă pe copii cari s'au născut morţi în gârlele, unde se găsesc raci uriaşi, ca sĕ fie siguri c'or sĕ găsească tot-deauna.

Dacă trecem la vertebrate, vedem, că oamenii mănâncă toate animalele vertebrate. In insulele Andramas un bărbat nu se poate însura de cât, după ce va mânca un chiţcan (cloţan) viu. Indienii din America de sud mănc caii pe cari sunt siliţi sĕ-i omoare. Chinezii au un gust nespus pentru cânii fripţi, gust, ce acum o sută de ani îl aveau şi Negrii din Luiziana. Negrii din Africa mănâncă carne de leu, de şacal, de hienă şi de crocodil.

Antropofagii spun, că cele mai bune bucăţi din om sunt crerii, podul palmei şi genunchiul.

In sfĕrşit multe popoare din Africa sunt adevĕraţi *humifagi.* Japonezii chiar mănâncă pământ galben. Se vede, că este foarte bun. Pământul galben se frământă, se face pesmeţi mici, şi se prăjeste pe grătar la un foc viu.

* (Rectificare.) Din partea comisiunei municipale a comitatului Sibiiu, care a votat subvenţiuni pentru a se înfiinţa pre teritoriul comitatului o societate de vinicultură şi pivniţărit, se aduce la cunoscinţă, că societăţile, cari vor sĕ-şi înainteze cererile pentru primirea de ajutoriu nu trebue sĕ alăture statutele aprobate de ministeriu, după cum din eroare s'a anunţat (veḑi Nr. 50 „Telegraful Român,“) ci sĕ se alăture statutele induse în registrul firmei comerciale.

* (Bibliografic.) A apĕrut în Braşov, editura Nicolae Ciurcu *Abecedar* sau întâia carte de cetire pentru copii şi copilele din anul I-iu de scoală întocmit de mai mulţi pretini ai scoalei. Preţul 20 cr.

— „Scoala şi Familia“, apare în Braşov redactată de Ioan Popea şi Andreiu Bârsan, Nr. 4 e de următoriul cuprins: „Scăderile în învĕţământul religiunei în scoala noastră populară.“ — „Despre educaţiune (din Arthur Schopenhauer)“ — „Din convorbirile unei mame.“ — „Mititica“. — „Bibliografie.“ — „Diverse.“

— „Meseriaşul român“, apare în Braşov, Nr. 11 are următoriul sumariu: „Societăţi pentru ajutorarea meseriaşilor şi lucrătorilor bolnavi şi invaliḑi“. — „Însemnătatea căsătoriei.“ — „Scoala pentru învĕţăcei români aflători în Braşov.“ — „Industria de casă.“ — „Foiţa meseriaşului.“ — „Feliurite pentru meseriaşi.“ — „Sciri comerciale.“ — „Multe şi mĕrunte.“ —

— „Biblioteca copiilor“, apare în Braşov Nr. 21 „Doi fraţi şi două surori“, convorbire întocmită pentru copii. Nr. 22 cuprinde: „Picătură de apă“ istorioară instructivă după „organul pedagogic.“ —

Studii asupra stării actuale

a scoalelor noastre împreunate cu combaterea defectelor şi indicarea remedielor. (Veḑi şi numerii 8, 9, 18, din anul trecut al foaiei scolare „Scoala şi Familia,“ ce apare în Braşov.

În numĕrul 18 al acestei foi am ḑis: Dacă legile noastre scolare ni-au ficsat un punct minimal întru sistemisarea salarelor învĕţătoresci: atunci noi, după teoria provocaţiunilor morali sĕ ne nisuim a

---

*) Încât cunoascem noi genealogia dlui Samoilă Pop, strămoşul dênsului a fost brodariu în M. Partoş, ca iobagiu al episcopatului rom. cath., dar deja moşul şi tatăl seu au început a-şi renega naţionalitatea, apoi decât cu astfel de români, mai bine fără ei. Red.

accelera mersul tendinţelor macsimali, — desvoltând mai departe §§-fii cu putere de lege din *Normativele noastre scolare*, în ce privesce salarisarea, — modificând, emendênd şi completând codicele nostru scolar conform pretensiunilor veacului de acum. Curentul acestor idei şi nisuinţe nobile culturale, m'a făcut sĕ-mi aduc aminte de unele impedimente serioase, ce se pun în calea zelosului luptător, şi mai tot-deauna fac chiar legea positivă imposibilă d'asi valora justele ei postulate. De opintiri singuratice nu voiu mai vorbí, fiind-că acelea rĕmân şi mai mult fără resultatul dorit, din simplul motiv, că lumea este încă prea egoistă, prea inconsecuentă.

Impedimentele, cari se pun în cale spre a nu ne lăsa sĕ sistemisăm pentru învĕţători salare corespunzĕtoare, şi sĕ regulăm positiunea lor într'un mod mai uman, sunt mai cu seamă de două caractere distinctive: unele esterne şi altele interne.

I. Impedimentele esterne.

Impedimentele esterne, cari mi se par, că lucrează în mod indirect contra unei bune sistemisări de salare, sunt: 1. legile instrucţiunii publice din patria noastră; 2. imensa şi nereparabila divisiune a românilor nostri în două confesiuni.

Ad. 1. Dacă statul a sistemisat ca salar anual pentru învetătorul dela scoalele populare — trei sute fl. şi 50 fl. bani de cuartir, atunci confesiunile pe lângă toată autonomia lor şi pe lângă toate sforţerile lor, anevoie vor putea trece peste această sumă regulamentară — nefiind spriginite în deplină mĕsură de autorităţile publice, şi de legislaţiunea ţĕrei în aceasta privinţă. Aci cred eu, că bună voinţa şi nisuinţele confesiunilor se isbesc în mersul lor cultural de pedeci foarte serioase.

Statul ar putea face mult în acest respect pentrucă are forţe mari disponibile, şi ar putea adjusta bugetul cultului în mod strălucit. Dară până acum n'a făcut'o.

Ad. 2. Inimicii seculari ai poporului român — mai ales Jesuiţii — au isbutit sĕ despărţească pe românii de sub coroana Ungariei în două tabere ostile — persecutându-se frate pe frate, ca şi când ar fi unul dela Aequatore şi altul dela Polul nordic al pământului. Inimicii esterni nu ni-au stricat aşa mult ca această despărţire fatală. Me înfior, sĕ deschid capacul acestei răni sângerânde, care poartă în sine sâmburele morţii unui popor. De luptele dintre fraţi sunt pline archivele consistorielor eparchiali române. Câte lupte şi speranţe pe toate terenele culturale se nimicirĕ prin proselitismul iesuitic şi prin frecările confesionali dintre fraţii aceleaşi mame nefericite? După modesta mea parere acesta e un rĕu inreparabil! Efectele acestei desbinări religionare între fraţii de un sânge le simţim amar.

Ori-ce român va fi sdrobit de durere, când va călători pe la satele noastre. Colea dai d'un catun românesc, unde călătorul poate numera până la 80—90 de fumuri cu doue pretinse biserici: una „neunită", alta „unită" cari cu ori ce seamănă, dară a biserici, ba. Dincolo dai de alt sat miserabil, unde călătorul abia după multă căutare în dreapta şi stânga zăresce două şcoluţe ca vai de ele. Dascălii ca vai de ei, căci au o leafă mai slabă şi decât a unui păstoriu de vite, şi astfel acesti apostoli ai culturei nu numai nu-şi acopere lipsele ţilnice: ci-şi vĕd un viitoriul întunecat, care are sĕ le ameninţe esistenţa, sĕ le nimicească familia. Eată cum suntem paralisaţi şi din aceasta parte în desvoltarea instrucţiunei populare, şi în faţa acestei triste împregiurări, care român adevĕrat nu va simţi mari dureri în sufletul seu!

(Va urma.)

Loc deschis.*)

Bod, în 1/13 Iuniu, 1887.

Mult stimate dle Redactor! Ve rog a da loc în mult preţuitul jurnal „Telegraful Român" următoarelor rênduri:

În Nr. 54 din anul curinte la corespondinţe particulare a apĕrut o faimă grozavă din Bod sub numele, mai mulţi parochieni.

Se vede, că pe acei parochieni i-au ajuns o mare jale, vĕţêndu-se fără preot. Aşa sĕ şi întreba, că unde este preotul? Ei s'au întrebat şi earăşi ei au rĕspuns.

Acestia sunt aceia, cari cu câteva ţile se întrebau, pentru ce slujesce preotul Filip Creiţar după putinţă, postul nascerei lui Christos, Mercurea şi Vinerea în postul Paştilor, din Paşti până în Rosale şi preste an din când în când?

Atunci îi apucă mirarea, căci slugesce preotul atâta, eară acuma îi apucă durere de moarte, căci rĕmase o ţi de nu a putut slugí din causă binecuvêntată familiară Sum deplin convins, că din acei mulţi poporeni, numai unul a fost la biserică şi totuşi fac capital a se folosí de ocasiune.

Învĕţătorii, după cum se vede, — declarară oficios Reverenţii Sale părintelui protopop, că nu li s'a comunicat cercularíul etc. Nu este adevĕrat, declararea lor căci li s'a împărtăşit cercularíul — ba s'a publicat Duminecă înainte de ţinerea esamenului. Învĕţătorii şi mai ales mult cunoscutul pentru ataceri Ioan Dima Petraşcu şi George Cherciu sunt aceia, cari pot nega tot ce este adevĕrat şi a face din alb negru.

După cum ţic dênşii cu notă „deplin mulţămitoare," după finirea esamenului. Striga poporul, că astfeliu de învĕţători nu le mai trebue, ceea ce me am convins după spusa poporenilor de frunte. Causa este, că Ioan Dima Petraşcu propune întrebarea şi tot dênsul o respunde mai întreagă, copilul are sĕ se uite numai în gura lui.

La toate esamenele a sărit câte un poporan ca sĕ tacă ţicêndu-i: „sĕ vedem ce stie copilul" — apoi alte multe cari numi vine ale înşira de ruşinea lui. Adause încă poporenii. Dle protopop! „Voim sĕ facem scoală comunală" şi alte multe.

Între cei cu nume mai mulţi poporeni se cam sciu şi conducĕtorii, eată a făcut capital, eată ocasiunea binevenită pentru care am lipsit o ţi dela serviciu din causă familiară, căci la 21 Maiu după prânţ îmi erau toate zădarnice. Greşala a fost cea mai mare, căci am scăpat trenul accelerat de noapte. spre a reîntoarce, după care foarte am alergat. Aşa prea bunii mei inimici de moarte s'a folosí de tot ce este neonest, aruncând asupra mea feliu de feliu de clevete, scornirĕ minciuni şi calumnii, căci eu 'mi uitaiu sĕ le spun pasul meu: Altă dată nu voiu fi aşa nesimţitor faţă de dênşii, le voiu spune tot ce am sĕ fac, ca sĕ nu remênă în mine, ci sĕ se ducă în ei. —

Pre toate celea aruncate asupra mea, ca sĕ fiu dejosit de ei înaintea publicului şi sĕ-mi tragă din vază, le declar de scornituri calumnii şi minciuni demne, de capul lor.*)

Filip Creiţar,
paroch greco-orient.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică redacţiunea nu e responsabilă. Red.

*) Prin aceste reflecsiuni declarăm cestiunea încheiată în coloanele jurnalului nostru. Red.

Loterie

Mercuri, în 15 Iuniu 1887

Brünn: **68 53 43 89 11**

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1887.

Budapesta—Predeal

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.35	1.46
	—	7.11	9.12	2.01
Várad-Velencze	—	—	9.22	2.08
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.39	2.19
Mező-Telegd	—	7.41	10.17	2.41
Rév	—	8.10	11.36	3.24
Bratca	—	—	12.16	3.47
Bucia	—	—	12.54	4.07
Ciucia	—	9.04	1.57	4.35
B. Huiedin	—	9.34	3.11	5.15
Stana	—	—	3.40	5.37
Aghireş	—	—	4.15	5.53
Ghirbou	—	—	4.36	6.05
Nadişul ung.	—	—	4.58	6.20
Cluş	—	10.34	5.26	6.38
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.11	—	—	10.—
Uioara	1.18	—	—	10.09
Vinţul de sus	1.25	—	—	10.19
Aiud	1.46	—	—	10.48
Teiuş	2.25	—	—	11.55
Crăciunel	2.50	—	—	12.24
Blaş	3.03	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	1.34
Copşa mică	4.01	—	—	2.19
Mediaş	4.20	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	3.31
Sighişoara	5.42	—	—	3.59
Haşfalĕu	6.01	—	—	4.32
Homorod	7.27	—	—	6.53
Ágostonfalva	8.08	—	—	7.21
Apaţa	8.36	—	—	8.23
Feldioara	9.06	—	—	9.02
Braşov	9.46	—	—	9.52
	1.55	5.37	—	—
Timiş	2.53	6.20	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.50	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.40	7.30	—
Predeal	—	9.12	1.14	—
Timiş	—	9.36	1.45	—
Braşov	—	10.12	2.32	—
	4.01	—	7.20	—
Feldioara	4.47	—	7.57	—
Apaţa	5.28	—	8.24	—
Ágostonfalva	5.59	—	8.47	—
Homorod	6.49	—	9.24	—
Haşfalĕu	8.35	—	10.37	—
Sighişoara	9.12	—	11.—	—
Elisabetopole	9.56	—	11.34	—
Mediaş	10.37	—	12.03	—
Copşa mică	10 59	—	12.18	—
	11.16	—	12.26	—
Micăsasa	11.37	—	12.42	—
Blaş	12.16	—	1.11	—
Crăciunel	12.33	—	1.23	—
Teiuş	1.51	—	2.06	—
Aiud	2.18	—	2.27	—
Vinţul de sus	2.48	—	2.49	—
Uioara	2.56	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3.12	—
Ghiriş	4.01	—	3.76	—
Apahida	5.28	—	5.01	—
Cluş	5.56	—	5.21	—
	6.37	6.01	—	8.—
Nadişul ung	6.58	6.19	—	8.36
Ghirbou	7.14	—	—	9.02
Aghire	7.29	—	—	9.32
Stana	7.56	—	—	10.11
B. Huiedin	8.18	7.12	—	10.51
Ciucia	8.58	7.41	—	12.16
Bucia	9.15	—	—	12.50
Bratca	9 34	—	—	1.19
Rév	9.53	8.20	—	2.—
Mező-Telegd	10.25	8.46	—	3.04
Fugyi-Vásárhely	10.47	—	—	3.36
Várad-Velencze	10.57	—	—	3.52
Oradea-mare	11.64	9.11	—	4.03
	11.19	9.16	10.55	4.47
P. Ladány	1.15	10.37	1.23	7.30
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.33	2.15	7.45	10.—
Viena	2.50	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren micst.	Tren de persoane	Tren de persoane
Viena	—	11.10	2.—
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Pauliş	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren micst	Tren de persoane	Tren micst.
Teiuş	11.24	3.—	—
Alba-Iulia	12.09	4.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.22	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Pauliş	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Arad	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren micst.
Simeria	2.42
Streiu	3.25
Haţeg	4.16
Pui	5.11
Crivadia	5.58
Baniţa	6.40
Petroşeni	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren micst.
Petroşeni	6.10
Baniţa	6.53
Crivadia	7.37
Pui	8.20
Haţeg	9.01
Streiu	9.52
Simeria	10.31

Arad — Timişoara

	Tren micst.	Tren micst.
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren micst.	Tren micst.
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.29	4.15
Şeica mare	—	3.02	4.45
Loamneş	—	3.46	5.26
Ocna	8.27	4.18	5.57
Sibiiu	9.—	4.42	6.30

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.43	8.50	10.25
Ocna	4.26	9.17	10.49
Loamneş	—	9.45	11.15
Şeica mare	—	10.20	11.45
Copşa mică	—	10.49	12.10

Cucerdea—Oşorheiu – Reghinul-săs.

Cucerdea	3.22	10.20	3.25
Cheţa	3.52	10.50	3.58
Ludoş	4.13	11.11	4.20
M. Bogat	4.23	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.—	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.15	12.12	5.28
Nireşteu	5.38	12.36	5.53
Oşorheiu	5.57	12.55	6.13
	—	1.20	—
Reghinul-săs.	—	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	—
Oşorheiu	6.34	—	—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludoş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Piski)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.19
Ghiriş	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 58 Sibiiu, Sâmbătă 6/18 Iuniu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 5 Iuniu.

Nu pentru prima dată ne ridicăm vocea în interesul învețătorilor nostri și siliți suntemsĕ o facem și de astădată Încă câteva dile și obositoarea muncă din scoală, pulberea din sala de învețământ, larma, care îi asurdesce urechile învețătorului înceată de a mai scurta la dilele vieții lui, pentru vre o câteva luni. Vorba e acum, ce sĕ facă el în decursul verei, cum sĕ-și petreacă timpul, și încă de așa, ca recreat și trupesce și sufletesce, sĕ-și înceapă din nou activitatea cu puteri reînoite.

Învețătorii altor neamuri folosesc feriile călĕtorind, cercetând băi de cură, și în chipul acesta 'și înmulțesc și cunoscințele, 'și lărgesc câmpul de vedere și în urmă pe lângă toate aceste se restaurează și trupesce învețătoriul român nu prea e în posiție de a-și pune giamantanul în vr'un cupeu și sĕ se legene în vr'un stabiliment mânat de puterea aburului, ci el trebue sĕ caute în alt modru de a-și petrece oarele și dilele de recreațiune Nu vorbim aici de învețătorii economi, cari trăesc mai cu seamă din economia câmpului și pe care nu o pot părăsí mai cu seamă nici o di, ci de acei învețători tineri, aplicați pe la scoalele normale, cu salarii mai bunișoare și cari incă juni fiind, pot de sigur sĕ profite mult, foarte mult și în interesul lor propriu, dar și în interesul învețământului preste tot. Este fără de toată îndoeala, că omul de regulă aceea scie, ce vede și despre tot ce nu vede, el are idei confuse sau apoi nu are de loc. Ar fi deci de dorit ca învețătorii nostrii sĕ nisuiască ca sĕ vadă, cât de mult, și ei acel mult nu-l pot vedé, stând în jurul vetrei părințesci, nemișcându-se în dreapta și în stênga. Călătoriile, vor dice unii, costă parale. E drept, — dar ele nu costă parale pre oamenii cei serioși, cari nu umblă în petreceri, ci umblă ca sĕ și agonisească, cât se poate de multe cunoscințe. Noi nu avem lipsă sĕ cutrierăm țeri streine, pentru că la noi în țeară fie ce loc oferă ochiului ceva nou necunoscut, fie-care biserică este un monument vechiu, fie-care trăsură de pe păreți ne arată starea culturală a poporului, și aplicarea lui de a jertfí pentru scopuri culturali. Nu vei da de sat în Transilvania sĕ nu afli ceva demn de notat, ori date bune ori rele, și e bine, sĕ scim și pre unele și pre altele. Pre cele dintâiu e bine sĕ le cunoascem, ca sĕ le aprețiem, pe cele din urmă ca sĕ le combatem cu toată puterea și sĕ le stirpim, de e posibil în mod radical.

O notiță în mână, o cerusă în buzunariu și fiecare plecat în o direcțiune, când se va întoarce îmbogățit în cunoscințe geografice, cunoscințe de oameni 'și va scí face o idee despre modul de viață al poporului și despre cei pușI în fruntea lui, ca sĕ-l guverneze.

Vei da de o biserică bună curată și provĕdută cu cele necesarii, vei conchide la starea materială a poporului, vei da de o scoală bine înstruită, vei judeca, ce fel de preot stă în fruntea comunei și ce învețătoriu e acolo. Vei vedé o cancelarie părăsită și încuiată, vei conchide, că ce administrație are comitatul, pretura și comuna — cu un cuvênt 'ți vei putea face icoane adevĕrate despre starea materială și culturală a poporului. Mai dilele trecute dl Keleti Gusztáv, șeful biroului statistic din Budapesta, a ținut în sala academiei maghiare un interesant discurs despre diferitele popoară din Ungaria și Transilvania. Și sciți de unde a procurat datele aceste? A întrebat pe diferiții comisari de catastru, cari au trăit pe sate despre unele altele și așa apoi și-a complectat discursul seu, — carele încât pentru noi românii nu e măgulitoriu și nu e măgulitoriu pentru aceea, pentru că comisarii, cari îi vor fi dat informațiunile nu cunosc din temeiu pe poporul român, nici datinele lui cele frumoase, nici familia și sânțenia ei, ci ei cunosc pe românii numai din birt și apoi doar o fi vĕdut pe unul doi mâncând mămăligă. Deci noi trebue sĕ ne cunoascem pre noi și de aceea este tare necesariu ca învețătoriul din comitatul Brașovului sĕ se intereseze a cunoasce poporul român și de poate și pre cel săsesc din comitatul Sibiiului, cel din comitatul Sibiiului sĕ plece în spre al Albei de jos, sĕ vadă acolo salinele Uioarei, câmpia Miraslăului, Sânt — Imbrul — cu biserica de acolo — sĕ dea o roată în spre munții apuseni și sĕ vadă miseria în toată golătatea ei, de când în băi, lucră francezii cu dinamit și de când în pădurile erariale nu au ce mai căuta după cercuri de ciubere.

Toate acestea vĕdêndu-le sĕ deschide înaintea ochilor lui un câmp larg de meditat și acțiunile lui vor fi însutite în viitoriu în interesul de tot bântuitului neam românesc.

Nu e petec locuit de român, sĕ nu poată omul aduna ceva date, care sĕ i fie de un feliu de îndreptariu pentru întreagă vieața lui. În fie-care comună de regulă avem câte un preot. Ori cât de lipsiți ar fi preoții nostrii, ei totuși încă nu au ajuns în starea de a nu putea da unui om solid și cinstit cuartir pe vr'o di — două sau pe vr'o 3—4 oare, după împrejurări și de a nu-i întinde masa sa. Numai cât călĕtorii trebue sĕ fie modesti în pretensiuni și și mai cruțători in vorbe față de alți oameni. Sĕ vadă, sĕ noteze, sĕ întrebe și apoi judecata sĕ-și o facă ei însuși fără de a vătĕma. În modul acesta vor fi și ei mulțămiți și și mai mulțămiți cei ce i-au putut primí. Nu ne putem închipuí capitalul, ce s'ar putea aduna în o vară în chipul descris mai sus. Nu ne putem închipuí mulțămirea învețătorului, după ce va ajunge ear în sînul sosietății lui, câte va scí el povestí, câte va putea el sĕ noteze în favorul seu și apoi mulțămirea aceasta 'l va recompensa însutit pentru ostenelele și chiar și cheltuelele lui.

Un învețătoriu, care nu cunoasce cel puțin o parte din țeara lui, dacă nu și ceva doar din alte țĕri, nu se poate numí cu drept cuvênt învețătoriu. Cercul lui de vedere e mărginit — de ar avea el o sumă de cunoscințe teoretice, cu care sĕ întreacă pe toți ceialalți. Vedem, că frații din România încă până sunt în preparandie vin pe la noi, ear noi, ca mai sĕraci, dacă nu putem ajunge până la ei, dar cel puțin sĕ ajungem până acolo, până unde putem.

Grĕșesc foarte mult, învețătorii tineri și încă neîngreuiați cu poverile familiare, dacă nu-și vor pune la inimă cele recomandate de noi din purul și sincerul interes, ce avem pentru ei și causa lor, și nu vor întreprinde în vara anului acesta călĕtorii, în care vor scrie toate cele de însĕmnat și astfel vor contribuí mult la aceea, ca sĕ desarmăm pe cei ce lățesc despre noi câte și mai câte faime una mai nefavoritoare și mai în detrimentul reputațiunei noastre ca alta.

Cei din birourile oficiilor nu o pot face, advocații mai puțin, preoții sunt prea legați de comună și servițiul lor, deci, ce nu pot ceialalți membrii ai inteligințíi române, sĕ o întreprindă fără sfială învețătorii nostri în interesul reputațiunei lor și în interesul causei naționale românesci. Resultatele, ce le vor dobândí din schimbarea de idei, din convenirea cu oameni din alte părți, din cunoascerea de datine deosebite sunt neasĕmĕnat mai multe și mai mari, decât ca sĕ se poată descrie.

Fie ca învețătorii nostri, cari țin mult la reputațiunea lor sĕ ne înțeleagă și surprindă cu cât mai multe schițe și suveniri de călătorii din vara anului 1887.

Revista politică.

Întimpinarea, ce a avut-o în Belgrad noul ministeriu Ristici insuflă mari îngrijiri cu deosebire foilor din monarchia noastră. Schimbarea ministeriului pare a fi o adevĕrată sĕrbătoare de mântuire pentru poporul sêrbesc, căci de multă vreme nu s'a mai întimpinat un cabinet cu un entusiasm așa de mare ca și noul cabinet din Sêrbia. In Belgrad lo-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

106. **Batiz-Bacia și Tompa.** P. Pavel Novac, singelie are.
Protoc. cer. numai până la 1785 au scris, dară al bisericei nu l'au scris pe formulariu.
P. Stoica Lăpĕdat, are sing.
Proto. cer. până la 1786 și al bisericei numai pe două coale are, i-se poruncesce sĕ facă protocol.

107. **Chergeș și Popești.** P. Iosif Popovici, are singelie.
Protoc. cercu. are numai până la anul 1786 au scris, fiind-că și protocol s'au gătat, pentru aceea i-se poruncesce ca sĕ facă.

108. **Buitori, Tamastelke** cu **Alșu-Pestiș.** P. Ioan Sĕcară, are singelie.
Portoc. cercul. numai până la anul 1786 are scris, și al bisericei în două coale scris, i-se poruncesce sĕ-l facă deplin.

109. **Maghiaroș** sau **Monorĕu** și **F. Racoș.** P. Mihai Popoviciu are sing.
Protoc. cercularelor are scris numai până la 1784 și al bisericei n'are numai pe două coale.

110. **Nandra-Valea.**

111. **Zlajd cu colibile sale.** P. Zacharia Munteanu, are singelie.
Protoc. cercularelor până la anul 1784 au scris, și al bisericei n'are nici cât, și precum se vede, nu scie scrie.

112. **Bozi, Groși** și **Ciulpezi.** P. George Popovici, are sing.
Protoc. cercularelor numai până la anul 1786 au scris, și al bisericei.

113. **Cerbel, Ulmi, Aranios cu Kis-Găunoasă.** P. Solom Serbu, are sing.
P. Irimie Lăscuș, are singelie sub Nr. 251 confirmat protoc. hyrotonie.

114. **Boia** și **Muncele mare și mic.** P. Georgie Popovici, are sing.
Protoc. cerc. numai până la 1786 are ..... protocol n'are, i-s'au poruncit sĕ-l facă.

115. **Poiana Tomei** și **Merișor** și **Fereșd.** P. Georgie Popovici sing. are.
Protoc. cercular. numai până la 1787 are, și al bisericei n'are, și se poruncesce, ca sĕ-l facă.

116. **Socești** și **Petreni** sau **Bĕtrêna.** Popa Vasilie, are singelie.
Protoc. cer. până la April 6 An. 1786 au scris, protoc. bisericei n'are, i-se poruncesce sĕ facă.

117. **Lelești** cu **Runcu mic** și **Cerișor.** P. Georgie Popovici, are sing.
Protoc. cer. până la 1784 au arĕtat, și protoc. blsericei bater l'au arĕtat pe o coală, i-s'au peruncit sĕ-l facă deplin.

118. **Runcu mare, Sohodol** și **Alun.** P. Spiridon Popovici, are sing.

calul clubului liberal și multe case private au fost iluminate și decorate sĕrbătorescе. Strigătele de: „Zsivio Ristici, Sêrbia și Rusia“ nu mai încetau; în tot locul se cânta imnul sêrbesc și cel rusec. După 2 oare din noapte înaintea palatului Garașanin s'au făcut mari demonstrațiuni. Geamurile palatului au fost sparte între strigăte de „Slivnica;“ „Pereat Garașanin!“ „Pereat Austria“ Garașanin le-a rĕspuns cu vr'o câteva focuri de revolver și poliția cu multă greutate numai a putut potolí focul entusiasmului.

Aceste demonstrațiuni grosolane au produs rele impresiuni asupra bărbaților nostri de stat și foile din monarchie au și început cu comentariele. „Neue Fr. Presse“, într'un articol de fond condamnă desvoltarea lucrurilor din Belgrad, se ocupă cu deosebire de demonstrațiunile politice, cu cari s'a serbat numirea noului cabinet, dicênd, că pentru noi nu pot sĕ fie indiferente. Un imn rusesc, „pereat Austria“ sunt demonstrațiuni contra Austriei, eșite din inimile sêrbilor, cari nu vor sĕ mai scie de binefacerile monarchiei noastre și mai ales sunt vorbele junimei studioase, viitoriul țĕrei și mijlocitorii revoluțiunii. Ristici a promis, că va căuta sĕ susțină relațiuni bune cu toate statele vecine, ba mai mult, va căuta sĕ întrețină relațiunile cele mai amicabile față de statele acelea, cu cari Sêrbia s'a stricat în decursul celor 7 ani, cât timp Ristici a fost depărtat dela cârmă. Asta însemnează atâta, dice numita foaie, că Ristici părăsindu-ne se va apropia de guvernul rus, ear relațiunile bune cu noi va ținé, numai cât timp guvernul austriac va fi pretin cu guvernul rusesc.

Noul cabinet nu e numai o afacere sêrbească ci și austriacă. Strigatul închee, „N. Fr. P.“: Pereat Austria! ne sună în urechi. Nu vrem sĕ le aducem aminte sêrbilor de recunoscința, ce o datoresc monarchiei pentru trimiterea lui Khewenhüller la Pirot, dar trebue sĕ le spunem, că Austria, a căreia amiciție în decurs de șepte ani le a procurat mari foloase, va continua cu susținerea bunelor relațiuni. Și aceea nimic nu impoartă ori de se numesce de ministru președinte în Belgrad bărbatul de stat Pirotsanac, ori Garașanin, ori Ristici; ca însĕ acolo sĕ nu se plănuească intrigi, contra Austriei, aceasta e datoria celor din Viena.

De altcum organul principelui Bismarck „Nord. Allg. Ztg.“ e încântat de programul noului cabinet, de oarece stabilesce menținerea celor mai bune relațiuni cu toate statele streine, cruțare în afacerile economice, și regularea afacerilor interne, căci acestea sunt garanțiile pentru susținerea ordinei în statele orientale.

În Sofia s'a respândit vestea, că Rusia plănuesce candidarea lui George Caragheorgevici pentru tronul bulgar și atunci probabil, că lucrurile se vor încălcí și mai rĕu. Din Kissingen scrie „Die Presse“, că Alecsandru de Battemberg a încunosciințat pe regența bulgară, că cu ocasiunea întrunirei sobraniei, respective a eventualei alegeri de principe, la el sĕ nu reflecteze de loc.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

De sub Dealul-mare, la 31 Maiu 1887.*) Cu „Pogorîrea Duchului sânt,“ s'a început furia alegerilor în cercul nostru de alegere Baia de Criș. Am luat de multe ori parte la luptele electorale — dar nici odată nu am vĕdut atâta vehemență, atâta terorism din partea organelor administrative asupra alegĕtorilor români. Sunt preste 2000 alegĕtori în acest cerc, și ceva-și preste o sută, cu bun cu rĕu, alegĕtori strĕini. Aproape totalitatea voturilor sunt române, și cu toate aceste lupta e înverșunată.

Alegĕtorii români au sĕ lupte contra organelor administrative, contra pretorilor, notarilor, judilor — cu puține escepțiuni, înainte de toate avem sĕ luptăm contra corupțiunei și contra terorismului ne mai pomenit.

Candidați sunt românul: Petru Truța cu program național și Hollaky I. maghiar, cu program opositional moderat.

Pentru Hollaky lucră pretorii, și paralele dênsului, pentru Truța toți românii, cari 'și iubesc mai mult neamul lor, ca argintul sunător, cari sunt conscii de demnitatea națională, în aceste timpuri grele.

Sunt altcum și dintre români câte-va persoane, cari spre rușinea lor fie dis, lucră mai tare pentru candidatul H. decât chiar ungurii, dar asupra acestor personage vom revení cu altă ocasiune

Încă în prima di de Rusali, notarii — cu vre-o două escepțiuni — au fost provocați cu cea mai mare asprime din partea pretorilor, unii au fost amenințați cu destituirea, la cas de a nu aduce fiecare pe judii sei și pe alegĕtorii din fie-care comună parte în Brad, parte la Baia de Criș, pentru ca sĕ candideaze pe H.... de deputat. Ei, dar oamenii sub acest pretecst nu voiau sĕ vină la Brad, nici la Baia — fiind tocmai a doua di de Rusali. S'a luat refugiu la terorism și amăgiri.

În cercul Bucegiului, în mai multe comune s'a spus, că sĕ meargă alegĕtorii la Brad, în causa procesului cu pădurile — față de erariu — că va vení vice-spanul sei asculte. Alți alegĕtori au fost amenințați cu pedepse de câte 5 fl. la cas de a nu merge la Brad. În unele cercuri notariali judii au umblat dela alegĕtor la alegător, numai ca sĕ-i poată duce. În cercul Rișcutiței li s'a spus unora, că e alegere de notar, amăgiții alegĕtori până aici au fost duși în trăsuri — plătite până la Baia de Criș. Un sĕrman jude din Tomnatec și-a lăsat un prunc mort acasă și de frica notariului s'a dus la Baia. Trebue sĕ notez, că a doua di a fost asceptat atât în Brad cât și în Baia de Criș H. ca sĕ-l candideze.

Judii, și câțiva alegĕtori în Brad au fost ținuți flămânzi până la 3 oare post-meridiane, asceptând pre H., carele însĕ nu venì. Ce era de făcut? Oamenii începură a murmura, mai vîrtos, că acum vĕdură unii, pentru ce sunt chemați la Brad.

S'a început a da la vinars și vin la oameni, ca sĕ-i pregătească mai bine. Apoi se făcu candidarea lui H. de către unul din presidenții biroului electoral, Brady L. căruia îi secundă notariul substitut Kosperda. Acesta a spus și una din bunătățile, ce va face noul deputat, adecă pod preste Murĕș, și alte netoții cornurate. Candidarea fu primită cu „sĕ trăească“ eșit din peptul alor 3 indivizi, cunoscuți de toți Zarandanii de oameni, cari numai au pele pe nas, și anume popa Boticiu gr. cat, tostul dascăl Groza, și cantorul Rusu, renumiți ca oameni bețivi.

În Baia de Criș, însuși pretorul Markosy a propus constituirea partidului opositional, el a și candidat pre H. ear la pretură s'a atêrnat un steag mare pentru H. adecă totul are caracter oficios. În Baiă, fiind nedeia au luat parte mulți oameni — cei mai mulți beți. Corteșii renumiți a lui H: sunt notariul substitut, Tomuța, Ulain și Petru Gligor.

Joi în 9 Iuniu, notarii cu puține escepțiuni — judii și unii jurați în urma unor mandate aspre au plecat la Deva pentru oferirea candidaturei. Un banderiu de vre-o 25 căruțe cu pretorii cercuali în frunte au plecat la Deva pentru oferirea candidaturei. Organele administrative lucră orbiș, pe față pentru reușita lui H.

Judii, cari nu au voit a merge, sunt amenințați cu destituirea.

Banderiul cu deputat cu tot Vineri au reintors pe la Băița în Brad. In Băița banderiul a fost tractat la ameadi — firesce pe spesele candidatului, — așa merge acum. Aici pe lângă mâncare au mai pățit și rușine. Cetățanul Bardosy — om popular — fiind rugat ca sĕ lucre pentru H. le-a rĕspuns, că se teme sĕ nu fie păcăliți cu candidarea ca și alții. In numele banderiului vorbì Ulain, rușinea însĕ, căd pe toți împreună cu candidatul.

La Căinel, unii din banderiu au strigat: „trăească Hollaky“; unii oameni de lângă drum le-au rĕspuns cu „trăească Truța“. Oamenii — fiind provocați — se înfuriară și aruncară cu petri în trăsură. Se începe apoi o bătaie, și cei 3 oameni, fură bătuți de către banderiu. De aci încolo convoiul a mers însoțit de 4 gendarmi până către Brad.

Vineri spre seară au sosit în Brad, bine ploați, fără a fi întĕmpinați de cineva. In Baia de Criș asemenea primire. La poarta triumfală se aflau doi servitori, când a sosit candidatul. Sâmbătă s'a ținut programul în Baia de Criș și în Brad. Presenți erau toți oamenii, cu cari venise dela Deva, pe lângă unii maghiari din loc.

Pe la 12 oare a sosit și vice-comitele, carele încă sprijinesce candidatura, și chiar personal indemnă pre judi, ca sĕ lucre pentru H. — Căruțele au fost plătite de pretori per 6 fl. ear diurne la judi și jurați câte 1—2 fl., de persoană. Toate aceste firesce candidatul le solvesce prin pretori, ori oamenii lui. Terorismul e oficial. Șansele noastre cresc din di în di. Acțiunea produce reacțiune. *Esop.*

*) Pentru Nr. de Marți, sosită prea târdiu.

Varietăți.

* In urma scirei aduse de foile olandeze împĕrăteasa și regina noastră Elisabeta în 4 Iulie n. a sosit în Amsterdam, unde va petrece puțin la Dr. Metzger pentru repetirea curei de massage, ear după aceasta va pleca spre Anglia.

* (Pensionarea secretariului de stat Tanárky.) Foaia oficială „Budapesti Kőzlőny“ publică pensionarea secretariului de stat din ministeriul de culte și instrucțiune publică, Gedeon Tanárky, cu care ocasiune drept recunoscință pentru serviții îndelungat i-sa conferit și ordinul crucei de cavaler a Sântului Stefan. Tot odată s'a numit în locul dênsului de secretariu de stat Albert Berzeviczy; ear consiliariului de stat Alesandru Gönczy i-s'a dat titlul și caracterul de secretariu de stat.

* (Sĕrbarea de închidere a academiei de drept de aici.) Mercuri la 12 oare s'a început sĕvêrșirea unui măreț act, care lasă înduioșare în inimile simțitoare. S'a serbat închiderea academiei din al cărei isvor în decursul multor decenii s'au adăpat mulți bărbați folositori patriei și neamului lor. Sĕrbarea a durat o oară și înfățișa o privelisce

---

Protocol. cercular până la 1784 au arĕtat, și bisericei precum mai în sus.

119. **Bunila, Ruda, Plopi, Poiana-Voini.** P. Ianoș Popovici, are sing. Nota-bene: acesta mâna, este și batern, și căzênd de pe cal, s-o rupt următoriul seu

Proto. cer. numai la 1784 l'au scris, și proto. bisericei n'are, i-se poruncesce ca sĕ facă.

120. **Goleși, Vălari și Hozdo.** P. Zacharie Popovici n'are singelie.

Și nici un protocol are, este tinĕr și nu scie scrie.

121. **Lingina** și **Kirai-bania.** P. David Popovici, are singelie.

Protocolul cercula. numai la 1786 are și al bisericei are.

122. **Gelari.** P. Ioan Rad.

Protoc. a cer. numai la 1784 are, și al bisericei are.

123. **Cinciș-Cerna.** P. Mihail Popovici, are sing.

Proto. cer. la 1784 au scris, și al bisericei numai pe o legătură de hârt. au făcut i-se poruncesce sĕ-l facă.

A-o 1787 die 20/9 Iunie în Deva s'au luat înnainte lucrarea a visitații canonicesci.

124. **Dedaci** sau **Biscare,** și **Șarfalĕu** sau **Șeulesci.** P. Andreiu Munteanu, are singelia.

Protocolul cercularelor are, dară numai de aicea și de acolo fără rênd oare câte-va porunci au scris, și al bisericei numai pe niște hârtie are scris, i-se poruncesce sĕ facă.

125. **Sent-Andraș** și filia **Sent-Halma.** P. Mihail Radovici, n'are singelia, ci spune, că este la Hondol Vicareșu.

Protocol cer. n'are scris tot, ci numai oare-câte porunci, și al bisericei are.

126. **Deva.** Popa Simeon Savva, are sing.

Protoc. cer. are, dară nici din anul 1784 și 1785 nimica n'are scris, și biserici are.

127. **Saroș-Almaș** și filia **Kozolia.** Aici nu este preot.

128. **Cherjeți** și **Kauni-Bretelin** P. Nicolau Popovici, are sing.

Fiind acum de curênd preotit, n'are protocol, și i-se poruncesce sĕ facă.

129. **Keresztur-Arkia** și **Kerest.-Almaș.** P. Petru Mosor, are singelie.

Protoc. cir. are, dară nici după rênduială este scris, nici are deplin, și al bisericii are scris.

130. **Nagi-Barcia** și **Kis-Barcia.** P. Nicolae Popovici.

Proto. cir. uumai de 1784 are scris, și al bisericei are, dară numai pe hârtie.

După sfârșitul lucrării visitații canonicesci toți preoți sfătuindu-i-se li s'au poruncit ca toate protocoalele sĕ scrie, adecă a poruncilor noastre, și a botezaților, cununaților și a morților, lângă care și sfatul archipăstoresc primindu-l, ca sĕ-și poarte viața a sa cu toată cinste, și biserică sĕ păzească, și toate poruncile sĕ facă și de cele oprite fapte rele sĕ se păzească.

S'au dat în Deva, în 8 Iunie, 1787.

Gedeon Nichitici m. p.

Protopop *Petru Ștef* m. p., Uniad. *Cernovici* m. p.. secretar.

mișcătoare, solemnă, dar cucernică. In sala de ascultare Nr I. împodobit cu frunde verdi de stejar s'a adunat pe lângă numĕrul cel mic al ascultătorilor de drept și câțiva veterani, cari în floarea vêrstei se împĕrtășiseră și ei din darurile scumpe ale academiei. Ca representant al orașului Sibiiu a luat parte primariul de Hochmeister și directorul de poliție Drotleff. Directorul acad. Dr. Alois Sentz a deschis serbarea prin puține, dar simțitoare vorbe; ridicându-se apoi pentru ultima dată pe catedră prof. acad. Dr. Stefan Fölkel, care prin o vorbire vie și pătrundĕtoare înfățișază istoricul desvoltărei al acestei academii, al cărei spirit de patriotism nu s'a manifestat nici prin plănuiri de demonstrațiuni politice, nici prin promovarea urei s'a disprețului față de naționalități, ci profesorii ei totdauna s'au nisuit a promova stima reciprocă între fii ascultători de drepturi ai tuturor națiunilor, s'au nisuit a provoca și desvolta simțul pentru lege și drept. Mulțămind după aceasta cand. iur. Lurz în cuvinte călduroase, fundatorilor și tuturor sprijinitorilor acestei academii, directorul rostì cuvêntul de închidere, accentuându, că deși academia de drept s'a sters d'aici, fructele ei totuși se vor conserva multă vreme. Când a sunat oara 1. s'a învêrtit cheia în ușă pentru ultima dată. — Poate ca Sibiiul sĕ se mai bucure de un astfel de institut, dar așteptăm alte timpuri!

* Cursurile la universitatea din Pesta s'au încheiat. Din almanachul din acest an al societății se vede, că au funcționat cu totul 217 puteri didactice. Numĕrul universitarilor în semestrul prim a fost de 3677, ear în al doilea 3370. — Facultatea teologică o au frecuentat 92, cea iuridică 1628, la medicină au fost 1125, la filosofie 279. Numĕrul jidanilor a fost de 1061. D'or mai trece mulți ani tot așa, universitatea va fi cercetată mai numai de fii lui Israil!

* In 14 a. l. c. sa deschis sĕrbĕtoresce noua universitate din Krakovia.

* Societatea pentru învĕțătura poporului român din Bucuresci în ziua de Rosale a adus ovațiuni de recunoscință Ilustrei Doamne, Alina Stirbei, care a dăruit peste 20 mii de galbeni, ca sĕ se rĕspândească lumina tot mai mult între popor Societatea a fost representată prin un însemnat numĕr de membrii, cu comitetul și cu corpul didactic și elevii scoalei normale și primare. D. Crețean vice presid. în o vorbire potrivită, a mulțămit în numele societății Ilustrei Doamne. Eată cum a sciut rĕspunde o română generoasă, mișcată de urările elevilor și de cuvintele bine alese ale vice-președintelui:

Domnilor!

Ve mulțămesc călduros pentru frumoasele cuvinte, ce mi-ați adresat. Nu cred însĕ, că merit atâta laudă pentru fapta, ce am sĕvêrșit. Am făcut un dar scoalei societății pentru învĕț. poporului român, acestei societăți, care este o fală și o onoare și pentru conducătorii ei și pentru țeară, asupra căreia ea revarsă binefacerile învĕțământului primar.

Mulțămirea mea sufletească este, că și eu am putut avea fericirea de a contribuí cu ceva la întărirea viitoriului acestei patriotice scoli. Sunt pe deplin astădi satisfăcută. Sĕ dea bunul D-deu ca numele și ofranda mea sĕ fie de un bun augur pentru această scoală; aceasta este ambițiunea mea; aceasta este cea mai vie a mea dorință; aceasta va fi cea mai dulce a mea recompensă Sĕ trăiți copii! Sĕ ve siliți a învĕța, căci prin învĕțătură veți recunoaște din religiune, că fără credință în D deu la nimic nu ne poate merge bine, nimic nu putem dobândí cu succes. Sĕ ve siliți dar sĕ ajungeți oameni buni, cinstiți și iubitori de iubita noastră țeară. Când veți dobândí aceste daruri, veți putea și voi la rêndul vostru sĕ ve respêndiți în țară spre a lumina tinerimea fragedă a generațiunilor viitoare.

După aceste cuvinte scrie „Telegraful“ generoasa Doamnă inspirată de entusiasmul momentului vine și mai adresează cătră copii aceste ultime cuvinte: „Încă odată ve zic: Sĕ trăiți, copii! De astădi înainte sĕ me sciți pe mine de mama voastră.“

* (Foc îngrozitoriu.) După cum se anunță prin o scire telegrafică, în Botoșani a ars 800 de case, cu care ocasiune s'au întêmplat totodată și 7 casuri de moarte.

* Târgul de țeară în Murĕș-Oșorheiu, ce s'a ținut în 10, 11, 12, și 13 Iuniu, după cum ne scrie corespondentul nostru de acolo, a fost bine cercetat, s'a adunat foarte multe și bune vite, cum de regulă se întâmplă la acest târg. Cumpĕrători strĕini au fost față cu alți ani foarte puțini, și astfel în lipsa de concurință vitele și ce s'au vêndut s'au vêndut foarte ieftin. Boii de frunte s'au vêndut abia cu câte 240 fl. ce altădată se vindeau cu câte 350 fl. Junci frumoși și bine împĕrechiați cu 60–65 fl. Vaci cu lapte de clasa primă cu 60–70 fl. Cai de rasă mai nobilă nu au prea fost. Relativ mai bun preț au avut porcii.

Preste tot s'au vêndut la acest târg 2828 vite cornute, 218 cai și 262 porci.

Ziua târgului a fost destul de bine cercetată, dar se observa foarte tare lipsa de bani.

* Principile Alecsandru de Battemberg, după cum se scrie, va vení în vara aceasta la Sinaia, unde va petrece câtva timp ca oaspe al curții regale.

* Foile din România aduc scirea, că la 3 Sept. 1887 se va ține concurs la ministeriul domeniilor pentru trimiterea a 2 bursieri la scoala de forestrierie din Nancy (Francia) și a unui alt bursier în Germania, ca sĕ studieze forestrierie.

* (Cutremur.) În Siberia ocidentală s'a întêmplat un înfricoșat cutremur, ce a înspăimêntat pe toți locuitorii în deosebi mari pagube a suferit orașul Vernji. Conținutul unei telegrame sună astfeliu: Adi dimineața în ziua de 28 Mai, pe la oarele 5 un cutremur teribil a distrus în orașul Vernji mai multe edificii, printre cari casa guvernorului, gimnasiul, spitalul și mai multe biserici. După prima constatare, culeasă în pripă, peste 120 oameni au perit, cea mai mare parte copi. Generalul Fredy cu soția și copii sunt greu răniții. La casarmă au perit 15 soldați, iar 125 sunt greu răniți, la penitențiar mai mulți arestanți au fost acoperiți de ruine. Cea mai mare parte din oraș a câdut în ruine, orașul Vernji nu mai esistă, poporațiunea a fugit și trăește în corturi. Cutremurul urmează.

* (Monopolul chibriturilor.) În România s'a sancționat legea, prin care se acordă statului drept esclusiv pentru fabricarea chibriturilor.

* (Cea mai mare datorie în bani.) Datoria tuturor statelor de pe pĕmênt, după tabelele statistice ale lui Hübner apărute de curênd este de: 128.000 milioane de mărci. Statele cele mai mari, care adaugă mai mult la această sumă sunt: Franța cu 29.708, Britania-mare 15.296, Rusia 14.625, Austro-Ungaria 9,110, Italia 8,874, America nordică 7,499, Spania 5,149, Prusia 4,073, Turcia 3,180, Portugalia 2,162, Egyptul 2,119, Iaponia 2,097, Țĕrile de jos 1,799, Belgia 1,392, Imperiul german fără singuraticele state 640 Svedia și Norvegia 400, Danemarca 108, Helvetia (fără datoria cantoanelor) 29 milioane de mărci.

Studii asupra stării actuale

a scoalelor noastre împreunate cu combaterea defectelor și indicarea remedielor. (Vedi și numerii 8, 9, 18, din anul trecut al foaiei scolare „Scoala și Familia,“ ce apare în Brașov.

(Încheere.)

II. Impedimentele interne. Cine a băgat de seamă, a putut vedé, că cam dela anul epocal 1848, rectius dela 1850, pe când biserica noastră română ortodocsă din eparchia Ardealului și-a ținut primul sinod, după o robie de un secul și jumĕtate al sinodalității sale: de atunci și până acum se născură două curente în privința autonomiei și inspecțiunii scoalelor noastre. Unii susțineau (mai ales mirenii,) că scoala sĕ se scoată de sub principiul confesionalității, de sub biserică spre a devení un institut independent de biserică; sub cuvênt, că biserica ar fi făcut și ar face multe greșeli, neavênd forțe de ajuns pentru d'a se îngrigí, cum se cade de institutele de educațiune a le poporului. Alții (între acestia în prima linie întreg episcopatul român) au pledat și au obținut victoria ca scoala sĕ depindă cu totuluitot de biserică pentru cuvêntul, că *în monarchia noastră este proclamat prin acte maiestetice principiul confesionalismului.* Și adevĕrata cultură numai sub scutul și conducerea bisericei se poate câștiga.

Dar dacă biserica are scoalele sub aripile sale ocrotitoare, ar trebuí ca nime sĕ nu se facă preot, până nu va fi câți-va ani învĕțător, ca sĕ scie, ce e scoala, când va devení preot.

Numai astfel ar prospera, credem, causa scolară sub egida bisericei. Și alte confesiuni din patria d. e. sasii — tot astfel urmează. Dacă preotul consciu de chemarea sa ca inspector local de scoală, dacă protopopul cu consciința datoriei pe inimă, ca inspector districtual de scoale, ar fi întradevĕr oameni de scoală nu numai multe greșeli s'ar ocolí: dară întreaga vieață de scoală ar curge de o sută și de o mie de ori mai regulat, decum curge astădi.

Un mare defect are „statutul nostru organic,“ că învĕțătorul este ignorat cu totul în comitetele parochiale ca scaune scolare.

Ne fiind învĕțătorul membru în aceasta corporațiune, nu poate încurge cu votul seu decisiv în cestiunile scolare. De aici apoi multele iregularități, ce se vĕd zilnic în viața noastră scolară mai cu seamă pe la sate, unde adeseori nime din comitetul compus din oameni necărturari nu înțeleg nici o cestiune scolară. Preotul, și dacă ar înțelege ceva sub cuvênt, că nu vrea sĕ se strice cu oamenii în cele mai dese casuri — se acomodează după voința poporului.

Bună e constituția, unde e lumină și cultură, dar la noi, avem firmă convingere, că în multe privințe este o sabie cu două tăișuri. La noi organelor inferioare ca comitet parochial, ca sinod parochial li se dă prea multe drepturi suverane asupra scoalei. Sĕ ilustrăm puțin cestia. S'au întêmplat și se întêmplă casuri, unde o leafă sistemisată și ordinată de organele superioare scol. conf. s'a pus în sinoadele parochiale la ordinea zilei spre desbatere dintr'un motiv sau altul și în loc sĕ se îmbunătățască s'a redus.

Așa se paralisează la noi toate cestiile bisericesci, scolare și fundaționale; eară posiția învĕțătoriului devine precarie și scoala ca vai de ea. Până când tot așa pentru Dzeu?

Aici oficiile protopopesci, cărora legile noastre organice bisericesci li-au dat puteri depline, sunt chemate a strînge, a regula pe astfel de comitete, și nici decât a le da frâu liber, căci a-i tracta cu cruțare, unde nu e de cruțat, legea devine atunci de rîs și ilusoriă. *I. D. P.*

Dare de seamă și mulțămită publică.

Comitetul pentru adunarea de ajutoare în favoarea nenorociților arși prin foc din comuna Galați de lângă Făgăraș, în țeara Oltului, după ce în urma apelului seu dela 27 Aprilie a. c. st. n. a primit ajutoare din mai multe părți locuite de inimi nobile și marinimoase, voesce acum pe această cale a-și da seama și a mulțămí în numele celor arși din Galați bine-voitorilor contribuitori.

S'au trimis ajutoare:

1. Din Sibiiu prin Escelența Sa dl archiepiscop și metropolit Miron Romanul 54 fl. v. a. colectați dela p. t. dni: Esc. Sa Miron Romanul, archiepiscop în Sibiiu 20 fl.; Ilustritatea Sa Nicolau Popea, vicariu archiepiscopesc în Sibiiu 5 fl.; Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit în Sibiiu 3 fl.; Nicanor Frațesiu, protosingel în Sibiiu 2 fl.; Ioan Popescu, profesor în Sibiiu 1 fl.; Dr. Nicolau Maier, protopop în Sĕliște 1 fl.; Alecsandru Tordoșan, protop în Alba-Iulia 1 fl.; Ioan de Preda, advocat 1 fl.; Dr. Ioan Crișan, profesor în Sibiiu 1 fl.; Petru Ciora, oficial consistorial 1 flor.; Petru Truța, adv. în Baia de Criș 1 fl.; Ioan Danciu, protopop în Ofenbaia 1 fl.; Augustin Nicoară, dep. sinodal din Deva 1 fl.; Vasiliu Damian, protopop în Brad 1 fl.; Corneliu Aiser, oficial de bancă 1 fl.; Dr. Ioan Mihu, advocat în Orĕștie 2 fl.; Ioan Gall, protopop în Abrud 1 fl.; Romul de Crainic, protopop în Dobra 1 fl.; Teodor Herman, dep. sin. din Deeș 1 fl.; Dr. Moga, medic 1 fl.; Alecsandru Lebu, proprietariu în Cacova 1 fl.; Ioan Hannia, director seminarial 2 fl.; Eugen Brote, asesor consist. 1 fl.; Ioan Petric, protopop în Brașov, 1 fl.; Iuliu Dan, dep. sinodal din Făgăraș 2 floreni. (Suma 54 fl. v. a.)

2. Din Arad prin P. S. Sa dl episcop Ioan Metian 49 fl. 60 cr. colectați dela p. t. d-ni: Preasânția Sa Ioan Metian, episcop în Arad 10 fl.; Ieroteiu Belesiu, archimandrit și vicariu episcopesc în Oradea-mare 2 fl; Meletiu Drĕghiciu, protopop în Timișoara 1 fl.; Chirilescu Petru protopop în Kétegyháza 1 fl.; Vasiliu Papp, protopop 1 fl.; Petru Suciu, protop. și asesor cons. în Oradea mare 1 fl.; Elia Moga, prot. 1 fl.; Alecsandru Filip, not. cerc. 1 fl.; Constantin Gurban, protop. 1 fl.; Moise Bocșan, protop. 1 fl.; Teodor Filip, protop. 1 fl.; Zeno Mocsonyi, proprietariu în Bulcs 10 fl.; Sigismund Popovici, president de tribunal în Szolnok 1 fl.; Paul Rotariu, advocat în Timișoara 1 fl.; T. Ciontea 50 cr.; George Fejer, din Borosineu 1 fl.; Nicolau Oncu 1 fl.; Dr. Iuliu Bonts 1 fl.; Silviu Suciu din Budapesta 1 fl.; Georgiu Cojocariu din Lipova 1 fl.; Em. Missici din Caposvár 1 fl.; Nicolau Zigre, advocat și asesor în Oradeamare 1 fl.; Voicu Hamsea, protop. în Lipova 1 fl.; Vasiliu Mangra, profesor 1 fl.; Ioan Groza, protop. în Almașiu-Halmagiu 1 fl.; Teod. Lazar 10 cr.; Teod. Lazar în Bekas 1 fl.; Vasilie Beleș din M.-Radna 1 fl.; Paul Tempea, din Toracul-mare 1 fl.; Vasile Pagubă 1 fl.; Dimitrie Bonciu, notariu public 1 fl.; Augustin Hamsea 1 fl. (Suma 49 fl. 60 cr. v. a.)

3. Din Sibiu prin Prea Onoratul Domn Parteniu Cosma, directorul „Albinei“ 217 fl. v. a. colectați dela p. t. dni: Institutul de economii și credit „Albina“ 200 fl.; Parteniu Cosma, directorul „Albinei“ 5 fl.; Iacob Bologa, cons. aulic. în pens. 2 fl.; Elia Măcelariu, cons. gub. în pens. 2 fl.; George Barițiu, publicist 2 fl.; Gregoriu Mateiu, negutătoriu 3 fl.; Șuluțiu, jude reg. pens. 1 fl.; Popp 1 fl.; (?) 1 fl.; (suma 217 fl. v. a.).

4. Din Brașov prin mult. on. domn Ioan Socaciu, profesor gimnasial 50 fl. 50 cr. v. a., colectați dela p. t. dni: Ioan Socaciu, prof. în Brașov 1 fl.; Lazar Nastasi, prof. 1 fl.; Artemiu Fenesan, prof. 1 fl.; Andreiu Bîrsean, prof. 1 fl.; George Chelariu, prof. 1 fl.; Dionisiu Făgărășan prof. 1 fl.; Nicolae Pilția, prof. 50 cr.; Iosif Fericean, prof. 1 fl.; Iosif Macsin, prof. A Vlaicu, prof. 1 fl.; Ioan C. Pantu, prof. 1 fl.; N. N. prof. 1 fl.; Ioan Dobrean, prof. 1 fl.; d-na Zoe Pop, comfetăriță 50 cr,; I. Chuslescu, comerciant 1 fl.; Gr. Birea, 1 fl.; G. M. Zănescu, comerciant 1 fl.; Petru Faro, amploiat 1 fl.; Negrea, supra-locotenent 1 flor.; Petra Petrescu 1 fl.; N. Strevoiu adv. 1 fl.; N. Bărbucean 50 cr.; Nicolae I. Ciurcu 1 fl.; D. Stefan 1 fl.; George Bârsean, prof. 1 fl.; P. Budiu, prof. 1 fl.; George Moian. învĕțăt. 1 fl.; Ioan Dariu, învĕț. 50 cr.; Ioan Aron, învĕț. 50 cr.; Nicalau Oan-

cea, înv. 20 cr.; Z. B. înv. 20 cr.; N. N. înv. 1 fl.; I. Saniuță, secret. efor. scol. 1 fl.; N. Mocan 1 fl.; G. N. 60 cr.; D. Eremias nepoții, negustor 2 fl.: N. N. B. 1 fl.; Laurențiu Macsimilian 1 fl.; Ioan Lenger, advocat 5 fl.; Petru Nemeș, not. reg. pub. 1 fl.; Silvestru Moldovan, prof. 50 cr.; Bartolomeiu Baiulescu, paroch 1 fl.; Ioan Dușoiu, comerciant 1 fl.; Frații Stănescu 2 fl.; Diamandi Manole 5 fl. și Vasilie Voina, paroch 1 fl. (Suma 50 fl. 50 cr. v. a.)

5. Din Brașov dela mult on. domn Iordan I. Muntean, asesor 3 fl. (Suma 3 fl. v. a.)

6. Din Zlatna dela mult on. domn George Vișa 5 fl. (Suma 5 fl. v. a.)

7. Din Cuciulata prin mult on. domn Nicolae Chiorniță 12 fl. 7 cr. v. a. colectați dela p. d ni: Boeriu George, proprietariu 2 fl.; Nicolae Chiorniță, proprietar 3 fl.; Vasile Clem, econom 10 cr.; Grigore Clem, econom 10 cr.; George Pumnea, econom 10 cr.; Nicolae Clem, econom 10 cr.; Andron Niciu, primariu 20 cr.; Nicolae Lazar, econom 10 cr.; George D. Cantor, înv. 50 cr.; Iacob Cupcic, 50 cr.; Isak Volf 50 cr.; Volf Moritz 30 cr.; George Sglimbea, paroch 1 fl.; Anania Roșală, econom 20 cr.; Ioan Gall, econom 10 cr.; Ioan G. Cirică, econom 10 cr.; Valoarea cucuruzului adunat dela mai mulți economi și prefăcut în bani 2 fl. 65 cr.; mai mulți locuitori 68 cr. (Suma 12 fl. 23 cr. v. a. — 16 cr. s'a spesat cu colectarea.)

8. Din Branul superior prin mult on. domn Ioan Rațiu, notar s'a colectat și trimis până acum 4 fl. (suma 4 fl. val. austr.)

9. Din Făgăraș prin prea onoratul domn Ioan Turcu, protonotar comitatens 6 fl. colectați dela p. t. d-ni: Ioan Dejenariu, comptabil 2 fl.; Bârsan, căpitan ces. reg pens. 2 fl.; și Nicolae Cozgarea, căpitan ces. reg. pens. 2 fl. (suma 6 fl.; val. austr.)

Sumele de sub punctele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, și 9, cari la olaltă dau suma de 400 fl. 80 cr. v. a. s'au împărțit prin comitetul de ajutoare celor daunați din Galați la 10 Maiu 1887 st. n. (Va urma.)

Bursa de Viena și Pesta.

Din 16 Iuniu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	101.70	102.—
Renta ung. de hârtie	87.90	88.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	151 50	151 25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.60	97.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.50	127.50
Galbin	5.97	5.95
Napoleon	10 05	10.04
100 marce nemțesci	62.20	62.20
London pe (poliță de trei luni)	126.60	126 70

Nr. 1209. [1606] 2—3

EDICT.

Nicolae Lazar gr. or. din Mohu, carele de 3½ ani a părăsit pe muierea sa Maria n. Duma fără să se mai scie dacă mai trăiesce sau nu, prin aceasta se citează ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict să se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră procesul matrimonial urzit de muierea lui se va pertracta și decide pe basa pribegirei curentatului.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului ca for matrimonial de instanța I.

Sibiiu, 28 Octobre, 1886.

Simeon Popescu.
protopresbiter.

Ori ce dureri de dinți dispar cu totul,

prin folosirea celei mai vestite în lume și **nefalsificate**

apă anatherină de gură a Dr. POPP,

medic dentist ces. reg. de curte.

Ori cărei alte ape de dinți e a se preferí ca preservativ contra tuturor boalelor de dinți și de gură.

Apă probată pentru galgarisare la boalele cronice de gât și îndispensabilă la întrebuințarea apelor minerale. — **O sticlă mare fl. 1.40, una de mijloc fl. 1 și una mică cu 50 cr.**

Efectul se garantează pe lângă observarea acurată a îndrumărei de întrebuințare.

În legătură cu **apa de gură** și a **pravului de dinți** sau **pastei de dinți** a **drului Popp**, se conservă totdeauna

dinții sănetoși și frumoși,

ceea ce e de cea mai mare importanță pentru conservarea unui stomach sănetos.

Plumbul de dinți al Dr-lui Popp

este cel mai bun mijloc de a plumbui singur dinții găunoși, prin ceea ce de cele mai multe ori se înlătură **mirosul cel greu.**

Săpunul de erburi al Dr-lui Popp

folosit cu cel mai bun succes contra tuturor zgrăbunțelor de pe pele și se potrivesce foarte escelent pentru scalde.

Prețul
- Pastă de dinți aromatică în dăraburi 35 cr.
- Pastă de dinți anatherină 1 fl. 22 cr.
- Pravuri de dinți vegetabile à 63 cr.
- Pastă de dinți à fl. 1.—
- Săpunul de erburi à 30 cr.

Se atrage cu deosebire atențiunea d'a prevení contra procurărei de apă de gură anatherină falsificată, din causă că aceea în cele mai multe casuri conform analisei conține amestecături pagubitoare sănetății.

Comande prin epistole se efeptuează pe lângă rambursă postală.

Deposit principal în **Viena, I, Bognergasse Nr. 2**, precum și în toate **farmaciile, drogueriile** și **parfumăriile** din Transilvania și România. [1595] 3—16

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere și suflare,

numai de cualitate escelentă.

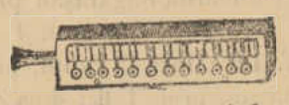

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori-cine, tiner ori bătrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 9—20

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înștiința că de doi ani întrebuințez preparatul d-voastre *balsamul de viață al D-rului Rosa*, care în călătoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcătoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călătorie va fi la Vidin, Giurgin și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**
Conductor la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune**, căci aceasta este **condiția fundamentală** a sănătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **compositie de sânge** adevărat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rău, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* și *sănătos* și redă *corpului bolnav puterea și sănătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispositie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

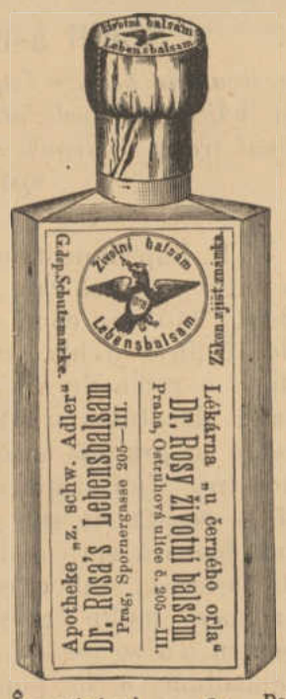

fac pe toți băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R." în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însă cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuințare. Pachetarea se face în carton vînăt, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa"

din farmacia „la vulturul negru" a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: **Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru," în **Praga**, cornul dela Spornergasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller**, apotecar, **W. F. Morscher**, apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff**, apotecar, **Nicolau Széky**, apotecar, **Adolf Valentini**, apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler**, apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn**, apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrînteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăg nd atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după adevăratul original n u m a i eu singur o produc și că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală" din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru" Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învăluie în hartie roșie, care arată întrebuințarea (în 9 limbi) și e provědută in carton vênăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpărătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul să se privească de fals și să se retrimită.

Balsam de auș.

Cunoscut ca mijocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auțului gren și dobândirea auțului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1528] 13—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 59 Sibiiu, Marți 9/21 Iuniu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 8 Iuniu.

Nervositatea, de care este cuprinsă presa maghiară din incidentul schimbărei cabinetului din Sêrbia, ne este neesplicabilă.

Sêrbii au venit la convingerea, că protecțiunea austro-ungurească și dragostea acestora i-a împins la un rĕsboiu cu frații lor din Bulgaria — din care au resultat nu numai crisa morală, dar totodată și cea financiară.

Oamenii din Sêrbia s'au pus pe gânduri după atâtea desastre și în urmă în un têmp, când nimenea nu a cugetat — au trebuit formalminte sĕ alunge pe Garașanin din postul de ministru-președinte și sĕ cheme pe dl Ristici — omul poporului, ca sĕ ia în mânile sale guvernarea țĕrei, care de la 1879 încoace — va sĕ dică aproape de 8 ani, gemea sub poverile a tot soiul de greutăți interne. Ristici a mai fost de 3 ori ministru-președinte al Sêrbiei, este un om cu trecut politic, și a jucat rolă însemnată în istoria Sêrbiei.

Ca și Ioan Brăteanul, actualul cap al guvernului României, Ristici a vĕdut numai în revoluțiune emanciparea Sêrbiei de sub influințele strĕine, 'și în mare parte activității lui datorește Sêrbia starea ei de adi. De la 1879 a venit însĕ la putere un om, susținut de strĕini în contul Sêrbiei.

Omul acesta, Garașanin, nu a fost nici odată iubit de popor, și nici când nu a sciut sĕ apere cu demnitate și tărie interesele țĕrei sale — dar în mod măestrit a sciut sĕ-și câștige o maioritate covêrșitoare în scupcina sêrbească, și maioritatea aceasta servilă a votat orbesce convențiuni păgubitoare pentru comerciul și industria Sêrbiei, numai ca sĕ fie protegiată de o putere mare vecină, în paguba sa. Ristici astădi nu mai este revoluționar, — ci bărbat de stat și de tot rĕu fac diarele maghiare când 'și es din reservă și se amestecă în afacerile curat interne ale unui stat, pe care 'l țin de amic. Nu este destul furia asupra noului șef al cabinetului, nu amenințările, că în curênd va trebuí sĕ plece, ci se atacă în mod necuviincios chiar și persoana actualului ministru plenipotențiar al Austro-Ungariei dl Hengelmüler pentru cuvêntul, că acesta nu a fost în stare a sugruma voința unui popor și a ținé în frêu pe sêrbi, în paguba lor mai departe.

Sunt oare acestea semne a le unei politice de rutină sau tocmai ele sunt semne, că frații maghiari vor sĕ înădușască ori ce manifestare liberă a popoarelor nu numai în marginile coroanei s tului Stefan, ci chiar și afară de granițele monarchiei!

Tot cam în asemenea mod — tractează frații maghiari și pe croați, și terorismul, sub care s'au făcut alegerile din urmă în Croația, ne aduce la conclusiune, că voința poporului croat este pusă tare în cătuși de cătră actualul ban al Croației. Cu tractări de aceste dușmănoase, ungurii înstrĕinează încetul cu încetul pe toate popoarele, ce-i încungiură și în o oară de lipsă, ĕeu nu scim la cine vor apela. Armata română pănă nu a luat botezul de sânge la Grivița — a fost un obiect de rîs și batjocură în coloanele foilor unguresci, ear adi, când noi stăm financialiter doar aproape ca Turcia, vin corifeii partidelor oposiționale din țară și spun publice, că ar trebuí sĕ nu se speseze atâta pentru armată și drept dovadă se provoacă la soldații români, cari și în opinci se sciu bate de minune.

Este deci un pas greșit și un esces de zel necualificabil, când ungurii cred, că nu este destul a fi domni aici la ei acasă, ci se mai amestecă și în afacerile altor țĕri, se înțelege nu de a mulcomí spiritele, nu spre a împăca, ci spre a ațința focul, unde abia este spuza rĕcită. Cred frații maghiari, că prin insinuațiuni și împroșcări în dreapta și în stênga 'și vor câștiga simpatia popoarelor din țeară și afară, — atunci sĕ continue pe calea apucată, dar noi nu le garantăm, că sunt pe drumul cel bun. Ungaria are lipsă de pace și de o consolidare internă și așa privirile ei în afară sunt în detrimentul ei și trag mult din vada monarchiei Habsburgilor.

Nu scim, cum vor apreția frații maghiari cuvintele lui Ugron, care cere pentru Transilvania micșorarea censului electoral, și în genere acordarea de drepturi politice tuturor celor ce sciu scrie și cetí, dar noi din parte-ne credem, că numai înțelepțesce s'ar lucra, dacă s'ar înlesní și românilor participarea la viața publică din stat.

Trebue rĕu, tare rĕu sĕ-i geneze pe frații maghiari, când se duc în câte un cerc electoral și se presentează 7, di șepte alegĕtori, sĕ aleagă un deputat la dieta țĕrei, ear ceilalți, maioritate covêrșitoare români, merg la plug, la sapă și 'și dic în sine, „acum e lumea lor." Trebe de tot împetrit sĕ fie deputatul, care nu vede, că pe el nu l'a ales poporul din cerc, ci trei patru proprietari, un birtaș, vr o 2—3 evrei și ceialalți oameni sunt îngânduraţi și nu le vine la socoteală starea de lucruri de adi și nu le vine, pentru că nu este dreaptă această stare și tot ce vrea românul e, ca sĕ se pue și el în cumpĕnă cu ceialalți cetățeni și aceea este și rĕmâne cumpĕna dreptății. Popoarele deci pot fi amuțite pe un moment, pe un deceniu — doue — trei, dar pe vecie nu, și rĕu de tot cugetă cei ce au făcut sĕ amuțască românii în viața politică tocmai acum, când doar ar fi fost tare de lipsă, ca sĕ fim și noi la urne și sĕ contribuim și noi la vindecarea relelor, care s'au înmulțit cu toptanul și apăsă pe umerii tuturor deopotrivă.

Dl Tisza va câștiga și de astădată o mare și covêrșitoare maioritate, întocmai cum o avuse Garașanin în Sêrbia, dar cine ne stă bun, că dacă nu va mĕsura cu mĕsură dreaptă la toți, în o bună dimineață, cu toată maioritatea lui din dietă, nu va fi părăsit de toate naționalitățile și în urmă și de ai sei, ca sĕ facă loc glasului poporului, care acum strigă în pustie. Alți potentați am vĕdut și dacă nu s'au acomodat voinții poporului, ci numai a unei clice, ce vênează interse, au dispărut de pe arenă, și nu le a mai rĕmas decât suvenirea tristă a uneii tendințe de asuprire. Bine ar fi, dacă la noi ar lua lucrurile alte forme, păn ce încă nu e târdiu și pănă ce mai sunt oameni, cari nu și au perdut speranța în un viitor mai bun.

Revista politică.

Parlamentul german s'a închis cu cetirea mesagiului imperial. Maioritatea satisfăcută de desvoltarea lucrurilor a încheiat sesiunea cu vorbele: *re bene gesta.* Regimul mulțămit a repetat aceste vorbe. Când s'au conchemat deputații pentru sesiunea trecută, orisontul politic a fost tare întunecat, când ei se depărtează din Berlin, pe ceriul politic strălucesc câteva raze de lumină. După cetirea mesagiului, secretariul de stat, Bötticher, a rostit următoarele cuvinte: Me obligă o plăcută datorință a esprima înaintea parlamentului cea mai mare mulțămită și recunoscință împĕratului, care a creat o situațiune bună, a asigurat o stare favorabilă financiară și a dat tărie statului, acestea sunt condițiuni, dela cari atârnă p a c e a și desvoltarea pacinică a poporului.

După cum vestesc scirile oficioase din Constantinopol cea mai mare parte a puterilor europene a însărcinat pe diplomați sĕ impĕrtășască Porții, ca sĕ nisuească pentru conchemarea cât mai îngrabă a sobraniei. Sĕ fie însĕ atentă, ca nu cumva prin aceasta conchemare sĕ se provoace nouă frecări. Poarta după conchemarea sobraniei va recomanda regimului din Sofia cumpĕt și precauțiune și va face atent pe regimul bulgar, că în aceasta situațiune încurcată nu-i potrivit sĕ se aducă la ordinea dilei candidatura pentru tronul bulgar. Se vorbesce și de candidarea lui A l e c o P a ș a, dar puterile încă n'au dat nici măcar un singur semn, că s'ar învoí la aceasta.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

În Dobra, a. 1787, 21/10 Iunie, 1787. În protopopiatul Dobri s'au luat înnainte lucrarea canonicească.

130.	**Roșcani și Michaești.**	Prot. Ianos Nagi, are singelie, P. Andrei Mircea, are singelie. Protocolul circular. n'are, și al bisericei pe vr'o trei foe au scris rĕu, i-s'au poruncit sĕ facă proto:
131.	**Saliște și Panc.**	P. Georgie Petruț. Acesta fiind acum preoțit, încă n'au putut face protocoale.
132.	**Felșu-Lapuș.**	P. Georgie Popovici, are sing. Protocolul circularelor și al bisericei n'are.
133.	**Alșo-Laposș-**	P. Ioan Popovici, are singelie. Protoc: cir. și al bisericei n'are.
134.	**Cojești, Bastea-Holdea.**	P. Ioan Dorpi, are singelie. Protocolu cercularelor și al bisericii n'are.
135.	**Tisa.**	P. Ioan Furdui, are singelie. Protocolul circularelor și al bisericei n'are.
136.	**Teiu.**	P. Georgie Lassu, are singelie. Protocolul cercularelor și al bisericei n'are.
137.	**Dobra, Abucea și Gura-Dobri.**	P. Georgiu Ciutor, are sing. P. Iosif Nemeș, are singel. Proto: cir. are numai oare câte, fiindcă protop. ne dândule toate, n'au putut scrie, și al bisericii au.
138.	**Făgețel și Strigonea.**	P. Georgiu Jancovici. Fiind de acum preoțit, n'au făcut încă protocoale, i-se poruncesce sĕ facă.
139.	**Stăncești-Ohaba, Rădulești.**	P. Georgie Popovici din Gioagiu de sus este rênduit aicea, au fost venit, și s'au dus.
140.	**Lăpujneac.**	P. Mafteiu Romanovici, are sing. Au arĕtat protoc. circ. și numai pentru sĕrbători . . are scris și al bisericei n'are.
141.	**Burznic.**	P. Ioan Popovici este beteag.
142.	**Săcămaș.**	n'are paroch și slugesce cel din Burznic.
143.	**Leșnic și Dumbrăvița.**	P. Mihai Toma, are singelia. Proto. circ. are, numai nu l'au scris de tot, și al bisericei n'are.
144,	**Fintoag și Lasseu.**	P. Petru Blidariu, are singel. Fiind nou preoțit, pentru aceea n'au scris. Arĕtând toți, că protop. nu le-au însciințat poruncile ca sĕ le scrie.

După aceasta fiind întrebați preoții cei mai însemnați pentru ce n'au scris protocoale cercularelor și a bisericii, au rĕspuns, că batĕr unele porunci le-ar fi arĕtat, dară sĕ le scrie nu le-au dat, pentru acea, spuind preoților, cumcă din Ilia li-se va rênduí un preot, dela care vor primí toate poruncile și așa sĕ le scrie deplin, precum stau; și după aceea luându-le toate cerculare dela protopop, s'au îngăduit preoților a merge acasă cu sfatul nostru.

S'au dat precum mai sus.

Gedeon Nichitici m. p.

Iosif Simzian m. p., protopop neunit ot Trestia.

Cernovici m. p., secret.

După scirile, ce sosesce din capitala Italiei, guvernul italian se nisuesce, sĕ ocupe tot mai mult teritoriu în Africa ca astfel Italia sĕ-şi întărească posiţiunea tot mai tare. Spre acest scop cabinetul va aduce la ordinea ḑilei cererea unui credit de douĕḑeci milioane pentru a se forma un corp deosebit de armată, menit pentru Africa. Paşii aceştia ai Italiei nu sunt bine vĕḑuţi în Petersburg şi guvernul rus de sigur va nisuí, ca sĕ pună stavilă italienilor în acţiunea lor, după cum o a mai făcut aceasta.

Pe lângă toată influinţa francesă şi rusă asupra sultanului, ratificarea în privinţa cestiunei Egiptului se va întêmpla. Sultanul însuşi o voesce şi astfel Anglia mai are multe lucruri de descurcat pentru de a pune cu totul mâna pe Egipet. Nelidow, când a auḑit, că sultanul va efeptuí ratificarea a declarat, că după ratificarea convenţiei va urma rĕsboiu. Marele vizir însĕ la întrebat: Între cari puteri, rĕspunsul lui Nelidow însĕ nu'l publică depeşa.

Foile rusesci vĕḑ în formarea noului cabinet Ristici o victorie completă a Rusiei, cu care se va începe o nouă eră în Sêrbia. „Vjedomosti“ sperează, că noul şef al cabinetului nu va pune stavili partidei progresiste. Ristici 'şi poate manifesta acum sinceritatea sa faţă de Rusia în faptă. Cu cât mai temeinic e pământul pe care stă, cu atât mai uşor poate înlătura pedecile şi a-şi asigura credinţa pretenilor sei. „Novoje Wremja“ urează noului cabinet noroc şi succes, el e tare, căci se razimă pe partida naţională, pe întregul popor sêrbesc.

Convenţiunea comercială cu România.

Puţine cestiuni de o importanţă atât de capitală pentru douĕ ţeri, precum este cea a convenţiei noastre vamale cu România, vor fi avut nenorocirea a fi trăgănate un timp atât de îndelungat ca şi aceasta.

Este o grămadă de vreme, de când rĕsboiul vamal amorţesce cu o egală indiferenţă forţele materiale ale ţerilor vecine, şi pacea restabilită nici până aḑi nu s'a putut semna.

Ba de câteva sĕptĕmâni încoace părea, că cestiunea a adurmit cu totul. Abia acum s'a mai strecurat earăşi o scire de peste Carpaţi, care a atins într'un mod nu tocmai plăcut presa germană din Austria. Este vorba, că România şi-a formulat propositiunile sale, ce le va presenta în curênd guvernului austriac în scris şi nu prin o delegaţiune specială. Bărbaţii nostri politici, cred a afla în această impregiurare o trăgănare nouă din partea statului român, care n'ar avea cause sĕ grăbească cu încheerea convenţiunii până la toamnă, adecă după seceriş.

Presa vienesă se ocupă în special cu afacerea aceasta, credem deci de interes sĕ comunicăm cetitorilor nostri în cele de mai jos un articol inspirat din părţile competente, apĕrut în nrul de Mercuri al foaei „*Die Presse.*“

Eată acest articul:

„Se raportează din Bucuresci, că comisiunea însărcinată de guvernul român cu formularea propositiunilor pentru tarifa convenţiunei vamale şi-a terminat activitatea. Propositiunile aceste conform unei împărţiri făcute de guvernul român la ambasada austriacă, se vor comunica Austro-Ungariei în scris. Când s'au întrerupt conferenţele din urmă, ce s'au ţinut aici inmediat înainte de sĕrbătorile Pascilor, delegaţii români, accentuând necesitatea luării de informaţiuni nouĕ cu privire la tariful vamal, ne-au pus în vederere reîntoarcerea lor cât mai în grabă.

„De atunci au trecut mai bine de douĕ luni, guvernul român s'a grăbit sĕ primească dela parlamentul seu împuternicirea pentru încheerea de convenţiuni comerciale şi provisorii, şi împuternicirea i-s'a şi dat. E greu sĕ aduci în consonanţă intenţiunea des esprimată a guvernului român: de a reînoí cu posibilă grăbire relaţiunile comerciale cu Austro-Ungaria, cu predilecta ei politică de trăgănare. Concesiunile puse în vedere de guvernul austro-ungar cu privire la convenţiunea veterinară şi esportul bucatelor române sunt de o astfeliu de natură, încât chiar şi delegatii români s'au declarat mulţumiţi cu ele, obiecţionând numai asupra a douĕ puncte de o importanţă secundară.

„Prevenirea monarchiei austro-ungare ar fi meritat barem atâta atenţiune, ca guvernul român barem sĕ nu fi întârḑiat mai mult de douĕ luni de ḑile cu contra-propositiunile sale. Ear acum se anunţă comunicarea acestor propositiuni în scris şi astfeliu România va păşí pe calea tratărilor scripturistice.

„Tactica guvernului român transpare. El este de părerea, că deoarece esportul secerişului de estan n'are sĕ se înceapă înainte de toamnă, pentru România nu este nici o causă de a se accelera mersul tractărilor, şi crede a face imposibil ori cel puţin a îngreuia totodată esportul nostru în ţeară.

„Comunicarea scripturistică a propositiunilor tarifare române, ce s'au puş în vedere, nu ne lasă în îndoială, că aceste propositiuni, după chiar părerea guvernului român, sunt insuficiente şi că nu sunt basă potrivită pentru continuarea tractărilor asupra convenţiunei. Căci altfeliu nu am pntea înţelege, de ce s'a abḑis de intenţiunea dela început de a se trimite delegaţi şi de ce se abate România la calea cea încurcată şi lungă a tractărilor scripturistice.

„Guvernele Austro-Ungariei vor aştepta sosirea acestor propositiuni şi apoi vor lua positie faţă de ele. Numai sĕ nu rĕmână guvernul român în dubiu asupra împregiurării, că concesiunile puse în vedere din parte austriacă, s'au făcut numai cu reserva, că-şi vor afla contrabalansul în concesiuni suficiente din partea României. Pertractările parlamentare atât în Austria, cât şi în Ungaria au dovedit evident, că cercurile agrare aşteaptă cu simpatie încheerea convenţiunei comerciale cu România şi că sunt foarte reservaţi faţă cu încheerea convenţiunei veterinare.

„Cu toată reserva aceasta, guvernele Austriei şi a Ungariei au rĕmas tari pe lângă hotărîrea lor, de a reînoí relaţiunile comerciale cu România pe basa celor mai estinse concesiuni, ce le-au oferit României. Dar este întrebare, dacă vor fi şi în stare guvernele sĕ străbată cu aceste concesiuni prin ambele parlamente, în casul, când România nu va presenta contra-propositiuni suficiente şi astfeliu se va înăspri agitaţia în contra încheerii convenţiunii comerciale cu România şi se va estinde asupra cercului celui mare a agronomilor interesaţi. Nu voim sĕ cercetăm, cine a avut sĕ sufere mai mult de rĕsboiul vamal, a cărei încetare, de altfeliu ca şi până acum o dorim; un lucru e sigur, că industriei austriace îi va fi mai uşor sĕ-şi afle o recompensă pentru debuşeul seu din România, decât economiei rurale române, care cu esportul seu de vite şi bucate este avisată esclusiv la Austro-Ungaria.“

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Doboli-inferiori, la 4 Iuniu 1887. Stimate Dle Redactor! Comuna bisericească Doboli inf. a fost la 30 Maiu a. c. spectacolul unei întêmplări înfiorătoare. În aceasta ḑi la 11 oare a. m. dintr'odată toate edificiile economice parochiale ale bisericei române gr. or. a stat în flacări, şi în timp de 3—4 oare în locul edificielor decurênd reedificate frumos şi cu mult nĕcaz a rĕmas numai jăratic şi cenuşă.

Focul a fost pus de noaptea, de mâni rĕutăcioase necunoscute până acum. Focul s'a produs prin o materie esplosibilă — ceea-ce se deduce din aceea împrejurare faptică, că la aprindere a detunat cu o detunătură ca de tun, învĕlindu-se în flacări dintr'odată toate edificiile.

Paguba comunei bisericesci este foarte mare, aproape la 1000 fl. Comuna bisericească Doboli inf. e lipsită de ori şi ce avere mişcătoare şi nemişcătoare, şi chiar acum este constrînsă a-şi reedifica biserica şi scoala ruinată, cari singure formează basa esistinţii noastre naţionale bisericesci în acest ţinut isolat, unde atacurile şi persecuţiunile ḑilnice nu încetează, şi unde poporul nostru sub influinţa vitrigă a trecutului şi-a uitat mult din acele însuşiri, cari'l caracterisează.

Sunt trei ani, de când poporul comunei noastre n'a avut recoalte mulţĕmitoare. În anul acesta ear s'a nimicit toate sĕmĕnăturile de toamnă aşa, încât agricultorii nostri nici atâta recoaltă nu vor lua, cu cât sĕ-şi samene la toamnă moşioara.

Pe lângă toată miseria aceasta, din motivul reedificărei bisericei şi a scoalei, poporul nostru trebue sĕ contribue fie care familie 10 fl. v. a. (ḑece fl.) spre acest scop, cu care arunc însĕ numai ¼ e acoperit din preliminariul de spese, care se urcă peste 2,500 fl. v. a.

Acum loviţi şi prin aceasta întêmplare tristă suntem aproape de desperare. Biserica noastră nu mai poate face aruncuri de loc, căci s'ar nimicí numai însăşi pe sine; duşmanii pândesc cu îngrijire şi febrilă atenţiune toate mişcările noastre bisericesci scolare, şi de câte-ori e vorba de contribuire spre aceste scopuri, promisiunile, amăgirile şi seducerile ḑilnice, care tind la nimicirea esistenţii noastre naţionale bisericesci sunt la ordinea ḑilei. Cei drept, — deşi în timpul din urmă atacurile sunt tot mai vehemente şi mai făţişe, — nu le-au succes duşmanilor a seduce nici barem un singur suflet. Şi aici are mare şi nepreţuit merit preotul nostru N. Puian, carele a vegiat şi a lucrat ḑi şi noapte cu adevĕrat devotament şi abnegaţiune păstorească, jertfindu-şi chiar interesele sale proprii şi familiare, numai ca sĕ ajutoreze causa noastră bisericească şi scolară.

Paguba parochului nostru prin incendiul acesta se urcă la suma de 5—600 fl. nimicindu-i-se toate recuisitele economice etc.

Şi paguba dênsului o simte foarte tare şi biserica şi scoala noastră în interesul cărora — pe lângă de tot misera dotaţiune preoţasca — a jertfit tare mult.

Positiunea bisericei greco-orient. din Doboli inf. a devenit deci foarte critică, şi numai o considerabilă şi grabnică ajutorare din partea superiorităţii bisericesci, o ajutorare a marinimoşilor fraţi de sânge şi credinţă cu stare mai bună materială şi contribuirile benevole şi pioase pot sĕ scape comuna aceasta, — carea în timpul din urmă a dat doveḑi eclatante despre progres în cele bisericesci-scolare — ameninţată de totală nimicire.

Primiţi Dle Redactor espresiunea deosebitei noastre stime. *Mai mulţi poporeni.*

Avis.

Pentru primirea oaspeţilor şi preste tot proveḑerea arangiamentului cu ocasiunea adunărei generale a Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, ce se va ţiné aici în Sibiiu la *16/28 August a. c.*, s'a constituit un comitet arangiatoriu de 40 de membri.

Pe când ne luăm voie a aduce aceasta la cunoscinţa P. T. public spre orientare, tot odată ne vedem îndemnaţi a ruga pe P. T. public încă de pe acum, ca conform dispositiunilor ulterioare, ce se vor lua din partea comitetului în aceasta privinţă sĕ nu întârḑie la timpul seu a ne respunde prompt ca astfeliu sĕ putem fi în plăcuta positiune a satisface pe deplin justelor pretensiuni de bună primire.

Epistolele şi preste tot esebitele menite pentru comitetul arangiatoriu sunt a se adresa Dlui preşedinte al comitetului, Dr. Ioan Moga, medic în Sibiiu.

Din şedinţa comitetului arangiatoriu, ţinută în Sibiiu la 6/18 Iuniu, 1887.

Dr. Ioan Moga, preşedinte. — *Dr. Remus Roşca*, secretariu.

Varietăţi.

* Esamenele publice pentru anul scolastic 1886/7 la „scoala civilă (privată) de fete a „asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român“ şi la scoala elementară a „reuniunei femeilor române“ din loc, se vor ţiné cu abatere dela hotărirea anterioară, însĕ cu aprobarea autorităţilor competente, în *25 şi 27 Iuniu* st. n. a c. în sala cea mare a edificiului scolar din strada Morii Nr. 8, după următoriul program:

1. La scoala civilă.

Sâmbătă în 25 Iuniu st. n.

a) înainte de ameaḑi:

Dela 8—9 Religiunea în toate classele.
„ 9—9¾ Limba română cu cl. I-a.
„ 9¾—10¼ Aritmetica cu cl. a II-a.
„ 10¼—10¾ Limba germână cu cl. III-a.
„ 10¾—11¼ Istoria Ungariei cu cl. IV-a.
„ 11¼—12 Istoria naturală cu cl. I-a.

b) după ameaḑi:

Dela 3—3½ Chemia cu cl. IV-a.
„ 3½—4 Geografia cu cl. II-a.
„ 4—4½ 2 Fisica cu cl. III-a.
„ 4½—6 Limba maghiară cu classele I. II. III şi IV-a.

Luni în 27 Iunie st. n.

După ameaḑi la 4½ oare: Limba franceză, musica vocală şi instrumentală; declamaţiuni.

2. La scoala elementară.

Luni în 27 Iuniu st. n. Înainte de ameaḑi:

Dela 9—10½ cl. I şi II, din obiectele obligate afară de limba maghiară.

Dela 10½—12 cl. III şi IV din obiectele obligate afară de limba maghiară.

După ameaḑi: dela 3—4 Limba maghiară cu toate classele.

Dela 4—4½ Limba franceză şi musica.

Marţi în 28 Iuniu la oarele 10 înainte de ameaḑi la scoala civilă şi la oarele 11, la scoala elementară estradarea atestatelor şi încheerea anului scolastic, în presenţa colegiilor învĕţătoresci.

La aceste esamene învită cu toată onoarea pe părinţi şi pe toţi binevoitorii scoalelor

Sibiiu, în 18 Iuniu, st. n. 1887.

Direcţiunea scolară.

* (Necrolog.) După cum ni se scrie din Săcele (lângă Braşov), Duminecă dimineaţa în 7 Iuniu a. c. a încetat din vieaţă un vrednic bărbat dintre vestiţii nostri economi de vite (oieri) din Săcele, octogenariul **Jeremia Eremia** din Bacifalu, fost mult timp epitrop al bisericei noastre de acolo. Rĕposatul a lăsat naţiunei o familie dintre cele mai de frunte. Familia Eremia e bine cunoscută în Transilvania şi România. Toţi copii reposatului sunt neguţători vestiţi şi posesori mari de pământ în România; unul dintre ei locuesce peste an în München pentru îngrigirea de cresterea copiilor fraţilor sei, cari 'şi trimit copii la scoalele de acolo.

Reposatul a fost model de evlaviă și religiositate, și — după cum audim — a făcut frumoase legate pe seama bisericei și scoalei noastre din Bacifalu. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvêntată!

* Academia română a publicat, ca supliment la „Documentele lui Hurmuzaki," al doilea volum de documente francese, adunate de dl A. I. Odobescu din archiva ministeriului afacerilor strĕine din Paris. Aceste documente dela 1707—1812, conțin și unile memorii ale generalului Langeron, foarte interesante pentru vieața socială și politică a țĕrilor române.

* (Un colegiu din limba română la universitatea din Viena). După o întrerupere îndelungată, în sfêrșit în semestrul de iarnă a anului viitor studenții români din Viena vor avea ocasiune sĕ asculte un colegiu asupra limbei române, ce 'l va ținé eruditul filolog și profesor al limbilor romanice dl consilier aulic Dr. Adolf Musafia. Dl profesor numit a fost anume rugat de cătră un numĕr însemnat de studenți români și italieni și-a esprimat părerea de bine a putea propune earăși în materie de filologie română, ceea-ce nu a făcut decât înainte cu 20 de ani. Colegiul va fi: „Gramatica limbei române: *a*) fonetică *b*) etimologie" sau „Raportul limbei române față cu limba latină."

* Dl Cornel Pop Păcurariu, după cum cetim în „Tribuna" a fost eliberat din închisoarea de stat din Năsĕud.

* (Concurs.) Pentru ocuparea postului de pretore din cercul Mercurei, care este dotat cu 700 fl. salariu anual și 150 fl. relut de cuartir, din partea vice-comitelui comitatului Sibiiu se escrie concurs cu terminul până la 29 Iuniu a. c. st. n.

Alegerea se va efeptuí în ședința comitetului municipal, ce se va ținé la 30 Iuniu a. c.

* (Focul din Botoșani.) Despre acest foc teribil „Românul" publică următoarele detaiuri: „Vêntul fiind de o violență ecstremă, întreg orașul a fost amenințat. După cât ni se spune, incendiul a isbucnit ieri, Mercuri, pe la 11 oare dimineața. Partea orașului, care a suferit mai mult este aceea, în care se află prăvăliile, centrul comercial. Biserica Ospenie a fost aprinsă și clopotul a căḑut. Sunt vre-o 4 morți și mulți răniți. Pompierii din Iași au plecat la Botoșani cu un tren special. În acest moment incendiul pare a se fi potolit. Numĕrul caselor distruse se urcă dela 6 sute la 7 sute.

Tot „Românul" a primit următoarea telegramă din Botoșani: Focul începênd din suburbia Calicimea, s'a întins în stradele: Staclaria, podul Lipscăniei, strada sĕpătorilor, a strĕbătut în strada mare, consumând catedrala și toate magazinele din pregiur; s'a întins apoi asupra magazinelor din fața pieții vechi, reducênd în ruine toată partea stêngă a stradei până la farmacia Smeltz. Au sosit pompierii dela Pașcani, Roman și Iași; cei dela gara Pașcani s'au făcut remarcați. Pagube sunt enorme, numĕrul caselor cu esactitate nu se poate scí, căci focul a mistuit toată partea dreaptă din strada mare pe o suprafață de câteva chilometri. Poporațiunea rĕmasă fără adăpost. Clasa sĕracă fără esistență. Desolarea e mare; tristeța, ce se vede pe toate fețele inspiră milă; toată partea orașului arsă zace pe un puternic jaratec. Vêntul începe a sufla. Sunt temeri de o nouă aprindere. În mijlocul multor case nearse se află materii arḑĕtoare, cari fumegă încă. Lipsa apei e foarte simțită; toate forțele, de care se poate dispune, vor fi neputincioase reîncepêud vêntul cu puterea de ieri.

Mai târḑiu „Românul" a primit următoarea telegramă: Focul a reînceput cu multă furie în armenime. Vêntul suflă puțin, panica mare, se crede a se putea limita. Constatați devisul, până în present șase răniți, patru bărbați, două femei, unul e mort, sunt la o mie de case arse. Casele de fier Wertheim au nenorocit mulți bancheri și comercianți. Toate efectele distruse, aurul și argintul din lăuntru topite. Procurorele costată bonurile distruse, sunt multe mii de bonuri rurale reduse în cenușă.

Se ḑice, că mărfurile arse se urcă la suma de 5 milioane. Maiestatetea Sa regele României a dat 10.000 lei pentru incendiații din Botoșani. Un adjutant regesc a plecat la Botoșani, spre a duce acești bani. Dl Radu Mihaiu, ministru de interne, a plecat la Botoșani.

* (Târg.) „Gazeta Transilvaniei" în Nr. de Sâmbătă scrie: *Târgul anual* de primăvară al *Brașovului*, ce s'a început eri e slab, cum nu s'a mai pomenit. E mult mai slab, ca un târg bun de sĕptĕmână. Nici vênḑĕtori ca altădată nu sunt, dar nici cumpĕrători. De îmbulzeală nu se poate plânge nimenea, cu atât mai puțin de îmbulzeala cavalerilor de industrie sau a pungașilor, căci „nemiloasa" poliție a pus la umbră vr'o 20 de asemeni cavaleri, ca sĕ nu-i ardă soarele, ori sĕ nu-i bată ploaia, cât va dura târgul.

* (Maghiarisare în Ungaria de sud.) „Pesti Napló" scrie sub titula de mai sus următoarele: În Panciova s'a constituit de curênd societatea „Gromon-Dezső pentru lățirea limbei magiare," al cărei scop mai deaproape este: maghiarisarea popoarelor diferite din sudul Ungariei. Spre scopul acesta însĕ, mijloacele materiale ale societății nu sunt de tot suficicnte, ceea-ce a îndemnat-o, ca sĕ se îndrepteze cu o rugare dintre cele mai smerite și umilite cătră jurisdițiuni, în care se roagă, ca acordându-i un ajutor oare care, sĕ o sprijinească în lucrarea sa patriotică!

* (Universitate de femei.) — Foile rusesci spun, că o comisiune, care se ocupă cu instrucțiunea superioară a femeilor din Rusia a elaborat un proiect de lege pentru înființarea în Rusia a unei universități de femei, care va avea facultăți de istorie și filosofie, de sciințe naturale și matematice, precum și un institut medical. În această universitate vor fi admise numai femei cari au obținut bacalaureatul, adecă înțeleg bine limba latină și grecă. Programa va fi ca a celorlalte universități.

* (O nenorocire înfricoșată). Foile din capitală aduc scirea, că aproape la 250 de inși ce mergeau din Pacs la Calocia în peregrinagiu, voind sĕ treacă preste Dunăre prin un pod umblătoriu (brod), abia a apucat a se îndepărta câți-va pași de țermuri și escându-se un viscol mare, care a resturnat brodul, evlavioșii crestini toți s'au înecat în apă. Până acuma s'a aflat numai vre'o 100 de cadavre.

(Esamen patriotic.) În sfêrșit 'și mai vin și ungurii în ori. Pe Câmpie în Ceanul-mare scoala de stat a făcut un esamen, după cum scrie „Kolozsvár" cu un succes nu prea îndestulitor. Chiar părinții celor 13 copii, cari au stat între zidurile scoalei de stat, 'și mărturisesc în public neindestulirea lor. Numĕrul copiilor a fost cu mult mai mic ca în anul trecut. Stând astfel lucrul — observă Kolozsvár — banii, ce se spesează pentru susținerea a acestei scoale sunt bani aruncați. — Sciu oamenii, ce fac..!

* În cercurile militare se vorbesce, că la locurile mai înalte s'ar fi luat hotărîrea, ca reg. 14 de dragoni prințul Windischgrätz, sĕ îmbrace earăși rocurile verḑi de mai nainte spre amintirea colletului verde, ce l'au purtat soldații în ḑiua luptei dela Kolin, unde au reportat victorie strĕlucită.

Reuniunea pentru pedagogia scientifică.

Germania, Iuniu 887.

Sîmțĕmêntul de asociare al omenimei, pe care l'a observat încă filosoful Aristotel, este atât de puternic la poporul german, încât doară mai nu se află german, care sĕ nu aparțină unei anumite corporațiuni, fără de a sub-suma acestora marea corporațiune statul și biserica, a căror membri — de sine se înțelege, că fie care este și trebue sĕ fie. În toate păturile societăți esistă corporațiuni de diferite categorii, după cum sunt de diferiți și membrii societății germane.

Pentru scopul present este de interes a scí, că cu deosebire în clasa învĕțaților, acest spirit, de asociare este de o influință foarte binefăcĕtoare pentru căutarea și aflarea adevĕrului scientific, de oare-ce numai prin schimbare comună de idei, se poate găsí calea adevĕrată cătră carea țintesce lumea scientifică Acestui principiu urmând, mai toate cercurile germane, cari representă un ram scientific, se întrunesc pentru o lucrare comună, ca mai ușor sĕ se apropie de adevĕr. Când vorbesc de clasa învĕțaților și de lumea scientifică, vreau sĕ se facă distincțiune de așa numita clasă cultă și lume cultă, nefiind aceste două noțiuni identice. Aceasta o fac și mai cu seamă de aceea, ca sĕ nu se creadă, că doară și reuniunile noastre învĕțătoresci și-ar putea aroga dreptul de a susținé, că contribue la desvoltarea scienței pedagogice, precum nu o pot face nici alte reuniuni de feliul acesta din Germania.

Prea puțini sunt aceia, cari se pot ridica în olimpul scienții, ca de acolo sĕ ne trimită darurile binefăcĕtoare a le acesteia; partea cea mare însĕ este numai o comunicătoare a acestor daruri.

Între cei de categoria primă, putem numera și reuniunea despre care voiesc a da o dare de seamă. Aceasta reuniune și-a pus de problemă desvoltarea pedagogiei scientifice. Va fi poate de lipsă sĕ scim întâi, de când esistă așa numita pedagogie scientifică, cum s'a format numita reuniune și în ce constă activitatea ei presentă? Numai fiind în clar cu aceasta, vom putea sĕ și înțelegem starea ei actuală, precum și activitatea din anul present. Va părea poate celui neorientat curios a determina timpul, de când pedagogia ar fi adoptat numirea de scientifică, precând ea esistă din timpurile antice, după cum o arată și numirea și după cum o documentează monumentele scientifice a le anticității. Apoi nu e fapt, că nu veacul nostru este veacul pedagogic, ci veacul trecut, când ideile pedagogice preocupau toate sferele societății, ear nu esclusiv capetele pedagogilor de profesiune? Sĕ nu fi meritat oare pedagogia veacului trecut numirea de scientifică? Sĕ fie oare aceasta numai un drept al pedagogiei timpului present?

Aceste întrebări și le poate pune ori și cine, care nu e străin în mișcarea pedagogiei dela începutul desvoltării ei.

Pentru ca sĕ ne putem clarifica în privința aceasta este dar lipsă înainte de toate sĕ determinăm noțiunea de sciință, ca apoi de aci sĕ facem aplicare la casul de față.

Nu este scopul lucrării presente a întra în o esplicare detaiată a acestei cestiuni, carea singură poate da sujet unei cercetări speciale. Ne vom mărginí deci a scoate acele note esplicative, cari credem, că pot sĕ ne facă serviții în obiectul de față.

Nu tot ceea-ce în limbagiul vulgar poartă numirea de sciință se poate și reasuma sub noțiunea de sciință; ci mai vîrtos s'ar putea ḑice, că aceasta confundă sciința cu cunoscințele. De aci vine, că multor oameni li se atribue sciință, pe când ei nu posed decât fracțiuni din aceasta, prin urmare cunoscințe. Nu în capul fie-căruia sunt cristalitate cunoscințele astfel, încât represintă un ce întreg, a cărei părți bine situate sĕ nu se lase a fi despărțite de totalitate. Tot asemenea nu tot ce noauĕ ni se pare, este și sciință, de oare-ce aceasta este „nisuința cătră o legătură logică" (Vogt;) și unde lipsesce aceasta cerință, acolo lipsesce condițiunea esențială a noțiunei sciință. Neținênd cont de această cerință, ușor poate omul sĕ ajungă în pericul, de a se afla într'o neclaritate cu respect la noțiunea aceasta.

Pe basa acesteia vom susținé deci, că nu ori și ce pedagogie poate sĕ și însușiească dreptul de a se numí scientifică, ci numai aceea, carea represintă un sistem logic, bine organisat, și carea în cercetările sale, se folosesce de metode scientifice. Această cerință lipsesce pedagogiilor veacurilor trecute.

(Va urma.)

Dare de seamă și mulțămită publică.

(Încheere.)

10. Din Orĕstie prin mult onoratul domn Ioan Lăzăroiu, neguțătoriu 21 fl. 58 cr. v. a. colectați dela p. t. d-ni: Iustin Moldovan, protopop 1 fl.; Aurelia Vlad 50 cr.; Ana Pop 50 cruceri; Maria Corvin 50 cruceri; Aliquis 50 cr.; Andrek 20 cr.; Leontina Dobó 40 cr.; N. N. paroch 50 cr.; Maria Mihaiu 30 cr.; George Baciu, neguțătoriu 50 cr.; Schnel 50 cr.; Dr. Binik, medic 1 fl.; A. Nein 60 cr.; Dr. Ioan Mihu, advocat 1 fl.; Elisabeta Cristea 50 cr.; Frantz Vidman 40 cr.; Brotschi 30 cr.; Nicolau Dragomir, oberst 1 fl.; Maier, hotelier 40 cr.; George Muntean 50 cr.; Ioan Michaescu 40 cr.; Demetriu Șușara 50 cr.; Dr. A. Tincu 1 fl.; Ioan Marian 30 cr.; E. Pop 50 cr.; Dumitru Iosif, notariu în Beriu 50 cr.; Georgiu Avram 50 cr.; Un preot 20 cr.; Iosif Dragoțiel, preot în Gelmariu 30 cr.; Ioan Popoviciu, par. în Vaideiu 20 cr.; I. Fleșer, înv. în Romos 20 cr.; Mulea N. 20 cr.; Todor Anastasiu 50 cr.; I. Boca 20 cr.; Toma Haneșiu, oficial 30 cr.; Stan Ioan 10 cr.; George Puiean 20 cr.; Boeriu Maria 20 cr.; Stojan Demeter 30 cr.; Pop 18 cr.; Mihaiu Grof 40 cr.; G. Vintan 50 cr.; N. Rozol 50 cr.; Demeter Rodu 20 cr.; Iakab George 20 cr.; Samoilă Popoviciu 20 cr.; Toma Iancoviciu 20 cr.; Nicolae Trif 20 cr.; și Roza Lăzăroiu 1 fl. (Suma 21 fl. 58 cr. v. a.)

11. Din Comana-inf. prin On. George Halmagyi, notariu cerc. 11 fl. 3 cr. v. a. colectați dela p. t. d-ni: Olgyai Károly 60 cr.; G Halmagyi 1 fl.; Samoilă Conta 20 cr.; Iosif Cosip 20 cr.; Ioan Langa 20 cr.; George Pop 20 cr.; Moritz Hirschfeld 60 cr.; Ioan Const. Popa 29 cr.; Iacob Salamon 10 cr.; George Boier 5 cr.; Militon Coanta 10 cr.; Iacob Fătu 10 cr.; Ioan Nichi Hirju 4 cr.; Nicolae Laucea 20 cr.; Dionisie Pop 10 cr.; George Turtia 6 cr.; Samoil David 30 cr.; George Clococean 30 cr.; Ioan Florea 4 cr.; Ioan Popița, paroch 60 cr.; George Costea Vlaicu 10 cr.; Nicolae Simeon Gridan 10 cr.; Ioan Drag. Coanta 20 cr.; Nicolae Iacob 10 cr.; Achim Itoafă 20 cr.; George Mateiu Pop 30 cr.; dela mai mulți 3 fl. 84 cr.; și George Pop Gridanul 1 fl. (Suma 11 fl. 3 cr. v. a.)

12. Din Porumbacul-inferior prin on. domn Ieronim Fliter, not. cerc. 90 cr. colectați dela p. t. dni: Ioan Comșa plugariu 10 cr.; Ilie Stoichiță, plugariu 10 cr.; Alecsandru Stoichiță 10 cr.; Ieronim Fliter, notariu 20 cr.; George Mandeal, econom 20 cr.; și Peter König junior 20 cr. (Suma 90 cr.)

13. Din Șimon (Bran) prin onor. domn George Mănoiu, primariu s'a trimis ajutoare 4 fl.v. a. (Suma 4 flor. valuta austriacă.)

14. Din Noul-român prin mult on. domn Aurelian Negruțiu, not. cerc. 12 fl. 10 cr. v. a. colectați dela p. t. d-ni: Ioan Căldărariu din Colun 4 cr. v. a.; Moise Huiu, primariu în Colun 50 cr.; Ioan Drafcu, asesor în Colun 50 cr.; Dan Valcan, crișmariu în Colun 20 cr.; Oanea Oni Gavrilă, plugariu în Colun 4 cr.; Stoica și Suma Nicolae din

Colun 22 cr.; Comuna Colun 1 fl.; dela toţi locuitorii din comuna Colun bucate vêndute 2 fl. 30 cr.; Aurelian Negruţiu, notariu cerc. în Noul-român 50 cr.; Letmann David, arêndator în Noul-român 1 fl.; Letmann Susana, soţia arêndatorului 1 fl.; Atanasiu Măcelariu, preot gr.-cat. în Noul-român 1 fl.; Ioan Stan, vice-notariu 20 cr.; şi dela locuitorii din Noul-român 3 fl. 60 cr. (Suma 12 fl. 10 cr. v. a.)

15. Din Cincu-mare prin on. domn Hariton Prescurea 5 fl. colectaţi dela p. t. dni: Basiliu Cernea, subjude regiu în Cincu-mare 2 fi.; Lazar Boeriu, cond. cărţii funduare în Cincu-mare 2 fl.; Moise Nicoară, pantofariu în Cincu-mare 1 fl.; George Pototxki, comerciant 50 cr.; Vasile Mărginean 50 cr. (Suma 5 fl. v. a.)

16. Din Vad prin on. domn Iacob Morariu, not. cerc. 23 fl. 40 cr. colectaţi dela p. t. dni: George Morariu, propr. 1 fl.; Iacob Morariu, not. cerc. 1 fl.; George Păsărariu, înv. 1 fl.; Tămaş Cocis, colector 1 fl.; Iacob Deutsch, arêndator 1 fl.; dela mai mulţi locuitori sêcară şi cucuruz şi adecă: 79 klgrame sêcară şi 59 klgrame cucuruz prefăcute în bani cu 6 fl. 15 cr.; dela mai mulţi locuitori în bani gata 41 cr.; George Boeriu, primariu 1 fl.; Tămaş Pop, vicenotariu 1 fl.; Iacob Socaciu, primariu în Mândra 1 fl.; George Mateiu Socaciu, econom 20 cr.; Lazar Comşa, înv. în Mândra 50 cr.; Friedrich Czel & Sohn în Kronstadt 3 fl.; Ioh. Danhamer în Mândra 1 fl.; Adolf Fleischer, crişmariu 20 cr.; Ioan Cocan, paroch în Mândra 50 cr.; Teodosiu Cocan, cas. com. 40 cr.; Alecsiu Mijea, par. în Toderiţa 40 cr.; George Renghea, înv. în Toderiţa 1 fl.; George Balaban, primariu în Toderiţa 50 cr.; Ioan Sbârneciu, proprietariu în Toderiţa 50 cr.; Iosif Grama din Toderiţa 20 cr.; Mateiu Renghea din Toderiţa 30 cr.; Nicolae Istrate din Toderiţa 20 cr. (Suma 23 fl. 40 cr.; v. a.)

17. Din Ţînţari prin on. domn Simeon T. Ianculescu, not. comunal 4 fl. 60 cr.; colectati dela p. t. dni: Simeon Ianculescu 50 cr.; Comuna Ţînţari din cassa alodială 1 fl.; Ioan Ciolan, prim. 50 cr.; N. N. 40 cr.; Ioan Gavrilescu, înv. 50 cr.; Moise Scorneciu 20 cr.; Nicolae Comanel 50 cr.; Vasile Strimtu 20 cr.; Ceorge Gremad 20 cr.; Paraschiva Stefan 10 cr.; Moise Ciolan 10 cr.; Gregore Paltineanu înv. dir. 20 cr.; Zachiu Anghel 20 cr. (Suma 4 fl. 60 cr. v. a.)

18. Din Sêliste prin reverendisimul domn Dr. Nicolae Maier, prot. 20 fl. colectaţi dela p. t. dni: Nicolae Henţiu, notariu 1 fl.; Ilie Neamţ, rotariu 10 cr.; D. Roman 1 fl.; I. Păligrad, econom 20 cr.; N. Roman, comerciant 50 cr.; D. Bloţ, econom 40 cr.; P. Hanciu, econom 1 fl.; I. Borcia, faur 40 cr.; I. Moga, comerciant 50 cr.; I. Comşa sen., com. 1 fl.; N. Păligrad, econom 40 cr.; I. Steflea sen. econom 50 cr.; P. Cêrgău, econom 1 fl.; Lupea Blot, econom 1 fl.; I. Steflea, faur 20 cr.; Nicolae Roşca, econom 10 cr.; Ionaş Păligrad, econom 30 cr.; N. Mosora, econ. 20 cr.; P. Comşa, econ. 1 fl; D, Hanciu, comerciant 20 cr.; Nicolau Steflea sen. 10 cr.; I. Roşca. econom 30 cr.; I Muntean, cojocariu 20 cr.; D. N. Simion 1 fl.; D. Beju, econom 1 fl.; I. Ţintea com. 20 cr.; I. I. Simion, com. 50 cr.; Dumitru Popa, econ. 30 cr.; Costin Popa, econ. 20 cr.; Nic. Losniţă, curelariu 40 cr.; Dumitru Ghib, econ. 10 cr.; D. Lăpêdat înv. 20 cr.; Nic. Neamţ, înv. 20 cr.; Iordache Roşca, econ. 50 cr.; George Vraciu, vice-not. 20 cr.; B. Comşa. econ. 20 cr.; comuna Sêliste 2 fl.; Daniil Marcu, par. 40 cr.; Dr. Maier, prot. 1 fl. (Suma 20 fl. v. a.)

19. Din Cincu-mare prin stăruinţa parochului Ignaţiu Mandocea şi a învêţătoriului Ioan Vlad s'a adunat dela popor cu ajutoriul aşa numiţilor „taţi de vecini“ 116 bucăţi de vestminte de diferite soiuri, aproape 3 hlitre bucate, grâu şi cucuruz şi 26 stîlpi pentru nemestii şi palan, cari toate s'au trimis în natură la locul destinat.

20. Din Recea-telechiană şi Vaida-Recea prin on. domn George Poparad, notariu cerc. s'au colectat 2 hlitre bucate, grâu, cucuruz etc. cari s'au trimis la locul destinat

21. Din Pozorta şi Rodbav s'au trimis comitetului de ajutoare 1 hlitre bucate grâu şi cucuruz.

22. Din Făgăraş, bucatele, cari erau adunate la înclita pretură, încă s'au administrat spre distribuire comitetului de ajutorare.

Sumele de sub punctele 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 şi suma de bani eşită din bucatele de sub punctele 19, 20, 21 şi 22, cari la olaltă dau suma de 126 fl. 61 cr. s'au împărţit nenorociţilor arşi din Galaţi în 5 Iuniu 1887 st. n.

23. Din Drăguş prin on. domn Georgiu Codru, not. 4 fl. 96 cr. colectaţi dela p. t. dni: George Codru, not. 40 cr.; Daniil Pop din Viştea sup. 20 cr.; Ioan Morariu, primariu în Sâmbăta superioară 20 cr.; Ioan Mărdan. par. în 40 cr.; Valeriu Poparad, din Sâmbăta sup. rês. 30 cr.; Nicolae Ispas, primariu 20 cr.; Ioan Făgărăşan, paroch 20 cr.; dela mai mulţi locuitori din Sâmbăta sup. ap. adunaţi prin primariul Ioan Morariu 3 fl. (Suma 4 fl. 90 cr. v. a.)

Cu publicarea ajutoarelor, ce vor mai incurge se va urma.

Mulţămim marinimoşilor contribuitori şi d-lor colectanţi în numele nenorociţilor incendiaţi din Galaţi, dorind ca nobilul lor esemplu sê afle imitatori pretutindenea.

Galaţi, în 13 Iuniu, 1887

Ioan Turcu, preş. com. — *Nicolau Aron*, preot şi secr. comit.

Telegramă.

Caransebeş, 8/20 Iuniu. Generalul Traian Doda reales cu aclamaţie. Însufleţire estraordinară. Participarea la alegere a fost imposantă, ca la 5,000 de alegêtori presenţi. După alegere profesorul Drăgălină salută pe deputat cu o cuvêntare plină de entusiasm, eară deputatul rêspunde între nesfêrşite aplause.

Posta ultimă.

Resultatul alegerilor dietale până eri e următoriul: 224 liberali; 38 opoziţionali moderaţi; 58 independenţi; 9 antisemiţi; 7 fără partidă şi 8 sasi (naţionali).

Posta redacţiunei.

Dlui Nicolau Răchiţan, paroch în Galeş. Ve mulţămim pentru trimiterea respectivului document vechiu, care este de mare interes pentru istoria bisericei noastre, şi la timpul seu îl vom publica. Red.

Loterie

Sâmbătă în 18 Iuniu 1887.

Buda: 69 23 62 77 68

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 18 Iuniu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	101.85	102.—
Renta ung. de hârtie	88.—	88.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	151 25	151.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.50	97.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.50	127.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	116.60	116.50
Sorţi de stat dela 1860	136.70	136.50
Acţiuni de bancă austro-ung.	885.78	885.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	—.—	286.75
Acţiuni de credit austr.	283.70	284.10
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Galbin	5.97	5.95
Napoleon	10.04½	10.04
100 marce nemţesci	62.23	62.20
London pe (poliţă de trei luni)	126.65	126.70

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1887.

Budapesta—Predeal

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.35	1.46
	—	7.11	9.12	2.01
Várad-Velencze	—	—	9.22	2.08
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.39	2.19
Mező-Telegd	—	7.41	10.17	2.41
Rév	—	8.10	11.36	3.24
Bratca	—	—	12.16	3.47
Bucia	—	—	12.54	4.07
Ciucia	—	9.04	1.57	4.35
B. Huiedin	—	9.34	3.11	5.15
Stana	—	—	3.40	5.37
Aghireş	—	—	4.15	5.53
Ghirbou	—	—	4.36	6.05
Nadişul ung.	—	—	4.58	6.20
Cluş	—	10.34	5.26	6.38
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.11	—	—	10.—
Uioara	1.18	—	—	10.09
Vinţul de sus	1.25	—	—	10.19
Aiud	1.46	—	—	10.48
Teiuş	2.25	—	—	11.55
Crăciunel	2.50	—	—	12.24
Blaş	3.03	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	1.34
Copşa mică	4.01	—	—	2.19
Mediaş	4.20	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	3.31
Sighişoara	5.42	—	—	3.59
Haşfaleu	6.01	—	—	4.32
Homorod	7.27	—	—	6.53
Ágostonfalva	8.08	—	—	7.21
Apaţa	8.36	—	—	8.23
Feldioara	9.06	—	—	9.02
Braşov	9.46	—	—	9.52
	1.55	5.37	—	—
Timiş	2.53	6.20	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.50	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.40	7.30	—
Predeal	—	9.12	1.14	—
Timiş	—	9.36	1.45	—
Braşov	—	10.12	2.32	—
	4.01	—	7.20	—
Feldioara	4.47	—	7.57	—
Apaţa	5.28	—	8.24	—
Ágostonfalva	5.59	—	8.47	—
Homorod	6.49	—	9.24	—
Haşfaleu	8.35	—	10.37	—
Sighişoara	9.12	—	11.—	—
Elisabetopole	9.56	—	11.34	—
Mediaş	10.37	—	12.03	—
Copşa mică	10.59	—	12.18	—
	11.16	—	12.26	—
Micăsasa	11.37	—	12.42	—
Blaş	12.16	—	1.11	—
Crăciunel	12.33	—	1.23	—
Teiuş	1.51	—	2.06	—
Aiud	2.18	—	2.27	—
Vinţul de sus	2.48	—	2.49	—
Uioara	2.56	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3.12	—
Ghiriş	4.01	—	3.76	—
Apahida	5.28	—	5.01	—
Cluş	5.56	—	5.21	—
	6.37	6.01	—	8.—
Nadişul ung.	6.58	6.19	—	8.36
Ghirbou	7.14	—	—	9.02
Aghire	7.29	—	—	9.32
Stana	7.56	—	—	10.11
B. Huiedin	8.18	7.12	—	10.51
Ciucia	8.58	7.41	—	12.16
Bucia	9.15	—	—	12.50
Bratca	9 34	—	—	1.19
Rév	9.53	8.20	—	2.—
Mező-Telegd	10.25	8.46	—	3.04
Fugyi-Vásárhely	10.47	—	—	3.36
Várad-Velencze	10.57	—	—	3.52
Oradea-mare	11.64	9.11	—	4.03
	11.19	9.16	10.55	4.47
P. Ladány	1.15	10.37	1.23	7.30
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.33	2.15	7.45	10.—
Viena	2.50	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren micst.	Tren de persoane	Tren de persoane
Viena	—	11.10	2.—
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Pauliş	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicîca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orêştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren micst	Tren de persoane	Tren micst.
Teiuş	11.24	3.—	—
Alba-Iulia	12.09	4.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.22	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orêştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicîca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Pauliş	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Arad	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren micst.
Simeria	2.42
Streiu	3.25
Haţeg	4.16
Pui	5.11
Crivadia	5.58
Baniţa	6.40
Petroşeni	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren micst.
Petroşeni	6.10
Baniţa	6.53
Crivadia	7.37
Pui	8.20
Haţeg	9.01
Streiu	9.52
Simeria	10.31

Arad — Timişoara

	Tren micst.	Tren micst.
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren micst.	Tren micst.
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.29	4.15
Şeica mare	—	3.02	4.45
Loamneş	—	3.46	5.26
Ocna	8.27	4.18	5.57
Sibiiu	9.—	4.42	6.30

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.43	8.50	10.25
Ocna	4.26	9.17	10.49
Loamneş	—	9.45	11.15
Şeica mare	—	10.20	11.45
Copşa mică	—	10.49	12.10

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	3.22	10.20	3.25
Cheţa	3.52	10.50	3.58
Ludoş	4.13	11.11	4.20
M. Bogat	4.23	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.—	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.15	12.12	5.28
Nireşteu	5.38	12.36	5.53
Oşorheiu	5.57	12.55	6.13
	—	1.20	—
Reghinul-săs.	—	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	—
Oşorheiu	6.34	—	—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludoş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedoara	3.0.

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Piski)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.19
Ghiriş	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 60 Sibiiu, Joi 11/23 Iuniu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 10 Iuniu.

Vineri, Sâmbătă și Duminecă s'au întêmplat alegerile pentru noaua sesiune a parlamentului din Ungaria pe un period de cinci ani. Cel mai sânt drept au fost chemați a-l esercia cetățenii Ungariei în ḑilele acestea. Cine cum l'a esecutat, cine cum s'a folosit de acest drept garantat de constituția patriei, nu este chemarea noastră sĕ discutăm la acest loc. Cei îndreptățiți la vot au putut alege, au putut fi aleși, căci legea le garantează aceasta facultate a dreptului electoral activ și pasiv. De interes este pentru noi, sĕ căutăm întru cât organele statului, chemate a păzí, ca cetățenii neinfluințați, neterorisați sĕ se poată folosí de acest drept al lor, încât organele statului au dat cetățenilor posibilitatea de a se folosí de dreptul electoral, în special întru cât românilor li s'a dat posibilitatea, ca acolo, unde din voie liberă nu s'a abstinut, încât li s'a dat posibilitatea, ca ei din voie liberă, neterorisați, neîmpedecați sĕ-și dea votul acelui candidat, în care au încrederea, că el le va representa interesele cele adevĕrate ale lor în parlament. Datorință avem sĕ o facem aceasta, pentru ca sĕ putem constata întru cât parlamentul este adevĕrata oglindă a ţĕrei, întru cât prin rostul deputaților vorbesce totalitatea poporului, care i-a ales sĕ vorbească, sĕ lucreze în numele lui, pentru fericirea lui, și în consecuență pentru fericirea patriei.

Din capul locului trebue sĕ accentuăm, că poporul român nu este representat în parlamentul din Ungaria. Și aceasta trebue sĕ o accentuăm, căci e bine sĕ se scie, că în parlamentul din Ungaria se lucră de *nobis sine nobis*.

Nu vom vorbí la acest loc despre motivele abstinenții politice a românilor. Se scie, că noi dela începutul erei constituționale am fost pentru participare la vieața constituțională a statului pe basa legilor actuale. Aceasta o am fi dorit cu atât mai mult, pentru ca se putem validita puținele puteri, ce le aveam încă dela început, se mergem mână în mână cu poporul nostru, ca el se fie cu noi, și se nu fie lăsat a fi esploatat contra intereselor noastre naționale.

Am fi dorit-o mai ales acum aceasta, ca sĕ se poată decreta abstinența noastră cu provocare la corupțiunile și abusurile ne mai auḑite, de cari se folosesc la alegerile parlamentare în statul nostru.

Avem deci sĕ constatăm, că după scirile de până acuma numai cinci deputați români sunt trimiși se represente interesele românilor din patria noastră. Aceștia sunt Traian Doda, Georgiu Serb, Silviu Rezei Beleș și Mihali. Au căḑut dl Petru Truța în cercul Baia de Criș, protopopul Georgiu Popovici în cercul Șiria, și dnul Babeș în cercul Sasca.

Cum s'a putut ca în un cerc curat românesc, cum este cel dela Baia de Criș sĕ cadă candidatul Petru Truța, fostul deputat de până acuma, este greu de esplicat. Este adevĕrată rușine pentru românii din Zarand, că au fost atât de slabi de ânger, încât nu și-au salvat bunul nume câștigat acuma trei ani, căci deși scim, că corupțiunile de tot soiul n'au încetat pentru influințarea alegerei în sensul de aḑi, totuși prin aceasta rușinea de pe cerc nu se poate șterge. Despre abus din partea puterei statului încă se șoptesce, nu suntem însĕ în drept sĕ reflectăm acuma la aceasta parte a lucrului. Vom cere deslușiri dela oamenii, cari au fost la fața locului, și ne vom esprima atunci.

Cumcă generalul Doda s'a ales prin aclamațiune, și însufleţirea este mare, noi ușor ne putem da seama. Întocmai pe cât ne-a disgustat desmățarea celor din Zarand, pe atât ne-a umplut de bucurie ținuta deamnă, disciplina celor dela Caransebeș.

Morala lucrului este, că corupțiunea de tot soiul, atât de adênc a pĕtruns în viața noastră electorală, încât aḑi nu mai suntem siguri de reușită nici chiar în acele cercuri, unde aproape totalitatea alegĕtorilor o fac românii. Aceasta este o parte a lucrului, ear cealaltă zace în natura programei, cu care au pășit așa numiții pasiviștii dela început, la care apoi la anul 1881 s'au alăturat și cei din Ungaria, adecă autonomia Transilvaniei. Cât timp ungurii vor fi la putere în statul nostru, nu se va găsí guvern, care se stea cu noi de vorbă presentêndu ne cu asemenea programă neoportună.

Toate punctele din programa românilor așa numiți pasivisti sunt discutabile, acesta unul nu poate fi discutabil în fața guvernului unguresc. Cu această programă a căḑut la 1881 fostul deputat al Beiușului P. Cosma, cu aceasta Babeș, cu aceasta vor cădea toți, câți vor face politică de sentimente. Altă posiție au luat sasii din Ardeal, și ei atât sunt de mari naționalisti, încât au cedat două cercuri de ale lor guvernului, numai ca românii sĕ poată ḑice: noi suntem cei radicali, noi suntem cei sacrificați. Urmările le vom vedé.

Sânțirea și binecuvêntarea bisericilor.

Urme despre sânțirea sau binecuvêntarea bisericilor avem încă din timpurile vechi ale creștinătății va sĕ ḑică din timpurile acele, când au început a se edifica biserici. Adevĕrat, că la început nu esistau biserici creștine în modul și în forma aceea, în care le aflăm în veacurile mai târḑie. Nu esistau pentru-că așa ceva era cu neputință chiar la început din causa, că creștinii erau puțini la numĕr și mai numai prin cetăți, așa cât le era mai cu neputință a-și edifica biserici. Eară cevași mai târḑiu le era cu neputință a le edifica din causa, că religiunea creștină era persecutată, așa încât creștinii numai prin locuri ascunse, de multe ori sub pământ se puteau aduna la împlinirea cultului divin și cu deosebire la celebrarea sântei liturgii. Când însĕ au încetat pe un timp oare-care persecuțiunile cele aspre ale împĕraților romani, îndreptate în contra creștinilor, atunci și creștinii au început a-și edifica biserici publice. Așa s'a întêmplat nemijlocit înainte de persecuțiunea înfiorătoare alui Deciu, când creștinii timp mai îndelungat s'au bucurat de pace. Însĕ încă de atunci se îndatinau creștinii a înaugura bisericile cele nouĕ prin un rit oare care-va solemn, după-ce apoi se predau cultului divin. Mai târḑiu când biserica a câștigat libertate și pace deplină, creștinii, cari erau deja în maioritate prin mai întreg imperiul roman, au început a transforma templele păgâne în biserici creștine. Luau de pe altare jos icoanele și statuele ḑeilor păgânesci și în locul lor așeḑau insemnele creștine. Străformarea aceasta însĕ încă se întâmpla totdeuna prin un rit oare-care solemn. Mai târḑiu după-ce deoparte numĕrul creștinilor a crescut așa de tare, cât templele aceste transformate în biserici numai erau de ajuns spre a primí în sine pe toți creștinii, eară de altă parte crescea și zelul împĕraților, a oamenilor avuți și a credincioșilor de a edifica biserici, așa începură a se edifica biserici prin mai toate comunele, cu atât mai vîrtos, că păgânii nu aveau datina a edifica temple decât pe la cetăți și așa pe la sate nu erau temple păgâne, cari sĕ se poată străforma în biserici creștine. Totdeuna însĕ și inaugurarea unei biserici noauă se întêmpla cu solemnități frumoase. Și fiindcă edificarea de biserici nouă era un lucru tare des, de aceea a început a se statorí și un rit anumit pentru inaugurarea lor, care s'a desvoltat din ce în ce mai tare, până ce a ajuns la gradul acela, în care se află arhiereticonul de astăḑi.

Înaugurarea aceasta a bisericilor se întâmpla la început totdeauna prin un episcop, care îndeplinia tot ritul prescris la atari ocasiuni. Și așa ceva era și ușor cu putință în timpurile acelea, deoarece mai fie-care cetate era și reședință episcopească, și așa mergerea episcopului era tare ușoară. Lucrul acela însĕ s'a schimbat în timpurile mai târḑie când reședințele episcopesci au început a devení mai rare, așa, cât multe cetăți au încetat de a mai avea episcop. Atunci însĕ și sânțirea bisericilor prin un episcop au început a devení mai rară, de oarece de multe ori episcopul era tare depărtat de biserica, ce ar fi fost a se sânțí așa cât numai tare cu greu și cu tare multă incomoditate putea călătorí episcopul la consacrarea fie-cărei biserici noauĕ. Inaugurarea bisericilor celor noauĕ în mod solemn însĕ nu a eșit nici atunci din us, fiind-că de o parte era datina foarte

FOIȚA.

Ce ne stînge de pe fața pământului?

Nistor și Lazur.

Nistor: Bună dimineața, nănașule!

Lazur: Bună sĕ-ți fie inima, finule.

Nistor: N'ai d-ta vr'o supĕrare ceva, că te vĕd așa, nu sciu cum, cam schimbat la față?

Lazur: Bine ḑici, că inima nu mi-i tocmai la loc; că veḑi, finule, nevoile nu-l mai lasă pe om. Greu a fost mai demult, greu e în ḑiua de astăḑi și pe semne din greu n'avem sĕ mai eșim.

Nistor: Vĕd, că esci tare supĕrat, nănașule; dar tot ar fi bine sĕ nu-l mănii pe Dḑeu cu vorba d-tale. Nu-ți aduci aminte, ce era pe vremea boierescului? Atunci ḑiceam: „Doamne greu-i“. Ei bine, Dḑeu s'a îndurat de noi și prea înălțatul împĕrat ne-a scăpat de robia aceea, și astăḑi ori și care se duce unde-i place și face ce-i place: îi de capul lui și nime n'are sĕ-i ḑică nimica.

Lazur: E drept, că astăḑi nime nu ne mână la boieresc, dară oare cu cât e mai bine în ḑiua de astăḑi?

Nistor: D-tale poate ți-i dor de harapnicul economului?

Lazur: Nu mi nici un dor de boieresc, periiar și numele sĕ-i peară! Dară eată cei! D-ta ca om tinĕr și deschis la cap trebue sĕ bagi mai bine de seamă decât mine, că oamenii nostri sĕrăcesc din ḑi tot mai tare și nu numai aici în satul nostru, ci în toate satele de-a rêndul și că jidovii se înmulțesc și le iau averile și pământurile din mână.

Nistor: Ah! asta-i alta. Veḑi, Măria Sa împĕratul ne-a scos dela boieresc ne-a lăsat de capul nostru, dară mi se pare, că atunci capul nostru n'a fost destul de copt; pentru că, ean uită-te! Lucru bun e cuțitul, lucru bun e și focul, dară și unul și altul nu e bun în mâna copilului celui brudiu. Cu cuțitul se taie, cu focul se frige. Așa s'a întêmplat și cu oamenii nostri, adecă atunci, când au scăpat de boieresc și au ajuns de capul lor.

Lazur: Oamenii doară nu-s copii, de i pui într'un rênd cu dênșii.

Nistor: Crede-me nănașule, că s mai rĕi încă și decât copii. Copilul pățesce odată și a doua oara se feresce. Da omul nostru când pornesce pe calea cea rea, n'ai sĕ-l mai opresci. Oamenii nostri s'au bucurat, că nu-i mai mână cu carul la cărat, ori cu secerea la secerat, ori cu coasa la cosit. Dară după ce au scăpat odată de boieresc, nu s'au apucat sĕ lucre și sĕ muncească ca pentru dênșii din toată inima, ci-i vedeam ca pe nisce oameni eșiți din minte, șeḑênd numai în crișmă. Cine ar putea spune, câte fălci de pământ au prins a trece de pe atunci în mâna nemților sau a jidanilor?

Lazur: Apoi ce-s de vină ei, că făceau așa, dacă nime nu-i învĕța și nu-i da la cale?

Nistor: Drept, că pe atunci nici preoții nu erau așa de învĕțați, ca în ḑiua de aḑi, ca sĕ-i învețe pe dênșii și drept că pe atunci nu erau nici atâtea scoli, ca oamenii sĕ mai prindă la minte. Dară creḑi d-ta că ei s'ar fi dat atuncia învĕțați și puși la cale, dacă ei și în ḑiua de astăḑi nu vreau sĕ scie de nime! Eată! ei și în ḑiua de astăḑi nu ascultă de cei mai mari și nu vreau sĕ-și deie copii la scoală. Ei într'o seamă de sate nu se dau în ruptul capului sĕ-și facă scoală, într'altele, unde este scoală, nu vreau sĕ-și trimită copii la scoală, măcar că-i închid, ori că le dau pedepse în bani. De aceea te întreb, nu-i oare asta bătaia lui Dḑeu pe capul lor?

Lazur: Apoi de! Dară eu am vrut numai atâta sĕ ḑic: De boieresc am scăpat, dară de nĕcas nu. Birurile au sărit doară tare în sus, și ḑică cine, ce va ḑice, dară vremile-s mai grele.

Nistor: Drept, că birurile au sărit tare în sus, nu-i ce ḑice. Dară și de mult n'a fost mai bine, pentru că oamenii trebuiau sĕ lucre la boieresc câte 50, 100 și 150 de ḑile. Dute de lucră astăḑi la cineva atâtea ḑile, de nu ți-i câștiga atâta, cât sĕ ai de bir și sĕ-ți mai rĕmâie încă. Dară oamenii nostri nu se prea grăbesc la câștig, doară numai atunci

veche, ear de alta pretinsă tare de simțiul natural și religios al omului, care chiar și întrarea în o casă noauă de locuit o face cu o solemnitate oare care. Însĕ fiindcă episcopul nu mai putea sĕ fie totdeuna de față la consacrarea fie-cărei biserici, de aceea s'a întrodus datina, ca acelea interimal sĕ se inaugureze în mod solemn și numai prin un preot, care totdeuna se află tare ușor sau în comunitatea respectivă, sau în apropiere. Însĕ fiind-că ritul statorit mai înainte pentru consacrarea bisericilor era întru toate rit episcopesc, care ar fi fost necuviincios, dacă se împlinia prin un preot, de aceea ritul acesta s'a conservat și mai departe numai pentru casurile mai rari, când însuși episcopul consacrcază o biserică. Pentru casul, când înaugurarea se întêmplă prin un preot, s'a întrodus un alt rit, care consta în sânțirea apei și stropirea bisericei întregi, cum se întêmplă și la sânțirea caselor nouă și de multe ori și la cele vechi.

Astfel după legislațiunea și datina bisericească de astădi, înaugurarea bisericilor se întêmplă în doauĕ moduri, și anume sau prin consacrarea episcopească făcută de episcopul diecesan sau alt episcop delegat al lui după ritul prescris în archiereticon, s'au prin sânțire sau binecuvêntare preoțească, făcută de un preot delegat de episcopul diecesan după ritul prescris pentru acest cas. Consacrarea se ține eschisiv de drepturile episcopesci, așa, cât nici unui preot chiar nici vicariului episcopesc în timp de sedisvacanță nu-i este iertat a consacra nici o biserică după ritul archiereticonului. Însĕ și sfințirea s'au binecuvêntarea preoțească a bisericilor este unul din drepturile eschisive ale episcopului diecesan, așa, cât nici unui preot nu-i este ertat a sfinți sau binecuvênta o biserică, decât numai dacă este delegat spre aceasta de episcopul diecesan, și fără de o atare dalegațiune nu-i este ertat nici unui preot a întreprinde funcțiunea aceasta. Sfințirea sau binecuvêntarea aceasta prin preot este provisorie și un surogat al consacrării episcopesci întru atât, încât episcopul, fiind împedecat, deleagă pe un preot în locul seu. După ce înse preotul nu poate îndeplini înaugurarea după ritul episcopesc așa o îndeplinesce după ritul preoțesc.

Sfințirea bisericii însĕ prin preot este un ce numai interimal, căci canoanele bisericei prescriu, că ori și ce biserică sĕ fie consacrată prin episcop. Din care causă sfințirea are sĕ înlocuească consacrarea numai până atunci, până când este posibilă consacrarea prin episcop.

Efectele sființirei și a le consacrării sunt tot acelea, adecă prin ele biserica în sens sacru devine acomodată cultului dumnedeesc și în specie celebrărei Sfiintei Liturgii. Acomodarea aceasta însĕ la sfințirea prin preot este numai interimală, precând la consacrare prin episcop este definitivă. Mai departe prin sfințirea prin preot cu binecuvêntarea apei, acomodarea aceasta este o acomodare comună ca și la ori și ce obiect binecuvêntat. Acomodarea însĕ câștigată prin consacrarea episcopească este o acomodare estraordinară, încât prin ea biserica devine acomodată nu ca ori și ce lucru binecuvêntat, ci ca o casă a lui Dumnedeu, în care are sĕ se îndeplinească cultul cel mai strălucit al lui, și în care sĕ se coboare și sĕ petreacă însuși fiul lui Dumnedeu în sfânta Eucharistie.

Cu toate însĕ, că în mod interimal sĕ concede, ca bisericile sĕ fie și numai binecuvêntate prin preot, totuși se poftesce, că pre masa altariului sĕ se așede un antimis binecuvêntat de episcop și fără de acesta nu este ertat a celebra sânta liturgie în nici o biserică. Pre calea aceasta se suplinesce încâtva defectul sfințirei prin preot și sfințirea aceasta participă în câtva consacrarea episcopească, căci dacă și nu biserica întreagă este consacrată, este totuși consacrat locul acela, unde se așadă trupul Fiului lui Dumnedeu, — care este locul principal în biserică.

Antimisul însĕ trebue sĕ conțină, totdeuna ceva relicuii (moaște) de a le sființilor aședate bine sau în colțuri sau în margini. Datina aceasta provine de acolo, că în timpurile vechi bisericile se edificau prin cetăți mai cu seamă pe mormintele martirilor sau în locurile, unde au suferit ei moartea violentă. După-ce însĕ mai târdiu, înmulțindu-se bisericile datina aceasta nu s'a putut observa neputênd toți credincioșii avea în apropiere mormêntul vre unui sfênt, așa s'a întrodus datina, ca cel puțin pe altar sĕ se afle o relicuie (moaște) de a unui sfênt. După „F. bis.“

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Agnita, în 7 Iuniu 1887. Dnule Redactor! Unele porniri rĕutăcioase și regretabile ivite dela alegerea protopresbiterului tractului Agnitei a P. O. d. Sabin Piso, și mai cu seamă dela întroducerea dênsului în oficiu, me silesc a eși din reserva observată până acum și a ve cere ospitalitatea prețuitului diar, ce redigeați.

În numĕrul celor trei concurenți, cari au competat la postul de protopresbiter în tractul nostru, a fost și unul dintre preoții acestui tract, care se înțelege de sine a făcut totul în favorul seu.

Diua alegerii însĕ au fost menită spre a-i dovedí, că alegĕtorii au sciut sĕ-și facă seamă cu posițiunea chemărei unui protopresbiter și astfel a devenit ales cel mai cualificat dintre concurenți, și fiindcă de a și mai rĕsbuna acum asupra alegĕtorilor îngrați numai e cu putință, ș'au întors toată ura și disprețul atât dênsul cât și socrul seu asupra actualului protopresbiter, silindu-se din toate puterile a-i face posițiunea cât se poate de grea și nesuportabilă.

Nimenea nu le-ar disputa plăcerea, dacă ei o ar face aceasta într'un mod cinstit; ear nu prin calumnii și clevete pre sub ascuns, compromițând pre actualul protopresbiter în sus, față cu superiorii sei, și în jos față cu populațiunea tractuală.

Scopul lor este: — precum am dis — resbunarea.

Ei vreau sĕ îngreuneze posițiunea actualului protopresbiter astfel, ca sĕ se disguste și în sfârșit sĕ fie silit a se retrage, lăsându-le locul lor. Vreau mai departe sĕ pregătească prin denunțiări și minciuni opiniunea publică din tract în favorul lor, ca așa ajungênd încă odată postul de protopresbiter vacant toți alegĕtorii sĕ voteze cu un glas pentru ei, ca pentru nisce oameni singuri meniți a fericí tractul nostru.

Ei descriu pe actualul protopresbiter în sus și în jos la poporul de rênd, ca pe un om aplicat a abusa de oficiul seu, prea aspru față cu preoțimea și învĕțătorii din tract, și prea superb în portarea sa; ba, esistă chiar și arĕtări ale particularilor făcute la inițiativa, și unele scrise chiar de preotul Nic. Moldovan asupra protopresbiterului nostru la Prea ven. Consistoriu. Nu sciu inițiatorii acelor arĕtări, că actualul protopresbiter nu este capace a comite atari abusuri, pre cari le au comis ei, când erau la putere.

Ori cine ar vrea sĕ judece imparțial despre protopresbiterul nostru l'am îndrepta în cancelaria protopresbiterului din Agnita, ca sĕ se convingă despre activitatea dênsului dela introducerea sa în acest oficiu încoace, — și acela ar trebuí sĕ se mire, cum de acest om n'a imbrâncit până acum de atâta lucru negles de antecesorele seu! raționcinii în unele parochii nefăcute de prin anii 1880 și 1881; sau apoi altele încurcate de însuși comisarul esmis prin tract pentru facerea raționciniilor, tot de prin anii aceia și mai încoace, care răpesc timp de sĕptĕmâni protopresbiterului, jertfiindu-și chiar odichna de noapte necesară ori cărui om, care 'și prețuesce cât de puțin sănĕtatea sa. Cine scie mai departe, cum au urmat predarea archivei protopopesci dela fostul administrator protopopesc, carea nici astădi nu este predată în toată forma, și protopresbiterul și acum cere act de act după trebuință dela fostul administrator; apoi concubinatele cele multe întêmplate sub administrațiunea trecută încă răpesc protopresbiterului o di sau două în fiecare septĕmênă; și apoi în sfârșit lucrurile curente oficioase.

Nimenea nu s'ar supĕra și eu cred, că nici dl protopresbiter, dacă dênșii ar avea a înregistra adeverate abusuri sau fapte condamnabile, comise de actualul protopresbiter, și cu acele ar eșí chiar în publicitate, dară ei agitează pre sub ascuns: că protopresbiterului sĕ nu i-se plătească diurnele sau sĕ nu i-se plătească atâta, decât atâta, că așa ar fi tacsa, poporul din cutare comună sĕ nu contribue pentru biserică sau scoală etc.

Dacă protopresbiterul decide o causă după drept și dreptate și nu așa după cum i-ar plăcea cuiva; respectivul asuprit aleargă la Verd sau Nocrich după dreptate, căci protopresbiterul a făcut abus; dacă unui preot sau învĕțătoriu negligent, care nici după două sau trei admoniări și urzorii n'au satisfăcut unui ordin consistorial, i-se dă o puțină dojană, protopresbiterul e om aspru, și nu-i om bun ca antecesorul seu; dacă unui preot, care este mai pretin cu Itig decât cu biserica sa, și când protopresbiterul mergênd în parochia lui 'l află încapabil de a se înțelege cu el, protopresbiterul nu-i gratulează, atunci e mândru, e superb.

Cum scie representa actualul protopresbiter biserica și protopopiatul ori unde, naintea ori cărei deregătorii politice și civile ne vor spune domnii de pe la diferitele diregĕtorii, la care sunt împărțite comunele din acest tract, ne va spune inteligența de naționalitate streină din opidul Agnita; care scie judeca pre un om cult cu totul din alt punct de vedere, precum judecă dênșii, ca oameni interesați.

Noi însĕ, care n'am avut aspirațiuni de protopresbiter în acest tract, de un temperament mai stêmpĕrat judecăm cu totul altfel lucrurile din tract dela venirea actualului protopresbiter, noi vedem, că afacerile bisericesci și scolare au luat o direcțiune sănĕtoasă, preoțimea luând impuls dela conducĕtorul ei arată mai mult zel ca până acum; învĕțătorii, cari au sciut, că protopresbiterul nu ia lucru în glumă cu scoala și-au dat toată silința; așa încât la esamenele semestrului al II-lea chiar strĕinii au fost surprinși de progresul făcut în scoalele noastre, unde până acum învĕțămêntul abia vegeta.

Nu este încă nici un an dela instalarea protopresbiterului nostru în tract, și dacă dênsului iar plăcé a lega toate îmbunătățirile făcute până acum în tract de limba clopotului, ar scí și malcontenții, că dênsul a făcut astfeliu de îmbunătățiri în unele parochii, pe cari antecesorele seu în treidеci de ani nu le-au potut face.

Dacă dênșii ar considera toate greutățile, cu care are sĕ se lupte actualul protopresbiter până va aduce acest tract în ordine, ar trebuí sĕ recunoască, că ei mai mult ca ori și cine sunt de vină la derangiarea în care s'au aflat acest tract, când l'au primit protopresbiterul nostru; dacă au ceva de remonstrat în contra dênsului, folosească-se de forul competent, sau chiar de publicitate, și când vom cunoasce, că ei se luptă pentru adevĕr și dreptate, fie siguri că, nu numai

---

când nevoia îi stringe de gât și nu mai au încotro. Dară eu sciu, că nu-i totdeauna câștig, și când este, oamenii nostri nu se apucă la lucru și dacă se și apucă, apoi banul nu-l cruță, ci-i dau iute drumul din mână, pare că le-ar fi de năpaste Toți pun pricina, că vremile sunt grele, că birurile sunt mari, dară câți caută la lenea și nepăsarea lor? Ei nu iau seama, câtă vreme hăinuesc în crîșme, apoi cum nu le pasă de gospodărie și cât li se perde de-a gata. La slujit nu li se prea face 'a merge, doară pe la jidani, pentru că ei dic: la jidov poți durmí de ajuns, apoi mai capeți și de bĕut.

Lazur: Drept, că din oamenii nostri tare mulți se poartă rĕu. Dară tot nu poți dice, că toți îs lenoși și bețivi.

Nistor: Da, așa-i; dară și aceea e drept, că mulți sĕrăcesc mai ales din pricina rachiului.

Lazur: D-ta mi se pare, că ți-ai pus ochiul pe rachiu! Dară nu vedi, că omul poate sĕrăcí și de foc, nu da Doamne, și de apă și de secetă și de grindină.

Nistor: Cum nu! dară de aceea trebue omul în dilele cele bune sĕ îngrijiască de cele rele. Când dă Ddeu de sunt bani și pâne, atunci trebue cruțat și banul și pânea, pe când nu va fi. Dară la noi? Când este pâne și bani, apoi tot traiu și vieață.

Sĕ luăm seama numai la rênduelile noastre: pute-te-ai încungiura fără rachiu? Ferit-a Ddeu! Nici la lucru, nici la judecată, nici la învoieală sau petrecere, nici la cumpĕrare ori vêndare, nu se poate fără rachiu.

Lazur: Oh! da, asta bine o dici, căci judecățile le fac oamenii nostri în crîșme și-apoi vorba ceea: acui-i cinstea pe masă, aceluia-i și dreptatea.

Nistor: Dară ia seama și la alte trebi. Mai de mult, de era nuntă sau cumetrie, de era îngropăciune oamenii se mulțămiau cu câte puțin, cu câteva oca de rachiu și pace bună. În diua de astădi îți trebue vr'o câteva vedre, ca sĕ scoți o treabă ca aceea la capĕt și încă și atunci îți scot coadă, că nu-i-ai omenit și nu le-ai dat de bĕut de ajuns. Beu și beu, di și noapte și sĕptĕmâni întregi, bunăoară ca la hramuri.

Lazur: Bine mai dici, pentru că la nuntă numai ce audi: Da mai dă cumetre, că vedi, că șipurile-s goale. Ș'apoi nunta o fac nu într'un loc, ci la mire și mireasă anume pare ca sĕ ție cheltuiala îndoită; fac și masă mare și dau daruri; dară unde se duc darurile acestea? Nu tot la jidani?

Nistor: De bună seamă, că nu-i bine așa, dară vedi așa-i și la cumetrie, încât adese-ori nici la botejune nu mai merg treji, acei cari merg. Dacă se întêmplă de moare cineva, și-i sĕrac, apoi n'are nici cine-l duce la groapă, eară de-i mai în putere, apoi tot satul se strînge la casa lui, dară nu se strînge înainte de îngropăciune, și nu atâta la mâncat, pe cât la bĕut de sufletul mortului.

Lazur: Cum grăesci d-ta s'ar părea, că oamenii nostri nu s'ar gândí la altceva, decât numai unde ar merge, se poată trage la rachiu, ca sĕ se îmbete.

Nistor: Poate nu-i așa? Ce-s parastasele noastre pentru cei morți? Acuma oamenii nostri au început a face pomenirile acestea ch ar și fără rugăciunea preotului și preotul, nefiind de față, oamenii n'au nici o sfială și beau cât încape într'ênșii. Dară ia mai bine seama la diua de hram, cum o prăsnuesc ei. Sânta slujbă o face preotul în biserică, eară oamenii, în loc sĕ meargă la biserică, se duc cu balerca în spate la cârcimă sĕ-și iea rachiu. Apoi încep a vení de prin alte sate la hram, dară nici aceea nu întră în biserică, ci trag de-a dreptul la casele oamenilor și-apoi sub seară îi vedi zăcênd morți beți pe sub garduri și prin șanțuri. Ce-i aceasta? Nu-i dobitocie? Ș'apoi mai vrei sĕ fie bine de oamenii nostri?

Lazur: Apoi de, ce sĕ faci finule! Așa-i lumea. Când ți-se întêmplă de ai oaspeți sau altă treabă, fără rachiu nu se poate; așa am apucat. Ș'apoi un om sîngur nu poate schimba obiceiul! (Va urma.)

nu-i vom combate, dară-i vom chiar spriginí; până când însĕ vor juca role de calumniatori nu putem decât sĕ i desaprobăm. *G.*

Varietăți.

* (Manevrele de corp.) In anul acesta după cum anunță „Ordre de bataile“ se vor ținé manevre numai în Ungaria și Moravia. La aceste manevre va participa M. Sa monarchul dimpreună cu principele de coroană Rudolf. Comanda supremă o va primí archiducele Albrecht. Manevrele de corp din Ardeal, corpurile de armată 7 și 12 din Sibiiu și Timișoară combinate se vor ținé între Deva, Orĕștie și Hațeg, începênd din 16 și până în 21 Septembre.

* (Ordinea esamenelor la scoalele centrale gr.-or. române din Brașov la finea anului scol. 1886—87.) Esamenele de promoțiune scripturistice și verbale la scoalele medii s'au început în 5/17 Iuniu și durează până în 16/28 Iuniu.

I. *Esamenul de maturitate* la scoala comercială va fi în 18/30 Iuniu.

II. *Esamenul de maturitate* la gimnasiu va fi în 19 Iuniu (1 Iuliu) și 20 Iuniu (2 Iuliu).

Esamenul de maturitate este public. Eschis sunt scolarii scoalelor medii conform instrucțiunei M.

Esamenele publice. *A) La scoalele medii (gimnasiu, scoala comercială și reală) și cl. V. de fete* încep Mercuri în 24 Iuniu (6 Iuliu) și durează până Sâmbătă în 27 Iuniu (7 Iuliu).

B) La scoala elementară capitală se vor ținé esamenele Luni în 22 Iuniu și Marți în 23 Iuniu st. v.

În 28 Iuniu servițiu divin cu rugăciunea de mulțămită în biserica S. Nicolae din Șchei. La 10 oare cetirea clasificațiunilor și distribuirea premiilor.

Părinții elevilor, precum și amicii și binevoitorii scoalelor noastre se invită cu toată onoarea a lua parte la aceste esamene, precum și la festivitatea de încheerea anului scolastic 1886—7.

Anul scol. 1887/8 se începe în 1/13 Septembre a. c. Inmatricularea se face în 30, 31 August și 1 Septembre În 2 Septembre la 8 oare se cetesc legile scolare în sala cea mare a institutului În 3 Septembre se încep prelegerile. Scolarii, cari fără motiv ponderos nu s'ar presenta la terminul ficsat, nu se mai primesc.

* Din partea familiei decedatului Irimie Eremia Popa primim următoriul necrolog:

Jalnica soție cu jalnicii fii, fice, gineri, nurori nepoți și nepoate anunță cu durere încetarea din viață a prea iubitului și mult regretatului lor soț, părinte și moș **Irimie Eremia Popa,** născut la 1798 Februariu 16, și repausat astădi, la oara una dimineața 7 Iuniu, 1887.

Înmormêntarea se va face Marți 9 Iuniu la oara 1 după ameadi în cimiteriul bisericei Sfântului Nicolae din loc.

Bacifalu, în 7 Iuniu, 1887.

Fie-i țĕrîna ușoară și memoria binecuvêntată!

* (Regina Sêrbiei în Rusia.) Petrecerea reginei Natalia în Crimea deșteaptă mare interes pentru Sêrbia în Odesa. Regina mai nainte de a părăsí Odesa a luat mĕsuri ca sĕ i-se trimită regulat la Yalta toate diarele din Odesa. Ea cetesce în fie-care di o mare parte din diarele rusesci și se simte foarte măgulită, când găsesce câte un articol simpatic pentru Sêrbia. Regina s'a esprimat către mai multe persoane, că înstrăinarea, care s'a încuibat între Rusia și Sêrbia în ultimii ani, nu provine decât din înțelegerea greșită a lucrurilor și că în Sêrbia nimeni nu este dușman serios al Rusiei.

* (Focul din Botoșani.) M. S. regele, Romăniei îndată ce a aflat despre catastrofa din Botoșani, a adresat din castelul Peleș dlui Hasnaș, primarul orașului Botoșani, următoarea telegramă:

„Flacările mistuitoare, ce pustiĭ o parte din orașul Botoșani au pricinuit grozave nenorociri, ce s'au rĕsfrînt asupra inimei Reginei și a Mea. Ori-ce suferință a unei părți a României este suferința Noastră și de aceea Me grăbesc a trimite deocamdată suma de dece mii lei, spre a căuta sĕ dați întâiele ajutoare celor mai isbiți de lipsă. Mângăiați și îmbărbătați pe cei arși de foc, asigurându-i, că subscripții publice, în fruntea cărora se va pune Regina și Eu, vor fi organisate grabnic în toată țeara, și că Românii, cari a sciutu sĕ fie miloși, când în alte state s'a întêmplat asemenea catastrofe, vor scí sĕ-și facă datoria și către compatrioții lor.

A da pentru Botoșani și a ridica pe cei loviți de o soarte cumplită, este a ne cinstí pe noi însine, este a ne ridica sentimentele la înălțimea grelei încercări căduțe pe unul din cele mai de căpetenie orașe ale scumpei noastre Românii.“

Dl Gachet, însărcinatul de afaceri al Franciei, aflând despre nenorocirea din Botoșani a adresat dlui Cantacuzino o epistolă, în care lăudând sentimentele de loialitate ale românilor pentru francesi, 'l roagă ca ajutoarele, ce erau destinate pentru nenorociții dela opera comică și au incurs dela petrecerile arangiate spre acest scop, sĕ se dea acum pentru nefericiții din Botoșani.

Jurnalele din România au deschis colecte.

Consiliul de ministri din România a adus aceasta decisiune:

Astădi, în 5 Iunie v. 1887:

Consiliul de ministri, întrunindu-se sub președința Maiestății Sale Regelui, în reședința regală a castelului Peleș.

Avênd în vedere, că un foc înfricoșat a distrus o mare parte a Botoșanilor;

Avênd în vedere, că asemenea nenorociri se întêmplă adesea în orașe și sate;

A luat următoarea decisiune:

1. Se deschid liste de subscripțiune publică sub Înaltul patronagiu al MM. LL Regelui și Reginei și sub direcțiunea unui comitet central, compus de I. P. S. Metropolit-Primat, Iosif, președintele senatului, Principele Dimitrie Ghica, președintele camerei, General Dimitrie Lecca, primarul capitalei, Ioan Câmpineanu.

2. Acest comitet va lucra cu ajutorul comitetelor, ce se vor înfiiința în județe, și care se vor compune din:

Senatorii și deputații județului;

Primarul orașului de reședință;

Prefectul județului;

Președintele tribunalului județian.

3. Listele de sunscribțiune publică vor fi date cu marcă. Banii se vor depune la cassa de depuneri și de consemnațiuni; eară comptabilitatea se va face prin banca națională.

4. Un comitet special se va instituí la Botoșani pentru a priveghia distribuirea banilor.

5. Guvernul va deschide un credit de 60 mii lei din paragraful ecstraordinar al budgetului, pentru a face față nevoilor celor mai urgente.

6. Comitetul central va avea în privire a se crea căile și mijloacele pentru un fond permanent de ajutorință a acelora, care în viitor vor fi atinși de foc sau de inundațiune.

7. Ministrul justiției este însărcinat cu elaborarea unui proiect de lege, care sĕ reguleze modul și controlul ori-cărei subscripțiuni publice de bani și ajutoare.

8. Listele de subscripțiune vor conținé telegrama adresată de M. S. Regele primariului de Botoșani în 4 Iunie, decisiunea presentă a consiliului de ministri și înscrierea în capul listelor a Maiestăților Lor Regele și Reginei cu suma de 30 mii lei.

I. C. Brătianu, D. Sturdza, Eug. Stătescu, M. Ferechide, C. Nacu, P. S. Aurelian, General A. Angelescu, V. Gheorghian.

* (Monumentul Plevnei în Moscova.) Monumentul, ce era sĕ se ridice de către oficerii ruși din corpul de grenadiri în Bulgaria, aproape de Plevna, în onoarea grenadirilor căduți la 28 Novembre 1877 împregiurul Plevnei, nu se va mai ridica, după cum se proectase la început, în Bulgaria, ci în Rusia, și încă în inima Rusiei, în Moscova, unde se află în garnisoană corpul de grenadiri. Causa acestei schimbări este actuala încordare dintre Rusia și Bulgaria.

Primăria din Moscova s'a ocupat în 6 Iuniu (26 Maiu) cu această afacere. Monumentul este lucrat după planul lui Șvervuda și represintă:

1. Un basibozuc furios, care măcelărește o familie bulgară; 2. Un bĕtrân gârbovit, un țĕran rus, revoltat din causa aceasta, arată fiului seu acest grup și îl conjură pe icoana unui sfânt, sĕ nu slăbească niciodată în iubirea creștină; 3. Figura uriașă a unui grenadir, care a trântit la pământ pe un turc și'i dă ultima lovitură; 4. Un grenadir pe moarte, care înainte d'ași da sufletul rupe unei femei bulgare lanțul sclăviei; 5. O cruce d'asupra semilunei, ca simbol al biruinții; crucea este împodobită cu coroana Țarului.

Monumentul va fi încungiurat de frunde de lauri, care se ridică pe cruce, în semn că religiunea a însuflețit pe ruși la fapte eroice. În partea de sus a monumentului sunt făcute chipurile sfinților: Alecsandru Nevski, Gheorghe, Mihail și Stefan. Pe fie-care din cele patru laturi ale monumentului se află următoarea inscripțiune în limba rusă, bulgară și română; „Grenadirii ruși, camarazilor lor, cari au căduț în glorioasa luptă dela Plevna, la 28 Novembre 1877.“

Monumentul este înalt de 7 stânjini și lat de peste 4 stânjini.

* (Desgropări în Athena.) Cu prilegiul săpăturilor din Acropolis s'au aflat cinci statue de marmură. Două din ele de o mărime miraculoasă, sunt din perioda artistică înaintea lui Phideas. Unele dintre ele arată figuri de secsul femenin și sunt conservate destul de bine. Toate obiectele aflate s'au predat museului din Acropolis, care s'a îmbogățit foarte mult.

* (Călcări de arnăuți.) O bandă de 400 arnăuți cu două drapele au atăcat caraulele sêrbesci Nr. 20 și 21 și au înaintat apoi până la satul Dobinovac, pustiind tot în calea lor, o mulțime de țĕrani, femei și copii au căduț jertfa iataganelor.

Reuniunea pentru pedagogia scientifică.

Germania, Iuniu 1887.

(Urmare.)

Am atins mai sus, că pedagogia scientifică ar fi un fĕt al veacului nostru, prin aceasta însĕ nu voesc sĕ dic, că sub aceasta s'ar înțelege întreagă pedagogia de astădi. Din contră, partea cea mai mare sĕ mișcă încă în regiunile pedagogiei vulgare și numai o parte mai mică și-a dat și își dă silințele de a o ridica pe o treaptă egală cu cele'lalte sciințe.

Astădi, când esistă o psichologie, anatomie, fisiologie, zoologie, botanică, mineralogie, și chiar teologie scientifică, numai încape îndoeală, că și tendința pedagogilor trebue sĕ meargă întra'colo.

De aceea a fost o norocire, când Herbart, unul din cei mai ageri și adênc cugetători, la începutul veacului nostru și-a ațintit privirea asupra pedagogiei și ne-a lăsat ca monestire un fundament de valoare neperitoare, pe care sĕ zidesce pedagogia scientifică presentă. Singur el dintre filosofi a fost, care a făcut ca ideile lui filosofice sĕ devină fructifere pentru educațiunea omenimei. Cu aceasta însĕ nu voesc sĕ dic, că ceialalți filosofi nu s'ar fi ocupat de loc cu ideile educației, ci voesc sĕ accentuez numai, că nu ne-au dat o teorie basată în sistemele lor filosofice, precum a făcuto Herbart. Herbart a fost acela, care însuși din pracsă a venit la ideile lui reformatorice. În adevĕr avem scrieri pedagogice și dela Kant, Fichte, Schleiermacher etc. ca sĕ numai amintesc de Locke, Rousseau și alții.

Scrierile acestora însĕ nu sunt de o valoare reformatorică în pedagogie și nu a fost cualificate de a forma o școală, carea sĕ se baseze pe principiile lor.

Scoala herbartiană e un ce recunoscut în lumea scientifică și nimenea nu poate sĕ denege, că mare mișcare a produs în sinul pedagogilor și preste tot în filosofie. Ideile acesteia sunt menite de a schimba total organisarea învĕțămêntului și a'l pune pe acesta în o stare, dela care va atêrna binecuvêntarea generațiunilor viitoare.

În fața acestei imprejurări se cuvine, ca și lumea de scoală de pe la noi sĕ nu rĕmênă surdă, la sunetul, ce deja demult a pocnit în inima Europei. Și cumcă în adevĕr a răsărit o stea pedagogică și pe firmamentul nostru, ne-o demustră valoroasa scriere a domnului profesor I. Popescu „Psichologia empirică,“ carea este un început a unei lucrări de multe veacuri, și multe generațiuni. Tot asemeneane-o demustră și unele tractate pedagogice. „Eonducĕtoriul“ anului 1882—3, precum și lucrarea din Programa Institutului pedagogico-teologic 1885—6 eșite, tot din aceași peană.

Începutul este făcut; sĕ sperăm deci, că continuarea va urma tot cu acelaș succes. Nici când însĕ succesul nu va putea fi foarte considerabil, când o persoană în lucrările sale nu este ajutorată și de alți mulți și aceasta mai cu seamă în operă educațiunei, atât de grea și atât de complicată. De aceea nu putem, decât sĕ ne esprimăm părerea de rĕu, că unii domni deputați în sinodul anului trecut, când se intenționa edarea unei foi pedagogice o înnăduși încă în fașă, nimicind bunele intențiuni a oamenilor precepĕtori de causă.

După această mică reflecsiune la impregiurările noastre, sĕ vedem mai departe firul ideilor începute.

Accentuiaiu mai sus esistența unei scoale herbartiane pentru înțelegerea lucrului. Nu voiesc sĕ me ocup cu scoala herbartiană în toată estensiunea ei și nici cu representanții ei veritabili. Voesc numai sĕ accentuez, că reuniunea pentru pedagogia scientifică este o proprietate a acestei scoale, carea are menirea de a desvolta mai cu seamă teoretice ideile pedagogice întru cât aceste stau în necs cu filosofia.

Ziller a fost acel bărbat, care a fundat această reuniune, încă înainte cu noue spre-dece ani, și i-a dat o direcție deosebită de ori și ce alte reuniuni de natura aceasta.

Dênsul, ca profesor de pedagogie în Lipsca, a adoptat ideile pedagogice ale lui Herbart, nĕsuindu-se parte a întregí ceea-ce i-s'a părut că lipsesce, parte a continua firul început.

Mai cu seamă originalitatea lui constă în desvoltarea părții metodice a pedagogiei, carea are un caracter cu totul distinct de metodicele astădi usi-

tate. Nu mai mult arbitriul are sĕ dispună asupra alegerii materialului de învĕţămênt precum şi asupra prelucrării respective predărei ei, anumite principii trebue sĕ domnească şi aci pretutindenea, căci lumea morală şi intelectuală se conduce tot asemenea ca şi lumea fisică de anumite legi, cari pretind a fi respectate, dacă mai e vorba ca silinţele noastre pedagogice, sĕ mai aibă vre un resultat îmbucurător.

(Va urma.)

Posta ultimă.

Resultatul alegerilor dietale până aci este următoriul: 241 liberali; 38 opoziţionali moderaţi, 67 independenţi, 7 fără partid, 9 naţionali şi 7 antisemiţi.

Măgulitoriu trebue sĕ fie pentru inventatorul unui preparat, când el primesce epistole, cari sunt de cuprinsul celei următoare: Stimabile D-le! Cu bucurie ve împărtăşesc, că suferinţele mele s'au îndreptat în mod estra-ordinariu, şi spre completă mântuire voesc a mai întrebuinţa încă câteva sticle din elicsirul de nervi al Dr. Lieber; sunteţi rugaţi deci etc. A. Salzmann, Mülhausen i. Els., Lyonergasse 12, Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) $^1/_2$ sticlă = 2 fl. v. a., o sticlă întreagă florini 3.50, o sticlă dublă fl. 6.50 v. a. în farmacii şi în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz."

Loterie

Mercuri în 22 Iuniu 1887.

Sibiiu: 85 54 17 48 55

Nr. 196 [1607] 1—3

EDICT.

Maria I. Benea (Zica) din Herman, carea a părăsit cu necredinţă deja de 3 ani pe legiuitul ei soţ Irimie Popister din Herman şi de presinte nu se scie ubicaţiunea ei, se citează a se înfăţoşa la subscrisul oficiu în termin de 6 (şese) luni dela prima publicare a acestui edict în foaia archidiecesană, căci la din contră se va pertracta şi decide causa ei matrimonială în absenţa ei.

Braşov, în 31 Martiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din tractul Braşovului II.

Ioan Petric, protopresb.

Nr. 1209. [1606] 3—3

EDICT.

Nicolae Lazar gr. or. din Mohu, carele de $3^1/_2$ ani a părăsit pe muierea sa Maria n. Duma fără sĕ se mai scie dacă mai trăesce sau nu, prin aceasta se citează ca în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului, căci la din contră procesul matrimonial urzit de muierea lui se va pertracta şi decide pe basa pribegirei curentatului.

Scaunul protopresbiteral gr.-or. al Sibiiului ca for matrimonial de in stanţa I.

Sibiiu, 28 Octobre, 1886.

Simeon Popescu, protop.

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respiraţiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalaţiune de gas (cu ajutoriul injecţiunei rectale).

Necreḑutul, idealul admirabil şi nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur şi de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur şi admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, şi cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din şi afară din ţeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuinţări a ecshalaţiunei de gas cu ajutoriul injecţiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *şi mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Paţientul se vindecă şi 'şi poate ear începe activitatea obositoare a vieţii.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuinţarea ecshalaţiunei de gas, i-se dă un indem pentru respiraţiune. La întrebuinţarea mai departe a curei nu se mai repeţesc atacurile." Chiar şi coardele vocale distrucate şi plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienţi în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mĕntuit toţi de tot prin mijlocirea injecţiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel şi **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalaţiunei de gas cea mai mare întrebuinţare. — Atestatele celor vindecaţi o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalaţiunei de gas (injecţiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucţiunea întrebuinţărei pentru medici; şi pentru întrebuinţarea însaşi a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** şi **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează şi nici nu strică. [1588] 13—50

Singur veritabil sĕ află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor

a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical şi cel mai sigur leac dintre toate, chiar şi contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinereţelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritaţiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach şi mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul şi aprobat din partea unei autorităţi moderne a sciinţei; speră prin urmare si cea mai deplină garanţie pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslusiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Preţul $^1/_2$ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dublă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignaţiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 16—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1887.

Budapesta—Predeal

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.35	1.46
	—	7.11	9.12	2.01
Várad-Velencze	—	—	9.22	2.08
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.39	2.19
Mező-Telegd	—	7.41	10.17	2.41
Rév	—	8.10	11.36	3.24
Bratca	—	—	12.16	3.47
Bucia	—	—	12.54	4.07
Ciucia	—	9.04	1.57	4.35
B. Huiedin	—	9.34	3.11	5.15
Stana	—	—	3.40	5.37
Aghireş	—	—	4.15	5.53
Ghirbou	—	—	4.36	6.05
Nadişul ung.	—	—	4.58	6.20
Cluş	—	10.34	5.26	6.38
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriş	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.11	—	—	10.—
Uioara	1.18	—	—	10.09
Vinţul de sus	1.25	—	—	10.19
Aiud	1.46	—	—	10.48
Teiuş	2.25	—	—	11.55
Crăciunel	2.50	—	—	12.24
Blaş	3.03	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	1.34
Copşa mică	4.01	—	—	2.19
Mediaş	4.20	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	3.31
Sighişoara	5.42	—	—	3.59
Haşfalĕu	6.01	—	—	4.32
Homorod	7.27	—	—	6.53
Ágostonfalva	8.08	—	—	7.21
Apaţa	8.36	—	—	8.23
Feldioara	9.06	—	—	9.02
Braşov	9.46	—	—	9.52
	1.55	5.37	—	—
Timiş	2.53	6.20	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.50	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.40	7.30	—
Predeal	—	9.12	1.14	—
Timiş	—	9.36	1.45	—
Braşov	—	10.12	2.32	—
	4.01	—	7.20	—
Feldioara	4.47	—	7.57	—
Apaţa	5.28	—	8.24	—
Ágostonfalva	5.59	—	8.47	—
Homorod	6.49	—	9.24	—
Haşfalĕu	8.35	—	10.37	—
Sighişoara	9.12	—	11.—	—
Elisabetopole	9.56	—	11.34	—
Mediaş	10.37	—	12.03	—
Copşa mică	10 59	—	12.18	—
	11.16	—	12.26	—
Micăsasa	11.37	—	12.42	—
Blaş	12.16	—	1.11	—
Crăciunel	12.33	—	1.23	—
Teiuş	1.51	—	2.06	—
Aiud	2.18	—	2.27	—
Vinţul de sus	2.48	—	2.49	—
Uioara	2.56	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3.12	—
Ghiriş	4.01	—	3.76	—
Apahida	5.28	—	5.01	—
Cluş	5.56	—	5.21	—
	6.37	6.01	—	8.—
Nadişul ung	6.58	6.19	—	8.36
Ghirbou	7.14	—	—	9.02
Aghire	7.29	—	—	9.32
Stana	7.56	—	—	10.11
B. Huiedin	8.18	7.12	—	10.51
Ciucia	8.58	7.41	—	12.16
Bucia	9.15	—	—	12.50
Bratca	9 34	—	—	1.19
Rév	9.53	8.20	—	2.—
Mező-Telegd	10.25	8.46	—	3.04
Fugyi-Vásárhely	10.47	—	—	3.36
Várad-Velencze	10.57	—	—	3.52
Oradea-mare	11.64	9.11	—	4.03
	11.19	9.16	10.55	4.47
P. Ladány	1.15	10.37	1.23	7.30
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.33	2.15	7.45	10.—
Viena	2.50	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuş

	Tren micst.	Tren de persoane	Tren de persoane
Viena	—	11.10	2.—
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Pauliş	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bĕrzava	—	6.28	7.55
Soborşin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicĭca	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕştia	—	11.11	11.37
Şibot	—	11.43	12.—
Vinţul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuş	—	1.29	1.41

Teiuş—Arad—Budapesta

	Tren micst	Tren de persoane	Tren micst.
Teiuş	11.24	3.—	—
Alba-Iulia	12.09	4.59	—
Vinţul de jos	12.30	4.22	—
Şibot	1.01	4.51	—
Orĕştia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicĭca	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborşin	5.30	8.46	—
Bĕrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Pauliş	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Arad	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroşeni

	Tren micst.
Simeria	2.42
Streiu	3.25
Haţeg	4.16
Pui	5.11
Crivadia	5.58
Baniţa	6.40
Petroşeni	7.12

Petroşeni — Simeria (Piski)

	Tren micst.
Petroşeni	6.10
Baniţa	6.53
Crivadia	7.37
Pui	8.20
Haţeg	9.01
Streiu	9.52
Simeria	10.31

Arad — Timişoara

	Tren micst.	Tren micst.
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişoara	9.08	9.02

Timişoara — Arad

	Tren micst.	Tren micst.
Timişoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copşa mică—Sibiiu

Copşa mică	—	2.29	4.15
Şeica mare	—	3.02	4.45
Loamneş	—	3.46	5.26
Ocna	8.27	4.18	5.57
Sibiiu	9.—	4.42	6.30

Sibiiu — Copşa mică

Sibiiu	3.43	8.50	10.25
Ocna	4.26	9.17	10.49
Loamneş	—	9.45	11.15
Şeica mare	—	10.20	11.45
Copşa mică	—	10.49	12.10

Cucerdea—Oşorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	3.22	10.20	3.25
Cheţa	3.52	10.50	3.58
Ludoş	4.13	11.11	4.20
M. Bogat	4.23	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.—	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.15	12.12	5.28
Nireşteu	5.38	12.36	5.53
Oşorheiu	5.57	12.55	6.13
	—	1.20	—
Reghinul-săs.	—	3.22	—

Reghinul-săs.—Oşorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	—
Oşorheiu	6.34	—	—
	6.56	12.15	10.20
Nireşteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludoş	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedoara	3.0[illegible]

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Piski)	5.55

Ghiriş — Turda

Ghiriş	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriş

Turda	8.29	3.19
Ghiriş	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 61 Sibiiu, Sâmbătă 13/25 Iuniu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 3199 Scol.

Cerculariu

către toate oficiile protopresbiterale din archidiecesă.

Fiind sosit timpul pentru publicarea de concurse la posturile de învĕţători, cari nu sunt ocupate definitiv, prin aceasta se atrage atenţiunea oficiilor protopresbiterale la cercularíul consistorial din 24 Iuliu, 1886, Nr. 4036, publicat în numĕrul 81 al ţiariului „Telegraful Român" din anul 1886, cu care s'au făcut cunoscute dispoziţiunile comisiunei admnistrative a tipografiei archidiecesane, privitoare la tarifa pentru publicaţiuni bisericesci-scolare.

În special se aduce de nou la cunoscinţa oficilor protopresbiterale că:

1. Pentru publicarea concursului la postul de învĕţătoriu pentru o singură comună bisericească este a se solví o tacsă de 6 fl.

2. Dacă concursul cuprinde 2 comune bisericesci, atunci tacsa de 6 fl, se împarte în părţi egale, avênd a solví fie-care comună bisericească 3 floreni, drept tacsă pentru publicarea concursului.

3. La concursurile comulative pentru posturile de învĕţătoriu dela mai multe ca două comune bisericesci, pentru fie-care comună bisericească este normată o tacsă de 2 fl. v. a.

4. Tacsa astfeliu normată este a se asterne deodată cu concursul, care altcum până la aşternerea tacsei nu se poate da spre publicare.

In legătură cu acestea se atrage atenţiunea oficiilor protopresbiterale la stricta observare a dispoziţiunilor din §-76 al Normativului scolariu, votat de sinodul nostru archidiecesan în şedinţa ţinută în Sibiiu la 13/25 Aprile, 1882. sub Nro. 137 Sin., în cari se normează cele privitoare la escrierea de concurse pentru ocuparea posturilor de învĕţători, îndatorându se oficiile protopresbiterale la observarea acelora, precum urmează:

a) Concursul se compune de către comitetul parochial şi are a conţiné în mod cât mai precis condiţiunile, ce se recer dela învĕţători şi emolumentele, ce i-se acoardă.

b) Concursul se va transpune oficiului protopresbiteral, care aflându-l în ordine, îl va subşterne consistoriului dimpreună cu actele referitoare la devenirea în vacanţă a postului învĕţătoresc.

c) Comitetul parochial e obligat a escrie concurs în termin de 8 ţile dela încheerea anului scolastic, ear protopresbiterul are de a aşterne acel concurs cu termin de alte 8 ţile consistoriului.

Sibiiu, din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolariu, ţinută la 11 Iuniu, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Sibiiu, în 12 Iuniu.

Ţiua de mâne este o ţi de veselie în viaţa noastră naţională. Se bucură economul pe timpul secerişului, când constată, că ceriul i-a binecuvêntat câmpurile lui, i-a rĕsplătit osteneala, şi cu toate neajunsurile vremilor nestatornice şi furtunoase, ţarina lui a adus roade binefăcĕtoare, din cari gustând, uită nĕcazurile vieţii şi dă mulţămită lui Dţeu. Asemenea economului muncitoriu se bucură şi inima românilor dela noi, se bucură, vĕţênd, că după învingerea greutăţilor de tot soiul, în pomposul edificiu de fete, ridicat în strada Morii, se ţin mâne esamenele anuale cu elevele scoalei civile, se face încheerea primului an scolariu, se face secerişul intelectual, la care toţi suntem părtaşi, căci toţi ne bucurăm de înflorirea instrucţiunei publice la noi, toţi saltăm de mândrie naţională la acest seceriş mănos, din care asemenea cu noi trage foloase imense şi statul, căruia trebue sĕ-i zacă la inimă bunăstarea scoalelor fără privire la naţionalitatea cetăţenilor.

Nesănĕtos curent domnesce astăţi în viaţa publică din statul nostru. Până şi resortul ministrului de culte şi instrucţiune publică nisuesce a privi cu neîncredere la o parte din cetăţenii statului, şi acesti cetăţeni cu neîncredere priviţi, maşter tractaţi suntem în special noi românii, cari în proporţiune cu sărĕcia noastră jertfim mai mult pentru scoale, şi pentru luminarea poporului. Curentul nesănĕtos tocmai pentru această nobilă însuşire a noastră ne amăresce ţilele cu tot feliul de şicane. Şi în această direcţiune mai mult nĕcaz avem cu presa, care fără sfială lovesce în noi, de câte-ori crede, că e bine sĕ fim loviţi în numele patriotismului modern, care nu se satură a cere jertfe peste jertfe pe altariul patriei, nu se satură a restălmăcí până şi cugetele şi inimile noastre, atribuindu-ne tendinţe nepatriotice, când în scoală, când în biserică.

Şi ţi de ţi cetim, că poporul român e bun, poporul e blând, poporul român e mulţămit cu soartea sa, numai inteligenţa eşită din şirul acestui popor e nepatriotică, ea accentuează nemulţămirea, mai mult, ea agitează în numele poporului, cerênd scoli românesci pentru luminarea poporului. Şi consecuenţa logică e: că dacă poporul, ţinut în întunecime, e bun, ear cărturarii eşiţi din sînul lui sunt rĕi patrioţi, atunci trebue susţinută starea actuală de întunecime, sau, dacă e sĕ se lumineze poporul, atunci această lumină sĕ fie strecorată prin sita cea deasă a patriotismului modern, care este identic cu maghiarisarea tuturor neamurilor din această patrie, căci numai atunci poate fi o turmă şi un păstoriu în sensul curentului, care domnesce astăţi în statul nostru.

Şi vedem, că din milioanele cheltuite pentru instrucţiunea publică dela noi, un cruceriu nu se dă pe seama scoalelor românesci. Din contră chiar domnul ministru de culte al nostru, care în risipirea banilor pentru scoale unguresci numai econom nu se poate numí, vine şi spune alegĕtorilor sei, că ar trebuí înfiinţate încă o seamă de scoale unguresci prin locurile ameninţate, dară nu sunt bani. Şi vedem, că în multe comune românesci sĕrace ca şoarecele din biserică, — fie-ne ertată aplicarea acestui proverb unguresc, — în multe comune românesci, cari au scoalele lor proprii, organele dela administraţie au cerut instituirea de scoale de stat, au aruncat imposite nouĕ asupra poporului român în folosul scoalei de stat, de bună seamă cu nobila tendenţă de a da nou impuls de înflorire scoalei românesci, de a impintena pe bietul român îmbrâncit la nouă însufleţire pentru susţinerea scoalei sale confesionale.

Între asemenea impregiurări nefavorabile, ori ce semn de progres trebue sĕ umple de bucurie inima noastră.

Şi scoala română de fete din Sibiiu e învederat semn de progres.

La 7 Novembre 1880 doamnele române din Sibiiu au luat hotărirea sĕ se întrunească în o reuniune, cu scopul de a înfiinţa aici în Sibiiu o scoală superioară de fete, pentru crescerea fetiţelor române, cari până atunci cresceau în institute streine de datinele noastre, streine de limba noastră, streine firei românului, streine, cu totul streine în cursul desvoltărei noastre naţionale.

A fost o ţi binecuvĕntată această ţi, a fost binecuvĕntat momentul, în care doamna Maria Cosma a pronunţat cuvintele: *„Sĕ nu ne spăriem de greutăţile, cu cari este înpreunată realisarea unui scop atât de măreţ, ci sĕ facem un început cât de modest;"* a fost binecuvĕntat momentul, în care doamnă Ana Moga în numele româncelor întrunite cu însufleţire mulţămesce pentru luarea iniţiativei; a fost binecuvĕntată ţiua de 20 Octobre, 1883, când la deschiderea scoalei române de fetiţe, doamna Alecsandrina Mateiu, răpită de inspiraţiune rostí cuvintele: *„Am trecut cu preotul în frunte preste pragul odăilor acestora*

FOIŢA.

Ce ne stînge de pe faţa pămêntului?

Nistor şi Lazur.

(Încheere.)

Nistor: Obiceiu, obiceiu! Bine, dară de am ţiné obiceiurile cele bune! Părinţilor nostri le era aminte, ca unul altuia sĕ nu-şi facă pagubă şi supĕrare, ca tineretul sĕ dea cinste celor bĕtrâni. Când era Duminecă, ori sĕrbătoare, ei îşi luau copii de mână şi se duceau cu dênşii la biserică, şi nu şedeau în crîşmă, nu se duceau la târg ori în cărăuşie cu jidanii, acelea erau bune obiceiuri. Acelea sĕ le ţinem şi noi, dară nu acestea, ce ne prăpădesc vĕţênd cu ochii. Oamenii au scos acuma nesce obiceiuri, pentru ca sĕ poată tot bea. Oaspeţi i se întêmplă bunăoară şi preotului. Ei se pun şi şed apoi vorbesc, ospetează, ce-a dat Dţeu, gustă ceva şi rachiu ori vin şi se duc treji cum au venit. La noi ţĕranii, oaspeţii ni-s un pĕcat mare.

Cu una cu două nu te cotorosesci de dênşii; ei vreu sĕ bea şi sĕ bea, scii, fără capĕt şi mĕsură.

Lazur: Asta bine o ţici; mi-aduc aminte, că pe când a fost cumetrie la curte, n'au poftit decât pe protul şi doi cumetri, şi au botezat aşa, că noi mai că nici n'am prins de veste.

Nistor: Apoi n'ai vĕţut la preotul nostru? Când făcea el nunţile cu fetele cele mai mari, le făcea cu mulţi oaspeţi şi îi ţinea şi nu-i lăsa câte două şi trei ţile, ear când făcea nunţile cu fetele cele mai mici, noi mai că nici nu sciam de dênsele, dacă nu s'ar fi spus vestirile în biserică. Şi preotul nostru a vĕţut, că cu nunţile cele mari nu-i treabă, că ele îl sărĕcesc pe om. Şi de aceea îi pune şi pe oameni la cale, când merg cu nunţile la dênsul, sĕ se mai lase de ale lor.

Lazur: D'apoi la noi, dacă l'ar pune pĕcatele pe careva, sĕ facă cum a făcut preotul cu fetele cele mici, de bună seamă, că l'ar rîde tot satul.

Nistor: Toţi nebunii l'ar rîde negreşit, dară măcar unul s'ar găsí atât de cuminte, ca sĕ nu rîdă, ci sĕ se bucure. Dară dacă ar fi, aşa cum ţici, că tot satul ar rîde, apoi cine rogu-te ar mai avea cuvênt din satul nostru sĕ ţică, că vremile-s grele.

Lazur: Apoi de, oamenii nostri sunt aşa: când beau, apoi beau, ear când se apucă de lucru, apoi lucră cât ţece.

Nistor: Lasă sĕ fie şi aşa, cum ţici d-ta, adecăte, că atunci, când se apucă de lucru, lucră cât ţece, măcar că eu asta, după cele ce le vĕţ nu o prea cred; dar apoi dacă lucră cât ţece, unde le e agonisita lor? Dară e şi alta: în ţiua de astăţi şi lucrătoriul nu întreabă pe atâta, unde e plată bună, pe cât întreabă, unde dau rachiu mult de beut. Este rachiu, este şi lucrătoriu, nu-i rachiu, nu-i nici lucrătoriu.

Lazur: Au nu scii d-ta, că omului i-se mai face a lucra, dacă bea un păhar, două de rachiu?

Nistor: Aşa i-se pare dintru început, că e mai vênjos la lucru, dară după un ceas numai ce veţi, că se moaie, că mânile îi cad, că picioarele îl lasă. Me rog, dacă-i veţi aşa, apoi ce lucru este lucrul lui? Doară de a întinde mâna earăşi la păhar!

Lazur: Ei! sĕ lăsăm aceea. Numai ţi-aş mai spune, că mie adese ori mi s'a întêmplat sĕ aud: Ce? Cine ne poate oprí sĕ nu ne zăbovim.

Nistor: Cine i-ar oprí sĕ se zăbovească, dacă s'ar zăbovi cu minte? Dară la oamenii nostri minte? Şi cum le e zăbava? Fără rachiu nu-i zăbavă, nu-i cuvênt dulce şi cine nu s'a îmbĕtat bine, nu s'a zăbovit bine. Ce-i lucru mai mare, unde se zăbovesc cei mai în vêrstă, apoi e tot atâta, ca şi când ai ţice, că acolo este beţia, încât şi copii trebue sĕ se îmbete. Şi mama ori tata se bucură încă, când băeţelul se îmbată bine. Ba mama, când se duce la crîşmă, sĕ-i mai treacă din vreme îşi mai ia şi băeţelul cu dênsa; sĕ-l ducă însĕ, când cresce mai mărişor şi la scoală aşa, cum îl duce de mânuţă la crîşmă, nici grijă n'are, şi dacă o silesc, sĕ-l ducă, atunci ţice, că n'are cu ce-l îmbrăca. Aşa, ce vĕţ

cu buna speranță în Dumneḑeu și în spriginul connaționalilor nostri. Sosite odată aci, nu ne mai uităm nici în dreapta nici în stênga, nici la nemți, nici la francezi, ci lăsăm cu încredere și cu bună speranță educațiunea copilelor noastre în mâna unui corp profesoral românesc," și binecuvêntat a fost momentul în care Esc. Sa Domnul archiepiscop Miron Romanul, după classicul discurs ocasional al doamnei Mateiu a binecuvêntat scoala română de fetițe, implorând asupra ei darul lui Dumneḑeu.

Am trecut prin toate aceste fase din vieața scoalei române de fetițe, și am simțit bucuria, de care au fost cuprinsă la toate sĕrbările ei inteligența română din Sibiiu.

În scurtul timp de 6 ani vedem scoală română de fete ridicată la rangul de scoală civilă, așeḑată în un edificiu pompos, provĕḑută cu un internat model de crescere bună, și dată sub îngrigirea, unui comitet, pe care Associațiunea transilvană l'a pus la cărma trebilor sale.

Toate acestea chiar și între împregiurări favorabile progresului nostru ar trebuí sĕ ne procure momente de mulțămire sufletească. Cu cât mai virtos însĕ tocmai acum în urma multelor neajunsuri de tot soiul: calamități elementare: foc, ghiață, vĕrsarea apelor, vênturi reci, desastre politice, și puține rațe de speranță pentru ḑile mai bune.

Dela începutul ei am urmărit cu simpatie scoala română de fetițe din Sibiiu, dela modestul local din strada Cisnădiei, unde și-a început activitatea sa, până la pomposul edificiu actual din strada Morii.

Cu Dumneḑeu am început, și cu bună înțelegere, cu Dumneḑeu sĕ continuăm, căci bună a fost calea de până acuma.

Revista politică.

Cabinetul dlui Tisza privesce cu satisfacțiune la resultatul alegerilor de până acum. Opositiunea pe lângă toate sforțările a perdut așa de mult, încât nici nu se aștepta la știrbituri așa de mari în taberile ei. Fostul deputat Mocsáry, care-și mai ridica câte odată glasul pentru respectarea legilor și dreptul naționalităților a fost trântit, ca sĕ nu mai fie în parlament nici un individ fără de preocupațiune, care sĕ aibă curagiul a spune connaționalilor sei adevĕrul. Foile opositionale nu mai cruță nici persoană, nici dignitate, ci în articoli vehementi își varsă veninul contra dlui Tisza, contra cabinetului și contra tuturora, cari merg cu guvernul.

Trei milioane de români, poți ḑice, că nu sunt representați în parlamentul țĕrii. Ardelenii n'au nici măcar un deputat, care sĕ le apere și promoveze interesele. Transilvania e representată prin bărbați, cari poate nici n'au visat, că vor fi aleși, și cari n'au de loc, sau și de au, au slabe cunoscințe despre starea locuitorilor ei. — Pe croați i-a băgat guvernul în buzunariu. Alegerile pentru dieta lor s'au terminat. Banul Khuen-Héderváry are 87 de spriginitori, adecă cu 23 mai mulți ca în sesiunea trecută. Starcevicienii cei înfocați abia au reeșit cu 9 deputați. Așa dară pe când pretinii guvernului din Pesta numĕră în dieta croată 87, toate fracțiunile opositiei abia dispun de 18 deputați.

In Boemia antipatia față de maghiari sporesce mereu. În ḑilele trecute tocmai acei cehi, cari trăiau în frățietate cu maghiarii, au făcut demonstrațiuni contra lor. Cu prilegiul unui meeting imposant dat de junii cehi, vestitul Gregr acusà pe maghiari, că se împărtășesc din partea austriacilor chiar de acele bucături grase, la cari mai mult contribue cehi. Contele Caunitz nu se mulțămì numai cu atâta, el ḑice, că Boemia are drepturi mai vechi decât Ungaria, cu toate acestea e nesocotită, în favorul Ungariei. E necesar ca în cadrul monarchiei sĕ se înființeze un stat boem, și de nu se va efeptuí aceasta, deputații cehi se vor pune afară de viața politică de stat și se vor basa pe slavism. Douĕ mii de glasuri aprobară cu mult entusiasm vorbele lui Gregr și Caunitz, acceptând proietul de conclus.

Încheerea unei conventiuni vamale între monarchia noastră și Germania încă se pare a întêmpina greutăți neînvingibile. De pe acum se întreabă oamenii din Germania, dacă se re'ntează a se încheea conventiune, sau nu. Intențiunile guvernului german nu sunt de loc favorabile încheerei unei conventiuni comerciale cu Austro-Ungaria. Însuși cancelariul, principele Bismarck, ar fi declarat, că nu se poate trece cu vederea efectul unei politici vamale autonome.

Se ivesc tot mai multe semne, cari dovedesc, că curentul dușmănos dintre Petersburg și Berlin scade, și că pre încetul se restabilesce ecuilibrul tradiționalelor referințe amicabile între Germania și Rusia. Schuwalow, pretinul germanilor și ambasadorul rusesc din Berlin, nu se va depărta dela curtea germană, după cum se vorbia mai înainte. Într'o convorbire, ce a avut-o cu Bismarck l'a surprins pe acesta arĕtându-i influința, ce o a esercitat la curtea din Petropole, pentru d'a remâné în Germania precum și lupta contra nisuințelor dușmănoase germanilor. A doua călătorie a contelui Schuvalow a avut de resultat informațiunile, ce le-a dat țarului despre bunele relațiuni cu imperiul vecin și stăruința de a se mantiné pacea; contele a și avut o mulțime de audiențe la țarul și a lucrat tot în defavorul contrarilor germanismului.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român."

Galați, 8 Iuniu, 1887. Onorate d-nule Redactor! Deși obosit de munca ḑilei și cuprins de îngrigire pentru aflarea mijloacelor alinĕtoare pentru poporul nĕcăjit din această comună, consumată mai eri alaltăeri prin foc, totuși ca sĕ contribuesc cât de puțin la aprețiarea literaturei pentru scoalele noastre elementare 'mi iau îndresneala a scrie un mic prospect asupra unui Abecedar românesc, apărut acum de curênd în Brașov, despre care ați binevoit a lua notiță și în Nr. 57 al prețuitului ḑiar „Telegraful roman".

„Abecedar sau ântâia carte de cetire pentru copii și copilele din anul ântâiu de scoală, întocmit de mai mulți pretini ai scoalei. Brașov. Editura librăriei N. Ciurcu 1887." — Aceasta este titula unei noue cărți didactice, menită pentru instrucțiunea (învĕțământul) din scoalele noastre elementare. Îmi aduc aminte de timpul Bucoavnei și cugetându-me esprim: ce deosebire între atunci și acum. Atunci o singură carte, din care se putea adăpa generațiunea tineră într'un mod greoiu, acum o mulțime de cărți, care de care mai bună și cu întocmiri, cât se poate de mai ușoare pentru promovarea învĕțământului. Abecedariul din cestiune, merită atențiunea educătorilor poporului român preste tot și în special a învĕțătorilor scoalelor noastre elementare. Începĕtorii elevi și eleve din scoalele noastre românesci se vor bucura, cred eu, de Abecedariul întocmit de pretinii lor din Brașov. Abecedariul e dintre cele mai bune, și costă numai 20 cr. v. a. esemplarul. Pentru copii sĕraci se va face escepțiune, cuget, și dela prețul însemnat, dacă spre esemplu învĕțătoriul unei scoale va arĕta o consemnare esactă a elevilor mai miseri din scoala sa și va prenumera mai multe esemplare.

Esemnând mai de aproape acest Abecedar aflu, că este compus după sistemul scriptologic dovedit de pedagogii de aḑi ca cel mai practic. Întreagă cartea este împărțită în trei părți, și fiecare parte în patru până șese grupe de materie, însemnate cu numeri romani.

Partea ântâiu sub I cuprinde esercitii pregătitoare la scris, începênd cu „punctul" ca cu cel mai ușor, apoi tot felul de linii și figuri și finind cu combinațiuni ale literelor scrise, aceste din urmă între linii (spațuri). Sub II urmează literile (sonurile mici scrise, tractându-se mai ântâiu sonul *i* ca cel mai ușor, apoi *n, u, m, o, a, r, v, c, (și ?) s, t, d, e, l, b h, (și !) j, g, p, f, z, ă-ĕ, î-â-ê, ț, ș, ḑ, z,* urmând, se înțelege, fie-căreia din acestea litere combinațiunea sonurilor cunoscute în cuvinte tot numai de o silabă, ca: *in, un, im. om, am, ar, var, ac, os, sat, ud, ed, mel, ban, ham, jar, jug, pat, foc, zid, zăr, mĕr sîn, cât? fên, băț, coș, meḑ, zid.* Toate sonurile cunoscute dela ușor la mai greu se reasumă pe urmă în ordinea lor alfabetică și pe o pagină apoi se fac cunoscut și numerii dela 1—10 în linii și cifre. Sub III se reproduc încă odată literile (sonurile) mici scrise însĕ pararel cu cele tipărite și în urma lor se formează cuvinte de una și mai multe silabe ca: *in, un im, om, ma-ma, ne ne, i-ni-mă, a-u-ḑi-re, etc.* tot aci se fac cunoscute la locul lor vocalele derivate *ó, é ŭ ĭ* și sonurile combinate *ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi, ață, eău, oău, uău, iau etc.* Sub IV se vĕḑ șase bucăți de cetire compuse numai din cuvinte de una sau mai multe silabe și sub V urmează eară șase bucăți de cetire, compuse însĕ din ḑiceri întregi și lângă fiecare se află alăturate câte o ilustrațiune bine esecutată; așa d. e. la bucata 2 se tractează cocoșelul și se cetesce:

Cocoșel, cocoșel
albișor și sprintenel,
cântă, cântă frumușel,
sĕ me scol de dimineață,
sĕ me spăl frumos pe față,
și la scoală sĕ me duc,
de învĕțat ca sĕ m'apuc!

În partea a doua sub I se desvoaltă paralel cu literile mici și literile mari, scrise între linii caligrafice și tipărite totdeodată. Întocmirea aceasta, că autorii tractează literile mici și mari între spații de linii, e foarte potrivită. Îmi aduc aminte, când eram eu învĕțător, câtă greutate aveam atunci, când treceam dela scrierea literilor mici — pre cari ei le scrieau numai pe un spațiu de linii, la cele mari, pe cari trebuiau sĕ le scrie pe douĕ și trei spații de linii din împregiurarea, că în Abecedariul ce'l aveam dinaintea ochilor, nu erau literile îmbrăcate între spații (linii), după cum se vĕḑ ací întrețesute. Și ací urmează după cunoascerea fie-cărei litere mari douĕ rênduri de nume propri, de cetăți, de sate, de luni etc. scrise, și trei până la cinci rênduri de ḑiceri tipărite, ca esercitii de scris și cetit. După-ce astfel în mod natural se fac cunoscute elevilor și literile mari pe lângă cele mici deja cunoscute în rênd dela mai ușor la mai greu, la finea tractărilor urmează alfabetul întreg al literilor mici și mari scris și tipărit și mai pe urmă cunoascerea numerilor dela 11—20. Sub II, III, IV urmează bucăți de cetire, în cari se atrage atențiunea scolariului asupra ființelor și lucrurilor din jurul seu anume: se arată „ce sunt ființele și lucrurile?" „din ce sunt lucrurile?" „cum sunt ființele și lucrurile?" și „ce fac ființele și lucrurile?" și la urma fie-cărei din aceste întrebări, după bucata de cetire urmează câte o poesioară potrivită cu sensul întrebărei, bunăoară la întrebarea din urmă bucata 2 se cetesce:

Mama sapă, tata grapă,
Sorumea aduce apă.
Zidariul mereu zidesce,
Și lemnariul tot cioplesce.
Negustorul marfă vinde,
Ear pescariul pesce prinde etc. etc.

În fine în partea a treia sub I, II, III, IV, V, și VI se cuprind *istorioare, cântări* și *rugăciuni*, cari tractează despre scoală, casa părintească, animalele, grădina și câmpul, biserica și rugăciuni, materii, în cari se concentrează tot învĕțământul elementar de lipsă începĕtorilor din anul I-iu de scoală. Piesele acestea de cetire sunt compuneri originali (nu sunt reproduceri din alte Abecedare, și sunt însoțite de ilustrațiuni nimerite și co-

---

copii, că fac părinții, fac și ei. Dacă merg băeții în câmp sĕ păzească vitele, ei ca sĕ bea fură ce pot și duc la jidani pe rachiu. Dacă cresc mai mari și mână boii la plug, apoi la bĕut rachiu stau în rênd și beau ca plugarii păharul tot de bine. Apoi câtă sfadă, bătaie și batjocură nu se întêmplă din pricina beției și cine nu vede, că dacă tineretul nu se poartă cu cuviință față cu cei mai bĕtrâni, tot rachiul și beția e de vină?

Lazur: Vĕḑ, că cum e pilda, așa e și purtarea tineretului, și cumcă părinții n'au a se plânge asupra copiilor, dacă le dau singuri pildă rea.

Nistor: Dară cum se mai poartă oamenii nostri, când îs la drum! La drum omul trebue sĕ fie treaz, ca sĕ se poată ferí de o pagubă sau de o nenorocire ceva. Dară te doare inima, când veḑi, că oamenii nostri, întorcêndu-se dela târg, nu pot trece pe lângă crîșmă, fără sĕ între în ea, când veḑi, că bietele vituțe stau afară în furtună ori ploaie, sgârcite toată ḑiua și până târḑiu noaptea, rupte de foame și scrâșnind din dinți!

Lazur: Vai de vita aceea, care-i la un gospodariu (gazdă) ca acesta! Ș'apoi câtă pagubă nu i-se mai întêmplă, până când șede în crișmă! Adese-ori se întêmplă, că pe dinaintea crîșmei cai și căruțe și stăpânul lor se duc acasă numai cu biciușca în mână.

Nistor: Amu înțeleg, că rachiul e pricina tuturor relelor, ce se fac? El face pe om sĕ-și prăpădească mintea și capul. Deaceea pe semne au luat jidanii rachiul în mână. Ei cu dênsul îl nebunesc pe om, apoi cu vreme îi iau casa și pămêntul din mână, și-l lasă sĕ meargă cu torbele în spate; îl scii pe strîmbul nostru, ca sĕ me creḑi?

Lazur: Ia nu-i de mult, de când la noi și Niculai a-lui Plachic, beat, cum era, a făcut o învoială cu jidovul Herșcu și i-a dat și o scrisoare la mână, și când s'a treḑit a fost prea târḑiu; — el a băgat de seamă, că și-a sĕrăcit femeea și copii; n'a mai vĕḑut bani și pămêntul a fost dus.

Nistor: Și veḑi d-ta, nu-i numai unul, că ḑice: beau, că-i dintr'al meu și cui are sĕ-i pese ceva că beau? Noi am mai vĕḑut, cum au sfârșit-o cei ce au mai ḑis așa. Dară era o vreme, că de țipenie n'ai fi vĕḑut jidan pe loc țĕrănesc, eacă! de leac n'ai fi vĕḑut. Și ce-i în ḑiua de astăḑi în cele sate? Acum jidanii nu numai câte 30 până la 50 fălci la țĕrănesc, dară au apucat a fi și deputați și vornici sătesci. Ce va mai fi de-acum în 20 de ani.

Lazur: Dară me mir tare, de ce dă numai țĕranul nostru așa de tare cu rachiul? Ce pricină sĕ fie.

Nistor: Ți-am spus nănașule, că mintea lui cea slabă și lipsa de învĕțătură îl face sĕ fie așa de lacom la rachiu. Dară când se vor încuminți oamenii nostrii cu toții, numai Dḑeu sântul scie.

---

rĕspunḑĕtoare capacităţii elevului. Abecedariul se finesce cu mulţămita cătr Dḑeu:

Sciu sĕ sĭu, sciu sĕ cesc,
Ţie, Doane, 'ţi mulţărsc.
Mintea tŭmi-ai lumina
Şi sĕ înţ mi-ai ajuta

Educătorii şi învĕţătorii scoalelor noastre procure-şi acest Abecedar pentru sine şi pentru elevii lor şi cerce, dacă n'am orbit aderul.*)

Nicolau Aron,
preot gr. or.

* (Transportul vênatărilor prin postă.) Ministrul de comunicaţiune a dispus, ca vênatul nesângeros, dacă e numai o singură bucată, se poate trimite şi nepachetat. Cu bilet de încărcat se pot trimite cel mult trei bucăţi, dară sĕ nu fie legate şi nici cu rambursă. Păsări vênate se pot trimite pe postă numai în coşuri sau pachetate în frunze de stejar.

* (Cutremur de pământ din Turkestan.) — Scirile privitoare la cutremurul de pământ [illegible] distrus oraşul [illegible] imţit mai multe [illegible] asemenea mari [illegible] situat la o de- [illegible] Rişdekţ la Ţer- [illegible] prejur.

[illegible] o întindere de [illegible] aceea parte, pe [illegible] crăpase sau dă- [illegible] urmă.

[illegible] mare, mai cu [illegible] uferit asemenea

[illegible] mari cufundări [illegible] şi timp nesce [illegible] adeverate abisuri.

[illegible] l.) — Foile din [illegible] Stoian din co- [illegible] culcându-se în [illegible] în câmp, unde [illegible] at, pe când un [illegible] Şerpele fiind pe [illegible] ă cu nisce mun- [illegible] l de a'l scoate, [illegible] copilului, care o [illegible] í. Muma sa însĕ [illegible] estecat cu oţet [illegible] i simţit şearpele. [illegible] olină sănĕtate.

[illegible] e trandafir.) „Gazeta Sătea- [illegible] iarnă, dacă în- [illegible] ă se aşează tot [illegible] trandafir până [illegible] borcanul cu un [illegible] pergament. In [illegible] în timpul ier- [illegible] e umple cu un [illegible]

[illegible] ipăturile, ce se [illegible] găsit în pământ, [illegible] de brons de o [illegible] jumĕtate şi de [illegible] at de numĕroase [illegible] uri de prefect [illegible] esci.

[illegible] *Academiei Române* [illegible] la librăria Socec & Comp. [illegible] la Istoria Ro- [illegible]

[illegible] vechi privitoare [illegible] 45, culese din [illegible] variante de Nic. [illegible] Preţul 25 lei. [illegible] nde documente [illegible] âne, între anii [illegible] te de Langeron [illegible] ela 1790—1812. [illegible] bani.

[illegible] ipă manuscripte, [illegible] uturor codicelor [illegible] rafia lui Miron [illegible] portrete faximile [illegible] vol. 8° de XII [illegible] entru descălecatul [illegible] ovenesc şi Leato- [illegible] ace.“ Preţul 12 lei.

[illegible] *Dosofteiu Metropo-* [illegible] de pe manuscrisul [illegible] prof. I. Bianu. Cu [illegible] 10 lei.

[illegible] rii pe 1885—86: [illegible] ie Alexandrescu. —

[illegible] Belgrad — 30 bani. [illegible] vieaţa Metropolitului [illegible]

[illegible] e. „Dicţionarul limbei [illegible] rată după dorinţa şi [illegible] b auspiciile Academiei [illegible] onul I. A. — Amur- [illegible]

[illegible] compune din circa 10 [illegible] Fiecare tom se va publica [illegible] m este 12 lei. Se primesc abonamente pentru fiecare tom, însĕ făscioare separate nu se vênd. Abonaţilor li se vor expeda făscioarele îndată după tipărire. Abonamentele se fac la „stabilamentul grafic Socec & Teclu. Bucuresci, strada Berzi Nr. 96.

— „Candela,“ apare în Cernăuţi, Nr. 6 e de următoriul cuprins în limba română: Omiliile sf. Ioan Crisostom la epistola cătră romani. — Morala Testamentului vechiu în periodul evraistic. — Cuvêntarea pentru Dumineca a V după Rusale — Cronică.

— „Scoala şi familia,“ apare în Braşov, Nr. 5 are următoriul sumariu: Intuiţiunea în învĕţământ — Scăderile în învĕţământul religiunei în scoala noastră poporală (II.) Câteva observări cu privire la igiena scolară. Rêndunelele, poesie. Bibliografic — Diverse.

Reuniunea pentru pedagogia scientifică.

Germania, Iuniu 1887.

(Încheere.)

Pedagogia fiind o sciinţă aplicată, v'a trebuí sĕ recurgă totdeauna la sciinţele ei ausiliare; etica şi psichologia. Cea dintâiu arată, ce e permis sĕ se înveţe, cea de a doua, cum trebue acest permis învĕţat atât în un timp anumit, cât şi în o succesiune de timp. Fără de a porní din acest principiu, nu se poate aduce o ordine în învĕţământ şi sĕ lasă câmp liber arbitriului fie căruia, abstragênd dela aceea, că învĕţământul nu poate sĕ aducă fructele dorite, lucrând contra desvoltărei spiritului elevului.

Nici nu e minune, că învĕţământul de astăḑi mai pretutindenea nu aduce resultate proporţionale, cu munca, ce se pune poate din partea unor educători.

De aceea s'a întrebat Ziller despre causa acestei stări şi resultatul, la care a ajuns pe basa ideilor lui Herbart a fost, că lipsesce o ordine în succesiunea materialului de învĕţământ în scoli; a doua, că aceste materii se predau fără de a lua în considerare spiritul elevului, care pretind unitate, mai bine ḑis, făr a lua în considere unitatea consciinţii, aşa încât între diferitele materialuri de învĕţământ nu sĕ stabilesce nici o legătură şi fie-care obiect de învĕţământ îşi urmează calea, fără de a ţiné cont de ceea-ce s'a tractat în alt obiect de învĕţământ, care poate i-ar fi de un mare folos, stabilindu-se astfel şi un fel de concentraţiune foarte priincioasă spiritului; a treia, că nu sĕ ia în considerare la predare cele douĕ procese psichologice de apercepţiune, şi abstracţiune, din cari trebue sĕ constee învĕţământul.

De aci cele trei idei reformatorice în metodica Herbart-Ziller:

a) idea gradelor de desvoltare culturale-istorice;
b) idea concentraţiunei învĕţământului;
c) idea treptelor (gradelor) formali.

Primele douĕ idei privesc organisarea planului de învĕţământ, întru cât una determină succesiunea materialului de învĕţământ după gradul de apercepţiune a spiritului elevului, ceealaltă arată, cum au sĕ se aducă în combinaţiune materiile de învĕţământ de pe acel grad.

Idea a treia se raportă la modul, cum materiile de învĕţământ au sĕ se predea, sau înveţe cu băieţii, ca sĕ nu se calce legile psichologice şi ca sĕ devină o proprietate a elevului pentru toată viaţa.

Încă din aceste puţin atinse, cetitoriul se va putea convinge de însemnătatea acestei lucrări.

În sensul acesta lucră reuniunea pentru pedagogia scientifică, conform lăsămêntului lui Ziller.

Am ḑis, că reuniunea aceasta se deosebesce de alte reuniuni de felul acesta, vosc sĕ me şi esplic în privinţa aceasta Presidentul reuniunei edă în fie-care an o aşa numită carte anuală (Jahrbuch) a reuniunei, carea cuprinde tractate de cuprins pedagogic, sau filosofic cu referinţă la pedagogie, lucrate de membrii reuniunei. Această carte ese de sub tipar pe la Paştile fie-cărei an şi sĕ espedează gratuit tuturor membrilor.

Lucrările aceste servesc ca basă la desbaterile adunării generale a reuniunei, ce se ţine la Rusalile fie-cărui an şi durează trei ḑile. Până la timpul acesta, poate sĕ studieze fie-care lucrările aceste şi la adunare îi este dată posibilitatea de a-şi face observările sale astfeliu, încât, erorile, ce s'ar strecura se delătură. Desbaterile acestea, cari eară şi se publică în estenso şi se espedează membrilor, servesc ca o întregire şi rectificare a întregei lucrări.

În fie-care an se ţine adunarea generală în alt oraş, aşa, încât se perondează bună oara ca adunările „associaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului român.“

Pe lângă reuniunea principală, mai esistă în diferite părţi ale ţĕrii subreuniuni cu scopul de a se desvolta şi lăţí ideile pedagogiei scientifice.

Lucrările acestei reuniuni de nouĕ-spre-ḑece ani sunt cuprinse în cărţile edate şi representă o desvoltare continuă.

Pentru anul de faţă reuniunea şi-a ţinut adunarea sa în Lipsca la 30, 31 Maiu şi I Iuniu. Preste 400 de bărbaţi însemnaţi se adunară pentru a-şi da tributul la desvoltarea operei pedagogice începute.

Te punea în uimire, vĕdênd cu câtă osteneală şi cu câtă abnegaţiune se luptă oamenii pentru a face, ca în educaţia elevilor sĕ se înceapă o altă viaţă.

Anul acesta a fost interesant prin mai multe lucrări însemnate şi desbaterile au fost atât de vii, încât au durat de pe la 7 oare şi până la 3 oare d. a.

Mai cu seamă din punctul nostru de vedere, este necesar a se scí, că în anul acesta s'a tractat pe basa unei lucrări cestiunea de a se introduce în scoală artele plastice, sĕ înţelege, în legătură cu desemnul; asemenea a fost la ordinea ţilei unele observări psichologice făcute de un părinte la un băiat, din anul prim până în al şeptelea, asemenea unele preparări din viaţa lui Isus, ca continuare în planul de învĕţământ.

S'a desbătut mult şi asupra introducerii în scoala poporală a unor bisme de cuprins istoric ca un fel de propedeutică pentru istoria naţională, precum şi asupra legăturei gramaticei şi lecturei limbei latine, şi cestiunea alegerii materialului de învĕţământ din scienţele naturale.

Modul, cum se desbat lucrările scientifice în o astfel de adunare, este de atâta importanţă, încât fie-care din cei presenţi se depărtează, ducênd cu sine o îmbogăţire a capitalului spiritual şi o speranţă vie, că pe această basă pusă educaţiunea, va putea sĕ aducă cele mai mari bine faceri societătii om

Fie ca şi la n[e] începutul făut de dnul I. Popescu sĕ fie un augur un în desvoarea educaţiunei poporului român.

S.

Posta redeţiunei.

Dlui V. A.[n] T. Recercei Dvoastre nu Ve putem satisface.

Red.

Burs de Vica şi Pesta.

Din 23 Iunin. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de [4]%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de [5]%	101.70	103.80
Renta ung. de hârtie	87.80	87.80
Galbin	5.95	5.93
Napoleon		
100 mar[c]		

Nr. 466 [1608] 1—3

EDICT.

Nicolau Pădure din Vulcan, de religiunea gr. or., carele mai bine de 12 ani a părăsit cu necredinţă pe legiuita sa socie Maria I. Pivoda din Reşnov, fără a se scì locul ubicaţiunei lui, — se citează prin aceasta ca în termin de 6 luni dela prima publicare sĕ se presenteze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră procesul divorţial încaminat de soţia sa se va pertracta şi decide şi în absenţa lui.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Zernesti, în 17 Aprile, 1887.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricaţiune şi mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere şi suflare,

numai de cualitate escelentă.

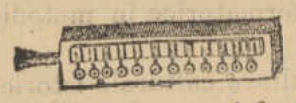

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Preţul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine şi eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustraţiuni la cerere se trimit gratis şi franco. Pentru harmonică şi harmonium Preţ-curante separate cu ilustraţiuni.

[1582] 10—20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respiraţiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalaţiune de gas (cu ajutoriul injecţiunei rectale).

Necrédutul, idealul admirabil şi nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur şi de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur şi admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, şi cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din şi afară din ţeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuinţări a ecshalaţiunei de gas cu ajutoriul injecţiunei rectale pere: *tusea*, *frigurile*, *scuiparea*, (flegma) *şi mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Paţientul se vindecă şi 'şi poate ear începe activitatea obositoare a vieţii.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuinţarea ecshalaţiunei de gas, i-se dă un indem pentru respiraţiune. La întrebuinţarea mai departe a curei nu se mai repeţesc atacurile.“ Chiar şi coardele vocale distrucate şi plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienţi în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toţi de tot prin mijlocirea injecţiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel şi **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalaţiunei de gas cea mai mare întrebuinţare. — Atestatele celor vindecaţi o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalaţiunei de gas (injecţiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucţiunea întrebuinţărei pentru medici; şi pentru întrebuinţarea însaşi a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** şi **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează şi nici nu strică. [1588] 14—50

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Nr. 62 Sibiiu, Marți 16/28 Iuniu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2972. Scol.

Circulariu

către toate oficiile protopresbiterale și către toate organele scolare din archidiecesa gr. or. română a Transilvaniei.

Observând Consistoriul, că adunările generale ale reuniunilor învețătoresci din archidiecesă nu se țin destul de timpuriu, adecă în feriile de vară, ci în deosebite timpuri preste an chiar și pe timpul de scoală, prin ce nu numai se face abatere dela normele esistente, dară se produce și oarecare conturbare în cursul învețământului, a aflat de bine de astădată a trage atențiunea organelor scolare și în special a conducătorilor reuniunilor la aceasta scădere și a-i îndatora totdeodată, ca pe viitoriu să se țină între marginele statutelor în ceea-ce privesce terminul ținerei adunărilor generale, ce au să fie în feriile de vară, afară de casurile, în care s'au arătat vre o împedecare neprevădută, ce trebue notificată consistoriului.

Fiindcă mai departe cu adunările generale ale reuniunilor învețătoresci au se coincidă și conferințele învețătoresci, provădute în § 130 al statutului, organic, Consistoriul prescrie pentru conferințele învețătoresci din anul acesta spre pertractat prelângă programele, ce comitetele reuniunilor și le vor compune și ascerne aici spre aprobare, încă următoarele două teme:

1. *Care este causa, pentru care grădinile scoalelor nu se sporesc și pentru ce unii învețători având pământ pentru grădina de scoală, nu-l cultivă pentru instruirea scolarilor în grădinărit, și ce mesuri ar fi a se lua pentru a se da un avênt mai mare în instruirea acestui ram folositoriu.*

2. *Cari sunt causele, pentru care absențiile scolare sunt prea numeroase și prin ce s'ar putea delătura acest inconvenient împedecătoriu în instrucțiunea poporală.*

Totdeodată în casurile de lipsă Consistoriul 'și reservează a trimite la adunările generali comisari a i sei spre a observa ordinea și cursul pertractărilor.

În celelalte comitetele reuniunilor învețătoresci vor avea a se conforma dispositiunilor cuprinse în cercularіul din 3 Aprile 1886 Nr. 6741/1885 Plen. esmis de aici în causa adunărilor generale ale reu nilor învețătoresci.

Sibiiu, din ședința consistoriului archidiecesan ca senat scolariu, ținută la 28 Maiu, 1887.

Nicolau Popea m. p.,
vicariu archiepiscopesc.

Nicanor Frateșiu m. p,
secretariu

Sibiiu, în 15 Iuniu.

Nu ne am făcut nici cel mai mic scrupul, când oficioasele au susținut încă înainte de alegeri, cum că partida guvernamentală va obține o maioritate covêrșitoare în parlamentul țerei, dar că se vor întrebuința astfeliu de mijloace drastice față de deputații naționali români, nu ne venia a crede nici odată. ii cădea de tot greu guvernului, ca în parlamentul unguresc să șadă și vr'o 2—3 români, și așa nevinindu-i la socoteală aceasta, a pus în mișcare toate forțele, de cari poate dispune un stat, numai ca să-i vadă dați afară, pentru ca să se adevereasc macsima dlui ministru-președinte, cu care a amenințat sdrobirea naționalităților din Ungaria.

Ei bine, aceasta o a ajuns guvernul actual și acum în 5 ani românii și glasul lor nu va mai putea fi audit în dieta țerei. Cumcă și-a ajuns guvernul scopul ce urmăresce, e fapt, remâne însă acum o întrebare deschisă, — și în momentele aceste ne vin în minte cuvintele deputatului Vincențiu Babeș din sesiunea trecută, carele fără sfială a susținut, că e mai bine ca popoarele se aspire în stat, decât să conspire contra statului.

Românii sub împregiurările de adi numai pot avea aspirațiuni. Vocea lor este înăbușită. Cumcă însă ei nu vor înceta de a aspira și mai departe, aceasta e treaba românilor și precum nici când, așa nici acum ei nu au lipsă să conspire, ci se astepte dile mai bune și mai senine pentru ei. Singur patru oameni și-au încercat norocul, ca să se strecure în parlamentul unguresc, pentru ca acolo la forul legal să-și presenteze plângerile lor și ale neamului întreg.

Consecințele de aici le poate trage orice om nepreocupat.

Românul numai așa mai poate lua parte la viața publică, dacă el 'și deneagă individualitatea sa, dacă se pune în contradicere cu întreg poporul, din care face parte și dacă la ale lui dureri el devine mut și surd. Toți ceialalți români, cari nu pot și nu-i lasă inima să o facă aceasta, devin persecutați, amenințați și li se face imposibilă întrarea în parlament.

Dl Petru Truța, al cărui patriotism, când cu votarea creditului pentru înarmarea țerei, n'a fost tras de nici un maghiar de omenie la indoală, a trebuit să facă loc unui alt membru al opositiunei, spriginit de guvern și de toate organele lui — pentrucă vedi doamne dl Truța e român, și ca român nu i mai era ertat nici să șeadă și să stea la sfat cu domnii.

Cumcă aceasta procedură a guvernului a înstrăinat și pe cei mai moderați români dela sine, noi nu trebue să o mai accentuăm, și constatat este și remâne, că noi aici ca români nu mai putem lua parte la viața publică din statul unguresc.

Mai era anii trecuți un maghiar de nascere și om de omenie, dl Ludovic Mocsáry, care vedea în împăcarea naționalităților o garanță de esistență pentru statul unguresc, dar cetățenii orașului Halas din momentul, ce a susținut aceasta, l'au părăsit.

Și-a încercat omul norocul la cei ce aveau simpatii pentru principiile lui, dar deși maghiar, atât devenise de urgisit în ochii celor dela putere, încât deja înainte de alegeri era dată parola „rêstigniți!“ și prin slugarnicele organe dela Neoplanta și mijloacele de corupțiune și aici s'au falsificat opiniunea publică în detrimentul naționalităților și de bună seamă și în detrimentul patriei.

Totdeuna am fost pentru o politică conciliantă, totdeuna am vădut numai în o apropiere fericirea patriei, dar prin astfel de procederi ni se smulge speranța din pepturile noastre de a mai vedea o patrie fericită, unde milioane de locuitori trebue să vadă din depărtare, cum se lucră de ei și fără de ei, cum se aduc legi bune — rele — și ei sunt datori a le respecta, a se închina lor, și a le esecuta în detrimentul lor.

O stare aceasta, care în o altă țeară este imposibil de cugetat, și rău a făcut cei ce au falsificat opiniunea publică în un mod așa de urît și de păcătos, cum nu ne am fi asteptat dela un guvern liberal și cu principii liberale. Sau doară acesta este liberalism, când alegerile se fac între baionete, când rachiul dă tonul, ear nu convingerea.

Nu am fost contrariu actualului guvern, am fost de convingere, că el, și în împregiurările actuale, nu mai el va putea salva naia statului unguresc, care este amenințată cu cutropire, dar că astfeliu va lucra guvernul și organele lui nu ne am închipuit nici odată.

Vadă deci, cei ce au pus la cale acest terorism, că rău au făcut și dacă o vor vedea, timp de pocăință au destul acum în 5 ani de dile.

Revista politică.

Orientul e nodul gordian al politicei europene și încă nu se scie, cine va fi iscusitul, care să deslege acest nod, căci după atitudinea de până acum a puterilor nici una nu îndrăsnesce a păși hotăritoriu la deslegarea lui, dar earăși nici una nu voesce să-și

---

FOIȚA.

Cum am redactat eu un jurnal economic.

(Schiță de Mark Twain.)

Am luat redactarea provisorică a unui jurnal economic, fără să am vr'o idee, — întocmai precum ar lua un țeran comanda unei corăbii fără să aibă vr'o idee de ea. Dar me aflam între împregiurări, cari puneau cestiunea lefii în primul rang. Redactorul ordinariu al diariului voia să-și caute puțină recreație și eu am acceptat condițiunile, ce mi le-au pus, și i-am luat locul.

Sentimentul, că me vedeam earăși la lucru, era o plăcere deosebită pentru mine și lucraí toată săptămâna cu neobosită satisfacțiune. Ajunse jurnalul la tipariu și eu am așteptat o di întreagă cu îngrijire ascunsă, ca să vĕd produs'a activitatea mea vr'un interes. Spre însĕrate, când părăsi biroul, se desfăcu în fața mea ca la un semn nevĕdut deodată o grupă mare de bărbați și de băeți, cari se adunaseră în jos la trepte și-mi făcu loc. Ear eu audí pe mai mulți cum șopteau: „Ăsta e!“

Se înțelege, că acest incident îmi venì bine la socoteală.

Dimineața următoare aflaí la trepte, earăși o asemenea grupă și părechi risipite, precum și persoane singuratice, cari stăteau pe stradă, și me priviau cu un interes deosebit. Grupa se desfăcu earăși în două, când m'am apropiat, ear eu audì pe unul dicênd: „Uită numai la ochii lui!“

Făcuí ca și când n'aș fi observat interesul, ce se arĕta față cu mine, dar în ascuns me bucuram și m'am decis să trimit un raport mătușii mele asupra lucrului. Suì scările, când aud nisce voci vesele și rîsete sgomotoase. Me apropiaì de ușă. O deschid repede și me vĕd față în față cu doi junișani îmbrăcați țerănesce, fețele cărora se lungiră și păliră, când m'au vĕdut; ear după aceea au sărit ambii cu mare ropot pe feresti. Eram surprins.

Cam peste o jumĕtate de oară venì un domn bĕtrân cu o barbă albă mare și cu o față fină, dar destul de strictă. La rugarea mea, luà loc. Se vedea că are ceva la inimă. Își luà pălăria din cap, o puse pe podici; apoi scoase din buzunariu o batistă roșie de mĕtase și un Nr. din jurnalul nostru.

Își puse jurnalul pe genunchi, și ștergându-și ochelarii cu batista, dise:

— Sunteți DV. noul redactor?

Îi rĕspunseí, că eu am onorul de a fi.

— Redact t'ați cândva înainte de aceasta vr'un jurnal economic?

— Nu; aceasta e prima mea încercare.

— Se observă.... Aveți oare-care pracsă în afaceri de economia câmpului?

— Eu cred că nu.

— Un instinct me convinse despre aceasta înainte — dise bĕtrânul, punêndu-și ochelarii și privindu me peste ei aspru în față, în vreme ce-și desfăcu și împăturà jurnalul după trebuință.

— V'aș cetí odată aceea, ce mi a produs această convingere instinctivă. A fost articlul de fond. Ve rog ascultați-l și apoi spuneți-mi, dacă chiar DV. l-ați scris:

„Morcovii nici odată să nu se culeagă; asta le strică. Este cu mult mai rațional de-a trimite un băiat pe pom, care să-i scuture.“

— Ei, ce credeți? — căci eu sunt convins, că DV. ați scris una ca asta.

— Ce cred eu? Cred Dl meu, că e foarte bine. Cred, că e rațiune în lucru. Eu nu me îndoesc defel, că numai în orașul acesta se strică milioane și ear milioane găleți de morcovi pe an, tocmai pentru că se culeg în stare crudă, pe când dacă s'ar suí un băiat pe pom ca să-i scuture....

— Scuturare-ai pe moșul d-tale! morcovii nu cresc pe pomi!

— Ah, nu? cu adevĕrat nu? Dar cine a și susținut așa ceva? Este numai espresie figurată, o espresie curat figurată. Tot omul, care are puțină pricepere, va înțelege îndată, că băiatul se scuture parii.

Apoi se sculà omul bĕtrân, sfârticà iurnalul în sdrențe mărunte și pisă cu călcâele la el, spărgênd

~~pierdă~~ interesele, ce pe cale diplomatică și le-ar putea asigura.

Numai mult decât trei cestiuni orientale neliniscesc crerii diplomaților în sesonul băilor și adecă: cestiunea schimbărei cabinetului din Sêrbia; cestiunea bulgară și cestiunea egipteană.

Sêrbia și-a câștigat un cabinet, ce se rădimă mai mult pe popor, dar care totodată e și efluesul înfluinții rusesci în Sêrbia. Venirea lui Ristici în ministeriu în unele părți se buciumă cu „triumf", în alte părți se defaimă cu jale. Se vorbesce, că chiar regele Milan a conlucrat la căderea fostului cabinet și a spriginit pe Ristici, ceeace până bine de curênd nu-și putea închipuí nimenea, de oarece una voia regele și alta cânta Ristici. Acum regele se află în călătorie spre băile din Gleichenberg; în faptă însă el petrece ca oaspe la curtea din Viena, însoțit de ambasadorul austro-ungar din Bălgrad. Abaterea lui Milan prin Viena, și petrecerea lui ca oaspe de curte, au provocat multe presupuneri. Se vorbesce chiar și despre aceea, că regele ar avea de gând să abdică la tronul Sêrbiei. Dacă se va realisa aceasta, remâne întrebarea acui va fi Sêrbia?!

Cestiunea bulgară e a doua încurcătură și poate cea mai vrăsmașă în nodul gordian oriental. În Têrnova la 3 Iuliu se vor face mari schimbări și în adunarea generală, ce se va întruní se va mai lămurí poate lucrul; cu toate acestea o aplanare totală a lucrului va fi de tot anevoiosă. Influința rusă e mare pretutindeni; aceasta se vede și din o scrisoare adresată din Viena de ministrul de justiție Stoilow, către Nacevici, ministrul afacerilor esterne, în care îi vestesce, că nici o rugare n'a aflat har înaintea principelui Alecsandru de-a se mai reîntoarce la tronul bulgar. Am vorbit cu contele Kalnoky — dice mai departe — și povața lui e: *a ne împăca cu Rusia. Și eu am ajuns la convingerea, că fără învoirea Rusiei nu vom isprăví chiar nimic. În Viena sunt cu deosebire nehotăriți și se tem de un resboiu. Bate un vênt tare dela nord.* — Bulgarilor nu li se va denumí nici un regent deocamdată și ei încă nu vor putea alege. Se feresc de Rusia ca de foc. Îndată ce Ristici a venit la putere în Sêrbia, guvernul din Sofia a aflat de bine a întări trupele dela graniță, cu toate că Ristici a asigurat pe ministrul de esterne bulgar, că voesce să trăiască în pace cu Bulgaria. Dar din centrul Rusiei trupele armate se distribue spre Bucovina și Bulgaria și aici e întrebarea, în ale cui mâni va cădé Bulgaria?!

Cestiunea egipteană în loc să se desfășure singură, se încurcă mai rău. In cercurile diplomatice se vorbesce, că Salisbury voesce să adreseze puterilor o notă-circulară, în care să espună motivele stăruinții sale pentru încheerea convențiunei turco-engleze și totd'odată să-și dea și ele consensul. Organul din Roma al ministrului Krispi „Riforma" întreabă apoi, că ce voesce Francia și Rusia prin lupta contra unei convențiuni engleso-turcesci, aprobată de Germania, Austria și Italia. Englezii tot nu se vor lăsa de Egipet, iscusința lor în afacerile egiptene e recunoscută și să nu mai întrebe pe nimenea.— Dar Rusia și Francia nu se cam prea tem de vorbe. Poarta e strimtorată și sultanul, nu mai scie unde să-și plece capul. Nelidoff și comitele frances Montebello a înaintat fie-care câte o notă, și îndată după aceasta s'a ținut în stambul un consiliu de ministri estra-ordinar.

Poarta în urma notelor primite nu-i tocmai aplicată a efeptuí ratificațiunea. De cumva însă Anglia nu va ceda, Rusia și Francia nu se vor lăsa, rămâne întrebarea, în ce mâni va cădé soartea Egiptului.

O aplanare a lucrurilor s'ar putea face numai, când: „Orientul 'l vor stăpâní popoarêle orientale", după cum dicea Gladstone; însă pe micile puteri orientale le aruncă în mânile marilor imperii.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român."

Cercul Baia de Criș, la 10 Iuniu 1887. La 5 Iuniu a. c. s'a ținut alegerea de deputat dietal în Baia de Criș. Candidați au fost: Petru Truța cu program național și Hollaky cu program opositional moderat. Primul a căpătat 810 voturi, al doilea H. 895 și a fost proclamat de deputat.

Acest cerc electoral este curat românesc. Românii — cu puține escepțiuni — oficiali, — aparțin partidului național român. Numerul alegătorilor în cerc a fost 2407; dintre cari abia 100 inși sunt străini, adecă: unguri, judei și câțiva nemți.

Resultatul alegerei a lăsat urme adênci, rane, cari vor sta deschise totdeuna înaintea ochilor românilor zarandeni. Numai puțin interesantă devine alegerea pentru publicul român, carele cere informațiuni și trebue să-și formeze judecata asupra împregiurărei, că în un cerc românesc cade un român cunoscut și la prunci, față de un străin maghiar, carele de eri alaltăeri numai, este în gura zarandenilor.

Enigma acestei reușite pentru cei-ce au fost față la alegere și la cele premerse alegerei s'a deslegat foarte ușor. Publicul încă 'și va putea forma judecata asupra erei constituționale, în carea mai trăim de pe o di pe alta.

Hollaky a păsit în Zarand în urma unui compromis între partida guvernamentală și opositională din comitat.

El a lăsat Deva și Huniadoara guvernamentalilor, și și-a pus candidatura în cercul Baia de Criș.

Candidatura dênsului a fost curat oficială, protopretori în fruntea unui convoiu, i-au conferit candidatura. Chiar pre edificiul pretorial din Baia de Criș s'a pus stindardul lui H. și s'a dat prin aceasta signalul, că de sus dela vice comite până la cel din urmă scriitoriu vor lucra pentru Hollaky. Așa a și fost.

Unde administrațiunea este în serviținl unui candidat, acolo pretutindenea el reese per fas ori nefas.

După candidarea oficială s'a început cortesirile în ambe preturele Brad și Baia de Criș. Sume enorme de bani s'au împărțit între alegătorii, cari nu mai au voit se primească bani; eară cine nu au voit să ia bani au mai fost și batjocorit și terorisat.

Cu paralele însă nu ar fi esit lucrul la cale.

S'a luat refugiul la intimidări, presiuni, închideri în arest, și chiar lățirea de faime nerușinate, că „nereușind H. vor închide gimnasiul din Brad", ba că Truța a abdis, ba că va abdice, și câte toate.

Amintesc, aci câteva casuri. Cortesii în comuna Valeabrad, Curechiu, etc. etc. au umblat pe la alegători la sapă, și pe cei-ce nu luau bani i au intimidat, pe alții, cari au protestat i-au închis, d. e. pe Iosif Miclea din Valeabrad, pe parochul Zacharie din Țeratel, l'au legat în fiere, pe un om — Lungul, într'o Joia când e di de târg în Brad a fost adus la pretură de 3 gendarmi, de aici a fost trimis la Baia de Criș, încă cu un meseriaș, Popescu.

Negutătorul Cutean ca să scape a fugit la Baia de Criș, parochul Bogdan a durmit peste noapte în o cotarcă ca să nu fie aflat de gendarmerie. În localurile publice au fost defaimat atât candidatul nostru, cât și conducătorii poporului — preoții și invățătorii.

S'au făcut arătare la pretură, asupra celor ce au împărțit bani, asupra cortesilor, dar vorba ceea „corb la corb nu-și scoate ochii."

Tot noi eram agitatorii. S'a arătat lucrul prin două telegrame la ministru, însă toate indesert. Furia organelor administrative a crescut, și s'a ajuns culmea în diua de alegere. Intimidările, presiunile, închiderile au produs reacțiune în șirurile noastre. Disciplina în partidul național a început a fi foarte severă. Șansele noastre cresceau di de di.

În diua de alegere, șirurile noastre au fost mai compacte ca totdeauna. Alegătorii nostri au pus banii primiți dela cortesii lui H... pe flamurile lui Truța, ca să arete, că românul adevărat nu-și vinde dreptul nici când.

Însă cine era la actul de alegere?

La prima comisie era advocatul Imecs președinte, carele a tolerat toate abusurile, ce numai se pot închipuí, apoi notariu Dozsa, Tomuția, Cosperda, Sida, tot oameni capabili a face cele mai mari călcări de lege, cum au și făcut.

La a doua comisie a fost președinte Mihaloviciu, acest nume ajunge ca să scim, că el este în stare a trimite la esecuțiunea de ori-ce fel pe ori-ce contrar. A mai fost, când la una, când la alta, după cum se spune — un anume Gligor, deputat sinodal, ca vice-președinte. La două comisiuni a fost un socru, Mihaloviciu cu 3 gineri, Gligor, Tomuția, Sida, cari de mult trăesc în inimiciție de moarte, cu candidatul național, pentru că acesta nu a satisfăcut dorințelor lor.

La dispositiunea biroului electoral compus, cum s'a arătat mai sus, a stat gendarmăria, carea toată diua — cu puține escepțiuni — au închis și au bătut la alegători din partida lui Truța. Numai 61 inși au fost închiși: preoți, învățători, fruntași din partida națională, pentru că au disprețuit paralele îmbiate, și au protestat contra barbarismului gendarmeriei. În urmă mulți fură închiși într'un grajd plin de balegă.

Votanții pentru H... au avut mâncare și beutură în localul de alegere, ai nostrii nu am avut de unde bea nici apă toată diua.

În sala de votare, pentru H... au votat, servitori, cerșitori, oameni neîndreptățiți, cine numai au fost prins de pe drum. Din comuna Tomesci au votat mai mulți ca câți erau în listă. Votanții pentru Truța au fost respinși și apoi bătuți. La comisia primă nu a scăpat preot ne înboldit de gendarmi sau de cortesi. Nota bene, gendarmeria era la dispositia cortesilor. Ei comandau.

Când s'a vădut că nici așa nu merge lucrul, s'au încercat să facă tumult, însă fără reușită. Ultimul remediu a fost, că nu s'a lăsat a vota pe lângă toate protestările bărbaților de încredere — comune întregi, cari au fost pentru Truța d. e. comuna Valeabrad, Mesteacăn, Brotuna, Baldovin, Rișca, Dobrot, Juncul etc. Trei sute votanți pentru Truța au fost respinși dela votare, nu au fost lăsați în casă să voteze.

---

diferite obiecte cu bastonul seu și spunêndu-mi în față, că-s mai prost ca un bou. Cu aceste se îndepărtă și trântì cu mare sgomot ușa în urmă-și, — scurt s'a purtat astfeliu, încât am venit la cugetul, că trebue să fie nemulțămit cu ceva. Deoarece însă nu sciam de ce anume s'a împedecat, nu-i puteam ajuta.

Cu câteva momente mai târdiu se repedì în casă o figură înaltă și palidă cu plete lungi până pe umeri și o barbă ce-i acoperia movilele și rîpele feții. După ce întrà cu degetul pe buză și trupul aplecat înainte ca omul, ce stă la pândă, se oprì deodată, ca și când ar fi prins rădăcini. Nici suflarea nu i-se audia.... Sta nemișcat... Nu se audia nimic... Întoarse apoi cheia în zăvor și se apropià în vêrful degetelor până în nemijlocita mea vecinătate. Apoi stătu earăș, și după ce mi-a esaminat cu un interes încordat fața, scoase din buzunariu un număr bine împăturat al jurnalului nostru și dise:

— Asta D-ta ai scris-o. Iute, iute, cetescemi-o! Ușurează-me. Sunt torturat.

Eu i-am cetit cele de mai jos — și pe când terminam câte o dicere, observam prea bine, cum se ușurează omul, observam cum se limpeziau mușchii lui încordați, espresiunea de groază i-se ștergea din față și trăsurile lui arătau multă linisce și pace, ca și luna miloasă peste un ținut părăsit.

„Guanul*) este o pasere escelentă, dar cere o îngrijire deosebită. Nu ar trebuí întrodus mai de timpuriu, decât în Iuniu și mai târdiu decât în Septembre. Earna trebue aședat într'un culcuș cald, unde să-și poată clocí puii".

„Este fără îndoială, că secerișul în anul acesta va fi foarte târdiu. Aflăm deci cu scop, să recomândăm țeranilor nostri, ca săditul cucuruzului și sămănarea coacii s'o înceapă în Iuliu în loc de August."

„Despre bostani. — Bostanii sunt un feliu de căpșuni, cari dau beutura cea mai de predilecție indigenilor din Anglia-nouă; dênșii prefer la pregătirea prăjiturilor bostanii față cu afinele, ba chiar și pentru nutrirea vacilor sunt mai recomandabili bostanii decât smeura, deoarece hrănesc mai bine, pe când asta mai mult înfoae dobitocul. Bostanul este singura specie consumabilă din familia portocalelor, cari se prăsesc la nord, cu escepțiunea lubeniții și a câtorva varietăți de pepeni. Datina de a-i planta prin curți sub tufari se șterge din di în di, deoarece este în generere cunoscut, că bostanul ca arbore nu dă destulă umbră...."

Omul meu sărí deodată spre mine și prindêndu-me de mâni dise:

— Ajunge! Acum văd, că mințile-mi sunt la loc, deoarece și d-ta le-ai cetit cuvênt de cuvênt întocmai precum le-am fost cetit și eu. Dar d-nule, când le-am cetit adi dimineață pentru prima dată 'mi-am dis: Nici odată, dar nici odată nu am crezut, că aș fi nebun, cu toate că pretinii mei me țineau sub pază, — dar acuma cred, că într'adevăr sunt smintit și făcuì un sgomot, încât ar fi trebuit să l audi și d-ta din depărtare de două mile, și me aruncai pe ușă afară ca să ucid pe cineva, — căci trebue să scii, eu sciam, că mai curênd sau mai târdiu tot acolo o să ajungă treaba, și astfeliu puteam să încep cu o oară mai curênd. Mai cetì odată pasagele respective, ca să fiu pe deplin convins, că sunt într'adevăr nebun, și apoi i-am dat foc la casă și o luaiu la fugă. Am bătut o grămadă de oameni, lăsându-i schilăviți, ear pe un flăcău l'am alungat oblu în vêrful unui copac, de unde-l pot ear apuca, de voiu avea lipsă de el. Dar cugetai, când am trecut pe aici, aid să întru, ca să me conving pe deplin despre nenorocirea mea; și acum m'am convins despre contrariul, ear eu ți spun, că asta e un mare noroc pe capul flăcăului de pe copac. La reîntoarcere a bunăseamă l'așì fi omorît. Adio dle, adio! Mințile mele au trecut peste proba, la care o a supus unul din articlii d-tale economici, de acuma sciu, că nimic nu le va mai putea fi spre stricăciune. Să trăiți cu bine Dl meu!"

(Va urma.)

---

*) Un feliu de pământ provenit din rămășițe de paseri, care se întrebuințează spre îngrășarea pământului. — Trad.

Alegerea a fost închisă repentin, pe lângă toate protestările. Așa a reușit Hollaky. — Mandatul este mânjit. Atitudinea partidului național a fost deamnă. Alegerea se va protesta. Dar totul e o luptă contra unor oameni fără rațiune. Pe asta cale odată va trebuí să se ajungă la „*finis Hungariae.*“ *Esop.*

Varietăți.

* Principele de coroană Rudolf s'a reintors din Londra la 23 n. spre Viena. Înainte de ameadi încă ajunse la Calais, unde a fost primit de consulul englez Thomas. In Paris a sosit incognito, și n'a avut nici o primire oficială. La sosirea în Viena era de tot vesel. In Londra, unde a asistat la iubileul de 50 ani al reginei Victoria i-s'a făcut deosebite onoruri.

* D. B. P. Hașdeu, eruditul filolog român a fost numit vice-președinte al consiliului permanent pentru instrucțiune.

* Programa esamenelor publice la institutul „Andreian“ pedagogico-teologic greco-rĕsăritean în Sibiiu cu finitul anului 1886/7.

Inainte de ameadi începutul la 8 oare. După ameadi începutul la 3 oare.

Joi, 18 Iuniu. Înainte de ameadi: „Enciclopedia“ cl. I, prof. Dr. I. Crișian. „Isagogia“ cl. I, profesor I. Ghibu. „Limba română“ ped. a. II și III profesor Dr. D. P. Barcianu. După ameadi: „Morala“ cl. a. II, prof. I. Hannia. „Istoria patriei“ ped. a. III prof. I. Ghibu. „Geografia“ ped. a. III, Dr. D. P. Barcianu.

Vineri, 19 Iuniu. Înainte de ameadi: „Dreptul canonic“ cl. a. III, profes I. Popescu. „Limba maghiară“ ped. a I, II și III prof Dr. I. Crișian. După a.: „Istoria bisericească“ cl. a. I, prof. Dr. I. Crișian. „Istoria universală“ ped. a. I și II prof. I. Ghibu.

Sâmbătă, 20 Iuniu. În. de a.: „Pastorala liturgica“ cl. a. III, prof. I. Hannia. „Pomăritul“ cl. și ped. a. II, prof. D. Comșa. D. a.: „Logica și Psihologia“ cl. a. I, ped. a. III prof. I. Popescu. „Istoria naturală“ ped. a. I și II, prof. Dr. D. P. Barcianu.

Luni, 22 Iuniu. În. de a.: „Dogmatica și Polemica“ cl. a. II, prof. I. Popescu. „Legumăritul“ cl. și ped. a. I, prof. D. Comșa. D. a.: „Plantologia“ cl. și ped. a. III, prof. D. Comșa. „Istoria bisericească“ ped. a. I, prof. Dr. I. Crișian. „Limba română“ ped. a. I, prof. Dr. D. P. Barcianu.

Marți 23 Iuniu. În. de a.: „Pedagogia generală“ cl. și ped. a. III, prof. I. Popescu. „Geografia“ ped. a. I și II, prof. Dr. D. P. Barcianu. După a.: „Esegesa“ și „Ermeneutica“ cl. a. I, prof. I. Ghibu. „Comptabilitatea“ cl. și ped. a III, prof. D. Comșa.

Joi, 25 Iuniu. În. de a.: „Literatura română“ cl. a II. prof. Dr. D. P. Barcianu. „Religia“ ped. a. II și III, profesor I. Ghibu. D. a.: „Patristica“ cl. a. I, prof. Dr. I. Crișian. „Computul“ ped. a. I și II, prof. D. Comșa.

Vineri, 26 Iuliu. În. de a.: „Didactica“ și „Metodica“ cl. și ped. a. II, prof. Dr. I. Crișian. „Fisica“ ped. a. III, prof. D. Comșa. După a.: „Catechetica“ cl. a. III, prof. I. Hannia. „Omeletica“ cl. a. III, prof. I. Ghibu. „Gimnastica“ ped. a. I. II și III, prof. Dr. Ioan Crișian.

Sâmbătă, 27 Iuniu. În de a.: „Cantul bisericesc și tipicul“ toți elevii, profes. D. Cunțan. După a.: „Musica vocală și instrumentală“ toți elevii, profes. G. Dima.

Luni, 29 Iuniu. În. de a.: După servițul divin în biserica încheiarea solemnă a anului scolastic în sala seminarială. După a.: Conferința profesorală spre statorirea definitivă a clasificațiunilor cu privire la esamenele publice.

Marți, 30 Iuniu. În. de a.: Publicarea clasificațiunilor, a promoțiunilor și estradarea absolutoriilor.

Sibiiu, din conferința profesorală, ținută la 9 Maiu, 1887. *I. Hannia*, director.

* (Ordinea esamenelor la scoala normală și gimnasiul gr. orient. român din Brad la finea anului scolastic 1886/7.) Esamenele de promovare la gimnasiu se vor ține în 23 și 24 Iuniu a. c.

Esamenele publice.

Vineri în 26 Iuniu a. c. Dela 8—11 oare a. m. clasa IV normală din toate studiile; dela 11—1 oare p. m. clasa a III normală din toate studiile, învețători: Petru Rimbașiu și Ioan Germân.

Dela 3—4 oare p. m. Latina cl. I gimn. prof. G. Părău; dela 4—4 ½ oare p. m. Româna cl. I-a gimn. profes. St. Albu; dela 4 ½—5 Geografia cl. I-a gimn. profes. V. Boneu; dela 5—6 oare p. m. Matesu cl. I-a gimnas. C. Costin.

Sâmbătă în 27 Iuniu. Dela 8—8 ½ oare a. m. Religia cl. II-a gimnas. catech. Vasile Damian; dela 8 ½—9 oare a. m. Maghiara cl. II-a gimnas. prof. G. Părău; dela 9—9 ½ oare a. m. Germana cl. II gimnas. prof. V. Boneu: 9 ½—10 Matesu cl. II-a gimn. prof. C. Costin.

Dela 10 ½—11 oare a. m. Istoria cl. III-a gim. prof. V. Bouĕu; dela 11—11 ½ Fisica cl. III-a St. Albu; dela 11 ½—12 oare a. m. Maghiara cl. III-a gim. prof. G. Părău; dela 12—12 ⅙ Geografia cl. III a gimn. prof. V. Boneu.

După ameadi: Dela 3—3 ½ Latina clasa a IV-a gimn. prof. C. Costin; dela 3 ½—4 Istoria cl. IV-a prof. V. Boneu; dela 4—4 ½ Româna cl. IV-a prof. St. Albu; dela 4 ½—5 Matesu cl. IV-a prof. C. Costin; dela 5—5 ½ Germana clasa IV-a prof. V. Boneu; dela 5 ½—6 Mineralogia clasa IV-a prof. St. Albu; dela 6 oare eserciții gimnastice cu toate clasele gimnasiale.

Duminecă în 28 Iuniu a. c. se va celebra servițul divin cu rugăciunea de mulțămită în biserica din loc. La 10 oare a. m. se vor declama din partea elevilor în sala cea mare a gimnasiului poesii în limba română, maghiară și germană; se vor cetí apoi clasificațiunile, distribuí premiele și testimoniele.

Atât părinții elevilor, cât și toți binevoitorii institutului nostru sunt învitați cu toată onoarea a participa atât la esamene, cât și la festivitatea încheierei anului scolastic 1886/7.

Brad, în 10 Iuniu, 1887

Direcțiunea gimnasială.

* Esamenele publice dela scoala capitală gr. or. din Sĕliște pe anul scolastic 1886/7 se vor ține după următorul program în sala cea mare a scoalei

Duminecă în 21 Iuniu. (Inainte de ameadi) Dela 10—12 clasa a II-a de elevi, dela 12—1 ½ elevii și elevele scoalei de repetițiune. (După ameadi) dela 3—5 clasa a II-a de eleve, dela 5—6 espunerea lucrurilor de mână din clasele a III a și a IV-a de eleve.

Luni în 22 Iuniu (După ameadi.) Dela 2—4 clasa I de elevi, dela 4—6 clasa I-a de eleve dela 6—7 gimnastica.

Marți în 23 Iuniu (Inainte de ameadi). Dela 8—11 clasa a III-a de elevi, dela 11—12 mergerea la scoala de grădinărit. (După ameadi) dela 3—5 clasa III de eleve.

Mercuri în 24 Iuniu (Inainte de ameadi) Dela 9—12 clasa IV-a de elevi și eleve.

Dela 12—1 încheerea în biserică cu esamenul din cântările bisericesci, cu declamări și cu distribuirea premiilor.

La aceste esamene sunt învitați și pe calea aceasta cu toată onoarea, toți părinții și binevoitorii scoalelor.

Sĕliște, în 12 Iuniu, 1887.

Corpul învĕțătoresc.

* (Conspirațiuni grecesci.) Autoritățile turcesci au descoperit în cercul Kostura, Macedonia, o conjurațiune grecească în fruntea căreia se află metropolitul Kiril din Kostura, precum și corpul învĕțătoresc. Conjurații au fost toți arestați. Se vorbesce, că în întreaga Macedonia și mai cu seamă în partea Sud Vestică se află o mulțime de comitete revoluționare.

* (Mormêntul lui Ovidiu.) Cetim în „Telegraphul“: Un eveniment de cea mai mare însemnătate istorică — mormêntul lui Ovidiu pare că s'a descoperit în fine.

Ni se scrie din Constanța, că dnii Mihail Cogălniceanu și Papadopulo Calimaki, făcênd o escursiune archeologică la satul Anadolkioi, care se află la o distanță de 7 kilometre dela Constanța, au descoperit lângă un mal surpat și plin de petri mormêntale, o peatră cu inscripții ale poetului „Metamorfoselor.“

Dl Vasile Urechiă, însciințat despre descoperire, pleacă ḑilele acestea la Constanța, asemenea pleacă acolo și dl Gr. Tocilescu, distinsul nostru archeolog.

Dacă descoperirea se va adeverí, apoi acest eveniment va avea resunet în Europa întreagă.

Muzeul nostru național este deci în ajunul unei achisițiuni de cea mai mare importanță.

„Rĕsboiul“ însĕ scrie:

Ni se pare, că entusiasmul a ocupat loc prea mult în telegrama d-lui Cogălniceanu, anunțând găsirea petrei mormêntale a lui Ovidiu. După cât aflăm până aḑi lucrul se reduce la descoperirea unei pietre fără de inscripțiuni, representând o corabie, care sosesce, fiind primită la mal de Apolon.

Cercetările de altfeliu urmează.

* (Liga patriotică francesă). Liga patriotică francesă a adresat președintelui republicei o epistolă, în care 'l roagă sĕ nu mai sufere ca francesii, cari călătoresc ori se opresc prin Alsația sĕ fie mereu șicanați și sĕ ceară fără întârḑiere punerea în libertate a cetățeanului și oficerului frances Kŏchlin, condamnat pe nedreptate. Scrisoarea a reprodu-s'o toate jurnalele francese, ca întreaga lume civilisată sĕ protesteze cu indignațiune contra violenții despotismului german.

* (Archiva anti-israelită), așa se va numí un ḑiuar al alianții anti-israelite din România. Va fi dirigeat de un comitet sub direcț. Eduard Ghergel, și va fi scris în limba română și francesă, articolele principale în limba germană. Va eșí de trei ori pe lună.

* Construcțiuni de cupole. Națiunea scrie: S'a construit acuma în Franța două cupole: una în atelierele dela Saint-Chamond, sub conducerea maiorului Mougin, și alta la Fives-Lille; ambele vor fi transportate la poligonul dela Châlons, unde vor fi supuse la tirul direct al tunurilor de 155 mm. și la tirul curb al mortierilor de 220 mm. și 270 mm, ale căror obuze vor fi încărcate cu 40 kgm. de melinită.

Instrucțiuni.

Asupra mĕsurilor de luat contra turbării cânilor.

„Națiunea“ din România scrie următoarele dispositiuni luate de consiliul sanitar:

Avênd în vedere, că administrațiunea sanitară a capitalei nu poate lua mĕsuri eficace în contra muscăturilor cânilor turbați, fără conlucrarea publicului întreg, și că cele dintâiu muscături se observă obicinuit în familii, într'un timp, când cânele încă n'a părăsit casa stăpânului;

Considerând în consecință necesitatea ca toți cetățenii sĕ fie informați asupra semnelor turbării, pentru ca pe de o parte sĕ poată ajuta pe administrațiune în îndeplinirea misiunii sale, ear pe de alta sĕ poată apăra familiele lor proprii în contra acestei boale teribile;

Consiliul în ședințele dela 12 și 26 Maiu 1887 a. c., pe o parte a elaborat aceste instrucțiuni, ear pe de alta subsemnatul roagă pe cetățeni, ca sĕ aducă de urgență la cunoștința primăriei toate cazurile de turbare a cânilor și pisicilor, de muscăturile produse de către aceste animale și chiar de bănueala, ce au, că un câne ar fi turbat și sĕ închidă după putință animalele bănuite sau bolnave până la sosirea unui agent al poliției sau al primăriei. Primăria va lua mĕsuri pentru observarea cânilor bănuiți a fi turbați și pentru constatarea boalei la cei omorîți ca bănuiți.

Semnele, după care se poate cunoaște turbarea cânilor.

Turbarea este o boală molipsitoare, de care se îmbolnăvește cânele, pisica și toate animalele de muncă, când au fost muscate de un câne, pisică sau lup turbat.

La început turbarea cânelui nu se arată prin semne de furie, însĕ balele lui chiar de atunci au puterea d'a molipsì pe aceia, cărora le va linge mânile sau îi va musca.

Cânele își schimbă obiceiul: e mai trist și tăcut, fuge de lumină, îi place singurătatea și se vêră prin locuri întunecoase. După 2, 3 ḑile devine neliniștit, pleacă și earăși se întoarce de se culcă și apoi ear se scoală, scărpinêndu-se des cu labele de dinainte. Prin mișcările, ce face, ne arată, că pare că i-s'ar închipui ceva, căci muscă cu gura în vênt ca cum ar vrea sĕ prinză muște și se repede și urlă ca cum s'ar lupta cu alți câni.

Uitătura cânelui este mai tristă și mai sĕlbatică, dar la chemarea stăpânului tot încă îl ascultă, arĕtându-se ceva cam vesel înaintea lui. Uneori e mai supus de cât chiar, când e sĕnătos și arată mai multă iubire pentru stăpân și oamenii casei, cărora le linge mânile și obrazul cu mai multă plăcere; el se supune poruncei stăpânului chiar atunci, când furia turbării începe a se arĕta.

La începutul boalei cânele bea multă apă ca sĕ și potolească setea, ce'i arde gâtul, ear mai târziu ne mai putênd sĕ înghiță 'și bagă tot botul în apă ca cum ar voì sĕ o mânânce.

Când cânele, în contra obiceiului, începe sĕ musce, acesta e semnul adevĕrat al turbării furioase. Cânele muscă în dreapta și în stânga, roade lemne, scaune, încălțăminte, așternut, etc., mestecă și înghite paie, păr, lână, sticle, cuie și chiar murdăriile lui.

Scurgerea balelor se îmulțesce cu cât furiile cânelui se măresc.

Fiind-că cânele turbat simte durere în gât, se freacă mereu cu labele aci, ca și când ar avea vr'un os oprit în gât.

Glasul cânelui turbat este mai totdeauna răgușit și lătrarea lui se sfârșește printr'o urlare întreruptă și suitoare.

Dar mai este un fel de turbare numită „turbarea mută,“ cânele bolnav de acest fel de turbare, nu dă nici odată semne de furie, el nu poate sĕ latre nici sĕ urle, din cauză, că falca de jos fiind apucată de dambla nu se poate împreuna cu cea de sus, de aceea cânele, ținênd mereu gura căscată, se scurge din ea bale întinḑetoare, ear limba fiindu-'i atârnată se usucă, crapă și se urmărește.

Cânele turbat își perde simțirea și dacă-l batem, îl rănim sau îl ardem chiar cu ferul roșu, nu arată nici temere, nici durere. Uneori se muscă chiar singur cu dinții. Auzind vr'un câne lătrând, se înfuriază și se repede asupra lui.

Când turbarea a ajuns în furia ei, privirea cânelui este sĕlbatică și ochii lui nemișcați, aci strălucesc ca sticla, aci se turbură și se roșesc.

Părăsește casa, și alergând pe uliți, muscă tot cei ese înainte; dar mai mult pe câni.

Obosit de lupte și de osteneală merge legănându-se drept înainte, ca cum ar fi orb, cu coada atârnată, capul plecat, ochii furioși, gura deschisă, ear limba scoasă murdărită de praf sau noroiu, are o față cam vênătă-albăstruie.

Câne le turbat are poftă să muscе până moare, de aceea trebue să ne ferim cu mare băgare de seamă.

Mĕsurile pentru a prevení turbarea la oameni muşcaţi de câni turbaţi.

Dacă o persoană a fost muscată de un câne turbat, sau bănuit a fi turbat, urmează a se chema îndată un medic. Cei săraci să meargă îndată la un spital, sau să poftească în grabă pe medicul comunal al secțiunii, sau să vie la primărie, în cancelaria medicului-șef, unde li se va da ajutorul necesar. Până la sosirea medicului rana se va șterge cu un burete sau cu o cârpa moale și uscată fără a se spăla. Se poate estrage otrava din rană prin aplicarea de ventuse oarbe (pahare) deasupra rănei și ștergerea repetată a rănei cu cârpe moi și curate, după scoaterea ventuselor. Dacă muscătura se află la estremități (mâni sau picioare) se poate lega mâna sau piciorul respectiv d'asupra rănei cu o fașie, spre a se opri întrarea veninului în sânge. Fașia nu se poate lăsa strêns legată mai mult de 2 oare.

Vice-președ. cons. *Dr. I. Felix.*

Secretar, *At. Rusescu.*

Posta redacțiunei.

Dlui I. D. P. în B. „Recensiunea“ trimisă numai așa se poate publica, dacă ne dați voie să o contragem încâtva.

Red.

Loterie

Sâmbătă în 25 Iuniu 1887

Timișoara:	**71**	**74**	**59**	**63**	**76**
Viena:	**86**	**85**	**88**	**28**	**33**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 25 Iuniu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Galbin	5.96	5.92
Napoleon	10.03	10.02
100 marce nemțesci	62.15	62.15
London pe (poliță de trei luni)	126.50	126.50

Nr. 466 [1608] 2—3

EDICT.

Nicolau Pădure din Vulcan, de religiunea gr. or., carele mai bine de 12 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa socie Maria I. Pivoda din Reșnov, fără a se scì locul ubicațiunei lui, — se citează prin aceasta ca în termin de 6 luni dela prima publicare să se presenteze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră procesul divorțial încaminat de soția sa se va pertracta și decide și în absența lui.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Zernesti, în 17 Aprile, 1887.

Traian Meţian,
protopresbiter.

Nr. 196 [1607] 2—3

EDICT.

Maria I. Benea (Zica) din Herman, carea a părăsit cu necredință deja de 3 ani pe legiuitul ei soț Irimie Popister din Herman și de presinte nu se scie ubicațiunea ei, se citează a se înfățoșa la subscrisul oficiu în termin de 6 (șese) luni dela prima publicare a acestui edict în foaia archidiecesană, căci la din contră se va pertracta și decide causa ei matrimonială în absența ei.

Brașov, în 31 Martiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din tractul Brașovului II.

Ioan Petric, protopresb.

Anunț.

Direcțiunea institututui de credit și economiii „Sebeșana“ din S.-Sebeș, pe basa §-lui 8 a statutelor sale deja înregistrate, are onoare a încunosciința pe d-nii acționari ai acestui institut, că față cu cele **70%** nesolvite din suma acțiunilor a decis următoarele termine:

Până în **1 Septembre a. c.** au a se solví de fie-care acție **20%**; până în **1 Novembre a. c.** alte **20%**; până în **1 Ianuariu 1888** alte **20%**; ear restul de **10%** are a se solví până în **1 Februariu 1888**.

Ceea ce se aduce la cunoscința d-lor acționari spre orientare și acomodare.

S.-Sebeș, în 18 Iuniu, 1887.

[1609] 1 Direcțiunea.

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 14—50

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1887.

Budapesta—Predeal

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.35	1.46
	—	7.11	9.12	2.01
Várad-Velencze	—	—	9.22	2.08
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.39	2.19
Mező-Telegd	—	7.41	10.17	2.41
Rév	—	8.10	11.36	3.24
Bratca	—	—	12.16	3.47
Bucia	—	—	12.54	4.07
Ciucia	—	9.04	1.57	4.35
B. Huiedin	—	9.34	3.11	5.15
Stana	—	—	3.40	5.37
Aghireș	—	—	4.15	5.53
Ghirbou	—	—	4.36	6.05
Nadișul ung.	—	—	4.58	6.20
Cluș	—	10.34	5.26	6.38
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.11	—	—	10.—
Uioara	1.18	—	—	10.09
Vințul de sus	1.25	—	—	10.19
Aiud	1.46	—	—	10.48
Teiuș	2.25	—	—	11.55
Crăciunel	2.50	—	—	12.24
Blaș	3.03	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	1.34
Copșa mică	4.01	—	—	2.19
Mediaș	4.20	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	3.31
Sighișoara	5.42	—	—	3.59
Hașfalĕu	6.01	—	—	4.32
Homorod	7.27	—	—	6.53
Ágostonfalva	8.08	—	—	7.21
Apața	8.36	—	—	8.23
Feldioara	9.06	—	—	9.02
Brașov	9.46	—	—	9.52
	1.55	5.37	—	—
Timiș	2.53	6.20	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.50	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.40	7.30	—
Predeal	—	9.12	1.14	—
Timiș	—	9.36	1.45	—
Brașov	—	10.12	2.32	—
	4.01	—	7.20	—
Feldioara	4.47	—	7.57	—
Apața	5.28	—	8.24	—
Ágostonfalva	5.59	—	8.47	—
Homorod	6.49	—	9.24	—
Hașfalĕu	8.35	—	10.37	—
Sighișoara	9.12	—	11.—	—
Elisabetopole	9.56	—	11.34	—
Mediaș	10.37	—	12.03	—
Copșa mică	10 59	—	12.18	—
	11.16	—	12.26	—
Micăsasa	11.37	—	12.42	—
Blaș	12.16	—	1.11	—
Crăciunel	12.33	—	1.23	—
Teiuș	1.51	—	2.06	—
Aiud	2.18	—	2.27	—
Vințul de sus	2.48	—	2.49	—
Uioara	2.56	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3.12	—
Ghiriș	4.01	—	3.76	—
Apahida	5.28	—	5.01	—
Cluș	5.56	—	5.21	—
	6.37	6.01	—	8.—
Nadișul ung	6.58	6.19	—	8.36
Ghirbou	7.14	—	—	9.02
Aghire	7.29	—	—	9.32
Stana	7.56	—	—	10.11
B. Huiedin	8.18	7.12	—	10.51
Ciucia	8.58	7.41	—	12.16
Bucia	9.15	—	—	12.50
Bratca	9 34	—	—	1.19
Rév	9.53	8.20	—	2.—
Mező-Telegd	10.25	8.46	—	3.04
Fugyi-Vásárhely	10.47	—	—	3.36
Várad-Velencze	10.57	—	—	3.52
Oradea-mare	11.64	9.11	—	4.03
	11.19	9.16	10.55	4.47
P. Ladány	1.15	10.37	1.23	7.30
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.33	2.15	7.45	10.—
Viena	2.50	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren micst.	Tren de persoane	Tren de persoane
Viena	—	11.10	2.—
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovat	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Pauliș	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren micst	Tren de persoane	Tren micst.
Teiuș	11.24	3.—	—
Alba-Iulia	12.09	4.59	—
Vințul de jos	12.30	4.22	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Pauliș	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovat	8.28	11.35	7.19
Arad	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren micst.
Simeria	2.42
Streiu	3.25
Hațeg	4.16
Pui	5.11
Crivadia	5.58
Banița	6.40
Petroșeni	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren micst.
Petroșeni	6.10
Banița	6.53
Crivadia	7.37
Pui	8.20
Hațeg	9.01
Streiu	9.52
Simeria	10.31

Arad — Timișoara

	Tren micst.	Tren micst.
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren micst.	Tren micst.
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.29	4.15
Șeica mare	—	3.02	4.45
Loamneș	—	3.46	5.26
Ocna	8.27	4.18	5.57
Sibiiu	9.—	4.42	6.30

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	3.43	8.50	10.25
Ocna	4.26	9.17	10.49
Loamneș	—	9.45	11.15
Șeica mare	—	10.20	11.45
Copșa mică	—	10.49	12.10

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	3.22	10.20	3.25
Cheța	3.52	10.50	3.58
Ludoș	4.13	11.11	4.20
M. Bogat	4.23	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.—	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.15	12.12	5.28
Nireșteu	5.38	12.36	5.53
Oșorheiu	5.57	12.55	6.13
	—	1.20	—
Reghinul-săs.	—	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	—
Oșorheiu	6.34	—	—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludoș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Piski)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.19
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase însemnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 63 Sibiiu, Joi 18/30 Iuniu 1887. *Anul XXXV*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iuliu-Septembre al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșește cu ultima Iuniu 1887, sĕ-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, în 17 Iuniu.

Vre-o 259 mandate guvernamentale, 40 oposiționale moderate, 77 koșutiste, 11 antisemite, 10 naționale și 9 mandate pentru cei afară de partid, eată resultatul statistic al alegerilor.

S'a obicinuit lumea de ași sĕ creadă, că cifrele vorbesc. Statistica, adecă raportul în cifre al stărilor de lucruri, pătrunde din ți în ți tot mai mult teritoriu, pe când până bine de curênd pe aceasta nu se punea nici un pond.

Starea bună sau rea a unei țĕri, în privință economică se esprimă ași cu un bilanț în cifre, a venitelor și erogațiunilor, a productului și a vêndutului, a esportului și a importului. Starea bună sau rea, în privință morală a unei țĕri, se esprimă prin graiul cifrelor, cari arată procentele criminalistilor față cu numerul total al poporațiunii. Mai mult. Statele mari ale Europei își fac la încheerea fiecărui an un sumariu statistic al cărților apărute în decursul anului și 'și trag după numerul acestora conclusiunile la starea literară-culturală a țĕrei. Așa pentru dovedirea stării sanitare, a referințelor sociale, naționale etc. ale oamenilor.

Și cifrele vorbesc — se ține.

N'are deci guvernul nostru decât sĕ scrie în fruntea organelor sale: sau ales 259 deputați guvernamentali, restul de 140 mandate este al oposanților, — ca lumea sĕ țică: aderenții guvernului actual ungar în massele poporului votant e de 63·5, cea a tuturor oposanților la un loc numai de 36·5 procente.

Da, fără îndoială așa este. Numai cât oamenii, cari 'și dau silința a pĕtrunde mai adênc în starea lucrului nu se mulțămesc numai cu cifrele goale, ci caută și după genealogia lor. Căci cifrele esprimă o stare faptică încontestabilă, dar nu grăesc o vorbă legănată la cestiunea, că oare nu cumva acele stări faptice s'au realisat anapoda, pe cale nenaturală.

Pusă cestiunea astfeliu, anevoie am crede, că chiar guvernul cu oamenii sei ar fi în inima lor mulțămiți cu aderența aceea de 63·5 procente.

Se cam scie, cum se fac alegerile în Ungaria. Cine plătesce mai bine, acela are șanse mai sigure la mandat. Ear unde banii se arată ca o forță prea insuficientă față cu tăria convingerii alegĕtorilor, acolo forța majoră și rachiul, decide lupta. Avem esemple vii: Baia de Criș, Sasca, și altele.

Adecă nu's cifrele așa de sfinte, după cum le presintă „beati possidentes."

Remâne deci sĕ aruncăm o privire asupra genealogiei câtorva din ele, asupra momentelor psychologiei sociale, din lupta cărora s'a ivit.

Abnormitatea, că românii, adecă 3 milioane de suflete, sĕ fie representați de vre-o 4—5 indivizi în cameră, de astădată nici nu o vom mai esplica mai pe larg. Că partidul koșutist nu are cel puțin încă odată atâtea mandate, învremece sciut este, că ași 70—80 de procente cel puțin al poporului maghiar aparține în cugetul și simțirile sale principiilor lui Kossuth, — nu ne interesează mai de aproape. Un alt lucru este, la care de astădată vrem sĕ reflectăm; un lucru, care ne insuflă temeri serioase, cu mult mai serioase, ca ori-care fenomen anormal, ce s'a ivit în decursul luptelor din ĕst an.

Este între multele partide ale camerei noastre un partid — după statistica cifrelor — mic și neînsemnat, căci e representat numai prin 11 mandate: cel antisemit.

E interesant sĕ urmărim desvoltarea acestei mici fracțiuni, desfăcute de către celelalte partide și înșirate sub un stindard propriu.

Ne aducem prea bine aminte, cum acum 5—6 ani, când a păsit deputatul pe atunci guvernamental Istóczy în dietă și în discursurile sale începuse a ataca pe jidovi și a cere restringerea drepturilor lor. Înalta casă 'și petrecea atunci de minune. Dl Istóczy trecea de un caraghios, cum nu se poate mai altfeliu și oamenii țiceau, că el 'și face haz din lucru. Dar ce sĕ veți! Abia se încheie periodul de 3 ani al parlamentului. Deja în sesiunea următoare Istóczy nu mai este singur, el apare ca șef al unei partide, care se presintă ca din senin cu vr'o 14 aderenți pe băncile casei. Și acum abia după un period de esistență, partidul antisemit se crede destul de viguros a-și pune candidatura în cel puțin 25 de cercuri electorale, dintre cari în urma unei presiuni mari din partea tuturor partidelor, a obținut 11 mandate.

Lucrul straniu este, că partidul acesta nu păsesce nicăiri așa ca celelalte partide. Irititațiunea poporului aderent al partidei e pretutindenea la culme și numai cu pază întărită militară se pot încungiura conflicte sângeroase.

Cu o resoluție admirabilă păsesce pretutindenea poporul, unde 'și pune acest partid candidatura și numai cu luptă crâncenă se poate maiorisa! Ba într'un loc aderenții partidului în semn de învingere aprind orașul din trei părți, ear deputatul ales rostesce în genunchi blăstĕm pe jidani, ear poporul repetesce blăstĕmul după dênsul și-l estinde și asupra domnilor.

Acesta este lucrul, care ne pune pe serioase gânduri.

Rapoartele țiarelor caracterisează mișcarea crescêndă a antisemiților, ca un curent bolnăvicios.

Nu e mai mult vorba numai de alungarea și despoierea jidanilor, ci de rĕsbunarea asupra tuturora, cari par a împinge massele poporului la armele desperațiunii.

Mai anul trecut într'un articol, ce s'a publicat la acest loc în foaia noastră ne esprimam temerea, ca nu cumva prin modul de tractare, funcționarii administrației noastre sĕ împingă pe bieții țĕrani la stadiul, în care nu mai ai ce sĕ perți.

Temerile noastre de atunci s'au arĕtat, durere, prea întemeiate și dacă curentului pornit de antisemiți nu li se va pune în direcția, pe care o a luat cât mai curênd o stavilă, urmările pot sĕ fie cele mai funeste. Cele 63·5 procente ale aderenții guvernamentale nu o sĕ rĕmână decât o jalnică ironie ale desceptării celor dela putere, dacă mersul lucrurilor nu se vor îndrepta spre mulțĕmirea poporului.

FOIȚA.

Cum am redactat eu un jurnal economic.

(Schiță de Mark Twain.)

(Încheere.)

Nu me simțiam tocmai bine, când îmi povestise omul meu de persoanele, pe cari le-a schilăvit și de focul, ce și-a dat casei sale; căci nu puteam sĕ nu simț, că încâtva îi eram și eu complice; dar gândurile aceste îmi trecură grabnic, căci redactorul ordinariu întrase în odae.

Când îl vĕțui mi-am gândit: „De te duceai la Egipt, după cum ți-am fost recomandat, ași fi avut barem ocasiune sĕ fac ceva cum se cade din jurnal. Dar acum eatămi-te eară. Că tocmai te așteptam!"

Redactorul făcu o față lungă, tristă și desperată.

Aruncă o privire asupra stricăciunii, ce a făcut guresul de bĕtrân și cei doi flăcăi și apoi țise:

— Trist, foarte trist! Sticla cu plasmă de plante, 6 geamuri, o lădiță și 2 sfesnice sunt sparte în bucăți. Dar asta încă nu e nimic. Numele cel bun al țiariului a căpĕtat o lovitură cruntă, — me tem, pentru totdeuna. Ce-i drept, nici când n'a fost interesarea după jurnal atât de mare, nici când tiragiul așa de enorm, nici când nu a fost așa faimos țiariul, ca acuma; dar sĕ ajungă omul la renume prin nebunie, și prin slăbiciune și necapacitate la avere?... Pretine, sunt om onest, dar îți spun, că strada e plină de oameni, și alții așteaptă pe garduri în speranță sĕ te vadă față în față, deoarece cred, că d-ta esci nebun. Și au toată dreptatea oamenii, după ce au cetit primul d-tale articol.

Acest articlu este o pată de rușine pentru jurnalistică. Dar cum pĕcatele te-ai putut angaja sĕ redactezi un astfeliu de țiariu! Dta nici de cele mai primitive elemente ale economiei rurale nu pari a avea o idee. D-ta vorbesci de brazdă și de șanț, ca și când ar fi tot una. Dta recomânți domesticirea dihorului pentru naturelul seu vioiu și desteritatea sa de a prinde cloțanii. Observarea dtale, că soiul de scoici numit „Venus", rĕmâne nemișcat la auțul musicei, a fost superfluă, cu desĕvêrșire superfluă. Nimic nu este în stare sĕ conturbe aceste scoici Ele stau totdeuna liniștite. Ele n'au nici un simț pentru musică. Dțeule, Dțeule! — Pretine de ți-ai fi făcut stupiditatea de obiect al studiului dtale, nu ai fi putut sĕ fi promovat la treapta de doctor cu cinste mai mare ca în țiua de ași. N'am mai pomenit așa ceva. Observarea dtale, că negoțul cu castanele sĕlbatice ia din ți în ți un avênt mai mare, are de scop numai ruinarea jurnalului meu Trebue sĕ-ți lași postul și sĕ te îndepărtezi. Am avut eu ferii de ajuns, — și fără de aceea n'o sĕ am nici o plăcere de ele. De sigur nu, dacă ași scí, că dta ședi pe scaunul meu de redactor. Ar trebuí sĕ stau într'o groază permanentă de recomandările, cari le-ai da economilor. Trebue sĕ te duci. Nimic pe lume nu m'ar mai putea îndupleca, sĕ-mi mai iau vr'o ți de ferii. Ah, de ce nu mi-ai spus, că n'ai nici o idee de economie!

— De ce nu ț'am spus dtale, cocian de cucuruz, căpĕțină de varză, săditoriu de fasole, ce ești? Pentru primadată aud observarea asta șuchiată. Îți spun dle, patruspredece ani am avut de a face cu birouri redacționale, și acum pentru primadată aud, că pentru ca sĕ poți redacta un jurnal, trebue sĕ scii oare ce. Oh! nap ce esci! Oare cine scrie recensiunile dramatice pentru jurnalele de a doua mână. Nisce ucenici avansați de păpucari și spițeri, cari au tocmai atâta idee despre o piesă teatrală și o interpretare bună, cât am eu despre economie. Cine critică cărțile? Oameni, cari în viața lor n'au scris una. Cine cioplesce articlii cei grei asupra afacerilor financiare? Indivizi, cari au avut cea mai minunată ocasiune de a nu le cunoasce. Cine critisează planurile de luptă în contra indienilor? Oameni, cari strigătele de alarm nu le sciu deosebí de un wigwam*), cari n'au avut lipsă sĕ țină luptă cu tomahawcul**) ori sĕ scoată săgețile din trupul căsenilor sei, ca sĕ aprindă cu ele seara focul în câmp. Cine scrie apelurile pentru moderațiune, și se vaetă asu-

*) Corturile indianilor se numesc wigwam. Trad.
**) Cuțitul de sculpat al indienilor. Trad.

Revista politică.

Foile austro-ungare nu mai înceată a face comentarii noului cabinet Ristici, accentuând cu deosebire, că rĕu, tare rĕu s'a înstrĕinat Sêrbia de cătră Austria. Schimbarea cabinetului s'a făcut cu învoirea Austriei și a Germaniei, căci regele Milan mai întâiu a telegrafat la Berlin și la Viena și numai după ce a sosit rĕspunsul, că Ristici poate forma noul cabinet, dacă se va obliga sĕ țină pretinia cu Austria, numai atunci regele a chemat pe Ristici. Însĕ pe foile din monarchia noastră pare că puțin le impoartă aceasta, tocmai din astă pricină foaia oficioasă din Belgrad „Nowa Ustawnost“ scrie sub titlul „Sêrbia și Austro-Ungaria“ următoarele: Sêrbia are cu Austro-Ungaria, ca cu un vecin, mari interese comune de natură financiară, comercială și economică, interese, ce toate cabinetele sêrbesci fără escepțiune trebue sĕ le respecteze și sĕ le îngrijască. A trage la îndoială bunăvoința actualului guvern de a păstra bune relațiuni cu puterea vecină însemnează, a trage la îndoială judecata sănĕtoasă a bărbaților nostri de stat din Sêrbia, judecata însĕ nu se mĕsură după mărimea statului. Schimbarea regimului a fost provocată prin politica internă. Declarațiunile regimului de a sta în bune relațiuni cu toate puterile nu dau nimĕnui drept, a trage la îndoială loialitatea acestui regim. — Cumcă Sêrbia va păstra pretinie cu Austria, se vĕdesce și mai tare de acolo, că regele Milan numai până la Viena s'a dus, cu scop ca sĕ asigure pretinia, ear băile de Gleichenberg au fost numai un feliu de pretest. Regele se va re'ntoarce în Bĕlgrad, unde va sosí și regina.

Cestiunea Egiptului se discută mereu și vehement. Ambasadorul frances la Londra, Waddigton a declarat lui Salisbury, că nu esistă cabinet frances, care sĕ-și pună iscălitura pe un document, ce asigură în mod formal preponderanța Engliterei în Egipt. În ḑilele trecute Salisbury a adresat la Constantinopol o depeșă de cuprins aspru. Englitera în casul, când nu s'ar subsemna convențiunea va ocupa simplu poziția de mai înainte în Egipt, adecă cea observată dela anul 1882 încoace. De alt-cum se vorbesce, că nu va mai face mai mult presiune asupra Porții.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiiu, 17 Iuniu 1887. Eri la 11 oare s'a încheeat anul scolariu al scoalei civile de fete a Asociațiunei transilvane și a scoalei reuniunei femeilor române de aici. Eri adecă ni s'a dat prima ocasiune, ca sĕ vedem resultatul operei, la care concurge aproape toată suflarea românească de din coace de Carpați dela anul 1861 încoace. Și cu deosebită satisfacțiune trebe sĕ constatăm, că resultatul — pe lângă toate greutățile începutului — este preste asceptare de bun, am putea ḑice încântătoriu și aceasta credem, că o vor constata toți aceia, cari a avut ocasiune a asista la esamene, dar credem, că o vor constata în locul prin părinții, cărora li s'a dat ocasiunea a 'și adăpa drăgălașele odrasle la acest isvor scump național. Ei sunt în locul prim chemați a da deslușirile necesare în această privință tuturor acelora, cari aveau temere și priviau cu neîncredere la acest institut. Și dela spriginul, cu care va fi întimpinat acest institut depinde ca din ce în ce sĕ se bucure de o înflorire și prosperare tot mai îmbucurătoare, ceea ce va fi totodată proba cea mai evidentă, că intr'adevĕr a fost o lipsă simțită înființarea acestui institut, și că aceasta n'a fost numai o lipsă închipuită, și sulevarea acestei idei n'a fost un lucru greșit.

Atâta în general.

Încât privesce decurgerea esamenelor preste tot, a ne pronunța în special asupra singuraticelor obiecte ar fi resultatul tot același, ca și dacă eshauriem cestiunea prin cuvintele, că nimic n'a lăsat de dorit, ba putem ḑice, că progresul în studiile cele mai grele a fost peste așteptare de bun. Servească de esemplu în privința aceasta limba maghiară — pe care astăḑi siliți suntem sĕ punem un deosebit pond — la care obiect am observat, că băete, cari, când au intrat în institut o literă nu sciau unguresce, au dat rĕspunsuri, ce ar face onoare elevelor maghiare. Despre bunul metod al învĕțătorilor și iubirea, ce și-au sciut'o câștiga, ne servesce de dovadă eclatantă împregiurarea, că puține scoale vor fi de acelea, la cari sĕ se observe lacremi în ochii elevelor, când directorul institutului le-a spus, că pentru unele poate pentru totdeuna, ear pentru unele numai pentru un timp oarecare a sosit oara ca sĕ părăsească institutul, — cum am observat-o la micuțele fetițe dela institutul asociațiunei.

Ne împlinim datorința de simpli cronicari, când înregistrăm numai faptul în toată golătatea sa și lăsăm, ca sĕ vorbească aceia, cari au avut ocasiune sĕ se întoarcă în institut precum și pe tinerele odrasle sĕ spună amicelor lor, cât e de frumoasă și plăcută învĕțătura în limba mamei! *w.*

A. Iulia, 28 Iuniu st. n. 1887. Mult Știmate Dle Redactor! Inteligența română din loc în o ședință ținută la 27 Iuniu a. c. a dat earăși o dovadă eclatantă despre interesul ce-l are față de prosperarea culturei noastre naționale, ceea ce merită toată lauda și e deamnă de imitat.

Jurnalul „Gazeta Transilvaniei“ în numĕrul 127 aduce o „încunosciințare“ emanată din partea învĕțătoriului greco-cath. Teodor Fekete Negruțiu din Mureș-Ludoș în care anunță că în feriile de vară va ține un curs din industria de casă, unde se vor propune: împletitul coșercuțelor, auritul ramelor de icoane și oglinḑi, împletitul tapetelor, rogoginelor ect. ect. În urma acesteia zelosul domn advocat Mateiu Nicola convocă inteligința din loc la o ședința, care deși nu era cercetată de un numĕr așa mare, totuși au avut succesul seu dorit, s'au adus adecă conclusul, cum că dl învĕțătoriu Ioan Frâncu, care sa aflat mai apt pentru acest curs se va trimite la acest curs de inteligența română cu un ajutoriu dat de dênși.

Îndată se făcu o colectă între cei de față care au avut un venit frumos, anume:

Dl advocat Mateiu Nicola 2 fl., Dl adv. Ioan Pipoș 1 fl., Victor Pipoș consilier 1 fl., Rubin Patița 2 fl., Alesandru Velican adv. 1 fl., Ioan Rațiu, adv. 1 fl., Ioan Muntean adv. 1 fl., Nicolau Barbu adv. 1 fl., Rev. d. Simion Micu 1 fl., Iosif Roman comerciante 1 fl., I. Mărginean 1 fl Aceasta colectă se va circula și celoralalți domni români cari nu au participat la aceasta ședință și cred că fie-care și va da nisuința ca un astfeliu de raiu folositoriu al industriei va fi îmbrățișat de cătră dênșii și nimenea nu se va retrage dela un scop atât de binefăcĕtoriu.

Dl învĕțătoriu Ioan Frâncu după terminarea cursului va propune cu începutul anului scolastic 1887—1888 această industrie de mare folos în ambele scoale confesionale din loc, ear dl advocat Nicolau Barbu s'au oferit ca materialul cât e de lipsă pentru instruarea acestei industrii îl va da însuși.

Se mai făcu încă amintire în această ședință despre înființarea unei casine române, ce ar fi foarte de dorit, pentru aceasta se convoacă earăși pe 29 Iuniu st. n. o ședință de cătră dl advocat Mateiu Nicola, despre a cărei resultat ve voiu încunoscința.

Primiți etc. *a+b.*

Cuvêntarea

rostită de P. O. D. Simon Popoviciu, preot militariu, cu ocasiunea servițiului divin dela biserica din suburbiul Iosefin, ținut din incidentul sânțirei steagului regimentului Nr. 31.

Soldați!

Astăḑi serbează regimentul de inf. Nr. 31, de care ve țineți și voi, în Viena o serbătoare din cele mai frumoase în viața militară. Aceasta sĕrbătoare este sfințirea steagului celui nou, care 'l capĕtă regimentul în locul celui vechiu. Sĕrbătoarea aceasta a sfințirei steagului celui nou este cu atât mai frumoasă și mai interesantă, cu cât viitoarea noastră împĕrătească și regină, Stefania, soția principelui de coroană Rudolf, viitoriul nostru împĕrat și rege, este nașa steagului celui nou. Ce este steagul iubiților? și ce însemnează el în viața militară? Steagul este averea cea mai scumpă a soldaților, este zălogul sau chizășia de încredere în învingere, ce monarchul 'și pune în ostașii sei. Steagul este semnul de adunare și grupare la un loc, în momente critice și grele, în care soldații trebue sĕ învingă sau sĕ moară. Apĕrarea steagului este așa dară cea mai sfântă datorință și dela gruparea împrejurul lui în momente critice și grele depinde învingerea trupei.

Iubiților! Dacă vom lua cartea istoriei militare în mână, vom vedé, cum soldații, cari au servit sub steagul cel vechiu al acestui regiment, vom vedé ḑic, cum soldații aceia de pe atuncia s'au grupat în jurul steagului lor și prin aceea au eluptat cele mai mari victorii, cari se pot numai afla în istoria militară. Astfel de victorii și vitejii s'au întêmplat la bătălia dela Aspern, acuma sunt tocmai 78 de ani. Spre aducerea aminte a acestei strălucite victorii, după cum știți și voi cu toții, s'a serbat în luna trecută cu mare pompă militară suvenirea acestei victorii grandioase. Tot asemenea s'au purtat camerații vostri de odinioară sub steagul cel vechiu în ani 1859 și 1856, unde earăși s'au luptat ca nisce lei în contra inimicului lor. Și iubiților, ce socotiți, cine au fost acei viteji, cari s'au luptat la Aspern și în Italia. La bătălia dela Aspern, după cum socotesc eu, au fost moși vostri, la bătălia din Italia au fost părinții vostri, frații vostri și neamurile voastre, cu un cuvênt toți fii acestui teritoriu, din care se întregesce acest brav regiment

Din cele până aici enumerate cunoasceți iubiților însemnătatea steagului, cunoasceți datorințele voastre față de el în timpuri grele și critice și sunt convins, că și voi în asemenea momente critice ve veți grupa în jurul steagului vostru celui nou și nu veți remâné îndărăptul camerașilor vostri de odinioară. Iubiților! Mai bine sĕ muriți afară pe bătăiosul câmp, grupați împregiurul steagului vostru, de cât sĕ pĕtați numele cel bun și scump al camerașilor vostri de odinioară. Amin.

Varietăți.

* (Părăstas în Rĕșinari pentru marele archiereu Andreiu baron de Șaguna.) Marți în 16 Iuniu s'a celebrat în biserica cea nouă din Reșinari, după finirea liturgiei, cu mare solemnitate părăstas pentru sufletul reposatului archiepiscop și metropolit Andreiu bar. de Șaguna. Societatea de lectură „Andreiu Șaguna“ a elevilor seminariului „Andreian“ a esmis din sinul seu o comisiune de 5 membrii, care a asistat la liturgie și la celebrarea acestui părăstas. În tot decursul părăstasului s'a tras neîntrerupt clopotele bisericei și la finirea părăstasului, tot sub sunetul clopotelor, elevii dela scoala capitală de acolo cu întreg corpul învĕțătoresc în rênd și cu un steag negru, apoi comisiunea societății, preoții Emilian Cioran și Iosif Goga, precum și un numĕr considerabil de credincioși au eșit la mormêntul Marelui archiereu, unde unul din membrii comisiunei societății „Andreiu Șaguna“, clericul de anul III Iosif Blaga, ținênd un discurs potrivit, a pus pe mormênt o cunună frumoasă cu inscripțiunea: „*In memoria Marelui Andreiu.*“. „*Societatea Andreiu Șaguna.*“ *16 Iuniu 1887.*“

* Mostenitoriul de tron Rudolf în Bucovina. „Românul“ din Bucuresci primesce o corespondință din Cernăuți, în care se ḑice: mosteritoriul de tron Rudolf la 7 Iuliu va sosí în Cernăuți și cu aceasta ocasiune va cerceta toate locurile mai însemnate ale acestei provincii. În toată țara se fac mari pregătiri pentru o bună primire a Înaltului oaspe.

* (Petrecere.) Cu ocasiunea încheerei anului scolastic la scoala civilă și elementară de fetițe din Sibiiu, s'a improvisat o petrecere în pădure. La aceasta petrecere a luat parte corpul profesoral cu fetițele; mai multe familii din Sibiiu precum și toți părinții fetițelor, cari cu ocasiunea încheerii anului scolastic se aflau în Sibiiu. Petrecerea a fost veselă și a durat până târḑiu.

* (Jurnal nou.) „Oltvölgyi lap“ este numele unei foi mici, ce apare în Făgăraș în toată Dumineca. Prețul de abonare 4 fl. la an.

* (Statua lui „Miron Costin.“) Aflăm, scrie „Rĕsboiul“: că s'a înființat o societate, cu acest nume, sub președința d-lui Cogălnicean, care sĕ aibă de scop ridicarea unei statui marelui Cronicar al veacului XVIII.

În privința acestei statui aflăm următoarele:

D. Urechiă, ducêndu-se la Paris, a comandat, statua în bronz (mărime odată și jumătate) d-lui Hegel, elev medaliat al scoalei de bele-arte din Paris, după recomandația d-lui Berthelot ex-ministru.

---

pra torentului de Bowle? Oameni, cari abia în mormênt vor respira dintâiu liniștit. Cine redactează ḑiarele economice dle Bostănescu? De obiceiu oameni, cari au avut nenorocire cu agendele poetice, cu meseria romanurilor oribile, in specia dramelor sensaționale, în ḑiaristica mare, și astfeliu ajung la economia rurală, ca la un mijloc provisoriu de apĕrare în contra foamei. D-ta vrei se-mi dai mie lecții în afaceri jurnalistice? Le sciu dle dela alfa până la omega, și eată îți spun, cu cât scii mai puțin, cu atât faci o furoare mai mare și cu atât poți sĕ pretinḑi o leafă mai bună. Dḑeu sĕ-mi fie martor, că dacă aș fi fost prost în loc de bine crescut și obraznic în loc de modest, mi-aș fi putut face până acum nume în lumea rece, egoistă. Mi-am dat dimisia dl meu. După o tractare, de care am avut parte dela dta sunt pe deplin vesel, a me putea duce. Dar mi-am făcut datorința. Am împlinit condițiiie contractului meu, între marginile posibilității. Eu ți-am spus, că me simt harnic sĕ fac jurnalul dtale interesant pentru toate păturile poporațiunei Ți-am spus, că me angagez sĕ ridic tiragiul jurnalului la 20,000 de esemplare. Și de-aș fi stat încă numa 2 sĕptĕmâni aci o și făceam. Nu numai, dar ț'așĭ fi procurat cei mai buni cetitori, de cari a dispus cândva un jurnal economic — fără un singur econom rural, fără un individ între ei, care ar scí sĕ facă o deosebire între un pom de lubenițe și între o viță de persec. D-ta esci, care perḑi din conflictul acesta, nu eu! Adio!

Am ḑis și m'am dus. *Yff,*

Înainte însĕ de a căuta sculptori strĕini, d. Urechiă s'a adresat sculptorilor români (doi avem): d. Valbudea, care venise din Florenţa şi care a cercat, dar din cine ştie ce cauze, n'a izbutit, si d-lui Georgescu, care pe lângă o mulţime de comănzi, are statua lui Asachi, comandată tot de d. Urechiă, acum doi ani şi nu ştim până unde a mers cu compunerea ei.

Astfel stau lucrurile. Statua se va ridica la Iaşi şi costă 18,000 lei.

* Ministrul de comunicaţiune, a esmis o ordinaţiune către oficiile postale, prin care li se face cunoscut; că tacsa, ce se plătia postiei pentru înmanuarea jurnalelor se sterge.

* Oficerii în reservă, când nu funţionează ca militari nu pot îmbrăca uniforma militară, după o noauă dispositiune însĕ pot umbla şi în uniformă, dar numai la acelea ocasiuni festive, la cari vestmêntul de onoare al oficerului e potrivit ca distincţiune militară ori socială.

* (Curs pentru industria domestică.) Învĕţătoriul Petru Grama din Sânte-jude, cunoscut şi până acum ca un pricepĕtoriu în instruirea în lucruri de industria domestică, precum în împletituri de coşuri din papură şi din vergele de alun, curpen, ş. a. precum şi în facerea pălărielor de paie, încât este de folos a se deprinde şi copii în scoala din partea învĕţătorilor, va deschide şi în anul acesta un curs de una lună de ḑile, adecă dela 1 August începênd până la 31 August st. n. a. c. în numita comună.

Spre acest scop face cunoscut învĕţătorilor din ţară, cari se vor interesa a profita de acest curs şi condiţiunile de primire la acel curs, care sunt următoarele:

Instruirea în acest curs o face în mod gratuit în scoala din Sânte-jude.

Pentru materiale şi recuisitele necesării va avea a trimete însĕ fiecare participante până la 15 Iuliu a. c. st. n 5 fl. la adresa numitului învetătoriu în Sânte-jude p. u . Czege. Tot aşa va avea pentru întreţinere cu cele de lipsă precum: vict, spălat, vestminte de pat: 15 fl., sau voind a avea un cost mai ales şi cuartir separat 20 fl.

Noi atragem atenţiunea învĕţătorilor nostri asupra acestui curs recomandându-le a lua parte la el în interesul popularisării astorfeliu de deprinderi folositoare.

* (O predică cu efect momentan.) Din Palermo i se scrie ḑiariului „Secolo“: Eri preotul din Camicatti a produs o panică grozavă, care a avut urmările cele mai triste. Anume el predica în biserică despre torturele iadului şi pe când vorbia mai înfocat, deodată a făcut se apară o figură neagră cu coarne şi coadă, în mijlocul unui foc roşu. Femeile şi copiii ţipau de spaimă. multe au ameţit. O muere a născut fără vreme, alta a nebunit. Toţi alergau către uşi ca se fugă şi în învălmăşală au omorit doi copii. Poporul voia se pună mâna pe preot carele într'aceea a fugit — Foaia amintită ia asupra sa rĕspunderea despre veritatea acestei sciri.

* (Programa) scoalei civile (private) de fete cu internat a Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român din Sibiiu pe anul scol. 1886/7. Publicată de Dr. D. P. Barcianu, director, cu cuprinsul următoriu:

1. Necesitatea înfiinţării de scoale române pentru fete de Enea Hodoş.

2. Sciri scolare.

Din aceasta programă se vede că:

1. Instrucţiunea sub conducerea dlui Dr. D. Barcianu ca director al scoalei şi internatului, o a provedut învĕţătorii ordinari, Septimiu Albini, Sabin P. Barcianu, Aurelia Filipescul şi Enea Hodoş; ca catecheţi a funcţionat pentru elevele gr. or, dl Dr. Ilarion Puşcariu archimandrit şi ases. cons. ear pentru elevele gr. cath. Nicolae Togan cooperator; ca instructori privaţi a funcţionat dl George Dima pentru instrucţiunea în piano, Dşoara Sabina Brote pentru instrucţiunea în piano şi în limba francesă.

Personalul internatului a constat din:

a) directoara internatului: Elena baronesă Popp;

b) medic de casă: Dr. I. Moga;

c) ajutoare: învĕţătoarea, guvernanta şi bona.

Eleve inmatriculate pro 1886/7 a fost: în clasa I 18; în clasa II 14; în clasa III 6; în clasa IV 5.

In internat a fost cu totul 25.

Mijloacele de învĕţământ constau din:

1. Biblioteca: cu 41 opuri parte donate parte cumpĕrate.

2. Colecţiuni şi alte obiecte: *a)* din istoria naturală; *b)* din geografie şi istorie; *c)* desemn şi caligrafie; *d)* pentru musică; şi *e*) pentru lucrul de mână.

In fine programa cuprinde:

1. Date din cronica scoalei şi a internatului; 2. Esamenele şi 3. Condiţiuni de primire în scoală şi internat.

* (Esarêndarea monopolului de tutun.) Foile din capitală ne aduc scirea, că în ministeriul de finanţe s'a ţinut mai multe conferenţe în care s'a sulevat cestiunea esarêndărei monopolului de tutun, şi se dice că un consorţiu de bancheri a oferit statului cu 14 milioane mai mult decât era venitul curat ce încassa statul până ací din acest monopol. Acesta e un remediu desperat pentru înmulţirea venitelor statului, şi până astăḑi numai Turcia şi Serbia l'a practisat Semn că stăm foarte rĕu cu ale finanţelor şi tot odată aceste conferenţe ne indică posibilitatea se ajungem şi pe aceasta cale în mânile jidanilor.

* („Regalia favorita) aşa se numesce noul soiu de ţigări de specialitate, ce se va pune în circulaţiune cu 1 Iuliu n., şi deocamdată numai în capitală.

* (Un hoţ dibaci.) — Următoarele s'au întêmplat la Londra: La 25 Maiu înalta Curte a ţinut una din şedinţele sale; lordul prim judecĕtor abia ocupase fotoliul sĕu, când sĕ înfăţişe la dînsul un om îmbrăcat în haine de lucrĕtor, care, după întrebarea că ce voesce, rĕspunde: „Am venit sĕ-mi plătesc datoria.“ Vĕzênd mirarea generală, adaugă: „Sunt acum şase luni, când, fiind arestat pentru vagabondagiu, am fost condus aci. La interogatorul meu am spus lordului prim judecĕtor, că dacă aş avea bani de ajuns spre a'mi cumpĕra o lopată şi o mătură, aş putea sĕ mĕ nutresc cu munca mea. Mi s'a dat banii trebuincioşi, mi-am cumpĕrat uneltele, am muncit şi eacă aduc banii împrumutaţi.“

Lordul prim judecĕtor zise muncitorului:

„Dă-mi mâna, domnule; te rog sĕ mi faci onoarea a prânzi aḑi cu mine.“ Dupăce omul onest părăsise sala audienţei, lordul prim judecĕtor băgă de seamă că îi lipsesce din mâna dreaptă inelul de briliante, care dispăruse după strîngerea mânei onestului muncitor.

* Mişcarea poporaţiunei din comitatul Sibiiu: S'au născut vii 5513, dintre cari 74 casuri gemeni, 1 cas de 3 gemeni; s'au născut morţi 130; au murit 3724, dintre cari în etate de sub 5 ani 1685. Populaţiunea a crescut cu 1789, adecă cu 1·256 socotite după starea dela 1881 per 141,627 suflete. Căsătorii au fost 1149; s'au despărţit 945, dintre cari 45 de casuri prin divorţ; crescămêntul căsătoriilor e deci de 204.

* (Conserve alimentare pentru cai.) S'a inventat în Rusia nişte conserve, compuse din: ovĕz pisat şi făină de mazăre, amestecată cu unt-de-lemn de cânepă şi cu puţină sare, foarte bună pentru alimentarea cailor. Se formează cu acest amestec o pastă, care se taie în galete de 10 la 12 centimetri în diametru, cari apoi sunt uscate în cuptor. O raţie de 4 livre de aceste conserve preţueşte, ca materii nutritivă, cât 40 kilograme de ovĕz.

* (Melinita.) Asupra descompositiunii acestui esplosiv dr. Scheibler, profesor de chimie, a emis opiniunea că nu poate fi întrebuinţată în ştiinţa militară, de oare-ce descompunerea ei se face uşor cu timpul, când se pune în libertate salpetrul.

Comisiunea regală de artilerie din Prusia, căreia i-s'a supus de dr. Scheibler mai multe bucăţi, a constatat acelaş lucru. Din punctul de vedere scientific este interesant că pulberea bumbac, ce întră în compoziţia acestui esplosiv, se transformă în zachar.

(Câniĭ în serviciul trupelor.) În Germania se fac încercări ca prin dresarea sistematică sĕ se poată întrebuinţa câinii pentru a cerceta pădurile, tufişele, mlăştinele, pentru aflarea izvoarelor de apă, a răniţilor, rătăciţilor de asemenea pentru serviciul de însciinţări. În batalioanele de vânători brandeburgese s'au ataşat deja câni în acest serviciu şi s'au început a se căpĕta resultate destul de bune.

* (Zidul chinez.) Un raport al unei inginer american spune că zidul chinez cuprinde 18 milioane metri cubici de material (6350 milioane urme cubice), pe când volumul piramidei celei mari e de 241,000 metri cubici. Materialul zidului chinez e de ajuns pentru a clădi un zid în giurul pământului de o înălţime de 1.80 metri şi de o lăţime de 60 ctm. Inginerul socotesce cheltuelilor întregei reţele a căilor ferate din America, care are o lungime de 160,000 chilometri. Zidul acesta a fost terminat în decurs de 20 ani.

Necesitatea înfiinţării de scoale române pentru fete.

I.

Mult s'a vorbit şi mult s'a scris, dacă nu la noi românii, la alte naţiuni, despre influinţa, ce o are crescerea femeii asupra societăţii omenesci. Nu se va găsi însĕ nimeni, care, cunoscênd însemnătatea femeii pentru societate, ar ḑice, că s'a vorbit şi scris deajuns.

Nu mi-am propus din parte mi altceva prin şirele acestea, decât numai a atrage mai mult atenţiunea părinţilor asupra modului de a cresce copii, şi prin aceasta a arăta necesitatea de a înfiinţa institute de învĕţământ acomodate cerinţelor timpului nostru.

Pe ḑi ce merge ese mai mult la iveală adevĕrul cuprins în frasa: „viitorul popoarelor este pus în mâna femeilor.“ Avem înaintea ochilor nostri nenumĕrate esemple despre înfluinţa bună şi rea, ce o esercită femeile asupra familiilor, şi prin aceasta negreşit asupra naţiunii şi a întregei omenimi. În cutare familie fameea prin mintea şi purtarea sa face dintr'un bărbat dispus spre lene sau alt pĕcat, un om cum se cade; in altă familie pe bărbatul cel mai muncitor şi de omenie tot ea îl face un nemernic de toate ḑilele. Când femeea, ca soţie şi mamă, nu scie sĕ ţină casa astfel, ca bărbatul seu sĕ găsească liniştea în ḑile bune şi mângăierea în ḑile negre; când el scie înainte, că acolo, în casa lui, nu-l aşteaptă pacea, inima iubitoare şi ordinea în toate privinţele, ci îl aşteaptă lucruri contrare acestora, — atunci urmează oarecum dela sine, ca el sĕ-şi dea toată silinţa de a se feri cât se poate de locul acela şi a căuta aiurea, chiar şi pe căi rătăcite, ceea ce nu poate găsi acolo. Urma urmelor nu-i alta, decât nefericirea completă, o nefericire, ce nu era tocmai greu de-a se încungiura, decumva femeea nu şi-ar fi împlinit rĕu chemarea sa.

Pentruca femeile noastre sĕ-şi împlinească bine chemarea în familie şi societate, ele nu mai au sĕ fie privite ca şi nişte simple articole de lux, ci au sĕ fie pregătite într'un mod serios şi corespunḑĕtor. Fără pregătire sau, şi mai rĕu, cu o pregătire greşită, zădarnice rĕmân aşteptările. Timpurile vechi vedem, că au comis o greşală cu urmări cumplite prin aceea că au negrijit aproape cu totul crescerea femeii; însĕ greşala timpurilor nouĕ n'are sĕ fie mai puţin cumplită în urmările sale, dacă femeea va fi împărtăşită de o falsă crescere.

Este adevĕrat de altă parte, că în multe ţĕri oamenii sunt departe încă de a se pătrunde de importanţa institutiunilor de cultură. Pe lângă toate felurile de mĕsuri legislative, oamenii tot nu au ajuns sĕ aibă o idee clară despre aceea, că averea şi puterea naţiunilor este condiţionată de felul crescerii, ce şi-o însuşesce tinerimea în scoale. De aceea nici starea şcoalelor, atât de băieţi, cât şi de fete, nu poate fi înfloritoare. Şi încât pentru scoalele de fete, sciut este, că în toate ţĕrile au stat mai rĕu şi de cât cele de băieţi; căci multă vreme sau au chiar lipsit cu totul, sau au fost considerate ca lucruri de tot secundare.

S'au ridicat ce e drept în timpurile de astăḑi în ţara noastră, ca şi în altele, institute de tot felul, s'au ridicat institute anume pentru crescerea sexului femeesc; dară, nu fără cuvênt, se afirmă pe toată ḑiua în special despre aceste din urmă, că cele mai multe dintr'însele sunt foarte departe de a satisface cerinţelor pedagogice.

Câte pensionate sunt, unde se dau elevelor numai un lustru oarecare de cunoscinţe, învĕţând din toate obiectele câte ceva, sau în prima linie din musică şi vre-o limbă străină, francesă mai ales. Resultatul crescerii uşoratice din atari pensionate îl putem vedé în acele femei tinere, străine sau şi române, pline de ilusiuni şi aspiraţiuni nesănĕtoase, despre care suntem ca şi siguri, că au sĕ aducă cu sine ruină în familia, ce o formează. Decât aşa crescere, fără îndoială e mai bine lipsa totală a ori ce cresceri. Vina cu toate acestea nu o poartă numai pensionatele ca atari: o poartă în mare parte şi părinţii, care nu au idee despre educaţiune şi despre scopul scoalei. Domnesce încă şi acum la mulţi dintr'înşii ideea de a da o deosebită însĕmnĕtate musicei, fără sĕ mai cerceteze după gradul de aplecare, ce-l au copiii lor pentru arta aceasta şi după progresul făcut. Tot asemenea stă lucrul cu alte obiecte de învĕţământ. Se întêmplă, de eleve, care ar înainta cu folos în obiecte neapărat trebuincioase, sunt încurcate cu lucruri pentru ele la toată întêmplarea secundare. Părinţii sunt gata totdeauna sĕ jertfească pentru copii, muncind toată vieaţa, — la urmă prea adesea se aleg cu bani risipiţi şi puteri risipite.

În chipul acesta uşor ne putem explica: pentruce există ori unde în lumea civilisată femei, care nu sciu sĕ-şi găsească ocupaţiune şi sufer de boala urîtului; femei, care fiind puţin dispuse spre căsnicie, le vedem cuprinse mai la tot pasul de capriţii şi vanităţi. Ne esplicăm causa, cum de o femee nu poate afla modul de a încungiura acele rătăciri, unde este condusă de nesciinţa sa, şi cum de o soţie nu înţelege, că o vanitate de a sa costă o parte din vieaţa bărbatului seu. Mintea ei nu poate cuprinde niciodată: de ce oare un lucru sau altul ar putea sĕ displacă soţului seu, dupăce *ei* îi face plăcere. Şi câte nu sunt de felul acesta, care din lipsa desvoltării caracterului, nu pot sĕ privească lucrurile din lume aşa, ca sĕ le înţeleagă!

Cum sĕ easă apoi din copii oameni iubitori de muncă şi de ordine, modesti şi morali, dacă ei au înaintea ochilor esemple de indivíḑi lipsiţi de aşa calităţi?

Cum sĕ cunoască şi sĕ ţină la obiceiurile naţionale, dacă în familie domnesc obiceiuri străine firii noastre?

Şi cum sĕ înveţe a-şi iubí limba maternă, când tocmai obiceiul părinţilor de a folosí în conversare o limbă străină

i demoralisează? sau când copii chiar înainte de a ajunge vêrsta pentru a putea cerceta scoala, sunt încredințați pe mâni de guvernante și bone cu scopul ca de mici încă să mai învețe cel puțin o limbă pe lângă cea a mamei. — Și în multe familii din clasamai cultă se petrece lucrul acesta opus tuturor regulelor pedagogiei. Astfel femeea, în loc să ne vină în ajutoriul scoalei, care are a întimpina multe greutăți, de multe ori îi pune pedeci, ce poate nu le mai învinge nici o putere omenească.

Vorbind despre superficialitatea cunoscințelor câștigate în pensionate de fete, nu înțelege nimeni, că școala are să croească din eleve femei de sciință. Fie-cine însă va pretinde ca elevele să aibă neapărat cunoscințele fundamentale despre lumea materială, spirituală și morală, și încă în așa mod câștigate ca ele să simțească în sine înclinarea de a progresa și a se perfecționa mai departe și după terminarea studiilor. În ori-ce scoală educațiunea prin instrucțiune să le lumineze spiritul, să le desvoalte judecata și să le formeze inima.

Spre acest scop este de prisos ca elevele să fie încărcate și cu studii, ce nu le aduc aproape nici un folos și de care în viața lor nu vor avea trebuință. Cu atât mai vêrtos, că locul acestora îl pot ocupa foarte bine lucrurile de gospodărie, care și de alcum sunt prea scăpate din vedere, fiind privite din unele părți ca puțin potrivite pentru femeile, cari au să formeze cândva clasa cea de frunte. Trebue să accentuăm însă cât mai des lucrurile de gospodărie, pănăce admitem, că sfera de activitate a femeii rămâne familia, și că prin urmare pentru aceasta trebue să fie pregătită mai ales. Acolo își are ea rolul seu frumos, mare și greu; ear rolul acesta nu poate fi lăsat pe mâni străine și necompetente, fără prospectul de a ne nimici.

În sfêrșit să scie, că institutele străine, chiar dacă ar corêspunde tuturor cerințelor pedagogice și ar fi nesce modele de perfecțiune, cu toate acestea pentru noi românii au marele neajuns, că nu ne pot da o crescere așa cum noi o voim, o crescere în limba noastră națională.

Este așadară și mai mare datoria de a ne îngriji cât mai serios de educațiunea ficelor române.

(Va urma.)

Loterie

Marți în 28 Iuniu 1887

Brünn: 5 20 23 11 38

Bursa de Viena și Pesta.

Din 27 Iuniu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta*
Galbin	5.95	5.92
Napoleon	10 03	10.02
100 marce nemțesci	62.17½	62.15
London pe (poliță de trei luni)	126.55	126.50

Ad Nr. 271 prot. [1611] 1—3

CONCURS.

Pe basa ordinului consistorial de datul 24 Februariu 1887, Nr. 694 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch gr. or. Ioan Marcu din Rucăr cu termin de 30 dile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumătate din toate venitele parochiei de clasa a III-a, cari computate la olaltă dau suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a competa la acest post să-și aștearnă petițiunile instruite în sensul statutului organic și al regulamentului pentru parochii din 1878 la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus-indicat.

Făgăraș, 27 Maiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Făgărașului.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,
adm. protopresb.

Nr. 256 B. [1610] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III-a din Ineu, protopresbiteratul Solnocului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 dile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele sunt:

1. Una merță de cucuruz ne sfârmat dela 100 familii à 50 cr; 50 fl. v. a.

2. Dela 100 familii una zi de lucru cu pălmile à 20 cr.; 20 fl. v. a.

3. Folosința cimiteriului în mărime de 605 □ à 3 fl. v. a. anualiter.

4. Stolele usitate, cari calculate după calculul mediu a lor 5 ani din urmă dau un venit anual de 31 fl. 20 cr. v., preste tot suma de 104 fl. 20 cr.

Doritorii de a concurge la aceasta parochie vacantă, vor avea a-și înainta suplicele lor instruite conform statutului organic și regulamentului pentru parochii până la terminul susarĕtat la sub-semnatul oficiu.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Cupșeni, în 26 Maiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului.

S. Cupșa,
protopresbiter.

Nr. 466. [1608] 3—3

EDICT.

Nicolau Pădure din Vulcan, de religiunea gr. or., carele mai bine de 12 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa socie Maria I. Pivoda din Reșnov, fără a se scì locul ubicațiunei lui, — se citează prin aceasta ca în termin de 6 luni dela prima publicare să se presenteze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră procesul divorțial încaminat de soția sa se va pertracta și decide și în absența lui.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Zernesti, în 17 Aprile, 1887.

Traian Meția,
protopresbiter.

Nr. 196. [1607] 3—3

EDICT.

Maria I. Benea (Zica) din Herman, carea a părăsit cu necredință deja de 3 ani pe legiuitul ei soț Irimie Popister din Herman și de presinte nu se scie ubicațiunea ei, se citează a se înfățoșa la subscrisul oficiu în termin de 6 (șese) luni dela prima publicare a acestui edict în foaia archidiecesană, căci la din contră se va pertracta și decide causa ei matrimonială în absența ei.

Brașov, în 31 Martiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. din tractul Brașovului II.

Ioan Petric, protopresb.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și adi fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuințarea picăturilor resultat sigur.

Prețul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignațiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 14—26

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1887.

Budapesta—Predeal

	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane
Viena	11.10	7.40	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.35	1.46
	—	7.11	9.12	2.01
Várad-Velencze	—	—	9.22	2.08
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.39	2.19
Mező-Telegd	—	7.41	10.17	2.41
Rév	—	8.10	11.36	3.24
Bratca	—	—	12.16	3.47
Bucia	—	—	12.54	4.07
Ciucia	—	9.04	1.57	4.35
B. Huiedin	—	9.34	3.11	5.15
Stana	—	—	3.40	5.37
Aghireș	—	—	4.15	5.53
Ghirbou	—	—	4.36	6.05
Nadișul ung.	—	—	4.58	6.20
Cluș	—	10.34	5.26	6.38
	11.—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	9.16
Cucerdea	1.11	—	—	10.—
Uioara	1.18	—	—	10.09
Vințul de sus	1.25	—	—	10.19
Aiud	1.46	—	—	10.48
Teiuș	2.25	—	—	11.55
Crăciunel	2.50	—	—	12.24
Blaș	3.03	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	1.34
Copșa mică	4.01	—	—	2.19
Mediaș	4.20	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	3.31
Sighișoara	5.42	—	—	3.59
Hașfaleu	6.01	—	—	4.32
Homorod	7.27	—	—	6.53
Ágostonfalva	8.08	—	—	7.21
Apața	8.36	—	—	8.23
Feldioara	9.06	—	—	9.02
Brașov	9.46	—	—	9.52
	1.55	5.37	—	—
Timiș	2.53	6.20	—	—
Predeal	3.28	6.47	—	—
Bucuresci	9.35	11.50	—	—

Predeal—Budapesta

	Tren micst.	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus
Bucuresci	—	4.40	7.30	—
Predeal	—	9.12	1.14	—
Timiș	—	9.36	1.45	—
Brașov	—	10.12	2.32	—
	4.01	—	7.20	—
Feldioara	4.47	—	7.57	—
Apața	5.28	—	8.24	—
Ágostonfalva	5.59	—	8.47	—
Homorod	6.49	—	9.24	—
Hașfaleu	8.35	—	10.37	—
Sighișoara	9.12	—	11.—	—
Elisabetopole	9.56	—	11.34	—
Mediaș	10.37	—	12.03	—
Copșa mică	10 59	—	12.18	—
	11.16	—	12.26	—
Micăsasa	11.37	—	12.42	—
Blaș	12.16	—	1.11	—
Crăciunel	12.33	—	1.23	—
Teiuș	1.51	—	2.06	—
Aiud	2.18	—	2.27	—
Vințul de sus	2.48	—	2.49	—
Uioara	2.56	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3.12	—
Ghiriș	4.01	—	3.76	—
Apahida	5.28	—	5.01	—
Cluș	5.56	—	5.21	—
	6.37	6.01	—	8.—
Nadișul ung.	6.58	6.19	—	8.36
Ghirbou	7.14	—	—	9.02
Aghire	7.29	—	—	9.32
Stana	7.56	—	—	10.11
B. Huiedin	8.18	7.12	—	10.51
Ciucia	8.58	7.41	—	12.16
Bucia	9.15	—	—	12.50
Bratca	9 34	—	—	1.19
Rév	9.53	8.20	—	2.—
Mező-Telegd	10.25	8.46	—	3.04
Fugyi-Vásárhely	10.47	—	—	3.36
Várad-Velencze	10.57	—	—	3.52
Oradea-mare	11.64	9.11	—	4.03
	11.19	9.16	10.55	4.47
P. Ladány	1.15	10.37	1.23	7.30
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25
Budapesta	6.33	2.15	7.45	10.—
Viena	2.50	8.—	6.05	—

Budapesta—Arad—Teiuș

	Tren micst.	Tren de persoane	Tren de persoane
Viena	—	11.10	2.—
Budapesta	—	8.20	9.05
Szolnok	—	11.20	12.41
Arad	—	4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaț	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Pauliș	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop	—	6.09	7.37
Bêrzava	—	6.28	7.55
Soborșin	—	7.25	8.42
Zam	—	8.01	9.12
Gurasada	—	8.34	9.41
Ilia	—	8.55	9.58
Branicica	—	9.19	10.17
Deva	—	9.51	10.42
Simeria (Piski)	—	10.35	11.07
Orĕștia	—	11.11	11.37
Șibot	—	11.43	12.—
Vințul de jos	—	12.18	12.29
Alba-Iulia	—	12.36	12.46
Teiuș	—	1.29	1.41

Teiuș—Arad—Budapesta

	Tren micst	Tren de persoane	Tren micst.
Teiuș	11.24	3.—	—
Alba-Iulia	12.09	4.59	—
Vințul de jos	12.30	4.22	—
Șibot	1.01	4.51	—
Orĕștia	1.32	5.18	—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	—
Deva	2.52	6.35	—
Branicica	3.23	7.02	—
Ilia	3.55	7.28	—
Gurasada	4.08	7.40	—
Zam	4.44	8.11	—
Soborșin	5.30	8.46	—
Bêrzava	6.27	9.33	—
Conop	6.47	9.53	—
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Pauliș	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Arad	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	—
Szolnok	2.32	5.12	—
Budapesta	6.—	8.20	—
Viena	3.—	6.05	—

Simeria (Piski) — Petroșeni

	Tren micst.
Simeria	2.42
Streiu	3.25
Hațeg	4.16
Pui	5.11
Crivadia	5.58
Banița	6.40
Petroșeni	7.12

Petroșeni — Simeria (Piski)

	Tren micst.
Petroșeni	6.10
Banița	6.53
Crivadia	7.37
Pui	8.20
Hațeg	9.01
Streiu	9.52
Simeria	10.31

Arad — Timișoara

	Tren micst.	Tren micst.
Arad	6.05	5.48
Aradul nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișoara	9.08	9.02

Timișoara — Arad

	Tren micst.	Tren micst.
Timișoara	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradul nou	9.11	8.01
Arad	9.27	8.17

Copșa mică—Sibiiu

Copșa mică	—	2.29	4.15
Șeica mare	—	3.02	4.45
Loamneș	—	3.46	5.26
Ocna	8.27	4.18	5.57
Sibiiu	9.—	4.42	6.30

Sibiiu — Copșa mică

Sibiiu	3.43	8.50	10.25
Ocna	4.26	9.17	10.49
Loamneș	—	9.45	11.15
Șeica mare	—	10.20	11.45
Copșa mică	—	10.49	12.10

Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs.

Cucerdea	3.22	10.20	3.25
Cheța	3.52	10.50	3.58
Ludoș	4.13	11.11	4.20
M. Bogat	4.23	11.20	4.30
Cipeu-Iernut	5.—	11.57	5.11
Kerelő-Sz.-Pál	5.15	12.12	5.28
Nireșteu	5.38	12.36	5.53
Oșorheiu	5.57	12.55	6.13
	—	1.20	—
Reghinul-săs.	—	3.22	—

Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea

Reghinul-săs.	4.45	—	—
Oșorheiu	6.34	—	—
	6.56	12.15	10.20
Nireșteu	7.16	12.35	10.39
Kerelő-Sz.-Pál	7.40	12.58	11.02
Cipeu-Iernut	8.03	1.19	11.23
M. Bogat	8.37	1.49	11.53
Ludoș	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski) — Uniedoara

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedoara	3.08

Uniedoara — Simeria (Piski)

Uniedoara	5.10
Cerna	5.36
Simeria (Piski)	5.55

Ghiriș — Turda

Ghiriș	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda — Ghiriș

Turda	8.29	3.19
Ghiriș	8.50	3.40

Nota: Numerele cele grase însemnă oarele de noapte.

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 64 Sibiiu, Sâmbătă 20 Iuniu (2 Iulin) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Iuliu-Septembre al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Iuniu 1887, să-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediție se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 3320. B.

CONCURS.

Pentru conferirea a *patru stipendii câte de 500 fl.* din ajutoriul de stat al archidiecesei noastre transilvane, care sunt destinate pentru cualificațiunea mai înaltă a clericilor din aceasta archidiecesă la vre-o universitate, — se publică prin aceasta concurs cu termin până la *31 Iuliu a. c. stil. vechiu.*

La aceste stipendii pot concurge numai clericii absoluți din archidiecesă, cari sunt totdeodată absoluți de gimnasiu cu esamen de maturitate și voiesc a-și completa studiile lor la vre-o facultate teologică sau filosofică.

Concurenții au a substerne la consistoriul archidiecesan până la terminul mai sus arĕtat suplicele lor instruite cu documentele necesare, adecă cu atestat de maturitate și absolutoriu clerical dela institutul seminarial archidiecesan de aici, apoi cu atestat dela medic despre aceea, că sunt deplin sănĕtoși și cu o declarațiune separată, că după absolvire vor întra în serviții bisericii, ce li se va conferí; și în fine au să anumească în suplică universitatea și facultatea la care voesc a-și face studiele, indicând totdeodată pentru facultatea filosofică și specialitatea studiilor principali, ce și-o a ales, p. e. pedagogia, istoria, filologia ș. a.

Sibiiu, 16 Iuniu, 1887

Consistoriul archidiecesan ca senat strins bisericesc.

Miron Romanul m. p, archiepiscop și metropolit. **Nicanor Frateșiu** m. p., secretariu.

Sibiiu, în 19 Iuniu.

Într'unul din numerii precedenți ai ḑiarului nostru s'a publicat un circulariu consistorial, prin care într'altele reuniunilor învĕțătoresci li se designează două teme de desbatere, amêndouĕ temele importante și de interes pentru instrucțiunea poporală.

Încă dela crearea statutului organic s'a decretat ținerea așa numitelor conferințe învĕțătoresci, cari au menițiunea a da ocasiune învĕțătorilor nostri ca în timpul feriilor, sub conducerea protopresbiterului concernente, să convină și acolo pe basa esperințelor reciproce să-și împărtășească vederile de o parte, ear de altă parte conducĕtoriul lor — care la noi este tot odată și inspector districtual — să le arete, așa ḑicênd în mod confidențial, scăderile, ce le ar fi observat și ce ar fi de a se îndrepta. Astfeliu au funcționat aceste conferințe mai mulți ani, într'un loc cu mai mult și într'altul cu mai puțin succes. după cum, se înțelege, în fruntea protopresbiteratului respectiv se afla un conducĕ toriu mai consciu de datorințele sale, mai zelos, mai cu multă bunăvoință și interesare de prosperarea învĕțămêntului, și vice versa.

Trăim însĕ astăḑi în era constituțională, în timpul asocierilor și așa nici pe acest teren n'a putut să lipsească pornirile în aceasta direcțiune. S'a făcut începutul dintr'o parte destul de competentă a învețătorilor nostri, și în curênd s'a generalisat preste întreaga archidiecesă. Spriginul necesariu n'a lipsit în aceasta privință nici din partea autorităților noastre bisericesci, atât spriginul moral cât chiar și cel material, și toți asceptam un avênt puternic pentru învețămêntul nostru poporal dela aceste reuniuni. Nu avem deplină convingere, că ne am fi înșelat în presupunerile noastre, dar cu toate acestea trebue să constatăm însĕ o împregirare, ce ne dă ansă la oare cari bănueli în acest respect. Este lucru constatat, că viața constituțională în mare și în miniatură este împreunată cu multe formalități, și îndată ce pe forme să pune un deosebit pond, se perde din evidență esența, și în consecuență ne aflăm cu nesce frecări de forme costisătoare, dar totodată neproductive, ba am putea ḑice în cele din urmă distrugĕtoare.

Ne aflăm în timpul, când acestea reuniuni în virtutea legei și a statutelor lor vor trebuí ca să-și țină adunările lor generale și ne simțim datori a indica vederile noastre în aceasta prinvință, cu atât mai vêrtos, cu cât, în cât cunoascem activitatea acestor reuniuni, parte din rapoartele ce s'au dat publicității, parte din esperință proprie, cu singura escepțiune a celei din districtul Brașovului, a cărei activitate poate serví de model pentru toate celelalte, nu putem să ne esprimăm cu satisfacțiune deplină asupra resultatului produs până aci. Nu intenționăm ca necondiționat să condamnăm activitatea celorlalte, recunoascem și scim greutățile, cu cari au să se lupte învĕțătorii nostri și împregiurările puțin favorabile în unele părți și unde se vede o bunăvoință, nici că suntem în drept să o facem aceasta, reprobăm însĕ și condamnăm indolența de o parte, ear de alta parte tendențiositățile și animositățile, ce ici-colea a început a se pune la ordinea ḑilei.

Sinodul archidiecesan din ĕst an într'una din ședințele sale s'a ocupat cu cestiunea cultivărei grădinilor de pomărit, și s'a discutat aceasta temă cu mult interes din unele părți foarte competente și altele mai puțin competente, și astfel consistoriul foarte corect și corespundĕtoriu intențiunei sinodului prin tema propusă la locul prim a pus un bun material spre discutare în adunările generale a reuniunilor învĕțătoresci din ĕst an și credem, că aici e locul cel mai competent din ori ce punct de vedere, că acestei instituțiuni să i-se dea avênt mai mare, și mai eficace. Depinde dar dela interesul, ce-l vor manifesta reuniunile noastre, ca acest obiect conform dorințelor sinodului, să l vedem pus pe un grad de desvoltare analog ca la celelalte naționalități.

Nu mai puțin de o importanță foarte mare este și tema a doua propusă de consistoriu. Este un lucru notoric, că pe lângă toate stăruințele autorităților și organelor noastre bisericesci și scolare o împregiurare, ce împedecă progresul învĕțămêntului poporal, este în mare parte puțin regulata cercetare a scoalei, și luarea remediilor necesare pentru sanarea acestei scăderi e o cestiune iminentă, și cu drept cuvênt se asteaptă indicarea mai de aproape a acestor remedii dela aceia, cari ḑi de ḑi au de a face cu acest neajuns, ca astfel dacă organele administrative, cari după lege și firea lucrului în prima linie ar fi datoare să ne spriginească în acest respect,

FOIȚA.

Corbea haiducul.

1.*)

La cetatea de Argiș
Nicu Corbea ședea 'nchis:
Cu șapte lanțuri legat,
Și de lume mai uitat,
Cu peptul pecetluit
Cu pecetii de argint,
De cari n'am vĕḑut, de când sunt.
Nicu Corbea astfel șeḑu,
Păn-ce nouĕ ani trecu.
Nouĕ ani și jumĕtate
Din tinerețe 'și mâncase
Deși mult bine făcuse,
Până când el haiducise:
Căci la vĕduvi și sĕraci
Dăruia gologănași;**)
Mână slobodă avea
Cătră cine suferia;
Era aspru și 'ncânit
Cătră c'era căftănit.
Căci el prea bine scia,
De ce tare suferia:
De lipele de boeri,
Și de marii lefigieri.*)

2.

Ḑece ani când împlinì,
Maică-sa nu zăbovì
Peste tot a'l cotrocí,**)
Căci în bobi i-s'arĕta,
Că Corbea 'l ei încă trăia.
Prin temnițe in temnicioare
Prin ulițe 'n ulicioare
Umblà, păn' nu mai putu
Până d'al ei fiu dădu.
Cetatea de rênd luà,
Până pe Corbea îl aflà;
Căci de plâns și văetat
Temnița a rĕsunat
Și Corbea s'a desceptat:
Din leșinul cel cumplit,
Care l'a mai cutropit.
Și maică-sa i-a rĕspuns
Cu glas și de dor pătruns.
Maică-sa, când auḑì
La fereastră că grăbì,
Și cătr'al ei fiu grăi:
Corbeo, Corbeo, dragul mamii!
De esci viu ca să te sciu,
De scăpare ca să ți fiu:
„Să farmec și să descânt,
„Să me rog și să me cânt
„La rĕspântia de căi,
„La drum umblat de flăcăi,
„De flăcăi de seama ta,
„Cari cu tin' hoțomănia,
„În poenița de munte,
„Unde „Ielele“ cărunte,
„În vĕzduh cântă, horesc
„Pe oameni îi amuțesc;*)

*) Această baladă e culeasă din gura unui individ din Moeciul Branului (țeara Bârsei), care a petrecut timp îndelungat în părțile dunărene, anumit, prin părțile Călărașilor (județul Jalomița), unde și-a însușit această baladă.

**) Gologan, de aci gologănaș, sunt bani din România, cari se numesc și „bani.“ Sunt piese de bani de deosebite valori: de 5 bani, de 10 bani etc.

*) Oameni cu lefe mari, resp. salare.

**) Provincialism și înseamnă al căuta,

*) În mai multe părți locuite de români este credința, că Ielele (și sub iele înțelege poporul un feliu de ḑine), dacă se întêmplă de joacă și cântă în vr'o noapte peste cineva, care doarme afară, acela în ḑiua următoare este schimbat cu desĕvêrșire: fie, că a gângăvit, fie că i a amorțit vr'o mână picior... Ielele cântă foarte frumos, afirmă unii oameni din popor, cari ḑic, că le au și auḑit.

Credința aceasta a mers și mai departe. Dacă cineva poate cânta bine cu fluerul, oamenii de prin părțile Branului ḑic, „că cântă par' că e luat din Iele.“ Dacă pe unele dealuri să vĕd brezde de pământ mai negru cu earbă de o coloare mai închisă, cari brezde sunt în formă de cerc sau semicerc, poporul ḑice, că în acel loc au jucat „Ielele.“ Numĕrul „Ielelor“ se crede a fi 9.

nu numai că nu ne spriginesc, dar în cele mai multe locuri ne paralisează chiar. Sĕ ne ajutăm noi între noi.

Ne am simțit datori cu aceste indigitări și ne va serví spre deosebită plăcere, dacă ni se va documenta, că în presupunerile noastre am fost în rătăcire, ear față de asceptările noastre vom fi satisfăcuți.

Revista politică.

De mult amuțiseră vestile despre negoțierile vamale între monarchia noastră și între România și lumea credea, că toate se fac în ascuns — pentru ca resultatul pertractărilor sĕ fie cu atât mai favorabil și mai surprinḑĕtor. Foile din Viena aduc acum sciri, că negoțierile au încetat cu totul și că poate la toamnă sĕ se reînceapă. Motivul amânărei a fost propositiunile din urmă ale guvernului român, cari au fost privite de guvernul austro-ungar așa de nefavorabile, încât nu află cu cale a urgia negoțierile pe această basă. Guvernul austro-ungar nu va rĕspunde propositiilor române până la toamnă.

Svonul cel mai mare 'l fac scirile despre petrecerea regelui Milan la Viena. Regele Milan era numai sĕ se abată prin Viena, în adevĕr însĕ el a petrecut acolo destul timp, pentru ca sĕ dea mult material de discutat în cercurile politice. Regele a convenit des cu monarchul și apoi cu ministrul de esterne Kalnoky și convenirile a ținut oare întregi semn, că s'a discutat lucruri grave; nime însĕ nu scie, că ce se plănuesce în Viena. Se vorbesce numai, că regele a voit ca în persoană sĕ asigure pe Austria despre pretinia Sêrbiei, și totodată ca pentru anumite eventualități sĕ se asigure, că poate conta pe spriginul Austro-Ungariei. Regele Milan e cu trup cu suflet pentru Austria, de aceea și voesce el a merge mână în mână cu monarchia noastră, însĕ poporul e pretin cu Rusia și regele Sêrbiei nu poate pune stavilă voinții poporului sêrbesc.

În camera italiană s'au întêmplat în ḑilele trecute vehemente discusiuni. Refusul Italiei de a participa la esposiția universală franceză a amărît sufletul unor bărbați de stat din Italia, din care pricină deputatul radical Cavalloti a făcut o interpelare în cameră, atacând guvernul pentru atitudinea sa față de Francia, căci Franciei 'i datoresce Italia mare recunoscință și nu Germaniei și Austriei, cari au influințat și acum ca sĕ refuse la participare. De n'ar fi fost revoluțiunea franceză, cine scí, ce era de Italia, ea e fica revoluțiunei francese. Lui Cavalloti i-a reflectat Grimaldi, respingênd atacurile prin aceea, că interesele economice nu permit ca Italia sĕ ia parte la esposițiune, ea a luat parte la prea multe esposițiuni și trebue sĕ o mai rărească. Crispi, care vorbì după Grimaldi, a declarat fățiș, că ar fi o demonstrațiune politică din partea Italiei, când numai ea s'ar alege dintre toate puterile mari și ar lua parte la esposițiune. Pretinia cu Francia pentru aceea tot e sinceră. Italia n'are nici o teamă de republici, ea poate sĕ rivaliseze cu ele pe terenul libertăților.

Crisa bulgară e pe cale de a se mântuí. Cel puțin așa spun telegramele din Filipopol. Stambulow însuși a declarat la un banchet, că regimul va propune marei sobranie alegerea unui candidat, care sĕ întrunească toate condițiunile. O depeșă din Tirnova completează aceste sciri, vestind, că Stambulow inter pocula a asigurat, că sobrania va alege pe principele de Coburg și că acesta e aplicat a primí alegerea. Bulgarii s'au săturat de un regim provisor, și vor un principe, pe care 'l vor și alege cu toate stavilele din partea Rusiei; idea de a vedé pe tron un principe așa i preocupă, încât nu mai vor sĕ scie nici de tractatul din Berlin și nici de politica Rusiei. Curentului acestuia îi rĕspunde „Nowoje Wremja“ astfel: „Dacă sobrania nu va umbla fără sĕ-și aleagă principe, nu se va alege nimic din toată isprava ei. Rusia nu va fi învoită sub nici o condițiune cu alegerea, chiar și dacă ar cădea alegerea pe candidatul, care l'a propus astă earnă cabinetul din Petersburg. E un timp, în care regența bulgară și alegii poporului sĕ părăsească câmpul politicei. Ori ce va aplica vr'o putere apuseană în astă privință se va loví de Rusia.

Politica rusească în țĕrile române*).

Acest tractat publicat în „Românul“ credem a fi de interes și pentru publicul nostru, pentru aceea în cele următoare îl publicăm întocmai:

În viața popoarĕlor, ca și a indivizilor avem de observat aceleași fenomene sufletesci-psichice și precum avem o psichologie pentru individ, avem o psichologie etnică, care represintă simțemintele, cugetările, voința, instinctul poporului.

Poporul românesc își are psichologia sa și unul din capitalurile cele mai interesante ale acestei psichologii etnice formează obiectul acestei conferențe: dar precum un individ este fatalmente condus de totalitatea mediilor determinate și nu poate face nimic, dar absolut nimic, priincioase sieși, care sĕ contrarieze acte medii determinate, tot astfel și un popor.

Basa vieții individuale o formează o serie de fenomene, de mișcări, de acțiuni necesare conservațiunei, pe cari individul involuntar și inconscient trebue sĕ le efectueze, căci altfel este supus peirei. Și precum copilul nou născut involuntar și inconscient caută pieptul mamei sale, esecută o serie de mișcări cordonate și avênd drept scop conservarea sa, astfel și un popor, care n'are încă consciința menirei sale, instinctiv și involuntariu, prin urmare, inconscient își îndreptează privirile sale într'acolo, unde crede, că și află mântuirea sa, garantarea esistenții sale.

Un lucru avem de observat, că în judecarea și apreținerea acestor serii de fenomene îndeplinite de poporul românesc din primele sale atingeri cu Rusia, sĕ nu fie judecate, după ideile, credințele și aspirațiunile noastre, ci totdeauna, sĕ ținem seamă de timpul, împregiurările, credințele, de totalitatea mediilor determinante, care făceau pe strĕbunii nostrii sĕ se manifeste într'o direcțiune sau alta; căci altele erau ideile, credințele și aspirațiunile românilor în secolul al XVIII, altele în secolul al XIX și altele vor fi ale viitorimei. De ce se temeau bĕtrânii s'a realisat în 1848, de ce se tem cei de astăḑi, se va realisa cât de curênd, căci omenirea merge progresând și dacă nu vom voí sĕ mergem noi, ea ne va târí.

Bine ar fi sĕ ne găsească pregătiți.

Din cele spuse se vede, că trebue sĕ judecăm amestecul politicei rusesci la noi, după ideile, credințele, aspirațiunile protopărinților nostrii, după mediul social, politic și economic, în care se aflau, căci numai astfeliu ne vom esplica seria de fenomene instinctive, cari îi făcea sĕ se arunce în brațele pravoslavnicii Rusii, dar în același timp sĕ avem bine întipărit în minte politica de cutropire, de duplicitate, de nimicire și a neamului nostru, de oare ce a căutat, ca sfintele cugetări ale poporului românesc, crucea românească națională-creștină, sĕ fie adăpostul crucei rusesci, sub care se ascunde cnutul și despotismul, ear nu frăția și dragostea, esența creștinismului.

Crucea rusească pentru români a fost totdeauna semnalul prevestitor al ciumei, al foametei, al nimicirei sau truncherei noastre, al creșterei și prosperității ei. În totdeauna a căutat sĕ profite de bunele dispositiuni ale noastre pentru a ne da în schimb *mizeria*; *frumoasă și creștinească recompensă!?*

În totdeauna românii au avut simpatii spre ruși, mai ales din timpul, când Rusia a devenit centrul creștinismului ortodocs. Aceste simpatii au devenit o iubire sinceră și leală, în urma suferințelor de tot feliul, pe care românii le au îndurat din partea turcilor, suferințe, cari întrecură ori ce răbdare și cari făceau imposibil de realisat dorințele esprimate de croul românilor Stefan cel Mare: „mai bine sĕ ve uniți cu turcii, cu condițiune ca sĕ respecteze legea și religiunea noastră.“ Ei însĕ spre nenorocirea lor și a noastră n'au respectat acest ideal al românilor, incarnat în profețitul testament și au accelerat apropierea noastră spre Rusia, alianță de astfeliu începută chiar de Stefan cel Mare, căci el mărită pe o fiică a sa Elena în 1481 după Ivan, fiul țarului Moscovei Ioan III, cu care avu un copil Dimitrie. Țar de drept, el murì la 1509 în urma unei revoluțiuni de palat și chiar dênsul ținea în prima căsătorie pe *Evdochia sora* și după unii *fica* țarului din Chiev. Astfel dar, vedem o simpatie spre ruși, manifestată chiar în secolul al XV. simpatie, care 'și are originea dela înființarea chiar a statelor românesci; căci viața de stat român se face sub înriurirea slavonă, de unde se esplică majoritatea vocabulariului și chiar a bisericei creștine de rit slav la români. Totul dar ne leagă de ruși și credința și idei și suferințe și aspirațiuni; ne despărția însĕ ceva incomensorabil. *Românul nu putea suferí cnutul, absolutismul și cesarismul ori de unde ar vení el.*

Este foarte interesant a studia fasele, prin cari au trecut aceste simpatii, până sĕ devie antipatii și consecințele, ce au avut, până sĕ ajungă la desnodământul lor final la 1848, când rupêndu-se definitiv lanțurile sclaviei europene, s'au aruncat departe și lanțul de aur, cu care voia sĕ ne împodobească, sau mai bine, sĕ ne sugrume pravoslavnica Rusie.

* * *

Pentru ca judecata noastră sĕ fie dreaptă, sĕ fie pronunțată în consciința de causă, vom schița pe

*) 1. Autorii consultați de autor pentru acest studiu de conferință sunt:

A. D. Xenopol: Rĕsboiul dintre ruși și turci.

E. Régnault: Istoria politică și socială a principatelor Dunărene.

M. Kogălniceanu: Archiva românească.

Cronicarii: Niculcea, Mustea, Fotino etc.

Blaremberg: *Les Institution, les lois et les moeurs de la Roumanie.*

G. Ionescu (Gion): Lodovic XIV și Constantin Brâncoveanu.

A. D. Xenopol: Istoria românilor.

Alți autori citați în tecst.

„Sĕ fac amestecătură
„Din erburi fără mĕsură,
„Sĕ ung ușile 'n zăvoară
„Toate din țițini sĕ sară.
„Și tu Corbeo, afar' sĕ ieși
„Pe boeri ear sĕ mi-i freci,
„Cum te-au frecat ei pe tine
„Vai amarnica de mine!
Ear când Corbea auḑì
Graiul măsii,*) 'nveselì,
Și din gură așa grăì:
„Maică, măiculița mea!
„Nu sunt mort, nici nu sunt viu,
„De-abia sufletul îmi țin,
„Aici, de când m'au băgat,
„Ḑilele mi s'au scurtat.
„Binele nu l-am ḑărit,
„De când sunt aici oprit.
„Toate ar fi precum ar fi,
„Nu pot maică odihní:
„De șuerul șerpilor,
„De sberatul broascelor.
„Broascele ca ploscile,
„Nopărcile ca grinḑile.
„Toate-ar fi, precum ar fi
„Toate le-aș mai suferí,
„Dar o groaznică nopărcă,
„Pe picioare me usucă.
„Căci în temniță a puiat,
„Bat-o sfinții cei din iad.
„Când se 'ntinde me cuprinde,
„Inimioara mi-o pătrunde.
„Și tare me 'nfiorează,
„Când pe mine me 'ncolăcează*)
„Maică, măiculița mea!
„Am avut ursită rea,
„Cum n'a avut nimenea.
„Sĕ me veḑi acum cum sunt,
„Ai fugí mâncând pământ.
„Ca o spachie de noapte,
„Așa m'am schimbat spre moarte.
„În temniță, când fuì dus,
„Eram tinerel și tuns,
„Eram tinerel flăcău,
„Vai și vai de capul meu!
„Abia-mi 'nfiera mustața
„Neted eram pe-a mea față.
„Dar acum chicuța mea
„Mai ajunge orgiea,
„Bătêndu-mi călcâele
„Și barba genunchele
„Așa, maică, m'am schimbat,
„De când lumea am lăsat
„Și trăesc aici uitat
„Dar dacă vrei sĕ nu moriu
„Și mai vrei sĕ ai ficior,
„Dute maică și grăbesce,
„Eșirea mi-o pregătesce.
„Sĕ nu moriu cu ḑile multe,
„Fămi-te luntre și punte,
„Corbea temnița sĕ 'nfrunte.
„Dute maică și nu sta
„Păn' sfatul m'a*) sugruma.
„Și la boeri înainte
„Se ḑici aceste cuvinte:
„De departe-însĕ sĕ-i rogi,
„Căci boerii sunt mare domni;
„Ear de-aproape sĕ 'ngenunți
„Mână, poale sĕ săruți.
„Li-i da bani cu ferdela
„Li-i mai prisosí ceva,
„Ca sĕ-mi ierte temnița,
„Bani adunați de Corbea,
„De când lumea 'ndreptăția.
Maică-sa, când auḑì,
Vorbele Corbii, pornì
Și la sfat drept, că mergea,
Cătră domni așa grăia:
„D nilor, Măria Voastră!
„Lăsați pe-al meu fiu sĕ iasă,
„Ca lumina s'o ḑărească,
„Căci sunt cam neputincioasă
„Ș'abia mi mai pot ține casă.
„Căci muma Corbi va scí
„Pe boeri a rĕsplătí. (Va urma.)

*) Prescurtat din: maicii sale sau mamii sale.

*) Corect ar fi: încolăcesce, însĕ așa am auḑit, deși acest verb în forma aceasta nu se întrebuințează în vorbire.

*) Prescurtație din: „me va.“

scurt mediile determinante, adecă viaţa intelectuală, morală, economică şi culturală a deosebiţilor factori sociali, ai poporului, ai preotului şi în fine ai boerului, pentru că pe toţi factorii acestia 'i vedem întrecêndu se în simpatii şi dragoste cătră Rusia.

Epoca, pe care o tractăm cuprinde secolul XVIII şi începutul secolului XIX.

* * *

Ţeranul român, talpa ţĕrei, se afla într'o miserie completă din toate punctele de vedere, în urma angaralelor şi dărilor de tot feliul, ce trebuiau sĕ se scoată din munca şi sudoarea lui, rob al boerului, pe a cărui moşie soartea îi deschisese ochii, era considerat ca instrument de muncă; muncia şi muncia tot cursul anului, el cu toată familia lui şi la tot felul de munci boeresci; amestecaţi cu ţiganii se vindeau, se înstrĕina mama de fică, părintele de fiu, bărbatul de soţie, se dau ca zestre duducilor şi numerul, numele şi mestesugul era trecut în foaia de zestre. Aşa că un scriitor român ne spune: „că nu rĕsboiele veacului de mijloc, nici năvălirile anuale ale tătarilor nici pustiirile pământului aduserĕ căderea ţĕrei; rana vie, cangrena, ce rodea în inimă, în timp de pace ca şi în timp de resbel, fu classa boerească.

Impresiunea, ce ne face cetirea documentelor contimporane este revoltătoare. Numele de român ajunsese sinonim cu rob. Marinimosul Costaki Mavrocordat a desromânizat pe români, sĕ se înţeleagă, a desrobit pe români; dar aceasta operă eminamente umanitară, a fost interpretată de următorii sei şi de boeri cu sofisme bisantine aşa de fin întoarse, încât ţĕranul era obligat sĕ plătească mai întâiu capitaţia în 4 sf. apoi în 8, 12, 24 până la 48, încât mai la fie-care sĕptĕmênă îi venia sfert; apoi sĕ mai plătească văcăritul, sicritul, desetina, gostina, sulgiul, vinăritul, vĕdrăritul, pogonoritul, fumăritul, răsura, găleata etc. etc. ect.

Sĕ mai adaugăm modul de percepere, abusurile strigătoare, neregularitatea acestor dări, aşa, că bietul ţĕran era silit sĕ-şi vêndă până şi cenuşa din vatră, pe lângă că era bătut, schingiuit în mod îngrozitoriu Ei erau închişi în coşarce şi înecaţi cu fum de gunoiu şi de ardeiu; îi legau, îi băteau, le desbrăca copii în pieile goale şi legându-i cu funii îi târau prin zăpadă. Sĕ mai adăugăm salohoriile nesfêrşite, ce le făceau pentru turci, apoi holdele lor rămâind nelucrate, după resbel venia ciuma şi foametea! Nu mai remânea nimic de făcut bietului român, de cât sĕ şi ea lumea în cap, sau sĕ se înfundeze în codrii, dând nascere faimoasei *epoce a haiducilor*, adevĕraţii rĕsbunători ai miseriei suferite de ei, de părinţii şi copii lor *epoca glorioasă şi cavalerească!* (Va urma.)

Pentru păgubiţii prin inundări şi foc am mai primit..

Dela O. D. Nicolau Lazar, paroch gr. or. în Sas Sebeş . . . . . 2 fl.

Cu totul 247 fl.

Varietăţi.

* (Conferinţă militară.) Sub preşedinţa Maj. Sale împĕratului s'a ţinut în Hofburg o conferinţă militară, la care au participat inspectorul general Albrecht, care a sosit din Baden în Viena anumit pentru aceasta, ministrul de rĕsboiu contele Bylandt; baronul Beck, generalul Korminek, şi alţi oficeri din statul maior.

* (Numiri militare.) Ioan Petraşcu şi Nicolae Cortea, preoţi ai archidiecesei gr. or. a Transilvaniei; Victor Popoviciu şi George Molnar preoţi ai diecesei gr. or. a Aradului au fost numiţi de cătră ministrul reg. ung. la honvezi de capelani în concediu.

* Municipiile au fost încunosciinţate de ministrul honvedimei prin ordinaţiuni circulare, ca sĕ trimită ministerului de honvedi până la 10 August resultatul asentărilor, dela 1 Ianuariu până la 31 Iuliu a. c., pentru ca sĕ se poată stabili contingentul recruţilor.

* (Postal.) Direcţiunea postală din Sibiiu aduce la cunoscinţă publică, că începênd dela 1 Iuliu st. n. pe întreg sesonul de scalde la scaldele „Homorod“ (comit Odorheiu) s'a instituit oficiu postal, ce va sta în legătură cu posta, ce comunică în toată ziua între Sighişoara şi Csik-Szereda

Acest oficiu postal este autorisat a primí respective înmanua epistole, pachete, asignaţiuni postale şi ramburse până la suma de 300 fl.

* Foile din România vestesc, că în judeţul Argeş se vor înfiinţa *două fabrici*: una de sticlă lângă Pitesci şi alta de hârtie la Câmpul-lung.

* Austro-Ungaria şi Rusia nu vor permite ca la manevrele din anul acesta sĕ ia parte şi oficerii strĕini.

* (Programa gimnasiului superior de stat din Sibiiu pe anul scol. 1887, redactată de dl director gimn. Ignaţiu Vereş. Aceasta programă cuprinde.

1. Un tractat filologic de directorul Ignaţiu Veres (A magyar név és igejelző.)

2. Sciri scolare, din care estragem următoarele date statistice:

Ca profesori au funcţionat 13 ordinari, 1 substitut şi 7 ca estraordinari.

Numerul studenţilor ordinari a fost preste tot 283. Dintre acestia s'au promovat din clasele absolvate în anul precedent preste tot 179; au repetat clasa 13; au venit dela alte institute 91.

După confesiune a fost: *Luterani* 3; *gr. cath.* 30; *greco-orientali* 96; *reformaţi* 40; *israeliţi* 4; *rom. cath.* 109 *şi unitari* 1.

După indigenitate au fost:

din Sibiiu 39; din comitatul Sibiiului 49: din alte comitate 191 şi din Translaitania 4.

După sporiul raportat s'au clasificat:

a) 17 cu *eminenţă*, 44 cu *bun*; 143 cu *suficient*, *30 cu neîndestulitoriu dintr'un studiu; 5 cu neîndestulitoriu din 2 studii;* 18 cu *neîndestulitoriu din mai multe studii;* 3 a remas neecsaminaţi; 22 a părăsit gimnasiul în decursul anului şi 1 a murit. *)

* (Schimbare de nume.) Ş'au făcut de cap George Bănăţan, care s'a rugat cătră ministrul sĕ între în maghiarime purtând numele de: „Baczoni“ şi August Mânzat, purtând numele de: „Molnar“. Ce nume sublime?!

* După o tabelă edată de geograful Hübner, desimea relativă a poporaţiunei în România pe 1 Kilm. e de 41 oameni; în Austria 77; în Rusia 16; în Ungaria 51, în Sêrbia 27, în Bulgaria 31 şi în Turcia 27.

* (Judecată solomonică în China.) Două femei, cari se certau pentru un copil, s'au înfăţişat la judecată înaintea unui mandarin învĕţat. Nesciind mandarinul în nedumerirea sa, căreia dintre femei sĕ-i dea dreptate, a chemat pe înţeleapta sa nevastă. Aceasta poruncí sĕ iasă afară femeile şi apoi dise sĕ i aducă un peşte de mărimea copilului. Pe pescele acesta îl îmbrăcă în hainele copilului şi îl aruncă apoi in presenţa ambelor femei în apă. Mama adevĕrată voi, cuprinsă de dorere mare, sĕ se arunce şi ea în apă, spre a-şi scăpa copilul, pe care 'l credea în pericol de moarte; ceealaltă femee însĕ a rĕmas indiferentă.

Deci a căpĕtat mama adeverată pe iubitul ei copil.

* (Mijloc pentru a recunoasce aurul.) Se întêmplă adese-ori ca cine-va sĕ aibă trebuinţă a se asigura, dacă un obiect oare care este de aur sau nu.

Iată un mijloc uşor ce se poate întrebuinţa de toată lumea:

Se ia o cremene şi se freacă obiectul de ea. Prin această frecare se produce pe cremene o dungă metalică. Se apropie de această dungă un chibrit cu pucioasă, aprins. Dacă obiectul este de aur, dunga rĕmâne lucitoare, ear de nu, ea se înegresce.

* (Cum s'a descoperit cărbunii de piatră) Multe descoperiri s'au făcut de cătră animale. Aşa se dice, că un câine a dat peste melcul, din care se produce coloarea purpurului; un porc a descoperit băile sau isvoarele dela Lüneburg; capra ar fi încercat cea întâi efectul cafelei. Calului se atribue descoperirea cărbunilor de piatră din Plauen. Legenda povesteşte următoarele:

Un păstor de vaci avea şi un cal la păşune; acesta într'o zi scoase la lumină cu copitele o mulţime de pietre negre. Păstorul îşi zidí cu ele o vatră, pe care făcu foc spre a-şi gătí de mâncare. Dar ce minune! pietrile începură sĕ ardă şi dedeau o o căldură mai mare decât lemnele. Păstorul povestí odată aceasta stăpânului seu, care nu-l credu până nu vĕdu cu ochii. Începură sĕ vie mulţi oameni sĕraci ca sĕ-şi ia din acel material ieftin, până ce stăpânul păstorului ajunse la idea, ca sĕ cumpere acel loc şi sĕ deschidă o baie de cărbuni.

* **Spre îngrijirea dinţilor sănĕtoşi şi atacaţi** se recomândă în mod deosebit preparatele dentale cosmetice renumite şi probate încă de mult ale *medicului dentist ces. reg. de Curte Dr. I. G. Popp* în *Viena I; Bognergasse Nr. 2;* a cărui *apă de gură anatherină, pastă de dinţi* şi *pravuri de dinţi* s'au bucurat totdeauna de cea mai însemnată trecere şi de cea mai mare plăcere până în cercurile cele mai largi şi cele mai înalte, fiind ele cele mai escelente mijloace pentru curăţirea şi conservarea dinţilor gingeilor, ceriului gurei; la o întrebuinţare regulată ţilnică se preţuesc de cel mai strălucit şi admirat prophilectic. Se atrage însĕ atenţiunea, că preparatele veritabile ale med. Popp sĕ fie înzestrate cu marca de deposit, de oarece falsificatele de cele mai multe ori conţin amestecături ruinătoare sănĕtăţii.

* (Bibliografic) „*George Lazar*“ revistă pentru educaţiune şi instrucţiune, ese în Bĕrlad. Nr. 3 are următorul sumariu: „Din ale scoalei primare,“ urmare. — „Despre alimentaţiune.“ — „Metodul şi învĕţământul intuitiv“, urmare — „Societăţile: Scoala nouă şi Lumina poporului rural“. — „Buletin pedagogic.“ — „Bibliografie.“

— „*Amicul Familiei*“, ţiariu beletristic şi enciclopedic literariu cu ilustraţiuni, apare în Gherla Nr. 13 cuprinde următoarele: „Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu.“ — Poesii: Clopoţelul fericirei. Acrostich. Respunsul Floricei. La E. Lin 'mi trece. — „Strada Carmen Sylva. roman“, urmare. — „Pre culmea dealului“ — Meditaţiuni. — „Stana de vale,“ urmare. — „Higiena pĕrului.“ — „Diverse.“

— „*Meseriaşul Român*“ foae pentru învĕţătură şi petrecere, întocmită pentru meseriaşi şi toţi iubitorii de meserii, apare în Braşov Nr. 12 cuprinde: „Societăţi pentru ajutorarea meseriaşilor şi lucrătorilor bolnavi“, fine. — „Însemnătatea căsătoriei“ — Foiţa „Meseriaşului român.“ — „Feliurite pentru meseriaşi.“ — „Multe şi mĕrunte.“ — „Concurs.“ „Tĕrgurile dela 15—30 Iuniu 1887.“

* (Rectificare.) În Nr. precedent pe pagina a 2-a, coloana a 3-a alinea I-ă în loc de *1856* sĕ se cetească *1866*.

Necesitatea înfiinţării de scoale române pentru fete.

II.

Cause numĕroase, mai mult ori mai puţin neatârnătoare de noi, ne-au împedecat în mersul nostru cultural.

Am trăit în grele împregiurări întâmpinând în trecut ca şi în present mulţime de dificultăţi, — în vreme ce pretensiunile societăţii şi ale timpului modern se urcă mereu.

Şi totuşi nu se poate ţice, că românii au făcut puţin pentru rĕspândirea culturii în toate clasele poporului. Suntem sĕraci, nu-i vorbă; dar cu toată sĕrăcia numĕrul oamenilor cu sciinţa de carte astăţi numai este atât de neînsĕmnat, şi clasa cultă română, deşí pe încetul, dară se sporesce.

Părinţii nostri, muncind şi cruţând, au jertfit si jertfesc mult pentru ridicarea aşeţămintelor culturale. Se poate, că uneori se cam perd din vedere trebuinţele de căpetenie ale ţinutului, în care este de-a se înfiinţa vre-un institut de învĕţământ. Poate că oameni nu prea sunt cu destulă luare aminte la împrejurarea, că în cutare loc ar trebuí mai curênd o şcoală poporală superioară, o scoală numită civilă, de băieţi ori de fete, sau o scoală de comerciu, — decât un gimnasiu. Mai încolo că este mare lipsă în foarte multe locuri de a îmbunătăţí starea scoalelor ecsistente, atât cu privire la personalul didactic, cât şi la zidiri şi la mijloacele de instrucţiune. Deocamdată însĕ poate e destul şi atât, dacă inima oamenilor se încălţesce, când e vorba de progresul cultural al naţiei noastre. Cu vreme o sĕ ne învĕţăm şi mai bine, *cum* trebue sĕ muncim.

În ori-ce cas sunt deja îmbucurătoare faptele ivite în timpul mai recent, când de o parte tocmai femeile încep a se interesa de crescerea generaţiunilor viitoare. Femei române zeloase şi însufleţite pentru scopuri de binefacere au luat şi urmează a lua iniţiativa de a întemeia Reuniuni pentru crescerea secsului femeesc.

Eară de altă parte „Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român,“ după-ce în adunările sale generale recunoscuse necesitatea de a înfiinţa un internat şi o scoală superioară de fete, a întemeiat din mijloacele sale aceste institute, a ridicat un edificiu scolar provĕţut cu localităţi corespunţĕtoare şi cu toate mobiliele şi aparatele recerute de internat şi scoală, şi a făcut deschiderea solemnă a institutelor sale în ţiua de 15 Septemvrie 1886.

Terminând, voiu încerca a arĕta în liniamente generale: care sunt scopurile acestei scoale de fete cu internat.

Asociaţiunea transilvană a decis înfiinţarea ei cu scop „ca fetele române sĕ primească nu numai o crescere morală, intelectuală şi fisică mai îngrijită, care şi pe dênsele sĕ le ridice la nivelul, la care se află adevĕrata femee în ţĕrile cele mai înaintate ale Europei, ci totodată sĕ le facă sĕ simţă şi sĕ lucreze întru toate ca adevĕrate fiice ale poporului, din al cărui sin au eşit, ear părinţilor sĕ li se înlesnească lucrarea pentru educaţiunea fiicelor lor.“ Mai departe „scoala aparţinênd categoriei scoalelor numite prin legea de stat scoale *civile*, are de scop a da o cultură generală, decât care mai înalta nu se poate da femeii în scoalele publice, esistente în patrie, şi totodată a oferí ocasiune pentru dobândirea de cunoscinţe folositoare, în ceeace privesce practica vieţii, care până acum a fost prea puţin luată în considerare. Ear internatul intenţionează a oferí copilelor, ce vor venî afară de Sibiiu, îngrijirile trebuincioase în cele mai favorabile condiţiuni.“

Acestea le-a avut în vedere Asociaţiunea transilvană.

---

*) Din aceste date statistice a remas nespecificaţi studenţii după naţionalitatea lor, dar noi aşa credem, că nu greşim, dacă afirmăm, că români au fost preste tot 126, aproape jumĕtate din numĕrul total. Red.

Cât pentru scopul de căpetenie al acestei scoale; acela nu poate fi altul, de cât cel basat pe principiele pedagogiei: *a instruí pentru a educa.*

Conform acestui principiu, ori-ce scoală ca institut de crescere nu își alege de scop principal nicidecum aceea, ca elevul sĕ easă dintr'ênsa cu un complecs oare-care de cunoscințe și aptitudini, din care la timpul seu sĕ scoață folos pentru vieață. Dacă numai acest scop s'ar lua în vedere, ea ar înceta de a fi institut de crescere, mărginindu-se întru a pregăti pe elev sĕ-l facă apt pentru o anumită carieră specială, ar face adecă o treabă aparținătoare altui soiu de scoale: a scoalelor, ce au de a face cu sciințele dintr'un punct de vedere practic, ear nu educativ. Institutele de educațiune însĕ, adecă: scoalele poporale elementare, superioare, scoalele ḑise civile, apoi cele reale, gimnasiile și altele asemeni, privesc pe elev din punct de vedere general, scopul lor este a-l cultiva în întregul seu, fără nici o privire la posiția viitoare și la societatea sau statul, din care are sĕ facă vreodată parte. În scurt instrucțiunea educativă are în vedere ca scop principal formarea *caracterului* moral al individului. Căci numai caracterul face din individ ceea-ce trebue sĕ fie ca om, — ear nu cunoscințele.

Ca scop de a doua mână, sau ca cel mai bun mijloc din câte dispune scoala pentru ajungerea scopului principal, rĕmân cunoscințele, ce le împărtășesce elevului. Tot asemenea mijloace, cu putere educativă asupra copiilor, mai sunt lectura privată, venirea în atingere cu oamenii și în deosebi persoana educatorului, care prin modul seu de a gândí și a lucra este în continuu un esemplu viu în internul scolarilor. Iubirea, ce el o poartă pentru ordine și adevĕr, neplăcerea sa pentru lucruri ordinare, modestia, bunăvoința lui pentru cei ce o merită, mai departe interesul și plăcerea dovedită pentru obiectele de învĕțĕment, și chiar mișcările și espresiunile sale, toate impresionează adênc pe copil și produc într'însul nisuința de a face asemenea, — contribuind astfel și aceste în mĕsură anumită la hotărîrea și desvoltarea voinții, și în urmă la formarea caracterului. Din causa aceasta se și pretinde ca învĕțătorul sĕ-și însușească neapărat o pregătire teoretică și scientifică, și sĕ nu se mulțumească numai cu dibăcia aceea pedagogică, ce o are poate din fire ori a dobândit-o și perfecționat prin esperiența anilor. Numai în chipul acesta va mai putea apoi desvolta ca adevĕrat pedagog și psicholog facultățile elevului după un plan precisat de sciința pedagogiei și a psichologiei. Nu este acum locul de a schița aici părerile psichologilor și pedagogilor cu privire la modul și căile, ce conduc la formarea caracterului.

Din cele ḑise până aici încă se poate vedé, cât se cere dela o scoală de fete ca aședĕmênt adevĕrat de educațiune și câtă necesitate avem noi de astfel de aședĕminte.

E. Hodoș.

Ori ce dureri de dinți dispar cu totul,

prin folosirea celei mai vestite în lume și **nefalsificate**

apă anatherină de gură a Dr. POPP,

medic dentist ces. reg. de curte.

Ori cărei alte ape de dinți e a se preferí ca preservativ contra tuturor boalelor de dinți și de gură.

Apă probată pentru galgarisare la boalele cronice de gât și îndispensabilă la întrebuințarea apelor minerale. — **O sticlă mare fl. 1.40, una de mijloc fl. 1 și una mică cu 50 cr.**

Efectul se garantează pe lângă observarea acurată a îndrumărei de întrebuințare.

În legătură cu **apa de gură** și a **pravului de dinți** sau **pastei de dinți** a **drului Popp,** se conservă totdeauna

dinții sănĕtoși și frumoși,

ceea ce e de cea mai mare importanță pentru conservarea unui stomach sănĕtos.

Plumbul de dinți al Dr-lui Popp

este cel mai bun mijloc de a plumbuí singur dinții găunoși, prin ceea ce de cele mai multe ori se înlătură **mirosul cel greu.**

Săpunul de erburi al Dr-lui Popp

folosit cu cel mai bun succes contra tuturor zgrăbunțelor de pe pele și se potrivesce foarte escelent pentru scalde.

Prețul
- **Pastă de dinți aromatică** în dăraburi 35 cr.
- **Pastă de dinți anatherină** 1 fl. 22 cr.
- **Pravuri de dinți vegetabile** à 63 cr.
- **Pastă de dinți** à fl. 1.—
- **Săpunul de erburi** à 30 cr.

Se atrage cu deosebire atențiunea d'a prevení contra procurărei de apă de gură anatherină falsificată, din causă că aceea în cele mai multe casuri conform analisei conține amestecături pagubitoare sănĕtății.

Comande prin epistole se efeptuează pe lângă rambursă postală.

Deposit principal în **Viena, I, Bognergasse Nr. 2,** precum și în toate **farmaciile, drogueriile** și **parfumăriile** din Transilvania și România. [1595] 4—16

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațintul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 15—50

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înștiința că de doi ani întrebuințez preparatul d-voastre *balsamul de viață al D-rului Rosa,* care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**
Conductor la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive,* adecă *la lipsă de apetit, rĕgăială cu acrime, flatuosități, vĕrsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

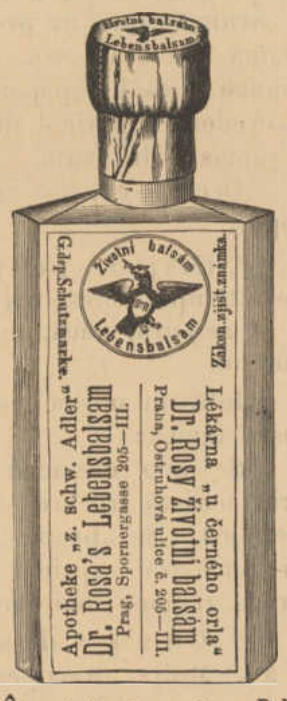

fac pe toți bĕgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuințare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, sĕ se considere de fals.

În original se află: **Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanguilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamații cronice la glezuele picioarelor, la scrînteii, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc și că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „A l i f i e d e c a s ă u n i v e r s a l ă“ din Praga B. F r a g n e r, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învăluie în hartie roșie, care arată întrebuințarea (în 9 limbi) și e provĕdută in carton vênăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul sĕ se privească de fals și sĕ se retrimită.

Balsam de aud.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea audului gren și dobêndirea audului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1528] 15—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 65 Sibiiu, Marți 23 Iuniu (5 Iuliu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sfintei sĕrbători a „Nașterei S. Ioan Botezătoriul“ Nrul procsim va apăré Sâmbătă în 27 Iuniu st. v.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iuliu-Septembre al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetí.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Iuniu 1887, sĕ-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediție se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 3320. B.

CONCURS.

Pentru conferirea a *patru stipendii câte de 500 fl.* din ajutoriul de stat al archidiecesei noastre transilvane, care sunt destinate pentru cualificațiunea mai înaltă a clericilor din aceasta archidiecesă la vre-o universitate, — se publică prin aceasta concurs cu termin până la *31 Iuliu a. c. stil. vechiu.*

La aceste stipendii pot concurge numai clericii absoluți din archidiecesă, cari sunt totdeodată absoluți de gimnasiu cu esamen de maturitate și voesc a-și completa studiile lor la vre-o facultate teologică sau filosofică.

Concurenții au a substerne la consistoriul archidiecesan până la terminul mai sus arĕtat suplicele lor instruite cu documentele necesare, adecă cu atestat de maturitate și absolutoriu clerical dela institutul seminarial archidiecesan de aici, apoi cu atestat dela medic despre aceea, că sunt deplin sănĕtoși și cu o declarațiune separată, că după absolvire vor întra în serviții bisericii, ce li se va conferí; și în fine au sĕ anumească în suplică universitatea și facultatea la care voesc a-și face studiele, indicând totdeodată pentru facultatea filosofică și specialitatea studiilor principali, ce și-o au ales, p. e. pedagogia, istoria, filologia ș. a.

Sibiiu, 16 Iuniu, 1887.

Consistoriul archidiecesan ca senat strins bisericesc.

Miron Romanul m. p., archiepiscop și metropolit. **Nicanor Frateșiu** m. p. secretariu.

Sibiiu, în 22 Iuniu.

În 7 Iuliu st. n. Altețele Lor principele și principesa noastră de coroană vor întra în Cernăuț, capitala frumoasei Bucovina, unde vor fi primiți desigur cu dragostea și devotamentul, pe care l au arĕtat românii, totdeuna cătră dinastie și tron.

Dela întru amintire fericitul și marele împĕrat Iosif al II., domnirea căruia formează o epocă în istoria patriei noastre, s'a făcut us, ca capetele încoronate și membrii înalți ai casei domnitoare sĕ susțină legături mai întime, mai nemijlocite cu popoarĕle lor. Iosif al II a fost cel dintâiu între împĕrații Austriei, care a dărâmat stavilele impermeabile, ce le ridicase un feudalism atotputernic între tron și popor. El a întreprins călătorii în toată întinderea țĕrilor sale, ca sĕ vadă cu ochii pe iubitul seu popor, sĕ-i asculte imediat plângerile lui și sĕ se bucure cu veselie curată de binecuvêntarea, de care 'l făcea părtaș poporul, căci „*vox populi vox dei*“.

Lucrarea sublimă a marelui împĕrat, tocmai pentrucă era sublimă, nici n'a putut rĕmâné un fenomen isolat în presara erei marilor idei, de libertate și democrație, cari se inaugurară în dinastia aceasta de timpuriu.

Ea a trecut asupra urmașilor marelui împĕrat, s'a păstrat ca tradițiune din tată în fiu, și adi aproape nu esistă petec de pământ pe tĕrêmul monarchiei Habsburgilor, pe care sĕ nu fi călcat Maj. Sa împĕratul nostru, cu scop de a-și cunoasce prin instrucțiune directă țara, popoarele sale, credincioșii sei.

Multe sunt nĕcasurile noastre ale românilor din țĕrile coroanei sftului Stefan și earăși multe fărădelegile celor ce ne strivesc. Ne plângem di de di pentru grelele încercări, la cari suntem supuși, dar din rĕu ce suntem, tot în mai mare rĕu dăm.

Și este un moment foarte periculos pentru morala noastră publică aceasta, căci ne poate nimicí ultimele firicele de optimism, ce ne au mai rĕmas în pepturi, poate cu timpul sĕ ne împingă tot mai aproape la stadiul, în care numai ai ce sĕ perdi.

Guvernul și oamenii sei cu toate acestea dau orbiș înainte pe povârnișul, pe care se rostogolesce carul statului nostru la vale.

În situațiunea aceasta tristă este deci ușor de înțeles, ce importanță are călĕtoria părechii moștenitoare de tron. Ea este o viuă dovadă, că înălțatul fiu al prea bunului nostru monarch ține la iubirea popoarelor sale, ține ca încrederea lor în dreptatea și forța lor morală sĕ nu peardă nimic din vigoarea sa.

Trăim într'un stat constituțional și trebue o porție mare de ignoranță, ca sĕ așteptăm, ca dinastia sĕ se amestece direct și cu încungiurarea organelor sale responsabile în luptele noastre de toate dilele. Dar mai că nici nu sunt oameni între români, cari sĕ astepte așa ceva, fiindcă ar cere un lucru fără de putință.

Dar călĕtoria principelui nostru de coroană este un semn evident, că înalta casă domnitoare face tot ce poate pentru de a întări credința și alipirea în popor cătră sine; ea este un semn, că — nu precum ar fi unii poate dispuși a trage la îndoială — membrii înaltei case domnitoare sunt prea bine inîormați despre relațiunile popoarelor din patria noastră.

Și când vorbim de patria noastră, înțelegem întreagă monarchia austro-ungară.

În dilele aceste adecă principele de coroană petrece încă în Galiția, o țĕrișoară, în care dispun de toată puterea publică niște oameni, în privința aspirațiunilor și a temperamentului, frați de cruce cu maghiarii nostrii. Sunt polonii. Oameni cu aspirațiuni ultranaționale — întocmai ca și maghiarii, intoleranți peste fire — ca și maghiarii, cu tendințe de a se impune cu forța celor mai slabi — ca și maghiarii și cu visul de a preface toată biata rutenime din Galiția în poloni — ca și maghiarii.

Polonii sunt la toate afacerile publice ale țerii, rutenii sunt alungați, asupriți, terorisați pretutindenea. Și domnilor poloni le vine de minune la socoteală a juca în fața lumii dinafară și poate chiar și a curții rolul întregei Galiții. Dacă ei vorbesc în numele Galiției, e de a se înțelege, că vorbesc în numele polonilor și vice-versă; scurt se indentifică cu țara și cu toți locuitorii ei.

Dar sunt prea bine informate cercurile dela curte asupra stărilor de lucruri din monarchia austro-ungară și dureros a trebuit sĕ sune în urechile aristocrației polone rĕspunsul principelui de coroană la un toast ridact de mareșalul țĕrii în sănĕtatea lui, căci el a bĕut pentru înflorirea „țĕrii bune și frumoase, precum, și pentru pros-

FOIȚA.

Corbea haiducul.

3.

După ce baba tăcu
Pe tot sfatul groază fu.
În urmă tot îndrăsnì
Un mai mare a vorbì.;
Umflat ca și un curcan
Și 'mbrăcat tot în caftan:
„Foaie verde sămurată*)
„Dumi-te bĕtrân' acasă,
„Că pe Corbea 'l vei vedé,
„Când se va 'mpliní vremea.
„Că sĕ string boeri din țeară,
„Sĕ-i bem plosca mâne seară.
„Frumușel, că mi-l vom rade
„Pe placul miresii sale,
„Cu cinci șase trimbiceri,
„Cu cinci, șase bărbieri.
„Udat cu sudori de moarte
„Și uns cu bale de șarpe.
„Pe Corbea 'l vom însura,
„După placul mumă-sa.
„Dar mireasa, ce i-om da,
„Cu lacrămi o va lua.
„Va fi mândră zugrăvită,
„Numai pentru el ursită.
„Vor fi trei lemne cioplite
„Numai Corbii dăruite.
„Cât de zestre nu te teme,
„Toate vor vení la vreme!
„Dacă vrei totuși a scí,
„Sfatul ș'asta 'ți va vorbí:
„Un câmp mare și vestit,
„De Coțofeni*) mirosit.
„Zestre mare și vestită,
„Numai Corbii dăruită.

4.

Baba, audind așa,
Foarte bine îi părea,
Sfatul îndată părăsì,
Drept la temniță venì,
Tot jucând și chiuind
De dragul nunții vorbind,
Ne sciind amar de ea,
Că nunta-i e moartea.
Moarte silnică, 'ncruntată,
Spre al ei fiu numa 'ndreptată.
La temniță dac'ajunse
Și la fereastră pătrunse,
Începu a grăí așa
Cătră fiul ei Corbea:
„Corbeo, Corbeo, dragul mamii!
„Închis aicea cu anii!
„După ce m'am dus în sfat,
„Domnii toți au ascultat
„Făgăduiăla, ce-am dat,
„Pentru tine al meu băiat.
„Dar din sfatul cel de sus,
„Un boeriu așa mi-a spus:
„Că sĕ string boeri din țeară,
„Sĕ-ți bea plosca mâne seară.
„Frumușel că mi te-or rade
„Pe placul miresii tale,
„Care-i mândră zugrăvită,
„Ție numai dăruită.
„Și-i din trei lemne cioplită,
„Pentru tin' cu foc dorită.

5.

Corbea 'ndată ce audì
Toate astea, 'ncremenì;
Căci el prea bine scia,
Ce 'nsemnau vorbele ăstea.
Totuși tare neclintit,
Cugeta l'al seu sfârșit,
Și cu inimă de leu

*) Multe dintre legumele de grădină, după recoltă tot mai rĕmân și în pământ peste carnă. Primăvara de multe-ori rĕsar unele din ele și ca atari se numesc: „Sămurată.“

*) „Coțofană“, în unele părți: „Țarcă.“

perarea ambelor popoare, cari locuesc frăţesce într'ênsa.“

Iar cei chemaţi au înţeles prea bine ce şi unde ţintesce înaltul lor oaspe.

Şi dacă principele nostru de coroană este informat asupra relaţiunilor unui popor atât de neînsemnat la numĕr ca cel rutean din Galiţia, trebue sĕ fie tare în noi credinţa, că tot atât de esacte şi poate mai amĕnunţite cunoscinţe are înalta curte despre referinţele a trei milioane de suflete credincioase patriei şi tronului.

Credinţa aceasta trebue s'o cultivăm în pepturile românilor. Ea nu-i ertat sĕ peară. Şi nu va putea perí, căci are românul convingerea lui, ce i-au cristalisat cele 17 veacuri de suferinţe.

Revista politică.

Spre capitala monarchiei noastre 'şi îndreaptă privirile nu numai foile austro-ungare, dar cu deosebire cele strĕine. Din Viena va călătorí împĕratul la Pola, însĕ 'l vor însoţí ministrul de esterne Kálnoky şi ministrul de rĕsboiu contele Bylandt, căci împĕratul are sĕ mai stea mult de vorbă cu aceşti bărbaţi de stat. Aceasta scire seamĕnă grăunţe de discutat în cercurile politice. Călĕtoria aceasta însĕ nu produce atâta svon, cum produc alte întêmplări. Aproape toţi ministri unguresci petrec acum în Viena; toţi au venit cu câte o misiune, cel puţin aşa ne spun foile vieneze, care va fi fost însĕ adevĕrata causă, că toţi ministri s'au adunat în Viena, se va vădí mai târdiu. D'ocamdată însĕ înregistrăm, că dl Tisza a călĕtorit pentru ca sĕ facă cunoscut monarchului resultatul alegerilor din Ungaria, despre care foile germane nu numai că luaseră notiţe, dar cu mare satisfacţiune scriseră articli lungi, lăudând din greu ţinuta guvernului maghiar. Ministrul honvedimei, Fejerváry, a fost anume chemat la Viena, se dice, că pentru ca sĕ se pună în plănuire ridicarea unei fabrice de arme în Ungaria. S'a ţinut şi o conferinţă la ministeriul austriac de finanţă asupra impositului de spirt. Mai remarcabil lucru este însĕ, că regele Milan petrece tot numai în Viena şi că el convine des cu ministrul de esterne Kálnoky şi cu Maiestatea Sa monarchul. De când petrece dl Tisza în Viena a convenit şi cu ministrul preşedinte din Ungaria.

Mulţi pun un deosebit pond pe desvoltarea aceasta a lucrilor şi dic, că ea ar sta în legătură chiar cu cestiunea bulgară. „Vossiche Zeitung“ primesce scirea din Bĕlgrad, că sobrania va alege de principe pe Alecsandru de Battemberg, ear decumva acesta va refusa, ea va alege pre regele Milan, cu acest plan ar sta în legătură şi călĕtoria regelui din Sêrbia la Viena. Aceasta veste cam ciudată şi tractată în mod sceptic de amintita foaie, o întăresce o telegramă din Berlin, care împĕrtăşesce scirea, că „Tageblat“-ul încă tractează aceasta cestie în o formă ca şi când lucrul ar fi cu totul adevĕrat. Aceasta foaie vestesce şi mai mult şi dice, că nu numai Germania şi Austria ar consimţí cu alegerea regelui Milan, dar încă chiar şi Rusia şi Poarta. Stoilow însoţit de doi bărbaţi de stat au mers anume la Sofia pentru de a câştiga teren pentru acest plan, unde a jucat mare rol Stransky; încă înainte de aceasta însĕ s'a discutat în astă privinţă cu ambasadorii: austro-ungar, rusesc şi german şi apoi a urmat numai denumirea ministrului Ristici.

De altcum, după cum se vestesce din Sofia, sunt candidaţi pentru tronul bulgar: prinţul Ferdinand de Coburg, principele Alesandru de Battemberg şi prinţul Oscar de Svedia. Dintre acestia trei, de cumva s'ar retrage Alesandru mai multe şanse are principele de Coburg, care însĕ se dice că ar fi hotărit sĕ nu primească tronul la nici un cas, până ce nu se vor fi îndeplinit toate condiţiunile prescrise de tratatul de Berlin.

Tot din Berlin i-se împărtăşesce lui „Pester Lloyd“, că relaţiunile cu Francia devin earăşi încordate din pricina unor proiecte francese, faţă de strĕini; aceasta o dovedesce limbagiul, cu care luptă presa oficioasă. Germanii mai dic, că Francia a căutat sĕ compromită pe Germania sultanului şi tot germanii se tem, că intervenirea ruso-francesă la sultanul contra ratificărei egiptene va avea resultatul dorit şi atunci se va lega şi mai intimă pretinie între aceste două state. Se asigură mai departe mai ales din partea germanilor, că Francia şi Rusia au asigurat sultanului întregitatea imperiului turcesc; ba ce e mai mult, Rusia a iertat Turciei restul despăgubirilor de rĕsboiu însĕ cu condiţiunea ca corăbiilor rusesci sĕ le fie calea deschisă ori şi când peste Bosfor şi Dardanele. „Vossische Zeitung“ mai afirmă, că Francia şi Rusia au garantat Turciei, că nu va fi atăcată de Grecia şi de Sêrbia şi totodată i-s'a acordat dreptul ca sĕ-şi formeze corpuri de armată de soldaţi egipteni sub comanda turcească. — „Politische Coresp.“ aduce vestea, că Nelidowa părăsit Constantinopolul şi acest ambasador a primit şi concesiunea sĕ facă o călĕtorie prin Europa. Cu afacerile lui a fost încredinţat Onou.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Alba-Iulia, 20 Iuniu. Dle Redactor! „Tot începutul e greu.“ Acest proverb se poate aplica bine şi la afacerea casinei românesci de aici.

Încă în anii 70 se făcură încercări pentru înfiinţarea unei casine române în Alba-Iulia, însĕ poate din causă, că au lipsit — *nervus rerum* — mijloacele materiali, sau doară, că iniţiativa unui lucru de o importanţă aşa de mare a ajuns în mânile unor indivizi, cari n'au desvoltat destul interes şi destulă energie de a pune în lucrare idea salutară, a rĕmas toată afacerea baltă.

Idea remase pe hârtie, însĕ dorinţa nu se stinse din inimi şi astfel, cei mai mulţi români inteligenţi din loc simţiau, şi simţesc, lipsa unui cabinet de lectură, întocmit după recerinţele timpului. Dorinţa de a se vedé odată şi inteligenţa română de aici întrunită în o reuniune culturală, se accentua în continuu din unele părţi.

În starea aceasta ne află adunarea generală a asociaţiunei transilvane din anul trecut. Ne era ruşine de noi înşine.

Această instituţiune naţională, poartă stindardul culturei şi al înfrăţirei din an în an prin diferite părţi ale ţĕrei; adunarea generală din 28 August 1868 ne-a dat şi nouă impuls de a ne înfrăţí sub stindardul culturei naţionale, a ne decide sĕ înfiinţăm o casină română în Alba-Iulia.

Cu deosebită plăcere me vĕd îndemnat a aduce la cunoscinţa publică, că inteligenţa română în şedinţa ţinută la 29 Iuniu n. sub conducerea zelosului domn adv. Mateiu Nicola a decis înfiinţarea unei casine române, şi tot dl advocat Mateiu Nicola a elaborat şi un proiect de statute, cari primindu-se de adunare se vor aşterne spre aprobare la locurile competente.

Numele dlui advocat Mateiu Nicola este o garanţă de ajuns ca întreprinderea aceasta sĕ se realiseze pe deplin, căci energia şi diligînţa acestui bun român, va scí învinge toate obstaculele, şi nici discordia nici cârtirile tendenţioase nu-l vor spăria.

Sperăm dar firm, că casina română va păşí în viaţă cât mai curênd.

Primiţi etc. etc. *a+b.*

Vorbirea

rostită de d-l Traian Dodă cu ocasiunea alegerei de deputat dietal în cercul Caransebeş.

Alegĕtorilor!

Ve mulţămesc de încrederea şi de onoarea, ce mi-aţi făcut astădi de nou, alegêndu-me a şasa oară de deputatul Vostru pentru dietă (Sĕ trăească!) Eu aflu aceasta de o mare onoare, că aţi venit DVoastră din depărtare în timpul de faţă, când lucrarea câmpului ar cere braţele Voastre, şi aţi făcut bine, că aţi venit. Aţi venit sĕ Ve folosiţi de dreptul Vostru de a alege deputat dietal, care după a mea părere este dreptul cel mai mare şi cel mai sânt al cetăţenilor dintr'un stat sau ţară cu constituţiune, precum este Ungaria.

Alegĕtorii aleg deputaţii, deputaţii compun dieta, dieta face legile şi Maiestatea Sa le sancţionează.

Dacă legile nu sunt spre binele popoarĕlor, nu este altul vina, de cât alegĕtorii; fiindcă şi-au ales astfel de deputaţi, cari nu gândesc la binele popoarelor, ci la folosul lor propriu personal; deputaţi, cari n'au simţ nici tragere de inimă pentru binele popoarelor.

Firesce, că noi o mână de deputaţi naţionali nu putem face nimica faţă de peste 400 de deputaţi maghiari, cari nu sunt de o părere cu noi (aşa este!).

Aşa dară nici dela mine sĕ nu aşteptaţi sĕ esoperez ceva pentru Voi.

A vorbit dl Drăgălină de naţionalitatea noastră, accentuând, ca sĕ remânem români. Am fost români, suntem români şi vom remâné români! (Sĕ trăească!)

Au trecut oarde de barbari, roiuri de popoare sĕlbatice peste strămoşii nostri; au trecut goţii, gepezii, avarii, hunii şi turcii, şi s'au prăpădit, ori că sau contopit cu alte popoare şi numai esistă; dar noi românii tot mai esistăm şi progresăm (entusiastice „sĕ trăească!“). Meritul acesta în prima linie este al femeilor române, căci ele au sciut, sĕ păstreze limba noastră; ele, mamele noastre, ne-au crescut pe noi românii (sĕ trăească!). Pe lângă ele vine şi biserica noastră, deşi preoţii de atunci nu erau aşa de învĕţaţi ca cei de astădi; dar aveau inimă, carea bătea pentru popor.

Ţineţi-Ve dară de biserică, că ea Vĕ mântuesce (sĕ trăească!)

Vedeţi! Contrarii nostri vreau sĕ facă din noi alt ceva, decât ce ne-au lăsat Dzeu. Ei vreau ca noi românii, sĕ ne lăsăm de naţionalitatea noastră (nu vrem!); vreau sĕ ne iea limba (nu pot!).

Spre acest scop au şi întrodus limba ungurească în scoalele noastre poporale. Un copil român de 7 ani, abía înţelege ceeace i-se propune în limba maternă, necum sĕ mai înţeleagă şi limba ungurească (aşa este!). Şi ce este urmarea? că nu învaţă nici românesce nici unguresce, şi aşa ne împedeca în desvoltarea noastră firească, în desvoltarea noastră naţională. Apoi vedeţi aceasta e lege adusă de dietă. Este ea lege bună? (nu!), noi ne-am luptat în con-

---

Dise el în gândul seu:
„O boeri nechibsuiţi!
„Cum o sĕ ve mai căiţi.
„De cele ce voi urdiţi;
„Căci Corbea nu este dat,
„Ca sĕ moară spândurat
„Şi de coţofeni mâncat.
„Las' că 'n curênd voi scăpa,
„Sĕ ve jupuesc pelea,
„Ca sĕ nu mai cutezaţi,
„Pe Corbea sĕ 'ntemniţaţi.

6.

După ce astfel gândì,
Corbea măsii ear vorbì:
„Maică, măiculiţa mea
„Mai scumpă decât lumea,
„De-ai făcut vr'odată bine,
„Făţi pomană şi cu mine,
„Căci toate câte mi-ai spus,
„Sunt numai spre-al meu rĕpus,
„Dute maică şi nu sta,
„Că 'n curênd va înopta
„Şi domnii m'or judeca,
„Până casa vei dărí
„Şi dealul vei scăvêrní,*)
„În grajd de peatră ascuns,
„Numai de Corbea pătruns,
„Şi d'acolo sĕ-mi aduci
„Pe „Roşul“ vărgat în dungi;
„Şi cu şeaua mohorîtă,
„Din ţeastă de smeu făcută;
„Cu chingă 'ncătărămată,
„Din două nopârci lucrată,
„Şi cu frĕu din doi bălauri,
„Ce sboară, ca nisce grauri.
„Şi cutrieră vĕsduhul
„De întunecă pământul,
„Scuipând foc şi şuerând
„Toată lumea îngrozînd.

7.

Măsa cât num'audì
Vorba Corbii şi pornì
Pe poteca cea ascunsă,
Numai d'al ei fiu pătrunsă,
Şi 'ntr'un suflet calul scoase
Şi cu el în divan trase.
Foae verde de măceş
Boerii toţi afară ies,
Şi cu toţii se aşeadă,
Calul Corbii ca sĕ vadă.
Întrebând, nu-i de vêndare
„Roşu,“ cal, ce nu-i sub soare.
Căci la făptură i frumos,
Şi la mers fără popos.
Merge ca gândul,
Sboară ca vêntul,
Ce cutrieră pământul.
Par' că pământul n'atinge,
Când în cursă*) se împinge.
Că bani îţi dăm până ploauă,
Numai „Roşu“ dăni-l nouă.
Că ne-a plăcut umbletul,
Când îşi perde cumpĕtul.
Că sclipesce şi-i cu stea,
De ne-a sĕcat inima.
Dacă nu-ţi e de vêndare,
Fă-l cel puţin de schimbare,
Că-ţi dăm unul,
Că-ţi dăm doi,
Că-ţi dăm atâţa câţi voi.
La toate astea bĕtrâna
Începu a grăi 'ntr'una:
„Nici că-mi este de vêndare,
„Nici că-mi este de schimbare;
„Ci-mi este de dăruială
„Cui o da pe Corbea afară.

(Va urma.)

*) A scăvêrní = a dispăré după deal.

*) A merge cu calul în cursă, înseamnă: a merge cu calul în fuga mare.

tră, dar fiind puțini, am căḑut; am căḑut însĕ cu onoare (onoare!). Acum s'au încercat cu scoala, mâne se vor încerca și cu biserica (nu primim!). Dar fiind că fu vorba de scoală, apoi scoalele noastre de pe la sate partea cea mai mare nu plătesc nimica. Unii dascăli din timpul vechiu, își mai fac datoria, eară alții nu. Voi trebue sĕ-i siliți sĕ-și împlinească datorința, voi aveți și dreptul de ai silí, fiindcă voi îi plătiți (sĕ trăească!). Limba maghiară ne este nouĕ de folos, fiindcă este limba statului, dar sĕ nu se propună unui copil de 7 ani în scoalele poporale (nu!) ci în cele medii (sĕ trăească!) unde este mai desvoltată mintea lui, și unde o poate învĕța cu folos (sĕ trăească!).

Fu vorba de patriotismul nostru. Contrarii, adversarii nostri ḑic, că noi nu suntem patrioți buni (mai buni decât ei!), că noi suntem iridentiști (neadevĕr!), că noi suntem trădători de patrie (neadevĕr!) apoi vedeți! noi românii nici odată n'am conspirat contra tronului nici contra statului (nici când!); noi românii nu ne-am aliat cu adversarii, cu duşmanii patriei noastre (ei da, cu Kossuth și cu Klapka!) noi românii am adus toate jertfele (tot-deuna!); noi tot-deuna, când patria a fost în pericol, ne-am luptat pentru patrie (mai mult de cât alții, cari fac gură!).

Eară ei o mână de oameni veniți de ieri de alaltăeri (sĕ piară!), nesce speculanți, cari se folosesc de popor, cari trăesc din sudoarea lui, aceea ḑic, că numai ei sunt patrioți buni. Ei au luat patriotismul în arêndă (speculanți mârsiavi!). Cum ḑiseiu, noi tot deuna am apĕrat țara noastră, (o apărăm!) și când țara va fi în pericol, eară noi vom sări cu toții întru apărarea ei (sărim!), dară patrioții patentați vor lua-o la sănĕtoasa (așa este! repetite: sĕ trăească!),

Noi trăim în o țară, unde sunt diferite popoare, nu este numai un popor, ci mai multe, și noi toți avem inclinațiune a trăi bine cu toate popoarele, dară ei nu voesc (așa este!). Ei vreau sĕ fie desunire și desbinare între noi și între celelalte popoară; ei vreau sĕ tulbure apa, pentru că în apă tulbure e bine de pescuit (așa este! sĕ trăească!). Dacă noi am fost totdeuna cu credință precum și suntem și vom fi, dacă am adus jertfe apoi avem drept sĕ cerem, ca și noauĕ sĕ ni se dea din beneficiile statului (așa este!). Noi plătim dări, noi dăm ostași (așa este!), pe cari nime nu i-a întrecut în vitejie; noi pretindem așadară, că nu numai scoalele unguresci sĕ se ajute, ci și scoalele, institutele de învĕțĕmênt ale noastre (așa este!). Noi suntem a cincea parte din poporațiunea Ungariei, cerem deci ca sĕ ni se dea și noauĕ partea noastră cuvenită. Nu cerem noi nimic din banii ungurilor nici dintr'ai altora, ci din banii nostri. Ei, dar banii se dau pentru alte lucruri, pentru lucruri de lux. În Pesta se fac tot feliul de institute, de înfrumsețare, palate de lux, bulevarde grandioase; pentru palatul dietii s'au votat 16 milioane, tot din sudoarea noastră (așa este!), pentruca cei din Pesta sĕ se desfăteze, sĕ se desmerde din sudoarea noastră. — Cât de bine ar fi dacă acesti bani s'ar întrebuința, acolo, unde este de lipsă, bună oară în contra Tisei, Begheiului, Timișiului ș. a., apoi când vom avea bani de prisos sĕ facem și palate.

Acum Ve întreb: deoarece noi tot jertfe aducem, după care nu tragem nici un folos, până când? până când? Trebue sĕ vină odată și momentul, când se vor lumina și cei de sus. (Sĕ vină!).

Eu aș putea încă mult sĕ Ve spun, dar nu voiesc sĕ Ve mai amăresc, căci și așa sunteți destul de amărîți, (așa este!). Așa dară nu merg mai departe, ci me bucur, că ați venit așa de mulți (tot deuna venim! sĕ trăească!) ați ostenit încoace și ați venit din sĕrăcia voastră, căci nu V'au plătit nime drumul și aici nu Ve așteaptă mese întinse (voci; Nu! Nu ne trebue! avem mămăligă!). Am ḑis, că nu vreau sĕ Ve mai amăresc și așa încheiu.

Fiind voi însĕ partea cea mai mare fosti ostași, așadară la ocasiunea aceasta sĕ ne aducem aminte de monarchul nostru, de beliducele nostru suprem, de cel mai mare general al nostru, (sĕ trăească!). Dḑeu sĕ-l lumineze și sĕ-l țină la mulți ani pentru fericirea tuturor popoarelor (sĕ trăească!) pe împĕratul și regele nostru Francisc Josif I. (sĕ trăească! Se cântă imnul.) Pe lângă împĕratul și regele nostru sĕ trăească și familia imperială (sĕ trăească!).

Și acum sĕ ne aducem aminte și de patria noastră Ungaria atât de apăsată (sĕ trăească patria!) sĕ o fericească Dḑeu, ca sĕ vadă și ea odată timpuri mai bune, decât cele de până acum. (Sĕ trăească; sĕ-i ajute Dḑeu sĕ o ferească de vampiri!). Mergênd voi acasă sĕ spuneți din partea mea sănătate la toți. Sĕ trăiți și Voi toți, alegĕtorilor! (Strigări entusiastice de: sĕ trăească!) „Luminătoriul.“

Politica rusească în țĕrile române.

(Urmare.)

Sĕ vedem acum, ce era *boerismul* și ce devenise în epoca, ce ne preocupă. Cuvêntul boier vine dela vorba veche boljar, boljarimi, optimatus, cel mai bun, sau dela bolie mai mare (cihac) și însemnarea sa generală este egal cu cuvêntul medieval *nobleță*.

Cuvêntul boier fiind sinonin cu nobil, era prin urmare boier ori-cine își espunea vieața sa pentru *salvarea țĕrei și pentru gloria suveranului.*

Nobleța sau boeria resulta din simțĕmintile de gratitudine și din trebuința de încredere, care silia pe oameni a da celor cari se distingeau o recompesă pentru serviciile făcute acordându-le o supremație onorfică și efectivă. A *fost natural și înțelept în timpurile vechi, când cultura era de castă* de a confia cu singuranță și pentru mult timp grija intereselor publice, guvernamentul, conducerea țĕrei unor astfel de oameni și chiar copiilor lor, formați la scoala părinților și cari prin ilustrațiunea părinților se bucurau de popularitate și încredere. (Maurice Blok Dict. 399 sez).

La Români în primele timpuri ale constituirei lor în state nu găsim urmă de aristocrație în adevĕratul înțeles al cuvêntului. O slabă influință feudală și nimic mai mult, căci de și vedem în sfaturile primilor domni deosebite grade boeresci; ei însĕ individual nu se distingeau de țĕrani. Nenorocirile de tot felul îi făcuse pe toți egali și instituțiunile lor sociale sunt conforme legilor nenorociei. Toți erau egali și egali în toată puterea cuvêntului. Ei prin ei se conduceau, alegênd pe cel mai vrednic dintre dênșii, fără considerație de sânge din toate păturile sociale, cărora li se delega puterea, de aici vine *boerismul*: domnii chiar erau aleși până și din călugări, țĕrani și un esemplu avem de un țigan.

Domnul boerul era în vremile vechi de tot una cu țĕranii, de cari era aleși în urma meritelor și virtuților cetățenesci și mai ales ostășești. La aceste demnități putea ajunge ori-cine, numai om vrednic și cu dor de țară sĕ fi fost.

Toți românii erau proprietari în vremurile vechi de tot și toți erau soldați. Dela fierul plugului, la vremuri de restriște, pleca la oaste, se organisa în legiuni, conduși de șefi aleși de dênșii, fără deosebire de colibă sau palat, se forma armate însuflețite de același spirit — *apărarea proprietății lor comune, țara* — și cu toții sĕ luptau, căci sciau, că apărând *moșia cea mare* 'și apăra fie-care moșioara sa, căminul seu De aici se esplică nenumĕratele victorii, ce le-a purtat România, contra tuturor duşmanilor contra *ungurilor, polonilor, tătarilor și turcilor.*

Cât timp toți Românii erau proprietari și soldați, cât timp numele de rob și robie nu era în cuvêntarea sa, cât timp o egalitate economică și politică era macsima fundamentală a statului, cât timp armata era națională, cât timp boerii și domnii erau vrednici și neegoiști, în cât timp centru de gravitate politic era în țară, iar nu la strĕini, românii erau respectați și armatele lor nebiruite și ca esemplu avem epoca lui Stefan cel Mare. Îndată ce acest echilibru se strică, îndată ce autoritatea de pe câmpul de luptă persistă în timp de pace, îndată ce proprietatea teritorială individuală începe sĕ iasă la iveală și cu dênsa alăturea sclăvia, îndată ce armata încetează d'a fi națională, ci mercenară, îndată ce intrigile și ambițiunile personale încep sĕ se nască printre boeri, îndată ce centrul de gravitațiune politic se caută în afară de țară la strĕini; îndată ce străinii sĕ amestecă în afacerile de vieața ale țĕrei, țeara merge spre decădere. (Va urma.)

Pentru păgubiții prin inundări și foc am mai primit:

Dela O. D. Dimitriu Nan, paroch gr. orient. în Rĕșnov . . . . . fl. 5.—

Cu totul fl. 252.—

Avis.

Comitetul arangiatoriu pentru festivitățile adunărei generale a Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, — cu abatere dela regula statorită de astădată 'și va ține ședința ordinară *Joi în 7 Iuliu st. n.* la 6 oare d. m. în localul casinei române, la care prin aceasta se invită a participa toți membrii.

Sibiiu, 3 Iuliu, 1887 st. n.

Dr. *I. Moga*, președinte. Dr. *Remus Roșca*, secretariu.

Varietăți.

* Maiestatea Sa împĕratul după manevrele cele mari din comitatul Hunedoarei se va reintoarce pe la Cluș la 30 Sept. și va petrece acolo una, eventual două ḑile după cum spun foile tot de acolo.

* Principele de coroană Rudolf și princesa Stefania după ce vor petrece în Galiția și Bucovina, se vorbesce, că vor veni și prin Ardeal.

* (Convocare.) Adunarea generală ordinară a „reuniunei femeilor române gr.-orientale din Făgăraș și jur“ în sensul §. 9. din statutele acestei corporațiuni se convoacă prin aceasta pe Duminecă în 28 Iuniu a. c. st. v. la 2 oare după ameaḑi în casele subsemnatei presidentă. La această adunare sunt poftite p. t. membre și bărbați de consiliu ai reuniunei, precum și alți binevoitori ai reuniunei acesteia.

Obiectele de pertractat vor fi:

1. Raportul comitetului reuniunei despre activitatea lui.
2. Censurarea raționiniului reuniunei.
3. Curenții.

Făgăraș, 18 Iunie, 1887.

Anastasia Popescu, președ. *Nicolau Aron*, secr.

* Adunarea generală a comitatului Sibiiu, ținută sub președința vice comitelui Thalmann la 30 Iuniu, a ales de pretore pentru cercul Mercurei pe substitutul pretore de până acum, Albert Dörr.

* Ministrul de interne a adresat municipiilor o ordinațiune, prin care le provoacă a asterne rapoarte despre starea sanitară din cerc. Aceste rapoarte sĕ conțină însemnarea acelor comune, cari prin lege sunt îndatorate a avea un medic, precum și însemnarea cercurilor sanitare și comuna principală a acelora.

* Ministrul de resboiu austro-ungar a publicat o statistică comparativă a armatelor europene: La 10,000 indivíḑi revin în Francia câte 150 ostași în timp de pace, în Germania 100, în Italia și Rusia câte 90, în Austria 70.

* Din partea comitetului central electoral al comitatului Sibiiu s'a esmis următoarea Publicațiune: Subscrisul comitet central electoral aduce la cunoscință, că listele provisore ale alegĕtorilor de deputați dietali din cele 4 cercuri electorale ale comitatului Sibiiu se espun din *5—25 Iuliu 1887* spre intuițiune publică:

1. în reședința comitetului central-electoral, în biroul de espediție al comitatului (casa comitatensă);

2. listele orașului Sebeș în biroul magistratului din S.-Sebeș; listele comunelor mari în cancelăriile comunelor respective, eară listele comunelor mici în cancelariile notarilor cercuali respectivi, unde se pot vedé și decopia dela 8—12 oare a. m. și dela 2—6 oare p. m.

În timpul din *5—15 Iuliu* poate reclama fie-care în privința persoanei sale, precum și fie-care, care este indus în listă, cu privire la induceri în listă sau stergeri din lista cercului, in care este indus el.

Reclamațiunile de asemenea se vor espune în localitățile amintite spre vedere publică și fie-care îndreptățit de a reclama îș poate face observările sale cu privire la reclamațiuni din *5—25 Iuliu a. c.* Reclamațiunile și observările trebue adresate la comitetul central-electoral și înaintate magistratului, respective oficiilor comunale sau notariatelor cercuale.

Intr'un script se pot face reclamațiuni cu privire la mai multe persoane. Observările însĕ trebue făcute separat la fie-care script. (§ 44, 45 și 46 din articlul de lege XXXIII: 1874)

Totodată se publică, că deoarece cărțile principale de dare din anul curent încă nu s'au compus pe deplin, în sensul înaltei ordinațiuni a ministrului r. u. de interne ddto 14 Maiu 1887 Nr. 31,194, se vor lua de basă la procedura de rectificare cărțile de dare principale din anul trecut, și că fie-cine este îndreptățit pe lângă observarea normelor de mai sus a cere corigarea erorilor întrate în liste cu ocasiunea procedurei acesteia. (§§ 44, 45 și 50 din legea citată.

* *Aviso* esmis din partea intendanției corpului al 12 de armată din Sibiiu conține și următoarele: Pentru asigurarea furnisării de fên, paie de așternut, pae pentru saltele și lemne de foc la trupele armatei ces. reg. pe timpul dela *1 Septembre 1887* până la *31 August 1888*; apoi pentru două stațiuni ovĕs pe timpul dela *1 Septembre 1887* până la *31 Decembre 1888* se va ține pertractarea ofertelor scrise, în chipul următoriu:

În localul ofic. intendanției corpului de armată *12* pentru Mediaș și Cisnădie, la *20 Iuliu 1887*.

In 21 Iuliu 1887 la magazinul militar ces. reg. de aprovisionare din Alba-Iulia pentru Alba-Iulia, Sebeșul-Săsesc, Orĕștie, Abrud și Zlatna.

In 22 Iuliu 1887 la magazinul militariu ces. reg. de aprovisionare din Brașov pentru Codlea, Ghimbav și Hălchiu și în *25 Iuliu 1887* pentru Sânpetru, Feldioara, Cârstian, Rĕșnov și Odorheiu. Condițiunile de arondare, precum și cuantitatea articolilor de furnisat se pot afla la institutele militare ces. reg. de aprovisionare din Sibiiu, Alba-Iulia, Brașov și Cluș, institutele din urmă posed și libele, cari se estradau pentru 4 cr,

* *Aviso* esmis din partea comisiunei comune de asigurare conține și următoarele: Pentru asigurarea furnisărei de fên, pae de așternut și altele și lemne de foc pentru trupele ces. reg. și de honvedi pe periodul dela *1 Septembre 1887* până la finea lui *August 1888* se vor ține următoarele pertractări:

În 14 Iuliu 1887, în localul ofic. de intendanță a corp. 12 de armată din Sibiiu, pentru stațiunile: Sibiiu, Făgăraș, Târgul-Murĕșului și *Bistrița*.

In 15 Iuliu 1887 la magazinul mil. ces. reg. de aprovisionare din Alba-Iulia, pentru Alba-Iulia, Cluj și Elisabetopole, (Ibașfalău).

In 18 Iuliu 1887 la magazinul mil. ces. reg. din Braşov, pentru staţiunea Braşov.

Cantitatea şi soiul articolelor de furnisat se pot afla dela oficiile politice, dela camerile comerciale şi industriale precum şi dela comandele militare. Condiţiunile de ex-arondare se pot afla la institutele de aprovisionare din Sibiiu, Cluş, Braşov, şi Alba-Iulia; ear pentru honveđime la comandele semi-brigadelor respective batalioanelor de honveđi. Bilete anume se pot procura cu 4 cr.

* (Bibliografic.) „Transilvania“ Nrul 13—14 a apărut cu următoriul cuprins:

„Necesitatea înfiinţăreide scoale române pentru fete.“ „Sciri scolare a scoalei civile (private) de fete cu internat.“ „Date geografice despre Transilvania, Moldavia, şi Valachia dela anul 1597.“ „Din „Album“ publicat în memoria restaurărei bisericei dela curtea de Argeş.“ „Estras din memorialul subcomitetului dela Cluş în causa propunerilor domnului secretar ministerial Ladislau Vaida.“ „Proces verbal al comitetului asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, luat în şedinţa dela 16 Iuniu st. n. 1887.“ „Scoala superioară de fetiţe din Sibiiu.“ (Colecte). „Avis.“ „Bibliografie.

„Ce fel de resultat seceră dilnic elicsirul de nervi al Dr. Lieber, aproape admirabil, legitimează următoarea dovadă: Primiţi respect. domnule profunda mea mulţămire pentru elicsirul de nervi, am întrebuinţat jumătate sticla, constat însĕ de acum succesul cel mare, ce l am ajuns, pentru a ajunge însĕ ţînta dorită, Ve rog încă adi pentru; trimiterea etc. H. Hofmann, învĕţătoriu, Kl. Stürlak b. Gr. Stürlak. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) 1/2 sticlă = 2 fl. v. a., o sticlă întreagă florini 3.50, o sticlă dublă fl. 6.50 v. a. în farmacii şi în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz.“

Loterie

Sâmbătă în 2 Iuliu 1887.

Buda: 88 34 70 30 71

Nr. 177—886. [1612] 1—5

CONCURS.

La scoalele medii române greco-orient. din Braşov sunt de ocupat următoarele posturi:

1. un post de profesor de limba şi literatura maghiară, ca studiu principal, şi ca studii aucsiliari, româna şi latina, la gimnasiu, cu 22 oare de propunere pe săptămână;

2. un post de profesor pentru limba şi literatura franceză, ca studiu principal, şi ca studiu aucsiliar limba română, la scoalele comerciale şi reale, cu 22 oare de propunere pe săptămână;

3. un post de profesor secundar de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială şi reală şi la clasele IV şi V de fete, cu care post este împreunat şi oficiul de instruitoriu şi conducĕtoriu al corului bisericei rom. ort. res. dela St. Nicolae din Braşov;

4. un post de profesor secundar de gimnastică, pentru gimnasiu, scoala comercială şi reală, cu 16 oare şi pentru scoalele normale cu 4 oare de propunere pe săptămână.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin *până la 15/27 August 1887.*

Concurenţii vor adresa petiţiunile lor cătră subscrisa Eforie scolară, instruite cu documentele:

a) că sunt de naţionalitate români şi de religiune greco-orientali;

b) că au purtare bună, atât în privinţa moralităţii cât şi a ţinutei sale cetăţenesci;

c) că sunt sănĕtoşi de constituţie;

d) că reflectanţii la postul de sub 1. au cualificaţiunea prescrisă de legea de instrucţiune din anul 1883 Art de lege XXX. §. 29, 30, 61 şi 62 în combinaţiune cu dispoziţiunile în vigoare ale autorităţilor bisericesci confesionale române greco-orientale din archidiecesa Transilvaniei; eară reflectanţii la postul de sub 2 să fi absolvat gimnasiul şi facultatea filosofică sau vre-o academie comercială şi poşed perfect limba franceză;

e) reflectanţii la postul de sub 3. să producă testimoniu despre absolvarea cursului la vre-uu conservatoriu de musică, sau că poşed cunoscinţe temeinice de musica vocală şi instrumentală;

f) concurenţii la postul de sub 4. vor documenta cu testimoniu de specialitate, capacitatea lor a instruí în gimnastică.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru concurenţii de sub Nr. 1 şi 2.

Până la obţinerea decretului de profesor definitiv (§. 30 legea de instrucţiune din 1883), salariu anual de 700 fl., după aceea în următorii doi ani 800 fl. şi de ací înainte salariu constant anual de 900 fl. cuincuenalii de câte 50 fl., cari se vor repeta de 5 ori, şi relut de cuartir de 130 fl., cu înaintare în categoria de 170 fl. pe an, precum şi drept de pensiune conform statutului în vigoare

Postul de sub Nr. 3. este împreunat cu salariu anual de 500 fl. dela scoale, eară dela Biserica St. Nicolae cu salariu anual de 600 fl. şi 50 fl. pentru Note.

Cu postul de sub Nr. 4 este împreunat un salariu anual de 480 fl. v. a.

În fine au să dechiare concurenţii în petiţiunile lor, că se vor supune necondiţionat regulamentelor şi dispoziţiunilor în vigoare ale institutului nostru.

Eforia scoalelor centrale române ort.-răsăritene, Braşov.

I. Strevoiu,
v.-preşed.

[1613] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoreasă, la scoala privată elementară de fetiţe din Abrud, susţinêndă prin „Reuniunea femeilor române“ din Abrud, Abrudsat şi jur se escrie concurs, cu termin până la *6-lea August st. n. a. c.*

Emolumentele sunt: 500 fl. v. a. în bani, cari se vor plăti în rate lunare, şi cuartir în edificiul scoalei;

Doritoarele de a ocupa acest post, au să producă următoarele documente:

1. Atestat de botez, că e născută română.

2. Atestat de moralitate şi purtare bună.

3. Testimoniu scol. că a absolvat preparandia în toată regula, şi poşede atestatele de cualificaţiune recerute prin legea scolară.

4. Să dovedească, că poşede perfect limba română în vorbire şi scriere, de asemenea şi limba maghiară şi germană, precum şi desteritatea în lucru de mână.

Să mai recere dela concurente, şi pracsa de cel puţin unul sau doi ani; care vor avea şi cunoscinţă de musică vor fi preferite.

Concursele instruite în modul arĕtat, sunt de a se subşterne la subscrisa preşedintă în Abrud, până la 6 August a. c.

Dela comitetul „Reuniunei femeilor române“ din Abrud, Abrudsat şi jur.

Abrud, în 27 Iuniu, 1887.

Anna Gall, presidentă. **Alecsandru Ciura,** secretariu.

Ad Nr. 271 prot. [1611] 2—3

CONCURS.

Pe basa ordinului consistorial de datul 24 Februariu 1887, Nr. 694 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch gr. or. Ioan Marcu din Rucăr cu termin de 30 ţile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumĕtate din toate venitele parochiei de clasa a III-a, cari computate la olaltă dau suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a competa la acest post să şi aştearnă petiţiunile instruite în sensul statutului organic şi al regulamentului pentru parochii din 1878 la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus-indicat.

Făgăraş, 27 Maiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Făgăraşului.

În conţelegere cu comitetul parochial

Iuliu Dan,
adm. protopresb.

Nr. 256 B. [1610] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III-a din Ineu, protopresbiteratul Solnocului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ţile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele sunt:

1. Una merţă de cucuruz ne sfârmat dela 100 familii à 50 cr; 50 fl. v. a.

2. Dela 100 familii una ţi de lucru cu pălmile à 20 cr.; 20 fl. v. a.

3. Folosinţa cimiteriului în mărime de 605 □ à 3 fl. v. a. anualiter.

4. Stolele usitate, cari calculate după calculul mediu a lor 5 ani din urmă dau un venit anual de 31 fl. 20 cr. v., preste tot suma de 104 fl. 20 cr.

Doritorii de a concurge la aceasta parochie vacantă, vor avea a-şi înainta suplicele lor instruite conform statutului organic şi regulamentului pentru parochii până la terminul susarĕtat la sub-semnatul oficiu.

În conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Cupşeni, în 26 Maiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului.

S. Cupşa,
protopresbiter.

Turnătoriă
de clopote şi de metal
a lui
Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum şi pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanţa pe mai mulţi ani. Montate cu chivere (coarne) de lemn, fer turnat şi bătut; astfeliu construite, că după ce sunt usate pe o parte să poată fi învĕrtite cu înlesnire în ori-ce direcţiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite şi premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic şi mai adênc, ca cele de sistemul vechiu; un astfeliu de clopot în greutate de 300 punţi egalează pe unul de 400 punţi.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solide şi frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru **oroloage** şi **toace** din metal, precum şi toate celelalte articole de alamă şi metal aparţinĕtoare de această categorie, cu preţurile cele mai moderate. Se construesc clopote şi pre lângă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punţi în jos, precum şi stropitoare de mână se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuiază solid şi cu punctualitate, se recomandă

Antonie Novotny.
Timişoara, Fabrică.

[1605] 2

Singur veritabil să află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir
pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical şi cel mai sigur leac dintre toate, chiar şi contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinereţelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritaţiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach şi mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul şi aprobat din partea unei autorităţi moderne a sciinţei; speră prin urmare si cea mai deplină garanţie pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Desluširi mai de aproape dă circulariul aclus la fiesce-care sticlă. **Preţul 1/2 sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dublă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignaţiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 17—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz.“

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricaţiune şi mare magazin de
instrumente cordale, pentru batere şi suflare,
numai de cualitate escelentă.

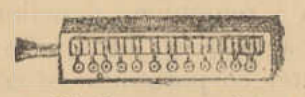

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Preţul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine şi eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustraţiuni la cerere se trimit gratis şi franco. Pentru harmonică şi harmonium Preţ-curante separate cu ilustraţiuni. [1582] 11—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 66 Sibiiu, Sâmbătă 27 Iuniu (9 Iuliu) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sfintei sĕrbători a „S. S. A. Petru și Pavel" Nrul procsim va apăré Joi în 2 Iuliu st. v.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român"

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iuliu-Septembre al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetí.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Iuniu 1887, sĕ-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român" în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 3320. B.

CONCURS.

Pentru conferirea a *patru stipendii câte de 500 fl.* din ajutoriul de stat al archidiecesei noastre transilvane, care sunt destinate pentru cualificațiunea mai înaltă a clericilor din aceasta archidiecesă la vre-o universitate, — se publică prin aceasta concurs cu termin până la *31 Iuliu a. c. stil. vechiu.*

La aceste stipendii pot concurge numai clericii absoluți din archidiecesă, cari sunt totdeodată absoluți de gimnasiu cu esamen de maturitate și voesc a-și completa studiile lor la vre-o facultate teologică sau filosofică.

Concurenții au a substerne la consistoriul archidiecesan până la terminul mai sus arĕtat suplicele lor instruite cu documentele necesare, adecă cu atestat de maturitate și absolutoriu clerical dela institutul seminarial archidiecesan de aici, apoi cu atestat dela medic despre aceea, că sunt deplin sănĕtoși și cu o declarațiune separată, că după absolvire vor întra în serviții bisericii, ce li se va conferí; și în fine au sĕ anumească în suplică universitatea și facultatea la care voesc a-și face studiele, indicând totdeodată pentru facultatea filosofică și specialitatea studiilor principali, ce și-o au ales, p. e. pedagogia, istoria, filologia ș. a.

Sibiiu, 16 Iuniu, 1887.

Consistoriul archidiecesan ca senat strins bisericesc.

Miron Romanul m. p., archiepiscop și metropolit. **Nicanor Frateșiu** m. p., secretariu.

Sibiiu, în 26 Iuniu.

Convenția anglo-turcă și cestiunea bulgară pot sĕ dea destul lucru diplomației europene și cu deosebire statelor mari interesate. Monarchia noastră, după cum se dă cu socoteala nu ar avea interese în Egypt, dar cu atât mai mari interese are în peninsula balcanică. Rolul ei în Sêrbia pe un moment se pare a fi paralisat prin venirea lui Ristici la putere și de aceea diplomația noastră 'și dă toată silința de a-și validita posițiunea de putere mare în Bulgaria. Vara aceasta deci ne poate aduce surprinderi neplăcute, deoarece cestiunile cele mai însemnate din orient se complică tot mai rĕu.

În Bulgaria trebue sĕ învingă sau dreptul poporului bulgar, sau interesele Rusiei. Învingênd cel dintâiu monarchia noastră va privi cu satisfacțiune la resultatul politicei sale, învingênd cel din urmă, rĕsboiul între noi și Rusia se pare inevitabil.

Într'aceea cestiunileinterne încă lasă mult de dorit la noi. Popoarele între sine nu sunt mulțămite, ear statul în loc ca sĕ mulțămească pretensiunile cetățenilor sei 'și îndreaptă privirile tocmai în o altă direcțiune opusă dorințelor cetățenilor și adecă caută căi de a-și înmulți venitele din spatele contribuenților. Și-a pus ministrul de finanțe ochii pe tăbac și din tăbac și sugări sperează un venit de trei milioane mai mult ca anii trecuți, se înțelege așa, că va ridica prețul tăbacului și sugărilor, ear în cât pentru viitoriu nu se va mai da concediu nimerui de a prăsí tăbac sau apoi și dacă se va da, se va da pre lângă condiții nefavorabile pentru producent.

Cumcă dispositiunea aceasta nu va fi întêmpinată cu plăcere de o parte însemnată a locuitorilor este de esplicat, ear cumcă traficanții, cari și până aci au plătit multă dare și au avut venit puțin se vor înfiora de esperimentele cele nouă cu ridicarea tacsei traficilor, este evident.

Un alt soiu de dare se va pune pe spirt. Industria de spirt, care odinioară înfloria la noi, este adi aproape de faliment, dar cu toate acestea guvernul nu va avea milă față de fabricile de spirt, când e vorba de a-și crea un isvor nou de câștig.

Numai de nu ar pune pĕcatele pe înaltul guvern sĕ urce darea și pentru cei ce fac rachiu în căldări mici de trevere, prune și drojdii, căci atunci țĕranii de pe la sate pot sĕ țină sigilate căldările cele mici pentru vecie, deoarece și acum cu atâtea insinuări, atâtea termine și atâtea șicane mai bine prefer a arunca prunele ori a le da la vite, decât sĕ se espună și la dări mai grele. Guvernul nostru deci face ca și omul ale cărui isvoare de venite sunt sleite, — el se încearcă a căuta venite și acolo, unde sau nu sunt de găsit pe cale onestă, sau apoi se forțează acuirarea lor. De o înmulțire a isvoarelor de câștig sub actuala sistemă nu e vorbă. Prin comasări, un ram de economie în Transilvania se poate privi de stins, și acesta este economia oilor. Pe câmpiile cele întinse a le Transilvaniei până la introducerea comasărilor erau turme de oi, mei și berbeci mai în fie care hotar.

Adi poți ocolí Transilvania, nu mai dai decât la puține sate de câteva oișoare; cele mai multe oi s'au prăpădit, de când cu comasările.

De unde iau oamenii și industriașii lână? de unde laptele, carnea și mijloacele de traiu, ce le oferia oaia, deoarece din România, grație continuei agitări, nici adi nu pot aduce economii nimica. Lâna variază dela 40—50 fl. Ce folos că adi oamenii nostri nu o au și cari o au, din România nu o pot aduce. Eată, unde duce sistemul cel nou de economie, făcut și introdus după normele germanilor și altor popoare industriare, ear nu cum sunt referințele economice din Transilvania cu deosebire.

În privința aceasta plângerile sunt generale și după cum putem observa boerii din comitate nu o dau mai bine ca țeranii. Păn aci era un lucru de necredut, ca cineva sĕ vêndă recolta vinului păn nu au lăsat strugurii floarea, recolta grâului păn' încă nici nu e secerat și lâna de pe oi păn nu e tunsă, fênul păn nu e earba cosită; ear adi toate aceste esperimente triste trebue sĕ le facă domnii cei mari, — proprietarii cei cu latifundii comasate și încă în dauna lor, din lipsă de bani.

Sau doar nu e o daună, când proprietarul de vii e silit înainte de secere sĕ-și vêndă mustul seu per Hectolitru cu 5 fl, — sau când el și-a vêndut deja din earnă lâna de pe oi cu 25 fl. maja? Cine trage foloase din stările aceste triste ecunomice decât cămătarnicii cei nemiloși și speculanții de jidani,

FOIȚA.

Corbea haiducul.

(Încheere.)

8.

Boerii, audind așa,
Cheile le cănta:
Di de vară
Până-'nseară
Până de ele dederă;
Și la temniță mergeau,
Nouĕ uși că descuiau,
Până de Corbea dedeau.
Ear Corbea, abia-mi sufla
De slăbănog, ce era
De use mereu*) se proptia,
Până afară ești,
Și în divan că-'mi mergea.
„Roșu," îndată, ce-l vedea.
Foarte tare răncheza,
Cu picioarele bătea,
Mare tainiță făcea,
Păn' Corbea s'apropia.

*) Mereu, încontinuu, într'una.

Dar nu putea încăleca,
Că putere nu avea.
„Roșu" vĕdênd nevoia,
De stânga îngenunchia,
Ear Corbea se arunca
Și prin curte mi-l primbla,
După felul, cum scia.
Boerii înmărmurirĕ.
Când la Corbea lung privirĕ,
Cum sciea de minunat,
Ca sĕ călărească-'n sfat
Pe „Roșu," cal minunat.
Și cu toții într'un glas,
Dise Corbii 'n rîs cu haz:
„Primblă mi-l Corbe, d'așa,
„Că ne cresce inima.
„Dar Corbea, ce-'mi rĕspundea?
„Și mie sĕ-mi faceți voia.
„Și dați mi unul sumanul
„Și sumanul și caftanul,
„Căci „Roșu" este 'nvĕțat
„În caftan a fi-'nbrăcat.
„Cum eram și eu odată,
„Când umblam prin lumea toată:
„Prin colnice și prin văi
„În frunte a 12 flăcăi.
Unul din sfat, fără teamă,
Ruga Corbii o bagă-'n seamă,

Și îndată se desbracă,
Alți boeri nici sĕ se-'ntreacă,
De caftan
Și de suman,
Și lui Corbea le dedea,
Care pe loc se-'mbrăca,
Fără multe a cugeta.
Dar foarte bine-i părea,
Și în inimă ridea
De toată boerimea.
Încăftănit încăleca
Și pe „Roșu"-l învêrtia
În fața toată boerimea.
Se sucia, cât se sucia,
Până pe măsa o stergea
Și lângă el o punea.
Și Roșului îi dicea
Vorba, care o cunoscea.
„Roșu," îndată, ce audì
Vorba Corbii și pornì:
Preste Curte s'avânta,
Și prin vĕzduh sbura,
Și cu nori s'amesteca.
Corbea, vĕdênd, că-i scăpat,
Dise în rîs cătră sfat:
„Rĕmâi acum sănĕtos
„Rĕmâi, rĕmâi sfat de jos!
„La bună mână t'am tost.

cari 'şi schimbă numele cu timbru de cinci piţule şi se bat în pept, că ei sunt cei mai buni patrioţi, făcêndu-se membrii ai reuniunilor culturale maghiare.

De tot orb trebue sĕ fie omul, fie el maghiar naoş sau sĕcuiu verde, sau de ori ce neam, care nu vede, că sub impregiurările de aḑi economice merge rĕu, amploiaţii sunt toţi sau partea cea mai mare nisce ḑileri plătiţi rĕu, ear jidanii fac case, şi cumpĕră domenii domnesci dela familii vechi, cu nume bun şi încă mai au şi cutezanţa a adopta cele mai frumoase nume ungaresci, aşa încât şi ungurilor celor de omenie le e ruşine de traficul, ce se face cu schimbarea numelor, contra căruia noi în zădar ne-am ridicat şi ne ridicăm şi aḑi glasul nostru. Este deci şi remâne constatat din partea noastră şi a tuturor oamenilor de ordine, că cestiunile economice în scurtă vreme au sĕ dea de lucru guvernului şi ţĕrei ungaresci. Revoaltele de ţĕrani sunt efluesul nemulţămirei în cele economice. Grevele cele înfricoşate din Belgia din anii din urmă şi chiar şi în anul acesta sunt resultantele lipsei generale şi la noi lipsa începe a lua dimensiuni mari.

Economii, cari eri alaltăeri înjugau patru boi, aḑi nu au o vacă, dările restante sunt cu miile şi cu sutele de mii, pământurile întabulate cu poveri ca nici odată şi în urmă se nu ne prindă mirarea, dacă socialismul şi nihilismul 'şi vor ridica şi la noi capul din sinul nemulţămiţilor.

Tare rĕu face deci guvernul nostru, că ridică şi sporesce dările fără de a se îngriji, ca sĕ sporească şi venitele ţĕrei şi nu e bine sĕ întinḑi coarda prea tare, căci se rumpe şi stai în loc, când ţi-e lumea mai dragă.

Dar domnii nostrii sciu, ce sciu şi dacă noi am avea convicţiune că ei sciu, ce are sĕ urmeze, atunci întindă coardele cât le vor plăcea, puţin ne pasă, numai sĕ nu se înşele în sciinţa lor, ca în multe altele.

Revista politică.

De vr'o câteva ḑile regele Milan a părăsit Viena şi petrece în capitala regatului Sêrbiei. Foile vieneze mai ales se ocupă earăşi de visita neaşteptată a regelui Sêrbiei şi „Neue Fr. Presse“ îi consacră un articol de fond, făcênd diferite combinaţiuni politice. Regele Milan, ḑic foile vieneze, chiar în butul schimbărei ministeriului, a primit cea mai firmă asigurare, că monarchia noastră pune mare preţ pe pretenia statului vecin; şi asigurările reciproce de pretenie între împĕrat şi oaspele împĕrătesc de sigur a fost bun prelej ca legăturile sĕ se închee şi mai tare.

Schimbarea din Bĕlgrad nu înfluinţează numai asupra politicei esterne a monarchiei noastre dar mai ales asupra politicei interne; d'aceea datori sunt cei din Viena sĕ apere independenţa Sêrbiei şi sĕ nu împedece abundanţa prerogativelor regesci. E o altă întrebare, ce fel de sistem e mai potrivit la cărmă, pentru ca sĕ poată conduce potrivit destinele Sêrbiei, şi dacă necesitatea joacă rolul şi e folositoriu, apoi fie guvernul compus din oameni liberali ori reacţionari, ori radicali, fie Garaşanin, fie Ristici, puţin impoartă. Datorinţa monarchiei noastre e sĕ apere pe Sêrbia, căci cercul ei de activitate e foarte vast; deoarece Austro-ungaria umblă după interese în Orient şi influinţa ei în peninsula balcanică o va esercia mai uşor numai cu sprijinul sêrbesc; căci cu România s'au cam slăbit coardele preteniei din pricina neînţelegerilor convenţionale, ear Muntenegrul s'a aruncat cu totul în braţele Rusiei.

Recunosc foile vienese buna voinţa regelui Milan şi simpatiile lui faţă de monarchia noastră însĕ nu garanteză, că Austro-ungaria sĕ pună tocmai mare pond pe asigurările regelui, cât timp în Bĕlgrad oamenii lucră chiar în direcţiune opusă. N'ajunge bunăvoinţa regelui şi câtă vreme nu-i el stăpân pe ţeara lui, rĕmâne resultatul visitei sale la Viena un numĕr de cifre nesigur, cu care în Austro-ungaria nu se poate calcula, fără ca atenţiunile monarchiei sĕ nu fie mereu încordate asupra desvoltărei lucrurilor din regatul sêrbesc.

Marea Sobraniei a Bulgariei s'a deschis în Tîrnova în 4 Iuliu n sub presidiul vice presidentului Manceff. S'a ales de president Tonceff, ear Z. Stoianoff, vestitul luptătoriu anti-rus, de vice-president Toate fracţiunile opoşiţionale abia dispun de 74 de voturi, pe când guvernul întrunesce o maioritate de 341 de deputaţi. Multă energie nu prea dovedesce Sobrania mai ales cu privire la alegerea noului principe cu toate că lumea politică e nerăbdătoare faţă cu actul de alegere. După ce s'a cetit raportul deputaţiunii, ce a fost trimisă pe la curţile europene un deputat a atăcat deputaţiunea susţinênd, că ea n'a avut nici un resultat. La aceste învinuiri rĕspunse Stoiloff, ḑicênd, că numai misiunea deputaţiunei a mântuit Bulgaria de ocupaţiunea rusească, ce se intenţionase. Sobrania a avut în 6 Iulie seara o şedinţă secretă, care s'a consultat asupra alegerei de principe. Se vorbesce şi încă cu siguranţă, că ea va proclama pe principele de Coburg, care, după cum a asigurat guvernul, va şi primí alegerea. După o scire a agenţii „Reuter“ de cumva puterile europene nu vor recunoasce alegerea de principe sobrania e hotărîtă a trece preste articolul 3 din tratatul dela Berlin, ea va proclama independenţa principatului şi astfeliu va face de prisos aprobarea alegerii prin puteri.

Politica rusească în ţĕrile române.

(Urmare.)

Această epocă poartă sigilul unuia din cei mai viteji domni români, Mihai Viteazul. Aşa, că *istoricul boerismului asupritor al sclăviei şi al decăderei naţionale* începe din secolul al XVI şi Mihai-Vodă întăresce cu hrisov domnesc robirea ţĕranului, face primul pas spre constituirea boerismului, proprietar individual al pământului, şi spre robirea ţĕranului: *„care pe unde va fi acela, sĕ fie român vecinic, unde se va afla“* (cartea de jud. a lui Radu Mihnea 24 Aprile 7121—1619). Este de observat, că chiar de atunci numele de român era identic cu rob.

Boerismul se constitue în castă, îşi formează genealogii, îşi caută protopărinţii până în cavalerii cruciaţi, în Balduini, ca şi francesii, îşi ticluesc tradiţiuni, îşi fac embleme pentru familii, pe cari le tatuează pe corp ca sĕlbaticii şi tâlharii şi 'şi legitimează aspiraţiunile de supremaţie cu ambiţiuni la domnia ţĕrei, pentru ajungerea căreia recurg la tot tot felul de miḑloace, de intrigi şi umiliri. Se umilesc înaintea turcilor, ba unii se şi turcesc, se gudură înaintea ungurilor, ba unii 'şi trag originea din neamul lui Atila, ca sĕ se arete şi mai nobili. Se înjosesc înaintea polonilor, austriecilor, şi când vĕd, că sorţii de isbândă în preponderanţa politică încep a fi în partea Ruşilor, cu aceeaşi umilire, înjosire şi degradare se dau în partea lor.

Alăturea cu boerii pământeni apar încă din secolul al XV sĕ joace un mare rol grecii, cari prin insinuări şi meschinării sciu sĕ se introducă pe lângă domnii şi familiile nobile române, sĕ şi câştige afecţiunea lor, sĕ între în înrudire cu domnii şi boerii pământeni, sĕ-şi câştige oare-cari drepturi, de cari apoi în mod abusiv sau sĕ profite şi sĕ persecute chiar pe binefăcătorii lor, ba sĕ-şi legitimeze şi aspiraţiunile lor la domnie.

Lupta se încinge între boerii pământeni şi parveniţi, cari prin întrigi, minciuni, laşităţi reuşesc sĕ fie deplin stăpâni pe situaţiune şi sĕ jefuiască fără nici un control, patronaţi de marele jefuitor bandit, de domn.

Cu începutul secolului al XVII încetează epoca boerilor şi locul îl ocupă ciocoismul.

„Ciocoiul este în totdeauna şi în ori ce ţeară un om parvenit, venal, ipocrit, laş, orgolios, brutal până la barbarie şi dotat de o ambiţiune nemărginită, care esploatează ca o bombă pe dată ce şi-a ajuns ţinta aspiraţiunilor sale.“

Primele acte ale acestor parveniţi, atât înainte cât mai ales în timpul fanarioţilor a fost prigonirea şi stingerea vechilor familii boeresci, cari prin tradiţiuni şi popularitate le opunia un puternic obstacol. Boerii cei mai cerbicoşi, erau prinşi, legaţi esilaţi în Constantinopol, unde se decapitau, averile lor se confiscau în folosul domniei. Cei, cari tac sunt prigoniţi de conspiratori.

În scurte cuvinte averea, tăcerea, demnitea, totul era prigonit, totul era persecutat. Liste de proscripţiuni umblau în toate părţile.

Cetăţenii cei mai vrednici şi mai de frunte erau aruncaţi în închisoare şi bătuţi la tâlpi, până când îşi da pe faţă averile şi titlurile moşiilor lor, pe urmă erau esilaţi peste hotar. Puţini dintre boeri au putut avea curagiul şi energia acea supranaturală de a triumfa peste toate torturile şi şicanile grecilor; dela un timp cei mai mulţi cedează şi copiează pe greci în cestiune şi în înjosiri; îmbracă antereele lungi orientale, încalţă păpucii, se acoper cu işlice şi îşi petrec ḑilele lungiţi pe divanuri, se îmbată de fumul mirositor al nerghilelor. Astfel era moda şi cine nu se conforma modei era mojic.

Locul boerilor pământeni, al Văcărescilor, Dudescilor, Golescilor, Bengescilor, Brezoenilor, Miclescilor, Kostăcescilor, Costinilor etc. etc. în conducerea ţĕrilor îl ocupă parveniţii, linguşitorii, aventurierii, oameni fără patrie şi fără căpătâiu, cari se închină ori cui, numai sĕ-şi satisfacă nesăţioasele lor pofte.

De astfel de oameni erau guvernate ţĕrile românesci la venirea lor în contact cu Rusia şi pe urmă se poate esplica foarte lesne şi natural, că astfel de oameni nu puteau sĕ aibă o politică francă, leală, naţională, desinteresată, ci scopul lor era binele lor personal, puţin le pasă de ţeară şi de mojicii de ţĕrani.

(Va urma.)

Varietăţi.

* (Advocaţi noi.) Dnii Dr. Dumitru Pop şi Dr. Dumitru Ciuta au depus cu succes bun censura de advocat la tabla regească din Mureş-Oşorheiu. Dl Dr. Dumitru Pop, — după cum notifică camera advocaţială din Braşov, — 'şi-a şi deschis deja cancelaria advocaţială în Braşov, ear dl Dr. Dum. Ciuta are de cuget a-şi deschide cancelaria advocaţială în Năsĕud.

* (Duel.) După cum i-se comunică „G. T.“ din Resiţa-Montană s'a întêmplat Mercuri în 22 Iuniu un duel în pădurea, „Pogănesci“ între d-nii Brosceanu, român, şi Gidofalvi, maghiar, amêndoi asesori comitatensi. Pricina a fost cuvintele: „büdös oláh“, cu cari a fost onorat românul din partea ungurului. Dl Brosceanu a provocat pe Gidofalvi şi duelul s'a făcut cu pistoale. Descărcându-se armele ambilor duelanţi n'au rănit nici unul pe adeversariul: încărcându-se pistoalele din nou, Gidofalvi ca cel provocat, a tras mai întâiu dar n'a nimerit, ear dl Brosceanu a descărcat pistolul în aer, dovedind, că are suflet nobil şi e marinimos ca toţi românii.

* (Concertul reuniunei de cântări *„Männergesang Verein.“*) Aceasta reuniune Mercuri seara a dat un concert în grădina „Hermann“ cu concursul capelei orăşenesci. A da concerte în timp de vară, când zăduful te copleşesce şi îţi strică toată dispoşiţiunea şi cu toate acestea sĕ aibă concertul un resultat strălucit, nu-i lucru de toate ḑilele. Şi strălucit succes au secerat concertanţii, ceea ce se demustră în mod evident prin împrejurarea, că pe lângă toată căldura cea mare, publicul a insistat ca unele puncte din program sĕ fie repetate. Succesul splendid fără îndoială în linia primă trebue sĕ se atribue dlui diriginte al acestei reuniuni, adecă dlui prof. sem. George Dima şi silinţii membrilor reuniunii. Toate punctele din programă — unsprĕḑece — au fost esecutate cu cea mai mare acurateţă. În special amintim „Normanenzug“ solo pentru bariton cu cor unisono şi orchestră „Gruss an's Vaterland;“ apoi „Loobeer und Rose“ pentru doi tenori de A. Grell, în care s'a distins simpaticul nostru tenorist dl G. Pop şi dl Tomandel. Efectul ce la produs asupra publicului punctul 7 din program a fost cu deosebire plăcut. Acest punct a fost esecutat de orchestră şi conţine: „Pe un Album“ compoşiţie de dl G. Dima. Piesa a fost primită între frenetice aplause, repetată şi earăşi frenetic aplaudată. Valoarea compoşiţiuni e cu atât mai evidentă, cu cât aproape întreg publicul aplaudator a fost strĕin. Corurile au fost puternice şi 'ţi producea o impresie plăcută mai ales veḑind bărbaţi trecuţi de 70 de ani, dând concursul lor la reuşita concertului.

* (Convocare.) Adunarea generală a despărţĕmêntului X (Cluş) al Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român se va ţiné ĕst an *duminecă la 17 Iuliu st. n. înainte de ameaḑi în comuna Ascileul mic.*

Obiectele vor fi:

1. Deschiderea adunărei prin directorele despărţĕmêntului.
2. Raportul comitetului despre activitatea sa anuală.
3. Raportul cassariului.
4. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru censurarea cassei.

N'ai cai buni sĕ me gonească,
Nici voinici sĕ îndrăsnească
Pe min' sĕ me zăgăşească*)
Şi grăind, el se ducea
Până nu se mai zăria.
Boerii toţi amuţiră
Şi la Corbea, lung privirĕ
Până când nu-l mai zărirĕ.
După ce s'au deşteptat
Credeau, că ochi i-au înşelat,
Până ce-se 'ncredinţară
Pentru ei minune amară, —
Că Corbea ear este-'n ţară.
Ş'un boer încăftănit
Ḑise către'l desgolit
De caftan
Şi de suman
De marele hoţoman;
„Cu atât nu ţ'a ajuns,
„Că Corbea, hoţul, s'a dus,
„Ci, domn mare, fără sfat,
„Şi caftanul ţi-l'ai dat
„Hai sĕ-ţi punem conciu 'n cap,
„Că Corbea 'ţ-a dat de hac.**)

G. E.

*) A zăgăşi, a incurca pe cineva, când cerci a-l prinde.
**) A sciut sĕ tee, înşel păcălească.

5. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru înscrierea membrilor noi și încassarea tacselor.

6. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru propuneri.

7. Cetirea disertațiunilor, ce se vor insinua înainte la comitet.

8. Raportul comisiunilor.

9. Închiderea adunărei.

La aceasta adunare sunt învitați cu toată onoarea toți membri Asociațiunei aflători pe teritoriul acestui despărțământ, precum și toți aceia, cari doresc prosperarea acestei Asociațiuni.

Din ședința comitetului desp. X.

Cluș, 5 Iuliu, 1887.

Dr. Gregoriu Silași, direct. — *B. Podoba*, actuariul desp.

* (Esportul de cai) din Monarchia austro-ungară, la propunerea ministrului de rĕsboiu consiliul de ministri a hotărît, că se poate face însĕ numai pe la anumite puncte dela graniță și sub controla organelor statului.

* În urma unei dispositiuni a sedriei orfanale oficiile pretoriale și comunale se îndatorează sĕ întrevină, ca toate averile minorenilor, ce consistă în clădiri sĕ se asigureze la institutul de asigurațiune „Transilvania“ pe timp de 6 ani consecutiv.

* (O moștenitoare fericită.) În comuna Ciocănești din Bucovina, a încetat din vieață în luna Maiu a. c. Spiridon Hurges, care a lăsat o sumă de 100,000 franci sau până la 40,000 floreni, unicei sale fiice numită „Părasca,“ ce se ḑice, că ar locuí în Iași, bănuindu se a fi servitoare în vre-o casă, s'au că trăesce într'o altă posițiune necunoscută, fără ca ea sĕ aibă sciință despre fericirea, ce o așteaptă.

* (Baron ca director de poliție.) Comitele suprem br. Bánffy Dezsŏ a denumit de director de poliție în Deșiu pe baronul Victor Toroczkay.

* (Armata rusească.) „Gazeta de Moscova“ scrie, că forțele militare ale Rusiei în total sunt de 4 milioane și jumĕtate și anume; 824,000 oameni în serviții activ, 1,600,000 reservă, și 2 mil. 160,000 prima categorie teritorială.

* Rusia se va pune în comunicațiune cu China și cu Iaponia prin o cale ferată transiberiană.

* (Metoda lui Pasteur.) Comitetul însărcinat de guvernul englez sĕ facă o anchetă asupra procedeului antirabic a lui Pasteur a asternut un raport camerei în care esprimă o deplină încredere în inventarea marelui savant frances. Bărbații cei mai eminenți ca și Iosef Lister, inventatoriul sistemei antiseptice, au făcut parte din acest comitet. În urma acestora se vorbesce a-se înființa și în Anglia un institut Pasteur.

* (Loteriile.) Guvernul italian a declarat într'o discuție din parlament, că în decurs de 20 de ani el a încassat suma de 1 miliard 900 milioane lei din loterii. Din această sumă guvernul a plătit numai 800 milioane lei; câștigul guvernului e deci de 1 miliard 100 milioane de lei.

* Sistem nou de fortificare a inventat generalul Brialmont și voesce a l introduce în Belgia Noua invențiune consistă în construirea de forturi cupole de tot mici dar provĕḑute cu tunuri puternice inturele. O garnisoană de 68,000 oameni pot apera cu acest sistem posițiuni militare de rangul I.

* (Bibliografic.) A apărut de sub tipariu ediținea a doua din „*Psichologia empirică*“ sau „*Sciința despre suflet*“ între marginele observațiunii de *Ioan Popescu*. Sibiiu, 1887.

— „*Românische Revue*“. Cu 1 Iuliu se începe un nou abonament pentru această revistă politică-literară, ca rea mai cu seamă astăḑi, după-ce prin alegerile din urmă causa națională română nu mai are representanți în parlament, va avea o însemnătate îndoită, fiind unicul organ de informațiune al românilor din Ungaria și Transilvania.

„*Românische Revue*“ se trimite în mai multe sute de esemplare *gratuite* cercurilor politice și literare din țeară și străinătate și a făcut causei române deosebite serviții, aprețiate și din partea conferinții dela Sibiiu.

Abonamentele (pentru Austro-Ungaria cu 8 fl. pentru România cu 25 lei în a. pe an) se fac la „*Direcțion „Românische Revue“ în Resicza, Banat.*“

Dare de seamă

despre activitatea societății de lectură „Andreiu Șaguna“ a elevilor de la institutul Andreian în cursul anului scol. 1886/7

A. În general.

Sub conducerea dlui director seminarial Ioan Hannia, societatea amintită s'a constituit în ședința din 21 Septembre 1886 în modul următoriu:

Președinte: dl D. Comșa, profesor seminarial; vicepreședinte: Em. Popescu, cl. an. III; redactor: A. Trif. cl. an. III (înlocuit mai târḑiu prin Al. Rușdea, cl. an. III); notariu pentru corespondență: V. Pop, cl. an. III; notariu pentru ședințe: I. Teculescu, cl. an. II; bibliotecariu: A. Oprea, cl. an. II; vice-bibliotecariu: I. Nicoară, ped. an. I. Membrii în comitet: Ios. Blaga și St. Russ, cl. an. III; I. Broju și D. Câmpean, cl. an. II; N. Cărpinișan, și G. Enescu; cl. an. I; Rom. Jurca, ped. an. III și G. Daniil, ped. an. II.

Societatea a ținut în cursul anului scol. 26 ședințe și anume 23 ordinare, ear 3 estraordinare.

Afară de acestea societatea a mai ținut o ședință publică festivă în memoria marelui Andreiu în presara ḑilei Sf. Andreiu, cu care ocasiune a resultat un venit curat de 97 fl. 36 cr., în favorul fondului societății.

Numĕrul membrilor societății la finea anului scol. a fost 99, între cari 97 ordinari și 2 ajutători, anume 72 din cursurile clericale, ear restul de 25 din cursurile pedagogice.

B. În special.

Activitatea societății a fost de două categorii: literară și administrativă.

a) în discuțiune s'au luat 23 lucrări, parte scientifice, și literare, parte poetice.

Din acestea s'au îndus în foaea societății „Musa“ 20 piese. Elaboratele din prosă aparțin parte teologiei și literaturei, parte istoriei și sciințelor naturale; poesiile au fost lucrări originale afară de o colecțiune de poesii poporale și o traducere din limba francesă.

În decursul anului s'au declamat în ședințele societății 16 poesii de diferiți autori.

În tot s'au admis pentru foaia „Musa“ 22 piese, cu 8 mai mult ca în anul scol. precedent, semn invederat, că activitatea literară a societății a mers progresând. În ce privesce declamațiunile de asemenea se poate constata un sporiu de 9 piese față de anul trecut.

b) relativ la afacerile administrative ne mărginim a releva mai întâi:

Tipărirea catalogului cărților aflătoare în bibliotecа societății. Aceasta afacere s'a fost trăgănat mai mulți ani de a rêndul, mai ales din causă, ca abia în anul de față a fost dată putința unei arangeri în deplin corecte a cărților. Tipărirea acestui catalog rĕspunde unei trebuințe adênc simțite. O altă afacere administrativă de importanță a fost deprinderile practice în vieața constituțională a bisericei noastre. Spre acest scop societatea s'a prefăcut în sinod parochial, alegênd un comitet cu însărcinarea de a presenta un rațiociniu bisericesc în regulă și totdeodată a pregăti cele de lipsă pentru alegerea de paroch. Rațiociniul s'a luat apoi în discusiune amănunțită, ear alegerea de preot s'a efeptuit întocmai conform prescriptelor în vigoare, desbătându-se pe larg asupra procederei de urmat și ilustrând cestiunea prin esemple practice. Remâne sĕ adaugem, că în sĕptămânile din urmă societatea și-a asigurat pe timp de 6 ani atât cărțile cât și mobiliariul și archiva sa în contra focului.

Comitetul societății și-a început activitatea cu ședința dto 27 Septembre, 1886, alegînd de notariu și raportor pe membrul Ios. Blaga.

Comitetul a ținut în decursul anului 35 ședințe și anume: 28 ordinare și 7 estraordinare. Ca organ esecutiv al societății comitetul a privegiat mersul afacerilor, îngrijind de esecutarea concluselor aduse de societate și întreprinḑênd toți pașii necesari întru promovarea intereselor societății. Lucrarea de căpetenie a fost censurarea și dările de seamă asupra elaboratelor încurse, precum si procurarea de cărți, ținerea biblioteci în ordine. etc. La începutul anului biblioteca consta din 1411 opuri în 1523 volume și 281 fascicule. În decursul anului biblioteca s'a sporit cu 87 opuri în 90 volume și 4 fascicule. Biblioteca numĕră astăḑi 1498 opuri în 1613 volume și 285 fascicule, la care sumă adăugênd cărțile aparținătoare bibliotecei patristice și anume 45 autori (Sf Părinți) în 59 volume și 38 fascicule, resultă suma de 1543 opuri în 1672 volume și 324 fascicule. (Va urma.)

Loc deschis.*)

Onorată redacțiune! Procedura conferinții timișorene — convocată de dl Rotariu și carea a ales delegați la conferința din Sibiiu și pentru cercul electoral al Recașului, deși inteligința acestui cerc n'a luat parte la acea conferință, — a provocat de sine protestul inteligințiі a acestui cerc, contra acelei procederi și contra representării cercului la conferința din Sibiiu.

Protestul însĕ a cătrănit pe dl Rotariu într'atâta, cât a năvălit în mai mulți articli ai organului seu: „Luminătoriul“, asupra inteliginței amintite, mai ales însĕ asupra deputatului dietal d'atunci dl Dr. Iosif Gall, și asupra protopopului Crăciunescu, ca fruntașii românilor din acest cerc; și a afirmat, că protestul este una machinațiune făcută la spatele inteligințiі și a alegĕtorilor, că s'a făcut protestul cu celainã, și că ar fi numai făuritura „Ilustrității sale dlui dr. Gall.“

Afirmările aceste fiind neadeverate, noi cari am asistat la facerea protestului, am trimis „Luminătoriului“ alăturata dechiarațiune, din carea se vede tot decursul lucrului, și anume, că Ilustritatea sa dl Dr. Iosif Gall n'a avut nici cea mai mică încurgere asupra facerii și spedării protestului; prin urmare cu tot nedreptul a fost tras în tină din partea tuturor jurnalelor române oposiționale.

Dl Rotariu însĕ a aflat de bine a nu publica acea dechiarațiune, ce nu arată mare iubire de adevĕr.

Deoarece și dvoastră ați publicat atacurile făcute de dênsul contra Ilustritații Sale*) și acum sunt spiritele mai linistite de a putea asculta și adevĕrul: ve rogăm se binevoiți în interesul adevĕrului a publica și alăturata noastră dechiarațiune.

Observăm numai încă, că protestul, când s'a trimis în scris la conferința din Sibiiu a fost subscris de 180 alegĕtori; între acestia mai toți preoții și învĕțătorii cu protopopul în frunte; ear după aceea l'a mai subscris pe una listă 70, pe alte două 78, alegĕtori. Va se ḑică, protestul a fost subscris de maioritatea absolută a alegĕtorilor români din acest cerc, unde ĕst an contra tuturor reclamĕrilor inscenate din partea conducĕtorilor nostri, — nu eram conscribați, decât cam 600.

În fine mai avem de observat, că în cercul alegĕtoriu al Recașului sunt alegĕtori și germani, siocați și sêrbi, la olaltă peste 900 și nici când nu a fost mai nainte deputat român dietal din acest cerc, până nu s'a ales Ilustratea Sa dl dr. Iosif Gall.

Sprimându-Ve înainte mulțămita noastră, remânem cu toată stima:

Ai onoratei Redacțiunii devotați:

G. Petroviciu, paroch și vicariu prot. — *Romul Secoșianu*, preot gr. or.

Iosif Sirbu. — *Aureliu Jechim*, paroch gr. cat. rom.

Dimitriu Popoviciu, preot ort. rom.

Dechiarațiunea, la care se face provocare mai sus este următoarea:

Onorate Domnule Redactor! În organul DTale „Luminătoriul“ dto 9/21 Maiu, a. c. Nr. 36 și anume în articulul intitulat „Dela conferința din Budapesta — până la conventiculul din Recaș“ între multele alte insinuațiunni nebasate, cuprinḑându-se și acea aserțiune tendențioasă, că ilustrul nostru deputat dietal dl Dr. Iosif Gall ar fi influințat insinuarea protestului nostru la conferința din Sibiiu, contra representanților esmiși din centerința electorală, ținută în 3 Maiu, a. c. în Timișoara, și anume prin aceea, că dênsul ar fi venit în cercul Recașului și aici cu „dl pretore și marele seu partisante“ ar fi inscenat acel protest — fără a se fi ținut vre-o conferință, și deci că acel protest s'ar fi făcut eacă numai așa cu „celaina,“ noi subscrișii ca alegĕtori români din cercul Recașului, și ca unii, cari la toate ocasiunile am luat parte la acțiunile electorali ale cercului, în interesul adevĕrului, venim serbătoresce și consciențios a da următoarea dechiarațiune: 1. Nu este adevĕrat, că dl Dr. Iosif Gall, fostul nostru deputat dietal, ar fi influințat în vre-un mod, cu atât mai puțin inscenat insinuarea protestului nostru, căci acesta s'a emanat din propriul indemn al conferinții noastre, ținute în Budinț la 5 Maiu, a. c., fiind domnul Constantin Lazar numai încredințat cu spedarea lui telegrafică, precum și cu culegerea subscrierilor dela alegĕtorii, cari din causa scurțimei timpului, nu putură fi toți învitați la aceea conferință; și 2. cu atât mai puțin deci este aceea adevĕrat, că dl Dr. Iosif Gall ar fi venit dela Budapesta, în cercul Recașului; căci dacă dênsul ar fi venit: atunci noi cei ce locuim în cercul Recașului, și încă în nemijlocită apropiere și a drumului de țară și a calei ferate, trebuia sĕ fim cei dintâiu, cari l'am fi vĕḑut și am fi convenit cu el. Drept aceea ne simțim moralminte obligația a dechiara, că toate insinuațiunile din „Luminătoriul“ contra ilustrei persoane a dlui Dr. Iosif Gall precum și contra celoralalți conducĕtori ai acestui cerc, sunt cu totul nebasate și nemeritate.

Georgiu Petroviciu, paroch și vicariu prot.; *Romul Secoșanu*, preot gr. or.; *Dimitriu Popovici*, preot ort. român. *Aureliu Jechim*, paroch gr. cat român, *Iosif Sirbu. Constantin Popovici.*

*) Pentru cele publicate sub această rubrică redacțiunea nu e responsabilă;

Posta ultimă.

O telegramă datată din Tirnova la 7 Iuliu, aduce scirea, că Sobrania a ales cu unanimitate de principe al Bulgariei pe prințul Ferdinand de Coburg.

*) Noi nu ne aducem aminte despre aceasta, am dori sĕ ni se spună în care Nr. al foaiei noastre. Red.

Loterie

Mercuri în 6 Iuliu 1887.

Sibiiu: 21 72 18 46 27

[1615] 1—1

CONCURS.

Pentru conferirea stipendiilor vacante din „Fundațiunea lui Gozsdu“ pe anul 1887/8 de câte 300 fl., 400 fl., și 500 fl. pentru studiile mai înalte, și în cas de graduațiune de câte 60 fl., 120 fl. și 180 fl. pentru scoalele medii și inferioare se deschide concurs sub următoarele condițiuni:

1. Concurenții sĕ documenteze, că sunt fii de cetățeni ungari și se țin de biserica ortodocsă orientală română și studiază la vre un institut public din patrie cu succes bun și că nu sunt în stare a se susținé la studii din averea proprie sau a părinților lor;

2. La conferirea stipendiilor vor avea preferință cei mai înaintați în studii și în calcule, afară de aceasta — pentru anul curent — cei ce vor asculta studiile montanistice;

3. Cei-ce vor se studieze la vre-un institut afară din patrie, au sĕ-și motiveze pe deplin aceasta necesitate, ca sĕ li-se esopereze concesiunea ministerială, fără de care stipendiul în străinătate nu se poate asigna;

4. Petițiunile instruite cu toate documentele necesari sunt a se adresa la cancelaria fundațiunei lui Gozsdu (Budapesta, Király utcza Nr. 13) până la 1-ma August a. c. cal. nou;

5. Totdeodată se provoacă fostii stipendisti, ca până la 1-ma August a. c, sĕ arete resultatul studiilor din anul scolastic 1886/7, că altcum li se vor sista stipendiul anual.

Budapesta, 1 Iuliu, 1887.

Comitetul.

Nr. 177—886. [1612] 2—5

CONCURS.

La scoalele medii române greco-orient. din Brașov sunt de ocupat următoarele posturi:

1. un post de profesor de limba și literatura maghiară, ca studiu principal, și ca studii aucsiliari, româna și latina, la gimnasiu, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;

2. un post de profesor pentru limba și literatura franceză, ca studiu principal, și ca studiu aucsiliar limba română, la scoalele comerciale și reale, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;

3. un post de profesor secundar de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială și reală și la clasele IV și V de fete, cu care post este împreunat și oficiul de instruitoriu și conducĕtoriu al corului bisericei rom. ort. res. dela St. Nicolae din Brașov;

4. un post de profesor secundar de gimnastică, pentru gimnasiu, scoala comercială și reală, cu 16 oare și pentru scoalele normale cu 4 oare de propunere pe sĕptĕmână.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin *până la 15|27 August 1887.*

Concurenții vor adresa petițiunile lor cătră subscrisa Eforie scolară, instruite cu documentele:

a) că sunt de națională romăni și de religiune greco-orientali;

b) că au purtare bună, atât în privința moralității cât și a ținutei sale cetățenesci;

c) că sunt sănĕtoși de constituție;

d) că reflectanții la postul de sub 1. au cualificațiunea prescrisă de legea de instrucțiune din anul 1883 Art de lege XXX. §. 29, 30, 61 și 62 în combinațiune cu dispositiunile în vigoare ale autorităților bisericesci confesionale române greco-orientale din archidiecesa Transilvaniei; eară reflectanții la postul de sub 2 sĕ fi absolvat gimnasiul și facultatea filosofică sau vre-o academie comercială și posed perfect limba franceză;

e) reflectanții la postul de sub 3. sĕ producă testimoniu despre absolvarea cursului la vre-uu conservatoriu de musică, sau că posed cunoscințe temeinice de musica vocală și instrumentală;

f) concurenții la postul de sub 4. vor documenta cu testimoniu de specialitate, capacitatea lor a instruí în gimnastică.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru concurenții de sub Nr. 1. și 2:

Până la obținerea decretului de profesor definitiv (§. 30 legea de instrucțiune din 1883), salariu anual de 700 fl., după aceea în următorii doi ani 800 fl. și de ací înainte salariu constant anual de 900 fl cuincuenalii de câte 50 fl., cari se vor repeta de 5 ori, și relut de cuartir de 130 fl., cu înaintare în categoria de 170 fl. pe an, precum și drept de pensiune conform statutului în vigoare

Postul de sub Nr. 3. este împreunat cu salariu anual de 500 fl. dela scoale, eară dela Biserica St. Nicolae cu salariu anual de 600 fl. și 50 fl pentru Note.

Cu postul de sub Nr. 4 este împreunat un salariu anual de 480 fl. v. a.

În fine au sĕ dechiare concurenții în petițiunile lor, că se vor supune necondiționat regulamentelor și dispositiunilor în vigoare ale institutului nostru.

Eforia scoalelor centrale române ort.-rĕsăritene, Brașov.

I. Strevoiu,
v.-președ.

[1613] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕțătoreasă, la scoala privată elementară de fetițe din Abrud, susținêndă prin „Reuniunea femeilor române“ din Abrud, Abrudsat și jur se escrie concurs, cu termin până la *6-lea August st. n. a. c.*

Emolumentele sunt: 500 fl. v. a. în bani, cari se vor plătí în rate lunare. și cuartir în edificiul scoalei;

Doritoarele de a ocupa acest post au sĕ producă următoarele documente:

1. Atestat de botez, că e născută română.

2. Atestat de moralitate și purtare bună.

3. Testimoniu scol. că a absolvat preparandia în toată regula, și posede atestatele de cualificațiune recerute prin legea scolară.

4. Sĕ dovedească, că posede perfect limba română în vorbire și scriere, de asemenea și limba maghiară și germană, precum și desteritatea în lucru de mână.

Se mai recere dela concurente, și pracsa de cel puțin unul sau doi ani; care vor avea și cunoscință de musică vor fi preferite.

Concursele instruite în modul arĕtat sunt de a se subșterne la subscrisa președintă în Abrud, până la 6 August a. c.

Dela comitetul „Reuniunei femeilor române“ din Abrud, Abrudsat și jur.

Abrud, în 27 Iuniu, 1887.

Anna Gall, presidentă. **Alecsandru Ciura,** secretariu.

Ad Nr. 271 prot. [1611] 2—3

CONCURS.

Pe basa ordinului consistorial de datul 24 Februariu 1887, Nr. 694 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch gr. or. Ioan Marcu din Rucăr cu termin de 30 ḑile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumĕtate din toate venitele parochiei de clasa a III-a, cari computate la olaltă dau suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a competa la acest post sĕ și aștearnă petițiunile instruite în sensul statutului organic și al regulamentului pentru parochii din 1878 la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus-indicat.

Făgăraș, 27 Maiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Făgărașului.
În conțelegere cu comitetul parochial

Iuliu Dan,
adm. protopresb.

Nr. 256 B. [1610] 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III-a din Ineu, protopresbiteratul Solnocului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele sunt:

1. Una merță de cucuruz ne sfârmat dela 100 familii à 50 cr; 50 fl. v. a.

2. Dela 100 familii una ḑi de lucru cu pălmile à 20 cr.; 20 fl. v. a.

3. Folosința cimiteriului în mărime de 605 □ à 3 fl v. a. anualiter.

4. Stolele usitate, cari calculate după calculul mediu a lor 5 ani din urmă dau un venit anual de 31 fl. 20 cr. v., preste tot suma de 104 fl. 20 cr.

Doritorii de a concurge la aceasta parochie vacantă, vor avea a-și înainta suplicele lor instruite conform statutului organic și regulamentului pentru parochii până la terminul sus-arĕtat la sub-semnatul oficiu.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Cupșeni, în 26 Maiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului.

S. Cupșa,
protopresbiter.

Nr. 343. [1614] 1—1

Publicațiune.

Ioachim Cojocariu gr. or. din Hĕlchiu, protopresbiteratul Brașovului I, fiind despărțit de pribegita lui soție, Maria Scurtu, tot de acolo prin sentința Venerabilului Consistoriu archidiecesan din 12 Maiu a. c. Nr. 1923 B. aceasta se aduce la cunoscință publică în sensul §. 124 din procedura matrimonială.

Brașov, în 20 Iuniu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I,

Ioan Petric,
protop. ca adm.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere și suflare,

numai de cualitate escelentă.

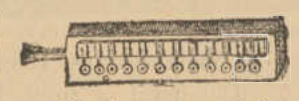

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 12 - 20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe sptĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mĕntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 16—50

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 67 Sibiiu, Joi 2/14 Iuliu 1887. *Anul XXXV*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iuliu-Septembre al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Poste Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, undse află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetí.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Iuniu 1887, sĕ-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediție se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 1 Iuliu.

Vênarea după mandate de deputați dietali s'a încheiat și acum este la rênd, ca sĕ ne dăm seama, că oare representată este Ungaria cu alegii de acum pe un period de 5 ani prin bărbații cei mai valoroși, sau că între aleși sunt o mulțime de oameni recrutați din toate păturile societății și mulți dintre ei oameni, cari și-au greșit cariera, aristocrați, cari și-au făcut studiile la o masă lângă cărți, advocați fără clientelă s. a. m. Puțin, de tot puțin este numĕrul acelora, cari au cualificațiunea recerută pentru de a participa la lucruri legislatorice, ear pe o parte însemnată numai vanitatea i au dus la mandat.

Cumcă acesti din urmă nu vor contribuí la controlarea guvernului, la luminarea ideilor și în genere la prosperarea patriei, este evident, remâne însĕ totuși ceva pentru ei, și adecă, sĕ-și ridice diurne'e regulat.

Aceasta am trebuit sĕ o anticipăm pentru ca sĕ venim la conclusiuni logice. În alte țĕri se aleg în parlament figurile cele mai remarcabile din vieața publică și astfeliu fac alegii onoare țĕrei lor, dar totodată și alegĕtorii sunt onorați cu astfeliu de aleși. La noi în Ungaria de la un măestru cât de sĕrman, ca sĕ-și poată face un stabiliment pentru industrie sĕ cere un document de cualificațiune, — dar după cum am vĕdut, pentru alegii la dieta țĕrei alta nu se cere, decât sĕ fie înscris undeva în țeară în vr'o listă de alegĕtoriu. Cumcă posede el oare cualificațiunea spirituală și morală de a îndeplini postul de legislator cu demnitate, nu se mai întreabă. Fără voie ni se obtrude întrebarea, că oare noi românii din Ungaria sĕ nu avem mai mulți de 5 bărbați, cari sĕ fie vrednici sĕ șeadă în dieta țĕrei; și punêndu-ne întrebarea aceasta, trebue sĕ ne alegem una din doauĕ, sau sĕ ne rușinăm, că nu avem mai mulți bărbați de valoare sau sĕ se rușineze cei ce nu i-au căutat, sau mai bine dis, nu numai că nu i-au căutat, dar le-au făcut chiar imposibilă întrarea lor în parlamentul țĕrei.

Guvernul și în genere societatea maghiară va căuta sĕ demonstreze lumei și celorlalte state europene, cumcă în Ungaria nu esistă națiunalități, decât nesce masse de oameni sĕraci, proști, și neaccesibili pentru cultură, ear fruntea și elita țĕrei sunt curat numai maghiarii, și oamenii, cari scriu istoria contimporană și sunt plătiți și subvențiunați de guvern — ca de atari ne vor presenta și posterității.

Din scrierea de astfel de istorii de regulă se nasce conflict între diferitele popoare și cei ce scriu istorii false vor cu tot prețul, ca sĕ se continue ura și cearta între români și maghiari ca sĕ nu mai aibă sfârșit, până când vor fi și trăí aceste două popoară. În înțelesul bine priceput al nostru dar și al fraților maghiari noi suntem datori sĕ restabilim adevĕrul istoric.

Ori ce maghiar nepreocupat trebue sĕ recunoască fără de nici o reservă, cumcă românii în timp relativ scurt au făcut progrese îmbucurătoare pe toate terenele vieții publice. Clerul român astădi nu mai este un stat suferit, ci o clasă de oameni cu cultură frumușică, oameni cu vederi limpedi și în prima linie partea cea mai mare oameni morali, cari susțin morala și ordinea în stat. Judecătorii români, puțini la numĕr, dar sunt oamenii cei mai destoinici și mai activi și nici dușmanii nu le pot trage la îndoială superiositatea în pricepere și în iubire de dreptate.

Amploiații de la administrație, oameni cu mâni curate, lucru de căpetenie în timpii de acum, când defraudările sunt la ordinea dilei. Amploiații de la bancele române, — înființate ca sĕ scape poporul român din ghiarele cămătarnicilor, — sunt toți oameni reali, bărbați soliți și pot în curênd sĕ impună chiar și străinilor în specialitatea lor. Profesorii români, — luptă cu multe neajunse, dar ei nu permit a fi întrecuți de strĕinii cei bine plătiți și comisarii guvernului, cari iau parte la esamenele de maturitate pe la gimnasiile noastre ar putea face o paralelă tare nimerită și autentică despre puterile didactice dela gimnasiile noastre și despre cele ale gimnasiilor de stat.

Advocații români cu puține escepțiuni încă nisuesc sĕ ocupe loc onorific în tagma advocaților, și dacă nu ar face presiuni mulți judecători asupra partidelor ca sĕ nu meargă la cutare și cutare advocat, că vor perde procesul, — poate ei ar sta și mai bine, decum stau adi. De ingineri și medici nici că mai vorbim, deoarece cei mai mulți au fost siliți sĕ treacă granițele, ear cari sunt aici, apoi de sigur că nu sunt mai puțini destoinici ca ai fraților maghiari.

Tot ce ne lipsesce nouĕ este aristocrația. Nu o avem și nu o dorim. Popor per eminențiam democrat cum e poporul român, nu a fost pretin al sistemelor feudale; ciocoii din țeara românească nu sunt o marfă căutată la poporul român de acolo, ear aristocrația maghiară — cu puține escepțiuni — nici maghiarilor nu le mai prea face onoare și nu le face pentru aceea, că la prea puțini aristocrați le place munca. În timpul de acum oamenii numai pot trăí, decât dacă vor muncí. Ori cât de mare ar fi averea părinților, ea se consumă în scurt timp, dacă nu se va premení cu acuisiții nouĕ. Magnaților ardeleni, cari până bine de curênd le lucrau românii moșia în cinste, nu le mai vine la socoteală, ca sĕ plătească în rênd cu alți oameni dilerilor câte 40—50 cr. pe di și așa în desperațiunea lor lesne schimbă proprietatea cu nisce bancnote jidovesci, cari sboară pe nesimțite din busunare și apoi ei devin o sarcină, o povară pentru stat, cum se esprima însuși contele Nicolae Bethlen în o epistolă adresată în dilele trecute domnilor din Cluș.

Tot, ce le mai rĕmâne este comitatul, această vacă cu multe țițe și din care se îndulcesc mulți perdevara, și în cas când nici la țița comitatului nu ar ajunge toți, vine ministrul și îi pune în câte un cerc de deputați, ca bine, rĕu, sĕ trăiască din diurnele date din visteria țĕrei.

Eată deci, de ce nu sunt representați românii în dieta țĕrei. Nu că doar nu ar fi înteligință română, nu că doar românii nu ar avea cunoscințe frumoase în ramurile vieții publice, ci pentru că adi și mandatul de deputat se privesce de un post sigur pe 5 ani ca și al vice-comitelui pe 6 ani și așa mai departe, — și legion este numĕrul celor ce caută posturi în Ungaria și apoi decât diurnist — mai bine deputat dietal, este parola dilei. — În Un-

FOIȚA.

Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu. *)

Eminența Sa Preasânțitul Domn Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu, archiepiscopul și metropolitul Bucovinei și Dalmației, este fiu de preot și s'a născut în comuna rurală bucovineană Mitocul-Dragomirnei în 14 Novembre 1818. Părintele seu Gherasim a fost bărbat plin de spirit, energic, iubit și stimat de parochienii sei și de toți câți l'au cunoscut; după vĕduvia s'a întră el în tagma călugărească și în calitate de ieromonach 'și finì vieața în monăstirea Dragomirna, unde mormêntul i-se poate vedé și astădi în cimiteriul numitei monăstiri. Ear maica Eminenției Sale a fost fiica preotului Grigoroviciu din Mitocul-Dragomirnei cu numele Zamfira. Adevĕratul nume original al acestei familii este: „Morariu“; ear adausul „Andrieviciu“ are următoarea istorie: Ducêndu-și un Morariu din Mitocul-Dragomirnei pentru întâia dată fiiul la scoala normală (elementară) din Suceava, directorul acelei scoale îl întreabă, ce nume de familie poartă? Tata îi spune că se chiamă „Morariu.“ Dar directorului nu i venia la socoteală acest nume, îl întreabă deci pre tată, cum i-se numia cel dintâiu strămoș, de care mai ține minte? Spunêndu-i, că s'a numit „Andreiu,“ directorul stătu pe aceea, ca sĕ-l înscrie pe băiat cu numele „Andrieviciu,“ dicênd, că acest nume este cu mult mai frumos decât numele Morariu. — Procedura aceasta neromânească a directorului se esplică cu aceea, că pe acel timp Bucovina era anecsată la Galiția, și că polonii făceau cu românii bucovineni, cam aceea, ce fac astădi maghiarii cu românii de sub coroana St. Stefan; ei polonisau și slavonisau numele de familii române la toată ocasiunea binevenită*). Sfatul directorului fiind primit, avu drept urmare, că membrii scoliți din familia Morariu în toate actele publice purtau numele „Andrieviciu,“ pe când consângenii lor din Mitocul-Dragomirnei se numiau pretutindeni „Morariu,“ cum se numesc și până în diua de astădi. Se formară deci după nume din una și aceeași familie două familii deosebite. Acestei anomalii îi puse capet mai întâiu Eminența Sa Archiepiscopul și metropolitul, revindecându-și prin guvernul țĕrii cu documente autentice strămoșescul nume familiar „Morariu,“ ceea ce făcură apoi și ceialalți membrii scoliți ai familiei.

Cu privirè la viața celui mai ilustru membru al acestei familii însemnăm următoarele:

1. *Cariera.* — Tinĕrul Samuil Andrieviciu, dotat cu cele mai escelente calități spirituale și-a făcut studiile umanitare și cursul filosofic la liceul de stat din Cernăuț, și tot acolo și-a terminat și studiile din s. teologie între anii 1840—1843 ca elev al seminariului ortodocs. Succesul în studii, atât în liceu, cât și în institutul teologic, a fost de

---

*) „Amicul Familiei.“

* Bucovina a fost anecsată la Galiția sub numele de „Czernowitzer-Kreis“ dela anul 1786—1819, așa dară în decurs de 63 ani, lungi ca 63 secule în ceea ce privesce alterarea elementului autochton al țĕrii. În 4 Martie 1819 fu decretată despărțirea ei, căpĕtând numele de *„ducatu“*, și dreptul de a alege representanții sei pentru camera din Viena și un guvern propriu (Landesregirung). Dară definitiva deslipire a Bucovinei de Galiția se întêmplă abia în 4 Martie 1849.

Învĕțătorii strĕini (de pe timpul anecsării) și chiar unii preoți ca se devină persoane favorite înaintea superiorilor lor, începură a schimosí numele băeților din popor dicênd, că numele părinților lor e barbar și mojicos. Astfel aninară ei la numele de familie, ba chiar și la cel de botez terminațiunile slave *wicz, ski* și *uk*, facênd din *Roman, Romanczuk, Remaniuk* și *Romanowicz*, din *Grigori Grigorowicz*, din *Zurcanu Zurcanowicz*, din *Constantin Constantinowicz*, din *Mitrofanu Mitrofanowicz*, din *Andreiu Andriewicz* etc.... Fii de preoți fură numiți *Popowicz* și *Popadiuk*. Cine făcea o suplică, cine cerea un post, cine avea procese, și n'avea fericirea sĕ i-se termine numele pe *wicz, ski* sau *uk*, acela nu reușa; ear dacă reușa, se trezia și cu un sufics aninat de numele seu strămoșesc. Vedi articolul *„Câteva date statistice și istorice din Bucovina“* de V. Stefanelli *„Convorbiri literare“ anul XIV pag. 467—478.“* Mania de a slavisa numele române esistă la noi și astădi. Cunoascem o comună, unde cu documente în mână am putea proba prefacerea și falsificarea în acte publice a numelui de familie *„Macu“* în *„Macow“* și a lui *Cojocariu* în *Kuschniriuk*

garia astăḑi nu e mai mult minune, dacă la câte un post de scriitoriu concurg cu sutele de oameni — și numai ministrul, care domnesce va scí sĕ spună, cât i-se deschide ușa de unii și alții pentru protegiați. Românii nu au rudenii prin ministeriu — este deci de esplicat, că precum nici la oferirea posturilor nu sĕ iau în considerare, tot așa nu pot fi considerați nici la împărțirea posturilor de deputați.

Voim deci ca aceasta sĕ se scie în lume, sĕ se scie, că în Ungaria căutătorii după pâne lesne de câștigat, nu mai pot fi săturați și îndestuliți, și așa după proverbul, că e mai aproape cămașa de piele decât sumanul, guvernul face totul, ca sĕ dea pâne oamenilor sei, ear nu valorosilor membrii, cari i-ar putea pune de contra pond națiunea română dintre fiii ei, pe cari nu nascerea, ci sudoarea i-a ridicat la o treaptă deamnă în societatea omenească.

Sciindu-se aceasta, noi vom scrie istoria în feliul nostru, vom spune neîncetat adevĕrul pe paginile ei și când nu ne va mai fi iertat a scrie istoriă adevĕrată, atunci o vom povestí din neam în neam fiilor și nepoților, ca sĕ rĕmână în gura lor prin tradiție.

Revista politică.

O depeșă adresată din Tîrnova principelui de Coburg esprimă loialitatea poporului bulgar pentru principe, 'l încunosciințează, că marea sobranie l'a proclamat de principe pe tronul bulgar și 'l roagă sĕ grăbească ca sĕ se presinte în mijlocul bulgarilor; rĕspunsul la aceasta depeșă esprimă iubirea, ce o nutresce principele pentru acest brav popor, că dorința cea mai mare a principelui e, ca sĕ i-se dea prilej a lucra pentru fericirea poporului bulgar și că e gata principele a părăsí armata austriacă și a vení în Sofia, *dacă* sublima Poartă va încuviința alegerea și celelalte puteri o vor recunoasce.

Nici nu putea rĕspunde altfel principele, deoarece tractatul de Berlin sună astfel în privința alegerei de principe bulgar: principele se alege de popor, și se aprobă de sublima poartă cu consimțĕmêntul puterilor. În urma acestora Sobrania a ales o deputațiune constătătoare din ḑece membrii, cari sĕ predea actul de alegere principelui și sĕ-l roage sĕ vină fără amênare în Bulgaria. Soartea Bulgariei pare însĕ de tot nefavorabilă, căci în timpul acesta certele dintre regență și cabinet au avut de resultat crisa ministerială. Regența mai mult din modestie s'a înaintat demisiunea, și Sobrania se înțelege o a respins, recercându-o sĕ remână până la sosirea principelui, când apoi vor preda acestuia frênele imperiului; în urma acestora 'și a dat cabinetul demisiunea, regența a primit dimisiunea cabinetului și a însărcinat pe Stoiloff cu formarea noului cabinet, ear până atunci secretarii generali ai ministerelor sunt însărcinați cu conducerea afacerilor.

Lumea diplomatică însĕ pune puțin preț pe aceste neînțelegeri, provenite din ură personală, mai mare pond pune pe alegerea principelui și se întreabă: Sublima Poartă întări-va actul de alegere și oare o vor recunoasce toate puterile, cari au semnat tractatul de Berlin. La asta întrebare puține foi rĕspund. Vor trebuí sĕ se schimbe multe idei între diferitele cabinete, până se va aplana lucrul.

E lucru curios, că chiar Poarta pare a lua în batae de joc alegerea principelui de Coburg. Aceasta transpiră dintr'o telegramă, ce o adresează diplomatul bulgar din Constantinopol, Vulcovici la Tirnova: Care Ferdinand de Coburg este acela, deoarece ecsistă doi. Din Tîrnova i-se rĕspunde: Prințul Ferdinand, care s'a ales, este locotenentul de husari, născut la 1861.

Cu atât mai curioasă pare situația, dacă după alegerea efeptuită organul principal a ministrului de esterne din Viena „Fremdenblatt“, un ḑiar, ce de sigur în afacerea aceasta numai autorisat vorbesce, declară în primul seu articol, că *crisa bulgară prin actul alegerei principelui de Coburg nici pe departe nu se poate privi de resolvată, câtă vreme nu este de loc eschisă posibilitatea ca puterile sĕ nu recunoască aceasta alegere.*

Foile rusesci se ocupă din greu cu alegerea principelui. Era de prevĕḑut, ce vor rĕspunde față de actul alegerei principelui de Coburg; ele sunt tare mâhnite și atacă și amenință vehement monarchia noastră.

Diplomația austro ungară — scrie „Novoje Vremja“ — poartă o politică ofensivă, țintesce ca sĕ încurce afacerile din peninsula balcănică. Oficial e mai retrasă, dără îngădue locotenentului ei de husari sĕ sfêrtice tractatul de Berlin. Rusia nu compătimesce, dacă acest contract nu mai esistă, dar Rusia nu va îngăduí ca el sĕ peară în liniște. Dacă cea din urmă oară a tractatului a sunat, ea va pregătí o procesiune mormêntală *„cu bubuituri de tunuri.“* Rusia nu poate lăsa pe poporul bulgar de capul lui; îndrăsnețul principe german, care a gândit sĕ ocupe și fără consimțemêntul Rusiei tronul bulgar, tot nu va cuteza a se așeḑa în Bulgaria, neprotejat de trupele austriace. Înfățișarea acestei escorte militare în Bulgaria va trece preste mĕsura răbdării rusesci și Rusia va striga în cele din urmă celui nechemat: *„Nu te atinge, că te frige!“* Principele bulgar trebue sĕ fie un candidat rusesc.

O altă foaie merge și mai departe și scrie: *Adunarea actuală a națiunei bulgare ușor dovedesce, că Bulgaria nu vrea sĕ meargă mână în mână cu Rusia și că ținta rusească în orient se poate ajunge numai contra voinții poporului bulgar. Dar dacă Rusia va fi odată convinsă, că bulgarii îi sunt vrășmași în scurt timp se poate întĕmpla ca Bulgaria dintr'un stat independent sĕ figureze numai ca o simplă noțiune geografică.*

Incheerea anului scolastic la seminariul „Andreian.“

Conform programului publicat în Nr. 62 al foaiei noastre, esamenele la acest institut s'au ținut începênd din 18 până la 27 Iuniu a. c. st. v., — la secțiunea teologică esamenele s'a ținut sub conducerea Preacuviosiei Sale dlui archimandrit și ases. consist. Dr. Ilarion Pușcariu ca comisariu consistorial, ear la secțiunea pedagogică sub conducerea dlui asesor consist. Mateiu Voileanu.

Nu voim de astădată sĕ ne facem observările noastre detaiate despre spiritul în care se cresc viitorii conducĕtori și păstori sufletesci ai poporului nostru, constatăm numai, că progresul dovedit în general se poate privi de mulțămitoriu și ne măgulim cu speranța, că în urma întocmirilor și îmbunătățirilor, ce s'a făcut în anul trecut în seminariu, elevilor li s'a dat toate condițiunile de lipsă pentru de a se înzestra cu armele necesari pentru frumoasa și însemnata chemare de părinți sufletesci și luminători ai poporului nostru, din ce în ce vom putea înregistra progres tot mai îmbucurătoriu.

Încheerea solemnă a anului scolastic s'a făcut Luni în 29 Iuniu în modul următoriu: In biserica din cetate s'a oficiat sf. liturgie sub conducerea dlui direct. seminarial Ioan Hannia asistat de profesorii seminariali: I. Ghibu, D. Cunțan și proto-diaconul I. Crișan. La finea serviciului divin s'a cetit rugăciunea de mulțămită. Corul seminarial sub conducerea prof. sem. G. Dima a desfătat și de astădată inimile credincioșilor, prin esecutarea cântărilor liturgice.

După sevêrsirea sfintei liturghii, adunêndu-se toți elevi seminariali în sala festivă a seminariului, fiind de față întreg corpul profesoral, Preacuviosia Sa dl archimandrit a ținut o frumoasă și potrivită cuvêntare, — ce la rogarea noastră binevoind Preacuviosia Sa a ni-o pune la dispositiune o publicăm mai jos în toată estensiunea.

Dl director seminarial mulțemind dlui comisariu pentru paciința și tactul arĕtat sub conducerea esamenelor, totodată a accentuat datorințele ce le au elevii cari absolvênd es în vieața practică și apoi a declarat anul scol. 1886/7 de încheiat

Cuvêntarea rostită de Preacuviosia Sa dl archimandrit Dr. Il. Pușcariu este următoarea:

Prea onorate Domnule Director! Onorat corp profesoral! Iubiților elevi ai institutului seminarial!

Esamenele se pri esc în vieața scolară ca un mijloc din cele mai principale pentru constatarea progresului în instrucțiune. Ele formează totdeodată un moment serbătoresc atât pentru profesori, cât și pentru elevi, și pentru unii și pentru alții, — deși din deosebite puncte de vedere sunt ele de regulă un isvor de bucurie și de mulțămire; profesorilor procură esamenele momente de bucurie, când vĕḑ și se conving ei, că sĕmînța aruncată de ei a căḑut pe pământ bun și roditoriu și aduce fructe însutite și inmiite; se bucură și scolarii, când pot înregistra progres eminent la fondul lor de cunoscințe. După natura lor esamenele sunt un fel de bilanț anual, ce fiesce care om cu minte îl trage cu afacerile sale pentru a fi orientat.

Avênd eu norocire la mandatul Escelenției Sale, Domnului nostru archiepiscop și metropolit Miron Romanul a conduce esamenele în secțiunea teologică, me aflu plăcut îndemnat a constata mulțămirea, ce o simțesc pentru resultatele esamenelor din acest an, ținute la acest institut și îmi țin de sacră datorință a da espresiune acestor mulțămiri și în raportul, ce sum datoriu a-l așterne Escelenției Sale Domnului archiepiscop si metropolit în privința resultatului esamenelor.

Eară aici în acest moment sĕrbătoresc cred a urma numai datoriții mele, când în numele Escelenției Sale, Domnului nostru archiepiscop și metropolit, mulțĕmesc prea on. domnului director și prea onoraților domni profesori seminariali pentru fatigiile și sacrificiile aduse pentru obținerea unui resultat atât de îmbucurătoriu.

Mai pe urmă mĕ adresez către Voi iubiților elevi seminariali cu acel sfat, ca resultatele în învĕțământ, obținute în decursul anului sĕ nu producă în Voi simțĕmêntul de oboseală sau chiar credința, că acum toate le ați făcut și că numai odichna este îndreptățită a avea loc. Tocmai resultatele obținute au sĕ servească de motori la stăruințe nouĕ, căci lege firească este pe terenul moral, ca omul prin succese sĕ se avênte tot mai mult și mai mult spre scopuri

---

o potrivă strălucit, enumĕrându-se totdeauna la cei mai distinși elevi. După finea anului al treilea al studiilor teologice, se căsătorí cu fiica preotesei veduve Maria Cehovschi din Cehor, născută din familia rezeșească Scraba din Stauescii de sus de pe Ceremuș — anume Ileana, care era înzestrată cu deosebite virtuți femeesci. Și după anul al patrulea al studiilor teologice, primind hirotonia la 29 Iuniu 1843 fu decretat ca administrator parochial, și apoi un an mai târḑiu ca paroch al comunei Cehor lângă Cernăuț, — unde petrecu 20 de ani, împlinindu și serviciul totdeauna cu zel apostolic, așa, că Cehorul trece și astăḑi ca un model de parochie bine disciplinată. Pierḑêndu-și însĕ soția în floarea vieții, el în adênca s'a mâchnire căuta și află mângăere sufletească în neobosita ocupațiune păstorească și literară.

La anul 1862, părintele Samuil, lăsând în parochia Cehorului în păstorie pe ginerele seu Artemiu Berariu, primì un loc de referinte cu o remunerațiune neînsemnată la consistoriul din Cernăuț, uude de mai nainte împărtășia excurendo din Cehor învĕțămêntul tipicului și al cântărilor bisericesc la seminariul clerical și la scoala dăscălească.

La anul 1866 reorganisându-se consistoriul bisericei ort.-orientale I. P. S. Sa fu înaintat de Monarchul la demnitatea de consilieriu consistorial. — Aici începe adevĕrata activitate a I. P. S. Sale, care l'a ridicat așa de sus într'un timp scurt în ochii întregei preoțimi din Bucovina și în însĕ-și grația Curții imperiale. — Dară în fine avu a se lupta cu tendințele înstrĕinătoare ale episcopului Hacman, care în acel timp de tristă memorie, urmă orbiș sfaturilor resvrătitoare ale secretariului seu Anton Schönbach. Lupta era neegală, și Hacman supunêndu-se șoaptelor dușmănoase românismului din Bucovina, culcă la pământ deodată doi consilieri, anume pe consilierul Morariu și Zurcan, adecă pe cei mai de frunte lucrători în consistoriu, suspinḑêndu-i *ab officio et sacris.* Cele mai cutezătoare incriminări și calumnii au fost aduse contra acestor doi escelenți preoți ai Bucovinei. Dar adevĕrul în scurt timp a triumfat, și amêndoi fură reîntegrați în posturile lor, îndată după moartea lui Hacman, care s'a întêmplat la anul 1873. Asta procedură i-a pĕtat lui Hacman numele pe totdeauna. — Dela anul 1874 părintele Morariu devenì sufletul consistoriului și al archidiecesei. Doi metropoliți se succedară după Hacman, anume părinții Teofil Bendela și Teoctist Blasieviciu, amêndoi oameni bolnăvicioși și înaintați în etate, cari nu avură nici timpul necesar, nici vigoarea sănĕtății, spre a-și însemna lucrarea lor archipăstorală prin fapte mai remarcabile, deși poate bunavoința nu le lipsia. — La anul 1874, părintele Morariu — întrând în statul monachal — fu înaintat la rangul de archimandrit catedral, primind cu aceasta ocasiune și numele călugăresc de *„Silvestru.“* Trei ani mai târḑiu părintele Silvestru fu numit archimandrit archidiecesan și vicariu general al Metropoliei, ear după repausarea fericitului Teoctist fu înaintat la treapta de administrator al eparchiei, eară apoi denumit de archiepiscop și metropolit în scaunul vacant al Bucovinei și Dalmației.

2. *Activitatea literară.* — Poetul rege al românilor, lauriatul bard din Mircești V. Alecsandri ḑice în *introducere* la scrierile lui Constantin Negruzzi, că „spre a apreția și a judeca meritul unui autor, trebue a cunoasce bine timpul, în care el a scris, gradul de cultură al limbei, în care el a fost îndemnat a scrie, și dificultățile de tot soiul, prin cari geniul seu și a făcut drum pentru ca sĕ easă la lumină.“ — „A sosí pe lume într'o țeară liberă și civilisată, este o mare favoare a sorții; a găsí în aceea țeară o limbă cultă și avută pentru a-și esprima ideile și simțirile, este un avantagiu imens pentru cei chemați a culege lauri pe câmpul înflorit al literaturei . . .“

Ei, în ce timp și-a făcut I. P. S. S'a studiile, ce limbă românească a aflat la conaționalii sei scoliți, cum era tractată aceea limbă pe timpul acela, și ce greutăți a trebuit sĕ învingă geniul marelui prelat, ca sĕ poată crea opere, ce cu deosebire-l caracterisează de fiiu al provedinții în mijlocul poporului seu și cari vor fi păstrate ca nesce tesaure prețioase în istoria culturală a Bucovinei?!

(Va urma.)

bune. Când omul se simte obosit, este semn în cele mai multe casuri, că ce a făcut, a făcut, așa ḑicênd în silă, eară nu din nobilă năzuință, și starea lui de acțiune a fost o sarcină, de care caută cât mai iute a se elibera. Aceasta, iubiților elevi, sĕ nu se adevereascĕ la nici unul din Voi!

În special me adresez cătră acei elevi ai acestui institut, cari sunt cu piciorul în prag a părăsí acest paladiu al muselor, spre a le da acel consiliu, că păsind mai curênd ori mai târḑiu în viața practică ca preoți și învĕțători, sĕ nu uite nici când de acele precepte, ce le-au învĕțat aici; din contră, ori unde și sub ori-ce împregiurări s'ar afla, sĕ aibă înaintea ochilor chemarea lor sântă: sĕ conlucre cu devotament în via Domnului și mai presus de toate sĕ strălucească prin conduita bună și viața morală; căci numai așa se vor arĕta mulțĕmitori față de binefăcătorii lor și vor purta cu demnitate onoarea statului lor.

Precum așa sĕ fie, Ve doresc din tot sufletul.

Politica rusească în țĕrile române.

(Urmare.)

Acestia vĕḑuseră, că Turcia merge spre decădere și Rusia părea că-i ia locul, de aceea conḑuși de interesul personal, toți făceau politică rusească și ḑiceau lui Cantemir Vodă: Bine ai făcut Măria Ta de te-ai închinat Rușilor, că noi ne temeam, că te vei duce la Turci și așa aveam gând, sĕ ne unim cu Ruși.“ (Mustea 50).

Cunoscênd astfel mobilele și motivele, cari au îndemnat *pe țĕrani pe preoții țĕrani, pe călugări și pe ciocoi sĕ-și manifeste înclinarea lor spre Rusia ne vom putea esplica și rolul, ce aceste clase sociale au jucat față de politica rusească.*

Țĕrile române prădate, jefuite și supte până la mădună de conducătorii ei cei vitrigi, erau stoarse și de ultimul element de vieață de Turci, cari considerau aceste țĕri ca grânarile și ca avant-posturile lor militare, în luptele lor contra tuturor vrășmași lor. Astfel vedem armatele române cu domii lor în mai toate luptele Turcilor contra nemților, polonilor, ungurilor, câștigând victorii și vĕrsându-și sângele pentru interesele asupritorilor sei; suferința însĕși are margini și vocea desperărei la un moment va ḑice destul...

Pentru spriginirea celor ḑise ne vom serví cu esemple: În 1672 Domnii români Stefan Petriceiu și Gr. Ghica sunt orânduiți sĕ meargă cu armatele turcesci la Hotin pentru a se lupta contra polonilor; în timpul luptei însĕ ambii Domni trec în partea polonilor. Turcii sunt bătuți și Domnii români fiind în o posițiune falsă față cu protegiuitoarea lor naturală, deoare-ce o trădase, își întorc privirile cătră Țarul Rusiei, la care trimit în 1674 pe un *călugĕr grec Teodor* ca sĕ-i închine țara și sĕ roage pe împĕrat *„ca sĕi scape de suferințe“*. Țarul Alexe primesce această supunere cu o ipocrită abnegațiune creștină și pune singura condițiune ca sĕ nu se închine polonilor, ci Rusiei; căci numai așa: *„ve voiu scăpa de suferințe și ve voiu da și ajutor bănesc“*; tot asemenea în 1688 Țarul primesce cu aceași prefăcută desinteresare creștinească pe *archimandritul Isaia*, care era trimis al lui Serb. Cantacuzin, cerea ajutorul Rusiei; îi pune însĕ numai o singură condițiune: *„ca la alte state sĕ nu ve anecsați nici sĕ ve supuneți, căci eu ve voiu da ajutor, pentru numele sfintei biserici a rĕsăritului* (Mitilineu).

Astfel vedem, că singuri noi suntem causa intervențiunei Rusiei în afacerile gospodării țĕrei noastre, intervențiune, care într'un moment era cât pe aici sĕ ne intervertească cu totul...

Țarul, care a inaugurat cu multă pricepere începutul mărirei Rusiei și a întinderii ei în peninsula balcanică, care a pus masca ipocrisiei și a fățărniciei pentru a ascunde hidoasele intențiuni, masca pe rênd purtată de toți Țarii, masca, care a ademenit mult pe sincerii români; acesta este Țarul Petru cel mare 1682—1725. Pentru ca sĕ ascundă și mai bine adevĕratul scop al politicei sale, adecă deschiderea și deplina asigurare a debuseurilor comerciale dela Marea-Neagră, prin care se da adevĕratul element de viață Rusiei, căci un stat fără mare, moare asficsiat, el face începutul acelui interminabil șir de rĕsboae poreclite sfinte, cari sub masca fățarnică a religiunei, aveau sĕ deschidă urmașilor un drum sigur de amestec încontinuu în afacerile înferioare ale Turciei.

Petru ḑice în manifestul politic de declararea resbelului din 1711 „că grecii, *valachii*, bulgarii și sêrbii gem sub jugul barbarilor și dovedesc prin adânca lor miserie, cât se țin turcii de tractatele lor“ și prin urmare resultă, că Rusiei, representanta creștinismului ortodocs, încumbă sacra datorie de a scăpa pe frații sei în creștinism de sub jugul Turcilor. Masca prindea așa de bine, încât și cei mai încreduli trebuiau sĕ se convingă și astfel cu toții și bulgarii și grecii și sĕrbii 'și aveau privirile îndreptate spre îngerul tutelar al Nordului. Fățarnica mască a frăției creștine a fost luată drept adevĕr mai întâiu de români, căci ei sunt, născocitorii acestei idei, prin misiunile diplomatice ale călugărilor Teodor și Isaia.

Starea de înjosire și de miserie, în care se afla țĕrile române, posițiunea umilită și nesigură a domnilor, cari se susțineau numai dând necontenit la bani, făcea însupartibilă această posițiune și pentru aceasta vedem pe ambii domni Cantemir și Brâncoveanu, că negociază cu Petru. Petru foarte dibaciu încheie un tractat, cum sciu ei sĕ garanteze, nu numai autonomia țĕrei, dar până și afacerile ei năutrice: posițiunea, alegerea și veniturile domnului, drepturile boerilor și ale monastirilor, numĕrul de armată soldată și echipată de împĕrăție. (Va urma.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Iara, 28 Iuniu, 1887. Findcă se vestise, că sub-reuniunea învĕțătorilor din protopresbiteratul Lupșei își ține adunările sale în comuna vecină Cacova-Ierii, me duseì din curiositate și eu, sĕ vĕd isprăvile, ce ea le face, cu atât mai vîrtos, că înțelesesem, că prin lucrările ei va fi interesantă.

Că nu m'am înșelat în asceptările mele, vor serví de martor cele ce cu plăcere me vĕd îndemnat ale da publicității. Am vĕḑut puse la ordinea ḑilei mai multe obiecte de interes spre desbatere. Între acele obiecte amintesc disertățiile: „Unele defecte ale învĕțătorilor nostri“ de A. Muntean; „Enumĕrarea metoadolor cetit-scrisului și resultatul acelora“ de Vas Gan; „Ce poate învĕțătorul sĕ facă din a sa parte ca pruncii sĕ frecuenteze bine scoala;“ de S Rotar și raportul învĕțătoriului V. Gan despre decursul esamenelor dela scoalele din acel tract. S'au mai ținut afară de aceste, prelegeri practice din religiune, comput și limba maternă de învĕț. S. Samoilă și A. Muntean.

De importanță sunt hotăririle, prin cari se însărcinează comitetul a cerceta după manualele, de cari au învĕțătorii a se folosí la propunerea religiunei în scoală, căci cum bine s'a ḑis, în această privință stăm de tot rĕu cu scoalele noastre; de asemenea s'a luat dispositiuni pentru de a se trimite un învĕțător la cursul de industrie din Ludoș, pentru care scop s'au și subscris considerabile sume benevole.

Între toate însĕ a plăcut mai bine publicului ședința literară, ce s'a dat Duminecă seara în localul scoalei gr. or. Debutanții au fost de mai multe ori aplaudați Programul a fost: 1. „Cuvênt de deschidere,“ de protopresbiterul I. Danciu. 2. „Hora Severinului,“ cânt. 3. „Mugur-Mugurel,“ solo de V. Ionici. 4. „Urmările desfrîului,“ cuv. de Vas. Gan. 5. „Peneș Curcanul,“ decl. de I. Pascu, 6. „Tudor Vladimir,“ cânt. 7. „Lenea la poporul român,“ dis. de A. Muntean. 8. „La arme“ de Krüger, cânt.

La încheerea ședințelor s'a ținut și serv ț dḑeesc pompos, la finea căruia a urmat parastas pentru Șaguna, Gozsdu și Andronic și un cuvênt ocasional, rostit de prot. I. Danciu.

Negrești meritul, că a succes preste asceptare ședința acestei subreuniuni, că a atras la sine un public atât de numĕros, este al șefului tractului, care și de astădată s'a pus în fruntea învĕțătorilor sei.

Nainte cu D ḑeu. *A.*

Sânt-Petru, la 23 Iuniu, 1887. Dle Redactor! Permiteți-ne a Ve roga sĕ binevoiți a da loc în prețuitul ḑiariu al nostru „Telegraful Român“ următoarele:

Esamenul de vară al elevilor dela scoala centrală ortodocsă română din Sânt-Petru, la care e afiliat Săcelul și Unciucul din tractul protopresbiteral greco-oriental al Hațegului, amĕsurat decisiunei eforiei scolare, în conțelegere și cu reverența Sa dl protopresbiter tractual s'a ținut sub presidiul zelosului domn protopresbiter tractual, Ioan Rațiu, Duminecă în 14/26 Iuniu, la care pe lângă un public destul de numĕros din numitele comune; mai participară și Ilustrul domn Br. Nopcsa Elek, însoțit de ilustra sa doamnă, cari locuesc în comuna Săcel. Numiții oaspeți au asistat aproape dela începutul esamenului până la finea lui, fiind satisfăcuți pe deplin de rĕspunsurile cele prompte ale elevilor scoalei noastre, din toate obiectele precum și din limba maghiară. Ilustritatea Sa dl br. Nopcsa binevoí și de astădată a premia pe elevii cei mai buni, cari s'au distins și anumit pe elevul: Vasilie Simulescu îl premiá în deosebi cu 1 floren v. a., ear pentru ceialalți puse la dispositiune suma de 9 fl v. a., care numai decât s'a și distribuit elevilor, luându-se ca basă frecventarea și diligența scolarilor. Pentru care faptă marinimoasă subscrișii în numele elevilor și al părinților lor, cari au fost încă foarte mulțămiți, de cele petrecute — ne ținem de cea mai ferbinte datorință a esprima ilustrilor oaspeți mulțămită publică. Dee atotputintele Dumneḑeu ca elevii scoalei noastre sĕ fie mai adeseori fericiți de atari binefăcĕtori, deoarece părinții prin vitregitatea timpurilor sunt foarte sĕraci, apoi fii lor sunt tare talentați.

Pavel Erdebeni,
paroch și preș. al ef. scol. gr. or.

Gheorgiu B. Reitescu,
învĕțător diriginte și secretar al eforii scolare.

Convocare.

În conformitate cu §§ 14 și 21. din statutele Associațiunei transilvane și în conformitate cu conclusul comitetului Associațiunei dedto. 4 Martiu a. c. Nr. 66. pt. 31. adunarea generală pentru anul curent se convoacă prin aceasta în orașul Sibiiu pe ḑiua de **28 August a. c. stilul nou** și ḑilele următoare.

Aducênd aceasta la cunoscința publică, învit pe toți membrii Associațiunei a lua parte în numĕr cât mai mare la ședințele adunărei.

Presidiul associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Sibiiu, în 9 Iuliu, 1887. *Bologa.*

Varietăți.

* (Esamenul de cualificațiune învĕțătoresc.) Eri în 1 Iuliu s'a început esamenul de cualificațiune învĕțătoresc la care a fost admiși cu totul 75 de învĕțători și 5 învĕțătoare, dintre cari numai unul nu s'a presentat. Despre resultat vom raporta la timpul seu.

* (Noul principe al Bulgariei.) Principele *Ferdinand*, Maximilian, Carol, Leopold noul ales pe tronul bulgar, s'a născut la 25 Faur, 1861 și e al cincilea fiu al principelui *August*, Ludovic, Victor, general-maior austriac, mort la 26 Iuliu 1881, și al principesei Maria, *Clementina*, Carolina, Leopoldina, Clotilda de *Orleans*, fica rĕposatului rege al Franciei *Ludovic Filip*. — Principele Ferdinand de Coburg e înrudit cu regele Belgiei prin căsătoria fratelui seu mai mare Filip cu principesa Luisa, fiica lui Leopold II; cu împĕratul Brasiliei prin căsĕtoria fratelui seu, principele August cu principesa Leopoldina, a doua fică a lui Don Pedro II; cu casa de Austria, prin căsĕtoria surorei sale principesa Clotilda cu archiducele Iosif; și cu casa de Bavaria prin căsătoria surorei sale de a doua, principesa Amalia, cu principele Maximilian, duce de Bavaria. Ferdinand de Coburg este oficer în regimentul 11 de husari, în armata monarchiei noastre.

* (Îmbunătățirea viptului soldaților.) S'au făcut încercări în mai multe garnisoane pentru ca soldații sĕ fie provĕḑuți și cu cină. Cheltuelile s'au luat de doi cruceri pentru un soldat. S'a constatat însĕ că această sumă nu e de ajuns, ci sunt de lipsă cel puțin patru cruceri pentru fiie-care cină. Suma s'ar urca deci în timp de pace la trei milioane floreni și după cum se spune, aceasta sumă se va și pune în budgetul anului viitoriu.

* (Învitare,) la „Petrecerea de vară“ ce se va ține la „Detunata“ în comuna Bucium, în favorul fondului, Reuniunei femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur, la 17 Iuliu st. n. a. c.

În cas de timp nefavoritor petrecerea se amână pe ḑiua de 24 Iuliu n. când, în cas de têmp nefavoritoriu se va ține în localitățile lui Al. Danciu în Bucium-Cerbul.

Începutul la 10 oare a. m.

Prețul de întrare de persoană 50 cr. de familie 1 fl. Suprasolviri se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale ḑiaristică. *Comitetul arangiator.*

* (Învitare.) Junimea studioasă română din jurul Sĕliștei are onoare a învita la producțiunea declamatorică-musicală împreunată cu joc, ce o va arangia în 12/24 Iuliu a. c. în sala cea mare a scoalei gr. or. din loc cu următoriul program:

1. „Cuvênt de deschidere,“ rostit de președintele Valeriu Millea, cleric curs. III.
2. *a)* „Serenadă“ cântec în patru voci, esecutat de corul junimei; *b)* „În pădure“ cântec în patru voci, esecutat de corul junimei.
3. „Peneș Curcanul,“ poesie de V. Alecsandri, declamată de Valeriu Branisce, stud. abs.
4. „Uite mamă,“ cântec în 4 voci, esecutat de corul junimei.
5. „Surugiul,“ cântecel comic de V. Alexandri, declamat de Aleman Galea, cleric curs. II.
6. *a)* „Coroana cufundată“ cântece în 4 voci, esecutat de corul junimei; *b)* „Cucuruz“ cântec în 4 voci, esecutat de corul junimei.
7. „Polipul unchiului,“ comedie într'un act, de Ioan Slavici.

Personanele:

„Ciocânel“, Valeriu Millea, cleric; „Iulian“, Nicolau Dobrotă, cleric; „Vespian“, Ioan Bratu, ped. abs.; „Verigă“, Ioan Rechițan, student.

NB. În pausă vor juca câțiva tineri jocurile istorice „Călușerul“ și „Bătuta.“

Începutul la 8 oare seara. Prețul de întrare: de persoană 50 cr., de familie 1 fl v. a. Eventualul

venit curat e destinat unui scop filantropic ca și în trecut. Suprasolviri se primesc cu mare mulțămită și se vor cuita pe cale diaristică.

Comitetul arangiator.

* (O vacă cu două capete.) Cetim în „Rĕsboiul:“ O vacă cu două capete a fost espusă nu de mult în New-York. Cele două capete sunt aproape egal de mari, dar numai unul îndeplinesce toate funcțiunile ce i se cuvin. Monstruositățile nu sunt rare la animalele domestice, dar astfel de forme sau se nasc moarte sau mor curênd după naștere și de aceea e mirare, că vaca mai sus amintită a crescut și trăește până acum.

Dare de seamă

despre activitatea societății de lectură „Andreiu Șaguna“ a elevilor de la institutul Andreian în cursul anului scol. 1886/7

(Încheere.)

Înmulțirea bibliotecei a resultat parte din donațiuni, parte din procurări făcute pe spesele societății cum și prin compactarea unor diare și foi periodice.

Intre marinimoșii donatori se numeră: Academia română; Academia din Cernăuți; Societatea „România jună“; Reuniunea rom. de cântări din Sibiiu; Direcțiunea gimn. din Beiuș și următorii P. T. Domni: Nicolau Popea, archimandrit și vicariu; Zacharia Boiu, asesor consist.; Ioan Popescu, profesor de teologie; Simeon Popescu, protopresbiter; D. Făgărășan și S. Moldovan, profes. gimnas.; S. Moldovan prof. gimn.; Dr. I. Crișan, prof. de teologie și N. Putnoky, prof. gimn.; Const. Demian, paroch în Bretcu; G. Moian, învĕțător și Iuliu Pitic, ped. an. I. Aici este locul sĕ adaugem, că În Ministru de culte și instrucțiune din Bucuresci a bine voit a dona societății opul atât de prețios: „Biserica episcopală a mănăstirei „Curtea de Argeș.“

Suma cărților primite prin donațiune: 27 opuri în 27 volume și 4 fascicule.

Prin compactarea unor diare și foi periodice biblioteca s'a sporit cu 12 opuri în 12 volume.

Față de anul trecut scol. biblioteca arată un sporiu de 34 opuri în 35 volume.

În cursul anului scol. de față, societatea a primit gratuit următoarele diare și foi periodice: 1. „Advocatul Poporal.“ 2. „Amicul Familiei.“ 3. „Biserica ortodocsă română.“ 4. „Biserica și Scoala;“ 5. „Bălaorul.“ 6. „Candela.“ 7. „Convorbiri pedagogice.“ 8. „Deșteptarea.“ 9. „Economia Națională.“ 10. „Foaia bisericească.“ 11. „Foaia scolastică.“ 12. „Foaia diecesană.“ 13. „Familia.“ 14. „Gazeta Transilvaniei.“ 15. „Gazeta săteanului“ 16. „Lumina pentru toți.“ 17. „Luminătorul.“ 18. „Românische Revue.“ 19. „Pedagogul Român.“ 20. „Telegraful Român.“ 21. „Transilvania.“ 22. „Tribuna.“ 23. „Sieb. Deut. Tageblatt.“

Abonate din averea societății au fost: 1. „Convorbiri literare“ și 2. „Scoala și Familia.“

De present biblioteca represintă o valoare de 2994 fl. 33 cr. cu 260 fl. 18 cr. mai mult ca în anul trecut, escepționând valoarea catalogului cărților bibliotecei tipărit în 600 esemplare ce represintă o valoare de 96 fl. 45 cr.

Averea societății în bani gata este de 565 fl. 54 cr. Subtragând spesele din anul acesta în sumă de 363 fl. 30 cr. din venitele în sumă de 279 fl. 13 cr. resultă cu finea anului un deficit de 84 fl. 17 cr. care s'a acoperit din economiile anilor precedenți. Acest deficit este motivat prin cumpĕrarea mai multor cărți, a căror trebuință era adênc simțită și cu deosebire prin tipărirea catalogului cărților bibliotecei amintit mai sus, dar prin vinderea acestuia spesele se vor restitui succesive cu prisos.

Archiva s'a sporit în decursul acestui an cu 108 piese.

Colecțiunea numismatică consta cu finea anului scol. 1885/6 din 86 bucăți. În decursul acestui an a crescut prin donațiuni cu 28 bucăți. Numĕrul bucăților cu finea acestui an scol. deci e de 114.

Cu finea acestui an scol. deci colecțiunea numismatică constă din 114 bucăți.

În anul acesta ca și în cei precedenți, societatea a avut la dispoziție două odăi din localitățile seminariale. În una din aceste odăi au fost aședate dulapurile biblioteci; ear cealaltă a servit ca sală de lectură.

Mobiliarul s'a sporit cu un dulap pentru archivă. Mobiliarul întreg represintă o valoare de 286 fl. 12 cr. ear recuisitele de 126 fl. 53 cr.

Întreaga avere a societății computată în bani represintă o valoare de 3985 fl. 53 cr.

Până a nu termina aceasta scurtă dare de seamă, fie-ne permis a esprima în numele societății cele mai călduroase mulțămiri onoratelor redacțiuni dela foile amintite, cum și numĕroșilor donatori și sprijinitori ai societății noastre.

Sibiiu, 24 Iuniu, st. v. 1887.

Emilian Popescu, președ. comitetului. — *Iosif Blaga,* not. și raportorul comitetului.

Loterie

Sâmbătă în 9 Iuliu 1887.

Timișoara:	**24**	**6**	**83**	**39**	**15**
Viena:	**78**	**2**	**44**	**40**	**15**

Mercuri în 13 Iuliu 1887.

Brünn:	**81**	**9**	**36**	**37**	**39**

Nr. 177—886. [1612] 3—5

CONCURS.

La scoalele medii române greco-orient. din Brașov sunt de ocupat următoarele posturi:

1. un post de profesor de limba și literatura maghiară, ca studiu principal, și ca studii aucsiliari, româna și latina, la gimnasiu, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;

2. un post de profesor pentru limba și literatura franceză, ca studiu principal, și ca studiu aucsiliar limba română, la scoalele comerciale și reale, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;

3. un post de profesor secundar de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială și reală și la clasele IV și V de fete, cu care post este împreunat și oficiul de instruitoriu și conducĕtoriu al corului bisericei rom. ort. res. dela St. Nicolae din Brașov;

4. un post de profesor secundar de gimnastică, pentru gimnasiu, scoala comercială și reală, cu 16 oare și pentru scoalele normale cu 4 oare de propunere pe sĕptĕmână.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin *până la 15/27 August 1887.*

Concurenții vor adresa petițiunile lor cătră subscrisa Eforie scolară, instruite cu documentele:

a) că sunt de naționalitate români și de religiune greco-orientali;

b) că au purtare bună, atât în privința moralității cât și a ținutei sale cetățenesci;

c) că sunt sănĕtoși de constituție;

d) că reflectanții la postul de sub 1. au cualificațiunea prescrisă de legea de instrucțiune din anul 1883 Art. de lege XXX. §. 29, 30, 61 și 62 în combinațiune cu dispositiunile în vigoare ale autorităților bisericesci confesionale române greco-orientale din archidiecesa Transilvaniei; eară reflectanții la postul de sub 2 sĕ fi absolvat gimnasiul și facultatea filosofică sau vre-o academie comercială și posed perfect limba franceză;

e) reflectanții la postul de sub 3. sĕ producă testimoniu despre absolvarea cursului la vre-uu conservatoriu de musică, sau că posed cunoscințe temeinice de musica vocală și instrumentală;

f) concurenții la postul de sub 4. vor documenta cu testimoniu de specialitate, capacitatea lor a instruí în gimnastică.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru concurenții de sub Nr. 1. și 2:

Până la obținerea decretului de profesor definitiv (§. 30 legea de instrucțiune din 1883), salariu anual de 700 fl., după aceea în următorii doi ani 800 fl. și de ací înainte salariu constant anual de 900 fl cuincuenalii de câte 50 fl., cari se vor repeta de 5 ori, și relut de cuartir de 130 fl., cu înaintare în categoria de 170 fl. pe an, precum și drept de pensiune conform statutului în vigoare

Postul de sub Nr. 3. este împreunat cu salariu anual de 500 fl. dela scoale, eară dela Biserica St. Nicolae cu salariu anual de 600 fl. și 50 fl pentru Note.

Cu postul de sub Nr. 4 este împreunat un salariu anual de 480 fl. v. a.

În fine au sĕ dechiare concurenții în petițiunile lor, că se vor supune necondițional regulamentelor și dispositiunilor în vigoare ale institutului nostru.

Eforia scoalelor centrale române ort.-rĕsăritene, Brașov.

I. Strevoiu,
v.-președ.

[1613] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕțătoreasă, la scoala privată elementară de fetițe din Abrud, susținêndă prin „Reuniunea femeilor române“ din Abrud, Abrudsat și jur se escrie concurs, cu termin până la *6-lea August st. n. a. c.*

Emolumentele sunt: 500 fl. v. a. în bani, cari se vor plăti în rate lunare, și cuartir în edificiul scoalei;

Doritoarele de a ocupa acest post au sĕ producă următoarele documente:

1. Atestat de botez, că e născută română.

2. Atestat de moralitate și purtare bună

3. Testimoniu scol. că a absolvat preparandia în toată regula, și posede atestatele de cualificațiune recerute prin legea scolară.

4. Sĕ dovedească, că posede perfect limba română în vorbire și scriere, de asemenea și limba maghiară și germană, precum și desteritatea în lucru de mână.

Se mai recere dela concurente, și pracsa de cel puțin unul sau doi ani; care vor avea și cunoscință de musică vor fi preferite.

Concursele instruite în modul arĕtat sunt de a se subșterne la subscrisa președintă în Abrud, până la 6 August a. c.

Dela comitetul „Reuniunei femeilor române“ din Abrud, Abrudsat și jur.

Abrud, în 27 Iuniu, 1887.

Anna Gall, presidentă. — **Alecsandru Ciura,** secretariu.

Ad Nr. 271 prot. [1611] 3—3

CONCURS.

Pe basa ordinului consistorial de datul 24 Februariu 1887, Nr. 694 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch gr. or. Ioan Marcu din Rucăr cu termin de 30 dile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumĕtate din toate venitele parochiei de clasa a III-a, cari computate la olaltă dau suma de 200 fl. v. a.

Doritorii de a competa la acest post sĕ-și aștearnă petițiunile instruite în sensul statutului organic și la regulamentului pentru parochii din 1878 la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus-indicat.

Făgăraș, 27 Maiu, 1887.

Oficiul protopresbiteral al Făgărașului. În conțelegere cu comitetul parochial

Iuliu Dan,
adm. protopresb.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și adi fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuințarea picăturilor resultat sigur.

Prețul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignațiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 15—26

Sz. 234.—1887 tkvi. [1616] 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtatónak ladamosi Munteánu Niculae végrehajtást szenvedő elleni 72 frt. töke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a vizaknai kir. járásbiróság területén ladamos határon fekvö a ladamosi 65-ik számu tjkben A + 1—18 és 21—36 r. sz. alatt felvett közös ingatlanakból végrehajtást szenvedett Munteánu Niculaenak fele rész jutalékára 584 frt 35 kr. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt fél ingatlanok az **1887 évi Augusztus hó 4-ik napján délelötti 10 órakor** a ladamosi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis összesen 58 frt 44 kr. készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy az 1881 évi LX t. cz. 170 §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál elöleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A vizaknai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságtól, 1887 évi márczius hó 3-án.

Sz. 355.—1887 tkvi. [1617] 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Nagyszebeni „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtatónak Háder Todor a Niczi örményszékesilakos végrehajtást szenvedő elleni 14 frt. 72 kr. töke követelés és járulékai iránti, végrehajtási ügyében a Vizaknai kir. járásbiróság területén örményszékesi határon fekvő az örményszékesi 540-ik sz. tjkben A + 1—22 r. sz. alatt foglalt Háder Todor a Niczi tulajdunául felvett ingatlananai 946 frt. 50 kr becsárban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1887 évi Augusztus hó 3-ik napján délelötti 10 órakor** az örményszékesi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitot kikiáltási áron alól is eladatni fognak,

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 94 frt 65 kr. készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1 én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 § ában kijelölt ovadékképes érték papirokban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy az 1881 évi LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál elöleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A vizaknai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságtól, 1887 évi márczius hó 23 án.

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 68 Sibiiu, Sâmbătă 4/16 Iuliu 1887. *Anul XXXV*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iuliu-Septembre al anului 1887, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Poste Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, undse află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată ceti.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfĕrşeşte cu ultima Iuniu 1887, sĕ-şi înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei tăşii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 3 Iuliu.

Indignaţiune mare a stĕrnit în inimile noastre suspiţionările cele necruţătoare şi persecuţiunile sistematice şi nemeritate, la cari a fost espusă biserica noastră din partea potestăţii statului unguresc, ear ingerinţele organelor administrative în agendele interne a le scoalelor noastre ne au pus pe gânduri.

Ne am întrebat de multe ori, că oare cu drept este ca numai noi, confesiunea gr. orientală sĕ fim calul de bătaie, pe care au sĕ călărească toţi, sau că doar tocmai noi am fi meritat o cruţare deosebită, de oare-ce în timpii din urmă nu puţine reserve ne am impus şi nu puţin am sacrificat chiar din convingerile noastre, numai şi numai sĕ fie pace. La aceasta întrebare nu ne am putut da un rĕspuns mai nimerit decât acela, pe care ni-l dictează împregiurările şi ni-l dictează chiar fatala şi escepţionala stare de adi.

La o mulţime de persecuţiuni portăm vina în parte şi noi. Eată de ce?

Avem multe comune parochiale, unde preoţii nostri nu sunt destul de prudenţi şi nu au destul tact în convenirile lor cu strĕinii. Clerul altor confesiuni încă 'şi va avea convingerile sale, dar acelea nu le leagă de limba clopotului celui mare. Mulţi preoţi de ai nostrii nu urmează aşa.

Dacă preoţii nostrii ar învĕţa prudenţă în ţinuta lor dela preoţii de alte confesiuni, de sigur că organele statului nu ar da năvală formală asupra scoalelor noastre, nu ar rîde, când cimiteriul bisericei stă deschis; ci ne ar ajuta mult, foarte mult în realisarea multor lucruri de tot folositoare pentru biserică. Unde preotul e cu minte şi cu reserve, prevenitor, scie câştiga odoare şi vestminte bisericesci chiar dela atari oameni, cari sunt de altă naţionalitate şi de alte convingeri politice. Dacă însĕ se bate în pept şi strigă, că el e de cutare convingere politică, se espune la persecuţiuni nu numai el şi familia lui, ci espune şi biserica la pericul şi ameninţări, de unde urmează mai departe aţitări între popor contra preotului, contra învĕţătoriului, contra ridicărei salariului, şi aşa nici învĕţătoriul, nici preotul nu au câştigat nimica prin netactul lor, dar de perdut au perdut şi ei şi a suferit şi sufere şi causa.

Acestor lucruri trebue pus capĕt şi preoţii nostrii înţelepţesce vor lucra, dacă nu vor contribuí la înăsprirea relaţiilor între ei şi între organele statului, pentru că altfel goanele şi persecuţiunile nu vor mai avea capĕt.

Asupra lor merg rapoarte, cari de cari mai nefavorabile la ministeriu şi apoi atât cel de culte cât şi cel de interne acelor rapoarte sunt prea dispuşi a le da credemênt şi astfeliu sĕ susţine, că românii greco-orientali sunt cei mai neîmpăcaţi duşmani ai statului unguresc şi al idei de stat maghiar.

Ca aceste faime sĕ se susţină cu mai mare svon, apoi se înţelege, că se află şi între fraţii nostrii de un sânge, cari de bunăvoie, sau pentru că li se rentează nu întârdie a face serviţiul de spioni.

Nu va ţiné un preot de ai nostri o cuvêntare la un om bĕtrân, care poate a avut şi el vr'o chemare în dilele lui, sĕ nu fie şoptită în formă de denunţiare solgăbirăului sau vice-comitelui. Tot lucruri aceste, de cari ar trebuí sĕ se îngreţoşeze oamenii de caracter.

Am mai dis de multe ori, că de tot slabe ar trebuí sĕ fie temeliile statului unguresc, când aceste s'ar putea clătina de vorbele unui om necăjit şi amărit, — dar aşa e sistema de spionagiu şi oameni mai naivi ca mulţi unguri în privinţa aceasta, nu găsesci pe faţa pămêntului. Spunei, că un preot sau un amploiat este „jó hazafi“ şi apoi pre acela 'l va grămădí cu laude, cu linguşiri, fie el cel mai slab amploiat, şi earăşi spunei, că cutare şi cutare e român mare şi vorbesce în casă românesce, apoi sĕ se ţină bietul om la şicane, fie el cel mai prompt, cel mai valoros şi isteţ om pe lume.

De aceea dacă amploiaţii şi-au pus şi-şi pun lăcat la gură şi se uită în lături când 'şi deschid buzele, oare de ce sĕ nu urmeze şi preoţii nostrii aşa faţă de aceia, pre cari nu-i pot convinge şi înaintea cărora, dacă 'şi deschid inima, numai nĕcaz şi suferinţe 'şi pot causa, ear folos ba. Cumcă statul unguresc folosit va fi pe calea aceasta, — e o altă întrebare, — dar astădi acesta este sistemul.

Dacă statului îi convine mai bine de oamenii cei prefăcuţi decât de cei sinceri, de ce sĕ nu-i facem noi plăcerea aceasta respective organelor statului, cel puţin acestia sĕ nu mai viseze tot dacoromâni şi sĕ-şi vadă de alte trebi mai inteţitoare şi mai de ispravă.

Ori ce om cu minte va vedé, că sub împregiurările actuale a fi sincer, însemnează a-ţi pune capul, apoi bietul Talleyrand de ce se nu aibă şi el odată drept, că omului i-s'a dat limba ca sĕ vorbească, pentru de a şi ascunde cugetele. Nu e lucru moral aceasta procedură, dar ce e moral adi în statul unguresc ori în a lui Bismarck, unde oamenii umblă, cum sĕ se păcălească şi înşele unul pe altul, cum sĕ tragă foloase cel tare dela cel slab, cel avut dela cel sĕrac?

De ce noi cei mai slabi sĕ nu îutoarcem foia şi sĕ tragem şi noi vr'odată foloase dela cei puternici, cari şi aşa ne esploatează destul în favorul lor şi în detrimentul nostru!

Remâne deci ca noi sĕ nu ne inmulţim grijile şi sĕ nu adaugem la cupa suferinţelor noastre, şi aceasta o vom ajunge numai avênd tact şi fiind cu reserve. Aşa fac alţii — şi noi încă nu vom lucra mai înţelepţesce, decât dacă le vom urma. Este o scoală cam rea aceasta, care e silită lumea nouă sĕ o înveţe, ea nu e în interesul statului unguresc, nu e nici chiar în favorul moralităţii publice, dar e reclamată de împregiurări şi când aceste se vor schimba, atunci au sĕ se schimbe şi oamenii.

Cunoascem o mulţime de români încăpăţinaţi, cari au plătit scump preţ pentru convingerile lor politice, cunoascem destui, cari şi-au nefericit familiile şi numai după ce au vĕdut abisul, în care i-a aruncat neprudenţa lor, 'şi au venit în fire, dar era greu de reparat.

Perderile, cari le au suferit românii din şirurile lor sunt mari şi nu datează de adi de eri, ci ele datează mai cu seamă în Transilvania de după timpul reformaţiunei încoace.

Nu numai amploiaţi, ci episcopi şi metropoliţi au trebuit sĕ sufere din causa spionagiului şi a oamenilor plătiţi ca sĕ îi înegrească, şi e bine sĕ înveţe omul din păţania altora, ear nu din a lui proprie.

Cunoascem cu mult prea bine dispositiunile ce le iau maghiarii în genere în contra oricărui român

---

FOIŢA.

Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu.

(Urmare.)

Am amintit, că I. P. S. Sa s'a născut în anul 1818, că în 1786 Bucovina fu anecsată la Galiţia şi că autonomia şi-o capetă definitiv în anul 1849. Marele Archiereu şi-a făcut dară studiile într'un timp, când — precum dice autoriul articlului citat din „Convorbiri literare“ — „nici cruntele şi necurmatele rĕsboaie întêmplate pe acest pămênt (Bucovina), nici incursiunile barbare ale tătarilor, nici năvălirile oardelor turbate ale turcilor n'au adus mai multă stricăciune naţionalităţii române din Bucovina, decât aceasta împreunare nenaturală cu Galiţia; căci în acest timp fatal o parte a Bucovinei 'şi perdu faţa sa cea drept românească, în acest timp începu slavisarea îmensa a poporului românesc, în acest timp s'a încuibat în astă ţeară un rĕu, ale cărui consecinţe funeste se simţesc şi astădi, şi în casul cel mai favorabil se vor simţí încă mult timp.“

„Funcţionarii superiori galiţieni favorisară numirea amploiaţilor poloni şi altor strĕini în ţară, aşa că cele mai multe posturi se ocupară cu persoane din Galiţia. Acestea însĕ nu cunosceau altă limbă decât cea polonă şi ruteană, şi puţin cea germană. Pertractările cu poporul trebuiau deci sĕ fie în limba polonă sau ruteană. Poporul din început nu înţelegea acestea limbi şi trebuia sĕ se esplice prin dragomani, dar încurgênd neîntrerupt streini din Galiţia s'au deprins cu limba lor, în care apoi se înţelese şi cu ocârmuitorii sei. Astfel începu cărmuirea a rusifica poporul de pre la sate. Dar clasa boerilor şi a mazililor nu pot suferí limba ruteană; fiind însĕ siliţi a alerga în afacerile lor la supremele diregătorii (precum *forum nobilium*), ce se aflau în Galiţia, adoptară limba polonă, aşa, că într'un timp limba de conversare în saloanele lor era cea polonă, precum era cea greacă în România pe timpul fanarioţilor.“

„Scoalele susţinute de fondul gr. or. al Bucovinei încă trecură în administrarea guvernului galiţian, şi el abrogă învĕţământul obligătoriu, ceea ce făcu ca din 32 de scoli cu învĕţători români, ce esistau în 1792, se remână numai 14, adecă: una germană română în Cernăuţ, 9 scoli germane-române pe la ţară, 2 curat românesci în Siret şi Suceava, una ungurească şi una armenească. Fiind aceste scoli sub priveghiarea consistoriului catolic din Lemberg, învĕţătorii români fură siliţi a trece la catolicism, şi cei ce refusau, erau destituiţi şi înlocuiţi prin alţii din Galiţia, cari erau de religiune catolică şi nu cunosceau de feliu limba românească. Dar nu era destul atâta, a trebuit sĕ vină un rĕu şi mai mare; prin un decret din anul 1812 scoalele create şi susţinute din fondul religionariu gr. or. fură prefăcute în scoli romano-catolice. Acuma începu desnaţionalisarea elevilor într'un mod înspăimêntătoriu.“

Închipueascâ-şi acum ori şi cine, de ce limbă românească mai putea sĕ fie vorba în acel chaos de inundare şi împilare strĕină, când în toată ţara erau numai două scoale curat române şi când pentru tendinţa de a-i asimila şi a-i stinge pe români se întrebuinţau mijloacele cele mai neauzite. Limba românească avu atunci adăpost încă numai în biserici, în casele sătenilor şi în ale puţinilor români adevĕrat culţi şi cu durere de inimă pentru soartea poporului lor. Între acesti puţini, istoria bucovineană va însemna cu litere de aur numele mai ales a familiei „Hurmuzachi“ şi „Samuil Silvestru Morariu Andrieviciu.“ — Starea cea tristă de lucruri a trebuit sĕ umple nobila inimă a Marelui Archiereu de o legitimă şi adêncă mâchnire, în mintea I. P. S. Sale a trecuit sĕ se iveascâ gândul, că numai lumina este în stare sĕ risipească întunerecul, de care era cuprins poporul român bucovinean, căci ca poroch în Cehor îl vedem, că redigiază Calendariul bucovinean, dela anul 1850—1863, îl vedem lucrând neadormit şi provĕdind toate scoalele poporale şi medii din Bucovina cu şese-spredece cărţi românesci religioase şi profane, dintre

și tocmai căci avem convingerea, că de regulă noi tragem cea scurtă, de aceea îndemnăm și ear îndemnăm la precauțiune și moderațiune. Nu mai așa vom mai îmblânzí oarba pornire în contra noastră, nu mai așa i vom câștiga pentru noi, sau dacă și nu i vom câștiga de pretini cel puțin nu vor avea titlu, ca să ne urmească pas de pas, să ne persecute și zădărnicească și cele mai nevinovate întreprinderi.

Revista politică.

Scirea cea mai nouă în cestiunea tronuluî bulgar e de tot sensațională. Ḑiariul „Wiener Allg. Zeitung“ aduce vestea, că prințul Ferdinand de Coburg în urma unui consiliu familiar va renunța definitiv la tronul Bulgariei. Tot în terminii acestia vorbesce și „Gazeta de Coburg,“ când susține, că prințul Ferdinand de Coburg, este un prinț german, nu austriac și că șeful casei princiare nu i-a dat principelui voe să primească tronul bulgar.

Nu vom trage la îndoială veritabilitatea acestor sciri sensaționale, dar nici nu vom pune așa mare pond pe ele, deoarece din desvoltarea lucrurilor transpiră o aplanare a afacerilor bulgare. Fapt e acum, că deputațiunea sobraniei bulgare a ajuns la castelul Ebenthal și a predat principelui Ferdinand actul de alegere, pentru tronul bulgar. După cum s'a putut informa până acum deputațiunea, principele în cel mai scurt timp va părăsí Occidentul și se va duce la Sofia, luând cârma afacerilor. Aceasta se afirmă acum cu atât mai tare, căci chiar Sultanul ar fi mulțumit regenții pentru tactul, cu care a purces la alegerea principelui și pentru iscusința, ce a dovedit, alegând pe Ferdinand. Se ḑice, că Poarta a trimis puterilor o nota circulară, în care le comunică, că sultanul se află gata a legitima cât mai îngrabă actul de alegere.

Nu mai puțin îndoelnică poate fi scirea, că principele pentru de a câștiga consimțământul țarului e învoit a face radicale concesiuni Rusiei și mai ales va chema oficeri superiori rusesci în armata bulgară.

Diferitele cabinete europene, nici nu se vor împotrivi acestor concesiuni, deoare-ce ele recunosc, că Rusia trebue să aibă o influință deosebită în Bulgaria; ear încât privesce pre bulgari, nu sunt făr doi ministri, cari se împotrivesc, ca să se facă Rusiei concesiuni, acestia sunt Radoslanow și Nicolajew, cari însă d'odată cu alegerea noului principe au sburat de pe tribună; Radoslanow s'a dus la Varna, ear cestalalt va fi brigadier în Rusciuc. Asta poate avea loc, de oarece, după cum se vestesce din Sofia, o mulțime de oficeri austriaci 'și-au înaintat suplicile pentru de a fi înrolați în oastea bulgară, dar toate suplicile se resping, numai un singur oficer german mai e inactivat în Bulgaria.

Cum că se face o mare schimbare de idei între diferitele cabinete europene asupra alegerei principelui bulgar nu mai încape nici o îndoială. Despre aceasta ne asigură un comunicat al ḑiuarului „Berliner Polit. Nachrichten“. Aceasta foaie scrie, că Germania se interesează de afacerile orientale numai întru atâta, în cât privesce soartea păcei europene. Ea nu se va pune în fruntea afacerilor, ci va căuta numai mijloacele cele mai potrivite pentru de a se aplana odată.

De altcum crisa bulgară încă nu a trecut, bulgarii asteaptă numai după principe, și dacă acesta va sosí în curênd, marea Sobraniei nu se va disolva, ci numai la cas, când principele ar amêna ori ar zădărnicí venirea lui la Sofia.

Foile rusesci nici decum nu sunt însă mulțumite. Katkoff s'a esprimat, că alegerea a fost numai o caricatură a Austriei și a Germaniei. E caracteristic însă articolul, ce-l scrie „Novoje Vremja“: Cu toate că perderea Bulgariei ar fi o rană nevindecabilă pentru Rusia, D-ḑeu să ne păzească de războiu. Alegerea principelui de Coburg nu oferă nici o ansă spre aceasta, după ce Rusia a păstrat până aici liniscea. Observațiunea noastră politică e bună, totuși drumul călcat trebue urmărit și să ne căutăm un eventual aliat. O apropiere de Francia e de sigur un pium desiderium. Să ne năzuim cel puțin a ne folosí de neevitabila pretenie a Germaniei. Cum am purtat greutatea alianții triple, vom putea purta și sarcina preteniei germane și atunci candidatura principelui german e înnoroită.

Foile rusesci încep a-se ocupa și de România. Ast-fel Katcoff în „*Moskovskije Viedomosti*“ se ocupă într'un articul de starea lucrurilor în Orient și constată, că popoarele balcanice, după ce câtva timp au fost atrase de curentul anti-rus, acum au început a-și întoarce privirea earăși spre Rusia. Articulul se ocupă apoi în treacăt de Serbia, de Bulgaria și de Grecia, și se opresce la România, despre care ḑice:

„Cu deosebire remarcabilă și importantă pentru tot Orientul creștin este mișcarea actuală din România.

Starea lucrurilor în România trebue să atragă în mare măsură atențiunea rușilor. Sunt treiḑeci de ani, de când diplomația rusească a dat uitărei pe Moldova și Valachia, atât de strîns legate cu noi și înrudite spiritualminte cu Rusia.

Vechii pretini ai Rusiei, oamenii de pe la 1830 din Bucuresci și Iași încetul cu încetul au murit. Noua generațiune, care părăsită de Rusia, și-a făcut educațiunea în Francia și Germania, s'a înstrăinat cu totul de Rusia, n'a mai cunoscut'o, s'a amăgit de doctrinele cosmopolite și de intrigile politicei de jaf din străinătate, a fost condusă de prejudiții față cu Rusia. Nici nu putea fi altfel: diplomația noastră n'a făcut nimic pentru menținerea vechilor legături și simpatiilor istorice ale poporului român pentru Rusia. Tradițiunile lui Petru cel mare, ale Caterinei II, ale lui Nicolae I au fost uitate. S'au uitat și înțeleptele cuvinte ale lui Rodofinikin: „În orient, agenții noștri trebuesc acreditați nu atât pe lângă curți, ci pe lângă popoară.“ Diplomații noștri au crezut, că și-au făcut datoria, dacă au schimbat câteva complesanțe convenționale cu miniștrii și au asistat la banchetele dela curte.

Dar nu s'au stins încă cu totul adevărații patrioți din România cea unită cu noi prin credință. Firele, care leagă pe poporul român cu Rusia, nu s'au rupt încă cu totul și fundamentul esistenții sale nu s'a surpat. Și aici mai găsim bărbați, cari sunt una cu noi și cari țin morțiș la solidaritatea spirituală cu noi. Primim sciri bune din România și sperăm, că vom primí și mai bune, și mai sperăm, că pe basa sfinteniei comune a esistenții noastre, a bisericei orientale, vom putea întra în relațiuni mai strînse cu bărbații din opositiunea de acolo.“

Politica rusească în țările române.

(Urmare.)

Din acest tractat putem deduce cu siguranță, că tendința Rusiei era de a și substituí protectoratul seu în locul suveranității Turciei și prin prerogativele, ce le acorda boerilor vedem, că urmărește planul de a-și forma o partidă politică printre dênșii, căci o mare parte din boeri, între cari Jordachi Ruset erau contrari rușilor.

Esența acestui tractat este chiar în Art I: „*până s'ar întemeia țara, prin cetăți să se așeze oaste muscălească.*“ Astfel vedem, că armata națională avea să fie plătită, ecuipată și prin urmare instruită de ruși și o armată pur rusească avea să ocupe țara până la întemeiarea ei, cu alte cuvinte până în eternitate, căci când avea oare rușii să ḑică, că țeara este deplin organisată? Nici odată, și în veci vecilor era să fim sub ascultarea pravoslavnicului cnut, care avea să ne convingă în totd'auna. Prin urmare chiar tractatul, care recunoscea autonomia Moldovei, sancționa ocuparea ei de Rusia.

Sub asttel de auspicii se înaugurează politica rusească în țările românesci.

Am vḑut, cum s'au petrecut lucrurile cu Cantemir. Să vedem cu Brâncoveanu. Am spus, că și Brâncoveanu se videse în politica rusească și merge chiar și mai departe, că primì, dela Petru 300 pungi sau după bună vorbă *2,250,000 lei*, ca să-și ecuipeze armata. Și în Muntenia boerii de ocasiune făcea politica rusească; Brâncoveanu însă prinḑtor cauta să înșele și pe turci și pe ruși, până când i-se înfundează și lui.

Nu luă parte la luptă, ci aștepta să vadă, în care parte va fi victoria. Nu scrise să se strice cu turcii; boerii și oficerii sei însă mai puțini răbdători ca dênsul nu aprobau șovăirea domnului și trecu o mare parte din armată în partea lui Petru, între cari chiar și o rudă de aproape, Toma Cantacuzin spătarul seu, generalul cavaleriei. Politica lui Brâncoveanu, fiind demarcată, el de și rupe cu rușii trimițêndu le înapoi banii, se strică și cu turcii, așa, că la sfârșitul tragic al seu și al familiei sale a contribuit în mare parte și înfluința rusească la Constantinopol.

Se scie resultatul acestei campanii a rușilor. Rusia perde și numai corupțiunea și banii dați vizirului de împărăteasa Caterina, care merge chiar în cortul vizirului și face să se încheie o pace favorabilă pentru ruși în posițiunea critică, în care se afla. Opera lui Petru cel mare părea sdrobită. Perduse debușeurile dela marea neagră și mai ales cheia de aur a acestei mări, Constantinopolul, idealul lor!.

Diplomația rusească a fost, este și va fi mult răbdătoare, rece ca și clima ei, precaută și prevḑḑtoare. În loc să se descorajeze 'și întinde mrejile mai departe, se amestecă în afacerile Persiei 1720, provoacă o revoluțiune contra padișahului ei și sprijinia pe *revoluționari*!! ce stranii asemănări!! Se amestecă în afacerile interne ale nefericitei Polonii contra tractatului dela Prut, face alianță cu Austria, pe care o atrage cu atât mai mult în partea sa, cu cât ea suferise foarte mult din partea turcilor din 1526—1683 și cu toate, că el 'i bătuse în 1699, 1718, totuși credea, că din partea lor 'i va vení nimicirea, de aceea Austria se aliază cu Rusia și câștigà dela turci Oltenia, pe care o stăpânesce 21 ani 1739.

Ba încă mai mult, firile dibace ale diplomației rusesci, încurcă așa de tare pe tembelii de turci, că ei considerà de amici pe vrășmașii lor de moarte, dându-le voie să aibă un ambasador la Constantinopol, cu toate protestările ambasadorilor olandezi și englezi. Turcii merg cu încrederea lor oarbă până aproape să aprobe așa ḑisele punturi ale generalului rus Münich: d. e. anularea tuturor tractatelor an-

---

multe se întrebuințează și în ḑiua de astăḑi în a doua și a treia edițiune, unele fiind deja imprimate cu caractere romane.

În anul 1850 și 1851 funcționà I. P. S. Sa ca membru al comisiunei censurătoare pentru cărțile liturgice ort. orientale la Înaltul c. r. ministeriu de interne din Viena cu o activitate recunoscută de locurile înalte, și mijlocì imprimarea cărților bisericesci, cari până atunci se procurau numai din străinătate — la c. r. imprimărie de stat din Viena. Tot ca paroch în Cehor I. P. S. Sa a scris și a editat o carte de „*Predici pentru dumineci și sărbători.*“ Să ia numai cineva aceea carte la mână, și se va convinge, de ce limbă viguroasă românească dispunea înaltul autor pe timpul, când a scris-o, cu ce frase și dicțiuni poporale, cu ce abundanță de icoane retorice, cu ce aparat scienția și limbistic scia să câștige pe ascultători pentru scopurile sale.

Ca tipiconist renumit, Eminența Sa și-a câștigat și pe acest teren merite nedisputabile. Compendiarea sciinții tipiconale într'un întreg ușor de pătruns și de impropriat mai ales pentru alumnii seminariului și pentru elevii scoalei cantorale din Cernăuț era foarte de lipsă. Fericitul metropolit Teoctist Blasieviciu a și compus un mic compendiu tipiconal, care trecea transcris din mână în mână și se folosia pentru studiu. Dar atât compendiul acesta cât și lecțiile respectivilor învățători de tipicon nu erau de ajuns pentru însușirea unei sciințe temeinice tipiconale, pentru că lipsia basa, ce trebue s'o aibă ori-ce sciință bine regulată, lipsia adecă sistema. Eminenției Sale Părintelui Morariu îi revine meritul, că după toate isvoarăle esistente a compus pentru prima-dată tipiconul bisericei ort. orientale în mod sistematic, precum se 'poate vedé din precuvêntarea acelui tipicon, imprimat sub titlul: „Tipiconul bisericei ortodocse orientale pentru rênduelile liturgice în toate ḑilele anului pascal-bisericesc, compus și întocmit în mod sistematic-sciențial de Silvestru Morariu Andrieviciu, archiepiscop și metropolit drept-credincios și drept măritoriu al Bucovinei și Dalmației, și tipărit spre întrebuințare la sêvêrșirea rênduelelor liturgice în toate bisericele și la învățătura tipoconală în toate institutele bisericesci. Cernăuț, tipografia archiepiscopală, 1883.“

Ca cântăreț I. P. S. Sa este cunoscut și astăḑi nu numai în Bucovina, ci pretutindeni, pe unde a pătruns „*Psaltichia bisericească*“ compusă de I. P. S. Sa și pe unde a avut ocasiune de a celebra serviciul divin. — Vocea mladioasă și dulce simpatică dela alto până la sopran, o întonare corectă și nisce modulări particulare, ce le face la unele pasage ale s. liturgii, acestea sunt proprietățile, prin cari Eminența Sa îi farmecă pe ascultători, când celebrează s. liturgie

Ca cunoscętoriu al artei musicale, Eminența Sa s'a ocupat și cu așeḑarea cântărilor bisericesci pe note lineare încă pe timpul, când era conducętoriu al învęțământului tipiconal și al cântărilor bisericesci la seminariul clerical și la scoala dăscălească din Cernăuț, compunênd două caete musicali. Dară în anul 1879 I. P. S. Sa a imprimat în atelieriul litografic artistic al lui Iosef Eberle et comp. din Viena „*Psaltichia bisericească*“, și cu acest op de valoare a adus diecesei un serviciu de tot mare, pentru că trebuința lui era în Bucovina foarte simțită.

Pe basa meritelor celor multe literare I. P. S. Sa fu ales în anul 1863 de vice-președinte al „*societății pentru cultura română în Bucovina,*“ în care calitate a condus societatea spre mulțumirea tuturora, lăsând și aicea urme de activitate literară în mai multe conferințe publice, ce la timpul lor au fost publicate în Calendariul bucovinean. Dela anul 1880 I. P. S. Sa este membru onorariu al amintitei societăți.

În fine dela suirea pe scaunul metropolitan, Eminența Sa a pus la cale redigiarea foaiei bisericesci literare „*Candela,*“ care rêspândesce lumină în biserica ortodocsă.

(Va urma.)

terioare, întinderea rușilor pe țermul Mărei Negre, libertatea navigațianei, *recunoascerea protectoratului asupra țĕrilor române*, dacă nu se deștepta din apatie și somnolență ambasadorii străini și mai cu seamă ambasadorii francesi, Villeneuve. (Va urma.)

Demonstrațiuni pentru Boulanger.

Fostul ministru de resbel, vestitul general Boulanger a părăsit în ḑilele trecute Parisul și a sosit la Clermont-Ferrand, — cap. dep. Puy de Do'me, un loc de scaldă cu apă minerală. — La plecarea lui din Paris, după cum înregistrează foile francese s'a întêmplat lucruri de tot mari. Plecarea generalului a pus în mișcare întreaga lume parisiană și părea o formală revoltă. Încă înaintea „hotelului Louvre," unde ședea generalul, se adunase multă lume. Când apĕru trăsura lui Boulanger, — mulțimea a făcut șiruri închеiate pentru a împedeca depărtarea generalului, dar caii străbătură în fuga mare prin mulțime și lumea parisiană uimită se lua fugind în ruptul capului după trăsură și striga necontenit: „Vive Boulanger." Înainte de 8 oare ajunse trăsura la gara Lyon. Aici se adună lume din toate părțile, mulțimea încunjură trăsura, ridicară pe generalul pe sus din trăsură, îi strêngeau mâna și 'l închiseră așa de tare, încât abia opt polițai putură sĕ-l conducă, tot numai pe sus, într'un vagon de classa III. Atunci mulțimea umplu toate barierele, străbătu în vagon, stricà ușile de sticlă și se îndesuia tot mai tare. Strimtoarea devenì așa de mare, încât era vieața în pericol. Nouĕ trenuri, ce trebuiau sĕ plece, au fost oprite în loc, neputând străbate prin mulțime. Tumultanții încinseră trenul, cu care avea sĕ plece Boulanger așa de tare, încât era imposibil a înainta. Într'aceea se adunau mase nouĕ, chiuind, cântând și îndesuindu-se. Zadarnică era toată rugămintea lui Boulanger, de a-l lăsa sĕ plece. Lumea se neliniștia și mai mult și îi stoarse promisiuni și 'l conjurà: Nu vei pleca! Îndărăpt la Paris! La revedere! Trăească Boulanger! Jos cu Grévy! Jos cu ministerul „german" cu ministeriul (Rouvier!) Demisiune!" Un oficer ținu o vorbire: „Cetățeni! Ne am adunat aici pentru a onora pe generalul Boulanger, pe primul ministru, care îndrăsnesce a propaga idei republicane, sĕ strigăm: „Trăească republica," mulțimea erupse: „Trăiască republica," se cântà apoi marseillaise și „En revenant de la revue" și „C'est Boulanger qui, nous faut." Deroulède ținu o vorbire înflăcărată. După-ce astfel 'și manifestară sentimentele lor de respect și onoare față de general, mulțimea voia sĕ arete, că sunt și oamenii ordinei. Spiritele se liniștiră si demonstrațiunea se isprăvì cu strigătul: Trăiască republica, Francia și Boulanger. Îndată apoi se împărțì o monetă întru aducerea aminte. Pe o parte a monetei figura Gambetta ear pe cealaltă Chancy (general frances și guvernor general în Algeria;) cu inscripțiunea: „*Spre aducerea aminte de generalul Boulanyer.*"

Într'aceea generalul se arătà în fereastră plin de sudori și obosit și din nou se rugà ca mulțimea sĕ-l părăsească, dar spiritele ear se aprinseră, mulțimea se îndesuì în vagoane, se formară ear rênduri compacte și începură a striga: Nu poți pleca! Reîntoarce-te la Paris! generalul trebuì sĕ se dea jos din vagon, atunci mulțimea se întrunì în jurul lui încât nu era modru d'a se mișca și numai după ce s'a răspândit vestea, că mai multe compănii de soldați vin sĕ facă ordine s'a liniștit mulțimea și trenul a putut sĕ plece. Cu doauă oare a ajuns trenul mai târḑiu la Clermont-Ferrnad ca de obiceiu.

Mulțimea s'a reîntors cântând, făcu mai multe demonstrațiuni pela „Elysée." După cum povestesce Roschefort demonstranții au fost în numĕr de 150,000.

Aceasta întêmplare o comentează atât foile francese cât mai ales cele germane. „Figaro" ḑice: Boulanger putea sĕ se pună în fruntea unei mulțimi de mai multe mii oameni spre a alunga pe Grévy și a se culca însuși în „Elysée." Aceasta a fost un joc periculos. Se începe cu o glumă și sfîrșitul se face cu bubuitul tunurilor și cu earba de pușcă. „Autoritée" scrie: s'a auḑit strigênd: condu-ne generale și 'ți vom urma, ca sĕ ocupăm „Elysée." „N. Fr. Presse" consacră doi articoli de fond, combătênd, se înțelege, aceste demonstrațiuni. Foile germane se tem ca nu cumva acest spirit sĕ se estindă și sĕ producă ear o aspră vrașmășie între Francia și Germania.

Varietăți.

* (Himen.) Dl Nichita Luculeţu dela Avrig, profesor în Craiova ș'a încredințat pe D-șoara Tecla Ardelean din Deva.

* (Numiri.) Dl Stefan Godian, candidat de advocat, a fost numit practicant de drepturi la tribunalul regesc din Biserica-Albă.

* (Academia de drept.) Ministeriul ung. de instrucțiune a dispus, ca comisiunea esaminătoare a academiei unguresci de drept din Sibiiu sĕ funqeze aici și în Septembre a. c. adevĕrata închidere a institutului se va face numai la finea lui Septembre. Prin aceasta e dată posibilitatea, ca cei-ce vor sĕ mai facă esamene le pot face aici, făr' a mai spesa prin alte locuri.

* Comitetul electoral al comitatului Sibiiu, în necs cu publicațiunea din 22 Iuniu a. c. aduce la cunoscință publică, că *observările* îndreptate contra listelor provisorie a alegĕtorilor de deputați dietali se primesc conform dispositiunei § lui 53, articul de lege XXXIII. ex 1874 *numai din a 16 – 25 a Iuliu.*

* (Convocare.) Pre Dumineca din 19 Iuliu și ḑiua următoare a. c. se convoacă conferința II. a învĕțătorilor din protopresbiteratul Cohalmului, carea se va ține în Cohalm, în localul scoalei gr. or. cu următoarea programă:

1. Limba maternă în scoalele poporale *a.*) ce și cât are sĕ se propună în fie-care an de scoală. *b*) o lecțiune practică: pronumele personal.

2. Comput: O lecțiune practică din adaugerea unităților; unimi, ḑeci, sute după sistemul decadic.

3. Temele propuse din partea Venerabilului Consistoriu archidiecesan prin Cercularul dto 28 Maiu a. c. Nr 2972 Scol.

4. Încassarea tacse[illegible]

Cohalm, în 26 [illegible]

N. D. Mircea,
protopresbiter.

* D-l M. Cogălnice[illegible]
țional din Bucuresci cu
frumoasă, ea representă
văslele intinse și e apro
roman învestit cu togă,
apropie pe țĕrm un erou
leu și întovărășit de un

* (Cholera.) Ace[illegible]
totodată, ce dela 1884 î[illegible]
grassa, dar mai mult sporadic, a început și în anul acesta a amenința. Mai întâiu s'a ivit în Italia unde pe ḑi ce merge ia dimensiuni tot mai mari, acum o foaie din capitală, aduce scirea, că într'o comună, Rácz Almás, aproape de Alba regală, a murit un individ în decurs de câteva oare între semne de choleră.

* Organisarea serviciului de vaccinare (posăire) se îndeplinesce pe basa unui regulament esmis din partea ministeriului ung de interne. În fie care municipiu se vor forma mai multe cercuri de vaccinare, avênd fiecare cerc medicul seu. Vaccinarea e impusă tuturora.

* La 27 Iuniu batalionul de vênători Nr. 28, staționat în Făgăraș și compus aproape esclusiv din soldați de român a serbat *aniversarea victorioasei lupte dela Trautenau.*

* (Postul de spiritual gr. or. la institutul reg. ung. de corecțiune din Vácz. Cetim Foaia diecesană: fiind acest post de mai mult timp nesuplinit din causă, că nu s'a insinuat până acum nici un competent cualificat, dela care sĕ cere prelângă cunoscința perfectă a limbei maghiare, române și sêrbe și o constituțiune trupească sĕnătoasă, Înalt Preasânțitul Episcop gr. or. sêrbesc al diecesei Buda, *Arsenie Stoicovici*, a adresat în acest obiect o recercare către Preasânțitul episcop al Caransebeșului. Pentru acei preoți sau clerici din diecesa noastră, carii vor reflecta la amintitul post, de sine sĕ înțelege, întrunind condițiunile de mai sus sĕ observă, că dênșii vor face bine, dacă vor trămite petițiunile lor recursuale timbrate la Consistoriul din Caransebeș spre a se espeda de acolo cu comitivă corespundĕtoare.

* (Cutremur de pămênt.) La Arad s'a simțit un cutremur de pămênt, ce a durat mai multe, secunde s'a simțit acest cntremur și în Seciani Merczyfalva și Periamoș. În multe locuri cutremurul a fost însoțit de un vuet puternic; în Periamos sguduiturile au fost de tot vehemente.

* (Anticități.) Rĕsboiul scrie: La Cucuteni s'au descoperit mai multe anticități de mare valoare istorică Prima impresiune este, că aceste anticități ar data din cea mai veche epocă, despre care vorbesce istoria; unii pretind că ele ar fi și mai vechi. De notat este, că idolii găsiți seamănă foarte mult cu idolii aflați de Schliemann la desgroparea Troei. Sĕpăturile se urmează cu multă băgare de seamă.

* (Semnele timpului.) Din Mediaș se vestesce, că în ḑilele din urmă au plecat la America ḑece familii și emigrarea se măresce mereu ḑecând cu rĕsboiul vamal. Fabrica de mobilii din Codlea a fraților Hornung o a mutat în România și cu acest prilej au emigrat 60 de familii de lucrători.

* (*Ḑece reguli pentru cei ce se scaldă.*) L. Krüger profesor la scoala de înnotat, ale cărui sfaturi au de temeiu o esperiență îndelungată, recomândă următoarele ḑece reguli pentru cei ce vor sĕ se scalde și cari — reguli — merită toată luarea aminte: 1. Fiind emoționat vehement nu te scălda! 2. Fiind cuprins de o indispositiune grabnică, în decursul indispositiunei nu te scălda! 3. După nopți veghiate și după ostenele mari nu te scălda, mai înainte d'a nu te odichní câteva oare. 4. După o mâncare bogată și mai ales după beuturi spirituoase nu te scălda! 5. Drumul până la locul de scalde sĕ 'l faci în tempo moderat! 6. După sosire cercetează afundimea și curgerea apei! 7. Desbracăte încet, și apoi îndată te aruncă în apa! 8. Sai cu capul înainte în apă, ori te afundă mai lin în apă, dacă nu cutezi a te asvêrlí cu capul la fund! 9. Nu petrece mult timp în apă, mai ales dacă nu esci puternic! 10. După scaldă freacă trupul pentru a promova circulațiunea sângelui, îmbracă te în grabă și fă o plimbare. — Scalda și înnotarea sunt folositoare pentru desvoltarea fisică și spirituală nu numai pe timp călduros, dar și pe timp rĕcoros, dacă se vor observa regulele de mai sus.

* (Rectificare.) Cu privire la „duel"-ul, despre care luarăm notiță în Nr. 66 după „G. Transil." d-l Brosceanu a comunicat acestei foi, că nici d sa nici d-l Gidofalvi nu sunt asesori la comitat și că de espresiu[illegible]

[illegible] Wähler. — Rundschau: Ein Brief Alex. Mocsonyi's. — Die Romänen im Oberhause. — Rudolf Bergner's „Romänien." — Die Chronik des Huru u. die grosse militär. Expediţion in die Moldau des ungar. Königs Ladislau Cumanus *ad reducendos Cumanos fugitivos.* (Ein in der Geschichte Ungarns, sowie der Nachbarländer verschwiegenes historiches Faktum.) Von Sim. Mangiuca. — V. Alexandri's Festgedicht zum 10. Mai 1881. (Königs-krönung în Bucuresci.) Deutsch v. Fischer. — Der Blumenheld. (Aus der Märchensammlung „Povesti populare românesci"" de Dr. Ion al lui G. Sbiera. Cernăuți, 1886) Uebersetzt von Elena C. Densușan. — Vom Bariţiu-Jubiläum. — Von der Academia-Română. — Literatur und Kunst: Durch die Jahrhunderte, von Carmen Sylva.

— Prin ordinațiunea ministerială de sub Nrul 25,880 s'a aprobat manualul de „*Geografia Ungariei și elemente din geografia generală*" ediţiunea a VI-a de Dr. Nicolau Pop, ca carte didactică pentru scoalele noastre poporale.

— „*Scoala și familia,*" apare în Brașov Nr. 6 e de următorul cuprins: Progrese în higiena scolară. Un cuvênt rostit de rĕposatul director gimnasial Ioan Meșotă. — Din convorbirile unei mame. — Lecțiuni practice din fisică — Diverse — Posta red.

— „*Biserica ortodocsă română*", apare în Bucuresci Nr. 3 cuprinde următoarele: Cuvêntul cu ocasiunea Sânțirei biserici celei mari. Catedrala metropoliei din Iași — Faraoni contimporani lui Moise — Progresul sciinții prin credință în mister. — Reflecsiuni religioase. — Necesitatea religiei pentru omenire. — Note și meditațiuni asupra psalmilor. — Profețiile mesianice. — Visita Canonică. — Cronica bisericească. — Discurs funebru. — Fapte crescinesci. — Toastul d-lui ministru D. Sturdza. — Statistica Râmnicului Noul Severin pe 1886. — Act de donațiune.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 14 Iuliu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta.*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	106.90	100.90
Renta ung. de hârtie	87.60	87.65
Împrumutul drumurilor de fer ung.	151.40	151.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.52	97.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.—	127.—
blig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	115 50	116.50
Sorți de stat dela 1860	136.75	136.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	890.—	887.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	284.75	283.55
Acțiuni de credit austr.	280.40	280.—
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina"	—.—	101.—
Obligațiuni urbariale transilvane	104 80	104.75
Obligațiuni urbáriale croato slavonice	104 50	—.—
Obligațiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	100 50	100.25
Sorți unguresti cu premii	122.70	123.—
Sorți de regularea Tisei	122.75	123.—
Renta de aur austriacă	113.20	113.—
Galbin	5.97	5.92
Napoleon	10.04	10.05
100 marce nemțesci	62.20	62.20
London pe (poliță de trei luni)	126.65	126.75

Nr! 488 [1619] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa III Bârlad din protopresbiteratul Bistriței se escrie prin aceasta concurs, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

Venitele parochiali sunt:

1. Casă parochială cu supra-edificatele economice necesari calculate în bani ca venit anual . . fl. 10.—
2. Folosirea eclesiei parochiale constătătoare din 17 jugere 879 □° pământ arătoriu și fênaț calculată la an în . . . . . fl. 200.—
3. Dela 23 familii câte o merță mică de cucuruz sfârmat, computate în bani cu fl. 23.—
4. Dela 43 familii câte o ḑi de lucru, computată cu 40 cr. fac . . . . . fl. 23.—
5. Venitele din epitrafir computate la an cu . . . fl. 50.—

Suma . . fl. 306.—

Doritorii de a obține această parochie au a-și așterne suplicele lor, instruite conform legilor din vigoare în terminul sus indicat la sub-semnatul oficiu protopresbiteral în Borgo-Bistrița p. ul. Borgo-Prund.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței în conțelegere cu comitetul parochial.

Borgo-Bistrița, 11 Iuniu, 1887.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 887 [1618] 1—3

CONCURS.

În conformitate cu cele dispuse prin ordinul consistorial din 28 Aprile Nr. 2014 B. se escrie pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch George Panța din Pianul de sus, ca parochiede clasa II-a la doilea concurs, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Tel. Rom“

Emolumentele sunt:

A treia parte din venitele parochiale, afară de cimiterul, carele se lasă întreg în folosința parochului până trăiesce.

Doritorii cari voesc a reflecta la acest post de capelan, 'și vor subșterne petițiunile instruite în înțelesul prescriselor statului organic și al regulamentului pentru parochii oficiului protopresbiteral până la terminul indicat. — Concurenților le stă în voie, ca sub durata concursului să se presenteze în vre-o duminecă s'au sărbătoare popoporului în biserică.

Sebeș, 29 Maiu, 1887.

În conțelegera cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere și suflare,

numai de cualitate escelentă.

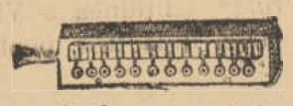

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori ciue, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 13—20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea*, *frigurile*, *scuiparea*, (flegma) *și mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mĕntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 17—50

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a vă [illegible] că de doi ani întrebuințez preparatul d-voastre *balsamul de viață*, [illegible] în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcĕtoare. De aceea vă rog să-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**
Conductor la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, rĕgăială cu acrime, flatuosități, vĕrsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușir escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispositie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

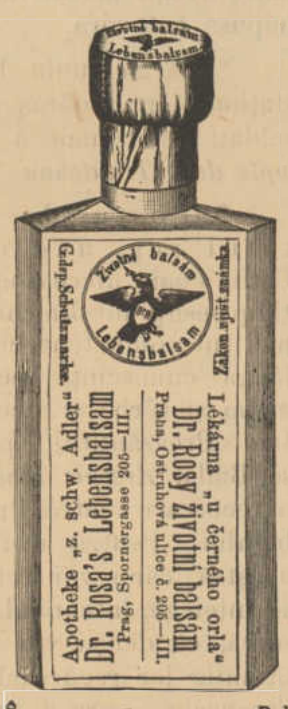

fac pe toți bĕgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuințare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile *unghiilor*, la așa *numitul* vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamații cronice la glezuele picioarelor, la scrinteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc și că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală“ din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învăluie în hartie roșie, care arată întrebuințarea (în 9 limbi) și e provĕdută in carton vĕnăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul să se privească de fals și să se retrimită.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auḑului greu și dobândirea auḑului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1528] 16—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 69 Sibiiu, Marți 7/19 Iuliu 1887. *Anul XXXV*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Prenumerațiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iuliu-Septembre al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedé în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Poste Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, undse află cu domiciliul, și eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetí.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșește cu ultima Iuniu 1887, sĕ-și înnoiască abonamentul, pentrucă altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei tăși de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiiu, 6 Iuliu.

Cestiunea orientală începe a se apropia de desnodamentul final, și cu aceasta deodată încep a se ridica din nou norii negri, cari greu amenință pacea Europei. Este caracteristic, în ce strînsă legătură stă cestiunea Bulgariei cu încordarea între cele doue mari puteri din centrul Europei, așa, că deodată cu alegerea principelui în Bulgaria, nouă neînțelegeri se ivesc între Germania și Francia, neînțelegeri, cari amenință serios pacea Europei, și cari tocmai pentru gravitatea lor, atrag atențiunea cercurilor decidĕtoare.

După ce principelui de Bismarck în noul senat imperial i-a succes a-și câștiga o imensă maioritate pentru primirea septenatului, dela care mareșalul Moltke a condiționat pacea Europei, toată lumea credea, că pacea acuma nu va mai fi conturbată. Orientul era linistit, și lumea se părea, că va lăsa pe bulgari sorții lor până la timpuri mai potrivite.

Se părea, că se pregătesce o pace idilică pentru Europa, mai cu seamă după noua crisă ministerială din Francia, depărtat fiind dela departamentul de rĕsboiu generalul Boulanger, care representa în cabinet elementul radical, și era privit drept representante al revanchei, de care numai încetează a visa francesii.

Și precând orisontul se părea mai linistit, ceriul mai senin, deodată norii grei se ridică de cătră Serbia. Vine la guvern Ristici, cel mai aprig vrășmaș al politicei austro-file între toți bărbații de stat din Sêrbia. Deodată cu venirea lui Ristici la guvern, pressa europeană începe a vorbí despre unele raporturi delicate în familia regală din Sêrbia. Se vorbia, că regele e torturat de temerea, că va fi otrăvit; regina devine bolnavă, și are lipsă de băi rusesci. Ea e pretutindenea bine primită pe teritoriu rusesc, unde a mers dimpreună cu clironomul, i se fac onoruri în mod demonstrativ și ea e privită ca persoana, de care e legată noua politică sêrbească.

Într'acea în Bulgaria se convoacă Sobrania cea mare pentru alegerea principelui. Aceasta se întêmplă cu o iuțeală nespusă, și noul ales principe cu asemenea iuțeală rĕspunde, că primesce alegerea, și e gata a-și jertfí vieața pentru binele Bulgariei

Precând se petrec acestea în orient, Germania introduce mijloace drastice pentru pedepsirea supușilor sei din provinciile ocupate în 1870, cari încă nu și-au uitat de patria mamă.

Și precând tribunalul imperial din Lipsca aduce sentențele de condamnare în procesul de tradarea patriei, poporul din Paris în numĕr aproape de 100,000 aduc ovațiuni fostului ministru de rĕsboiu Boulanger, se aruncă pe șine spre a împedeca trenul, care era se ducă pre general la locul, unde l'a comandat șeful lui, actualul ministru de rĕsboiu.

Toate acestea s'au întêmplat în un timp foarte scurt, cu o iuțeală foarte mare, și astădi lumea nu mai privesce situațiunea de pacinică, ceriul numai este atât de senin. Din contră: s'a încins o discuție viuă în diaristica din Europa. Alegerea principelui de Coburg pentru tronul bulgar, întărirea sau neîntărirea lui din partea Europei e viu discutată. Asemenea e discutat raportul dintre noi și vecinul regat al Sêrbiei, dela venirea lui Ristici la guvern. Mai grave de cât toate acestea sunt scirile despre răceala referințelor între Germania și Francia din incidentul demonstrațiunilor în favorul generalului Boulanger. Diarele din Berlin scriu în ton foarte aspru, ton, care dovedesce o mare nervositate din partea cancelarului Bismarck.

Lumea așteaptă cu mare nerăbdare desnodămêntul acestor nouă complicațiuni, cari ușor pot aduce un crâncen rĕsboiu, în care întreagă Europa sĕ fie încurcată. Cu mare neastêmpĕr așteptăm mai cu seamă noi cesti din monarchia Habsburgică, cari de când cu ocuparea Bosniei și a Herțegovinei am atras și mai mult asupra noastră odiul colosului imperiu rusesc.

Revista politică.

Dintre puterile cele mari patru s'au grăbit a rĕspunde până acuma la nota circulară a Porții cu privire la alegerea principelui din Bulgaria. Anglia și Francia numai au rĕsmas înapoi celor'lalte puteri. Cât privesce pe Englitera, afacerile ei interne sunt atât de încurcate, ear cestiunea egipteană atâta o preocupă, încât e ușor de esplicat, pentru-ce anume regimul englez n'a avut încă timp, ca sĕ rĕspundă. Rĕspunsul puterilor e încă acoperit de haina tainică.

Deputațiunea bulgară, care a predat actul de alegere principelui de Coburg a primit dela principe în castelul Ebenthal următoriul rĕspuns: Primesc cu mulțămită actul alegerei și țin credincios hotărirele și promisiunile, ce încă în ḑina primă le-am împărtășit națiunei bulgare. Dacă numai impulsiunile inimei m'ar stăpâní, aș grăbí în mijlocul D-Voastră, dar alesul principe trebue sĕ respecteze tractatele, căci aceasta respectare asigură tăria guvernului, mărirea și bunăstarea națiunei bulgare. Așa sperez, că ne va succede a justifica încrederea Porții, a redobândí cu timpul simpatia Rusiei, căreia Bulgaria ii datoresce multă recunoscință. Contați pe mine și pe devotamentul meu, despre care sperez a ve dovedí atunci, când voiu socotí, că a sosit momentul. — Aceste cuvinte au fost viu primite în Bulgaria și toastele principelui cu prilejul banchetului au produs în Bulgaria mare mulțumire. — Membrii deputațiunei bulgare se află în Viena, și după cum se vorbesce, vor sta mai mult timp pe aici, voind sĕ facă unii pași la representanții diplomației. Deputațiunea poate va face o roată earăși pela singuraticele curți ca sĕ aproabe alegerea; principele e de tot aplicat a ceda Rusiei pentru ca și ea sĕ consimtă. De altcum o epistolă din Petersburg, adresată jurnalului „Nord“ constată, că Rusia, de când a rechemat pe generalul Caulbars, n'a mai încercat sĕ-și manifesteze influința în Bulgaria. Rusia însă nu se va învoí la nici o combinațiune politică, ce face din statul bulgar un stat vasal acelor puteri, cari sub auspiciile alesului principe vor sĕ-și esercieze influința lor. — Nesciindu-se acum, când anume va sosí principele, marea sobranie s'a disolvat pe timp nehotărît

La finea anului scolastic.

Mai nainte au trebuit sĕ se scurgă în neagra vecinicie ḑilele întunereclui și cu ele valul, ce cuprindea suferințele neamului nostru. Soartea nu i a îngăduit ca și el sĕ scuture d'odată cu alte popoară

FOIȚA.

Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu.

(Încheere.)

3. *Încrederea publică în persoana Eminenței Sale și jertfele, ce le-a adus pentru binele comun.* — I. P. S. Sa părintele Morariu s'a bucurat totdeuna de stima comună și de încrederea deplină a clerului și a diecesanilor. Drept dovadă despre aceasta amintim, că în mai multe rênduri a fost ales de primul corp alegĕtoriu al nobilimei ca deputat în dieta provincială și în senatul imperial, și numai Eminenței Sale îi revine meritul de a fi fost audită limba română în desbaterile senatului imperial și în ale dietei bucovinene, care l-a ales pentru mai mulți ani și de membru în comitetul țĕrii. — Autonomia bisericei ortodocse a Bucovinei datoresce asemenea — în mare parte — I. P. S. Sale părintelui Morariu desvoltarea sa. La anul 1871 I. P. S. Sa a elaborat un proiect de lege pentru congresul bisericesc, care a și fost sancționat de Maiestatea Sa monarchul nostru la 9 August al aceluiași an, și prin care I. P. S. Sa și-a câștigat titlul de archimandrit și cancelariu sinodal. — În timpul din urmă al păstorirei Cehorului, părintele Morariu a fost și conducĕtoriu al protopresbiteratului Cernăuțului, împlininindu și misiunea și în acest post cu un zel deosebit pentru biserică și scoală.

Profesorii facultății teologice ai universității imperiale din Cernăuț îi conferiră titlul de „*Doctor sacrae theologiae honoris causa*“, care fu aprobat de Majestatea Sa.

La anul 1870, pe când avutul fond religionar bucovinean era în periclu de a fi înghițit, I. P. S. Sa a fost capul meetingului adunat în grădina publică din Cernăuț în numĕr de vre o 3000 țĕrani, 50 proprietari mari (boeri vechi), preste 200 preoți vre-o câteva sute de rezeși și mulțime de industriași și comercianți.

Încât privesce simțul de caritate al Eminenței Sale pentru alinarea suferințelor publice și pentru mângăerea tuturor celor din nevoi, mărturisesc miile de esemple, ce le-a arĕtat în tot decursul vieții Sale și cu deosebire în timpul, de când l'a învrednicit Dumnedeu a fi archipăstoriul Bucovinei — *Nulla dies sine linea*, aceasta e divisa prea nobilei inime archipăstoresci, și, dacă ni-ar fi cu putință a enumera toate faptele de caritate ale Eminenței Sale, am vedé o întreagă vieață omenească jertfită pe altariul iubirei. Eminenței Sale îi datoresc vĕduvile preotese bucovinene și copii lor orfani mărirea pensiunilor din fondul religionariu; Eminenței Sale, îi datoresc cantorii bisericesci din Bucovina îmbunătățirea salarielor; Eminenței Sale îi datoresc mulțime de tineri studenți fără mijloace cariera lor de astădi, fiind susținuți cu sfatul și cu banul în calea studiilor. In localitățile reședinții archiepiscopale Eminența Sa susține și astădi cu vict și toate cele de lipsă pe mulți studenți sermani, și pentru ori ce scop de bine public I. P. S. Sa premerge cu esemplul, împărțind ajutoare în toate părțile.

4. *Vieața familiară.* Din căsătoria sa fericită, părintelui Morariu îi rĕmaseră numai trei copii: doi fii, dintre cari cel mai mare murì ca studinte de clasa a șasa gimnasială și o fică, fica Iuliana, — soția unuia dintre cei mai distinși preoți — Artemiu Berariu — paroch și protopresbiter în Cehorn, membru al comisiunei esaminătoare la facultatea teologică-ortodocsă din Cernăuți, prim redactor al „Candelei“ și cancelariu sinodal al metropoliei Bucovinei și Dalmației, — murì încă în anul 1883 spre adênca întristare a familiei și a cercului celui mare de cunoscuți, lăsând în urmă-i cinci copii, un soț neconsolat și un gol în cercul damelor naționale, până astădi neînlocuit. Eară fiiul Eminenței Sale, Vasilie Morariu, absolvent al facultății de drept din Viena, este un adiunct c. r. și judecătoriu de instrucțiune în Cernăuț și se distinge prin un spirit de magistrat integru și prin o inimă prea nobilă. El e și membru al dietei bucovinene, membru

temeliile timpurilor vitrege și sĕ desfacă chingile sîlniciei, cari îi țineau încătușată chiar si libertatea individuală și nu-i permiteau fără sĕ oarbece prin întunerecul nesciinței. Timpuri de tristă aducere aminte sunt ele și tristețea ne cuprinde cu atât mai amarnic, cu cât ne tragem seama cu noi și ne gândim: unde ar fi putut ajunge neamul nostru, dacă nemiloasa soarte ar fi dispărut și cu ea amara cupă a suferințelor, și dacă în locul lor rĕsadul libertății individuale, sădit de geniul cel bun, mereu s'ar fi perfecționat și neamul nostru s'ar mai fi bucurat și de dîle bune.

Căci în dile bune mult, tare mult a făcut neamul nostru. El a mers sigur pe calea progresului și cu un avênt mai mare chiar ca alte popoară, cari adi se bucură de o cultură superioară, și dela cari radele luminei străbat și aprind inimile altor popoară.

Anul epocal, anul libertăților, putem dice, că l'am vĕdut cu ochii și abia o jumĕtate de veac de om d'atunci și dacă 'ți închipuesci starea din trecut a popurului și o asemenezi cu cea de acum, n'ai cuvinte, sĕ-ți esprimi bucuria de resultatele dobândite pe terenul cultural și uimit legitimezi însuți cuvintele: Doamne nație mai aleasă nu-i pe fața pĕmêntului.

O jumĕtate de veac de om e puțin timp în vieața unui popor, pentru ca el sĕ se emancipeze și cu pași gigantici sĕ progreseze în toate direcțiunile mai ales, când și în decursul acestui puțin timp dilele nu i-au fost tocmai cu tignă. Și acum purcedênd dela efecte: un popor, care în dile netignite, posomorite și în timp de tot scurt dovedesce progrese mari pe câmpul cultural, e evident, că întrunesce cele mai escelente calități intelectuale, cari puse odată în ogașia desvoltărei, sigur și repede dă înainte.

Nici n'am fi întors foile din cartea trecutului nostru, și nici nu le-am asemêna cu ale timpului de față, dacă alții n'ar căuta sĕ-le falsifice și mai ales, dacă la sfĕrșitul anului scolastic n'am fi constatat progrese în toate instituțiunile noastre românesci, pe terenul cultural.

Aproape în opt sute de scoale românesci din archidiecesă cu caracter confesional greco-oriental s'au adăpat din isvorul sciințelor mlădițe tinere de român, cari odată vor fi vrednici fii ai neamului nostru, ai bisericei și cetățeni adevĕrați ai patriei.— Și isvorul binefăcĕtoriu al sciințelor curge tot mai limpede și mai puternic, de oare-ce resultatele au dovedit, că cei mai mulți dinte învĕțătorii nostri sunt oameni pătrunși de chemarea lor, perseverenți la munca cea grea, 'și iubesc oficiul și în butul tuturor neajunsurilor și grijilor, ce-i încunjură 'și dau silință a cresce pe copii lor încredințați, dupa cum cere spiritul timpului. Și cu plăcere vedem, că poporul nostru acum — mai mult din propria sa inițiativă — pe lângă toată miseria moștenită și strajnicile pedeci, ce i stau în cale, 'și trimite pruncii la scoală, ear pruncii cu drag o cercetează, tot semne acestea bune, semne, ce dovedesc temeinica noastră desvoltare și rîvna și dorul, de care e cuprins românul, ca sĕ învețe carte.

Vorbim pe basa resultatelor obținute și la aceasta suntem îndreptățiți cu atât mai mult, cu cât vedem, că învĕțătorii nostri aleargă din locurile cele mai îndepărtate, vin câte 4—5 dile pe jos, pentru de a-se supune esamenului de cualificațiune prescris, și a-și primí dreptul de învĕțător cualificat, și multora numai greutățile vieții nu le permite ca sĕ alerge pentru de a-și câștiga aceasta formalitate.

Învĕțătorii nostri sunt oameni dela firea lor făcuți anume parcă, pentru ca sĕ instrueze și sĕ se ocupe cu educațiunea; căci învĕțători, cari chiar numai prin pracsă și pe cale privată și-au câștigat cunoscințele pedagogice, adesea te pun în uimire cu resultatele, ce le produc.

Când ne gândim însĕ unde am putea fi, ni se umple inima de amĕrăciune mai ales, când trebue sĕ constatăm faptul, că noi cei-ce am sĕdit cultura la frații de dincolo de Carpați, astădi trebue sĕ o împrumutăm dela dênșii.

Dacă soartea a voit, sĕ formăm o masă puternică și compactă între alte popoară, nu-i vina noastră. Și dacă țênta noastră a fost și este îndreptată ca sĕ dăm sprijin puternic statului, sĕ contribuim la întărirea lui și sĕ-i susținem caracterul lui și pentru aceasta sĕ ne fie resplata o tractare masteră earăși nu-i vina noastră.

Puternicilor dilei nu le place, că noi spre scoacesta căutăm a-ne perfecționa în toate direcțiunile urmând principiului, că bunăstarea statului depinde dela prosperarea cetățenilor sei. Eată un motiv puternic, pentru ce ne îngrijim așa de mult de scoale, ca adecă sĕ dăm statului cetățeni cu spirit luminat, cetățeni, cari și la bine și la rĕu sĕ fie destoinici a lupta pe toate terenele pentru vada și bunăstarea lui.

Spiritul național însĕ este adi prea puternic desvoltat la maghiari și astfel ei conduși de un curent bolnăvicios, în zelul lor nu se mai gândesc, cum sĕ-și pue temeiu sigur unui viitoriu, ci trăesc în visuri deșarte, și asuprind pe cele'lalte naționalități conlocuitoare, conduși de curentul șovinistic 'și dau toată silința a le oprí în desvoltarea lor națională și a zădărnicí progresul, ce-l prestează.

E lucru caracteristic totodată, că tocmai fiind că poporul nostru e blând, îngănduitoriu, și astfel posede escelente calități pentru desvoltare, tocmai pentru că prosperează repede și pune temeiu pe scoală, unde învață adevĕrul, dreptatea, iubirea de muncă și onestitate, unde 'și formează caracterul, tocmai aceasta îi abate pe maghiari dela ogașia înțeleptei politici.

Nu e scoală română, care și ea sĕ fie ajutată cu „un cruceriu“ din visteria statului, unde încurg milioane din sudoarea cetățenilor români, ba, prin feliurite pretecste ni se prefac scolile confesionale în scoale comunale și de stat, ce se înțelege se susțin tot din punga noastră.

Bravii bănățeni până adi se luptă pentru ca sĕ și ridice un focular de cultură cu banii lor proprii, dar ministrul a adus sentința de moarte „nu conced“ cu toate că articolul de lege XXXVIII din 1868 dispune, că atât confesiunilor cât și privaților le stă în voie liberă sĕ-și ridice scoale, dacă au mijloace necesare pentru susținerea lor și acest articol de lege astădi încă e în vigoare.

Noi punem însĕ mare preț pe înaintarea noastră în cultură și nici cele mai drastice mijloace nu vor fi în stare a stînge din noi aceasta tendință, și ne esprimăm dorința și de astădată, ca în aceasta nisuință, dacă așa e resonul, ca sĕ nu fim spriginiți, cel puțin sĕ nu fim împedecați.

Politica rusească în țĕrile române.

(Urmare.)

Astfel Turcia refusă și rĕsboiul este declarat în tre Rusia unită cu Austria contra Turciei. Austria este bătută și silită prin pacea dela Bĕlgrad a da înapoi Turciei, tot ce câștigase la 1718 între altele și Oltenia, pe care o stăpânise 21 ani dela 1717—1739, ear Rusia este victorioasă. Ocupând Moldova, generalul Münich, poate prin nedibacea lui politică, dă pe față toate scopurile rusesci privitoare la noi românii. Domnul țerei Gr. Ghica la venirea rușilor fuge și generalul Münich vine în Iași împreună cu frații Cantemir, cari se rusificaseră și sunt primiți cu multă cinste de *mitropolit, caimacam, boieri, călugări, negustori și preoți*:“ și i a închinat cheile țĕrei și steagurile slujitorilor și s'au împreunat cu mare bucurie, mergênd prin Iași, petrecêndu-i boierii.“ Petrec și benchetuesc cu toții o sĕptĕmână întreagă; ear trimișii ruși cutreeră țeara, pradă și jefuiesc necruțând nimic pentru strângerea proviantului și în urmă generalul face și actul de supunere benevolă a țĕrei, prin care cerea adecă, ca țeara sĕ consimtă, ca sĕ i se pue streangul de gât Cuprinsul actului este:

Sĕ fie moldovenii credincioși cu toată inima împĕrăției rusesci, sĕ nu se unească cu vrășmașii rușilor, sĕ strângă armată, sĕ îngrijească de tot, ce este de lipsă; sĕ dea generarului 90 pungi=45.000 lei =675,000 fr. acestia ca plocon; 100 pungi=12,000 galbini pe an pentru masa generalului, 720,000 fr. =1000 galbini pe lună sau 60,000 lei.

Pentru ca acestea sĕ fie primite, generalul cerea învoirea boerilor, metropolitului etc. cu alte cuvinte învoirea țerei și pentru ca lucrurile sĕ fie acceptate de toți. rusul întrebuintează mijloace foarte convingĕtoare!? Amenința pe toți, că dacă nu vor primí de bună voie, va da foc Iașului. Cu alte cuvinte: ori subscrii, ori de nu foc și pârjol. *Boerii mâncaseră și banchetuiseră cu rușii; acum însĕ vedem, că vinul cel dulce unguresc (Tokay) s'a făcut venin amar și rîsul plâns și voia cea bună groază și frică.*“ (I. Neculcea 450.)

Chiar dela a doua întâlnire vedem, că rușii 'și dau pe față arama și cei mai mulți dintre boeri încep chiar de atunci a mărí partida anti-rusă, manifestată chiar din 1711 și a cărei ecou se face cronicarul I. Neculcea.

Rusia, cu toate că e învingĕtoare pretutindenea, vĕdênd pe Austria bătută și temêndu-se sĕ nu se unească mai în urmă cu Turcia face și ea pace, prin care anulează multe din clausele tractatului dela Prut, se întinde pe țĕrmul mărei Caspice și Negre și-și deschide drumul spre a se amesteca în politica interioară a nefericitei Polonii, care în curênd avea sĕ cadă jertfă.

Deși prin acest resbel s'ar părea, că Rusia n'a câștigat mai nimic, nu trebue însĕ sĕ perdem din vedere, că diplomația rusească nu se grăbesce, scie sĕ pearză timp, numai scopul sĕ și l ajungă.

Nepreveděndu-se nici o clausă relativ la Polonia, Ecatarina II-a cea mare (1762—1796) se amestecă în afacerile interne ale acestei țĕri, căutând a-și întinde puterea spre Occident, dar scopul, ce-l urmăresce și mijloacele, ce întrebuințează au făcut pe patrioții poloni sĕ recurgă la tot felul de mijloace și prin stăruințele ambasadorului francez dela Constantinopole sĕ se deschidă ochii cei îmbrobodiți ai

---

la multe societăți filantropice, e sufletul societății „Armonia,“ unica societate românească în Cernăuț, care adună toate păturile române sociale sub aripile sale și pentru care el poartă o neadormită îngrigire în toate privințele.

Acestea sunt pe scurt faptele, meritele și vêrtuțile, ce compun coroana nevestejită a Eminenției Sale Preasânțitului și Prealuminatului archiepiscop și metropolit al Bucovinei și Dalmației Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu.

Facă deci prea bunul Dumnedeu ca I. P. S. Sa sĕ petreacă în mijlocul nostru încă mulți, mulți și fericiți ani, ca sĕ-și poată împlini toate aspirațiunile cele nobile, ce le nutresce față cu biserica ortodocsă-orientală și patria noastră mult iubită.

Legenda dela sfințirea bisericei Curtea de Argeș, închinată Maiestăților Lor, regelui Carol I. și reginei Elisabeta, de V. Alecsandri, 12 Octombre 1886.

I.

Din Moldova cea nurlie,
Din voioasa Oltenie,
Din întreaga Românie,

De prin munți de pe câmpii,
Din colnice podgorii,
De pe văi cu ape vii,

Din orașe de prin sate,
Dela schituri depărtate,
Și mănăstiri ne'nchinate,

Au plecat în cete, cete
Nalți flăcăi cu negre plete;
Roiu balaiu de mândre fete,

Și femei cu prunci la țîțe,
În cretință, în bondiță,
În cămeșe cu altiță.

Toate sprintene ochioase,
Strînse 'n tote fluturoase,
Și de mijloc mlădioase;

Unele din plaiu călare,
Altele din văi pe care,
Purtând flori, purtând ștergare.

Vin prin șesuri, prin păduri
Sfinți episcopi în trăsuri,
Ear pe jos, pe bătături,

Preoți, maice în șireag,
Slabi călugări cu toiag,
Dile 'ntregi păsind cu drag.

Și din fundul celor munți
Trec prin apă fără punți
Albi mocani pe cai mĕrunți.

Vin pe drumuri juni ostași
Dorobanți și călărași,
Ageri, neaoși vulturași.

Toți în șiruri lungi, grămadă,
Și în haine de paradă,
Ochilor întinděnd nadă.

Gloata 'ntreagă se adună,
Câmpu 'n lung și-n lat rĕsună
Sgomotos de voie bună.

Căci ea merge-atras-n-zare
De-o lumină, ce apare
Pe sub ceriuri mare, mare

Cum mergeau neobosit
Cei trei crai din rĕsărit
Spre luceafărul slăvit,

Ca sĕ 'nchine fruntea lor
Unui fraged pruncușor
Lumelor mântuitor!

II.

Dar ce este acea lumină?
O biserică creștină
Ridicată din ruină!

Domnul Neagoe a clădit-o,
Timpul crunt a risipit-o,
Carol rege a re'noit-o.

Și acea lume 'n pornire
Pășa vesel s'o admire
În cereasca -i strălucire

Eat-o lângă ea sosită,
Împregiuru-i grămădită,
De podoaba sa uimită:

Căci în câmp de nou lucrată
Pare o sculă nestimată
Pe pământ din ceriu picată

Cu măestrele-i cioplele,
Cu-a ei turle învêrtele,
Care-i trag ochii la ele,

Și cu sfânta armonie,
Ce din sînu-i lin adie
Sub nălțimea albastrie.

Lumea stă ascultătoare.
Bolta e rĕsunătoare
De cântări pĕtrundĕtoare.

Ce 'n vĕsduh se 'mpreuna
Cu svon de tun, ce tuna,
Și de clopot, care suna.

Dar tăcere! deodată
În mulțimea 'nfiorată
Rĕsuflarea stă curmată.

Inimile bat mai tare,
Bĕtrâni, tineri, fie-care
Mai pĕtruns, mai viu tresare.

Ce sĕ fie, pe ori ce munte
Tipa vulturi, șoimi defrunte,
Șboară umbre mari, cărunte.

Ori-ce trunchĕ re'nverdesce,
Ori ce rîu apele-și cresce, e
Ori-ce pom din nou rodesce!

turcilor și sĕ declare tot hoțul de păgubaș turc al treilea resbel, ear rusului sĕ i-se dea dreptul de apĕrare. (Va urma.)

Scoalele române și grece.

Bitolia, 17 Iunie, 1887.

Cause familiare neprevĕzute m'a obligat sĕ stau aici încă câteva ḑile. Din fericire la 14 ale curentei aveau loc esamenele scoalelor române din acest oraș. Bucuria și dorința mea era netraductibilă, ca sĕ fiu martor la asemenea esamene, sĕ aud limba cea dulce și armonioasă, tesaurul nostru nesecabil, cetindu-se în cărți; pentru că orașul nostru precum și alte multe din Macedonia, nu dispune absolutamente de nici o scoală, și cu deosebire de o scoală românească, unde românul sĕ se desvolteze în elementul seu național, care este și mijlocul cel mai eficace, ca cineva sĕ devină util șieși și patriei sale, care 'l nutrește.

Deci în aceea ḑi m'am dus la scoală des de dimineață și am ocupat o posițiune bună, ca așa sĕ-mi pot da seamă de tot ce se va petrece. Mi s'a făcut o recepțiune admirabilă, căci românul este dotat naturalmente ca sĕ fie ospitalier și primitor. Cred că a-și satisface pe lector descriindu-i scoala și ornamentul ei interior. În fața asistenții în partea de sus se găsia portretul M. S. Sultanul, cu o ghirlandă de flori, presărată cu panglici colorate. Înaintea scărei se afla un tablou tricolor cu cuvintele: *bine ați venit.* Toate ferestrile erau împodobite cu ramuri de pin. Pe amĕndoi păreții de alăturea erau atârnate mai multe tablouri, testamentul nou și vechiu și alte lucruri frumoase. Corpul profesoral esaminătoriu era presidat de un delegat, care provoca pe elevi după plac, fiind dĕnșii strânși într'o cameră deosebită. După o lungă disertație pronunțată de dl Covatti în limba locală, atăcând indirect pe grecomani, s'au inaugurat esamenele.

Rĕspunsurile a fost satisfăcĕtoare, toată lumea a rĕmas încântată. Ceea ce a împresionat publicul într'un grad foarte înalt, a fost mașinele, de care dispune liceul din Bitolia ca: Telegraful electric, mașina pneumatică, masina electrică, pompele, sifoanele, etc., cu cari a făcut o mulțime de esperiențe. Înșiși grecomanii, părăsind scoala greacă, a venit sĕ asiste la cea română, ca sĕ admire lucrurile frumoase. Sala esamenelor era așa de plină, în cât eram în punctul de a fi asficsiați. Mulți cu regret eșiau afară sĕ respire un aer rĕcoritor.

Cât n'am fost surprins, când am vĕḑut nește elevi de o vîrstă abia susceptibilă de instrucțiune serioasă, sĕ spună lecția pe franțuzesce; cu dificultate un strĕin i-ar fi distins de francezi. De asemenea esamenele în limbele turcă și germână, nu mai puțin a împresionat auditoriul. În resumat m'am mulțămit mult, și scoalele române nu numai din Bitolia ci și de aiurea, înfloresc, grație activității necurmate a conducĕtorului.

S'a întêmplat ca în aceeași ḑi sĕ se facă și esamenele scoalelor grecești. În curiositatea mea, nu am lipsit d'a me duce. Unica mea intențiune era, ca sĕ fac ca martor ocular o paralelă, între progresul scoalelor române și al celor grecești. Dar ce contrast. Cu cât primele înaintea ă în studii, cele d'aldoilea retrogradează. Totuși nu pot nega, că edificiul lor este magnific și că numĕrul elevilor este superior de acela al românilor. Voiu sĕ ḑic numai, că la scoalele grecești nu se învață de cât limba elenă în perfecție a traduce facil pe Omer, pe Plutarch, pe Demostene etc., etc, și numai puțin se ocupă cu celelalte ramuri ale sciinții.

Pe cât timp la scoala română se predau toate sciințele prevĕḑute în programa liceelor, și mai multe limbi, conform trebuințelor, ca una ce e pur pedagogică, în cea greacă, abia se predau câte 2 oare pe sĕptĕmână limba francesă și latină. Un elev din clasa I gimnasială greacă (echivalênd cu a IV gimnasială română) chestionat fiind de directorul grec Samardji, ce însemnează *„le paresseux doit être puni?“* rĕspunse: *parisianul trebuie sĕ fie pedepsit.* Iată cum grecii devin ridicoli în fața celorlalte națiuni civilisate. Iată cum părinții elevilor români, molipsiți de filocsera panelenismului sufer ca copii lor sĕ-și piardă timpul lor prețios, spre a frecventa scoala fanariotă, nume care inspiră teroare acelora, cari 'l pricep, unde se învață o limbă moartă și idei frivole de ale grecilor antici, cari departe de a le folosí, aduce efectele cele mai desastroase.

Dacă grecii, întru cât i-am putut studia, nu se geneză a spune pe față, că ei vreau ca elevii români sĕ vorbească limba elenă în societate și în familii, augmentându-și astfel sfera grecismului; dacă silogurile din Atena nu cruță sume enorme de lire, ce varsă prin intermediul consulatelor, pentru întreținerea numĕroaselor scoli din toate unghiurile Macedoniei, până în cele din urmă sate bulgare, ca *Lahți* cu 5—10 case; dacă în fine ei nu roșesc a spune ca mai curênd ori mai târḑiu, trebue că cu ori-ce preț, aceste ținuturi sĕ se anecseze Greciei, de și Macedonia nici odată n'a fost supusă Greciei, dar aceasta din urmă a căḑut sub jugul Macedoniei și romanilor; tot omul cu o judecată sĕnĕtoasă poate ghîci, că scopurile grecilor sunt foarte politice, grecisând Macedonia, Epirul și Albania. În chimere trăesc! — Dacă elementul român a rĕmas intact în timp de atâtea secoli și prin atâtea cataclisme, ce au trecut, cu cât mai mult el va fi neatacabil de reacțiunile paneleniste, acum, când mereu se înființează scoli române, grație bunilor patrioți?

Mi-e milă de desperații greci; în loc ca dĕnșii sĕ caute a ameliora starea Greciei, înființând acolo scoale ca aici în Macedonia, se apucă de nește întreprinderi periculoase. Mi-e milă, ḑic, sĕ nu o pățească, ca acel îndrăsneț, care aflându-se în mijlocul unei case incendiate, nu îngrigea a se smulge din flacări, ci a stinge flacăra, a ars prin propia lui imbecilitate.

„Telegraphul“. *Un călător.*

Varietăți.

* (M. S. monarchul nostru), după cum scriu foile vienese, va avea în anul acesta, de sigur o întâlnire cu împĕratul german Timpul când se vor întâlní se va statorí mai târḑiu, locul de 'ntâlnire e Gastein.

* (Maj. Sa regele României) a aprobat planul întocmit de marele stat-major pentru manevrele, ce se vor face pe la finele lui August. Cu aceasta ocasiune e vorba a se mobilisa de probă un corp de armată.

* (Esamenul de cualificațiune învĕțătoresc.) Resultatul esamenului de cualificațiune învĕțătoresc din anul acesta se poate privi în toată privința mulțămitoriu și judecând în general după impresiunile, ce a produs asupra ascultătorilor respunsurile candidaților, credem, că foarte puțini vor fi respinși din partea comisiunei esaminătoare. Cu deosebire în limba maghiară constatăm un progres, ce poate sĕ mulțămească și pretensiunile cele mai esagerate. Numĕrul considerabil al candidaților, cari s'au presentat și în anul acesta la depunerea esamenului, ne îndreptățesce sĕ sperăm, că încâți-va ani vom dispune de numĕrul recerut de învĕțători cualificați.

* (Stipendiu.) La societatea „Transilvania“ din Bucuresci, cu începutul lui Octombre 1887 devine vacant stipendiul „Papiu Ilarian“ în sumă de 1600 lei în aur Admiși la concurs sunt numai tinerii de dincoace de Carpați — Transilvania, Ungaria, Bucovina — cari se vor dedica pentru studii la vre-o academie comercială Cererile se adresează în scris comitetului societății „Transilvania,“ Bucuresci, strada Plantelor 24 cel mult până la 25 August st. v și se vor însoți de actele următoare: Certificat de botez. 2. Atestat, că a terminat liceul și că a depus bacalauriatul (maturitatea) sau că a terminat o scoală reală, ori comercială secundară. 3. Certificatul de paupertate. 4. Sĕ se îndatoreze a se conforma dorinții esprimată în art. 4 din statute, adecă a-și aplica cunoscințele câștigate în partea locului și 5. Sĕ-și ia îndatorirea, ca la terminul ficsat sĕ-și facă neapĕrat esamenele. Neîndeplinirea acestei îndatoriri atrage după sine perderea stipendiului.

* (Concursul fetelor frumoase.) Se scie, că de câți-va ani încoace în Budapesta la 8/20 August, ḑiua sfântului Stefan, — în onoarea primului rege maghiar — se serbează cu mare festivitate, ear venitul curat, ce încurge din tacsele de întrare, se destinează pentru vre-un scop filantropic. În anul acesta venitul curat e destinat pentru păgubiții prin foc și inundări. E interesant, că în programul festivităților din ĕst an figrează un punct, concursul fetelor frumoase. Un asemenea concurs s'a ținut și în anul 1883 și se ḑice, că comitetul arangiator ar fi primit la 270 epistole anonime dela frumușelele Ungariei, prin care se provoacă ca sĕ arangeze și în acest an un atare concurs. Comitetul deci a și esmis un apel în obiectul acest, în care se anunță totodată, că concursul se va ține în 30 August dela 4—7 oare d. m. pe insula Lebedă (hattyú) în păduricea orașului, unde se arangiază aceste festivități și s'a pus 3 premii de același preț, cari se vor conferí celor 3 fete mai frumoase, ce vor putea câștiga simpatiile tinerilor grofi din juriu.

* (Societatea pentru fond de teatru român.) Fiind în ḑilele trecute întrunită în o conferință inteligința română din Oravița, a hotărît, ca pentru anul acesta sĕ învite acolo adunarea generală a societății pentru fond de teatru român.

* Poetul Eminescu scrie „Rĕsboiul“ se află din ḑi în ḑi mai bine. Se poate ḑice, că e aproape de convalescența boalei sale. Încă slab de suferințele ce a avut sĕ îndure, e nevoit a mai sta în pat câte-va ḑile. Nu mai presintă însĕ nici o turburare manifestă din partea sistemului nervos; rănile-i dela picioare sunt vindecate, mânâncă cu apetit; rĕspunde la toate întrebările, întreținênd chiar șirul conversațiunilor și somnul îi este liniștit. Nu manifestă însĕ nici o dorință pentru nimic.

* Teatrul Teodorini din Craiova se va dărîma, de oare ce vestita cântăreață, Elena Teodorini va ridica altul în loc cu spesele sale. Se ḑice, că dĕnsa va cânta cea dintâiu în noul teatru construit pe ruinile vechiului teatru, ridicat de tatăl d șoarei Teodorini.

* (Mare emulațiune internațională pentru industrie sciință și artă.) În 5 Maiu 1888 se va deschide în Brussela sub înaltul patronagiu al Maj. Sale regelui Belgiei o emulațiune pentru industrie, științe și artă Durata intreprinderei va fi de 6 luni. Conform conclusului din anul 1886 comitetul arangiatoriu s'a adresat la cei mai ilustri representanți de tot soiul de industrii și s'a nizuit a face ușoară participarea în fie-care ram de industrie. Materialul sosit este îngrijit în cea mai esemplară ordine și espunătorilor se va trimite formula de primire „Desideratium“; ear la cas, când materialul s'ar strica, fără amênare se restitue o producțiune mai bună, fabricându-se altele, ce asigură o superioritate a producțiunei în piețe. Pentru piesele presentate s'a hotărît sume mari de premii în bani, diplome, medalii numai de aur, de argint ori apoi aurite, argintate și de bronz în sumă de 500,000. Vor fi cinḑeci de despărțăminte, cuprinḑênd fiecare un ram idustrial. Obiectele trimise se vor așeza în mod

---

Însuși soarele 'n splendoare,
Sol trimis de sĕrbătoare,
E mai nou, mai splendid soare...

Taina este sĕvĕrșită!
Ascultați! lavra sfințită
Ḑice lumei pironită:

„Voi ce 'n viață ve luptați,
„Voi ce raiul căutați
„Și nu mi e deschis, întrați!

„Eu sunt mâna mângăerii!
„Eu sunt balsamul durerii!
„Eu sunt cumpĕna puterii!“

III.

Preoțimea toată afară
În vestminte, în țeară,
Se înșiră acum pe scară.

Jos în curte oameni mii
Și neveste și copii
Se îndeasă 'n straturi vii,

Ca sĕ vadă în lumină
Sus drept ușa cea divină.
Pe a lor rege și regină!

Eată-i!.. El în capul scării
Sta purtând odorul țĕrii,
Palașul neatârnării.

Ea pe fruntea sa domnească
Purtând nu stema regească,
Ci marama țĕrănească!

Și pe boiu frumos cu fală
Fata cea națională,
Ca o mantie regală!

„Ean priviți!.. strigă mulțimea
„Cum a înfrățit mărirea
„Și al ei tron cu țĕrănimea.

„Ea-i de noi!.. a noastră este!
„Par'că-i ḑina din poveste!“
Ḑic copile și neveste.

Și cu toate mii și sute,
În dorința lor perdute,
Ar vrea mâna-i s'o sărute.

Dar un semn regele face...
Și pe loc poporu 'n pace
Nemișcat, se 'nchină, tace.

Regele cu glasul tare
Îi grăesce de altare
Și de-a legei respectare,

În cuvinte cumpănite
Din tot sufletu-i pornite
Cu măreț avênt rostite.

El îi spune 'n graiu de rege:
„Că moșie, domn și lege
„Trebue strîns, ca sĕ se lege!

„Că credința 'n Dumneḑeu
„Pune sfântul scutul seu
Intre bine și între rĕu!“

Ear pe când glasu-i tot cresce,
Bolta sfântă 'l însoțesce
C'un rĕsunet, ce uimesce.

Și-ai zidirei porumbei
Freamăt fac din clopoței,
Ca un sbor de îngerei,

Ura 'n ceriuri se ridică!
Ceriu 'n douĕ se despică,
Ploi de rose din el pică.

Și, ferice, tot poporul,
După cum îl duce dorul
Vede 'n față viitoriul!

IV.

O! moment de re'nviere!
Amintirea nu va piere
Cât va sta crucea 'n putere!

Căci avut-a martori mari
Vechii cetitori legendari,
Munții, codrii de stejari.

Și bĕtrânul Argeș, care
Duce-va astă serbare
Dintr'o zare 'n altă zare!

Fost'am încă și eu față,
Și pe turla cea măreață
Am zărit cinci umbre 'n viață.

Una blând a cuvêntat:
„Neagoe al meu bărbat,
„Fie Domnul lăudat!

„Sfânta noastră mănăstire
„Și a noastră pomenire
„Scoase sunt dela peire!

Alta ḑise cu oftare:
„O Manole, meșter mare,
„Ați e ḑiua de scăpare!

„După veacuri de urgie,
„Am eșit din temelie
„Eu sĕrmana ta soție,

„Și 'ncetat'am de-a mai plânge,
„De-a mai ḑice: crunt me frânge
„Zidul teu, care me strînge!

„Ați în locu-mi spre 'ntărire
„Pentru talnica-ți zidire,
„O regină cu iubire,

„Pe altariu prinos depune
„Cartea sa de rugăciune,
„Ce-o s'aducă ḑile bune.

„Toată scrisă, zugrăvită,
„Și de mâna Ei slăvită,
„Cu minuni împodobită.

„Aibă traiu ca gândul Seu!
„Eu cu pruncușorul meu
„Sbor în ceriu la Dumneḑeu!“

Astfeliu umbrele șoptiau
La popor cu drag priviau,
Ochii lor se 'nveseliau.

Apoi tainic, cu sbor lin
Dispărut'au în senin,
Ca un vis, ca un suspin.

Ear în urmă-le, în soare,
A rĕmas strălucitoare
Lavra 'n veci neperitoare!

„Meseriașul român.“

internaţional, după cum vor sosí. Această adunare de acelaş soiu de producte din toate ţările dau un studiu interesant şi te uşurează în judecată. Regimul din Belgia a câştigat mari favoruri pentru aceasta emulare industrială, anume transport, vama etc.

* (Adênci bătrâneţe:) În 17 Ianuariu a murit în Sibiel Maria Nicula Sereţiu de 104 ani. — În 27 Ianuariu Maria lui Stan Ghiţian din Sĕlişte în vêrstă de 100 de ani. — În 8 Faur Maria Sibitea din Sĕlişte în vêrstă de 104 de ani.

* Un diamant în pântecele unui pesce. *Curierul Statelor Unite* scrie: în ḑilele acestea un oare care Giles Busby, neguţător de pesce din Toledo, în apropiere de Chicago, a făcut o descoperire foarte ciudată.

Curăţind un pesce, a găsit în intestinele lui un foarte frumos inel de diamante, pe care era gravat pe dinăuntru inscripţia: „*J. A. B., Chicago, 1869.*“

Onestul neguţător a trimis numai decât inelul şefului de poliţie din Chicago, care a şi descoperit pe proprietara, d-na Iulia A. Lennox, care a trimis neguţătorului un cec de 100 dolari.

D-na Lennox, al cărei nume de fată este Bennelt, se logodí în 1869 cu d. Lennox. După doi ani, cu ocasiunea căsătoriei lor, d. Lennox cumpĕrà acel inel cu preţul de 450 dolari şi 'l dete soţiei sale, care 'l luà cu dênsa în călătoria de nuntă, ce făcură. În cursul acestei călătorii, în momentul, când trecură cu trenul rîul st. Laurent, aproape de Montreal, tênĕra femee se spala în vagonul de toaletă şi inelul îi căḑu din deget şi alunecă pe tubul de scurgerea apei.

Inelul a căḑut de sigur în rîul St. Laurent şi a fost înghiţit de pescele, în pântecele căruia el a fost găsit.

* („Gazeta Săteanului“) e numele unei reviste, de cunoscinţe necesare, ce apare, în un chip foarte regulat de patru ani de ḑile, în R.-Sarat, sub direcţiunea D lui C. C. Datculescu şi care formează la finea fie cărui an un frumos volum bun de consultat în mai multe împregiurări.

Această revistă vedem, cu plăcere, *că se înbunătăţesce din ce în ce*, atât prin variaţiunea materiilor, ce publică şi care emană dela o colaboraţiune numeroasă şi sciutoare, cât şi prin ilustraţiunile sale numeroase şi artistice.

Astfel în anul acesta „Gazeta Săteanului“ dă: 16 pagine de materie bine îngrijită şi variată;

o copertă; gravuri negre cu îmbelşugare lucrate în Paris cu multă acurateţă, representând plante agricole şi horticole, animale, vederi şi instrumente industriale şi agricole, gravuri de cunoscinţe utile etc.;

gravuri colorate în relief, lucrate în Berlin, representând animale utile şi stricătoare;

gravuri colorate de diferite plante pentru mica şi marea cultură, lucrate în Paris;

heliografii în plante ataşate la jurnal;

photoglyptii (fotografii) lucrate înadins pentru „Gazeta Săteanului“ de renumita casă din Paris „Lemercier“ înfăcişând oamenii meritoşi din ţară, precum d-l P. S. Aurelian etc.

Această revistă, unică în felul ei în România, şi cea mai artistic şi bogat ilustrat din câte apar în Ţară, ese de 2 ori pe lună, format broşură.

Aponamentul e numai 10 lei pe an.

Deşi acest modest cost nu representă nici valoarea fotografielor, ce dă în acest an, dar fie care abonat odată cu trimiterea costului abonamentului poate cere unul din cele 3 premii ce trimite şi oferă gratuit şi care costă cel puţin 5 lei. Astfel că: *Abonamentul la „Gazeta Săteanului“ nu costă nimic.*

Învităm pe cetitorii nostri a se abona la această meritoasă publicaţiune scoasă cu atâta îngrijire de fondatorul ei dl C. C. Datculescu, sau dacă voesc a lua înainte cunoscinţă de această revistă, a cere un număr de probă, ce se va trimite franco ori-cui'l va cere.

Loterie

Sâmbătă în 16 Iuliu 1887.

Buda:	**86**	**35**	**11**	**41**	**55**

Nr. 695—1887 [1620] 1—3

CONCURS.

La scoalele reuniunei fostilor grăniţeri din regimentul I român sunt de conferit pe calea concursului:

1. Postul de învĕţătoriu diriginte la scoala din Cugieriu comitatul Hunedoarei, cu salariu anual de 350 fl. v. a., apoi cuartir şi lemne de foc.

2. Postul de învĕţătoriu diriginte la scoala din Veştem, comitatul Sibiiului, cu salariu de 300 fl. din fondul scol. central, precum şi cuartir şi lemne de foc.

3. Postul de învĕţătoriu secundariu la scoala din Jina, comitatul Sibiiului, cu emolumentele: 200 fl. v. a., din fondul scol. centr. cuartir şi lemne după trebuinţă; şi în fine

4. tot la Jina postul de învĕţătoriu adjunct cu 180 fl. din fondul central, apoi cuartir şi lemne de foc.

Reflectanţii la aceste posturi au să-şi subştearnă suplicele instruite cu diploma de cualificaţiune din studiele pedagogice şi din limba maghiară, eventual şi alte documente cel mult până în *10 August a. c. st. nou* la:

Comitetul administrativ al fondului şi scoalelor fostilor grăniţeri din regimentul I rom. în Sibiiu.

Nr. 177—886. [1612] 4—5

CONCURS.

La scoalele medii române grecoorient. din Braşov sunt de ocupat următoarele posturi:

1. un post de profesor de limba şi literatura maghiară, ca studiu principal, şi ca studii aucsiliari, româna şi latina, la gimnasiu, cu 22 oare de propunere pe săptĕmână;

2. un post de profesor pentru limba şi literatura franceză, ca studiu principal, şi ca studiu aucsiliar limba română, la scoalele comerciale şi reale, cu 22 oare de propunere pe săptĕmână;

3. un post de profesor secundar de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială şi reală şi la clasele IV şi V de fete, cu care post este împreunat şi oficiul de instruitoriu şi conducĕtoriu al corului bisericei rom. ort. res. dela St. Nicolae din Braşov;

4. un post de profesor secundar de gimnastică, pentru gimnasiu, scoala comercială şi reală, cu 16 oare şi pentru scoalele normale cu 4 oare de propunere pe săptĕmână.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin *până la 15|27 August 1887.*

Concurenţii vor adresa petiţiunile lor cătră subscrisa Eforie scolară, instruite cu documentele:

a) că sunt de naţionalitate români şi de religiune greco-orientali;

b) că au purtare bună, atât în privinţa moralităţii cât şi a ţinutei sale cetăţenesci;

c) că sunt sănĕtoşi de constituţie;

d) că reflectanţii la postul de sub 1. au cualificaţiunea prescrisă de legea de instrucţiune din anul 1883 Art de lege XXX. §. 29, 30, 61 şi 62 în combinaţiune cu dispoşiţiunile în vigoare ale autorităţilor bisericesci confesionale române greco-orientale din archidiecesa Transilvaniei; eară reflectanţii la postul de sub 2 să fi absolvat gimnasiul şi facultatea filosofică sau vre-o academie comercială şi posed perfect limba franceză;

e) reflectanţii la postul de sub 3. să producă testimoniu despre absolvarea cursului la vre-uu conservatoriu de musică, sau că posed cunoscinţe temeinice de musica vocală şi instrumentală;

f) concurenţii la postul de sub 4. vor documenta cu testimoniu de specialitate, capacitatea lor a instruí în gimnastică.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru concurenţii de sub Nr. 1. şi 2:

Până la obţinerea decretului de profesor definitiv (§. 30 legea de instrucţiune din 1883), salariu anual de 700 fl., după aceea în următorii doi ani 800 fl. şi de ací înainte salariu constant anual de 900 fl cuincuenalii de câte 50 fl., cari se vor repeta de 5 ori, şi relut de cuartir de 130 fl., cu înaintare în categoria de 170 fl. pe an, precum şi drept de pensiune conform statutului în vigoare

Postul de sub Nr. 3. este împreunat cu salariu anual de 500 fl. dela scoale, eară dela Biserica St. Nicolae cu salariu anual de 600 fl. şi 50 fl pentru Note.

Cu postul de sub Nr. 4 este împreunat un salariu anual de 480 fl. v. a.

În fine au să dechiare concurenţii în petiţiunile lor, că se vor supune necondiţionat regulamentelor şi dispoşiţiunilor în vigoare ale institutului nostru.

Eforia scoalelor centrale române ort.-rĕsăritene, Braşov.

I. Strevoiu,
v.-preşed.

Nr. 887 [1618] 2—3

CONCURS.

În conformitate cu cele dispuse prin ordinul consistorial din 28 Aprile Nr. 2014 B. se escrie pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch George Panţa din Pianul de sus, ca parochiede clasa II-a la doilea concurs, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Tel. Rom“

Emolumentele sunt:

A treia parte din venitele parochiale, afară de cimiterul, carele se lasă întreg în folosinţa parochului până trăiesce.

Doritorii cari voesc a reflecta la acest post de capelan, 'şi vor subşterne petiţiunile instruite în înţelesul prescriselor statului organic şi al regulamentului pentru parochii oficiului protopresbiteral până la terminul indicat. — Concurenţilor le stă în voie, ca sub durata concursului sĕ se presenteze în vre-o duminecă s'au sĕrbătoare poporului în biserică.

Sebeş, 29 Maiu, 1887.

În conţelegera cu comitetul parochial.
Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Nr! 488 [1619] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa III Bârlad din protopresbiteratul Bistriţei se escrie prin aceasta concurs, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

Venitele parochiali sunt:

1. Casă parochială cu supra-edificatele economice necesari calculate în bani ca venit anual . .	fl. 10.—
2. Folosirea eclesiei parochiale constătătoare din 17 jugere 879 □ pământ arătoriu şi fênaţ calculată la an în	fl. 200.—
3. Dela 23 familii câte o merţă mică de cucuruz sfărmat, computate în bani cu	fl. 23.—
4. Dela 43 familii câte o ḑi de lucru, computată cu 40 cr. fac	fl. 23.—
5. Venitele din epitrafir computate la an cu . . .	fl. 50.—
Suma . .	fl. 306.—

Doritorii de a obţiné această parochie au a-şi aşterne suplicele lor, instruite conform legilor din vigoare în terminul sus indicat la sub-semnatul oficiu protopresbiteral în Borgo-Bistriţa p. ul. Borgo-Prund.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriţei în conţelegere cu comitetul parochial.

Borgo-Bistriţa, 11 Iuniu, 1887.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respiraţiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalaţiune de gas (cu ajutoriul injecţiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil şi nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur şi de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur şi admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, şi cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din şi afară din ţeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuinţări a ecshalaţiunei de gas cu ajutoriul injecţiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea*, (flegma) *şi mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Paţientul se vindecă şi 'şi poate ear începe activitatea obositoare a vieţii.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuinţarea ecshalaţiunei de gas, i-se dă un indem pentru respiraţiune. La întrebuinţarea mai departe a curei nu se mai repeţesc atacurile.“ Chiar şi coardele vocale distrucate şi plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienţi în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toţi de tot prin mijlocirea injecţiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel şi **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalaţiunei de gas cea mai mare întrebuinţare. — Atestatele celor vindecaţi o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalaţiunei de gas (injecţiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucţiunea întrebuinţărei pentru medici; şi pentru întrebuinţarea însaşi a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** şi **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează şi nici nu strică. [1588] 18—50

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 70 Sibiiu, Joi 9/21 Iuliu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Episcopatul rom. catolic.

În Ungaria a esistat şi esistă o putere, care-şi validitează interesele sale cu o ponderositate destul de însemnată, şi această putere este episcopatul catolic. Toate guvernele unguresci au trebuit sĕ ţină seamă de această putere şi dl Tisa, cel mai puternic ministru preşedinte al Ungariei, încă a fost silit sĕ recunoască, când cu reforma casei magnaţilor şi cu proiectul pentru căsătoriile micste, cumcă în ţeara ungurească aceasta putere poate sĕ-i pună chiar şi capĕt omnipotenţii lui, dacă nu se acomodează intereselor, ce represintă episcopatul rom. cat.

De atunci sunt vr'o doi ani de ḑile şi eată că tot acel episcopat, prin voia papei dela Roma. dă se înţeleagă dlor Tisa-Trefort, că nu-i place, cum se purcede la transferarea episcopilor din o episcopie în alta.

Deşi dl ministru Trefort s'a ferit a se amesteca în trebile bisericei rom. catolice, cum bunăoară se amestecă în trebile bisericei noastre, totuşi clerul romano-catolic nu este mulţămit pe deplin şi nu este, pentru că nu-i convine acelui cler hiperconservativ, că în casa magnaţilor şed alături cu membrii lui şi superintendenţii reformaţi şi luterani, şi că ici colea se ventilează printre cercurile normative introducerea căsătoriei civile, secularisarea averilor clerului catolic şi alte întrebări destul de ponderoase pentru biserica catolică şi pentru celelalte biserici tot asemenea.

Cumcă în casuri de acestea noi şi biserica gr. orientală nu putem fi indiferenţi, este evident, şi la noi este rêndul, ca sĕ ne pronunţăm în privinţa aceasta.

Unul este dreptul canonic în biserica apuseană, şi altul dreptul canonic în biserica răsăritului.

În biserica apuseană clerul este organisat de aşa, că el este pus la discreţiunea episcopului, ear demnitatea de episcop atârnă dela denumirea papei din Roma şi dela întărirea Maj. Sale regelui apostolic al Ungariei.

Altfeliu sună canoanele bisericei răsăritului. În canonul XIII al sinodului local V din Antiochia stă apriat: „că episcopului nu-i este iertat a se muta la altă eparchie;" ear în canonul I al sinodului VI dela Sardichia: „că un episcop nu se poate strămuta din eparchie mai mică în alta mai mare, căci lăcomia este vĕdită în asemenea casuri." — Din aceste doue canoane ne putem convinge, că dreptul bisericei ortodocse este altul, de cum e pracsa în biserica catolică, unde de regulă se strămută episcopii din o eparchie mai mică în una mai mare, după cum îi convine sau potestăţii papale sau apoi dreptului de transferare al Maj. Sale, se înţelege ca rege constituţional, la propunerea guvernului.

Stând noi pe basa canoanelor, în statutul organic al bisericei noastre nici că s'a luat în vedere astfeliu de eventualităţi, fiind ele eschise de a fi posibile şi de aceea noi nici în trecut nici în viitoriu nu avem de a ne teme, că guvernul ar îndrăsní a se încerca a ne altera dreptul canonic al bisericei noastre, întru cât acesta este precisat chiar şi în canonul al XVII al sinodului V: „Episcopul are a primí pe aceea eparchie, pe care s'a hirotonit."

Altfeliu se practisează în biserica rom.-catolică şi dacă guvernul unguresc nu ţine cont de dreptul canonic, atunci nu guvernul poartă vina la aceasta, ci organisarea clerului catolic pe base anti-canonice.

Sĕ lămurim acest subiect per analogiam.

Episcopul romano-catolic are dreptul de a hirotoní pe ori-ce cleric şi a-l trimite în o parochie de paroch ori capelan, fără de a fi responsabil cuiva despre dispositiunea aceasta a lui.

După un timp mai scurt sau mai îndelungat, tot acel episcop este în drept a dispune de capelanul sau parochul trimis în cutare parochie şi a-l promova în alta mai bună, sau a-l amova în alta mai rea, după împregiurări.

Dreptul acesta în canoanele răsăritului nu este dat nici unui episcop, ci din contră prin canonul VIII al sinodului ecumenic al IV-lea se opresce chiar episcopilor de a se putea pune un preot la două biserici, adecă la două parochii.

În regulamentul elaborat de congresul nostru naţional-bisericesc este provĕḑut, că după prealabila încuviinţare a consistoriului şi respective a archiepiscopului un preot, după un serviţ de cel puţin 3 ani, poate concurge la o altă parochie mai bună, dar posibilitatea aceasta este numai atunci dată, dacă el, în cas de a fi ales în altă parochie, abḑice formal de parochia avută, predă averea bisericei în regulă şi după urmata întărire se strămută din parochia respectivă, fără sĕ mai poată cândva ridica vr'un drept asupra parochiei avute. Aceasta dispositiune e de natura obligămintelor bilaterale, ea întră numai atunci în valoare, când şi parochul şi consistoriul îşi dau consensul lor, — pe când la romano-catolici nu se întreabă parochul, că oare el voesce sĕ meargă în o parochie mai rea sau ba, ci se trimite acolo şi în cas că nu se supune, i-se deneagă dreptul de iurisdicţiune pentru parochia avută.

Dacă dar episcopul romano catolic dispune, după bun placul seu de preoţii sei, şi îi trimete acolo, unde lui îi place — urmează în mod firesc, că şi cu episcopii ca membri tot ai clerului, poate sĕ urmeze acela, care are putere peste ei tot asemenea, adecă: îi poate promova la o episcopie mai bună, sau îi poate amova în o episcopie mai slabă.

Numai cât aici se începe colisiunea, în ce privesce dreptul de a dispune de episcopi.

Întreg episcopatul, ḑiarele ultramontane şi clericale, deneagă coroanei dreptul de a dispune asupra vr'unui episcop, mutându-l din o episcopie în alta, pentru că prin aceasta dispositiune nu numai se stirbesce dreptul papei dela Roma, dar totodată se dă guvernului un drept de a face din episcopi şi din clerul înalt rom. catolic nesce agenţi politici şi astfeliu a-i atrage dela ocupaţiunea lor principală, adecă de a lucra pentru înflorirea şi prosperarea bisericei încredinţată lor.

Pe noi aceasta nu ne privesce direct, dar fiind întrebarea de natură eclesiastică, suntem siliţi sĕ trecem şi noi pe partea acelor ce susţin, că nu lucră înţelepţesce guvernul, când se amestecă prea afund în trebile curat bisericesci ale diferitelor confesiuni. E drept, că nu e tot una a fi episcop la Oradea-mare sau la Alba-Iulia, — unde cel din urmă are venite aproape numai ca un canonic din Oradea, dar noi credem, că dacă are de a se plânge cine-va, că nu e situat bine materialminte, apoi plângerea aceasta numai episcopii romano-catolici nu o pot ridica, pentru că ei au venite însutit şi înmiit mai mari ca bună oară episcopii nostri, pentru cari nici un guvern şi nici un împĕrat sau rege, ori principe vechiu de ai Transilvaniei, nu s'a îngrijit, ca sĕ le pună la dispositie barem o locuinţă cinstită şi cu atât mai puţin nesce bunuri, cari sĕ le aducă venite cu ḑecile şi sutele de mii, ci din contră le au luat şi averile avute până la 1700 şi le au distribuit tot clerului romano-catolic, sau unor colegii reformate, sau la nesce aristocraţi înrudiţi cu principii Transilvaniei, fără pic de scrupul şi dacă aḑi episcopii nostri au reşedinţele lor modeste, dar cinstite, apoi le au din sudoarea lor şi din dărnicia credincioşilor nostri pentru astfel de scopuri.

La o eventuală întrebare a secularisărei averilor clerului, averile clerului nostru nici că pot vení sub întrebare, deoarece nu i-lea dat nici coroana nici guvernul, ci ele sunt numai nesce averi adunate dela singuraticii creştini sau fundaţiuni tot de la noi şi de la bărbaţii nostri de pie memorie din timpii din urmă.

Averile clerului romano catolic sunt partea cea mai mare donaţiuni şi deşí clerul romano-catolic nu voesce nici a auḑí despre secularisarea averilor lui, totuşi nu este eschisă posibilitatea, ca mai curênd

FOIŢA.

Documente pentru limbă şi istoriă.

(Urmare din Nr. 59.)

În orasul Ilia, 11/22 Iunie, 1787, s'au luat înainte lucrarea visitaţii canonicesti.

145. **Ilia.** P. Ioan Draia, are singelie.
Protocol are, dară nu l'au scris, pentru că protopopul nu le-au poruncit sĕ scrie, dar protocolul bisericei are.

146. **Bacifaleu** cu filia **Cuieş.** P. Georgiu Popovici are singelie.
N'are nici un protocol, după cum este poruncă.

147. **Gothata** şi filia **Uleş.** P. Toader Ciorogariu, are singelie.
N'are nici un protocol, i-s'au poruncit ca sĕ facă.

148. **Gura-Sadului.** P. Ioan Jor, are singelie.
P. Georgie Mercan, are sing.
Are protocol, numai este nescris, şi al bisericei n'are, i-se poruncesce sĕ facă.

149. **Chimpeni.** P. Iosif Olar.
N'are protocoale, i-s'au poruncit sĕ facă.

150. **Camerzenesti, Boiu de sus, Coja.** P. Petru Popovici, are singelie.
În protocol numai sĕrbătorile au însemnat, dară alte n'au avut circulare, şi al bisericei n'are.

151. **Boiu de jos şi Certezu-Danulesci.** P. Constandin Pop, are sing.
Protocoale n'are, i-se poruncesce sĕ facă amêndouĕ.

152. **Runcşor şi Vica.** P. Moise Ignat, are singelie.
Protocol nescris are, şi bisericii n'are.

153. **Brădăţel.**

154. **Godinesti.** P. Teodor Brete, are singelie.
Protocol are, dar nu l'au scris.

155. **Tătăresti.** P. Iosif Popovici.
Fiind preot nou, nu l'au făcut încă deplin.

156. **Burjuc.** P. Georgie Băsca, are sing.
Nimic n'are scris în protocol.

157. **Glod** cu **Gileş.** P. Nicolae Popovici, are sing.
Protocol are, dar nu e scris.

158. **Zam.** P. Constandin Popovici, are singelie.
Protocol n'au scris.

159. **Micănesti-Pogănel.** P. Pascu Popovici are singelie.
Protocol n'are ca şi alţi preoţi nici unul.

160. **Almaşeş** şi filia **Pogănesti.**
Paroch nu este, dar cel dela Micănesti slugesce.

161. **Cerbia.**
162. **Almaş-Selistea.** Şi aici slujesce cel din Almăşel.

După aceasta, fiind preoţii aicea însemnaţi de rênd întrebaţi, pentru ce n'au scris în protocoale poruncile cele trimise dela noi întru asemênarea preaînaltelor rêndueli venite, au rĕspuns, cumcă protopopul Iacob din Roşcani la Soboare numai ce le-au cetit, dară de scris nimic nu le-au ḑis, fără cât poruncile de praznici, cei ce se sĕrbesc ne-au dat, şi al bisericilor esemplarul pentru botezaţi şi cununaţi şi morţi l'au prescris. Pentru aceea, fiindcă noi drept poruncă preaînaltă i-am fost poruncit mai de multe ori, adecă protopop Iacob ca sĕ poruncească preoţi-

ori mai târdiu sĕ se întêmple aceasta procedură nu fără pereche în statele Europei. E drept, că domnul României Ioan Cusa a plătit scump secularisarea averilor mănăstirilor din ţeara românească, dar el totuşi şi-a realisat planul seu, fiind de convingere, că călugării şi călugăriţele din ţeară nu sunt tocmai un element îndisplensabil, cari în timpul din urmă nu prea făceau serviţii ţĕrei nici pe terenul cultural, nici pe terenul morlităţii publice.

Guvernul nostru încă se va cugeta mult, foarte mult, până sĕ se încerce a da o soluţiune acestei întrebări, şi noi credem, că ḑilele i-ar fi numĕrate din ḑiua, când ar pune un astfeliu de proiect pe masa dietei.

Aici este de a se căuta motivul principal, că în Ungaria nu va fi întrodusă căsătoria civilă, şi că bisericile vor fi cruţate, în ce privesce iudicatura eclesiastică în procesele divorţiale. *Un preot ortodocs.*

Revista politică.

Am luat notiţă în numĕrul trecut despre o proiectată întâlnire între împĕratul nostru şi împĕratul Germaniei. Gastein-ul deci va fi locul, din care se va mai desfira ceva de pe ghemul politic. Dar monarchul nostru va vení şi în Ardeal, ear aici şi anume la Cluş, după cum se crede, îl va visita regele statului vecin Carol. Se înţelege, că visita nu poate sĕ fie trecută cu vederea în cercurile politice, şi sau se va pune în lucrare ceva plănuit, sau se va nimicí şi ce poate ar fi sĕ se plănuiască. Când ne vin scirile acestea, cetim, că catalogul întâlnirilor se mai completează. Împĕratul Germaniei va avea încă o întêlnire cu ţarul rusesc, şi anume la Danzig, cu ocasiunea eserciţiilor de arme; apoi doi bărbaţi vestiţi de stat, bărbaţi, cari poartă politica alor douĕ state puternice şi mari din centrul Europei, încă se vor întâlní. Aceşti bărbaţi sunt: principele de Bismarck şi ministrul nostru de esterne Kalnoky; întâlnirea, după cum se vede, e grabnică, şi adecă se va face la începutul lunei lui August în Kissingen.

Ambasadorul englez Sir Henry Drummond Wolff s'a depărtat măchnit din Constantinopol. Nu s'a învrednicit nici chiar sĕ primească dela sultanul o audienţă de adio; căci sultanul mereu amêna timpul audienţii, precum amână şi terminul ratificaţiunei.

Ratificaţiunea încă nici aḑi nu-i efeptuită, cu toate că la început Englitera spera, că se va face cât mai îngrabă. Lumea poate judeca deci, ce rol joacă şi a jucat influinţa franceză şi cea rusă la curtea din Constantinopol N'au fost zadarnice insistinţa franceză şi cea rusească, ci cea engleză. Din astă causă cercurile diplomatice din Londra sunt foarte amărîte, vĕḑêndu-se d'odată trase pe sfoară din partea Turciei.

Foile oficioase vestesc, că de acum înainte Englitera va lua o ţinută mai aspră faţă cu toate întreprinderile şi afacerile Turciei. În parlamentul englez se discută cestia, şi din toate părţile se esprimă regrete, pentru că misiunea lui Wolff a fost zadarnică, a înşelat atâtea speranţe cu toate, că a durat doi ani şi a înghiţit mari sume. Mr. Bryce a acusat chiar regimul, că prin misiunea lui Wolff sĕ pun în joc cestiunile diplomatice. Ambasadorul englez a căpĕtat ordin de mai multe ori sĕ părăsească Constantinopolul şi totuşi nu l'a părăsit. Toate dovedesc o prea mare umilire a Engliterei mai ales, când un ambasador al reginei, cântă cu ghitara la fereastra sultanului şi aşteaptă, până se va arĕta în fereastră. Regimul trebue sĕ înţeleagă odată, că prin asta s'a perdut mult din onoarea şi autoritatea Engliterei.

Primirea, ce a avut'o deputaţiunea bulgară la principele de Coburg, se discută mereu. Afacerile bulgare însĕ sunt tot în stadiul de mai nainte. Principele aşteaptă aprobarea puterilor şi a altor persoane, dela cari depinde, pentru ca sĕ poată vení la Sofia. Poarta e împăcată cu alegerea, şi în conferinţa ministerială nu s'a ivit diferinţe de păreri. Scirile, cele mai proaspete sunt însĕ mai nelinîştitoare; căci după cum se depeşază din Viena, foile „Abendblatt“ şi „Neue Viener Tagblatt“ vestesc, că negoţierile deputaţiunei bulgare cu prinţul Coburg s'au stricat. Deputaţii cer, ca principele îndată sĕ vină la Tîrnova, acolo sĕ stea cel puţin trei ḑile, sĕ depună jurămêntul pe constituţiunea bulgară; apoi sĕ disoalve Sobrania şi după retragerea regenţii sĕ denumească un ministeriu nou. Aceasta pretensiune o refusă principele, mărturisind, că el a primit sciri despre neînţelegerile dintre regenţă şi armată, care ḑice, că ascultă orbiş numai de Battembergul.

Călĕtoria Alteţii Sale c. r. prinţului de coroană Rudolf în Bucovina.

„Revista politică“ face următoarea espunere:

Bucuria bucovinenilor de a vedé pe Prea înaltul fiu al Maiestăţii Sale iubitului lor împĕrat în mijlocul lor, s'a împlinit, căci Alteţa Sa c. r. principele de coroană Rudolf a sosit Joi în 7 Iuliu în Bucovina. La Zalucea, ultima staţiune a căiei ferate în Bucovina aşteptau pe prea înaltul oaspe presidentul ţĕrii Esc. Sa Br. Pino şi căpitanul ţĕrii Br. Alecu Vasilco. După sosirea trenului regal în Zalucea şi după ce Alteţa Sa imperială îşi luase rĕmas bun de la guvernatorul, marşalul şi deputaţiunea de nobili din Galiţia, se suí în tren presidentul ţĕrii Esc. Sa Br. Pino şi căpitanul ţĕrii Br. A. Vasilco şi trenul regal pornì mai departe spre capitala Bucovinei. La Oroşeni erau ridicaţi de ambele părţi ale căiei ferate obelisci înalţi, împodobiţi cu iniţialele numelui Alteţii Sale c. r. cu flamuri a le imperiului şi ţĕrii, şi cu o mulţime de lampe de sticlă, ce sclipiau în mii de colori. Aici se adunase tot poporul districtului Cozman cu preoţimea, representanţii comunelor şi scolarii în frunte, şi primiră pe Alteţa Sa c. r. cu „Sĕ trăească,“ eşit din toată inima. De la Oroşeni şi până la Cernăuţi, de o parte şi alta a căiei ferate, preoţimea de prin satele apropiate, îmbrăcată în ornate forma un spalir lung cu poporul, care ţinea în mâni prapuri, icoane şi făclii, eară pe malul drept şi stâng al Prutului până la Cernăuţi ardeau pe colnice focuri, care făceau primirea întreagă şi mai imposantă.

Apropierea trenului regal se făcu cunoscută Cernăuţenilor prin împuşcături de săcăluşuri şi prin sunetul tuturor clopotelor orăşene, şi în mijlocul nesfîrşitelor strigări de „Sĕ trăească“ întră trenul în hala împodobită cu flamuri şi flori.

La sosirea trenului în mijlocul sunetelor „Imnului poporal“ şi în frenetice strigări de „Sĕ trăiască“ Alteţa Sa c. r. prinţul de coroană Rudolf se coborì cu suita Sa din tren şi condus fiind de presidentul ţĕrii, căpitanul ţĕrii cu comitetul întreg, metropolitul ort. or. şi primariul oraşului, întră în sala de primire decorată cu mult gust. Grupându-se toate notabilităţile într'un semicerc în jurul căpitanului ţĕrii Br. A. Vasilco, acesta avorbì pe Alteţa Sa c. r. cu următoarele cuvinte:

„Alteţa Voastră c. r., Preagraţioase Archiduce şi Prinţ de coroană!

Cea mai ferbinte dorinţă a întregei, Maestăţii Sale Apostolice c. r. si Prea înaltului nostru împĕrat totdeauna prin necurmată credinţă, dragoste şi alipire devotatei populaţiuni a Bucovinei, de a putea saluta în mijlocul ei pe Prea graţiosul moştenitoriu al Tronului şi Înaltul Fiu al Maiestăţii Sale împĕratului, s'a împlinit spre deplina bucurie a acesteia. Alteţa Voastră c. r. a binevoit preagraţios a fericí aḑi şi depărtata Bucovină cu Prea înalta Voastră sosire.

În numele fericiţilor locuitori ai acestei ţĕri îmi iau onoarea a saluta devotat şi călduros pe Alteţa Voastră c. r. pe pământul patriei noastre şi a Ve mulţămí respectuos pentru deosebita şi Preaînalta visită, cu care a-ţi binevoit a ne fericí.

Alteţa Voastră c. r. în decursul Înaltelor Voastre călĕtorii prin întinsele câmpii ale monarchiei austro-ungare de sigur a-ţi vĕḑut multe, ce mica Bucovină, care se află în depărtatul rĕsărit, în comparare cu celelalte ţĕri mai mari, mai bogate şi mai înaintate în cultură nu le poate oferí Alteţii Voastre.

Cumcă însĕ inimile locuitorilor nici într'o provinţă nu bat mai călduros şi mai sincer pentru Alteţa Voastră c. r. de cât inimile Bucovinenilor, documentează sentimentul nemărginitei bucurii, care s'a arĕtat în toată ţara, după îmbucurătoarea scire, că Alteţa Voastră sosiţi la noi; documentea ă de multe ori vĕditul sentiment dinastic al întregei noastre populaţiuni fără deosebire de stare şi naţionalitate, căci căldurosul şi nemărginitul devotament pentru Prea înalta Voastră persoană e mai că totul ce putem închina astăḑi Alteţii Voastre c. r. sub modestele noastre împrejurări.

Alteţa Voastră c. r. binevoiască a primí Preagraţios acest dar modest oferit însĕ din inimă patriotică, curată şi devotată.“

Alteţa Sa imperială rĕspunse la aceste cuvinte următoarele:

„Ve mulţămesc, domnule căpitan al ţĕrii, pentru cuvintele frumoase, care mi le-aţi adresat; mulţămesc şi tuturor aici adunaţilor domni pentru călduroasa şi frumoasa primire. Me bucur foarte mult, că Maiestatea Sa Împĕratul mi-a îngăduit sĕ visitez ţeara aceasta frumoasă, sĕ petrec câteva ḑile în mijlocul D-Voastre şi sĕ cunosc toate ginţile şi naţionalităţile acestei ţĕri. Ve mulţămesc încă odată.“

După ce fini Alteţa Sa imperială intinse mâna metropolitului şi căpitanului ţĕrii şi petrecut fiind de notabilităţi eşi afară din salonul de primire unde, după ce primì raportul din partea brigadirului generalului Schrofft, trecu compania de onoare în mijlocul sunetelor imnului poporal, lăudând ţinuta soldaţilor. Apoi Alteţa Sa imperială se suì în trăsură cu Esc. Sa Br. Pino şi se porniră spre oraş, precedaţi fiind de trăsura primariului. După Alteţa Sa imperială venia în celelalte echipage întreaga Sa suită, metropolitul, căpitanul ţĕrii etc. etc. De la gară şi până la piaţa fontanei formau şpalir oameni cu torţe, eară mai departe până la arcul triumfal şi de aici până la guvern erau aşeḑate de amândouĕ părţi ale stradelor scolile înalte, secundare şi primare, toate societăţile şi breslele, ce esistă în Cernăuţi.

Ajunsă la arcul triumfal Alteţa Sa imperială a fost salutată de primariul oraşului, la care oraţiune Alteţa Sa rĕspunse următoarele:

„Ve mulţĕmesc, domnule primariu, pentru călduroasa şi foarte frumoasa primire. Me bucur, că voiu putea petrece ḑiua de mâne în acest oraş frumos. Încă odată mulţămita mea, Dle primariu.“

De aici Alteţa Sa imperială se suì earăşi în trăsură şi merse la palatul guvernului ţĕrii, unde avea residenţa Sa înaltă.

Aici salutară pe Alteţa Sa imperială autorităţile civile şi militare, rectorul universităţii cu senatul academic şi corpul profesoral, preoţimea şi directorii scoalelor secundare. Alteţa Sa mulţĕmì tuturora, salutând neîntrerupt.

Poporul adunat înaintea guvernului aducea necontenit omagiile sale Prea înaltului oaspe prin necontenite strigări de „Sĕ trăiasca,“ pentru cari Alteţa Sa imperială, eşind pe balcon mulţĕmia, rizênd şi salutând în toate părţile.

(Va urma.)

Politica rusească în ţĕrile române.

(Urmare.)

Neadormita diplomaţie rusească veghea şi pentru a nu o găsí nepregătită o astfel de întêmplare trimise de timpuriu misionari în ţerile române, pentru a mai încălḑí simţemintele cele evlavioase, amorţite, ale românilor pentru Rusia.

Rĕsboiul începe, slab condus din partea turcilor, rușii înaintează spre Moldova sub comanda guvernului Elliot, care aduce cu sine dela Ecaterina ca şi Münnich un act de supunere a Moldovei cătră Rusia. Acest act redactat în formă de jurămênt, prin care fie-care moldovan avea sĕ jure, că se va supune stăpânirei măriei sale, orânduelilor şi legiuirilor date, că se va purta ca un rob credincios şi bun şi supus măriei sale arată făţiş intenţiunile Rusiei. Acest act de supunere a fost trimis prin toate târgurile şi satele, cetit în biserici şi prin îndemnul preoţilor semnat de credincioşi. Planul de cutropire se mai invedereză şi din întrebările, ce le face generalul, pentru a afla starea economică socială şi politică a ţĕrei, la care ispravnicii rĕspund cu cea mai mare precisiune. Merge însĕ şi mai departe şi Ecaterina face sĕ fie rugată de boeri şi preoţi, cari îi mulţumesc: „pentru mila, ce a arĕtat măria sa cu trimiterea ostilor, cu care i-au scos din jugul robiei.“ La declararea resboiului Caterina a dat un manifest în genul manifestului lui Petru cel mare, în care spune Europei, că Poarta caută sĕ arunce în mare nelegiuire şi corpul şi sufletul creştinilor, ce trăesc în Moldova, Vlachia, Bulgaria etc. din care causă ea acceptă resboiul declarat.

Pentru o mai sigură reuşită întrebuinţează şi de astădată ca totdeauna corupţiunea, căci banii, darurile, plus perspectiva fac pe domnii Calimach şi Ghica, sĕ treacă în partea rușilor; ear boerii şi clerul trimit o ambasadă la Petersburg. În scrisorile pe care le duce ambasada moldo-romană sĕ poate vedé umilinţa, degradarea, slugărnicirea şi înjosirea clerului şi a boerilor, căci cetim: „noi locuitorii moldoveni ca nisce robi prea plecaţi, aducem supunerea cea robească cu toată bunăvoinţa şi primirea.... şi cu genunchii plecaţi ca nisce ferbinţi rugători cădem la urmele prea luminatelor picioarelor voastre“ şi „sărutăm genunchii şi urmele picioarelor tale celor împĕrătesci şi singure stăpânitoare.“ Cât de sf. era Ecaterina sĕ se cetească substanţiala şi plină de mieḑ scriere a neuitatului C. A. Rosetti: „*Rusia*“.

---

lor a scrie toate poruncile numite — dintru care trebuia cunoasce porunca Împĕratului şi a noastră, şi neavêndu-le scrise pentru îndreptare ar putea urma mare vătĕmare preabunei rêndueli, şi apoi cinului preoţesc, dară încă şi aceasta vĕḑênd noi, că numitul protopop aceste slușbi mai tare şi pentru băternețele lui şi boală, care are, n'au putut împliní, drept aceea pe mai bună uşurare baternețelor lui pe numitul protopop din diregĕtoria protopopească l'am pus jos, cu titulușul seu rĕmâind, şi spre mai bună împlinirea poruncilor împĕrătesci, şi împlinirea îndreptărilor noastre archieresci şi a protopopiatului, pe cucernicul Ioosif Nemeş, parochul Dobri în locul numitului protopop l'am numit V. protopop, şi toată diregĕtoria protopopească I-am dat înnaintea Protop. Dobri, ca se-o poarte, carele întru toate fără lene sĕ fie ascultătoriu, şi sau tuturor preoţilor ca dela numitul V. protopop Iosif sĕ scrie toate poruncile dela noi date... şi celelalte de acum următoare, şi oameni pentru ţidule de cununie sĕ-i îndrepteze preoţii la acest Vice-protopop, şi Ei preoţii sĕ fie ascultători intru toate. S'au dat precum mai sus.

Gedeon Nichitici m. p.

Iosif Simzian m. p., protopop neunit ot. Trestia.

Cernovici m. p., secretar.

Aceste acte de supunere desĕvêrşită erau susţinute de căpeteniile boerilor şi clerului, care predica şi esplica prin biserică ordinile autorităţilor rusesci, îndemnând poporul, să le aducă la îndeplinire, în care timp armatele rusesci ocupară ambele ţĕri şi-şi încep tradiţionalul obiceiu: pradă, jefuesc, siluesc, nu cruţă nimic, pretutindeni, pe unde trec, lasă foc, pustiu şi miserie. Poporul nu poate să mai sufere şi începu să se tânguiască cu toţii până şi *cocoanele tinere* jumĕtate vĕduve, fac o *plângere* cătră împĕrăteasa. cerênd în naivitatea lor, ca împĕrăteasa ca femee, va avea milă de cele de un secs ca dênsa; tuturor însĕ împĕrăteasa şi generalul le răspundea magistral; *non possumus*: „căci nu este cu putinţă ca pământul acesta să fie fără cheltuială.“

Ţĕrile române sunt stăpânite de ruşi dela 1768 până la 1774=6 ani şi la ocupare împĕrăteasa declară, „că întru toate să fie după a lor judecăţi şi orânduieli“ cu alte cuvinte autonome. Boerii, deşi mulţi erau contrarii ruşilor, căutară să profite ei personal de posiţiunea critică, în care se aflau ambele ţĕri şi astfel vedem, că se aduc ambele ţĕri spre *junghiere* ca jertfă Rusiei, ca să o îmblânzească spre a avea milă de dênşii.

Ambele ţĕri, ţic boerii, vor asculta de câte doi generali ruşi, unul în Bucuresci, altul în Iaşi, ei vor fi ocârmuitorii oştilor, vor trimite la visteria împĕrătească dajdiile ţĕrii, vor îmbrăca pe boeri cu caftane, vor alege pe rênd dintre toţi boerii, ca să fie prin ţinuturi strîngĕtori de dări, judecători, administratori, ear ţeara, ţic boerii munteni, să fie tot una cu eparchiile, ce stăpânesce prea puternica Rusie, ca legile şi rênduelile Rusiei să fie pe deplin aplicate, ca armata să fie echipată şi instruită de cătră ofiţerii ruşi.

Clerul român din ambele ţĕri nu se lasă mai pe jos în umilinţă şi cer cu ferbinţi rugăciuni ca biserica română să fie înglobată în ortodocsa Rusiei şi să fie sub îndreptarea sf. sinod după obiceiurile sf. biserici a Rusiei.

În ambele acte de supunere, boerii caută să-şi asigureze posiţiunea lor. Cum că acesti patrioţi trebuiau să asculte orbesce de generalii rusesci, să şi plece capul, nici nu mai încape vorbă, dacă nu voiau să audă resunând pe spetele lor cnutul rusesc şi să resimtă până în măduvă frigul Siberiei.

Cele spuse, deşi cât se poate de resumat, arată, ce înţelegea Ecaterina prin autonomie şi ne dispensează de comentarii.

Pe când boerii şi clerul au căutat să-şi asigure posiţiunea, ţĕranii suferiau de jafurile, prădările, abusurile soldaţilor ruşi şi începuseră să-şi caute adă post în înfundăturile munţilor, locul de mântuire.

(Va urma.)

Varietăţi.

* La Cluş se fac pregătiri pentru primirea M. Sale monarchului nostru. Regele României Carol I, se vorbesce, că încă va veni la Cluş, pentru a face visită împĕratului nostru.

* Regina Sêrbiei după multe şi mari ovaţiuni, ce i-s'au făcut prin Rusia, s'a rentors la Belgrad, şi a fost primită în mod strălucit. Tare puţin a petrecut însĕ regina cu regele în Belgrad, ea s'a dus la băi în Arangjelovatz, unde va petrece vr'o patru săptĕmâni.

* Cu diua de 24 l. c. n. se va începe cursul ferial pentru aspiranţii de ofiţeri la gloate, care curs se va ţiné în oraşele: Budapesta, Braşov, Caşovia, Cluş Cinci-Biserici, Leutschau, Neoplanta, Neusohl, Pojon, Panciova. M.-Teresiopol şi Şopron.

* (Arieşana.) Firma „Arieşana institutul de credit şi economii societate pe acţiuni în Turda“ s'a împrotocolat în şedinţa tribunalui regiu din Turda, ţinută în 15/27 Iuniu 1887, prin urmare direcţiunea are onoare a aduce la cunoscinţa onoratului public, că societatea 'şi-a început activitatea.

* Grigore Basarab-Brancovean principe român, care a decedat la Paris în 3/15 Octombre 1886, aducêndui-se cadavrul la Bucuresci s'a înmormêntat în capela cimiterului Şerban-Vodă.

* Katkoff marele panslavist e rĕu bolnav. Limba şi mâna dreaptă îi sunt paralisate. Pacientul a primit multe telegrame de condolenţă din Francia. Deroulede preşedintele ligei patriotice încă i-a adresat o telegramă.

* Boulanger într'o epistolă ţice, că 'şi va face datoria totdeauna pe lângă toate persecuţiunile şi ura, ce 'l urmăresce. Pentru mine, ţice generalul, ajunge să rĕmân cu cei ce voesc ca Francia să fie respectată, şi pun patria mai pe sus de intrigele de partid şi de interesele individuale. N'am avut şi n'am alt scop, decât să me adresez francesilor, strigându-le, că 'şi pot şi trebue să-şi ridice capul, căci aceesta e singura ţinută, ce se cuvine unui popor ca al nostru.

* *Krupp*, vestitul fabricant de tunuri a murit, lăsând lumii militare moştenire: tunurile Krupp.

* (Un soldat aflat mort.) Un soldat dela artileria de aici, care din 8 Martiu a. c a dispărut fără de a i-se pote da de urmă, a fost aflat eri în pădurea din Dumbravă cu ocasiunea esercitiului militar. Este de tot misterios sfârşitul lui tragic, pentru că după se afirmă, capul îi lipsesce cu totul, ear o mână e tăiată de jumĕtate. Altfel cadavrul e îmbrăcat cu întreaga uniformă militară.

* (Armamentul puterilor europene.) — După „Revista armatei“ e următoriul: *Germania* a adoptat puşca cu repetiţie Mauser. — *Englitera* face încercări cu puşca cu repetiţie sistem Enfield Martini, de calibru 10, mm 15. — *Rusia* a dat la toate batalioanele de tiraliori, puşca cu repetiţie elveţiană. — *Austria* a adoptat puşca cu repetiţie Mannlicher. — *Italia* a transformat puşca Vetterli după sistemul maiorului Vitali, care permite a trage 30 de lovituri pe minut. — *Svedia* a adoptat o puşcă cu repetiţie de calibru 10, mm 15; dar tragerea este prea târţie. — *Serbia* posede o puşcă cu repetiţie sistem Mauser, de calibru 10 mm. — *Portugalia* a comandat 40,000 pusci cu repetiţie sistem Kropatschek, de calibru 8 mm.

* În Paris s'a format o societate protectoare a copiilor, contra părinţilor denaturaţi. Toţi copii desmoşteniţi, ori cari sunt rĕu tractaţi şi neîngrijiţi din partea părinţilor se primesc şi li se dau îngrijirea cea mai bună.

* Caii slabi se îngraşă iute şi uşor dacă li-se dă urluială de cucuruz, amestecată cu ovĕs. Cucuruzul e bogat în materii azotate grase şi în amidon.

* (Conservarea oaĕlor.) Pe timpul călduri lor conservarea oaĕlor e lucru foarte cu greu. Pentru evitarea acestui neajuns se spune a fi un mijloc recomandabil ca oaĕle, după ce se spală bine să se ungă cu *vazelin*, şi astfel apoi se pot conserva în orice căldură ani întregi.

* **Spre îngrijirea dinţilor sănĕtoşi şi atacaţi** se recomândă în mod deosebit preparatele dentale cosmetice renumite şi probate încă de mult ale *medicului dentist ces. reg. de Curte Dr. I. G. Popp* în *Viena I; Bognergasse Nr. 2;* a cărui *apă de gură anatherină, pastă de dinţi* şi *pravuri de dinţi* s'au bucurat totdeauna de cea mai însemnată trecere şi de cea mai mare plăcere până în cercurile cele mai largi şi cele mai înalte, fiind ele cele mai escelente mijloace pentru curăţirea şi conservarea dinţilor gingeilor, ceriului gurei; la o întrebuinţare regulată ţilnică se preţuesc de cel mai strălucit şi admirat prophilectic. Se atrage însĕ atenţiunea, că preparatele veritabile ale med. Popp să fie înzestrate cu marca de deposit, de oarece falsificatele de cele mai multe ori conţin amestecături ruinătoare sănĕtăţii.

Recensiune.

Vêrful cu dor, la 29 Iuniu, 1887.

Creţênd, că fac un serviţiu bun învĕţătorilor nostri poporali şi peste tot acelora, cari se ocupă cu instrucţiunea, le atrag atenţiunea asupra unei cărţi in multe privinţe de mare valoare în literatura pedagogică.

În tipografia universităţii regesci din Budapesta a eşit de sub tipar la anul 1885 un op, ce umple un gol în literatura pedagogică din patria noastră, care este următoriul: „Manuducere pentru instrucţiunea istoriei în scoalele poporale. Introducere în sciinţa istoriei în usul învĕţătorilor şi al ascultătorilor de preparandiă de Dr. A. Kiss şi M. Mayer“ tradusă şi prelucrată în limba română de zelosul profesor la scoalele centrale medie române din Braşov, Artemie Feneşan. — Preţul cărţii în formă legată este 60 cr. Această carte interesantă din multe puncte de vedere are următoriul cuprins:

A. Partea teoretică.

1. Despre conceptul istorie 2. Despre scopul istoriei. 3. Sciinţele ausiliare ale istoriei. A. Psychologia, B. Chronologia, C. Geografia, D. Statistica. 4. Despre critica istoriei. 5. Istoria istoriografiei. 6. Metoadele instrucţiunii istorice. 7. Mersul instrucţiunii istorice. 8. Mijloacele de învĕţământ ale instrucţiuni istorice 9. Forma învĕţământului istoric. 10. Istoria instrucţiunii istorice.

B. Partea practică.

Istoria maghiarilor în legătură cu evenementele mai însemnate ale istoriei universale. Istoria vechie a omului, respândirea oamenilor, epocele istoriei omenesci.

Popoarele vechi.

1. China şi Japonia. 2. India. 3. Chaldea. 4. Palestina şi Fenicia. 5. Asyria. 6. Meţia şi Persia. 7. Egiptul. 8. Hellada. 8. Roma.

Popoarele evului mediu.

1. Hunii. 2. Slavii şi Avarii. Carol cel mare.

Istoria Ungariei.

Ungaria sub domnia casei arpadeane.
Ungaria sub regii din diferite case.

Evul nou.

Istoria Ungariei sub domnia Habsburgilor.

Apendice.

1 Date din istoria unor invenţiuni mai importante.

2. Consemnarea alfabetică a celor mai importante invenţiuni.

3. Conspectul chronologic asupra celor mai importante evenemente din istoria universală.

4. O privire asupra celor mai importante evenemente din istoria patriei .

5. Şirul chronologic al regenţilor.

6. Artele. Remăşiţe, monumente istorice şi păstrarea acelora.

Formarea "octav“ cu 480 de pagine.

După cum se vede, cuprinsul opului acestuia este variat şi foarte bogat în materie. Mai cu seamă partea teoretică. Pe când cele'lalte părţi ale opului acestuia cuprind pe scurt tot, ce e mai esenţial din istoria universală şi a patriei.

După-ce autorii dau definiţiune conceptului „istorie“ în partea teoretică, continuă susţinênd, că precum numai moralitatea este, ce servesce de bază sigură la esistanţa indivizilor, aşa naţiunile întocmai ca indivizii numai pe basa moralităţii se pot desvolta şi pot prospera.

La punctul 2: despre scopul istoriei se face o subîmpărţire foarte rigoroasă: 1. între scopul istoriei ca sciinţă, 2. între istoriografiă şi 3. între scopurile instrucţiunii istorice.

În ceace privesce scopul instrucţiuni istorice 'l putem cuprinde în trei puncte cardinali şi anume: *a*). Învĕţătorul să esplice scolarilor presentul naţiunilor al omenimei şi trecutul lor. *b.*) Să deştepte întrênşii consciinţă tare istorică, care să le fie farul conducĕtor, calauzul nemincinos, indispensabilul mentor pe terenul educaţiunii umaniste, naţionale în sens european *c*). Să le dea ocasiune d'a imita esemple demne de ori şi ce virtuţi omenesci şi cetăţenesci.

Trece apoi cartea la „Sciinţele ausiliare ale istoriei.

A. Psychologia ca sciinţă ausiliară a istoriei cu 13 subdiviziuni.

1. Psychologia individuală şi etno-psychologia precum şi etno-psychologia comparativă, ca sciinţe indispensabile pentru istorie în general şi special pentru învĕţătorul, ca propunător al acestui obiect de învĕţământ.

2. Posiţiunea omului, ca a unei fiinţe conscie faţă de natură şi de consoţii lui.

3. Caracterele comparative şi distinctive între spiritul individual şi cel generel.

4. Cum influinţează spiritele individuale unul asupra altuia?

5. Formele principale, cu cari spiritul general influinţează reciproc prin unitatea limbei, prin unitatea naţional-economică, prin unitatea vieţii intelectuale morale religioase şi estetice, prin înfluinţa totalităţii asupra particularilor în interesul cestor din urmă, prin nisuinţa tuturor particularilor spre un scop general.

6. Natura şi înfluinţa spiritului general asupra spiritelor individuale.

7. Resultatele.

8. Spiritul individual, ca representante al spiritului general.

9. Diviziunea spiritului general în membre, firea armonică a lui şi contrarul acestuia.

10. Desvoltarea spiritului general şi influinţa lui psychică asupra spiritelor individuale, ce se afirmă prin spirite geniale şi prin toate modalităţile convieţuirei enumerate mai sus.

11. Legea istorică.

12. Cari sunt problemele, a căror deslegare o poate ascepta istoricul dela psychologie şi în ce îi poate sta această sciinţă într'ajutor?

13. Aplicarea practică a psychologiei asupra câtor va evenemente istorice.

(Va urma.)

Judecata unui laic. Toţi cei ce suferiţi! Întrebuinţaţi şi elicsirul de nervi al Dr. Lieber (ne scrie un pretin al acestuia, care slab şi necapabil la lucru, prin folosirea elicsirului în câteva luni parcă s'a renăscut,) astfel ar trebui să se strige tuturora, cari sunt bolnavi şi nu cunosc încă aceasta beutură admirabilă, şi ce drept are acela. Da, Voi cei-ce sufiriţi de nervi beţi elicsirul de nervi al Dr. Lieber. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) 1/2 sticlă = 2 fl. v. a., o sticlă întreagă florini 3.50, o sticlă dublă fl. 6.50 v. a. în farmacii şi în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz.“

Loterie

Mercuri în 20 Iuliu 1887.

Sibiiu: 15 72 61 63 2

Nr. 144 [1622] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa II-a Mociu, protopresbiteratul Clușului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele sunt:

1. Porțiune canonică 33 jug. arătoriu și fênaț, à 8 fl. computat jugerul, 264 fl.

2. Folosirea casei, grădinei și a supra-edificatelor din curtea parochială, 100 fl.

3. Dela 110 familii câte o merță mică 16 cupe de cucuruz sfârmat, și câte o ḑi de lucru cu palma, 110 fl.

4. Dela 140 familii venitul stolariu, 49 fl.

5. Alte prestațiuni sigure.

Doritorii de a concurge la acea sta parochie, sunt poftiți a-și înainta suplicile lor instruite conform prescriselor statutului organic și regulamentului pentru parochii, până la terminul sus arătat, sub-semnatului oficiu.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Clușiu, 27 Iuniu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom.

Vasiliu Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 695—1887 [1621] 2—3

CONCURS.

La scoalele reuniunei fostilor grăniței din regimentul I român sunt de conferit pe calea concursului:

1. Postul de învețătoriu diriginte la scoala din Cugieriu comitatul Hunedoarei, cu salariu anual de 350 fl. v. a., apoi cuartir și lemne de foc.

2. Postul de învețătoriu diriginte la scoala din Veștem, comitatul Sibiiului, cu salariu de 300 fl. din fondul scol. central, precum și cuartir și lemne de foc.

3. Postul de învețătoriu secundariu la scoala din Jina, comitatul Sibiiului, cu emolumentele: 200 fl. v. a., din fondul scol. centr. cuartir și lemne după trebuință; și în fine

4. tot la Jina postul de învețătoriu adjunct cu 180 fl. din fondul central, apoi cuartir și lemne de foc.

Reflectanții la aceste posturi au sĕ-și subștearnă suplicele instruite cu diploma de cualificațiune din studiele pedagogice și din limba maghiară, eventual și alte documente cel mult până în *10 August a. c. st. nou* la:

Comitetul administrativ al fondului și scoalelor fostilor grăniței din regimentul I rom. în Sibiiu.

Nr. 177—886. [1612] 5—5

CONCURS.

La scoalele medii române greco-orient. din Brașov sunt de ocupat următoarele posturi:

1. un post de profesor de limba și literatura maghiară, ca studiu principal, și ca studii aucsiliari, româna și latina, la gimnasiu, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;

2. un post de profesor pentru limba și literatura franceză, ca studiu principal, și ca studiu aucsiliar limba română, la scoalele comerciale și reale, cu 22 oare de propunere pe sĕptĕmână;

3. un post de profesor secundar de musica vocală pentru gimnasiu, scoala comercială și reală și la clasele IV și V de fete, cu care post este împreunat și oficiul de instruitoriu și conducĕtoriu al corului bisericei rom. ort. res. dela St. Nicolae din Brașov;

4. un post de profesor secundar de gimnastică, pentru gimnasiu, scoala comercială și reală, cu 16 oare și pentru scoalele normale cu 4 oare de propunere pe sĕptĕmână.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin *până la 15|27 August 1887.*

Concurenții vor adresa petițiunile lor cătră subscrisa Eforie scolară, instruite cu documentele:

a) că sunt de naționalitate români și de religiune greco-orientali;

b) că au purtare bună, atât în privința moralității cât și a ținutei sale cetățenesci;

c) că sunt sănĕtoși de constituție;

d) că reflectanții la postul de sub 1. au cualificațiunea prescrisă de legea de instrucțiune din anul 1883 Art de lege XXX. §. 29, 30, 61 și 62 în combinațiune cu dispositiunile în vigoare ale autorităților bisericesci confesionale române greco-orientale din archidiecesa Transilvaniei; eară reflectanții la postul de sub 2 sĕ fi absolvat gimnasiul și facultatea filosofică sau vre-o academie comercială și posed perfect limba franceză;

e) reflectanții la postul de sub 3. sĕ producă testimoniu despre absolvarea cursului la vre-uu conservatoriu de musică, sau că posed cunoscințe temeinice de musica vocală și instrumentală;

f) concurenții la postul de sub 4. vor documenta cu testimoniu de specialitate, capacitatea lor a instruí în gimnastică.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru concurenții de sub Nr. 1. și 2:

Până la obținerea decretului de profesor definitiv (§. 30 legea de instrucțiune din 1883), salariu anual de 700 fl., după aceea în următorii doi ani 800 fl. și de ací înainte salariu constant anual de 900 fl. cuincuenalii de câte 50 fl., cari se vor repeta de 5 ori, și relut de cuartir de 130 fl., cu înaintare în categoria de 170 fl. pe an, precum și drept de pensiune conform statutului în vigoare

Postul de sub Nr. 3. este împreunat cu salariu anual de 500 fl. dela scoale, eară dela Biserica St. Nicolae cu salariu anual de 600 fl. și 50 fl pentru Note.

Cu postul de sub Nr. 4 este împreunat un salariu anual de 480 fl. v. a.

În fine au sĕ dechiare concurenții în petițiunile lor, că se vor supune necondițional regulamentelor și dispositiunilor în vigoare ale institutului nostru.

Eforia scoalelor centrale române ort.-rĕsăritene, Brașov.

I. Strevoiu,
v.-președ.

Nr! 488 [1620] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante de clasa III Bârlad din protopresbiteratul Bistriței se escrie prin aceasta concurs, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

Venitele parochiali sunt:

1. Casă parochială cu supra-edificatele economice necesari calculate în bani ca venit anual . .	fl. 10.—
2. Folosirea eclesiei parochiale constătătoare din 17 jugere 879 □° pământ arătoriu și fênaț calculată la an în	fl. 200.—
3. Dela 23 familii câte o merță mică de cucuruz sfârmat, computate în bani cu	fl. 23.—
4. Dela 43 familii câte o ḑi de lucru, computată cu 40 cr. fac	fl. 23.—
5. Venitele din epitrafir computate la an cu . . .	fl. 50.—
Suma . .	fl. 306.—

Doritorii de a obține această parochie au a-și așterne suplicele lor, instruite conform legilor din vigoare în terminul sus indicat la sub-semnatul oficiu protopresbiteral în Borgo-Bistrița p. ul. Borgo-Prund.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Bistriței în conțelegere cu comitetul parochial.

Borgo-Bistrița, 11 Iuniu, 1887.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 887 [1619] 3—3

CONCURS.

În conformitate cu cele dispuse prin ordinul consistorial din 28 Aprile Nr. 2014 B. se escrie pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch George Panța din Pianul de sus, ca parochiede clasa II-a la doilea concurs, cu termin de 30 ḑile dela prima publicare în „Tel. Rom“

Emolumentele sunt:

A treia parte din venitele parochiale, afară de cimiterul, carele se lasă întreg în folosința parochului până trăiesce.

Doritorii cari voesc a reflecta la acest post de capelan, 'și vor subșterne petițiunile instruite în înțelesul prescriselor statului organic și al regulamentului pentru parochii oficiului protopresbiteral până la terminul indicat. — Concurenților le stă în voie, ca sub durata concursului sĕ se presenteze în vre-o duminecă s'au sĕrbătoare popoporului în biserică.

Sebeș, 29 Maiu, 1887.

În conțelegera cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Singur veritabil sĕ află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir

pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical și cel mai sigur leac dintre toate, chiar și contra celor mai **cumplite dureri de nervi,** provenite din pĕcatele tinerețelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor,** cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritațiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach și mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul și aprobat din partea unei autorități moderne a sciinței; speră prin urmare si cea mai deplină garanție pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Deslușiri mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Prețul ½ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dublă fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignațiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 18—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz.“

Ori ce dureri de dinți dispar cu totul,

prin folosirea celei mai vestite în lume și **nefalsificate**

apă anatherină de gură a Dr. POPP,

medic dentist ces. reg. de curte.

Ori cărei alte ape de dinți e a se preferí ca preservativ contra tuturor boalelor de dinți și de gură.

Apă probată pentru galgarisare la boalele cronice de gât și îndispensabilă la întrebuințarea apelor minerale. — **O sticlă mare fl. 1.40, una de mijloc fl. 1 și una mică cu 50 cr.**

Efectul se garantează pe lângă observarea acurată a îndrumărei de întrebuințare. În legătură cu **apa de gură** și a **pravului de dinți** sau **pastei de dinți a drului Popp,** se conservă totdeauna

dinții sănĕtoși și frumoși,

ceea ce e de cea mai mare importanță pentru conservarea unui stomach sănĕtos.

Plumbul de dinți al Dr-lui Popp

este cel mai bun mijloc de a plumbui singur dinții găunoși, prin ceea ce de cele mai multe ori se înlătură **mirosul cel greu.**

Săpunul de erburi al Dr-lui Popp

folosit cu cel mai bun succes contra tuturor zgrăbunțelor de pe pele și se potrivesce foarte escelent pentru scalde.

Prețul
Pastă de dinți aromatică în dăraburi 35 cr.
Pastă de dinți anatherină 1 fl. 22 cr.
Pravuri de dinți vegetabile à 63 cr.
Pastă de dinți à fl. 1.—
Săpunul de erburi à 30 cr.

Se atrage cu deosebire atențiunea d'a prevení contra procurărei de apă de gură anatherină falsificată, din causă că aceea în cele mai multe casuri conform analisei conține amestecături pagubitoare sănĕtății.

Comande prin epistole se efeptuează pe lângă rambursă postală.

Deposit principal în **Viena, I, Bognergasse Nr. 2,** precum și în toate **farmaciile, drogueriile** și **parfumăriile** din Transilvania și România. [1595] 5—16

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 71 Sibiiu, Sâmbătă 11/23 Iuliu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 3731 scol.

CONCURS.

Cu începutul anului scolariu 1887/8 sunt de a se conferí din fondurile archidiecesane următoarele stipendii.

1. Un stipendiu de 100 fl. și unul de 60 fl. din *fondațiunea Francisc-Iosefină* pentru studenți de ori ce categorie.

2. Un stipendiu de 100 fl. și două câte de 60 fl. din *fondațiunea Cologea* pentru studenții de ori-ce categorie.

3. Un stipendiu de 50 fl. din *fondațiunea Peiovici* pentru un student la scoalele medii.

Aspiranții la aceste stipendii au sĕ-și aștearnă suplicile la consistoriul archidiecesan *până la 10/22 August* a. c. acludênd documentele următoare:

a) atestat dela oficiul parochial din comuna, la care aparțin, despre aceea, că sunt români greco-orientali;

b) testimoniu scolastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă, respective testimoniu de maturitate;

c) atestat medical, că sunt trupesce sănĕtoși;

d) atestat dela primăria comunală despre posițiunea socială a părinților sei și despre starea lor materială;

e) eventual alte atestate recomândătoare.

Suplicanții au a numí în suplicele lor institutul de învĕțământ, la care voiesc a-și face studiele.

Sibiiu, din ședința consistoriului archidiecesan, ca senat scolariu, ținută în 9 Iuliu, 1887.

Consistoriul archidiecesan.

Revista politică.

Așa, după cum se desvoaltă de o vreme în coace lucrurile în Francia, se pare, că lumea nu se va liniscí mai nainte d'a mirosa pravul de pușcă. Sunt sensaționale scirile, ce vin în fie-care di din Francia; și ele propagă neliniște în toate cercurile societății. Mai nainte se făcuse un alaiu ne mai pomenit pentru generalul Boulanger, apoi tot acest general a strigat poporului frances: sĕ-și ridice capul, căci aceasta este ținuta, ce i-se cuvine. Acum diarele radicale umple lumea de spaimă printr'un apel semnat de senatori, deputați, consilieri comunali și diariști, stăruind pentru înființarea unei federațiuni, care sĕ dea semnalul pentru reîntoarcerea la tradițiunile revoluțiunei și la introducerea lor în moravuri și în legi.

Ținta federațiunei este despărțirea bisericei de stat, cere apoi scrie „Românul:“ libertăți comunale, instrucțiune pentru copii, protecțiune pentru femei, ajutoriu pentru bătrêni, credit pentru lucrători, iustiție gratuită, imposit progresiv și egalitate în serviciul militar; în toată Francia sĕ se formeze comitete, cari cu condeiul și cu cuvêntul sĕ sprijinească opera revoluțiunei.

E bătătoriu la ochi, că acest apel înfricoșat e semnat de bărbați ca Clemenceau, vice-președintele camerei Lefèvre, fostii ministrii Granet și Lackroy etc.

Scirile din Francia vestesc lucruri încă și mai mari. Francesii nu mai întreabă de bani, nisuința lor e, ca sĕ aibă o armată puternică. Vorbele lui Boulanger au avut rĕsunet, căci senatul frances a votat negoțierea urgentă pentru creditul de a se face o probă de mobilisare și s'a și dat spre studiare unei comisiuni militare.

Spiritul rĕsboinic cuprinde pe francesi cu o forță puternică și ura contra germanilor cresce mereu. Ura e alimentată acum de un nou incident. Un agent comercial german Zangerle, a mers în Francia anume, ca sĕ omoare vr'un funcțiunariu frances. Luni a voit sĕ asasineze pe ministrul de interne, dar calea i a fost tăiată, în Pagny, însĕ a descărcat trei focuri de revolver în un comisariu frances și din asta pricină spiritele în Francia sunt foarte aținate.

Vestea, că principele Coburg nu-i aplicat a primí tronul bulgar, se adeverește tot mai tare. Influința Rusiei în Constantinopol e foarte mare. Nota circulară a Porții despre alegerea principelui tractează pre acesta foarte rece, semn, că s'a făcut o apropiere între Rusia și Turcia în urma atitudinei, ce o a luat Poarta față de Englitera, cu privire la ratificarea convențiunei egiptene. Principele a sperat, că prin alegerea lui se va face o apropiere între Rusia și Bulgaria, dar s'a înșelat în așteptare. El însuși a mărturisit, că ar fi mers bucuros la Petersburg, acum însĕ nu scie ce sĕ facă, la tot casul însĕ nu voesce sĕ propage dușmănie între Rusia și Bulgaria și nu voesce sĕ sporească neînțelegerile între partidele bulgare. După cum spun foile germane, prințul a întrebat la Petersburg, că primil-va țarul în audiență, sau nu, până acum însĕ n'a primit nici un rĕspuns.

Ieremiadele „Tribunei.“

I.

Se vorbia pe timpul conferinții așa numite a alegĕtorilor români, ținută în luna lui Maiu a. c. aici în Sibiiu, că fruntașilor delegaților din provincie li a costat multă osteneală până ce au putut îndupleca pe dl Dr. Aurel Mureșan, redactorul „Gazetei Transilvaniei“ ca sĕ nu atace în ședință publică pe dl Slavici dela „Tribuna“, precum își propusese, și din propusul seu nu făcea nici o tainĕ.

Se vorbia, că tribunistilor, cari doriau cu ori-ce preț sĕ ajungă la guvern — înțelege comitetul central — (căci numai așa se putea compune un comitet, cum n'a mai fost, cu carele sĕ stea de vorbă guvern, împĕrat și chiar strĕinătatea, dacă vor ca sĕ câștige pe români, precum ne prorocia „Tribuna“ înainte de conferință) și sĕ-și impună diariul de organ oficial al partidei așa numite naționale; — le-a costat multă trudă, până când s'au aflat între fruntași oameni, cari s'au resolvat sĕ împace pe dl Murĕșan cu dl Slavici, fiind asigurați despre primirea a ori-ce condițiuni din partea d-lui Slavici.

Se vorbia, că capacitat dl Mureșan, că interesul nației cere ca dênsul sĕ se împace cu dl Slavici, căci altmintrea n'ar putea întra ambii în comitetul central, — ar fi rĕspuns, că nu poate sĕ se împace cu un om, pe carele dênsul în „Gazetă“ l'a dechiarat de... etc. etc. precum se scie, fără ca cel atacat sĕ se fi justificat sau sĕ-și fi cerut satisfacțiune, la ce dl Slavici i ar fi reflectat: „Domnule îți dau satisfacție, cum voesci, ai bunătate și compune D-ta o dechiarațiune, cum îți convine și eu o iscălesc.“

Se vorbia în fine, că s'ar fi dat sfatul Domnilor dela „Tribuna,“ ca în viitoriu sĕ se abțină dela personalități, și că dênșii ar fi promis aceasta.

Nu scim, dacă erau adevĕrate cele ce se vorbiau sau ba, căci lucrul s'a petrecut în comisiunea de 30, de unde în publicitate au străbătut numai propunerile comisiunei.

Constatăm însĕ:

că domnul Mureșan în ședințele publice ale conferinții n'a ținut nici o cuvêntare, —

că la vedere, între dl Mureșan și dl Slavici s'a încheiat armistițiu, verosimil pe basa unei dechiarațiuni publicate inmediat după conferință în nrul 95 al „Tribunei“ dela 29 Aprile v; și ambii domni au intrat în comitetul central.

Aceea dechiarațiune foarte caracteristică pentru un bărbat, care are pretensiunea a fi considerat de serios, și pe carele conferința din Maiu

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

Protopopiatul Hondolului.

În Hondol în 14/25 Iuniu 1787 s'au început lucrarea visitații canonicesci.

163. **Hondol.** Protopop Ioan Popovici, are singelie.

164. **Secheres-Baia.** P. Ioan Dudaș, are singelie.
Au amêndouĕ protocoale estras scrise.

165. **Certez.** P. Adam Crainic, are sing.
Protocolul bisericei are, și al cercularelor numai până la anno 1785 are scris, i s'a poruncit ca sĕ scrie.

166. **Toplița** și **Bohold.** P. Ioan Petrovici, are sing.
Protocolul cir. are scris cu sĕvêrșitul 1786 și al bisericei are numai fără rênd scris.

166. **Nevoesfalva** și **Fizeș,** Aicia nu este preot și vacan.

168. **Checichedaga** și **Stoianasa.** P. Ioan Popovici, are singel.
Protocol. cercularelor are până la 1786 și aicia numai predislovie praznici este scris, dară prazn. nu sunt, și al biserici n'are scris.

169. **Bunianfalva.** Nu este paroch, și este vacanția.

170. **Maroș-Șoimoș.** Nu este preot, ci vacanția cu moartea preotului s'a făcut.

171. **Horo.** P. Georgie Moise.
Protoc. bisericii are, dară trebuesce îndreptat, și a circul. are 1787 dar: câteva întregi, câteva estract.

172. **Berecseu,** s'au **Bêrsău.**

173. **Varmaga,** și **Nagi-Ag.** P. Grigorie Marco, n'are singelie, ci pacșoș.
Are protoc. biserici scris, și circularelor n'are.

174. **Ban-Pataca** și **Kemina.** P. Ioan Solomon, are singel.
Protocolul circularelor are scris deplin și a bisericii are scris.

175. **Aran** sau **Uroiu** și **Cărpinis** sau **Gertianos.** P. Solomon Irinca.
Protocolul circularelor are scris pe toate, și a bisericii are.

176. **Nagi-Rapold.** P. Aron Popovici.
Protocolul circularelor are scris și a bisericii are.

177. **Kis-Rapold.** P. Constandin Popovici, are singelie.
Are protoc. bisericii, și a circularelor are scrise.

178. **Babolna.** P. Georgiu Sebeșan, are sing.
Protocolul cercularelor are scris de tot, și a bisericii are.

179. **Folt** și **Filial Boi.** P. Michail Popovici, are sing.
Protocolul circularelor are scris, și a bisericei are scris numai puțintel, fiind de curênd preoțit.

180. **Al-Giogi.** P. Stefan Stef, are singelie.
Protocolul cercularelor are scris, și a bisericei numai pe vr'o trei foi are scris.

181. **Homorod.** P. Solomon Popovici, are singelie. Nicolau Popovici, are singelie.

l'a aflat de demn de a-l alege în comitetul central, ear comitetul de secretariu al seu, — din recunoscinţă pentrucă „Tribuna“ ne-a reprodus un articul întreg în nrul 151 din 7 Iuliu v. o eternisăm şi noi.

Ea este de următoriul cuprins:

„În nrul dela 23 Aprile v. al „Tribunei“ s'a publicat un articul, care se începe cu următoarea constatare:

„„În timpul celor din urmă doi ani, de când susţinem causa naţională în coloanele „Tribunei“, adversarii nostri au avut adeseori mulţămirea de a ne vedé în posiţiune de apĕrare faţă cu colegii nostri români.““

„„Chiar mai nainte de a fi apărut „Tribuna“ s'au tăcut în coloanele ..... „Gazetei Transilvaniei“ .... cele mai hotărîte opintiri spre a slăbí încrederea publicului român faţă cu întreprinderea literară, pe care o iniţiasem, şi spre a acredita în opiniuniunea publică română cele mai grave bănueli, în cea ce privesce scopurile politice urmărite de noi.““

. . . . . .

„„ De sigur însĕ foarte mulţi dintre cetitori vor fi luând violenţa aceasta drept o urmare a resentimentului personal numai.““

„Simţindu-se atins de acest articol, dl Dr. Aurel Mureşan, publică în numĕrul dela 25 Aprilie a. c. o întimpinare în care întreabă:

„„*Dacă cei de la „Tribuna“ mai ţin la ceea-ce va sĕ ḑică onoare şi omenie, atunci îi provoc categoric sĕ-mi arete neamânat, în care numĕr al „Gazetei Transilvaniei“ înainte de apariţiunea „Tribunei,“ sau în care numĕr după apariţiunea „Tribunei“ am încercat eu sau ceialalţi colegi ai mei dela foaia, pe care o conduc acum de aproape ḑece ani .... „prin cele mai hotărîte opintiri“ sĕ aducem în discredit întreprinderea literară a „Tribunei“?* ..... *Sĕ mi arete în fine, dacă oameni cinstiţi şi de omenie sunt, unde şi în care numĕr al foaiei noastre, am polemisat noi vre-odată cu „Tribuna,“ accentuând interese personale sau particulare, şi nu pe basa şi pentru apĕrarea principiilor naţionale, ce le profesăm?*““

„Fiindcă vreau sĕ se scie, că ţin la „onoare“ şi la „omenie“ şi fiindcă me bucur mai presus de toate, dacă pot sĕ contribuesc cătuşi de puţin la stabilirea bunei înţelegeri între fraţi şi tovarĕşi de luptă, declar ca autor al articulului publicat în „Tribuna,“ că în adevĕr în coloanele „Gazetei Transilvaniei“ nici măcar amintire nu s'a făcut despre „Tribuna“ mai nainte de a fi apărut acest ḑiar, şi că nu-mi aduc aminte, că după apariţiunea „Tribunei“ în coloanele „Gazetei Transilvaniei“ sĕ se fi făcut opintiri pentru discreditarea întreprinderii noastre literare.“

„Despre atacurile, ce ni s'au făcut înainte de apariţiunea „Tribunei“ m'am pronunţat numai în tesă generală, ear cele ce ni s'au făcut în urmă, le sunt cunoscute publicului. Departe a fost însĕ şi departe este de mine gândul de a presupune ori de a face sĕ se presupună, că aceste atacuri sunt pornite din interese personale.“

„Discuţiunea resultă din deosebirea de vederi politice, nu poate sĕ atingă cătuşi de puţin persoana celor ce iau parte la ea.“ *Ioan Slavici.*

Constatăm mai departe, că conferinţa n'a adus conclus, prin care „Tribuna“ s'ar fi dechiarat de organ al partidei naţionale, ba la început venia omul în ispită sĕ creadă, că nici ea însaşi nu se consideră de atare, astfel interpreta conclusele conferinţii. Poienarii p. e. cu mintea lor nerafinată pe basa interpretărilor „Tribunei“ credeau, că ar lucra în contra concluselor conferinţii, dacă n'ar participa la alegerea de deputat dietal şi au trebuit sĕ ceară esplicări deadreptul dela comitetul central, ca sĕ scie de ce se ţiné. Ca Poienarii vor fi mai fost ei foarte mulţi din aceia, cari au participat la alegeri, pentrucă nu au toţi românii darul de a cetí una şi a pricepe alta ca sĕ înţeleagă pe „cel mai rĕspândit ḑiar românesc.“

Constatăm în fine, că sub impresiunea celor esperiate sub durata conferinţii, începuse „Tribuna“ a fi mai obiectivă şi nu se ocupa de personalităţi, — dar scris este că: „lupul îşi lapĕdă pĕrul, dar năravul nu.

Cu cât se apropia mai tare timpul abonamentului, cu atât îşi reapuca şi ea năravul, la început pişca mai puţin când pe unul, când pe altul din firmele vechi, până în urmă devenì de tot nervoasă.

Poate aşa numitul seson mort, sau doară alte necasuri interne sunt causa, de nici ea nu mai este atât de originală, cum era mai nainte, şi adese-ori veḑi că primesce câte o idee din alte foi, fără ca sĕ se provoace la isvor, ba câte-odată reproduce chiar articuli întregi, firesce nu pentru ca sĕ-şi umple coloanele, ci sub alte pretecste.

Astfeliu, cetind în „Luminătoriul“, că acel ḑiar în desperaţiunea sa pentru deruta, ce a suferit partida naţională la alegerile dietale, prevede şi eventualitatea ca inteligința civilă sĕ se retragă şi sĕ lase conducerea în mânile archiereilor nostri, cum era în timpurile, din cari mai putem şi noi înregistra puţinele succese, de cari ne am bucurat în patria aceasta—vine în estas şi află că asta ar fi imposibil, căci metropolitului din Blaş i ar deroga, ca în cause politice sĕ facă causă comună cu metropolitul din Sibiiu, şi după laudele îndatinate la adresa metropolitului din Blaş o pune pĕcatele şi spune totuşi ceva şi despre Roma mică, că adecă nici acolo nu mai merg trebile cum se cade, că limba română în gimnasiul românesc de acolo este numai tolerată, că protocoalele conferinţelor profesorale se poartă în limba maghiară etc. etc.

Aşa se vede că Blaşul i-a mulţămit frumos (frasă din Blaş) pentru acest compliment, şi deoarece lucrul nu se poate desminţí dar nici plublicarea lui nu-i vine la socoteală, pentru că este dedat Blaşul a fi considerat tot de cel mai mare român, ori-ce va face pe după culise — pe semne a mai slăbit cel puţin din prenumĕraţiuni, ceea ce a supĕrat rĕu pe cei dela „Tribuna“ şi le-a insuflat, nu scim respect sau îngrijiri, dar în nrul 147 dela 2 Iuliu v. îi vedem retrăgêndu-se tot atât de cu demnitate şi cu vitejie ca şi cum o făcuse şi faţă cu domnul Mureşan, numai sĕ nu o paţă şi Blajul la urmă, cum o păţì dl Mureşan.

Articulul din nrul 147 este atât de interesant, încât merită o analisă mai detaiată, deci ne reservăm a-l aprecia în nrul procsim

---

Călĕtoria Alteţii Sale c. r. prinţului de coroană Rudolf în Bucovina.

(Urmare.)

Vineri dimineaţa, când avea sĕ se facă parada garnisoanei, o mulţime deasă umplea toate stradele, prin cari Alteţa Sa imperială a ea sĕ treacă până pe câmpia întinsă de lângă grădina publică. Aici era postat regimentul de infanterie Nr. 41 şi regimentul husarilor Nr. 16. Precis la 7 oare Alteţa Sa imperială a sosit pe câmpie dimpreună cu prea înalta Sa suită şi anume: ducele de Württemberg, contele Bombelles, adiutanţii: maiorul Rosenberg-Orsini şi căpitanul Giesel. Alteţa Sa imperială s'a suit apoi pe un cal şi a primit raportul din partea brigadirului Schrofft. Această paradă a garnisoanei a fost cât se poate de strălucită; mai cu seamă defilarea trupelor a fost atât de precisă, încât Alteţa Sa imperială de mai multe ori a binevoit a-şi esprima prea înalta Sa recunoscinţă, care în urma unui ordin s'a şi adus la cunoscinţa miliţiei.

Alteţa Sa imperială, întorcêndu-se la residenţa Sa, la 8 oare a început a face visite. În trăsura întâia mergea primariul oraşului, în a doua Alteţa Sa imperială cu Escelenţia Sa presidentul ţĕrii Baronul Pino, ear în celelalte trăsuri urma Prea înalta suită.

Alteţa Sa imperială a visitat mai întâi biserica romano-catolică, la a cărei uşă a fost primit de prelatul Kornicki încunjurat de clerul rom.-cat. al Cernăuţilor. După o rugăciune scurtă sĕvîrşită de prelatul Kornicki, Alteţa Sa imperială a părăsit biserica, petrecut fiind până la trăsură de preoţimea adunată.

De aici Alteţa Sa imperială a plecat spre residenţa metropolitană gr. or., ale cărei portaluri şi fasade erau decorate cu un gust deosebit. Prin spalirul alumnilor Alteţa Sa imperială a venit până la poarta mijlocie a residenţii, unde a fost primit şi salutat cu o cuvêntare de Eminenţa Sa Metropolitul Silvestru Morariu dimpreună cu consistoriul archiepiscopal. De aici Alteţa Sa imperială a fost condusă în sala sinodală, unde erau adunaţi patronii bisericilor şi preoţimea din târg şi de pe la ţară. Întrând Alteţa Sa în sală, corul cântăreţilor a întonat psalmul împĕrătesc. Alteţa Sa imperială s'a dus apoi în capela metropolitană, la a cărei uşă era aşteptat de archimandritul Calinescu cu evangeliul şi cu crucea, şi de amêndoi capelani. Pecând Alteţa Sa imperială petrecea în capelă, doi soliști au esecutat un duet deosebit de frumos. Aici dl adjunct Morariu, fiul metropolitului, presantat fiind Alteţei Sale dimpreună cu soţia sa, aceasta a predat Alteţei Sale un buchet de rose.

Atât în sala sinodală cât şi în sala de şedinţi a consistoriului, unde se aflau toţi consilierii consistoriali, mai multe persoane au avut deosebita onoare a fi avorbite de Alteţa imperială, care a admirat stilul şi esecutarea măeastră a tuturor odăilor, prin cari a fost condusă.

Din tractul de mijloc a palatului metropolitan Alteţa Sa a fost condusă în seminariu. La poarta acestuia aştepta rectorul seminarial D-rul Topala şi un prefect seminarial. Alteţa Sa imperială a fost condus în capela seminarială şi prin celelalte apartamente ale etagiului de sus, ear în tractul de jos Prea înaltul oaspe a fost condus de prodecanul facultăţii teologice, prof. de Repta în biblioteca teologică, în cancelaria decanului şi în sala de conferinţe.

Prea înaltul oaspe a binevoit a se întreţiné cu mai mulţi alumni seminariali şi la plecare şi-a esprimat Prea înalta Sa mulţămită pentru primirea frumoasă şi deosebita satisfacţiune, ce o are după visitarea acestui palat monumental.

În mijlocul strigătelor frenetice de „Sĕ trăcască“ Alteţa Sa imperială a fost condusă de Em. Sa Metropolitul până la trăsură.

În tot restimpul petrecerii în residenţă a Alteţii Sale imperiale toate clopotele din capelele acestui palat metropolitan au fost trase în continuu.

Dela residenţă Alteţa Sa imperială a plecat spre biserica evangelică şi la întrare a fost primită de pastorul Fronius cu membrii presbitoriului evangelic. Alteţa Sa, întrând în altariu, a fost salutată de numitul pastor cu o cuvêntare scurtă. Universitatea, spre care pleca acuma Alteţa Sa, era foarte frumos decorată. La portalul universităţii aştepta

---

		Protocol. circularelor are scris, şi a bisericii are scris dară nu după formulariu, i-s'au poruncit împlinirea.
182.	**Bocaiţa.**	P. Teodor Filip, are sing. Protocol. circula. are scris, şi a bisericei aşişderea.
183.	**Bocai.**	P. Petru Rus, are sing. Protocol. circularelor n'are, fiind de acum la parochie aşeḑat, şi a bisericii are numai pe hârtie slobodă.
184.	**Bulbuc.**	
185.	**Niarmezŏ.**	P. Chirilă Popovici, are singelie. Protocolul circul. are, şi a bisericii.
186.	**Bozeş.**	P. Avram Caliman. Este beteag.
187.	**Renget.**	P. Lazar Stoica, are sin. P. Iosif Huţ, are singel. şi este supernumerar. Protocol. circularelor are până şi a bisericii are scris, dară nu după formular.
188.	**Mada.**	P. Avram Crainic, are sing. Protoc. circul. are până la 9 Maiu 1787 şi a bisericii scris.
189.	**Balşa.**	P. Adam Savu, are singelie. Protoco. circularelor are şi a bisericii aşişderea.
190.	**Porcura şi Boa**	P. Solomon Tobiaş, are sin. Proto. circu. numai până la 1786 are scris, şi a bisericii are scris dară cu greşală.
191.	**Kis-Almaş.**	P. Ioan Nan, are singelie. Protoco. cir. până la 1786 are scris şi a bisericii are.
192.	**Poiana şi Techereu.**	P. Georgie Gavrilă, are sin. P. Avram Stancu, are sin. P. Ioan Avram, are singelie supernumerar. Protocol. circularelor are, şi a bisericii are.
193.	**Nagi-Almaş.**	P. Ioan Niculescu, are sin. P. Stefan Pop, are singel. Protocolul circula. are şi a bisericii aşişderea.
194.	**Kezep-Almaş, şi Nadasdia.**	P. Opriş Ioan, are singelie. Proto. cir. are, şi a bisericii n'are.
195.	**Cib şi Glod**	P. Petru Popovici, are singe P. Teodor Olie, are sing. Protocolul cir. are şi a bisericii aşişderea are.
196.	**Ciemeu.**	Nu este preot ci vacanţia; fiindcă după poruncă la a: 1786 supt Nr. 144 protocol. chirot. P. Ioan Avramovici supernumerar din Poiana nu s'au mutat încoace.

Supt lucrarea aceasta între protocoale circularicești s'au aflat unele deplin scrise, altele numai estractive au avut scris porunci, pentru aceea înaintea tuturor preoţilor şi proto. lucului s'au poruncit, ca de acum înainte toate poruncile aşa sĕ scrie, ca nici un cuvênt sĕ rĕmâe dintrênse, aşa şi Iscalitura în sfĕrşitul poruncii cea episcopească sĕ aşeḑe, şi proto. bisericii după formular sĕ scrie; lângă care se poruncesce tuturor supernumerarilor, cari sunt rênduiţi la parochii vacante sĕ se mute până în 10 dile, almintrenea de fiesce-care parochie îi va urma, şi aşa sfătuindu-se tutor preoţi prot. Prea. D. Episcop spre buna ascultarea şi supunerea poruncilor tuturor.

S'au dat precum mai sus.

Gedeon Nichitici m. p.

Ioan Popovici, P. Vicariş. *Cernovici* m. p., secretariu.

Rectorul magnific prof. Dr. V. Graber și o parte mică din studenți, între acestia soc. acad. „Junimea“ în corpore. Alteța Sa imperială în mijlocul strigătelor entusiastice de „Sĕ trăească“ a fost condusă de către rector în sala profesorilor, unde acestia erau adunați cu toții, și de aici în aulă. Preaînaltul oaspe, salutat fiind de rectorul magnific cu o cuvêntare scurtă, a binevoit a rĕspunde prin puține cuvinte foarte călduroase și apoi a înscris și prea înaltul Seu nume în albumul universității. Principele de coroană s'a întreținut apoi cu mai mulți profesori și studenți, acești din urmă toți români. În mijlocul strigătelor frenetice de „Sĕ trăească,“ între cari mai cu seamă prevalau cele române ale membrilor societăților „Academia ortodocsă,“ și „Junimea,“ Alteța Sa imperială a fost condusă de către rector și profesori până la trăsură și a plecat spre catedrala gr. or.

Dela portal până la ușa bisericii făceau spalir epitropii bisericesci, în biserică însĕ vr'o 60 de domnișoare îmbrăcate în pitorescul nostru costum național. Em. Sa mitropolitul încunjurat de 6 preoți și de doi diaconi, toți îmbrăcați în veșminte bisericesci, l'a condus pe Prea înaltul oaspe în altariu, și i-a presentat prescure și vin. Principele de coroană, suindu-se apoi pe tronul împĕrătesc, a ascultat o doxologie scurtă sĕvârșită de Em. Sa Metropolitul și a părăsit apoi biserica, mulțămind pentru primirea strălucită și asigurându-i pe credincioșii gr or. de iubirea și simpatia Sa Prea înaltă.

Alteța Sa imperială a mai făcut visite: în biserica armenească, unde a fost primită de dechantul Mitulski cu o asistență numeroasă; în biserica gr. cat., unde i-a eșit înainte canonicul Kostecki cu preoțimea; în templul israeliților, unde principele a fost salutat de presidentul comunității israelite.

În gimnasiul c. r. și în scoala reală gr. or. Alteța Sa imperială a fost primită și salutată de directorii acestor institute în fruntea corpurilor profesorale și în amĕndoauĕ institute, principele de coroană a fost salutat și de către un student cu o oratiune potrivită.

Ultima visită făcută de Alteța Sa imperială Vineri dimineața a fost aceea în scoala industrială, unde cu această ocasiune s'a aranjat o esposiție de industrie casnică. Principele de coroană, condus fiind de directorul Laizner și de Br. Nico Musteața a privit cu un interes deosebit la toate obiectele espuse și și-a esprimat Prea înalta Sa mirare asupra industriei casnice bucovinene, care este atât de desvoltată și bogată.

Alteța Sa s'a întors apoi la residența Sa. La $12^1/_2$ oare dimineața s'au făcut primiri în ordinea, care s'a publicat deja de noi în numĕrul trecut. Aici adăogăm numai, cumcă afară de persoanele și corporațiunile numite în programa publicată și de noi, au mai fost primite în audiență următoarele deputațiuni: deputațienea *soc. pentru cultura și literatura română în Bucovina,* sub conducerea președintelui ei Baronului Victor de Stîrcea; deputațiunea societăților rutene „Ruska Rada,“ „Ruska Besida“ și „Dom narodny“ sub conducerea dlui Winnicki, consilier la tribunal; deputațiunea societății polone de binefacere sub conducerea prof. gimnasial Dworski; deputațiunea societății „Archiducele Rudolf“ pentru ajutorarea studenților sĕrmani sub conducerea d-lui dir. Dr. Korn; presidiul cultului arm. or. din Suceava sub întroducerea dlui M. de Pruncul; deputațiunea orașului Suceavă sub conducerea dlui Dr. M. Lupu, advocat; deputațiunea orașului Șirețiu sub conducerea primariului Podhaiski; deputațiunea orașului Sadagura sub conducerea dlui Kuppetz, jude districtual; deputațiunea comunei Cozman sub conducerea antistelui A. cav. de Kochanowski jun. (Va urma.)

Politica rusească în țĕrile române.

(Urmare.)

Dacă Rusia n'a cuprins țĕrile românesci încă din 1774, cum doriau și boerii și clerul înalt, cu toate că pretutindenea, în acest resbel, era învingĕtoare, causa este, că Austria îi înțelesese planurile; și că nu voia ca și Moldova și România, sĕ fie ale Rusiei ci voia o împărțire dreaptă: Muntenia sĕ fie a Austriei și Moldova a Rusiei, de aceea face un tractat cu Turcia, dela care primesce 3,000,000 lei, avênd sĕ mai primească 7,000,000 pentru a-și echipa armata și astfeliu Rusia este silită sĕ facă pacea dela Cuciuc-Cainargi 1774, prin care pe lângă alte avantagii câștigă și dreptul de protecțiune asupra țĕrilor române, numirea rusofilului Ghica pentru Moldova și pe urmă un amestec necontenit în afacerile interioare ale țĕrilor, întocmai ca în nefericita Polonie, care în vreme aceasta mergea mână în mână în nenorociri.

Resultatul cel mai dureros pentru noi al acestui resbel este răpirea Bucovinei. Moartea începuse sĕ-și înfigă dinții sei reci ca ghiața și în corpul mult încercatei Moldove, cum și-i înfipsese în al Poloniei.

Turcii încep sĕ-și deschidă ochii, sĕ înțeleagă, că iubiții sei fanarioți o trădează și că trecuseră de mult în partea Rușilor; dar în buimăceala lor nu înțeleg, că austriacii, iubiții lor pretini, de astădată sunt tot așa de vrășmași ca și rușii. În buimăceala lor iau și de astădată prefăcĕtoria drept sinceritate, și-i dă plocon partea cea mai frumoasă a țĕrei, grădina Moldovei. Bucovina dar a fost răpită în mare parte din causa slugărniciei boerilor, clerului și domnului moldovean pentru Rusia, lucru, care se adeverește și prin faptul, că ambasadorul rus la Țarigrad susține protestul moldovenilor, ca sĕ nu se dea Bucovina și chiar acest protest este făcut de generalul rus Romanzoff.

Rusia dar avea în partea sa maioritatea elementelor conducĕtoare din ambele țĕri și pentru a o face sĕ joace în totdeuna după struna lor, stavilesce în 1782 pe primul ambasador rus în Bucuresci, Labanoff.

Sunt acum 100 de ani, 1787—92 de când un nou pericol și mai groasnic amenință țĕrile române. Soartea Turciei era pusă în grea cumpĕnă, prin o comună înțelegere între Austria, pretina cea prefăcută și Rusia, vrășmașa de mult declarată. Împĕrăteasa Ecaterina își pusese în gând sĕ cuprindă Constantinopolul, sĕ reînființeze vechiul imperiu grec, denumise chiar împĕrat pe un nepot al seu Constantin, crescut eminamente grecesce cu mance grecoaice, îi bătuse chiar o medalie, unde se vedea *„fulgerul lovind o moșeie“* și de desupt *„propugatrix fidei.“*

Fie care din aliate își împărțiau prada, luând și una și alta prada leului; nu se puteau însĕ învoi asupra Moldo-Românieĭ. Și una și alta le doriau. Ce sĕ facă? Diplomația rusească este meșteră și întreaga pradă avea sĕ fie a ursului, căci eată învoirea: Ambele țeri vor fi unite și independente sub denumirea: „regatul Daciei“ și ca rege preste amĕndoue era sĕ fie Pontekim, care-și și cumpĕrase proprietăți în apropierea lor. Scind, ce legături de inimă și pasiune unia pe Pontekim cu Ecaterina, vom înțelege, ce soarte amară avea sĕ îndure bietul regat al Daciei și verdictul final avea sĕ fie o bună recompensă generalului pentru gingașele, nobilele și de sigur plăcutele servicii, ce le făcea în Buduarul Ecaterinei.

Până la aducerea la îndeplinire a acestui plan, Rusia cuprinde Crimea, pe care o declarase independentă în 1774, cum declarase și țĕrile române peste vr'o 13 ani 1787; mai cerea Circasia. Austria luase Bucovina și cerea Oltenia, a cărei dulceață o gustase 21 ani, ca sĕ nu fie mai pe jos ca amica sa în răpiri. Și una și alta cereau și tot bietul turc trebuia sĕ plătească și dacă nu voi sau nu putu amĕndouĕ sĕ supĕrară foc și resbelul este din noi declarat hoțului de păgubaș Ambele țeri sunt ocupate: Moldova de rușĭ, Muntenia de austriaci, în timp de patru ani, când intervențiunea Prusiei și mai ales spaima cea mare, ce cuprinsese pe toate capetele încoronate prin revoluțiunea francesă, face pe Austria sĕ se retragă mai întâiu din luptă fără nici un câștig (1791), apoi peste un an și Rusia (1792), care se mulțumesce cu confirmarea stăpânirei asupra Crimeei și cu legațiunea amestecului în afacerile țĕrilor române, de care le despărția de astădată numai Nistrul. (Va urma.)

Avis *).

Subsemnații ne luăm voie a aduce la cunoscință domnilor învĕțători și tuturor, pe care-i interesează cumcă din 7—31 August încl. v. a. c. vom ține un curs din diferiți rami ai industriei de casă, pe lângă următoriul program:

I. *Impletituri de paie,*

a) Recolta și păstrarea paielor;
b.) Împletitură simplă în 5, 7, 9, 11 fire;
c.) Împletitură în colțișori (în 4, 6, 8, 10 fire);
d.) Împletitură rotundă (cilindrică);
e.) Compunerea de diferite obiecte din fășiile împletite;
f.) Colorarea paielor, respective a obiectelor împletite.

II. *Impletituri de papură.*

a.) Recolta, sortarea și conservarea papurei;
b.) Confecționarea de diferite obiecte cusute din papură ordinară;
c) Confecționarea de diferite obiecte împletite din papură moale și tare;
d.)Îmbrăcarea obiectelor fragile (sticla) în papură;
e.) Împletirea de scaune atât din papură cât și din paie și din foi de cucuruz (pănuși).

III. *Impletituri de nuiele.*

a.) Recolta nuielelor;
b.) Curățirea și conservarea lor;
c.) Împletirea de diferite obiecte din nuiele întregi;
d.) Despicarea și gheluirea nuielelor;
e) Împletituri diferite din nuiele gheluite;
f) Redarea colorii naturale (albe) nuielelor resp. obiectelor deja împletite;
g) Văpsirea și lacuirea obiectelor împletite.

IV. *Impletirea de scaune de salon cu trestie fină (de mare.)*

V. *Impletituri de păr.*

a) Împletituri simple;
b) Împletituri duple și triple și confecționarea de anumite obiecte precum: inele, cercei, lanțuri de orologiu.

VI. *Coloritul.*

a) Confecționarea de diferite colori (văpseli);
b) Coloritul propriu:
c) Flauderatul;
d) Lacuitul;
e) Văpsitul lânei, a cânepei și a inului.

VII. *Poleitul sau lustruitul lemnului.*

a) Confecționarea politurei;
b) Poleitul propriu.

VIII *Albinăritul (stupăritul.)*

a) Soiurile albinelor și viața lor;
b) Soiurile celulelor fagurilor și destinațiunea lor;
c) Sporirea naturală și artificială a stupilor (roitul;)
d) Coșnițele (târnele) după sistemul lui Drirzon și manipularea cu acestea;
e) Provederea stupului orfan cu regină;
f) Albinele hoațe și dușmanii albinelor;
g) Nutrirea și adăparea albinelor;
h) Stupina;
i) Iernarea stupilor;
l) Scoaterea mierei din faguri și mașina pentru aceasta;
m) Întrebuințarea mierei și a cerei:
n) Plantele mai folositoare pentru albine.

Instruirea teoretică și practică în ramii industriali de sub pt. I—VII se va preda în încăperile scoalei române din Brașovul-vechiu, iar cunoscințele teoretice și practice din albinărit sĕ vor preda în stupina scolară dela scoalele centrale rom din Schei.

Instruirea este gratuită.

Cei ce vor lua parte la cursul din cestiune sunt rugați a se însinua la Rev. d. protopresbiter I. Petric sau la subsemnații, cel mult până la 31 Iuliu (12 Aug.) a. c. trimeținênd totodată tacsa mai jos specificată pentru procurarea materialului.

Persoane, cari în urma posiției lor sunt chemate a propaga în poporul nostru acesti rami ai industriei de casă d. e. (pedagogi, teologi, învĕțători profesori) vor avea a trimite la insinuare tacsa de 1 fl. 50 cr. v. a.; deoarece s'au oferit spre scopul acesta și unele ajutoare din partea unor oficii protopresbiterale din Brașov și giur; pentru alți participanți tacsa va fi de 5 fl.

Aceia vor primí, întru cât se va putea, și cuartire gratuit la unele familii binevoitoare din Brașovul-vechiu.

Relativ la mâncare ne luăm voie a amintí, cumcă aceea se va putea căpĕta cu condițiuni mai favorabile, dacă domnii participanți se vor învoí sĕ o aibă în comun. După informațiunile primite se poate căpĕta victul întreg (dejun, prând, cină) cu prețul de 40—50 cr. pe di de persoană, dacă vor fi cel puțin 20 de persoane; prândul va consta din 3 feliuri de mâncări, iar Joia și Dum. din 4 feliuri.

Domnii, cari ne-au rugat a le comunica condițiile de însinuare la numitul curs, sunt rugați a privi acest avis drept rĕspuns la epistolele domnielor lor. Pentru chiarificare ne permitem a mai adauge următoarele: În planul, care îl proiectaserăm a-l esecuta la cursul din cestiune aveam în vedere a pune și ramul auritului.

Din mai multe părți însĕ ni s'a făcut obiecțiuni, cumcă punctele programului sunt prea numeroase, materialul de percurs prea vast și timpul, de care putem dispune spre acest scop, prea scurt pentru de a-și putea însușí cineva cu temeiu cunoscințele de lipsă din fie-care ram de industrie, necesar poporului nostru.

Din aceste considerațiuni ni s'a cerut din toate părțile, ca sĕ reducem punctele programului numai la ramii cei mai neaparat de lipsă ai industriei casnice și sĕ nu scurtăm timpul, menit pentru cunoscerea acestora, cu lucrări de lucs, precum este auritul, carele pe lângă altele e împreunat și cu multe spese. Ne aflarăm deci îndemnați a satisface acestor cereri în interesul causei chiar, escludênd de astădată auritul din programul cursului nostru și lăsându-l pentru altă ocasiune *).

Brașov, 5/17 Iuliu 1887.

George Moian, învĕțător — *Candid Mușlea,* învĕțător.

---

*) Atragem atențiunea învĕțătorilor nostri asupra acestui „avis“, cu atât mai vîrtos, căci d-nii învĕțători, cari predau acest curs, ne dau toată garanța despre instruirea cu succes în acest ram al industriei de casă atât de necesariu și folositoriu pentru poporul nostru. Red.

*) Onoratele Redacțiuni ale celorlalte foi române sunt rugate respectuos, sĕ binevoiască a reproduce acest avis.

Varietăți.

* (Ministrul de interne) aduce la cunoscință prin o ordinațiune că relațiunile supușilor austro-ungari, cari se află în România, așa numiții supuși *de facto*, până în 1 Ianuariu 1888 se șterg definitiv, și că acești supuși dacă până la terminul sus arătat nu-și vor câștiga drepturi de cetățeni austro-ungari, sunt supuși în toate referințele legilor române. Informațiuni despre condițiunile de primire a dreptului de cetățean austro ungar se află la consulatul ces. reg. în București.

* (Bani prădați.) În fabrica de tăbac ces. regească din Timișoara lucră pe di 14 mașini de țigări câte 13 oare, în care timp fie-care mașină fabrică cam 13,000 de țigări. Fabrica de tabac ține produce deci pe di 182,000, pe lună 5,460,000 și pe an 65,520,000 de țigări.

* (Întunecime totală de soare) se va întêmpla în 19 August a c. și se va observa în cea mai mare parte a Europei. Cea din urmă întunecime ce s'a observat în Londra a fost la 1715, și în Paris la 1724. Observatoriul din Moscva și-a ales locuri potrivite în guvernamentul Costroma. Astronomii italieni: Tachini și Rico, apoi englesii: Ammon și Turner se vor duce în guvernamentul Vladimir. Rusia e în poziținea cea mai favorabilă.

* (Revisuirea talmudului.) Adunarea rabinilor germani la Breslau a ales o comisie, care să traducă tălmudul în limba germană, să-l revadă și să-l interpreteze în mod uniform pentru a se îndelătura toate ecuivourile și interptetările false ale spiritului legei evreesci

* (Anglia și Rusia). Șeicul Jindos, care petrece prin Rusia a dis și următoarele către un redactor al „Gaz. de Mocsova:" Am voit să vĕd cu ochii mei poporul, în care sperează 60 milioane de musulmani din Indiile engleze. Toți așteaptă cu nerăbdare ca Rusia să-i scape de sub jugul odios al englezilor.

Pentru cei păgubiți prin foc și înundări am mai primit dela:

O. D. Nicolau Ivan, spiritual gr. or. la institutul corecțional din Aiud . . . . . fl. 5.—

Am primit cu totul fl. 257.—

Nr. 144 [1622] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa II-a Mociu, protopresbiteratul Clușului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 de dile dela prima publicare în „Telegraful Român."

Emolumentele sunt:

1. Porțiune canonică 33 jug. arătoriu și fênaț, à 8 fl. computat jugerul, 264 fl.
2. Folosirea casei, grădinei și a supra-edificatelor din curtea parochială' 100 fl.
3. Dela 110 familii câte o merță mică 16 cupe de cucuruz sfârmat, și câte o di de lucru cu palma, 110 fl.
4. Dela 140 familii venitul stolariu, 49 fl.
5. Alte prestațiuni sigure.

Doritorii de a concurge la acea sta parochie, sunt poftiți a-și înainta suplicile lor instruite conform prescriselor statutului organic și regulamentului pentru parochii, până la terminul sus arĕtat, sub-semnatului oficiu.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Clușiu, 27 Iuniu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom.

Vasiliu Roșescu,
protopresbiter.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere și suflare,

numai de cualitate escelentă.

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 14 20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necrețutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile." Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mĕntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 19—50

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înștiința că de doi ani întrebuințez preparatul d-voastre *balsamul de viață al D-rului Rosa,* care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**
Conductor la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se basează numai pe **conservarea** și **promoțiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiția fundamentală** a sĕnătății și a **bunei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obține o **composiție de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rĕu, este **mult cunoscutul și plăcutul**

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecĕtoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive,* adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeești, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbațiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei,* produce *sânge curat* și *sĕnătos* și redă *corpului bolnav puterea și sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însușir escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur și probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

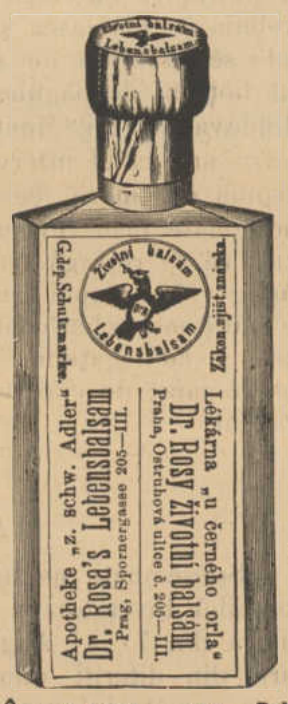

fac pe toți bĕgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R." în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuințare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa"

din farmacia „la vulturul negru" a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru," în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III și în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluș: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Brașov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațielor, rănilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebuințează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beșicuțe puroioase, la umflăturile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, înflamații cronice la gleznele picioarelor, la scrinteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrifacțiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc și că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală" din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru" Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învăluie în hartie roșie, care arată întrebuințarea (în 9 limbi) și e provĕdută în carton vĕnăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul să se privească de fals și să se retrimită.

Balsam de auș.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auțului gren și dobĕndirea auțului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a. [1528] 17—20

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 72 Sibiiu, Marți 14/26 Iuliu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 3731 scol.

CONCURS.

Cu începutul anului scolariu 1887/8 sunt de a se conferí din fondurile archidiecesane următoarele stipendii.

1. Un stipendiu de 100 fl. și unul de 60 fl. din *fondațiunea Francisc-Iosefină* pentru studenți de ori ce categorie.

2. Un stipendiu de 100 fl. și două câte de 60 fl. din *fondațiunea Cologea* pentru studenții de ori-ce categorie.

3. Un stipendiu de 50 fl. din *fondațiunea Peiovici* pentru un student la scoalele medii.

Aspiranții la aceste stipendii au să-și aștearnă suplicile la consistoriul archidiecesan *până la 10/22 August* a. c. acludênd documentele următoare:

a) atestat dela oficiul parochial din comuna, la care aparțin, despre aceea, că sunt români greco-orientali;

b) testimoniu scolastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă, respective testimoniu de maturitate;

c) atestat medical, că sunt trupesce sănětoși;

d) atestat dela primăria comunală despre posițiunea socială a părinților sei și despre starea lor materială;

e) eventual alte atestate recomândătoare.

Suplicanții au a numí în suplicele lor institutul de învěțământ, la care voiesc a-și face studiele.

Sibiiu, din ședința consistoriului archidiecesan, ca senat scolariu, ținută în 9 Iuliu, 1887.

Consistoriul archidiecesan.

Sibiiu, 10 Iuliu.

De câte-ori ne-am îndreptat privirile asupra institutelor culturale din Ungaria, totdeuna a trebuit să ni se amărască sufletul față de greutățile, ce se fac tinerilor nostri pe la diferitele gimnasii, licee și colegii. Bucuros am voí, ca tinerii nostri să cerceteze institute de cultură românesci, dar referințele locale cer imperios, ca unii părinți să-și concreadă ce au mai scump — pe fii lor, în mâni strěine.

Ne-au venit la mână multe programe dela diferite gimnasii de stat și confesionale, și din ele am vědut, că, cam câți tineri avem și ce progrese fac tinerii nostri. Nici unul din acele programe nu ne-a putut aduce mai multe nedumeriri ca programul gimnasiului din Alba-Iulia, de pe anul scolariu 1886—87.

Mai întâiu de toate să ne oprim la partea materială.

Până când didactrul pentru tinerii romano- și greco-catolici este de 5 fl. la an, pe atunci tinerii de confesiunea ortodocsă nu pot avea întrare în acel gimnasiu decât dacă plătesc didactrul indoit.

Am audit multe, și am cetit multe despre netoleranța bisericei catolice, dar ca ea să fie așa de îngustă la inimă pentru fii bisericii noastre nu am fi credut nici odată, de nu am vedé aceasta negru pe alb în programa anului acesta. Numĕrul tinerilor dela acel gimnasiu nu este mare și dacă e să dăm credĕmênt programei, apoi el să urcă la 200, dintre cari 23 de confesiunea noastră, ear 29 de cea gr.-catolică. Celelalte confesiuni nu ne impoartă, dar ne geneză totuși, că tot în acel gimnasiu sunt 32 de jidani și că noi gr. orientalii trebue să plătim didactrul egal cu jidanii. Un lucru genant acesta dela un capitul crescinesc cu averi mari, ai cărui canonici pot pune și perde în scurt timp sume aproape la 100 de mii, jucând la loterii, pe când dela tinerii nostri și dela părinții lor cei sĕraci îi lasă inima ca să stoarcă la an 115 fl. v. a. E mică și neînsemnată suma aceasta, dar ea ne înfățoșază în colori vii pedecile, cari vor să ne pună în mersul nostru cultural de o parte, ear de altă parte în tacsa duplă nu vedem decât o undiță, cu care vor să prindă pe tinerii nostri, ca să treacă, dacă nu la romano catolici, cel puțin la greco-catolici. Să le fie de bine! Crestăm la rĕvaș un lucru, care până aci se părea de necredut, că adecă pentru noi și pentru tinerii nostri sunt multe pedeci, multe nĕsdrăvănii,, cari undeva sunt și trebue să fie ridicole, dar la noi ele pot avea loc și se pot preface în sistemă de a ademení pe părinți, ca să se facă uniți, cum bunăoară o fac unii acum cu tacsa sidocsială, punênd pe credincioșii nostri la probă pentru bagatelul de 10 cr. la an. — Am voí să scim, dacă frații nostri dela Brașov și Brad urmează și ei așa față de alte confesiuni și dacă cumva așa urmează, să-i rugăm, să nu o facă aceasta, ținênd cont de învěțătura biblică. Să dovedim noi, că deși mai sĕraci, ținem mai bine cont de prescriptele evangelii, decât bogații cei din Alba-Iulia, cari au inimă numai pentru gr. catolici.

Mărturisim, că tare cu greu ne ocupăm cu această întrebare delicată, care de câte ori se discută, provoacă susceptibilități, dar nu noi inițiăm, nu noi punem la cale această divergință confesională, ci cei mai tari și mai puternici ca noi, și apoi de ce să nu se scie aceasta în cercurile noastre, ca să fim orientați, că în lupta noastră pentru esistență nu numai de o parte suntem atăcați, ci de toate părțile și în fine, că armele, cu cari luptăm nu sunt egale, ci noi numai în defensivă am fost totdeauna și în defensivă voim se rĕmânem și față de această întrebare, sulevată și pusă la cale de o biserică, care și ea învață principii morale despre iubirea deaproapelui, ca în pracsă să se presenteze de o adversară a tot ce nu e catolic și a tot ce poartă pĕr lung și barbă.

Să trecem la cealaltă parte a programei, unde tinerii se împart: „*Nyelv szerint*“ sau: după limbă.

Ne-am dedat a judeca noi românii ardeleni, că tot ce e de confesiunea gr. orientală sau gr. catolică sunt români și în credința aceasta trăesc și românii de pe sate afară de unii misionari de prin Bucuresci.

Credința aceasta a noastră trebue să se sgudue astădi din temeliile ei în fața programei gimnasiului dela Alba-Iulia, deoarece acolo nu afli nici un român, fără afli unguri-români, unguri-nemți-români și unguri-boemi-români, o împărțire cinică în feliul ei, care la prima ochire se înfățoșează românului ca o poveste din 1001 de nopți. Noi scim, că sunt români pe la gimnasiile strěine, cari vorbesc și trebue să vorbească limba maghiară, limba germană, după cum e limba de propunere a gimnasiului, dar nu ne trece prin cap ca să esiste scolari maghiaro-români, maghiaro-nemți-români și maghiaro-boemi-români și încurcala e făcută cu tendință, ca să nu se vadă, că cu toate lipsele noastre, cu toate că nu avem stipendii pentru tinerii nostri, fundațiuni și alte beneficii în Alba-Iulia, totuși 52 de tineri din 200 sunt români.

Această manoperă scim, unde își are isvorul. Datele aceste merg la ministrul de culte și el află acolo tot ce-i trebue, numai români ba. Află dl ministru, că sunt unguri, cari sciu românesce, dar nu află și români, cari sciu ungurește, și neaflându o aceasta apoi între tunete și fulgere e silit să strige organelor sale, că ungurii se românisează și că trebue pusă la cale remaghiarisarea lor.

Și ministrul de va lua în mână programa din Alba-Iulia nici nu poate să purceadă altcum, ba noi dicem mai mult, 'l vor prinde fiori, când va găsí acolo negru pe alb, că 156 de tineri sciu și vorbesc românesce, un simptom acesta, care scoate la iveală ca și când gimnasiul ar avea caracter românesc, de-

---

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

Protopopiatul Trestii

s'au luat lucrarea aceasta în 27/16 Iuniu a. 1787 în visitație canonicească.

197.	**Trestie.**	Protop. Iosif Simziana, are singelie. P. Petru Simziana, are singel. Protoc. circ. are deplin și a biserici așisderea.
198.	**Herțegani.**	P. Solomon Popovici. P. Dănilă Popovici, are întărirea. Protocolul cir. are cu sĕvĕrșitul Septembre 1780 scris, și a bisericii.
199.	**Crăciunești, Erminda** și **Pesterea.**	P. Nicolae Munteanu, are singel. P. Daniil Popovici, are sin. Acest dintr'untăi n'are protocol, și al doilea au arĕtat cumcă la dascălul este.
200.	**București.**	P. Ioan Tiu, are singelie. P. Opre Petru, are singelie. P. Ioan Popovici. Are prot. cir. până la 3 Dec. a. 1786 scris, și a bisericii are.
201.	**Criștor** și **Zdrapțeni.**	P. Daniil Popovici, are singel. P. Gabor Nemeș, are singelie. Protoc. circ. are scris.
202.	**Stanija.**	P. Iosif Crăciun, are întărirea. Protoc. circ. n'are, fiind că nu scie scrie, lipsa este să meargă la o scoală.
203.	**Burcesti.**	P. Adam Popovici, are întărirea. Proto. circ. are până Decembre a. 1786 numai jumĕtate are scris, și a bisericei n'are —
204.	**Blăjeni.**	P. Ioan Ciocanu. Protocolul celor porunci are cu sĕvĕrșitul anului 1786, ear protocolul celor botezați și cununați, asemenea și celor morți n'are.
205.	**Michăleni.**	Po. Michaiu Bucur, are singelie. Protoc. cir. are numai cu anul acesta scris, și a botezaților n'are, nici după formulariul scris.
206.	**Valea Bradului.**	Au murit preotul Ioan Popovici la 8 Febr. 1787.
207.	**Brad.**	
208.	**Alșo-Luncoiu, Scroafa** și **Felșu-Luncoiu.**	P. Solomon Cioclean, are singel. Proto. are circularelor și a bisericii are scris.
209.	**Baița, Kalimanești, Saliste** și **Căinel.**	Popa Daniil Popovici are singelie. Proto. cir. numai până la 1783 au scris, și a bisericilor are scrise după formulariul.
210.	**Curechiu.**	P. Ioan Popovici, are singel. Protoc. cir. n'are, ci este la scris, și a bisericii numai pe două foi.
211.	**Suliget.**	P. Petru Avram, are singe. Fiind el acum de curênd aicia pus, n'are deplin scris și a bisericii așisderea.
212.	**Fornadia** și **Cainel.**	P. Dumitru Crișan, are sin. Protoc. cir. numai n'are deplin scris, și a bisericii numai pe vr'o două foie au scris.

(Va urma.)

oarece peste 3 părți din 4 vorbesc și au cunoscința limbei române.

Mâne, poimâne causa are să treacă prin censura celor din Cluș și apoi opositionalii de acolo lesne vor scirici, că gimnasiul catolic este un focular de românisare și are să se steargă și să se prefacă în gimnasiu de stat, cum s'a prefăcut bunăoară cel din Sibiiu și în dilele din urmă cel din Baia mare.

Eată unde merg oamenii cu estravaganțele și cu întortochiarea adevărului.

În loc de a scrie verde, că sunt atâța români, atâți maghiari, germani, jidani etc. se pun și scot la cale o invențiune nouă după limbi, și, fără să-și tragă seama, că se joacă cu focul, scot 156 de tineri, cari vorbesc limba română. Acum una din două, sau că toți 156 sunt români, sau că sunt numai 52 și acestia au romanisat pe ceilalți 104 și numai 44 au rămas neînveninați de veninul romanisării și fiind că noi nu suntem în clar, direcțiunea numitului gimnasiu ne rămâne datoare cu acest respuns, pe care noi din cifre nu-l putem cetí, cum se cade și cum corespunde cu realitatea.

În ce privesce schimonosirea numelor tinerilor e și de prisos a mai vorbí, acolo află omul Muntyán, Botyán, Frink, Márk, Beni, Bergyán, Ornya, Péter și alte schimonosituri, după cum i place profesorului și după cum are cunoscințe limbistece, că Muntean să derivă dela munte sau muntye etc.

Limba română nu s'a propus — dar de ce să se și propună, când 156 din scolari vorbesc românesce unul ca unul.

Revista politică.

Negoțierile între monarchia noastră și România cu privire la încheerea convențiunei vamale au rămas o vorbă moartă. Numai din când în când cei-ce sufere mai tare mai ventilează câte ceva, că vedi doamne, să îmbete lumea cu apă rece. Astfel foile vieneze aduc scirea, că dl Michail Cogălniceanu în călătoria sa la Paris s'a oprit și în Viena. De acest prilej s'au folosit însemnații bărbați din Viena, ca să iscodească dela vestitul deputat român, cum e starea economică în România, și-l întrebară și despre șansele unei noue convențiuni cu monarchia noastră. Dl Cogălniceanu a răspuns, că starea e tristă și mai tristă e în Moldova, care are mai mari interese cu monarchia noastră. — Cu toate că deputatul român s'a esprimat cu reservă, totuși jurnalele vienese fac fel de fel de combinațiuni și sperează, că în cele din urmă România va trebuí să cedeze și să se închee convențiunea vamală. Ele asteaptă să vină toamna, când se vor deschide camerile României.

Pe semne alegerea principelui de Coburg a fost numai o simplă jucăree a puterilor. Chiar foile berlineze, ocupându-se de aceasta cestiune, o tractează foarte rece, și dic, că însuși principele poartă vina că adi n'a primit coroana bulgară, de oare ce în negoțiările lui neoficiale cu deputații bulgari n'a fost destul de precaut și reservat. Aplanarea afacerilor bulgare se vor amâna până atunci, până când întreaga stare politică se va schimba și schimbarea aceasta va fi premearsă de o mare acțiune.

E întrebarea acum însă, că bulgarii rămânevor în liniste? Semnele de până acum prevestesc ingrijiri, positiunea regenții e din nou amenințată. — Diariul „Nord“ aduce în combinațiune alegerea principelui bulgar cu nota circulară din anul trecut a ministrului rusesc Giers, în care stă lamurit, că Rusia cu nici un preț nu va primí hotărîrile actualei sobranii. Respingerea alegerei principelui Coburg o face deci din principiu și nu reflectează de loc la persoană. Tocmai aici însă se dă pe față politica rusească. Ea nu vrea un catolic pe tronul bulgar, și aceasta e cu atât mai mult evident, deoarece dacă Dandianul de Mingrelia ar fi fost ales și de actuala sobraniei, Rusia ar fi fost cea dintâiu, care ar fi consimțit.

O foae din Varșovia vestesce părerile regenților Stambulov și Nacevici cu privire la alegerea principelui. Eată-le: Principele de Coburg e candidatul Austriei și al Germaniei Dacă 'l vom proclama de principe, Rusia sau va tăcé și ne va lăsa în pace, sau basată pe tractatul de Berlin va nimcí alegerea. Dacă Rusia caută să zădărnicească sosirea lui Coburg în Sofia, ea o va putea face asta numai cu forța armată, și intervențiunea ei o poate încurca într'un resboiu cu Austria. Un conflict ruso-austriac ne poate fi numai de folos, deoarece va avea de urmare un conflict european. Deși Rusia poate nu va fi învinsă, dar va fi slăbită, cât nu ne va mai putea amenința independența.

Ieremiadele „Tribunei.“

II.

Inspăimântat „Românul“ din Bucuresci de celea ce cetise în „Tribuna“ despre Blaș, și cunoscênd din coloanele „Tribunei,“ cât este ea de vorbăreață, când este vorbă de Metropolia din Sibiiu, cugeta, că tot astfel va fi și față cu Blașul, dacă odată s'a apucat de el, și îi cere deslușiri:

„Rugăm pe confrații nostri dela „Tribuna“, — dice „Românul“ — să revină asupra lucrului, să ni-l espună cu toate amănuntele, să ne arete ei, asupra căror din capii de astădi va avea să cadă pentru eternitate înfiorătoarea răspundere a acestui oprobriu? care se numesce tolerarea limbei române în Blaș cu colorariul seu degrădătoriu: limba maghiară în gimnasiul din Blaș.“

Inspăimântată acum la rêndul seu „Tribuna,“ de urmările, ce ar avea pentru „Institutul tipografic“ dacă ea ar continua cu destăinuirile din Blaș, se face cu nărav, și deneagă ori-ce deslușiri.

Ce mai vreați dela noi — dice?

Au nu sciți voi? că programul ce l'am urmat noi dela înființarea „Tribunei“ a fost, ca din toată lumea românească numai Blașul să-l cruțăm, să-i facem curte chiar, și tocmai pentru ca să-i dovedim aceasta: am decis ca redactorul diarului nostru să fie totdeuna gr. cat., ceea-ce am și urmat chiar și cu cei doi redactori interimali, ear pe ceialalți români ne-am propus să ei câștigăm prin *terorisare*.

Cu Blașul ne-a succes, dar cu ceialalți ni-a mers foarte rău, că în loc de a-i câștiga prin terorisări, mai tare i-am înverșbit, și adi mâne o să isprăvim și cu fondul acționarilor, căci nici acela nu este fără fund.

De ce tot noi și eară noi să ne băgăm mâna în vespi?

Diceți, că pentru aceasta „Tribuna“ va avea aprobarea și mulțumirile românilor adevărați“

Ce va să dică asta? „Was kof ich mir dafür“?! (vedi „Tribuna“ din 23 Iuniu n. 1886.)

Datu-ne-ați voi cândva ajutor în bani și cu sfatul, de ve simțiți îndreptăți să ne cereți ca să ne înverșbim și cu Blașul?!

„Nu scim nimic“! („Nu sciu, n'am vědut“ dice țiganul, când îl iei de scurt pentru o faimă, ce o respândise el.)

Apoi și dacă ar fi adevărate celea ce le-am spus noi, nici Metropolitul nici consistoriul din Blaș nu sunt de vină, ci de vină sunt Românii, și anume: „denuncianții de toate soiurile, slugarnicii de toate soiurile și speculanții de toate soiurile“ din patrie, cu tovarășii lor din România.

Acestia sunt agenții maghiarilor, cari ne denunță pe noi și denunță pe blășeni.

„Și dacă sunteți curioși a cunoasce și cu numele pe acesti denuncianți și agenți ai maghiarilor, eată vi-o spunem, că sunt: Dr. Aurel Mureșan, Vincentiu Babeș, Pavel Rotariu, cu toți cei ce aderă la dênșii, apoi metropolitul Miron, „matadorii“ dela „Albina“, episcopul Metian cu întreaga ceată a slugilor lui și Dr. Ios Gall, cu toți ce sunt de o potrivă cu d-sa.“

Acestia s'au conjurat asupra capului nostru și asupra Blașului, și în tovărășie cu irredentistul Secășanu formează o „ligă secretă.“

In luptă cu această ligă am ajuns noi, unde suntem și a ajuns Blașul cea-ce este.

Acesta este în prosă răspunsul „Tribunei“ la provocarea „Românului“, ear turnate aceste dureri în stilul oficial al „Tribunei,“ eată cum apar ele în nrul 147 dela 2 Iuliu v.

„E multă miserie în viața de adi a românilor (multă deu! Red. „Tel. Rom.“) și în timp de câți-va ani „Tribuna“ foarte adese-ori a trebuit să ia asupra ei odiul de a spune cele mai supĕrătoare adevĕruri, încât n'are să se mire nimeni, dacă în cele din urmă vom întreba: De ce totdeauna „Tribuna, și numai ea?!

. . . . . .

„Colegii nostri dela „Românul“ sciu și ei, cum atunci pe când susțineam causa națională, și eram înglodați în procese de presă, mai aveam să ne luptăm și cu frații nostri români. N'a venit nimeni să ne dea vr'un sfat, nimeni n'a venit să ne îmbărbăteze, nimeni nu ne-a întrebat, cum o mai ducem, cum purtăm cheltuelile, *dacă nu cumva ne apasă prea greu sarcina, nimeni n'a venit să ne spriginească*, dar mulți au lucrat pe față și prin ascuns contra noastră, mulți s'au bucurat în taină, că acum „ne vom frânge gâtul“ și nu le vom mai sta în cale“.

„Și noi scim, *cum am putut să o ducem* cu toate acestea, o scim noi, și o va sci posteritatea.“

„Un lucru însă putem să spunem și acum: că „aprobarea și mulțumirile românilor adevărați,“ nu e de o potrivă cu dușmănia celorlalți.“

„Când vorba a fost de suparea „Tribunei“, maghiarii n'au stat niciodată singuri și dl Dr. Aurel Mureșan, d-l Vincențiu Babeș, dl Pavel Rotariu dimpreună cu toți cei ce aderă la dênșii, nu le-au fost agenți mai puțin zeloși ca metropolitul Miron cu întregul grup de „matadori“ dela „Albina“, ca episcopul Metian cu întreaga ceată a slugilor lui, ori ca dl Dr. Iosif Gall cu toți cei ce sunt de o potrivă cu d-sa. Ba colegii nostri dela „Românul“ vor fi sciind tot atât de bine ca noi, că mai aveau maghiarii *agenți* și peste hotarele acestei țeri, în România, unde sute de oameni mersi acolo de aici, fac treburile pretinilor sei de acasă, combătênd „Tribuna.“

Și după toate acestea tot noi avem să luăm odiul asupra noastră, tot numai dela noi cere și „Românul“ deslușiri, tot noi avem să ne facem dușmani!“

„Nu scim nimic! Am spus, ce am aflat, dar am adaugat chiar atunci, că nu scim dacă informațiunile, pe care le-am primit sunt ori nu esacte. Dacă înesacte sunt, nu nouĕ ni se cuvine să le desmințim, ear dacă esacte sunt, nu noi avem să dăm lămuririle.“

„Dorim ca ele să nu fie esacte; dacă însă în adevĕr așa este, cum noi am dis, *respunderea nu trebue să fie aruncată asupra unui om, nici asupra câtorva oameni, ea cade asupra românilor.*“

. . . . . .

„Și dacă vrea cineva să scie *cum a ajuns Blașul ce a ajuns*, n'are decât să-și dea în toată consciința seamă despre positiunea grea, *pe care le-au creat-o fruntașilor din Blaș denuncianții de toate soiurile, slugarnicii de toate soiurile, speculanții de toate soiurile.*“

„O singură vină au „blășenii“ că sunt adeseori mai mult „blășeni“ ca „români.“

„*Nu din întêmplare* tocmai acum, când „Românul“ ne cere deslușiri, un alt diar din Bucurescí își deschide coloanele pentru ca să fim presentați în ele drept nesce mișei.“

. . . . . .

„Români au fost aceia, cari însinuaseră, că una suntem cu irredentiștii,“ că noi am făcut proclamațiunea, noi am tipărit-o, noi am răspândit-o; — *Români au fost denunciantii*, ba încă români „adevărați.“

„Tot un român, ba chiar unul din cei mai „adevărați“ ne face acum într'un diar din Bucuresci, următoarea critică.“

(Aici publică un articol al dlui G. Secășan ca răspuns la cele ce le scrisese „Tribuna“ deunădile la adresa dênsului și a dlui Dr. Iosif Gall. În acest articul: Îi face imputări că „nu-și poate legitima „Tribuna“ tonul autoritar și de infalibilitate ce și-a însușit în afacerile politice ale românilor de peste Carpați.“ Că de și s au blamat în aroganța lor de a duce sentimentul public cei dela „Tribuna,“ nu se pot îndrepta, pentrucă nu sunt capabili de modestie, ci ei și astădi susțin „că singuri representă și sentiment public, și partidă națională și aspirații, ear cei ce nu cred și nu jură pe clișeurile lor, sunt și vor rĕmâné de rîsul lumii.“ Că efectele educației politice ce „Tribuna“ dă Românilor „e demoralisarea, în care au ajuns.“ Că adâncimea ce o presentă „Tribuna“ între sine și dl Gall „e mai mult simulată decât reală.“ Dl Gall urmăresce același lucru ca și d-nii dela „Tribuna“ cu deosebire, că cel dintâiu e mai franc și pune condițiuni mai puține, ear d-lor sunt mai mistici și pun condițiuni mai multe.“ Și închee cu „Qui vivra, verra.“)

. . . . . .

„E multă miserie în vieața de adi a românilor, pentrucă oamenii cu rîvnă bună, deși sunt mulți, nu fac causă comună, nu sar unul pentru altul, nu se ajută nici măcar cu vorba, ba sunt chiar accesibili pentru inspirațiuni rele, pe când cei cu slăbiciuni omenesci *formează o ligă secretă*, și scie tot omul bine informat, că *plecând dela dl Gall pe la episcopia din Arad spre metropolia din Sibiiu și de aici prin „Albina“ la Brașov sosesci în cele din urmă la dl Săcășan.*“

Cu liga aceasta avem să ne luptăm noi, și luptându-ne cu ea ne facem dușmani, și trebue să ne impunem adese-ori lucruri, pe care nu le voim; *tot luptând cu liga aceasta a ajuns și Blașul ceea ce este*, și încă departe va trebuí să ajungă, dacă oamenii cu rîvnă bună nu vor înțelege în cele din urmă, că au să sară și ei unul pentru altul.“

Spațiul coloanelor noastre nu ne permite ca în acest număr să încheiăm cu apreciările noastre, o vom face însă în numerul procsim, dar și până atunci, ca publicul nostru meditând asupra lucrului, să cunoască pe toți cei „cu slăbiciuni omenesci“ și membrii ai *„ligei secrete“*, cu cari au de a se lupta cei „fără slăbiciuni omenesci“ adecă „infalibilii“ dela „Tribuna“ și din Blaș, comunicăm și numele acelora din buchetul compus de „Tribuna,“ pe carii ea nu i-a accentuat cu numele, ci numai colectiv cu terminul *„matadorii dela „Albina“*.

Nu putem scí pe cine vrea „Tribuna“ să înțeleagă sub „matadori,“ dăm cu socoteală însă, că nu înțelege pe oficialii dela director în jos, ci pe membrii Direcțiunei și poate și pe Directorul esecutiv.

Aceștia sunt:

Președinte: Iacob Bologa, consiliar aulic în pensiune, v.-președinte al Asociațiunei transilvane, fost deputat dietal (1863/4), deputat congresual și sinodal etc. etc.

Membrii ai consiliului de Direcțiune:

George Barițiu, să mai punem și fosti titli ai acestui „ligaș?“ punem numai cei actuali: membru al academiei române din Bucuresci, și preșe-

dinte al comitetului central electoral al partidei naţionale, şef de birou al d-lui secretar I. Slavici.

Ioan Hannia, director seminarial şi asesor la consistoriul archidiecesan şi metropolitan, deputat congresual şi sinodal, protopresbiter şi fost deputat dietal (1863/4).

Ioan G. Ioan, comerciante în Braşov, unul dintre întemeietorii şi îngrijitorii gimnasiului român de acolo.

Elia Macellariu, consiliar gubernial în pensiune, deputat congresual şi sinodal şi asesor consistorial, fost deputat dietal (1863/4 şi la cea de încoronare.)

Dr. Aureliu Maniu, notar public în Oraviţa, fost deputat dietal şi congresual.

Gligor Mateiu, vechiu comerciante în Sibiiu, carele şi-a serbat iubileul de 50 de ani ca comerciante încă nainte cu câţiva ani.

Petru Nemeş, notariu public în Braşov, fost deputat dietal, congresual şi sinodal.

George Pop, mare proprietariu în Băsesci, fost deputat dietal, fost pretore, fost şi actual membru al comitetului central electoral etc.

Ioan Popa, advocat şi — fie cu iertare — Redactor al „Calicului.“

Ioan Popescu, profesor seminarial, autor al mai multor cărţi scientifice române, protopresbiter, deputat congresual şi sinodal, membru la consist. metropolitan şi archidiecesan, fost şi membru al comitetului central electoral.

Iosif Sterca Şuluţiu. jude de tribunal în pensiune autorul cunoscutului „Memoriu,“ nepot al fericitului metropolit Alecsandru St. Şuluţiu din Blaş, fost vice-comite I fost membru al comitetului central electoral şi fost deputat dietal (1863/4) şi în fine.

Directorul esecutiv: Parteniu Cosma, fost deputat dietal, advocat, deputat congresual şi sinodal şi fost membru şi preşedinte al comitetului central electoral.

Aşa-i iubite cetitoriule, că aceste persoane împreună cu cele arătate cu numele de „Tribuna“ toate sunt după caracterul, aplecările, etatea şi trecutul lor foarte apte de a forma o „ligă“ secretă cu irredentistul Săcăşan!

Călătoria Alteţii Sale c. r. prinţului de coroană Rudolf în Bucovina.

(Urmare.)

După amiază-ţi Alteţa Sa a binevoit a visita biserica gr. or. a Paraschivei, unde a fost primit de Em. Sa metropolitul şi de un număr considerabil de preoţi.

De aici Alteţa Sa a plecat la stabilimentul societăţii pentru industria de lemn şi a ferestreului cu aburi şi a privit cu mult interes la toate obiectele stabilimentului, mai cu seamă însă la dibăcia lucrătorilor, cari puseră în mişcare toate maşinele fabricei.

În restimpul presenţii în Cernăuţi a principelui de coroană momentul cel mai frumos a fost fără îndoială visitarea grădinei publice, căci ideea, a aduna în elipsa grădinei acesteia ţărănimea din împrejurimea Cernăuţilor merită de sigur toată lauda. Români, ruteni şi nemţi din suburbiile oraşului învârtiau jocurile lor naţionale împrejurul unui pavilion compus din feliuritele flamuri ale Austriei şi ale provinţelor ei. Alteţa Sa imperială a întrat în acest pavilion şi a privit cu multă bucurie la aceste grupe interesante, cari chiuiau şi jucau. Apoi Alteţa Sa a întrat între ţărani şi a binevoit a vorbi cu mulţi din ei. A fost un moment, care îţi înveselia inima, când vedeai împrejurul viitoriului nostru domnitoriu toate naţiunile ţerişoarei noastre, când vedeai, cum toate îl împrejoară şi-l aclamează cu un entusiasm fără margini.

Din elipsă Alteţa Sa a mers până la aşa numitul „stejar împĕrătesc“ care a fost plantat cu ocasiunea iubileului de 25 de ani a căsătoriei M. S. împĕratului şi a M. S. împĕrătesei noastre. Una din domnişoarele de onoare, cari erau împrejurul acestui stejar, a oferit Alteţei Sale un frumos buchet de rose cu un mănunchiu de argint.

De aici principele de coroană a plecat spre localul societăţii de tir, unde primit fiind de comandantul Dr. Wexler, a binevoit a-şi înscrie în album Prea înaltul Seu nume cu aceeaşi peană, care M. S. împĕratul în anul 1851 a întrebuinţat-o spre scopul acesta. Alteţa Sa, dupăce a mai visitat şi spitalul civil al ţĕrii, s'a rentors la residenţa Sa, adecă la palatul guvernului ţĕrii, unde la 6 oare seara a avut loc un dineu pentru 45 de persoane.

Seara la 9 oare a avut loc conductul cu făclii şi serenada, cari au reuşit de minune. La serenadă au cântat „societatea germână pentru cântare“ cu concursul mai multor ruteni, ear societatea filarmonică română „Armonia“ a cântat singură. Din cântecele esecutate 2 au fost germâne, unul român şi unul rutean.

Cântecul român care se deosebia prin frumoasa melodie şi potrivitele versuri este următoriul:

Cântec sĕrbătoresc.

De A. Bugărin. Musica de C. A. Caraş.

Astădi e ḑiua de sĕrbătoare,
Când tot românul însufleţit,
Simte în pieptu-i vers şi amoare,
În bucurie nemărginit!

Cântă române plin de mândrie,
Fă să rĕsune văi şi câmpii,
Lumea să vadă că'n artă, sciinţe,
Şi tu te numeri între cei vii!

Caută cu fală în jur de tine
Şi dovedesce c'ai progresat,
Şi că românul numai spre bine
Drept şi frăţie este plecat!

Iluminarea oraşului a fost foarte splendidă, mai cu seamă reşedinţa a fost imposantă şi unică în feliul ei. Sâmbătă dimineaţă la 6 oare Alteţa Sa a părăsit Cernăuţul. De ambele laturi ale drumului până la staţiunea grădinei publice era adunată o mulţime de public. Pe la $5^3/_4$ oare Alteţa Sa însotit de Br. Pino şi de suita Sa părăsi edificiul guvernului. Tot drumul Alteţa Sa a fost întimpinată cu strigăte. La staţiunea „Grădina publică“ pe lângă acele persoane, care l'au întimpinat la sosirea Sa în Cernăuţi îl asteptau pe Înaltul oaspe şi alumnii cu membrii societăţii „Armonia.“ De-a stînga cortului anume clădit pentru Alteţa Sa era aşedată o companie de onoare. La aripa dreaptă a companiei erau postaţi ducele de Württemberg, generalul-major Schrofft, locotenentul-colonel de Pflügl şi adiutantul maior Orsini-Rosenberg. Înaintea companiei stătu trăsura, Alteţa Sa se coborî, primi din partea generalului-major Schrofft raportul şi se duse apoi în pavilon. La întrare îi anunţă consilierul de Claudy, că trenul e gata de plecare. Apoi Alteţa Sa pâşi spre căpitanul ţĕrii şi mulţĕmindu-i cu cuvintele cele mai cordiale pentru toate ostenelele sale îi întinse mâna, se întoarse apoi către primariul oraşului, îi mulţĕmi şi acestuia pentru primirea cea frumoasă ce a avut'o în Cernăuţi şi după ce î-şi luase adio şi de la mitropolitul, se suì în tren, în care se urcaseră deja căpitanul ţĕrii şi Br. Pino. Sub strigăte vie de „Să trăească,“ trenul se puse în mişcare spre Rădăuţi.

De la Cernăuţi până la Rădăuţi erau postaţi de-a lungul liniei căii ferate locuitorii satelor învecinate în frunte cu preoţii şi antiştii comunali, cari 'l întimpinau pe Principele nostru cu strigăte de „să trăească.“ La gara Hadicfalva, care era foarte frumos decorată îl aşteptau pe înaltul oaspe pe lângă deputaţiunile din districtul Şiret şi Succeavă, ministrul de agricultură Falkenhayn şi alţii.

Precis la 8 oare sosì trenul separat la staţiunea drumului de fer Hadicfalva. Aici se coborì Alteţa Sa imperială din tren dimpreună cu suita Sa, fiind întimpinată cu „Să trăească,“ de mii de glasuri. (Va urma.)

Varietăţi.

* (O scoală de drept musulman.) După cum vesteste ḑiariul oficial din Bosnia, Maj Sa a sancţionat statutul pentru înfiinţarea unei scoli de drept, destinat a pregăti personalul pentru tribunalul şeriatului la Serajevo. Acest tribunal religios mohamedan se va pronunţa asupra tuturor afacerilor musulmanilor cu privire la dreptul de succesiune, la căsătorii şi la bunurile vakufuri.

* (Candidatul de comite suprem pentru comitatul Caraş-Severin) Diuariul guvernamental din Cluş „Kolozsvár“ aduce scirea, că pentru postul de comite suprem al comitatului Caraş-Severin, s'ar aduce în combinare dl Demetriu Bonciu, notariu public în Arad, ear pentru eventualitatea aceasta, pentru postul de notariu public în Arad se aduce în combinare dl advocat Petru Truţa, care după cum se scie este ginerele dlui Bonciu. Incât e basată aceasta scire, ne va dovedí viitoriul.

* Din Mehadia se anunţă că lumea se adună mereu. Petrecerile sunt de tot vesele mai ales de când a luat inspecţiunea d. conte Porcia. Trupa teatrală a d-lui Ionescu seceră succese strălucite. Se aşteaptă celebra cântăreaţă română d-na Vladaia. Persoane notabile şi familii mari cercetează băile Herculane. Amabilile familii a d-lui conte Porcia, Dr. Popovici, dr. Vuia se bucură de o stimă generală din causa ospitabilităţii, ce arată faţă cu strĕinii.

* (Petrecere) Junimea romană din Reghin şi jur va aranja *Petrecerea de vară îndatinată* la 9 August st. n. în sala promenadei din loc. Venitul curat este destinat pentru desparţământul XVII al asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului român. Preţul întrărei: de persoană 1 fl. v. a. de persoană în familie preste 2 membri, câte 70 cruceri v. a. Inceputul la 5 oare p. m. Cu aceasta ocasiune se vor produce şi jocurile „Căluşeriul“ şi „Bătuta“. Oferte marinimoase se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ḑiaristică.

* Monumentul lui Radetzki. Suma încasată pentru ridicarea monumentului Radetzky a atins cifra de 218.398 fl. 9 cr.

* (Mulţămită publică). Un act de pietate şi filantropie a sĕvîrşit în ḑilele aceste P. O. Domn Mihaiu Cirlea, notariu public în Abrud, făcênd un deposit de 100 fl. la cassa de economii „Auraria“ în Abrud sub numele: „Fundaţia Mihaiu şi Cornelia Cirlea născ. Boşota“ în favorul reuniunei femeilor române din Abrud-Abrudsat şi jur, cu scop de a se ajutora fetiţele sĕrace cu premii şi cărţi dela scoala acestei reuniuni, ceea ce a făcut-o întru eterna memorie a rĕposatei în Domnul şi mult regretatei sale consoarte Cornelia născ. Boşota, şi pentru care faptă nobilă din partea subscrişilor, în numele comitetului sus numitei reuniuni, i-se aduce P. O. D. Mihaiu Cirlea, notariu public în Abrud, cea mai călduroasă mulţămită, şi cu atât mai vîrtos, căci înainte de aceasta cu vre o câteva luni, şi pre când şi neuitata Cornelia născ. Boşota era în viaţă, amêndoi s'au făcut membrii fundatori ai reuniunei noastre, solvind tacsa de 10 fl fie-care.

Să dea Dḑeu, ca precum fructele acestei fapte vor fi ajutor şi mângăere unor copile sĕrace, astfel să fie şi mijlocitoare pentru odichna fericită a sufletului nobil a neuitatei reposate în Domnul, ear P. O. D dăruitor ajutoare, la o viaţă fericită de aici înainte, şi noauĕ celorlalţi o insufleţitoare întărire şi îndemnare tocmai acum, când nu preste mult avem să sĕrbăm deschiderea altariului muselor a femeii române, adecă a scoalei noastre de fetiţe, ceea-ce dorim din tot sufletul.

Abrud, în 8/20 Iuliu, 1887.

Anna Gall, preşed. — *Alecsandru Ciura*, secretar.

* (O glumă englesă.) Un glumeţ, şi de acestia nu prea lipsesc în Anglia, rĕspândise sgomotul, că regina Victoria era hotărîtă să înzestreze toţi copii englezi născuţi, la 22 Iuniu, ḑiua aniversărei iubileului ei. Darul regal consista în câte un leagăn de argint de fie-care copil. Ca fulgerul scirea se lăţise în tot regatul-unit şi sute de scrisori, însoţite de acte de nascere, sosiră la castelul Windsor.

* (Rĕsboiul.) S'a făcut calculul tuturor rĕsboaelor, consultându-se documentele cele mai autentice şi istoriile cele mai acredidate ale timpului vechiu. Primul resultat al acestui calcul e, că de când cu rĕsboiul Troian şi până în ḑiua de aḑi n'a trecut încă nici măcar un singur an fără de resbel pe supra faţa pământului. Al doilea resultat e, că fiecare seclu dă cel puţin 40 milioane de oameni dela 20—30 de ani, distruşi în aceste rĕsboae politice, religioase şi internaţionale.

* (Navigaţia aeriană.) Coslovici aeronaut rus, se pare a fi aflat cârma baloanelor. Pentru ca inventţiunea să rĕmână secretă a comândat fabricarea diferitelor părţi ale aerostatului lui în mai multe ţĕri din Europa. Aerostatul va avea o lungime de 200 urme.

* Stanley vestitul bărbat, care a întreprins călatorii prin Vestul Africei şi care avea de gând a cutreera întreaga Africa a fost împuşcat în o luptă cu indigenii, purtată pentru mijloace de nutremênt. Vestea aceasta a adus-o firul telegrafic din Sanct-Thomas societăţii vest-africane.

* (Bibliografic.) „Gazeta Săteanului“ din R-Sarat — An IV. No. 11, 5 Iuliu 1887 e de următoriul cuprins:

Cum se pot vindeca bubele Ţĕrei: *M. de la Korn.* Corespondenţa „Gazetei Săteanului“ din Transilvania: *I. Georgescu.* — Medicul practic. *Un amic al poporului* — Corespondenţa „Gazetei Săteanului“: *Vasile Sala* — Inul: *C. C. D.* — Cobea scandens: *Un amator de flori.* — Grădinele de iarnă pe acoperemintele caselor: *Săţuceanul* — Phasianidele (Fesani): *Magaud d' Aubusson.* — Sulimanul: *I. Aristotel.* — Corespondenţa „Gazetei Săteanului„: *Zamfir.* — Statua unui săţean: *K.*— din localitate: *Interim.* — Din Ţară: X. — Buletin Comercial. — Miscellanea *Un econom român*

Gravuri negre: Grădinele de iarnă pe acoperemintele caselor. Decapitalul, care vorbesce. Găina „Cărbune aprins.“ — Gravuri colorate: Cobea scandens. Inul cu floarea albastră. Tablou fotografic: Fondatorii „Gazetei Săteanului.“

Recensiune.

Vêrful cu dor, la 29 Iuniu, 1887.

(Urmare din Nrul 70.)

Erupţiunea rĕsboiului de indepedenţă în America de nord.

Originea locuitorilor şi posiţiunea geografică a teritoriului locuit de dînşii.

Numerul preponderant al locuitorilor Americei de nord a fost tot deauna dela descoperire încoace de origine anglo-sacsonă. Cei-ce aparţin acestui po-

por totdeauna erau deprinşi cu anumite concepte, cu anumite idei de gubernare proprie, cari căutau numai ocazia ca sĕ se afirme.

Posiţia geografică a acelor ţĕri a fost foarte potrivită întru întroducerea şi înaugurarea unui self-guvernament — aplicându-i-se populaţiunii o constituţie democratică şi totodată independentă. Condiţiunile solului moral erau escelente pentru astfel de transfiguraţiuni sociale şi de stat. Departe de patria mamă, coloniile nu puteau fi ţinute sub aceaşi disciplină a puterei centrale a statelor. Astfel dară distanţa imensă de o parte, imperfecţiunea mijloacelor de comunicaţiune de altă parte; — mai adauge aci natura pămêntului patriei celei noue, ţara nouă, idei nouĕ ajutorul moral şi material, dat lor de Francia, care nu s'a uitat şi nu se uită cu ochi buni la perfidul Albion; toate acestea îmbărbătară coloniile la o revoluţiune anuală, în urma căreia Anglia nu-şi mai putu câştiga prin mijloace asupritoare respectul voinţii sale pe pămêntul american.

b.) Premise istorice şi motivare psychologică.

Toţi locuitorii anglo-sacsoni după originea lor aveau de multe sute de ani aplicare şi o predilecţiune ne mai vĕdută la alte popoare — mai cu seamă în evul mediu — către aşa numitul „self-guvernament,“ — către guvernare proprie. Strămoşii colonilor veniră din Britania, unde a fost foarte desvoltat din epoce depărtate simţul constituţional, căruia i-s'a şi dat espesiune în pracsă prin instituţiunea parlamentară. Dară dintre toate drepturile constituţionale ei ţineau a fi cel mai de mare importanţă dreptul de a decide singuri asupra dărilor publice.

Carol I a trebuit sĕ sufere moarte; eară Iacob II a fost isgonit de pe tronul ţĕrei. Elementul dominant în cercul de idei al poporului anglez a fost ideia, după care locuitorii se simţiau obligaţi d'a plăti statului numai acele contribuţii, cari erau votate prin representanţii proprii.

Acest element a trebuit sĕ fie foarte puternic mai ales în acei anglezi, cari nefiind odată mulţumiţi nici chiar cu stările din patria mamă, au emigrat din Anglia, din patria lor natală în America.

Cu aceea ocaziune emigranţii anglezi 'şi asigurară prin documente regesci drepturile lor cetăţenesci, între cari era şi dreptul d'a hotărí singuri despre dările publice. Pe această basă se organisară ţĕrile cele nouĕ şi se desvoltară într'un timp de două sute de ani.

„Darea de timbru,“ decisă prin guvernul anglez, stetea într'un contrast nedelăturabil cu elementul dominant în cercul de idei al coloniştilor, adecă cu principiul d'a hotărí singuri despre dările publice. *Aceasta împregiurare formează primul punct de controversă.*

Vĕdênd guvernul, că colonistii nu vor nici-decum sĕ respecteze „legea de timbru“ o revocă. Prin această dispositiune guvernul, dându-şi pe faţă slăbiciunea, idea coloniştilor d'a hotărí singuri despre dări, se întări şi mai mult. După un timp scurt guvernul anglez aduse altă lege, prin care ordonă a se plăti dare pentru ceaiul chinezesc. În urma acestei ordinaţiuni se formă o opositiune şi mai mare *al doilea punct de controversă.*

Cu ocasiunea întêmplării dela Boston, câţiva coloni ultraisti au afundat 342 de lăđi încărcate cu ceai chinezesc. După-aceea a urmat ciocnirea sângeroasă dela Lecsinton.

Faţă de aceste trei elemente şi momente psychologice stetea: Simţul de alipire al coloniştilor către semenii lor, unitatea limbei, dependenţa spirituală, consciinţa şi convingerea despre imperfecţiunea mijloacelor materiale, pe cari le-ar fi putut întrebuinţa spre apĕrarea lor şi mai cu seamă fidelitatea lor moştenită pentru regele anglez. Între colonişti şi anglezi nu esistă unitatea de religiune, ba partea cea mai mare dintre strămoşii acelora au emigrat chiar în urma persecuţiunilor religioase: deci judecând din punctul de vedere psychologic, consciinţa istorică era vie în descendenţii lor, îndemcându-i mai mult la despărţire de către patria mamă, decât la unirea cu dênsa.

(Va urma.)

Loterie.

Sâmbătă în 23 Iuliu 1887.

Viena:	**20**	**80**	**73**	**24**	**68**
Timişoara:	**58**	**47**	**27**	**71**	**1**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 23 Iuliu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta.*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	101.05	101.15
Renta ung. de hârtie	87.85	87.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	151 40	151.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.60	97.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—.—	127.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	115 50	115.50
Acţiuni de credit austr.	282.30	282 40
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—.—	101.—
Obligaţiuni urbariale transilvane	104.30	104.25
Obligaţiuni urbáriale croato slavonice	104 50	—.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea decimei de vin	100.25	100.—
Sorţi ungureşti cu premii	124.20	123.75
Sorţi de regularea Tisei	123.25	122.75
Renta de aur austriacă	113.25	113.—
Sorţi de stat dela 1860	137.—	137.—
Acţiuni de bancă austro-ung.	883.—	883.—
Acţiuni de bancă de credit ung	287.75	287.—
Galbin	5.93	5.90
Napoleon	9 97	9.97
100 marce nemţesci	61.75	61.80
London pe (poliţă de trei luni)	125.85	126.—

Nr. 446. [1623] 1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III din Sălciva de sus, protopresbiteratul Lupşei, pentru ocuparea acestui post de paroch se escrie concurs cu terminul de 30 de ţile dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Birul preoţesc dela 150 case câte 20 litre bucate (parte grâu, parte cucuruz) de una casă.
2. Folosirea usufructului din cimiteriu, a unui fênaţ şi a unei grădini de cucuruz.
3. Lemnele trebuincioase de foc şi
4. Venitele stolari regulate prin sinodul parochial, cari toate la olaltă dau un venit anual, calculat in bani, de 413 fl v. a.

Doritorii de a concurge la acest post sĕ-şi astearnă suplicile instruite conform prescriselor stat. org. şi regulamentului pentru parochii din 1878 acestui oficiu protopresbiteral până la terminul supranumit.

Ofenbaia, în 9 Juniu, 1887.

În conţelegere cu comit. par. respectiv.

Ioan Danciu,
protopresbiter gr. or.

Nr. 695—1887 [1621] 3—3

CONCURS.

La scoalele reuniunei fostilor grăniţeri din regimentul I român sunt de conferit pe calea concursului:

1. Postul de învĕţătoriu diriginte la scoala din Cugieriu comitatul Hunedoarei, cu salariu anual de 350 fl. v. a., apoi cuartir şi lemne de foc.

2. Postul de învĕţătoriu diriginte la scoala din Veştem, comitatul Sibiiului, cu salariu de 300 fl. din fondul scol. central, precum şi cuartir şi lemne de foc.

3. Postul de învĕţătoriu secundariu la scoala din Jina, comitatul Sibiiului cu emolumentele: 200 fl. v. a., din fondul scol. centr. cuartir şi lemne după trebuinţă; şi în fine

4. tot la Jina postul de învĕţătoriu adjunct cu 180 fl. din fondul central, apoi cuartir şi lemne de foc.

Reflectanţii la aceste posturi au sĕ-şi subştearnă suplicele instruite cu diploma de cualificaţiune din studiele pedagogice şi din limba maghiară, eventual şi alte documente cel mult până în *10 August a. c. st. nou* la:

Comitetul administrativ al fondului şi scoalelor fostilor grăniţeri din regimentul I rom. în Sibiiu.

Nr. 144 [1622] 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa II-a Mociu, protopresbiteratul Clusului, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 de ţile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele sunt:

1. Porţiune canonică 33 jug. arătoriu şi fênaţ, à 8 fl. computat jugerul, 264 fl.

2. Folosirea casei, grădinei şi a supra-edificatelor din curtea parochială' 100 fl.

3. Dela 110 familii câte o merţă mică 16 cupe de cucuruz sfârmat, şi câte o ţi de lucru cu palma, 110 fl.

4. Dela 140 familii venitul stolariu, 49 fl.

5. Alte prestaţiuni sigure.

Doritorii de a concurge la acea sta parochie, sunt poftiţi a-şi înainta suplicile lor instruite conform prescriselor statutului organic şi regulamentului pentru parochii, până la terminul sus arĕtat, sub-semnatului oficiu.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Clusiu, 27 Iuniu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom.

Vasiliu Roşescu,
protopresbiter.

Însciinţare.

Reuniunea femeilor române din Braşov a înfiinţat, după cum se scie, un internat, cu scop de a instruí fetiţele aşedate ací în menajul casei, precum şi în diferite lucruri de mână, ce cad în sfera unei bune econoame, şi anume se învaţă ací:

a) a pregăti tot felul de mâncări;
b) a spăla şi a călca tot feliul de albituri;
c) a coase la maşină albituri şi vestminte;
d) a toarce, a ţese pânză, postav, covoare şi alte lucruri pentru trebuinţele casei (industria de casă).
e) a cultiva legumi;
f) reguli higienice.

În acest internat se primesc:

A. Interne.

1. Fără plată fetiţe orfane, sĕrace, care vor fi absolvat 3—4 clase primare, şi vor fi împlinit 14 ani. Aceste fetiţe vor provedé toate serviţiele interne.

2. Cu plată se primesc: parte fetiţe de acelea, cari au absolvat clasele primare şi vor sĕ se cualifice numai în lucrurile, care se instruează în internat; parte de acelea, cari pe lângă această cualificare vor sĕ continue învĕţământul la vre-una din scoalele din loc.

Pentru instrucţiunea în lucrurile de sub *a, b, c, d, e, f,* precum şi **pentru întreaga alimentare** (nutrire) se plătesce anticipativ 10 fl. pe lună pentru fiecare fetiţă.

B. Esterne.

Fetiţe de acele din Braşov, care vin în internat numai preste ţi, plătesc pentru instrucţiunea de sub punctele *a)* până la *f)* precum şi pentru mâncarea de prând şi de seara (ojină) 6 fl. pe lună.

Părinţii, care voesc sĕ-şi aşede fiicele lor în acest internat, au sĕ se adreseze la subscrisa presidentă până la **15 August st. v.** [1624] 1—3

Agnes Duşoiu m. p.,
prosidentă.

Dr. Nicolau Pop m. p.,
actuar.

Medicament
pentru
boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respiraţiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalaţiune de gas (cu ajutoriul injecţiunei rectale).

Necrĕdutul, idealul admirabil şi nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur şi de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur şi admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, şi cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din şi afară din ţeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuinţări a ecshalaţiunei de gas cu ajutoriul injecţiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *şi mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Paţientul se vindecă şi 'şi poate ear începe activitatea obositoare a vieţii.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuinţarea ecshalaţiunei de gas, i-se dă un indem pentru respiraţiune. La întrebuinţarea mai departe a curei nu se mai repeţesc atacurile.“ Chiar şi coardele vocale distrucate şi plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienţi în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toţi de tot prin mijlocirea injecţiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel şi **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalaţiunei de gas cea mai mare întrebuinţare. — Atestatele celor vindecaţi o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalaţiunei de gas (injecţiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucţiunea întrebuinţărei pentru medici; şi pentru întrebuinţarea însaşi a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primi pentru **8 fl.** şi **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează şi nici nu strică. [1588] 20—50

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 73 Sibiiu, Joi 16/28 Iuliu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 3731 scol.

CONCURS.

Cu începutul anului scolariu 1887/8 sunt de a se conferí din fondurile archidiecesane următoarele stipendii.

1. Un stipendiu de 100 fl. și unul de 60 fl. din *fondațiunea Francisc-Iosefină* pentru studenți de ori ce categorie.

2. Un stipendiu de 100 fl. și două câte de 60 fl. din *fondațiunea Cologea* pentru studenții de ori-ce categorie.

3. Un stipendiu de 50 fl. din *fondațiunea Peiovici* pentru un student la scoalele medii.

Aspiranții la aceste stipendii au sĕ-și aștearnă suplicile la consistoriul archidiecesan *până la 10/22 August* a. c. acludênd documentele următoare:

a) atestat dela oficiul parochial din comuna, la care aparțin, despre aceea, că sunt români greco-orientali;

b) testimoniu scolastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă, respective testimoniu de maturitate;

c) atestat medical, că sunt trupesce sănĕtoși;

d) atestat dela primăria comunală despre posițiunea socială a părinților sei și despre starea lor materială;

e) eventual alte atestate recomândătoare.

Suplicanții au a numí în suplicele lor institutul de învĕțământ, la care voiesc a-și face studiele.

Sibiiu, din ședința consistoriului archidiecesan, ca senat scolariu, ținută în 9 Iuliu, 1887.

Consistoriul archidiecesan.

Sibiiu, 15 Iuliu.

Situațiunea generală în Europa cu nimica nu s'a îmbunătățit de o lună încoace, de când adecă Sobrania cea mare adunată la Tîrnova între însuflețite aclamațiuni a ales de principe al țĕrii pe principele de Coburg, din contră, relațiunile dintre marile puteri au început a se mai înăsprí, din care pricină încurcala devenì și mai mare, așa, că e mare numĕrul acelora, cari cred, că în cele din urmă tot numai tunul va împrăștia norii cei negri din Orient, curățind orisontul, ca și ochiul laicului în politică sĕ poată vedea ce-au lucrat politicii în decursul unui an, de când cu rușinoasa detronare a lui Alecsandru de Battemberg.

După a doua alegere întêmplată acuma 4 sĕptĕmâni, și mai ales după rĕspunsul telegrafic al principelui de Coburg, se credea, că Europa este decisă a regula afacerile în Bulgaria, în casul cel mai rĕu, contra voinții puternicului țar, care în cele din urmă nu se va încĕera pentru Bulgaria cu Europa întreagă.

Se vorbia, că candidatura lui Coburg s'a făcut cu prealabila încuviințare a Germaniei și cu consensul contelui Kálnoky. Mai mult, se credea, că însuși țarul Rusiei este aplecat a da lucrurilor curs liber în direcțiunea apucată, protestând numai în formă contra alegerii noului principe, în esență însĕ se va învoí ca acesta sĕ și ocupe tronul, ca apoi sĕ poată aduce lucrurile la bine, restaurând în Bulgaria influința veche a Rusiei, cum promisă mai cu seamă dela rĕsboinl sêrbo-bulgar încoace.

Aceasta eventualitate se părea, că se va realisa cu atâta mai vêrtos, cu cât din rĕspunsul principelui de Coburg cătră deputațiunea bulgară, care i a presentat protocolul de alegere, transpiră oarecum o asemenea credință. În rĕspunsul seu adecă principele Ferdinand de Coburg, si-a esprimat credința, că în cele din urmă totuși se vor putea restabilí între Rusia și Bulgaria acelea referințe, cari trebue sĕ esiste între un stat mic, care-și datează libertatea și esistența dela rĕsboiul dela 1877, și între statul puternic, care pentru eliberarea statului mic a adus jertfă în sânge și bani.

Între încordatele împregiurări de astădi dintre Rusia și Bulgaria recunoscința acesteia față cu cea dintâi mai puternic nu se putea accentua, decât cum o a accentuat aceasta principele de Coburg.

Și dacă astădi deputațiunea bulgară a sosit la Sofia cu fruntea încărcată de gânduri pentru soartea patriei, dacă ea pe timpul cât a stat în Viena s'a convins, că pentru Bulgaria, Germania nu mișcă nici o peatră, ear Austro-Ungaria e sclava voinții celor din Berlin; dacă sommat noul ales principe pentru un rĕspuns positiv, el și-a cerut un respiriu de 14 dile; dacă le considerăm toate acestea, și nu perdem din vedere scirile nelinistitoare, cari ți de ți ne sosesc din Bucuresci despre consilii de ministri sub presidiul regelui, consilii de ministrii, provocate de pericolul, ce amenință România din partea vecinilor de peste Dunăre: atunci trebue sĕ credem, că în Bulgaria se pregătesc lucruri, cari ușor pot pune întreagă Europa în flacări.

Până acuma puține au străbătut în publicitate, despre cele ce se petrec în Sofia. Se dă ca lucru positiv, că dacă noul ales principe nu-și va ocupa în grabă tronul, Bulgaria se va proclama de regat în frunte cu Alecsandru de Battemberg, ear până la venirea lui în Bulgaria, afacerile le va provedé o regență. Prin aceasta se dă cea din urmă lovitură tractatului de Berlin, și Europa este chemată a pune la ordinea ților cestiunea orientală în forma ei înainte de anul 1878.

Ce soluțiune vor lua lucrurile, cu greu e de prevĕțut. După situațiunea grupărei statelor astădi, mai probabilă este o eventuală ocupare a Bulgariei din partea Rusiei, deși contele Kálnoky în delegațiuni a declarat, că o eventuală ocupare a Bulgariei prin trupe rusesci va fi considerată de casus belli din partea Austro-Ungariei. Și aceasta pentru cuvêntul, că Germania este osândită sĕ stea cu arma la picior și sĕ păzească hotarele din partea Franciei.

Dacă totuși statul nostru va stărui a-și susține influința în orient, și nu va voí sĕ abdică de provinciile ocupate după tractatul de Berlin, atunci va trebuí, ca noi sĕ întrevenim, ca armata rusească sĕ nu poată trece Dunărea. Eată pentru ce se țin consilii de ministri la Sinaia, eată pentru ce ților noi, că situațiunea din încurcată ce a fost devine și mai încurcată.

Ieremiadele „Tribunei.“

III.

Ori-cât de preocupați sĕ fie cetitorii „Tribunei“ în privința unor persoane, pe cari dela esistința sa acest țiar și-a făcut de problemă de a le imprașca cu tină; totuși nu credem se fie nici unul, carele, meditând asupra celor cetite, se nu se fi scandalisat de nesocotitele insinuări cuprinse în Nrul 147, citate și de noi în Nrul precedent

Calumniările și personalitățile cele mai cutezate se cuprind în acel articol din un incident, carele absolut nimic nu are de a face cu persoanele atinse.

Cestiunea a fost: sĕ-și dea seamă „Tribuna“ de celea ce cu ușurința proprie acestui țiar, precum însași recunoasce acum, fără informațiuni sigure publicase mai nainte despre Blaș.

Lucrul era foarte simplu. Dacă n'a voit sĕ mărturisească adevĕrul: că „i-a luat gura pe dinainte“ și sĕ se roage de iertare, sĕ fie ignorat intrebarea „Românului“.

Dar d-nilor dela „Tribuna,“ așa se vede, le au trebuit numai un pretecst, ca sĕ mai facă un reclam de prenumerațiuni în modul usitat până acum, calumniând pe toți aceia, despre cari presupune, că nu sunt bine vĕduți la Blaș și la cei ce le place scandalul.

Nu zelul cătră causa națională a dictat în peana autorului invectivele și suspicionările, de cari bîjbăie articolul amintit, ci interesele materiale ale

---

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

213. **Vălișoara** și **Selistioara.** P. Adam Popovici, are singel.

Protocolul cir. numai până la anul 1783 are scris, și a bisericii n'are nici cât.

214. **Bărești** și **Luncșoară.** P. Teodor Popovici. are singe.

Protoc. cir. n'are nici cât, și a bisericii numai pe două foie are scris.

Fiindcă popa Nicola Munteanu din Crăciunești, popa Adam Popovici din Vălișoara, P. Iosif Crăciun din Stanija, Popa Teodor Popovici din Bărești cu prilegiul visitații n'au avut protocoalele serise; și batăr Preacucer. Protop. Iosif le ar fi poruncit sĕ scrie, ei n'au sciut sĕ arete pricina acestei leneviri, pentru aceea fiind dați sub judecata aicia strênsul sobor, carele luând în socoteală această neascultare au judecat acestor trei preoți pedeapsă trupească, adecă cu bețe, și lui Popa Nicolae Muntean în locul acestei pedepsi i-s'au dat canon 50 de mĕtanii, cu aceasta poruncă, ca până în două luni sĕ-și scrie în protocol toate poruncile, și a bisericii protocol după formulariu sĕ facă, almintrenea nearĕtând aceasta ascultare și lipsirea de parochie pe unii ca acestia va urma. Și altor s'au spus, care n'au avut deplin scrise până în vremea aceasta poruncile sĕ le împlinească, că și dênșii vor trage pedeapsă, și așa tuturor în obște preste aceasta li-s'au poruncit, ca supt mare pedeapsă sĕ nu fie sloboți la birturi a umbla, ca și pentru aceasta încă mai mare și neștearsă pedeapsă vor avea. Lângă care li-s'au dat și sfatul archieresc, ca sĕ-și poarte cinstea a sa tot preotul după rênduială a sa și datoria preoțească totdeauna, împliní sĕ fie gata.

Gedeon Nichitici m. p.
Iosif Simzian, prot. neunit ot Trestia.
Gabriil Neamț. P. Cristior.
Dumitru Cernovici m. p.

---

215. **Sisca** și **Brașov.** P. Solomon Popovici, are singelie.

Proto. cir. până la 3 Dec. 1786 are scris, și a bisericei n'are.

216. **Maroș-Bretea.** P. Nicola Stoianovici, are întărirea.

Protoc. cir. numai puțintel are scris, dară a bisericii are.

217. **Boz** s'au **Buzu** și **Cernavița.** P. Ioan Moise.

Protoc. circularelor are până la 1786 — scris, și a botezaților are după formulariu.

În Cebea s'au luat înainte lucrarea visitații cei canonicești în 29/18 Iuniu, 1787.

218. **Brad.** P. Samuil Popovici are singelie.
P. Daniil Popovici, are singelie.

Prot. cir. are dară numai până 1786 scris, și a botezaților nefiind bine scris, i-s'au poruncit sĕ-l facă bine.

219. **Țerețel** și filia **Ruda.** P. Michai Gal, are singel.

Protoc. cir. până 5 Novembre 1785 are scris, și a bisericii n'are scris.

220. **Vaca** și **Potingani.** P. George Popovici, are protoc:

Protocolul circ. numai până 19 Noemb. 1785 are scris, dară a bisericii numai unde și unde l'au scris fără rênd.

„Institutului tipografic“, carele precum se poate deduce din ţipetele „Tribunei“ s'au ofticit rĕu, şi doftorii, cari i-au causat boala, nu vreau sĕ recunoască, că înşişi sunt pĕcătoşii, ci ca cel puţin în ochii celor „sĕraci cu duchul“ sĕ treacă de martiri, pregătesc terenul ca la timpul seu sĕ arunce vina pe alţii, dar şi până atunci, ca sĕ-şi împună oare-care importanţă înaintea celor ignoranţi, nu se sfiesc a se pune paralel cu Blaşul, încercându-se a demustra, că au aceia-şi inimici.

Nu „Blăşenii“ sunt respundĕtori pentru calamităţile, de care sufere astădi Blaşul şi cu dênşii causa naţională română, nu este causa nici greua situaţiune politică de astădi, ci respunderea cade asupra românilor, pentrucă acestia sunt denuncianţi, slugarnici, speculanţi — ḑice „Tribuna“.

Anumite persoane din cele mai de frunte, de cari dispun astădi românii, s'au constituit într'o „ligă secretă“, cari fac causă comună cu „irridentistii“ din România, şi împreună fac pe agentul maghiarilor, numai ca sĕ surpe pe „Tribuna“, — şi „tot luptându-se cu *liga aceasta* a ajuns şi Blaşul cea ce este,“ — va sĕ ḑică după „Tribuna“ tot „liga“ aceasta poartă vina, că Blaşul nu mai este aşa românesc, cum era pe timpul Metropolitului Şuluţ.

Nu vĕd românii „chipzuiţi“ dela „Tribuna“, că în aceasta absurditate, se cuprinde totodată cea mai infernală denunciare la maghiari şi la guvern contra multora dintre cei mai de frunte bărbaţi ai naţiunei române?

Nu credem, ca Blaşul sĕ se ţină prea măgulit prin tovărĕşia întru suferinţe a „Tribunei“, nici prin presupunerea, că el ar fi în stare sĕ creadă în posibilitatea celor ce i-le denunţă „Tribuna“ şi nici publicului seu, dedat de altmintrea cu asemenea delicateţe — nu-i face prea mare compliment „Tribuna“, dacă îl consideră de capace a crede asemene miserabilităţi, despre acele persoane onorabile, din cari şi-a compus „liga“ imaginată.

Scie Blaşul din trecut — pentrucă românul „ţine minte“, special în Sibiiu, în cari „sfere“ se învêrtesc inimicii sei, deşi aceia, din anumite scopuri, la vedere, şi-au cam schimbat pĕrul, — şi dacă ar fi vorba numai de „denunciare la Blaş“, de oare-ce ne propusesem, ca sĕ fim toleranţi până la abnegaţiune faţă de „Tribuna,“ şi asta deşi provocaţi de repeţite ori am şi dovedit-o în faptă, decând a venit Redacţiunea noastră sub conducerea de astădi, — repeţim: dacă era vorbă numai de „denunciare la Blaş“ o iotă n'am fi reflectat la cele ḑise în „Tribuna“; mai periculoasă este însĕ denunciarea la cei dela putere şi aceasta nu o putem trece cu vederea, cu atât mai vêrtos nu, pentrucă vedem, că „Gazeta Transilvaniei,“ pe semne în puterea pactului, care nu l'a respectat „Tribuna,“ tace la insinuările „Tribunei.“

Trebue sĕ presupunem, că însăşi „Tribuna“ nu atribue nici o însemnătate afirmaţiunilor sale.

Poate sĕ aibă dreptate în unele direcţiuni, în materie de denunciări însĕ nu stă lucrul astfel.

Denunciările sunt bine venite la cei ce cearcă pretecste de persecuţiuni, ori de unde sĕ vină acelea.

Chiar de n'ar esista biroul de presă la ministeriu în Budapesta, chiar de n'ar esista o mulţime de esistenţe catilinarie prin Sibiiu, cari trăiesc din denunciarea românilor, — nu vede „Tribuna“, că foile maghiare din Cluş au foarte buni traducĕtori, când le vine la socoteală!

Poate sĕ se bucure deja şi de efectul descoperirilor sale din Blaş.

Direcţiunea gimnasială a luat în serios cele ce a aflat cu cale a publica „Tribuna“ neserios despre gimnasiul de acolo — şi le-a rectificat în Nrul de Sâmbătă al „Tribunei,“ — „Kolozsvár“ din Cluş numai decât a şi esploatat acele rectificări în Nr. seu din aceeaş ḑi. Cum le va esploata ministeriul de instrucţiune publică? se va afla poate mai târḑiu.

Când cu „Irredenta“ noi am fost cei dintâi, cari am protestat în contra presupunerii, că „irredenţiştii“ ar fi de a se cerca în patria noastră, şi am susţinut, că încercarea lor nu va avea alt efect, decât persecuţiuni asupra românilor. Au protestat toate ḑiarele românesci din patrie tot ca noi.

Au sciut prea bine şi organele statului, că proclamaţiunea este importată aici, şi totuşi au făcut perchisiţiuni chiar şi la „Tribuna,“ au întrodus o investigaţiune generală în contra românilor, pe tot teritoriul locuit de români, i-au terorisat şi aruncat în temniţă şi chiar după-ce erau cunoscuţi autorii, dorind a scoate la iveală câţi-va complici.

N'a aflat complici, dar cu toate acestea pretecstul a fost binevenit, urmările le cunoascem, şi simţim cu toţii şi credem, că le cunoasce şi simte şi „Tribuna.“

Ei bine! Sciindu-le toate acestea „Tribuna,“ este lucru onorabil, este lucru românesc a denuncia lumei, că o sumă din cei mai onorabili, din fruntaşii românilor sunt complicii irredentistilor?!

Şi pentru ce toate acestea?!

Pentru ca sĕ-şi atribue o însemnătate „Tribuna“, carea nu esistă decât poate în fantasia unor oameni închipuiţi dela „Institutul tipografic.“

Pentru ce şi ar pune capul atâţa fruntaşi români, oameni cu posiţiuni înalte, oameni încărunţiţi în loialitate, oameni cu autoritate, — dacă mai este posibil ca între români sĕ fie şi oameni cu autoritate ne aparţinênd grupului dela „Institutul tipografic“? — pentru ce — repeţim — atâţa fruntaşi români şi-ar pune capul, făcênd causă comună cu „irredentistii?“

Pentru „marele“ scop de a „surpa“ pe „Tribuna!“

„*Sute de oameni* merşi acolo, (în România) fac treburile pretinilor sei de acasă *combătênd „Tribuna“* — ḑice „Tribuna,“ şi ea totuşi în acelaşi numĕr se supĕră, că Sĕcăşan face imputări d-nilor dela „Tribuna,“ că nu sunt capabili de *modestie!*

Dacă susţine „Tribuna“ cu atâta tărie, că „romani“ au fost aceia, carii iau denunţat pe dênşii că „una sunt cu irredentistii“ etc. ceea ce noi nu credem — şi le cade rĕu această tovărăşie, este logic, este onest lucru, ca dênşii ca români, sĕ cadă în acelaşi pĕcat, şi sĕ denunţe pe alţi români tot cu aceaşi crimă?!

Dacă cunosc dnii dela „Tribuna“ denuncianţi contra dniei lor şi contra Blaşului, ca oameni onesti sunt datori sĕ-i scoaţă la iveală cu numele. Denunciantul fie el chiar şi român, nu merită a fi cruţat, ci trebue timbrat ca un miserabil şi lepros pentru societatea oamenilor de omenie.

Astădi am ajuns acolo cu „civilisaţia,“ încât dacă într'o societate de oameni cinstiţi întră unul, carele face multă gură cu jălbirile despre denuncianţi, te pomenesci, că toţi devin mai precauţi, şi unul câte unul se îndepărtează, până când remâne singur cel cu lamentările ....

Sĕ nu se supere „Tribuna“, că „Românul“ îi cere deslușiri, cari o pot învrăşbí cu alţii, căci aceasta a fost elementul ei, pânea de toate ḑilele a ei, şi dacă a devenit acră acum această pâne, are sĕ o mânce cum şi-o a copt.

Dacă este, că sĕ se surpe „Tribuna“? şi dacă ne este permis a înţelege stilul apocaliptic al ei, acel moment se apropie, — adevĕrata causă a acelui desastru nu o cerce domnii dela „Institutul tipografic“ în alţii, şi nu anume în mijlocul acelora, pe cari dela aparițiunea organului lor, i-au tot persecutat şi s'au silit a-i discredita în sus şi în jos, ci pună-şi mâna pe piept şi recunoască, că rĕul, care îi „istovesce“ este în mijlocul domniei lor.

Încep deja a apela la sentinţa „posterităţii.“

Fie siguri, că ori-va constata posteritatea altceva despre cariera D-nieilor în serviţiul naţiunei, ori ba, — aceea la toată întêmplarea o va constata: că nimenea la români n'a început între împregiurări atât de favoritoare şi cu mijloace atât de abundante ca dênşii, şi cu toate acestea nimic n'au sciut crea, din contră au devastat foarte mult.

Că cu un zel, demn de o causă mai bună necurmat au lucrat, ca sĕ discrediteze, sĕ nimicească pe toţi bărbaţii, cari nainte de dênşii se bucurau de un trecut şi de o autoritate oare-care între români, — şi că în cât va le-a şi succes aceasta la o parte a cărturarilor români anume la aceia din cetitorii lor, cari nu sciu şi nu sunt capaci a cugeta, — n'au scos la iveală însĕ nici o figură nouă, carea sĕ aibă autoritatea de a înlocuí pe cei ce cu uşurinţă nescusabilă i-au tras în noroiu.

Nu vorbească dênşii de „ligă secretă“, căci dacă poate fi astădi vorbă între români de o „ligă secretă“ aceea este liga Domniei lor, cari sunt cel puţin atât de disciplinaţi ca franc-masonii, şi cari aici în Sibiiu chiar şi pe terenul social au întrodus un separatism ne mai pomenit nici chiar aici, unde din trecut mai erau unele remăşiţe de discordii, dar numai pe terenul bisericesc.

N'au drept în fine Dlor sĕ se plângă nici de persecuţiuni din partea altora, căci acelea n'au esistat şi nu esist, — şi dacă ici colea vr'o persoană din cele numite de dênşii au stat de vorbă cu Dlor, o a făcut numai după ce a fost atacată în organul Dlor.

„Cine seamenă vênt seceră furtună.“

Călĕtoria Alteţii Sale c. r. prinţului de coroană Rudolf în Bucovina.

(Încheere.)

Alteţa Sa imperială schimbă câteva cuvinte cu conducĕtoriul clerului catolic din loc, din Şireţiu şi Cibeni, vorbi apoi cu archipresbiterul staurofor D. Seleschi, Ioan Mandaşeschi şi D. Onciul, protopresbiterii ort. ort. ai Sucevei, Şireţiului şi Vicovilor. Un agricultor german din comuna română-germână St. Onufri, Nargang, îi oferì pâne şi sare cu o cuvêntare scurtă în numele ţinutului Şireţiului. Alteţa Sa imperială se înformă apoi despre domiciliul vorbitoriului şi despre naţionalitatea comunei St. Onufri, la care îi

---

221.	**Juncu.**	P. Ioan Michailă, are sin. Protoc. cir. are scris, dară nu toate porunci, pentru că nu scie scrie, pentru acea şi protoc. bisericii n'are.
222.	**Tomnatec.**	P. Ioan Mihuţ, are singelie. Protocolul cir. n'are ḑicênd, că l'au dat la un diac, sĕ-l scrie, şi diacul nu se află acum acasă, s'au poruncit protopopului cercetarea.
223.	**Buljeşti.**	P. Toader Jurj, are singel. Proto. cir. n'are, ḑicênd, că l'au dat dascălului, ca sĕ-l scrie, şi el încă n'au scris.
224.	**Uibareşti** şi **Ribiţa.**	P. Avram Mateiu, are singelie. P. Petru Budoş, are sin. Proto. cir. numai până la 1786 au scris. Proto. cir. numai puţintel are scris, şi a bisericii nu au scris.
225.	**Ribicioara** şi **Grohot.**	P. Ianoş Roman, are singelie. Protocoalele cir. n'are nici decât, şi a bisericii n'are.
226.	**Cebe** şi **Caraciu.**	P. Ioan Mariş, are singel. P. Michail Jurj, are singel. Protoc. cir. are, şi şi celor botezaţi.
227.	**Mestecan.**	Teodor Lazarescu are întărirea. Protoc. n'are, pentru că fiind numai acum aşeḑat.
228.	**Rişca.**	P. Toma Oanca, are singelie. Protoc. cir. n'are fiind numai de acum aşeḑat.
229.	**Bertin** şi **Carast.**	P. Petru Morar, are singel. Protoc. cir. n'au produculuit, şi a bisericii are, dară nu scris, i-se poruncesce ca sĕ-l facă.
230.	**Tătăresti** şi **Prihodesti.**	Aicia slujesce Popa din Halmagiu din Eparchia Aradului, fiind de demult aşa obicinuit.
231.	**Kereş-Baia** şi **Luncani.**	P. Popa Lazar Forcaş are sin. Protoc. bis. are. Protoc. cir. până şi sfêrşitul anului 1786 are scris.
232	**Furesoara** şi **Dialacuta.**	P. Georgie Luncan din Brad era mai nainte acolo orênduit. Nevrênd acesta dela Brad a vení aicia au slujit P. dela Baresti.
233.	**Vorţa** şi **Domesti.**	P. Nicolae Popovici, nou sfinţit.
234.	**Valea lungă** şi **Sêrbi.**	P. Vasile Şuciu.
235.	**Ternava.**	Nu este preot.
236.	**Branisca.**	Nu este preot.
237.	**Dialu mare.**	P. Michaiu Orşa. Prot. cir. la 1786 14 Sept. are scris, şi a bisericii nu este bun.

După lucrarea aceasta, fiindcă multe protocoale s'au aflat cu lipsa, pentru acea s'au poruncit tuturor preoţilor, ca cei ce n'au avut protocoale, sĕ le facă şi sĕ le scrie, şi ceia ce n'au scris toate poruncile, sĕ le împlinească cu scrierea, precum şi al bisericii protoc. al avea, şi după formular a-l scrie, lângă care şi învĕţătura archipăstorească dela Preaosfinţitul primind şi sfătuindu-se, ca sĕ se păzască de toate feliu fapte scandaloase, şi în birturi sĕ nu umble, pentru că ceia ce ar călca poruncile, şi nu vor împliní cele lipsite, vor căpĕta pedeapsa. S'au dat precum mai sus în Cebea.

Iosif Simzian, prot. neunit ot. Trestia.

Gedeon Nichitici m. p.

rĕspunse delegatul cumcă este comună locuită de germani și români.

Primariul din Bosanci, V. Blândul, îmbrăcat în costum național, ținu apoi o cuvêntare în limba română, oferindu-i Alteții Sale pâne și sare.

Alteța Sa rĕspunse apoi germanesce:

„Meinen innigsten Dank den edlen, treuen und lieben Rumänen.“

„Mulțĕmita mea cea a mai intimă nobililor, credincioșilor și iubiților români.“

După aceea privi Alteța Sa în special la fie carele spalir, ce era compus de unguri ca cei de casă, apoi de mai la 1000 de români.

Atât fetele cât și flăcăii erau postați după costumuri și naționalități:

Mai întâi germânele, apoi româncele în numĕr foarte mare, după aceea lipovencele și în fine unguroancele, d'asemenea și flăcăii din ținutul Șirețiului și al Sucevei.

După aceasta trecu Alteța Sa frontul banderiilor următoare. Mai întâi defilară în trap repede flăcăii români strigând „Sĕ trăească“ sub conducerea dlui cavaleriu Miculi, îmbrăcat în costum național românesc, apoi ungurii, lipoveni, huțanii, și în fine germanii în numĕr mult mai mic.

Mulțămind apoi Alteța Sa la toți de pe pragul pavilonului, se sui în trăsură cu Esc. Sa ministrul de agricultură Falkenhayn, urmând calea spre Rădăuți, precedat fiind de prefectul Rădăuților dl Keschmann.

La întrarea Alteții Sale în Rădăuți îl întimpină lângă arcul triumfal primariul orașului cu câteva cuvinte bine rostite. Alteța Sa îi mulțămi scurt și plecă mai departe spre cuartirul Seu, care se afla în curtea de lângă stabilimentele pentru hergheliile împĕrătesci. Aici Alteței Sale i-s'a presentat corpul oficerilor, preoțimea, deputațiunile diferitelor comuni și scoale. Alteța Sa visită apoi gimnasiul, unde un scolariu îl bineventă cu o cuvêntare, apoi se duse la spital. La $12^1/_2$ oare se dădu un dejun, la care erau învitate 17 persoane.

La $2^1/_2$ oare d. a. Alteța Sa imperială se pornì la mănăstirea Sucevița. La eșirea din Rădăuți și pe toată calea până la Sucevița erau construite arcuri de triumf, pe lângă care aștepta preoțimea și poporul și saluta cu strigări de „Sĕ trăească“ pe Alteța Sa c. r. În Sucevița primì pe Alteța Sa c. r. igumenul mănăstirei archimandritul I. Filipovici cu tot conventul și după sĕvêrșirea unui te Deum în mănăstire, se interesà Alteța Sa c. r. foarte mult de anticichități și feliuritele lucruri cusute de mânile voevodeselor și princeselor vechilor voevodi. După o oară se îndreptoarse Alteța Sa earăși spre Rădăuți, unde se oprì la grădina publică, în care erau arangiate grupe de jucăuși din feliurite naționalități ce locuesc în districtul Rădăuților. La fiecare grupă Alteța Sa c. r. se oprì și vorbì cu poporenii adunați, a căror bucurie era și mai mare, vĕdênd, că Alteța Sa îi avorbesce în limba lor. Din grădină întră Alteța Sa c. r. în societatea de tir și înscrise Înaltul seu nume în albumul societății.

Pentru sĕrmanii Rădăuților Alteța Sa c. r. oferì suma de 300 fl.

În 10 Iuliu la 4 oare dimineața se pornì Alteța Sa imperială spre Câmpulung și Cârlibaba. În comunele Horodnic, Marginea, Lichtenberg, Iaslovĕț, Cașvana, Solca, Arborea, Soloneț, Poieni, Botușana, Ilișesci, Cacica, Partestii de sus și jos, Paltinoasa și Gurahomorului erau aranjate foarte frumoase arcuri de triumf, pe lânga care se afla adunat poporul din comune cu preoțimea și scoala.

La bariera și șoseaua Ilișescilor, erau adunați mii de oameni din Ilișesci, Stroesci, Stupca și Brașca sub conducerea procesională a protopresbiterului ort. ort. Bacinschi din Ilișesci, ear germanii din Ilișesci cu pastorul lor.

Primariul comunei română-germană Ilișesci, V. Dolhan, (român,) îi oferì la trecere Alteții Sale pâne și sare.

În Păltinoasa întimpină pe Alteța Sa parochul Berchișesci Mihaiu Ieremievici cu sute de români din Berchișesci, Capucodrului, Păltinoasă și Corlata. Lângă șoseaua ce duce la România l'a întimpinat parochul din Capucodrului cu câteva sute de poporeni, cari îl aplaudară ca și la bariera în strigăte entusiasmate de „Sĕ trăească.“

Sosind la orășelul Gurahumorului, unde se schimbă caii, Alteța Sa imperială, se coborì din trăsură lângă arcul al doilea triumfal, unde-l întimpină poporul adunat cu „trăească.“

Alteța Sa binevoì a avorbí pe protopresbiterul ort. al Humorului Iliuț, informându-se câți preoți subalterni șede, care este numĕrul locuitorilor români din acea protopresbiterie, câți români sunt în Humor, câte și ce fel de biserici. Dintre preoții ort. or. adunați îl interesà u decorat cu medalia de resbel, îl întrebà apoi pe proprietatea acestii medalie, păr. I. Berariu din Stroesci, la care campa a participat, la care regiment a servit și de câți ani serve ca preot: S'a mirat apoi mult, cumcă preotul de presen participat ca combatant voluntar.

Amêndoi preoții armeano orientali cu mitrele pe cap interesau mult și se informà în detail despre armenii Succeavă și Humor.

Alteța Sa imperială avorbì apoi pe parochul cat Preisentanz, informându-se câți germâni se afla sub păstorirea sa, și ori de se afla și ruteni în Humor. La cea din urmă întrebare îi respunse preotul menționat, cumcă se află ruteni în Humor, și întrebând Alteța Sa câți, i-a rĕspuns cumcă se află două familii de ruteni în Humor.

Mulțămind apoi primariului germân Campani pentru primirea loială, și primind dela institutoarea Decher un buchet de flori, pornì mai departe spre Câmpulung.

Pe toată calea până la Câmpulung erau ridicate arcuri de triumf. Original era arcul de la Vama, în care se aflau la dreapta și stânga câte o cameră mică și când trecu Alteța Sa c. r. se deschiseră ușile camerilor și din ele eșise la dreaptă un flăcău, eară la stânga o fată de o frumsețe rară, îmbrăcați în costumul pitoresc național și se închinară Alteții Sale c. r. Alteța Sa era surprins de frumseța tinerilor și săluta surizând în dreapta și stânga, petrecut fiind de entusiaticele strigări a poporului adunat.

În Câmpulung Alteța Sa c. r. fu primit la arcul de triumf de primariul orașului Beligan cu o avorbire scurtă și după ce mulțămì Alteța Sa c. r. se pornì la locul, unde avea sĕ se puie și sfințească temelia pentru biserica ort. or.

După actul acesta Alteța Sa c. r. se duse la primărie unde se servì un dejun în sala foarte frumos decorată cu scoarțe și scorțari lucrate de români din munți. După dejun Alteța Sa c. r. se pornì la Cârlibaba oferind pentru sermanii din Câmpulung 200 fl. Din Câmpulung peste Pojorîta și Vilea-Putnei suiră trăsurele cu Alteța Sa c. r. Mesticanestiul care îi plăcu Înaltului oaspe foarte mult, și de repetite ori Alteța Sa c. r. respică plăcerea Sa de a putea privì un tablou, așa de frumos și măreț, cum i-se înfățișă de pe Mesticanești.

După ce se schimbară caii, Alteța Sa c. r. trecu prin Icobeni la Cârlibaba, admirând frumseța munților români bucovineni. Pe tot drumul dela Rădăuți până la Cârlibaba, care are o lungime aproape 150 chilometri, și care îl trecu Alteța Sa c. r. în 9 oare, Alteța Sa c. r. a fost salutată de poporul adunat cu „Sĕ trăească,“ entusiatice.

Din Cârlibaba Alteța Sa c. r. pornì călare la Lucina, ca sĕ vadă hergheliile, ce se află acolo. Frumos tablou se înfățoșa ochilor, când vedeai cicoșii conducênd cei 540 de harmăsari și iepe câte de 3 ani. De la Lucina, unde se servì un dejun Alteța Sa imperială se întoarse la Cârlibaba, unde ajunse la 10 oare seara.

Luni în 11 Iuliu Alteța Sa c. r. se pornì la 4 oare de dimineața mai departe spre a părăsí Bucovina. La frontiera Bucovinei era ridicat un măreț arc de triumpf și acolo așteptau pe Alteța Sa c. r. președintul țĕrii Esc. Sa. Br. Pino și Br. Vasilco, care mulțămì Alteții Sale c. r. pentru Prea înalta visită, cu care a fericit bucovinenii, căci ea va rĕmânè nestearsă în memoria lor. Alteța Sa c. r. își luà rĕmas bun de la presidentul și căpitanul țĕrii și în strigătele de „Sĕ trăească“ a locuitorilor din Cârlibaba trecu frontiera, unde fu primit de comitele Loynay din Szigeth și prourmà calea Sa la Marmaroș-Szigeth.

Varietăți.

* (Necrolog). Primim trista scire, că veteranul

Aron Florian, 82

a încetat din vieață în vêrstă de 90 de ani. Corpul a fost depus la biserica sf. Gheorge din Bucuresci.

Asupra vieții literatului român vom revení.

* Cu ocasiunea petrecerii Maiestății Sale în Cluș se vor ține și audiențe; în Deva, nefiind localul potrivit, nu vor fi audiențe. Comitele suprem al comitatului Odorheiu a propus și a învitat în scris pe toți fișpanii din Ardeal ca cu prilegiul petrecerii Maj. Sale în Cluș, prin delegați trimiși în persoană, toate comitatele sĕ-și esprime alipirea și statornica credință cătră tron.

* (Reformă pentru gimnasii.) După cum anunță „Vien. Allg. Ztg.“ ministrul austriac de instrucțiune publică lucră la un proiect pentru reforma gimnasială. Noul proiect conține și următoarele: 1 Stergerea impărțirei în gimnasiu superior și inferior. Strămutarea sciințelor naturale din clasele inferioare în cele superioare. 3. Cursul gimnasial de 8 ani remâne. 4. Schimbarea împărțirei materialului de învĕțământ a limbilor clasice prin înmulțirea oarelor în clasele inferioare.

* (Inspectori supremi). Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică a numit din partea statului ca inspectori pentru scoalele confesionale pe anul scol. 1887/8 pe următori d-nii: Iosif Elischer, directorul suprem al cercului de învĕțământ Sibiiu, pentru gimnasiul superior, scoalele reale inferioare române gr. or. din Brașov și pentru gimnasiul greco orient. inferior din Brad, și pentru gimnasiile din Odorheiul-secuesc, Orĕștie și S. Georgiu. Dr. Oscar Asboth pentru gimn. sêrb. din Neoplanta. Alecsandru Páll de Hatolyka pentru gimnasiile reformate din Cluș, Têrgul-Murĕșului, Aiud și Zelau.

* (Monumentul lui Dimitrie Bolintinean.) Pe mormêntul marelui poet D. Bolintinean se va ridica un monument. Spre acest scop s'a constituit un comitet, care a luat frumoasa inițiativă.

* (Petrecere.) Junimea română din Făgăraș și jur va aranja o petrecere de vară, împreunată cu producțiune literară-musicală, în 31 Iuliu st. n. a. c. în hotelul „*Lauritsch*“ în favorul societății „Progresul“ din Făgăraș.

Programul e urmatorul:

1. *a) Reîntoarcerea rêndunelei, b) Uite Mamă*, cântece esecutate de corul junimei.

2. *Controversa*: „Este omul mai fericit în stadiul primitiv, sau fericirea progresează în raport cu civilisațiunea? partea I. susținută de Valeriu Comșa, cleric curs. IV-lea, partea II. susținută de David Chiujdea, cleric curs. III-lea

3. *Declamațiune*, din „Povestea Vorbei,“ de Nicolau Ludu, învĕțătoriu.

4. *Solo de flauta*, esecutat de V. Comșa, cu acompaniament.

5. „*Cucuruzul.*“ esecutat de corul junimei.

6. *a)* „*Visul meu,*“ esecutat de Ioan Bârsan cleric de curs. III-lea cu acompaniament de violină; *b)* „*Te-ai dus iubit-o,*“ esecutat de Corneliu Pop de Galați, stud. absolut cu acompaniament de violină.

6. „*Doina,*“ Solo de flaută cu acompaniament, esecutată de Ios. Morariu, teol. abs.

8. *a) Coroana cufundată, b) În pădure*, Cântece esecutate de corul junimei.

Începutul la 8 oare seara. Prețul întrărei: pentru o persoană 1 fl.; pentru o familie 2 fl.

În pausă se vor juca jocurile istorice „Călușerul și Bătuta.“

Ofertele marinimoase se primesc cu mulțămită, și se vor cuita pe cale diaristică.

Comitetul arangiatoriu.

* (Sporirea tacselor la gimnasii.) Foaia oficială publică o ordinațiune a ministrului de instrucțiune, prin care se face cunoscut, că cu începutul anului 1887/8 se sporesce cu 6 fl. v. a. tacsa scolară de inmatriculare la gimnasiile unguresci, întreținute de stat și din fondul de studii. Așa în capitală dela 24 se urcă la 30, ear în provincie dela 18 la 24 fl.

* (Pictorul Munkácsy.) Pictorul Munkácsy, care petrecea în Paris, după cum anunță „Voss. Zg.“ a luat lumea în cap. Vestitul pictor tocmai căci avea venite însemnate, a făcut datorii enorme, încât n'a mai putut pune stavilă năvălirei creditorilor. Pictorul, care ducea în Paris viața unui principe, se dice, că a apucat spre America.

* (Esposițiune.) Reuniunea agricolă a comitatului Făgăraș va arangia în 18 Septembre a. c. în Zernesci o esposițiune agricolă de animale domestice, producte agricole și articoli din industria de casă.

* (Foc.) Castelul cel nou și grandios al contelui Iuliu Andrásy s'a aprins și s'a pricinuit pagube enorme. Contele voind sĕ-și scoată mobilele prețioase s'a dĕrîmat acoperișul casei și el a fost închis de toate părțile. Abia după multă muncă Iuliu Andrásy jun. cu o seamă de oameni au putut străbate la conte și astfeliu i-au mântuit viața.

* (Postal.) Direcțiunea postală din Sibiiu escrie concurs pentru ocuparea postului de magistru postal în comuna (Zsidve) comitatul Têrnavei mici. Acest post pe lângă depunerea cauțiunei de 100 fl. este împreunat cu un salariu anual de 150 fl., pausal de cancelarie 40 fl. și pausal de transport 120 fl.

Cererile de concurs sunt a se asterne la direcțiunea postală din Sibiiu până în 10 August a. c. st. n.

* (Un moșneag din vremea lui Tudor Vladimirescu.) „Rĕsboiul“ comunică următoarele: „În comuna Flămênda, plasa Blahnița județul Mehedinți, a încetat din viață preotul Firu în etate de 120 ani. El până în ultimul moment era în întregimea minții; puțin îi slăbise vederea, dar tot se ocupa cu serviciile sale preoțesci, slugindu-se mai mult cu memoria. A avut fii de peste 80 de ani, nepoți de peste 40 ani și strănepoți vêrstnici. Putea sĕ mai trăiască încă mult, dar avênd curiositatea sĕ vadă casa unui fiu al seu, ce se făcea nouă — a alunecut pe scară, din care lovindu-se greu la coaste, i-s'a pricinuit moartea. El în timpul lui Tudor Vladimirescu, fiind atunci în puterea vêrstei, l'a urmat în toate locurile, îi plăcea libertatea și a fost esemplu de onestitate în tot timpul vieții sale.

* (Înmormêntarea unui câne.) Se scrie din Roma cu data 19 Iuliu: Curtea de casațiune și-a dat verdictul într'un proces foarte ciudat, despre care multe s'au vorbit de un an de ḑile. În 7 August 1886 venì adecă la paraclisieriul bisericei din orășelul Nuoro în Sardinia, un cetățean binecunoscut și foarte avut, cu numele Ignatio Fiorentino, care cu o față pĕtrunsă de cea mai adâncă durere spuse, că cel mai credincios și mai iubit pretin al seu a murit. „Și cugetă“, ḑise el, „rĕposatul a poftit sĕ fie înmormêntat fără nici o pompă, în mod simplu — ca un câne.“ Aceasta însĕ eu nu o pot

permite. Doresc, ca biserica sĕ fie pompos împodobită şi sĕ se tragă toate clopotele. Paraclisieriul făcu după dorinţa lui Fiorentino, care puse în mâna evlaviosului bărbat o monedă de aur, şi peste o oară sunetul tuturor clopotelor vestia moartea celui mai bun prieten a lui Fiorentino. Într'aceea o mulţime de oameni se adunaseră înaintea casei lui Fiorentino, ca sĕ vadă conductul funebral. Poarta se deschise şi carul mortuar în forma unui catafalc frumos şi bogat împodobit se puse în mişcare. În mijlocul noianului de flori, ce împodobiau catafalcul, zăcea cadavrul unui câne gras, pentru care era înscenată toată treaba. După carul mortuar urmau douĕ trăsuri, ear într'una din ele şedea Fiorentino, plângênd cu lacremi amare moartea iubitului seu prieten. Convoiul percurse oraşul întreg, giurul bisericei şi se oprí în urmă înaintea unei vile a lui Fiorentino, unde cadavrul cânelui fu aşedat într'un sarcofag de marmoră, ear într'aceea paraclisieriul energic trăgea din toate puterile la clopote. Oraşul întreg rîse pe moarte de gluma bĕtrânului şi posnaşului Fiorentino, dar preoţimea nu înţelese gluma şi făcu proces lui Fiorentino pentru ultragiarea religiunii. În 2 Iuniu Fiorentino fu condamnat la o ḑi închisoare şi 50 lire amendă. Curtea de apel a aprobat sentinţa, ear acuma şi curtea de casaţiune s'a declarat pentru pedepsirea inculpatului.

* (Macul sĕlbatic.) Aceasta floare frumoasă de câmp n'a fost creată pentru plăcerea ochilor: ea este şi folositoare, fiind indestrată cu proprietăţi calmante, de cari ar trebuí sĕ ne folosim mai des. Macul sĕlbatic conţine oare-care cantitate de opium, însĕ întrebuiţarea lui nu este periculoasă. El este un remediu, ce nu este destul de întrebuinţat mai cu seamă de cătră ţĕrani, cari ar putea sĕ-şi facă provisii fără nici o cheltuială. Macul sĕlbatic, ḑice „Economia Naţională“, este folositor cu deosebire în contra guturaiului şi a iritaţiunilor de pept, însoţite de tuse obositoare. Dosa mijlocie este cam de cinci grame pe ḑi sub formă de infusiune (ciai) făcută în cantitatea de apă, ce îşi propune cineva sĕ bea în 24 oare. Dacă voim sĕ facem ca o persoană, care tuşeşte mult sĕ poată durmí bine, sĕ facă un ciaiu, punêndu-se o dosă de floare de mac în cantitatea de apă ce poate sĕ o bea într'o seară. Se poate încerca de a face sĕ doarmă prin acest mijloc şi persoane cari nu pot durmí din alte cause diferite de tuse.

* (Bibliografic.) „*Ţara Nouă*“, revistă scientifică, politică economică şi literară, apare în Bucuresci. Nr. 2 are următoriul sumariu: Humanismul şi realismul, gimnasiul clasic şi real, urmare. — Palinodie (traducere din Horaţiu). — Părerile lui Rosseau despre cultivarea sensurilor, (fine). — Doamna Ileana (baladă populară). — Din ale lumei, galbenu (urmare şi fine). — Ceva din credinţele şi obiceiurile poporului nostru. — Săbărelul; Foaie verde; Dragoste urzicată (poesii populare). — Gheorghlaş (poesii) — Documente de limba şi literatura macedoromână. — Iubita din poveste, poesie. — Doine.— Bibliografie. — Corespondenţa.

„*Candela*“, foaie bisericească literară apare în Cernăuţi. Nr. 7 are următoriul cuprins: Omiliilesf. Ioan Crisostom la epistola cătră romani. — Pen Manalitatea preotului ortodocs. — Predica pentru cămarea femeei creştine. — Cronică.

„*Scoala şi familia*“, foaie pentru părinţi şi învĕţători, apare în Braşov. Nr. 7 cuprinde următoarele: Arta de a ajunge bătrâneţe adênci şi fericite. — Care pedepse pot fi întrebuinţate în scoala populară şi cum sĕ se aplice aceste pedepse? — Proprietatea. — Bibliografie. — Diverse.—

Loterie

Mercuri în 27 Iuliu 1887.

Brünn: **32 39 15 69 19**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 26 Iuliu n. 1887.

	Viena	*B.-pesta.*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	100.90	101.—
Renta ung. de hârtie	87.40	87.40
Împrumutul drumurilor de fer ung.	151.40	151.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.50	97.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—.—	127.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	115.50	115.50
Obligaţiuni urbariale transilvane	104.30	104.25
Obligaţiuni urbáriale croato slavonice	104.50	—.—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	100.25	100.—
Sorţi ungureşti cu premii	124.—	124.—
Sorţi de regularea Tisei	123.30	124.—
Renta de aur austriacă	112.80	112.50
Sorţi de stat dela 1860	137.57	137.—
Acţiuni de bancă austro-ung.	882.—	883.—
Acţiuni de bancă de credit ung	286.75	287.50
Galbin	5.93	5.90
Napoleon	9.96½	9.95
100 marce nemţesci	61.70	61.60
London pe (poliţă de trei luni)	125.70	125.75

Nr. 504. [1625] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învĕţătoresc la scoala poporală română gr. or. din:

a) Rîpa-inferioară cu salariu anual în banii incassaver din repartiţiune de . . fl. 160,
de fie-care copil obligat a frecuenta scoala câte 4 cupe cu curuz sfârmit, circa 25 ferdele à 16 cupe . . . . . fl. 25,
cuartir în edificiul scoalei . fl. 10,
lemnele trebuincioase de foc fl. 5,
suma fl. 200.

b) Ibănesti-pădure, numit la podul Runcului, cu salariu anual, incasaver parte din repartiţiune, parte din fondul scolariu, ce se înfiinţează acum, de . . . . . fl. 150,
cuartir în edificiul scoalei . fl. 20,
lemnele trebuincioase pentru foc . . . . . fl. 10,
suma fl. 180,

se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Reflectanţii vor avea a-şi aşterne suplicele concursuali, instruite cu documentele prescrise de lege, subscrisului până la terminul indicat, cu observarea: dacă suplicantele a mai competat şi la alt post şi unde a competat.

Oficiul protopresbiteral al tractului Reghinului.

Idicel, 2 Iuliu, 1887.

În conţelegere cu resp. comitete parochiali.

Galaction Şagău,
protopresbiter.

Nr. 143. [1627] 1—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de învĕţătoriu dela scoala noastră confesională greco. orientală din Iclandul mare, protopresbiteratul Mureş-Oşorheiu, cottul Turda-Arieş, se escrie concurs pentru ocuparea acestui post, cu termin de *30 de ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 200 fl. douĕ sute fiorini, plătiţi în douĕ rate, şi anume rata primă de o sută florini în luna lui December, ear rata a doua în luna lui Martie.

2. Casă de locuit în edificiul scoalei cu grădină de legumi.

3. Dacă învĕţătorul va primí a fi şi cantor, prelângă salariul învĕţătoresc de 200 fl. va primí şi a treia parte din venitele stolari, şi din porţiunea canonică 6 jugere 765 □ loc arĕtoriu, 1 jug. 396 □ fênaţ, loc de păşune 200 □. Casă cantorală, şi grădină, contribuţiunea pentru toate o plătesce comuna bisericească. Dela concurinte se pretinde sĕ fie pedagog absolut şi sĕ fie vĕrsat în tipicul bisericesc şi în cântări.

Concurenţii sunt avisaţi a-şi ascerne concursurile lor până la termin, subscrisului oficiu protopresbiteral, şi în privinţa cantoriei a se presenta în faţa locului spre a-şi arĕta hărnicia în cântări şi tipic.

Oficiul protopresbiteral al tractului M Oşorheiului în conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Mureş Oşorheiu, 26 Iuniu, 1887.

Parteniu Trombitaş de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 18 com. par. [1626] 1—3

CONCURS.

Fiind vacante 3 posturi de învĕţători la scoala capitală gr. or. din opidul Reşinari, protopresbiteratul Sibiiului, pentru întregirea lor, se escrie concurs, cu terminul de *30 de ḑile* dela prima publicare.

Salariul pentru fie-care din acestea posturi este: 350 fl v. a. şi 60 fl v. a. relut pentru cuartir şi lemne, carele se va solví în rate lunari decursive. Ceice vor reflecta la acestea posturi, vor avea: sĕ cânte şi la strană în dominecile şi sĕrbătorile de peste an, sĕ instrueze în scoala de repetiţiune, şi unul dintre dênşii va fi încredinţat cu conducerea grădinei scolare, pentru carea va folosí jumĕtate din venitul aceleia.

Rĕşinari, 29 Iuniu, 1887.

Comitetul parochial
Iosif Goga,
paroch şi preşed. comitetului.

In conţelegere cu mine
Sibiiu, 3 Iuliu, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 446. [1623] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III din Sălciva de sus, protopresbiteratul Lupşei, pentru ocuparea acestui post de paroch se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Birul preoţesc dela 150 case câte 20 litre bucate (parte grâu, parte cucuruz) de una casă.

2. Folosirea usufructului din cimiteriu, a unui fênaţ şi a unei grădini de cucuruz.

3. Lemnele trebuincioase de foc şi

4. Venitele stolare regulate prin sinodul parochial, carecare la olaltă dau un venit anual, calculat in bani, de 413 fl v. a.

Doritorii de a courge la acest post sĕ-şi astearnă supile instruite conform prescriselor s. org. şi regulamentului pentru pochii din 1878 acestui oficiu protopresbiteral până la terminul supranumit.

Ofenbaia, în 9 Iu., 1887.

În conţelegere cu comitar. respectiv.

In Danciu,
protopresbiter gr. or.

Ad. Nr. 644 [1628] 1—3

EDICT.

Maria Greavu gr. din Topârcea, care a părăsit cu nelinţă pe legiuitul ei bărbat, Ioan Rată, tot din Topârcea fără a se şti ocul ubicaţiunei ei, — conform rĕuţiunei consistoriale din 6 Septe e 1885 Nr. 3226 B. — se citează se presenta la subscrisul oficiu în nin de 6 luni dela prima publicare, i la din contră procesul divorţial, atentat asupra-i de bărbatul ei, se va pertracta şi decide şi în absenţa ei.

Sĕlişte, 13 Iuliu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sĕliştei.

Dr. **Nicolau Maier,**
protopresbiter.

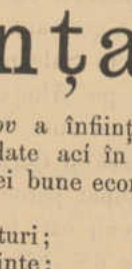

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuinţează ca mijloc spre deplină şi sigură lecuire contra tuturor suferinţelor de stomach şi de nervi, chiar şi contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde şi aḑi fie-care se întrebuinţează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuinţarea picăturilor resultat sigur.

Preţul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignaţiune. **În toate farmaciile se află.**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 16—26

Isciinţare.

Reuniunea femeiromâne din Braşov a înfiinţat, după cum se scie, un internat, cu scop de a instrui fetiţele aşedate ací în menajul casei, precum şi în diferite lucruri de mâe cad în sfera unei bune econoame, şi anume se învaţă ací:

a) a pregăti tot de mâncări;
b) a spăla şi a tot feliul de albituri;
c) a coase la m albituri şi vestminte;
d) a toarce, a pânză, postav, covoare şi alte lucruri pentru trebuinţele casei (industria de ca
e) a cultiva leg
f) reguli higien

În acest iat se primesc:

A. Interne.

1. Fără plaetiţe orfane, sĕrace, care vor fi absolvat 3—4 clase primare, şi vor fi în 14 ani. Aceste fetiţe vor provedé toate serviţiele interne.

2. Cu plată imesc: parte fetiţe de acelea, cari au absolvat clasele primare şi vor sĕ se ce numai în lucrurile, care se instruează în internat; parte de acelea, cari pe lăceastă cualificare vor sĕ continue învĕţământul la vre-una din scoalele din loc.

Pentru instruc în lucrurile de sub *a, b, c, d, e, f.* precum şi **pentru întreaga alimen** (nutrire) se plătesce anticipativ 10 fl. pe lună pentru fiecare fetiţă.

B. Esterne.

Fetiţe de acele Braşov, care vin în internat numai preste ḑi, plătesc pentru instrucţiunea de punctele *a)* până la *f)* precum şi pentru mâncarea de prând şi de seară) 6 fl. pe lună.

Părinţii, care sĕ-şi aşeḑe fiicele lor în acest internat, au sĕ se adreseze la subscrisa presidenă la **15 August st. v.** [1624] 2—3

Agnes Duşoi p., presidentă
Dr. Nicolau Pop m. p., actuar.

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roşca.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 74 Sibiiu, Sâmbătă 18/30 Iuliu 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sĕrbători de Luni numĕrul cel mai de aproape va apărĕ Joi în 23 Iuliu v.

Sibiiu, 17 Iuliu.

Ministrul nostru de culte, domnul Augustin Trefort, a plecat în strĕinătate, ca sĕ-și facă călĕtoriile cunoscute cu scopul de a familiarisa principiile adoptate de alte state și la noi în țeară. Cumcă în Ungaria starea scoalelor nu stă tocmai pe gradul acela, de a nu mai avea lipsă de îndreptat, este constatat de toți factorii, cari urmăresc cu atențiune demersul scoalelor și al instrucțiunei publice, și așa, numai bucura ne putem, când ministrul nostru cercetează nu din cărți, ci din propria autopsie, cum e în alte țĕri și cum stă pe acolo starea învĕțămêntului, ca apoi întors acasă, sĕ le aplice ce'e vĕdute și esperiate și la noi.

Înainte de plecare însĕ domnul ministru a esmis o ordinațiune, privitoare la didactrul anului scolar viitoriu, ce au de a-l plăti părinții pentru fii lor.

I-se părea Escelenției Sale prea puțin ca didactrul sĕ fie numai de 18 fl., și așa l'a ridicat la 24 fl.; eăr în capitala Ungariei dela 24 la 30 fl.

Nu scim va întêmpina pressa maghiară aceasta ordonanță, dar pre noi, pre români aceasta ordinațiune nu ne a atins tocmai plăcut.

Poporul român e popor sĕrac, — dar dorința de a-și cresce și el fii sei și a-i îmbogăți cu un cuant de cunoscință, o are ca și bogații. În alte state sĕ fac multe înlesniri, ca oamenii sĕ se poată apropia de scoli, la noi însĕ pare, că merg lucrurile întors.

În loc de înlesniri greutăți, în loc de a-i face și sĕracului posibilă acuirarea culturei, i-se pun pedeci, cât formale, cât materiale.

Când cu desbaterea proiectului pentru scoalele medii, ministrul nostru a pus mult pond pre formĕ și mai mult pe supraveghiarea scoalelor din partea statului, dar s'a ferit a inarticula prin lege partea materială, și aceasta se vede a și o fi reservat, ca sĕ o facă pre calea ordonanții din cestiune, după câți-va ani. Motivele, cari le aduce ministrul pentru legitimarea procederei sale se reasumă în următoarele: lădile statului sunt goale, ear gimnasiile reclamă o mulțime de îmbunătățiri cu privire la mijloacele de instrucțiune.

Ne pare bine, că ministrul singur vine a recunoasce, ce noi am accentuat des și de repețite ori, că statul unguresc este destul de sĕrac, ca sĕ poată face lucs cu edificii de scoală, în cari sĕ se adăpostească de multe ori tot atâtea puteri didactice câți elevi, — și că de regulă tocmai în acele locuri, unde nici pre departe nu au fost necesar ca acele scoale sĕ se înființeze — ele s'au înființat, ca singuri ungurii sĕ se încredințeze mai târdiu, că nu sunt de lipsă și că pe câte un elev din scoalele poporale a le statului vine a se cheltuí la an sume dela 3—4 sute de florini.

Dacă deci statul este sĕrac, punga lui e goală, cum de tocmai dl ministru nu o a vĕdut și prevĕdut aceasta mai de timpuriu, ci a cheltuit sume nebunesci, până s'a sleit puterile, de cari poate dispune un stat, pentru ca apoi tot ministrul chemat a înlesní și a face accesibilă cultura oricărui cetățean, sĕ o îngreuneze acum în partea materială.

E posibil 'și va fi cugetat ministrul nostru, că cine poate plăti la an 18 fl., — de ce sĕ nu poată plăti și 24 fl., — dar în cugetul seu acesta tare s'a înșelat, și e dureros, că aceasta dispositie va avea resultatle sale distrugĕtoare tocmai la noi la români, mai mult ca la alții.

Ce ce au cunoscințe despre starea poporului nostru, foarte lesne vor vení la convingerea, că prin dispositiunea de față cel puțin 10% din numĕrul scolarior români dela gimnasii vor remânea acasă la cornele plugului, ca după 10 ori 20 de ani sĕ preamirească apoi pe dl ministru pentru dispositiunea urcărei didactrului.

În ce privesce asertul din ordonanța ministrului, că adecă scoalele medii reclamă o mulțime de cheltueli întru acuirarea de aparate fisicale, de chemie, anatomie și geografie, poate sĕ fie așa și nici că ne puten închipuí o instrucțiune potrivită fără de ele, numai cât că dela anul domnului 1867 până adi sunt 20 de ani și după o fericită domnie de atâta amar de vreme se putea procura pe rênd, fără ca sĕ remână acum, ca sĕ se procure din didactru, un lucru acesta, care aruncă o umbră asupra actualului sistm de guvernare, și în călĕtoria sa singur ministrul nostru va trebuí sĕ se convingă că față cu proverbiala sĕrăcie a cetățenilor ungaresci de toate limbile dispositiunea sa este de tot sever și masteră. Sub cel mai crâncen absolutism a învĕțat generațiunea mai bĕtrână a românilor de adi și nenumerate sunt casurile, în cari studentul ponia dela casa părinților cu câțiva cruceri în buzunar și cu desagii în spate până la Sibiiu, Cluș, etc. ca sĕ se înscrie la scoală fără de a plăti sume, pe cari adi nu le pot părinții suporta decât, dacă ve vinde cel puțin o vacă cu lapte s'au chiar și bĕi din jug, la începutul anului scolar.

Sĕ nu ne mirăm, dacă acel sistem al egalei asupriri începe a avea aderenți până și în păturile cele mai de jos a le poporului român, când gimnasiile gemeau îndesuite de scolari români, ear adi stau aproape părăsite de ei, din causa multor greutăți formale și materiale. E drept, că ministrul voesce ca sĕ urce didactrul, pentru ca tot cu o cale sĕ absolveze pre sĕraci dela plătirea lui. Numai cât noi românii, mulțemită lui Dțeu, nu avem proletari până acum, ci avem plugari cu câte o căscioară și v'ro văcuță și apoi atestatele de sĕrăcie nu se estradau pentru oamenii, cari mai au în protocolul funduariu ceva pe numele lor, de unde urmează, că înlesnirea se va face pentru ciobotarii și industriașii nemților, ungurilor și altor neamuri, ce trăesc pre la orașe și poate ar putea plăti mai cu înlesnire didactrul, ear greutatea și povara va cădé tot pre umerii cei destul de apĕsați, asupra țĕranilor, cari sunt talpa țĕrei și cari muncesc mai mult ca ori ce clasă a cetățenilor pentru stat, pentru comitat și pentru comună, și fără inimă trebue sĕ fie omul, care petrece numai o di pre sate și nu vine la convingerea, că astădi țeranii sunt de tot necăjiți.

Aceasta este convingerea noastră celor ce vedem, cum merg trebile și avem inimă pentru țĕranii nostrii și de aceea ne doare, că ni-s'a mai înmulțit grijile cu una, chiar de unde nu eram în drept a-le astepta.

---

†

ARON FLORIAN.

Pribegitul apostol al românismului *Aron Florian*, care ca un luceafĕr strălucesce pe orisontul literaturei noastre a fost fiu de preot și s'a născut în Ardeal la 1805. Avênd încă de mic talent la învĕțătură, percurse clasele primare cu mult zel în Sibiiu, făcu gimnasiul în Blaș, și isprăvì studiile academice în Pesta. Persecutat în Ardeal, cuprins de amărăciune trebuì sĕ părăsească aceasta țeară frumoasă și la 1827 trecu în Țeara românească, ca sĕ clădească mai departe cu urmașii lui Lazar opera începută de acest mare bărbat. Acolo a stat ca învĕțătoriu la scoala lui Dinic Golescu din Golesci. La anul 1831 ajunse profesor și inspector la scoala publică din Craiova, de unde după 2 ani devenì profesor la colegiul sf. Sava din Bucuresci; ear la 1847 'l aflăm ca revisor general de scoale districtuale.

Anul 1848 l'a aflat ca pe cel mai înflăcărat român și de aceea i-a pricinuit și multe

---

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

În protopopiatul Abrudului s'au luat înainte visitație canonicească în 21 Iunie, 1787.

238 **Abrud, Baia Cornea, Verpatac.** Proto. Iosif Adamovici are sin.
P. Petru Simuț, are singel.
P. Petru Dib, are singel.
Proto. are cir. până 17 Decemb. 1786 scris, și a bisericii are scris, dară protocol scris nou.
Proto. cir. n'are, și a bisericii numai pe o foaie are scris.

239. **Abrudfalva.** P. Nicolae Huț, are singe.
Proto. cir. are toate poruncile afară de sĕrbători scrise și a bisericii are.
P. Genadie.
Proto. cir. n'are nici decât, și a bisericii așișderea.
P. Ioan Moldovan.
Proto. cir. n'are, dară a bisericii numai pe vr'o trei coale are scris.

240. **Cărpiniș.**

241. **Bucium cu satele lui.** P. Ioan Dobra, are singel.
Protoc. cir. are scris, și a botezaților are scris.
P. Ioan Popovici cel tinĕr, are sin.
Proto. cir. are și a bisericii are.

242. **N. Roșia.** P. Eremie Horcea, are singel.
Protoc. cir. n'are, și a bisericii n'are.

243. **Topánfalva cu crăngurile sale.** P. Popa Mucia Petru.
P. Ioan Popovici, are sing.
Protoc. cir. până 26 Aprile 1787 are circularelor.
P. Danilă Novață.
Protoc. botezaților n'are cum trebue.
P. Avram Sicoaie, are singilie.
Protoc. cir. n'are scris, și proto. bisericii are rĕu scris.
Avram Fordui.
George Nariță, supernumerar are sin.
Batern.
Ioan Corcheș, are singelie, paroch este aicia.
Protoc. cir. cu ceialalți au arĕtat.

244. **Bistra.** P. George Gligor, are singilie.
P. George Bistrai, are singilie.
Protoc. cir. n'au scris.

245. **Nagi-Aranioș.** P. Grigorie Coroi, nemestnic, are singelie.
Protoc. cir. are, dară nu este de tot scris, și a bisericii are.
P. Angel Dobrai, are singel.
Protoc. cir. are, dară a bisericii n'are.
P. Ioan Man, au venit.
Protoc. cir. n'are, și a bisericii nu este după rênduială.
P. Petru Burs, are singilie.
Fiind de curênd preoțit, n'are protocol.
P. Georgie Man, au venit.
Proto. cir. n'are, și a bisericii este numai pe două foi.
P. Ioan Precup, are singel.
Protoc. cir. n'are, și a bisericii n'are.
P. Michail Popovici.
Protoc. cir. n'are și a bisericii n'are. (Va urma.)

suferinţe. În acest an, numit de guvernul provisoriu ca prefect al districtelor Ilfov şi Dolju şi punêndu-se în fruntea mişcărei naţionale din România, fu aspru persecutat şi în urma prigonirilor din partea ruşilor şi turcilor, cari inundaseră ţeara, fu nevoit sĕ treacă în Ardeal, la Sibiiu. În Ardeal fu ales cu mult entusiasm de membru al comitetului român de pacificare. Ocupând ungurii Sibiiul şi voind a pune mâna pe dênsul, Aron Florian, trecu ear în România, unde l'au primit ruşii cu baionetele şi l'au aruncat în închisoare. De aici scăpênd a fost espatriat 9 ani. Pecând se afla în Sibiiu, la 1853 cu prima Ianuariu scoase la lumină primul numer din „Telegraful Român.“ Mai târdiu însoţindu-se cu Ioan Maiorescu ajunseră redactori la „Foaia legilor imperiale“ din Viena. După resboiul crimeic, încheindu se tractatul dela Paris, Aron Florian se întoarse în ţeara românească dimpreună cu ceialalţi espatriaţi. Ca membru al consiliului permanent de instrucţiune lucrà foarte mult pentru înaintarea învĕţămêntului public din România. La 1871 se retrase în vieaţă privată.

Pe lângă toată vieaţa sa sdruncinată şi pribegită, Aron Florian a desvoltat multă activitate pe terenul instrucţiunii şi prin zelul seu neobosit ne a agonisit şi ne a lăsat moştenire următoarele scrieri: „Catechismul omului crestin, moral şi social,“ op premiat cu o medalie de 50 galbini. — „Elemente de istoria vechiului şi noului testament.“ — „Elemente de geografie.“ — „Idee repede despre istoria Ţĕrei românesci.“ — „Catechismul religiunei ortodocse“. — „Patriarchii,“ trad. din limba francesă. — „Elemente de istoria universală.“ Lucrà dimpreună cu Petru Poenariu şi G. Hill la „Dicţionariul franceso-român,“ două volume mari. A colaborat la „Curieriul român“ a lui Eliade Rădulescu, la „România“ şi în anul 1836 a redactat foaia literară „Museul Naţional.“ „Istoria principatului ţĕrei românesci“ în trei volume „Patria“ „Patriotul“ şi „Patriotismul“ este model de scriere, caracterisată prin o adêncă, serioasă cugetare şi impodobită cu o limbă fermecătoare.

Aflăm de interes a reproduce în cele următoare întreg apelul seu emis cu ocasiunea fondărei „Telegrafului Român“ ce e de următoriul cuprins:

Prenumeraţiune
la
„TELEGRAFUL ROMAN“
gazetă politică, industrială, comercială şi literară.

Folosul, ce se revarsă asupra culturei popoarĕlor din cetirea gazetelor, este atât de mare şi înfelurit, încât foile acestea periodice s'au privit cu toată dreptatea ca nesce isvoară nescurse de învĕţătură, luminare şi binecuvêntare. Sunt ţĕri cu popurăţiune abia peste trei milioane suflete, unde gustul cetirii gazetelor este atât de lăţit şi trebuinţa lor atât de adênc simţită, încât peste o sută de foi periodice es la lumină spre a învĕţa şi a folosi pe popor. Cu adevĕrat, foile gazetelor prin uşurătatea lor sboară cu lesnire din mână în mână, prin noutatea lucrurilor, ce aduc, aţîţă curiositatea cetitorilor, prin felurimea ideelor şi cunoscinţelor, ce cuprind, împodobesc mintea, îmbunătăţesc inima, îndireptează spiritul, prefac năravurile, formează caracterul şi perfecţionează atât vieaţa privată cât şi cea publică a unui popor.

De când s'a dovedit importanţa foilor periodice şi s'a cunoscut neapĕrata lor trebuinţă şi pentru poporul român, s'au făcut multe încercări, mai mult sau puţin norocite spre a împărtăşi şi pe acest popor de această facere de bine nemărginită a tipariului. Înaltul Guberniu, plin de bunăvoinţă pentru desvoltarea şi fericirea popoarelor sale şi pentru onoarea şi mărirea Monarchiei, a favorat tot-deauna asemenea încercări publicistice şi le-a dat înlesnirile trebuincioase spre a putea eşi la lumină, ca sĕ aducă foloasele pentru care era hotărîte. Românul cu cât a fost mai apĕsat de împregiurările timpilor trecuţi şi cu cât a fost mai lipsit de ori-ce mijloace pentru cultura sa, cu atât mai mare bucurie a salutat toate întreprinderile de gazete ce s'au făcut pentru învĕţătura şi folosul seu, le a îmbrăţişat cu sete şi zel şi le a sprijinit cu toată puterea sa materială şi morală, de care a putut dispune.

Nu e locul de a numera aici toate încercările de gazete, care au eşit la lumină în deosebite locuri, timpi şi împregiurări, cu vieaţă mai lungă sau mai scurtă spre a pune şi pe poporul român în relaţiune cu lumea şi cu tot ce se face sau se întâmplă în trênsa, spre a i-se înălţa şi lui spiritul, şi spre a i-se deştepta puterile sufletesci şi trupesci, ca sĕ scie ce şi cum trebue sĕ lucre pentru cultura şi fericirea sa. Ostenelele acelor bărbaţi plini de căldură, cari au asudat pe câmpul acest larg al publicităţii române, sunt atâtea jertfe frumoase, ce s'au adus la altariul fericirii poporului român. Ne bucurăm din inimă, că românul a ajuns astădi în stare de a cunoasce, că gazeta şi pentru dênsul este o lipsă de cele mai simţite, cetirea ei o trebuinţă ca pânea de toate ţilele, şi învĕţătura ce ea cuprinde, o scoală bogată pentru folosul şi pentru vieaţa practică a sa.

Dorind din inimă a împlini, după putinţă, aceasta lipsă şi trebuinţă, ce se simte din ţi în ţi tot mai adênc, am hotărît a întra şi noi în drumul acel greu al publicităţii, şi a da la lumină o gazetă, care sĕ contribue la învĕţătura şi folosul poporului român. După paşii cuviincioşi ce am făcut pentru dobêndirea voiei de a putea publica această foaie periodică, Înaltul Guberniu, pĕtruns de adevĕratele lipse şi neajunsuri ale poporului român, s'a îndurat părinţesce a încununa dorinţa noastră cu cel mai fericit resultat. Plini de bucurie ne grăbim a face cunoscut, că această gazetă a noastră va începe a eşi la lumină cu începutul lunei lui Ianuariu a anului 1853 sub numire de **„Telegraful român.“**

Tendinţa acestei gazete va fi: a împărtăşi poporului român din politică, industrie, comerciu şi literatură, idei şi cunoscinţe practice, potrivite cu timpul şi amĕsurate trebuinţelor lui, a-l învĕţa ca sĕ-şi cunoască posiţiunea şi drepturile, ce-i sunt asigurate în stat; a-l lumina asupra intereselor care taie în vieaţa privată şi publică a lui, şi a-i mişca activitatea puterilor fisice şi morali; a da direcţiune spiritului lui cătră tot ce contribue la înaintarea şi desvoltarea sa, şi al convinge, că numai prin îmbunătăţirea stărei sale materiali şi morali poate ajunge la cultură şi fericire. Aceasta tendinţă, ce Telegraful român nu o va perde nici odată din vedere va sta în cea mai strênsă legătură şi armonie cu principiile cele nestrămutate ale Monarchiei, cu aşedĕmintele ei fundamentali, cu paza cea sfêntă a dreptului din lăuntru şi din afară, cu ţinerea cea strînsă a ordinei, cu respectul religiosităţii şi al moralităţii, şi cu temeiul liberei desvoltări, de care se bucură toate popoarele din stat. Între marginile acestor momente mari şi însemnătoare, pe care se razimă siguranţa şi tăria Monarchiei şi fericirea publică şi privată a popoarĕlor, care se află sub scutul legilor ei, Telegraful român se va mişca liber în drumul, ce şi-a însemnat spre a ajunge la scopul, ce şi la propus de a învĕţa şi a folosi pe poporul român.

Potrivit cu tendinţa sa, Telegraful român va cuprinde în coloanele sale:

I. din sfera politică: estracte din ordinăţiunile şi decretele înaltului Guberniu; mĕsurile ce se iau pentru siguranţa şi fericirea publică; schimbările politice şi denuminaţiunile, ce se fac, şi tot ce se întâmplă vrednic de însemnat şi de ştiut în Monarchie şi patrie. Din politica strĕină se vor publica întêmplările de toate ţilele şi evenimentele cele mai importante care au urmări asupra schimbărei şi prefacerii statelor. Dar scopul de căpetenie al Telegrafului român va fi, de a atinge şi a desbate mai cu osebire interesele proprie şi trĕbuinţele de căpetenie ale poporului român, şi a împărtăşi ori ce fapte şi întêmplări adevĕrate şi vrednice de ştiut din ţinuturile, oraşele şi satele unde se află români.

II. din sfera industriei se vor publica invenţiile şi aflările nouĕ ale spiritului omenesc; se vor face cunoscut îmbunătăţirile şi înlesnirile, cu care sporesce industria din Monarchie şi patrie, şi peste tot se va arĕta înaintarea, ce alte popoară şi ţĕri fac în aşedĕminte de fabrice şi manufacture. Dar lucru de căpetenie al gazetei va fi, a deştepta simţul şi a aţîţa gustul poporului român pentru arte şi maiestrie; a trage luarea aminte a lui asupra acelor ramuri de industrie şi asupra acelor meserii, cu care ar putea şi ar trebui a se ocupa şi dênsul spre îmbănutăţirea stărei sale materiali şi morali.

III. din sfera comerciului se va arĕta influinţa cea făcĕtoare de bine, ce comerciul are asupra culturei, şi fericirei popoarĕlor; se va însemna cursul acestui canal mare, pe care curge şi se prefiră bogăţia lumii, şi se vor face cunoscute împregiurările, care favorează pe unele popoară a trage la sine mai mult din acea bogăţie a lumii. Desvoltând deosebitele drumuri şi mijloace, care înaintează, şi sporesc comerciul, se va da curagiu poporului român, a sĕ îmbrăţişe e şi el acele ramure de comerciu, care îi sunt la îndemână, şi sĕ se întindă şi dênsul la acele speculaţiuni de negoţ, din care ar putea trage foloase mari şi simţite.

IV. din sfera literaturei se vor publica cărţile, care es din tipariu, cu recesiuni scurte despre valoarea lor internă, şi despre stilul şi limba, cu care sunt scrise. Se va arĕta câte odată lipsa şi trebuinţa acelor cărţi, ce opiniunea publică şi neapărata trebuinţă le cere, ca sĕ se lucre şi sĕ se dee la lumină pentru învĕţătura şi folosul poporului român. Se vor publica din când în când poesii fugitive, uşoare, cu luare aminte la arta, spiritul, gustul si simţĕmêntul cu care sunt lucrate. Pentru varietate se vor publica micsele curioase şi ori-ce alte scripte prosaice interesante, din câmpul cel întins al literaturei, şi proporţionate spaţiului din coloanele gazetei.

După tendinţa, ce şi-a propus Telegraful român si după materia ce are de scop a împĕrtăşi, este invederat, că însărcinarea, ce am luat asuprane, este foarte grea, şi responsabilitatea cătră cetitori foarte mare. Deşi îndrăsnim a promite, că ne vom întrebuinţa toate puterile spre a merita încrederea, ce ni se va da, deşi sperăm, că publicul cetitoriu va avea indulginţă cu o gazetă tineră, care are a se lupta cu multe neajunsuri mai vêrtos la începutul seu: cu toate aceste mărturisim, că consciinţa noastră ar rĕmâné îngreuiată, când gazeta aceasta n'ar putea ajunge la scopul şi destinaţiunea sa. Fiind însĕ, că o asemenea întreprindere numai cu puteri unite ale mai multor conlucrători se poate aduce şi a se susţiné în stare de a corespunde dorinţii şi aşteptărei publice, noi din inimă chemăm ajutoriul inteligiinţii române civile, militare şi bisericească, şi o rugăm ca sĕ ne sprijine din toate poterile într'această carieră, ce o începem pentru învĕţătura şi folosul poporului român. Dela zelul şi căldura tuturor aşteptăm cu bucurie sĕ primim necontenit din toate părţile articuli de corespondinţe potriviţi cu materia şi tendinţa gazetei, şi amĕsuraţi intereselor poporului, pentru care se publică aceasta foaie periodică.

Telegraful român va eşi regulat de două ori pe sĕptĕmână Mercurea şi Sâmbăta, totdeuna câte o coală, de formatul acestei provocaţiuni, şi cu slovele ce se vĕd aci. (lit. civile Red.) — Preţul lui este pentru Sibiiu pe un an întreg 7 florini m. c.; ear pe o jumĕtate de an 3 fl. 30 cr., pentru celelalte părţi ale Transilvaniei şi pentru provinţele din monarchie pe un an întreg 8 fl. c. m., ear pe o jumĕtate de an 4. fl. — Pentru ţeri strĕine este preţul pe un an întreg 12 fl.; ear pe o jumĕtate de an 6 fl. m. c. Prenumĕraţiunea se face în Sibiu la espeditura Telegrafului român în tipografia diecesană; pe afară la toate postele cesaro-regesci. Fără bani plătiţi înainte nu se primesce prenumĕraţiune, nici se poate trimite gazeta. — Adresele sĕ fie scrise bine şi sĕ cuprindă curat numele, caracterul şi locul locuinţii fie-cărui domn prenumĕrante. Acei DD. prenumĕranţi, cari nu lăcuesc unde se află posta, sĕ însemneze pe lângă locul locuinţii cea mai de aproape staţiune de postă, de unde au a-şi primi gazeta în ţilele sosirei ei acolo. – Atât adresele DD. prenumĕranţi cât şi banii sĕ se trimită la espeditura Telegrafului român cel mult până la 29 Decembre, calendariul vechiu, pentru ca sĕ se scie câte esemplare sunt sĕ se tipărească şi sĕ se trimiţă. — Cei ce vor întârdia prea mult cu prenumĕraţiunea, au de a-şi adscrie lor singuri vina, dacă nu vor putea căpĕta numerii completi dela început. — Telegraful român primesce şi inserate, însciinţări şi publicaţiuni de negoţ, vêndări ş. c. l. plătindu-se şirul tipărit cu slove mici câte 4 creiţari m. c. Toate corespondinţele cu Redactura sau cu Espeditura Telegrafului român ne rugăm sĕ fie francate pe poste.

După preţul de prenumĕraţiune ce s'a pus Telegrafului român am dori din toată inima ca sĕ fim în stare de a putea da foaiei acesteia o întindere si o desvoltare care sĕ corĕspundă dorinţii şi aşteptării publicului cetitoriu. Spre nenorocire trebue se spunem, că tocmai acum la început nu ne aflăm în posiţiunea acea fericită de a dispune de mijloacele şi înlesnirile de care se bucură aşĕdemintele altor gazete strĕine. Făptuirea caldei noastre dorinţe, care este şi a publicului cetitoriu, atârnă dela bunăvoinţa şi interesul, cu care se va primi această foaie, şi dela călduroasa sprijinire ce i-se va da prin înmulţirea numĕrului prenumĕranţilor. Dacă îmbrăţişarea acestei intreprinderi a noastre va fi aşa de favorabilă precum ne place a spera, îndrăsnim a încredinţa pe public, că ne vom grăbi sau a publica Telegraful mai de multe ori pe sĕptĕmână, sau a-i da un format mai mare, ori ceeace ar fi şi mai raţionabile, a-l însoţi pe toată sĕptemâna de o foaie curat literară.

Dela un timp încoace s'au înmulţit glasurile acelor, cari cer, ca sĕ se rupă odată toate pedecile, şi gazeta română sĕ se tipărească cu litere, şi se ese la lumină îmbrăcată în vestmintele sale proprii, ear nu strĕine. Precât dăm dreptate acelor cereri, care se aduc dintr'o parte şi alta; pre cât ne bucurăm de norocitele începuturi ce s'au făcut în privinţa aceasta: pe atât mărturisim, că nimenea n'ar putea dorì mai cu căldură decât noi a publica Telegraful român în treg cu litere. Cu toate acestea noi credem, că trebue deocamdată sĕ aşteptăm ca sĕ cunoascem pe publicul nostru cetitoriu, şi sĕ ne încredinţăm despre opiniunea ce maioritatea cetitorilor îşi va forma în privinţa aceasta de mare importanţă. Până atunci noi vom începe a scrie şi a tipări foaia noastră pentru publicul român, care scie a cetì numai cu slove şi ne reservăm datoria de a pregăti drumul cu încetul, ca când va cere trebuinţa să se poată publica Telegraful român întreg cu litere.

În sfêrşit ne adresăm cătră cele trei milioane de suflete, care fac poporul român din Monarchie, şi cătră toţi filo-românii de ori-ce parte şi le recomândăm această întreprindere a noastră. Dela zelul şi căldura cu care inteligiinţa română, DD. oficiali civili şi militari, DD. Protopopi şi Preoţi DD. Profesori şi Învĕţători de scoale, DD. Neguţători şi meseriaşi şi într'un cuvênt publicul român şi filo-român cetitoriu vor îmbrăţoşa această gazetă, va atârna soartea şi viaţa ei şi toate îmbunătăţirile, ce va potea primi în viitoriu. După lipsa şi trebuinţa ce se simte de asemenea organe ale publicităţii pentru un popor atât de numĕros precum sunt românii şi după lipsa ce are această foaie de a-i presenta interesele şi a-i arĕta trebuinţele lui, ne hrănim cu dulcea speranţă, că toţi românii şi filo românii cetitori se vor întrece a ajuta si a sprijini această întreprindere a noastră atât cu conlucrarea cât şi cu prenumĕraţiunea. Numai în chipul acesta Telegratul român va potea prospera şi a se desvolta, şi va fi în stare de a-şi împlinì misiunea, contribuind la edificiul culturei şi fericirea poporului român, spre onoarea şi întărirea măritei Monarchii şi spre lauda şi înflorirea societăţii omenesci întregi.

Sibiiu, 8 Decembre, 1852.

Redactor rĕspundĕtoriu: **Aron Florian.**

Corespondenţe particulare
ale „Telegrafului Român.“

S-Sebeş, în 27 Iuliu 1887. Domnule Redactor! Prea Venerabilul consistoriu archidiecesan gr. or. din Sibiiu prin Circulariul seu Nr. 2972 scol; prescrie pentru conferinţele învĕţătoresci din anul acesta spre pertractare, — pe lângă materialul din pro-

gramele, ce comitetele reuniunilor şi le vor compune, — şi următoarele două teme:

Care este causa, pentru care grădinile scoalelor nu se sporesc, şi pentru ce unii învĕţătvri avênd pămênt pentru grădina de scoală, nu-l cultivă pentru instruirea scolarilor în grădinărit, şi ce mĕsuri ar fi a se lua pentru a se da un avênt mai mare în instruirea acestui ram folositoriu?

2. Cari sunt causele, pentru care absenţiile scolare sunt prea numeroase şi prin ce s'ar putea delătura acest inconvenient împedecătoriu în instrucţiunea poporală.

Acestea două întrebări sunt de o foarte mare insemnătate pentru noi românii. Cea dintâiu are în vedere progresarea poporului nostru în cele materiale şi astfel a-şi uşura în câtva traiul vieţiei; ear a doua privesce progresul în învĕţămênt.

Faţă cu desbaterea şi deslegarea acestor întrebări, cari sunt base principali a causei noastre scolare, trebue să fim de tot sinceri, să descoperim rĕul, fără de nici o genare — din ori care parte ar veni el. Trebue cu toţii fără deosebire de stare şi posiţiune să arătăm, cari sunt pedecele, unde zace rĕul? ear de alta parte să arătăm, cum ar fi de a se purcede, ca în viitoriu ambe acestea cestiuni să stea pe un nivou mulţămitoriu?

Este foarte bine, că Ven. Cons. archidiecesan a păşit de timpuriu cu circulariul seu, pentru-ca noi învĕţătorii, cărora ni s'au dat spre desbatere acestea două teme să avem timp de cugetat asupra lor, să discutăm asupra lor, şi în publicitate şi să dăm ocasiune a lua parte la desbatere şi persoane afară de statul învĕţătoresc, — dar competente firesce faţă cu acestea cestiuni.

Din considerare la însemnătatea materiei, rog pe On. Redacţiuni, a ḑiarelor noastre, cari afla destul de serioasă o desbatere publică a susnumitelor două întrebări, să binevoească a da loc şi în ḑiarele Dlor lor, corespondinţelor apărute de subsemnatul în „Tel. rom.“, ear on. Red. a „T. R.“ este rogată, a reproduce şi Dsa corespondinţele apărute în alte ḑiare, ţinĕtoare de aceasta cestiune.

Pentru aḑi nu voiu intra în tractarea specială a acelor două întrebări, ori mai bine ḑis puncte din circulariul Ven. Consistoriu, care trebue tractate deosebite şi chiar părţile lor deosebite, ci îmi este de ajuns, dacă voiu fi putut atrage atenţiunea tuturor celor competenţi asupra acestor cestiuni.

Voiu continua în numĕrul viitoriu.

Z. Murĕşan.
învĕţ. şi catichet.

Convocare.

Despărţĕmêntul al VIII al Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român îşi va ţiné adunarea generală în comuna *Meteş la 7 August (26 Iuliu) 1887, înainte de ameaḑi.*

Subscrisul sub-comitet prin aceasta are onoare a învita pe toţi iubitorii progresului cultural a poporului român ca cât mai mulţi să se înfăţişeze la aceasta adunare.

Din şedinţa sub-comitetului.

Alba-Iulia, în 24 Iuliu, 1887.

Ioan Pipoş, director. — *Rubin Patiţa,* actuariu.

Varietăţi.

* (Himen.) Dl Ioan Cionca, profesor la scoala reală evang. lut. din Bucuresci, 'şi va serba cununia cu amabila D-şoară Aurelia Mihu, Luni în 1 August a. c. st. n. în biserica din cetate de aici. Felicitările noastre cordiale!

* Dl Dr. Emil Puşcariu, — fiul Ilustrităţii Sale dlui septemvir, Ioan cav. de Puşcariu, — după cum cetim în foile din România, — a primit dela guvernul de acolo dreptul de liberă practică a medicinei în România. Temeinicile pregătiri teoretice ale tinerului doctor, ne îndreptăţesc a spera la cele mai frumoase resultate în practică.

* Mama regelui României — după cum cetim în foile din Bucuresci — va veni în August la Sinaia, unde va petrece timp mai îndelungat.

* (Negrolog.) Jalnica soţie *Elena A. Florian,* fii şi fică, *Iuliu, Pompiliu, Gheorge* şi *Elisa Florian,* cumnaţi şi nepoţi, au durerea a anunţa încetarea din viaţă a iubitului lor soţ, părinte, cumnat şi unchiu: **Aron Florian,** vechiu profesor şi efor al scoalelor, decedat în ḑiua de 12 Iuliu la 10 oare seara. Serviţiul funebru se va oficia la biserica sf. Gheorge Nou, Marţi, 14 curent. la 12 oare p. m., de unde cortegiul va porni la cimiterul Şerban-Vodă.

* (Cas de moarte.) Sâmbăta trecută s'au petrecut la mormênt rĕmăşiţele judelui comunal din Sebeşul-inferior **Ioan Const. Roman.** Sfârşitul lui tragic provine din esplosiunea unei buţi de spirt. Decedatul adecă era arêndaş, şi voind să sigileze o bute de spirt, spirtul s'a aprins şi d'odată cu esplosiunea s'a închis şi uşa camerei, unde era butea. Judele, precum şi un om bătrân şi un băit au fost cuprinşi de flacări şi diformaţi. După decedatul jude, în vêrstă de 41 de ani, a rĕmas o vĕduvă jalnică şi 5 copii.

* (Petrecere.) Societatea „Concordia“ în Blaş va ţiné „Petrecerea de vară“ Dominecă în 31 Iuliu st. n. a. c. în grădina lui D. Comşa în „Veza.“ Începutul la 2 oare post-meridiane. Preţul de întrare pentru o persoană 60 cr.; pentru o familie 1 fl.

NB. În cas de timp nefavorabil, petrecerea se va amêna pe Dumineca procsima următoare.

* (Căsătoriile în armată). Regulamentul cel nou dispune ca căsĕtoriile în armată, în corpul statului major general, în ramura administraţiunei îmbrăcămintei şi în despărţĕmintele de trupe dela hergelii e permis a fi căsătoriţi numai în numĕr de jumătate, la celelalte specii de arme numai a patra parte dintre oficeri, ear dintre auditori şi medici militari dela a 7-a classă de rang inclusive în jos, apoi dintre comptabilii trupelor numai două treimi, tot aşa şi dintre funcţionarii militari dela a 7-a classă de rang în jos. Se înţelege aci totdeauna efectivul de pace. Venitul secundar anual al candidatului de însurătoare trebue să fie: pentru căpitanii din statul major 1200 fl., pentru maiori, loc.-coloneli şi coloneli din statul major 1000 fl; pentru oficeri subalterni de ori ce categorie 1000 fl. pentru oficerii de stat major 800 fl.; pentru sublocotenenţi, locotenenţi, căpitani, comtabili 600 fl.; pentru funcţionarii militari, dacă n'au leafă anuală de 1200 fl.; o sumă care îi întregesce această leafă. La oficeri — afară de funcţionarii militari — sub 30 ani de etate se cere un spor de 50 procente la venitul secundar. Oficerii în vêrstă de peste 60 de ani se pot căsĕtori, renunţând mireasa la pensiunea de vĕduvă.

* (Un obiceiu de imitat.) În Norvegia e obiceiu, că fetele nu se pot mărita, până ce nu sciu gătí perfect bucatele, apoi a coace pâne, a toarce şi a ţese. De aci urmează între candidatele de măritat o adevĕrată emulaţiune în perfecţionarea lor în direcţiunile amintite, pentru că toate sciu, că aceea se va mărita mai curênd, care v'a fi eşit suma cum laude. Esamenul anual în artele aceste folositoare e public. Cea dintâiu la esamen se mărită mai întâiu. N'ar fi bine a se introduce şi la noi acest obiceiu?

* (Foc.) În comuna Streza Cârţişoara la 22 Iuliu au ars 36 case şi mai multe superedificate. Focul s'a escat din negrija unei fete, care voind a face de prând, a aprins focul cu prea multe paie, ce luând flacără mare a ajuns la strașina casei, ce era acoperită cu paie.

* (Scutiţi de serviţiul militar la gloate.) Maiestatea Sa a conces, ca cei ce sunt obligaţi la serviţiul militar de gloate, dar aparţin sectelor religioase a Minoriţilor, Karaiţilor din Galiţia, a Lipovenilor din Bucovina, toţi acei membrii ai acestor secte, cari încă înainte de anul 1867 au trecut la aceste secte, în cas când ar fi chemaţi să facă serviţiu de gloate, să nu fie întrebuinţaţi cu arma, ci numai la alte serviţii pentru scopuri militare.

* (Vămile României.) Veniturile vămilor în trimestrul Aprile 1887—88 după „Curieriul financiar“ au fost de 5,995,151 fr. presentându-se un sporiu de 1,176,713 asupra prevederilor bugetare.

* (Maimuţele lucrătoare.) Ḑiarele din America spun, că un cultivator de in din Brasilia a găsit mijlocul d'a micşora foarte mult cheltuelile cu munca braţelor, înlocuind pe negrii sei prin maimuţe.

Acest speculant a început prin a învĕţa o mică armată de cuadrumani la lucrările ordinare ale câmpului şi a isbutit atât de bine, încât astăḑi poate să încredinţeze noilor săi aucsiliari recolta şi preparaţiunea inului.

Maimuţele acestea lucrează cu o dibăcie de necrĕḑut, sub simpla supraveghiare a unui conducĕtor de lucrări. Ceva mai mult, ele lucrează cu mai multă iuţeală decât negrii. Fi-va în germene vre-o nouĕ revoluţiune economică, asemene, cu aceea care a produs invenţiunea maşinelor de cusut?

* Alfred Krupp, fabricantul de tunuri, care a murit acum câte-va ḑile, moşteni-se în 1848 o modestă uzină dela tatăl seu. Fiind inteligent şi avênd mare curagiu, dădu în scurt timp o întindere considerabilă stabilimentului seu. El a fost cel dintâiu, care a putut obţiné topite bucăţi mari de oţel. Trimise în 1851 la esposiţia din Londra o bucată de oţel în greutate de 55 chintale germane, apoi la esposiţiile din Münich (1854), Paris (1855), şi Londra (1862) bucăţi şi mai mari. Uzina Krupp nu fabrică numai tunuri, ea mai fabrică roate de vagoane, osii, ancore, plăci de oţel pentru vasele cuirasate şi altele. În anul 1846 Krupp încercă să fabrice tunuri de oţel. La început tunurile fabricate erau de calibru mic, încetul cu încetul ajunse să fabrice tunuri de toate dimensiile. Înainte de 1870 se evalua la mai multe mii numĕrul de tunuri eşit din uzina Krupp. La esposiţia universală din 1869 Krupp espuse un tun a cărui greutate era de 15 mii kilograme. Fabricarea lui a costat 500,000 lei, o singură încărcătură costa 4000 franci. Acel tun, destinat pentru portul Kiel, a avut un mare succes la esposiţia din Paris. În timpul asediului Parisului partea stângă a oraşului a fost bombardată cu tunuri eşite din aceasta uzină. Eată câte-va ţifre asupra dimensiunilor uzinei Krupp. Toate stabilimentele uzinei cuprind o suprafaţă de 1200 arpente afară de 5000 lucrători de mine şi pentru fabricarea ferului; fabrica mai întrebuinţează 10,000 lucrători; 3,277 amploiaţi lucrează în birouri; în fabrica de oţel sunt până la 1,684 furnale, 208 maşini cu vapor, 77 ciocane mişcate cu maşini cu vapor, 1,000—2,000 chintale fie care ciocan. Pentru transport, uzina posedă 37 kilometri de cale ferată, 60 kilometri linie telegrafică şi 14 staţiuni telegrafice. Minele sunt compuse din 114 puţuri, cari sunt în esploataţiune, şi cari dau până la 300,000 tone de mineral. La Dulmen, uzina are un câmp de tir de 7 kilometri lungime, unde se fac încercările de tragere la ţintă cu tunurile eşite din fabrică. În 1879 pe acest câmp s'a făcut esperienţe, fiind faţă representanţii diferitelor armate europene, cu tunuri de 40 centimetri calibru, cu un tun cuirasat, cu obusiere şi mortiere.

* (Ḑiarele din lume.) Dintr'o statistică de curênd publicată, resultă că în lumea toată apar 35,000 de ḑiare. În Europa, din aceste, apar 20,000; 5,500, dintre care 800 ḑilnice, apar în Germania; 4,000, dintre cari 200 cuotidiane, în Anglia; 4,092, dintre cari360 cuodiniane, în Franţa. Apoi vin, după numĕr, Italia, Austria, Spania, Rusia, România, Elveţia, Belgia Olanda, Grecia, etc. 3000 de ḑiare apar în Asia, 206 în Africa, 700 în Australia şi 8 în Sandwich. Resttul apare în Nordul şi în Sudul Americei. Publicaţiile periodice din Londra produc anual 1 miliard 17 milioane de foi; cele din Paris 1 miliard 100 milioane de esemplare; cele din New-York, 516 milioane.

* O parte a Italiei superioare a fost pustiită de un orcan înfricoşat. Peatra a nimicit sĕmênăturile din ţinutul Cremona, multe localităţi sunt de tot pustiite.

* (Programă.) A XXIII programă a gimnasiului public român de religiunea gr. or. şi a celorlalte scoale secundare şi primare împreunate cu acesta din Braşov pe anul scolariu 1886/7, publicată de directorul Stefan Iosif este de următoriul cuprins:

1 Însĕmnătatea contabilităţii de profesorul Arseniu Vlaicu.

Din scirile scolastice estragem următoarele date:

1. Personalul didactic a constat:

a) la gimnasiu din 12 profesori,

b) la scoala comercială şi reală din 11 profesori;

În decursul anului s'a pensionat din causa de morb prof. Ioan Stinghe.

Numĕrul elevilor a fost preste tot 371; dintre acestia au studiat în gimnasiu 265; în scoala reală 72; sar în scoala comercială 34.

După confesiune a fost:

În gimnasiu: 243 gr. or., 19 gr. cat., 1 ev. lut. şi 2 de legea mosaică; în scoala reală: 63 gr. or. 5 gr. cath. şi 5 de legea mosaică; în scoala comercială: 31 gr. or. 1 ev. lut. şi 2 de legea mosaică.

Au fost promovaţi: în gimnasiiu 170; în scoala reală 54 şi în scoala comercială 31.

Instrucţiunea în scoala poporală superioară normală de 4 clase pentru copii şi 4 clase pentru copile o a provĕḑut 10 învĕţători.

Elevi au fost:

a) în scoala primară copii; 278
în scoala primară fetiţe 198
b) în scoala de repetiţiune copii: 39
în scoala de repetiţiune fetiţe 46

Faţă de anul scolar 1885/6 preste tot se constată în numerul scolarilor inmatriculaţi un minus de 3 scolari.

* **Spre îngrijirea dinţilor sănĕtoşi şi atacaţi** se recomândă în mod deosebit preparatele dentale cosmetice renumite şi probate încă de mult ale *medicului dentist ces. reg. de Curte Dr. I. G. Popp* în *Viena I; Bognergasse Nr. 2;* a cărui *apă de gură anatherină, pastă de dinţi* şi *pravuri de dinţi* s'au bucurat totdeauna de cea mai însemnată trecere şi de cea mai mare plăcere până în cercurile cele mai largi şi cele mai înalte, fiind ele cele mai escelente mijloace pentru curăţirea şi conservarea dinţilor gingeilor, ceriului gurei; la o întrebuinţare regulată ḑilnică se preţuesc de cel mai strălucit şi admirat prophilectic. Se atrage însĕ atenţiunea, că preparatele veritabile ale med. Popp să fie înzestrate cu marca de deposit, de oarece falsificatele de celemai multe ori conţin amestecături ruinătoare sănĕtăţii.

Nr. 504. [1625] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învețătoresc la scoala poporală română gr. or. din:

a) Rîpa-inferioară cu salariu anual în banii incassaver din repartițiune de . . fl. 160,
de fie-care copil obligat a frecuenta scoala câte 4 cupe cucuruz sfârmit, circa 25 ferdele à 16 cupe . . . . . fl. 25,
cuartir în edificiul scoalei . fl. 10,
lemnele trebuincioase de foc fl. 5,
suma fl. 200.

b) Ibănesti-pădure, numit la podul Runcului, cu salariu anual, incasaver parte din repartițiune, parte din fondul scolariu, ce se înființează acum, de . . . . . fl. 150,
cuartir în edificiul scoalei . fl. 20,
lemnele trebuincioase pentru foc . . . . . fl. 10,
suma fl. 180,
se escrie concurs cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

Reflectanții vor avea a-și aștterne suplicele concursuali, instruite cu documentele prescrise de lege, subscrisului până la terminul indicat, cu observarea: dacă suplicantele a mai competat și la alt post și unde a competat.

Oficiul protopresbiteral al tractului Reghinului.

Idicel, 2 Iuliu, 1887.

În conțelegere cu resp. comitete parochiali.

Galaction Șagău,
protopresbiter.

Ad. Nr. 644 [1628] 2—3

EDICT.

Maria Greavu gr. or. din Topârcea, care a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat, Ioan Cărată, tot din Topârcea fără a se și ci locul ubicațiunei ei, — conform resoluțiunei consistoriale din 6 Septembre 1885 Nr. 3226 B. — se citează a se presenta la subscrisul oficiu în termin de 6 luni dela prima publicare, căci la din contră procesul divorțial, atentat asupra i de bărbatul ei, se va pertracta și decide și în absența ei.

Săliște, 13 Iuliu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sălistei.

Dr. **Nicolau Maier,**
protopresbiter.

Nr. 143. [1627] 2—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de învețătoriu dela scoala noastră confesională greco. orientală din Icl a n d u l m a r e, protopresbiteratul Mureș-Oșorheiu, cottul Turda-Arieș, se escrie concurs pentru ocuparea acestui post, cu termin de *30 de dile* dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 200 fl. două sute fiorini, plătiți în două rate, și anume rata primă de o sută florini în luna lui December, ear rata a doua în luna lui Martie.

2. Casă de locuit în edificiul scoalei cu grădină de legumi.

3. Dacă învețătorul va primí a fi și cantor, prelângă salariul învețătoresc de 200 fl. va primí și a treia parte din venitele stolari, și din porțiunea canonică 6 jugere 765□ loc arătoriu, 1 jug. 396□ fênaț, loc de pășune 200□. Casă cantorală, și grădină, contribuțiunea pentru toate o plătesce comuna bisericească. Dela concurinte se pretinde să fie pedagog absolut și să fie vărsat în tipicul bisericesc și în cântări.

Concurenții sunt avisați a-și ascerne concursurile lor până la termin, subscrisului oficiu protopresbiteral, și în privința cantoriei a se presenta în fața locului spre a-și arăta hărnicia în cântări și tipic.

Oficiul protopresbiteral al tractului M Oșorheiului în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Mureș Oșorheiu, 26 Iuniu, 1887.

Parteniu Trombitaș de Bethlen,
protopresbiter.

Însciințare.

Reuniunea femeilor române din Brașov a înființat, după cum se scie, un internat, cu scop de a instruí fetițele aședate aci în menajul casei, precum și în diferite lucruri de mână, ce cad în sfera unei bune econoame, și anume se învață aci:

a) a pregăti tot felul de mâncări;
b) a spăla și a călca tot feliul de albituri;
c) a coase la mașină albituri și vestminte;
d) a toarce, a țese pânză, postav, covoare și alte lucruri pentru trebuințele casei (industria de casă).
e) a cultiva legumi;
f) reguli higienice.

În acest internat se primesc:

A. Interne.

1. Fără plată fetițe orfane, sărace, care vor fi absolvat 3—4 clase primare, și vor fi împlinit 14 ani. Aceste fetițe vor provedé toate serviciele interne.

2. Cu plată se primesc: parte fetițe de acelea, cari au absolvat clasele primare și vor să se cualifice numai în lucrurile, care se instruează în internat; parte de acelea, cari pe lângă această cualificare vor să continue învățământul la vre-una din scoalele din loc.

Pentru instrucțiunea în lucrurile de sub *a, b, c, d, e, f*, precum și **pentru întreaga alimentare** (nutrire) se plătesce anticipativ 10 fl. pe lună pentru fie care fetiță.

B. Esterne.

Fetițe de acele din Brașov, care vin în internat numai preste ți, plătesc pentru instrucțiunea de sub punctele *a)* până la *f)* precum și pentru mâncarea de prând și de seara (ojină) 6 fl. pe lună.

Părinții, care voesc să-și așede fiicele lor în acest internat, au să se adreseze la subscrisa presidentă până la **15 August st. v.** [1624] 3—3

Agnes Dușoiu m. p.,
presidentă.

Dr. Nicolau Pop m. p.,
actuar.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere și suflare,

numai de cualitate escelentă.

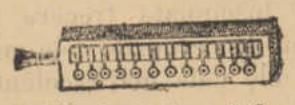

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinăr ori bătrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 15—20

Ori ce dureri de dinți dispar cu totul,

prin folosirea celei mai vestite în lume și **nefalsificate**

apă anatherină de gură a Dr. POPP,

medic dentist ces. reg. de curte.

Ori cărei alte ape de dinți e a se preferí ca preservativ contra tuturor boalelor de dinți și de gură.

Apă probată pentru galgarisare la boalele cronice de gât și îndispensabilă la întrebuințarea apelor minerale. — **O sticlă mare fl. 1.40, una de mijloc fl. 1 și una mică cu 50 cr.**

Efectul se garantează pe lângă observarea acurată a îndrumărei de întrebuințare.

În legătură cu **apa de gură** și a **pravului de dinți** sau **pastei de dinți** a **drului Popp,** se conservă totdeauna

dinții sănătoși și frumoși,

ceea ce e de cea mai mare importanță pentru conservarea unui stomach sănătos.

Plumbul de dinți al Dr-lui Popp

este cel mai bun mijloc de a plumbuí singur dinții găunoși, prin ceea ce de cele mai multe ori se înlătură **mirosul cel greu.**

Săpunul de erburi al Dr-lui Popp

folosit cu cel mai bun succes contra tuturor zgrăbunțelor de pe pele și se potrivesce foarte escelent pentru scalde.

Prețul
Pastă de dinți aromatică în dăraburi 35 cr.
Pastă de dinți anatherină 1 fl. 22 cr.
Pravuri de dinți vegetabile à 63 cr.
Pastă de dinți à fl. 1.—
Săpunul de erburi à 30 cr.

Se atrage cu deosebire atențiunea d'a preveni contra procurărei de apă de gură anatherină falsificată, din causă că aceea în cele mai multe casuri conform analisei conține amestecături pagubitoare sănătății.

Comande prin epistole se efeptuează pe lângă rambursă postală.

Deposit principal în **Viena, I, Bognergasse Nr. 2,** precum și în toate **farmaciile, drogueriile** și **parfumăriile** din Transilvania și România. [1595] 6—16

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necrédutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptuí sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea, frigurile, scuiparea,* (flegma) *și mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe septămână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repetesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mântuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 21—50

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.**

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 75 Sibiiu, Joi 23 Iuliu (4 August) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 22 Iuliu.

Caracteristica bisericei catolice a fost totdeauna tendința spre supremație, de o parte, ear de altă parte convertirea tuturor popoarĕlor la catolicism și în direcțiunile acestea a lucrat cu o tenacitate proprie ei. N'a lăsat nici o ocasiune și nici un mijloc nefolosit spre realisarea acestor scopuri, și după împregiurări, când a amenințat și terorisat, când — unde acest mijloc n'a fost aplicabil — a recurs la alte mijloace cuceritoare.

Favorisată de posițiunea ei dominantă, la care ajunsese în evul mediu, stăpânia în mod arbitrar asupra domnitorilor catolici și nu s'a mulțămit mai mult numai cu puterea spirituală, cu influința, ce o avea pe acest teren. Vaticanului îi trebuea putere lumească, armată și imperiu, ca astfel, unde nu ajunge cuvêntul, să amenințe cu arma, un lucru, ce numai principiilor creștinătății nu corĕspunde

A venit timpul deșteptărei și a consolidării micilor state feudale, și astfel ḑi de ḑi a devenit și Vaticanul tot mai mult strîmtorat în puterea sa de guvernare politică, șia fost redus la competența sa spirituală.

Consolidarea tinerului stat italian prin energia lui Victor Emanuel a pretins ca vechia capitală a imperiului român să fie capitala și a Italiei, și fiindcă Papa dela puterea sa lumească nu voia să abḑică de bună voie, ce alta i-a rĕmas energicului rege — chiar cu risicul ca să fie anatemisat — de cât să-l silească a se retrage între păreții Vaticanului. Aceasta perdere însĕ nu o poate uita Papa și de câte ori i-se dă ocasiune totdeuna 'și esprimă adênca sa durere.

Astfel actualul Papă, Leo al XIII, în o epistolă adresată cătră secretariul de stat, cardinalul Rampolla, din nou sulevează aceasta cestiune, ce a dat ansă la o vehementă discusiune în pressa italiană.

Din punctul nostru de vedere se înțelege, că aceasta afacere puțin ne împoartă, și nici că am reflecta la ea, dacă nu ar fi acentuată în aceasta epistolă și caracteristică a doaua a bisericei catolice, și dacă nu ar lucra biserica catolică în contra bisericei noastre mai energic, ca poate ori când.

Ne sunt încă în proaspetă memorie încercările proselitistice din Bucovina, ce au silit pe archiepiscopul și metropolitul actual de acolo să iea cele mai energice dispositiuni pentru combaterea acestor încercări proselitistice; privim cu atențiune încordată la propaganda, ce s'a pus în lucrare în statul vecin curat ortodocs, și cunoscênd procedura bisericei catolice, avem temeri, ca nu cumva într'o bună dimineață să se pomenească și românii de dincolo de Carpați cu o scisiune ca a noastră, ce să-i pună inimici față în fața chiar pe ei înșiși, și acestei temeri nime nu e mai competent a-i da espresiune decât noi, cari simțim ḑi de ḑi efectele desăstroase ale desbinărei, și numai spre bucurie ne poate servi, când vedem pe archierei în frunte cu pressa, că combat cu demnitate atari încercări de propagandă catolică.

N'am fost nici când și nu vom fi nici odată apĕrătorii netoleranții religioase, ci din contră, am cerut și insistat pentru o perfectă libertate întru libera eserciare a convingerei religioase, și scim apreția foarte mult caracteristica statului român, liberalismul pe toate terenele, dar cunoscênd urmările demoralisătoare ale desbinărei confesionale, pe aceasta cale nu admitem profeția: „o turmă și un păstoriu."

Mai ḑilele trecute un ḑiar din România ne-a adus scirea, că archiepiscopul catolic din Bucuresci ar fi avut o lungă întrevedere cu ministrul de esterne de acolo în privința stabilirei unei nunciaturi apostolice în România, la ce regele ar ține foarte mult și ar dorí ca negoțierile în acest respect să între pe cale oficială, dar ministrul president I. Brătian nu ar fi de aceea și părere.

N'am luat notiță despre aceasta scire atunci, pentrucă nu ni se părea destul de întemeiată' dar astăḑi, când cetim în aceasta epistolă a papei că ar fi nespus de mare bucuria dênsului, dacă și-ar putea esercia influința în țĕrile necatolice, — că 'și ține de datorință a pune în lucrare toate mijloacele, ca pe popoarĕle din orient să le întrunească sub stăpânirea sa, credem, că s sinod și respective archierei din România nu vor întrelăsa a se opune cu energie și în viitoriu acestei tendințe distrugĕtoare pentru biserica orientală

Revista politică.

După cum se anunță din Viena, ministrii au presentat monarchului un proiect despre resortul afacerilor din sfera fie căruia. Convorbiri mai însemnate, nu se scie, dacă au avut loc, sau nu. Se vorbesce și despre sosirea ministrului de interne la Viena, dar se dă cu socoteala, că afacerile politice, despre care se vor tracta nu sunt așa de grave, după cum îi place lumii să vorbească. Din Viena ministrul Kalnoky va pleca la Kissingen, unde se va întâlní de sigur cu principele de Bismarck. Spre scopul acesta a și sosit marele bărbat al statului german în Berlin, de unde va pleca apoi la locul de întâlnire.

Foile germane de o vreme încoace se ocupă mereu de această cestiune și fac diferite combinațiuni politice. Unele din ele prevĕḑ, ce o să fie și obiectul discusiunei acestor bărbați, și anume, ele ḑic, că se vor ocupa de convențiunea comercială austro-germană. Pe lângă aceasta foile oficioase din Berlin mai adaugă din partea lor, că obiectul de căpetenie al convorbirilor acestor doi bărbați va fi și aplanarea și regularea afacerilor internaționale, pe a căror bază se poate păstra sigur alianța austro germană și menținerea păcei europene. Cât privesce convențiunea comercială, negoțierile se vor face mai întâiu între ambele cabinete și apoi bărbați anume aleși și împuterniciți vor aduce concluzele definitive în Berlin.

În Francia pare că lucrurile au ajuns la estrem. Iuliu Ferry a vorbit în Epinal, combătênd opiniunile radicalilor. Ca urmare a vorbirei lui este polemica escată între republicani și radicali. Polemica între jurnalele ambelor partide e din ce în ce tot mai serioasă și mai vehementă. Cestiunea „Boulanger," amenință eară-și din toate părțile și discusiunea a părăsit terenul politic. Starea se caracterisează acum prin aceea, că Boulanger a provocat pe Iuliu Ferry la duel. Se vorbia, că Ferry ar fi rĕspins provocarea, nefiind iscusit în manuarea armelor, după o telegramă din Paris însĕ Ferry a numit de martori pe Raynal și Casimir Perier. De alt cum Boulanger câștigă tot mai mare popularitate. Francesii sunt entusiasmați pentru generalul lor și mai deunăḑile 94 de generali francesi i-au adus omagiile lor. De aceste simpatii se bucură Boulanger în urma energiei sale și bunăvoinții pentru armată. Astfel scirile agenții „Fournier" vestesc, că în luna lui Ianuariu, pe când se discuta în parlamentul german proiectul pentru septenat, Bismarck s'a purtat precum se scie foarte agresiv contra Franciei. Aceasta a produs mare tulburare în Francia și mai ales în Paris, și Boulanger cu toate că era bine instruat în fie-care ḑi despre starea fie cărui corp de armată, telegrafa la diferitele comande de corp, ca în decurs de patru ḑile să-i aștearnă un raport despre forța armată a fiecărei brigade și divisiuni, și să 'l încunosciințeze, dacă sunt gata de a eșí contra inimicului; după patru ḑile au sosit la ministru rapoartele și 94 de generali s'au declarat gata a se pune în fruntea trupelor și a năvălí în Germania.

Starea din Bulgaria e încă în stadiul ei de mai înainte. Puterile cele mari pare că într'adins nu se ocupă cu afacerile bulgare. Poarta insistă pe lângă punctul ei originar, basêndu-se pe tractatul dela Berlin. Ea nu va sancționa nici măcar o alegere

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

246. **Kis. Aranios,** sau **Vidra.** P. Dumitru Kerde, are singel.
P. Samuil Luch, n'au venit.
P. Dimitrie Man, n'au venit, are sing.
P. Iacob Luch, n'au venit.
P. Teodor Narață, are singelie.
Fiind de curênd preoțit, n'are protocol.
Nici unul dintre aceștia nu sciu scrie, ci au dat la alții să le scrie.

247. **Lupșa.** P. Petru Luca, n'au venit, și ḑic că este beteag.
P. Ioan Nandra.
P. Ioan Luca și
P. Petru Luca betegi sunt.
P. Constantin Baciu.
Protoc. cir. n'are deplin scris, și a botezaților nu este după rênduială.

248. **Muncel** și **Sortoș.** P. Ioan Morar, are singel.
Protoc. cir. n'are, și nici a scrie scie.

249. **Brăjesti.** P. Teodor Suciu, au murit.
Este vacanția.

250. **Ofenbaia** și **Ciora.** P. Zacharia Sabo, acum se află acolo așa, de care n'a fost mai nainte în conscrip. și n'au venit.

251. **După peatra.** P. David Pasc, are singe.
P. Vasilie David, are singe.

252. **Felșu-Solciva.** P. George Macarie.
Nici protocol are, nici singelia au arătat.

253. **Alșo-Solciva.** P. Lup Crăciun, are singel.
Protoc. cir. are scris până 1785 Febr. și a bisericii n'are.

În Zlatna s'au luat înainte visitație canonicească în 24 Iunie, 1787.

254. **Zlatna.** P. Nicolae Popovici, are singel.
Protocol. cir. n'are, și a bisericei n'au avut.
P. Ioan Boncuț, are singel.
Proto. bisericii are.
P. Michail Truncesc are singel. care este lângă biserica trêmpoierilor în Zalatna.
Proto. cir. n'are, dară a bisericii are.
P. Nicolae Troncesc, are singel. ca ajutoriu.
Proto. cir. n'are, și a bisericii așișderea.
P. Apostol Simenic, are sing.
Proto. cir. n'are și a bisericii așișderea.

255. **Petroșeni** și **Galați.** Popa Crăciun, are singel.
Fiind de curênd aședat aicia, n'are protocol.
Popa George Popovici, are singel.
Protoc. cir. și a bisericii n'are.

256. **Feneș.** P. Petru Chimpean, are singel.
P. Ionaș Popovici, prevaricant.
Proto. cir. n'are, și a bisericii așișderea,

257. **Ampoi-Presaca.** P. Teodor Rus.
Proto. cir. și a bisericii n'are.

După sfêrșitul lucrărei acesteia, fiind că s'au aflat, cumcă preoții mai sus numiți n'au scris protocoalele sale pentru poruncile cele date, și nici a bisericii, pentru aceea s'au poruncit în fața preacucer.

dacă nu o vor aproba *toate* puterile. Se vorbia, că Austro-Ungaria ar îndemna pe Ferdinand de Coburg să meargă la ori și ce cas în Bulgaria. Dacă-i adevĕrat asta, apoi și isbucnirea rĕsboiului ruso-austriac nu mai e problematic. — Se vorbesce chiar, că acum Alecsandru de Battenberg e mai aplicat a se reîntoarce în Bulgaria, mai ales după ce a fost provocat de cercurile armatei bulgare și și după un consiliu al Battenbergianilor, ținut în castelul Heilenberg în Darmstadt.

Lumea diplomatică și Italia plânge pe ministrul president Agostino Depretis, care a murit în Vinerea trecută la Stradella. El era unul dintre cei mai marcanți politici ai Italiei și numai isteţimei și înțelepciunei lui este de a se mulțumí fomarea cabinetului din urmă italian. Mult a lucrat acest bărbat pentru a întra și Italia în alianța austro-germână, și politica lui esternă a avut de cele mai multe ori resultate favorabile. Cabinetul italian ș'a depus demisiunea în mânile regelui; regele a încredințat pe Crispi cu conducerea cabinetului interimal

---

Discursurile

la înmormântarea profesorului Aron Florian, ce s'au rostit din partea d-lor Laurian și C. S. Marcovici.

Cuvêntul rostit de d. Laurian:

Te-ai dus și tu, bĕtrâne!

Erai aproape singur în picioare dintre tovareșii tei de luptă, dar securea morții trebuia să te abată și pe tine, stejar falnic, care biruiseși atâtea vijelii!

Multă viață a trebuit să fie în tine, ca să poți lupta aproape un veac. Și partea cea mai frumoasă a vieții tale ai dăruit'o scoalei. Astădi scoala te plânge, cum te plânge și familia ta.

Venit de peste munți, după revoluția lui Tudor, ai purtat un lung șir de ani făclia culturii, și prin cultură a deșteptării neamului teu. De la scoala din Golești, unde crescuși pe copii Golescului, acele figuri simpatice din mișcarea noastră contimporană, cari toate s'au pogorît în mormênt, până la universitatea din Bucuresci, pretutindeni glasul teu puternic a mișcat inimile și a lăsat urme puternice, ce n'au perit de cât d'odată cu peirea celor ce ți-au fost scolari.

Soartea a vrut ca să fiu și eu unul din scolarii tei și tocmai în anul, când ți-ai luat rĕmas bun de la catedră. Pentru noi toți a fost o jale plecarea ta. Te-am rugat să vii, ca să ne mai faci lecții, și ne-ai mai făcut câte-va luni. Cu ce pasiune sorbiam cuvintele tale. Lecțiunile de istorie în gura lui Aron Florian erau un șir de tablouri vii, în care trecutul se înfățișa cu o espresiune puternică. Parcă vedeam cu ochii, tot ce se petrecea, și câteodată parcă luam și noi parte la evenimente. Iar când profesorul trecea esplicația filosofică a faptelor, când stabilia legătura dintre efecte și cause, parcă ne găsiam într'un laborator, unde făceam esperiențe. Atât de limpede și de convingătoare era esplicația dată. A fost unul dintre cei cari ne pasiona pentru știință. Așa a trebuit să fie Aron Florian în toată viața lui de dascăl!

Cu un glas puternic cu o cuvêntare populară și înflorită, el știa să ne poarte, ca un arbitru eminent, prin toate emoțiunile. Plângeam, rîdeam, ne entusiasmam, după cum vrea dênsul.

Și era un om cult Aron Florian. Classicitatea greacă și romană, îi erau pretine din copilărie. Literaturile moderne germană, franceză și italiană, îi erau familiare. Vorbia și scria în toate aceste limbi.

Săracă fiind scoala de cărți didactice, Aron Florian a muncit să umple goluri din învĕțământ. De la *Catechismul* din scoalele primare și până la marele *Dicționar francesoromân*, la care a colaborat cu Petre Poenar, eforul scoalelor și cu Gheorge Hill, profesor de limba latină, el a pus în mâna scolarilor mai multe cărți pentru înlesnirea învĕțăturii. Opera sa principală însĕ este *Istoria principatului românesc*, scrisă cu acea vigoare caracteristică la anul 1843. Ce modele frumoase de literatură se găsesc în această carte!

Dar nu este numai scoala, care a ocupat întreaga activitate a lui Aron Florian. Ca mulți din contimporanii sei, el a luat parte la mișcările politice ale românilor. Astfel îl găsim în revoluțiunea de la 1848 de aci, și apoi în comitetul mișcărei de peste munți.

Scoala însĕ a fost ocupația lui de căpetenie; ei i-a consacrat, ca profesor, ca inspector, ca membru în consiliul permanent, ca publicist, cea mai mare parte din viața sa. De mersul ei a trebuit să se bucure mai mult Aron Florian. Unde eram cu scoala la 1827, când Aron a venit la noi și unde suntem, când el pleacă dintre noi? Ce distanță greu de mĕsurat! Aron a trebuit să se bucure mult de străbaterea acestei distanțe, căci el a fost unul dintre alesii, cari mult luptat-a pentru rĕspândirea luminii. Sub ochii lui au trecut șiruri de tineri, generații întregi, înarmate pentru progres. Și se bucura bĕtrânul, de câte ori vedea un talent distins în rîndurile tinerilor.

Acum însĕ a sosit ceasul despărțirii de veci. Te duci, bĕtrâne, acolo de unde nimeni nu se mai întoarce. Lași o familie în jale. Lași o mulțime de scolari și de pretini în mâhnire. Ei nu te vor uita însĕ, căci mult muncit-ai pentru ei. Faptele tale îți prelungesc vieața după moarte. In noi, totdeauna va trăí amintirea ta.

Mergi, mergi acuma, în țara veciniciei, și spune tovarășilor tei, cari au luptat pentru lumină, că scoala nu ve uită pe nici unul.

Discursul d-lui Marcovici:

Fraților!

Este o ți de mare doliu aceasta, pentru că aci stau de față trei generațiuni ca să-și ia rĕmas bun dela renumitul profesor Aron Florian, carele lasă în urmă-i o numeroasă familie cu inima sdrobită de durere, cu ochii înecați în lacreme, dar cu mângăerea frumosului nume, ce poartă și va purta.

A fost în Țeara românească o pleiadă de profesori, cari pentru multa lor dragoste cătră patrie, au format două generațiuni întregi la cultul sciinții, al amorului de patrie, al onoarei si al muncei. Cei mai renumiți sunt: Petre Poenar, Constantin Moroiu, Simeon Marcovici, Efrosin Poteca, George Ioanid, Ioniță Popp, George Hill, Dimitrie Pavlid, Laurian, Genilie, Alecse Marin și Aron Florian: nume scumpe, nume venerate, care sunt adênc săpate în mintea și în inima fie cărui român, pentru că acestia au fost întemeietorii scoalei și propagatorii sciinții; pentru că acestia au fost în tot cursul vieții lor, modele de virtuți și de patriotism; pentru că aceștia, după Lazăr și împreună cu marele Heliade Rădulescu, au fost în Țeara românească, primii și adevĕrații apostoli ai învĕțămêntului public.

Din toți acestia numai trei mai trăiau încă: George Ioanid, Alecse Marin și Aron Florian. Astădi ne-au rĕmas numai elenistul nonagenar George Ioanid și profesorul Alecse Marin, ambii iubiți și în deobște respectați.

Eacă, fraților, modele demne de imitat și ca cetățeni, și ca profesori, și ca părinți de familie, și ca amici.

Eacă ți-ei învĕțămêntului la noi.

Căci trebuia sciință, curagiu, patriotism, virtute, pentru ca, în urma renumiților eleniști Neofit Duca, Comită și Ghenadie, cari profesau la începutul acestui secol, și în urma nemuritorului Lazar, să urce cineva treptele mărețe ale catedrei, de unde apoi să rĕspândească lumina și să redeștepte în român dorința strămoșască de a fi români și numai români, precum și plăcerea de a învĕța mai întâiu limba mamă și apoi pe celelalte.

Toți acești apostoli, toate aceste figuri mărețe și neperitoare au trăit ca nesce adevĕrați frați, pentru că aveau o singură dorință, aceea de a fi folositori semenilor lor; o singură țintă, aceea de a îmbogăți mintea și a forma inima tinerei generațiuni de atunci.

Nici odată, pe timpul lor n'a esistat discordie în scoală, pentru că acești apostoli propagau, toți, una și aceeași evangelie: evangelia adevĕrului, a sciinții, a muncei, a onoarei.

Nici o voce n'a cutezat vr'o dată să se ridice în contra preceptelor lor, fiind că, în prelegerile lor, ei au pus totdeauna o matură cugetare, sciința trebuincioasă și multă inimă; căci erau toți adênc pătrunși de sentimentul datoriei și propagau sciința pentru cultul adevĕrului, al frumosului și al binelui.

Întreaga lor vieață, plină de cumpătare și de abnegațiune, este proba cea mai vĕdită, este esemplul cel mai frumos despre modul, cum dênșii au înțeles să esercite înalta și gingașa lor menire în societate.

Câți nu mai sunt, sĕraci au murit, precum sunt fără avere și cei care mai trăesc. În adevĕr, ei au fost și sunt lipsiți de bogăția materială, dar nu și de fericire, pentru că au avut și au consciința pe deplin împăcată. Aceasta și este cuvêntul, pentru care întreaga opiniune publică, adevĕrată opiniune publică, aceea care se manifestă nesilită și nerînșelată, i-a arătat pururea ca pe nesce adevĕrați apostoli și i-a încungiurat de iubire de respect și de recunoscință.

Tot ce Țeara românească a avut mai întâi ca bărbați de stat, ca magistrați și ca profesori a fost discipolii acestor apostoli: Constantin Bosian, Christian Tell, George Costafor, Vasile Boerescu, Scarlat Fălcoyanu, Alecsandru Crețescu, Ioan Zalomit, Jorame, Minică Constantinescu, Ioan Macsim și alții.

Aron Florian a servit scoala o jumĕtate de secol ca profesor, ca scriitor și ca magistrat al învĕțămêntului. El a făcut pe români să cunoască istoria țĕrii lor, învĕțându-i a prețuí faptele glorioase ale strĕbunilor și îndemnêndu-i a le imita. A succes lui Simeon Marcovici la catedra de retorică, care este una din cele mai frumoase arte; ear, la noi, din cele mai trebuincioase, pentru că învață pe om de a cuvênta bine, de a vorbí ast-fel, în cât să persuadă; pentru că ea formează pe adevĕrații oratori. A dat ani îndelungați prețioasele sale sfaturi în consiliul superior de instrucțiune publică.

Ai contribuit, ilustre profesor, în mod simțitor la progresul uriaș făcut de români în acest secol!

Ți se poate ține cu drept cuvênt, că ai bine-meritat de la patrie.

Facă Cerul ca amintirea noastră să readucă în români simțul de bine și de adevĕr, și ca generațiunea actuală să nu mai creadă, că a fi om politic este ușor, dar încă și mai ușor a fi bărbat de stat; că chiachera poate ținé locul elocinții; că favoritismul poate înlocuí sciința; că morala în grad și colori; că logica este mlădioasă ca trestia, iar rațiunea fără basă; că sofisma a înlocuit silogismul; că religiunea este încă în stare de problemă, iar patriotismul un simplu cuvênt rostit cu glas cât mai tare.

Ear voi, spirite strĕbune, nobile, generoase și patriotice, și voi martiri și eroi ai României inspirați generațiunei actuale și celei viitoare cultul sincer al patriotismului, al onoarei al studiului, al muncei cu adevĕrat producĕtoare, pentru ca România să înceteze de a mai fi pământul, unde românii trăesc în vrajbă și prigonire în folosul altora; unde să adăpostesce cu mai multă siguranță tot ce este de alt neam și de altă religiune; ear fii strĕbunilor, cari l'au udat cu șiroaie de sânge, să fie unii omnipotenți, ear alții omnisuferinți.

Și tu, renumite profesor, care numai cu corpul te mai afli în acest moment printre noi, trimite de sus, din cortul celor buni și drepți, spirit de bine și de pace; căci aceasta va fi poate, cea mai frumoasă pagină ce vei adăuga la istoria românilor!

Dute acum liniștit, de te așadă lângă tovarășii tei de muncă și fieți țĕrâna ușoară

---

protopop Iosif tuturor preoților, ca până în două luni să-și facă protocoalele sale, adecă poruncilor și protoc. botezaților, cununaților și morților. Almintrenea supt pedeapsă vor cădè, lângă care dându-le sfatul seu archieresc, ca să-și poarte viața a sa cu cinste, și să-și sfătuiască pe oameni, ca să-și supue capul seu supt toată ascultarea Preaînaltului Împĕrat, și celor ce s'au aședat puterilor, încă și aceasta sfătuindu-i, ca să-și îndrepteze oamenii spre toată dașdia cea Preaînaltă Împĕrătească, și așa făcênd ascultarea aceasta, dela Dumnedeu vor avea ajutoriu, dela noi blagoslovenia, și dela domni mila.

S'au dat precum mai sus.

Gedeon Nichitici m. p.
Iosif Adamovici m. p., *Cernovici* m. p.
protopop neunit.
Popa *Petru Câmpeanu* din Feneș, nameznic.

---

* (Congres higienic și demografic.) Acest congres se va ținé în anul acesta în Viena sub protectoratul principelui de coroană, Rudolf. Mai toate popoarăle culturale de pe pământ 'și vor trimite representanții lor; astfel că numĕrul medicilor se va urca peste 700. Din România vor lua parte d-nii: Dr. Babeș și Dr. Felix, profesori la facultatea de medicină din Bucuresci.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

S.-Sebeș, în 27 Iuliu, 1887. (*Grădinile scolari.*) Venerabilul consistoriu gr. orient. din Sibiiu în cercularíul seu Nr. 2972 scolariu punct 1. ține; „Care e causa, pentru care grădinile scoalelor nu se sporesc? și pentru ce unii învĕțători, avênd pământ pentru grădină de școală, nu l cultivă pentru instruirea scolarilor în grădină? și ce mĕsuri ar fi a se lua pentru a se da un avênt mai mare în instruirea acestui ram folositoriu?

Acest punct constătoriu din 3 întrebări privesce grădina scoalei.

Grădina scoalei în foarte puține locuri — la noi — corespunde numelui seu, și cu durere trebue să mărturisim, că în cele mai multe scoale e cu totul părăsită. E timpul suprem să ne ocupăm și noi cu toată seriositatea față cu acest obiect, fiindcă scim, că mai întreg poporul nostru se ocupă și se susține din agricultură; și aceasta practicându-se tot numai după datina veche, începe, ba a început deja a nu ne mai putea susținé. Nu, fiind-că de o parte ne am înmulțit, ear de altă parte pretensiunile noastre sunt cu mult mai mari ca în trecut. Ba chiar și statul încă cere contribuțiune mai multă că în trecut — după pământ. Și față cu acestea și pământul are să ne dea mai mult venit ca în trecut, el însĕ nu o poate face aceasta, decât prin o economie rațională, care ne învață a scoate din pământ cel mai mare venit curat posibil.

Dar cine să propage economia națională? Precum în toate, așa și aici scoala este chemată a pregătì tinerimea, învĕțându o a cultiva pământul în mod rațional. Eată chemarea grădinei scolare, ce trebue să o poseadă fie-care scoală poporală.

Dacă este pe acest pământ vre un popor, care are lipsă a i se propune în scoală economia cu ramii sei, atunci de sigur că poporul nostru are lipsă de acest obiect, mai mare ca ori care altul.

Daună numai — spunênd sincer — că prea puțin se interesează oamenii nostri de agricultură.

Cei-ce ar trebuí să se intereseze în linia primă o consideră ca un ce bagatel ca un lucru prea ușor. Dacă acestia fac așa, atunci nu e mirare, că poporul nostru consideră agricultura ca un ce necapace de progresare. De aici vine apoi, că atât de greu strabat la noi principele economiei raționale.

Oamenii luminaţi din lumea cultă, precum în toţi ramii scienţii aşa şi în economie — agricultură — au încercat îmbunătăţiri şi reforme, cu metoadele cele vechi şi necorespundĕtoare sau neapte spre a se acoperí după ele lipsele, cari trebue acoperite din agricultură, le au înlocuit cu altele, cât sciură şi putură mai raţional; ba desvoltară unii rami ai agriculturei — agronomiei — până aci sau cu totul necunoscuţi, sau de tot neglesi, ori rĕu cultivaţi însĕ plini de venite.

Acesti oameni, voind a lucra pentru binele omenimei, încă de mult îşi sfarmă capul ḑiua şi noaptea, fac încercări şi probe, cum poate sĕ se cultive pământul, ca sĕ producă mai mult. Formează societăţi şi reuniuni, edau ḑiare şi broşuri, tot numai ca prin aceste sĕ poată înainta agricultura.

Dar reformele şi metodele raţionali la tractarea agriculturei din lumea cultă străbat de tot prea încet la noi, abia ici şi colea veḑi câte un pic de zare.

Nu veḑi reuniuni, nu este un ḑiariu economic la 3 milioane de locuitori.

Şi faţă cu aceasta, fără sfieală trebue sĕ ḑic, că trebue cu toţii sĕ roşim de ruşine, dela Vlădică până la opincă.

Trei milioane români în Austro-Ungaria, toţi economi de pământ — agricultori — şi nu au ḑiariu economic cât de mic.

Unde sunt cele câte-va mii de preoţi toţi şi agricultori? Unde sunt mai tot atâtea mii de învĕţători, cari încă sunt partea cea mai mare agricultori, dar dacă şi nu sunt, cum vor propune ei în şcoală agricultura cu ramurile ei, dacă nici nu practiseaza nimic, nice nu cetesc un ḑiariu economic? Unde este fără deosebire întreaga inteligiñţă română, carea, putem afirma cu toată positivitatea, toată pe spatele şi pelea poporului român trăesce; după braţele şi osteneala acestuia trăesce, ba unii se poate că sĕ şi îmbuibă? Oare nici cu atâta nu suntem noi datori poporului nostru, carele ne-a ridicat la starea în care suntem, ca dacă lui e imposibil a ţiné ḑiare şi a cetí broşure economice, pentru înaintarea agriculturei, dela care atârnă nu numai soartea şi esistinţa lui, ci şi a noastră, sĕ ţinem noi atare ḑiare şi sĕ ne procurăm astfel de broşuri şi apoi noi la desele ocăsiuni, ce convenim cu el, sĕ-i împărtăşim nouele şi raţionalele principii economice?

Dar dacă neînteresarea inteligiñţii noastre preste tot va merge tot astfel — onoare escepţiuinilor, cari însĕ durere precum merge de presinte, şi poporul nostru tot va ajunge la sapă de lemn, — ceia ce — după cum stăm aḑi va ajunge ori peste o jumĕtate de seclu ori peste un seclu — şi atunci nu ca sĕ mai poată el da cuiva, ci din contră îi va trebuí lui sĕ capete, atunci cine va mai susţiné pe aproape totalitatea inteligenţii române?

Nu me estind mai de parte în privinţa aceasta, rog însĕ pe fiecare domn român sĕ cugete mai serios asupra lucrului, sĕ cugete şi la viitoriu, şi nu numai la presinte. (Va urma.)

De pe valea Mureşului, la 30 Iuliu, 1887 c. n. Dle redactor! Nu cred, că se va afla om inteligent român, carele sĕ nu se intereseze de progresul tinerimei noastre scolare, şi tot insul va fi cetit cu bucurie programele esamenelor dela scoalele noastre medie, ţinute cu finea anului scolastic espirat. Bucuria ar fi însĕ şi mai mare, când am putea constata un resultat mai fructifer şi mai estensiv, însĕ considerând starea miseră a poporului nostru şi alte împregiurări vitrige, siliţi suntem sĕ ne mulţămim şi cu atât. Adevĕrat este, că nici poporului de rénd nici inteligenţii române nu-i dă mâna în ḑiua de aḑi a-şi cresce familia, precum o pretinde aceasta spiritul timpului, avênd a lupta cu multe neajunsuri; puţinele escepţiuni, aşa cred, nu mult vor apăsa în cumpĕnă. Fapt este însĕ, că nisuinţa la poporul nostru a se deştepta şi cultiva nu lipsesce şi în această nisuinţă a sa faţă de neajunsurile ce are de ăle întimpina, mult a contribuit la crescerea tinerimei fundaţiunile înfiinţate de unii mecenaţi ai nostri, dintre cari unul se afla încă în vieaţă. Cu ajutoriul stipendiilor s'au cultivat mulţi indivi̯i, şi mulţi se bucură şi aḑi de acest favor; eu însĕ în interesul progresului, atât de mult dorit, aflu cu cale, ca sĕ se ţină aşa ḑicênd în evidenţă publică numele acelor stipendiaţi, din causă, ca sĕ se scie din an în an, încât acei beneficiaţi sunt întru adevĕr demni de ajutoriul oferit lor, şi de altă parte a vedé şi aceea, că oare nu se fac oare cari greşeli la împărţirea stipendiilor.

Controla publică este cea mai eficace la împărţirea justă a stipendiilor, de aceea eu sunt de părere, ca toate corporaţiunile, cari împart stipendii ar face nespus de bun serviţiu educaţiunei publice a tinerimei noastre, dacă ar publica în tot anul, la finea anului scolastic, numele celor stipendiaţi şi sporiul lor făcut în studii*). Eu pur şi simplu numai din acest indemn şi cu privire la înaintarea învĕţămêntului mi am propus a scrie şirele acestea.

Ca de încheiare în special îmi esprim aceea dorinţă, ca cât mai curênd sĕ se vadă publicată lista celor stipendiaţi din fundaţiunea prea fericitului Emanuel Gozsdu, şi după modesta mea opiniune de interes public este a se comunica şi socoatele acelei fundaţiuni în tot anul în preţuitele coloane ale „Telegrafului Român.“ *Unul din public.*

Anunciu.

Sub-scrisul comitet, constituit pentru arangearea festivităţilor cu ocasiunea adunărei generale a *Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român,* ce se va ţiné la **16/28 August a. c.,** a statorit următoriul

Program:

1. *Sâmbătă seara* în 15/27 August: **„Seara de cunoscinţă“** cu musică în grădina „Hermann“ (Strada Morii); la cas de ploae în „Pavilonul“ de acolo.

2. *Duminecă seara* în 16/28 August: **„Concertul reuniunei române de cântări din Sibiiu,“** în „Pavilonul“ din grădina „Hermann.“

3. *Luni* în 17/29 August la 2 oare d. m.: **„Banchet“** tot în „Pavilonul“ din grădina „Hermann.“

4. *Luni seara:* **„Bal“** în sala dela hotelul „Împĕratul Romanilor.“

5. *Marţi* în 18/30 August eventual **„Escursiuni“** în diferite locuri din împregiurul Sibiiului.

Pe când ne luăm voie a notifica aceasta, onoratul public este rugat:

a) ca pentru cuartire sĕ se însinue cel mult până la **10/22 August** la dl advocat *Ioan Popa* în Sibiiu, şi aceasta cu atât mai vêrtos, câci ţinêndu-se aici chiar pe acel timp o esposiţiune artistică arangiată de concetăţenii sasi, insinuărilor ulterioare cu greu se va putea satisface;

b) insinuările pentru „Banchet“, la care cu deosebire se învită şi damele, sunt a se face la dl advocat *Octavian Rusu* în Sibiiu, până la **16/28 August** adecă: **Duminecă la 12 oare a. m.** Însinuările ulterioare nu se primesc, ear la banchet vor putea participa numai persoanele provĕḑute cu bilet;

c) insinuările pentru „Escursiuni“ sunt a se face la dl *Valeriu Bologa*, secretariu al inst. de credit şi economii „Albina“ în Sibiiu esclusiv până la **17/29 August** adecă până: **Luni la 12 oare a. m.**

Sibiiu, 17/29 Iuliu, 1887.

Dr I. Moga, preşed. — *Dr. R. Roşca,* secret.

Varietăţi.

* (Himen.) Cu plăcere anunţăm, că dl Isaia Popa cand. de preot şi bine-cunoscutul nostru basist, şi-a fidanţat de fiitoarea sa soţie pe domnişoara Ana Romanul, fiica dlui Daniil Romanul din Mezieş lângă Beinş. Felicitările noastre cele mai sincere.

* (Denumiri.) Unindu-se oficiul telegrafic cu cel postal pe basa instituţiunilor introduse încă înainte în Germania şi în Austria, ministrul reg ung. de comunicaţiune a denumit: pe Petru Opris, secretar de telegraf în Timişoara, — carele a fost încredinţat cu studierea nouei organisări şi cu prelucrarea ei, — de director de postă şi telegraf la direcţiunea din nou creată în Cinci biserici (Pécs); au mai fost apoi denumiţi: Dionisiu Cimponeriu, secretariu la direcţiunea telegrafică, de consilieriu de postă şi telegraf; apoi Andreiu David a fost numit de secretariu de postă şi telegraf; de oficiali de postă şi telegraf în c'ass'a a X au fost denumiţi următorii: Adam Ţĕran, Romul Liota, Ioan Lobonţ, Pavel Vulcan, Marcu Barbu, Mihaiu Ionescu, Alecsandru Catinean, Stefan Budoi, Iuliu Făgărăşan, Stefan Demeter, Alecsandru Raţ, Acsente Balian, Iosif Farschescu, Ioan Cuibus, Alecsandru Popovici, George Stefan, Stefan Poruţ, Iuliu Fodor, Iosif Lazar, Iosif Albu, Daniil Şandor, Zaharie Chihereanu, Ludovic Rubenescu, Veniamin Baciu, Eutimie Cioban, Nicolau Oltean, Milu Pascu, Stefan Popovici, Nicolau Marcu, Ioan Mihaiu, Alecsandru Moiseş, Emil Rozor, Alecsiu Domocoş, Alecsandru Feher, Iosif Buşan, Stefan Sebastian, Ioan Pap, Andreiu Russu, Valeriu Poruţ, Iosif Russu, Samuil Cosma, Mihail Lobonţ, Antonie Cristian, George Achim, George Şorban, Antoniu Muciu, Alecsandru Zuna, Iosif Sacson; de oficiali de postă şi telegraf în classa a XI: George Chendra, Andreiu Maxina, Ioan Preşa, Ioan Báldy, Ioan Antal, Cristofor Alecsi Elie Petco, Teofil Novac, Mihail Dobşa, Iosif Fodor, George Măcelariu, Isac Dragoman, Ludovic Moldovan, Dionisiu Sebastian, şi Alecsandru Demian.

* Ministrul reg. ung. de culte şi instrucţiune publică a dispus ca pe lângă scoala civilă de stat din Lipova sĕ se înfiinţese şi o scoală special comercială cu trei cursuri, care se va şi deschide — classa I — la 1 Septembre a. c. — În 1-a classă a scoalei comerciale se vor primí elevi, cari au absolvat cu succes bun patru (4) classe gimnasiale, reale, ori civile, sau şi aceia, cari avênd etatea de 14 ani vor putea face esamen de primire, din cele 4 classe mai sus amintite.

* (Cas de moarte.) A încetat din vieaţă încă un stĕlp al naţiunii române: **Alecsandru de Athanasievici** procuror regesc în Lugoş. Cu moartea acestui ilustru bărbat în etate de 67 de ani s'a perdut ultimul descedent în linia bărbătească a vechei familii nobile de Athanasievici. Diploma *„litterae armales“*, cu care afost inzestrată aceasta familie, dovedesce mărirea familiei, care s'a distins prin fapte de vitejie reportate pe câmpul luptelor continue mai ales în contra turcilor. Rĕposatul a fost un aprig luptătoriu politic, s'a distins prin luptele sale pentru redobândirea drepturilor bisericesci, şi pentru neamul românesc s'ar fi dat chiar sufletul! Statul a perdut un mare cetăţean, ear românii şi mai ales românii bănăţeni un puternic sprijin.

* (Necrolog.) Jalnicul soţ *Ioan I. Maximilian,* capelan şi învĕţător, în numele seu precum şi în numele fiului seu, al socrilor, cumnatelor, cumnaţilor şi surorilor sale, aduce la cunoscinţă trista scire despre încetarea din vieaţă a iubitei sale consoarte **Valeria Maximilian** născută **Soiu,** carea şi a espirat blândul seu suflet Sâmbătă în 18 (30) Iuliu a. c. la 1 oară p. m. în etate de 17 ani.

Rĕmăşiţele pământesci ale scumpei rĕposate sĕ vor ridica din locuinţa sa, ce se află în edificiul scoalei, şi se vor aşeḑa la locul de odichnă eternă în cimiteriul bisericai Sf-lor Împĕraţi Constantin şi Elena din Stupini, în 20 Iuliu (1 Aug.) la 3 oare p. m.

Stupini, în 18 (30) Iuliu, 1887.

Fie-i ţĕrina uşoară şi memoria binecuvêntată!

* **Katkoff** vestitul publicist rusesc şi conducĕtoriul panslaviştilor a murit în 1 August n. la moşia sa.

* **„Românul,“** ḑiariu politic în Bucuresci, care până acuma eşia în toate ḑilele de lucru, a început a apăré şi *Dumineca,* sub direcţiunea dlui Vintilă C. A. Rosetti. Preţul, pentru toate ţĕrile Europei, e de trimestru 15 lei.

* Ministrul de comunicaţiune Baross a pensionat 112 funcţionari, din încidentul uniri oficiilor postale cu oficiile telegrafice.

* Ministrul de finanţă a esmis o ordinaţiune către inspectorii de dare şi comitetele administractive, prin care îndeamnă că sĕ purceadă cu strictete la încassarea dărilor, pentru ca prin a doua jumĕtate a lunei lui August sĕ poata începe cu licitarea, pentru cei cari nu şi-au plătit darea. — Frumoase prevestiri!!

* (Institut anatomic.) „Rĕsboiul“ scrie, că s'a deschis pe seama ministerului instrucţiunei publice, un credit estraordinariu de 38,600 pentru înfiinţarea institutului Patologico-anatomic pe lângă facultatea de medicină din Bucuresci.

* (Escentricitate englezească.) — Ducele de Sutherland a trimis opt câni ai lui, cari sufer de reumatism, la baia de mare Treport. Administraţiunea băilor la început era în mare încurcătură, căci nu scia, sub ce formă sĕ încasseze tacsa de cură de la oaspeţii patrupeḑi. Mai pe urmă însĕ s'a găsit mijlocul. În lista de cură se poate cetí: „Killa, Biaeca, cânii luminăţiei sale ducelui de Sutherland cu suita şi cu servitorii“. Pentru câni s'a făcut la baie o îngrăditură separată în apă, de oare ce acesti pacienţi nu pot fi lăsaţi sĕ se scalde cu ceia-lalţi oaspeţi şi din motivul, că le lipsesc costumele de baie.

---

* Apreţiind interesul şi buna intenţiune a D-lui corespondent, dăm loc acestei corespondenţe cu atât mai vêrtos, că ne vine dela o persoană tare competentă, dar acestei dorinţe e satisfăcut de o parte prin programele gimnasiilor noastre, ear de altă parte — încât pentru fundaţiunea „Gozsdu“ prin „Analele“ anuali ale acestei fundaţiuni. Red.

O damă scrie despre elicsirul de nervi al Dr. Lieber: Stimate Dle! Sum datoare sĕ Ve împĕrtăşesc, că elicsirul este escelent; eu nu voiu întârḑia a-l recomanda cu stăruinţă tuturor, cari sufer, şi pe cari îi cunosc. Eu me simt mai vioae mai curăgioasă şi mai veselă, toată tristeţea şi amărăciunea a trecut. Dna Gästner, Oberhausen, Rgb. Düsseldorf. Numai singur veritabil se află sub marca de deposit (cruce cu ancoră) ½ sticlă = 2 fl. v. a., o sticlă întreagă florini 3.50, o sticlă dupla fl. 6.50 v. a. în farmacii şi în centrala dlui Dr. Bödiker & Co. Hanovera. Deposit în Sibiiu la W. F. Morscher, farmacie la „Genfer Kreuz.“

Loterie

Mercuri în 3 August 1887.

Sibiiu:	**68**	**78**	**56**	**6**	**90**

Sâmbătă în 30 Iuliu n. 1887.

Buda:	**89**	**58**	**81**	**68**	**15**

Nr. 401. [1629] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Sĕliştei, se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

1. Alămor, cu salariu anual de 150 fl.

2. Sĕliştе, cu salariu anual de 400 fl., ce se va solví în rate lunari anticipative. Tot pentru acest salariu alesul învĕţătoriu va fi obligat a ţiné şi un despăţământ la scoala de repetiţie.

3. Tilişca, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit şi lemnele trebuincioase pentru încălḑit. Alesul învĕţătoriu va fi obligat a ţiné Duminеca şi sĕrbătoarea o strană în biserică şi un despărţământ la scoala de repetiţie.

Cererile concursuali, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se aşterne sub-semnatului oficiu protopresbiteral până la terminul sus-indicat.

Sĕliştе, 13 Iuliu. 1887.

În conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Sĕliştei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 375—381 [1631] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Treiscaunelor, se escrie concurs cu termin până la 15 August a. c. st. v.

1. Breţcu, post de al doilea învĕţător, cu salariu unual de 200 fl. cuartir liber şi lemnele de foc trebuincioase.

2. Poiana-Sărată, post de al doilea învĕţător, cu salariu anual de 240 fl. şi cuartir liber.

3. Chezdi-Mărtănuş, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat, cu salariu anual de 150 fl. 50 cr. şi anume: 96 fl. 50 cr. prin repartiţie dela familii, 4 fl. din folosirea unei grădini şi a 3-a parte din venitele stolare, computate în 50 fl.; osebit de aceasta 10 fl. pentru lemne şi cuartir liber.

4. Cernatul-inferior, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat, salariu anual de 147 fl. 10 cr. prin repartiţie dela popor în bani şi naturalii, cuartir liber şi lemnele de foc trebuincioase.

5. Teliu, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat, salariu 250 fl. şi anume: 130 fl. solvinḑi în 2 rate din partea comitetului parochial, 40 fl. în naturalii, 14 fl. din esarêndarea unui agru, venitul cantoral computat în 66 fl. şi cuartir liber în edificiul frumos al scoalei.

6. Vama-Buzĕu, post de cantor-învĕţător cu salariu anual de 200 fl. şi anume: 165 fl. prin repartiţie dela popor, a treia parte din venitele stolare computate în 35 fl. şi cuartir liber în edificiul scoalei.

7. Arini, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber şi lemne.

Doritorii de a competa la vreuna din aceste staţiuni învĕţătoresci 'şi vor aşterne petiţiunile instruite conform legilor în vigoare la subscrisul în termin deschis, avênd reflectanţii la posturile de sub 3, 4, 5 şi 6 a se presenta în vr'o duminecă sau sĕrbătoare în biserică, spre a-şi arĕta desteritatea în cântări şi tipic.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Treiscaunelor.

Sepşi-Sân-Georgiu, 10 Iuliu, 1887.

Dimitrie Coltofean,
protopresbiter.

Nr. 152. [1630] 1—3

CONCURS.

Se publică pentru ocuparea postului învĕţătoresc la scoala confesională greco-orientală din Erdő-Szent-Győrgy.

Emoluminte: 150 fl., una sută cinciḑeci floreni val. austr., plătiţi în rate lunare; casă şi grădină.

Cei ce doresc a concura sunt poftiţi în termin de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român," una a se înfăţişa în faţa locului, spre a face cunoscinţă cu poporul, ear alta a-şi aşterne concursul seu, provĕḑut cu documentele poftite, oficiului protopresbiteral greco-oriental în Mureş Oşorheiu.

Dat din împreună înţelesul comitetului parochial respectiv.

Mureş Oşorheiu, 12 Iuliu, 1887.

Parteniu Trombitaş de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 3746. (1632) 1—2

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de *notar comunal* în Bungard.

Venitele:

1. Salariu . . . . 400 fl.—
2. Cuartir natural.
3. Relut pentru lemne . 10 fl.— şi dreptul pentru soartea de lemne ca şi ori care cive al comunei.
4. Tacsele statorite pentru lucrările private.

Concurenţii cualificaţi sĕ-şi aştearnă cererile până în *17 August* a l. c. st. n. aici.

Sibiiu, 1 August, 1887.

Oficiul pretorial cercual central.

Nr. 18 com. par. [1626] 2—3

CONCURS.

Fiind vacante 3 posturi de învĕţători la scoala capitală gr. or. din opidul Reşinari, protopresbiteratul Sibiiului, pentru întregirea lor, se escrie concurs, cu terminul de *30 de ḑile* dela prima publicare.

Salariul pentru fie-care din acestea posturi este: 350 fl v. a. şi 60 fl v. a. relut pentru cuartir şi lemne, carele se va solví în rate lunari decursive. Ceice vor reflecta la acestea posturi, vor avea: sĕ cânte şi la strană în dominecile şi sĕrbătorile de peste an, sĕ instrueze în scoala de repetiţiune, şi unul dintre dênşii va fi încredinţat cu conducerea grădinei scolare, pentru carea va folosí jumĕtate din venitul aceleia.

Rĕşinari, 29 Iuniu, 1887.

Comitetul parochial
Iosif Goga,
paroch şi preşed. comitetului.

In conţelegere cu mine.

Sibiiu, 3 Iuliu, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 446. [1623] 3—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa a III din Sălciva de sus, protopresbiteratul Lupşei, pentru ocuparea acestui post de paroch se escrie concurs cu terminul de 30 de ḑile dela prima publicare în „Telegraful Român."

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Birul preoţesc dela 150 case câte 20 litre bucate (parte grâu, parte cucuruz) de una casă.
2. Folosirea usufructului din cimiteriu, a unui fênaţ şi a unei grădini de cucuruz.
3. Lemnele trebuincioase de foc şi
4. Venitele stolari regulate prin sinodul parochial, cari toate la olaltă dau un venit anual, calculat in bani, de 413 fl v. a.

Doritorii de a concurge la acest post sĕ-şi astearnă suplicile instruite conform prescriselor stat. org. şi regulamentului pentru parochii din 1878 acestui oficiu protopresbiteral pănă la terminul supranumit.

Ofenbaia, în 9 Juniu, 1887.

În conţelegere cu comit. par. respectiv.

Ioan Danciu,
protopresbiter gr. or.

Nr. 143. [1627] 3—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de învĕţătoriu dela scoala noastră confesională greco-orientală din Icландul mare, protopresbiteratul Mureş-Oşorheiu, cottul Turda-Arieş, se escrie concurs pentru ocuparea acestui post, cu termin de *30 de ḑile* dela prima publicare în „Telegraful Român."

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 200 fl. două sute fiorini, plătiţi în două rate, şi anume rata primă de o sută florini în luna lui December, ear rata a doua în luna lui Martie.
2. Casă de locuit în edificiul scoalei cu grădină de legumi.
3. Dacă învĕţătorul va primí a fi şi cantor, prelângă salariul învĕţătoresc de 200 fl. va primí şi a treia parte din venitele stolari, şi din porţiunea canonică 6 jugere 765□ loc arĕtoriu, 1 jug. 396□ fênaţ, loc de păşune 200□. Casă cantorală, şi grădină, contribuţiunea pentru toate o plătesce comuna bisericească. Dela concurinte se pretinde sĕ fie pedagog absolut şi sĕ fie vĕrsat în tipicul bisericesc şi în cântări.

Concurenţii sunt avisaţi a-şi ascerne concursurile lor până la termin, subscrisului oficiu protopresbiteral, şi în privinţa cantoriei a se presenta în faţa locului spre a-şi arĕta hărnicia în cântări şi tipic.

Oficiul protopresbiteral al tractului M Oşorheiului în conţelegere cu comitetul parochial respectiv.

Mureş Oşorheiu, 26 Iuniu, 1887.

Parteniu Trombitaş de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 504. [1625] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învĕţătoresc la scoala poporală română gr. or. din:

a) Rîpa-inferioară cu salariu anual în banii incassaver din repartiţiune de . .	fl. 160,
de fie-care copil obligat a frecuenta scoala câte 4 cupe cu curuz sfârmit, circa 25 ferdele à 16 cupe	fl. 25,
cuartir în edificiul scoalei .	fl. 10,
lemnele trebuincioase de foc	fl. 5,
suma	fl. 200.
b) Ibănesti-pădure, numit la podul Runculuі, cu salariu anual, incasaver parte din repartiţiune, parte din fondul scolariu, ce se înfiinţează acum, de	fl. 150,
cuartir în edificiul scoalei .	fl. 20,
lemnele trebuincioase pentru foc	fl. 10,
suma	fl. 180,

se escrie concurs cu termin de 30 de ḑile dela prima publicare.

Reflectanţii vor avea a-şi aşterne suplicele concursuali, instruite cu documentele prescrise de lege, subscrisului până la terminul indicat, cu observarea: dacă suplicantele a mai competat şi la alt post şi unde a competat

Oficiul protopresbiteral al tractului Reghinului.

Idicel, 2 Iuliu, 1887.

În conţelegere cu resp. comitete parochiali.

Galaction Şagău,
protopresbiter.

Ad. Nr. 644 [1628] 3—3

EDICT.

Maria Greavu gr. or. din Topârcea, care a părăsit cu necredinţă pe legiuitul ei bărbat, Ioan Cărată, tot din Topârcea fără a se şci locul ubicaţiunei ei, — conform resoluţiunei consistoriale din 6 Septembre 1885 Nr. 3226 B. — se citează a se presenta la subscrisul oficiu în termin de 6 luni dela prima publicare, căci la din contră procesul divorţial, atentat asupra-i de bărbatul ei, se va pertracta şi decide şi în absenţa ei.

Sĕliştе, 13 Iuliu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sĕliştei.

Dr. **Nicolau Maier,**
protopresbiter.

Turnătoriă
de clopote şi de metal
a lui
Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum şi pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanţa pe mai mulţi ani. Montate cu chivere (coarne) de lemn, fer turnat şi bătut; astfeliu construite, că după ce sunt usate pe o parte sĕ poată fi învĕrtite cu înlesnire în ori-ce direcţiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite şi premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic şi mai adênc, ca cele de sistemul vechiu; un astfeliu de clopot în greutate de 300 punţi egalează pe unul de 400 punţi.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote, solile şi frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru **oroloage** şi **toace** din metal, precum şi toate celelalte articole de alamă şi metal aparţinĕtoare de această categorie, cu preţurile cele mai moderate. Se construesc clopote şi pre lângă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punţi în jos, precum şi stropitoare de mână se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuiază solid şi cu punctualitate, se recomandă

Antonie Novotny.
[1605] 3 Timişoara, Fabrică.

Singur veritabil sĕ află
sub
aceasta marcă de deposit

Elixir
pentru reimprospetarea nervilor
a profesorului Dr. Lieber

durabil, radical şi cel mai sigur leac dintre toate, chiar şi contra celor mai **cumplite dureri de nervi**, provenite din pĕcatele tinereţelor. Cura radicală **contra tuturor morburilor**, cari debilitează corpul precum: gălbinarea, iritaţiune, durere de cap, migrene, batere de inimă, durere de stomach şi mistuire neregulată.

Elixirul acesta compus din cele mai nobile plante de pe întreg pământul şi aprobat din partea unei autorităţi moderne a sciinţei; speră prin urmare si cea mai deplină garanţie pentru depărtarea sus amintitelor morburilor.

Desluširi mai de aproape dă cerculariul aclus la fiesce-care sticlă. **Preţul ½ sticlă 2 fl. v. a. —, o sticlă întreagă fl. 3.50 v, a., o sticlă dupla fl. 6.50 v. a.,** pe lângă trimitere s'au asignaţiune. — **Se află în toate farmaciile.**

Depositul principal: Einhorn-Apotheke Max-Fanta *Prag,* Altstädter Ring. [1441] 19—26

Depositul în Sibiiu la W. F. Morscher; farmacie la „Genfer Kreutz."

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roşca.** Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 76 Sibiiu, Sâmbătă 25 Iuliu (6 August) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 3692/B. 3732/Sc.

Avis oficial.

Tinerii, cari doresc a fi primiți ca elevi noi ai seminariului archidiecesan în secțiunea teologică ori pedagogică și au studiile pregătitoare ce se recer, prin aceasta se fac atenți: că au să aștearnă suplicele lor la consistoriul archidiecesan pe calea concernentului oficiu protopresbiteral negreșit până la *1 August stil. vechiu*, instruate cu testimoniile scolastice și cu celealalte documente prescrise în regulamentul seminarial, care toate sunt de a se aclude în original.

Cei primiți vor avé să se presenteze în institutul seminarial la *31 August* la 9 oare antemeridiane, pentru a se supune unei visitări immediate în cea ce privesce desvoltarea lor fisică și întregitatea organismului.

La înmatriculare, carea va urma la direcțiunea seminarială în celea trei prime dile ale lui Septembre, fiecare elev are să depună tacsa seminarială, dela care nimene nu se poate dispensa. Tacsa anuală pentru convict este 100 fl. și deosebi 2 fl. ca contribuire odată pentru totdeuna la biblioteca seminarială.

Elevilor mai seraci li se concede să solvească tacsa anuală a convictului în două rate câte de 50 fl. anume la începutul lui Septembre și Februariu; altfel de relacsări însă de fel nu au loc.

Sibiiu, 11 Iuliu, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Sibiiu, 24 Iuliu.

Este lucru netăgăduit, că în scurtul timp, de când ni s'a dat posibilitatea ca și noi să avem scoli, să putem ajunge la oficii în stat, am făcut progrese pe toate terenele, și încă progrese îmbucurătoare.

Constatând aceasta în general, datori suntem să reflectăm la o mare scădere în mersul desvoltărei noastre, o scădere, care este cu atâta mai regretabilă, cu cât cunoscut lucru este, că nu facultățile noastre firesci poartă vina, că în direcțiunea ce vom indigeta n'am înaintat, ci mai mult este de vină indiferentismul nostru, care dacă a fost scusabil până acuma, de aci încolo nu va mai putea fi nesocotit.

Voim să vorbim de atențiunea cea neînsemnată, care s'a dat până acum cântărei în scoalele noastre poporale, atențiune neînsemnată dicem, deși am putea dice mai mult.

Poporul nostru din fire nu este străin cântărei. Din contră, putem afirma, că poporul nostru cântă bucuros. Nu-i tace gura flăcăului cât stă în joc, nu când este la câmp, nu când e voios, nu când amarul vieții greu apasă umerii lui.

Sunt însă neregulate, trăgănate cântările la poporul nostru. În cele mai multe casuri ele degenerează în chilăituri și sbierături, încât omul la auḍul lor se geneză în fața străinilor.

O regulare a cântărei la popor ni se impune ca un ce inevitabil, și aceasta o poate face, trebue să o facă scoala poporală.

La această reformă în prima linie sunt chemate puținele noastre institute de teologie și pedagogie, cari au să dea crescători pentru popor, chemate sunt scoalele medii, ca institute de pregătire pentru seminariele teologice-pedagogice.

De vre o cinci ani încoace urmărim cu deosebită atențiune desvoltarea junimei, în cât privesce cântările, și trebue să mărturisim, că mare îngrigire ne insuflă mersul greoiu, pe care l'am observat.

Am avut ocasiune să asistăm la începutul anului scolariu, să asistăm la probele de cântări în institutul nostru pedagogic-teologic de aici, și am vĕḍut că oameni altcum inteligenți, oameni începênd dela 4 classe gimnasiale în sus până la maturitate, nu puteau nici să imiteze tonurile. Să nu se pară, că voim să facem glume la acest loc. An de an se repetează spectacolul, că din 50 de tineri, abia 5 au auḍul nestricat, încât după clavir să poată cel puțin să imiteze tonurile. Din acest material brut trebue apoi învĕțătoriul să formeze pe fiitorii regeneratori ai poporului nostru.

Este aceasta o muncă grea, muncă obositoare, care te disgustă, și în cele din urmă după 3 ani de ḍile din elevi 160 te trezesci, că abia 10 sunt în stare să cânte ei, și să instrueze și pe alții în cântare.

Isvorul rĕului zace acolo, că copilului de mic i s'a stricat urechea, și el în decursul studiului pe la gimnasii în loc de a-și nobilita auḍul în loc de a-și cultiva și desvolta glasul, mai mult și le strică ambele.

Pĕcat strigătoriu la ceriu comite junimea noastră la gimnasii, că negligă cu totul studiele facultative, cum sunt de esemplu: cântarea, gimnastica și desemnul.

Escepție se face încâtva cu gimnasiul din Năsĕud, și cel din Brașov. Marea majoritate a preoților și învĕțătorilor se recrutează însă din studenții dela gimnasiele unguresci, și în parte și săsesci. Pentru acestia cele mai elementare noțiuni de cântări sunt terra incognita. Ca esemplu vom cita gimnasiul săsesc de aici, unde studiul este foarte bine cultivat, și dintre studenții români abia unul doi este, care cercetează oarele acestea.

Și în adevĕr nime în lume nu este așa de avisat la cântare ca și învĕțătoriul și preotul nostru Un preot, care nu scie cânta în viața sa va simți cu durere acest defect, tot așa și învĕțătoriul. Acest defect în cele mai multe casuri îi face imposibilă o esistență mai cu ticnă, căci poporului nostru nu-i trebuesc în biserică nici preot, nici dascăl mut.

În timpul din urmă însuși poporul a sărit la mijloc pentru delăturarea rĕului, și vedem concurse, în cari este stipulată câte o remunerațiune de preste 100 floreni, pentru acei învĕțători, cari vor fi în stare să formeze cor cu scolarii.

De bună seamă autoritățile superioare bisericesci încă vor lua mĕsurile cuviincioase pentru sanarea acestui rĕu.

Deocamdată ne mărginim la cele desfășurate, dând sfat junimei, ca în gimnasii să se ocupe și cu studiul musicei. Cu deosebire să o facă aceasta tinerii, cari doresc să fie primiți în vre-un institut pedagogic sau teologic, căci după a noastră părere pe viitoriu o cunoscință oare-care din studiul musicei va trebui să fie luată ca condițiune la primirea în institutele preparandiale și teologice.

Revista politică.

Cestiunea bulgară în loc să se limpedească se încurcă tot mai rĕu și aḍi nime nu garantează, că încurcala aceasta nu se va sfârși cu un resbel sângeros între puterile mari, cari au interese în Bulgaria. În fața acestor împregiurări nu se poate esplica procederea guvernelor din monarchia noastră. În Ungaria nemulțămirile dintre naționalități în loc să se mulcomească, parcă într'adins se întărită tot mai tare. Numai puțină nemulțămire domnesce acum și în Austria. De mult să tot freacă boemii cu nemții pentru limba boemă, și frecările acestea s'au manifestat câte odată foarte vehement. Astăḍi boemii earăși sunt de tot inversunați, de oarece li s'a redus numĕrul scoalelor medii și unor scoale li s'a detras subvențiunea dela stat. Restricțiunea aceasta e aprig atacată de organul cehic „Narodny Listy". Eată ce scrie aceasta foae: Ministrul Gautsch, după cum se pricepe la operațiuni energice, cu o singură tăetură a doborît dela șase scoli medii classele lor superioare, și a detras subvențiunea de stat duor scoli medii. Nouĕ scoli medii cehice, a mărturisit, că sunt de prisos, căci formează un proletariat, și regimul nu numai nu le va lua în administrațiunea statului, dar nu va spesa nici chiar un singur crucer pentru susținerea lor. Veḍi așa dar, poporule ceh, ce remunerațiune capeți pentru servițul teu, căci în 8 ani de ḍile ai trimis în parlament representanți cehi pentru regim. Primirea scoalelor medii în administrațiunea statului a fost una din acelea curse, cu carea ne-a prins regimul; acum însĕ, când regimul cu ajutoriul nostru ș'a ajuns scopul, ce-l voia, a trimis pe dl Gautsch, ca cu mână nemiloasă, să nimicească ultima ilusiune a acelora, cari mai credeau încă în acest regim. Arabul ș'a împlinit datoria, arabul

---

FOIȚA.

Suveniri dela esamene.

Esamenele anuale se obicinuesc a se ține mai ales pentru de a arĕta părinților, ce progrese au făcut fiii lor. Nu arare ori se întêmplă însĕ, că învĕțătorii fac din esamen numai o simplă producțiune, pentru care au pregătit anume pe copii. Un astfel de esamen nu cred să fie de vre un folos, de oare-ce tot ce au învĕțat copii pentru un astfel de esamen — mai mult mehanic, decât la înțeles — îndată după esamen 'și uită și astfel timpul, ce s'a folosit spre instruarea lor, este un timp perdut și osteneala învĕțătorilor și a elevilor este o osteneală zadarnică. Dar ce să-i faci!? Oamenii sunt dedați cu astfel de lucruri și pretind dela învĕțătoriu, ca copii, — chiar și dacă nu au cercetat scoala regulat, totuși să scie rĕspunde la esamen și încă bine. De condamnat sunt și oamenii, cari pretind astfel de esamene, dar mai condamnabil este învĕțătoriul, care pregătesce pe elevii sei anume pentru esamen. — Dar..... să me întorc la obiect și să espun unele dintre observațiunile, ce le-am făcut la esamenele din anul acesta — se înțelege: la esamenele, la cari am asistat, căci despre altele nu sciu, cum au decurs.

În general esamenele, la cari am asistat au reușit foarte bine și în cele mai multe locuri se vedea, că învĕțătorii și-au dat toată silința ca elevii lor să-și câștige cunoscințe folositoare și totodată sigure; adecă s'au nisuit ca elevii să înțeleagă tot ce li s'a propus, ca învĕțătura lor să nu fie numai pentru scoală, ci și pentru vieață. Am asistat însĕ la un esamen, care mi-a însuflat serioase îngrigiri cât pentru copii, căci nu sciu ḍeu de mai scie acum vre-unul din ei să rĕspundă chiar și numai la o întrebare, la care în esamen a rĕspuns fără nici o greșală. Cred, că me înțelege ori și cine, ce vreau să ḍic. Învĕțătoriul a pregătit pe elevi anume pentru esamen. El și-a formulat întrebările și a esercitat pe elevi în reproducerea fără eroare a rĕspunsurilor. Cumcă elevii nu au înțeles ceea ce rĕspundeau, se vedea de pe față și ținuta lor. Până ce cu gura recitau rĕspunsul, ochi le umblau în toate părțile, earĕ cu mânile prindeau când banca, când o carte, când altceva. Dacă vre un elev nu scia rĕspunde numai decât după întrebare, apoi învĕțătoriul îi dă în gură 2—3 cuvinte și de aci încolo n'ai grijă: curgea rĕspunsul ca apa din gura elevului. Earĕ părinții — sĕrmanii — se bucurau, că copilul lor scie rĕspunde așa de frumos. Și eu?...., eu am eșit din esamen, sătul până dincolo de cele ce am vĕḍut și auḍit.

Nu așa mi s'a întêmplat în alte locuri. Acolo mai mare 'mi era dragul să vĕd atât pe învĕțători cât și pe elevi, că își dau toată silința să se înțeleagă unii pe alții. Silința învĕțătorilor de a conduce pe elevi în modul cel mai ușor pe calea cea grea a sciințelor și atențiunea, zelul elevilor de a da rĕspunsuri bune se puteau observa foarte ușor, — aceștia merită toată lauda și recunoscința. Astfel de elevi sciu, că vor avea folos, de ce au învĕțat și la timpul seu vor binecuvênta pe învĕțătorii, cari s'au ostenit cu dênșii,

Unii învĕțători în zelul lor cel mare au propus — cred eu — cu mult prea mult elevilor lor. Astfeliu d. e. într'o scoală s'a propus în clasa III. Istoria bisericească, Istoria patriei și Geografiia într'o estensiune, ce eu n' aș încuviința-o la nici un cas. Elevii au rĕspuns bine și din aceste obiecte,

poate merge. Dar stai! arabul pe semne va mai servi încă, nu ne îndoim câtuşi de puţin despre aceasta.

Scirile despre principele Coburg sunt cari de cari mai contradicĕtoare. Unele spun, că principele e în Viena, altele, că i acasă, altele, că călĕtoresce spre Bulgaria. Atâta e însĕ sigur, că Rusia nu-şi ese din ogaşie şi nu-l recunoasce de principe, ear Poarta nu poate lucra contra tractatului de Berlin. Cu privire la cestiunea bulgară se plănuesce acum un nou proiect. Poarta voesce ca sĕ învite pe toate puterile la o conferinţă europeană. Ce fel de şanse va avea însĕ această conferinţă anevoe e de găcit, deoarece Rusia e constantă, şi cu greu se va hotărí a lua parte la o astfel de conferinţă. Poarta, când s'a gândit la aceasta conferinţă a avut în vedere protocolul al cincilea al congresului din Berlin, în care se dice, că nefiind poporul bulgar în stare de a ajunge la conducerea instituţiunilor nouă, va trebuí ca Europa sĕ ia mĕsurile trebuincioase, dar târdiu şi la timp potrivit. Poarta crede, că acest moment a sosit acum; în Petersburg însĕ nu se împărtăşesc aceste vederi şi prin urmare proiectul pentru conferinţă se poate privi de o literă moartă.

„Novoje Wremja," ocupându-se de călătoria principelui Coburg spre Bulgaria, scrie următoarele: Dacă regenţii bulgari vor sĕ joace comedia suirei pe tron a principelui numai de aceea, pentru ca sĕ pregătească Rusiei nouă „neplăceri," amarnic greşesc. Pentru regimul rusesc acest episod nu conţine nimic neplăcut, din contră, provocarea aceasta publică, va încuragia pe Rusia, va fi un pretecst destul de favorabil pentru ca ea sĕ se amestece energic în afacerile bulgare, şi după cum se pare, va face acum o astfel de intervenţiune, care nu va fi serios respinsă din partea puterilor. Într'un articol, foaia rusească „Swjet," dice: afacerile bulgare se vor aplana numai, dacă Rusia va scăpa de vasalitate pe Bulgaria şi va sancţiona împreunarea Bulgariei nordice cu cea sudică şi 'şi va pune un candidat de principe; s'au şi în alt mod simplu: sĕ o anecseze la Rusia. La acest proiect însĕ observă „Wjedomosti," că în casul acesta Bulgaria ar devení o a doua Polonie, ceea ce nu doresce nici Rusia nici Bulgaria.

Moartea lui Katkoff e o mare lacună în politica europeană. Cel puţin de aceasta părere sunt foile rusesci. Toate sunt de acord, că moartea lui Katkoff în momentele de faţă e cea mai mare perdere pentru Rusia. Katkoff a fost factorul principal, că politica rusească esternă a fost condusă de spiritul naţional. Aceasta direcţiune naţională a pregătit-o pre încetul, dar sigur. El nici odată n'a lingusit, şi de multe ori urmênd convingerilor sale, se impotrivia singur opiniunei publice. Moartea sa răpì Rusiei un „spirit central" în jurul căruia în momentele critice se adunau representanţii opiniunei publice. Cumcă el totdeauna a lucrat numai după convingerile sale se legitimează şi prin aceea, că a combătut alianţa cu Germania, îndată ce a observat politica vrăşmaşă a Germaniei. Numai Katkoff a făcut ca pressa rusească sĕ fie adeverata representantă a opiniunei publice în Rusia; acest merit s'a apreţiat şi din partea tronului.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

Abrud, în 2 August, 1887 n. Domnule redactor! Subscrişii Ve rugăm ca sĕ binevoiţi a dispune, sĕ se publice în preţuitul diar „Telegraful român" următoarele:

În 24 Iuliu a. c. st. n. s'a ţinut „Părăstas" din partea membrilor Reuniunei femeilor române din Abrud şi giur în semn de stimă şi pietate către repausata doamnă Cornelia Cirlea născ. Boşota, foasta membră fundatoare a acestei reuniuni. Mergênd la mormênt, toţi cei presenţi, dar mai ales doamnele membre ale reuniunei, erau pĕtrunse de o adêncă întristare şi condolenţă, vĕdênd mormêntul înfrumseţat în cununi alese, sub cari pausează osemintele doamnei Cornelia Cirlea şi ale fratelui seu de odinioară Dionisiu, cari ambii erau spre bucuria şi onoarea demnilor părinţi şi consoţi, şi dela cari naţiunea şi biserica spera cu drept cuvênt mult sprijin; dar prea curênd s'au smuls dintre cei vii şi mutat la etermitate. Fiele ţĕrîna uşoară şi memoria binecuvêntată!

După părăstas spectabilul domn Mihail Cirlea a binevoit a mai adauge 50 fl. la fundaţiunea „Mihai Cornelia Cirlea născ. Boşota", făcută în favorul reuniunei; pentru care faptă măreaţă şi salutară, subscrişii venim de nou a i esprima cea mai profundă mulţămire în numele reuniunei:

Anna Gall, preşedintă. *Alecsandru Ciura* secretar.

Dobra, 16 Iuliu, 1887. Dle redactor! Nu se poate din destul condamna lucrul de câmp, sĕvêrşit în zilele de Duminecă şi sĕrbători mari, şi mai ales prin aşa numitele „clăci" sau „clacă," cari prin modul petrecerei, cum se îndatinează a se ţiné acelea, contribuesc între altele şi la decăderea moralităţii publice şi mai cu seamă, când se fac în zilele oprite, pentru lucru. În privinţa aceasta, în interesul moralităţii sunt chemaţi în prima linie preoţii şi învĕţătorii a reţiné dela aşa ceva pe popor, pe cât numai se poate, dar cel puţin în restimpul cât durează serviţiul divin. — Unde spre acest scop nu ajunge cuvêntul rostit cu „duchul blândeţelor," se poate recurge la legile statului, cari opresc şi prescriu pedepse pentru astfel de transgresiuni. — Se recere numai, ca însuşi preoţii şi alţi fruntaşi sĕ premeargă cu bun esemplu, dar nu ca bunăoară părinţii O. — tatăl şi fiul — din comuna S., cari precum întralţi ani aşa şi acum în anul curinte, în ţiua de Duminecă 12 Iuliu vechiu, după cum se afirmă, dimpreună cu învĕţătoriul I. din comuna M. B. au inscenat „clacă" la secere, — ba respectivul învĕţătoriu spre scandalisarea creştinilor a mers de dimineaţă, aşa dar în restimpul serviţiului D-ţeesc în comuna B. situată dincoa-ci de Murĕş, unde adunându-şi cu lăutariu vreo 8—10 clăcani, au cutrierat drumul prin comună în chiuituri şi descânteci obscene. — Sigur, că tot cam aşa, cu astfeliu de „ţiou" a decurs şi claca părinţilor din S., cari la toate ocasiunile lamentnază în gură mare, că nu mai pot scăpa de sărăcie, nu-i ascultă poporenii, bisericile le sunt goale şi sĕraci fiind, nu-şi pot împliní oficiul de preoţi nici 'şi pot prenumera vreo foaie etc. şi când colo nu li deajuns a lucra economia numai în cele 6 ţile de lucru ale sĕptĕmânei. — Apoi prin astfeliu de procederi provenite din avariţie, ignoranţă şi prea mare poftă de agonisală, ţeu nu se poate trage la îndoială verosimilitatea acelor lamentări.

În fine îmi permit a indigita aci tecstul unor legi — aşa precum mi le-am însemnat dela un confrate si amic de preste Murĕş, căruia a binevoit a i le comunica un dn notariu cercual spre publicare în biserică, — cari avênd menirea a susţiné moralitatea în popor şi ca atari atingênd mai deaproape vieaţa poporului nostru, le recomând în deaproape consideraţiune sinoadelor parochiale şi protopresbiterale... — şi anume: 1. Nimenea nu-i ertat sĕ lucre Dumineca (articlul de lege LIII din 1868 § 19), pentrucă cine calcă aceasta lege se pedepsesce cu gloabă până la o sută de floreni (§. 52 XL. 1879) de către judecătoria reg. cerc. — 2. Cine înjură ori batjocoresce numele lui Dumneţeu înaintea unei adunări de oameni, şi prin aceea face scandal înaintea oamenilor se pedepsesce de către tribunalul reg. (1880 XXXVII §. 39) cu închisoare până la un an şi gloabă până la o mie de floreni (1878 V. §. 190.) 3. Cine înjură ori batjocoresce numele sfinţilor şi lucrurile sfinte bisericeşti în auţul oamenilor, acela sĕ pedepsesce de către judecătoria reg. de cerc. (1880 XXXVII §. 40) cu arest până la 8 zile (1879 XL §. 51.) — 4. Crâşmarii, cari sufer ca oaspeţii sĕ petreacă în crîşmă iarna după 8 oare şi vara după 9 oare noaptea se pedepsesc cu gloabă până la 50 fl. v. a., ear repeţind acest delict, dacă dela pedepsirea primă n'au trecut 2 ani, se pedepsesce cu gloabă până la 200 fl.

Eară acela, care petrece în crâşmă ori în ospătărie după oara de închuiere şi nu se depărtează din crîşmă, când îl mână crîşmariul, — se pedepsesce de către pretură cu gloabă până la 25 fl. (1879 XL §. 74.) — 5. Cine se bate ori ea parte la bătaie ori îndeamnă pe altul sĕ se bată pe drum, crîşmă, sau în ori ce loc public şi dacă nu a vătĕmat pe nimenea cu bătaia, se pedepsesce cu arest până la 8 ţile şi gloabă până la 50 fl. (1879 XL §. 75.) — 6. Cine se înfăţoşiază beat, pe drum sau ori unde între oameni, în chip scandalos, — chiar şi dacă n'a făcut alt rĕu, decât că a fost beat, se pedepsesce de pretură cu gloabă până la 25 fl. v. a. (1879 XL. §. 84.) — 7. Cine îmbată pe altul în crîşmă, pe drum, sau ori unde între oameni, se pedepsesce de pretură cu gloabă până la 50 fl. v. a. — Ear dacă cel îmbĕtat e mai tiner de 14 ani, gloaba se urcă până la 100 fl. Tot asemenea se pedepsesc şi crîşmarii, cari dau beutură spirtuoasă la omul beat (1879 XL. §. 85.) — 8. Acela, care cu beţia ori întralt chip îşi pradă averea se pune sub curatelă (1877 XX. §. 28 p. e.) Deci cine este prădătoriu prin beţie, prin joc de cărţi sau întralt chip pe unul ca acela, rudeniile lui, ori preoţii şi diregătoria comunală au sĕ-l arete (1877 XX. §. 31.) *Verus.*

S.-Sebeş, în 27 Iuliu, 1887. (*Grădinile scolari.*)

(Încheere.)

Me întorc la obiect.

O adevĕrată grădină scolară ar trebuí sĕ aibă un teritoriu aşa de mare, încât sĕ se cultive în ea diferite plante economice — bucate — diferite legumi, pomi, ş. a. toate în specialităţi alese. Ear în şcoală sĕ se ţină prelegeri practice din diferiţi rami economici.

În câte scoli de ale noastre însĕ se întêmpla aceasta din urmă? Câte scoli de ale noastre posed astfel de grădini? Eu unul nu cunosc nice una. Câte grădini scolare cunosc, nice una nu are teritoriu mai mare decât sĕ se poată cultiva pomăritul şi are lângă acesta şi câteva straturi de legumi.

Va sĕ dică, o grădină scolară în forma aceasta nu este de tot completă; cu toate acestea, dacă şi numai acestea două rame s'ar cultiva şi propune, cum se cuvine, ar fi de ajuns. Sau sĕ lăsăm şi legumăritul de o parte, şi sĕ fie şi numai o scoala de pomărit cultivată cum se cade, tot ar fi de ajuns în ţiua de aţi.

Ear mâne ori poimâne am păşí înainte.

Las dar pentru acum de o parte celelalte rame ale grădinei scoalei şi me întorc la grădina de pomărit, — carea mai înainte cu câţiva ani, însemna tot atâta cât grădina scoalei.

Ba chiar şi în ţiua de aţi cei mai mulţi nu şi pot închipuí a se cultiva alt ceva în grădina scoalei decât pomăritul.

Sunt ţeci de ani, decând s'a recunoscut şi pe la noi lipsa de a se înfiinţa lângă fiecare scoală poporală câte o grădină, în carea sĕ se cultiveze pomi prin elevi sub conducerea învĕţătoriului, arătându-le folosul cel mare al pomilor.

Dintre toate plantele, cu cari se nutresc oamenii, cele mai plăcute tuturor sunt fără îndoială poamele.

Acestea nu numai că ne sunt plăcute ca atari, ci ne causează şi bucurie, mai cu seamă atunci, când pomii sunt productul cultivărei noastre. Cine nu va simţí o bucurie nespusă atunci, când va culege şi gusta poamele gustoase ale acelui pom, pe carele el l'a sădit şi prin nobilitare el l'a făcut din sĕlbatec nobil, va se ţică, el a lucrat deodată cu natura cu Creatoriul! Au nu e aceasta o ocupaţiune plăcută, frumoasă şi îmbucurătoare?

Dar câştigul carele ni-l dau pomii, e cu mult mai mare, de cum ar cugeta omul: Înainte de toate poamele ne dau nutremênt gustos, plăcut şi sănĕtos — în diferite forme, — ele subţie sângele şi prin aceea contribue la sănĕtatea noastră, afară de aceea servesc spre nutrirea poporului mai vêrtos în posturi; ceia-ce e un folos mare.

Sĕ luăm însĕ cultura pomilor şi din alt punct de vedere şi anume: Un pom — mĕr, pĕr, etc. ocupă loc foarte puţin, dar poate da câte va Hectolitre de poame, cari sĕ pot vinde pe bani frumoşi şi anume 2—3 Hectolitre de pe un pom se pot căpăta uşor şi acestea s'ar putea preţuí uşor la 4—10 fl. v. a. pe an, pe când acelaşi loc cultivându-se cu cucuruz, orí legumi ori alte plante, abia ar aduce un câştig de câţi-va cruceri. Dar apoi dacă mai consideri şi aceea, că pomii nu recer atâta lucru ca alte plante, şi şi puţinul ce-l recer, are a se face preste iarnă, când omul nu e ocupat cu alte lucruri grabnice.

---

dar nu cred sĕ fie înţeles ei tot materialul, ce li s'a propus. Earăşi alţi învĕţători în esamen erau parcă în tremă, ca un biet de student slab la esamen. De aci a urmat, că puneau întrebări nepotrivite, la cari de multe ori nici el nu ar fi fost în stare sĕ rĕspundă, decum elevul seu. Tot o urmare a acelei confusiuni a trebuit sĕ fie şi împrejurarea, că elevii rĕspundeau câte odată cu totul altceva, eară în vĕţătoriul nu observa aceasta şi nu îndrepta pe elev.

Eată câte-va esemple de feliul acesta:

Înv. Cum se produc munţii — vietăţile?

Elev. Munţii şi vietăţile cresc pe pământ.

Înv. Cu cari continente se mărginesce Europa?

Elev. Europa se mărginesce cu continentele: la Nord cu marea îngheţată, la Ost cu marea caspică, la Sud cu marea mediterană, la Vest cu cu marea atlantică.

Înv. De unde îşi trag originea românii, cari locuesc în Ardeal, Ungaria şi Bănat etc.?

Elev. Românii, cari locuesc..... îşi trag originea dela romani.

Înv. Aşa dară cu cari rîuri se mărginesce? — (Vrea sĕ ţică: cu cari rîuri se mărginesce Dacia?)

Elev. Se mărginesce cu Tisa, Dunărea etc.

Din fisica: voind a arăta, că aerul e corp, întreabă:

Înv. Dacă mişcăm cu mâna spre faţă, ce vedem?

Elev. Dacă mişcăm cu mâna spre faţă, vedem, că ceva nevĕţut ne atinge faţa. etc. etc.

Un învĕţătoriu comunal mi-a spus, că el face totdeuna esamene bune, adecă inspectorul de scoale e prea mulţămit cu esamenele lui, pentru că — spunea el — nici inspectorul nu scie, ce şi cât are, sĕ se propună în fie-care an de scoală, aşa că eu esaminez d. e. pe cei din anul al patrulea din materialul prescris pentru anul 3, ba chiar şi din cel pentru anul al doilea şi astfel chiar sĕ nu fi făcut nimic în decursul anului, tot pot face esamen cum se cade. Se poate, că sunt astfel de inspectori regesci de scoale, ba şi confesionali; dar în chipul acesta nu se ajunge la scop cu scoala, şi sub astfel de inspectori nu va înainta nici odată causa învĕţământul poporal. *iunior.*

Deci avênd cineva 20—30 de pomi mari în grădină, acestia vor produce anual dela 100—200 ferdele de poame. Din acestia va avea spre folosul casei destule — şi cel ce are atâtea poame, nu va perí de foame în un an rĕu de bucate — şi va putea şi vinde pentru a-şi acoperí lipse de ale casei.

Deci pomăritul înaintează bunăstarea materială a singurateculuí, a comunei şi pr n aceasta a ţĕrei întregi!

Mai departe cultura pomilor nobilitează inima omului ceiace este recunoscut deja de toţi în genere. Se scie, că cultura pomilor recere o deosebită îngrijire din partea aceluia, cui aparţin; pomologul cu plăcere îşi cearcă pomii sei, tăind o clombuţă uscată, ori un rămurel nefolositoriu, ori la têmpul seu gustând ici şi colea câte o poamă şi aceasta esercită o influinţă asupra moralităţii, asupra inimei omului. Cel crescut astfel, petrece de sigur oarele sale libere mai bine în împregiurul pomilor sei şi prin aceasta se obţine pela petreceri sgomotoase, dela frecuentarea cărciumelor.

Cultura pomilor pe lângă cele amintite înfrumseţează şi face aerul mai sănĕtos.

Eată foloasele cele mari ale pomăritului, eată ce a îndemnat pe cei competenţi ca sĕ dispună crearea de scoli de pomărit lângă fiecare scoală poporală; ca acolo fii poporului, fiitorii cetăţeni sĕ înveţe a cultiva pomi, şi cu têmp toată ţeara sĕ se prefacă în o grădină frumoasă.

Aceasta este chemarea cea adevĕrată a scoalelor de pomărit. *Z. Murĕşan.*

Convocare.

„Reuniunea învĕţătorilor români ort. res. din Districtul X (Braşov) al archidiecesii transilvane“ şi va ţiné adunarea sa generală la 24, 25, 26 August a. c. st. v. în *Braşov.* La aceasta adunare se invită toţi P. T. D-nii membri ai reuniunei.

Program:

Şedinţa I. Luni, 24 August a m.

1. Deschiderea şedinţii prin presidiu.
2. Apelul nominal.
3. Raportul general al comitetului central despre activitatea sa în decursul anului 1886/7.

Şedinţa a II. Luni, 24 August p. m.

4. Raportul cassariului despre averea reuniunei.
5. Raportul bibliotecariului.
6. Raportul şi raţiociniul comitetului central despre foaia reuniunei: „Scoala şi familia“ anul I şi II.
7. Alegerea comisiunilor reveţĕtoare şi de scontrare.
8. „Metodica specială a limbei maghiare în scoalele poporale române“, disertaţiune de membrul I. Broş.

Şedinţa III. Marţi, 25 August a. m.

9. Raportul special al comitetului central asupra temelor pertractate în despărţĕminte: „Descrierea ferului,“ prelegere practică pentru anii din urmă ai scoalei primare, şi: „Cum sĕ facem pe elevii din anul I de scoală cunoscuţi cu noţiunea proposiţiune (ţicere): desfacerea ei în vorbe, silabe şi sunete?“

10. Discutarea temei prescrisă de M. Consistoriu archidiecesan din Sibiiu: „Care este causa, pentru care grădinile scoalelor nu se sporesc, şi pentru ce unii învĕţători, avênd pământ pentru grădina de scoală, nu-l cultivă pentru instruirea scolarilor în grădinărit, şi ce mĕsuri ar fi a se lua pentru a se da un avênt mai mare în instruirea acestui ram folositor?“

Şedinţa IV. Marţi, 25 August p m.

11. Rapoartele comisiunilor.

12. „Câte-va îndrumări practice la propunerea istorii în scoalele popora'e“, de membrul I. Dariu.

Şedinţa a V. Mercuri, 26 August a .m.

13. Discutarea temei prescrisă de M Consistor archidiecesan din Sibiiu: „Care sunt causele pentru care absenţiile scolare sunt prea numeroase şi prin ce s'ar putea delătura acest inconvenient împedecător în instrucţiunea poporală?“

14. Stabilirea bugetului pe anul 1887/8.

Şedinţa VI Mercuri, 26 August p. m.

15. Alegerea noului comitet pe un period nou de 3 ani.

16 Propuneri de sine stătătoare.

La însărcinarea comitetului central al reuniunei.

Braşov, 15 Iuliu, 1887 v.

St. Iosif, preşed. — *I. Dariu,* secretar I.

Varietăţi.

* Majestatea Sa împĕratal şi regele a plecat cu 1 August din Ischl şi călĕtorì la München, ear de acolo a sosit la băile Kreuth, unde s'a întêlnit cu Majestatea Sa regina. Din Kreuth călătoresce direct la Gastein, unde va ajunge la 6 August şi pe la ameaţi va face visită împĕratului german. Regele va petrece numai 24 de oare în Gastein, şi se va rentoarce iarăşi la Ischl. — Visita Maj. Sale în Cluj preocupă întreg publicul de acolo. Primirea va fi pe cât de însufleţită pe atât şi de pompoasă. Audienţele generale le va primí regele în casa Banffy Aceia, cari voesc sĕ primească audienţă mai întâiu se vor insinua la timpul hotărît în casa sfatului, unde se vor şi nota pe scurt obiectele de vorbit. Ordinea audienţelor o statoresce consilieriul Papay. Petrecerile de curte mai rĕstrinse se vor face în sala de sfat a tribunalului, ear o festivite mai mare în sala Casinei, în casele Josika. Pe timpul festivităţilor se va da o representaţiune festivă în teatru şi va avea loc o frumoasă iluminaţiune. Pentru locuinţele oaspeţilor se vor îngrijí autorităţile cetăţenesci. Garnisoana din Cluj, regim de inf. 51. va fi transportat cu trenul dela manevrele din comitatul Hunedoarei la Cluj, ca în timpul acesta întreg regimentul sĕ se afle acolo. — În Deva, după cum scrie „Kolozsvár“ încă se fac mari pregătiri şi în ruptul capului pentru primirea Majestăţii Sale. Toate oficiile, ce erau aşeţate în *Magna Curia* s'au mutat şi s'au început lucrările pentru transformarea acestor clădiri. Branko, măestrul de cuartire, se află acolo. Din fondul adunat pentru podul de peste Murĕş s'au rupt 6 mii floreni, şi s'au predat vice-comitelui pentru a isprăví renovările de lipsă. Din aceasta sumă se va cheltuí 1000 de fl. pentru îmbunătăţirea stradelor din Deva.

* Alteţa Sa Archiducele Albrecht şi-a serbat ţiua naşterei de şeptezeci de ani în Weilburg lângă Baden. Cu toate că Alteţa Sa s'a nizuit ca sĕrbarea sĕ se facă în cea mai mare linişte, sute de mii de inimi s'au împĕrtăşit de aceasta serbare, căci pentru eroul, care a împodobit cu lauri steagurile austriace, poporul e foarte entusiasmat.

* (Denumire.) Dl Ioan Popovici, practicant la direcţiunea financiară din Sibiiu, s'a numit de către ministrul de finanţă de concipient financiar cl. II la oficiul pentru mĕsurarea competinţelor în Braşov.

* (Comandantul corpului de armată din Transilvania la Sinaia.) Generalul br. Schönfeld comandantul corpului de armată din Transilvania, însoţit de un numĕros stat maior, se ţice, că în timpul cel mai de aproape va merge la Sinaia, ca sĕ-şi presinte respectele sale regelui Carol. Cu aceasta ocasiune va fi dat un mare prând la castelul Peleş.

* (Contribuire pentru Botoşani.) M. S. regele Italiei, Umbert, a donat pentru incendiaţii din Botoşani 3 mii lei.

* (Ignoranţă sau revoinţă?) Ţiariul „Kolozsvár“ luând notiţă despre programul festivităţilor ce se vor arangia cu ocasiunea adunărei generale a Asociaţiunei transilvane, se face sfătos şi în mod ironic constată, că a remas afară din program punctul principal, adecă: ţinerea şedinţelor. Apoi coconaşilor dela „Kolozsvár“ ! cetiţi mai bine acel „Anunciu“ şi atunci veţi vedé în şirul prim al anunciului, că acest comitet are de a aface numai cu arangiarea festivităţilor, ce se vor ţiné cu aceasta ocasiune; ear încât pentru şedinţe se îngrijesce comitetul central al Asociaţiunei, aşadară: mai slăbiţi-ne din bunăvoinţă.

* (O sentinţă a cancelariului german.) Foile englezesci povestesc următoarea întêmplare: O jună Miss, care e foarte entusiasmată pentru principele Bismarck rugá pe acesta într'o scurtă scrisoare fantastică, ca sĕ scrie câteva vorbe în albumul, ce îl trimite. Miss socotia, că ar fi numai noroc în întreaga ei vieaţă, posedênd iscălitura marelui bărbat german. Acestui compliment nu se putea împotrivì nici chiar respingĕtoriul complesanţelor, cancelariul; el trimise înapoi frumoasei engleze cartea, după ce scrise pe pagina primă vorbele: „Necontenit păzeşte-te, copila mea, sĕ edifici castele aeriane, căci acelea sunt astfel de edificii, cari se ridică mai uşor, dar cu mari greutăţi se pot dărîma.“

* Tabla regească din Murĕş Oşorheiu a aprobat cu puţine modificări sentinţa tribunalului din Alba-Iulia, adusă contra lui Nicolae Rancea şi celor 37 de soţi, cari au comis furtul dela casseria din Vulcoiu, din care pricină au fost condamnaţi la închisoare corecţională dela 5—10 ani.

* (Spionagiu.) După cum se anunţă din Lemberg. în Holosko Vielle, un sat lângă Lemberg, au fost arestaţi doi indivíţi, bănuiţi de spioni rusesci. Adolf Cubert şi Iosif Solvony, aşa se numesc cei arestaţi, au venit la Lemberg, au luat apoi în arêndă o moară din Holosko şi 30 jugăre de pământ. De mai multe luni au făcut mereu escursiuni prin împrejurime studiind posiţiunea. Poliţia i-a urmărit două septĕmâni.

„*Odeski Vestnic*“ anunţă arestarea unui austriac în Petlevanni în Podolia. Acesta făcea combinaţiuni şi planuri asupra punctelor militare.

* (Nou remediu.) După cum se scrie, doctorul Ireire, medic în Rio-de-Ianeiro, ar fi aflaţ vaccinul frigurilor galbine. Dintre mai multe mii de persoane, pe care le-a vaccinat acest doctor, spune un ţiar parisian, că numai opt au murit de boala îngrozitoare a frigurilor galbine.

* (Tarif nou.) Cu 1 Iuliu n. a întrat în vigoare un nou tarif de transport pentru importarea lânei ţigae şi a peilor brute din porturile rusesci, sĕrbesci şi bulgare ale Dunărei. Noul tarif se referă la importul acestor articoli pentru Braşov, Sibiiu, Ocna-Sibiiului, Sighişoara, Murĕş-Oşorheiu şi Apahida. Permisiunea pentru import se poate cere deocamdată până la staţiunea Neoplanta. Ca staţiune nouă, de unde se face importul mai este şi Odessa. Noul tarif se află şi în cancelaria comercială din Braşov, unde se poate vedé.

* (Anticităţi de aur troianice.) Monitoriul oriental povestesce următoarele: Treiţeci de ţĕrani sub conducerea unui derviş s'au dus pe timpul nopţii prin împrejurimea satului Bunarbaschi, situat trei oare departe de Troia, şi aici fără de vreo concesiune au săpat la gropi în mai multe nopţi şi în afundime cam de trei metri descoperiră o groapă veche. Indatăce dervişul observá groapa, sfătuì pe oamenii lui sĕ se retragă, ca nu cumva duchurile rele, cari scuipă prin locaşurile morţilor sĕ le saie în capete. Ţĕranii cuprinşi de groază, fugiră de acolo; curênd însĕ se întoarse dervişul însoţit cu trei oameni, deschise groapa şi se făcu stăpân peste conţinutul aceleia. Auţind însĕ autorităţile comunale despre descoperire, prinseră pe derviş şi ii luară obiectele aflate. Acestea sunt: o coroană de aur împodobită cu frunţe de stejar şi cu ghinde tot de aur; un lanţ cam lung şi două bastoane, toate de aur curat şi de o greutate foarte mare. Comisiunea constătătoare din un şef de poliţie şi doi oficianţi superiori a căpĕtat ordin ca sĕ trimită la Consantinopole obiectele aflate. Dervişul şi consoţii au fost traşi la judecată şi pedepsiţi. Descoperirea aceasta e de cea mai mare importanţă, căci e menită, a provoca nouă discusiuni archeologice în cestiunea Troiei şi a dovedi, contrariul opiniunei lui Schliemann, după care, opidul de aţi Hissarik e aşeţat pe ruinele Troiei.

* Efectul şovinismului la băi. Din catalogul oaspeţilor dela băile din Elöpatak şi Tusnad se vede, că în întreg sesonul din est an până aci băile din Elöpatak a fost cercetate abia de 49 familii din România, ear Tuşnadul de 2 ţi: două persoane române. Aceste cifre ne indigitează, că aţi mâne nu vor mai fi conturbaţi domni maghiari prin un singur cuvênt românesc la băi.

* (Bibliografic.) „*Ţara Nouă,*“ revistă scientifică, politică, economică şi literară, apare în Bucuresci, redactor Dr. Ioan Nenişescu: Nr. 3 are următoriul sumariu: Scoala normală pentu institutori şi cultura institutorilor nostri actuali, urmare. — Literare I. — Discurs, pronunţat cu ocasiunea premiilor. — Gîcitori. — Discursuri pedagogice ale dlui D. A. Sturdza. — Documente de limba şi literatura macedo română, urmare. — Note şi observaţiuni asupra citirei macedo-române. — Jigmond Craiul şi moţoiul din Făgăraş. — Câteva din credinţele şi obiceiurile poporului nostru, urmare.

„*Meseriaşul român*“, apare în Braşov, Nr. 14 cuprinde următoarele: Abonament la „Meseriaşul român“ — Ce fel de cunoscinţe trebue sĕ aibă meseriaşii, afară de cunoscinţele referitoare la meseria lor. — Tractarea ucenicilor. — Foiţa „Meseriaşului român“. — Felurite pentru meseriaşi. — Multe şi mĕrunte. — Diverse. — Glume. — Târgurile din 15—31 Iuliu.

— *Biserica ortodocsă*, revistă periodică eclesiastică, apare în Bucuresci *Nr. 4* e de următorul cuprins: Cartea pastorală. — Cuvêntul rostit cu ocasiunea sânţirei bisericei celei mari din Jaşi. — Constantin Daponte. — Familia Cantemir. — Scurtă privire asupra evangeliei. — Note şi meditaţiuni. — Cronica bisericească. — Profeţiile mesianice. —

— „*Scoala şi Familia,*“ foaie pentru părinţi şi învĕţători, apare în Braşov. Nr. 8 e de următoriul cuprins: Învĕţătoriul ca om al sciinţii gimnasiile germane. — Moneda. — Sentinţe din Arthur. Schopenhauer. — Din „Cartea de cetire“ pentru gimnasii, scoale reale etc. — Pribeagul, poesie. — Bibliografie. — Diverse. — Convocare.

— „*Cugetări asupra Crescerei omului.*“ Aşa este intitulată o broşură, a cărei autor este d. Traian Barzu. Cuprinsul ei e interesant şi de o valoare însemnată pentru educaţiune. Preţul e 40 cr. Venitul curat e destinat ca ajutoriu la zidirea sfintei biserici române gr. or. din comuna Bacamezeu.

Nr. 375—381 [1631] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Treiscaunelor, se escrie concurs cu termin până la 15 August a. c. st. v.

1. Bretcu, post de al doilea învĕţător, cu salariu unual de 200 fl. cuartir liber şi lemnele de foc trebuincioase.

2. Poiana-Sărată, post de al doilea învĕţător, cu salariu anual de 240 fl. şi cuartir liber.

3. Chezdi-Mărtănuş, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat, cu salariu anual de 150 fl. 50 cr. şi anume: 96 fl. 50 cr. prin repartiţie dela familii, 4 fl. din folosirea unei grădini şi a 3-a parte din venitele stolare, computate în 50 fl.; osebit de aceasta 10 fl. pentru lemne şi cuartir liber.

4. Cernatul-inferior, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat, salariu anual de 147 fl. 10 cr. prin repartiţie dela popor în bani şi naturalii, cuartir liber şi lemnele de foc trebuincioase.

5. Teliu, postul învĕţătoresc împreunat cu cantorat, salariu 250 fl. şi anume: 130 fl. solvinḑi în 2 rate din partea comitetului parochial, 40 fl. în naturalii, 14 fl. din esarêndarea unui agru, venitul cantoral computat în 66 fl. şi cuartir liber în edificiul frumos al scoalei.

6. Vama-Buzĕu, post de cantor-învĕţător cu salariu anual de 200 fl. şi anume: 165 fl. prin repartiţie dela popor, a treia parte din venitele stolare computate în 35 fl. şi cuartir liber în edificiul scoalei.

7. Arini, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber şi lemne.

Doritorii de a competa la vreuna din aceste staţiuni învĕţătoresci 'şi vor aşterne petiţiunile instruite conform legilor în vigoare la subscrisul în termin deschis, avênd reflectanţii la posturile de sub 3, 4, 5 şi 6 a se presenta în vr'o duminecă sau sĕrbătoare în biserică, spre a-şi arĕta desteritatea în cântări şi tipic.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Treiscaunelor.

Sepşi-Sân-Georgiu, 10 luliu, 1887.

Dimitrie Coltofean,
protopresbiter.

Nr. 3746. [1632] 2—2

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de *notar comunal* în Bungard.

Venitele:

1. Salariu . . . . 400 fl.—
2. Cuartir natural.
3. Relut pentru lemne . 10 fl.— şi dreptul pentru soartea de lemne ca şi ori care cive al comunei.
4. Tacsele statorite pentru lucrările private.

Concurenţii cualificaţi sĕ-şi aştearnă cererile până în *17 August* a l. c. st. n. aici.

Sibiiu, 1 August, 1887.

Oficiul pretorial cercual central.

Nr. 292. [1632] 1—1

Publicaţiune.

Dumitru Ghimbăşan din Braşov, fiind despărţit de pribegita lui socie Elena Ioan Sêrbu tot din Braşov, prin sentinţa Prea Veneratului Consistoriu Archidiecesan din 31 Martiu a. c. Nr. 1105 B. aceasta se aduce la cunoscinţă publică în sensul §-lui 124 din procedura matrimonială.

Braşov, în 22 Iuniu, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Braşovului I.

Ioan Petric,
protop. ca adm.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricaţiune şi mare magazin de

instrumente cordale, pentru batere şi suflare,

numai de cualitate escelentă.

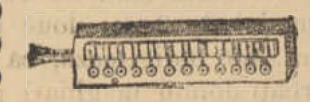

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori-cine, tinĕr ori bĕtrân, îndată poate cânta. **Preţul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine şi eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustraţiuni la cerere se trimit gratis şi franco. Pentru harmonică şi harmonium Preţ-curante separate cu ilustraţiuni. [1582] 16—20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respiraţiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalaţiune de gas (cu ajutoriul injecţiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil şi nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur şi de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur şi admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, şi cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din şi afară din ţeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuinţări a ecshalaţiunei de gas cu ajutoriul injecţiunei rectale pere: *tusea*, *frigurile*, *scuiparea*, (flegma) *şi mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe septĕmână cu $^1/_2$—1 klgram. Paţientul se vindecă şi 'şi poate ear începe activitatea obositoare a vieţii.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuinţarea ecshalaţiunei de gas, i-se dă un indem pentru respiraţiune. La întrebuinţarea mai departe a curei nu se mai repeţesc atacurile.“ Chiar şi coardele vocale distrucate şi plumâna pe jumĕtate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienţi în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toţi de tot prin mijlocirea injecţiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel şi **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalaţiunei de gas cea mai mare întrebuinţare. — Atestatele celor vindecaţi o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalaţiunei de gas (injecţiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucţiunea întrebuinţărei pentru medici; şi pentru întrebuinţarea însaşi a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** şi **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează şi nici nu strică. [1588] 22—50

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoria mea a ve înştiinţa că de doi ani întrebuinţez preparatul d-voastre *balsamul de viaţă al D-rului Rosa*, care în călĕtoriile mele, în diferite clime, are o influinţă binefăcĕtoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călĕtorie va fi la Vidin, Giurgiu şi Galaţi, unde *balsamul Dr. Rosa* 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz.**
Conductor la societatea navigaţiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic şi sigur

pentru boale de stomach şi consecinţele lor.

Conservarea sănătăţii

se basează numai pe **conservarea** şi **promoţiunea** unei **digestiuni bune,** căci aceasta este **condiţia fundamentală** a sĕnătăţei şi a **bunei stări corporale şi spirituale. Cel mai bun medicament de casă** pentru regularea **mistuirei** spre a obţine o **composiţie de sânge** adevĕrat, pentru depărtarea părţilor sângelui stricat şi rĕu, este **mult cunoscutul şi plăcutul**

Balsamul de viaţă al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune şi mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la *toate boalele digestive*, adecă *la lipsă de apetit, râgăială cu acrime, flatuosităţi, vărsături, dureri de stomach, cârcei de stomach şi prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeeşti, ipohondrie, melancolie* (în urma *conturbaţiunei digestiunei*); acesta împrospătează *întreaga activitate a mistuirei*, produce *sânge curat* şi *sĕnătos* şi redă *corpului bolnav puterea şi sĕnătatea de mai nainte.* În urma acestei însuşir escelente, acesta a devenit un *medicament de casă* sigur şi probat poporal, dobândind o *întindere universală.*

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoştinţă stau la dispoziţie. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcţiile pentru plata prin *mandate postale.*

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toţi băgători de seamă la acea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viaţă al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea şi cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însĕ cu decoraţiuni puse una lângă alta, şi prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreunată marca, se astupă. Sticlele sunt învălite în anunciurile de întrebuinţare. Pachetarea se face în carton vînĕt, care e scris pe părţile longitudinale cu

„Balsamul de Viaţă al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** şi e în limba germană, boemă, maghiară şi francesă, ear muchile sunt provedute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit *bater numai în parte* de vr'unul din lucrurile espuse, sĕ se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieaţă al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru,“ în **Praga,** cornul dela Spornergasse 205—III şi în depositele mai jos însemnate

Sibiiu: **Karl Müller,** apotecar, **W. F. Morscher,** apotecar; — Cluş: **Iohann Wolff,** apotecar, **Nicolau Széky,** apotecar, **Adolf Valentini,** apotecar; — Braşov: **Eduard Kugler,** apotecar; — Torda: **Gabriel Wolff & Sohn,** apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieaţă.

Tot acolo se află:

Alifiă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur şi probat pentru vindecarea tuturor inflamaţielor, rănilor şi umflăturilor.

Aceasta se întrebuinţează cu succes sigur la *inflamarea, oprirea laptelui şi împietrirea pieptului femeilor la înţărcarea copiilor*; la abscese, umflături sanquilare, beşicuţe puroioase, la umflăturile unghiilor, la aşa numitul vierme la deget, la petrificaţiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamaţii cronice la gleznele picioarelor, la scrinteli, la asudarea picioarelor şi ochiuri (bătături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni puruioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamaţiunile, petrifacţiunile şi umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atenţiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori şi în diferite moduri, me ved obligat a face pe toţi atenţi, că ceastă alifie de casă din Praga după adevĕratul original n u m a i eu singur o produc şi că se află umplută în dose galbine de metal, care pe capac are depusă marca aceasta

pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifie de casă universală“ din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană şi boemă. — Dosele se învăluie în hartie roşie, care arată întrebuinţarea (în 9 limbi) şi e provĕdută în carton vênăt pe care afară de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană şi boemă.

De cumva P. T. cumpĕrătoriu va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, preparatul sĕ se privească de fals şi sĕ se retrimită.

Balsam de auḑ.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit şi mai eficace pentru vindecarea auḑului greu şi dobêndirea auḑului perdut de tot.

O sticluţă 1 fl. v. a. [1528] 18—20

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roşca.

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 77 Sibiiu, Marți 28 Iuliu (9 August) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 27 Iuliu.

În vieața de toate ḑilele unui cetățean, fie el cât de risipitor și depravat, legea îi poate pune numai un tutor sau curator.

Cu totului tot altmintrea a lucrat puterile europene la congresul din Berlin față cu sêrmana Bulgarie. Pe când de o parte o au eliberat de sub jugul secular al Turciei, de alte parte o au pus sub curatela a lor șese puteri mari, ca fără consensul lor sĕ nu poată intreprinde nimica. Era de prevĕḑut, că aceasta stare de lucruri nu va putea avea durată și că unei sau altei puteri nu-i va convení, cum merg și se desvoaltă trebile în Bulgaria. Las, că nu era om înțelept, care sĕ nu fie prevĕḑut, că Rumelia orientală este numai o ficțiune și că bulgarii la cea dintâiu ocasiune vor proclama unitatea Bulgariei, dar tocmai aceasta a silit pe puteri și în special pe Rusia ca sĕ-și manifesteze ura și mania față de energicul și istețul principe al Bulgariei, Alecsandru de Battemberg, și resultatul manoperei muscălesci s'a dat pe față la 21 August, 1886

De atunci e un an de ḑile. Bulgarii vor sĕ creeze nisce stări normale, dar când vrea o putere, nu vrea ceealaltă și cu deosebire Rusiei se pare că nu-i convine ca în Bulgaria sĕ se pună la cale stări normale și ca țeara sĕ pornească pe calea binelui și a progresului. Incercatu-s'au bieții bulgari sĕ mulcomească pe Rusia, dejositu-s'a principele Alecsandru prin cunoscuta telegramă, ce o a espedat țarului muscălesc, dar toate au rĕmas înzădar. Rusia voesce cu ori ce preț ca sĕ pescuiască în tulbure și așa e de prevĕḑut, că fiind nou alesul principe al Bulgariei un candidat oficial al Austro-Ungariei, din aceasta candidatură o sĕ se nască o păruială între aceste două state inarmate acum din crescet până în tălpi.

Presa maghiară de mult a accentuat, că resboiul între noi și Rusia este inevitabil.

S'au aflat între maghiari oameni tare resonabili, oameni calmi și cu judecată limpede, cărora nu le a venit la socoteală o refuială cu Rusia, și aceasta din motiv, că Austro-Ungaria, ori cât ar dispune de o armată disciplinată și entusiasmată, totuși nu și-ar putea mĕsura puterile cu colosul dela Nord. Noi încă am susținut la rêndul nostru, că Ungaria are mult prea multe de regulat la internele sale, decât ca sĕ se acațe și așa ḑicênd, sĕ tragă de pĕr un resboiu cu un vecin puternic și de aceea nu odată ne am ridicat vocea noastră în contra propagandei, ce făcea presa maghiară pentru un resboiu cu Rusia Maghiarii țin mult la pretenia polonilor și cred, că acesti din urmă la un eventual resboiu, tare lesne ar putea crea stări de lucruri în Rusia, cari o ar silí ca aceasta sĕ țină o mare putere armată acasă și sĕ nu o poată trimite pe câmpul de rĕsboiu. Ei bine! sĕ admitem, că polonii nemulțămiți cu Rusia ar putea lesne sĕ însceneze o mișcare internă, oare nu scim, că Rusia, de câte ori a purtat resbele în afară, acasă la ea pe un moment a încetat nihilismul și elementele distrugĕtoare de a mai conturba liniscea internă și atunci socoteala ar fi făcută fără de birtaș și ne am putea trezí în o bună dimineață cu nisce hoarde muscălesci în țară, care ḑeu ne ar putea pune la gânduri și doar în fața lor ar fi siliți și ungurii sĕ recunoască, că în Ungaria sunt naționalități. Aḑi din o singură espositie de lucruri de mână arangiată la Turócz-Szent-Márton se face capital și ḑiariul cel mai de frunte din Ungaria și cel mai liberal totodată „Egyetértés" în numerul seu din 31 Iuliu nu numai că se esprimă contra ori cărei mișcări chiar și pe terenul cultural, ci totodată impută guvernului unguresc, că a lăsat de în Ungaria mai este posibil ca slovacul sĕ cuteze pe față a se numí slovac și a avea simpatii pentru portul lui, pentru datinele lui, și pentru umbrele protopărinților sei. Eată o formă de specimen luat din acel ḑiar: „Statul e al nostru, legislativa e a noastră, administrația e a noastră, justiția a noastră, maioritatea locuitorilor a noastră, averea a noastră, cultura a noastră, dreptul al nostru, istoria milenară a noastră și totuși naționalitățile cutează a-și ridica fruntea și aceasta din motiv, că ele nu sunt destul de controlate și nu sunt destul de ținute în frâu." Mai are tot acest ḑiar câteva escepțiuni în primul seu dela 31 Iuliu, cum bunăoară, că recunoascem bucuros români, cari se simtă unguresce — și alte, dar români și naționalități se simtă și al căror inimă sĕ bată pentru poporul din cari fac parte, nu recunoascem odată cu capul.

Sunt prea înferbêntați frații maghiari tocmai acum, când norii cei negri amenință a descărca furtună teribilă asupra capului nostru și nu strică nițel tuș (douche) rece pe capetele cele inferbintate ale fraților dela presa maghiară, ca sĕ-și vină în fire, și sĕ judece lucrurile, așa, după cum sunt, ear nu după cum cred dlor, că ar trebuí sĕ fie. Dacă însĕ se cred destul de buni și destul de puternici, ca sĕ susțină lupta cu lumea întreagă, atunci sĕ o facă pe contul lor ear nu pe al nostru, cari ne ținem tot așa de îndrept a fi cetățeni unguresci, ca și cei dela „Egyetértés" chiar și când nu am vorbí limba maghiară ca ei și când nu am purta mustețe rĕsucite.

Invrăjbiți cu noi aici acasă, cu cehii pentru făină, cu nemții pentru vamă, cu românii pentru convențiunea încheiândă, lesne se pot tredí singuri, și aḑi nu e bine sĕ fii numai unicul fiu al unui părinte, ci e de tot bine sĕ mai ai un frate sau doi, chiar și când scii, că ai sĕ împarți moscenirea cu el, căci în vreme de nĕcaz un frate tot prinde bine.

Revista politică.

Iubileul de 70 de ani al nascerei archiducelui Albrecht a stărnit în unele cercuri maghiare adêncă mâhnire, așa, că micile ovațiuni, ce s'au făcut în unele locuri, au fost considerate de demonstrațiuni indreptate în contra statului unguresc și a uniunii. Astfeliu ḑiariul „Pesti Napló," la sĕrbarea plănuită în Agram nu vede alt ceva decât, că camarilla, armata și opositia croată, caută numai și numai peirea Ungariei. Acest incident e și pricina, că numita foaie declară sĕrbarea celor din Agram: un joc de copii.

Fericita ḑi a nascerei Archiducelui deșteaptă însĕ în unguri întrebarea, că ce poate fi causa de Archiducele în toată vieața sa a fost un protector cerbicos al germanismului în armată, și condamnă „Pesti Napló" pe acest guvern, care deși aplicat spre ori-ce jertfe, nu s'a nisuit ca cercurile militare competente și cea mai competentă individualitate sĕ se convingă odată, că armata comună perde mult din causă, că poartă coloarea unei armate germano-naționale, ear oficerii posed caracterul aceleia.

Era un timp de se putea suferí și aceasta, acum însĕ, decând domnișorii germani întră mai bucuros în serviciul prusian, și avem honveḑi și glotași, cum se mai poate suferí acest spirit în armată, cum se poate suferí ca corpul oficerilor și limba armatei sĕ fie numai și numai cea germană. Au nu se teme Archiducele Albrecht, că natura 'și va rĕsbuna contra violenții acesteia și poate chiar atunci, când beliducele principal e mai mult avisat la biruință.

„Pesti Napló," cere o reformă a diplomației, căci încompatibilă e alianța celor trei împĕrați cu interesele monarchiei și mai ales alianța rusească; și astfel cu ocasiunea iubileului dorința cea mai ferbinte a acestei foi e, ca el — Archiducele — sĕ recunoască cât mai curênd, că e necesară reforma diplomației și a armatei *„și ar fi cea mai mare fericire, ce l'ar lovi pe el și pe noi, dacă ne-am putea înțelege cât timp nu e prea târḑiu"*

Foile cehe nu mai încetează cu atacurile contra ministeriului de instrucțiune austriac, și încep a numera ḑilele ministrului Gautsch. Reducerea scoalelor, pe cari cehi pun mai mare preț de cât pe vieață, e causa, că spiritul de ură cresce și se estinde acum pe toate terenele. „Narodny Listy" declară,

FOIȚA.

Din mitologia vechilor egipteni.

(După Dr. Carol Oppel.)

I.

Nascerea, viața și moartea lui Osiri.

În vremurile străvechi, înainte de aceasta cu multe mii de ani, Egiptul nu era încă raiul acela minunat, sclipind de frumseța unei vegetațiuni îmbelșugate și locuit de milioane de oameni fericiți, — cum devenise mai târḑiu; pământul era mare parte nelucrat, oamenii necultivați și sĕlbatecii se hrăniau cu trestie, earbă, pești, animale de mare și carne de om.

Dar altfel avea sĕ fie; așa era scris.

La malurile Nilului era un oraș mic, Tape (Theba). Într'una din ḑile, așa se povestesce, se auḑì un glas din înălțime, care vestia cu tărie: „Domnul lumii a eșit la lumina ḑilii!" Ear din templul ḑĕului Amun rĕsuna din gură nesciută: „Marele rege Osiri s'a născut!"

Și el a meritat această bună-vestire, căci deveni cel mai mare binefăcĕtoriu al poporului seu. Neobosit umbla în țeara sa, învĕța oamenii, cum sĕ lucre pământul și sĕ-și îngrijească vitele, îi dedă la moravuri mai blânde, învență plugul și introduse cultura pomilor și îndeosebi cultura oleei, arĕtă cum se pregătesce vinul și berea, înființă orașe, introdu-se legi, zidì ateliere, în cari se pregătiau arme și instrumente folositoare pentru cultivarea pământului. El a fost și inventorul cântărei și al musicei.

Soția lui era Isi. Ea află printre plantele sĕlbatice ale câmpului grâul și orzul, învĕță pe oameni la producerea bucatelor, și Osiri inventă coacerea pânii. Și instrumentul de predilecțiune al egiptenilor, chemchem-ul (numit de romani: sistrum, un fel de triangul) este invenționea Isiei.

În curênd se estinse micul oraș Tape, se înbogăți cu temple și palate și se înălță cu timpul întru de a fi capitala cu o sută de porți a țĕrei, și cu dênsa crescù și înflorì tot Egiptul în cea mai bogata îmbelșugare.

Într'una din ḑile își chiemă regele soția, pe fiul seu Har și pe fratele seu Set, și grăì:

— Vedeți poporul meu e fericit și nu mai are trebuință de presența mea personală; eu voi deci sĕ ies din țara asta, ca sĕ duc și la alte popoară lucrurile acelea, cari le pot fericí și îmbunătățí. Tu Isi, esci regina țĕrii și vei avea positia cea mai înaltă în toată vremea, cât voi lipsí de acasă; dar pe umerii tei frate Set, așeḑ toată sarcina guvernării și grija soției mele și a fiului meu. Veḑi deci, sĕ stai cu fața curată înaintea mea, când me voi re'ntoarce.

După aceasta adună în jurul seu meșteșugari și plugari harnici, militari, lăutari și cântăreți și plecă cu armata aceasta pistriță la Ethiopia. Acì ridică valuri mari de pământ, spre a regula cursul riului, instruă indigenii prin oamenii sei în cultura pământului, în meșteșuguri și în arte. Din Ethiopia 'și luă calea spre Arabia, de aci spre India și traversă astfeliu toată Asia de meaḑăḑi și apus. Și până în Europa venì regele cel bun, și unde se ivia, introducea ordine, lege și drept, pretutindeni fericia și îmbunătăția neamul omenesc. De aceea îl și primiau pretutindenea cu bucurie multă și cu mare alaiu. Vestea îi sbura înainte și-i oblia calea; numai alocurea se întêmpla, sĕ aibă lipsă de puterea spadei sale spre a-și face cale. De nicăiri nu alungă regii înăscuți, nicăiri nu supunea la dări și zăciueli; el mergea, învĕța și lumina popoarele, sădia vii și olee, lăsa în unele locuri pe cei mai harnici dintre oamenii sei înapoi, dacă era trebuință de ei, și apoi mergea ear mai departe.

că ideia solidarității slavice să aibă numai un caracter respingător și să rĕsară asupra slavismului ca o stea de mântuire, carea să-i ridice din îndejdosire la o vieață cinstită și liberă. Vorbind adi de ideia asociărei slavice, trebue pus mai mult pond ca acum 's 60 de ani; atunci ideia aceasta avea formă firească literară, dar adi după Sadova și Sedan pe lângă forma literară adaugem comuniunea slavică și să credem, că aceasta idee de comuniune și după întroducerea dualismului austro-maghiar în monarchie va fi numai o cestiune a consolidărei slavice, fie măcar și o naivitate. Numai ideia literară, față de cerințele poporului, de situațiunea generală din monarchia austro-ungară și față de adevĕratele scopuri ale soliderității slavice nu și mai are noțiunea corespundĕtoare.

În timpul de adi, în impregiurările generale europene, precum și în cele ale monarchiei și în special în cele ale Boemiei, panslavismul este o idee națională, care adi e organisătoare în Europa. Ideia noastră slavică trebue aședată între regulile și elementele, după cari se organisează și monarchia austriacă. Aceasta idee nu țintesce contra Austriei, negreșit însĕ țintesce contra coloritului germano-maghiar, ce face din Austria o stavilă drepturilor noastre naționale și cetățĕnesci. Să nisuim în acest imperiu după totala emancipațiune din domnia germană și maghiară; căci nu concedem cu capul odată, că ideia germană ori maghiară ar fi mai bună, mai nobilă ca cea slavă; cerem ca Austria să fie așa de slavică, pe cât e ea de germană și de maghiară. Sperăm, ca cât mai îngrabă lumea slavică din afară a monarchiei va rupe precumpĕnirea nedreaptă maghiară și germană, pentru emanciparea slavilor austriaci, și pentru regularea acestui imperiu pe temeiul egalei îndreptățiri a tuturor popoarĕlor. —

De un șir de ani puternicii împĕrați ai Europei centrale au obicinuit a-și da mâna la locul de scalde, Gastein, și prin întâlnirea lor a pune nouă temelie păcei europene. Și de astădată foile germane vieneze consacră articli și nu vĕd în întâlnirea dela Gastein decât locul și garanța păcei. Astfel „Kr.-Zeitg.“ scrie: Toți iubitorii de pace privesc de ani, cu cea mai mare mulțumire și bunăvoință la întâlnirea monarchilor, care e un simbol vĕdit, că amiciția suveranilor, basată pe comunele interese ale ambelor împerii, întăresce și mai mult alianța, care va fi scutul puternic contra atacurilor și contra ori-cărei turburări de pace. Eară „Post“ scrie: Mantinerea păcei europene este scopul, ce l'a căutat și l'a aflat alianța austro-germană, la care s'a alăturat și Italia. Acestei amicabile alianțe i-se va împărtăși în dilele acestea o nouă sfințire, pentru aceea salutăm cu o deosebită bucurie convenirea ambilor domnitori, a căror amiciție e simbolul și după cum sperăm asilul și paza păcei europene.

După cuprinsul depeșelor, cari circulă din Sofia și vorbesc despre principele Ferdinand de Coburg, trebue să credem, că principele preste curênd timp va pleca în Bulgaria. Principele va fi așteptat la Turnul-Severin pe pământul românesc. De acolo va călĕtorí prin Sistova sau Rusciuc la Tîrnova, unde principele înaintea Sobraniei va depune jurământul pe constituțiunea bulgară. Convoiul princial a plecat eri din Sofia la Tîrnova, unde vor fi conchemați deputații marei Sobraniei.

După împĕrtășirile, ce sosesc din Paris, corpul al 10-lea de armată cu cuartirul general la Rennes va face proba de mobilisare cu începere dela 8 Septembre. Jurnalul oficial al republicei francese publică un decret cu privire la organisațiunea cea nouă a armatei. Conform legei din 25 Iuliu a. c. se vor mai forma încă optspredece regimente de infanterie.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

De lângă Cincu-mare, în Iuliu, 1887. Dle redactor! În timpul de vară — precum este sciut, omul mai iese când și când din cercul ocupațiunilor sale, pentru a se mai recrea pe la vreo scaldă sau alte locuri dătătoare de linisce sufletească și trupească. Cu astfel de ocasiuni oaspele călĕtor întimpină impresiuni de multeori plăcute, dar se poate întâmpla și contrariul. Dispunênd de puțin timp, am cercetat în luna aceasta de vară vreo câteva dile scalda minerală dela Rodbav, ce-e în apropierea comunei mele, și mai târdiu conferința învĕțătorilor nostri greco-orientali din tractul protopresbiteral al Agnitei, ținută la 16 a lunei curente în orĕșelul Cincu-mare. Despre acestea două lucruri, cari mi-au causat oare cari impresiuni de interes, voiu să ve raportez ceva.

Apa minerală de sub pădurea comunei Rodbav, — un sat săsesc-românesc din „fondul regiu“ aproape de Cincumare, — este una dintre apele cele mai bune pentru vindecarea reomatismului și preste tot a răcelei, ce se încuibă în trupul omului. Ca atare se cercetează de oaspeți din locurile cele mai îndepărtate ale Transilvaniei. În vara aceasta, fiind timpul favorabil, baia din cestiune e cercetată continuu de un public numĕros din toate părțile. — Cu privire la naționalitatea oaspeților aceștia sunt cam de o potrivă: sasi, români și maghiari. Aci am întimpinat un lucru neplăcut. Un domn maghiar, pentru că vedi Doamne — era solgăbirău și nemeș, nu-i plăcea să se scalde cu românul la olaltă. Erau adecă veniți la această scaldă și români din popor, opincari, ca să-și vindece rĕceala, și acestia erau respinși în mod brusc de nemeșul solgăbirău, ca să nu se scalde preste di, fără numai seara după șase oare, casi când țeranul român n'ar fi în drept a se bucura de radele soarelui din înainte și de după ameadi ca ori care oaspe al acestei băi. Abia după două dile de nelinisce sufletească am putut câștiga dreptul — ca și românul opincar să se poată scălda în timpul dilei în lacul tămăduirilor. Atâta despre scalda dela Rodbav.

În 16 Iuliu a. c. st. v. am vĕdut decursul adunărei generale a reuniunei învĕțătorilor greco orientali din protopresbiteratul Agnitei. Învĕțătorii din acest tract protopresbiteral erau până mai anii trecuți afiliați parte la Sibiiu, parte la Făgăraș — după cum adecă erau comunele bisericesci din acest tract mai aproape de Sibiiu sau de Făgăraș. — Din aceasta împregiurare adeseori se esca neînțelegeri cu privire la fond, bibliotecă și altele, și astfel din această desbinare suferia întregul. Devenind acum învĕțătorii din acest tract un corp de sine stătător, organic, care compune al doilea despărțĕmênt al „reuniunei învĕțătorilor români gr. or. din districtul al XI. Făgăraș,“ ei sciu unii de alții, își pot da seama de tot ce e al lor, atât pe terenul moral cât și material. Cu deosebire se poate observa aceasta mai mult, decând protopresbiteratul Agnitei a devenit întregit definitiv prin alegerea P. O. D. Sabin Piso, a protopresbiterului actual.

Erau 9 oare dimineața, și învĕțătorii în maioritate absolută erau adunați în orășelul Cincu-mare. Premergênd serviții divin cu învocarea spiritului sfânt în biserică, precis la 10 oare înainte de ameadi sala cea mare a edificiului scolar, — care face onoare credincioșilor gr. or. din Cincumare — era plină de învĕțătorii din tract și de alți binevoitori ai înaintărei scoalei noastre. Între acești din urmă am vĕdut pe ambii preoți locali gr. or. Ignațiu Mandocea și Iosif Mihu cu întreg comitetul parochial, pe preoții din tract George Borzea din Chirper, Ioan Alesandru din Ilimbav și Ioan Grecu din Hundrubechiu, toți îmbrăcați în haine sĕrbătoresci. — Pe neasceptate adunarea generală a reuniunei a avut onoarea să salute în mijlocul ei și pe M. O. D. Iuliu Dan, administrator protopopesc în Făgăraș, și totodată președintele reuniunei districtului Făgăraș.

Președintele reuniunei P. O. D. Sabin Piso, printr'un cuvênt acomodat dechiară adunarea de deschisă. Pune la ordinea dilei tema comitetului central „Limba maternă în scoalele poporale, ce și cât are a se propune din acest obiect în fiecare an de scoală?“ și apoi „Propunerea pronumelui personal ca lecțiune practică.“ Cu desvoltarea temei prime fiind pregătit învĕțătoriul Emilian Mandocea, acesta își cetesce tractatul seu în formă de disertațiune, eară ceialalți membrii își făceau notițe pentru critică. Urmând critica, elaboratul dlui Mandocea s'a acceptat de bun cu observările făcute în adunare. Cu desvoltarea temei a doua: „Lecțiunea practică despre pronumele personal“, s'a insinuat învĕțătorii Deișorean, Ioan Alesandru și Petrișor. La toți trei li s'a dat loc a prelege, și în urmă s'a acceptat de bune indigitările date de dnul Alesandru și modul de tractare al domnului Petrișor. O altă temă aleasă de comitetul central a fost din comput; „Adaugarea unităților după sistemul decadic“ cu desvoltarea careia s'a însinuat înv. Petrișor, ceeace i-a și succes destul de bine.

A urmat raportul învĕțătorilor esmiși ca comisari pe la esamene, care a fost foarte interesant. A raportat înv. Petrișor despre resultatul și modul de tractare dela mai multe scoale din tract, și apoi preotul și înv. Alesandru a cetit un tractat interesant în causa aceasta.

S'a vorbit în ședința acestei adunări și în meritul celor două teme date de Venerabilul consistor archidiecesan prin cercularul de sub Nr. 2912 Scol. din anul acesta spre pertractare tuturor adunărilor generale ale reuniunilor învĕțătoresci. Parochul din Chirper dnul George Borzea din îndemnul propriu a cetit în sinul acestei conferințe învĕțătoresci o lucrare foarte interesantă asupra întrebărei: *„Care este causa, pentru care grădinile scoalelor nu se sporesc și pentru-ce unii învĕțători, având pământ pentru grădina de scoală, nu-l cultivă pentru instruirea scolarilor în grădinărit, și ce mĕsuri ar fi a se lua pentru a se da un avênt mai mare în instruirea acestui ram folositoriu.“* D-nul Borzea a nimerit multe din causele, pentru care grădinile scolare nu se sporesc, și a arătat și remedii vindecătoare pentru acest rĕu, și ar face foarte bine, dacă și-ar publica părerile sale și în coloanele acestui diar, mai ales, că e dorința mai multora dintre învĕțători a se ventila aceasta cestiune și pe cale diaristică. Asemenea s'a vorbit ceva și asupra întrebărei: *„Cari sunt causele, pentru cari absențiile scolare sunt prea numĕroase și prin ce s'ar putea delătura acest inconvenient împedecătoriu în instrucțiunea poporală. ?“*

Dacă aș vrea să espun pertractările așa, după cum s'au întêmplat în această adunare învĕțătorească, și dacă aș vrea să arăt resultatele pertractărilor după cum ar fi de dorit, acest mic raport al meu ar devení prea lung.

Conferința învĕțătorească din Cincu-mare începută la 10 oare înainte de amiadi, a durat până la 2 oare după ameadi fără întrerumpere, când printr'un cuvênt de încurajare la mai mult și la mai bine s'a încheiat.

După ședință a urmat prând comun în sala cea mare a hotelului local dat de comuna bisericească gr. or. din Cincu-mare. La acest prând a luat parte toți învĕțătorii și preoții presenți în frunte cu p. t. domnii Sabin Piso protopresbiter și Iuliu Dan, adm. protop.

Acum me aflu ear în cercul nou de activitate, și me bucur de impresiunile câștigate, pre unde am umblat. Acum sciu, că baia de Rodbav e foarte bună pentru reîmprospetarea sănătății omului, conducĕtorii băii însĕ bine ar face să se îngrigească de un regulament potrivit la aceasta baie, care să numai neîndreptățească, pre opincariul român a nu se arunca și el în aceea apă minerală, când îi place, mai ales când și el plătesce tacsa obicinuită a scaldei în rênd cu ceialalți domni oaspeți — fie aceia chiar solgăbirăi și nemeși; — eară în urma bunei impresiuni, ce mi-a făcut conferința învĕțătorească din Cincu-mare, sum convins, că afacerile bisericesci, scolari și fundaționali din protopresbiteratul Agnitei cu protopresbiterul actual în frunte vor progresa spre binele și fericirea poporului nostru.

Călătoriul.

Astfeliu trecu-se an după an și la malurile Nilului se făcu tot mai obștească teama, ca nu care cumva mult iubitul rege să nu se mai rentoarcă. Set nu mai prea ținea sama de Isi, domnia nețĕrmurit și după bunul seu plac, și umbla să iee coroana pentru sine, în loc, ca în cas dacă Osiri nu s'ar rentoarce, s'o predeie fiului lui Har. Spre a-și asigura însĕ reușita planului seu ticălos spre a putea înfrunta în cas de lipsă puterea cu putere, își recrută cu multă dibăcie o partidă puternică în țeară, a cărei soarte și bună stare numai dela dênsul depindea. El dete slușbe la oameni, cari sub domnia frate-seu n'ar fi fost învredniciți nici de cea mai neînsemnată slușbă de curte ori de stat.

— Eu o să fac o încercare cu voi, — dicea el. Se înțelege, dacă s'a întoarce frate-meu, — v'ați păpat mălaiul.

Oameni, în cari nu te puteai de loc încrede primiau posturi, în cari ușor puteau să înstrăineze lucruri date în grija lor. Ear după ce afla Set despre defraudațiune dicea: „Eu voiu să ve iert! dar. vai de steaua voastră, dacă va audí ceva Osiri!“

Astfeliu își pregătí încetul cu încetul aderenți, cari erau gata a face ori-ce pentru dênsul; cari cu toții simțiau: dacă pică Set, picăm cu toții; de va preda adi ocârmuirea țĕrii lui Osiri ori Har, ni s'a gătat domnia noastră pentru totdeauna.

Acum era Set sigur, că amicii sei îl vor apĕra în protiva tuturor pretensiunilor nepotului seu cu cea mai mare supunere, și astfeliu aștepta dênsul liniștit scirea despre moartea fratelui seu. Că se va mai întoarce Osiri cândva, afară de credincioasa Isi, nimeni în toată țeara Egiptului nu mai cuteza nici să creadă; trecuseră o mulțime de ani, fără să fi venit vr'o veste despre regele cel bun.

Dar eată că deodată se rĕspândí faima: „Regele s'a întors!“ Cu iuțala vêntului sbura solia înbucurătoare peste țara întreagă; unul i-o spunea altuia; de veselie și bucurie rĕsunau toate locurile; se pregătiau sĕrbări mari pentru primirea solemnă a prea iubitului; toate ocupațiunile dilnice fură uitate; căci un singur sentiment vibra în inimile tuturor, acela al bucuriei nemărginite pentru sosirea neașteptată a lui, pe care toți îl credură mort.

Calea lui Osiri dela mare și până la Tape era un neîntrerupt mers triumfal; pe cărări preserate cu flori întră el în capitala sa. Bucuria era la culme și din toate părțile se audia strigătul: „Trăiască părintele nostru! Trăiască marele Osiri!“

(Va urma.)

Politica rusească în țĕrile române.

(Urmare din Nr. 71 și încheere.)

Abia trec vr'o 13 ani, când din uou țĕrile române aveau să guste păharul amărăciunei. De astădată lucrurile ni-se presintă sub o fisonomie foarte ciudată: Rusia făcuse pretinie cu Turcia pentru a înjosí pe Francia, amica seculară a Turciei sau mai bine pentru a umilí pe Napoleon, care voia să cuprindă Egiptul, stăpânit de turci. Sub umbra pretenției uneltirile și scopurile cele mai ascunse se dau pe față, și biata Turcie aproabă, ca Rusia să aibă dreptul a se amesteca până și în afacerile interioare politice și civile ale țĕrilor române, după ce se amestecase în cele esterioare și obținu dela Poartă ca domnii români să nu fie schimbați în curs de 7 ani, decât cu aprobarea ambelor curți, precum și numirea lui C. Ipsilanti și Alecu Moruzi, cari sunt spri-

ginitori aprigi ai politicei rusesci, așa de înfocați, că pune pe gând pe biata Turcie și în urma invitărei Franciei, cu care se împăcase se pregătia sĕ i destitue. Când se audi la Petersburg aceste planuri, fulgerele și tunetele încep. Ordin se dă generalului Michelsohn sĕ ocupe principatele și amenință pe Turcia cu bombardarea Stambulului. Frica își are efect și mazilirea nu mai are loc; era însĕ prea târdiu; căci rușii ocupaseră țările române sub pretest de a le apĕra contra ordiilor lui Paswan-Oglu.

În formă, și Rusiei îi plac formele, acest resbel și aceasta a 5 ocupare a țĕrilor române era pentru apĕrarea lor contra bandelor jefuitoare ale lui Paswan-Oglu; în realitate însĕ *pentru vecinica lor stăpânire*. Englitera sprijinesce pe Rusia în aceste scopuri, bombardează chiar Constantinopole, care este apĕrat cu mult entusiasm de turci, comandanți de ambasadorul frances Sebastiani, în cât flota englesă este respinsă.

Mai întreagă Europa gravita pe atunci în jurul unui om. Napoleon însĕ în svênturata lui politică și în neţĕrmuritele sale ambițiuni de domn universal, calcă în picioare alianța secularĕ cu Rusia, căreia îi incuviințează anecsarea principatelor. Turcia, audind de trădarea lui Napoleon, rĕmâne înmărmurită și dilele sale păreau numĕrate, mai ales că revoluțiunile interioare ale ianicerilor rĕsturnaseră pe rênd trei sultani, și în buimăceala sa reproșează amarnic ambasadorului Sebastiani și se împacă cu Englitera. Napoleon are o întrevedere cu Alecsandru al Rusiei la Tilsit 1807; fac ambii un tractat de alianță și țĕrile române sunt date rușilor, pe care le și încorporează printr'un ucaz împĕrătesc. Resbelul se începe din nou și continuă cu multă șansă în partea rușilor până în primăvara anului 1812. După fiecare succes Rusia cerea sĕ aprobe anecsarea principatelor. Turcia nu voia cu nici un preț.

Unul din acele capricii, fruct al ambițiunii neţĕrmurite a lui Napoleon, aduce deodată o schimbare radicală în diplomație. El se certă cu Alecsandru. Resbelul rușilor cu Turcia pe dată este oprit și se făcu pace la Bucuresci în 28 Maiu, 1812.

Napoleon se stricase cu Alex. la 9 Maiu și trimite misionari și ștafete și chiar dragomanului porții Dumitraki Moruzi, sĕ nu facă pace; Turcia însĕ în sinceritatea ei nu-i venia sĕ creadă, că francesii s'au stricat cu rușii, căci drept sĕ spunem, credința și lealitatea sunt însușirile caracteristice ale turcului; aceste lucruri însĕ în diplomație sunt barbare și în sinceritatea sa Turcia încheie pace cu atât mai mult, că nu sc a nimic oficial despre planurile lui Napoleon; deoarece Rusia și aici ca totdeauna, întrebuințează corupțiunea și cumpără pe Moruzi, care nu arată ștafeta oficială sultanului. Pacea se face în nisce momente foarte critice pentru Rusia, căci Napoleon peste trei sĕptămêni dela încheierea pĕcei face celebra în nenorociri invasiune în Rusia, care scapă cu câștig din lupta cu Turcia, mulțămindu-se numai cu Basarabia. Când Napoleon dă pe față corupția dragomanului, Sultanul înfuriat dă ordine ca familia Moruzi sĕ fie esterminată de pe fața pământului; dar și turcului se poate aplica proverbul bine potrivit moldoveanului: Dă doamne turcului ca și moldoveanului mintea cea de pe urmă!!

A mai vorbí de purtarea rușilor în timpul acestor 5 ani, cât ține ocuparea, cred de prisos: miseria și nevoile bieților țĕrani ajunseră la culme; administrația rusească își întinse mrejele sale jefuitoare până în cele mai ascunse și mai sărace colibe și cuvinte ne lipsesc pentru a zugrăví cu toată goliciunea doliul, ce coprinsese pe toată suflarea românească, care era obligată a ține în permamanență până la 20,000 cară pentru proviant și aceasta tocmai în timpul semenăturilor, apoi banii, ce se scoteau din sudoarea și sângele bietului popor nu ajungeau sĕ mulțumească pe cei cari nu se mulțumesc nici odată și a căror devisă este îngratitudinea; trebuia sĕ plătească 4000 galbeni leafă lunară generalului Miloradovici sau 240,000 fr. pe lună, apoi 4,000,000 pentru armată și pentru generalul Kutuzoff = 52,000,000 fr. plus contribuțiunea fĕnului jumĕtate în bani și jumĕtate în natură. Toți acesti bani îi scoteau oficerii rușI, ajutați de ispravnici, cari la rêndul lor pârjoliau și furau pe nemiluite încât, cum dice cronicarul, „gemea pământul pe unde călcau“, sĕ mai adaugem introducerea unei monede false, care abia represinta jumĕtate din valoare, apoi vinderea boeriilor și a funcțiunilor, cari ajunsese un adevĕrat scandal, de care numai rușii sunt capabili. Și ceea ce dă acestui spectacol înfiorător un caracter cu dreptul revoltător este, că boerii se desfătau cu generalii și oficerii rușI în baluri și petreceri; iar banii scoși din sudorile de sânge a nefericitului popor erau aruncați în vênt la sunetul păharelor și a chiuiturilor de veselie și în urgiile așa porecliților sei liberatori; și când poporul se plângea generalulului Kutuzoff, că nu 'i-a mai rĕmas nimic, acesta le rĕspundea în batjocură: „V'a rĕmas ochii, ca sĕ plângeți“.

Cetind cronica lui Zilot românul și istoria Moldovei de postelnicul Manolaki Drăghici, ambii contimporani, ni se pare, că pĕrul se sburlesce în cap și cuvinte nu avem pentru a representa realitatea îngrozitoare, în care se aflau bieții nostrii părinți.

Și când ne gândim, că toate aceste miserii și altele, pe care mintea noastră abia le poate concepe, le au suferit românii, credênd, că crucea rusească va fi aducĕtoare de fericire, ne vine sĕ regretăm, că am fost creștini.

Acestea însĕ nu sunt nimic, ziua amărăciunei avea sĕ fie la aplicarea tractatului din Bucuresci, la ziua luărei Basarabiei.

„Acele ciasuri, zice M. Drăghici, a fost de plângeri un timp ne uitat, pentru că poporul cu cârdul, ca turmele de oi, încinsese toată marginea Prutului, dela un cap până la altul, mergênd și viind de prin sate și târguri septămâni încheiate cu luare de bună dela părinți, dela frați și dela rudenii, cu cari crescuse și vieţuise împreună până în vremea aceea, când se despărția unii de alți pentru totdeauna“ dându și sĕrutarea cea de pe urmă și de când Prutul a devenit un rîu blestĕmat, ale cărui valuri vor însemna despărțirea unui neam.

Cele spuse nu ne învață pe noi, că a face politică rusească, fie chiar că As. ortodocsă, este a ne pune streangul de gât și că Rusia nu este îngerul tutelar, ci demonul inciditor al neamului nostru?. . . . lucru, pe care 'l vom adeverí cu altă ocasiune cu ocuparea din 1828—34 al cărei resultat este Regulamentul organic cu ocuparea din 1884, cu politica rusească din 1856, și în fine cu ultimile evenimente, când vom face și încheierea psihologică etnică cu care am început.

G. Constantinescu Râm.

Varietăți.

* Maj. Sa regele României, după cum se scrie, este decis a construí pe fiecare din domeniile sale câte un spital rural, ce va fi susținut din cheltuiala regelui.

* Guvernul a constătat, că pagubele pricinuite de riul Murĕș și Criș numai în comitatul Aradului se urcă la 640,351 fl. v. a. — Ce a făcut guvernul pentru nenorociți? Nemic, căci locuitori sunt mai toți români.

* (Statua lui Ovidiu.) Statua pribegitului classic poet al romanilor se va inaugura la Constanța în ziua de 7 August.

* Poetul Mihail Eminescu mai însănătoșându-se a plecat la Viena, unde se va supune unui consiliu medical. Bĕtrânul dr. Isac din Botoșani încă a plecat pentru a da informațiuni medicilor specialisti din Viena despre trecutul boalei marelui poet.

* (Mulțămită publică.) Onorabilul Domn Ioan Iancu paroch gr. or. în Bucium-Poeni a donat la fondul „Reuniunei femeilor române din Abrud și jur“ 100 fl. (una sută fl.) în numerar. Este cunoscut viul interes și zelul d-lui paroch Iancu față de biserică și scoală; și de aceea espriméndu-i pe aceasta cale cea mai călduroasă mulțămire. 'I urăm dela bunul Dumnedeu vieață îndelungată, sănĕtate deplină și putere de sus, spre a-și putea pe rênd împlini toate bunele intențiuni, de cari este condus.

În numele comitetului

Anna Gall, președintă. *Alesandru Ciura*, notariu.

* (Alegere de notariu.) După cum se scrie, în Beținți s'a ales de notariu ungurul Ráczkövi, deși alegĕtorii sunt români. Vrednicia aceasta se atribue machinațiunei notariului din Bozesci, Cristea, care s'a pus toate silințele de a împedeca pe aptul candidat Petru Truca, pe care 'l voia poporul și alegĕtorii. Notariul Cristea trebue crestat la rĕvaș!

* (Reorganisarea oficiilor telgrafico-postale.) Ministrul de comunicațiune aduce la cunoscință, că cu prima Septembre 1887 se va efeptuí unirea direcțiunilor postale cu cele telegrafice în cetățile: Cașovia, Sibiiu, Oradea-mare, Cinci-biserici, Pojon, Oedenburg, Timișoara și Arad.

* (Un act de selbătăcie ungurească.) Din Valea Ólpretului se scrie „Gazetei Transilvaniei,“ că *Farkas Lajos*, purtătoriul de economie al domeniului din Suia, s'a arĕtat arama de om civilisat față cu un prunc de 12 ani, pe care surprinzêndu-l în țarina domnească, l'a legat cu un căpestru de calul înfocat, pe care călăria, și punêndu-l a drumări o cale de o oară, silia calul sĕ grăbiască cu sbiciul, cu care lovia mereu pe copil. Așa 'l duse până la curte, unde 'l legă de un stêlp, dându-l pe voia câinilor, cari au și rănit pe copil, muscându-l de un picior. Sbiciurile căpetate, muscătura de câne, precum și frica, de care era cuprins bietul prunc 'l făceau sĕ plângă și sĕ sbere cât numai putea. La văietele lui, voind copii lui Lajos se meargă la dênsul, d-na mama lor îi oprì, zicênd: *Lăsați-l, că nu-i bun decât sĕ-l mânce câinii.*“ După ce ținù pe bietul copil de țĕran așa legat de stêlp cât-va timp, l'a dat judelui comunal, care l'a mai băgat în arest, după voia d-lui, încă 24 de oare! — Ori cât vor maghiarii sĕ se fălească cu numirea de „civilisatorii orientului“ le aducem aminte vorbele: Lupul 'și lapedă pĕrul, dar năravul nici odată!

* (Esposiția din Turócz Szt-Márton). In butul calomniărei ungaresci slovacii totuși au arangiat frumoase festivități cu ocasiunea esposițiunei din Turócz Szt-Márton, pe care Hurban o aseamănă cu esposițiunea din Budapesta, ce evreii o au arangiat cu mult sgomot, pe când societatea „Zivena“ o a arangiat în linisce. „B. H.“ în calomnie numesce pe unii dintre vrednicii oaspeți ai esposițiunei agitatori. S'au rostit o mulțime de discursuri, cari de cari mai înfocate și în spirit mai național.

* Turcia și Muntenegru s'au înțeles pe deplin și cearta pentru delimitarea granițelor s'a isprăvit. Marele sultan și principele de Muntenegru au iscălit convențiunea incheiată pe basa negoțierilor făcute între delegații ambelor părți.

* (Mĕsuri contra colerei.) Din causa sporirei casurilor de moarte de coleră guvernul austro-ungar a stabilit o carantină de 7 zile în toate porturile maritime ale monarchiei contra provenienților din Sicilia și Calabria. Toți călatorii sunt supuși la o riguroasă desinfectare.

* (Reprimarea beției în Belgia.) După Rusia, Svedia și Norvegia, Belgia este țeara, unde beutura este mai tare respândită. Și fiind că în decurs de trei zeci de ani numĕrul debitelor de beuturi spirituoase s'a mărit în proporție de 100 până la 232 și fiind-că populațiunea lucrătoare cheltuesce pe an peste 60 de milioane pe vin și pe rachiu, camera representanților belgiani, după o discutare în patru ședințe, a adus o lege conform căreia statul va pedepsi aspru vițiul beției. Pedepsele se urcă până la 5000 lei și cu închisoare. — Bună ar fi și la noi!!

* După o *statistică*, compusă la inițiativa ministrului unguresc de comunicațiune în țĕrile coroanei ungare au apĕrut în 1886 cu totul 739 ziare și scrieri periodice, cu 33 mai mult ca în 1885. Dintre acestea 95 au fost de cuprins politic, 227 consacrate intereselor locale, 52 beletristice, 339 foi de specialitate și 26 umoristice. În limba ungurească au apărut 513, în cea germană 126, în cea croată 35, în cea sêrbească 21, în cea română 18, în cea slovacă 10 ș. a. Cu posta s'au trimis 52,894,320 esemplare, cu 2.949,299 mai mult ca în 1885. Dintre acestea au fost 37.911,036 esemplare de cuprins politic, 2,865,441 servind intereselor locale, 2,205,699 beletristice, 9,539,877 de specialitate și 372,287 umoristice S'au trimis esemplare apărute în limba ungurească, 33,712 166, în limba germană 15,598,184, în limba croată 1,304,494, în limba sêrbească 1,048,489, în limba română 698,685, în cea slovacă 237,004 ș. a.

* (O potrivită îmbiere.) O frumoasă și drăgălașă artistă teatrală de curte, scrie „W. Allg. Zeitg.“, pe timpul unei călătorii, în escursiunile ei din o pădurice cunoscută se îndatinase a lua de conducĕtoriu pe fiul ospĕtariului, la care găzduia. Tinĕrul cunoscea bine căile și potecile și ca o căprioară se avênta pe cele mai înalte stânci ca sĕ găsească câte o deosebită floare pentru frumoșica și simpatica strĕină. Când sosì oara despărțirei, mulțămitoarea artistă voia sĕ dăruiască pe însoțitoriu cu un ducat. Acesta însĕ îi înapoia darul și îi zise cu o voce simpatică și încredută: „Primiți-ve banii, și dacă ve convine sĕ mergem împreună și la preot . . . .“ Cu părere de rĕu însĕ artista nu primì și acest angajament.

* (Fortificarea capitalei României se continuă cu mare activitate. Se crede, că lucrările de fortificare vor fi gata cel mult peste patru ani; în streinătate s'a făcut mari comande de material; furnisarea șinelor de drum de fer s'a încredințat societății Buchumer din Vest-falia. —

* (Câniî în armată.) — Al 14-lea batalion de vênători, garnisoana în Schiwerin — Germania — se ocupă în acest moment cu dresarea câinilor pentru serviciul de avant-posturi. Doi-spre-zece câni au fost atașați acestui batalion și întovărășesc patrulele și soldații trimiși în recunoasceri. Note scrise cu creionul sunt legate de sgarda lor, note, pe cari câniî trebue sĕ le ducă de la avant-posturi la batalionul rĕmas în urmă. Câniî sunt întrebuințați și pe câmpul la tragere de țintă. Noaptea, când stau la avant-posturi denunță prin lătratul lor apropierea persoanelor străine batalionului.

* (*Cărți scolare admise.*) Înaltul ministeriu ung. de culte și instrucțiune publică, cu ordinațiunea sa Nr. 21,817, a admis în principiu cărțile de lectură compuse de domnul Vasilie Petri și adecă:

1. „*Nou Abecedar românesc*“ și

2. „*Legendar sau carte de cetire pentru scoalele poporale*, partea I, pentru al 3-le și al 4-le an de scoală,“ indigitând modificările de introdus în ele la procsima edițiune și cel mult în decursul următorilor doi ani de scoală (1887—8 și 1888—9), ear până atunci cărțile sunt admise chiar și în compunerea lor de astădi. Scirea aceasta va interesa pre toți acei învețători și bărbați de scoală, cari au introdus deja sau vor a introduce în scoală aceste cărți de lectură, pre cari însuși înaltul minister de culte și instrucțiune publică le-a numit „metodice.“

Recensiune.

Vêrful cu dor, la 29 Iuniu, 1887.

(Urmare din Nrul 72.)

B. Chronologia ca sciință ajutătoare a istoriei.

a). Conceptul chronologiei; chronologia înainte de Christos.

b). Chronologia la romani. Chronologia la crestini. Chronologia la evrei și la turci. Diferite periode: 1. Olimpiadele și Chronologia la greci. 2. Lustrum. 3. Seculum. 4. Perioada alecsandrină. 5. Perioada lui August. 6. Perioada constantinopolitană. 7. Perioada lui Dioclețian. 8. Perioada lui Filip. 9. Perioada dela zidirea Romei. 10. Perioada lui Seleuc, și în fine scurta chronologie ciudată a marei revoluțiuni francese, carea a fost de puțină durată (1792—1806).

C. Geografia ca sciință ajutătoare și indispensabilă a istoriei.

D. Statistica ca ajutătoare istoriei, procură pentru istorie într'o măsură mare date demne de credință și arată prin desfășurarea adevăratelor stări faptice, calea unor îndreptări necesare și posibile.

4. Despre critica istoriei.

5. Istoria istoriografiei.

A. Istoriografia la greci. Aci ne vorbesce cartea de istoriografii elini: Herodot din Halicarnasos, Tucidide, Xenophon, Polibiu, Plutarch

B. Istoriografia la romani. Aci se pomenesc: Iuliu Caesar, C. Salustiu Crisp, Tit Liviu Pataviu, Corneliu Tacit.

C. Istoriografia la maghiari.

6. Metoadele instrucțiunii istorice. Punctul acesta este de sigur pentru învețător foarte instructiv.

Astădi lumea pedagogică scie să aplice diferite metoade și la propunerea istoriei.

Astfel unii vor să propună materialul istoriei după metodul biografic eschisiv; alții contrari ai acelora susțin a fi corectă propunerea pragmatică a istoriei; pe când eară alții — al treilea grup de pedagogi, — susțin ca istoria să se propună numai așa în mod centralistic în anumite chronografii.

Acestea sunt cele trei direcțiuni principale, pentru predarea istoriei în scoalele poporale.

Luând în considerare avantagiile și defectele acestor metoade apoi metodul chronografic întrețesut, intercalat așa dicând, prin cel biografic numit al caracterelor, — este cel mai ușor metod de aplicat la instrucțiunea istoriei în scoalele populare. Acesta, credem noi, a fi cel mai nimerit metod pentru predarea studiului istoriei în scoalele elementare. Causa este, că acest metod cere, ca totdeauna să se iea numai câte o anumită epocă, după aceea să se intueze. Eară în ceea-ce privesce alte epoce, pe acestea numai într'atât le atinge, întru cât aparțin ele ca cause sau efecte necesare la epoca respectivă.

Acest mod de tractare are foarte multe părți bune. El începe cu timpurile și caracterele patriarchale, prin urmare cu astfel de referințe din viața omenească, cari sunt foarte simple și cari fac, ca începutul istoriei să fie presentat copilului în nisce tablouri familiare foarte atrăgătoare. Pe lângă aceea, că desvoaltă și cultivă intelectul copilului în grad mare, mai oferă și avantagiul, că învețătorul conform capacității scolarului se poate și restrânge asupra celor mai necesare enarațiuni sau din contră se poate estinde la istorisiri mai speciale.

Mai departe cu ajutoriul acestui metod se poate dovedí cu mare înlesnire legătura timpurilor vechi cu ale celor nouă, precum și originea stărilor culturale și sociale ale epocelor mai nouă din situațiunile morali, culturali și sociali ale perioadelor anterioare, mergênd cu vechimea până aproape de tempurile pre-istorice. Evenimentele anticității, ale elevului mediu și ale celui nou, poreclit modern, legate în șir logic prin acest metod de procedere vor rămâné pururea nesterse din memoria copilului.

Ce se ține de împărțirea materialului istoric chronologic pentru fie care an scolastic, e mai nimerit ca unui an scolar să-i vină un ce întreg, eară nu singuratece fragmente.

După cum se desvoaltă viața spirituală a scolariului, și după cum se amplifică orizonul cunoscințelor elevilor ast-fel să se amplifice și învețământul istoric în mod gradat și pe nesimțite, fără ca prin aceasta elevul să se simtă prea îngreuiat. Materialul propus, nu i-se pare a fi un ce nou înaintea lui, ci numai o repetițiune, carea din ce în ce se amplifică și întregesce tot mai mult.

În anul prim d. e. se ocupă de persoane singuratice de o deosebită importanță, ceea-ce va descepta interes în elev.

În modul acesta istoria se apropie foarte tare de începător, că el încă nu e deprins cu abstrațiunile. Astfel inima lui crudă dar receptivă, va simți îndată o atragere către istorisiri către studiul istoric. La acest grad procederea este biografică. În anii următori istoria, carea până aci a fost aproape esclusiv istoria domnitorilor, devine amplificată ca adevărată istoriă, fără ca ea să se peardă în unele detaiuri.

(Va urma.)

Posta redacțiunei.

Dlor G. B. în B. și V. D. în S. manuscriptele trimise le am primit, Ve mulțămim.

Loterie

Sâmbătă în 6 August 1887.

Viena:	**60**	**27**	**39**	**40**	**69**
Timișoara:	**14**	**87**	**77**	**78**	**55**

Nr. 401. [1629] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învețătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Sălistei, se escrie concurs cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

1. Alămor, cu salariu anual de 150 fl.

2. Sălişte, cu salariu anual de 400 fl., ce se va solví în rate lunari anticipative. Tot pentru acest salariu alesul învețătoriu va fi obligat a ține și un despățământ la scoala de repetiție.

3. Tilişca, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit și lemnele trebuincioase pentru încălțit. Alesul învețătoriu va fi obligat a ține Duminecа și sărbătoarea o strană în biserică și un despărțământ la scoala de repetiție.

Cererile concursuali, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se așterne sub-semnatului oficiu protopresbiteral până la terminul sus-indicat.

Sălişte, 13 Iuliu, 1887.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Sălistei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 18 com. par. [1626] 3—3

CONCURS.

Fiind vacante 3 posturi de învețători la scoala capitală gr. or. din opidul Reşinari, protopresbiteratul Sibiiului, pentru întregirea lor, se escrie concurs, cu terminul de *30 de dile* dela prima publicare.

Salariul pentru fie-care din acestea posturi este: 350 fl v. a. și 60 fl v. a. relut pentru cuartir și lemne, carele se va solví în rate lunari decursive. Ceice vor reflecta la acestea posturi, vor avea: să cânte și la strană în dominecile și sărbătorile de peste an, să instrueze în scoala de repetițiune, și unul dintre dênșii va fi încredințat cu conducerea grădinei scolare, pentru carea va folosí jumătate din venitul aceleia.

Rășinari, 29 Iuniu, 1887.

Comitetul parochial
Iosif Goga,
paroch și președ. comitetului.

In conțelegere cu mine.

Sibiiu, 3 Iuliu, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 152. [1630] 2—3

CONCURS.

Se publică pentru ocuparea postului învețătoresc la scoala confesională greco-orientală din Erdő-Szent-György.

Emoluminte: 150 fl., una sută cinciđeci floreni val. austr., plătiți în rate lunare; casă și grădină.

Cei ce doresc a concura sunt poftiți în termin de 30 de dile dela prima publicare în „Telegraful Român,“ una a se înfățișa în fața locului, spre a face cunoscință cu poporul, ear alta a-și așterne concursul seu, provědut cu documentele poftite, oficiului protopresbiteral greco-oriental în Mureș-Oșorheiu.

Dat din împreună înțelesul comitetului parochial respectiv.

Mureș Oșorheiu, 12 Iuliu, 1887.

Parteniu Trombitaș de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 375—381 [1631] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învețătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Treiscaunelor, se escrie concurs cu termin până la 15 August a. c. st. v.

1. Breţcu, post de al doilea învețător, cu salariu unual de 200 fl. cuartir liber și lemnele de foc trebuincioase.

2. Poiana-Sărată, post de al doilea învețător, cu salariu anual de 240 fl. și cuartir liber.

3. Chezdi-Mărtănuș, postul învețătoresc împreunat cu cantorat, cu salariu anual de 150 fl. 50 cr. și anume: 96 fl. 50 cr. prin repartiție dela familii, 4 fl. din folosirea unei grădini și a 3-a parte din venitele stolare, computate în 50 fl.; osebit de aceasta 10 fl. pentru lemne și cuartir liber.

4. Cernatul-inferior, postul învețătoresc împreunat cu cantorat, salariu anual de 147 fl. 10 cr. prin repartiție dela popor în bani și naturalii, cuartir liber și lemnele de foc trebuincioase.

5. Teliu, postul învețătoresc împreunat cu cantorat, salariu 250 fl. și anume: 130 fl. solvinți în 2 rate din partea comitetului parochial, 40 fl. în naturalii, 14 fl. din esarêndarea unui agru, venitul cantoral computat în 66 fl. și cuartir liber în edificiul frumos al scoalei.

6. Vama-Buzău, post de cantor-învețător cu salariu anual de 200 fl. și anume: 165 fl. prin repartiție dela popor, a treia parte din venitele stolare computate în 35 fl. și cuartir liber în edificiul scoalei.

7. Arini, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber și lemne.

Doritorii de a competa la vreuna din aceste stațiuni învețătoresci 'și vor așterne petițiunile instruite conform legilor în vigoare la subscrisul în termin deschis, avênd reflectanții la posturile de sub 3, 4, 5 și 6 a se presenta în vr'o duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Treiscaunelor.

Sepși-Sân-Georgiu, 10 Iuliu, 1887.

Dimitrie Coltofean, protopresbiter.

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: *tusea*, *frigurile*, *scuiparea*, (flegma) *și mirosul greu de sudoare* Greutatea corpului se sporesce pe septemână cu $^1/_2$—1 klgram. Pațientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $^1/_2$ de oară dela întrebuințarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mêntuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și **în spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințărei pentru medici; și pentru întrebuințarea însăși a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primí pentru **8 fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 23—50

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

Nr. 78 Sibiiu, Joi 30 Iuliu (11 August) 1887. *Anul* XXXV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondențele sûnt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 29 Iuliu.

Consulatele austro-ungare din România și-au făcut rapoartele către ministrul de comunicațiune și din acele rapoarte vedem mai bine starea economică și în general mișcările culturali din România.

Economii nostri din mărginime se vor orienta foarte mult, dacă le vom pune la dispositie în traducere autentică raportul consulului din Tulcea așa, după cum 'l aflăm în Nr. 26 al ḑiarului „Közgazdasági Értesitő" din 30 Iuniu a. c.

Eată raportul din Tulcea:

„Numĕrul poporațiunei, care sub domnia turcească a variat de la 35—40 mii, astăḑi a scăḑut la 15 mii, ear negoațele, cari înfloriau odinioară au decăḑut la nesce trafici mici și dacă starea actuală nu se va schimba, orașul Tulcea în 10 ani încetează de a mai fi oraș de negoț. Causele acestor triste decădințe sunt a se căuta în legea cea nouă agrară. Pănă când sub turci fiesce cine a putut lucra pămêntul după placul seu dacă a plătit așa numita ḑeciuială, aḑi românescul guvern a dispus, cumcă lucrarea pămêntului o pot face numai supușii români.

Comasațiunea nu este încă pusă la ordinea ḑilei, ear obligămêntul militar și darea cea grea în atâta a înfricat pe oameni și în special pe turci, germâni și bulgari, încât și-au vêndut imobiliile și s'au mutat în Turcia, Bulgaria ori chiar și în America, ear averea lucrată de ei s'a declarat de avere a statului și ei nici nu o au putut vinde, nici o mai pot da în arêndă. Guvernul român, nu numai că nu împedecă emigrările, dar pare că tocmai le favorisează, fără ca în schimb să protegeze imigrări în Dobrugia. În urma acestor emigrări populațiunea a scăḑut și cu ea a scăḑut și puterea de producțiune.

O cultură de pămênt după un sistem oare-care aici nu se observă și chiar și dacă s'ar pune la cale, nu ar fi asi gurat cultivătoriul, că va secera, unde seamănă.

Tot asemenea nu pot să esiste aici fabrici — și cea mai ponderoasă dovadă e fabrica de spirt din Tulcea, care deși aducea venite frumoase, din causele enumerate a trebuit să se sisteze. Cultura vitelor este în starea cea mai primitivă. Cel mai îndatinat animal în Dobrugia este oaia, care earna vara se hrănesce sub ceriul liber, din care causă de multe ori turme întregi se prăpădesc sau să înjumătățesc.

În decursul anului 1886 s'a esportat aproape la un milion Klgme de lână fină, moale și păroasă, luată de pe circa 600 mii de oi.

Caii încă se prăsesc în mod cam primitiv, deși guvernul acestui ram de economie i-a venit în ajutor, trimițênd 3 armăsari de rassă în Tulcea, ca să îmbunătățească soiul. Vitele cornute și porcii se prăsesc numai ca să îndestulească trebuințele locale, ear pentru esport chiar nimica.

Institute de cultură mai înaltă pentru oameni nu sunt. Înainte de aceasta s'a înființat, ce e drept un gimnasiu în Tulcea și o scoală pentru fete, dar după un an și jumătate de esistință s'au sistat ambele institute și s'au prefăcut în câte o scoală cu 4 clase de băeți și de fetițe.

Industria numai ca industrie de casă 'esistă, și în familii femeile torc, țes bumbac și lână, din cari produc țeseturi și mai fine, fără însă ca ele să poată fi din de ajuns pentru acoperirea trebuințelor din bolte.

Articulii, ce înainte de aceasta i-a esportat acolo monarchia austro-ungară, aḑi îi impoartă Germania și în parte Francia. Cu deosebire din Germania se impoartă lucruri de mână, porcelan, ferărie și sticlă; ear din Francia, mărfuri coloniale, și obiecte de lucs deși de facto între România și Francia nu esistă convențiune comercială. Rolul negutătorilor austro-ungari este redus la aceea, ca să fie mijlocitori între negutătorii germâni și români.

În timpul din urmă afară de năile societății dunărene Lloyd — altă naie austro-ungară nu a sosit la Tulcea, dar cu atât mai mult s'au arĕtat sub flamurele englese 5 năi, ear de cele în legătură cu Odesa și Constantinopol — Galați Brăila cât se poate de multe, un semn, că și pe aceasta cale concurența română se încearcă a cuprinde terenul de sub picioarele noastre."

Nu am fost pretini ai emigrărilor de la noi din țeară și nu suntem nici aḑi. Cu toate acestea nu ne vine la socoteală, că pe unele părți a le Transilvaniei în urma comasărilor o mulțime de oameni au rĕmas fără nițel pămênt și sunt aḑi de sute de ori mai rĕu, ca pe timpul când erau iobagi.

În iobăgie oamenii aveau un stăpân și dacă acela era de omenie, la cas de lipsă îi da bucate, lemne din pădure și așa oamenii cel puțin nu aveau să lupte cu foamea și cu frigul.

Aḑi e mai rĕu.

Oamenii au apucat pe mânile unor oameni vampiri, cari storc și sângele și meduva din ei.

Vara, cât e drăguța de ḑiuă îi țin la arșița soarelui în lucru și seara îi amețesc cu nesce rachiu din oare care fabrică jidovească, de le strică și corpul și sufletul. Familia acasă luptă în miserie și golătate. Ḑilele de lucru, ce le prestează nenorocitul cap de familie le prestează pentru că șede în casa pe care i o a cumpĕrat un jidan nemilos din licitație pentru dare. Sunt nenumerate casuri de aceste și n'are omul decât să dea o roată prin comitatul Huniadoarei și al Albei de jos. Comuna Cetea, frumoasă comună, numĕră deja vr'o 20 familii de ăst soiu de iobagi ai unor perciunați de prin Alba-Iulia și filiala Teiuș.

Aici jidovii au făcut mari cuceriri pe terenul economic. Sub firma că poate să-și rescumpere moșia, când îi va veni mai bine, seduc poporul și deja și pe oamenii mai de frunte a-și vinde parcelă de parcelă, fără ca să-i poată capacita conducătorii poporului, că au pornit spre prăpastie.

După ce a intabulat jidanul, îi dă usufructul pe ḑile de lucru un an doi, apoi îi dă drumul, ear în casă 'l ține tot pe ḑile de lucru. Astfeliu ḑilele de lucru deja sunt luate de jidani în arêndă și omul e mai rĕu ca în iobăgie.

Cumcă astfeliu de oameni scăpĕtați nu mai pot împliní obligămintele față de comună, biserică, scoală comitat și țeară, este constatat și remâne ca ei decât să fie o rușine pe noi și o povară pe societate să-și vadă de treabă.

Cum vedem în Dobrogia e mult pămênt rĕmas de turci, nemți, bulgari. Nu au decât să se așeḑe acolo și împămênteniți să se numească, ear după câțiva ani, făcênd stare să se reintoarcă ear în patrie, ca oameni onesti și nu ca slugi, cum sunt aḑi. Guvernul nostru nu are cuvênt de a-i impedeca, ear guvernul român nu are motive de a nu-i primí acolo și a le da din moșiile devenite ale statului, ca să lucre și să-și agonisească mai bine hrana de toate ḑilele.

Aici la noi scăpĕtați odată, cu greu se vor putea rehabilita, ci din contră vor putea devení chiar și periculoși societății omenesci. Acolo în țeară străină, muncind și avênd unde munci, pot devení și cruțători și onesti. Beția, care în cele mai multe casuri i-a dus la sapă de lemn, pot să o lase acasă și să plece fără ea.

În casul acesta în curênd pot să se rehabiliteze de oarece pămêntul Dobrogei e tare roditor și apoi dările încă nu sunt așa grele.

Cu regret trebue să dăm acest sfat unor connaționali de ai nostrii, dar o facem, căci ne e milă de ei, în ce stare deplorabilă au ajuns și avem firma convingere, că aici nu se pot regresa. Cunoascem mulți oameni de prin mărginime, cari au scăpĕtat aici și în câțiva ani acolo după muncă intensivă, cruțare și sirguință și au venit în fire. Cea ce poate mărgineanul o să poată și mocanul și e rĕu, că mulți locuitori de pe la munte aḑi numai trăesc pentru ei, ci pentru ca să muncească ḑi de ḑi, earna vara pentru o colibă, în care șede ce numai e a lui și pentru nisce rachiu veninos, care i l'a dat jidanul să-i turbure mintea și să i mânce fericirea familiei și ticna din casă.

Sub astfel de împregiurări e greu de trăit și nu se poate imputa poporului nostru, că ia lumea în cap, deși alipirea românului către patrie și respective locul nascerei e proverbială, mai ales atunci,

---

FOIȚA.

Din mitologia vechilor egipteni.

(După Dr. Carol Oppel.)

Nascerea, viața și moartea lui Osiri.

(Urmare.)

Vĕḑu Set, că i-a sosit ciasul. Vremea domniei trecuse, și cinstea, ce i-o arătau oamenii până acum de frică, putea să se schimbe ușor într'un dispreț public, ba chiar în ocară. Și dênsul alergă fratelui seu spre întimpinare și prefacându-se îl bineventă; dar încă în aceeași ḑi își adună tovarășii, ḑicêndu-le: „Dragii mei pretini, a-ți vĕḑut și a-ți auḑit, ce bucurie sgomotoasă a stârnit re'ntoarcerea fratelui meu în Chemi (Egipet). Noi suntem de sigur singurii, cari nu putem să ne bucurăm sincer cu ceilalți; căci pe noi numai bine nu ne așteaptă. Eu sciu prea bine, că din pretinie către voi nu odată am trecut greșelile voastre cu vederea și că voi v'ați permis multe, ce numai iubirea mea către voi a putut să erte. Dar astea au trecut! Osiri va să țină judecată aspră. — Mie nici nu-mi este de mine; căci eu îi sunt frate. Dar când me cuget, că amicii mei vor fi dimiși din oficiile lor, vor fi degradați, ba poate aruncați pe viață la muncă în ocne, — îmi sângeră inima. Vedeți, când me cuget eu la aceste, parcă a-și dorí, ca regele să nu se mai fi rentors!"

Atunci îl încungiurară toți aderenții lui întrebându-l: „Ce să facem? Sfătuesce ne! Ajută-ne!"

— Nu sciu. Lăsați me. Nu-i nici un mijloc; — toți sunteți perduți.

Urmă acum o discusiune lungă, dar toate proiectele fură respinse, căci Set nu ceda din: „Tot în zadar; regele-i aspru și neîmpĕcat."

— Ne vom duce la dênsul, strigă unul desperat, ne vom arunca la picioarele regelui și vom mărturisí toate. Dar dacă cumva vĕḑêndu-ne pocăința, ne va erta.

— Om laș și prost! grăi Set cu dispreț. Nu-ți poți aștepta ceasul? Înainte de vreme voesci să te dai în mânile rĕsbunătoriului? Nu poate să moară Osiri până atuncia? Atunci veți fi de toată vina și pedeapsa scăpați.

Set părăsi sala cu mândrie. Cei rĕmași privirĕ lung unul la altul. Da, dacă regele ar murí în ḑilele cele mai deaproape, ar fi bine de ei. Tăcuți se despărțirĕ și pe cale se fremântau asupra cuvêntului rostit. În ḑiua a doua și a treia alergară încoace și încolo, se sfătuirĕ cu unul și cu altul în taină, și înainte de ce ar fi rĕsărit soarele de după munții de ost, legătura ticăloasă era încheiată. Set cu 72 tovarĕși de ai sei se conjurară a ucide pe regele; Isi să fie apoi îndepărtată și esilată împreună cu fiul seu, ear Set să fie proclamat de rege.

Festivități după festivități se urmară în Tape; lui Osiri îi rĕmase numai foarte puțin timp pentru de a se îngrijí de treburile ocârmuirii. Chiar și regina Aso veni în Etiopia, spre a întimpina pe a tot iubitul în capitala lui.

În vremea aceea Set mĕsurase la ocasiune potrivită înălțimea fratelui seu, și cumpĕră cel mai frumos cosciug, care avea tocmai lungimea aceasta. A găsí un cosciug potrivit nu era greu, căci în Tape erau multe magazine de cosciuguri. Căci sciut este, că egipteanul se ocupa des cu cugetul morții și care putea, își cumpĕră încă în vieață cosciugul și-l împodobia după plac, asemenea și mormêntul, numit „lăcașul de veci." Un cosciug frumos era un present, care se primia cu vie mulțămită la ḑilele de nascere ori la ori ce altă sĕrbătoare. Set dispuse acum, ca cosciugul să fie împodobit bogat cu aur, fildeș, figuri de lemn și picturi și apoi îl aduse în casa sa.

Scurt după aceea regina Aso își luă rĕmas bun și călĕtorí petrecută cale scurtă de Isi, în țara sa. Isi însă nu se întoarse îndată, ci mai petrecù un timp oare-care în Cheft, o cetate în depărtare cam de șase mile din jos de Tape lângă Nil.

când pe lângă aceste calamităţi materiali pentru prosperarea lui culturală din vistieria statului nu se face îngrigire şi spriginire nici de un cruceriu.

Revista politică.

De multă vreme se schimbă idei între diferitele camere de comerciu austriac, pentru ca să răspundă la întrebarea: de mai este folositoriu şi necesariu ca între Austria şi Germania să se închee o convenţiune vamală. Şi camerile au ajuns la conclusiunea, că ar fi de dorit o convenţiune vamală între aceste două state, pe cari multe interese internaţionale şi mai ales politice le leagă în amiciţie şi în alianţă, pentru ca să păşească mână în mână contra duşmanului comun.

Întocmai după cum s'a întêmplat în Austria, aşa s'a schimbat păreri şi între camerile comerciale din Germania şi s'a discutat această întrebare. Din rapoartele camerilor prusiane n'a străbătut încă nimica în publicitate. Cât se atinge însă de celelalte camere ale statelor germane, după cum anunţă „Vossische Zeitung.“, din scurtele lor rapoarte anuale se poate conclude, că o convenţiune între aceste două mari state este earăşi de dorit, pentru ca să se pună odată capăt continuei urcări a tarifului şi să se înceapă o periodă mai bună, şi comerciul se ia un avent mai favorabil.

Germania însă totuşi nu-i aşa aplicată a încheia o convenţiune cu monarchia noastră, de oarece ea — Germania — caută să ia pe Austria peste picior şi să-şi deschidă pieţe pe teritoriul României. Ea a vênat şi vênează mereu. Scopul şi l'a şi ajuns întru câtva. — De războiul vamal însă între monarchia noastră şi statul vecin, România, se foloseşte şi Rusia şi după cum se vede cu bun succes. Rusia adecă încă caută să-şi câştige teritoriu pentru articuli ei în România. După cum anunţă foile vieneze, societatea rusească pentru promovarea comerciului mare, — al cărei preşedinte este chiar contele Ignatief, — a încredinţat pe Williamoff ca să meargă în România şi acolo să facă studii şi eventual chiar să mijlocească încheerea unor legături cu România. Din raportul lui Williamoff, ce la cetit societăţii într'o şedinţă a ei despre resultatul misiunei sale, resultă, că încât privesce lâna, apoi mărfurile de lână, precum şi toţi articuli de cojocărie, Rusia ar putea foarte uşor să ocupe locul Austriei; dacă va scí bine folosí timpul războiului vamal dintre monarchia noastră şi România. Williamoff sfătuesce, ca ruşii să se pună pe lucru, fabricanţii rusesci să prevină gustului românesc şi să obicinuească a acorda credit. Ministrul de războiu român a şi comandat o mare furnisare de postav dela firmele din Moscva şi a rămas de tot mulţămit de cualitatea acelei mărfuri. În cele din urmă recomândă Williamoff ca fabricanţii ruşi să trimită cât numai se poate de multă şi de bună marfă la esposiţia din Craiova. Acestei împregiurări poate este de a-se atribuí, că companiei rusesci de navigaţiune pe marea-Neagră şi pe Dunăre, i s'a permis a reduce la 50% transportul producţiunilor destinate esposiţiunei.

După o jumătate de oară, ce o petrecură monarchii singuri singurei, când se salutară mai întâiu în convenirea lor dela Gastein, după ce facură mai multe plimbări împreună, după o jumătate de oară, ce o petrecură earăşi singuri singurei, în ḑiua următoare, în 7 August n. monarchii se săruturară şi 'şi deteră mâna de despărţire. Era mişcător mementul acesta al despărţirii, şi de tot impresionabilă priveliscea, ce se înfăţişa. De trei ori monarchii s'au strins mâna cu căldură şi buzele lor au pecetluit sincera amiciţie, apoi prin aer străbătură vorbele unei voci induioşate a împăratului german: „Aşa vrea Dumneḑeu, *la revedere!*“; la ceeace se auḑi răspunsul monarchului nostru: Se înţelege, *de sigur*!“

Foile germane fără escepţiune consacră întâlnirei dela Gastein înfocaţi articoli de fond şi apreţiază alianţa austro-germană în cei mai călduroşi termini. Insemnătatea întâlnirei e garanţa păcei europene, şi dovada cea mare a preteniei statului austro-ungar pentru Germania. In foile liberale germane se află în acesti articoli adesea şi atacuri îndreptate în contra Rusiei, căci toate ajung la conclusiunea, că Germania nici odată să nu cedeze, ca cestiunea orientală să se resolvească în defavorul Austriei. In mod de tot deosebit desvoltă această temă „Voss. Zg.“ căci ea pe de o parte lovesce aspru în politică actuală internă a monarchiei, de altă parte însă are mare speranţă, că era de resolvare a cestiunei orientale în curênd va devení o epocă triumfătoare în vieaţa statului austriac.

Convocările pentru întregirea cercurilor de alegere în dieta din Boemia au pricinuit earăşi mari tulburări în castrele populaţiunei. Se scie, că o seamă de deputaţi, nemţii, au fost părăsit dieta şi întregirea cercurilor nici până astăḑi nu s'au efeptuit. Germanii din Boemia ţin morţiş pe lângă declaraţiunile lor, făcute când au părăsit dieta; regimul e în mare încurcală, de oarece şi alegătorii toţi ţin la deputaţii lor şi astfel nou aleşii vor fi tot cei de mai înainte şi vor păşí pe acelaşi drum la: „abstinenţă-dietală.“

Mare tulburare a produs între cehi şi visita făcută de ministrul Gautsch principelui Alfred de Lichtenstein la Holleneg. Aceasta întâlnire dă material la diferite comentarii. Foile cehe sunt toate de părere, că ministrul Gautsch caută să câştige pre clericali pentru ca să isoleze pe cehi prin un regulativ privitor la scoalele medii. Aceasta se adeveresce cu atât mai mult, căci chiar foile clericale cum e şi „Vaterland“ se ocupă serios de procedarea ministrului faţă de scolile cehice, şi aprobă din răsputeri aceasta întreprindere.

Foaia oficială a publicat în cele din urmă eşirea principelui Ferdinand de Coburg din armata austro-maghiară. Principele a avut o lungă întrevorbire cu contele Kalnoky, şi după cum sosesc sciri din toate părţile, principele a trecut spre Bulgaria. Toţi ministrii şi notabilităţile din Bulgaria s'au dus la Turn-Severin pentru de a întimpina pe principele. Ce resultat va avea însă călătoria lui, rămâne secretul viitoriului.

Foaia rusească „Petersburgskija Wjedomosti“ ocupându-se de principele Ferdinand ḑice, că în cele din urmă sfârşitul crisei bulgare a sosit. In aceste ḑile, ḑice numita foaie, se vor iví astfel de întêmplări, cari vor accelera sfârşitul ḑilelor „secretului“. „Novoje Wremja“ e de părere, că principele se înşală amarnic, dacă crede, că Rusia va eşí din ogaşia ei, dacă el va merge în Bulgaria. Pe cel ales de o sobranie nelegitimă nu-l poate Rusia recunoasce, el n'are să joace rolă în Bulgaria, până ce nu-i ales de o sobranie legitimă şi cu consensul Rusiei; de vrea însă el să joace rolul unui aventurier politic, îl va priví Rusia ca pe toţi ceilalţi inimici ai ei.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sas-Sebeş, în 7 August, 1887 n. *(Grădinile scolari.)* Dle Redactor! În prima corespondinţă privitoare la grădinile scolari am arătat pe scurt însemnătatea şi folosul grădinei scolare.

Considerând însemnătatea şi folosul grădinei scolare, îi vine omului cult a crede, că nu se poate o scoală fără grădină scolară; şi durere, totuşi se află şi astăḑi scoli fără grădini scolare şi încă multe şi earăşi multe se află şi de acelea scoli, cari posed loc de grădină scolară, însă în grădină cresc: spini, polomidă, ori earbă şi urzici etc.

Deci Ven. Consistoriu — firesce pre basa datelor — întreabă în cercularíul seu:

„Care este causa, pentru care grădinile scoalelor nu se sporesc?“

La aceasta întrebare respunsul e foarte nefavorabil pentru noi toţi, începênd chiar dela autoritatea supremă bisericească.

Este sciut, ca In. regim de ḑeci de ani s'a interesat foarte tare de grădinile scolari, şi a impus comunelor politice a da din locul comunal loc potrivit pentru grădinile scolari.

Astfel să nu merg mai departe ci numai la ordinaţiunile Nr. 32,488 ex 1872, 20,377 ex 1875 şi 20.311 ex 1876, prin care Esc. Sa dl ministru reg. ung. de culte şi instrucţiune publică dispune comunelor politice, că dacă nu pot da din locul comunal loc potrivit pentru grădinile scolare, să procure un atare loc acomodat.

Venerabilul consistoriu încă a dispus prin o mulţime de cerculare a se înfiinţa grădină scoalară, pre lângă fiecare scoală.

Ba precum se vede din Cerc. Nr. 427 Sc. 1876 încă în anul 1857 sub Nr. 74 a ordonat a se înfiinţa grădini de scoală în toate comunele noastre bisericesci.

Şi cu deosebire prin circ. Nr. 772 Sc. din 1885 23 Maiu, se ordonează: ca instruirea în grădinărit şi cu deosebire în pomologie (prăsirea, crescerea şi oltoirea de pomi), începênd cu anul viitoriu scolastic în toate scoalele poporale să se provadă regulat şi sistematic, ca ori care alt obiect obligat de învăţământ.

Venerabilul consistoriu a ordonat, ordinul s'a publicat: oficiile competente 'l-a luat la cunoscinţă şi a trecut la ordinea ḑilei, ne observându-se vre o urmă de acomodare conform ordinului.

Dacă sunt şi aḑi scoli fără grădini scolare, cine e de vină?

1. Invăţătoriul, căci nu a tribulat a i-se da loc pentru grădină scolară.

2. Preotul, fiind el totodată şi director şi cap al comunei parochiale, asupra dênsului cade şi îngrigirea în locul prim pentru progresul poporului.

3. Comitetul parochial, fiindcă el e corporaţiunea, care trebuia să facă paşii necesari, încă cu ḑeci de ani nainte, pentru a căpăta loc de grădină scolară dela comuna politică.

4. Inspectorul districtual, căci dênsul trebuia să întrevină cu autoritatea sa, şi a face toţi paşii necesari pentru ca în toate comunele aparţinătoare tractului seu să fie grădini scolare.

Şi în fine după părerea mea chiar şi Ven. consistoriu. Căci nu este de ajuns a se da cerculare dela masa verde, ci trebue căutat ca să se şi esecuteze.

Dacă Veneratul Cons. încă de mult, se ḑicem de 10 ani, ar fi luat la respundere pe toţi cei aminţiţi sub Nr. 1—5 şi i ar fi chiar pedepsit pentru neîmplinirea ordinilor, sigur nu ar fi fost pusă de Ven. Consistoriu pentru acum întrebarea: „Care este causa, pentru care grădinile scolari nu se înmulţesc?“

Astfel părerea mea faţă cu partea primă a punctului I din Cerc. Ven. Consistoriu este, că nu e altă causa pentru care grădinile scolari nu se înmulţesc, decât singura neinteresare.

Numai paşi energici ar trebuí luaţi şi în timp de un an nu ar mai fi scoală fără grădină scolară.

Ear partea a doua: „Pentru ce unii învăţători, avênd pământ pentru grădina de scoală, nu-l cultivă pentru instruirea scolarilor în grădinărit?“ Aici apoi în adevăr respunderea în linia primă şi aproape totală cade asupra învăţătoriului.

Acel învăţător, carele are grădină scolară şi nu o cultivă, acela nu e la înălţimea chemărei sale şi nici nu e demn a fi ceea ce e.

Un atare învăţător poate se va escusa, că nu a învăţat pomăritul — nu s'a propus, pe când a studiat dênsul — aceasta însă nu poate fi scusă la nici o întêmplare; pomăritul e aşa de uşor, încât în câteva oare chiar 'l poţi învăţa Afară de aceea sunt opuri, cari tractează acest obiect.

In absenţa lor învită Set pe fratele seu şi pe mai marii ţării la un banchet, prin care voia şi dênsul să serbeze rentoarcerea mult iubitului rege. La banchetul acesta erau de faţă şi toţi cei 72 de conjuraţi. Oaspeţii 'şi petrecură până târḑiu în noapte. Dacă voia să se indepărteze vre-unul dintre oaspeţi, şi dacă nu era dintre cei conjuraţi, îl dimitea Set îndată, în vreme ce Osiri fu reţinut cu rugările cele mai inteţite. În sfârşit nu mai rămase nimeni, cine să poată împedeca comiterea crimei.

— Eu a-şi da, ḑise Set, un suvenir trainic de aducere aminte la ḑiua de aḑi, în care mi-a fost dat să ospătez după o despărţire atât de îndelungată pe scumpul meu frate. Vedeţi, — continuă el şi conduse pe cei de faţă într'o sală laterală — am comandat un cosciug, care de sigur v'ar face ori-cărui mare bucurie. Ei, să aruncaţi sorţi, şi care va avea norocul, acela să-l ia drept suvenire la ḑiua de aḑi.

Cu toţii se apropiară şi admirară nu numai scumpetea darului, ci şi lucrul cel minunat; Set aduse cuadrate de fildeş şi acum îşi încercară unii după alţii norocul.

— Staţi! — strigă peste câteva minute unul dintre jucători, — e lucru prea nebunesc a lăsa ca oarba întêmplare să decidă aci. Dar dacă ar câştiga cosciugul unul, care de loc nu l-ar putea întrebuinţa? Şi ar fi prea mare pagubă, ca să rămână neîntrebuinţat. Eu ve propun un alt chip de decidere, care nu e mai puţin drept: să căutăm cui i-se potrivesce cosciugul, şi aceluia să fie. Acela să fie norocosul, pe care îl va fi înzestrat natura din întêmplare cu mărimea potrivită.

Propunerea fu aprobată de toţi şi unul după altul întră în cosciug, toţi se îmbulziau, până ce nu strigă earăş unul:

— Prietinilor, mie mi se pare, că totuşi regelui i-se cuvine întâietatea!

— Aşa-i, aşa-i, resună din toate părţile, regele să încerce pentru primadată!

Osiri întră, se culcă, — atunci săriră conjuraţii deodată, aruncară acoperişul pe cosciug, bătură cuiele, ce stăteau la îndemână în el, mai turnară şi plumb ferbinte, — încât nimeni nu mai putea să fie în stare a desface cosciugul.

Aceasta s'au întêmplat în 17 a lunei Athir, în anul al douăḑeci şi optulea al domnirei marelui Osiri.

(Va urma.)

---

* (Căsătoria civilă.) Se afirmă, că pentru sesiunea următoare a parlamentului unguresc, guvernul a elaborat şi un proiect referitoriu la introducerea căsetoriei civile obligătoare în Ungaria.

Un atare învĕţător e cel mai mare inimic al seu, e cel mai rĕuvoitor al seu. Căci unde sunt poamele şi legumele cele multe, ce s'ar produce în grădina de pomărit? Unde sunt şi paralele, ce le ar putea câştiga prin vinderea de altoi? Şi pe lângă acestea unde e timpul cel plăcut, ce l'ar petrece el în grădina scolară între mulţimea de altoi şi deosebitele legume şi flori? Conversând el cu scolarii sei, prin ce ar contribuí foarte mult la iubirea de scoală şi de învĕţător din partea scolarilor şi la iubirea de lucru.

Dar sĕ nu-şi închipuească cineva, că numai singur învĕţătorul poartă vina faţă cu acest punct.

Nu e singur, şi aici are de ajutor pe dl director scolar — preotul — pe cinstitul scaun scolar — comitetul parochial, — pe On. domn inspector districtual — protopopul.

Nu me duc mai sus, ci stau la acesti trei factori, şi dic, că dacă unul numai ar fi fost la înălţimea chemărei sale, l'ar fi făcut pe învĕţător ca sĕ cultive grădina scolară.

Deci şi faţă cu partea a doua a punctului prim nu e nici o causă scusabilă, că un învĕţător nu-şi cultivă grădina de scoală, decât în linia primă negligenţa din partea sa, ear de altă parte neînteresarea organelor sale superiore — preot, comitet şi inspector.

Acest rĕu se poate delătura foarte uşor.

Venerabilul consistoriu sĕ dispună pe anul viitor cu ocasiunea adunărilor gen. învĕţătoresci a se propune pomăritul în o aşa măsură; încât fiecare învĕţător sĕ şi câştige atâtea cunoscinţe din acest obiect, încât sĕ fie în stare, a-l propune cu succes elevilor, şi a-şi cultiva grădina scolară conform cerinţelor de adi. De aci încolo apoi a se intrebuinţa cele mai aspre măsuri faţă cu cei negligenţi. Ori dacă din vina altora nu se poate cultiva gradina scolară, atunci faţă cu aceia — d. e. preotul, ori com. parochial.

Deci nimic alta nu trebue pentru delăturarea rĕului din punctul prim a cerculariului Ven. Consistoriu decât măsuri energice din partea Ven. Cons. şi atunci cel mult în doi ani de dile fie care scoală va avea grădină de scoală cultivată.

Prin măsuri aspre numai se poate da acum avênt acestui ram folositoriu.

Un mijloc spre aceasta ar fi şi: a se cere date cu finea fiecărui an scolastic despre câţi pomi s'au altoit? Câţi s'au dat băieţilor gratuit? Câţi s'au vêndut?

Mai departe ar fi consult a se impune: ca fiecare învĕţător de ocamdată cel puţin 200 pomişori sĕ altoiască pre an.

Ear inspectorilor districtuali a li se da mandat strict, a visita cu deamĕruntul grădinile de scoală, a se convinge, dacă datele sunt esacte.

Astfel aflu eu de consult a se purcede faţă cu p. I., privitoriu la grădinile de scoală.

Z. Murĕşan.

Convocare.

Cu provocare la conclusul adunărei generale din anul trecut, adunarea generală a reun unei învĕţătorilor români gr. or. din districtul Devei prin aceasta se convoacă în Petroşeni pe dilele dela *2/14—5/17 August a. c.* în localitatea, ce se va designa în faţa locului.

La aceasta adunare sunt invitaţi toţi membrii reuniunei districtuale, precum şi alţi p. t. domni iubitori de progres.

Programa:

1. *Sâmbătă* în 1/13 August seara la 8 oare convenire amicală.
2. *Duminecă* în 2/14 August asistarea membrilor la celebrarea cultului divin în biserica, ce se va designa în faţa locului, şi înmediat deschiderea adunărei.
3. Constatarea membrilor presenţi prin birou.
4. Raportul anual al comitetului central despre activitatea sa, care va conţiné şi raportul cassarului şi al bibliotecariului.
5. Alegerea comisiunilor pentru censurarea raportului, şi revisiunea raţiociniilor.
6. Discusiunea asupra temelor, şi cetirea disertaţiunilor în ordinea stabilită de comitet:

a) computul în ciclul numerilor 1—100, prelegere practică din partea învĕţătoriului Iacob German din Dobra.

b) Două lecţiuni practice din Geografie, scoala, comuna, cercul şi comitatul din partea învĕţătoriului Ioan Cioran.

c) Industria domestică în raport cu referinţele patriei şi necesităţile poporului român, din partea învĕţătoriului Georgiu Gila.

d) Care este causa, pentru care grădinile scoalelor nu se sporesc, şi pentru ce unii învĕţători, avênd pământ pentru grădina de scoală, nu-l cultivă pentru instruirea scolarilor în grădinărit, şi ce măsuri sunt de a se luà, pentru de a se da un avênt mai mare în instruirea acestui ram folositoriu?, elaborat de Nicolau Sânzian învĕţătoriu diriginte la scoala graniţărească din Haţeg.

e) Care sunt causele, pentru cari absenţiile elevilor sunt prea numeroase, şi prin ce s'ar putea delătura acest inconvenient impedecător în istrucţiunea poporală?, elaborat de Toma Neamţ din Dobra.

f) Prelegere practică din învĕţământul intuitiv despre orologiu ca măsură de timp de Nicolau Sânzian din Haţeg.

g) Disertaţiune de Nicolau Sânzian „Despre crescerea copiilor.“

7. Raportul comisiunilor esmise.
8. Incassarea tacselor dela membri.
9. Alegerea vice-preşedintelui, şi eventual şi a altor membri eşiţi din reuniune.
10. Propuneri.
11. Luarea de dispositiuni pentru verificarea protocolului.
12. Încheerea.

Acest convocătoriu se va publica în fiecare tract din partea domnilor protopresbiteri concernenţi prin cercular iu, împreună cu eventualele schimbări în ceea ce privesce locul adunărei.

Deva, la 25 Iuniu, 1887. **Ioan Papiu.**
pres. reun.

Anunciu.

Sub-scrisul comitet, constituit pentru arangearea festivităţilor cu ocasiunea adunărei generale a *Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român*, ce se va ţiné la **16/28 August a. c.,** a statorit următoriul

Program:

1. *Sâmbătă seara* în 15/27 August: **„Seara de cunoscinţă“** cu musică în grădina „Hermann“ (Strada Morii); la cas de ploae în „Pavilonul“ de acolo.
2. *Dumineca seara* în 16/28 August: **„Concertul reuniunei române de cântări din Sibiiu,“** în „Pavilonul“ din grădina „Hermann.“
3. *Luni* în 17/29 August la 2 oare d. m.: **„Banchet“** tot în „Pavilonul“ din grădina „Hermann.“
4. *Luni seara:* **„Bal“** în sala dela hotelul „Împĕratul Romanilor.“
5. *Marţi* în 18/30 August eventual **„Escursiuni“** în diferite locuri din împregiurul Sibiiului.

Pe când ne luăm voie a notifica aceasta, onoratul public este rugat:

a) ca pentru cuartire sĕ se însinue cel mult până la **10/22 August** la dl advocat *Ioan Popa* în Sibiiu, şi aceasta cu atât mai vêrtos, câci ţinêndu-se aici chiar pe acel timp o espositiune artistică arangiată de concetăţenii sasi, insinuărilor ulterioare cu greu se va putea satisface;

b) insinuările pentru „Banchet“, la care cu deosebire se invită şi damele, sunt a se face la dl advocat *Octavian Rusu* în Sibiiu, până la **16/28 August** adecă: **Duminecă la 12 oare a. m.** Însinuările ulterioare nu se primesc, ear la banchet vor putea participa numai persoanele provĕdute cu bilet;

c) insinuările pentru „Escursiuni“ sunt a se face la dl *Valeriu Bologa*, secretariu al inst. de credit şi economii „Albina“ în Sibiiu, esclusiv până la **17/29 August** adecă până: **Luni la 12 oare a. m.**

Sibiiu, 17/29 Iuliu, 1887.

Dr. I. Moga,
preşed.

Dr. R. Roşca,
secret.

Varietăţi.

* Maiestatea Sa împĕratul şi regele s'a îndurat prea graţios a trimite comunei bisericesci gr. or. din Bacamezeu pentru edificarea bisericei, precum şi comunei bisericesci gr or. din Omor câte 100 fl. v. a.

* (Pregătiri pentru primirea împĕratului.) Comitetul festivităţilor din Deva a hotărît ca sĕ învite special membrii representanţii comitatense şi somităţile comitatului, apoi sĕ se facă atente municipiile învecinate, ca sĕ învite toate societăţile de pe teritoriul comitatului cu prilejul sosirei Maj. Sale, ear pretorii supremi sĕ organiseze deputaţiuni de ţĕrani, cari în portul lor caracteristic sĕ salute pe Majestatea Sa. Pentru ţinerea ordinei s'a constituit un sub-comitet sub preşedinţa vicecomitelui Barcsai, care va îngrijí şi pentru iluminat, conductul cu facle etc. Impodobirea stradelor s'a încredinţat ingineriului suprem Duca. Maj. Sa va vení poate din Caşovia la Deva.

* A. S. princesa Maria de Wied, mama reginei României, va sosí pe la sfêrşitul lunei lui August la Sinaia, şi tot pe acel timp se va afla acolo şi mama regelui A. S. Iosefina de Hohenzollern.

* (Postal.) În comuna Maniărĕu (Magyaros, Comitatul Turda-Arieş) este de a se ocupa un post de magistru postal, ce e impreunat pe lângă depunerea unei cauţiuni de 100 fl. cu o remuneraţiune de 150 fl. 40 fl. pauşal de cancelarie, 200 fl. pauşal de transport.

Cererile sĕ se adreseze până în 25 August a. c. st. n. direcţiunei postale reg. ung. din Sibiiu.

* (Espositiune.) In Craiova se va deschide o espositiune a cooperatorilor la 15/27 August. Pentru a înlesní participarea şi a avea cel mai mare succes s'a făcut o reducere de 50% pentru transportul producţiunilor destinate espositiunei la direcţiunea căilor ferate române, apoi la direcţiunea Lemberg-Cernăuţi-Iaşi. Compania rusă de navigaţiune pe Marea-neagră şi pe Dunăre încă a acordat o reducere de 50%.

* (Remăşiţele lui Columb.) Oraşul Genua face mari pregătiri pentru serbarea dilei de 400 de ani, de când a descoperit Columb America. Cu aceasta ocasiune se vor transporta şi remăşiţele lui la Genua — locul seu natal, — unde se vor astruca cu mare pompă. Oasele descoperitoriului Americei a făcut deja mai multe voiagiuri. Îndată după moarte s'a pus spre eternă odichnă cadavrul lui Columb în Valladolid; după 7 ani s'a transportat la Sevilla, la 1536 tot pe aceeaşi mare, pe care a călătorit, când a descoperit America, s'a dus la Hispaniola, unde s'a pus în catedrala sf. Domingo; de aici la anul 1795 s'a dus la Cuba şi s'a pus în catedrala de acolo. Acum — poate pentru totdeuna — se aduc în oraşul seu natal.

* (Virtutea militară bulgară.) — În monetăria din Viena se bat acum din nou 30 mii medalii „Virtutea militară“ pentru oştirea bulgară, şi comanda s'a făut pe socoteala institutului de credit. Încă la începutul acestui an s'au bătut 60 mii medalii, apoi alte câteva mii şi s'au trimis la Sofia, ear o fabrică a avut sĕ efectueze 30 mii decoraţii de acestea de bronz. Aceste decoraţii au pe o parte armele prinţului Alecsandru precum şi numele localităţilor, unde s'au luptat bulgarii sub comanda lui în rĕsboiul bulgaro-sĕrb.

* (O sentinţă.) — Un tribunal din Londra a condamnat la 2,000 lire sterlinge despăgubiri civile pe un tênĕr englez negustor, din causă că făgăduise unei d-şoare Hermann c'o ia de soţie şi nu şi-a ţinut făgăduiala. Domnişoara cerea 6,000 lire sterlinge.

* (Un nou isvor de petroleu). În comitatul Zala, în apropiere de Peclenitza s'a descoperit un isvor de petroleu. Un consorţiu vienez s'a şi adresat către ministrul unguresc pentru a câştiga dreptul de a esploata acest isvor.

* Disertatori din armata germană. După o statistică a statului maior german au fost închişi pentru delicte şi au disertat în anul 1886 un număr de soldaţi de 18,000.

* (Aereoliţi.) Pe timpul dintre 9 până în 13 August se asteaptă mari căderi de aereoliţi. În aceste dile aereolitii se vor putea vedé în număr cu mult mai mare ca de obiceiu, la cas dacă ceriul va fi limpede. Acestia fac parte din trun cerc meteoric, ce în anumit timp face calea împregiurul pământului nostru şi ale cărui observări se pot urmări până la 830 după Christos. Contrariu torentului fenomenal din Novembre, ce înfăţişadă în perioade de câte 32 de ani o priveliste neobicinuită de frumoasă prin frumseţea deosebită a roiului de meteori, torentul fenomenal din August din an în an e supus la mai puţine vibraţiuni în numĕrul meteorologic, şi se observă pe întregul pământ deopotrivă.

* (Ploae din senin.) In Argintinia s'a vĕdut un fenomen estraordinar şi de tot rar pe la 8 oare seara. Ceriul era de tot limpede şi stelele sclipiau cu o strălucire viuă. D'odată începură a cădé din când în când picături mari de ploae, şi pe ceriu nici măcar un nouraş Aceasta ploae dură mai multe minute. Fenomenul a fost provocat prin o repede scădere a temperaturei vaporilor de apă, pe lângă care a influinţat şi mica distanţă dela suprafaţa pământului.

* Şahul Persiei şi'a esprimat dorinţa că în anul viitoriu, în luna lui Maiu, va cerceta mai toate ţĕrile din Europa. Şahul voesce ca sĕ cerceteze cu aceasta ocasiune cele mai însemnate stabilimente industriale.

* (Societatea pentru cultivarea pământurilor în Romania.) „Curieriul financiar“ scrie: — mai mulţi capitalişti francesi, sosiţi din Paris în Bucuresci propun d'a fonda o societate pe un capital de 30,000,000 franci pentru cultivarea pământurilor în România.

Din esperienţele, ce se fac dilnic, se constată că din lipsă de braţe şi de capitaluri, agricultorii nostri nu pot lucra tot pământul de care dispun şi

nici introduce vreo ameliorare în cultivarea lui, pentru a produce mai mult și mai bine și a putea lupta cu concurența, ce ne fac alte state, pe piețele consumătoare.

Pentru a combate rĕul și a introduce și la noi o cultură sistematică, societatea de care vorbim, își propune d'a ara, d'a sĕmĕna, d'a secera treera și d'a face într'un cuvênt toate lucrările câmpului marilor nostri agricultori, cu ale sale instrumente agricole precum pluguri cu abur, secere, batose, etc. contra unei plăți ce nu va întrece prețul muncei de astădi și care se va plăti după ridicarea recoltelor.

Unor asemenea societăți, America datorește defrișarea și cultivarea vastelor sale câmpii. Neavênd sub ochi planul de campanie al acestei întreprinderi nu putem spune încă ce resultat ar da în practica lucrurilor și în România.

* Ziarul „Soleil" anunță, că o mare mișcare și ferbere domnește în poporațiunea agricolă din Rusia centrală. Se pare, că intenționea popurațiunei este ca sĕ emigreze în Siberia. Dacă emigrațiunea se va întêmpla, atunci criza agricolă e inevitabilă.

* (Un mijloc minunat.) Directorul unui teatru la Bruxela a venit la o idee nostimă, spre a face pe damele, care visitează teatrele, sĕ nu-și mai ție în cap pălăriile în timpul representațiunilor. Într'o zi a pus sĕ se lipească prin teatru afișuri cu următoarele cuvinte: „Damele mai în vêrstă au drept sĕ-și păstreze pălăriile." De atunci nici o damă n'a voit sĕ fie mai în vêrstă și au venit la teatru fără pălării. Acest mijloc admirabil nu poate fi recomandat din destul.

Recensiune.

Vêrful cu dor, la 29 Iuniu, 1887.

(Încheere.)

Evenementele cele mai importante vor fi chiarificate — încât va permite inteligența copilului — în mod tot mai întregitor.

În anii ultimi istoria se va propune într'un necs oare-care, sĕ fie bine înțeleasă de elevi astfel, ca desvoltarea singuratecelor sĕ se esprime, sĕ se afirme după raportul causei și al efectului.

Această desvoltare a metodului chronologic va corespunde pe deplin planului de învĕțĕmênt pentru scoalele poporale.

Toate aceste sunt bune, dară ți se scoală pĕrul măciucă, când te uiți la manualele de istorie, ce le avem scrise pentru învĕțĕmêntul elementar.

Ar fi și timpul suprem, sĕ avem și noi manuale mai de „Doamne ajută." Dar aceasta sĕ recunoascem e greu de tot, că pedecile sunt nenumĕrate și feliurite.

Sub numĕr 8 ni se arată mijloacele de învĕțĕmênt ale instrucțiunii istorice. Aci se numeră între mijloacele intuitive ale istrucțiunei istorice: chartele istorice, icoanele istorice, monumentele architectonice sculpturale precum și facsimile și adnesse etc. Trebue sĕ ne oprim aci și sĕ observăm cu cea mai mare părere de rĕu, că pe lângă aceea, că avem manuale rele dar apoi mapele istorice lipsesc cu desĕvĕrșire ca mediu intuitiv tipic al învĕțĕmêntului istoric în scoalele populare.

Este trist lucrul, dar adevĕrat.

Sub Nr. 9 se arată forma învĕțĕmêntului istoric, carea nu poate fi decât cea acromatică întregită — mai ales la repețiri și esaminări — prin forma socratică — catechetică.

Sub Nr. 10 se desfășură: „Istoria instrucțiunii istorice." În acest capital, după ce se atinge per tangentem despre scoalele mănăstirilor din evul mediu, despre umanisti, de reformători ca Luter, Melanchton, de Neander, de Rovelink, care scrisese pe la începutul secului al 16 cel mai de frunte op al timpului seu: „Fasciculus temporum:" pomenesce cu laudă pe Comenius, căci prin acest renumit bărbat al secului al 17-lea instrucțiunea istoriei capĕtă avênt mare, esprimându-și dorința, ca în scoalele populare sĕ se propună și istoria universală dela facerea lumii începênd până în timpul de față. Din scrierile lui Comenius conchidem, că Comenius s'a nisuit a da materialului istoric un arangeament pe basa fundamentalului principiu pedagogic — luând adecă în considerare etatea și capabilitatea scolarului.

În fine, ce se atinge de istoria învĕțĕmêntului istoric la noi, ajunge sĕ aruncăm un ochiu asupra manualelor de istorie și sĕ ne convingem pe deplin, că toate aceste manuale cunoscute — unele mai rele decât altele, — n'au nici o legătură metodică în materialul de a învĕța istoria.

Tot ce voim sĕ constatăm aci este, că manuducerea de care ne am ocupat în aceasta dare de seamă, chiar în partea sa teoretică este de un mare folos pentru învĕțătorul, care propune istoria în scoalele populare chiar și pentru învĕțătorul mai puțin cualificat.

II. În partea practică și-au dat autorii multă osteneală ca atât în privința dispositiunii cât și în privința elaborării lor sĕ fie lecțiunile într'adevĕr lecțiuni de model.

Pe basa acestor lecțiuni de model chiar și un învĕțător mai puțin cualificat găsesce o înlesnire foarte mare la propunerea materialului istoric.

III. Apendicele servesce spre întregirea opului, avênd de scop d'a înlesni foarte mult istrucțiunea. Apendicele este așa dicênd, materialul întregitor, ce trebue sĕ complecteze oare-cum cunoscințele învĕțătorului. Tot asemenea de mare folos sunt pentru învĕțător și conspectele despre cele mai importante inventiuni și despre cele mai importante evenimente istorice. Nu i vorbă, ici colea s'a strecurat și câte o eroare mai în stil, — mai în ceeace privesce esactitatea, dar valoarea ei cu toate acestea rĕmân e nealterată mai cu seamă în partea sa teoretică.

I. D. P.

Loterie

Mercuri în 10 August 1887.

Brünn: **43 20 19 56 44**

Bursa de Viena și Pesta.

Din 9 August n. 1887.

	Viena	*B.-pesta.*
Renta de aur ung. de 6%	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4%	100.45	100.45
Renta ung. de hârtie	87.40	87.45
Împrumutul drumurilor de fer ung.	150.50	150.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	98.—	98.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—.—	—.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer oriental ung.	115 50	115.50
Obligațiuni urbariale transilvane	104.50	104.30
Obligațiuni urbáriale croato slavonice	—.—	104 75
Obligațiuni ung. de rescumpĕrarea decimei de vin	100.—	100.50
Sorți ungurești cu premii	123.—	122.50
Sorți de regularea Tisei	123.50	123.50
Renta de aur austriacă	112.80	112.50
Sorți de stat dela 1860	136.—	136.25
Acțiuni de bancă austro-ung.	884.—	884.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	287.50	287.—
Acțiuni de credit austr.	281.60	280 90
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina"	—.—	101.—
Galbin	5.90	5.95
Napoleon	9 96	9.99
100 marce nemțesci	61.65	61.77½
London pe (poliță de trei luni)	125.90	125.95

Nr. 293. [1633] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕțătoresci, dela scoalele române gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Iliei, se escrie concurs cu termin de 30 dile dela prima publicare.

1. Furcșoara, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir, grădină de legumi în mărime de 400□ stângini, și lemne de foc.

2. Almășel, cu salariu de 150 fl. v. a. și 3 stângini lemne pentru foc.

3. Gialăcuta, cu filia Căbești, cu salariu de 150 fl. v. a. cuartir, folosința grădinei dela scoală și 3 stângini de lemne.

4. Micănești, cu salariu de 150 fl. v. a. și lemne de foc de ajuns.

5. Târnava, cu salariu de 150 fl. v. a. cuartir, folosința a două grădini și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vreuna din aceste stațiuni își vor așterne suplicele instruite conform legilor în vigoare la sub semnatul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

M. Ilia, la 24 Iuliu, 1887.

Avram Pecurariu,
protopresbiter.

Nr. 266. [1634] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕțătoresci vacante dela scoalele române gr. or. în parochiile gr. or. mai în jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Câmpenilor, se escrie concurs cu termin până la 25 August a. c. st. v.

1. În Vidra de sus, un post de învĕțător cu un salariu anual de 250 fl. v. a. solvit în rate lunare din fond și repartiție, cuartir liber și 4 stângini lemne de foc, din cari sĕ se încălzească și sala de învĕțĕmênt.

2. În Neagra de jos, un post de învĕțător cu un salariu de 200 fl. v. a. solvit în rate trei-lunare din repartiție, cuartir liber și lemne de încălzit.

3. În Ponorel, un post de învĕțător împreunat cu un salariu de 200 fl. solvit în pătrare de an din repartiție, cuartir și lemnele trebuincioase de foc.

4. În Lăpuș, un post de învĕțător cu salariu de 200 fl. solvit în rate trei-lunare din repartiție și lemne pentru încălzire.

5. În Sohodol, un post de învĕțător cu salariu de 150 fl. solvit în pătrare de an din repartiție, cuartir și lemne trebuincioase pentru foc.

6. În Poiana, — Peleș și Lazesci, — în fie-care câte un post de învĕțător cu câte un salariu de 150 fl. solvit în pătrare de an din repartiție și lemnele trebuincioase pentru încălzire.

7. În Certegea și Valeaverde, în fiecare câte un post de învĕțător cu un salariu de 100 fl. solvit în pătrare de an din repartiție, cuartir și lemne de încălzit.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi sĕ-și trimită cererile lor concursuale instruite conform legilor din vigoare până la terminul mai sus indicat la:

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 21 Iuliu, 1887.

Romul Furduiu,
protopr.

Nr. 152. [1630] 3—3

CONCURS.

Se publică pentru ocuparea postului învĕțătoresc la scoala confesională greco-orientală din Erdő-Szent-György.

Emoluminte: 150 fl., una sută cinciĕeci floreni val. austr., plătiți în rate lunare; casă și grădină.

Cei ce doresc a concura sunt poftiți în termin de 30 de dile dela prima publicare în „Telegraful Român," una a se înfățișa în fața locului, spre a face cunoscință cu poporul, ear alta a-și așterne concursul seu, provĕdut cu documentele poftite, oficiului protopresbiteral greco-oriental în Mureș-Oșorheiu.

Dat din împreună înțelesul comitetului parochial respectiv.

Mureș Oșorheiu, 12 Iuliu, 1887.

Parteniu Trombițaș de Bethlen,
protopresbiter.

Nr. 401. [1629] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învĕțătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Sĕlișteî, se escrie concurs cu termin de 30 de dile dela prima publicare.

1. Alămor, cu salariu anual de 150 fl.

2. Sĕliște, cu salariu anual de 400 fl., ce se va solví în rate lunari anticipative. Tot pentru acest salariu alesul învĕțătoriu va fi obligat a ține și un despĕțĕmênt la scoala de repetiție.

3. Tilișca, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit și lemnele trebuincioase pentru încălzit. Alesul învĕțătoriu va fi obligat a ține Duminecа și sĕrbătoarea o strană în biserică și un despărțĕmênt la scoala de repetiție.

Cererile concursuali, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se așterne sub semnatului oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Sĕliște, 13 Iuliu 1887.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral greco-oriental al Sĕlișteî.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură lecuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire neregulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. **Picăturile lui Iacob,** destilate conform receptului **peregrinilor monăstirei Actra** din **22 de plante de cură radicală din orient,** unde și ași fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuințarea picăturilor resultat sigur.

Prețul: **60 cr.,** o sticlă mare **1 fl. 20 cr. v. a.,** pe lângă trimitere ori asignațiune. **În toate farmaciile se află,**

Deposit principal: *M. Schultz, Hannover,* Eschenstrasse 6. [1452] 17—26

Redactor provisoriu: Dr. **Remus Roșca.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.